

СВЕТО ПИСМО

ИЛИ

Библија

Старог и Новог завета

НОВИ САВРЕМЕНИ ПРЕВОД

Свето Писмо или Библија

Превод припремио:
Институт за хебрејски језик, Београд
www.hebrejski.webs.com

Техничка припрема:
Никола Темелков

Лектура:
Александар Митић

Илустрације:
Војислав Петровић

Издавач:
Метафизика, Београд

За издавача:
Александар Драмићанин

Штампа:
Топаловић, Ваљево

Дистрибуција:
Метафизика, тел. 011/292-0062

Веродостојност Светог Писма

Свето Писмо или Библија које се налази пред вама представља превод аутентичног текста који је сачуван током историје. Иако у древна времена нису постојале штампарске машине, преписивачи Светог Писма су били веома прецизни и посвећени људи. Списи су били пажљиво преписивани, а провера тачности преписа била је нарочито опсежна.

Године 1947, у пећинама код Мртвог мора у Израелу, код места Кумран, пронађени су најстарији

списи Светог Писма - из другог века пре н. е. Ови списи су додатно потврдили да је текст Светог Писма остао сачуван и непромењен све до данас.

Музеј Свитака с Мртвог мора у Јерусалиму (The Shrine of the Book) представља место где су изложени ови списи као доказ веродостојности Светог Писма.

За више информација погледати књигу: Жељко Станојевић „Кумрански списи - доказ веродостојности Библије”, Метафизика, Београд, 2009.

Свици с Мртвог мора или Кумрански списи.

Музеј Свитака с Мртвог мора у Јерусалиму.

САДРЖАЈ

СТАРИ ЗАВЕТ*

ЗАКОН

Прва књига Мојсијева	5
Друга књига Мојсијева	45
Трећа књига Мојсијева	78
Четврта књига Мојсијева	103
Пета књига Мојсијева	137

ПРОРОЦИ

Књига Исуса Навина	165
Књига о судијама	185
Прва књига Самуилова	205
Друга књига Самуилова	231
Прва књига о Царевима	252
Друга књига о Царевима	277
Књига пророка Исаије	301
Књига пророка Јеремије	339
Књига пророка Језекиља	382
Књига пророка Осие	422
Књига пророка Јоила	428
Књига пророка Амоса	430
Књига пророка Авдије	435
Књига пророка Јоне	436
Књига пророка Михеја	437

Књига пророка Наума	441
Књига пророка Авакума	442
Књига пророка Софоније	444
Књига пророка Агеја	446
Књига пророка Захарије	448
Књига пророка Малахије	454

СПИСИ

Псалми	457
Приче Соломонове	504
Књига о Јову	522
Песма над песмама	541
Књига о Рути	544
Плач Јеремијин	547
Књига проповедникова	551
Књига о Јестири	557
Књига пророка Данила	563
Књига Јездрина	575
Књига Немијина	583
Прва књига дневника	595
Друга књига дневника	617

НОВИ ЗАВЕТ

Јеванђеље по Матеју	647
Јеванђеље по Марку	673
Јеванђеље по Луки	688
Јеванђеље по Јовану	714
Дела апостолска	733
Римљанима посланица	759
Прва посланица Коринћанима	770
Друга посланица Коринћанима	780
Галатима посланица	787
Ефесцима посланица	791
Филипљанима посланица	795
Колошанима посланица	798
Прва посланица Солуњанима	800
Друга посланица Солуњанима	803

Прва посланица Тимотију	804
Друга посланица Тимотију	807
Титу посланица	809
Филимону посланица	811
Јеврејима посланица	812
Јаковљева посланица	820
Прва Петрова посланица	823
Друга Петрова посланица	826
Прва Јованова посланица	828
Друга Јованова посланица	831
Трећа Јованова посланица	831
Јудина посланица	832
Откривење	833

ДОДАТАК 847

*Стари завет или у оригиналу „Танах“, састоји се из три дела: Закон (хебрејски „Тора“), Пророци („Невиим“) и Списи („Кетувим“). Већина превода Старог завета садржи редослед књига који се налази у грчком преводу - „Септуагинти“, који не одговара оригиналу.

Напомена: Неки делови Библије у којима се наводе набрајања, детаљи жртвеног система и слично, означени су косим словима и они се могу прескочити у првом читању.

ПРВА КЊИГА МОЈСИЈЕВА

ИЛИ

У почетку*

Писац: Мојсије

Место писања: Пустуња

Писање завршено: око 1513. пре н. е.

Обухвата време: Од Стварања до око 1657. пре н. е.

1 У почетку створи Бог небеса и земљу. **2** Земља је била празна и пуста, и над површином воденог бездана простирала се тама, а Божји Дух деловао је над површином вода.

3 И Бог рече: „Нека буде светлост.“ И настала је светлост. **4** Бог је видео да је светлост добра, и Бог је раздвојио светлост од таме. **5** Бог је светлост назвао дан, а таму је назвао ноћ. И било је вече и било је јутро - дан један.*

6 Затим Бог рече: „Нека буде небески свод између вода и нека се раздвоје воде од вода.“ **7** Тада је Бог начинио небески свод и раздвојио воде које треба да буду испод свода од вода које треба да буду изнад свода. И било је тако. **8** Бог је небески свод назвао небо. И било је вече и било је јутро - дан други.

9 Затим Бог рече: „Нека се воде испод небеса сакупе на једно место и нека се покаже копно.“ И било је тако. **10** Бог је копно назвао земљом, а сакупљене воде назвао је морима. И Бог је видео да је то добро. **11** Затим Бог рече: „Нека из земље никне трава, биље које носи семе, плодно дрвеће које по својим врстама на земљи рађа плод у коме је његово семе.“ И било је тако. **12** Земља је пустила из себе траву, биље које носи семе по својим врстама и дрвеће које рађа плод у коме је семе по његовим врстама. И Бог је видео да је то добро. **13** И било је вече и било је јутро - дан трећи.

14 Затим Бог рече: „Нека на небеском своду буду извори светлости да деле дан од ноћи, и да служе као знакови за посебна времена,* дане и године. **15** Нека светле на небеском своду и обасјавају земљу.“ И било је тако. **16** Бог је начинио два велика извора светлости, већи да управља даном и мањи

да управља ноћи, а уз то и звезде. **17** Тако их је Бог поставио на небески свод да обасјавају земљу, **18** и да управљају даном и ноћи и да деле светлост од таме. И Бог је видео да је то - добро. **19** И било је вече и било је јутро - дан четврти.

20 Затим Бог рече: „Нека у водама проврви мноштво живих душа, и нека летећа створења лете над земљом по небеском своду.“ **21** Тада је Бог створио велике морске животиње и све живе душе што се мичу, које су проврвеле у водама по својим врстама, и сва крилата створења по својим врстама, И Бог је видео да је то добро. **22** Тада их је Бог благословио речима: „Будите плодни и множите се и напуните воде у морима, и нека се створења која лете намноже на земљи.“ **23** И било је вече и било је јутро - дан пети.

24 Затим Бог рече: „Нека земља пусти из себе живе душе по својим врстама, стоку, друге животиње што се мичу и дивље животиње земаљске по својим врстама.“ И било је тако. **25** И Бог је начинио дивље животиње земаљске по њиховим врстама, стоку по њеним врстама и све друге животиње што се мичу на земљи по њиховим врстама. И Бог је видео да је то добро.

26 Затим Бог рече: „Хајде да начинимо човека по свом облику, сличног нама, и нека влада над морским рибама, над створењима која лете по небу, над стоком, над свом земљом и над свим другим животињама што се мичу по земљи.“ **27** Тада је Бог створио човека по свом облику, створио га је по Божјем облику - створио је мушкарца и жену. **28** Затим их је Бог благословио и рекао им:

„Рађајте се и множите се, напуните земљу и владајте њом, и будите господари над морским рибама и створењима која лете по небу и над свим створењима што се мичу по земљи.“

29 Затим Бог рече: „Ево, дајем вам све биље које носи семе по свој земљи, и све дрвеће с плодовима у којима је семе. Нека вам то буде за храну. **30** А свим дивљим животињама земаљским и свим створењима која

***Наслов** Прва књига Библије се на хебрејском језику назива по својој првој речи - „Берешит“ или „У почетку“. Назив „Постање“ потиче из грчког превода - Септуагинте, и латинског превода - Вулгате. **1,5** Већина превода овај део погрешно преводи са „дан први“. **1,14** Или: „празнике“.

лете по небесима и свим живим душама што се мичу по земљи дао сам за храну сво зелено биље." И било је тако.

31 После тога, Бог је погледао све што је начинио и било је веома добро. И било је вече и било је јутро - дан шести.

2 Тако су била довршена небеса и земља и сва њихова војска. **2** До седмог дана Бог је довршио своје дело које је начинио, и седмог дана је починуо од свих дела која је начинио. **3** И Бог је благословио седми дан и посветио га, јер је тог дана починуо од свих својих дела. Тако је Бог створио све што је намеравао да начини.

4 Ово је запис о пореклу небеса и земље у време када су створени, оног дана када је Господ Бог начинио земљу и небо.

5 На земљи још није било пољског грмља и још није никло пољско биље, јер Господ Бог још није пустио кишу на земљу и није било човека да обрађује земљу. **6** Али са земље се дизала пара и натапала сву површину земље.

7 Господ Бог је створио човека од земаљског праха и удахнуо му у ноздрве дах живота, и човек је постао жива душа. **8** Господ Бог је засадио врт у Едену, према истоку, и тамо је сместио човека кога је створио. **9** Тако је Господ Бог учинио да из земље никне разноврсно дрвеће пријатно за гледање и чији је плод добар за јело, као и дрво живота усред врта и дрво спознања добра и зла.

10 Из Едена је текла река која је натапала врт, и одане се делила у четири тока. **11** Првом је име Фисон и он тече око целе земље Евиле, где има злата. **12** Злато те земље је добро. Тамо има и смоле од бдела* и камена оникса. **13** Другој реци је име Гион и она тече око целе земље Хус. **14** Трећој реци је име Хидекел* и она тече источно од Асирије. Четврта река је Еуфрат.

15 Господ Бог је узео човека и сместио га у еденски врт да га обрађује и да се брине о њему. **16** Тада је Господ Бог дао човеку ову заповест: „Са сваког дрвета у врту слободно једи док се не наситиш. **17** Али с дрвета спознања добра и зла не смеш јести, јер оног дана када будеш јео с њега, сигурно ћеш умрети.“

18 Господ Бог је затим рекао: „Није добро да човек буде сам. Начинићу му помоћницу да га допуњује.“ **19** Господ Бог је од земље

стварао све дивље животиње пољске и сва створења која лете по небесима, и доводио их је пред човека да види како ће које створење назвати. Како је човек назвао сваку живу душу, тако јој је било име. **20** Тако је човек давао имена свој стоци и свим створењима која лете по небесима и свим дивљим животињама пољским, али се за човека није нашла помоћница која би га допуњавала. **21** Зато је Господ Бог пустио дубок сан на човека, и док је човек спавао, узео му је једно ребро и затим је то место попунио месом. **22** Господ Бог је од ребра које је узео човеку начинио жену и довео је човеку.

23 Тада је човек рекао: „Ево напокон кости од мојих костију. И меса од мог меса. Нека се зове човечица,* јер је узета од човека.“ **24** Зато ће човек оставити свог оца и своју мајку и прионуће уз своју жену и они ће постати једно тело. **25** Обоје су били голи, човек и његова жена, али се нису стидели.

3 Змија је била мудра међу свим дивљим животињама пољским које је Господ Бог начинио, и рекла је жени: „Да ли је Бог заиста рекао да не смеете да једете са сваког дрвета у врту?“ **2** А жена одговори змији: „Смемо да једемо плодове с дрвећа у врту.“ **3** Али за плод с дрвета које је усред врта, Бог је рекао: „Не једите га и не дирајте га да не умрете.“ **4** На то змија рече жени: „Не, сигурно нећете умрети.“ **5** Јер Бог зна да ће вам се оног дана када га будете јели отворити очи и да ћете постати као Бог, и знаћете шта је добро, а шта зло.“

6 Тада је жена видела да је плод са дрвета добар за јело, да је примамљив за очи и пријатан за гледање. Зато га је убрала и окусила га. После је дала и свом мужу, кад је био с њом, па је и он окусио. **7** Тада су им се отвориле очи и схватили су да су голи. Зато су сплели смоквино лишће и направили себи покривала за бедра.

8 Касније су чули глас Господа Бога, који је ишао вртом у време кад захлади, па су се човек и његова жена сакрили од лица Господа Бога међу дрвећем у врту. **9** Господ Бог је дозивао човека речима: „Где си?“ **10** Човек је на крају одговорио: „Чуо сам твој глас у врту, али сам се уплашио јер сам го па сам се зато сакрио.“ **11** Тада он рече: „Ко ти је казао да си го? Да ниси јео с дрвета с ког сам ти заповедио да не једеш?“ **12** Човек одговори: „Жена коју си ми дао да буде уз мене, она ми је дала плод с дрвета па сам га јео.“ **13** Тада Господ Бог упита жену: „Шта

***2,12** „Бдел“ је мирисна смола слична смирни. **2,14** Хебрејско име за реку Тигар. **2,23** На хебрејском: човек - *иш*, жена (човечица) - *иша*.

си то урадила?" А жена одговори: „Змија ме је преварила па сам јела.“

14 Господ Бог затим рече змији: „Зато што си то учинила, нека си проклета међу свом стоком и међу свим дивљим животињама пољским. На стомаку ћеш се вући и прах ћеш јести у све дане свог живота. **15** Ставићу непријатељство између тебе и жене и између твог семена и њеног семена. Оно* ће ти главу здробити, а ти ћеш га у пету рани-ти.“

16 Жени рече: „Веома ћу умножити твоје муке у трудноћи и у боловима ћеш децу рађати. Жудећеш за својим мужем, а он ће над тобом господарити.“

17 А Адаму рече: „Зато што си послушао глас своје жене и јео с дрвета за које сам ти заповедио: 'С њега не смеш да једеш', земља нека је проклета због тебе. С муком ћеш јести њен род све дане свог живота. **18** Трње и коров ће ти расти, а ти ћеш јести пољско биље. **19** У оној твојој земљи јешћеш хлеб док се не вратиш у земљу, од које си и узет. Јер си прах и у прах ћеш се вратити.“

20 После тога, Адам је дао својој жени име Ева,* јер је она постала мајка свима живима.

21 Господ Бог је начинио Адаму и његовој жени дуге хаљине од коже и обукао их. **22** Затим је Господ Бог рекао: „Ево, човек је постао као један од нас у познавању добра и зла. А сада, да не би испружио своју руку па и са дрвета живота узео плод, појео га и живео вечно...“ **23** Тада га је Господ Бог истерао из еденског врта да обрађује земљу од које је и узет. **24** Тако је он отерао човека, и на источној страни еденског врта поставио херувиме* и пламени мач који се стално окретао, да би чували пут ка дрвету живота.

4 Адам је легао са својом женом Евом и она је затруднела. Када је родила Каина рекла је: „Добила сам сина уз Господњу помоћ.“* **2** Касније је родила његовог брата Авеља.

Авељ је постао пастир, а Каин је постао земљорадник. **3** После неког времена, Каин је примио Господу принос од плодова земље. **4** А Авељ је принео од првина свог стада, заједно са салом. Господ је с наклоношћу погледао на Авеља и на његов принос, **5** а на

Каина и на његов принос није погледао с наклоношћу. Каин се жестоко разгневио и лице му се намрштило. **6** Тада Господ рече Каину: „Зашто си се разгневио и зашто ти је лице намрштено? **7** Ако почнеш чинити добро, зар ми нећеш бити мио? Али ако не будеш чинио добро, грех вреба на вратима и мами те. А ти, хоћеш ли га надвладати?“

8 После тога, Каин је рекао свом брату Авељу: „Хајдемо у поље.“ И док су били у пољу, Каин је насрнуо на свог брата Авеља и убио га. **9** Касније Господ рече Каину: „Где ти је брат Авељ?“, а он одговори: „Не знам. Зар сам ја чувар свог брата?“ **10** Тада му Бог рече: „Шта си урадио? Слушај! Крв твог брата виче к мени са земље. **11** И сада, да си проклет и прогнан са земље која је отворила своја уста да из твоје руке прими крв твог брата. **12** Кад будеш обрађивао земљу, она ће ти ускратити свој род. Бићеш луталица и бегунац на земљи.“ **13** А Каин на то рече Господу: „Моја казна за преступ превелика је да би се могла носити. **14** Гле, данас ме тераш с ове земље, и бићу скривен од твог лица. Бићу луталица и бегунац на земљи, и ко ме год нађе сигурно ће ме убити.“ **15** Тада му Господ рече: „Због тога ће ко год убије Каина претрпети седмоструку освету.“

Господ је поставио знак за Каина, да га нико не убије кад га нађе. **16** Тада је Каин отишао од Господњег лица и настанио се источно од Едена у земљи Нод.*

17 После тога, Каин је легао са својом женом и она је затруднела и родила Еноха. Тада је почео да зида град који је назвао по имену свог сина Еноха. **18** Еноху се родио Гаидад. Гаидаду се родио Малелеилу, Малелеилу се родио Матусал, а Матусалу се родио Ламех.

19 Ламех је узео две жене. Прва се звала Ада, а друга Села. **20** Ада је родила Јовила. Од њега потичу они који живе под шаторима и држе стоку. **21** Његов брат се звао Јувал. Од њега потичу сви који свирају харфу и фрулу. **22** Села је родила Товела, ковача разноврсног алата од бакра и гвозђа. Товелова сестра била је Нама. **23** Ламех је саставио ове речи за своје жене Аду и Селу:

„Чујте глас мој, жене Ламехове, послушајте реч моју: Убио сам човека који ме је ранио, младића који ме је ударио. **24** Ако ће Каин бити освећен седам пута, онда ће Ламех седамдесет и седам пута.“

25 Адам је опет легао са својом женом и она је родила сина и дала му име Сит,* јер је рекла: „Бог ми је дао другог потомка уместо Авеља кога је Каин убио.“ **26** А и Ситу се

***3,15** Дословно: „Он“. **3,20** „Ева“ значи „жива“. **3,24** Херувими су анђели који имају висок положај. **4,1** „Каин“ значи „добитан, стечен, начињен“. Употребивши глагол „добити“ (хебрејски: *канах*), Ева објашњава зашто је сину дала име Каин. **4,16** „Нод“ значи „избеглиштво“. **4,25** „Сит“ значи „дат, додељен, накнада“.

родио син коме је дао име Енос. У то време почело се призивати Господње име.

5 Ово је књига о Адамовом животу. Оног дана када је Бог створио Адама, начинио га је сличним себи. **2** Створио је мушкарца и жену. Затим их је благословио и оног дана када су били створени назвао их је човек.

3 Када је Адам имао сто тридесет година, родио му се син, њему сличан, по његовом облику, и дао му је име Сит. **4** Након што му се родио Сит, Адам је живео осамсто година. За то време родило му се још синова и кћери. **5** Тако је Адам живео укупно деветсто тридесет година, а затим је умро.

6 Када је Сит имао сто пет година, родио му се Енос. **7** Након што му се родио Енос, Сит је живео још осамсто седам година. За то време родило му се још синова и кћери. **8** Тако је Сит живео укупно деветсто дванаест година, а затим је умро.

9 Када је Енос имао деведесет година, родио му се Кајинан. **10** Након што му се родио Кајинан, Енос је живео још осамсто петнаест година. За то време родило му се још синова и кћери. **11** Тако је Енос живео укупно деветсто пет година, а затим је умро.

12 Када је Кајинан имао седамдесет година, родио му се Малелеило. **13** Након што му се родио Малелеило, Кајинан је живео још осамсто четрдесет година. За то време родило му се још синова и кћери. **14** Тако је Кајинан живео укупно деветсто десет година, а затим је умро.

15 Када је Малелеило имао шездесет и пет година, родио му се Јаред. **16** Након што му се родио Јаред, Малелеило је живео још осамсто тридесет година. За то време родило му се још синова и кћери. **17** Тако је Малелеило живео укупно осамсто деведесет и пет година, а затим је умро.

18 Када је Јаред имао сто шездесет и две године, родио му се Енох. **19** Након што му се родио Енох, Јаред је живео још осамсто година. За то време родило му се још синова и кћери. **20** Тако је Јаред живео укупно деветсто шездесет и две године, а затим је умро.

21 Када је Енох имао шездесет и пет година, родио му се Метузалем. **22** Након што му

се родио Метузалем, Енох је ходио с Богом још триста година. За то време родило му се још синова и кћери. **23** Тако је Енох живео укупно триста шездесет и пет година. **24** Енох је све време ходио са Богом. Затим је нестао, јер га је Бог узео.

25 Када је Метузалем имао сто осамдесет и седам година, родио му се Ламех. **26** Након што му се родио Ламех, Метузалем је живео још седамсто осамдесет и две године. За то време родило му се још синова и кћери. **27** Тако је Метузалем живео укупно деветсто шездесет и девет година, а затим је умро.

28 Када је Ламех имао сто осамдесет и две године, родио му се син. **29** Дао му је име Ноје,* рекавши: „Он ће нам донети утеху у нашем послу и у мукама наших руку које нам задаје земља коју је Господ проклео.“ **30** Након што му се родио Ноје, Ламех је живео још петсто деведесет и пет година. За то време родило му се још синова и кћери. **31** Тако је Ламех живео укупно седамсто седамдесет и седам година, а затим је умро.

32 Ноје је имао петсто година. И родили су му се Сим, Хам и Јафет.

6 Кад су се људи намножили на земљи и кад су им се родиле кћери, **2** синови Божји почели су да примећују како су људске кћери лепе, па су их узимали себи за жене, све које су изабрали.* **3** Тада је Господ рекао: „Неће мој Дух довека трпети човека, јер је он само тело. Нека му још сто двадесет година.“

4 У то време, а и касније, синови Божји имали су односе с људским кћерима,* и оне су им рађале синове на земљи који су били дивови. Били су то силни људи, људи на главу, који су живели у старо доба.

5 Господ је видео да човек чини велико зло на земљи и да је свака мисао његовог срца увек усмерена ка злу. **6** Тада је Господ зажалио што је начинио човека на земљи, и осетио је бол у срцу. **7** Зато је Господ рекао: „Збрисаћу с лица земље људе које сам створио, и људе и стоку и све животиње што се мичу и створења која лете по небесима, јер сам зажалио што сам их начинио.“ **8** Али Ноје је нашао милост у Господњим очима.

9 Ово су догађаји из Нојевог живота. Ноје је био праведан човек, безазлен међу својим савременицима. Ноје је ходио са Богом. **10** Ноју су се родила три сина: Сим, Хам и Јафет. **11** Земља се искварила у очима Божјим и напунила се насиљем. **12** Бог је погледао

***5,29** „Ноје“ значи „починак, одмор, утеха“. **6,2** Побожни мушкарци су се женили са непобожним девојкама што је довело до распада породице и велике моралне декаденције. Овај образац моралног пропадања ће се често понављати у историји Божјег народа. **6,4** Исто као 6,2.

земљу и она је била искварена, јер је сав људски род искварио свој пут на земљи.

13 После тога, Бог је рекао Ноју: „Видим да је дошло време да учиним крај сваком створењу, јер је због њих земља пуна насиља; и ево, уништићу их заједно са земљом. **14** Направи себи барку од дрвета гофера. Направи преграде у барци и премажи је изнутра и споља смолом. **15** Направи је овако: нека барка буде дуга триста лаката, широка педесет лаката и висока тридесет лаката. **16** На барци направи прозор, а њен зид нека се завршава један лакат испод крова, а улаз на барци направи са стране. Направи у њој доњи, средњи и горњи спрат.

17 А ја ћу пустити воде потопа на земљу да униште свако створење под небесима у коме је дах живота. Изгинуће све што је на земљи. **18** А с тобом склапам савез. Уђи у барку, и с тобом твоји синови и твоја жена и жене твојих синова. **19** У барку уведи по двоје од сваког створења, од сваке животиње, да с тобом остану живи. Нека буду мушко и женско. **20** Од створења која лете, по њиховим врстама, и од стоке по њеним врстама, од свих животиња што се мичу по земљи по њиховим врстама, по двоје нека уђу с тобом да остану живи. **21** А ти узми са собом разноврсну храну што се једе и чувај је код себе, па нека служи за храну и теби и њима.”

22 Ноје је учинио све онако како му је Бог заповедио. Учинио је управо тако.

7 Господ је рекао Ноју: „Уђите у барку, ти и цео твој дом, јер сам видео да си праведан преда мношвом у сред овог нараштаја. **2** Од свих чистих животиња узми са собом по седморо, мужјака и његову женку; а од свих нечистих животиња само по двоје, мужјака и његову женку. **3** Исто тако и од створења која лете по небесима по седморо, мужјака и женку, да им се сачува врста на земљи. **4** Јер за само седам дана пустићу да на земљу пада киша четрдесет дана и четрдесет ноћи; и збрисаћу с лица земље све што постоји, све што сам начинио.” **5** Ноје је учинио све онако како му је Господ заповедио.

6 Ноје је имао шесто година када су воде потопа дошле на земљу. **7** Тако је Ноје ушао у барку пред водама потопа, и с њим његови синови, његова жена и жене његових синова. **8** Од свих чистих и од свих нечистих животиња, и од створења која лете и од свега што се миче по земљи, **9** к Ноју у барку ушло је по двоје, мужјак и женка, баш као

што је Бог заповедио Ноју. **10** После седам дана воде потопа заиста су дошле на земљу.

11 Кад је Ноје имао шесто година, другог месеца, седамнаестог дана у месецу, тог дана провалили су сви извори огромног воденог бездана и отвориле су се бране на небесима. **12** Киша је пљуштала на земљу четрдесет дана и четрдесет ноћи. **13** Тог дана Ноје је ушао у барку, и с њим његови синови Сим, Хам и Јафет, његова жена и три жене његових синова; **14** они и све дивље животиње по својим врстама, сва стока по својим врстама, све друге животиње што се мичу по земљи по својим врстама, сва створења која лете по својим врстама, све птице и сва крилата створења. **15** И тако је к Ноју у барку улазило двоје по двоје, од сваке врсте створења у коме је дах живота. **16** Од сваке врсте створења ушли су мужјак и женка, баш као што је Бог заповедио Ноју. Затим је Господ затворио врата за њим.

17 Воде потопа падале су на земљу четрдесет дана и све више су расле док нису почеле да носе барку, тако да је она пловила високо изнад земље. **18** Воде су бујале и све се више дизале над земљом, а барка је пловила на површини воде. **19** И воде су толико преплавиле земљу да су прекриле све високе горе под целим небесима. **20** Воде су се подигле петнаест лаката изнад потопљених гора.

21 Тако је изгинуло свако створење које се мицало по земљи: створења која лете, стока, дивље животиње, мноштво других створења која врве по земљи, као и сви људи. **22** Све у чијим је ноздрвама био дах живота - све што је било на копну - изгинуло је. **23** Тако је он истребио с лица земље све што је постојало, човека, дивље животиње, друге животиње што се мичу и створења која лете по небесима, све је било истребљено са земље. Преживели су само Ноје и они који су били с њим у барци. **24** А воде су прекривале земљу сто педесет дана.

8 Затим се Бог сетио Ноја и свих дивљих животиња и све стоке која је била с њим у барци, па је пустио да земљом дува ветар, и воде су почеле да опадају. **2** И затворили су се извори воденог бездана и бране на небесима, и тако је престао пљусак с неба. **3** Воде су се постепено повлачиле са земље; и након сто педесет дана ниво воде је знатно опао. **4** А седмог месеца, седамнаестог дана у месецу, барка се зауставила на брдима Арарата. **5** Воде су и даље опадале до десе-

тог месеца. Десетог месеца, првог дана у месецу, појавили су се врхови гора.

6 Тако је Ноје после четрдесет дана отворио прозор на барци који је био направио. **7** Затим је послао гаврана који је одлетао и долетао све док се воде на земљи нису исушиле.

8 Касније је пустио голубицу да види да ли су се воде повукле с површине земље. **9** Али голубица није нашла место где би стала својом ногом, па се вратила код њега у барку јер су воде још увек покривале целу површину земље. Он је испружио руку, узео ју је и унео у барку. **10** Онда је сачекао још седам дана, па је поново пустио голубицу из барке. **11** Предвече му се голубица вратила, и гле, у кљуњу је имала тек откинут маслинов лист, и тако је Ноје сазнао да су се воде повукле са земље. **12** Онда је сачекао још седам дана. Затим је пустио голубицу, али се она више није вратила.

13 А до шесто прве године, првог месеца, првог дана у месецу, воде на земљи су се повукле. Ноје је открио кров на барци и погледао, и гле, површина земље се осушила. **14** Другог месеца, двадесет и седмог дана у месецу, земља је била потпуно сува.

15 Тада је Бог рекао Ноју: **16** „Изађите из барке, ти и твоја жена и твоји синови и жене твојих синова. **17** Све врсте животиња које су с тобом, свако створење: створења која лете, стоку и све друге животиње што се мичу по земљи, изведи са собом да врве по земљи, да буду плодни и да се намноже на земљи.”

18 Тада је Ноје изашао и с њим његови синови, његова жена и жене његових синова. **19** Сва створења, све животиње што се мичу и сва створења која лете, све што се миче по земљи, изашло је из барке по својим врстама. **20** Ноје је подигао олтар Господу и од свих чистих животиња и од свих чистих створења која лете принео је на олтару жртве паљенице. **21** Господ је осетио угодан мирис. Зато је Господ рекао у свом срцу: „Никад више нећу проклету земљу због човека, јер је човеково срце склоно злу од његове младости; и никад више нећу уништити све живо као што сам то сада учинио. **22** Докле год буде земље неће нестати ни сетве ни жетве, ни хладноће ни врућине, ни лета ни зиме, ни дана ни ноћи.”

9 Бог је благословио Ноја и његове синове и рекао им: „Рађајте се и множите се и напуните земљу. **2** Нека вас се боје и нека пред вама страхују сва створења на земљи, сва

створења која лете по небесима, све што се миче по земљи и све морске рибе. У ваше је руке све то предато. **3** Све животиње што се мичу и што живе нека вам служе за храну. Све вам то дајем, као што сам вам дао и сво зелено биље.* **4** Само не смете јести месо с његовом душом, то јест с његовом крвљу. **5** А и вашу ћу крв, ваше душе, тражити. Тражићу је од сваке животиње, и од сваког човека, од његовог ближњег, тражићу човекову душу. **6** Ко год пролије човекову крв, и његову ће крв пролити човек, јер је Бог по свом облику начина човека. **7** Рађајте се и множите се, нека вас буде много на земљи и напуните је.”

8 Затим је Бог рекао Ноју и његовим синовима: **9** „Ево, склапам савез с вама и с вашим потомством после вас, **10** и са свим живим душама које су с вама, с птицама, са стоком, са свим другим земаљским створењима што су с вама - са свим што је изашло из барке, са свим створењима на земљи. **11** Склапам савез с вама: Никада више ниједно створење неће изгинути од вода потопа, и никада више неће бити потопа да опустоши земљу.”

12 Бог је још рекао: „Ово је знак савеза који склапам с вама и са свим живим душама које су с вама, за све нараштаје, до века. **13** Своју дугу стављам у облак, и она ће служити као знак савеза између мене и земље. **14** И кад год навучем облак над земљу, тада ће се у облаку појавити дуга. **15** Ја ћу се сетити савеза између мене и вас и свих живих душа сваке врсте. И никада више од вода неће настати потоп да уништи сва створења. **16** Дуга ће се појавити у облаку, и ја ћу је видети и сетићу се савеза који ће до века трајати између мене и свих живих душа, свих створења на земљи.”

17 Бог је поново рекао Ноју: „Ово је знак савеза који склапам са свакиим створењем на земљи.”

18 Нојеви синови који су изашли из барке били су Сим, Хам и Јафет. Касније се Хаму родио Ханан. **19** Њих тројица су били Нојеви синови, и од њих је настало становништво целе земље.

20 Ноје је почео да обрађује земљу и засадио је виноград. **21** Једном кад је пио вино, опио се и открио се у свом шатору. **22** А Хам, Хананов отац, видео је голотињу свог оца и отишао да то каже двојци своје браће која су била напољу. **23** Тада су Сим и Јафет узели огртач и пребацили га преко рамена и

*9,3 Види: 1. Мојсијева 1,29.30.

ушли ходајући уназад. Тако су покрили голо-
тињу свог оца, док су лицем били окренути
на другу страну, па тако нису видели голо-
тињу свог оца.

24 Кад се Ноје пробудио, отрезнивши се од
вина, и кад је сазнао шта му је учинио нај-
млађи син, **25** рекао је: „Нека је проклет Ха-
нан. Нека буде најнижи слуга својој браћи.“

26 И још је рекао: „Нека је благословљен
Господ, Бог Симов, а Ханан нека буде слуга
Симов. **27** Нека Бог да Јафету да се распро-
страни и да живи у шаторима Симовим. Нека
Ханан и њему буде слуга.“

28 Ноје је живео још триста педесет годи-
на после потопа. **29** Тако је Ноје живео уку-
пно деветсто педесет година, а затим је ум-
ро.

10 Ово су догађаји из живота Нојевих си-
нова, Сима, Хама и Јафета. После потопа ро-
дили су им се синови. **2** Јафетови синови
били су Гомер, Магог, Мадај, Јаван, Тувал,
Месех и Тирас.

3 Гомерови синови били су Асханас, Рифат
и Тогарма.

4 Јаванови синови били су Елиса, Тарсис,
Китим и Доданим. **5** Од њих потичу народи
који живе на острвима, који су се прошири-
ли по својим земљама, свако према свом је-
зику, према својој породици, према свом на-
роду.

6 Хамови синови били су Хус, Мисраим,
Фут и Ханан.

7 Хусови синови били су Сева, Евила, Са-
вата, Регма и Саватака. Регмини синови су
Сава и Дедан.

8 Хусу се родио Неврод. Он је био први
моћан човек на земљи. **9** Био је моћан ловац
који се противио Господу. Зато се каже:
„Баш као Неврод, моћан ловац који се про-
тивнио Господу.“ **10** Он је најпре царовао над
Вавилоном, Орехом, Архадом и Халном, у
земљи Сенар. **11** Из те земље отишао је у
Асирију и почео је да зида Ниневију, Ровот,
Халах **12** и Дасем који је био између Нине-
вије и Халаха: они заједно сачињавају вели-
ки град.

13 Мисраиму су се родили Лудим, Анамим,
Леавим, Нафтухим, **14** Патрусим, Хаслухим
(од кога потичу Филистеји) и Кафторим.

15 Од Ханана су потекли Сидон, његов пр-
венац, и Хет, **16** затим Јевусеји, Амореји,
Гергесеји, **17** Јевеји, Арукеји, Асенеји, **18**
Арвадеји, Самареји и Аматеји. После су се
хананска племена расејала. **19** Тако је гра-
ница Хананца била од Сидона до Герара,
близу Газе, па све до Содома, Гоморе, Адме

и Севојима, близу Даса. **20** То су Хамови си-
нови према својим породицама, према сво-
јим језицима, у својим земљама, према сво-
јим народима.

21 Сим, праотац свих Еврових синова и
брат Јафета, који је био најстарији, такође је
имао потомство. **22** Симови синови били су
Елам, Асур, Арфаксад, Луд и Арам.

23 Арамови синови били су Уз, Ул, Гетер и
Мас.

24 Арфаксаду се родио Сала, а Сали се ро-
дио Евер.

25 Еверу су се родила два сина. Један се
звао Фалек,* јер се у његово време земља
поделила, а његов брат се звао Јектан.

26 Јектану су се родили Алмодад, Салеф,
Асармот, Јерах, **27** Адорам, Узал, Дикла, **28**
Евал, Авимаил, Сава **29** Офир, Евила и Јо-
вав. Све су то били Јектанови синови.

30 Подручје на коме су живели протезало
се од Мисе па све до Сафира, брдовитог под-
ручја на истоку.

31 То су Симови синови према својим по-
родицама, према својим језицима, у својим
земљама, према својим народима.

32 То су породице Нојевих синова према
свом породичном пореклу, према својим на-
родима, и од њих су се раширили народи по
земљи после потопа.“

11 Цела земља је имала само један језик
и исте речи. **2** Док су људи ишли према
истоку открили су једну равницу у земљи
Сенар, и ту су се населили. **3** Тада су једни
другима говорили: „Хајде да правимо цигле
и да их печемо.“ Тако су им цигле служиле
као камен, а земљана смола* као малтер. **4**
Затим су рекли: „Сазидајмо себи град и кулу
којој ће врх допирати до небеса да бисмо
себи стекли славно име и да се не бисмо
расејали по свој земљи.“

5 Господ је сишао да види град и кулу коју
су зидали људски синови. **6** Затим је Господ
рекао: „Они су један народ и сви говоре јед-
ним језиком, и ево шта су почели да раде.
Шта год науме да ураде, ништа им неће бити
недостижно. **7** Хајде да сиђемо и да им на-
правимо пометњу у језику тако да не разу-
меју један другог.“ **8** Тако их је Господ
оданде расејао по целој земљи и касније су
престали да зидају град. **9** Зато је тај град
назван Вавилон,* јер је тамо Господ напра-
вио пометњу у језику којим се говорило на

***10,25** „Фалек“ значи „подела“. **11,3** Или: „биту-
мен“. **11,9** „Вавилон“ долази од глагола *балал*
(„помешати; побркати“) и значи „збрка“.

целој земљи. Господ их је оданде расејао по целој земљи.

10 Ово су догађаји из Симовог живота: Када је Сим имао сто година, родио му се Арфаксад, две године после потопа. **11** Након што му се родио Арфаксад, Сим је живео још петсто година. За то време родило му се још синова и кћери.

12 Када је Арфаксад имао тридесет и пет година, родио му се Сала. **13** Након што му се родио Сала, Арфаксад је живео још четристо и три године. За то време родило му се још синова и кћери.

14 Када је Сала имао тридесет година, родио му се Евер. **15** Након што му се родио Евер, Сала је живео још четристо и три године. За то време родило му се још синова и кћери.

16 Када је Евер имао тридесет и четири године, родио му се Фалек. **17** Након што му се родио Фалек, Евер је живео још четристо тридесет година. За то време родило му се још синова и кћери.

18 Када је Фалек имао тридесет година, родио му се Рагав. **19** Након што му се родио Рагав, Фалек је живео још двеста и девет година. За то време родило му се још синова и кћери.

20 Када је Рагав имао тридесет и две године, родио му се Серух. **21** Након што му се родио Серух, Рагав је живео још двеста и седам година. За то време родило му се још синова и кћери.

22 Када је Серух имао тридесет година, родио му се Нахор. **23** Након што му се родио Нахор, Серух је живео још двеста година. За то време родило му се још синова и кћери.

24 Када је Нахор имао двадесет и девет година, родио му се Тара. **25** Након што му се родио Тара, Нахор је живео још сто и деветнаест година. За то време родило му се још синова и кћери.

26 Када је Тара имао седамдесет година, родили су му се Аврам, Нахор и Харан.

27 Ово су догађаји из Тариног живота. Тари су се родили Аврам, Нахор и Харан; а Харану се родио Лот. **28** Харан је умро док је био са својим оцем Таром у земљи где се родио, у Уру Халдејском. **29** Аврам и Нахор су се оженили. Аврамова жена звала се Сара а Нахорова жена звала се Мелха, кћи Харана, који је био отац Мелхе и Јесхе. **30** Сара је била нероткиња; није имала деце.

31 После тога Тара је узео свог сина Аврама и свог унука Лота, Харановог сина, и своју снаху Сару, жену свог сина Аврама, и они су пошли с њим из Ура Халдејског у ха-

нанску земљу. После неког времена стигли су у Харан и тамо се настанили. **32** Тара је живео укупно двеста и пет година. Затим је умро у Харану.

12 Господ је рекао Авраму: „Иди из своје земље и од свог рода и из дома свог оца у земљу коју ћу ти показати. **2** Од тебе ћу начинити велики народ, благословићу те и учинићу да твоје име буде велико; и бићеш благослов за друге. **3** Благословићу оне који тебе благосиљају, а проклећу онога ко на тебе призива зло, и преко тебе ће се благословити сви народи на земљи.”

4 Тада је Аврам пошао као што му је Господ рекао, а и Лот је пошао с њим. Аврам је имао седамдесет и пет година кад је пошао из Харана. **5** Аврам је узео своју жену Сару и Лота, сина свог брата, и сва добра и душе које су стекли у Харану, па су кренули на пут у хананску земљу. На крају су стигли у хананску земљу. **6** Аврам је прошао кроз ту земљу све до места Сихема, близу великог Мореховог дрвећа. Тада су у тој земљи живели Хананци. **7** Господ се појавио Авраму и рекао му: „Ову земљу даћу твој потомству.” Аврам је ту подигао олтар Господу који му се појавио. **8** Затим је оданде отишао у брдовито подручје источно од Ветилџа и разалепо свој шатор, тако да му је Ветилџ био са запада, а Гај са истока. Ту је подигао олтар Господу и почео да призива Господње име. **9** Аврам је затим кренуо, и ишао је према Негеву заустављајући се на местима где је логоровао.

10 У земљи је настала глад и Аврам је отишао у Египат да се тамо привремено настани, јер је у земљи била велика глад. **11** Кад је био близу Египта, рекао је својој жени Сари: „Молим те, послушај ме. Знам да си лепа жена. **12** Кад те Египћани виде, рећи ће: 'То му је жена.' И онда ће ме убити, а теби ће поштедети живот. **13** Молим те, реци да си ми сестра, да ми због тебе буде добро и да ми душа остане жива.”

14 Чим је Аврам ушао у Египат, Египћани су видели да му је жена врло лепа. **15** Видели су је и фараонови кнезови па су почели да је хвале пред фараоном, тако да су је одвели у његов двор. **16** Због ње је фараон био добар према Авраму, па је Аврам стекао оваца, говеда и магараца, слугу и слушкиња, магарица и камила. **17** Тада је Господ због Саре, Аврамове жене, пустио на фараона и његов дом велика зла. **18** Зато је фараон позвао Аврама и рекао му: „Шта си ми то учинио? Зашто ми ниси рекао да ти је жена?”

19 Зашто си рекао: 'Она ми је сестра', тако да сам намеравао да је узем за жену? А сада, ево ти твоје жене. Узми је и иди!" **20** Фараон је издао заповест својим људима да испрате њега и његову жену и све што је имао.

13 Тако је Аврам отишао из Египта према Негеву, он и његова жена са свим што је имао, а с њим и Лот. **2** Аврам је имао много стоке, сребра и злата. **3** И логоровоа је од једног до другог места, између Негева и Ветиља, док није дошао до места на ком је најпре био његов шатор, између Ветиља и Гаја, **4** до места где је био олтар који је раније подигао. Тамо је Аврам призвао Господње име.

5 Лот, који је ишао с Аврамом, такође је имао оваца, говеда и шатора. **6** Зато земља није била довољно велика да би живели заједно, јер су имали много добара и нису могли да живе заједно. **7** Зато је између Аврамових пастира и Лотових пастира избила свађа. У то време су у тој земљи живели Хананци и Ферезеји. **8** Аврам је рекао Лоту: „Молим те, немој да више буде свађе између мене и тебе, између мојих пастира и твојих пастира, јер смо браћа. **9** Зар није цела земља пред тобом? Молим те, одвоји се од мене. Ако ћеш ти лево, ја ћу десно, а ако ћеш ти десно, ја ћу лево.“ **10** Лот је подигао очи и видео да је цела Јорданска долина добро наводњен крај, као Господњи врт, као египатска земља све до Сигора - пре него што је Господ уништио Содом и Гомор. **11** Лот је изабрао целу Јорданску долину и преместио свој логор на исток. Тако су се одвојили један од другог. **12** Аврам је живео у хананској земљи, а Лот је живео близу градова у Јорданској долини. На крају је разапео шаторе у близини Содома. **13** Људи из Содома били су зли и много су грешили Господу.

14 Када се Лот одвојио од Аврама, Господ је рекао Авраму: „Молим те, подигни очи и с места на коме стојиш погледај на север и југ, на исток и запад, **15** јер сву ову земљу коју видиш даћу теби и твојем потомству до века. **16** И учинићу да твог потомства буде као праха на земљи, и ако би неко могао избројати прах на земљи, онда би се и твоје потомство могло избројати. **17** Устани, прођи кроз ову земљу уздуж и попречно, јер ћу је теби дати.“ **18** Тако је Аврам и даље живео под шаторима. Касније је дошао до великог дрвећа у Мамрији, које је код Хеврона, и тамо се населио. Ту је подигао олтар Господу.

14 У време кад је Амарфал био цар Сенара, Ариох цар Еласара, Ходологомор цар Елама и Таргал цар Гојима, догодило се **2** да су они заратили с Валом, царем Содома, и с Варсом, царем Гомора, Сенаром, царем Адме, и Симовором, царем Севојима, и царем Веле (то јест Сигора). **3** Сви су се они удружили и дошли у долину Сидим, где је Слано море.

4 Они су дванаест година служили Ходологомору, али су се тринаесте године побунили. **5** Четрнаесте године Ходологомор и цареви који су били с њим дошли су и поразили Рефаиме у Астарот-Карнаиму, Зузеје у Хаму, и Емеје у Саве-Киријатаиму, **6** и Хореје у њиховој гори Сир, све до Ел-Фарана, поред пустиње. **7** Затим су се окренули и дошли у Ен-Миспат, то јест Кадис, и покорили сву земљу Амаличана и Амореје који су живели у Асасон-Тамару.

8 Тада је у поход кренуо цар Содома, цар Гоморе, цар Адме, цар Севојима и цар Веле (то јест Сигора), и у долини Сидим сврстали су се у бојне редове **9** против Ходологомора, цара Елама, Таргала, цара Гојима, Амарфала, цара Сенара, и Ариоха, цара Еласара - четири цара против пет царева. **10** Долина Сидим била је пуна јама са земљаном смолом, и кад су цареви Содома и Гомора почели да беже упадали су у јаме, а остали су побегли у брда. **11** Тада су победници узели све благо из Содома и Гомора и сву њихову храну, па су отишли. **12** Узели су и Лота, сина Аврамовог брата, и његово благо и отишли својим путем. Лот је тада живео у Содому.

13 Један човек који је успео да побегне, дошао је код Аврама Јеврејина да му то јави. Он је тада пребивао код великог дрвећа које је припадало Мамрији Амореју, брату Ескола и Анира. Они су били Аврамови савезници.

14 Када је Аврам чуо да му је братанец заробљен, сакупио је своје људе увежбане за борбу, триста и осамнаест робова рођених у његовом дому, и пошао је у потеру до Дана. **15** Он и његови робови су се током ноћи поделили и напали их. Тако их је он поразио и потерао до Ховала, који је северно од Дамаска. **16** Повратио је све отето благо, и вратио је свог братанца Лота, заједно с његовим благом, женама и осталим људима.

17 А кад се враћао, пошто је поразио Ходологомора и царева који су били с њим, у сусрет му је изашао цар Содома у долини Саве, то јест у Царевој долини. **18** Мелхиседек,* цар Салима, изнео је хлеб и вино. Он

*14,18 „Мелхиседек“ значи „цар правде“.

је био свештеник Свевишњег Бога. **19** Затим га је благословио речима:

„Нека Свевишњи Бог, Створитељ неба и земље, благослови Аврама; **20** и нека је благословљен Свевишњи Бог, који ти је у руке предао тлачитеље твоје!“

Тада му је Аврам дао десетак од свега.

21 Након тога цар Содомо рекао је Авраму: „Мени дај људе, а благо задржи за себе.“ **22** Тада је Аврам одговорио цару Содомо: „Подигнуте руке заклицем се Господу, Свевишњем Богу, Створитељу неба и земље, **23** да нећу узети ништа од онога што је твоје, ни конца, ни ремена на сандалама, да не кажеш: 'Ја сам обогатио Аврама.' **24** Нећу ништа! Само оно што су младићи већ појели, и део за људе који су ишли са мном, за Анира, Ескола и Мамрију - они нека узму свој део.“

15 После тога, Господња реч је дошла Авраму у једној визији: „Не бој се, Авраме. Ја сам твој штит. Твоја ће награда бити врло велика.“ **2** На то Аврам рече: „Госпoде Боже, шта ћеш ми дати кад немам деце и кад ће мој дом припасти Елијезеру, човеку из Дамаска?“ **3** Аврам још рече: „Гле! Ниси ми дао потомство, па ће мој наследник бити слуга рођен у мом дому.“ **4** Али тада му се Господ опет обратио речима: „Тај човек неће бити твој наследник, него ће ти наследник бити твој потомак.“

5 Тада га је извео напоље и рекао: „Погледај небеса и преброј звезде, ако их можеш пребројати.“ Затим рече: „Толико ће бити твог потомства.“ **6** И он је веровао Господу, и он га је због тога сматрао праведним. **7** Тада му рече: „Ја сам Господ који те је извео из Ура Халдејског да ти да ову земљу да је заузмеш.“ **8** А Аврам на то рече: „Госпoде Боже, по чему ћу знати да ћу је заузети?“ **9** А он му одговори: „Донеси ми јуницу од три године, козу од три године, овна од три године, грлицу и младог голуба.“ **10** Аврам је све то узео, исекао напола и све половине ставио једну наспрам друге, али птице није исекао. **11** Птице грабљивице почеле су да слећу на заклане животиње, а Аврам их је растеривао.

12 Кад је сунце залазило, Аврам је заспао дубоком сном, и гле, на њега се спустила страшна и велика тама. **13** Тада Бог рече Авраму: „Знај да ће твоји потомци сигурно бити странци у туђој земљи, и мораће да служе другима, а они ће их тлачити четресто година. **14** А ја ћу судити народу коме ће они служити, а затим ће изаћи с великим

благом. **15** А ти ћеш у миру отићи к својим праочевима, и бићеш сахрањен у дубокој старости. **16** А они ће се у четвртм нараштају вратити овамо, јер преступи Амореја још нису превршили меру.“

17 Кад је сунце зашло и пала густа тама, појавила се пећ која се димила и пламен огња који је прошао између исечених делова. **18** Тог дана Господ је склопио савез с Аврамом, рекавши: „Твом потомству даћу ову земљу, од реке египатске па до велике реке, реке Еуфрат: **19** Кенеје, Кенезеје, Кедмонеје, **20** Хетеје, Ферезеје, Рефаиме, **21** Амореје, Хананце, Гергесеје и Јевусеје.“

16 Аврамова жена Сара још му није родила децу. Она је имала слушкињу Египћанку која се звала Агара. **2** Зато је Сара рекла Авраму: „Молим те, послушај ме. Господ ме је учинио нероткињом. Молим те, лези с мојом слушкињом. Можда ћу преко ње добити децу.“ И Аврам је послушао Сарин глас. **3** Десет година након што се Аврам населио у хананској земљи, Аврамова жена Сара узела је Агару, своју слушкињу Египћанку, и дала је свом мужу Авраму за жену. **4** Тако је он легао са Агаром и она је затруднела. Кад је сазнала да је трудна, почела је с презиром гледати на своју господарицу.

5 Тада Сара рече Авраму: „Нека увреда која се мени наноси падне на тебе. Дала сам своју слушкињу теби на груди, и кад је сазнала да је трудна почела је да ме гледа с презиром. Нека Господ суди између мене и тебе.“ **6** А Аврам одговори Сари: „Ево, твоја је слушкиња у твојим рукама. Чини с њом шта хоћеш.“ Тада је Сара почела да понижавала Агару тако да је она побегла од ње.

7 Господњи анђео ју је касније нашао код једног извора воде у пустињи, код извора на путу за Сур. **8** Тада ју је упитао: „Агара, Сарина слушкиња, одакле си дошла и куда идеш?“ Она одговори: „Бежим од своје господарице Саре.“ **9** Господњи анђео јој рече: „Врати се својој господарици и понизи се пред њом.“ **10** Затим јој Господњи анђео још рече: „Умножићу твоје потомство толико много да неће моћи да се изброји.“ **11** Господњи анђео још јој рече: „Ево, трудна си и родићеш сина и даћеш му име Исмаило,* јер је Господ чуо за твоју невољу. **12** А он ће бити дивљи човек. Његова ће се рука дизати против свакога и свачија ће се рука дизати против њега. Његови шатори биће пред лицем све његове браће.“

***16,11** „Исмаило“ значи „Бог чује“.

13 Тада је она почела да призива име Господа, који је с њом говорио, и рекла је: „Ти си Бог који види“, јер, као што је рекла: „Да ли сам овде заиста видела онога који мене види?“ **14** Зато је онај извор назван Вир-Лаи-Рои.* Он је између Кадиса и Вереда. **15** Тако је Агара родила Авраму сина и Аврам је свом сину кога му је родила Агара дао име Исмаило. **16** Аврам је имао осамдесет и шест година кад му је Агара родила Исмаила.

17 Кад је Аврам имао деведесет и девет година, Господ му се појавио и рекао му: „Ја сам Бог Свемоћни. Живи по мојој вољи и буди непорочан. **2** Ја ћу склопити савез с тобом и веома ћу те умножити.“

3 Тада Аврам паде ничице, а Бог му још рече: **4** „Ево, склопио сам савез с тобом; ти ћеш постати отац многих народа. **5** Више се нећеш звати Аврам, него Аврам,* јер ћу те учинити оцем многих народа. **6** Учинићу те веома плодним и од тебе ће настати народи, и цареви ће изаћи од тебе.

7 Држаћу се савеза између мене и тебе и твог потомства после тебе у будућим нараштајима као савеза који ће трајати довека, да будем Бог теби и твојом потомству после тебе.

8 Теби и твојом потомству после тебе даћу земљу у којој си странац, целу хананску земљу, у трајан посед, и ја ћу вам бити Бог.“

9 Бог још рече Авраму: „А ти се држи мог савеза, ти и твоје потомство после тебе из нараштаја у нараштај.“ **10** Ово је савез између мене и вас, и твог потомства после тебе, савез ког ћете се држати: Свако мушко међу вама нека буде обрезано. **11** Обрезаваћете се и то ће служити као знак савеза између мене и вас. **12** Свако мушко међу вама, из нараштаја у нараштај, кад му буде осам дана, нека се обреже, свако ко се роди у кући и свако ко буде купљен за новац од било ког туђинца који није од твог потомства. **13** Свако ко се роди у твојом дому и свако ко буде купљен твојим новцем нека се обреже. Тако ће мој савез на вашем телу бити савез који ће трајати довека. **14** А мушко које се не обреже - та душа нека се истреби из свог народа. Тај је прекршио мој савез.“

15 Бог још рече Авраму: „Своју жену Сару више не зови Сара, јер јој је сада име Сарâ.* **16** Ја ћу је благословити и преко ње ћу ти

дати сина. Благословићу је и од ње ће настати народи; цареви народа изаћи ће од ње.“

17 Тада је Аврам пао ничице, насмејао се и рекао у свом срцу: „Хоће ли се човеку од сто година родити дете, и хоће ли Сара, жена од деведесет година, родити?“

18 Затим Аврам рече Богу: „Нека је Исмаило жив пред тобом!“ **19** А Бог му на то рече: „Твоја жена Сара заиста ће ти родити сина, и даћеш му име Исак.* С њим ћу склопити савез, савез који ће трајати довека, за његово потомство после њега. **20** А и за Исмаила сам те услишио. Ево, благословићу га и учинићу га плодним и веома ћу га умножити. Њему ће се родити дванаест поглавара, и учинићу да од њега настане велики народ. **21** Али свој савез склопићу са Исаком, кога ће ти догодине у ово време Сара родити.“

22 Тако је Бог завршио разговор с Аврамом и отишао од њега. **23** Аврам је тада узео свог сина Исмаила, све мушко рођено у његовом дому и све који су купљени његовим новцем, све мушкарце из Аврамовог дома, и тог истог дана их је обрезао, као што му је Бог рекао. **24** Аврам је имао деведесет и девет година кад је био обрезан. **25** А његов син Исмаило имао је тринаест година кад је био обрезан. **26** Тако су тог истог дана били обрезани Аврам и његов син Исмаило. **27** И све мушко из његовог дома, сви који су се родили у његовој кући и сви који су купљени за новац од туђинаца, били су обрезани с њим.

18 После се Господ појавио Авраму код великог дрвећа у Мамрији, док је он за време дневне жеге седео на улазу у шатор. **2** Кад је подигао очи, видео је три човека како стоје недалеко од њега. Чим их угледа, с улаза у шатор потрча им у сусрет и поклони се до земље. **3** Затим рече: „Молим те, Господе, ако сам нашао милост у твојим очима, немој проћи поред свог слуге. **4** Дозволите да се донесе мало воде да вам се оперу ноге. Онда се одморите под овим дрветом. **5** Донећу вам мало хлеба да се окрепите, па онда пођите даље, јер сте зато и свратили код вашег слуге.“ Они су на то рекли: „Добро. Уради онако како си казао.“

6 Аврам је пожурио у шатор код Саре и рекао јој: „Брзо, узми три сеа мере* финог брашна, замеси тесто и испечи погаче.“ **7** Затим је отрчао до стада, узео младог и доброг јунца и дао га слуги, који га је брзо припремио. **8** Онда је узео маслац, млеко и јунца ког је припремио и то је ставио пред њих.

***16,14** „Вир-Лаи-Рои“ значи „извор Живога који мене види“. **17,5** „Аврам“ значи „отац узвишености“. „Аврам“ значи „отац мноштва“. **17,15** „Сара“ могуће значи „свадљива“. „Сарâ“ значи „кнегиња“. **17,19** „Исак“ значи „смешко“. **18,6** Сеа мера износи 7,33 литре. Види додатак на крају књиге.

Док су јели, он је стајао поред њих под дрвевом.

9 Тада су га упитали: „Где је твоја жена Сара?“ А он одговори: „У шатору је.“ **10** Онда један од њих рече: „Догодине у ово доба опет ћу доћи код тебе, и твоја жена Сара имаће сина.“ А Сара је то слушала на улазу у шатор, иза његових леђа. **11** Аврам и Сара били су стари, у позним годинама. Сара више није имала месечни циклус. **12** Зато се Сара насмејала у себи и рекла: „Зар ћу сада кад сам остарила и кад је мој господар стар осетити ту радост?“ **13** Тада Господ рече Авраму: „Зашто се Сара насмејала и рекла: 'Зар ћу заиста родити сада кад сам остарила?' **14** Зар је Господу ишта немогуће? Доћи ћу опет код тебе кад буде време - догодине у ово доба - и Сара ће имати сина.“ **15** Сара је почела порицати да се смејала: „Нисам се смејала!“ Јер се уплашила. А он јој је рекао: „Јеси, смејала си се.“

16 Касније су ти људи устали и погледали доле према Содому, а Аврам је пошао с њима да их испрати. **17** Тада Господ рече: „Зар да од Аврама кријем шта ћу учинити? **18** Од Аврама ће постати велик и моћан народ, и преко њега ће се благословити сви народи на земљи. **19** Јер познадох да ће заповедити својим синовима и свом дому после себе да се држе Господњег пута чинећи правду и суд, тако да ће Господ испунити на Авраму оно што је рекао за њега.“ **20** Господ затим рече: „Велике су притужбе на Содом и на Гомор, и њихов је грех веома тежак. **21** Одлучио сам да сиђем и да видим да ли заиста раде то због чега вика допире до мене, и да знам ако није тако.“

22 Тада су се они људи окренули оданде и кренули у Содом, а Господ је још увек стајао пред Аврамом. **23** Тада му Аврам приђе и рече: „Хоћеш ли заиста погубити праведника заједно са злим? **24** Можда у граду има педесет праведника. Зар ћеш их заиста погубити, не опростивши том месту због тих педесет праведника који су у њему? **25** Ти никада не би тако поступио и погубио праведника заједно са злим, тако да се праведном деси исто што и злом! Ти то никада не би учинио!“ Зар Судија целе земље неће чинити оно што је право?“ **26** Тада Господ рече: „Ако у Содому најем педесет праведника, због њих ћу опростити целом граду.“ **27** Али Аврам на то рече: „Молим те, саслушај ме. Иако сам прах и пепео усуђујем се да говорим Господу. **28** Можда праведника буде пет мање од педесет. Хоћеш ли због тих пет уништити читав град?“ А Бог одговори: „Не-

ћу га уништити ако их тамо најем четрдесет и пет.“

29 Аврам опет рече: „Можда их се тамо најем четрдесет.“ А он рече: „Нећу то учинити због тих четрдесет.“ **30** Али Аврам настави: „Молим те, Господе, немој се разгневити, него ми допусти да још нешто кажем: Можда се тамо најем тридесет праведника.“ А Бог на то рече: „Нећу то учинити ако их тамо најем тридесет.“ **31** Аврам опет рече: „Молим те, саслушај ме. Усуђујем се да говорим Господу још једном. Можда се тамо најем двадесет праведника.“ А Бог одговори: „Нећу га уништити због тих двадесет.“ **32** На крају Аврам рече: „Молим те, Господе, немој се разгневити, него ми допусти да проговорим само још једном: Можда се тамо најем десет праведника.“ А Бог одговори: „Нећу га уништити због тих десет.“ **33** Када је завршио разговор с Аврамом, Господ је отишао својим путем, а Аврам се вратио у своје место.

19 Увече су два анђела стигла у Содом, а Лот је седео на вратима Содома. Кад их је Лот угледао, устао је, изашао им у сусрет и поклонио се лицем до земље. **2** Онда је рекао: „Молим вас, господари моји, свратите у кућу свог слуге да вам се оперу ноге и да преноћите, па онда пораните и пођите својим путем.“ А они су рекли: „Не, преноћићемо на тргу.“ **3** Али он је много наваљивао на њих, тако да су свратили код њега и ушли у његову кућу. Онда им је приредио гозбу и испекао бесквашне хлебове па су јели.

4 Пре него што су они отишли на починак, гомила људи из Содома, цео народ, од дечака до старца, опколили су кућу. **5** И звали су Лота и говорили му: „Где су људи који су вечерас дошли код тебе? Изведи их да легнемо с њима.“

6 На крају је Лот изашао пред њих на улаз, али је за собом затворио врата. **7** Онда им је рекао: „Молим вас, браћо моја, не чините зло. **8** Молим вас, саслушајте ме. Имам две кћери које још нису легле с мушкарцем. Ево, њих ћу вам извести па чините с њима шта хоћете. Само овим људима не чините ништа, јер су они дошли под сену мог крова.“ **9** А они су рекли: „Склони се одатле!“ Затим су рекли: „Овај придошлица је овде странац, а изиграва судију. Сада ћемо теби учинити горе него њима.“ И снажно су навалили на Лота, и скоро развалили врата. **10** Тада су они људи испружили руке и увукли Лота у кућу и затворили врата. **11** А људе који су били пред кућним вратима ударили су сле-

пилот, од најмањег до највећег, тако да су се узалуд мучили да нађу улаз.

12 Тада су они људи рекли Лоту: „Имаш ли овде још некога? Изведи из овог места своје зетове, синове, кћери и све своје који су у граду!” **13** Јер ћемо уништити ово место, зато што се пред Господом против њих подигла велика вика, тако да нас је Господ послао да унишtimo овај град.“ **14** Зато је Лот отишао код својих зетова који су намеравали да се ожене његовим кћерима и рекао им: „Устаните! Идите из овог места, јер ће Господ уништити овај град!” Али је његовим зетовима изгледало као да се он шали.

15 Кад је сванула зора, анђели су почели да пожуреју Лота: „Устани! Узми своју жену и своје две кћери које су овде, да не погинеш због кривице овог града!” **16** Пошто је он одуговлачио, они људи су узели за руку њега, његову жену и његове две кћери, јер се Господ смиловао на њега, па су га извели и оставили изван града. **17** Чим су их извели изван града, један од оних људи рече: „Бежи да спасеш своју душу! Не осврћи се и не заустављај се у целој Јорданској долини! Бежи у она брда да не погинеш!”

18 Тада им Лот рече: „Господо, молим те, немој тако! **19** Твој слуга је нашао наклоност у твојим очима и ти показујеш велику милост како би ми сачувао душу. Али ја ипак не могу да побегнем у она брда, а да ме не стигне зло и да не погинем. **20** Зато те сада молим, дај да побегнем у онај тамо град, доста је близу. Теби то не значи много. Могу ли тамо да побегнем? Теби то заиста не значи много. Тако ће ми душа остати жива.“ **21** Тада му он рече: „Ево, и у овоме ћу имати обзира према теби, и зато нећу затрти град о коме говориш. **22** Пожури! Бежи у тај град, јер не могу ништа да учиним док не стигнеш тамо!” Зато је тај град назван Сигор.*

23 Сунце се подигло над земљом кад је Лот стигао у Сигор. **24** Тада је Господ на Содом и Гомор пустио кишу од сумпора и ватре - од Господа, с небеса. **25** И тако је затро те градове, целу Јорданску долину, све становнике тих градова и све биљке на тој земљи. **26** А Лотова жена, која је за њим ишла, обазрела се и постала стуб соли.

27 Рано ујутру Аврам је кренуо на место где је стајао пред Господом. **28** Погледао је доле према Содому и Гомору и према целој

земљи у Јорданској долини, и видео је како се густо дим диже са земље као густо дим из пећи у којој се пеку цигле. **29** Кад је Бог уништавао градове у Јорданској долини, сети се Аврама тако што је спасао Лота од пропасти кад је затирао градове у којима је Лот живео.

30 Касније је Лот отишао из Сигора и са своје две кћери настанио се у оним брдима, јер се плашио да живи у Сигору. Тако су он и његове две кћери живели у једној пећини. **31** Старија је рекла млађој: „Наш отац је стар, а у овој земљи нема мушкарца који би легао с нама, као што је то обичај по свој земљи. **32** Дајмо нашем оцу да пије вино, па лезимо с њим да сачувамо потомство свог оца.”

33 Тако су те вечери дале свом оцу да пије вино. Онда је старија ушла и легла са својим оцем, а он није знао ни кад је легла ни кад је устала. **34** Сутрадан је старија рекла млађој: „Синоћ сам ја легла с нашим оцем. И вечерас му дајмо да пије вино, па ти онда уђи и лези с њим, да сачувамо потомство свог оца.” **35** Тако су и те вечери дале свом оцу да пије вино. Онда је млађа отишла и легла с њим, а он није знао ни кад је легла ни кад је устала. **36** Обе Лотове кћери затруднеле су са својим оцем. **37** Старија је родила сина и дала му име Моав.* Он је отац онима који се данас називају Моавцима. **38** А и млађа је родила сина и дала му име Вен-Амије.* Он је отац онима који се данас називају Амоновим синовима.

20 Аврам је оданде преместио логор у земљу Негев и населио се између Кадиса и Сура и привремено се настанио у Герару. **2** Аврам је за своју жену Сару опет рекао: „Она ми је сестра.” Тада је Авимелех, цар Герара, послао по Сару и узео је. **3** Током ноћи Бог је дошао Авимелеху у сну и рекао му: „Погињућеш због жене коју си узео, јер она припада другом човеку.” **4** Али Авимелех јој се није био приближио, па је зато рекао: „Господо, зар ћеш погубити народ који је заиста праведан?” **5** Зар ми он није рекао: ‘Сестра ми је?’ И зар она није рекла: ‘Брат ми је?’ Учинио сам то у честитости свог срца и невиних руку.” **6** Тада му је Бог рекао у сну: „И ја знам да си то учинио у честитости свог срца, и зато сам те и задржавао да ми не згрешиш. Зато ти нисам допустио да је дотакнеш. **7** А сада врати жену том човеку, јер је он пророк, и он ће се усрдно молити за тебе. Тако ћеш остати жив. Али ако је не вратиш, знај да ћете сигурно умрети, ти и сви твоји.”

***19,22** „Сигор” значи „маленкост, безначајност” (алузија на израз: „Теби то не значи много” из 20. стиха). **19,37** „Моав” значи „од оца”. **19,38** „Вен-Амије” значи „син мог народа”, то јест „син мог рода”.

8 Авимелех је устао рано ујутру, позвао све своје слуге и рекао им све то да и они сами чују. И људи су се веома уплашили. **9** Тада је Авимелех позвао Аврама и рекао му: „Шта си нам то учинио, и шта сам ти ја згрешио, па си на мене и на моје царство навукао велики грех? Учинио си ми оно што се није смело учинити.“ **10** Затим га је још упитао: „Шта си имао на уму кад си то урадио?“ **11** Аврам је одговорио: „Помислио сам у себи: 'У овом месту сигурно нема страха од Бога, па ће ме убити због моје жене.'“ **12** Осим тога, она је заиста моја сестра, кћи мог оца, али не и кћи моје мајке, и она ми је постала жена. **13** Када ме је Бог извео из дома мог оца, рекао сам јој: „Ово је милост коју ћеш ми учинити: где год да дођемо рећи ћеш за мене: 'Брат ми је.'“

14 После тога Авимелех је узео оваца и говеда, слугу и слушкиња и дао их Авраму, и вратио му његову жену Сару. **15** Авимелех је затим рекао: „Ево, моја земља ти је на располагању. Настани се где хоћеш.“ **16** А Сари је рекао: „Ево, дајем твом брату хиљаду сребрника. То нека у очима свих који су с тобом, и пред свима другима, буде знак да ниси била осрамоћена.“ **17** Аврам се усрдно помолио Богу, и Бог је излечио Авимелеха, његову жену и његове робиње, и оне су могле да рађају децу. **18** Јер је због Саре, Аврамове жене, Господ учинио неплодним све жене у Авимелеховом дому.

21 Господ је обратио пажњу на Сару као што је и рекао, и Господ је учинио Сари као што је казао. **2** Сара је затруднела и Авраму родила сина у његовој старости, у време за које му је Бог рекао. **3** Тако је Аврам свом сину који му се родио, кога му је родила Сара, дао име Исак. **4** Када је његов син Исак имао осам дана Аврам га је обрезао, као што му је Бог заповедио. **5** Аврам је имао сто година кад му се родио син Исак. **6** Тада је Сара рекла: „Бог ми је дао да се смејем, и свако ко чује за ово смејаће се са мном.“ **7** Затим је додала: „Ко би рекао да ће Сара Авраму дојити децу? А ипак сам Авраму родила сина у његовој старости.“

8 А дете је расло и престало да сиса. Аврам је приредио велику гозбу оног дана кад је Исак престао да сиса. **9** А Сара је приметила како се син Египћанке Агаре, кога је она родила Авраму, руга Исаку, **10** зато је рекла Авраму: „Отерај ову робињу и њеног сина, јер син ове робиње неће бити наследник с мојим сином Исаким!“ **11** Али Авраму се то није нимало допало јер се радило о његовом

сину. **12** Тада је Бог рекао Авраму: „Немој да се љутиш због онога што ти Сара говори о дечаку и о твојој робињи. Послушај њен глас, јер ће преко Исака доћи оно што ће се назвати твојим потомством.“ **13** А и од сина робиње начинићу народ, јер је твој потомак.“

14 Аврам је устао рано ујутру, узео хлеб и мех воде и дао Агари ставивши јој на раме. Дао јој је и дете, па ју је отпустио. Она је отишла и лутала по пустињи Вирсавеји. **15** Кад је на крају нестало воде у меху, спустила је дете под један грм. **16** Затим се удала колико се може стрелом добацити и села, па је рекла: „Да не гледам како дете умире.“ Док је тако подаље седела, из свег гласа је заплакала.

17 Тада је Бог чуо дечаков глас, и Божји анђео с неба звону Агару и рече јој: „Шта ти је, Агара? Не бој се, јер је Бог чуо дечаков глас с места где се налази.“ **18** Устани, подигни дечака и чврсто га држи, јер ћу од њега начинити велик народ.“ **19** Тада јој је Бог отворио очи и она је угледала бунар с водом, па је отишла, напунила мех и дала дечаку да пије. **20** А Бог је био с дечаком, и он је растао, живео у пустињи и постао стрелац. **21** Он се настанио у пустињи Фаран, а мајка му је довела жену из египатске земље.

22 У то време Авимелех, заједно са заповедником своје војске Фиколом, рече Авраму: „Бог је с тобом у свему што радиш.“ **23** Зато ми се сада овде закуни Богом да нећеш преварити ни мене ни моје потомство ни моја будућа поколења, него да ћеш мени и земљи у којој си странац чинити добро као што сам ја чинио теби.“ **24** Аврам му одговори: „Заклињем се.“

25 Кад је Аврам оштро прекорио Авимелеха због бунара који су Авимелехове слуге на силу присвојиле, **26** Авимелех му рече: „Не знам ко је то урадио, а ни ти ми о томе ништа ниси рекао, и тек сам данас за то чуо.“ **27** Тада је Аврам узео оваца и говеда и дао их Авимелеху, и њих двојица су склопили савез. **28** Кад је Аврам одвојио седам женских јагањаца из стада, **29** Авимелех му рече: „Шта значе ових седам јагањаца које си одвојио?“ **30** А он одговори: „Прими ових седам јагањаца из моје руке да ми то служи као сведочанство да сам ја ископао овај бунар.“ **31** Зато је он то место назвао Вирсавеја, јер су се тамо обојица заклела. **32** Тако су они склопили савез у Вирсавеји. Затим су Авимелех и Фикол, заповедник његове војске, устали и вратили се у филистејску земљу. **33** Затим је Аврам засадио стабло тама-

риска у Вирсавеји и тамо је позвао име Господа, вечног Бога. **34** Аврам је дуже време провео у филистејској земљи као странац.

22 После тих догађаја Бог је искушао Аврама. Рекао му је: „Авраме!“ А он је одговорио: „Ево ме!“ **2** Тада му је Бог рекао: „Узми свог сина јединца Исака, кога толико волиш, иди у земљу Морију и тамо га принеси као жртву паљеницу на једном брду које ћу ти показати.“

3 Тако је Аврам устао рано ујутру, оседлао магарца и повео са собом двојицу својих слугу и свог сина Исака. Насекао је дрва за жртву паљеницу, устао и кренуо ка месту које му је Бог показао. **4** Трећег дана Аврам је подигао очи и издалека угледао то место. **5** Тада је рекао својим слугама: „Ви останите овде с магарцем, а ја и дете идемо тамо да се поклонимо Богу, па ћемо се вратити к вама.“

6 Затим је Аврам узео дрва за жртву паљеницу и ставио их на леђа свом сину Исаку, а он је понео жар и нож, па су обојица пошла даље. **7** Тада Исак рече свом оцу Авраму: „Оче!“ А он одговори: „Ево ме, сине!“ А он га упита: „Ево жара и дрва, али где је јагње за жртву паљеницу?“ **8** Аврам одговори: „Бог ће се побринути за јагње за жртву паљеницу, сине.“ И обојица су продужила даље.

9 На крају су стигли до места које му је Бог показао. Аврам је тамо подигао олтар, нашао дрва, свезао свом сину Исаку руке и ноге и положио га преко дрва на олтару. **10** Тада је Аврам пружио руку и узео нож да убије свог сина. **11** Али га Господњи анђео позва с небеса и рече: „Авраме! Авраме!“ А он одговори: „Ево ме!“ **12** Затим му рече: „Не дижи руку на дете и не чини му ништа, јер сада знам да се бојиш Бога кад ниси одбио да ми даш свог сина јединца.“ **13** Тада је Аврам подигао очи и погледао, кад где, мало даље од њега један ован се роговима заплео у грму. Аврам је отишао, узео овна и принео га као жртву паљеницу уместо свог сина. **14** То место Аврам је назвао: „Господ ће се постарати.“* Зато се данас обично каже: „На свом брду Господ ће се постарати за оно што је потребно.“

15 Господњи анђео је још једном с небеса позвао Аврама **16** и рекао: „Заклињем се самим собом, говори Господ, зато што си ово

учинио и ниси одбио да ми даш свог сина јединца, **17** заиста ћу те благословити и заиста ћу умножити твоје потомство да га буде као звезда на небесима и као песка на обали мора. Твоје ће потомство покорити своје непријатеље, **18** и преко твог потомства благословиће се сви народи на земљи зато што си послушао мој глас.“

19 Затим се Аврам вратио својим слугама, па су устали и заједно пошли у Вирсавеју. Аврам је и даље живео у Вирсавеји.

20 После тих догађаја до Аврама је дошао глас: „Ево, и Мелха је родила синове твом брату Нахору: **21** првенца Уза и његовог брата Вуза, и Камуила, Арамовог оца, **22** и Хазада, Азава, Фалдеса, Јелдафа и Ватуила.“ **23** Ватуилу се родила Ребека. Ову осморицу Мелха је родила Аврамовом брату Нахору. **24** Он је имао и иначу* која се звала Ревма. Она је родила Тавека, Гама, Тохоса и Маху.

23 Сара је живела сто двадесет и седам година. То су године Сариног живота. **2** Сара је умрла у Киријат-Арви, то јест у Хеврону, у хананској земљи, а Аврам је ушао у шатор да ожали Сару и да је оплаче. **3** Онда је Аврам устао од своје мртве жене и рекао Хетовим синовима: **4** „Ја сам странац и дошљак међу вама. Продајте ми овде место за гроб да однесем и сахраним своју жену.“ **5** Хетови синови су одговорили Авраму: **6** „Чуј нас, господару. Ти си међу нама поглавар ког је Бог поставио. Сахрани своју жену у наш најбољи гроб. Нико од нас неће ти ускратити гроб да у њему сахраниш своју жену.“

7 Тада је Аврам устао, поклатио се становницима те земље, Хетовим синовима, **8** и рекао им: „Ако се слажете да однесем и сахраним своју жену, послушајте ме и заузмите се за мене код Соаровог сина Ефрона **9** да ми да своју пећину Макпелу, која се налази на крају његовог поља. За онолико сребра колико вреди нека ми је пред вашим очима прода за гроб.“

10 Међу Хетовим синовима седео је и Ефрон. Зато је Ефрон Хетејин одговорио Авраму да га чују Хетови синови и сви они који су улазили на врата његовог града: **11** „Не, господару! Послушај ме. То поље ти ја поклањам, а и пећину која је на њему. Поклањам ти то пред очима синова мог народа.“ Сахрани своју жену.“ **12** Тада се Аврам поклатио пред становницима те земље **13** и рекао Ефрону тако да га они чују: „Кад би ме само послушао! Не, мораш ме послушати! Даћу ти онолико сребра колико поље вреди. Узми то од мене, да тамо сахраним своју жену.“

***22,14** У оригиналу: „Јахве-Јире.“ **22,24** Иноча је жена у полигамном браку коју муж узима поред своје праве супруге (то јест првих супруга) и која има нижи статус од праве супруге.

14 Ефрон је одговорио Авраму: **15** „Господару мој, послушај ме. Земља вреди четристо сикала* сребра, али шта је то између мене и тебе! Сахрани, дакле, своју жену.” **16** Тако је Аврам послушао Ефрона и пред Хетовим синовима измерио му онолико сребра колико је он рекао, четристо сикала сребра, према тадашњој вредности међу трговцима. **17** Тако је било потврђено да је Ефроново поље у Макпели, која је испред Мамрије, и пећина која је на том пољу као и све дрвеће на њему унутар његових међа **18** прешло у Аврамово власништво јер је он то купио пред очима Хетових синова, међу свима који су улазили на врата оног града. **19** После тога, Аврам је сахранио своју жену Сару у пећини у пољу Макпели, испред Мамрије, и јест Хеврона, у хананској земљи. **20** Тако су Хетови синови потврдили да поље и пећина која је на њему припадају Авраму као место за гроб.

24 Аврам је остарио и зашао у године. Господ је у свему благословио Аврама. **2** Зато је Аврам рекао свом најстаријем слуги који је управљао свим што је он имао у свом дому: „Стави руку под моје бедро, **3** па да те закунем Господом, Богом небеса и Богом земље, да за мог сина не узмеш жену од кћери Хананаца међу којима живим **4** него да одеш у моју земљу и у мој род, и да узмеш жену за мог сина Исака.”

5 Али слуга му рече: „Шта ако девојка не буде хтела да пође са мном у ову земљу? Да ли онда морам да одведем твог сина у земљу из које си ти отишао?” **6** Аврам му одговори: „Пази да не одведеш мог сина тамо. **7** Господ, Бог небеса, који ме је одвео из дома мог оца и из земље мог рода, и који ми је говорио и заклео ми се рекавши: 'Ову земљу даћу твојем потомству', он ће пред тобом послати свог анђела, и ти ћеш сигурно довести оданде жену за мог сина. **8** Ако девојка не буде хтела да пође с тобом, бићеш ослобођен своје заклетве. Само пази да тамо не одведеш мог сина.” **9** Тада је слуга ставио своју руку под бедро свог господара Аврама и заклео му се да ће тако учинити.

10 Затим је слуга од свог господара узео десет камила и понео разна добра свог господара.” Онда је устао и пошао на пут у Месопотамију у Нахоров град. **11** Кад је предвече стигао, пустио је камиле да полежу изван града код једног бунара, у време кад су

жене обично долазиле по воду. **12** Онда је рекао: „Госпoде, Боже мог господара Аврама, молим те, учини данас ово дело преда мном и буди милостив према мом господару Авраму. **13** Ево ја стојим крај бунара с водом, а кћери становника овог града долазе по воду. **14** Нека девојка којој кажем: 'Молим те, спусти свој крчаг да се напијем', а она одговори: 'Пиј, а и твоје камиле ћу напојити', буде она коју си изабрао за свог слугу Исака. По томе ћу знати да си показао милост према мом господару.”

15 Још није до краја изговорио те речи, кад ево, с крчагом на рамену дође Ребека, кћи Ватуила, сина Мелхе жене Аврамовог брата Нахора. **16** Та девојка је била веома лепа, била је девица, с њом ниједан мушкарац још није легао. Она је изшла до бунара, напунила свој крчаг и онда се вратила горе. **17** Слуга јој је одмах потрчао у сусрет и рекао: „Молим те, дај ми мало воде из свог крчага.” **18** А она је рекла: „Пиј, господару.” И брзо је спустила крчаг на руку и дала му да пије. **19** Кад му је дала да се напије, рекла је: „Захватићу воде и за твоје камиле да се напију.” **20** Онда је брзо излила свој крчаг у корито и отрчала до бунара да захвати воде, и није стала док није налила воде за све његове камиле. **21** Све то време човек ју је у чуду ћутке посматрао, не би ли сазнао да ли је Господ учинио његово путовање успешним или није.

22 А кад су се камиле напиле, човек је извадио златну гривну, тешку пола сикла,* и две златне наруквике за њене руке, тешке десет сикала, **23** а затим је рекао: „Кажи ми, молим те; чија си кћи? Има ли у кући твог оца места за нас да преноћимо?” **24** Она му одговори: „Ја сам кћи Ватуила, сина Мелхе, кога је она родила Нахору.” **25** Затим му рече: „Имамо и сламе и доста хране за стоку, а и места да се преноћи.” **26** Човек се тада поклони, паде ничије пред Господом **27** и рече: „Нека је благословљен Господ, Бог мог господара Аврама, који мом господару није ускратио своју милост и своју верност. На мом путу Господ ме је довео у кућу браће мог господара.”

28 Девојка је отрчала у дом своје мајке и све то испричала. **29** Ребека је имала брата који се звао Лаван. Тада је Лаван отрчао до човека који је био напољу код бунара. **30** Кад је видео гривну и наруквике на рукама своје сестре, и кад је чуо како његова сестра Ребека каже: „Тако ми је казао онај човек”, отишао је до тог човека који је још стајао код камила на бунару. **31** Онда је рекао:

***23,15** Сикал је тежио 11,4 грама. Види додаток на крају књиге. **24,22** Види претходну фусноту.

„Дођи, ти кога је Господ благословио. Зашто стојиш ту напољу, кад сам спремио кућу и место за камиле?“ **32** Човек је дошао у кућу, а Лаван је растоварио камиле, дао им сламе и хране за стоку и донео воду да се оперу ноге том човеку и људима који су били с њим. **33** Онда су му поставили да једе, али он им рече: „Не бих да једем док не кажем шта имам.“ А Лаван рече: „Кажи!“

34 Тада он рече: „Ја сам Аврамов слуга. **35** Господ је много благословио мог господара тако да је постао богат и стекао оваца и говеда, сребра и злата, слугу и слушкиња, камила и магараца. **36** Осим тога, Сара, жена мог господара, родила је под старост сина мом господару; и он ће му дати све што има. **37** Тако ме је мој господар заклео: 'Немој за мог сина узети жену од кћери Хананаца у чијој земљи живим, **38** него иди у кућу мог оца и у мој род и доведи жену за мог сина.' **39** А ја сам питао свога господара: 'Шта ако девојка не пође са мном?' **40** Тада ми је он рекао: 'Господ, коме служим, послаће свог анђела с тобом и сигурно ће дати да твој пут буде успешан, а ти доведи жену за мог сина из мог рода и из дома мог оца. **41** Бићеш ослобођен заклетве коју си ми дао ако дођеш у мој род, а они ти је не дају, тада ћеш бити ослобођен заклетве коју си ми дао.'"

42 Кад сам данас дошао на бунар, рекао сам: 'Госпode, Боже мог господара Аврама, ако ћеш дати да буде успешан пут на који сам кренуо, **43** ево ја ћу стајати крај бунара с водом, а девојка која дође да захвати воду и којој кажем: 'Молим те, дај ми да пијем мало воде из твог крчага', **44** а она ми каже: 'Пиј, а и твојим камилама ћу налити воде', она нека буде жена коју је Господ одредио за сина мог господара.'"

45 Још у свом срцу нисам то до краја изговорио, кад ево дође Ребека с крчагом на рамену. Сишла је до бунара и захватила воду. Ја сам јој тада рекао: 'Молим те, дај ми да пијем.' **46** Она је брзо спустила крчаг и рекла: 'Пиј, и камиле ћу ти напојити.' Тако сам се ја напио, а она је напојила и камиле. **47** Затим сам је упитао: 'Чија си ти кћи?', а она је одговорила: 'Ја сам кћи Ватуила, Нахоровог сина, кога му је родила Мелха.' Тада сам јој ставио гривну и наруквице на руке. **48** Онда сам се поклонио и пао ничице пред Господом и благословио сам Господа, Бога мог господара Аврама, који ме је водио правим путем да узем кћер брата мог господара за његовог сина. **49** А сада реците да ли желите да покажете милост и верност према мом

господару; а ако не желите, опет ми реците, да могу кренути десно или лево."

50 Тада су Лаван и Ватуило рекли: „Ово је од Господа. Не можемо ти рећи ни лоше ни добро. **51** Ево, Ребека је пред тобом. Узми је и иди, и нека буде жена сину твог господара, као што је Господ рекао.“ **52** Када је Аврамов слуга чуо њихове речи, пао је ничице на земљу пред Господом. **53** Затим је слуга извадио сребрне и златне предмете и хаљине и дао их Ребеки, а вредне дарове дао је њеном брату и њеној мајци. **54** Затим су он и људи који су били с њим јели и пили, и тамо су преноћили, а ујутру су устали. Тада он рече: „Пустите ме мом господару.“ **55** На то њен брат и њена мајка рекоше: „Нека девојка остане с нама барем још десет дана. После нека иде.“ **56** Али он им на то рече: „Немојте да ме задржавате кад видите да је Господ дао да мој пут буде успешан. Пустите ме да идем свом господару.“ **57** А они одговорихше: „Позовимо девојку да чујемо шта она каже.“ **58** Тада су позвали Ребеку и питали је: „Хоћеш ли да пођеш с овим човеком?“ А она је рекла: „Хоћу.“

59 Тако су они испратили своју сестру Ребеку, њену дојиљу, Аврамовог слугу и његове људе. **60** И благословили су Ребеку и рекли јој: „Сестро наша, буди мајка небројеним хиљадама, и нека твоје потомство освоји оне који га мрзе.“ **61** После тога су Ребека и њене слушкиње устале, селе на камиле и пошле за оним човеком. Слуга је узео Ребеку и отишао.

62 Исак се враћао путем који води у Вирлаи-Рои, пошто је живео у земљи Негев. **63** Исак је предвече изашао у поље. Кад је подигао очи, угледао је камиле како долазе.

64 Кад је Ребека подигла очи и угледала Исака, брзо је сишла с камиле. **65** Онда је упитала слугу: „Ко је онај човек који нам преко поља иде у сусрет?“ А слуга је одговорио: „То је мој господар.“ Она је узела вео и покрила се. **66** Онда је слуга испричао Исаку све што је учинио. **67** Затим је Исак одвео Ребеку у шатор своје мајке Саре. Тако ју је узео и она му је постала жена коју је заволео и у којој је нашао утеху после смрти своје мајке.

25 Аврам је узео још једну жену која се звала Хетура. **2** Она му је родила Земрана, Јоксана, Мадана, Мадидјана, Јесвока и Сују.

3 Јоксану су се родили Сава и Дедан. Деданови синови били су Асурим, Летусим и Лаоим.

4 Мадјијанови синови били су Ефа, Ефер, Енох, Авидија и Елдага. Све су то били Хетуријни синови.

5 Аврам је Исаку дао све што је имао, **6** а синовима које је имао са иночама дао је дарове. Затим их је још за живота послао на исток, далеко од свог сина Исака, у земљу истока. **7** Ово су године Аврамовог живота што га је проживео - сто седамдесет и пет година. **8** Затим је Аврам издахнуо, и умро у дубокој старости, стар и задовољан, и био је прибран свом народу. **9** Његови синови Исак и Исмаило сахранили су га у пећини Макпели, која је испред Мамрије, у пољу Ефрона, сина Соара Хетејина, **10** у пољу које је Аврам купио од Хетових синова. Тамо су сахрањени Аврам и његова жена Сара. **11** После Аврамове смрти Бог је и даље благосиљао његовог сина Исака, који је живео близу Вир-Лаи-Роија.

12 Ово су догађаји из живота Аврамовог сина Исмаила, ког му је родила Египћанка Агара, Сарина слушкиња.

13 Ово су Исмаилови синови, по њиховим именима и по њиховим породицама: Исмаилов првенац Навајот, затим Кидар, Авдеило, Мивсам, **14** Мисма, Дума, Маса, **15** Адад, Тема, Јетур, Нафес и Кедма. **16** То су Исмаилови синови, и то су њихова имена по местима где су живели и по њиховим логорима: два наест поглавара по њиховим племенима. **17** Ово су године Исмаиловог живота - сто тридесет и седам година. Затим је издахнуо и умро, и био је прибран свом народу. **18** Његови потомци су живели између Евиле, близу Сура, који је источно од Египта, и Асирије. Населили су се пред свом својом браћом.

19 Ово су догађаји из живота Аврамовог сина Исака. Авраму се родио Исак. **20** Исак је имао четрдесет година кад се оженио Ребеком, кћери Ватуила Сиријца из Падан-Арама, сестром Лавана Сиријца. **21** Исак није престајао да се усрдно моли Господу за своју жену, пошто је била нероткиња. Господ га је на крају услишио, те је његова жена Ребека затруднела. **22** Синови у њој ударали су један у другог, тако да је она рекла: „Ако је тако, зашто да живим?“ Тада је отишла да тражи савет од Господа. **23** Господ јој је рекао: „Два су народа у твојој утроби; два ће се народа из твоје утробе разделити. Један народ биће јачи од другог народа, и старији ће служити млађем.“

24 Кад је дошло време да роди, у њеној утроби били су близанци. **25** Тада је први изашао сав црвен и длакав као да има огртак од длаке; зато су му дали име Исав.* **26** После њега изашао је његов брат, држећи се руком Исаву за пету; зато су му дали име Јаков.* Кад их је родила, Исак је имао шездесет година. **27** Дечасти су порасли, и Исав је постао добар ловац, човек који је доста боравио у пољу, а Јаков је био непорочан човек и живео је у шаторима. **28** Исак је волео Исаву, јер му је за јело доносио дивљач, док је Ребека волела Јакова. **29** Једном је Јаков кувао неко јело, кад је Исав дошао из поља уморан. **30** Исав је рекао Јакову: „Дај ми брзо да једем мало тог црвеног јела, јер сам уморан! Дај ми мало од тог јела.“ Зато је добио име Исав.* **31** Тада му Јаков одговори: „Прво ми продај своје право које имаш као првенац!“ **32** А Исав рече: „Ево, само што нисам умро, шта ће ми онда првенаштво?“ **33** Јаков му затим рече: „Прво ми се закуни!“ Он се заклео Јакову и продао му своје право које је имао као првенац. **34** Тада је Јаков дао Исаву хлеб и кувано сочино, и он се најео и напио. Онда је устао и отишао. Тако је Исав презрео своје првенаштво.

26 У земљи је настала глад, после оне прве глади која је била у време Аврама, па се Исак упутио у Герар код Авимелеха, цара Филистеја. **2** Тада му се појавио Господ и рекао му: „Немој да силазиш у Египат. Борави у земљи за коју ти кажем. **3** Остани у овој земљи, а ја ћу бити с тобом и благосиљаћу те, јер ћу теби и твојем потомству дати све ове земље, и испунићу заклетву којом сам се заклео твојој оцу Авраму: **4** Умножићу твоје потомство да га буде као звезда на небесима и твојем потомству даћу све ове земље, и преко твог потомства благословиће се сви народи на земљи, **5** зато што је Аврам слушао мој глас и извршавао своје обавезе према мени, моје заповести, одредбе и законе.“ **6** Тако је Исак остао да живи у Герару.

7 Кад су се људи из тог места распитивали за његову жену, он је говорио: „То ми је сестра.“ Било га је страх да каже: „То ми је жена“, јер је мислио: „Људи из овог места убиће ме због Ребеке“, зато што је била веома лепа. **8** Пошто се Исак тамо дуже задржао, једном је Авимелех, цар Филистеја, гледао кроз прозор и спазио га како грли своју жену Ребеку. **9** Авимелех је одмах позвао Исака и рекао му: „Она ти је у ствари жена! Зашто си онда рекао: 'То ми је сестра?'“ Тада

***25,25** „Исав“ значи „длакав“. **25,26** „Јаков“ значи „онај који се држи за пету; онај који потискује (изгубава)“. **25,30** „Едом“ значи „црвен; румен“.

му је Исак одговорио: „Тако сам ти рекао јер сам се плашио да ћу због ње погинути.“ **10** Авимелех је затим рекао: „Шта си нам то учинио? Замало што неко из народа није легао с твојом женом, и ти би тако на нас свагао кривицу!“ **11** Тада је Авимелех целом народу дао ову заповест: „Ко год дирне овог човека и његову жену биће погубљен!“

12 После тога Исак је засејао њиве у оној земљи, и те године је пожњео стоструко, јер га је Господ благословио. **13** Зато се тај човек обогатио и све је више напредовао и стицао богатство док није постао веома богат. **14** Стекао је стада оваца и говеда и много слугу, тако да су Филистеји почели да му завиде.

15 Филистеји су затрпали и напунили земљом све бунаре које су слуге његовог оца ископале у данима његовог оца Аврама. **16** На крају је Авимелех рекао Исаку: „Иди од нас, јер си постао много јачи од нас.“ **17** Тако је Исак отишао оданде, улогорио се у долини Герар и тамо остао да живи. **18** Исак је опет ископао бунаре за воду који су били ископани у данима његовог оца Аврама, а које су Филистеји затрпали након Аврамове смрти. Он им је дао иста имена која им је дао и његов отац.

19 Исакове слуге су копале у тој долини и тако наишле на извор питке воде. **20** Пастирци из Герара посвађали су се са Исаковим пастирима, рекавши: „То је наша вода!“ Зато је Исак тај бунар назвао Есек,* јер су се они препирали с њим. **21** Затим су ископали и други бунар па су се и око њега посвађали. Зато га је Исак назвао Ситна.* **22** Он је отишао оданде и ископао још један бунар, али се око њега нису посвађали. Зато га је он назвао Ровот,* рекавши: „Господ нам је сада дао довољно простора и учинио нас плодним у овој земљи.“

23 Оданде је отишао у Вирсавеју. **24** Те ноћи Господ му се појавио и рекао: „Ја сам Бог твог оца Аврама. Не бој се, ја сам с тобом, и благословићу те и умножићу твоје потомство због мог слуге Аврама.“ **25** Зато је Исак на том месту подигао олтар и призвао Господње име. Тамо је разapeо свој шатор, а његове слуге су ископале бунар.

26 Код њега је из Герара дошао Авимелех са Охозатом, својим блиским пријатељем, и Фиколом, заповедником своје војске. **27** Исак их је упитао: „Зашто сте дошли, кад ме

мрзите и кад сте ме отерали од себе?“ **28** Они су одговорили: „Заиста смо видели да је Господ с тобом. Зато смо рекли: 'Хајде да се закунемо један другоме заклетвом између нас и тебе, и да склопимо савез с тобом, **29** да нам нећеш учинити никакво зло, као што ни ми нисмо дирали тебе, него смо ти чинили само добро кад смо те пустили да одеш у миру. Ти си онај кога је Господ благословио.“ **30** Тада им је Исак приредио гозбу и они су јели и пили. **31** Следећег јутра су рано устали и заклели се један другом. Затим их је Исак пустио и они су отишли у миру.

32 Истог дана дошле су Исакове слуге, и јавили му за бунар који су ископали, рекавши: „Нашли смо воду!“ **33** Он га је назвао Вирсавеја. Зато се и онај град све до данас зове Вирсавеја

34 Кад је Исав имао четрдесет година узео је за жену Јудиту, кћер Веирија Хетејина, и Васемату, кћер Елона Хетејина. **35** Оне су загорчавале живот Исаку и Ребеки.

27 Кад је Исак остарио и кад су му очи толико ослабиле да више није видео, позвао је свог старијег сина Исава и рекао му: „Сине!“, а он је одговорио: „Ево ме!“ **2** Затим му је рекао: „Ја сам остарио,“ и не знам ког дана ћу умрети. **3** Зато те молим да сад узмеш своју опрему, свој лук и стрелу, па да одеш у поље и да ми уловиш неку дивљач. **4** Онда ми спреми укусно јело какво волим и донеси ми да једем, и да те моја душа благослови пре него што умрем.“

5 Али Ребека је слушала док је Исак говорио свом сину Исаву. Исав је отишао у поље да улови дивљач и да је донесе. **6** А Ребека је рекла свом сину Јакову: „Управо сам чула како је твој отац разговарао с твојим братом Исавом и рекао му: **7** 'Донеси ми неку дивљач и спреми ми укусно јело па да се наједем и да те благословим пред Господом пре своје смрти.' **8** А сада, сине, слушај шта ћу ти заповедити. **9** Молим те, иди до стада и донеси ми оданде два добра јарета да од њих спремим твојом оцу укусно јело какво воли. **10** Онда ћеш га однети свом оцу да једе па да те благослови пре своје смрти.“

11 Јаков на то рече својој мајци Ребеки: „Али мој брат Исав је маљав, а ја нисам. **12** Шта ако ме отац опипа? Онда ће помислити да сам хтео да му се наругам, па ћу на себе навући проклетство, а не благослов.“ **13** Тада му мајка рече: „Сине мој, нека проклетство намењено теби падне на мене. Ти само послушај мој глас, иди и донеси ми два јарета.“ **14** Тако је он отишао, узео их и донео их

***26,20** „Есек“ значи „такмичење, свађа“. **26,21** „Ситна“ значи „оптужба“. **26,22** „Ровот“ значи „широки простори“.

својој мајци, а она је спремила укусно јело какво је његов отац волео. **15** Затим је Ребека узела одећу свог старијег сина Исаву, најлепшу коју је имала у кући, и обукла свог млађег сина Јакова. **16** Јарећим кожом покрила му је руке и део врата где је био гладак. **17** Затим је свом сину Јакову дала укусно јело и хлеб који је спремила.

18 Тако је он ушао код свог оца и рекао: „Оче!“, а он одговори: „Ево ме! Ко си ти, сине?“ **19** Јаков рече свом оцу: „Ја сам Исав, твој првенац. Учинио сам како си ми рекао. Молим те, устани, седи и једи од дивљачи коју сам уловио, па да ме твоја душа благослови.“ **20** Тада Исак рече свом сину: „Како си је тако брзо нашао, сине мој?“ А он одговори: „Твој Бог Господ дао је да изађе пред мене.“ **21** Исак затим рече Јакову: „Молим те, сине, приђи ближе да те опипам да знам да ли си ти заиста мој син Исав или ниси.“ **22** Тако је Јаков пришао свом оцу Исаву. Он га је опипао, а затим рекао: „Глас је Јаковљев, а руке су Исавове.“ **23** Тако није препознао Јакова, јер су његове руке биле маљаве као руке његовог брата Исаву. Зато га је благословио.

24 Затим му рече: „Да ли си ти заиста мој син Исав?“, а он одговори: „Јесам.“ **25** Онда Исак рече: „Донеси ми да једем од дивљачи коју си уловио, сине мој, па да те моја душа благослови.“ Јаков га је послужио и он је јео. Затим му је донео вино да пије. **26** Онда му његов отац Исак рече: „Молим те, сине, приђи ближе и пољуби ме.“ **27** Он је пришао ближе и пољубио га, тако да је Исак могао да осети мирис његове одеће. Затим га је благословио:

„Гле, мирис мог сина је као мирис поља које је Господ благословио. **28** Нека ти Бог даје росу с небеса и плодну земљу, изобиље жита и младог вина. **29** Нека ти народи sluже и нека ти се племена клањају. Буди господар својој браћи и нека ти се клањају синови твоје мајке. Нека су проклетни сви који тебе проклињу и нека су благословљени сви који тебе благосиљају.“

30 Тек што је Исак благословио Јакова и само што је Јаков отишао од лица свог оца Исаву, његов брат Исав вратио се из лова. **31** И он је спремио укусно јело. Затим га је донео свом оцу и рекао му: „Устани, оче, и једи од дивљачи коју је уловио твој син, па да ме онда твоја душа благослови.“ **32** Тада га је његов отац Исак питао: „Ко си ти?“, а он

одговори: „Ја сам твој син Исав, твој првенац.“ **33** Исак се уплаши и сав поче да се тресе, па рече: „Ко је онда био онај који је уловио дивљач и донео ми је, па сам јед од свега пре него што си ти дошао и њега сам благословио? Он ће и остати благословљен!“

34 Када је Исав чуо речи свог оца, с пуно горчине повика из свег гласа и рече свом оцу: „Оче, благослови и мене!“ **35** Али он одговори: „Твој брат је дошао с преваром да би добио благослов намењен теби.“ **36** А Исав на то рече: „Зар није зато добио име Јаков,* јер ме је већ двапут изгурао? Већ ми је одузео првенаштво, а овог пута ми је одузео и благослов!“ Затим рече: „Зар ниси и за мене оставио благослов?“ **37** Исак одговори Исаву: „Ево, поставио сам га за господара над тобом, и сву његову браћу дао сам му за слуге, и снабдео сам га житом и широм,* па шта бих сад још могао да учиним за тебе, сине?“

38 Тада Исав рече свом оцу: „Оче, зар имаш само један благослов? Благослови и мене, оче!“ Затим Исав гласно заплака. **39** Исак, његов отац, одговори му:

„Ево, твоје пребивалиште биће далеко од плодне земље и од росе небеске. **40** Живећеш од свог мача и служићеш свом брату. Али кад се побуниш, сломићеш његов јарам и збацићеш га са свог врата.“

41 Исав је гајио мржњу према Јакову због благослова којим га је његов отац благословио, и зато је у свом срцу говорио: „Ближе се дани жалости за мојим оцем. После тога убићу свог брата Јакова.“ **42** Кад су Ребеки јавили шта је рекао њен старији син Исав, одмах је послала по свог млађег сина Јакова и рекла му: „Пази! Твој брат Исав теши се мишљу да ће те убити. **43** Зато, сине, послушај мој глас; устани и бежи код мог брата Лавана у Харан. **44** Остани код њега неко време док се гнев твог брата не стиша, **45** док се не одврати од тебе гнев твог брата и док не заборави шта си му учинио. А ја ћу послати по тебе и вратићу те оданде. Зашто да останем без вас обојице у један дан?“

46 Затим је Ребека рекла Исаву: „Смучио ми се живот због Хетових кћери. Ако и Јаков узме жену од кћери ове земље, као што су Хетове кћери, шта ће ми живот?“

28 Зато је Исак позвао Јакова, благословио га и заповедио му: „Немој узети жену од хананских кћери. **2** Устани, иди у Падан-Арам у кућу Ватуила, оца своје мајке, и тамо узми себи жену од кћери Лавана, брата своје мајке. **3** Бог Свемоћни благословиће те и

***27,36** Види фусноту за 1. Мојсијева 25,26. **27,37** Или: „грохћаним соком“.

учиниће те плодним и умножиће те, тако да ће од тебе постати велик народ. **4** И даће ти Аврамов благослов, теби и твом потомству, да заузмеш земљу у којој си странац и коју је Бог дао Авраму.”

5 Тако је Исак отпустио Јакова, и он је кренуо у Падан-Арам код Лавана, сина Ватуила Сиријца, брата Ребеке, мајке Јакова и Исава.

6 Кад је Исав видео да је Исак благословио Јакова и послао га у Падан-Арам да тамо узме себи жену, и кад га је благословио и заповедио му: „Немој узети жену од хананских кћери”, **7** и кад је видео да је Јаков послушао свог оца и своју мајку и кренуо у Падан-Арам, **8** тада је Исав схватио да хананске кћери нису по вољи његовом оцу Исаку. **9** Зато је Исав отишао код Исмаилаца и узео за жену Маелету, кћер Аврамовог сина Исмаила, Навајотову сестру, поред жена које је већ имао.”

10 Јаков је отишао из Вирсавеје и упутио се у Харан. **11** На путу је наишао на једно место и решио да ту преноћи јер је сунце већ било зашло. Тако је узео један камен с оног места, ставио га под главу и ту легао.

12 Тада је уснио сан: На земљи су стајале лестве чији је врх допирао до небеса, а Божји анђели су се пењали и силазили по њима. **13** И гле, изнад њих је стајао Господ који је рекао:

„Ја сам Господ, Бог твог оца Аврама и Бог Исаков. Земљу на којој лежиш даћу теби и твом потомству. **14** Твог потомства биће као праха на земљи, и ти ћеш се раширити на запад и на исток, на север и на југ, и преко тебе и преко твог потомства благословиће се сви народи на земљи. **15** Ја сам с тобом и чуваћу те целим путем којим идеш и вратићу те у ову земљу, јер те нећу оставити док не учиним шта сам ти рекао.”

16 Тада се Јаков пробуди из сна и рече: „Господ је заиста на овом месту, а ја то нисам знао.” **17** Он се уплаши и рече: „Како је застрашујуће ово место! Ово је сигурно Божји дом, а ово су небеска врата.” **18** Тако је Јаков устао рано ујутру, узео камен који му је био под главом, поставио га као стуб и прелио га уљем.” **19** То место је назвао Ветил*, а раније се тај град звао Луз.

20 Јаков се заветовао: „Ако Бог буде са мном и сачува ме на путу којим идем и ако ми да хлеба да једем и одећу да се обучем, **21** и ако се у миру вратим кући свог оца, тада ће Господ показати да је мој Бог. **22** А

овај камен који сам подигао као стуб биће Божји дом, и од свега што ми будеш дао даћу ти десетак.”

29 Затим је Јаков кренуо даље и упутио се у земљу становника Истока. **2** Тамо је у пољу угледао бунар поред ког су лежала три стада оваца, јер су се на том бунару појила стада. На отвору бунара био је један велики камен. **3** Кад би се тамо окупила сва стада, пастири би уклонили* камен с отвора бунара и напојили стада, а после би вратили камен на његово место, на отвор бунара.

4 Јаков их је упитао: „Одакле сте, браћо моја?”, а они су одговорили: „Из Харана.” **5** Тада их упита: „Познајете ли Лавана, Нахоровог унука?”, а они одговорише: „Познајемо.” **6** Затим их упита: „Да ли је он добро?” Они рекоше: „Добро је. Ево долази његова кћи Рахела с овцама!” **7** Тада он рече: „Али још је дан. Није још време да се скупљају стада. Напојте овце, а онда их пустите да пасу.” **8** А они му на то рекоше: „Не можемо то да урадимо док се не скупе сва стада и не уклони камен с отвора бунара. Онда можемо напојити овце.”

9 Док је још с њима разговарао, дошла је Рахела са овцама свог оца, јер је била пастирица. **10** Кад је Јаков видео Рахелу, кћер Лавана, брата своје мајке, и овце Лавана, брата своје мајке, одмах је пришао, уклонио камен с отвора бунара и напојио овце Лавана, брата своје мајке. **11** Онда је Јаков пољубио Рахелу и гласно заплакао. **12** Затим је Јаков рекао Рахели да је он рођак њеног оца и да је Ребекин син. Она је отрчала и испричала то свом оцу.

13 Чим је Лаван чуо вест о Јакову, сину своје сестре, потрчао му је у сусрет. Загрлио га је, пољубио и довео у своју кућу. Тада је Јаков испричао Лавану све што му се догодило. **14** Онда му је Лаван рекао: „Ти си заиста моја кост и моје месо.” Тако је Јаков остао код њега месец дана.

15 Након тога, Лаван је рекао Јакову: „Да ли ћеш ми зато што си мој рођак служити бадава? Реци ми, шта желиш да ти буде плата?” **16** Лаван је имао две кћери. Старија се звала Лија, а млађа Рахела. **17** Али Лијине су очи биле слабе, док је Рахела била лепа стаса и лепа лица. **18** Јаков је заволео Рахелу. Зато је рекао: „Служићу ти седам година за твоју млађу кћер Рахелу.” **19** Лаван је на то рекао: „Боље да је дам теби него неком другом човеку. Остани код мене.” **20** Јаков је служио за Рахелу седам година, али

*28,19 Хебрејски: „Бетел”, што значи „дом Божји”.
29,3 Дословно: „откотрљали”.

то му се чинило као неколико дана, зато што ју је волео.

21 Затим је Јаков рекао Лавану: „Дај ми моју жену, јер се завршило време мог служења, па да легнем с њом.“ **22** Тада је Лаван позвао све људе из оног места и приредио гозбу. **23** Али те вечери узео је своју кћер Лију и увео је код Јакова који је легао с њом. **24** Лаван је своју слушкињу Зелфу дао својој кћери Лији да јој буде слушкиња. **25** Ујутру се видело да је то била Лија. Зато је рекао Лавану: „Шта си ми то учинио? Зар ти нисам служио за Рахелу? Зашто си ме преварио?“ **26** Лаван је одговорио: „Код нас није обичај да се млађа уда пре старије. **27** Прослави до краја ову седмицу са овом женом, па ћеш онда добити и другу жену за још седам година које ћеш ми служити.“ **28** Јаков је тако поступио и прославио до краја ту седмицу с том женом, а онда му је Лаван дао и своју кћер Рахелу за жену. **29** Лаван је своју слушкињу Валу дао својој кћери Рахели да јој буде слушкиња.

30 Затим је Јаков легао и с Рахелом коју је волео више него Лију, и служио је код Лавана још седам година. **31** Кад је Господ видео да Лија није вољена, учинио ју је плодном, а Рахела је била нероткиња. **32** Лија је затруднела, родила сина и дала му име Рувим,* рекавши: „Господ је видео моју невољу, па ће ме сада мој муж заволет.“ **33** Затим је опет затруднела, родила сина и рекла: „Господ је чуо да нисам вољена, па ми је дао и овога.“ Зато му је дала име Симеон.* **34** Опет је затруднела, родила сина и рекла: „Сад ће ми муж бити привржен, јер сам му родила три сина.“ Зато је он добио име Левије.* **35** Још једном је затруднела, родила сина и рекла: „Овог пута хвалићу Господа.“ Зато му је дала име Јуда.* После тога, неко време није рађала.

30 Кад је Рахела видела да Јакову не рађа децу, постала је љубоморна на своју сестру и рекла је Јакову: „Дај ми децу или ћу

умрети.“ **2** Тада се Јаков разгневи на Рахелу и рече јој: „Зар сам ја на месту Бога, који ти је ускратио плод утробе?“ **3** А она му рече: „Ево моје робинје Вале. Лези с њом и нека роди на мојим коленима, па да и ја добијем децу преко ње.“ **4** Тако му је она дала за жену своју слушкињу Валу, и Јаков је легао с њом. **5** Вала је затруднела и родила Јакову сина. **6** Тада је Рахела рекла: „Бог је био мој судија и чуо је мој глас, па ми је дао сина.“ Зато му је дала име Дан.* **7** Рахелина слушкиња Вала опет је затруднела и Јакову родила другог сина. **8** Тада је Рахела рекла: „Жестоко сам се рвала са својом сестром и победила сам!“ Зато му је дала име Нефталим.*

9 Кад је Лија видела да више не рађа, узела је своју слушкињу Зелфу и дала је Јакову за жену. **10** Тако је Лијина слушкиња Зелфа родила Јакову сина. **11** Тада је Лија рекла: „Каква срећа!“ Зато му је дала име Гаѓ.* **12** Затим је Лијина слушкиња Зелфа родила Јакову другог сина. **13** Тада је Лија рекла: „Како сам срећна! Жене ће ме звати срећном.“ Зато му је дала име Асир.*

14 Једног дана у време пшеничне жетве, Рувим је у пољу нашао јабуке мандрагоре, па их је однео својој мајци Лији. Тада Рахела рече Лији: „Молим те, дај ми неколико мандрагора које је нашао твој син.“ **15** Она јој одговори: „Зар ти је мало што си ми узела мужа, па сада хоћеш да ми узмеш и мандрагоре?“ Рахела јој рече: „Нека зато Јаков ноћас легне с тобом у замену за мандрагоре које је нашао твој син.“

16 Кад се Јаков увече враћао из поља, Лија му је изашла у сусрет и рекла му: „Са мном ћеш лећи, јер сам те придобила за мандрагоре које је нашао мој син.“ Тако је он те ноћи легао с њом. **17** Бог је чуо Лију и услишио је, тако да је она затруднела и Јакову родила петог сина. **18** Тада Лија рече: „Бог ме је наградио што сам свом мужу дала своју слушкињу.“ Зато му је дала име Исахар.* **19** Она је још једном затруднела и Јакову родила шестог сина. **20** Тада Лија рече: „Бог ми је дао леп поклон. Мој муж ће ме напoкoн прихватити, јер сам му родила шест синова.“ Зато му је дала име Завулон.* **21** После тога родила је кћер и дала јој име Дина.

22 На крају се Бог сетио Рахеле. Бог ју је чуо и услишио је, учинивши је плодном. **23** Она је затруднела и родила сина. Тада је рекла: „Бог је уклонио моју срамоту!“ **24** Зато му је дала име Јосиф,* рекавши: „Господ ми додаје још једног сина.“

***29,32** „Рувим“ значи „гледајте, син!“ **29,33** „Симеон“ значи „чути“ (у смислу: послушати, услишити). **29,34** „Левије“ значи „привржен“. **29,35** „Јуда“ значи „хваљен; слављен“. **30,6** „Дан“ значи „судија“. **30,8** „Нефталим“ значи „моје рвање, моја борба“. **30,11** „Гаѓ“ значи „срећа“. **30,13** „Асир“ значи „срећан“. **30,18** „Исахар“ значи „он је награда (плата)“. **30,20** „Завулон“ значи „стан, бора-виште“; могуће је и значење: „прихватити, подносити, господарити“. **30,24** Скраћени облик имена „Јосифија“, које значи „нека Господ придода (умножи)“.

25 Када је Рахела родила Јосифа, Јаков је рекао Лавану: „Пусту ме да идем у своје место и у своју земљу. **26** Дај ми моје жене и моју децу, за које сам ти служио, па да идем, јер ти добро знаш како сам ти служио.“ **27** Тада му Лаван рече: „Ако сам нашао милост у твојим очима, остани код мене. Знам да ме Господ благосиља због тебе.“ **28** Он још рече: „Одреди плату и ја ћу ти је дати.“ **29** А Јаков му на то рече: „Добро знаш како сам ти служио и како сам се бринуо о твојој стоци. **30** Оно мало што си имао, пре него што сам дошао, сада се веома умножило, јер те Господ благосиљао откад сам дошао. А када ћу учинити нешто и за свој дом?“

31 Тада га је Лаван упитао: „Шта да ти дам?“ Јаков је одговорио: „Ништа не треба да ми даш! Ако урадиш ово што ћу ти рећи, опет ћу пасти и чувати твоје стадо. **32** Данас ћу проћи кроз цело твоје стадо. Одвој из њега сваку пегаву и шарену овцу, сваког тамносмеђег младог овна и сваку шарену и пегаву козу. Нека то од сада буде моја плата. **33** А моје поштење посведочиће за мене кад год дођеш да прегледаш моју плату. Свака коза која није пегава и шарена и сваки млади ован који није тамносмеђ, а који се нађу код мене, нека се сматрају украденим.“

34 На то му Лаван рече: „Добро! Нека буде како си казао.“ **35** Торч дана он је одвојио пругасте и шарене јарце и све пегаве и шарене козе, све што је на себи имало нешто бело, и све тамносмеђе младе овнове, па их је предао у руке својим синовима. **36** После тога се удаљио три дана хода од Јакова, који је пасао остало Лаваново стадо.

37 Тада је Јаков узео неколико зелених прUTOва с дрвета брезе, бадема и платана, и на неким местима огулио кору и тако направио беле пруге. **38** На крају је те прUTOве које је огулио ставио у корита пред стадо, у појила с водом, где је стадо долазило да пије, да би се стока успаљивала када дође да пије.

39 Тако се стадо успаљивало гледајући у прUTOве, а оно што се рађало било је пругасто, пегаво и шарено. **40** Јаков је одвојио младе овнове, а затим је окренуо стадо према пругастим и тамносмеђим животињама из Лавановог стада. Онда је одвојио на страну своје стадо и није га стављао с Лавановим стадом. **41** И кад год би јача стада долазила, Јаков би стављао прUTOве у корита пред стадо, како би се гледајући у те прUTOве стадо успаљивало. **42** А кад би стадо било слабо, није их стављао. Тако су слабе увек биле за Лавана, а јаке за Јакова.

43 Тако је Јаков постајао све богатији, и имао је много стоке, слушкиња и слугу, камила и магараца.

31 После неког времена Јаков је чуо како Лаванови синови кажу: „Јаков је узео све што је имао наш отац, и од оног што је припадало нашем оцу стекао је све ово богатство.“ **2** Јаков је видео на Лавановом лицу да он није према њему исти као раније. **3** Тада је Господ рекао Јакову: „Врати се у земљу својих очева и свом роду, а ја ћу бити с тобом.“ **4** Тада је Јаков позвао Рахелу и Лију да дођу у поље код његовог стада, **5** и рекао им:

„Видим да лице вашег оца није према мени исто као раније, али је Бог мог оца са мном. **6** А ви саме знате да сам свом својом снагом служио вашем оцу. **7** А ваш отац ме је варао и мењао ми плату десет пута, али Бог му није дозволио да ми нанесе штету. **8** Кад би рекао: 'Нека пегаве буду твоја плата', све што се у стаду рађало било је пегаво, а кад би рекао: 'Нека пругасте буду твоја плата', све што се у стаду рађало било је пругасто. **9** Тако је Бог узимао стоку од вашег оца и давао је мени. **10** Једном приликом, кад се стадо успаљивало, подигао сам очи и у сну видео да су јарци који су скакали на козе били пругасти, пегави и шарени. **11** Тада ми је у сну анђео Божји рекао: 'Јакове! А ја сам одговорио: 'Ево ме.' **12** Он је затим рекао: 'Подигни очи и види да су сви јарци који скачу на козе пругасти, пегави и шарени, јер сам видео све што ти Лаван чини. **13** Ја сам Бог Ветилја, где си уљем помазао стуб и где си ми се заветовао. А сада устани, иди из ове земље и врати се у земљу у којој си рођен!“

14 Тада су Рахела и Лија рекле: „Зар још имамо неки удео у наследству у дому свог оца? **15** Зар нас он не сматра туђинкама кад нас је продао, па једе чак и новац који је добио за нас? **16** Јер све богатство које је Бог узео од нашег оца припада нама и нашој деци. Зато сада уради све онако како ти је Бог рекао.“

17 Тада је Јаков устао и подигао своју децу и жене на камиле, **18** и потерао своје стадо које је стекао у Падан-Араму. Узео је и сва добра која је стекао и пошао свом оцу Исаку у хананску земљу.

19 Лаван је отишао да стриже своје овце. Дотле је Рахела украла идоле који су припадали њеном оцу. **20** Јаков је преварио Лавана Сиријца, јер му није рекао да ће побећи. **21** Побегло је и прешао реку Еуфрат са

свим што је имао. Затим се упутио према брдовитом подручју Галада. **22** Трећег дана Лаван је чуо да је Јаков побегао. **23** Он је узео са собом своју браћу и кренуо у потеру за њим, и после седам дана стигао га у брдовитом подручју Галада. **24** Тада је Бог дошао Лавану Сиријцу ноћу у сну и рекао му: „Пази да с Јаковом не говориш ни лепо ни ружно.“

25 Тако је Лаван стигао Јакова. Јаков је био разапео свој шатор у брдовитом подручју Галада, а и Лаван се са својом браћом улогорио у том крају. **26** Тада је Лаван рекао Јакову: „Шта си то учинио? Зашто си ме преварио и одвео моје кћери као да су мачем заробљене? **27** Зашто си крадом отишао и преварио ме, а да ми ниси ништа рекао? Ја бих те отпустио за весељем и песмама, уз даире и харфу. **28** Ниси ми пружио прилику да пољубим своје унуче и своје кћери. Поступио си неразумно. **29** У мојој руци је моћ да вам нанесем зло, али Бог вашег оца рекао ми је синоћ: 'Пази да с Јаковом не говориш ни лепо ни ружно.' **30** Кад си већ отишао јер си се много ужелео дома свога оца, зашто си онда украо моје богове?“

31 Јаков одговори Лавану: „Уплашио сам се па сам себи рекао: 'Могао би да ми силом узме своје кћери.' **32** А код кога нађеш своје богове, тај нека више не живи. Пред нашом браћом претражио шта имам код себе и узми их.“ Али Јаков није знао да их је Рахела украла. **33** Тако је Лаван ушао у Јаковљев шатор и у Лијин шатор и у шатор обе робинје, али их није нашао. На крају је изашао из Лијиног шатора и ушао у Рахелин шатор. **34** А Рахела је била узела идоле и ставила их у корпу у којој су жене јахале на камилама и села на њих. Тако је Лаван претражио цео шатор, али их није нашао. **35** Тада је она рекла свом оцу: „Нека не сева гнев у очима мог господара што не могу да устанем пред тобом, јер имам оно што је уобичајено код жена.“ Тако је он и даље пажљиво тражио идоле, али их није нашао.

36 Тада се Јаков разгневио и почео да се свађа с Лаваном, па му рече: „Који је мој преступ, који је мој грех, па ме тако жестоко прогониш? **37** Сад кад си претражио све моје ствари, јеси ли нашао нешто из свог дома? Стави то овде пред моју и своју браћу, па нека они просуде између нас двојице. **38** Ових

двадесет година био сам код тебе. Твоје овце и козе нису побацивале, и ниједног овна из твог стада нисам узео за храну. **39** Никада ти нисам донео растргнуту животињу већ сам ја надокнађивао штету. Шо год је било украдено, било дању било ноћу, тражио си из моје руке. **40** Дању ме је убијала врућина, а ноћу хладноћа, и сан ми је бежао од очију. **41** У твојој сам кући провео двадесет година. Четрнаест година сам ти служио за твоје две кћери и шест година за твоју стоку, а плату си ми мењао десет пута. **42** Да Бог мог оца, Бог Аврамов и Онај кога се Исак бојао, није био са мном, ти би ме сада послао празних руку. Бог је видео моју невољу и труд мојих руку, па те је синоћ укорио.“

43 Тада Лаван одговори Јакову: „Ове кћери су моје кћери и ова деца су моја деца и ово стадо је моје стадо, и све што видиш моје је и мојих кћери. Шта бих данас учинио против њих или против деце коју су родиле? **44** Хајде сада да ја и ти склопимо савез, и нека он буде сведок између мене и тебе.“ **45** Тада је Јаков узео један камен и поставио га као стуб. **46** Затим је рекао својој браћи: „Скупите камења!“ Они су накупили камења и направили једну гомилу. После тога су јели на тој гомили. **47** Лаван ју је назвао Јегар-Сахадут,* а Јаков ју је назвао Галед.*

48 Лаван затим рече: „Ова гомила је данас сведок између мене и тебе.“ Зато ју је Јаков назвао Галед. **49** Назвао ју је и Стражарска кула, јер је Лаван још рекао: „Нека Господ буде стражар између мене и тебе кад један другог више не будемо видели. **50** Ако будеш лоше поступао с мојим кћерима и ако узмеш друге жене поред мојих кћери, иако ниједан сведок није с нама, Бог је сведок између мене и тебе.“ **51** Лаван још рече Јакову: „Ево ове гомиле и ево стуба који сам подигао између мене и тебе. **52** Ова гомила је сведок и овај стуб је сведочанство да нећу са злом намером прелазити преко ове гомиле да бих ишао против тебе и да ти нећеш са злом намером прелазити преко ове гомиле и овог стуба да би ишао против мене. **53** Нека бог Аврамов и бог Нахоров, бог њиховог оца, суди између нас.“ А Јаков се заклео Оним кога се бојао његов отац Исак.

54 Затим је Јаков принео жртву на том брду и позвао своју браћу да једу. Тако су јели и преноћили на брду. **55** Лаван је устао рано ујутру, пољубио своју децу и своје кћери и благословио их. Затим је пошао назад у своје место.

***31,47** „Јегар-Сахадут“ је арамејски (сиријски) израз који значи „сведок-гомиле, гомила сведочанства“. **31,47** „Галед“ је хебрејски израз који значи „сведок-гомиле, гомила сведочанства“.

32 Јаков је пошао даље, и на путу су га срели Божји анђели. **2** Када их је угледао, Јаков је одмах рекао: „Ово је Божји логор!“ Зато је то место назвао Маханаим.*

3 Тада је Јаков пред собом послао гласнике код свог брата Исава у земљу Сир, у Едом, **4** и заповедио им: „Овако ћете рећи мом господару Исаву: 'Овако говори твој слуга Јаков: 'Код Лавана сам дуго живео и остао сам све до сад. **5** Стекао сам говеда, магараца и оваца, слугу и слушкиња, и желим то да јавим свом господару како бих нашао милост у његовим очима.'“

6 После неког времена гласници су се вратили код Јакова и рекли: „Ишли смо код твог брата Исава, и он ти иде у сусрет с четресто људи.“ **7** Јаков се веома уплашио и забринуо се. Зато је људе који су били с њим, овце, говеда и камиле разделио у два логора, **8** па је онда рекао: „Ако Исав дође и нападне један логор, други логор ће успети да побегне.“

9 После тога Јаков је рекао: „Боже мог оца Аврама и Боже мог оца Исака, Господе, ти који ми говориш: 'Врати се у своју земљу и свом роду, и ја ћу ти чинити добро', **10** ја нисам вредан све милости и све верности коју си показао према свом слуги, јер сам само са штапом прешао Јордан, а сада имам два логора. **11** Молим те, избави ме из руке мог брата Исава, јер се бојим да не дође и не нападне мене и мајке с децом. **12** А ти си ми рекао: 'Заиста ћу ти чинити добро и учинићу да твог потомства буде као морског песка, кога има толико много да не може да се изброји.'“

13 Ту ноћ је Јаков провео на том месту. Од онога што је имао узео је дар за свог брата Исава: **14** двеста коза и двадесет јараца, двеста оваца и двадесет овнова, **15** тридесет камила дојилица и њихове младе, четрдесет крава и десет бикова, двадесет магарица и десет магараца.

16 Затим је својим слугама предао стадо по стадо и говорио им: „Пређите реку испред мене и држите растојање међу стадима.“ **17** Затим је првом заповедио: „Ако те сретне мој брат Исав и пита те: 'Чији си, и куда идеш и чије је ово стадо пред тобом?', **18** реци му: 'Твог слуге Јакова. То је дар који он шаље мом господару Исаву, а он иде иза нас.'“ **19** Такође је заповедио и другом и трећем и свима који су ишли за стадима:

***32,2** „Маханаим“ значи „два логора“. **32,28** „Израел“ значи „онај који се (устрајно) бори с Богом“. **32,30** „Фануил“ значи „лице Божје“.

„Тако кажите Исаву кад га сретнете. **20** И још реците: 'Ево, твој слуга Јаков иде иза нас.'“ Јер је у себи говорио: „Можда ћу га умирити даром који иде испред мене. Затим ћу видети његово лице, па ће ме можда лепо примити.“ **21** Тако је дар прешао реку испред њега, а он је ту ноћ провео у логору.

22 Те исте ноћи устао је, узео своје две жене и две слушкиње и својих једанаест синова и прешао Јавок. **23** Тако их је узео и превео преко реке, и пребацио је све што је имао.

24 На крају је Јаков остао сам. Тада се неки човек рвао с њим све док није сванула зора. **25** Кад је тај човек видео да га не може савладати, дотакао му је бедро тако да се Јакову ишчашило кук док се рвао с њим. **26** Тада тај човек рече: „Пустите ме, јер свиће зора.“ А Јаков му одговори: „Нећу те пустити док ме не благословиш.“ **27** Зато га онај човек упита: „Како се зовеш?“, а он одговори: „Јаков.“ **28** Тада му тај човек рече: „Више се нећеш звати Јаков, већ Израел,* јер си се борио с Богом и с људима и на крају си победио.“ **29** Јаков га упита: „Молим те, реци ми како се зовеш.“ А он му на то одговори: „Зашто ме питаш како се зovem?“ И ту га је благословио. **30** Јаков је то место назвао Фануил,* јер је рекао: „Видео сам Бога лицем у лице, а моја се душа ипак избавила.“

31 Сунце је грануло над њим чим је прешао Фануил. Јаков је храмао због кука. **32** Зато све до данас Израелови синови не једу тетиву која иде уз бедрени живац и налази се на куку, јер је он дотакао Јакова за кук на месту где се налази тетива која иде уз бедрени живац.

33 После неког времена Јаков је подигао очи и угледао Исава како долази с још четресто људи. Зато је разделио децу између Лије, Рахеле и две слушкиње. **2** Слушкиње и њихову децу поставио је напред, па онда Лију и њену децу иза њих, а затим Рахелу и Јосифа на крају. **3** А он је пошао испред њих и поклонио се до земље седам пута док није дошао до свог брата.

4 Исав му је потрчао у сусрет, загрлио га, пао му око врата и пољубио га, па су обојица заплакала. **5** Тада Исав подиже очи и угледа жене и децу па га упита: „Ко су ови што су с тобом?“ Јаков одговори: „То су деца коју је Бог милостиво дао твој слуги. **6** Тада су приступиле слушкиње са својим децом и поклониле се. **7** Затим је приступила Лија са својом децом и они су се поклонили, а онда

су приступили Јосиф и Рахела па су се и они поклонили.

8 Тада Исав рече: „Шта си намеравао са свим оним логором на који сам наишао?“ Јаков му одговори: „Да нађем милост у очима свог господара.“ **9** Тада Исав рече: „Брате мој, имам ја много тога. Задржи за себе оно што је твоје.“ **10** Али Јаков му на то рече: „Не, молим те. Прими дар из моје руке ако сам нашао милост у твојим очима, јер кад сам видео твоје лице као да сам видео Божје лице, зато што си ме лепо примио.“ **11** Молим те, прими овај дар којим желим да те благословим, јер ми је Бог указао милост и имам свега.“ И упорно га је наговарао, тако да је Исав примио дар.

12 Затим Исав рече: „Пођимо сад, а ја ћу ићи испред тебе.“ **13** Али он му одговори: „Мој господар зна да су деца нејака и да се бринем о овцама и кравама дојилицама, и ако бисмо их пребрзо терали само један дан, цело би стадо угнуло.“ **14** Молим те, нека мој господар пође испред свог слуге, а ја ћу ићи полако у корак са стоком која је испред мене и у корак са децом, док не дођем код свог господара у Сир.“ **15** Тада Исав рече: „Молим те, дозволи ми да ти оставим неколико људи који су са мном.“ А он му на то рече: „Зашто? Нека нађем милост у очима свог господара.“ **16** Тако се тог дана Исав вратио у Сир.

17 Јаков је кренуо у Сокот и саградио себи кућу, а за своју стоку направио колибе. Зато је то место назвао Сокот.*

18 Кад се вратио из Падан-Арама, Јаков је жив и здрав стигао у град Сихем, који је у хананској земљи, и улогорио се испред тог града. **19** Затим је из руке синова Емора, Сихемовог оца, за сто кесита* купио комад земље на ком је разапеле свој шатор. **20** После је на том месту подигао олтар и назвао га „Бог, Израелов Бог“.

34 Дина, Лијина кћи, коју је она родила Јакову, редовно је излазила да посматра кћери те земље. **2** Сихем, син Емора Јевејина, поглавара те земље, угледао је Дину, узео је и силовао је. **3** Његова је душа прионула уз Дину, Јаковљеву кћер, и он је ту девојку заволео и речима настојао да придобије њено срце. **4** На крају је Сихем рекао свом оцу Емору: „Тражи ми ову девојку за жену.“

5 Јаков је чуо да је он обешчистио његову кћер Дину. Јаков је о томе ћутао док нису дошли његови синови који су били код стоке у пољу. **6** Касније је Емор, Сихемов отац, отишао код Јакова да разговара с њим. **7** А Јаковљеви синови су дошли из поља чим су чули шта је било. То их је јако заболело и разгневило, јер је Сихем безумно поступио и нанео срамоту Израелу кад је легао с Јаковљевом кћери, а тако нешто није смело да се учини.

8 Емор им је рекао: „Душа мог сина Сихема прионула је уз вашу кћер. Молим вас, дајте му је за жену, **9** и склапајте бракове с нама. Своје кћери даваћете нама, а наше кћери узимаћете за себе.“ **10** Живите с нама и слободно користите нашу земљу. Живите овде, тргујте с нама и у њој се настаните.“ **11** Тада је Сихем рекао њеном оцу и њеној браћи: „Дајте да нађем милост у вашим очима, и дају вам шта год кажете.“ **12** Тражите много новца за невесту и велики дар, и ја ћу дати шта год кажете, само ми дајте ту девојку за жену.“

13 Зато што је Сихем обешчистио њихову сестру Дину, Јаковљеви синови су одговорили Сихему и његовом оцу Емору с намером да их преваре. **14** Рекли су им: „Нипошто не можемо учинити тако нешто и дати своју сестру човеку који није обрезан, јер је то за нас срамота.“ **15** На то можемо пристати само под условом да постанете као и ми, и да обрежете све мушкарце међу вама. **16** Онда ћемо своје кћери давати вама, а ваше кћери узимати за себе, и живећемо с вама и постаћемо један народ. **17** Али ако нас не послушате и не обрежете се, узећемо своју кћер и отићи ћемо.“

18 Сихему и његовом оцу Емору допало се оно што су они рекли. **19** Младић није оклевао да испуни тај услов, јер му се Јаковљева кћи веома свиђала, а он је био најпоштованији у целом дому свог оца.

20 Тако су Емор и његов син Сихем отишли на врата свог града и рекли људима свог града: **21** „Ови су људи мирољубиви према нама. Нека се населе у земљи и тргују с нама, јер земља је довољно пространа и за њих. Њихове кћери узимаћемо за жене, а наше кћери даваћемо њима.“ **22** Ти људи ће пристати да живе с нама и да постанемо један народ само под условом да се сви мушкарци међу нама обрежу као што су они обрезани. **23** Зар неће онда њихови поседи и њихово благо и сва њихова стока припасти нама? Само пристаните на тај услов да би живели с нама.“ **24** Тада су сви који су излазили на врата његовог града послушали

***33,17** „Сокот“ значи „колибе, наткривене штале“.
33,19 Кесит је новчана јединица непознате вредности.

Емора и његовог сина Сихема, и сви мушкарци су се обрезали, сви који су излазили на врата његовог града.

25 Али трећег дана, док су они још били у боловима, два Јаковљева сина, Симеон и Левије, Динина браћа, узели су своје мачеве и ушли у град, а да нико ништа није посумњао, и побили све мушкарце. **26** Оштрицом мача убили су Емора и његовог сина Сихема. Онда су узели Дину из Сихомове куће и отишли. **27** Остали Јаковљеви синови напали су мушкарце који су већ били тешко повређени и опленили су град, јер је тамо њихова сестра била обешчашћена. **28** Затим су узели њихове овце, њихова говеда и њихове маргарце и све што је било у граду и што је било у пољу. **29** Узели су сву њихову имовину и заробили сву децу и све жене, и опљачкали све што је било у кућама.

30 Тада је Јаков рекао Симеону и Левију: „Изложили сте ме прекору и због вас сам постао мрзак становницима ове земље, Хананцима и Ферезејима. Ја имам мало људи, а они ће се скупити против мене и напаће ме и побиће и мене и мој дом.“ **31** А они су на то рекли: „Зар да се неко с нашем сестром опходи као с блудницом?“

35 После тога Бог је рекао Јакову: „Устани, иди у Ветил, настани се тамо и направи олтар Богу који ти се појавио када си бежао од свог брата Исава.“

2 Тада је Јаков рекао свом дому и свима који су били с њим: „Уклоните туђе богове које имате код себе, очистите се и пресвучите се.“ **3** Онда устанимо и пођимо у Ветил. Тамо ћу направити олтар Богу који ме је услужио у дан моје невоље и био са мном на путу којим сам ишао.“ **4** Тако су они дали Јакову све туђе богове које су имали код себе и минђуше које су имали на ушима, и Јаков је све то закопао под велико стабло у близини Сихема.

5 После тога су кренули, а велики страх од Бога обуео је градове око њих, тако да нису пошли у потеру за Јаковљевим синовима. **6** На крају су Јаков и цео народ који је био с њим стигли у Луз, то јест у Ветил, у хананској земљи. **7** Затим је ту подигао олтар и то место назвао Ел-Ветил, јер му се тамо појавио Бог када је бежао од свог брата. **8** Касније је умрла Девора, Ребекина дојиља, и сахрањена је у подножју Ветилја под једним великим дрветом, које је он назвао Алон-Вакут.*

***35,8** „Алон-Вакут“ значи „огромно стабло плача“.
35,22 Види фусноту за 1. Мојсијева 22,24.

9 Бог се опет појавио Јакову кад се он враћао из Падан-Арама и благословио га. **10** Бог му је рекао: „Име ти је Јаков. Али више се нећеш звати Јаков, него ће ти име бити Израел.“ Тако му је дао име Израел. **11** Бог му је још рекао: „Ја сам Бог Свемоћни. Буди плодан и намножи се. Од тебе ће настати народ, велики народ, и цареви ће потећи од тебе. **12** Земљу коју сам дао Авраму и Исаку даћу теби, а после тебе даћу је твом потомству.“ **13** Затим се Бог подигао од њега с места где је говорио с њим.

14 Зато је Јаков поставио стуб од камена на месту где је Он говорио с њим, излио на њега жртву леваницу и прелио га уљем. **15** А место где је Бог говорио с њим Јаков је и даље звао Ветил.

16 Затим су кренули из Ветилја. И док су још имали добар део пута до Ефрате, Рахела је почела да се порађа и имала је тежак порођај. **17** И док се мучила при порођају, бабица јој је рекла: „Не бој се, јер ћеш имати још једног сина.“ **18** Док се растављала са животом, јер је умирала, дала му је име Венонија, а његов отац га је назвао Венијамин. **19** Тако је Рахела умрла и била је сахрањена на путу за Ефрату, то јест Витлејем. **20** Јаков је поставио стуб на њеном гробу. Тај стуб на Рахелином гробу стоји све до данас.

21 После тога Израел је кренуо даље и запаео свој шатор иза куле Едер. **22** Док је Израел живео у тој земљи, Рувим је отишао и легао с Валом, иночном* свог оца, и Израел је сазнао за то.

Јаков је имао дванаест синова. **23** Лијини синови били су Рувим, Јаковљев првенац, и Симеон, Левије, Јуда, Исахар и Завулон. **24** Рахелини синови били су Јосиф и Венијамин. **25** Синови Рахелине слушкиње Вале били су Дан и Нефталим. **26** Синови Лијине слушкиње Зелфе били су Гад и Сир. То су Јаковљеви синови који су му се родили у Падан-Араму.

27 Јаков је најзад дошао код свог оца Исака у Мамрију, у Киријат-Арву, то јест у Хеврон, где су Аврам и Исаак живели као странци. **28** Исак је имао сто осамдесет година. **29** После тога Исак је издахнуо и умро, и био је прибран свом народу, стар, науживавши се живота. Сахранили су га његови синови Исав и Јаков.

36 Ово су догађаји из живота Исава, то јест Едома.

2 Исав је узео себи жене од хананских кћери: Аду, кћер Елона Хетејина, Оливему, кћер

Ане, унуку Севегона Јејејина, **3** и Васемату, кћер Исмаила, сестру Навајота.

4 Ада је Исаву родила Елифаса, Васемата је родила Рагуила,

5 а Оливема је родила Јеуса, Јеглома и Кореја.

То су Исавови синови који су му се родили у хананској земљи. **6** Исав је узео своје жене, синове и кћери и све душе свог дома, своју стоку и све друге животиње и све своје благо које је стекао у хананској земљи, и отишао је у другу земљу далеко од свог брата Јакова. **7** Они су имали толико добара да више нису могли живети заједно, и земља у којој су боравили није им била довољно велика јер су имали много стоке. **8** Тако се Исав настанио у брдовитом подручју Сира. Исав је Едом.

9 Ово су догађаји из живота Исаву, оца Едомаца, у брдовитом подручју Сира.

10 Ово су имена Исавових синова: Елифас, син Исавове жене Аде, и Рагуило, син Исавове жене Васемате.

11 Елифасови синови су Теман, Омар, Софар, Готом и Кенез. **12** Иноча Исавовог сина Елифаса звала се Тимна. Она је Елифасу родила Амалика. То су синови Исавове жене Аде.

13 Ово су Рагуилови синови: Нахат, Зара, Сама и Моза. То су синови Исавове жене Васемате.

14 Ово су синови Исавове жене Оливеме, кћери Ане, унук Севегона, које је родила Исаву: Јеус, Јеглом и Кореј.

15 Ово су кнезови Исавових синова: синови Елифаса, Исавовог првенца: кнез Теман, кнез Омар, кнез Софар, кнез Кенез, **16** кнез Кореј, кнез Готом, кнез Амалик. То су кнезови у едомској земљи који су потекли од Елифаса. То су Адини синови.

17 Ово су синови Исавовог сина Рагуила: кнез Нахат, кнез Зара, кнез Сама, кнез Моза. То су кнезови у едомској земљи који су потекли од Рагуила. То су синови Исавове жене Васемате.

18 А ово су синови Исавове жене Оливеме: кнез Јеус, кнез Јеглом, кнез Кореј. То су кнезови који су потекли од Исавове жене Оливеме, кћери Ане.

19 То су Исавови синови, и то су кнезови који су потекли од њих. Исав је Едом.

20 Ово су синови Сира Хорејина, који су живели у тој земљи: Лотан, Совал, Севегон, Ана, **21** Дисон, Есер и Дисан. То су кнезови Хореја, синови Сира, у едомској земљи.

22 Лотанови синови су Хорија и Еман. Лотанова сестра је Тимна.

23 Ово су Совалови синови: Голам, Манахат, Евал, Сефија и Онам.

24 Ово су Севегонови синови: Аја и Ана. То је онај Ана који је нашао топле изворе у пустињи док је чувао магарце свог оца Севегона.

25 Ово су Анина деца: Дисон и Оливема, кћи Ане.

26 Ово су Дисонови синови: Амада, Асван, Итран и Харан.

27 Ово су Есерови синови: Валан, Заван и Акан.

28 Ово су Дисанови синови: Уз и Аран.

29 Ово су кнезови Хореја: кнез Лотан, кнез Совал, кнез Севегон, кнез Ана, **30** кнез Дисон, кнез Есер, кнез Дисан. То су кнезови Хореја у земљи Сиру.

31 Ово су цареве који су владали у едомској земљи пре него што је над Израеловим синовима почео да влада цар. **32** Вела, Вероров син, почео је да влада у Едому, а његов град звао се Денава. **33** После Велине смрти, почео је да влада Јовав, син Заре из Восоре. **34** После Јовавове смрти, почео је да влада Асом из земље Теманаца. **35** После Асомове смрти, почео је да влада Адад, Варадов син, који је поразио Мадиданце на мавском пољу, а његов град се звао Гетем. **36** После Ададове смрти, почео је да влада Самада из Масекаса. **37** После Самадине смрти, почео је да влада Саул из Ровота на реци. **38** После Саулове смрти, почео је да влада Валенон, Ахворов син. **39** После смрти Валенона, Ахворовог сина, почео је да влада Адар. Његов град се звао Фогор, а његова жена се звала Метевеила, кћер Матраиде, Мезевова кћери.

40 Ово су имена Исавових кнезова по њиховим породицама, по њиховим местима, по њиховим именима: кнез Тимна, кнез Алва, кнез Јетет, **41** кнез Оливема, кнез Ила, кнез Финон, **42** кнез Кенез, кнез Теман, кнез Мивсар, **43** кнез Магедило, кнез Ирам. То су Едомови кнезови према њиховим пребивалиштима у земљи коју су заузели. То је Исав, отац Едомаца.

37 Јаков је остао да живи у земљи у којој је његов отац био странац, у хананској земљи.

2 Ово су догађаји из Јаковљевог живота.

Када је Јосиф имао седамнаест година, чувао је стадо оваца са својом браћом и пошто је још био веома млад, био је са синовима Вале и Зелфе, које су биле жене његовог оца. Јосиф је свом оцу доносио лош глас о њима. **3** А Израел је волео Јосифа више него све своје остале синове, јер му се родио под

старост. Он му је начинио дугу пругасту хаљину с рукавима. **4** Кад су његова браћа видела да га њихов отац воли више него све њих, почели су да га мрзе и нису му могли мирно ни реч рећи.

5 Касније је Јосиф уснио сан и испричао га својој браћи, и то им је био још један разлог да га мрзе. **6** Он им је рекао: „Молим вас, чујте какав сам сан уснио.“ **7** Насред њиве смо везивали снопове и тада се мој сног подигао и стао усправно, а ваши снопови су га окружили и поклонили му се.“ **8** А његова браћа су му рекла: „Да нећеш можда да будеш цар над нама? Да нећеш можда да владаш над нама?“ Тако су нашли још један разлог да га мрзе због његових снова и његових речи.

9 После тога он је уснио још један сан, па га је испричао својој браћи: „Уснио сам још један сан, а то се сунце, месец и једанаест звезда клањају преда мном.“ **10** Када је то испричао свом оцу и својој браћи, отац га је прекорио: „Шта значи тај сан који си уснио? Да се нећемо можда ја и твоја мајка и твоја браћа клањати пред тобом до земље?“ **11** Његова браћа су постала љубоморна на њега, али његов отац је чувао те речи у свом срцу.

12 Једном су његова браћа отишла да пасу стадо свог оца близу Сихема. **13** После неког времена Израел рече Јосифу: „Зар твоја браћа не чувају стада близу Сихема? Хајде да те пошаљем код њих.“ На то му он одговори: „Ево ме!“ **14** Отац му затим рече: „Молим те, иди тамо и види да ли су твоја браћа жива и здрава и да ли је стадо добро, па ми онда јави.“ Тако га је он послао из долине Хеврон, и он је отишао према Сихему. **15** Касније га је неки човек нашао како лута по пољу, па га је упитао: „Шта тражиш?“ **16** Он одговори: „Тражим своју браћу. Молим те, кажи ми где чувају стада.“ **17** Човек му рече: „Отишли су одавде, јер сам их чуо како говоре: 'Хајдемо у Дотан.'“ Тако је Јосиф пошао даље за својом браћом и нашао их код Дотана.

18 Они су га угледали издалека, и пре него што им се приближио, лукаво су смислили како да га убију. **19** Зато су један другом рекли: „Ево долази онај који снове сања.“ **20** Хајде да га убијемо и да га бацимо у неку јаму за воду. Рећи ћемо да га је прождрла нека опасна звер. Да видимо онда шта ће бити од његових снова.“ **21** Када је Рувим то чуо, покушао је да га избави из њихових руку. Зато је рекао: „Немојмо погубити његову душу.“ **22** Затим је још рекао: „Немојте проливати крв. Баците га у ову јаму која је у пустињи и не дижите руке на њега.“ Он је

намеравао да га избави из њихових руку и да га врати оцу.

23 Кад је Јосиф дошао код своје браће, они су с њега свукли дугу пругасту хаљину коју је имао на себи. **24** Затим су га узели и бацили у јаму. Јама је у то време била празна; у њој није било воде.

25 Затим су сели да једу. Кад су подigli очи, видели су како из Галада долази караван Исмаилаца, с камилама натовареним мирисом, балзамом и корама од дрвета које садрже смолу. Све су то носили у Египат. **26** Тада је Јуда рекао својој браћи: „Каква нам је корист ако убијемо свог брата и сакријемо његову крв?“ **27** Хајде да га продамо Исмаилцима, и не дижимо руке на њега. Ипак је он наш брат, наше туче.“ Тако су послушали свог брата. **28** Тада су наишли мадијански трговци. Зато су браћа извукла Јосифа, извадивши га из јаме, и продали га Исмаилцима за двадесет сребрника, а они су га одвели у Египат.

29 Кад је Рувим дошао до јаме и видео да Јосифа више нема у њој, раздерао је своје хаљине. **30** Онда је отишао код своје браће и повикао: „Нема детета! Шта ћу сад?“ **31** Тада су узели Јосифову дугу хаљину, заклали јарца и неколико пута умочили хаљину у крв. **32** После тога су ту дугу пругасту хаљину послали свом оцу и поручили: „Нашли смо ову хаљину. Молимо те, види да ли је то хаљина твог сина или није.“ **33** Кад ју је боље погледао, повикао је: „То је хаљина мог сина! Јосифа је сигурно прождрла нека опасна звер! Растргла га је на комаде!“ **34** Тада је Јаков раздерао свој огртач, везао кострет око бедара и дугу туговао за својим сином. **35** Сви његови синови и све његове кћери покушавали су да га утеше, али он се није дао утешити, већ је говорио: „С тугом ћу сићи код свог сина у гроб!“ Тако је Јаков оплакивао свог сина.

36 У Египту су Мадијанци продали Јосифа Петефрију, фараоновом дворанину, заповеднику телесне страже.

38 У то време Јуда је отишао од своје браће и разapeо свој шатор близу једног човека, једног Одоламца, који се звао Ира. **2** Тамо је Јуда видео кћер неког Хананца који се звао Сува. Он ју је узео за жену и легао с њом. **3** Она је затруднела и родила сина, коме је он дао име Ир. **4** Опет је затруднела и родила сина, коме је дала име Онан. **5** Затим је родила још једног сина и дала му име Сала. Кад је њега родила, Јуда је био у Ахсиву. **6** Јуда је за свог првенца Ира узео жену која се звала Тамара. **7** Али Јудин првенац

Ир био је зао у Господњим очима, па га је зао Господ погубио. **8** Због тога је Јуда рекао Онану: „Лези са женом свог брата, склопи с њом деверски брак и тако подигни потомство свом брату.“ **9** Али Онан је знао да то потомство неће бити његово, и зато је, кад је имао односе са женом свог брата, присипао своје семе на земљу да не би дао потомство свом брату. **10** То што је радио било је зло у Господњим очима, па је зато и њега погубио. **11** Због тога је Јуда рекао својој снахи Тамари: „Остани удовица у кући свог оца док мој син Сала не одрасте“, јер је помислио: „Могло би се десити да и он умре као његова браћа.“ Тако је Тамара отишла да живи у кући свог оца. **12** После много времена умрла је Сувина кћи, Јудина жена, и Јуда је неко време био у жалости.“ Затим је заједно са својим пријатељем Иром Одоламцем отишао у Тамну код људи који су стригли његове овце. **13** Тада су Тамари јавили: „Твој свекр иде у Тамну да стриже своје овце.“ **14** Она је скинула са себе удочичку одећу, прекрила се марамом, ставила покривало преко лица и села на улаз у Енаим, који је на путу за Тамну. Видела је да је Сала одрастао, а њу још нису дали њему за жену.

15 Кад ју је Јуда угледао, одмах је помислио да је блудница, јер јој је лице било покривено. **16** Зато је он застао код ње поред пута и рекао: „Пусти ме да легнем с тобом.“ Није знао да му је то снаха. Она му на то рече: „Шта ћеш ми дати да легнеш са мном?“ **17** Он одговори: „Послаћу ти јаре из стада.“ А она рече: „Дај ми нешто у залог док га не пошаљеш.“ **18** Он је упита: „Шта да ти дам у залог?“ Она одговори: „Свој печатни прстен, ланчић и штап што ти је у руци.“ Он јој је тада дао све то па је легао с њом и она је затруднела. **19** После је устала и отишла, скинула је мараму и обукла своју удочичку одећу.

20 Јуда је послао јаре по свом пријатељу Одоламцу да би добио назад залог из руке оне жене, али он није могао да је нађе. **21** Питао је људе из њеног места: „Где је она блудница која је била у Енаиму поред пута?“ А они су одговорили: „Овде никад није било блуднице.“ **22** Онда се он вратио код Јуде и рекао му: „Нисам је нашао, а и људи из оног места су рекли: ‘Овде никад није било блуднице.’“ **23** Зато је Јуда рекао: „Нека задржи оно што сам јој дао да се не срамотимо. Послао сам јој јаре, али је ти ниси нашао.“

24 Али око три месеца касније јавили су Јуди: „Твоја снаха Тамара одала се блуду и у свом блуду је затруднела.“ Тада је Јуда рекао: „Изведите је да се погуби и спали.“ **25** Док су је изводили, она је свом свекру поручила: „Затруднела сам с човеком коме припадају ове ствари.“ Затим је рекла: „Молим те, види чији је овај печатни прстен, ланчић и штап.“ **26** Кад је Јуда препознао те ствари, рекао је: „Праведнија је од мене, јер је нисам дао свом сину Сали.“ И више није легао с њом.

27 Када је дошло време да се породи, показало се да су у њеној утроби близанци. **28** Док се порађала, један од њих помолио је руку и бабича је одмах узела црвени конач и везала му око руке, рекавши: „Овај је изашао први.“ **29** Али чим је он увукао руку изашао је његов брат, тако да је она узвикнула: „Како продре?“ Зато су му дали име Фарес.* **30** После је изашао његов брат који је око руке имао црвени конач, и њему су дали име Зара.

39 Јосиф је био одведен у Египат. Египћанин Петефрије, фараонов дворанин и заповедник телесне страже, купио га је из руке Исмаилаца који су га одвели тамо. **2** Али Господ је био с Јосифом, тако да је он у свему имао успеха и имао је одређене одговорности у дому свог господара, Египћанина. **3** Његов господар је видео да је Господ с њим и да му Господ даје успех у свему што ради својим рукама.

4 Јосиф је стицао наклоност у очима свог господара и увек га је служио, тако да га је он поставио над својим домом, и све што је имао дао је њему у руке. **5** Откад га је поставио над својим домом и над свим што је имао, Господ је због Јосифа благосиљао дом тог Египћанина. Господњи благослов био је над свим што је он имао у дому и у пољу. **6** На крају је све што је имао препустио у Јосифове руке, и није се бринуо ни за шта што је имао осим за хлеб који је јео. А Јосиф је израстао у младића лепог стаса и лепог лица. **7** После неког времена жена његовог господара бацила је око на Јосифа и рекла му: „Лези са мном.“ **8** Али он то није хтео, рекао жени свог господара: „Мој господар се не брине ни за шта у свом дому, и све што има дао је мени у руке. **9** У овом дому нико није већи од мене, и он ми није ускратио ништа, осим тебе, јер си му ти жена. Како бих онда могао да учиним тако велико зло и да згрешим Богу?“

10 Она је тако из дана у дан наговарала Јосифа, али он није пристао да легне с њом,

***38,29** „Фарес“ значи „пробијање“.

нити да се задржава код ње. **11** Али једног дана он је као и обично ушао у кућу да уради свој посао, а унутра није било никога од укућана. **12** Тада га је она ухватила за хаљину и рекла: „Лези са мном!“ Али он јој се отргао, оставио своју хаљину у њеној руци и побегао напоље. **13** Када је видела да је он оставио своју хаљину у њеној руци и побегао напоље, **14** дозвала је укућане и рекла им: „Гле, довео нам је овог човека Јеврејина да нам се подсмева. Он је дошао код мене да легне са мном, али ја сам викала из свег гласа. **15** А кад је чуо како вичем, оставио је своју хаљину поред мене и побегао напоље.“ **16** Она је држала његову хаљину поред себе док његов господар није дошао кући.

17 Онда му је овако рекла: „Онај слуга Јеврејин кога си нам довео, дошао је код мене да ми се подсмева. **18** А кад сам почела да вичем, оставио је своју хаљину поред мене и побегао напоље.“ **19** Када је његов господар чуо речи своје жене, која је рекла: „То и то ми је учинио твој слуга“, жестоко се разгневио. **20** Тада је Јосифов господар узео Јосифа и бацио га у затвор, тамо где су били затвореници царски затворници, и он је тамо остао.

21 Али Господ је и даље био с Јосифом и био је према њему милостив па му је дао да нађе милост у очима управитеља затвора. **22** Зато је управитељ затвора предао у Јосифове руке све затворенике који су били у затвору, и он је био одговоран за све послове које су они тамо обављали. **23** Управитељ затвора није више надгледао баш ништа што је било у његовим рукама, јер је Господ био с Јосифом и Господ му је давао успех у свему што је радио.

40 После неког времена пехарник и пекар египатског цара зрешили су свом господару, египатском цару. **2** Фараон се наљутио на своја два дворанина, на главног пехарника и на главног пекара. **3** Зато их је бацио у тамницу у кући заповедника телесне страже, у исти затвор где је био и Јосиф. **4** Тада је заповедник телесне страже одредио Јосифа да буде с њима и да их служи. Они су неко време остали у тамници.

5 Пехарник и пекар египатског цара, који су били затвореници у том затвору, уснили су исте ноћи сан и сваки сан је имао своје тумачење. **6** Када је Јосиф ујутру ушао код њих и када их је видео, они су изгледали

снуждено. **7** Зато је фараонове дворане, који су били с њим у тамници у кући његовог господара, упитао: „Зашто вам је данас лице тако тужно?“ **8** Они су му одговорили: „Уснили смо сан, а нема ко да нам га протумачи.“ Јосиф им је рекао: „Зар није Бог тај који тумачи снове? Кажите ми, молим вас, шта сте сањали.“

9 Главни пехарник је испричао свој сан Јосифу: „Сањао сам да је испред мене била једна винова лоза. **10** На тој лози су биле три младице и на њој су се појавили изданци. Затим је процветала и грожђе на њој је сазрело. **11** У руци ми је био фараонов пехар, и ја сам узео грожђе и исцедио га у фараонов пехар. Затим сам пехар дао фараону.“ **12** Тада му је Јосиф рекао: „Овако гласи тумачење: три младице представљају три дана. **13** За три дана фараон ће те извести из затвора и вратиће те у службу. Ти ћеш опет фараону давати пехар, као што је било и раније када си био његов пехарник. **14** Али сети ме се кад ти буде добро, и молим те, учини добро дело, па ме спомени фараону и изведи ме из овог затвора. **15** Јер сам отет из земље Јевреја, а ни овде нисам учинио баш ништа због чега би ме бацили у затвор*.“

16 Када је главни пекар видео како је Јосиф у свом тумачењу рекао добре ствари, казао му је: „И ја сам видео себе у сну, и гле, на глави су ми биле три корпе белог хлеба. **17** У корпи на врху било је разноврсног пелцива за фараона, и птице су то јеле из корпе на мојој глави.“ **18** Јосиф му на то рече: „Овако гласи тумачење: три корпе представљају три дана. **19** За три дана фараон ће те извести из затвора, па ће ти одрубити главу и обесиће те на стуб, а птице ће јести твоје месо.“

20 Трећег дана после тога био је фараонов рођендан. Он је приредио гозбу за све своје слуге и извео је из затвора главног пехарника и главног пекара. **21** Главног пехарника је вратио на положај пехарника, тако да је он опет фараону додавао пехар. **22** А главног пекара је обесио, баш као што им је Јосиф у тумачењу рекао. **23** Али главни пехарник се није сетио Јосифа, већ га је заборавио.

41 После две године фараон је сањао да стоји поред Нила. **2** И гле, из Нила је изашло седам лепих и дебелих крава које су пасле траву поред Нила. **3** А после њих из Нила је изашло седам ружних и мршавих крава које су стале поред тих крава на обали Нила. **4** Тада су краве које су биле ружне и

***40,15** Или: „јаму“. Дословно: „цистерну“, то јест јаму ископану у облику цистерне која је служила као затвор.

мршаве појеле оних седам лепих и дебелих крава. Онда се фараон пробудио.

5 Али је опет заспао и уснио други сан. И гле, на једној стабљници израсло је седам крупних и лепих класова. **6** А после њих израсло је седам ситних класова, сасушених због источног ветра. **7** И ти ситни класови прогутали су оних седам крупних и пуних класова. Тада се фараон пробудио и схватио да је то био сан.

8 Ујутру је био узнемиреног духа. Зато је послао слуге да позову све египатске свештенике који се баве магијом и све своје мудраце, и фараон им је испричао своје снове. Али нико није могао да му их протумачи.

9 Тада је главни пехарник рекао фараону: „Данас ћу ти рећи своје грехе. **10** Кад се фараон био наљутио на своје слуге, послао је у тамницу у кући заповедника телесне страже мене и главног пекара. **11** Једне ноћи, и он и ја смо уснули сан. Сваки сан је имао своје значење. **12** С нама је био један младић, Јеврејин, слуга заповедника телесне страже. Кад смо му испричали снове, он нам их је протумачио. Сваком је протумачио његов сан. **13** Онако како нам их је протумачио, тако се и догодило. Мене је фараон вратио у службу, а оног човека је обесио.”

14 Фараон је послао по Јосифа, да га брзо доведу из затвора. А он се обријао и ошишао, пресвукао и изашао пред фараона. **15** Тада је фараон рекао Јосифу: „Уснио сам сан, али нико не може да га протумачи. Чуо сам да ти можеш протумачити сан кад га чујеш.” **16** Јосиф је одговорио фараону: „То није у мојој власти! Бог ће фараону објавити добро.”

17 Фараон је затим рекао Јосифу: „Сањао сам како стојим на обали Нила. **18** И гле, из Нила је изашло седам дебелих и лепих крава које су пасле траву поред Нила. **19** А после њих изашло је седам слабих, веома ружних и мршавих крава. Тако ружне краве нисам видео у свој египатској земљи. **20** И те мршаве и ружне краве појеле су оних седам дебелих крава. **21** Али иако су их појеле, није се познавало да су им у стомаку, јер су и даље биле ружне као и раније. Тада сам се пробудио.

22 Затим сам сањао како седам пуних и лепих класова избијају на једној стабљници. **23** А после њих израсло је седам класова увелих и ситних, сасушених због источног ветра. **24** И ти ситни класови прогутали су оних седам лепих класова. Испричао сам ово свештеницима који се баве магијом, али ниједан није могао да ми објасни.”

25 Тада је Јосиф рекао фараону: „Оба фараонова сна имају исто значење. Бог јавља фараону шта ће учинити. **26** Седам лепих крава представљају седам година. Исто тако, седам лепих класова представљају седам година. Оба сна имају исто значење. **27** Седам мршавих и ружних крава које су изашле после њих представљају седам година; и седам празних класова, сасушених због источног ветра, представљају седам година глади. **28** Ово сам већ рекао фараону: Бог је показао фараону шта ће учинити:

29 Ево, долази седам веома родних година у свој египатској земљи. **30** Али после њих настаће седам година глади, када ће се заборавити све обиље у египатској земљи и глад ће уништити земљу. **31** А обиље које је било у земљи неће се спомињати, јер ће глад која ће после тога доћи бити заиста велика. **32** А то што је фараон два пута уснио сан значи да је Бог то чврсто одлучио и да ће Бог то брзо и учинити.

33 Зато нека фараон сада потражи разборитог и мудрог човека и нека га постави над египатском земљом. **34** Нека фараон постави надгледнике у земљи, па нека узима петину рода египатске земље за тих седам родних година. **35** Нека они сакупљају сав род током тих седам родних година што долазе. Нека под фараоновом руком сабирају жито за храну, и нека га чувају по градовима. **36** Та храна ће служити као залиха у земљи за седам година глади које ће настати у египатској земљи, да земља не би пропала због глади.”

37 То се свидело фараону и свим његовим слугама. **38** Зато је рекао својим слугама: „Можемо ли наћи некога као што је овај човек, у коме је Божји Дух?” **39** Затим је рекао Јосифу: „Пошто ти је Бог дао да све то знаш, нико није тако разборит и мудар као што си ти. **40** Ти ћеш бити управитељ мог двора и цео мој народ безусловно ће те слушати. Једино ћу престолом бити већи од тебе.” **41** Фараон је још казао Јосифу: „Постављам те над свом египатском земљом.” **42** Тада је фараон скинуо печатни прстен са своје руке и ставио га Јосифу на руку, обукао га у хаљине од финог ланеног платна и ставио му око врата златан ланац. **43** Осим тога, заповедио је да га возе у почасним колима одмах иза фараонових кола и да пред њим вичу: „Аврек!”* Тако га је поставио над свом египатском земљом.

***41,43** Овај израз на хебрејском би значао: „На колена!” или „Клањајте се!”, а на египатском: „Пажња!”

44 Затим је фараон рекао Јосифу: „Ја сам фараон, али без твог одобрења нико не сме да подигне ни руку ни ногу у свој египатској земљи.“ **45** После тога фараон је дао Јосифу име Псонтомфаних и дао му је за жену Асенеу, кћер Потифере, свештеника из Она.* И Јосиф је почео да обилази египатску земљу. **46** Јосиф је имао тридесет година кад је стао пред фараона, цара Египта.

Затим је Јосиф отишао од фараона и обишао сву египатску земљу. **47** Током седам родних година земља је богато рађала. **48** А он је сакупљао сав род током тих седам година које су наступиле у египатској земљи, и тај род је чувао по градовима. У сваки град стављао је род с околних њива. **49** Јосиф је сакупио велике количине жита, као песка морскога, док на крају нису престали да га мере јер се није могло измерити.

50 Пре него што је наступила прва година глади, Јосифу су се родила два сина, која му је родила Асенета, кћи Потифере, свештеника из Она. **51** Јосиф је свом првенцу дао име Манасија,* јер је рекао: „Бог ми је дао да забравим сву своју невољу и цео дом мог оца.“ **52** А другом сину је дао име Јефрем,* јер је рекао: „Бог ме је учинио плодним у земљи моје невоље.“

53 Тако је прошло седам родних година у египатској земљи, **54** и наступило је седам година глади, баш као што је Јосиф и рекао. У свим земљама настала је глад, а у свој египатској земљи било је хлеба. **55** На крају је и у свој египатској земљи почела глад и народ је завапио фараону тражећи хлеб. Тада је фараон рекао свим Египћанима: „Идите код Јосифа. Шта год вам каже, то учините.“ **56** И глад је захватила целу земљу. Тада је Јосиф отворио све житнице које су имали и почео да продаје храну Египћанима, јер је велика глад захватила египатску земљу. **57** У Египат су долазили и људи из свих земаља да купују храну од Јосифа, јер је велика глад захватила све земље.

42 Јаков је видео да у Египту има жита, па је својим синовима рекао: „Зашто гледате један у другога?“ **2** И још је рекао: „Чуо сам да у Египту има жита. Идите и тамо га купите, да останемо живи и да не помремо.“ **3** Тако су десеторица Јосифове браће отишла у Египат да купе жито. **4** Али Јаков није по-

слао Јосифовог брата Венијамина с другом браћом, јер је рекао: „Да га не би задесило неко зло, па да погине.“

5 Тако су Израелови синови дошли заједно с другима који су долазили да купују храну, јер је у хананској земљи владала глад. **6** А Јосиф је био моћан човек у земљи. Он је продавао жито људима из свих земаља. Зато су Јосифова браћа дошла код њега и поклонили му се лицем до земље. **7** Кад је Јосиф угледао своју браћу, одмах их је препознао, али они њега нису препознали. Зато им се обратио оштрим речима: „Одакле долазите?“ Они су одговорили: „Долазимо из хананске земље да купимо храну.“

8 Јосиф је препознао своју браћу, али они њега нису препознали. **9** Јосиф се одмах сетио снова које је сањао о њима, па им је рекао: „Ви сте уходе! Дошли сте да видите где је земља незаштићена!“ **10** А они су му одговорили: „Не, господару. Твоје слуге су дошле да купе храну.“ **11** Сви смо ми синови једног човека. Ми смо честити људи. Твоје слуге нису уходе.“ **12** Али он им је рекао: „Није тачно! Ви сте дошли да видите где је земља незаштићена!“ **13** Они су тада рекли: „Нас је дванаесторо браће, твојих слугу. Сви смо ми синови једног човека у хананској земљи. Најмлађи је остао с нашим оцем, а једног више нема.“

14 Али Јосиф им рече: „Већ сам вам казао: 'Ви сте уходе!' **15** Овако ћете бити искушани: Тако жив био фараон, нећете изаћи одавде док ваш најмлађи брат не дође овамо. **16** Пошаљите једног од вас да доведе вашег брата, а ви ћете остати у затвору, да би се видело да ли је истина то што сте рекли. Али ако није, тако жив био фараон, онда сте уходе.“ **17** Затим их је све заједно бацио у затвор на три дана.

18 Трећег дана Јосиф им рече: „Ако овако урадите остаћете живи, јер се ја бојим Бога: **19** Ако сте честити, нека један од ваше браће остане у затвору, а ви остали идите и однесите жито својим породицама које гладују. **20** Онда ми доведите свог најмлађег брата да би се видело да ли је тачно оно што сте рекли, и нећете умрети.“ И они су пристали да тако учине.

21 Тада рекоше један другом: „Сигурно носимо кривицу због нашег брата, јер смо видели невољу његове душе кад нас је преклињао за милост, а ми га нисмо послушали. Зато нас је снашла ова невоља.“ **22** Тада им Рувим одговори: „Зар вам нисам говорио: 'Не чините грех детету?' Али ви нисте слушали. Сад се тражи рачун за његову крв.“ **23** Али нису знали да их Јосиф разуме, јер је с њима

***41,45** Или: „из Хелиополиса“, чији назив значи „град сунца“, зато што се у тамошњем храму обожавао Ра, бог Сунца. **41,51** „Манасија“ значи „узрочник заборава; онај због ког се заборавља“. **41,52** „Јефрем“ значи „двоструко плодан“.

разговарао преко тумача. **24** Зато се удаљио од њих и заплакао. Затим се вратио и разговарао с њима, па је узео Симеона и везао га пред њиховим очима. **25** Тада је Јосиф заповедио да им се цакови напуне житом, да им се у њихове вреће врати новац и да им се да храна за пут. Тако су им и учинили.

26 Они су натоварили жито на своје магарце и кренули оданде. **27** Кад су се зауставили да преноће и кад је један од њих отворио своју врећу да нахрани магарца, угледао је свој новац одозго у врећи. **28** Тада је својој браћи рекао: „Мој новац је враћен и ево га у врећи!“ Тада им се срце испунило страхом, па су се дрхтећи окренули један према другом и рекли: „Шта нам је ово Бог учинио?“

29 Кад су дошли код свог оца Јакова у хананску земљу, испричали су му шта им се све догодило. **30** „Човек који је господар оне земље оштро је разговарао с нама, јер је мислио да смо уходе које су дошле да извиде земљу. **31** Али ми смо му рекли: 'Ми смо честити људи. Нисмо уходе. **32** Нас је дваесторо браће и синови смо једног оца. Једног брата више нема, а најмлађи је остао с нашим оцем у хананској земљи.' **33** Али човек који је господар оне земље рекао нам је: 'Овако ћу знати да ли сте честити: нека један од наше браће остане код мене, а ви узмите нешто хране за своје породице које гладују, па идите. **34** Доведите ми свог најмлађег брата. Тако ћу знати да нисте уходе, него да сте честити људи. Онда ћу вам вратити вашег брата, а ви ћете моћи да тргујете у овој земљи.'“

35 А кад су празнили своје вреће, свако је у својој врећи нашао завежљај с новцем. Они и њихов отац видели су завежљаје с новцем и уплашили су се. **36** Тада је њихов отац Јаков узвикнуо: „Због вас сам остао без деце! Јосифа више нема, нема ни Симеона, а и Венијамина хоћете да ми узмете! Све се на мене свалило!“ **37** А Рувим рече свом оцу: „Убиј моја два сина ако ти га не вратим. Дај га мени, ја ћу се бринути о њему и вратићу ти га.“ **38** Али он одговори: „Мој син неће ићи с вама, јер је његов брат мртав и он је остао сам. Ако га задеси неко зло па погине на путу на који идете, послали бисте моју седлу главу с тугом у гроб.“

43 У земљи је била велика глад. **2** А кад су појели жито које су донели из Египта, њихов отац им рече: „Идите опет и купите нам мало хране.“ **3** На то му Јуда рече: „Онај човек нас је јасно упозорио: 'Не долазите опет пред мене ако ваш брат не буде с вама'. **4** Ако пустиш нашег брата да иде с нама, онда

ћемо отићи да ти купимо храну. **5** Али ако га не пустиш, нећемо отићи, јер нам је онај човек рекао: 'Не долазите опет пред мене ако ваш брат не буде с вама.'“ **6** А Израел је узвикнуо: „Зашто сте ми учинили зло рекавши оном човеку да имате још једног брата?“ **7** Они су одговорили: „Човек се потанко распитивао о нама и нашој породици: 'Да ли вам је отац још жив? Имате ли још неког брата?', а ми смо му испричали све како јесте. Како смо могли знати да ће рећи: 'Доведите свог брата?'“

8 Тада Јуда рече свом оцу Израелу: „Пошаљи дете са мном, па да устанемо и идемо, да останемо живи и да не помремо, и ми и ти и наша деца. **9** Ја одговарам за њега. Тражи га из моје руке. Ако ти га не вратим и не доведем га пред тебе, бићу ти крив за сва времена. **10** Да нисмо оклевали, до сада бисмо се већ двапут вратили.“

11 Тада им њихов отац Израел рече: „Ако је тако, онда узмите најбољи род ове земље у своје цакове и однесите их оном човеку на дар: мало балзама и мало меда, мирођије и коре од дрвета које садржи смолу, pistaћа и бадема. **12** Понесите са собом и двапут више новца. Вратите и новац који је био одозго у вашим врећама. Можда је то била грешка. **13** Узмите свог брата, па устаните и идите опет код оног човека. **14** А Бог Свемоћни нека подстакне оног човека да вам се смилује, па да вам пусти другог брата и Венијамина. А ја, ако морам да останем без деце, нека останем!“

15 Тако су они узели тај дар и двапут више новца и повели су Венијамина. Затим су отишли у Египат и стали пред Јосифа. **16** Кад је Јосиф видео да је и Венијамин с њима, одмах је рекао човеку који је управљао његовим домом: „Одведи ове људе у кућу, закољи нешто од стоке и припреми јело, јер ће ови људи јести са мном у подне.“ **17** Тај човек је одмах учинио како му је Јосиф рекао и одвео те људе у Јосифов дом. **18** А они су се уплашили што их он води у Јосифов дом, па су рекли: „Тамо нас воде због новца који је био стављен у наше вреће, да би насрнули на нас и напали нас, па да нас узму за робове и отму нам магарце!“

19 Зато су приступили човеку који је управљао Јосифовим домом и обратили му се на улазу у кућу, **20** рекавши: „Опростите, господару. Ми смо и раније долазили да купимо храну. **21** Али кад смо се зауставили да преноћимо и отворили своје вреће, сваки од нас нашао је новац одозго у својој врећи, свој новац у пуној тежини. Зато својим рукама желимо да га вратимо. **22** А са собом смо до-

нели још новца да купимо храну. Ми не знамо ко нам је ставио новац у вреће." **23** Тада им он рече: „Све је у реду. Не бојте се. Ваш Бог и Бог вашег оца ставио вам је благо у вреће. Ваш новац је стигао к мени." Затим им је извео Симеона.

24 Човек их је затим увео у Јосифов дом, донео воду да им се оперу ноге и дао храну за њихове магарце. **25** Они су припремили дар за Јосифа кад дође у подне, јер су чули да ће код њега јести. **26** Кад је Јосиф ушао у кућу, они су му предали дар који су понели са собом, и пали су ницхе пред њим. **27** Он их је питао да ли су добро и затим је рекао: „Да ли је добро ваш стари отац о коме сте причали? Да ли је још жив?" **28** Они су одговорили: „Добро је твој слуга, наш отац. Још је жив." Затим су се поклонили пред њим и пали ницхе.

29 Кад је Јосиф подигао очи и видео свог брата Венијамина, сина своје мајке, рекао је: „Да ли је ово ваш најмлађи брат о коме сте ми причали?" Затим је рекао: „Сине, нека Бог буде милостив према теби." **30** Тада је Јосиф пожурео да изађе напоље јер је био дубоко ганут због свог брата. Зато је потражио место где би се исплакао, па је ушао у једну одају где је могао да буде сам и тамо се исплакао. **31** После се умιο, изашао из собе и савладавајући своја осећања рекао: „Послужите јело." **32** Засебно су послужили и њега и његову браћу и Египћане који су јели код њега, јер Египћани нису могли да једу с Јеврејима, зато што је то Египћанима било нечисто.

33 Они су седели пред њим од најстаријег, према његовом праву које има као првенац, па до најмлађег. И у чуду су се гледали. **34** А он је наредио да им се послуже јела која су била пред њим, а Венијамину је дао пет пута више него свима осталима. Тако су се они гостили и пили с њим док се нису наситили.

44 Касније је Јосиф заповедио човеку који је управљао његовим домом: „Напуни овим људима вреће са храном колико могу да понесу и свакоме стави његов новац одозго у врећу. **2** А мој сребрни пехар стави одозго у врећу најмлађег заједно с његовим новцем за жито." И он је учинио као што му је Јосиф рекао.

3 Кад је свануло, отпустили су те људе с њиховим магарцима. **4** Тако су они отишли из града. Нису били далеко одмакли када је Јосиф рекао човеку који је управљао његовим домом: „Устани и пожурј за оним људима, и кад их стигнеш реци им: 'Зашто враћа-

те зло за добро?' **5** Зар није то пехар из ког мој господар пије и из ког тачно прориче? Зло сте учинили!"

6 Кад их је стигао, поновио им је то што је Јосиф рекао. **7** А они су му рекли: „Зашто наш господар тако говори? Твоје слуге никада не би учиниле тако нешто. **8** Ето, новац који смо нашли одозго у својим врећама донели смо ти назад из хананске земље. Како бисмо онда могли да украдемо сребро или злато из куће твог господара? **9** Код кога се од твојих робова нађе оно што је украдено, тај нека умре, а ми остали бићемо робови нашег господара." **10** А он рече: „Нека буде како сте рекли. Онај код кога се нађе оно што је украдено постаће мој роб, а ви ћете бити недужни." **11** Сви су брзо спустили своје вреће на земљу и отворили их. **12** А он их је пажљиво прегледао. Почео је од најстаријег, а завршио код најмлађег. Пехар је нађен у Венијаминовој врећи.

13 Тада су раздерили своје огртаче и сви су натоварили своје магарце, па су се вратили у град. **14** Кад су Јуда и његова браћа ушли у Јосифов дом, он је још увек био тамо. Тада су пали пред њим на земљу. **15** А Јосиф им рече: „Шта сте то учинили? Зар нисте знали да човек као што сам ја може тачно проричати?" **16** На то Јуда узвикну: „Шта да кажем свом господару? Шта да говоримо? И како да се оправдамо? Бог је открио преступ твојих робова. Ево, робови смог свом господару, и ми и онај у чијој је руци нађен пехар!" **17** Али он одговори: „Никада не бих учинио тако нешто! Онај у чијој је руци нађен пехар биће мој роб, а ви остали идите у миру свом оцу."

18 Тада му је Јуда пришао и рекао: „Молим те, мој господару, допусти свом робу да нешто каже свом господару, и немој се разгневити на свог роба, јер си ти као сам фараон. **19** Наш господар је питао своје робове: 'Имате ли оца или брата?' **20** А ми смо одговорили свом господару: 'Имамо старог оца и најмлађег брата. То дете му се родило под старост, а његов брат је мртав, тако да је само он остао од своје мајке, и отац га много воли.' **21** После тога ти си рекао својим робовима: 'Доведите ми га да га видим својим очима.' **22** А ми смо рекли свом господару: 'Дечак не може да остави оца. Кад би га оставио, отац би сигурно умро.' **23** Тада си рекао својим робовима: 'Ако ваш најмлађи брат не дође с вама, нећете више видети моје лице.'

24 Тако смо отишли твом робу, нашем оцу, и пренели му шта је рекао наш господар. **25** Касније нам је отац рекао: 'Идите опет и ку-

пите нам мало хране.' **26** Али ми смо одговорили: 'Не можемо да идемо, осим ако наш најмлађи брат не пође с нама, јер не можемо доћи пред лице оног човека ако наш најмлађи брат није с нама.' **27** Тада нам је твој роб, наш отац, рекао: 'Ви знате да ми је жена родила само два сина. **28** Један је отишао од мене и ја сам повикао: 'Сигурно је раскомадан!', и до данас га више нисам видео. **29** Ако и овога одведете од мене и задеси га неко зло па погине, свалићете несрећу на мою седу главу и послаћете је у гроб.'

30 А сада, ако без дечака одем код твог роба, свог оца, и ако он, чија је душа везана за душу дечака, **31** види да га нема, он ће сигурно умрети, и твоји робови ће послати седу главу твог роба, нашег оца, с тугом у гроб. **32** Ја, твој роб, одговоран сам за дечака док је он далеко од свог оца, коме сам рекао: 'Ако ти га не вратим, бићу ти крив заувек.' **33** Зато те молим, допусти твој робу да остане уместо дечака и да буде робом мом господару, а дечак нека иде са својом браћом. **34** Јер како да се без дечака вратим код свог оца, па да гледам невољу која ће га снаћи?"

45 Кад је Јосиф то чуо, више није могао да се савладава пред свима који су стајали око њега, па је повикао: „Изађите сви напоље!“ Тако нико други није остао с Јосифом кад се он открио својој браћи.

2 Он је гласно заплакао, тако да су га чули Египћани, а сазнало се за то и на фараоновом двору. **3** На крају је Јосиф рекао својој браћи: „Ја сам Јосиф. Да ли ми је отац још увек жив?“ Али његова браћа нису могла ништа да му одговоре, јер су се уплашили. **4** Зато им Јосиф рече: „Молим вас, приђите ближе.“ Тада су му они пришли.

А Он рече: „Ја сам ваш брат Јосиф ког сте продали у Египат. **5** Али сада немојте бити жалосни и немојте се љутити на себе што сте ме продали овамо, јер ме је Бог послао пред вама да би вам сачувао живот. **6** Јер ово је друга година глади у земљи, а још пет година неће бити ни орања ни жетве. **7** Зато ме је Бог послао пред вама да би вам сачувао остатак на земљи и да би вам спасао живот великим избављењем. **8** Зато ме нисте ви послали овамо, него Бог, да би ме поставио за оца фараону и за господара над целим његовим двором и за управитеља над свом египатском земљом.

9 Побите брзо мом оцу и реците му: 'Овако говори твој син Јосиф: 'Бог ме је поставио за господара над свим Египтом. Дођи код мене, немој оклевати. **10** Живећеш у земљи

Гесем и бићеш близу мене, ти и твоји синови и синови твојих синова и твоја ситна и крупна стока и све што имаш. **11** Ја ћу те снабдевати храном, јер ће бити још пет година глади, да не би пропао ни ти, ни твој дом ни оно што имаш.' **12** Ево, и ви и мој брат Венијамин својим очима видите да вам то моја уста говоре. **13** Зато испричајте мом оцу о својој слави у Египту и о свему што сте видели. Пожурите и доведите ми оца овамо."

14 Тада је загрлио свог брата Венијамина и заплакао, а и Венијамин је загрлио њега. **15** Онда је плачући изљубио и осталу браћу. Затим су његова браћа разговарала с њим. **16** На фараоновом двору почело је да се говори: „Дошла су Јосифова браћа!“ То је било драго фараону и његовим слугама. **17** Зато је фараон рекао Јосифу: „Реци својој браћи: 'Натоварите своје животиње и идите у хананску земљу, **18** узмите свог оца и своје укућане и дођите код мене и даћу вам оно што је добро у египатској земљи, па једите оно што је најбоље у овој земљи.' **19** Пренеси им и ову заповест: 'Узмите са собом из египатске земље кола за своју децу и за своје жене, па повезите свог оца и дођите овамо. **20** Не жалите за својим стварима, јер је ваше све оно што је добро у египатској земљи!"

21 Израелови синови су тако и учинили. Јосиф им је по фараоновој наредби дао кола и храну за пут. **22** Сваком од њих дао је по хаљину, а Венијамину је дао триста сребрника и пет хаљина. **23** Свом оцу је послао десет магараца натоварених добрим стварима из Египта и десет магарница натоварених житом, хлебом и храном за оца за пут. **24** Тако је он отпустио своју браћу и они су кренули. А он им је рекао: „Немојте да се путем љутите један на другог."

25 Они су пошли из Египта и стигли у хананску земљу код свог оца Јакова. **26** Тада су му све испричали: „Јосиф је још жив и влада свом египатском земљом!“ Али срце му је остало скамењено, јер им није веровао. **27** Кад су му испричали све што им је Јосиф рекао и кад је видео кола која је Јосиф послао по њега, оживео је дух њиховог оца Јакова. **28** Тада је Израел узвикнуо: „Доста је! Мој син Јосиф је жив! Идем да га видим пре него што умрем!"

46 Тако су Израел и сви његови кренули, и кад су дошли у Вирсавеју он је принео жртве Богу свог оца Исака. **2** Тада је Бог проговорио Израелу у ноћним визијама: „Јакове! Јакове!“ Он је одговорио: „Ево ме!“ **3** „Ја

сам Бог твог оца”, рекао је Он. „Не бој се да идеш у Египат, јер ћу тамо од тебе начинити велик народ. **4** Ја ћу ићи с тобом у Египат и ја ћу те одане извести, а Јосиф ће ти својом руком затворити очи*.”

5 После тога Јаков је пошао из Вирсавеје, и Израелови синови су повезли свог оца Јакова, своју децу и своје жене у колима која је фараон послао по њега. **6** Са собом су узели своја стада и своја добра која су стекли у хананској земљи. На крају су Јаков и сви његови потомци стигли у Египат. **7** Са собом је у Египат довео своје синове и синове својих синова, своје кћери и кћери својих синова, све своје потомство.

8 Ово су имена Израелових синова - Јакова и његових синова - који су дошли у Египат: Јаковљев првенац био је Рувим.

9 Рувимови синови: Енох, Фалуј, Есрон и Хармија.

10 Симеонови синови: Јемуило, Јамин, Аод, Јахин, Соар и Саул, син једне Хананке.

11 Левијеви синови: Гирсон, Кат и Мерарије.

12 Јудини синови: Ир, Онан, Сала, Фарес и Зара. Али су Ир и Онан умрли у хананској земљи.

Фаресови синови: Есрон и Јамуило.

13 Исахарови синови: Тола, Фува, Јов и Симрон.

14 Завулонови синови: Серед, Алон и Алил.

15 То су Лијини синови које је родила Јакову у Падан-Араму. Она му је родила и кћер Дину. Свих његових синова и његових кћери било је тридесет и три душе.

16 Гадови синови: Сифон, Агије, Суније, Есвон, Ирије, Ародије и Арилије.

17 Асирови синови: Јемна, Јесва, Јесвија, Верија и њихова сестра Сара.

Вериијини синови: Евер и Мелхило.

18 То су синови Зелфе, коју је Лаван дао својој кћери Лији. Она је Јакову родила укупно шеснаест душа.

19 Синови Јаковљеве жене Рахеле били су Јосиф и Венијамин.

20 Јосифу су се у египатској земљи родила Манасија и Јефрем, које му је родила Асенага, кћи Потифере, свештеника из Она.

21 Венијаминови синови: Вела, Вехер, Асвил, Гира, Наман, Ихије, Рос, Мупим, Упим и Арад.

22 То су Рахелини синови који су се родили Јакову - укупно четрнаест душа.

23 Данови синови: Усим...

24 Нефталимови синови: Асило, Гуније, Јесер и Силим.

25 То су синови Вале, коју је Лаван дао својој кћери Рахели. Она је Јакову родила укупно седам душа.

26 Све душе које су с Јаковом дошле у Египат потекле су од њега, не рачунајући жене Јаковљевих синова. Било је укупно шездесет и шест душа. **27** Поред тога још две душе - Јосифови синови који су му се родили у Египту. У Египат је дошло укупно седамдесет душа Јаковљевог дома.

28 Јаков је пред собом послао Јуду да обавести Јосифа о доласку у Гесем. Они су затим стигли у земљу Гесем. **29** Тада је Јосиф заповедио да му упрегну кола и пошао је у Гесем у сусрет свом оцу Израелу. Кад се појавио пред њим, загрлио га је и дуго је тако плакао. **30** На крају је Израел рекао Јосифу: „Сада могу да умрем, јер сам видео твоје лице и знам да си жив.”

31 Тада је Јосиф рекао својој браћи и дому свог оца: „Идем да јавим фараону и да му кажем: ‘Моја браћа и дом мог оца, који су били у хананској земљи, дошли су код мене.’”

32 Они су пастири и узгајају стоку. Довели су овамо своју ситну и крупну стоку и све што имају. **33** Кад вас фараон позове и пита вас: ‘Чиме се бавите?’, **34** ви реците: ‘Твоје слуге узгајају стоку од своје младости па све до сада, како ми тако и наши праочеви’, да бисте могли да се населите у земљи Гесем, пошто су сви пастири Египћанима нечисти.”

47 Тако је Јосиф отишао и јавио фараону: „Мој отац и моја браћа дошли су из хананске земље са својом ситном и крупном стоком и са свим што имају, и ено их у земљи Гесем.” **2** И изабрао је петорицу своје браће да их представи фараону.

3 Тада је фараон упитао његову браћу: „Чиме се бавите?” А они су одговорили фараону: „Твоје слуге су пастири као што су били и наши праочеви.” **4** Затим су фараону рекли: „Дошли смо да неко време живимо у овој земљи, јер више нема паше за стоку твојих слугу, јер је у хананској земљи велика глад. А сада те молимо да допустиш да твоје слуге живе у земљи Гесем.” **5** Тада фараон рече Јосифу: „Твој отац и твоја браћа дошли су код тебе. **6** Египатска земља стоји ти на располагању. Насели свог оца и своју браћу у најбољи крај земље. Нека живе у земљи Гесем, а ако знаш да међу њима има храбрих људи, постави их за надзорнике над мојом стоком.”

7 Затим је Јосиф увео свог оца Јакова и представио га фараону, а Јаков је благосло-

*46,4 То је значило да ће их затворити кад Јаков умре.

вио фараона. **8** Фараон упита Јакова: „Колико ти је година?“ **9** Јаков одговори фараону: „Мени је сто тридесет година и све то време живим као странац. Мало их је и мучне су године мог живота, и не достижу године живота мојих очева кад су живели као странци.“ **10** Затим је Јаков благословио фараона и отишао од њега.

11 Тако је Јосиф населио свог оца и своју браћу и дао им посед у египатској земљи, у најбољем крају земље, у земљи Рамеси, баш као што је фараон заповедио. **12** И Јосиф је снабдевао хлебом свог оца и своју браћу и цео дом свог оца, према броју деце.

13 А у целој земљи није било хлеба, јер је глад била веома велика. Египатска и хананска земља биле су исцрпљене због глади. **14** Јосиф је купио сав новца који се нашао у египатској и хананској земљи за жито које су људи куповали. **15** Јосиф је тај новац доносио у фараонов двор. **15** После неког времена нестало је новца у египатској и у хананској земљи, и сви Египћани су долазили код Јосифа и говорили: „Дај нам хлеба! Зашто да помремо пред тобом зато што више нема новца?“

16 Тада је Јосиф рекао: „Предајте своју стоку и даћу вам хлеб у замену за вашу стоку, пошто више немате новца.“ **17** И они су доводили своју стоку код Јосифа, а Јосиф им је давао хлеб у замену за њихове коње, овце, говеда и магарце. Тако им је те године давао хлеб у замену за сву њихову стоку.

18 Кад је та година прошла, дошли су код њега и следеће године па су му рекли: „Нећемо крити од свог господара да смо сав новац и стоку предали свом господару. Ништа више није остало пред нашим господарем осим нашег тела и наше земље. **19** Зашто да и ми и наша земља пропаднемо пред твојим очима? Купи и нас и нашу земљу у замену за хлеб, а ми ћемо заједно с нашом земљом бити фараонови робови. Дај нам семе да засејемо њиве да бисмо остали живи, да не помремо и да нам земља не остане пуста.“ **20** Тако је Јосиф купио за фараона сву египатску земљу, јер су Египћани продали своје њиве, јер их је захватила велика глад. Тако је земља постала фараоново власништво.

21 Он је преселио народ у градове од једног до другог краја Египта. **22** Само свештеничку земљу није купио, јер је храну за свештенике обезбеђивао фараон и они су јели оно што им је он давао. Зато нису продавали своју земљу. **23** Тада је Јосиф рекао народу: „Данас сам и вас и вашу земљу купио за фараона. Ево вам семе, па засејте земљу. **24** Када донесе род, петину ћете дати фараону, а четири петине остаће вама као семе

за њиву и за храну вама и онима који су у вашим домовима и вашој деци.“ **25** А они су рекли: „Ти си нам сачувао живот. Нека нађемо милост у очима нашег господара и бићемо фараонови робови.“ **26** Јосиф је тако поставио одредбу по којој до данашњег дана петина од рода земље у Египту припада фараону. Само земља свештеника, као посебне групе, не припада фараону.

27 Израелци су живели у египатској земљи, у земљи Гесем. Ту су се населили, били су плодни и веома су се намножили. **28** Јаков је живео у египатској земљи седамнаест година, тако да је укупно живео сто четрдесет и седам година.

29 Кад се приближило време да Израел умре, позвао је свог сина Јосифа и рекао му: „Молим те, ако сам нашао милост у твојим очима, стави руку под моје бедро и покажи ми доброту и верност. Молим те, немој ме сахранити у Египту. **30** Хоћу да починем код својих очева, и зато ме однеси из Египта и сахрани ме у њихов гроб.“ А он му је одговорио: „Учинићу како си казао.“ **31** На то је Јаков рекао: „Закуни ми се.“ И он му се заклео. Онда се Израел поконио над узглављем постеле.

48 После ових догађаја јавили су Јосифу: „Твој отац је све слабији.“ Тада је он са собом повео своја два сина, Манасију и Јефрема. **2** Затим су јавили Јакову: „Дошао је твој син Јосиф.“ А Израел је скупио снагу и сео на постелу. **3** Јаков је рекао Јосифу:

„Бог Свемоћни појавио ми се у Лузу у хананској земљи да ме благослови. **4** Тада ми је рекао: „Учинићу те плодним и умножићу те, и од тебе ћу начинити велик народ, и твој потомству након тебе даћу ову земљу као трајно власништво.“ **5** А сада, твоја два сина која су ти се родила у египатској земљи пре него што сам дошао код тебе у Египат, нека буду моји. Јефрем и Манасија нека буду моји као Рувим и Симеон. **6** А потомство које ћеш имати после њих нека буде твоје. По именима своје браће зваће се на наследство своме. **7** Кад сам се враћао из Падана, умрла ми је Рахела у хананској земљи док смо још били на путу, кад је остао још добар део пута до Ефрате, па сам је сахранио на путу за Ефрату, то јест Витлејем.“

8 Тада је Израел угледао Јосифове синове и упитао је: „Ко су ови?“ **9** Јосиф одговори свом оцу: „То су моји синови које ми је Бог овде дао.“ Тада он рече: „Молим те, доведи их да их благословим.“ **10.** Израелу су очи ослабиле од старости, па није добро видео. Зато му их је Јосиф довео, а он их је пољу-

био и загрлио. **11** Затим Израел рече Јосифу: „Нисам се надао да ћу видети твоје лице, а ево, Бог ми је дао да видим и твоје постојство.“ **12** После тога, Јосиф их је одмакао од његових колена и поклонио се лицем до земље.

13 Затим је Јосиф узео обојицу, Јефрема десном руком тако да је Израелу био с леве стране, а Манасију левом руком тако да је Израелу био с десне стране, и довео их ближе њему. **14** Израел је испружио десну руку и ставио је на Јефремову главу, иако је био млађи, а леву руку на Манасијину главу. Намерно је тако положио руке, премда је Манасија био првенац. **15** Он је благословио Јосифа и рекао:

„Бог коме су служили очеви моји Аврам и Исаак, Бог који је био мој пастир целог живота па све до данас, **16** анђеоло који ме је избављао из сваке невоље, нека благослови ове дечаке. Нека носе моје име и име мојих очева, Аврама и Исака, и нека на земљи постану многобројни.“

17 Када је Јосиф видео да је његов отац десну руку ставио на Јефремову главу, то му се није допао, па је покушао да очеву руку премести с Јефремове главе на Манасијину.

18 Зато је Јосиф рекао свом оцу: „Не тако, оче, јер овај је првенац. Десну руку стави на његову главу.“ **19** Али отац то није хтео, него је рекао: „Знам, сине, знам. И од њега ће постати народ и он ће бити велик. Али ипак ће његов млађи брат бити већи од њега и његово потомство биће бројно попут великог народа.“ **20** Тог дана их је благословио речима:

„Нека се твојим именом у Израелу изриче благослов речима: 'Нека те Бог учини попут Јефрема и Манасије.'“

Тако је поставио Јефрема испред Манасије.

21 Затим је Израел рекао Јосифу: „Ја ћу ускоро умрети, али Бог ће бити с вама и вратиће вас у земљу ваших праочева.“ **22** Дајем ти један део земље више него твојој браћи, део који сам из руке Амореја узео својим мачем и својим луком.“

49 Затим је Јаков позвао своје синове и рекао им: „Окупите се да вам кажем шта ће вам се догодити у будућим данима. **2** Сакупите се и чујте, Јаковљеви синови, чујте Израела, свог оца.“

3 Рувиме, ти си мој првенац, моја сила и првенац моје мушке снаге, узвишен си у достојанству и у снази. **4** Необуздан си попут вода, немој се узвисивати, јер си легао на

постелу свог оца. Тада си је обешчастио. Он је легао на моју постелу!

5 Симеон и Левије су браћа. Мачеви су им оруђе насиља. **6** У њихово друштво моја душа не улази. С њиховим се збором моје срце не уједињује, јер су у свом гневу побили људе, и у својој самовољи пресекли су биковима жиле на ногама. **7** Проклет да је њихов гнев, јер је окрутан, и њихов бес, јер је жесток. Разделићу их по Јакову и расућу их по Израелу.

8 Тебе ће, Јуда, твоја браћа хвалити. Твоја ће рука бити на врату твојих непријатеља. Синови твог оца теби ће се клањати. **9** Јуда је лавић. Сине мој, од плена ћеш устајати. Спустио се, као лав се испружио, и ко се усуђује да га пробуди? **10** Жезло се неће одмаћи од Јуде, ни заповедничка палица од његових ногу, док не дође онај коме то припада, и њему ће се покоравати народи. **11** Кад за лозу веже свог магарца, за племениту лозу потомка своје магарце, он ће своју одећу прати у вину и своје хаљине у крви од грожђа. **12** Очи су му црвене од вина, а зуби бели од млека.

13 Завулон ће живети поред мора, и биће уз обалу где су усидрени бродови, и његово подручје протезаће се према Сидону.

14 Исахар је магарца јаким костију, који почива међу оградама. **15** Видеће да је почивалиште добро и да је земља лепа, па ће подметнути леђа да носи терет и биће присиљен на ропски рад.

16 Као једно од Израелових племена, Дан ће судити свом народу. **17** Дан ће бити змија поред пута, рогата змија поред пута, која коња уједа за глежањ тако да његов јахач пада на леђа. **18** О Господе, чекаћу да спасење од тебе дође.

19 Гада ће нападати разбојници, али он ће им бити на петама.

20 Од Асира ће долазити обиље хлеба, и он ће давати царске посласице.

21 Нефталим је танана кошућа. Он говори лепе речи.

22 Јосиф је младица родног дрвета, младица родног дрвета крај извора, што преко зида тера своје гране. **23** Али стрелци су га нападали, гађали и гајили мржњу према њему. **24** А ипак је његов лук остао чврст, и снажне мишице руку његових биле су гилке. Из руку Јаковљевог Силног Бога долази Пастир, Израелов Камен. **25** Он долази од Бога твог оца, и он ће ти помоћи. Он је са Свемоћним, и благословиће те благословима небеским одозго, благословима вода из великих дубина, благословима груди и утробе. **26** Благослови твог оца надмашиће благо-

слове вечних гора и украс вековних брда. Они ће бити на Јосифовој глави, на темену онога који је издвојен од своје браће.

27 Венијамин ће растрзати плен као вук. Ујутру ће јести животињу коју ухвати, а увече ће делити плен.“

28 Сви они чине дванаест Израелових племена, и ово им је отац рекао кад их је благословио. Свакога је благословио одговарајућим благословом.

29 Затим им је дао ову заповест: „Кад се приберем свом народу, сахраните ме с мојим очевима у пећини која је у пољу Ефрона Хетејина, **30** у пећини која је у пољу Макпели испред Мамрије у хананској земљи, у пољу које је Аврам купио од Ефрона Хетејина за гроб. **31** Тамо су сахранили Аврама и његову жену Сару. Тамо су сахранили Исака и његову жену Ребеку, и тамо сам ја сахранио Лију. **32** То поље и пејина на њему купљени су од Хетових синова.“

33 Кад је Јаков дао заповести својим синовима, подигао је ноге на постељу и издахнуо, па је био прибран свом народу.

50 Тада је Јосиф пао на лице свог оца, бризнуо у плач над њим и пољубио га. **2** Затим је Јосиф заповедио својим слугама, лекарима, да балсамују његовог оца. Тако су лекари балсамовали Израела, **3** и за то им је требало пуних четрдесет дана, јер им је обично толико било потребно за балсамовање. Египћани су га седамдесет дана оплакивали.

4 Кад су прошли дани оплакивања, Јосиф је рекао онима на фараоновом двору: „Молим вас, ако сам нашао милост у вашим очима, овако рециите фараону: **5** 'Мој отац ме је заклео речима: 'Ја ћу ускоро умрети. Сахрани ме у гробу који сам за себе ископао у хананској земљи.' Зато те сада молим, дозволи ми да одем и сахраним свог оца, а онда ћу се вратити.'" **6** А фараон му је на то рекао: „Иди и сахрани свог оца као што те је заклео.“

7 Тако је Јосиф отишао да сахрани свог оца, а с њим су пошле све фараонове слуге, старешине његовог двора и све старешине египатске земље, **8** и цео Јосифов дом, његова браћа и дом његовог оца. Само су своју децу и своју ситну и крупну стоку оставили у земљи Гесем. **9** С њим су пошла и кола и коњаници, тако да је поворка била веома велика. **10** Онда су стигли на гумно Атад, које је на подручју око Јордана, и ту су много и болно нарицали. Ту је Јосиф још седам дана оплакивао свог оца. **11** Кад су становници те зе-

мље, Хананци, видели то оплакивање на гумну Атад, узвикнули су: „То је велика жалост за Египћане!“ Зато је то место, које се налази на подручју око Јордана, названо Авел-Мисраим.*

12 Тако су његови синови учинили управо онако како им је заповедио. **13** Однели су га у хананску земљу и сахранили у пећини у пољу Макпели, која је испред Мамрије, у пољу које је Аврам купио од Ефрона Хетејина за гроб. **14** Кад је сахранио свог оца, Јосиф се вратио у Египат, он и његова браћа и сви они који су пошли с њим да сахране његовог оца.

15 Кад су Јосифова браћа видела да им је отац умро, рекла су: „Можда Јосиф гаји мржњу према нама, па ће нам вратити за све зло што смо му учинили.“ **16** Зато су Јосифу пренели заповест овим речима: „Пред своју смрт твој отац је заповедио: **17** 'Овако рециите Јосифу: 'Молим те, опрости својој браћи преступ и грех којим су ти нанели зло.' И зато те сада молимо, опрости преступ слугама Бога твог оца.“ Јосиф је бризнуо у плач кад су му то рекли. **18** После тога дошла су и његова браћа, пала су пред њим и рекла: „Ево, твоји смо робови“ **19** Тада им је Јосиф рекао: „Не бојте се, зар сам ја на месту Бога? **20** Ви сте ми мислили зло, али је Бог мислио добро да би урадио оно што данас чини и да би многим људима сачувао живот. **21** Зато се сада не бојте. Ја ћу снабдевати храном вас и вашу децу.“ Тако их је утешио охрабрујућим речима.

22 Јосиф је остао да живи у Египту, он и дом његовог оца. Он је живео сто и десет година. **23** Јосиф је видео Јефремове синове до трећег колена, а и синове Махира, Манасијиног сина, који су се родили на Јосифовим коленима. **24** На крају је Јосиф рекао својој браћи: „Ја ћу ускоро умрети. Али Бог ће обратити пажњу на вас, и извешће вас из ове земље у земљу коју је под заклетвом обећао Авраму, Исаку и Јакову.“ **25** Јосиф је заклео Израелове синове речима: „Бог ће обратити пажњу на вас. Тада однесите моје кости одавде.“ **26** Јосиф је умро кад је имао сто десет година. Балсамовали су га и ставили у ковчег у Египту.

***50,11** „Авел-Мисраим“ значи „туговање Египћана“. „Мисраим“ је хебрејско име за Египћане.

ДРУГА КЊИГА МОЈСИЈЕВА

ИЛИ

Ово су имена*

Писац: Мојсије

Место писања: Пустуња

Писање завршено: око 1512. пре н. е.

Обухвата време: 1657 - 1512. пре н. е.

1 Ово су имена Израелових синова који су дошли у Египат с Јаковом, сваки са својим домом: **2** Рувим, Симеон, Левије и Јуда, **3** Исахар, Завулон и Венијамин, **4** Дан и Нефталим, Гад и Асир. **5** Свих душа које су потекле од Јакова било је седамдесет, а Јосиф је већ био у Египту. **6** На крају је Јосиф умро, а и сва његова браћа и сав онај нараштај. **7** А Израелови синови су се рађали и постали многобројни, намножили су се и веома ојачали, тако да су напунили земљу.

8 С временом је над Египтом завладао нови цар који није познавао Јосифа. **9** Он је рекао свом народу: „Гле! Народ Израелових синова бројнији је и моћнији од нас. **10** Хајде да поступимо мудро с њима да се не би намножили, јер ако дође до рата, они ће се прикључити онима који нас мрзе и бориће се против нас па ће отићи из земље.“ **11** И поставили су над њима надзорнике да их тлаче и да их терају да тешко раде. Тако су они фараону градили градове Питом и Рамесу да му служе као складишта. **12** Али што су их више тлачили, то су се они више множили и ширили, тако да су Египћани имали велики страх од Израелових синова. **13** Зато су Египћани мучили Израелове синове присиљавајући их да им буду робови. **14** Загорчавали су им живот тешким ропством: прављењем малтера од глине и цигала, ропским пословима у пољу и другим пословима којима су их мучили као робове.

15 Касније се египатски цар обратио јеврејским бабицама, од којих се једна звала Сефора, а друга Фува, **16** и заповедио им: „Кад помажете Јеврејкама да се породе, па при порођају видите да је дете мушко, ви га убијте. Али ако је женско, оставите га да живи.“ **17** Али бабице су се бојале Бога и нису

чиниле како им је заповедио египатски цар, него су и мушку децу остављале да живе. **18** После неког времена египатски цар је позвао бабице и рекао им: „Зашто то радите и мушку децу остављате да живе?“ **19** На то су бабице рекле фараону: „Јеврејке нису као Египћанке. Оне су јаке, па роде пре него што им бабица дође.“

20 Зато је Бог чинио добро бабицама. И народ је био све бројнији и постао је врло моћан. **21** А пошто су се бабице бојале Бога, он им је подарио породице. **22** На крају је фараон заповедио целом свом народу: „Сваког сина који се роди баците у Нил, а сваку кћер оставите да живи.“

2 Један човек из Левијевог дома отишао је и узео за жену једну Левијеву кћер. **2** Та жена је затруднела и родила сина. Кад је видела како је леп, крила га је три месеца. **3** Кад више није могла да га крије, узела је корпу од папирусове трске, премазала је земљаном смолом и катраном, па је у њу ставила дете и спустила је у трску на обали Нила. **4** А његова сестра је стала подаље да види шта ће бити с њим.

5 Нешто касније фараонова кћи је сишла до Нила да се окупа, док су њене слушкиње ишле уз обалу Нила. Она је угледала корпу у трсци и одмах је послала своју робинју да је донесе. **6** Кад ју је отворила, видела је дете, дечака који је плакао. Она се сажалила на њега, иако је рекла: „То је јеврејско дете.“ **7** Онда његова сестра рече фараоновој кћери: „Хоћеш ли да одем и позovem дојиљу Јеврејку да ти доји дете?“ **8** А фараонова кћи јој рече: „Иди!“ И девојчица је одмах отишла и позвала дететову мајку. **9** Тада јој фараонова кћи рече: „Узми ово дете са собом и доји ми га, а ја ћу ти за то платити.“ Тако је жена узела дете и дојила га. **10** Кад је дете порасло, одвела га је фараоновој кћери и она га је узела за сина. Дала му је име Мојсије,* рекавши: „Јер сам га извадила из воде.“

***Наслов** Друга књига Библије се на хебрејском језику назива по својим првим речима - „Ве еле шемот“ или „Ово су имена“, скраћено - „Шемот“. Назив „Изразак“ потиче из грчког превода - Септуагинте, и латинског превода - Вулгате. **2,10** „Мојсије“ значи „извучен, спасен из воде“.

11 Једног дана, кад је Мојсије већ одрастао, отишао је код своје браће и видео како тешко раде. Тада је угледао једног Египћанина како туче једног Јеврејина, једног од његове браће. **12** Он се осврнуо на једну и на другу страну, и кад је видео да нема никога убио је Египћанина и сакрио га у песак.

13 Кад је сутрадан опет отишао, затекао је двојицу Јевреја како се туку, па је рекао ономе који није био у праву: „Зашто тучеш свог друга?“ **14** А овај је одговорио: „Ко је тебе поставио за кнеза и за судију над нама? Хоћеш ли и мене да убијеш као што си убио оног Египћанина?“ Мојсије се тада уплашио и помислио: „Сигурно се сазнало за то!“

15 Када је фараон чуо за то, хтео је да погуби Мојсија. Али Мојсије је побегао од фараона, и отишао у мадијанску земљу. Када је стигао тамо, сео је поред једног бунара. **16** Мадијански свештеник је имао седам кћери које су као и обично дошле да захвате воду и напуне корита да напоје стадо свог оца. **17** Али пастири су као и обично дошли и отерали их. Тада је Мојсије устао и одбранио их и напојио њихово стадо. **18** Кад су оне дошле кући свом оцу Рагуилу, он их је питао: „Како то да сте данас тако брзо дошле кући?“ **19** А оне су одговориле: „Неки Египћанин нас је избавио из руку пастира и још нам је захватио воде и напојио стадо.“ **20** Тада је он рекао својим кћерима: „Па где је он? Зашто сте тог човека оставиле тамо? Позовите га да једе.“ **21** И Мојсије је пристао да живи код тог човека, који му је дао своју кћер Сефору. **22** Она је родила сина, а он му је дао име Гирсам* јер, као што је рекао: „Постао сам странац у туђој земљи.“

23 После много времена египатски цар је умро. Али Израелови синови су још увек уздисали због ропства и јадиковали су, и њихов вапај за избављењем из ропства уздизао се к Богу. **24** И Бог је чуо њихове жељаје и сетио се свог савеза с Аврамом, Исаком и Јаковом. **25** Бог је погледао на Израелове синове и све то видео.

3 Мојсије је пасао стадо мадијанског свештеника Јотора, свог таста. Терајући стадо према западном делу пустиње, на крају је стигао до горе Божје, до Хорива. **2** Тада му се појавио Господњи анђео у огњеном пламену из грма. Он се загледао, а грм је горео али никако није сагоревао. **3** Мојсије је рекао: „Идем да погледам ово велико чудо,

зашто грм не сагорева.“ **4** Кад је Господ Бог видео како прилази да боље погледа, позвао га је из грма: „Мојсије! Мојсије!“ А он је одговорио: „Ево ме.“ **5** Тада му рече: „Не прилази овамо. Изуј сандале са својих ногу, јер је место на коме стојиш света земља.“

6 Затим рече: „Ја сам Бог твог оца, Бог Аврамов, Бог Исаков и Бог Јаковљев.“ Тада је Мојсије закљонио своје лице, јер се бојао да гледа у Бога. **7** Господ је још рекао: „Видео сам невољу свог народа у Египту, чуо сам њихов вапај због оних који их терају на рад и добро знам муке које подносе. **8** Зато сам сишао да их избавим из руку Египћана и да их изведем из те земље и да их доведем у добру и пространу земљу, у земљу у којој тече мед и млеко, тамо где живе Хананци, Хетеји, Амореји, Ферезеји, Јевеји и Јевусеји. **9** И ево, вапај Израелових синова допро је до мене и видео сам како их Египћани тлаче. **10** А сада иди, јер ћу те послати код фараона да изведеш мој народ, Израелове синове, из Египта.“

11 Али Мојсије рече Богу: „Ко сам ја да идем код фараона и да изведем Израелове синове из Египта?“ **12** А он му одговори: „Ја ћу бити с тобом, и ово ће ти бити знак да сам те ја послао: кад изведеш народ из Египта, служићете Богу на овој гори.“

13 Али Мојсије рече Богу: „Ако дођем код Израелових синова и кажем им: 'Бог ваших праочева послао ме је к вама', а они ме упитају: 'Како му је име?' Шта да им кажем?“ **14** Тада Бог рече Мојсију: „Ја сам Онај који Јесте.“* И још рече: „Овако кажи Израеловим синовима: 'Онај који Јесте послао ме је к вама.'“ **15** Тада Бог још једном рече Мојсију:

„Овако кажи Израеловим синовима: 'Господ, Бог ваших праочева, Бог Аврамов, Бог Исаков и Бог Јаковљев, послао ме је к вама.' То је моје име до века и то је мој спомен из нараштаја у нараштај. **16** Иди и скупи Израелове старешине и реци им: 'Господ, Бог ваших праочева, појавио ми се, Бог Аврамов, Исаков и Јаковљев, и рекао ми: 'Обратио сам пажњу на вас и на оно што вам се чини у Египту. **17** И зато вам кажем: Ја ћу вас избавити из невоље коју вам наносе Египћани и одвешћу вас у земљу Хананаца, Хетеја, Амореја, Ферезеја, Јевеја и Јевусеја, у земљу у којој тече мед и млеко.'“

18 И они ће послушати твој глас. А ти и Израелове старешине идите код египатског цара и реците му: 'Господ, Бог Јевреја, јавио нам се, па те сада молимо да нас пустиш да одемо три дана хода у пустињу и да прине-

***2,22** „Гирсам“ значи „дошљак у туђој земљи“.
3,14 Дословно: „Бићу оно што желим да будем“.

сеом жртву Господу, свом Богу! **19** Али ја добро знам да вам египатски цар неће допустити да идете ако га на то не примора снажна рука. **20** Зато ћу подићи своју руку и ударићу Египат свим својим чудесним делима која ћу учинити у њему. И он ће вас после тога пустити. **21** И даћу да овај народ нађе милост у очима Египћана, па када пођете, нећете поћи празних руку. **22** Свака жена нека тражи од своје сусетке и од туђинке која живи у њеној кући сребрне и златне предмете и одећу. То ставите на своје синове и на своје кћери. Тако ћете oplенити Египћане."

4 Мојсије рече: „А шта ако ми не поверују и не послушају мој глас, него кажу: 'Није ти се Господ појавио?' **2** Тада га Господ упита: „Шта ти је то у руци?" А он одговори: „Штап.“ **3** Он му рече: „Баци га на земљу.“ И он га баци на земљу и штап се претвори у змију, а Мојсије побеже од ње. **4** Господ затим рече Мојсију: „Пружи руку и ухвати је за реп.“ Он пружи руку и ухвати је, и она постаде штап у његовој руци. **5** Тада му рече: „Тако ће ти веровати да ти се појавио Господ, Бог њихових праочева, Бог Аврамов, Бог Исаков и Бог Јаковљев."

6 Господ му још рече: „Стави руку у недра.“ Он стави руку у недра. Кад ју је извадио, гле, рука му је била губава, бела као снег! **7** Затим му рече: „Стави опет руку у недра.“ Он опет стави руку у недра. Кад ју је извукао из недара, гле, опет је била као и остало тело! **8** „Ако ти не поверују“, рече он, „и не послушају после првог чуда, повероваће после другог чуда. **9** Ипак, ако ни после ова два чуда не поверују и не послушају твој глас, онда захвати воду из Нила и пролиј је на земљу. Вода коју узмеш из Нила на земљи ће се претворити у крв."

10 Тада Мојсије рече Господу: „Опрости, Господе, али ја нисам речит човек, никада то нисам био, а нисам ни сада откако говориш свом слуги, јер сам спорих уста и спора језика.“ **11** На то му Господ рече: „Ко је дао уста човеку, ко га чини немим или глувим, ко му даје да види или да је слеп? Зар нисам то ја, Господ? **12** Зато сада иди и ја ћу бити с твојим устима и научићу те шта ћеш говорити.“ **13** Али он рече: „Опрости, Господе, али молим те пошаљи неког другог.“ **14** Тада се Господ жестоко разгневио на Мојсија и рекао му: „Зар није Левит Арон твој брат? Знаш да је он веома речит. И ево, баш ти иде у сусрет. Кад те види, обрадоваће се у срцу. **15** Ти му говори и стављај речи у његова

уста, а ја ћу бити с твојим устима и с његовим устима, и научићу вас шта ћете радити. **16** И он нека уместо тебе говори народу. Он ће теби служити као уста, а ти ћеш њему служити као Бог. **17** А овај штап узми у руку да њиме чиниш чуда."

18 Тако је Мојсије отишао и вратио се свом тасту Јотору и рекао му: „Пустите ме, молим те, да идем код своје браће у Египат, да видим да ли су још живи.“ А Јотор одговори Мојсију: „Иди с миром.“ **19** После тога Господ рече Мојсију у Мадијану: „Иди, врати се у Египат, јер су помрли сви који су прогонили твоју душу."

20 Тада је Мојсије узео своју жену и своје синове и ставио их на магарца, па је пошао назад у египатску земљу. А у руку је узео штап Божји. **21** Господ је рекао Мојсију: „Кад одеш и вратиш се у Египат, гледај да пред фараоном учиниш сва чуда која сам ставио у твоју руку. А ја ћу допустити да му отврдне срце, тако да неће пустити народ да оде. **22** А ти реци фараону: 'Овако каже Господ: 'Израел је мој син, мој првенац. **23** Зато ти кажем: Пустите мог сина нека иде да ми служи. Али ако не будеш хтео да га пустиш, ја ћу убити твог сина, твог првенца."

24 А на путу, на преноћишту, Господ је дошао пред њега и хтео је да га убије. **25** Али Сефора је узела нож и обрзала свог сина, па је обрзак бацила на његове ноге и рекла: „Јер си ми ти крвави младожења.“ **26** Тада је он отишао од њега. Она је због обрзања рекла: „Крвави младожења."

27 А Господ је рекао Арону: „Иди у пустињу у сусрет Мојсију.“ Тако је он отишао и срео га на гори Божјој и пољубио га. **28** Мојсије је испричао Арону све што му је рекао Господ, који га је и послао, и сва чуда која му је заповедио да учини. **29** Затим су Мојсије и Арон отишли и сакупили све старешине Израелових синова. **30** Тада им је Арон пренео све речи које је Господ рекао Мојсију, а Мојсије је учинио чуда пред народом. **31** И народ је поверовао. Кад су чули да је Господ обратио пажњу на Израелове синове и да је видео њихову невољу, поклонили су се и пали ничице.

5 После тога су Мојсије и Арон отишли пред фараона и рекли му: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Пусти мој народ да иде и да у пустињи одржи свечаност мени у част.'" **2** Али фараон рече: „Ко је Господ да послушам његов глас и да пустим Израел? Ја не познајем тог Господа и нећу пустити Израел.“ **3** Али они рекоше: „Бог Јевреја јавио

нам се. Молимо те, пусти нас да одемо три дана хода у пустињу и да принесемо жртву Господу, свом Богу, да нас не удари помором или мачем.” **4** На то им египатски цар рече: „Мојсије и Ароне, зашто одвратите народ од посла? Идите на свој посао!” **5** Фараон још рече: „Ево, сада када је народ многобројан у земљи, ви бисте хтели да га одвратите од његових послова.”

6 Фараон је још истог дана заповедио онима који су терали народ да ради и његовим управитељима: **7** „Немојте више да сакупљате сламу и да је дајете народу да прави цигле. Нека сами иду да сакупљају сламу.” **8** Али и даље тражите од њих да праве исту количину цигала као и до сада. Не смањујте је, јер су лењи. Зато и вичу: ‘Желимо да идемо, желимо да принесемо жртву свом Богу!’ **9** Наметните тим људима тежак посао, нека раде да не би обрађали пажњу на лажне речи.”

10 Тако су они који су терали народ да ради и његови управитељи отишли и рекли народу: „Овако каже фараон: ‘Ја вам више нећу давати сламу. **11** Идите и сами набавите сламу где год можете да је нађете, али вам се посао неће нимало смањити.’” **12** Зато се народ разишао по свој египатској земљи да сакуља стрњику уместо сламе. **13** А они који су их терали да раде стално су их гонили и говорили: „Сваког дана морате завршити сваки свој посао као и онда кад сте добијали сламу.” **14** Касније су управитељи међу Израеловим синовима, које су над њима поставили фараонови надзорници, добијали батине јер им се говорило: „Зашто ни јуче ни данас нисте завршили посао што вам је одређен, и нисте направили онолико цигала колико и раније?”

15 Зато су управитељи међу Израеловим синовима отишли да се жале фараону и рекли су му: „Зашто тако поступаш са својим слугама? **16** Твоје слуге више не добијају сламу, а ипак нам говоре: ‘Правите цигле!’ Чак туку твоје слуге, а крив је твој народ.” **17** Али он рече: „Лењи сте, лењи сте! Зато говорите: ‘Желимо да идемо, желимо да принесемо жртву Господу.’” **18** А сада идите на посао! Нећете добијати сламу, али морате направити онолико цигала колико вам је одређено.”

19 Тада су управитељи међу Израеловим синовима видели да су у великој неприлици јер им је било речено: „Не смеје смањивати количину цигала одређену за сваки дан.” **20** После тога срели су Мојсија и Арона, који су тамо стајали и чекали их да изађу од фара-

она. **21** Одмах су им рекли: „Нека вас Господ види и нека суди, јер смо због вас постали мрски фараону и његовим слугама. Дали сте им мач у руке да нас побiju.” **22** Тада се Мојсије обратио Господу: „Госпode, зашто си на-нео зло овом народу? Зашто си ме послао? **23** Јер откако сам изашао пред фараона да говорим у твоје име, он чини зло овом народу, а ти никако да избавиш свој народ.”

6 Господ рече Мојсију: „Сада ћеш видети шта ћу учинити фараону. Снажна рука натераће га да их пусти и снажна рука натераће га да их истера из своје земље.”

2 Бог затим рече Мојсију: „Ја сам Господ. **3** Ја сам се појавио Авраму, Исаку и Јакову као Бог Свемоћни, али својим именом Господ* нисам им се објавио. **4** И склопио сам свој савез с њима да ћу им дати хананску земљу, земљу у којој су живели као странци. **5** И ја сам чуо јецаје Израелових синова, које Египћани држе у ропству, и сетио сам се свог савеза.

6 Зато реци Израеловим синовима: ‘Ја сам Господ и ја ћу вас ослободити бремена које су вам наметнули Египћани и избавићу вас из ропства у ком вас држе. Ослободићу вас подигнутом мишицом и строгим пресудама. **7** Узећу вас за свој народ и бићу вам Бог. И знаћете да сам ја Господ, ваш Бог, који вас ослобађа египатског бремена. **8** Довешћу вас у земљу за коју сам подигао руку заклинајући се да ћу је дати Авраму, Исаку и Јакову, и даћу вам је. Ја сам Господ.’”

9 Мојсије је то испричао Израеловим синовима, али они нису хтели да га слушају јер су клонули духом због тешког ропства.

10 Тада Господ рече Мојсију: **11** „Иди, реци фараону, египатском цару, да пусти Израелове синове да иду из његове земље.” **12** Али Мојсије рече Господу: „Гле! Израелови синови нису ме послушали, па како ће ме онда фараон послушати, кад сам необрезаних усана?” **13** Али Господ је и даље говорио Мојсију и Арону и преко њих је давао заповести Израеловим синовима и фараону, египатском цару, јер је хтео да Израелове синове изведе из египатске земље.

14 *Ово су поглавари домова њихових очева: синови Израеловог првенца Рувима јесу Енох, Фалуј, Есрон и Хармија. То су Рувимове породице.*

15 *Симеонови синови су Јемуило, Јамин, Аод, Јахин, Соар и Саул, син једне Хананке. То су Симеонове породице.*

***6,3** Или: JXBХ (хебрејски יהוה)

16 Ово су имена Левијевих синова по њиховим породицама: Гирсон, Кат и Мерарије. Левије је живео сто тридесет и седам година.

17 Гирсонови синови су Ловеније и Симеј по својим породицама.

18 Кативи синови су Амрам, Исар, Хеврон и Озило. Кат је живео сто тридесет и три године.

19 Мераријеви синови су Малије и Мусије. То су Левијеве породице по својим родовима.

20 Амрам је узео за жену Јохаведу, сестру свог оца. Она му је родила Арона и Мојсија. Амрам је живео сто тридесет и седам година.

21 Исарови синови су Кореј, Нефег и Зиррије.

22 Озилови синови су Мисаило, Елисафан и Сегрија.

23 Арон је узео за жену Јелисавету, Аминадавову кћер, Насонову сестру. Она му је родила Надава, Авијуда, Елеазара и Итамара.

24 Корејеви синови су Асир, Елкана и Авијасар. То су Корејеве породице.

25 Елеазар, Аронов син, узео је за жену једну од Футилових кћери. Она му је родила Финеса.

То су поглавари отачких домова међу Левијевим синовима по својим породицама.

26 То је онај Арон и онај Мојсије, којима је Господ рекао: „Изведите Израелове синове из египатске земље по њиховим четама.“ **27** Они су говорили фараону, египатском цару, да пусти Израелове синове из Египта. То су Мојсије и Арон.

28 Оног дана кад је Господ говорио Мојсију у египатској земљи, **29** Господ му је рекао: „Ја сам Господ. Кажи фараону, египатском цару, све што ти говорим.“ **30** Тада је Мојсије рекао Господу: „Ја сам необрезаних усана, па како ће ме фараон послушати?“

7 Господ рече Мојсију: „Ево, постављам те да будеш бог фараону, а твој брат Арон биће ти пророк. **2** Ти ћеш говорити све што ћу ти ја заповедити, а онда ће твој брат Арон говорити фараону да пусти Израелове синове да иду из његове земље. **3** А ја ћу допустити да фараону отврдне срце и умножићу своје знакове и своја чуда у египатској земљи. **4** Али фараон вас неће послушати. Зато ће Египат осетити на себи моју руку. Строго ћу га казнити и извешћу своју војску, свој народ, Израелове синове, из египатске земље. **5** И Египћани ће знати да сам ја Господ кад подигнем своју руку на Египат и из-

ведем из њега Израелове синове.“ **6** Мојсије и Арон учинили су како им је заповедио Господ. Учинили су управо тако. **7** Мојсију је било осамдесет година, а Арону осамдесет и три године кад су говорили пред фараоном.

8 Господ је рекао Мојсију и Арону: **9** „Ако вам фараон каже: ‘Учините неко чудо’, онда реци Арону: ‘Узми свој штап и баци га пред фараона.’ И штап ће се претворити у велику змију.“ **10** Тако су Мојсије и Арон дошли пред фараона и учинили тачно онако како је Господ заповедио. Арон је бацио свој штап пред фараона и његове слуге, и штап се претворио у велику змију. **11** Али фараон је позвао мудраце и врачаре. Египатски свештеници који се баве магијом учинили су то исто својим магијским умећем. **12** Бацили су сваки свој штап, и штапови су се претворили у велике змије. Али Аронов штап је прогутао њихове штапове. **13** Ипак, фараоново срце је отврдло и он их није послушао, као што је Господ и рекао.

14 Тада Господ рече Мојсију: „Фараоново срце је отврдло. Он не жели да пусти народ. **15** Иди ујутру код фараона. Кад он изађе на воду, а ти стани пред њега на обали Нила и узми у руку штап који се претворио у змију. **16** И реци му: ‘Господ, Бог Јевреја, послао ме је код тебе, говорећи: ‘Пусти мој народ да иде да ми служи у пустињи,’ али ти до сада ниси послушао. **17** Овако каже Господ: ‘По овом ћеш знати да сам ја Господ. Ево, штапом који ми је у руци ударићу по води у Нилу и она ће се претворити у крв. **18** Рибе у Нилу ће угинути, а Нил ће смрдети тако да ће се Египћанима гадити да пију воду из Нила.’

19 Господ још рече Мојсију: „Реци Арону: ‘Узми свој штап и испружи руку над египатским водама, над њиховим рекама, над каналама Нила и над мочварама и над свом водом коју су сакупили, да се претвори у крв.’ И крв ће бити по свој египатској земљи, и у дрвеним и у каменим посудама.“ **20** Мојсије и Арон одмах су учинили тако, управо онако како им је Господ заповедио. Арон је подигао штап и ударио по води у Нилу пред очима фараона и његових слугу, и сва вода у Нилу претворила се у крв. **21** Рибе у Нилу су угинуле, а Нил је почео да смрди, тако да Египћани нису могли да пију воду из њега. И по свој египатској земљи била је крв.

22 Међутим, египатски свештеници који се баве магијом учинили су то исто својим тајним умећем, тако да је фараоново срце и даље било тврдокорно и он их није послушао, као што је Господ и рекао. **23** Тако се фараон окренуо и отишао својој кући, не узи-

мајући све ово к срцу. **24** И сви Египћани су почели да копају око Нила тражећи воду за пиће, јер нису могли да пију воду из Нила. **25** И прошло је седам дана откако је Господ ударио Нил.

8 Тада Господ рече Мојсију: „Иди к фараону и реци му: 'Овако каже Господ: „Пустити мој народ да иде да ми служи. **2** Ако и даље не будеш хтео да их пустиш, ево, на сву твоју земљу пустићу жабе. **3** И Нил ће врвети од жаба које ће изаћи и ући у твоју кућу, у твоју спаваћу собу, на твоју постелу, у куће твојих слугу и твог народа, у твоје пећи и у твоје посуде. **4** На тебе и на твој народ и на све твоје слуге доћи ће жабе.”

5 Затим Господ рече Мојсију: „Реци Арону: 'Испружи руку са својим штапом изнад река, канала Нила и мочвара и учини да жабе изађу на египатску земљу.” **6** Тада је Арон испружио руку над египатским водама, и жабе су почеле да излазе и прекриве су египатску земљу. **7** Али свештеници који се баве магијом учинили су то исто својим тајним умећима. Учинили су да жабе изађу на египатску земљу. **8** Тада је Фараон позвао Мојсија и Арона и рекао им је: „Молите Господа да уклони жабе од мене и од мог народа, па ћу пустити ваш народ да иде да принесе жртву Господу.” **9** А Мојсије на то рече фараону: „Теби препуштам част да ми кажеш када хоћеш да се молим за тебе, за твоје слуге и за твој народ да се уклоне жабе од тебе и од твојих кућа и да остану само у Нилу.” **10** Он одговори: „Сутра.” А Мојсије рече: „Биће како си казао, да знаш да нико није као Господ, наш Бог. **11** Жабе ће отићи од тебе, од твојих кућа, од твојих слугу и од твог народа. Остаће само у Нилу.”

12 Онда су Мојсије и Арон отишли од фараона, а Мојсије је завапио Господу због жаба које је послао на фараона. **13** Господ је учинио по Мојсијевој речи и жабе су угинуле по кућама, двориштима и пољима. **14** И они су их згртали на гомиле, тако да је земља почела да заудару. **15** Кад је фараон видео да је наступило олакшање у земљи, срце му је отворило и није их послушао, као што је Господ и рекао.

16 Тада Господ рече Мојсију: „Реци Арону: 'Испружи свој штап и удари по праху на земљи, и нека се претвори у вашке по свој египатској земљи.” **17** Они су учинили тако. Арон је испружио руку са својим штапом и ударио по праху на земљи и вашке су дошле на људе и на животиње. Сав прах на земљи претворио се у вашке по свој египатској зе-

мљи. **18** А свештеници који се баве магијом покушали су да својим тајним умећима направе вашке, али нису успели. И тако су вашке дошле на људе и на животиње. **19** Тада су свештеници који се баве магијом рекли фараону: „Ово је прст Божји!” Али фараоново срце је и даље било тврдокорно и није их послушао, као што је Господ и рекао.

20 Затим Господ рече Мојсију: „Устани рано ујутру и стани пред фараона. Ево, он ће изаћи на воду, а ти му реци: 'Овако каже Господ: 'Пустити мој народ да иде да ми служи. **21** Ако не пустиш мој народ, ево, ја ћу пустити обада на тебе, на твоје слуге, на твој народ и у твоје куће. Куће Египћана биће пуне обада, па и земља на којој су. **22** Али тог дана одвојићу земљу Гесем у којој живи мој народ, да тамо не буде ниједног обада, тако да знаш да сам ја, Господ, усред ове земље. **23** Направићу разлику између мог народа и твог народа. То ће се чудо догодити сутра.”

24 И Господ је учинио тако. Велики ројеви обада преплавили су фараонову кућу и куће његових слугу и сву египатску земљу. Обади су уништили земљу. **25** На крају је фараон позвао Мојсија и Арона и рекао им: „Идите, принесите жртву свом Богу у овој земљи.” **26** А Мојсије му рече: „Не можемо то да урадимо, јер бисмо Господу, свом Богу, приносили жртве које су нечисте Египћанима. Кад бисмо пред очима Египћана приносили жртве које су њима нечисте, зар нас они не би каменовали? **27** Отићи ћемо три дана хода у пустињу и принећемо жртву Господу, свом Богу, као што нам је и рекао.”

28 А фараон рече: „Пустити вас да идете у пустињу и да принесете жртву Господу, свом Богу. Само не идите предалеко. И молите се за мене.” **29** Тада Мојсије рече: „Ево, одлазим од тебе, и молићу се Господу, и сутра ће обади отићи од фараона, од његових слугу и од његовог народа. Али нека фараон више не вара народ, не пуштајући га да иде да принесе жртве Господу.” **30** Мојсије је после тога отишао од фараона и помолио се Господу. **31** И Господ је учинио по Мојсијевој речи, и обади су отишли од фараона, од његових слугу и од његовог народа. Није остао ниједан. **32** Али фараону је и овог пута срце отворило и није пустио народ да иде.

9 Тада Господ рече Мојсију: „Иди к фараону и реци му: 'Овако каже Господ, Бог Јевреја: 'Пустити мој народ да иде да ми служи. **2** Ако га не пустиш, него га и даље будеш задржавао, **3** ево, Господња ће рука доћи на

твоју стоку у пољу. Коње, магарце, камиле, говеда и овце задесиће велика несрећа. **4** А Господ ће направити разлику између израелске стоке и египатске стоке, тако да ништа што припада Израеловим синовима неће угинути.“ **5** Осим тога, Господ је одредио и време, рекавши: „Сутра ће Господ то учинити у земљи.“

6 Господ је сутрадан то и учинио. Сва египатска стока је угинула, а од стоке Израелових синова ништа није угинуло. **7** Тада је фараон послао своје слуге да то извиде, и гле, од израелске стоке није угинуло баш ништа. Међутим, фараоново срце је остало тврдокорно, и он није пустио народ да иде.

8 После тога Господ рече Мојсију и Арону: „Узмите по прегршт чађи из пећи за цигле, и нека је Мојсије пред фараоном баци према небу. **9** И од тога ће настати прах по целој египатској земљи, и од њега ће изаћи чиреви и пликови по људима, и по животињама у целој египатској земљи.“

10 Тако су они узели чађи из пећи за цигле и стали пред фараона. И Мојсије је бацио чађ према небу и од ње су изашли чиреви и пликови по људима и по животињама. **11** А свештеници који се баве магијом нису могли да се појаве пред Мојсијем због чирева, јер су чиреви изашли и по свештеницима који се баве магијом и по свим Египћанима. **12** Али Господ је пустио да фараону отврдне срце и он их није послушао, као што је Господ и рекао Мојсију.

13 Господ затим рече Мојсију: „Устани рано ујутру, стани пред фараона и реци му: 'Овако каже Господ, Бог Јевреја: 'Пусти мој народ да иде да ми служи. **14** Јер овог пута шаљем све своје ударце на тебе, на твоје слуге и на твој народ, да би знао да на целој земљи нико није као ја. **15** Јер сам до сада већ могао да испружим своју руку и да тебе и твој народ ударим помором, тако да те нестане са земље. **16** Али сам те оставио да живиш да ти покажем своју моћ и да се моје име објави по целој земљи. **17** Хоћеш ли се и даље понашати охоло према мом народу, не пуштајући га да иде? **18** Ево, сутра у ово доба пустићу веома велик град, каквог није било у Египту од дана кад је постао па до данас. **19** А сада пошаљи своје слуге да склоне сву твоју стоку и све твоје што је у пољу. Јер ће сви људи и све животиње што се нађу у пољу и не склоне се у кућу изгинути кад на њих падне град.“

20 Све фараонове слуге које су се уплашиле Господње речи склониле су своје слуге и своју стоку у куће, **21** а они који нису узели

к срцу Господњу реч и нису се обазирали на њу оставили су своје слуге и своју стоку у пољу.

22 Господ рече Мојсију: „Испружи руку према небу да удари град на сву египатску земљу, на људе и на животиње и на све пољско биље у египатској земљи.“ **23** Мојсије је испружио свој штап према небу, а Господ је послао громове и град, и ватра се спустила на земљу. Господ је учинио да град пада на египатску земљу. **24** Тако је падао град, и муње су севале. Тако великог града није било у целој египатској земљи откако је у њој народа. **25** Град је падао по целој египатској земљи и побио је све што је било у пољу, од човека до животиње, и уништио је све пољско биље и поломио све дрвеће у пољу. **26** Само у земљи Гесему, где су били Израелови синови, није било града.

27 На крају је фараон послао по Мојсија и Арона, па им је рекао: „Овог пута сам згрешио. Господ је праведан, а ја и мој народ нисмо у праву. **28** Молите се Господу Богу да престану громови и град које је послао, па ћу вас пустити да идете. Више нећете морати да останете овде.“ **29** А Мојсије му рече: „Чим изађем из града у молитви ћу раширити руке своје према Господу. Громови ће престати и града више неће бити, да спознаш да земља припада Господу. **30** Али знам да се ти и твоје слуге ни тада нећете бојати Господа Бога.“

31 И тако су лан и јечам пропали јер је јечам био у класу, а лан је био у цвату. **32** А пшеница и крупник* нису пропали, јер сазревају касније. **33** Мојсије је отишао од фараона изван града и у молитви раширио руке према Господу. Тада су громови и град престали и киша више није падала на земљу. **34** Кад је фараон видео да су киша, град и громови престали, опет је почео да чини грех и срце му је опет отврдло, и њему и његовим слугама. **35** Фараоново срце је и даље било тврдокорно и он није пустио Израелове синове, као што је Господ и рекао преко Мојсија.

10 Тада Господ рече Мојсију: „Иди код фараона, јер сам ја допустио да његово срце и срце његових слугу отврдне да бих ова чуда учинио пред њим, **2** и да би ти могао да испричаш свом сину и сину Господова сина како сам ударио Египћане и каква сам чуда учинио међу њима. И знаћете да сам ја Господ.“

*9,32 „Крупник“ је врста житарице која се узгајала у Египту. Слабијег је квалитета од пшенице.

3 Тако су Мојсије и Арон отишли код фараона и рекли му: „Овако каже Господ, Бог Јевреја: 'Докле ћеш одбијати да ми се покориш? Пустити мој народ да иде да ми служи. **4** Јер ако и даље не будеш хтео да пустиш мој народ, сутра ћу довести скакавце на твоју земљу. **5** Они ће прекрити сву земљу тако да се земља неће видети. Појешће оно што је преостало, оно што вам је остало после града. И оголиће свако ваше дрво које расте у пољу. **6** Твоје куће, куће свих твојих слугу и куће свих Египћана биће пуне скакаваца. Тако нешто нису видели ни твоји очеви ни очеви твојих очева отако постоје на земљи па до данас.'“ Затим се окренуо и отишао од фараона. **7** После тога, слуге су рекле фараону: „Докле ће нам овај човек бити замка? Пустити те људе нека иду да служе Господу, свом Богу. Зар још не видиш да је Египат пропао?“ **8** Тако су Мојсија и Арона довели назад код фараона, и он им рече: „Идите, служите Господу, свом Богу. А ко ће све ићи?“ **9** А Мојсије одговори: „Ићи ћемо са својом децом и са старима, са својим синовима и кћерима, са својом ситном и крупном стоком, јер треба да одржимо свечаност у част Господу.“ **10** Он им рече: „Ако икада пустим вас и вашу децу, онда је Господ заиста с вама! Очигледно имате намеру да направите неко зло. **11** Нема ништа од тога! Идите ви мушкарци и служите Господу, јер сте то и тражили.“ Тада су их отерали од фараона.

12 Господ рече Мојсију: „Испружи своју руку над египатском земљом да дођу скакавци на египатску земљу и поједу све биље по земљи, све што је остало после града.“ **13** Мојсије је одмах испружио свој штап над египатском земљом и Господ је учинио да источни ветар дува на земљу цели тај дан и целу ноћ. Кад је свануло јутро, источни ветар је донео скакавце. **14** И скакавци су дошли на сву египатску земљу и спустили се на све египатске крајеве. Били су несносни. Никада раније није било толико скакаваца, нити ће их икада више бити. **15** Прекрили су сву земљу тако да се зацрнела од њих. Појели су све биље у земљи и све плодове с дрвећа који су остали после града. Ништа зелено није остало ни на дрвећу ни на пољском биљу у целој египатској земљи.

16 Зато је фараон брзо позвао Мојсија и Арона и рекао им: „Згрешо сам Господу, вашим Богу, и вама. **17** Молим вас, опростите ми мој грех још само овај пут и молите се Господу, свом Богу, да уклони од мене само још овај смртоносни помор.“ **18** Тако је Мој-

сије отишао од фараона и помолио се Господу. **19** Тада је Господ променио ветар у веома јак западни ветар који је однео скакавце и баacio их у Црвено море. Ниједан скакавац није остао у целој египатској земљи. **20** Али Господ је пустио да фараону отворне срце, тако да он није пустио Израелове синове.

21 Господ затим рече Мојсију: „Пружи своју руку према небесима да се на египатску земљу спусти тама која ће моћи да се опица.“ **22** Мојсије је одмах пружио руку према небесима, и по свој египатској земљи спустила се густа тама која је трајала три дана. **23** Људи нису видели један другога и три дана нико се није померио са свог места. Али у свим местима где су живели Израелови синови било је светло. **24** После тога фараон је позвао Мојсија и рекао му: „Идите, служите Господу. Овде ће остати само ваша ситна и крупна стока. И ваша деца нека иду са вама.“ **25** Али Мојсије рече: „Дај нам да узмемо и стоку за жртве паљенице и за друге жртве које ћемо принети Господу, свом Богу. **26** Зато и наша стока мора да иде с нама. Ни папак неће остати, јер ћемо од стоке узети оно што нам је потребно за службу Господу, нашем Богу, а ни ми сами не знамо шта ћемо принети као жртву у част Господу док не стигнемо тамо.“ **27** Тада је Господ пустио да фараоново срце отвордне и он није хтео да их пусти. **28** Зато му фараон рече: „Одлази од мене! Пази да ми више не долазиш на очи, јер оног дана кад ми дођеш на очи, умрећеш.“ **29** А Мојсије му одговори: „Како си рекао, тако ће бити. Више ти нећу доћи на очи.“

11 Господ рече Мојсију: „Пустити још једно зло на фараона и на Египат. После тога он ће вас пустити одавде. И кад вас пусти са свим што имате, још ће вас и терати одавде. **2** Зато сада реци народу да сваки човек тражи од свог суседа и свака жена од своје сусетке сребрне и златне предмете.“ **3** Тако је Господ учинио да народ нађе милост у очима Египћана. А и сам Мојсије био је веома уважен у египатској земљи, у очима фараонових слугу и у очима народа.

4 Мојсије рече: „Овако каже Господ: 'Око поноћи проћи ћу кроз Египат, **5** и помреће сви првенци у египатској земљи, од првенца фараона који седи на престолу до првенца слушкиње за ручним млином, а и све прворођено од животиња. **6** И настаће велики јак у целој египатској земљи каквог још није било нити ће га више икада бити. **7** Али ни

на кога од Израелових синова ни пас неће залајати, ни на човека ни на животињу, да бисте знали да Господ може да направи разлику између Египћана и Израелових синова. **8** И све ове твоје слуге доћи ће к мени, пашће ницице преда мнош и рећи: 'Одлази и ти и цео народ који иде за тобом. После тога ћу отићи!' И Мојсије је отишао од фараона веома гневан.

9 Тада Господ рече Мојсију: „Фараон вас неће послушати, да би се умножила моја чуда у египатској земљи.“ **10** Мојсије и Арон су учинили сва та чуда пред фараоном, али Господ је допустио да фараоново срце отврдне, тако да он није пустио Израелове синове да иду из његове земље.

12 Господ рече Мојсију и Арону у египатској земљи: **2** „Овај месец нека вам буде почетак месецима. Нека вам буде први месец у години. **3** Реците целом израелском збору: 'Десетог дана овог месеца нека свако од вас узме јагње за свој дом, по једно јагње на дом. **4** Ако је премало укућана за једно јагње, поделите га у свом дому са најближим суседом, према броју душа. Процените колико свако може да поједи. **5** Јагње нека буде без мане, мушко, од годину дана. Можете узети јагње или јаре. **6** Чувајте га до четрнаестог дана овог месеца, а онда нека га сав израелски збор закоље предвече. **7** Нека узму мало крви и њоме пошкропе оба довратка и надвратка улазних врата на кућама у којима ће се јести.

8 Нека једу месо те ноћи. Нека га једу печено на ватри, с бесквасним хлебом и горким зељем. **9** Ништа од тог меса не једите сирово ни кувано у води, него печено на ватри, с главом, ногама и изнутрицама. **10** Ништа од тога не остављајте до јутра, а оно што би остало до јутра спалите ватром. **11** А једите га опасаних бедара, са сандалама на ногама и са штапом у руци. Једите га на брзину. То је Пасха Господња.* **12** А ја ћу проћи египатском земљом те ноћи и побићу све првенце у египатској земљи, од човека до животиње. И судићу свим египатским боговима. Ја сам Господ. **13** Крв нека служи као знак на кућама у којима ћете бити. Кад видим крв, проћи ћу поред вас, и пошаст неће доћи да вас уништи кад ударим египатску земљу.

14 Тај дан нека вам служи као спомен и славите га као празник у част Господу из на-

раштаја у нараштај. То нека буде трајна одредба. **15** Седам дана једите бесквасне хлебове. Првог дана уклоните ускисло тесто из својих кућа, јер ко год буде јео нешто с квасцем, од првог до седмог дана, та душа нека се истреби из Израела. **16** Првог дана одржите свети збор, а и седмог дана одржите свети збор. Никакав посао не радите тих дана. Само оно што свакој души треба за јело, само то смете да припремите.

17 Празнујте Празник бесквасних хлебова, јер је то дан када ћу извести ваше чете из египатске земље. Држите тај дан из нараштаја у нараштај. То је трајна одредба. **18** Првог месеца, четрнаестог дана тог месеца, увече почните да једете бесквасне хлебове и једите их све до вечери двадесет првог дана тог месеца. **19** Седам дана у вашим кућама не сме да буде ускислог теста, јер ко год буде јео нешто с квасцем, било да је странац или Израелац од рођења, та душа нека се истреби из израелског збора. **20** Не једите ништа с квасцем. У свим местима где живите једите бесквасне хлебове.”

21 Мојсије је одмах позвао све израелске старешине и рекао им: „Изаберите и узмите ситну стоку за своје породице и закољите пасхалну жртву. **22** Узмите струк исопа,* умочите га у крв у посуди и попрскајте крвљу из посуде надвратак улазних врата и оба довратка. Нико од вас да не излази на врата своје куће до јутра. **23** Кад Господ буде пролазио да Египћане удари помором и кад види крв на надвратку улазних врата и на оба довратка, Господ ће проћи поред тих врата и неће допустити да уништење уђе у ваше куће и да удари на вас.

24 Ово нека буде трајан пропис за вас и за ваше синове. **25** И када дођете у земљу коју ће вам Господ дати, као што је обећао, вршите ову службу. **26** Када вас ваши синови питају: 'Шта вам значи ова служба?', **27** реците им: 'То је Пасха Господња, који је прошао поред кућа Израелових синова у Египту кад је Египћане ударио помором, а наше куће сачувао.'"

Тада се народ поклонио и пао ницице. **28** Затим су Израелови синови отишли и учинили као што је Господ заповедио Мојсију и Арону. Учинили су управо тако.

29 У поноћ је Господ побио све првенце у египатској земљи, од првенца фараона који седи на престолу до првенца затвореника у затвору, а и све прворођено од животиња. **30** Тада је фараон устао усред ноћи, он и све његове слуге и сви Египћани, и међу Египћанима се разлегао велики јаук јер није

***12,11** Или: „Пасха, Песах“. Дословно: „пролазак“.
12,22 Исоп је врста биљке.

било куће у којој није било мртваца. **31** Још исте ноћи позвао је Мојсија и Арона и рекао им: „Устајте, одлазите од мог народа, и ви и сви Израелови синови. Идите, служите Господу као што сте тражили. **32** Узмите и своје овце и своја говеда, као што сте тражили, и идите. А и мене благословите.“

33 Египћани су почели да наваљују на народ да што пре оде из земље, јер су говорили: „Сви ћемо изгинути!“ **34** Тако је народ понео своје тесто пре него што је ускисло, а посуде умотане у хаљине понели су на раменима. **35** Израелови синови су учинили као што им је Мојсије рекао и затражили су од Египћана сребрне и златне предмете и одећу. **36** Господ је дао да народ нађе милост у очима Египћана, тако да су им они дали шта су тражили. Тако су опленили Египћане.

37 Израелови синови су отишли из Рамесе према Сокоту. Пешака је било шесто хиљада мушкараца, осим деце. **38** А с њима су пошли и многи други људи, као и стада оваца и говеда, веома много стоке. **39** Од теста које су понели из Египта испекли су бесквасне погаче. Тесто није било ускисло, јер су били истерани из Египта, па нису могли да се задржавају и нису себи припремили никакву храну.

40 Израелови синови, који су боравили у Египту, у туђини су боравили четристо и тридесет година. **41** На крају тих четристо и тридесет година, управо тог дана, све Господње чете изашле су из египатске земље. **42** То је ноћ која треба да се светкује Господу зато што их је извео из египатске земље. Ту ноћ треба да светкују Господу сви Израелови синови кроз све своје нараштаје.

43 Господ рече Мојсију и Арону: „Ово је одредба за пасхалну жртву: ниједан туђинац не сме да је једе. **44** А сваког роба који је купљен за новац обрежи. Тек тада може да једе од ње. **45** Дошљак и најамник не смеју да једу од ње. **46** Сви који једу јагње нека га једу заједно у истој кући. Ништа од меса не изнесите из куће и ниједну кост на жртви немојте да сломите. **47** Пасху нека слави сав израелски збор. **48** Ако би међу вама живео неки странац који би хтео да слави Пасху у част Господу, нека се обрежу сви мушкарци из његовог дома. Тек тада може приступити да је слави и нека буде као онај ко је Израелац од рођења. Али нико необрезан не сме да једе од ње. **49** Исти закон нека важи за онога ко је Израелац од рођења и за странца који живи међу вама.“

50 Сви Израелови синови учинили су као што је Господ заповедио Мојсију и Арону.

Учинили су управо тако. **51** Тог истог дана Господ је извео Израелове синове из египатске земље по њиховим четама.

13 Господ још рече Мојсију: **2** „Посвети ми сваког првенца, свако прворођено међу Израеловим синовима, и од људи и од животиња. Он припада мени.“

3 Тада Мојсије рече народу: „Сећајте се овог дана у који сте изашли из Египта, из дома робовања, јер вас је снагом своје руке Господ извео оданде. Зато нека се не једе ништа с квасцем. **4** Ви излазите данас, у месецу авиву. **5** Када те Господ доведе у земљу Хананаца, Хетеја, Амореја, Јевеја и Јевусеја, за коју се закleo твојим праочевима да ће ти је дати, у земљу у којој тече мед и млеко, онда врши ову службу овог месеца. **6** Седам дана једи бесквасне хлебове, а седмог дана је празник у част Господу. **7** Бесквасни хлебови нека се једу седам дана. Ништа с квасцем нека се не види код тебе и ускисло тесто нека се не види код тебе у целој твојој земљи. **8** Тог дана реци свом сину: ‘То је због онога што је Господ учинио за мене кад сам изашао из Египта.’ **9** И нека ти то служи као знак на руци и као спомен на челу, да би Господњи закон био у твојим устима. Јер те је снажном руком Господ извео из Египта. **10** Држи ову одредбу у прописано време од године до године.

11 А када те Господ доведе у земљу Хананаца, као што се закleo теби и твојим праочевима, и када ти је преда, **12** посвети Господу сваког првенца, а и свако прворођено од твоје стоке. Све што је мушко припада Господу. **13** И свако прворођено магаре откупи ситном стоком, а ако га не откупиш, сломи му врат. Откупи и сваког првенца између својих синова.

14 Ако те твој син касније упита: ‘Шта то значи?’, одговори му: ‘Снагом своје руке Господ нас је извео из Египта, из дома робовања. **15** Зато што је фараон тврдокорно одбијао да нас пусти, Господ је побио све првенце у египатској земљи, од првенца човека до првенца животиње. Зато Господу жртвујем сваког мушког првенца, а сваког првенца од својих синова откупљујем.’ **16** Нека ти то служи као знак на руци и као повез на челу, јер нас је снагом своје руке Господ извео из Египта.“

17 Кад је фараон пустио народ, Бог га није водио путем кроз филистејску земљу, иако је то био краћи пут, јер је Бог рекао: „Кад види рат, народ би могао да зажали и да се врати у Египат.“ **18** Зато је Бог повео народ

заобилазним путем, кроз пустињу поред Црвеног мора. Израелови синови су изашли из египатске земље у бојним редовима. **19** Мојсије је понео са собом Јосифове кости, јер је Јосиф свечано закleo Израелове синове речима: „Бог ће обратити пажњу на вас, а ви са собом понесите одавде моје кости.“ **20** Они су отишли из Сокота и улогорили се у Етаму, на крају пустиње.

21 Господ је ишао пред њима дању у стубу од облака да их води путем, а ноћу у стубу од ватре да им светли, како би могли да путују и дању и ноћу. **22** Стуб од облака није се удаљавао од народа дању, ни стуб од ватре ноћу.

14 Господ рече Мојсију: **2** „Кажи Израеловим синовима да се врате и улогоре пред Пи-Аиротом, између Мигдола и мора, према Вел-Сефону. Улогорите се према том месту, поред мора. **3** Тада ће фараон рећи за Израелове синове: 'Зашли су у земљу. Пустиња их је затворила.' **4** Ја ћу допустити да фараону отврдне срце, тако да ће поћи у потеру за њима. А ја ћу се прославити на фараону и на свој његовој војсци. Тако ће Египћани знати да сам ја Господ.“ И они су учинили управо тако.

5 После неког времена јавили су египатском цару да је народ побеога. Фараоново срце и срце његових слугу одмах се окренуло против народа, тако да су рекли: „Шта смо то учинили пустивши Израел да нам више не робује?“ **6** Зато је он припремио своја бојна кола и повео са собом свој народ. **7** Узео је шесто изабраних кола и сва остала кола у Египту, а у свима су били ратници. **8** Тако је Господ пустио да фараону, египатском цару, отврдне срце, и он је пошао у потеру за Израеловим синовима, док су Израелови синови одлазили уздигнутих руку. **9** И Египћани су пошли за њима, сва фараонова бојна кола, његови коњаници и његова војска, и стигли су их док су били улогорени поред мора, код Пи-Аирота, према Вел-Сефону.

10 Кад се фараон приближио, Израелови синови су подигли очи и видели да Египћани иду за њима. И Израелови синови су се много уплашили и завапили Господу. **11** И рекли су Мојсију: „Зар није било гробова у Египту, него си нас довео овамо да помремо у пустињи? Шта си нам то учинио извевши нас из Египта? **12** Зар ти нисмо у Египту рекли: 'Остави нас на миру, да служимо Египћанима?' Јер нам је боље да служимо Египћанима него да помремо у пустињи.“ **13** Тада Мојсије

рече народу: „Не бојте се. Стојте чврсто и гледајте спасење које ће вам Господ данас донети. Јер Египћане које данас видите, никада више нећете видети. **14** Господ ће се борити за вас, а ви ћете мирно стајати.“

15 Господ тада рече Мојсију: „Зашто вапиш к мени? Реци Израеловим синовима да се спреме за полазак. **16** А ти подигни свој штап, испружи руку над морем и раздвоји га да Израелови синови прођу посред мора по сувом. **17** А ја ћу допустити да Египћанима отврдне срце, па ће поћи за њима, и прославићу се на фараону и на свој његовој војсци, његовим бојним колима и његовим коњаницима. **18** И Египћани ће знати да сам ја Господ кад се прославио на фараону, његовим бојним колима и његовим коњаницима.“

19 Тада је анђеом Божијим, који је ишао испред израелског логора, отишао и стао им иза леђа, а стуб од облака који је био испред њих померио се и стао им иза леђа. **20** Тако се он поставио између египатског логора и израелског логора. С једне стране облак је био мрачан, а с друге стране осветљавао је ноћ. И нису пришли једни другима целе ноћи.

21 Мојсије је испружио руку над морем, а Господ је јаким источним ветром, који је дувао целу ноћ, потискивао море и претварао морско дно у суво тло. И воде су се раздвојиле. **22** На крају су Израелови синови кренули посред мора по сувом, док су им воде стајале као зид с десне и леве стране. **23** А Египћани су пошли у потеру, и сви фараонови коњи, његова бојна кола и његови коњаници ушли су за њима посред мора. **24** А за време јутарње страже* Господ је из стуба од огња и облака погледао на египатски логор и у њему створио пометњу. **25** Поскидао је точкове с њихових кола, тако да су их једва покретали. Тада су Египћани повикали: „Бежимо од Израелаца, јер се Господ бори за њих против Египћана!“

26 На крају Господ рече Мојсију: „Испружи руку над морем да се воде врате на Египћане, на њихова бојна кола и на њихове коњанике.“ **27** Мојсије је одмах испружио руку над морем и пред јутро море је почело да се враћа на своје место. Египћани су бежали пред морем, али Господ их је побацио усред мора. **28** Воде су враћале и на крају су потопиле бојна кола и коњанике, сву фара-

***14,24** То је код Јевреја била трећа и последња стража која је трајала отприлике од 2 сата до 6 сати ујутру.

онову војску која је ушла у море за Израелцима. Није остао ниједан од њих.

29 А Израелови синови ишли су по сувом посред мора док су им воде стајале као зид с десне и с леве стране. **30** Тако је Господ тог дана избави Израел из руку Египћана, и Израел је видео мртве Египћане на морској обали. **31** Израел је видео и силну руку којом је Господ ударио Египћане. И народ је почео да се боји Господа и да верује Господу и његовом слузи Мојсију.

15 Тада су Мојсије и Израелови синови запевали ову песму Господу и овако су рекли:

„Запеваћу Господу, јер се силно прославио. Коња и коњаника у море је бацио. **2** Господ је снага моја и сила моја, јер он је спасење моје. Он је Бог мој, њега ћу хвалити, он је Бог оца мога, њега ћу узвисивати. **3** Господ је храбар ратник. Господ је име његово. **4** Кола фараонова и војску његову у море је бацио. Изабрани ратници његови потонули су у Црвеном мору. **5** Узбуркане су их воде прекриле, као камен у дубине су потонули. **6** Десница твоја, Господе, има силну моћ, десница твоја, о Господе, може сатрти непријатеља. **7** Силним величанством својим обараш оне који устају на тебе. Пушташ гнев свој жестоки да их као стрњку прождире. **8** Дахом ноздрва твојих воде су се сабрале, Попут зидова таласи су стајали, у срцу мора узбуркане су се воде стврднуле. **9** Непријатељ је рекао: 'Тераћу их! Стићи ћу их! Плен ћу делити! Наситиће га се душа моја! Мач ћу свој извући! Рука ће их моја терати!' **10** Дахом својим дуну си, море их је покрило, као олово потонули су у водама силним. **11** Ко је међу боговима као ти, о Господе? Ко је као ти кога силна светост краси? Песмама хвале треба ти исказивати страх, теби који чуда чиниш. **12** Десницу си своју подигао и земља их је прогутала. **13** Милошћу својом водио си народ који си избавио, снагом својом водићеш га у свето пребивалиште своје. **14** Народи ће чути и узнемириће се, порођајни болови обузеће становнике Филистеје. **15** Тада ће се уплашити кнезови едомски, и задрхтаће тирани моавски. Сви становници Ханана клонуће духом. **16** Страх и трепет обузеће их. Скамениће се од силне мишице твоје, док не прође народ твој, Господе, док не прође народ који си ти створио. **17** Ти ћеш га довести и засадити на гори наследства свог, на утврђеном месту које си себи припремио за пребивање, Господе, у светилишту, Господе, које су руке твоје утврдиле. **18**

Господ ће царовати довека, у сву вечност. **19** Кад су коњи фараонови, бојна кола његова и коњаници његови у море ушли, Господ је на њих вратио воде морске, а синови су Израелови прошли по сувом посред мора.”

20 Тада је пророчица Марија, Аронава сестра, узела у руке даире, и све су јој се жене придружиле с даирама играјући. **21** Марија је мушкарцима песмом одговарала:

„Певајте Господу, јер се силно прославио. Коња и коњаника у море је бацио.”

22 Касније је Мојсије повео Израелце, па су од Црвеног мора пошли у пустињу Сур. Три дана су путовали кроз ту пустињу, али нису нашли воду. **23** Затим су дошли у Мару, али тамо нису могли да пију воду јер је била горка. Зато је то место и названо Мара.* **24** И народ је почео да гунђа против Мојсија: „Шта ћемо пити?” **25** Тада је он завапио Господу. Господ му је показао једно дрво које је он бацио у воду и вода је постала слатка.

Ту им је Бог дао поуку и закон и ту их је искушао. **26** И рекао им је: „Ако будете добро слушали глас Господа, свог Бога, и ако будете радили оно што је исправно у његовим очима и ако будете слушали његове заповести и држали се свих његових прописа, нећу пустити на вас ниједну болест коју сам пустио на Египћане. Јер сам ја Господ лекар ваш.”

27 После су дошли у Елим, где је било два наест извора воде и седамдесет палми. И улогорили су се тамо поред воде.

16 Касније су отишли из Елима и на крају је цео збор Израелових синова дошао у пустињу Син, која је између Елима и Синаја, петнаестог дана другог месеца након изласка из египатске земље.

2 Цео збор Израелових синова почео је да гунђа у пустињи против Мојсија и Арона. **3** Израелови синови су им говорили: „Што нисмо помрли од Господње руке у египатској земљи док смо седели код лонаца с месом, док смо јели хлеб колико смо хтели, а ви сте нас довели у ову пустињу да цео овај збор поморите глађу.”

4 Тада је Господ рекао Мојсију: „Ево, учинићу да вам с небеса пада хлеб. Нека народ излази и нека свако себи скупи колико му треба за сваки дан, да их искушам и да видим хоће ли живети по мом закону или неће.

5 А шестог дана нека припреме оно што буду

*15,23 „Мара” значи „горчина”.

донели, и биће двапут више од оног што скупе сваки дан.”

6 Тако су Мојсије и Арон рекли свим Израеловим синовима: „Вечерас ћете спознати да је Господ тај који вас је извео из египатске земље. **7** А ујутру ћете видети Господњу славу, јер је Господ чуо како гунђате против њега. Шта смо ми да гунђате против нас?” **8** Мојсије још рече: „Вечерас ће вам Господ дати меса да једете, а ујутру хлеба док се не наситите, јер је Господ чуо како гунђате против њега. А шта смо ми? Не гунђате ви против нас, већ против Господа.”

9 Мојсије затим рече Арону: „Реци целом збору Израелових синова: ‘Приступите пред Господа, јер је чуо ваше гунђање.’” **10** Кад је Арон то рекао целом збору Израелових синова, они су се окренули лицем према пустињи, и гле, Господња слава појавила се у облаку.

11 Господ рече Мојсију: **12** „Чуо сам гунђање Израелових синова. Овако им реци: ‘Вечерас ћете јести меса и ујутру ћете се наситити хлеба. И знаћете да сам ја Господ, ваш Бог.’”

13 Тако су увече долетеле препелице и прекриле логор, а ујутру је свуда око логора била роса. **14** Кад је роса нестала, по пустињи је лежало нешто фино попут пахуљица, фино као иње по земљи. **15** Кад су Израелови синови то видели, питали су један другог: „Шта је ово?” Јер нису знали шта је. А Мојсије им је рекао: „То је хлеб који вам Господ даје за храну. **16** Ово је заповест коју вам даје Господ: ‘Накупите тога колико коме треба за јело. Узмите омер* по особи, сваки према броју душа које има у свом шатору.’” **17** Израелови синови су урадили тако. Неки су накупили много, а неки мало. **18** Кад су то измерили на омер, онај ко је накупио много није имао превише, а онај ко је накупио мало није имао премало. Свако је накупио колико му је требало за јело.

19 Тада им је Мојсије рекао: „Нико да не оставља ништа од тога до јутра.” **20** Али они нису послушали Мојсија. Неки су оставили

нешто од тога до јутра, и то се учрвало и усмрдело. Зато се Мојсије разгневио на њих.

21 Тако су то сакупљали сваког јутра, колико је коме требало за јело. Кад би сунце огрејало, то би се растопило.

22 А шестог дана накупили су двапут више хлеба, два омера по особи. Сви поглавари збора дошли су и јавили то Мојсију. **23** Тада им је он рекао: „Овако је казао Господ. Сутра ће бити празник, свети Шабат* посвећен Господу. Шта желите да печете, испеците, и шта желите да скувате, скувајте, а сав вишак оставите код себе и чувајте за ујутру.”

24 Тако су то оставили за ујутру, као што је Мојсије заповедио. И није се усмрдело нити су се у томе појавили црви. **25** Тада је Мојсије рекао: „Једите то данас, јер је данас Шабат посвећен Господу. Данас тога нећете наћи у пољу. **26** Шест дана ћете то сакупљати, а седми дан је Шабат. Тада тога неће бити.” **27** Али седмог дана неки из народа изашли су да купе, али ништа нису нашли.

28 Зато је Господ рекао Мојсију: „Докле ћете одбијати да се држите мојих заповести и мојих закона? **29** Не заборавите да вам је Господ дао Шабат. Зато вам шестог дана даје хлеба за два дана. Нека свако остане на свом месту. Седмог дана нико да не одлази са свог места.” **30** И народ је држао Шабат седмог дана.

31 Израелов дом је ту храну назвао „мана”.* Она је била бела као семе коријандера, а имала је укус колача од меда. **32** Тада је Мојсије рекао: „Ово је заповест коју је дао Господ: ‘Узми омер тога као нешто што треба да се чува из нараштаја у нараштај, да ваши потомци виде хлеб којим сам вас хранио у пустињи кад сам вас извео из египатске земље.’” **33** Тако Мојсије рече Арону: „Узми посуду, стави у њу омер мане и остави га пред Господом као нешто што треба да се чува из нараштаја у нараштај.” **34** Као што је Господ заповедио Мојсију, Арон је то ставио пред Сведочанство* као нешто што треба да се чува. **35** Израелови синови јели су ману четрдесет година, све док нису дошли у насељену земљу. Ману су јели док нису дошли на границу хананске земље. **36** Омер је десетина ефе.*

17 Цео збор Израелових синова кренуо је из пустиње Син прелазећи део по део пута, како им је Господ наредио, и улогорили су се у Рафидину. Али ту није било воде да народ пије.

2 И народ је почео да се препире с Мојсијем: „Дај нам воде да пијемо.” А Мојсије им

***16,16** Отприлике 2,2 литре. Види додатак на крају књиге. **16,23** „Шабат” значи „починак, одмор, мировање”. Шабат почиње у петак, са заласком сунца, и траје до суботе, до заласка сунца. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици. **16,31** „Мана” вероватно потиче од хебрејског израза *ma hu*, што значи „Шта је ово?” Види 15. стих овог поглавља. **16,34** Израз се, по свему судећи, односи на ковчег у коме су се чували важни записи. **16,36** Ефа износи 22 литре. Видети додатак на крају књиге.

је рекао: „Зашто се препирете са мном? Зашто искушавате Господа?“ **3** Народ је и даље био жедан, па је гунђао против Мојсија и говорио: „Зашто си нас извео из Египта да нас и наше синове и нашу стоку помориш жеђу?“ **4** На крају је Мојсије завапио Господу: „Шта да радим с овим народом? Још мало па ће ме каменовати!“

5 Тада Господ рече Мојсију: „Изађи пред народ и узми са собом неколико израелских старешина и свој штап којим си ударио по Нилу. Узми га у руку и иди. **6** Ја ћу стајати пред тобом на стени на Хориву. Удари у стену и из ње ће потећи вода, па нека народ пије.“ Мојсије је учинио тако пред израелским старешинама. **7** То место је назвао Маса* и Мерива,* зато што су се Израелови синови препирали и зато што су искушавали Господа, говорећи: „Је ли Господ међу нама или није?“

8 Амаличани су дошли да се боре са Израелом у Рафидину. **9** Тада је Мојсије рекао Исусу: „Изабери људе па иди и бори се с Амаличанима. Ја ћу сутра стати на врх брда са штапом Божјим у руци.“ **10** Исус је учинио као што му је Мојсије рекао и почео је да се бори с Амаличанима, а Мојсије, Арон и Ор попели су се на врх брда.

11 И док је Мојсије држао руке подигнуте, Израелци су били надмоћнији, а кад је спустио руке, Амаличани су били надмоћнији. **12** Кад су Мојсију руке отежале, узели су камен, ставили га под њега и он је сео. А Арон и Ор држали су му руке, један с једне, а други с друге стране, тако да су му руке остале подигнуте све до заласка сунца. **13** Тако је Исус оштрицом мача поразио Амаличане и народ који је био с њима.

14 Господ рече Мојсију: „Запиши то у књигу за спомен и кажи Исусу: 'Избрисаћу спомен на Амаличане под небесима.'" **15** И Мојсије је подигао олтар и назвао га Господ-Ниси,* **16** и рекао је: „Зато што се рука подигла ка престолу на ком је Господ, Господ ће ратовати с Амаличанима из нараштаја у нараштај.“

18 А Јотор, мадијански свештеник, Мојсијев таст, чуо је све што је Бог учинио Мојсију и свом народу Израелу, како је Господ извео Израел из Египта. **2** Тада је Мојсијев таст Јо-

тор узео Сефору, Мојсијеву жену, коју је он био послао назад, **3** и оба њена сина, од којих се један звао Гирсам,* јер како је рекао: „Постао сам странац у туђој земљи“, **4** а други Елијезер,* јер како је рекао: „Бог мог оца, мој је помоћник и он ме је избавио од фараоновог мача.“

5 Тако је Мојсијев таст Јотор дошао с његовим синовима и Његовом женом код њега у пустињу, код горе Божје, где се Мојсије био улогорио. **6** Тада је поручио Мојсију: „Ја, твој таст Јотор, долазим к теби с твојом женом и с оба њена сина.“ **7** Мојсије је одмах изашао у сусрет свом тасту, поклонио му се и пољубио га. Питали су један другог за здравље, а затим ушли у шатор.

8 Мојсије је испричао свом тасту све што је Господ учинио фараону и Египту због Израела, све тешкоће које су их снашле на путу и како их је Господ избављао. **9** Јотор се радовао због свег добра што је Господ учинио Израелу кад га је избавио из египатске руке. **10** Тада је Јотор рекао: „Нека је благословљен Господ који вас је избавио из египатске руке и из фараонове руке, који је избавио народ из египатске руке. **11** Сада знам да је Господ већи од свих других богова, јер видим шта се десило Египћанима када су дрско поступали са Израелцима.“ **12** Тада је Мојсијев таст Јотор донео жртву паљеницу и друге жртве да се принесу Богу. Арон и све израелске старешине дошли су да пред Богом једу хлеб с Мојсијевим тастом.

13 А сутрадан је Мојсије као и обично сео да суди народу, а народ је стајао пред Мојсијем од јутра до мрака. **14** Мојсијев таст је видео све што је он чинио за народ, па му је рекао: „Зашто се толико бавиш народом? Зашто сам седиш, а цео народ стоји пред тобом од јутра до мрака?“ **15** А Мојсије је одговорио свом тасту: „Зато што народ долази код мене да пита Бога за савет. **16** Ако имају некакав спор, они га изнесу мени да пресудим између једне и друге стране и да им обзнаним одлуке Бога и његове законе.“

17 На то је Мојсију његов таст рекао: „Не радиш добро. **18** Сигурно ћеш се уморити и ти и ови људи који су с тобом, јер је тај посао превелик терет за тебе. Не можеш сам то да радиш. **19** Послушај сада мој глас. Ја ћу те саветовати, и Бог ће бити с тобом. Ти заступај пред Богом и њихове спорове износи пред Бога. **20** Поучавај их прописима и законима, и показуј им пут којим треба да иду и оно што треба да раде. **21** А из свег народа изабери људе способне, богобојазне, поуздане, који мрзе неправедни доби-

***17,7** „Маса“ значи „искушавање, кушња“. „Мерива“ значи „препирка, свађа, сукоб“. **17,15** „Господ-Ниси“ значи „Господ је моја застава“. **18,3** „Гирсам“ значи „дошљак у туђој земљи“. **18,4** „Елијезер“ значи „мој Бог је помоћ“.

так, и постави их за поглаваре над хиљаду људи, поглаваре над сто људи, поглаваре над педесет људи и поглаваре над десет људи. **22** Нека они суде народу кад год буде потребно. Сваки већи спор нека изнесу теби, а сваки мањи спор нека сами реше као судије. Олакшај себи терет и нека га и они носе с тобом. **23** Ако тако урадиш и Бог ти то одобри, моћи ћеш издржати, а и цео овај народ у миру ће ићи својој кући."

24 Мојсије је одмах послушао глас свог таста и учинио све што му је рекао. **25** Мојсије је изабрао способне људе из целог Израела и поставио их за поглаваре над народом, као поглаваре над хиљаду људи, поглаваре над сто људи, поглаваре над педесет људи и поглаваре над десет људи. **26** Они су судили народу кад год је требало. Теже спорове износили су Мојсију, а све мање спорове сами су решавали као судије. **27** После тога Мојсије је испратио свог таста и он је отишао у своју земљу.

19 Трећег месеца након што су Израелови синови изашли из египатске земље, тог дана су дошли у Синајску пустињу. **2** Кренувши из Рафидина, дошли су у Синајску пустињу и у њој се улогорили. Израел се улогорио пред гором.

3 Мојсије се попео ка Богу и Господ га је позвао с горе, и рекао му: „Овако кажи Јаковљевом дому и реци Израеловим синовима: **4** Видели сте шта сам учинио Египћанима, како сам вас носио на орловим крилима и довео вас к себи. **5** А сада, ако budete добро слушали мој глас и држали се мог савеза, бићете моје благо између свих других народа, јер је сва земља моја. **6** И бићете ми царско свештеници и свети народ.' То су речи које треба да кажеш Израеловим синовима."

7 Мојсије се вратио, сазвао старешине народа и изнео им све речи које му је Господ заповедио. **8** После тога цео народ је једногласно одговорио: „Све што је Господ рекао спремни смо да чинимо." Мојсије је те речи народа одмах пренео Господу. **9** Господ је рекао Мојсију: „Ја ћу доћи к теби у тамном облаку да народ чује кад будем говорио с тобом и да ти увек верује." Тада је Мојсије пренео Господу шта је народ рекао.

10 А Господ је рекао Мојсију: „Иди к народу и посвети га данас и сутра, и нека сви оперу своју одећу. **11** Нека буду спремни за трећи дан, јер ће трећег дана Господ сићи на гору Синај пред очима свег народа. **12** А ти постави границе за народ свуда унаоколо

и реци: 'Пазите да се не пењете на гору и да не дотакнете њено подножје. Ко се год дотакне горе, биће погубљен. **13** Ниједна рука нека се не дотакне преступника, него нека буде каменован или устрељен. Било да је то животиња или човек, неће остати у животу. Када се огласи овнујски рог, онда могу да приђу гори!"

14 Тада је Мојсије сишао с горе к народу и почео да посвећује народ. И народ је прао своју одећу. **15** Затим је рекао народу: „Будите спремни за трећи дан. Не прилазите женама."

16 А кад је трећег дана освануло јутро, почело је да грми и да сева. Густ облак покрио је гору и зачуо се веома гласан звук рога, тако да је цео народ који је био у логору задрхтао. **17** Тада је Мојсије извео народ из логора у сусрет Богу, и они су стали у подножју горе. **18** Гора Синај се сва димила, јер је Господ сишао на њу у огњу. Из ње се дишао дим као дим из велике пећи, и сва се гора страшно тресла. **19** Док је звук рога постајао све јачи, Мојсије је говорио, а Бог му је одговарао силним гласом.

20 Тако је Господ сишао на гору Синај, на врх горе. Господ је позвао Мојсија на врх горе, и Мојсије се попео. **21** Господ је рекао Мојсију: „Сиђи и упозори народ да не покушава да се пробије према Господу да гледа, јер би многи изгинули. **22** А нека се посвете и свештеници који приступају Господу, да их Господ не би погубио." **23** На то је Мојсије рекао Господу: „Народ не може доћи на гору Синај, јер си нас ти већ упозорио кад си рекао: 'Постави границе око горе и посвети је.'" **24** Али Господ му је рекао: „Иди доле па се опет попни с Ароном. Али нека свештеници и народ не прелазе границе да се попну пред Господа, да их не би погубио." **25** Тако је Мојсије сишао код народа и рекао му све то.

20 Затим је Бог изговорио све ове речи:

2 „Ја сам Господ, твој Бог, који те је извео из египатске земље, из дома робовања. **3** Немој имати других богова осим мене.

4 Не прави себи резани лик нити било какву слику од онога што је горе на небесима или доле на земљи или у водама испод земље. **5** Не клањај им се нити им служи, јер сам ја, Господ, твој Бог, Бог који захтева да се оданост исказује искључиво њему. Ја походим преступе очева на синовима, до трећег и до четвртог колена, оних који ме мрзе, **6** а милост показујем и хиљадитом

колелу оних који ме воле и држе се мојих заповести.

7 Не спомињи* име Господа свог Бога на недостојан начин, јер Господ неће оставити без казне онога ко недостојно спомиње* његово име.

8 Сећај се Шабатног дана и сматрај га светим. **9** Шест дана ради и обављај сав свој посао. **10** А седми дан је Шабат* посвећен Господу, твом Богу. Не ради никакав посао, ни ти, ни твој син, ни твоја кћи, ни твој роб, ни твоја робинја, ни твоја стока, ни странац који живи у твом граду. **11** Јер је за шест дана Господ створио небеса и земљу, море и све што је у њима, а седмог дана је починуо. Зато је Господ благословио Шабатни дан и посветио га.

12 Поштуј свог оца и своју мајку да ти се продуже дани на земљи коју ти даје Господ, твој Бог.

13 Не почини злочин убиства.

14 Не учини прелјубу.

15 Не укради.

16 Не сведочи лажно против свог ближњег.

17 Не пожели кућу свог ближњег. Не пожели жену свог ближњег, ни његовог роба, ни његову робинју, ни његовог бика, ни његовог магарца, нити ишта што припада твом ближњем."

18 И цео народ је видео громове, муње, звук рога и гору која се димила. Кад је народ то видео, задрхтао је и држао се даље. **19** Онда су рекли Мојсију: „Ти нам говори, а ми ћемо слушати. Нека нам не говори Бог да не помремо.“ **20** А Мојсије је рекао народу: „Не бојте се, јер је Бог дошао да вас искуша и да стално имате страх од њега да не бисте грешили.“ **21** И народ је стајао даље, а Мојсије је пришао густом тамном облаку где је био Бог.

22 Господ је рекао Мојсију: „Овако кажи Израеловим синовима: 'Видели сте да сам вам говорио с небеса. **23** Не правите поред мене богове од сребра и не правите себи богове од злата. **24** Направите ми олтар од земље и на њему приносите своје жртве паљенице и жртве захвалне, своју ситну и крупну стоку. На сваком месту где одредим да се спомиње моје име, доћи ћу к теби и благословићу те. **25** Ако ми будеш правио олтар

од камена, не гради га од клесаног камена. Ако га обрађујеш длетом, тада ћеш га оскрнавити. **26** Не прави степенице којима ћеш се пењати до мог олтара, да се на њему не открије твоја голотиња.'"

21 „Ово су закони које треба да им изложиш:

2 Ако купиш роба Јеврејина, нека буде роб шест година, а седме године нека оде слободан, без откупа. **3** Ако је дошао сам, нека сам и оде. Ако има жену, нека и жена иде с њим. **4** Ако му је његов господар дао жену и она му је родила синове или кћери, жена и њена деца нека припадну њеном господару, а он нека оде сам. **5** Али ако роб буде упорно говорио: 'Ја волим свог господара, своју жену и своје синове. Не желим да одем и да будем слободан', **6** нека га његов господар доведе пред Бога и нека га доведе код врата или код довратка. Нека му његов господар пробуши ухо шилом, и нека му он заувек буде роб.

7 Ако неко прода своју кћер да буде робинја, нека она не буде ослобођена као што се ослобађају мушки робови. **8** Ако не буде била по вољи свом господару и он је не одреди за иначу* него је изневери и допусти да буде откупљена, нема право да је прода туђем народу. **9** А ако ју је одредио за свог сина, нека с њом поступа по праву које имају кћери. **10** Ако себи узме другу жену, нека јој не ускрађује храну, одећу и брачну дужност. **11** Ако јој не буде чинио ово троје, она може слободно да оде, а да ништа не плати.

12 Ко удари човека тако да овај умре, нека се погуби. **13** Али ако га није вребао него је Бог допустио да се то догоди руком тог човека, одредићу ти место где може да побегне. **14** Ако се неко наљути на свог ближњег до те мере да га на превару убије, одведи га од мог олтара и нека се погуби. **15** Ко удари свог оца или своју мајку, нека се погуби.

16 Ко отме човека и прода га или га задржи у својим рукама, нека се погуби.

17 Ко прокуне свог оца и своју мајку, нека се погуби.

18 Ако се људи посвађају и један удари свог ближњег каменом или песницом, а овај не умре него падне у постељу, **19** ако се он придигне и може да излази напоље ослањајући се на нешто, онда онај који га је ударио неће бити кажњен. Само нека плати надокнаду за време током ког овај није могао да ради док није потпуно оздравио.

20 Ако неко удари штапом свог роба или своју робинју тако да умру под његовом ру-

***20,7** Или: не проноси. **20,10** „Шабат“ значи „починак, одмор, мировање“. Шабат почиње у петак, са заласком сунца, и траје до суботе, до заласка сунца. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици. **21,8** Види фусноту за 1. Мојсијева 22,24.

ком, морају бити освећени. **21** Али ако преживе дан или два, не морају бити освећени, јер их је купио за новац.

22 Ако се људи потуку и повреду трудну жену па из ње изађе дете, али се не догоди смрт, кривац мора да плати одштету колико од њега тражи муж те жене. Нека то плати преко судија. **23** Али ако се догоди смрт, тада ћеш узети живот за живот, **24** око за око, зуб за зуб, руку за руку, ногу за ногу, **25** опекотину за опекотину, рану за рану, ударац за ударац.

26 Ако неко удари по оку свог роба или своју робињу, и повреди му око, нека га пусти на слободу због ока. **27** Ако избије зуб свом робу, или својој робињи, нека га пусти на слободу због зуба.

28 Ако бик убоде човека или жену и усмрти их, нека се бик каменује, а његово месо нека се не једе. Власник бика неће бити кажњен. **29** Али ако се и раније знало да тај бик хоће да убоде и власник је био упозорен, али га није чувао, па бик убије човека или жену, нека се бик каменује, а и власник нека се погуби. **30** Ако му се одреди откупнина, нека плати откупну цену за своју душу колико му се год одреди. **31** Ако бик убоде сина или кћер, нека се с њим поступи по овом закону. **32** Ако бик убоде роба или робињу, нека власник њиховом господару да износ од тридесет сикала, а бик нека се каменује.

33 Ако неко открије јаму или ако неко ископа јаму и не покрије је, па у њу упадне бик или магарца, **34** нека власник јаме надокнади штету. Нека власнику животиње исплати колико она вреди, а угинула животиња нека припадне њему. **35** Ако нечији бик повреди туђег бика и тај бик угине, онда нека продају живог бика и нека поделе оно што добију за њега, а и угинулу животињу нека поделе. **36** Али ако се и раније знало да тај бик хоће да убоде, а његов га власник није чувао, онда нека надокнади бика за бика, а угинули бик нека припадне њему.

22 Ако неко украде бика или овцу, па их закоље или прода, нека за једног бика врати пет бикова, а за једну овцу четири овце.

2 Ако неко ухвати лопова како проваљује и удари га тако да он умре, онај ко га је ударио неће бити крив за крв. **3** Али ако је сунце већ грануло, онда ће бити крив за крв. Лопов мора да надокнади штету. Ако нема ништа, онда њега треба продати за оно што је украо. **4** Ако се у његовој руци нађе живо оно што је украдено, било да је то бик, магарцац или овца, мора да врати двоструко.

5 Ако неко пусти своју стоку да уништи туђу њиву или виноград, нека надокнади штету најбољим плодовима са своје њиве или из свог винограда.

6 Ако се ватра прошири и захвати трње, па изгоре снопови жита или непожњевено жито или њива, нека онај ко је запалио ватру надокнади оно што је изгорело.

7 Ако неко да свом ближњем на чување новаца или ствари, па то буде украдено из куће тог човека, ако се лопов нађе, нека врати двоструко. **8** Ако се лопов не нађе, онда власника куће треба довести пред Бога да се утврди да није он посегао својом руком за стварима свог ближњег. **9** Кад год неко учини преступ тако да за бика, магарца, овцу, одећу или неку другу изгубљену ствар каже: 'То је моје, нека се њихов спор изнесе пред Бога,' нека онај кога Бог прогласи кривим надокнади двоструко свом ближњем.

10 Ако неко да свом ближњем на чување магарца, бика, овцу или било коју другу животињу, па она угине или буде осакаћена или је неко одведе, а да нико не види, **11** онај који је чувао животињу нека се закуне пред Господом да није посегао својом руком за оним што припада његовом ближњем. Нека власник прихвати ту заклетву, а онај други не треба да надокнади штету. **12** Али ако му је била украдена, он мора власнику да надокнади штету. **13** Ако је животињу растргла звер, нека је донесе као доказ. За оно што је растргла звер не треба да надокнади штету.

14 Али ако неко позајми од свог ближњег неку животињу, па она буде осакаћена или угине док власник није с њом, нека надокнади штету. **15** Ако је власник био с њом, не треба се надокнадити штета. Ако је унајмљена, штета ће се покрити износом најма.

16 Ако неко заведе девицу која није верена и легне с њом, мора да је узме за жену по цени која је одређена. **17** Ако њен отац изричито одбија да му је да, мора да плати онолико новца колико је одређено за девице.

18 Врачару не остављај да живи.

19 Свако ко легне са животињом нека се погуби.

20 Онај ко приноси жртве било ком богу осим Господу једином, нека се погуби.

21 Странца не мучи и не тлачи, јер сте и ви били странци у египатској земљи.

22 Не чините зла удовици ни сирочету.*

23 Ако им учиниш било какво зло и они за-

***22,22** Дословно: „детету без оца“.

вапе к мени, ја ћу чути њихов вапај. **24** Ја ћу се жестоко разгневити и побиху вас мачем, па ће ваше жене бити удовице и ваши синови сирочад.

25 Ако позајмиш новац некоме из мог рода, невољнику који је с тобом, немој му бити као зеленаш. Не тражи од њега камату.

26 Ако свом ближњем узмеш у залог хаљину, врати му је до заласка сунца. **27** Јер му је то једина одећа, огрточ којим се покрива. У чему ће лећи? Он ће завапити к мени и ја ћу га чути, јер сам милостив.

28 Не проклињи Бога и не проклињи поглавара свог народа.

29 Не оклевај да даш од свог обилног рода и од онога што се прелива из твоје пресе. Првенца од својих синова треба да даш мени. **30** Овако учини са својом крупном и ситном стоком: седам дана нека остану са својом мајком, а осмог дана треба да их даш мени.

31 Будите мој свети народ. Не једите меса животиње коју је растргла звер у пољу, него га баците псима.

23 Не шири неистините вести. Не сарађуј са злим човеком тако што ћеш бити сведок који смишља зло. **2** Не поводи се за мноштвом да чиниш зло. Не сведочи у парници тако што стајеш на страну мноштва да би се изврнула правда. **3** Не буди пристрасан према убогом у његовом спору.

4 Ако наиђеш на залуталог бика или магарца свог непријатеља, одведи га к њему. **5** Ако видиш да је магарцац оног ко те мрзи пао под теретом, немој да га оставиш. Помози му да ослободи магарца.

6 Не изврћи закон сиромашу у његовом спору.

7 Клони се лажних речи. Не убиј недужног и праведног, јер ја нећу злог прогласити праведним.

8 Не примај мито, јер мито заслепљује и оне који јасно виде, и изврће речи праведног.

9 Не тлачи странца, јер и сами знате како је души странца, јер сте и ви били странци у египатској земљи.

10 Шест година сеј семе на својој земљи и сакупљај њен род. **11** А седме године остави је нека буде необрађена, и нека се сиромашни из твог народа хране од ње. Што они оставе, нека поједу пољске звери. Тако ради и са својим виноградом и са својим маслинама.

12 Шест дана ради свој посао, а седмог га дана остави, да се твој бик и твој магарцац

одморе и да се син твоје робиње и странац окрепе.

13 Пазите на све што сам вам рекао. Не помињите имена других богова. Нека се то не чује из ваших уста.

14 Три пута у години слави празник мени у част. **15** Држи Празник бесквасних хлебова. Седам дана једи бесквасне хлебове, као што сам ти заповедио, у прописано време у месецу авиву, јер си тада изашао из Египта. Нико да не долази пред мене празних руку. **16** Држи и Празник жетве првина свог труда, од онога што си засејао у пољу. И Празник бербе на крају године, кад сакупиш плодове свог труда с поља. **17** Три пута у години сви твоји мушкарци нека дођу пред лице Господа.

18 Крв моје жртве не приноси с оним што у себи има квасца. Сало од мог празника нека не остане преко ноћи до јутра.

19 Најбоље од првина своје земље донеси у дом Господа, свог Бога.

Не кувај јаре у млеку његове мајке.

20 Ево, шаљем пред тобом анђела да те чува на путу и да те доведе на место које сам припремио. **21** Чувај га се и слушај његов глас. Не буйи се против њега, јер он неће опростити ваше преступе. Он носи моје име. **22** Али ако добро слушаш његов глас и чиниш све што кажем, ја ћу бити непријатељ твојим непријатељима и тлачићу оне који тебе тлаче. **23** Јер ће мој анђеоло ићи пред тобом и доведиће те до Амореја, Хетеја, Ферејеја, Хананца, Јевеја и Јевусеја, и ја ћу их побити. **24** Не клањај се њиховим боговима нити им служи. Не прави ништа што они праве, него их сруши и обори њихове обредне стубове. **25** Служите Господу, свом Богу, и он ће благословити твој хлеб и твоју воду. И ја ћу удаљити болест од тебе. **26** У твојој земљи неће бити жене која би побацила, нити нероткиње. Даћу ти да се наживаш дана својих.

27 Пред тобом ћу послати страх од мене, створићу пометњу у целом народу у који дођеш и све ћу твоје непријатеље пред тобом у бег натерати. **28** Пред тобом ћу ширити страх да отера Јевеје, Хананце и Хетеје испред тебе. **29** Нећу их отерати испред тебе у једној години, да земља не опусти и да се пољске звери не намноже на твоју штету. **30** Мало по мало отераћу их испред тебе, док не постанеш многобројан и не заузмеш земљу.

31 Поставићу ти границу од Црвеног мора до филистејског мора, и од пустиње до реке, јер ћу вам предати у руке становнике те зе-

мље, а ти ћеш их отерати испред себе. **32** Не склапај савез с њима ни с њиховим боговима. **33** Нека не остану у твојој земљи да те не наведу да ми згрешиш. Ако би служио њиховим боговима, то би ти била замка.”

24 Затим је Бог рекао Мојсију: „Попни се пред Господа, ти и Арон, Надав и Авијуд и седамдесет Израелових старешина, и поклони се издалека. **2** Нека Мојсије сам приступи к Господу. Нека они не приступају и нека се народ не пење с њим.”

3 Тада је Мојсије дошао и испричао народу све Господње речи и све његове законе, а цео народ је једногласно одговорио: „Вршићемо све заповести које је Господ дао.” **4** Мојсије је записао све Господње речи. Ујутру је устао рано и у подножју горе направио олтар и дванаест стубова за дванаест Израелових племена. **5** После тога је послао младиће од Израелових синова да принесу Господу жртве паљенице и да жртвују јунце као жртве захвалне. **6** Мојсије је узео половину крви и ставио је у посуде, а другом половином је пошкропио олтар. **7** На крају је узео књигу савеза и прочитао је пред народом. А народ је рекао: „Чинићемо и слушаћемо све што је Господ рекао.” **8** Мојсије је узео крв, пошкропио народ и рекао: „Ово је крв савеза који је Господ склопио с вама на темељу свих ових речи.”

9 Мојсије и Арон, Надав и Авијуд и седамдесет Израелових старешина отишли су горе, **10** и видели су Израеловог Бога. Под његовим ногама било је нешто као подножје од сафира, по чистоћи налик самим небесима. **11** И он није дигао своју руку против тих угледних људи од Израелових синова, него су они имали визију Бога и јели су и пили.

12 Господ је рекао Мојсију: „Попни се к мени на гору и остани тамо, јер желим да ти дам камене плоче, закон и заповести које ћу написати за њихову поуку.” **13** Тако су Мојсије и његов слуга Исус устали и Мојсије се попео на гору Божју. **14** А старешинама је рекао: „Чекајте нас овде док се не вратимо к вама. Ето, Арон и Ор су с вама. Ко год има неки спор нека се обрати њима.” **15** Тако се Мојсије попео на гору, а облак је покрио гору.

16 Господња слава и даље је почивала на гори Синај и облак је покривао гору шест дана. Седмог дана Бог је позвао Мојсија из облака. **17** У очима Израелових синова тај призор Господње славе био је као ватра која прождире наврх горе. **18** Мојсије је ушао усред облака и попео се на гору. И Мојсије је

остао на гори четрдесет дана и четрдесет ноћи.

25 Господ је рекао Мојсију: **2** „Реци Израеловим синовима да ми скупе прилог. Од сваког кога подстакне његово срце, скупити ми прилог. **3** А ово је прилог који ћете од њих скупити: злато, сребро, бакар, **4** плаво предиво, вуну пурпурне боје, скерлетну тканину, фино ланено платно, козу длаку, **5** црвено обојене овнујске коже, коже од јававца, акацијино* дрво, **6** уље за осветљење, балзам за уље за помазање и за мирисни кад, **7** ониксово камење и друго камење за уметање у ефод* и у напрсник. **8** Нека ми начине светилиште јер ћу пребивати међу њима. **9** Свети шатор и сву његову опрему начините по узору на оно што ћу ти показати.

10 Нека направе ковчег од акацијиног дрвета, два и по лакта дуг, лакат и по широк и лакат и по висок. **11** Обложи га чистим златом, обложи га изнутра и споља, а око врха направи му венац од злата. **12** Салиј за њега четири карике од злата и стави их изнад његове четири ноге, две карике с једне стране, а две карике с друге стране. **13** Направи полуге од акацијиног дрвета и обложи их златом. **14** Провуци полуге кроз карике с обе стране ковчега тако да ковчег може да се носи на њима. **15** Полуге нека остану у карикама ковчега. Нека се не ваде из њих. **16** У ковчег стави сведочанство које ћу ти дати. **17** Направи поклопац од чистог злата, два и по лакта дуг, и лакат и по широк. **18** Направи и два херувима* од кованог злата на оба краја поклопца. **19** Једног херувима направи на једном крају, а другог херувима на другом крају. На поклопцу направи херувиме на оба краја. **20** Херувими нека имају два крила раширена увис, и нека заклањају поклопац својим крилима, а лицем нека буду окренути један према другом. Лица херувима нека гледају према поклопцу. **21** Постави поклопац одозго на ковчег, а у ковчег стави сведочанство које ћу ти дати. **22** Ту ћу се састајати с тобом и одозго изнад поклопца, између два херувима која су на ковчегу сведочанства, говорићу ти све заповести за Израелове синове.

***25,5** Акација је једна врста багрема. **25,7** По свему судећи, то је био део одеће сличан кецељи који се састојао од предњег и задњег дела. **25,10** Лакат износи 44,5 центиметара. Види додаток на крају књиге. **25,18** Херувими су анђели који имају висок положај.

23 Направи сто од акацијиног дрвета, два лакта дуг, лакат широк и лакат и по висок.

24 Обложи га чистим златом и околу му направи венац од злата. **25** Направи оквир око њега широк један длан,* и око тог оквира направи венац од злата. **26** Направи му четири карице од злата и стави те карице на четири угла где су четири ноге. **27** Нека карице буду одмах испод оквира да у њима стоје полуге, да сто може да се носи. **28** Полуге направи од акацијиног дрвета и обложи их златом, и нека се помоћу њих носи сто.

29 Направи за њега посуде, чаше, бокале и чиније за налив. Направи их од чистог злата. **30** На сто пред мене редовно стављај хлеб.

31 Направи свећњак од чистог злата. Свећњак нека буде искован. Његово постоље, затим гране, чашице, пупољци и цветови нека излазе из његовог стуба. **32** Шест грана нека излази из његовог стуба, три гране свећњака с једне стране, а три гране свећњака с друге стране. **33** Три чашице у облику бадемовог цвета, с пупољцима и цветовима наизменично, нека буду на свакој грани с једне стране, а три чашице у облику бадемовог цвета, с пупољцима и цветовима наизменично, на свакој грани с друге стране. Тако нека буде на свих шест грана које излазе из свећњака. **34** На стубу свећњака нека буде четири чашице у облику бадемовог цвета, с пупољцима и цветовима наизменично. **35** Нека један пупољак буде испод две гране које излазе из њега, један пупољак испод друге две гране које излазе из њега и један пупољак испод две последње гране које излазе из њега, јер шест грана излази из свећњака. **36** Њихови пупољци и њихове гране нека излазе из њега. Све то нека буде исковано у једном комаду, од чистог злата. **37** Направи на њему седам жижака, и они нека се пале тако да осветљавају простор испред њега. **38** Машице и пепеонице нека буду од чистог злата. **39** Свећњак и сав његов прибор нека буду израђени од таланта* чистог злата. **40** Гледај да све то направиш према приказу који ти је показан на гори.

26 Свети шатор направи од десет комада шаторског платна израђеног од фино испредееног лана, плавог предива, вуне пурпурне боје и скерлетне тканине. На њима нека бу-

ду извезени херувими. **2** Дужина сваког комада нека буде двадесет и осам лаката, а ширина четири лакта. Сва шаторска платна нека буду исте мере. **3** Пет комада нека буде састављено у једном низу, а других пет комада у другом низу. **4** Направи петље од плавог предива на крају задњег шаторског платна у једном низу, а исто уради и на крају задњег шаторског платна у другом низу, на месту где се низови спајају. **5** Направи педесет петљи на крају једног низа и педесет петљи на крају другог низа, на месту где се низови спајају, тако да петље стоје једна према другој. **6** Направи педесет кука од злата и кукама састави низове један с другим. Тако ће шатор бити једна целина.

7 Направи шаторска платна од козје длаке да се њима прекрије шатор. Направи једанест комада таквог платна. **8** Дужина сваког комада нека буде тридесет лаката, а ширина четири лакта. Тих једанаест комада шаторског платна нека буду исте мере. **9** Састави пет комада засебно и осталих шест комада засебно, а шести комад пресавиј на предњој страни шатора. **10** На крају задњег комада у једном низу направи педесет петљи, и педесет петљи на крају задњег комада у другом низу, на месту где се низови спајају. **11** Направи педесет кука од бакра, закачи кукe за петље и састави та платна да буду једна целина. **12** А оно што преостане од шаторског платна нека виси. Половина платна што преостане нека виси преко задње стране шатора. **13** Од онога што преостане од дужине платна нека по један лакат виси с обе стране шатора да га покрива с једне и с друге стране.

14 Направи и покривач за шатор од црвено обојених овнујских кожа, а преко тога покривач од кожа јазавца.

15 Направи за шатор оквире од акацијиног дрвета, који ће стајати усправно. **16** Дужина сваког оквира нека буде десет лаката, а ширина лакат и по. **17** Сваки оквир нека има два клина један поред другог. Тако направи на свим оквирима за шатор. **18** Направи оквире за шатор, двадесет оквира за јужну страну која гледа према Негеву.

19 Испод двадесет оквира направи четрдесет постоља од сребра. Два постоља испод једног оквира с његова два клина, и тако редом по два постоља испод сваког оквира с његова два клина. **20** И за другу страну шатора, за северну страну, двадесет оквира, **21** и њихових четрдесет постоља од сребра, два постоља испод једног оквира, и тако редом по два постоља испод сваког оквира. **22**

***25,25** Длан износи 7,4 центиметра. Види додатак на крају књиге. **25,39** Талант је тежио 34,2 килограма. Види додатак на крају књиге.

За задњу страну шатора, за западну страну, направи шест оквира. **23** А два оквира направи као угаоне стубове шатора на два задња угла. **24** Нека при дну буду удвостручени и нека оба буду удвостручена све до врха, до прве карике. Та два оквира нека буду тако направљена и нека служе као два угаона стуба. **25** Нека буде осам оквира са постољима од сребра, укупно шеснаест постоља, два постоља испод једног оквира, и тако редом по два постоља испод сваког оквира.

26 Направи пречаге од акацијиног дрвета, пет за оквире с једне стране шатора, **27** а пет пречага за оквире с друге стране шатора и пет пречага за оквире на задњој страни шатора, на западној страни. **28** Средња пречага нека пролази преко средине тих оквира од једног краја до другог.

29 Оквире обложи златом и направи им карике од злата кроз које ће се провлачити пречаге. И пречаге обложи златом. **30** Подигни шатор према опису који ти је показан на гори.

31 Направи завесу од плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. На њој нека буду извезени херувими. **32** Окачи је на четири стуба од акацијиног дрвета обложена златом, с кукама од злата. Стубови нека буду постављени на четири постоља од сребра. **33** Окачи завесу испод кука и унеси ковчег сведочанства иза завесе. Завеса нека вам раздваја Светињу од Светиње над светињама. **34** Стави поклопац на ковчег сведочанства у Светињу над светињама.

35 Стави сто испред завесе и свећњак насупрот столу на јужној страни шатора. Сто стави на северну страну. **36** На улазу у шатор направи завесу исткану од плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. **37** За завесу направи пет стубова од акацијиног дрвета и обложи их златом. Куке на њима нека буду од злата. Салиј за њих пет постоља од бакра.

27 Направи олтар од акацијиног дрвета, пет лаката дуг и пет лаката широк. Олтар нека буде четвртаст, три лакта висок. **2** На његова четири угла направи му рогове. Рогови нека излазе из њега, и обложи га бакром. **3** Направи му посуде за уклањање пепела, затим лопате, чиније, виљушке и пепеонице. Сав његов прибор направи од бакра. **4** Направи за њега решетку, мрежу од бакра. На четири угла мреже направи четири карике од бакра. **5** Стави мрежу испод руба олтар

ра, унутар олтара, тако да мрежа буде на средини олтара. **6** Направи полуге за олтар, полуге од акацијиног дрвета, и обложи их бакром. **7** Нека се полуге провуку кроз карике тако да буду с обе стране олтара кад се буде носио. **8** Направи га од дасака, а изнутра нека буде шупаљ. Као што ти је показано на гори, тако нека буде направљен.

9 Направи двориште светог шатора. На јужној страни дворишта која гледа према Негеву нека буду завесе од фино испреденог лана, сто лаката у дужину с те стране. **10** Његових двадесет стубова и двадесет постоља нека буду од бакра. Клинови на стубовима и њихове споне нека буду од сребра. **11** Исто тако, по дужини северне стране завесе нека буду дуге сто лаката. Двадесет стубова и двадесет постоља нека буду од бакра, а клинови на стубовима и споне од сребра. **12** По ширини дворишта са западне стране завесе нека буду дуге педесет лаката, са десет стубова и десет постоља. **13** Ширина дворишта са источне стране, према изласку сунца, нека буде педесет лаката. **14** Завесе с једне стране нека буду дуге петнаест лаката, са три стуба и три постоља. **15** Завесе с друге стране нека буду дуге петнаест лаката, са три стуба и три постоља.

16 На улазу у двориште завеса нека буде дуга двадесет лаката, исткана од плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана, са четири стуба и четири постоља. **17** Сви стубови око дворишта нека имају споне од сребра. Њихови клинови нека буду од сребра, а постоља од бакра. **18** Дужина дворишта нека буде сто лаката, ширина педесет лаката и висина пет лаката. Завесе нека буду од фино испреденог лана, а постоља од бакра. **19** Сав прибор у шатору који се користи за сву службу у њему, сви шаторски клинови и сви клинови у дворишту нека буду од бакра.

20 „А ти заповеди Израеловим синовима да ти донесу чистог, цеђеног маслиновог уља за осветљење, тако да жишци непрестано горе. **21** У шатору од састанка, изван завесе која је пред Сведочанством, Арон и његови синови нека воде рачуна о свећњаку како би горео од вечери до јутра пред Господом. То је трајна одредба за њихове нараштаје, да је Израелови синови извршавају.

28 Доведи к себи од Израелових синова свог брата Арона са његовим синовима, да ми служи као свештеник: Арон и Аронов синови Надав и Авијуд, Елеазар и Итамар. **2** Направи свом брату Арону свету одећу на

част и за украс. **3** И кажи свим вештим људима које сам даровао духом мудрости да направе Арону одећу да би се посветио и служио ми као свештеник.

4 А ово је одећа коју ће направити: напрсник, ефод, тунику без рукава, дугу хаљину, турбан и појас. Нека направе свету одећу за твог брата Арона и за његове синове, да ми служи као свештеник. **5** Нека узму злато, плаво предиво, вуну пурпурне боје, скерлетну тканину и фино ланено платно.

6 Нека направе ефод од злата, плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана, вешто извезен. **7** Нека ефод има две нараменице састављене на његова два краја. Тако нека буде састављен. **8** Појас на њему, којим се опасује, нека буде израђен од истог материјала: од злата, плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана.

9 Узми два камена оникса и на њима урежи имена Израелових синова, **10** шест њихових имена на једном камени, а шест осталих имена на другом камени, по реду којим су рођени. **11** Као што занатлија ради у камену, као што се урезује печат, на та два камена урежи имена Израелових синова. Направи им оквири од злата. **12** Та два камена причврсти на нараменице ефода да буду спомен-камење Израеловим синовима. Нека Арон носи њихова имена пред Господом на своје две нараменице као спомен. **13** Направи златне оквири **14** и два ланчића од чистог злата. Направи их попут узице, плетене као уже. Те плетене ланчиће причврсти за оквири.

15 Направи судски напрсник да буде вешто извезен. Изради га као и ефод. Направи га од злата, плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. **16** Нека буде четвртаст кад се преса-вије, педаљ* дуг и педаљ широк. **17** У њега уметни камење, тако да буде четири реда камења. У првом реду нека буду рубин, топаз и смарагд. **18** У другом реду тиркиз, сафир и јаспис. **19** У трећем реду лешем,* ахат и аметист. **20** А у четвртном реду хризолит, оникс и жад. Нека буду учвршћени у златне оквири. **21** Нека тих каменова буде колико и имена Израелових синова, нека их буде дванаест, колико и њихових имена. Нека се на

сваком од њих као на печату уреже име једног од дванаест племена.

22 На напрснику направи плетене ланчиће од чистог злата, плетене као уже. **23** Затим на напрснику направи два прстена од злата и причврсти их за два краја напрсника. **24** Провуци две плетене узице од злата кроз та два прстена на крајевима напрсника. **25** Два краја двеју узица провуци кроз два оквири и причврсти их за нараменице ефода са његове предње стране. **26** Направи два прстена од злата и причврсти их за два краја напрсника, на његов унутрашњи руб који је окренут према ефоду. **27** Направи још два прстена од злата и причврсти их за доњи крај двеју нараменица са спољашње стране ефода, близу места где је ефод састављен, изнад његовог појаса. **28** Нека се напрсник кроз његове прстенове плавом врпцом веже за прстенове на ефоду, тако да напрсник стоји изнад појаса од ефода и да се не одваја од ефода.

29 Арон нека носи имена Израелових синова на судском напрснику на свом срцу кад улази у Светињу, као трајни спомен пред Господом. **30** У судски напрсник стави Урим и Тумим* да буду на Ароновом срцу кад долази пред Господа. Нека Арон стално носи суд за Израелове синове на свом срцу пред Господом.

31 Целу тунику без рукава, која ће се носити испод ефода, направи од плавог предива. **32** Нека у средини има прорез за главу. Руб око прореза нека буде исткан. Нека буде као оковратник на оклопу, тако да се не поцела. **33** На рубу направи нарове од плавог предива, вуне пурпурне боје и скерлетне тканине, на рубу околу, а између њих звонца од злата околу, **34** златно звонце па нар, златно звонце па нар око руба тунике. **35** Нека је Арон носи да у њој врши службу, да се чује кад улази у светилиште пред Господа и кад излази, да не погине.

36 Направи сјајну плочицу од чистог злата и на њој, као на печату, урежи: 'Господ је свет.' **37** Привежи је плавом врпцом да стоји на турбану. Нека буде на предњој страни турбана. **38** Нека буде на Ароновом челу, и нека Арон носи преступе синова Израелових, дајући њихове свете приносе, које ће Израелови синови посвећивати. Нека му стално буде на челу, да за њих стиче Господњу милост.

39 Од финог лана исткај дугу хаљину, и од финог ланеног платна исткај турбан и појас.

40 За Аронове синове направи дуге хаљине, направи им и појасеве и капе, њима на

***28,16** Педаљ износи 22,2 центиметра. Види додатка на крају књиге. **28,19** Није познато на коју врсту драгог камена се односи хебрејски израз лешем. **28,30** Урим и Тумим су били предмети који су се користили да би се сазнало Божје мишљење о нечему.

част и за украс. **41** У њих обуци свог брата Арона и његове синове с њим, помажи их, опуномоћи их и посвети их да ми служе као свештеници. **42** Направи им панталоне од ланеног платна да им покрију голо тело. Нека буду од појаса од бутине. **43** Нека их Арон и његови синови носе кад улазе у шатор од састанка или кад прилазе олтару да служе на светом месту, да не би навукли на себе кривицу и погинули. То је трајна одредба за њега и његово потомство после њега.”

29 “Овако учини да их посветиш да ми служе као свештеници: Узми једног јунца и два овна, без мане, **2** затим бесквасни хлеб, округле бесквасне хлебове замешене с уљем и бесквасне лепиње премазане уљем. Направи их од финог пшеничног брашна. **3** Стави их у једну корпу и у њој их принеси, а уз то принеси јунца и два овна.

4 Доведи Арона и његове синове до улаза у шатор од састанка и опери их водом. **5** Затим узми одећу и обуци Арону дугу хаљину, тунику без рукава испод ефода, ефод и напрсник, и ефод притегни његовим појасом.

6 Стави му турбан на главу, а на турбан стави свети знак предања. **7** Узми уље за помазање, излиј му на главу и помажи га. **8** Затим доведи његове синове и обуци им дуге хаљине. **9** Опаши их појасевима, Арона и његове синове, и стави им капе. Нека свештенство припада њима по трајној одредби. Тако ћеш Арона и његове синове опуномоћити да служе као свештеници.

10 Затим доведи јунца пред шатор од састанка, а Арон и његови синови нека положе руке јунцу на главу. **11** Закољи јунца пред Господом, на улазу у шатор од састанка. **12** Узми мало крви од јунца и својим прстом је стави на рогове олтара, а сву осталу крв излиј на подножје олтара. **13** Узми све сало што покрива црева, сало са јетре, оба бубрега и сало што је на њима, и све то спали на олтару. **14** А месо од јунца, његову кожу и балегу спали ватром изван логора. То је жртва за грех.

15 Затим узми једног овна, па нека Арон и његови синови положе руке овну на главу. **16** Закољи овна, узми његову крв и пошкропи њом олтар са свих страна. **17** Овна исеци на комаде, опери му црева и ноге, и поређај те комаде један до другог и тако све до главе. **18** Онда целог овна спали на олтару. То је жртва паљеница Господу на угодан мирис. То је жртва која се спаљује пред Господом.

19 Затим узми другог овна, па нека Арон и његови синови положе руке овну на главу. **20** Закољи овна, узми мало његове крви и стави је на ресу Ароновог десног уха, на ресу десног уха његових синова, на палац њихове десне руке и на палац десне ноге, а осталом крвљу пошкропи олтар са свих страна. **21** Узми мало крви што је на олтару и мало уља за помазање, па пошкропи Арона и његову одећу и његове синове с њим и њихову одећу, да буду свети он и његова одећа, и његови синови с њим и њихова одећа.

22 Од овна узми сало, реп, сало што покрива црева, сало са јетре, оба бубрега и сало што је на њима и десни бут, јер је то ован који се приноси за увођење у свештеничку службу, **23** затим један округли хлеб, један округли хлеб с уљем и једну лепињу из корпе с бесквасним хлебовима која стоји пред Господом. **24** Све то стави на руке Арону и на руке његовим синовима, па их обрђи тамо и амо као обртани принос пред Господом. **25** Онда то узми из њихових руку и спали на олтару поврх жртве паљенице на угодан мирис пред Господом. То је жртва која се спаљује пред Господом.

26 Узми груди од овна принесеног за Ароново увођење у свештеничку службу, па их обрђи тамо и амо као обртани принос пред Господом. Нека то буде твој део. **27** Од овна принесеног за увођење Арона и његових синова у свештеничку службу, посвети груди које су принесене као обртани принос и бут који је принесен као посвећени део. **28** Нека то припадне Арону и његовим синовима трајним прописом који ће Израелови синови извршавати, јер је то посвећени део. То је посвећени део који ће Израелови синови давати од својих жртава захвалних као део посвећен Господу.

29 Аронова света одећа нека припадне његовим синовима после њега да у њој буду помазани и опуномоћени да служе као свештеници. **30** Седам дана нека је носи његов син који ће га наследити као свештеник и који ће улазити у шатор од састанка да служи на светом месту.

31 Узми овна који се приноси за увођење у свештеничку службу и скувај његово месо на светом месту. **32** Нека Арон и његови синови на улазу у шатор од састанка једу месо од овна и хлеб који је у корпи. **33** Нека једу оно што је послужило за њихово очишћење да буду опуномоћени да служе као свештеници и да буду посвећени. Нико из обичног народа нека то не једе, јер је свето. **34** Ако би

нешто од меса жртве која се приноси за увођење у свештеничку службу и од хлеба остало до јутра, то што је остало спали ватром. То не сме да се једе, јер је свето.

35 Арону и његовим синовима учини све како сам ти заповедио. Требаће ти седам дана да их опуномоћиш да служе као свештеници. **36** Сваког дана принеси јунца као жртву за грех ради очишћења. Очисти олтар од греха вршећи над њим обред очишћења, а затим га помажи да би га посветио. **37** Седам дана врши обред очишћења над олтаром, и посвети га, да олтар буде нешто најсветије. Ко се год дотакне олтара мора бити свет.

38 А ово приноси на олтару: два млада овна од годину дана, сваки дан без прекида. **39** Једног овна принеси ујутру, а другог овна принеси увече. **40** С првим овном принеси десетину ефе* финог брашна замешеног са четвртином ина* цеђеног маслиновог уља и жртву леваницу од четвртине ина вина. **41** Другог овна принеси увече. Принеси га као и ујутру заједно с приносом од жита и жртвом леваницом, на угодан мирис, као жртву која се спаљује пред Господом. **42** То нека се редовно приноси као жртва паљеница из нараштаја у нараштај на улазу у шатор од састанка пред Господом, где ћу се састајати с вама да тамо говорим с тобом.

43 Ту ћу се састајати са Израеловим синовима, и то ће место бити посвећено мојом славом. **44** Посветићу шатор од састанка и олтар; и посветићу Арона и његове синове да ми служе као свештеници. **45** Ја ћу пребивати међу Израеловим синовима и бићу њихов Бог. **46** И они ће знати да сам ја Господ, њихов Бог, који их је извео из египатске земље да пребива међу њима. Ја сам Господ, њихов Бог."

30 „Направи олтар за приношење када, направи га од акацијиног дрвета. **2** Нека буде четвртаст, лакат дуг и лакат широк, и два лакта висок. Рогови нека излазе из њега. **3** Горњу површину, стране и рогове обложи чистим златом. Около му направи венац од злата. **4** Направи му по две карике од злата. Причврсти их испод венца на две стране, на две супротне стране, да се кроз њих провучу полуге на којима ће се носити. **5** Полуге

направи од акацијиног дрвета и обложи их златом. **6** Олтар постави испред завесе која је пред ковчегом сведочанства, испред поклопца који је над Сведочанством, где ћу се састајати с тобом.

7 Нека Арон на њему приноси мирисни кад. Нека га приноси свако јутро кад буде припремао жишке. **8** Нека га Арон приноси и увече, кад буде палио жишке. То је кад који ће се стално приносити пред Господом кроз ваше нараштаје. **9** Не приносите на њему недозвољени кад ни жртву паљеницу ни принос од жита, и не изливајте на њему жртву леваницу. **10** Нека Арон једном у години изврши обред очишћења на његовим роговима. Једном у години с крвљу жртве за грех, која се приноси за очишћење, нека врши обред очишћења. То нека се чини кроз све ваше нараштаје. Тај олтар је нешто најсветије пред Господом."

11 Господ је још рекао Мојсију: **12** „Кад будеш пребројавао Израелове синове, да би направио попис, нека свако од њих да Господу откупнину за своју душу кад буде пописан, да их не снађе некаква невоља кад буду пописивани. **13** Ово нека да свако ко буде пописан: пола сикла према светом сиклу.* Двадесет гера су један сикал. Пола сикла нека буде прилог Господу. **14** Свако ко буде пописан, од двадесет година па навише, нека да прилог Господу. **15** Богати нека не да више, а сиромаш нека не да мање од пола сикла када даје прилог Господу да се изврши обред очишћења за ваше душе. **16** Узми од Израелових синова сребрни новац за очишћење и предај га за службу у шатору од састанка, и то нека буде спомен пред Господом за Израелове синове, за очишћење ваших душа."

17 Господ је још рекао Мојсију: **18** „Направи велику посуду за прање од бакра, с постољем од бакра. Постави је између шатора од састанка и олтара и налиј у њу воду. **19** Нека Арон и његови синови из ње перу руке и ноге. **20** Кад улазе у шатор од састанка нека се оперу водом да не погину, а исто тако и кад приступају олтару да служе и да спаљују жртву пред Господом. **21** Нека оперу руке и ноге да не погину. То нека им буде трајан пропис, њему и његовим потомцима кроз све њихове нараштаје."

22 Господ је још рекао Мојсију: **23** „Узми најбоље мирисе: петсто сикала смирне у густим капима, пола од те количине, двеста педесет сикала, мирисног цимета, двеста педесет сикала мирисног ијирота, **24** петсто сикала касије, све то према светом сиклу, и

***29,40** Ефа износи 22 литре. Ин износи 3,67 литара. Види додатка на крају књиге. **30,13** Или: „према сиклу светог места“. Тај израз може значити да се радило о стандардном тегу који се чувао у светом шатору, или се њиме желело нагласити да је тежина морала бити тачно измерена.

један ин маслиновог уља. **25** Затим од тога направи свето уље за помазање, вешто направљену мирисну мешавину. То нека буде свето уље за помазање.

26 Помажи њиме шатор од састанка и ковчег сведочанства, **27** сто и сав његов прибор, свећњак и његов прибор, кадиони олтар, **28** олтар за жртве паљенице и сав његов прибор, као и велику посуду за воду и њено постоло. **29** Посвети их да буду нешто најсветије. Ко год их дотакне мора бити свет. **30** Помажи Арона и његове синове и посвети их да ми служе као свештеници.

31 И реци Израеловим синовима: "Ово нека ми буде свето уље за помазање кроз ваше нараштаје. **32** Оно не сме да се маже по човечијем телу, нити смете да правите уље таквог састава. Оно је свето и нека вам буде свето. **33** Ко год направи такво мирисно уље и стави га на неког из обичног народа, тај нека се истреби из свог народа."

34 Господ је још рекао Мојсију: „Узми следеће мирисе: капи стакте, затим ониха, мирисног галбана и чистог тамјана. Нека све буде у једнаким деловима. **35** Од тога направи кад, вешто направљену мешавину мирисног биља, послојену, чисту, свету. **36** Нешто од тога смрви у фини прах и део тога стави пред Сведочанство у шатору од састанка, где ћу се састајати с тобом. Нека вам то буде нешто најсветије. **37** Кад, који направиш према овом саставу, не смете правити за себе. Нека ти то буде као нешто што је свето Господу. **38** Ко год направи нешто тако да му мирише, нека се истреби из свог народа."

31 Господ је затим рекао Мојсију: **2** „Ево, позвао сам по имену Веселеила, сина Урија, Оровога сина, из Јудиног племена. **3** Испунићу га Божјим Духом да би имао мудрост, разборитост и знање, и да би био вешт у разноврсним пословима, **4** да прави нацрте, да ради са златом, сребром и бакром, **5** да обрађује камење и да га умеће, и да ради с дрветом и израђује разноврсне предмете. **6** Ево, дао сам му за помоћника Елијава, Ахисамаховог сина, из Дановог племена. И све који су вешти даровао сам мудрошћу да могу направити све што сам ти заповедио: **7** шатор од састанка, ковчег за сведочанство и поклопац на њему, сав прибор за шатор, **8** сто и његов прибор, свећњак од чистог злата и сав његов прибор, кадиони олтар, **9** олтар за жртву паљеницу и сав његов прибор, велику посуду за воду и њено постоло, **10** плетену одећу и свету одећу за свештеника Арона,

одећу за његове синове да служе као свештеници, **11** уље за помазање и мирисни кад за светилиште. Нека све начине онако како сам ти заповедио."

12 Господ је још рекао Мојсију: **13** „Реци Израеловим синовима: 'Изнад свега треба да држите моје Шабате, јер је то знак између мене и вас кроз све ваше нараштаје, да бисте знали да вас ја, Господ, посвећујем. **14** Држите Шабат, јер је то за вас нешто свето. Ко га оскрнави, биће погубљен. Ако неко нешто ради на Шабат, нека се та душа истреби из свог народа. **15** Шест дана нека се ради, али седми дан је Шабат, дан потпуног одмора. То је нешто што је свето Господу. Свако ко буде радио неки посао на Шабатни дан биће погубљен. **16** Нека Израелови синови држе Шабат, нека празнују Шабат кроз све нараштаје. То је трајан савез. **17** То нека буде трајан знак између мене и Израелових синова, јер је за шест дана Господ створио небеса и земљу, а седми дан је престао да ради и одмори се."

18 Кад је Бог завршио разговор с Мојсијем на гори Синај, дао му је две плоче Сведочанства, камене плоче исписане Божјим прстом.

32 Кад је народ видео да Мојсије дуго не силази с горе, скупιο се око Арона и рекао му: „Устани и начини нам бога који ће ићи пред нама, јер не знамо шта се десило с тим Мојсијем, човеком који нас је извео из египатске земље." **2** Арон им је рекао: „Поскидајте златне минђуше са ушију ваших жена, ваших синова и ваших кћери, и донесите их мени." **3** И цео народ је поскидао златне минђуше са ушију и донео их Арону. **4** Тада је он узео злато из њихових руку, обрадио га резбарском алатком и од њега начинио ливен кип телета. А они су рекли: „Ово је твој Бог, Израеле, који те је извео из египатске земље."

5 Кад је Арон то видео, подигао је олтар испред њега. Затим је повикао: „Сутра је празник у част Господу!" **6** Тако су сутрадан устали рано и почели да приносе жртве паљенице и жртве захвалне. После тога народ је сео да једе и да пије. Затим су устали да се забављају.

7 Господ тада рече Мојсију: „Иди, сиђи, јер се искварио твој народ који си извео из египатске земље. **8** Брзо су скренули с пута за који сам им заповедио да њиме иду. Начинили су себи ливен кип телета, па му се клањају и приносе му жртве, говорећи: 'Ово је твој Бог, Израеле, који те је извео из египатске земље.'" **9** Господ још рече Мојсију:

„Погледао сам на тај народ и видим да је то непокоран народ. **10** Пусту ме сада да гнев мој плане на њих и да их истребим, а од тебе ћу начинити велик народ.“

11 А Мојсије је настојао да умилостави Господа, свој Бога, говорећи: „Госпode, зашто да се жестоко разгневиш на свој народ који си извео из египатске земље великом силом и снажном руком? **12** Зашто да Египћани кажу: ‘Са злом намером их је извео да их побије по горама и да их истреби с лица земље?’ Одрвати се од свог жестоког гнева и нека ти буде жао да нанесеш зло свом народу. **13** Сети се Аврама, Исака и Израела, својих слугу, којима си се собом заклео кад си им рекао: ‘Умножићу ваше потомство да га буде попут звезда на небесима, и сву ову земљу за коју сам говорио даћу вашем потомству као трајан посед.’“

14 И Господ је зажалио што је рекао да ће нанети зло свом народу.

15 После тога Мојсије се окренуо и сишао с горе носећи у рукама две плоче Сведочанства, плоче исписане с обе стране. Биле су исписане и с једне и с друге стране. **16** Плоче су биле Божје дело, и натпис је био Божји натпис урезан на плоче. **17** А Исус је чуо буку народа који је викао, па је рекао Мојсију: „Из логора се чују звуци рата.“ **18** Али он је рекао: „Није то песма о моћним делима, нити је то песма због пораза, другачију песму ја чујем.“

19 И чим се Мојсије приближио логору и видео теле и игру, жестоко се разгневио и одмах је бацио из руку плоче и разбио их у подножју горе. **20** Затим је узео теле које су они начинили, спалио га ватром и смрвио га у прах. Онда је прах просуо по води и натерао Израелове синове да је пију. **21** После тога Мојсије је рекао Арону: „Шта ти је овај народ учинио да си на њега свалио тако велики грех?“ **22** Арон је одговорио: „Немој се тако жестоко гневити, мој господару. И сам добро знаш какав је овај народ, да је склон злу. **23** Они су ми рекли: ‘Начини нам бога који ће ићи пред нама, јер не знамо шта се десило с тим Мојсијем, човеком који нас је извео из египатске земље.’ **24** А ја сам им рекао: ‘Ко има злата нека га скине са себе и донесе ми.’ И ја сам га бацио у ватру и изашло је ово теле.“

25 Мојсије је видео да је народ постао разуздан, јер им је Арон дозволио да се разуздају, на срамоту пред својим противницима. **26** Тада је Мојсије стао на врата логора и рекао: „Ко је на Господњој страни, к мени!“ И сви Левијеви синови почели су да се ску-

пљају око њега. **27** Он им затим рече: „Овако каже Господ, Израелов Бог: ‘Нека свако припаше свој мач уз бок и прође кроз логор од врата до врата, па нека убије сваки свог брата, сваки свог ближњег и сваки свог друга.’“ **28** И Левијеви синови учинили су како им је Мојсије рекао, тако да је тог дана погинуло од народа око три хиљаде људи. **29** Тада је Мојсије рекао: „Ојачајте данас своје руке да служите Господу, јер се сваки од вас бори против свог сина и против свог брата, да би вам он данас дао благослов.“

30 Сутрадан Мојсије рече народу: „Ви сте починили велики грех. Ја ћу сада ићи горе к Господу. Можда ћу моћи да добијем опроштај за ваш грех.“ **31** Тако се Мојсије вратио Господу и рекао: „Ах, овај народ је починио велики грех, јер су начинили себи бога од злата! **32** Кад би им сада опростио њихов грех... А ако нећеш, молим те, избриши ме из своје књиге коју си написао.“ **33** А Господ рече Мојсију: „Онога ко ми згреси, њега ћу избрисати из своје књиге. **34** А сад иди и води тај народ куда сам ти рекао. Ево, мој анђео ће ићи пред тобом. Али онг дана када будем кажњавао, сигурно ћу их казнити због њиховог греха.“ **35** И Господ је ударио народ помором јер су начинили теле, које је Арон направио.

33 Господ је још рекао Мојсију: „Иди, крени одавде, ти и народ који си извео из египатске земље, у земљу за коју сам се заклео Авраму, Исаку и Јакову: ‘Твом потомству ћу је дати.’ **2** Послаћу пред тобом анђела и истраћу Хананце, Амореје, Хетеје, Ферезеје, Јевеје и Јевусеје. **3** Иди у земљу у којој тече мед и млеко. Ја нећу ићи с вама зато што сте ви непокоран народ, да вас путем не истребим.“

4 Кад је народ чуо те страшне речи, почео је да јадикује. Нико није ставио на себе свој накит. **5** Господ је рекао Мојсију: „Реци Израеловим синовима: ‘Ви сте непокоран народ. Кад бих само један час дошао међу вас, истребио бих вас. Зато сада скините са себе сав накит да видим шта ћу учинити с вама.’“ **6** Тако су Израелови синови поскидали са себе свој накит на гори Хорив и више га нису носили.

7 А Мојсије је узео шатор и разапео га изван логора, далеко од логора, и назвао га „шатор од састанка“. Ко год је хтео да нешто пита Господа, отишао би до шатора од састанка, који је био изван логора. **8** Кад год би Мојсије пошао у шатор, цео би народ устао. Свако би стајао на улазу у свој шатор и гле-

дао за Мојсијем све док он не би ушао у шатор. **9** А кад год би Мојсије ушао у шатор, стуб од облака би сишао и стајао на улазу у шатор док је Бог разговарао с Мојсијем. **10** И цео народ би видео стуб од облака како стоји на улазу у шатор, и тада би цео народ устао и свако би се поклатио на улазу у свој шатор. **11** А Господ би разговарао с Мојсијем лицем у лице, баш као што човек разговара са својим ближњим. Затим би се Мојсије враћао у логор, а његов слуга Исус, Навинов син, његов помоћник, не би излазио из шатора.

12 Мојсије рече Господу: „Ево, ти ми кажеш: 'Води овај народ', али ниси ми објавио кога ћеш послати са мном. Још си ми рекао: 'Знам те по имену и нашао си милост у мојим очима.' **13** Зато те сада молим, ако сам нашао милост у твојим очима, обзнани ми своје путеве, да бих те упознао и да бих нашао милост у твојим очима. И сети се да је овај народ твој народ.” **14** А он му рече: „Ја ћу лично поћи с тобом и даћу ти да одговориш.” **15** На то му он рече: „Ако ти лично не пођеш с нама, немој ни да нас водиш одавде. **16** По чему ће се знати да сам нашао милост у твојим очима, ја и твој народ? Зар не по томе да ти идеш с нама, да се ја и твој народ разликујемо од свих других народа који су на лицу земље?”

17 А Господ одговори Мојсију: „И ово о чему си говорио ја ћу учинити, јер си нашао милост у мојим очима и знам те по имену.”

18 На то Мојсије рече: „Молим те, дај ми да видим твоју славу.” **19** А он му одговори: „Учинићу да сва моја доброта прође испред твог лица и пред тобом ћу објавити име Господње. Смиволаћу се ономе коме желим да се смилујем, и показаћу милосрђе ономе коме желим да покажем милосрђе.” **20** Затим рече: „Али не можеш видети моје лице, јер човек не може мене видети и остати жив.”

21 Господ још рече: „Ево места код мене, стани на стену. **22** Док моја слава буде пролазила, ставићу те у пукотину у стени и заклопићу те својом руком док не прођем. **23** После тога ћу склонити своју руку и видећеш ме с леђа. Али моје лице не може се видети.”

34 Затим је Господ рекао Мојсију: „Исклеси себи две камене плоче, као што су биле оне прве, а ја ћу на тим плочама написати речи које су биле на првим плочама, које си разбио. **2** И буди спреман да се рано ујутру попнеш на гору Синај и да тамо станеш пред мене наврх горе. **3** Али нека се нико други не пење с тобом и нека се нико не види на

целој гори. Ни овце ни говеда нека не пасу близу горе.”

4 Тако је Мојсије исклесао две камене плоче као што су биле оне прве. И устао је рано ујутру и попео се на гору Синај, као што му је Господ заповедио, а у рукама је носио две камене плоче. **5** А Господ је сишао у облаку, стао тамо поред њега и објавио име Господње. **6** И Господ је прошао испред његовог лица објављујући: „Господ, Господ, Бог милосрдан и милостив, спор на гнев и пун добротe и истине, **7** који чува своју милост за хиљаде, опрашта преступе, кривицу и грехе, али не правда кривога, који походи преступе очева на синовима и на унуцима, до трећег и до четвртог нараштаја.”

8 Мојсије се брзо поклатио све до земље и пао ничице. **9** Затим је рекао: „Госпoде, ако сам нашао милост у твојим очима, молим те, Госпoде, пођи с нама, иако је то непокоран народ. Опрости нам наше преступе и наше грехе и узми нас да будемо твоји.” **10** А он је одговорио: „Ево, ја склапам савез с вама. Пред целим твојим народом учинићу чуда каква се никада нису десила нигде на земљи и ни у једном народу. Цео народ међу којим живиш видеће шта Господ чини, јер ћу с тобом учинити нешто застрашујуће.

11 А ти држи оно што ти данас заповедам. Ево, отераћу испред тебе Амореје, Хананце, Хетеје, Ферезеје, Јевеје и Јевусеје. **12** Чувај се да не склопиш савез са становницима земље у коју идеш, да то не буде замка међу вама. **13** Него срушите њихове олтане и оборите њихове обредне стубове и посеците њихова обредна дебла. **14** Не клањај се другом богу, јер је Господ Бог који тражи да се оданост исказује искључиво њему. **15** Не склапај савез са становницима те земље, јер кад буду обожавали своје богове и приносили жртве својим боговима, позваће и тебе, па ћеш и ти јести од њихове жртве. **16** Онда ћеш узимати њихове кћери за своје синове, и њихове кћери ће обожавати своје богове па ће навести и твоје синове да обожавају њихове богове.

17 Не прави себи ливене богове.

18 Држи Празник бесквасних хлебова. Седам дана једи бесквасни хлеб, као што сам ти заповедио, у прописано време у месецу авиву, јер си у месецу авиву изашао из Египта.

19 Сваки првенац припада мени, а и свако прворођено мушко од твоје крупне и ситне стоке. **20** Прворођено од магарца откупи ситном стоком. Ако га не откупиш, сломи му врат. Сваког првенца од својих синова отку-

пи. Нико да не долази пред мене празних руку.

21 Шест дана ради, а седмог дана држи Шабат. И у време орања и у време жетве држи Шабат.

22 Слави Празник седмица приносећи првине од пшеничне жетве, и Празник бербе на крају године.

23 Три пута у години сви мушкарци нека се покажу пред Господом, Израеловим Богом.

24 Јер ћу отерати народе испред тебе и проширићу твоје границе. Нико неће пожелети твоју земљу кад три пута у години будеш ишао да видиш лице Господа, свог Бога.

25 Крв од моје жртве не приноси с оним што у себи има квасца. Жртва принесена за празник Пасхе нека не остане преко ноћи до јутра.

26 Најбоље од првина са своје земље доноси у дом Господа, свог Бога.

Не кувај јаре у млеку његове мајке."

27 Господ је још рекао Мојсију: „Запиши себи ове речи, јер на темељу ових речи склапам савез с тобом и с Израелом.” **28** Мојсије је тамо остао с Господом четрдесет дана и четрдесет ноћи. Нити је јео хлеба нити је пио воде. И Бог је написао на плоче речи савеза, Десет заповести.*

29 Затим је Мојсије сишао са горе Синај, држећи у руци две плоче Сведочанства. Мојсије није знао да му кожа на лицу зрачи светлошћу због тога што је разговарао с Богом. **30** Кад су Арон и сви Израелови синови угледали Мојсија и видели да му кожа на лицу зрачи светлошћу, плашили су се да му приђу.

31 Зато их је Мојсије позвао. Тада су Арон и сви поглавари збора дошли к њему и Мојсије је разговарао с њима. **32** После тога су му приступили сви Израелови синови, и он је почео да им преноси све заповести које му је Господ дао на гори Синај. **33** Кад би Мојсије завршио разговор с њима, преко лица би ставио платно. **34** А кад би Мојсије улазио пред Господа да с њим разговара, скинуо би платно док опет не би изашао. И он је излазио и говорио Израеловим синовима оно што му је било заповеђено. **35** Израелови синови су видели како кожа на Мојсијевом лицу зрачи светлошћу. Мојсије је тада опет стављао платно на лице, док не би ушао да разговара с Богом.

35 Касније је Мојсије сазвао цео збор Израелових синова и рекао им: „Ово су речи

које је Господ заповедио да их извршавају: **2** Шест дана нека се ради, али седми дан нека вам буде свет, нека то буде Шабат, дан потпуног одмора посвећен Господу. Ко год буде нешто радио тог дана нека се погуби. **3** На Шабатни дан не ложите ватру у својим домовима."

4 Мојсије је још рекао целом збору Израелових синова: „Ово је реч коју је Господ заповедио: **5** 'Скупите међу собом прилог за Господа. Свако ко је спремног срца нека донесе као прилог Господу злато, сребро, бакар, **6** плаво предииво, вуну пурпурне боје, скерлетну тканину, фино ланено платно, козју длаку, **7** црвено обојене овнујске коже, коже од јазавца, акацијино дрво, **8** уље за осветљење, балзам за уље за помазање и за мирисни кад, **9** ониково камење и друго камење за уметање у ефод и у напрсник.

10 Нека сви они међу вама који су вешти дођу и направе све што је Господ заповедио: **11** свети шатор и његов покривач, куке, оквире, пречаге, стубове и његова постоља, **12** ковчег и његове полуге, поклопац и преградну завесу, **13** сто, његове полуге, сав његов прибор и хлеб који ће се стављати пред Бога, **14** свећњак за осветљење, његов прибор, његове жишке и уље за осветљење, **15** кадиони олтар и његове полуге, уље за помазање и мирисни кад, завесу на улазу у шатор, **16** олтар за жртву паљеницу с његовом бакарном решетком, његове полуге и сав његов прибор, велику посуду за воду и њено постоље, **17** завесе за двориште, стубове и постоља, завесу на улазу у двориште, **18** клинове за шатор, клинове за двориште и њихова ужа, **19** плетену одећу за служење у светилишту, свету одећу за свештеника Арона и одећу за његове синове да служе као свештеници."

20 Тако је цео збор Израелових синова отишао од Мојсија. **21** Затим су сви које је срце навело, сви који су то желели, дошли и донели прилог Господу за изградњу шатора од састанка, за сву службу у њему и за свету одећу. **22** Долазили су и мушкарци и жене, сви који су били спремног срца. Доносили су украсне копче, минђуше, прстење и женски накит, разноврсне предмете од злата - сви који су Господу посветили принос у злату. **23** И сви они код којих се нашло плавог предиива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине, финог ланеног платна, козје длаке, црвено обојених овнујских кожа и кожа од јазавца, доносили су оно што су имали. **24** Сви они који су прилагали сребро и бакар доносили су прилог Господу. И сви код којих се

*34,28 Дословно: „Десет говора“.

нашло акацијиног дрвета, за сваки посао у служби, доносили су га.

25 Све веште жене преле су својим рукама и доносиле оно што су испреле: плаво предиво, вуну пурпурне боје, скерлетну тканину и фино ланено платно. **26** Све веште жене које је срце подстакло преле су козју длаку.

27 Поглавари су доносили ониксово камење и друго камење за уметање у ефод и у напрсник, **28** балзам и уље за осветљење, за помазање и за мирисни кад. **29** Сви мушкарци и све жене које је срце подстакло да донесу нешто за сав посао који је Господ преко Мојсија заповедио да се уради, учинили су то. Израелови синови су доносили добровољни принос Господу.

30 Затим је Мојсије рекао Израеловим синовима: „Ево, Господ је позвао по имену Веселеила, сина Урија, Оровог сина, из Јудиног племена. **31** Он га је напунио Божјим Духом да би имао мудрост, разборитост и знање и да би био вешт у разноврсним пословима, **32** да прави нацрте, да ради са златом, сребром и бакром, **33** да обрађује камење и да га умеће, и да ради с дрветом и вешто израђује разноврсне предмете. **34** Дао му је способност да поучава друге, њему и Елијаву, Ахисамаховом сину, из Дановог племена. **35** Обдарио их је вештином да раде сваки посао, да везу, да ткају плаво предиво, вуну пурпурне боје, скерлетну тканину и фино ланено платно, да раде на разбоју, да знају радити сваки посао и правити нацрте.”

36 „Веселеило нека ради, а с њим и Елијав и сви вешти људи који имају мудро срце и којима је Господ дао мудрост и разборитост за те ствари, да би знали да раде све послове у светој служби тачно онако како је Господ заповедио.”

2 Мојсије је позвао Веселеила и Елијава и све веште људе које је Господ обдарио мудрошћу, све које је срце подстакло да се прихвате посла и да га ураде. **3** Они су од Мојсија узели све прилоге које су Израелови синови донели да би се обавио посао у светој служби. Али су се сваког јутра и даље доносили добровољни приноси.

4 И сви вешти људи који су радили сав тај свети посао долазили су један за другим са свог посла који су обављали, **5** и говорили су Мојсију: „Народ доноси много више него што треба за дело које је Господ заповедио да се уради.” **6** Зато је Мојсије заповедио да објаве по логору: „Мушкарци и жене! Немојте више ништа да израђујете за свети прилог.” Тако народу више нису дали да ишта

доноси. **7** Свега је било више него довољно да се уради сав посао.

8 Највештији људи међу онима који су радили тај посао направили су свети шатор од десет комада шаторског платна од фино испреденог лана, плавог предива, вуне пурпурне боје и скерлетне тканине. Он је на њима извезао херувиме. **9** Дужина сваког комада била је двадесет и осам лаката, а ширина четири лакта. Сва шаторска платна била су исте мере. **10** Затим је саставио пет комада један с другим, а и других пет комада саставио је један с другим. **11** После тога је направио петље од плавог предива на крају задњег шаторског платна у једном низу, на месту где се низови спајају. То исто је урадио на крају задњег шаторског платна у другом низу, на месту где се низови спајају. **12** Направио је педесет петљи на крају једног низа и педесет петљи на крају другог низа, на месту где се низови спајају, тако да петље стоје једна према другој. **13** На крају је направио педесет кука од злата и кукама је саставио низове један с другим, тако да је шатор био једна целина.

14 Затим је направио шаторска платна од козје длаке да се њима прекрије шатор. Направио је једанаест комада таквог платна. **15** Дужина сваког комада била је тридесет лаката, а ширина четири лакта. Тих једанаест комада шаторског платна били су исте мере. **16** Затим је саставио пет комада засебно и осталих шест комада засебно. **17** Потом је направио педесет петљи на крају задњег комада у једном низу, на месту где се низови спајају, и педесет петљи на крају задњег комада у другом низу, да се низови саставе. **18** После тога је направио педесет кука од бакра да се та платна саставе у једну целину.

19 Затим је направио и покривач за шатор од црвено обојених овнујских кожа, а преко тога покривач од кожа јазавца.

20 Затим је за шатор направио оквире од акацијиног дрвета, који стоје усправно. **21** Дужина сваког оквира била је десет лаката, а ширина лакат и по. **22** Сваки оквир је имао два клина један поред другог. Тако је направио на свим оквирима за шатор. **23** Направио је оквире за шатор, двадесет оквира за јужну страну која гледа према Негеви. **24** Направио је четрдесет постоља од сребра испод двадесет оквира, два постоља испод једног оквира с његова два клина, и тако редом по два постоља испод сваког оквира с његова два клина. **25** И за другу страну шатора, за северну страну, направио је двадесет

сет оквира **26** и њихових четрдесет постоља од сребра, два постоља испод једног оквира, и тако редом по два постоља испод сваког оквира.

27 За задњу страну шатора, за западну страну, направио је шест оквира. **28** А два оквира је направио као угаоне стубове шатора на два задња угла. **29** Они су при дну били удвостручени и оба су била удвостручена све до врха, до прве карике. Тако је направио оба, да чине два угаона стуба. **30** Тако је било укупно осам оквира с њихових шеснаест постоља од сребра, по два постоља испод сваког оквира.

31 Затим је направио пречаге од акацијиног дрвета, пет за оквире с једне стране шатора, **32** а пет пречага за оквире с друге стране шатора и пет пречага за оквире на задњем делу шатора, на западној страни. **33** Онда је направио средњу пречагу да пролази преко средине тих оквира од једног краја до другог. **34** Оквире је обложио златом и направио им је карике од злата кроз које се пречаге провлаче, а затим је и пречаге обложио златом.

35 Направио је завесу од плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. На њој је извезао херувиме. **36** За њу је направио четири стуба од акацијиног дрвета и обложио их златом. Њихове кукe биле су од злата, а од сребра им је излио четири постоља. **37** За улаз у шатор направио је завесу исткану од плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана, **38** и за њу је направио пет стубова с кукама. Врхове стубова и њихове споне обложио је златом, а пет њихових постоља било је од бакра.

37 Веселеило је направио ковчег од акацијиног дрвета, два и по лакта дуг, лакат и по широк и лакат и по висок. **2** Обложио га је чистим златом изнутра и споља, а око врха направио му је венац од злата. **3** После тога је салио за њега четири карике од злата изнад његове четири ноге, две карике с једне стране и две карике с друге стране. **4** Затим је направио полуге од акацијиног дрвета и обложио их златом. **5** Онда је полуге провукао кроз карике с обе стране ковчег тако да ковчег може да се носи.

6 Направио је и поклопац од чистог злата, два и по лакта дуг и лакат и по широк. **7** Затим је направио два херувима од злата. Израдио их је од кованог злата на оба краја поклопца. **8** Један херувим је био на једном крају, а други на другом крају. Направио је

херувиме на оба краја поклопца. **9** Херувими су имали два крила раширена увис, и заклањали су поклопац својим крилима, лицем окренути један према другом. Лица херувима гледала су према поклопцу.

10 Направио је сто од акацијиног дрвета, два лакта дуг, лакат широк и лакат и по висок. **11** Онда га је обложио чистим златом и около му је направио венац од злата. **12** Затим му је около направио оквир широк један длан, и око тог оквира направио је венац од злата. **13** Надаље, салио му је четири карике од злата и ставио те карике на четири угла где су четири ноге. **14** Карике су биле уз сам оквир, као држачи за полуге, да би се сто могао носити. **15** Онда је направио полуге од акацијиног дрвета и обложио их златом, да се помоћу њих носи сто. **16** После тога је од чистог злата направио прибор који је на столу, посуде, чаше, бокале и чиније којима ће се изливати жртве леванице.

17 Затим је направио свећњак од чистог злата. Свећњак је био искован. Његов стуб, затим гране, чашице, пупољци и цветови излазили су из њега. **18** Шест грана излазило је из његовог стуба, три гране свећњака с једне стране, а три гране свећњака с друге стране. **19** Три чашице у облику бадемовог цвета, с пупољцима и цветовима наизменично, биле су на свакој грани с једне стране, а три чашице у облику бадемовог цвета, с пупољцима и цветовима наизменично, на свакој грани с друге стране. Тако је било на свих шест грана које су излазиле из свећњака. **20** А на стубу свећњака биле су четири чашице у облику бадемовог цвета, с пупољцима и цветовима наизменично. **21** Један пупољак је био испод две гране које су излазиле из њега, један пупољак је био испод друге две гране које су излазиле из њега и један пупољак је био испод две последње гране које су излазиле из њега, јер је шест грана излазило из свећњака. **22** Њихови пупољци и њихове гране излазили су из њега. Све то било је исковано у једном комаду, од чистог злата. **23** Затим је од чистог злата направио седам светиљки, машице и пелеонице. **24** Свећњак и сав његов прибор направио је од таланта чистог злата.

25 Онда је направио четвртаст кадиони олтар од акацијиног дрвета, лакат дуг и лакат широк, и два лакта висок. Рогови су излазили из њега. **26** Затим је горњу површину, стране и рогове обложио чистим златом, а около му је направио венац од злата. **27** Направио му је и две карике од злата испод венца на две стране, на две супротне

стране, да се кроз њих провуку полуге на којима ће се носити. **28** После тога је направио полуге од акацијиног дрвета и обложио их златом. **29** Направио је и свето уље за помазање и чисти, мирисни кад.

38 Затим је од акацијиног дрвета направио олтар за жртву паљеницу. Био је четвртаст, пет лаката дуг и пет лаката широк, и три лакта висок. **2** Онда је на његова четири угла направио рогове. Рогови су излазили из њега. Затим га је обложио бакром. **3** После тога је направио сав прибор за олтар, лонце, лопате, чиније, виљушке и пепеонице. Сав његов прибор направио је од бакра. **4** Потом је направио решетку за олтар, мрежу од бакра, испод његовог руба, тако да буде на средини олтара. **5** Онда је салио четири карике и причврстио их на четири угла близу бакарне решетке, да се кроз њих провуку полуге. **6** После тога је направио полуге од акацијиног дрвета и обложио их бакром. **7** Онда је полуге провукао кроз карике с обе стране олтара, да може да се носи. Направио га је од дасака, а изнутра је био шупаљ.

8 Затим је направио велику посуду за воду од бакра с постолем од бакра, користећи при томе огледала* која су жене доносиле на улаз шатора од састанка.

9 Направио је и двориште. На јужној страни која гледа према Негеви, завесе за двориште биле су од фино испреденог лана, сто лаката у дужину. **10** Његових двадесет стубова и двадесет постоља били су од бакра. Клинови на стубовима и њихове споне били су од сребра. **11** И на северној страни завесе су биле дуге сто лаката. Њихових двадесет стубова и двадесет постоља били су од бакра. Клинови на стубовима и споне били су од сребра. **12** Завесе са западне стране биле су педесет лаката дуге, са десет стубова и десет постоља. Клинови на стубовима и споне били су од сребра. **13** Источна страна, према изласку сунца, била је дуга педесет лаката. **14** Завесе с једне стране улаза биле су петнаест лаката дуге, са три стуба и три постоља. **15** А тако и с друге стране, дакле, и с једне и с друге стране улаза у двориште, завесе су биле дуге петнаест лаката, са три стуба и три постоља. **16** Све завесе око дворишта биле су од фино испреденог лана. **17** Постоља за стубове била су од бакра. Клинови на стубовима и споне били су од сребра, а врхови стубова били су обложени среб-

ром. Сви дворишни стубови имали су сребрене спојнице.

18 Завеса на улазу у двориште била је истакана од плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. Била је дуга двадесет лаката и висока пет лаката, по целој ширини, исто као и друге завесе за двориште. **19** Његова четири стуба и четири постоља били су од бакра. Клинови су били од сребра, главе стубова биле су обложене сребром, а и споне су им биле од сребра. **20** Сви клинови за шатор и за двориште унаококо били су од бакра.

21 Ово је попис ствари за шатор, шатор Сведочанства, који су на Мојсијеву заповест саставили Левити у својој служби под вођством Итамара, сина свештеника Арона. **22** Веселеито, син Урија, Оровог сина, из Јудиног племена, урадио је све што је Господ заповедио Мојсију. **23** С њим је био Елијав, Ахисамахов син, из Дановог племена, занатлија вешт везељу и ткању плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино ланеног платна.

24 Количина злата које је било употребљено за овај посао, за све радове око светог места, износила је исто колико и количина злата од обртаног приноса, двадесет девет таланата и седамсто тридесет сикала према светом сиклу.* **25** А сребра добијеног од оних који су били пописани у збору било је сто таланата и хиљаду седамсто седамдесет и пет сикала према светом сиклу. **26** Пола сикла по особи, то јест пола сикла према светом сиклу, за сваког ко је био пописан, од двадесет година па навише, а којих је укупно било шесто три хиљаде петсто и педесет.

27 Сто таланата сребра отишло је за саливање постоља за свето место и постоља за завесу. За сто постоља утрошено је сто таланата, по талант за постоље. **28** Од хиљаду седамсто седамдесет и пет сикала направио је клинове за стубове, обложио њихове врхове и саставио их.

29 Бакра од обртаног приноса било је седамдесет таланата и две хиљаде четристо сикала. **30** Од њега је направио постоља за улаз у шатор од састанка, бакарни олтар, бакарну решетку и сав прибор за олтар, **31** затим постоља око дворишта, постоља на улазу у двориште, све клинове за шатор и све клинове око дворишта.

39 Од плавог предива, вуне пурпурне боје и скерлетне тканине направили су плетену одећу за службу на светом месту. Напра-

***38,8** Радило се о огледалима од угљачаног метала. **38,24** Види додаток на крају књиге.

вили су свету одећу за Арона, као што је Господ заповедио Мојсију.

2 Направио је ефод од злата, плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. **3** Затим су од златних плоча исковали танке листове, које је он изрезао на нити да би их увезао у плаво предиво, вуну пурпурне боје, скерлетну тканину и фино испредени лан. **4** За ефод су направили нараменице које су биле спојене с њим. Ефод је био састављен на своја два краја. **5** Појас на њему, којим се опасује, био је израђен од истог материјала: од злата, плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана, као што је Господ заповедио Мојсију.

6 Затим су у оквиру од злата уковали камење оникса. На њима су, као што се урезује на печату, била урезана имена Израелових синова. **7** Он их је причврстио на нараменице ефода да буду спомен-камење Израеловим синовима, као што је Господ заповедио Мојсију. **8** Затим је направио напрсник да буде вешто извезен, и израдио га је као и ефод: од злата, плавог предива, вуне пурпурне боје, скерлетне тканине и фино испреденог лана. **9** Он је био четвртаст кад се пресавије. Направили су напрсник који је, кад се пресавије, био педаљ дуг и педаљ широк. **10** У њега су уметнули четири реда камења. У првом реду били су рубин, топаз и смарагд. **11** У другом реду тиркиз, сафир и јаспис. **12** У трећем реду лешем,* ахат и аметист. **13** А у четвртм реду хризолит, оникс и жад. Они су у златним оквирима били учвршћени на својим местима. **14** Тих каменова било је колико и имена Израелових синова. Било их је дванаест, колико и њихових имена, а на сваком је, као на печату, било урезано име једног од дванаест племена.

15 На напрснику су направили плетене ланчиће од чистог злата, плетене као уже. **16** Затим су направили два оквира од злата и два прстена од злата, и та два прстена причврстили су за два краја напрсника. **17** После тога су провукли две плетене узице од злата кроз та два прстена на крајевима напрсника. **18** Два краја двеју узица провукли су кроз два оквира. Онда су их причврстили за нараменице ефода на његовој предњој страни. **19** Потом су направили два прстена од злата и причврстили их за два краја напрсника, на његов унутрашњи руб који је окренут према ефоду. **20** Онда су направи-

ли још два прстена од злата и причврстили их за доњи крај двеју нараменица ефода, близу места где је ефод састављен, изнад појаса од ефода. **21** На крају су напрсник кроз његове прстенове плавом врпцом везали за прстенове на ефоду, тако да напрсник стоји изнад појаса од ефода и да се не одваја од ефода, као што је Господ заповедио Мојсију.

22 Затим је направио тунику без рукава испод ефода, сав исткан од плавог предива. **23** У средини тунике био је отвор, као отвор на оклопу. Тај отвор је околу имао руб да се не поцепа. **24** Онда су на рубу тунике направили нарове од плавог предива, вуне пурпурне боје и скерлетне тканине, упредених заједно. **25** Надаље, направили су звонца од чистог злата и та звонца су причврстили између нарова, око руба тунике, између нарова, **26** звонце па нар, звонце па нар око руба тунике у којој се вршила служба, као што је Господ заповедио Мојсију.

27 Затим су Арону и његовим синовима направили дуге хаљине исткане од финог ланеног платна, **28** турбан од финог ланеног платна, панталоне од фино испреденог лана, **29** и појас исткан од фино испреденог лана, плавог предива, вуне пурпурне боје и скерлетне тканине, као што је Господ заповедио Мојсију.

30 На крају су од чистог злата направили сјајну плочицу и на њој су, као што се урезује на печату, урезали натпис: „Господ је свет.“ **31** Онда су на њу причврстили врпцу од плавог предива да би је тако везали за турбан, као што је Господ заповедио Мојсију.

32 Тако је завршен сав посао око шатора, шатора од састанка. Израелови синови учили су све онако како је Господ заповедио Мојсију. Учинили су управо тако.

33 И донели су Мојсију свети шатор, покривач за шатор и сав његов прибор, његове куке, оквири, пречаге, стубове и постоља, **34** и покривач од црвено обојених овнујских кожа, покривач од кожа јазавца, преградну завесу, **35** ковчег сведочанства, његове полуге и поклопац, **36** сто, сав његов прибор и хлеб који ће се стављати пред Бога, **37** свећњак од чистог злата, његове светилке поређане у низ, и сав његов прибор и уље за осветљење, **38** олтар од злата, уље за помазање, мирисни кад, завесу на улазу у шатор, **39** олтар од бакра с његовом решетком од бакра, његове полуге и сав његов прибор, велику посуду за воду и њено постоље, **40**

*39,12 Види фусноту за 2. Мојсијеву 28,19.

завесе за двориште, његове стубове и постоља, завесу на улазу у двориште, његова ужа и клинове и сав прибор за службу у шатору, шатору од састанка, **41** плетену одећу за служење у светилишту, свету одећу за свештеника Арона и одећу за његове синове да служе као свештеници.

42 Све како је Господ заповедио Мојсију, тако су Израелови синови обавили сав тај посао. **43** И Мојсије је прегледао све што је направљено, и видео је да су урадили управо онако како је Господ заповедио, тако су урадили. И Мојсије их је благословио.

40 Господ је рекао Мојсију: **2** „Првог месеца, првог дана у месецу, подигни шатор, шатор од састанка. **3** У њега постави ковчег сведочанства и завесом спречи приступ ковчегу. **4** Унеси сто и на њега постави оно што иде уз њега. Унеси свећњак и упали жишке на њему. **5** Стави златни олтар за кад испред ковчегу сведочанства и окачи завесу на улазу у шатор.

6 Стави олтар за жртве паљенице испред улаза у шатор, шатор од састанка, **7** а између шатора од састанка и олтара постави велику посуду и налиј у њу воду. **8** Около направи двориште и стави завесу на улазу у двориште. **9** Узми уље за помазање и помажи шатор и све што је у њему, и посвети њега и сав његов прибор, да буде свет. **10** Затим помажи олтар за жртве паљенице и сав његов прибор и посвети олтар, да олтар буде нешто најсветије. **11** Помажи велику посуду за воду и њено постоље и посвети је.

12 Затим доведи Арона и његове синове на улаз у шатор од састанка и опери их водом. **13** Обуци Арону свету одећу, помажи га и посвети га да ми служи као свештеник. **14** После доведи његове синове и обуци им дуге хаљине. **15** Помажи их као што си помазао и њиховог оца, да ми служе као свештеници. Њихово помазање нека служи као трајна свештеничка служба кроз њихове будуће нараштаје.”

16 Мојсије је учинио све како му је Господ заповедио. Учинио је управо тако.

17 Тако је првог месеца друге године, првог дана у месецу, свети шатор био подигнут. **18** Кад је Мојсије подизао шатор, наместио је његова постоља, поставио оквире, провукао пречаге и подигао стубове. **19** Затим је над шатором разапео доњи покривач, а преко њега је ставио горњи покривач, као што је Господ заповедио Мојсију.

20 После тога узео је Сведочанство и ставио га у ковчег, провукао полуге на ковчегу

и ставио поклопац одозго на ковчег. **21** Онда је унео ковчег у шатор, окачио преградну завесу и спречио приступ ковчегу сведочанства, као што је Господ заповедио Мојсију.

22 Затим је поставио сто у шатору од састанка на северној страни шатора, изван завесе, **23** и на њему је поставио хлеб пред Господом, као што је Господ заповедио Мојсију.

24 Онда је поставио свећњак у шатор од састанка испред стола, на јужној страни шатора. **25** И упалио је жишке пред Господом, као што је Господ заповедио Мојсију.

26 Затим је поставио златни олтар у шатору од састанка пред завесом, **27** да би на њему приносио мирисни кад, као што је Господ заповедио Мојсију.

28 На крају је окачио завесу на улазу у шатор.

29 Пред улазом у шатор, шатор од састанка, поставио је олтар за жртве паљенице да би на њему приносио жртве паљенице и приносе од жита, као што је Господ заповедио Мојсију.

30 Затим је поставио велику посуду између шатора од састанка и олтара и налио је у њу воду за прање. **31** Мојсије, Арон и његови синови опрали су руке и ноге водом из ње. **32** Прали су се кад су улазили у шатор од састанка и кад су прилазили олтару, као што је Господ заповедио Мојсију.

33 На крају је направио двориште око шатора и олтара и окачио завесу на улазу у двориште.

Тако је Мојсије завршио тај посао. **34** Тада је облак покрио шатор од састанка и Господња слава испунила је шатор. **35** Мојсије није могао да уђе у шатор од састанка зато што је над њим стајао облак и Господња слава испунила је шатор.

36 Све време њиховог путовања, кад год би се облак подигао са шатора, Израелови синови би кренули на пут. **37** Али ако се облак не би подизао, тада ни они не би кренули све до дана док се облак не подигне. **38** Јер све време њиховог путовања Господњи облак је био над шатором дању, а ноћу је над њим била ватра пред очима целом Израеловом дому.

ТРЕЋА КЊИГА МОЈСИЈЕВА

ИЛИ

И ГОСПОД ЈЕ ПОЗВАО*

Писац: Мојсије

Место писања: Пустинја

Писање завршено: око 1512. пре н. е.

Обухвата време: један месец (1512. пре н. е.)

1 И Господ је позвао Мојсија и рекао му из шатора од састанка: **2** „Кажи Израеловим синовима и реци им: ‘Ако неко од вас жели да принесе Господу жртву од стоке, нека принесе жртву од крупне или од ситне стоке.

3 Ако за жртву паљеницу приноси нешто од крупне стоке, нека принесе мушко, без мане. Нека га драге воље принесе пред Господом на улазу у шатор од састанка. **4** Нека положи руку на главу жртве паљенице, и она ће му бити милостиво примљена за његово очишћење.

5 Онда нека се јунац закоље пред Господом. А Аронови синови, свештеници, нека принесу крв и нека одозго са свих страна крвљу пошкропе олтар који је на улазу у шатор од састанка. **6** А жртва паљеница нека се одере и исече на комаде. **7** Нека Аронови синови, свештеници, запале ватру на олтару и на ватру наслажу дрва. **8** Затим нека Аронови синови, свештеници, наслажу комаде меса, с главом и лојем, на дрва која су на ватри на олтару. **9** Црева нека се оперу водом. Свештеник нека све то спали на олтару као жртву паљеницу, жртву која се спаљује пред Господом на угодан мирис.

10 Ако приноси жртву паљеницу од ситне стоке, од оваца или од коза, нека принесе мушко, без мане. **11** Нека се жртва закоље пред Господом на северној страни олтара, и Аронови синови, свештеници, нека њеном крвљу пошкропе олтар одозго са свих страна. **12** Затим нека се исече на комаде, с главом и лојем, а свештеник нека их наслаже на дрва која су на ватри на олтару. **13** Црева и ноге нека се оперу водом. Свештеник нека све то принесе и спали на олтару. То је жртва паљеница, жртва која се спаљује пред Господом на угодан мирис.

*Наслов Трећа књига Библије се на хебрејском језику назива по својим првим речима - „Вајикра“ или „И Господ је позвао“. Назив „Левитска“ потиче из грчког превода - Септуагинте, и латинског превода - Вулгате.

14 Али ако Господу приноси птице као жртву паљеницу, онда нека као жртву принесе грлице или младе голубове. **15** Нека је свештеник принесе на олтару и засече јој врат и спали је на олтару, али њену крв нека исцеди низ олтар са стране. **16** Нека јој гушу са перјем одстрани и баци поред олтара, према истоку, на место за пепео. **17** Нека је расече код крила, али нека је не раздвоји. Онда нека је свештеник спали на олтару на дрвима која су на ватри. То је жртва паљеница, жртва која се спаљује пред Господом на угодан мирис.“

2 „Ако неко жели да принесе Господу принос од жита, његов принос нека буде фино брашно. Нека га прелије уљем и на њега стави тамјан. **2** Нека га донесе Ароновим синовима, свештеницима, и нека свештеник узме пуну шаку од тог брашна и уља заједно са свим тамјаном. Нека то спали на олтару као спомен на тај принос, као жртву која се спаљује пред Господом на угодан мирис. **3** А оно што остане од приноса од жита припада Арону и његовим синовима, као нешто најсветије од жртава које се спаљују пред Господом.

4 Ако желиш да принесеш принос од жита печен у пећи, тај принос нека буде од финог брашна: округли бесквасни хлебови замешени с уљем или бесквасне погаче премазане уљем.

5 Ако приносиш принос од жита припремљен у тепсији, нека буде од финог брашна замешеног с уљем и нека буде бесквасан. **6** Нека се изломи на комаде, а затим га прелиј уљем. То је принос од жита.

7 Ако приносиш принос од жита пржен у котлићу, нека буде од финог брашна с уљем. **8** Донеси Господу принос од жита који тако направиш. Нека се он преда свештенику који ће га однети на олтар. **9** Нека свештеник одвоји мало приноса од жита као спомен на тај принос и нека то спали на олтару, као жртву која се спаљује на угодан мирис Господу. **10** А оно што остане од приноса од жи-

та припада Арону и његовим синовима, као нешто најсветије од жртава које се спаљују пред Господом.

11 Ниједан принос од жита који будете приносили Господу не сме да буде с квасцем, јер укисело тесто и мед не сме да спаљујете као жртву која се спаљује пред Господом.

12 Принесите их Господу као принос од првина, али нека се не стављају на олтар као угодан мирис.

13 Све приносе од жита посоли. Не дозволи да твој принос од жита буде без соли савеза твог Бога. Са сваким својим приносом прinesi и со.

14 Ако приносиш Господу принос од жита нека то буду првине, прinesi нове класове печене на ватри, крупно самлевено брашно од новог жита, као принос од жита од својих првина. **15** Прелиј га уљем и стави на њега тамјан. То је принос од жита. **16** Свештеник нека део тога спали као спомен, то јест, мало крупно самлевеног брашна и уља, заједно са свим тамјаном, као жртву која се спаљује пред Господом."

3 „Ако неко приноси жртву захвалну, ако је приноси од крупне стоке, било да је мушко или женско, оно што приноси пред Господом нека буде без мане. **2** Нека положи руку на главу своје жртве и нека се она закоље на улазу у шатор од састанка. Нека Аронови синови, свештеници, крвљу пошкропе олтар одозго са свих страна. **3** Део од жртве захвалне нека прinesi као жртву која се спаљује пред Господом, наиме, сало које покрива црева, све сало што је на цревима, **4** оба бубрега и сало на њима, као и сало на слабинама. А сало што је на јетри нека извади заједно с бубрезима. **5** Аронови синови нека то спале на олтару, поврх жртве паљенице која је на дрвима на ватри, као жртву која се спаљује пред Господом на угодан мирис.

6 Ако прinesi за жртву захвалну Господу од ситне стоке, мушко или женско, оно што приноси нека буде без мане. **7** Ако прinesi мушко јагње, нека га прinesi пред Господом. **8** Нека положи руку на главу своје жртве и нека се она закоље пред шатором од састанка. Нека Аронови синови њеном крвљу пошкропе олтар одозго са свих страна. **9** Сало од жртве захвалне нека прinesi као жртву која се спаљује пред Господом. Нека одвоји цео реп тик уз кичму и сало које покрива црева, све сало на цревима, **10** оба бубрега и сало на њима, као и сало на слабинама. А сало што је на јетри нека извади

заједно с бубрезима. **11** Свештеник нека то спали на олтару као храну, као жртву која се спаљује пред Господом.

12 Ако прinesi козу, нека је прinesi пред Господом. **13** Нека положи руку на њену главу и нека се она закоље пред шатором од састанка. Нека Аронови синови њеном крвљу пошкропе олтар одозго са свих страна.

14 Нека од ње прinesi као своју жртву, као жртву која се спаљује пред Господом, сало које покрива црева, све сало на цревима, **15** оба бубрега и сало на њима, као и сало на слабинама. А сало што је на јетри нека извади заједно с бубрезима. **16** Свештеник нека то спали на олтару као храну, као жртву која се спаљује на угодан мирис. Све сало припада Господу.

17 То је трајна одредба за ваше нараштаје у свим местима где живите: не једите ни сало ни крв."

4 „Господ је још рекао Мојсију: **2** 'Реци Израеловим синовима: Ако неко нехотице згреши и учини нешто што је Господ заповедио да се не чини:

3 Ако згреши свештеник, помазаник, тако да навуче кривицу на народ, онда нека за свој грех који је починио прinesi Господу јунца без мане као жртву за грех. **4** Нека јунца доведе пред Господа на улаз у шатор од састанка, нека положи руку јунцу на главу и закоље га пред Господом. **5** Нека свештеник, помазаник, узме мало крви од јунца и унесе је у шатор од састанка. **6** Нека свештеник умочи прст у крв и нека том крвљу седам пута пошкропи пред Господом испред завесе светог места. **7** Нека свештеник пред Господом стави мало крви на рокове олтара за мирисни кад, који је у шатору од састанка, а сву осталу крв од јунца нека излије на подножје олтара за жртву паљеницу, што се налази на улазу у шатор од састанка.

8 Нека извади све сало из јунца за жртву за грех, сало које покрива црева, све сало на цревима, **9** оба бубрега и сало на њима, као и сало на слабинама. А сало што је на јетри нека извади заједно с бубрезима. **10** Нека то извади као што се вади из јунца за жртву захвалну. Нека свештеник то спали на олтару за жртву паљеницу.

11 Али кожу јунца и све његово месо, заједно с главом, ногама, цревима и балегом, **12** целог јунца нека изнесе на крај логора на чисто место где се просипа масни пепео, и нека га спали ватром на дрвима. Нека се спали тамо где се просипа масни пепео.

13 Ако ceo израелски збор направи неку грешку, а да уопште нису свесни да су учинили нешто од онога што је Господ заповедио да се не чини и тако постану криви, **14** и кад се сазна за грех који су починили против заповести, онда нека збор принесе јунца као жртву за грех и нека га доведе пред шатор од састанка. **15** Старешине збора нека пред Господом положи руке јунцу на главу, и нека се јунац закоље пред Господом.

16 Онда нека свештеник, помазаник, унесе мало крви од јунца у шатор од састанка. **17** Нека свештеник умочи прст у крв и пошкропи њом седам пута пред Господом испред завесе. **18** Мало крви нека стави на рогове олтара који је пред Господом у шатору од састанка, а сву осталу крв нека излије на подножје олтара за жртву паљеницу, што се налази на улазу у шатор од састанка. **19** Нека из јунца извади све сало и спали га на олтару. **20** Нека с тим јунцем учини исто што је учинио и с оним другим јунцем за жртву за грех - тако нека учини с њим. Нека свештеник изврши за народ обред очишћења, и биће им опроштено. **21** Нека изнесе јунца на крај логора и спали га, као што је спалио и првог јунца. То је жртва за грех за збор.

22 Када неки поглавар згреши и ненамерно учини нешто од онога што је Господ, његов Бог, заповедио да се не чини, и тако постане крив, **23** или када му се укаже на грех који је починио супротно заповести, онда нека као своју жртву доведе мушко јаре без мане. **24** Нека положи руку јарету на главу и закоље га на месту где се редовно коље жртва паљеница пред Господом. То је жртва за грех. **25** Нека свештеник узме на свој прст мало крви од жртве за грех и стави је на рогове олтара за жртву паљеницу, а осталу крв нека излије на подножје олтара за жртву паљеницу. **26** Све сало нека спали на олтару као и сало жртве захвалне. Нека свештеник за њега изврши обред очишћења за његов грех, и биће му опроштено.

27 Ако неко од обичног народа ненамерно згреши учинивши нешто од онога што је Господ заповедио да се не чини и тако постане крив, **28** или ако му се укаже на грех који је починио, онда нека као жртву за грех који је починио доведе женско јаре без мане. **29** Нека положи руку на главу жртве за грех и нека закоље жртву за грех на истом месту где се коље и жртва паљеница. **30** Нека свештеник узме на прст мало њене крви и стави је на рогове олтара за жртву паљеницу, а сву осталу крв нека излије на подножје олтара. **31** Нека из ње извади све сало, као

што се вади сало из жртве захвалне и нека га свештеник спали на олтару на угодан мирис Господу. Нека свештеник за њега изврши обред очишћења, и биће му опроштено.

32 Али ако доведе јагње као своју жртву за грех, нека доведе женско јагње без мане. **33** Нека положи руку на главу жртве за грех и закоље је као жртву за грех на месту где се редовно коље жртва паљеница. **34** Нека свештеник узме на свој прст мало крви од жртве за грех и стави је на рогове олтара за жртву паљеницу, а сву осталу крв нека излије на подножје олтара. **35** Нека из ње извади све сало као што се вади сало из младог овна за жртву захвалну. Затим нека свештеник то спали на олтару поврх жртава које се спаљују пред Господом. Нека свештеник за њега изврши обред очишћења за грех који је починио, и биће му опроштено."

5 „Ако неко згреши тако што чује јавну клевету, и сведок је тога, а неће да открије шта је видео или оно што зна о томе, онда ће одговарати за свој преступ.

2 Или када неко дотакне нешто нечисто, било да је то стрвина* нечисте дивље животиње, стрвина нечисте домаће животиње или стрвина других нечистих животиња које врве унаоколо, иако можда није ни свестан тога, ипак је нечист и крив је. **3** Или ако се дотакне људске нечистоће, било какве људске нечистоће због које може постати нечист, а да тога није свестан, кад то сазна, крив је.

4 Или ако се неко непромишљено закуне својим уснама да ће учинити зло или добро, у вези с било чим за шта би се човек могао непромишљено заклети, иако можда није ни свестан последица, кад после постане свестан, крив је за то.

5 И ако буде крив за нешто од тога, онда нека призна у чему је згрешио. **6** И нека за грех који је починио донесе Господу жртву за преступ, женку од ситне стоке, јагње или јаре, као жртву за грех. Нека свештеник за њега изврши обред очишћења за његов грех.

7 Али ако нема новца да принесе од ситне стоке, онда нека за грех који је починио донесе Господу као жртву за преступ две грилице или два млада голуба, једно као жртву за грех, а друго као жртву паљеницу. **8** Нека их донесе свештенику, а он нека најпре принесе оно што је жртва за грех. Нека јој спреда

*5,2 Леш угинуле животиње.

засече врат, али нека не одвоји главу. **9** Нека крвљу жртве за грех пошкропи олтар са стране, а осталу крв нека исцеди на подножје олтара. То је жртва за грех. **10** А с другим нека поступи као и са жртвом паљеницом, онако како је прописано. Нека свештеник за њега изврши обред очишћења за грех који је починио, и биће му опроштено.

11 А ако нема новца за две грлице или два млада голуба, онда нека као свој принос за грех који је починио донесе десетину ефе* финог брашна, као жртву за грех. Нека брашно не прелива уљем и нека на њега не ставља тамјан, јер је то жртва за грех. **12** Нека то донесе свештенику, а свештеник нека узме од тога пуну шаку као сломен и нека то спали на олтару поврх жртава које се спаљују пред Господом. То је жртва за грех. **13** Нека свештеник изврши обред очишћења за његов грех који је починио, за било који од тих греха, и биће му опроштено. Преостало брашно нека припадне свештенику као и код приноса од жита."

14 Господ је још рекао Мојсију: **15** „Ако неко поступи неверно и нехотице се огреши о Господње свете ствари, онда нека Господу као жртву за преступ доведе из стада овна без мане, према утврђеној вредности у сиклима сребра, према светом сиклу, као жртву за преступ. **16** Нека да надокнаду за то што се огреши о свето место и томе дода још петину вредности, па нека то да свештенику да свештеник за њега изврши обред очишћења овном жртве за преступ, и биће му опроштено.

17 Ако неко згреши учинивши нешто од онога што је Господ заповедио да се не чини, ако је то и било у незнању, ипак је крив и одговараће за свој преступ. **18** Нека свештенику као жртву за преступ доведе из стада овна без мане, према утврђеној вредности. Нека свештеник за њега изврши обред очишћења за грешку коју је ненамерно направио, иако можда није ни свестан тога, и биће му опроштено. **19** То је жртва за преступ. Заиста је крив пред Господом."

6 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Ако неко згреши и буде неверан Господу па слаже свог ближњег за нешто што му је поверено или за залог који му је дат у руке или за оно што је отето или ако превари свог ближњег, **3** или ако нађе нешто што је изгубљено и слаже у вези с тим и криво се закуне за било

коју ствар коју човек може учинити и огреши се, **4** ако тако згреши и буде крив, онда нека врати ствар коју је украо, или оно што је изнудио, што је узео на превару, или оно што му је поверено, или оно што је изгубљено, а што је нашао, **5** или било шта за шта се криво заклео, нека то надокнади у пуном износу, и нека на то дода још петину вредности. Нека то врати ономе коме припада истога дана када се докаже да је крив. **6** Нека Господу као жртву за преступ доведе из стада овна без мане, према утврђеној вредности, и нека га преда свештенику као жртву за преступ. **7** Нека свештеник за њега изврши обред очишћења пред Господом, и биће му опроштено све оно због чега је постао крив."

8 Господ је још рекао Мојсију: **9** „Овако заповеди Арону и његовим синовима: 'Ово је закон за жртву паљеницу: жртва паљеница нека буде на огњишту на олтару целу ноћ до јутра, и нека на олтару стално гори ватра. **10** Нека свештеник обуче своју службену ланену хаљину и нека обуче ланене панталоне. Затим нека скупи пепео од жртве паљенице, која се спаљује на олтару, и нека га стави поред олтара. **11** Нека скине своју одећу и обуче другу, па нека однесе масни пепео на чисто место изван логора. **12** Ватра на олтару нека стално гори. Не сме да се угаси. Нека свештеник свако јутро наложи дрва на ватру и преко тога наслаже жртву паљеницу, па нека на њој спаљује сало жртава захвалних. **13** Ватра на олтару нека стално гори. Не сме да се угаси.

14 Ово је закон за принос од жита: Аронови синови нека га приносе пред Господом испред олтара. **15** Нека један од њих узме пуну шаку финог брашна од приноса од жита, уље и сав тамјан који је на приносу од жита, и нека то спали на олтару на угодан мирис Господу, као спомен на тај принос. **16** А оно што остане од тога нека поједу Арон и његови синови. То нека се једе на светом месту као бесквасни хлеб. Нека то једу у дворишту шатора од састанка. **17** То не сме да се пече с квасцем. Дао сам им то као њихов део од мојих жртава које се спаљују. То је нешто најсветије, као жртва за грех и као жртва за преступ. **18** Сваки мушки Аронов потомак нека то једе. То је део од жртава које се спаљују пред Господом довека, из нараштаја у нараштај. Све што дође у додир с тим, биће свето'."

19 Господ је још рекао Мојсију: **20** „Ово је принос који Арон и његови синови треба да принесу Господу на дан свог помазања: де-

*5,11 Ефа износи 22 литре. Види додаток на крају књиге.

сетина ефе финог брашна као редован принос од жита, пола тога ујутру, а пола увече.

21 То нека буде припремљено с уљем у тепсији. Донећеш га добро измешаног. Принеси печене комаде приноса од жита на угодан мирис Господу. **22** То нека направи и свештеник, један од његових синова који буде помазан уместо њега. То је трајан пропис: као цео принос нека се спали Господу. **23** Сваки свештеников принос од жита нека буде цео спаљен. Он не сме да се једе."

24 Господ је још рекао Мојсију: **25** „Реци Арону и његовим синовима: 'Ово је закон за жртву за грех: на месту где се редовно коље жртва паљеница, нека се пред Господом коље и жртва за грех. Она је нешто најсветије. **26** Њу нека једе свештеник који је приноси за грех. Нека се једе на светом месту, у дворишту шатора од састанка.

27 Све оно што дотакне њено месо постаће свето, и када неко њеном крвљу пошкропи хаљину, на светом месту опери оно што је пошкропио крвљу. **28** Земљана посуда у којој се то кувало нека се разбије. Ако се кувало у бакарној посуди, онда нека се посуда изриба и испере водом.

29 То нека једу сви мушкарци који су свештеници. То је нешто најсветије. **30** Али ниједна жртва за грех, чија се крв унесе у шатор од састанка, да се на светом месту изврши обред очишћења, не сме да се једе. Нека се спали ватром."

7 „Ово је закон за жртву за преступ: она је нешто најсветије. **2** На месту где се редовно коље жртва паљеница нека се коље и жртва за преступ. Нека свештеник њеном крвљу пошкропи олтар одозго са свих страна. **3** Нека принесе реп и сало које покрива црева, **4** оба бубрега и сало на њима као и сало на слабинама. А сало што је на јетри нека извади заједно с бубрезима. **5** Нека свештеник то спали на олтару као жртву која се спаљује пред Господом. То је жртва за преступ. **6** Сваки мушкарац који је свештеник нека је једе. Нека се једе на светом месту. Она је нешто најсветије. **7** Оно што важи за жртву за грех важи и за жртву за преступ. За њих важи један закон. Она нека припадне свештенику који ће њоме вршити обред очишћења.

8 Свештенику, који за некога приноси жртву паљеницу, нека припадне кожа од жртве паљенице коју је принео.

9 Сваки принос од жита печен у пећи и сваки принос пржен у котлићу и печен у тепсији нека припадне свештенику који га приноси. Њему нека припадне. **10** А сваки при-

нос од жита замешен с уљем или сув нека буде за све Аронове синове, свакоме једнако.

11 Ово је закон за жртву захвалну која ће се приносити Господу: **12** ако је неко приноси као израз захвалности, онда нека заједно са жртвом захвалницом принесе округле бесквасне хлебове замешене с уљем, бесквасне погаче премазане уљем и округле хлебове направљене од финог брашна замешеног с уљем. **13** Уз округле хлебове од усикислог теста нека принесе свој принос, заједно са својим жртвама захвалним које приноси као жртву захвалницу. **14** Од онога што приноси нека један део принесе као део посвећен Господу. То нека припадне свештенику који шкропи олтар крвљу жртава захвалних. **15** Месо жртава захвалних које приноси као жртву захвалницу нека се једе у онај дан у који се принесе. Нека ништа од тога не оставља до јутра.

16 Ако неко приноси жртву ради завета или добровољни принос, нека се његова жртва једе истог дана када је принесе. Оно што од ње остане може да се једе и сутрадан. **17** Али месо од жртве које остане до трећег дана нека се спали ватром. **18** Ако се месо од његове жртве захвалне буде јело и трећег дана, онај ко је приноси неће стећи Божју наклоност. Она му неће бити прихваћена. То ће постати нешто нечисто, и душа која буде од ње јела одговараће за свој преступ. **19** Месо које би дошло у додир с било чим што је нечисто не сме да се једе. Нека се спали ватром. А друго месо може да једе свако ко је чист.

20 Душа која је нечиста а једе месо од жртве захвалне која је за Господа, та душа нека се истреби из свог народа. **21** Ако нека душа дотакне било шта нечисто, нечистоћу неког човека или неку нечисту животињу или нешто што је нечисто и одвратно, па затим једе месо од жртве заједништва која је за Господа, та душа нека се истреби из свог народа."

22 Господ је још рекао Мојсију: **23** „Реци Израеловим синовима: 'Не једите сало од говеда ни од оваца ни од коза. **24** Сало од угнуле животиње и сало од растргнуте животиње може да се употреби за било шта, али не сме да га једете. **25** Свака душа која једе сало од животиње коју приноси као жртву која се спаљује пред Господом, нека се истреби из свог народа.

26 Ни на једном месту у ком пребивате не сме да једете никакву крв, ни од птица ни од других животиња. **27** Свака душа која је-

де било какву крв, та душа нека се истреби из свог народа.“

28 Господ је још рекао Мојсију: **29** „Реци Израеловим синовима: 'Онај ко приноси Господу своју жртву захвалну нека принесе Господу део од своје жртве захвалне. **30** Нека својим рукама принесе сало које је на грудима као жртву која се спаљује пред Господом. Нека принесе то сало с грудима, да се обрће тамо и амо као обртани принос пред Господом. **31** Нека свештеник спали сало на олтару, а груди нека припадну Арону и његовим синовима.

32 Десни бут од својих жртава заједништва дај свештенику као посвећени део. **33** Оном Ароновом сину који приноси крв од жртава заједништва и њихово сало нека припадне десни бут. **34** Јер груди које су принесене као обртани принос и бут принесен као посвећени део ја узимам од Израелових синова, од њихових жртава заједништва, и дајем их свештенику Арону и његовим синовима. То је трајан пропис којим их узимам од Израелових синова.

35 То је био свештенички део за Арона и свештенички део за његове синове од жртава које се спаљују пред Господом, од дана када их је довео да служе као свештеници Господу, **36** као што је Господ оног дана када их је помазао заповеди Израеловим синовима да им то дају. То је трајна одредба за њихове нараштаје.

37 То је закон за жртву паљеницу, принос од жита, жртву за грех, жртву за преступ, жртву која служи за увођење у свештеничку службу и жртву заједништва, **38** као што је Господ заповедио Мојсију на гори Синај оног дана кад је заповедио Израеловим синовима да приносе своје жртве Господу у Синајској пустињи.“

8 Господ је рекао Мојсију: **2** „Узми Арона и његове синове с њим, затим одећу, уље за помазање, јунца за жртву за грех, два овна и корпу с бесквасним хлебовима, **3** и сакупи цео збор на улазу у шатор од састанка.“

4 Тада је Мојсије учинио као што му је Господ заповедио, и збор се сакупио на улазу у шатор од састанка. **5** Мојсије је рекао збору: „Ово је Господ заповедио да се учини.“ **6** Тако је Мојсије довео Арона и његове синове и опрао их водом. **7** После тога је Арону обукао дугу хаљину, опасао га појасом, обукао му тунику без рукава, ставио ефод, опасао га појасом од ефода и притегао га уз њега. **8** Затим му је ставио напрсник, а у напрсник је ставио Урим и Тумим.* **9** Онда му

је на главу ставио турбан, а на предњој страни турбана наместио је сјајну плочицу од злата, свети знак предања, као што је Господ заповедио Мојсију.

10 Мојсије је тада узео уље за помазање и помазао свети шатор и све што је било у њему и посветио их. **11** После тога је уљем седам пута пошкропио олтар и помазао је олтар и сав његов прибор, велику посуду за воду и њено постоље, да би их посветио. **12** На крају је мало уља за помазање излио Арону на главу и помазао га, да би га посветио.

13 Затим је Мојсије довео Аронове синове, обукао им дуге хаљине, опасао их појасовима и ставио им капе, као што је Господ заповедио Мојсију.

14 Онда је довео јунца за жртву за грех и Арон и његови синови положили су руке на главу јунца за жртву за грех. **15** Мојсије га је затим заклао, узео крв и својим прстом је ставио на рогове олтара са свих страна и тако је очистио олтар од греха, а осталу крв је излио на подножје олтара, и тако га посветио да би на њему извршио обред очишћења. **16** После тога је узео све сало што је било на цревима, сало са јетре, оба бубрега и њихово сало, па је то спалио на олтару. **17** А јунца, његову кожу, месо и балегу дао је да спале ватром изван логора, као што је Господ заповедио Мојсију.

18 Онда је довео овна за жртву паљеницу, и Арон и његови синови положили су руке овну на главу. **19** Мојсије га је заклао и крвљу пошкропио олтар одозго са свих страна. **20** Мојсије је исекао овна на комаде, а затим спалио главу, комаде и лој. **21** Црева и ноге опрао је водом, а онда је читавог овна спалио на олтару. То је била жртва паљеница на угодан мирис. То је била жртва која се спаљује пред Господом, као што је Господ заповедио Мојсију.

22 Затим је довео другог овна, овна који служи за увођење у свештеничку службу, и Арон и његови синови положили су руке овну на главу. **23** Мојсије га је заклао, узео мало његове крви и ставио је Арону на ресу десног уха, на палац десне руке и на палац десне ноге. **24** Затим је довео Аронове синове и ставио им мало крви на ресу десног уха, на палац десне руке и на палац десне ноге. Преосталом крвљу пошкропио је олтар одозго са свих страна.

25 Онда је узео сало, реп, све сало на цревима, сало са јетре, оба бубрега, њихово са-

***8,8** Види фусноту за 2. Мојсијева 28,30.

ло и десни бут. **26** А из корпе с бесквасним хлебовима, која је била пред Господом, узео је један округли бесквасни хлеб, један округли хлеб с уљем и једну погачу. Затим их је ставио на масне комаде и на десни бут. **27** После тога је све то ставио на руке Арону и на руке његовим синовима и почео је да их обрће тамо и амо као обртани принос пред Господом. **28** Мојсије је затим узео то из њихових руку и спалио на олтару поврх жртве паљенице. Била је то жртва која се приликом увођења у свештеничку службу приносила на угодан мирис, жртва која се спаљивала пред Господом.

29 Мојсије је узео груди и обртао их тамо и амо као обртани принос пред Господом. То је био Мојсијев део од овна који служи за увођење у свештеничку службу, као што је Господ заповедио Мојсију.

30 После тога, Мојсије је узео мало уља за помазање и мало крви која је била на олтару па је тиме пошкропио Арона и његову одећу и његове синове и њихову одећу. Тако је посветио Арона и његову одећу, а и његове синове и њихову одећу.

31 Онда је Мојсије рекао Арону и његовим синовима: „Скувајте месо на улазу у шатор од састанка и тамо једите месо и хлеб који је у корпи што се користи приликом увођења у свештеничку службу, као што ми је заповеђено речима: „То нека једу Арон и његови синови. **32** А оно што остане од меса и хлеба спалите ватром. **33** Седам дана не одлазите с улаза у шатор од састанка, док се не наврше дани вашег увођења у свештеничку службу, јер ће бити потребно седам дана да бисте били опуномоћени да служите као свештеници. **34** Као што је данас учињено, Господ је заповедио да се тако чини и остале дане, да би се за вас извршио обред очишћења. **35** Будите на улазу у шатор од састанка седам дана, дању и ноћу, и држите обавезну стражу пред Господом, да не умрете, јер тако ми је заповеђено.”

36 Арон и његови синови учинили су све што је Господ заповедио преко Мојсија.

9 Осмог дана Мојсије је позвао Арона, његове синове и Израелове старешине. **2** Затим је рекао Арону: „Узми за себе теле као жртву за грех и овна као жртву паљеницу, нека буду без мане, и принеси их пред Господом. **3** А Израеловим синовима реци: „Као жртву за грех узмите јарца, као жртву паљеницу теле и младог овна, нека буду од годину дана и без мане, **4** а као жртву захвалну јунца и овна, да их жртвујете пред Господом, и при-

нос од жита замешен с уљем, јер ће вам се данас појавити Господ.”

5 Тако су они довели пред шатор од састанка оно што је заповедио Мојсије. Онда је приступио цео збор и стао пред Господа. **6** Мојсије је рекао: „Ово је Господ заповедио да учините, да би вам се појавила Господња слава.” **7** Затим је Мојсије рекао Арону: „Приступи к олтару и принеси своју жртву за грех и своју жртву паљеницу, и изврши обред очишћења за себе и за свој дом. Затим принеси жртву за народ и за њих изврши обред очишћења, као што је Господ заповедио.”

8 Арон је одмах пришао олтару и заклао теле које је било његова жртва за грех. **9** Онда су Арону његови синови донели крв и он је умочи прст у крв и ставио је на рогове олтара, а осталу крв је излио на подножје олтара. **10** А сало, бубреге и сало са јетре од жртве за грех спалио је на олтару, као што је Господ заповедио Мојсију. **11** Месо и кожу спалио је ватром изван логора.

12 Онда је Арон заклао жртву паљеницу, а његови синови су му додали крв, и он је њоме пошкропио олтар одозго са свих страна. **13** Додали су му и жртву паљеницу исечену на комаде и главу, и он је то спалио на олтару. **14** Затим је опрао црева и ноге и спалио их на олтару поврх жртве паљенице.

15 Затим је принео жртву за народ. Узео је јарца који је био жртва за грех за народ, и заклао га и принео као жртву за грех исто као и претходну. **16** Онда је принео жртву паљеницу онако како је прописано.

17 Затим је донео принос од жита и узео од њега пуну шаку и то спалио на олтару, иако је већ била принесена јутарња жртва паљеница.

18 После тога је заклао јунца и овна за жртву захвалну, која је била за народ. Онда су Арону његови синови додали крв, и он је њоме пошкропио олтар одозго са свих страна. **19** А сало од јунца, реп од овна, наслаге сала на цревима, бубреге и сало са јетре, **20** те масне комаде ставили су на груди, а затим је он те комаде спалио на олтару. **21** Груди и десни бут Арон је обртао тамо и амо као обртани принос пред Господом, као што је заповедио Мојсије.

22 Онда је Арон подигао руке према народу и благословио га. Затим је сиахо, пошто је принео жртву за грех и жртву паљеницу и жртве захвалне. **23** На крају су Мојсије и Арон ушли у шатор од састанка, а када су изашли, благословили су народ.

Тада се Господња слава појавила пред целом народом, **24** и изашла је ватра од Господа и почела да спаљује жртву паљеницу и сало на олтару. Кад је народ то видео, сви су почели да кличу од радости и пали су ничице.

10 Касније су Аронови синови Надав и Авијуд узели сваки своју кадионицу, ставили у њу жар и на њега ставили кад, па су почели да приносе пред Господом недозвољену ватру, коју им он није прописао. **2** Тада је изашла ватра од Господа и спалила их, и тако су они погинули пред Господом. **3** Тада је Мојсије рекао Арону: „То је оно што је Господ рекао: 'Међу онима који су ми близу посветићу се и пред лицем свег народа прославићу се.'" А Арон је ћутао.

4 Мојсије је позвао Мисаила и Елисафана, синове Озила, Ароновог стрица, и рекао им: „Дођите и изнесите своју браћу испред светог места изван логора." **5** Тако су они дошли и изнели их у њиховим хаљинама изван логора, као што је рекао Мојсије.

6 Затим је Мојсије рекао Арону и његовим синовима Елеазару и Итамару: „Не идите откривене главе и не раздирите своје хаљине, да не умрете и да се он не разгневи на цео збор. А ваша браћа, цео Израелов дом, нека тугују због ватре коју је Господ запалио. **7** Не одлазите с улаза у шатор од састанка, да не умрете, јер је на вама Господње уље за помазање." И они су учинили по Мојсијевој речи.

8 Господ је рекао Арону: **9** „Када улазите у шатор од састанка немојте пити вино ни опојно пиће, ни ти ни твоји синови с тобом, да не погинете. То је трајна одредба за ваше нараштаје, **10** да бисте могли да разликујете оно што је свето од онога што није свето, и оно што је нечисто од онога што је чисто, **11** и да бисте учили Израелове синове свим прописима које им је Господ дао преко Мојсија."

12 Затим је Мојсије рекао Арону и његовим преосталим синовима Елеазару и Итамару: „Узмите принос од жита који је остао од жртава које се спаљују пред Господом и једите га бесквасног код олтара, јер је то нешто најсветије. **13** Једите то на светом месту јер је то твој део и део твојих синова од жртава које се спаљују пред Господом; јер ми је тако заповеђено. **14** На чистом месту једите груди које се приносе као обртани принос и бут који се приноси као посвећени део, ти и твоји синови и твоје кћери с тобом, јер је то део који припада теби и твојим синовима од

жртава захвалних Израелових синова. **15** Они нека доносе бут који се приноси као посвећени део и груди који се приносе као обртани принос заједно с масним комадима од жртава које се спаљују, да би се обртани принос обртао тамо и амо пред Господом. То нека довека буде део за тебе и за твоје синове с тобом, као што је заповедио Господ."

16 Мојсије је брижљиво тражио јарца за жртву за грех, али где, јарац је био спаљен. Зато се он разљутио на Елеазара и Итамара, Аронове преостале синове, и рекао: **17** „Зашто нисте јели жртву за грех на светом месту? Јер она је нешто најсветије и он вам је то дао да одговарате за преступ збора, како бисте за њих извршили обред очишћења пред Господом. **18** Гле! Крв жртве није била унета у свето место. Жртву је требало да једете на светом месту, као што ми је заповеђено." **19** На то је Арон рекао Мојсију: „Гле! Данас су принели своју жртву за грех и своју жртву паљеницу пред Господом, после свега што ми се десило. А да сам данас јео жртву за грех, да ли би то било угодно у Господњим очима?" **20** Кад је Мојсије то чуо, био је задовољан тиме.

11 Господ је рекао Мојсију и Арону: **2** „Кажите Израеловим синовима: 'Од свих четвороножаца који су на земљи можете да једете следеће: **3** све четвороношце који имају раздвојене папке и који преживају, њих можете да једете.

4 Ово су животиње које преживају или имају раздвојене папке, а које не смеете да једете: камила, јер иако прежива нема раздвојене папке. Нека вам буде нечиста. **5** Даман,* јер иако прежива нема раздвојене папке. Нека вам буде нечист. **6** Зећ, јер иако прежива нема раздвојене папке. Нека вам буде нечист. **7** Свиња, јер иако има раздвојене папке не прежива. Нека вам буде нечиста. **8** Не једите њихово месо и не дотичите њихову стрвину.* Нека вам буду нечисти.

9 Од свега што је у води ово можете да једете: све што има пераја и крљушти а живи у водама, било у морима или у рекама, то можете да једете. **10** А све што у морима и рекама нема пераја и крљушти, међу свим животињама које врве водом и свим живим душама које су у води, то нека вам буде нешто нечисто. **11** Нека вам буде нечисто. Не једите њихово месо и гадите се на њихову стрвину. **12** Све што је у води, а што

***11,5** Врста глодара. **11,8** Види фусноту за 2. Мојсијева 28,30.

нема пераје и крљушти нека вам буде нечисто. **13** Од летећих створења ова нека вам буду нечиста. Нека се не једу јер су нешто нечисто: орао, орао рибар, црни лешинар, **14** црвена луња, црна луња по својим врстама, **15** сви гаврани по својим врстама, **16** ној, сова, галеб, соко по својим врстама, **17** ћук, корморан, ушара, **18** лабуд, пеликан, лешинар, **19** рода и чапља по својим врстама, пулавац и слепи миш. **20** Сва створења која имају крила и врве унаоколо и иду на четири ноге нека вам буду нечиста.

21 Од свих животиња која имају крила и врве унаоколо и иду на четири ноге можете да једете само оне које изнад ногу за ходање имају и ноге за скакање којима скачу по земљи. **22** Од њих можете да једете ове: путничког скакавца по његовим врстама, јестивог скакавца по његовим врстама, зрикавца по његовим врстама и обичног скакавца по његовим врстама. **23** А све друге животиње које имају крила и врве унаоколо и иду на четири ноге нека вам буду нечисте. **24** Њима бисте се онечистили. Свако ко дотакне њихову стрвину нека буде нечист до вечери. **25** Свако ко би понео њихову стрвину нека опере своју одећу и нека буде нечист до вечери.

26 А све животиње које имају папке, али нераздвојене, и које не преживају, нека вам буду нечисте. Свако ко их дотакне биће нечист. **27** А од свих животиња што иду на четири ноге, све што иде на шапама, нека вам буде нечисто. Свако ко дотакне њихову стрвину биће нечист до вечери. **28** Ко би понео њихову стрвину, нека опере своју одећу и нека буде нечист до вечери. Нека вам оне буду нечисте.

29 Од животиња које врве по земљи ове нека вам буду нечисте: слепо куче, скочимиш и гуштер по својим врстама, **30** гефон, велики гуштер, даждевњак, пешчани гуштер и камелеон. **31** Оне нека вам буду нечисте од свих животиња које врве унаоколо. Свако ко дотакне њихову стрвину биће нечист до вечери.

32 Свака ствар на коју падне нека од тих мртвих животиња биће нечиста, било да је то нека дрвена посуда или одећа или кожа или кострет. Свака посуда која се употребљава нека се стави у воду и нека буде нечиста до вечери, а онда ће опет бити чиста. **33** Ако тако нешто упадне у земљану посуду, све што је у њој нека буде нечисто, а посуду разбијте. **34** Сва храна која се једе, а на коју доспе вода из те посуде, биће нечиста, и свака течност која се пије из такве посуде

биће нечиста. **35** Све на шта падне њихова стрвина биће нечисто. Било да је то пећ или држач за лонац, нека се разбије. Онечишћени су, па нека вам буду нечисти. **36** Само извор и јама где се скупља вода остаће чисти, али свако ко дотакне њихову стрвину биће нечист. **37** Ако њихова стрвина падне на семе неке биљке које треба да се сеје, оно остаје чисто. **38** Али ако се семе полије водом и на њега падне нешто од њихове стрвине, то нека вам буде нечисто.

39 Ако угине нека животиња која вам служи за храну, онај ко дотакне њену стрвину биће нечист до вечери. **40** Онај ко поједне нешто од њене стрвине нека опере своју одећу и буде нечист до вечери. Онај ко однесе њену стрвину нека опере своју одећу и буде нечист до вечери. **41** И све мале животиње које врве по земљи нечисте су. Не смеју да се једу. **42** Све што се вуче на стомаку све што иде на четири ноге или има више ногу, од свих животиња које врве по земљи, не једите јер је нечисто. **43** Немојте своје душе онечистити ниједном од тих животиња које врве унаоколо, и немојте се онечистити њима да због њих не постанете нечисти. **44** Јер сам ја Господ, ваш Бог. Посветите се и будите свети, јер сам ја свет. Зато немојте онечистити своје душе ниједном од животиња које врве по земљи. **45** Јер сам ја Господ који вас је извео из земље египатске да вам будем Бог. Будите свети јер сам ја свет.

46 Ово је закон о четвороношцима, о летећим створењима, о свим живим душама које се мичу у води и о свим душама које врве по земљи, **47** да се разликује нечисто од чистог и животиња која сме да се једе од животиње која не сме да се једе."

12 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Реци Израеловим синовима: 'Кад жена затрудни и роди мушко, нека буде нечиста седам дана. Нека је нечиста као што је нечиста у дане свог месечног циклуса. **3** Осмог дана нека се дете обреже. **4** Она нека остане код куће још тридесет и три дана да се очисти од своје крви. Не сме да дотиче ниједну свету ствар и не сме да долази на свето место док се не заврше дани њеног чишћења.

5 Ако роди женско дете, нека буде нечиста четрнаест дана, као за време свог месечног циклуса. Нека остане код куће још шездесет и шест дана да се очисти од своје крви. **6** Кад се заврше дани њеног чишћења за сина или за кћер, нека донесе свештенику на улаз у шатор од састанка мушко јагње до годину дана за жртву паљеницу и младог голуба

или грлицу за жртву за грех. **7** Нека он то принесе пред Господом и за њу изврши обред очишћења, и тако ће бити чист извор њене крви. То је закон за жену када роди мушко или женско дете. **8** Али ако нема новца да прибави нешто од ситне стоке, онда нека узме две грлице или два млада голуба, једно за жртву паљеницу, а друго за жртву за грех, и нека свештеник за њу изврши обред очишћења и биће чиста.”

13 Господ је рекао Мојсију и Арону: **2** „Ако се неком човеку на кожи тела појави осип, краста или мрља, и изгледа да је кожа његовог тела заражена губом, онда нека се доведе код свештеника Арона или код једног од његових синова свештеника. **3** Нека свештеник прегледа оболело место на кожи његовог тела. Ако је длака на оболелом месту побелела и изгледа да је то место дубље од коже његовог тела, то је губа. Нека свештеник прегледа оболело место и нека тог човека прогласи нечистим. **4** Али ако је мрља на кожи његовог тела бела и не изгледа дубља од коже и длака на њој није побелела, нека свештеник таквог смести у карантин на седам дана. **5** Седмог дана нека га прегледа и ако изгледа да се болест зауставила, да се није проширила по кожи, нека га остави у карантину још седам дана.

6 Седмог дана нека га свештеник по други пут прегледа и ако је оболело место избледело и болест се није проширила по кожи, нека прогласи тог човека чистим. То је била краста. Нека он опере своју одећу и биће чист. **7** Али ако се краста проширила по кожи након што се показао свештенику и овај га прогласио чистим, нека се и други пут покаже свештенику. **8** Нека га свештеник прегледа и ако се краста проширила по кожи, нека га прогласи нечистим. То је губа.

9 Ако се на човеку појави губа, нека га доведу код свештеника. **10** Нека га свештеник прегледа. Ако по кожи буде бео осип и ако је длака побелела, а на месту где је осип појавила се отворена рана, **11** то је стара губа на кожи његовог тела. Нека га свештеник прогласи нечистим. Нема потребе да га смести у карантин јер је нечист. **12** Ако губа очигледно избије по кожи и покрије сву болесникову кожу, од главе до пете, све што свештеникове очи виде, **13** и свештеник га прегледа и види да је губа прекрила цело његово тело, нека га прогласи чистим. Пошто је све побелело, он је чист. **14** Али оног дана кад се на њему појави отворена рана, биће нечист. **15** Нека свештеник погледа от-

ворену рану и нека га прогласи нечистим. Отворена рана је нечиста. То је губа. **16** Али ако отворена рана зарасте и постане бела, нека тај човек дође код свештеника. **17** Нека га свештеник прегледа и ако је оболело место побелело, нека га прогласи чистим. Он је чист.

18 Ако се некеме на кожи појави чир па затим зацели, **19** а на месту чира се појави бео осип или црвенкасто-бела мрља, нека се тај човек покаже свештенику. **20** Нека га свештеник прегледа и ако изгледа да су трагови болести дубљи од коже и ако је длака на том месту побелела, нека га свештеник прогласи нечистим. То је губа. Избила је у чиру. **21** Али ако свештеник прегледа то место и види да на њему нема беле длаке, да није дубље од коже и да је бледо, нека га свештеник смести у карантин на седам дана. **22** Ако се чир очигледно проширио по кожи, нека га свештеник прогласи нечистим. То је болест. **23** Али ако мрља остане на свом месту и не прошири се, онда је то упала од чира. Нека га свештеник прогласи чистим.

24 Ако неко на кожи тела има опекотину и на живом месу опекотине настане црвенкасто-бела или бела мрља, **25** нека свештеник прегледа то место. Ако је длака на мрљи побелела и изгледа да је мрља дубља од коже, то је губа. Избила је у опекотини и нека свештеник таквог прогласи нечистим. То је губа. **26** Али ако свештеник прегледа то место и види да на мрљи нема беле длаке, да није дубља од коже и да је бледа, нека таквог смести у карантин на седам дана. **27** Седмог дана нека га свештеник прегледа. Ако се мрља очигледно шири по кожи, нека га прогласи нечистим. То је губа. **28** Али ако мрља остане на свом месту и не прошири се по кожи и бледа је, онда је то оток од опекотине. Нека га свештеник прогласи чистим, јер је то упала од опекотине.

29 Ако се мушкарцу или жени појави нека болест на глави или на бради, **30** нека свештеник погледа то место. Ако изгледа да је дубље од коже и ако је длака на њему жута и ретка, нека свештеник таквог прогласи нечистим. То је неприродно опадање длаке. То је губа на глави или на бради. **31** Али ако свештеник погледа место с ког неприродно опада длака и оно не изгледа дубље од коже и на њему нема црне длаке, нека онога коме опада длака смести у карантин на седам дана. **32** Седмог дана нека свештеник прегледа место с ког неприродно опада длака. Ако се оно није проширило и на њему се није појавила жута длака и изгледа да место с ког

опада длака није дубље од коже, **33** нека се такав обрије, али место с ког неприродно опада длака нека не брије. Нека свештеник онога коме опада длака поново смести у карантин на седам дана.

34 Седмог дана нека свештеник прегледа место с ког неприродно опада длака. Ако се то место није проширило по кожи и изгледа да није дубље од коже, нека таквог прогласи чистим, а он нека опере своју одећу и биће чист. **35** Али ако се неприродно опадање длаке очигледно шири по кожи након што је проглашен чистим, **36** нека га свештеник прегледа. Ако се неприродно опадање длаке проширило по кожи, свештеник нека не тражи жуте длаке - тај човек је нечист. **37** Али ако се види да је неприродно опадање длаке престало и да је на том месту израсла црна длака, неприродно опадање длаке је излечено. Он је чист и нека га свештеник прогласи чистим.

38 Ако се мушкарцу или жени на телу појаве мрље, и ако су те мрље беле, **39** нека их свештеник прегледа. Ако су мрље на кожи њиховог тела бледе, то је безазлен осип. Избио је на кожи. Човек је чист.

40 Ако човеку опадне коса с главе, то је ћелавост. Он је чист. **41** Ако му спреда опадне коса с главе, то је ћелавост на чеоном делу. Он је чист. **42** Али ако на ћелавом делу темена или чела избије нешто црвенкасто-бело, то је губа која избија на ћелавом делу темена или чела. **43** Нека га свештеник прегледа и ако је на ћелавом делу темена или чела црвенкасто-бели осип који личи на губу на кожи тела, **44** он је губав. Нечист је. Нека га свештеник прогласи нечистим. Болест му је на глави. **45** Губавац на ком је та болест нека носи поцепану одећу и нека иде гологлав. Нека покрије уста и виче: 'Нечист, нечист!' **46** Све дане док је болест на њему биће нечист. Нечист је. Нека живи одвојено. Његово пребивалиште нека буде изван логора.

47 Ако се губа појави на вуненој или ланеној одећи, **48** на основи или на потки од лана или од вуне, или на кожи или на било чему што је направљено од коже, **49** и ако се жућкасто-зелена или црвенкаста мрља од губе појави на одећи или на кожи или на основи или на потки или на било каквом предмету од коже, то је губа, и треба да се покаже свештенику. **50** Нека свештеник погледа ствар на којој је губа и нека забрани приступ тој ствари на седам дана. **51** Ако седмог дана види да се губа проширила по одећи или по основи или по потки или по кожи, по било

каквом предмету од коже, то је заразна губа. То је нечисто. **52** Нека он спали одећу или основу или потку од вуне или од лана, или било какав предмет од коже на којем се појавила губа, јер је то заразна губа. Нека се то спали ватром.

53 Али ако свештеник погледа и види да се губа није проширила ни по одећи ни по основи ни по потки ни по било каквом предмету од коже, **54** нека заповеди да оперу оно на чему је губа, и нека забрани приступ томе на још седам дана. **55** Нека свештеник погледа губу након што та ствар буде опрана, и ако губа није променила свој изглед, иако се није проширила, то је нечисто. То спали ватром. Болест је захватила то парче с доње или с горње стране.

56 Али ако свештеник погледа и види да је болест избледела након прања, нека исцера тај део од одеће или од коже или од основе или од потке. **57** Али ако се још увек појављује на одећи или на основи или на потки или на било каквом предмету од коже, онда губа поново избија. Спали ватром све оно на чему је губа. **58** А одећу или основу или потку или било какав предмет од коже који си опрао и с којег је nestала губа, опери и други пут и биће чисто.

59 То је закон о губи на одећи од вуне или од лана, на основи или на потки, или на било каквом предмету од коже, закон на основу ког се нека ствар може прогласити чистом или нечистом."

14 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Ово је закон за губавца на дан када буде проглашен чистим, када треба да се доведе код свештеника. **3** Нека свештеник изађе изван логора и нека га прегледа. Ако је губа на губавцу излечена, **4** нека му свештеник заповеди да за своје очишћење узме две живе чисте птице, кедровину, скерлетну тканину и испоп. **5** Нека свештеник заповеди да се једна птица закоље над земљаном посудом у којој је вода са извора. **6** Нека затим узме живу птицу, кедрово дрво, скерлетну тканину и испоп, па нека све то заједно са живом птицом умочи у крв птице заклане над водом са извора. **7** Онда нека тиме седам пута пошкропи онога ко се чисти од губе и нека га прогласи чистим, а живу птицу нека пусти у поље.

8 Онај ко се чисти нека опере своју одећу, обрије све длаке и окупа се у води и биће чист. Затим може да уђе у логор, али нека станује изван свог шатора седам дана. **9** Седмог дана нека обрије сву косу, браду и

обрве. Нека обрије све длаке, и нека опере своју одећу и окупа се у води, и биће чист.

10 Осмог дана нека узме два мушка јагње-та без мане и једно женско јагње без мане, до годину дана, и три десетине ефе финог брашна као принос од жита замешен с уљем и један лог* уља. **11** Свештеник који га проглашава чистим нека онога ко се чисти, заједно с тим стварима, постави пред Господа на улаз у шатор од састанка. **12** Нека свештеник узме једно мушко јагње и принесе га као жртву за преступ заједно с логом уља, и нека то обрће тамо и амо као обртани принос пред Господом. **13** Нека мушко јагње за-коље на месту где се редовно коље жртва за грех и жртва паљеница, на светом месту, јер жртва за преступ, као и жртва за грех, припада свештенику. То је нешто најсветије.

14 Нека свештеник узме мало крви од жртве за преступ и стави је на ресу десног уха онога ко се чисти, на палац његове десне руке и на палац десне ноге. **15** Нека свештеник узме од лога уља и излије га на длан своје леве руке. **16** Нека умочи десни прст у уље које је на његовом левом длану па нека уљем са свог прста седам пута пошкропи пред Господом. **17** А од преосталог уља које му је на длану нека свештеник стави на ресу десног уха онога ко се чисти и на палац његове десне руке и на палац десне ноге, поврх крви жртве за преступ. **18** Уље које му је преостало на длану нека стави на главу онемо ко се чисти. Тако ће свештеник за њега извршити обред очишћења пред Господом.

19 Нека свештеник принесе жртву за грех и нека изврши обред очишћења за онога ко се чисти од своје нечистоће, а после тога нека закоље жртву паљеницу. **20** Нека свештеник принесе жртву паљеницу и принос од жита на олтару, и нека свештеник за њега изврши обред очишћења, и човек ће бити чист.

21 Али ако је сиромашан и нема довољно новца за све то, онда нека узме једно мушко јагње као жртву за преступ за обртани принос, како би се за њега извршио обред чишћења, десетину ефе финог брашна замешеног с уљем као принос од жита, један лог уља, **22** и две грилице или два млада голуба, према својим могућностима, једно као жртву за грех, а друго као жртву паљеницу. **23** Осмог дана нека их донесе свештенику на улаз

у шатор од састанка пред Господом, да би био проглашен чистим.

24 Нека свештеник узме јагње за жртву за преступ и лог уља, па нека их обрће тамо и амо као обртани принос пред Господом. **25** Нека свештеник закоље јагње за жртву за преступ, и нека узме мало крви од жртве за преступ и стави је на ресу десног уха онога ко се чисти и на палац његове десне руке и на палац десне ноге. **26** Нека свештеник излије мало уља на длан своје леве руке. **27** Десним прстом нека узме уље што му је на левом длану, па нека седам пута пошкропи пред Господом. **28** Нека свештеник од уља које му је на длану стави на ресу десног уха онога ко се чисти и на палац његове десне руке и на палац десне ноге, поврх крви жртве за преступ. **29** А уље које му је преостало на длану нека стави на главу онога ко се чисти да би за њега извршио обред очишћења пред Господом.

30 Нека принесе једну од грилица или једног од младих голубова, оно што је могао да обезбеди, **31** једно што је успео да обезбеди као жртву за грех, а друго као жртву паљеницу заједно са приносом од жита. Нека свештеник за онога ко се чисти изврши обред очишћења пред Господом.

32 То је закон за онога који болује од губе, а ко нема новца да обезбеди све што је потребно да би био проглашен чистим."

33 Господ је рекао Мојсију и Арону: **34** „Када дођете у хананску земљу, коју вам ја дајем, и ја пустићу губу на неку кућу у земљи коју заузмете, **35** онда нека онај чија је кућа дође и јави то свештенику: 'У кући ми се појавило нешто што изгледа као болест.' **36** Нека свештеник нареди да се кућа испразни пре него што он дође да погледа болест, да не би прогласио нечистим све што је у кући. После тога свештеник нека дође да прегледа кућу. **37** Ако при прегледу установи да се болест налази на зидовима куће, и то у облику жућкасто-зелених или црвенкастих удубљења и да она изгледају дубље од површине зида, **38** нека свештеник изађе из куће на врата и нека забрани приступ у кућу седам дана.

39 Седмог дана нека свештеник опет дође и прегледа кућу. Ако се болест проширила по зидовима куће, **40** нека свештеник нареди да се извади камење на ком је болест и да се баца изван града на неко нечисто место. **41** И нека заповеди да се цела кућа изнутра оструже и да се глинени малтер који су скинули проспе изван града на неко нечисто место. **42** Нека узму друго камење и уг-

*14,10 Лог износи 0,31 литра. Види додатак на крају књиге.

лаве га тамо где је било пређашње. Нека заповеди да се узме други глинени малтер и да се кућа поново омалтерише.

43 Ако се болест ипак врати и избије у кући након што је камење било извађено и кућа остругана и поново омалтерисана, **44** нека свештеник дође и прегледа кућу. Ако се болест проширила по кући, онда је то заразна губа на кући. Кућа је нечиста. **45** Нека заповеди да се кућа сруши и да се њено камење, дрвна грађа и сав глинени малтер однесе изван града на неко нечисто место. **46** Свако ко уђе у кућу било ког дана док је забрањен приступ у њу, биће нечист до вечери. **47** Свако ко у тој кући легне нека опере своју одећу, и свако ко у тој кући једе нека опере своју одећу.

48 Али ако свештеник дође и прегледа кућу па види да се болест није проширила по њој након што је била омалтерисана, нека је прогласи чистом, јер је болест излечена. **49** Да би кућу очистио од греха нека узме две птице, кедровину, скерлетну тканину и испоп. **50** Нека једну птицу закоље над земљаном посудом у којој је вода са извора. **51** Нека узме кедровину, испоп, скерлетну тканину и живу птицу и нека све то умочи у крв заклане птице и у воду са извора, па нека тиме пошкропи према кући седам пута. **52** Нека кућу очисти од греха крвљу птице, водом са извора, живом птицом, кедровином, испопом и скерлетном тканином. **53** Нека пусти живу птицу изван града у поље, и нека за кућу изврши обред очишћења, и биће чиста.

54 То је закон за сваку врсту губе, за природно опадање длаке, **55** за губу на одећи и на кући, **56** за осип, красте и мрље на кожи, **57** да се народ поучи и да зна када је нешто нечисто, а када је чисто. То је закон о губи."

15 Господ је још рекао Мојсију и Арону: **2** „Кажите Израеловим синовима и рециите им: „Кад неки човек има излив из полног органа, његов је излив нечист. **3** У овоме је његова нечистоћа ако има тај излив: било да му из полног органа тече излив, било да му је излив из полног органа онемогућен, његова нечистоћа је на њему.

4 Свака постеља на коју легне онај ко има излив биће нечиста, и све на шта седне биће нечисто. **5** Човек који дотакне његову постељу нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **6** Свако ко седне на оно на чему је седео онај ко има излив нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **7** Свако

ко дотакне тело онога ко има излив нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **8** Ако онај ко има излив плуне на некога ко је чист, нека тај опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **9** Свако седло на ком је седео онај ко има излив биће нечисто. **10** Свако ко дотакне нешто што је било под њим биће нечист до вечери. Онај ко то понесе нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **11** Свако кога дотакне онај ко има излив, не оправши руке у води, нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **12** Земљана посуда коју дотакне онај ко има излив нека се разбије, а свака дрвена посуда нека се опере водом.

13 Ако се онај ко има излив очисти од свог излива, нека изброји седам дана за своје очишћење. Нека опере своју одећу и окупа своје тело у води са потока, и биће чист. **14** Осмог дана нека узме две грлице или два млада голуба, па нека дође пред Господа на улаз у шатор од састанка и преда их свештенику. **15** Нека их свештеник принесе, једно као жртву за грех, а друго као жртву паљеницу, и нека свештеник за њега изврши обред очишћења пред Господом због његовог излива.

16 Ако је човек имао течење семена, нека цело тело окупа у води и нека буде нечист до вечери. **17** Свака одећа и свака кожа на коју би истекло семе нека се опере водом и нека буде нечиста до вечери.

18 Ако човек легне са женом и тако избаци семе, нека се обоје окупају у води и нека буду нечисти до вечери.

19 Ако жена има крварење, излив крви из свог тела, нека због месечног циклуса буде нечиста седам дана. Свако ко је дотакне биће нечист до вечери. **20** На шта год легне док је због месечног циклуса нечиста биће нечисто, и све на шта седне биће нечисто. **21** Свако ко дотакне њену постељу нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **22** Свако ко дотакне било шта на чему је она седела нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери. **23** Ако је седела на постељи или на нечем другом, тада ће онај ко то дотакне бити нечист до вечери. **24** Ако човек легне с њом и нечистоћа због њеног месечног циклуса дође на њега, нека буде нечист седам дана, и свака постеља на коју он легне биће нечиста.

25 Ако жена има крварење много дана, изван уобичајеног времена своје нечистоће

због месечног циклуса, или ако крварење траје дуже од раздобља њене нечистоће због циклуса, сви дани у којима је нечиста због крварења биће као и дани њене нечистоће због месечног циклуса. Она је нечиста. **26** За сваку постељу на коју легне било ког дана док има крварење важи исто што и за постељу у време њене нечистоће због месечног циклуса. Све на шта седне биће нечисто као што је нечисто и за време њене нечистоће због месечног циклуса. **27** Свако ко их дотакне биће нечист. Он нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечист до вечери.

28 Али ако се она очистила од свог крварења, нека изброји седам дана, а после тога биће чиста. **29** Осмог дана нека узме две грлице или два млада голуба и донесе их свештенику на улаз у шатор од састанка. **30** Свештеник нека једно принесе као жртву за грех, а друго као жртву паљеницу. Нека свештеник за њу изврши обред очишћења пред Господом због њеног нечистог крварења.

31 Одвраћајте Израелове синове од њихове нечистоће, да не умру у својој нечистоћи зато што су оскрnavили мој свети шатор, који је међу њима.

32 То је закон за човека који има излив, за човека који има течење семена из свог тела, па је због тога постао нечист, **33** за жену која је нечиста због месечног циклуса, за свакога ко има излив, било да је мушко или женско, и за човека који легне с нечистом женом."

16 Господ се обратио Мојсију после смрти двојице Аронових синова, који су умрли зато што су недостојно приступили пред Господа. **2** Господ је рекао Мојсију: „Кажи свом брату Арону да не сме у свако доба да улази у свето место иза завесе, пред поклопац који је на ковчегу, да не погине. Јер ја ћу бити присутан у облаку који ће се видети над поклопцем.

3 Нека Арон улази у свето место с овим: с јунцем за жртву за грех и с овном за жртву паљеницу.” **4** Нека обуче свету дугу хаљину од лана, нека на себи има ланене панталоне, нека се опаше ланеним појасом и око главе омота ланени турбан. То је света одећа. Нека окупа своје тело у води и обуче ту одећу.

5 А од збора Израелових синова нека узме два мушка јарета за жртву за грех и једног овна за жртву паљеницу.

6 Нека Арон принесе јунца који је одређен за њега као жртва за грех, и нека изврши обред очишћења за себе и свој дом.

7 Нека узме два јарца и постави их пред Господа на улаз у шатор од састанка. **8** Нека Арон баци жртва за та два јарца, један жреб за Господа, а други жреб за Азазела.* **9** Нека Арон принесе јарца на ког је пао жреб за Господа, и нека тај јарац буде жртва за грех, **10** а јарца на ког је пао жреб за Азазела нека живог постави пред Господа да се за њега изврши обред очишћења, а затим нека га пошаље за Азазела у пустињу.

11 Нека Арон принесе јунца који је одређен за њега као жртва за грех, и нека изврши обред очишћења за себе и свој дом. Нека закоље јунца који је одређен за њега као жртва за грех.

12 Нека узме кадионицу пуну ужареног угљевља с ватре на олтару који је пред Господом, и обе шаке пуне финог мирисног када, и нека их унесе иза завесе. **13** Нека стави кад на ватру пред Господом да облак од када прекрије поклопац ковчега који је на Сведочанству, да не погине.

14 Нека узме мало крви од јунца и пошкропи својим прстом пред поклопцем на источној страни, нека крвљу са свог прста пошкропи седам пута пред поклопцем.

15 Нека закоље јарца који је одређен за жртву за грех народа, и нека унесе његову крв иза завесе па нека с његовом крвљу учини исто што је учинио с крвљу јунца. Нека њоме пошкропи према поклопцу и пред поклопцем.

16 Нека изврши обред очишћења за свето место због нечистоћа Израелових синова, због њихових преступа које су починили у свим својим гресима. Тако нека уради за шатор од састанка који се налази међу њима, усред њихових нечистоћа.

17 Ниједан други човек не сме да буде у шатору од састанка откад он уђе да изврши обред очишћења у светом месту па све док не изађе. Нека изврши обред очишћења за себе и за свој дом и за цели израелски збор.

18 Затим нека изађе к олтару који је пред Господом и изврши обред очишћења за олтар. Нека узме мало крви од јунца и мало крви од јарца и стави је на рогове са свих страна олтара. **19** Нека крвљу са свог прста пошкропи по њему седам пута и очисти га и посвети га од нечистоћа Израелових синова.

***16,8** Тачно значење израза „Азазел“ није познато. Тај израз се користи када је реч о јарцу кога су слали у пустињу.

20 Када изврши обред очишћења за свето место, шатор од састанка и олтар, нека доведе живог јарца. **21** Нека Арон положи обе руке на главу живог јарца и призна над њим сву кривицу Израелових синова и све њихове преступе које су починили у свим својим гресима. Нека их стави на главу јарца и пошаље га у пустињу руком човека који је спреман да га одведе. **22** Тако ће јарац на себи однети све њихове преступе у пуну земљу. Нека пошаље јарца у пустињу.

23 Нека Арон уђе у шатор од састанка и скине ланену одећу коју је обукао када је улазио у свето место, и нека је тамо остави.

24 Нека окупа своје тело у води на светом месту, обуче своју одећу и изађе, па нека принесе своју жртву паљеницу и жртву паљеницу за народ, и нека изврши обред очишћења за себе и за народ. **25** Сало жртве за грех нека спали на олтару.

26 Онај ко је одвео јарца за Азazelа нека опере своју одећу и окупа своје тело у води и после тога може да уђе у логор.

27 Затим нека заповеди да се јунац за жртву за грех и јарац за жртву за грех, чија је крв унесена да би се извршио обред очишћења у светом месту, однесе изван логора. Нека спале ватром њихову кожу, њихово месо и балегу. **28** Онај ко је то спалио нека опере своју одећу и окупа своје тело у води и после тога може да уђе у логор.

29 Ово нека вам служи као трајна одредба: седмог месеца, десетог дана у месецу мучите своје душе* и не радите никакав посао, ни онај ко је пореклом Израелац ни странац који живи међу вама. **30** Јер ће се тог дана за вас вршити обред очишћења да бисте били проглашени чистима. Бићете чисти пред Господом од свих својих греха. **31** То вам је Шабат, дан потпуног одмора, и тог дана мучите своје душе. То је трајна одредба.

32 Свештеник који буде помазан и опуномоћен да као наследник свог оца служи као свештеник, нека изврши обред очишћења и нека обуче ланену одећу. То је света одећа.

33 Нека изврши обред очишћења за свето светилиште, за шатор од састанка и за олтар; и за свештенике и за цео збор нека изврши обред очишћења. **34** То нека вам служи као трајна одредба, да се једном годишње врши обред очишћења за Израелове синове због свих њихових греха."

Он је учинио како је Господ заповедио Мојсију.

17 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Кажи Арону, његовим синовима и свим Израеловим синовима: 'Ево шта је заповедио Господ:

3 Сваки човек од Израеловог дома који у логору или изван логора закоље говече или овцу или козу, **4** а да их није довео на улаз у шатор од састанка да их принесе као жртву Господу пред Господњим шатором, тај човек биће крив за крв. Он је пролио крв и нека се зато истреби из свог народа, **5** да би Израелови синови доводили животиње које су до сада клали у пољу. Нека их доведе Господу на улаз у шатор од састанка, код свештеника, и нека их принесу Господу као жртве захвалне. **6** Нека свештеник крвљу пошкропи Господу олтар на улазу у шатор од састанка, а сало нека спали на угодан мирис Господу. **7** Нека више не приносе своје жртве демонима у облику јарца које обожавају. То ће вам бити трајна одредба из нараштаја у нараштај.'

8 И реци им: 'Сваки човек од Израеловог дома или странац који живи међу вама, који принесе жртву паљеницу или другу жртву, **9** а да је није довео на улаз у шатор од састанка да је принесе Господу, тај човек нека се истреби из свог народа.

10 Ако би неко од Израеловог дома или неки странац који живи међу вама јео било какву крв, ја ћу окренути своје лице против душе која буде јела крв и истребићу је из њеног народа. **11** Јер душа тела је у крви и ја сам вам је одредио за олтар да се врши очишћење ваших душа, зато што је крв та која врши очишћење јер је душа у њој. **12** Зато сам рекао Израеловим синовима: 'Ниједна душа међу вама нека не једе крв и ниједан странац који живи међу вама не сме да једе крв.'

13 Сваки човек од Израелових синова или странац који живи међу вама који улови неку дивљач или птицу, која може да се једе, нека јој испусти крв и затрпа је земљом. **14** Јер је душа сваког тела његова крв, зато што је душа у њој. Зато сам рекао Израеловим синовима: 'Не смете јести крв ниједног тела, јер је душа сваког тела његова крв. Ко је год буде јео биће истребљен.' **15** Свака душа која буде јела оно што је већ угунило или нешто што је растргла звер, било да је то онај ко је пореклом Израелац или странац, нека опере своју одећу, окупа се у води и нека буде нечиста до вечери; после ће бити чиста. **16** Али ако не опере одећу и не окупа своје тело, онда ће одговарати за свој преступ!"

***16,29** Израз „мучите своје душе“ односи се на пост и сличне изразе кајања.

18 Господ је још рекао Мојсију: **2** „КажИ Израеловим синовима и реци им: 'Ја сам Господ, ваш Бог. **3** Не чините оно што се чини у египатској земљи, у којој сте живели, и не чините оно што се чини у хананској земљи, у коју вас водим, и не живите по њиховим одредбама. **4** По мојим законима поступајте и мојих се одредаба држите, и по њима живите. Ја сам Господ, ваш Бог. **5** Држите се мојих одредаба и мојих закона, јер оне значе живот ономе ко их се држи. Ја сам Господ.

6 Нико од вас нека не приступа блиском рођаку да открије његову голотињу. Ја сам Господ. **7** Не откривај голотињу свог оца ни голотињу своје мајке. Она ти је мајка. Не откривај њену голотињу.

8 Не откривај голотињу жене свог оца. То је голотиња твог оца.

9 Не откривај голотињу своје сестре, кћери свог оца или кћери своје мајке, било да је она рођена у истој кући или ван ње.

10 Не откривај голотињу кћери свог сина или кћери своје кћери, јер је то твоја голо-тиња.

11 Не откривај голотињу кћери жене свог оца, која је потомак твог оца, јер ти је она сестра.

12 Не откривај голотињу сестре свог оца. Она је у крвном сродству с твојим оцем.

13 Не откривај голотињу сестре своје мајке, јер је у крвном сродству с твојом мајком.

14 Не откривај голотињу брата свог оца: не приступај његовој жени. Она ти је стри-на.

15 Не откривај голотињу своје снахе. Она је жена твог сина. Не откривај њену голоти-њу.

16 Не откривај голотињу жене свог брата. То је голотиња твог брата.

17 Не откривај голотињу жене и њене кћери, не узимај кћер њеног сина ни кћер њене кћери, да откријеш њену голотињу. Они су у крвном сродству. То би било бесрамно.

18 Док ти је жена жива, не узимај уз њу и њену сестру да јој буде супарница и да откријеш њену голотињу.

19 Не приступај жени да би открио њену голотињу док је нечиста због свог месечног циклуса.

20 Не лези са женом свог ближњег да тиме не постанеш нечист.

21 Не дозволи да ико од твог потомства буде принесен као жртва Молоху. Не скрнави на тај начин име свог Бога. Ја сам Господ.

22 Не лези с мушкарцем као што лежеш са женом. То би било гадно.

23 Не лези са животињом да тиме не постанеш нечист. Жена не сме да стане пред животињу да има односе с њом. То би било противприродно.

24 Немојте се онечистити ничим таквим, јер су се свим тим онечистили народи које терам испред вас. **25** Зато је земља нечиста, и ја ћу је казнити за њене преступе, па ће земља избљувати своје становнике. **26** А ви се држите мојих одредаба и мојих закона, и не чините ниједну од свих тих гадних ствари; нека их не чини ни онај ко је пореклом Израелац ни странац који живи међу вама.

27 Јер све те гадне ствари чине људи који су у ту земљу дошли пре вас, и зато је земља нечиста. **28** Тада вас земља неће избљувати зато што сте је оскрнавили, као што ће избљувати народе који су тамо дошли пре вас. **29** Ако неко учини било коју од свих тих гадних ствари, душе које то чине нека буду истребљене из свог народа. **30** Извршавајте обавезе које имате према мени и не држите ниједан од гадних обичаја који су се држали пре вас, да се њима не онечистите. Ја сам Господ, ваш Бог.“

19 Господ је још рекао Мојсију: **2** „КажИ целом збору Израелових синова и реци им: 'Будите свети, јер сам ја свет, ја Господ, ваш Бог.

3 Свако од вас нека се боји своје мајке и свог оца. И држите моје Шабате. Ја сам Господ, ваш Бог. **4** Не обраћајте се безвредним боговима и не правите себи ливене богове. Ја сам Господ, ваш Бог.

5 Ако приносите Господу жртву заједништва, принесите је тако да стекнете његову наклоност. **6** Нека се жртва једе оног дана кад се приноси и одмах сутрадан, а оно што остане до трећег дана нека се спали ватром. **7** Ако би се она ипак јела трећег дана, онда је то нешто нечисто. Жртва неће бити прихваћена. **8** Онај ко је буде јео одговараће за свој преступ, јер је оскрнавио оно што је Господу свето. Та душа нека се истреби из свог народа.

9 Када будете имали жетву на својој земљи, не жањите до самог краја своју њиву и не купите пабирке после жетве. **10** Исто тако, не скупљајте оно што остане у винограду и не купите грожђе које је попадало у вашем винограду. Оставите их невољнику и странцу. Ја сам Господ, ваш Бог.

11 Не крадите и не варајте, и не будите непоштени према свом ближњем. **12** Не куните се мојим именом кад говорите лаж, да тако не оскрнавите име свог Бога. Ја сам

Господ. **13** Не обмањуј свог ближњег и не отимај туђе. Најамникова плата нека не остане код тебе преко ноћи до јутра.

14 Не проклињи глувог и не стављај пред слепог нешто да се спотакне. Бој се свог Бога. Ја сам Господ.

15 Не судите неправедно. Не угађај убогом на суду зато што је убог, и немој давати предност уваженим људима зато што су уважени. По правди суди свом ближњем.

16 Не шири клевету по свом народу. Не устај да пролијеш крв свог ближњег. Ја сам Господ.

17 Не мрзи свог брата у свом срцу. Дужан си да укориш свог ближњег да не би носио грех заједно с њим.

18 Не освећуј се и не буди киван на синове свог народа. Воли свог ближњег као самог себе. Ја сам Господ.

19 Држите се мојих одредаба: Не укрштај две врсте домаћих животиња. Не сеј на својој њиви две врсте семена, и не облачи одећу од две врсте предива.

20 Ако човек легне са женом, а она је слушкиња која је обећана другом човеку али још није откупљена нити ослобођена, нека се обоје казне. Нека се не погубе, јер она није ослобођена. **21** Нека он доведе своју жртву за преступ Господу на улаз у шатор од састанка, овна као жртву за преступ. **22** Нека свештеник тим овном што се приноси као жртва за преступ изврши за њега обред очишћења пред Господом за почињени грех. И грех који је починио биће му опроштен.

23 Када уђете у земљу и засадите бичо коју воћку, њене плодове сматрајте нечистим као да нису обрезани. То дрво три године сматрајте необрезаним. Не једите с њега. **24** Четврте године сав његов род постаће нешто свето што ће служити за празнично весеље у част Господу. **25** Пете године можете да једете његове плодове да би вам се његов род умножио. Ја сам Господ, ваш Бог.

26 Ништа не једите с крвљу. Не бавите се врачарством и магијом.

27 Не бријте косу на слепоочницама и не нагрђујте крајеве своје браде.

28 Не сеците се по телу за мртацем и не тетовирајте по себи знакове. Ја сам Господ.

29 Не обешчашћуј своју кћер чинећи од ње блудницу, да се земља не би одала блуду и да се не би напунила развратом.

30 Држите моје Шабате и имајте страхопоштовање према мом светилишту. Ја сам Господ.

31 Не обрађајте се онима који призивају духове и не питајте за савет врачаре да због

њих не постанете нечисти. Ја сам Господ, ваш Бог.

32 Пред седом косом устани, поштуј лице старе особе и бој се свог Бога. Ја сам Господ.

33 Ако међу вама живи странац који се населио у вашој земљи, не поступајте с њим лоше. **34** Странац који живи с вама нека вам буде као и човек који је пореклом Израелац. Волите га као самог себе, јер сте и ви били странци у египатској земљи. Ја сам Господ, ваш Бог.

35 Не чините неправду код суђења нити кад мерите дужину, тежину или течност. **36** Треба да имате тачну вагу, тачне тегове, тачну ефу и тачан ин. Ја сам Господ, ваш Бог, који вас је извео из египатске земље.

37 Зато се држите свих мојих одредаба и свих мојих закона и извршавајте их. Ја сам Господ."

20 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Реци Израеловим синовима: "Сваки човек од Израелових синова и сваки странац који живи у Израелу који би своје дете дао Молоху, нека се погуби. Нека га народ заспе камењем тако да умре. **3** А ја ћу окренути своје лице против тог човека и истребићу га из његовог народа, јер је своје дете дао Молоху да би упрљао моје свето место и оскрнавио моје свето име. **4** А ако народ намерно затвори очи пред тим човеком када он своје дете да Молоху и не погуби га, **5** онда ћу ја управити своје лице против тог човека и против његовог дома и истребићу из њиховог народа и њега и све оне који заједно с њим обожавају Молоха.

6 Ако се нека душа обрати онима који призивају духове и онима који врачају, поступајући тиме неверно према мени, ја ћу окренути своје лице против те душе и истребићу је из њеног народа.

7 Посветите се и будите свети, јер сам ја Господ, ваш Бог. **8** Држите се мојих одредаба и извршавајте их. Ја сам Господ који вас посвећујем.

9 Ако неки човек куне свог оца или своју мајку, нека се погуби. Проклео је свог оца и своју мајку. Нека његова крв падне на њега.

10 Човек који почини прељубу са женом другог човека, починио је прељубу са женом свог ближњег. Нека се такав погуби. Нека се погубе и прељубник и прељубница. **11** Човек који легне са женом свог оца открио је голотињу свог оца. Нека се обоје погубе. Нека њихова крв падне на њих. **12** Ако човек легне са својом снахом, нека се обоје погу-

бе. Учинили су оно што је противприродно. Нека њихова крв падне на њих.

13 Ако мушкарац легне с мушкарцем као што би легао са женом, обојица су учинила гадно дело. Нека се погубе. Нека њихова крв падне на њих.

14 Ако човек узме себи жену, а уз њу и њену мајку, то је бесрамно дело. Нека се и он и оне погубе и спале ватром, тако да се међу вама не би чинила бесрамна дела.

15 Човек који легне са животињом нека се погуби, а животиња нека се убије. **16** Ако жена приђе било којој животињи да би имала односе с њом, убијте и жену и животињу. Нека се погубе. Нека њихова крв падне на њих.

17 Ако човек узме своју сестру, кћер свог оца или кћер своје мајке, и види њену голоотињу и она види његову голоотињу, то је срамота. Нека се они истребе пред очима синова свог народа. Он је открио голоотињу своје сестре. Нека одговара за свој преступ.

18 Ако човек легне са женом за време њеног месечног циклуса и открије њену голоотињу, разоткрио је њен извор крви и она сама је открила извор своје крви. Нека се зато обоје истребе из свог народа.

19 Не откриј голоотињу сестре своје мајке и сестре свог оца, јер би тиме разоткрио голоотињу својих крвних сродника. Нека обоје одговарају за свој преступ. **20** Човек који легне са женом свог стрица открио је голоотињу свог стрица. Нека одговарају за свој грех. Умреће без деце. **21** Ако човек узме жену свог брата, то је нешто одвратно. Он је открио голоотињу свог брата. Остаће без деце.

22 Држите се свих мојих одредаба и свих мојих закона и извршавајте их, да вас не избљује земља у коју вас водим да у њој живите. **23** Не живите по обичајима оних народа које терам испред вас, јер су они радили све то и зато су ми мрски. **24** Зато сам вам рекао: Ви ћете заузети њихову земљу, и ја ћу вам дати да је заузмете, земљу у којој тече мед и млеко. Ја сам Господ, ваш Бог, који вас је одвојио од тих народа. **25** Правите разлику између чисте и нечисте животиње, и између нечисте и чисте птице. Немојте своје душе онечистити било каквом животињом или птицом или било чиме што се миче по земљи, што сам вам одвојио прогласивши то нечистим. **26** Будите ми свети, јер сам ја, Господ, свет. Ја вас одвајам од тих народа да budete моји.

27 Човек или жена који би призивали духове или би гатали нека се погубе. Нека их

заспу камењем тако да умру. Нека њихова крв падне на њих.”

21 Господ је још рекао Мојсију: „Кажми свештеницима, Ароновим синовима: ‘Од свештеника да се нико не онечисти за мртвачем у свом народу. **2** Али за оним с ким је у блиском крвном сродству, за својом мајком, својим оцем, својим сином, својом кћери, својим братом **3** и за својом сестром, девицом која му је блиски род и која још нема мужа, за њом може да се онечисти. **4** Нека се у свом народу не онечисти за женом која има мужа, да се тиме не би оскрнавио. **5** Свештеници нека не брију своју главу и нека не подрезују крајеве своје браде и нека се не секу по телу. **6** Нека буду свети свом Богу и нека не скрнавe име свог Бога, јер су они ти који приносе жртве које се спаљују пред Господом, храну свог Бога. Зато нека буду свети. **7** Нека не узимају за жену блудницу ни обешчашћену жену; и нека не узимају жену која се развела од свог мужа, јер је свештеник свет свом Богу. **8** Зато га посвети, јер је он тај који приноси храну твог Бога. Он за тебе нека буде свет, јер сам ја, Господ, који вас посвећујем, свет.

9 Ако се свештеникова кћи обешчисти тако што се ода блуду, она обешчашћује свог оца. Нека се погуби и спали ватром.

10 А онај који је првосвештеник међу својом браћом, на чију главу буде изливано уље за помазање и који буде опуномоћен да носи свештеничку одећу, нека не иде рашчупане косе и нека не раздире своје хаљине. **11** Нека не прилази ниједном мртвачу. Ни за својим оцем ни за својом мајком не сме се онечистити. **12** Нека не излази из светилишта и нека не оскрнави светилиште свог Бога, јер је на њему знак посвећења, Божје уље за помазање. Ја сам Господ.

13 Он нека за жену узме девицу. **14** Нека не узима удовицу ни разведену жену ни обешчашћену ни блудницу, већ нека за жену узме девицу из свог народа. **15** Нека не оскрнави своје потомство међу својим народом, јер сам ја Господ који га посвећујем.”

16 Господ је још рекао Мојсију: **17** „Реци Арону: ‘Ниједан човек од било ког будућег нараштаја твог потомства на ком буде некаква мана нека не приступа да приноси храну свог Бога. **18** Ако неко има неку ману, он нека не приступа: човек који је слеп или хром или с унакаженим носом или коме је један од удова предуг, **19** или човек коме је сломљена нога или рука, **20** или онај ко је грбав, неприродно мршав, болесних очију,

крастав или има лишај или згњечене семенике. **21** Ниједан човек од потомства свештеника Арона који има неку ману нека не приступа да приноси жртве које се спаљују пред Господом. Мана је на њему. Нека не приступа да приноси храну свог Бога. **22** Он може да једе храну свог Бога од најсветијих ствари и од светих ствари. **23** Али нека не улази до завесе и нека не приступа олтару, јер је мана на њему. Нека не оскрнави моје светилиште, јер сам ја Господ који их посвећујем.”

24 Тако је Мојсије говорио Арону, његовим синовима и свим Израеловим синовима.

22 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Реци Арону и његовим синовима да се држе даље од светих ствари Израелових синова и да не скрнавље моје свето име у стварима које ми они посвећују. Ја сам Господ. **3** Реци им: ‘Ако неко од свих ваших потомака у будућим нараштајима приступи светим стварима које ће Израелови синови посвећивати Господу, док је на њему његова нечистоћа, та душа нека се истреби испред мене. Ја сам Господ. **4** Нико од Аронових потомака ко је губав или има излив не сме да једе од светих ствари док не постане чист, ни онај ко дотакне некога ко се онечистио мртвацем, ни човек који има течење семена, **5** ни човек који дотакне нешто што гмиже, што је за њега нечисто, или дотакне човека који је за њега нечист због било какве нечистоће која је на њему. **6** Онај ко дотакне тако нешто биће нечист до вечери и нека не једе ништа од светих ствари, него нека окупа своје тело у води. **7** Када сунце зађе, тада ће бити чист, и после тога може да једе од светих ствари, јер је то његова храна. **8** Нека не једе оно што је угулило нити оно што су растргле звери да се тиме не би онечистио. Ја сам Господ.”

9 Нека они извршавају своју обавезу коју имају према мени да не би носили грех и да не би погинули зато што скрнавље свете ствари. Ја сам Господ који их посвећујем.

10 Нека нико из обичног народа не једе оно што је свето. Ни дошљак који је код свештеника ни најамник нека не једе оно што је свето. **11** Али ако свештеник купи неку душу својим новцем, она то сме да једе. Ровоци који се роде у његовој кући смеју да једу његов хлеб. **12** Ако се свештеникова кћи уда за некога из обичног народа, она не сме да једе од светих прилога. **13** Али ако свештеникова кћи постане удовица или се разведе и нема потомства, и мора да се вра-

ти у кућу свог оца као што је била у својој младости, она сме да једе хлеб свог оца. Али нико из обичног народа не сме да га једе.

14 Ако би човек нехотице јео нешто свето, онда нека томе дода петину вредности па нека то што је свето преда свештенику. **15** Нека свештеници не скрнавље свете ствари Израелових синова, које ови приносе Господу, **16** да не би на њих навукли казну за кривицу ако би ови јели свете ствари. Ја сам Господ који их посвећујем.”

17 Господ је још рекао Мојсију: **18** „Кажи Арону, његовим синовима и свим Израеловим синовима: ‘Сваки човек од Израеловог дома или странац у Израелу који приноси свој принос, било као завет или као добровољни принос, што се приноси Господу као жртва паљеница, **19** да би та жртва била прихваћена, нека принесе животињу без мане, мушко од говеда, оваца или коза. **20** Не приносите ништа што има неку ману, јер таква жртва неће бити прихваћена.’”

21 Ако неки човек приноси Господу жртву заједништва да би испунио завет или као добровољни принос, да би жртва била прихваћена нека принесе животињу без мане од крупне или од ситне стоке. На њој не сме да буде никакве мане. **22** Ниједну животињу која је слепа, која има нешто сломљено, која је посечена, која има брадавицу, која је крастава или има лишај не приносите Господу нити стављајте на олтар као жртву која се спаљује пред Господом. **23** Крупну или ситну стоку којој је један уд прегуд или прекратак можеш да принесеш као добровољни принос. Али ако ту жртву приносиш ради завета, она неће бити прихваћена. **24** Не приносите Господу животињу која има згњечене, смрскане, откинуте или одсечене семенике. То не приносите у својој земљи. **25** Ништа од свега тога што је из руке туђинца не приносите као храну свог Бога, јер такве животиње имају недостатак. Мана је на њима. Неће вам бити прихваћене.”

26 Господ је још рекао Мојсију: **27** „Када дође на свет теле, јагње или јаре, онда нека седам дана остане поред своје мајке, а од осмог дана па надаље може се приносити као жртва која се спаљује пред Господом. **28** Крупну и ситну стоку не кољите у исти дан кад и њихове младе.

29 Ако приносите Господу жртву захвалници, жртвујте је тако да она буде прихваћена. **30** Она нека се једе у тај дан. Не остављајте ништа од ње до јутра. Ја сам Господ.

31 Држите се мојих заповести и извршавајте их. Ја сам Господ. **32** Не скрнавите мо-

је свето име, и ја ћу показати своју светост међу Израеловим синовима. Ја сам Господ који вас посвећујем **33** и који вас изводим из египатске земље да вам будем Бог. Ја сам Господ."

23 Господ је још рекао Мојсију: **2** „КажИ Израеловим синовима: 'Господњи празници које ћете оглашавати у одређено доба године свети су зборови. Ово су моји празници:

3 Шест дана нека се ради, а седми дан је Шабат, дан потпуног одмора, свети сабор. Не радите никакав посао. То је Шабат посвећен Господу у свим местима где живите.

4 Ово су Господњи празници, свети зборови, које треба да огласите у време које је одређено за њих: **5** Првог месеца, увече четрнаестог дана у месецу, Пасха је у част Господу.

6 Петнаестог дана тог месеца Празник је бесквасних хлебова у част Господу. Седам дана једите бесквасне хлебове. **7** Првог дана нека вам буде свети збор. Не радите никакав тежак посао. **8** Седам дана приносите жртву која се спаљује пред Господом. Седмог дана нека буде свети збор. Не радите никакав тежак посао."

9 Господ је још рекао Мојсију: **10** „КажИ Израеловим синовима: 'Када дођете у земљу коју вам ја дајем и пожањете њен род, сноп* првина од своје жетве донесите свештенику.

11 Нека он тај сноп обрће тамо и амо пред Господом да би за вас стекао његову наклоност. Нека га свештеник обрће одмах сутрадан после Шабата. **12** Оног дана када будете дали сноп да се обрће, принесите мушко јагње без мане, до године дана, за жртву паљеницу Господу, **13** и уз то принос од жита две десетине ефе финог брашна замешеног с уљем као жртву која се спаљује пред Господом, на угодан мирис, и за жртву леваницу четвртину ина* вина. **14** Не једите хлеб ни печено зрнелве ни ново зрнелве све до тог дана, док не донесете принос за свог Бога. То је трајна одредба за ваше нараштаје у свим местима где живите.

15 Од тог дана после Шабата, од дана када донесете сноп за обртани принос, избројте седам Шабата. Нека буде седам пуних седмица. **16** Треба да бројите до дана после седмог Шабата, педесет дана, и принесите Господу нови принос од жита. **17** Из својих

пребивалишта донесите два хлеба као обртани принос. Нека буду од две десетине ефе финог брашна. Нека буду печени с квасцем, као првине за Господа. **18** Заједно с тим хлебовима принесите седам мушких јагањаца без мане, свако од годину дана, једног јунца и два овна. Они нека служе као жртва паљеница Господу, заједно са приносом од жита и жртвама леваницама, као жртва која се спаљује на угодан мирис Господу. **19** Принесите једно јаре као жртву за грех и два мушка јагњета, свако од годину дана, као жртву заједништва. **20** Нека свештеник та два јагњета заједно с хлебовима од првина обрће тамо и амо као обртани принос пред Господом. То нека служи као нешто што је свето Господу и нека припадне свештенику. **21** Тог истог дана упутите проглас и нека вам буде свети збор. Не радите никакав тежак посао. То је трајна одредба за ваше нараштаје у свим вашим пребивалиштима.

22 Када почнете да жањете на својој земљи, не жањите своју њиву до самог краја и не пабирчите остатке после своје жетве. Оставите их за невольника и за странца. Ја сам Господ, ваш Бог."

23 Господ је још рекао Мојсију: **24** „КажИ Израеловим синовима: 'Седмог месеца, првог дана у месецу, нека вам буде дан потпуног одмора, спомен оглашен трубљењем у трубе, свети збор. **25** Не радите никакав тежак посао и принесите жртву која се спаљује пред Господом."

26 Господ је још рекао Мојсију: **27** „Десетог дана тог седмог месеца дан је очишћења. Одржите свети збор, постите и принесите жртву која се спаљује пред Господом. **28** Тог дана не радите никакав посао, јер је то дан очишћења када ће се за вас извршити обред очишћења пред Господом, вашим Богом. **29** Зато ће се свака душа која тога дана не буде постила истребити из свог народа. **30** Сваку душу која тог дана буде радила некакав посао затрћу у њеном народу. **31** Не радите никакав посао. То је трајна одредба за ваше нараштаје у свим местима где живите. **32** То је за вас Шабат, дан потпуног одмора, и увече деветог дана у месецу постите. Од вечери до вечери држите свој Шабат."

33 Господ је још рекао Мојсију: **34** „КажИ Израеловим синовима: 'Од петнаестог дана тог седмог месеца нека се седам дана држи Празник сеница* у част Господу. **35** Првог дана нека буде свети збор. Не радите никакав тежак посао. **36** Седам дана приносите жртву која се спаљује пред Господом. Осмог дана нека буде свети збор, и принесите жр-

***23,10** Или: „омер“, отприлике 2,2 литре. Види додаток на крају књиге. **23,13** Ин износи 3,67 литара. Види додаток на крају књиге. **23,34** Или: "Празник колиба".

тву која се спаљује пред Господом. То је све-чани збор. Не радите никакав тежак посао.

37 То су Господњи празници које ћете оглашавати у одређено доба године као свете зборове, да се принесе жртва која се спаљује пред Господом: жртва паљеница, принос од жита заједно са животињском жртвом и жртва леваница, како је одређено за сваки дан, **38** осим Господњих Шабата, осим ваших дарова, осим свих ваших заветних приноса и добровољних приноса које дајете Господу. **39** Петнаестог дана седмог месеца, када сакупите род земље, седам дана славите празник у част Господу. Првог дана је дан потпуног одмора и осмог дана је дан потпуног одмора. **40** Првог дана узмите плодова с лепог дрвећа, палминих листова, грана с разгранатог дрвећа и топола крај вода, па се седам дана радујте пред Господом, својим Богом. **41** Славите га као празник у част Господу седам дана у години. То је трајна одредба кроз све ваше нараштаје - славите га седмим месеца. **42** Седам дана живите у колибама. Сви који су рођени у Израелу нека живе у колибама, **43** да би ваши нараштаји знали да сам ја учинио да Израелови синови живе у колибама када сам их изводио из египатске земље. Ја сам Господ, ваш Бог."

44 Тако је Мојсије говорио Израеловим синовима о Господњим празницима у одређено доба године.

24 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Заповеди Израеловим синовима да ти донесу чисто, цеђено маслиново уље за свећњак, да жишци непрестано горе. **3** Испред завесе Сведочанства у шатору од састанка, Арон нека непрестано води рачуна о свећњаку од вечери до јутра пред Господом. То је трајна одредба кроз све ваше нараштаје. **4** Нека непрестано воде рачуна о жишцима на свећњаку од чистог злата пред Господом.

5 Узми финог брашна и од њега испечи дванаест округлих хлебова. У сваки округли хлеб нека иду две десетине ефе. **6** Затим их наслажи по шест, један на други на столу од чистог злата пред Господом. **7** Одозго на њих стави чист тамјан и он нека служи као хлеб за спомен, као жртва која се спаљује пред Господом. **8** Сваког Шабата нека га он поставља пред Господом. То је трајан савез са Израеловим синовима. **9** Нека тај хлеб припадне Арону и његовим синовима, и нека га они једу на светом месту јер је то нешто најсветије што припада свештенику од жртава које се спаљују пред Господом. То нека буде трајан пропис."

10 Син једне жене Израелке, коме је отац био Египћанин, изашао је међу Израелове синове, и тај син Израелке и један Израелац потукли су се у логору. **11** Син Израелке почео је да хули на Бога* и да га проклиње. Зато су га довели пред Мојсија. Његова мајка звала се Селомита и била је кћи Даврије из Дановог племена. **12** Тада су га ставили под стражу док им не буде издата јасна објава по Господњој речи.

13 Господ је рекао Мојсију: **14** „Онога који је проклињао изведи изван логора. Нека сви они који су га чули положе руке на његову главу, и нека га као збор заспе камењем. **15** А ти реци Израеловим синовима: 'Ако неко прокуне свог Бога, он мора да одговара за свој грех. **16** Онај ко похули на Господа нека се погуби. Цео збор нека га заспе камењем. Било да је странац или је пореклом Израелац, нека се погуби зато што је хулио на Бога.

17 Ако неко удари другог човека тако да он умре, нека се погуби. **18** Ко удари домаћу животињу тако да она угине, нека да надокнаду за њу, душу за душу. **19** Ако неко повреди свог ближњег, нека му се учини као што је он учинио њему. **20** Прелом за прелом, око за око, зуб за зуб: иста повреда какву је он нанео другом нека се нанесе и њему. **21** Ко удари животињу тако да она угине, нека да надокнаду за њу, али онај ко удари човека тако да он умре, нека се погуби.

22 Нека вам буде један закон. Странцу нека буде једнако као и оном ко је пореклом Израелац, јер сам ја Господа, ваш Бог."

23 Затим је Мојсије то пренео Израеловим синовима, и они су извели из логора онога који је проклињао и засули га камењем. Тако су Израелови синови учинили као што је Господ заповедио Мојсију.

25 Господ је још рекао Мојсију на гори Синај: **2** „Кажи Израеловим синовима: 'Када дођете у земљу коју вам ја дајем, нека земља држи Шабат посвећен Господу. **3** Шест година сеј своју њиву и шест година орезуј свој виноград и сакупљај род земље. **4** Али седме године нека буде Шабат, време потпуног одмора за земљу, Шабат у част Господу. Не сеј своју њиву нити орезуј свој виноград. **5** Не жањи оно што никне из зрнела које се просуло у току жетве, и не бери грожђе с неорезане лозе. Нека то буде година потпуног одмора за земљу. **6** Оно што земља роди то-

***24,11** Дословно: „Божје име“.

ком тог Шабата нека вам буде за храну, теби, твом робу, твојој робини, твом најамнику и дошљаку који је с тобом, онима који с тобом живе као дошљаци, **7** и твојој стоци и дивљим животињама што су у твојој земљи. Сав њен род нека буде за јело.

8 Изброј седам годишњих Шабата, седам пута по седам година, тако ће ти седам годишњих Шабата износити четрдесет и девет година. **9** Седмог месеца, десетог дана у месецу, заповеди да се гласно затруби у рог. На дан очишћења нека се затруби у рог по својој вашој земљи. **10** Посветите педесету годину и прогласите у земљи слободу за све њене становнике. То нека вам буде опросна година,* и нека се свако од вас врати на своје наследство и у свој род. **11** Та педесета година нека вам буде опросна година. Не сејте ништа и не жањите оно што никне из зрнелва која се просуло и не берите грожђе с неорезане лозе. **12** Јер је то опросна година. Нека вам буде света. С њиве једите оно што земља роди.

13 Те опросне године нека се свако од вас врати на своје наследство. **14** Ако продајете нешто свом ближњем или купујете нешто из руке свог ближњег, не чините неправду један другом. **15** Према броју година од последње опросне године купуј од свог ближњег, и према броју година у којима ћеш имати жетву он нека продаје теби. **16** Што више буде година, то ће бити већа цена онога што купујеш, а што мање буде година, то ће мања бити цена, јер ти он у ствари продаје број жетви. **17** Нико од вас да не чини неправду свом ближњем, него се бојте свог Бога, јер сам ја Господ, ваш Бог. **18** Зато поступајте по мојим одредбама, држите се мојих закона и по њима поступајте. Тада ћете спокојно живети у својој земљи. **19** Земља ће дати свој род и ви ћете јести док се не наситите и спокојно ћете живети у њој.

20 Али ако кажете: 'Шта ћемо јести седме године, пошто не можемо ни да сејемо ни да сакупљамо летину?' **21** знајте да ћу вам дати благослов у шестој години, тако да ће земља дати рода за три године. **22** Осме године ћете сејати, али ћете јести од старог рода до девете године. Док не приспе њен род, јешћете стари.

23 Зато земља не сме да се прода заувек, јер је земља моја. За мене сте ви странци и дошљаци. **24** У целој земљи коју поседујете морате допустити право откупа земље.

25 Ако твој брат осиромаши и мора да прода део свог наследства, нека откупитељ који је с њим у блиском сродству дође и откупи оно што је његов брат продао. **26** Ако неко нема откупитеља, али својом руком стекне новац и има довољно за откуп, **27** нека изброји колико је година прошло откад је то продао и нека остатак новца врати човеку коме је продао, па нека се врати на своје наследство.

28 Али ако нема довољно да му врати, нека оно што је продао остане у рукама купца до опросне године. А опросне године нека се наследство врати, и нека се он врати на своје наследство.

29 Ако неко прода кућу у којој живи у граду опасаном зидинама, нека има право да је откупи док се не наврши година дана откако ју је продао. Његово право откупа нека траје целу годину дана. **30** Али ако је не откупи за годину дана, кућа у граду који има зидине нека заувек остане власништво њеног купца кроз све његове нараштаје. Она неће бити враћена ни опросне године. **31** Али куће у местима која немају зидине око себе нека се сматрају делом поља у тој земљи. За њих нека и даље важи право откупа, и у опросној години морају бити враћене.

32 У левитским градовима Левити имају трајно право откупа градских кућа које су њихово наследство. **33** Ако имовина Левита не буде откупљена, продату кућу у граду у ком Левит има своје наследство такође треба вратити у опросној години, јер су куће у левитским градовима њихово наследство међу Израеловим синовима. **34** Сем тога, пашњак око њихових градова не може да се прода, јер је он њихово трајно власништво.

35 Ако твој брат, који је крај тебе, осиромаши и понестане му новца, ти му помози. Нека живи с тобом као странац и дошљак.

36 Не узимај од њега ни камату ни добит, већ се бој свог Бога; и нека твој брат живи с тобом. **37** Немој му позајмљивати новац уз камату и немој му давати храну за добит. **38** Ја сам Господ, ваш Бог, који вас је извео из египатске земље да вам да хананску земљу и да вам буде Бог.

39 Ако твој брат који је крај тебе осиромаши и мора да ти се прода, не искоришћавај га да ти служи као роб. **40** Нека буде код тебе као најамник и као дошљак. Нека служи код тебе до опросне године. **41** Затим нека оде од тебе, он и његови синови с њим, и нека се врати свом роду и на посед својих праочева. **42** Јер су они моји робови које сам извео из египатске земље. Нека не продају

*25,10 Или: „јубилеј, јубиларна година“.

себе као што се продаје роб. **43** Не буди окрутан према њему; него се бој свог Бога. **44** Твој роб и твоја робинја које стекнеш нека буду од народа који су око вас, од тих народа можете куповати роба и робинју. **45** Можете их куповати и од синова дошљака који живе с вама као странци и од њихових породица које живе с вама, све оне који су им се родили у вашој земљи. Они нека постану ваше власништво. **46** Њих оставите у наследство својим синовима после вас да их наследе као трајно власништво. Они могу радити за вас, али не будите окрутни према својој браћи, Израеловим синовима, нити један према другом.

47 Али ако се странац или дошљак који је с тобом богат, а твој брат који је крај њега осиромаша и мора себе да прода странцу или дошљаку који је с тобом или неком члану породице странца, **48** након што се прода, он ће задржати право да буде откупљен. Неко од његове браће може да га откупи. **49** Може да га откупи његов стриц или син његовог стрица, или неко ко је с њим у крвном сродству, ко је од његовог рода, неко из његове породице. Или ако се богати, нека сам себе откупи. **50** Нека са својим купцем израчуна од године када му се продао до опросне године, а новац за који се продао мора да одговара броју година. Како се рачунају радни дани најамника, тако нека се рачуна време које он остане код њега. **51** Ако је остало још доста година, нека за свој откуп плати цену сразмерну цени за коју је био купљен. **52** Али ако је остало само неколико година до опросне године, онда нека сам себи израчуна цену. Сразмерно годинама које су му остале, нека плати за свој откуп. **53** Нека остане код њега као најамник од године до године. Нека се према њему не поступи окрутно пред твојим очима. **54** Али ако не може да сам себе откупи под тим условима, онда нека буде ослобођен у опросној години, и он и његови синови с њим.

55 Јер су Израелови синови моје слуге. Они су моје слуге које сам извео из египатске земље. Ја сам Господ, ваш Бог.

26 Не правите себи безвредне богове, не подижите себи резане ликове ни обредне стубове и не постављајте у својој земљи камење украшено сликама да се пред њим клањајте јер сам ја Господ, ваш Бог. **2** Држите моје Шабате и имајте страхопоштовање према мом светилишту. Ја сам Господ.

3 Ако будете живели по мојим одредбама и држали се мојих заповести и по њима посту-

пали, **4** ја ћу вам давати кишу у право време, тако да ће земља давати свој род, а дрвеће у пољу доносиће своје плодове. **5** Вршидба ће вам стизати бербу грожђа, а берба грожђа сетву. Јешћете свој хлеб док се не наситите и спокојно ћете живети у својој земљи. **6** Земљи ћу дати мир, тако да ћете лећи на починак и нико вас неће плашити. Уклонићу из земље опасне звери и мач неће пролазити вашом земљом. **7** Тераћете своје непријатеље, а они ће пред вама падати од мача. **8** Петорица вас тераће стотину, а стотина вас тераће десет хиљада, и ваши ће непријатељи пред вама падати од мача.

9 Ја ћу се обратити к вама и учинићу вас плодним и умножићу вас, и држаћу се свог савеза с вама. **10** Ви ћете јести род од претходне године, и износићете стари род да бисте направили места за нови. **11** Поставићу свој свети шатор међу вама и нећете бити мрски мојој души. **12** Бићу међу вама и бићу ваш Бог, а ви ћете бити мој народ. **13** Ја сам Господ, ваш Бог, који вас је извео из египатске земље да им више не будете робови. Поломио сам ваш јарам и учинио сам да ходате усправно.

14 Али ако ме не будете слушали и не будете извршавали све ове заповести, **15** ако одбаците моје одредбе и ако вашој души постану мрски моји закони тако да не извршавате све моје заповести и тако прекршите мој савез, **16** онда ћу ја вама учинити ово: док вас будем кажњавао пустићу на вас страх, туберкулозу и јаку грозницу од чега ће вам се очи затворити и душа клонити. Узалуд ћете сејати семе, јер ће га појести ваши непријатељи. **17** Окренућу своје лице против вас, па ће вас ваши непријатељи поразити. Газиће вас они који вас мрзе и ви ћете бежати кад вас нико не буде гонио.

18 Ако ме и упркос томе не будете слушали, онда ћу вас седам пута горе казнити за ваше грехе. **19** Сломићу ваш силни понос и учинићу да ваша небеса буду попут гвожђа, а ваша земља попут бакра. **20** Ваша снага ће се трошити узалуд, јер ваша земља неће давати свој род нити ће дрвеће на земљи доносити своје плодове.

21 Али ако ми се и даље будете супротстављали и не будете хтели да ме слушате, онда ћу вам задати седам пута више удараца због ваших греха. **22** Послаћу на вас полске звери које ће вам побити децу и уништити вашу стоку, а вас ће проредити, тако да ће ваши путеви опустети.

23 Али ако не дозволите да вас тиме направим него ми се и даље будете супрот-

стављали, **24** онда ћу се и ја супротставити вама и ударићу вас седам пута више за ваше грехе. **25** Довешћу на вас мач да изврши освету због савеза. Ви ћете се сакупити у своје градове, а ја ћу послати пошаст међу вас, и бићете предати у руке непријатељу. **26** Када вам уништим залихе хлеба, десет жена ће пећи хлеб у само једној пећи и даваће вам хлеб на меру, и ви ћете јести, али се нећете наситити.

27 Али ако ме ни после тога не будете слушали и ако ми се и даље будете супротстављали, **28** онда ћу се и ја вама жестоко супротставити, и седам пута ћу вас казнити за ваше грехе. **29** Зато ћете јести месо својих синова и месо својих кћери. **30** Уништићу ваше свете узвишице, оборићу ваше кадионе сталке и ставићу ваше лешеве на лешеве ваших одвратних идола, и бићете мрски мојој души. **31** Ваше градове ћу предати мачу, опустошићу ваше светилиште и нећу мирирати угодан мирис ваших жртава. **32** Ја ћу опустошити земљу, тако да ће се ваши непријатељи који буду живели у њој запрепатити над њом. **33** А вас ћу расејати међу народе и против вас ћу извући мач из корица. Ваша ће земља постати пуштош, а ваши градови пуне рушевине.

34 У то време земља ће надокнадити своје Шабате за све дане док буде пуста, док ви будете у земљи својих непријатеља. Тада ће земља имати Шабат, јер мора да надокнади своје Шабате. **35** Све дане док буде пуста имаће Шабат, због тога што није имала Шабат за време ваших Шабата док сте живели у њој.

36 А онима од вас који остану у животу утераћу страх у срце у земљама њихових непријатеља. Тераће их и лист што зашушти кад ветар дуне, и они ће бежати као да беже од мача и падаће, а да их нико не гони. **37** Спотичаће се један о другог као да беже испред мача, иако их нико неће гонити. Нећете моћи да се одржите пред својим непријатељима. **38** Изгинућете међу народима и прождреће вас земља ваших непријатеља. **39** А они од вас који остану иструнуће због свог преступа у земљама својих непријатеља. Због преступа својих очева иструнуће као и они. **40** Али ако признају свој преступ и преступ својих очева, како су ми били неверни и како су ми се супротстављали, **41** па сам се и ја њима супротставио и одвео их у земљу њихових непријатеља. Ако се тада њихово необрезано срце понизити, и прихвате казну за свој преступ, **42** и ја ћу се сетити свог савеза с Јаковом; сетићу се свог савеза

с Исаком и свог савеза с Аврамом, а и земља ћу се сетити. **43** Све то време земља ће бити напуштена и надокнадиће своје Шабате док без њих буде лежала пуста и док они буду плаћали за свој преступ зато што су одбацили моје законе и што су њиховој души поставили мрске моје одредбе. **44** Али и поред свега тога, док буду у земљи својих непријатеља, ја их нећу одбацити и они ми неће бити мрски тако да их побијем и прекршим свој савез с њима. Јер ја сам Господ, њихов Бог. **45** Ради њих ћу се сетити савеза с њиховим прецима, које сам извео из египатске земље пред очима других народа да будем њихов Бог. Ја сам Господ."

46 То су прописи, наредбе и закони које је Господ преко Мојсија поставио између себе и Израелових синова на гори Синај.

27 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Кажу Израеловим синовима: 'Ако неко учини посебан завет да би посветио Господу душе према вредности која је одређена, **3** онда нека се за мушко од двадесет до шездесет година одреди вредност од педесет сикала* сребра, према светом сиклу,* **4** а за женско, нека се одреди вредност од тридесет сикала. **5** За мушко од пет до двадесет година нека се одреди вредност од двадесет сикала, а за женско десет сикала. **6** За мушко од месец дана до пет година, нека се одреди вредност од пет сикала сребра, а за женско три сикла сребра.

7 За мушко од шездесет година па навише, нека се одреди вредност од петнаест сикала, а за женско десет сикала. **8** Али ако је неко и превише сиромашан да плати према вредности која је одређена, онда нека ту особу доведе пред свештеника, па нека је свештеник процени. Свештеник ће ту особу проценити према ономе што онај ко се заветује може дати.

9 Ако се ради о животињи која се приноси Господу, свака животиња коју он даје Господу биће света. **10** Не може да је надомести и не може да замени добру за лошу, ни лошу за добру. Али ако би ипак једну животињу заменио за другу, онда нека и прва, и она која је дата у замену, буду свете. **11** Ако принос буде нека нечиста животиња каква не може да се принесе Господу на жртву, онда нека животињу доведе пред свештеника. **12** Нека свештеник процени да ли је она добра или лоша. Како свештеник одреди вред-

***27,3** Види додаток на крају књиге, као и фусноту за 2. Мојсијева 30,13.

ност, тако нека буде. **13** Ако човек ипак жели да је откупи, онда нека дода петину на вредност која је одређена.

14 Ако неко посвети своју кућу да буде нешто што је свето Господу, нека свештеник процени да ли је добра или лоша. На колико је свештеник процени, толика нека јој буде цена. **15** Али ако онај ко је своју кућу посветио зажели да је откупи, онда нека у новцу дода петину на њену процењену вредност, па нека буде његова.

16 Ако неко посвети Господу део земље од свог наследства, нека се вредност процени сразмерно количини семена потребног да се тај део земље засеје: за један гомер семена јечма, педесет сикала сребра.* **17** Ако свој део земље посвети од опросне године,* нека цена земље буде према процењеној вредности. **18** Ако своју земљу посвети после опросне године, нека му свештеник израчуна цену према годинама које су остале до следеће опросне године, и нека се сразмерно томе смањи процењена вредност. **19** Али ако би онај ко је посветио земљу ипак хтео да је откупи, онда нека дода петину на њену процењену вредност, и тиме ће бити потврђено да је његова. **20** Ако не откупи земљу него она буде продата другом човеку, не може више да се откупи. **21** Када та земља буде враћена у опросној години, нека буде света Господу, као земља одређена за свету сврху. Нека припадне свештенику.

22 Ако неко посвети Господу земљу коју је купио и која није део његовог наследства **23** нека му свештеник израчуна вредност сразмерно броју година до опросне године, па нека он тог дана исплати процењену вредност. То је нешто свето Господу. **24** У опросној години земља ће се вратити ономе од кога је купљена, ономе коме припада као његово наследство.

25 Свака процена вредности нека се врши у светим сиклима. Један сикал има двадесет гера.

26 Ниједан човек не сме да посвећује прворођено од животиња, јер оно што је прворођено већ припада Господу. Било да је од крупне или од ситне стоке, оно припада Господу. **27** Ако је животиња нечиста и он жели да је откупи према вредности која је одређена, нека на њену вредност дода петину.

Ако се не откупи, нека се прода према вредности која је одређена.

28 Али ништа што неко од свог поседа свим посвети Господу - било да је то човек или животиња или земља коју поседује - не може да се прода, нити се ишта што је за ту сврху одређено може откупити. То је нешто најсветије Господу. **29** Ниједна особа која буде одређена за погубљење не може да се откупи. Нека се погуби.

30 Сваки десетак од земље, од пољских усева и од плодова с дрвећа, припада Господу. То је нешто што је свето Господу. **31** Ако неко зажели да откупи нешто од свог десетка, нека на његову вредност дода петину. **32** Сваки десетак од крупне или од ситне стоке, све што пролази испод пастирског штапа, свака десета животиња нека буде нешто што је свето Господу. **33** Нека он не гледа да ли је та животиња добра или лоша и нека је не замењује. Али ако би је ипак заменио, онда нека и прва и она која је дата у замену буду свете. Не смеју се откупити."

34 То су заповести које је Господ дао Мојсију на гори Синај као заповести за Израелове синове.

***27,16** Рачунало се да комад земље за чије засејавање треба гомер јечменог семена вреди 50 сикала сребра. Види додаток на крају књиге. **27,17** Или: „јубилеја, јубиларне године“.

ЧЕТВРТА КЊИГА МОЈСИЈЕВА

ИЛИ

У пустињи*

Писац: Мојсије

Место писања: Пустиња и равнице Моава

Писање завршено: око 1473. пре н. е.

Обухвата време: 1512 - 1473. пре н. е.

1 Првог дана другог месеца друге године од изласка из египатске земље, Господ се обратио Мојсију у Синајској пустињи, у шатору од састанка, и рекао му: **2** „Пребројте цео збор Израелових синова по њиховим породицама, по домовима њихових очева, бројећи по именима све мушкарце, главу по главу, **3** од двадесет година па навише, све оне који су способни за војску у Израелу. Ти и Арон попишите их по њиховим четама.

4 Нека с вама буде још људи, по један човек из сваког племена, који је поглавар дома својих очева. **5** Ово су имена људи који ће вам помагати: од Рувима, Елисур, Седијуров син; **6** од Симеона, Саламило, Сурисадајев син; **7** од Јуде, Насон, Аминадавов син; **8** од Исахара, Натанаило, Согаров син; **9** од Завулоне, Елијав. Хелонов син; **10** од Јосифових синова: од Јефрема, Елисама, Амијудов син; од Манасије, Гамалило, Фадасуров син; **11** од Венијамина, Авидан, Гидеонијев син; **12** од Дана, Ахијезер, Амисадајев син; **13** од Асира, Фагаило, Ехранов син; **14** од Гада, Елисаф, Рагуилов син; **15** од Нефталима, Ахиреј, Енанов син.“ **16** То су они који су били позвани из збора, поглавари у племенима својих очева. Сваки је био поглавар над хиљаду Израелаца.

17 Тако су Мојсије и Арон узели те људе који су били поименце одређени. **18** И првог дана другог месеца скупили су цео збор да би се уписало њихово порекло по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, главу по главу, **19** као што је Господ заповедио Мојсију. Тако их је он пописао у Синајској пустињи.

20 Синова Рувима, Израеловог првенца, њихових потомака по породицама њиховим

у домовима њихових очева, бројећи по именима све мушкарце, главу по главу, од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **21** пописаних од Рувимовог племена било је четрдесет шест хиљада и петсто.

22 Потомака Симеонових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, пописаних главу по главу, бројећи по именима све мушкарце од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **23** пописаних од Симеоновог племена било је педесет девет хиљада и триста.

24 Потомака Гадових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **25** пописаних од Гадовог племена било је четрдесет пет хиљада шесто педесет. **26** Потомака Јудиних синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **27** пописаних од Јудиног племена било је седамдесет четири хиљаде и шесто.

28 Потомака Исахарових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **29** пописаних од Исахаровог племена било је педесет четири хиљаде и четросто.

30 Потомака Завулонових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **31** пописаних од Завулоновог племена било је педесет седам хиљада и четросто.

32 Од Јосифових синова: потомака Јефремових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **33** пописаних од Јефремовог племена било је четрдесет хиљада и петсто.

***Наслов** Четврта књига Библије се на хебрејском језику назива по својој првој речи - „Бемидбар“ или „У пустињи“. Назив „Бројеви“ потиче из грчког превода - Септуагинте, и латинског превода - Вулгате.

34 Потомака Манасијиних синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **35** пописаних од Манасијиног племена било је тридесет две хиљаде и двеста.

36 Потомака Венијаминових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **37** пописаних од Венијаминовог племена било је тридесет пет хиљада и четресто.

38 Потомака Данових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **39** пописаних од Дановог племена било је шездесет две хиљаде и седамсто.

40 Потомака Асирових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **41** пописаних од Асировог племена било је четрдесет једна хиљада и петсто.

42 Потомака Нефталимових синова по њиховим породицама у домовима њихових очева, бројећи по именима оне од двадесет година па навише, свих који су способни за војску, **43** пописаних од Нефталимовог племена било је педесет три хиљаде и четресто.

44 То су они које је написао Мојсије заједно с Ароном и с дванаесторицом Израелових поглавара. Сваки од њих је представљао дом својих очева. **45** Свих Израелових синова који су били пописани по домовима својих очева, од двадесет година па навише, свих који су способни за војску у Израелу, **46** свих пописаних било је шесто три хиљаде петсто педесет.

47 Али међу њима нису били пописани Левијеви синови по племену својих очева. **48** Наиме, Господ је рекао Мојсију: **49** „Само Левијево племе немој пописати и њихов број немој укључити у број Израелових синова. **50** Постави Левите над шатором Сведочанства, над свим његовим прибором и над свим што му припада. Они нека носе свети шатор и сав његов прибор, нека служе у њему и нека логорују око њега. **51** Кад год шатор треба да се премести, нека га Левити расклопе. А кад шатор треба да се разапне, нека га Левити подигну. Ако се неко из обичног народа приближи, нека се погуби.

52 Нека се Израелови синови улогоре сваки у свом логору и сваки у својој групи од

три племена, по својим четама. **53** А Левијево племе нека се улогори око шатора Сведочанства, да се не подигне гнев на збор Израелових синова. Левити нека служе у шатору Сведочанства.”

54 Израелови синови су учинили све онако како је Господ заповедио Мојсију. Учинили су управо тако.

2 Господ је рекао Мојсију и Арону: **2** „Нека се Израелови синови улогоре сваки у својој групи, под знаковима домова својих очева. Нека се улогоре око шатора од састанка, окренути према њему.

3 Са истока, према изласку сунца, нека буде улогорена група од три племена Јудиног логора по својим четама. Поглавар Јудиних синова је Насон, Аминадавов син. **4** У његовој војсци има седамдесет четири хиљаде и шесто пописаних. **5** До њега нека буде улогорено Исахарово племе. Поглавар Исахарових синова је Натанаило, Согаров син. **6** У његовој војсци има педесет четири хиљаде и четресто пописаних. **7** Затим Завулоново племе; поглавар Завулонових синова је Елијав, Хелонов син. **8** У његовој војсци има педесет седам хиљада и четресто пописаних.

9 Свих пописаних у Јудином логору има сто осамдесет шест хиљада и четресто, по њиховим четама. Они нека крену први.

10 С југа нека буде група од три племена Рувимовог логора по својим четама. Поглавар Рувимових синова је Елисур, Седијуров син. **11** У његовој војсци има четрдесет шест хиљада и петсто пописаних. **12** До њега нека буде улогорено Симеоново племе. Поглавар Симеонових синова је Саламило, Сурисадајев син. **13** У његовој војсци има педесет девет хиљада и триста пописаних. **14** Затим Гадово племе; поглавар Гадових синова је Елисаф, Рагуилов син. **15** У његовој војсци има четрдесет пет хиљада шесто педесет пописаних.

16 Свих пописаних у Рувимовом логору има сто педесет једна хиљада четресто педесет, по њиховим четама. Они нека крену други.

17 Када шатор од састанка треба да крене, логор Левита нека буде усред других логора. Како су улогорени, тако нека и крену, сваки на свом месту и по својим троплеменским групама.

18 Са запада нека буде група од три племена Јефремовог логора по својим четама. Поглавар Јефремових синова је Елисама,

Амијудов син. **19** У његовој војсци има четрдесет хиљада и петсто пописаних. **20** До њега нека буде Манасијино племе. Поглавар Манасијиних синова је Гамалило, Фадасуров син. **21** У његовој војсци има тридесет две хиљаде и двеста пописаних. **22** Затим Венијаминово племе; поглавар Венијаминових синова је Авидан, Гидеонијев син. **23** У његовој војсци има тридесет пет хиљада и четристо пописаних.

24 Свих пописаних у Јефремовом логору има сто осам хиљада и сто, по њиховим четама. Они нека крену трећи.

25 Са севера нека буде група од три племена Дановог логора по својим четама. Поглавар Данових синова је Ахијезер, Амисадајев син. **26** У његовој војсци има шездесет две хиљаде и седамсто пописаних. **27** До њега нека буде улогорено Асирово племе. Поглавар Асирових синова је Фагаило, Ехранов син. **28** У његовој војсци има четрдесет једна хиљада и петсто пописаних. **29** Затим Нефталимово племе; поглавар Нефталимових синова је Ахиреј, Енанов син. **30** У његовој војсци има педесет три хиљаде и четристо пописаних.

31 Свих пописаних у Дановом логору има сто педесет седам хиљада и шесто. Они нека крену последњи - сви по својим групама од три племена."

32 То су Израелови синови који су били пописани по домовима својих очева. Свих пописаних у логорима, по њиховим четама, било је шесто три хиљаде петсто педесет. **33** Али Левијево племе није било убројано међу Израелове синове, као што је Господ и заповедио Мојсију. **34** Израелови синови су учинили све онако како је Господ заповедио Мојсију. Тако су логоровали по групама од три племена и тако су кретали, сваки у својој породици и према домовима својих очева.

3 Ово је било Ароново и Мојсијево потомство у време кад је Господ говорио с Мојсијем на гори Синај. **2** Ово су имена Аронових синова: првенац Надав, затим Авијуд, Елеазар и Итамар. **3** То су имена Аронових синова, помазаних свештеника који су били опуномоћени да служе као свештеници. **4** Али Надав и Авијуд су погинули пред Господом кад су принели пред Господом недозвољену ватру у Синајској пустињи. Они нису имали синова. А Елеазар и Итамар су наставили да служе као свештеници са својим оцем Ароном.

5 Господ је рекао Мојсију: **6** „Доведи Левијево племе и постави га пред свештеника Арона да му служи. **7** Нека чине што су дужни њему и што су дужни целом збору пред шатором од састанка, док служе у светом шатору. **8** Нека се старају за сав прибор у шатору од састанка и нека обављају дужности Израелових синова док служе у светом шатору. **9** Левите дај Арону и његовим синовима. Они су даровани, њему су даровани од Израелових синова. **10** Постави Арона и његове синове да врше свештеничку службу. Ако би се неко из обичног народа приближио светишћу, нека се погуби."

11 Господ је још рекао Мојсију: **12** „Ево, ја узимам Левите између Израелових синова уместо свих првенаца, свих што отварају мајчину утробу међу Израеловим синовима. Левити нека припадну мени. **13** Јер мени припада сваки првенац. Оног дана кад сам побио све првенце у египатској земљи, себи сам посветио сваког првенца у Израелу, и од човека и од животиње. Они нека припадну мени. Ја сам Господ."

14 Господ је затим рекао Мојсију у Синајској пустињи: **15** „Попиши Левијево племе по домовима њихових очева, по њиховим породицама. Попиши све мушкарце од месец дана па навише." **16** И Мојсије их је пописао по Господњој наредби, као што му је било заповеђено. **17** Ово су имена Левијевих синова: Гирсон, Кат и Мерарије.

18 Ово су имена Гирсонових синова по њиховим породицама: Ловеније и Симеј.

19 Катови синови по својим породицама су Амрам, Исар, Хеврон и Озило.

20 Мераријеви синови по својим породицама су Малије и Мусије.

То су Левијево племе породице по домовима њихових очева.

21 Од Гирсона су Ловенијева породица и Симејева породица. То су Гирсонове породице. **22** Међу њима су били пописани сви мушкарци од месец дана па навише. Пописаних међу њима било је седам хиљада и петсто. **23** Гирсонове породице биле су иза светог шатора. Оне су биле улогорене према западу. **24** Поглавар отачког дома у Гирсоновим породицама био је Елисаф, Даиллов син. **25** Гирсонови су синови у шатору од састанка били задужени за шатор и његове покриваче, за завесу на улазу у шатор од састанка, **26** за завесе за двориште и за завесу на улазу у двориште које је око шатора и око олтара и за шаторска ужа - за све што спада у ту службу.

27 Од Ката потиче Амрамова породица, Исарова породица, Хевронова породица и Озилова породица. То су Катове породице.

28 Свих мушкараца од месец дана па навише било је осам хиљада и шесто. Они су имали дужност да се старају о светом месту.

29 Породице Катових синова биле су улогорене с јужне стране шатора. **30** Поглавар отачког дома у Катовим породицама био је Елисафан, Озилов син. **31** Они су били задужени за ковчег, сто, свећњак, олтаре и прибор који припада светом месту и који су користили у служби, као и за завесу - за све што спада у ту службу.

32 Поглавар над поглаварима Левита био је Елеазар, син свештеника Арона. Он је надгледао оне који су имали дужност да се старају о светом месту.

33 Од Мерарија су Малијева породица и Мусијева породица. То су Мераријево породице. **34** Свих пописаних мушкараца међу њима од месец дана па навише било је шест хиљада и двеста. **35** Поглавар отачког дома у Мераријевим породицама био је Сурило, Авихаилов син. Они су били улогорени са северне стране шатора. **36** Мераријеви синови су били задужени да се брину за зидне оквири шатора, за његове пречаге, стубове и постоља и за сав његов прибор - за све што спада у ту службу, **37** за стубове око дворишта, њихова постоља, шаторске клинове и ужа.

38 А пред светим шатором са источне стране, то јест пред шатором од састанка на страни која гледа према изласку сунца, били су Мојсије, Арон и његови синови. Они су имали дужност да се у корист Израелових синова старају о светилишту. Ако би се неко из обичног народа приближио, био би погубљен.

39 Свих пописаних Левијевих синова, које су Мојсије и Арон по Господњој наредби пописали по њиховим породицама, свих мушкараца од месец дана па навише било је двадесет и две хиљаде.

40 Затим је Господ рекао Мојсију: „Попиши све мушке првенце Израелових синова од месец дана па навише и утврди број имена њихових. **41** А Левите узми за мене - ја сам Господ - уместо свих првенца Израелових синова, и стоку која припада Левитима уместо свега прворођеног од стоке Израелових синова.“ **42** И као што му је заповедио Господ, Мојсије је пописао све првенце Израелових синова. **43** Свих мушких првенца пребројаних по именима од месец дана па

навише било је двадесет две хиљаде двеста седамдесет три.

44 Господ је још рекао Мојсију: **45** „Узми Левите уместо свих првенца Израелових синова, и стоку која припада Левитима уместо њихове стоке. Левити нека припадну мени. Ја сам Господ. **46** А као откупну цену за оних двеста седамдесет три првенца Израелових синова, колико их има више него Левита, **47** узми пет сикала по особи. Узми их према светом сиклу. Сикал има двадесет гера. **48** Тај новац дај Арону и његовим синовима као откупнину за оне којих има више него Левита.“ **49** И Мојсије је примио новац за откупнину од првенца који су премашивали број оних које су Левити откупили. **50** Од првенца Израелових синова примио је тај новац, хиљаду триста шездесет пет сикала, према светом сиклу. **51** Онда је Мојсије по Господњој наредби дао новац од откупнине Арону и његовим синовима, као што је Господ заповедио Мојсију.

4 Господ је рекао Мојсију и Арону: **2** „Нека се преброје Катови синови између Левијевих синова, по њиховим породицама у домовима њихових очева, **3** од тридесет па до педесет година, сви они који могу да служе обављајући послове у шатору од састанка.

4 Ово је служба Катових синова у шатору од састанка, нешто најсветије. **5** Када логор креће на пут, нека Арон и његови синови уђу у шатор и скину преградну завесу и њоме покрију ковчег сведочанства. **6** Нека преко њега ставе покривач од кожа јазавца и одозго простру платно и затим наместе његове полуге.

7 По столу за хлеб који се стављао пред Бога нека простру плаво платно и на њега ставе посуде, чаше, бокале и чиније за жртву леваницу. Нека на њему остане хлеб који се стално приноси. **8** Преко тога нека простру grimизно платно. Нека сто прекрију покривачем од кожа јазавца и наместе његове полуге. **9** Нека узму плаво платно и покрију свећњак за осветљење и његове жишке, машице, пелеонице и све посуде за уље којима редовно служе око свећњака. **10** Нека њега и сав његов прибор ставе у покривач од кожа јазавца и нека то ставе на полуге на којима ће се носити. **11** Преко златног олтара нека простру плаво платно, нека га прекрију покривачем од кожа јазавца и наместе његове полуге. **12** Нека узму сав прибор за службу који редовно користе у служби на светом месту, нека га ставе у плаво платно, прекри-

ју покривачем од кожа јазавца и ставе на полуге на којима ће се носити.

13 Нека уклоне масни пепео са олтара и нека преко олтара простру тканину од вуне пурпурне боје. **14** Нека на њега ставе сав прибор који редовно користе за службу на њему: пелеонице, виљушке, лопате и чиније - сав прибор за олтар. Нека одозго простру покривач од кожа јазавца и наместе његове полуге.

15 Када логор креће на пут, нека Арон и његови синови доврше покривање светог места и свег прибора који припада светом месту. Онда нека дођу Кативи синови да то понесу, али не смеју да додирну свето место, да не погину. То су ствари у шатору од сас-танка које ће носити Кативи синови.

16 А Елеазар, син свештеника Арона, нека се стара за уље за осветљење, мирисни кад, редован принос од жита и уље за помазање. Нека се стара за сав шатор и за све што је у њему - за свето место и његов прибор."

17 Господ је још рекао Мојсију и Арону: **18** „Не дозволите да племе Катових породица буде истребљено између Левита. **19** Ово учините за њих да остану живи и да не погину кад приступају најсветијим стварима: Нека Арон и његови синови уђу и нека свакоме одреде коју ће службу вршити и шта ће носити. **20** А они нека ни за трен не улазе да виде свете ствари, да не погину."

21 Затим је Господ рекао Мојсију: **22** „Нека се изброје Гирсонови синови по домовима њихових очева, по њиховим породицама. **23** Попиши оне од тридесет па до педесет година, све оне који могу да служе вршећи службу у шатору од састанка. **24** Ово је служба Гирсонових породица, служба коју ће вршити и ствари које ће носити. **25** Они нека носе платна светог шатора, то јест шатора од сас-танка, с његовим покривачем и покривач од кожа јазавца који је одозго на њему, завесу на улазу у шатор од састанка, **26** завесе за двориште, завесу на улазу у двориште око шатора и олтара, шаторска ужа, сав прибор за њихову службу и све ствари које редовно користе за посао. То нека буде њихова служба. **27** Нека Гирсонови синови обављају своју службу, све што треба да носе и сву службу коју треба да врше, по наредби Арона и његових синова. Одредите им шта су све дужни да носе. **28** То је служба породица Гирсонових синова у шатору од састанка. Служба за коју су задужени нека буде под управом Итамара, сина свештеника Арона.

29 И Мераријеве синове попиши по њиховим породицама у домовима њихових очева.

30 Попиши их од тридесет па до педесет година, све који могу да служе вршећи службу у шатору од састанка. **31** Док врше службу у шатору од састанка дужност им је да носе оквире шатора, његове пречаге, стубове, постоља, **32** стубове око дворишта, њихова постоља, клинове и ужа са свим прибором за сву њихову службу. Поименце одредите предмете које су они задужени да носе. **33** То је служба породица Мераријевих синова, њихова служба у шатору од састанка, под управом Итамара, сина свештеника Арона."

34 Мојсије, Арон и поглави збора пописали су Катове синове по њиховим породицама и по домовима њихових очева, **35** од тридесет па до педесет година, све оне који могу да служе вршећи службу у шатору од састанка. **36** Пописаних од њих по њиховим породицама било је две хиљаде седамсто педесет. **37** То су пописани из Катових породица, сви они који служе у шатору од састанка, које су Мојсије и Арон пописали по Господњој наредби датој преко Мојсија.

38 А пописаних од Гирсонових синова по њиховим породицама и по домовима њихових очева, **39** од тридесет па до педесет година, свих који могу да служе вршећи службу у шатору од састанка, **40** оних који су од њих пописани по својим породицама, по домовима својих очева, било је две хиљаде шесто тридесет. **41** То су пописани из породица Гирсонових синова, сви они који служе у шатору од састанка, које су Мојсије и Арон пописали по Господњој наредби.

42 А пописаних из породица Мераријевих синова по њиховим породицама, по домовима њихових очева, **43** од тридесет па до педесет година, свих који могу да служе вршећи службу у шатору од састанка, **44** оних који су од њих пописани по својим породицама, било је три хиљаде и двеста. **45** То су пописани из породица Мераријевих синова, које су Мојсије и Арон пописали по Господњој наредби датој преко Мојсија.

46 Свих пописаних које су Мојсије, Арон и Израелови поглави пописали као Левите по њиховим породицама и по домовима њихових очева, **47** од тридесет па до педесет година, свих који су долазили да раде тешке послове и да носе терет у шатору од састанка, **48** свих пописаних било је осам хиљада петсто осамдесет. **49** Они су били пописани по Господњој наредби датој преко Мојсија, сваки према својој служби и према ономе

што је носио. Били су пописани као што је Господ заповедио Мојсију.

5 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Заповеди Израеловим синовима да из логора удаље свакога ко је губав, свакога ко има излив и свакога ко се онечистио мртацем. **3** Удаљите и мушко и женско. Пошаљите их из логора да не онечисте логор оних међу којима ја пребивам.“ **4** Израелови синови су учинили тако и послали их из логора. Као што је Господ рекао Мојсију, тако су Израелови синови учинили.

5 Господ је још рекао Мојсију: **6** „Кажи Израеловим синовима: ‘Ако неко, било да је мушкарац или жена, учини неки људски грех, и тако буде неверан Господу, та душа је крива. **7** Нека призна почињени грех и нека да надокнаду за своју кривицу у пуној вредности, нека томе дода још петину вредности, па нека то да ономе коме је нанета неправда. **8** А ако овај нема никога коме би се дала надокнада за кривицу, нека надокнада за кривицу припадне свештенику, поред овна за очишћење којим ће свештеник извршити обред очишћења за кривца.

9 Сваки прилог од свих светих ствари Израелових синова које они буду доносили свештенику нека припадне њему. **10** И свете ствари које неко приноси нека остану њему. Свештенику нека припадне што год му неко да.”

11 Господ је још рекао Мојсију: **12** „Кажи Израеловим синовима: ‘Ако нечија жена застрани и постане неверна, **13** и неко други легне с њом и избаци семе, а њен муж то не сазна и то се не открије иако се она онечистила, али против ње нема сведока и не буде ухваћена, **14** а мужа обузме љубомора, и он посумња у верност своје жене која се заиста онечистила, или ако га обузме љубомора и он посумња у верност своје жене иако се она у ствари није онечистила, **15** онда нека муж доведе своју жену свештенику и нека донесе њен принос, десетину ефе* јечменог брашна. Нека на то не излива уље и нека не ставља тамјан, јер је то принос од жита за љубомору, принос од жита за спомен на преступ.

16 Нека је свештеник доведе и постави пред Господа. **17** Затим нека узме свету во-

ду у земљану посуду и нека узме праха с пода у светом шатору и сила га у воду. **18** Нека постави жену пред Господа, распусти јој косу и на руке јој стави принос од жита за спомен, то јест принос од жита за љубомору, а он нека у својој рупи држи горку воду која носи проклетство.

19 Затим нека свештеник закуне жену и нека јој каже: ‘Ако ниједан човек није легао с тобом и ако ниси застранила и онечистила се док си била под влашћу свог мужа, нека ти не буде ништа од ове горке воде која носи проклетство. **20** Али ако си застранила док си била под влашћу свог мужа, ако си се онечистила и неко је други осим твог мужа легао с тобом...’ **21** Нека свештеник закуне жену клетвом и каже јој: ‘Нека те Господ постави као пример за проклетство и за клетву у твој народ, и нека Господ учини да ти се бедра* осуше и да ти стомак отекне. **22** Ова вода што носи проклетство нека ти уђе у утробу да ти од ње отекне стомак и да ти се бедра осуше.’” А жена нека на то каже: „Нека буде тако! Нека буде тако!“*

23 Нека свештеник те клетве запише у књигу и нека их испере горком водом. **24** Нека да жени да пије ту горку воду која носи проклетство, и нека вода која носи проклетство уђе у њу и буде јој горка. **25** Затим нека свештеник узме принос од жита за љубомору из женине руке, нека тамо и амо обрће принос од жита пред Господом и нека га донесе код олтара. **26** Нека свештеник као спомен узме од приноса од жита и нека то спали на олтару, а после тога нека да жени да пије воду. **27** Кад јој да воду да пије, ако се онечистила тако што је била неверна свом мужу, вода која носи проклетство ући ће у њу и биће јој горка, стомак ће јој отећи, а бедра ће јој се осушити, па ће та жена постати проклетство међу својим народом. **28** А ако се жена није онечистила него је чиста, неће бити кажњена и имаће деце.

29 То је закон о љубомори кад жена застрани док се њод влашћу свог мужа и онечисти се, **30** или ако неког човека обузме љубомора и он посумња да му је жена неверна. Нека он постави жену пред Господа, а свештеник нека с њом поступи по свем овом закону. **31** Тај човек нека буде слободан од кривице, а жена нека одговара за свој преступ.”

6 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Кажи Израеловим синовима: ‘Ако неки човек или нека жена учини посебан завет да ће живети

***5,15** Ефа износи 22 литре. Види додатка на крају књиге. **5,21** Израз „бедра“ вероватно означава полне органе. **5,22** Или: „Амин! Амин!“ на хебрејском.

као назиреј* пред Господом, **3** нека се уздржава од вина и опојног пића. Нека не пије винско сирће ни сирће од опојног пића, нека не пије пиће направљено од грожђа и нека не једе грожђе, ни свеже ни суво. **4** Све дане свог назирејства нека не једе ништа што се прави од винове лозе, ни незрело грожђе ни кожицу.

5 Све време док траје његов назирејски завет нека му бритва не прелази преко главе. Док се не наврши време за које треба да буде одвојен за Господа, нека буде свет и нека пушта да му коса слободно расте. **6** Све време за које је одвојен за Господа нека не прилази ниједном мртвацу. **7** Ни за својим оцем, ни за својом мајком, ни за својим братом, ни за својом сестром нека се не онечисти кад умру, јер на глави има знак назирејства пред својим Богом.

8 Све време свог назирејства он је свет пред Господом. **9** Али ако неко изненада умре поред њега, тако да он онечисти главу на којој је знак његовог назирејства, нека обрије главу оног дана кад буде проглашен чистим. Нека је обрије седмог дана. **10** А осмог дана нека свештенику на улаз у шатор од састанка донесе две грлице или два млада голуба. **11** Нека свештеник једно принесе као жртву за грех, а друго као жртву паљеницу, и нека за њега изврши обред очишћења јер је згрешио пришавши мртвацу. Нека тог дана посвети своју главу. **12** Нека живи као назиреј пред Господом све време свог назирејства и нека донесе мушко јагње до годину дана као жртву за преступ. А пређашњи дани неће се рачунати, јер је онечистио своје назирејство.

13 Ово је закон за назиреја: кад се наврше дани његовог назирејства нека га доведу на улаз у шатор од састанка. **14** Нека као своју жртву Господу принесе једно мушко јагње без мане до годину дана као жртву паљеницу, једно женско јагње без мане до годину дана као жртву за грех, једног овна без мане као жртву заједништва, **15** корпу с округлим бесквасним хлебовима од финог брашна замешених с уљем и с бесквасним погачама премазаним уљем, њихов принос од жита и њихове жртве леванице. **16** Нека их свештеник донесе пред Господа и принесе његову жртву за грех и жртву паљеницу. **17** А овна нека принесе Господу као жртву заједништва заједно с корпом бесквасних хлебова. Не-

ка свештеник принесе и његов принос од жита и његову жртву леваницу.

18 Нека назиреј на улазу у шатор од састанка обрије знак назирејства који му је на глави, нека узме косу која је знак његовог назирејства и стави је на ватру која гори под жртвом заједништва. **19** Нека свештеник узме кувану плећку од овна, један округли бесквасни хлеб из корпе и једну бесквасну погачу, и нека све то стави на руке назиреју након што је овај обријао знак свог назирејства. **20** Нека свештеник тамо и амо обрће те ствари као обртани принос пред Господом. То је нешто свето што припада свештенику, заједно с грудима обртаног приноса и бутом од прилога. После тога назиреј може да пије вино.

21 То је закон за назиреја који се заветује, за његов принос Господу због његовог назирејства, осим онога што би још могао дати. Како се заветовао, тако нека поступи по закону о свом назирејству.“ **22** Затим је Господ рекао Мојсију: **23** „Кажи Арону и његовим синовима: ‘Овако благосиљајте Израелове синове:

24 ‘Нека те Господ благослови и нека те чува. **25** Нека те Господ обасја својим лицем и нека ти буде милостив. **26** Нека Господ обррати своје лице к теби и нека ти да мир.’

27 И нека мојим именом благосиљају Израелове синове, и ја ћу их благословити.“

7 Оног дана кад је Мојсије завршио подизање светог шатора, помазао га је и посветио са свом његовом опремом, а тако и олтар и сав његов прибор. Помазао их је и посветио. **2** Онда су свој принос донели Израелови кнезови, поглавари домова својих очева. Они су били кнезови над племенима који су водили пописивање. **3** Донели су свој принос пред Господа, шест покривених кола и дванаест бикова, по једна кола на двојицу поглавара и по једног бика за свакога. Довели су их пред свети шатор. **4** Тада је Господ рекао Мојсију: **5** „Прими то од њих да се употреби за службу око шатора од састанка, и дај то Левитима, свакоме према његовој служби.“

6 Тако је Мојсије примио кола и бикове и дао их Левитима. **7** Двоја кола и четири бика дао је Гирсоновим синовима према њиховој служби, **8** а четворо кола и осам бикова дао је Мераријевим синовима према њиховој служби, под управом Итамара, сина свештеника Арона. **9** А Катовим синовима није дао ништа, јер је њима била поверена служба на

***6,2** „Назиреј“ значи „издвојен, посвећен, предан“.

светом месту. Они су носили ствари на раменима.

10 Поглавари су приложили свој дар на свечаности поводом постављања олтара оног дана кад је он био помазан. Поглавари су почели да доносе свој принос пред олтар.

11 И Господ је рекао Мојсију: „Нека сваког дана по један поглавар донесе свој принос на свечаност поводом постављања олтара.“

12 Првог дана свој принос донео је Насон, Аминадавов син, од Јудиног племена. **13** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **14** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **15** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **16** једно јаре за жртву за грех; **17** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Насона, Аминадавовог сина.

18 Другог дана свој принос је донео Натаило, Согаров син, поглавар Исахаровог племена. **19** Као свој принос донео је једну сребрну посуду тешку сто тридесет сикала, једну сребрну чинију од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **20** једну златну чашу од десет сикала, пуна када; **21** и једног јунца, једног овна, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **22** једно јаре за жртву за грех; **23** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Натаила, Согаровог сина.

24 Трећег дана на реду је био поглавар Завулонових синова, Елијав, Хелонов син. **25** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **26** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **27** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **28** једно јаре за жртву за грех; **29** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Елијава, Хелоновог сина.

30 Четвртог дана на реду је био поглавар Рувимових синова, Елисур, Седијуров син. **31** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна

чинија од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **32** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **33** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **34** једно јаре за жртву за грех; **35** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Елисура, Седијуровог сина.

36 Петог дана на реду је био поглавар Симеонових синова, Саламилу, Сурисадајев син. **37** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **38** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **39** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **40** једно јаре за жртву за грех; **41** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Саламила, Сурисадајевог сина.

42 Шестог дана на реду је био поглавар Гадових синова, Елисаф, Рагуилов син. **43** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **44** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **45** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **46** једно јаре за жртву за грех; **47** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Елисафа, Рагуиловог сина.

48 Седмог дана на реду је био поглавар Јефремових синова, Елисама, Амијудов син. **49** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом циклусу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **50** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **51** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **52** једно јаре за жртву за грех; **53** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Елисама, Амијудовог сина.

54 Осмог дана на реду је био поглавар Манасијиних синова, Гамалило, Фадасуров син. **55** Његов принос је био: једна сребрна посу-

да тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом сиклу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **56** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **57** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **58** једно јаре за жртву за грех; **59** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Гамалила, Фадасуровог сина.

60 Деветог дана на реду је био поглавар Венијаминових синова, Авидан, Гидеонијев син. **61** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом сиклу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **62** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **63** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **64** једно јаре за жртву за грех; **65** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Авидана, Гидеонијевог сина.

66 Десетог дана на реду је био поглавар Данових синова, Ахијезер. Амисадајев син. **67** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом сиклу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **68** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **69** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **70** једно јаре за жртву за грех; **71** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Ахијезера, Амисадајевог сина.

72 Једанаестог дана на реду је био поглавар Асирових синова, Фагаило, Ехранов син. **73** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом сиклу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **74** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **75** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **76** једно јаре за жртву за грех; **77** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Фагаила, Ехрановог сина.

78 Дванаестог дана на реду је био поглавар Нефталимових синова, Ахиреј, Енанов

син. **79** Његов принос је био: једна сребрна посуда тешка сто тридесет сикала, једна сребрна чинија од седамдесет сикала, према светом сиклу, обе пуне финог брашна замешеног с уљем, за принос од жита; **80** једна златна чаша од десет сикала, пуна када; **81** један јунац, један ован, једно мушко јагње до годину дана, за жртву паљеницу; **82** једно јаре за жртву за грех, **83** а за жртву заједништва два говечета, пет овнова, пет јараца, пет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос Ахиреја, Енановог сина.

84 То су били приноси Израелових поглавара које су принели поводом постављања олтара онг дана кад је он био помазан: дванаест сребрних посуда, дванаест сребрних чинија, дванаест златних чаша; **85** свака сребрна посуда од сто тридесет сикала, а свака чинија од седамдесет; свега злата у тим посудама било је две хиљаде четристо сикала, према светом сиклу; **86** дванаест златних чаша пуних када, свака чаша од десет сикала, према светом сиклу; свега злата у чашама било је сто двадесет сикала; **87** све стоке за жртву паљеницу било је дванаест јунаца, дванаест овнова, дванаест мушких јагањаца од годину дана и њихови приноси од жита, и дванаест јарића за жртву за грех; **88** а све стоке за жртву заједништва било је двадесет и четири јунца, шездесет овнова, шездесет јараца, шездесет мушких јагањаца од годину дана. То је био принос за свечаност поводом постављања олтара након што је он био помазан.

89 Кад год је Мојсије улазио у шатор од састанка да разговара с Богом, чуо је глас који му је говорио одозго с поклопца на ковчегу сведочанства, између два херувима. Тако је разговарао с Богом.

8 Господ је рекао Мојсију: „Кажи Арону: 'Кад будеш палио жишке на свећњаку, нека седам жишка осветљава простор испред њега.'” **3** И Арон је учинио тако. Упалио је жишке да осветљавају простор испред свећњака, као што је Господ заповедио Мојсију. **4** А свећњак је био искован од злата. Био је искован, од основе до цветова. Мојсије је направио свећњак према визији коју му је Господ дао.

5 Господ је још рекао Мојсију: **6** „Узми Левите између Израелових синова и очисти их. **7** Овако ћеш их очистити: пошкропи их водом која чисти од греха, а они нека обрију цело своје тело, нека оперу своју одећу и очисте се. **8** Нека затим узму јунца с њего-

вим приносом од жита од финог брашна замешеног с уљем, а ти узми другог јунца за жртву за грех. **9** Доведи Левите пред шатор од састанка и сакупи цео збор Израелових синова. **10** Доведи Левите пред Господа и нека Израелови синови положе руке на Левите. **11** Арон нека каже Левитима да се окрећу на једну и на другу страну пред Господом као обртани принос Израелових синова. Нека њихов задатак буде да врше службу Господу.

12 Затим нека Левити положе руке јунцима на главу. После тога принеси једног јунца као жртву за грех, а другог као жртву паљеницу Господу, да извршиш обред очишћења за Левите. **13** Постави Левите пред Арона и његове синове и нека се окрећу на једну и на другу страну као обртани принос Господу. **14** Одвој Левите између Израелових синова; и Левити нека припадну мени. **15** После тога нека Левити дођу да служе у шатору од састанка. Тако их очисти и учини да се окрећу на једну и на другу страну као обртани принос. **16** Јер су они даровани, мени су даровани између Израелових синова. Њих сам узео за себе уместо оних који отварају мајчину утробу, уместо свих првенаца Израелових синова. **17** Јер мени припада сваки првенац између Израелових синова, и од људи и од животиња. Оног дана кад сам побио све првенце у египатској земљи, себи сам их првенце. **18** И узећу Левите уместо свих првенаца међу Израеловим синовима. **19** Даћу Левите Арону и његовим синовима као оне који су даровани између Израелових синова да врше службу Израелових синова у шатору од састанка и да врше обред очишћења за Израелове синове, да никаква невоља не дође на Израелове синове јер су се приближили светом месту."

20 Мојсије, Арон и цео збор Израелових синова учинили су тако са Левитима. Све онако како је Господ заповедио Мојсију за Левите, тако су Израелови синови учинили. **21** Тако су се Левити очистили и опрали своје хаљине, а после тога Арон им је казао да се окрећу на једну и на другу страну као обртани принос пред Господом. Онда је Арон за њих извршио обред очишћења да би били чисти. **22** Затим су Левити ушли да врше своју службу у шатору од састанка пред Ароном и његовим синовима. Онако како је Господ заповедио Мојсију за Левите, тако су и учинили.

23 Господ је рекао Мојсију: **24** „Ово се односи на Левите: од двадесет и пет година па

навише нека Левит ступи у редове оних који служе у шатору од састанка. **25** А кад буде имао педесет година, нека иступи из редова оних који служе и нека више не служи. **26** Нека помаже својој браћи у шатору од састанка док се ови старају за своје дужности, али он сам нека не врши никакву службу. Тако поступи с Левитима у погледу њихових дужности."

9 Првог месеца друге године од изласка из египатске земље, Господ се обратио Мојсију у Синајској пустињи, и рекао му: **2** „Нека Израелови синови припреме пасхалну жртву у прописано време. **3** Припремите је у прописано време, увече четрнаестог дана овог месеца. Припремите је према свим њеним одредбама, онако како је прописано."

4 Тако је Мојсије рекао Израеловим синовима да припреме пасхалну жртву. **5** И они су у Синајској пустињи припремили пасхалну жртву, првог месеца, увече четрнаестог дана у месецу. Све онако како је Господ заповедио Мојсију, тако су Израелови синови учинили.

6 А било је људи који су се онечистили мртвацем, тако да оног дана нису могли да припреме пасхалну жртву. Зато су тог истог дана дошли пред Мојсија и Арона. **7** Ти људи су му рекли: „Онечистили смо се мртвацем. Зашто да нам буде ускраћено да принесемо жртву Господу у прописано време заједно с Израеловим синовима?" **8** На то им је Мојсије рекао: „Станите ту да чујем шта ће Господ заповедити за вас."

9 Тада је Господ рекао Мојсију: **10** „Кажи Израеловим синовима: 'Ако би се неко од вас или од ваших потомака онечистио мртвацем или је на далеком путу, нека и он припреми пасхалну жртву Господу. **11** Нека је припреме другог месеца, увече четрнаестог дана. Нека је једу с бесквасним хлебом и горким зељем. **12** Ништа од ње нека не оставе до јутра и нека јој не сложе ниједну кост. Нека је припреме према свим одредбама за пасхалну жртву. **13** Али ако је неко чист и није на путу, а пропустио је да припреми пасхалну жртву, та душа нека се истреби из свог народа, јер није принела жртву Господу у прописано време. Тај човек нека одговара за свој грех.

14 Ако с вама живи странац, нека и он припреми пасхалну жртву Господу. Нека то уради према одредбама и прописима за пасхалну жртву. Иста одредба нека важи за све

вас, за странца и за онога ко је пореклом Израелац!”

15 Оног дана кад је био подигнут свети шатор, облак је покрио шатор Сведочанства, а од вечери до јутра над шатором је било нешто што је лично на ватру. **16** Тако је било стално: дању га је покривао облак, а ноћу нешто као ватра. **17** Кад год би се облак подизао изнад шатора, Израелови синови би одмах кренули, а на месту где би облак стао, ту би се Израелови синови улогорили. **18** На Господњу заповест Израелови синови би кретали, и на Господњу заповест би подизали логор. Све дане док би облак стајао над шатором, они би остајали улогорени. **19** Кад би облак стајао над шатором много дана, Израелови синови би чинили оно што је Господ тражио од њих и не би кретали. **20** Понекад би облак стајао над шатором неколико дана. На Господњу заповест би остајали улогорени и на Господњу заповест би кретали. **21** Понекад би облак стајао од вечери до јутра, а ујутру би се подигао и они би кренули. Дању или ноћу, кад год би се облак подигао они би кренули на пут. **22** Ако би облак стајао над шатором два дана или месец дана или дуже време, Израелови синови би остајали улогорени и не би кретали, али чим би се облак подигао, они би кренули. **23** На Господњу заповест би се улогорили и на Господњу заповест би кренули. Чинили су оно што је Господ тражио од њих, по Господњој наредби датој преко Мојсија.

10 Господ је рекао Мојсију: **2** „Направи себи две сребрне трубе. Направи их од кованог сребра и нека ти служе за сазивање збора и за објаву поласка. **3** Кад затрубите у обе трубе, нека се цео збор скупи к теби на улазу у шатор од састанка. **4** Ако се затруби само у једну трубу, нека се скупе к теби кнезови, од којих је сваки поглавар над хиљаду Израелаца.

5 Кад затрубите тако да се труба огласи промењивим звуком, тада нека крену логори смештени на источној страни. **6** Кад други пут затрубите тако да се труба огласи промењивим звуком, тада нека крену логори смештени на јужној страни. Нека тако затрубе сваки пут кад једна група треба да крене.

7 Трубите и кад сазивате збор, али нека то не буде промењив звук. **8** Нека Аронови синови, свештеници, трубе у трубе. Нека вам то служи као трајна одредба кроз ваше нараштаје.

9 Ако у својој поведете рат против тлачитеља који вас угњетава, нека трубе огласе ратни позив, и Господ, ваш Бог, сетиће се вас и избавиће вас од ваших непријатеља.

10 У дан свог весеља, у време својих свечаности и на почетку својих месеци, трубите у трубе над својим жртвама паљеницама и жртвама заједништва. То нека вам служи као спомен пред вашим Богом. Ја сам Господ, ваш Бог.”

11 Друге године, другог месеца, двадесетог дана у месецу, облак се подигао изнад шатора Сведочанства. **12** Тада су Израелови синови кренули из Синајске пустиње својим редом и путовали су све док се облак није зауставио у пустињи Фаран. **13** Тако су кренули први пут, по Господњој наредби датој преко Мојсија.

14 Прва је кренула група од три племена логора Јудиних синова по својим четама, а над њиховом војском био је Насон, Аминадавов син. **15** Над војском племена Исахарових синова био је Натанаило, Согаров син. **16** А над војском племена Завулонових синова био је Елијав, Хелонов син.

17 Затим је био растављен шатор, и Гирсонови синови и Мераријеви синови кренули су носећи шатор.

18 Онда је кренула група од три племена Рувимовог логора по својим четама, а над њиховом војском био је Елисур, Седијуров син. **19** Над војском племена Симеонових синова био је Саламилло, Гурисадајев син. **20** А над војском племена Гадових синова био је Елисаф, Рагуилов син.

21 Затим су кренули Катови синови носећи свете ствари из светилишта, а до њиховог доласка шатор је већ био постављен.

22 Затим је кренула група од три племена логора Јефремових синова по својим четама, а над њиховом војском био је Елисама, Амијудов син. **23** Над војском племена Манасијиних синова био је Гамалило, Фадасуров син. **24** А над војском племена Венијаминових синова био је Авидан, Гидеонијев син.

25 Група од три племена логора Данових синова кренула је по својим четама као заштитна стража свим логорима, а над њиховом војском је био Ахијезер, Амисадајев син. **26** Над војском племена Асирових синова био је Фагаило, Ехранов син. **27** А над војском племена Нефталимових синова био је Ахиреј, Енанов син. **28** Тим редом су Израелови синови полазили по својим четама кад су кретали на пут.

29 Тада је Мојсије рекао Ховаву, сину Мадријанца Рагуила, Мојсијевог таста: „Ми крехемо ка месту за које је Господ рекао: 'Вама ћу га дати.' Пођи с нама и добро ћемо ти учинити. јер је Господ обећао добро Израелу.”

30 А он му је одговорио: „Нећу ићи с вама, него ћу ићи у своју земљу и у свој род.” **31** На то је Мојсије рекао: „Молим те, не остављај нас. Пошто ти добро знаш где у пустињи можемо да се улогоримо, ти ћеш нам бити попут очију. **32** Ако пођеш с нама, као што ће Господ чинити добро нама, тако ћемо и ми чинити добро теби.”

33 Тако су кренули од горе Господње и ишли три дана хода, а ковчег Господњег савеза ишао је три дана хода пред њима да им потражи место где би починули. **34** И Господњи облак био је над њима дању кад су кретали из логора.

35 Кад би ковчег кретао, Мојсије би рекао: „Устани, Господе, и нека се твоји непријатељи расеју. Нека они који те силно мрзе побегну пред тобом.” **36** А кад би се заустављао, рекао би: „Врати се, Господе, небројеним хиљадама Израелаца.”

11 Народ је почео да се жали пред Господом како му је тешко. Кад је Господ то чуо, жестоко се разгневио. Господњи огањ плануо је на њих и прогутао неке на крају логора. **2** Кад је народ завапио Мојсију, он се усрдно помолио Господу и огањ се угасио. **3** То место је названо Тавера,* јер је тамо на њих плануо Господњи огањ.

4 Многи други људи који су били међу Израелцима себично су почели да жуде за храном тако да су и Израелови синови опет почели да плачу и да говоре: „Ко ће нам дати месо да једемо? **5** Добро се сећамо риба које смо забадава јели у Египту и краставаца, лубеница, празилука, црног и белог лука. **6** А сада нам је душа усахнула. Наше очи не виде ништа осим мане.”

7 Мана је била попут семена коријандера, а личила је на смолу од бдела.* **8** Народ је ишао околу, скупљао је и млео на ручним млиновима или туцао у авану, кувао у лонцу или од ње правио погаче. Укус јој је био као укус слатког колача припремљеног с уљем. **9** Кад би ноћу падала роса по логору, падала би и мана.

10 Мојсије је чуо како народ плаче, сваки у својој породици на улазу у свој шатор. И

Господ се жестоко разгневио, а и за Мојсија је све то било зло. **11** Тада је Мојсије рекао Господу: „Зашто си учинио зло свом слуги? Зашто нисам нашао милост у твојим очима, него си на мене ставио терет целог овог народа? **12** Јесам ли ја зачео цео овај народ? Јесам ли их ја родио, па да ми кажеш: 'Носи их у својим недрима, као што хранитељ носи одојче', у земљу коју си под заклетвом обећао њиховим праоцима? **13** Одакле ми месо да га дам целом овом народу? Јер плачу преда мнош, говорећи: 'Дај нам месо да једемо!' **14** Не могу ја сам да носим цео овај народ, јер је претезак за мене. **15** Ако ћеш тако поступати са мном, молим те, боље ме убиј ако сам нашао милост у твојим очима, да не гледам своју невољу.”

16 А Господ је рекао Мојсију: „Скупи ми седамдесет људи од Израелових старешина, за које знаш да су старешине народа и његови управитељи. Доведи их до шатора од састанка, и нека тамо стану с тобом. **17** Ја ћу сићи и тамо ћу ти говорити. Узећу од духа који је на теби и ставићу га на њих, и они ће ти помагати да носиш терет народа, да га не носиш сам. **18** А народу реци: 'Посветите се за сутра, јер ћете јести месо, зато што сте плакали пред Господом, говорећи: 'Ко ће нам дати месо да једемо, јер нам је било добро у Египту?' Господ ће вам дати месо и јешћете га. **19** Нећете га јести један дан, ни два дана, ни пет дана, ни десет дана, ни двадесет дана, **20** него целих месец дана, док вам не изађе на нос и не огади вам се, јер сте одбацили Господа, који је међу вама, и плакали сте пред њим, говорећи: 'Зашто смо изашли из Египта?'”

21 Тада је Мојсије рекао: „У народу међу којим се налазим има шесто хиљада пешака, а ти кажеш: 'Месо ћу им дати и јешће га месец дана!' **22** Да ли ће им се поклати овце и говеда да им буде доста? Или ће им се похватати све рибе из мора да им буде доста?”

23 На то је Господ рекао Мојсију: „Зар је Господња рука кратка? Сада ћеш видети да ли ће се догодити оно што сам рекао или неће.”

24 После тога Мојсије је изашао и рекао народу Господње речи. Онда је скупио седамдесет људи од старешина народа и поставио их око шатора. **25** Тада је Господ сишао у облаку и говорио с њим, па је узео од духа који је био на њему и ставио га на сваког од седамдесеторице старешина. И чим је Дух сишао на њих, они су почели да се понашају необично - као пророци кад падну у

***11,3** „Тавера” значи „изгарање, пожар, пламен”.
11,7 „Бдел” је мирисна смола слична смирни.

пророчки занос. Али то се више никад није поновило.

26 А два човека су остала у логору. Један се звао Елдад, а други Модад. И Дух је сишао на њих, јер су и они били међу пописанима, али нису дошли до шатора, него су се у логору почели понашати необично - као пророци кад падну у пророчки занос. **27** Један младић је отрчао и јавио то Мојсију: „Елдад и Модад се у логору понашају као пророци!“ **28** Тада је Исус, Навинов син, Мојсијев слуга од своје младости, рекао: „Мојсије, мој господару, забрани им!“ **29** А Мојсије му је рекао: „Јеси ли ти љубоморан ради мене? Немој да будеш љубоморан. Ја бих волео да сви међу Господњим народом буду пророци, јер би тада Господ ставио свој Дух на њих!“ **30** После се Мојсије вратио у логор заједно с Израеловим старешинама.

31 И Господ је подигао ветар који је донео препелице од мора и разасуо их по логору, на дан хода с једне стране и на дан хода с друге стране, око целог логора, на око два лакта* изнад земље. **32** Народ је устао и целог тог дана и целе ноћи и целог другог дана скупљање препелице. Онај ко је накупио најмање, накупио је десет меара.* И распротрли су их око целог логора. **33** Месо им је још било међу зубима, нису га ни сажвакали, кад се Господ жестоко разгневио на народ. Господ је ударио народ веома великим помором.

34 То место је названо Киврот-Атава,* јер су ту сахранили народ који је себично жудео за храном. **35** Из Киврот-Атаве народ је кренуо према Асироту, где су се зауставили.

12 Марија и Арон су почели да говоре против Мојсија због жене из Хуса* којом се оженио, јер му је жена била из Хуса. **2** И говорили су: „Зар Господ говори само преко Мојсија? Зар не говори и преко нас?“ И Господ је то слушао. **3** А Мојсије је био најкроткији човек на земљи.

4 Господ је одмах рекао Мојсију, Арону и Марији: „Вас троје идите к шатору од састанка.“ Тако је њих троје отишло. **5** После тога Господ је сишао у стубу од облака и стао на улаз у шатор и позвао Арона и Марију. И њих двоје су пришли. **6** Он рече: „Чујте моје речи. Да се међу вама појавио Господњи

пророк, ја бих му се јавио у визији. У сну бих му говорио. **7** Али није тако с мојим слугом Мојсијем! Њему је поверен цео мој дом. **8** Њему говорим лицем у лице, јасним речима, а не у загонеткама. И он гледа Господњу прилику. Како се онда нисте бојали да говорите против мог слуге, против Мојсија?“

9 Тада се Господ жестоко разгневио на њих и отишао. **10** Облак се удаљио изнад шатора, и Марија је постала губава, бела као снег. Арон се окренуо према Марији и видео да је губава. **11** Арон је одмах рекао Мојсију: „Опрости ми, господару! Молим те, не узимај нам за грех ту лудост коју смо починили! **12** Молим те, немој да остане као неки мртвац, коме је тело већ напола изједено кад изађе из мајчине утробе!“ **13** Мојсије је завапио Господу: „О Боже, молим те! Исцели је, молим те!“

14 Тада је Господ рекао Мојсију: „Да јој је отац плънуо у лице, зар не би била посрамљена седам дана? Нека седам дана буде у карантину изван логора, а после нека буде опет примљена.“ **15** Тако је Марија седам дана била у карантину изван логора. Народ није кренуо на пут док Марија није била опет примљена. **16** Затим је народ кренуо из Асирота и улогорио се у пустињи Фаран.

13 Господ је рекао Мојсију: **2** „Пошаљи људе да извиде хананску земљу, коју дајем Израеловим синовима. Пошаљи по једног човека из сваког племена његових очева; сваки од њих нека буде поглавар.“

3 Тако их је Мојсије послао из пустиње Фаран по Господњи наредби. Сви ти људи били су поглавари Израелових синова. **4** Ово су њихова имена: од Рувимовог племена: Самуја, Захуров син; **5** од Симеоновог племена: Сафат, Хоријин син; **6** од Јудиног племена: Халев, Јефонијин син; **7** од Исахаровог племена, Игал, Јосифов син; **8** од Јефремовог племена, Осифа, Навинов син; **9** од Венијаминовог племена, Фалтије, Рафујев син; **10** од Завулоновог племена, Гудило, Судин син; **11** од Јосифовог племена, за Манасијино племе: Гадије, Сусин син; **12** од Дановог племена: Амило, Гамалин син; **13** од Асировог племена: Сатур, Михаилов син; **14** од Нефталимовог племена: Навија, Савин син; **15** од Гадовог племена: Гудило, Махилово син. **16** То су имена људи које је Мојсије послао да извиде земљу. А Осифа, Навиновом сину, Мојсије је дао име Исус.*

17 Кад их је послао да извиде хананску земљу, Мојсије им је рекао: „Идите овуда у

***11,31** Лакат износи 44,5 центиметара. Види податак на крају књиге. **11,32** Гомер износи 220 литара. Види податак на крају књиге. **11,34** „Киврот-Атава“ значи „гробови пожуде“. **12,1** Или: „Етиопљанке“. **13,16** Или: „Јехошуа“.

Негев, па се онда попните у брда. **18** Видите каква је земља и какав је народ који живи у њој, да ли је јак или слаб, да ли га има мало или много; **19** каква је земља у којој живе, да ли је добра или лоша; какви су градови у којима живе, да ли су то логори или утврђења; **20** и какве су њиве, да ли су родне или слабе, има ли на њима дрвећа или нема. Будите храбри и донесите од рода те земље.“ А тада је било време првом грођу.

21 Тако су они отишли да извиде земљу од пустиње Зин до Реова, на граници Емата. **22** Попели су се у Негев и онда дошли до Хеврона. Тамо су живели Ахиман, Сесај и Талмај, Енакови потомци. Хеврон је био саграђен седам година пре Соана у Египту. **23** Кад су дошли у долину Ескол, одрезали су младицу с једним гроздом, и двојица су га понела на мотки, а понели су и нарове и смокве. **24** Оно место су назвали долина Ескол,* због грозда који су тамо одрезали Израелови синови.

25 Након четрдесет дана вратили су се из земље коју су извиђали. **26** Идући тако, дошли су код Мојсија и Арона и целог збора Израелових синова у пустињи Фаран, у Кадису. Известили су њих и цео збор и показали им плодове оне земље. **27** Известили су Мојсија: „Отишли смо у земљу у коју си нас послао. У њој заиста тече мед и млеко, а ово су њени плодови. **28** Али је народ који живи у тој земљи јак, градови су утврђени и веома велики, а тамо смо видели и Енакове потомке. **29** Амаличани живе у земљи Негев, Хетeји, Јевусеји и Амореји живе у брдима, а Хананци живе поред мора и дуж Јордана.“

30 Тада је Халев покушао да пред Мојсијем умири народ, рекавши: „Хајде да идемо горе и освојимо ту земљу, јер је сигурно можемо покорити.“ **31** Али људи који су ишли с њим рекли су: „Не можемо ићи на онај народ, јер је јачи од нас.“ **32** И међу Израеловим синовима проносили су лош глас о земљи коју су извиђали, говорећи: „Земља коју смо прошли и извиђали јесте земља која прождире своје становнике. Сви људи које смо видели у њој су огромни. **33** Тамо смо видели и дивове, Енакове синове, који су дивовског рода, тако да нам се чинило да смо наспрам њих као скакавци, а такви смо се и ми њима чинили.“

14 Тада је цео збор подигао глас и народ је целе те ноћи викао и плакао. **2** И сви Из-

раелови синови почели су да гунђају против Мојсија и Арона, и цео збор им је говорио: „Што нисмо помрли у египатској земљи или у овој пустињи! **3** Зашто нас Господ води у ту земљу да паднемо од мача? Наше жене и наша деца постаће плен. Зар није боље да се вратимо у Египат?“ **4** Чак су међу собом говорили: „Поставимо себи вођу и вратимо се у Египат!“

5 Тада су Мојсије и Арон пали ничице пред целим збором Израелових синова. **6** А Исус, Навинов син, и Халев, Јефонијин син, који су били међу онима што су ишли да извиде земљу, раздерили су своје хаљине **7** и овако су рекли целом збору Израелових синова: „Земља коју смо прошли и извиђали заиста је веома добра земља. **8** Ако смо по вољи Господу, он ће нас довести у ту земљу и даће нам је, земљу у којој тече мед и млеко. **9** Само се не буните против Господа. Не бојте се народа те земље јер их ми можемо појести као хлеб. Њихов је заклон одступити од њих, а с нама је Господ. Не бојте их се.“

10 Али цео збор је говорио да ће их каменовати. А Господња слава показала се над шатором од састанка свим Израеловим синовима.

11 Господ је рекао Мојсију: „Докле ће ме овај народ презирати? Докле ми неће веровати и поред свих знакова које сам учинио међу њима? **12** Ударићу их помором и расућу их, а од тебе ћу начинити народ већи и моћнији од њих.“

13 А Мојсије је рекао Господу: „То ће сигурно чути Египћани, између којих си својом силом извео овај народ. **14** И то ће рећи становницима ове земље. Они су чули да си ти, Господ, са овим народом и да му се јављаш лицем у лице. Чули су да си ти Господ и да твој облак стоји над њима, да идеш пред њима у стубу од облака дању и у стубу од ватре ноћу. **15** Ако побидеш овај народ као једног човека, онда ће народи који су чули о твојој слави сигурно рећи: **16** Господ није могао да доведе овај народ у земљу коју му је под заклетвом обећао, и зато их је побио у пустињи.“ **17** И зато те сада молим, Господе, нека се покаже величина твоје силе, као што си и рекао: **18** Господ, спор на гнев и пун доброте, који опрашта преступ и кривицу, али никога не ослобађа од казне, који походи преступе очеве на синовима, до трећег и до четвртог колена. **19** Молим те, опрости преступ овом народу због своје велике милости, као што си опраштао овом народу од Египта па све до сада.“

***13,24** „Ескол“ значи „грозд“.

20 Тада је Господ рекао: „Опраштам по твојој речи. **21** Али, тако ја био жив, сва ће земља бити пуна Господње славе. **22** А сви ови људи који су гледали моју славу и знакове које сам учинио у Египту и у овој пустињи, а већ десет пута су ме искушавали и нису слушали мој глас, **23** они неће видети земљу коју сам под заклетвом обећао њиховим очевима - неће је видети нико од оних који ме презиру. **24** А зато што је мој слуга Халев имао други дух и у свему ме слушао, њега ћу сигурно довести у земљу у коју је ишао и његови потомци ће је заузети. **25** Пошто Амаличани и Хананци живе у долини, сутра се окрените и пођите у пустињу према Црвеном мору.”

26 Господ је још рекао Мојсију и Арону: **27** „Докле ће овај зли збор гунђати против мене? Чуо сам како Израелови синови гунђају против мене. **28** Реци им: 'Тако ја био жив', говори Господ, 'учинићу вам баш онако како сте на моје уши говорили! **29** У овој пустињи нападаће ваша мртва тела, сви ви који сте пописани од двадесет година па навише, који сте гунђали против мене. **30** И ви нећете ући у земљу за коју сам се подигнуте руке заклео да ћу у њој пребивати с вама, осим Халева, Јефонијиног сина, и Исуса, Навиновог сина.

31 А вашу децу, за коју сте рекли да ће постати плен, њих ћу увести у ту земљу и они ће упознати земљу коју сте ви презрели. **32** А ваша мртва тела нападаће у овој пустињи. **33** Ваши синови биће пастири у пустињи четрдесет година и одговараће за вашу неверност, док ваша мртва тела не пропадну у овој пустињи. **34** Према броју дана колико сте извиђали земљу - четрдесет дана, дан за годину, за сваки дан једну годину - одговараћете за своје преступе четрдесет година, да бисте знали шта значи кад се ја отуђим од вас.

35 Ја, Господ, рекао сам, и тако ћу учинити целом овом злом збору, онима који су се скупили против мене: У овој пустињи они ће пропасти и овде ће помрети. **36** А они људи које је Мојсије послао да извиде земљу и који су, кад су се вратили, навели цео збор да гунђа против њега проносећи лош глас о оној земљи, **37** ти људи који су проносили лош глас о земљи, помреће од пошести пред Господом. **38** А од оних који су ишли да извиде земљу остаће живи Исус, Навинов син, и Халев, Јефонијин син.”

39 Кад је Мојсије рекао те речи свим Израеловим синовима, народ је почео силно да

јадикује. **40** И ујутру су устали рано и хтели су да се попу на врх горе, говорећи: „Ево нас, идемо на место о ком је Господ говорио, јер смо згрешили.” **41** Али Мојсије је рекао: „Зашто преступате Господњу наредбу? Нећете успети. **42** Не идите горе, јер Господ није с вама, да вас не побију ваши непријатељи. **43** Јер су тамо пред вама Амаличани и Хананци, и пашћете од мача, јер Господ неће бити с вама зато што сте се одвратили од Господа.”

44 Они су се ипак усудили да крену на врх горе, али ковчег Господњег савеза и Мојсије нису кренули из логора. **45** Тада су сишли Амаличани и Хананци који су живели на оној гори, ударили на њих и растерали их све до Орме.

15 *Господ је још рекао Мојсију: **2** „КажИ Израеловим синовима: 'Када дођете у земљу у којој ћете живети, коју вам ја дајем, **3** и будете приносили жртву која се спаљује пред Господом, жртву паљеницу или жртву због посебног завета или добровољну жртву или жртву за ваше годишње празнике, да бисте припремили угодан мирис Господу, од крупне или од ситне стоке, **4** нека онај ко приноси своју жртву принесе Господу и принос од жита, десетину ефе финог брашна замешеног с четвртином ина уља. **5** Уз жртву паљеницу или уз неку другу жртву принесИ и четвртину ина вина, као жртву леваницу на свако мушко јагње. **6** А уз овна принесИ принос од жита од две десетине финог брашна замешеног с трећином ина уља. **7** И принесИ трећину ина вина као жртву леваницу на угодан мирис Господу.*

***8** Али ако Господу приносиш јунца као жртву паљеницу или неку другу жртву због посебног завета или као жртву заједништва, **9** онда уз мушко од крупне стоке принесИ и принос од жита од три десетине финог брашна замешеног с пола ина уља. **10** ПринесИ и пола ина вина као жртву леваницу, као жртву која се спаљује на угодан мирис Господу. **11** Тако нека се учини за сваког јунца и сваког овна и свако мушко јагње или јаре. **12** Колико год да их принесете, тако урадите за свако од њих, према њиховом броју. **13** Свако ко је пореклом Израелац нека овако учини кад приноси жртву која се спаљује на угодан мирис Господу.*

***14** Ако странац који пребива међу вама, или неко ко је већ нараштајима међу вама, приноси жртву која се спаљује на угодан мирис Господу, нека чини онако како ви чи-*

ните. **15** Нека и за вас који припадате збору и за странца који пребива међу вама важи иста одредба. То нека вам буде трајна одредба за ваше нараштаје. Странац нека буде пред Господом као и ви. **16** Нека и за вас и за странца који пребива међу вама важи исти закон и иста наредба.”

17 Господ је још рекао Мојсију: **18** „Кажу Израеловим синовима: ‘Када дођете у земљу у коју вас ја водим **19** и када будете јели хлеб те земље, одвојте прилог за Господа. **20** Као прилог од првина свог крупног брашна принесите округле хлебове. Тај прилог принесите као и прилог с гумна. **21** Од првина свог крупног брашна одвајајте прилог Господу из нараштаја у нараштај.

22 Ако погрешите и не извршавате све ове заповести које је Господ рекао Мојсију, **23** све што вам је Господ заповедио преко Мојсија од дана кад је Господ дао своје заповести па надаље кроз ваше нараштаје, **24** ако се нешто учини нехотице, а да збор није свестан тога, онда нека цео збор принесе једног јунца као жртву паљеницу на угодан мирис Господу заједно с приносом од жита и жртвом леваницом, онако како је прописано, и једно јаре као жртву за грех. **25** Нека свештеник изврши обред очишћења за цео збор Израелових синова, и биће им опроштено, јер је то било нехотице. Они су као своју жртву принели жртву која се спаљује пред Господом и своју жртву за грех пред Господом због онога што су нехотице урадили. **26** И биће опроштено целом збору Израелових синова и странцу који живи међу њима, јер је цео народ то урадио нехотице.

27 Ако нека душа згрешу нехотице, нека принесе женско јаре до годину дана као жртву за грех. **28** Нека свештеник изврши обред очишћења за душу која је погрешила починивши ненамерно грех пред Господом, нека изврши обред очишћења и биће јој опроштено. **29** Нека и за Израелове синове и за странца који живи међу њима важи исти закон кад неко уради нешто ненамерно.

30 Али ако нека душа уради нешто намерно, било да је то онај ко је пореклом Израелац или странац, она хули на Господа. Нека се та душа истреби из свог народа. **31** Пошто је презрела Господњу реч и прекршила његову заповест, та душа нека се истреби. Нека одговара за свој преступ.”

32 Једном, кад су Израелови синови били у пустињи, нашли су неког човека како скупља дрва на Шабат. **33** Они који су га нашли како скупља дрва довели су га пред Мојсија

и Арона и пред цео збор. **34** Ставили су га под стражу јер још није било јасно речено шта треба да се учини с њим.

35 Господ је рекао Мојсију: „Тај човек нека се погуби, нека га цео збор заспе камењем изван логора.” **36** Тако га је цео збор извео изван логора и засуо га камењем, и он је умро, као што је Господ заповедио Мојсију.

37 Господ је још рекао Мојсију: **38** „Кажу Израеловим синовима да праве себи ресе на скутовима хаљина кроз све своје нараштаје, и нека изнад реса на скуту стављају плаву нит. **39** Имаћете ресе зато да се, кад их погледате, сетите свих Господњих заповести и извршавате их, и да се не поводите за својим срцем и својим очима, што вас наводе да budete неверни свом Богу. **40** Тако ћете се сећати свих мојих заповести и извршавати их, и бићете свети свом Богу. **41** Ја сам Господ, ваш Бог, који вас је извео из египатске земље да вам буде Бог. Ја сам Господ, ваш Бог.”

16 Кореј син Исара, Катовог сина, Левијевог сина, побунио се заједно с Датаном и Авироном, Елијавовим синовима, и Оном, Фалетовим сином - Рувимовим потомцима. **2** Они су устали против Мојсија заједно с двеста педесет људи од Израелових синова, поглавара народа који су били позивани на збор и који су били људи на гласу. **3** Скупили су се против Мојсија и Арона и рекли им: „Доста је било! Јер цео је збор свет, сви у њему, и Господ је међу њима. Зашто се онда узвисујете над Господњим збором?”

4 Кад је Мојсије то чуо, пао је ничице. **5** Затим је рекао Кореју и свим његовим присталицама: „Ујутру ће Господ показати ко је његов, ко је свет и ко сме да му се приближи. Кога он изабере, тај ће му се приближити. **6** Учините ово: узмите кадионице, ти, Кореју, и све твоје присталице, **7** и сутра ставите у њих ватру и одозго ставите кад пред Господом. Онај кога Господ изабере, тај је свет. Доста је било, Левијеви синови!”

8 Мојсије је још рекао Кореју: „Молим вас, послушајте Левијеви синови. **9** Зар вам је мало што вас је Израелов Бог одвојио од израелског збора да би вас довео к себи да вршите службу у Господњем шатору и да стојите пред збором и да му служите? **10** Довео је к себи тебе и сву твоју браћу, Левијевог сина. Зар морате тражити још и свештенство? **11** Зато сте се ти и све твоје присталице скупиле против Господа. Јер шта је Арон да гунђате против њега?”

12 Касније је Мојсије послао по Датана и Авирона, Елијавове синове, али они су рекли: „Нећемо доћи! **13** Зар ти је мало што си нас извео из земље у којој тече мед и млеко да нас побијеш у овој пустињи, него још хоћеш да изиграваш кнеза над нама? **14** Ниси нас довео у земљу у којој тече мед и млеко нити си нам дао у наследство поља и винограде. Хоћеш ли овим људима очи да ископаш? Нећемо доћи!”

15 На то се Мојсије веома разгневио и рекао Господу: „Немој погледати на њихов принос од жита. Ниједног магарца ни нисам узео и ни једном од њих нисам зло учинио.”

16 Затим је Мојсије рекао Кореју: „Ти и све твоје присталице сутра станите пред Господа, ти, они и Арон. **17** Нека сваки узме своју кадионицу и стави у њу кад, па нека сваки донесе своју кадионицу пред Господа, двеста педесет кадионица. И ти и Арон донесите сваки своју кадионицу.” **18** Они су узели сваки своју кадионицу, ставили у њу ватру и кад, па су стали на улаз у шатор од састанка заједно с Мојсијем и Ароном. **19** Кад је Кореј скупии против њих цео збор на улазу у шатор од састанка, целом збору се показала Господња слава.

20 Господ је рекао Мојсију и Арону: **21** „Одвојте се од тог збора да их одмах побијем.” **22** А они су пали ничице и рекли: „Боже, Боже духа сваког тела, зар ћеш се због греха једног човека разгневити на цео збор?”

23 А Господ је рекао Мојсију: **24** „Кажи збору: 'Склоните се од Корејевих, Датанових и Авиронових шатора!’”

25 После тога Мојсије је устао и отишао код Датана и Авирона, а с њим су пошле и Израелове старешине. **26** Затим је рекао збору: „Одступите од шатора ових злих људи и не дотичите ништа што је њихово, да не изгинете због свих њихових греха.” **27** Они су се одмах са свих страна склонили од Корејевог, Датановог и Авироновог шатора. А Датан и Авирон су изашли и стали на улаз у своје шаторе, заједно са својим женама, синовима и децом.

28 Тада је Мојсије рекао: „По овом ћете знати да ме је Господ послао да чиним сва ова дела и да то не чиним по свом срцу: **29** Ако ови људи умру као што умиру сви људи и ако буду кажњени као што се кажњавају сви људи, онда ме није послао Господ. **30** Али ако Господ учини нешто ново и земља отвори своја уста и прогута њих и све што је

њихово, и живи сићу у гроб, онда ћете знати да су ти људи презрели Господа.”

31 Само што је изговорио те речи, земља под њима почела је да се раздваја. **32** И земља је отворила своја уста и прогутала њих, њихове породице, све Корејеве људе и сву њихову имовину. **33** Тако су живи сишли у гроб, они и сви њихови, и земља их је покрила. Тако да су нестали из збора. **34** Сви Израелци који су били око њих разбежали су се на њихов врисак, говорећи: „Да и нас земља не прогута!” **35** И изашла је ватра од Господа и спалила оних двеста педесет људи који су приносили кад.

36 Господ је рекао Мојсију: **37** „Кажи Елеазару, сину свештеника Арона, да покупи кадионице са згаришта, и реци му: 'Разбацај жар из њих, јер су оне свете, **38** чак и кадионице тих људи који су згрешили својој души. Нека се од њих направе танке металне плоче да се њима обложи олтар, јер су их донели пред Господа и зато су постале свете. Нека служи као знак Израеловим синовима.” **39** Тако је свештеник Елеазар узео бакарне кадионице које су били донели они који су изгорели, па су их прековали да њима обложе олтар, **40** за спомен Израеловим синовима да нико из обичног народа - нико ко не припада Ароновом потомству - не сме да приступи да приноси кад пред Господом, и да нико не буде попут Кореја и његових присталица, као што је Господ рекао Арону преко Мојсија.

41 Али већ сутрадан цео збор Израелових синова почео је да гунђа против Мојсија и Арона, говорећи: „Ви сте побили Господњег народ.” **42** А кад се збор скупии против Мојсија и Арона, окренули су се према шатору од састанка, и гле, облак је покрио шатор и појавила се Господња слава.

43 А Мојсије и Арон су дошли пред шатор од састанка. **44** Тада је Господ рекао Мојсију: **45** „Уклоните се из тог збора да их одмах побијем.” На то су они пали ничице. **46** Мојсије је затим рекао Арону: „Узми кадионицу, стави у њу ватру с олтара и кад, и иди брже к збору и за њега изврши обред очишћења, јер се Господ жестоко разгневио и помор је почео!” **47** Арон је одмах узео кадионицу, као што је рекао Мојсије, и отрчао усред збора, а кад тамо, помор међу народом већ је почео. Он је ставио кад и почео да врши обред очишћења за народ. **48** И стајао је између мртвих и живих, и пошаст је престала. **49** Од пошасте је помрло четрнаест хиљада и седамсто људи, осим оних који су изгину-

ли због Кореја. **50** Кад се Арон најзад вратио код Мојсија на улаз у шатор од састанка, пошаст је престала.

17 Господ је рекао Мојсију: **2** „Говори Израеловим синовима и узми од њих по један штап за сваки отачки дом од свих њихових поглавара, по домовима њихових очева, дванаест штапова. Име свакога напиши на његовом штапу. **3** Ароново име напиши на Левијевом штапу, јер је један штап за сваког поглавара дома њихових очева. **4** И стави их у шатор од састанка пред Сведочанство, где се састаје с вама. **5** Штап онога кога изаберам пустиће пупољке и тако ћу учинити да преда мном престане гунђање Израелових синова против вас.”

6 Мојсије је то рекао Израеловим синовима и сви њихови поглавари дали су му по један штап за сваког поглавара, према домовима њихових очева, дванаест штапова. Међу њиховим штаповима био је и Аронов штап. **7** Затим је Мојсије ставио штапове пред Господа у шатор Сведочанства.

8 Сутрадан је Мојсије ушао у шатор Сведочанства, а кад тамо, Аронов штап за Левијев дом пустио је пупољке. Пупољци су потерали, цветови се расцветали и бадеми сазрели. **9** Тада је Мојсије све штапове испред Господа изнео пред све Израелове синове, а они су их разгледали и сваки је узео свој штап.

10 Затим је Господ рекао Мојсију: „Стави поново Аронов штап пред Сведочанство да се чува као знак бунтовним синовима, да престане њихово гунђање против мене и да не изгину.” **11** Мојсије је одмах учинио како му је Господ заповедио. Учинио је управо тако.

12 А Израелови синови су овако рекли Мојсију: „Помрећемо. Изгинућемо, сви ћемо изгинути. **13** Ко год се приближи Господњем шатору, погинуће! Зар сви морамо тако завршити и помрети?”

18 Господ је рекао Арону: „Ти и твоји синови и дом твог оца с тобом одговараћете за преступе почињене против светилишта, и ти и твоји синови с тобом одговараћете за преступе почињене против вашег свештенства. **2** Доведи са собом и своју браћу из Левијевог племена, из рода свог оца, да ти се придруже и да служе теби и твојим синовима с тобом пред шатором Сведочанства. **3** Нека они извршавају своју обавезу према теби и нека се старају о свему око шатора. Са-

мо нека не прилазе прибору светог места и олтару, да не погину и они и ви. **4** Нека ти се придруже и нека се старају о шатору од састанка и извршавају сваку службу у шатору. Нико из обичног народа нека вам не прилази. **5** А ви се старајте о светом месту и о олтару, да више не дође гнев на Израелове синове. **6** Ја сам, ево, од Израелових синова узео вашу браћу, Левите вама за дар, као оне који су даровани Господу да обављају службу у шатору од састанка. **7** Ти и твоји синови с тобом извршавајте своју свештеничку службу, све послове око олтара и онога што је иза завесе. Тако извршавајте своју службу. Дајем вам свештеничку службу као дар, и ако приступи неко из обичног народа, нека се погуби.”

8 Господ је још рекао Арону: „Ево, поверавам ти прилоге који се доносе за мене. Све свете ствари Израелових синова дајем теби и твојим синовима као ваше наследство, као ваш део довека. **9** Од најсветијих ствари, од жртава које се спаљују, ово нека припадне теби: свака њихова жртва заједно са сваким приносом од жита, свака жртва за грех и свака жртва за преступ коју буду доносили мени. То нека буде нешто најсветије што припада теби и твојим синовима. **10** Једи их на светом месту. Нека их једе сваки мушкарац. То нека ти буде свето. **11** Ово припада теби: прилог од њиховог дара заједно са свим обртаним приносима Израелових синова. То дајем теби и твојим синовима и твојим кћерима с тобом, као твој део довека. Ко је год чист у твом дому, може то да једе.

12 Све што је најбоље од уља и од младог вина и жита, њихове првине које буду давали Господу, то дајем теби. **13** Првине од свег рода њихове земље које буду доносили Господу нека буду твоје. Ко је год чист у твом дому, може то да једе.

14 Свака ствар у Израелу одређена за свету сврху нека буде твоја.

15 Све што је прворођено, од сваког створења, што буду приносили Господу, и од људи и од животиња, нека буде твоје. Али првенца од људи откупи и првенца од нечисте животиње откупи. **16** Кад буду имали најмање месец дана, откупи их по откупној цени, према утврђеној вредности, пет сикала сребра према светом циклусу. То је двадесет гера. **17** Само првенца од краве, првенца од овце или козе немој откупити. Они су нешто свето. Њиховом крвљу пошкропи олтар и њихово сало спали као жртву која се спаљује на угодан мирис Господу. **18** Њихово месо нека

припадне теби. Као и груди обртаног приноса и десни бут, то нека припадне теби. **19** Све свете прилоге које Израелови синови буду доносили Господу дајем теби и твојим синовима и твојим кћерима, као ваш део до века. То је савез соли до века пред Господом за тебе и твоје потомство с тобом."

20 Господ је још рекао Арону: „У њиховој земљи нећеш имати наследства, нити ћеш добити свој део међу њима, јер сам ја твој део и твоје наследство међу Израеловим синовима.

21 Левијевим синовима дајем у наследство десетак од свега у Израелу за службу коју обављају, службу у шатору од састанка. **22** Израелови синови нека више не прилазе шатору од састанка да на себе не навуку грех и не погину. **23** Левити нека обављају службу у шатору од састанка и нека одговарају за њихове преступе. То је трајна одредба кроз ваше нараштаје: нека немају наследства међу Израеловим синовима. **24** Јер десетак који Израелови синови буду доносили као прилог Господу дајем Левитима у наследство. Зато сам им рекао: 'Нека немају наследства међу Израеловим синовима'."

25 Затим је Господ рекао Мојсију: **26** „Кажи Левитима: 'Од Израелових синова добијаћете десетак који од њих дајем вама у наследство, а ви од тога дајте прилог Господу, десетак од десетка. **27** И то ће вам се урачунати као ваш прилог, као жито с гумна и као принос од обилног рода из пресе за вино или уље. **28** Тако ћете и ви давати Господу прилог од свих својих десетака које ћете добијати од Израелових синова, а онда ћете од тога свештенику Арону давати прилог за Господа. **29** Од свих дарова које добијете даваћете разне прилоге Господу, од свега оно што је најбоље, као свети део од дарова.'"

30 Још им реци: 'Кад приносите најбољи део, то ће се Левитима урачунати као род с гумна и као род из пресе за вино или уље. **31** Једите то на сваком месту, ви и ваш дом, јер вам је то плата за вашу службу у шатору од састанка. **32** И када принесете најбољи део нећете на себе навући грех нити ћете оскрнавити свете ствари Израелових синова и нећете погинути.'"

19 Господ је рекао Мојсију и Арону: **2** „Ово је законска одредба коју је Господ издао: 'Кажи Израеловим синовима да ти доведу здраву црвену јуницу на којој нема мане и која још није била у јарму. **3** Предајте је

свештенику Елеазару. Нека је он одведе изван логора и нека је закољу пред њим. **4** Онда нека свештеник Елеазар узме на свој прст мало њене крви и нека њеном крвљу пошкропи седам пута према шатору од састанка. **5** Нека јуницу спале пред његовим очима. Њена кожа, месо и крв нека се спале заједно с њеном балегом. **6** Нека свештеник узме кедровину, исоп и скерлетну тканину, па нека то баци у воду на којој гори јуница. **7** Затим нека опере своју одећу и окупа своје тело у води, па онда може да уђе у логор; али нека буде нечист до вечери.

8 И онај ко је спалио јуницу нека опере своју одећу у води и окупа своје тело у води, и нека буде нечист до вечери.

9 А неко ко је чист нека сакупи пепео од јунице и однесе га изван логора на чисто место, да се чува збору Израелових синова за воду очишћења. То је жртва за грех. **10** Онај ко сакупи пепео од јунице нека опере своју одећу и буде нечист до вечери.

То нека буде трајна одредба за Израелове синове и за странца који живи међу њима. **11** Ко се год дотакне људског леша, нека буде нечист седам дана. **12** Тај нека се очисти том водом трећег дана, а седмог дана биће чист. Али ако се не очисти трећег дана, онда седмог дана неће бити чист. **13** Ко се год дотакне леша, тела човека који је умро, а не очисти се, оскрнавио је Господњи шатор. Тај нека се истреби из Израела. Зато што није био пошкропљен водом очишћења, он остаје нечист. Његова је нечистоћа још увек на њему.

14 Ово је закон кад неко умре у шатору. Ко год уђе у шатор и ко год буде у шатору, биће нечист седам дана. **15** Свака отворена посуда на којој нема причвршћеног поклопца биће нечиста. **16** Ко се год у пољу дотакне некога ко је убијен мачем или леша или људске кости или гроба, биће нечист седам дана. **17** Нека за онога ко је нечист узму пепела од спаљене жртве за грех и у једној посуди нека преко тога сипају воду са извора. **18** Онда нека неко ко је чист узме исopa, умочи га у ту воду и пошкропи њом шатор и све посуде и душе које су се нашле у њему, а и онога ко је дотакао кост или убијеног или леш или гроб. **19** И нека онај ко је чист пошкропи онога ко је нечист трећег и седмог дана и тако га седмог дана очисти од греха. Нека затим овај опере своју одећу и окупа се у води, и увече ће бити чист.

20 А човек који буде нечист и не очисти се, тај нека се истреби из збора, јер је оскрнавио

вио Господње светилиште. Он није пошкропљен водом очишћења. Нечист је.

21 Нека им ово буде трајна одредба: онај ко је пошкропио друго водом очишћења нека опере своју одећу, а исто тако и онај ко је дотакао воду очишћења. Он ће бити нечист до вечери, **22** Чег би се год дотакао онај ко је нечист биће нечисто, и душа која то дотакне биће нечиста до вечери."

20 Цео збор Израелових синова дошао је првог месеца у пустињу Зин, и народ је стао у Кадису. Тамо је умрла Марија и тамо је сахрањена.

2 Није било воде за збор, и зато су се окупили против Мојсија и Арона. **3** И народ је почео да се препире с Мојсијем и да говори: „Што нисмо помрли кад су наша браћа помрла пред Господом! **4** Зашто сте Господњи збор довели у ову пустињу да помремо овде и ми и наша стока? **5** И зашто сте нас извели из Египта да нас доведете на ово зло место? Овде ништа не може да се засеје и нема ни смокава ни грожђа ни нарова, а нема ни воде за пиће.“ **6** Мојсије и Арон су отишли од збора, дошли су на улаз у шатор од састанка и пали ничице. Тада им се показала Господња слава.

7 И Господ је рекао Мојсију: **8** „Узми штап и сазови збор, ти и твој брат Арон, и пред њиховим очима реците стени да им да своју воду. Изведи им воду из стене и напоји збор и њихову стоку.“

9 Тако је Мојсије узео штап који је био пред Господом, као што му је он заповедио. **10** После тога Мојсије и Арон су сазвали збор пред стену, и Мојсије им је рекао: „Слушајте бунтовници! Хоћемо ли вам из ове стене извести воду?“ **11** Мојсије је подигао руку и двапут ударио штапом у стену. И потекло је много воде, тако да су пили и збор и њихова стока.

12 Касније је Господ рекао Мојсију и Арону: „Зато што ми нисте веровали и нисте признали моју светост пред очима Израелових синова, зато нећете одвести овај збор у земљу коју ћу им дати.“ **13** То је вода Мерива,* јер су се Израелови синови препирали с Господом, и он се међу њима показао светим.

14 Затим је Мојсије из Кадиса послао гласнице цару Едома: „Овако каже твој брат Израел: 'Ти добро знаш какве су нас све нево-

ље снашле. **15** Наши су очеви отишли у Египат и много смо времена боравили у Египту. Али Египћани су лоше поступали с нама и с нашим очевима. **16** Зато смо завапили Господу и он је чуо наш глас, па је послао анђела и изведе нас из Египта. Ево нас у Кадису, граду који је на граници твоје земље. **17** Молимо те, пусти нас да прођемо кроз твоју земљу. Нећемо пролазити кроз поља ни кроз винограде нити ћемо пити воде из бунара. Ићи ћемо царским путем. Нећемо скретати ни десно ни лево, док не прођемо кроз твоју земљу.“

18 Али Едом му је одговорио: „Не пролази кроз моју земљу да не изађем пред тебе с мачем.“ **19** А Израелови синови су му рекли: „Ићи ћемо путем, и ако ја и моја стока будемо пили твоје воде, платићу је. Не желим ништа више, само да прођем пешице.“ **20** Али он је одговорио: „Не пролази.“ И Едом је изашао пред њега с веома много људи и с великом силом. **21** Тако Едом није дао Израелу да прође кроз његову земљу. Зато се Израел окренуо од њега.

22 Цео збор Израелових синова кренуо је из Кадиса и дошао на гору Ор. **23** И Господ је рекао Мојсију и Арону на гори Ор, на граници едомске земље: **24** „Арон ће се прибрати свом народу, јер неће ући у земљу коју ћу дати Израеловим синовима зато што сте се побунили против моје наредбе код воде Мериве. **25** Узми Арона и његовог сина Елеазара и одведи их на гору Ор. **26** Скини с Арона његове хаљине и обуци их његовом сину Елеазару. Арон ће се прибрати свом народу и ту ће умрети.“

27 Мојсије је учинио као што је Господ заповедио. Пред очима свег збора попели су се на гору Ор. **28** Онда је Мојсије скинуо с Арона његове хаљине и обукао их његовом сину Елеазару. Затим је Арон умро тамо на врху горе. А Мојсије и Елеазар сишли су с горе. **29** Кад је био збор видео да је Арон умро, био Израелов дом оплакивао је Арона тридесет дана.

21 Када је арадски цар, Хананац који је живео у Негеву, чуо да Израел иде аваримским путем,* напао је Израелце и неке од њих заробио. **2** Зато се Израел заветовао Господу, рекавши: „Ако ми даш овај народ у руке, уништићу његове градове.“ **3** И Господ је услишио глас Израела и предао му Хананце. А Израел је уништио њих и њихове градове. Зато је то место названо Орма.*

***20,13** „Мерива“ значи „препирка, свађа, сукоб“.
21,1 „Аварим“ значи „ухода“.

4 Док су од горе Ор путовали према Црвеном мору да би заобишли едомску земљу, народу се душа уморила од пута. **5** И народ је говорио против Бога и против Мојсија: „Зашто сте нас извели из Египта да помремо у овој пустињи? Јер нема ни хлеба ни воде, а овај никакав хлеб већ се огадио нашој души.“ **6** Зато је Господ послао међу народ змије отровнице, које су их уједале, тако да је помрло много израелског народа.

7 На крају је народ дошао код Мојсија и рекао: „Згрешили смо што смо говорили против Господа и против тебе. Моли Господа да уклони змије од нас.“ И Мојсије се помолио за народ. **8** Тада је Господ рекао Мојсију: „Направи змију огњену и стави је на стуб, па кад некога уједе змија, нека погледа у њу и остаће жив.“ **9** Мојсије је одмах начинио бакарну змију и ставио је на стуб. И ако би неког човека ујела змија и он би погледао бакарну змију, остао би жив.

10 Затим су Израелови синови пошли и улогорили се у Овоту. **11** После су кренули из Овота и улогорили се у Ије-Авариму,* у пустињи која је према Моаву, према истоку. **12** Оданде су пошли и улогорили се у долини Заред. **13** Одатле су пошли и улогорили се на подручју око Арнона, који је у пустињи што се протеже од аморејске границе. Јер је Арнон моавска граница између Моаваца и Амореја. **14** Зато се у књизи о Господњим ратовима каже:

„Вајев у Суфи и арнонски потоци, **15** и ушће потока које се пружа према месту где се налази Ар и наслања се на моавску границу.“

16 Затим су оданде отишли у Вир.* То је бунар за који је Господ рекао Мојсију: „Скупипи народ да им дам воде.“

17 Тада је Израел запевао ову песму: „Извири, студенче! Ви му песмом одговарајте! **18** Студенац кнезови ископаше, великаши народни ископаше га, палицом заповедничком, штаповима својим.“

Затим су из пустиње отишли у Матанаил. **19** Из Матанаила су отишли у Надил, а из Надила у Вамот. **20** Из Вамота су отишли у долину која је у моавском пољу, према врху Фазге, с које се пружа поглед на Гесимон.

21 Тада је Израел послао гласнике аморејском цару Сиону да му поруче: **22** „Пусти ме да прођем кроз твоју земљу. Нећемо скрета-

ти ни у поља ни у винограде. Нећемо пити воду из бунара. Ићи ћемо царским путем док не прођемо кроз твоју земљу.“ **23** Али Сион није дозволио да Израел прође кроз његову земљу, него је скупио цео свој народ и изашао у пустињу пред Израел. Кад је дошао у Јасу, напао је Израел. **24** Али Израел га је ударио оштрицом мача и заузео његову земљу од Арнона до Јавока, близу Амонових синова; јер је Јазир граница Амонових синова.

25 Тако је Израел узео све оне градове и населио се у свим аморејским градовима, у Есевону и свим његовим околним градовима. **26** А Есевон је био град аморејског цара Сиона, који се борио с пређашњим царем Моава и освојио сву његову земљу до Арнона. **27** Зато они што изговарају подругљиве стихове кажу:

„Дођите у Есевон. Нека се сагради и утврди град Сионов. **28** Јер је из Есевона огањ изашао, пламен из града Сионовог. Спалио је огањ Ар моавски, власнике узвишица арнонских. **29** Тешко теби, Моаве! Пропашћеш, народе Хемосов! Од синова ће својих бегунце учинити и од кћери својих заробљенице аморејског цара Сиона. **30** Оданнимо стреле на њих. Есевон ће пропасти све до Девона, и жене до Нофе, а мушкарци до Медеве.“

31 Тако се Израел населио у земљи Амореја. **32** И Мојсије је послао људе да извиде Јазир. Тако су они освојили његове околне градове и отерали Амореје који су били тамо. **33** После тога су се окренули и пошли према Васану. А васански цар Ог изашао је пред њих, са свим својим народом, у битку код Едраина. **34** Господ је рекао Мојсију: „Не бој га се, јер ћу њега и цео његов народ и његову земљу предати теби у руке. Учини му као што си учинио аморејском цару Сиону, који је живео у Есевону.“ **35** И они су побили њега и његове синове и цео његов народ, тако да нико није преживео. Затим су заузели његову земљу.

22 После тога Израелови синови пошли су даље и улогорили се у пустим равницама Моава, преко Јордана, према Јерихону. **2** А Валак, Сефоров син, видео је све што је Израел учинио Аморејима. **3** И Моав се веома уплашио тог народа, јер га је било много; и почео је да осећа велики страх од Израелових синова. **4** Зато је Моав рекао мадијанским старешинама: „Сада ће овај збор појести све што је око нас као што бик попасе траву у пољу.“

***21,3** „Орма“ значи „предавање уништењу, уништење“. **21,11** „Ије-Аварим“ значи „рушевине прелаза, рушевине граничног подручја (подручја с оне стране)“. **21,16** „Вир“ значи „извор, бунар, јама“.

А Валак, Сефоров син, био је у оно време моавски цар. **5** Он је послао гласнике Валаму, Веоровом сину, у Фетору, која је на реци, у земљи синова његовог народа, да га позову и да му кажу: „Гле, неки је народ изашао из Египта. Ево, прекрио је земљу докле поглед сеже и населио се испред мене. **6** Зато те сад молим, дођи и прокуни ми овај народ, јер је јачи од мене. Можда ћу моћи да их савладам и истерам из земље. Јер ја добро знам да је благословљен онај кога ти благословиш, а проклет онај кога ти прокунеш.“

7 Тако су моавске и мадијанске старешине отишле, носећи дарове за гатање. И дошли су код Валама и пренели му Валакове речи. **8** На то им је он рекао: „Останите овде у ноћ, а ја ћу вам одговорити како ми Господ каже.“ Тако су моавски кнезови остали код Валама.

9 Тада је Бог дошао к Валаму и упитао га: „Ко су ови људи с тобом?“ **10** Валам одговори Богу: „Валак, Сефоров син, моавски цар, послао их је к мени да ми кажу: **11** ‘Гле, народ је изашао из Египта и прекрио земљу докле поглед сеже. Дођи сада и прокуни ми га. Можда ћу моћи да се борим против њега и да га истерам.“ **12** Али Бог рече Валаму: „Не иди с њима. Не проклињи тај народ, јер је благословљен.“

13 Ујутру је Валам устао и рекао Валаковим кнезовима: „Идите у своју земљу, јер ми не да Господ да идем с вама.“ **14** Моавски кнезови су устали, дошли к Валаку и рекли: „Валам није хтео да пође с нама.“

15 Али Валак је опет послао друге кнезове, бројније и поштованије од првих. **16** Они су дошли код Валама и рекли му: „Овако је рекао Валак, Сефоров син: ‘Молим те, немој оклевати да дођеш к мени. **17** Ја ћу ти искарати велику част и учинићу све што ми кажеш. Зато дођи, молим те, и прокуни ми овај народ.“ **18** А Валам одговори Валаковим slugама: „Да ми Валак да своју кућу пуну сребра и злата, не бих могао да преступим наредбу Господа, свог Бога, не бих могао учинити ништа, ни мало ни велико. **19** Али вас молим, останите и ви овде ову ноћ да видим шта ће ми Господ још рећи.“

20 Тада је Бог ноћу дошао к Валаму и рекао му: „Ако су ти људи дошли да те позову, устани и иди с њима. Али говори само оно што ти ја кажем.“ **21** Ујутру је Валам устао, оседлао своју магарицу и пошао с моавским кнезовима.

22 А Бог се жестоко разгневио зато што је он пошао. И Господњи анђео је стао на пут да му се супротстави. А он је јахао на својој магарици и с њим су била двојица његових слугу. **23** Кад је магарица угледала Господњег анђела како стоји на путу с мачем у руци, хтела је да скрене с пута и уђе у поље. Тада је Валам почео да туче магарицу како би је вратио на пут. **24** А Господњи анђео је и даље стајао на уском путу између винограда, где је с обе стране био камени зид. **25** Магарица је видела Господњег анђела и почела је да се приближа уза зид, па је и Валамову ногу притиснула уза зид. А он ју је опет почео тући.

26 Тада је Господњи анђео опет пошао напред и стао на уско место где није могло да се скрене ни десно ни лево. **27** Кад је магарица угледала Господњег анђела, легла је под Валамом. А Валам се разгневио и опет почео да је туче штапом. **28** На крају је Господ отворио уста магарици и она је рекла Валаму: „Шта сам ти учинила да ме већ трећи пут тучеш?“ **29** На то је Валам одговорио магарици: „Зато што ми пркосиш. Да имам мач у руци, сад бих те убио!“ **30** А магарица је рекла Валаму: „Нисам ли ја твоја магарица на којој јашеш целог свог живота све до данас? Да ли сам ти икада тако нешто учинила?“ На то је он рекао: „Ниси!“ **31** Тада је Господ отворио очи Валаму тако да је он угледао Господњег анђела како стоји на путу с мачем у руци. И одмах се поклонио и пао ничице.

32 Господњи анђео му рече: „Зашто си три пута тукао своју магарицу? Ево, ја сам изашао да ти се супротставим, јер ти срљаш својим путем против моје воље. **33** А магарица ме је видела и хтела је да се склони испред мене сва три пута. Замисли да се није склонила испред мене! Тебе бих досад већ убио, а њој бих поштедео живот.“ **34** Тада Валам рече Господњем анђелу: „Згресио сам, јер нисам знао да ти стојиш на путу преда мном. А сада, ако је то зло у твојим очима, пусти ме да се вратим.“ **35** Али Господњи анђео је рекао Валаму: „Иди с тим људима, али говори само оно што ти ја кажем.“ И Валам је пошао даље с Валаковим кнезовима.

36 Кад је Валак чуо да је Валам стигао, одмах му је изашао у сусрет у моавски град, који је на обали Арнона, на граници његовог подручја. **37** Тада Валак рече Валаму: „Зар нисам слао по тебе и звао те? Зашто ми ниси дошао? Зар заиста мислиш да не могу да ти

искажем част?" **38** А Валам одговори Валаку: „Ево, дошао сам к теби. Да ли ћу уопште моћи да кажем нешто? Шта ми Бог стави у уста, то ћу говорити.“

39 И Валам је отишао с Валаком и дошли су у Киријат-Узот. **40** Валак је жртвовао крупну и ситну стоку и од тога је послао Валаму и кнезовима који су били с њим. **41** А ујутру је Валак узео Валама и одвео га у Вамот-Вал* да оданде види цео народ.

23 Тада Валам рече Валаку: „Подигни ми овде седам олтара и припреми ми овде седам јунаца и седам овнова.“ **2** Валак је одмах учинио као што је Валам рекао. После тога Валак и Валам су принели по једног јунца и једног овна на сваком олтару. **3** И Валам рече Валаку: „Стани поред своје жртве паљенице, а ја идем. Можда ће ми се Господ јавити и састати се са мном. А ја ћу ти рећи све што ми он покаже.“ И отишао је на једно огољено брдо.

4 Кад се Бог јавио Валаму, овај му рече: „Подигао сам седам олтара и принео сам по једног јунца и једног овна на сваком олтару.“

5 Господ је ставио речи у уста Валаму и рекао му: „Врати се Валаку и тако му реци.“

6 И он се вратио к њему и нашао га како стоји поред своје жртве паљенице заједно са свим моавским кнезовима. **7** Тада Валам поче своју причу:

„Из Арама ме је довео Валак, цар моавски, с гора источних: 'Дођи, прокуни ми Јакова. Дођи, осуди Израел.' **8** Како могу да прокунем оне које Бог не проклиње? Како могу да осудим оне које Господ не осуђује? **9** Јер с врха стена ја их видим, и с брда их гледам. Ту као народ живе одвојено, и у друге се народе не убрајају. **10** Ко је избројао Јаковљев прах, и ко је пребројао Израелову четвртину? Нека ми душа умре смрћу честитих, и нека ми крај буде као и њима.“

11 На то Валак рече Валаму: „Шта ми то радиш? Довео сам те да прокунеш моје непријатеље, а ево, ти их обасипаш благословима.“ **12** А он му одговори: „Зар нећу пазити да говорим све оно што ми Господ стави у уста?“

13 Тада му Валак рече: „Молим те, хајде са мном на друго место одакле можеш да их видиш. Видећеш им само крај, нећеш их све видети. И прокуни ми их оданде.“ **14** И одвео га је у поље Зофим, на врх Фазге. Ту је подигао седам олтара и принео по једног јунца и

једног овна на сваком олтару. **15** После тога Валам рече Валаку: „Стани овде поред своје жртве паљенице, а ја идем тамо на сусрет с њим.“ **16** И Господ се јавио Валаму, ставио му речи у уста и рекао: „Врати се Валаку и тако му реци.“ **17** Он се вратио к њему и нашао га како стоји поред своје жртве паљенице заједно с моавским кнезовима. Валак га упита: „Шта је рекао Господ?“ **18** Тада Валам поче своју причу:

„Устани, Валаче, и послушај. Чуј ме, сине Сефоров. **19** Бог није човек да лаже, ни син човечји да због нечега зажали. Зар је он нешто рекао, а да није учинио, зар је казао, а да није извршио? **20** Гле, речено ми је да благословим, јер је Бог благословио, а ја то нећу порећи. **21** Он није видео никакво враћање против Јакова, нити какве невоље против Израела. С њим је Господ, Бог његов, и клицање цару у њему се чује. **22** Бог га изводи из Египта. Брз је као дивљи бик. **23** Јер нема чини против Јакова, нити каквог гатања против Израела. У то ће се време о Јакову и о Израелу рећи: 'Шта је то Бог учинио!' **24** Гле, народ ће устати као лав, као лав ће се подићи. Неће лећи док плен не поједе, и крв побijenих просуће.“

25 На то Валак рече Валаму: „Ако већ не можеш да га прокунеш, немој ни да га благосиљаш.“ **26** А Валам одговори Валаку: „Зар ти нисам рекао: 'Учинићу све што Господ каже?'“

27 Тада Валак рече Валаму: „Ходи, молим те, да те одведем на још једно место. Можда ће бити исправно у очима Божјим да ми га оданде прокунеш.“ **28** Онда је Валак одвео Валама на врх Фегора, који гледа према Гесимону. **29** Тада Валам рече Валаку: „Подигни ми овде седам олтара и припреми ми овде седам јунаца и седам овнова.“ **30** И Валак је учинио као што је Валам рекао и принео је по једног јунца и једног овна на сваком олтару.

24 Кад је Валам видео да је добро у Господњим очима да благослови Израел, није више као раније ишао да тражи враџбине, него се окренуо лицем према пустињи. **2** Кад је Валам подигао очи и видео како је Израел улогорен по својим племенима, Божји Дух је сишао на њега. **3** Зато он поче своју причу:

„Реч Валама, сина Веоровог, реч крепког човека коме су очи отворене, **4** реч онага који слуша речи Божје, који је имао визију Свемоћнога, док је падао отворених очију: **5** Како су дивни шатори твоји, Јакове, преби-

*22,41 „Вамот-Вал“ значи „узвишице Валове“.

валишта твоја, Израел! **6** Као долине нада-леко се пружају, као вртови поред реке, као алоје које је Господ посадио, као кедрови поред вода. **7** Вода тече из мехова његових, семе је његово поред многих вода посејано. Цар његов биће већи од Агага, и царство ће се његово узвисити. **8** Бог га изводи из Египта; брз је као дивљи бик. Прождреће народе, тлачитеље своје, кости ће им здробити, разбиће их стрелама својим. **9** Спустио се, легао је као лав; и као лава, ко се усуђује да га пробуди? Благословљени су који тебе благосиљају, а проклети који тебе проклињу.”

10 На то се Валак жестоко разгневио на Валама. И Валак је љутито лупио дланом о длан и рекао Валаму: „Позвао сам те да прокунеш моје непријатеље, а гле, ти си их већ три пута обасуо благословима. **11** Бежи сада у своје место. Рекао сам да ћу ти исказати част, али ево, Господ ти је ускратио част.”

12 На то Валам рече Валаку: „Зар нисам и твојим гласницима које си послао мени рекао: **13** 'Да ми Валак да кућу своју пуну сребра и злата, не бих могао да преступим Господњу наредбу и да по свом срцу учиним нешто, било добро било лоше. Што Господ каже, то ћу говорити?' **14** А сада, ево, ја идем свом народу. Хајде да ти објавим шта ће овај народ учинити твом народу у будућим данима.” **15** И поче своју причу:

„Реч Валама, сина Веоровог, реч човека отворених очију, **16** реч онога који слуша речи Божје, који има знање о Свевишњем... Визију Свемоћнога он је видео док је падао отворених очију: **17** Видећу га, али не сада, гледаћу га, али не изблиза. Звезда ће изаћи из Јакова, жезло ће се подићи из Израела. Он ће разбити слепоочнице Моаву, и лобању свим ратоборним синовима. **18** Едом ће бити освојен, Сир ће освојити непријатељи његови, а Израел ће показивати храброст своју. **19** Из Јакова ће изаћи онај који народе покорава, и побиће све преживеле из града.”

20 Кад је угледао Амалика, наставио је своју причу:

„Амалик је био први међу народима, али ће на крају пропасти.” **21** Кад је угледао Кенеје, наставио је своју причу: „Постојано ти је пребивалиште, и на стени ти је стан. **22** Али Каин* ће бити спаљен. Када ће те Асирија поробити?” **23** И настави своју причу: „Јао! Ко ће преживети кад Бог то учини? **24** Доћи ће бродови с обале Китима, и тлачиће Аси-

рију, тлачиће Евера. Али на крају ће и он пропасти.”

25 После тога Валам је устао и отишао оданде у своје место. А и Валак је отишао својим путем.

25 Док је Израел пребивао у Ситиму, народ је почео да чини блуд с Моавским кћерима. **2** И оне су позивале народ на жртве својим боговима, и народ је јео и клањао се њиховим боговима. **3** Тако се Израел приклонио Валу фегорском. И Господ се жестоко разгневио на Израел. **4** Зато Господ рече Мојсију: „Узми све поглаваре народа и јавно изложи њихова тела пред Господом према сунцу, да се од Израела одврати Господњи жестоки гнев.” **5** Тада Мојсије рече Израеловим судијама: „Нека свако од вас побије своје људе који су пристали уз Вала фегорског.”

6 Тада је један човек од Израелових синова дошао и довео к својој браћи једну Мадијанку наочиглед Мојсију и наочиглед целом збору Израелових синова, који су плакали пред улазом у шатор од састанка. **7** Кад је то видео Финес, син Елеазара, сина свештеника Арона, одмах је устао усред збора и узео копље у руку. **8** Онда је ушао за оним човеком Израелцем у женски део шатора и пробио их обоје, човека Израелца и ону жену, а њу кроз стомак. Тада је престала пошаст међу Израеловим синовима. **9** А оних који су помрли од пошаста било је двадесет и четири хиљаде.

10 Тада Господ рече Мојсију: **11** „Финес, син Елеазара, сина свештеника Арона, одвратио је мој гнев од Израелових синова, јер није подносио да ико међу њима буде мој супарник. Зато нисам истребио Израелове синове, јер ја захтевам да се оданост исказује искључиво мени. **12** Зато реци: 'Ево, с њим склапам свој савез мира. **13** И то нека буде трајан савез за свештенство за њега и за његово потомство после њега, јер он није подносио да ико буде супарник његовом Богу, и извршио је очишћење за Израелове синове.”

14 Убијени Израелац, који је био убијен заједно с Мадијанком, звао се Зимрије, Салмонов син. Он је био поглавар отачког дома Симеонових синова. **15** А убијена Мадијанка звала се Хавзија. Она је била кћи Сура, поглавара породица у једном отачком дому у Мадијану.

16 Касније је Господ рекао Мојсију: **17** „Нападните Мадијанце и побијте их, **18** јер

*24,22 „Каин” се односи на племе Кенеја.

су и они наваљивали на вас својим лукавствима кад су вам лукаво учинили зло оним што се догодило код Фегора и са Хазвијом, кћери мадијанског поглавара, њиховом сестром, која је била убијена у дан пошасту због Фегора."

26 После те пошасту Господ је овако рекао Мојсију и Елеазару, сину свештеника Арона: **2** „Пребројте цео збор Израелових синова од двадесет година па навише, по домовима њихових очева, све оне који су способни за војску у Израелу.“ **3** Мојсије и свештеник Елеазар рекли су им у пустим равнинама Моава, код Јордана, према Јерихону: **4** „Пребројте оне од двадесет година па навише, као што је Господ заповедио Мојсију.“ А Израелови синови који су изашли из египатске земље били су: **5** Рувим, Израелов првенац; Рувимови синови: од Еноха, Енохова породица; од Фалуја, Фалујева породица; **6** од Есрона, Есронова породица; од Хармије, Хармијина породица. **7** То су Рувимове породице. Пописаних међу њима било је четрдесет три хиљаде седамсто тридесет.

8 Фалујев син био је Елијав. **9** Елијавови синови: Немуило, Датан и Авирон. Тај Датан и Авирон били су међу онима који су били позивани на збор и који су учествовали у побуни против Мојсија и Арона заједно с Корејевим присталицама, кад су се побунили против Господа.

10 Тада је земља отворила своја уста и прогутала их. А Кореј је погинуо кад су изгинуле његове присталице и кад је ватра спалила двеста педесет људи. Они су постали упозоравајући пример. **11** Али Корејеви синови нису изгинули.

12 Симеонови синови по својим породицама: од Јемуила, Немуилова породица; од Јамина, Јаминаова породица; од Јахина, Јахинова породица; **13** од Заре, Зарина породица; од Саула, Саулова породица. **14** То су Симеонове породице: двадесет две хиљаде двеста пописаних.

15 Гадови синови по својим породицама: од Сифона, Сифонова породица; од Агија, Агијева породица; од Сунија, Сунијева породица; **16** од Азена, Азенова породица; од Ирија, Иријева породица; **17** од Арода, Ародова породица; од Арилија, Арилијева породица. **18** То су породице Гадових синова: четрдесет хиљада петсто пописаних.

19 Јудини синови били су Ир и Онан. Али Ир и Онан су умрли у хананској земљи **20** Јудини синови по својим породицама били

су: од Сале, Салина породица; од Фареса, Фаресова породица; од Заре, Зарина породица. **21** Фаресови синови били су: од Есрона, Есронова породица; од Јамуила, Јамуилова породица. **22** То су Јудине породице: седамдесет шест хиљада петсто пописаних.

23 Исахарови синови по својим породицама били су: од Толе, Толина породица; од Фуве, Фувина породица; **24** од Јасува, Јасувова породица; од Симрона, Симронова породица. **25** То су Исахарове породице: шездесет четири хиљаде триста пописаних.

26 Завулонови синови по својим породицама били су: од Серета, Середова породица; од Алона, Алонова породица; од Алила, Алилова породица. **27** То су Завулонове породице: шездесет хиљада петсто пописаних.

28 Јосифови синови по својим породицама били су Манасија и Јефрем. **29** Манасијини синови били су: од Махира, Махиорова породица. Махиру се родио Галад. Од Галада, Галадова породица. **30** Ово су били Галадови синови: од Ахијезера, Ахијезерова породица; од Хелека, Хелекова породица; **31** од Азрила, Азрилова породица, од Сихема, Сихемова породица; **32** од Семиде, Семидина породица; од Ефера, Еферова породица. **33** А Салпад, Еферов син, није имао синове, него само кћери. Имена Салпадових кћери била су Мала, Нуја, Егла, Мелха и Терса. **34** То су Манасијине породице: педесет две хиљаде седамсто пописаних.

35 Ово су били Јефремови синови по својим породицама: од Сутала, Суталова породица; од Вехера, Вехерова породица; од Тахана, Таханова породица. **36** А Суталови синови били су: од Ерана, Еранова породица.

37 То су породице Јефремових синова: тридесет две хиљаде петсто пописаних. То су Јосифови синови по својим породицама.

38 Венијаминови синови по својим породицама били су: од Веле, Велина породица; од Асвила, Асвилова породица, од Ахирама, Ахирамова породица; **39** од Суфама, Суфамова породица; од Уфама, Уфамова породица. **40** Велини синови били су Арад и Наман: од Арада, Арадова породица; од Намана, Наманова породица. **41** То су Венијаминови синови по својим породицама: четрдесет пет хиљада шесто пописаних.

42 Ово су били Данови синови по својим породицама: од Самеја, Самејева породица. То су Данове породице по својим породицама. **43** У свим Семејевим породицама било је шездесет четири хиљаде четресто пописаних.

44 Асирови синови по својим породицама били су: од Јемне, Јемнина породица; од Јесвије, Јесвијина породица; од Верије, Веријина породица; **45** од Веријиних синова: од Евера, Еверова породица; од Мелхила, Мелхилова породица. **46** А Асирова кћи звала се Сара. **47** То су породице Асирових синова: педесет три хиљаде четресто пописаних.

48 Нефталимови синови по својим породицама били су: од Асила, Асилова породица; од Гунија, Гунијева породица; **49** од Јесера, Јесерова породица; од Силима, Силимова породица. **50** То су Нефталимове породице по својим породицама: четрдесет пет хиљада четресто пописаних.

51 То су пописани од Израелових синова: шесто једна хиљада седамсто тридесет.

52 После тога, Господ рече Мојсију: **53** „Њима нека се подели земља у наследство према броју имена. **54** Онима којих има много повећај наследство, а онима којих има мало смањи наследство. Нека се свакоме да наследство према броју пописаних. **55** Али земља нека се подели жребом. Нека добију наследство према именима племена својих очева. **56** Како одлучи жреб, тако нека се подели наследство између оних којих има много и оних којих има мало.”

57 А ово су пописани из Левијевог племена по својим породицама: од Гирсона, Гирсонова породица; од Ката, Катова породица; од Мерарија, Мераријева породица. **58** Ово су породице Левијевих синова: Ловенијева породица, Хевронова породица, Малијева породица, Мусијева породица, Корејева породица.

Кату се родио Амрам. **59** Амрамова жена звала се Јохаведа, Левијева кћи, која се Левију родила у Египту. Она је Амраму родила Арона, Мојсија и њихову сестру Марију. **60** А Арону су се родили Надав и Авијуд, Елеазар и Итамар. **61** Али Надав и Авијуд су погинули јер су пред Господом принели недозвољену ватру.

62 Пописаних међу њима било је двадесет три хиљаде мушкараца од једног месеца па навише. Они нису били пописани са Израеловим синовима, јер нису добили наследство међу Израеловим синовима.

63 То су они које су пописали Мојсије и свештеник Елеазар кад су пописивали Израелове синове у пустим равницама Моава, код Јордана, према Јерихону. **64** Али међу њима није било ниједног човека од оних које су пописали Мојсије и свештеник Арон кад су

пописивали Израелове синове у Синајској пустињи. **65** Јер је Господ за њих рекао: „Помреће у пустињи.” Тако није остао ниједан од њих осим Халева, Јефонијиног сина, и Исуса, Навиновог сина.

27 Тада су приступиле кћери Салпада, сина Ефера, сина Галада, сина Махира, Манасијиног сина, из породица Јосифовог сина Манасије. А имена његових кћери била су Мала, Нуја, Егла, Мелха и Терса. **2** Оне су стале пред Мојсија и пред свештеника Елеазара, пред поглаваре и пред цео збор на улазу у шатор од сатанка, и рекле су: **3** „Наш је отац умро у пустињи, али није припадао оном збору који се сакупио против Господа, то јест Корејевим присталицама, него је умро због свога греха, а није имао синова. **4** Зашто да се име нашег оца избрише из његове породице зато што није имао сина? Дај нам наследство међу браћом нашег оца.” **5** Тада је Мојсије изнео њихов случај пред Господа.

6 А Господ је овако рекао Мојсију: **7** „Салпадове кћери су у праву. Свакако им дај у наследство посед међу браћом њиховог оца и пренеси на њих наследство њиховог оца. **8** А Израеловим синовима реци: ‘Кад неко умре а нема сина, његово наследство пренесите на његову кћер. **9** Ако нема кћери, његово наследство дајте његовој браћи. **10** Ако нема браће, његово наследство дајте браћи његовог оца. **11** Ако његов отац нема браће, његово наследство дајте његовом крвном сроднику који му је најближи род, и нека он добије наследство. То нека буде законска одредба Израеловим синовима, као што је Господ заповедио Мојсију.’”

12 Господ затим рече Мојсију: „Попни се на ову аваримску гору и погледај земљу коју ћу дати Израеловим синовима. **13** Кад је видиш, бићеш прибран свом народу, као што је био прибран и твој брат Арон, **14** јер сте се побунили против моје наредбе у пустињи Зин кад се збор препирао са мном, уместо да сте признали моју светост пред њиховим очима код воде, воде Мериве код Кадиса, у пустињи Зин.”

15 Тада Мојсије рече Господу: **16** „Нека Господ, Бог животног духа у сваком телу, постави над овим збором човека **17** који ће их водити у свему и кога ће следити у свему, да Господњи збор не буде као овце које немају пастира.” **18** А Господ рече Мојсију: „Узми Исуса, Навиновог сина, човека који има Духа, и положи руку на њега. **19** И доведи га

пред свештеника Елеазара и пред цео збор, и постави га за вођу пред њиховим очима. **20** Предај му део своје части, да га слуша цео збор Израелових синова. **21** Нека он долази пред свештеника Елеазара који ће за њега тражити одлуке Урима* пред Господом. Његову ће заповест у свему слушати, он и сви Израелови синови с њим, цео збор.”

22 И Мојсије је учинио као што му је Господ заповедио. Узео је Исуса, довео га пред свештеника Елеазара и пред цео збор, **23** положио је руке на њега и поставио га за вођу, као што је Господ и рекао преко Мојсија.

28 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Заповеди Израеловим синовима и реци им: 'Пазите да ми у прописано време приносите мој принос, мој хлеб, жртве које се спаљују пре- да мном на угодан мирис.'

3 Још им кажи: 'Ово је жртва која се спаљује и коју ћете приносити Господу: сваког дана два мушка јагњета без мане од годину дана као редовну жртву паљеницу. **4** Једно јагње прinesi ујутру, а друго јагње прinesi увече, **5** и уз то као принос од жита десетину ефе финог брашна замешеног с четвртином ина цеђеног маслиновог уља.' **6** То је редовна жртва паљеница, која је била пр- несена на гори Синај на угодан мирис, жртва која се спаљује пред Господом, **7** прinesi је заједно с њеном жртвом леваницом од четвртине ина за свако јагње. На светом месту излиј пред Господом жртву леваницу. **8** Дру- го јагње прinesi у сутон. Прinesi га као и ујутру, с истим приносом од жита и истом жртвом леваницом, као жртву која се спаљу- је на угодан мирис Господу.

9 На Шабат прinesi два мушка јагњета без мане од годину дана и две десетине ефе фи- ног брашна замешеног с уљем као принос од жита, а с тим и жртву леваницу. **10** То је Шабатна жртва паљеница на сваки Шабат, уз редовну жртву паљеницу и њену жртву леваницу.

11 На почетку својих месеци приносите као жртву паљеницу Господу два јунца, јед- ног овна, седам мушких јагањаца без мане од годину дана, **12** три десетине ефе финог брашна замешеног с уљем као принос од жи- та за сваког јунца, две десетине ефе финог брашна замешеног с уљем као принос од жи- та за овна, **13** и једну десетину ефе финог брашна замешеног с уљем као принос од жи- та за свако јагње. То је жртва паљеница на

угодан мирис, жртва која се спаљује пред Господом. **14** Њихове жртве леванице нека буду пола ина вина за јунца, трећина ина за овна и четвртина ина за јагње. То је месеч- на жртва паљеница која се сваког месеца приноси за сваки месец у години. **15** Нека се Господу прinesi и једно јаре као жртва за грех, уз редовну жртву паљеницу и њену жртву леваницу.

16 Првог месеца, четрнаестог дана у месе- цу, нека буде Господња Пасха. **17** Петнаес- тог дана тог месеца нека буде празник. Се- дам дана нека се једе бесквасни хлеб. **18** Првог дана биће свети збор. Не радите ника- кав тежак посао. **19** Као жртву која се спа- љује, жртву паљеницу Господу, прinesi две јунца, једног овна и седам мушких јага- њаца од годину дана. Нека вам буду без мане. **20** Као њихове приносе од жита од финог брашна замешеног с уљем прinesi три десетине ефе за јунца и две десетине ефе за овна. **21** Прinesi и једну десетину ефе за свако од седам јагањаца, **22** и једног јарца као жртву за грех, да се за вас изврши обред очишћења. **23** То прinesi уз јутар- њу жртву паљеницу, која се прinesi као ре- довна жртва паљеница. **24** Прinesi то као храну сваког дана током седам дана, као жр- тву која се спаљује на угодан мирис Господу. Нека се то прinesi уз редовну жртву паље-ницу и њену жртву леваницу. **25** А седмог дана одржите свети збор. Не радите никакав тежак посао.

26 На дан првина, кад Господу приносите нови принос од жита, на празник седмица, одржите свети збор. Не радите никакав те- жак посао. **27** Као жртву паљеницу на уго- дан мирис Господу прinesi два јунца, јед- ног овна, седам мушких јагањаца од годину дана; **28** њихов принос од жита од финог брашна замешеног с уљем нека буде три де- сетине ефе за сваког јунца, две десетине ефе за овна, **29** једна десетина ефе за свако од седам јагањаца; **30** и једно јаре, да се за вас изврши обред очишћења. **31** То прinesi уз редовну жртву паљеницу и њен при- нос од жита. Све то нека вам буде без мане, заједно с њиховим жртвама леваницама.

29 Седмог месеца, првог дана у месецу, одржите свети збор. Не радите никакав те- жак посао. Нека вам то буде дан кад се огла- шавају трубе. **2** Као жртву паљеницу на уго- дан мирис Господу прinesi једног јунца, једног овна, седам мушких јагањаца од годи- ну дана, без мане. **3** Њихов принос од жита

*27,21 Види фусноту за 2. Мојсијева 28,30.

од финог брашна замешеног с уљем нека буде три десетине ефе за јунца, две десетине за овна **4** и једна десетина ефе за свако од седам јагањаца; **5** уз то принесите и једно мушко јаре као жртву за грех, да се за вас изврши обред очишћења. **6** Нека то буде жртва која се спаљује на угодан мирис Господу, уз месечну жртву паљеницу и њен принос од жита, и редовну жртву паљеницу и њен принос од жита, заједно с њиховим жртвама леваницама које ћете приносити онако како је прописано.

7 Десетог дана тог седмог месеца одржите свети збор и постите. Не радите никакав посао. **8** Принесите као жртву паљеницу Господу, на угодан мирис, једног јунца, једног овна, седам мушких јагањаца од годину дана. Нека вам буду без мане. **9** Њихов принос од жита од финог брашна замешеног с уљем нека буде три десетине ефе за јунца, две десетине ефе за овна, **10** и једна десетина ефе за свако од седам јагањаца; **11** уз то принесите и једно јаре као жртву за грех, уз жртву за грех ради очишћења и редовну жртву паљеницу и њен принос од жита, заједно с њиховим жртвама леваницама.

12 Петнаестог дана седмог месеца одржите свети збор. Не радите никакав тежак посао, него седам дана славите празник у част Господу. **13** Као жртву паљеницу, жртву која се спаљује на угодан мирис Господу, принесите тринаест јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана. Они нека буду без мане. **14** Њихов принос од жита од финог брашна замешеног с уљем нека буде три десетине ефе за сваког од тринаест јунаца, без десетине ефе за сваког од два овна, **15** и једна десетина ефе за свако од четрнаест јагањаца; **16** уз то принесите и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њену жртву леваницу.

17 Другог дана дванаест јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана, без мане; **18** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунце, овнове и јагањце према њиховом броју, онако како је прописано; **19** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу и њен принос од жита, заједно с њиховим жртвама леваницама.

20 Трећег дана једанаест јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана, без мане; **21** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунце, овнове и јагањце према њиховом броју, онако како је

прописано; **22** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њену жртву леваницу.

23 Четвртог дана десет јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана, без мане; **24** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунце, овнове и јагањце према њиховом броју, онако како је прописано; **25** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њену жртву леваницу.

26 Петог дана девет јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана, без мане; **27** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунце, овнове и јагањце према њиховом броју, онако како је прописано; **28** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њену жртву леваницу.

29 Шестог дана осам јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана, без мане; **30** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунце, овнове и јагањце према њиховом броју, онако како је прописано; **31** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њене жртве леванице.

32 Седмог дана седам јунаца, два овна и четрнаест мушких јагањаца од годину дана, без мане; **33** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунце, овнове и јагањце према њиховом броју, онако како је прописано; **34** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њену жртву леваницу.

35 Осмог дана одржите свечани збор. Не радите никакав тежак посао. **36** Принесите као жртву паљеницу, жртву која се спаљује на угодан мирис Господу, једног јунца, једног овна, седам мушких јагањаца од годину дана, без мане; **37** њихов принос од жита и њихове жртве леванице за јунца, овна и јагањце према њиховом броју, онако како је прописано; **38** и једно јаре као жртву за грех, уз редовну жртву паљеницу, њен принос од жита и њену жртву леваницу.

39 То принесите Господу на своје годишње празнике, уз своје заветне приносе и добровољне приносе које приносите као жртве паљенице, приносе од жита, жртве леванице и жртве заједништва." **40** И Мојсије је пренео Израеловим синовима све што му је Господ заповедио.

30 Затим је Мојсије рекао поглаварима племена Израелових синова: „Овако је запо-

ведио Господ: **2** Ако се неки човек заветује Господу или се закуне да ће своју душу обавезати обавезом, не сме да прекрши своју реч. Нека учини све што изађе из његових уста.

3 Ако се нека жена у својој младости, док је још у кући свог оца, заветује Господу или се обавезе обавезом, **4** а њен отац чује за тај завет или обавезу којим је обавезала своју душу, па јој ништа не каже, тада важе сви њени завети и свака обавеза којим је обавезала своју душу. **5** Али ако њен отац оног дана кад чује за њих забрани све њене завете или обавезе којима је обавезала своју душу, они неће важити, али Господ ће јој опростити, јер јој је отац забранио.

6 Али ако се заветовала или је нешто непромишљено обећала својим устима чиме је обавезала своју душу, па се после уда, **7** и њен муж чује за то и ништа јој не каже оног дана кад то чује, тада важе њени завети или обавезе којима је обавезала своју душу. **8** Али ако њен муж то забрани оног дана кад чује за то, онда је он поништио њен завет или оно што је непромишљено обећала својим устима, чиме је обавезала своју душу, и Господ ће јој опростити.

9 Завет који учини удовица или разведена жена, све чиме је обавезала своју душу, важи за њу.

10 Али ако се у кући свог мужа заветује или уз заклетву обавезе своју душу неком обавезом, **11** и њен муж чује за то и ништа јој не каже, онда јој он то није забранио. Тада важе сви њени завети и свака обавеза којим је обавезала своју душу. **12** Али ако их њен муж поништи оног дана кад чује за њих, онда не важи ништа од онога што је изашло из њених уста, било да су то њени завети или обавезе њене душе. Њен муж их је поништио, и Господ ће јој опростити. **13** Њен муж нека потврди или поништи сваки њен завет или сваку њену заклетву којом се обавезује на обавезу. **14** А ако јој муж из дана у дан не буде говорио баш ништа, онда је он потврдио све њене завете или све обавезе које је дала. Потврдио их је јер јој ништа није рекао оног дана кад је чуо за њих. **15** Али ако их поништи неко време након што је чуо за њих, онда ће он носити њен преступ."

16 Ово су прописи које је Господ дао Мојсију за мужа и његову жену и за оца и његову кћер у њеној младости, док је још у кући свог оца.

31 Господ је затим рекао Мојсију: **2** „Освети Израелове синове на Мадидјанцима. После тога бићеш прибран свом народу."

3 Мојсије је рекао народу: „Опримите људе између себе за војску, да нападну Мадидјанце и да изврше Господњу освету над Мадидјанцима. **4** Пошаљите у војску по хиљаду од сваког племена, од свих Израелових племена." **5** Тако је од многих хиљада Израелаца било одређено по хиљаду из сваког племена, дванаест хиљада наоружаних људи.

6 Мојсије их је послао у рат, по хиљаду од сваког племена, а с војском је послао и Финеса, сина свештеника Елеазара. Он је носио свете ствари и трубе за оглашавање. **7** И они су заратили с Мадидјаном, као што је Господ заповедио Мојсију, и побили су све мушкарце. **8** Међу онима које су побили били су и мадидјански цареви, наиме, Евин, Рекем, Сур, Ор и Рева, пет мадидјанских царева. И убили су мачем Валама, Веоровог сина. **9** А Мадидјанке и њихову децу Израелови синови су заробили. И запленили су сву њихову крупну и ситну стоку и сву њихову имовину. **10** И спалили су све градове у којима су живели и сва њихова насеља. **11** Покупили су све оно што су узели као плен, и људе и стоку. **12** И заробљенике и све што су узели и опленили довели су Мојсију и свештенику Елеазару и збору Израелових синова у логор, у пустим равницама Моава код Јордана, према Јерихону.

13 Тада су им Мојсије, свештеник Елеазар и сви поглавари збора изашли у сусрет изван логора. **14** И Мојсије се разгневио на војне заповеднике, на поглаваре над хиљадама и поглаваре над стотинама, који су се враћали из војног похода. **15** Мојсије им је рекао: „Зар сте оставили у животу све жене? **16** Ево, баш су оне по Валамовој речи намиле Израелове синове да буду неверни Господу код Фегора, тако да је на Господњи збор дошла пошаст. **17** Зато сада побијте сву мушку децу и све жене које су легле с мушкарцем. **18** А за себе оставите у животу све девојке које нису легле с мушкарцем. **19** А ви останите изван логора седам дана. Свако ко је убио неку душу и свако ко је дотакао убијеног нека се очисти трећег и седмог дана, и ви и ваши заробљеници. **20** Очистите од греха сву одећу, све што је од коже, од козје длаке и од дрвета."

21 Тада је свештеник Елеазар рекао војницима који су били у бици: „Ово је законска одредба коју је Господ дао Мојсију: **22** 'Зла-

то, сребро, бакар, гвожђе, کالاј и олово, **23** све што подноси ватру пропустите кроз ватру и биће чисто. Али нека се ипак очисти и водом очишћења. А све што не подноси ватру пропустите кроз воду. **24** Седмог дана оперите своју одећу и бићете чисти, а после тога можете ући у логор."

25 Господ је овако рекао Мојсију: **26** „Преброј плен, заробљене људе и стоку, ти и свештеник Елеазар и поглавари отачких домова у збору. **27** Подели плен на два дела, на оне који су били у бици и ишли у поход и на цео остали збор. **28** Од ратника који су ишли у поход узми као део за Господа по једну душу од пет стотина, од људи, од крупне стоке, од магараца и од ситне стоке. **29** Узмите то од њихове половине и дајте свештенику Елеазару као прилог Господу. **30** А од половине која припадне Израеловим синовима узми по једно од педесет, од људи, од крупне стоке, од магараца и од ситне стоке, од сваке врсте животиња, и дај их Левитима, који имају дужност да се старају о Господњем шатору."

31 Мојсије и свештеник Елеазар учинили су као што је Господ заповедио Мојсију. **32** А плена, који је остао од онога што су запленили они који су ишли у поход, било је шесто седамдесет пет хиљада оваца, **33** седамдесет две хиљаде говеда, **34** и шездесет једна хиљада магараца. **35** А људских душа, жена која још нису легле с мушкарцем, свих душа било је тридесет две хиљаде. **36** Половина која је припала онима који су ишли у поход износила је триста тридесет седам хиљада и петсто оваца. **37** А део за Господа износио је шесто седамдесет и пет оваца. **38** Говеда је било тридесет и шест хиљада, а од тога је део за Господа износио седамдесет и два. **39** Магараца је било тридесет хиљада и петсто, а од тога је део за Господа износио шездесет и један. **40** Људских душа је било шеснаест хиљада, а од тога је део за Господа износио тридесет и две душе. **41** И Мојсије је предао свештенику Елеазару део одређен за прилог Господу, као што је Господ заповедио Мојсију.

42 А од половине која је припала Израеловим синовима, коју је Мојсије одвојио од онога што је припало људима који су ишли у рат, **43** дакле, половина која је припала збору износила је триста тридесет седам хиљада и петсто оваца, **44** тридесет и шест хиљада говеда, **45** тридесет хиљада и петсто магараца **46** и шеснаест хиљада људских душа. **47** Од половине која је припала Изра-

еловим синовима Мојсије је узео по једну душу од педесет, и од људи и од животиња, и дао их Левитима, који су били задужени да се старају о Господњем шатору, као што је Господ заповедио Мојсију.

48 Затим су Мојсију приступили војни заповедници над хиљадама војника, поглавари над хиљадама и поглавари над стотинама, **49** и рекли су му: „Твоје слуге су преброяле ратнике који су нам поверени и јављено је да ниједан од нас не фали. **50** Нека зато свако од нас принесе као принос Господу оно што је запленио, предмете од злата, ланчиће што се носе око глежња и наруквице, печатне прстенове, минђуше и други женски накит, да се изврши обред очишћења за наше душе пред Господом."

51 Тако су Мојсије и свештеник Елеазар примили од њих злато, сав тај накит. **52** Свега приложеног злата, које су поглавари над хиљадама и поглавари над стотинама приложили Господу, било је шеснаест хиљада седамсто педесет сикала. **53** Војници су задржали сваки свој плен. **54** Тако су Мојсије и свештеник Елеазар примили злато од поглавара над хиљадама и поглавара над стотинама и унели га у шатор од састанка за спомен Израеловим синовима пред Господом.

32 А Рувимови и Гадови синови имали су много, веома много стоке. Кад су видели да су земља Јазир и земља Галад добре за стоку, **2** Гадови и Рувимови синови отишли су к Мојсију, свештенику Елеазару и поглаварима збора и овако им рекли: **3** „Атарот, Девон, Јазир, Нимра, Есевон, Елеала, Севама, Невон и Веан, **4** земља коју је Господ покорио пред израелским збором, добра је за стоку, а твоје слуге имају стоку.“ **5** И још су рекли: „Ако смо нашли милост у твојим очима, нека се ова земља да твојим слугама. Немој нас слати преко Јордана."

6 Тада је Мојсије рекао Гадовим и Рувимовим синовима: „Зар да ваша браћа иду у рат, а ви да останете овде? **7** Зашто одвртате срце Израелових синова да не пређу у земљу коју им Господ даје? **8** Тако су учинили ваши очеви кад сам их послао из Кадис-Варне да извиде земљу. **9** Кад су отишли горе до долине Ескол и извидели земљу, одвратили су срце Израелових синова да не иду у земљу коју им је Господ дао. **10** Зато се тог дана Господ жестоко разгневио и заклео се: **11** 'Људи који су изашли из Египта, од двадесет година на навише, неће видети

земљу коју сам под заклетвом обећао Авраму, Исаку и Јакову, јер ме нису у свему слушали, **12** осим Халева, сина Кенезеја Јефоније, и Исуса, Навиновог сина, јер су они у свему слушали Господа. **13** Господ се жестоко разгневио на Израел и пустио их је да лутају по пустињи четрдесет година, док нису помрли сви људи из нараштаја који је чинио зло у Господњим очима. **14** А ви сада устајете уместо својих очева као род грешних људи да још појачате Господњи жестоки гнев против Израела. **15** Ако се одвратите од њега, онда ће их он још дуже оставити у пустињи, а ви ћете упропастити цео овај народ."

16 Касније су му они опет приступили и рекли: „Овде ћемо начинити камене торове за своју стоку и градове за своју децу. **17** И ми ћемо наоружани поћи у бојним редовима пред Израеловим синовима док их не доведемо на њихово место. Дотле нека наша деца буду у утврђеним градовима, далеко од становника ове земље. **18** Нећемо се вратити својим кућама док Израелови синови не заузму своју земљу, сваки своје наследство. **19** А ми нећемо с њима делити наследство с оне стране Јордана ни даље, јер је наше наследство с ове стране, источно од Јордана."

20 На то им је Мојсије рекао: „Ако тако учините, ако се пред Господом наоружате за рат, **21** и ако сви ви наоружани пређете Јордан пред Господом, док он не отера своје непријатеље испред себе, **22** и док земља не буде покорена пред Господом, па се после вратите, онда нећете бити криви пред Господом и пред Израелом, а ова ће земља постати ваше власништво пред Господом. **23** Али ако не учините тако, онда ћете згрешити Господу. Тада знајте да ће вас ваш грех стићи. **24** Подигните градове за своју децу и камене торове за своја стада, и урадите онако како сте рекли."

25 Тада су Гадови и Рувимови синови овако рекли Мојсију: „Твоје ће слуге учинити као што наш господар заповеда. **26** Наша деца, наше жене, наша стока и све наше животиње остаће овде у галадским градовима, **27** а твоје слуге, сви који су наоружани, поћи ће пред Господом у рат, као што наш господар говори."

28 Тада је Мојсије за њих дао заповест свештенику Елеазару и Исусу, Навиновом сину, и поглаварима отачких домова у племенима Израелових синова. **29** Мојсије им је рекао: „Ако Гадови и Рувимови синови, сви

који су наоружани за рат, пређу с вама преко Јордана пред Господом и ви покорите земљу, онда им дајте галадску земљу. **30** Али ако не пређу наоружани с вама, онда нека се настане међу вама у хананској земљи."

31 На то су Гадови синови и Рувимови синови одговорили: „Све што је Господ рекао твојим слугама, то ћемо учинити. **32** Прећи ћемо наоружани пред Господом у хананску земљу, а наш посед који добијамо у наследство нека буде с ове стране Јордана." **33** Тада је Мојсије дао њима, то јест Гадовим и Рувимовим синовима и половини племена Манасије, Јосифовог сина, царство аморејског цара Сиона и царство васанског цара Ога, земљу која припада градовима на тим подручјима и околне градове те земље.

34 Гадови синови су саградили Девон, Атарот, Ароир, **35** Атрот-Софан, Јазир, Јогвеју, **36** Вет-Нимру и Вет-Аран, утврђене градове и камене торове за стада. **37** А Рувимови синови су саградили Есевон, Елеалу, Киријатајим, **38** Невон, Вал-Меон - имена су им променили - и Сивму. Те градове које су саградили назвали су по својим именима.

39 Синови Махира, Манасијиног сина, отишли су у Галад, освојили га и истерали Амореје који су били тамо. **40** Мојсије је дао Галад Махиру, Манасијином сину, и он се населио у њему. **41** Јаир, Манасијин син, отишао је и освојио њихова села у којима су живели под шаторима и назвао их Авот-Јаир. **42** А Навав је отишао и освојио Кенат и околне градове и назвао га Навав, по свом имену.

33 *Ово су путовања Израелових синова који су изашли из египатске земље по својим четама, под вођством Мојсија и Арона. **2** Мојсије је по Господњој наредби записивао полазне тачке њиховог путовања. Ово су њихова путовања од једне до друге полазне тачке: **3** Кренули су из Рамесе првог месеца, петнаестог дана првог месеца. Одмах сутрадан, после Пасхе, Израелови синови су изашли уздигнутих песница пред очима свих Египћана. **4** Све то време Египћани су сахрањивали оне дана је Господ побио међу њима, све првенце. И тако је Господ извршио пресуду над њиховим боговима.*

5 *Израелови синови кренули су из Рамесе и улогорили се у Сокоту. **6** Затим су отишли из Сокота и улогорили се у Етаму, који је на крају пустиње. **7** Онда су отишли из Етама и окренули према Пи-Аироту, који је према*

Вел-Сефону, и улогорили се пред Мигдолом. **8** После тога су отишли из Пи-Аирота и прошли посред мора у пустињу. Путовали су три дана по пустињи Етам и улогорили се у Мари.

9 Онда су отишли из Маре и дошли у Елим. А у Елиму је било дванаест извора воде и седамдесет палми. Ту су се улогорили. **10** Затим су отишли из Елима и улогорили се поред Црвеног мора. **11** После тога су отишли од Црвеног мора и улогорили се у пустињи Син. **12** Онда су отишли из пустиње Син и улогорили се у Рафаку. **13** Касније су отишли из Рафака и улогорили се у Елусу. **14** Затим су отишли из Елуса и улогорили се у Рафидину. Тамо народ није имао воде да пије. **15** После тога су отишли из Рафидина и улогорили се у Синајској пустињи.

16 Затим су кренули из Синајске пустиње и улогорили се у Киврот-Атави. **17** Онда су отишли из Киврот-Атаве и улогорили се у Асироту. **18** После тога су отишли из Асирота и улогорили се у Ратаму. **19** Затим су отишли из Ратама и улогорили се у Ремнон-Фаресу. **20** Онда су отишли из Ремнон-Фареса и улогорили се у Ливни. **21** Касније су отишли из Ливне и улогорили се у Ресану. **22** Затим су отишли из Ресана и улогорили се у Макелату. **23** Онда су отишли из Макелата и улогорили се на гори Сафер.

24 После тога су отишли с горе Сафер и улогорили се у Хараду. **25** Онда су отишли из Харада и улогорили се у Макидоту. **26** Затим су отишли из Макидота и улогорили се у Тахату. **27** После тога су отишли из Тахата и улогорили се у Тарату. **28** Онда су отишли из Тарата и улогорили се у Метеку. **29** Касније су отишли из Метека и улогорили се у Аселмону. **30** Затим су отишли из Аселмона и улогорили се у Мосироту. **31** Онда су отишли из Мосирота и улогорили се у Ванакану. **32** После тога су отишли из Ванакана и улогорили се у Хор-Гададу. **33** Онда су отишли из Хор-Гадада и улогорили се у Јотвати. **34** Касније су отишли из Јотвате и улогорили се у Еврону. **35** Онда су отишли из Еврона и улогорили се у Есион-Геверу. **36** После тога су отишли из Есион-Гевера и улогорили се у пустињи Зин, то јест у Кадису.

37 Касније су кренули из Кадиса и улогорили се на гори Ор, на граници едомске земље. **38** А свештеник Арон попео се на гору Ор по Господњој наредби и тамо је умро четрдесете године након изласка Израелових синова из египатске земље, петог месеца,

првог дана у месецу. **39** Арон је имао сто двадесет три године кад је умро на гори Ор.

40 А цар Арада, Хананац који је живео у Негеву, у хананској земљи, чуо је да долазе Израелови синови.

41 Касније су отишли с горе Ор и улогорили се у Селмону. **42** После тога су отишли из Селмона и улогорили се у Финону. **43** Затим су отишли из Финона и улогорили се у Овоту. **44** Онда су отишли из Овота и улогорили се у Ије-Авариму на моавској граници. **45** Касније су отишли из Ије-Аварима и улогорили се у Девон-Гаду. **46** После тога су отишли из Девон-Гада и улогорили се у Гелмон-Девлатаиму. **47** Онда су отишли из Гелмон-Девлатаима и улогорили се на аваримским горама, пред Нававом. **48** На крају су отишли с аваримских гора и улогорили се у пустим равницама Моава.

50 Господ је рекао Мојсију у пустим равницама Моава, код Јордана, према Јерихону: **51** „Кажи Израеловим синовима: Пређите преко Јордана у хананску земљу **52** и отерајте испред себе све становнике те земље, уништите све њихове камене кипове и све њихове ливене ликове, и опустошите све њихове свете узвишице. **53** Заузмите ту земљу и живите у њој, јер ћу вама дати ту земљу да је заузмете. **54** Жребом разделите земљу у наследство по својим породицама. Већој породици повећајте наследство, а мањој смањите наследство. Где коме падне жреб, то нека буде његово. По племенима својих очева разделите земљу.

55 Али ако не отерате испред себе становнике те земље, онда ће они које оставите од њих бити као бодље у вашим очима и као трње у вашим боковима, и угњетаваће вас у земљи у којој будете живели. **56** И оно што сам мислио да учиним њима, учинићу вама!”

34 Господ је још рекао Мојсију: **2** „Заповеди Израеловим синовима: Кад дођете у хананску земљу, та земља ће вам припасти у наследство, хананска земља са својим границама.

3 Јужна страна нека вам буде од пустиње Зин уз Едом, и јужна граница нека вам буде од краја Сланог мора на истоку. **4** Граница нека вам скрене јужно од обронка Акравим, нека се пружа до Зина и нека се завршава јужно од Кадис-Варне. Затим нека иде даље према Хасар-Адару и настави се до Асел-

мона. **5** Од Аселмона нека граница скрене према долини реке Египат и нека излази на Море.

6 Западна граница нека вам буде обала Великог мора. То нека вам буде западна граница.

7 А ово ће вам бити северна граница: од Великог мора повуците себи границу до горе Ор.* **8** Од горе Ор повуците границу до улаза у Емат и нека се граница завршава код Седада. **9** Нека граница иде даље до Зефрона, и нека се завршава код Асаренана. То нека буде ваша северна граница.

10 Затим на истоку повуците себи границу од Асаренана до Сефама. **11** Нека се граница спушта од Сефама до Ривле, источно од Ајина. Нека се спушта и изађе на обронак на источној страни Хинеротског мора.* **12** Нека се граница спушта према Јордану и нека излази на Слано море. То ће бити ваша земља са својим границама унаоколо.”

13 Мојсије је заповедио Израеловим синовима: „Ово је земља коју ћете жребом разделити у наследство, као што је Господ заповедио да је добије девет и по племена. **14** Јер је племе Рувимових синова према домовима својих очева и племе Гадових синова према домовима својих очева већ примило своје наследство, као што га је примило и пола Манасијиног племена. **15** Та два и по племена већ су примила своје наследство у подручју око Јордана према Јерихону, са источне стране, према изласку сунца.”

16 Господ је још рекао Мојсију: **17** „Ово су имена људи који ће вам разделити земљу у наследство: свештеник Елеазар и Исус, Навинов син. **18** Узмите по једног поглавара из сваког племена да разделе земљу у наследство. **19** А ово су имена тих људи: од Јудиног племена: Халев, Јефонијин син; **20** од племена Симеонових синова: Самуило, Амијудов син; **21** од Венијаминовог племена: Елдад, Хаслонов син; **22** од племена Данових синова: поглавар Вукије, Јеклинов син; **23** од Јосифових синова: од племена Манасијиних синова: поглавар Анило, Суфидов син; **24** од племена Јефремових синова: поглавар Камуило, Сафтанов син; **25** од племена Завулонових синова: поглавар Елисафан, Харнахов син; **26** од племена Исахаро-

вих синова: поглавар Фалтило, Озаинов син; **27** од племена Асирових синова: поглавар Ахијуд, Селемијин син; **28** од племена Нефталимових синова: поглавар Фадаило, Амијудов син.” **29** То су они којима је Господ заповедио да разделе наследство Израеловим синовима у хананској земљи.

35 Господ је још рекао Мојсију у пустим равницама Моава, код Јордана, према Јерихону: **2** „Заповеди Израеловим синовима да од свог наследства дају Левијевим синовима градове у којима ће они живети. Левијевим синовима нека дају и пашњаке око тих градова. **3** Нека им градови буду за становање, а пашњаци нека им буду за стоку и за све остале животиње и за њихову имовину. **4** Пашњаци уз градове, које ћете дати Левијевим синовима, нека се претежу од градских зидина хиљаду лаката унаоколо. **5** Измерите изван града две хиљаде лаката на источној страни, две хиљаде лаката на јужној страни, две хиљаде лаката на западној страни и две хиљаде лаката на северној страни, тако да град буде у средини. То нека им буду пашњаци уз градове.

6 Ово су градови које ћете дати Левијевим синовима: шест градова уточишта, које ћете дати да убица може тамо да побегне, и уз то ћете дати још четрдесет два града. **7** Свих градова које ћете дати Левијевим синовима нека буде четрдесет осам градова с њиховим пашњацима. **8** Те градове ћете издвојити од поседа Израелових синова. Од оних који имају много узмите више, а од оних који имају мало узмите мање. Нека свако да Левијевим синовима од својих градова према наследству које буде добио.”

9 Господ је још рекао Мојсију: **10** „Кажите Израеловим синовима: Пређите преко Јордана у хананску земљу, **11** и изаберите себи погодне градове. Нека вам они служе као градови уточишта, да у њих побегне убица који ненамерно убије некога. **12** Ти градови нека вам служе као уточишта од крвног осветника, да убица не буде убијен пре него што стане пред збор да му се суди. **13** Нека вам за то служе градови које ћете дати, шест градова уточишта. **14** Три града одвојте с ове стране Јордана, а три града у хананској земљи. Нека они служе као градови уточишта. **15** Тих шест градова нека служе као уточишта Израеловим синовима, странцу и дошљаку који живе међу њима, да у њих побегне свако ко ненамерно некога убије.

***34,7** Не ради се о гори Ор из 4. Мојсијева 33,37 и 5. Мојсијева 32,50. Тачан положај овог места није познат; вероватно се ради о једном од виших врхова планинског подручја Ливана. **34,11** Ради се о језеру које се у Библији назива и Генезаретско језеро, Галилејско море и Тиберијадско море.

16 Ако неко удари некога гвозденим предметом тако да овај умре, онда је убица. Нека се убица погуби. **17** Ако га удари неким мањим каменом од кога човек може да погине и овај погине, онда је убица. Нека се убица погуби. **18** Ако га удари неким мањим дрвеним предметом од кога човек може да погине и овај погине, онда је убица. Нека се убица погуби.

19 Крвни осветник нека погуби убицу. Кад га сретне, нека га погуби. **20** Ако неко некога гурне из мржње или из заседе баци нешто на њега тако да овај умре, **21** или га из непријатељства удари руком тако да овај умре, онај ко га је ударио нека се погуби. Он је убица. Крвни осветник нека погуби убицу кад га сретне.

22 Али ако га гурне случајно, не из непријатељства, или баци нешто на њега, али не из заседе, **23** или га не види па баци камен од кога човек може да погине, или пусти да на њега падне неки камен тако да овај погине, а није био у непријатељству с њим и није му мислио зло, **24** онда нека збор пресуди између убице и крвног осветника према овом закону. **25** Нека збор избави убицу из руку крвног осветника и нека га врати у град уточишта у који је био побегао. Ту нека остане док не умре првосвештеник, који је помазан светим уљем.

26 Али ако убица изађе изван граница града уточишта у који је побегао, **27** па га крвни осветник нађе изван граница његовог града уточишта и крвни осветник погуби убицу, није крив за крв. **28** Јер убица мора да остане у свом граду уточишта до смрти првосвештеника, а кад умре првосвештеник, убица може да се врати на земљу свог наследства. **29** То нека вам буде судска одредба из нараштаја у нараштај у свим местима где будете живели.

30 Свако ко убије човека нека буде погубљен као убица на основу изјава сведока, али нико не може да буде погубљен на основу изјаве једног сведока. **31** Не узимајте откупнину за живот убице који је заслужио смрт, јер он мора да буде погубљен. **32** Не узимајте откупнину за онога ко је побегао у свој град уточишта и жели да се врати да живи у земљи пре смрти првосвештеника.

33 Немојте онечистити земљу у којој живите, јер крв онечишћује земљу и земља се не може очистити од крви која је проливена на њој осим крвљу онога ко ју је пролио. **34** Немојте скрнавити земљу у којој живите, усред

које ја пребивам. Јер ја, Господ, пребивам међу Израеловим синовима!"

36 Тада су приступили поглавари отачких домова у породици синова Галада, сина Махира, Манасијиног сина, од породица Јосифових синова, и рекли су пред Мојсијем и пред кнезовима, поглаварима отачких домова Израелових синова: **2** „Господ је заповедио нашем господару да жребом подели земљу у наследство Израеловим синовима. Нашем господару Господ је заповедио да наследство нашег брата Салпада подели његовим кћерима. **3** Ако их неко из других племена Израелових синова узме за жену, њихово наследство ће се одузети од наследства наших очева и додаће се наследству племена у које су се удале, и тако ће се одузети од наследства које смо ми добили жребом. **4** И кад Израеловим синовима дође опросна година,* наследство тих жена додаће се наследству племена коме припадно. Тако ће њихово наследство бити одузето од наследства које припада племену наших очева."

5 Тада је Мојсије, по Господњој наредби, заповедио Израеловим синовима: „Племе Јосифових синова је у праву. **6** Овако је Господ заповедио за Салпадове кћери: 'Нека се удају за кога хоће, али нека се удају само у породици племена својих очева. **7** Нека се наследство Израелових синова не пренеси с једног племена на друго, јер Израелови синови треба да задрже сваки своје наследство које припада племену њихових праочева. **8** Свака кћер која стекне наследство у племенима Израелових синова нека се уда у некој од породица из племена свог оца, да Израелови синови задрже у поседу наследство својих праочева. **9** Нека се наследство не пренеси с једног племена на друго, јер свако племе Израелових синова треба да задржи своје наследство.'"

10 Као што је Господ заповедио Мојсију, тако су учиниле Салпадове кћери. **11** Мала, Терса, Егла, Мелха и Нуја, Салпадове кћери, удале су се за синове својих стрицева. **12** Удале су се у породице синова Манасије, Јосифовог сина, и тако је њихово наследство остало у племену ком је припадала породица њиховог оца.

13 То су заповести и закони које је Господ дао преко Мојсија Израеловим синовима у пустим равницама Моава, код Јордана, према Јерихону.

***36,4** Или: „јубилеј, јубиларна година“.

ПЕТА КЊИГА МОЈСИЈЕВА

ИЛИ

Ово су речи*

Писац: Мојсије

Место писања: Равнице Моава

Писање завршено: око 1473. пре н. е.

Обухвата време: два месеца (1473. пре н. е.)

1 Ово су речи које је Мојсије упутио целом Израелу на подручју око Јордана у пустињи, у пустим равницама насупрот Суфу, између Фарана, Тофола, Лавана, Асирота и Дизава, **2** једанаест дана хода од Хорива путем преко горе Сир до Кадис-Варне. **3** Четрдесете године, једанаестог месеца, првог дана тог месеца, Мојсије је рекао Израеловим синовима све што му је Господ заповедио за њих. **4** То је било након што је у Едрану поразио аморејског цара Сиона, који је живео у Есевону, и васанског цара Ога, који је живео у Астароту. **5** На подручју око Јордана, у моавској земљи, Мојсије је почео да објашњава овај закон и рекао је:

6 „Господ, наш Бог, рекао нам је на Хориву: ‘Доста сте живели у овим брдима. **7** Окрените се и пођите на пут па идите у брдовити крај Амореја и к свим њиховим суседима у Арави, у брдовитом подручју, у Шефели, у Негеву, и на морској обали, у земљу Хананаца и на Ливан, до велике реке, реке Еуфрат. **8** Ево, дајем вам ову земљу. Идите и заузмите земљу за коју се Господ заклео вашим очевима, Авраму, Исаку и Јакову, да ће је дати њима и њиховом потомству после њих.’

9 Тада сам вам рекао: ‘Ја не могу сам да вас носим. **10** Господ, ваш Бог, умножио вас је и ево, данас вас има много као звезда на небесима. **11** Нека вас Господ, Бог ваших праочева, умножи још хиљаду пута и нека вас благослови као што вам је обећао. **12** Како да вас сам носим кад сте бреме и терет, и како да носим ваше препирке? **13** Узмите из својих племена мудре, разборите и искусне људе да их поставим као ваше поглаваре.’ **14** А ви сте ми одговорили: ‘Добро је то што си нам рекао да учинимо.’ **15** Тако сам узео

поглаваре из ваших племена, мудре и искусне људе, и поставио сам их као ваше поглаваре над хиљадама, поглаваре над стотинама, поглаваре над педесетинама, поглаваре над десетинама и као управитеље ваших племена.

16 Тада сам заповедио вашим судијама: ‘Кад саслушавате своју браћу, судите праведно између човека и његовог брата или странца који живи код њега. **17** У суђењу не будите пристрасни. Саслушајте малог као и великог. Не бојте се људи, јер је суд Божји. Спор који буде тежак за вас изнесите пред мене да га саслушам.’ **18** И тако сам вам тада заповедио све што треба да чините.

19 Онда смо кренули од Хорива и прошли сву ону велику и застрашујућу пустињу коју сте видели на путу до брдовитог подручја Амореја, као што нам је Господ, наш Бог, заповедио. На крају смо стигли у Кадис-Варну.

20 Тада сам вам рекао: ‘Дошли сте у брдовито подручје Амореја, које нам даје Господ, наш Бог. **21** Ево, Господ, твој Бог, предао ти је ту земљу. Иди, заузми је, као што ти је рекао Господ, Бог твојих праочева. Не бој се и не плаши се.’

22 Али ви сте сви дошли к мени и рекли: ‘Пошаљимо пред собом људе да извиде земљу и да нас извести о путу којим ћемо ићи и о градовима у које ћемо доћи.’ **23** И то је било добро у мојим очима, па сам између вас узео дванаест људи, по једног из сваког племена. **24** Они су кренули и отишавши у брда, дошли су до долине Ескол и почели да извиђају тај крај. **25** Узели су плодове те земље и донели нам. Известили су нас: ‘Добра је земља коју нам даје Господ, наш Бог.’ **26** Али ви нисте хтели да пођете, него сте се побунили против наредбе Господа, свог Бога. **27** И гуњали сте у својим шаторима, говорећи: ‘Господ нас мрзи и зато нас је извео из египатске земље да нас преда у руке Аморејима, да нас истребе. **28** Куда то идемо? Наша браћа су нам улила страх у срце, говорећи: ‘То је народ већи од нас и вишег је раста, њихови градови су велики и до небеса

*Наслов Пета књига Библије се на хебрејском језику назива по својим првим речима - „Еле хадеварим“ или „Ово су речи“, скраћено „Деварим“. Назив „Поновљени закони“ потиче из грчког превода - Септуагинте, и латинског превода - Вулгате.

утврђени, а тамо смо видели и Енакове синове.'

29 А ја сам вам рекао: 'Не плашите се и не бојте их се. **30** Господ, ваш Бог, иде пред вама. Он ће се борити за вас као што се борио за вас у Египту пред вашим очима, **31** и у пустињи, где си видео како те је Господ, твој Бог, носио као што човек носи свог сина, целим путем којим сте ишли док нисте дошли до овог места.' **32** Али упркос свему томе нисте веровали Господу, свом Богу, **33** који је ишао пред вама путем да вам потражи место за логор - ноћу у ватри да видите пут којим треба да идете, а дању у облаку.

34 Све то време Господ је слушао ваше речи. И зато се разгневио и заклео се: **35** 'Ниједан човек од овог злог нараштаја неће видети добру земљу за коју сам се заклео да ћу је дати вашим очевима, **36** осим Халева, Јефонијиног сина. Он ће је видети, и њему и његовим синовима даћу земљу којом је ишао, јер је он у свему слушао Господа.' **37** Због вас се Господ и на мене разгневио и рекао ми: 'Ни ти нећеш ући у ту земљу. **38** Исус, Навинов син, који ти служи, ући ће у њу.' Њега је Бог ојачао, јер ће он Израелу предати у наследство ту земљу. **39** А ваша деца за коју сте рекли: 'Постаће плен!' и ваши синови који данас не знају шта је добро, а шта зло, они ће ући у њу, њима ћу је дати и они ће је заузети. **40** А ви се окрените и пођите у пустињу према Црвеном мору.'

41 На то сте ми ви одговорили: 'Згрешили смо Господу. Поћи ћемо горе и борићемо се онако како нам је Господ, наш Бог, заповедио!' И тако сте припасали сваки своје оружје за рат и мислили сте да ће бити лако да изађете на гору. **42** Али Господ ми је рекао: 'Кажи им: 'Не идите горе и не борите се, јер ја нисам међу вама, да вас не побију ваши непријатељи.' **43** И ја сам вам говорио, али ви нисте слушали, него сте се побунили против Господње наредбе и у својој дрскости хтели сте да изађете на гору. **44** Али дочекали су вас Амореји који су живели у тој гори, гонили су вас као да вас гоне пчеле и растерали су вас у Сиру све до Орме. **45** А онда сте се вратили и плакали пред Господом, али Господ није слушао ваш глас нити је к вама окренуо своје ухо. **46** Тако сте много дана остали у Кадису, дуго сте тамо остали.

2 Онда смо се окренули и пошли у пустињу према Црвеном мору, као што ми је Господ рекао, и дуго смо путовали око горе Сир. **2** На крају ми је Господ рекао: **3** 'Доста сте

путовали око ове горе. Сада крените на север. **4** Овако заповеди народу: 'Сада ћете проћи уз границу своје браће, Исавових синова, који живе у Сиру. Они ће вас се бојати, али ви добро pazите. **5** Не почињите борбу с њима, јер вам од њихове земље нећу дати ни колико је стопало широко, јер сам гору Сир дао Исаву. **6** Једите храну коју од њих купите за новац, и пијте воду коју од њих купите за новац. **7** Јер те Господ, твој Бог, благословио у сваком делу твојих руку. Он добро зна како си путовао кроз ову велику пустињу. Ових четрдесет година Господ, твој Бог, био је с тобом. Ништа ти није недостајало.' **8** Тако смо отишли од своје браће, Исавових синова, који живе у Сиру, и од пута што води у Араву, од Елата и Есион-Гевера.

Затим смо се окренули и пошли путем преко моавске пустиње. **9** Господ ми је рекао: 'Не дирај Моавце и не крећи у рат против њих, јер ти од њихове земље ништа нећу дати, јер сам Ар дао Лотовим синовима. **10** Раније су ту живели Емеји, народ моћан, бројан и високог раста као Енакими. **11** И на Рефаиме се гледало као да су Енакими, а Моавци су их звали Емеји. **12** У Сиру су раније живели Хореји, али су их Исавови синови отерали с поседа, истребили их пред собом и населили се на њихово место, баш као што ће Израелци учинити са земљом свог наследства, коју ће им Господ дати. **13** А сада устаните и пређите долину Заред.' И тако смо прешли долину Заред. **14** Наше путовање од Кадис-Варне па док нисмо прешли долину Заред трајало је тридесет и осам година, док у логору није изумро сав нараштај ратника, као што им се заклео Господ. **15** И Господња рука била је против њих и није им давала мира све док нису помрли и нестали из логора.

16 Кад су у народу помрли сви ти ратници, **17** Господ ми је рекао: **18** 'Данас прелизиш подручје Моава, то јест Ар, **19** и приближићеш се Амоновим синовима. Не дирај их и не крећи у рат против њих, јер ти од земље Амонових синова ништа нећу дати, јер сам ту земљу дао Лотовим синовима.' **20** И за њу се сматрало да је земља Рефаима. Раније су у њој живели Рефаими, а Амонци су их звали Замзуми. **21** Био је то народ моћан, бројан и високог раста као Енакими. Господ их је истребио пред њима да би заузели њихову земљу и да би се населили на њихово место, **22** као што је учинио и Исавовим синовима, који живе у Сиру, кад је пред њима истребио Хореје да би преузели њихову земљу и да би

се населили на њихово место где живе све до данас. **23** А Авеје, који су живели у местима све до Газе, истребили су Кафтореји, који су дошли с Кафтора, да би се населили на њихово место.

24 'Устаните, крените и пређите долину Арнон. Ево, дајем ти у руке Аморејина Сиона, есевонског цара. Почни да заузимаш његову земљу и крени у рат против њега. **25** Данас ћу почети да ширим страх и трепет од тебе међу народима под целим небесима, који ће чути глас о теби. Они ће се узнемирити и због тебе ће их обузети болови попут порођајних болова.'

26 Затим сам из пустиње Кедимот послао гласнике Сиону, есевонском цару, с речима мира: **27** 'Пусти ме да прођем кроз твоју земљу. Ићи ћу само путем. Нећу скретати ни десно ни лево. **28** Јешћу храну коју ми продаш за новац и пићу воду коју ми даш за новац. Само ме пусти да прођем пешице, **29** као што су ме пустили Исавови синови који живе у Сиру и Моавци који живе у Ару, док не пређем преко Јордана у земљу коју нам даје Господ, наш Бог.' **30** Али Сион, есевонски цар, није хтео да нас пусти да прођемо кроз његову земљу, јер је Господ, твој Бог, допустио да његов дух постане тврдокоран и да му срце одрвени, да би га предао теби у руке, као што се данас види.

31 Тада ми је Господ рекао: 'Ево, предајем ти Сиона и његову земљу. Почни да заузимаш његову земљу.' **32** Кад је Сион изашао пред нас, он и цео његов народ, да започне битку код Јасе, **33** Господ, наш Бог, предао га је нама, тако да смо поразили њега, његове синове и цео његов народ. **34** Тада смо освојили и уништили све његове градове, и побили смо мушкарце, жене и децу у њима. Нико није преживео. **35** Само смо стоку узели као плен за себе, заједно с пленом из градова које смо освојили. **36** Од Ароира, који се налази поред долине Арнон, и од града који је у тој долини па све до Галада није било града чије су зидине за нас биле превисоке. Све њих предао нам је Господ, наш Бог. **37** Једино се ниси приближио земљи Амонових синова, дуж целе долине Јавок, ни градовима у брдима, ни било чему што је Господ, наш Бог, забранио.

3 Онда смо се окренули и пошли према Васану. А васански цар Ог изашао је пред нас са свим својим народом да започне битку код Едраина. **2** Господ ми је рекао: 'Не бој га се, јер ћу њега и цео његов народ и његову земљу предати теби у руке. Учини му као

што си учинио аморејском цару Сиону, који је живео у Есевону.' **3** Тако нам је Господ, наш Бог, предао у руке и васанског цара Ога и цео његов народ, и тукли смо га тако да нико није преживео. **4** Тада смо освојили све његове градове. Није било града који им нисмо узели - шездесет градова, читаво арговско подручје, Огово царство у Васану. **5** Сви ти градови били су утврђени високим зидинама, вратима и преворницама. Било је и веома много неутврђених насеља. **6** Али ми смо их уништили, као што смо учинили и есевонском цару Сиону, побивши у свим градовима мушкарце, жене и децу. **7** А сву стоку и плен из градова узели смо за себе.

8 Тако смо тада узели земљу из руку двојице аморејских царева који су били на подручју око Јордана, од долине Арнон до горе Ермон; **9** (Сидонци су Ермон звали Сирион, а Амореји су га звали Сенир), **10** узели смо и све градове на висоравни, сав Галад и сав Васан све до Салхе и Едраина, градова у Оговом царству у Васану. **11** Јер је од Рефаима био остао још само васански цар Ог. Гле, његов одар је од гвожђа,* и зар се још увек не налази у Рави која припада Амоновим синовима? Дуг је девет лаката,* а широк четири човечија лакта. **12** То је земља коју смо тада заузели. Подручје од Ароира, који је уз долину Арнон, и половину брдовитог подручја Галада с његовим градовима дао сам Рувимовим синовима и Гадовим синовима. **13** Остали део Галада и сав Васан, Огово царство, дао сам половини Манасијиног племена. Зар се читаво арговско подручје, то јест сав Васан, не зове земља Рефаима?

14 Јаир, Манасијин син, узео је читаво арговско подручје све до границе с Гесурејима и Махатејима, а освојена васанска села назвао је својим именом, Авог-Јаир,* и тако се зову све до данас. **15** Махиру сам дао Галад. **16** Рувимовом племену и Гадовом племену дао сам земљу од Галада до долине Арнон - средина долине била је граница - па све до долине Јавок, која је граница Амонових синова, **17** и Араву и гранично подручје Јордана од Хинерота до мора у Арави, то јест сланог мора, у подножју Фазге према истоку.

18 Тада сам вам заповедио: 'Господ, ваш Бог, дао вам је да заузмете ову земљу. Сви ви, храбри људи, пођите наоружани испред

***3,11** Или: „саркофаг од црног базалта“. Арапи и данас базалт називају гвожђем. **3,11** Лакат износи 44,5 центиметара. Види додатак на крају књиге. **3,14** „Авог-Јаир“ значи „Јаирова шаторска села“.

своје браће, Израелових синова. **19** Нека у вашим градовима, које сам вам дао, остану само ваше жене и деца, и ваша стока, јер знам да имате много стоке, **20** док Господ не да вашој браћи да почину као и ви, тако да и они заузму земљу коју им Господ, ваш Бог, даје с оне стране Јордана. После тога вратите се сваки на свој посед који сам вам дао.'

21 Тада сам Исусу заповедио: 'Својим очима видео си све што је Господ, ваш Бог, учинио оној двојци царева. Исто тако ће Господ учинити свим царствима у која дођеш. **22** Не бојте их се, јер се Господ, ваш Бог, боји за вас.'

23 Тада сам се овако молио Господу за милост: **24** 'Госпode, ти си свом слози почео да показујеш своје величанство и своју јаку мишицу. Који бог на небу или на земљи чини дела као што су твоја и ко је тако моћан као што си ти? **25** Молим те, допусти ми да пређем тамо и да видим ону добру земљу преко Јордана, та дивна брда и Ливан.' **26** Али због вас се Господ и даље гневио на мене и није ме услишио. Господ ми је рекао: 'Доста! Не помињи ми то више. **27** Попни се на врх Фазге и подигни очи на запад, север, југ и исток и погледај својим очима, јер нећеш прећи преко овог Јордана. **28** Постави Исуса за вођу, охрабри га и ојачај га, јер ће он прећи тамо пред овим народом и он ће им предати у наследство земљу коју ћеш видети.' **29** Тако смо остали у долини према Вет-Фегору.

4 А сада, Израеле, послушај прописе и законе којима вас учим да по њима поступате, да бисте живели и ушли у земљу коју вам даје Господ, Бог ваших праочева, и заузели је. **2** Немојте ништа додавати речи коју вам заповедам нити шта одузимајте од ње, да бисте извршавали заповести Господа, свог Бога, које вам дајем.

3 Својим очима видели сте шта је Господ учинио због Вала фегорског, да је сваког човека који је пошао за Валом фегорским, Господ, твој Бог, истребио из твоје средине. **4** А ви који се чврсто држите Господа, свог Бога, сви сте данас живи. **5** Ево, поучио сам вас прописима и законима, као што ми је заповедио Господ, мој Бог, да поступате по њима у земљи у коју идете да је заузмете. **6** Држите их се и поступајте по њима, јер је то ваша мудрост и ваша разборитост у очима свих народа који ће чути за све те прописе, па ће рећи: 'Овај велики народ заиста је mudar и разборит народ.' **7** Јер који је то велики народ коме су богови тако близу као што је на-

ма близу Господ, наш Бог, кад год га призовемо? **8** Који други велики народ има праведне прописе и законе као што је сав овај закон који износим данас пред вас?

9 Само се чувај и добро пази на своју душу да не би заборавио оно што су твоје очи виделе и да ти то не изађе из срца све дане твог живота. И поучавај о томе своје синове и своје унуче, **10** о свему што се догодило оног дана кад си стајао пред Господом, својим Богом, на Хориву, кад ми је Господ рекао: 'Скупи ми народ да им кажем своје речи, да би научили да ме се боје све дане док живе на земљи и да о томе поуче своје синове.'

11 Тада сте приступили и стали у подножје горе, а она је у огњу пламтела све до неба. И био је мрак, облак и густа тама. **12** Господ вам је проговорио из ватре. Чули сте речи, али нисте видели никакав лик - само се чуо глас. **13** И објавио вам је свој савез и заповедио вам да га држите - Десет заповести,* које је затим написао на две камене плоче. **14** А мени је тада Господ заповедио да вас поучим прописима и законима, да поступате по њима у земљи у коју идете да је заузмете.

15 Добро пазите на своје душе, јер нисте видели никакав лик оног дана кад вам је Господ на Хориву говорио из ватре, **16** да се не бисте искварили и направили себи резан лик било каквог идола, лик мушкарца или жене, **17** или неке животиње која је на земљи или неке птице која лети небом, **18** или било чега што се миче по земљи, лик неке рибе која је у водама испод земље, **19** и да не би, кад подигнеш очи према небесима и видиш сунце, месец и звезде, сву ту небеску војску, био заведен да им се клањаш и да им служиш, јер их је Господ, твој Бог, дао свим народима под целим небесима. **20** А вас је Господ узео да би вас извео из Египта, из те пећи за топлење гвожђа, да бисте постали народ који је његово власништво, као што сте то данас.

21 Али због вас се и на мене разгневио Господ, твој Бог, заклео се да нећу прећи преко Јордана и да нећу ући у добру земљу коју ти даје у наследство. **22** Зато ћу умрети у овој земљи и нећу прећи преко Јордана, али ви ћете прећи и заузећете ову добру земљу. **23** Чувајте се да не заборавите савез који је Господ, ваш Бог, склопио с вама и да не направите себи резан лик у облику било чега што ти је Господ, твој Бог, забранио. **24**

*4,13 Дословно: „Десет говора“.

Јер је Господ, твој Бог, огањ која прождире, Бог који захтева да се оданост исказује искључиво њему.

25 Кад ти се роде синови и унuci и кад будете дуго живели у оној земљи, ако се искварите и направите себи резан лик било каквог облика и учините оно што је зло у очима Господа, свог Бога, и тако га увредите, **26** сведочим вам данас небесима и земљом да ће вас брзо нестати са земље у коју идете преко Јордана да је заузмете. Нећете бити дуго у њој, јер ћете бити истребљени. **27** Господ ће вас расејати међу народе. Остале вас мало међу народима у које ће вас Господ одвести. **28** И тамо ћете служити боговима који су дело човечијих руку, дрвету и камену, који не могу ни да виде, ни да чују, ни да једу, ни да миришу.

29 Ако тамо потражиш Господа, свог Бога, сигурно ћеш га наћи, јер ћеш га тражити свим својим срцем и свом својом душом. **30** Кад будеш у невољи, па те на крају тих дана снађу све ове речи, онда ћеш се вратити Господу, свом Богу, и послушаћеш његов глас. **31** Јер је Господ, твој Бог, милосрдан Бог. Неће те оставити и неће те уништити нити ће заборавити савез с твојим праочевима, за који им се заклео.

32 А сада питај за пређашње дане што су били пре тебе, од дана кад је Бог створио човека на земљи, питај од једног краја небеса до другог: Да ли се икада догодило нешто тако велико, да ли се чуло тако нешто? **33** Да ли је икада неки народ чуо Божиј глас као говори из ватре као што си га ти чуо и остао жив? **34** Или, да ли је икада Бог покушао да дође и узме себи народ из неког другог народа кушњама, знаковима, чудима, ратом, снажном руком, подигнутом мишицом и великим страхотама, као што је све то Господ, ваш Бог, учинио за вас у Египту пред вашим очима? **35** Теби је то приказано да знаш да је Господ истинити Бог, и да нема другог осим њега. **36** Дао ти је да чујеш његов глас с небеса да би те поучио. Дао ти је да на земљи видиш његову велику ватру, и из ватре си чуо његове речи.

37 И остао си жив јер је он волео твоје праочеве, тако да је изабрао њихово потомство после њих и под својим будним оком извео те је из Египта својом великом силом. **38** Затим је отерао испред тебе народе веће и моћније од тебе, да би те довео у њихову земљу и предао је теби у наследство, као што видиш да је то већ почео да чини. **39** Зато знај данас и памти у свом срцу да је Господ истинити Бог горе на небесима и до-

ле на земљи. Другога нема. **40** Држи се његових прописа и његових заповести које ти данас дајем да би било добро теби и твојим синовима после тебе, и да би продужио своје дане на земљи коју ти даје Господ, твој Бог."

41 Тада је Мојсије одвојио три града источно од Јордана **42** да у њих побегне убица који ненамерно убије свог ближњег, а да га није мрзео. Нека побегне у један од тих градова да би остао жив, **43** наиме, Восор у пустињи на висоравни за Рувимово племе, Рамот у Галаду за Гадово племе, и Голан у Васану за Манасијно племе.

44 А ово је закон који је Мојсије поставио пред Израелове синове. **45** То су опомене, прописи и закони које је Мојсије рекао Израеловим синовима кад су изашли из Египта, **46** на подручју око Јордана, у долини насуспрот Вет-Фегору, у земљи аморејског цара Сиона који је живео у Есевону, кога су Мојсије и Израелови синови поразили кад су изашли из Египта. **47** И заузели су његову земљу и земљу васанског цара Ога, двојице аморејских царева који су живели на подручју источно од Јордана, **48** од Ароира, који је уз долину Арнон, до горе Сион, то јест Ермона, **49** као и сву Араву на подручју Јордана према истоку па све до мора у Арави у подножју Фазге.

5 Мојсије је позвао цео Израел и рекао им: „Чуј, Израеле, прописе и законе које данас казујем да их чујете својим ушима. Научите их и савесно поступајте по њима. **2** Господ, наш Бог, склопио је с нама савез на Хориву. **3** Господ није тај савез склопио с нашим праочевима, него с нама, свима нама који смо данас овде живи. **4** Господ је лицем у лице из огања говорио с нама на гори. **5** Ја сам тада стајао између Господа и вас да вам јавим Господњу реч, јер сте се бојали огања па се нисте попили на гору. Он је рекао:

6 'Ја сам Господ, твој Бог, који те је извео из египатске земље, из дома робовања. **7** Немој имати других богова осим мене.

8 Не прави себи резан лик, неко обличје од онога што је горе на небесима или доле на земљи или у водама испод земље. **9** Не клањај им се нити им служи, јер сам ја, Господ, твој Бог, Бог који захтева да се оданост исказује искључиво њему. Ја походим преступе очева на синовима, до трећег и до четвртог колена оних који ме мрзе, **10** али показујем милост до хиљадитог колена онима који ме воле и држе се мојих заповести.

11 Не спомињи име Господа, свог Бога, на недостojан начин, јер Господ неће оставити без казне никог ко недостojно спомиње његово име.

12 Не заборави да Шабат* сматраш светим даном, као што ти је Господ, твој Бог, заповедио. **13** Шест дана ради и завршавај сав свој посао. **14** А седми дан је Шабат у част Господу, твом Богу. Не ради никакав посао, ни ти, ни твој син, ни твоја кћи, ни твој роб, ни твоја робинја, ни твој бик, ни твој магарец, ни сва твоја стока, ни странац који живи у твом граду, да би се твој роб и твоја робинја одморили као и ти. **15** Сети се да си и ти био роб у египатској земљи и да те је Господ, твој Бог, извео оданде снажном руком и подигнутом мишицом. Зато ти је Господ, твој Бог, заповедио да празнујеш Шабат.

16 Поштуј свог оца и своју мајку, као што ти је Господ, твој Бог, заповедио, да ти се продуже дани и да ти буде добро на земљи коју ти даје Господ, твој Бог.

17 Не почини злочин убиства.

18 Не учини прелубу.

19 Не кради.

20 Не сведочи лажно против свог ближњег.

21 Не пожели жену свог ближњег. Не жуди себицу за кућом свог ближњег, ни за његовом њивом, ни за његовим робом, ни за његовом робинјом, ни за његовим биком, ни за његовим магарцем, ни за било чим што припада твом ближњем.

22 Те заповести Господ је целом вашем збору изговорио на гори јаким гласом из огња, облака и густе таме, и ништа није додао. Затим их је написао на две камене плоче које ми је дао.

23 А кад сте чули глас из таме, док је гора у огњу пламтела, приступили сте к мени, сви поглавари ваших племена и ваше старешине. **24** Тада сте рекли: 'Ево, Господ, наш Бог, показао нам је своју славу и величанство, и чули смо његов глас из ватре. Данас смо видели да човек може остати жив иако Бог с њим говори. **25** А сада, зашто да помремо? Овај велики огањ може да нас прождере. Ако и даље будемо слушали глас Господа, свог Бога, помрећемо. **26** Јер ко је од свих људи чуо глас живог Бога како говори из ог-

ња, као што смо ми чули, а да је остао жив? **27** Ти иди ближе и послушај све што ће рећи Господ, наш Бог, па нам онда пренеси све што теби каже Господ, наш Бог, а ми ћемо то послушати и по томе поступати.'

28 Господ је чуо ваше речи кад сте ми говорили, и Господ ми је рекао: 'Чуо сам речи које је овај народ теби рекао. Добро је све што су рекли. **29** Кад би им срце увек било такво да ме се боје и да извршавају све моје заповести! Тада би било добро и њима и њиховим синовима до века. **30** Иди и реци им: 'Вратите се у своје шаторе.' **31** Ти остани овде код мене да ти објавим све заповести, прописе и законе којима ћеш их поучити и по којима ће поступати у земљи коју им дајем да је заузму.' **32** А ви савесно поступајте по ономе што вам је заповедио Господ, ваш Бог. Не одступајте ни десно ни лево. **33** У свему идите путем који вам је Господ, ваш Бог, одредио, да бисте живели и да би вам било добро и да бисте продужили своје дане у земљи коју ћете заузети.

6 Ово су заповести, прописи и закони, које је Господ, ваш Бог, дао да би вас поучио, тако да поступате по њима у земљи у коју идете да је заузмете, **2** да би се све дане свог живота бојао Господа, свог Бога, и да би се држао свих његових одредаба и његових заповести које ти дајем, ти и твој син и твој унук, да би ти се продужили дани, **3** Послушај, Израеле, и савесно поступај по њима, да би ти било добро и да би се умножило у земљи у којој тече мед и млеко, као што ти је обећао Господ, Бог твојих праочева.

4 Чуј, Израеле: Господ је Бог наш, Господ је једини. **5** Воли Господа, свог Бога, свим својим срцем и свом својом душом и свом својом снагом. **6** И нека ове речи које ти данас заповедам буду у твом срцу. **7** Усађуј их синовима својим и говори о њима кад седиш у својој кући и кад идеш путем, кад лежеш и кад устајеш. **8** Привежи их као знак на своју руку и нека ти буду као повез међу очима, **9** напиши их на довратама своје куће и на својим вратима.

10 А кад те Господ, твој Бог, доведе у земљу за коју се заклео твојим праочевима Авраму, Исаку и Јакову, да ће ти је дати - у којој су велики и лепо градови које ниси градио, **11** куће пуне свакојаких добара које ниси пунио, бунаре* које ниси копао, виногради и маслине које ниси садио - и кад будеш јео и наситио се, **12** чувај се да не заборавиш Господа, који те је извео из египатске земље, из дома робовања. **13** Бој се Госпо-

***5,12** „Шабат“ значи „починак, одмор, мировање“. Шабат почиње од заласка сунца у петак и траје до заласка сунца у суботу. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици. **6,11** Дословно: „цистерне“.

да, свог Бога, њему служи и његовим се именом заклина. **14** Не идите за другим боговима, за боговима народа који су око вас **15** (јер је Господ, твој Бог, који је усред тебе, Бог који захтева да се оданост исказује искључиво њему), да се Господ, твој Бог, не би жестоко разгневио на тебе и да те не би истребио с лица земље.

16 Не искушавајте Господа, свог Бога, као што сте га искушавали у Маси.* **17** Пазите да извршавате заповести Господа, свог Бога, његове опомене и прописе које вам је дао. **18** Чини оно што је исправно и добро у Господњим очима. Тада ће ти бити добро и ући ћеш у добру земљу коју је Господ под заветом обећао твојим праочевима и заузешћеш је. **19** Отераћеш пред собом све своје непријатеље, као што је обећао Господ.

20 Ако те једног дана твој син упита: 'Какве су то опомене, и какви су то прописи и закони које вам је дао Господ, наш Бог?', **21** онда кажи свом сину: 'Били смо фараоновим робови у Египту, али Господ нас је снажном руком извео из Египта. **22** Господ је пред нашим очима учинио велике и страшне знакове и чуда у Египту, над фараоном и над читавим његовим домом. **23** А нас је извео оданде да би нас довео овамо и да би нам дао земљу коју је под заветом обећао нашим праочевима. **24** Зато нам је Господ заповедио да се држимо свих ових прописа. Господ, наш Бог, заповедио нам је да га се бојимо да би нам увек било добро и да бисмо остали живи, као што је то данас. **25** И урачунаће нам се у праведност ако савесно поступамо по свим овим заповестима пред Господом, својим Богом, као што нам је он заповедио.'

7 Кад те Господ, твој Бог, на крају доведе у земљу у коју идеш да је заузмеш, пред тобом ће отерати велике народе: Хетеје, Гергесеје, Амореје, Хананце, Ферезеје, Јевеје и Јевусеје, седам народа који су већи и моћнији од тебе. **2** Господ, твој Бог, предаће их теби, а ти их порази и побиј их. Не склапај с њима савез и немој им се смиловати. **3** Не склапај бракове с њима. Своју кћер немој дати њиховом сину, и њихову кћер немој узети за свог сина. **4** Јер би они одвратили твог сина од мене, па би он служио другим боговима. И Господ би се жестоко разгневио на тебе и брзо би те истребио.

5 Него овако учините с њима: срушите њихове олтаре, оборите њихове обредне стубо-

ве, посетите њихова обредна дебла, а њихове резбарене ликове спалите ватром. **6** Јер ти си свет народ пред Господом, својим Богом. Тебе је Господ, твој Бог, изабрао између свих народа на земљи да будеш његов народ, његово драгоцено власништво.

7 Господ вам није показао наклоност нити вас је изабрао зато што сте били највећи од свих народа, јер сте ви заправо били најмањи од свих народа. **8** Господ вас је изабрао зато што вас воли и зато што се држи заклетве којом се заклео вашим праочевима. Зато вас је Господ извео снажном руком и откупио вас из дома робовања, из ружког фараона, египатског цара. **9** И зато знај да је Господ, твој Бог, Бог истинити, веран Бог који чува савез и показује милост и хиљадитом колону оних који га воле и држе се његових заповести, **10** али враћа онима који га мрзе и уништава их. Он неће оклевати да то учини онима који га мрзе, него ће им вратити. **11** Зато извршавај заповести, прописе и законе које ти данас дајем, и поступај по њима.

12 Зато што слушате ове законе, држите их и поступате по њима, Господ, твој Бог, одржаће савез с тобом и биће милостив као што се заклео твојим праочевима. **13** Он ће те волети, благословиће те и умножиће те. Благословиће плод твоје утробе и род твоје земље, твоје жито, твоје младо вино, твоје уље, плод твојих говеда и твоје стоке у земљи за коју се заклео твојим праочевима да ће ти је дати. **14** И бићеш благословљен више од свих других народа. Ни међу тобом ни међу твојом стоком неће бити ни мушког ни женског које не би имало потомства. **15** Господ ће уклонити од тебе сваку болест и неће пустити на тебе ниједну опаку египатску болест за коју знаш, него ће их пустити на све оне који те мрзе. **16** А ти побиј све народе које ти даје Господ, твој Бог. Нека их твоје око не жали. Немој служити њиховим боговима, јер би ти то била замка.

17 Ако би у свом срцу рекао: 'Ови народи су превелики за мене. Како ћу их отерати?' **18** Не бој их се. Сети се шта је Господ, твој Бог, учинио фараону и целом Египту, **19** седи се великих кушњи које си видео својим очима, знакова, чуда, снажне руке и подигнуте мишице којом те је извео Господ, твој Бог. Тако ће Господ, твој Бог, учинити свим народима којих се бојиш. **20** Осим тога, Господ, твој Бог, послаће на њих страх да их савлада, док не изгину они који су остали и скривали се пред тобом. **21** Не плаши их се,

*6,16 „Маса“ значи „искушавање, кушња“.

јер је Господ, твој Бог, усред тебе, Бог велики који улива страх.

22 Господ, твој Бог, мало по мало тераће те народе пред тобом. Нећеш смети одједном да их истребиш, да се полске звери не би намножиле на твоју штету. **23** Господ, твој Бог, предаће их теби и у великој пометњи натераће их у бег, док не буду истребљени. **24** И њихове цареве предаће теби у руке да затреш њихово име под небесима. Пред тобом нико неће моћи да се одржи, док их не истребиш. **25** Резбарене ликове њихових богова спалите ватром. Не пожели сребро ни злато што је на њима и не узимај то за себе да ти не буде замка, јер је то гадно Господу, твом Богу. **26** Не уноси у своју кућу нешто што је гадно да не будеш уништен као и то. Нека ти се то јако гади и нека ти је одвратно, јер је то нешто што треба да се уништи.

8 Савесно се држите свих заповести које вам данас дајем, да бисте живели и намножили се и да бисте ушли у земљу коју је Господ под заклетвом обећао вашим праочевима, и да бисте је заузели. **2** Сећај се целог пута којим те Господ, твој Бог, водио по пустињи ових четрдесет година, да би те научио понизности, да би те искушао и тако сазнао шта ти је у срцу, да ли ћеш се држати његових заповести или нећеш. **3** Учио те је понизности, мучио те глађу и хранио маном за коју ниси знао ни ти ни твоји очеви, да би ти показао да човек не живи само од хлеба него и од сваке речи која излази из Господњих уста. **4** Твоја одећа на теби није се похабала нити су ти ноге отицале ових четрдесет година. **5** И добро знаш у свом срцу да те је Господ, твој Бог, укоравао као што човек укорава свог сина.

6 Зато извршавај заповести Господа, свог Бога, ходећи његовим путевима и бојећи се њега, **7** јер те Господ, твој Бог, води у добру земљу, у земљу потока, извора и дубоких вода које извиру у долинама и у брдима, **8** у земљу пшенице, јечма, винове лозе, смокава и нарова, у земљу маслина и меда, **9** у земљу у којој нећеш у оскудици јести хлеб, у којој ти ништа неће недостајати, у земљу где у стенама има гвожђа и где ћеш из брда вадити бакар.

10 Кад будеш јео и наситио се, благослови Господа, свог Бога, због добре земље коју ти је дао. **11** Чувај се да не заборавиш Господа, свог Бога, и да не занемариш његове заповести, законе и одредбе које ти данас дајем, **12** да се не би десило да се до ситости на-

једеш, да саградиш лепе куће и настаниш се у њима, **13** да ти се намножи крупна и ситна стока, да ти се нагомила сребро и злато и да се умножи све што је твоје, **14** па да се онда твоје срце узохоло и да заборавиш Господа, свог Бога, који те је извео из египатске земље, из дома робовања, **15** који те је водио кроз велику и застрашујућу пустињу, у којој има змија отровница и шкорпија и у којој је земља жедна и без воде, који ти је дао воду из стене тврде као кремен, **16** који те је у пустињи хранио маном за коју твоји очеви нису знали, да би те научио понизности и искушао те, и да би ти на крају добро чинио. **17** Немој у свом срцу рећи: 'Својом снагом и силом своје руке стекао сам ово богатство.' **18** Памти Господа, свог Бога, јер ти он даје снагу да стичеш богатство, да би се тако држао свог савеза за који се заклео твојим праочевима, као што се данас види.

19 Ако заборавиш Господа, свог Бога, и ако поћеш за другим боговима и почнеш да им служиш и да им се клањаш, данас вас упозоравам да ћете сигурно пропасти. **20** Пропашћете као народи које ће Господ уништити пред вама, јер нисте слушали глас Господа, свог Бога.

9 Чуј, Израеле! Данас прелазиш преко Јордана да уђеш у ту земљу и да покориш народе који су већи и моћнији од тебе, и велике градове који су утврђени до небеса, **2** велик народ високог раста, Енакове синове, које знаш и за које си чуо да се о њима говори: 'Ко се може одржати пред Енаковим синовима?' **3** Зато данас знај да Господ, твој Бог, иде пред тобом. Он је огањ који прождире. Истребиће их и покориће их пред тобом, а ти узми њихов посед и брзо их побиј, као што ти је рекао Господ.

4 Кад их Господ, твој Бог, буде терао пред тобом, немој у свом срцу рећи: 'Због моје праведности Господ ме је довео у ову земљу да је заузмем', јер Господ тера те народе пред тобом због њихове злоће. **5** Не идеш да заузмеш њихову земљу због своје праведности или због чистости свог срца, него Господ, твој Бог, тера те народе пред тобом због њихове злоће и да би одржао реч којом се Господ заклео твојим праочевима Авраму, Исаку и Јакову. **6** Зато знај да ти Господ, твој Бог, не даје да заузмеш ову добру земљу због твоје праведности, јер си ти непокоран народ.

7 Памти и не заборави како си у пустињи изазивао Господа, свог Бога. Бунили сте се против Господа од дана кад сте изашли из

египатске земље док нисте дошли на ово место. **8** И на Хориву сте изазивали Господа да се гневи, тако да се Господ толико наљутио на вас да је хтео да вас истреби. **9** Кад сам се попео на гору да примим камене плоче, плоче савеза који је Господ склопио с вама, остао сам на гори четрдесет дана и четрдесет ноћи. Хлеба нисам јео нити сам воде пио. **10** Тада ми је Господ Бог дао две камене плоче које је исписао својим прстом. На њима су биле све речи које вам је Господ из ватре изрекао на гори на дан окупљања вашег збора. **11** После четрдесет дана и четрдесет ноћи Господ ми је дао две камене плоче, плоче савеза. **12** Господ ми је тада рекао: 'Устани, брзо сиђи одавде, јер се искварио твој народ који си извео из Египта. Брзо су скренули с пута који сам им одредио. Начинили су себи ливен лик.' **13** Господ ми је још рекао: 'Гледам овај народ и видим да је то непокоран народ. **14** Пустите ме да их истребим и да избришем њихово име под небесима, а од тебе ћу начинити народ који је моћнији и бројнији од њих.'

15 Затим сам се окренуо и сишао с горе, док је гора у огњу пламтела. Две плоче савеза биле су ми у рукама. **16** Погледао сам, а ви сте згрешили Господу, свом Богу! Начинили сте себи ливено теле. Брзо сте скренули с пута који вам је Господ одредио. **17** Тада сам узео две плоче, бацрио их из руку и разбио их пред вашим очима. **18** Затим сам као и први пут пао ничице пред Господом, и остао пред њим четрдесет дана и четрдесет ноћи. Хлеба нисам јео нити сам воде пио због свих греха које сте починили, чинећи зло у Господњим очима и изазивајући га, **19** јер сам се бојао жестоког гнева којим се Господ разгневио на вас тако да је хтео да вас истреби. Али Господ ме је и тада услишио.

20 Господ се много разгневио и на Арона тако да је хтео да га погуби, али ја сам се тада и за Арона усрдно помолио. **21** А ваш грех, тако је од њега остао само прах, а затим сам тај прах бацрио у поток који тече с горе.

22 И у Тавери, у Маси и у Киврот-Атави изазивали сте Господњи гнев. **23** Кад вас је Господ послао из Кадис-Варне, говорећи: 'Идите горе и заузмите земљу коју ћу вам дати!', побунули сте се против наредбе Господа, свог Бога, и нисте изказали веру у њега нити сте послушали његов глас. **24** Буните се против Господа откад вас знам.

25 Зато сам пао ничице пред Господом, и тако сам остао пред њим четрдесет дана и

четрдесет ноћи, а чинио сам то јер је Господ рекао да ће вас истребити. **26** И почео сам да се усрдно молим Господу: 'Госпode, немој уништити свој народ, своје власништво које си у свом величанству откупио и које си извео из Египта снажном руком. **27** Сети се својих слугу Аврама, Исака и Јакова. Не базирај се на тврдокорност овог народа, на њихову злоћу и на њихов грех, **28** да се у земљи из које си нас извео не би говорило: 'Зато што Господ није могао да их доведе у земљу коју им је обећао и зато што их мрзи, зато их је извео да их побије у пустињи.' **29** А они су ипак твој народ и твоје власништво које си извео великом силом и подигнутом мишицом.

10 Тада ми је Господ рекао: 'Исклеси себи две камене плоче као што су биле оне прве и пополни се к мени на гору. Направи себи и ковчег од дрвета. **2** На тим плочама напишају речи које су биле на првим плочама, које си разбио, а ти их стави у ковчег.' **3** Тако сам направио ковчег од акацијиног дрвета и исклесао две камене плоче као што су биле оне прве, па сам се попео на гору носећи те две плоче у рукама. **4** Он је на плоче написао исте речи као и пре, Десет заповести,* које вам је Господ из огња изрекао на гори на дан окупљања вашег збора. Затим их је Господ дао мени. **5** Ја сам се окренуо и сишао с горе и ставио плоче у ковчег који сам направио, да тамо и остану, као што ми је Господ заповедио.'

6 Израелови синови су пошли из Вирот Ванакана за Мосеру. Тамо је Арон умро и тамо је сахрањен. Његов син Елеазар почео је да служи као свештеник уместо њега. **7** Оданде су пошли за Гадгад, а из Гадгада за Јотвату, земљу у којој има потока.

8 Тада је Господ одвојио Левијево племе да носи ковчег Господњег савеза, да стоји пред Господом служећи му и да изриче благослове у његово име, како ради и данас. **9** Зато Левије нема ни дела ни наследства са својом браћом. Господ је његово наследство, као што му је рекао Господ, твој Бог. **10** А ја сам остао на гори као и први пут, четрдесет дана и четрдесет ноћи, и Господ ме је и тај пут услишио. Господ није хтео да те уништи. **11** Тада ми је Господ рекао: 'Устани и повеђи народ на нека крвене и уђе у земљу за коју сам се закleo њиховим праочевима да ћу им је дати и нека је заузму.'

***10,4** Дословно: "десет говора".

12 А сада, Израеле, шта Господ, твој Бог, тражи од тебе, осим да се бојиш Господа, свог Бога, да ходиш свим његовим путевима, да волиш Господа, свог Бога, и да му служиш свим својим срцем и свом својом душом, **13** да извршаваш Господње заповести и држиш се његових одредаба које ти данас дајем, да би ти било добро? **14** Ево, Господу, твом Богу, припадају небеса, и небеса над небесима, земља и све што је на њој. **15** Али само је твојим праочевима Господ био привржен и њих је волео, а после њих изабрао је њихово потомство, то јест вас, из свих народа, као што се данас види. **16** Обрежете своје срце и не будите више непокорни. **17** Јер је Господ, ваш Бог, Бог над боговима и Господар над господарима, Бог велик и моћан, који улива страх, који није пристрасан и не прима мито, **18** који даје правду сирочету и удовици, воли странца и даје му храну и одећу. **19** Тако и ви волите странца, јер сте и ви били странци у египатској земљи.

20 Бој се Господа, свог Бога. Њему служи, њега се држи и његовим се именом закљичи. **21** Он је тај кога треба да хвалиш, он је твој Бог који је на теби учинио она велика и застрашујућа дела која си видео својим очима. **22** Кад су твоји праочеви отишли у Египат било их је седамдесет душа, а сада је Господ, твој Бог, учинио да те буде много као звезда на небесима.

11 Воли Господа, свог Бога, и увек извршавај обавезе које имаш према њему, његове одредбе, законе и заповести. **2** Данас добро знајте ово: не обраћај се вашим синовима који нису ни осетили ни видели поуку коју пружа Господ, ваш Бог, његову величину, његову снажну руку и подигнуту мишицу, **3** ни његове знакове ни његова чуда која је учинио усред Египта над фараоном, египатским царем, и над свом његовом земљом, **4** ни шта је учинио египатској војсци, њиховим коњима и бојним колима сручивши на њих воде Црвеног мора кад су вас прогнали, па их је Господ све уништио - што се види још и данас - **5** ни шта је чинио за вас у пустињи док нисте дошли до овог места, **6** ни шта је учинио Датану и Авирону, синовима Елијава, Рувимовог сина, кад је земља отворила своја уста и усред целог Израела прогутала њих, њихове породице, њихове шаторе и све што је пошло за њима. **7** Јер су ваше очи виделе сва велика дела која је Господ учинио. **8** Држите се свих заповести које вам данас дајем, да бисте постали јаки и да бисте ушли у земљу у коју идете да је заузмате, **9** и да би

вам се продужили дани у земљи за коју се Господ заклео вашим праочевима да ће је дати њима и њиховом потомству, земљу у којој тече мед и млеко.

10 Јер земља у коју идеш да је заузмеш није као египатска земља из које сте изашли, где си семе које си посејао могао наводњавати својом ногом као башту. **11** Земља у коју идете да је заузмате јесте земља у којој су брда и долине и коју напада киша с небеса. **12** То је земља за коју се брине Господ, твој Бог. Од почетка до краја године на њој почивају очи Господа, твог Бога.

13 Ако budete слушали моје заповести које вам данас дајем и ако budete волели Господа, свог Бога, и служили му свим својим срцем и свом својом душом, **14** ја ћу вашој земљи давати кишу у право време, кишу јесењу и пролећну, и ти ћеш сакупљати своје жито, своју ширу* и своје уље. **15** И даваћу траву у твом пољу за твоју стоку, и јешћеш и бићеш сит. **16** Чувајте се да се ваше срце не превари, па да застраните и да обожавате друге богове и клањате им се, **17** да се Господ не би жестоко разгневио на вас и затворио небеса да не буде кише и да земља не даје свој род, па да брзо нестанете с добре земље коју вам даје Господ.

18 Ове моје речи усадите у своје срце и у своју душу, привезите их као знак на руку и нека вам буду као повет међу очима. **19** Поучите о њима своје синове, и говори о њима кад седиш у својој кући и кад идеш путем, кад лежеш и кад устајеш. **20** Напиши их на довратама своје куће и на својим вратима, **21** да би ваши дани и дани ваших синова у земљи, за коју се Господ заклео вашим праочевима да ће им је дати, били бројни као дани небеса над земљом.

22 Јер ако се budete верно држали свих ових заповести које вам дајем и ако budete поступали по њима, тако да волите Господа, свог Бога, ходите свим његовим путевима и њега се држите, **23** Господ ће испред вас отерати све те народе и ви ћете покорити народе који су већи и бројнији од вас. **24** Свако место на које станете својом ногом биће ваше. Ваша граница протезаће се од пустиње до Ливана, и од реке, реке Еуфрат, до западног мора. **25** Нико се неће одржати пред вама. Господ, ваш Бог, пустиће страх и трепет пред вама по свој земљи на коју ступите, као што вам је обећао.

***11,14** Шира је исцеђен сок из грождја који не садржи алкохол.

26 Ево, данас стављам пред вас благослов и проклетство: **27** благослов ако будете слушали заповести Господа, свог Бога, које вам данас дајем, **28** а проклетство ако не будете слушали заповести Господа, свог Бога, него скренете с пута који вам ја данас одређујем и пођете за другим боговима које не познајете.

29 Кад те Господ, твој Бог, доведе у земљу у коју идеш да је заузмеш, тада изреци благослов на гори Гаризим, а проклетство на гори Евал. **30** Зар се оне не налазе западно од Јордана, у земљи Хананаца који живе у Арави, наспрот Галгала, поред великог Мореховог дрвећа? **31** Ви ћете прећи преко Јордана и ући ћете у земљу коју вам даје Господ, ваш Бог. Заузећете је и живећете у њој. **32** Савесно се држите свих прописа и закона које данас износим пред вас.

12 Ово су прописи и закони по којима треба савесно да поступате у земљи коју ти даје Господ, Бог твојих праочева, за све дане док живите на земљи. **2** Уништите до темеља сва места на којима народи, које ћете отерати, служе својим боговима, на високим горама, на брдима и под сваким зеленим дрветом. **3** Срушите њихове олтане, оборите њихове обредне стубове, спалите ватром њихова обредна дебла, уништите резбарене ликове њихових богова и истребите њихова имена на том месту.

4 Не чините Господу, свом Богу, оно што они чине, **5** него идите на место које Господ, ваш Бог, изабере између свих ваших племена да тамо стави своје име и да тамо пребива, и тамо одлазите. **6** Тамо носите своје жртве паљенице и друге жртве, своје десетке, прилоге својих руку, своје заветне приносе, своје добровољне приносе и првенце од своје крупне и ситне стоке. **7** И једите тамо пред Господом, својим Богом, и радујте се у свему што радите, ви и ваше породице, јер те је благословио Господ, твој Бог.

8 Не поступајте убудуће онако како ми данас овде поступамо, свако како мисли да је исправно, **9** јер још нисте дошли до места починка и до наследства које ти даје Господ, твој Бог. **10** Али кад пређете преко Јордана и настаните се у земљи коју вам даје Господ, ваш Бог, он ће вам дати да починете од свих непријатеља својих унаоколо и да живите спокојно. **11** На место које Господ, ваш Бог, изабере да тамо пребива његово име доносићете све што вам заповедам: своје жртве паљенице и друге жртве, своје десетке, прилоге својих руку и све што одлучите да заве-

тујете Господу као заветне приносе. **12** Радујте се пред Господом, својим Богом, ви и ваши синови и ваше кћери, ваши робови и ваше робиње и сваки Левијев син који живи у вашим градовима, јер он нема дела ни наследства с вама. **13** Чувај се да своје жртве паљенице не приносиш на неком другом месту које угледаш, **14** него само на месту које Господ изабере у једном од твојих племена, тамо приноси своје жртве паљенице и тамо чини све што ти заповедам.

15 Али кад год ти душа пожели можеш да кољеш стоку и да једеш месо према благослову који ти даје Господ, твој Бог, у свим твојим градовима. И онај ко је нечист и онај ко је чист смеју да га једу, као да је од газеле или од јелена. **16** Само крв не смете да једете. Пролиј је на земљу као воду. **17** У својим градовима не једи десетке од свог жита, ни од шире, ни од уља, ни од првина своје крупне или ситне стоке, нити ишта од својих заветних приноса које ћеш заветовати, ни своје добровољне приносе, ни прилоге својих руку, **18** него то једи пред Господом, својим Богом, на месту које изабере Господ, твој Бог, ти и твој син, твоја кћи, твој роб и твоја робиња и Левијев син који живи у твојим градовима. И радуј се пред Господом, својим Богом, у свему што радиш. **19** Чувај се да не заборавиш Левијеве синове докле год живиш у својој земљи. **20** Кад Господ, твој Бог, прошири твоје границе, као што ти је обећао, и ти кажеш: 'Хтео бих да једем месо', јер твоја душа жели да једе месо, можеш да га једеш кад год ти душа пожели. **21** Ако би било далеко од тебе место које Господ, твој Бог, изабере да тамо стави своје име, онда закољи нешто од своје крупне или ситне стоке коју ти Господ даје, као што сам ти заповедио, и једи у свом граду кад год ти душа пожели. **22** Али једи то само онако како се једе месо од газеле или јелена: и онај ко је нечист и онај ко је чист смеју то да једу. **23** Само буди чврст у својој одлучи да не једеш крв, јер је крв душа. Не једи душу с месом. **24** Не једи је. Пролиј је на земљу као воду. **25** Не једи је, да би било добро теби и твојим синовима после тебе, јер чиниш оно што је исправно у Господњим очима. **26** Само своје свете ствари које ћеш принети и своје заветне приносе узми и дођи на место које Господ изабере. **27** Месо и крв својих жртава паљеница принеси на олтану Господа, свог Бога. Крв жртава које приносиш нека се пролије на подножје олтану Господа, твог Бога, а месо смеш да једеш.

28 Пази да слушаш све ове речи које ти заповедам, да би довека било добро теби и твојим синовима после тебе, јер чиниш оно што је добро и исправно у очима Господа, свог Бога.

29 Кад Господ, твој Бог, истреби пред тобом народе чији посед идеш да узмеш, тада узми њихов посед и настани се у њиховој земљи. **30** Чувај се да се не поведеш за њима и да не паднеш у замку пошто буду истребљени пред тобом, и да не почнеш да се распитујеш о њиховим боговима, говорећи: 'Како су ти народи служили својим боговима тако ћу чинити и ја.' **31** Не чини тако Господу, свом Богу, јер све што је Господу одвратно и што он мрзи они чине својим боговима, чак и своје синове и своје кћери спаљују у ватри својим боговима. **32** Савесно се држите сваке речи коју вам заповедам. Ништа не додајте нити ишта одузимајте од тога.

13 Ако се међу вама појави неки пророк или човек који сања снове и он ти покаже неки знак или учини неко чудо, **2** па се тај знак обистини или се догоди чудо о ком ти је говорио, и он ти каже: 'Хајде да идемо за другим боговима, које не познајеш, и да њима служимо', **3** не слушај речи тог пророка ни човека који је сањао тај сан, јер вас Господ, ваш Бог, искушава да би знао да ли волите Господа, свог Бога, свим својом срцем и свом својом душом. **4** За Господом, својим Богом, идите и њега се бојте, његових се заповести држите и његов глас слушајте, њему служите и њега се држите. **5** А онај пророк или човек који сања снове нека се погуби, јер вас је наговарао да се побуните против Господа, свог Бога, који вас је извео из египатске земље и откупио вас из дома робовања. Он је хтео да те одврати од пута којим ти је Господ, твој Бог, заповедио да идеш. Уклони зло из своје средине.

6 Ако би твој брат, син твоје мајке, или твој син или твоја кћи или твоја вољена жена или твој друг кога волиш као своју душу, покушао у тајности да те наговара: 'Хајде да служимо другим боговима', које нисте познавали ни ти ни твоји праоцеви, **7** неким боговима народа који су око вас, у твојој близини или далеко од тебе, од једног до другог краја земље, **8** немој да пристанеш на то што он жели и немој да га слушаш. Нека га твоје око не жали, немој се смилovati на њега и немој га штитити, **9** него га убиј. Нека се твоја рука прва дигне на њега да га погубиш, а онда рука свег народа. **10** Заспи га камењем да умре, јер је он хтео да те одвра-

ти од Господа, твог Бога, који те је извео из египатске земље, из дома робовања. **11** То ће чути цео Израел и уплашиће се, тако да се међу вама више неће чинити такво зло.

12 Ако у неком од својих градова које ти Господ, твој Бог, даје да у њима пребиваш, чујеш да се говори: **13** 'Из твоје средине изашли су покварени људи да би завели становнике свог града, говорећи: 'Хајде да служимо другим боговима', које ви не познајете, **14** тада то истражи, испитај и потанко се распитај о томе, па ако се утврди да је то истина и да се нешто тако одвратно заиста догодило у твојој средини, **15** оштрицом мача побиј становнике тог града. Уништи град и оштрицом мача погуби све што је у њему, заједно са свом његовом стоком. **16** Сав плен из њега скупи насред трга и ватром спали град и сав плен из њега као цео принос Господу, свом Богу. Нека од њега довека остану само рушевине и нека се никада не обнови. **17** И ништа од онога што је одређено за уништење нека не прионе за твоју руку, да би се Господ одвратио од свог жестоког гнева и да би ти био милосрдан, да би ти се смиловао и умножио те, као што се заклео твојим праоцима. **18** Зато слушај глас Господа, свог Бога, и држи се свих његових заповести које ти данас дајем, да би чинио оно што је исправно у очима Господа, свог Бога.

14 Ви сте синови Господа, свог Бога. Не сеците се по телу нити се бријте између очију за мртвацем. **2** Јер си ти свет народ пред Господом, својим Богом, и Господ те је изабрао између свих народа на земљи да будеш његов народ, његово благо.

3 Не једи ништа што је гадно. **4** Ово су животиње које смете да једете: говече, овцу, козу, **5** јелена, газелу, срндаћа, дивљу козу, антилопу, дивљу овцу и дивокозу, **6** као и све животиње које имају раздвојене папке и које преживају. Њих смете да једете. **7** Од оних које преживају или имају раздвојене папке, само ове не једите: камилу, зеца и дамана, јер преживају али немају раздвојене папке. Нека вам буду нечисти. **8** Исто тако и свињу, јер има раздвојене папке али не прежива. Нека вам буде нечиста. Не једите њихово месо и не дотичите њихову стрвину.

9 Од свега што је у води ово смете да једете: све што има пераја и крљушти смете да једете. **10** А све што нема пераја и крљушти не једите. Нека вам то буде нечисто.

11 Сваку чисту птицу смете да једете. **12** Али ове не једите: орла, орла рибара, црног лешинара, **13** црвену луњу, црну луњу и јастреба по њиховим врстама; **14** све гавране по њиховим врстама; **15** ноја, сову, галеба и сокола по њиховим врстама; **16** ћука, ушару, лабуда, **17** пеликана, лешинара, корморана, **18** роду и чапљу по њиховим врстама, пупавца и слепог миша. **19** Сва створења која имају крила и гмижу нека вам буду нечиста, не једите их. **20** Сва чиста летећа створења смете да једете.

21 Не једите оно што је угинуло. То можеш дати странцу који живи у твом граду да једе или можеш продати туђинцу, јер си ти народ свет пред Господом, својим Богом.

Не кувај жару у млеку његове мајке.

22 Одвајај десетак од свег рода свог семена, што га сваке године роди твоја њива. **23** И десетак од свог жита, од шире, од уља и од првина своје крупне и ситне стоке једи пред Господом, својим Богом, на месту које он изабере да тамо пребива његово име да би научио да се увек бојиш Господа, свог Бога. **24** Ако би ти пут био предуг, јер ти је место које Господ, твој Бог, изабере да тамо стави своје име предалеко, па све то не можеш да понесеш, јер ће те благословити Господ, твој Бог, **25** продај то за новац па новац свежи и узми у руку и отпутиј на место које изабере Господ, твој Бог. **26** За тај новац узми шта год ти душа пожели: говеда, овце, козе, сок од грождја и слатко пиће и све што ти душа жели. И једи тамо пред Господом, својим Богом, и радуј се, ти и твој дом. **27** Не заборављај Левијеве синове који живе у твом граду, јер он нема ни дела ни наследства с тобом.

28 Сваке треће године изнеси сав десетак свог рода од те године и остави га у свом граду. **29** Нека дође Левијев син, јер он нема ни дела ни наследства с тобом, и странац, сироче и удовица, који живе у твом граду, и нека једу и насите се, да би те Господ, твој Бог, благословио у сваком делу твојих руку.

15 Сваке седме године прогласи опраштање дугова. **2** А опраштање нека буде на овај начин: сваки зајмодавац нека опрости дуг којим се његов ближњи задужио код њега. Нека не траг свог ближњег или свог брата да му врати дуг, јер је проглашено опраштање дугова у част Господу. **3** Туђинца можеш терати да ти врати дуг, али све твоје што се нађе код твог брата нека му опрости твоја рука. **4** Не би требало да ико међу ва-

ма буде сиромашан, јер ће те Господ благословити у земљи коју ти Господ, твој Бог, даје да је узмеш у наследство. **5** Господ, твој Бог, благословиће те само ако будеш слушао његов глас и савесно поступао по свим овим заповестима које ти данас дајем. **6** Благословиће те Господ, твој Бог, као што ти је обећао, па ћеш многим народима позајмљивати уз залог, а сам нећеш узимати у зајам. Владаћеш над многим народима, а они над тобом неће владати.

7 Ако неко од твоје браће осиромаше у неком од твојих градова, у земљи коју ти даје Господ, твој Бог, немој да ти срце отврдне и да будеш шкрт према свом сиромашном брату. **8** Него дарежљиво отвори своју руку и позајми му уз залог оно што му недостаје, колико му год треба. **9** Пази да ти се у срцу не појави покварена мисао, па да кажеш: 'Приближава се седма година, година опраштања дугова', и да ти око не буде шкрто према твом сиромашном брату, па да му ништа не даш. Он ће завапити Господу жалећи се на тебе и то ће ти бити грех. **10** Дај му и нека ти срце не буде шкрто кад му дајеш, јер ће те због тога Господ, твој Бог, благословити у свим твојим делима и у свему чега се прихватиш. **11** Јер сиромашног никада неће нестати из земље. Зато ти заповедам: Дарежљиво отвори своју руку према свом убогом и сиромашном брату у својој земљи.

12 Ако се твој брат, Јеврејин или Јеврејка, прода теби и служи ти шест година, седме године отпусти га од себе као слободног човека. **13** Ако га отпустиш од себе као слободног човека, немој га отпустити празних руку. **14** Даруј му нешто од своје стоке, са свог гумна и из своје пресе за уље и вино. Као што је Господ, твој Бог, благословио тебе, тако и ти дај њему. **15** Сећај се да си и ти био роб у египатској земљи и да те је Господ, твој Бог, откупио. Зато ти ово данас заповедам.

16 Али ако ти он каже: 'Нећу да идем од тебе!', зато што воли тебе и твој дом, јер му је код тебе било добро, **17** узми шило и пробуши му ухо на вратима, и нека ти он буде роб до века. И својој робинји учини исто тако. **18** Нека ти не буде тешко кад га отпустиш од себе као слободног човека, јер је заслужио двоструку најамничку плату за шест година колико ти је служио и у којима те је Господ, твој Бог, благословио у свему што си радио.

19 Свако прворођено мушко од своје крупне и ситне стоке посвети Господу, свом Богу.

Не обављај никакав посао с првенцем од крупне стоке и не стрижи првенца од ситне стоке. **20** Пред Господом, својим Богом, једите га ти и твој дом сваке године на месту које Господ изабере. **21** Ако би на њему била нека мана, било да је хромо или слепо или да има било какву другу ману, не смеш да га жртвујеш Господу, свом Богу. **22** Једи га у свом граду; нека га једе и онај ко је нечист и онај ко је чист, као што се једе газела или јелен. **23** Само његову крв не смеш да једеш. Пролиј је на земљу као воду.

16 Држи месец авив и слави Пасху у част Господу, свом Богу, јер те је у месецу авиву Господ, твој Бог, извео ноћу из Египта. **2** Господу, свом Богу, принеси пасхалну жртву од ситне и од крупне стоке, на месту које Господ изабере да тамо пребива његово име. **3** Уз њу не једи ништа што има квасац. Седам дана једи бесквасни хлеб, невољнички хлеб, јер сте у журби изашли из египатске земље. Тако ћете се свих дана свог живота сећати дана кад сте изашли из египатске земље. **4** Нека се код тебе, у целој твојој земљи, седам дана не види ускисло тесто. Ништа од меса које ћеш жртвовати увече првог дана нека не остане преко ноћи до јутра. **5** Пасхалну жртву не смеш да приносиш у било ком од својих градова које ти даје Господ, твој Бог. **6** Приноси је на месту које Господ, твој Бог, изабере да тамо пребива његово име. Тамо принеси пасхалну жртву увече, кад зађе сунце, у време кад си изашао из Египта. **7** Скувај је и поједи на месту које Господ, твој Бог, изабере, а ујутру се врати у своје шаторе. **8** Шест дана једи бесквасне хлебова, а седмог дана нека буде свечани збор у част Господу, твом Богу. Не ради никакав посао.

9 Изброј седам седмица. Оног дана када срп зађе у житарицу почни да бројиш тих седам седмица. **10** Тада слави Празник седмица у част Господу, свом Богу, приносећи добровољни принос својих руку, како те буде благословио Господ, твој Бог. **11** И радуј се пред Господом, својим Богом, на месту које Господ, твој Бог, изабере да тамо пребива његово име, ти и твој син, твоја кћи, твој роб, твоја робинја, сви Левиви синови који живе у твом граду, странац, сироче и удовица који су у твојој средини. **12** Сећај се да си био роб у Египту и држи се тих прописа и поступај по њима.

13 Празник сеница слави седам дана кад покупиш род са свог гумна и из своје пресе за уље и вино. **14** И радуј се на свој празник,

ти и твој син, твоја кћи, твој роб, твоја робинја, сви Левиви синови, странац, сироче и удовица који живе у твом граду. **15** Седам дана слави празник у част Господу, свом Богу, на месту које Господ изабере, јер ће Господ, твој Бог, благословити сваку твоју летину и свако дело твојих руку. И буди весело.

16 Три пута у години сви мушкарци нека се покажу пред Господом, твојим Богом, на месту које он изабере: на Празник бесквасних хлебова, на Празник седмица и на Празник сеница. Нико да не долази пред Господа празних руку. **17** Свако нека принесе дар према благослову који му даје Господ, твој Бог.

18 Постави себи судије и управитеље по свим градовима које ти даје Господ, твој Бог, по твојим племенима, да праведно суде народу. **19** Не изврћи правду. Не буди пристрасан и не примај мито, јер мито заслепљује очи мудрих и изврће речи праведних. **20** Само иди за правдом, да би био жив и да би заузео земљу коју ти даје Господ, твој Бог.

21 Не сади себи никакво дрво да ти буде као обредно дебло код олтара који ћеш подићи Господу, свом Богу.

22 Не постављај себи никакав обредни стуб, јер то мрзи Господ, твој Бог.

17 Господу, свом Богу, не приноси на жртву од крупне или ситне стоке која има неку ману, неки недостатак, јер је то гадно Господу, твом Богу.

2 Ако се у твојој средини, у неком од твојих градова које ти даје Господ, твој Бог, нађе мушкарац или жена који чине оно што је зло у очима Господа, твог Бога, и тиме преступе његов савез, **3** и почну да обожавају друге богове, да се клањају њима, или сунцу или месецу или свој небеској војсци, а што нисам заповедио, **4** и теби то буде јављено и ти то сазнаш и темељно истражиш, и ако се потврди да је то истина - да се та одвратна ствар заиста догодила у Израелу - **5** онда тог мушкараца или ту жену који су починили такво зло изведи на градска врата, било да је то мушкарац или жена, и заспи их камењем да погину. **6** Онај ко заслужује смрт нека буде погубљен на темељу изјаве два или три сведока. Не сме да се погуби на темељу изјаве једног сведока. **7** Сведоци нека први дигну руку на њега да га погубе, а онда нека дигне руку цео народ. Уклони зло из своје средине.

8 Ако ти је тешко да пресудиш у неком случају, у неком спору у твом граду, било да је

проливена нечија крв, било да је подигнута нека тужба или да је почињено неко насилно дело, тада устани и иди у место које Господ, твој Бог, изабере. **9** Иди код левитских свештеника и код судије који буду служили у то време, па питај њих, а они ће ти рећи како треба да се пресуди. **10** Затим учини онако како ти они буду рекли у оном месту које Господ изабере. Савесно поступај по свему оном чему те буду поучили. **11** Поступи по закону на који ти укажу и по пресуди коју изрекну. Не одступај ни десно ни лево од онога што ти кажу. **12** Ако се неко дрско понаша и неће да послуша свештеника који тамо стоји да служи Господу, твом Богу, или судију, тај нека се погуби. Уклони зло из Израела. **13** То ће чути цео народ и обузеће га страх, тако да више неће дрско поступати.

14 Кад на крају дођеш у земљу коју ти даје Господ, твој Бог, кад је заузмеш и настаниш се у њој, па кажеш: 'Хоћу да над собом поставим цара као што га имају сви други народи око мене', **15** онда над собом постави цара ког изабере Господ, твој Бог. За цара над собом постави некога од своје браће. Не смеш над собом поставити туђинца који ти није брат. **16** Али да не држи много коња и да не враћа народ у Египат да би му довели много коња, јер вам је Господ рекао: 'Никада се више не враћајте овим путем.' **17** И нека нема много жена, да му срце не застрани. Нека не гомила себи много сребра ни злата. **18** А кад седне на престо свог царства, нека овај закон који је поверен на чување левитским свештеницима препише себи у књигу.

19 Нека га држи код себе и нека га чита све дане свог живота, да би научио да се боји Господа, свог Бога, да извршава све речи овог закона и ове прописе и да поступа по њима, **20** да се његово срце не би узвисило изнад његове браће и да не би одступио од ове заповести ни десно ни лево, и да би он и његови синови продужили дане свог царовања у Израелу.

18 Свештеници, Левити, цело Левијево племе, неће имати ни дела ни наследства с Израелом. Нека једу жртве које се спаљују пред Господом, и његово наследство. **2** Левије неће имати наследства међу својом браћом. Господ је његово наследство, као што му је и рекао.

3 Ево шта свештеници имају право да добију од народа, од оних који приносе жртве од крупне или од ситне стоке: свештенику треба дати плећку, вилице и желудац. **4** Дај му и првине од свог жита, од шире, од уља

и од вуне са својих оваца. **5** Јер је Господ, твој Бог, између свих твојих племена изабрао њега и његове синове да увек стоје и служе у Господње име.

6 Ако Левит оде из неког од твојих градова у целом Израелу у ком је неко време живео, и по жељи своје душе дође у место које Господ изабере, **7** нека служи у име Господа, свог Бога, као и сва његова браћа Левити, који тамо стоје пред Господом. **8** Нека добије једнак део, поред онога што добије од продаје очевине.

9 Кад уђеш у земљу коју ти даје Господ, твој Бог, не учи се да чиниш одвратне ствари које чине они народи. **10** Нека се код тебе не нађе нико ко би свог сина или своју кћер проводио кроз ватру, ни који гата, ни који се бави магијом, ни који прориче по звездама, ни врачар, **11** ни који баца чини, ни који призива духове, ни опсенар, ни који пита мртве. **12** Јер ко год тако нешто чини одвратан је Господу, и због таквих одвратних ствари Господ, твој Бог, тера те народе испред тебе. **13** Буди послушан Господу, свом Богу.

14 Јер ти народи, које ћеш отерати с њиховог поседа, слушају оне који се баве магијом и оне који гатају, али теби то не допушта Господ, твој Бог. **15** Господ, твој Бог, подигнуће ти између вас, од твоје браће, пророка као што сам ја. Њега слушајте. **16** Тако си и тражио од Господа, свог Бога, на дан окупљања вашег збора на Хориву, кад си рекао: 'Да више не чујем глас Господа, свог Бога, и да више не гледам овај велики огањ, да не бих погинуо.' **17** Тада ми је Господ рекао: 'Добро је то што су рекли. **18** Подигнућу им пророка између њихове браће, као што си ти. Ставићу своје речи у његова уста и он ће им говорити све што му заповедим. **19** А онај ко не послуша моје речи које ће он говорити у моје име, тај ће преда мном одговорати за то.

20 Али пророк који би се усудио да говори у моје име оно што му нисам заповедио да говори, или који би говорио у име других богова, такав пророк нека се погуби. **21** Ако у свом срцу кажеш: 'Како ћемо знати које речи Господ није рекао?' **22** онда знај ово: ако пророк каже нешто у Господње име, па се то не догоди и не испуни се, онда то није рекао Господ. Тај пророк је то рекао из дрскости. Не бој га се.

19 Када Господ, твој Бог, истреби народе чију ти земљу даје Господ, твој Бог, и ти их отераш с њиховог поседа и населиш се у њи-

ховим градовима и у њиховим кућама, **2** одвој себи три града усред земље коју ти Господ, твој Бог, даје да је заузмеш. **3** Начини себи пут и на три дела раздели земљу коју ти даје Господ, твој Бог, па нека тамо побегне сваки убица.

4 Ево када убица може да побегне тамо и да остане жив: ако ненамерно убије свог ближњег, а да га није мрзео, **5** или ако са својим ближњим оде у шуму да сече дрва па замахне секиром у својој руци да посече дрво, али гвозђе спадне с дрвене дршке и удари његовог ближњег тако да овај умре, онда нека побегне у један од тих градова да би остао жив. **6** Иначе би крвни осветник који се жестоко разгневио у свом срцу могао прогонити убицу и стићи га, јер је пут дуг, и ударити га тако да овај умре иако не заслужије смртну казну јер није мрзео онога кога је убио. **7** Зато ти овако заповедам: 'Одвој себи три града.

8 Кад Господ, твој Бог, прошири твоје границе, као што се заклео твојим праочевима, и кад ти да сву земљу коју је обећао да ће дати твојим праочевима - **9** зато што се држиш свих ових заповести које ти данас дајем и поступаш по њима, што волиш Господа, свог Бога, и увек ходиш његовим путевима - онда тим градовима додај још три града, **10** да се не би проливала недужна крв у земљи коју ти Господ, твој Бог, даје у наследство и да не будеш крив за крв.

11 Али ако неко мрзи свог ближњег, ако га вреба и нападне га, па га удари тако да овај умре, а онда побегне у један од тих градова, **12** нека старешине из његовог града пошаљу људе да га доведу оданде и нека га предају у руке крвном осветнику да се погуби. **13** Нека га твоје око не жали, него уклони кривицу за недужну крв са Израела, да би ти било добро.

14 Немој помицати међе свог ближњег које ће твоји очеви одредити као границе наследства које ћеш добити у земљи коју ти Господ, твој Бог, даје да је заузмеш.

15 Један сведок нека не устаје против човека ни за какав преступ или грех, какав год грех да је починио. Нека свака ствар буде потврђена на основу изјаве два или три сведока. **16** Ако против некога устане сведок који му смисља зло и жели да га оптужи за неки преступ, **17** онда нека та два човека међу којима је настао спор стану пред Господа, пред свештенике и пред судије који буду служили у то време. **18** Нека судије то темељно истраже, па ако је онај сведок лажан сведок и ако је изнео лажну оптужбу

против свог брата, **19** учините му онако како је он намеравао да учини свом брату. Уклони зло из своје средине. **20** То ће чути остали и уплашиће се, па више никада неће чинити тако зло у твојој средини. **21** Нека твоје око не жали: душа за душу, око за око, зуб за зуб, рука за руку, нога за ногу.

20 Ако пођеш у битку против својих непријатеља па видиш коње и бојна кола и народ који је бројнији од тебе, не бој их се јер је с тобом Господ, твој Бог, који те је извео из египатске земље. **2** Пре битке нека свештеник приступи и обрати се народу. **3** Нека им каже: 'Чуј, Израеле! Ви данас идете у битку против својих непријатеља. Нека се ваше срце не плаши. Не бојте се, немојте у страху бежати и немојте дрхтати пред њима, **4** јер Господ, ваш Бог, иде с вама да се бори за вас против ваших непријатеља и да вас спасе.'

5 Нека се и управитељи обратe народу и кажу: 'Да ли је неко саградио нову кућу, а још није прославио уселење у њу? Нека иде и врати се кући, да не би погинуо у бици, па да неко други прослави уселење у њу. **6** Да ли је неко засадио виноград, а још га није брао? Нека иде и врати се кући, да не би погинуо у бици, па да неко други бере његов виноград. **7** Да ли се неко верио с девојком, а још је није узео за жену? Нека иде и нека се врати кући, да не би погинуо у бици, па да је неко други узме за жену.' **8** Нека управитељи кажу народу још и ово: 'Ко се боји и ко је плашљив? Нека иде и нека се врати кући, да не би својој браћи улио страх у срце и да се не би и они бојали као он.' **9** Када управитељи то кажу народу, нека на чело народа поставе војне заповеднике.

10 Ако дођеш пред неки град да би га напао, најпре му понуди мир. **11** Ако прихвати мир и отвори ти врата, цео народ који се нађе у њему нека обавља ропски посао и нека ти служи. **12** Али ако не склопи мир с тобом него зарати с тобом, ти га опколи, **13** и када ти га Господ, твој Бог, преда у руке, тада побиди оштрицом мача све мушкарце који су у њему. **14** А жене, децу, стоку и све што се нађе у граду, све што из њега заплениш узми за себе. И једи од свега што си запленио од својих непријатеља које ти даје Господ, твој Бог.

15 Тако учини свим градовима који су далеко од тебе и не убрајају се у градове ових народа. **16** Само у градовима ових народа које ти Господ, твој Бог, даје у наследство немој поштедети живот ничему што дише.

17 Уништи ове народе: Хетеје, Амореје, Хананце, Ферезеје, Јевеје и Јевусеје, као што ти је заповедио Господ, твој Бог, **18** да вас не би научили да чините све одвратне ствари које они чине за своје богове и да не бисте згрешили Господу, свом Богу.

19 Ако много дана држиш под опсадом неки град борећи се да га освојиш, немој уништавати секиром дрвеће око њега. С тог дрвећа можеш да једеш и зато га не сеци. Зар је дрво у пољу човек да га опседаш? **20** Можеш да обориш само оно дрво за које знаш да му се плод не једе. Посеци га и од њега начини справе за опсаду града који води рат с тобом, док град не падне.

21 Ако се у земљи коју ти Господ, твој Бог, даје да је заузмеш нађе убијен човек како лежи у пољу, а не зна се ко га је убио, **2** тада нека твоје старешине и твоје судије изађу да измере колико је убијени удаљен од градова који су око њега, **3** да би се утврдило који је град најближи убијеном. Нека старешине тог града узму из стада јуницу с којом се још није радило и која још није била у јарму. **4** Нека затим старешине тог града одведу јуницу у долину у којој тече поток, на место које се не обрађује и на ком се не сеје, и нека тамо у долини јуници сломе врат.

5 Нека приступе свештеници, Левијеви синови, јер је Господ, твој Бог, њих изабрао да му служе. Господ их је изабрао да у његово име изричу благослове и да се по њиховој речи решава сваки спор настао због неког насилног дела. **6** Нека затим све старешине града који је најближи убијеном оперу руке над јуницом, којој је врат сломљен у долини, **7** и нека изјаве: 'Наше руке нису пролиле ову крв, нити су наше очи ишта виделе. **8** Господе, не приписуј то свом народу Израелу, ког си откупио, и не дај да кривица за недужну крв буде на твојем народу Израелу.' Тако им се неће приписати кривица за крв. **9** Тако ћеш са себе скинути кривицу за недужну крв кад учиниш оно што је исправно у Господњим очима.

10 Ако изађеш у битку против својих непријатеља и Господ, твој Бог, преда их теби у руке и ти их заробиш, **11** и међу заробљеницима угледаш лепу жену и она ти се свиди па пожелиш да је узмеш за жену, **12** онда је доведи својој кући. Нека она обрије главу и одсече нокте **13** и нека скине хаљине у којима је била заробљена, па нека живи у твојој кући и оплакује свог оца и своју мајку месец дана. После тога лези с њом и буди јој муж, а она нека ти буде жена. **14** Ако ти она

не буде по вољи, пусти је да иде куда јој душа жели, али не смеш да је продаш за новац. Не смеш бити окрутан према њој јер си је осрамотио.

15 Ако неко има две жене, једну коју воли и другу коју не воли, па му и она коју воли и она коју не воли роде синове, а првенац буде од оне коју не воли, **16** кад дође дан да својим синовима поделиш наследство оно што има, он не сме учинити својим првенцем сина оне коју воли на штету сина оне коју не воли, а који је првенац. **17** Него за првенца мора да призна сина оне коју не воли дајући му двоструки део свега што има, јер је он његов први син. Њему припада право које има као првенац.

18 Ако неко има тврдоглавог и бунтовног сина коју не слуша глас свог оца нити глас своје мајке и кога су они опомињали, али их он није слушао, **19** нека га његов отац и његова мајка узму и изведу пред старешине његовог града, на врата његовог места, **20** па нека кажу старешинама његовог града: 'Овај наш син је тврдоглав и бунтован. Не слуша наш глас, изјелица је и пијаница.' **21** Нека га затим сви људи његовог града заспу камењем да погине. Тако уклоните зло из своје средине. Цео Израел ће то чути и обузеће га страх.

22 Ако неко учини грех због ког је заслужио смртну казну па буде погубљен и обешен на стуб, **23** нека његово тело не остане на стубу преко ноћи, већ га сахрани истог дана, јер је проклет пред Богом онај ко је обешен. Немој скрнавити своју земљу коју ти Господ, твој Бог, даје у наследство.

22 Ако видиш да говече или овца твог брата лутају, немој само проћи поред њих. Одведи их назад свом брату. **2** Ако ти брат није близу или га не познајеш, одведи их својој кући, и нека буду код тебе док их твој брат не потражи. Тада му их врати. **3** Тако учини и с његовим магарцем, с његовим огртачем и са сваком ствари свог брата коју он изгуби, а ти је пронађеш. Не смеш само проћи поред тога.

4 Ако видиш да су магарац или говече твог брата пали на путу, немој само проћи поред њих. Помози му да их подигне.

5 Жена не сме да носи мушку одећу, нити мушкарац сме да носи женску одећу, јер ко год тако нешто чини одвратан је Господу, твојем Богу.

6 Ако на дрвету или на земљи видиш птичје гнездо с птићима или с јајима, а мајка буде лежала на птићима или на јајима, не узми

мај мајку с птићима. **7** Мајку пусти да одлети, а птиће можеш узети, да ти буде добро и да ти се продуже дани.

8 Ако саградиш нову кућу, начини ограду на крову, да не би на своју кућу навукао кривицу за крв ако би неко пао с ње.

9 Не сеј две врсте семена у свом винограду, да ти се сав род од семена које посејеш и род од винограда не одузме и преда светишту.

10 Не ори с биком и магарцем у истом јарму.

11 Не носи одећу ткану од вуне и од лана заједно.

12 Направи себи ресе на четири краја огрточа којим се огрћеш.

13 Ако човек узме жену и легне с њом, али је затим омрзне **14** и отпужи је за срамотна дела па је доведе на лош глас, говорећи: 'Узео сам ову жену, али кад сам легао с њом нисам нашао доказ да је девица', **15** тада нека отац те девојке и њена мајка узму доказ да је она девица и однесу га код врата пред градске старешине. **16** Нека отац те девојке каже старешинама: 'Своју кћер дао сам за жену овом човеку, а он ју је замрзео. **17** И ево, сада је оптужује за срамотна дела, говорећи: 'Нисам нашао доказ да је твоја кћер била девица.' Али ево доказа да је моја кћер била девица.' И нека пред градским старешинама рашире огртач. **18** Старешине тог града нека узму тог човека и казне га. **19** Нека им плати казну од сто сикала сребра, а они нека их дају оцу те девојке, јер је девицу у Израелу довео на лош глас. Нека му она и даље буде жена. Не сме да се разведе од ње док је жив.

20 Али ако се покаже да је оптужба истинита, да се није нашао доказ да је та девојка била девица, **21** нека девојку изведу на врата куће њеног оца, и нека је људи њеног града заспу камењем да погине, јер је починила срамно и безумно дело у Израелу одајући се блуду у кући свог оца. Тако уклони зло из своје средине.

22 Ако се неки човек затекне како лежи са женом која припада другом човеку, нека се обоје погубе, и човек који је легао са женом и та жена. Тако уклони зло из Израела.

23 Ако човек у граду наиђе на девицу која је верена и легне с њом, **24** обоје их изведи на врата тог града и заспите их камењем да погину - девојку зато што није викала у граду, а човека зато што је осрамотио жену свог ближњег. Тако уклони зло из своје средине.

25 Али ако човек у пољу наиђе на девојку која је верена, па је ухвати и легне с њом, тада нека се погуби само човек који је легао с њом, **26** а девојци немој учинити ништа. Она није починила грех због ког заслужује смрт, јер је то као кад неко нападне свог ближњег и убије га. **27** Он је девојку која је верена нашао у пољу и она је викала, али није било никога да је избави.

28 Ако човек наиђе на девојку, на девицу која није верена, ако је ухвати и легне с њом, па буду ухваћени, **29** човек који је легао с њом нека њеном оцу да педесет сикала сребра, а њу нека узме за жену јер ју је осрамотио. Не сме да се разведе од ње док је жив.

30 Нико не сме да узме жену свог оца, да не би открио скут свог оца.

23 Онај ко је осакаћен тако што су му семенници згњечени или му је уд одсечен, не може бити део Господњег збора.

2 Ни незаконити син не може бити део Господњег збора. Ни до десетог колена нико његов не може бити део Господњег збора.

3 Ни Амонац ни Моавац не могу бити део Господњег збора. Ни до десетог колена нико њихов не може бити део Господњег збора до века, **4** зато што вам нису дошли у помоћ с хлебом и водом кад сте били на путу после изласка из Египта, и зато што су против тебе унајмили Валама, Веоровог сина, из Феторе у Арам-Нахараиму, да те прокуне. **5** Али Господ, твој Бог, није хтео да послуша Валама, него ти је Господ, твој Бог, променио проклетство у благослов, јер те Господ, твој Бог, воли. **6** Свих дана свог живота никада немој доприносити њиховом миру ни њиховом благостању.

7 Не гади се на Едомца, јер ти је брат.

Не гади се на Египћанина, јер си био странац у његовој земљи. **8** Синови који им се роде у трећем колону могу бити примљени у Господњег збор.

9 Када пођеш на своје непријатеље и улогориш се, чувај се сваког зла. **10** Ако међу вама неко постане нечист зато што му ноћу истече семе, нека изађе из логора. Не сме да уђе у логор. **11** А када падне вече нека се опере водом, па након заласка сунца може да уђе у логор. **12** Изван логора имаћеш место где ћеш излазити да вршиш нужду. **13** У твојој опреми нека буде и лопатица, па кад идеш напоље да вршиш нужду, лопатицом ископај рупу, па се окрени и затрпај свој измет. **14** Јер Господ, твој Бог, иде усред твог логора да те избавља и да ти преда твоје

непријатеље. Зато нека твој логор буде свет, да код тебе не би видео ништа непристојно и да се не би одвратио од тебе.

15 Роба који од свог господара побегне код тебе немој предати његовом господару.

16 Нека остане код тебе у било ком месту које изабере у једном од твојих градова, где год жели. Немој га мучити.

17 Нека међу Израеловим кћерима не буде храмске блуднице, и међу Израеловим синовима нека не буде храмског блудника. **18** У дом Господа, свог Бога, ни због каквог завета не доноси блудничку плату нити цену за пса, јер је обоје одвратно Господу, твом Богу.

19 Не тражи од свог брата камату: ни камату на новац, ни камату на храну, ни камату на било шта за шта се тражи камата. **20** Од туђинца можеш тражити камату, али од свог брата не тражи камату, да би те Господ, твој Бог, благословио у свему што радиш у земљи у коју идеш да је заузмеш.

21 Ако се заветујеш Господу, свом Богу, не оклевај да испуниш свој завет, јер ће то Господ, твој Бог, тражити од тебе. Ако га не испуниш, то ће ти бити грех. **22** Ако се не заветујеш, неће ти бити грех. **23** Изврши оно што ти пређе преко усана и учини све што си се заветовао Господу, свом Богу, као добровољну жртву коју си изговорио својим устима.

24 Ако уђеш у виноград свог ближњег, једи грожђе док ти се душа не насити, али ништа не стављај у своју посуду.

25 Ако уђеш у непожњевено жито свог ближњег, својом руком можеш кидати зрело класје, али немој српом замахнути по житу свог ближњег.

24 Ако човек узме жену и ожени се њом, па се догоди да му она не буде по вољи јер је на њој нашао нешто недолично, нека јој напише потврду о разводу, преда јој је у руке и отпусти је из своје куће. **2** Она нека изађе из његове куће и нека оде и уда се за другог. **3** Ако и овом другом омрзне и он јој напише потврду о разводу, преда јој је у руке и отпусти је из своје куће, или ако овај други који ју је узео за жену умре, **4** њен први муж који ју је отпустио не може поново да је узме за жену након што је била обешчашћена, јер је то одвратно пред Господом. Не дозволи да се чини грех у земљи коју ти Господ, твој Бог, даје у наследство.

5 Ако се неко скоро оженио, нека не иде у војску и нека му се не намеће ништа друго.

Годину дана нека буде слободан код своје куће и нека се радује са женом коју је узео.

6 Нико да не узима у залог ручни млин или његов горњи жрвањ, јер би тако узео у залог сам живот.

7 Ако се утврди да је неко отео човека између своје браће, Израелових синова, и да је био окрутан према њему и продао га, тај отмицар нека се погуби. Уклони зло из своје средине.

8 Ако се појави губа, гледај да се тачно држиш свега чему ће вас поучити левитски свештеници, и да тако чиниш. Савесно поступај по ономе што сам њима заповедио. **9** Сети се шта је Господ, твој Бог, учинио Марији на путу кад сте изашли из Египта.

10 Ако свом ближњем даш неки зајам, немој улазити у његову кућу да би му узео оно што је дао у залог. **11** Остани напољу, а онај коме си дао зајам нека ти изнесе залог. **12** Ако је тај човек у невољи, немој да одеш на спавање, а да си задржао његов залог. **13** Чим сунце зађе врати му залог, да би он могао да оде на спавање у својој хаљини и да би те благословио. То ће ти се урачунати у праведност пред Господом, твојим Богом.

14 Не закидај плату најамнику који је у невољи и који је сиромаш, било да је он твој брат или странац у неком граду у твојој земљи. **15** Дај му плату истог дана пре него што сунце зађе, јер је он у невољи и душа му жељно ишчекује плату, да не би због тебе завапио Господу, и то би ти био грех.

16 Нека очеви не буду погубљени због деце, и деца нека не буду погубљена због очева. Нека свако буде погубљен због сопственог греха.

17 Не изврћи правду странцу ни сирочету, и од удовице не узимај хаљину у залог. **18** Сећај се да си био роб у Египту и да те је Господ, твој Бог, откупио оданде. Зато ти заповедам да ово чиниш.

19 Када жањеш своју њиву па заборавиш неки сноп на њиви, не враћај се по њега. Нека остане странцу, сирочету и удовици, да би те Господ, твој Бог, благословио у сваком делу твојих руку.

20 Када тресеш своју маслину, не загледај иза себе грану по грану. Нека остане странцу, сирочету и удовици.

21 Када береш грожђе у свом винограду, не скупљај оно што остане иза тебе. Нека остане странцу, сирочету и удовици. **22** Сећај се да си био роб у египатској земљи. Зато ти заповедам да ово чиниш.

25 Ако међу људима настане спор па дођу на суд, нека им се суди. Онај ко је праведан нека буде проглашен праведним, а онај ко је зао нека буде проглашен злим. **2** Ако зли заслужује батине, нека судија нареди да легне и да му се пред њим зада онолико удараца колико је заслужио за злодело које је учинио. **3** Може му се задати четрдесет удараца, али не више од тога, да твој брат не би, ако би му се задало још много удараца, био остраоћен у твојим очима.

4 Не завезуј уста бики који врши жито.

5 Ако браћа живе заједно па један од њих умре, а да није имао сина, нека се жена умрлог не уда за човека изван њихове породице. Нека њен девер оде код ње и узме је за жену и тако с њом склопи деверски брак. **6** Првенац кога му она роди нека наследи име његовог умрлог брата, да се његово име не избрише из Израела.

7 Али ако онај човек не жели да узме удовицу свог брата, нека удовица његовог брата оде на градска врата пред старешине и каже: 'Мој девер неће да сачува име свом брату у Израелу. Не жели са мном да склопи деверски брак.' **8** Нека га старешине његовог града позову и разговарају с њим. Нека он стане пред њих и каже: 'Не желим да је узмем.' **9** Тада нека му удовица његовог брата приступи на очиглед свих старешина, нека му изује обућу с ноге, плуње му у лице и каже: 'Тако нека буде човеку који не жели да подигне дом свом брату.' **10** И нека таквог у Израелу зову именом 'Дом онога коме је изувена обућа'.

11 Ако се двојица потуку, па жена једног приђе да избави свог мужа из руку оног који га бије и при том пружи руку и ухвати оног другог за полне органе, **12** одсеци јој руку. Нека око твоје не жали.

13 Немој имати у својој кеси двојаке тегове, велике и мале. **14** Немој имати у својој кући двојаку ефу, велику и малу. **15** Нека ти је тег тачан и исправан. Нека ти је ефа тачна и исправна, да би ти се продужили дани на земљи коју ти даје Господ, твој Бог. **16** Јер је Господу, твом Богу, одвратан свако ко чини тако, свако ко чини неправду.

17 Сети се шта ти је учинио Амалик на путу кад сте изашли из Египта, **18** како те је дочекао на путу, напао те с леђа и побио све оне који су заостајали, кад си био исцрпљен и уморан. Он се није бојао Бога. **19** Када ти Господ, твој Бог, буде дао да починеш од свих непријатеља својих унаоколо у земљи коју ти Господ, твој Бог, даје да је заузмеш

као наследство, тада избриши спомен на Амалика под небесима. Немој то да заборавиш.

26 Кад на крају уђеш у земљу коју ти Господ, твој Бог, даје у наследство, кад је заузмеш и у њој се населиш, **2** узми део првина од свих плодова те земље, плодове које ћеш убрати са земље коју ти даје Господ, твој Бог, стави их у корпу и иди на место које Господ, твој Бог, изабере да тамо пребива његово име. **3** Кад дођеш код свештеника који у то време буде вршио службу, реци му: 'Данас пред Господом, твојим Богом, изваљујем да сам дошао у земљу за коју се Господ заклео нашим праочевима да ће нам је дати.'

4 Нека свештеник узме корпу из твоје руке и стави је пред олтар Господа, твог Бога. **5** Ти затим реци пред Господом, својим Богом: 'Мој отац је био Сиријац коме је живот био у опасности. С мало људи отишао је у Египат и тамо се привремено настанио. Али тамо је од њега постао велик, моћан и многобројан народ. **6** Египћани су лоше поступали с нама, мучили су нас и наметнули нам тешко ропство. **7** Ми смо завапили Господу, Богу наших праочева, и Господ је чуо наш глас и видео нашу невољу, нашу муку и нашу патњу. **8** На крају нас је Господ извео из Египта снажном руком и подигнутом мишицом, великим страхотама, знаковима и чудима. **9** Затим нас је довео на ово место и дао нам ову земљу, земљу у којој тече мед и млеко. **10** И сада, ево, донео сам првине плодова са земље коју ми је дао Господ.'

Тада их стави пред Господа, свог Бога, и поклони се пред Господом, својим Богом. **11** И радуј се сваком добру које је Господ, твој Бог, дао теби и твом дому. Радуј се заједно с Левијевим синовима и странцем који су у твојој средини.

12 Када треће године, која је година десетка, одвојиш све десетке својих плодова, дај десетак Левијевим синовима, странцу, сирочету и удовици да једу у твом граду и да се насите. **13** И реци пред Господом, својим Богом: 'Из куће сам изнео оно што је свето и то сам дао Левијевом сину, странцу, сирочету и удовици, према свим заповестима које си ми дао. Нисам преступио твоје заповести, нити сам их заборавио. **14** Нисам јео од тога док сам путовао, нити сам нешто од тога изнео док сам био нечист, нити сам нешто од тога дао за мртваца. Слушао сам глас Господа, свог Бога, и учинио сам све како си ми заповедио. **15** Ти погледај из сваког светог

пробивалишта, с небеса, и благослови свој народ Израел и земљу коју си нам дао, као што си се заклео нашим праочевима, земљу у којој тече мед и млеко.'

16 Данас ти Господ, твој Бог, заповеда да поступаш по свим овим прописима и законима. Држи их се и поступај по њима свим својим срцем и свом својом душом. **17** Данас си учинио да Господ обећа да ће бити твој Бог док будеш ходио његовим путевима, док се будеш држао његових прописа, његових заповести и закона и док будеш слушао његов глас. **18** Господ је данас учинио да обећаш да ћеш бити његов народ, његово драгоцено власништво, као што ти је и обећао, и да ћеш се држати свих његових заповести. **19** Он ће те узвисити изнад свих других народа које је створио, и доносићеш му хвалу, славу и част, и ти ћеш бити народ свет Господу, свом Богу, као што је обећао."

27 Затим је Мојсије заједно са старешинама Израела заповедио народу: „Држите се свих заповести које вам данас дајем. **2** Кад пређеш Јордан и уђеш у земљу коју ти даје Господ, твој Бог, постави себи велико камење и окречи га. **3** На њему напиши све речи овог закона кад пређеш Јордан и уђеш у земљу коју ти даје Господ, твој Бог, у земљу у којој тече мед и млеко, као што ти је рекао Господ, твој Бог твојих праочева. **4** Кад пређеш Јордан, то камење постави на гори Евал, као што ти данас заповедам, и окречи га. **5** Подигни тамо и камени олтар Господу, свом Богу, олтар од камена који ниси обрађивао гвозденим алатом. **6** Од камења које није клесано подигни олтар Господу, свом Богу, и на њему приноси жртве паљенице Господу, свом Богу. **7** Приноси и жртве заједништва и једи их тамо, и радуј се пред Господом, својим Богом. **8** А на камењу напиши све речи овог закона тако да буду сасвим јасне."

9 Затим је Мојсије заједно с левитским свештеницима рекао целом Израелу: „Пази и слушај, Израеле. Данас си постао народ Господа, свог Бога. **10** Слушај глас Господа, свог Бога, и поступај по његовим заповестима и његовим прописима које ти данас дајем."

11 Мојсије је тог дана заповедио народу: **12** „Када пређете Јордан, ова племена нека стану на гору Гаризим да благосиљају народ: Симеон, Левије, Јуда, Исахар, Јосиф и Венијамин. **13** А ова племена нека стану на гору Евал да изговарају проклетства: Рувим, Гад, Асир, Завулон, Дан и Нефталим. **14** Ле-

вити нека проговоре и нека јаким гласом кажу свим Израелцима:

15 'Нека је проклет човек који начини резан лик или ливен кип, нешто што је Господу одвратно, дело руку човека који обрађује дрво и метал, и постави га на скривено место.' А цео народ нека одговори и каже: 'Амин!'

16 'Нека је проклет онај ко презире свог оца или своју мајку.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

17 'Нека је проклет онај ко помакне међу свог ближњег.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

18 'Нека је проклет онај ко слепца одведе на погрешан пут.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

19 'Нека је проклет онај ко изврће правду странцу, сирочету и удовици.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

20 'Нека је проклет онај ко легне са женом свог оца, јер је открио скут свог оца.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

21 'Нека је проклет онај ко легне с било каквом животињом.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

22 'Нека је проклет онај ко легне са својом сестром, са кћери свог оца или кћери своје мајке.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

23 'Нека је проклет онај ко легне са својом таштом.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

24 'Нека је проклет онај ко из потаје убије свог ближњег.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

25 'Нека је проклет онај ко прими мито да убије душу и тако пролије недужну крв.' А цео народ нека каже: 'Амин!'

26 'Нека је проклет онај ко не извршава речи овог закона и не поступа по њима.' А цео народ нека каже: 'Амин!'"

28 „Ако будеш слушао глас Господа, свог Бога, и савесно поступао по свим његовим заповестима које ти данас дајем, Господ, твој Бог, узвисиће те изнад свих других народа на земљи. **2** Сви ови благослови доћи ће на тебе и стићи ће те само ако будеш слушао глас Господа, свог Бога:

3 Бићеш благословљен у граду и бићеш благословљен у пољу.

4 Биће благословљен плод твоје утробе, плод твоје земље и плод твоје стоке, плод твоје крупне и ситне стоке.

5 Биће благословљена твоја корпа и твоје наћве.*

***28,5** Или: „корито за прављење хлеба“.

6 Бићеш благословљен у свему што будеш чинио.

7 Господ ће учинити да пред тобом буду поражени непријатељи који се подигну на тебе. Једним ће путем доћи на тебе, а на седам путева бежаће пред тобом. **8** Господ ће послати благослов на твоје житнице и на све што радиш. Господ, твој Бог, благословиће те у земљи коју ти даје. **9** Господ ће учинити да будеш његов свет народ, као што ти се заклео. Господ, твој Бог, учиниће то ако будеш извршавао његове заповести и ако будеш ишао његовим путевима. **10** Сви народи на земљи видеће да носиш Господње име, и бојаће те се.

11 Господ ће учинити да обилујеш сваким добром. Обиловаћеш плодом своје утробе, плодом своје стоке и плодом своје земље, у земљи за коју се Господ заклео твојим праочевима да ће ти је дати. **12** Господ ће ти отворити своју добру ризницу, небеса, да на време дају кишу твојој земљи и да благослови свако дело твојих руку. Многим народима даваћеш у зајам, а сам нећеш узимати у зајам. **13** Господ ће те поставити да будеш глава, а не реп. Бићеш увек на врху, а не на дну, ако будеш слушао заповести Господа, свог Бога, које ти данас дајем да их се држиш и да по њима поступаш. **14** Не одступај ни од једне речи коју ти данас заповедам, ни десно ни лево, тако што би ишао за другим боговима и служио им.

15 Ако не будеш слушао глас Господа, свог Бога, и не будеш савесно поступао по свим његовим заповестима и његовим одредбама које ти данас дајем, сва ова проклетства доћи ће на тебе и стићи ће те:

16 Бићеш проклет у граду и бићеш проклет у пољу.

17 Биће проклета твоја корпа и твоје наћве.

18 Биће проклет плод твоје утробе и плод твоје земље, плод твоје крупне и ситне стоке.

19 Бићеш проклет у свему што будеш чинио.

20 Господ ће пустити на тебе проклетство и пометњу, и кажњаваће те у свему што радиш, док не будеш уништен и док брзо не пропаднеш због својих злих дела којима си ме напустио. **21** Господ ће учинити да за тебе прионе пошаст док те не истреби са земље у коју идеш да је заузмеш. **22** Господ ће те ударити туберкулозом, јаком грозницом, упалама, великом жегом, мачем и пустиће те на тебе сушу и бућ, и све то прогониће те док не пропаднеш. **23** Небо над твојом гла-

вом постаће бакар, а земља под тобом гвожђе. **24** Господ ће учинити да песак и прашина падају као киша на твоју земљу, да падају с небеса на тебе док не будеш уништен. **25** Господ ће учинити да те поразе твоји непријатељи. Једним ћеш путем изаћи на њих, а на седам путева бежаћеш пред њима. И постаћеш застрашујућ призор свим земаљским царствима. **26** Твоје мртво тело биће храна свим створењима која лете по небесима и пољским зверима, и нико их неће плашити.

27 Господ ће те ударити египатским чиревима, шуљевима, крастама и осипом, од чега нећеш моћи да се излечиш. **28** Господ ће те ударити лудилом, слепилом и сметеношћу. **29** Усред дана пипаћеш око себе као што слеп човек пипа у мраку, и нећеш бити успешан на својим путевима. Увек ће те само варати и пљачкати, а неће бити никога да те избави. **30** Верићеш се са женом, али ће је други узети и лећи ће са њом. Саградићеш кућу, али нећеш живети у њој. Засадићеш виноград, али га нећеш брати. **31** Твој бик биће заклан пред твојим очима, али ти га нећеш јести. Твој магарац биће отет пред тобом и неће ти бити враћен. Твоје овце биће предане твојим непријатељима и неће бити никога да ти помогне. **32** Твоји синови и твоје кћери биће предани другом народу и ти ћеш то својим очима гледати и заувек ћеш чезнути за њима, али ће ти руке бити немоћне. **33** Народ који не познајеш јешће плод твоје земље и свег твог труда. Увек ћеш бити варан и гажен. **34** Полудећеш од онога што својим очима будеш гледао.

35 Господ ће те ударити великим чиревима по коленима и по бедрима, удариће те од главе до пете, тако да нећеш моћи да се излечиш. **36** Господ ће тебе и твог цара кога ћеш поставити над собом одвести у народ непознат и теби и твојим праочевима, и тамо ћеш служити другим боговима, дрвеним и каменим. **37** Бићеш страхан призор и подругливо ће се причати о теби, и бићеш ругло свим народима међу које ће те Господ одвести.

38 Много семена изнећеш у поље, али ћеш мало жита пожњети, јер ће све појести скакавци. **39** Садићеш и обрађиваћеш винограде, али нећеш пити сок од грозђа нити ћеш ишта брати, јер ће све појести црви. **40** Имаћеш маслина у целој својој земљи, али се нећеш мазати уљем, јер ће ти маслине опадати. **41** Рађаћеш синове и кћери, али они неће бити твоји, јер ће бити одведени у заробљеништво. **42** Инсекти који зује уништиће све твоје дрвеће и плодове твоје земље.

43 Странац који је код тебе све више ће се уздизати над тобом, а ти ћеш све ниже пада-ти. **44** Он ће теби давати у зајам, а ти њему нећеш давати у зајам. Он ће постати глава, а ти ћеш постати реп. **45** Сва та проклетства добиће на тебе, прогониће те и стицаће те све док не будеш уништен, јер ниси слушао глас Господа, свог Бога, и ниси се држао његових заповести и његових одредаба које ти је дао. **46** Она ће бити као знак и као чудо теби и твом потомству до века, **47** јер Господу, свом Богу, ниси служио веселог и радосног срца у изобиљу свега. **48** Служићеш својим непријатељима које ће Господ послати на тебе, у глади, у жеђи, у голоотињи и у свакој оскудици. На врату ћеш носити њихов гвоздени јарам док не будеш уништен.

49 Господ ће подићи на тебе народ који ће доћи издалека, с краја земље, народ који ће се обрушити на тебе као орао и чији језик нећеш разумети, **50** народ округлог лица који неће имати обзира према старима нити ће имати милости према младима. **51** Они ће јести плод твоје стоке и плод твоје земље, док не будеш уништен. Неће ти остављати ни жита ни шире ни уља ни плод крупне ни ситне стоке, док те не униште. **52** Опколиће те у свим твојим градовима док по свој твојој земљи не падну високе и утврђене зидине у које се уздаш. Опколиће те у свим твојим градовима у свој земљи коју ти даје Господ, твој Бог. **53** Тада ћеш јести плод своје утробе, месо својих синова и својих кћери, које ти је дао Господ, твој Бог, због тескобе и невоље којима ће те твој непријатељ притиснути.

54 Човек који је међу вама био врло нежан и осетљив, злобним оком гледаће свог брата, своју вољену жену и своје синове који му остану, **55** и никоме од њих неће дати од меса својих синова које ће јести, јер ништа друго неће имати због тескобе и невоље којима ће те твој непријатељ притиснути у свим твојим градовима. **56** Жена која је међу вама била врло нежна и осетљива и која се због своје осетљивости и нежности није усудила да ногом стане на земљу, злобним оком гледаће свог вољеног мужа, свог сина и своју кћер, **57** своју постељицу која јој изађе између ногу и своје синове које је родила, јер ће их потајно јести зато што ће у свему владати оскудица због тескобе и невоље којима ће те непријатељ твој притиснути у твојим градовима.

58 Ако не будеш савесно поступао по свим речима овог закона које су записане у овој књизи и ако се не будеш бојао овог великог

имена које улива страх, имена Господа, свог Бога, **59** Господ ће учинити да твоје невоље и невоље твојих потомака буду посебно тешке. То ће бити велике и дуготрајне невоље и опаке и дуготрајне болести. **60** И пустиће на тебе све египатске болести којих си се бојао, и оне ће прионути за тебе. **61** Господ ће пуштати на тебе и све друге болести и све невоље које нису записане у књизи овог закона, док не будеш уништен. **62** И ако вас је било много као звезда на небесима, остаће вас веома мало јер нисте слушали глас Господа, свог Бога. **63** Као што се Господ радовао док вам је чинио добро и умножавао вас, тако ће се Господ радовати кад вас буде уништавао и истребљивао. Бићете ишчупани из земље у коју идете да је заузмете.

64 Господ ће те расејати међу све народе од једног краја земље до другог, и тамо ћеш служити другим боговима, дрвеним и каменим, који су непознати и теби и твојим праоцима. **65** У тим народима нећеш имати мира и нећеш наћи место где би твоја нога починула. Господ ће учинити да ти тамо срце дрхти, да ти очи угасну и да ти душа очајава. **66** Живот ће ти бити у великој опасности, бићеш у страху ноћ и дан и нећеш бити сигуран ни за свој живот. **67** Ујутру ћеш говорити: 'Да је барем вече!', а увече ћеш говорити: 'Да је барем јутро!', због страха који ће испунити твоје срце и због онога што ћеш својим очима гледати. **68** Господ ће те на бродовима одвести назад у Египат, путем за који сам ти рекао: 'Никада га више нећеш видети.' Тамо ћете се ви сами нудити на продају својим непријатељима као робови и као робиње, али нико неће штети да вас купи.'

29 Ово су речи савеза који је Мојсије по Господњој заповести склопио са Израеловим синовима у моавској земљи, поред савеза који је склопио с њима на Хориву.

2 Мојсије је сазвао све Израелце и рекао им: „Видели сте све што је у египатској земљи Господ пред вашим очима учинио фараону, свим његовим слугама и свој његовој земљи, **3** велике кушње које си гледао својим очима, оне велике знакове и чуда. **4** Али вам Господ све до данашњег дана није дао разборито срце да схватите, очи да видите и уши да чујете. **5** Док сам вас четрдесет година водио кроз пустињу, одећа на вама није се похабала нити су се подерале сандале на вашим ногама. **6** Нисте јели хлеб и нисте пили сок од грозђа ни слатко пиће, да бисте знали да сам ја Господ, ваш Бог. **7** И кад сте дошли на ово место, Сион, есевонски цар, и

Ог, васански цар, изашли су пред нас да започну битку, али ми смо их поразили. **8** Затим смо узели њихову земљу и дали је у наследство Рувимовом племену и Гадовом племену и половини Манасијиног племена. **9** Зато држите речи овог савеза и поступајте по њима, да бисте били успешни у свему што чините.

10 Данас стојите пред Господом, својим Богом, сви ви, поглавари ваших племена, ваше старешине и ваши управитељи, сви Израелци, **11** ваша деца, ваше жене и странци који су усред твог логора, они који ти секу дрва и они који ти носе воду, **12** да бисте с Господом, својим Богом, ступили у савез који је потврђен заклетвом и који Господ, твој Бог, данас склапа с тобом, **13** да би те данас прогласио својим народом и да би постао твој Бог, као што ти је и обећао и као што се заклео твојим праочевима Авраму, Исаку и Јакову.

14 Овај савез који је потврђен заклетвом не склапам само с вама **15** него и са свима који овде с нама данас стоје пред Господом, нашим Богом, и с онима који данас нису овде с нама. **16** Јер добро знате како смо живели у египатској земљи и како смо прошли кроз народе кроз које сте и ви прошли. **17** Видели сте њихове гадости и њихове одвратне идоле које су имали, идоле од дрвета и камена, сребра и злата. **18** Нека међу вама не буде ни мушкарца ни жене ни породице ни племена чије би се срце данас одвратило од Господа, нашег Бога, па да иде да служи боговима других народа. Нека међу вама не буде корена из ког би никла отровна биљка и пелен.

19 Ако неко чује речи ове заклетве и самоуверено у свом срцу каже: 'Имаћу мир и ако ћу ићи за жељама свог тврдокорног срца', и то с намером да уништи све, и натопљену и суву земљу, **20** Господ му то неће опростити, него ће тада Господњи гнев и његова јарост планути на тог човека, и сва проклетства записана у овој књизи доћи ће на њега, и Господ ће избрисати његово име под небесима. **21** И Господ ће га, на његову пропаст, одвојити од свих Израелових племена, према свим проклетствима савеза која су записана у овој књизи закона.

22 Будући нараштај, ваши синови који ће се родити после вас и туђинац који ће доћи из далеке земље, кад виде невоље и болести које Господ буде пустио на ову земљу, **23** и кад виде сумпор, со и паљевину, тако да се у свој земљи ништа не сеје и да на њој ништа не ниче нити расту какве биљке, као кад

су били уништени Содом и Гомор, Ада и Севојим, које је Господ уништио у свом гневу и у својој јарости, **24** тада ће они и сви народи питати: 'Зашто је Господ то учинио од ове земље? Зашто се тако жестоко разгневио?' **25** Одговор ће бити: 'Зато што су оставили савез који је Господ, Бог њихових праочева, склопио с њима кад их је извео из египатске земље. **26** И отишли су да служе другим боговима и да им се клањају, боговима које ни су познавали и које им он није одредио. **27** Тада се Господ жестоко разгневио на ову земљу и пустио је на њу сва проклетства записана у овој књизи. **28** Зато их је Господ ишчупао из њихове земље у гневу, јарости и великој љутњи, и бацио их је у другу земљу, где су и данас.'

29 Оно што је сакривено припада Господу, нашем Богу, а оно што је откривено припада нама и нашим синовима довека да бисмо извршавали све речи овог закона.

30 Кад на тебе дођу све ове речи, благослов и проклетство које стављам пред тебе, и те речи опет узмеш к срцу међу свим народима у које те расеје Господ, твој Бог, **2** и кад се ти и твоји синови свим својим срцем и свом својом душом вратите Господу, свом Богу, и послушате његов глас у свему што ти данас заповедам, **3** тада ће Господ, твој Бог, вратити твој заробљени народ и смиловаће ти се, и опет ће те скупити из свих народа у које те Господ, твој Бог, буде расејао. **4** Ако твој расејани народ буде и крај небеса, и оданде ће те скупити Господ, твој Бог, оданде ће те узети. **5** Господ, твој Бог, опет ће те одвести у земљу коју су заузели твоји очеви и ти ћеш је заузети. Он ће ти чинити добро и умножиће те више него твоје очеве. **6** Господ, твој Бог, обрезаће твоје срце и срце твојих потомака, да би волео Господа, свог Бога, свим својим срцем и свом својом душом, и да би живео. **7** Господ, твој Бог, послаће сва ова проклетства на твоје непријатеље, на оне који те мрзе и прогоне.

8 А ти ћеш се вратити Господу, слушаћеш његов глас и вршићеш све његове заповести које ти данас дајем. **9** Господ, твој Бог, обилно ће благословити свако дело твојих руку и обилно ће умножити плод утробе твоје, плод стоке твоје и плод земље твоје, тако да ћеш уживати у благостању. Господ ће ти се опет радовати док ти буде чинио добро, као што се радовао твојим праочевима. **10** Тако ће ти бити кад будеш слушао глас Господа, свог Бога, држећи се његових заповести и његових одредаба записаних у овој књизи зако-

на, и кад се вратиш Господу, свом Богу, свим својим срцем и свом својом душом.

11 Ова заповест коју ти данас дајем није претешка за тебе нити је предалеко од тебе.

12 Није на небесима да би рекао: 'Ко ће се за нас попети на небеса да нам је скине и објави је па да по њој поступамо?' **13** Није ни преко мора да би рекао: 'Ко ће за нас прећи море да нам је донесе и објави је па да по њој поступамо?' **14** Јер је та реч сасвим близу тебе, у твојим устима и у твојем срцу, да би по њој поступао.

15 Ево, данас пред тебе стављам живот и добро, смрт и зло. **16** Ако будеш слушао заповести Господа, свог Бога, које ти данас дајем, да волиш Господа, свог Бога, да ходиш његовим путевима, извршаваш његове заповести и држиш се његових одредаба и његових закона, тада ћеш живети и умножићеш се, и Господ, твој Бог, благословиће те у земљи у коју идеш да је заузмеш.

17 Али ако ти срце застрани и не послушаш, него будеш заведен и почнеш да се клањаш другим боговима и да им служиш,

18 данас вам кажем да ћете заиста пропасти. Нећете продужити своје дане у земљи у коју идете преко Јордана да је заузмете. **19** Данас за сведоке против вас узимам небеса и земљу: ставио сам пред тебе живот и смрт, благослов и проклетство. Зато изабери живот да будеш жив и ти и твоје потомство, **20** тако што ћеш вољети Господа, свог Бога, слушати његов глас и држати се њега, јер од њега зависи твој живот и дужина твојих дана, да би остао да живиш у земљи за коју се Господ заклео твојим праочевима Авраму, Исаку и Јакову да ће им је дати."

31 Тада је Мојсије дошао и казао ове речи целом Израелу: **2** „Мени је данас сто двадесет година. Више нећу моћи да идем пред вас кад одлазите и кад долазите, јер ми је Господ рекао: 'Нећеш прећи овај Јордан.' **3** Господ, твој Бог, иде пред тобом. Он ће истребити оне народе пред тобом, а ти ћеш их отерати. Исус ће ићи пред тобом, као што је рекао Господ. **4** Господ ће им учинити исто што је учинио Сиону и Огу, аморејским царевима, и њиховој земљи, кад их је уништио. **5** Господ ће вам их предати, а ви с њима поступите према свим заповестима које сам вам дао. **6** Будите храбри и јаки. Не бој се и не плаши их се, јер Господ, твој Бог, иде с тобом. Он те неће напустити и нипошто те неће оставити."

7 Мојсије је позвао Исуса и рекао му пред очима целог Израела: „Буди храбар и јак, јер

ћеш ти овај народ довести у земљу за коју се Господ заклео њиховим праочевима да ће им је дати, и ти ћеш им је дати у наследство. **8** Господ иде пред тобом. Он ће бити с тобом. Неће те напустити и нипошто те неће оставити. Не бој се и не плаши се."

9 Затим је Мојсије написао овај закон и предао га свештеницима, Левијевим синовима, који су носили ковчег Господњег савеза, и свим Израеловим старешинама. **10** Мојсије им је заповедио: „Сваке седме године, у прописано време у години када се опраштају дугови, на Празник сеница, **11** када сви Израелци дођу да виде лице Господа, твог Бога, на место које он изабере, читај овај закон пред свим Израелцима да га могу чути. **12** Скупи народ - мушкарце, жене, децу и странце који живе у твојем граду - да чују и да науче да се боје Господа, вашег Бога, и да савесно поступају по свим речима овог закона. **13** И њихови синови који још не познају тај закон нека слушају и нека уче да се боје Господа, вашег Бога, све дане док живите у земљи у коју идете преко Јордана да је заузмете."

14 После тога, Господ је рекао Мојсију: „Ево, ближи се време да умреш. Позови Исуса и обојица станите у шатор од састанка па да га поставим за вођу." Тако су Мојсије и Исус дошли и стали у шатор од састанка. **15** Тада се Господ јавио у шатору у стубу од облака. Стуб од облака стајао је на улазу у шатор.

16 Господ је рекао Мојсију: „Ево, починућеш код својих праочева. Овај народ ће се подићи и у својој ће средини обожавати туђе богове, богове земље у коју иде. Оставиће ме и прекршиће мој савез који сам склопио с њима. **17** Тада ћу се жестоко разгневити на њих, оставићу их и окренућу лице своје од њих тако да ће бити прогутани. Снаћи ће их многа зла и невоље и они ће тада рећи: 'Зар нас ове невоље нису снашле зато што наш Бог није међу нама?' **18** А ја ћу тада окренути лице своје због свег зла које чине, јер су се окренули другим боговима.

19 Зато сада напишите ову песму и нека је Израелови синови науче. Стави је у њихова уста да би била сведок против Израелових синова. **20** Јер ћу их довести у земљу коју сам под заклетвом обећао њиховим праочевима, у земљу у којој тече мед и млеко. Они ће тамо јести, наситиће се и угојиће се, па ће се окренути другим боговима и њима ће служити, а мене ће презрети и прекршиће мој савез. **21** Када их снађу многа зла и невоље, ова песма сведочиће против њих јер

је њихови потомци неће заборавити. Јер ја добро знам чему су већ данас склони, док их још нисам довео у земљу коју сам им под заклетвом обећао.”

22 Тако је Мојсије тог дана написао ову песму како би је Израелови синови научили.

23 Бог је за вођу поставио Исуса, Навиновог сина, и рекао му: „Буди храбар и јак, јер ћеш ти довести Израелове синове у земљу коју сам им под заклетвом обећао, и ја ћу бити с тобом.”

24 Када је Мојсије до краја записао речи овог закона у књигу, **25** заповедио је Левијевим синовима који су носили ковчег Господњег савеза: **26** „Узмите ову књигу закона и ставите је поред ковчега савеза Господа, свог Бога, да тамо буде сведок против тебе.

27 Јер ја добро знам колико си бунтован и непокоран. Ако се већ данас, док сам ја још жив међу вама, буните против Господа, колико ћете се тек бунити кад ја умрем! **28** Скупите к мени све старешине ваших племена и ваше управитеље да пред њима кажем ове речи и да за сведоке против њих узем небеса и земљу. **29** Јер знам да ћете се после моје смрти искварити и да ћете скренути с пута који сам вам одредио. А на крају ће вас снаћи невоља, јер ћете чинити оно што је зло у Господњим очима и вређаћете га делима својих руку.”

30 Мојсије је изговорио све речи ове песме док га је цео израелски збор слушао:

32 „Слушајте, небеса, шта ћу говорити, нека земља чује речи уста мојих. **2** Поука ће се моја као киша спустити, речи ће моје као роса падати, као ситна киша по трави, као велики плусак по растињу, **3** јер ћу објавити име Господње. Величајте Бога нашег! **4** Он је Стена, дело је његово савршено, јер су сви путеви његови правда. Он је веран Бог, нема у њему неправде, Праведан је и истинит. **5** Они су се искварили, нису његова деца, они су криви. То је нараштај покварен и изопачен! **6** Зар Господу тако враћаш, народе безумни што мудрости немаш? Зар он није Отац твој који те је створио, који те је начинио и утврдио? **7** Сети се давних дана, размишљај о годинама прошлих нараштаја. Упитај оца свога и рећи ће ти, старце своје и казаће ти. **8** Кад је Свевишњи дао наследство народима, кад је расејао синове Адамове, одредио је границе народима према броју синова Израелових. **9** Јер је наследство Господње народ његов. Јаков је део који је он наследио. **10** Нашао га је у пустој земљи, у пустињи где ничега нема и где се завијање

чује. Штитио га је и бринуо се за њега, чувао га је као зеницу ока свога. **11** Као што орао подиже орлиће из гнезда, па лебди над птићима својим, шири крила своја, узима их и на крилима их својим носи, **12** тако је и Господ водио Јакова, и с њим није било ниједног туђег бога. **13** Извео га је на узвишице земаљске, да једе плодове пољске. Давао му је мед из стене да га сише, и уље из стене тврде као кремен, **14** маслац од крављег млека и овчије млеко уз овнујско сало, најбоље овнове и јарце са Васана. Заједно с најбољом пшеницом. И пио је вино, сок од грожђа. **15** Кад се Јешурун* угојио, почео је да се рита. Угојио се, удебљао, претворио се у сало. Напустио је Бога који га је начинио, презрео је Стену спасења свога. **16** Туђим боговима изазивали су љубомору његову, вређали су га гадостима. **17** Жртве су приносили демонима, а не Богу, боговима које нису познавали, новим боговима који су се недавно појавили, за које праочеве ваши нису знали. **18** Заборавио си Стену која те је родила, бацио си у заборав Бога, онога ко те је родио у порођајним боловима. **19** Кад је Господ то видео, презрео их је, јер су га наљутили синови његови и кћери његове. **20** Зато је рекао: 'Окренућу лице своје од њих, видећу какав ће им бити крај. Јер су нараштај изопачен, синови у којима нема верности. **21** Изазивали су моју љубомору оним што није бог, наљутили су ме ништавним идолима. И ја ћу њихову љубомору изазивати оним што није народ, вређаћу их безумним народом. **22** Јер се гнев мој као ватра распламсао, И гореће до гроба, до најдубљег места, прождреће земљу и род њен, запалиће темеље гора. **23** Умножићу невоље њихове, на њих ћу потрошити стреле своје. **24** Биће исцрпљени од глади, прождираће их јака грозница и страшна пошаст. На њих ћу послати крволочне звери, с отровом гмизаваца који по праху гмижу. **25** Напољу ће им мач убијати децу, а по кулама умираће од страха, младић и девојка, одојче и старац седе косе. **26** Требало је да кажем: 'Расејаћу их, избрсаћу спомен на њих међу смртним људима', **27** али бојао сам се да ће се непријатељи ругати, да ће њихови противници то погрешно протумачити и да ће рећи: 'Наша је рука надмоћнија, није Господ учинио све ово.' **28** Јер Израел је народ без разума, међу њима нема разборитости. **29** Да су баре мудри! Тада би добро размислили о ово-

***32,15** „Јешурун“, што значи „уздигнути, честити“, почасни је назив за Израел.

ме. Схватили би шта их чека. **30** Како би један могао да гони хиљаду, и двојица да натерају у бег десет хиљада, да их Стена њихова није продала, да их Господ није предао? **31** Јер њихова стена није као наша Стена. Чак и наши непријатељи то признају. **32** Јер лоза је њихова од содомске лозе и с гоморских поља. Грожђе је њихово отровно грожђе, гроздови су њихови горки, **33** Вино је њихово отров великих змија, страشان кобрин отров. **34** Није ли све то сачувано код мене, запечаћено у ризицима мојим? **35** Моја је освета, и моја је одмазда. Доћи ће време да им нога посрне, јер је близу дан пропасти њихове, и брзо долази оно што ће их задесити. **36** Јер ће Господ судити свом народу и сажалиће се на слуге своје, кад види да је снага њихова нестала, и да је остао само човек беспомоћан и безвредан. **37** И рећи ће: Где су богови њихови, где је стена у којој су тражили заклон, **38** богови који су јели сало жртава њихових и пили вино леваница њихових? Нека устану и нека вам помогну. Нека вам буду заклон. **39** Видите сада да сам ја Бог и да нема других богова осим мене. Ја и смрт и живот дајем, тешку рану задајем, али ћу је и излечити, и нико се из моје руке не може истргнути. **40** Јер заклињући се подижем руку своју према небесима и кажем: 'Тако ја био жив довека, **41** кад наоштрим свој блистави мач, и узем суд у руку своју, осветићу се противницима својим и казнићу оне који ме силно мрзе. **42** Стреле ћу своје крвљу опити, крвљу побијених и заробљених. Мач ће мој месо јести, главе вођа непријатељских. **43** Веселите се, народи, с народом његовим, јер ће он осветити крв слугу својих, осветиће се противницима својим и извршиће очишћење за земљу народа свог."

44 Тако је Мојсије дошао и изрекао све речи ове песме да га народ чује. С њим је био и Осиија,* Навинов син. **45** Кад је Мојсије изговорио све ове речи пред целим Израелом, **46** рекао им је: „Усадите у своје срце све речи којима вас данас опомињем, да бисте својим синовима могли да заповедите да савесно поступају по свим речима овог закона. **47** Јер за вас то нису празне речи, него вам оне значе живот, и поступајући по тим

речима продужићете своје дане у земљи у коју идете преко Јордана да је заузмете."

48 Тог истог дана Господ је рекао Мојсију: **49** „Попни се на ову аваримску гору, на гору Навав, која је у моавској земљи и с које се види Јерихон, и погледај хананску земљу, коју дајем Израеловим синовима. **50** Ти ћеш умрети на гори на коју се попнеш и бићеш прибран свом народу, као што је твој брат Арон умро на гори Ор и био прибран свом народу, **51** јер ме нисте послушали пред Израеловим синовима код воде Мериве у Кадису, у пустињи Зин, и нисте признали моју светост међу Израеловим синовима. **52** Зато ћеш издалека видети ту земљу, али нећеш ући у земљу коју дајем Израеловим синовима."

33 Ово је благослов којим је Мојсије, Божији човек, благословио Израелове синове пре своје смрти. **2** Он је рекао:

„Господ је дошао са Синаја, обасјао их је са Сира, засјао је с фаранских брда. С њим су биле небројене хиљаде светих анђела, а здесна су му били ратници њихови. **3** Он заиста воли народ свој. Сви свети њихови у руди су твојој, Боже. Окупили су се код ногу твојих да би примили речи твоје. **4** (Мојсије нам је дао закон, који је припао Јаковљевом збору.) **5** Бог је постао цар у Јешуруну,* кад су се скупили поглавари народа, сва Израелова племена на број. **6** Нека живи Рувим и нека не изумре никада, нека не буде мало људи његових." **7** А ово је благослов који је изрекао за Јуду: „Услиши, Господе, глас Јудин, одведи га к народу његовом. Мишице се његове боре за оно што је његово, Помози му против непријатеља његових." **8** За Левија је рекао: „Твој Тумим и твој Урим* припадају човеку који ти је веран, кога си у Маси искушао, с ким си се препирао код воде Мериве. **9** И он је рекао за оца свога и за мајку своју: 'Нисам их видео.' Ни браћу своју није познавао, и није знао за синове своје, јер је поступао по речи твојој, и држао се савеза твог. **10** Нека поучава Јакова наредбама твојим и Израел закону твојем. Нека приноси кад пред ноздрвама твојим, и цели принос на олтару твојем. **11** Благослови, Господе, снагу његову, нека ти је угодно дело руку његових. Поломи бедра онима који се дижу на њега и онима који га силно мрзе, да више не устану." **12** За Венијамина је рекао: „Нека уз Господа вољени његов спокојно живи. Јер га он штити цео дан, и он пребива међу раменима његовим." **13** За Јосифа је рекао: „Нека Господ благосиља земљу њего-

***32,44** Првобитно име Исуса Навина. **33,5** „Јешурун“, што значи „уздигнути, честити“, почасни је назив за Израел. **33,8** Урим и Тумим су били предмети који су се користили да би се сазнало Божје мишљење о нечему.

ву најбољим небеским даром, росом, и водама из великих дубина, **14** најбољим плодовима које сунце даје и најбољим родом сваког месеца, **15** оним што је најбоље са источних гора и што је најбоље с вековних брда, **16** најбољим плодовима земље и обилњем њеним и наклоношћу онога који је у грму пребивао. На Јосифову главу нека све то дође, на теме онога ко је издвојен од браће своје. **17** Величанствен је као првенац бика, рогови су његови као у дивљег бика. Њима ће бости народе све до крајева земаљских. Таква су мноштва хиљада Јефремових, такве су хиљаде Манасијине.“ **18** За Завулоне је рекао: „Радуј се, Завулоне, на путовањима својим, и ти, Исахаре, у шаторима својим. **19** Они ће народе звати на гору, тамо ће приносити жртве праведности. Јер ће сисати обилно морско богатство и благо сакривено у песку.“ **20** За Гада је рекао: „Нека је благословљен онај који шири Гадове границе. Он ће као лав почивати, и растргнуће мишицу и теме. **21** Најбољу ће земљу за себе изабрати, јер му је онај који је дао закон тамо сачувао део. Скупиће се поглавари народа. Господњу правду он ће извршити и законе његове у Израелу.“ **22** За Дана је рекао: „Дан је лавић који ће скочити из Васана.“ **23** За Нефталима је рекао: „Нефталима Господ наклоношћу својом сити и обасипа благословом својим. Заузми запад и југ!“ **24** За Асир је рекао: „Асир је благословљен синовима. Нека стекне признање браће своје, и нека у уље умаче ногу своју. **25** Твоје преворнице су од гвожђа и бакра, корак твој траје колико и дани твоји. **26** Нико није као Бог Јешурунов, који небом иде да ти помогне и на облацима небеским у узвишености својој. **27** Заклон је твој Бог прадавни, под тобом су вечне руке. Он ће пред тобом терати непријатеље, и рећи ће: 'Уништи их!' **28** Израел ће спокојно живети, Јаковљев извор у миру ће почивати у земљи жита и шире. С небеса његових роса ће падати. **29** Срећан си, Израеле! Ко је као ти, народ који Господ спасава? Он је штит који ти помаже, узвишени мач твој. Зато ће непријатељи твоји пузати пред тобом, а ти ћеш газити по узвишицама њиховим.“

34 Затим је Мојсије отишао из пустих равница Моава на гору Навав, на врх Фазге с које се види Јерихон. Господ му је показао сву земљу, од Галада до Дана, **2** сву Нефталимову, Јефремову и Манасијину земљу, сву Јудину земљу до западног мора, **3** и Негев и

Јорданску долину, долину око Јерихона, града палми, све до Сигора.

4 Господ му је затим рекао: „Ово је земља за коју сам се заклео Авраму, Исаку и Јакову: 'Твом потомству даћу је.' Дао сам ти да је видиш својим очима, јер нећеш ући у њу.“

5 После тога је Мојсије, Господњи слуга, умро тамо у моавској земљи, као што је Господ заповедио. **6** И он* га је сахранио у долини у моавској земљи према Вет-Фегору. До данашњег дана нико не зна где је његов гроб. **7** Мојсије је имао сто двадесет година кад је умро. Очи му нису биле ослабиле нити га је снага издала. **8** Израелови синови оплакивали су Мојсија тридесет дана у пустим равницама Моава. Тако су прошли дани оплакивања и туговања за Мојсијем.

9 Исус, Навинов син, био је пун Духа мудрости, јер је Мојсије положио своју руку на њега, и Израелови синови слушали су га и чинили су онако како је Господ заповедио Мојсију. **10** Али у Израелу се више није јавио пророк као што је био Мојсије, кога је Господ познавао лицем у лице, **11** који је чинио све знакове и чуда за која га је Господ послао да их учини у египатској земљи над фараоном, над свим његовим слугама и над свом његовом земљом, **12** и који је моћном руком чинио велика и застрашујућа дела каква је Мојсије чинио пред очима целог Израела.

***34,6** Очигледно је реч о Господу.

КЊИГА ИСУСА НАВИНА

Писац: **Исус Навин**

Место писања: **Ханан**

Писање завршено: **око 1450. пре н. е.**

Обухвата време: **1473 - 1450. пре н. е.**

1 После смрти Мојсија, Господњег слуге, Господ рече Исусу,* Навиновом сину, Мојсијевом слузи: **2** „Мој слуга Мојсије је умро. Зато сада устани и заједно са свим овим народом пређи преко овог Јордана у земљу коју дајем Израеловим синовима. **3** Даћу вам свако место на које ступи ваша нога, као што сам и обећао Мојсију. **4** Ваше подручје биће од пустиње и од овог Ливана па све до велике реке, реке Еуфрат, то јест сва хетејска земља до Великог мора* на западу. **5** Нико неће моћи да се одржи пред тобом свих дана твог живота. Ја ћу бити с тобом као што сам био с Мојсијем. Нећу те напустити и нипошто те нећу оставити. **6** Буди храбар и јак, јер ћеш ти овом народу предати у наследство земљу коју сам под заклетвом обећао њиховим праочевима да ћу им је дати.

7 Само буди храбар и јак да савесно чиниш све што ти је заповеђено у закону који ти је дао мој слуга Мојсије. Не одступај од њега ни десно ни лево, да би поступао мудро куд год пођеш. **8** Нека се ова књига закона не одваја од твојих уста. Пажљиво је читај дан и ноћ, да би савесно чинио све што је у њој написано, јер ћеш тада бити успешан на свом путу и поступаћеш мудро. **9** Поново ти заповедам: Буди храбар и јак! Не бој се и не плаши се, јер куд год пођеш, с тобом је Господ, твој Бог.”

10 Тада је Исус заповедио управитељима народа: **11** „Прођите кроз логор и овако заповедите народу: ‘Спремите себи храну, јер ћете за три дана прећи преко овог Јордана и ући ћете у земљу коју вам даје Господ, ваш Бог, и заузеште је.’”

12 Рувимовом племену и Гадовом племену и половини Манасијиног племена Исус је рекао: **13** „Сетите се шта вам је заповедио Мојсије, Господњи слуга, када је рекао: ‘Господ, ваш Бог, хоће да починете и даје вам ову

земљу. **14** Ваше жене, ваша деца и ваша стока нека остану у земљи коју вам је дао Мојсије с ове стране Јордана. А сви ви храбри јунаци сврстајте се у бојне редове пред својом браћом и помозите им. **15** Кад Господ буде вашој браћи дао да почину као и ви, и кад и они заузму земљу коју им даје Господ, ваш Бог, онда се вратите у земљу која вам припада и заузмите је, земљу коју вам је Мојсије, Господњи слуга, дао источно од Јордана.”

16 Они су Исусу одговорили: „Све што си нам заповедио учинићемо и ићи ћемо куд год нас пошаљеш. **17** Као што смо у свему слушали Мојсија, тако ћемо слушати и тебе. Само нека Господ, твој Бог, буде с тобом као што је био с Мојсијем. **18** Ко год се побуни против твоје наредбе и ко не послуша све што му ти заповедиш, тај нека се погуби. Само буди храбар и јак.”

2 Тада је Исус, Навинов син, у тајности послао из Ситима двојицу ухода, рекавши им: „Идите, извидите земљу и Јерихон.” Они су отишли и дошли до куће једне блуднице која се звала Рава и ту су остали неко време. **2** Али цару Јерихона било је јављено: „Ево, неки људи од Израелових синова дошли су ноћас овамо да извиде земљу.” **3** Тада је цар Јерихона послао људе код Рава и поручио јој: „Изведи људе који су дошли код тебе и ушли у твоју кућу, јер су они дошли да извиде сву ову земљу.”

4 Жена је у међувремену сакрила она два човека. Затим је рекла: „Тачно је да су ти људи били код мене, али ја нисам знала одакле су. **5** Отишли су у сумрак кад се затварају градска врата. Не знам куда су пошли. Идите брзо за њима, јер их још можете стићи.” **6** Она их је пре тога одвела на кров и сакрила их испод стабљика лана које је разастрла по крову. **7** Људи су кренули у потеру за њима према прелазима преко Јордана. И чим је потера изашла, градска врата су се затворила.

***1,1** Или: Јошуи; на хебрејском Јехошуа, што значи „Господ је спасење”. **1,4** То јест Средоземног мора.

8 Пре него што су уходе легле, она је отишла горе код њих на кров **9** и рекла им: „Знам да ће вам Господ сигурно дати ову земљу, јер нас је због вас обузео страх и сви становници ове земље уплашили су се од вас. **10** Чули смо како је Господ пред вама исушио воде Црвеног мора кад сте излазили из Египта, и шта сте учинили двојици аморејских царева који су били с оне стране Јордана, Сиону и Огу, које сте погубили. **11** Кад смо то чули, срце нам се почело топити од страха и клонули смо духом, јер је Господ, ваш Бог, Бог горе на небесима и доле на земљи. **12** Зато вас сада молим, закуните ми се Господом да ћете због милости коју сам вам показала и ви показати милост према дому мог оца, и зато ми дајте неки поуздан знак. **13** Оставите у животу мог оца и моју мајку, моју браћу и моје сестре и све њихове, и избавите наше душе од смрти.”

14 На то су јој људи рекли: „Нека онда наше душе погину уместо вас! Ако никоме не кажете за овај наш договор, показаћемо ти милост и нећемо те изневерити кад нам Господ преда ову земљу.” **15** Затим их је она помоћу конопца спустила кроз прозор, јер јој је дом био на градским зидинама, и она је живела на врху зида. **16** Још им је рекла: „Идите у брда да вас потеря не нађе. Кријте се тамо три дана док се потеря не врати, а онда идите својим путем.”

17 А људи су јој одговорили: „Ми нећемо бити криви за кршење заклетве којом си нас заклела. **18** Ево, кад дођемо у ову земљу ти вежи ову узицу од скерлетног конца за прозор кроз који си нас спустила, а свог оца, своју мајку, своју браћу и цело дом свог оца позови код себе у кућу. **19** Ко год изађе из твоје куће, његова крв пашће на његову главу, и ми нећемо бити криви. А ако неко дигне руку на оног ко остане с тобом у кући, његова крв пашће на наше главе. **20** Ако некоме кажеш за овај наш договор, тада ћемо бити ослобођени заклетве којом си нас заклела.” **21** Она на то рече: „Нека буде као што сте казали.”

Тада их је отпустила и они су отишли својим путем. После тога, привезала је скерлетну узицу за прозор. **22** Они су отишли и стигли у брда, где су остали три дана док се потеря није вратила. Потера их је тражила по свим путевима, али их нигде није нашла. **23** Онда су се њих двојица вратили, прешли реку и дошли код Исуса, Навиновог сина, па су му испричали све што им се догодило. **24** Затим су рекли Исусу: „Сву ту земљу Господ

је предао нама у руке и сви њени становници уплашили су се од нас.”

3 Исус је устао рано ујутру, а онда су он и сви Израелови синови кренули из Ситима и дошли до Јордана. Тамо су преноћили пре него што су прешли Јордан.

2 Трећег дана управитељи су прошли кроз логор **3** и заповедили народу: „Кад видите да левитски свештеници носе ковчег савеза Господа, вашег Бога, тада крените и ви са свог места и следите га, **4** да бисте знали којим путем треба да идете, јер тим путем још нисте ишли. Само пазите да између вас и ковчега буде размак од око две хиљаде лаката и не приближавајте му се.”

5 Затим Исус рече народу: „Посветите се, јер ће Господ сутра међу вама чудесна дела учинити.”

6 А свештеницима рече: „Узмите ковчег савеза и пођите испред народа.” Они су узели ковчег савеза и кренули испред народа.

7 Господ тада рече Исусу: „Данас ћу почети да те узвисујем у очима свих Израелаца, да би знали да ћу бити с тобом као што сам био с Мојсијем. **8** А ти овако заповеди свештеницима који носе ковчег савеза: ‘Када дођете до Јордана, уђите у Јордан и станите мирно.’”

9 Тада Исус рече Израеловим синовима: „Приступите овамо и чујте речи Господа, свог Бога.” **10** Затим им рече: „По овом ћете знати да је живи Бог међу вама и да ће испред вас сигурно отерати Хананце, Хетеје, Јевеје, Ферезеје, Гергесеје, Амореје и Јевусеје. **11** Ево, ковчег савеза Господара целе земље иде пред вама у Јордан. **12** Зато сада изаберите дванаест људи из Израелових племена, по једног човека из сваког племена. **13** И чим свештеници који носе ковчег Господа, Господара целе земље, стану у Јордан, воде у Јордану које теку одозго престаће да теку и зауставиће се на једном месту попут зида.”

14 Тако је народ кренуо из својих шатора да пређе Јордан, а свештеници који су носили ковчег савеза кренули су испред народа. **15** Чим су свештеници који су носили ковчег дошли до Јордана и загазили у воду на обали (јер се све време жетве Јордан излива преко својих обала), **16** вода која је текла одозго зауставила се. Зауставила се попут зида на једном месту, на великој удаљености, код града Адама који је поред Сартана. А вода која је текла према мору у Арави, то јест према Сланом мору, сасвим је отекла.

Вода је престала да тече, а народ је прелазио реку наспрам Јерихона. **17** У међувремену, свештеници који су носили ковчег Господњег савеза стајали су мирно на сувом тлу усред Јордана док је цео Израел ишао по сувом, и тако су стајали док цео народ није прешао Јордан.

4 Када је цео народ прешао Јордан, Господ их рекао Исусу: **2** „Изаберите из народа дванаест људи, по једног човека из сваког племена, **3** и овако им заповедите: „Узмите из средине Јордана, с места на ком стоје свештеници, дванаест каменова, па их понесите са собом и ставите на место где ћете ноћас преноћити.“

4 Исус је позвао дванаест људи које је одредио између Израелових синова, по једног човека из сваког племена, **5** па им је рекао: „Прођите испред ковчега Господа, свог Бога, до средине Јордана, и узмите и понесите на рамену по један камен, према броју племена Израелових синова, **6** и нека то буде знак међу вама. Ако вас ваши синови једног дана буду питали: 'Шта вам значе ови каменови?'; **7** овако им реците: 'Вода у Јордану престала је да тече пред ковчегом Господњег савеза. Кад је ковчег прелазио Јордан, вода у Јордану престала је да тече, а ови каменови су трајан спомен Израеловим синовима.“

8 Израелови синови су учинили како им је Исус заповедио. Узели су дванаест каменова из средине Јордана, као што је Господ рекао Исусу, према броју племена Израелових синова, па су их однели на место где су преноћили и тамо су их поставили.

9 Других дванаест каменова Исус је поставио усред Јордана на место где су стајали свештеници који су носили ковчег савеза. Ти каменови стоје тамо све до данас.

10 Свештеници који су носили ковчег стајали су усред Јордана док није учињено све оно што је Господ заповедио Исусу да каже народу, тачно онако како је Мојсије заповедио Исусу. За то време народ је брзо прелазио. **11** Кад је цео народ прешао, тада су прешли и свештеници с Господњим ковчегом, а народ је гледао. **12** Рувимови синови и Гадови синови и половина Манасијиног племена ишли су у бојним редовима испред Израелових синова, као што им је рекао Мојсије. **13** Око четрдесет хиљада наоружаних људи спремних за рат прешло је пред Господом у пуне равнице код Јерихона.

14 Тог дана Господ је узвисио Исуса у очима свих Израелаца, и они су почели да га се

боје као што су се бојали Мојсија целог његовог живота.

15 Тада је Господ рекао Исусу: **16** „Заповеди свештеницима који носе ковчег сведочанства да изађу из Јордана.“ **17** Исус је заповедио свештеницима: „Изађите из Јордана.“ **18** Кад су свештеници који су носили ковчег Господњег савеза изашли из средине Јордана и кад су својим ногама стали на суво тло, вода у Јордану почела је да се враћа на своје место и да се излива преко његових обала као и раније.

19 Народ је изашао из Јордана десетог дана првог месеца и улогорио се у Галгалу, источно од Јерихона.

20 Оних дванаест каменова које су узели из Јордана Исус је поставио у Галгалу. **21** А Израеловим синовима је рекао: „Кад једног дана ваши синови буду питали своје очеве: 'Шта значе ови каменови?'; **22** научите своје синове и реците им: 'Израел је по сувом тлу прешао Јордан **23** кад је Господ, ваш Бог, пред њима исушио воду у Јордану све док нису прешли, као што је Господ, ваш Бог, учинио и с Црвеним морем кад га је исушио пред нама док га нисмо прешли, **24** да би сви народи на земљи знали да је Господња рука моћна и да бисте се ви увек бојали Господа, свог Бога.“

5 Када су сви аморејски цареви са западне стране Јордана и сви ханански цареви поред мора чули да је Господ пред Израеловим синовима исушио воду у Јордану док га нису прешли, срце им се почело топити од страха и клонули су духом пред Израеловим синовима.

2 Тада Господ рече Исусу: „Направи ножеве од кремена и поново обрежи Израелове синове, по други пут.“ **3** Исус је направио ножеве од кремена и обрезао Израелове синове код Гавајат-Аралота.* **4** А ево зашто их је обрезао: Цео народ који је био изашао из Египта, то јест сви мушкарци, ратници, помрли су у пустињи док су били на путу после изласка из Египта. **5** Сви они који су изашли били су обрезани, али након што су изашли из Египта нико од оних што су се родили у пустињи током путовања није био обрезан. **6** Израелови синови су ишли по пустињи четрдесет година док нису помрли сви мушкарци, ратници, који су изашли из Египта и који нису послушали Господњи глас. Њима се Господ заклео да им неће дати да виде зе-

***5,3** „Гавајат-Аралот“ значи „брдо обрезана“.

мљу за коју се Господ заклео њиховим прачевичима да ће им је дати, земљу у којој тече мед и млеко. **7** На њихово је место подигао њихове синове. Њих је Исус обрезао јер су били необрезани, зато што се током путовања нису обрезивали.

8 Кад је цео народ био обрзан, остали су на свом месту у логору док се нису опоравили.

9 Тада Господ рече Исусу: „Данас сам с вас скинуо египатску срамоту.“ Зато је то место названо Галгал* и тако се зове све до данас.

10 Израелови синови остали су улогорени у Галгалу, и увече четрнаестог дана у месецу прославили су Пасху у пустим равницама код Јерихона. **11** А сутрадан после Пасхе, баш тог дана, почели су да једу од рода са земље, бескасни хлеб и печено зрневље. **12** Следећег дана, када су јели од рода са земље, мана се више није појављивала. Тако Израелови синови више нису добијали ману, и те године почели су да једу плодове хананске земље.

13 Кад је Исус био код Јерихона, подигао је очи и погледао, а пред њим је стајао човек с мачем у руци. Исус му је пришао и упитао га: „Јеси ли на нашој страни или на страни наших непријатеља?“ **14** А он му одговори: „Ни на једној; ја сам дошао као кнез Господње војске.“ Тада Исус паде ничице на земљу и дубоко се поклати па му рече: „Шта мој господар заповеда свом слуги?“ **15** А кнез Господње војске одговори Исусу: „Изуј сандале са својих ногу, јер је место на коме стојиш свето.“ Исус је то одмах учинио.

6 Јерихон је био затворен и утврђен због Израелових синова, тако да нико није ни излазио ни улазио.

2 Тада Господ рече Исусу: „Ево, дајем ти у руке Јерихон и његовог цара с његовим храбрим јунацима. **3** Сви ви ратници обиђите око града, обиђите га једном на дан. Тако чините шест дана. **4** А седам свештеника нека пред ковчегом носи седам овнујских рогова. Седмог дана обиђите око града седам пута и свештеници нека затрубе у рогове. **5** Кад они затрубе у овнујске рогове и ви чујете звук рога, нека се цео народ огласи снажним ратним покличем. Тада ће се градске зидине до темеља срушити. Нека народ уђе у град, свако нека иде право напред с места на ком се затекне.“

6 Тако Исус, Навинов син, позва свештенике и рече им: „Узмите ковчег савеза, а седам свештеника нека пред Господњим ковчегом носи седам овнујских рогова.“ **7** А народу рече: „Идите и обиђите око града, а наоружани ратници нека иду испред Господњег ковчега.“ **8** Све је било учињено како је Исус рекао народу. Седам свештеника који су пред Господом носили седам овнујских рогова кренули су и затрубили у рогове, а ковчег Господњег савеза ишао је за њима. **9** Наоружани ратници ишли су испред свештеника који су трубили у рогове, док је заштитна стража ишла иза ковчега, а све то време свештеници су трубили у рогове.

10 Исус заповеди народу: „Не вичите и нека вам се глас не чује; нека ниједна реч не изађе из ваших уста све до дана кад вам кажем: 'Вичите!' Тада вичите.“ **11** Затим је наредио да Господњи ковчег једном обиђе око целог града. Онда су се вратили у логор где су преноћили.

12 Рано ујутру Исус је устао, и свештеници су понели Господњи ковчег. **13** Седам свештеника који су носили седам овнујских рогова ишли су испред Господњег ковчега и стално су трубили у рогове. Наоружани ратници ишли су пред њима, а заштитна стража ишла је иза Господњег ковчега. Све то време свештеници су трубили у рогове. **14** И другог су дана једном обишли око града, а затим су се вратили у логор. Тако су радили шест дана.

15 Седмог дана устали су рано, чим је сванула зора, и седам пута исто онако обишли око града. Само тог дана обишли су око града седам пута. **16** Кад су седми пут обишли око града, свештеници су затрубили у рогове, а Исус је народу рекао: „Вичите, јер вам Господ предаје овај град! **17** Нека град буде уништен, он и све што је у њему припада Господу. Оставите у животу само блудницу Раву и све који су код ње у кући, јер је она сакрила људе које смо послали. **18** Чувајте се онога што је одређено за уништење, да не бисте пожелели и узели оно што је одређено за уништење, па да због вас израелски логор буде у невољи и да буде уништен. **19** Све сребро и злато и предмети од бакра и гвожђа свети су Господу. Треба их донети у Господњу ризницу.“

20 Када су свештеници затрубили у рогове, народ је повикао. Чим је народ чуо звук рога и огласио се снажним ратним покличем, зидине су почеле да се руше. Затим је народ ушао у град, свако право напред с

***5,9** Назив „Галгал“ изведен је од глагола који значи „скинути, свалити“.

места на ком се затекао, и освојили су град. **21** Оштрицом мача погубили су све што је било у граду, мушкарце и жене, децу и старце, говеда, овце и магарце.

22 Оној двојци који су ишли да извиде земљу Исус рече: „Идите у кућу оне жене блуднице и изведите оданде њу и све њене, као што сте јој се заклели.“ **23** Ти млади људи који су ишли да извиде земљу отишли су и извели Раву, њеног оца, њену мајку и браћу и све њене. Извели су сву њену родбину и одвели их изван израелског логора.

24 А град и све што је било у њему спалили су ватром. Само су сребро и злато и предмете од бакра и гвозђа предали у ризницу Господњег дома. **25** Исус је оставио у животној блудници Раву, дом њеног оца и све њене, тако да она живи међу Израелцима све до данашњег дана, јер је сакрила људе које је Исус послао да извиде Јерихон.

26 Тада је Исус наредио да се изрекне ова клетва: „Нека је пред Господом проклет човек који би устао да сагради овај град, град Јерихон. Својим првенцем нека плати ако му положи темељ, и својим најмлађим сином нека плати ако му постави врата.“

27 Господ је био с Исусом, а његова се слава прочула по свој земљи.

7 Израелови синови поступили су неверно са стварима које су биле одређене за уништење, јер је Ахан, син Харије, сина Завдије, Зариног сина, из Јудиног племена, узео неке ствари које су биле одређене за уништење. Зато се Господ жестоко разгневио на Израелове синове.

2 Исус је послао људе из Јерихона у Гај, који је близу Вет-Авена, источно од Ветиља, и рекао им је: „Идите и извидите земљу.“ И људи су отишли и извидели Гај. **3** Затим су се вратили код Исуса и рекли му: „Нека не иде цео народ. Нека иду две до три хиљаде људи и нека нападну Гај. Не мучи цео народ да иде тамо, јер је тамо мало људи.“

4 Тако је отишло око три хиљаде људи из народа, али су морали да побегну пред људима из Гаја. **5** Људи из Гаја су убили тридесет и шест људи, а остале су гонили од градских врата па све до Сиварима, и убијали су их и на низбрдци. Зато се народу срце почело топити од страха и изгубили су храброст као да ју је вода однела.

6 Тада је Исус раздерао своје хаљине и пао ничице на земљу пред Господњим ковчегом, и остао тако до вечери, он и Израелове старешине, и посипали су се прахом по глави. **7**

Затим Исус рече: „Јао Госпоре, зашто си овај народ превео преко Јордана? Зар зато да би нас предао у руке Аморејима да нас побију? Да смо барем остали с оне стране Јордана! **8** Опрости, Госпоре, али шта да кажем сада кад је Израел окренуо леђа бежећи пред својим непријатељима? **9** Сада ће Хананци и сви становници ове земље чути за то, па ће нас опколити и затрће наше име на земљи. А шта ћеш ти учинити за своје велико име?“

10 Господ рече Исусу: „Устани! Зашто си пао ничице? **11** Израелци су згрешили и преступили мој савез којим сам их обавезао. Узели су неке ствари које су биле одређене за уништење, украли су их и сакрили, и ставили их међу своје ствари. **12** Зато Израелови синови неће моћи да се одупру својим непријатељима. Окренуће леђа бежећи пред својим непријатељима јер су на себе навукли осуду уништења. Нећу бити с вама док из своје средине не уклоните оно што је било одређено за уништење. **13** Устани! Посвети народ и реци им: 'Сутра се посветите, јер овако каже Господ, Израелов Бог: 'Оно што је било одређено за уништење усред тебе је, Израеле. Нећете моћи да се одупрете својим непријатељима док из своје средине не уклоните оно што је било одређено за уништење. **14** Ујутру приступите по својим племенима, а племе које Господ издвоји нека приступи по својим породицама, и породица коју Господ издвоји нека приступи по својим домовима; а из дома који Господ издвоји нека приступе мушкарци један по један. **15** Онај код кога се нађе оно што је било одређено за уништење нека се погуби и спали ватром, он и све његово, зато што је преступио Господњи савез и што је починио срамно и безумно дело у Израелу.

16 Тако је рано ујутру Исус устао и заповедио Израелу да приступи по својим племенима, и било је издвојено Јудино племе. **17** Затим је заповедио да приступе Јудине породице и била је издвојена Зарина породица. Онда је заповедио да из Зарине породице приступе мушкарци један по један, и био је издвојен Завдија. **18** На крају је заповедио да из његовог дома приступе мушкарци, један по један, и био је издвојен Ахан, син Харије, сина Завдије, Зариног сина, из Јудиног племена. **19** Тада Исус рече Ахану: „Сине мој, дај славу Господу, Израеловом Богу, и признај му све. Реци ми, молим те, шта си учинио. Не криј то од мене.“

20 Ахан одговори Исусу: „Заиста сам згрешио Господу, Израеловом Богу. Ево шта сам

учинио: **21** Међу оплећеним стварима видео сам један леп, свечани огртак из Сенара, двеста сикала сребра и златну полуку тешку педесет сикала. Пожелео сам да то имам и узео сам. Ено, све је то сакривено у земљи усред мог шатора, а сребрни новац је испод огртача."

22 Исус је одмах послао људе који су отрчали у шатор и гле, све је било сакривено у његовом шатору, а сребрни новац био је испод огртача. **23** Они су узели све што је било усред шатора, однели су то Исусу и свим Израеловим синовима и прострили пред Господа. **24** Исус и сви Израелци узели су Ахана, Зариног сина, а са њим и сребро, свечани огртак и златну полуку, његове синове, његове кћери, његова говеда, његове магарце, његове овце, његов шатор и све што је било његово, па су их извели у долину Ахор. **25** Тада Исус рече: „Зашто си нам нанео невољу? Господ ће данас теби нанети невољу.“ Тада су их сви Израелци каменовали, а затим су их спалили ватром. Тако су их засули камењем. **26** Затим су на њега набацали велику гомилу камења која стоји све до данас. Тако се Господ одвратио од свог жестоког гнева. Зато се то место све до данас зове долина Ахор.*

8 Тада Господ рече Исусу: „Не бој се и не плаши се. Узми са собом све ратнике, па устани и иди на Гај. Ево, дајем ти у руке цара Гаја и његов народ, његов град и његову земљу. **2** Учини Гају и његовом цару исто што си учинио Јерихону и његовом цару. Само плен и стоку узмите за себе. Постави заседу иза града.“

3 Тако су Исус и сви ратници устали и кренули на Гај. Исус је одабрао тридесет хиљада људи, храбрих јунака, и послао их ноћу. **4** Он им је заповедио: „Будите у заседи иза града. Не удаљавајте се од града, и сви будите спремни. **5** А ја и цео народ који је са мном приближићемо се граду. И ако они изађу на нас као и први пут, ми ћемо се дати у бег пред њима. **6** Они ће поћи за нама и гониће нас док их не одвучемо од града, јер ће помислити: 'Беже пред нама као и први пут.' А ми ћемо бегати пред њима. **7** Тада ви изађите из заседе и заузмите град, а Господ, ваш Бог, предаће вам га у руке. **8** Чим освојите град, запалите га. Учините по Господњој речи. Ето, то вам заповедам!“

9 Затим их је Исус послао и они су отишли на место где је требало да буду у заседи, па су се улогорили између Ветиља и Гаја, западно од Гаја. Исус је ту ноћ провео међу народом.

10 Следећег јутра Исус је устао рано, постројио народ и заједно са израелским старешинама кренуо пред народом према Гају. **11** Кренули су и сви ратници који су били с њим и приближили су се граду спреда. Они су се улогорили северно од Гаја, тако да је између њих и Гаја била долина. **12** А у међувремену Исус је узео око пет хиљада људи и поставио их у заседу између Ветиља и Гаја, западно од Гаја. **13** Тако су главни логор поставили северно од града, а они који су били у позадини улогорили су се западно од града. Те ноћи Исус је пошао према средини долине.

14 Кад је цар Гаја сазнао за то, он и људи из града пожурили су рано ујутру и у договорено време изашли на бој са Израелом испред пуне равнице. А он није знао да је иза града постављена заседа. **15** Исус и сви Израелци правили су се да су побеђени и почели су да беже пред њима према пустињи. **16** Тада је цео народ из града био позван да крене за њима. И тако су се, гонећи Исуса, удаљили од града. **17** У Гају и у Ветиљу није било човека који није кренуо за Израелцима. Тако су оставили град широм отворен и пошли да гоне Израелце.

18 Господ је тада рекао Исусу: „Копље које ти је у руци испружи према Гају, јер га дајем теби у руке.“ Исус је испружио према граду копље које му је било у руци. **19** Чим је он испружио руку, они који су били у заседи одмах су устали са свог места и потрчали, ушли у град, освојили га и брзо га запалили.

20 Кад су се становници Гаја окренули, видели су како се дим из града диже према небу, тако да више нису могли да побегну ни на једну страну. Тада се народ који је бежао од њих према пустињи окренуо и ударио на оне који су их гонили. **21** Исус и сви Израелци видели су да су људи из заседе освојили град и да се из града диже дим, па су се окренули и ударили на становнике Гаја. **22** А и они што су заузели град кренули су према становницима Гаја, који су се нашли између Израелаца, који су им били и с једне и с друге стране. Они су их све побили тако да нико није преживео, нити побегао. **23** А цара Гаја ухватили су живог и довели га код Исуса.

*7,26 „Ахор“ значи „осуда, несрећа“.

24 Израелци су побили све становнике Гаја који су били у пољу, у пустињи где су их гонили. Становници Гаја су пали од оштрице мача и сви су изгинули. Затим су се сви Израелци вратили у Гај и оштрицом мача побили све што је било у њему. **25** Тог дана погинуло је дванаест хиљада људи, мушкараца и жена, цео народ из Гаја. **26** Исус није спуштао испружену руку у којој је држао копље док сви становници Гаја нису били побијени. **27** Само стоку и плен из града Израелци су узели за себе, као што је Господ заповедио Исусу.

28 Затим је Исус спалио Гај и претворио га у вечну гомилу рушевина и у пустош све до данас. **29** Цара Гаја обесио је на дрво и оставио га до вечери. Пре него што је сунце зашло, Исус је заповедио да се његово тело скине са стуба и плен из града Израелци су па је на њега набацана велика гомила камења која стоји и данас.

30 Тада је Исус на гори Евал подигао олтар Господу, Израеловом Богу, **31** као што је Мојсије, Господњи слуга, заповедио Израеловим синовима и као што је написано у књизи Мојсијевог закона: „Олтар нека буде од целог камења које није обрађивано гвозденим алатом.“ Затим су на њему принели Господу жртве паљенице и жртве заједништва.

32 Ту је он на камењу преписао Мојсијев закон, који је Мојсије био написао пред Израеловим синовима. **33** Цео Израел и његове старешине, његови управитељи и његове судије стајали су с обе стране ковчега пред левитским свештеницима који су носили ковчег Господњег савеза. Ту су били и странци и они који су пореклом Израелци. Половина народа стајала је пред гором Гаризим, а друга половина пред гором Евал, као што је Мојсије, Господњи слуга, био заповедио, да би се израелском народу најпре изрекао благослов. **34** Тада је Исус наглас прочитао све речи закона, благослове и проклетства, све као што стоји написано у књизи закона. **35** Од свега што је Мојсије заповедио није било ниједне речи коју Исус није наглас прочитао пред целим израелским збором и пред женама, децом и странцима који су били с њима.

9 Када су то чули сви цареви с ове стране Јордана, у брдовитом подручју и у Шефели,*

дуж целе обале Великог мора* и у подножју Ливана, Хетеји, Амореји, Хананци, Ферезеји, Јејеји и Јевусеји, **2** окупили су се да сви заједно крену у рат против Исуса и Израела.

3 Када су становници Гаваона чули шта је Исус учинио Јерихону и Гају, **4** лукаво су се досетили шта да ураде. Отишли су и прикупили храну, узели старе вреће за своје маргарце и старе, поцепане и закрпљене винске мехове, **5** обули су изношене и закрпљене сандале, обукли изношене хаљине, и узели хлеб који је био сув и бајат. **6** Затим су отишли код Исуса у логор у Галгал и њему и осталим Израелцима рекли: „Ми долазимо из далеке земље. Склопите савез с нама.“ **7** Али Израелци рекоше тим Јејејима: „Можда ви живите негде близу нас. Како да склопимо савез с вама?“ **8** Они одговорише Исусу: „Твоје смо слуге.“

А Исус их упита: „Ко сте и одакле долазите?“ **9** Они му одговорише: „Твоје слуге долазе из веома далеке земље због имена Господа, твог Бога, јер смо чули за његову славу и за све што је учинио у Египту, **10** и за све што је учинио двојици аморејских царева који су били с оне стране Јордана, Сиону, есевонском цару, и Огу, васанском цару, који је живео у Астароту. **11** Тада су нам наше старешине и сви становници наше земље овако рекли: 'Узмите себи храну за пут, па им пођите у сусрет и реците им: 'Ми смо ваше слуге. Склопите савез с нама.' **12** Овај наш хлеб био је врућ кад смо га из својих кућа понели на пут, оног дана кад смо кренули к вама, а сада је сув и бајат. **13** Ови вински мехови били су нови кад смо их напунили, а сада су већ поцепани. Хаљине и сандале су нам се похабале од далеког пута.“

14 Тада су Израелци, да би то проверили, узели нешто од њихове хране, али нису питали Господа шта да раде. **15** Тако је Исус закључио мир с њима и склопио савез да ће их оставити у животу, а поглавари збора су им се заклели.

16 Три дана након што су с њима склопили савез чули су да су им то суседи и да живе у њиховој близини. **17** Тада су Израелови синови кренули и трећег дана стигли у њихове градове, а њихови градови били су Гаваон, Хефира, Вирот и Киријат-Јарим. **18** Али их Израелови синови нису напали, јер су им се поглавари збора били заклели Господом, Израеловим Богом. И цео народ је почео да гунђа против поглавара. **19** Тада су сви поглавари рекли целом збору: „Ми смо им се заклели Господом, Израеловим Богом,

***9,1** „Шефели“ или „равници“. **9,1** „Великог мора“ или „Средоземног мора“.

и зато сада не смео да их дирамо. **20** Овако ћемо им учинити кад смо их већ оставили у животу, да не би на нас дошао Божји гнев због заклетве којом смо им се заклели." **21** Зато су им поглавари рекли: „Нека остану у животу, па нека секу дрва и доносе воду за цео збор, као што смо им и обећали."

22 Исус их је затим позвао и рекао им: „Зашто сте нас преварили, рекавши: 'Живимо веома далеко од вас,' кад у ствари живите међу нама? **23** А сада, нека сте проклет народ. Довека ћете бити робови, сећи ћете дрва и доносићете воду за дом мог Бога." **24** А они су одговорили Исусу: „Твоје слуге чуле су много о томе како је Господ, твој Бог, заповедио Мојсију, свом слуги, да вам преда сву ову земљу и да пред вама истреби све становнике ове земље, па смо се због вас много уплашили за своје душе. Зато смо то учинили. **25** И ево, сада смо у твојим рукама. Учини с нама оно што је добро и право у твојим очима." **26** Он је тако учинио и избавио их из руку Израелових синова, тако да их нису побили. **27** Тог дана Исус им је дао да секу дрва и доносе воду за збор и за Господњи олтар на месту које Он буде изабрао, и они то раде све до данас.

10 Адониседек, цар Јерусалима, чуо је да је Исус освојио Гај и уништио га, да је Гају и његовом цару учинио исто што и Јерихону и његовом цару и да су становници Гаваона склопили мир с Израелцима и да живе међу њима. **2** Он се тада много уплашио, јер је Гаваон био велики град, попут неког царског града, и био је већи од Гаја, а сви мушкарци у њему били су храбри ратници. **3** Зато је Адониседек, цар Јерусалима, овако поручио Оаму, цару Хеврона, Пираму, цару Јармута, Јафији, цару Лахиса, и Давиру, цару Јеглона: **4** „Дођите и помозите ми да нападнемо Гаваон јер је склопио мир са Исусом и са Израеловим синовима." **5** Пет аморејских царева, цар Јерусалима, цар Хеврона, цар Јармута, цар Лахиса и цар Јеглона, окупили су се са свом својом војском и улогорили се испред Гаваона, а затим га напали.

6 Тада су људи из Гаваона поручили Исусу, који је био у логору у Галгалу: „Немој да твоја рука ускрати помоћ твојим робовима. Дођи брзо, спаси нас и помози нам, јер су се сви аморејски цареви који живе у брдима удружили против нас." **7** Исус је кренуо из Галгала заједно са свим ратницима и свим храбрим јунацима.

8 Тада је Господ рекао Исусу: „Не бој их се, јер их дајем теби у руке. Ниједан од њих неће се одржати пред тобом." **9** Исус их је изненада напао, након што је целу ноћ ишао из Галгала. **10** Господ их је смео пред Израелцима, тако да су им код Гаваона нанели велики пораз, а затим су их гонили по успону према Вет-Орону и тукли их све до Азике и Макиде. **11** Док су у бегу пред Израелцима били на низбрдици код Вет-Орона, Господ је с неба бацао на њих крупан град све до Азике, тако да су изгинули. И више их је изгинуло од града, него што су их Израелови синови побили мачем.

12 Тог дана, када је Господ предао Амореје Израеловим синовима, Исус се обратио Господу и пред Израелцима рекао: „Стани, сунце, над Гаваоном и ти, месече, над ајалонском долином!"

13 И сунце је стало, а и месец се зауставио док се народ није осветио својим непријатељима. Зар то није записано у Јашаровој* књизи? Сунце је стајало наспред неба и скоро цео дан није журило да зађе. **14** Таквог дана није било ни пре ни после, да је Господ тако послушао глас човека, јер се Господ борио за Израел.

15 Затим су се Исус и сви Израелци вратили у логор у Галгал.

16 У међувремену, оних пет царева побегли су и сакрили се у пећину код Макиде. **17** Исусу је било јављено: „Она петорица царева нађени су како се крију у пећини код Макиде." **18** Тада је Исус рекао: „Наваљајте велико камење на улаз у пећину и поставите код ње људе да их чувају. **19** А ви не стојте већ гоните своје непријатеље и ударите их с леђа. Не дајте им да уђу у своје градове, јер вам их Господ, ваш Бог, даје у руке."

20 Исус и Израелови синови задали су им велики пораз и сасвим их потукли, а они који су ипак преживели побегли су и ушли у утврђене градове. **21** Тада се цео народ у миру вратио код Исуса у логор у Макиди. Више се нико није усудио да ишта лоше каже против Израелових синова. **22** Тада је Исус рекао: „Отворите пећину и доведите ми из ње оних пет царева." **23** Они су тако учинили и довели му из пећине оних пет царева: цара Јерусалима, цара Хеврона, цара Јармута, цара Лахиса и цара Јеглона. **24** Кад су довели те цареве пред Исуса, он је позвао све Израелце, а заповедницима војске који су били с њим рекао је: „Приступите и станите ногама

***10,13** „Јашар“ значи „праведник, честити“.

на вратове ових царева." Они су приступили и стали им ногама на вратове. **25** Тада им је Исус рекао: „Не бојте се и не плашите се. Будите храбри и јаки, јер ће овако Господ учинити свим вашим непријатељима против којих ратujete.“

26 Затим их је Исус ударио и погубио, а онда их је обесио на пет дрвета где су остали да висе до вечери. **27** Пре него што је сунце зашло, Исус је заповедио да их скину са стубова и баце у пећину у коју су се пре тога сакрили. Затим су на улаз у пећину ставили велико камење, које тамо стоји све до данас.

28 Тог дана Исус је освојио Макиду и све у њој побио оштрицом мача. Његов цара погубио је заједно са свим душама које су биле у њој. Никома није поштедео живот. Тако је цару Макиде учинио исто што и цару Јерихона.

29 Затим су Исус и сви Израелци кренули из Макиде у Ливну, и напали су Ливну. **30** Господ је и њу и њеног цара предао у руке Израелцима, и они су побили оштрицом мача све душе које су биле у њој. Никога нису оставили у животу. Тако су њеном цару учинили исто што и цару Јерихона.

31 Затим су Исус и сви Израелци кренули из Ливне у Лахис, улогорили се пред њим, а онда га напали. **32** Господ је Лахис предао у руке Израелцима и они су га другог дана освојили. Затим су оштрицом мача побили све душе које су биле у њему, као што су учинили и у Ливни.

33 Тада је Орам, цар Гезера, дошао да помогне Лахису. Али Исус га је убио и побио његов народ, тако да никоме од њих није поштедео живот.

34 Затим су Исус и сви Израелци кренули из Лахиса у Јеглон, улогорили се пред њим, а онда га напали. **35** Тог дана су га освојили и све у њему побили оштрицом мача. Истог дана погубили су све душе које су биле у њему, као што су учинили и у Лахису.

36 Затим су Исус и сви Израелци отишли из Јеглона у Хеврон и напали га. **37** Освојили су га и оштрицом мача убили његовог цара, све који су били у околним градовима и све душе које су тамо биле. Никога није оставио у животу, баш као што је учинио и у Јеглону. Тако је уништио читав град и побио све душе које су биле у њему.

38 На крају су Исус и сви Израелци кренули на Давир и напали га. **39** Исус је освојио град, а његовог цара и све који су били у околним градовима побио је оштрицом мача. Погубио је све душе које су тамо биле. Ни-

кога није оставио у животу. Давиру и његовом цару учинио је исто што и Хеврону и исто што и Ливни и њеном цару.

40 Исус је побио све што је било у тој земљи: у брдовитом подручју, у Негеву, Шефели и по обронцима брда, а и све њихове царева. Никога није оставио у животу. Погубио је све што је дисало, као што је заповедио Господ, Израелов Бог. **41** Исус је побио све који су живели од Кадис-Варне до Газе, и све у десетом цару Ахсава до Гаваона. **42** Исус је у једном походу покорио све те царева и њихову земљу, јер се Господ, Израелов Бог, борио за Израел. **43** Затим су се Исус и сви Израелци вратили у логор у Галгалу.

11 Када је то чуо Јавин, цар Асора, послао је гласнике Јоваву, цару Мадона, и цару Смирона, цару Ахсава, **2** царевама у брдима на северу и у пустим равницама јужно од Хинерота, у Шефели и у планинском крају близу Дора на западу, **3** Хананцима на истоку и западу, и Аморејима, Хетејима, Ферезејима, Јевусејима у брдима и Јевејима у подножју Ермона у земљи Миспи. **4** Сви су они кренули са својом војском. Тог мноштва било је много као песка на морској обали. Са собом су имали веома много коња и бојних кола. **5** Затим су се сви ти царева према договору састали и заједно се улогорили код воде Мерома да се боре са Израелом.

6 Тада је Господ рекао Исусу: „Не бој их се, јер сутра у ово доба учинићу да сви буду побијени пред Израелом. Њиховим коњима пресеци жиле на ногама, а кола им спали ватром.“ **7** Исус и сви његови ратници изненада су дошли на њих код воде Мерома и напали их. **8** Господ их је дао Израелцима у руке и они су их тукли и гонили до густо насељеног Сидона и Мисрефота и до долине Миспе на истоку. Побили су их тако да нико није остао жив. **9** Затим им је Исус учинио оно што му је Господ заповедио: њиховим коњима пресекао је жиле на ногама, а кола им је спалио ватром.

10 Осим тога, Исус се у то време вратио и освојио Асор, а његовог цара погубио мачем, јер је Асор раније био најважнији град у свим тим царствима. **11** Све душе које су биле у њему побили су оштрицом мача, све су их погубили. Није остало ништа што дише. Затим је Асор спалио ватром. **12** Тако је Исус освојио све те градове с њиховим царевама и побио их оштрицом мача. Све је уништио, као што је заповедио Мојсије, Господњи слуга. **13** Али Израелци нису спалили ни-

један од градова који су стајали на својим бреговима, осим Асора, који је спалио Исус. **14** Сав плен и сву стоку из тих градова Израелови синови узели су за себе. Али све људе побили су оштрицом мача, тако да су их истребили. Нису оставили ништа што дише. **15** Оно што је Господ заповедио Мојсију, свом слуги, то је Мојсије заповедио Исусу, а Исус је тако и учинио. Није пропустио да изврши ниједну реч од свега оног што је Господ заповедио Мојсију.

16 Тако је Исус заузео сву ту земљу: Јудино брдовито подручје, сав Негев, сву гемску земљу, Шефелу, Араву, брдовито подручје Израелово и његову Шефелу, **17** од горе Алак, која се простира према Сиру, па све до Вал-Гада у ливанској долини у подножју горе Ермон, а све њихове цареве заробио је и погубио. **18** Исус је дуго водио рат против свих тих царева. **19** Ниједан град није склопио мир са Израеловим синовима осим Гаваона, у ком су живели Јевеји. Све су заузели борбом. **20** Господ је допустио да тим народима отврдне срце тако да објаве рат Израелу, да би их он уништио и да за њих не би било милости, како би их истребио, као што је Господ заповедио Мојсију. **21** Баш у то време Исус је кренуо и истребио Енакима из брда, из Хеврона, Давира, Анава, из целог Јудиног брдовитог подручја и целог Израеловог брдовитог подручја. Исус их је уништио заједно са њиховим градовима. **22** Ниједан од Енакима није остао у земљи Израелових синова. Остали су само у Гази, Гату и Азоту. **23** Тако је Исус заузео сву земљу, баш као што је Господ рекао Мојсију. Затим ју је Исус дао у наследство Израелцима по њиховим племенима, сваком оно што му припада. И земља је починула од рата.

12 *Ово су цареви који су владали источно од Јордана и које су Израелови синови поразили и чију су земљу заузели, од долине Арнон па све до горе Ермон и сву Араву према истоку: 2 Аморејски цар Сион који је живео у Есевону. Подручје над којим је владао обухватало је Ароир, који је уз долину Арнон, половину те долине и половину Галада све до долине Јавок, где је граница Амонових синова, 3 затим Араву на истоку према Хинеротском мору до мора у Арави, то јест Сланог мора, према истоку у правцу Вет-Јесимота и према југу до обронака Фазге.*

4 *Заузели су и подручје које је припадало васанском цару Огу, који је преостао од Ре-*

фаима и који је живео у Астароту и Едраину. 5 Он је владао гором Ермон, Салхом и свим Васаном све до границе с Гесурејима и Махатејима, и над половином Галада до подручја које је припадало Сиону, есевонском цару.

6 *Њих су поразили Мојсије, Господњи слуга, и Израелови синови. Затим је Мојсије, Господњи слуга, њихову земљу дао Рувимовом и Гадовом племену и половини Манасијиног племена.*

7 *Ово су цареви које су Исус и Израелови синови поразили западно од Јордана у земљи од Вал-Гада у ливанској долини па до горе Алак, која се простира према Сиру. Исус је ту земљу разделио Израеловим племенима, свакоме његов део, 8 у брдовитом подручју, у Шефели, у Арави, по обронцима брда, у пустињи и у Негеву - дао им је земљу Хетеја, Амореја, Хананаца, Ферезеја, Јевеја и Јевусеја:*

9 *цар Јерихона, један; цар Гаја, који је код Ветиља, један; 10 цар Јерусалима, један; цар Хеврона, један; 11 цар Јармута, један; цар Лахиса, један; 12 цар Јеглона, један; цар Гезера, један; 13 цар Давира, један; цар Гедера, један; 14 цар Орме, један; цар Арада, један; 15 цар Ливне, један; цар Одолама, један; 16 цар Макиде, један; цар Ветиља, један; 17 цар Тафује, један; цар Ефера, један; 18 цар Афека, један; цар Сарона, један; 19 цар Мадона, један; цар Асора, један; 20 цар Сирмон-Мерона, један; цар Ахсава, један; 21 цар Танаха, један; цар Мегидо, један; 22 цар Кедеса, један; цар Јокнеама на Кармилу, један; 23 цар Дора у планинском крају близу Дора, један; цар Гојима из Галгала, један; 24 цар Терсе, један. Укупно тридесет и један цар.*

13 *Исус је остарио и зашао у године. Тада му је Господ рекао: „Ти си остарио и зашао у године, а још многе крајеве тек треба освојити. 2 Ово је земља која је остала; цело подручје где живе Филистеји и Гесуреји 3 (од рукавца Нила источно од Египта, па све до границе Акарона на северу, све се то рачунало као подручје које припада Хананцима); подручје пет филистејских савезничких кнезова, оних из Газе, Азота, Аскалона, Гаттар и Акарона, и подручје Авеја; 4 на југу сва хананска земља и Меара, која припада Сидонцима, до Афека, па све до аморејске границе; 5 гевалска земља и сав Ливан према истоку, од Вал-Гада у подножју горе Ермон све до границе Емата; 6 земља свих који*

живе у брдима, од Ливана до Мисрефота, подручје Сидонаца. Ја ћу их отерати пред Израеловим синовима. Ту земљу раздели Израелцима у наследство, као што сам ти заповедио. **7** Раздели сада ту земљу у наследство на девет племена и половини Манасијиног племена.“

8 Друга половина Манасијиног племена, Рувимово племе и Гадово племе добили су своје наследство које им је Мојсије дао источно од Јордана, управо онако како им га је дао Мојсије, Господњи слуга: **9** од Ароира, који се налази уз долину Арнон, затим град који је усред те долине и сву медевску висораван од Девона; **10** све градове аморејског цара Сиона који је владао у Есевону, све до границе Амонових синова; **11** Галад и земљу Гесуреја и Махатеја, сву гору Ермон и сав Васан до Салхе; **12** цело царство васанског цара Ога који је владао у Астароту и у Едраину и који је остао последњи од Рефаима. Те царење Мојсије је поразио и отерао. **13** Али Израелови синови нису отерали Гесуреје и Махатеје, па тако становници Гесура и Махата све до данас живе међу Израеловим синовима.

14 Једино Левијевом племену није дао наследство. Њихово наследство су жртве које се спаљују пред Господом, Израеловим Богом, као што им је и обећао.

15 Тако је Мојсије дао наследство племену Рувимових синова по њиховим породицама.

16 Они су добили подручје од Ароира, који се налази уз долину Арнон, затим град који је усред те долине и сву медевску висораван; **17** Есевон и околне градове који су на висоравни: Девон, Вамот-Вал, Вет-Вал-Мерон, **18** Јасу, Кедимот, Мифат, **19** Киријат-ајим, Сивму, Зарет-Сар на гори изнад долине, **20** Вет-Фегор, обронке Фазге, Вет-Јесимот, **21** све градове на тој висоравни и цело царство аморејског цара Сиона који је владао у Есевону и ког је Мојсије поразио, као и мадијанске поглаваре Евина, Рекема, Сура, Ора и Реву, Сионове кнезове који су живели у тој земљи. **22** Међу онима које су Израелови синови побиле мачем био је и гатар Валам, Веоров син. **23** Граница Рувимових синова био је Јордан. То подручје је било наследство Рувимових синова по њиховим породицама и то су њихови градови с околним местима.

24 Мојсије је дао наследство и Гадовом племену, Гадовим синовима по њиховим породицама. **25** Они су добили ово подручје: Јазир, све градове у Галаду, половину земље

Амонових синова све до Ароира, који је у правцу Раве; **26** подручје од Есевона до Рамот-Миспе и Ветонима, и од Маханаима до давирске границе; **27** а у долини Вет-Аран, Вет-Нимру, Сокот и Сафон, остали део царства Сиона, есевонског цара. Јордан је био граница тог подручја све до краја Хинеротског мора. Граница је била источна страна Јордана. **28** То је наследство Гадових синова по њиховим породицама и то су њихови градови с околним местима.

29 Мојсије је дао наследство и половини Манасијиног племена, половини племена Манасијиних синова по њиховим породицама. **30** Они су добили подручје од Маханаима, сав Васан, цело царство васанског цара Ога, сва Јаирова села у Васану у којима су људи живели под шаторима, шездесет градова. **31** Половина Галада и Астарот и Едраин, градови Оговог царства у Васану, припали су синовима Манасијиног сина Махира, и то половини Махирових синова по њиховим породицама.

32 То им је Мојсије предао у наследство кад су били у пустим равницама Моава, источно од Јордана, према Јерихону.

33 Левијевом племену Мојсије није дао наследство. Њихово је наследство Господ, Израелов Бог, као што им је и обећао.

14 Ево шта су Израелови синови примили као наследство у хананској земљи, а што су им свештеник Елеазар, Исус, Навинов син, и поглавари отачких домова у племенима Израелових синова предали у наследство. **2** Жребом су разделили наследство, као што је Господ заповедио преко Мојсија, на девет и по племена. **3** Јер је Мојсије већ раније одредио наследство за два племена и половину племена с оне стране Јордана. Али Левијевом племену није дао наследство међу њима. **4** А од Јосифових синова постала су два племена, Манасијино и Јефремово. Левијево племе није добило никакво наследство у земљи, осим градова у којима ће живети и околних пашњака за њихову стоку и за њихово имање. **5** Израелови синови су поступили као што је Господ заповедио Мојсију и разделили су земљу.

6 Тада су Јудини синови приступили Исусу у Галгалу, и Халев, син Кенезеја Јефоније, рекао је Исусу: „И сам знаш шта је за мене и за тебе Господ рекао Мојсију, Божјем човеку, у Кадис-Варни. **7** Било ми је четрдесет година кад ме је Мојсије, Господњи слуга, послао из Кадис-Варне да извидим земљу, и

ја сам га известио онако како ми је било у срцу. **8** А моја браћа која су пошла са мном улила су народу страх у срце. Али ја сам у свему слушао Господа, свог Бога. **9** Зато се Мојсије тог дана заклео: 'Земља којом си крочио припаће теби и твојим синовима као трајно наследство, јер си у свему слушао Господа, мог Бога.' **10** И ево, Господ ме је сачувао у животу, баш као што је и обећао. Прошло је четрдесет и пет година откако је Господ то обећао Мојсију, док је Израел још ишао по пустињи, а ево, сада имам осамдесет и пет година. **11** Али још увек сам јак као што сам био оног дана када ме је Мојсије послао. Како сам тада имао снаге за рат, тако имам и сада, и да идем и да се вратим. **12** Зато ми сада дај ова брда која ми је Господ оног дана обећао, јер си оног дана чуо да су тамо Енакими и велики утврђени градови. Надам се да ће Господ бити са мном и да ћу их отерати, као што је Господ обећао."

13 Тада је Исус благословио Халева, Јефонијиног сина, и дао му у наследство Хеврон. **14** Тако је Хеврон припао Халеву, сину Кенезеја Јефоније. То је његово наследство све до данас, јер је у свему слушао Господа, Израеловог Бога. **15** Хеврон се раније звао Киријат-Арва (Арва је био највећи човек међу Енакимима). И земља је починула од рата.

15 Део који је жребом припао племену Јудиних синова по њиховим породицама простирао се до едомске границе, пустиње Зин и Негева на његовом јужном крају. **2** Њихова јужна граница почињала је од залива на јужном крају Сланог мора. **3** Оданде се пружала јужно на оброну Акравим, а затим преко Зина, након чега се с југа пењала до Кадис-Варне, па је ишла до Есрона, а онда се пењала до Адара и скретала према Карки. **4** Затим се пружала до Аселмона и спајала се с долином реке Египат, и на крају је излазила на море. То је била њихова јужна граница.

5 Источна граница била је Слано море до ушћа Јордана, а северна граница морски залив, код ушћа Јордана. **6** Та граница се пењала до Вет-Огле и пружала се северно до Вет-Араве. Затим се пењала до камена Воана, Рувимовог сина. **7** Одатле се пружала до Давира који се налази у долини Ахор, па је скретала на север према Галгалу, који лежи испред узбрдице Адумим, јужно од те долине. Онда је граница ишла до воде Ен-Семес и завршавала се код Ен-Рогила. **8** Одатле је граница ишла до долине Еномовог

сина, до обронка Јевусеј на југу, то јест до Јерусалима, а одатле до врха горе која према западу гледа на долину Еном, а та гора се налази на северном крају рефаимске долине. **9** С врха те горе граница је ишла ка извору Нефтоји, а затим према градовима на гори Ефрон. Одатле је граница ишла до Вале, то јест до Киријат-Јарима. **10** Од Вале је скретала на запад према гори Сир и ишла је до обронка горе Јарим на северу, то јест до Хасалона. Затим се спуштала до Вет-Семеса и ишла до Тамне. **11** Одатле је излазила на северни оброну Акарона. Затим се пружала према Сикрону, ишла до горе Вале, а онда је излазила на Јавнил. На крају је излазила на море.

12 Западна граница била је обала Великог мора. То су биле границе Јудиних синова свих страна, по њиховим породицама.

13 Исус је, као што му је Господ заповедио, дао наследство Халеву, Јефонијином сину, међу Јудиним синовима, наиме Киријат-Арву (Арва је био Енаков отац), то јест Хеврон. **14** Оданде је Халев отерао три Енакова сина: Сесаја, Ахимана и Талмаја, Енакове потомке. **15** Затим је одатле кренуо на становнике Давира. (Давир се раније звао Киријат-Сефер.) **16** Тада је Халев рекао: „Ономе ко нападне и освоји Киријат-Сефер даћу своју кћер Ахсу за жену.“ **17** Освојио га је Готонило, син Кенеза, Халевог брата. Зато му је Халев дао своју кћер Ахсу за жену. **18** Када је она полазила у свој дом, наговорила је мужа да затраже једно поље од њеног оца. Док је седела на магарцу, плјеснула је рукама да дозове свог оца Халева. Тада ју је он упитао: „Шта желиш?“ **19** Она му је одговорила: „Благослови ме! Пошто си ми дао део земље на југу, дај ми и Гулот-Мајим.“ И он јој је дао Горњи Гулот и Доњи Гулот.

20 То је наследство племена Јудиних синова по њиховим породицама.

21 Градови у најудаљенијем крају племена Јудиних синова према едомској граници на југу били су Кавсеил, Едер, Јагур, **22** Кина, Димона, Адада, **23** Кедес, Асор, Итнан, **24** Зиф, Телем, Валот, **25** Асор-Адата, Кириот-Есрон, то јест Асор, **26** Атам, Сема, Молада, **27** Асар-Гада, Есмон, Вет-Фелет, **28** Асар-Суал, Вирсавеја, Визиотија, **29** Вала, Им, Асем, **30** Елтолад, Хесил, Орма, **31** Сиклаг, Мадмана, Сансана, **32** Леваот, Сидеим, Ајин и Римон; укупно двадесет и девет градова с њиховим околним местима.

33 У Шефели: Естаол, Сараја, Асна, **34** Заноја, Ен-Ганим, Тафуја, Инам, **35** Јармут,

Одолам, Сохот, Азика, **36** Сагарим, Адитајим, Гедира и Гедиротајим; четрнаест градова с њиховим околним местима.

37 Севан, Адаса, Мигдал-Гад, **38** Дилан, Миспа, Јоктеил, **39** Лахис, Воскат, Јеглон, **40** Хавон, Ламас, Хитлис, **41** Гедирот, Вет-Дагон, Нама, Макида; шеснаест градова с њиховим околним местима.

42 Ливна, Етер, Асан, **43** Јефта, Асна, Невив, **44** Кеила, Ахсив, Мариса; девет градова с њиховим околним местима.

45 Акарон са својим околним градовима и местима. **46** Од Акарона према западу све што се налази покрај Азота и његових околних места.

47 Азот са својим околним градовима и местима. Газа са својим околним градовима и местима, све до долине реке Египат и Великог мора с приобалним подручјем.

48 А у брдовитом подручју: Самир, Јатир, Сохот, **49** Дана, Киријат-Сана, то јест Давир, **50** Анав, Естемон, Аним, **51** Гесем, Олон и Гилон; једанаест градова с њиховим околним местима.

52 Арав, Дума, Есан, **53** Јанум, Вет-Тафуја, Афека, **54** Хумата, Киријат-Арва, то јест Хеврон и Сиор; девет градова с њиховим околним местима.

55 Маон, Кармил, Зиф, Јута, **56** Језраел, Јогдеам, Заноја, **57** Каин, Гаваја и Тамна; десет градова с њиховим околним местима.

58 Алул, Вет-Сур, Гедор, **59** Марат, Вет-Анот и Елтекон; шест градова с њиховим околним местима.

60 Киријат-Вал, то јест Киријат-Јарим и Рава; два града с њиховим околним местима.

61 А у пустињи: Вет-Арава, Мидин, Сехаха, **62** Нивсан, Град соли и Ен-Гад; шест градова с њиховим околним местима.

63 Јудини синови нису могли да отерају Јевусеје који су живели у Јерусалиму. Зато Јевусеји живе с Јудиним синовима у Јерусалиму све до данас.

16 Подручје које је жребом припало Јосифовим синовима простирало се од Јордана код Јерихона до јерихонских вода с њихове источне стране, па преко пустиње која се пружа од Јерихона према брдовитом подручју Ветиља. **2** Од Ветиља, који је био део Луза, то подручје се простирало до границе с Архијанима код Атарота. **3** Затим се спуштало на запад до границе с Јафлитовцима, па се пружало све до границе Доњег Вет-Орона и Гезера, и на крају излазило на море.

4 Тако су Јосифови синови, Манасија и Јефрем, добили земљу. **5** Граница Јефремових синова по њиховим породицама, источна граница њиховог наследства, била је код Атарот-Адара и ишла је до Горњег Вет-Орона. **6** Оданде се пружала према мору. Од Михмете на северу, граница је скретала на исток према Танат-Силону, па је ишла даље на исток према Јанохи. **7** Од Јанохе се спуштала до Атарота и Наре, пружала се до Јерихона и на крају је излазила на Јордан. **8** Од Тафује граница је ишла на запад према долини Кани и излазила на море. То је наследство племена Јефремових синова по њиховим породицама. **9** Јефремовим синовима припали су и неки градови ван њиховог подручја који су се налазили унутар наследства Манасијиних синова, сви такви градови с њиховим околним местима.

10 Али они нису отерали Хананце који су живели у Гезеру. Зато Хананци живе међу Јефремовим синовима све до данас, али су присиљени на ропски рад.

17 Затим је жребом одређено подручје за Манасијино племе, јер је он био Јосифов првенац. Махир, Манасијин првенац и Галадов отац, био је ратник и њему су припали Галад и Васан. **2** И остали Манасијини синови добили су жребом своје наследство по својим породицама: Авијезерови синови, Хелекови синови Азрилови синови, Сихемови синови, Еферови синови и Семидини синови. То су синови Манасије, Јосифовог сина, мушки потомци по њиховим породицама. **3** Салпад, син Ефера, сина Галада, сина Махира, Манасијиног сина, није имао синове већ кћери које су се звале: Мала, Нуја, Егла, Мелхаи Терса. **4** Оне су дошле пред свештеника Елеазара, пред Исуса, Навиновог сина, и пред поглаваре, па су им рекле: „Господ је Мојсију заповедио да нам се да наследство међу нашом браћом.“ Исус им је по Господњој заповести дао наследство међу браћом њиховог оца.

5 Манасији је припало десет делова земље, осим галадске и васанске земље, које су с оне стране Јордана, **6** јер су и Манасијине кћери добиле наследство међу његовим синовима, а галадска земља припала је другим Манасијиним синовима.

7 Манасијина граница ишла је од Асира до Михмете, која је испред Сихема, а затим је скретала десно према становницима Ен-Тафује. **8** Земља око Тафује припала је Манасији, али сама Тафуја на Манасијиној грани-

ци припала је Јефремовим синовима. **9** Та граница се затим спуштала до долине Кане, на југ према долини дуж које су се налазили Јефремови градови што су међу Манасијиним градовима. Манасијина граница ишла је северно од долине, и излазила на море. **10** Земља јужно од те долине припадала је Јефрему, а северно од ње Манасији. Граница им је било море. На северу се Манасија граничио са Асиром, а на истоку са Исахаром.

11 Унутар подручја Исахара и Асира Манасији су припадали Вет-Сан и околни градови, Ивлеам и околни градови, становници Дора и околни градови, становници Ен-Дора и околни градови, становници Танаха и околни градови као и становници Мегида и околни градови, три брдовита подручја.

12 Али Манасијини синови нису могли да освоје те градове, тако да су Хананци остали да живе у тој земљи. **13** Кад су Израелови синови ојачали, присилили су Хананце на ропски рад, али их нису сасвим отерали.

14 Јосифови синови обратили су се Исусу: „Зашто си нам жребом одредило само једно наследство, само један део, кад смо ми многобројан народ јер нас је Господ све до сад благословио?“ **15** Исус им је одговорио: „Кад сте многобројан народ, идите у шуму и искрчите себи земљу у крају где живе Ферезеји и Рефаими, јер вам је брдовито подручје Јефрема тесно.“ **16** Тада су Јосифови синови одговорили: „Није нам довољно то брдовито подручје, а сви Хананци који живе у долини имају бојна кола с гвозденим оштрицама, како они који су у Вет-Сану и околним градовима тако и они који су у језраелској долини.“ **17** Исус је тада рекао Јосифовом дому, Јефрему и Манасији: „Ви сте многобројан народ и веома сте снажни. Није довољно да добијете само један део, **18** него ће вам припасти и то брдовито подручје. Посеците шуму на њему и оно ће представљати границу вашег подручја. Отерајте Хананце премда имају бојна кола с гвозденим оштрицама и премда су јаки.“

18 Цео збор Израелових синова окупио се у Силому и тамо су поставили шатор од састанка, пошто су били покорили сву земљу. **2** Али међу Израеловим синовима остало је још седам племена којима није било додељено наследство. **3** Зато је Исус рекао Израеловим синовима: „Докле ћете оклевати да кренете и заузмете земљу коју вам је дао Господ, Бог ваших праочева? **4** Изаберите између себе по три човека из сваког племена,

а ја ћу их послати, па нека устану и прођу земљу и нека је попишу за поделу наследства, а онда нека се врате к мени. **5** Нека је разделе међу собом на седам делова. Јуда нека остане на свом подручју на југу, а Јосифов дом нека остане на свом подручју на северу. **6** Ви попишите земљу тако да има седам делова. Затим тај попис донесите овамо к мени, и ја ћу овде за вас бацити жреб пред Господом, нашим Богом. **7** Левијеви синови немају део међу вама, пошто је Господње свештенство њихово наследство. Гад, Рувим и половина Манасијиног племена примили су своје наследство источно од Јордана, оно што им је дао Мојсије, Господњи слуга.“

8 Кад су се ти људи спремили да пођу, Исус је онима који су кренули да попишу земљу заповедио: „Идите и прођите земљу и попишите је, а онда се вратите к мени, и ја ћу за вас бацити жреб пред Господом овде у Силому.“ **9** Људи су отишли, прошли земљу, пописали је по градовима у једну књигу и поделили је на седам делова. Затим су се вратили код Исуса у логор у Силому. **10** Тада је Исус за њих бацио жреб пред Господом у Силому. Тако је Исус разделио земљу Израеловим синовима дајући свакоме његов део.

11 Жреб је пао на племе Венијаминових синова по њиховим породицама, и подручје које су добили жребом било је између Јудиних синова и Јосифових синова. **12** Њихова граница на северном крају почињала је од Јордана. Затим се пењала уз северни обронак Јерихона до горе према западу, а завршавала се код пустиње Вет-Авен. **13** Одатле се граница простира до Луза, до јужног обронка Луза, то јест Ветилџа. Онда се граница спуштала до Атарот-Адара на гори која се налази јужно од Доњег Вет-Орона. **14** Западна граница Венијаминовог подручја скретала је према југу код горе која је испред Вет-Орона на југу, и завршавала се код Киријат-Вала, то јест Киријат-Јарима, града Јудиних синова. То је била западна страна.

15 Јужна граница почињала је од крајње тачке Киријат Јарима. Затим се пружала ка западу и ишла до извора Нефтоје. **16** Онда се спуштала до најудаљенијег дела горе која гледа на долину Еномовог сина, која се налази на северу рефаимске долине. Оданде се спуштала у долину Еном, до јевусејског обронка на југу, па се спуштала у Ен-Рогил. **17** Затим је ишла на север и излазила на Ен-Семес, а одатле на Гелилот, који се налази испред узбрдице Адумим, па се спуштала до

камена Воана, Рувимовог сина. **18** Затим је ишла на северни обронак који је испред Араве, а онда се спуштала у Араву. **19** Одатле је ишла на северни обронак Вет-Огле и завршавала се код северног залива Сланог мора на јужном крају Јордана. То је била јужна граница. **20** Јордан је био граница са источне стране. То је било наследство Венијаминових синова по њиховим породицама, и то су биле њихове границе.

21 Градови племена Венијаминових синова по њиховим породицама били су Јерихон, Вет-Огла, Емек-Кесис, **22** Вет-Арава, Сема-рајим, Ветиљ, **23** Авим, Фара, Офра, **24** Кефар-Амона, Офнија и Гава; дванаест градова с њиховим околним местима.

25 Гаваон, Рама, Вирот, **26** Миспа, Хефира, Моса, **27** Рекем, Јерфаил, Тарала, **28** Села, Елеф, Јевус, то јест Јерусалим, Гаваја и Киријат; четрнаест градова с њиховим околним местима.

То је наследство Венијаминових синова по њиховим породицама.

19 Други жреб пао је на Симеона, на племе Симеоних синова по њиховим породицама. Њихово наследство било је унутар наследства Јудиних синова. **2** Њима су у наследство припали Вирсавеја са Савом, Молада, **3** Асар-Суал, Вала, Асем, **4** Елтолад, Ветул, Орма, **5** Сиклаг, Вет-Маркавот, Асар-Суса, **6** Вет-Леваот и Саруен; тринаест градова с њиховим околним местима. **7** Ајин, Римон, Етер и Асан; четири града с њиховим околним местима, **8** и сва места око тих градова све до Валат-Вира, то јест јужног Рамата. То је било наследство племена Симеоних синова по њиховим породицама. **9** Симеонови синови добили су у наследство део подручја од Јудиних синова, јер је део који су они добили био превелик за њих. Зато су Симеонови синови добили посед унутар њиховог наследства.

10 Трећи жреб пао је на Завулонове синове по њиховим породицама. Граница њиховог наследства простирала се све до Сарида.

11 Затим се пењала на запад према Марали и пружала се до Давасета, а одатле до долине која је испред Јокнеама. **12** Од Сарида је скретала на исток, према сунчевом изласку, до границе Кислот-Тавора, па је ишла на Даврат и пењала се до Јафе. **13** Одатле је ишла на исток, према сунчевом изласку, до Гат-Ефера и Ита-Касина па је излазила на Римон и пружала се до Неје. **14** Северно од ње граница је скретала према Анатону, а за-

вршавала се у долини Јефтаил. **15** Ту су били и Катат, Налал, Симрон, Идала и Витлејем; дванаест градова с њиховим околним местима. **16** То је било наследство Завулонових синова по њиховим породицама; то су били њихови градови с околним местима.

17 Четврти жреб пао је на Исахара, на Исахарове синове по њиховим породицама.

18 Градови на њиховој граници били су Језраел, Кесулот, Сунам, **19** Аферајим, Сеон, Анахарат, **20** Равит, Кисион, Авес, **21** Ремет, Ен-Ганим, Ен-Ада и Вет-Фасис. **22** Та граница сезала је до Тавора, Сахасиме и Вет-Семеса и излазила је на Јордан. Ту је било шеснаест градова с њиховим околним местима. **23** То је било наследство племена Исахарових синова по њиховим породицама; то су били њихови градови с околним местима.

24 Пети жреб пао је на племе Асирових синова по њиховим породицама. **25** Градови на њиховој граници били су Хелкат, Алија, Ветен, Ахсав, **26** Аламелех, Амад и Мисал. Граница се на западу пружала до Кармила и до Сихор-Ливната, **27** а затим је скретала према истоку до Вет-Дагона и пружала се до Завулона и северне стране долине Јефтаил, до Вет-Емека и Наила, а онда је ишла лево од Кавула, **28** а затим према Хеврону, Реову, Амону, Кани и све до густо насељеног Сидона. **29** Одатле је граница скретала према Рами и ишла све до утврђеног града Тира. Затим је скретала према Оси и излазила на море у подручју Ахсива. **30** Ту су били и Ама, Афек и Реов; двадесет и два града с њиховим околним местима. **31** То је било наследство племена Асирових синова по њиховим породицама; то су били њихови градови с околним местима.

32 Шести жреб пао је на Нефталимове синове, на Нефталимове синове по њиховим породицама. **33** Њихова граница ишла је од Елафа, од великог дрвета у Сананиму, и од Адами-Некева и Јавнила па све до Лакума, и излазила је на Јордан. **34** На западу је граница ишла према Азнот-Тавору, а одатле према Укоку и пружала се на југу до Завулона, на западу до Асира и на истоку до Јуде код Јордана. **35** Утврђени градови били су Сидим, Сер, Алат, Ракат, Хинерот, **36** Адама, Рама, Асор, **37** Кедес, Едраин, Ен-Асор, **38** Ирон, Мигдалил, Орем, Вет-Анат и Вет-Семес; деветнаест градова с њиховим околним местима. **39** То је било наследство племена Нефталимових синова по њиховим породицама; то су били њихови градови с околним местима.

40 Седми жреб пао је на племе Данових синова по њиховим породицама. **41** Градови на граници њиховог наследства били су Сараја, Естаол, Ир-Семес, **42** Салавин, Ајалон, Јетла, **43** Елон, Тамна, Акарон, **44** Елтеке, Гиветон, Валат, **45** Јуд, Вани-Варак, Гат-Римон, **46** Ме-Јаркон и Ракоц, где је граница пролазила испред Јопе. **47** Али Дановим синовима било је премало подручје које су добили. Зато су Данови синови кренули у рат против Лесема, освојили га и све у њему побили оштрицом мача. Затим су га заузели и населили се у њему. Тада су Лесем прозвали Дан, по имену Дана, свог праоца. **48** То је било наследство племена Данових синова по њиховим породицама; то су били њихови градови с околним местима.

49 Тако су завршили поделу земље по подручјима. Тада су Израелови синови у својој средини дали наследство Исусу, Навиновом сину. **50** По Господњој заповести дали су му град који је тражио, Тамнат-Сарах у брдовитом подручју Јефрема. Он је обновио град и населио се у њему.

51 То су била наследства која су свештеник Елеазар, Исус, Навинов син, и поглавари отачких домова у племенима Израелових синова жребом разделили пред Господом у Силому, на улазу у шатор од састанка. Тако су завршили поделу земље.

20 Тада је Господ рекао Исусу: **2** „Кажи Израеловим синовима: 'Одредите себи градове уточишта о којима сам вам говорио преко Мојсија, **3** да би тамо могао да побегне убица који ненамерно, нехотице убије неку душу. Нека вам ти градови служе као уточиште од крвног осветника. **4** Нека убица побегне у неки од њих, нека стане на градска врата и изнесе свој случај старешинама тог града. Нека га они приме код себе у град и дозволе му да живи код њих. **5** Ако би крвни осветник прогонио убицу, они не смеју да га предају њему у руке, зато што је овај ненамерно убио свог ближњег, а да га није мрзео. **6** Он нека остане у том граду док не стане на суд пред збор и док не умре првосвештеник који буде служио у то време. Тада убица може да се врати у свој град и у свој дом, у град из ког је побегао.'”

7 Они су посветили Кедес у Галилеји у брдовитом подручју Нефталима, Сихем у брдовитом подручју Јефрема и Киријат-Арву, то јест Хеврон, у Јудином брдовитом подручју. **8** А на подручју источно од Јордана, у близини Јерихона, на пустињској висоравни, од-

редили су Восор од Рувимовог племена, Рамот у Галаду од Гадовог племена и Голан у Васану од Манасијиног племена.

9 То су били градови одређени свим Израеловим синовима и странцима који су живели међу њима, да у њих побегне свако ко ненамерно убије неку душу, да не би погинуо од руке крвног осветника док не стане на суд пред збор.

21 Поглавари отачких домова међу Левијевим синовима приступили су свештенику Елеазару, Исусу, Навиновом сину, и поглаварима отачких домова у племенима Израелових синова, **2** па су им у Силому, у хананској земљи, рекли: „Господ је преко Мојсија заповедио да нам се дају градови у којима ћемо живети, као и пашњаци око њих за нашу стоку.” **3** Зато су од свог наследства Израелови синови дали Левијевим синовима те градове с околним пашњацима, баш као што је Господ заповедио.

4 Најпре је жреб пао на Катове породице. Синови свештеника Арона, из Левијевог племена, добили су жребом тринаест градова од Јудиног племена, Симеоновог племена и Венијаминовог племена.

5 Осталим Катовим синовима жребом је припало десет градова од породица Јефремовог племена, Дановог племена и од половине Манасијиног племена.

6 Гирсоновим синовима жребом је припало тринаест градова од породица Исахаровог племена, Асировог племена, Нефталимовог племена и од половине Манасијиног племена у Васану.

7 Мераријевим синовима по њиховим породицама припало је дванаест градова од Рувимовог племена, Гадовог племена и Завулоновог племена.

8 Тако су Израелови синови жребом дали Левијевим синовима те градове с њиховим околним пашњацима, као што је Господ заповедио преко Мојсија.

9 Од племена Јудиних синова и племена Симеонових синова дали су следеће градове који се наводе поименце, **10** а који су припали Ароновим синовима из Катових породица међу Левијевим синовима, јер је на њих пао први жреб. **11** Они су добили Киријат-Арву (Арва је био Енаков отац), то јест Хеврон, у Јудином брдовитом подручју, и све оближње пашњаке. **12** А поље око тог града и околна места дали су Халеву, Јефонијином сину.

13 Синови свештеника Арона добили су Хеврон с пашњацима као град уточишта за

убице, затим Ливну с пашњацима, **14** Јатир с пашњацима, Естемојус пашњацима, **15** Олон с пашњацима, Давир с пашњацима, **16** Ајин с пашњацима, Јуту с пашњацима и Вет-Семес с пашњацима; девет градова од та два племена.

17 Од Венијаминовог племена: Гаваон с пашњацима, Гавур с пашњацима, **18** Анатот с пашњацима и Алмон с пашњацима; четири града.

19 Тако су Аронови синови, свештеници, имали укупно тринаест градова с пашњацима.

20 Левитима од преосталих Катових синова, породицама тих Катових синова, жребом су припали градови од Јефремовог племена.

21 Они су добили Сихем с пашњацима у брдовитом подручју Јефрема као град уточишта за убице, затим Гезер с пашњацима, **22** Кивсајим с пашњацима и Вет-Орон с пашњацима; четири града.

23 Од Дановог племена: Елтеке с пашњацима, Гиветон с пашњацима, **24** Ајалон с пашњацима и Гат-Римон с пашњацима; четири града.

25 Од половине Манасијиног племена: Та-нах с пашњацима и Гат-Римон с пашњацима; два града.

26 Тако су породице осталих Катових синова добиле укупно десет градова с пашњацима.

27 Гирсонови синови између левитских породица добили су од половине Манасијиног племена Голан с пашњацима у Васану као град уточишта за убице и Вестеру с пашњацима; два града.

28 Од Исахаровог племена: Кисион с пашњацима, Даврат с пашњацима, **29** Јармут с пашњацима и Ен-Ганим с пашњацима; четири града.

30 Од Асировог племена: Мисал с пашњацима, Авдон с пашњацима, **31** Хелкат с пашњацима и Реов с пашњацима; четири града.

32 Од Нефталимовог племена: Кедес у Галилеји с пашњацима као град уточишта за убице, затим Амот-Дор с пашњацима и Картан с пашњацима; три града.

33 Тако су Гирсонови синови по својим породицама добили укупно тринаест градова с пашњацима.

34 Породице Мераријевих синова, Левити који су преостали, добили су од Завулоновог племена Јокнеам с пашњацима, Карту с пашњацима, **35** Димну с пашњацима и Налал с пашњацима; четири града.

36 Од Рувимовог племена: Восор с пашњацима, Јасу с пашњацима, **37** Кедимот с пашњацима и Мифат с пашњацима; четири града.

38 Од Гадовога племена; Рамот у Галаду с пашњацима као град уточишта за убице, затим Маханаим с пашњацима, **39** Есевон с пашњацима и Јазир с пашњацима; укупно четири града.

40 Тако су Мераријеви синови по својим породицама, они који су преостали од левитских породица, жребом добили укупно два-наест градова.

41 Укупан број градова Левијевих синова у оквиру наследства Израелових синова износио је четрдесет и осам градова заједно с пашњацима. **42** Сваки тај град имао је пашњаке око себе; сви су их имали.

43 Тако је Господ дао Израелу сву земљу за коју се закleo њиховим праочевима да ће им је дати, и они су је заузели и населили се у њој. **44** Господ им је дао и мир на свим границама њиховим, баш као што се закleo њиховим праочевима, тако да се ниједан њихов непријатељ није могао одржати пред њима. Господ им је предао у руке све њихове непријатеље. **45** Од свих добрих обећања која је Господ дао Израеловом дому није остало неиспуњено ниједно обећање; сва су се испунила.

22 Тада је Исус позвао Рувимово племе и Гадово племе и половину Манасијиног племена, **2** па им је рекао: „Ви сте извршили све што вам је заповедио Мојсије, Господњи слуга, и послушали сте мој глас у свему што сам вам заповедио. **3** Нисте оставили своју браћу за све ово дуго време до данашњег дана и извршили сте оно што сте били дужни по заповести Господа, свог Бога. **4** Сада је Господ, ваш Бог, дао мир вашој браћи, као што им је обећао. Зато се ви сада вратите и идите у своје шаторе у земљу коју вам је Мојсије, Господњи слуга, дао с оне стране Јордана. **5** Али савесно поступајте по заповестима и закону који вам је прописао Мојсије, Господњи слуга, тако што ћете волети Господа, свог Бога, ходити свим његовим путевима, извршавати његове заповести, чврсто се држати њега и служити му свим својим срцем и свом својом душом.“

6 Тако их је Исус благословио и отпустио, и они су отишли у своје шаторе. **7** Половини Манасијиног племена Мојсије је дао наследство у Васану, док је другој половини Исус дао наследство поред њихове браће западно

од Јордана. Кад их је Исус отпустио у њихове шаторе, благословио их је, **8** и рекао им: „Вратите се у своје шаторе с великим благом и многобројном стоком, са сребром, златом, бакром, свожђем и многим хаљинама. Поделите са својом браћом плен који сте узели од својих непријатеља.”

9 Затим су Рувимови синови и Гадови синови и половина Манасијиног племена кренули и отишли од других Израелових синова из Силома, који се налази у хананској земљи, и упутили се у галадску земљу, земљу свог наследства коју су заузели, као што им је Господ заповедио преко Мојсија. **10** Кад су Рувимови синови и Гадови синови и половина Манасијиног племена дошли на подручје Јордана у хананској земљи, подигли су тамо поред Јордана један олтар који је био велик и веома уочљив. **11** После неког времена, остали Израелови синови чули су како се говори: „Где, Рувимови синови и Гадови синови и половина Манасијиног племена подигли су олтар на граници хананске земље на подручју Јордана, с оне стране која припада Израеловим синовима.” **12** Кад су Израелови синови то чули, цео збор Израелових синова сакупио се у Силому да пође у рат против њих.

13 Тада су Израелови синови послали Финеса, сина свештеника Елеазара, у галадску земљу к Рувимовим синовима и Гадовим синовима и половини Манасијиног племена. **14** С њим су послали и десет поглавара, по једног поглавара отачког дома из сваког Израеловог племена, а сваки од њих био је поглавар отачког дома над хиљаду Израелаца. **15** Они су дошли код Рувимових синова и Гадових синова и код половине Манасијиног племенау галадску земљу и рекли им:

16 „Овако каже цео Господњи збор: ‘Зашто сте неверни Израеловом Богу и зашто сте се данас одвратили од Господа и подигли себи олтар бунећи се против Господа? **17** Зар нам је мало фегорског греха, од ког се ни до данас нисмо очистили, мада је помор дошао на Господњи збор? **18** А ви се данас одвраћате од Господа. Ако се ви данас буните против Господа, сутра ће се он разгневити на цео израелски збор. **19** Ако је земља коју сте добили заиста нечиста, пређите у земљу која припада Господу, у којој се налази Господњи шатор, па се населите међу нама. Али немојте се бунити против Господа и не чините од нас бунтовнике подижући себи други олтар осим олтара Господа, нашег Бога. **20** Зар није Ахан, Зарин син, поступио неверно

с оним што је било одређено за уништење и зар није гнев дошао на цео израелски збор? Због његовог преступа није само он погинуо.”

21 Тада су Рувимови синови и Гадови синови и половина Манасијиног племена одговорили поглаварима над хиљадама Израелаца: **22** „Моћни Бог, Бог Господ, он зна и Израел нека зна. Ако смо то учинили да бисмо се побунили и били неверни Господу, нека нас данас он не поштеди. **23** Ако смо себи подигли олтар да бисмо се одвратили од Господа и да бисмо на њему приносили жртве паљенице, приносе од жита и жртве заједништва, Господ ће то открити. **24** Ми смо то учинили јер смо се бринули због нечег другог. Овако смо размишљали: ‘Једног дана ваши синови рећи ће нашим синовима: ‘Шта ви имате с Господом, Израеловим Богом? **25** Господ је између нас и вас, Рувимових и Гадових синова, поставио границу, на име, Јордан. Ви немате ништа с Господом.’ И тако би ваши синови навели наше синове да више немају страх од Господа.

26 Зато смо рекли: ‘Предузмимо нешто и подигнимо олтар, али не за жртве паљенице нити за друге жртве, **27** него нека тај олтар буде сведок нама и вама, и нашим нараштајима после нас да ћемо служити Господу пред лицем његовим жртвама паљеницама, жртвама заједништва и другим жртвама, да једног дана ваши синови не би рекли нашим синовима: ‘Ви немате ништа с Господом.’ **28** Зато смо рекли: ‘Ако бисте тако нешто икада рекли нама или нашим будућим нараштајима, ми бисмо одговорили: ‘Погледајте овај олтар који представља Господњи олтар који су наши очеви направили, али не за жртве паљенице нити за друге жртве, већ да буде сведок између нас и вас.’ **29** Нипошто се не желимо бунити против Господа и одвратити се данас од Господа градећи још један олтар за жртве паљенице, приносе од жита и друге жртве, осим олтара Господа, нашег Бога, олтара који је пред његовим шатором!”

30 Кад су свештеник Финес, поглавари збора и поглавари над хиљадама Израелаца чули те речи Рувимових синова, Гадових синова и Манасијиних синова, било им је драго што је тако. **31** Зато је Финес, син свештеника Елеазара, рекао Рувимовим синовима, Гадовим синовима и Манасијиним синовима: „Данас смо се уверили да је Господ међу нама, јер нисте били неверни Господу. Избавили сте Израелове синове из Господње руке.”

32 Тада су Финес, син свештеника Елеазара, и поглавари отишли од Рувимових синова и Гадових синова из галадске земље и вратили се у хананску земљу код других Израелових синова па им пренели одговор. **33** Тај одговор се допао Израеловим синовима. Зато су Израелови синови благословили Бога и више нису говорили о томе да иду у рат против Рувимових синова и Гадових синова да би опустошили земљу у којој су они живели.

34 Рувимови синови и Гадови синови рекли су за тај олтар: „Он нам је сведок да је Господ истинити Бог.“

23 Прошло је много времена откако је Господ Израелцима дао да почину од свих непријатеља унаоколо. Исус је био остарио и зашао у године **2** и зато је сазвао цео Израел, његове старешине, поглаваре, судије и управитеље, па им је рекао: „Ја сам остарио и зашао у године. **3** Видели сте све што је Господ, ваш Бог, учинио свим тим народима ради вас, јер се Господ, ваш Бог, борио за вас. **4** Ево, жребом сам вашим племенима поделио у наследство ове народе који су преостали и све оне народе које сам истребио од Јордана до Великог мора на западу. **5** Господ, ваш Бог, гонио их је испред вас и отерао их је ради вас, и ви сте заузели њихову земљу, као што вам је и обећао Господ, ваш Бог.

6 Зато будите веома храбри да држите и вршите све што је написано у књизи Мојсијевог закона, тако да не одступате од тога ни десно ни лево, **7** и да се не мешате с народима који су остали међу вама. Не помињите имена њихових богова и не куните се њима, не служите им и не клањајте им се, **8** него се чврсто држите Господа, свог Бога, као што сте то чинили све до данас. **9** И Господ ће пред вама отерати велике и моћне народе. (А до данас, ниједан се човек није одржао пред вама.) **10** Један од вас тераће хиљаду, јер ће се Господ, ваш Бог, борити за вас, као што вам је и обећао. **11** Зато стално пазите на своје душе, тако што ћете волети Господа, свог Бога.

12 Али ако се одвратите и прионете уз остатак оних народа који су остали међу вама па склопите бракове с њима и помешате се с њима и они се помешају с вама, **13** добро знајте да Господ, ваш Бог, више неће терати народе испред вас, него ће вам они постати клопка и замка, бич на вашим боковима и трње у вашим очима док вас не нестане из

ове добре земље коју вам је дао Господ, ваш Бог.

14 Ево, ја данас идем путем којим иду сви на земљи. Добро знате свим својим срцем и свом својом душом да од свих добрих обећања која вам је дао Господ, ваш Бог, ниједно обећање није остало неиспуњено; сва су се испунила. Ниједна реч није остала неиспуњена. **15** Као што су се на вама испуниле све добре речи које вам је рекао Господ, ваш Бог, тако ће Господ на вас пустити и све зле речи док вас не истреби из ове добре земље коју вам је дао Господ, ваш Бог. **16** То ће вам се десити ако преступите савез Господа, свог Бога, којим вас је обавезао, и ако пођете за другим боговима да им служите и да им се клањате. Господ ће се жестоко разгневити на вас и брзо ће вас нестати из добре земље коју вам је дао.“

24 Исус је окупио сва Израелова племена у Сихему и сазвао израелске старешине, поглаваре, судије и управитеље, и они су стали пред Бога. **2** Тада Исус рече целом народу: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Пре много времена ваши праочеви, међу њима и Тара, Аврамов и Нахоров отац, живели су с оне стране реке,* и служили су другим боговима.

3 Касније сам узео вашег праоца Аврама с оне стране реке, провео га кроз сву хананску земљу и умножио његово потомство давши му Исака. **4** Затим сам Исаку дао Јакова и Исава. Касније сам Исаву дао у наследство гору Сир, а Јаков и његови синови отишли су у Египат. **5** Касније сам послао Мојсија и Арона и ударио сам Египћане невољама које сам им нанео усред њихове земље. Затим сам вас извео оданде. **6** Кад сам ваше очеве извео из Египта и кад сте дошли до мора, Египћани су с бојним колима и коњаницима кренули за вашим очевима према Црвеном мору. **7** Тада су ваши очеви завапили к мени, к Господу, и ја сам поставио таму између вас и Египћана и сручио сам на њих море које их је прекрило. Својим очима видели сте шта сам учинио у Египту. Затим сте дуго боравили у пустињи.

8 Онда сам вас довео у земљу Амореја који су живели с оне стране Јордана, и они су вас напали. Тада сам их предао вама у руке да бисте заузели њихову земљу и истребио сам их испред вас. **9** Затим се подигао моавски цар Валак, Сефоров син, да ратује против

***24,2** То јест Еуфрата.

Израела. Он је послао по Валама, Веоровог сина, да вас прокуне. **10** Али ја нисам хтео да послушам Валама. Зато вас је он неколико пута благословио. Тако сам вас избавио из његове руке.

11 Затим сте прешли Јордан и дошли до Јерихона. Становници Јерихона, Амореји, Ферезеји, Хананци, Хетеји, Гергесеји, Јевеји и Јевусеји, заратили су с вама, а ја сам их дао вама у руке. **12** Пред вама сам ширио страх, који их је отерао испред вас, као и два аморејска цара. Није то учинио ни ваш мач ни ваш лук. **13** Тако сам вам дао земљу око које се нисте трудили и градове које нисте градили, и у њима сте се населили. Зато сада једете род од винограда и маслињака које нисте садили.

14 А сада, бојте се Господа и служите му у беспрекорности и у истини. Уклоните богове којима су ваши праочевци служили с оне стране реке и у Египту, и служите Господу. **15** Ако не желите да служите Господу, изаберите данас коме ћете служити, боговима којима су служили ваши праочевци с оне стране реке или боговима Амореја у чијој земљи живите. А ја и мој дом служићемо Господу."

16 На то народ одговори: „Нипошто нећемо оставити Господа да бисмо служили другим боговима. **17** Јер је Господ, наш Бог, извео нас и наше очеве из египатске земље, из дома робовања, и учинио је пред нашим очима те велике знакове и чувао нас је целим путем којим смо ишли и међу свим народима куда смо пролазили. **18** Господ је пред нама отерао све оне народе, то јест Амореје који су живели у овој земљи. Ми ћемо служити Господу, јер је он наш Бог."

19 Тада Исус рече народу: „Ви не можете служити Господу, јер је он свет Бог, Бог који захтева да се оданост исказује искључиво њему. Он неће опраштати ваше бунтовништво и ваше грехе. **20** Ако будете оставили Господа и служили туђим боговима, он ће се окренути од вас, чиниће вам зло и истребиће вас после свега добра што вам је чинио."

21 А народ рече Исусу: „Неће бити тако; ми ћемо служити Господу!" **22** На то Исус рече народу: „Сами сте себи сведоци да сте својевољно изабрали Господа да бисте му служили." А они рекоше: „Сведоци смо."

23 „Зато сада уклоните туђе богове који су међу вама и приклоните своје срце к Господу, Израеловом Богу." **24** А народ рече Исусу: „Господу, свом Богу, служићемо и његов глас слушаћемо!"

25 Исус је тог дана у Сихему склопио савез с народом и дао му пропис и закон. **26** Затим је Исус те речи написао у књигу Божјег закона, а онда је узео велики камен и поставио га тамо под једно велико дрво које је било поред Господњег светилишта.

27 Затим је Исус целом народу рекао: „Ево, овај камен биће сведок против нас, јер је чуо све речи које нам је Господ рекао. Нека тај камен буде сведок против вас ако бисте се одрекли свог Бога." **28** Тада је Исус отпустио народ и свако је отишао на своје наследство.

29 После ових догађаја Исус, Навинов син, Господњи слуга, умро је са сто десет година.

30 Сахранили су га на подручју које је добио у наследство, у Тамнат-Сараху који се налази у брдовитом подручју Јефрема, северно од горе Гас. **31** Израел је служио Господу док је Исус био жив и док су биле живе старешине које су надживеле Исуса и које су знале све што је Господ учинио за Израел.

32 Јосифове кости, које су Израелови синови донели из Египта, сахранили су у Сихему, на пољу које је Јаков купио за сто кесита* од синова Емора, Сихемовог оца. То поље припало је у наследство Јосифовим синовима.

33 Умро је и Елеазар, Аронов син, и сахранили су га на брду његовог сина Финеса, брду које је добио у брдовитом подручју Јефрема.

***24,32** „Кесит" је новчана јединица непознате вредности.

КЊИГА О СУДИЈАМА

Писац: Самуило

Место писања: Израел

Писање завршено: око 1100. пре н. е.

Обухвата време: 1450 - 1120. пре н. е.

1 После смрти Исуса Навина, Израелови синови упитали су Господа: „Ко ће од нас први кренути на Хананце да се бори против њих?“ **2** Господ је одговорио: „Нека крене Јуда. Дајем земљу у његове руке!“ **3** Тада је Јуда рекао свом брату Симеону: „Пођи са мном у земљу која је жребом припала мени да се боримо против Хананаца, а ја ћу онда поћи с тобом у земљу која је жребом припала теби.“ И Симеон је пошао с њим.

4 Тако су Јудини синови кренули, и Господ је у њихове руке предао Хананце и Ферезеје, тако да су у Везеку побили десет хиљада људи. **5** У Везеку су нашли Адони-Везека, па су се борили против њега и поразили Хананце и Ферезеје. **6** Адони-Везек је побегао, али они су кренули за њим, ухватили га и одсекли му палце на рукама и на ногама. **7** Тада Адони-Везек рече: „Седамдесет царева којима су били одсечени палчеви на рукама и на ногама сакупљали су храну под мојим столом. Онако како сам ја чинио, тако ми Бог враћа.“ И одвели су га у Јерусалим, где је и умро.

8 Затим су Јудини синови напали Јерусалим и освојили га. Његове становнике побили су оштрицом мача, а град су спалили ватром. **9** Онда су Јудини синови отишли да се боре против Хананаца који су живели у брдима, у Негеву и у Шефели. **10** Затим су кренули на Хананце који су живели у Хеврону (Хеврон се раније звао Киријат-Арва), и побили су Сесаја, Ахимана и Талмаја.

11 Одатле су кренули на становнике Давира. (Давир се раније звао Киријат-Сефер.) **12** Тада Халев рече: „Оном ко нападне Киријат-Сефер и освоји га даћу своју кћер Ахсу за жену.“ **13** Освојио га је Готонило, син Кенеза, Халевовог млађег брата. Зато му је Халев дао своју кћер Ахсу за жену. **14** Када је она полазила у свој дом, наговорила је свог мужа да затраже једно поље од њеног оца. Док је седела на магарцу, плъснула је рукама да дозове свог оца Халева. Тада је он

упита: „Шта желиш?“ **15** Она му одговори: „Благослови ме! Пошто си ми дао део земље на југу, дај ми и Гулот-Мајим.“ Халев јој је дао Горњи Гулот и Доњи Гулот.

16 Синови Кенејца, Мојсијевог таста, отишли су са Јудиним синовима из града палми у Јудејску пустињу, која је јужно од Арада. Дошли су и настанили се код народа који је тамо живео. **17** Јуда је кренуо даље са својим братом Симеоном. Они су заједно напали Хананце који су живели у Сефату и уништили су тај град. Зато је град назван Орма. **18** Јуда је затим освојио Газу с њеним подручјем, Аскалон с његовим подручјем и Акрон с његовим подручјем. **19** Господ је био с Јудом, тако да је он освојио брдовити крај, али није могао да отера становнике долине пошто су имали бојна кола с гвозденим оштрицама. **20** Када су Халеву дали Хеврон, као што је Мојсије и обећао, он је одатле отерао три Енакова сина.

21 Венијаминови синови нису отерали Јевусеје који су живели у Јерусалиму. Зато Јевусеји све до данас живе у Јерусалиму с Венијаминовим синовима.

22 Јосифови синови кренули су на Ветил, и Господ је био с њима. **23** Када су Јосифови синови пошли да извиде Ветил (тај град се раније звао Луз), **24** уходе су видели човека како излази из града. Они су му рекли: „Покажи нам како да уђемо у град, а ми ћемо према теби бити милостиви.“ **25** Тако им је човек показао како да уђу у град, а они су оштрицом мача побили становнике града, али тог човека и целу његову породицу пустили су да оду. **26** Онда је тај човек отишао у земљу Хетеја, подигао тамо град и назвао га Луз. Тако се зове све до данас.

27 Манасија није освојио Вет-Сан и његове околне градове, а ни Танах ни његове околне градове, није отерао ни становнике Дора и његових околних градова, ни становнике Ивлеама и његових околних градова, ни становнике Мегида и његових околних градова, него су Хананци остали да живе у тој земљи.

28 Израел је ојачао и присилио Хананце на ропски рад, али их није у потпуности отерао.

29 Ни Јефрем није отерао Хананце који су живели у Гезеру, тако да су Хананци остали да живе с њима у Гезеру.

30 Завулон није отерао становнике Китрона ни становнике Налола, тако да су Хананци остали да живе с њима, али су били присиљени на ропски рад.

31 Асир није отерао становнике Акона, ни становнике Сидона, ни Алава, ни Ахсива, ни Хелве, ни Афика ни Реова. **32** И тако је Асирово племе живело међу Хананцима који су остали у тој земљи, јер их нису отерали.

33 Нефталим није отерао становнике Вет-Семеса ни становнике Вет-Аната, тако да су живели међу Хананцима у тој земљи. Становнике Вет-Семеса и Вет-Аната присилили су на ропски рад.

34 Амореји су потиснули Данове синове у брдовито подручје и нису им дали да сиђу у долину. **35** Тако су Амореји остали да живе на гори Ерес, у Ајалону и Салвиму. Али Јосифов дом је постао моћан тако да је Аморејима наметнуо присилан рад. **36** Подручје Амореја протезало се од обронка Акравим до Селе па навише.

2 Господњи анђеоло је дошао из Галгала у Воким и рекао: „Извео сам вас из Египта и довео сам вас у земљу коју сам под заклетвом обећао вашим праочевима. Још сам рекао: 'Нећу никада раскинути свој савез с вама. **2** А ви не склапајте савез са становницима ове земље. Срушите њихове олтаре.' Али ви нисте послушали мој глас. Зашто сте тако поступили? **3** Зато вам кажем: 'Нећу их отерати испред вас. Они ће вам постати замка и њихови богови постаће вам мамац.'

4 Када је Господњи анђеоло изговорио ове речи пред свим Израеловим синовима, народ је гласно заплакао. **5** Зато је то место названо Воким.* Ту су Господу принели жртве.

6 Када је Исус отпустио народ, Израелови синови су пошли у освајање земље. Свако је пошао да заузме своје наследство. **7** Народ је служио Господу док је Исус био жив и док су биле живе старешине које су надживеле Исуса и које су виделе сва велика дела која је Господ чинио за Израел. **8** Исус, Навинов син, Господњи слуга, умро је када је имао сто десет година. **9** Сахранили су га на месту које је припадало његовом наследству у Тамнат-Аресу у брдовитом подручју Јефрема, северно од горе Гас. **10** Сав тај нараштај

био је прибран својим очевима. После њих дошао је други нараштај који није познавао Господа, ни дела која је он чинио за Израел."

11 Тако су Израелови синови почели да чине оно што је зло у Господњим очима и да служе ликовима Вала. **12** Напустили су Господа, Бога својих очева, који их је извео из египатске земље, и пошли су за другим боговима између богова народа који су били око њих, па су им се клањали и тако вређали Господа. **13** Оставили су Господа и почели да служе ликовима Вала и Астароте. **14** Тада се Господ разгневио на Израел и предао их у руке пљачкашима који су их пљачкали. Предао их је у руке њиховим непријатељима који су живели око њих, тако да се више нису могли одупрети својим непријатељима. **15** Куд год би пошли, Господња рука је била против њих да им наноси зло, као што је Господ рекао и као што им се Господ заклео. Тако су били у великој невољи. **16** Зато им је Господ подизао судије које су их избављале из руку оних што су их пљачкали.

17 Али нису слушали ни своје судије, него су обожавали друге богове и клањали им се. Брзо су скренули с пута којим су ходили њихови праочеве, који су слушали Господње заповести. Они нису тако чинили. **18** Када им је Господ подизао судије, Господ је био са сваким судијом и избављао их је из руку њихових непријатеља све време судијиног живота. Кад је чуо њихове јецаје, Господ се сажалио на њих због оних који су их тлачили и угњетавали.

19 Када би судија умро, они би се поново одвратили и поступали још горе него њихови очеви тако што би ишли за другим боговима, служили им и клањали им се. Нису одустајали од својих дела ни од свог тврдоглавог понашања. **20** Тада се Господ разгневио на Израел и рекао: „Пошто је овај народ преступио мој савез који сам склопио с њиховим праочевима и није послушао мој глас, **21** ни ја више нећу испред њих терати ни један народ који је остао после Исусове смрти, **22** да бих њима искушавао Израелце да видим да ли ће се држати Господњег пута и ходити њима, као што су то чинили њихови очеви, или неће.“ **23** Зато је Господ оставио те народе и није их одмах отерао, нити их је предао Исусу у руке.

***2,5** „Воким“ значи „они који плачу“.

3 Ово су народи којима је Господ дозволио да остану како би искушао све Израелове си-

нове који нису доживели ниједан ханански рат, **2** а оставио их је само зато да би будући нараштаји Израелових синова, који нису доживели тако нешто, стекли ратно искуство и научили да ратују: **3** пет филистејских савезничких кнезова, сви Хананци, затим Сидонци и Јевеји који су живели на гори Ливан, од горе Вал-Ермона до границе Емата. **4** Они су послужили да би се искушали Израелци и да би се видело да ли ће слушати заповести које је Господ преко Мојсија дао њиховим очевима. **5** Тако су Израелови синови живели међу Хананцима, Хетејима, Аморејима, Ферезејима, Јевејима и Јевусејима. **6** Они су узимали њихове кћери за жене, а своје су кћери давали њиховим синовима и почели су да служе њиховим боговима.

7 Израелови синови су чинили оно што је зло у Господњим очима и заборавили су Господа, свог Бога, па су служили ликовима Вала и обредним деблима. **8** Зато се Господ разгневио на Израел и предао их у руке Хусан-Рисатајиму, цару Месопотамије. Тако су Израелови синови служили Хусан-Рисатајиму осам година. **9** Тада су Израелови синови почели да призивају Господа да им помогне. Господ им је подигао спаситеља да их избави, Готонила, сина Кенеза, млађег Халевовог брата. **10** Господњи Дух је дошао на њега и он је судио Израелцима. Када је пошао у битку, Господ је у његове руке предао Хусан-Рисатајима, сиријског цара, и његова је рука победила Хусан-Рисатајима. **11** Од тада је земља била у миру четрдесет година. Затим је умро Готонило, Кенезов син.

12 Израелови синови су опет чинили оно што је зло у Господњим очима. Зато је Господ дао Еглону, моавском цару, моћ над Израелом, јер су чинили оно што је зло у Господњим очима. **13** Тако је Еглон против њих сакупио Амонове синове и Амаличане. Тада су они кренули и ударили на Израел и освојили град палми. **14** Израелови синови служили су моавском цару Еглону осамнаест година. **15** Тада су Израелови синови почели да призивају Господа да им помогне. Господ им је подигао спаситеља, Аода, сина Гире из Венијаминовог племена, који је био леворук. По њему су Израелови синови послали данак моавском цару Еглону. **16** Аод је себи направио мач с две оштрице, дуг један лакат, и припасео га испод хаљине уз десно бедро. **17** Затим је однео данак моавском цару Еглону, који је био веома дебео човек.

18 Када је предао данак, отпустио је људе који су га носили. **19** Кад су дошли код каме-

нолама у Галгалу, он се вратио код цара и рекао му: „Царе, имам за тебе једну тајну поруку.“ А цар рече: „Тишина!“ Тада су сви који су стајали уз њега отишли. **20** Аод му је пришао док је он седео у својој горњој соби у којој је било прохладно, па му је рекао: „Имам за тебе поруку од Бога.“ Тада цар устаде са свог престола. **21** Онда Аод левом руком посегну за мачем који му је био уз десно бедро, извуче га и зари га цару у стомак. **22** Са оштрицом је ушла и дршка тако да се сало склопило над оштрицом, јер није извучао мач из стомака, и почео је да излази измет. **23** Аод за собом затворио врата горње собе и закључа их, а онда изађе кроз отвор за ваздух. **24** Тако је он отишао. Кад су дошле царева слуге и погледале, виделе су да су врата горње собе закључана, па су рекли: „Сигурно обавља нужду у прохладној горњој соби.“ **25** Тако су дуго чекали да им је на крају постало непријатно. Кад су видели да се врата горње собе не отварају, узели су кључ и отворили, кад гле, њихов господар је лежао мртав на земљи!

26 Док су они чекали, Аод је побегао, прошао каменоломе и склонио се у Сеират. **27** Када је стигао у брдовито подручје Јефрема, затрубио је у рог и Израелови синови су се спустили с њим са тих брда, а он их је предводио. **28** Тада им рече: „Пођите за мном, јер вам Господ у руке предаје ваше непријатеље Моавце.“ Они су пошли за њим и пресекали прелазе преко Јордана наспрам Моаваца, тако да нису дали никоме да пређе. **29** Тада су побили око десет хиљада Моаваца, јаких и храбрих људи, и нико није умакао. **30** Тог дана Моав је потпао под Израелову власт и земља је била у миру осамдесет година.

31 После њега је Самагар, Анатов син, избавио Израел, побивши шесто Филистеја бодилом* за говеда.

4 После Аодове смрти, Израелови синови су опет почели да чине оно што је зло у Господњим очима. **2** Господ их је предао у руке Јавину, хананском цару који је владао у Асору. Заповедник његове војске био је Сисара, који је живео у незнабожачком Аросету. **3** Израелови синови завапили су Господу, јер је Јавин имао деветсто бојних кола са гвозденим оштрицама и двадесет година је окрутно тлачио Израелове синове.

***3,31** Или: „останом“. У питању је штап са металним шилком за гоњење стоке.

4 У то време Израелцима је судила пророчица Девора, Лафидотова жена. **5** Она је живела под Деворином палмом између Раме и Ветилу у брдовитом подручју Јефрема. Израелови синови одлазили су код ње на суд. **6** Она је послала по Варака, Авинејемовог сина, из Кедеса Нефталимовог и рекла му: „Зар није Господ, Израелов Бог, заповедио: 'Иди и рашири се по гори Тавор. Са собом узми десет хиљада људи од Нефталимових синова и од Завулонових синова, **7** а ја ћу код тебе у долину Кисон довести Сисару, заповедника Јавинове војске, његова бојна кола и његово мноштво, и предаћу га теби у руке?'”

8 Тада јој Варак рече: „Ићи ћу ако ти поћеш са мном, али ако не поћеш са мном, нећу ићи.” **9** Она одговори: „Поћи ћу с тобом. Али слава неће припасти теби на путу којим ћеш ићи, јер ће Господ Сисару предати једној жени у руке.” Тада је Девора устала и отишла с Вараком у Кедес. **10** Варак је окупио Завулонове и Нефталимове синове у Кедесу. Десет хиљада људи пошло је за њим, а пошла је и Девора.

11 Евер Кенејин се одвојио од Кенеја, синова Ховава, Мојсијевог таста и улогорио се у близини великог дрвета у Сананиму, код Кедеса.

12 Сисари су јавили да је Варак, Авинејемов син, дошао на гору Тавор. **13** Тада је Сисара сакупио сва своја бојна кола, деветсто бојних кола с гвозденим оштрицама, и све људе који су били с њим и повео их из незнабожачког Аросета до долине Кисон. **14** Тада Девора рече Варак у: „Устани, јер је ово дан када ће ти Господ у руке предати Сисару. Зар не иде Господ пред тобом?” Затим се Варак спустио с горе Тавор с десет хиљада људи који су пошли за њим. **15** Господ је створио пометњу у Сисариној војсци и оштрицом Вараковог мача уништио Сисару, сва његова бојна кола и сву његову војску. На крају је Сисара сишао с кола и побегао пешице. **16** А Варак је кренуо у потеру за бојним колима и војском све до незнабожачког Аросета. Тако је сва Сисарина војска пала од оштрице мача. Нико није преживео.

17 Сисара је пешице побегао до шатора Јаиле, жене Евера Кенејца, јер је Јавин, цар Асора, био у миру с домом Евера Кенејца. **18** Тада је Јаилка пошла у сусрет Сисари и рекла му: „Сврати, господару, сврати код мене. Не бој се.” Он је дошао код ње у шатор, а она га је покрила једним покривачем. **19** Он јој тада рече: „Молим те, дај ми да попијем

мало воде, јер сам жедан.” Она је отворила мех млека и дала му да пије, а онда га је опет покрила. **20** Тада јој он рече: „Стани на улаз у шатор, па ако неко дође и пита те: 'Има ли ту кога?', ти кажи: 'Нема!'”

21 Јаилка, Еверова жена, узела је шаторски клин и чекић у руке. Кад је Сисара од умора утонуо у дубок сан, она се пришуња и заби му клин у слепоочице тако да се клин зардио у земљу. Тако је он умро.

22 Затим је дошао Варак, који је гонио Сисару. Јаилка му изађе у сусрет и рече: „Дођи да ти покажем човека ког тражиш.” Када је ушао код ње, гле, Сисара је лежао мртав, с клином међу слепоочицама.

23 Тако је тог дана Бог покорио Јавина, хананског цара, и предао га Израеловим синовима. **24** Рука Израелових синова била је све тежа за хананског цара Јавина, док га на крају нису погубили.

5 Тог дана су Девора и Варак, Авинејемов син, запевали ову песму:

2 „Расуше људи косе своје у Израелу, спремни за бој, народ се добровољно одазва, благосиљајте Господа! **3** Чујте, цареви! Слушајте, поглавари! Ја ћу Господу певати, песмом ћу хвалити Господа, Бога Израеловог. **4** Господе, кад си кренуо са Сира, кад си пошао из Едома, земља се тресла и небеса су кишу излила, облаци су кишом лили. **5** Горе су се растопиле пред лицем Господњим, и сам Синај пред лицем Господа, Бога Израеловог. **6** У данима Самегара, Анатовог сина, у данима Јаиле, путеви су били пусти, а путници су ишли путевима заоблицима. **7** Пуста су била села израелска, пуста су била, док нисам устала ја, Девора, док нисам устала као мајка у Израелу. **8** Богове нове они су изабрали. Рат је тада био на вратима. Ни штит ни копље нису се видели међу четрдесет хиљада у Израелу. **9** Срце је моје са израелским заповедницима, који су се добровољно јавили између народа. Благосиљајте Господа. **10** Ви што на риђим магарицама јашете, што на раскошним ћилимима седите, и путевима идете, размислите! **11** Чули су се гласови оних који воду деле на појилиштима. Набрајали су тамо праведна дела Господња, праведна дела његовог народа који живи у израелским селима. Тада је Господњи народ на врата сишао. **12** Пробуди се, Девора, пробуди се! Пробуди се, пробуди се и песму запевај! Устани, Вараче, и одведи заробљенике своје, сине Авинејемов! **13** Тада су преживели сишли к великашима. На-

род Господњи к мени је сишао да се против јунака бори. **14** Они који су пореклом од Јефрема дошли су у равницу, они су с тобом, Венијамине, међу народом твојим. Од Махира су заповедници изашли, од Завулона они што се писарским прибором служе. **15** Кнезови Исахарови с Девором су били, Исахар, као и Варак, у равницу је пешице послан био. **Дуго** се колебало срце синова Рувимових. **16** Зашто си сео међу бисаге, и слушах како пастир фрулу стаду свира? **Дуго** се колебало срце синова Рувимових. **17** Галад је остао с оне стране Јордана. А зашто је Дан тада на бродовима био? Асир је докано на обали седео, и у пристаништима својим живео. **18** Завулон је народ који је душу своју смрти излагао, а тако и Нефталим, на узвишењима у пољу. **19** Цареви су у бој пошли. Тада су се ханански цареви борили у Танаху, код вода мегидских, али сребра нису запленили. **20** С неба су се звезде бориле, са стаза својих бориле су се против Сисаре. **21** Воде Кисона све су их однеле, воде прадавне, воде Кисона. Душо моја, силнике си газила. **22** Тада се зачуо топот коња, силовита јурњава пастува. **23** 'Прокуните Мироз', рекао је анђеоски Господњи. 'Проклињите становнике његове, јер нису Господу у помоћ притекли, с јунацима нису помогли Господу.' **24** Благословљена била Јаилџа, жена Евера Кенејца, више од свих жена, благословљена била више од свих жена у шаторима. **25** Тражио је воду, млека му је дала. У велику скупоцену чинију налила му је киселог млека. **26** Руком је својом за шаторским клином посегнула, и десницом својом за маљем. Ударила је Сисару и главу му је пробола, слепоочнице му је смрскала и пробрила. **27** Пред ногама њеним срушио се, пао је, сручио се. Пред ногама њеним срушио се, пао је. Како се срушио, тако је мртав остао. **28** На прозору је била мајка Сисарина, кроз прозорску решетку погледом га је тражила и говорила: 'Зашто кола његових нема тако дуго? Зашто касни топот запреге његове?' **29** Мудре племкиње њене одговориле су јој, а и сама је себи говорила: **30** 'Зар нису плен нашли па га деле, по девојку, две девојке на сваког човека, тканине разнобојне запленили су за Сисару, тканине разнобојне запленили су, хаљину везену, тканину обојену, две хаљине везене, да буду украс око врата онама што су плен узели?' **31** Нека тако пропадну сви непријатељи твоји, Господе, а они који те воле нека буду као сунце кад у својој снази гра-не."

Тако је земља била у миру четрдесет година.

6 Израелови синови су поново почели да чине оно што је зло у Господњим очима. Зато их је Господ предао у руке Мадидјанцима на седам година. **2** Рука Мадидјанаца била је тешка над Израелом. Израелови синови су због Мадидјанаца начинили себи подземна складишта у брдима и склањали се по пећинама и врлетима. **3** Када би Израелци засејали њиве, дошли би Мадидјанци, Амаличани и народи са истока и напали их. **4** Они би се улогорили на њиховој земљи и уништили усеве са земље све до Газе. Не би оставили у Израелу ни хране, ни ситне стоке, ни говеда, ни магараца. **5** Долазили су са својом стоком и са својим шаторима. Било их је тако много као скакаваца; није било броја ни њима ни њиховим камилама. Долазили су у земљу да је униште. **6** Тако је због Мадидјанаца Израел упао у велику беду, па су Израелови синови почели да призивају Господа да им помогне.

7 Када су због Мадидјанаца Израелови синови призвали Господа да им помогне, **8** Господ је послао Израеловим синовима једног човека, пророка, и рекао им: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Ја сам вас извео из Египта и избавио сам вас из дома робовања. **9** Избавио сам вас из египатске руке и из руку свих ваших тлачитеља и терао сам их испред вас и дао сам вам њихову земљу. **10** Још сам вам рекао: 'Ја сам Господ, ваш Бог. Не служите боговима Амореја у чијој земљи живите.' Али ви нисте послушали мој глас."

11 Затим је дошао Господњи анђеоски и сео под велико стабло у Офри које је припадало Јоасу из Авијезерове породице. Његов син Гедеон вршио је пшеницу у винској преси да би је што пре склонио од Мадидјанаца. **12** Тада му се појави Господњи анђеоски и рече му: „Господ је с тобом, храбри јуначе.“ **13** А Гедеон га упита: „Опрости, господару, али ако је Господ с нама, зашто нас је нашло све ово и где су сва његова чуда о којима су нам причали наши очеви кад су говорили: 'Зар нас Господ није извео из Египта?' Али сад нас је Господ напустио и предао нас у руке Мадидјанцима.“ **14** Тада се Господ окрену према њему и рече: „Ти си снажан и избавићеш Израел из мадидјанских руку. Не шаљем ли те ја?“ **15** А Гедеон га упита: „Опрости, Господе, али чиме ћу избавити Израел? Ево, моја породица је најмања у Манасијином племену, а ја сам најнезнатнији у кући свог

оца.“ **16** Али Господ му одговори: „Ја ћу бити с тобом и зато ћеш побити Мадијанце као да су један човек.“

17 Тада Гедеон рече: „Ако сам нашао милост у твојим очима, дај ми знак по коме ћу знати да заиста ти говориш са мном. **18** Молим те, остани овде, а ја идем да ти донесем дар и ставим га пред тебе.“ А он му одговори: „Седићу овде док се не вратиш.“ **19** Тада је Гедеон отишао и припремио јаре и замесио бесквасне хлебове од једне ефе брашна. Месо је ставио у корпу, а чорбу је сипао у лонац, па је то донео код њега под велико стабло и поставио.

20 Тада му анђеоло Божји рече: „Узми месо и бесквасне хлебове, па их стави на ону велику стену, а чорбу проспи.“ Он учини тако. **21** Тада Господњи анђеоло пружи врх штапа који је држао у руци и додирну месо и бесквасне хлебове. Из стене плану ватра која спали месо и бесквасне хлебове, а Господњи анђеоло несташе испред његових очију. **22** Тада Гедеон схвати да је то био Господњи анђеоло.

Онда рече: „Јао, Господе! Видео сам анђеоло твога, Господе, лицем у лице!“ **23** А Господ му рече: „Мир теби. Не плаши се. Нећеш умрети.“ **24** Гедеон је на том месту саградио Господу олтар који све до данас носи име Јахве-Шалом.* Он још увек стоји у Офри, која припада Авијезеровој породици.

25 Те ноћи Господ му рече: „Узми јунца од свог оца, другог јунца од седам година, и сруши Валов олтар који има твој отац и посеци обредно дебло које је поред њега. **26** Затим подигни олтар Господу, свом Богу, на врху овог утврђења, слажући камење у редове. Онда исеци обредно дебло и на тим дрвима принеси тог другог јунца као жртву паљеницу.“ **27** Тада Гедеон узме десет људи од својих слугу и учини како му је Господ рекао. Али пошто се бојао дома свог оца и људи из града, није то учинио дању, већ ноћу.

28 Када су сутрадан људи из града као и обично рано устали, гле, Валов олтар је био срушен и обредно дебло поред њега посечено, а онај јунац био је принесен на новом олтару. **29** Тада су једни друге питали: „Ко је то урадио?“ И почели су да се распитују и да траже. На крају су рекли: „То је урадио Гедеон, Јоасов син.“ **30** Тада су људи из града рекли Јоасу: „Изведи свог сина да се погуби, јер је срушио Валов олтар и посекао обред-

но дебло које је било поред њега.“ **31** Јоас је свима који су устали против њега рекао: „Зар ћете ви бранити Вала? Зар ћете га ви спасти? Ко стане на његову страну, нека се још овог јутра погуби. Ако је Вал прави бог, нека се сам брани зато што му је неко срушио олтар.“ **32** Тог дана он је Гедеону дао име Јеровал,* рекавши: „Нека се Вал сам брани јер му је неко срушио олтар.“

33 Сви Мадијанци, Амаличани и народи са истока окупили су се као један, прешли у језраелску долину и тамо се улогорили. **34** Господњи Дух обузео је Гедеона и он је затрубио у рог, а Авијезерова породица се окупила око њега. **35** Затим је послао гласнике по целом Манасијином племену па су се и они окупили око њега. Послао је гласнике и по Асировом, Завулоновом и Нефталимовом племену, па су и они изашли пред њега.

36 Тада Гедеон рече Богу: „Ако ћеш преко мене избавити Израел, као што си и обећао, **37** ево, оставићу руно на гумну. Ако роса буде само на руно, а сва земља буде сува, онда ћу знати да ћеш преко мене избавити Израел, као што си и обећао.“ **38** Тако је и било. Када је сутра рано устао, исцедио је руно у ком је било толико росе да је њоме напунио једну велику посуду. **39** Гедеон поново рече Богу: „Немој се гневити на мене, већ ми допусти да још једном проговорим. Молим те, допусти ми још једном да проверим шта ће бити с руном. Молим те, нека само руно буде суво, а по свој земљи нека буде роса.“ **40** Бог је те ноћи тако и учинио. Само је руно било суво, а по свој земљи била је роса.

7 Јеровал, то јест Гедеон, и цео народ који је био с њим, устали су рано и улогорили се код извора Арода. Мадијански логор налазио се северно од њих, у подножју брда Морех, у долини. **2** Господ је рекао Гедеону: „С тобом је превише народа и зато им нећу предати у руке Мадијанце. Израел би се могао хвалити и говорити ми: 'Моја ме је рука избавила.' **3** А сада, огласи да чује народ: 'Ко се боји и кога је страх, нека се врати.'“ Гедеон их је искушао, тако да се вратило двадесет и две хиљаде људи, а десет хиљада их је остало.

4 Али Господ рече Гедеону: „Још увек је превише народа. Одведи их на воду, па ћу их ја тамо искушати. За кога ти кажем: 'Овај ће ићи с тобом', тај ће ићи с тобом, а за кога ти кажем: 'Овај неће ићи с тобом', тај неће ићи.“ **5** Тако је одвео народ на воду.

***6,24** „Јахве-Шалом“ значи „Господ је мир“. **6,32** „Јеровал“ значи „нека се Вал брани“.

Тада Господ рече Гедеону: „Сваког ко лапће воду језиком као што пас лапће одвоји на страну, а тако и сваког ко клекне на колена да пије.“ **6** Оних што су лаптали, приносише руком воду к устима, било је триста. Сви остали клекнули су на колена да пију воду.

7 Тада Господ рече Гедеону: „Избавићу вас с ових триста људи који су лаптали воду и предаћу Мадијанце у ваше руке. Сви остали нека се врате, сваки у своје место.“ **8** Тако су од њих узели храну и рогове, а онда је све те Израелце послао кући. Задржао је триста људи. Мадијански логор био је испод њега у долини.

9 Те ноћи Господ му рече: „Устани, нападни логор, јер ти га предајем у руке. **10** А ако се бојиш, сиђи са својим слугом Фуром и извиди логор. **11** Слушај шта говоре, па ћеш се охрабрити и напашћеш логор.“ Тада су он и његов слуга Фура сишли до првих бојних редова у логору.

12 Мадијанци, Амаличани и сви народи са истока раширили су се по долини. Било их је много као скакаваца, а њихових камила било је као песка на морској обали. **13** Када је Гедеон дошао, један човек је причао сан свом другу: „Сањао сам како се јечмена погача котрљала према мадијанском логору. Дошла је до једног шатора и погодила га тако да је пао, све се испревртало и он се срушио.“ **14** Друг му је одговорио: „То није ништа друго него мач Израелца Гедеона, Јоасовог сина. Бог му је предао у руке Мадијанце и сав овај логор.“

15 Када је Гедеон чуо шта је онај човек сањао, као и тумачење тог сна, пао је ничице. Затим се вратио у израелски логор и рекао: „Устаните, јер вам Господ предаје у руке мадијански логор.“ **16** Онда је триста људи разделио у три чете, свима је у руке дао рогове, празне велике крчаге и у њима бакље. **17** Тада им рече: „Гледајте на мене и чините исто што и ја. Кад дођем до логора, радите оно што ја будем радио. **18** Кад ја и сви који буду са мном затрубимо у рогове, онда и ви затрубите у рогове свуда око логора и вичите: 'Мач Господњи и Гедеонов!'“

19 Гедеон и сто људи који су били с њим дошли су до логора на почетку средње ноћне страже,* баш кад су се мењале страже. Почели су да трубе у рогове и да разбијају крчаге које су држали у рукама. **20** Тако су три чете почеле да трубе у рогове и да раз-

бијају крчаге. У левој руци су држали бакље, а у десној рогове у које су трубили па су повикали: „Мач Господњи и Гедеонов!“ **21** Они су стајали око логора, сваки на свом месту, а сви у логору су се смели и почели да вичу и беже. **22** Триста људи је трубило у рогове, а Господ је учинио да људи у целом логору дигну мач један на другог. Људи из логора су се разбежали све до Вет-Асете, према Зерерату, до границе Авел-Меола код Тавата.

23 Израелци из Нефталимовог и Асировог племена, и сви из Манасијиног племена сакупили су се и кренули у потеру за Мадијанцима. **24** Гедеон је послао гласнике по целом брдовитом подручју Јефрема и поручио им: „Сиђите пред Мадијанце и пресеците им прелазе преко река све до Ветваре и преко Јордана. Тако су се сакупили сви људи из Јефремовог племена и пресекли прелазе преко река све до Ветваре и преко Јордана. **25** Заробили су и два мадијанска кнеза, Орива и Зива. Орива су убили на Оривојој стени, а Зива су убили код Зивове винске пресе. Прогонили су Мадијанце и донели су Оривову и Зивову главу Гедеону у подручје око Јордана.

8 Тада су људи из Јефремовог племена рекли Гедеону: „Шта си нам то учинио, што нас ниси позвао кад си пошао у бој против Мадијанаца?“ Зато су били веома љути и хтели су да започну свађу с њим. **2** Гедеон им рече: „Шта сам ја то учинио у поређењу с вама? Није ли Јефремово пабирчење боље од Авијезерове бербе?“ **3** Вама је Бог у руке предао мадијанске кнезове Орива и Зива, а им сам ја учинио у поређењу с вама?“ Када им је то рекао, утишао се њихов бес према њему.

4 Тако је Гедеон с триста људи дошао до Јордана и прешао га. Иако су били уморни, наставили су с потером. **5** После је рекао људима у Сокоту: „Молим вас, дајте хлеба људима који иду за мном, јер су уморни, а ја гоним Зевеја и Салмана, мадијанске царе.“

6 Али кнезови Сокота су рекли: „Зар су Зевеј и Салман већ у твојим рукама па да твојој војсци дамо хлеба?“ **7** Тада је Гедеон одговорио: „Због овог ћу пустињским трњем и бодљикавим гранама раскидати месо на вашем телу кад ми Господ преда у руке Зевеја и Салмана.“ **8** Одатле је отишао у Фануил, и то исто затражио од људи из Фануила, али су му они одговорили исто као и људи из Сокота. **9** Зато је и људима у Фануилу рекао:

***7,19** Средња ноћна стража трајала је отприлике од 22 сата до 2 сата.

„Кад се вратим као победник, срушићу ову кулу.“

10 Зевеј и Салман били су у Каркору са својом војском, око петнаест хиљада људи који су остали од све војске народа са истока. Дотад је већ било пало сто и двадесет хиљада људи наоружаних мачем. **11** Гедеон је отишао путем којим пролазе они што живе под шаторима, источно од Навава и Јогвеје, и ударио је на логор док је логор био неспреман за напад. **12** Када су Зевеј и Салман побегли, он је одмах кренуо у потеру за њима. Заробио је та два мадијанска цара, Зевеја и Салмана, а у сав логор унео је страх.

13 Када се Гедеон, Јоасов син, враћао из битке преко успона који води на Херес, **14** на путу је заробио једног младића из Сокота и почео да га испитује. Младић му је пописао имена кнезова и старешина из Сокота, седамдесет и седам људи. **15** Тада је Гедеон отишао код људи из Сокота и рекао им: „Ево Зевеја и Салмана због којих сте ми се овако ругали: 'Зар су Зевеј и Салман већ у твојим рукама па да морамо дати хлеб твојим изнемоглим људима?'“ **16** Тада је ухватио градске старешине и узео пустињско трње и бодљикаве гране па је њима казнио људе из Сокота. **17** Кулу у Фануилу је срушио, а људе у граду побио.

18 Онда је упитао Зевеја и Салмана: „Какви су били људи које сте побили на Тавору?“ А они одговореше: „Били су такви као ти, сваки је изгледао као царски син.“ **19** Он им на то рече: „То су била моја браћа, синови моје мајке. Тако жив био Господ, да сте им поштедели живот, не бих вас унио!“ **20** Тада је рекао свом првенцу Јетеру: „Иди и погуби их.“ Али младић није извукао свој мач јер се бојао, пошто је био још млад. **21** Зато Зевеј и Салман рекоше: „Устани ти на нас, јер какав је човек, таква му је и снага.“ Тада је Гедеон устао и погубио Зевеја и Салмана и узео украсе у облику месеца с вратова њихових камила.

22 Затим су Израелци рекли Гедеону: „Владај над нама, ти и твој син и твој унук, јер си нас избавио из мадијанских руку.“ **23** Али Гедеон им рече: „Нећу ја владати над вама, нити ће мој син владати над вама. Господ ће владати над вама.“ **24** Гедеон им још рече:

„Једино вас молим да ми свако од вас да алку за нос од свог плена.“ (Поражени су носили златне алке у носу, јер су били Исмаилци.) **25** А они одговореше: „Радо ћемо ти их дати.“ Тако су раширили огртач и сваки од њих је бацио на њега алку за нос од свог плена. **26** Тежина тих златних алки које је затражио износила је хиљаду и седамсто сикала* злата, осим украса у облику месеца, минђуша и хаљина од вуне пурпурне боје које су носили мадијански цареви и осим огрлица које су висиле камилама око врата.

27 Гедеон је од тога начинио свештенички ефод* и изложио га у свом граду Офри. Ту је цео Израел обожаво ефод и то је била замка Гедеону и његовом дому.

28 Тако су Мадијанци били покорени пред Израеловим синовима и више нису подизали главу. У данима Гедеона земља је била у миру четрдесет година.

29 Јеровал, Јоасов син, отишао је и живео у својој кући.

30 Пошто је имао много жена, Гедеону се родило седамдесет синова. **31** Његова иноча* која је живела у Сихему родила му је сина. Он му је дао име Авимелех. **32** Гедеон, Јоасов син, умро је у дубокој старости и сахрањен је у гробу свог оца Јоаса у Офри, која припада Авијезеровој породици.

33 Када је Гедеон умро, Израелови синови су поново обожавали Вале и поставили си себи за бога Вал-Верита. **34** Израелови синови нису се обазирали на Господа, свог Бога, који их је избављао из руку свих непријатеља који су били око њих. **35** Нису узвратили добротој дому Јеровала, то јест Гедеона, за све добро које је он учинио за Израел.

9 Авимелех, Јеровалов син, отишао је у Сихем код браће своје мајке и рекао је њима и целој родбини с мајчине стране: **2** „Молим вас, кажите свим становницима Сихема: 'Шта вам је боље, да над вама влада седамдесет људи, сви Јеровалови синови, или да над вама влада један човек? Сетите се да сам ја ваша кост и ваше месо.'“

3 Тако су браћа његове мајке пренела све његове речи свим становницима Сихема и њихово срце се приклонило Авимелеху, јер су рекли: „Он је наш брат.“ **4** Дали су му седамдесет сребрника из Вал-Веритовог храма, чиме је Авимелех унајмио беспослене и дрске људе, који су му се придружили. **5** Затим је отишао у дом свог оца у Офри и на једном камену побио своју браћу, Јеровало-

***8,26** Види додатак на крају књиге. **8,27** По свему судећи, то је био део одеће сличан кецељи који се састојао од предњег и задњег дела. **8,31** Иноча је жена у полигамном браку коју муж узима поред своје праве супруге (то јест правих супруга) и која има нижи статус од праве супруге.

ве синове, седамдесет људи. Али остао је Јотам, најмлађи Јеровалов син, јер се сакрио.

6 Касније су се окупили сви становници Сихема и сви становници Мила те су отишли и код великог дрвета, код стуба који је стајао у Сихему, поставили Авимелеха за цара.

7 Када су то јавили Јотаму, он је отишао и стао наврх горе Гаризим и повикао на сав глас: „Чујте ме, становници Сихема, а и нека Бог чује вас!

8 Једном су пошла стабла да помажу себи цара. Тако су рекла маслини: 'Буди нам ти цар.' **9** Али маслина им је одговорила: 'Зар да се одрекнем свог уља које је на славу Богу и људима, па да се њишем над другим стаблима?' **10** Затим су стабла рекла смокви: 'Дођи ти па нам буди цар.' **11** Али смоква им је рекла: 'Зар да се одрекнем своје сласти и свог доброг плода, па да се њишем над другим стаблима?' **12** Онда су стабла рекла виновој лози: 'Дођи ти да нам будеш цар.' **13** А винова лоза им је одговорила: 'Зар да се одрекнем своје шире које прија Богу и људима, па да се њишем над другим стаблима?' **14** На крају су сва стабла рекла трновитом грму: 'Дођи ти да нам будеш цар.' **15** А трновити грм је одговорио стаблима: 'Ако заиста желите да ме помажете за цара, дођите и склоните се у мој хлад. А ако нећете, нека изађе ватра из трновитог грма и прогута ливанске кедрове.'

16 А сада, ако сте исправно и поштено поступили када сте Авимелеха поставили за цара, ако сте учинили добро Јеровалу и његовом дому и ако сте му учинили како је заслужио по ономе што је чинио - **17** јер се мој отац борио за вас и своју душу је изложио опасности да би вас избавио из руку Мадјанаца, **18** а ви сте данас устали на дом мог оца и на једном камену сте побили његове синове, седамдесет људи, и поставили сте Авимелеха, сина његове робиње, за цара над становницима Сихема само зато што је он ваш брат - **19** дакле, ако сте данас поступили исправно и поштено према Јеровалу и његовом дому, радујте се с Авимелехом, а и он нека се радује с вама. **20** Али ако нисте, нека изађе ватра од Авимелеха и прогута становнике Сихема и становнике Мила, и нека изађе ватра од становника Сихема и од становника Мила и прогута Авимелеха."

21 Тада је Јотам отишао и побегао у Вир где је и остао због свог брата Авимелеха.

22 Авимелех је три године охолo владао као кнез над Израелом. **23** Тада је Бог допустио да дух раздора завлада између Авиме-

леха и становника Сихема, и становници Сихема су изневерили Авимелеха. **24** То је било зато што је требало да се освети злочин почињен над седамдесет Јеровалових синова и да њихова крв падне на њиховог брата Авимелеха, јер их је убио, и на становнике Сихема, јер су му помогли да убије своју браћу. **25** Становници Сихема поставили су му заседе по горским врховима и пљачкали су сваког ко би прошао поред њих оним путем. За то је сазнао Авимелех.

26 Онда је Гал, Еведов син, дошао са својом браћом и прешао у Сихем. Становници Сихема с поуздањем су му се приклонили. **27** По обичају су отишли у поље да беру грождје у својим виноградима, газе га и веселе се, а онда су отишли у храм свог бога да једу, пију и проклињу Авимелеха. **28** Тада Гал, Еведов син, рече: „Ко је Авимелех? Зар није он Јеровалов син? И ко је Зевул, његов повереник у Сихему? Зашто њима да служимо? Боље да служите људима Емора, Сихемовог оца. Зашто да служимо Авимелеху? **29** Када би овај народ био под мојом руком, свргнуо бих Авимелеха." И поручио је Авимелеху: „Сакупи велику војску па крени у бој."

30 Када је Зевул, градски кнез, чуо речи Гала, Еведовог сина, веома се разгневио. **31** Зато је у тајности послао гласнике Авимелеху, и поручио му: „Ево, Гал, Еведов син, и његова браћа дошли су у Сихем и сада буне град против тебе. **32** Зато ти и твоји људи устаните ноћу и поставите заседу у пољу. **33** А рано ујутру, кад огране сунце, устани и удари на град. Када он и његови људи изађу на тебе, учини с њим шта желиш."

34 Тако су Авимелех и сви они који су били с њим устали ноћу и поставили око Сихема заседу распоредивши људе у четири чете.

35 Гал, Еведов син, изашао је и стао на градска врата. Тада су Авимелех и његови људи изашли из заседе. **36** Чим их је Гал угледао, рече Зевулу: „Гле, људи силазе с горских врхова." А Зевул му одговори: „Од сенки с гора чини ти се да видиш људе."

37 Гал опет рече: „Гле, људи силазе с узвишице која је усред земље, а једна чета долази путем од великог дрвета Меоненима."

38 На тому Зевул одговори: „Где су сада твоје речи којима си се хвалио: 'Ко је Авимелех да му служимо?' Зар нису ово људи које си ти одбацио? Изађи сад и бори се против њих."

39 Гал је био на челу становника Сихема и кренуо је у борбу против Авимелеха. **40** Али

Авимелех га је потерао па је он побегао прид њим. Многи су падали мртви, све до градских врата.

41 Авимелех је остао у Аруми, а Зевул је протерао Гала и његову браћу, тако да више нико могли да живе у Сихему. **42** Следећег дана народ је изашао у поље. То су јавили Авимелеху. **43** Он је узео своје људе, поделио их у три чете и поставио заседу у пољу. Када је видео да народ излази из града, кренуо је на њих и побио их. **44** Авимелех и чете које су биле с њим навалили су напред и поставили се код градских врата, док су две чете удариле на све који су били у пољу и побиле их. **45** Тако је Авимелех цео тај дан освајао град и на крају га је и освојио. Побео је људе у граду, а град разорио и посуо сољу.

46 Када су то чули сви становници сихемске куле, отишли су у подрум храма бога Верита. **47** Кад су Авимелеху јавили да су се окупили сви становници сихемске куле, **48** Авимелех је отишао на гору Салмон заједно са својим људима. Узео је у руке секиру, одсекао једну грану с дрвета, подигао је, ставио на раме и рекао својим људима: „Што сте видели да сам ја учинио, брзо и ви чините!“ **49** Тада су сви одсекли по грану и кренули за Авимелехом. Затим су гране набацали на подрум и запалили ватру над онима који су били у подруму. Тако су погинули сви становници сихемске куле, око хиљаду мушкараца и жена.

50 Авимелех је онда отишао на Тевес, опколио га и освојио. **51** Усред града била је јака кула у коју су побегли сви мушкарци и жене, сви становници тог града. Затворили су врата за собом и попели се на кров куле. **52** Авимелех је дошао до куле и напао је. Кад је скоро дошао до врата куле да их спали ватром, **53** једна жена баца млински камен на главу Авимелеху и разби му лобању. **54** Он брзо позва слугу који му је носио оружје и рече му: „Извуци мач и убиј ме, да се не би за мене говорило: 'Убила га је жена.'“ Његов слуга га је одмах пробо и он је умро.

55 Када су Израелци видели да је Авимелех погинуо, сви су се вратили у своје место. **56** Тако је Бог Авимелеху вратио зло које је он нанео свом оцу када је побио своју браћу, њих седамдесет. **57** Бог је учинио да се све зло које су чинили становници Сихема врати њима на главу, и тако их је стигло проклетство Јотама, Јероваловог сина.

10 После Авимелеха устао је Тола, син Фуве, Додовог сина, из Исахаровог племена, да избави Израел. Он је живео у Самиру у брдовитом подручју Јефрема. **2** Судио је Израелцима двадесет и три године, а онда је умро и био сахрањен у Самиру.

3 После њега устао је Јаир из Галада, који је судио Израелцима двадесет и две године. **4** Он је имао тридесет синова који су јахали на тридесет магараца. Они су имали тридесет градова који се све до данас зову Авот-Јаир, а налазе се у галадској земљи. **5** Онда је Јаир умро и био сахрањен у Камону.

6 Израелови синови опет су чинили оно што је зло у Господњим очима и служили су ликовима Вала, ликовима Астароте, сиријским боговима, сидонским боговима, моавским боговима, боговима Амонових синова и филистејским боговима. Оставили су Господа и нису му служили. **7** Тада се Господ разгневио на Израел, и предао их је у руке Филистејима и у руке Амоновим синовима. **8** Они су угњетавали и тлачили Израелове синове те године - јер су осамнаест година тлачили све Израелове синове који су били с оне стране Јордана у земљи Амореја у Галаду. **9** Амонови синови прешли су Јордан да се боре против Јуде, Венијамина и Јефремовог дома. Тако се Израел нашао у великој невољи. **10** Тада су Израелови синови почели да призивају Господа у помоћ: „Згрешили смо ти, јер смо оставили тебе, свог Бога, да бисмо служили ликовима Вала.“

11 Господ рече Израеловим синовима: „Зар вас нисам избављао од Египћана, Амореја, Амонаца, Филистеја, **12** Сидонаца, Амаличана и Мадиданаца који су вас тлачили? Зар вас нисам избављао из њихове руке када сте вапили мени? **13** Али ви сте мене оставили и почели да служите другим боговима. Зато вас нећу више избављати. **14** Идите и призивајте богове које сте изабрали. Нека вам они помогну и нека вас избаве из ваше невоље.“ **15** Израелови синови одговорише Господу: „Згрешили смо. Учини с нама шта хоћеш. Само нас данас избави, молимо те.“ **16** Онда су почели да уклањају туђе богове из своје средине и да служе Господу, тако да његова душа више није могла да гледа Израелову невољу.

17 Амонови синови окупили су се и улогорили у Галаду. Тада су се и Израелови синови окупили и улогорили у Миспи. **18** Народ и галадски кнезови говорили су једни другима: „Ко ће повести битку против Амонових

синова? Нека онда он буде поглавар над свим становницима Галада.“

11 Јефтај из Галада био је снажан и храбар човек. Био је син блуднице, а отац му је био Галад. **2** Галад је имао још једну жену која му је родила синове. Када су синови те жене одрасли, отерали су Јефтаја, говорећи му: „Нећеш имати наследства у дому нашег оца, јер си син друге жене.“ **3** Зато је Јефтај побегао од своје браће и настанио се у земљи Тов. Око Јефтаја су се окупили људи који су остали без посла и с њим су одлазили у пљачку.

4 После неког времена, Амонови синови су напали Израел. **5** Када су Амонови синови напали Израел, галадске старешине су отишле да доведу Јефтаја из земље Тов. **6** Рекле су му: „Дођи да нам будеш заповедник, да се боримо против Амонових синова.“ **7** А Јефтај рече галадским старешинама: „Зар ме ви нисте мрзели па сте ме зато отерали из дома мог оца? Зашто сада кад сте у невољи долазите код мене?“ **8** Тада галадске старешине одговорише Јефтају: „Дошли смо код тебе да пођеш с нама и бориш се против Амонових синова и да будеш поглавар над нама и над свим становницима Галада.“ **9** Јефтај рече галадским старешинама: „Ако ме поведете назад да се борим против Амонових синова па ми их Господ преда, бићу вам поглавар!“ **10** Тада галадске старешине рекосе Јефтају: „Нека нас Господ чује и нека суди између нас ако не учинимо како си рекао.“ **11** Тако је Јефтај отишао с галадским старешинама и народ га је поставио за свог поглавара и заповедника. Јефтај је све то поновио пред Господом у Миспи.

12 Затим је Јефтај послао гласнике цару Амонових синова и поручио му: „Шта имаш против мене па си дошао да се бориш са мном у мојој земљи?“ **13** А цар Амонових синова рече Јефтајевим гласницима: „Израел је по изласку из Египта узео моју земљу од Арнона до Јавока и Јордана. Зато је сада мирно врати.“ **14** Али Јефтај опет посла гласнике цару Амонових синова **15** и поручи му:

„Овако каже Јефтај: 'Израел није узео ни мојој земљи ни земљу Амонових синова. **16** Јер кад је Израел изашао из Египта, ишао је пустињом до Црвеног мора и дошао у Кадис. **17** Тада је Израел послао гласнике едомском цару и поручио му: 'Молим те, пусти да прођем кроз твоју земљу', али едомски цар није послушао. Послао је гласнике и

моавском цару, али је и он одбио. Тако је Израел остао у Кадису. **18** Док су ишли пустињом, заобишли су едомску и моавску земљу. Ишли су источно од моавске земље и улогорили се на подручју око Арнона. Нису прелазили моавску границу, јер је Арнон био моавска граница.

19 Затим је Израел послао гласнике аморејском цару Сиону који је владао у Есевону. Израел му је поручио: „Молим те, пусти нас да прођемо кроз твоју земљу до места у које идемо.“ **20** Али Сион није веровао Израелцима да ће само проћи кроз његово подручје и зато је окупио цео свој народ, улогорио се у Јаси и напао Израел. **21** Тада је Господ, Израелов Бог, дао Сиона и цео његов народ у руке Израелу који их је поразио. Израел је заузео сву земљу Амореја који су живели у тој земљи. **22** Тако је освојио сву аморејску земљу од Арнона до Јавока и од пустиње до Јордана.

23 А сада када је Господ, Израелов Бог, отерао Амореје пред својим народом Израелом, ти желиш да отераш тај народ. **24** Зар нећеш отерати све оне које ти Хемос, твој бог, даје да их отераш? А ми ћемо отерати све које Господ, наш Бог, отера пред нама. **25** Зар си ти бољи од Валака, Сефоровог сина, моавског цара? Да ли се он препирао с Израелом? Да ли се борио против њега? **26** Израел већ триста година живи у Есевону и његовим околним градовима, Ароиру и његовим околним градовима, а и у свим градовима уз Арнон, па зашто им за то време нисте све то отели? **27** Ја теби нисам згрешио, а ти си неправедан према мени јер се бориш против мене. Нека Господ данас буде судија и нека суди између Израелових синова и Амонових синова.“

28 Али цар Амонових синова није послушао речи које му је поручио Јефтај.

29 Тада је Господњи Дух сишао на Јефтаја и он је прошао кроз Галад и Манасијино подручје, прошао је и кроз Миспу у Галаду, а од Миспе у Галаду дошао је до Амонових синова.

30 Јефтај се заветовао Господу речима: „Ако ми предаш у руке Амонове синове, **31** нека Господу припадне ко год изађе на врата мог дома, ко пође мени у сусрет кад се вратим као победник над Амоновим синовима. Њега ћу дати као жртву паљеницу.“

32 Тако је Јефтај кренуо на Амонове синове да се бори против њих и Господ их је предао њему у руке. **33** Нападао их је од Ароира до Минита, у двадесет градова, и све до

Авел-Керамима и нанео им је велики пораз. Тако су Амонови синови били покорени пред Израеловим синовима.

34 Затим се Јефтај вратио својој кући у Миспу, кад гле, у сусрет му је изашла његова кћи ударајући у даире и играјући! Она му је била јединица. Осим ње није имао ни синова ни кћери. **35** Када је угледа, раздера своје хаљине и рече: „Јао, кћери моја! Завила си ме у велику тугу! Како баш теби невољу да нанесем! Ја сам се заветовао Господу и не могу порећи то што сам заветовао.“

36 Она му одговори: „Оче мој, ако си се заветовао Господу, учини са мном онако како си му рекао, јер се Господ осветио твојим непријатељима, Амоновим синовима.“ **37** Затим рече свом оцу: „Испуни ми још ову молбу: дај ми два месеца и пусти ме да са својим другарицама одем у горе и да оплачем своје девичанство.“

38 Он јој рече: „Иди!“ Тако ју је пустио на два месеца. Она је отишла у горе са својим пријатељицама и оплакала своје девичанство. **39** Када су прошла два месеца, вратила се свом оцу и он је поступио с њом према свом завету. Она никада није легла с мушкарцем. Од тада је у Израелу постао обичај **40** да сваке године, четири дана у години, Израелове кћери иду да чине помен ћерки Јефтаја из Галада.

12 Тада су се сакупили људи из Јефремовог племена, па су отишли на север и рекли Јефтају: „Зашто си отишао да се бориш против Амонових синова, а нас ниси позвао да идемо с тобом? Спалићемо и тебе и твоју кућу!“ **2** Али Јефтај им рече: „Ја и мој народ жестоко смо се борили са Амоновим синовима. Ја сам вас звао у помоћ, али ме ви нисте изабавили из њихових руку.“ **3** Када сам видео да ме не изабављате, одлучио сам да своју душу изложим опасности и кренем на Амонове синове. Господ ми их је предао у руке. Зашто сте онда данас изашли да се борите против мене?“

4 Јефтај тада сакупи све људе из Галада и крену у битку против Јефрема. Људи из Галада побили су људе из Јефремовог племена, јер су ови говорили: „Ви сте, Галаде, бегунци из Јефрема, и усред Јефрема и Манасије живите.“ **5** Галад је пре Јефрема заузео прелазе преко Јордана. Када би неко од одбеглих из Јефремовог племена рекао: „Пустите ме да пређем“, људи из Галада би сваког од њих питали: „Да ли си ти из Јефре-

мовог племена?“ Када би он одговорио: „Нисам“, **6** они би му рекли: „Хајде, реци Шиболет.“ А он би рекао: „Сиболет“, јер није умео исправно да изговори ту реч. Тада би га ухватили и убили на прелазима преко Јордана. Тако је у то време пало четрдесет и две хиљаде људи из Јефремовог племена.

7 Јефтај је шест година био судија Израелцима. Онда је Јефтај из Галада умро и био је сахрањен у свом граду у Галаду.

8 После њега је Авесан из Витлејема био судија Израелцима. **9** Он је имао тридесет синова и тридесет кћери. Послао је људе да доведу тридесет жена из другог рода за своје синове. Седам година је био судија Израелцима. **10** Онда је Авесан умро и био је сахрањен у Витлејему.

11 После њега је Елон из Завулоновог племена био судија Израелцима. Он је Израелцима судио десет година. **12** Онда је умро Елон од Завулонеа и био је сахрањен у Ајалону у Завулоновој земљи.

13 После њега је Авдон, син Елила из Фаратона, био судија Израелцима. **14** Имао је четрдесет синова и тридесет унука који су јахали на седамдесет магараца. Судио је Израелцима осам година. **15** Онда је умро Авдон, син Елила од Фаратона, и био је сахрањен у Фаратону у Јефремовој земљи, на амаличкој гори.

13 Израелови синови су опет чинили оно што је зло у Господњим очима, тако да их је Господ на четрдесет година предао у руке Филистејима.

2 Био је један човек из Сараје, из Дановог племена, који се звао Маноје. Његова жена је била нероткиња и није имала деце. **3** После неког времена њој се појавио Господњи анђео и рекао јој: „Гле, ти си нероткиња и немаш деце. Али затруднећеш и родићеш сина.“ **4** Зато те сада молим да пазиш на себе. Немој да пијеш ни сока од грожђа ни слатког пића и немој да једеш ништа што је нечисто. **5** Јер, ево, затруднећеш и родићеш сина. Нека бритва не пређе преко његове главе, јер ће дете бити Божји назиреј још од мајчине утробе. Он ће предводити у изабављању Израела из руку Филистеја.“

6 Тада је жена дошла и рекла свом мужу: „Божји човек је дошао код мене. Изгледао је као анђео Божји, веома застрашујуће. Нисам га питала одакле је, нити ми је он рекао своје име.“ **7** Али ми је рекао: 'Затруднећеш и родићеш сина. Зато сада немој да пијеш ни сока од грожђа ни слатког пића и немој да

једеш ништа што је нечисто, јер ће дете бити Божји назиреј још од мајчине утробе до дана своје смрти."

8 Тада се Маноје усрдно помолио Господу: „Опрости, Господе, али молим те, нека нам опет дође Божји човек ког си послао и нека нас научи шта треба да чинимо с дететом које ће се родити.“ **9** Бог је послушао Манојев глас. Анђео Божји опет је дошао код жене док је она седела у пољу, а Маноје, њен муж, није био с њом. **10** Тада жена одмах отрча код свог мужа и рече му: „Човек који је пре неки дан био код мене поново ми се појавио.“

11 Маноје је устао и пошао са својом женом и кад је дошао до човека, упитао га је: „Јеси ли ти човек који је разговарао с овом женом?“ А он му одговори: „Јесам.“ **12** Тада Маноје рече: „Нека се обистине твоје речи. Како ће дете живети и шта ће радити?“ **13** Господњи анђео рече Маноју: „Нека се жена чува свега што сам јој рекао.“ **14** Нека не једе ништа од винове лозе, нека не пије ни сок од грожђа ни слатко пиће и нека не једе ништа од оног што је нечисто. Нека се држи свега што сам јој заповедио.“

15 Маноје тада рече Господњем анђелу: „Допусти, молим те, да те задржимо и спремимо ти јаре.“ **16** Али Господњи анђео рече Маноју: „Ако ме и задржиш, нећу јести твог јела. Али ако желиш принети жртву паљеницу Господу, можеш је принети.“ Маноје није знао да је то био Господњи анђео. **17** Тада Маноје рече Господњем анђелу: „Како се зовеш? Хтели бисмо да ти одамо част кад се испуни твоја реч.“ **18** Али Господњи анђео му рече: „Зашто ме питаш како се зovem кад је моје име неразумљиво за тебе*?“

19 Тада је Маноје узео јаре и принос од жита па их је на једној стени принео Господу, који је учинио чудо пред Манојем и његовом женом. **20** Када се пламен са олтара подигао према небу, подигао се и Господњи анђео у том пламену са олтара. Када су то Маноје и његова жена видели, пали су ничице на земљу. **21** Господњи анђео није се више појавио Маноју ни његовој жени. Тада је Маноје схватио да је то био Господњи анђео. **22** Маноје рече својој жени: „Сигурно ћемо умрети, јер смо видели Бога.“ **23** Али његова жена рече: „Да је Господ хтео да нас убије, не би из наших руку прихватио жртву паљеницу и принос од жита и не би нам пока-

зао све ово, нити би нам допустио да тако нешто чујемо.“

24 Тако је жена родила сина и дала му име Самсон. Дечак је растао, и Господ га је благосиљао. **25** Господњи Дух почео је да делује на њега у Махане-Дану, између Сараје и Естаола.

14 Самсон је отишао у Тамну, где је међу филистејским кћерима запазио једну жену. **2** Када се вратио, рекао је свом оцу и својој мајци: „У Тамни сам међу филистејским кћерима запазио једну жену. Доведите је да ми буде жена.“ **3** А отац и мајка су му рекли: „Зар нема жене међу кћерима твоје браће и у целом нашем народу па мораш да идеш да узмеш жену међу необрезаним Филистејима?“ Али Самсон рече свом оцу: „Хоћу с њом да се оженим, јер то је жена за мене!“ **4** Његов отац и његова мајка нису знали да је то од Господа и да он тражи повод да се сукоби с Филистејима, јер су у то време Филистеји владали над Израелцима.

5 Тако је Самсон отишао са својим оцем и својом мајком у Тамну. Када је дошао до винограда у Тамни, гле, пред њега је ричући изашао млади лав. **6** Тада је Господњи Дух дошао на Самсона и он је голорук растргао лава као да је јаре. То што је учинио није рекао ни оцу ни мајци. **7** Онда је отишао и разговарао с оном женом. Још увек је сматрао да је то жена за њега.

8 После неког времена отишао је по њу да је доведе кући. Успут је свратио да погледа оног мртвог лава, кад гле, у мртвом лаву био је рој пчела и мед. **9** Рукама је захватио мед и отишао једући га успут. Када је опет дошао свом оцу и мајци, дао је и њима да и они једу. Али није им рекао да је мед извадио из мртвог лава.

10 Затим је његов отац отишао код оне жене, а Самсон је тамо приредио гозбу, јер је такав био обичај код младих људи. **11** Када су га људи видели, изабрали су тридесет пратилаца за његову свадбу да буду с њим.

12 Самсон им рече: „Ево задаћу вам једну загонетку. Ако ми за седам дана, докле траје гозба, кажете о чему је реч и одгонетнете је, даћу вам тридесет доњих и тридесет горњих хаљина. **13** Али ако је не одгонетнете, онда ћете ви мени дати тридесет доњих и тридесет горњих хаљина.“ А они рекоше: „Задај нам загонетку да је чујемо.“ **14** Он им рече: „Од оног који једе изашло је оно што се једе, и од оног ко је снажан изашло је слатко.“

*13,18 Дословно: „чудесно“.

Три дана нису могли да одгонетну загонетку. **15** Четвртог дана рекли су Самсоновој жени: „На превару сазнај од свог мужа решење загонетке, иначе ћемо спалити и тебе и дом твог оца. Зар сте нас позвали овамо да нам узмете иметак?“ **16** Тада је Самсонова жена почела плакати пред њим и говорити му: „Ти ме сигурно мрзиш и не волиш ме. Задао си загонетку синовима мог народа, а мени ниси рекао решење.“ Он јој рече: „Гле, ни свом оцу ни својој мајци нисам рекао, а теби да кажем?“ **17** Али она је пред њим плакала седам дана, колико је трајала њихова гозба. Седмог дана коначно јој је рекао, јер је навалљивала на њега. Она је она рекла решење загонетке синовима свог народа. **18** Седмог дана људи оног града рекли су му пре него што је ушао у њену собу:

„Шта је слађе од меда, и шта је снажније од лава?“ А он им је одговорио: „Да нисте орали мојом јуницом, не бисте одгонетнули загонетку.“

19 Господњи Дух је дошао на њега и он је отишао у Аскалон, побио тамо тридесет људи, узео одећу коју је скинуо с њих и дао је онима који су одгонетнули загонетку. Био је пун гнева и отишао је кући свог оца.

20 Самсонова жена припала је једном од његових пратилаца са свадбе.

15 После неког времена, током жетве пшенице, Самсон је отишао да посети своју жену, носећи јој јаре. Рекао је: „Желим да уђем код своје жене у њену собу.“ Али му њен отац није допустио да уђе, **2** већ је рекао: „Мислио сам да је мрзиш па сам је зато дао твом пратиоцу са свадбе. Зар није њена млађа сестра боља од ње? Хајде, узми њу уместо оне.“ **3** Али Самсон им рече: „Овог пута нећу бити крив Филистејима кад им нанесем зло.“

4 Самсон је отишао, уловио триста лисица и узео бакље, а затим је узео по две лисице окренувши им реп према репу и између репова, тачно у средину, ставио по једну бакљу. **5** Тада је запалио бакље и пустио лисице у филистејска поља непожњевеног жита. Тако је запалио све, од снопова до непожњевеног жита, и винограде и маслинаке.

6 Филистеји су почели да се распитују: „Ко је то учинио?“ Тада су им одговорили: „Самсон, зет једног човека из Тамне, који је узео његову жену и дао је његовом пратиоцу са свадбе.“ Тада су Филистеји отишли и спалили и њу и њеног оца. **7** Самсон им рече: „Ка-

да сте тако учинили, не преостаје ми ништа друго него да вам се још овај пут осветим.“

8 Тако им је нанео велики пораз, потукавши их једног за другим, а онда је отишао и наставио се у пећини Итам.

9 После неког времена дошли су Филистеји, улогорили се у Јуди и раширили се по подручју око Лехије. **10** Јудини синови су их упитали: „Зашто сте изашли на нас?“ А они су одговорили: „Ишли смо да свежемо Самсона и да му учинимо онако како је он учинио нама.“ **11** Тада је три хиљаде људи из Јудиног племена сишло до пећине Итам и упитало Самсона: „Зар не знаш да Филистеји владају над нама? Па зашто си нам онда ово учинио?“ А он им одговори: „Како су они учинили мени, тако сам и ја учинио њима.“ **12** Затим му рекоше: „Дошли смо да те свежемо и да те предамо у руке Филистејима.“ А Самсон им рече: „Закуните се да нећете ви подићи руку на мене.“ **13** Они му рекоше: „Нећемо, него ћемо те само свезати и предати у њихове руке. Нећемо те убити, буди сигуран.“

Тако су га свезали с два нова конопца и извели га из пећине. **14** Када је дошао у Лехију и кад су га Филистеји угледали, почели су радосно да кличу. Тада је Господњи Дух дошао на Самсона и конопци на његовим рукама постали су као ланени конци кад дођу у додир с ватром, и спале су свезе с његових руку. **15** Затим је нашао још сирову магарећу чељуст, пружио је руку и дохватио је и њоме побио хиљаду људи. **16** Тада је Самсон рекао:

„Магарећом чељусту побио сам једну гомилу, две гомиле! Магарећом чељусту побио сам хиљаду људи.“

17 Када је то рекао, бацио је чељуст из своје руке и назвао оно место Рамат-Лехија.* **18** Пошто је био јако жедан, завапио је Господу: „Ти си дао ово велико спасење у руке свом слуги, па зар сад да умрем од жеђи и паднем у руке необрезанима?“ **19** Тада је Бог у Лехији направио пукотину из које је потекла вода. Када се Самсон напио воде, повратила му се снага и опоравио се. Зато је тај извор назвао Ен-Акор,* и он све до данас постоји у Лехији.

20 Самсон је двадесет година био судија Израелцима за време Филистеја.

***15,17** „Рамат-Лехија“ значи „чељусно узвишење“.
15,19 „Ен-Акор“ значи „извор оног који зове“.

16 Једном када је Самсон дошао у Газу видео је тамо једну блудницу, па је ушао код ње. **2** До становника Газе стигао је глас: „Дошао је Самсон!“ Тада су га они опколили и целу ноћ чекали у заседи на градским вратима. Мирно су чекали целу ноћ, говорећи: „Убићемо га чим сване.“

3 Али Самсон је лежао само до поноћи, а онда је у поноћ устао, ухватио градска врата с оба довратка и ишчупао их заједно са преворницима па их ставио на рамена и однео на врх горе која је наспрам Хеврона.

4 После тога, заљубио се у жену која се звала Далила и која је живела у долини Сорик. **5** Филистејски савезнички кнезови дошли су код ње и рекли јој: „На превару сазнај у чему лежи његова тако велика снага и како га можемо надјачати, чиме да га свежемо да бисмо га савладали. А сваки од нас даће ти по хиљаду и сто сребрника.“

6 Касније је Далила рекла Самсону: „Молим те, кажи ми у чему лежи твоја велика снага и чиме би се могао свезати и савладати?“ **7** Самсон јој одговори: „Да ме свежу са седам још влажних, неосушених животињских жила, изгубио бих снагу и био бих као и сваки други човек.“ **8** Тада су јој филистејски савезнички кнезови донели седам влажних, још неосушених жила и она га је њима свезала. **9** Док је у њеној соби била постављена заседа, она повика: „Самсоне, ето Филистеја на тебе!“ Тада он покида жиле, као што се кида нит од кудеље кад се принесе ватри. Тако се није открило у чему лежи његова снага.

10 Тада Далила опет рече Самсону: „Ето, преварио си ме и слагао. Молим те, кажи ми сада чиме би те требало свезати.“ **11** А он јој одговори: „Да ме чврсто свежу новим конопцима који се још нису користили, изгубио бих снагу и био бих као и сваки други човек.“ **12** Далила је узела нове конопце, свезала га њима па узвикнула: „Самсоне, ето Филистеја на тебе!“ У њеној соби била је постављена заседа. Али он покида конопце са својих руку као да су конци.

13 Затим Далила рече Самсону: „До сада си ме варао и лагао. Кажи ми чиме би те требало свезати.“ А он јој одговори: „Седам плетеница с моје главе уткај у основу ткања.“

14 Она их је учврстила клином па узвикнула: „Самсоне, ето Филистеја на тебе!“ А он се пробуди из сна и истрже ткалачки клин и основу.

15 Тада му рече: „Како можеш да ми кажеш: 'Волим те', кад срце твоје није са мном? Већ си ме трипут преварио и ниси ми рекао у чему лежи твоја велика снага.“ **16** Пошто је све време речима вршила притисак на њега и нављивала, то је постало на смрт неподношљиво његовој души. **17** На крају јој је отворио своје срце и рекао: „Бритва никада није прешла преко моје главе, јер сам од мајчине утробе Божји назиреј. Да ми одсеку косу, моја би ме снага напустила, ослабио бих и био бих као и сваки други човек.“

18 Када је Далила видела да јој је отворио своје срце, послала је људе да позову филистејске савезничке кнезове и поручила им: „Дођите сада, јер ми је отворио своје срце.“ Филистејски кнезови су дошли код ње и довели јој новац. **19** Она је Самсона успавала на својим коленима и затим позвала једног човека да обрије седам плетеница с његове главе. Тако је она осетила надмоћ над њим јер га је напуштала снага. **20** Тада је повикала: „Самсоне, ето Филистеја на тебе!“ А он се пробудио из сна и помислио: „Изаћи ћу као и пре и ослободићу се.“ Али није знао да је Господ одступио од њега. **21** Тако су га Филистеји ухватили, ископали му очи, одвели га у Газу и тамо му ставили двоструке бакарне окове. У тамници је окретао млин. **22** Али након што су га ошишали, почела је да му расте густа коса.

23 Филистејски савезнички кнезови окупили су се да принесу велику жртву свом богу Дагону и да се веселе. Говорили су: „Наш бог нам је у руке предао нашег непријатеља Самсона!“ **24** Када је народ видео Самсона, почео је да хвали свог бога речима: „Наш бог нам је у руке предао нашег непријатеља, који је пустошио нашу земљу и који је побио многе од нас.“

25 Када им се срце развеселило, рекли су: „Позовите Самсона да нас забавља.“ Тада су из тамнице довели Самсона да их засмејава. Поставили су га између стубова. **26** Тада је Самсон рекао дечаку који га је водио за руку: „Пусти ме да опипам стубове на којима стоји ова грађевина и да се наслоним на њих.“ **27** (Храм је био пун мушкараца и жена, а били су ту и сви филистејски савезнички кнезови. На крову је било око три хиљаде мушкараца и жена који су гледали како их Самсон забавља.)

28 Тада Самсон призна Господа речима: „Госпode, молим те, сети ме се, и дај ми снаге само још овај пут. Молим те Боже, дај да

се осветим Филистејима за једно од своја два ока."

29 Тада је Самсон ухватио два средња стуба на којима је стајала та грађевина, један стуб десном руком, а други левом, и почео да их гурне, **30** па је рекао: „Нека моја душа погине с Филистејима.“ Тада се упро из све снаге и храм се срушио на савезничке кнезове и на цео народ који је тамо био. Тако је умирући побио више људи него што их је побио за свог живота.

31 После су његова браћа и цео дом његовог оца дошли и узели га, а затим су га однели и сахранили између Сараје и Естаола, у гробу његовог оца Маноја. Самсон је двадесет година био судија Израелцима.

17 У брдовитом подручју Јефрема живео је један човек који се звао Миха. **2** Он је једном својој мајци рекао: „Хиљаду и сто сребрника који су ти украдени и због којих си изговорила клетву тако да сам је и ја чуо, ево, то је сребро код мене. Ја сам га узео.“ Његова мајка је рекла: „Нека Господ благослови мог сина.“ **3** Тада је својој мајци вратио хиљаду и сто сребрника, а мајка је рекла: „Посветићу сребро Господу из своје руке за свог сина, да се направи резан лик и ливен кип. Зато ти га сада враћам.“

4 Тако је сребро вратио мајци, а она је узела двеста сребрника и дала их сребрару. Он је начинио резан лик и ливен кип, који су стајали у Михаиној кући. **5** Миха је имао кућу за богове. Начинио је свештенички ефод и кућне богове, а једног од својих синова опуномоћио је да му служи као свештеник. **6** У оно време није било цара у Израелу. Свако је чинио оно што је било исправно у његовим очима.

7 Био је један младић из Витлејема у Јуди, Левит, који је неко време живео у Јудином племену. **8** Тај човек је отишао из града Витлејема у Јуди да нађе место где ће неко време живети. Тако је на свом путу стигао до брдовитог подручја Јефрема и до Михине куће. **9** Миха га упита: „Одакле долазиш?“ А он му одговори: „Ја сам Левит из Витлејема у Јуди и путујем како бих нашао место где ћу неко време живети.“ **10** Миха му рече: „Останите код мене и буди ми отац и свештеник, а ја ћу ти давати десет сребрника годишње, свештеничку одећу и храну.“ Левит је ушао код њега. **11** Тако је Левит одлучио да остане код њега, и тај младић му је био као један од синова. **12** Затим је Миха опуномоћио Левита и младић је служио као његов свеште-

ник и живео је у његовој кући. **13** Миха је рекао: „Сада знам да ће ми Господ чинити добро, јер је Левит мој свештеник.“

18 У оно време није било цара у Израелу. Тада је Даново племе тражило земљу која би му припала у наследство, где би се населили, јер до тада нису имали наследства међу Израеловим племенима.

2 Зато су Данови синови послали петорицу људи из своје породице, своје храбре људе из Сараје и Естаола, да извиде земљу и прегледају је. Рекли су им: „Идите, прегледајте земљу.“ Они су отишли у брдовито подручје Јефрема до Михине куће и ту преноћили. **3** Када су били близу Михине куће, препознали су глас младог Левита, па су свратили и упитали га: „Ко те је довео оваме? Шта ту радиш и зашто си овде?“ **4** Он им одговори: „Тако и тако учинио ми је Миха и унајмио ме је да му служим као свештеник.“ **5** А они му рекоше: „Молимо те, упитај Бога да знамо хоће ли бити успешан пут на који смо кренули.“ **6** Тада им свештеник рече: „Идите с миром. Господу је по вољи пут на који сте кренули.“

7 Тако је оних пет људи отишло и стигло у Лаис. Видели су да тамо народ живи без страха независно од других, по сидонском обичају, и да живи мирно и безбрижно, те да у земљи нема освајача који би их угњетавао и нападао. Осим тога, били су далеко од Сидонаца и нису имали никакве везе с другим народима.

8 Кад су се на крају вратили својој браћи у Сараји и Естаолу, браћа су их упитала: „Како је било?“ **9** Они су одговорили: „Устаните и пођимо на њих! Јер је земља коју смо видели веома добра. Не оклевајте и не будите неодлучни, већ крените да заузмете ту земљу.“ **10** Када тамо стигнете, затећи ћете безбрижан народ и пространу земљу. Бог предаје у ваше руке ту земљу која не оскудева ни у каквим земаљским добрима.“

11 Тада је шесто људи из Дановог племена припасало оружје и кренуло из Сараје и Естаола. **12** Отишли су и улогорили се у Киријат-Јариму у Јуди. Зато се то место до данашњег дана назива Махане-Дан.* То је западно од Киријат-Јарима. **13** Затим су одатле кренули у брдовито подручје Јефрема и дошли до Михине куће.

14 Тада су она петорица која су раније изашла да извиде земљу око Лаиса рекла

***18,12** „Махане-Дан“ значи „Данов логор“.

својој браћи: „Знате ли да се у овим кућама налази ефод, кућни богови, резан лик и ливен кип? Сада размислите шта ћете чинити.“

15 Зато су пошли тамо и дошли у кућу младог Левита, у Михину кућу, и упитали га како је. **16** За то време је шесто људи од Данових синова с припасаним оружјем стајало пред вратима. **17** Петорица оних који су били да извиде земљу отишли су и ушли у кућу па узели резан лик, ефод, кућне идоле и ливен лик. Свештеник је стајао пред вратима са шесто људи који су имали припасано оружје.

18 Они су ушли у Михину кућу и узели резан лик, ефод, кућне идоле и ливен лик. Тада им је свештеник рекао: „Шта то радите?“ **19** А они су му одговорили: „Ђути. Стави руку на уста и пођи с нама, и буди нам отац и свештеник. Да ли ти је боље да будеш свештеник у дому једног човека или да будеш свештеник у племену и породици у Израелу?“ **20** Када је то чуо, свештеник се у свом срцу обрадовао, па је узео ефод, кућне идоле и резани лик и придружио се народу.

21 Затим су се окренули и пошли својим путем. Децу, стоку и драгоцености ставили су напред. **22** Када су већ били далеко од Михине куће, људи који су живели у кућама близу Михине окупили су се и кренули за Дановим синовима. **23** Повикали су за њима, а они су се окренули и рекли Михи: „Шта ти је? Зашто си окупио толике људе?“ **24** А он је одговорио: „Узели сте моје богове које сам начинио и свештеника и отишли. Шта је мени остало? Како онда можете да ме питате: 'Шта ти је?'“ **25** Тада су му Данови синови рекли: „Немој да ти се чује глас за нама, да вас не би напали гневни људи, па да изгубиш и своју душу и душе свог дома.“ **26** Тако су Данови синови наставили својим путем, а Миха се, видевши да су јачи од њега, окренуо и вратио својој кући.

27 Тако су узели оно што је Миха направио и његовог свештеника па су отишли да нападну миран и безбрижан народ који је живео у Лаису. Побили су их оштрицом мача, а град спалили ватром. **28** Није било никог да их избави, јер су били далеко од Сидона и нису имали никакве везе с другим народима. Тај град се налазио у равници Вет-Реова. Данови синови су поново саградили град и настанили се у њему. **29** Назвали су га Дан по имену свог оца Дана који се родио Израелу. Град се раније звао Лаис. **30** Затим су Данови синови поставили себи резан лик. Јонатан, син Гирсама, Мојсијевог сина, и његови синови били су свештеници Дановом

племену до дана кад је народ из те земље био одведен у изгнанство. **31** Онај резани лик који је Миха направио поставили су да буде међу њима све време док је дом Божји био у Силому.

19 У оно време није било цара у Израелу. Један Левит је живео у забаченом крају брдовитог подручја Јефрема. Он је узео за иначу једну жену из Витлејема у Јуди. **2** Његова инача била му је неверна. На крају је отишла од њега у кућу свог оца у Витлејем у Јуди и ту је остала четири месеца. **3** Тада је њен муж устао и пошао за њом да љубазно разговара с њом и да је врати назад. Имао је са собом свог слугу и два магарца. Она га је увела у кућу свог оца. Када га је отац младе жене угледао, веома се обрадовао његовом доласку. **4** Његов таст, отац младе жене, задржао га је, тако да је остао с њим три дана. Јели су и пили, и он је ту ноћивао.

5 Четвртог дана су као и обично устали рано ујутру, а он се спремао да пође. Али отац младе жене рече свом зету: „Узми залогај хлеба да окрепиш своје срце, па онда идите.“ **6** Тако су сели и обојица су јели и пили. Затим је отац младе жене рекао човеку: „Хајде, молим те, преноћи овде и нека се весели твоје срце.“ **7** Када је човек устао да пође, његов таст га је наговорио да остане па је он ту преноћио још једну ноћ.

8 Када је петог дана опет устао рано да пође, отац младе жене му рече: „Молим те, окрепи своје срце.“ Тако су јели и седели заједно док није почело да се смркава. **9** Тада је човек устао да пође, заједно са својом иначом и својим слугом. Али његов таст, отац младе жене, рече му: „Дан је већ при крају и смркава се. Молим те, преноћите овде. Дан је на измаку, преноћи овде и нека ти се срце весели. А сутра пораните, па пођите на пут и вратите се у свој шатор.“ **10** Али човек није хтео да преноћи, већ је устао, пошао на пут и дошао пред Јевус, то јест Јерусалим. Имао је са собом два оседлана магарца, иначу и слугу.

11 Када су били близу Јевуса, био је већ скоро мрак, па је слуга рекао свом господару: „Хајде да свратимо у овај јевусејски град и преноћимо у њему.“ **12** Али господар му је рекао: „Нећемо свраћати у град туђинаца који нису Израелови синови, него ћемо отићи до Гаваје.“ **13** Још је рекао свом слуги: „Пожуримо да стигнемо у неко од тих места и да преноћимо у Гаваји или у Рами.“ **14** Та-

ко су пошли даље и наставили пут, а сунце је почело да залази кад су дошли близу Венијаминове Гаваје.

15 Ту су скренули према Гаваји да преноће. Ушли су у град и сели на градски трг, али нико их није примио у кућу да преноће. **16** Један старац се увече враћао с посла на њиви, а био је из брдовитог подручја Јефрема и живео је у Гаваји. Становници тог места били су из Венијаминовог племена. **17** Када је подигао очи, видео је на градском тргу човека, путника. Старац га упита: „Куда идеш и одакле долазиш?“ **18** Он му одговори: „На путу смо из Витлејема у Јуди и идемо у забачени крај брдовитог подручја Јефрема. Ја сам одатле, а ишао сам у Витлејем у Јуди. Сада се враћам својој кући, али нема никог да ме прими у своју кућу. **19** Имам и сламе и хране за магарце, хлеба и вина за себе и твоју робињу и за момка који је са мном, твојим слугом. Ништа ми не треба.“ **20** Тада старац рече: „Мир теби! Шта год ти треба, моја је брига. Само немој остати преко ноћи на тргу.“ **21** Старац га је довео у своју кућу и бацио храну магарцима. Затим су опрали ноге па су јели и пили.

22 Док су се они гостили, становници града, покварени људи, опколили су кућу, нагрнувши на врата. Викали су старцу, власнику оне куће: „Изведи човека који је ушао у твоју кућу да имамо односе с њим!“ **23** Тада је власник куће изашао и рекао им: „Не, браћо моја, не чините зла, молим вас, јер је тај човек ушао у моју кућу. Не чините такво срамно и безумно дело. **24** Ево моје кћери девеце и његове иноче. Дајте да вам њих изведем, па њих злостављајте и чините им шта хоћете. Али овом човеку не чините то срамно и безумно дело.“

25 Али људи нису хтели да га слушају. Тада је онај човек узео своју иночу и извео им је. Они су је силовали и злостављали целу ноћ до јутра, а кад је почело да свиће, пустили су је. **26** Пред свитање, жена је дошла и пала пред врата куће оног човека где је био њен господар и остала је ту да лежи док није свануло. **27** Ујутру је њен господар устао, отворио кућна врата и изашао да би кренуо својим путем, кад гле, жена, његова иноча, лежала је на улазу у кућу с рукама на прагу. **28** Он јој рече: „Устани, идемо.“ Али није било одговора. Тада ју је човек ставио на магарца и кренуо на пут у своје место.

29 Када је ушао у своју кућу, узео је нож и исекао своју иночу на дванаест комада које

је послао у све крајеве Израела. **30** Сви који су то видели рекли су: „Овако нешто никада се није десило нити се видело од дана када су Израелови синови изашли из египатске земље, па до данас. Размислите о томе, по саветујте се и изнесите своје мишљење.“

20 Тада су изашли сви Израелови синови, од Дана до Вирсавеје, заједно с онима из галадске земље. Сви су се једнодушно окупили и стали пред Господа у Миспи. **2** Поглавари свег народа, свих Израелових племена, заузели су своје место на збору народа Божјег; било је четристо хиљада пешака наоружаних мачем.

3 Венијаминови синови су чули да су Израелови синови отишли у Миспу.

Затим су Израелови синови рекли: „Кажите нам како се догодило то зло?“ **4** Тада је онај човек, Левит, муж убијене жене, овако одговорио: „Дошао сам у Венијаминову Гавају са својом иночом да преноћим. **5** Становници Гаваје устали су на мене и ноћу опколили кућу у којој сам био. Хтели су мене да убију, али су уместо тога злостављали моју иночу и она је умрла. **6** Зато сам узео своју иночу, исекао је на комаде и послао их у све крајеве Израеловог наследства, јер су у својој бесрамности починили срамно и безумно дело у Израелу. **7** А сада, сви Израелови синови, посаветујте се и реците шта мислите.“

8 Тада цео народ устаде као један и рече: „Нико од нас неће се вратити у свој шатор и нико неће отићи својој кући. **9** Овако ћемо учинити Гаваји: жребом ћемо одлучити како да кренемо на њу. **10** Узећемо по десет људи од стотину из свих Израелових племена, по стотину од хиљаде и по хиљаду од десет хиљада који ће набављати храну за људе који ће кренути на Венијаминову Гавају због оног срамног и безумног дела које је почињено у Израелу.“ **11** Тако су се сви Израелци окупили против тог града, сложено као један.

12 Тада су Израелова племена послала људе по целом Венијаминовом племену са поруком: „Какво се то зло десило међу вама?“ **13** Предајте сада те покварене људе из Гаваје да их погубимо и тако уклонимо зло из Израела.“ Али Венијаминови синови нису хтели да послушају глас своје браће, Израелових синова.

14 Тада су Венијаминови синови дошли из својих градова и окупили се у Гаваји да изађу у бој против Израелових синова. **15** Тако се тог дана од Венијаминових синова који су дошли из својих градова окупило двадесет и

шест хиљада људи наоружаних мачем, по ред становника Гаваје, којих се окупило седамсто изабраних људи. **16** Међу свим тим мноштвом било је седамсто изабраних људи који су били леворуки. Сви су каменом из праће гађали тачно у длаку, не промашујући циљ.

17 Окупили су се и Израелови људи, осим Венијаминових синова, и било их је четресто хиљада људи наоружаних мачем, све самих ратника. **18** Израелови синови су устали и пошли у Ветиљ да питају Бога шта да раде. Питали су: „Ко ће од нас први кренути у бој против Венијаминових синова?“ Господ је одговорио: „Јуда нека крене први.“

19 Тако су ујутру Израелови синови устали и улогорили се испред Гаваје.

20 Израелци су изашли у бој против Венијаминових синова. Испред Гаваје су се Израелови људи сврстали у бојне редове и кренули против њих. **21** Венијаминови синови су изашли из Гаваје и тог су дана побили двадесет и две хиљаде Израелаца и оставили их да леже на земљи. **22** Али Израелови синови су били храбри и опет су се сврстали у бојне редове на истом месту на ком су се сврстали и првог дана. **23** Тада су Израелови синови отишли и плакали пред Господом све до вечери и упитали Господа: „Да ли да опет изађемо у бој против синова Венијамина, нашег брата?“ Господ је одговорио: „Идите против њега.“

24 Тако су се другог дана Израелови синови приближили Венијаминовим синовима. **25** Венијаминови синови су и другог дана изашли пред њих из Гаваје и побили још осамнаест хиљада Израелових синова, све самих ратника наоружаних мачем. **26** Тада су сви Израелови синови, цео народ, отишли у Ветиљ и ту су плакали и седели пред Господом, постили до вечери и приносили жртве паљенице и жртве заједништва пред Господом. **27** После тога су Израелови синови тражили савет од Господа Бога, јер се у то време тамо налазио ковчег савеза његовог. **28** Финес, син Елеазара, Ароновог сина, служио је у то време пред ковчегом. Он је упитао: „Хоћемо ли опет изаћи у бој против синова Венијамина, свог брата, али да одустанемо?“ Господ је одговорио: „Идите, јер ћу га сутра предати вама у руке.“ **29** Тада је Израел поставио заседу око Гаваје.

30 Прећег дана изашли су Израелови синови против Венијаминових синова и сврстали се у бојне редове испред Гаваје, као и раније. **31** Када су Венијаминови синови изаш-

ли на њих, ови су их одвукли од града. Онда су Венијаминови синови као и раније почели да убијају неке од њих по пољским путевима, од којих један иде у Ветиљ, а други у Гавају, и тако су побили тридесетак Израелаца. **32** Венијаминови синови су говорили: „Падају пред нама као и раније.“ Израелови синови су рекли: „Бежимо, јер ћемо их тако одвући од града и изаћи ће на путеве.“ **33** Сви Израелови синови подигли су се са својих места и сврстали се у бојне редове код Вал-Тамара, а они Израелови синови који су били у заседи кренули су у јуриш са својих места у близини Гаваје. **34** Тако је испред Гаваје дошло десет хиљада изабраних људи из целог Израела и бој је био жесток. Венијаминови синови нису знали да им прети пропаст.

35 Господ је поразио Венијамина пред Израелом, тако да су Израелови синови тог дана побили двадесет и пет хиљада људи од Венијаминових синова, све самих ратника наоружаних мачем.

36 Венијаминови синови су мислили да су поразили Израелове синове који су се повлачили пред њима и који су се уздали у заседу коју су поставили пред Гавајом. **37** Међутим, људи из заседе брзо су се подигли и ударили на Гавају. Раширили су се по граду и оштрицом мача побили све у њему.

38 Израелови синови су се договорили с онима у заседи да као знак запале ватру у граду тако да се подигне густ дим.

39 Када су Израелови синови почели да се повлаче из боја, Венијаминови синови су кренули да их убијају и побили су тридесетак Израелаца, говорећи: „Опет смо их поразили као и први пут.“ **40** Тада се из града почео дизати густ дим као знак. Када су се Венијаминови синови обазрели, видели су да се пламен из града диже ка небу. **41** Тада су се Израелови синови окренули, а Венијаминове синове је обузео страх јер су видели да их је стигла пропаст. **42** Бежали су пред Израеловим синовима према пустињи, док су им нападачи били за петама, а и Израелови синови који су кренули из града убијали су их међу собом. **43** Тако су опколили Венијаминове синове. Прогонили су их без предаха и побили тачно испред Гаваје, према истоку. **44** Тако је пало осамнаест хиљада људи од Венијаминовог племена, све самих храбрих мушкараца.

45 Зато су се окренули и побегли у пустињу до стене Римон. На путевима су Израелови синови побили још пет хиљада људи, а

затим су их прогнали све до Гидома и побили још две хиљаде људи. **46** Тог дана укупно је пало двадесет и пет хиљада Венијаминових синова наоружаних мачем, све самих храбрих мушкараца. **47** Шесто људи се окренуло и побегло у пустињу до стене Римон, и остали су тамо четири месеца.

48 Израелови синови су се вратили и поново напали Венијаминове синове и побили оштрицом мача све што је било у градовима, од човека до стоке, све на шта су наишли, спалили су и све градове на које су наилазили.

21 Израелци су се заклели у Миспи речица: „Нико од нас неће дати своју кћер за жену Венијаминовим синовима.“ **2** Затим је народ отишао у Ветиљ и ту седео пред Богом до вечери. Наричали су и много плакали. **3** Онда су рекли: „Госпode, Боже Израелов, зашто се ово десило у Израелу? Зашто је данас нестало једно племе из Израела?“ **4** Сутра је народ рано устао и на том месту подигао олтар па принео жртве паљенице и жртве заједништва.

5 Тада су Израелови синови рекли: „Има ли кога од свих Израелових племена да није дошао на збор пред Господа? Свечано смо се заклели да се погуби свако ко није дошао пред Господа у Миспу.“ **6** Израелови синови су се сажалили на Венијамина, свог брата, па су рекли: „Данас је одсечено једно племе од Израела. **7** Шта ћемо учинити да они што су преживели добију жене, пошто смо се заклели Господом да им нећемо дати своје кћери за жене?“

8 Зато су питали: „Има ли кога од Израелових племена да није дошао пред Господа у Миспу?“ И где, нико из Јависа у Галаду није дошао у логор на збор. **9** Кад је народ избројан, видело се да ту нема никог од становника Јависа у Галаду. **10** Зато је тамо збор послао дванаест хиљада најхрабријих људи и заповедио им: „Идите и оштрицом мача побијте становнике Јависа у Галаду, такође и жене и децу. **11** Учините овако: побијте све мушкарце и све жене које су легле с мушкарцем.“ **12** Међу становницима Јависа у Галаду нашли су четристо девојака, девица, које нису легле с мушкарцем. Њих су довели у логор у Силому, у хананској земљи.

13 Цео збор је тада послао људе да разговарају с Венијаминовим синовима који су били на стени Римон и да им понуде мир. **14** Тада су се Венијаминови синови вратили, а Израелци су им дали жене из Јависа у Га-

ладу које нису побили. Али није их било доволно за све. **15** Народ се сажалио на Венијамина, јер је Господ начинио раздор међу Израеловим племенима. **16** Старешине збора су рекле: „Шта да учинимо да ови што су остали добију жене, пошто су жене истребљене из Венијаминовог племена?“ **17** Затим су додали: „Венијаминов остатак нека добије своју земљу, да се не би затрло једно племе из Израела. **18** Али ми њима не смемо давати своје кћери за жене, јер су се Израелови синови заклели: 'Проклет да је онај ко да жену Венијаминовим синовима.'“

19 Онда су рекли: „Ево, сваке године се слави празник у част Господу у Силому, северно од Ветиља, источно од пута који води од Ветиља у Сихем и јужно од Левоне.“ **20** Зато су заповедили Венијаминовим синовима: „Идите и чекајте у заседи у виноградима. **21** Чим видите да девојке из Силома излазе да играју коло, изађите из винограда и нека свако за себе отме жену од девојака из Силома, па онда идите у Венијаминову земљу. **22** А кад њихови очеви или њихова браћа дођу код нас да се суде, ми ћемо им рећи: 'Смилујте им се ради нас, јер нисмо успели да за сваког од њих узмемо жену у рату. А пошто их ви нисте дали, онда нисте ни криви.'“

23 Венијаминови синови су тако поступили и од отетих девојака које су играле узели су себи онолико жена колико је и њих било. Онда су отишли и вратили се на своје наследство па су опет саградили градове и населили се у њима.

24 Тада су се Израелови синови разишли одатле, сваки у своје племе и у своју породицу. Отишли су оданде, сваки на своје наследство.

25 У оно време није било цара у Израелу. Свако је чинио оно што је било исправно у његовим очима.

ПРВА КЊИГА САМУИЛОВА

Писци: Самуило, Гад, Натан

Место писања: Израел

Писање завршено: око 1078. пре н. е.

Обухвата време: 1180 - 1078. пре н. е.

1 Био је један човек у Раматајим-Софиму у брдовитом подручју Јефрема који се звао Елкана, син Јероама, сина Елијуја, сина Това, Суфовог сина, из Јефремовог племена. **2** Он је имао две жене. Једна се звала Ана, а друга Фенина. Фенина је имала деце, а Ана није. **3** Тај човек је сваке године ишао из свог града да се у Силому поклони Господу над војскама* и принесе му жртве. Тамо су два Илијева сина, Офније и Финес, служили као Господњи свештеници.

4 Када је Елкана приносио жртву, он је својој жени Фенини и свим њеним синовима и кћерима давао више делова жртве, **5** а Ана је давао само један део. Међутим, Ану је више волео, иако ју је Господ учинио нероткињом. **6** Њена супарница ју је стално вређала и узнемиравала зато што ју је Господ учинио нероткињом. **7** Тако јој је чинила сваке године, кад год би ишли у Господњи дом. Толико ју је вређала да је Ана плакала и ништа није јела. **8** Елкана, њен муж, рече јој: „Ана, зашто плачеш? Зашто не једеш? И зашто ти је срце жалосно? Зар ти ја нисам бољи од десет синова?”

9 Након што су у Силому јели и пили, Ана је устала, а свештеник Илије седео је на столици код довратка Господњег храма. **10** С тугом у срцу она је почела да се моли Господу, много плачући. **11** Затим се заветовала речима: „Госпode над војскама, ако погледаш на невољу своје робиње па ме се сетити и ако не заборавиш своју робињу и даш мушко дете својој робињи, ја ћу га дати теби, Госпode, за све дане његовог живота и бритва неће прећи преко његове главе.”

12 Док се она тако дуго молила пред Господом, Илије је посматрао њена уста. **13** Ана је говорила и у свом срцу и само су јој усне подрхтавале, али јој се глас није чуо. Зато је Илије мислио да је пијана. **14** Илије јој рече: „Докле ћеш бити пијана? Отрезни

се од свог вина.” **15** А Ана му одговори: „Нисам пијана, господару, него сам веома тужна. Нисам пила ни вина ни опојног пића, него изливам душу своју пред Господом. **16** Немој мислити да је твоја робиња нека покварена жена. Ја сам због велике бриге и муке говорила све до сада.” **17** Тада јој Илије рече: „Иди с миром, и нека ти Израелов Бог услиши молитву коју си му упутила.” **18** Она рече: „Нека твоја слушкиња нађе милост у твојим очима.” Затим је отишла својим путем, јела је и лице јој више није било забринуту.

19 Ујутру су рано устали и поклонили се пред Господом, а онда су се вратили и дошли својој кући у Раму. Елкана је легао са својом женом Аном, и Господ се сетити Ане. **20** После годину дана, Ана, која је затруднела, родила је сина и дала му име Самуило,* јер је рекла: „Измолила сам га од Господа.”

21 Онда је Елкана отишао са свим својим домом да принесе Господу годишњу жртву и свој заветни принос. **22** Ана није отишла, јер је свом мужу рекла: „Кад дечак престане да сиса, одвешћу га да се покаже пред Господом и да довека тамо остане.” **23** Тада јој је Елкана, њен муж, рекао: „Учини како ти је драго. Остани код куће док не престанеш да га дојиш, и нека Господ испуни своју реч.” Тако је жена остала код куће и дојила свог сина, све док није престао да сиса.

24 Када је престао да га доји, повела га је са собом и узела трогодишњег јунца, ефу брашна и велики крчаг вина. Затим је ушла у Господњи дом у Силому, а дечак је био с њом. **25** Тада су заклали јунца, а дечака су одвели код Илија. **26** Онда је она рекла: „Опрости, господару! Тако жива била душа твоја, господару, ја сам жена која је стајала с тобом на овом месту и молила се Господу. **27** Молила сам се за овог дечака, да ми Господ услиши молитву коју сам му упутила. **28** Зато га сада дајем Господу. Све дане свог живота нека буде посвећен Господу.”

***1,3** Или: „Господу Саваоту” (хебрејски: „цеваот”).

1,20 „Самуило” значи: „призвати име Божје”.

Ту се Елкана поклонио Господу.

2 Ана се помоли и рече: „Срце моје кличе због Господа, Господ је мој рог* узвисио. Уста своја широм отварам на непријатеље своје, јер се радујем спасењу које долази од тебе. **2** Нико није свет као Господ, јер нема другог осим тебе, нема стене као што је наш Бог. **3** Не говорите више тако охолно, нека из ваших уста не излазе непромишљене речи, јер је Господ Бог који све зна, он свачија дела исправно просуђује. **4** Јунаци с луковима дрхте од страха, а они што посрћу снагом се опасују. **5** Они који су сити били, у најам себе за хлеб дају, а гладни не гладују више. Чак је и нероткиња седморо родила, а која је много синова имала више их нема. **6** Господ смрт доноси и живот чува, у гроб спушта и подиже одатле. **7** Господ сиромаштво и богатство даје, понижава и узвисије, **8** убогога из праха подиже, из пепела сиромаша диже, даје им да с великашима седе; даје им престо славе. Јер Господњи су стубови земаљски. На њих је земљу поставио. **9** Он чува кораке верних слугу својих, а зле у таму пропаст стиже, јер снагом својом човек не може показати да је јачи. **10** Задрхтаће они који се Господу противе, с небеса ће он на њих загрмети. Господ ће судити крајевима земаљским, снагу ће дати цару своме, узвисиће рог помазаника свога.“

11 Елкана је отишао својој кући у Раму, а дечак је остао да служи Господу пред свештеником Илијем.

12 Илијеви синови били су покварени људи. Нису марили за Господа. **13** Свештеници су имали право да од народа добију део жртве, али кад би неко приносио жртву, долазио би свештеников слуга с трокраком виљушком у руци и док се месо још кувало, **14** забадао у kotaо или у лонац, у казан или у тигањ. Оно што би се наболо на виљушку свештеник је узимао за себе. Тако су у Силову чинили свим Израелцима који су ту долазили. **15** Исто тако, пре него што би се сало спалило, дошао би свештеников слуга и рекао човеку који је приносио жртву: „Дај месо да се испече за свештеника. Он неће да му даш кувано месо, већ сирово.“ **16** Ако би му човек одговорио: „Нека се најпре спали сало, па онда узми шта ти душа жели“, овај би рекао: „Не, него дај одмах! Ако не даш, узећу силом!“ **17** Грех тих слугу био је веома

велик пред Господом, јер су ти људи презирали Господње жртве.

18 Самуило је као дечак служио пред Господом, и на себи је имао ланени ефод. **19** Мајка му је сваке године правила једну малу тунуку и доносила је кад би с мужем долазила да принесе годишњу жртву. **20** Илије је благословио Елкану и његову жену: „Нека ти Господ да потомство од ове жене уместо оног ког је дала Господу.“ Затим су се вратили у своје место. **21** Тада се Господ смислио на Ану и она је опет затруднела и родила још три сина и две кћери. Дечак Самуило је растао пред Господом.

22 Илије је био врло стар и чуо је све што су његови синови чинили целом Израелу и како су спавали са женама које су служиле на улазу у шатор од састанка. **23** Зато им је говорио: „Зашто то радите? Чујем да сви у народу о вама лоше говоре. **24** Немојте тако, синови моји, нису добре вести које чујем и које се шире међу Господњим народом. **25** Ако човек згрешити човеку, Бог се може заузети за њега. Али ако човек згрешити Господу, ко ће се заузети за њега?“ Међутим, они нису послушали глас свог оца, пошто је Господ хтео да их погуби. **26** Дечак Самуило је растао и стицао све већу наклоност код Господа и код људи.

27 Једном је један Божји човек дошао код Илија и рекао му: „Овако каже Господ: 'Зар се нисам показао дому твог праоца док су они још били као робови у фараоновом дому у Египту? **28** Њега сам изабрао од свих Израелових племена да ми служи као свештеник, да на мом олтару приноси кад и да носи ефод преда мном. Дао сам дому твог праоца све жртве које се спаљују, а које приносе Израелови синови. **29** Зашто онда газите моје жртве и моје приносе које сам одредио за своје пребивалиште? Зашто својим синовима исказујеш већу част него мени, па се гојите од најбољих делова свих жртава које приноси мој народ Израел?’

30 Зато овако говори Господ, Израелов Бог: 'Тачно је да сам рекао да ће твој дом и дом твог праоца довека вршити свештеничку службу преда мном. Али Господ сада каже: Неће бити тако! Јер ја исказујем част онима који мени исказују част, а који мене презиру, биће презрени.' **31** Ево, долазе дани када ћу одсећи твоју мишицу и мишицу дома твог праоца, тако да у твојом дому више неће бити старих. **32** Усред свега добра у којем ће уживати Израел, гледаћеш непријатеља у мом пребивалишту. Никада више

*2,1 Животињски рог се у Библији често користи као симбол снаге, моћи или власти.

неће бити старих у твом дому. **33** Али једног од твојих ипак ћу оставити код свог олтара због тебе кад ти очи гасну и кад ти душа венене. Већи део твог дома погинуће од људског мача. **34** Ово ти је знак који ће доћи на твоја два сина, Офнија и Финеса: обојица ће погинути истог дана. **35** А ја ћу себи подићи верног свештеника који ће све чинити по мом срцу и по мојој души. Саградићу му трајан дом и он ће заувек ходити пред мојим помазаником. **36** Ко год остане од твог дома, доћи ће и поклонитиће му се за плату и за хлеб, и рећи ће: 'Молим те, прими ме у свештеничку службу да бих имао парче хлеба.'

3 Дечак Самуило је служио Господу пред Илијем. У то време Господња реч је ретко долазила и визије нису биле честе.

2 Једног дана Илије је спавао у својој соби. Очи су му биле ослабиле тако да више није видео. **3** Свећњак Божји још није био угашен, а Самуило је спавао у Господњем храму, у ком је био Божји ковчег. **4** Господ је позвао Самуила, а он се овако одазвао: „Ево ме.“ **5** Онда је Самуило отрчао до Илија и рекао му: „Ево ме, звао си ме.“ Али он рече: „Нисам те звао. Иди и лези.“ Он је отишао и легао. **6** Али Господ је поново позвао: „Самуило!“ Самуило је устао и отишао до Илија па му рекао: „Ево ме, звао си ме.“ Али он рече: „Нисам те звао, сине. Иди и лези.“ **7** (Самуило још није познавао Господа и Господња реч му се још није открила.) **8** Господ га је и трећи пут позвао: „Самуило!“ А он је устао и отишао до Илија па му рекао: „Ево ме, мора да си ме звао.“ Тада је Илије схватио да Господ зове дечака. **9** Зато Илије рече Самуилу: „Иди и лези, па ако те поново позове, ти реци: 'Кажи Господе, јер слуша твој slugа.'“ Тако је Самуило отишао и легао на своје место.

10 Тада је Господ дошао, стао на то место и позвао га као и раније: „Самуило! Самуило!“ А Самуило је одговорио: „Кажи, јер слуша твој slugа.“ **11** Тада Господ рече Самуилу: „Ево, учинићу у Израелу нешто што ће запрепатити све који за то чују.* **12** Тог дана учинићу Илију све што сам рекао за његов дом, од почетка до краја. **13** Реци му да ће моја осуда бити довека на његовом дому због преступа за који је знао, јер су његови синови хулили на Бога, а он их није укорио. **14** Зато сам се закleo Илијевом до-

му да се преступ Илијевог дома никада неће очистити никаквом жртвом нити приносом.“

15 Самуило је остао да лежи до јутра, а онда је отворио врата Господњег дома. Међутим, Самуило се бојао да исприча ову визију Илију. **16** Али Илије је позвао Самуила и рекао му: „Самуило, сине мој!“ А он одговори: „Ево ме!“ **17** Тада га упита: „Шта ти је рекао? Молим те, немој ништа да ми тајиш. Нека ти Бог учини тако и нека те још теже казни ако ми затајиш макар и једну реч од свега што ти је рекао.“ **18** Тада му је Самуило све испричао и ништа му није затајио. А он је рекао: „То је Господња воља. Нека чини шта хоће.“

19 Самуило је растао, и Господ је био с њим и није допуштао да иједна његова реч остане неиспуњена. **20** Цео Израел, од Дана до Вирсавеје, схватио је да је Самуило постављен за Господњег пророка. **21** Господ се опет почео јављати у Силому, јер се Господ јављао Самуилу у Силому по Господњој речи.

4 Тако је Самуило преносио Божје речи целом Израелу.

Израелови синови кренули су да се боре против Филистеја и улогорили су се код Евен-Езера, а Филистеји су се улогорили у Афеку. **2** Филистеји су се сврстали у бојне редове против Израела и започела је битка у којој су Филистеји били јачи, па су поразили Израел, побивши на бојном пољу око четири хиљаде људи. **3** Када се народ вратио у логор, Израелове старешине су рекле: „Зашто нас је Господ данас поразио пред Филистејима? Узмимо из Силома ковчег Господњег савеза да буде међу нама и избави нас из руку наших непријатеља.“ **4** Тако је народ послао људе у Силом и одатле су довели ковчег савеза Господа над војскама који седи над херувимима. Два Илијева сина, Офније и Финес, пратили су ковчег савеза Божјег.

5 Када је ковчег Господњег савеза стигао у логор, сви су Израелци почели гласно клицати, тако да се земља тресла. **6** Филистеји су чули ту велику вику, па су рекли: „Каква је то вика у јеврејском логору?“ На крају су сазнали да је Господњи ковчег стигао у логор. **7** Тада су се Филистеји уплашили па су рекли: „Бог је дошао у тај логор!“ Затим су додали: „Тешко нама, јер се тако нешто никада није десило! **8** Тешко нама! Ко ће нас избавити из руке тог моћног Бога? Тај Бог је ударио Египат свакаким поморима у пусти-

***3,11** Дословно: „од чега ће свима који чују о томе зјдати у оба уха“.

њи. **9** Филистеји, будите храбри и држите се мушки да не бисте служили Јеврејима као што су они служили вама! Држите се мушки и борите се!" **10** Тада су Филистеји кренули у бој и поразили Израелце, тако да су сви побегли у своје шаторе. Покољ је био веома велики и пало је тридесет хиљада Израелових пешака. **11** Божји ковчег је био отет, и погинула су оба Илијева сина, Офније и Финес.

12 Један од Венијаминових синова отрчао је с бојног поља и истог дана стигао у Силом, раздераних хаљина и главе посуте прашином. **13** Када је стигао, Илије је седео на столицу поред пута и чекао, јер му је срце било пуно стрепње због ковчега Божјег. Када је онај човек стигао у град и рекао шта се десило, по целом граду разлегла се вика. **14** Илије је чуо ту велику вику, па је упитао: „Каква је то пометња?" Онај човек је брзо дошао да о свему обавести Илија. **15** (Илије је имао деведесет и осам година и очи су му биле ослабиле тако да није видео.) **16** Онај човек рече Илију: „Долазим с бојног поља, побегао сам данас с бојног поља." Тада га он упита: „Шта се десило, сине?" **17** Гласник одговори: „Израел је побегао пред Филистејима и народ је доживео велики пораз. Погинула су оба твоја сина, Офније и Финес, и отет је ковчег Божји."

18 Када је споменуо ковчег Божји, Илије се преврнуо са столице уназад, код градских врата, сломио врат и умро, пошто је био стар и тежак човек. Он је судио Израелцима четрдесет година. **19** Његова снаха, Финесова жена, била је трудна и пред порођајем. Када је чула да је ковчег Божји отет и да су јој погинули свекар и муж, савила се и почела да се порађа, јер је изненада добила болове. **20** Док је умирала, жене које су биле поред ње рекле су јој: „Не бој се, јер си родила сина." Али она није одговарала, нити јој је то допирало до срца. **21** Дечачу је дала име Ихавод,* говорећи: „Слава је отишла од Израела." Тиме је мислила на отети ковчег Божји, и на свог свекра и мужа. **22** Зато је рекла: „Слава је отишла од Израела, јер је отет ковчег Божји."

5 Филистеји су отели ковчег Божји и однели га из Евен-Езера у Азот. **2** Они су узели ковчег Божји, унели га у Дагонов храм и пос-

тавили га поред Дагона. **3** Када су сутрадан рано ујутру становници Азота устали, Дагон је лежао лицем на земљи пред Господњим ковчегом. Они су узели Дагона и вратили га на његово место. **4** Када су сутрадан рано ујутру устали, Дагон је опет лежао лицем на земљи пред Господњим ковчегом, а Дагонова глава и дланови обе његове руке лежали су одсечени на прагу. Само му је ребљи део тела* остао. **5** Зато Дагонови свештеници и сви који улазе у Дагонов храм све до данашњег дана не стају на Дагонов праг у Азоту.

6 Господња рука је притискала становнике Азота. Он је изазвао велики страх међу њима и ударио је људе у Азоту и његовој околини тако да су добили шуљеве. **7** Када су људи у Азоту видели шта се догађа, рекли су: „Не дајте да ковчег Израеловог Бога остане међу нама, јер његова рука притиска и нас и Дагона, нашег бога." **8** Зато су сазвали и окупили све филистејске савезничке кнезове па су упитали: „Шта да радимо с ковчегом Израеловог Бога?" А они су одговорили: „Нека се ковчег Израеловог Бога пренесе у Гат." Тако су тамо пренели ковчег Израеловог Бога.

9 Али кад су га тамо пренели, Господња рука се спустила на тај град и изазвала веома велику пометњу, и он је ударио становнике града, од малог до великог, тако да су добили шуљеве. **10** Зато су послали ковчег Божји у Акрон. Али када је ковчег Божји стигао у Акрон, становници Акрона су повикали: „Донели су ковчег Израеловог Бога код нас да помremo и ми и наш народ!" **11** Зато су сазвали и окупили све филистејске савезничке кнезове па су рекли: „Пошаљите ковчег Израеловог Бога, нека се врати на своје место, да не побие нас и наш народ." У целом граду завладао је смртни страх и рука Божја била им је веома тешка. **12** Људи који нису помрли добили су шуљеве. Вапај из града дизао се све до небеса.

6 Господњи ковчег био је седам месеци у филистејској земљи. **2** Филистеји су позвали свештенике и гатаре, и упитали их: „Шта да радимо с Господњим ковчегом? Кажите нам како да га вратимо на његово место." **3** Они одговорише: „Ако враћате ковчег Израеловог Бога, немојте га враћати без жртве, него уз њега пошаљите и жртву за преступ. Тада ћете оздравити и сазнаћете зашто се његова рука није одвратила од вас." **4** Тада су они упитали: „Какву жртву за преступ треба да му пошаљемо?" Они су одговорили: „Пет

***4,21** „Ихавод“ значи „где је слава?" **5,4** Дословно: „Само је Дагон остао..." По свему судећи, идол Дагона је имао пола тела као човек, а пола као риба.

златних шуљева и пет златних мишева, према броју филистејских савезничких кнезова, јер је иста пошаст и на вама и на вашим кнезовима. **5** Начините моделе својих шуљева и својих мишева који уништавају земљу и дајте славу Израеловом Богу. Можда ће склонити своју руку од вас, вашег бога и од ваше земље. **6** Зашто да вам срце отврдне као што је отврдло Египћанима и фараону? Кад их је Бог ударио, зар нису пустили Израелце да оду? **7** Зато сада направите нова кола и узмите две краве дојилице које још нису биле у јарму, па упрегните краве у кола, а њихову телад вратите кући. **8** Узмите ковчег Господа Бога и ставите га на кола, а златне предмете које му шаљете као жртву за преступ ставите у ковчежић поред њега, па га пустите да иде. **9** Онда гледајте: ако крене путем ка свом подручју, према Вет-Семесу, онда нам је он учинио ово велико зло. А ако не крене, знаћемо да нас није дотакла његова рука, већ да нам се то случајно десило.“

10 Људи су тако и учинили. Узели су две краве дојилице и упрегли их у кола, а њихову телад затворили су код куће. **11** Затим су на кола ставили Господњи ковчег и ковчежић са златним мишевима и моделима својих шуљева. **12** Краве су кренуле право, путем према Вет-Семесу. Ишле су истим путем, мукале и нису скретале ни десно ни лево. Филистејски савезнички кнезови ишли су за њима све до границе Вет-Семеса. **13** Становници Вет-Семеса управо су жели пшеницу у долини. Када су подигли очи и угледали ковчег, обрадовали су се што га виде. **14** Кола су дошла на њиву Исуса из Вет-Семеса и ту се зауставила. Ту је био један велики камен. Тада су исцепали дрва од кола, а краве су принели као жртву паљеницу Господу.

15 Левити су скинули Господњи ковчег и ковчежић који је био поред њега, а у којем су били златни предмети, па су га ставили на велики камен. Становници Вет-Семеса приносили су Господу тог дана жртве паљенице и друге жртве.

16 Када су то видели оних пет филистејских савезничких кнезова, истог дана су се вратили у Акарон. **17** Ово су златни шуљеви које су Филистеји послали Господу као жртву за преступ: по један за Азот, Газу, Аскалон, Гат и за Акарон. **18** Златних мишева било је према броју свих филистејских градова који су припадали петорици савезничких кнезова, од утврђених градова до неограђених села.

Велики камен на који су положили Господњи ковчег стоји као сведок до данашњег дана на њиви Исуса из Вет-Семеса. **19** Али становници Вет-Семеса гледали су у Господњи ковчег и зато их је он побио. Тако је у народу побио седамдесет људи и народ је туговао јер је Господ ударио народ великим помором. **20** Становници Вет-Семеса рекли су: „Ко може опстати пред Господом, овим светим Богом, и коме ће сада отићи кад се удаљи од нас?“ **21** Затим су послали гласнике становницима Киријат-Јарима и поручили им: „Филистеји су вратили Господњи ковчег. Сиђите и однесите га код себе.“

7 Тада су дошли људи из Киријат-Јарима, узели Господњи ковчег и однели га у Авинадавову кућу на брду, а његовог сина Елеазава посветили су да чува Господњи ковчег.

2 Од дана када је ковчег постављен у Киријат-Јариму прошло је много времена, укупно двадесет година, и цео Израелов дом плачући је призивао Господа. **3** Самуило је рекао целом Израеловом дому: „Ако се свим својим срцем враћате Господу, онда уклоните из своје средине туђе богове и ликове Астароте па одлучно управите своје срце Господу и једино њему служите. А он ће вас избавити из руку Филистеја.“ **4** Тада су Израелови синови уклонили ликове Вала и Астароте и служили су само Господу.

5 Онда је Самуило рекао: „Сакупите цео Израел у Миспи да се помолим Господу за вас.“ **6** Тако су се сакупили у Миспи и вадилу воду коју су изливали пред Господом и тог су дана постили. Онда су говорили: „Згрехали смо Господу.“ Самуило је судио Израеловим синовима у Миспи.

7 Филистеји су чули да су се Израелови синови сакупили у Миспи, па су филистејски савезнички кнезови кренули на Израел. Када су то чули Израелови синови, уплашили су се Филистеја. **8** Зато су Израелови синови рекли Самуилу: „Непрестано призивај Господа, нашег Бога, да нам помогне и избави нас из руку Филистеја.“ **9** Тада је Самуило узео јагње које је још сисало и цело га принео Господу као жртву паљеницу. Самуило је завапио Господу да помогне Израелу и Господ га је услужио. **10** Док је Самуило приносио жртву паљеницу, Филистеји су се приближавали да крену у бој против Израела. Али Господ је тог дана загрмео на Филистеје снажном грмљавином и међу њима створио пометњу. Тако их је Израел поразио. **11** Тада су Израелци изашли из Миспе,

кренули у потеру за Филистејима и тукли их све до места јужно од Вет-Хара. **12** Самуило је узео камен, поставио га између Миспе и Јесана и назвао га Евен-Езер,* рекавши: „Господ нам је до сада помагао.“ **13** Тако су Филистеји били покорени и више нису долазили на подручје Израела. Господња рука била је подигнута против Филистеја све време док је Самуило био жив. **14** Градови које су Филистеји одузели Израелу враћени су опет Израелу, од Акарона до Гата. Израел је ослободио цело то подручје од Филистеја.

Између Израела и Амореја владао је мир.

15 Самуило је судио Израелцима све дане свог живота. **16** Сваке године је путовао и обилазио Ветиљ, Галгал и Миспу и судио Израелцима у свим тим местима. **17** Затим се враћао у Раму, јер му је тамо била кућа и тамо је судио Израелцима. Ту је подигао олтар Господу.

8 Када је Самуило остарио, поставио је своје синове за судије Израелу. **2** Његов првенац звао се Јоило, а други син звао се Авија. Они су судили у Вирсавеји. **3** Али његови синови нису ходили његовим путевима, него су ишли за неправедним добитком, примали су мито и извртали правду.

4 После неког времена, сакупиле су се све Израелове старешине и дошле код Самуила у Раму **5** па су му рекле: „Ево, ти си остарио, а твоји синови не ходе твојим путевима. Зато постави над нама цара да нам суди, као што је то код свих других народа.“ **6** Али у Самуиловим очима било је зло то што су рекли: „Дај нам цара да нам суди“, и Самуило се помолио Господу. **7** Тада Господ рече Самуилу: „Послушај глас народа у свему што ти говоре, јер не одбацују они тебе, него одбацују мене, јер не желе да будем њихов цар. **8** Све што су мени чинили од дана када сам их извео из Египта па до данас - тако што су ме остављали и служили другим боговима - то сада теби чине. **9** Зато сада послушај њихов глас, али их озбиљно опомени и кажи им која ће права имати цар који ће владати над њима.“

10 Тако је Самуило објавио све Господње речи народу који је од њега тражио цара. **11** Онда им је рекао: „Ово су права која ће имати цар који ће владати над вама: узимаће ваше синове да буду у његовим колима и ме-

ђу његовим коњаницима, а неки ће као његова стража трчати пред његовим колима. **12** Поставиће себи поглаваре над хиљадама и педесетинама. Неки ће орати и жети његову летину, правиће му оружје и опрему за његова кола. **13** Узимаће ваше кћери да му припремају мирисна уља, да му кувају и пеку хлеб. **14** Ваше најбоље њиве, ваше винограде и ваше маслињаке узимаће и даваће их својим слугама. **15** Од ваших житних поља и од ваших винограда узимаће десетак и даваће га својим дворанима и својим слугама. **16** Узимаће ваше слуге и ваше слушкиње, ваша најбоља говеда и ваше маргарце и користиће их за свој посао. **17** Од ваше ситне стоке узимаће десетак, а ви ћете му постати слуге. **18** Тог дана вапићете за помоћ због свог цара, кога сте сами изабрали, али вам тог дана Господ неће одговорити.“

19 Али народ није хтео да послуша Самуилов глас, већ је рекао: „Нека цар буде над нама! **20** Тако ћемо и ми бити као сви други народи. Нека нам суди наш цар и нека иде пред нама и води наше битке.“ **21** Самуило је саслушао све што је народ рекао, а онда је то казао Господу. **22** Господ је рекао Самуилу: „Послушај њихов глас и постави им цара да влада над њима.“ Тада је Самуило рекао Израелцима: „Вратите се сваки у свој град.“

9 Био је један веома богат човек од Венијаминовог племена који се звао Кис, син Авила, сина Серора, сина Вехората, Афијиног сина, из Венијаминовог племена. **2** Он је имао младог и лепог сина који се звао Саул. Међу Израеловим синовима није било лепшег човека од њега. Био је за главу виши од свих других.

3 Једног дана изгубиле су се магарице Сауловог оца Киса. Зато је Кис рекао свом сину Саулу: „Молим те, узми са собом једног слугу па иди и потражи магарице.“ **4** Прошли су брдовито подручје Јефрема и земљу Салису, али их нису пронашли. Затим су прошли земљу Салим, али их ни тамо није било. Прошли су и Венијаминову земљу, али их нису пронашли.

5 Када су дошли у земљу Суф, Саул је рекао свом слуги који га је пратио: „Хајде, вратимо се јер се отац можда више не брине за магарице него се брине за нас.“ **6** А он му рече: „Слушај, молим те. У овом граду налази се Божји човек кога сви поштују. Све што каже сигурно се испуњава. Пођимо сада та-

*7,12 „Евен-Езер“ значи „камен помоћи“. Не треба га мешати са истоименим местом у 1. Самуиловој 4,1 и 5,1.

мо. Можда ће нам рећи којим путем да идемо." **7** Саул рече свом слуги: „Ако пођемо, шта ћемо понети том човеку? Јер хлеба је нестало у нашим торбама и немамо ништа што бисмо понели на дар Божјем човеку. Шта да му дамо?" **8** Тада слуга опет одговори Саулу и рече му: „Имам у руци четврт сикла* сребра. То ћу дати Божјем човеку, а он ће нам рећи куда да идемо." **9** (Раније када би неко у Израелу ишао да пита Бога, овако би говорио: „Хајде да идемо код видеоца." Јер ко је сада пророк, некада се звао виделац.) **10** Тада Саул рече свом слуги: „Добро кажеш. Хајде, идемо!" И пошли су у град у ком је био Божји човек.

11 Када су се пењали идући према граду, наишли су на девојке које су изашле да захвате воду. Тада су их упитали: „Је ли овде виделац?" **12** А оне су им одговориле: „Да, ено га пред вама. Пожурите сада, јер је данас дошао у град. Наиме, данас се на узвишици приноси жртва за народ." **13** Када уђете у град, наћи ћете га пре него што се попне на узвишицу да једе. Народ неће јести док он не дође, јер он треба да благослови жртву. Тек ће онда званице јести. Зато одмах идите, јер ћете га сада наћи." **14** Тако су отишли у град. Када су дошли у град, Самуило им је долазио у сусрет полазећи на узвишицу.

15 Дан пре него што је Саул дошао, Господ је јавио Самуилу: **16** „Сутра у ово доба послаћу к теби човека из Венијаминове земље, а ти га помажи да буде вођа мом народу Израелу. Он ће избавити мој народ из руку Филистеја, јер сам видео неволу свог народа и његов вапај допро је до мене." **17** Када је Самуило видео Саула, Господ му рече: „Ево човека за ког сам ти рекао: 'Он ће владати над мојим народом.'"

18 Саул приступи Самуилу на градским вратима и рече му: „Молим те, реци ми где је видеочева кућа." **19** Самуило одговори Саулу: „Ја сам виделац. Пођи преда мном на узвишицу. Данас ћете јести са мном, а ујутру ћу те отпустити и рећи ћу ти све што ти је у срцу." **20** Немој се бринуту за магарице које су ти се пре три дана изгубиле јер су пронађене. Јер чије је све што је драгоцено у Израелу? Зар није твоје и целог дома твог оца?" **21** Саул одговори: „Зар нисам ја из Венијаминовог племена, најмањег од свих Израелових племена, и зар није мој дом најнезнатнији од свих домова из Венијаминовог

племена? Зашто ми онда говориш тако нешто?"

22 Онда је Самуило узео Саула и његовог слугу и одвео их у трпезарију па их поставио на чело међу званицама, којих је било тридесетак. **23** Самуило затим рече кувару: „Донеси део који сам ти дао и за који сам ти рекао да га ставиш на страну." **24** Тада кувар узме бут и што је било на њему и стави га пред Саула. Затим Самуило рече: „Ево, ово је сачувано за тебе. Стави то пред себе и једи, јер се то за тебе чувало баш за ову прилику да можеш јести са званицама." Тако је Саул тог дана јео са Самуилом. **25** Када су сишли с узвишице у град, он је разговарао са Саулом на крову куће. **26** Устали су рано и чим је свануло, Самуило је позвао Саула, који је био на крову, и рекао му: „Устани да те испратим." Саул је устао па су обојица, и он и Самуило, изашли напоље. **27** Кад су изашли из града, Самуило рече Саулу: „Реци слуги да иде испред нас." Слуга је отишао напред, а Самуило је затим рекао: „Ти сада стани да ти објавим Божју реч."

10 Тада је Самуило узео бочицу уља и излио је на његову главу, пољубио га и рекао: „Господ те је заиста помазао да будеш вођа његовом наследству?" **2** Када одеш данас од мене, наићи ћеш на два човека код Рахелиног гроба на Венијаминовом подручју код Селсе. Они ће ти рећи: 'Пронађене су магарице које си тражио, али твој отац сада више не мисли на магарице, већ се забринуо за вас, па говори: 'Шта сад да радим због свог сина?' **3** Када одатле кренеш даље и дођеш до великог дрвета код Тавора, ту ће ти у сусрет доћи три човека која ће ићи к Богу у Ветил. Један ће носити три јарета, други ће носити три округла хлеба, а трећи ће носити велики крчаг вина. **4** Они ће те упитати јеси ли добро и даће ти два хлеба, а ти их прими из њихових руку. **5** Онда ћеш доћи на брдо Божје, где је филистејска војска. Кад будеш улазио у град, срешћеш групу пророка како силазе с узвишице. Док буду у пророчком заносу говорили, пред њима ће ићи свирачи с харфама и другим жичаним инструментима, са даирама и фрулама. **6** Господњи Дух ће доћи на тебе па ћеш заједно с њима и ти тако пророковати и постаћеш други човек. **7** Када ти се испуне ти знакови, онда учини шта желиш, јер је Бог с тобом. **8** Затим отиђи пре мене у Галгал. А ја ћу доћи к теби да принесем жртве паљенице и жртве зајед-

*9,8 Види додаток на крају књиге.

ништва. Седам дана чекај да дођем, па ћу ти рећи шта треба да радиш.”

9 Чим се Саул окренуо да оде од Самуила, Бог му је променио срце. Тог дана испунили су се сви они знакови. **10** Када су одатле кренули на брдо, у сусрет му је долазила група пророка. Божји Дух је одмах дошао на њега па је заједно с њима почео да говори у пророчком заносу. **11** Сви који су га познавали од раније видели су да он пророкује с пророцима. Зато су људи говорили један другом: „Шта се то догодило с Кисовим сином? Зар је и Саул међу пророцима?” **12** Тада неки човек из тог краја рече: „Ко им је отац?” Тако је настала изрека: „Зар је и Саул међу пророцима?”

13 На крају је престао да говори у пророчком заносу и попео се на узвишицу. **14** Саулов стриц упита Саула и његовог слугу: „Где сте били?” А он одговори: „Ишли смо да тражимо магарице, а кад смо видели да их нема, отишли смо код Самуила.” **15** Тада Саулов стриц рече: „Кажи ми, молим те, шта вам је рекао Самуило.” **16** Саул одговори свом стрицу: „Рекао нам је да су магарице пронађене.” Али му није ништа рекао о царској власти о којој му је говорио Самуило.

17 Самуило је сазвао народ да се окупи пред Господом у Миспи. **18** Тада рече Израеловим синовима: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Ја сам извео Израел из Египта и избавио вас из руку Египћана и из руку свих царстава која су вас тлачила.' **19** Али ви данас одбацујете свог Бога који вас је избављао из свих ваших мука и из свих ваших невоља, и још кажете: 'Постави цара над нама!' Зато сада станите пред Господа по својим племенима и по својим хиљадама.”

20 Тада је Самуило сазвао сва Израелова племена да приступе и избор је пао на Венијаминово племе. **21** Затим је позвао Венијаминово племе да приступи по својим породицама и избор је пао на Матријеву породицу. На крају је био изабран Саул, Кисов син. Пошли су да га пронађу, али га нису нашли. **22** Зато су опет питали Господа: „Да ли је тај човек стигао овамо?” Господ је одговорио: „Ено га, сакрио се међу пртљаг.” **23** Тада су отрчали да га доведу. Када је стао међу народ, био је за главу виши од свих. **24** Тада Самуило рече целом народу: „Јесте ли видели оног кога је Господ изабрао? Нико није као он у целом народу.” Тада цео народ повика: „Живео цар!”

25 Онда је Самуило објавио народу права која ће имати цар и записао их у књигу коју

је ставио пред Господа. Затим је Самуило отпустио цео народ и свако је отишао својој кући. **26** Саул је отишао својој кући у Гавају, а с њим су пошли и храбри људи којима је Бог подстакао срце. **27** Али је било и покварених људи који су говорили: „Како ли ће овај да нас спасе?” Зато су га презирали и нису му донели никакав дар. Али он није рекао ни речи.

11 Човек по имену Нас, који је био Амонац, дошао је и улогорио се пред Јависом у Галаду. Сви становници Јависа рекосе Насу: „Склопи с нама савез да ти служиш.” **2** Али им Нас Амонац одговори: „Склопићу с вама савез под условом да сваком од вас ископам десно око и тако нанесем срамоту целом Израелу.” **3** Старешине Јависа рекосе му: „Дај нам седам дана да пошаљемо гласнике у све крајеве Израела, па ако не буде било никог да нас спасе, предаћемо се.” **4** Гласници су дошли у Саулову Гавају и пренели те речи народу. Цео народ је гласно заплакао.

5 Саул је управо ишао за стадом из поља, па је упитао: „Шта је народу, зашто плаче?” А они су му испричали све што су рекли људи из Јависа. **6** Када је Саул чуо те речи, Божји Дух је дошао на њега и Саул се жестоко разгневио. **7** Тада је узео два бика, исекао их на комаде и преко гласника послао у све крајеве Израела, поручивши: „Ко год не изађе и не пође за Саулом и Самуилом, овако ће бити с његовом стоком!” Страх од Господа обузео је народ, тако да су сви пошли сложено као један. **8** Онда их је он пребројао у Везеку. Израелових синова било је триста хиљада, а Јудиних синова тридесет хиљада. **9** Затим су рекли гласницима који су дошли: „Овако кажите становницима Јависа у Галаду: 'Сутра, кад сунце угреје, доћи ће ваше спасење.'” Тада су гласници отишли и пренели то становницима Јависа, а они су се обрадовали. **10** Тако су људи из Јависа поручили: „Сутра ћемо изаћи пред вас, а ви чините с нама шта хоћете.”

11 Следећег дана Саул је поделио народу три чете. За време јутарње страже* ушли су у логор и тукли Амонце док није настала велика врућина. Они који су преживели разбежали су се, тако да ни двојица нису остала заједно. **12** Тада народ рече Самуилу: „Ко каже: 'Зар ће Саул бити наш цар?' Доведите их овамо да их погубимо!” **13** Али Саул рече:

***11,11** То је код Јевреја била трећа и последња стража која је трајала отприлике од 2 сата до 6 сати ујутру.

„Нико не сме бити погубљен овог дана, јер је Господ данас донео спасење Израелу.“

14 Затим Самуило рече народу: „Појимо у Галгал да тамо потврдимо царство.“ **15** Тако је цео народ кренуо у Галгал и тамо су пред Господом у Галгалу поставили Саула за цара. Онда су принели жртве заједништва пред Господом, и Саул и сви Израелци силно су се радовали.

12 Самуило рече целом Израелу: „Послушао сам ваш глас у свему што сте ми рекли и поставио сам цара да влада над вама. **2** И сада, ево цара који ће ићи пред вама! Ја сам остарео и оседео и моји су синови ту међу вама. Ја сам ишао пред вама од младости своје па до данашњег дана. **3** Ево ме, сведочите против мене пред Господом и пред његовим помазаником: Да ли сам некоме од вас узео бика или магарца? Да ли сам неког преварио или тлачио? Да ли сам из нечије руке примио мито да бих зажмурио на једно око? Све ћу вам то вратити.“ **4** А они одговореше: „Ниси нас варао, ниси нас тлачио, нити си ишта примио из ичије руке.“ **5** Тада им он рече: „Господ је сведок против вас, а и његов помазаник сведок је данас да ништа нисте нашли у мојој руци.“ А они одговореше: „Сведок је.“

6 Затим Самуило рече народу: „Господ је сведок и он је изабрао Мојсија и Арона и извео ваше праочеве из египатске земље. **7** Зато сада станите да вам судим пред Господом и да вас подсетим на сва Господња праведна дела која је чинио за вас и ваше праочеве.

8 Када је Јаков дошао у Египат и када су ваши праочеве почели да призивају Господа да им помогне, Господ је послао Мојсија и Арона да изведу ваше праочеве из Египта и населе их на овом месту. **9** Али они су заборавили Господа, свог Бога, па их је он предао у руке Сисари, заповеднику асорске војске, и у руке Филистејима, и у руке цару Моава, и сви су они ратовали против њих.

10 Тада су овако призивали Господа у помоћ: 'Згрешили смо јер смо оставили Господа и служили ликовима Вала и Астароте. Избави нас сада из руку наших непријатеља, да бисмо ти служили.' **11** Господ је слао Јеровала, Ведана, Јефтаја и Самуила и избављао вас је из руку ваших непријатеља који су били свуда око вас, тако да сте живели спокојно. **12** Када сте видели да је Нас, цар Амонових синова, изашао на вас, говорили сте ми: 'Нека цар влада над нама!', иако је

Господ, ваш Бог, све време био ваш цар. **13** Ево вам сада цара ког сте изабрали, ког сте тражили! Ево, Господ је поставио цара над вама. **14** Ако будете имали страх од Господа, ако му будете служили и слушали његов глас и ако се не будете бунили против Господње наредбе, и ви и цар који ће владати над вама показате да у свему слушате Господа, свог Бога. **15** Али ако не будете слушали Господњи глас и ако се будете бунили против Господње наредбе, Господња рука ће се подићи на вас и на ваше очеве. **16** Сада, дакле, станите и гледајте ову велику ствар коју ће Господ учинити пред вашим очима. **17** Зар није данас жетва пшенице? Призваћу Господа да пошаље громове и кишу. Тада ћете знати и видети да сте учинили велико зло у Господњим очима када сте себи тражили цара.“

18 Тада је Самуило призвао Господа и Господ је тог дана послао громове и кишу, тако да је цео народ обузео велики страх од Господа и Самуила. **19** Цео народ рече Самуилу: „Моли се Господу, свом Богу, за своје слуге да не помремо. Јер смо на све своје грехе додали још једно зло тражећи себи цара.“

20 А Самуило рече народу: „Не бојте се. Тачно је да сте учинили све ово зло, али сада не одступајте од Господа, него служите Господу свим својим срцем. **21** Не одступајте од њега и не идите за ништавним идолима од којих нема користи и који не избављају, јер су ништавни. **22** Господ неће оставити свој народ ради свог великог имена, јер је Господ решио да вас учини својим народом. **23** А ја нипошто не желим згрешити Господу и престати да се молим за вас. Поучићу вас добром и исправном путу. **24** Само се бојте Господа и служите му у истини свим својим срцем, јер видите каква је велика дела учинио за вас. **25** Али ако будете упорно чинили зло, изгинућете и ви и ваш цар.“

13 Саул је имао тридесет година када је почео да влада и владао је две године над Израелом. **2** Саул је себи изабрао три хиљаде Израелаца. Две хиљаде их је било с њим у Михмасу и у брдовитом подручју Ветиља, а једна хиљада с Јонатаном у Венијаминовој Гаваји. Остатак народа је отпустио, сваког у свој шатор. **3** Јонатан је побио филистејску војску која је била у Гави и Филистеји су то сазнали. Саул је заповедио да се по свој земљи огласи рог и рекао је: „Нека чују Јевре-

ји!" **4** Сви Израелци су чули како се говори: „Саул је поразио филистејску војску и сада је Израел постао мрзак Филистејима." Народ се сакупио да иде за Саулом у Галгал.

5 Филистеји су се сакупили да се боре против Израела: тридесет хиљада бојних кола, шест хиљада коњаника и народа много као песка на морској обали. Изашли су и улогорили се у Михмасу, источно од Вет-Авена. **6** Када су Израелци видели да су у невољи и да је непријатељ снажно притиснуо народ, сакрили су се у пећине, увале, стене, подземна скровишта и јама за воду. **7** Било је и Јевреја који су прешли преко Јордана у Гадову земљу и у Галад. Али Саул је још увек био у Галгалу, и цео народ који је био с њим био је у страху. **8** Он је чекао седам дана до времена које је одредио Самуило. Али Самуило није дошао у Галгал и народ је почео да одлази од Саула. **9** Онда Саул рече: „Донесите ми жртву паљеницу и жртве задједништва." Тада је принео жртву паљеницу.

10 Само што је завршио доношење жртве паљенице, стигао је Самуило. Саул му је изашао у сусрет и благословио га. **11** Самуило га упита: „Шта си то учинио?" Саул одговори: „Када сам видео да народ одлази од мене и да ти не долазиш до времена које си одредио, и да су се Филистеји сакупили у Михмасу, **12** рекао сам себи: 'Сада ће Филистеји доћи на мене у Галгал, а ја нисам умиловитиво Господње лице.' Зато сам био принуђен да принесем жртву паљеницу."

13 Тада Самуило рече Саулу: „Безумно си поступио. Ниси се држао заповести Господа, свог Бога, заповести коју ти је он дао. Јер да јеси, Господ би довека утврдио твоје царство над Израелом. **14** Сада се твоје царство неће одржати. Господ ће себи наћи човека који ће бити по његовом срцу и Господ ће га поставити да буде вођа његовом народу, јер се ти ниси држао онога што ти је Господ заповедио."

15 Тада је Самуило устао и отишао из Галгала у Венијаминову Гавају, а Саул је пребројао народ који је остао с њим, и било је око шесто људи. **16** Саул, његов син Јонатан и народ који је остао с њима боравили су у Венијаминовој Гави. Филистеји су били улогорени у Михмасу. **17** Из филистејског логора изашле су три чете пљачкаша. Једна чета кренула је путем према Офри, према земљи Совал, **18** друга чета кренула је путем према Вет-Орону, а трећа чета путем према граници која гледа на долину Севожим, према пустињи.

19 У целој израелској земљи није било ковача, јер су Филистеји говорили: „Да Јевреји не би направили ни мач ни копље." **20** Када би неки Израелац хтео да наоштри свој ратник или мотику, секиру или срп, сви би силазили код Филистеја. **21** Цена оштрења за раонике, мотике, трозубе алатке, секире и за учвршћивање остана за говеда била је један пим.* **22** Тако на дан битке нико од народа који је био са Саулом и Јонатаном није имао ни мач ни копље. Само су Саул и његов син Јонатан имали оружје.

23 Филистејска стража кренула је према прелазу преко кланца код Михмаса.

14 Једног дана Јонатан, Саулов син, рекао је слуги који му је носио оружје: „Хајде да одемо до филистејске страже која је на другој страни." Свом оцу није ништа помињао. **2** Саул је био у околини Гаваје, под нармом у Мигрону. С њим је било око шесто људи. **3** (Ахија, син Ахитова, брата Ихадова, сина Финеса, сина Илија, који је био Господњи свештеник у Силому, носио је ефод.) Народ није знао да је Јонатан отишао. **4** Усред кланца који је Јонатан хтео да пређе да би дошао до филистејске страже, биле су две стрме литице, једна с једне, а друга с друге стране. Једна се звала Восес, а друга Сене. **5** Једна стена се издизала као стуб на северној страни према Михмасу, а друга је била на јужној страни према Гави.

6 Јонатан рече слуги који му је носио оружје: „Хајде да одемо до страже ових необрезаних људи. Можда ће нам Господ помоћи, јер Господа ништа не може спречити да спасе, било с много или с мало људи." **7** Слуга који је носио оружје рече: „Учини све што ти је у срцу. Иди куда желиш. Ево, ја сам с тобом, а ти чини све што ти је у срцу." **8** Тада Јонатан рече: „Прећи ћемо код њих и показаћемо им се. **9** Ако нам кажу: 'Стојте док не дођемо до вас!', остаћемо на свом месту и нећемо ићи к њима. **10** Али ако нам кажу: 'Крените овамо на нас!' тада ћемо се попети, јер нам их Господ предаје у руке. То ће нам бити знак."

11 Тада су се обојица показала филистејској стражи. Филистеји рекоше: „Гле, Јевреји излазе из рупа у које су се сакрили." **12** Зато стражари рекоше Јонатану и његовом слуги који је носио оружје: „Дођите овамо да вам нешто кажемо!" Тада Јонатан рече свом

***13,21** Мера за тежину, око две трећине сикла. Види додаток на крају књиге.

слузи: „Пођи за мном, јер ће их Господ сигурно предати Израелу у руке.“ **13** Јонатан се пењао помажући се рукама и ногама, а за њим и његов слуга који је носио оружје. Филитеји су падали пред Јонатаном, а његов слуга их је убијао за њим. **14** У том првом окршају Јонатан и његов слуга који је носио оружје побили су двадесетак људи на око пола јутра* земље.

15 Тада је страх завладао у логору у пољу и међу свим стражарима. Чету пљачкаша такође је обузео страх, а и земља се затресла. Завладао је страх од Бога. **16** Саулови стражари у Венијаминовој Гаваји видели су да се мноштво људи ускомешало на све стране.

17 Саул рече народу који је био с њим: „Пребројте људе и видите ко је отишао од нас.“ Када су пребројали људе, није било Јонатана и његовог слуге који му је носио оружје. **18** Тада Саул рече Ахији: „Донеси ковчег Божји!“ (Јер је ковчег Божји у то време био код Израелових синова.) **19** Док је Саул разговарао са свештеником, пометња у филитејском логору постајала је све већа. Зато је Саул рекао свештенику: „Пусти сад то!“ **20** Тако су се Саул и цео народ који је био с њим сакупили и кренули према месту битке, кад тамо гле, сви су окренули мач једни на друге па је пометња била веома велика. **21** Они Јевреји који су још од раније били међу Филитејима и који су били с њима у њиховом логору, придружили су се Израелцима који су били са Саулом и Јонатаном. **22** Сви Израелци који су се скривали по брдима Јефрема чули су да Филитеји беже, па су и они одмах кренули за њима у битку. **23** Господ је тог дана избавио Израел, а битка се наставила и даље од Вет-Авена.

24 Израелци су тог дана били веома исцрпљени, али је Саул ипак заклео народ рекавши: „Проклет био човек који би нешто јео пре вечери, док се не осветим својим непријатељима!“ Нико од народа није ништа окусио.

25 Цео народ дошао је у шуму, где је било меда на земљи. **26** Када је народ дошао у шуму, мед је капао из саћа, али нико није принео руку к устима, јер се народ бојао да прекрши заклетву. **27** Јонатан није чуо кад је његов отац заклео народ, па је пружио

врх штапа који му је био у руци, умочио га у саће и руком га принео устима, па су му очи засјале. **28** Тада неко од народа рече: „Твој отац је заклео народ, рекавши: 'Проклет био човек који би данас нешто јео!'“ (Народ је био савладан умором.) **29** Тада Јонатан рече: „Мој отац доноси невољу земљи. Ево погледајте како су ми очи засјале јер сам окусио мало меда.“ **30** Шта би тек било да је народ данас јео од плена који је узео од својих непријатеља! Овако, покољ Филитеја није велик као што је могао бити.“

31 Тог дана тукли су Филитеје од Михмаса до Ајалона и народ се јако уморио. **32** Тада је народ похлепно навалио на плен и узели су ситну стоку, говеда и телад, па су их клали на земљи; тако је народ јео месо с крвљу. **33** Саулу су јавили: „Гле, народ греши Господу јер је де месо с крвљу.“ А он рече: „Поступили сте неверно. Најпре ми доваљајте велики камен.“ **34** Онда Саул рече: „Идите међу народ и свима реците: 'Нека свако доведе к мени свог јунца и своју овцу па их овде закољите и једите. Не смете да грешите Господу тако што једете месо с крвљу.'“ Тако је свако из народа довео свог јунца који се те ноћи нашао код њега и ту га је заклао. **35** Саул је подигао олтар Господу. Био је то први олтар који је он подигао Господу.

36 Затим је Саул рекао: „Пођимо ноћас за Филитејима и опленимо их док не сване јутро. Ниједног од њих нећемо оставити.“ А они рекоше: „Чини шта хоћеш.“ Тада је свештеник рекао: „Приступимо овде Богу.“ **37** Саул је упитао Бога: „Да ли да пођем за Филитејима? Хоћеш ли их дати Израелу у руке?“ Али тог дана није добио одговор. **38** Зато Саул рече: „Приступите овамо, сви поглавари народа, па испитајте и видите како је данас учињен овај грех.“ **39** Јер тако жив био Господ, Израелов Избавитељ, ако га је починио и мој син Јонатан, умреће!“ Али му нико из народа није одговорио. **40** Зато он рече целом Израелу: „Ви станите на једну страну, а ја и мој син Јонатан стаћемо на другу страну.“ На то народ рече Саулу: „Чини шта хоћеш.“

41 Тада Саул рече Господу: „Боже Израелов, одговори нам преко Тумима!“* Тада је избор пао на Јонатана и Саула, а народ је изашао исправан. **42** Саул затим рече: „Баците жреб да одлучи између мене и мог сина Јонатана.“ Жреб паде на Јонатана. **43** Тада Саул рече Јонатану: „Реци ми шта си учињео?“ Јонатан му одговори: „Окусио сам ма-

***14,14** То јест четврт хектара. „Јутро (рал) земље“ (дословно: „воловска запрега земље“) јесте површина коју један пар волова може изорати у једном дану. **14,41** Урим и Тумим су били предмети који су се користили да би се знала Боже мишљење о нечему.

ло меда с врха штапа који ми је у руци. Ево ме, нека умрем!”

44 Тада Саул рече: „Нека ми Бог учини тако и нека ме још теже казни ако не умреш, Јонатане.” **45** Али народ рече Саулу: „Зар да умре Јонатан, који је донео ову велику победу Израелу? Нипошто! Тако жив био Господ, ниједна длака с његове главе неће пасти на земљу, јер је он с Богом данас извршио ово дело!” Тако је народ избавио Јонатана и он није погинуо.

46 Тада је Саул одустао од потере за Филистејима, а Филистеји су се вратили у своја места.

47 Кад је Саул учврстио царску власт над Израелом, ратовао је против свих својих околних непријатеља: против Моава, против Амонових синова, против Едома, против царева из Сове и против Филистеја. Куд год би се окренуо, извршавао би пресуду над својим непријатељима. **48** Чинио је многа храбра дела, побио је Амаличане и избавио Израел из руку оних који су га пљачкали.

49 Саулови синови били су Јонатан, Јесвија и Малхисуј, а од две његове кћери, старија се звала Мерава, а млађа Михала. **50** Саулова жена звала се Ахиноама, и она је била Ахимасова кћи. Заповедник његове војске звао се Авенир и био је Ниров син и Саулов стриц. **51** Кис је био Саулов отац, а Нир, Авениров отац, био је Авилос син.

52 Целог свог живота Саул је водио жесток рат против Филистеја. Кад би Саул видео неког снажног или храброг човека, узимао га је у своју службу.

15 Самуило рече Саулу: „Мене је Господ послао да те помажем за цара над његовим народом Израелом. Зато сада послушај Господње речи. **2** Овако каже Господ над војскама; 'Позваћу Амалика на одговорност због онога што је учинио Израелу када му је стао на пут док је Израел излазио из Египта. **3** Сада иди и нападни Амалика па погуби и њега и све што има; немој да му се смиљеш, него побиди мушкарце и жене, децу и одојчад, говеда и овце, камиле и магарце.'" **4** Тада је Саул сазвао народ и пребројао га у Телаиму. Било је двеста хиљада пешака и десет хиљада Јудиних синова.

5 Саул је дошао до амаличког града и поставио заседу у долини. **6** Затим је Саул поручио Кенејима: „Крените, одвојте се од Амаличана и идите од њих да не бих и вас уништио заједно с њима. Јер сте ви били милостиви према свим Израеловим синовима

када су излазили из Египта.” Тако су се Кенеји одвојили од Амаличана. **7** Затим је Саул побио Амаличане од Евиле до Сура, који је према Египту. **8** Амаличког цара Агага ухватио је живог, а цео преостали народ побио је оштрицом мача. **9** Саул и народ поштедели су Агага и најбоље овце, најбоља говеда, угојену стоку, овнове и све што је било добро, и нису хтели да то униште. А све што је било презрено и одбачено, то су побили.

10 Господња реч је дошла Самуилу: **11** „Жао ми је што сам поставио Саула за цара, јер се одвратио од мене и речи моје није извршио.” То је Самуила ражалостило и сву ноћ је вапио к Господу. **12** Онда је Самуило устао рано ујутру и пошао пред Саула. Али до Самуила је дошао глас: „Саул је стигао у Кармил, и гле, припремио је себи место, а затим је пошао даље и дошао у Галгал.” **13** Самуило је дошао код Саула, и Саул му рече: „Благословен да си од Господа! Извршио сам Господњу реч.” **14** А Самуило рече: „Какво је то онда блеђање оваца што допире до мојих ушију и мукање говеда што чујем?” **15** Саул одговори: „Довели су их од Амаличана, јер је народ поштедео најбоље овце и говеда да би их принео на жртву Господу, твом Богу. Све остало смо уништили.” **16** Тада Самуило рече Саулу: „Стани да ти кажем шта ми је ноћас рекао Господ.” А он му рече: „Кажи.”

17 Самуило рече: „Зар ниси постао поглавар Израелових племена док си био мали у својим очима? И зар те Господ није помазао за цара над Израелом? **18** Затим те је Господ послао на овај задатак и рекао ти: 'Иди, и побиди грешнике, Амаличане, и бори се против њих док их не истребиш.' **19** Зашто онда ниси послушао Господњи глас, него си похлепно навалио на плен и учинио оно што је зло у Господњим очима?”

20 Саул одговори Самуилу: „Али ја сам послушао Господњи глас и отишао да извршим задатак који ми је Господ дао. Довео сам амаличког цара Агага, а Амаличане сам побио. **21** Онда је народ узео овце и говеда од плена, и то најбоље од оног што је било одређено за уништење, да би то у Галгалу принео на жртву Господу, твом Богу.”

22 Самуило рече: „Зар су Господу жртве паљенице и друге жртве исто тако миле као и послушност Господњем гласу? Знај, послушност је боља од жртве и покорност је боља од овнујског сала. **23** Јер бунтовништво је грех исти као и гатање, и дрско понашање је исто што и врачање и идолопоклонство. По-

што си одбацио Господњу реч, и он тебе одбацује да више не будеш цар.”

24 Тада Саул рече Самуилу: „Згрешио сам што сам преступио Господњу наредбу и твоје речи; бојао сам се народа па сам послушао његов глас. **25** Зато те сада молим опрости ми грех и врати се са мном да се поклоним Господу.” **26** Али Самуило рече Саулу: „Нећу се вратити с тобом, јер си одбацио Господњу реч и зато Господ тебе одбацује да више не будеш цар над Израелом.” **27** Када се Самуило окренуо да иде, Саул зграби скут његовог огртача, али му се скут истрже из руке. **28** Самуило му тада рече: „Господ је данас истраго од тебе Израелово царство и даће га твом ближњем који је бољи од тебе. **29** Узвишени Израелов Бог неће слагати нити ће због нечег зажалити, јер он није човек земаљски да због чега зажали.”

30 Саул на то рече: „Згрешио сам. Али, молим те, искажи ми част пред старешинама мог народа и пред Израелом и врати се са мном да се поклоним Господу, твом Богу.” **31** Самуило се вратио идући за Саулом и Саул се поклатио Господу. **32** Онда Самуило рече: „Доведите ми амаличког цара Агага.” Агаг му је нерадо пришао, али је помислио у себи: „Горчина смрти је сигурно прошла.” **33** Али Самуило рече: „Као што су због твог мача жене остале без деце, тако ће и твоја мајка међу женама остати без деце.” Тада је Самуило пред Господом у Галгалу погубио Агага.

34 Затим је Самуило отишао у Раму, а Саул је отишао својој кући у Саулову Гавају. **35** Самуило више није видео Саула све до своје смрти, јер је Самуило туговао за Саулом. Господ је зажалио што је поставио Саула за цара над Израелом.

16 Господ рече Самуилу: „Докле ћеш туговати за Саулом, кад сам га одбацио као цара над Израелом? Напуни свој рог уљем и крени на пут. Послаћу те код Јесеја из Витлејема, јер сам једног од његових синова изабрао себи за цара.” **2** Али Самуило рече: „Како да идем? Ако Саул то чује, убиће ме.” А Господ рече: „Узми са собом јунциу из крда, па реци: 'Дошао сам да принесем жртву Господу.'” **3** Затим позови Јесеја на жртву, а ја ћу ти рећи шта ћеш чинити. Помозаћеш ми оног ког ти покажем.

4 Самуило је учинио како му је Господ рекао. Кад је дошао у Витлејем, градске старешине су му уплашено изашле у сусрет и упитале га: „Долазиш ли у миру?” **5** А он је одго-

ворио: „Да, долазим у миру. Дошао сам да принесем жртву Господу. Посветите се, па дођите са мном на жртву.” Затим је посветио Јесеја и његове синове и позвао их на жртву. **6** Када су дошли и када је угледао Елијава, помислио је: „Сигурно је пред Господом његов помазаник.” **7** Али Господ рече Самуилу: „Не гледај на његову спољашњост нити на његов високи стас, јер сам га одбацио. Бог не гледа на оно што човек гледа, јер човек гледа оно што се очима види, а Господ гледа оно што је у срцу.” **8** Јесеј је затим позвао Авинадава и довео га пред Самуила, али он рече: „Ни овог Господ није изабрао.” **9** Затим је Јесеј довео Саму, али Самуило рече: „Ни овог Господ није изабрао.” **10** Тако је Јесеј извео пред Самуила седам својих синова, али је Самуило рекао Јесеју: „Господ није изабрао ниједног од њих.”

11 На крају Самуило упита Јесеја: „Да ли су ово сви твоји синови?” А он одговори: „Остао је још најмлађи, али он чува овце.” Тада Самуило рече Јесеју: „Пошаљи по њега, јер нећемо сести да једемо док он не дође.” **12** Јесеј је послао по њега. Био је то риђ младић, лепих очију и лепог стаса. Господ рече: „Устани и помажи га, јер је он тај!” **13** Тада Самуило узе рог с уљем и помаза га међу његовом браћом. Тог дана Господњи Дух је дошао на Давида и остао на њему. После је Самуило устао и отишао у Раму.

14 Господњи Дух је одступио од Саула. И Господ је допустио да почне да га мучи зао дух од Господа. **15** А слуге су рекле Саулу: „Ево, Бог је допустио да те мучи зао дух. **16** Нека наш господар заповеди својим слугама које стоје пред тобом да потраже човека који добро свира харфу, па кад Бог допусти да те обузме зао дух, он ће свирати и теби ће бити лакше.” **17** Саул је рекао својим слугама: „Нађите ми онда човека који добро свира и доведите ми га.”

18 Један од његових слугу рече: „Видео сам да један од синова Јесеја из Витлејема зна добро да свира. То је храбар човек, јунак и ратник, а и паметно говори, лепо изгледа и Господ је с њим.” **19** Тада Саул посла гласнике код Јесеја и поручи му: „Пошаљи ми свог сина Давида, који је код стада.” **20** Јесеј узме магарца, натовари на њега хлеб, мех вина и јаре, и посла то Саулу по свом сину Давиду. **21** Тако је Давид дошао код Саула и ступио у његову службу. Саул га је много заволео и одредио га да му носи оружје. **22** Зато је Саул поручио Јесеју: „Допусти да Давид остане код мене у служби, јер је

стекао наклоност у мојим очима." **23** Када би Бог допустио да Саула обузме зао дух, Давид би узео харфу и свирао. Тада би Саул осетио олакшање и било би му боље, и зао дух би га прошао.

17 Филистеји су сакупили своју војску, спремни за рат и окупили су се код Сохота у Јуди. Улогорили су се између Сохота и Азике у Ефес-Дамиму. **2** Саул и Израелци сакупили су се и улогорили у равници Или и сврстали се у бојне редове против Филистеја. **3** Филистеји су стајали на брду с једне стране, а Израелци на брду с друге стране, тако да је између њих била долина.

4 Из филистејског логора изашао је један ратник који се звао Голијат, из Гата. Био је висок шест лаката и један педаљ.* **5** На глави је имао кацигу од бакра и био је обучен у плочасте оклоп од бакра тежак пет хиљада сикала.* **6** На ногама је имао бакарне штитнике за потколенице, а на леђима кратко копље од бакра. **7** Дрвена дршка његовог дугачког копља била је као ткачачко вратило, а гвоздена оштрица тог копља била је тешка шесто сикала.* Штитоноша који је носио велики штит ишао је испред њега. **8** Филистејин је стао наспрам Израелових бојних редова и почео да им довикује: „Зашто сте изашли и сврстали се у бојне редове? Зар нисам ја Филистејин, и зар нисте ви Саулове слуге? Изаберите између себе једног човека па нека крене на мене. **9** Ако он мене надјача у борби и убије ме, онда ћемо ми бити ваше слуге. Али ако ја надјачам њега и убијем га, онда ћете ви постати наше слуге и служићете нама." **10** Филистејин је још рекао: „Ја данас изазивам израелску војску. Дајте ми човека да се боримо!"

11 Када су Саул и сви Израелци чули шта је рекао тај Филистејин, уплашили су се и обузео их је велики страх.

12 Давид је био син једног човека из Ефрате, то јест из Витлејема у Јуди. Он се звао Јесеј и имао је осам синова. У Саулово време тај човек је већ био стар. **13** Три најстарија Јесејева сина отишла су за Саулом у рат. Та три његова сина која су отишла у рат звала су се: првенац Елијав, други Авинадав, а

трећи Сама. **14** Давид је био најмлађи, а она три старија сина отишла су за Саулом.

15 Давид је одлазио код Саула, а онда се враћао да би чувао овце свог оца у Витлејему. **16** Филистејин је излазио рано ујутру и увече, и тако је чинио четрдесет дана.

17 Једног дана Јесеј је рекао свом сину Давиду: „Узми сад ову ефу* прженог зрневља и ових десет хлебова и брзо их однеси својој браћи у логор. **18** Ових десет сирева* однеси њиховом поглавару над хиљадом, а затим види да ли су ти браћа добро и донеси од њих нешто по чему ћу видети да су добро." **19** Они су у то време били са Саулом и свим Израелцима у равници Или, у рату против Филистеја.

20 Давид је устао рано ујутру, оставио овце једном чувару, спремио се и отишао како му је заповедио Јесеј. Кад је стигао до логора војска је излазила на бојно поље, узвикујући ратни поклич. **21** Израелци и Филистеји почели су да се сврставају у бојне редове једни наспрам других. **22** Давид је оставио своје ствари код чувара пртљага и отрчао на бојно поље. Када је дошао, питао је своју браћу како су.

23 Док је с њима разговарао, онај ратник који се звао Голијат, Филистејин из Гата, изашао је из филистејских бојних редова и почео да говори исто што и раније, тако да је Давид то чуо. **24** Чим су Израелци угледали тог човека, сви су се у страху разбежали пред њим. **25** Израелци су говорили: „Да ли сте видели оног човека који излази пред нас? Он излази да се руга Израелу. Оном ко њега убије, цар ће дати велико богатство и своју кћер, а дом његовог оца ослободиће обавеза у Израелу."

26 Тада је Давид упитао људе који су стајали око њега: „Шта ће добити човек који убије тог Филистејина и скине срамоту с Израела? Јер ко је тај необрезани Филистејин да се руга војсци живог Бога?" **27** Људи су му поновили оно што су већ били рекли: „То ће добити човек који га убије." **28** Али Елијав, Давидов најстарији брат, чуо је како он разговара с људима, па се разгневио на њега и рекао му: „Зашто си дошао овамо? Ко ме си оставио оно мало овца у пустињи? Знаш ја твоју дрскост и твоје зло срце. Дошао си овамо да гледаш битку." **29** Давид тада рече: „Шта сам сад урадио? Само сам питао." **30** Затим се окренуо од њега према неком другом и поставио то исто питање, а људи су му одговорили исто што и пре.

***17,4** Око 2,90 метара. Види додатак на крају књиге. **17,5** Око 57 килограма. Види додатак на крају књиге. **17,7** Нешто мање од 7 килограма. **17,17** Ефа износи 22 литре. Види додатак на крају књиге. **17,18** Дословно: „десет порција млека" што се вероватно односи на неку врсту млечних производа.

31 Када се прочуло шта је Давид рекао, јавили су то Саулу, а он га је позвао код себе. **32** Давид је рекао Саулу: „Нека ниједан човек не клоне срцем. Твој ће слуга изаћи и бориће се с тим Филистејном.“ **33** Али Саул рече Давиду: „Не можеш да идеш на тог Филистејина и бориш се с њим, јер си ти још дете, а он је ратник од своје младости.“ **34** Давид рече Саулу: „Твој слуга је чувао овце свог оца, па кад би дошао лав или медвед и однео неку овцу из стада, **35** ја бих кренуо за њим, напао га и избавио овцу из његових чељусти. А када би он насрнуо на мене, ухватио бих га за врат, ударио га и убио.“ **36** Твој слуга је убио и лава и медведа, а тако ће проћи и тај необрезани Филистејин, јер се руга војсци живог Бога.“ **37** Давид још рече: „Господ, који ме је избавио из лављих и из медвеђих канџи, избавиће ме и из руку тог Филистејина.“ Тада Саул рече Давиду: „Иди и нека Господ буде с тобом.“

38 Саул је дао Давиду своју ратну опрему, ставио му на главу бакарну каџицу и на груди оклоп. **39** Тада је Давид припасао његов мач преко опреме и покушао да хода, али није могао јер никада раније није носио такву опрему. На крају је Давид рекао Саулу: „Не могу да ходам у овом, јер нисам навикао.“ Тако ју је Давид скинуо са себе. **40** Затим је узео свој штап и изабрао пет глатких каменова из потока и ставио их у пастирску торбу коју је носио са собом, па је с праћком у руци пошао према Филистејину.

41 Филистејин се приближавао Давиду, а пред њим је ишао слуга који му је носио велики штит. **42** Када је Филистејин угледао Давида, презирно га је погледао јер је Давид био дете, риђ и лепог стаса. **43** Филистејин рече Давиду: „Зар сам ја пас да идеш на мене са штаповима?“ И почео је да га проклиње призивајући своје богове. **44** Затим Филистејин рече Давиду: „Дођи к мени да твоје месо дам птицама небеским и зверима пољским.“

45 Давид рече Филистејину: „Ти идеш на мене с мачем, с дугим и кратким копљем, а ја на тебе идем у име Господа над војскама, Бога Израелове војске, коме си се ти ругао. **46** Данас ће те Господ предати мени у руке и ја ћу те убити и скинућу ти главу. Мртва тела филистејске војске данас ћу дати птицама небеским и зверима земаљским. И сви народи на земљи знаће да Израел има Бога.“ **47** Све ово мноштво знаће да Господ не спасава ни мачем ни копљем, јер је битка Господња и он ће вас предати нама у руке.“

48 Када је Филистејин пошао напред, прилазећи све ближе Давиду, Давид је брзо потрчао према бојном пољу у сусрет Филистејину. **49** Тада Давид гурну руку у торбу, извади камен, баци га из праћке и погоди Филистејина у чело, тако да му се камен забио у чело и он паде лицем на земљу. **50** Тако је Давид праћком и каменом савладао Филистејина. Оборио га је и убио без мача у руци. **51** Затим је Давид дотрчао до Филистејина и стао поред њега. Онда је узео његов мач, извукао га из корица и погубио га одсекавши му главу. Када су Филистеји видели да је њихов јунак погинуо, почели су да беже.

52 Тада су се Израелови и Јудини синови уз бојне покличе подигли и потерали Филистеје до долине и до врата Акарона. Филистеји су падали мртви по путу од Сагарима до Гата и Акарона. **53** Онда су се Израелови синови вратили из жестоке потере за Филистејима и опљачкали њихов логор.

54 Давид је узео главу оног Филистејина и однео је у Јерусалим, а његово оружје ставио је у свој шатор.

55 Када је Саул угледао Давида како иде у сусрет Филистејину, упитао је Авенира, заповедника војске: „Авенире, чији је син тај младић?“ Авенир је одговорио: „Тако жива била душа твоја, царе, не знам!“ **56** Тада је цар рекао: „Распитај се чији је син тај младић.“ **57** Када се Давид вратио након што је убио Филистејина, Авенир га је повео са собом и довео пред Саула, док је Давид држао главу Филистејина у руци. **58** Саул га је упитао: „Младићу, чији си ти син?“ А Давид је одговорио: „Ја сам син твог слуге Јесеја из Витлејема.“

18 Када је Давид завршио разговор са Саулом, Јонатанова душа је прионула за Давидову душу, и Јонатан га је заволео као своју душу. **2** Тог дана Саул је узео код себе Давида и није му дао да се врати кући код свог оца. **3** Јонатан је склопио савез с Давидом јер га је волео као своју душу. **4** Јонатан је скинуо огртач који је носио и дао га Давиду, а тако и своју опрему, чак и свој мач, лук и појас. **5** Давид је одлазио у војне походе. Куд год би га Саул слао, он је поступао разборито тако да га је Саул поставио над својим ратницима. То је било по вољи целом народу и свим Сауловим слугама.

6 Када би се они враћали из похода, након што би Давид побио Филистеје, изашле би жене из свих Израелових градова да песмом

и игром дочекају цара Саула, радосно кличући уз звуке даира и лауте. **7** Жене које су славиле победу песмом су говориле једна другој:

„Саул поби хиљаде непријатеља, а Давид десетине хиљада.“ **8** Саул се веома разгневио, јер му та песма није била по вољи и зато је рекао: „Давиду су дале десетине хиљада, а мени су дале само хиљаде. Још му само царство треба дати!“ **9** Од тог дана Саул је подозриво гледао Давида.

10 Следећег дана Бог је допустио да Саула обузме зао дух тако да се Саул почео необично понашати у кући - као да је пао у пророчки занос. Давид је свирао харфу као и раније, а Саул је у руци држао копље. **11** И Саул је бацио копље говорећи у себи: „Прибићу Давида за зид!“ Али му је Давид два пут умакао. **12** Тако је Саул почео да се боји Давида, јер је Господ био с Давидом, а од Саула је одступио. **13** Зато га је Саул укљонио из своје близине и поставио га за поглавара над хиљадом, тако да је Давид водио народ у војне походе. **14** На свим својим путевима, Давид је стално поступао разборито и Господ је био с њим. **15** Саул је видео да он поступа веома разборито и зато га се бојао. **16** Али цео Израел и Јуда волели су Давида, јер их је предводио у војним походима.

17 На крају је Саул рекао Давиду: „Ево, даћу ти за жену своју најстарију кћер Мераву. Само покажи да си храбар и води Господње ратове.“ Али Саул је мислио у себи: „Нећу ја да дигнем руку на њега, него нека Филистеји дигну руку на њега.“ **18** Давид је одговорио Саулу: „Ко сам ја и ко је мој род, дом мог оца у Израелу, да бих ја био царев зет?“ **19** Али кад је дошло време да се Саулова кћер Мерава да Давиду, она је већ била дата Адрилу из Авел-Меола.

20 Михала, Саулова кћи, волела је Давида. Када је Саул то чуо, било му је по вољи. **21** Зато је мислио: „Даћу му њу да му буде замка и да се рука Филистеја дигне на њега.“ Тако Саул рече Давиду: „Данас ћу ти дати другу кћер и постаћеш ми зет.“ **22** Тада Саул заповеди својим слугама: „Разговарајте насамом с Давидом и реките му: 'Драг си цару и све те његове слуге воле. Зато буди сада царев зет.'" **23** Тако су Саулове слуге пренеле те речи Давиду, а Давид је рекао: „Мислите ли да је лако постати царев зет? Ја сам сиромашан и незнатан човек!“ **24** Тада су слуге обавестиле Саула: „Тако је рекао Давид.“

25 Саул је онда рекао: „Овако кажите Давиду: 'Цар не жели новаца за невесту, него сто филистејских обрезака, како би се цар осветио својим непријатељима.'" Саул је мислио да ће Давид погинути од руке Филистеја. **26** Када су слуге јавиле Давиду те речи, Давиду је било по вољи да постане царев зет. Још пре одређеног рока, **27** Давид се спремио са својим људима па отишао и побио двеста Филистеја. Затим је донео њихове обреске и предао цару на број, како би постао царев зет. Тада му је Саул дао своју кћер Михалу за жену. **28** Саул је јасно видео да је Господ с Давидом. А Михала, Саулова кћи, волела је Давида. **29** Саул се све више плашио Давида и од тада па до краја свог живота био му је непријатељ.

30 Када би филистејски кнезови излазили у војне походе, Давид би сваки пут поступао разборитије од свих Саулових слугу. Тако је његово име постало веома славно.

19 Саул је говорио свом сину Јонатану и свим својим слугама о томе да треба убити Давида. **2** Јонатан, Саулов син, много је волео Давида и зато је рекао Давиду: „Мој отац Саул намерава да те убије. Молим те, буди на опрезу сутра ујутру, негде се склони и притаји се. **3** Ја ћу изаћи у поље у ком ћеш и ти бити, стајаћу поред свог оца и говорићу за тебе свом оцу. Кад сазнам шта се догађа, јавићу ти.“

4 Јонатан је свом оцу Саулу говорио добро о Давиду и рекао му је: „Нека се цар не огреши о свог слугу Давида, јер се он није огрешио о тебе и оно што је радио било је веома добро за тебе. **5** Он је радио душу изложио опасности и убио је Филистејина, тако да је Господ донео велику победу целом Израелу. Ти си то видео и радовао си се томе. Па зашто онда да се огрешиш о недужну крв и без разлога убијеш Давида?“ **6** Саул је послушао Јонатанов глас и заклео се: „Тако жив био Господ, неће Давид погинути.“ **7** Тада је Јонатан позвао Давида и пренео му све те речи. Онда је Јонатан довео Давида код Саула и Давид је служио код њега као и раније.

8 После неког времена опет је избио рат и Давид је изашао у бој против Филистеја. Нонео им је велики пораз тако да су побегли пред њим.

9 Једног дана, Господ је допустио да Саула обузме зао дух док је он седео у својој кући с копљем у руци, а Давид је свирао. **10** Саул је покушао да копљем прибије Давида за зид, али се он измакао испред Саула па се

копље забило у зид. Те је ноћи Давид побегао и спасао се. **11** Саул је послао људе да надзиру Давидову кућу јер је ујутру хтео да га убије. Али Давиду је његова жена Михала рекла: „Ако ноћас не побегнеш, сутра ћеш бити мртав.“ **12** Тада је Михала спустила Давида кроз прозор и он је побегао и спасао се. **13** Онда је Михала узела кип кућног идола и положила га у постељу, ставила сукно од козје длаке на место где му је била глава, и прекрила га покривачем.

14 Саул је послао људе да ухвате Давида, али је она рекла: „Болестан је.“ **15** Саул је поново послао људе да виде Давида и рекао им: „Донесите ми га са постелем да га убијем.“ **16** Када су људи ушли, у постељи је био кућни идол, а на месту где му је глава било је сукно од козје длаке. **17** Тада је Саул рекао Михали: „Зашто си ме тако преварила и пустила мог непријатеља да побегне?“ А Михала је одговорила Саулу: „Он ми је рекао: 'Пусти ме да идем или ћу те убити!'“

18 Тако се Давид побегавши спасао и дошао код Самуила у Раму па му испричао шта му је све учинио Саул. Затим су он и Самуило отишли и остали у Најоту. **19** После неког времена Саулу су јавили: „Ено Давида у Најоту у Рами.“ **20** Тада Саул одмах посла људе да ухвате Давида. Али кад су Саулови људи видели групу старијих пророка како пророкују са Самуилом на челу, Божји Дух је дошао на њих, па су и они почели да се понашају необично - попут тих пророка који су пали у пророчки занос.

21 Када су то јавили Саулу, он је послао друге људе, али су и они пали у пророчки занос. Тада је Саул по трећи пут послао људе, али се исто догодило и њима. **22** На крају је и он отишао у Раму. Када је дошао до великог бунара* у Сохоту, питао је: „Где су Самуило и Давид?“ А људи су му одговарали: „Ено их у Најоту у Рами.“ **23** Тако се он оданде упутио према Најоту у Рами, и Божји Дух дошао је и на њега па је и он почео да се понаша необично као да је пао у пророчки занос и тако је ишао све док није стигао у Најот у Рами. **24** Тамо је и он скинуо своје хаљине па се и он пред Самуилом понашао као да је у пророчком заносу. Затим је пао и цео тај дан и целу ноћ лежао без одеће. Зато се каже: „Зар је и Саул међу пророцима?“

20 Давид је побегао из Најота у Рами и дошао пред Јонатана па га упитао: „Шта сам то учинио? Шта сам скривио и у чему сам згрешио твом оцу па тражи моју душу?“ **2** А он му одговори: „Ти нипошто нећеш умрети. Мој отац не чини ништа, ни велику ни малу ствар, а да ми то не каже. Зашто би мој отац крио тако нешто од мене? Неће се то догодити.“ **3** Али Давид се још заклео, рекавши: „Твој отац сигурно зна да сам стекао твоју наклоност, па ће рећи: 'Јонатан не треба о томе ништа да зна, да не би био жалостан.' Али тако жив био Господ и тако жива била душа твоја, само ме још корак дели од смрти!“

4 Тада Јонатан рече Давиду: „Учинићу за тебе све што жели душа твоја.“ **5** Давид рече Јонатану: „Сутра је младина и ја бих морао да седим с царем и да једем с њим. Ти ме пусти да идем и да се сакријем у пољу до прекосутра увече.“ **6** Ако твој отац примети да ме нема, реци му овако: 'Давид ме је усрдно замолио да га пустим да одмах оде у свој град Витлејем, јер се тамо приноси годишња жртва за целу његову породицу.' **7** Ако он каже: 'Добро!', тада твој слуга може бити миран. Али ако се разгневи, знај да ми зло спрема. **8** Покажи милост према свом слуги, јер си са својим слугом склопио савез пред Господом. Али ако сам у нечем погрешо, онда ме ти убиј. Зашто да ме водиш свом оцу?“

9 Јонатан му одговори: „Никада ти не бих учинио тако нешто! Зар ти не бих јавио кад бих сазнао да је мој отац решио да ти учини зло?“ **10** Тада је Давид упитао Јонатана: „Ко ће ми јавити ако твој отац оштро одговори?“

11 Јонатан одговори Давиду: „Дођи, хајдемо у поље!“ Тада су обојица отишла у поље. **12** Јонатан рече Давиду: „Господ, Израелов Бог, нека буде сведок да ћу до сутра или прекосутра сазнати шта мисли мој отац. Ако је мој отац наклоњен теби, Давиде, како онда не бих послао неког да ти то јави? **13** Нека Господ учини тако мени, и нека ме још теже казни ако ти не јавим да ти мој отац спрема зло и ако те не пустим да одеш у миру. Господ нека буде с тобом, као што је био с мојим оцем. **14** А ако ја још будем жив, зар нећеш ти према мени показати милост какву показује Господ, тако да не погинем? **15** Немој никада ускратити своју милост према мом дому. Ни онда кад Господ истреби све Давидове непријатеље с лица земље, **16** нека Јонатаново име не нестане из Давидо-

*19,22 Или: „велике цистерне“.

вог дома. Нека се Господ освети Давидовим непријатељима.” **17** Тако се Јонатан још једном заклео Давиду због свог пријатељства према њему, јер га је волео као своју душу.

18 Јонатан му је рекао: „Сутра је младина и сигурно ће се приметити да те нема, јер ће твоје место бити празно. **19** А прекосутра ће се још више приметити да те нема. Зато иди тамо где си се неки дан био сакрио и остани тамо код камена. **20** А ја ћу одапети три стреле према камену као да гађам мету. **21** Онда ћу послати слугу па ћу му рећи: 'Иди и пронађи стреле.' Ако кажем слуги: 'Ено, стреле су ти с ове стране, донеси их!', ти онда дођи, јер је све добро по тебе и нема опасности. Тако жив био Господ! **22** Али ако младићу кажем: 'Ено, стреле су тамо даље од тебе!', ти онда иди, јер те Господ шаље одавде. **23** За ово што смо се договорили ја и ти нека Господ буде сведок између мене и тебе довека.”

24 Тако се Давид сакрио у пољу. Када је дошла младина, цар је сео за сто да једе. **25** Као и обично, сео је на своје место, уза зид. Јонатан је био наспрам њега, Авенир је седео поред Саула, а Давидово место било је празно. **26** Саул није ништа рекао тог дана, јер је мислио: „Нешто се догодило па није чист, мора да је нечист.” **27** Дан после младине, другог дана, Давидово место је и даље било празно. Тада Саул упита свог сина Јонатана: „Зашто Јесејев син није дошао на оброк ни јуче ни данас?” **28** Јонатан одговори Саулу: „Давид ме је усрдно замолио да га пустим да оде у Витлејем. **29** Рекао је: 'Молим те, пусти ме јер у граду имамо породичну жртву и брат ми је заповедио да дођем. Зато, ако сам стекао твоју наклоност, молим те, пусти ме да идем и видим своју браћу.' Зато није дошао за царев сто.” **30** Тада се Саул жестоко разгневи на Јонатана и рече му: „Ти бунтовни сине! Зар мислиш да не знам да си се удружио с Јесејевим сином на своју срамоту и на срамоту мајке своје? **31** Јер све док је Јесејев син жив на овој земљи, нећеш се утврдити ни ти ни твоје царство. Зато сада пошаљи људе и доведи га овамо, јер је осуђен на смрт.”

32 Али Јонатан рече свом оцу Саулу: „Зашто мора да се погуби? Шта је учинио?” **33** Тада Саул баци своје копље на њега да га прободу. Тада је Јонатану било јасно да је његов отац решио да убије Давида. **34** Јонатан је одмах устао од стола веома љут и

није ништа јео тог другог дана по младини пошто се забринуо за Давида, јер га је његов отац понизио.

35 Јонатан је ујутру изашао у поље, на место где се договорио с Давидом, а с њим је ишао и његов млади слуга. **36** Он је рекао свом слуги: „Молим те, потрчи и нађи стреле које ћу одапети.” Слуга је потрчао, а он је одапео стрелу тако да је прелетела преко њега. **37** Када је слуга дошао до места где је била стрела коју је Јонатан одапео, Јонатан је повикао за слугом: „Зар није стрела тамо даље од тебе?” **38** Затим је Јонатан повикао за слугом: „Брже! Пожури! Не оклевај!” Тако је Јонатанов слуга покупио стреле и вратио се код свог господара. **39** Слуга није ништа знао, само су Јонатан и Давид знали о чему се ради. **40** Тада је Јонатан дао оружје свом слуги и рекао му: „Иди, однеси то у град.”

41 Када је слуга отишао, Давид је устао с оближњег места које је било на јужној страни, пао ницице на земљу и три пута се поклонио. Онда су се пољубили и обојица плакали, а посебно Давид. **42** Јонатан је рекао Давиду: „Иди с миром, јер смо се обојица заклели у Господње име кад смо рекли: 'Господ је довека сведок између мене и тебе, и између мог потомства и твог потомства.'”

Тако је Давид устао и отишао, а Јонатан се вратио у град.

21 Давид је дошао у Нов код свештеника Ахимелеха, а Ахимелех је уплашен изашао у сусрет Давиду и упитао га: „Зашто си сам и зашто нема никог с тобом?” **2** Давид је одговорио свештенику Ахимелеху: „Цар ми је дао заповест и рекао ми: 'Нека нико не зна због чега те шаљем и шта сам ти заповедио.' Зато сам се договорио са својим људима да се најђемо на том и том месту. **3** А сада, ако имаш нешто при руци, дај ми. Можда пет хлебова, или нешто друго што се нађе.” **4** Али свештеник одговори Давиду: „Немам код себе обичног хлеба, само светог хлеба. Даћу ти само ако су се људи уздржавали од жена.” **5** Давид рече свештенику: „Уздржавали смо се од жена као и раније кад сам одлазио у војни поход, јер моји људи пазе да им тела буду света и кад иду на обичан задатак, а камоли данас кад је задатак посебан!” **6** Тада му је свештеник дао оно што је свето јер тамо није било другог хлеба осим хлеба који је био стављен пред Господа, а затим склоњен испред њега како би се ставио свеж хлеб оног дана кад се онај склони.

*20,30 Или: „Сине бунтовне слушкиње”.

7 Тог дана био је тамо један Саулов слуга, који се задржао пред Господом. Он се звао Доик Едомац и био је Саулов главни пастир.

8 Давид рече Ахимелеху: „Имаш ли овде неко коље или мач? Нисам са собом понео ни свој мач ни своје оружје, јер је царева заповест била хитна.“ **9** Свештеник рече: „Ево, овде је мач Филистејина Голијата, кога си убио у равници Или, увијен је у огртач, иза ефода. Ако желиш, узми га, јер другог нема.“ Давид рече: „Таквог нигде нема. Дај ми га.“

10 Тако је Давид устао и тог дана побегао од Саула и дошао код Ахиса, цара Гата. **11** Ахисове слуге су рекле цару:

„Зар није то Давид, цар оне земље? Зар се није о њему уз игру певало: 'Саул поби хиљаде непријатеља, а Давид десетине хиљада?'“

12 Давид је у свом срцу размишљао о тим речима и веома се уплашио Ахиса, цара Гата. **13** Зато се пред њима направио као да је луд и док је био у њиховим рекама понашао се као неко ко је умно поремећен. Шарао је по градским вратима и плувачка му је цурила низ браду. **14** На крају је Ахис рекао својим слугама: „Видите да је тај човек луд! Зашто сте ми га довели?“ **15** Зар немам довољно лудих, па сте ми још и њега довели да гледам његове лудости? Зар да он уђе у моју кућу?“

22 Давид је отишао одатле и склонио се у једну одоламску пећину. Када су то чула његова браћа и цео дом његовог оца, отишли су код њега. **2** Око њега су се окупили сви они који су били у невољи, сви који су били у дуговима и сви који су били огорчени у души и он им је постао вођа. Тако му се придружило око четристо људи.

3 Затим је Давид одатле отишао у Миспу у Моаву и рекао моавском цару: „Молим те, допусти да мој отац и моја мајка остану код вас док не видим шта ће Бог учинити са мном.“ **4** Тако их је сместио код моавског цара и код њега су остали све време док је Давид био у скровишту.

5 Али пророк Гад је рекао Давиду: „Немој више да будеш у том скровишту, већ устани и иди у Јудину земљу.“ Тако је Давид отишао и дошао у шуму Арет.

6 Саул је чуо да се Давид појавио са својим људима. Саул је био у Гаваји и седео под стаблом тамариска на једној узвишици, с копљем у руци, а све његове слуге стајале су око њега. **7** Тада је Саул рекао својим слу-

гама које су стајале око њега: „Чујте Венијаминови синови. Хоће ли и Јесејев син свима вама дати њиве и винограде? Хоће ли све вас поставити за поглаваре над хиљадама и стотинама?“ **8** Сви кујете заверу против мене и нема никог да ми каже за савез који је мој рођени син склопио с Јесејевим сином. Нико од вас не саосећа са мном и неће да ми каже да је мој син против мене подигао мог слугу да ми поставља заседе, као што се и данас види.“

9 Тада проговори Доик Едомац, који је био постављен над Сауловим слугама: „Видео сам да је Јесејев син био у Нову код Ахимелеха, Ахитововог сина. **10** Ахимелех је за њега тражио савет од Господа и дао му је храну и мач оног Филистејина Голијата.“ **11** Тада је цар послао да се доведу свештеник Ахимелех, Ахитовов син, и цео дом његовог оца, свештеници који су били у Нову. Сви су они дошли пред цара.

12 Тада Саул рече: „Чуј, сине Ахитовов!“ А он рече: „Ево ме, господару.“ **13** Саул га затим упита: „Зашто сте ти и Јесејев син сковали заверу против мене? Зашто си му дао хлеб и мач и питао Бога за њега, тако да се он подигао на мене и поставља ми заседе, као што се данас види?“ **14** Тада Ахимелех одговори цару и рече: „А ко је међу свим твојим слугама као Давид, ко је тако веран, и још је царев зет и заповедник твоје телесне страже, поштован у твом дому?“ **15** Зар сам данас први пут од Бога тражио савет за њега? Ни у ком случају! Нека цар ни у чему не окривљује свог слугу и цео дом мог оца, јер твој слуга није знао ништа од свега тога, ни малу ни велику ствар.“

16 Али цар рече: „Умрећеш, Ахимелеше, и ти и цео дом твог оца!“ **17** Тада цар заповеди својој телесној стражи која је стајала око њега: „Окрените се и погубите Господње свештенике, зато што је и њихова рука с Давидом и зато што су знали да је побегао, а нису ми то јавили!“ Али цареве слуге нису хтеле да дигну руке на Господње свештенике и да их погубе. **18** Тада цар рече Доику: „Окрени се ти и погуби ове свештенике!“ Доик Едомац се одмах окрену и погуби свештенике тако да је тог дана убио осамдесет и пет људи који су носили ланени ефод. **19** Чак је и у Нову, свештеничком граду, побио оштрицом мача мушкарце и жене, децу и одојчад, говеда, магарце и овце, све је побио оштрицом мача.

20 Међутим, један син Ахимелеха, Ахитововог сина, који се знао Авијатар, успео је да

се спасе и побегне код Давида. **21** Авијатар је рекао Давиду: „Саул је побио Господње свештенике.“ **22** На то је Давид одговорио Авијатару: „Знао сам још оног дана када је Доик Едомац био тамо да ће то сигурно јавити Саулу. Ја сам крив за све душе у дому твог оца.“ **23** Остани са мном и не бој се, јер ко год буде тражио моју душу, тражиће и твоју. Ти си под мојом заштитом.“

23 После неког времена јавили су Давиду: „Ево, Филитеји ратују против Кеиле и пљачкају гумна.“ **2** Давид је упитао Господа за савет: „Да ли да идем и ударим на те Филитеје?“ А Господ је одговорио Давиду: „Иди, удари на Филитеје и ослободи Кеилу.“ **3** Тада су Давиду рекли његови људи: „Ми се плашимо већ овде у Јуди, а шта ће тек бити ако кренемо у Кеилу против филитејских чета!“ **4** Зато је Давид још једном упитао Господа за савет. Господ му је овако одговорио: „Устани и иди у Кеилу, јер ћу предати Филитеје у твоје руке.“ **5** Тако је Давид отишао са својим људима у Кеилу и борио се против Филитеја. Отерао је њихову стоку, а њима је нанео велики пораз и ослободио становнике Кеиле.

6 Када је Авијатар, Ахимелехов син, побегао код Давида у Кеилу, понео је у руци ефод. **7** После неког времена јавили су Саулу: „Давид је дошао у Кеилу.“ А Саул рече: „Бог ми га је предао у руке, јер се сам ухватио у замку дошавши у град који има врата и преворнице.“ **8** Саул је позвао цео народ у рат, да иде на Кеилу и опколи Давида и његове људе. **9** Давид је сазнао да му Саул спрема зло и зато је рекао свештенику Авијатару: „Донеси овамо ефод.“ **10** Давид је затим рекао: „Господо, Боже Израелов, твој слуга је чуо да Саул намерава да дође у Кеилу и да због мене разори град.“ **11** Хоће ли ме становници Кеиле предати у његове руке? Хоће ли доћи Саул, као што је твој слуга чуо? Господо, Боже Израелов, молим те, реци свом слуги.“ А Господ одговори: „Доћи ће.“ **12** Давид онда рече: „Хоће ли становници Кеиле предати мене и моје људе у Саулове руке?“ А Господ одговори: „Предаће вас.“

13 Тада је Давид устао са својим људима, којих је било око шесто, и они су отишли из Кеиле и ишли куда су могли. Када су Саулу јавили да је Давид побегао из Кеиле, он је одустао од похода. **14** Давид је боравио у пустињи, на скровитим местима, и у брдима у пустињи Зиф. Саул га је непрестано тра-

жио, али га Бог није предао у његове руке. **15** Давид се плашио јер је Саул изашао да тражи његову душу док је Давид био у пустињи Зиф, у Хоресу.

16 Тада је Јонатан, Саулов син, устао и отишао код Давида у Хорес да га охрабри у име Божје. **17** Рекао му је: „Не бој се, јер те неће стићи рука мог оца Саула. Ти ћеш бити цар над Израелом, а ја ћу бити други, одмах до тебе. И мој отац Саул то добро зна.“ **18** Тада су обојица склопила савез пред Господом. Давид је остао у Хоресу, а Јонатан се вратио својој кући.

19 Једног дана људи из Зифа дошли су код Саула у Гавају и рекли му: „Зар се Давид не крије код нас по врлетима у Хоресу, на Ехели, брду које је с десне стране Гесимона? **20** А сада, царе, по жељи своје душе ти дођи, а ми ћемо га предати у царево руке.“ **21** Саул рече: „Нека вас Господ благослови што сте се смилovali на мене! **22** Молим вас, идите и још више позите, испитајте и осмотрите места куда крочи својом ногом и пронађите ко га је тамо видео, јер се прича да је веома лукав.“ **23** Погледајте и проверите сва места где се скрива, па се вратите кад будете све поуздано сазнали, и ја ћу поћи с вама. Ако је негде у овој земљи, претражићу због њега све Јудине хиљаде.“

24 Тако су устали и отишли у Зиф пре Саула, а Давид је са својим људима био у пустињи Маон у Арави, јужно од Гесимона. **25** Касније је Саул дошао са својим људима да га тражи. Када су то јавили Давиду, он је одмах отишао до стене и остао у пустињи Маон. Кад је то Саул чуо, кренуо је у потеру за Давидом, у пустињу Маон. **26** Саул је ишао једном страном брда, а Давид са својим људима другом страном брда. Давид је брзо ишао како би побегао од Саула јер је Саул са својим људима опколио Давида и његове људе како би их похватио. **27** Али код Саула је дошао један гласник који је рекао: „Дођи брзо, јер су Филитеји напали земљу!“ **28** Тада је Саул одустао од потере за Давидом и кренуо пред Филитеје. Зато су оно место прозвали Стена раздвајања.

29 Давид је отишао одатле и боравио по врлетима у Ен-Гаду.

24 Када се Саул вратио из потере за Филитејима, јавили су му: „Ено Давида у пустињи Ен-Гад.“

2 Тада је Саул узео три хиљаде изабраних људи из целог Израела и пошао у потеру за Давидом и његовим људима по врлетима где

живе козороди. **3** После неког времена дошао је до камених торова поред пута. Ту је била једна пећина. Саул је ушао у њу да обави нужду, а Давид и његови људи седели су у дну пећине. **4** Тада Давидови људи рекоше Давиду: „Ево дана за који ти је Господ рекао: 'Предајем ти у руке твог непријатеља. Учини с њим шта хоћеш.'“ Давид је устао и неприметно одрезао скут Сауловог огртача. **5** Али након тога срце је почело да га осуђује зато што је одрезао скут Сауловог огртача. **6** Онда својим људима рече: „Пошто знам да би то у Господњим очима било неисправно, нипошто не бих дигао руку на свог господара, Господњег помазаника, јер је он Господњи помазаник.“ **7** Тако је Давид тим речима зауставио своје људе и није им допустио да устану на Саула. Саул је изашао из пећине и наставио својим путем.

8 Онда Давид устаде, изађе из пећине и повика за Саулом: „Господару мој! Цару!“ Тада се Саул окрену, а Давид се поклати и паде ничице лицем до земље. **9** Затим рече Саулу: „Зашто слушах људе који ти говоре: 'Гле, Давид ти жели зло?'“ **10** Ево, данас си својим очима видео да те је у пећини Господ предао мени у руке. Рекли су ми да те убијем, али ја сам се сажалио на тебе и рекао сам: 'Нећу подићи руку на свог господара, јер је он Господњи помазаник.' **11** Види, оче мој, види скут свог огртача у мојој руци. Одсекао сам скут твог огртача, али те нисам убио. Сада знај и види да у мојој руци нема злоће нити бунтовништва и да ти нисам ништа згрешио, а ти вребаш моју душу да ми је узмеш. **12** Господ нека пресуди између мене и тебе. Господ нека ме освети на теби, али моја рука неће се подићи на тебе. **13** Као што каже стара изрека: 'Од злога излази зло', али моја рука неће се подићи на тебе. **14** На кога је пошао израелски цар? Кога гониш? Зар мртвог пса, обичну буву? **15** Господ нека буде судија и нека суди између мене и тебе. Он нека види и нека води моју парницу. Нека ми да правду и нека ме избави из твоје руке.“

16 Када је Давид изговорио Саулу све ове речи, Саул рече: „Је ли то твој глас, сине мој Давиде?“ Тада Саул гласно заплака. **17** Затим рече Давиду: „Ти си праведнији од мене, јер си ти мени чинио добро, а ја теби зло. **18** Ево, сам си данас рекао које си ми добро учинио, када ме је Господ предао теби у руке, а ти ме ниси убио. **19** Кад човек наиђе на свог непријатеља, хоће ли га пустити да мирно иде својим путем? Нека те Господ до-

брим награди за то како си данас поступио са мном. **20** Сада знам да ћеш сигурно бити цар и да ће се Израелово царство одржати у твојим рукама. **21** Зато ми се сада закуни Господом да нећеш истребити моје потомство после мене и да нећеш затрти моје име из дома мога оца.“ **22** Давид се заклео Саулу. Тада је Саул отишао својој кући, а Давид је са својим људима отишао на скривито место.

25 После неког времена умро је Самуило. Цео Израел се сакупио и оплакао га, па су га сахранили код његовог дома у Рами. Тада је Давид устао и отишао у пустињу Фаран.

2 У Маону је живео један човек који је имао стоку у Кармилу. Био је јако богат и имао је три хиљаде оваца и хиљаду коза. У то време је стригао своје овце у Кармилу. **3** Тај човек се звао Навал, а жена му се звала Авигеја. Жена је била веома разборита и лепа, а њен муж је био груб и зао човек. Био је из Халевовог рода. **4** Давид је у пустињи чуо да Навал стриже овце. **5** Зато је послао десет својих људи којима је рекао: „Идите у Кармил код Навала па га у моје име питајте како је. **6** Овако кажите мом брату: 'Мир теби и мир твојој мајци, мир свему што имаш!' **7** Чуо сам да стрижеш овце. Твоји пастири су били код нас и ми их нисмо узнемиравали нити им је ишта nestало све време док су били у Кармилу. **8** Питај своје људе и они ће ти рећи. Нека моји људи нађу милост у твојим очима јер смо дошли у добар дан. Молим те, дај својим слугама и свом сину Давиду шта ти се нађе при руци.“

9 Тако су Давидови људи дошли код Навала и пренели му све те речи у Давидово име, а онда су сачекали. **10** Али Навал је овако одговорио Давидовим слугама: „Ко је Давид, и ко је Јесејев син? Данас има много слугу који беже од својих господара. **11** Зар да узмем свој хлеб, своју воду и стоку коју сам поклао за оне који ми стрижу овце и да то дам људима за које не знам ни одакле су?“

12 Тада су се Давидови људи окренули и вратили својим путем. Када су стигли, пренели су Давиду све те речи. **13** Онда Давид рече својим људима: „Припашите сваки свој мач!“ Они су припасали сваки свој мач, а и Давид је припасао свој мач. Затим су пошли за Давидом, њих око четристо, док их је двеста остало код пртљага.

14 У међувремену је један слуга рекао Авигеји, Наваловој жени: „Давид је из пустиње послао гласнике да појеле добро нашем

господару, али се он извикао на њих. **15** Ти људи су били јако добри према нама, нису нас узнемиравали и није нам ништа нестало све време док смо били с њима у пољу. **16** Били су нам као зид и ноћу и дању, све време док смо били с њима пасући своја стада. **17** Сада размисли и види шта ћеш чинити, јер се зло спрема нашем господару и целом његовом дому, а он је толико покварен човек да се с њим не може ни разговарати."

18 Тада је Авигеја брзо узела двеста хлебова, два велика крчага вина, пет оваца припремљених за јело, пет сеа мера* прженог зрневља, стотину грудa сувог грожђа и двеста грудa сувих смокава, па је све то ставила на магарце. **19** Онда је рекла својим људима: „Пођите ви испред мене, а ја ћу за вама.“ Свом мужу Навалу није ништа рекла о томе.

20 Док је јашући на магарцу силазила с горе, у сусрет јој је долазио Давид са својим људима. Тако се она срела с њима. **21** Давид је раније био рекао: „Дакле, узалуд сам у пустињи чувао све што припада том човеку. Није му нестало ништа од свега што поседује, а он ми сада враћа зло за добро. **22** Нека Бог учини тако Давидовим непријатељима и нека их још теже казни ако му до сутра ујутру оставим у животу иједно мушко!“

23 Када Авигеја угледа Давида, брзо сиђе с магарца, паде ницке пред Давида и поклони му се до земље. **24** Паде код његових ногу и рече: „Господару, ја сам крива. Молим те, допусти да твоја робинџа проговори пред тобом и саслушај речи своје робинџе. **25** Молим те, нека мој господар не гледа на тог поквареног човека Навала, јер какво му је име, такав је и он. Навал* му је име и безумност је код њега. Твоја робинџа није видела људе које је послао мој господар. **26** Зато сада, господару, тако жив био Господ и тако жива била душа твоја, Господ ти није допустио да будеш крив за крв и да својом руком прибавиш себи освету. Нека твојим непријатељима и свима који желе зло мом господару буде као Навалу. **27** Овај дар који је твоја слушкиња донела свом господару као благослов, нека се да људима који иду за мојим господарем. **28** Молим те, опрости својој робинџи преступ, јер ће Господ сигурно начинити трајан дом мом господару зато што мој господар води Господње ратове, а зло се

неће наћи на теби за све дане твог живота. **29** Кад устану да те прогоне и да траже твоју душу, душа мог господара чуваће се у свежњу живота код Господа, твог Бога, а душе твојих непријатеља он ће избацили као из праћке. **30** Господ ће теби, мом господару, учинити све добро које ти је обећао и поставиће те за вођу над Израелом. **31** Нека мој господар не учини том човеку нешто због чега би зажалио и што би му узнемирило срце тако што би пролио крв без разлога и својом руком прибавио себи освету. Кад Господ учини добро мом господару, сети се тада своје робинџе."

32 Тада Давид рече Авигеји: „Нека је благословљен Господ, Израелов Бог, који те је данас послао мени у сусрет! **33** Да је благословљена твоја разумност и да си благословљена ти која си ме данас спречила да будем крив за крв и да својом руком прибавим себи освету! **34** Тако жив био Господ, Израелов Бог, који ме је задржао да ти не учиним зло, јер да ниси тако брзо дошла мени у сусрет, Навалу до јутра не би остало у животу ниједно мушко.“ **35** Тада Давид прими из њене руке што му је она донела и рече јој: „Иди у миру својој кући. Ево, послушао сам твоје речи и имаћу обзира према теби.“

36 Авигеја се вратила код Навала, а он је имао гозбу у својој кући, праву царску гозбу. Био је веселог срца и потпуно пијан. Зато му она до јутра ништа није рекла. **37** Ујутру, када се Навал отрезнио од вина, жена му је рекла шта се догодило. Тада је замрло срце у њему и постао је као камен. **38** Десетак дана после тога Господ је ударио Навала и он је умро.

39 Када је Давид чуо да је Навал умро, рекао је: „Нека је благословљен Господ који је водио моју парницу и скинуо са мене срамоту коју ми је Навал нанео. Господ је задржао свог слугу да не учини зло, а Навалову злоћу обратио је на његову главу.“ Онда је Давид послао поруку Авигеји и понудио јој да му постане жена. **40** Тако су Давидове слуге дошле код Авигеје у Кармил и рекле јој: „Давид нас је послао по тебе да те узме за жену.“ **41** Она устаде, поклони се лицем до земље и рече: „Ево робинџе твоје која ће као слушкиња прати ноге слугама свог господара.“ **42** Авигеја је брзо села на магарца и кренула, а пет њених слушкиња ишло је за њом. Тако је она отишла с Давидовим гласницима и постала му жена.

43 Давид је узео и Ахиноаму из Језраела, и тако су обе постале његове жене.

***25,18** Сеа мера је износила 7,33 литре. Види податак на крају књиге. **25,22** Дословно: „ишта што мокри уза зид“. **25,25** „Навал“ значи „безуман“.

44 Саул је своју кћер Михалу, Давидову жену, дао Фалтију, Лаисовом сину, који је био из Галима.

26 После неког времена дошли су људи из Зифа код Саула у Гавају и рекли му: „Зар се Давид не крије на брду Ехели, наспрам Гесимона?“ **2** Саул је устао и отишао у пустињу Зиф с три хиљаде изабраних Израелаца да тражи Давида у пустињи Зиф. **3** Улогорио се поред пута на брду Ехели, које је наспрам Гесимона, а Давид је био у пустињи. Давид је сазнао да је Саул дошао за њим у пустињу. **4** Зато је послао људе да извиде и сазнају да ли је Саул већ стигао. **5** Давид је затим устао и отишао до места где се Саул улогорио и угледао место где су лежали Саул и Авенир, Ниров син, заповедник војске. Саул је лежао у ограђеном делу логора, а војска је била улогорена свуда око њега. **6** Тада Давид рече Ахимелеху Хетејину и Ависају, Серујином сину, Јоавовом брату: „Ко ће ићи са мном код Саула у логор?“ А Ависај одговори: „Ја ћу ићи с тобом.“ **7** Тако је Давид ноћу дошао с Ависајем до улогорене војске. Саул је спавао у ограђеном делу логора, а копље му је било поред главе забодено у земљу. Авенир и војници лежали су око њега.

8 Ависај рече Давиду: „Бог ти је данас предао у руке твог непријатеља. Молим те, допусти ми да га једним ударцем прибијем копљем за земљу. Други ми ударац неће ни требати.“ **9** Али Давид рече Ависају: „Немој да га убијеш. Јер ко је још дигао руку на Господњег помазаника и остао недужан? **10** Давид још рече: „Тако жив био Господ, Господ ће га ударити; или ће доћи дан у који ће тај човек умрети или ће отићи у битку и погинути! **11** Нипошто не бих дигао руку на Господњег помазаника, јер знам да би то у Господњим очима било неисправно. Молим те, узми сада копље које му је поред главе и крчаг за воду, па идемо.“ **12** Тада Давид узне копље и крчаг за воду који су били поред Саулове главе, и они одоше. Нико није ништа видео нити опазио и нико се није пробудио, јер су сви спавали дубоким сном који је Господ пустио на њих. **13** Тако је Давид прешао на другу страну и стао подаље наврх горе, на великој удаљености.

14 Затим Давид поче да дозива војнике и Авенира, Нировог сина: „Авенире, зашто се не одазиваш?“ Авенир одговори: „Ко си ти што дозиваш цара?“ **15** Тада Давид рече Авениру: „Зар ниси ти јунак? Ко је као ти у Израелу? Зашто онда ниси чувао свог госпо-

дара, цара? Један човек дошао је да убије цара, твог господара. **16** Није добро то што си учинио. Тако жив био Господ, заслужили сте смрт јер нисте чували свог господара, Господњег помазаника! Погледај сада где је цареву копље и крчаг за воду који су му били поред главе.“

17 Тада Саул препозна Давидов глас па рече: „Је ли то твој глас, сине мој Давиде?“ А Давид одговори: „Да, то је мој глас, мој господару, царе.“ **18** Затим рече: „Зашто мој господар прогони свог слугу? Шта сам учинио и каква је злоћа у мојим рукама? **19** Молим те сад, мој господару, царе, послушај речи свог слуге: Ако те је Господ подигао на мене, нека му буде угодан мирис приноса од жита. Али ако су то учинили људи, онда нека су проклетни пред Господом. Отерали су ме данас да не бих имао удела у Господњем наследству и рекли су: 'Иди, служи другим боговима!' **20** Зато не допусти да моја крв падне на земљу пред Господњим лицем. Јер је израелски цар изашао да тражи обичну биву, као кад неко лови јаребицу по брдима.“

21 Тада Саул рече: „Згрешо сам. Врати се, сине мој Давиде, јер ти нећу више чинити зла зато што је моја душа данас била драгоцену у твојим очима. Поступио сам безумно и много сам погрешо.“ **22** Давид одговори: „Ево царевог копља. Нека дође један од људи да га узме. **23** Господ ће сваком вратити по његовој праведности и по његовој верности. Иако те је Господ данас предао мени у руке, нисам хтео да дигнем руку на Господњег помазаника. **24** Као што је твоја душа данас била драгоцену у мојим очима, тако нека моја душа буде драгоцену у Господњим очима, и нека ме он избави из сваке невоље.“ **25** Тада Саул рече Давиду: „Благословљен да си, сине мој Давиде. Не само што ћеш извршити своје дело него ћеш и изаћи као победник.“ Тако је Давид отишао својим путем, а Саул се вратио у своје место.

27 Али, Давид рече у свом срцу: „Једног дана ћу ипак погинути од Саулове руке. Најбоље је да побегнем у филистејску земљу. Тада ће Саул престати да ме тражи по свим крајевима Израела и ја ћу се избавити из његове руке.“ **2** Тако је Давид устао са шесто својих људи и прешао код Ахиса, Маоховог сина, цара Гата. **3** Давид је живео код Ахиса у Гату, он и његови људи, сваки са својом породицом, а Давид са своје две жене - Ахиноамом из Језраела и Авигејом, Наваловом женом, из Кармила. **4** После неког времена

јавили су Саулу да је Давид побегао у Гат, и тако је он престао да га тражи.

5 Тада Давид рече Ахису: „Ако сам сада нашао милост у твојим очима, нека ми се уступи један град у земљи да бих се населио у њему. Зашто да твој слуга живи код тебе у царском граду?“ **6** Тог дана Ахис му је дао Сиклаг. Зато Сиклаг припада Јудиним царевима све до данас.

7 Давид је остао у филистејској земљи годину дана и четири месеца. **8** Одлазио је са својим људима у војне походе на Гесуреје, Герзеје и Амалитане, јер су они живели на подручју од Телама код Сура, па све до египатске земље. **9** Давид је пустио земљу и није остављао у животу ни мушкарца ни жену. Отимао је и овце и говеда, магарце, камиле и одећу, а онда се враћао код Ахиса. **10** Ахис би га питао: „Где сте данас ишли у поход?“ А Давид би му одговарао: „На југ Јуде, на југ земље Јерамеилових синова и на југ земље Кенеја.“ **11** Давид не би поштедео живот ни мушкарцу ни жени, да не би морао да их доведе у Гат, јер је мислио: „Могли би нас одати и рећи: 'Ево, овако је урадио Давид.'“ Тако је чинио све време док је боравио у филистејској земљи. **12** Ахис је веровао Давиду и у себи је говорио: „Заиста је постао мрзак свом народу Израелу. Зато ће ми до века бити слуга.“

28 У то време Филистеји су сакупили своју војску за рат против Израела. Ахис је рекао Давиду: „Ти ћеш ићи са мном у рат, ти и твоји људи.“ **2** А Давид је рекао Ахису: „Добро знаш шта ће учинити твој слуга.“ Тада Ахис рече Давиду: „Зато ћу те поставити да заувек будеш мој чувар.“

3 У то време Самуило је већ био умро и цео Израел га је оплакао и сахранио у његовом граду Рами. Саул је истребио из земље оне који су призивали духове и прорицали будућност.

4 Филистеји су се сакупили па су дошли и улогорили се у Сунаму. Саул је сакупио цео Израел и улогорио се на Гелвуји. **5** Када је Саул видео филистејски логор, уплашио се и срце му је јако задрхтало. **6** Иако је Саул питао Господа за савет, Господ му није одговарао - ни у сновима, ни преко Урима,* ни преко пророка. **7** На крају је Саул рекао својим слугама: „Потражите ми жену која зна да призива духове да одем код ње и да је питам

за савет.“ А слуге су му рекле: „У Ен-Дору има једна жена која зна да призива духове.“

8 Тада се Саул прерушио, обукао друге хаљине и отишао с два човека. Кад су ноћу стигли код те жене, он је рекао: „Молим те, гатај ми помоћу гатарског духа и дозови ми оног ког ти кажем.“ **9** Али жена му рече: „Па ти добро знаш шта је учинио Саул, и како је истребио из земље оне који призивају духове и проричу будућност. Зашто онда постављаш замку мојој души и хоћеш да ме погубиш?“ **10** Тада јој се Саул закле Господом: „Тако жив био Господ, неће ти бити ништа за то што радиш!“ **11** Онда је жена упитала: „Кога да ти дозовем?“ А он одговори: „Дозови ми Самуила.“ **12** Кад је жена угледала „Самуила“, поче на сав глас викати, а онда рече Саулу: „Зашто си ме преварио? Па ти си Саул!“ **13** Цар јој одговори: „Не бој се, већ реци шта си видела?“ А жена рече Саулу: „Видим једног бога како излази из земље.“ **14** Саул је упита: „Како изгледа?“ А она одговори: „Излази један старац огрнут ортрчацем.“ Тада је Саул закључио да је то „Самуило“, па се поклатио и пао ничице, лицем до земље.

15 Онда је „Самуило“ упитао Саула: „Зашто си ме узнемирио дозивајући ме?“ Тада Саул рече: „У великој сам невољи јер су Филистеји заратили са мном, а Бог је одступио од мене и више ми не одговара ни преко пророка ни у сновима. Зато сам звао тебе да ми кажеш шта да радим.“

16 „Самуило“ му рече: „Зашто мене питаш за савет кад је Господ одступио од тебе и постао ти противник?“ **17** Господ ће учинити како ти је рекао преко мене. Истргнуће Господ царство из твоје руке и даће га твом ближњем, Давиду. **18** Зато што ниси послушао Господњи глас и ниси учинио да Амалик осети његов жестоки гнев, Господ ће ти данас овако учинити. **19** Господ ће заједно с тобом и Израел предати у руке Филистејима. Сутра ћете ти и твоји синови бити овде где и ја, а израелски логор Господ ће предати у руке Филистејима.“

20 Тада Саул одједном паде на земљу колико је био дуг, јер се веома уплашио „Самуилових“ речи. Такође му је понестало снаге, јер цео дан и целу ноћ није ништа јео. **21** Када је жена пришла Саулу, видела је да је јако узнемирен па му је рекла: „Твоја слушкиња је послушала твој глас. Довела сам у опасност своју душу и послушала сам све што си ми рекао. **22** Сада те молим да ти послушаш глас своје слушкиње. Допусти да

***28,6** Урим и Тумим су били предмети који су се користили да би се сазнало Божје мишљење о нечему.

пред тебе ставим мало хлеба, па једи да ти се врати снага и да можеш поћи својим путем." **23** Али он није хтео, већ је рекао: „Нећу да једем.“ Али су га његове слуге заједно са женом наговориле тако да је на крају послушао њихов глас, устао са земље и сео на постељу. **24** Жена је у кући имала угојено теле. Брзо га је заклала, узела брашна, умесила тесто и испекла бесквасне хлебове. **25** Све је то ставила пред Саула и његове слуге и они су јели. Затим су устали и још исте ноћи отишли.

29 Филистеји су окупили сву своју војску код Афека, а Израелци су се улогорили код извора у Језраелу. **2** Филистејски савезнички кнезови кренули су са својим стотинама и хиљадама, а Давид и његови људи ишли су иза њих заједно с Ахисом. **3** Филистејски кнезови су упитали: „Шта ће овде ови Јевреји?“ Тада је Ахис одговорио филистејским кнезовима: „Па ово је Давид, слуга израелског цара Саула, и он је са мном већ годину или две. Нисам нашао ни најмању ствар да му пребацим од дана када је пребегао код мене па све до данас.“ **4** Али су се филистејски кнезови разљутили на њега и рекли му: „Пошаљи тог човека назад, нека се врати на место које си му одредио. Нека не иде с нама у бој, да се не би у боју окренуо против нас. Чиме би он могао опет стећи наклоност због господара ако не главама ових наших људи?“ **5** Зар није то онај Давид о ком су уз игру певали: 'Саул поби хиљаде непријатеља, а Давид десетине хиљада?'"

6 Тада Ахис позва Давида и рече му: „Тако жив био Господ! Ти си поштен човек и волео бих да идеш са мном у бој, јер нисам нашао никаквог зла на теби од оног дана кад си дошао код мене па све до данас. Али ниси по вољи савезничким кнезовима. **7** Зато се сада врати и иди у миру да не би учинио неко зло у очима филистејских савезничких кнезова.“ **8** Тада Давид рече Ахису: „Зашто? Шта сам учинио и шта си нашао на свом слуги од оног дана кад сам дошао да ти служим па све до данас, па не могу да идем и да се борим против непријатеља свог господара, цара?“ **9** Ахис одговори Давиду и рече му: „Знам да си добар у мојим очима као анђео Божји. Али филистејски кнезови су рекли: 'Нека не иде с нама у бој.'“ **10** Зато устани рано ујутру, ти и слуге твог господара што су с тобом. Устаните рано ујутру, чим сване, па идите.“

11 Тако је Давид поранио са својим људима па је ујутру пошао и вратио се у филистејску земљу, а Филистеји су отишли према Језраелу.

30 Трећег дана, Давид је са својим људима стигао у Сиклаг. Амаличани су били напали подручје Негева и Сиклаг, који су спалили ватром, **2** и у ком су заробили жене и све оне који су били тамо, од најмањег до највећег. Никог нису убили, већ су их све одвели са собом и отишли својим путем. **3** Када су Давид и његови људи дошли у град, нашли су га спаљеног, а њихове жене, синови и кћери били су одведени у заробљеништво. **4** Тада су Давид и људи који су били с њим подигли глас свој и плакали док им није по nestало снаге за плач. **5** Биле су заробљене и обе Давидове жене - Ахиноама из Језраела и Авигеја, Навалова жена, из Кармила. **6** Давид је био на великој муци јер су људи говорили да ће га каменовати, пошто су сви били огорчени у души због својих синова и својих кћери. Али Давида је ојачао Господ, његов Бог.

7 Тада Давид рече свештенику Авијатару, Ахимелеховом сину: „Молим те, донеси ми ефод.“ Авијатар је Давиду донео ефод. **8** Тада Давид упита Господа: „Да ли да кренем у потеру за тим разбојницима? Да ли ћу их стићи?“ А он му одговори: „Крени у потеру јер ћеш их сигурно стићи и избавићеш заробљенике.“

9 Тада је Давид кренуо са шесто људи који су били с њим и дошли су до долине Восор. Тамо су морали да оставе неке људе. **10** Одатле је Давид наставио потеру с четристо људи, а двеста њих су остали јер су били толико изнемогли да нису могли да пређу долину Восор.

11 У пољу су наишли на једног Египћанина. Довели су га код Давида и дали му хлеба да једе и воде да пије. **12** Затим су му дали грудку сувих смокава и две груде сувог грожђа. Када је то појео, повратила му се снага, јер три дана и три ноћи није ништа ни јео ни пио. **13** Тада га Давид упита: „Чији си ти и одакле си?“ А он му одговори: „Ја сам Египћанин, роб једног Амаличанина, али мој ме је господар оставио јер сам се пре три дана разболео. **14** Напали смо јужни део земље Херетеја и Јудине земље и јужни део Халевове земље, а Сиклаг смо спалили ватром.“ **15** Давид га упита: „Хочеш ли ме одвести до тих разбојника?“ А он му одговори: „Закуни се Богом да ме нећеш погубити и да ме не-

ћеш предати у руке мом господару, па ћу те одвести до њих."

16 Тако га је он одвео до њих. Они су се били раширили по целом том крају, једући, пијући и славећи због великог плена који су отели из филистејске земље и Јудине земље. **17** Давид их је тукао од зоре до вечери, тако да их је све побрио. Нико није умакао, осим четристо људи који су сели на камиле и побегли. **18** Тако је Давид вратио све што су Амаличани отели, и избавио је обе своје жене. **19** Ништа нису изгубили, ни мало ни велико, ни синове ни кћери, нити им је недостајало нешто од плена и од онога што су им отели. Све је Давид вратио. **20** Тада је Давид узео сву њихову ситну и крупну стоку, а они који су гонили ту стоку говорили су: „Ово је Давидов плен."

21 Давид се вратио до оних двеста људи који због изнемоглости нису могли да иду с њим и који су остали код долине Восор. Они су изашли у сусрет Давиду и људима који су били с њим. Када им се Давид приближио, поздравио их је. **22** Тада су сви зли и покварени људи од оних што су ишли с Давидом рекли: „Пошто нису ишли с нама, нећемо им дати ништа од плена који смо вратили. Сваком од њих даћемо само његову жену и његове синове. Нека их узму са собом па нека иду.“ **23** Али Давид рече: „Браћо моја, не чините тако с оним што нам је Господ дао, јер нас је он чувао и у руке нам предао разбојнике који су изашли на нас. **24** Ко ће послушати то што кажете? Јер колики је део оном ко је ишао у бој, толики је део и оном ко је остао код пртљага, сви треба једнако да добију.“ **25** Од тог дана учинио је то прописом и законом у Израелу све до данашњег дана.

26 Када је Давид стигао у Сиклаг, послао је део плена Јудиним старешинама, својим пријатељима, и поручио им: „Ево вам као благослов дар од плена Господњих непријатеља.“ **27** Тако је послао дар онима у Ветилу, онима у јужном Рамоту, онима у Јатиру, **28** онима у Ароиру, онима у Сифмоту, онима у Естемоји, **29** онима у Рахалу, онима у јерамеилским градовима, онима у кенејским градовима, **30** онима у Орми, онима у Хор-Асану, онима у Атаху, **31** и онима у Хеврону. Тако је Давид послао нешто од плена у сва места у која је долазио са својим људима.

31 Када су Филистеји заратили с Израелом, Израелци су почели да беже пред Фи-

листејима и падали су побиијени на гори Гелвуји. **2** Филистеји су сустигли Саула и његове синове па су убили Јонатана, Авинадава и Малхисуја, Саулове синове. **3** Бој је бивао све жешћи око Саула. На крају су га стрелци с луковима нашли и тешко ранили. **4** Тада је Саул рекао слуги који му је носио оружје: „Извучи свој мач и прободи ме да не дођу ти необрезани, па да ме прободу и зостављају!“ Али слуга који му је носио оружје није хтео, јер се веома плашио. Зато је Саул узео мач и бацио се на њега. **5** Када је слуга видео да је Саул мртав, и он се бацио на свој мач и умро с њим. **6** Тако су тог дана погинули Саул, његова три сина, његов слуга који му је носио мач и сви његови људи. **7** Када су Израелци који су били у долини и они који су били на подручју око Јордана видели да је израелска војска побегла и да су Саул и његови синови погинули, почели су да напуштају градове и да беже. Онда су дошли Филистеји и населили се у њиховим градовима.

8 Када су сутрадан Филистеји дошли да оплене побиијене, нашли су Саула и његова три сина где леже на гори Гелвуји. **9** Саулу су одсекли главу и скинули с њега оружје, а затим су послали гласнике по свој филистејској земљи да објаве вест у храмовима својих идола и у народу. **10** На крају су његово оружје ставили у храм ликова Астароте, а његово тело обесили на зид града Вет-Сана. **11** Када су становници Јависа у Галаду чули шта су Филистеји учинили Саулу, **12** устали су сви храбри људи и након што су целу ноћ путовали, скинули су Саулово тело и тела његових синова са зида града Вет-Сана. Онда су се вратили у Јавис и тамо су их спалили. **13** Затим су узели њихове кости и сахранили их под стаблом тамариска у Јавису, а онда су седам дана постили.

ДРУГА КЊИГА САМУИЛОВА

Писци: **Гад и Натан**

Место писања: **Израел**

Писање завршено: **око 1040. пре н. е.**

Обухвата време: **1077 - 1040. пре н. е.**

1 После Саулове смрти, Давид се вратио побивши Амаличане и провео је два дана у Сиклагу. **2** Трећег дана дошао је један човек из Сауловог логора, раздераних хаљина и главе посуте прашином. Кад је дошао пред Давида, пао је ничице и поклонио се до земље.

3 Давид га је упитао: „Одакле долазиш?“ А он му је одговорио: „Побегао сам из израелског логора.“ **4** Тада га Давид упита: „Шта се десило? Молим те, испричај ми.“ А он му одговори: „Људи су побегли с бојног поља и много их је пало и изгинуло. Погинули су и Саул и његов син Јонатан.“ **5** Тада Давид упита младића који му је јавио ту вест: „Како знаш да су Саул и његов син Јонатан погинули?“ **6** А младић му одговори: „Случајно сам се нашао на гори Гелвуји и угледао сам Саула како се ослања на своје копље, а кола и коњаници само што га нису били стигли.“ **7** Када се окренуо, угледао ме је и позвао, а ја сам се одазвао: 'Ево ме!' **8** Затим ме је упитао: 'Ко си ти?' А ја сам му одговорио: 'Ја сам Амаличанин.' **9** Тада ми је рекао: 'Молим те, дођи овамо и убиј ме, јер сам у смртном грчу, а живот је још у мени.' **10** Тада сам му пришао и убио га, јер сам знао да неће остати жив након што је пао рањен. Затим сам узео круну с његове главе и наруквицу с његове руке да их донесем овамо свом господару.“

11 Тада је Давид ухватио своје хаљине и раздерао их, а тако и сви његови људи. **12** Наричали су, плакали и постили до вечери за Саулом и његовим сином Јонатаном, за Господњим народом и за Израеловим домом, јер су изгинули од мача.

13 Затим је Давид упитао младића који му је то јавио: „Одакле си?“ А он је одговорио: „Ја сам син једног странца, Амаличанина.“

14 Тада му је Давид рекао: „Како се ниси бојао да дигнеш руку на Господњег помазаника и да га убијеш?“ **15** Давид је позвао једног од својих људи и заповедио му: „Дођи и погуби овог човека!“ Он га је ударио тако

да је тај човек умро. **16** Тада је Давид још рекао: „Твоја крв нека падне на твоју главу, јер су твоја уста сведочила против тебе кад си рекао: 'Ја сам убио Господњег помазаника!'"

17 Тада је Давид испевао тужну песму за Саулом и његовим сином Јонатаном, **18** и заповедио је да Јудини синови науче „Песму о луку“, која је записана у Јашаровој* књизи:

19 „Лепота је твоја, о Израеле, погубљена на горама твојим! Падеше јунаци! **20** Не причајте о томе у Гату. Не објављујте то по улицама Аскалона, да се не би радовале кћери филистејске, да не би клицале кћери необрезаних. **21** Горе гелвујске, не падала роса ни киша на вас, не било рода на њивама вашим с којих бисте Богу приносили давали! Јер је ту окаљан штит јунака, па и Саулов штит; нема више штита уљем помазаног. **22** Без крви побијених, без сала јунака није се враћао лук Јонатанов, нити је без успеха мач Саулов био. **23** Саул и Јонатан, мили и драги за живота свога, ни у смрти раздвојили се нису. Од орлова бржи беху, од лавова јачи. **24** Кћери израелске, оплакујте Саула, он вас је у раскошан скерлет облачио, златом је хаљине ваше украшавао. **25** Падеше јунаци у боју! Погину Јонатан на горама твојим! **26** Жалим за тобом, брате Јонатане! Како си ми драг био! Твоја ми љубав беше снажнија од љубави жене! **27** Падеше јунаци, пропаде оружје убојито!"

2 После тога Давид је упитао Господа за савет: „Да ли да пођем у неки од Јудиних градова?“ Господ му је одговорио: „Пођи.“ Затим је Давид рекао: „Куда да пођем?“ Он му је одговорио: „У Хеврон.“ **2** Тако је Давид отишао тамо, а с њим и његове две жене, Ахиноама из Језреела и Авигеја, Навалова жена, из Кармила. **3** Давид је повео и све људе који су били с њим, заједно с њиховим породицама, па су се настанили у градовима око Хеврона. **4** Тада су дошли Јудини синови

***1,18**, „Јашар“ значи „праведник, честити“.

и тамо помазали Давида за цара над Јудиним домом.

Давиду је стигла вест да су људи из Јависа у Галаду сахранили Саула. **5** Онда је Давид послао гласнике да иду код људи у Јавис у Галаду и поручио им: „Нека вас Господ благослови,“ јер сте показали милост према свом господару Саулу тиме што сте га сахранили. **6** Нека Господ и према вама покаже милост и верност, а и ја ћу вам чинити добро јер сте тако поступили. **7** Будите јаки и храбри! Јер иако је ваш господар Саул мртав, Јудин дом је помазао мене за свог цара.“

8 Али Авенир, Ниров син, заповедник Саулове војске, узео је Исвостеја, Сауловог сина, одвео га преко у Маханаим **9** и поставио га за цара над Галадом, Асурцима, Језраелом, Јефремом, Венијамином и над свим Израелом. **10** Исвостеј, Саулов син, имао је четрдесет година када је постао цар над Израелом и царовао је две године. Само је Јудин дом стао уз Давида. **11** Давид је седам година и шест месеци царовао у Хеврону над Јудиним домом.

12 После неког времена Авенир, Ниров син, отишао је са слугама Исвостеја, Сауловог сина, из Маханаима у Гаваон. **13** Јоав, Серујин син, изашао је с Давидовим слугама и срео се с њима код гаваонског језера. Једни су стали с једне стране језера, а други с друге стране. **14** Тада Авенир рече Јоаву: „Нека устану људи и нека се боре пред нама!“ А Јоав рече: „Нека устану!“ **15** Тако су устали и одредили колико ће људи учествовати у борби: дванаест људи од Венијаминовог племена за Исвостеја, Сауловог сина, и дванаест од Давидових слугу. **16** Сваки је ухватио свог противника за главу и забио му мач у бок, тако да су попадали сви заједно. Зато је то место прозвано Халкат-Асурим,* налази се код Гаваона.

17 Тог дана био је жестоко бој и Давидове слуге поразиле су Авенира и Израелце. **18** Ту су била и три Серујина сина: Јоав, Аvisaј и Асаило. Асаило је био бронзано као газела у пољу. **19** Асаило је кренуо у потеру за Авениром и у стопу га је следио, но скрећући ни десно ни лево. **20** Авенир се осврнуо и рекао: „Јеси ли то ти Асаило?“ А он одговори: „Ја сам.“ **21** Тада му Авенир рече: „Скрени десно или лево и ухвати неког од људи па узми све са њега.“ Али Асаило није престајао

да га гони. **22** Авенир опет проговори Асаилу: „Престани да ме гониш! Зашто да те збришем с лица земље? Како да онда погледам у очи твом брату Јоаву?“ **23** Али он није хтео да одступи од њега. Зато га Авенир задњим крајем копља удари у стомак, тако да му је копље изашло кроз леђа. Ту је он пао и на месту остао мртав. Сви су се заустављали на месту где је Асаило пао и умро.

24 Јоав и Аvisaј кренули су у потеру за Авениром. У време заласка сунца, дошли су до брда Аме, које лежи наспрам Гије, на путу према гаваонској пустињи. **25** Венијаминови синови су се окупили иза Авенира, сврстали се у једну чету и стали на врх једног брда. **26** Тада Авенир викну Јоаву: „Хоће ли мач довека прождирати? Зар не знаш да ће на крају горчина остати? Кад ћеш већ једном рећи својим људима да престану да гоне своју браћу?“ **27** А Јоав одговори: „Тако жив био Бог, да ниси проговорио, људи би тек ујутру престали да гоне своју браћу.“ **28** Тада Јоав затруби у рог и сва војска стаде. Тако су престали да гоне Израел и више нису започињали бој.

29 Авенир и његови људи су целе те ноћи ишли кроз Араву, прешли су Јордан, прошли целом долином и на крају су стигли у Маханаим. **30** Када је престао да гони Авенира, Јоав је окупио сву војску. Од Давидових слугу недостајало је деветнаест људи и Асаило. **31** А Давидове слуге побиле су триста и шездесет људи од Венијамина и од осталих Авенирових људи. **32** Понели су Асаила и сахранили га у гробу његовог оца у Витлејему. Јоав и његови људи ходали су целу ноћ и кад се разданило, стигли су у Хеврон.

3 Рат између Сауловог и Давидовог дома трајао је још дуго. Давид је бивао све јачи, а Саулов дом све слабији.

2 Давиду су се у Хеврону родили синови. Првенац му је био Амнон, од Ахиноаме из Језраела, **3** други је био Хилеав, од Авигеје, Навалове жене из Кармила, трећи Авесалом, син Махе, кћери Талмаја, цара Гесура, **4** четврти Адонија, Агитин син, пети Сефатија, Авиталин син **5** и шести Итрам, од Давидове жене Егле. Они су се родили Давиду у Хеврону.

6 Док је трајао рат између Сауловог и Давидовог дома, Авенир је све више учвршћивао свој положај у Сауловом дому. **7** Саул је имао иночу* која се звала Ресфа, која је била Ајина кћи. Једног дана Исвостеј је упитао Авенира: „Зашто си легао с иночом мог оца?“ **8** Авенир се јако разгневио на Исвостејеве

***2,16** „Халкат-Асурим“ значи „поље крених ножева“, или „поље бокова“. **3,7** Иноча је жена у полигамном браку коју муж узима поред своје праве супруге (то јест прaviх супруга) и која има нижи статус од праве супруге.

речи, па му је рекао: „Јесам ли ја пасја глава у Јуди? До данас сам показивао оданост према дому твог оца Саула, према његовој браћи и његовим пријатељима и нисам допустио да паднеш у Давидову руку, а ти ме сада оптужујеш за грех због једне жене. **9** Зато нека Бог учини тако Авениру и нека га још теже казни ако не учиним Давиду оно за шта му се Господ заклео - **10** да ће одузети царство Сауловом дому и утврдити Давидов престо над Израелом и над Јудом од Дана до Вирсавеје.“ **11** Иствостеј више није смео ни реч да каже Авениру јер га се плашио.

12 Авенир је одмах послао гласнике Давиду и поручио му: „Чија је земља?“ Затим је додао: „Склопи савез са мном и моја ће рука бити с тобом и обратићу на теби цео Израел.“

13 А он му одговори: „Добро, склопићу савез с тобом. Само једно тражим од тебе: не долази пред мене ако са собом не доведеш Михалу, Саулову кћер, кад будеш долазио пред моје лице.“ **14** Давид је послао гласнике и Сауловом сину Иствостеју и поручио му: „Врати ми моју жену Михалу коју сам испросио за сто филистејских обрезака.“ **15** Иствостеј је послао по њу и узео је од њеног мужа Фалтила, Лаисовог сина. **16** Њен муж је пошао за њом и плачући је пратио све до Ваурима. Тада му је Авенир рекао: „Иди, врати се!“ и он се вратио.

17 Авенир је већ био послао гласнике Израеловим старешинама и поручио им: „Још и раније сте желели да поставите Давида за свог цара. **18** Учините то сада, јер је Господ рекао Давиду: 'Руком Давида, свог слуге, избавићу свој народ Израел из руку Филистеја и из руку свих његових непријатеља.'“

19 Тако је Авенир говорио и Венијаминавим синовима, а онда је отишао у Хеврон да јави Давиду све што жели Израел и цео Венијаминаов дом.

20 Када је Авенир с двадесет људи дошао код Давида у Хеврон, Давид је приредио гозбу за Авенира и људе који су били с њим. **21** Тада је Авенир рекао Давиду: „Допусти ми да се спремим па да одем и сакупим све Израелце око свог господара, цара, тако да они склопе савез с тобом. Ти ћеш царовати над свим што ти душа жели.“ Тако је Давид отпустио Авенира, који је отишао у миру.

22 Давидове слуге и Јоав враћали су се из војног похода и са собом су носили богат плен. Авенир више није био код Давида у Хеврону, јер га је Давид отпустио и он је отишао у миру. **23** Кад је Јоав дошао и сва војска с њим, до њега је стигла вест: „Авенир, Ниров син, био је код цара и цар га је

пустио да оде у миру.“ **24** Тада је Јоав дошао пред цара и рекао: „Шта си то учинио? Авенир је био код тебе. Зашто си га пустио да оде у миру?“ **25** Добро знаш какав је Авенир, Ниров син, и знаш да је дошао овамо да те превари, да сазна твоје кораке и све што радиш.“

26 Тада је Јоав отишао од Давида и послао за Авениром гласнике који су га вратили од бунара Сире. Давид није знао ништа о томе.

27 Када се Авенир вратио у Хеврон, Јоав га је одвео на страну, у засвођени пролаз код градских врата, да с њим насамом поразговара. Али тада му је забио мач у стомак, тако да је Авенир умро због крви Јоавовог брата Асаила. **28** Када је Давид касније сазнао за то, рекао је: „Ја и моје царство довека смо неуждни у Господњим очима; ми нисмо криви за крв Авенира, Нировог сина. **29** Нека кривица падне на Јоавову главу и на цео дом његовог оца! Нека Јоавов дом никада не буде без мушараца који ће имати излив, без губаваца, без мушараца који се вретена хватају, без оних који ће од мача пасти и без оних који хлеба неће имати!“ **30** Тако су Јоав и Ависај, његов брат, убили Авенира јер је он погубио њиховог брата Асаила у бици код Гаваона.

31 Тада је Давид рекао Јоаву и свим људима који су били с њим: „Раздерите своје хаљине, опашите кострет и тугујте за Авениром.“ Чак је и цар Давид пошао за носилима. **32** Кад су сахранили Авенира у Хеврону, цар је гласно заплакао на Авениромом гробу, а са њим и цео народ. **33** Овако је цар нарицао за Авениром:

„Зар је Авенир морао да умре као безумник што умире? **34** Руке твоје нису биле везане, нити су ти ноге биле у бакарним оковима. Пао си као што се пада од руке неправедника.“

Тада је цео народ још јаче заплакао за њим.

35 Још истог дана, цео народ је дошао и понудио Давиду да нешто једе, да се утеша, али Давид се заклео рекавши: „Нека ми Бог учини тако и нека ме још теже казни ако пре него што сунце зађе окусим хлеб или било шта друго!“ **36** Цео народ је то чуо и то му је било по вољи, као и све друго што је цар учинио. **37** Тог дана цео народ и сви у Израелу схватили су да није цар наредио да се погуби Авенир, Ниров син. **38** Цар је рекао својим слугама: „Зар не знате да је данас у Израелу пао кнез и велики човек? **39** Али ја сам још увек слаб, иако сам помазан за цара, а ови људи, Серујини синови, сувише су јаки

за мене. Нека Господ плати оном ко чини зло према његовим злим делима.”

4 Кад је Саулов син чуо да је Авенир погинуо у Хеврону, руке су му клонуле и сви Израелци су се узнемирили. **2** Саулов син је имао два човека који су заповедали разбојничким четата. Један се звао Вана, а други Рихав. Били су синови Римона из Вирота, из Венијаминовог племена, јер је и Вирот припадао Венијамину. **3** Људи из Вирота побегли су у Гитајим, где живе као странци све до данашњег дана.

4 Саулов син Јонатан имао је сина који је био хром на обе ноге. Дечак је имао пет година када је из Језраела дошао глас о Саулу и Јонатану. Његова дадиља га је узела и побегла. Док је у страху и журби бегала, он је пао и остао хром. Звао се Мефивостеј.

5 Синови Римона из Вирота, Рихав и Вана, устали су и дошли до Исовстејеве куће у време највеће дневне врућине, када је он дремао у подне. **6** Ушли су у кућу као да ће узети пшеницу, а онда су му забили мач у стомак. Затим су Рихав и његов брат Вана неприметно побегли. **7** Кад су ушли у кућу, Исовстеј је лежао у својој спаваћој соби. Они су га напали и убили, а затим су му одсекли главу. Онда су узели његову главу и целу ноћ ишли путем кроз Араву. **8** Тако су донели Исовстејеву главу Давиду у Хеврон па су цару рекли: „Ево главе Исовстеја, Сауловог сина, твог непријатеља који је тражио твоју душу. Господ је данас осветио нашег господара, цара, на Саулу и на његовом потомству.”

9 Али Давид рече Рихаву и његовом брату Вани, синовима Римона из Вирота: „Тако жив био Господ који је избавио моју душу из сваке невоље. **10** Ја сам дао да се ухвати и погуби у Сиклагу онај који ми је јавио за Саулову смрт, јер је мислио да ми добру вест носи и тако сам му платио за његову вест, **11** а шта ли ћу тек учинити злочинцима који су убили праведног човека у његовој кући, на његовој постељи? Зар да сада не тражим његову крв из ваших руку и да вас не истребим са земље?” **12** Тада је Давид заповедио својим људима да их погубе. Онда су им одсекли руке и ноге па их обесили код језера у Хеврону. Исовстејеву главу су узели и сахранили у Авенировом гробу у Хеврону.

5 После неког времена дошла су сва Израелова племена код Давида у Хеврон и рекла му: „Ево, ми смо твоја кост и твоје месо. **2** Још и раније, док је Саул био наш цар, ти си

водио Израел у војне походе. Господ ти је рекао: „Ти ћеш бити пастир мом народу Израелу и ти ћеш бити вођа Израелу.” **3** Тако су све Израелове старешине дошле код цара Давида у Хеврон и Давид је с њима склопио савез у Хеврону пред Господом. Затим су помазали Давида за цара над Израелом.

4 Давид је имао тридесет година када је постао цар, и царовао је четрдесет година. **5** У Хеврону је царовао над Јудом седам година и шест месеци, а у Јерусалиму је царовао тридесет и три године над свим Израелом и Јудом. **6** Цар Давид је кренуо са својим људима на Јерусалим против Јевусеја који су живели у тој земљи. А они су поручили Давиду: „Нећеш ти доћи овамо. Отераће те слепи и хроми.” Тиме су хтели рећи: „Давид неће доћи овамо.” **7** Али Давид је освојио тврђаву Сион, то јест Давидов град. **8** Тог дана Давид је рекао: „Ко год крене у напад на Јевусеје, нека прође кроз тунел за воду и нападне те хроме и слепе људе, које мрзи Давидова душа!” Зато се каже: „Слепи и хроми да не долазе у овај дом.” **9** Давид се настанио у оној тврђави, која је названа Давидов град. Тада је Давид почео да подиже грађевине свуда унаоколо, од Мила* према унутрашњости. **10** Давид је бивао све моћнији, јер је Господ, Бог над војскама, био с њим.

11 Хирам, цар Тира, послао је Давиду гласнике, а с њима и кедрова дрва, тесаре и зидаре који су радили са каменом, и они су почели да граде Давидов двор. **12** Давид је разумео да га је Господ утврдио за цара над Израелом и да је узвисио његово царство ради свог народа Израела.

13 Након доласка из Хеврона, Давид је узео још иноча и жена из Јерусалима. Тако се Давиду родило још синова и кћери. **14** Ово су имена оних који су му се родили у Јерусалиму: Самуја, Совав, Натан, Соломон, **15** Јевар, Елисуја, Нефег, Јафија, **16** Елисама, Елијада и Елифелет.

17 Филистеји су чули да је Давид помазан за цара над Израелом, па су сви изашли да га траже. Кад је Давид то чуо, отишао је да се сакрије на једно скровито место. **18** Филистеји су дошли и раширили се по рефаимској долини. **19** Давид је упитао Господа за савет: „Да ли да нападнем Филистеје? Да ли ћеш их предати мени у руке?” Господ је одговорио Давиду: „Иди, јер ћу предати Филистеје теби у руке.” **20** Тада је Давид дошао у

*5,9 Вероватно се радило о нечем налик тврђави.

Вал-Ферасим* и ту их побио, па је рекао: „Господ је преда мном пробио редове мојих непријатеља као што вода пробија насип.“ Зато је то место назвао Вал-Ферасим. **21** Филистеји су ту оставили своје идоле, тако да су их Давид и његови људи однели.

22 После неког времена Филистеји су опет дошли и раширили се по рефаимској долини. **23** Тада је Давид поново питао Господа за савет, а он му је одговорио: „Немој да идеш пред њих, већ им дођи с леђа, па удари на њих с оне стране где расту грмови. **24** Кад зачујеш топот корака у врховима грмова, одмах одлучно крени, јер ће тада Господ ићи пред тобом да побије филистејску војску.“ **25** Давид је учинио како му је Господ заповедио и побио је Филистеје од Гаве па све до Гезера.

6 Једног дана Давид је опет сакупио све одабране људе из Израела, њих тридесет хиљада. **2** Затим је са свим људима који су били с њим отишао у Јудину Валу да одатле донесе ковчег Божји, који носи име Господа над војскама што седи над херувимима. **3** Ковчег Божји ставили су на нова кола да га одвезу из Авинадавове куће која се налазила на брду. Колима су управљали Уза и Ахијо, Авинадавови синови.

4 Тако су ковчег Божји одвезли из Авинадавове куће која се налазила на брду, а Ахијо је ишао испред ковчега. **5** Давид и цео Израелов дом веселили су се пред Господом свирајући разне инструменте направљене од смрековог дрвета, затим харфе и друге жичане инструменте, даире, чегрталке и чинеле. **6** Када су дошли до Нахоновог гумна, Уза је пружио руку и ухватио ковчег Божји, јер су га говеда скоро преврнула. **7** Али тада се Господ разгневио на Узу и Бог га је ударио због непоштовања које је показао, тако да је умро тамо, поред ковчега Бога. **8** Давид се сажалио због тога што је Господ у свом гневу погубио Узу. Зато је то место прозвано Фарес-Уза,* и тако се зове све до данашњег дана. **9** Тог дана Давид се уплашио Господа и помислио је: „Како ће Господњи ковчег доћи код мене?“ **10** Давид није хтео да Господњи ковчег пренесе код себе у Давидов град, већ је дао да се он однесе у дом Овид-Едома из Гата.

11 Тако је Господњи ковчег три месеца остао у кући Овид-Едома из Гата и Господ је

благосиљао Овид-Едома и цео његов дом. **12** На крају је до Давида стигла Вест: „Господ је благословио Овид-Едомов дом и све што он има због ковчега Божјег.“ Тада је Давид отишао у великом весељу да пренесе ковчег Божји из Овид-Едомовог дома у Давидов град. **13** Кад су они који су носили Господњи ковчег направили шест корака, он је принео на жртву јунца и угојено теле.

14 Давид је из све снаге играо пред Господом, а имао је на себи ланени ефод.* **15** Тако су Давид и цео Израелов дом пратили Господњи ковчег радосно кличући и трубећи у рог. **16** Када је Господњи ковчег улазио у Давидов град, Саулова кћи Михала гледала је кроз прозор и видела цара Давида како поскакује и игра пред Господом. Тада га је презрела у свом срцу. **17** Они су донели Господњи ковчег и поставили га на његово место у шатору који је Давид за њега подигао. Затим је Давид принео Господу жртве паљенице и жртве заједништва. **18** Када је Давид принео жртве паљенице и жртве заједништва, благословио је народ у име Господа над војскама. **19** Затим је целом народу, целом израелском мноштву, мушкарцима и женама, сваком поделио по један округли хлеб, затим урме и суво грожђе. Онда је народ отишао, свако својој кући.

20 Када се Давид вратио да благослови свој дом, Саулова кћи Михала изашла му је у сусрет и рекла: „Како се данас прославио цар Израелов кад се открио пред робињама својих слугу као што се откривају безумни људи!“ **21** На то Давид рече Михали: „Веселио сам се пред Господом који ме је изабрао на место твог оца и његовог дома и поставио ме за вођу Господњег народа, Израела. Зато ћу се веселити пред Господом **22** и још више ћу се понизити и бићу незнатан у својим очима, а пред оним робињама о којима си говорила, пред њима ћу се прославити.“ **23** Михала, Саулова кћи, није имала деце све до своје смрти.

7 Када се цар настанио у свом двору и када му је Господ дао да почине од свих његових непријатеља унаоколо, **2** цар је рекао пророку Натану: „Гле, ја живим у двору од кедровине, а ковчег Божји налази се под шатором.“ **3** Тада Натан рече цару: „Иди и учини све што ти је у срцу, јер је Господ с тобом.“

4 Те ноћи Господња реч је дошла Натану: **5** „Иди и реци мом слуги Давиду: ‘Овако каже Господ: ‘Зар ћеш ми ти саградити дом да у њему пребивам? **6** Ја нисам пребивао у дому још од дана када сам извео Израелове си-

***5,20** „Вал-Ферасим“ значи „господар продирања, пробоја“. **6,8** „Фарес-Уза“ значи „провала (гнева) на Узу“. **6,14** То је био део одеће сличан кећељи који се састојао од предњег и задњег дела.

нове из Египта па до данас. Стално сам путовао околo и био под шатором и од места до места. **7** Док сам тако ходио са свим Израеловим синовима, да ли сам неком од Израелових племена, ком сам заповедио да па се мој народ Израел, икада рекао: 'Зашто ми нисте саградили дом од кедровине?' **8** Зато сада овако кажи мом слуги Давиду: 'Овако каже Господ над војскама: 'Ја сам те узео с пашњака, од стада које си чувао, да будеш вођа мом народу Израелу. **9** И бићу с тобом куд год поћеш и истребићу пред тобом све твоје непријатеље. Створићу ти велико име, као што је име великих људи на земљи. **10** Одредићу место свом народу Израелу, засадићу га да живи на свом месту и нико га више неће узнемиравати. Неправедници га неће више тлачити као раније **11** када сам поставио судије свом народу Израелу. Ја ћу ти дати да починеш од свих непријатеља својих. Господ ти јавља: Господ ће ти дом подићи. **12** Кад дође време да починеш код својих праочева, подићи ћу после тебе твог потомка, оног који ће потећи од тебе, и утврдићу његово царство. **13** Он ће саградити дом мом имену, а ја ћу довека утврдити престо његовог царства. **14** Ја ћу бити његов отац, а он ће бити мој син. Ако учини неко зло, укорићу га прутом људским и ударцима синова људских. **15** Али му нећу ускратити своју милост као што сам је ускратио Саулу, ког сам уклонио зарад тебе. **16** Твој дом и твоје царство трајаће довека. Твој престо довека ће чврсто стајати!''

17 Тако је Натан пренео Давиду све ове речи и целу визију.

18 Тада је цар Давид дошао и сео пред Господа, па је рекао: „Ко сам ја, Господе, и шта је мој дом да си ме довде довео? **19** И као да је то мало у твојим очима, Господе, него још говориш шта ће бити с домом твог слуге у далекој будућности. И то је закон за све људе, Господе. **20** Шта би ти још Давид могао рећи, кад ти добро познајеш свог слугу, Господе? **21** Ради своје речи и по свом срцу ти си учинио сва ова велика дела и обзнанио их свом слуги. **22** Зато и јеси велик, Господе! Нико није као ти и осим тебе нема Бога међу свим боговима о којима смо својим ушима слушали! **23** Који је народ на земљи као твој народ Израел, народ који си ти, Боже, откупио да буде твој народ и стекао си себи име, учинивши за њега велика и застрашујућа дела истеравши друге народе и њихове богове због свог народа, који си себи откупио из Египта? **24** Тако си одредио

да твој народ Израел довека буде твој народ, а ти си, Господ, постао његов Бог.

25 Зато сада, Господе Боже, нека се за сва времена испуни обећање које си дао свом слуги и његовом дому, и учини како си рекао. **26** Нека је твоје име довека велико и нека се говори: 'Господ над војскама Бог је Израелов.' Нека дом твог слуге Давида чврсто стоји пред тобом. **27** Јер си ти, Господ над војскама, Боже Израелов, јавио свом слуги: 'Саградићу ти дом.' Зато се твој слуга усудио да ти се обрати у овој молитви. **28** Заиста, Господе, ти си Бог! Нека се твоје речи покажу истинитима, јер си свом слуги обећао ово добро. **29** Молим те, благослови дом свог слуге да довека остане пред тобом. Господе, ти си тако обећао и нека твојим благословом довека буде благословљен дом твог слуге."

8 После тога Давид је напао Филистеје и покорио их. Тако је Давид узео Метег-Аму из руку Филистеја.

2 Поразио је и Моавце и измерио их уже-том. Полегао их је на земљу, па је одмерио две дужине ужета оних који ће се погубити и једну пуну јужину ужета оних којима ће се поштедети живот. Тако су Моавци постали Давидове слуге и плаћали му данак.

3 Давид је поразио и Адад-Езера, Реововог сина, цара Сове, кад је овај ишао да поврати власт на реци Еуфрат. **4** Давид је заробио хиљаду седамсто његових коњаника и двадесет хиљада пешака. Свим коњима упрегнутим у бојна кола Давид је пресекао жиле на ногама, а оставио је само сто коња.

5 Када су Сиријци из Дамаска дошли у помоћ Адад-Езеру, цару Сове, Давид је побио двадесет и две хиљаде Сиријаца. **6** Затим је Давид поставио војску у Дамаску, у Сирији, и Сиријци су постали његове слуге и плаћали му данак. Господ је чувао Давида кад год је он ишао. **7** Давид је узео округле штитове од злата које су носиле Адад-Езерове слуге и донео их у Јерусалим. **8** Цар Давид је однео веома много бакра из Ветаха и Виротаја, Адад-Езерових градова.

9 Тој, цар Емата, чуо је да је Давид поразио сву Адад-Езерову војску. **10** Зато је Тој послао свог сина Јорама код цара Давида да га поздраве и да му честита што се борио против Адад-Езера и поразио га, јер је Адад-Езер често ратовао с Тојем. Јорам је донео предмете од сребра, злата и бакра. **11** То је цар Давид посветио Господу, као што је посветио сребро и злато које је узео од свих народа које је покорио, **12** од Сиријаца, Мо-

аваца, Амонових синова, Филистеја, Амаличана и од плена који је узео од Адад-Езера, Реововог сина, цара Сове. **13** Давид је стекао славу када се вратио побивши осамнаест хиљада Едомаца у Сланог долини. **14** Распоредио је своју војску у Едому. По целом Едому распоредио је војску, и сви Едомци постали су Давидове слуге. Господ је штитио Давида куд год је он ишао.

15 Тако је Давид владао над свим Израелом. У целом свом народу Давид је спроводио закон и правду. **16** Јоав, Серујин син, заповедао је војском, а Јосафат, Ахилудов син, био је летописац.* **17** Садок, Ахитовов син, и Ахимелех, Авијатаров син, били су свештеници, а Сераја је био писар. **18** Венаја, Јодајев син, био је заповедник над Херетејима и Фелетејима, а Давидови синови били су државни управитељи.

9 Једног дана Давид је упитао: „Да ли је жив још неко од Сауловог дома, да бих му због Јонатана показао милост?“ **2** У Сауловом дому био је један слуга који се звао Сива, ког су позвали да дође код Давида. Цар га је упитао: „Јеси ли ти Сива?“ А он му је одговорио: „Јесам, ја сам твој слуга.“ **3** Цар је затим рекао: „Зар нема више никог од Сауловог дома коме бих показао милост какву Бог показује?“ А Сива одговори цару: „Има, Јонатанов син, хром на обе ноге.“ **4** Тада га цар упита: „А где је он?“ На то Сива одговори цару: „Ено га у кући Махира, Амиловог сина, у Лодевару.“

5 Тако је цар Давид послао слуге да га доведу из куће Махира, Амиловог сина, из Лодевара. **6** Када је Мефивостеј, син Јонатана, Сауловог сина, дошао код Давида, пао је ничице, лицем до земље. Тада је Давид рекао: „Мефивостеју!“, а он је одговорио: „Ево твог слуге.“ **7** Затим му је Давид рекао: „Не бој се, јер ћу према теби показати милост због твог оца Јонатана. Вратићу ти сву земљу твог деде Саула, и ти ћеш увек јести за мојим столом.“

8 Тада Мефивостеј паде ничице и рече: „Шта је твој слуга па си погледао на мртвог пса као што сам ја?“ **9** Цар је тада позвао Сиву, Сауловог слугу и рекао му: „Све што је припадало Саулу и целом његовом дому дајем сада унуку твог господара. **10** Ти ћеш са својим синовима и својим слугама обрађивати његову земљу. Сакупљаћеш летину да унук твог господара и они који су с њим има-

ју шта да једу. А Мефивостеј, унук твог господара, увек ће јести за мојим столом.“

Сива је имао петнаест синова и двадесет слугу. **11** Тада је Сива рекао цару: „Твој ће слуга учинити све што је мој господар, цар, заповедио свом слуги. Мефивостеј ће јести за мојим столом као један од царевих синова.“ **12** Мефивостеј је имао малог сина који се звао Миха. Сви који су живели у Сивиној кући били су Мефивостејеве слуге. **13** Мефивостеј је живео у Јерусалиму, јер је увек јео за царевим столом. Био је хром на обе ноге.

10 После неког времена умро је цар Амонових синова. Уместо њега почео је да влада његов син Анун. **2** Тада је Давид рекао: „Показаћу милост према Ануну, Насовом сину, као што је његов отац показао милост према мени.“ Тако је Давид послао своје слуге да теше Ануну због смрти његовог оца. Давидове слуге су дошле у земљу Амонових синова. **3** Али кнезови Амонових синова рекли су свом господару Ануну: „Зар мислиш да је Давид послао своје слуге да те теше зато што жели да ода почаст твој оцу? Зар није Давид послао своје слуге код тебе да би испитао град и извидео га, па га онда разорио?“ **4** Тада је Анун ухватио Давидове слуге, оборио им пола браде и одсекао хаљине допола, све до задњице, па их је тако послао назад. **5** Кад је то Давид чуо, послао је своје слуге пред те људе, јер су били веома понижени. Цар им је поручио: „Останите у Јерихону док вам не порасте брада, и онда се вратите.“

6 Тада су Амонови синови видели да су постали мрски Давиду. Зато су Амонови синови послали гласнике да унајме Сиријце из Вет-Реова и Сиријце из Сове, двадесет хиљада пешака, затим цара Махе са хиљаду људи и дванаест хиљада људи из Това. **7** Када је Давид то чуо, послао је Јоава са свом својом војском и јунацима. **8** Амонови синови изашли су и сврстали се у бојне редове пред градским вратима, а Сиријци из Сове, Реова, Това и Махе сврстали су се засебно у пољу.

9 Кад је Јоав видео како се војска спрема да га нападне и с предње стране и с леђа, одабрао је најбоље људе од Израелаца и сврстао их у бојне редове против Сиријаца. **10** Осталу војску предао је свом брату Ави-сају да је сврста против Амонових синова. **11** Затим му је рекао: „Ако Сиријци буду јачи од мене, притежи ми у помоћ, а ако Амонови синови буду јачи од тебе, ја ћу теби притећи у помоћ. **12** Буди јак и држимо се храбро за

***8,16** Или: „Записивач догађаја.“

свој народ и за градове нашег Бога! Господ ће учинити оно што је добро у његовим очима.”

13 Тада је Јоав са својом војском кренуо у бој против Сиријаца, а они су се разбежали пред њим. **14** Кад су Амонови синови видели да су Сиријци побегли, и они су се разбежали пред Ависајем и повукли се у град. Тада је Јоав отишао од Амонових синова и вратио се у Јерусалим.

15 Када су Сиријци видели да су их Израелци поразили, поново су се окупили. **16** Адад-Езер је послао гласнике и довео Сиријце који су живели на подручју око реке.* Они су дошли у Елам под вођством Совака, заповедника Адад-Езерове војске.

17 Када је Давид то чуо, окупио је цео Израел, прешао Јордан и дошао у Елам. Сиријци су се сврстали у бојне редове против Давида и кренули да се боре с њим. **18** Али Сиријци су се разбежали пред Израелцима и Давид је побио седамсто њихових возача кола и четрдесет хиљада коњаника. Убио је и Совака, заповедника њихове војске. **19** Када су сви цареве, Адад-Езерове слуге, видели да су их Израелци поразили, склопили су мир с Израелцима и постали им слуге. Сиријци више нису смели да помажу Амоновим синовима.

11 Почетком следеће године, у време кад цареве одлазе у рат, Давид је послао Јоава и с њим своје слуге и све Израелце да побију Амонове синове и да поставе опсаду око Рава. А Давид је остао у Јерусалиму.

2 Једне вечери, Давид је устао из своје постеље и док се шетао по крову царског двора угледао је једну жену како се купа. Та жена је била веома лепа. **3** Зато је Давид послао слуге да се распитају о њој и они су му рекли: „Зар то није Витсавеја, Елијамова кћи, жена Урије Хетејина?“ **4** Давид је послао гласнике да је доведу. Тако је она дошла код њега и он је легао с њом, а она се управо чистила од своје нечистоће. После тога она се вратила својој кући.

5 Та жена је затруднела, па је Давиду поручила: „Трудна сам.“ **6** Тада је Давид послао поруку Јоаву: „Пошаљи ми Урију Хетејина.“ Јоав је послао Урију код Давида. **7** Када је Урија дошао, Давид је почео да га испитује како је Јоав, како је војска и како напредује рат. **8** На крају је Давид рекао Урију: „Иди својој кући и опери своје ноге.“ Урија је отишао из царског двора, а за њим су из-

нели дар који му је дао цар. **9** Али Урија је остао да спава на улазу у царев двор са свим осталим слугама свог господара и није отишао својој кући. **10** Зато су јавили Давиду: „Урија није отишао кући.“ Тада је Давид упитао Урију: „Зар ниси дошао с пута? Зашто онда ниси отишао својој кући?“ **11** А Урија одговори Давиду: „Ковчег, Израел и Јуда налазе се под шаторима, мој господар Јоав и слуге мог господара налазе се у логору у пољу, па зар ја да одем својој кући да једем и пијем и легнем са својом женом? Тако жив био ти и тако жива била душа твоја, нећу то учинити!“

12 Тада Давид рече Урији: „Остани овде још данас, па ћу те сутра послати назад.“ Тако је Урија остао у Јерусалиму још тог и наредног дана. **13** Давид га је позвао да једе и пије с њим, па га је напио. Али Урија је увече отишао да легне на своју постељу код слугу свог господара, и није отишао својој кући. **14** Ујутру је Давид написао писмо Јоаву и послао га по Урији. **15** У писму је стајало: „Поставите Урију напред, где је бој најжешћи, па се одмакните од њега да буде погођен и да погине.“

16 Док је Јоав држао град под опсадом, поставио је Урију тамо где је знао да су најхрабрији људи. **17** Кад су људи из града изашли да се боре против Јоава, погинуле су неке Давидове слуге, а међу њима и Урија Хетејин. **18** Онда је Јоав послао гласника да обавести Давида о свему што се догодило у бици. **19** Он је заповедио гласнику: „Кад известиш цара о свему што се догодило у бици, **20** можда ће се цар разгневити па ће ти рећи: 'Зашто сте пришли тако близу града да се борите? Зар нисте знали да ће вас с врха зида гађати стрелама?' **21** Ко је убио Авимелеха, Јерувесетовог сина? Зар није то била једна жена која је бацила млински камен на њега с врха зида па је он погинуо у Тевесу? Зашто сте пришли тако близу зида?' Ти му онда реци: 'Погинуо је и твој слуга Урија Хетејин.'“

22 Тако је гласник отишао и када је стигао код Давида рекао му је све што је Јоав заповедио. **23** Тај гласник је овако рекао Давиду: „Ти су људи били јачи од нас и изашли су у поље да се боре против нас, али ми смо их сатерали све до градских врата. **24** Тада су с врха зида стрелци гађали твоје слуге, тако да су неке цареве слуге погинуле, а међу њима и твој слуга Урија Хетејин.“ **25** Тада је Давид рекао гласнику: „Овако кажи Јоаву: 'Немој то примати к срцу, јер мач прождире

*10,16 То јест Еуфрата.

сад овог сад оног. Још јаче удари на град и разори га! Тако ћеш га охрабрити."

26 Када је Уријина жена чула да је њен муж Урија погинуо, оплакала је свог господара. **27** Када је прошло време оплакивања, Давид је послао по њу и довео је у свој двор. Она му је постала жена и касније му је родила сина. Али, оно што је Давид учинио било је зло у Господњим очима.

12 Господ је послао Натана код Давида. Кад је дошао код њега, рекао му је: „У једном граду живела су два човека, један је био богат, а други сиромашан. **2** Богаташ је имао веома много оваца и говеда, **3** а сиромаш није имао ништа осим једне овчице коју је купио. Хранио ју је и она је расла уз њега и његове синове. Јела је од његовог залогаша, пила из његове чаше и спавала му на недрима. Била му је као кћи. **4** После неког времена, један човек је дошао код богаташа у посету. Богаташу је било жао да дира у своје овце или своја говеда да би припремио нешто за путника који је дошао код њега, па је узео овчицу оног сиромаша и припремио јело том човеку који је дошао код њега."

5 Тада се Давид жестоко разгневао на оног човека, па рече Натану: „Тако жив био Господ, човек који је то учинио заслужује смрт! **6** А овчицу нека надокнади четвороструко, зато што је учинио тако нешто и није имао самилости."

7 Тада Натан рече Давиду: „Ти си тај човек! Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Ја сам те помазао за цара над Израелом и ја сам те избавио из Саулове руке. **8** Дао сам ти дом твог господара, жене твог господара ставио сам у твоје крило и дао сам ти Израелов дом и Јудин дом. И ако то не би било довољно, дао бих ти још. **9** Зашто си онда презрео Господњу реч и учинио оно што је зло у његовим очима? Мачем си погубио Урију Хетејина, а његову жену узео си за себе. Убио си га мачем Амонових синова. **10** Зато се мач довека неће удаљити од твог дома, јер си ме презрео узевши жену Урије Хетејина да ти буде жена.' **11** Овако каже Господ: 'Подигнућу на тебе невољу која ће доћи из твог дома. Узећу твоје жене на твоје очи и даћу их твом ближњем, а он ће лећи с твојим женама наочиглед свима. **12** Ти си радио у тајности, а ја ћу то урадити пред целим Израелом, тако да сви виде."

13 Тада Давид рече Натану: „Згрешо сам Господу." Натан рече Давиду: „Господ је опростио твој грех. Нећеш умрети. **14** Али зато

што си својим поступцима презрео Господа, умреће син који ти се родио."

15 Тада је Натан отишао својој кући. Господ је болешћу ударио дете које је Уријина жена родила Давиду. **16** Давид се молио Богу за дечака и строго је постио, а када је долазио кући да преноћи лежао је на земљи. **17** Старешине његовог дома стале би око њега и хтеле да га подигну са земље, али он није хтео, а није хтео ни да једе с њима. **18** Седмог дана дете је умрло. Давидове слуге су се бојале да му кажу да је дете умрло, јер су говорили: „Док је дете још било живо, говорили смо му, а он нас није слушао. Како да му сада кажемо: 'Дете је умрло?' Учиниће неко зло."

19 Када је Давид видео да његове слуге шапућу међу собом, схватио је да је дете умрло. Зато је упитао своје слуге: „Да ли је дете умрло?" А они су му одговорили: „Умрло је." **20** Тада се Давид подигао са земље, опрао се, намазао уљем и обукао друге хаљине, а затим је отишао у Господњи дом и тамо се покљонио. Онда се вратио својој кући и затражио нешто да једе, а они су брзо поставили сто пред њега и он је јео. **21** Његове слуге су га упитале: „Шта сад ово значи? Док је дете било живо, постио си и плакао, а сад, кад је дете умрло, ти си устао да једеш." **22** А он је одговорио: „Док је дете било живо, постио сам и плакао јер сам мислио: 'Ко зна, можда ће се Господ смиловати на мене па ће дете остати живо.' **23** А сада, када је умрло, зашто да постим? Могу ли да га вратим? Ја ћу отићи к њему, али се оно неће вратити к мени."

24 Давид је тешио своју жену Витсавеју. Онда је отишао код ње и легао с њом. Она је родила сина коме су дали име Соломон.* Њега је Господ волео **25** и зато је послао пророка Натана да га назове Једидија,* јер га је Господ волео.

26 Јован се и даље борио против Рава која је припадала Амоновим синовима и на крају је освојио тај царски град. **27** Зато је Јован послао гласнике Давиду и поручио му: „Напао сам Раву и освојио део града у ком се налази вода. **28** Зато окупи сада осталу војску, опколи град и освоји га, да га не бих ја освојио па да град носи моје име."

29 Давид је окупио сву војску и кренуо на Раву. Напао је град и освојио га. **30** Скинуо је с Малхомове главе круну од злата тешку један талант,* украшену драгим камењем.

***12,24** Соломон значи „мирољубив". **12,25** „Једидија" значи „онај кога Господ воли". **12,30** Талант је тежио 34,2 килограма.

Затим су ту круну ставили на Давидову главу. Давид је однео из града веома велик плен. **31** Затим је одвео народ који је био у том граду и поставио га да ради с тестерама за камен, оштрим гвозденим алаткама, гвозденим секирама и да израђује цигле. Тако је учинио у свим градовима Амонових синова. На крају се Давид са свом војском вратио у Јерусалим.

13 Авесалом, син Давидов, имао је лепу сестру која се звала Тамара. Догодило се да се у њу заљубио Амнон, Давидов син. **2** То је толико мучило Амнона да се скоро разболео због своје сестре Тамаре, јер је она била девица и у његовим очима је изгледало немогуће да учини с њом оно што је желео. **3** Али, Амнон је имао пријатеља који се звао Јонадав и који је био син Саме, Давидовог брата. Јонадав је био веома лукав човек. **4** Он му је рекао: „Зашто си сваког јутра тако потиштен, царев сине? Зар ми нећеш рећи?” Тада му Амнон одговори: „Заљубљен сам у Тамару, сестру мог брата Авесалома.” **5** А Јонадав му рече: „Лези у постељу и прави се као да си болестан. Кад дође твој отац да те посети, ти му кажи: ‘Молим те, нека дође моја сестра Тамара и нека ми припреми нешто за јело јер сам болестан. Али нека пред мојим очима припрема јело да гледам, и онда ћу јести из њене руке.’”

6 Тако је Амнон легао и правио се да је болестан, а цар је дошао да га посети. Тада је Амнон рекао цару: „Молим те, нека дође моја сестра Тамара и нека ми пред мојим очима испече два пецива да једем из њене руке јер сам болестан.” **7** Тада је Давид послао гласнике код Тамаре кући и поручио јој: „Молим те, иди у кућу свог брата Амнона и припреми му јело.” **8** Тамара је отишла у кућу свог брата Амнона који је лежао у постељи. Узела је брашно, умесила тесто и пред његовим очима направила пецива и испекла их. **9** Онда је узела чинију и ставила је пред њега, али Амнон није хтео да једе, већ је рекао: „Нека сви изађу напоље!” И сви су изашли.

10 Тада Амнон рече Тамари: „Донеси ми јело у моју собу да једем из твоје руке.” Тамара је узела пецива која је направила и однела их свом брату Амнону у собу. **11** Када му се приближила да би му дала да једе, он ју је зграбио и рекао јој: „Дођи, лези са мном, сестро моја.” **12** Али она му одговори: „Немој, брате мој! Немој ме осрамотити, јер се тако не ради у Израелу! Не чини то срамно и безумно дело. **13** Куда бих ја са својом срамотом? А ти би био као неки безумник у

Израелу. Молим те, разговарај с царем. Он ме неће теби ускратити.” **14** Али он није хтео да је послуша, већ ју је савладао, легао с њом и осрамотио је. **15** Тада је Амнон осетио велику мржњу према њој, и мржња којом ју је мрзео била је већа од љубави којом ју је раније волео. Зато јој је рекао: „Устани, одлази!” **16** Тада му је она рекла: „Немој, брате мој! Ако ме отераш, учинићеш ми веће зло од оног које си ми већ нанео!” Али он није хтео да је послуша.

17 Тада је позвао свог слугу који га је послуживао и заповедио му: „Води ову жену напоље и закључај врата за њом.” **18** (Она је на себи имала дугу пругасту хаљину, јер су царење кћери, девице, носиле такве хаљине.) Његов слуга ју је извео напоље и закључао врата за њом. **19** Тамара се посула пепелом по глави и раздерала пругасте огртач који је имала на себи. Покрила је рукама главу и отишла плачући.

20 Авесалом, њен брат, рекао јој је: „Да није твој брат Амнон био с тобом? Сада, сестро моја, ћути, јер ти је брат. Немој то примати к срцу.” Тако је Тамара остала у кући свог брата Авесалома и живела повученим животом. **21** Када је цар Давид чуо шта се догодило, веома се разгневио. **22** Авесалом није говорио с Амноном ни ружно ни лепо, јер је замрзео Амнона зато што је осрамотио његову сестру Тамару.

23 После две године Авесалом је стригао овце у Вал-Асору, близу Јефрема, и позвао је све цареве синове. **24** Тако је Авесалом дошао код цара и рекао му: „Ево, твој слуга стриже овце. Молим те, нека цар и његове слуге пођу с твојим слугом.” **25** Али цар је одговорио Авесалому: „Не, сине, нећемо сви ићи да ти не бисмо били на терету.” Авесалом га је наговарао, али цар није пристао да иде, већ га је благословио. **26** На крају је Авесалом рекао: „Ако нећеш ти да идеш, молим те, пусти барем да мој брат Амнон пође с нама.” А цар га је упитао: „Зашто да пође с тобом?” **27** Али Авесалом га је наговарао тако да је цар на крају пустио с њим Амнона и све своје синове.

28 Тада је Авесалом заповедио својим слугама: „Пазите, кад се Амново срце разве-сели од вина, ја ћу вам казати: ‘Убијте Амнона.’ Тада га убијте. Не бојте се. Нисам ли вам ја тако заповедио? Будите храбри и одважни.” **29** Авесаломове слуге учиниле су с Амноном баш онако како им је заповедио Авесалом. Тада су устали сви остали цареви синови, узјахали своје мазге и побегли. **30** Док су они још били на путу, до Давида је

стигла вест: „Авесалом је побио све цареve синове, није остао ниједан.“ **31** Тада је цар устао, раздерао своје хаљине и легао на земљу, а све његове слуге стајале су око њега раздераних хаљина.

32 Али Јонадав, син Саме, Давидовог брата, рекао је: „Нека мој господар не мисли да су побијени сви младићи, цареви синови, јер је погинуо само Амнон. Авесалом је тако наредио, јер је то смишљао још од оног дана када је Амнон осрамотио његову сестру Тамару.“ **33** Зато нека сада мој господар, цар, не прима к срцу вест да су погинули сви цареви синови. Погинуо је само Амнон.“

34 Авесалом је у међувремену побегао. Касније је један млади стражар подигао очи и угледао мноштво људи како долазе путем који је био иза њега, низ горске падине. **35** Тада је Јонадав рекао цару: „Ево, долазе цареви синови. Управо је онако како је рекао твој слуга.“ **36** Тек што је он то изговорио, ушли су цареви синови и гласно заплакали. Такође су и цар и све његове слуге много плакали. **37** Авесалом је побегао и отишао код Талмаја, Амијудовог сина, цара Гесура. Давид је све време туговао за својим сином. **38** Тако је Авесалом побегао у Гесур и остао тамо три године.

39 Касније је Давид пожелео да оде код Авесалома, јер је прежалио Амнонову смрт.

14 Јоав, Серујин син, приметио је да се царево срце приклонило Авесалому. **2** Тада је Јоав послао слуге у Текоју да одатле доведу једну мудру жену, па јој је рекао: „Направи се као да си у жалости, обуци хаљине које се носе у жалости и немој се мазати уљем. Буди као жена која је већ дуго у жалости за неким ко јој је умро.“ **3** Затим иди код цара и кажи му тако и тако.“ Јоав јој је рекао шта да каже.

4 Жена из Текоје дошла је пред цара, пала ничице, лицем до земље и рекла: „Цару, помози ми!“ **5** А цар ју је упитао: „Шта ти се догодило?“ А она је одговорила: „Ево, ја сам удовица, муж ми је умро.“ **6** Твоја слушкиња је имала два сина. Једном су се њих двојица посвађала у пољу, а није било никог да их раздвоји. На крају је један од њих ударио другог и убио га. **7** Сада се сва родбина подигла против твоје слушкиње и говори: 'Предај нам оног који је убио свог брата, да га погубимо за живот његовог брата ког је убио. Хоћемо да истребимо наследника!' Они ће угасити искру која ми је преостала и неће оставити мом мужу ни имена ни потомства на земљи.“

8 Тада цар рече жени: „Иди својој кући, а ја ћу заповедити како да се поступи у твом случају.“ **9** Жена из Текоје рече цару: „Господару мој, цару, нека на мене и на дом мог оца падне кривица, а цар и његов престо нека су недужни.“ **10** Затим цар настави: „Ако ти неко нешто каже, доведи га мени и више те никада неће дирати.“ **11** А она рече: „Молим те, нека се цар сети Господа, свог Бога, да крвни осветник не би учинио још веће зло и да ми не би погубили и другог сина.“ А он рече: „Тако жив био Господ, ниједна длака с главе неће ми пасти на земљу.“ **12** Али жена рече: „Молим те, допусти да твоја слушкиња каже још једну реч свом господару, цару.“ А он рече: „Кажи!“

13 Тада жена рече: „Зашто си онда донео такву одлуку против Божјег народа? Кад цар овако говори, као да сам себе осуђује што није вратио оног ког је прогнао.“ **14** Јер сви ћемо умрети и бићемо као вода које се пролије на земљу и више се не може сакупити. Али Бог не одузима живот, него је омогућио да онај кога је неко прогнао не остане прогнан пред њим. **15** Ја сам дошла да ово кажем цару, свом господару, јер су ме људи уплашили. Зато је твоја слушкиња помислила: 'Обратићу се цару. Можда ће цар поступити по речи своје робинје.' **16** Цар је саслушао своју робинју и обећао да ће је избацити из руку оног ко жели да уклони мене и мог сина из наследства које нам је Бог дао.“ **17** Зато је твоја слушкиња помислила: 'Нека ме умири реч мог господара, цара.' Јер је мој господар, цар, као анђео Божји и разликује добро од лошег. Нека Господ, твој Бог, буде с тобом.“

18 Тада цар одговори жени: „Молим те, немој ми прећутати оно што ћу те сада упитати.“ А жена рече: „Нека говори мој господар, цар.“ **19** Тада је цар упита: „Је ли Јоавова рука с тобом у свему овоме?“ А жена одговори: „Тако жива била душа твоја, мој господару, царе, не може се ни десно ни лево од свега што је рекао мој господар, цар. Да, твој слуга Јоав заповедио ми је ово и он је рекао твојој слушкињи шта да каже.“ **20** Твој слуга Јоав учинио је то да ствари изгледају другачије, али је мој господар мудар као анђео Божји и зна све шта се збива на земљи.“

21 Тада цар рече Јоаву: „Ево, учинићу тако. Иди и доведи назад мог сина Авесалома.“ **22** Јоав паде ничице, лицем до земље, и благослови цара. Затим Јоав рече: „Данас твој слуга зна да је нашао милост у твојим очима, господару мој, цару мој, јер је цар поступио по речи свог слуге.“ **23** Тада је Јо-

ав устао, отишао у Гесур и довео Авесалому у Јерусалим. **24** Али цар је рекао: „Нека се врати својој кући, али моје лице неће видети.“ Тако се Авесалом вратио својој кући, али царево лице није видео.

25 У целом Израелу није било човека кога су због лепоте толико хвалили као што су хвалили Авесалому. Од главе до пете на њему није било мане. **26** Када се шишао - а морао је да се шиша крајем сваке године јер му је коса била претешка - коса с његове главе била је тешка двеста сикала,* по царској мери. **27** Авесалому су се родила три сина и једна кћи по имену Тамара. Она је била веома лепа.

28 Авесалом је живео у Јерусалиму две године, али није видео царево лице. **29** Зато је Авесалом послао по Јоава јер је хтео да га пошаље код цара, али он није хтео да дође. Послао је по њега и други пут, али он опет није хтео да дође. **30** Онда је Авесалом рекао својим слугама: „Знате да Јоав има њиву поред моје и да на њој расте јечам. Идите и запалите је!“ Тако су Авесаломове слуге запалиле њиву. **31** Тада је Јоав устао, отишао код Авесалому у кућу и упитао га: „Зашто су твоје слуге запалиле моју њиву?“ **32** Авесалом је рекао Јоаву: „Ево, послао сам по тебе и поручио сам ти: 'Дођи овамо да те пошаљем код цара да ми кажеш: 'Зашто сам се вратио из Гесура? Боље би ми било да сам тамо и остао. Допусти сад да видим царево лице, па ако има на мени нека кривица, нека ме он онда погуби.'“

33 Јоав је отишао код цара и све му то пренео. Тада је цар позвао Авесалому који је дошао пред њега и пао ничице, лицем до земље. Цар је затим пољубио Авесалому.

15 После тога, Авесалом је себи набавио кола, коње и педесет људи који су као стража трчали пред њим. **2** Он би устајао рано ујутру, а затим би стајао поред пута који води према градским вратима. Сваког ко је имао неку парницу и ишао код цара на суд, Авесалом би позвао и упитао га: „Из ког си града?“ А кад би човек одговорио: „Твој слуга је из једног од Израелових племена“, **3** тада би му Авесалом рекао: „Видиш, твоја ствар је добра и праведна, али нема ко да те саслуша код цара.“ **4** Затим би наставио: „Када бих ја био постављен за судију у зем-

љи, да код мене долази свако ко има неку парницу или спор, ја бих му уделио правду.“

5 Кад би се неко приближио да му се поклони, он би пружио руку, привукао га к себи и пољубио. **6** Авесалом је тако чинио са свим Израелцима који су долазили код цара на суд. Тако је Авесалом придобијао срца Израелаца.

7 Кад је прошло четрдесет година,* Авесалом је рекао цару: „Молим те, допусти ми да одем у Хеврон да испуним завет који сам дао Господу. **8** Твој слуга се заветовао кад је био у Гесуру у Сирији, рекавши: 'Ако ме Господ врати у Јерусалим, извршићу службу Господу.'“ **9** Цар му је одговорио: „Иди с миром.“ Тада је он устао и отишао у Хеврон.

10 Затим је Авесалом разаслао уходе по свим Израеловим племенама и поручио им: „Кад чујете звук рога, повичите: 'Авесалом је постао цар у Хеврону!'“ **11** Из Јерусалима је с Авесаломом отишло двеста људи који су били позвани, ништа не сумњајући и не знајући шта се спрема. **12** Када је Авесалом принео жртве, послао је по Ахитофела из Гилона, Давидовог саветника, да дође из Гилона. Завера је узимала све више маха и све више људи прикључивало се Авесалому.

13 У међувремену, код Давида је стигао гласник и јавио му: „Срца Израелаца прикљонила су се Авесалому.“ **14** Тада је Давид рекао свим својим слугама који су биле с њим у Јерусалиму: „Устаните и бежимо, јер нећемо умаћи Авесалому! Пожурите, да он не буде бржи и не стигне нас, па нам нанесе зло и удари на град оштрицом мача!“ **15** Тада су царево слуге рекле цару: „Твоје слуге учиниће све што жели наш господар, цар.“ **16** Тако је цар отишао са свим својим домом. Оставио је само десет жена, својих иноча, да се брину о двору. **17** Цар је отишао са свим народом и зауставио се у Вет-Мераку.

18 Све његове слуге прошле су пред њим да би прешли долину Кедрон. Сви Херетеји и сви Фелетеји и сви из Гата, шесто људи који су га пратили из Гата, пролазили су пред цареvim лицем. **19** Тада је цар рекао Итају из Гата: „Зашто и ти идеш с нама? Врати се и остани код цара. Ти си туђинац и изгнанник из своје земље.“ **20** Јуче си дошао, па зар да те данас поведем да луташ с нама, да идеш куда и ја идем? Врати се и поведи са собом и своју браћу, а Господ нека ти покаже милост и верност!“ **21** Али Итај рече цару: „Тако жив био Господ и тако жив био цар, мој господар, где год буде цар, мој господар, било да се ради о животу или смрти, ту ће бити и твој слуга!“ **22** Тада Давид рече Итају:

***14,26** Око 2,3 килограма. Види додаток на крају књиге. **15,7** Вероватно 40 година откако је Давид помазан за цара. Види 1. Самуилова 16,13.

„Хајде, прођи!“ Тако је Итај из Гата прошао са свим својим људима и са свом својом децом која су била с њим.

23 Сви су људи тог краја гласно плакали док је народ прелазио долину. Цар је стајао у долини Кедрон, а цео народ пролазио је путем који води у пустињу. **24** Био је ту и Садок са свим Левитима који су носили ковчег савеза Божјег. Они су спустили ковчег Божји поред Авијатара док цео народ није изашао из града. **25** Тада је цар рекао Садоку: „Врати ковчег Божји у град. Ако нађем милост у Господњим очима, он ће ме довести назад и допустиће ми да опет видим ковчег и његово пребивалиште. **26** А ако каже: 'Ниси ми по вољи', нека учини са мном шта хоће.“ **27** Цар је затим рекао свештенику Садоку: „Зар ниси ти виделац? Врати се у миру у град с Ахимасом, својим сином, и с Јонатаном, Авијатаровим сином. Вратите се и ви и ваша два сина. **28** Ево, ја ћу се задржати крај прелаза у пустињи док од вас не дође гласник и не донесе ми вести.“ **29** Тако су Садок и Авијатар вратили ковчег Божји у Јерусалим и тамо су остали.

30 Давид се плачући и покривене главе пењао уз Маслинску гору. Ишао је босоног, а цео народ који је био с њим ишао је покривене главе плачући. **31** До Давида је стигла вест да Ахитофел такође учествује у завери с Авесаломом. Тада је Давид рекао: „Господе, молим те, претвори Ахитофелов савет у лудост!“

32 Када је Давид дошао на врх горе, тамо где се народ клања Богу, у сусрет му је дошао Хусај Архијанин, раздеране хаљине и главе посуте прашином. **33** Давид му је рекао: „Ако пођеш са мном, бићеш ми на терету.“ **34** Али ако се вратиш у град и кажеш Авесалому: 'Твој сам слуга, цару! Раније сам служио твом оцу, а сада ћу теби служити', тада ћеш моћи да осујетиш Ахитофелове савете и окренеш их у моју корист. **35** Зар неће с тобом бити и свештеници Садок и Авијатар? Све што чујеш на царевом двору кажи свештеницима Садоку и Авијатару. **36** С њима су и два њихова сина, Ахимас, Садоков син, и Јонатан, Авијатаров син. Преко њих ми јављајте све што чујете.“ **37** Тако се Давидов пријатељ Хусај вратио у град, а Авесалом је стигао у Јерусалим.

16 Управо када је Давид прешао врх, у сусрет му је дошао Сива, Мефивостејев слуга, с два оседлана магарца натоварена с двеста хлебова, сто грудa сувог грождја, сто грудa летњег воћа* и великим ћупом вина.*

2 Цар је упитао Сиву: „Шта ћеш с тим?“ А Сива је одговорио: „Магарци ће бити царевој породици за јахање, а хлеб и летње воће људима за јело, док ће вино бити за пиће онима који се уморе у пустињи.“ **3** Тада је цар упитао: „Где је син твоје господара?“ А Сива је одговорио цару: „Ено га, остао је у Јерусалиму, пошто је рекао: 'Данас ће ми Израелов дом вратити царство мог оца.'“ **4** Тада је цар рекао Сиви: „Ево, твоје је све што припада Мефивостеју.“ А Сива је рекао: „Клањам ти се! Нека будем достојан твоје милости, мој господару, царе!“

5 Када је цар Давид дошао до Ваурима, одатле је изашао један човек од Сауловог рода који се звао Симеј, Гиринов син, и док се приближавао изговарао је клетве. **6** Затим је почео да баца камење на цара Давида и на све његове слуге. Цео народ и сви јунаци били су цару здесна и слева. **7** Симеј га је проклињао речима: „Одлази! Одлази, крвниче и ништаријо! **8** Господ је обратио на тебе сву кривицу за крв Сауловог дома, на чије си се место зацарио, и Господ предаје царство у руке твом сину Авесалому. Ето, сад те је снашла невоља јер си крив за крв!“

9 Тада Ависај, Серујин син, рече цару: „Зар да овај мртав пас проклиње мог господара, цара? Молим те, допусти да одем тамо и скинем му главу.“ **10** Али цар одговори: „Шта ви имате с тим, синови Серујини? Нека проклиње, јер му је Господ рекао да ме проклиње. Ко онда сме да каже: 'Зашто тако чиниш?'“

11 Онда Давид рече Ависају и свим својим слугама: „Ево, мој син, који је од мене изашао, тражи моју душу, па како онда не би овај Венијаминов син! Пустите га нека ме проклиње, јер му је Господ тако рекао! **12** Можда ће Господ видети својим очима, па ће ми Господ узвратити добрим за речи којима ме овај данас проклиње.“ **13** Давид је са својим људима наставио даље путем, а Симеј је ишао уз горску падину упоредо с њим и проклињао га. Док је тако ишао упоредо с њим, бацао је на њега камење и дизао велику прашину.

14 На крају су цар и цео народ који је био с њим стигли уморни на своје одредиште и ту су се окрепили.

15 Авесалом и сви Израелци ушли су у Јерусалим. Ахитофел је био с њим. **16** Када је Хусај Архијанин, Давидов пријатељ, дошао пред Авесалому, рекао му је: „Живео цар! Живео цар!“ **17** Тада Авесалом рече Хусају:

16,1 Смокава и урми; **16,1** Вино - види: 1. Мојсијева 40,11.

„Је ли то оданост коју показујеш према свом пријатељу? Зашто ниси отишао са својим пријатељем?“ **18** А Хусај одговори Авесалому: „Нисам отишао јер желим да служим оном кога је изабора Господ, овај народ и сви Израелци. С њим ћу остати. **19** Осим тога, коме ћу служити? Зар не његовом сину? Као што сам служио твом оцу, тако ћу и теби служити.“

20 Касније Авесалом рече Ахитофелу: „Дај нам савет шта да чинимо.“ **21** Тада Ахитофел рече Авесалому: „Лези с иначама* свог оца које је он оставио да чувају двор. Тада ће цео Израел чути да си постао мрзак свом оцу, па ће се охрабрити сви они који су уз тебе.“ **22** Тако су на крову разапели шатор за Авесалома и он је легао с иначама свог оца на очиглед целог Израела.

23 У оно време, када би неко питао за савет Ахитофела било би као да пита за савет Божји. Такав је био сваки Ахитофелов савет и Давиду и Авесалому.

17 Ахитофел је затим рекао Авесалому: „Молим те, допусти ми да одаберем дванаест хиљада људи, па да још ноћас кренем у потеру за Давидом. **2** Напашћу га док је уморан и изнемоглих руку и уплашићу га. Кад се разбеже сви који су с њим, убићу цара, **3** а цео народ довешћу назад к теби. Од смрти човека кога тражиш зависи повратак свих људи. Тада ће се цео народ умирити.“ **4** То се допало Авесалому и свим Израеловим старешинама.

5 Али Авесалом рече: „Позовите и Хусаја Архијанина да чујемо шта ће нам он рећи.“ **6** Када је Хусај дошао пред Авесалома, Авесалом му рече: „Ахитофел је саветовао тако и тако. Да ли да чинимо како је рекао или да не чинимо? Шта ти кажеш?“ **7** Тада Хусај рече Авесалому: „Савет који је дао Ахитофел овог пута није добар.“

8 Хусај још рече: „Ти знаш да су твој отац и његови људи јунаци и да су љути као медведица која је изгубила своје младунце у пољу. Твој отац је ратник и неће ноћити с народом. **9** Он се сада крије у некој јами или на неком другом месту. Ако у први мах падну неки од наших људи, ко год то чује рећи ће: 'Поражен је народ који је пристао уз Авесалома!' **10** Тада ће се уплашити и најхрабрији људи, којима је срце као у лава. Јер сви у Израелу знају да је твој отац јунак и да су

они који су с њим храбри људи. **11** Зато ја саветујем овако: нека се сви Израелци, од Дана до Вирсавеје, сакупе око тебе, тако да их буде много као песка на морској обали, а и ти сам крени у бој. **12** Тада ћемо кренути на њега тамо где се налази и напашћемо га, као што роса пада на земљу. Нећемо поштедети живот ни њему нити било коме од људи који су с њим. **13** Ако се повуче у неки град, сви Израелци донеће ужа под тај град, па ћемо га одвући у долину, тако да ни каменчић неће остати од њега.“

14 Тада су Авесалом и сви Израелци рекли: „Савет Хусаја Архијанина бољи је од Ахитофеловог савета!“ Господ је био одредио да се осујети Ахитофелов савет, иако је био добар. Господ је то учинио како би навукао зло на Авесалома.

15 Затим је Хусај рекао свештеницима Садоку и Авијатару: „Ахитофел је тако и тако саветовао Авесалома и Израелове старешине, а ја сам их саветовао тако и тако. **16** Зато сада брзо поручите Давиду: 'Ноћас немој ноћити у пустим равницама, него одмах пређи на другу страну, да не би настрадали цар и сви који су с њим!'“

17 Јонатан и Ахимас налазили су се код Ен-Рогила. Једна слушкиња је дошла код њих и пренела им вести, а они су затим отишли да то јаве цару Давиду. Они нису смели да улазе у град да их неко не би видео. **18** Али, опазио их је један младић и јавио то Авесалому. Њих двојица су брзо побегла и дошла у кућу једног човека у Вауриму који је у дворишту имао бунар, па су се спустили у тај бунар. **19** Онда је дошла жена тог човека, узела један покривач, раширила га преко отвора бунара и прострла по њему здробљено зрневље, тако да се ништа није могло приметити. **20** Авесаломове слуге су дошле у кућу те жене и упитали је: „Где су Ахимас и Јонатан?“ А жена им је одговорила: „Одавде су отишли према реци.“ Они су их тражили, али их нису нашли па су се вратили у Јерусалим.

21 Када су они отишли, Ахимас и Јонатан су изашли из бунара и отишли да обавесте цара Давида. Рекли су Давиду: „Устаните и брзо пређите преко реке, јер је тако и тако саветовао Ахитофел против вас.“ **22** Давид је одмах устао и са свим народом који је био с њим прешао Јордан. Када је свануло, сви до задњег прешли су Јордан.

23 Када је Ахитофел видео да нису поступили према његовом савету, оседлао је маргарца и пошао својој кући у свој град. Након што је издао потребне заповести свом дому,

*16,21 Иноча је жена у полигамном браку коју муж узима поред своје праве супруге (то јест правих супруга) и која има нижи статус од праве супруге.

обесио се и тако умро. Сахрањен је у гробу својих праочева.

24 Давид је дошао у Маханаим. Авесалом је прешао Јордан са свим Израелцима који су били с њим. **25** Авесалом је поставио Амасу над војском уместо Јоава. Амас је био син једног Израелца који се звао Итра, који је легао с Авигејом, Насовом кћери, сестром Јоавове мајке Серује. **26** Израел и Авесалом улогорили су се у галадској земљи.

27 Када је Давид стигао у Маханаим, тада су Совије, Насов син из Раве која је припадала Амоновим синовима, затим Махир, Амилон син из Лодевара, и Варзелаж из Рогелима у Галаду, **28** донели своје постеле, посуде, земљано посуђе, пшеницу, јечам, брашно, пржено зренље, боб, сочиво, печено семење, **29** мед, маслац, овце и крављи сир. Све су то донели за јело Давиду и народу који је био с њим, јер су мислили: „Народ је у пустињи огладнео, уморио се и ожеднео.“

18 Давид је пребројао народ који је био с њим и поставио над њима поглаваре над хиљадама и поглаваре над стотинама. **2** Затим је Давид једну трећину ставио под Јоавово заповедништво, једну трећину под заповедништво Ависаја, Серујиног сина, Јоавовог брата, а једну трећину под заповедништво Итаја из Гата. Онда је цар рекао својим људима: „И ја ћу поћи с вама!“ **3** А они су рекли: „Ти не смеш ићи! Јер ако ми и побегнемо, они неће марити за то. Чак и ако половина нас изгине, они неће марити за то. Али ти вредиш као нас десет хиљада. Било би боље да нам помажеш из града.“ **4** А цар им рече: „Учинићу све што мислите да је добро.“ Тако је цар стајао код градских врата, а сва војска излазила је по својим стотинама и по својим хиљадама. **5** Цар је заповедио Јоаву, Ависају и Итају: „Чувајте ми сина Авесалом.“ Цео народ је чуо шта је цар заповедио свим заповедницима за Авесалом.

6 Тако је војска изашла у поље у сусрет Израелу и бој се приметно у Јефремовој шуми. **7** На крају је израелска војска доживела пораз од Давидових слугу и тог дана је погинуло много људи - двадесет хиљада. **8** Бој се проширио по целом том подручју. Тог дана шума је прогутала више људи него мач.

9 На крају је и сам Авесалом наишао на Давидове слуге. Авесалом је јахао на мазги, и кад је мазга дошла под једно велико разгранато дрво, он је главом запео за гране и остао да виси између неба и земље, док је мазга коју је јахао отишла даље. **10** То је видео један човек, па је јавио Јоаву: „Видео

сам Авесалом како виси о једном великом дрвету.“ **11** Тада Јоав рече човеку који му је то јавио: „Зашто га ниси убио чим си га видео? Тада бих био дужан да ти дам десет сребрника и један појас.“ **12** Али човек рече Јоаву: „Кад би ми изабројао и хиљаду сребрника и дао ми их у руке, не бих подигао руку на царевог сина. Јер смо својим ушима чули да је цар теби, Ависају и Итају заповедио: 'Сви ми пазите сина Авесалом.'“ **13** Да сам поступио као издајник и погубио његову душу, то се не би могло сакрити од цара, а ти би се држао по страни.“ **14** А Јоав рече: „Нећу ја овде дангубити с тобом!“ Затим је узео три стреле и одапео их Авесалому у срце, док је он још био жив међу гранама великог дрвета. **15** Тада је пришло десет Јоавових слугу који су му носили оружје, и они су навалили на Авесалом и убили га. **16** Тада је Јоав затрубио у рог и људи су престали да гоне Израел, јер је Јоав зауставио људе. **17** Затим су узели Авесалом, бачили га у велику јаму усред шуме и набацали на њега велику гомилу камења. Сви Израелци су се разбежали у своје куће.

18 Док је био жив, Авесалом је себи подигао један стуб у Царевој долини, јер је рекао: „Немам сина који би сачувао спомен на моје име.“ Тако је тај стуб назвао својим именом и све до данашњег дана он се зове Авесаломов споменик.

19 Ахимас, Садоков син, рекао је Јоаву: „Молим те, допусти ми да отрчим и јавим ово цару, јер му је Господ уделио правду и избавио га из руку његових непријатеља.“ **20** Али Јоав му рече: „Немој данас да носиш никакву вест. Однећеш је неки други дан. Данас немој носити никакву вест, јер је погинуо царев син.“ **21** Тада Јоав рече једном Хушанину: „Иди и јави цару шта си видео.“ Хушанин се поклати Јоаву и отрча. **22** Ахимас, Садоков син, још једном замоли Јоава: „Молим те, пусти ме да и ја отрчим за Хушанином, па нека буде шта буде.“ Али Јоав му одговори: „Зашто би ти, сине, трчао кад немаш шта да јавиш?“ **23** Али он рече: „Допусти ми да идем, па нека буде шта буде.“ Тада му он рече: „Иди, трчи!“ Ахимас је отрчао путем кроз Јорданску долину и претекао оног Хушанина.

24 Давид је управо седео између двоје градских врата. Стражар се попео на зид, на кров изнад врата. Када је подигао очи и погледао, видео је једног човека како трчи. **25** Стражар је повикао и јавио то цару, а цар је рекао: „Ако је сам, значи да доноси неку вест.“ Човек се све више приближавао. **26**

Тада је стражар угледао још једног човека како трчи. Стражар је повикао вратару: „Гле, трчи још један човек!“ А цар рече: „И то је гласник.“ **27** Стражар рече: „Први трчи као Ахимас, Садоков син.“ А цар рече: „Он је добар човек и сигурно носи добру вест.“ **28** Кад се приближио, Ахимас повика цару: „Све је у реду!“ Тада се лицем до земље поклони пред царем. Затим настави: „Нека је благословљен Господ, твој Бог, који је мом господару, цару, предао људе који су подигли своју руку на њега!“

29 Али цар упита: „Је ли добро мој син Авесалом?“ А Ахимас одговори: „Видео сам велико комешање када је Јоав послао царевог слугу и мене, твог слугу, али не знам шта је било.“ **30** Цар му тада рече: „Одступи и стани овде.“ Он је одступио и стао на то место.

31 Тада је стигао и онај Хушанин па је рекао: „Нека мој господар, цар, прими вест јер ти је данас Господ уделио правду и избавио те из руку свих оних који су устали на тебе.“

32 Цар је упитао Хушанина: „Је ли добро мој син Авесалом?“ А Хушанин је одговорио: „Нека сви непријатељи мог господара, цара, и сви који устану на тебе у злој намери прођу као тај младић!“

33 Тада се цар, сав потресен, попео у горњу собу изнад градских врата и заплакао. Док је ишао, овако је говорио: „Авесаломе, сине мој! Сине мој, сине мој, Авесаломе! Да сам барем ја умро уместо тебе, Авесаломе, сине мој, сине мој!“

19 Јоаву су јавили: „Ено, цар плаче и тугује за Авесаломом.“ **2** Тако се тог дана победа претворила у жалост у целом народу, јер је тог дана народ чуо да цар жали за својим сином. **3** Људи су тог дана крадом улазили у град, као што крадом иду они који се стиде јер су побегли из боја. **4** Цар је покрио своје лице и на сав глас јадиковао: „Авесаломе, сине мој! Авесаломе, сине мој, сине мој!“

5 На крају је Јоав дошао код цара у кућу и рекао му: „Данас си посрамио све своје слуге, оне који су данас избавили твоју душу и душу твојих синова и твојих кћери, душу твојих жена и душу твојих иноча, **6** јер волиш оне који те мрзе, а мрзиш оне који те воле. Данас си показао да ти ништа не значе ни заповедници ни слуге. Јер сада знам да би ти било драго да је Авесалом жив, а да смо сви ми изгинули. **7** Зато сада устани и изађи па утеши срце својих слугу, јер ако не изађеш, кунем ти се Господом, ниједан чо-

век неће остати ноћас с тобом. То ће ти бити горе него сва зла која су те снашла од младости твоје па до данас.“ **8** Тада је цар устао и сео код градских врата. У целом народу се чуло да цар седи на вратима. Тада је цео народ дошао пред цара.

Израелци су били побегли својим кућама. **9** Цео народ по свим Израеловим племенима почео је да се препире и да говори: „Цар нас је избавио из руку наших непријатеља, он нас је избавио из руку Филистеја, а сада је због Авесалом морао да побегне из земље.“

10 Авесалом, ког смо помазали да нам буде цар, погинуо је у боју. Зашто онда ништа не предузмете да вратите цара?“

11 Цар Давид је поручио свештеницима Садоку и Авијатару: „Овако кажите Јудиним старешинама: ‘Зашто да ви будете последњи који ће вратити цара у његов двор, кад је оно што се говори по целом Израелу дошло до цара у његов дом? **12** Ви сте моја браћа, ви сте моја кост и моје месо. Зашто да будете последњи који ће вратити цара?’ **13** А маси кажите: ‘Зар ниси ти моја кост и моје месо? Нека ми Бог учини тако и нека ме још теже казни ако ти не будеш војни заповедник уместо Јоава докле год си жив.’“

14 Срца свих Јудиних људи једнодушно су се приклонила цару па су му поручили: „Врати се са свим својим слугама!“

15 Тако је цар кренуо назад и дошао до Јордана. Јудини људи стигли су у Галгал у сусрет цару да га преведу преко Јордана. **16** Симеј, син Гире из Венијаминовог племена, из Ваурима, пожurio је да пође с Јудиним људима у сусрет цару Давиду. **17** С њим је било хиљаду људи из Венијаминовог племена. (С њим је био и Сива, слуга из Сауловог дома, са својих петнаест синова и двадесет слугу. Они су успели да дођу до Јордана пред цара. **18** Сива је прешао преко прелаза на Јордану да помогне царевом дому да сви пређу реку и да учини шта год буде царева воља.) Симеј, Гирин син, пао је ничице пред цара када је цар хтео да пређе Јордан, **19** па је рекао цару: „Нека ми мој господар не узме за грех и нека се не обазире на зло које је учинио твој слуга оног дана када је мој господар, цар, отишао из Јерусалима. Нека то цар не прима к срцу. **20** Јер твој слуга зна да је згрешио. Зато сам данас први пошао из целог Јосифовог дома у сусрет свом господару, цару.“

21 Тада Ависај, Серујин син, рече: „Зар Симеј не заслужује смрт зато што је проклињао Господњег помазаника?“ **22** Али Давид рече: „Шта ви имате с тим, синови Серујини,

па ми се данас противите? Зар да се данас неко погуби у Израелу? Зар ја не знам да сам данас опет цар над Израелом?" **23** Тада Цар рече Симеју: „Нећеш погинути.“ И цар му се заклео.

24 Мефивостеј, унук Саулов, дошао је у сусрет цару. Он није одржавао уредним своје ноге ни своју браду нити је прао своје хаљине од оног дана када је цар отишао, па све до дана кад се вратио у миру. **25** Када је дошао у Јерусалим у сусрет цару, цар га је упитао: „Зашто ниси пошао са мном, Мефивостеје?" **26** А он је одговорио: „Господару мој, цару, мој слуга ме је преварио. Ја, твој слуга, рекао сам му: 'Оседлај ми магарицу да је узашем и пођем с царем', јер је твој слуга хром. **27** Али он је оклеветао твог слугу пред твојим господарем, царем. Али је мој господар, цар, као анђео Божји. Зато чини шта хоћеш. **28** Јер цео дом мог оца није заслужио ништа друго него да га мој господар, цар, побије, а ти си ипак поставио свог слугу с онима који једу за твојим столом. Како бих онда имао право да се жалим цару?"

29 А цар му рече: „Чему још твоје речи? Кажем ти, ти и Сива поделите земљу.“ **30** Тада је Мефивостеј рекао цару: „Нека узме све, само нека се мој господар, цар, вратио с миром у свој дом.“

31 Варзелај из Галада дошао је из Рогелима да би с царем пошао на Јордан и испратио га до Јордана. **32** Варзелај је био веома стар човек. Имао је осамдесет година. Пошто је био веома богат, снабдевао је цара храном док је цар боравио у Маханаиму. **33** Цар је рекао Варзелају: „Пођи са мном у Јерусалим, и ја ћу се бринути о теби.“ **34** Али Варзелај је рекао цару: „Колико ми је још година живота остало да бих ишао с царем у Јерусалим? **35** Имам осамдесет година. Могу ли да разаберем шта је добро, а шта зло? Може ли твој слуга осетити укус онога што једе и пије? Могу ли још слушати глас певача и певачица? Зашто да онда твој слуга буде на терету мом господару, цару? **36** Твој слуга може отпратити цара само мали део пута до Јордана. Зашто би ми цар узвратио таквом наградом? **37** Молим те, допусти свом слуги да се врати, да умрем у свом граду, код гроба свог оца и своје мајке. Али ево твог слуге Химам, па нека он пође с мојим господарем, царем. Учини му оно што је добро у твојим очима.“

38 Тада је цар рекао: „Химам ће поћи са мном и ја ћу му учинити шта год желиш. Шта год затражиш од мене, све ћу ти учинити.“ **39** Тада је цео народ прешао Јордан, а и цар

је прешао. Цар је онда пољубио Варзелаја и благословио га, и он се вратио у своје место.

40 Када је цар прешао реку на путу за Галгал, с њим је био и Химам, цео Јудин народ и половина Израеловог народа. Тако су с царем прешли реку.

41 Сви Израелци долазили су пред цара и говорили му: „Зашто су те наша браћа, Јудини људи, крадом одвели? Зашто су цара и његов дом и све Давидове људе с њим превели преко Јордана?" **42** Тада су сви Јудини људи одговорили Израеловим људима: „Зато што је цар у блиском сродству с нама. Зашто се ви љутите због тога? Да ли смо јели на царев трошак? Да ли смо добили неки дар?"

43 Али Израелови људи су одговорили Јудиним људима: „Ми имамо десет пута више права на цара, па тако и на Давида имамо више права него ви. Зашто сте нас онда презрели? Зар не треба ми да будемо први који ће вратити цара?" Али речи Јудиних људи биле су оштрије од речи Израелових људи.

20 Ту се нашао и један покварен човек који се звао Сава, син Вихрија из Венијаминовог племена. Он је затрубио у рог и повикао: „Ми немамо ништа с Давидом! Немамо ми наследства с Јесејевим сином! Врати се својим боговима, Израеле!" **2** Тада су сви Израелци отишли од Давида и пошли за Савом, Вихријевим сином. Али Јудини људи остали су уз свог цара и ишли су с њим од Јордана до Јерусалима.

3 Када је цар Давид дошао у свој двор у Јерусалиму, узео је десет жена, иноча, које је оставио да чувају двор, и одвео их у кућу која је била под стражом. Он се бринуо за њихово издржавање, али више није легао с њима, него су остале тако све до своје смрти, као удовице живог мужа.

4 Цар је рекао Амаси: „Сазови ми све Јудине људе за три дана, а и ти буди ту.“ **5** Амаса је отишао да сазове Јудине људе, али се задржао дуже него што му је цар одредио. **6** Тада је Давид рекао Ависају: „Сада ће нам Сава, Вихријев син, бити гори од Авесалома. Узми слуге свог господара и пођи у потеру за њим да не нађе неки утврђени град и не умакне нам пред очима.“ **7** Тако су с њим пошли Јоавови људи, Херетеји, Фелетеји и сви јунаци. Они су кренули из Јерусалима у потеру за Савом, Вихријевим сином. **8** Кад су били близу великог камена у Гаваону, у сусрет им је дошао Амаса. Јоав је на себи имао ратну одору и опасач, и уз бок

припасан мач у корицама. Кад је пошао напред, мач је испао.

9 Јоав је рекао Амаси: „Јеси ли добро, брате мој?” Тада је Јоав ухватио десном руком Амасу за браду као да ће га пољубити. **10** Амаса се није обазирао на мач који је Јоав држао у руци и тако му је Јоав зарио мач у стомак и просуо му утробу на земљу. Није морао да понови ударац јер је Амаса умро. Јоав и Ависај, његов брат, наставили су потеру за Савом, Вихријевим сином.

11 Један од Јоавових људи остао је код Амаса, говорећи: „Сви који су за Јоава и сви који су за Давида нека пођу за Јоавом!” **12** Амаса је лежао у крви наспред пута. Кад је онај човек видео да ту сви застају, одвучао је Амасу с пута у поље. Онда је бацио преко њега хаљину, јер је видео да се зауставља свако ко прође поред њега. **13** Када га је склонио с пута, сви су пошли за Јоавом да прогоне Саву, Вихријевог сина.

14 Сава је прошао кроз сва Израелова племена све до Авел-Вет-Махе. Тада су се сакупили сви Вихријеви људи, па су и они за њим ушли у град.

15 Јоавови људи су дошли и опколили га у Авел-Вет-Махи. Подигли су опсадни насип око града, јер је град био опасан зидом. Сви људи који су били с Јоавом поткопавали су зид да би га срушили. **16** Тада је једна мудра жена повикала с градских зидина: „Чујте ви напољу! Реците Јоаву да приђе овамо да му нешто кажем!” **17** Кад се он приближио, жена упита: „Јеси ли ти Јоав?” Он одговори: „Јесам.” Тада му она рече: „Чуј речи своје робиње.” Он јој рече: „Да чујем.” **18** Тада она рече: „Некада се овако говорило: 'Хајде да тражимо савет у Авелу и да решимо ствар.' **19** Ја говорим у име мирољубивих и верних људи у Израелу. Ти желиш да уништиш град који је мајка у Израелу. Зашто да затреш Господње наследство?” **20** Јоав јој одговори: „Нипошто не желим да рушим и уништавам. **21** Не ради се о томе, него се један човек с брдовитог подручја Јефрема, који се зове Сава, Вихријев син, побунио против цара Давида. Предајте само њега па ћу се повући од града.” Тада жена рече Јоаву: „Ево, бацићемо ти његову главу преко зида!”

22 Та мудра жена је одмах отишла и обратила се целом народу и они су одрубали главу Сави, Вихријевом сину, и бацили је Јоаву. Он је тада затрубио у рог и војници су се разишли од града, сваки својој кући. Јоав се вратио код цара у Јерусалим.

23 Јоав је заповедао свом израелском војском, а Венаја, Јодајев син, заповедао је Хе-

ретејима и Фелетејима. **24** Адорам је нагледао оне који су били одређени за принудни рад, а Јосафат, Ахилудов син, био је летописац.* **25** Сеја је био писар, а Садок и Авијатар били су свештеници. **26** Ира из Јаира постао је Давидов државни управитељ.*

21 Једном је у Давидовим данима три године узастопно владала глад. Давид се обратио Господу за савет, а Господ му је рекао: „На Саулу и на његовом дому лежи кривица за крв због Гаваоњана које је побио.” **2** Тада је цар позвао Гаваоњане и разговарао с њима. (Гаваоњани нису били Израелци, него остатак Амореја. Премда су им се Израелови синови обавезали заклетвом, Саул је хтео да их побие у својој ревности за Израелове и Јудине синове.) **3** Зато је Давид рекао Гаваоњанима: „Шта да учиним за вас? Чиме да очистим тај грех да бисте благословили Господње наследство?” **4** Гаваоњани су му одговорили: „Не тражимо ни сребра ни злата од Саула и његовог дома, нити имамо право да погубимо било кога у Израелу.” Давид је на то рекао: „Учинићу за све шта год тражите.” **5** А они су рекли цару: „Пошто нас је тај човек уништавао и смишљао како да нас истреби, да нас не буде нигде на Израеловом подручју, **6** нека нам се преда седам његових синова да јавно изложимо њихова тела пред Господом у Сауловој Гаваји, граду Господњег изабраника.” Тада је цар рекао: „Предаћу вам их.”

7 Али цар се смилосво Мефивостеју, сину Јонатана, Сауловог сина. Давид је то учинио због заклетве којом су се он и Јонатан, Саулов син, један друге заклели пред Господом. **8** Тако је цар узео два сина која је Ресфа, Ајина кћи, родила Саулу, то јест Армонија и Мефивостеја, и још пет синова које је Михала, Саулова кћи, родила Адрилу, сину Варзелаја из Авел-Меола. **9** Затим их је предао у руке Гаваоњанима који су јавно изложили њихова тела на гори пред Господом. Тако су сва седморица заједно убијена. Били су погубљени првих дана жетве, на почетку жетве јечма. **10** Ресфа, Ајина кћи, узела је кострет и прострла је себи на стену, и остала ту од почетка жетве па док киша с неба није пала на њих. Пазила је да се дању птице небеске не спусте на њих и да им се ноћу звери полске не приближе.

***20,24** Или: „Записивач догађаја.” **20,26** Дословно: „свештеник”.

11 После неког времена јавили су Давиду шта је учинила Ресфа, Ајина кћи, Саулова иноча. **12** Давид је отишао и од становника Јависа у Галаду, узео Саулове кости и кости његовог сина Јонатана које су кришом однели с трга у Вет-Сану, где су их Филистеји обесили оног дана кад су поразили Саула на Гелвуји. **13** Затим је однео одатле Саулове кости и кости његовог сина Јонатана, а покупили су и кости оних људи који су били јавно изложени. **14** Затим су сахранили Саулове кости и кости његовог сина Јонатана у Сили у Венијаминовој земљи, у гробу Киса, Сауловог оца, и тако су извршили све што им је цар заповедио. После тога, Бог је услишио њихове усрдне молитве за земљу.

15 Филистеји су опет заратили с Израелом, тако да је Давид отишао са својим слугама да се бори против Филистеја. На крају се Давид уморио. **16** Јесви-Венов, један од Рефаима,* чије је бакарно копље било тешко триста сикала* и који је имао припасан нови мач, хтео је да убије Давида. **17** Али Ависај, Серујин син, прискочио је Давиду у помоћ, ударио Филистејина и убио га. Тада су се Давидови људи заклели Давиду: „Више нећеш ићи с нама у бој, да не би угасио Израелову светиљку!“

18 После тога, опет је избио рат с Филистејима у Гову. Тада је Сивехај из Хуса убио Сафа, једног од Рефаима.

19 Када је опет избио рат с Филистејима у Гову, Елханан, син Јаре-Орегима из Витлејема, убио је Голијата из Гата, чије је копље имало дршку као ткачачко вратило.

20 Онда је опет избио рат у Гату, где је био један огроман човек, који је имао шест прстију на свакој руци и на свакој нози, укупно двадесет и четири. И он је био један од Рефаима. **21** Кад је почео да се руга Израелу, убио га је Јонатан, син Давидовог брата Симеја.

22 Та четворица били су Рефаими из Гата, а погинули су од Давидове руке и од руку његових слугу.

22 Давид је испевао Господу ову песму у време када га је Господ избавио из руку свих његових непријатеља и из Саулове руке. **2** Он је рекао:

„Господ је стена моја, тврђава моја и избавитељ мој. **3** Бог је стена моја. Он је уточиш-

те моје, штит мој и рог спасења мога, високо уточиште моје, заклон мој, Спаситељ мој који ме од насиља избавља. **4** Призваћу Господа, који је достојан хвале, и избављен ћу бити од непријатеља својих. **5** Побеснели таласи смрти опколили су ме, бујице покварених људи плашиле су ме. **6** Ужа гроба окружила су ме, замке смрти су преда мном. **7** У невољи својој призивао сам Господа, вапио сам Богу своме. Из храма свога он је чуо глас мој, вапај мој дошао је до ушију његових. **8** Земља се затресла и уздрмала, темељи су се небески покренули, затресли су се, јер се он разгневио. **9** Дим је кренуо из ноздрва његових, и огањ што прождире из уста његових, ужарено угљевље избјигало је од њега. **10** Савио је небеса и сишао, тамни су облаци били под ногама његовим. **11** Сео је на херувима и долетео, показао се на крилима анђела. **12** Таму је подигао око себе као шатор, црне, кишне облаке. **13** Од севања муња пред њим пламтело је ужарено угљевље. **14** Загрмео је Господ с неба, Свевишњи је пустио глас свој. **15** Слао је стреле, да би их расејао, муње да би их у пометњу баацио. **16** Показало се морско дно, открили су се темељи тла земаљскога од претње Господње, од силног даха ноздрва његових. **17** Тада је он пружио руку с висине, ухватио ме је, и извукао из воде дубоке. **18** Избавио ме је од мог силног непријатеља, од оних што ме мрзе, јер су јачи били од мене. **19** Устајали су на мене у дан невоље моје, али ме је Господ подржао. **20** Извео ме је на чистину, избавио ме је, јер сам му драг. **21** Према праведности мојој Господ ме награђује, према чистоћи руку мојих он ми узвраћа. **22** Јер сам се држао путева Господњих, и нисам се одметнуо од Бога свога. **23** Јер су сви закони његови преда мном, и од одредаба његових не одступај. **24** Чист сам пред њим, и пазим да преступ не учиним. **25** А Господ нека ми узврати према праведности мојој, према чистоћи мојој пред очима његовим. **26** С оним ко је веран поступаш верно, и с праведним праведно, **27** с оним ко је чист поступаш чисто, а онога ко је покварен надмудрујеш. **28** Људе понизне ти спасаваш, али на охоле гледају очи твоје да би их понизило. **29** Јер си ти светиљка моја, Господе. Господ таму моју расветљава. **30** Јер с тобом могу и на чету разбојника ударити, Богом својим могу се и на бедеме попети. **31** Савршен је пут Божји, реч је Господња чиста. Он је штит свима који код њега уточиште траже. **32** Јер ко је Бог осим Господа? И ко је стена осим Бога нашег? **33** Бог је јако утврђење моје,

***21,16** Дословно: „један од Рефе“ [Рефиних потомака]. Рефино име је овде употребљено као општи назив за све људе дивовског раста. **21,16** Око 3,42 килограма. Види додаток на крају књиге.

савршеним чини пут мој, **34** јер ми даје ноге као у кошту, и поставља ме да стојим на високим местима. **35** Руке моје учи ратовању, мишице моје натежу лук бакарни. **36** Ти ми дајеш свој штит спасења, понизност ме твоја великим чини. **37** Ти кришиш пут кораца мојим, и глежњеви моји не посрћу. **38** Гоним непријатеље своје и уништавам их, и не враћам се док их не истребим. **39** Затирем их и разбијам их да не могу устати, падају под ноге моје. **40** Снагом ме за бој опасујеш, обараш преда мном оне који на мене устају, **41** непријатеље моје преда мном у бег тираш. Сатирем оне који ме силно мрзе. **42** За помоћ они вапе, али спаситеља нема, Господу они вапе, али их он не слушава. **43** Сатирем их као прах земаљски, као блато лично газим их, и изгазићу их. **44** Ти ме избављаш од приговарања народа мога, као поглавара над народима, штитиш ме. Народ који нисам познавао служи ми. **45** Туђинци покорно к мени долазе, покорно ме слушају. **46** Туђинци губе снагу, дрхтећи излазе из бедема својих. **47** Жив је Господ, нека је благословљен он, Стена моја, нека је узвишен Бог, стена спасења мога! **48** Бог даје ми освету, и народе ми покурава, **49** избавља ме од непријатеља мојих. Подижеш ме изнад свих који на мене устају, од насилника избављаш ме. **50** Зато те хвалим међу народима, Господе, песмом славим име твоје, **51** тебе који велике победе дајеш цару своме, и милост показујеш помазанику своме, Давиду и потомству његовом довека.”

23 Ово су последње Давидове речи:

„Реч Давида, Јесејевог сина, реч човека који је био уздигнут високо, помазаника Јаковљевог Бога, миљеника у Израелу, у песмама опеваног. **2** Дух Господњи говорио је преко мене, реч његова била је на мом језику. **3** Израелов Бог је рекао, Израелова Стена ми је рекла: ‘Кад људима влада праведник, он влада у страху од Бога, **4** владање је његово као светлост јутарња кад сунце засја, као јутро без облака. Од светла и кише трава нице из земље.’ **5** Зар није такав мој дом пред Богом? Јер савез трајни склопио је он са мном, у свему добро уређен и утврђен. Тај је савез све спасење моје и сва радост моја. Зар га неће Бог због тога учинити успешним? **6** Сви су покварени људи као трње ишчупано, које нико руком не дотиче. **7** Онај ко га жели дотаћи, нека се наоружа оруђем од гвозђа и копљем. Ватром ће оно бити спалено.”

8 Ово су имена Давидових јунака: Јосев-Васевет Тахмонац, заповедник над тројицом. Он је једном приликом својим копљем побио осамсто људи. **9** Затим Елеазар, син Доде, Ахоховог сина. Он је био међу тројицом Давидових јунака кад су осрамотили Филистеје. Филистеји су се били сакупили за бој, а Израелци су се повукли. **10** Али он се подигао и ударао на Филистеје све док му се рука није уморила и остала као прилепљена уз мач. Тако је тог дана Господ дао велику победу. А људи су се вратили за Елеазаром само да оплене побијене.

11 Затим је ту био Сама, син Агеја из Арапа. Једном су се Филистеји сакупили у Лехији, где је тада била њива засејана сочивом. Док је војска бежала пред Филистејима, **12** он је стао напред њиве, одбрањено је и побио Филистеје. Тако је Господ дао велику победу.

13 Једном су та тројица од тридесеторице заповедника пошла и у време жетве дошла код Давида у једну одоламску пећину. Филистеји су се били улогорили под шаторима у рефаимској долини. **14** Давид је тада био у свом скровишту, а филистејска стража у Витлејему. **15** После неког времена, Давид је с чежњом рекао: „О, да ми је да се напијем воде из витлејемског бунара који је код градских врата!” **16** Тада су она три јунака продрла у филистејски логор, захватили воду из витлејемског бунара који је код градских врата, па су је донели и дали Давиду. Али он није хтео да је пије, него ју је пролио пред Господом. **17** Затим је рекао: „Господе, никада не бих тако нешто учинио! Зар да пијем крв ових људи који су своју душу изложили опасности?” Зато није хтео да пије.

То су учинила та три јунака.

18 Ависај, Јоавов брат, Серујин син, био је заповедник над тридесеторицом. Он је копљем побио триста људи. Био је човек на добром гласу као и она тројица. **19** Иако је био најистакнутији међу тридесеторицом и њихов заповедник, није достигао ону прву тројицу.

20 Венаја, Јодајев син, син храброг човека, учинио је велика дела у Кавсеилу када је убио два сина Арила Моавца. Једног снежног дана сишао је у јаму за воду и убио лава. **21** Убио је и једног огромног Египћанина. Премда је Египћанин у руци имао копље, он је изашао на њега са штапом, истрао му копље из руке, а затим га убио његовим копљем. **22** То је учинио Венаја, Јодајев син. Био је човек на добром гласу као и она три јунака. **23** Иако је био истакнутији од триде-

сеторице, није достигао ону тројицу. Али Давид га је поставио за заповедника телесне страже.

24 Асаило, Јоавов брат, био је међу тридесеторицом. Затим Елханан, син Доде из Витлејема, **25** Сама из Арода, Елика из Арода, **26** Хелис из Фалета, Ира, син Икиса из Текоје, **27** Авизезер из Анатота, Мевунеј из Хуса, **28** Салмон, Ахохов потомак, Марај Нетофањанин, **29** Хелев, син Ване Нетофањанина, Итај, син Риваја из Гаваје Венијаминових синова, **30** Венајар из Фаратона, Идај из долине око Гаса, **31** Ави-Алвон из Арве, Азмавет из Варума, **32** Елијава из Салвона, Јасинови синови, Јонатан, **33** Сама из Арара, Ахијам, син Сарара из Арара, **34** Елифелет, син Асвеја, сина једног Махатејана, Елијам, син Ахитофела из Гилона, **35** Есрај из Кармила, Фареј из Арве, **36** Игал, син Натана из Сове, Ванје из Гада, **37** Селек Амонац, Нареј из Вирота, који је носио оружје Серујином сину Јоаву, **38** Ира Јетранин, Гарив Јетранин, **39** Урија Хетејин - укупно тридесет и седам људи.

24 Господ се поново жестоко разгневио на Израелце када је Давид био наведен да преброји Израел и Јуду. **2** Тако је цар рекао Јоаву, свом заповеднику војске: „Обиђи сва Израелова племена, од Дана до Вирсавеје, и попишите народ да знам колико га има.“ **3** Али Јоав је рекао цару: „Нека Господ, твој Бог, дода овом народу још сто пута оволико колико га сад има и нека то мој господар, цар, види својим очима. Али зашто мој господар, цар, жели да учини тако нешто?“

4 Али царева реч је била јача од Јоавове речи и од речи војних заповедника, и тако су Јоав и војни заповедници отишли од цара да попишу израелски народ. **5** Прешли су Јордан и улогорили се код Ароира, десно од града који се налазио у долини, а затим су кренули према Гадовим синовима и Јазиру. **6** Онда су дошли у Галад и земљу Тахтих-Одсију, наставили до Дан-Јана, а онда скренули према Сидону. **7** Затим су дошли у утврђени град Тир и у све градове Јевеја и Хананаца, а свој су пут завршили у Јудином Негеву, у Вирсавеји. **8** Тако су обишли сву земљу и после девет месеци и двадесет дана стигли у Јерусалим. **9** Јоав је дао цару број пописаног народа: Израелових синова било је осамсто хиљада ратника наоружаних мачем, а Јудиних људи петсто хиљада.

10 Али Давида је почело да осуђује срце након што је пребројао народ. Зато Давид рече Господу: „Много сам згрешио што сам

то учинио. Молим те, Господе, опрости овај грех свом слуги, јер сам веома безумно поступио.“ **11** Кад је Давид ујутру устао, Господња реч је дошла пророку Гаду, Давидовом видеоцу: **12** „Иди и реци Давиду: „Овако каже Господ: Три ствари стављам пред тебе, а ти изабери шта да ти од тога учиним.“ **13** Гад је дошао код Давида и рекао му: „Хоћеш ли да у твојој земљи буде седам година глади или да три месеца бежиш пред својим непријатељима, а да те они прогоне, или да три дана буде пошаст у твојој земљи? Сада добро размисли шта ћу одговорити оном коме шаље.“ **14** Давид је рекао Гаду: „На великој сам муци. Нека паднемо у Господње руке, јер је његово милосрђе велико, само да не паднемо људима у руке!“

15 Господ је пустио пошаст на Израел од јутра до одређеног времена, тако да је помрло седамдесет хиљада људи од Дана до Вирсавеје. **16** Анђео је пружио руку према Јерусалиму да га опустоши, али је Господу било жао због те невоље, па је рекао анђелу који је убијао народ: „Доста! Спусти сада своју руку.“ Господњи анђео био је код гумна Орне Јевусејина. **17** Када је Давид видео анђела како убија народ, рекао је Господу: „Ја сам згрешио и ја сам зло учинио. Али шта су ове овце учиниле? Молим те, нека твоја рука дође на мене и на дом мог оца.“

18 Тада је Гад још истог дана дошао код Давида и рекао му: „Иди и подигни Господу олтар на гумну Орне Јевусејина.“ **19** Давид је отишао по Гадовој речи, како му је Господ заповедио. **20** Кад је Орна погледао и видео цара и његове слуге како иду према њему, одмах је дошао и поклатио се цару лицем до земље. **21** Орна је упитао: „Зашто је мој господар, цар, дошао код свог слуге?“ А Давид је одговорио: „Да од тебе купим то гумно и подигнем олтар Господу, како би престала пошаст у народу.“ **22** Тада Орна рече Давиду: „Нека га узме твој господар, цар, и нека принесе на жртву шта год жели. Ево говеда за жртву паљеницу, а за дрва узми вршалицу, плуг и јарам.“ **23** Све то теби, цару, Орна клања.“ Затим Орна рече цару: „Нека ти Господ, твој Бог, буде милостив.“

24 Али цар рече Орни: „Не, хоћу то да купим од тебе за новац. Нећу приносити Господу, свом Богу, жртве паљенице које ништа не коштају.“ Тако је Давид купио гумно и говеда за педесет сикала сребра. **25** Давид је ту подигао олтар Господу и принео му жртве паљенице и жртве заједништва. Тако је Господ услишио усрдне молитве за земљу и престала је пошаст у Израелу.

ПРВА КЊИГА О ЦАРЕВИМА

Писац: Јеремија

Место писања: Јерусалим и Јуда

Писање завршено: око 580. пре н. е.

Обухвата време: 1040 - 911. пре н. е.

1 Цар Давид је остарио и зашао у године, и премда су га покривали многим хаљинама, није могао да се угреје. **2** Зато су му његове слуге рекле: „Нека се потражи девојка за нашег господара, цара, девица која ће послуживати цара и неговати га. Нека му лежи у крилу, па ће се наш господар, цар, сигурно угрејати.“ **3** Тако су пошли да траже лепу девојку по свој израелској земљи. На крају су нашли Ависагу Сунамку и довели је цару. **4** Та девојка је била изузетно лепа. Она је неговала цара и послуживала га, али цар није имао односе с њом.

5 У то време Адонија, Агитин син, почео је да се уздиже и да говори: „Ја ћу бити цар!“ Он је себи набавио кола с коњаницима и педесет људи који су као његова стража трчали пред њим. **6** Да га не би повредио, отац га никада није укорио нити га је питао: „Зашто то радиш?“ Осим тога, био је веома леп, а родио се после Авесалома. **7** Адонија се повезао с Јоавом, Серујиним сином, и са свештеником Авијатаром, који су му помагали и који су пристали уз њега. **8** Али свештеник Садок и Венаја, Јодајев син, затим пророк Натан, Симеј, Реј и Давидови јунаци нису пристали уз Адонију.

9 После неког времена Адонија је код камена Зоелета, који је близу Ен-Рогила, принео на жртву овце и говеда и утовљену телад, и позвао је сву своју браћу, цареve синове, и све људе у Јуди, цареve слуге. **10** Али није позвао пророка Натана, ни Венају, ни Давидове јунаке, ни свог брата Соломона. **11** Тада Натан рече Витсавеји, Соломоновој мајци: „Зар ниси чула да је Адонија, Агитин син, постао цар, а наш господар Давид не зна ништа о томе? **12** Зато дођи да ти дам савет, да избавиш своју душу и душу свог сина Соломона. **13** Иди и уђи код цара Давида и реци му: 'Зар се ти, мој господару, царе, ниси закleo својој робињи кад си рекао: 'Твој син Соломон биће цар после мене и он ће седети на мом престолу?' Зашто је онда Адонија постао цар?' **14** И док будеш разго-

варала с царем, ја ћу ући за тобом и потврдићу твоје речи.“

15 Тако је Витсавеја отишла код цара у његову одају. Цар је био веома стар и послуживала га је Ависага Сунамка. **16** Витсавеја се поклонила и пала ничице пред царем, а цар је упита: „Шта желиш?“ **17** Она му одговори: „Мој господару, ти си се Господом, својим Богом, закleo својој робињи: 'Твој син Соломон биће цар после мене и он ће седети на мом престолу.' **18** Али ево, сад је Адонија постао цар, а мој господар, цар, не зна ништа о томе. **19** Принео је на жртву много говеда, утовљене телади и оваца, и позвао је све цареve синове, свештеника Авијатара и Јоава, заповедника војске, али Соломона, твог слугу, није позвао. **20** Сада су мој господару, царе, у тебе упрте очи свих Израелаца, да им кажеш ко ће после тебе сести на престо мог господара, цара. **21** Иначе ће се, кад мој господар, цар, почине код својих праочева, на мене и на мог сина Соломона гледати као на преступнике.“

22 Док је она још разговарала с царем, ушао је пророк Натан, **23** Одмах су јавили цару: „Пророк Натан је овде.“ Он је ушао пред цара и поклонио се пред царем лицем до земље. **24** Затим Натан рече: „Мој господару, царе, јеси ли ти рекао: 'Адонија ће бити цар после мене и он ће седети на мом престолу?' **25** Јер је он данас отишао да принесе на жртву много говеда, утовљене телади и оваца, и позвао је све цареve синове, војне заповеднике и свештеника Авијатара. И ено, они једу и пију с њим и говоре: 'Живео цар Адонија!' **26** Али није позвао ни мене, твог слугу, ни свештеника Садока, ни Венају, Јодајевог сина, ни Соломона, твог слугу. **27** Ако је једу и пију с њим, цар, тада ниси обавестио свог слугу ко ће после тебе сести на престо мог господара, цара.“

28 Цар Давид рече: „Позовите ми Витсавеју.“ Она уђе и стаде пред цара. **29** Тада се цар закleo: „Тако жив био Господ који је моју душу избавио из свих невоља! **30** Данас ћу учинити оно за шта сам ти се закleo Гос-

подом, Израеловим Богом, кад сам рекао: 'Твој син Соломон биће цар после мене и он ће седети на мом престолу уместо мене.'" **31** Тада се Витсавеја поклонил пред царем и паде ницке, лицем до земље, и рече: „Нека је мој господар, цар Давид, жив довека!"

32 Цар Давид рече: „Позовите ми свештеника Садока, пророка Натана и Венају, Јодајевог сина." И они су дошли пред цара. **33** Цар им рече: „Узмите са собом слуге свог господара, ставите мог сина Соломона на моју мазгу и одведите га до Гиона. **34** Нека га тамо свештеник Садок и пророк Натан помажу за цара над Израелом. А ви затрубите у рог и вичите: 'Живео цар Соломон!' **35** Затим се вратите за њим, а он нека дође и седне на мој престо. Он ће царовати уместо мене и њега ћу поставити за вођу Израелу и Јуди." **36** Тада Венаја, Јодајев син, одговори цару: „Нека буде тако!" Тако нека потврди Господ, Бог мог господара, цара. **37** Као што је Господ био с мојим господарем, царем, тако нека буде и са Соломоном, и нека узвиси његов престо још више него престо цара Давида, мог господара."

38 Тако су свештеник Садок, пророк Натан, Венаја, Јодајев син, Херетеји и Фелетеји отишли, ставили Соломона на мазгу цара Давида и одвели га до Гиона. **39** Свештеник Садок је узео из шатора рог с уљем и помазао Соломона. Затим су затрубили у рог, а цео народ је повикао: „Живео цар Соломон!" **40** Онда је цео народ пошао за њим. Народ је свирао фруле и веома се радовао, тако да се земља тресла од њихове вике.

41 Адонија и све званице које су биле с њим чули су ту вику управо кад су завршили с јелом. Кад је Јоав чуо звук рога, упитао је: „Каква је то вика и врева у граду?" **42** Док је он још говорио, дошао је Јонатан, син свештеника Авијатара. Адонија рече: „Дођи, јер си ти честит човек и носиш добру вест." **43** Али Јонатан одговори Адонији: „Не носим добру вест! Наш господар, цар Давид, поставио је Соломона за цара. **44** Цар је послао с њим свештеника Садока, пророка Натана, Венају, Јодајевог сина, Херетеје и Фелетеје, и они су га ставили на царева мазгу. **45** Свештеник Садок и пророк Натан помазали су га код Гиона за цара, а затим су сви отишли оданде радујући се, и сав се град ускомешао. То је вика коју сте чули. **46** Соломон је већ сео на царски престо. **47** А и царева слуге дошле су да пожеље добро нашем господару, цару Давиду, говорећи: 'Нека твој Бог прослави Соломоново име више

од твог имена и нека узвиси његов престо више од твог престола!' Тада се цар поклатио на својој постељи. **48** Цар је још рекао: 'Нека је благословљен Господ, Израелов Бог, који је данас дао да својим очима видим ко ће седети на мом престолу!'"

49 Тада су све Адонијине званице задрхтале од страха. Онда су устали и отишли сваки својим путем. **50** И Адонија се уплашио Соломона. Зато је устао и отишао па се ухватио за рокове олтара. **51** Тада су Соломону јавили: „Адонија се уплашио цара Соломона, и ено га, ухватио се за рокове олтара и рекао: 'Нека ми се цар Соломон најпре закуне да свог слугу неће погубити мачем.'" **52** А Соломон рече: „Ако се покаже као честит човек, неће му ни длака с главе пасти на земљу. Али ако се зло нађе на њему, погинуће." **53** Тада је цар Соломон послао своје слуге да га одведу од олтара. Он је дошао и поклатио се цару Соломону, а Соломон му рече: „Иди својој кући."

2 Кад се Давиду приближило време да умре, заповедио је свом сину Соломону: **2** „Ја идем путем којим иду сви на земљи. А ти буди јак и буди човек. **3** Извршавај своје обавезе према Господу, свом Богу, ходећи његовим путевима и држећи се његових одредаба, његових заповести, његових закона и његових опомена, као што је записано у Мојсијевом закону, да би поступао разборито у свему што радиш и код гуд да пођеш, **4** и да би Господ испунио реч коју је рекао за мене: 'Ако твоји синови буду пазили на свој пут и ако ми буду служили у истини свим својим срцем и свом својом душом, нећеш остати без наследника који ће седети на Израеловом престолу.'

5 И сам добро знаш шта ми је учинио Јоав, Серујин син, и шта је учинио двојица заповедника израелске војске, Авениру, Нировом сину, и Амаси, Јетеровом сину, кад их је убио проливши крв у време мира као да је рат, па је тако крвљу упрљао појас око својих бедара и сандала на својим ногама. **6** Зато поступи по својој мудрости и не дај да се његова седа глава с миром спусти у гроб.

7 Према синовима Варзелаја из Галада буди милостив и нека они буду међу онима који једу за твојим столом, јер су и они мени помогли кад сам бежао пред твојим братом Авесаломом.

8 Ту је и Симеј, син Гире из Венијаминовог племена, из Ваурима. Он ме је проклињао тешким клетвама оног дана кад сам ишао у Маханаим. Али дошао ми је у сусрет код Јор-

*1,36 Или: „Амин!" на хебрејском.

дана, тако да сам му се Господом заклео: 'Нећу те мачем погубити.' **9** Али ти га немој оставити без казне, јер си мудар човек и добро знаш шта треба да му учиниш. Његову седу главу с крвљу пошаљи у гроб."

10 Затим је Давид починуо код својих праочева и био је сахрањен у Давидовом граду.

11 Давид је владао над Израелом четрдесет година. У Хеврону је владао седам година, а у Јерусалиму тридесет и три године.

12 Соломон је сео на престо свог оца Давида и његово царство се веома утврдило.

13 Адонија, Агитин син, дошао је код Витсавеје, Соломонове мајке. Кад га је она упитала: „Долазиш ли у миру?“, он је одговорио: „Да, долазим у миру.“ **14** Затим рече: „Хтео бих нешто да ти кажем.“ А она рече: „Кажи.“

15 Он рече: „Ти добро знаш да је царство требало да припадне мени и да је цео Израел очекивао да ја будем цар. Али десило се другачије и царство је припало мом брату, јер му га је Господ дао. **16** А сада те само за једно молим. Немој ме одбити.“ Она му рече: „Кажи.“ **17** Он затим рече: „Молим те, кажи цару Соломону, јер тебе неће одбити, нека ми да за жену Ависагу Сунамку.“ **18** А Витсавеја му рече: „Добро, говорићу цару за тебе.“

19 Тако је Витсавеја дошла код цара Соломона да му говори за Адонију. Цар је одмах устао, пошао јој у сусрет и поклонио јој се. Затим је сео на свој престо и заповедио да поставе престо за његову мајку, да седне њему здесна. **20** Она рече: „Имам једну малу молбу за тебе. Немој ме одбити.“ Цар јој одговори: „Кажи, мајко. Нећу те одбити.“ **21** Она затим рече: „Нека се Ависага Сунамка да твом брату Адонији за жену.“ **22** На то цар Соломон одговори својој мајци: „Зашто тражиш Ависагу Сунамку за Адонију? Тражи и царство за њега, јер ми је старији брат, за њега и за свештеника Авигјатара и за Јоава, Серујиног сина!“

23 Тада се цар Соломон заклео Господом: „Нека ми Бог учини тако и нека ме још теже казни ако Адонија не плати својом душом за то што је рекао. **24** И сада, тако жив био Господ, који ме је утврдио и дао ми да седнем на престо свог оца Давида и који ми је начинио дом, као што је и обећао, Адонија ће још данас бити погубљен.“ **25** Цар Соломон је одмах послао Венају, Јодајевог сина, који је ударио Адонију, тако да је овај умро.

26 Цар затим рече свештенику Авигјатару: „Иди у Анатот на своје њиве. Заслужио си смрт, али те данас нећу погубити, јер си но-

сио ковчег Господњи пред мојим оцем Давидом и подносио си невоље све време док је и мој отац подносио невоље.“ **27** Тако је Соломон отерао Авигјатара да више не служи као Господњи свештеник, да би се испунила Господња реч коју је у Силому изрекао против Илијевог дома.

28 Вест о томе стигла је и до Јоава - јер је пристао уз Адонију, премда није пристао уз Авесалома - и Јоав је побегао у Господњи шатор и чврсто се ухватио за рокове олтара.

29 Цару Соломону су јавили: „Јоав је побегао у Господњи шатор и ено га поред олтара.“ А Соломон је послао Венају, Јодајевог сина, и рекао му: „Иди и погуби га!“ **30** Венаја је отишао у Господњи шатор и рекао Јоаву: „Овако каже цар: 'Изађи!'“ Али он рече: „Нећу! Овде хоћу да умрем.“ Тада без знања јавио цару: „Тако ми је рекао Јоав и тако ми је одговорио.“ **31** А цар му рече: „Учини као што је казао и погуби га. Сахрани га, и скини с мене и с дома мог оца крв коју је Јоав пролио без разлога. **32** Нека Господ учини да његова крв падне на његову главу, јер је погубио два човека која су била праведнија и боља од њега. Убио их је мачем без знања мог оца Давида: Авенира, Нировог сина, заповедника Израелове војске, и Амасу, Јетеровог сина, заповедника Јудине војске. **33** Њихова крв нека падне на Јоавову главу и на главу његовог потомства довека. А на Давиду и његовом потомству, на његовом дому и његовом престолу нека довека почива мир од Господа.“ **34** Тако је Венаја, Јодајев син, отишао, ударио Јоава и погубио га. Сахрањен је код своје куће у пустињи. **35** Тада је цар уместо њега над војском поставио Венају, Јодајевог сина, а на Авигјатарово место цар је поставио свештеника Садока.

36 Затим је цар позвао Симеја и рекао му: „Сагради себи кућу у Јерусалиму и остани овде и никуда не иди одавде. **37** Оног дана кад изађеш и пређеш долину Кедрон, знај да ћеш погинути. Твоја крв пашће на твоју главу.“ **38** Симеј је одговорио цару: „Добро. Како је рекао мој господар, цар, тако ће твој слуга учинити.“ Симеј је дуго живео у Јерусалиму.

39 После три године, два Симејева роба побегла су код Ахиса, Махиног сина, цара Гата. Симеју је било јављено: „Ено, твоји су робови у Гату.“ **40** Симеј је одмах устао, оседлао свог магарца и отишао у Гат код Ахиса да потражи своје робове. Затим се Симеј вратио из Гата са својим робовима. **41** А Соломону је било јављено: „Симеј је отишао из Јерусалима у Гат и вратио се.“ **42** Тада је

цар позвао Симеја и рекао му: „Зар те нисам заклео Господом и упозорио те кад сам ти рекао: 'Оног дана кад изађеш и пођеш било куда, знај да ћеш погинути', и зар ми ти ниси рекао: 'Добро, разумео сам?' **43** Зашто се онда ниси држао заклетве којом си се заклео Господу и послушао строгу заповест коју сам ти дао?" **44** Затим цар рече Симеју: „И сам знаш каква си зла нанео мом оцу Давиду, добро то знаш у свом срцу. Али Господ ће зло које си нанео другима вратити на твоју главу. **45** А цар Соломон биће благословљен и Давидов престо биће довека утврђен пред Господом.“ **46** Тада је цар дао заповест Венаји, Јодајевом сину, који је изашао и ударио Симеја, тако да је овај умро.

Царство се утврдило у Соломоновој руци.

3 Соломон је склопио савез с фараоном, царем Египта, тако што се оженио његовом кћери. Довео ју је у Давидов град да тамо живи док он не заврши свој двор, Господњи дом и зидине око Јерусалима. **2** Али народ је приносио жртве на узвишицама, јер до тада још није био сagraђен дом Господњем имену. **3** Соломон је волео Господа и живео је по одредбама свог оца Давида, само што је на узвишицама приносио жртве и спаљивао приносе.

4 Цар је отишао у Гаваон да тамо принесе жртве, јер је то била најзначајнија узвишица. Тамо је Соломон принео на олтару хиљаду жртава паљеница. **5** У Гаваону се Господ појавио Соломону ноћу у сну. Бог му рече: „Тражи шта хоћеш да ти дам.“ **6** А Соломон рече: „Ти си показао велику милост према свом слуги Давиду, мом оцу, јер ти је служио у истини и у праведности с честитим срцем. Показивао си му велику милост и дао си му сина да седи на његовом престолу, као што се данас види. **7** И сада, Господе, Боже мој, ти си свог слугу поставио за цара уместо мог оца Давида, а ја сам млад и још немам искуства. **8** Твој слуга је међу твојим народом који си изабрао, народом који је толико велик да се не може пребројати нити му се број може проценити. **9** Зато дај свом слуги послушно срце да може судити твом народу и разликовати добро од зла, јер ко може судити твом народу, овом тврдоглавом народу?“

10 Господу је било драго што је Соломон то тражио. **11** Бог му рече: „Зато што си то тражио, а ниси тражио дуг живот ни богатство ни душе својих непријатеља, него си тражио разборитост да можеш исправно судити, **12** ево, учинићу по твојим речима. Да-

ћу ти мудро и разумно срце, да таквог какав си ти није било ни пре тебе нити ће га после тебе бити. **13** А даћу ти и оно што ниси тражио, и богатство и славу, тако да докле год си жив неће бити таквог цара као што си ти. **14** Ако будеш ходио мојим путевима и држао се мојих прописа и мојих заповести, као што је ходио и твој отац Давид, продужићу твоје дане.“

15 Тада се Соломон пробудио, и где, био је то сан. Затим се вратио у Јерусалим, стао пред ковчег Господњег савеза и принео жртве паљенице и жртве заједништва, и приредио гозбу за све своје слуге.

16 У то време дошле су две жене, блуднице, и стале пред цара. **17** Једна од њих рече: „Опрости, мој господару, ја и ова жена живимо у истој кући, и ја сам се породила поред ње у тој кући. **18** Трећег дана после мог порођаја и ова жена се породила. Биле смо заједно и с нама у кући није било никог другог. Само смо нас две биле у кући. **19** Она да је једне ноћи син ове жене умро, јер је легла на њега. **20** Она је устала усред ноћи, и док је твоја робинја спавала, узела је мог сина који је био уз мене и ставила га себи у наручје, а свог мртвог сина ставила је мени у наручје. **21** Кад сам ујутру устала да пододим свог сина, гле, он је био мртав. Али кад се разданило и кад сам га боље погледала, видела сам да то није мој син ког сам родила.“ **22** Али друга жена рече: „Није тако, него је мој син овај живи, а твој је онај мртви!“ Али прва жена је говорила: „Није тако, него је твој син онај мртви, а мој је овај живи!“ И тако су се препирале пред царем.

23 На крају цар рече: „Једна каже: 'Мој син је овај живи, а твој је онај мртви!' а друга каже: 'Није тако, него је твој син онај мртви, а мој је овај живи!'“ **24** Цар затим рече: „Донесите ми мач.“ И донели су мач пред цара. **25** Цар рече: „Расеците живо дете на два дела, па једну половину дајте једној, а другу половину другој.“ **26** Тада жена чији је син био жив осети да јој утроба задрхта због сина, па рече цару: „Опрости, мој господару! Дајте њој живо дете, само га немојте убити.“ А друга жена рече: „Нека не буде ни мој ни твој. Расеците га!“ **27** На то цар рече: „Дајте живо дете првој жени, немојте га убити. Она му је мајка.“

28 Сви Израелци су чули какву је пресуду изрекао цар и почели су да се боје цара, јер су видели да је у њему Божја мудрост да праведно суди.

4 Цар Соломон је царовао над целим Израелом. **2** Ово су били његови кнезови: свештеник Азарија, Садоков син; **3** писари Елиореф и Ахија, Сисини синови; летописац Јосафат, Ахилудов син; **4** Венаја, Јодајев син, заповедао је војском, а Садок и Авигјатар били су свештеници; **5** Азарија, Натанов син, био је над намесницима, а Завуд, Натанов син, био је свештеник и царев пријатељ; **6** Ахисар је био управитељ двора, а Адонирам, Авдин син, надгледао је оне који су били одређени за принудни рад.

7 Соломон је имао дванаест намесника над целим Израелом. Они су снабдевали храном цара и његов двор. Сваки је по месец дана у години био задужен за снабдевање храном.

8 Ово су њихова имена: Оров син у брдовитом подручју Јефрема; **9** Декеров син у Макасу, Салвиму, Вет-Семесу и Елон-Вет-Анану; **10** Еседов син у Арувоту (под њим су били Сохот и сва Еферова земља); **11** Авинадавов син у планинском крају близу Дора (он се оженио Тафатом, Соломоновом кћери); **12** Вана, Ахилудов син, у Танаху, у Мегиду и у целом Вет-Сану који се налази поред Сартана испод Језраела, од Вет-Сана до Авел-Меола и до јокмеамског краја; **13** Геверов син у Рамоту у Галаду (под њим су била села у Галаду у којима су људи живели под шаторима, а која је освојио Јаир, Манасијин син; под њим је било и арговско подручје у Васану: шездесет великих градова са зидинама и бакарним преворницама); **14** Ахинадав, Идов син, у Маханаиму; **15** Ахимас у Нефталиму (и он је узео за жену једну Соломонову кћер, Васемату); **16** Вана, Хусајев син, у Асиру и Алоту; **17** Јосафат, Фарујин син, у Исахару; **18** Симеј, Илин син, у Венијамину; **19** Гевер, Уријев син, у галадској земљи, у земљи аморејског цара Сиона, и васанског цара Ога. Један намесник био је над свим осталим намесницима у земљи.

20 Народа у Јуди и у Израелу било је много, као што има много народа на морској обали. Јели су, пили и веселили се.

21 Соломон је владао над свим царствима од реке до филистејске земље и до египатске границе. Та царства доносила су дарове и служила Соломону све док је био жив.

22 Соломону је за храну сваког дана требало тридесет кора* финог брашна и шездесет кора обичног брашна, **23** десет угојених говеда, двадесет говеда с паше и сто оваца, осим јелена, газела, срндаћа и угојених пти-

ца. **24** Он је владао над свом земљом с ове стране реке, од Тапсе до Газе, над свим царевима с ове стране реке, и мир је владао у свој његовој земљи, свуда унаоколо. **25** Јуда и Израел живели су спокојно, свако под својом лозом и под својом смоквом, од Дана до Вирсавеје, све док је Соломон био жив.

26 Соломон је имао четрдесет хиљада штала за коње које је упрезао у своја кола, и имао је дванаест хиљада коњаника.

27 Споменути намесници снабдевали су храном цара Соломона и све који су долазили да једу за столом цара Соломона, и то сваки у месецу за који је био задужен. Нису дозволили да било шта недостаје. **28** Јечам и сламу за коње и за коњске запреге доносили су где год је било потребно, сваки како му је било одређено.

29 Бог је Соломону дао велику мудрост и разборитост, и дао му је срце пуно разума, као што има пуно песка на морској обали. **30** Соломонова мудрост била је већа од мудрости свих људи на Истоку и од све египатске мудрости. **31** Био је мудрији од свих људи, од Етана Езраита, од Емана, Халхола и Дарде, Маолових синова. Био је славан међу свим околним народима. **32** Изговорио је три хиљаде пословица, и саставио је хиљаду и пет песама. **33** Говорио је о дрвећу, од кедра на Ливану до испола који ниче из зидова. Говорио је о зверима, о створењима која лете, о онима што се мичу по земљи и о рибама. **34** Из свих народа долазили су људи да чују Соломонову мудрост, људи које су слали сви цареви на земљи који су чули за његову мудрост.

5 Хирам, цар Тира, послао је своје слуге код Соломона кад је чуо да је помазан за цара уместо свог оца, јер је Хирам одувек волео Давида. **2** Соломон је поручио Хираму: **3** „Ти добро знаш да мој отац Давид није могао да изгради дом имену Господа, свог Бога, због ратова којима су га окружили његови непријатељи, док их Господ није покорио под његове ноге. **4** А мени је сада Господ, мој Бог, дао мир на свим мојим границама. Немам противника и никакво се зло не догађа. **5** Зато, имам намеру да изградим дом имену Господа, свог Бога, као што је Господ обећао мом оцу Давиду када је рекао: 'Твој син ког ћу поставити на твој престо уместо тебе, он ће изградити дом мом имену.' **6** Зато сада заповеди да ми насеку кедрове на Ливану. Моје слуге биће с твојим слугама и даћу ти плату за твоје слуге колико год одре-

***4,22** Кор износи 220 литара. Види Језекиљ 45,14 и додатак на крају књиге.

диш, јер добро знаш да међу нама нема људи који знају да секу дрва као Сидонци."

7 Кад је Хирам чуо Соломонове речи, веома се обрадовао, па је рекао: „Нека је данас благословљен Господ, јер је Давиду дао мудрог сина да влада над тим великим народом!" **8** Хирам је поручио Соломону: „Разумео сам шта си ми поручио. Урадићу све што желиш у вези са кедровим и смрековим дрветом. **9** Моје слуге ће их преносити с Ливана на море. Ја ћу их повезати у сплавове и морем их превести до места које ми одредиш. Тамо ћу их развезати, па их ти однеси. А ти уради оно што ја желим и обезбеди храну за мој дом."

10 Тако је Хирам давао Соломону кедрово и смреково дрво колико год је он желео. **11** А Соломон је Хираму давао двадесет хиљада кора пшенице за храну његовом дому и двадесет кора цеђеног маслиновог уља. То је Соломон давао Хираму сваке године. **12** Господ је Соломону дао мудрост, као што му је и обећао. Између Хирама и Соломона владао је мир и они су склопили савез међу собом.

13 Цар Соломон је у целом Израелу одредио људе за принудни рад. Оних који су били одређени за принудни рад било је тридесет хиљада. **14** Слао их је наизменично на Ливан, по десет хиљада сваког месеца. Месец дана били су на Ливану, а два месеца код куће. Адонирам је надгледао оне који су били одређени за принудни рад. **15** Соломон је имао седамдесет хиљада носача и осамдесет хиљада клесара у планини, **16** осим Соломонових кнежевских намесника који су надгледали посао, њих три хиљаде и триста што су надзирали људе који су обављали посао. **17** Цар им је заповедио да изваде велико камење, скупоцено камење, да се од клесаног камена положи темељ дома. **18** Тако су Соломонови градитељи, Хирамови градитељи и становници Гевала клесали камен и припремали дрвну грађу и камење за изградњу дома.

6 Четресто осамдесете године након изласка Израелових синова из египатске земље, четврте године свог царовања над Израелом, месеца зифа, а то је други месец, Соломон је почео да гради дом Господу. **2** Дом који је цар Соломон градио Господу био је дуг шездесет лаката, широк двадесет лаката и висок тридесет лаката. **3** Предворје испред храма, с предње стране дома, било је дугачко двадесет лаката, колико је био широк дом, а широко десет лаката, с предње стране дома.

4 На дому је начинио прозоре којима су отвори с једне стране били ужи, а с друге шири. **5** Затим је уза зид дома свуда околу изградио бочну зграду, уза зидове дома око храма и око унутрашње просторије, и начинио је бочне собе свуда унаоколо. **6** Доњи спрат са собама био је широк пет лаката, средњи је био широк шест лаката, а горњи је био широк седам лаката. Он је околу са спољашње стране дома начинио наслоне за греде, да се греде не би морале уграђивати у зидове дома.

7 Код изградње дома користио се камен који је већ био исклесан, тако да се за време градње у дому нису чули ни чекић ни секира нити било каква гвоздена алатка. **8** На доњи спрат са собама улазило се с десне стране дома, а кружне степенице водиле су на средњи и са средњег на горњи спрат. **9** Тако је он градио дом и завршио га. Покрио га је гредама и даскама од кедровине. **10** Осим тога, око целог дома изградио је собе високе пет лаката, које су кедровим гредама биле повезане с домом.

11 Тада је Соломону дошла Господња реч: **12** „Ако будеш живео по мојим одредбама и извршавао моје законе и држао се свих мојих заповести поступајући по њима, онда ћу и ја испунити на теби обећања која сам дао твој оцу Давиду, а нарочито обећање за овај дом који градиш. **13** Пребиваћу међу Израеловим синовима и нећу оставити свој народ Израел."

14 Тако је Соломон градио дом и завршио га. **15** Зидове унутар дома обложио је кедровим даскама, унутрашњост дома од пода до кровних греда обложио је дрветом, а под у дому обложио је даскама од смреке. **16** На задњој страни дома преградио је простор од двадесет лаката и обложио га кедровим даскама од пода до кровних греда, и тако је у дому начинио унутрашњу просторију, то јест Светињу над светињама. **17** Четрдесет лаката имао је дом, то јест храм који је био испред ње. **18** На кедровим даскама унутар дома било је су изрезбарени украси у облику јабука и венци од цвећа. Све је било од кедровине тако да се камен нигде није видео.

19 Унутрашњу просторију у дому уредио је да у њу стави ковчег Господњег савеза. **20** Унутрашња просторија била је двадесет лаката дуга, двадесет лаката широка и двадесет лаката висока. Обложио ју је чистим златом, а олтар је обложио кедровином. **21** Соломон је унутрашњост дома обложио чистим златом и поставио је ланац од злата испред унутрашње просторије коју је такође обло-

жио златом. **22** Цео дом је у потпуности обложио златом и цео олтар испред унутрашње просторије обложио је златом.

23 У унутрашњој просторији начинио је два херувима од дрвета што даје уље. Сваки је био висок десет лаката. **24** Једно крило херувима било је дуго пет лаката, а и друго крило херувима било је дуго пет лаката. Десет лаката било је од краја једног крила до краја другог крила. **25** И други херувим имао је десет лаката. Оба херувима била су исте мере и истог облика. **26** Висина једног херувима била је десет лаката, а тако и другог херувима. **27** Херувиме је поставио у унутрашњост дома. Крила херувима била су раширена, тако да је крило једног херувима додиривало један зид, а крило другог херувима додиривало је други зид, док су у средини дома крила додиривала једно друго. **28** И херувиме је обложио златом.

29 На свим зидовима дома изнутра, у предњем и у задњем делу, изрезбарио је украсе у облику херувима, палми и цветова, **30** а под у дому у предњем и у задњем делу обложио је златом. **31** На улазу у унутрашњу просторију начинио је двокрилна врата од дрвета што даје уље: стубове и довратке, петину зида. **32** На тим двокрилним вратима, која су била од дрвета што даје уље, изрезбарио је украсе у облику херувима, палми и цветова и обложио их златом. Златом је обложио херувиме и палме. **33** Тако је и за улаз у храм начинио четвртасте довратке од дрвета што даје уље, **34** а двокрилна врата од дрвета смреке. Једно крило ових врата преклапало се на два дела и окретало на носачима, а и друго крило се преклапало на два дела и окретало на носачима. **35** Изрезбарио је и херувиме, палме и цветове, а онда је све што је изрезбарио обложио златом.

36 Затим је изградио унутрашње двориште, начинивши зид који је имао три реда клесаног камена и један ред кедрових греда.

37 Четврте године, месеца зифа, био је положен темељ Господњег дома, **38** а једанаесте године, месеца вула, а то је осми месец, дом је био завршен са свим својим појединостима и према свему што је било одређено за њега. Соломон га је градио седам година.

7 Свој двор Соломон је градио тринаест година, док није завршио цео свој двор.

2 Саградио је и дом назван Ливанска шума дуг сто лаката, широк педесет лаката и висок тридесет лаката, на четири реда кедрових стубова, а на стубовима су биле кедрове греде. **3** Горњи део дома био је обложен ке-

дровином и налазио се изнад греда које су лежале на четрдесет и пет стубова, по петнаест у једном реду. **4** Имао је три реда прозора с оквирима, тако да су отвори за светлост у три низа стајали један наспрам другог. **5** Сва врата и довратци били су четвртасте, као и предња страна отвора за светлост који су у три низа стајали један наспрам другог.

6 Начинио је и трем са стубовима, дуг педесет лаката и широк тридесет лаката. Спреда, испред његових стубова, био је још један трем са стубовима и надстрешницом.

7 Затим је начинио престоци трем где је судио, судски трем, који је од пода до кровних греда био обложен кедровином.

8 Његов двор у ком је требало да живи налазио се у другом дворишту и био је иза престоног трема. Био је грађен на исти начин као и тај трем. Соломон је саградио и дом сличан том трему за фараонову кћер, којом се оженио.

9 Све те грађевине биле су саграђене од скупцоног камена, клесаног по мери и сеченог терестером за камен са свих страна, од темеља до венца на врху зида, а и оно што је било напољу, све до великог дворишта.

10 Темељи су били од великих комада скупцоног камена, комада од десет и од осам лаката. **11** А одозго је стављан скупцоцени камен клесан по мери и кедрове даске. **12** Велико двориште било је окружено зидом који је имао три реда клесаног камена и један ред кедрових греда, а такав зид био је и око унутрашњег дворишта Господњег дома и предворја дома.

13 Цар Соломон је послао своје слуге да из Тира доведу Хирама. **14** Он је био син једне удовице из Нефталимовог племена, а отац му је био из Тира и израђивао је предмете од бакра. Хирам је био веома mudar и разборит и умео је да израђује разне предмете од бакра. Он је дошао код цара Соломона и направио му све што је било потребно.

15 Излио је два стуба од бакра. Сваки стуб био је висок осамнаест лаката, а конопцем од дванаест лаката могао се обухватити сваки од та два стуба. **16** Начинио је и два оглавља изливена од бакра да се поставе на врх стубова. Пет лаката било је високо једно оглавље и пет лаката било је високо друго оглавље. **17** Затим је за оглавље на врху стубова израдио филигранске мрежице, плетене украсе у облику ланчића, седам за оглавље на једном стубу и седам за оглавље на другом стубу. **18** Начинио је и два реда нарова око сваке мрежице да покрију оглав-

ља на врху стубова. Тако је начинио за оглавља на оба стуба. **19** Део оглавља на врху стубова која су стајала уз предворје био је у облику љиљана и био је висок четири лакта. **20** Оглавља су била постављена на оба стуба, а изнад избоченог дела оглавља налазила се мрежица. Око сваког оглавља било је две стотине нарова у редовима.

21 Стубове је поставио уз предворје храма. Један стуб поставио је с десне стране и назвао га Јахин,* а други стуб поставио је с леве стране и назвао га Воас.* **22** Врх стубова био је украшен љиљанима. Тако је рад на стубовима био приведен крају.

23 Затим је направио ливено море, које је од једног до другог краја имало десет лаката. Било је округло, високо пет лаката, а да би се обухватило било је потребно уже од тридесет лаката. **24** Около, испод ивице, били су украси у облику јабука, по десет украса на један лакат. Била су два реда украса у облику јабука, изливених заједно с морем. **25** Море је стајало на дванаест бикова, од којих су три гледала према северу, три према западу, три према југу, а три према истоку. Море је стајало одозго на биковима, а задњи део свих њих био је окренут према средини. **26** Његова дебљина је износила један длан,* а ивица му је била израђена као ивица чаше, налик цвету љиљана. У њега је могло да стане две хиљаде бати.*

27 Направио је и десет колица од бабра. Свака колица била су дуга четири лакта, широка четири лакта и висока три лакта. **28** Ево како су колица била израђена: имала су странице које су биле у својим оквирима. **29** Странице у оквирима биле су украшене лавовима, биковима и херувимима, а исто тако и оквири. Изнад и испод лавова и бикова били су украси у облику венаца. **30** Свака колица имала су четири точка од бабра, са осовинама од бабра, а на четири угла имала су носаче за осовине. Носачи испод велике посуде за воду били су изливени заједно с венцима који су их међусобно спајали. **31** Отвор посуде изнутра, од носача до врха, био је дубок један лакат. Отвор на ком је стајала посуда био је округао, израђен попут постоља од лакат и по, и украшен резбаријама. Странице су биле четвртасте, а не

округле. **32** Четири точка и држачи точкова били су испод страница колица. Сваки је такав био висок лакат и по. **33** Точкови су били израђени попут точкова на обичним колима. Њихови носачи, обручи, паоци и главчине, све је било ливено. **34** На четири угла код свих колица била су четири носача. Носачи и колица сачињавали су једну целину. **35** На горњем делу колица било је постоље високо пола лакта, сасвим округло. Оквири и странице који су се налазили на горњем делу колица сачињавали су једну целину с њима. **36** На равним деловима оквира и на страницама Хирам је изрезбарио херувиме, лавове и палме, према величини празне површине, и венце унаоколо. **37** Тако је направио свих десет колица. Сва су била исто изливена, исте мере и истог облика.

38 Начинио је и десет великих бакарних посуда за воду. У сваку посуду могло је да стане четрдесет бати* и свака је имала четири лакта. По једна посуда стајала је на свих десет колица. **39** Затим је пет колица поставио с десне стране дома, а пет с леве стране дома. Море је поставио с десне стране дома према југоистоку.

40 Хирам је направио велике посуде за воду, лопате и чиније. Он је завршио сав посао који је радио за цара Соломона на Господњем дому: **41** два стуба, оглавља у облику чиније на врховима два стуба, две мрежице које су покривале та два округла оглавља на врху стубова, **42** четристо нарова за две мрежице, за сваку мрежицу по два реда нарора да покрију два оглавља у облику чиније на врховима два стуба; **43** десет колица и десет великих посуда за воду на колицима, **44** једно море и дванаест бикова испод мора, **45** лонце, лопате, чиније и сав прибор који је Хирам од углачаног бабра направио цару Соломону за Господњи дом. **46** Цар је дао да се све то излије у калупима од глине у Јорданској долини, између Сокота и Сартана.

47 Соломон није мерио све те посуде, јер их је било изузетно много. Тежина бабра није била утврђена. **48** Соломон је начинио и све друге ствари за Господњи дом: златни олтар, златни сто на који се хлеб стављао пред Бога, **49** свећњаке од чистог злата, пет с десне стране и пет с леве стране пред унутрашњом просторијом, златне цветове, жишке, машице, **50** затим посуде, маказе за подсецање фитиља, чиније, чаше, лепеонице, све од чистог злата, и златна лежишта за врата унутрашње просторије, то јест Светиње над светињама, и за врата храма у дому.

***7,21** „Јахин“ значи „он ће утемељити“. **7,21** „Воас“ вероватно значи „јачина, у снази“. По свему судећи имена оба стуба читала су се у целини здесна налево. **7,26** Длан износи 7,4 центиметра. Види додатак на крају књиге. **7,26** Око 44.000 литара. Види додатак на крају књиге. **7,38** Отприлике 880 литара. Види додатак на крају књиге.

51 Тако је цар Соломон завршио сав посао око Господњег дома. Затим је донео сребро, злато и друге предмете које је посветио његов отац Давид, и ставио их у ризнице Господњег дома.

8 Тада је цар Соломон окупио код себе у Јерусалиму Израелове старешине, све поглаваре племена и кнезове отачких домова Израелових синова, да би се ковчег Господњег савеза донео из Давидовог града, то јест са Сиона. **2** Тако су се сви Израелци сакупили код цара Соломона на празник месеца етанима, а то је седми месец. **3** Кад су дошле све Израелове старешине, свештеници су понели ковчег. **4** Они су пренели Господњи ковчег, шатор од састанка и све свете ствари које су биле у шатору. Све су то пренели свештеници и Левити. **5** Цар Соломон и с њим цео израелски збор који се окупио око њега, принели су на жртву пред ковчегом толико оваца и говеда да се није могло ни израчунати ни избројати.

6 Затим су свештеници унели ковчег Господњег савеза на његово место, у унутрашњу просторију дома, у Светињу над светињама, под крила херувима.

7 Крила херувима била су раширена изнад места где је стајао ковчег, тако да су херувими одозго заклањали ковчег и његове полуге. **8** Али полуге су биле толико дуге да су се њихови крајеви видели из Светиње пред унутрашњом просторијом, али споља се нису видели. Тамо стоје све до данашњег дана. **9** У ковчегу није било ничег осим две камене плоче које је Мојсије ставио у њега на Хориву, кад је Господ склопио савез са Израеловим синовима након што су изашли из египатске земље.

10 Кад су свештеници изашли из светог места, облак је испунио Господњи дом. **11** Свештеници због облака нису могли да стоје тамо и да врше своју службу, јер је Господњи дом био пун Господње славе. **12** Тада је Соломон рекао: „Господе, ти си рекао да ћеш пребивати у густој тами. **13** Ја сам ти саградио дом да буде твоје узвишено пребивалиште, место где ћеш довека пребивати.”

14 Затим се цар окренуо према народу и благословио цео израелски збор, док је цео збор стајао. **15** Тада је рекао: „Нека је благословљен Господ, Израелов Бог, који је својим устима говорио с мојим оцем Давидом, и својом руком испунио оно што је рекао: **16** 'Од дана кад сам свој народ Израел извео из Египта, нисам изабрао ниједан град међу

свим Израеловим племенима да се у њему сагради дом у ком би било моје име. Али изабрао сам Давида да влада над мојим народом Израелом.' **17** Мој отац Давид је у свом срцу имао жељу да сагради дом имену Господа, Израеловог Бога. **18** Али Господ је мом оцу Давиду рекао: 'Ти у свом срцу имаш жељу да саградиш дом мом имену, и добро је што ти је то на срцу. **19** Али нећеш ти градити тај дом, него твој син који ће ти се родити. Он ће саградити дом мом имену.' **20** Господ је испунио реч коју је рекао и ја сам дошао на место свог оца Давида и сео на Израелов престо, као што је рекао Господ, и саградио сам дом имену Господа, Израеловог Бога. **21** У њему сам одредио место за ковчег у коме је Господњи савез који је склопио с нашим праочевима кад их је извео из египатске земље.”

22 Тада је Соломон стао пред Господњи олтар пред целим израелским збором, раширио руке према небесима **23** и рекао: „Господе, Боже Израелов, нема Бога као што си ти, ни горе на небесима ни доле на земљи. Ти се држиш савеза и показујеш милост према својим слугама које ти служе свим својим срцем. **24** Испунио си свом слуги Давиду, мом оцу, оно што си му обећао. Што си својим устима обећао, то си својом руком испунио, као што се данас види. **25** А сада, Господе, Боже Израелов, испуни свом слуги Давиду, мом оцу, оно што си му обећао кад си рекао: 'Неће ти нестати наследника који ће преда мном седети на Израеловом престолу, само ако твоји синови буду пазили на свој пут, служећи ми као што си ми ти служио.' **26** А сада, Боже Израелов, молим те, нека се обистини обећање које си дао свом слуги Давиду, мом оцу.

27 Али да ли ће Бог заиста пребивати на земљи? Гле, ни небеса ни небо над небесима не могу те обухватити, а камоли овај дом који сам саградио! **28** Али ипак Господе, Боже мој, саслушај молитву свог слуге и његову молбу за милост, и послушај вапај и молитву коју ти данас упућује твој слуга. **29** Нека твоје очи ноћ и дан будно мотре овај дом, ово место за које си рекао: 'Ту ће пребивати моје име.' Послушај молитву коју ти твој слуга упућује окренут према овом месту. **30** Послушај молбу за милост коју твој слуга и твој народ Израел упућују окренути према овом месту. Чуј с места где пребиваш, с небеса, чуј и опрости.

31 Ако неко згреши свом ближњем, па се од њега тражи да се закуне и изложи проклетству, и он под заклетвом дође пред твој

олтар у овом дому, **32** тада чуј с небеса и буди судија својим слугама. Злог прогласи злим, враћајући његова дела на његову главу, а праведног прогласи праведним, награђујући га по његовој праведности.

33 Ако твој народ Израел буде поражен пред својим непријатељима зато што ти је згрешио, па се обрати к теби и да хвалу твом имену, помол се и упуту молбу за милост у овом дому, **34** тада чуј с небеса, опрости грех свом народу Израелу и врати их у земљу коју си дао њиховим праочевима.

35 Кад се затвори небо и не буде кише јер су ти згрешили, па се помол окренути према овом месту и дају хвалу твом имену и одврате се од свог греха, јер си им наносио невоље, **36** тада чуј с небеса и опрости грех својим слугама, свом народу Израелу, које учиш правом путу којим треба да иду, и пусти кишу на своју земљу коју си свом народу дао у наследство.

37 Ако у земљи завлада глад или се појави пошаст, суша, буђ или навале скакавци или бубашвабе, ако их опколи непријатељ у земљи где су њихови градови, ако их снађе било каква невоља или болест, **38** па ако неко из народа или цео твој народ Израел упуту молитву или молбу за милост, јер свако зна бол свог срца, и рашири руке према овом дому, **39** ти чуј с небеса, с места где пребиваш, и опрости, поступи по томе и дај свакоме према свим његовим путевима, ти који знаш свачије срце, јер само ти добро знаш срце свих синова људских, **40** да би те се бојали све дане док живе у земљи коју си дао нашим праочевима.

41 Исто тако, кад туђинац који не припада твом народу Израелу, него је дошао из далеке земље због твог имена - **42** јер ће се чути за твоје велико име, за твоју снажну руку и подигнуту мишицу - дође и помол се окренут према овом дому, **43** тада чуј с небеса, с места где пребиваш, и учини све за шта те моли тај туђинац, да би сви народи на земљи упознали твоје име и бојали се тебе као и твој народ Израел, и да би знали да овај дом који сам саградио носи твоје име.

44 Ако твој народ пође у рат против својих непријатеља путем којим га ти пошаљеш, и помол се теби, Господе, окренути према граду који си изабрао и према овом дому који сам саградио твом имену, **45** тада чуј с небеса њихову молитву и њихову молбу за милост и дај им правду.

46 Ако ти згреше, јер нема човека који не греша, и ти се разгневиш на њих и предаш их непријатељима, па их њихови поробљивачи одведу у заробљеништво у непријатељску земљу, далеко или близу, **47** а они се уразуме у земљи у коју буду одведени у заробљеништво, обрате се и упуте ти молбу за милост у земљи оних који су их заробили, говорећи: 'Згрешили смо, лоше смо поступали, зло смо чинили', **48** ако се у земљи својих непријатеља који су их заробили заиста обрате к теби свим својим срцем и свом својом душом и помол се ти се окренути према својој земљи коју си дао њиховим праочевима, према граду који си изабрао и према дому који сам саградио твом имену, **49** тада с небеса, с места где пребиваш, чуј њихову молитву и њихову молбу за милост, и дај им правду, **50** и опрости свом народу који ти је згрешио, опрости им све преступе, све што су ти скривили. Дај да нађу милост пред онима који су их заробили и да им се они смилују, **51** јер су они твој народ и твоје наследство које си извео из Египта, из те пећи за топљење гвожђа. **52** Нека твоје очи буду отворене на молбу за милост коју ти упућује твој слуга и на молбу за милост коју ти упућује твој народ Израел, и услиши их кад год те призову. **53** Јер си их ти, Господе, одвојио као своје наследство од свих народа на земљи, као што си рекао преко Мојсија, свог слуге, када си наше праочеве извео из Египта."

54 Кад је Соломон завршио целу ову молитву и молбу за милост коју је упутуио Господу, устао је испред Господњег олтара где је клечао руку раширених према небесима, **55** и стојећи тако благословио је цео израелски збор, говорећи јаким гласом: **56** „Нека је благословљен Господ, који је свом народу Израелу дао место починка, испунивши све што је обећао. Од свих добрих обећања која је дао преко Мојсија, свог слуге, није остало неиспуњено ниједно обећање. **57** Нека Господ, наш Бог, буде с нама као што је био и с нашим праочевима. Нека нас никад не остави и не напусти, **58** него нека приклони наше срце к себи да бисмо ходили свим његовим путевима и држали се његових заповести, његових прописа и његових закона, које је дао нашим праочевима. **59** Нека ове моје речи којима сам Господа молио за милост памти Господ, наш Бог, дан и ноћ, да даје правду својим слугама и свом народу Израелу, дан за даном како буде потребно, **60** да би сви народи на земљи знали да је Господ истинити Бог и да нема другог. **61** Целим својим срцем будите одани Господу, нашем Богу, тако што ћете живети по њего-

вим прописима и извршавати његове заповести, као што се данас види.”

62 Тада су цар и сви Израелци принели велику жртву пред Господом. **63** Као жртву заједништва коју је требало да принесе Господу, Соломон је принео двадесет и две хиљаде говеда и сто двадесет хиљада оваца. Тако су цар и сви Израелови синови одржали свечаност поводом посвећења Господњег дома. **64** Тог дана цар је морао да посвети средину дворишта испред Господњег дома, зато што је тамо морао да принесе жртве паљенице, приносе од жита и сало од жртава заједништва, јер је бакарни олтар, који је био пред Господом, био премали за тако много жртава паљеница, приноса од жита и сала од жртава заједништва. **65** У то време Соломон, а с њим и цео Израел, мноштво народа који је дошао од границе Емата до долине реке Египат, славио је празник пред Господом, нашим Богом, седам дана и још седам дана, укупно четрнаест дана. **66** Осмог дана он је отпустио народ, а они су благословили цара и отишли својим кућама радосни и веселог срца због све доброте коју је Господ показао према свом слуги Давиду и према свом народу Израелу.

9 Кад је Соломон завршио градњу Господњег дома, царског двора и свега што је желео да изгради, **2** Господ се други пут појавио Соломону, као што му се појавио у Гаваону. **3** Господ му је рекао: „Услишио сам твоју молитву и твоју молбу за милост којом си преда мном молио. Посветио сам овај дом који си саградио јер ће у њему довека пребивати моје име. Очи моје и срце моје увек ће бити тамо. **4** А ти, ако ми будеш служио као што ми је служио твој отац Давид, чистог срца и честито, ако будеш чинио све што сам ти заповедио, и ако се будеш држао мојих прописа и мојих закона, **5** утврдићу престо твог царства над Израелом заувек, као што сам обећао твом оцу Давиду, када сам рекао: 'Неће ти нестати наследника који ће седети на Израеловом престолу.' **6** Али ако се ви и ваши синови одвратите од мене и ако се не будете држали мојих заповести и мојих одредаба које сам ставио пред вас, него пођете за другим боговима да им служите и да им се клањате, **7** истребићу Израел с лица земље коју сам му дао. Одбацићу од себе дом који сам посветио свом имену, а о Израелу ће се подругливо причати* и биће ругло свим народима. **8** Од овог дома остаће само рушевине. Ко год буде пролазио поред њега, биће запрепашћен, па ће у чуду звиждати и

питати: 'Зашто је Господ то учинио од ове земље и од овог дома?' **9** И одговориће му се: 'Зато што су оставили Господа, свог Бога, који је њихове праочеве извео из египатске земље, и пошли за другим боговима, клањали им се и служили им. Зато им је Господ нанео сву ту невољу.'"

10 Кад је прошло двадесет година, током којих је Соломон градио две грађевине, Господњи дом и царев двор, **11** Соломон је дао Хираму, цару Тира, двадесет градова у галилејској земљи зато што је Хирам снабдевао Соломона кедровим дрветом, смрековим дрветом и златом, колико је год овај желео. **12** Хирам је отишао из Тира да види градове које му је дао Соломон, али му се они нису допали. **13** Зато му је поручио: „Какве си ми то градове дао, брате мој?" Зато се они све до данас зову земља Кавул.*

14 Хирам је послао цару сто и двадесет таланата* злата.

15 Цар Соломон је одредио људе за принудни рад који је увео да би саградио Господњи дом, свој двор, Мило,* јерусалимске зидине, Асор, Мегидо и Гезер. **16** Наиме, фараон, цар Египта, дошао је и освојио Гезер, спалио га ватром и побио Хананце који су живели у њему. Затим га је дао у мираз својој кћери, Соломоновој жени. **17** Соломон је поново саградио Гезер и Доњи Вет-Орон, **18** Валат и Тамар, који је у пустињском делу земље, **19** затим све градове који су му припали, а служили су као складишта, градове за кола и градове за коњанике. Соломон је саградио све што је желео у Јерусалиму, на Ливану и на целом подручју којим је владао. **20** Све који су остали од Амореја, Хетеја, Ферезеја, Јевеја и Јевусеја, све који нису били од Израелових синова, **21** њихове синове који су остали након њих у земљи, а које Израелови синови нису могли да истребе, њих је Соломон присилио на ропски рад, и тако је све до данас. **22** Али никога од Израелових синова Соломон није учинио робом, него су они били ратници, затим његове слуге, његови кнезови, његови ађутанти и заповедници над возачима његових кола и над његовим коњаницима. **23** Било је петсто педесет главних намесника који су надгледали Соломонове радове и надзирали људе који су обављали те радове.

***9,7** Дословно: „Израел ће бити изрека (пословица)". **9,13** Или: „земља која ништа не вреди". **9,14** Види додаток на крају књиге. **9,15** Вероватно се радило о нечем налик тврђави.

24 Фараонова кћи је отишла из Давидовог града у своју кућу коју је за њу саградио Соломон. У то време саградио је и Мило.

25 Соломон је три пута годишње приносио жртве паљенице и жртве заједништва на олтару који је подигао Господу, и приносио је кад на олтару који је био пред Господом. Тако је завршио дом.

26 Цар Соломон је имао и бродове које је саградио у Есион-Геверу, који је поред Елота, на обали Црвеног мора у едомској земљи. **27** На тим бродовима Хирам је слао своје слуге, морнаре који су познавали море, заједно са Соломоновим слугама. **28** Они би пловили у Офир, оданде би узели четристо двадесет таланата злата и донели га цару Соломону.

10 Царица Саве је чула за Соломову славу, коју је стекао због Господњег имена, и зато је дошла да га искуша тешким питањима. **2** Она је дошла у Јерусалим с веома великом пратњом, с камилама које су носиле балзам, и донела је злата у великим количинама и драгог камења. Дошавши код Соломона, разговарала је с њим о свему што јој је било на срцу. **3** Соломон јој је одговорио на сва питања. Није било ничега што је цару било сакривено и на шта није знао да јој одговори.

4 Кад је царица Саве видела сву Соломову мудрост и дом који је саградио, **5** кад је видела јела на његовом столу, његове слуге како седе за столом, његове послужитеље који су послуживали код стола и њихову одећу, његово пиће и жртве паљенице које је приносио у Господњем дому, застао јој је дах. **6** Зато је рекла цару: „Истина је оно што сам у својој земљи чула о теби и о твојој мудрости. **7** Али нисам поверовала у оно што се говори док нисам дошла и видела својим очима. И гле, ни пола ми није било речено! Твоја мудрост и благостање надмашују оно што сам чула о теби. **8** Срећни су твоји људи и срећне су твоје слуге које стално стоје пред тобом и слушају твоју мудрост. **9** Нека је благословљен Господ, твој Бог, коме си толико омилио да те је поставио на Израелов престо. Због вечне љубави којом воли Израел, Господ те је поставио за цара да судиш и делиш правду.“

10 Затим је дала цару сто двадесет таланата злата, балзама у великим количинама и драгог камења. Никада више није било донесено толико балзама колико је царица Саве дала цару Соломону.

11 Хирамови бродови који су довозили злато из Офира, доносили су из Офира и веома много алгумовог дрвета и скупоценог камења. **12** Цар је од алгумовог дрвета начинио подупираче у Господњем дому и у царевом двору, као и харфе и друге жичане инструменте за певаче. Никада више није било донесено нити се видело толико алгумовог дрвета до данашњег дана.

13 Цар Соломон је дао царици Саве све што је пожелела и затражила, поред онога што јој је он, цар Соломон, дао зато што је био дарежљиве руке. Затим су она и њене слуге отишли и вратили се у своју земљу.

14 Тежина злата које је сваке године стизало Соломону износила је шесто шездесет и шест таланата,* **15** не рачунајући приход од путујућих трговаца и од осталих трговаца, ни оно што је пристизало од свих аралских царева и намесника земље.

16 Цар Соломон је начинио двеста великих штитова од легуре злата (сваки штит је обложио са шесто сикала* злата) **17** и триста малих штитова од легуре злата (сваки штит је обложио са три мине* злата). Затим их је цар ставио у дом назван Ливанска шума.

18 Цар је направио и велики престо од слоноваче и обложио га сувим златом. **19** До престола је водило шест степеница, а са задње стране изнад престола налазио се округли балдахин. С обе стране седишта били су наслони за руке, а два лава стајала су поред тих наслона. **20** Дванаест лавова стајало је с обе стране тих шест степеница. Тако нешто није било направљено ни у једном другом царству.

21 Све чаше из којих је пио цар Соломон биле су од злата и све посуде у дому названом Ливанска шума биле су од чистог злата. Ништа није било од сребра, јер се оно у Соломоново време сматрало безвредним. **22** Цар је осим Хирамових бродова на мору имао и тарсиске бродове. Сваке треће године тарсиски бродови довозили су злато, сребро, слоновачу, мајмуне и паунове.

23 Тако је цар Соломон по богатству и мудрости био већи од свих других царева на земљи. **24** Људи из свих земаља желели су да виде Соломона и да чују његову мудрост коју му је Бог ставио у срце. **25** Сваке године доносили су сваки свој дар, предмете од сребра и предмете од злата, хаљине, оружје, балзам, коње и мазге.

10,14 Нешто мање од 23 тоне. Види додаток на крају књиге. **10,16** Види додаток на крају књиге. **10,17** Види додаток на крају књиге.

26 Соломон је сакупио и много бојних кола и коња. Имао је хиљаду и четресто кола и дванаест хиљада коња. Распорио их је по градовима у којима је држао кола и код себе у Јерусалиму.

27 Цар је учинио да у Јерусалиму сребра буде толико много као камења, а кедровине као дивљих смокава у Шефели.*

28 Соломон је увозио коње из Египта. Цареви трговци набављали су коње по одређеној цени. **29** Једна кола доведена из Египта коштала су шесто сребрника, а коњ сто педесет. Преко тих трговаца увозили су коње и сви хетејски и сиријски цареви.

11 Цар Соломон је осим фараонове кћери волео многе жене туђинке: Моавке, Амонке, Едомке, Сидонке и Хетејке, **2** које су биле из народа за које је Господ рекао Израеловим синовима: „Не идите к њима и они нека не долазе к вама. Они ће сигурно навести ваше срце да се окрене њиховим боговима.” Њима се Соломон приклонио и волео их је. **3** Он је имао седамсто жена, кнегиња, и триста иноча, тако да су његове жене на крају завеле његово срце. **4** Кад је Соломон остарио, његове жене навеле су његово срце да се окрене другим боговима, и више није био целним срцем одан Господу, свом Богу, као што је био његов отац Давид. **5** Соломон је пошао за Астаротом, богињом Сидонаца, и за Мелхомом, гадним богом Амонаца. **6** Соломон је почео да чини оно што је зло у Господњим очима и није у свему слушао Господа као његов отац Давид.

7 Тада је Соломон на гори која је насупрот Јерусалиму саградио обредну узвишицу Хемосу, гадному богу Моаваца, и Молоху, гадном богу Амонових синова. **8** Учинио је тако за све своје жене туђинке, које су приносиле кад и жртве својим боговима.

9 Господ се разгневио на Соломона јер се његово срце одвратило од Господа, Израеловог Бога, који му се појавио два пута. **10** Он му је заповедио да не иде за другим боговима, али Соломон није слушао оно што му је Господ заповедио. **11** Тада је Господ рекао Соломону: „Зато што си то учинио и ниси се држао мог савеза ни мојих одредаба које сам ти дао, ја ћу отргнути царство од тебе и даћу га твом слузи. **12** Али то нећу учинити за твог живота због твог оца Давида, него ћу га отргнути из руке твог сина. **13** Нећу му отргнути цело царство. Једно племе даћу твом сину због мог слуге Давида и због Јерусалима, који сам изабрао.”

14 Господ је Соломону подигао противника, Адада Едомца, од царског рода у Едому.

15 Кад је Давид поразио Едом, дошао је Јоав, заповедник војске, да сахрани побијене и гледао је да побије све мушкарце у Едому.

16 Јоав и сви Израелци провели су тамо шест месеци док нису истребили све мушкарце у Едому. **17** Али Адад, који је тада још био дете, побегао је с неким Едомцима, слугама свог оца, и отишао у Египат. **18** Отишавши из Мадидјана, дошли су у Фаран. Онда су узели са собом људе из Фарана и отишли у Египат код фараона, цара Египта. Фараон му је дао кућу, одредио му храну и дао му земљу. **19** Адад је стекао толику наклоност код фараона да му је он за жену дао сестру своје жене, сестру царице Тахпенесе. **20** Тахпенесина сестра родила му је сина Генувата, а Тахпенеса се побринула да се дете одгаја на фараоновом двору. Тако је Генуват остао на фараоновом двору међу фараоновим синовима.

21 Док је био у Египту, Адад је чуо да је Давид починуо код својих праочева и да је умро Јоав, заповедник војске. Тада је Адад рекао фараону: „Пусти ме да идем у своју земљу.” **22** Али фараон му је рекао: „Шта ти недостаје код мене кад желиш да идеш у своју земљу?” А он је одговорио: „Ништа, али ме пусти да идем.”

23 Бог је Соломону подигао још једног противника, Резона, Елијадиног сина, који је био побегао од свог господара Адад-Езера, цара Сове. **24** Резон је сакупио људе око себе и постао вођа чете разбојника у време кад је Давид побио совску војску. Тада су они отишли у Дамаск, настанили се тамо и почели да владају у Дамаску. **25** Он је био противник Израела све време док је Соломон био жив, у исто време кад је и Адад чинио зло. Мрзео је Израел докле год је владао над Сиријом.

26 Био је ту и Јеровоам, Наватов син, Соломонов слуга из Сариде, из Јефремовог племена, чија се мајка звала Серуја и била је удовица. И он се побунио против цара. **27** А ево зашто се побунио против цара: Соломон је градио Мило. Затварао је део зида у граду свог оца Давида. **28** Јеровоам је био храбар и јак. Када је Соломон видео како се тај младич трудити у послу, поставио га је да надгледа све оне из Јосифовог дома који су били одређени за рад. **29** У то време Јеровоам је отишао из Јерусалима и на путу га је срео пророк Ахија из Силома, који је имао на себи нов огртач. Њих двојица су били сами у пољу. **30** Тада је Ахија узео нови огртач који је

*10,27 Или „равници”.

био на њему и поцепао га на дванаест делова. **31** Затим је рекао Јеровоаму:

„Узми десет делова, јер овако каже Господ, Израелов Бог: 'Истргнућу царство из Соломонове руке и теби ћу дати десет племена.

32 Њему ће остати само једно племе, због мог слуге Давида и због Јерусалима, града који сам изабрао између свих Израелових племена. **33** Урадићу то зато што су ме оставили и почели да се клањају Астароти, богињи Сидонаца, Хемосу, богу Моаваца, и Мелхому, богу Амонових синова. Нису ходили мојим путевима, нису чинили оно што је исправно у мојим очима и нису се држали мојих одредаба и мојих закона као Давид, Соломонов отац. **34** Али нећу му узети из руке цело царство, него ћу га оставити да буде владар док је год жив, због Давида, мог слуге, ког сам изабрао и који се држао мојих заповести и мојих одредаба. **35** Из руке његовог сина узећу царство, то јест десет племена, и даћу га теби. **36** А његовом сину даћу једно племе, да би Давид, мој слуга, увек имао светиљку преда мном у Јерусалиму, граду који сам себи изабрао да тамо пребива моје име. **37** Тебе ћу узети да владаш над свим што ти душа жели и бићеш цар над Израелом. **38** Ако будеш слушао све што ти заповедам, ако будеш ходио мојим путевима и чинио оно што је исправно у мојим очима, држећи се мојих одредаба и мојих заповести, као што је чинио Давид, мој слуга, ја ћу бити с тобом и саградићу ти трајан дом, као што сам саградио Давиду, и даћу ти Израел. **39** Понизићу Давидове потомке због њихових злих дела, али не заувек.”

40 Зато је Соломон хтео да погуби Јеровоама, али Јеровоам је устао и побегао у Египат код Сисака, цара Египта, и остао је у Египту све до Соломонове смрти.

41 Остала Соломонова дела, све што је чинио и сва његова мудрост, зар није све то записано у књизи о Соломоновим делима? **42** Соломон је четрдесет година владао у Јерусалиму над целим Израелом. **43** Затим је Соломон починуо код својих праочева и био је сахрањен у граду свог оца Давида. Уместо њега почео је да влада његов син Ровоам.

12 Ровоам је отишао у Сихем, јер је тамо дошао цео Израел да га постави за цара. **2** То је чуо Јеровоам, Наватов син, док је још био у Египту. Јеровоам је, наиме, побегао од цара Соломона и боравио је у Египту. **3** Тада су послали по њега и позвали га. Тако су Јеровоам и цео израелски збор дошли и обратили се Ровоаму: **4** „Твој отац је ставио на

нас тежак јарам, а ти нам сада олакшај тешку службу и тежак јарам који је твој отац ставио на нас, па ћемо ти служити.”

5 А он им је рекао: „Идите, и за три дана опет дођите код мене.” И народ је отишао. **6** Цар Ровоам се посаветовао са старијим људима који су били у служби његовог оца Соломона док је био жив и упитао их је: „Шта ви саветујете да одговорим овом народу?” **7** Они су му овако одговорили: „Ако данас покажеш да си спреман да будеш слуга овом народу и да му служиш, ако удовољиш тим људима и обратиш им се лепоим речима, они ће заувек бити твоје слуге.”

8 Али он је одбацио савет који су му дали старији људи и посаветовао се с млађим људима који су одрасли с њим и који су били у његовој служби. **9** Он их је упитао: „Шта ви саветујете да одговоримо овом народу који ми је рекао: 'Олакшај јарам који је твој отац ставио на нас?'” **10** А млађи људи који су одрасли с њим одговорили су му: „Народу који ти је рекао: 'Твој отац је ставио на нас тежак јарам, а ти нам га олакшај', овако кажи: 'Мој мали прст дебљи је од бедара мог оца. **11** Мој отац је ставио на вас тежак јарам, а ја ћу ваш јарам учинити још тежим. Мој отац вас је шибao бичевима, а ја ћу вас шибати бодљикавим бичевима.”

12 Трећег дана Јеровоам и цео народ дошли су код Ровоама, као што је цар и рекао: „Дођите опет код мене за три дана.” **13** Тада је цар оштро одговорио народу, одбацивши савет који су му дали старији људи. **14** Одговорио им је како су га саветовали млађи људи: „Мој отац је ставио на вас тежак јарам, а ја ћу ваш јарам учинити још тежим. Мој отац вас је шибao бичевима, а ја ћу вас шибати бодљикавим бичевима.” **15** Цар није послушао народ, јер је Господ тако водио догађаје. Господ је то учинио како би испунио своју реч коју је преко Ахије из Силома рекао Јеровоаму, Наватовом сину.

16 Кад је цео Израел видео да их цар није послушао, народ је одговорио цару: „Шта ми имамо с Давидом? Немамо ми наследство с Јесејевим сином. Иди својим боговима Израеле! А ти, Давиде, брини се за свој дом!” Сви су Израелци отишли у своје шаторе. **17** Израелови синови који су живели у Јудиним градовима остали су под влашћу Ровоама.

18 Затим је цар Ровоам послао к њима Адорама, који је надгледао оне који су били одређени за принудни рад, али га је цео Израел засуо камењем тако да је погинуо. Цар Ровоам је успео да се попне на кола и да побегне у Јерусалим. **19** Израелци су устрајали

у својој побуни против Давидовог дома, и то траје све до данашњег дана.

20 Кад је цео Израел чуо да се Јеровоам вратио, послали су по њега и позвали га у збор па су га поставили за цара над целим Израелом. Само је Јудино племе пристало уз Давидов дом.

21 Чим је Ровоам дошао у Јерусалим, окупио је цео Јудин дом и Венијаминово племе, сто осамдесет хиљада одабраних ратника, да би се борили против Израеловог дома и да би вратили царство Ровоаму, Соломоновом сину. **22** Тада је Семаји, Божјем човеку, дошла реч Господња: **23** „Кажи Ровоаму, Соломоновом сину, Јудином цару, и целом Јудином и Венијаминовом дому и осталом народу: **24** 'Овако каже Господ: 'Не идите и не борите се против своје браће, Израелових синова. Вратите се сваки својој кући, јер сам ја тако водио ствари.'" Они су послушали Господњу реч и вратили се својим кућама као што им је Господ рекао.

25 Јеровоам је утврдио Сихем у брдовитом подручју Јефрема и настанио се у њему. Затим је отишао оданде и утврдио Фануил. **26** Јеровоам је рекао у свом срцу: „Сад ће се царство вратити Давидовом дому. **27** Ако овај народ и даље буде ишао у Јерусалим да приноси жртве у Господњем дому, срце овог народа вратиће се њиховом господару Ровоаму, Јудином цару, па ће ме убити, а они ће се вратити Ровоаму, Јудином цару.“ **28** Пошто се посаветовао, цар је начинио два златна телета и рекао народу: „Не треба више да се мучите да идете у Јерусалим. Ево твог бога, Израеле, који те је извео из египатске земље.“ **29** Једно теле поставио је у Ветилу, а друго у Дану. **30** Тако је народ почео да чини грех, и ишао је к једном телету све до дана.

31 Јеровоам је начинио светилиште, узвишицу и поставио за свештенике људе из обичног народа, који нису били Левијеви синови. **32** Он је увео празник у осмом месецу, петнаестог дана у месецу, као што је био празник који се славио у Јуди, да би приносио жртве на олтару који је начинио у Ветилу, да би приносио жртве теладима које је начинио. И поставио је свештенике у Ветилу да служе на обредним висинама које је начинио. **33** Петнаестог дана осмог месеца, месеца који је сам изабрао, принео је жртве на олтару који је начинио у Ветилу. Он је увео празник за Израелове синове и приносио је на олтару жртве и кад.

13 Један Божји човек је по Господњој речи дошао из Јуде у Ветилу кад је Јеровоам стајао поред олтара да приноси кад. **2** Он је по Господњој речи повикао према олтару: „Олтаре, олтаре! Овако каже Господ: 'Ево, у Давидовом дому родиће се син који ће се звати Јосија. Он ће на теби жртвовати свештенике који служе на обредним узвишцима и који на теби приносе кад, и на теби ће спалити људске кости.'" **3** Тог је дана дао и знак: „Ово је знак који је Господ дао: Ево, олтар ће се распасти, и просуће се масни пепео који је на њему.“

4 Кад је цар Јеровоам чуо речи које је Божји човек објавио против олтара у Ветилу, испружио руку стојећи поред олтара и рече: „Ухватите га!“ И чим је испружио руку према оном човеку, рука му се осушила и више није могао да је привуче к себи. **5** Олтар се распао, а масни пепео с олтара просуо се, према знаку који је по Господњој речи дао Божји човек.

6 Цар овако рече Божјем човеку: „Молим те, умилостиви лице Господа, свог Бога, и моли се за мене да ми оздрави рука.“ Тада је Божји човек умилостивио Господње лице и цару је оздравила рука тако да је била као и раније. **7** Цар рече Божјем човеку: „Пођи са мном мојој кући да се окрепиш, а даћу ти и дар.“ **8** Али Божји човек одговори цару: „Да ми даш и половину своје куће, не бих пошао с тобом нити бих јео хлеб нити бих пио воду на овом месту. **9** Јер овако ми је заповеђено по Господњој речи: 'Не једи хлеб и не пиј воду нити се враћај путем којим си дошао.'" **10** Тако је отишао другим путем и није се вратио путем којим је дошао у Ветилу.

11 У Ветилу је живео један стари пророк. Његови синови дошли су код њега и испричали му све што је Божји човек учинио тог дана у Ветилу и шта је рекао цару. Кад су све то испричали свом оцу, **12** он их упита: „Којим је путем отишао?“ Његови синови су му показали којим је путем отишао Божји човек који је био дошао из Јуде. **13** А он рече својим синовима: „Оседлајте ми магарца.“ Они су му оседлали магарца и он га је узјашао.

14 Затим је пошао за Божјим човеком и нашао га како седи под једним великим дрветом. Тада га упита: „Јеси ли ти Божји човек који је дошао из Јуде?“ А он одговори: „Јесам.“ **15** Он му рече: „Пођи са мном мојој кући да поједеш мало хлеба.“ **16** Али он одговори: „Не могу се вратити с тобом нити могу ући у твоју кућу. Не могу јести хлеб нити пити воду с тобом у овом месту, **17** јер ми

је по Господњој речи заповеђено: 'Не једи хлеб нити пиј воду тамо и не враћај се путем којим си дошао.'" **18** Он му на то рече: „И ја сам пророк као и ти, и анђеом ми је по Господњој речи казао: 'Врати га са собом кући да једе хлеб и да пије воду.'" Али он га је преварио. **19** Тај пророк се вратио с њим да једе хлеб и пије воду у његовој кући.

20 Док су седели за столом, Господња реч дошла је пророку који га је довео назад. **21** Он повика Божјем човеку који је дошао из Јуде: „Овако каже Господ: 'Зато што си се побунио против Господње наредбе и ниси извршио заповест коју ти је дао Господ, твој Бог, **22** него си се вратио да једеш хлеб и пијеш воду у месту за које ти је било речено: 'Не једи хлеб нити пиј воду тамо', твоје мртво тело неће бити сахрањено у гроб твојих праочева.'" **23** Након што се пророк који се вратио навео хлеба и напио воде, пророк који га је довео назад оседлао му је магарца. **24** Он је отишао, али га је на путу напао лав и усмртио га. Његово тело лежало је бачено на путу, а магарца и лав стајали су поред њега. **25** Људи који су пролазили туда видели су мртво тело како лежи на путу и лава како стоји поред тела. Отишавши оданде, испричали су то у граду у ком је живео стари пророк.

26 Кад је то чуо пророк који га је довео назад, рекао је: „То је Божји човек који се побунио против Господње наредбе. Господ је дао да га лав растргне и убије, по речи коју му је Господ рекао.“ **27** Затим рече својим синовима: „Оседлајте ми магарца.“ Они су га оседлали. **28** Онда је отишао и нашао његово мртво тело бачено на путу и магарца и лава како стоје поред њега. Лав није појео тело нити је растргао магарца. **29** Пророк је подигао тело Божјег човека, ставио га на магарца и однео назад. Тако је стари пророк дошао у град да га оплаче и сахрани. **30** Положио је тело у свој гроб, а онда су га оплакивали: „Јао, брате мој!“ **31** Када га је сахранио, својим синовима је рекао: „Кад умрем сахраните ме у гроб у ком је сахрањен Божји човек. Моје кости положите поред његових костију. **32** Јер ће се сигурно испунити оно што је он по Господњој речи објавио против олтара у Ветилу и против свих светишта, свих узвишица у самаријским градовима.“

33 После овог догађаја Јеровоам се није вратио са свог злог пута, већ је и даље људе из обичног народа постављао за свештенике на обредним узвишицама. Свакога ко је то хтео опуномоћио је да служи као свештеник

и рекао му: „Буди и ти свештеник на обредним узвишицама.“ **34** То је Јеровоамов дом одвело у грех и то је био разлог да се његов дом затре и истреби с лица земље.

14 У то време разболео се Авија, Јеровоамов син. **2** Јеровоам рече својој жени: „Молим те, устани и преруши се тако да се не препозна да си Јеровоамова жена, па иди у Силом. Тамо је пророк Ахија који ми је рекао да ћу бити цар над овим народом. **3** Понеси десет хлебова, посуте колаче и посуду с медом, па иди к њему. Он ће ти сигурно рећи шта ће бити с дететом.“

4 Јеровоамова жена је учинила тако. Устала је, отишла у Силом и дошла у Ахијину кућу. Он због старости више није видео.

5 Али Господ рече Ахији: „Ево, доласка Јеровоамова жена да те пита за свог болесног сина. Реци јој тако и тако. А кад дође, претвараће се да је нека друга.“

6 Чим је Ахија чуо њене кораке док је улазила на врата, рече јој: „Уђи, Јеровоамова жена. Зашто се претвараш да си нека друга кад сам послан да ти кажем лошу вест? **7** Иди и реци Јеровоаму: 'Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Ја сам те подигао из твог народа да бих те поставио за вођу свог народа Израела **8** и отргнуо сам царство од Давидовог дома и дао га теби. Али ти ниси био као мој слуга Давид, који се држао мојих заповести и био ми одан свим својим срцем, и чинио само оно што је исправно у мојим очима, **9** него си почео да поступаш горе од свих који су били пре тебе. Отишао си и начинио себи другог бога и ливене ликове да би ме вређао, а мени си окренуо леђа. **10** Зато ћу пустити зло на Јеровоамов дом и затрћу Јеровоаму сво мушко,* чак и оне најмање и безвредне у Израелу, и почистићу Јеровоамов дом као што се чисти измет, док не буде сасвим уклоњен. **11** Ко из Јеровоамовог дома умре у граду, појешће га пси, а ко умре у пољу, појешће га птице небеске, јер тако каже Господ.'“

12 А ти устани и иди кући. Кад својим ногама крочиш у град, дете ће умрети. **13** Цео Израел плакаће за њим и сахраниће га, и само ће он од Јеровоамовог дома бити положен у гроб, јер се у Јеровоамовом дому само на њему нашло нешто добра пред Господом, Израеловим Богом. **14** Господ ће подићи себи цара над Израелом који ће тог дана истребити Јеровоамов дом. И зар се то не дешава већ сада? **15** Господ ће ударити Израел да ће се заљуљати као трска у води. Иш-

***14,10** Дословно: „све што мокри уза зид“.

чупаће Израел из ове добре земље коју је дао њиховим праочевима и расејаће их с оне стране реке, јер су начинили себи обредна дебла и тиме вређали Господа. **16** Напустиће Израел због греха које је чинио Јероваам и којима је навео Израел на грех.”

17 Тада је Јеровамова жена устала и вратила се у Терсу. Кад је стала на кућни праг, дечак је умро. **18** Сахранили су га и цео Израел је плакао за њим, по Господњој речи коју је рекао преко пророка Ахије, свог слуге.

19 Остала Јеровамова дела, како је ратовао и како је владао, све је то записано у дневницима царева Израела. **20** Јероваам је владао двадесет и две године, а затим је починуо код својих праочева. Уместо њега почео је да влада његов син Надав.

21 Ровоам, Соломонов син, био је цар у Јуди. Он је имао четрдесет и једну годину кад је почео да влада, и владао је седамнаест година у Јерусалиму, граду који је Господ изабрао између свих Израелових племена да тамо пребива његово име. Његова мајка звала се Нама и била је Амонка. **22** Јудин народ је чинио оно што је зло у Господњим очима, тако да су својим гресима изазивали његову љубомору више него сви њихови праочеви, **23** јер су и они градили себи обредне узвишице и постављали обредне стубове и обредна дебла на сваком високом брду и под сваким зеленим дрветом. **24** У земљи је било чак и храмских блудника. Народ је чинио све одвратне ствари оних народа које је Господ отерао испред Израелових синова.

25 Пете године Ровоамовог царовања Сисак, цар Египта, напао је Јерусалим. **26** Он је узео благо из Господњег дома и благо из царевог двора, све је узео. Узео је и све златне штитове које је направио Соломон. **27** После тога, цар Ровоам је уместо њих направио бакарне штитове и предао их на чување заповедницима телесне страже,* која је стражарила на улазу у царев двор. **28** Кад год је цар ишао у Господњи дом, телесна стража их је носила, а касније их је враћала у стражарницу телесне страже.

29 Остала Ровоамова дела и све што је чинио, зар то није записано у дневницима Јудиних царева? **30** Све време водио се рат између Ровоама и Јероваама. **31** Ровоам је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у Давидовом граду. Његова мајка звала се Нама и била је Амонка. Уместо њега почео је да влада његов син Авијам.

15 Осамнаесте године владања Јероваама, Наватовог сина, Авијам је постао цар над Јудом. **2** Он је три године владао у Јерусалиму. Његова мајка звала се Маха и била је Авесаломова унука. **3** Авијам је чинио све грехе које је чинио његов отац пре њега, и није био целим срцем одан Господу, његовом Богу, као што је то био Давид, његов праотац. **4** Али му је Господ, његов Бог, због Давида дао светиљуку у Јерусалиму тако што је подигао његовог сина након њега и сачувао Јерусалим, **5** јер је Давид чинио оно што је исправно у Господњим очима и целог свог живота није одступио ни од чега што му је он заповедио, осим у случају онога што је било с Уријом Хетејином. **6** Између Ровоама и Јероваама водио се рат целог Ровоамовог живота.

7 Остала Авијамова дела и све што је учињено, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? Између Авијама и Јероваама такође се водио рат. **8** Авијам је починуо код својих праочева и сахранили су га у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Аса.

9 Двадесете године владања Јероваама, цара Израела, Аса је постао Јудин цар. **10** Он је четрдесет и једну годину владао у Јерусалиму. Његова бака звала се Маха и била је Авесаломова унука. **11** Аса је чинио оно што је исправно у Господњим очима, попут Давида, свог праоца. **12** Протерао је из земље храмске блуднике и уклонио све одвратне идоле које су начинили његови праочеви. **13** Своју баку Маху свргнуо је с положаја царице мајке, јер је начинила језивог идола за обожавање обредног дебла. Аса је посекао њеног језивог идола и спалио га у долини Кедрон. **14** Али обредне узвишице није уклонио. Ипак, Аса је читавог свог живота целим срцем био одан Господу. **15** Он је у Господњи дом унео ствари које је посветио његов отац и ствари које је сам посветио: сребро, злато и посуђе.

16 Између Асе и Васе, цара Израела, водио се рат целог њиховог живота. **17** Васа, цар Израела, дошао је на Јуду и почео да утврђује Раму да нико не би могао да одлази од Асе, Јудиног цара, нити да долази код њега. **18** Тада је Аса узео све сребро и злато које је остало у ризницама Господњег дома и у ризницама царевог двора и дао га својим слугама. Затим их је послао сиријском цару Вен-Ададу, сину Тавримона, Есионовог сина, који је живео у Дамаску, и поручио му: **19** „Постоји савез између мене и тебе, између

***14,27** Или: „гласницима”, дословно „тркачима”.

мог оца и твог оца. Ево, шаљем ти на дар сребро и злато. Хајде, раскини свој савез с Васом, царем Израела, тако да оде од мене.”

20 Вен-Адад је послушао цара Асу и послао заповеднике своје војске на израелске градове. Он је покорио Ијон, Дан, Авел-Ветмаху и сав Хинерот, сву Нефталимову земљу. **21** Кад је Васу то сазнао, одмах је престао да утврђује Раму и остао је у Терси. **22** Цар Аса је окупио сав Јудин народ, не изумијајући никога. Они су однели камење и дрвну грађу којима је Васу утврђивао Раму. Цар Аса је тиме почео да утврђује Венијаминову Гаву и Мислу.

23 Остала Асина дела, сви његови подухвати, све што је учинио и које је градове изградио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? У старости су му оболеле ноге. **24** Аса је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у граду Давида, свог праоца. Уместо њега почео је да влада његов син Јосафат.

25 Надав, Јероваамов син, постао је цар над Израелом друге године Асиног владања над Јудом, и владао је над Израелом две године. **26** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима и ишао је путем свог оца, чинећи његове грехе којима је навео Израел на грех. **27** Васу, Ахијин син, из Исахаровог дома, почео је да кује заверу против њега. Васу га је убио код Гиветона, који је припадао Филистејима, док су Надав и сви Израелци опседали Гиветон. **28** Васу га је убио треће године Асиног владања над Јудом, и почео је да влада уместо њега. **29** Чим је постао цар, побио је цео Јероваамов дом. Од Јероваамовог дома није поштедео ништа што дише, све их је истребио, према речи коју је Господ рекао преко свог слуге Ахије из Силома, **30** због Јероваамових греха које је починио и којима је навео Израел на грех и због његових увреда којима је изазивао Господа, Израеловог Бога. **31** Остала Нададова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **32** Између Асе и Васе, цара Израела, водио се рат целог њиховог живота.

33 Треће године Асиног владања над Јудом, Васу, Ахијин син, постао је цар над целим Израелом у Терси и владао је двадесет и четири године. **34** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима и ишао је путем Јероваама, чинећи његове грехе којима је навео Израел на грех.

16 Тада је Јују, Ананијевом сину, дошла Господња реч против Васе: **2** „Ја сам те по-

дигао из прашине да бих те поставио за вођу свог народа Израела, а ти си пошао Јероваамовим путем и навео си мој народ Израел на грех вређајући ме својим гресима. **3** Зато ћу ја почистити Васу и његов дом, и учинићу с његовим домом као с домом Јероваама, Наватовог сина. **4** Ко из Васиног дома умре у граду, појешће га пси, а ко из његовог дома умре у пољу, појешће га птице небеске.”

5 Остала Васина дела, све што је чинио и сви његови подухвати, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **6** Васу је починуо код својих праочева и био је сахрањен у Терси. Уместо њега почео је да влада његов син Ила. **7** Господња реч дошла је преко пророка Јуја, Ананијевог сина, против Васе и његовог дома због свег зла које је починио пред Господом, вређајући га делима својих руку, поставши тако попут Јероваамовог дома, а и због тога што је убио Надава.

8 Двадесет и шесте године Асиног владања над Јудом, Ила, Васин син, постао је цар над Израелом у Терси и владао је две године. **9** Његов слуга Зимрије, заповедник над половином бојних кола, сковао је заверу против њега. Док је Ила био у Терси и опљигао се у кући Арсе, управитеља свог двора у Терси, **10** дошао је Зимрије, напао га и убио, а затим је почео да влада уместо њега. То је било двадесет и седме године Асиног владања над Јудом. **11** Чим је почео да влада и чим је сео на престо, Зимрије је одмах побио цео Васин дом. Није му оставио ниједно мушко,* ни његовог крвног осветника ни његовог пријатеља. **12** Тако је Зимрије истребио цео Васин дом по речи коју је Господ рекао против Васе преко пророка Јуја, **13** због свих греха које су починили Васу и његов син Ила, и којима су навели Израел на грех, вређајући Господа, Израеловог Бога, својим ништавним идолима. **14** Остала Илина дела и све што је учинио, зар није све то записано у дневницима царева Израела?

15 Двадесет и седме године Асиног владања над Јудом, Зимрије је постао цар и владао је седам дана у Терси. У то време народ је био улогорен испред Гиветона, који је припадао Филистејима. **16** Кад је народ у логору чуо да је Зимрије сковао заверу и убио цара, цео Израел је истог дана у логору поставио Амрија, заповедника војске, за цара над Израелом. **17** Тада су Амрије и сви Израелци отишли од Гиветона и почели са опсадом Терсе. **18** Када је Зимрије видео да је град освојен, отишао је у утврђење цар-

***16,11** Дословно: „ништа што мокри уза зид”.

ског двора и запалио царски двор. Тако је погинуо **19** због греха које је починио, радећи оно што је зло у Господњим очима и ходећи Јеровоамовим путем и чинећи грехе које је и он чинио и којима је наводио Израел на грех. **20** Остала Зимријева дела и завера коју је сковао, зар није све то записано у дневницима царева Израела?

21 Тада се израелски народ поделио на две стране. Један део народа пристао је уз Тивнију, Гинатовог сина, кога су хтели да поставе за цара, а други део пристао је уз Амрија. **22** На крају је народ који је пристао уз Амрија надвладао оне који су пристали уз Тивнију, Гинатовог сина. Тивнија је умро, а Амрије је почео да влада. **23** Тридесет и прве године Асиног владања над Јудом, Амрије је постао цар над Израелом и владао је дванаест година. У Терси је владао шест година. **24** Затим је од Семера за два таланта* сребра купио самаријску гору и на њој почео да зида град. Тај град који је изградио назвао је Самарија* по имену Семера, господара те горе. **25** Амрије је чинио оно што је зло у Господњим очима и био је гори од свих који су били пре њега. **26** У свему је ишао путем Јеровоама, Наватовог сина, чинећи његове грехе којима је навео Израел на грех, вређајући Господа, Израеловог Бога, својим ништакним идолима. **27** Остала Амријева дела, све што је учинио и сви његови подухвати, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **28** Амрије је починуо код својих праоцева и био је сахрањен у Самарији. Уместо њега почео је да влада његов син Ахав.

29 Ахав, Амријев син, постао је цар над Израелом тридесет и осме године Асиног владања над Јудом. Ахав, Амријев син, владао је двадесет и две године над Израелом у Самарији. **30** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, и то више него сви који су били пре њега. **31** И као да му је било мало што је чинио исте грехе као и Јеровоам, Наватовог сина, него је још узео за жену Језавељу, кћер Етвала, цара Сидонаца, и почео је да служи Валу и да му се клања. **32** Осим тога, подигао је олтар Валу у Валовом храму који је саградио у Самарији. **33** Ахав је начинио и обредно дебло. Тако је он вређао Господа, Израеловог Бога, више од свих царева Израела који су били пре њега.

34 У његово време Хил из Ветиља саградио је Јерихон. Авирамом, својим првенцем,

платио је што му је положио темељ, а Сегувом, својим најмлађим сином, платио је што му је поставио врата, по речи коју је Господ рекао преко Исуса, Навиновог сина.*

17 Илија Тесвићанин, један од становника Галада, рече Ахаву: „Тако жив био Господ, Израелов Бог, пред којим стојим, ових година неће бити ни росе ни кише, осим по мојој речи!”

2 Затим му је дошла Господња реч: **3** „Иди одавде и крени на исток, па се сакриј код потока Хората који је источно од Јордана. **4** Пићеш воду из потока, а гавранима ћу заповедити да те тамо хране.” **5** Он је одмах отишао и поступио по Господњој речи. Отишао је и наставио се код потока Хората који је источно од Јордана. **6** Гаврани су му доносили хлеб и месо ујутру и увече, а воду је пио из потока. **7** Али после неког времена поток је пресушио, јер у земљи није било кише.

8 Тада му је дошла Господња реч: **9** „Устани и пођи у Сарепту, која припада Сидону, па остани тамо. Заповедио сам једној удовици у том месту да те храни.” **10** Он је устао и отишао у Сарепту. Кад је дошао до градских врата угледао је једну удовицу која је скупљала дрва. Он је позва и рече: „Молим те, донеси ми у посуду мало воде да пијем.” **11** Кад је она пошла да је донесе, он јој довикну: „Молим те, донеси ми и мало хлеба!” **12** Она на то рече: „Тако жив био Господ, твој Бог, немам хлеба већ само шаку брашна у ћупу и мало уља у крчагу. И ево, хоћу да скупим мало дрва па да одем и припремим нешто себи и свом сину да то поједемо, па да умremo.”

13 Тада јој Илија рече: „Не бој се. Иди и учини како си рекла. Само најпре од тога направи мени малу погачу па ми је донеси, а после припреми нешто себи и свом сину. **14** Јер овако каже Господ, Израелов Бог: 'Брашно у ћупу неће се потрошити нити ће уље у крчагу нестати све до дана кад Господ пусти кишу на земљу.’” **15** Она је отишла и учинила као што је рекао Илија. И дуго су имали шта да једу она, он и њен дом. **16** Брашно у ћупу није се потрошило нити је уље у крчагу нестало, према речи коју је Господ рекао преко Илије. **17** После тога се разболео син те жене, код које је боравио. Његова болест је бивала све тежа тако да је на крају издахнуо. **18** Тада жена рече Илији: „Зашто си ми то учинио, Божји човече? Дошао си код мене да ме подсетиш на мој грех и да ми убијеш сина.” **19** Али он јој рече: „Дај ми свог сина.” Тада га узео из њеног наручја, однесе га у

***16,24** Види додаток на крају књиге. **16,24** „Самарија” значи „посед Семеровог рода”. **16,34** Види: Исус Навин 6,26.

горњу собу где је становао и положи га на своју постелу. **20** Онда поче да призива Господа: „Госпode, Боже мој, зар ћеш овој удовици код које боравим нанети зло и убити јој сина?“ **21** Затим се три пута испружи над дететом и повикао к Господу: „Госпode, Боже мој, молим те нека се у ово дете врати живот.“ **22** Господ је услишио Илијин глас тако да се живот детета вратио у њега и он је оживео. **23** Тада Илија узне дете, донесе га из горње собе у кућу и даде га његовој мајци, па рече: „Види, твој син је жив.“ **24** А жена рече Илији: „Сада заиста знам да си ти Божији човек и да је Господња реч у твојим устима истинита.“

18 После много времена, то јест треће године, Илија је дошла Господња реч: „Иди и покажи се Ахаву, јер сам одлучио да пустим кишу на земљу.“ **2** Тако је Илија отишао да се покаже Ахаву. А у Самарији је владала велика глад.

3 Ахав је позвао Авдију, управитеља свог двора. (Авдија се много бојао Господа. **4** Кад је Језавеља убијала Господње пророке, Авдија је узео сто пророка и сакрио их у две пећине, по педесет у свакој, и доносио им је хлеба и воде.) **5** Ахав рече Авдији: „Обиђи све изворе и потоке у земљи. Можда ћемо пронаћи мало зелене траве да сачувамо живот коњима и мазгама, да нам не угине сва стока.“ **6** Тако су се међу собом договорили куда ће ићи. Ахав је сам отишао једним путем, а Авдија је отишао другим путем, исто сам.

7 Док је Авдија био на путу, У сусрет му је дошао Илија. Кад га је Авдија препознао, паде ничице и рече: „Јеси ли то ти, мој господару Илија?“ **8** Он му одговори: „Ја сам. Иди и реци свом господару: ‘Ево Илије.’“ **9** Али он рече: „Шта сам згрешио да свог слугу предајеш у руке Ахаву да ме погуби?“ **10** Тако жив био Господ, твој Бог, нема народа ни царства куда мој господар није слао да те траже. Кад би му рекли: ‘Није овде’, тражио би од тог царства или народа да се закуну да те нису нашли. **11** А ти сад кажеш: ‘Иди и реци свом господару: ‘Ево Илије.’“ **12** Али кад одем од тебе, Господњи Дух ће те однети ко зна где. Ако одем и кажем Ахаву, а он те не нађе, сигурно ће ме убити. А твој слуга боји се Господа од своје младости. **13** Зар мој господар није чуо шта сам учинио кад је Језавеља убијала Господње пророке, како сам сакрио сто Господњих пророка, по педесет у свакој пећини, и доносио им хлеба и воде?“ **14** А ти сада кажеш: ‘Иди и реци свом гос-

подару: ‘Ево Илије.’ Он ће ме сигурно убити.“ **15** Али Илија рече: „Тако жив био Господ над војскама пред којим стојим, данас ћу му се показати.“

16 Тада је Авдија пошао у сусрет Ахаву и јавио му вест, а Ахав је кренуо пред Илију.

17 Чим Ахав угледа Илију, рече му: „Јеси ли ти онај што доноси невољу Израелу?“

18 Он одговори: „Не доносим ја невољу Израелу, него ти и дом твог оца, јер сте оставили Господње заповести и пошли за ликовима Вала. **19** А сада заповеди да се к мени на гору Кармил скупи цео Израел заједно с четресто и педесет Валових пророка и четресто пророка који се клањају обредном деблу, који једу за Језавелиним столом.“ **20** Ахав је позвао све Израелове синове и скупио пророке на гори Кармил.

21 Тада Илија приступи целом народу и рече: „Докле ћете храмати на две стране? Ако је Господ истинити Бог, идите за њим, а ако је Вал, идите за њим.“ Али народ му не одговори ни речи. **22** Илија рече народу: „Још сам само ја остао од Господњих пророка, а Валових пророка има четресто и педесет.“ **23** Нека нам сада дају два јунца па нека они изаберу себи једног јунца, нека га исеку на комаде и ставе на дрва, али нека не пале ватру. А ја ћу припремити другог јунца и ставићу га на дрва, али нећу палити ватру. **24** Тада ви призовите име свог бога, а ја ћу призовати Господње име. Бог који одговори ватром, то је истинити Бог.“ На то цео народ одговори: „Добро си рекао.“

25 Затим Илија рече Валовим пророцима: „Најпре ви изаберите једног јунца и припремите га, јер вас је више. И призовите име свог бога, али не палите ватру.“ **26** Они су узели јунца ког им је дао и припремили га, а затим су од јутра до подне призивали Валово име: „Вале, услиши нас!“ Али није било ни гласа ни одговора. А они су храмајући играли око олтара који су начинили. **27** У подне Илија поче да им се руга: „Вичите из свег гласа, јер је он бог. Мора да се нешто замислио, или треба да обави нужду па је отишао у нужник. Или можда спава па га треба пробудити!“ **28** А они су почели да вичу из свег гласа и да се по свом обичају секу бодежима и копљима док их није облила крв. **29** Кад је прошло подне, и даље су се понашали необично као да су пали у пророчки занос све док није дошло време да се принесе принос од жита, али није било ни гласа ни одговора нити знака да ико слуша.

30 На крају Илија рече целом народу: „Приступите к мени.“ Кад му је приступио

цео народ, он је почео да поправља Господњи олтар који је био срушен. **31** Илија је узео дванаест каменова, према броју племена синова Јакова, коме је дошла Господња реч: „Име ће ти бити Израел.“ **32** Од тих каменова подигао је олтар у Господње име. Онда је око олтара начинио јарак који је обухватао толико земље да се могло засејати две сеа мере семена. **33** Затим је налагао дрва, исекао јунца на комаде и ставио га на дрва. Тада рече: „Напуните четири крчага воде и излијте је на жртву паљеницу и на дрва.“ **34** Затим рече: „Учините то још једном.“ И учинили су то још једном. Онда опет рече: „Учините то и трећи пут.“ И учинили су то и трећи пут. **35** Вода се разлила свуда око олтара, а и јарак се напунио водом.

36 Кад је дошло време да се принесе принос од жита, пророк Илија приступи и рече: „Господе, Боже Аврамов, Исаков и Израелов, нека се данас обзнани да си ти Бог у Израелу, да сам ја твој слуга и да сам све ово учинио по твојој речи.“ **37** Услиши ме, Господе, услиши ме да би овај народ знао да си ти, Господе, истинити Бог, и да ти обраћаш њихово срце.“

38 Тада дође ватра од Господа и спали жртву паљеницу, дрва, камење и прашину, и упи воду из јарка. **39** Кад то виде, сав народ паде ничице и рече: „Господ је истинити Бог! Господ је истинити Бог!“ **40** А Илија им рече: „Похватајте Валове пророке! Не дајте ниједном да побегне!“ Они су их похватили, а Илија их је затим одвео у долину Кисон и тамо их побио.

41 Затим Илија рече Ахаву: „Иди горе, једи и пиј, јер се чује хука која најављује кишу.“

42 Ахав је отишао горе да једе и пије, а Илија се попео на врх Кармила, сагнуо се до земље и ставио лице међу колена. **43** Затим свом слуги рече: „Молим те, иди горе и погледај према мору.“ Он је отишао и погледао, а затим рекао: „Ништа се не види.“ А он рече: „Иди опет“, и тако седам пута. **44** Седми пут слуга рече: „Ено, мали облак као човечији длан диже се с мора.“ Тада Илија рече: „Иди и реци Ахаву: 'Прежи коње и иди да те не ухвати плусак!'“ **45** У међувремену небо се замрачило од облака и ветра, и почео је јак плусак. Ахав се попео на кола и одвезао у Језраел. **46** Господња рука била је над Илијом, и он је подвио skutове хаљине своје и трчао пред Ахавом све до Језраела.

19 Ахав је испричао Језавељи све што је Илија учинио и како је мачем побио све про-

роке. **2** Тада је Језавеља послала гласника код Илије и поручила му: „Нека ми богови учине тако и нека ме још теже казне, ако сутра у ово доба не учинио с твојом душом оно што си ти учинио с душом сваког од њих!“ **3** Илија се уплашио, па је устао и отишао да би спасао своју душу. Кад је дошао у Вирсавеју, која је у Јуди, оставио је тамо свог слугу. **4** Онда је сам отишао у пустињу, један дан хода, и кад је дошао тамо, сео је под једно дрво. Тада је почео да се моли да умре: „Доста ми је! Господе, узми моју душу, јер нисам ништа бољи од својих праочева.“

5 Затим је легао и заспао под тим дрветом. Али гле, један анђеоло га дотаче и рече му: „Устани и једи.“ **6** Он је погледао и гле, код главе му је била погача печена на ужареном камењу и крчаг воде. Тако је јео и пио, па је опет легао. **7** Господњи анђеоло дође још једном, дотаче га и рече: „Устани и једи, јер те чека тежак пут.“ **8** Тако је он устао, јео је и пио, па је окрепљен том храном пешачио четрдесет дана и четрдесет ноћи док није дошао на гору Божју, на Хорив.

9 Тамо је ушао у једну пећину да у њој преноћи. Онда му дође Господња реч: „Шта радиш ту Илија?“ **10** Он одговори: „Ревновао сам за Господа, Бога над војскама, јер су Израелови синови оставили твој савез, срушили твоје олтаре, а твоје пророке побили мачем. Само сам ја остао, а сада и моју душу траже да узму.“ **11** Али глас му рече: „Изађи и стани на гору пред Господом.“ И гле, Господ је пролазио, а силан и јак ветар кидео је горе и ломио стене пред Господом. Али Господ није био у ветру. После ветра дошао је земљотрес. Али Господ није био у земљотресу. **12** После земљотреса дошла је ватра. Али Господ није био у ватри. После ватре дошао је глас, тих и благ. **13** Кад га је Илија чуо, покрио је лице огртачем па је изашао из пећине и стао на улаз. И гле, тај глас му рече: „Шта радиш ту Илија?“ **14** Он одговори: „Ревновао сам за Господа, Бога над војскама, јер су Израелови синови оставили твој савез, срушили твоје олтаре, а твоје пророке побили мачем. Само сам ја остао, а сада и моју душу траже да узму.“

15 Тада му Господ рече: „Иди, врати се истим путем у пустињу близу Дамаска и кад дођеш тамо, помажи Азаила за цара над Сиријом. **16** Јуја, Нимсијевог унука, помажи за цара над Израелом, а Јелисија, Сафатовог сина из Авел-Меола, помажи за пророка уместо себе. **17** Ко умакне Азаиловом мачу, погубиће га Јуј, а ко умакне Јујевом мачу, погубиће га Јелисије. **18** А ја сам у Израелу

оставио седам хиљада људи који нису савили колена пред Валом и нису га својим устима пољубили."

19 Кад је отишао оданде, нашао је Јелисија, Сафатовог сина, како оре. Пред њим је било дванаест јармова, а он је био код дванаестог. Илија му је пришао и ставио на њега свој пророчки огртач. **20** А он остави бикове, потрча за Илијом и рече му: „Молим те, пусти ме да пољубим свог оца и своју мајку, па ћу онда поћи за тобом.“ Илија му одговори: „Иди, зар те ја спречавам у томе?"

21 Тако је он отишао од њега, узео пар бикова и принео их на жртву, а на дрвима од плуга и јарма у који су били упрегнути бикови скувао је њихово месо и дао га народу да једе. Затим је устао, отишао за Илијом и постао му слуга.

20 Вен-Адад, цар Сирије, скупио је сву своју војску, а с њим су била и тридесет и два цара с коњима и колима. Он је кренуо на Самарију, подигао опсаду око ње и напао је. **2** У град је послао гласнике код Ахава, цара Израела, и поручио му: „Овако каже Вен-Адад: **3** 'Твоје сребро и твоје злато мени припада, а и твоје најлепше жене и најлепши синови мени припадају.'" **4** Цар Израела је одговорио: „Као што си рекао, мој господару, царе, ја припадам теби са свим што имам."

5 Гласници су опет дошли и рекли: „Овако каже Вен-Адад: 'Послао сам гласнике к теби и поручио сам ти: 'Даћеш ми своје сребро, своје злато, своје жене и своје синове'. **6** Али ја ћу сутра у ово доба послати своје слуге к теби да добро претраже твој двор и куће твојих слугу. Они ће узети и однети све што је драгоцену у твојим очима."

7 Тада је цар Израела сазвао све старешине у земљи и рекао им: „Молим вас, погледајте и видите како овај човек тражи невољу, јер је послао људе к мени по моје жене, моје синове, моје сребро и моје злато, и ја му све то нисам ускратио." **8** Све старешине и цео народ рекли су му: „Немој га послушати и немој пристати." **9** Зато он рече Вен-Ададовим гласницима: „Овако реците мом господару, цару: 'Све што си први пут поручио свом слуги учинићу, али ово не могу да учиним.'" Гласници су отишли и однели му одговор.

10 Тада је Вен-Адад послао к њему гласнике и поручио му: „Нека ми богови учине тако и нека ме још теже казне ако праха од Самарије буде доста да цео народ који је са мном добије по шаку!" **11** Цар Израела му је

одговорио: „Овако му реците: 'Нека се онај ко се опасује не хвали као онај ко се већ распасује.'" **12** Кад је Вен-Адад чуо тај одговор док је с царевима пио у шаторима, рекао је својим слугама: „Спремите се за напад!" И почели су да се спремају да нападну град.

13 Тада један пророк приступи Ахаву, цару Израела, и рече: „Овако каже Господ: 'Јеси ли видео све ово велико мноштво? Ево, данас ћу га предати теби у руке, и знаћеш да сам ја Господ.'" **14** На то Ахав рече: „Преко кога?" А он одговори: „Овако каже Господ: 'Преко младића који су у служби кнезова покрајина.'" На крају Ахав још упита: „Ко ће започети битку?" А он одговори: „Ти!"

15 Тада је Ахав пребројао младиће који су у служби кнезова покрајина и било их је двеста тридесет и два. Затим је пребројао цео народ, све Израелове синове, и било их је седам хиљада. **16** Они су изашли у подне док се Вен-Адад опијао у шаторима заједно с тридесет и два цара који су дошли да му помогну. **17** Најпре су изашли младићи који су у служби кнезова покрајина. Вен-Адад је послао своје људе, и они су му јавили: „Изашли су неки људи из Самарије." **18** На то он рече: „Ако су изашли ради мира, похватајте их живе; ако су изашли ради битке, опет их похватајте живе." **19** Из града су изашли младићи који су у служби кнезова покрајина и војска која је ишла за њима. **20** Сваки је напао свог противника, тако да су Сиријци почели да беже, а Израелци су кренули у потеру за њима. Али Вен-Адад, цар Сирије, успео је да побегне на коњу заједно с коњаницима. **21** Тада је изашао и цар Израела и ударио на коње и кола, тако да су Сиријци претрпели велики пораз.

22 После тога пророк је дошао код цара Израела и рекао му: „Иди, ојачај своје снаге, размисли па види шта ћеш чинити, јер ће почетком године цар Сирије опет доћи на тебе."

23 Слуге цара Сирије рекле су свом цару: „Њихов Бог је Бог гора. Зато су били јачи од нас. Али ако се будемо борили против њих у равници, видећеш да ћемо бити јачи од њих. **24** Учини дакле овако: Уклони цареve с њихових места и уместо њих постави намеснике. **25** А ти скупи себи војску као што је била она коју си изгубио, и исто толико коња и кола. Онда поведимо битку с њима у равници, па ћеш видети да ћемо бити јачи од њих." Он их је послушао и учинио тако.

26 Почетком године Вен-Адад је скупио Сиријце и кренуо у Афек у битку против Израела. **27** Израелови синови су се такође са-

купили, снабдели се свим што им је било потребно и изашли пред њих. Израелови синови улогорили су се испред њих као два мала стада коза, а Сиријци су прекрили земљу. **28** Тада је Божји човек дошао код цара Израела и рекао му: „Овако каже Господ: 'Зато што Сиријци кажу: 'Господ је Бог гора, а не Бог равница', све ово велико мноштво предаћу теби у руке, и знаћете да сам ја Господ.'”

29 Седам дана били су улогорени једни наспрам других. А седмог дана почела је битка и Израелови синови су у једном дану побили сто хиљада Сиријаца пешака. **30** Они који су остали побегли су у град Афек, али зидине су се срушиле на двадесет и седам хиљада људи који су остали. Вен-Адад је побегао у град и сакрио се у најкровитију собу.

31 Његове слуге су му рекле: „Ево, чули смо да су цареви Израеловог дома милостиви цареви. Молимо те, хајде да опашемо кострет око бедара и ставимо себи конопче око врата, па да изађемо пред цара Израела. Можда ће ти поштедети душу.” **32** Тако су опасали кострет око бедара и ставили себи конопче око врата, па су дошли пред цара Израела и рекли: „Твој слуга Вен-Адад рекао је: 'Молим те, поштеди ми душу.'” А он рече: „Је ли он још жив? То ми је брат.” **33** Они су то схватили као добар знак и закључили су да заиста тако мисли, па су рекли: „Вен-Адад ти је брат.” А он рече: „Идите и доведите га.” Тада је Вен-Адад дошао к њему и он га је позвао у своја кола.

34 Вен-Адад му рече: „Вратићу градове које је мој отац узео твом оцу, а ти изабери себи улице у Дамаску као што је мој отац себи изабрао у Самарији.”

Тада Ахав одговори: „Склопимо савез под тим условима па ћу те пустити да идеш.”

Тако је склопио савез с њим и пустио га да иде.

35 Један од пророчких синова рече свом другу по Господњој речи: „Молим те, удари ме.” Али овај није хтео да га удари. **36** А он му рече: „Зато што ниси послушао Господњи глас, кад одеш од мене, убиће те лав.” И кад је овај отишао од њега, напао га је лав и убио га.

37 Затим нађе другог човека и рече му: „Молим те, удари ме.” И овај га је ударио и ранио.

38 Тада је пророк отишао и стао поред пута да дочека цара, а преко очију је ставио повез да га не препознају. **39** Кад је цар пролазио, он повика цару: „Твој слуга се нашао усред битке, и гле, један човек је истукао из бојних редова, довео ми неког човека

и рекао: 'Чувај овог човека. Ако нестане, твоја душа биће уместо његове душе или ћеш платити талант* сребра.' **40** И док је твој слуга радио ово и оно, овај је нестао.” На то му цар Израела рече: „То ти је пресуда. Сам си је донео.” **41** Тада је пророк брзо скинуо повез с очију и цар Израела је препознао да је он један од пророка. **42** Он рече цару: „Овако каже Господ: 'Зато што си пустио из своје руке човека кога сам одредио да се погуби, твоја душа биће уместо његове душе и твој народ уместо његовог народа.’” **43** Тако се цар Израела упутио својој кући зловољан и потиштен, и дошао је у Самарију.

21 После тога догодило се ово: Навутеј Језраелац имао је виноград у Језраелу, поред двора Ахава, цара Самарије. **2** Ахав рече Навутеју: „Дај ми свој виноград да ми служи као башта, јер је близу моје куће, а ја ћу ти за њега дати бољи виноград. Или ако више волиш, даћу ти новац за њега.” **3** Али Навутеј одговори Ахаву: „Никада ти не бих дао наследство својих праочева јер знам да би то у Господњим очима било неисправно.” **4** Тако се Ахав вратио кући зловољан и потиштен због одговора који му је дао Навутеј Језраелац када му је рекао: „Нећу ти дати наследство својих праочева.” Легао је на постељу, окренуо лице на страну и није хтео ништа да једе.

5 Онда је дошла његова жена Језавеља и упитала га: „Зашто ти је дух жалостан и нећеш да једеш?” **6** А он јој одговори: „Зато што сам разговарао с Навутејем Језраелцем и рекао му: 'Дај ми свој виноград за новац. Или ако више волиш, даћу ти за њега други виноград.' Али он је рекао: 'Нећу ти дати свој виноград.’” **7** Тада му његова жена Језавеља рече: „Зар ниси ти цар над Израелом? Устани, једи и нека ти срце буде весело. Ја ћу ти дати виноград Навутеја Језраелца.” **8** Затим је у Ахавово име написала писма, запечативши их његовим печатом па их послала старешинама и великашима који су живели у истом граду с Навутејем. **9** У писмима је написала овако: „Прогласите пост и поставите Навутеја да седи на челу народа. **10** Нека наспрам њега седну два покварена човека која ће сведочити против њега и рећи: 'Ти си проклео Бога и цара!' Тада га изведите напоље и каменујте га да умре.”

11 Људи из његовог града, старешине и великаши који су живели у његовом граду, учинили су како им је поручила Језавеља и

*20,39 Види додатка на крају књиге.

како је писало у писмима која им је послала. **12** Прогласили су пост и поставили Навутеја да седи на челу народа. **13** Затим су дошла два покварена човека и села наспрам њега. Ти покварени људи су пред народом сведочили против Навутеја и рекли су: „Навутеј је проклео Бога и цара!“ Затим су га извели ван града и засули камењем, тако да је умро. **14** Онда су поручили Језавељи: „Навутеј је каменован и мртав је.“

15 Кад је Језавеља чула да је Навутеј каменован и да је мртав, рекла је Ахаву: „Устани и узми виноград Навутеја Језраелца који он није хтео да ти да за новац, јер Навутеј више није жив него је мртав.“ **16** Кад је Ахав чуо да је Навутеј мртав, одмах је устао и отишао у виноград Навутеја Језраелца да га узме.

17 Господња реч дошла је Илији Тесвићанину: **18** „Устани и пођи у сусрет Ахаву, цару Израела, који је у Самарији. Ено га у Навутејевом винограду. Отишао је да га узме. **19** И реци му: ‘Овако каже Господ: ‘Јеси ли убио човека и отео туђи посед?’ И још му реци: ‘Овако каже Господ: ‘На месту где су пси лизали Навутејеву крв, лизаће и твоју крв.’“

20 Ахав рече Илији: „Јеси ли ме нашао, непријатељу мој?“ А овај одговори: „Нашао сам те. Зато што си се продао да чиниш оно што је зло у Господњим очима, **21** пустићу зло на тебе. Почистићу те и истребићу у Ахавовом дому све што је мушко,* чак и оне најмање и безвредне у Израелу. **22** Учинићу с твојим домом као с домом Јеровоама, Наватовог сина, и као с домом Васе, Ахијиног сина, због увреда којима сте ме вређали и навели Израел на грех.’ **23** И за Језавељу овако каже Господ: ‘Пси ће појести Језавељу на језраелском пољу. **24** Ко из Ахавовог дома умре у граду, појешће га пси, а ко умре у пољу, појешће га птице небеске.’“ **25** Никада се нико није продао као Ахав да чини оно што је зло у Господњим очима, на шта га је навела његова жена Језавеља. **26** Он је чинио гадна дела тако што је ишао за одвратним идолима, као што су чинили Амореји, које је Господ отерао испред Израелових синова.

27 Кад је Ахав чуо те речи, раздерао је своје хаљине и ставио кострет на своје тело. Постио је, спавао у кострети и ходао потиштено. **28** Господња реч дошла је Илији Тесвићанину: **29** „Јеси ли видео како се Ахав понизио преда мном? Зато што се понизио преда мном, нећу пустити оно зло за њего-

вог живота. У време његовог сина пустићу зло на његов дом.“

22 Три године није било рата између Сирије и Израела. **2** Треће године Јосафат, Јудин цар, дошао је код цара Израела. **3** Цар Израела рече својим слугама: „Знате ли да Рамот у Галаду припада нама? А ми оклевамо да га узмемо из руке цара Сирије.“ **4** Затим упита Јосафата: „Хоћеш ли ићи са мном да нападнемо Рамот у Галаду?“ А Јосафат одговори цару Израела: „Ја сам као и ти, мој је народ као и твој народ, моји су коњи као и твоји коњи.“

5 Али Јосафат још рече цару Израела: „Молим те, најпре питај Господа шта ће рећи.“ **6** Тако је цар Израела окупио пророке, око четристо људи, и упита их: „Да ли да кренем у битку против Рамота у Галаду или да одустанем од тога?“ А они су одговорили: „Иди, јер ће га Господ предати цару у руке.“

7 Али Јосафат упита: „Зар овде нема још неког од Господњих пророка? Да питамо и преко њега.“ **8** На то цар Израела рече Јосафату: „Има још један човек преко ког бисмо могли да питамо Господа за савет, али ја га мрзим јер ми не прориче добро, него зло. То је Михеја, Јемлин син.“ Али Јосафат рече: „Нека цар не говори тако.“

9 Тада је цар Израела позвао једног дворанина и рекао му: „Доведи брзо Михеју, Јемлиног сина.“ **10** Цар Израела и Јосафат, Јудин цар, седели су сваки на свом престолу, одевени у царске хаљине, на гмуну код самаријских врата, а сви пророци пророковали су пред њима. **11** Седекија, Хананин син, начинио је себи гвоздене рогове и рекао: „Овако каже Господ: ‘Овим ћеш бости Сиријце док их не истребиш.’“ **12** И сви други пророци пророковали су исто тако: „Иди на Рамот у Галаду и победићеш, јер ће га Господ предати цару у руке.“

13 Гласник који је отишао да позове Михеју рече му: „Ево, пророци сложено објављују добро цару. Молим те, нека твоја реч буде као и њихова и прореци добро.“ **14** Али Михеја рече: „Тако жив био Господ, шта ми Господ каже то ћу говорити.“ **15** Кад је дошао пред цара, цар га упита: „Михеја, да ли да кренемо у битку против Рамота у Галаду или да одустанемо од тога?“ А он му одговори: „Иди и победићеш, јер ће га Господ предати цару у руке.“ **16** На то му цар рече: „Колико ћу те пута заклињати да ми говориш само истину у Господње име?“ **17** Тада он рече: „Видим све Израелце расејане по горама као овце које немају пастира. Господ је рекао:

*21,21 Дословно: „све што мокри уза зид“.

'Ови немају господара. Нека се у миру врате сваки својој кући.'

18 Тада цар Израела рече Јосафату: „Зар ти нисам рекао да ми неће пророковати добро, него зло?”

19 Михеја још рече: „Зато чуј Господњу реч: Видим Господа како седи на свом престолу, а сва небеска војска стоји му с десне и с леве стране. **20** Господ је рекао: 'Ко ће преварити Ахава да крене на Рамот у Галаду и да тамо падне?' Један је рекао овако, а други онако. **21** На крају је дошао један дух, стао пред Господа и рекао: 'Ја ћу га преварити.' Господ га је упитао: 'Како?' **22** Он је одговорио: 'Отићи ћу и бићу лажљив дух у устима свих његових пророка.' А он је рекао: 'Успећеш да га превариш. Иди и учини тако.' **23** И ево, Господ је ставио преваран дух у уста свим твојим пророцима, али Господ ти најављује невољу.”

24 Тада Седекија, Хананин син, приђе Михеји, удари га по образу и рече: „Како то да је Господњи Дух отишао од мене да би говорио теби?” **25** Михеја одговори: „Ево, видећеш то оног дана кад уђеш у најскровитију собу да се сакријеш.” **26** Тада цар Израела рече: „Узми Михеју и одведи га Амону, градском заповеднику, и Јоасу, царевом сину. **27** И реци им: 'Овако каже цар: 'Ставите овог човека у затвор и дајте му по мало хлеба и по мало воде док се не вратим у миру.'” **28** Михеја на то рече: „Ако се заиста вратиш у миру, онда Господ није говорио преко мене.” И још рече: „Чујте то сви народи.”

29 Тако су цар Израела и Јосафат, Јудин цар, кренули на Рамот у Галаду. **30** Цар Израела рече Јосафату: „Ја ћу се прерушити кад пођем у битку, а ти обуци своје царске хаљине.” Тако се цар Израела прерушио и пошао у битку. **31** Цар Сирије заповедио је тридесет и двојици заповедника бојних кола и рекао им: „Не нападајте ни малог ни великог, него само цара Израела.” **32** Кад су заповедници кола видели Јосафата, помислили су: „То је сигурно цар Израела.” И кренули су на њега, али кад је Јосафат повикао тражећи помоћ **33** заповедници над колима видели су да то није цар Израела, па су престали да га гоне.

34 Тада је један човек одапео стрелу и случајно погодио цара Израела тамо где се оклоп саставља. Цар рече свом возачу: „Окрените кола и изведи ме из боја јер сам тешко рањен.” **35** Битка је тог дана бивала све жешћа, и цара су морали да држе у усправном положају у колима насупрот Сиријцима, али увече је умро. Крв из његове ране текла је у

кола. **36** Кад је сунце залазило, кроз логор је одјекнуо повик: „Сваки у свој град и сваки у своју земљу!” **37** Тако је цар умро. Однели су га у Самарију где су га и сахранили. **38** Кад су прали бојна кола поред самаријског језера, пси су лизали његову крв (а и блуднице су се тамо купале), по речи коју је Господ рекао.

39 Остала Ахавова дела, све што је чинио и како је изградио кућу од слоноваче и све своје градове, зар није све то записано у дневницима цара Израела? **40** Ахав је починуо код својих праочева. Уместо њега почео је да влада његов син Охозија.

41 Јосафат, Асин син, постао је цар над Јудом четврте године владања Ахава, цара Израела. **42** Јосафат је имао тридесет и пет година кад је почео да влада и владао је двадесет и пет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Азува и била је Силејева кћи. **43** Он је у свему ходио путем свог оца Асе. Није одступио од његовог пута, него је чинио оно што је исправно у Господњим очима. Само што обредне узвишице нису биле уклоњене. Народ је још увек приносио жртве и кад на обредним узвишицама. **44** Јосафат је био у миру с царем Израела. **45** Остала Јосафатова дела, његови подухвати и ратови које је водио, зар није све то записано у дневницима Јудиних цара? **46** Он је уклонио из земље храмске блуднице који су остали од времена његовог оца Асе.

47 У Едому тада није било цара; намесник је служио као цар.

48 Јосафат је изградио тарсиске бродове да иду у Офир по злато. Али бродови нису отишли, јер су се разбили код Есион-Гевера.

49 Тада је Охозија, Ахавов син, рекао Јосафату: „Нека моје слуге иду с твојим слугама на бродове”, али Јосафат није пристао.

50 Јосафат је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у граду свог праоца Давида. Уместо њега почео је да влада његов син Јорам.

51 Охозија, Ахавов син, постао је цар над Израелом у Самарији седamnaесте године Јосафатовог владања над Јудом, и владао је над Израелом две године. **52** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима и ходио је путем свог оца и своје мајке и путем Јеровоама, Наватовог сина, који је навео Израел на грех. **53** Служио је Валу и клањао му се, вређајући Господа, Израеловог Бога, и чинио је све што је чинио и његов отац.

ДРУГА КЊИГА О ЦАРЕВИМА

Писац: Јеремија

Место писања: Јерусалим и Египат

Писање завршено: око 580. пре н. е.

Обухвата време: 920 - 580. пре н. е.

1 После Ахавове смрти Моав се побунио против Израела.

2 Једног дана Охозија је пао кроз решетку у својој горњој соби у Самарији и разболео се. Зато је послао гласнике и рекао им: „Идите и питајте Велзевула,* акаронског бога, да ли ћу се опоравити од ове болести.“ **3** А Господњи анђео је рекао Илији Тесвићанину: „Устани и пођи у сусрет гласницима цара Самарије и реци им: 'Зар у Израелу нема Бога па идете да питате за савет Велзевула, акаронског бога?' **4** Зато овако каже Господ: 'Нећеш устати с постеље на коју си легао, него ћеш умрети.'“ Затим је Илија отишао.

5 Када су се гласници вратили цару, он их упита: „Зашто сте се вратили?“ **6** Они му одговорише: „Срео нас је један човек и рекао нам: 'Идите и вратите се цару који вас је послао па му реците: 'Овако каже Господ: 'Зар у Израелу нема Бога, него шаљеш људе да питају за савет Велзевула, акаронског бога? Зато нећеш устати с постеље на коју си легао, него ћеш умрети.'“ **7** А он их упита: „Како је изгледао тај човек који вас је срео и који вам је то рекао?“ **8** Они му одговорише: „Имао је ортач од длаке и кожни појас око струка.“ Тада Охозија рече: „То је Илија Тесвићанин.“

9 Затим је послао к њему заповедника над педесеторицом с његовим људима. Он је отишао код њега и нашао га како седи на врху брда па му рече: „Божји човече, цар је заповедио: 'Сиђи.'“ **10** Илија одговори заповеднику: „Ако сам ја Божји човек, нека дође ватра с небеса и спали тебе и педесеторицу људи с тобом.“ И ватра дође с небеса и спали њега и његове људе.

11 Охозија је затим послао код њега другог заповедника над педесеторицом с његовим људима. Заповедник рече Илији: „Божји човече, цар је овако заповедио: 'Брзо сиђи.'“

12 А Илија одговори: „Ако сам ја Божји човек, нека дође ватра с небеса и спали тебе и педесеторицу људи с тобом.“ И ватра од Бога дође с небеса и спали њега и његове људе.

13 Тада је Охозија послао и трећег заповедника над педесеторицом с његовим људима. Кад је трећи заповедник отишао и дошао пред Илију, клекнуо је на колена и замолио га за милост: „Божји човече, молим те, нека моја душа и ове педесеторице твојих слугу буде драгоцене у твојим очима.“ **14** Ето, ватра је сишла с небеса и спалила прву двојицу заповедника и њихове људе, али нека моја душа буде драгоцене у твојим очима.“

15 Тада Господњи анђео рече Илији: „Пођи с њим. Не бој га се.“ Тако је Илија устао и отишао с њим код цара. **16** Илија рече цару: „Овако каже Господ: 'Зар у Израелу нема Бога да од њега тражиш савет, него шаљеш гласнике да траже савет од Велзевула, акаронског бога? Зато нећеш устати с постеље на коју си легао, него ћеш умрети.'“ **17** Тако је Охозија умро, према Господњој речи коју је објавио Илија. Пошто Охозија није имао сина, уместо њега је почео да влада Јорам. То је било друге године владања Јорама, Јосафатовог сина, Јудиног цара.

18 Остала Охозијина дела која је чинио, зар није све то записано у дневницима царева Израела?

2 Пре него што је Господ узео Илију у вихору на небеса, Илија и Јелисије су отишли из Галгала. **2** Илија рече Јелисију: „Молим те, остани овде, јер мене Господ шаље у Ветиљу.“ Али Јелисије рече: „Тако живи био Господ и тако жива била душа твоја, нећу те оставити.“ Тако су отишли у Ветиљу. **3** Пророчки синови који су били у Ветиљу дошли су код Јелисија и рекли му: „Знаш ли да ће данас Господ узети твог господара да ти више не буде учитељ?“ Он одговори: „Знам, ћутите.“

***1,2** Дословно: „Баалзевув“ што значи: „господар мува“ или „господар прљавштине“. У питању је једно од имена за Сотону.

4 Затим му Илија рече: „Јелисије, молим те, остани овде, јер мене Господ шаље у Јерихон.“ Али он рече: „Тако жив био Господ и тако жива била душа твоја, нећу те оставити.“ Тако су отишли у Јерихон. **5** Пророчки синови који су били у Јерихону пришли су Јелисију и рекли му: „Знаш ли да ће данас Господ узети твог господара да ти више не буде учитељ?“ Он одговори: „Знам, ћутите.“

6 Илија му опет рече: „Молим те, остани овде, јер ме Господ шаље на Јордан.“ Али он рече: „Тако жив био Господ и тако жива била душа твоја, нећу те оставити.“ И обојица су отишла. **7** А педесет људи од пророчких синова пошло је за њима, и кад су њих двојица стала поред Јордана, они су стали подаље и посматрали их. **8** Тада је Илија узео своје пророчки огртач, смотао га и ударио њиме по води, и вода се разделила на две стране тако да су обојица прешла по сувом.

9 Кад су прешли на другу страну, Илија рече Јелисију: „Реци шта желиш да ти учиним пре него што будем узет од тебе.“ Јелисије рече: „Молим те, нека на мени буде двоструки део твог духа.“ **10** А он рече: „Тражиш тешку ствар. Ако ме будеш видео кад будем узет од тебе, биће ти тако, ако ме не будеш видео, неће ти бити.“

11 Док су тако ишли и разговарали, гле, појавила су се пламена бојна кола с пламеним коњима и раздвојила их. Тако је Илија у вихору вазнет на небеса. **12** Јелисије је то гледао и повикао: „Оче мој, оче мој! Израелова бојна кола и његови коњаници!“ И више га није видео. Тада је узео своје хаљине и раздерао их на два дела, **13** Затим је подигао Илијин пророчки огртач који је спао с њега, па се вратио и стао на обалу Јордана. **14** Тада је узео Илијин пророчки огртач који је спао с њега, ударио њиме по води и рекао: „Где је Господ, Илијин Бог?“ Кад је ударио по води, она се разделила на две стране и Јелисије је прешао.

15 Кад су га пророчки синови из Јерихона видели издалека, рекли су: „Илијин дух сишао је на Јелисија.“ Зато су му изашли у сусрет и поклонили му се до земље. **16** Затим су му рекли: „Овде је с твојим слугама педесет храбрих људи. Нека иду да траже твог господара. Можда га је Господњи Дух подигао и спустио на неку гору или у неку долину.“ А он је рекао: „Не шаљите их.“ **17** Али они су га упорно наговарали док му није постало непријатно, па је рекао: „Пошаљите их.“ Они су послали педесет људи који су три дана тражили Илију, али га нису нашли. **18** Кад су се вратили код Јелисеја, који је био у

Јерихону, он им је рекао: „Зар вам нисам казao да не идете?“

19 После неког времена људи из града рекли су Јелисију: „Господару, град је на добром положају, као што и сам видиш, али је вода лоша и узрокује побачаје у земљи.“ **20** Он рече: „Донесите ми нову чинијицу и ставите у њу соли.“ То су му и донели. **21** Он је отишао на извор воде, бацио у њега со и рекао: „Овако каже Господ: 'Учинићу и кад ова вода буде здрава. Неће више узроковати ни смрт ни побачаје.'“ **22** Вода је постала здрава и таква је све до данашњег дана, према речи коју је изговорио Јелисије.

23 Одатле је отишао у Ветил. Док је ишао путем, из града су изашли дечаки и почели да му се ругају: „Пењи се, ћело! Пењи се, ћело!“ **24** Јелисије се окренуо и кад их је видео, проклео их је у Господње име. Тада су из шуме изашле две медведице и растргле четрдесет и двоје дечака. **25** Одатле је отишао на гору Кармил, а затим се вратио у Самарију.

3 Јорам, Ахавов син, постао је цар над Израелом у Самарији осамнаесте године Јосафатовог владања над Јудом. Јорам је владао дванаест година. **2** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, али не као његов отац и његова мајка. Уклонио је Валов обредни стуб који је начинио његов отац. **3** Али се држао греха којима је Јеровоам, Наватов син, навео Израел на грех. Није одступио од њих.

4 Миса, цар Моава, узгајао је овце и плаћао је цару Израела данак од сто хиљада јагањаца и сто хиљада неострижених овнова. **5** А кад је Ахав умро, цар Моава побунио се против цара Израела. **6** У то време цар Јорам је изашао из Самарије и окупио све Израелце. **7** Затим је послао гласнике код Јосафата, Јудиног цара, и поручио му: „Цар Моава побунио се против мене. Хоћеш ли поћи са мном у рат против Моава?“ Јосафат је одговорио: „Поћи ћу. Ја сам као и ти, мој народ као и твој народ, моји коњи као и твоји коњи.“ **8** Затим је упитао: „Кojим ћемо путем ићи?“ А Јорам је одговорио: „Кроз едомску пустињу.“

9 Тако су цар Израела, Јудин цар и едомски цар кренули. Ишли су седам дана заобилазним путем, али није било воде за војску и за стоку која је ишла за њима. **10** Тада цар

***2,23** У питању је била банда тинејџера која је негирала да је Илија вазнет на небо, па су се ругали Јелисију речима: „Хајде иди и ти на небо, пењи се на небо!“

Израела рече: „Јао, Господ је позвао нас тројицу царева да нас преда у руке Моавцима!“ **11** А Јосафат рече: „Зар овде нема ниједног Господњег пророка да преко њега тражимо савет од Господа?“ Један од слугу цара Израела одговори: „Ту је Јелисије, Сафатов син, који је Илији водом поливао руке.“ **12** Јосафат рече: „Господња реч је с њим.“ Тако су цар Израела, Јосафат и цар Едома отишли код њега.

13 Јелисије рече цару Израела: „Шта ја имам с тобом? Иди пророцима свог оца и пророцима своје мајке.“ А цар Израела му рече: „Немој ме одбити, јер је Господ позвао нас тројицу царева да нас преда у руке Моавцима.“ **14** Јелисије рече: „Тако жив био Господ над војскама коме служим, да није Јосафата, Јудиног цара, ког поштујем, не бих се обазирао на тебе нити бих те погледао.“ **15** Доведите ми некога ко свира на жичаном инструменту.“ И док је слушао свирача, Господња рука дошла је на Јелисија, **16** и он рече: „Овако каже Господ: 'Ископајте у овој долини много јама.' **17** Јер овако каже Господ: 'Нећете осетити ветар нити ћете видети кишу, а ипак ће се ова долина напунити водом, па ћете из ње пити и ви и ваша стока и ваше остале животиње.' **18** То ће Господу заиста бити лако, и предаће Моавце у ваше руке.“ **19** А ви заротите све утврђене градове и све изабране градове, посеците сва добра стабла, затрпајте све водене изворе и сваку добру њиву заспите камењем и тако је покрварите.“

20 И заиста, ујутру, у време кад се приноси принос од жита, дошла је вода од Едома, и земља се напунила водом.

21 Кад су Моавци чули да су цареви дошли да се боре против њих, скупили су све оне који су могли да опашу војнички појас, а и оне старије, па су стали на границу. **22** Кад су рано ујутру устали и кад је сунце засјало над водом, Моавцима са супротне стране учинило се да је вода црвена као крв. **23** Зато су рекли: „То је крв! Сигурно су цареви извукли мачеве и погубили један другог. А сада на плен, Моавци!“ **24** Али кад су дошли у израелски логор, Израелци су устали и ударили на њих, тако да су Моавци побегли пред њима. Израелци су ушли у Моав, и како су напредовали, тако су убијали Моавце. **25** Срушили су градове и на све добре њиве сви су бацили по камен док их нису засули. Затрпали су и све изворе воде и посекли сва добра стабла. Остало је само камење Кир-Аресета, који су људи наоружани праћкама опколили и нападали.

26 Кад је цар Моава видео да ће изгубити битку, узео је са собом седамсто људи наоружаних мачем и покушао да се пробије до цара Едома. Али нису успели. **27** На крају је узео свог првенца који би био владар уместо њега и принео га на зиду као жртву паљеницу. Тада се подигао силан гнев против Израелаца, тако да су они отишли од њега и вратили се у своју земљу.

4 Једном је жена једног од пророчких синова повикала к Јелисију: „Твој слуга, мој муж, умро је, а ти добро знаш да се твој слуга увек бојао Господа. А сада је дошао зајмодавац да ми узме оба сина да му буду робови.“ **2** Јелисије јој рече: „Шта желиш да учиним за тебе? Реци ми шта имаш у кући?“ А она рече: „Твоја слушкиња нема ништа у кући, осим једног крчага уља.“ **3** Тада јој он рече: „Иди и позајми од свих својих суседа празне посуде. Немој да их буде мало.“ **4** Онда иди и затвори врата за собом и за својим синовима, па сипај уље у све те посуде, а кад их напуниш, стави их на страну.“ **5** И она је отишла од њега.

Кад је затворила врата за собом и за својим синовима, они су јој доносили посуде, а она их је пунила. **6** Кад је напунила посуде, рекла је једном од својих синова: „Дођај ми још једну.“ Али он јој је одговорио: „Нема више посуда.“ Тада је уље престало да тече. **7** Она је отишла и јавила то Божјем човеку, а он је рекао: „Иди, продај уље и отплати дугове, а од остатка живите ти и твоји синови.“

8 Једног дана Јелисије је пролазио кроз Сунам, где је живела једна угледна жена која га је стално позивала на оброк. Кад год би пролазио туда, свраћао је код ње да једе. **9** После неког времена, та жена рече свом мужу: „Ево, знам да је свет онај Божји човек који увек свраћа код нас.“ **10** Хајде да му направимо собицу уза зид на крову, и да му ставимо тамо постеле?, сто, столицу и свећњак, па кад дође код нас нека се ту склони.“

11 Једног дана Јелисије је опет дошао код њих па је отишао у ту горњу собу и легао. **12** Затим свом слуги Гијезију рече: „Позови Сунамку.“ Он је позва да дође пред њега. **13** И још му рече: „Молим те, реци јој овако: 'Ево, ти се толико бринеш за нас. Шта желиш да учиним за тебе? Желиш ли да кажем нешто за тебе цару или заповеднику војске?'“ А она одговори: „Ја живим међу својим народом.“ **14** Он затим рече: „Шта би се онда могло учинити за њу?“ Гијезије одговори: „Ето, нема сина, а муж јој је стар.“ **15** А он рече: „Позови је.“ Он је позва и она стаде

на врата. **16** Тада јој Јелисије рече: „Догодине у ово доба грићеш сина.“ А она одговори: „Не, господару мој, Божји човече! Немој лагати своју слушкињу.“

17 И заиста, жена је затруднела и догодило се исто доба родила је сина, као што јој је рекао Јелисије. **18** И дечак је растао. Једног дана је по обичају отишао код свог оца који је био са жетеоцима. **19** И жалио се оцу: „Моја глава, јао моја глава!“ А он рече свом слузи: „Однеси га мајци.“ **20** Слуга га је узео и однео његовој мајци. Дете је седело на њеним коленима до подне, а онда је умрло.

21 Она га је однела у горњу онду, положила га на постељу Божјег човека, затворила врата и изашла. **22** Затим је позвала свог мужа и рекла му: „Молим те, пошаљи ми једног слугу и једну магарицу и допусти ми да брзо одем код Божјег човека, па ћу се вратити.“ **23** Али он је упита: „Зашто данас идеш код њега? Није ни младина ни Шабат.“ Она одговори: „Не брини се, све је у реду.“ **24** Тако је дала да се оседла магарца и рекла свом слузи: „Поведи је и крени. Немој да због мене застајеш док ти не кажем.“

25 Затим је отишла и дошла код Божјег човека на гору Кармил. Кад ју је Божји човек угледао издалека, рекао је Гијезију, свом слузи: „Ево Сунамке. **26** Молим те, трчи пред њу и упитај је: 'Јеси ли добро? Је ли твој муж добро? Је ли дете добро?'“ А она је одговорила: „Све је у реду.“ **27** Кад је дошла код Божјег човека на гору, обгрлила му је ноге. Тада је Гијезије пришао да је отера, али Божји човек рече: „Пусте је, јер јој је душа пуна јада, а Господ је то сакрио од мене и није ми јавио.“ **28** Она рече: „Јесам ли тражила сина од свог господара? Зар ти нисам рекла: 'Немој да ми будиш лажну наду?'“

29 Он одмах рече Гијезију: „Подвиј skutove хаљине своје, узми у руку мој штап и иди. Ако некога сретнеш, немој га поздрављати, а ако неко тебе поздрави, немој му одговарати. Мој штап положи дечаку на лице.“ **30** А дечакова мајка рече: „Тако жив био Господ и тако жива била душа твоја, нећу те оставити.“ Тада је он устао и пошао с њом. **31** Гијезије је отишао напред и кад је дошао код дечака, ставио му је штап на лице, али није било ни гласа ни одговора. Зато се вратио Јелисију у сусрет и рекао му: „Дечак се није пробудио.“

32 Кад је Јелисије дошао у кућу, дечак је лежао мртав на његовој постели. **33** Јелисије је ушао, затворио се с дететом и почео да се моли Господу. **34** Затим се попео на постељу, легао на дете и ставио своја уста

на његова уста, своје очи на његове очи, своје дланове на његове дланове. И док је био тако испружен над њим, дететово тело се загрејало. **35** Затим је устао и поново почео да хода горе-доле по кући, а онда се опет попео на постељу и испружио над дечаком. Дечак је кинуо седам пута, а затим је отворио очи. **36** Тада Јелисије позва Гијезију и рече му: „Позови Сунамку.“ Он је позва и она дође код њега. Затим јој рече: „Узми свог сина.“ **37** Она је дошла, пала пред његове ноге и поклонила му се до земље. Затим је узела свог сина и изашла.

38 Јелисије се вратио у Галгал, а у земљи је владала глад. Док су пророчки синови седели пред њим, он је рекао свом слузи: „Пристави велики лонац и скувај вариво за пророчке синове.“ **39** Један од њих је отишао у поље да набере слез, али је нашао дивљу лозу па је набрао с ње пуну хаљину дивљих тиквица. Кад се вратио, исекао их је и ставио у лонац, јер нису знали какве су. **40** Касније су сипали људима да једу. Али кад су почели да једу вариво, повикали су: „Смрт је у лонцу, Божји човече!“ Тако да нису могли да једу. **41** А Јелисије је рекао: „Донесите брашно.“ Кад га је бацио у лонац, рекао је: „Сипајте људима да једу.“ И јело у лонцу више није било штетно.

42 Један човек је дошао из Вал-Салисе и донео Божјем човеку хлеб од првина, двадесет јечмених хлебова, и новог жита у својој врећи за хлеб. А он је рекао: „Дај људима да једу.“ **43** Његов слуга је упитао: „Како да то ставим пред сто људи?“ Јелисије је одговорио: „Дај људима да једу, јер овако каже Господ: 'Јешће и још ће остати.'“ **44** Тада је слуга пред њих поставио хлебове, па су јели и још им је остало, према Господњој речи.

5 Наман, заповедник војске цара Сирије, био је пред својим господарем велик и веома цењен, јер је преко њега Господ дао победу Сирији. Али тај одважан и силан човек био је губав. **2** Једном су чете Сиријаца пошле у пљачку и у израелској земљи заробиле једну девојчицу која је постала слушкиња Намановој жени. **3** Она је рекла својој господарици: „Кад би само мој господар отишао код пророка који је у Самарији! Он би га излечио од губе.“ **4** Затим је Намановом господару овако било јављено: „Тако и тако је рекла девојчица из израелске земље.“

5 Цар Сирије је рекао: „Хајде, иди! Ја ћу послати писмо цару Израела.“ Тако је Наман отишао, поневши десет таланата сребра, шест хиљада златника и десет нових хаљи-

на. **6** Он је дошао код цара Израела носећи му писмо у ком је стајало: „Заједно с овим писмом шаљем ти Намана, свог слугу, да га излечиш од губе.“ **7** Кад је цар Израела прочитао писмо, раздерао је своје хаљине и рекао: „Зар сам ја Бог да могу одузети живот или га сачувати, па овај шаље код мене човека да га излечим од губе? Погледајте, молим вас, како тражи свађу са мном.“

8 Кад је Јелисије, Божји човек, чуо да је цар Израела раздерао своје хаљине, одмах је овако поручио цару: „Зашто си раздерао своје хаљине? Нека тај човек дође код мене и увери се да постоји пророк у Израелу.“ **9** Тако је Наман дошао са својим коњима и бојним колима и стао на улаз Јелисијеве куће. **10** А Јелисије му је послао гласника и поручио му: „Иди и окупај се седам пута у Јордану па ће ти тело бити здраво и бићеш чист.“ **11** Тада се Наман наљутио, окренуо се да пође и рекао: „Гле, ја сам мислио да ће он изаћи пред мене, да ће стати и позвати име Господа, свог Бога, па ће прећи руком преко оболелог места и излечити губу.“ **12** Зар нису Авана и Фарфар, реке у Дамаску, боље од свих израелских вода? Зар се не могу окupati у њима и бити чист?“ Затим се окренуо и отишао пун гнева.

13 Али тада су му приступиле његове слуге и рекле му: „Оче, да је пророк тражио од тебе нешто велико, зар не би то учинио? Па зашто онда не учиниш и то што ти је рекао: ‘Окупај се и бићеш чист?’“ **14** Тада је Наман сишао и заронио у Јордан седам пута, према речи Божјег човека. Тада му је тело постало чисто као тело малог детета.

15 Затим се са свом својом пратњом вратио код Божјег човека. Кад је дошао, стао је пред њега и рекао му: „Ево, сада знам да заиста нема Бога нигде на земљи осим у Израелу. Молим те, прими овај дар као благослов од свог слуге.“ **16** Али Јелисије рече: „Тако жив био Господ коме служим, нећу то примити.“ Наман га је наговарао да прими, али он није хтео. **17** На крају Наман рече: „Ако је тако, онда, молим те, допусти да се твој слуги да мало земље, колико могу понети две мазге, јер твој слуга више неће приносити ни жртве паљенице ни друге жртве другим боговима, него само Господу.“ **18** Али нека Господ твој слуги опрости ово: Кад мој господар уђе у Римонов храм да би се тамо поклонио, па се наслони на моју руку тако да и ја морам да се поклоним у Римоновом храму, молим те, нека Господ опрости твој слуги кад се поклони у Римоновом храму.“ **19**

Тада му Јелисије рече: „Иди с миром.“ Наман је отишао од њега и прешао добар део пута.

20 А Гијејије, слуга Јелисија, Божјег човека, рече у себи: „Ево, мој господар није ништа узео од тог Сиријца Намана и није хтео да прими из његове руке оно што је он донео. Тако жив био Господ, ја ћу потрчати за њим и узећу нешто од њега.“ **21** Тако је Гијејије отрчао за Наманом. Кад је Наман видео да неко трчи за њим, сиђе с кола, пође му у сусрет и упита: „Је ли све у реду?“ **22** А он одговори: „Све је у реду. Мој господар ме шаље и поручује ти: ‘Ево, управо су дошла код мене два младића из брдовитог подручја Јефрема, пророчки синови. Молим те, дај ми за њих талант* сребра и две нове хаљине.’“ **23** Наман рече: „Ево, узми два таланта.“ И наговарао га је да узме тако да је на крају свезао два таланта сребра у две кесе, заједно са две хаљине, и дао је то двојници својих слугу да носе пред њим.

24 Кад је стигао на Офел, узео је ствари из њихових руку и оставио их у кућу, а људе је отпустио и они су отишли. **25** Он је дошао и стао пред свог господара. Јелисије га упита: „Одакле долазиш, Гијејије?“ Он одговори: „Твој слуга није нигде ишао.“ **26** Али Јелисије му рече: „Зар нисам у духу био с тобом кад се човек окренуо, сишао с кола и пошао ти у сусрет? Зар је сада време да се прима сребро или да се примају хаљине, маслинаџи, виногради, овце, стока, слуге или слушкиње?“ **27** Зато ће Наманова губа прионуту за тебе и за твоје потомке довека.“ Тако је Гијејије отишао од њега губав, био као снег.

6 Пророчки синови рекли су Јелисију: „Гле, место где боравимо код тебе сувише нам је тесно. **2** Молимо те, допусти нам да одемо до Јордана и узмемо сваки по брвно па да тамо начинимо себи место где ћемо живети.“ Он рече: „Идите.“ **3** Али један од њих му рече: „Молим те, хајде поћи са својим slugама.“ Он рече: „Поћи ћу.“ **4** И тако је кренуо с њима. Кад су дошли до Јордана, почели су да секу дрва. **5** И док је један од њих обарао дрво, сечиво секире пало је у воду. А он повика: „Јао, господару, узета је на зајам!“ **6** Тада Божји човек упита: „Где је пало сечиво?“ Кад му је показао где је пало, он је одсекао комад дрвета, бацио га тамо и учинио да сечиво исплива. **7** Затим рече: „Извади га.“ Овај је пружио руку и узео га.

***5,22** Талант је тежио 34,2 килограма. Види додатно на крају књиге.

8 Цар Сирије је био у рату с Израелом. Он се саветовао са својим слугама и рекао им: „Улогорићете се са мном на том и том месту.“ **9** Тада је Божји човек поручио цару Израела: „Чувај се да не пролазиш туда, јер тамо долазе Сиријци.“ **10** Тако је цар Израела послао поруку у оно место за које му је рекао Божји човек. Јелисије га је упозоравао, а цар се држао даље од места за које га је упозорио. То није било само једном или двапут.

11 Цар Сирије се због тога разгневио у свом срцу, па је позвао своје слуге и рекао им: „Зар ми нећете рећи ко је од наших за цара Израела?“ **12** Један од његових слугу одговори: „Није нико, господару мој, царе, него Јелисије, пророк у Израелу, говори цару Израела оно што ти кажеш у својој спаваћој соби.“ **13** А он рече: „Пођите и видите где је да пошаљем људе и да га ухватим.“ Касније су му јавили: „Ено га у Дотану.“ **14** Он је одмах послао тамо велику војску с коњима и бојним колима. Они су дошли ноћу и опколили град.

15 Кад је слуга Божјег човека устао рано ујутру и изашао напоље, угледао је војску која је опколила град с коњима и бојним колима. Тада слуга рече Јелисију: „Јао, господару! Шта ћемо сад?“ **16** Он одговори: „Не бој се, јер наших има више него њихових!“ **17** Јелисије се помолио: „Господо, молим те, отвори му очи да види.“ Господ је отворио очи слуги који је видео брда пуна пламених коња и кола свуда око Јелисија.

18 Кад су Сиријци почели да силазе к њему, Јелисије се помоли Господу и рече: „Молим те, ослепи овај народ.“ Тако их је он ослепио, према Јелисијевој речи. **19** Тада им Јелисије рече: „Није ово прави пут, нити је ово прави град. Пођите за мном и ја ћу вас одвести код човека кога тражите.“ Али их је одвео у Самарију.

20 Кад су стигли у Самарију, Јелисије рече: „Господо, отвори очи овим људима да виде.“ Господ им је отворио очи и они су видели да су усред Самарије. **21** Кад их је цар Израела угледао, питао је Јелисија: „Да их побијем? Да их побијем, оче мој?“ **22** Али он одговори: „Немој да их побијеш. Зар ти убијаш оне које заробиш својим мачем и луком? Изнеси пред њих хлеб и воду да једу и пију, па нека се врате свом господару.“ **23** Тако им је цар приредио велику гозбу. Кад су јели и пили, он их је отпустио и они су се вратили свом господару. Од тада сиријске чете више нису долазиле да пљачкају израелску земљу.

24 После тога је Вен-Адад, цар Сирије, скупио сву своју војску, кренуо на Самарију и опколио је. **25** У Самарији је настала велика глад јер је опсада трајала тако дуго да је магарећа глава коштала осамдесет сребрника, а четвртина кава* голубијег измета пет сребрника. **26** Кад је једном цар Израела ишао по зидинама, нека жена је повикала к њему: „Помози ми мој господару, царе!“ **27** А он рече: „Ако ти Господ не помогне, како ћу ти ја помоћи? Можда нечим с гумна или из пресе за вино или за уље?“ **28** Затим је цар упита: „О чему се ради?“ Она одговори: „Ова жена ми је рекла: 'Дај свог сина да га поједемо данас, а сутра ћемо појести мог сина.' **29** Тако смо скувале мог сина и појеле га. А следећег дана рекла сам јој: 'Дај свог сина да га поједемо.' Али она га је сакрила.“

30 Кад је цар чуо шта је та жена рекла, раздерао је своје хаљине. И док је ишао по зидинама, људи су видели да испод хаљине носи кострет. **31** Цар рече: „Нека ми Бог учини тако и нека ме још теже казни ако глава Јелисија, Сафатовог сина, остане данас на њему!“

32 Јелисије је седео у својој кући, а с њим су седеле и старешине. Тада је цар послао пред собом једног од својих људи. Али пре него што је гласник дошао код Јелисија, он је рекао старешинама: „Видите ли како је овај крвнички син послао човека да ми скине главу? Слушајте: кад дође гласник, затворите врата и наслоните се на њих да он не уђе. Зар се не чују за њим кораци његовог господара?“ **33** Док им је он још говорио, код њега дође гласник, а цар рече: „Ова је невоља од Господа. Зашто да још чекам на Господа?“

7 Тада Јелисије рече: „Слушајте Господњу реч. Овако каже Господ: 'Сутра у ово доба на самаријским вратима једна сеа мера* финог брашна коштаће један сикал, и две сеа мере јечма коштаће један сикал.'“ **2** На то ађутант, на чију се руку цар ослањао, одговори Божјем човеку: „Чак и кад би Господ отворио бране на небесима, да ли би се то могло догодити?“ А он рече: „Видећеш то својим очима, али нећеш јести.“

3 На градским вратима била су четири гувавца. Они су рекли један другом: „Зашто да седимо овде док не умremo? **4** Ако уђемо у град, у граду је глад па ћемо тамо умрети. А

***6,25** Кав износи 1,22 литре. Види додаток на крају књиге. **7,1** Сеа мера износи 7,33 литре. Види додаток на крају књиге.

ако останемо овде, опет ћемо умрети. Зато хајде да одемо у сиријски логор. Ако нам поштеде живот, живећемо, а ако нас погубе, умрећемо.“ **5** Тако су у сумрак устали и пошли у сиријски логор. Кад су дошли до логора видели су да у њему нема никога.

6 Господ је учинио да се у сиријском логору чује тутњава бојних кола, коња и велике војске, тако да су говорили један другом: „Гле, цар Израела унајмио је против нас хетејске и египатске царе да ударе на нас!“

7 Тако су у сумрак устали и побегли, оставивши своје шаторе, коње и магарце, сав логор као што је био. Побегли су да би спасли своје душе.

8 Кад су губавци дошли до логора, ушли су у један шатор, јели и пили, а онда су купили из њега сребро, злато и хаљине, отишли и то сакрили. Затим су се вратили, ушли у други шатор, узели ствари из њега, отишли и сакрили их.

9 Али тада су рекли један другом: „Није добро то што радимо. Данас је дан добрих вести. Ако будемо оклевали и чекали док не сване јутро, бићемо криви. Зато сада хајде да идемо и јавимо то на царевом двору.“ **10** Тако су отишли и позвали градске вратаре и јавили им: „Отишли смо у сиријски логор и тамо није било никога нити се чуо људски глас. Остали су само привезани коњи и магарци и шатори као што су били.“ **11** Тада су градски вратари повикали и јавили то на царевом двору.

12 Цар је устао усред ноћи и рекао својим slugама: „Ја ћу вам рећи шта су нам Сиријци учинили. Они добро знају да смо гладни и зато су отишли из логора и сакрили се у пољу, говорећи: 'Кад изађу из града, похватаћемо их живе и ући ћемо у град.'“ **13** Али је један од његових slugу рекао: „Изабери људе који ће узети пет коња од оних што су још остали у граду. Јер гле, биће им исто као и целом израелском мноштву што је остало, и као целом израелском мноштву што је изгинуло. Пошаљимо их па ћемо видети.“ **14** Тако су узели двоја кола са коњима и цар их је послао у сиријски логор и рекао: „Идите и извидите шта се дешава.“ **15** Они су ишли за Сиријцима све до Јордана, и гле, сав пут је био прекривен хаљинама и стварима које су Сиријци у бегу побацили. Затим су се гласници вратили и јавили то цару.

16 Народ је изашао и огљачкао сиријски логор, тако да је једна сеа мера финог брашна коштала један сикал, и две сеа мере јечма коштале су један сикал, према Господњој речи. **17** Цар је поставио оног ађутанта на

чију се руку ослањао да надгледа градска врата, али народ га је изгазио на вратима тако да је умро, према речи Божјег човека коју је рекао кад је цар дошао код њега. **18** Тако се испунило оно што је Божји човек рекао цару: „Сутра у ово доба на самаријским вратима две сеа мере јечма коштаће један сикал, и једна сеа мера финог брашна коштаће један сикал.“ **19** Али ађутант је одговорио Божјем човеку: „Чак и кад би Господ отворио бране на небесима, да ли би се могло догодити то што кажеш?“ А он је рекао: „Видећеш то својим очима, али нећеш јести!“ **20** То му се и догодило, јер га је народ изгазио на вратима тако да је умро.

8 Јелисије је овако рекао жени чијег је сина вратио у живот: „Устани и иди са својим домом, и настани се као туђинка где можеш, јер је Господ дозвоао глад која ће доћи и владаће у земљи седам година.“ **2** Жена је устала и учинила онако како јој је рекао Божји човек. Отишла је са својим домом и настанила се као туђинка у филистевској земљи. Тамо је живела седам година.

3 Кад је прошло седам година, жена се вратила из филистевске земље и отишла код цара да га моли за своју кућу и за своју њиву. **4** Цар је управо разговарао с Гијезијем, slugом Божјег човека, и рекао му је: „Молим те, испричај ми сва велика дела која је Јелисије учинио.“ **5** Док је он причао цару како је Јелисије оживео мртваца, дошла је жена чијег је сина он оживео да моли цара за своју кућу и за своју њиву. Тада Гијезије рече: „Мој господару, царе, ово је та жена и ово је њен син ког је Јелисије оживео.“ **6** Цар је питао жену за то и она му је све испричала. Тада јој је цар дао једног дворанина коме је рекао: „Врати јој све што је њено и сав приход од њене њиве од дана кад је напустила земљу до сада.“

7 Јелисије је дошао у Дамаск, а Вен-Адад, цар Сирије, био је болестан. Тада су му јавили: „Божји човек је дошао овамо.“ **8** Цар рече Азаилу: „Узми дар па иди у сусрет Божјем човеку и питај преко њега Господа да ли ћу се опоравити од своје болести.“ **9** Тако му је Азаило кренуо у сусрет, узевши са собом као дар свакојака добра из Дамаска, која је натоварио на четрдесет камила. Када је дошао, стао је пред Јелисија и рекао: „Твој син Вен-Адад, цар Сирије, послао ме је код тебе да те питам да ли ће се опоравити од своје болести.“ **10** Јелисије му одговори: „Иди и реци му да ће се опоравити, али Господ ми је показао да ће умрети.“ **11** Тада се Божји

човек загледао у њега и остао тако све док Азаило није постало непријатно, а онда се заплакао. **12** Азаило упита: „Зашто мој господар плаче?“ А он одговори: „Зато што добро знам какво ћеш зло нанети Израеловим синовима. Спалићеш њихове тврђаве, мачем ћеш побити њихове најбоље војнике, смрскаћеш њихову децу, а трудне жене ћеш распорити.“ **13** Азаило упита: „Али шта је твој слуга? Ја сам обичан пас, па како бих могао да учиним тако велику ствар?“ А Јелисије одговори: „Господ ми је показао да ћеш ти бити цар над Сиријом.“

14 Затим је Азаило отишао од Јелисија и дошао код свог господара, који га је упитао: „Шта ти је рекао Јелисије?“ Он је одговорио: „Рекао ми је да ћеш се опоравити.“ **15** Али сутрадан је Азаило узео покривач, умочио га у воду и ставио цару преко лица, тако да је цар умро. Тако је Азаило почео да влада уместо њега.

16 Пете године владања Јорама, Ахавовог сина, над Израелом док је Јосафат још био цар над Јудом, Јорам, син Јосафата, Јудиног цара, постао је цар. **17** Он је имао тридесет и две године кад је постао цар и владао је у Јерусалиму осам година. **18** Ходио је путем царева Израела, као што је чинио и Ахавов дом, јер му је Ахавова кћи била жена, и чинио је оно што је зло у Господњим очима. **19** Али Господ није хтео да затре Јуду због Давида, свог слуге, јер му је обећао да ће дати светиљку њему и његовим синовима заувек.

20 У његово време Едом се побунио против Јудине власти и поставио је себи цара. **21** Зато је Јорам са свим својим бојним колима отишао у Саир. Онда је устао ноћу и побио Едомце који су били опколили њега и заповеднике кола, а народ је побегао у своје шаторе. **22** Али побуна Едомаца против Јудине власти траје све до данас. У то време и Ливна се побунила.

23 Остала Јорамова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **24** Јорам је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Охозиа.

25 Дванаесте године владања Ахавовог сина Јорама, цара Израела, Охозиа, син Јорама, Јудиног цара, постао је цар. **26** Охозиа је имао двадесет и две године кад је почео да влада и владао је годину дана у Јерусалиму. Његова мајка звала се Готолија и била је унука Амрија, цара Израела. **27** Он је ходио путем Ахавовог дома и чинио је оно што је зло у Господњим очима, баш као и Ахавов

дом, јер је био у сродству с Ахавовим домом. **28** Зато је заједно с Јорамом, Ахавовим сином, кренуо у рат против Азаила, цара Сирије, код Рамота у Галаду. Али Сиријци су ранили Јорама. **29** Цар Јорам се вратио у Језраел да би се опоравио од рана које су му задали Сиријци код Раме, кад се борио против Азаила, цара Сирије. А Охозиа, Јорамов син, Јудин цар, отишао је у Језраел да посети Јорама, Ахавовог сина, јер је он био болестан.

9 Пророк Јелисије је позвао једног од пророчких синова и рекао му: „Подвиј skutове хаљине своје и узми ову боцу с уљем па иди у Рамот у Галаду. **2** Кад доћеш тамо, потражи Јуја, сина Јосафата, Нимсијевог сина. Иди тамо и изведи га од његове браће и одведи га у најскровитију собу. **3** Узми боцу с уљем, излиј му уље на главу и реци: 'Овако каже Господ: 'Помазујем те за цара над Израелом'. Затим отвори врата и бежи, немој чекати.'“

4 Тако је пророков слуга отишао у Рамот у Галаду. **5** Кад је стигао, заповедници војске седели су сви на окупу. Он рече: „Заповедниче, желим нешто да ти кажем.“ А Јуј упита: „Коме од свих нас?“ Он одговори: „Теби, заповедниче.“ **6** Тада је Јуј устао и ушао у кућу, а он му је излио уље на главу и рекао му: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Помазујем те за цара над Господњим народом, над Израелом. **7** Побиј дом Ахава, свог господара, јер ћу на Језавељу осветити крв својих слугу пророка и крв свих Господњих слугу. **8** Изгинуће цео Ахавов дом. Истребићу у Ахавовом дому све што је мушко,* чак и оне најмање и безвредне у Израелу. **9** Учинићу да Ахавов дом буде као дом Јеровоама, Наватовог сина, и као дом Васе, Ахијиног сина. **10** А Језавељу ће на језраелском пољу појести пси и неће бити никога да је сахрањива.'“ Тада је отворио врата и побегао.

11 Кад је Јуј изашао и дошао код слугу свог господара, они су га упитали: „Је ли све у реду? Зашто је тај лудак дошао код тебе?“ А он им одговори: „Ви добро знате год човека и шта је могао да каже.“ **12** А они рекоше: „Није истина! Хајде, кажи нам.“ Тада Јуј рече: „Говорио ми је тако и тако и рекао ми је: 'Овако каже Господ: 'Помазујем те за цара над Израелом'.“ **13** Они су брзо узели сваки своју хаљину и прострли је пред њим по степеницама. Затим су затрубили у рог и рекли: „Јуј је постао цар!“ **14** Тако је Јуј, син Јоса-

*9,8 Дословно: „све што мокри уза зид“.

фата, Нимсијевог сина, сковао заверу против Јорама.

У то време Јорам је заједно са свим Израелцима бранио Рамот у Галаду од Азаила, цара Сирије. **15** Касније се цар Јорам вратио у Језраел да се опорави од рана које су му задали Сиријци кад се борио против Азаила, цара Сирије.

Тада је Јуј рекао: „Ако је по вољи ваше душе, нека нико не побегне из града да не би отишао и јавио то у Језраел.“ **16** Јуј се попео на кола и отишао у Језраел, јер је тамо лежао Јорам. А Охозија, Јудин цар, дошао је да посети Јорама. **17** Кад је стражар који је стајао на кули у Језраелу видео како мноштво Јујевих људи навире, јавио је: „Видим мноштво људи како навире.“ А Јорам рече: „Узми коњаника и пошаљи га пред њих да их пита да ли долазе у миру.“ **18** Тако је коњаник дошао пред Јуја и рекао: „Цар пита да ли долазите са миром.“ А Јуј одговори: „Шта се тебе тиче да ли ја долазим са миром? Хајде за мном!“

А стражар је јавио: „Гласник је дошао до њих, али се не враћа.“ **19** Тада је Јорам послао другог коњаника који је дошао до њих и рекао: „Цар пита да ли долазите са миром?“ Али Јуј одговори: „Шта се тебе тиче да ли ја долазим са миром? Хајде за мном!“

20 Стражар је опет јавио: „Дошао је до њих, али се не враћа. А онај што вози, вози махнито као Јуј, Нимсијев унук.“ **21** Тада Јорам рече: „Прежи коње!“ Тако су упрегли његова бојна кола и Јорам, цар Израела, и Охозија, Јудин цар, изашли су сваки у својим бојним колима. Отишли су у сусрет Јују и застали га на њиви Навутеја Језраелца.

22 Кад је Јорам угледао Јуја, упитао је: „Долазиш ли са миром, Јују?“ А он одговори: „Како може бити мир док је блуда твоје мајке Језавеље и њеног силног врачања?“ **23** Тада Јорам окрену кола да би побегао и довикну Охозији: „Превара, Охозија!“ **24** А Јуј зграби свој лук и устрељи Јорама међу плећа тако да му је стрела прошла кроз срце, и он се сруши у својим колима. **25** Тада Јуј рече Вадекару, свом ађутанту: „Подигни га и баци на њиву Навутеја Језраелца. Сети се да смо ја и ти возили двопрег иза Ахава, његовог оца, кад је Господ против њега изрекао ову објаву: **26** 'Јуче сам видео Навутејеву крв и крв његових синова', говори Господ, 'и платићу ти то на овој њиви', говори Господ. Зато га сада узми и баци на ову њиву, према Господњој речи.“

27 Кад је то видео Охозија, Јудин цар, побегао је путем који води према кући у врту.

(Касније је Јуј кренуо за њим и викнуо: „Убијте и њега!“ И ранили су га док је био у колима на путу према Гуру, који се налази крај Ивлеама. Али је успео да побегне у Мегидо, где је на крају и умро. **28** Његове слуге су га у колима превезле у Јерусалим и сахраниле га у његовом гробу код његових праочева у Давидовом граду. **29** Охозија је постао цар над Јудом једанаесте године владања Јорама, Ахавовог сина.)

30 После тога Јуј је дошао у Језраел. Кад је то чула Језавеља, намазала је очи црном бојом и лепо уредила своју главу, па је гледала с прозора. **31** Кад је Јуј улазио на градска врата, она рече: „Је ли добро прошао Зимрије, убица свог господара?“ **32** Тада он погледа према прозору и упита: „Ко је са мном? Ко?“ Тада су два или три дворанина погледала према њему. **33** Јуј рече: „Баците је доле!“ Они су је бачили, а њена је крв попрскала зид и коње. И коњи су је прегазили. **34** Затим је ушао у кућу, јео и пио, а онда је рекао: „Побрините се за ону проклетницу и сахраните је, јер је царева кћи.“ **35** Кад су људи отишли да је сахране, нису од ње нашли ништа осим лобање, ногу и шака. **36** Онда су се вратили и јавили то Јују, а он је рекао: „То је Господња реч коју је објавио преко свог слуге Илије Тесвијанина: 'На језраелском пољу пси ће појести Језавељино тело. **37** Језавељин леш биће као ђубриво на језраелском пољу, тако да неће моћи да се каже: 'То је Језавеља'.“

10 Ахав је имао седамдесет синова у Самарији. Зато је Јуј написао писма и послао их у Самарију језраелским кнезовима, старешинама и старатељима Ахавових синова, и поручио им: **2** „Сада, кад добијете ово писмо - ви код којих су синови вашег господара и који имате бојна кола, коње, утврђен град и оружје - **3** видите ко је најбољи и најдостојнији од синова вашег господара па га поставите на престо његовог оца и борите се за дом свог господара.“

4 Они су се много уплашили и рекли су: „Ево, два цара нису могла да му се одупру, па како ми да му се одупремо?“ **5** Зато су управитељ двора, заповедник града, старешине и старатељи поручили Јују: „Ми смо твоје слуге и учинићемо све што нам кажеш. Никога нећемо поставити за цара. Учини шта мислиш да је добро.“

6 Јуј им је написао друго писмо, у коме је стајало: „Ако сте моји и слушате мој глас, узмите главе синова свог господара и сутра у ово доба дођите код мене у Језраел.“

А цареви синови, њих седамдесет, били су у граду код угледних људи који су их одгајали. **7** Кад им је стигло писмо, узели су цареви синове и побили их, њих седамдесет. Затим су њихове главе ставили у корпе и послали их Јују у Језраел. **8** Тада је дошао гласник и јавио му: „Донели су главе царевих синова.“ А он је рекао: „Ставите их у две гомиле код градских врата да стоје до јутра.“ **9** Ујутру је изашао, стао пред цео народ и рекао: „Ви сте праведни. Ево, ја сам сковао за веру против свог господара и убио га. Али ко је побио све ове? **10** Најте, дакле, да неће остати неиспуњена ниједна Господња реч коју је Господ изрекао против Ахавовог дома. Господ је учинио све што је рекао преко свог слуге Илије.“ **11** Јуј је побио све који су преостали од Ахавовог дома у Језраелу, све његове угледне људе, његове пријатеље и његове свештенике, тако да нико његов није остао жив.

12 Затим је устао и кренуо у Самарију. На путу је пролазио поред пастирске куће у којој се вежу овце. **13** Тамо је Јуј наишао на браћу Охозије, Јудиног цара. Он их упита: „Ко сте ви?“ Они одговорише: „Ми смо Охозизија браћа и идемо да се распитамо јесу ли добро цареви синови и синови царице мајке.“ **14** Тада Јуј рече: „Похватајте их живе!“ И похватили су их живе па су их побили поред бунара уз кућу у којој се вежу овце, њих четрдесет и двојицу. Ниједан није остао жив.

15 Отишавши оданде, наишао је на Јонадава, Рихавовог сина, који му је изашао у сусрет. Након што га је благословио, упита га: „Јеси ли свим срцем са мном као што сам ја свим срцем с тобом?“

Јонадав одговори: „Јесам.“

„Ако јеси, пружи ми руку.“

Јонадав му пружи руку, а он га узе к себи у кола. **16** Затим Јуј рече: „Пођи са мном и видећеш да нећу дозволити да ико буде супарник Господу.“ Тако се Јонадав одвезао с њим у његовим бојним колима. **17** Кад је дошао у Самарију, побио је све из Ахавовог дома који су још преостали у Самарији. Истребио их је, према речи коју је Господ рекао Илији.

18 Затим је Јуј скупио цео народ и рекао му: „Ахав је мало обожавао Вала. Јуј ће га обожавати више. **19** Зато сада позовите к мени све Валове пророке, све оне који га обожавашу и све његове свештенике. Нека не изостане ниједан, јер ћу Валу принети велику жртву. Ко год изостане, неће остати

жив.“ Јуј је поступао лукаво, јер је хтео да истреби оне који су обожавали Вала.

20 Јуј још рече: „Огласите свечани збор у част Валу.“ И они су га огласили. **21** Затим је Јуј послао гласнике по целом Израелу тако да су дошли сви они који су обожавали Вала, није изостао ниједан. Стизали су у Валов храм тако да се Валов храм напунио од једног краја до другог. **22** Тада Јуј рече чувару одеће: „Изнеси хаљине за све оне који обожавашу Вала.“ И он им је изнео одећу. **23** Затим је Јуј с Јонадавом, Рихавовим сином, ушао у Валов храм и рекао онима који су обожавали Вала: „Проверите добро и побрините се да овде међу вама не буде никога ко обожава Господа, него да буду само они који обожавашу Вала.“ **24** Тако су дошли да принесу жртве паљенице и друге жртве, а Јуј је напољу поставио осамдесет својих људи којима је рекао: „Ако неко од ових људи које предајем у ваше руке побегне, својом душом платићете за његову душу.“

25 Кад је принео жртву паљеницу, Јуј је рекао телесној стражи и ађутантима: „Уђите и побијте их! Нико не дајте да изађе.“ Тако су их стражари и ађутанти побили оштрицом мача и побацали их напоље. Продрли су све до светилишта Валовог храма. **26** Изнели су обредне стубове из Валовог храма и све их спалили. **27** Затим су срушили Валов обредни стуб и Валов храм и од њега направили сметлишта, који постоје све до данас.

28 Тако је Јуј истребио Вала из Израела. **29** Али Јуј није одступио од греха Јеровоама, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех, то јест од обожавања златне телади. Једно је теле било у Ветиљу, а друго у Дану. **30** Господ је рекао Јују: „Зато што си поступао добро, чинећи оно што је исправно у мојим очима, и зато што си Ахавовом дому учинио све што ми је било у срцу, твоји синови ће све до четвртог колена седети на Израеловом престољу.“ **31** Али Јуј није пазио да целим срцем поступа по закону Господа, Израеловог Бога. Није одступио од Јеровоамових грехова којима је он навео Израел на грех.

32 У то време Господ је почео да одузима део по део израелске земље. Азаило је напао цело подручје Израела, **33** источно од Јордана, сву галадску земљу, Гадово, Рувимово и Манасијино племе, од Ароира, који се налази уз долину Арнон, и Галад и Васан.

34 Остала Јујева дела, све што је чинио и сви његови подухвати, зар није све то записано у дневницима цара Израела? **35** Јуј је починуо код својих праочева и сахранили су

га у Самарији. Уместо њега почео је да влада његов син Јоахаз. **36** Јуј је двадесет и осам година владао над Израелом у Самарији.

11 Кад је Гототија, Охозиина мајка, видела да јој је син мртав, устала је и побила сав царски род. **2** Али Јосавеја, кћи цара Јорама, Охозиина сестра, узела је Јоаса, Охозииног сина, и отела га између царевих синова које су убијали. Она је сакрила од Гототије њега и његову дојиљу у спаваћу собу, тако да он није био погубљен. **3** Он је остао шест година сакривен код ње у Господњем дому, док је Гототија владала земљом.

4 Седме године Јодај је позвао поглаваре над стотинама људи од телесне страже и поглаваре остале страже, па их је довео код себе у Господњи дом. Склопио је савез с њима и заклео их у Господњем дому, а затим им је показао царевог сина. **5** Онда им је заповедио: „Овако ћете учинити: Трећина вас доћи ће на Шабат и чуваће стражу на царевом двору, **6** трећина ће бити код Врата темеља, а трећина код врата која су иза телесне страже. Тако наизменично чувајте дом. **7** Две ваше групе којима се служба завршава на Шабат нека остану да чувају стражу у Господњем дому због цара. **8** Окружите цара, сваки с оружјем у руци, и погубите свакога ко покуша да прође кроз ваше редове. Будите уз цара и кад излази и кад улази.”

9 Поглавари над стотинама учинили су све како им је заповедио свештеник Јодај. Сваки од њих узео је своје људе којима је служба започињала на Шабат и оне којима се завршавала на Шабат, па су дошли код свештеника Јодаја. **10** Свештеник је тада поглаварима дао копља и округле штитове цара Давида, који су били у Господњем дому. **11** А стражари телесне страже стајали су сваки с оружјем у руци, од десне стране дома све до леве стране дома, код олтара и код дома, тако да су сасвим окружили цара. **12** Тада је Јодај извео царевог сина, ставио му круну и положио на њега Сведочанство. Тако су га поставили за цара и помазали га. Пљескајући рукама, викали су: „Живео цар!”

13 Кад је Гототија чула како народ трчи и виче, дошла је код народа у Господњи дом. **14** Тамо је угледала цара како по обичају стоји код стуба, и поред цара поглаваре и трубаче, а цео народ се веселио и трубио у трубе. Тада је Гототија раздерала своје хаљине и повикала: „Завера! Завера!” **15** Свештеник Јодај је заповедио поглаварима над стотинама, заповедницима војске: „Изведите

је из својих редова, и ко год пође за њом нека се погуби мачем!” Јер свештеник је рекао: „Нека се не погуби у Господњем дому.” **16** Они су је ухватили и одвели кроз улаз за коње до царевог двора и тамо су је погубили.

17 Тада је Јодај склопио савез између Господа, цара и народа, да ће народ бити Господњи народ, а склопио је савез и између цара и народа. **18** Затим је цео народ отишао у Валов храм и срушио његове олтане. Његове ликове су сасвим изломиле, а Матана, Валовог свештеника, погубили су пред олтарима.

Затим је свештеник Јодај поставио надгледнике над Господњим домом. **19** Он је скупио поглаваре над стотинама, телесну стражу, осталу стражу и цео народ, па су довели цара из Господњег дома. Ушли су у царев двор кроз врата телесне страже и Јоас је сео на царски престо. **20** Цео народ се радовао и град је био у миру, а Гототију су погубили мачем у царевом двору.

21 Јоас је имао седам година кад је почео да влада.

12 Седме године Јујевог владања, Јоас је постао цар и владао је у Јерусалиму четрдесет година. Његова мајка звала се Сивија и била је из Вирсавеје. **2** Јоас је чинио оно што је исправно у Господњим очима докле год га је поучавао свештеник Јодај. **3** Само што обредне узвишице још нису биле уклоњене. Народ је још увек приносио жртве и кад на тим узвишицама.

4 Јоас је рекао свештеницима: „Сав новац од светих приноса који се доноси у Господњи дом, наиме новац који је сваком одређен као порез, новац за душе према вредности која је одређена и сав новац који неко донесе у Господњи дом зато што га на то подстиче његово срце, **5** нека узимају свештеници, сваки од свог познаника, и нека поправе сва оштећења која нађу на дому.”

6 Али до двадесет и треће године Јоасовог владања, свештеници још нису поправили оштећења на дому. **7** Зато је цар Јоас позвао свештеника Јодаја и остале свештенике па их је упитао: „Зашто не поправљате оштећења на дому? Од сада више не смете скупљати новац од својих познаника, него га морате предати за поправку дома.” **8** Свештеници су пристали да више не скупљају новац од народа и да не поправљају оштећења на дому.

9 Тада је свештеник Јодај узео један ковчег, прорезао рупу на поклопцу и ставио га поред олтара, да буде с десне стране онеме

ко улази у Господњи дом. У њега су свештеници који су служили као вратари стављали сав новац који се доносио у Господњи дом. **10** Кад би видели да у ковчегу има много новца, царев писар и првосвештеник дошли би да изброје и свежу новац који се нашао у Господњем дому. **11** Они су избројани новац предавали у руке људима који су били постављени да надгледају послове у Господњем дому, а они су га исплаћивали тесарима и градитељима који су радили на Господњем дому, **12** зидарима и клесарима, и за куповину дрвне грађе и клесаног камена за поправку оштећења на Господњем дому и за све трошкове око поправке дома.

13 Али новац који се доносио у Господњи дом није се користио за изразу сребрних посуда, маказа за подсецање фитиља, чинија, труба нити било каквих предмета од злата или од сребра за Господњи дом, **14** него се давао људима који су надгледали послове да би га употребили за поправку Господњег дома. **15** И од људи којима су предавали новац да га дају радницима нису тражили да полажу рачуне за то како га троше, јер су радили верно. **16** А новац од жртава за преступ и новац од жртава за грех није се доносио у Господњи дом, него је припадао свештеницима.

17 У то време Азаило, цар Сирије, кренуо је у рат против Гата и освојио га. Затим је Азаило кренуо на Јерусалим. **18** Жоас, Јудин цар, узео је све свете приносе које су посветили његови праочеве Јосафат, Јорам и Охозизија, Јудини цареви, затим своје свете приносе и све злато које је нашао у ризницама Господњег дома и царевог двора и послао их Азаилу, цару Сирије. Зато се он удаљио од Јерусалима.

19 Остала Жоасова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **20** На крају су Жоасове слуге остале и сковале заверу против њега и убиле га у тврђави Милу, куда се силази према Сили. **21** Јозахар, Симеатин син, и Јозавад, Сомиров син, његове слуге, задали су му смртни ударац. Сахранили су га код његових праочева у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Амасија.

13 Двадесет и треће године владања Жоаса, Охозизијиног сина, Јудиног цара, Жоахаз, Јујев син, постао је цар над Израелом у Самарији и владао је седамнаест година. **2** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима и повео се за гресима Јероваома, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех. Није

одступио од њих. **3** Господ се жестоко разгневио на Израел, тако да их је за све то време предао у руке Азаилу, цару Сирије, и у руке Вен-Ададу, Азаиловом сину.

4 Али Жоахаз је умилостивио Господње лице и Господ га је услишио, јер је видео невољу Израела зато што га је тлачио цар Сирије. **5** Зато је Господ дао Израелу спаситеља, тако да су се Израелови синови ослободили сиријске власти и наставили да живе у својим домовима као и раније. **6** Али нису одступили од греха Јероваомовог дома којима је Јероваом навео Израел на грех, него су устрајали у његовом греху. Обредно дебело је још увек стајало у Самарији. **7** Жоахазу је од војске остало само педесет коњаника, десет бојних кола и десет хиљада пешака, јер је осталу војску цар Сирије разбио и претворио у прах као у време вршидбе.

8 Остала Жоахазова дела, све што је чинио и сви његови подухвати, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **9** Жоахаз је починуо код својих праочева и сахранили су га у Самарији. Уместо њега почео је да влада његов син Жоас.

10 Тридесет и седме године владања Жоаса, Јудиног цара, Жоас, Жоахазов син, постао је цар над Израелом у Самарији и владао је шеснаест година. **11** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима. Није одступио ни од једног греха Јероваома, Наватовог сина, којима је Израел навео на грех, него је устрајао у њима.

12 Остала Жоасова дела, све што је чинио, сви његови подухвати и како је ратовао са Амасијом, Јудиним царем, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **13** Жоас је починуо код својих праочева, а на његов престо сео је Јероваом.* Жоас је био сахрањен у Самарији код царева Израела.

14 Кад се Јелисије разболео од болести од које је касније и умро, дошао му је Жоас, цар Израела, и плачући над његовим лицем, рекао му: „Оче мој, оче мој! Израелова бојна кола и његови коњаници!“ **15** Јелисије му рече: „Узми лук и стреле.“ И он узе лук и стреле. **16** Тада Јелисије рече цару Израела: „Натегни лук.“ Он је натегао лук, а Јелисије је ставио своје руке на царево руке, **17** и рекао: „Отвори прозор према истоку.“ Он га је отворио. На крају Јелисије рече: „Одагни стрелу!“ И он ју је одапео. Затим Јелисије рече: „Господња стрела спасења, стрела која спасава од Сирије! Код Афека ћеш потпуно поразити Сирију.“

*13,13 Ради се о Јероваому II.

18 Онда рече: „Узми стреле.“ Кад је цар Израела узео стреле, Јелисије му рече: „Ударај о земљу.“ Он је ударио три пута, а онда је стао. **19** Тада се Божји човек наљути на њега и рече: „Требало је да удариш пет или шест пута! Тада би потпуно поразио Сирију, а овако ћеш само три пута разбити Сирију.“

20 Затим је Јелисије умро и сахранили су га. Чете моавских разбојника обично су почетком године нападале земљу. **21** Кад су једном неки људи сахрањивали једног човека, угледали су разбојнике па су бацили мртваца у Јелисијев гроб и отишли. Кад се мртавац дотакао Јелисијевих костију, одмах је оживео и стао на своје ноге.

22 Азаило, цар Сирије, тлачио је Израелце докле год је био жив Јоахаз. **23** Али Господ им се смиловао и био је милосрдан, и погледао је на њих ради свог савеза с Аврамом, Исаком и Јаковом. Није хтео да их истреби и није их одбацио од свог лица до сада. **24** На крају је Азаило, цар Сирије, умро, а уместо њега почео је да влада његов син Вен-Адад. **25** Јоас, Јоахазов син, вратио је из руке Вен-Адада, Азаиловог сина, градове које је Азаило у рату узео његовом оцу Јоахазу. Јоас га је три пута поразио и тако је вратио израелске градове.

14 Друге године владања Јоаса, сина Јоахаза, цара Израела, Амасија, син Јоаса, Јудиног цара, постао је цар. **2** Имао је двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је двадесет и девет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Јоадана и била је из Јерусалима. **3** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, али не као Давид, његов праотац. Чинио је све као и Јоас, његов отац. **4** Само обредне узвишице још нису биле уклоњене. Народ је још увек приносио жртве и кад на тим узвишицама. **5** Кад се царство учврстило у његовој руци, побио је своје слуге које су убили цара, његовог оца. **6** Али синове тих убица није погубио, према ономе што је записано у књизи Мојсијевог закона где је Господ заповедио: „Нека очеви не буду погубљени због синова, и нека синови не буду погубљени због очева. Нека свако буде погубљен због сопственог греха.“* **7** Он је побио десет хиљада Едомца у Сланом долини и у рату је освојио град Селу, који је добио име Јоктеил, и то је име остало до данас.

8 Тада је Амасија послао гласнике Јоасу, сину Јоахаза, Јујевог сина, цару Израела, и поручио му: „Дођи да се огледамо.“ **9** А Јоас, цар Израела, овако је поручио Амасији, Јудином цару: „Трновити коров на Ливану поручио је кедр на Ливану: ‘Дај своју кћер мом сину за жену.’ Али пољска звер на Ливану прешла је преко трновитог корова и изгазила га. **10** Поразио си Едомце, па ти се срце узохолито. Уживај у својој слави и остани код куће. Зашто да се упушташ у сукоб кад ћеш бити поражен? Зар хоћеш да пропаднеш и ти и Јуда с тобом?“ **11** Али Амасија није послушао.

Тако је Јоас, цар Израела, дошао па су се он и Амасија, Јудин цар, огледали код Вет-Семеса, који припада Јуди. **12** Израелови синови су поразили Јудине синове, тако да су они побегли сваки у свој шатор. **13** Јоас, цар Израела, заробио је код Вет-Семеса Амасију, Јудиног цара, сина Јоаса, Охозизиног сина. Затим је дошао у Јерусалим и срушио јерусалимске зидине од Јефремових врата до Угаоних врата, у дужини од четристо лаката. **14** Он је узео све злато и сребро и све предмете који су се нашли у Господњем дому и у ризници царевог двора, а узео је и таоце и вратио се у Самарију.

15 Остала Јоасова дела, све што је чинио, сви његови подухвати и како је ратовао против Амасије, Јудиног цара, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **16** Јоас је починуо код својих праочева и био је сахрањен у Самарији код царева Израела. Уместо њега почео је да влада његов син Јероваам.*

17 Амасија, Јоасов син, Јудин цар, живео је још петнаест година након смрти Јоаса, Јоахазовог сина, цара Израела. **18** Остала Амасијина дела, зар нису записана у дневницима Јудиних царева? **19** Против њега је била склована завера у Јерусалиму тако да је он побегао у Лахис. Али за њим су у Лахис послали људе који су га тамо убили. **20** Оданде су га донели на коњима и сахрањен је у Јерусалиму код својих праочева у Давидовом граду. **21** Тада је цео Јудин народ узео Азарију, који је у то време имао шеснаест година, и поставио га за цара уместо његовог оца Амасије. **22** Он је поново саградио Елат и вратио га под Јудину власт након што је цар починуо код својих праочева.

23 Петнаесте године владања Амасије, Јоасовог сина, Јудиног цара, Јероваам, син Јоаса, цара Израела, постао је цар у Самарији и владао је четрдесет и једну годину. **24** Он

***14,6** Види: 5. Мојсијева 24,16. **14,16** Ради се о Јеровааму II.

је чинио оно што је зло у Господњим очима. Није одступио ни од једног греха Јеровоама, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех. **25** Он је поново поставио израелску границу од границе Емата до мора у Арави, према речи Господа, Израеловог Бога, коју је изрекао преко свог слуге Јоне, Аматијиног сина, пророка из Гат-Ефера. **26** Јер је Господ видео тешку невољу у којој се нашао Израел. Није остало ни оних који су беспомоћни и сиромашни, нити је било помоћника Израелу. **27** Али Господ је обећао да неће избрисати Израелово име под небесима. Зато их је спасао руком Јеровоама, Јоасовог сина.

28 Остала Јеровоамова дела, све што је чинио и сви његови подухвати, како је ратовао и како је Дамаск и Емат вратио под Јудину и Израелову власт, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **29** Јеровоам је починуо код својих праочева, царева Израела. Уместо њега почео је да влада његов син Захарија.

15 Двадесет и седме године владања Јеровоама, цара Израела, Азарија, син Амасије, Јудиног цара, постао је цар. **2** Он је имао шеснаест година кад је почео да влада и владао је педесет и две године у Јерусалиму. Његова мајка звала се Јехолија и била је из Јерусалима. **3** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, све онако како је чинио и Амасија, његов отац. **4** Само што обредне узвишице још нису биле уклоњене. Народ је још увек приносио жртве и кад на тим узвишцима. **5** На крају је Господ ударио цара болешћу тако да је остао губав све до своје смрти. Живео је у својој кући изузет од својих дужности, а Јотам, царев син, управљао је двором и судио народу. **6** Остала Азаријина дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **7** Азарија је починуо код својих праочева и сахрањили су га код његових праочева у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Јотам.

8 Тридесет и осме године владања Азарије, Јудиног цара, Захарија, Јеровоамов син, постао је цар над Израелом у Самарији и владао је шест месеци. **9** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, као што су чинили и његови праочеве. Није одступио од греха Јеровоама, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех. **10** Тада је Салум, Јависов син, сковао заверу против њега, напао га у Ивлеаму и убио га, а затим је почео да влада уместо њега. **11** Остала Захаријина дела записана су у дневницима царева Изра-

ела. **12** Тако се испунила реч коју је Господ рекао Јују: „Твоји синови ће све до четвртог колена седети на престолу Израела.“ И било је тако.

13 Салум, Јависов син, постао је цар тридесет и девете године владања Озије, Јудиног цара, и владао је месец дана у Самарији.

14 Тада је Менајим, Гадијев син, дошао из Терсе у Самарију. Напао је Салума, Јависовог сина, у Самарији и убио га, а затим је почео да влада уместо њега. **15** Остала Салумова дела и завера коју је сковао, све је то записано у дневницима царева Израела. **16** Тада је Менајим дошао из Терсе и разорио Тапсу, све што је било у њој и у њеној околини. Разорио ју је зато што му нису отворили градска врата и расприо је све трудне жене у њој.

17 Тридесет и девете године владања Азарије, Јудиног цара, Менајим, Гадијев син, постао је цар над Израелом и владао је десет година у Самарији. **18** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима. Целог свог живота није одступио ни од једног греха Јеровоама, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех. **19** Фул, цар Асирије, дошао је у земљу. Менајим је дао Фулу хиљаду таланата сребра да би му овај помогао да се царство утврди у његовој руци. **20** То сребро Менајим је узео од Израела, од свих имућних људи, и дао је цару Асирије педесет сикала сребра по човеку. Тада се цар Асирије вратио и није остао у земљи. **21** Остала Менајимова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима царева Израела? **22** Менајим је починуо код својих праочева, а уместо њега почео је да влада његов син Факија.

23 Педесете године владања Азарије, Јудиног цара, Факија, Менајимов син, постао је цар над Израелом у Самарији и владао је две године. **24** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима. Није одступио од греха Јеровоама, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех. **25** Тада је Фекај, Ремалијин син, његов ађутант, сковао заверу против њега и убио га у Самарији, у тврђави царског двора, заједно с Арговом и Аријем. С Фекајем је било педесет људи из Галада. Убио га је и почео да влада уместо њега. **26** Остала Факијина дела и све што је чинио, све то је записано у дневницима царева Израела.

27 Педесет и друге године владања Азарије, Јудиног цара, Фекај, Ремалијин син, постао је цар над Израелом у Самарији и владао је двадесет година. **28** Он је чинио оно што

је зло у Господњим очима. Није одступио од греха Јеровоама, Наватовог сина, којима је навео Израел на грех. **29** У време Фекаја, цара Израела, дошао је Теглат-Феласар, цар Асирије, и освојио Ијон, Авел-Ветмаху, Јаноху, Кедес, Асор, Галад и Галилеју, сву Нефталимову земљу, а њихове становнике одвео је у изгнанство у Асирију. **30** На крају је Осија, Илин син, сковао заверу против Фекаја, Ремалијиног сина, напао га и убио, а затим је почео да влада уместо њега двадесете године владања Јотама, Озијиног сина. **31** Остала Фекајева дела и све што је чинио, све то је записано у дневницима царева Израела.

32 Друге године владања Фекаја, Ремалијиног сина, цара Израела, Јотам, син Озије, Јудиног цара, постао је цар. **33** Он је имао двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је шеснаест година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Јеруса и била је Садокова кћи. **34** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима. Чинио је све као и Озија, његов отац. **35** Само што обредне узвишице још нису биле уклоњене. Народ је још увек приносио жртве и кад на тим узвишицама. Јотам је саградио горња врата на Господњем дому. **36** Остала Јотамова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **37** У то време Господ је на Јуду послао Ресина, цара Сирије, и Фекаја, Ремалијиног сина. **38** Јотам је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у граду Давида, свог праоца. Уместо њега почео је да влада његов син Ахаз.

16 Седamnaесте године владања Фекаја, Ремалијиног сина, Ахаз, син Јотама, Јудиног цара, постао је цар. **2** Ахаз је имао двадесет година кад је почео да влада и владао је шеснаест година у Јерусалиму. Он није чинио оно што је исправно у очима Господа, његовог Бога, као што је чинио Давид, његов праотац. **3** Ходио је путем царева Израела, и чак је свог сина спалио у ватри, по одвратном обичају народа које је Господ отерао пред Израеловим синовима. **4** Он је приносио жртве и кад на обредним узвишицама, на брдима и под сваким зеленим дрветом.

5 У то време Ресин, цар Сирије, и Фекај, Ремалијин син, цар Израела, дошли су на Јерусалим да ратују против њега. Они су опколили Ахаза, али нису могли да га победе. **6** Тада је Ресин, цар Сирије, вратио Елат под власт Едомаца, а затим је Јудејце протерао из Елата. Едомци су ушли у Елат и остали у

њему све до данас. **7** Ахаз је послао гласнике Теглат-Феласару, цару Асирије, и поручио му: „Ја сам твој слуга и твој син. Дођи и избави ме из руке цара Сирије и из руке цара Израела, који су устали на мене.“ **8** Тако је Ахаз узео сребро и злато које се нашло у Господњем дому и у ризницама царевог двора и послао га цару Асирије као мито. **9** Цар Асирије га је послушао, отишао у Дамаск, освојио га и његове становнике одвео у изгнанство у Кир, а Ресина је погубио.

10 Тада је цар Ахаз отишао у Дамаск да се састане с Теглат-Феласаром, царем Асирије. Кад је цар Ахаз видео олтар који је био у Дамаску, послао је свештенику Урији нацрт олтара и тачан опис свих детаља на њему. **11** Свештеник Урија начинио је олтар тачно по упутствима која му је цар Ахаз послао из Дамаска, пре него што се цар Ахаз вратио из Дамаска. **12** Кад се цар вратио из Дамаска и видео олтар, приступио је олтару и принео жртве на њему. **13** Спалио је своју жртву паљеницу и свој принос од жита, излио своју жртву леваницу и пошкropио олтар крвљу жртава заједништва које је принео. **14** А бакарни олтар који је био пред Господом преместио је с његовог места испред дома, између његовог олтара и Господњег дома, и поставио га је са северне стране свог олтара. **15** Цар Ахаз је заповедио свештенику Урији: „На великом олтару спаљуј јутарњу жртву паљеницу и вечерњи принос од жита, цареву жртву паљеницу и његов принос од жита, жртве паљенице целог народа и њихове приносе од жита и жртве леванице. Пошкropи олтар крвљу свих жртава паљеница и свих других жртава. А о бакарном олтару још ћу размислити.“ **16** Свештеник Урија учинио је све како му је заповедио цар Ахаз.

17 Осим тога, цар Ахаз је исекао на комаде странице колица и скинуо с колица велике посуде за воду. А море је скинуо с бакарних бикова који су били испод њега и ставио га на камени под. **18** Наткривени Шабатни ходник који је био саграђен у дому и спољашњи прилаз за цара уклонио је из Господњег дома због цара Асирије.

19 Остала Ахазова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **20** Ахаз је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Језекија.

17 Дванаесте године владања Ахаза, Јудиног цара, Осија, Илин син, постао је цар

над Израелом у Самарији и владао је девет година. **2** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, али не као цареви Израела који су били пре њега. **3** На њега је дошао Салманасар, цар Асирије, и Осија му је постао слуга и плаћао му данак. **4** Али цар Асирије је открио да Осија кује заверу, јер је Осија послао гласнике Соју, цару Египта, и није донео данак цару Асирије као сваке године. Зато га је цар Асирије затворио и држао сvezаног у затвору.

5 Цар Асирије освојио је сву земљу и кренуо је на Самарију коју је држао под опсадом три године. **6** Девете године владања Осије, цар Асирије освојио је Самарију и изгнао Израелце у Асирију па их је населио у Алају и Авору на реци Гозан и у градовима Медије.

7 То се догодило зато што су Израелови синови згрешили Господу, свом Богу, који их је извео из египатске земље и избавио из руке фараона, цара Египта. Почели су да обожавају друге богове **8** и живели су по обичајима народа које је Господ отерао пред Израеловим синовима и по обичајима које су увели цареви Израела. **9** Израелови синови чинили су оно што није исправно у очима Господа, њиховог Бога, и градили су себи обредне узвишице по свим својим градовима, од стражарских кула до утврђених градова. **10** Подизали су себи обредне стубове и обредна дебла на сваком високом брду и под сваким зеленим дрветом. **11** И по свим обредним узвишицама приносили су кад, баш као народи које је Господ отерао пред њима, и чинили су зла дела да би вређали Господа.

12 Они су служили одвратним идолима иако им је Господ говорио да то не чине. **13** Господ је упозоравао Израел и Јуду преко свих својих пророка и преко свих својих виделаца: „Вратите се са својих злих путева и држите се мојих заповести и мојих одредаба, и чините све према закону који сам дао вашим праочевима и који сам вам пренео преко својих слугу, пророка.“ **14** Али они нису послушали, него су остали непокорни као што су били непокорни и њихови праочевци који нису исказали веру у Господа, свог Бога. **15** Одбацили су његове прописе и савез који је склопио с њиховим праочевима и његове опомене којима их је упозоравао. Ишли су за ништавним идолима, па су и сами постали ништавни опонашајући народе који су били око њих, премда им је Господ заповедио да не буду попут њих.

16 Оставили су све заповести Господа, свог Бога, и начинили су себи ливене кипо-

ве, два телета и обредно дебло, па су се клањали свој небеској војсци и служили Валу.

17 Спаљивали су своје синове и своје кћери у ватри, гатали су и врачали, и продали су се да чине оно што је зло у Господњим очима, да би га вређали.

18 Зато се Господ много разгневио на Израел и одбацио га од себе. Није оставио никога осим Јудиног племена.

19 Али се ни Јуда није држао заповести Господа, свог Бога, него се држао обичаја које су увели Израелци. **20** Зато је Господ одбацио сав Израелов род, наносио му је невоље и предавао га у руке пљачкашима, док га није сасвим одбацио од себе. **21** Јер је отргао Израел од Давидовог дома, а они су себи за цара поставили Јеровоама, Наватовог сина. Јеровоам је одвратио Израелце од Господа и навео их на велики грех. **22** Израелови синови чинили су све грехе које је чинио Јеровоам. Нису одступили од њих, **23** док Господ није одбацио Израел од себе, као што је говорио преко свих својих слугу, пророка. Тако је Израел био изгнан из своје земље у Асирију, где се налази до данашњег дана.

24 Затим је цар Асирије довео људе из Вавилона, Хуте, Аве, Емата и Сефарвима и населио их у самаријским градовима уместо Израелових синова. Они су заузели Самарију и живели у њеним градовима. **25** А кад су почели да живе тамо, нису обожавали Господа. Зато је Господ послао међу њих лавове који су их убијали. **26** Зато су они поручили цару Асирије: „Народи које си довео и населио по самаријским градовима не знају како треба обожавати Бога те земље, па он шаље на њих лавове који их убијају, јер нико не зна како треба обожавати Бога те земље.“

27 Тада је цар Асирије заповедио: „Пошаљите тамо једног од свештеника које сте оданде одвели у изгнанство. Нека он оде и настани се тамо па нека их поучава како треба обожавати Бога те земље.“ **28** Тако је дошао један од свештеника који су из Самарије били одведени у изгнанство и настанио се у Ветиљу. Он их је учио како да служе Господу.

29 Али сваки народ начинио је себи свог бога и поставио га у светилишта, на узвишице које су начинили Самарићани, сваки народ у својим градовима у којима је живео. **30** Људи из Вавилона начинили су Сокот-Венота, они из Хуте начинили су Неггала, а они из Емата начинили су Асима. **31** Они из Аве начинили су Ниваза и Тартака, а они из

Сефарвима су у ватри спаљивали своје синове у част Адрамелеха и Анамелеха, сефарвимских богова. **32** А служили су и Господу, па су поставили себи људе из свог народа да служе као свештеници обредних узвишица и да за њих врше службу у светилиштима, на узвишицама. **33** Служили су и Господа, али су се клањали и својим боговима према обичајима народа из којих су били одведени у изгнанство.

34 Све до данашњег дана они се држе старих обичаја. Не служе Господа и не поступају према његовим одредбама и његовим наредбама, нити према законима и заповестима које је Господ дао синовима Јакова, кога је назвао Израел, **35** када је Господ склопио савез с њима и заповедио им: „Не смете служити другим боговима, клањати им се, нити им приносити жртве, **36** него треба да служите Господа, који вас је извео из египатске земље великом силом и подигнутом мишицом, њему се клањајте и њему приносите жртве. **37** Увек савесно поступајте по прописима, наредбама, законима и заповестима које вам је он написао. Не служите другим боговима, **38** Не заборавите савез који сам склопио с вама. Не смете служити другим боговима, **39** него служите Господа, свог Бога, јер ће вас он избавити из руку свих ваших непријатеља.”

40 Али они нису послушали, него су се држали старих обичаја. **41** Тако су ти народи служили Господа, али су служили и својим резбареним ликовима. Њихови синови и њихови унучи све до данашњег дана чине све како су чинили и њихови праоци.

18 Треће године владања Осије, Илиног сина, цара Израела, Језекија, син Ахаза, Јудиног цара, постао је цар. **2** Он је имао двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је двадесет и девет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Авија и била је Захаријина кћи. **3** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, све онако како је чинио и Давид, његов праотац. **4** Језекија је уклонио обредне узвишице, оборио обредне стубове, посекао обредно дебло и разбио бакарну змију коју је начинио Мојсије, јер су јој све до тада Израелови синови приносили кад и звали су је Неустан. **5** Он се уздао у Господа, Израеловог Бога, и није било таквог међу свим Јудиним царевима после њега, а ни међу онима пре њега. **6** Држао се Господа и није одступио од њега, него се држао заповести које је Господ дао Мојсију. **7** Господ је био с Језекијом који је поступао

разборито у свему што је радио. Он се побунио против цара Асирије и није му више служио. **8** Исто тако, побио је Филистеје до Газе и њеног подручја, од стражарских кула до утврђених градова.

9 Четврте године владања Језекије, то јест седме године владања Осије, Илиног сина, цара Израела, Салманасар, цар Асирије, дошао је на Самарију и опколио је. **10** Освојио ју је после три године. Шесте године владања Језекије, то јест девете године владања Осије, цара Израела, Самарија је била заузета. **11** Затим је цар Асирије изгнао Израелце у Асирију и населио их у Алају и Авору на реци Гозан и у градовима Медије, **12** зато што нису слушали глас Господа, свог Бога, него су преступали његов савез, све што је заповедио Мојсије, Господњи слуга. Нису то слушали нити су извршавали.

13 Четрнаесте године владања Језекије, Сенахирим, цар Асирије, дошао је на све утврђене градове у Јуди и освојио их. **14** Тада је Језекија, Јудин цар, поручио цару Асирије у Лахису: „Згрешио сам. Одврати се од мене и што год тражиш од мене, даћу ти.” Цар Асирије затражио је од Језекије, Јудиног цара, триста таланата сребра и тридесет таланата злата. **15** Језекија је дао све сребро које се нашло у Господњем дому и у ризницама царевог двора. **16** Тада је Језекија, Јудин цар, скинуо врата Господњег храма и довратке које је сам обложио златом, па је злато с њих дао цару Асирије.

17 Цар Асирије послао је из Лахиса врховног заповедника војске, главног дворског службеника и једног високог службеника у свом царству код цара Језекије у Јерусалим с јаким војском. Они су устали и пошли у Јерусалим. Кад су стигли, стали су код водовода горњег језера на путу који води до поља оних који беле рубље. **18** И позвали су цара, али су им у сусрет изашли управитељ царевог двора Елијаким, Хелкијин син, писар Сомна и летописац Јоах, Асафов син.

19 Високи службеник им је рекао: „Реците Језекији: 'Овако каже велики цар, цар Асирије: 'Каква је то узданица, у коју се уздаш?' **20** Ти кажеш: 'Имам вештину и силу потребну за рат', али то су само празне речи. У кога се уздаш, па си се побунио против мене?' **21** Уздаш се у подршку Египта, у сломљену трску, која прободу длан оном ко се на њу насломи. Такав је фараон, цар Египта, свима који се уздају у њега. **22** Ако ми кажете: 'Ми се уздамо у Господа, свог Бога', зар није управо његове узвишице и олтаре Језекија уклонио, па говори Јуди и Јерусалиму: 'Пред овим ол-

таром се клањајте у Јерусалиму?’ **23** А сада, овако се нагоди с мојим господарем, царем Асирије: даћу ти две хиљаде коња, па да видимо можеш ли наћи људе који ће јахати на њима. **24** Како ћеш онда поразити једног јединог намесника међу најмањим слугама мог господара, кад се уздаш у Египат да ће ти дати кола и коњанике? **25** Уосталом, јесам ли без Господњег одобрења кренуо на ово место да га опустошим? Сам Господ ми је рекао: ‘Иди на ту земљу и опустоши је.’”

26 Тада су Елијаким, Хелкијин син, Сомна и Јоак рекли високом службенику: „Молимо те, говори својим слугама на сиријском језику, јер ми разумемо. Немој нам говорити на јудејском језику да чује народ који је на зидинама.“ **27** Али високи службеник им је рекао: „Зар ме је мој господар послао да ове речи кажем твом господару и теби? Зар ме није послао људима који стоје на зидинама, који ће заједно с вама морати да једу свој измет и да пију своју мокраћу?”

28 Затим је високи службеник, стојећи и даље на том месту, на сав глас повикао на јудејском језику: „Чујте реч великог цара, цара Асирије. **29** Овако каже Господ: ‘Не дајте да вас вара Језекија, јер вас он не може избавити из моје руке. **30** Не дајте да вас Језекија наговори да се уздате у Господа, говорећи вам: ‘Господ ће нас сигурно избавити и овај град неће бити предат у руке цару Асирије. **31** Не слушајте Језекију, јер овако каже цар Асирије: ‘Предајте ми се и дођите к мени, па ћете сви јести са своје лозе и са своје смокве, и сви ћете пити воду из свог бунара, **32** док не дођем и одведем вас у земљу као што је ваша, у земљу жита и младог вина, у земљу хлеба и винограда, у земљу маслина и меда. Тако ћете остати живи и нећете умрети. Не слушајте Језекију, јер вас он заводи, говорећи: ‘Господ ће нас избавити.’ **33** Да ли су богови других народа избавили своју земљу из руке цара Асирије? **34** Где су богови Емата и Арфада? Где су богови Сефарвима, Ене и Иве? Јесу ли они избавили Самарију из моје руке? **35** Који су то богови међу свим боговима тих земаља избавили своју земљу из моје руке, па да сад Господ избави Јерусалим из моје руке?’”

36 А народ је ћутао и није му одговорио ни речи, јер је царева заповест гласила: „Не договарајте му.“ **37** Затим су управитељ двора Елијаким, Хелкијин син, писар Сомна и летописац Јоак, Асафов син, раздерали своје хаљине и отишли код Језекије да му пренесу шта је високи службеник рекао.

19 Чим је цар Језекија то чуо, раздерао је своје хаљине, обукао се у кострет и отишао у Господњи дом. **2** Затим је послао управитеља царевог двора Елијакима, писара Сомну и свештеничке старешине обучене у кострет код пророка Исаије, Амосовог сина. **3** Они су му рекли: „Овако каже Језекија: ‘Овај дан је дан невоље, укора и дрског ругања, јер је дошло време да се синови роде, а нема снаге за то. **4** Можда ће Господ, твој Бог, чути све речи високог службеника, кога је цар Асирије, његов господар, послао да се руга живом Богу, па ће га Господ, твој Бог, позвати на одговорност за речи које је чуо. Помили се за остатак који је још жив.’”

5 Кад су слуге цара Језекије дошле код Исаије, **6** он им је рекао: „Овако кажите свом господару: ‘Овако каже Господ: ‘Не бој се речи које си чуо, којима су слуге цара Асирије хулиле на мене. **7** Ево, ја ћу му дати таква дух да ће чути вест и вратиће се у своју земљу. И учинићу да падне од мача у својој земљи.’”

8 Кад је високи службеник чуо да је цар Асирије отишао из Лახиса, вратио се к њему и нашао га како се бори против Ливне. **9** Наиме, цар је чуо да је Тирак, цар Етиопије, кренуо у бој против њега. Зато је поново послао гласнике код Језекије и поручио му: **10** „Овако реците Језекији, Јудином цару: ‘Не дај да те вара твој Бог у ког се уздаш кад ти каже: ‘Јерусалим неће бити предат у руке цару Асирије.’ **11** Ето, сам си чуо шта су цареви Асирије учинили свим земљама које су опустошили, а зар ћеш се ти избавити? **12** Јесу ли народе које су освојили моји праоци избавили њихови богови - Госанце, Харанце, Ресефе и Еденове синове који су били у Теласару? **13** Где су цар Емата, цар Арфада, цареви градова Сефарвима, Ене и Иве?’”

14 Језекија је примио писмо које су му довели гласници и прочитао га. Затим је отишао у Господњи дом и развио га пред Господом. **15** Тада се Језекија помолио Господу: „Господе, Боже Израелов, који седиш над херувимима, ти си једини истинити Бог над свим царствима на земљи. Ти си створио небеса и земљу. **16** Пригни ухо, Господе, и чуј. Отвори очи, Господе, и види, и чуј Сенахиримове речи које је поручио да би се ругао живом Богу. **17** Истина је, Господе, да су цареви Асирије опустошили народе и њихову земљу. **18** И побацали су њихове богове у ватру, јер то нису били богови, него дело људских руку, дрво и камен. Зато су их

уништили. **19** А сада, Господе, Боже наш, избави нас, молим те, из његове руке, да би сва царства на земљи знала да си ти, Господ, једини Бог."

20 Тада је Исаија, Амосов син, поручио Језекији: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Чуо сам твоју молитву коју си ми упутио због Сенахирима, цара Асирије.

21 Ево речи коју Господ објављује против њега:

'Презире те и руга ти се девица, кћи сионска. За тобом подругљиво главом одмахује кћи јерусалимска. **22** Коме се ти ругаш и на кога хулиш? На кога подижеш глас свој и на кога охоло дижеш поглед свој? На Светог Бога Израеловог! **23** Преко гласника својих ругаш се Господу и кажеш: 'С мноштвом својих бојних кола попећу се на врх гора, на најдаље обронке Ливана, и посећи ћу високе кедрове његове, дивне смреке његове. Доћи ћу на његово најдаље пребивалиште, густу шуму његову. **24** Копачу и туђе ћу воде пити, и исушићу стопама својим све канале Нила у Египту.' **25** Зар ниси чуо шта од давнина намеравам да учиним? Давних дана то сам смислио. Сада ћу то учинити. А на теби је да опустошиш утврђене градове и да их претвориш у рушевине. **26** Становницима њиховим руке ће клонути, уплашиће се и постидеће се. Биће као биље у пољу и млада зелена трава, као трава по крововима сасушена ветром источним. **27** Добро знам кад седиш мирно, и кад било шта чиниш, и како бесниш на мене, **28** јер ти бесниш на мене и рика је твоја дошла до ушију мојих. Ставићу куку своју у ноздрве твоје и узде своје у уста твоја, и вратићу те путем којим си дошао.

29 А ово ће ти бити знак: Ове године јешће се оно што никне из семења које се просуло, друге године јешће се жито које само никне, а треће године сејте и жањите, садите винограде и једите њихов род. **30** Преживели из Јудиног дома, они који преостану, пустиће корен у дубину и рађаће род у висину. **31** Јер ће из Јерусалима доћи остатак и преживели с горе Сион. То ће учинити ревност Господа над војскама.

32 Зато овако каже Господ за цара Асирије: 'Неће он ући у овај град, нити ће овамо одапети стрелу, неће му се примаћи са штитом, нити ће око њега подићи опасни налип. **33** Вратиће се путем којим је дошао, и у овај град неће ући, говори Господ. **34** Ја ћу бранити овај град и сачуваћу га ради себе и ради Давида, свог слуге."

35 Те исте ноћи Господњи анђео је изашао и побио сто осамдесет и пет хиљада људи у

асирском логору. Кад су људи устали рано ујутру, око њих су били све сами лешевеи. **36** После тога је Сенахирим, цар Асирије, устао и отишао. Вратио се у Ниневију и тамо остао. **37** Једног дана, док се клањао у храму Нисрока, свог бога, Адрамелех и Сарасар, његови синови, убили су га мачем и побегли у араратску земљу. Уместо њега почео је да влада његов син Есар-Адон.

20 У то време Језекија се на смрт разболео. Тада је пророк Исаија, Амосов син, дошао код њега и рекао му: „Овако каже Господ: 'Дај потребне заповести свом дому, јер ћеш умрети, нећеш оздравити.'" **2** На то је он окренуо лице према зиду и помолио се Господу; **3** „Преклињем те, Господе, сети се да сам ти служио у истини и био ти одан целим срцем, да сам чинио оно што је добро у твојим очима." И Језекија је горко заплакао.

4 Исаија још није стигао ни до средњег дворишта кад му је дошла Господња реч: **5** „Врати се и реци Језекији, вођи мог народа: 'Овако каже Господ, Бог Давида, твог праоца: 'Чуо сам твоју молитву и видео сам твоје сузе. Ево, излећићу те и за три дана ићи ћеш у Господњи дом. **6** Додаћу твој животу петнаест година и избавићу тебе и овај град из руке цара Асирије, и бранићу овај град ради себе и ради Давида, свог слуге."

7 Исаија је рекао: „Донесите груду сувих смокава." Они су је донели и ставили на чир, тако да је Језекија оздравио.

8 У међувремену, Језекија је упитао Исаију: „Шта ће бити знак да ће ме Господ излечити и да ћу за три дана ићи у Господњи дом?" **9** Исаија је одговорио: „Ово ти је знак од Господа да ће Господ испунити реч коју је рекао: Хоћеш ли да се сенка помери десет степеница напред или да се врати десет степеница уназад?" **10** Језекија је одговорио: „Лако је да се сенка продужи десет степеница, али није лако да се врати десет степеница уназад." **11** Тада је пророк Исаија призвао Господа који је сенку на степеницама, која је пала на Ахазово степениште, вратио десет степеница уназад.

12 У то време Веродах-Валадан, Валаданов син, цар Вавилона, послао је писмо и дар Језекији, јер је чуо да је Језекија био болестан. **13** Језекија је послушао његове посланике и показао им сву своју ризницу, сребро, злато, балзам, скупоцено уље, своју оружницу и све што је било у његовим ризницама. У његовом дому и у целом његовом царству није остало ништа што им Језекија није показао.

14 После тога пророк Исаија је дошао код цара Језекије и упитао га: „Шта су рекли ти људи и одакле су дошли код тебе?“ А Језекија одговори: „Дошли су из далеке земље, из Вавилона.“ **15** Тада га он упита: „Шта су видели у твом дому?“ А Језекија одговори: „Видели су све што је у мом дому. У мојим ризницама није остало ништа што им нисам показао.“

16 Тада Исаија рече Језекији: „Чуј Господњу реч: **17** 'Ево, долазе дани када ће све што је у твом дому и што су твоји праочевци до данас накупили бити однето у Вавилон. Ништа неће остати', каже Господ. **18** 'И неки од твојих синова који ће изаћи од тебе, који ће ти се родити, биће одведени и постаће дворани на двору цара Вавилона.'“

19 Тада Језекија рече Исаји: „Добра је Господња реч коју си рекао.“ Затим рече: „Добра је, јер ће мир и истина трајати целог мог живота.“

20 Остала Језекијина дела и сви његови подухвати, и како је саградио језеро и водовод и како је спровео воду у град, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **21** Језекија је почино код својих праочева, а уместо њега почео је да влада његов син Манасија.

21 Манасија је имао дванаест година кад је почео да влада и владао је педесет и пет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Евсива. **2** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, по одвратним обичајима народа које је Господ отерао пред Израеловим синовима. **3** Поново је начинио обредне узвишице које је уништио Језекија, његов отац, подигао је олтаре Валу и начинио обредно дебло, као што је учинио и Ахав, цар Израела. И клањао се свој небеској војсци и служио јој. **4** Направио је олтаре у Господњем дому, за који је Господ рекао: „У Јерусалиму ће пребивати моје име.“ **5** Направио је и олтаре свој небеској војсци у оба дворишта Господњег дома. **6** Свог сина је спалио у ватри, бавио се магијом, врачарством и поставио људе који призивају духове и проричу будућност. Много је зла чинио пред Господом и вређао га.

7 Он је начинио резани лик обредног дебела и поставио га у дом за који је Господ рекао Давиду и његовом сину Соломону: „У овом дому и у Јерусалиму, који сам изабрао између свих Израелових племена, пребиваће моје име довека. **8** И нећу више дати да нога Израелових синова лута изван земље коју сам дао њиховим праочевима, само ако

буду савесно поступали по свему ономе што сам им заповедио, по целом закону који им је дао Мојсије, мој слуга.“ **9** Али они нису послушали, јер их је Манасија наводио да чине још веће зло него народи које је Господ истребио пред Израеловим синовима.

10 Господ је овако говорио преко својих слугу, пророка: **11** „Чинећи те гадости, Манасија, Јудин цар, учинио је веће зло него што су га чинили Амореји пре њега. Чак је и Јуду навео на грех својим одвратним идолима. **12** Зато овако каже Господ, Израелов Бог: 'Пустићу на Јерусалим и на Јуду такву невољу да ће се запрепастити свако ко чује за њу. **13** Растегнућу над Јерусалимом исто мерно уже као над Самаријом и поставићу исту справу за равнање као над Ахавовим домом. И избрисаћу Јерусалим као што се брише чинија - обрише се па се преврне. **14** Оставићу остатак свог наследства и предаћу их у руке њиховим непријатељима да буду плен и грабеж свим својим непријатељима, **15** јер су чинили оно што је зло у мојим очима и вређали су ме од дана кад су њихови праочевци изашли из Египта па све до данас.'“ **16** Манасија је пролио много недужне крви, толико да је њом напунио Јерусалим од једног краја до другог. Осим тога, својим грехом је и Јуду навео на грех да чини оно што је зло у Господњим очима. **17** Остала Манасијина дела, све што је чинио и греси које је почино, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **18** Манасија је почино код својих праочева и био је схрањен у врту свог двора, у Узином врту. Уместо њега почео је да влада његов син Амон.

19 Амон је имао двадесет и две године кад је почео да влада и владао је две године у Јерусалиму. Његова мајка звала се Месулемета и била је кћи Аруса из Јотеве. **20** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, као што је чинио и Манасија, његов отац. **21** У свему је ходио путем којим је ходио његов отац и служио је одвратним идолима којима је служио и његов отац и клањао им се. **22** Он је оставио Господа, Бога својих праочева, и није ходио Господњим путем. **23** На крају су слуге цара Амона сковале заверу против њега и убиле га у његовом двору. **24** Народ је побио све који су сковали заверу против цара Амона. Затим је народ уместо њега поставио за цара Јосију, његовог сина. **25** Остала Амонова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **26** Сахранили су га у гробу у Узином вр-

ту, а уместо њега почео је да влада његов син Јосија.

22 Јосија је имао осам година кад је почео да влада и владао је тридесет и једну годину у Јерусалиму. Његова мајка звала се Једида и била је кћи Адаје из Воската. **2** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима и у свему је ходио путем Давида, свог праоца, не скрећући ни десно ни лево.

3 Осамнаесте године свог владања, цар Јосија је послао свог писара Сафана, сина Азалије, Месуламовог сина, у Господњи дом и рекао му: **4** „Иди код првосвештеника Хелкије. Нека он припреми новац који се доноси у Господњи дом и који вратари скупљају од народа. **5** Нека се новац преда онима који су постављени да надгледају послове у Господњем дому, а они нека га дају онима који раде на Господњем дому да се поправе оштећења на дому, **6** градитељима, зидарима и другим мајсторима, и да се купи дрвна грађа и клесани камен за поправку дома. **7** Али нека се од оних којима је предат новац не тражи да полагају рачуне за то како га троше, јер они раде верно.”

8 Касније је првосвештеник Хелкија рекао писару Сафану: „Пронашао сам књигу закона у Господњем дому.” Хелкија је дао књигу Сафану и он је почео да је чита. **9** Тада је писар Сафан отишао код цара и известио га: „Твоје слуге су скупиле новац који се доноси у дом и предале су га онима који су постављени да надгледају послове у Господњем дому.” **10** Писар Сафан је затим рекао цару: „Свештеник Хелкија ми је дао једну књигу.” И Сафан је почео да је чита пред царем.

11 Кад је цар чуо речи записане у књизи закона, раздерао је своје хаљине. **12** Затим је свештенику Хелкији, Ахикаму, Сафановом сину, Ахвору, Михејином сину, писару Сафану и царевом слуги Асаји заповедио: **13** „Идите и упитајте Господа за мене, за народ и за сву Јудину земљу. Питајте за речи записане у овој књизи која је пронађена, јер је велик Господњи гнев који је плануо на нас зато што наши праоци нису слушали речи ове књиге нити су чинили све што је записано за нас.”

14 Тако су свештеник Хелкија, Ахикам, Ахвор, Сафан и Асаја отишли код пророчице Олде, жене Салума, чувара одеће, сина Текује, Арасовог сина. Она је живела у Јерусалиму, у новом делу града. Кад су јој казали због чега су дошли, **15** она им је рекла: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Реците човеку који вас је послао код мене: **16** 'Ова-

ко каже Господ: 'Ево, пустићу невољу на ово место и на његове становнике, и испунићу све што стоји у књизи коју је прочитао Јудин цар, **17** јер су ме оставили и приносе кад другим боговима да би ме вређали свим делима својих руку. Зато је мој гнев плануо на ово место и неће се угасити.'" **18** А Јудином цару који вас шаље да питате Господа реци-те: 'Овако каже Господ, Израелов Бог, за речи које си чуо: **19** 'Зато што ти се срце смекшало па си се понизио пред Господом кад си чуо шта сам објавио против овог места и његових становника, да ће постати страشان призор и да ће их снаћи проклетство, и зато што си раздерао своје хаљине и плакао преда мном, ја сам те услышио', говори Господ. **20** 'Зато ћу те прибрати твојим праочевима и у миру ћеш бити положен у свој гроб. Твоје очи неће видети сву невољу коју ћу нанети овом месту.'" Они су донели цару тај одговор.

23 Тада је цар послао да се код њега сакупе све старешине из Јуде и из Јерусалима. **2** Затим је цар отишао у Господњи дом, а с њим и сви људи из Јуде и сви становници Јерусалима, свештеници и пророци, цео народ, мало и велико. И почео је да чита пред њима све речи књиге савеза која је пронађена у Господњем дому. **3** Цар је, стојећи поред стуба, склопио савез пред Господом да ће следити Господа и да ће се држати његових заповести, његових опомена и његових одредаба свим срцем и свом душом, извршавајући речи овог савеза које су записане у овој књизи. И цео је народ ступио у савез.

4 Цар је заповедио првосвештенику Хелкији, осталим свештеницима и вратарима да изнесу из Господњег храма све предмете начињене за Вала, за обредно дебло и за сву небеску војску. Затим је све то спалио изван Јерусалима на кедронским пољима, а пепео од тога однео је у Ветиљ. **5** Он је распустио свештенике туђих богова које су Јудини цареви поставили да приносе кад на обредним узвишцима у Јудиним градовима и у околини Јерусалима, а исто тако и оне који су приносили кад Валу, сунцу, месецу, сазвезђима и свој небеској војсци. **6** Изнео је обредно дебло из Господњег дома и однео га изван Јерусалима у долину Кедрон, спалио га у долини Кедрон и сатро у прах, а прах је просуо по гробовима обичног народа. **7** Срушио је станове храмских блудника који су се налазили у Господњем дому и у којима су жене

ткале платно за светилишта где се обожава-ло обредно дебло.

8 Он је довео све свештенике из Јудиних градова, а онда је оскрнавио обредне узвишице где су ти свештеници приносили кад, од Гаве све до Вирсавеје. Затим је срушио обредне узвишице на вратима, оне што су биле код врата Исуса, градског заповедника, с леве стране кад се уђе на градска врата. **9** Али свештеници с обредних узвишица нису долазили пред Господњи олтар у Јерусалиму, него су јели бесквасне хлебове међу својом браћом. **10** Оскрнавио је и Тофет, у долини Еномових синова, да више нико не би свог сина или своју кћер спаљивао у част Молоху. **11** И није више допуштао да коњи које су Јудини цареви посветили сунцу улазе у Господњи дом кроз трпезарију дворанина Натан-Мелеха, која се налазила у трему, а кола посвећена сунцу спалио је ватром. **12** Олтаре које су били на крову Ахазове горње собе, које су начинили Јудини цареви, и олтаре које је Манасија начинио у оба дворишта Господњег дома, цар је срушио и тамо их је сатро, а њихов прах бадио је у долину Кедрон. **13** Цар је оскрнавио и обредне узвишице које су биле насупрот Јерусалиму, десно од Горе уништења,* које је Соломон, цар Израела, начинио Астароти, гадној богињи Сидонаца, Хемосу, гадном богу Моаваца, и Мелхому, одвратном богу Амонових синова. **14** Оборио је обредне стубове и посекао обредна дебла, а места где су се налазили напунио је људским костима. **15** Исто тако, срушио је и олтар који је био у Ветилу и обредну узвишицу коју је начинио Јеровоам, Наватов син, који је навео Израел на грех. Срушио је и олтар и обредну узвишицу. Затим је ту узвишицу спалио и сатро у прах, а спалио је и обредно дебло.

16 Кад се Јосија окренуо и видео гробове који су били тамо на гори, послао је људе да изваде кости из гробова. Онда је те кости спалио на олтару како би га оскрнавио, према Господњој речи коју је објавио Божји човек, који је унапред рекао све то. **17** Затим је упитао: „Какав је оно надгробни споменик који видим?“ Људи из града одговорили су му: „То је гроб Божјег човека који је дошао из Јуде и објавио све ово што си ти учинио са олтаром у Ветилу.“ **18** А он је рекао: „Пустите га да почива. Нека нико не дира његове кости.“ Тако су оставили његове кос-

ти заједно с костима пророка који је дошао из Самарије.

19 Јосија је уклонио и сва светилишта, узвишице, по самаријским градовима, која су цареви Израела начинили да би вређали Бога, и учинио је с њима све што је учинио и у Ветилу. **20** А све свештенике са обредних узвишица који су тамо били погубио је на олтарима и спалио је људске кости на олтарима. Затим се вратио у Јерусалим.

21 Тада је цар заповедио целом народу: „Прославите Пасху у част Господу, свом Богу, као што је записано у овој књизи савеза.“

22 Јер таква се Пасха није славила од времена судија који су судили Израелу нити за све време царева Израела и Јудиних царева. **23** Али осамнаесте године Јосијиног владања прослављена је таква Пасха у част Господу у Јерусалиму.

24 Исто тако, оне који призивају духове и проричу будућност, кућне идоле, одвратне идоле и све гадне богове који су могли да се виде у Јудиној земљи и у Јерусалиму, Јосија је истребио да би извршио речи закона записане у књизи коју је свештеник Хелкија пронашао у Господњем дому. **25** Пре Јосије није било таквог цара који се вратио Господу свим својим срцем, свом својом душом и свом својом снагом, и чинио све према Мојсијевом закону, а ни после њега није било таквог као он.

26 Ипак, Господ се није одвратио од свог жестоког гнева, јер се жестоко разгневио на Јуду због свих увреда којима га је вређао Манасија. **27** Господ је рекао: „И Јуду ћу одбацити од себе као што сам одбадио Израел. Одбаћићу овај град који сам изабрао, Јерусалим, и дом за који сам рекао: 'Ту ће бити моје име.'“

28 Остала Јосијина дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **29** У његово време фараон Нехаон, цар Египта, пошао је цару Асирије, према реци Еуфрат. Цар Јосија изашао је на њега, али га је он убио код Мегиди чим га је угледао. **30** Његове слуге ставиле су га мртвог на кола, одвезле га из Мегиди у Јерусалим и сахраниле у његовом гробу. Затим је народ узео Јоахаза, Јосијиног сина, помазав га и поставио за цара уместо његовог оца.

31 Јоахаз је имао двадесет и три године кад је почео да влада и владао је три месеца у Јерусалиму. Његова мајка звала се Амутала и била је кћи Јеремије из Ливне. **32** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, све онако како су чинили и његови праочеви. **33** Фараон Нехаон бадио га је у окове у

***23,13** То јест Маслинске горе, нарочито њеног јужног краја који се назива и Гора преступа.

Ривли, у ематској земљи, да више не влада у Јерусалиму, а земљи је наметнуо данак од сто таланата сребра и једног таланта злата.

34 Затим је фараон Нехаон поставио Елијакима, Јосијиног сина, за цара уместо Јосије, његовог оца, и променио му име у Јоаким, а Јоахаза је узео и одвео у Египат, где је и умро. **35** Јоаким је дао фараону сребро и злато. Али да би могао дати сребро које је захтевао фараон, наметнуо је земљи порез. Према висини пореза који је сваком био одређен, узимао је сребро и злато од народа да би га дао фараону Нехаону.

36 Јоаким је имао двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је једанаест година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Завуда и била је кћи Федаје из Руме. **37** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, све онако како су чинили и његови праочеви.

24 У његово време дошао је Навуходоносор, цар Вавилона, и Јоаким му је био слуга три године. Затим му се супротставио и побунио се против њега. **2** Господ је слао на Јоакима чете халдејских разбојника, сиријских разбојника, моавских разбојника и разбојничке чете Амонових синова. Слао их је на Јуду да га униште, према Господњој речи коју је објавио преко својих слугу, пророка. **3** То је снашло Јуду јер је Господ тако наредио, да би га одбацио од себе због Манасијиних греха, због свега што је он учинио **4** и због недужне крви коју је пролио, кад је недужном крвљу напунио Јерусалим. Зато Господ није хтео да му опрости.

5 Остала Јоакимова дела и све што је чинио, зар није све то записано у дневницима Јудиних царева? **6** Јоаким је починуо код својих праочева, а уместо њега почео је да влада његов син Јоахин.

7 Цар Египта није више излазио из своје земље, јер је цар Вавилона узео све што је припадало цару Египта, од долине реке Египат па до реке Еуфрат.

8 Јоахин је имао осамнаест година кад је почео да влада и владао је три месеца у Јерусалиму. Његова мајка звала се Неуста и била је кћи Елнатана из Јерусалима. **9** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, све онако како је чинио и његов отац. **10** У то време слуге Навуходоносора, цара Вавилона, кренуле су на Јерусалим и опколиле град. **11** А и Навуходоносор, цар Вавилона, дошао је да нападне град док су га његове слуге држале под опсадом.

12 Тада је Јоахин, Јудин цар, изашао пред вавилонског цара са својом мајком, својим слугама, својим кнезовима и својим дворанима. И цар Вавилона заробио га је осме године свог царовања. **13** Затим је однео све благо из Господњег дома и благо из царевог двора, и поломио је сав златни прибор који је Соломон, цар Израела, начинио за Господњи храм, као што је рекао Господ. **14** Одвео је у изгнанство сав Јерусалим, све кнезове, све храбре јунаке, све мајсторе и градитеље утврђења - десет хиљада људи одвео је у изгнанство. Није остао нико осим сиромашног народа. **15** Тако је Јоахина одвео у изгнанство у Вавилон заједно с царевом мајком, царевим женама, његовим дворанима и најистакнутијим људима у земљи. Све их је одвео из Јерусалима у изгнанство у Вавилон. **16** Цар Вавилона одвео је у изгнанство у Вавилон седам хиљада јунака и хиљаду мајстора и градитеља утврђења. Све су то били одважни људи способни за рат. **17** Затим је цар Вавилона уместо Јоахина поставио његовог стрица Матанију за цара, и променио му име у Седекија.

18 Седекија је имао двадесет и једну годину кад је почео да влада и владао је једанаест година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Амутала и била је кћи Јеремије из Ливне. **19** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, све онако како је чинио и Јоаким. **20** То што се догодило у Јерусалиму и Јуди изазвало је Господњи гнев, тако да их је он одбацио од себе. А Седекија се побунио против цара Вавилона.

25 Девете године царовања Седекије, десетог месеца, десетог дана у месецу, Навуходоносор, цар Вавилона, дошао је на Јерусалим са свом својом војском. Они су се улогорили пред градом и око њега подигли опсадни зид. **2** Град је био под опсадом све до једанаесте године владања Седекије. **3** Деветог дана четвртог месеца у граду је владала велика глад и народ није имао хлеба. **4** Тада су градске зидине биле пробијене и сви ратници су ноћу побегли кроз врата између два зида, која су поред царевог врта, а Халдејци су били свуда око града. И цар је кренуо према Арави. **5** Али халдејска војска кренула је у потеру за царем и стигла га у пустим равницама код Јерихона, а сва се његова војска разбежала од њега. **6** Тада су ухватили цара и одвели га код цара Вавилона у Ривлу да би му тамо изrekli пресуду. **7** Седекијине синове убили су пред његовим очима, а Седекију су ослепили, затим су му

ставили бакарне окове и одвели га у Вавилон.

8 Петог месеца, седмог дана у месецу, то јест деветнаесте године владања Навуходоносора, цара Вавилона, до Јерусалима је дошао Невузарадан, заповедник телесне страже, слуга цара Вавилона. **9** Он је спалио Господњи дом, царев двор и све куће у Јерусалиму. Спалио је ватром куће свих великаша. **10** Сва халдејска војска која је дошла са заповедником телесне страже срушила је све зидине око Јерусалима. **11** Невузарадан, заповедник телесне страже, одвео је у изгнанство народ који је остао у граду, оне који су се предали цару Вавилона и остали народ. **12** Заповедник телесне страже оставио је неке од сиромаша у земљи и одредио их да раде као виноградари и ратари. **13** Халдејци су разбили бакарне стубове који су били у Господњем дому, колица и бакарно море из Господњег дома, а сав бакар однели су у Вавилон. **14** Узели су и лопате, лопате, маказе за подсецање фитиља, чаше и сав бакарни прибор који се користио за службу. **15** Заповедник телесне страже узео је пепелице и чиније, све од чистог злата и од чистог сребра. **16** Није се могло измерити колико је бакра потрошено за два стуба, једно море и колица, и за све што је Соломон начинио за Господњи дом. **17** Сваки стуб био је висок осамнаест лаката, а оглавље на њему било је од бакра. Оглавље је било високо три лакта. Филигранска мрежица и нарови око оглавља били су од бакра. Такав је био и други стуб с мрежицом.

18 Заповедник телесне страже узео је Серају, свештеничког поглавара, Софонију, другог свештеника, и тројицу вратара, **19** а из града је узео једног дворанина који је надзирао војнике, петоро људи који су имали приступ цару, а који су се затекли у граду, затим писара војног заповедника, који је народ позивао у војску, и шездесет људи из народа који су се затекли у граду. **20** Невузарадан, заповедник телесне страже, узео их је са собом и одвео цару Вавилона у Ривлу. **21** Цар Вавилона их је побио; погубио их је у Ривли, у ематској земљи. Тако је Јуда био изгнан из своје земље.

22 Навуходоносор, цар Вавилона, поставио је над народом који је остао у Јудиној земљи Годолију, сина Ахикама, Сафановог сина. **23** Кад су сви војни заповедници и њихови људи чули да је цар Вавилона поставио Годолију, дошли су код Годолије у Миспу. Ево ко је дошао: Исмаило, Нетанијин син, Јонан, Каријин син, Сераја, син Танумета Не-

тофањанина и Јазанија, син једног Махатејина - они и њихови људи. **24** Тада се Годолија заклео њима и њиховим људима и рекао им: „Не бојте се да служите Халдејцима. Останите у земљи и служите цару Вавилона и биће вам добро.“

25 Седмог месеца дошао је Исмаило, син Нетаније, Елисаминог сина, од царског рода, и десет људи с њим, и напали су Годолију и убили га, као и Јудејце и Халдејце који су били с њим у Миспи. **26** Тада је устао цео народ, мало и велико, а с њим и војни заповедници, и отишли су у Египат, јер су се уплашили Халдејаца.

27 Тридесет и седме године изгнанства Јоахина, Јудиног цара, дванаестог месеца, двадесет и седмог дана у месецу, Евил-Меродах, цар Вавилона, у првој години свог царовања извео је из затвора Јоахина, Јудиног цара. **28** Он је лепо разговарао с њим и поставио је његов престо изнад престола других царева који су били с њим у Вавилону. **29** Јоахин је скинуо своје затворске хаљине и јео је за царевим столом целог свог живота. **30** Сваког дана је од цара добијао онолико хране колико му је требало, целог свог живота.

КЊИГА ПРОРОКА ИСАИЈЕ

Писац: Исаија

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: након 732. пре н. е.

Обухвата време: 778 - 732. пре н. е.

1 Визија Исаије,* Амосовог сина, о Јуди и Јерусалиму, коју је имао у данима Јудиних царева Озије, Јотама, Ахаза и Језекије:

2 „Чујте небеса, слушај земљо, јер Господ говори: 'Синове сам одгајио и подигао, али они су се побунили против мене. **3** Бик познаје свог власника и магарац јасле свог господара, а Израел мене не познаје, мој народ поступа неразумно.

4 Тешко грешном народу, народу огрезлом у преступима, злочиначком роду, поквареним синовима! Оставили су Господа, презрели су Светог Бога Израеловог, леђа су му окренули. **5** Где да вас још ударим, кад се све више буните? Цела је глава болесна, цело је срце изнемогло. **6** Од главе до пете нема на телу здравог места. Озледе и модрице и отворене ране - нису очистићене ни завијене нити су уљем ублажене. **7** Земља вам је у пустош претворена, градови су вам ватром спаљени, туђинци вам њиве пред очима изједају, пустош је као кад харају туђинци. **8** Кћер сионска остала је као колиба у винограду, као опкољен град. **9** Да нам Господ над војскама није оставио мало преживелих, били бисмо као Содом, били бисмо слични Гомору.

10 Чујте Господњу реч, окуптни владари содомски. Послушај закон Бога нашег, народе гоморски. **11** 'Шта ће ми мноштво ваших жртава?', каже Господ. 'Сит сам овнујских жртава паљеница и сала од угојених животиња. Не марим за крв јунаца, јагањаца и јараца. **12** Када долазите да се покажете пред мојим лицем, ко то тражи од вас, ко тражи да газите моја дворишта? **13** Не доносите више безвредне приносе од жита! Кад ми је одвратан. Држите младине и Шабате, сазивате зборове - а ја не подносим кад се на свечаним зборовима окупљате, па онда врачате. **14** Ваше младине и свечаности мрзи моја душа. Бремене су ми постале, уморио сам

се од њих. **15** Када ширите своје руке, затварам очи пред вама. Многе молитве изговарате, али ја их не слушам, јер су вам руке пуне крви. **16** Оперите се, очистите се, уклоните злоћу својих дела од мојих очију, престаните зло чинити. **17** Учите се добро чинити, тражите правду, укоравajte тлачитеља, правду дајте сирочету, браните право удолице.

18 Дођите да рашчистимо ствари и ја ћу вам помоћи да се помирите са мном', каже Господ. 'Ако ваши греси буду као скерлет, постаће бели као снег; ако буду црвени као гримиз, постаће као вуна. **19** Ако се одазовете и послушате, јешћете добра ове земље. **20** Али ако се опирете и будете бунтовни, мач ће вас прождрети.' То су речи из Господњих уста." **21** Верни град постао је блудница! Био је пун правде, праведност је у њему пребивала, а сада су у њему убице. **22** Твоје сребро постало је троска. Твоје пиће је помешано с водом. **23** Твоји су кнезови тврдоглави и с лоповима другују. Воле мито и за даровима трче. Сирочету правду не дају, удовичину парницу не прихватају.

24 Зато овако говори Господ, Господ над војскама, Израелов Силни Бог: „Ах, решићу се својих противника и осветићу се својим непријатељима. **25** Окренућу своју руку на тебе и помоћу цеђи одстрићу твоју троску и уклонићу сву твоју нечистиоћу. **26** Опет ћу ти као некада поставити судије и саветнике као на почетку. Онда ће те звати Град праведности, Верни град. **27** Сион ће се правдом откупити и праведношћу они који се у њега врате. **28** Пропаст бунтовника и грешника доћи ће у исти час, изгинуће они који Господа остављају. **29** Постидеће се сви који чезну за великим дрвећем за којим и ви чезнете. Посрамићете се вртова које сте одабрали. **30** Јер ћете бити као велико дрво коме лишће вене и као врт у коме нема воде. **31** Јак човек постаће попут кучине, а плод његовог рада попут искре; ватра ће их обоје у исти час прогутати и нико је неће угасити."

*1,1 „Исаија“ значи „спасење Господње“.

2 Ово је визија коју је Исаија, Амосов син, имао о Јуди и Јерусалиму: **2** „У последњим данима Господњег дома биће утврђена изнад горских врхова и уздишаће се изнад брегова, и к њој ће се стицати сви народи. **3** Многи ће народи ићи и говориће: 'Дођите! Пођимо на Господњу гору, у дом Јаковљевог Бога! Он ће нас поучавати својим путевима, и ходићемо његовим стазима. Јер ће са Сиона доћи закон и Господња реч из Јерусалима. **4** Он ће судити народима и исправиће ствари међу многим народима. Они ће прекривати своје мачеве у раонике и своја копља у српове. Неће више народ подизати мач на народ нити ће се више учити ратовању.

5 Дођи, Јаковљев доме, да ходимо у Господњој светлости.

6 Ти си оставио свој народ, Јаковљев дом, јер је пун онога што са истока долази, и бави се магијом као и Филистеји, и много је туђинске деце међу њима. **7** У њиховој земљи има много сребра и злата, и нема краја њиховом благу. У њиховој земљи има много коња и небројено много кола. **8** У њиховој земљи има много безвредних богова. Клањају се ономе што је човек својим рукама направио, ономе што су прсти човекови начинили. **9** Понижава се земаљски човек, омаловажава се човек. То им не можеш опростити.

10 Уђи међу стене и сакриј се у прашину у страху од Господа и његове величанствене узвишености. **11** Понизиће се охоло очи земаљског човека, људски понос биће понижен. Тог дана само ће се Господ узвисити. **12** Јер то је дан Господа над војскама. Долази на све који себе узвисују, на све поносне, на све који су узвишени и све који су убоги, **13** на све поносне и високе ливанске кедрове и на сва велика стабла са Васана, **14** на све високе горе и на све уздигнуте брегове, **15** на све високе куле и на све утврђене зидине, **16** на све тарсиске бродове и на све скупоцене лађе. **17** Охолост земаљског човека биће понижена, људски понос биће понижен. Тог дана само ће се Господ узвисити.

18 Потпуно ће нестати безвредних богова. **19** Људи ће улазити у пећине у стенама и у рупе у земљи због страха од Господа и од његове величанствене узвишености, када он устане и када земља пред њим задрхти. **20** Тог дана ће земаљски човек ровчицама и слепим мишевима бацити своје безвредне сребрне богове и ништавне златне богове који су за њега начињени да би им се клањао, **21** и улазиће у шупљине у стенама и у

пукотине у литицама, због страха од Господа и од његове величанствене узвишености, кад он устане и кад земља пред њим задрхти. **22** Зато се не уздајте у земаљског човека коме је дах у ноздрвама, јер шта је он да бисте рачунали на њега?

3 Гле, Господ, Господ над војскама, одузима Јерусалиму и Јуди све залихе, све залихе хлеба и све залихе воде, **2** силног човека и ратника, судију и пророка, гатара и старешину, **3** поглавара над педесеторицом и угледног човека, саветника и човека вичног магији и човека вештог у чарању. **4** Дечаке ћу им поставити за кнезове, самовољан владар владаће над њима. **5** Људи ће окрутно поступати једни с другима, сваки са својим ближњим. Дечак ће устајати на старца, неугладан човек на угледног човека. **6** Свако ће хватати свог брата у кући свог оца и говориће: 'Ти имаш огртач, ти треба чврстом руком да владаш над нама, под твојом влашћу треба да буде ова гомила рушевина.' **7** А он ће тог дана узвикнути и рећи: 'Нећу ја бити онај који ране завија, а у мојој кући нема ни хлеба ни огртача. Не постављајте мене да владам над народом.'

8 Јерусалим посрће, Јуда пада, јер се својим речима и делима противе Господу, бунтовни су пред његовим славним очима. **9** Изрази њихових лица сведоче против њих, говоре о њиховом греху, који је попут греха Содома. Не крију га. Тешко њиховој души! Јер сами себи наносе зло.

10 Кажите да ће бити добро праведнику, јер ће јести плод дела својих. **11** Тешко оном ко је зао! Зло ће га снаћи, јер ће му се вратити по делима његових руку. **12** Управитељи безобзирно поступају с народом мојим, жене владају над њим. Народе мој, заводе те они који те воде, одводе с пута којим идеш.

13 Господ на суд устаје, диже се да народима пресуду изрекне. **14** Господ ће започети суд против старешина свог народа и против његових кнезова.

'Ви сте виноград спалили. У вашим је кућама оно што је од убогих отето. **15** С којим правом тлачите мој народ и сатирете лице убогих?', говори Господ, Господ над војскама.

16 Господ још каже: 'Због тога што су кћери сионске постале охолое, што иду уздигнуте главе и очима намигују, ситним корацама ходају и накитом на ногама звецкају, **17** Господ ће крастама прекрити теме кћери сионских, откриће Господ чело њихово. **18** Тог

дана Господ ће им одузети њихову лепоту: украсе око ногу, траке које носе око главе и накит у облику месеца, **19** минђуше, нарук-вице и копрене, **20** покривала за главу, ланчиће што око ногу носе и појасеве, боцице с мирисима и амајлије у облику шкољке, **21** прстење и алке за нос, **22** свечане хаљине и тунике, огртаче и торбице, **23** огледала и доње хаљине, турбане и дугачке копрене.

24 Уместо мирисног балзама биће устајали смрад, уместо појаса уже ће се везивати, уместо лепо очешљане косе биће ћелава глава, уместо раскошне хаљине кострет ће се опасивати, уместо лепоте биће жиг. **25** Твоји људи пашће од мача, у рату ће пасти јунаци твоји. **26** Сионска врата ће жалити и туговати, град ће остати пуст. На земљу ће се врати.

4 Тог дана седам жена ухватиће једног мушкарца и говориће му: 'Јешћемо свој хлеб и носићемо своје хаљине, само да се зовемо твојим именом, да би се са нас скинула срамота.'

2 Тог дана Господњи изданак биће украс и слава, а плод земље биће понос и лепота Израеловим синовима који су преживели. **3** За остатак на Сиону и преостале у Јерусалиму рећи ће се да су му свети, сви који су записани међу живима у Јерусалиму.

4 Кад Господ Духом правде и Духом што спаљује спере нечистоћу кћери сионских и уклони с Јерусалима проливену крв, **5** Господ ће над целом гором Сион и над њеним местом где се народ скупља створити облак и дим дању, а светлост пламена огњеног ноћу, јер ће све што је славно бити у заклону. **6** Направиће и колибу да својим хладом дању штити од жеге, да буде склониште и заклон од олује и кише.

5 Запеваћу песму драгом свом, песму о вољеном свом, песму о винограду његовом. Драги је мој имао виноград на брежуљку плодном. **2** Окопао га је, очистио од камења, посадио у њему племениту лозу црвену и сa-градио кулу усред њега. Изградио је у њему винску пресу. Надао се да ће родити грозђе, али је родила дивља лоза.

3 Становници Јерусалима и Јудини људи, судите сада између мене и винограда мог. **4** Шта је још требало учинити винограду мом, а што нисам учинио? Кад сам се надао да ће родити грозђе, зашто је родила вињага? **5** А сада слушајте шта ћу учинити винограду свом: Уклонићу ограду која је око њега и даћу да се спали. Развалићу његов камени

зид и даћу да се изгази. **6** У пустош ћу га претворити. Неће се резивати нити ће се окопавати. Трње и коров у њему ће расти, облацима ћу заповедити да кишу на њега не пуштају. **7** Виноград Господа над војскама дом је Израелов, људи су Јудини расадник који је волео. Правди се надао, а ево, закон се крши, праведности се надао, а ево, вапаја.

8 Тешко онима који кућу на кућу додају и њиву с њивом састављају, док више не буде места за друге и док не остану сами у земљи! **9** На моје уши закалео се Господ над војскама да ће многе куће, иако велике и лепе, постати страشان приказ и да ће остати без људи. **10** Десет југара винограда даће само један бат,* а гомер* семена даће само ефу.*

11 Тешко онима који још од раног јутра траже опојно пиће, који остају до касно увече распаљени од вина! **12** На њиховим гозбама су харфе и други жичани инструменти, даире, фруле и вино, а за Господње дело не маре, не примећују дело његових руку.

13 Зато ће мој народ бити изгнан, јер нема знања. Његови ће угледни људи гладовати, а обичан народ ће од жеђи умирати. **14** Зато је гроб раширио своју душу и преко мере отворио своја уста, и у њега ће сићи све што је дивно у граду, његово бучно мноштво људи и они који се веселе. **15** Земалски човек биће понижен, понизиће се човек, понизиће се очи оних који су се узвисили. **16** Господ над војскама узвисиће се својом пресудом; истинити Бог, Свети Бог, посветиће се својом праведношћу. **17** Јагањци ће пасти као на својим пашњацима, странци ће јести род са пусте земље на којој су некад биле угојене животиње.

18 Тешко онима који преступ вуку конопцима неистине и грех ужима колским, **19** и говоре: 'Нека пожуре са својим делом, нека га брзо учини, да бисмо га видели! Нека дође и нека се изврши намера Светог Бога Израеловог, да бисмо га упознали!'

20 Тешко онима који за зло кажу да је добро, а за добро кажу да је зло, који од таме праве светлост, а од светлости таму, који од горког праве слатко, а од слатког горко!

21 Тешко онима који су мудри у својим очима и разумни сами пред собом!

22 Тешко онима који су јаки у пијењу вина и јунаци у прављењу опојних пића, **23** који за мито злог проглашавају праведним и који праведнику одузимају његову праведност!

***5,10** бат = око 22 литре; гомер = око 220 литара; ефа = око 22 литре. Види додаток на крају књиге.

24 Зато, као што пламени језици прождиру стрњику и као што у пламену нестаје сува трава, тако ће и њихов корен постати као смрдљива трулеж и њихов цвет разлетеће се као прах, јер су одбацили закон Господа над војскама и презрели реч Светог Бога Израеловог. **25** Због тога се Господ жестоко разгневио на свој народ. Подићи ће руку на њих и удариће их. Горе ће се потрести, а њихова мртва тела биће као смеће по улицама.

Због свега тога његов се гнев није одвратио, а његова је рука још увек подигнута. **26** Он подиже знак за збор великом и далеком народу, и звиждуком га дозива с краја земље. И ето, он ће журно и брзо доћи. **27** Нико међу њима није уморан и нико не посрће. Нико није послан и нико не слава. Неће им се распасати појас око струка нити ће им се покидати ремење на сандалама. **28** Стреле су им наоштрене и сви су лукови њихови напетнути. Копита њихових коња биће као крмен, а точкови њихових кола као олујни ветар. **29** Рика је њихова попут лавље рике, ричу као млади лавови. Режаће и грабиће плен, несметано ће га однети и нико им га неће отети. **30** Тог дана чуће се рика над пленом као што се чује море кад хучи. Кад неко погледа земљу, видеће застрашујућу таму јер ће светлост потамнети од облака.

6 У години смрти цара Озије, видео сам Господа како седи на високом и узвишеном престолу, а скутови његове хаљине испуњавали су храм. **2** Изнад њега су стајали серафими.* Сваки је имао шест крила. Са два је покривао своје лице, са два је покривао своје ноге, а са два је летео. **3** И говорили су један другом: 'Свет, свет, свет је Господ над војскама! Сва је земља пуна његове славе.' **4** Прагови на вратима затресли су се од гласа оних који су клицали, а дом се напунио димом.

5 А ја сам рекао: 'Тешко мени! Погинућу, јер сам човек нечисти усана и живим међу народом нечисти усана, а очи су моје виделе Цара, Господа над војскама!'

6 Тада је један од серафима долетео до мене, држећи у руци комад ужареног угљевља који је клештима узео са олтара. **7** Затим ми је дотакао уста и рекао: 'Ево, ово је дотакло твоје усне, па је твој преступ уклоњен и твој грех је очишћен.'

8 И чуо сам Господњи глас како каже: 'Кога ћу послати? Ко ће за нас ићи?' А ја сам одговорио: 'Ево мене, мене пошаљи.' **9** На то је он рекао: 'Иди, и реци том народу: 'Чујете оно што вам увек изнова говорим, али не разумете, гледате оно што вам увек изнова показујем, али ништа не схватате.' **10** Учини да срце тог народа буде непријемчиво, да им уши буду неосетљиве, затвори им очи, да очима не виде и ушима не чују, да срцем не разумеју и да се не обратe и не оздраве.'

11 Тада сам упитао: 'Докле, Господе?' А он ми је одговорио: 'Док се градови не претворе у рушевине и не остану без становника, док куће не остану без људи и док се земља не претвори у пуштош, **12** док Господ не протера људе далеко и док усред земље не буде велика пуштош. **13** У земљи ће остати десети део људи, али ће ипак бити спаљена, као велико дрво и као огромно стабло од ког само пањ остане кад се посече. Тај пањ биће свето семе.'

7 У данима Ахаза, сина Јотама, Озијиног сина, Јудиног цара, догодило се да је Ресин, цар Сирије, с Фекајем, Ремалијиним сином, царем Израела, дошао на Јерусалим да ратује против њега, али није могао да га освоји. **2** Давидовом дому било је јављено: „Сирија се удружила с Јефремом.”

Тада је цару и његовом народу задрхтало срце, као што дрвеће у шуми на ветру затрепери.

3 Господ је рекао Исаји: „Изаћи у сусрет Ахазу са својим сином Сеар-Јасувом,* тамо где се завршава водовод горњег језера на путу поред поља оних који беле рубље. **4** И реци му: 'Чувај се и буди спокојан. Не бој се и нека ти срце не буде у страху од два краја ових угарака што се диме, од жестоког гнева Ресина и Сирије и Ремалијиног сина. **5** Сирија и Јефрем и Ремалијин син наумили су да ти нанесу зло и рекли су: **6** 'Пођимо на Јуду и растргнимо га, нападнимо га и освојимо га, и поставимо у њему другог цара, Тавеиловог сина.'

7 Овако каже Господ Бог: 'То неће успети, неће се остварити. **8** Јер је Сирији глава Дамаск, а Дамаску је глава Ресин. За највише шездесет и пет година Јефрем ће бити смрвљен тако да више неће бити народ. **9** Јефрему је глава Самарија, а Самарији је глава Ремалијин син. Ако не будете веровали, нећете се одржати.''

10 Господ је још рекао Ахазу: **11** „Од Господа, свог Бога, тражи знак, дубок као гроб или висок као небо.” **12** Али Ахаз је одгово-

***6,2** Серафими су анђели који имају веома висок положај. **7,3** „Сеар-Јасув” значи „остатак (они који преостану) ће се вратити”.

риси: „Нећу га тражити и нећу искушавати Господа.“

13 Тада је Исаија рекао: „Молим вас, слушајте, доме Давидов. Зар вам је мало што досађујете људима, па морате да досађујете и мом Богу? **14** Зато ће вам сам Господ дати знак: Ево, девојка ће затруднети и родиће сина и даће му име Емануило.* **15** Он ће јести само маслац и дивљи мед док не научи да одбацује зло и да бира добро. **16** Јер пре него што дечак научи да одбацује зло и да бира добро, опустеће земља двојице царева којих се много бојиш. **17** Господ ће на тебе и на твој народ и на дом твог оца пустити дане каквих није било откад се Јефрем одвојио од Јуде - довешће цара Асирије.

18 Тог дана Господ ће звиждуком позвати муве из Египта, с крајева канала Нила, и пчеле из асирске земље, **19** и све ће оне доћи и спустиће се на котлине, на пукотине у стенама, на све трновито грмље и на сва појилишта.

20 Тог дана Господ ће закупљеном бритвом која долази с реке,* царем Асирије, обрјати главу и длаке по телу, а и сву браду.

21 Тог дана човек ће сачувати једну јуницу из крда и две овце. **22** И добијаће толико млека да ће јести маслац; сви који остану у земљи за јело ће имати само маслац и дивљи мед.

23 Тог дана на сваком месту где је било хиљаду чокота, вредних хиљаду сребрника, рашће само трње и коров. **24** Са стрелама и луком човек ће долазити тамо, јер ће сва земља зарастати у трње и коров. **25** По свим горама које су се мотиком крчиле нико неће ићи због страха од трња и корова. Тамо ће бикови пасти и овце ће тамо газити.“

8 Господ ми је рекао: „Узми велику плочу и писаљком смртног човека на њој напиши: 'Махер-Шелал-Хаш-Ваз'.* **2** И нека ми то потврде верни сведоци, свештеник Урија и Захарија, Јеверехијин син.“

3 Затим сам пришао пророчици, и она је затруднела и родила сина. Тада ми је Господ рекао: „Дај му име Махер-Шелал-Хаш-Ваз, **4** јер пре него што дечак научи да зове: 'Оче!' и 'Мајко!', пред цара Асирије однеће се богатство Дамаска и плен Самарије.“

5 Господ ми је још рекао: **6** „Због тога што је овај народ одбацио воде Силоама* које тихо теку, а радује се Ресину и Ремалијином

сину, **7** ево, Господ наводи на њих силне и велике воде реке - цара Асирије и сву његову славу. Он ће се излити из свих својих корита и прелиће се преко свих својих обала **8** и проћи ће кроз Јуду. Поплавиће га и прехиће преко њега. До грла ће му доћи. Своја крила рашириће преко целе твоје земље, Емануило!

9 Само им ви чините зло, народи, али бићете сатрти. Слушајте, сви ви из далеких крајева земаљских! Опашите се, али бићете сатрти! Опашите се, али бићете сатрти! **10** Договарајте се, али договор ће вам пропасти! Реците нешто, али се то неће остварити, јер је Бог с нама! **11** Јер овако ми је рекао Господ кад ме је ухватио својом снажном руком да би ме одвратио да не идем путем којим овај народ иде: **12** „Не говорите: 'Придружимо се завери!' кад год овај народ каже: 'Кујмо заверу!' Не бојте се онога чега се они боје и немојте дрхтати пред тим. **13** Господ над војскама - он једини нека вам буде свет, њега се бојте и пред њим дрхтите.“

14 Он ће бити као свето место, али ће бити и као камен у који ће ударити и као стена о коју ће се спотаћи оба Израелова дома, као клопка и као замка за становнике Јерусалима. **15** Многи ће се од њих спотаћи, пашће и разбиће се, у замку ће упасти и ухватиће се.

16 Смотај светак сведочанства, запечати закон међу мојим ученицима! **17** Чекаћу Господа, који је окренуо своје лице од Јаковљевог дома, и уздаћу се у њега.

18 Ево, ја и деца коју ми је Господ дао у Израелу, ми смо знак и чудо од Господа над војскама, који пребива на гори Сион.

19 Ако вам кажу: 'Обратите се онима који призивају духове или онима који гатају, који шапућу и мрмљају' - зар народ не треба да се обраћа свом Богу? Зар да се мртвима обраћа за живе? **20** У закону и сведочанству помоћ тражите!

Они ће заиста говорити те речи, али их неће обасјати светлост сванућа. **21** Сви ће ићи кроз земљу потлачени и гладни, и од глади и гнева који ће осећати проклињаће свог цара и свог Бога, горе управљајући поглед свој. **22** Кад погледају по земљи видеће невољу и таму, мрак, тешка времена и густу таму у којој се светлост не назире.

9 Али тама неће бити као онда кад је земља била у невољи, као у пређашња времена кад је срамота покрила Завулонову земљу и Нефталимову земљу. А касније јој је указана част - том путу поред мора, на подручју око Јордана, Галилеји незнабожачкој. **2** На-

***7,14** „Емануило“ значи „с нама је Бог“. **7,20** То јест „Еуфрата“. **8,1** „Махер-Шелал-Хаш-Ваз“ значи: „Похитај плену! Брз на плен.“ **8,6** „Силоам“ је био водоводни канал.

род који је ходио у тами видео је велику светлост. Онима који су живели у земљи густе таме засјала је светлост. **3** Умножио си народ, дао си му велику радост. Радовали су се пред тобом као што се људи радују у време жетве, као што се веселе они који деле плен.

4 Јер си сломио јарам који им је био терет и штап који им је био на леђима, и палицу онога који их је терао да раде, сломио си их као у дан пропасти Мадидјана. **5** Јер свака чизма којом се гazi тако да се земља тресе и сваки огртач крвљу испрсан изгореће као храна за огањ. **6** Јер нам се родило дете, добили смо сина, коме ће кнежевска власт бити на рамену. Име ће му бити Дивни Саветник, Моћни Бог, Вечни Отац, Кнез Мира. **7** Надалеко ће се простирати његова кнежевска власт и миру неће бити краја на Давидовом престолу и у његовом царству, да се утврди и утемељи на правди и праведности, од сада па до века. То ће учинити ревност Господа над војскама.

8 Господ је послао реч против Јакова, и она је пала на Израел. **9** Знаће за њу цео народ, Јефрем и становници Самарије, због њихове охолости и дрскости њиховог срца, јер говоре: **10** 'Цигле су пале, али зидаћемо клесаним каменом. Дивље смокве су посечене, али заменићемо их кедровима.' **11** Господ ће дати Ресиновим противницима да се уздигну над њим, и подбошће његове непријатеље, **12** Сирију с истока и Филистеје с леђа, и они ће отворити уста и прождреће Израел. Због свега тога његов се гнев није одвратио, и његова је рука још увек подигнута. **13** Народ се није вратио ономе који их удара, нису тражили Господа над војскама. **14** Зато ће Господ истог дана одсећи Израелу главу и реп, грану и рогоз. **15** Стар и угледан човек - то је глава, а пророк који научава лажи - то је реп. **16** Они који воде овај народ заводе га, а они које воде, сметени су. **17** Зато се Господ неће радовати њиховим младичима и неће се смилovati њиховој сирочади ни њиховим удовицама, јер су сви отпадници и злочинци и свака уста говоре безумље. Због свега тога његов се гнев није одвратио, и његова је рука још увек подигнута.

18 Јер зло се шири попут ватре, прождире трње и коров. Запалиће се честар и увис ће се дићи облак дима. **19** Од гнева Господа над војскама земља се запалила, и народ ће постати као храна за огањ. Нико се неће смилovati ни на свог брата. **20** Један ће здесна месо сећи, и остаће гладан, а други

ће слева месо јести, и неће се наситити. Сваки ће јести месо са своје руке, **21** Манасија ће јести Јефрема и Јефрем Манасију, а заједно ће бити против Јуде. Због свега тога његов се гнев није одвратио, и његова је рука још увек подигнута.

10 Тешко онима који доносе неправедне прописе, који стално пишу и саме невоље исписују, **2** како би убоге на суду одбили и невољницима из мог народа отели правду, да би удовице постале њихов плен и да би опљачкали чак и сирочад! **3** Шта ћете чинити у дан обрачуна и пропасти, кад дође издалека? Које ћете побећи да вам помогне. Где ћете оставити своју славу? **4** Не преостаје ништа него да се човек погне међу затвореницима, да људи падну међу побујене. Због свега тога његов се гнев није одвратио, и његова је рука још увек подигнута.

5 'Гле, Асирац је прут мог гнева, палица у његовој руци извршава моју осуду! **6** Послаћу га на отпаднички народ, заповедићу му да пође на народ који ме гневи, да га потпуно оплени и опљачка и да га изгази као блато на улицама. **7** Иако он то не жели, биће на то наведен; иако његово срце то не жели, он ће ковати намере, јер је у његовом срцу да затире и да истреби многе народе. **8** Јер ће рећи: 'Зар нису моји кнезови у ствари цареви? **9** Зар није Халану као и Харкемису? Зар није Емату као и Арфаду? Зар није Самарији као и Дамаску? **10** Као што је моја рука досегла царства безвредних богова, чијих је резбарених ликова било више него у Јерусалиму и у Самарији, **11** и као што ћу учинити Самарији и њеним безвредним боговима, зар нећу тако учинити и Јерусалиму и његовим идолима?'

12 Кад Господ доврши све своје дело на гори Сион и у Јерусалиму, позваће на одговорност цара Асирије због дрских дела његовог срца и због уображености његових оholих очију. **13** Јер каже: 'Учинићу то снагом своје руке и својом мудрошћу, јер сам разуман. Уклонићу границе народима и опљачкаћу њихово благо, и као јунак покорићу становнике. **14** Моја ће рука дохватити богатства народа као да је гнездо. Као што се скупљају остављена јаја, тако ћу ја скупити сву земљу, и неће бити никога да крилима својим замахне, нити да уста своја отвори нити да запијуче.'

15 Зар ће се секира величати над оним који њоме сече? Зар ће се тестера узохолити над оним који њоме рукује? Може ли прут махати оним који га подиже или штап поди-

зати онога који није од дрвета. **16** Зато ће Господ, Господ над војскама, на његове снажне јунаке послати болест која ће их изјести, а под његовом славом пламен ће горети као што ватра гори. **17** Светлост Израелова биће као ватра и Свети Бог његов као пламен који ће запалити коров и трње Асирчево у један дан. **18** Он ће слави његове шуме и његовог воћњака уништити и душу и тело. Та слава биће као болесник који вене. **19** А од његове шуме остаће тако мало стабала да ће и дете моћи да их преброји.

20 Тог дана Израелов остатак и преживели из Јаковљевог дома неће се више ослањати на онога ко их удара, него ће се истински ослањати на Господа, Светог Бога Израеловог. **21** Остатак ће се вратити, Јаковљев остатак, Моћном Богу. **22** Јер ако би твог народа, Израеле, било као песка морског, само ће се његов остатак вратити. Истребљење које је одређено излиће се на њих у правди, **23** јер ће Господ, Господ над војскама, истребљење и своју неопозиву одлуку извршити по читавој земљи.

24 Зато овако говори Господ, Господ над војскама: 'Народе мој што пребиваш на Сиону, не бој се Асирца, који те је прутом тукао и свој штап подизао на тебе, као што су и Египћани чинили. **25** Јер још врло мало и доћи ће крај осуди. Мој ће их гнев затрти. **26** Господ над војскама замахнуће на њега бичем, као кад је поразио Мадијанце код Оривове стене,* и свој штап ће подићи над морем, подићи ће га као што је учинио и против Египта.

27 Тог дана с твојих леђа спашће Асирчево бреме и његов јарам с твог врата, и јарам ће се сломити због уља.

28 Он иде на Ајат, пролази кроз Мигрон, у Михмасу оставља своје ствари. **29** Прелази преко плићака, у Гави проводи ноћ. Рама дрхта, Саулова Гаваја бежи. **30** Вичи из свег гласа, Галимова кћери! Чувај се, Лаисе! И ти, невољни Анатоте! **31** Мадмина бежи. Становници Гевима траже уточиште. **32** Још док је дан зауставиће се у Нову. Својом руком претећи маше према гори кћери сионске, брду јерусалимском.

33 Гле, Господ, Господ над војскама, страховитом силом гране креше. Они који су високо нарасли секу се, високи се обарају. **34** Он гвозденом алатком сече честар. Ливанска стабла пашће пред моћним.

11 Младица ће изникнути из Јесејевог пањња, изданак из његовог корена доносиће плод. **2** На њему ће почитавати Господњи Дух, Дух мудрости и разборитости, Дух савета и силе, Дух знања и страха од Господа. **3** Он ће живети у страху од Господа.

Неће судити по ономе што види, нити ће укоравати по ономе што чује. **4** По правди ће судити сиромашнима, праведно ће укоравати бранећи кротке на земљи. Удариће земљу прутом својих уста, дахом својих усана погубиће зле. **5** Своја бедра опасаће праведношћу, а своје бокове верношћу.

6 Вук ће боравити с јагњетом, леопард ће лежати с јаретом, теле и млади лав и ухрањена животиња заједно ће бити, а мали дечак водиће их. **7** Крава и медведица заједно ће јести, а њихови младунци заједно ће лежати. Лав ће јести сламу као бик. **8** Дете које сиса играће се над кобрином рупом, дете које је престало да сиса стављаће руку на рупу змије отровнице. **9** Зло се више неће чинити нити ће се пустошити на свој светој гори мојој, јер ће земља бити пуна знања о Господу као што је море пуно воде.

10 Тог дана појавиће се корен Јесејев, који ће устати као знак за збор народима. Од њега ће народи тражити савет, и његово пребивалиште биће славно.

11 Тог дана Господ ће још једном пружити руку да из Асирије, из Египта, из Патроса, из Хуса, из Елама, из Сенара, из Емата и с морских острва скупи остатак свог народа који буде преостао. **12** Подићи ће знак за збор народима и сабраће расејане Израелове синове и с четири краја земље скупиће расуте Јудине синове.

13 Нестаће Јефремове љубоморе, биће истребљени Јудини непријатељи. Јефрем неће бити љубоморан на Јуду, а Јуда неће бити непријатељ Јефрему. **14** Полетеће на филистејска плећа на западу, заједно ће плениити синове Истока. На Едом и Моав пружиће своју руку, а Амонови синови биће им покорни. **15** Господ ће исушити залив Египатског мора и у жару свог духа замахнуће својом руком на реку. Удариће на седам њених набујалих рукаваца и учиниће да их људи прелазе у сандалама. **16** А за остатак његовог народа који буде преостао, биће припремљен широк пут из Асирије, као што је био припремљен Израелу оног дана кад је ишао из египатске земље.

12 Тог дана ћеш рећи: 'Хвала ти Господе јер иако си се разгневио на мене, твој гнев

*10,26 Види: Судије 7,25.

се одвратио и ти си ме утешио. **2** Гле, Бог је спасење моје. Уздаћу се у њега и нећу се бојати, јер је Господ снага моја и сила моја, он је спасење моје.

3 С радошћу ћете захватати воду на изворима спасења. **4** Тог дана рећи ћете: 'Захваљујте Господу! Призивајте име његово! Објављујте народима дела његова! Обзнањујте да је узвишено име његово!' **5** Песмом хвалите Господа, јер је ненадмашна дела учинио. Нека се то објављује по свој земљи.

6 Кличите и радујте се, становници Сиона, јер је велик међу вама Свети Бог Израелов.'

13 Објава против Вавилона коју је Исаија, Амосов син, видео у визији: **2** „На огољеном брду подигните знак за збор. Вичите им из свег гласа, машите руком, нека уђу на врата великаша. **3** Ја сам заповест дао својим изабраним ратницима. Позвао сам своје јунаке који се силно радују да преко њих искалим свој гнев. **4** Слушајте! Жагор ноштва на голама, као од великог народа. Слушајте! Врева царстава, окупљених народа. Господ над војскама скупља војску за рат. **5** Они долазе из далеке земље, с краја небеса - Господ и оружје његове осуде - да сву земљу похарају.

6 Горко плачите јер је близу Господњи дан! Доћи ће као пустошење од Свемоћног. **7** Зато ће све руке клонути, сасвим ће се растопити срце смртног човека. **8** Немир обузима људе. Спопадају их грчеви и порођајни болови, имају трудове као жена која се порађа. У чуду гледају један у другог, лица им у страху горе.

9 Ево, долази Господњи дан, страхан од јарости и жестоког гнева, да земљу претвори у страхан призор и да из ње истреби њене грешнике. **10** Јер ни небеске звезде ни њихово сазвежђе Кесил* неће сијати својом светлошћу, сунце ће потамнети кад изађе, а ни месец неће засјати својим сјајем. **11** Казнићу свет за његову злоћу и зле за њихов преступ. Затрћу понос оholих и понизићу надменост насилника. **12** Учинићу да се смртни човек ређе нађе него суво злато, да је земаљски човек ређи од офирског злата. **13** Зато ћу потрести небо. Земља ће се затрести и померити са свог места од јарости Господа над војскама у дан његовог жестоког гнева. **14** Као газела натерана у бег и као стадо које нема ко да скупи, тако ће се свако окренути свом народу и свако ће побећи у своју земљу. **15** Ко буде пронађен,

биће прободен, и свако ко у том налету буде ухваћен, пашће од мача, **16** а деца ће им бити смрскана пред њиховим очима. Куће ће им бити опљачкане, а жене силоване.

17 Ево, подижем на њих Међане, који не маре за сребро и не радују се злату. **18** Својим луковима побиће младиће. Неће се смилувати плоду утробе, око им се неће сажалити на децу. **19** Вавилон, украс царстава, лепота и понос Халдејаца, биће као Содом и Гомор кад их је Бог уништио. **20** Никад више неће бити настањен, неће га више бити ни у једном будућем нараштају. Арапин неће тамо разапљивати свој шатор, нити ће пастири водити своја стада да тамо почивају. **21** Тамо ће почивати животиње које живе у безводном крају, у кућама његових некадашњих становника настаниће се совуљаге. Тамо ће пребивати нојевии, и демони у облику јарца скакаће тамо. **22** Шакали ће завијати у његовим утврђеним дворима, велике змије биће у његовим некад раскошним палатама. Његово се време приближило, његови се дани неће продужити.

14 Јер Господ ће се смилувати Јакову и опет ће изабрати Израел. Даће им да у својој земљи почивају, а странци ће им се придружити и прикључиће се Јаковљевом дому. **2** Народи ће их узети и довести на њихово место, а Израелов дом узеће их у наследство у Господњој земљи као слуге и слушкиње. Поробиће оне који су њих поробили и биће господари над онима који су их терали да раде.

3 Тог дана, кад ти Господ буде дао да починеш од свог бола, од свог немира и од тешког ропства којим си био притиснут, **4** изговорићеш ову причу о цару Вавилона:

'Нема више онога који је друге терао да раде, нема више тлачења! **5** Господ је сломио штап злих, владалачку палицу, **6** онога који је без престанка у јарости ударао народе, који је у гневу покоравао народе немилице их прогонећи.' **7** Цела је земља починула, смирила се. Људи се веселе и кличу од радости. **8** Стабла смреке и ливански кедрови радују се кад виде шта ти се десило, и говоре: 'Откако си пао, дрвосече нас више не секу.'

9 Гроб се доле због тебе усколебао, очекујући да у њега дођеш. Због тебе је пробудио немоћне мртваце, све земаљске вође које су биле попут јараца. Цареве свих народа дигао је с њихових престола. **10** Сви они проговарају и говоре ти: 'Зар си и ти постао немоћан као и ми? Зар си се изједначио с на-

***13,10** Сматра се да се ради о Ориону.

ма? **11** У гроб је бачен твој понос, звук твојих жичаних инструмената. Испод тебе су црви прострти као постеља, црви су ти покривач.

12 С неба си пао, Светлоношо, зорин сине! На земљу си оборен, ти што си газио народе!

13 Ти си говорио у свом срцу: 'До небеса ћу се подићи. Изнад Божјих звезда подићи ћу свој престо и сешћу на зборну гору на крајњем северу. **14** Подићи ћу се изнад облака. Изједначићу се са Свевишњим.'

15 Али у гроб бићеш бачен, у најдубљу јаму. **16** Они који те виде посматраће те и размишљаће о теби говорећи: 'Је ли то онај који је тресао земљу, који је дрмао царства, **17** који је плодно тло претварао у пустињу и разарао градове, који своје затворенике није отпуштао кући?' **18** Цареви свих других народа почивају у слави, сваки у свом гробу. **19** А ти си одбачен, ни гроба немаш, као презрена младаца, покривен побијеним људима који су мачем прободени и бачени у камену јаму, као изгажен леш. **20** Нећеш им се придружити у гробу, јер си своју земљу упропастио, свој си народ побио. Потомцима зликоваца никад се више име неће спомињати.

21 Припремите пањ на коме ће његови синови бити поклани због преступа њихових праочева, да се не подигну и не освоје земљу и да својим градовима не прекрију лице света.'

22 'Устаћу на њих', говори Господ над војскама. 'Затрћу Вавилону име и остатак, пород и потомство', говори Господ.

23 'Учинићу га пребивалиштем бодљикавих прасади и мочваром, помешћу га метлом уништења', говори Господ над војскама.

24 Господ над војскама се заклео: 'Заиста, како сам замислио, тако ће и бити, што сам одлучио, то ће се и остварити, **25** да бих сломио Асирца у својој земљи и згазио га на својим горама, да би се његов јарам скинуо с мог народа и да би се његово бреме скинуло с њихових леђа.

26 То је одлука која је донета против целе земље, то је рука која се подигла на све народе. **27** Јер је Господ над војскама донео одлуку, и ко је може поништити? Његова се рука подигла, и ко је може одвратити?'

28 Те године кад је умро цар Ахаз изречена је ова објава: **29** „Нека се нико у теби, земљо филистејска, не радује што је сломљена палица онога који те је ударао. Јер ће из змијског корена изаћи отровница, плод ће његов бити љута хитра змија. **30** Првенци убогих имаће храну, сиромашни ће мирно

почивати. Глађу ћу усмртити твој корен, а што остане од тебе, биће побијено. **31** Горко плачите, врата! Јадикуј, граде! Нека у теби, земљо филистејска, сви клону духом! Јер са севера дим долази, и нико не заостаје у непријатељским четاما.

32 Шта ће се одговорити гласницима народа? Да је Господ положио темељ Сиону, и у њему ће невољници из његовог народа наћи уточиште.'

15 Објава против Моава: „Уђуткан је Ар-Моав, јер је преко ноћи опустошен. Уђуткан је Кир-Моав, јер је преко ноћи опустошен. **2** Он одлази у храм и у Девон, на узвишице, да плаче. Над Невонном и над Медевом Моав горко плаче. Све су главе у њему обријане, све су браде одсечене. **3** На његовим улицама људи су опасали кострет. На његовим крововима и трговима сви горко плачу, и док силазе сузе лију. **4** Есевон и Елеала јадикују. Њихов глас чује се до Јасе. Зато моавски ратници вичу и свима у народу душа је задрхтала.

5 Моје срце јадикује над Моавом. Његови бегунци одлазе све до Сигора и Еглат-Селисије. Док се пењу на Луит, сви плачу. Док иду у Оронајим, разлеже се њихов јаук због пропасти. **6** Јер су се нимримске воде претвориле у пустињу. Зелена је трава увела, нестало је траве, нема зеленила. **7** Зато, преко долине топола носе оно што је преостало и добра која су сачували. **8** Јаук се разлеже по моавском крају. Горак плач чује се до Еглаима, горак плач чује се до Вир-Елима, **9** јер су димонске воде пуне крви. Димону ћу додати још једну невољу - лав ће нападати моавске бегунце и оне који остану у тој земљи.

16 Пошаљите овна владару земље, из Селе преко пустиње, до горе кћери сионске.

2 Као птице у бегу, отеране из свог гнезда, такве ће бити кћери моавске на прелазима преко Арнона.

3 Дајте савет, спроведите одлуку. У подне рашири своју сенку да буде као усред ноћи. Сакриј расејане, не издај бегунце. **4** Нека они од мог народа који су расејани буду код тебе, Моаве. Буди им скровиште од пустошника. Јер је тлачитељу дошао крај, пустошење је престало, збрисани су са земље они који су газили друге.

5 Престо ће утврдити милошћу. На њему ће цар у Давидовом шатору у верности седети, судиће и тражиће правду, и спремно ће чинити оно што је исправно.

6 Чули смо за Моавов понос, велики понос, за његову охолост, његов понос и његов гнев - али његове празне речи неће се остварити. **7** Зато ће Моав горко плакати због своје невоље, сви у Моаву горко ће плакати. Они који су сасвим сломљени јадиковаће за сувим грождјем из Кир-Аресета, **8** јер су се осушила есевонска терасаста поља. Господари народа потрли су јарко-црвене гране сивманских винограда, које су се до Јазира пружале и по пустињи ишле. Његове младице су биле остављене да саме бујају и пружале су се све до мора.

9 Зато ћу над сивманским виноградом плакати као што плачем и над Јазиром. Сузама ћу те заливати, Есевоне и Елеало, јер се над твојом летином и над твојом бербом зачуо бојни поклич. **10** Нестало је радости и весеља из воћњака, не чују се радосни узвици у виноградима, нема клицања. Онај ко је газиво грождје у винској преси више га не гази. Прекинуо сам радосне усклике.

11 Зато моја утроба као харфа дрхти над Моавом, све што је у мени дрхти над Кир-Аресетом.

12 Видело се да се Моав уморио на узвицима. Дошао је у своје светилиште да се моли, али ништа није могао да измоли.

13 То је реч коју је Господ још раније рекао о Моаву. **14** А сада Господ овако каже: "За највише три године, као што су најамничке године, Моавова слава биће презрена уз велики метеж, а они који преостану биће малобројни и нејаки."

17 Објава против Дамаска: „Гле, Дамаск више није град. Претворио се у гомилу рушевина, у развалине које се распадају. **2** Напуштени ароирски градови постали су место где стада долазе и леже и где их нико не плаши. **3** У Јефрему више нема утврђеног града, а ни царства у Дамаску. Са онима који преостану из Сирије биће као са славом Израелових синова“, говори Господ над војскама.

4 „Тог дана Јаковљева слава биће понижена, његово дебело тело смршаће. **5** Кад жетелац буде скупљао непожњевено жито и кад буде жео класје, биће као човек који пабирчи класје у рефаимској долини. **6** У Јакову ће остати пабирак као кад се отресе маслина: две или три зреле маслине на врху, четири или пет на родним гранама“, говори Господ, Израелов Бог.

7 Тог дана земаљски човек погледаће свог Творца, управиће очи на Светог Бога Израеловог. **8** Неће гледати на олтаре, дело сво-

јих руку, неће гледати на оно што су његови прсти начинили, нити на обредна дебела на кадионе сталке. **9** Тог дана његови утврђени градови биће као напуштено место у шуми, као грана коју су оставили пред Израеловим синовима; биће пустош. **10** Јер си заборавио Бога свог спасења и ниси се сетио Стене своје тврђаве. Зато у своје леле расаднике садиш туђе младице. **11** Ти само ограђуј свој расадник дању, а ујутру се труди да ти семе никне, али жетва ће побећи оног дана када дођу болест и неизлечиве муке.

12 Тешко многим ускомешаним народима, који су се узбуркали као што се море узбурка! Тешко народима који хуче као што хуче силне воде! **13** Хука народа биће као хука многих вода. Али Он ће их укрити, па ће они побећи далеко и биће гоњени као плева на гори коју ветар разноси и као чичак што се у олујном ветру ковитла. **14** А увече, ето изненадног страха! Пре него што сване, нема их више. То је наследство оних који нас пљачкају, то ће снаћи оне који нас плене.

18 Тешко земљи у којој крилати инсекти зује, која је на подручју етиопских река! **2** Она посланике шаље преко мора, по површини воде у бродовима од папирусове трске, и каже: „Идите, хитри гласници, високом народу глатке коже, народу који свуда шири страх, жилавом народу који гази друге и чију земљу односе реке.“

3 Сви становници света, ви који живите на земљи, угледаћете приказ као кад се на горама знак за збор подигне и чућете звук као кад се рог огласи. **4** Јер овако ми је рекао Господ: „Мирно ћу стајати и гледати своје пребивалиште, и то ће бити као сјајна топлина светлости и као облак росе у време бербе. **5** Јер пре бербе, кад цвет процвета и од цветова настане зрело грождје, виноград ће ножем орезати граничне и одстранити изданке, одсећи ће их. **6** Све ће се то оставити горским птицама грабљивицама и земаљским зверима. Птице грабљивице њима ће се хранити цело лето, и све земаљске звери њима ће се хранити у време бербе.

7 У то ће време висок народ глатке коже, народ који свуда шири страх, жилав народ који гази друге и чију земљу односе реке, доносити дар Господу над војскама на место где пребива име Господа над војскама, на гору Сион.“

19 Објава против Египта: „Гле, Господ се ди на брзом облаку и долази у Египат. Дрх-

таће пред њим безвредни египатски богови и растопиће се срце Египћана.

2 Подбошћу Египћане против Египћана, па ће ратовати брат против брата, пријатељ против пријатеља, град против града и царство против царства. **3** Збуниће се Египћани, а ја ћу помрсити њихове намере. Они ће се обраћати безвредним боговима и онима који се баве чарањем, који призивају духове и који проричу будућност. **4** Предаћу Египћане у руке окрутном господару, силан цар владаће над њима', говори Господ, Господ над војскама.

5 Вода у мору ће нестати, река ће пресихнути и пресушити. **6** Реке ће се усмрдети, опашће вода у каналима Нила у Египту и они ће пресихнути. Трска и рогоз ће иструнути. **7** Огољена места поред Нила, на његовом ушћу, и сва поља засејана поред Нила осушиће се. Ветар ће однети све што расте на њима, све ће то нестати. **8** Рибари ће туговати, биће жалосни сви који су бацали удице у Нил, клонуће сви који су разапињали мреже по води. **9** Постидеће се они који чешљају лан и они који ткају бело платно. **10** Његова ткалци биће сатрти, сви најамници биће жалосни у души.

11 Соански кнезови су безумни. Фараонови мудри саветници дају неразумне савете. Како можете рећи фараону: 'Ја сам син мудрих, син древних царева'? **12** Где су сада твоји мудраци, да ти кажу и да сазнају шта је Господ над војскама одлучио да учини с Египтом? **13** Соански кнезови поступају безумно, нофски кнезови су преварени, египатска племена заводе њихови поглавари. **14** Господ је излио на њих дух сметености. Зато заводе Египат да посрће у свим својим делима, као што пијаница посрће у својој бљувотини. **15** У Египту више ништа неће моћи да учине ни глава ни реп, ни грана ни рогоз.

16 Тог дана Египат ће постати као жена, дрхтаће и стрепеће кад Господ над војскама замахне руком на њега. **17** Јудина земља уливаће страх Египту. Кома се год она спомене, тај ће стрепети због одлуке коју је против њега донео Господ над војскама.

18 Тог дана у египатској земљи биће пет градова који ће говорити хананским језиком и заклањаће се Господу над војскама. Један ће се звати Град рушења.

19 Тог дана Господњи олтар биће усред египатске земље и стуб посвећен Господу уз њену границу. **20** То ће бити знак и сведочанство за Господа над војскама у египатској земљи, јер ће они призивати Господа

због својих тлачитеља, а он ће им послати великог спаситеља који ће их избавити. **21** Господ ће постати познат Египћанима. Тог дана Египћани ће упознати Господа и приносиће жртве и дарове, заветоваће се Господу и испуњаваће завете. **22** Господ ће ударити Египат. Удариће га, али ће га и излечити. Они ће се вратити Господу, и он ће услишити њихове усрдне молитве и излечиће их.

23 Тог дана биће широк пут из Египта у Асирију, и Асирија ће одлазити у Египат и Египат у Асирију. Египат и Асирија заједно ће служити Богу. **24** Тог дана Израел ће бити трећи с Египтом и Асиријом, биће благослов усред земље, **25** јер ће га Господ над војскама благословити и рећи ће: 'Нека је благословљен мој народ, Египат, и дело мојих руку, Асирија, и моје наследство, Израел.'

20 Оне године кад је високи званичник Асирије дошао на Азот, кад га је Саргон, цар Асирије, послао, па је он напао Азот и освојио га, **2** тада је Господ говорио преко Исаије, Амосовог сина, и рекао: „Иди, скини кострет са својих бокова и изуј сандале са својих ногу.“ Он је учинио тако и ишао је оскудно одевен и бос.

3 Затим је Господ рекао: „Као што је мој слуга Исаија три године ишао оскудно одевен и бос као знак и пророштво против Египта и против Етиопије **4** тако ће цар Асирије одвести заробљене Египћане и изгнане Етиопљане, децу и старце, голе и босе и голых задњица, откривајући египатску голотињу. **5** Тада ће се уплашити и постидеће се због Етиопије, своје наде, и због Египта, своје лепоте. **6** Тог дана становници овог приморја рећи ће: 'Гле, то је наша нада којој смо трчали да нам помогне и да нас избави од цара Асирије! А како ћемо се сада спасти?'

21 Објава против приморске пустиње: „Попут олујних ветрова који с југа долазе, невоља долази из пустиње, из страшне земље.“ **2** Објављена ми је страшна визија: „Издајица чини издају, а пустошник пустоши. Напред, Еламе! Почни опсаду, Медијо! Учинићу да нико више не уздише због ње.“ **3** Зато су моја бедра обузели јаки болови. Муке су ме ухватиле, као жену која се порађа. Толико сам се смео, да не чујем; толики ме је немир обузео, да не видим. **4** Моје срце нема мира, језа ме обузима. Од сумрака, који сам волео, хвата ме страх.

5 Нека се постави сто, нека се припреме места за столом, нека се једе и пије! Устајте, кнезови, помажите штит! **6** Јер овако ми је рекао Господ:

„Иди, постави стражара да ти јави шта види.“

7 Он је видео бојна кола с два упрегнута коња, бојна кола с магарцима и бојна кола с камилама. Добро је пазио, с великом пажњом. **8** Затим се огласио као лав: „Господе, на стражарској кули стојим читав дан, на свом стражарском месту стојим читаву ноћ. **9** Ено, долазе људи на бојним колима с два упрегнута коња!“

Затим је повикао: „Паде! Паде Вавилон! Сви резбарени ликови његових богова разбијени су о земљу!“

10 Народе мој, који си као овршено жито, сине гумна мога. Оно што сам чуо од Господа над војскама, Израеловог Бога, то сам вам јавио.

11 Објава против Думе.* Виче ми неко из Сира: „Стражару, које је доба ноћи? Стражару, које је доба ноћи?“ **12** А стражар рече: „Доћи ће јутро, а затим опет ноћ. Ако хоћете да питате, питајте. Добити опет!“

13 Објава против пусте равнице: „У шуми у пустој равници провадићете ноћ ви, дедански каравани. **14** Изнесите воду пред онога ко је жедан! Становници земље Теме, изађите с хлебом пред бегунца. **15** Јер они беже од мачева, од извученог мача, од натегнутог лука, од жестоког рата.

16 Јер ми је овако рекао Господ: 'За највише годину дана, као што је најамничка година, нестаће сва кидарска слава. **17** А од многих стрелаца, храбрих кидарских синова, мало ће остати, јер је тако рекао Господ, Израелов Бог.“

22 Објава о долини визије: „Шта ти је? Зашто је цео твој народ изашао на кровове? **2** Био си пун метежа, бучни граде, весели граде. Они који су побијени у теби нису побијени мачем, нити су погинули у боју. **3** Сви твоји окрутни владари одједном су побегли. Одведени су у заробљеништво, а да непријатељ није запео лук. Сви који су се у теби нашли одведени су у заробљеништво, иако су далеко бежали.

4 Зато сам рекао: „Не гледајте ме, јер ћу горко заплакати. Не трудите се да ме тешите јер је опустошена кћи мог народа. **5** Јер то је дан пометње и гажења и метежа, дан Гос-

пода, Господа над војскама, у долини визије. Дошао је онај који зидине руши, вика се према гори диже. **6** Елам је узео стреле и бојна кола која коњи вуку. Кир је открио штит. **7** Твоје најлепше равнице биће пуне бојних кола, коњи ће стајати пред вратима, **8** и уклониће се Јудина заштита. А ти ћеш тог дана управити поглед на оружницу у шумском дому. **9** И видећете пукотине у зидинама Давидовог града, јер ће их бити много. Скупљаћете воду из доњег језера. **10** Бројаћете куће у Јерусалиму. Рушићете куће да бисте учврстили зидине. **11** Између два зида направите спремиште за воду из старог језера. Али нећете погледати на Великог Творца који је то учинио, нећете видети онога који је то давно спремио.

12 Тог дана Господ над војскама позваће вас да плачете и тугујете, да обријете главе и опашете кострет. **13** Али гле, радост и весеље, кољу се говеда и овце, једе се месо и пије вино, и говори се: 'Једимо и пијмо, јер ћемо сутра умрети.“

14 Господ над војскама овако ми је јавио: „Овај преступ неће вам бити очишћен док не умрете, каже Господ над војскама.“

15 Овако каже Господ над војскама: „Хајде, иди код оног дворског настојника Сомне, и реци му: **16** 'Шта имаш овде и кога имаш овде, па си ту исклесало себи гробницу?' На узвишици он себи клеше гробницу, у стени прави себи пребивалиште. **17** Гле, човече, ја, Господ, бацићу те једним ударцем и снажно ћу те зграбити. **18** Смотаћу те као клупко и бацићу те као лопту у пространу земљу. Тамо ћеш умрети и тамо ће твоја славна кола бити на срамоту дому твог господара. **19** Свргнућу те с твог места и бићеш отеран из своје службе.

20 Тог дана позваћу свог слугу Елијакима, Хелкииног сина. **21** Обући ћу га у твоју хаљину, опасаћу га твојим појасом и предаћу му у руке твоју власт, и биће отац становницима Јерусалима и Јудином дому. **22** Ставићу му на раме кључ Давидовог дома, па кад он отвори, нико неће затворити, и кад он затвори, нико неће отворити. **23** Забићу га као клин да трајно стоји на свом месту и постаће престо славе дому оца свога. **24** О њему ће висити сва слава дома оца његовога, потомство и изданци, све мале посуде, разне чиније и разни ћупови.“

25 „Тог дана“, говори Господ над војскама, „уклониће се клин који је трајно забијен на свом месту, посећи ће се и пашће, и уништиће се терет који је на њему висио, јер је тако рекао Господ.“

***21,11** „Дума“ (што значи „тишина“) јесте пророчанско име за Едом.

23 Објава о Тиру: „Горко плачите, тарсиски бродови, јер је он опустошен и више није лука, није више место у које се долази. Из китимске земље стигла им је та вест. **2** Уђуте, становници приморја. Трговци из Сидона, који плове морем, напунили су те богатством. **3** Многе је воде прешло жито из Сихора, жетва са Нила, приход из Тира. То је народима био добитак.

4 Стиди се, Сидоне, морска тврђаво, јер море говори: Не хватају ме порођајни болови и не порађам се, не одгајам младиће и не подижем девојке.“ **5** Као на вест о Египту, тако ће и на вест о Тиру људе обузети велики болови. **6** Пловите у Тарсис. Горко плачите, становници приморја. **7** Да ли је то ваш град који је од давнина, од својих почетака, био весело? Ноге су га носиле далеко у туђину да се тамо насели.

8 Ко је донео ту одлуку против Тира, који је делио круне, чји су трговци били кнезови, чји су продавци били угледни људи у земљи?

9 Господ над војскама донео је ту одлуку, да оскрнави сву поносну лепоту, да понизи све угледне људе у земљи.

10 Попут Нила поплави своју земљу, кћери тарсиска. Нема више бродоградилшта. **11** Господ је подигао руку на море, потресао је царства и дао је заповест против Феникије, да се униште њене тврђаве. **12** И још је рекао: 'Никада се више нећеш радовати, потлачена девице, кћери сидонска. Устани, иди у Китим. Али ни тамо нећеш имати мира.'

13 Ето земље Халдејаца, тај народ, а не Асирија, предаће га пустињским животињама. Подигли су опсадне куле, оголили његове утврђене дворе, од њега је остала само рушевина која се распада.

14 Горко плачите, тарсиски бродови, јер је ваша тврђава опустошена.

15 У то време Тир ће бити заборављен седамдесет година, колики је век једног цара. А после седамдесет година Тир ће бити као блудница о којој се пева: **16** 'Узми харфу и иди по граду, заборављена блуднице. Свирај на жицама најбоље што знаш и певај многе песме, да те се сете.'

17 После седамдесет година Господ ће опет погледати на Тир, и он ће опет примати своју плату и чиниће блуд са свим царствима света на земљи. **18** Његова зарада и његова плата Господу ће постати света. Неће се скупљати нити чувати, јер ће његова плата бити за оне који бораве пред Господом, да

би јели до ситости и да би били лепо обучени.“

24 Ево, Господ празни земљу и пуштоши је, изобличава њено лице и расејава њене становнике. **2** Као што је народу тако ће бити и свештенику, као што је слузи тако ће бити и његовом господару, као што је слушкињи тако ће бити и њеној господарници, као што је купцу тако ће бити и продавцу, као што је зајмодавцу тако ће бити и ономе ко прима зајам, као што је ономе који наплаћује камату тако ће бити и ономе који плаћа камату. **3** Земља ће бити испражњена и опљачкана, јер је тако рекао Господ. **4** Земља тугује и вене. Плодна земља нестаје и вене. Пропадају истакнути људи из народа. **5** Земља се онечистила под својим становницима, јер су преступили законе, изменили прописе, раскинули трајни савез. **6** Зато проклетство прождире земљу и њени становници носе кривицу. Зато је све мање становника у земљи и остало је веома мало људи.

7 Тугује младо вино, вене лоза, уздишу они који су били веселог срца. **8** Нема више весеља уз даире, не чују се гласови оних који се радују, нема више весеља уз харфе. **9** Не пије се више вино уз песме, опојно је пиће постало горко онима који га пију. **10** Град је напуштен и разорен, све су куће затворене.

11 На улицама се чује вика јер нема вина. Нестало је радости, нема више весеља у земљи. **12** У граду је остала само пуштош, врата су срушена и разваљена.

13 Јер тако ће се догодити усред земље и усред народа, као кад се тресу маслине, као кад се бабирчи после бербе грождја. **14** Они ће на сав глас радосно клицати. С мора ће клицати због Господњег величанства. **15** Зато ће тамо где је светлост* славити Господа, на морским острвима славиће име Господа, Израеловог Бога. **16** С краја земље чујемо песме: „Слава Ономе који је праведан!“ Али ја кажем: „Пропашћу! Пропашћу! Тешко мени! Издајце чине издају. Издајце чине велику издају.“

17 Страх, јама и замка чекају тебе, становниче земље. **18** Ко побегне од гласа страха, пашће у јаму, а ко се извуче из јаме, ухватиће се у замку. Јер ће се отворити бране на висини и потрешће се темељи земље. **19** Сва се земља распукла, сва се земља уздрмала, сва се земља усколебала. **20** Сва се

***24,15** По свему судећи, израз се односи на исток, то јест на источни хоризонт.

земља тетура као пијаница и љуља се као осматрачница. Притиска је њен преступ, па ће пасти и више неће устати.

21 Тог дана Господ ће пресудити војсци на висини и царевима земаљским на земљи. **22** И биће скупљени као што се заробљеници скупљају у јаму и биће затворени у тамницу, и после много дана биће кажњени. **23** Пун месец се постидео и жарко сунце се посрамilo, јер је Господ над војскама у слави почео да царује на гори Сиону и у Јерусалиму и пред својим старешинама.

25 Господе, ти си мој Бог. Узвисиваћу те, хвалићу име твоје, јер си чудесна дела учинио, испунио си давне намере, верно и поуздано. **2** Јер си град претворио у гомилу камења, утврђен град у рушевине. Утврђени двори туђинаца више нису град, до века се више неће обновити. **3** Зато ће те силан народ славити, град окупних народа тебе ће се бојати. **4** Јер си ти уточиште убогом, уточиште сиромашу у невољи, скровиште од олује, заклон од врућине, кад насилник навали као олуја која на зидине удара. **5** Ти обуздаваш буку туђинаца као врућину у безводној земљи, и као врућину сеном од облака. Утишала се песма насилника.

6 Господ над војскама припремиће свим народима на овој гори гозбу од најбољих јела, гозбу од старих сокова од грожђа, од најбољих јела, од старих сокова од грожђа без талога. **7** На овој гори он ће уништити копрену која покрива све народе, покривач који је раширен над свим народима. **8** Заувек ће уништити смрт. Господ ће обрисати сузе са сваког лица. Уклониће срамоту са свог народа по свој земљи, јер је тако рекао Господ.

9 Тог дана рећи ће се: „Гле, то је наш Бог. У њега се уздамо, он ће нас спасти. То је Господ. У њега се уздамо. Радујемо се и веселимо се спасењу које од њега долази.“

10 Јер ће Господња рука почивати на овој гори, а Моав ће бити згажен на свом месту као што се слама гази на ђубришту. **11** Бог ће на њега замахнути рукама као што пливач замахује кад плива, и вештим покретима својих руку понизиће његову охолост. **12** Он ће разорити утврђени град с његовим сигурним зидинама. Понизиће тај град, баћиће га на земљу, у прах.

26 Тог дана, у Јудиној земљи певаће се ова песма: „Ми имамо јак град. Бог даје спасење зидинама и бедемима. **2** Отворите врата да уђе праведан народ који поступа вер-

но. **3** У трајном миру чуваћеш оне који имају непоколебљиво срце, јер се у тебе уздају. **4** Уздајте се у Господа до века, јер је Господ вечна Стена.

5 Он обара оне који живе на висини, узвишеном граду. Понижава град, до земље га понижава, баца га у прах. **6** Нога ће га газити, нога невољника, кораци убогих.“

7 Праведан је пут праведника. Ти си праведан, и зато ћеш поравнати стазу праведника. **8** У тебе се, Господе, уздамо да нас поведеш путем своје правде. За твојим именом и твојим споменом наша душа жуди. **9** Ноћу моја душа за тобом жуди, дух мој у мени те тражи. Јер кад се твоји праведни судови изврше на земљи, праведности ће се учити они који живе на земљи. **10** Ако се онеможе зао покаже милост, он се неће научити праведности. У земљи праведности чиниће неправду и неће видети Господњу узвишеност.

11 Господе, твоја рука је подигнута, а они је не виде. Али видеће је и постидеће се кад почнеш ревновати за свој народ. Прождреће их ватра намењена твојим непријатељима. **12** Господе, ти ћеш нам досудити мир, јер си ти творац свих дела наших. **13** Господе, Боже наш, други су господари уместо тебе владали над нама. Само уз твоју помоћ спомињаћемо име твоје. **14** Они су мртви, неће више живети. То су немоћни мртвачи и они неће устати. Зато си их позвао на одговорност да би их побио и избрисао сваки спомен на њих.

15 Умножио си народ, Господе, умножио си народ и прославио си се. Надалеко си проширио све границе земље. **16** Господе, у невољи су тебе тражили, шапатом су се молили кад их је стигла твоја казна. **17** Као што трудница којој се ближи порођај има болове и виче у порођајним мукима, тако је и нама због тебе, Господе. **18** Затруднели смо, имамо болове, али као да ветар рађамо. Земљи не доносимо право спасење, не рађају се плодној земљи њени становници.

19 Твоји мртви ће оживети. Устаће мртво тело мог народа. Пробудите се и кличите радосно, ви који живите у праху! Јер је ваша роса као роса на слезу, и земља ће вратити немоћне мртваче.

20 Хајде, народе мој, уђи у своје собе где ћеш бити на сигурном и затвори врата за собом. Сакриј се начас док не прође гнев. **21** Јер, гле, Господ излази из свог места да становнике земље позове на одговорност због преступа које су починили против њега, и земља ће открити крв која је у њој проли-

вена и неће више покривати оне који су у њој побијени.

27 Тог дана Господ ће својим тешким, великим и јаким мачем казнити левијатана,* змију која клизи, левијатана, вијугаву змију, убиће немак која је у мору.

2 Тог дана певајте овако: „Виноград даје вино пенушаво! **3** Ја, Господ, чувам га. Стално ћу га заливати. Чуваћу га и ноћу и дању да га нико не оштети. **4** Нема гнева у мени. Ко ће ми трње и коров у бици дати? Све ћу то згазити и запалити.

5 Нека се држи мог уточишта и нека склопи мир са мнош. Мир нека склопи са мнош.”

6 У данима који долазе Јаков ће се укоренити, Израел ће процветати и порасти. Сву ће земљу плодом напунити.

7 Зар он мора да подноси тако жестоке ударце? Зар мора да претрпи тако велики покољ? **8** Уз понављање страшан казнићеш га кад га протераш. Оног дана кад задува источни ветар отераћеш га својим силним дахом. **9** Зато ће се тиме очистити Јаковљев преступ, и то ће бити сав плод кад он уклони његов грех, кад учини да све камење олтара буде као кречно камење што се мрви у прах, тако да обредна дебла и кадиони сталци неће моћи да стоје. **10** Јер ће утврђени град бити осамљен, пашњак ће бити напуштен, остављен као пустиња. Теле ће тамо пасти и лежати; појешће његове гране. **11** Кад се његове младице осуше, жене ће долазити, ломити их и њима ће ватру логити. Јер је то неразуман народ. Зато му његов Творац неће бити милостив, неће му се смилovati онај који га је створио.

12 Тог дана Господ ће стрести плодове, од реке до долине реке Египат, па ћете бити скупљени један за другим, Израелови синови. **13** Тог дана затрубиће се у велики рог, и доћи ће они који пропадају у асирској земљи и они који су расејани у египатској земљи, и поклонити ће се Господу на светој гори у Јерусалиму.

28 Тешко узвишеној круни пијаница Јефремових и увелом цвети његовог дивног накита на врху плодне долине оних који су пијани од вина! **2** Ево, Господ има некога ко је јак и силан. Као олуја с громовима и градом, као разорна олуја, као олуја с громовима и

силним водама које плаве, он ће их свом снагом бацити на земљу. **3** Узвишене круне пијаница Јефремових биће изгажене. **4** А увели цвет његовог дивног накита на врху плодне долине биће као рана смоква пре лета, коју човек, чим угледа, одмах узме у руку и поједе.

5 Тог дана Господ над војскама биће остатку свог народа дивна круна и сјајан венац, **6** и дух правде онеме који седи на судском месту, и снага онима који одбијају нападе на вратима.

7 Али и они су застранили од вина и лутају од опојног пића. Свештеник и пророк застранили су од опојног пића, сметени су од вина, лутају од опојног пића, застранили су у својим визијама, посрћу у одлучивању. **8** Сви су столуви пуни гадне блъвотине, нема више чистог места.

9 Кога он то учи мудрости, коме он то тумачи објаву? Зар онима који су се тек одвкли од млека, онима који су тек престали да сисају? **10** Јер то је „заповест на заповест, заповест на заповест, мерило на мерило, мерило на мерило, овде мало, онде мало“.* **11** Јер уснама оних који умцају, и другачијим језиком, говориће он овом народу, **12** онима којима је рекао: „Ово је почивалиште. Дајте уморном да почине. Ово је место одмора“, али нису хтели да слушају. **13** Њима ће Господња реч бити „заповест на заповест, заповест на заповест, мерило на мерило, мерило на мерило, овде мало, онде мало“, да иду и да на леђа падну, да се разбију, да у замку упадну и ухвате се.

14 Зато чујте Господњу реч, хвалисавци, ви који владате овим народом у Јерусалиму: **15** Ви говорите: „Са смрћу смо склопили савез, заједно с гробом предвидели смо шта ће бити. Па ако прође бујица што све плави, нас неће захватити, јер смо од лажи направити себи уточиште и од преваре скривити се.“ **16** Ево овако каже Господ: „Ево, на Сиону полажем камен темељац, прокушани камен, драгоцени угаони камен, сигуран темељ. Ко год исказује веру у њега, неће се уплашити. **17** Поставићу правду као мерило и праведност као справу за равнање. И град ће однети уточиште од лажи и воде ће поплавити скривитиште. **18** Пропашће ваш савез са смрћу, неће се остварити оно што сте заједно с гробом предвидели. Кад прође бујица што све плави, и вас ће сатрти. **19** Кад год прође, однеће вас, јер ће пролазити свако јутро, дању и ноћу. И на саму вест о томе остали ће људи дрхтати јер ће схватити оно што су чули.“

***27,1** У Књизи о Јову, 41. поглавље, описује се левијатан. **28,10** Ради се о ономатопеји која подсећа на пророкове речи. Хебрејски: *сав ла сав, сав ла сав, кав ла кав, кав ла кав, зеер шам, зеер шам.*

20 Јер је постела кратка да би се човек испружио, покривач је узан да би се човек покрио. **21** Јер ће Господ устати као на гори Ферасим,* разгневиће се као у равници код Гаваона,* да изврши своје дело, своје необично дело, и да уради свој посао, свој чудесан посао. **22** Зато немојте да се ругате, да вам окуви не би постали још јачи, јер сам чуо од Господа над војскама да је истребљење одређено за сву земљу.

23 Чујте и слушајте мој глас, пазите и слушајте моју реч. **24** Да ли орач читав дан оре да би посејао семе, и да ли читав дан растреса и дрља своју њиву? **25** Кад је поравна, зар не сеје тада црни ким и зар не разбацује ким? Зар не сеје пшеницу, просо и јечам на место где треба, зар не сеје крупник* уз ивице своје њиве? **26** А Бог га укорави по правди. Његов Бог га поучава. **27** Јер се црни ким не врше вршалицом и преко кима се не прелази точком од кола, већ се црни ким млати штапом, а ким прутом. **28** Да ли се жито дробе? Не гази се без престанка. Ваљци за вршидбу које коњи вуку преко њега прелазе, али га не дробе. **29** И то долази од Господа над војскама. Његова је намера чудесна и успева у свему што га ради.

29 „Тешко Арилу* - Арилу, граду где је Давид имао логор! Додајте годину на годину, нека се изређају празници. **2** Притиснућу Арила, и настаће туга и јаук. Он ће ми бити као огњиште на Божјем олтару. **3** Улогорићу се свуда око тебе, окружићу те оградом од заштићених стубова, поставићу око тебе справе за опсаду. **4** Толико ћеш ниско пасти да ћеш са земље говорити, твоја реч звучаће тихо као да из праха говориш. Твој ће се глас из земље дизати као глас оних који призивају духове, из праха ћеш шапутати своје речи. **5** Мноштво оних који су за тебе странци биће као ситан прах, а мноштво насилника као плева коју ветар разноси. То ће се десити одједном, изненада. **6** Господ над војскама погледаће на тебе и избавиће те громом и земљотресом и великом буком, олујним ветром и вихором, и пламеном ватре која прождире.”

7 Као у сну, као у ноћној визији, тако ће бити мноштво свих народа који ратују против Арила, свима који ратују против њега, и опсадним кулама око њега и онима који га

притискају. **8** Да, биће то као кад гладан човек сања да једе, а кад се пробуди, стомак му је и даље празан, и као кад жедан човек сања да пије, а кад се пробуди, уморан је и грло му је и даље суво. Тако ће бити мноштву народа који ратују против горе Сион.

9 Станите и чудите се. Затворите очи, будите слепи. Пијани су, али не од вина. Посрћу, али не од опојног пића.

10 Јер је Господ на вас излио дух дубоког сна и затворио вам је очи - пророке, и покорио вам је главе - видеоце. **11** Визија о свему томе за вас је попут речи у запечаћеној књизи, која се даје ономе ко зна да чита и коме се каже: „Молим те, прочитај то наглас.“ А он одговара: „Не могу, јер је запечаћена.“ **12** И попут књиге која се даје ономе ко не зна да чита и коме се каже: „Молим те, прочитај то наглас.“ А он одговара: „Не знам да читам.”

13 Овако каже Господ: „Овај народ ми се приближава устима својим и слави ме само уснама својим, а срце му је далеко од мене, и страх којим ме се боји људска је заповест којој је поучен. **14** Зато ћу опет чудесно поступати с овим народом, чудесно и необично, и пропашће мудрост његових мудраца и сакриће се разборитост његових разборитих људи.”

15 Тешко онима који дубоко скривају од Господа своје намере и који своја дела у мраку чине и говоре: „Ко нас види и ко нас познаје?” **16** Како сте изопачени! Зар се на грнчара гледа као и на глину? Зар ће оно што је начињено рећи о ономе ко га је начинио: „Није ме он начинио?” Зар ће оно што је направљено рећи о ономе ко га је направљено: „Не разуму он ништа?”

17 Зар се Ливан неће ускоро претворити у воћњак, и зар воћњак неће постати попут шуме? **18** Тог дана глужи ће чути речи из књиге, а из мрака и таме прогледаће очи слепих. **19** Кротки ће се још више радовати Господу, а сиромашни људи ће се веселити Светом Богу Израеловом, **20** јер више неће бити насилника, нестаће хвалисавца, истребиће се сви који само гледају како да зло чине, **21** који због једне речи човека проглашавају грешником, који постављају мамац ономе ко на вратима суди и који лажним доказима праведника обарају.

22 Зато Господ, који је откупио Аврама, овако каже Јаковљевом дому: „Јаков се више неће стидети и лице му више неће бити бледо, **23** јер кад види своју децу, дело мојих руку, усред себе, тада ће они светити моје име, светиће Светог Бога Јаковљевог,

***28,21** 2. Самуилова 5,20; **28,21** 2. Дневника 14,16; **28,25** „Крупник” је врста житарице која се узгајала у Египту. Слабијег је квалитета од пшенице. **29,1** „Арил” вероватно значи „огњиште Божјег олтарара”, а односи се на Јерусалим.

имаће страхопоштовање према Израеловом Богу. **24** Они који су својим духом залутали, стећи ће разборитост, а они који гунђају, биће поучени."

30 „Тешко тврдоглавим синовима“, говори Господ, „који радо извршавају своје намере, а не моје, и склапају савез изливајући жртве леванице, али не мојим Духом, него додају грех на грех, **2** и који се спремају да иду у Египат, а не траже савет из уста мојих, него се склањају у фараоново уточиште, траже заклон у сенци Египта! **3** Фараоново уточиште биће вам на срамоту, а заклон у сенци Египта понижење. **4** Јер су кнезови у Соану, посланици су дошли до Ханеса. **5** Сви ће се постидети народа од ког нема користи, од ког нема ни помоћи ни користи, него је на срамоту и на прекор."

6 Објава против животиња с југа: Кроз земљу невоље и тешкоће, где су лав и леопард што реже, где су отровница и змија љутица хитра, на леђима магараца они носе своје благо, на грбама камила носе своју робу. Али народ неће имати користи од тога. **7** Ништавно је поуздање у Египат, узалудна је његова помоћ. Зато га и зовем: „Рава која само мирно седи."

8 „Сада иди, напиши то на плочу пред њима, запиши то у књигу, да остане за будуће време, за сведочанство довека. **9** Јер су они бунтован народ, лажљиви синови, синови који не желе да слушају Господњи закон. **10** И говорите видеоцима: 'Оканите се својих визија.' Онима који имају визије говорите: 'Не пророкујте нам истину. Говорите нам лепе речи, пророкујте нам преваре. **11** Скрените с пута, одступите са стазе. Уклоните од нас Светог Бога Израеловог!"

12 Зато овако каже Свети Бог Израелов: „Кад одбацујете ову реч, а уздате се у превару и лаж и на њих се ослањате, **13** тај ће вам грех бити као пукотина на зиду који само што не падне, избочина на високом зиду који одједном, изненада може да се сруши. **14** Разбиће га као што се разбија грнчарски ћуп, који се немилосрдно ломи на комаде, тако да се међу њима не може наћи довољно велико парче да се њиме узме ватра с огњишта или да се захвати вода из баре."

15 Јер овако је рекао Господ, Свети Бог Израелов: „Ако се вратите и останете мирни, бићете спасени. Сачувајте мир и поуздање, то ће бити ваша снага.“ Али ви то нисте хтели. **16** И рекли сте: „Не, него ћемо побећи на коњима!“ Зато ћете и бежати. И казали сте: „На брзим коњима ћемо јахати!“ Зато ће

бити брзи они који ће вас гонити. **17** Хиљада ће задрхтати кад један запрети, а кад петирица запрете, бежаћете док вас не остане толико да ћете бити као усамљени барјак на врху горе и као знак за збор на брду.

18 Зато ће Господ чекати да вам се смиљује и зато ће устати да вам покаже милост. Јер је Господ Бог који даје правду. Срећни су сви који га чекају. **19** Кад сионски народ буде станао у Јерусалиму, нећеш више плакати. Он ће ти се заиста смиловати кад чује твој вапај; чим га чује, услишиће те. **20** Господ ће вас невољом као хлебом нахранити и тескобом као водом напојити, али твоји учитељи неће се више крити, него ће твоје очи гледати твоје учитеље. **21** И ако бисте скренули надесно или налево, ваше ће уши чути како се за вама говори: „То је пут, идите њим."

22 Згадаће вам се ваши посребрени резани ликови и позлаћени ливени кипови. Побацаћете их. Као што жена у време свог месечног циклуса одбацује од себе нечисто платно, тако ћете и ви за њих рећи: „Прљавштина!“ **23** Он ће дати кишу за семе којим ћеш засејати њиву, и даће да ти земља роди обилан и хранљив хлеб. Тог дана твоја ће стока пасти на пространом пашњаку. **24** Говеда и магарци који земљу обрађују јешће храну овејану лопатом и вилама. **25** На свакој високој гори и на сваком високом брегу биће потока и водених канала, оног дана кад буде велики покољ и кад се куле буду рушиле. **26** Светлост пуног месеца биће као светлост сунца, а светлост сунца биће седам пута јача, као светлост од седам дана, оног дана кад Господ свом народу завије прелом и излечи тешку рану од удараца које је задао.

27 Гле, Господње име долази издалека, у његовом жестоком гневу и с густим облацима. Његове су усне пуне осуде, његов је језик као ватра која прождире. **28** Његов је Дух као силна бујица која допире до грла. Просејаће решетом безвредне народе да ништа не остане, и народима ће у чељуст ставити узде којима ће их одвести у пропаст. **29** Певаћете песму као у ноћи уочи празника, и радоваћете се од срца као онај који с фрулом иде на гору Господњу, к Стени Израеловој.

30 Господ ће загрмети својим силним гласом и показаће своју мишицу којом је спреман да замахне у жестоком гневу и пламену ватре која прождире, у пролому облака, у олуји и граду. **31** Јер ће се Асирија уплашити од Господњег гласа, он ће је протом уда-

рити. **32** Кадгод Господ замахне и кад удари Асирију својим прутом којим кажњава, чуће се даире и харфе. Севаће оружје у биткама које буде водио против ње. **33** Јер је Тофет* за њу већ припремљен, а и за цара је припремљен. Начинио је дубоку јаму. Велика је ватра и много је дрва. Господњи дах, као бујица сумпора, све то спаљује.

31 Тешко онима који у Египат силазе за помоћ, који се ослањају на коње, који се уздају у многа бојна кола и у јаке бојне коње, а не гледају на Светог Бога Израеловог, не траже Господа. **2** Али он је мудар и донеће зло, и неће повући своје речи. Устаће против дома зликоваца и против помоћи коју траже они који чине зло.

3 Египћани су људи земаљски, нису Бог. Њихови су коњи тело, а не дух. Господ ће подићи своју руку, и посрнуће онај који помаже и пашће онај ком се помаже. У исто време сви ће изгинути.

4 Јер овако ми је рекао Господ: „Као што лав, млади лав, риче над својим пленом, чак и кад се на њега скупи читаво мноштво пастира, и не плаши се њиховог гласа и не повлачи се пред њиховом виком, тако ће Господ над војскама сићи да ратује за гору Сион и за њено брдо. **5** Попут птица које над птићима својим лете, тако ће Господ над војскама бранити Јерусалим. Браниће га и избавиће га. Поштедеће га и спашће га.”

6 „Вратите се, Израелови синови, онемо против ког се тако жестоко буните. **7** Јер ће те тог дана сви одбацити своје безвредне богове од сребра и ништавне богове од злата, које сте рукама себи за грех начинили. **8** Асирац ће пасти од мача, али не људског, и прождреће га мач, али не човечији. Бежаће од мача, а његови младићи биће одведени у ропство. **9** Од силног страха његова ће стена побећи, и од знака за збор његови ће се кнезови уплашити”, говори Господ, чија је светлост на Сиону и чија је пећ у Јерусалиму.

32 Гле, цар ће царовати праведно, и кнезови ће владати по правди. **2** Сваки ће бити као заклон од ветра и уточиште од олује, као потоци воде у безводној земљи, као сенка велике стене у сасушеној земљи. **3** Очи оних што виде неће бити затворене, и уши оних што чују пажљиво ће слушати. **4** Срце оних који су брзоплети окренуће се знању, језик оних који муцају говориће течно и разговет-

но. **5** Безумник се више неће звати великодушним, човек који не поштује начела неће се сматрати племенитим. **6** Јер ће безумник говорити безумно и његово ће срце смишљати зло, да шири отпад и да говори лажи о Господу, да гладног остави празног стомака и да жедног остави без пића. **7** Човек који не поштује начела служи се злом као својим оруђем, и друге подстиче на покварена дела да упропасти невољнике лажним речима, чак и кад сиромаш говори право.

8 А онај ко је великодушан подстиче на великодушна дела, и устаје да чини великодушна дела.

9 „Устајте, жене нехајне, слушајте глас мој! Пригните ухо речи мојој, кћери немарне! **10** За мало више од годину дана задрхтаћете, ви немарне жене, јер ће проћи берба грозђа, али рода неће бити. **11** Дрхтите, ви жене нехајне! Стрепите, ви немарне! Скините хаљине и опашите кострет око бедара. **12** Ударајте се у груди јадикјући због лепих њива, због родних лоза. **13** На земљи мог народа ниче само трње и бодљикаво грмље, и има га по свим кућама пуним радости, по целом веселом граду. **14** Јер је напуштен утврђени двор, нестало је градске вреве, Офел и стражарска кула постали су пусто поље, вечно весеље дивљим магарцима и паша стадима, **15** док се на нас не излије дух с висине, па ће се пустиња претворити у воћњак, а воћњак ће бити као шума.

16 У пустињи ће правда пребивати, у воћњаку ће праведност становати. **17** Мир ће бити дело правде, а плод правде биће спокојство и сигурност до века. **18** Мој ће народ живети у мирним местима, у сигурним пребивалиштима, у почивалиштима где их нико неће узнемиравати. **19** Град ће уништити шуму и град ће бити понижен.

20 Срећни сте ви који сејете семе поред свих вода и развезујете бика и магарца да по пољу иду.

33 Тешко теби који пустошиш, а тебе не пустоше, и који чиниш издају, а теби се не чини издаја! Чим престанеш да пустошиш, ти ћеш бити опустошен. Чим престанеш да чиниш издају, тебе ће други издати.

2 Господе, смилуј нам се. У тебе се уздамо. Буди наша мишица свако јутро, наше спасење у време невоље. **3** Кад се чује вика, народи беже. Кад устанеш, народи се распрше. **4** Као што гусенице купе свој плет, тако ће се ваш плен покупити, и као што јато скакаваца навали на човека, тако ће непријатељи навалити на ваш плен. **5** Господ ће се

***30,33** Тофет је место спаљивања смећа и уништења.

узвисити, јер пребива на висини. Испуниће Сион правдом и праведношћу. **6** Поуздање у твоја времена показаће се богатством спасења - мудрост, знање и страх од Господа. То је право благо за онога ко то има.

7 Гле, њихови јунаци вичу на улици, гласници мира горко плачу. **8** Пuteви су опустели, на њима више нема путника. Непријатељ је раскинуо савез, презрео градове, нема обзира према смртном човеку. **9** Земља тугује и вене. Ливан је посрамљен и суши се. Сарон је као пустиња, на Васану и Кармилу опало је лишће."

10 „Сада ћу устати“, каже Господ, „сада ћу се узвисити, сада ћу се подићи. **11** Зачели сте суву траву, родићете стрњику. Ваша бунтовност прождреће вас као ватра. **12** Народима ће бити као да су спаљени у кречу. Као посечено трње, гореће у ватри. **13** Чујте, ви који сте далеко, шта ћу учинити! Ви који сте близу, познајте моју моћ. **14** На Сиону страхују грешници, дрхтање обузима отпаднике, па говоре: 'Ко ће од нас опстати пред ватром која прождире? Ко ће од нас опстати пред вечним пламеном?'

15 Онај који увек поступа праведно и говори оно што је право, који одбацује неправедни добитак стечен на превару, који отресе руке да не прими мито, који затвара уши да не слуша о крвопролићу, који затвара очи да не гледа зло, **16** он ће пребивати на висинама, његова сигурна тврђава биће на високој стени и на неприступачном месту. Хлеб ће добити, вода му неће недостајати.

17 Твоје очи гледаће цара у његовој лепоти, видеће далеку земљу. **18** Твоје ће се срце сећати страха и тихо ће говорити: 'Где је писар? Где је онај што предаје данак? Где је онај што броји куле?' **19** Нећеш више видети дрзак народ, народ који говори неразумљивим језиком, муцавим језиком који не разумеш. **20** Гледај Сион, град наших свечаности! Твоје очи видеће Јерусалим, сигурно пребивалиште, шатор који се неће преносити. Његови се клинови никад неће вадити, ниједно његово уже неће се покидати. **21** Јер ће нас на том месту Господ, Бог Велики, штитити попут река и широких канала. По њима неће пловити непријатељске лађе нити ће пролазити велики бродови. **22** Јер Господ је наш Судија, Господ је наш Законодавац, Господ је наш Цар; он ће нас спасти.

23 Непријатељска ће ужа попустити, па свој јарбол неће усправно држати нити ће јеро разапети.

Тада ће се разделити велики плен. Хромии ће узети велики плен. **24** Нико од станов-

ника неће рећи: 'Болестан сам.' Народу који тамо живи опростиће се преступи."

34 „Приступите, народи, да чујете. Послушајте, народи. Нека чује земља и све што је на њој, земаљско тло и све што живи на њему. **2** Јер се Господ разгневио на све народе, жестоко се разгневио на сву њихову војску. Затрће их, покољуће их предати. **3** Они који буду побијени биће разбацани, њихова мртва тела ће заударати, горе ће се натопити њиховом крвљу. **4** Расплашће се сва небеска војска. Небеса ће се савити као свитак, а сва њихова војска попадаће као што суво лишће опада с лозе и као што сасушене смокве падају с дрвета.

5 Јер ће се на небесима мој мач натопити крвљу. На Едом ће се спустити, на народ који сам по правди одредио за истребљење. **6** Господ има мач који ће бити пун крви и масан од сала, од јагњеће и јареће крви, од сала са овнујских бубрега. Јер Господ спрема жртву у Восори, велики покољ у едомској земљи. **7** Дивљи бикови с њима ће попадати и јунци заједно с јаким биковима. Њихова ће се земља натопити крвљу, њихова прашина биће масна од сала.

8 Јер је то дан Господње освете, година одмазде за неправду учињену Сиону.

9 Потоци Восоре претвориће се у смолу, њена прашина у сумпор, а њена земља биће као смола у пламену. **10** Ни ноћу ни дању неће се гасити, довека ће се дизати дим са њеног згаришта. Из нараштаја остаће спаљена, никада више нико неће њоме пролазити. **11** Заузеће је пеликани и бодљикави прасићи, у њој ће живети сове и гаврани. Над њом ће се растегнути мерно уже пустоши и висак празнине. **12** Неће бити ни једног њеног великаша да буде постављен за цара, јер ће нестати сви њени кнезови. **13** У њеним утврђеним дворима трње ће никнути, коприва и трновити коров по њеним тврђавама. Она ће постати пребивалиште шакалима, место где живе сове. **14** Животиње које живе у безводном крају сретаће се с онима које завијају, а демони дозиваће један другог. Ноћне птице тамо ће се одмарати и налазиће почивалиште. **15** Стреловита змија тамо ће се гнездити и полагаће јаја, лежаће на њима и скупљаће их под своју сенку. Јастребови ће се тамо окупљати, сваки са својом женком.

16 Тражите у Господњој књизи и читајте наглас - ништа од овога није изостало, ништа није остало без свог пара, јер су Господња уста тако заповедила и његов их је Дух

скупио. **17** Он је за њих бацио жреб, његова им је рука мерним ужетом одредила то место. Довека ће га поседовати, из нараштаја у нараштај у њему ће пребивати.“

35 Радоваће се пустиња и безводни крај, веселиће се пуста земља и процветаће као ружа. **2** Цветаће и веселиће се, клицаће од радости и весеља. Даће јој се слава Ливана и лепота Кармила и Сарона. Људи ће видети Господњу славу, лепоту нашег Бога.

3 Ојачајте клонуле руке, учврстите клецава колена. **4** Реците онима који су у срцу забринути: „Будите јаки, не бојте се. Ево, ваш Бог ће доћи с осветом, Бог ће извршити одмазду. Он ће доћи и спашће вас.“

5 Тада ће се отворити очи слепима и уши глувима отвориће се. **6** Тада ће хром скакати као јелен, језик немога радосно ће клицати. Јер ће у пустињи проврети воде и потоци у пустој земљи. **7** Од сасушене земље настаће језеро, а од жедног тла извори воде. У пребивалишту шакала, у њиховом почивалишту, биће зелене траве, трске и папируса.

8 Тамо ће бити широк пут који ће се звати Пут светости. Нико нечист неће њиме ићи, само они који су достојни да ходе њиме, а луди неће њиме лутати. **9** Тамо неће бити лавова, грабљиве звери на њега неће долазити. Ниједне тамо неће бити; њиме ће ићи они који су откупљени. **10** Вратиће се они које је Господ откупио и доћи ће на Сион радосно кличући, над главом ће им вечна радост бити. Наћи ће весеље и радост, а туга и уздисање побећи ће од њих.

36 Четрнаесте године владања Језекије, Сенахирим, цар Асирије, дошао је на све утврђене градове у Јуди и освојио их. **2** На крају је цар Асирије послао високог службеника из Лахиса у Јерусалим код цара Језекије с јаким војском. Он је стао код водовода горњег језера на путу који води до поља оних који беле рубље. **3** Тада су му у сусрет изашли управитељ царског дома Елијајим, Хелкијин син, писар Сомна и летописац Јоах, Асафов син.

4 Високи службеник им је рекао: „Реците Језекији: ‘Овако каже велики цар, цар Асирије: ‘Која је то узданица у коју се уздаш? **5** Ти кажеш: ‘Имам вештину и силу потребну за рат,’ али то су само празне речи. У кога се уздаш, па си се побунио против мене? **6** Ето, уздаш се у подршку Египта, у сломљену трску, која прободе длан оном ко се на њу наслони. Такав је фараон, цар Египта, свима који се у њега уздају. **7** Ако ми кажеш: ‘Ми

се уздамо у Господа, свог Бога,’ зар није право његове узвишице и олтаре Језекија уклонио, па говори Јуди и Јерусалиму: ‘Пред овим олтаром се клањајте?’ **8** А сада, овако се нагоди с мојим господарем, царем Асирије: даћу ти две хиљаде коња, па да видимо можеш ли наћи људе који ће јахати на њима. **9** Како ћеш онда поразити једног јединог намесника међу најмањим слугама мог господара, кад се уздаш у Египат да ће ти дати кола и коњанике? **10** Усталом, јесам ли без Господњег одобрења кренуо на ову земљу да је опустошим? Сам Господ ми је рекао: ‘Иди на ту земљу и опустоши је.’“

11 Тада су Елијајим, Сомна и Јоах рекли високом службенику: „Молимо те, говори својим слугама на сиријском језику, јер ми разумемо. Немој нам говорити на јудејском језику да чује народ који је на зидинама.“ **12** Али високи службеник је рекао: „Зар ме је мој господар послао да ове речи кажем твом господару и теби? Зар ме није послао људима који стоје на зидинама, који ће заједно с вама морати да једу свој измет и да пију своју мокраћу?“

13 Затим је високи службеник, стојећи и даље на том месту, на сав глас повикао на јудејском језику: „Чујте речи великог цара, цара Асирије. **14** Овако каже цар: ‘Не дајте да вас вара Језекија, јер вас он не може избавити. **15** Не дајте да вас Језекија наговори да се уздате у Господа, говорећи вам: ‘Господ ће нас сигурно избавити. Овај град неће бити предат у руке цару Асирије.’ **16** Не слушајте Језекију, јер овако каже цар Асирије: ‘Предајте ми се и дођите к мени, па ћете сви ви јести са своје лозе и са своје смокве, и сви ћете пити воду из свог бунара, **17** док не дођем и одведем вас у земљу као што је ваша, у земљу жита и младог вина, у земљу хлеба и винограда. **18** Не дајте да вас заведе Језекија говорећи: ‘Господ ће нас избавити!’ Да ли су богови других народа избавили своју земљу из руке цара Асирије? **19** Где су богови Емата и Арфада? Где су богови Сефарвима? Јесу ли они избавили Самарију из моје руке? **20** Који су то богови међу свим боговима тих земаља избавили своју земљу из моје руке, па да сад Господ избави Јерусалим из моје руке?’“

21 Они су ћутали и нису му ни реч одговорили, јер је царева заповест гласила: „Не одговарајте му.“ **22** Затим су управитељ дома Елијајим, Хелкијин син, писар Сомна, и летописац Јоах, Асафов син, раздразили своје хаљине и отишли код Језекије да му пренесу шта је високи службеник рекао.

37 Чим је цар Језекија то чуо, раздерао је своје хаљине, обукао се у кострет и отишао у Господњи дом. **2** Затим је послао управитеља царевог дома Елијакима, писара Сомну и свештеничке старешине, обучене у кострет, код пророка Исаије, Амосовог сина. **3** Они су му рекли: „Овако каже Језекија: 'Овај дан је дан невоље, укора и дрског ругања, јер је дошло време да се синови роде, а нема снаге за то. **4** Можда ће Господ, твој Бог, чути речи високог службеника, кога је цар Асирије, његов господар, послао да се руга живом Богу, па ће га Господ, твој Бог, позвати на одговорност за речи које је чуо. Помоли се за остатак који је још жив.'”

5 Кад су слуге цара Језекије дошле код Исаије, **6** он им је рекао: „Овако кажите свом господару: 'Овако каже Господ: 'Не бој се речи које си чуо, којима су слуге цара Асирије хулиле на мене. **7** Ево, ја ћу му дати такав дух да ће чути вест и вратиће се у своју земљу. Учинићу да падне од мача у својој земљи.'”

8 Кад је високи службеник чуо да је цар Асирије отишао из Лახиса, вратио се к њему и нашао га како се бори против Ливне. **9** Наиме, цар је чуо да је Тирак, цар Етиопије, кренуо у бој против њега. Зато је поново послао гласнике код Језекије и поручио му: **10** „Овако реците Језекији, Јудином цару: 'Не дај да те вара твој Бог у ког се уздаш кад ти каже: 'Јерусалим неће бити предат у руке цару Асирије'. **11** Ето, сам си чуо шта су цареви Асирије учинили свим земљама које су опустошили, а зар ћеш се ти избавити? **12** Јесу ли народе које су освојили моји праочеви избавили њихови богови - Госанце, Харанце, Ресефе и Еденове синове који су били у Теласару? **13** Где су цар Емата, цар Арфада, цареви градова Сефарвима, Ене и Иве?’”

14 Језекија је примио писмо које су му донели гласници и прочитао га. Затим је отишао у Господњи дом и развио га пред Господом. **15** Тада се Језекија помолио Господу: **16** „Господе над војскама, Боже Израелов, који седиш над херувимима, ти си једини истинити Бог над свим царствима на земљи. Ти си створио небеса и земљу. **17** Пригни ухо, Господе, и чуј. Отвори очи, Господе, и види, и чуј Сенахиримове речи које је поручио да би се ругао живом Богу. **18** Истина је, Господе, да су цареви Асирије опустошили све земље, а и своју земљу. **19** И побацили њихове богове у ватру, јер то нису били богови, него дело људских руку, дрво и камен. Зато

су их уништили. **20** А сада, Господе, Боже наш, избави нас из његове руке, да би сва царства на земљи знала да си ти, Господ, једини Бог.”

21 Тада је Исаија, Амосов син, поручио Језекији: „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Зато што си ми се молио због Сенахирима, цара Асирије, **22** ево речи коју Господ објављује против њега:

'Презире те и руга ти се девица, кћи сионска. За тобом подругљиво главом одмахује кћи јерусалимска. **23** Ко ме се ти ругаш и на кога хулиш? На кога подижеш глас свој и на кога охоло дижеш поглед свој? На Светог Бога Израеловог! **24** Преко својих слугу ругаш се Господу и кажеш: 'С мноштвом својих бојних кола попећу се на врх гора, на најдаље обронке Ливана, посећи ћу високе кедре његове, дивне смреке његове. Доћи ћу на његов највиши врх, у густу шуму његову. **25** Копаћу и воду ћу пити, исушићу стопам својим све канале Нила у Египту. **26** Зар ниси чуо шта од давнина намеравам да учиним? Давних дана то сам смислио. Сада ћу то учинити. А на теби је да опустошиш утврђене градове и да их претвориш у рушевине.

27 Становницима њиховим руке ће клонути, уплашиће се и постидеће се. Биће као биље у пољу и млада зелена трава, као трава по крововима и на пољима сасушена ветром источним. **28** Добро знам кад седиш мирно и кад било шта чиниш, и како бесниш на мене, **29** јер ти бесниш на мене и рика је твоја дошла до ушвију мојих. Ставићу куку своју у ноздрве твоје и узде своје у уста твоја, И вратићу те путем којим си дошао.

30 А ово ће ти бити знак: Ове године јешће се оно што никне из семенa које се просуло, друге године јешће се жито које само никне, а треће године сејте и жањите, садите винограде и једите њихов род. **31** Преживели из Јудиног дома, они који преостану, пустиће корен у дубину и рађаће род у висину. **32** Јер ће из Јерусалима доћи остатак и преживели с горе Сион. То ће учинити ревност Господа над војскама.

33 Зато овако каже Господ за цара Асирије: 'Неће он ући у овај град, нити ће овамо одапети стрелу, неће му се примаћи са штитом, нити ће око њега подићи опсадни насип.

34 Вратиће се путем којим је дошао, и у овај град неће ући', говори Господ. **35** 'Ја ћу бранити овај град и сачуваћу га ради себе и ради Давида, свог слуге.'”

36 Тада је Господњи анђеоло изашао и побио сто осамдесет и пет хиљада људи у асирском

логору. Кад су људи устали рано ујутру, око њих су били све сами лешеве. **37** Затим је Сенахирим, цар Асирије, устао и отишао. Вратио се у Ниневију и тамо остао. **38** Једног дана, док се клањао у храму Нисрока, свог бога, Адрамелех и Сарасар, његови синови, убили су га мачем и побегли у араратску земљу. Уместо њега почео је да влада његов син Есар-Адон.

38 У то време Језекија се на смрт разболео. Тада је пророк Исаија, Амосов син, дошао код њега и рекао му: „Овако каже Господ: „Дај потребне заповести свом дому, јер ћеш умрети, нећеш оздравити.“ **2** На то је Језекија окренуо лице према зиду и помолио се Господу: **3** „Преклињем те, Господе, сети се да сам ти служио у истини и био ти одан целим срцем, да сам чинио оно што је добро у твојим очима.“ И Језекија је горко заплакао.

4 Господња реч дошла је Исаији: **5** „Иди и реци Језекији: ‘Овако каже Господ, Бог Давида, твог праоца: ‘Чуо сам твоју молитву и видео сам твоје сузе. Ево, додаћу твом веку петнаест година, **6** и избавићу тебе и овај град из руку цара Асирије, и бранићу овај град. **7** Ово ти је знак од Господа да ће Господ испунити реч коју је рекао: **8** Ево, учинићу да се сунчева сенка која је пала на Ахазово степениште врати десет степеница уназад.’“ Тако се сунце вратило десет степеница уназад на степеништу на које се спустило.

9 Ово је написао Језекија, Јудин цар, кад се разболео а затим оздравио од своје болести:

10 „Рекао сам: ‘У половини века свога ући ћу на врата гроба. Узеће ми се остатак година мојих.’ **11** Рекао сам: ‘Нећу видети Господа, Господа у земљи живих. Нећу више видети људе - наћи ћу се међу онима који су у земљи починка. **12** Стан је мој однесеи и уклоњен од мене као шатор пастирски. Попут ткалца намотао сам живот свој, одсечен сам од нити основе. Од зоре до ноћи ти ме невољи предајеш. **13** Умирио сам се до јутра. Као лав ломим све кости моје, од зоре до ноћи ти ме невољи предајеш. **14** Као ждрал, као ластавица, ја цвркућем, гучем као голубица. Уморице су се очи моје гледајући у висину. Говорим: ‘Господе, у невољи сам. Заштити ме.’ **15** Шта да кажем и шта ће ми он рећи? Шта је рекао, то је и учинио. Понизно ћу ходити до краја живота с горчином у души. **16** ‘Господе, због добротe твоје људи живе; као и сви, због ње и ја дишем. Ти ћеш ме излечити и сачувати ми живот. **17** Ево,

уместо мира имам горчину, саму горчину. Ти си волео душу моју и сачувао си је од јаке пропасти. Јер си бацио за леђа све грехе моје. **18** Гроб те неће славити, неће те смрт хвалити. Они који у јаму оду не уздају се више у верност твоју. **19** Жив човек, само жив човек може тебе славити, као ја данас. Отац може поучити синове своје о верности твојој. **20** Дођи, Господе, спаси ме, и ми ћемо ти на жичаним инструментима свирати песме моје одабране све дане живота свога у дому твом, Господе.”

21 Исаија је рекао: „Нека донесу груду сувих смокава и нека је ставе на чир, да оздрави.“ **22** У међувремену, Језекија је упитао: „Шта ће бити знак да ћу ићи у Господњи дом?”

39 У то време Меродах-Валадан, Валаданов син, цар Вавилона, послао је писма и дар Језекији, кад је чуо да је био болестан и да је оздравио. **2** Језекија се обрадовао посланицима и показао им своју ризницу, сребро, злато, балзам, скупоцено уље, целу своју оружницу и све што је било у његовим ризницама. У његовом дому и у целом његовом царству није остало ништа што им Језекија није показао.

3 После тога пророк Исаија је дошао код цара Језекије и упитао га: „Шта су рекли ти људи и одакле су дошли код тебе?” А Језекија одговори: „Дошли су код мене из далеке земље, из Вавилона.“ **4** Тада га он упита: „Шта су видели у твом дому?” А Језекија одговори: „Видели су све што је у мом дому. У мојим ризницама није остало ништа што им нисам показао.“ **5** Тада Исаија рече Језекији: „Чуј реч Господа над војскама: **6** ‘Ево, долазе дани када ће све што је у твом дому и што су твоји праоци до данас накупили бити однето у Вавилон.’ ‘Ништа неће остати’, каже Господ. **7** ‘И неки од твојих синова који ће изаћи од тебе, који ће ти се родити, биће одведени и постаће дворани на двору цара Вавилона.’“

8 Тада Језекија рече Исаији: „Добра је Господња реч коју си рекао.“ Затим рече: „Јер ће мир и истина трајати целог мог живота.”

40 „Тешите, тешите мој народ“, говори ваш Бог. **2** „Утешно говорите срцу Јерусалима и вичите му да је прошло време његовог робовања, да је платио цену свог преступа, јер је из Господње руке примио пуну меру за све своје грехе.

3 Слушајте! Неко виче у пустињи: ‘Рашчистите пут Господу! Поравнајте кроз пуну зем-

љу стазу нашем Богу! **4** Нека се подигне свака долина, нека се спусти свака гора и свако брдо! Брежуљкаст крај нека постане раван, нераван крај нека се претвори у равницу! **5** Тада ће се открити слава Господња и сви ће је људи видети, јер су то речи из Господњих уста.

6 Слушај! Неко говори: 'Вичи!' А други каже: 'Шта да вичем?'

'Сви су људи трава, и сва је доброта њихова као цвет у пољу. **7** Трава се осуши и цвет увене кад Господ својим дахом дуне на њих. Људи су заиста као трава. **8** Трава се осуши и цвет увене, али реч нашег Бога остаје до века.'

9 Попни се на високу гору, ти која носиш добру вест Сиону. Повичи из свег гласа, ти која носиш добру вест Јерусалиму. Повичи, не бој се. Реци Јудиним градовима: 'Ево вашег Бога.' **10** Гле, Господ ће доћи као силан јунак, његова ће мишица за њега владати. Гле, код њега је награда, пред њим је плата.

11 Као пастир он ће пасти своје стадо. Својом руком скупиће јагањце, у недрима ће их носити. Дојилице ће брижно водити.

12 Ко је шаком земљу измерио, небеса педљем премерио и вомалском праху меру одредио? Ко је на мерилима горе измерио и на ваги брегове? **13** Ко је Господњим Дух измерио? Ко га као саветник може нечему поучити? **14** Ко га је саветовао и поучио? Ко га учи путу праведности или му пружа знање или га упућује на пут разборитости?

15 Гле, народи су њему као кап из ведра, као прашина на ваги. Гле, он подиже острва као ситну прашину. **16** Ни Ливан није довољан за ватру, његове дивље животиње нису довољне за жртву паљеницу. **17** Сви су народи пред њим као да и не постоје, за њега су као ништа, ништавило.

18 С ким ћете упоредити Бога и какав ћете лик њему сличан наћи? **19** Занатлија лије лик, златар га облаже златом и кује сребрне ланчиће. **20** Човек бира за принос неко дрво, дрво које није труло, па тражи вештог тесара да му начини резан лик који се неће померати.

21 Зар не знате? Зар не чујете? Зар вам није речено од почетка? Зар нисте разумели још кад су били положени темељи земље?

22 Он борави над кругом земаљским, чији су му становници као скакавци. Он разастире небеса као вео, разгазиће их као шатор за становање. **23** Он владаре претвара у ништа, судије земаљске у ништавило.

24 Као да нису посађени, као да нису посејани, и као да њихово стабло није пустило

корен у земљи. Чим неко дуне на њих, они се сасуше, и олујни ветар их разноси као стрњику.

25 „С ким ћете ме упоредити, и ко ми је равнан?“, каже Свети. **26** Подигните очи и гледајте! Ко је све то створио? Онај који војску њихову изводи на број, и све их по имену зове. Због његове огромне моћи и велике силе не изостаје ниједно.

27 „Зашто кажеш, Јакове, зашто говориш, Израеле: 'Мој пут је скривен од Господа, мој Бог не мари за правду која ми припада?' **28** Зар не знаш? Зар ниси чуо? Господ, Створитељ свих крајева земаљских, вечан је Бог. Он се не умара и не посустаје. Разум је његов недокучив. **29** Он уморном снагу враћа, нејаком велику снагу даје. **30** Деца се умарају и посустају, младићи посрћу, **31** али они који се у Господа уздају добијају нову снагу. Подижу се на крилима као орлови. Трче и не посустају, ходају и не умарају се.“

41 „Ћутите и послушајте ме острва! Нека народи скупе снагу! Нека приступе и нека проговоре! Приступите к мени на суд!

2 Ко је подигао онога што долази с истока? Ко га је у праведности дозвоао пред ноге своје, предао му народе и дао му власт да покори цареве? Ко их је као прах предао под његов мач, па их његов лук као стрњику разноси? **3** Ко их је прогонио и својим ногама мирно крочио путем којим раније није ишао? **4** Ко је то учинио и извршио? Ко од искона позива нараштаје? Ја, Господ, који сам Први. Према последњима ја ћу исти бити.“

5 Острва су то видела и уплашила се. Задрхтали су сви крајеви земаљских. Приближили су се, дошли су. **6** Свако помаже свом другу и говори свом брату: „Буди јак.“ **7** Тесар бодри златара, онај који чекићем тањи метал бодри онога који кује на наковњу, говорећи о заливеном споју: „Добро је.“ Затим се кип клиновима учвршћује да се не помери.

8 „А ти, Израеле, ти си слуга мој. Ти си, Јакове, изабраник мој, потомство Аврама, мог пријатеља. **9** Ти, кога сам узео с крајева земље, кога сам позвао с њених крајева. Теби сам рекао: 'Ти си слуга мој. Тебе сам изабрао и нисам те одбацио. **10** Не бој се, јер сам ја с тобом. Не осврћи се плашљиво, јер сам ја твој Бог. Ја ћу те ојачати и помоћи ћу ти. Подржаћу те својом праведном десницом.'"

11 Гле, постидеће се и биће понижени сви који се гнеше на тебе. Они који ти се противе биће као ништа и изгинуће. **12** Тражићеш

оне који се боре против тебе, али их нећеш наћи. Они који против тебе ратују биће као ништа, као ништавило. **13** Јер ја, Господ, твој Бог, држим те за десницу и кажем ти: 'Не бој се. Ја ћу ти помоћи.

14 Не бој се, црквићу Јакове, народе Израелов. Ја ћу ти помоћи', говори Господ, Откупитељ твој, Свети Бог Израелов. **15** 'Гле, учинићу да будеш као нова вршалица с дво-секлим зупцима. Газифеш и сатираћеш горе, брегове ћеш у плеву претварати. **16** Вејаћеш их и ветар ће их однети, олујни ће их ветар расејати. А ти ћеш се радовати Господу. Дичићеш се Светим Богом Израеловим."

17 „Невољници и сиромашни траже воду, а ње нема. Од жеђи им се језик осушио. Ја, Господ, услишићу их. Ја, Израелов Бог, нећу их оставити. **18** На огољеним брдима отворићу реке и усред долина изворе. Пустинју ћу претворити у језеро, а безводну земљу у изворе воде. **19** У пустињи ћу посадити ке-дар, акацију, мирту и дрво што уље даје. У пустој земљи посадићу смреку, јасен и чем-прес, **20** па нека цео народ види и нека зна, нека има на уму и нека схвати да је Господња рука то учинила, да је Свети Бог Израелов то створио."

21 „Изнесите свој спор", каже Господ. „Изнесите своје доказе," каже цар Јаковљев. **22** „Изнесите их и кажите нам шта ће се догодити. Кажите нам шта је прво било, да о томе размислимо и да знамо шта будућност доноси. Или нам објавите оно што долази. **23** Кажите нам шта ће после бити, па ћемо знати да сте богови. Учините нешто, добро или зло, па ћемо сви то гледати и видети. **24** Ето, ви нисте ништа и ваша су дела ништавна. Одвратан је свако ко вас изабере."

25 „Подигао сам некога који иде са севера, и он ће доћи. Са истока ће позивати име моје. Прегазиће управитеље као да су глина, као што грнчар гази свежу глину." **26** „Ко је ишта казао од почетка, да бисмо знали, или од старина, да бисмо рекли: 'У праву је?' Заиста нема никога ко би то казао. Заиста нема никога ко би то објавио. Заиста нема никога ко би чуо ваше речи."

27 Онај ко је први каже Сиону: „Гле, ево их!" Јерусалиму ћу послати онога који доноси добре вести.

28 Гледао сам, али није било никог. Нема међу њима ниједног који би дао савет. Питао сам их и чекао сам одговор. **29** Гле, сви су они ништа. Њихова су дела ништавна. Њихови су ливени ликови ветар и ништавило."

42 „Ево мог слуге, кога подупирем, изабраника мога, који је по вољи душе моје. У њега сам ставио свој Дух, и он ће народима донети правду. **2** Неће викати нити глас подизати, нити ће се његов глас чути по улицама. **3** Згажену трску неће сломити и фитиљ који тиња неће угасити. У својој истини правду ће донети. **4** Неће се уморити нити малаксати док на земљи не успостави правду. Острва ће чекати његов закон."

5 Овако каже истинити Бог, Господ, Створитељ небеса, онај који их је разапео, онај који је распросто земљу и све што она рађа, онај који даје дах народу који је на њој и дух онима који ходају њом: **6** „Ја, Господ, позвао сам те у правди и чврсто сам те за руку узео. Чуваћу те и поставићу те да будеш савез народу и светлост народима, **7** да отвориш очи слепима, да изведеш из тамнице затворенике, из затвора оне који седе у тамни.

8 Ја сам Господ. То је име моје, и никоме нећу дати славу своју, нити хвалу своју ликовима резбареним.

9 Што сам унапред рекао, догодило се, а сада вам ново јављам. Пре него што се догоди, ја вам то објављујем."

10 Певајте Господу нову песму, његову хвалу с краја земље, ви што пловите по мору и живите од њега, острва и ви који живите на њима. **11** Нека ускликне пустиња и њени градови, места у којима живе Кидарови синови. Нека кличу радосно они који живе у стеновитим крајевима. Нека кличу људи с горских врхова. **12** Нека дају славу Господу, на острвима нека објављују његову хвалу.

13 Господ ће као јунак изаћи. Као ратник ће расламсати свој жар. Повикаће, пустиће ратни поклич, биће моћнији од својих непријатеља.

14 „Дуго сам ћутао, нисам говорио, суздржавао сам се. Као жена која се порађа сада ћу викати, дахтаћу и уздисаћу. **15** Опустошићу горе и брегове, осушићу све њихово биље. Реке ћу претворити у суво тло, исушићу мочваре. **16** Водићу слепе путем који не познају, даћу им да иду непознатим путем. Пред њима ћу мрачно место претворити у светлост, а нераван крај у равницу. Све ћу то за њих учинити и нећу их оставити.

17 Устукнуће и много ће се постидети они који се уздају у резане ликове, који ливеним ликовима говоре: 'Ви сте наши богови.'

18 Чујте, глуви. Погледајте, слепи. **19** Ко је слеп као мој слуга и ко је глув као мој гласник кога шаљем? Ко је слеп као онај

који је награђен, ко је слеп као Господњи слуга? **20** Много си тога видео, али ниси марио. Код отворених ушију ниси чуо. **21** Господу се свидело да због своје праведности учини закон великим и славним. **22** Али то је народ опљачкан и оплењен, сви су ухваћени у јаме, сакривени по затворима. Постали су плен и нема ко да их избави, опљачкани су и нема никога да каже: 'Врати!'

23 Ко ће од вас то послушати? Ко ће о томе размислити и слушати за каснија времена? **24** Ко је Јакова предао да буде оплењен, ко је Израел предао пљачкашима? Зар то није био Господ, онај коме су згрешили? Његовим путевима нису хтели да иду и његове законе нису хтели да слушају. **25** Зато је на Израел излио свој жестоки гнев и ратне страхоте. Пламен рата гутао их је са свих страна, али они то нису приметили; прожди-рао их је, али они ништа нису узели к срцу."

43 „Сада овако каже Господ, твој Створитељ, Јакове, и твој Творац, Израеле: 'Не бој се, јер сам те ја откупио. Позвао сам те по имену. Ти си мој, **2** ако пођеш преко воде, ја ћу бити с тобом. Ако пођеш преко река, оне те неће потопити. Ако пођеш кроз ватру, нећеш изгорети, нити ће те пламен ухватити. **3** Јер сам ја Господ, Бог твој, Свети Бог Израелов, Спаситељ твој. Дао сам Египат као откупнину за тебе, Етиопију и Севу у замену за тебе. **4** Пошто си драгоцен у мојим очима, достојан си части и ја те волим. Даћу људе у замену за тебе, народе у замену за твоју душу.

5 Не бој се, јер сам ја с тобом. Са истока ћу довести твоје семе и са запада ћу те скупити. **6** Рећи ћу северу: 'Дај!' а југу: 'Не задржавај их! Издајека доведи моје синове и моје кћери с краја земље, **7** свакога ко се мојим именом зове и кога сам створио на своју славу, кога сам саздао и кога сам начинио.

8 Изведи народ који је слеп, иако има очи, и који је глув, иако има уши. **9** Нека се сви народи скупе на једно место, нека се окупе племена. Ко од њихових богова то може прорећи? Могу ли нам јавити шта ће се прво догодити? Нека доведу своје сведоке и нека се оправдају, или нека их ти сведоци чују, па нека кажу: 'Истина је.'

10 „Ви сте моји сведоци“, говори Господ, „и мој слуга ког сам изабрао, да бисте знали и веровали ми и разумели да сам ја онај исти. Пре мене ниједан бог није био начинен и после мене неће бити ниједног. **11** Ја, ја сам Господ, и осим мене нема спаситеља.

12 Ја сам прорекао, спасао и објавио, кад међу вама није било ниједног туђег бога. Зато сте ви моји сведоци“, говори Господ, „а ја сам Бог. **13** За сва времена ја сам исти, и нема никога ко може да избави из моје руке. Извршићу своју намеру, и ко то може да спречи?"

14 Овако каже Господ, Откупитељ ваш, Свети Бог Израелов: „Због вас ћу их послати на Вавилон, поломићу преворнице на затворским вратима и растераћу Халдејце са бродова, и они ће јадиковати. **15** Ја сам Господ, ваш Свети Бог, Створитељ Израелов, ваш Цар."

16 Овако каже Господ, онај који је написао пут кроз море и стазу кроз велике воде, **17** који је извео бојна кола и коње, војску и јунаке заједно: „Они ће лећи и неће више устати. Угасиће се, догореће као ланени фи-тиљ.

18 Не сећајте се онога што је у почетку било, не мислите на оно што је некада било. **19** Ево, учинићу нешто ново. То ће се сада десити, а ви ћете видети. Да, кроз пустињу ћу направити пут и кроз пуну земљу реке. **20** Славиће ме пољске звери, шакали и нојеве, јер ћу учинити да у пустињи потеку воде и реке у пустој земљи, да пије мој народ, мој изабраник, **21** народ који сам себи створио да разгласи моју хвалу.

22 Али ти ме, Јакове, ниси призивао, јер си се уморио од мене, Израеле. **23** Ниси ми приносио овце као жртве паљенице, ниси ме славио својим жртвама. А ја те нисам присиљавао да ми служиш даровима, нити сам те замарао тамјаном. **24** Ниси ми новцем куповао мирисну трску, ниси ме ситио салом својих жртава, него си ме својим гресима присилио да ја служим теби. Уморан сам од твојих преступа.

25 Ја, ја ради себе бришем твоје преступе и твојих греха више се нећу сећати. **26** Подсети ме на своје заслуге. Хајде да се судимо. Изнеси шта имаш и докажи да си праведан. **27** Твој први отац, он је згрешео, и твоји су учитељи мени згрешили. **28** Зато ћу обешчистити кнезове који служе на светом месту, и предаћу Јакова истребљењу, предаћу Израел срамоти."

44 „Чуј сада, Јакове, слуго мој, чуј Израеле, кога сам изабрао. **2** Овако каже Господ, твој Створитељ и твој Творац, који ти је помагао од мајчине утробе: 'Не бој се, слуго мој, Јакове, не бој се, Јешуруне, кога сам изабрао. **3** Јер ћу на жедног излити воду и потоке на суву земљу. Свој ћу Дух излити на

твоје семе и свој благослов на твоје потомке. **4** Они ће ницати као зелена трава, као тополе уз водене канале. **5** Један ће рећи: 'Ја сам Господњи', други ће се звати Јаковљевим именом, трећи ће написати на својој ружи: 'Господњи', а четврти ће се називати Израеловим именом.'

6 Овако каже Господ, Израелов Цар и Откупитељ, Господ над војскама: 'Ја сам први и ја сам последњи, осим мене нема Бога. **7** Ко је као ја? Нека повиче, нека каже и нека ми објасни! Нека они објаве оно што долази и оно што ће још доћи, као што ја то чиним још откад сам основао народ древни! **8** Не бојте се и не плашите се. Зар нисам сваком од вас одавно то рекао и објавио? Ви сте моји сведоци. Има ли Бога осим мене? Не, нема Стене. Не знам ни за једну.'

9 Сви који праве резане ликове ништавни су, и њихови омиљени ликови ничему не користе. То су њихови сведоци који ништа не виде и ништа не знају, па су им на срамоту. **10** Ко прави бога или лије лик? Нема му од њега никакве користи. **11** Гле, посрамиће се сви његови другови, јер они који богове праве само су људи земаљски. Сви ће се они заједно скупити, стаће, уплашиће се и сви ће се постидети.

12 Ковач оштром алатком ради на ужареном угљевљу, чекићем кује, обрађује својом снажном руком. Затим огладни и изнемогне. Не пије воду, па се умори.

13 Дрводеља растеже мерно уже, бележи црвеном кредом, обрађује длетом, црта шестаром и обликује човечији лик, леп лик човека, да стоји у кући.

14 Други има посао да сече кедрове, па бира стабла, велика стабла, и оставља их да расту међу шумским дрвећем. Сади ловор и киша чини да расте. **15** А човек га онда користи за огрев. Узима комад дрвета да се угреје. Наложу ватру и пече хлеб. Затим још прави бога и клања му се. Прави резан лик и пред њим пада ничице. **16** Од половине тога ложи ватру и пече месо себи за јело и наједе се. Греје се и говори: 'Ето, грејем се и гледам како гори ватра.' **17** Од остатка прави себи бога, резан лик. Пред њим пада ничице, клања му се, моли му се и говори: 'Избави ме, јер си ти мој бог.'

18 Не знају они и не разумеју, јер су им очи постале заслепљене па не виде, а срце такво да не разумеју. **19** Нико то не узима к срцу, не зна и не разуме, да би рекао: 'Од половине тога наложио сам ватру и на његовом жару испекао хлеб. Месо сам испекао и појео. Зар ћу од остатка направити гадног

идола? Зар ћу падати ничице пред комадом сувог дрвета?' **20** Он се пепелом храни. Заводи га његово преварено срце. Неће он избавити своју душу нити ће рећи: 'Зар није варка ово што држим у својој десници?'

21 Сети се тога, Јакове, и ти, Израеле, јер си ти мој слуга. Ја сам те створио. Ти си мој слуга. Нећу те заборавити, Израеле. **22** Избрисаћу твоје преступе и биће као да их је облак сакрио, и грехе, као да су их облаци сакрили. Врати се мени, и ја ћу те откупити.

23 Кличите радосно, небеса, јер је Господ учинио оно што је науими. Кличите победнички дубине земаљске. Веселите се горе и кличите радосно шуме и сва стабла у њима. Јер је Господ откупио Јакова, на Израелу је показао своју лепоту."

24 Овако каже Господ, Откупитељ твој, онај који те је обликовао од мајчине утробе: „Ја, Господ, чиним све, сам небеса разастирем, земљу распростирем. Да ли ми неко помаже у томе? **25** Ја осујећујем знаке они који говоре празне речи, наводим гатаре да поступају лудо, посрамљујем мудраце и њихово знање претварам у лудост. **26** Ја испуњавам реч свог слуге и извршавам оно што су објавили моји гласници. Ја говорим о Јерусалиму: 'Биће настањен', и о Јудиним градовима: 'Опет ће се изградити. Подигнућу његова опустошена места.' **27** Ја говорим воденом бездану: 'Пресуши. Исушићу све твоје реке.' **28** Говорим о Киру: 'Он је мој пастир и извршиће све што желим', извршиће оно што сам рекао за Јерусалим: 'Опет ће се изградити', и за храм: 'Положиће се његови темељи.'"

45 Овако говори Господ свом помазанику Киру, кога држи за десницу, да пред њим покори народе и распаше бокове царевима, да пред њим отвори двокрилна врата, да ниједна врата не буду затворена: **2** „Ја ћу ићи пред тобом и поравнаћу неравне путеве. Разбићу бакарна врата, сломићу гвоздене преворнице. **3** Даћу ти благо које се налази у тами и на скривеним местима, да би знао да сам ја Господ, онај који те зове по имену, Израелов Бог. **4** Ради свог слуге Јакова, ради Израела, свог изабраника, позвао сам те по имену. Часно сам ти име дао, иако ме ниси познавао. **5** Ја сам Господ и нема другог. Осим мене нема Бога. Ја ћу те ојачати, иако ме не познајеш, **6** да би се од истока до запада знало да нема другог осим мене. Ја сам Господ и нема другог. **7** Ја дајем светлост и стварам таму, доносим мир и стварам невољу. Ја, Господ, све то чиним.

8 Нека небеса росе одозго. Нека небески облаци капљу праведношћу. Нека се земља отвори и нека из ње роди спасење, нека тада и правда никне. Ја, Господ, стварам то.

9 Тешко ономе ко се препире са својим Творцем, као што се парче земљане посуде препире с другим парчетом! Зар ће глина рећи ономе ко је обликује: 'Шта радиш?' Зар ће твоје дело рећи: 'Он нема руку?' **10** Тешко оном ко говори оцу: 'Какву то децу на свет доносиш?' и жени његовој: 'Шта то рађаш?'

11 Овако каже Господ, Свети Бог Израелов и Творац његов: 'Питајте ме шта ће бити с мојим синовима, заповедајте ми за дело мојих руку. **12** Ја сам начинио земљу и створио човека на њој. Својим сам рукама разапео небеса и заповедам свој војсци њиховој.

13 Ја сам подигао свог слугу у праведности и поравнаћу све његове путеве. Он ће изградити мој град и отпустиће моје изгнанике, не за новац нити за мито', каже Господ над војскама.

14 Овако каже Господ: 'Неплаћени египатски радници, етиопски трговци и Савеји, високи људи, сами ће доћи к теби и биће твоји. За тобом ће ићи, у оковима ће долазити и клањаће ти се. Теби ће се молити, говорећи: 'Заиста је Бог с вама, и нема другог, нема другог Бога.

15 Заиста, ти си Бог који се крије, Израелов Бог, Спаситељ.' **16** Сви ће се они постидети и биће понижени. Сви они који праве идоле ићи ће понижени. **17** А Израел ће бити спасен вечним спасењем јер је у јединству с Господом. Ви се нећете постидети и нећете бити понижени довека, до у сву вечност.

18 Јер овако каже Господ, Створитељ небеса, истинити Бог, онај који је обликовао и начинио земљу, онај који ју је учврстио и који је није створио узалуд, већ ју је обликовао да буде настањена: 'Ја сам Господ и нема другог. **19** Нисам говорио у тајности, у мрачном углу земље, нити сам рекао Јаковљевом потомству: 'Тражите ме, али биће вам узалуд.' Ја, Господ, говорим оно што је праведно, објављујем оно што је исправно.

20 Скупите се и дођите. Приступите заједно, сви ви који сте се избавили из других народа. Они који носе дрвене резане ликове ништа не знају, а ни они што се моле богу који их не може спасти. **21** Објавите шта имате, изнесите своје доказе. Нека се сложено посаветују. Ко је то рекао још давних дана? Ко је то још давно објавио? Зар нисам ја, Господ? Осим мене нема другог Бога. Ја сам

праведан Бог и Спаситељ, и нема другог осим мене.

22 Обратите се к мени и спасите се, ви који живите по свим крајевима земаљским, јер сам ја Бог и нема другог. **23** Заклео сам се самим собом, у праведности је реч изашла из мојих уста, и неће се вратити, да ће се свако колена савити преда мном и да ће ми се сваки језик заклињати, **24** и рећи ће: 'Заиста, у Господу је сва правда и моћ.' Сви који се гнеше на њега доћи ће к њему и постидеће се. **25** Уз Господњу помоћ оправдаће се све Израелово потомство и њиме ће се дичити."

46 Вил је пао на колена, Невон се срушио. Њихови ликови стављају се на звери и на стоку, постали су њихов товар, њихов пртљаг, бремене уморним животињама. **2** Руше се, падају на колена. Ти богови не могу да избеаве своје ликове који се као бремене носе, него и сами одлазе у заробљеништво.

3 „Слушајте ме, доме Јаковљев, и сви ви који сте остали од дома Израеловог, које носим откад сте се родили, које носим од мајчине утробе. **4** До ваше старости ја ћу бити исти, и кад вам коса оседи ја ћу вас подржавати. Ја ћу извршити своју намеру - ја ћу вас носити, ја ћу вас подупирати и избављати.

5 С ким ћете ме поистоветити или изједначити или упоредити, па да кажете да смо слични један другом? **6** Људи навелико просипају злато из кесе и на ваги мере сребро. Унајмљују латара који од њега прави бога, пред којим падају ничице и клањају се. **7** Носе га на раменима, преносе га и постављају на његово место где стоји и не миче се. Зову га, али им се не одазива, нико га не спасава из његове невоље.

8 Сетите се тога, и будите храбри! Узмите то к срцу, преступници! **9** Сетите се прошлости давне, да сам ја Бог, да нема другог Бога и да нико није као ја. **10** Ја од почетка јављам шта ће на крају бити, од давнина јављам оно што још није било. Ја кажем: 'Моја намера ће се остварити и учинићу све што желим.' **11** С истока зовем птицу грабљивицу, из далеке земље зовем човека да изврши моју намеру. Објавио сам своју намеру и испунићу је. Што намеравам, то ћу и учинити.

12 Слушајте ме, ви што имате тврдокорно срце, који сте далеко од праведности. **13** Приближава се моја правда. Она није далеко и моје спасење неће закаснити. Сиону ћу додати спасење. Израелу ћу дати своју лепоту."

47 „Сиђи и седи у прашину, девице, кћери вавилонска. Седи на земљу, где нема престола, кћери халдејска. Јер се више нећеш звати нежном и осетљивом. **2** Узми ручни млин и мељи брашно. Склони своју копрену, скини своје горње хаљине и откриј ноге. Пређи преко реке. **3** Откриј своју голотињу. Нека се види твоја срамота. Осветићу се, и никоме нећу дати да ми се супротстави.

4 Ми имамо откупитеља. Име му је Господ над војскама, Свети Бог Израелов.

5 Седи ћутке и повуци се у таму, кћери халдејска, јер се више нећеш звати господарицом царстава. **6** Разгневио сам се на свој народ. Оскрнавио сам своје наследство и предао их теби у руке. А ти им ниси показала милост. На старце си ставила свој претешки јарам. **7** Говорила си: 'Довека ћу бити господарица, заувек.' Ниси то узела к срцу, ниси ни помишљала да ће свему томе доћи крај.

8 А сада слушај ово, ти која се предајеш задовољствима, која спокојно живиш и у свом срцу говориш: 'Ја, и нико други. Нећу бити удовица, нећу осетити како је то децу изгубити.' **9** Али изненада, у један дан, снаћи ће те и једно и друго: изгубићеш децу и остаћеш удовица. Све ће те то задесити у пуној мери, јер си много врачала, јер си бацала велике чини - преко сваке мере. **10** Уздала си се у своју злоћу. Говорила си: 'Нико ме не види.' Завели су те твоја мудрост и твоје знање. У свом срцу говориш: 'Ја, и нико други.' **11** Снаћи ће те невоља, а ти нећеш моћи да је спречиш чарањем. Задесиће те несрећа, а ти нећеш моћи да је одвратиш. На тебе ће се изненада срчити пропаст казну још ниси видела.

12 Устрај у свом чарању и у многим врачању, око чега се трудиш од своје младости. Можда ће ти користити. Можда ћеш тиме другима улили страх. **13** Уморила си се од мноштва својих саветника. Нека сад устану и нека те спасу они који обожавају небо, који гледају у звезде, који у време младог месеца објављују шта ће те снаћи. **14** Гле, постали су као стрњика. Ватра ће их спалити. Неће избавити своју душу од силине пламена. Неће од њих остати ни угљевље да се људи угреју, нити огњиште да пред њега седну. **15** Такви ће бити они који ти чарају, око којих се трудиш од своје младости. Одлутаће свако на своју страну. Нико те неће спасти."

48 „Чујте ово, доме Јаковљев, ви који себе називате Израеловим именом и који сте

изашли из Јудиних вода, ви који се заклињете Господњим именом и спомињете Израеловог Бога, али не у истини и правди. **2** Јер они себе називају становницима светог града, ослањају се на Израеловог Бога, коме је име Господ над војскама.

3 Догађаје прошле унапред сам казивао, из мојих је то уста изашло и ја сам то објавио. Изненада сам извршио своју намеру, и све се догодило. **4** Знао сам да си тврдокоран, да ти је врат гвоздена жила и да ти је чело од бакра, **5** па сам ти још онда говорио. Пре него што се догодило, ја сам ти то објавио, да не кажеш: 'То је учинио мој идол, то су заповедили мој резани лик и мој ливени лик.' **6** Чуо си. Погледај све то. Зар нећеш то објављивати? Од сада ти објављујем ново, скривено, оно што још не знаш. **7** Сада ће то бити створено, није тога раније било, до данас то ниси чуо, да не кажеш: 'Ја то већ знам.'

8 Не, ниси то чуо, ниси то знао, нити се твоје ухо досад отворило. Јер добро знам да си био неверан и да се називаш 'преступником од мајчине утробе'. **9** Због свог имена обуздаћу свој гнев, због своје хвале суздржаћу се да те не истребим. **10** Ево, процистио сам те, али не као сребро. Испушао сам те док си се топио у пећи невоље. **11** Због себе, због себе ћу учинити оно што намеравам. Зар ћу дозволити да се моје име скрнави? Никоме нећу дати своју славу.

12 Слушај ме, Јакове, слушај ме, Израеле, кога сам позвао. Ја сам исти. Ја сам први. Ја сам и последњи. **13** Моја је рука положила темељ земљи, моја је десница распрострла небеса. Кад их позовем, сви се заједно покажу.

14 Скупите се сви и чујте. Ко је од њих све то објавио? Ја, Господ, волим тог човека. Он ће учинити Вавилону оно што желим и његова ће се рука спустити на Халдејце. **15** Ја, ја сам то рекао, и ја сам га позвао. Ја сам га довео и даћу му да буде успешан на свом путу.

16 Приступите к мени и чујте. Од почетка нисам тајно говорио. Од времена када је почело да се догађа оно што је речено био сам тамо.

А сада ме је Господ послао са својим Духом. **17** Овако каже Господ, Откупитељ твој, Свети Бог Израелов: 'Ја, Господ, ја сам твој Бог, који те учи за твоје добро и који те води путем којим треба да идеш. **18** О, да си пазио на моје заповести! Мир би твој као река био, и праведност твоја као морски таласи. **19** Твог потомства било би као песка

и твојих потомака као зрна песка. Твоје се име не би истребило нити би се затрло преда мном.'

20 Изађите из Вавилона! Бежите од Халдејаца! Објављујте и радосно кличите, разгласите то. Нека се чује до краја земље. Реците: 'Господ је откупио свог слугу Јакова. **21** Нису били жедни док их је водио кроз пустињу. Дао је да вода из стене за њих потече, раздвојио је стену и вода је потекла.'

22 'Нема мира злима', каже Господ.

49 Чујте ме, острва, слушајте, далеки народи. Господ ме је позвао док сам био у мајчиној утроби. Пре него што ме је мајка родила, споменуо је моје име. **2** Учинио је да моја уста буду као оштар мач. Заклонио ме је у сенци своје руке. Учинио је да будем наоштрена стрела. Сакрио ме је међу својим стрелама. **3** И рекао ми је: 'Ти си мој слуга, Израеле, на теби ћу показати своју лепоту.'

4 А ја сам рекао: 'Узалуд сам се трудио. Низашта и у празно трошио сам своју снагу. Господ је тај који ми суди, и Бог је тај који ми даје плату.' **5** А сада ми Господ, онај који ме је још у мајчиној утроби обликовао да му будем слуга, говори да му доведем назад Јакова, да би се Израел скупио к њему. Ја ћу се прославити у Господњим очима, мој Бог биће моја снага. **6** Рекао је: 'Није мало то што си мој слуга који ће подићи Јаковљева племена и довести назад сачуване Израелове синове. Поставио сам те и за светлост народима, да моје спасење допре до краја земље.'

7 Овако Господ, Израелов Откупитељ, Свети Бог његов, каже ономе кога дубоко презиру, који је одвратан народу и који је слуга владарима: 'Због онога што ће видети, устаће цареви и кнезови, и поклониче се, због Господа, који је веран, због Светог Бога Израеловог, који те је изабрао.'

8 Овако каже Господ: 'У време своје милости услишио сам те, у дан спасења помогао сам ти. Чувао сам те да бих те поставио за савез народу, да се обнови земља, да се поново поделе опустела наследства, **9** да се затвореницима каже: 'Изађите!', а онима који су у тами: 'Покажите се!' Они ће поред путева пашу налазити, и пашњаци ће им бити на свим утабаним стазама. **10** Неће бити ни гладни ни жедни, неће их мучити жега ни сунце, јер ће их водити онај који има милости према њима, он ће их водити на изворе воде. **11** Све своје горе претворићу у путеве, и путеве ћу своје издигнути. **12** Гле, јед-

ни ће доћи издалека, једни са севера и са запада, а једни из земље Синим.

13 Кличите небеса, радуј се земљо. Веселите се, горе, и кличите радосно. Јер је Господ утешио свој народ, смиловао се својим невољницима.

14 Сион је говорио: 'Господ ме је оставио, Господ ме је заборавио.' **15** Може ли жена заборавити дете које је дојила и не смилувати се сину утробе своје? А ако би га она и заборавила, ја тебе нећу заборавити. **16** Гле, урезао сам те на својим длановима. Твоје су ми зидине стално пред очима. **17** Журе се твоји синови. Они који те руше и пустоше отићи ће од тебе. **18** Подигни очи и погледај унаоколо. Сви су се они скупили и долазе к теби. 'Тако ја био жив', говори Господ, 'свима ћеш се њима окитити као накитом и украсићеш се њима као невеста. **19** Иако су твоја насеља опљачкана и опустошена, и иако ти је земља у рушевинама, у теби је већ сада толико становника да је претесно за становање - јер су далеко они који су те прождирали - **20** а ипак ће све више синова долазити к теби, која си била без деце и на твоје ће уши говорити: 'Тесно нам је ово место. Померите се да се и ми настанимо.' **21** А ти ћеш рећи у свом срцу: 'Ко је њихов отац? Јер ја сам жена без деце и неплодна, прогнана и затворена. Ко их је подигао? Ето, остала сам сама, а где су они били?'

22 Овако каже Господ: 'Ево, подигнућу народима своју руку, подигнућу народима свој знак за збор. И донеће твоје синове у наручју, на раменима ће носити твоје кћери. **23** Цареви ће бити твоји хранитељи, а њихове кнегиње биће ти дадиље. Клањаће ти се лицем до земље и лизаће прашину с твојих ногу. Тада ћеш знати да сам ја Господ и да се неће постидети они који се у мене уздају.'

24 Могу ли се од силника отети они које је он отео, могу ли заробљеници побећи од тлачитеља? **25** Али овако каже Господ: 'Од силника ће се отети његови заробљеници, побећи ће од насилника они које је отео. Ја ћу се супротставити ономе ко се теби супротставља, и ја ћу твоје синове спасти. **26** Учинићу да они који те муче једу своје месо и да се својом крвљу опијају као вином. Тада ће сви људи знати да сам ја, Господ, твој Спаситељ и твој Откупитељ, Јаковљев Силни Бог.'

50 Овако каже Господ: 'Има ли ваша мајка, коју сам отпустио, потврду о разводу? Је-сам ли вас продао неком свом зајмодавцу да

бих подмирио свој дуг? Гле, ви сте због својих греха продани, због ваших преступа ваша је мајка отпуштена. **2** Зашто није било никога кад сам дошао? Зашто се нико није одазвао кад сам звао? Зар је моја рука кратка, па не може да вас откупи? Зар немам снаге да вас избавим? Гле, кад запретим, море се исуши и реке се претворе у пустињу. Рибе се у њима усмрде јер нема воде и угину од жеђи. **3** Небеса облачим у таму и дајем им кострет као покривач."

4 Господ ми је дао језик поучених, да знам шта да кажем уморноме. Сваког јутра ме буди, буди ми уши да га слушају као што слушају они који се поучавају. **5** Господ ми је отворио уши, и ја се нисам бунуо. Нисам се окренуо на другу страну. **6** Леђа сам подметнуо онима који су ме ударили и образе онима који су ми чупали браду. Лице своје нисам заклонио од увреда и плувања.

7 Али помоћи ће ми Господ. Зато се нећу осећати пониженим. Зато ми је лице постало тврдо као кремен и знам да се нећу постидети. **8** Близу је онај који ме проглашава праведним. Ко ће се правдати са мном? Станимо заједно. Ко је мој противник на суду? Нека ми приступи. **9** Гле, помоћи ће ми Господ. Ко ме може прогласити злим? Гле, сви ће се они као хаљина истрошити, мољац ће их појести.

10 Ко се од вас боји Господа и слуша глас његовог слуге, ко хода у таму и коме нема светлости? Нека се узда у Господње име и нека се ослања на свог Бога.

11 Сви ви што ложите ватру и распирујете искре, ходите у светлости своје ватре и међу искрама које сте распирили! Моја рука учиниће вам ово: лежаћете у великом болу."

51 „Слушајте ме, ви који тежите за праведношћу, ви који тражите Господа. Погледајте стену из које сте исклесани и дубоку јаму из које сте ископани. **2** Погледајте на Аврама, свог оца, и на Сару, која вас је у порођајним боловима родила. Јер је он био сам кад сам га позвао, а ја сам га благословио и умножио. **3** Јер ће Господ утешити Сион. Утешити све његове рушевине и учиниће да његова пустиња буде као Еден и његова пуста земља као Господњи врт. Радост и весеље биће у њему, захваљивање и звуци песме.

4 Послушај ме, народе мој. Чујте ме, ви који сте моје племе. Јер ће од мене доћи закон и своју ћу правду поставити за светлост народима. **5** Близу је моја правда. Доћи ће моје спасење и моје ће мишице судити наро-

дима. У мене ће се уздати острва и моју ће мишицу чекати.

6 Подигните очи к небесима и погледајте доле на земљу. Јер ће небеса као дим ишчезнути и земља ће се као хаљина истрошити, а њени ће становници као комарци помрети. Али ће моје спасење бити вечно и моја правда неће нестати.

7 Слушајте ме, ви који знате шта је праведно, народе коме је мој закон у срцу. Не бојте се ругања смртних људи, не плашите се њихових увреда. **8** Јер ће их мољац као хаљину појести, сукнени мољац појешће их као вуну. А моја ће правда трајати до века и моје спасење кроз небројене нараштаје.

9 Пробуди се, пробуди се, обуци се у снагу, мишице Господња! Пробуди се, као у давне дане, као у време древних нараштаја. Зар ниси ти исекла Раву, пробола морску неман? **10** Зар ниси ти исушила море, воде великог бездана, и од морских дубина начинила пут да прођу они који су откупљени? **11** Вратиће се они које је Господ откупио и доћи ће на Сион радосно кличући, и на глави ће им бити вечна радост. Веселење и радост наћи ће, а туга и уздисање побећи ће од њих.

12 Ја, ја сам онај који вас теши.

Ко си ти да се бојиш смртног човека који умире, и сина човечијег који као зелена трава нестаје? **13** Ко си ти да заборавиш Господа, свог Творца, онога који је разастро небеса и положио темељ земљи, и да стално, по читав дан, стрепиш од гнева свог тлачитеља, као да ће те убити? Где је гнев твог тлачитеља?

14 Онај који је погнут у оковима брзо ће бити ослобођен, неће умрети и завршити у јама, и неће остати без хлеба.

15 А ја, Господ, ја сам твој Бог, који подиже море да му таласи хуче. Име ми је Господ над војскама. **16** Ставићу своје речи у твоја уста и заклонићу те сенком своје руке, да поставим небеса и положим темељ земљи, и кажем Сиону: 'Ти си мој народ.'

17 Прени се, прени се, устани, Јерусалиме, ти који си из Господње руке пио чашу његовог гнева. Исплио си, до дна си испио пехар, чашу од које посрћеш. **18** Од свих синова које је родио није било никога да га води. Од свих синова које је подигао није било никога да га за руку ухвати. **19** Ово те је двоје снашло - ко ће саосећати с тобом? - пустошење и затирање, глад и мач - ко ће те утешити? **20** Твоји су синови у невести. Попут дивље овце у мрежи по угловима свих улица леже, јер се на њих излио Господњи гнев, укор твог Бога.

21 Зато слушај ово невољнице која си пијана, али не од вина. **22** Овако каже твој Господ, твој Бог, који се бори за свој народ: 'Ево, узећу из твоје руке чашу од које посрћеш. Пехар, чашу мог гнева, нећеш више пићи. **23** Даћу је у руку твојим тлачитељима, који су твојој души говорили: 'Сагни се да ми пређемо', па си своја леђа подметао да буду као земља, као пут за оне који пролазе."

52 „Пробуди се, пробуди се, огрни се снагом, Сионе! Обуци своје дивне хаљине, Јерусалиме, свети граде! Јер у тебе више неће улазити необрезани и нечисти. **2** Отреси прах са себе, устани и седи, Јерусалиме. Скини окове са свог врата, заробљена кћери сионска.

3 Јер овако каже Господ: 'Забадава сте били продани, па ћете без новца бити и откупљени.'

4 Јер овако каже Господ: 'Мој народ је најпре отишао у Египат да се тамо привремено настани. Асирци су их без разлога тлачили.

5 А сад, шта да учиним?' говори Господ. 'Јер је мој народ одведен забадава. Кличу они који владају над њим', говори Господ, 'и стално, по читав дан, презиру моје име. **6** Зато ће мој народ познати моје име, зато ће га тог дана познати, јер сам ја онај који то говори. Ево, ја сам тај.'

7 Како су дивне на горама ноге онога који доноси добру вест, који објављује мир, који доноси добру вест о нечем бољем, који објављује спасење, који говори Сиону: 'Бог је твој почео да царује!'

8 Слушај! Одјекује глас твојих стражара. Сви као један радосно кличу, јер ће својим очима видети како Господ обнавља Сион.

9 Веселите се, кличите радосно у један глас, јерусалимске рушевине, јер је Господ утешио свој народ, откупио је Јерусалим. **10** Господ је пред очима свих народа открио своју свету мишицу, и сви крајеви земаљски видеће спасење које даје наш Бог.

11 Идите, идите, изађите одатле, не дотичите ништа нечисто. Изађите из њега, будите чисти, ви који носите прибор из Господњег дома. **12** Јер нећете изаћи у страху, нити ћете бежати, јер ће Господ ићи пред вама. Израелов Бог биће стража која вам леђа штити.

13 Гле, мој ће слуга поступати разборито. На високом ће месту бити, биће уздигнут и веома узвишен. **14** Као што су се многи чудили гледајући га - његов изглед је био промењен више него иједном другом човеку, и његов достојанствени лик више него икоме

од људских синова - **15** тако ће он запањити многе народе. Пред њим ће цареви затворити своја уста, јер ће видети оно о чему им се није говорило и слушаће оно о чему никад нису чули."

53 Ко је поверовао у оно што смо чули? Које се открила Господња мишица? **2** Он ће се пред народом појавити као младаца и као корен из безводне земље. Нема достојанствен лик, нити га краси лепота, и кад га погледамо, то није човек каквог бисмо желели.

3 Био је презрен и људи су га избегавали, човек који је знао за бол и који је видео шта је болест. Окретали смо главу да не гледамо лице његово. Био је презрен и сматрали смо га безвредним. **4** Заиста, он је понео наше болести и на себе је узео наш бол. А ми смо мислили да му Бог ствара невољу, да га он удара и да га мучи. **5** Али он је био прободен за наше преступе, био је сломљен за наше грехе. На њему је била казна ради нашег мира, и због рана његових нама је излечење дошло. **6** Као овце сви смо лутали, свако је ишао својим путем, а Господ је на њега ставио преступе свих нас. **7** Тлачили су га, а он је дозвољавао да га муче и није отворио своја уста. Одвели су га као јагње на клање. Као нема овца пред онима који је стрижу, није отворио своја уста.

8 Ускраћен му је био праведан суд, и зато је погубљен. Ко ће се бавити појединошћима о његовом пореклу? Јер је истргнут из земље живих. Кажњен је за преступе мог народа. **9** Одредили су му гроб међу злочинцима, а кад је умро био је међу богатима, иако није учинио никакво зло нити се превара нашла у његовим устима.

10 Господу је било по вољи да га сломи, он га је учинио болесним. Боже, ако даш душу његову као жртву за преступ, он ће видети његово потомство и продужиће своје дане. Његовом ће се руком остварити оно што Господ жели. **11** Због патње своје душе он ће видети плодове труда свога и биће задовољан њима. Својим ће знањем мој праведни слуга многим донети праведност, и њихове преступе узеће на себе. **12** Зато ћу му дати део с многима, и делиће плен с моћнима, јер је своју душу предао смрти и био је убројан међу преступнике. Понео је грехе многих и заузимао се за преступнике."

54 „Кличи од радости, нероткињо, ти која ниси рађала! Весели се и радуј се, ти која ниси имала порођајне болове, јер синова напуштене има више него синова оне која има

мужа", каже Господ. **2** „Рашири свој шатор. Нека разапну платна твог величанственог пребивалишта. Не устежи се. Продужи ужа свог шатора и учврсти своје шаторске клинове. **3** Јер ћеш се раширити надесно и налево, и твоје ће потомство освојити народе и настанити пусте градове. **4** Не бој се, јер се нећеш постидети. Немој се осећати пониженом, јер се нећеш разочарати. Заборавићеш срамоту своје младости, нећеш се више сећати срамоте свог дуготрајног удовиштва.

5 Јер је твој муж, твој Творац, коме је име Господ над војскама. Свети Бог Израелов је твој Откупитељ. Он ће се звати Бог над целом земљом. **6** Јер те је Господ позвао као да си остављена жена, жалосног духа, као жена у младости узета која је касније одбачена", каже твој Бог.

7 „Оставио сам те само накратко, али ћу те у свом великом милосрђу примити. **8** У бујници гнева начас сам окренуо своје лице од тебе, али ћу у вечној милости бити милосрдан према теби", каже Господ, твој Откупитељ.

9 „За мене је то као и Нојево време. Као што сам се заклео да Нојеве воде више неће преплавити земљу, тако сам се заклео да се више нећу гневити на тебе и да те нећу прекоравати. **10** Јер се горе могу померити и брегови се могу пољубљати, али моја милост неће се одмаћи од тебе нити ће се мој савез мира пољубљати", каже Господ, онај који ти се смиловао.

11 „Невољнице, олујом шибана и неутешена, ево, ја стављам тврди малтер на твоје камење и положићу ти темељ од сафира. **12** Од рубина ћу направити круништа на твојим бедемима, од камена пламеног сјаја направити ћу ти врата, а од дивног камена све твоје међе. **13** Сви ће твоји синови бити поучени од Господа и велики ће мир имати твоји синови. **14** На правди ћеш бити утемељена. Далеко ћеш бити од тлачења, јер се нећеш никога бојати, и од страха, јер ти се неће приближити. **15** Ако те неко нападне, то неће бити по твојој наредби. Ко год те нападне, због тебе ће пасти.

16 Ево, ја сам створио ковача који ватру од дрвеног угља распирује и вади из ње оружје које је начинио. Ја сам створио и онога који уништава да донесе пропаст. **17** Никакво оружје начињено против тебе неће бити успешно, и сваки језик који се на суду подигне на тебе прогласићеш злим. То је наследство Господњих слугу и од мене је њихова праведност", говори Господ.

55 „Сви ви који сте жедни, дођите на воду! Дођите, ви који немате новца, узмите и једите. Дођите, узмите сока од грозђа и млека без новца и без плаћања. **2** Зашто трошите новац на оно што није хлеб и зашто се трудите за оно што не сити? Слушајте ме пажљиво и јешћете оно што је добро, и ваша ће душа уживати у најбољој храни. **3** Пригните ухо и дођите к мени. Слушајте и душа ће ваша живети, и склопићу с вама трајни савез, због милости коју сам обећао Давиду. **4** Ево, дао сам га за сведока народима, за вођу и заповедника народима.

5 Ево, зваћеш народ који не познајеш, и к теби ће похрлити људи из народа који те није познавао, због Господа, твог Бога, и Светог Бога Израеловог, јер ће те он украсити.

6 Тражите Господа док се може наћи. Призивајте га док је близу. **7** Нека зли остави свој пут и неправедник своје мисли. Нека се врати Господу, који ће му се смилovati, нашем Богу, јер ће му великодушно опростити.

8 Ваше мисли нису моје мисли, и моји путеви нису ваши путеви", говори Господ. **9** „Колико су небеса више од земље, толико су и моји путеви виши од ваших путева и моје мисли од ваших мисли. **10** Као што киша и снег падају с неба и не враћају се док не натопе земљу и учине да буде родна, да се зелени и да даје семе сејачу и хлеб ономе ко га једе, **11** тако ће се испунити и реч која излази из мојих уста. Неће се вратити к мени празна, него ће учинити оно што желим и извршиће оно због чега сам је послао.

12 С весељем ћете отићи и у миру ћете бити назад доведени. Горе и брегови веселиће се пред вама и клицаће од радости, и све пољско дрвеће плескаће рукама. **13** Уместо трновитог грмља израшће смрека. Уместо љуте коприве никнуће мирта. Биће то на славу Господу, као вечан знак који се неће уништити!"

56 Овако каже Господ: „Држите се правде и чините оно што је праведно. Јер ће ускоро доћи моје спасење и објавиће се моја праведност. **2** Срећан је човек смртни који тако чини и син човечији који се тога придржава, који држи Шабат и не скрнави га и чува своју руку да не учини никакво зло. **3** Нека туђинац који је стао уз Господа не каже: 'Сигурно ће ме Господ одвојити од свог народа.' Нека ушкопљеник не каже: 'Ево, ја сам суво дрво!'"

4 Јер овако каже Господ: „Ушкопљеницима који држе моје Шабате, који бирају оно што

је мени угодно и који се држе мог савеза, **5** даћу у свом дому и међу својим зидовима споменик и име, нешто што је боље од синова и кћери. Даћу им вечно име, које се неће затрти.

6 Туђинце који су стали уз Господа да му служе, да воле Господње име и да му буду слуге, све који држе Шабат и не скрнавe га и који се држе мог савеза, **7** довешћу на своју свету гору и развеселићу их у свом дому молитве. Њихове жртве паљенице и друге жртве биће ми угодно на мом олтару. Мој дом зваће се дом молитве за све народе."

8 Овако говори Господ, који скупља расејане Израелце: „Скупићу к њима и друге по ред оних који су већ скупљени.

9 Све звери пољске, све звери шумске дођите да једете! **10** Његови су стражари слепи. Нико од њих ништа не примећује. Сви су они неми пси који не лају, дахћу, леже, воле да дремају. **11** То су пси похлепни у души и незасити. Они су пастири који за разборитост не знају. Сви су својим путем кренули, свако са свог краја иде за својим неправедним добитком, и говори: **12** 'Дођите! Донећу вина, напијмо се опојног пића. Сутра ће бити исто као данас, и још много боље.'"

57 Праведник гине, а нико то не узима к срцу. Добри људи одлазе међу мртве, а нико не увиђа да праведник одлази због зла. **2** Он улази у мир. Сви који не одступају с правог пута у гробу ће пронаћи починак свој.

3 „Приступите, врачарини синови, потомство прељубника и блуднице. **4** Које се ругате уживајући у томе? На кога широм отворате уста и коме језик плавите? Зар нисте ви деца преступа, потомство лажи, **5** ви који се препуштате страстима међу великим дрвeћем, под сваким зеленим дрветом, и децу кољете у долинама, међу литицама?

6 Твоје је наследство међу глатким поточним камењем. То је наследство које ти је припало. Њему си изливала жртву леваницу, њему си приносила дар. Зар ћу ја тиме бити задовољан? **7** На високој и узвишеној гори поставила си своју постељу. И одлазила си тамо да би приносила жртве. **8** Иза врата и довратка ставила си свој спомен. Далеко од мене ти си се открила, и отишавши горе раширила си своју постељу. Због пожуде своје склопила си савез с њима. Волела си да идеш у постељу с њима и гледала си њихову голотињу. **9** Ишла си код Мелеха с уљем и с многим мирисима. Своје посланике слала си далеко, па си се спустила све до гроба. **10** Намучила су те многа лутања твоја. Ниси ре-

кла: 'Све је то узалуд!' Обновила се снага твоја. Зато се ниси разболела.

11 'Од кога си се уплашила и кога се бојиш, па си почела да лажеш? А мене се ниси сетила. Ништа ниси к срцу узела. Нисам ли ја ћутао и све то скривао? Зато ме се ниси бојала. **12** Ја ћу објавити каква је твоја праведност и каква су твоја дела - она ти не могу помоћи. **13** Кад завапиш за помоћ, гомила твојих идола неће те избавити, него ће их ветар све однети, дах ће их одувати. А онај ко у мени тражи уточиште наследиће земљу и заузеће путу свету гору. **14** Очистиће се: 'Направите мој, направите пут! Очистиће пут! Уклоните пред мојим народом препреке с пута!'

15 Јер овако каже Високи и Узвишени, који живи у сву вечност и чије је име свето: 'На висини и на светом месту ја живим, али сам са онима који су сломљеног и понизног духа, да оживим дух понизних, да оживим срце сломљених. **16** Међу се довека препирате нити ћу се довека гневити, јер би преда мном нестало животне снаге и не би било створења која дишу, која сам ја створио.

17 Због његове покварености и тежње за неправедним добитком, ја сам се разгневио и ударао сам га. У гневу сам окренуо лице своје. Али он се одметнуо и ишао путем свог срца. **18** Видео сам његове путеве и почео сам да га лечим и да га водим, и да тешим њега и оне који плачу с њим.

19 Ја стварам плод усана. Трајан мир имаће онај ко је далеко и онај ко је близу', каже Господ, 'и ја ћу га излечити.

20 А зли су као узбуркано море које се не може умирити, и чије воде избацују морску траву и блато. **21** Нема мира злима", каже мој Бог.

58 „Вичи из свег гласа, не устежи се. Нека твој глас одјекује као звук рога. Укажи мом народу на његово бунтовништво, Јаковљевом дому на његове грехе. **2** Дан за даном они ме траже и желе да знају моје путеве, као народ који чини оно што је праведно и не оставља правду свог Бога, јер од мене траже праведне пресуде и желе да ми се приближе, и говоре:

3 'Зашто постимо, ако ти не видиш, и мучимо своју душу, ако ти не мариш?'

У дан поста чините оно што се вама свиђа, и своје раднике терате да раде. **4** Постите зато да се препирете и свађате и да злобно ударате друге. Зар не постите зато што мислите да ће се због тога ваш глас чути на висини? **5** Зар сам ја одабрао да пост буде дан

у који земаљски човек мучи своју душу, са-вија главу као рогоз и простире кострет и пепео као постељу? Зар то зовете постом и даном који је по вољи Господу?

6 Зар није ово пост који сам одабрао: да скинете окове зла, да развежете везе јарма и пустите потлачене на слободу, да сломите сваки јарам? **7** Зар не треба да поделите свој хлеб с гладнима и да у своју кућу уведете невољнике и бескућнике? И ако видите човека голог, зар не треба да га обучете, и да се не кријете од оних који су ваше тело?

8 Тада ће твоја светлост засјати као зора и брзо ће доћи твоје оздрављење. Твоја праведност ићи ће пред тобом, а Господња слава биће стража која иде за тобом. **9** Ако тада призовеш Господа, он ће те услишити. Ако завапиш за помоћ, он ће рећи: 'Ево ме.'

Ако уклониш јарам из своје средине и престанеш да прстом упиреш на друге и да говориш зло, **10** ако даш гладном оно што твоја душа жели и наситиш душу која је у невољи, тада ће твоја светлост и у мраку сијати, а твоја тама постаће као подне. **11** Господ ће те водити без престанка и ситиће твоју душу у сасушеној земљи, јачаће твоје кости. Бићеш као добро наводњен врт и као извор који неће пресушити. **12** На твоју реч изградиће се места која су давно опустошена, подићи ће штемеље који су нараштајима били у рушевинама. И прозваће те: онај који поправља оштећене зидине, онај који поправља путеве што воде до насеља.

13 Ако одвратиш ногу своју да не чиниш оно што је теби драго на Шабат, на мој свети дан, и ако Шабат назовеш радошћу, Господњим светим даном, славним даном, и ако га будеш славио уместо да идеш својим путевима, уместо да чиниш оно што је теби драго и да говориш празне речи, **14** тада ћу ја, Господ, бити твоја радост највећа и ја ћу те извести на земаљске узвишице. Даћу ти да једеш наследство Јакова, твог праоца, јер су то речи из Господњих уста."

59 „Гле, Господња рука није кратка, па да не може спасти, нити је његово ухо неосетљиво да не може чути. **2** Не, него вас претупи ваши раздвајају од вашег Бога, и због ваших греха он је окренуо своје лице од вас да не чује. **3** Јер су ваше руке упрљане крвљу, а ваши прсти преступом. Ваше усне говоре лаж, ваш језик мрмља неправду. **4** Нико не дозива оно што је праведно и ко год одлази на суд, не говори истину. Уздају се у ништавило и говоре оно што је испразно. Зачиње се невоља и рађа се зло.

5 Носе јаја змије отровнице и ткају паукову мрежу. Ако неко поједе њихово јаје, умреће, а ако га разбије, из њега ће се излећи отровница. **6** Њихова паучина не може као хаљина послужити, нити се својим делима могу покрити. Њихова су дела зла дела, својим рукама чине неправду. **7** Њихове ноге трче на зло и хитају да пролију недужну крв. Њихове су мисли зле мисли, на њиховим су путевима пустошење и затирање. **8** Не обазиру се на пут мира и на њиховим стазама нема правде. Искварили су своје путеве, ко год њима иде неће знати за мир.

9 Зато је правда далеко од нас и праведност до нас не допире. Надамо се светлу, а оно тама, и светлости, а по мраку идемо. **10** Као слепци пипамо зид, пипамо као они који немају очи. Спотичемо се у подне као у сумрак, међу јакима ми смо као мртви. **11** Сви мумламо као медведи и тужно гучемо као голубице. Надамо се правди, а ње нема, и спасењу, а оно је далеко од нас. **12** Јер је много наших преступа пред тобом и сви наши греси сведоче против нас. Свесни смо својих преступа, добро знамо своју кривицу. **13** Чинили смо преступе и одрекли смо се Господа, одступили смо од свог Бога, говорили смо о тлачењу и побуни, измишљали смо и мрмљали из срца лажне речи. **14** Правда је потиснута, и праведност стоји далеко. Истина посрће на тргу, и оно што је исправно не може да приђе. **15** Истине је нестало, а онај ко се клони зла, бива опљачкан.

Господ је то видео, и било је зло у његовим очима што нема правде. **16** Видео је да нема човека који би нешто учинио, зачудио се што нема никога ко би нешто предузео. Његова је мишица донела спасење и његова га је праведност подржала. **17** Тада је обукао праведност као оклоп, на главу је ставио кацигу спасења. Хаљине освете обукао је као рухо и огрнуо се ревношћу као плаштем. **18** Он ће сваком вратити по његовим делима: гнев својим противницима, својим непријатељима оно што су заслужили. Острвима ће вратити оно што су заслужила. **19** Са запада ће се бојати Господњег имена, а са истока његове славе, јер ће он доћи као страшна река коју тера Господњи Дух.

20 'Доћи ће Откупитељ Сиону и онима од Јакова који се одвраћају од преступа', говори Господ.

21 'Ово је мој савез с њима', каже Господ. 'Мој Дух који је на теби и моје речи које сам ставио у твоја уста неће се одвојити од твојих уста нити од уста твог потомства нити

од уста потомака твог потомства', каже Господ, 'од сада па довека!'"

60 „Устани, жено, засветли, јер је дошла твоја светлост, и Господња слава је засјала над тобом. **2** Јер, ево, мрак ће покрити земљу и густа тама народе, а над тобом ће засјати Господ, и његова слава видеће се над тобом. **3** Народи ће ићи ка твојој светлости и цареви ка сјају којим блисташ.

4 Подигни очи и погледај унаоколо! Сви се скупљају и долазе к теби. Издалека долазе твоји синови и твоје кћери које су неговане, и у наручју ношене. **5** Тада ћеш гледати и блистаћеш, твоје ће срце заиграти од велике радости, јер ће се к теби упутити морско благо, теби ће доћи богатство народа. **6** Мноштво камила прекриће те, младе камиле из Мадидјана и Ефе. Доћи ће сви из Саве. Донеће злато и тамјан. Они ће објављивати Господње хвале. **7** Сва кидарска стада скупиће се к теби. Служиће ти навајотски овнови. Као угодна жртва доћи ће на мој олтар, а ја ћу украсити свој дивни дом.

8 Ко су они што лете попут облака, као голубови у своје голубарнике? **9** У мене ће се уздати острва, тариски бродови као и раније, да издалека доведу твоје синове, с њиховим сребром и златом, к имену Господа, твог Бога, к Светом Богу Израеловом, јер ће те он украсити. **10** Туђинци ће градити твоје зидине и њихови цареви служиће ти, јер сам те ударио у свом гневу, али ћу ти се смилovati у својој милости.

11 Твоја ће врата стално бити отворена, неће се затварати ни дању ни ноћу, да на њих уђе богатство народа, са својим царевима на челу. **12** Јер ће пропасти сви народи и сва царства која ти не буду служила; ти народи биће затрти.

13 К теби ће доћи ливанска слава, смрека, јасен и чемпрес, да украсе место где се налази моје светилиште. Ја ћу прославити подножје својих ногу.

14 Синови твојих тлачитеља долазиће к теби и клањаће ти се, сви који су те презирали падаће пред твоје ноге и зваће те Господњим градом, Сионом Светог Бога Израеловог.

15 Нећеш више бити остављена ни омражена, град кроз који нико не пролази, него ћу учинити да будеш понос довека, радост из нараштаја у нараштај. **16** И сисаћеш млеко народа и груди царева. Знаћеш да сам ја, Господ, твој Спаситељ, да је Јаковљев Силни Бог твој Откупитељ **17** Уместо бакра донећу злато, уместо гвожђа сребро, уместо

дрва бакар, уместо камења гвожђе. Мир ћу ти поставити за надгледника и правду за управитеља.

18 У твојој земљи неће се више слушати о насиљу, нити о пустошењу и затирању унутар твојих граница. Своје зидине зваћеш Спасењем и своја врата Славом. **19** Неће ти дању сунце светлост бити нити ће ти сјајан месец светлост слати, него ће Господ бити твоја вечна светлост, Бог твој биће твоја лепота. **20** Твоје сунце више неће залазити, нити ће твој месец сјај губити, јер ће Господ бити твоја вечна светлост, и завршиће се дани твоје жалости. **21** Сви у твојем народу биће праведни, они ће довека поседовати земљу, биће младица коју сам ја засадио, дело мојих руку, мени на лепоту. **22** Од малог ће постати хиљада и од незнатног силан народ. Ја, Господ, убрзаћу то кад буде време."

61 „Дух Господа на мени је, јер ме је Господ помазао да објавим добру вест кроткима. Послао ме је да завијем ране онима који су сломљеног срца, да објавим слободу заробљенима и излазак из таме затворенима, **2** да објавим годину Господње милости и дан освете нашег Бога, да утешим све који тугују, **3** да дарујем оне који тугују због Сиона, да им дам покривало за главу уместо пепела, уље радости уместо жалости и огрнач хвале уместо клонулог духа. И зваће се 'стабла праведности' која је Господ засадио, њему на лепоту. **4** Они ће поново изградити места која су давно опустошена, подигнуће места која су одавно пушта, обновиће опустошене градове, места која су нараштајима била пушта.

5 Странци ће доћи и пашће ваша стада, туђинци ће вам бити ратари и виноградарии. **6** А ви ћете се звати Господњи свештеници, називаћете се слугама нашег Бога. Јешћете богатство народа, дичићете се благом њиховим. **7** Уместо срамоте мој ће народ добити двоструки део, уместо понижења клицаће од радости због свог наследства. Зато ће у својој земљи поседовати двоструки део. Имаће вечну радост. **8** Јер ја, Господ, волим правду, а мрзим пљачкање и неправду. Верно ћу им дати плату и с њима ћу склопити трајни савез. **9** Њихово потомство биће познато међу народима и њихови потомци међу племенима. Сви који их виде препознаће да су потомство које је Господ благословио.

10 Ја ћу клицати Господу. Моја ће се душа веселити мом Богу. Јер ме је он обукао у хаљине спасења, огрнуо ме је плаштем праведности, као младожењу који, попут свеш-

теника, става, покривало на главу, и као невесту која се украшава накитом. **11** Јер као што земља пушта свој изданак и као што у врту ниче оно што је посејано, тако ће Господ дати да никне праведност и хвала пред свим народима.

62 Ради Сиона нећу ћутати, ради Јерусалима нећу мировати, док његова праведност не засја као светлост и његово спасење као запаљена бакља.

2 Народи ће видети твоју праведност, жено, и сви цареве твоју славу. И зваћеш се новим именом, које ће Господња уста одредити. **3** Бићеш дивна круна у Господњој руци, царски турбан на длану свог Бога. **4** Неће се више говорити за тебе да си остављена нити ће се више за твоју земљу рећи да је напуштена, него ћеш се звати 'Моја радост', а твоја земља 'Жена која има мужа'. Јер ћеш ти бити Господња радост, а твоја земља имаће свог мужа. **5** Јер као што младич узима девојку за жену, тако ће твоји синови узети тебе за жену. И као што се младожења радује невести, тако ће се и твој Бог теби радовати. **6** На твоје зидине, Јерусалиме, поставио сам стражаре. Никада, ни дању ни ноћу, не смеју да ћуте. Ви који спомињете Господа, немојте ћутати, **7** и не дајте му мира док не утврди Јерусалим, док га не учини хвалом на земљи.

8 Господ се заклео својом десницом и својом снажном мишицом: 'Нећу више твоје жито давати за храну твојим непријатељима, и неће више туђинци пити твоје младо вино, око ког си се трудио. **9** Јешће га они који су га жели, и хвалиће Господа. Пиће га у светим двориштима мојим они који су га брали.'

10 Прођите, прођите кроз врата! Очистите пут народу! Направите пут, направите пут! Уклоните с њега камење! Подигните народима знак за збор!

11 Ево, Господ објављује до краја земље: 'Реците кћери сионској: 'Ево, долази твоје спасење. Ево, код њега је награда коју даје, пред њим је плата коју дели.'

12 Људи ће их звати светим народом, онама које је откупио Господ, а тебе ће звати 'Траженом', 'Градом који није остављен.'

63 „Ко је онај који долази из Едома, из Восоре у хаљинама јарких боја, у величанственој одећи, и корача пун снаге? 'Ја сам онај који говори у праведности, који има моћ да спасе.'

2 Зашто је твоја одећа црвена и твоје хаљине као код оних који газе грождје у преси?

3 'Газио сам у каци, нико од људи из народа није са мном био. Газио сам их у свом гневу, згњечило сам их у својој јарости. Њихова је крв прскала по мојим хаљинама и одећу је моју испрљала. **4** Јер ми је у срцу дан освете, дошла је година да откупим оне који су моји. **5** Гледао сам, али ми нико није помогао. Чудио сам се, али нико ми није пружио подршку. Тада је моја мишица донела спасење, мој гнев ме је подржао. **6** И газио сам народе у свом гневу, опио сам их својом јарошћу и пролио на земљу њихову крв.'

7 Спомињаћу Господњу милост, хвалићу Господа због свега што је Господ учинио за нас, због велике добротe коју је показао Израеловом дому по свом милосрђу и по великој милости својој. **8** Јер је он рекао: 'Заиста, они су мој народ, синови који никада неће бити неверни.' И тако је он постао њихов Спаситељ. **9** У свим невољама њиховим и он је осећао бол. Његов их је гласник спасао. У својој љубави и својој самилости он их је откупио, подизао их је и носио све давне дане.

10 Али они су се бунили и жалостили његов Свети Дух. Зато им је он постао непријатељ, ратовао је против њих. **11** Његов народ се сетио давних дана, Мојсија, његовог слуге: 'Где је онај који их је извео из мора с пастирима свог стада? Где је онај који је у њега ставио свој Свети Дух, **12** онај који је својом дивном мишицом водио Мојсијеву десницу, онај који је пред њима раздвојио воде да би себи стекао вечно име, **13** онај који их је водио кроз узбуркане воде, тако да се, као коњ у пустињи, нису спотицали.' **14** Као што животиња силази у долину, тако их је Господњи Дух водио до починка.

Тако си ти водио свој народ да стекнеш себи дивно име.

15 Погледај с неба и види из свог узвишеног пребивалишта, светог и дивног. Где је твоја ревност и сва твоја снага, где је твоје сажалење и твоје милосрђе? Све је то мени ускраћено. **16** Ти си наш Отац. Кад ни Аврам не би хтео да зна за нас, кад нас ни Израел не би признао, ти би, Господе, био наш Отац. Наш Откупитељ из давнина, то је твоје име. **17** Господе, зашто си нас пустио да одлутамо са твојих путева? Зашто си пустио да отврдне срце наше и да те се не боји? Врати се ради својих слугу, ради племена која су твоје наследство. **18** Кратко је твој свети народ имао свој посед. Наши противници газе твоје светилиште. **19** Одавно смо постали као они над којима ти не владаш, као они који не носе твоје име."

64 „О, кад би небеса раздерао и сишао, да се горе затресу пред тобом, **2** - као кад ватра запали суво грање и учини да вода проври - да се твоје име обзнани твојим противницима и да пред тобом задрхте сви народи. **3** Док си чинио застрашујућа дела којима се нисмо надали, сишао си и пред тобом су се затреле горе. **4** Од давнина није се чуло, нити се слушало, нити је око видело да неки бог осим тебе чини нешто за оног који га чека. **5** Долазиш у помоћ ономе који се радује и чини оно што је праведно, онима који размишљају о теби и иду путевима твојим.

Ево, ти си се разгневио, јер смо чинили грехе, и то дуго. Можемо ли се спасти? **6** Сви смо ми постали као нечисти, и сва су наша праведна дела као хаљина коју жена носи у време месечног циклуса. Сви ћемо као лишће увенути, наши преступи однеће нас као ветар. **7** Нико не призива твоје име, нико да се прене и да те се држи, а ти си окренуо своје лице од нас, и допустио да се истопимо под силином нашег преступа.

8 Господе, ти си наш Отац. Ми смо глина, а ти си наш Грнчар, и сви смо дело твојих руку. **9** Господе, немој се жестоко гневити и немој се довека сећати нашег преступа. Погледај, молим те, сви смо ми твој народ. **10** Твоји свети градови претворили су се у пустињу. Сион се претворио у пустињу, Јерусалим у пустош. **11** Наш свети и дивни дом, у ком су те хвалили наши праоци, ватром је спаљен. Све што нам је било драгоцену сада је опустошено. **12** Господе, зар ћеш се упркос томе и даље устезати? Зар ћеш остати миран и пустити нас да се толико мучимо?”

65 „Дозволио сам да ме траже они који нису питали за мене. Дозволио сам да ме нађу они који ме нису тражили. Народу који није призивао моје име рекао сам: 'Ево ме, ево ме!'

2 Цео дан пружам руке тврдоглавом народу, онима који иду за својим мислима путем који није добар, **3** народу који ме стално у лице вређа, јер жртве доносе у вртovima и кад на циглама,* **4** седе међу гробовима, ноћи проводе по колибама где се бди, једу свињско месо и у њиховим је чинијама чорба од онога што је нечисто. **5** Затим говоре: 'Стани! Не прилази ми, да моја светост не пређе на тебе!' Они су дим у мојим ноздрвама, ватра која гори по цео дан.

*65,3 Мисли се на цигле којима су била поплочана места где су приносили жртве.

6 'Ево, то је написано преда мнош. Нећу ћутати, него ћу им платити, платићу им у њихова недра, **7** за њихове преступе и за преступе њихових праоцива', каже Господ. 'Зато што су приносили кад на горама и срамотили ме на бреговима, пре него што ишта учиним, измерићу им плату у њихова недра.'

8 Овако каже Господ: 'Као што се за грозд у ком се налази младо вино каже: 'Не уништавајте га, јер је благослов у њему', тако ћу и ја учинити ради својих слугу како их не бих све уништио. **9** Извешћу из Јакова потомство и из Јуде наследника својих гора, и моји ће изабраници заузети земљу, моје ће слуге пребивати тамо. **10** Сарон ће постати пашњак за овце, а долина Ахор почивалиште за стоку, за мој народ који ће мене тражити.

11 А ви остављате Господа, заборављате моју свету гору, постављате сто богу Среће и вино са зачинима точите богу Судбине. **12** Ја ћу учинити да мач буде ваша судбина и сви ћете пасти на колена да вас кољу. Јер сам звао, али нисте се одазвали, говорио сам, али нисте слушали, него сте чинили оно што је зло у мојим очима и изабрали сте оно што ми није по вољи.'

13 Зато овако каже Господ: 'Ево, моје ће слуге јести, а ви ћете гладовати. Ево, моје ће слуге пити, а ви ћете бити жедни. Ево, моје ће се слуге радовати, а ви ћете се стидети. **14** Ево, моје ће слуге клицати од радости у срцу, а ви ћете викати због бола у срцу и горко ћете плакати због сломљеног духа. **15** Оставићете своје име за клетву мојим изабраницима, и Господ погубиће све вас, а своје слуге назваће другим именом.

16 Ко год буде тражио благослов на земљи, тражиће благослов од верног Бога, и ко се год буде заклињао на земљи, заклињаће се верним Богом. Јер ће пређашње невоље бити заборављене и сакривене од мојих очију.

17 Јер, ево, ја стварам нова небеса и нову земљу. Оно што је пре било неће се у сећање враћати нити ће се у срцу јављати. **18** Али се радујте и веселите довека због онога што стварам. Јер, ево, учинићу да Јерусалим буде разлог за весеље и његов народ разлог за радост. **19** Веселићу се због Јерусалима и радоваћу се због свог народа, и у њему се више неће чути плач нити жалосна вика.

20 Неће тамо више бити одојчета које би живело свега неколико дана, нити старе особе која не би проживела све своје године. Биће млад и онај ко умре са сто година, а грешник ће бити проклет чак и ако буде имао сто година. **21** Они ће градити куће и становаће у њима, садиће винограде и јеш-

ће њихов род. **22** Неће они градити, а неко други се населити, неће они садити, а неко други јести. Јер ће дани мом народу бити као дани дрвету, и моји ће изабраници уживати у плодovima својих руку. **23** Неће се узалуд трудити нити ће рађати децу коју ће невоља снаћи, јер су они потомство које је Господ благословио, они и њихови потомци. **24** Пре него што ме призову, ја ћу им се одазвати; док још буду говорили, ја ћу их услишити.

25 Вук и јагње заједно ће пасти, лав ће јести сламу као говече, а змија ће се хранити прахом. Зло се више неће чинити нити ће се пустошити на свој мојој светој гори, каже Господ."

66 Овако каже Господ: „Небеса су мој престо, а земља је подножје мојим ногама. Где ми онда можете саградити дом? Где је место за моје пребивалиште?

2 Све је то моја рука начинила, и тако је све то настало,“ говори Господ. „Ја ћу погледати на онога ко је невољан и скрушеног духа и ко дрхти од моје речи.

3 Кад неко коље бика, то је као да убија човека. Кад неко жртвује овцу, то је као да псу ломи врат. Кад неко приноси дар, то је као да приноси свињску крв. Кад неко приноси тамјан за спомен, то је као да помоћу магије изриче благослов. Они су своје путеве изабрали и њихова душа ужива у одвратним стварима које раде. **4** А ја ћу за њих изабрати невоље и пустићу на њих оно чега се плаше. Јер сам звао, али нико се није одазвао, говорио сам, али нико није слушао, него су чинили оно што је зло у мојим очима и изабрали су оно што ми није по вољи."

5 Чујте Господњу реч, ви који дрхтите од његове речи: „Ваша браћа која вас мрзе, која вас одбацују због мог имена, говоре: 'Нека се прослави Господ!' Он ће се и појавити, и ви ћете се радовати, а они ће се постидети."

6 Бука се чује из града, гласови из храма! То је глас Господа који враћа својим непријатељима оно што су заслужили.

7 Пре него што је осетила болове, она се породила. Пре него што су је снашли порођајни болови, родила је мушко дете. **8** Ко је тако нешто чуо? Ко је тако нешто видео? Може ли се земља родити у један дан? Може ли се народ одједном родити? А Сион је родио синове чим је осетио болове.

9 „Зар ћу ја отворити мајчину утробу, а не дати јој да рађа?“, каже Господ. „Зар ћу је затворити ја који дајем да рађа?“, каже твој Бог.

10 Радујте се с Јерусалимом и веселите се с њим, сви који га волите. Кличите радосно с њим, сви који тугујете због њега. **11** Јер ћете ви сисати и наситићете се и наћи ћете утеху на његовим грудима, пићете и наслађиваћете се на грудима његове славе. **12** Јер овако каже Господ: „Ево, даћу му мир као реку и славу народа као набубали поток, и ви ћете сисати. У наручју ће вас носити и миловаће вас на коленима. **13** Као што човека теши његова мајка, тако ћу ја вас тешити. Јерусалим ће вам бити утеха. **14** Видећете и ваше ће се срце радовати и ваше ће се кости обновити као млада трава. Господња рука показаће се његовим слугама, а своје непријатеље он ће осудити."

15 Јер ево, Господ долази као ватра, и његова кола као олујни ветар, да им се освети и излије на њих свој жестоки гнев и казни их пламеном огњеним. **16** Јер као ватра која прожидре, Господ ће својим мачем покренути спор против сваког тела, и биће много оних које ће Господ побити. **17** Они који се обредно посвећују и чисте да би ишли у вртове и стајали иза онога што је у средини, који једу свињско месо, гадости и мишевце, сви ће заједно изгинути,“ говори Господ. **18** „А за њихова дела и њихове мисли, долазим да скупим све народе и језике, и они ће доћи и видеће моју славу.

19 Поставићу знак међу њима и послаћу неке од преживелих к народима, у Тарсис, Фул и Луд, онима који напињу лук, у Тувал и Јаван, на далека острва, који нису чули глас о мени нити су видели моју славу. Они ће причати о мојој слави међу народима. **20** Довешће сву вашу браћу из свих народа на дар Господу, на коњима, на колима, на покривеним колима, на мазгама и на брзим камилама, довешће их на моју свету гору, у Јерусалим,“ каже Господ, „као што Израелови синови доносе дар у чистој посуди у Господњи дом.

21 Од њих ћу неке узети за свештенике, за Левите,“ каже Господ.

22 „Јер као што нова небеса и нова земља које стварам стоје преда мном,“ говори Господ, „тако ће стајати и ваше потомство и ваше име.

23 Од младине до младине и од Шабата до Шабата свако ће тело долазити да се покљони преда мном,“ каже Господ. **24** „Излазиће да виде лешеве људи који су се бунили против мене, јер црви на њима неће умрети и ватра се њихова неће угасити, и биће одвратни сваком телу."

КЊИГА ПРОРОКА ЈЕРЕМИЈЕ

Писац: Јеремија

Место писања: Јуда и Египат

Писање завршено: око 580. пре н. е.

Обухвата време: 647 - 580. пре н. е.

1 Речи Јеремије,* сина Хелкије, једног од свештеника из Анатота, у Венијаминовој земљи. **2** Њему је дошла Господња реч тринаесте године владања Јосије, сина Амона, Јудиног цара. **3** Долазила је и у време Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара, па све до краја једанаесте године владања Седекије, Јосијиног сина, Јудиног цара, док у петом месецу становници Јерусалима нису били отерани у изгнанство.

4 Дошла ми је Господња реч: **5** „Пре него што сам те обликовао у утроби твоје мајке, познавао сам те. Пре него што си из њене утробе изашао, посветио сам те и поставио сам те за пророка народима.”

6 А ја сам рекао: „Јао, Господе! Ја не знам да говорим, јер сам још дете.”

7 Господ ми је рекао: „Не говори: 'Још сам дете', него иди свима којима ћу те послати и реци им све што ћу ти заповедити. **8** Не бој се њихових лица. Ја сам с тобом да те избављам”, говори Господ.”

9 Тада је Господ пружио руку и дотакао ми уста. Затим ми је Господ рекао: „Своје речи стављам у твоја уста. **10** Постављам те данас над народима и над царствима да искорењујеш и рушиш, да уништаваш и обараш, да градиш и садиш.”

11 И опет ми је дошла Господња реч: „Шта видиш, Јеремија?”

Одговорио сам: „Видим бадемову* грану.”

12 Господ ми је рекао: „Добро си видео, јер ја бдим* над својом речју да је испуним.”

13 Господња реч дошла ми је други пут: „Шта видиш?” Одговорио сам: „Видим лонац под којим се распирује ватра, а отвор му је окренут супротно од севера.”

14 Тада ми је Господ рекао: „Са севера ће доћи невоља на све становнике ове земље.

15 'Зато позивам сва племена из северних царстава', говори Господ. 'Она ће доћи и свако од њих поставиће свој престо пред јеру-

салимска врата, и напаћиће све његове зидине и све Јудине градове. **16** Судићу им за сву њихову злоћу, јер су ме оставили и приносили кад другим боговима, и клањали се делима својих руку.’

17 А ти подвиј skutове хаљине своје, па устани и реци им све што ћу ти заповедити. Не бој их се, да не бих учинио да их се бојиш.

18 Ја те данас постављам да будеш као утврђени град, гвоздени стуб и бакарни зид за сву ову земљу, за Јудине цареве, његове кнезове, његове свештенике и народ. **19** Они ће се борити против тебе, али те неће надвладати, јер 'ја сам с тобом', говори Господ, 'да те избављам.’”

2 Поново ми је дошла Господња реч: **2** „Иди и вичи да чује Јерусалим: 'Овако каже Господ: 'Добро се седам оданости коју си имала у својој младости, љубави коју си имала док си верена била, и како си ишла за мнош по пустињи, у земљи где се не сеје. **3** Израел је био свет Господу, првина његових плодова. Ко је год хтео да га прогута, навучао би кривицу на себе. Невоља би га снашла', говори Господ.”

4 Чујте Господњу реч, доме Јаковљев и све породице Израеловог дома. **5** Овако каже Господ: „Какву су то неправду ваши очеви нашли на мени, па су одступили од мене и пошли за ништавним идолима и тако и сами постали ништавни? **6** Они нису питали: 'Где је Господ који нас је извео из египатске земље, који нас је водио кроз пустињу, кроз пуну земљу пуну јама, безводну и мрачну земљу, земљу којом нико није крочио и у којој земаљски човек није живео?’

7 Ја сам вас довео у земљу воћњака, да једете њен род и њена добра. Али кад сте дошли, оскрнавили сте моју земљу, учинили сте одвратним моје наследство. **8** Свештеници нису говорили: 'Где је Господ?' Они који се баве законом нису ме познавали, пастири су се бунили против мене, пророци су пророковали у Валово име, ишли су за онима од којих нема користи.

1,1 „Јеремија” значи „Господ ослобађа, Господ уздиже”. На хебрејском *Јирмејаху*. **1,11-12** „Бадем” на хебрејском је *шакед*, а „бдим” *шокед*.

9 'Зато ћу се спорити с вама', говори Господ, 'и са синовима ваших синова спорићу се.'

10 Пређите на китимске обале и гледајте. Пошаљите људе у Кидар и добро размислите и испитајте да ли се икад тако нешто десило.

11 Да ли је неки народ заменио своје богове за оне који нису богови? А мој народ је моју славу заменио за нешто од чега нема користи. **12** 'Чудите се томе, небеса, и најезите се од велике страхоте', говори Господ, **13** 'јер је мој народ два зла учинио: оставили су мене, извор живе воде, и ископали су бунаре, лоше бунаре који не могу да држе воду.

14 Да ли је Израел слуга? Да ли је роб рођен у кући? Зашто је постао плен? **15** Млади лавови на њега ричу, пуштају свој глас. Његову земљу претварају у страхан призор. Његови су градови попаљени и у њима нико не живи. **16** Чак су и синови из Нофа и Тафнеса оголили твоје теме. **17** Зар ниси то сам себи учинио кад си оставио Господа, свог Бога, док те је водио путем? **18** Зашто би сада одлазио у Египат да би пио сихорску воду? Зашто би одлазио у Асирију да би пио воду из реке? **19** Нека те твоја злоћа поучи, нека те твоја неверна дела укоре. Знај и види да је зло и горко то што си оставио мене, Господа, свог Бога, и што немаш страха преда мном', говори Господ над војскама.

20 'Давно сам сломио твој јарам, раскинуо сам окове твоје. А ти си рекао: 'Нећу ти служити', јер си на сваком високом брду и под сваким зеленим дрветом лежао као блудница и одавао се блуду. **21** А ја сам те посадио као црвену племениту лозу, као добро семе. Зашто си се онда променио према мени и постао искварена младица неке туђе лозе?

22 Да се чеђу опереш и да много сапуна узмеш, твој преступ би још увек био мрља преда мном', говори Господ. **23** Како можеш да кажеш: 'Нисам се оскрнавила, нисам ишла за ликовима Вала?' Погледај свој пут у долини. Види шта си учинила, ти си као млада брза камила која без циља трчи својим путевима, **24** као зебра навикла на пустињу, која дахће од силне жудње у својој души - ко ће је зауставити кад јој дође време за парење? Ко је год тражи, неће се уморити. Лако ће је наћи кад је њен месец. **25** Пази да ти нога не остане боса и да ти грло не ожедни. А ти кажеш: 'Нема ништа од тога! Ја волим туђинце и за њима ћу ићи.'

26 Као што се лопов постиди кад га ухвате, тако ће се и Израелев дом постидети - они, њихови цареви, њихови кнезови, њихови свештеници и њихови пророци. **27** Они др-

вету говоре: 'Ти си мој отац', и камену: 'Ти си ме родио. А мени су окренули леђа, а не лице. Али кад их снађе невоља говориће: 'Устани, спаси нас!'

28 Где су твоји богови које си себи начинио? Нека устану ако могу да те спасу кад те снађе невоља. Јер твојих богова, Јудо, има колико и твојих градова.

29 'Зашто ме оптужујете? Зашто ми сви грешите?', говори Господ. **30** 'Узалуд сам ударао ваше синове. Никакву поуку нису извукли. Ваш мач прождире ваше пророке као лав који пустоши. **31** Људи овог нараштаја, чујте Господњу реч!

Зар сам Израелу постао пустиња или земља дубоке таме? Зашто мој народ говори: 'Идемо куда хоћемо, нећемо више к теби доћи'? **32** Може ли девица заборавити свој накит, невеста свој појас? А мој народ заборавља мене већ безброј дана.

33 Зашто припремаш себи пут да би љубав тражила? Зато и јеси путеве своје на зло навикла. **34** На твојим skutovima налази се крв недужних сиромаша. На твојим skutovima налазим њихову крв, иако нису затечени као провалници.

35 А ти кажеш: 'Недужна сам. Сигурно се његов гнев одвратио од мене.'

А сад ћу расправити с тобом зато што говориш: 'Нисам згрешила.' **36** Зашто тако олако мењаш своје путеве? И од Египта ћеш се посрамити као што си се и од Асирије посрамила. **37** Отићи ћеш покривајући главу рукама, јер Господ је одбацио оне у које се уздаш, и нећеш имати успеха уздајући се у њих."

3 Постоји изрека: „Ако човек отпусти своју жену, па она оде од њега и уда се за другог, хоће ли се он опет вратити к њој?"

Зар се тиме земља не би потпуно очистила?

„А ти си се одавала блуду с многим љубавницима. Зар се можеш мени вратити?“, говори Господ. **2** „Погледај утабане стазе и види. Где све све ниси блудничила? Седела си уз путеве чекајући своје љубавнике, као што Арапин чека у пустињи. Онечишћујеш земљу својим блудом и својом злоћом. **3** Зато су престали велики плускови, нема ни пролећне кише. Твоје је чело постало чело блуднице. Немаш више стида. **4** Хоћеш ли ме од сада призивати речима: 'Оче мој, ти си ми близак пријатељ од младости моје! **5** Хоћеш ли се довека гневити? Хоћеш ли вечно памтити наше грехе? Тако говориш, а и даље чиниш зло колико год можеш."

6 Овако ми је рекао Господ у данима цара Јосије: „Јеси ли видео шта чини неверница Израел? Одлази на сваку високу гору и под свако зелено дрво и тамо се блуду одаје. **7** Након свега што је учинила, говорио сам јој да ми се врати, али ми се није вратила. А Јуда је гледала своју неверну сестру. **8** Кад сам то видео, отпустио сам неверницу Израел због прељубе коју је починила и дао сам јој потврду о разводу. Али Јуда, њена неверна сестра, није се уплашила, него је и она отишла и одавала се блуду. **9** Одавала се блуду због своје лакоумности и тако је земљу онечистила и прељубу чинила с камењем и дрвећем. **10** Упркос свему томе Јуда, њена неверна сестра, није ми се вратила целим срцем својим, него је то лажно учинила, говори Господ.“

11 Господ ми је рекао: „Неверница Израел показала се праведнијом у души од неверне Јуде. **12** Иди и објави ове речи северу и реци:

‘Врати се, одметнице, Израеле’, говори Господ. ‘Моје се лице неће гневити на вас, јер сам ја веран’, говори Господ. ‘Нећу се довека гневити. **13** Само спознај свој преступ, јер си Господу, свом Богу, згрешила. На све стране трчала си к туђинцима под свако зелено дрво. А мој глас нисте слушали’, говори Господ.

14 ‘Вратите се, одметници’, говори Господ. ‘Јер сам ја ваш муж и ја ћу вас узети, по једног из града и по двојицу из племена, и доведћу вас на Сион. **15** Даћу вам пастире по свом срцу и они ће вас хранити знањем и разборитошћу. **16** У то време множићете се и народићете се у земљи’, говори Господ. ‘Нећете више говорити: ‘Ковчег Господњег савеза’, и нећете више о њему размишљати, нећете га се сећати, нити ће вам недостајати и никад га више нећете оправљати. **17** У то време Јерусалим ће се звати Господњи престо и сви ће се народи сакупљати у Јерусалиму да у њему хвале Господње име и неће више следити своје тврдокорно и зло срце.

18 У то ће време Јудин дом ићи уз Израелов дом и заједно ће кренути из северне земље у земљу коју сам дао у наследство вашим праочевима. **19** А ја сам рекао: ‘О, како сам те поставио међу синове и дао ти у наследство легу земљу, украс војске народа!’ Још сам рекао: ‘Ви ћете ме призивати: ‘Оче!’, и нећете одступити од мене. **20** Као кад жена изневери свог мужа и оде од њега, тако сте и ви изневерили мене, доме Израелов’, говори Господ.

21 ‘На утабаним стазама чули су се плач и усрдне молбе Израелових синова. Јер су искварили пут свој, заборавили су Господа, свог Бога.

22 ‘Вратите се, одметнички синови. Излећићу ваше одметништво.’“

„Ево нас! Долазимо к теби, јер си ти, Господ, наш Бог. **23** Заиста, брегови и граја на горама - све је то лажно. Заиста, од Господа, нашег Бога, Израелу долази спасење. **24** А труд наших праочева још од наше младости, њихову ситну и крупну стоку, њихове синове и њихове кћери прождирио је срамни бог. **25** Лежимо у својој срамоти и покрива нас наше понижење, јер смо Господу, свом Богу, грешили, и ми и наши очеви, од наше младости до данашњег дана, и нисмо слушали глас Господа, свог Бога.“

4 „Ако се вратиш, Израеле“, говори Господ, „мени се врати. Ако уклониш своје гадости испред мене, нећеш морати у туђој земљи живети. **2** Ако се закунеш: ‘Тако жив био Господ, Бог истине, правде и праведности!’, онда ће се мноме благосиљати народи и мноме ће се дичити.’“

3 Јер овако Господ каже Јудином народу и Јерусалиму: ‘Узорите себи плодну земљу, не сејте међу трње. **4** Обрежите се Господу, обрежите своје срце, народе Јудин и становници Јерусалима, да мој гнев не би дошао као ватра и да се не би разгорео тако да га нико не може угасити, због ваших злих дела.’

5 Објавите у Јуди, разгласите у Јерусалиму, говорите и трубите у рог по свој земљи. Вичите из свег гласа: ‘Сакупите се! Уђимо у утврђене градове! **6** Подигните према Сиону знак за збор! Нађите закон! Немојте стајати!’ Јер ја доводим невољу са севера, велику пропаст. **7** Подигао се као лав из честара свога, кренуо је онај који затире народе, пошао је са свог места да твоју земљу претвори у страхан призор. Твоји ће градови бити разорени тако да у њима нико неће живети. **8** Зато опашите кострет. Од туге се ударајте у груди и горко плачите, јер се Господњи жестоки гнев није одвратио од нас.

9 ‘Тог дана’, говори Господ, ‘клонуће срце цару и кнезовима, свештеници ће се запрестати, пророци ће се зачудити.’“

10 А ја сам рекао: ‘Јао, Господе! Заиста си преварио овај народ и Јерусалим, кад си рекао: ‘Имаћете мир’, а мач прети нашој души.’“

11 У то време рећи ће се овом народу и Јерусалиму: ‘Врућ ветар с утабаних стаза преко пустиње дува према кћери мога народа,

али не да веје нити да чисти жито. **12** Силни ветар дува оданде према мени. А ја ћу им сада судити. **13** Гле, непријатељ ће се као кишни облак појавити. Његова су кола као олујни ветар, његови су коњи бржи од орлова. Рећи ћете: 'Тешко нама, пропали смо!' **14** Очисти своје срце од зла, Јерусалиме, да би се спасао. Докле ће у теби пребивати зле мисли твоје? **15** Јер се глас чује из Дана и објављује се зло из брдовитог подручја Јефрема. **16** Говорите о томе народима! Објавите ову реч против Јерусалима!

'Страже долазе из далеке земље, и пустиће свој глас на Јудине градове. **17** Као полски чувари окружују Јерусалим са свих страна, јер се против мене побунио', говори Господ. **18** 'СТИЋИ ће те твој пут и твоја дела. То је твоја невоља, горка је, јер ти до срца допире.'

19 Јао моја утроба! Јао моја утроба! Тежак је бол у мом срцу. Узнемирило се срце у мени. Не могу ћутати, јер је моја душа чула звук рога, ратни поклич. **20** Објављује се пропаст за пропашћу, јер је цела земља опустошена. Изненада су моји шатори опустошени, и у трену моја шаторска крила. **21** Докле ћу гледати знак за збор и слушати звук рога? **22** Мој народ је безуман. Не слушају ме. То су неразумни синови, немају разума. Мудри су да чине зло, али добро чинити не знају.

23 Гледао сам земљу, а она беше празна и пуста. Гледао сам небеса, а њихове светлости више није било. **24** Гледао сам горе, а оне су се затресле, и сви су се брегови уздрмали. **25** Погледао сам, и није било земаљског човека и све су небеске птице одлетеле. **26** Гледао сам воћњак, а оно се плодна земља у пустињу претворила, и сви су њени градови разорени. Господ је то учинио у свом жестоком гневу.

27 Јер овако каже Господ: 'Цела ће земља бити претворена у пустош, и ја ћу је потпуно уништити.' **28** Због тога ће земља туговати, а небеса на висини потамнети. Јер сам ја тако рекао, тако сам одлучио и нећу жалити нити ћу од тога одустати. **29** Од вике коњаника и стрелца бежи сав град. Улазе у четаре и пењу се на стене. Сви су градови напуштени, нико не живи у њима.

30 Шта ћеш учинити сад кад си опустошена? А облачила си се у скерлет, стављала си златни накит, истицала си своје очи црном бојом. Узалуд си се улепшавала. Одбацили су те они који су за тобом жудели. Сада траже твоју душу. **31** Чујем глас који је као глас жене у боловима, муку као у жене која

се први пут порађа, глас кћери сионске која хвата дах. Она шири своје руке и говори: 'Тешко мени! Моја душа је изнемогла пред убицама!'

5 Прођите јерусалимским улицама и гледајте, распитујте се и тражите по његовим трговима, па ако нађете иједног човека који чини оно што је праведно и који је веран, опростићу овом граду. **2** Ако и кажу: „Тако жив био Господ!“, лажно се закљичу.

3 Господе, зар нису твоје очи управљене на верност? Удараш их, али њих не боли. Затиреш их, а они не прихватају поуку. Лице им је постало тврђе од камена. Не желе да се врате са својих злих путева. **4** Ја сам рекао: „Заиста су неук народ. Поступају безумно, јер се не обзиру на Господњи пут, на правду свог Бога. **5** Поћи ћу поглаварима и њима ћу говорити, јер они сигурно пазе на Господњи пут, на правду свог Бога.“ Али сви су они јарам поломили, окове су раскинули.

6 Зато их лав из шуме напада, вуц из пусте земље пустоши међу њима, леопард вреба пред њиховим градовима. Ко год излази из њих, бива растргнут. Јер много је њихових преступа, бројна су њихова неверна дела.

7 „Како да ти то опростим? Твоји синови су ме напустили и закљичу се оним што није Бог. Ја сам их ситио, али они су и даље чинили прелјубу и хрлили у кућу блуднице. **8** Постали су као утовљени коњи. Сваки рже за женом свог ближњег.

9 Зар ми неће одговарати за то?“, говори Господ. „Зар се моја душа неће осветити таквом народу?

10 Уђите међу редове њене лозе и уништавајте, али немојте сасвим уништити. Уклоните њене бујне младике, јер оне нису Господње. **11** Јер су ме Израелов дом и Јудин дом потпуно изневерили“, говори Господ. **12** „Одрекли су се Господа и говоре: 'Нема га. Никаква невоља неће нас задесити, нећемо видети ни мач ни глад.' **13** Пророци су постали као ветар, Божје речи нису у њима. Како говоре, тако ће им и бити.“

14 Зато овако каже Господ, Бог над војскама: „Зато што тако говоре, учинићу да моје речи у твојим устима буду као ватра, а овај народ биће попут дрва која ће ватра прогутати.“

15 „Доме Израелов, доводим на тебе народ издалека“, говори Господ. „То је народ који дуго постоји. То је древан народ, народ чији језик не познајеш и чији говор не разумеш. **16** Њихова ратна опрема је као отворен гроб. То су све сами јунаци. **17** Они ће прож-

дрети твоју жетву и твој хлеб. Прождреће твоје синове и твоје кћери. Прождреће твоје овце и твоја говеда. Прождреће твоју лозу и твоју смокву. Разориће мачем твоје утврђене градове у које се уздаш."

18 „Али ни тада“, говори Господ, „нећу вас истребити. **19** Ви ћете питати: 'Зашто нам је Господ, наш Бог, све ово учинио?' А ти ћеш им рећи: 'Као што сте ме оставили и у својој земљи служили туђем богу, тако ћете служити туђинцима у земљи која није ваша.'"

20 Објавите ово у Јаковљевом дому, разгласите у Јуди: **21** „Чуј ово, безумни народе неразумна срца: Очи имате, а не видите, уши имате, а не чујете. **22** 'Зар се не бојите мене', говори Господ, 'зар вас не обузима велики бол због мене? Ја сам мору песак поставио за међу, за вечну границу коју не може да пређе. Иако се његови таласи високо дижу, немоћни су, иако хуче, не могу да је пређу. **23** Али овај народ има тврдокорно и бунтовно срце. Застранили су и иду својим путем. **24** Нису рекли у свом срцу: 'Бојмо се Господа, свог Бога, онога који у право време даје кишу, јесењу и пролећну кишу, онога који пази на седмице одређене за жетву.' **25** Ваши су преступи све то нарушили, због ваших греха ускраћено вам је оно што је добро.

26 Јер у мом народу има злих људи. Они вребају као птичари кад се притаје. Погубне замке постављају, људе хватају. **27** Као што је кавез пун птица, тако су њихове куће пуне преваре. Зато постају велики и богате се. **28** Угојили су се, кожа им се сјаји. Огресли су у злу. Не решавају парнице, чак ни парнице сирочади, ради своје користи. Не бране правду убогих.'"

29 „Зар ми неће одговарати за то“, говори Господ, „и зар се моја душа неће осветити таквом народу? **30** У земљи се дешавају страхоте и страшне ствари: **31** пророци лажно пророкују, а свештеници тлаче народ користећи своју власт. А мој народ то воли. Али шта ћете чинити када томе дође крај?"

6 „Склоните се, Венијаминови синови, бежите из Јерусалима. У Текоји затрубите у рог. Над Вет-Акерем дајте знак ватром, јер се са севера над нас надвија невоља, велика пропаст. **2** Кћи сионска налик је лепој и размаженој жени. **3** К њој иду пастири са својим стадима. Свуда око ње разапели су своје шаторе и сваки од њих је пасео стада на свом делу. **4** Објавили су јој рат и рекли су: 'Устаните! Кренимо у подне!'

'Тешко нама, јер се дан примиче крају и вечерње сенке се продужују!'

5 'Устаните! Кренимо ноћу и унишћимо њене утврђене дворе!'

6 Јер овако каже Господ над војскама: 'Посеците стабла и подигните око Јерусалима опсадни насип. То је град који треба позвати на одговорност. У њему је само тлачење. **7** Као што у бунару увек има хладне воде, тако и у њему увек има зла. Насиље и пустошење чује се у њему, болест и пошаст стално су пред мојим лицем. **8** Поправи се, Јерусалиме, да се моја душа с гађењем не окрене од тебе и да те не претворим у пустош, у ненасељену земљу.'

9 Овако каже Господ над војскама: 'Израелов остатак биће пабирчен као виноград. Пружај своју руку као што је онај који бере грождје пружа ка изданцима лозе.'

10 'Кома да говорим и кога да опоменем, па да ме саслуша? Гле, ухо им је необрезано, па не могу чути. Ругају се Господој речи, његова реч им није мила. **11** А у мени гнев Господњи пламти, не могу више да се устожем.

Излиј га на децу по улицама и на окупљене младиће. Јер ће се и на њих излити гнев, на мушкарца и жену његову, на човека у поодмаклим годинама и старца. **12** Њихове куће припашће другима, а исто тако и њиве и жене њихове. Ја ћу подићи руку на становнике ове земље', говори Господ.

13 'Јер од најмањег до највећег, сви згрћу себи неправедни добитак. Од пророка до свештеника, сви су варалице. **14** Они површно лече рану мог народа, говорећи: 'Мир је! Мир је!', а мира нема. **15** Да ли се стиде због гадости које су чинили? Нимало се не стиде, нити за стид знају. Зато ће пасти с онима који падају, посрнуће кад их позовем на одговорност', каже Господ. **16** Овако каже Господ: 'Станите на путеве и гледајте. Питајте за старе путеве, питајте где је прави пут, и идите њим, па ћете наћи мир својим душама.' Али они говоре: 'Нећемо да идемо.' **17** Поставио сам вам стражаре, рекавши: 'Пазите на звук рога!' Али они говоре: 'Нећемо пазити.' **18** Зато, чујте, народи! Сазнајте, окупљена мноштва, шта ће им се десити. **19** Слушај, земљо! Доводим невољу на овај народ као плод њихових мисли, јер нису пазили на моје речи и мој су закон одбацили.

20 Шта ће ми тај тамјан који доносите из Саве и мирисна трска из далеке земље? Ваше жртве паљенице нису ми миле, ваше жртве нису ми угодне. **21** Зато овако каже Господ: 'Ево, постављам пред овај народ ка-

мен спотицања о који ће се спотаћи очеви и синови заједно. Изгинуће и сусед и његов пријатељ.'

22 Овако каже Господ: 'Ево, долази народ из северне земље, устаје велик народ с крајева земље. **23** Лук и копље носе, окуртни су и немилосрдни, глас им хучи као море, на коњима јашу, као ратници сврстани су у бојне редове против тебе, кћери сионска.'

24 Чули смо глас о њима. Руке су нам клоунуле. Тескоба нас је обузела, болови као жеху која се порађа. **25** Не излази у поље и не иди путем, јер непријатељски мач прети, страх је посвуда. **26** Кћери мог народа, опаши кострет и у пепелу се ваљај. Тугу као за сином јединцем, горко наричи, јер ће изненада на нас доћи пустошник.

27 Поставио сам те да мој народ испитујеш као што се метал испитује, да га пажљиво истражујеш. Посматраћеш и испитиваћеш њихов пут. **28** Сви су они крајње тврдоглави, иду окол и клевету, бакар су и гвожђе. Сви су покварени. **29** Мехови су изгорели, а из ватре само олово излази. Узалуд се ливац труди да прочисти, зли се не могу одвојити. **30** Они ће се звати 'одбачено сребро', јер их је Господ одбацио.'

7 Реч коју је Господ упутио Јеремији: **2** 'Стани на врата Господњег дома и објави ову реч. Овако реци: 'Чујте Господњу реч, сви ви у Јуди који улазите на ова врата да се поклоните Господу. **3** Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Поправите своје путеве и своја дела, па ћу вас оставити да живите на овом месту. **4** Не уздајте се у лажне речи и не говорите: 'Господњи храм, Господњи храм, ово је Господњи храм!' **5** Јер ако заиста поправите своје путеве и своја дела, ако заиста будете судили праведно између човека и његовог ближњег, **6** ако не будете тлачили странца, сироче и удовицу, ако на овом месту не будете проливали нејужну крв и ако не будете ишли за другим боговима на своју несрећу, **7** тада ћу вас ја оставити да живите на овом месту, у земљи коју сам дао вашим праочевима, одувек и заувек.

8 Али ви своје поверење полагате у лажне речи - а од тога никакве користи нема. **9** Зар можете красти, убијати, прељубу чинити, лажно се заклинати, приносити кад Валу и ићи за другим боговима које нисте познавали, **10** а онда доћи и стати пред мене у овом дому који носи моје име, па затим рећи: 'Избавићемо се', иако чините све те гадости? **11** Зар је овај дом, који носи моје име, постао

разбојничка пећина у вашим очима? Али ја све то видим', говори Господ.

12 'Пођите на моје место које је било у Силому, где сам у почетку настано своје име, и погледајте шта сам од тог места учинио због злоће свог народа Израела. **13** Зато што сте учинили сва та недела', говори Господ, 'и зато што сам вам говорио - устајао рано и говорио - а ви нисте слушали, и зато што сам вас звао, а ви се нисте одазвали, **14** овом дому који носи моје име и у који се ви уздате, и месту које сам дао вама и вашим праочевима учинићу исто што сам учинио и Силому. **15** Одбацићу вас од свог лица, као што сам одбацио сву вашу браћу, све Јеферомово потомство.

16 А ти се немој молити за овај народ и немој дизати гласа вапећи, молећи или преклињући ме за њих, јер те нећу услышати. **17** Зар не видиш шта чине по Јудиним градовима и по јерусалимским улицама? **18** Синови скупљају дрва, очеви пале ватру, а жене месе тесто и праве колаче да их принесу 'царици небеској'. Изливају жртве леванице другим боговима да би ме вређали. **19** 'Зар мене тиме вређају?', говори Господ. 'Зар не вређају сами себе, на своју срамоту?' **20** Зато овако каже Господ: 'Ево, мој гнев и моја јарост изливају се на ово место, на људе и на стоку, на дрвеће у пољу и на плодове земље. Гореће мој гнев и неће се угасити.'

21 Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Своје жртве паљенице додајте својим другим жртвима и једите месо. **22** Јер ништа од тога нисам рекао вашим праочевима, нити сам им оног дана кад сам их извео из египатске земље тако нешто заповедио за такве жртве паљенице и друге жртве. **23** Али, ово сам им заповедио: 'Слушајте мој глас и бићу ваш Бог, а ви ћете бити мој народ. У свему ходите путем који ћу вам одредити, да би вам било добро.' **24** Али они нису слушали, нити су пригнули своје ухо, него су следили замисли свог тврдокорног и злог срца, па су назадовали уместо да су напредовали, **25** од дана кад су ваши праочевы изашли из египатске земље па до данашњег дана. А ја сам вам слао све своје слуге, пророке, устајао сам рано сваки дан и слао их. **26** Али овај ме народ није слушао и нису пригнули своје ухо, него су остали непокорни. Чинили су горе него њихови праочевы!

27 Реци им све ове речи, али они те неће слушати. Зови их, али они ти се неће одазвати. **28** Реци им: 'Ово је народ који не слуша глас Господа, свог Бога, и не прихвата

поуку. Нестало је верности, ишчезла је из њихових уста.'

29 Ошишај своју косу и баци је, па запевај нарицаљку на огољеним брдима, јер сам ја, Господ, одбацио нараштај на који сам се разгневио и оставићу га. **30** 'Јер Јудини синови чине оно што је зло у мојим очима', говори Господ. 'Поставили су своје одвратне идоле у дому који носи моје име, да би га оскрнавили. **31** Саградили су обредне узвишице у Тофету, у долини Еномовог сина, да би своје синове и кћери спаљивали у ватри, што им никад нисам заповедио, нити ми је то икад наум пало.'

32 'Зато долазе дани', говори Господ, 'кад се то место више неће звати Тофет и долина Еномовог сина, него долина убијања. У Тофету ће се мртви сахрањивати, иако тамо неће бити места. **33** Мртва тела овог народа биће храна небеским птицама и земаљским зверима, које нико неће плашити.'

8 „У то време“, говори Господ, „људи ће из гробова извадити кости Јудиних царева, кости његових кнезова, кости свештеника, кости пророка и кости становника Јерусалима. **2** Расуће их пред сунцем и пред месецом и пред свом небеском војском коју су волели и којој су служили, за којом су ишли, тражили је и клањали јој се. Неће се покупити, нити ће се сахранити. Биће као ђубриво по земљи.

3 Свима који преостану од овог злог рода, по свим местима по којима ћу расејати оне што преостану, дража ће бити смрт него живот“, говори Господ над војскама.

4 „Реци им: 'Овако каже Господ: 'Зар ће пасти и неће више устати?' Ако се један врати са свог злог пута, зар се неће и други вратити? **5** Зашто је овај јерусалимски народ неверан и упоран у својој неверности? Препредени су, не желе да се врате са својих злих путева. **6** Пазио сам и слушао. Није добро оно што говоре. Нико се не каје због своје злоће и не говори: 'Шта сам урадио?' Свако жури назад на пут којим већина иде, као коњ који у битку жури. **7** Чак и рода на небу зна своје време, грлица, ждрал и ластва држе се времена кад треба да се врате. А мој народ не познаје време Господњег суда.

8 Како можете рећи: 'Мудри смо и имамо Господњи закон? Али, заиста, лажна писаљка писара пише саме лажи. **9** Мудраци су се постидели. Уплашили су се и биће ухваћени. Одбацили су Господњу реч, па каква је онда њихова мудрост? **10** Зато ћу њихове жене дати другима, њихове њиве онима који узи-

мају поседе. Јер од најмањег до највећег, сви згрћу неправедни добитак. Од пророка до свештеника, сви су варалице. **11** Они површно лече рану кћери мог народа, говорећи: 'Мир је! Мир је!', а мира нема. **12** Јесу ли се постидели због тога што су чинили гадости? Нису се нимало постидели, нити су за стид знали.

Зато ће пасти с онима који падају. Посрнуће кад почнем да их кажњавам', каже Господ.

13 'Кад их поберем, уништићу их', говори Господ. 'Неће бити грождја на лози, неће бити смокава на смокви, чак ће и лишће увенути. Оно што им дајем отићи ће другима уместо њима.'

14 „Зашто мирно седимо? Сакупите се. Уђимо у утврђене градове да тамо ћутимо. Јер нас је Господ, наш Бог, ућуткао. Господ нам даје да пијемо жуч, јер смо му згрешили. **15** Надали смо се миру, а ништа добро није дошло, и времену излечења, а оно страх! **16** Из Дана се чује фрктање његових коња. Од рзања његових пастува сва се земља тресе. Долазе и прождиру земљу и све што је на њој, град и његове становнике.’

17 „Шаљем на вас змије отровнице против којих чарање не делује, и оне ће вас уједати“, говори Господ.

18 Обузела ме је неизлечива туга. Моје срце болује. **19** Кћи мог народа вапи из далеке земље: „Зар Господ није у Сиону? Зар његов цар није у њему?“ „Зашто ме вређају својим резбареним ликовима, ништавним туђим боговима?“

20 „Жетва је прошла, лето се завршило, а ми нисмо спасени!“

21 Потресен сам због ране кћери мог народа. Жалостан сам. Обузео ме је страх. **22** Зар нема балзама у Галаду? Зар тамо нема лекара? Зашто онда не оздрави кћи мог народа?

9 О, да се моја глава претвори у воду, а моје очи у извор суза, тада бих дању и ноћу плакао за побјеним синовима кћери мог народа!

2 О, када бих у пустињи имао преноћиште за путнике, тада бих оставио свој народ и отишао од њих, јер су сви прељубници, збор варалица! **3** Као лук напињу свој језик да би лагали, а по верности нису познати на земљи.

„Јер из зла у зло иду, а на мене се не обазиру“, говори Господ.

4 „Нека се свако пази свог пријатеља, ниједном брату не верујте. Јер сваки брат нас-

тоји да изгуби другога, и пријатељ против пријатеља клевете шири, **5** свако vara свог пријатеља, нико не говори истину. Свој језик навикли су на лаж. Уморили су се чинећи зло."

6 „Ти живиш усред преваре. Због преваре не желе да знају за мене“, говори Господ.

7 Зато овако каже Господ над војскама: „Претопићу их и испитаћу их, јер шта друго да учиним кћери мог народа? **8** Њихов је језик смртоносна стрела, превару говори. Својим устима човек мирољубиво говори са својим пријатељем, а у себи заседу му спрема.“

9 „Зар ми неће одговорати за то?“, говори Господ. „Зар се моја душа неће осветити таквом народу?“ **10** Заплакаћу и нарицаћу над горама, нарицаћу над pašњацима у пустој земљи, јер ће бити спаљени и нико неће пролазити њима нити ће се тамо чути стока. Птице небеске и звери побећи ће, отићи ће. **11** „Јерусалим ћу претворити у гомилу камења, у јазбину шакала. Јудине градове претворићу у пустош у којој нико не живи.“

12 „Ко је mudar, па да то разуме? Ко ме Господња уста говорила, па да то објави? Зашто ће земља пропасти, зашто ће као пустиња изгорети и нико њом неће пролазити?“

13 Господ је рекао: „Јер су оставили мој закон који сам ставио пред њих, нису слушали мој глас и нису живели по мом закону, **14** него су следили своје тврдокорно срце и ишли су за ликовима Вала, како су их њихови очеви научили. **15** Зато овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Нахранићу овај народ пеленом и напојићу жучи. **16** Расејаћу их међу народе које ни они ни њихови очеви нису познавали, и послаћу на њих мач да их истребим.'"

17 Овако каже Господ над војскама: 'Будите разборити и позовите жене које наричу. Пошаљите по жене веште у нарицању, нека дођу. **18** Нека пожури и нека наричу над нама. Нека из наших очују сузе потеку, нека с наших већа воде потеку. **19** Јер се са Сиона чује нарицање: 'Опустошени смо! Страшно смо посрамљени! Остављамо ову земљу, уништени су домови наши.' **20** Зато чујте, жене, Господњу реч, нека ваше ухо прими реч из његових уста. Научите своје кћери нарицању, учите једна другу нарицаљкама. **21** Смрт се пење кроз наше прозоре, улази у наше утврђене дворе да истреби децу с улица и младиће с тргова.'

22 Реци: 'Овако говори Господ: 'Мртва људска тела лежаће као ђубриво по њиви и као жито које је жетелац тек пожњео, а нема ко да га сакупи.'

23 Овако каже Господ: 'Нека се mudar човек не хвали својом мудрошћу. Нека се снажан човек не хвали својом снагом. Нека се богат човек не хвали својим богатством.'

24 Ко се хвали, нека се хвали тиме што је разборит и што мене познаје, што зна да сам ја Господ и да показујем доброту, правду и праведност на земљи, јер ми је то мило', говори Господ.

25 'Ево, долазе дани', говори Господ, 'када ћу позвати на одговорност све који су обрезани, али су ипак у необрезању: **26** Египат, Јуду, Едом, Амонове синове, Моав и све који шишају косу на слепоочницама и живе у пустињи. Јер су сви ти народи необрезани и цео је Израелов дом необрезаног срца.'

10 „Доме Израелов, чујте реч коју вам говори Господ! **2** Овако каже Господ: 'Не учите се да идете путем којим иду народи и не плашите се небеских знакова, јер се њих народи плаше. **3** Обичаји које држе народи само су дах, јер они секу дрво у шуми и од њега оштром алатком праве рукотворине. **4** Украшавају их сребром и златом. Клиновима и чекићем причвршћују их да се не помераву. **5** Они су као страшило у пољу краставаца, не говоре. Треба их носити, јер не могу ходати. Не бојте их се, јер никако зло не могу учинити, а камоли нешто добро.'"

6 Господе, нико није као ти! Ти си велик и твоје име је велико и моћно. **7** Ко да те се не боји, Царе над народима, јер ти то заслужијеш! Јер међу свим мудрацима у народима и у свим њиховим царствима нема никога ко је као ти. **8** Сви су они безумни и луди. Дрво их наводи да иду за оним што је ништавно. **9** Сребро у плочама доноси се из Тарсиса, а злато из Уфаза, дело занатлија, дело златаревих руку. Идолима својим одећу праве од плавог предива и вуне пурпурне боје. Сви су они дело вештих људи.

10 Али, Господ је заиста Бог. Он је живи Бог и вечни Цар. Од његовог гнева земља ће се затрести, народи неће опстати пред његовом осудом. **11** Овако им реците: „Богови који нису начинили небеса и земљу нестаће са земље и испод небеса.“ **12** Он је својом силом земљу начинио, мудрошћу својом плодно тло је учврстио и разумом својим небеса разазпе. **13** Од његовог гласа учуе воде на небесима, он с краја земље облаке подиже. Киши је бране начинио и ветар изводи из својих ризица.

14 Сваки се човек понаша неразумно, ништа не схвата. Сваки ће се златар постигнети свог резаног лика, јер су његови ливени ли-

кови лаж, нема живота у њима. **15** Ништавни су, предмети подсмеха. Пропашће у дан казне.

16 Али онај ко је „Јаковљево наследство“ није као они, јер је он Творац свега, а Израел је његова палица, његово наследство. Име му је Господ над војскама.

17 Покупи са земље своје ствари, жено која живиш у тескоби. **18** Јер овако каже Господ: „Овог пута избацићу становнике ове земље као што се камен баца из праћке, и пустићу на њих невољу да схвате.“

19 Тешко мени због моје пропасти! Моја рана је болна. Ја кажем: „Заиста, ово је мој бол, ја ћу га подносити. **20** Мој шатор је опустошен, покидана су сва ужа мог шатора. Моји су синови отишли од мене, нема их више. Нико више не разапиње мој шатор и не подиже моја шаторска крила. **21** Јер су пастири безумни и не траже Господа. Зато не поступају разборито и сва су им се стада разишла.“

22 Слушајте! Чује се глас и велика врева из северне земље да Јудине градове претвори у пустош, у јазбину шакала.

23 Господе, добро знам да пут земаљског човека није у његовој власти. Човек који ходи не може да управља својим корацима. **24** Прекори ме, Господе, али праведно, не у свом гневу, да ме не би уништио. **25** Илиј свој гнев на народе који се не базирају на тебе, и на племена која не призивају твоје име. Јер они су прождрли Јакова. Прождрли су га и истребили, и опустошили су његово пребивалиште.

11 Реч коју је Господ упутио Јеремији: **2** „Чујте сви речи овог савеза!

Објави их Јудином народу и становницима Јерусалима! **3** Реци им: 'Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Проклет да је човек који не слуша речи овог савеза, **4** што сам заповедио вашим праочевима оног дана кад сам их извео из египатске земље, из пећи за топљење гвожђа. Говорио сам им: 'Слушајте мој глас и чините све што вам заповедам, па ћете бити мој народ, а ја ћу бити ваш Бог, **5** да бих испунио заклетву којом сам се заклео вашим праочевима да ћу им дати земљу у којој тече мед и млеко, као што се данас види.'

А ја сам одговорио: 'Нека буде тако, Господе!'

6 Затим ми је Господ рекао: „Објави све ове речи по Јудиним градовима и по јерусалимским улицама. Реци овако: 'Чујте речи овог савеза и извршавајте их. **7** Јер сам оз-

биљно опомињао ваше праочеве од дана кад сам их извео из египатске земље па све до данас, рано устајући и опомињући их: 'Слушајте мој глас!' **8** Али они нису слушали и нису пригнули своје ухо, већ су следили своје тврдокорно и зло срце. Зато сам на њима испунио све речи овог савеза за који сам им заповедио да га се држе, али они га се нису држали!“

9 Господ ми је још рекао: „Заверу су скривали Јудини синови и становници Јерусалима. **10** Вратили су се преступима својих древних праочева, који нису хтели да слушају моје речи, већ су ишли са другим боговима и служили им. Израелов дом и Јудин дом прекршили су мој савез који сам склопио с њиховим праочевима. **11** Зато овако каже Господ: 'Ево, пуштам на њих невољу којој неће умаћи. Они ће ме призивати у помоћ, али их ја нећу чути. **12** Јудини градови и становници Јерусалима ићи ће и призиваће у помоћ богове којима приносе кад, али их они неће спасти у време њихове невоље. **13** Јудо, твојих богова има колико и твојих градова, и колико је јерусалимских улица, толико сте олтара поставили срамном богу, олтара на којима приносите кад Валу.'

14 А ти се не моли за овај народ и не дижи гласа вапећи и молећи за њих, јер их нећу услышати кад ми се обрате у својој невољи.

15 Шта ради мој вољени народ у мом дому, кад многи од њих кују такво зло? Хоће ли они посвећеним месом одвратити зло од тебе кад дође твоја невоља? Хоћеш ли се тада радовати? **16** 'Зелена маслина, родна и лепа', тако те је Господ звао. Уз велику хуку послао је ватру на њу, поломљене су њене гране.

17 Господ над војскама, онај који те је засадио, најавио ти је невољу због зла које су Израелов дом и Јудин дом чинили, приносећи кад Валу да би ме вређали.“

18 Господ ми је објавио да бих то знао. Тада ми је показао њихова дела. **19** Ја сам био као мирно јагње које се на клање води, и нисам знао да против мене сплетке смишљају: „Уништимо дрво и његов род, ишчупајмо га из земље живих, да се његово име никада више не спомене.“ **20** Али ти, Господе над војскама, судиш праведно, ти испитујеш најдубља осећања* и срце. Дај ми да видим твоју освету над њима, јер сам пред тебе изнео своју парницу.

21 Зато овако каже Господ за људе из Анатота који траже моју душу и говоре: „Немој

пророковати у Господње име, да не би погинуо од наше руке.” **22** Овако каже Господ над војскама: „Ево, ја ћу их казнити. Њихови младићи погинуће од мача. Њихови синови и њихове кћери помреће од глади. **23** Нико се неће спасти, јер ћу на људе из Анатота пустити невољу и доћи ће година у којој ћу их казнити.”

12 Праведан си, Господе, кад теби износим своје тужбе, кад говорим с тобом о твојим судовима. Зашто је пут зликоваца успешан, зашто све варалице имају мир? **2** Ти си их засадио, и они су се укоренили, расту и доносе род. Ти си близу њихових уста, али си далеко од њихових најдубљих осећања. **3** Господе, ти ме добро познајеш и ти ме видиш. Ти си испитао моје срце и оно је уз тебе. Издвој их као овце за клање, одвој их за дан покоља. **4** Докле ће земља венути и све пољско биље сахнути? Због злоће њених становника нестаје стоке и птица, јер говоре: „Он не види нашу будућност.”

5 Ако с пешацима трчиш, па се умориш, како ћеш се с коњима тркати? Осећаш ли се сигурно у мирној земљи? Како ћеш се онда упутити кроз поносне честаре дуж Јордана? **6** Јер су те чак и твоја браћа и дом твог оца изневерили. Чак и они вичу за тобом на сав глас. Не веруј им само зато што ти лепо говоре.

7 „Оставио сам свој дом. Напустио сам наследство своје, ону коју воли душа моја, и предао је у руке њеним непријатељима. **8** Она која је наследство моје, постала ми је као лав у шуми. Риче на мене, и зато сам је замрзео. **9** Моје наследство постало ми је као шарена птица грабљивица. Друге птице грабљивице посвуда су око ње. Дођите, окумите се, све пољске звери, доведите и друге да једу. **10** Многи пастири су уништили мој виноград, изгазили су моје наследство. Моје драгоцено наследство претворили су у пустињу, у голу пустош. **11** Претворили су га у голу пустош, усахнуло је, опустошено лежи преда мном. Сва је земља у пустош претворена, јер нико не узима к срцу то што се догађа. **12** По свим утабаним стазама кроз пустињу дошли су пустошници. Јер Господњи мач прождире од једног краја земље до другог. Нема мира ниједном створењу. **13** Сеју пшеницу, а жању трње. Изнемогли су од рада, а неће имати користи. Постидеће се свог приноса због Господњег жестоког гнева.”

14 Овако каже Господ за све своје зле суседе, који дирају наследство које је он дао свом народу, Израелу: „Ишчупаћу их из њи-

хове земље, а Јудин дом ишчупаћу из њихове средине. **15** Кад их ишчупам, опет ћу им се смилovati и довешћу их назад, свакога на његово наследство и свакога на његову земљу.

16 Ако добро науче путеве мог народа, да се заклинју мојим именом: ‘Тако жив био Господ!’ - као што су мој народ учили да се заклинје Валом - тада ће се утврдити усред мог народа. **17** Ако не послушају, ишчупаћу тај народ, ишчупаћу га и затрћу га”, говори Господ.

13 Овако ми је рекао Господ: „Иди и набави себи ланени појас и опаши њиме бедра, али га не стављај у воду.” **2** Тако сам по Господњој речи набавио појас и опасао њиме бедра. **3** Господња реч дошла ми је и други пут: **4** „Узми појас који си купио, који ти је на бедрима, и устани, иди до Еуфрата и сакриј га тамо у неку пукотину у стени.” **5** Ја сам отишао и сакрио га крај Еуфрата, као што ми је заповедио Господ.

6 После много дана Господ ми је рекао: „Устани, иди на Еуфрат и узми оданде појас за који сам ти заповедио да га тамо сакријеш.” **7** Ја сам отишао до Еуфрата, потражио појас и узео га с места где сам га био сакрио, и гле, појас је био труо, више није био ни за шта.

8 Тада ми је Господ рекао: **9** „Овако каже Господ: ‘Тако ћу уништити Јудин понос и велики јерусалимски понос. **10** Тај зли народ који не жели да послуша моје речи, који следи своје тврдокорно срце и иде за другим боговима, служи им и клања им се, постаће као тај појас који више није ни за шта. **11** Јер као што појас приања уз бедра човеку, тако сам учинио да цео Израелов дом и цео Јудин дом приону уз мене’, говори Господ, ‘и да буду мој народ, моја слава, моја хвала и лепота, али они нису послушали.’

12 Реци им ове речи: ‘Овако каже Господ, Израелов Бог: ‘Сваки се крчаг пуни вином.’ А они ће ти рећи: ‘Зар ми не знамо да се сваки крчаг пуни вином?’ **13** Тада им реци: ‘Овако каже Господ: ‘Све становнике ове земље и цареви који седе на Давидовом престолу, свештенике, пророке и све становнике Јерусалима напунићу пијанством. **14** Разбићу их једне о друге, заједно и очеве и синове’, говори Господ. ‘Нећу им се смилovati, нити ћу се на њих сажалити. Затрћу их без милости!’

15 „Чујте, пригните ухо! Не будите охоли, јер Господ говори. **16** Дајте славу Господу, свом Богу, пре него што пусти мрак, пре него што вам се у сумрак ноге почну саплитати

по горама. Ви ћете се надати светлости, а он ће од ње густу таму направити, претвориће је у црну таму. **17** Ако ово не послушате, моја ће душа због вашег поноса у тајности плакати и сузе лити. Моје ће око сузе лити јер ће Господње стадо бити одведено у заробљеништво.

18 Реците цару и царици мајци: 'Седите на ниже место, јер ће с ваших глава пасти ваша дивна круна.' **19** Јужни градови су затворени и нема никог да их отвори. Цео Јудин народ је изгнан, сасвим изгнан.

20 Подигни очи и погледај оне који долазе са севера. Где је стадо које ти је дато, твоје дивно стадо? **21** Шта ћеш рећи кад се они почну с тобом разрачунавати, а ти си од почетка гајио пријатељство с њима? Зар те неће обузети болови као жену која се порађа?

22 Упитаћеш се у свом срцу: 'Зашто ме је ово снашло?' Због твојих многих преступа подигнуће се твоји скутови, твоје пете биће у ранама.

23 'Може ли Етиопљанин променити своју кожу или леопард своје шаре? Тако ни ви не можете добро чинити кад сте навикли зло чинити. **24** Зато ћу расути свој народ као стрњику коју разноси пустињски ветар. **25** То је твоје наследство, део који сам ти одмерио', говори Господ, 'јер си ме заборавио и уздаш се у лаж. **26** Ја ћу задићи твоје скутове преко твог лица, па ће се видети твоја срамота, **27** твоје многобројне прељубе и твоје рзање, твој срамни блуд. На бреговима, у пољу, видео сам твоје гадости. Тешко теби, Јерусалиме! Још се ниси очистио; докле ће то тако бити?'

14 Ово је реч коју је Господ упутио про року Јеремији о суши: **2** „Јуда тугује, његова су врата оронула. Клонула леже на земљи, и подиже се јаук из Јерусалима. **3** Угледни људи шаљу своје слуге по воду. Они долазе до бунара, али не налазе воду. Враћају се с празним посудама. Постиђени су и разочарани, покривају главу своју. **4** Земљиште је испуцало, јер у земљи нема кише. Зато су се ратарни постидели, покрили су своју главу. **5** Чак и кошута, која у пољу донесе младо на свет, оставља своје младунче јер нема зелене траве.

6 Зебре стоје на огољеним брдима, дахћу као шакали, очи им гасну јер нема траве." **7** „Господе, чак и ако наши преступи сведоче против нас, учини нешто ради свог имена. Јер је много наших неверних дела. Теби смо згрешили. **8** Надо Израелова, Спаситељу његов у време невоље! Зашто си као стра-

нац у овој земљи и као путник који је свратио да преноћи? **9** Зашто си као преплашен човек, као јунак који никога не може спасти? Господе, ти си међу нама и ми носимо твоје име. Немој нас оставити."

10 Овако каже Господ за овај народ: „Они воле да лутају и не обуздавају своје ноге. Зато нису мили Господу. Сада ће се он сетити њиховог преступа и казниће их за њихове грехе."

11 Господ ми је рекао: „Не моли се за добро овог народа. **12** Када посте, не слушам њихов вапај. Када приносе жртву паљеницу и принос од жита, мени то није угодно. Мачем, глађу и помором ја ћу их побити."

13 Тада сам рекао: „Ах, Господе! Пророци им овако говоре: 'Нећете видети мач и неће међу вама бити глади, него ћу вам на овом месту дати прави мир.'"

14 А Господ ми је рекао: „Лаж пророкују ти пророци у моје име. Ја их нисам послао, нисам им ништа заповедио, нити сам им ишта рекао. Све што вам пророкују то су лажне визије, гатање, испразне речи и преваре њиховог срца. **15** Зато овако каже Господ за пророке који пророкују у његово име, а он их није послао, и који говоре да неће бити мача ни глади у овој земљи: 'Од мача и глади изгинуће ти пророци. **16** А овај народ ком они пророкују лежаће по јерусалимским улицама покошен глађу и мачем, и нико их неће сахранити - њих, њихове жене, њихове синове и њихове кћери. Излићу на њих злоћу њихову.'

17 Овако им реци: 'Нека моје очи дан и ноћ сузе лију и нека не престају, јер је девица, кћи мог народа, јаким ударцем сломљена, болна је рана на њој. **18** Ако пођем у поље, гле, људи мачем побијени! Ако уђем у град, гле, болести због глади! Јер и пророк и свештеник лутају земљом коју не познају."

19 „Зар си Јуду сасвим одбацио? Зар је Сион мрак твојој души? Зашто нас удараш, па за нас лека нема? Надали смо се миру, а ништа добро није дошло, и времену излечења, а оно страх! **20** Господе, признајемо своју злоћу, преступ својих праочева, јер теби смо згрешили. **21** Немој нас презрети, ради имена свога, немој презрети свој славни престо. Сети се свог савеза с нама, немој га раскинути. **22** Има ли међу ништавним идолима других народа иког ко би кишу дао? Могу ли небеса сама дати велики пљусак? Зар ниси ти, Господе, Боже наш, онај који то даје? У тебе наде своје полагамо, јер ти чистиш све то."

15 Господ ми је рекао: „Кад би пред мене стали Мојсије и Самуило, моја се душа не би смиловала том народу, Отераћу их од свој лица. Нека иду од мене! **2** Ако ти кажу: 'Куда да идемо?', одговори им: 'Овако каже Господ: 'Ко је за смртоносни помор, у смрт од помора! Ко је за мач, под мач! Ко је за глад, у глад! Ко је за заробљеништво, у заробљеништво!'

3 Поставићу над њима четири врсте зла, говори Господ, 'мач да их убија, псе да их развлаче, небеске птице и земаљске звери да их једу и уништавају. **4** Учинићу да буду ужасан приказ свим земаљским царствима због Манасије, сина Језекије, Јудиног цара, за оно што је учинио у Јерусалиму. **5** Јер ко ће ти се смиловати, Јерусалиме? Ко ће саосећати с тобом? Ко ће свратити да те пита како ти је?'

6 'Ти си ме оставио', говори Господ. 'Окреш ми леђа и одлазиш од мене. А ја ћу поидићи своју руку на тебе и затрћу те. Уморио сам се од сажалевања. **7** Вејаћу их вилама на вратима ове земље. Побоћу њихову децу. Затрћу свој народ, јер се не одвраћају од својих путева. **8** Више ће бити њихових удовица него морског песка. У подне ћу на мајку и на сина довести пустошника. Пустућу на њих изненадни ужас и пометњу. **9** Клонучла је жена која је седморо родила, њена душа бори се да до даха дође. Сунце јој је зашло још за дана, постиђена је и посрамљена. А њихов остатак предаћу мачу њихових непријатеља,' говори Господ.

10 „Тешко мени, мајко моја, што си ме родила! Ја сам предмет препирке и свађе целе земље? Никоме нисам давао у зајам и ни од кога нисам узимао зајам, а сви ме проклињу.“

11 Овако каже Господ: „Заиста ћу ти служити на твоје добро. Заиста ћу те бранити од непријатеља у време невоље и тескобе. **12** Може ли неко сломити гвожђе, гвожђе са севера, и бакар? **13** Твоје имање и твоје благо даћу у бесцење, нека се опљачка, због свих твојих греха по свој твојој земљи. **14** Учинићу да га твоји непријатељи однесу у земљу коју не познајеш, јер се мој гнев као ватра расламсао. На вас се расламсао.“

15 Господе, ти знаш моју невољу. Сети ме се, погледај на мене и освети се за мене онима који ме прогоне. Не дај да погинем због тога што си спор на гнев. Сети се да због тебе подносим срамоту. **16** Кад су ми дошле твоје речи, ја сам их гутао, и твоја реч ме је обрадовала и развеселила ми срце,

јер ја твоје име носим, Господе, Боже над војскама. **17** Не седим у друштву оних који збијају шале и веселе се. Због твоје руке седим сам, јер си ме ти испунио осудом. **18** Зашто мој бол не престаје и зашто је моја рана неизлечива? Не може се исцелити. Ти си ми постао преваран извор, као непостојана вода.

19 Зато овако каже Господ: „Ако се вратиш мени, ја ћу те вратити у своју милост. Опет ћеш ми служити. Ако одвојиш драгоцену од безвредног, опет ћу говорити преко тебе. Они ће се окренути теби, али ти се не смеш окренути њима.“

20 Учинио сам да овом народу будеш уврћени бакарни зид. Они ће се борити против тебе, али те неће надвладати, јер сам ја с тобом, да те спасем и да те избавим, говори Господ. **21** „Избавићу те из руку злих људи, откупићу те из руку насилника.“

16 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Немој се женити и немој имати синова и кћери на овом месту. **3** Јер овако каже Господ за синове и за кћери што се рађају на овом месту и за њихове мајке које их рађају и за очеве који их добијају у овој земљи: **4** 'Од смртоносних болести они ће помрети. Неће бити оплакани и нико их неће сахранити. Постаће као ђубриво по земљи. Изгнуће од мача и глади, а њихова мртва тела биће храна небеским птицама и земаљским зверима.'"

5 Јер овако каже Господ: 'Не улази у кућу где је оброк оних који су у жалости, не иди да жалиш с њима и немој саосећати с њима. Јер сам ја том народу одузео свој мир,' говори Господ, 'милост и милосрђе. **6** Помреће и велики и мали у овој земљи. Нико их неће сахранити, нико се због њих неће од жалости у груди ударати, нико се због њих неће по телу сећи, нити ће главу бријати. **7** Неће им се дати хлеб који се даје ожалостњенима да би се утешили за покојником, нити ће им се дати чаша утехе за оцем или за мајком. **8** Не улази у кућу у којој је гозба да с њима седиш, једеш и пијеш.

9 Јер овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Учинићу да с овог места пред вашим очима и у вашим данима нестане глас радости и глас весеља, глас младожење и глас невесте.'

10 Кад том народу кажеш све ове речи, па те они упитају: 'Зашто нам је Господ најавио сву ту велику невољу? У чему је наш преступ и у чему је наш грех којим смо згрешили Господу, свом Богу?', **11** тада им реци: 'Зато што

су ме ваши очеви напустили', говори Господ, 'и ишли за другим боговима, служили им и клањали им се. Мене су напустили и нису се држали мог закона. **12** А ви чините још горе од својих очева и сви следите своје тврдокорно и зло срце, и не слушате ме. **13** Зато ћу вас из ове земље отерати у земљу коју не познајете и коју нису познавали ни ваши очеви. Тамо ћете и дању и ноћу служити другим боговима, јер вам се нећу смилovati.'

14 'Зато долазе дани', говори Господ, 'кад се више неће говорити: 'Тако жив био Господ који је Израелове синове извео из египатске земље!' **15** Уместо тога, говориће се: 'Тако жив био Господ који је Израелове синове извео из северне земље и из свих земаља по којима их је расејао!' Вратићу их у земљу њихову коју сам дао њиховим праочевима.'

16 'Послаћу много рибара', говори Господ, 'који ће их ловити. Затим ћу послати много ловаца који ће их ловити по свим горама и по свим бреговима и по свим каменим врлетима. **17** Јер су моје очи на свим њиховим путевима. Нису сакривени од мене, нити је њихов преступ закључен од мојих очију. **18** Најпре ћу им у пуној мери наплатити њихов преступ и њихов грех, због тога што су оскрнавили моју земљу. Беживотним телима својих гадних и одвратних идола напунили су моје наследство.'

19 „Господе, снаго моја и тврђаво моја, уточиште моје у дан невоље, к теби ће народи доћи с крајеве земље и рећи ће: 'Заиста су наши праочеви имали лажне богове, ништавне, од којих никакве користи нема.' **20** Може ли земаљски човек начинити себи богове, кад то нису богови?"

21 „Зато ћу им дати да осете, да овог пута осете руку моју и моћ моју, па ће знати да је моје име Господ."

17 „Јудин грех је записан гвозденом писаљком. Дијамантским врхом урезан је на плочу њиховог срца и на рогове њихових олтара. **2** Њихови синови мисле на њихове олтаре и њихова обредна дебља поред сваког зеленог дрвета, на високом брдима, **3** на горама, по пољима. Даћу да се опљачка све твоје богатство и све твоје благо; даћу да се опљачкају и твоје обредне узвишице због греха у свој твојој земљи. **4** Сам си оставио наследство које сам ти дао. Учинићу да служиш својим непријатељима у земљи коју не познајеш. Јер сте у мом гневу запаљени као ватра која ће све сагорети."

5 Овако каже Господ: „Проклет да је човек који се узда у земаљског човека и своје наде полаже у људску мишицу, а срце му се одвраћа од Господа. **6** Он ће бити као осамљено дрво у пустој земљи и неће видети добра кад оно дође, него ће пребивати у сасушеним местима у пустињи, у сланој и ненасташеној земљи. **7** Нека је благословљен човек који се узда у Господа, коме је Господ узданица. **8** Он ће бити као дрво посађено поред вода, које своје корење пушта поред воденог тока. Неће осетити жегу када дође, него ће његово лишће остати зелено. У сушној години неће се бринути и неће престати род да доноси.

9 Срце је варљивије од свега и на све је спремно. Ко може проникнути у њега? **10** Ја, Господ, истражујем срце и испитујем најдубља осећања, да бих свакоме дао према његовим путевима, према плодовима његових дела. **11** Као јаребица што сакупља јаја која није снела, такав је и онај што неправдом стиче богатство. Оставиће га у половини својих дана и на крају ће остати безуман."

12 Уздигнут је престо славни од почетка, на том је месту наше светлиште. **13** Господе, надо Израелова, сви који те оставе биће посрамљени. Они који одступе од тебе биће уписани у земаљски прах, јер су оставили извор живе воде, Господа. **14** Излечи ме, Господе, и бићу излечен. Спаси ме, и бићу спасен, јер ја тебе хвалим!

15 Они ми говоре: „Где је Господња реч? Нека дође." **16** А ја, као твој пастир, нисам журио да те оставим и нисам чезнуо за кобним даном. Ти знаш шта долази с мојих усана, пред твојим лицем то се одиграва. **17** Немој ме плашити. Ти си моје уточиште у дан невоље. **18** Нека се постиде они који ме прогоне, али не дај да се ја постидим. Нека њих страх обузме, али не дај да мене страх обузме. Доведи на њих дан невоље и положи их ударцем двоструким.

19 Овако ми је рекао Господ: „Иди и стани на врата синова овог народа на која улазе и излазе Јудини цареви, и на сва јерусалимска врата, **20** и реци им: 'Чујте Господњу реч, Јудини цареви и сав народе Јудин и сви становници Јерусалима који улазите на ова врата. **21** Овако каже Господ: 'Чувајте своје душе и не носите на Шабатни дан никакав терет и не уносите га на јерусалимска врата. **22** На Шабатни дан не изнесите из своје куће никакав терет и не радите никакав посао, него нека вам Шабатни дан буде свет, као што сам заповедио вашим праочевима. **23** Али они нису слушали, нити су пригнули

ухо своје, већ су остали непокорни, па нису слушали нити су примали поуку."

24 „Ако ми будете у потпуности послушни“, говори Господ, „тако да на Шабатни дан не уносите терет на врата овог града, него вам Шабатни дан буде свет и не радите никакав посао, **25** тада ће на врата овог града улазити цареви и кнезови, који седе на Давидовом престолу, возе се на колима и јашу на коњима, они и њихови кнезови, Јудин народ и становници Јерусалима, и овај град биће довека настањен. **26** Долазиће људи из Јудиних градова, из околине Јерусалима, из Венијаминове земље, из равнице, из брдовитог подручја и из Негева, и у Господњи дом доносиће жртве паљенице и друге жртве, приносе од жита, тамјан и жртве захвалнице.

27 Али ако ми не будете послушни, ако вам Шабатни дан не буде свет и ако на Шабатни дан будете носили терете и с њима улазили на јерусалимска врата, тада ћу на његовим вратима запалити ватру, и она ће прогутати утврђене дворе у Јерусалиму и неће се угасити."

18 Ова је реч коју је Господ упутио Јеремији: **2** „Устани и иди у грнчареву кућу. Тамо ћу ти објавити своје речи."

3 Када сам отишао у грнчареву кућу, грнчар је радио на грнчарском колу. **4** Посуду коју је грнчар правио од глине покварила је његова рука, па се он предомислио и направио од ње другу посуду, онакву какву је желео.

5 Опет ми је дошла Господња реч: **6** „Доме Израелов, зар ја не могу поступити с вама као тај грнчар?“, говори Господ. „Гле, оно што је глина у грнчаревој руци, то сте ви у мојој руци, доме Израелов. **7** Кад неком народу и неком царству кажем да ћу га истребити, затрти и уништити, **8** али се тај народ одврати од своје злоће за коју сам му говорио, мени ће бити жао што сам хтео невољу да му нанесем. **9** А кад неком народу и неком царству кажем да ћу га изградити и засадити, **10** али он почне да чини оно што је зло у мојим очима не слушајући мој глас, одустаћу од добра које сам хтео да му учиним.

11 Зато реци Јудином народу и становницима Јерусалима: 'Овако каже Господ: 'Невољу за вас припремам и замисао против вас смишља. Вратите се, молим вас, сваки са свог злог пута и поправите своје путеве и своја дела."

12 А они кажу: „Нема ништа од тога! Ми ћемо ићи по својим замислима и следићемо своје тврдокорно и зло срце."

13 Зато овако каже Господ: „Распитајте се по народима: Ко је за тако нешто чуо? Ужасну ствар је учинила девица израелска. **14** Зар ће са стене у пољу нестати ливанског снега? Зар ће пресушити хладне воде које теку из туђине? **15** Мој је народ мене заборавао јер ништавило приноси кад и спотичу друге на њиховим путевима, на древним стазама, како би пошли стазама и путем који није насут, **16** тако да своју земљу претворе у страхан приказ, да због ње људи у чуду звижде довека. Сваки ће пролазник запрепашћено гледати и одмахиваће главом. **17** Као источним ветром расејаћу их пред непријатељем. Леђа ћу им окренути, нећу на њих погледати у дан њихове пропасти."

18 А они су рекли: „Хајде, смислимо нешто против Јеремије, јер свештенику неће недостајати закона, ни мудрог савета, ни пророку речи. Хајде, оптужимо га и не обраћајмо пажњу на његове речи."

19 Господе, погледај на мене и слушај глас мојих противника. **20** Зар на добро треба злом узвратити? А они копају јаму души мојој. Сети се како сам стајао пред тобом и говорио у њихову корист, да бих твој гнев одвратио од њих. **21** Зато њихове синове предај глади, мачу их предај. Нека њихове жене остану без деце и нека буду удовице. Нека њихове мужеве побије смртоносни помор, њихови младићи нека падну од мача у боју. **22** Нека се из њихових кућа вика чује, кад изненада доведеш на њих чету разбојника. Јер су за мене јаму ископали да би ме ухватили и у тајности су мојим ногама замке поставили.

23 Али ти, Господе, добро знаш шта су све против мене наумили да би ме убили. Немој покрити њихов преступ, немој избрисати њихов грех пред собом, него нека падну пред тобом. Казни их у дан свог гнева."

19 Овако је рекао Господ: „Иди и од грнчара узми земљани врч и поведи са собом неколико старешина из народа и неколико свештеничких старешина. **2** Пођи у долину Еномовог сина, која се простире пред вратима грнчарских отпадака. Тамо објави речи које ћу ти казати. **3** Реци: 'Чујте Господњу реч, Јудини цареви и становници Јерусалима. Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог:

'Доводим невољу на ово место, и кад чују за њу, сви ће се запрепастити,* **4** зато што

су ме напустили и учинили ово место таквим да се не може препознати. На њему приносе кад другим боговима које нису познавали, ни они, ни њихови праочевци, ни Јудини царевци. Напустили су ово место крвљу недужних. **5** Изградили су обредне узвишице Валу и у ватри спаљивали своје синове, приносећи их Валу као жртве паљенице, што им никад нисам заповедио, нити сам о томе говорио, нити ми је то на ум пало."

6 „Зато, долазе дани“, говори Господ, „кад се то место више неће звати Тофет и долина Еномовог сина, него долина убијања. **7** Осујетићу намере Јуде и Јерусалима на овом месту и учинићу да падну од мача пред својим непријатељима и од руке оних који траже њихову душу. А њихова мртва тела даћу за храну небеским птицама и земаљским зверима. **8** Овај град ћу претворити у страшан приказ и нешто због чега ће људи у чуду звиждати. Сваки ће пролазник запрепашћено гледати и у чуду ће звиждати због свих његових невоља. **9** Учинићу да једу месо својих синова и месо својих кћери, и свако ће јести месо свог ближњег, због тескобе и невоље којом ће их притиснути њихови непријатељи и они који траже њихову душу."

10 „Затим разбиј врч пред очима оних који ће с тобом ићи. **11** Реци им: 'Овако каже Господ над војскама: 'Тако ћу разбиј овај народ и овај град, као што се разбија грнчарска посуда, па се више не може поправити. У Тофету ће бити сахрањени, све док више не буде места за сахрањивање."

12 Тако ћу учинити овом месту“, говори Господ, „и његовим становницима. Учинићу да овај град буде као Тофет. **13** Јерусалимске куће и куће Јудиних царева биће као место где је Тофет, биће нечисте, све куће на чијим се крововима приносио кад свој небеској војсци и на којима су се изливале жртве леванице другим боговима."

14 Кад се Јеремија вратио из Тофета, где га је Господ послао да пророкује, стао је у двориште Господњег дома и рекао целом народу: **15** „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'На овај град и на све градове око њега пустићу све зло које сам им објавио, јер су непокорни и не слушају моје речи."

20 Пасхор, Имиров син, свештеник и главни надзорник у Господњем дому, слушао је Јеремију док је пророковао те речи. **2** Та-

да је Пасхор ударио пророка Јеремију и ставио га у окове код Горњих Венијаминових врата, у Господњем дому. **3** Сутрадан, кад је Пасхор пустио Јеремију из окова, Јеремија му је рекао:

„Господ те више неће звати Пасхор, већ 'Магор-Мисавив'.* **4** Јер овако каже Господ: 'Ево, учинићу да будеш страх самом себи и свима који те воле. Они ће пасти од мача својих непријатеља, а ти ћеш то својим очима гледати. Цео Јудин народ даћу у руке цару Вавилона и он ће их одвести у изгнанство у Вавилон и мачем ће их побити. **5** Све што се чува у овом граду, сав његов стечени иметак, све његове драгоцености и све благо Јудиних царева даћу у руке њиховим непријатељима. Они ће све то опљачкати, узети и однети у Вавилон. **6** А ти ћеш, Пасхоре, и сви који живе у твојој кући, отићи у заробљеништво. У Вавилон ћеш отићи и тамо ћеш умрети и тамо ћеш бити сахрањен, ти и сви који те воле, јер си им лажно пророковао."

7 „Госпode, преварио си ме и преварен сам. Своју си снагу употребио против мене и надвладао си ме. Смеју ми се по цео дан, сви ми се ругају. **8** Јер кад год проговорим, морам да вичем. Јер је Господња реч мени на срам, због ње ми се ругају по цео дан. **9** Ја сам рекао: 'Нећу га спомињати и нећу више говорити у његово име.' Али његова реч је у мом срцу као распламсала ватра, затворена у мојим костима, тако да више нисам могао да ћутим, нисам могао да издржим. **10** Јер сам чуо зле гласове од многих и страх је био посвуда.“ „Говорите против њега, да и ми говоримо против њега.“ Сви који су се правили да су у миру са мном чекају да направим неки погрешан корак и говоре: „Можда ће се преварити, па ћемо га надвладати и осветити му се. **11** Али Господ је био са мном као силан јунак. Зато ће они који ме прогоне посрнути и неће победити. Веома ће се постидети, јер неће имати успеха. Њихово вечно понижење неће се заборавити."

12 А ти, Госпode над војскама, испитујеш праведника; ти видиш најдубља осећања и срце. Дај ми да видим твоју освету над њима, јер сам пред тебе изнео своју парницу.

13 Певајте Господу! Хвалите Господа! Јер је душу сиромаша избавио из руку зликоваца.

14 Проклет да је дан када сам се родио! Нека је без благослова дан када ме је мајка моја родила! **15** Проклет да је човек који је мом оцу донео вест: „Родио ти се син, мушко

*19,3 Дословно: „свима ће у ушима зујати“. **20,3** „Магор-Мисавив“ значи „страх свуда унаоколо“.

си добио!”, и тиме га обрадовао! **16** Нека тај човек буде као градови које је Господ без милости уништио. Нека чује вику ујутру и ратни поклич у подне.

17 Зашто ме није убио још у утроби мајке моје, па би ми мајка гроб била, и она би до века остала трудна? **18** Зашто сам изашао из утробе да гледам муку и тугу, и да ми се данни окончају у срамоти?

21 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији кад је цар Седекија послао код њега Пасхора, Малхијиног сина, и свештеника Софонију, Масијиног сина, да му кажу: **2** „Молим те, питај Господа за нас, јер је Навуходоносор, вавилонски цар, заратио с нама. Можда ће Господ учинити за нас неко чудесно дело као некада, па ће непријатељ отићи од нас.”

3 Јеремија им је рекао: „Овако реците Седекији: **4** ‘Ево шта каже Господ, Израелов Бог: ‘Окренућу на вас оружје које вам је у рукама, којим се борите против цара Вавилона и против Халдејаца који вас опседају изван зидина, и скупићу га усред овог града. **5** Ја ћу се борити против вас подигнутом руком и снажном мишицом, с гневом и јарошћу и великом љутњом. **6** Побиху становнике овог града, и људе и животиње. У великом помору они ће нестати.’

7 ‘А после тога’, говори Господ, ‘Седекију, Јудиног цара, његове слуге, народ и оне који остану у овом граду након помора, мача и глади, предаћу у руке Навуходоносору, цару Вавилона, у руке њиховим непријатељима и у руке онима који траже њихову душу. Он ће их побити оштрицом мача. Неће им се сажалити, неће имати самилости ни милосрђа.’

8 А овом народу реци: ‘Овако каже Господ: ‘Ево, стављам пред вас пут у живот и пут у смрт. **9** Ко буде мирно седео у овом граду погинуће од мача, глади и помора, а ко изађе и преда се Халдејцима који су поставили опсаду остаће жив и добиће своју душу као плен.

10 Јер сам против овог града окренуо своје лице и снаћи ће га зло, а не добро’, говори Господ. ‘Биће предат у руке цару Вавилона, и он ће га спалити ватром.’

11 А за дом Јудиног цара, чујте Господњу реч. **12** Доче Давидов, овако каже Господ: ‘Свако јутро судите праведно и избављајте опљачканог из руке пљачкаша, да због ваших злих дела мој гнев не дође као ватра и не распламса се, јер тада неће бити никог да га угаси.

13 Ево, долазим на тебе, ти који живиш у долини, на стени у равници’, говори Господ. ‘А ви говорите: ‘Ко ће доћи на нас? Ко ће доћи у наша пребивалишта?’ **14** ‘Одговарајте преда мном за плодове својих дела’, говори Господ. ‘Запалићу ватру у његовој шуми, и она ће прогутати све што је око њега.’”

22 Овако каже Господ: „Иди у двор Јудиног цара и тамо објави ову реч. **2** Реци: ‘Чуј Господњу реч, царе Јудин, који седиш на Давидовом престолу, ти и твоје слуге и твој народ, који улазите на ова врата. **3** Овако каже Господ: ‘Извршавајте правду и праведност, избављајте опљачканог из руке пљачкаша. Не тлачите странца, сироче ни удовицу. Не мучите их и не проливајте недужну крв на овом месту. **4** Јер ако заиста извршавате ову реч, тада ће на врата овог дома улазити цареви који седе на Давидовом престолу, возе се у колима и јашу на коњима, они, њихове слуге и њихов народ.

5 Али ако не послушате ове речи, закључањем се собом’, говори Господ, ‘да ће овај двор постати рушевина.

6 Јер овако каже Господ за дом Јудиног цара: ‘Ти си мени попут Галада, врха на Ливану. Али ћу те сигурно претворити у пустињу, а градови ће остати без становника. **7** Припремићу против тебе оне који доносе пропаст, свакога с његовим оружјем, и они ће посећи твоје најбоље кедрове и побацаће их у ватру. **8** Многи ће народи пролазити поред овог града и питаће један другог: ‘Зашто је Господ ово учинио овом великом граду?’ **9** И говориће се: ‘Зато што су оставили савез Господа, свог Бога, и клањали се другим боговима и служили им.’

10 ‘Не оплакујте мртвог, не жалите за њим, већ плачите горко за оним који у изгнанство одлази, јер се више никад неће вратити и неће видети земљу свога рода. **11** Јер овако каже Господ за Салума,* сина Јосије, Јудиног цара, који влада уместо свог оца Јосије, и који је отишао из овог места: ‘Он се више никад неће вратити. **12** Умреће у месту где је одведен у изгнанство, а ову земљу више неће видети.’”

13 Тешко оном који своју кућу гради, али не у праведности, и своје горње одаје, али не по правди, него искоришћава свог ближњег који му бадава служи и коме не даје плату. **14** Он говори: ‘Саградићу себи велику кућу и простране горње одаје. Зато ћу проширити своје прозоре и обложићу зидове

***22,11** Или: „Јоахаза”.

кедровином и премазаћу их црвеном бојом.
15 Хоћеш ли и даље владати кад се размећеш кедровином? Зар није твој отац јео и пио и спроводио правду и праведност? Зато му је било добро. **16** Бранио је право невољника и сиромаша. Зато му је било добро. 'Не значи ли то мене познавати?', говори Господ. **17** 'Али твоје очи и твоје срце иду само за неправедним добитком, да проливају крв недужнога, да закидају и изнуђују.'

18 Зато овако каже Господ за Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара: 'За њим се неће нарицати: 'Јао, брате мој! Јао, сестро моја!' За њим се неће нарицати: 'Јао, господару! Јао, величанство његово!' **19** Кад умре, биће му као што бива магарцу - одвући ће га и бацити напоље, иза јерусалимских врата.

20 'Попни се на Ливан и вичи! На Васану пусти свој глас. Вичи с Аварима, јер су сломљени сви који те воле. **21** Говорио сам ти док си био безбрижан, али ти си рекао: 'Нећу да слушам.' Тако си поступао од своје младости, јер ниси послушао мој глас. **22** Ветар ће бити пастир свим твојим пастирима, а они који те воле отићи ће у заробљеништво. Јер ћеш се тада постидети и понизити због све своје невоље. **23** Ти који пребиваш на Ливану, који си свио гнездо у кедровима, како ћеш само стењати кад те спопадну порођајне муке, болови као жену која се порађа!'

24 'Тако ја био жив', говори Господ, 'кад би ти, Хонија,* сине Јоакимов, Јудин цару, био печатни прстен на мојој десници, ја бих те с прста стргнуо! **25** Предаћу те у руке онима који траже твоју душу, у руке онима којих се бојиш, у руке Навуходоносору, цару Вавилона, и у руке Халдејцима. **26** Бацићу тебе и твоју мајку која те је родила у другу земљу у којој се нисте родили, и тамо ћете умрети. **27** Неће се они вратити у земљу за којом ће им душа чезнути да се у њу врате.' **28** Је ли тај човек, Хонија, нека презрена и разбијена посуда или чинија коју нико не жели? Зашто он и његови потомци морају бити оборени и бачени у земљу коју не познају?'

29 'Земљо, земљо, земљо, чуј Господњу реч! **30** Овако каже Господ: 'Запишите за овог човека као да нема деце, да је то човек који неће имати успеха у животу, јер ниједан од његових потомака неће сести на Давидов престо, нити ће икада владати у Јуди.'

23 „Тешко пастирима који уништавају и растерују овце паше моје!“, говори Господ.

2 Зато овако каже Господ, Израелов Бог, против пастира који пасу његов народ: „Ви сте растерали моје овце, расејали сте их, и нисте о њима бринули.

Зато ћу вас казнити због ваших злих дела“, говори Господ.

3 „Сакупићу остатак својих оваца из свих земаља по којима сам их расејао и вратићу их на њихов пашњак, и оне ће бити плодне и намножиће се. **4** Подићи ћу им пастире који ће их пасти, и ничега се више неће бојати, неће се плашити и ниједна се неће изгубити“, говори Господ.

5 „Ево, долазе дани“, говори Господ, „кад ћу Давиду подићи праведан изданак. Цар ће владати и поступаће разборито, спроводиће правду и праведност у земљи. **6** У његовим данима Јуда ће се спасти, Израел ће живети спокојно. А он ће се звати 'Господ је наша праведност.'“

7 „Зато долазе дани“, говори Господ, „кад се више неће говорити: 'Жив био Господ који је Израелове синове извео из египатске земље', **8** него ће се говорити: 'Жив био Господ који је потомство Израеловог дома извео и довео из северне земље и из свих земаља по којима сам их расејао и они ће живети у својој земљи.'“

9 „Због пророка сломљено је срце у мени. Дрхте све моје кости. Постао сам као пијан човек, као човек кога је савладало вино, ради Господа и ради његових светих речи. **10** Јер је земља пуна прељубника. Због клетве земља тугује, усахнули су пашњаци у пустој земљи. Зло је оно што раде, неправедно користе своју моћ.

11 Упрљали су се и пророк и свештеник. Чак и у свом дому налазим њихову злоћу“, говори Господ. **12** „Зато ће њихов пут постати као клизаво тло у тами, где ће бити гурнути, па ће пасти.

Пустићу на њих невољу, доћи ће година у којој ћу их казнити“, говори Господ. **13** „Код самаријских пророка видео сам срамно дело. Пророкују у Валово име и заводе мој народ, Израел. **14** Код јерусалимских пророка видео сам страшне ствари. Прељубу чине и лаж говоре. Подупиру руке злима, и ниједан се од њих не одвраћа од своје злоће. Сви су они за мене постали као Содом, а његови становници као Гомор.“

15 Зато овако каже Господ над војскама против тих пророка: „Нахранићу их пеленом

*22,24 Или: „Јехонија“.

и напојићу их жучи. Јер се од јерусалимских пророка шири отпадништво по свој земљи."

16 Овако каже Господ над војскама: „Не слушајте речи пророка који вам пророкују. Они вас наводе на ништавна дела. Говоре вам визије које долазе из њиховог срца, а не из Господњих уста. **17** Стално говоре онима који ме презиру: 'Господ је рекао: 'Мир ћете имати.' Свакоме ко следи своје тврдокорно срце кажу: 'Неће вас задесити никаква невоља.' **18** Јер ко је био међу Господњим блиским пријатељима, па је могао да види и да чује његову реч? Ко је обратио пажњу на његову реч да би је чуо? **19** Гле, доћи ће олујни ветар од Господа, гнев, велика олуја. Сручиће се на главу злих. **20** Господ неће одвратити свој гнев док не изврши и не испуни намере свог срца. У последњим данима о томе ћете размишљати и то ћете јасно разумети.

21 Ја нисам послао те пророке, а они ипак трче. Нисам им говорио, а они ипак пророкују. **22** Али да су били међу мојим блиским пријатељима, тада би омогућили мом народу да чује моје речи и подстакли би га да се врати са свог злог пута и да се одврати од својих злих дела."

23 „Зар сам ја Бог само изблиза“, говори Господ, „зар нисам Бог и издалека?“

24 Може ли се човек сакрити на скровито место, а да га ја не видим?“, говори Господ. „Зар ја не обухватам и небеса и земљу?“, говори Господ. **25** „Чујем шта говоре пророци који у моје име лаж пророкују и говоре: 'Сањао сам! Сањао сам!' **26** Докле ће то бити у срцу пророка који пророкују лаж, који из свог срца преваре пророкују? **27** Мисле да ће својим сновима које причају један другогме навести мој народ да заборави моје име, као што су њихови очеви због Вала заборавили моје име. **28** Пророк који је уснио сан нека исприча сан, али онај код кога је моја реч нека истинито објављује моју реч."

„Шта је заједничко слами и жити?“, говори Господ.

29 „Зар моја реч није као ватра“, говори Господ, „и као маљ који стену разбија?“

30 „Зато долазим на те пророке“, говори Господ, „који краду моје речи један од другог.“

31 „Долазим на пророке“, говори Господ, „који своје речи износе, а говоре 'Ово је Његова реч!'“

32 „Долазим на пророке који лажне снове снивају“, говори Господ, „који их причају и мој народ заводе својим лажима и својим хвалисањем. Ја их нисам послао, нити сам

им ишта заповедио. Зато нису ни од какве користи овом народу“, говори Господ.

33 „Када те овај народ или пророк или свештеник упитају: 'Шта је Господње бреме?', одговори им: 'Ви сте бреме, и то велико! Оставићу вас', говори Господ. **34** Ако неки пророк или свештеник или народ кажу: 'Господње бреме!', казнићу тог човека и његов дом. **35** Ви овако говорите сваки свом ближњем и сваки свом брату: 'Шта је одговорио Господ? Шта је рекао Господ?' **36** Али не помињите више Господње бреме, јер је свакоме бреме његова властита реч, а ви изврћете речи живог Бога, Господа над војскама, нашег Бога."

37 „Овако реци пророку: 'Шта ти је одговорио Господ? Шта је рекао Господ?' **38** Зато што говорите: 'Господње бреме!', овако каже Господ: 'Ви говорите: 'Ова реч је Господње бреме', иако сам вам рекао: 'Не говорите: 'Господње бреме!' **39** Зато, пазите, долазим к вама! Нећу више нимало марити за вас, одбацићу од свог лица и вас и град који сам дао вама и вашим праочевима. **40** Пуститићу на вас велику срамоту и велико понижење, које се неће заборавити."

24 Господ ми је показао две корпе смокава које су стајале пред Господњим храмом, након што је Навуходоносор, цар Вавилона, заробио Јехонију, Јоакимовог сина, Јудиног цара, и Јудине кнезове, мајсторе и градитеље утврђења, и одвео их из Јерусалима у изгнанство у Вавилон. **2** У једној корпи су биле врло добре смокве, као што су ране смокве, а у другој корпи су биле врло лоше смокве, толико лоше да нису биле за јело.

3 Тада ми је Господ рекао: „Шта видиш, Јеремија?“ Одговорио сам: „Видим смокве. Добре смокве су врло добре, а лоше су врло лоше, толико лоше да нису за јело.“

4 Тада ми је Господ рекао: **5** „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Као што су ове смокве добре, тако ће у мојим очима бити добри Јудини изгнаници, које ћу из овог места послати у халдејску земљу. **6** Управићу своје очи на њих да им учиним добро и вратићу их у ову земљу. Изградићу их и нећу их срушити, посадићу их и нећу их ишчупати. **7** Даћу им срце да ме познају, да знају да сам ја Господ. Они ће бити мој народ, а ја ћу бити њихов Бог, јер ће ми се вратити свим својим срцем.“

8 Али као с лошим смоквама које су толико лоше да нису за јело, каже Господ, тако ћу поступити са Седекијом, Јудиним царем, и с његовим кнезовима и остатком из Јерусали-

ма који остане у овој земљи и с онима који живе у египатској земљи. **9** Учинићу да буду пример ужаса и несреће за сва земаљска царства, предмет подсмеха и подругљиве приче,* да буду ругло и пример оних који су проклетли, по свим местима где ћу их расејати. **10** Послаћу на њих мач, глад и помор, док их не истребим са земље коју сам дао њима и њиховим праочевима.”

25 Ово је реч која је дошла Јеремији за цео Јудин народ, четврте године Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара, то јест прве године Навуходоносора, цара Вавилона, **2** и ту реч је пророк Јеремија објавио целом Јудином народу и свим становницима Јерусалима, рекавши:

3 „Од тринаесте године Јосије, сина Амона, Јудиног цара, па све до данашњег дана, ове двадесет и три године, долазила ми је Господња реч и ја сам је говорио вама - устајао рано и говорио - али ви нисте слушали. **4** Господ вам је слао све своје слуге, пророке, рано устајао и слао их, али ви нисте слушали, нити сте пригнули своје ухо да бисте чули. **5** Оно што вам говорим: „Вратите се, молим вас, сваки са свог злог пута и одвратите се од својих злих дела, па ћете остати у земљи коју је Господ давно дао вама и вашим праочевима за сва времена. **6** Не идите за другим боговима да им служите и да им се клањате, немојте ме вређати делима својих руку, па вам нећу нанети невољу.”

7 „Али ви ме нисте слушали”, говори Господ, „него сте ме вређали делима својих руку, на своју несрећу.

8 Зато овако каже Господ над војскама: „Зато што нисте послушали моје речи, **9** послаћу и подигнућу све народе са севера”, говори Господ, „и послаћу по Навуходоносора, цара Вавилона, свог слугу, и довешћу их на ову земљу, на њене становнике и на све ове околне народе. Затрћу овај народ и учинићу да буде страхан приказ, да због њих људи звижде у чуду и да буду пустош до века. **10** Учинићу да међу њима нестане глас радости и глас весеља, глас младожење и глас невесте, звук ручног млина и светлост светилке. **11** Сва ова земља претвориће се у пустош, страхан приказ, и ти народи служиће цару Вавилона седамдесет година.

12 А кад се наврши седамдесет година, позваћу на одговорност цара Вавилона и онај народ због њиховог преступа”, говори Господ, „позваћу на одговорност целу халдејску

земљу и претворићу је у вечну пустош. **13** На ту земљу пустићу све речи које сам против ње изрекао, све што је записано у овој књизи, што је пророковао Јеремија против свих народа. **14** Јер они - многи народи и велики цареви - претворили су их у своје слуге, а ја ћу им платити по њиховим делима, по делима њихових руку.”

15 Јер овако ми је рекао Господ, Израелов Бог: „Узми из моје руке ову чашу с вином гнева и њиме напоји све народе којима ћу те послати. **16** Они ће пити, па ће се тетурати и понашати безумно због мача који ћу послати на њих.

17 Ја сам узео чашу из Господње руке и напојио све народе којима ме је послао Господ: **18** Јерусалим и Јудине градове, његове царевице и његове кнезове, да постану пустош и страхан приказ, да људи због њих звижде у чуду и да буду предмет проклетства, као што је то данас; **19** затим фараона, цара Египта, и његове слуге, његове кнезове и цео његов народ; **20** све туђинце, све царевице земље Уз, све царевице филистеејске земље, Аскалон, Газу, Акарон и оно што је остало од Азота; **21** Едом, Моав и Амоне синове; **22** све царевице Тира, све царевице Сидона и царевице острва на мору; **23** Дедан, Тему, Вуз и све оне који шишају косу на слепоочницама; **24** све арапске царевице и све царевице туђинаца који живе у пустињи; **25** све зимиријске царевице, све еламске царевице и све међанске царевице; **26** све царевице севера који су близу и који су далеко, једног за другим, и сва друга земаљска царства која постоје на лицу земље. А цар Сисаха пиће после њих.

27 Овако им реци: „Ево шта каже Господ над војскама, Израелов Бог: „Пијте и опијте се, повраћајте и падајте да више не останете од мача који ћу послати на вас.” **28** Ако не буду хтели да узму чашу из твоје руке и да пију, реци им: „Овако каже Господ над војскама: „Мораћете да пијете. **29** Јер на град који носи моје име пуштам невољу, а зар ћете ви проћи без казне?”

Нећете проћи без казне, јер ћу дозвати мач на све становнике земље”, говори Господ над војскама.

30 Ти им пророкуј све ове речи и кажи им: „С висине ће Господ као лав зарикати, пустиће глас из светог пребивалишта свога. Рикаће на своје пребивалиште. Као што вичу они који газе грочје, он ће повикати на све становнике земље.

31 Вика ће се чути до краја земље, јер Господ има спор с народима. Сам ће судити сва-

*24,9 Дословно: „пословице (изреке)”.

ком телу. Зле ће предати мачу, говори Господ.

32 Овако каже Господ над војскама: 'Невоља иде од народа до народа, велика олуја подићи ће се с крајева земље. **33** Тог дана они које Господ побије лежаће од једног краја земље до другог. Неће бити оплакани ни покулћени ни сахрањени. Биће као ђубриво по земљи.

34 Плачите горко, пастири, и вичите! Ваљајте се у прабини, вође стада, јер је дошло време да будете побијени и растерани, попадаћете као скупоцене посуде! **35** Нема више уточишта пастирима, нема избављења вођама стада. **36** Слушајте како вичу пастири и како горко плачу вође стада, јер им Господ пустоши пашњак. **37** Мирна почивалишта постала су беживотна због Господњег жестоког гнева. **38** Оставио је своје скровиште као млади лав, јер је због окрутног мача и због његовог жестоког гнева њихова земља претворена у страхан приказ."

26 На почетку царовања Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара, дошла ми је Господња реч: **2** „Овако каже Господ: 'Стани у двориште Господњег дома, и онима који долазе из свих Јудиних градова да се поклоне у Господњем дому објави све речи које ћу ти заповедити да им кажеш. Немој изоставити ниједну реч. **3** Можда ће послушати, и онда ће се свако од њих вратити са свог злог пута, па ће ми бити жао што сам хтео да им нанесем невољу због њихових злих дела. Реци им: 'Овако каже Господ: 'Ако ме не послушате и не почнете да живите по мом закону који сам ставио пред вас **5** и не послушате речи мојих слугу, пророка, које вам шаљем - устајем рано и шаљем их - али које ви нисте слушали, **6** учинићу да овај дом буде као онај у Силому и учинићу да овај град буде пример проклетства за све народе на земљи."

7 Свештеници, пророци и цео народ чули су Јеремију како говори те речи у Господњем дому. **8** Кад је Јеремија изрекао све што му је Господ заповедио да каже целом народу, свештеници, пророци и цео народ ухватили су га и рекли му: „Умрећеш! **9** Зашто си у Господње име пророковао: 'Овај дом биће као онај у Силому и овај град биће опустошен и у њему нико неће живети?'” И сав се народ окупио око Јеремије у Господњем дому.

10 Кад су Јудини кнезови чули те речи, отишли су из царевог двора у Господњи дом и сели пред нова врата Господњег дома. **11**

Свештеници и пророци почели су да говоре кнезовима и целом народу: „Овај човек заслужује смрт, јер је за овај град пророковао онако како сте чули својим ушима."

12 Тада је Јеремија рекао свим кнезовима и целом народу: „Господ ме је послао да пророкујем за овај дом и за овај град све оне речи које сте чули. **13** Зато поправите своје путеве и своја дела и послушајте глас Господа, свог Бога, па ће Господ зажалити што вам је невољу најавио. **14** А ја сам у вашим рукама. Учините са мном онако како мислите да је добро и право. **15** Али знајте да ћете, ако ме убијете, недужну крв навући на себе, на овај град и на његове становнике, јер ме је заиста Господ послао да вам кажем све те речи."

16 Тада су кнезови и цео народ рекли свештеницима и пророцима: „Овај човек заслужује смрт, јер нам је говорио у име Господа, нашег Бога."

17 На то су устали неки који су били старешине у земљи и почели да говоре свима који су се тамо окупили: **18** „Михеј из Моресета пророковао је у данима Језекије, Јудиног цара, и рекао је Јудином народу: 'Овако каже Господ над војскама: 'Сион ће се прерати као њива и од Јерусалима ће остати само рушевине, а гора дома Божјег обрашће шумом'. **19** Да ли су га Језекија, Јудин цар, и цео Јудин народ због тога убили? Зар се он није бојао Господа и настојао да умилостиви Господње лице, тако да је Господ зажалио што им је невољу најавио? Дакле, ми излажемо своје душе великој невољи."

20 Био је још један човек који је пророковао у Господње име, Урија, син Семаје, из Киријат-Јарима. Он је пророковао против овог града и против ове земље исте речи као и Јеремија. **21** Кад су цар Јоаким и сви његови јунаци и сви његови кнезови чули његове речи, цар је почео да га тражи како би га убио. Кад је Урија то чуо, уплашио се и побегао у Египат. **22** Али цар Јоаким је послао људе у Египат, Елнатана, Ахворовог сина, и друге људе с њим. **23** Они су довели Урију из Египта и одвели га пред цара Јоакима, који га је погубио мачем и његово тело бацио на гробље обичног народа."

24 Али Јеремију је штитила рука Ахикама, Сафановог сина, тако да није био предат у руке народу да га погубе.

27 На почетку царовања Јоакима,* сина Јосије, Јудиног цара, Господ је упутио ову

***27,1** Или: „Седекије“, према сиријском и арапском преводу и три хебрејска манускрипта.

реч Јеремији: **2** „Овако ми је рекао Господ: 'Начини себи окове и јарам и стави их себи на врат. **3** Пошаљи их цару Едома, цару Моава, цару Амонових синова, цару Тира и цару Сидона преко гласника који долазе у Јерусалим код Седекије, Јудиног цара. **4** Заповеди им да поруче својим господарима:

‘Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог. Овако реците својим господарима: **5** ‘Ја сам својом великом силом и подигнутом мишицом начинио земљу, људе и животиње што су на земљи, и ја је дајем коме хоћу. **6** А сада све те земље дајем у руке Навуходоносору, цару Вавилона, свом слуги. Дајем му и пољске звери да му служе. **7** Сви народи ће служити њему и његовом сину и његовом унуку, док и његовој земљи не дође време када ће многи народи и велики цареви њега учинити својим слугом.

8 Народ и царство који не буду хтели да служе Навуходоносору, цару Вавилона, и који не ставе врат у јарам цара Вавилона, тај народ казнићу мачем, глађу и помором, говори Господ, ‘док их не истребим његовом руком.

9 А ви не слушајте своје пророке, ни своје гатаре, ни оне који сањају снове, ни оне који се баве магијом, ни своје врачаре који вам говоре: ‘Нећете ви служити цару Вавилона.’ **10** Јер вам они лаж пророкују, да бисте били одведени далеко од своје земље. Заиста, ја ћу вас расејати и изгинућете.

11 Народ који стави врат у јарам цара Вавилона и који му буде служио, оставићу у миру на његовој земљи, говори Господ, ‘и он ће је обрађивати и живеће у њој.’

12 Све те речи рекао сам Седекији, Јудином цару, говорећи: „Ставите врат у јарам цара Вавилона и служите њему и његовом народу, и остаћете живи. **13** Зашто да ти и твој народ изгинете од мача, глади и помора, као што је рекао Господ за народ који не буде служио цару Вавилона? **14** Не слушајте речи пророка који вам говоре: ‘Нећете ви служити цару Вавилона’, јер вам они лаж пророкују.

15 ‘Ја их нисам послао’, говори Господ, ‘него лажно пророкују у моје име, да бих вас расејао, па да изгинете. и ви и пророци који вам пророкују.’

16 Свештеницима и целом овом народу рекао сам: „Овако каже Господ: ‘Не слушајте речи својих пророка који вам овако пророкују: ‘Прибор из Господњег дома ускоро ће бити враћен из Вавилона!’ Они вам лаж пророкују. **17** Не слушајте их. Служите цару Вавилона и остаћете живи. Зашто да овај град

постане пустош? **18** Ако су они заиста пророци и ако је с њима заиста Господња реч, нека моле Господа над војскама да прибор који је остао у Господњем дому, у двору Јудиног цара и у Јерусалиму не буде однесен у Вавилон.

19 Јер овако каже Господ за стубове, за море, за колица и за други прибор који је остао у овом граду, **20** а који Навуходоносор, цар Вавилона, није узео кад је из Јерусалима одвео у Вавилон Јехонију, Јоакимовог сина, Јудиног цара, заједно са свим Јудиним и јерусалимским великашима; **21** овако каже Господ над војскама, Израелов Бог, за прибор који је остао у Господњем дому, у дому Јудиног цара и у Јерусалиму: **22** ‘У Вавилон ће се однети и тамо ће остати до дана када ћу га се опет сетити’, говори Господ. ‘Донећу га и вратићу га на ово место.’

28 Исте године, на почетку царовања Седекије, Јудиног цара, четврте године, петог месеца, Ананија, Азуров син, пророк из Гаваона, рече Јеремији у Господњем дому пред свештеницима и пред целим народом: **2** „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Сломићу јарам цара Вавилона. **3** У року од две године вратићу на ово место сав прибор из Господњег дома који је Навуходоносор, цар Вавилона, узео одавде и однео у Вавилон. **4** И Јехонију, Јоакимовог сина, Јудиног цара, и све Јудине изгнанике који су отишли у Вавилон вратићу на ово место’, говори Господ, ‘јер ћу сломити јарам цара Вавилона.’

5 Тада се пророк Јеремија обратио пророку Ананији пред свештеницима и пред целим народом који је стајао у Господњем дому. **6** Овако је казао пророк Јеремија: „Нека буде тако! Нека тако учини Господ! Нека Господ потврди твоје речи које си пророковао и нека врати овамо прибор из Господњег дома и све изгнанике из Вавилона! **7** Али чуј ову реч коју ћу казати теби и целом народу. **8** Пророци који су били пре мене и пре тебе, још од давнина, пророковали су рат, невољу и помор многим земљама и многим великим царствима. **9** А кад пророк пророкује мир, па се реч тог пророка испуни, тада се зна да је тог пророка заиста послао Господ.’

10 Тада је пророк Ананија скинуо јарам с врата пророка Јеремије и сломио га. **11** Затим је Ананија рекао пред очима целог народа: ‘Ево шта каже Господ: ‘Овако ћу у року од две године сломити јарам Навуходоносора, цара Вавилона, с врата свих народа.’

Пророк Јеремија је затим отишао својим путем.

12 Након што је пророк Ананија сломио јарам с врата пророка Јеремије, Господ је упутио ову реч Јеремији: **13** „Иди и реци Ананији: ‘Овако каже Господ: ‘Сломио си дрвени јарам, али уместо њега мораћеш да направиш гвоздени јарам. **14** Јер овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Гвоздени јарам ставићу на врат свим тим народима да служе Навуходоносору, цару Вавилона, и мораће му служити. Даћу му и пољске звери.

15 Зато је пророк Јеремија рекао пророку Ананији: „Ананија, слушај! Није те послао Господ, него ти наводиш овај народ да се узда у лаж. **16** Зато овако каже Господ: ‘Збрисаћу те с лица земље. Ове године ћеш умрети, јер си подстицао на побуну против Господа.’

17 Тако је пророк Ананија умро у седмом месецу те године.”

29 Ово су речи писма које је пророк Јеремија послао из Јерусалима остатку старешина изгнаног народа и свештеницима, пророчима и целом народу који је Навуходоносор одвео из Јерусалима у изгнанство у Вавилон, **2** након што су цар Јехонија, царица мајка, дворани, Јудини и јерусалимски кнезови, мајстори и градитељи утвођења отишли из Јерусалима. **3** Писмо је било послато по Еласи, Сафановом сину, и Гемарији, Хелкијиним сину, које је Седекија, Јудин цар, послао у Вавилон код Навуходоносора, цара Вавилона. У том писму је стајало:

4 „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог, свим изгнаницима које је из Јерусалима одвео у изгнанство у Вавилон: **5** ‘Градите куће и станујте у њима, садите баште и једите њихов род. **6** Жените се и рађајте синове и кћери. Жените своје синове и удајте своје кћери, нека рађају синове и кћери. Множите се и нека вас не буде мало. **7** Тражите мир граду у који сам вас изгнао и молите се за њега Господу, јер у његовом миру почива и ваш мир. **8** Јер овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Не дајте да вас преваре ваши пророци који су међу вама и ваши гатари. Не слушајте их кад вам говоре шта су сањали. **9** Лажно вам пророкују у моје име. Ја их нисам послао’, говори Господ.

10 Овако каже Господ: ‘Кад се наврши седамдесет година у Вавилону, погледаћу на вас и испунићу вам своју добру реч, и вратићу вас на ово место.

11 Јер ја знам шта намеравам с вама’, говори Господ, ‘намеравам да вам дам мир, а не невољу, да вам дам будућност и наду. **12** Ви ћете ме призивати, к мени ћете долазити и молићете ми се, а ја ћу вас услышити.

13 Тражићете ме и наћи ћете ме, јер ћете ме тражити свим својим срцем. **14** Даћу вам да ме нађете’, говори Господ. ‘Сакупићу ваш заробљени народ и сабраћу вас из свих народа и из свих места по којима сам вас расејао’, говори Господ. ‘Вратићу вас на место одакле сам вас изгнао.

15 Али ви кажете: ‘Господ нам је подигао пророке у Вавилону.’

16 Овако каже Господ цару који седи на Давидовом престолу и целом народу који живи у овом граду, вашој браћи која нису с вама одведена у изгнанство: **17** ‘Овако каже Господ над војскама: ‘Послаћу на њих мач, глад и помор, и учинићу да буду као испуцале смокве, које су толико лоше да нису за јело.

18 Гонићу их мачем, глађу и помором, и учинићу да буду ужасан приказ свим земаљским царствима, да буду пример клетве и страхан приказ, да због њих у чуду звезде и да им се ругају сви народи по којима ћу их расејати, **19** јер нису слушали моје речи’, говори Господ, ‘које сам им слао преко својих слугу, пророка, рано устајао и слао их.’

‘Нисте слушали’, говори Господ.

20 ‘Сви ви, изгнаници, које сам из Јерусалима послао у Вавилон, чујте Господњу реч! **21** Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог, за Ахаву, Колајиног сина, и за Седекију, Масијиног сина, који вам лаж пророкују у моје име: ‘Предаћу их у руке Навуходоносору, цару Вавилона, и он ће их побити пред вашим очима. **22** Сви Јудини изгнаници који су у Вавилону узимаће их као пример у својим клетвама и говориће: ‘Нека ти Господ учини као Седекији и Ахаву, које је цар Вавилона спалио у ватри!’ **23** Јер су они поступали безумно у Израелу, прељубу су чинили са женама својих ближњих и лажно су говорили у моје име речи које им нисам заповедио.

Ја сам онај који то зна, и сведок сам томе’, говори Господ.

24 Семаји из Нелама реци: **25** ‘Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Зато што си у своје име послао писма целом народу који је у Јерусалиму и свештенику Софонији, Масијиним сину, и свим осталим свештеницима, написавши: **26** ‘Господ те је поставио за свештеника уместо свештеника Јодаја, да добро пазиш у Господњем дому на

сваког човека који се необично понаша и пророкује, и да му ставиш у окове и ноге и руке и главу. **27** Зашто онда ниси казнио Јеремију из Анатота, који пророкује међу вама? **28** Јер је он поручио нама у Вавилону: 'Дуго ће то трајати! Градите куће и станујте у њима, садите баште и једите њихов род.'

29 Свештеник Софонија је прочитао то писмо пред пророком Јеремијом.

30 Тада је Господ упутио ову реч Јеремији:

31 „Пошаљи свим изгнаницима ову поруку: 'Овако каже Господ за Семају из Нелама: 'Зато што вам је Семаја пророковао, а ја га нисам послао, и што вас је наводио да се уздате у лаж, **32** овако каже Господ: 'Ја ћу казнити Семају из Нелама и његово потомство. Нико му неће остати у овом народу и неће гледати добра која ћу учинити за свој народ', говори Господ, 'јер је подстицао на побуну против Господа.'"

30 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији: **2** „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Напиши себи у књигу све речи које ћу ти рећи. **3** Јер долазе дани', говори Господ, 'кад ћу сакупити свој заробљени народ, Израел и Јуду', каже Господ, 'и вратити их у земљу коју сам дао њиховим праочевима и они ће је опет поседовати.'"

4 Ово су речи које је Господ рекао Израелу и Јуди. **5** Овако каже Господ: „Чујемо вику због страха, ужас је ту и мира нема. **6** Распитајте се, молим вас, и видите да ли мушкараца рађа. Зашто онда видим да се сви мушкарици рукама држе за бедра као жене које се порађају? Зашто су сва лица пребледела? **7** Јао! Јер је тај дан велик, таквог дана још није било! То је време невоље за Јакова. Али избавиће се он из ње.”

8 „Тог дана”, говори Господ над војскама, „сломићу јарам с њиховог врата и покидаћу њихове окове. Неће више туђинцима слуга бити. **9** Служиће Господу, свом Богу, и Давиду, свом цару, кога ћу им подићи.”

10 „Не бој се, Јакове, слуго мој!”, говори Господ. „Не плаши се, Израеле! Јер ћу те ја избавити из далеке земље и твоје потомство из земље њиховог заробљеништва. Вратиће се Јаков, биће миран и спокојан и нико га неће плашити.”

11 „Јер ја сам с тобом”, говори Господ, „да те спасем. Истребићу све народе по којима сам те расејао. Али тебе нећу истребити. Казнићу те колико треба, нећу те оставити без казне.”

12 Овако каже Господ: „Нема лека за твоју пропаст. Твоја рана је неизлечива. **13** Нико

те не помаже да излечиш свој чир. Нема лека ни оздрављења за тебе. **14** Заборавили су те сви твоји љубавници, не траже те. Јер сам те ударио непријатељским ударцем, оштром казном, због твојих многих преступа. Бројни су твоји греси. **15** Зашто плачеш због своје пропасти? Твој бол је неизлечив због твојих многих преступа. Бројни су твоји греси. Ја сам ти то учинио. **16** Зато ће сви који те прождиру бити прождерани, сви твоји противници отићи ће у заробљеништво. Они који те пљачкају биће опљачкани, а све који те плене даћу да буду оплењени.”

17 „Ја ћу те исцелити и твоје ћу ране излечити”, говори Господ. „Јер су те звали отераном и говорили су: 'То је гора Сион, она коју нико не тражи.'"

18 Овако каже Господ: „Вратићу из заробљеништва Јаковљеве шаторе, смиловаћу се његовим шаторима. Град ће опет бити сазидан на свом брегу и утврђени двори стајаће на свом месту. **19** Из њих ће се чути захвале и глас оних који се смеју. Умножићу их, неће их бити мало. Учинићу да их буде много, неће бити незнатни. **20** Његови ће синови бити као раније и његов ће збор чврсто стајати преда мнош. Казнићу све који су га тлачили. **21** Његов ће вођа потећи од њега; од њега ће изаћи његов владар. Учинићу да ми се приближи, и он ће ми приступити.”

„Јер ко би се сам усудио да ми приступи?”, говори Господ. **22** „Ви ћете бити мој народ, а ја ћу бити ваш Бог.”

23 Гле, долази Господњи олујни ветар, његов гнев, вихор који носи све пред собом. На главу злих сручиће се. **24** Господ неће одвратити свој жестоки гнев док не изврши и не испуни намере свог срца. У последњим данима о томе ћете размишљати.”

31 „У то време”, говори Господ, „бићу Бог свим Израеловим породицама, и оне ће бити мој народ.”

2 Овако каже Господ: „Народ који је умачао мачу нашао је милост у пустињи, кад је Израел ишао у своје почивалиште.” **3** Изда лека ми се појавио Господ и рекао ми: „Волим те љубављу вечном. Зато те и привлачим својом добротом. **4** Опет ћу те сазидати и бићеш сазирана, девице израелска. Украсићеш дан својим даирама и играћеш с онима који се веселе док играју. **5** Посадићеш винограде на самаријским брдима. Винограда ри ће их садити и јешће њихов род. **6** Јер долази дан када ће стражари на брдовитом подручју Јефрема викати: 'Устаните да идемо на Сион, к Господу, свом Богу!'

7 Јер овако каже Господ: „Кличите радосно Јакову, кличите на челу народа. Објављујте, дајте хвалу и говорите: 'Спаси, Господе, свој народ, Израелов остатак.' **8** Ја ћу их довести из северне земље, сакупићу их с крајева земље. Међу њима ће бити слепи и хроми, труднице и породиле, сви заједно. Као велики збор вратиће се овамо. **9** Доћи ће плачући, за милост ће молити док их будем водио. Довешћу их на потоке, правим путем на ком се неће спотицати. Јер ја сам Израелов Отац, а Јефрем је мој првенац.”

10 Чујте, народи, Господњу реч и објавите је по далеким острвима,* и реците: „Онај који је расејао Израел опет ће га сакупити и чуваће га као што пастир чува своје стадо. **11** Јер ће Господ откупити Јакова и избавиће га из руку онога који је јачи од њега. **12** Они ће доћи и клицаће радосно на сионској узвишици и блистаће због Господње доброте, због жита, младог вина, уља, јагањаца и телди. Њихова ће душа бити као добро наводњен врт, они више никад неће клонути.

13 Тада ће се девојке радовати играјући, и младићи и старци, сви заједно. Њихову тугу претворићу у радост, утешићу их и развеселићу их да не тугују. **14** Изобилљем ћу окупити душе свештеника и мој народ ће се наситити моје добротe”, говори Господ.

15 „Овако каже Господ: 'У Рами се чује глас, нарицање и горко плакање. Рахела плаче за својим синовима. Неће да се утеши за својим синовима, јер их више нема.' **16** Овако каже Господ: „Не плачи више и немој сузе лити, јер постоји награда за твоја дела”, говори Господ. 'Они ће се вратити из непријатељске земље.’

17 'Има наде за твоју будућност', говори Господ, 'твоји синови ће се вратити у своју постојбину.’

18 „Добро чујем како Јефрем себе сажаљева: 'Ти си ме укоравао да бих се поправио, као теле још неукроћено. Врати ме к себи и ја ћу ти се вратити, јер ти си Господ, мој Бог. **19** Кад сам ти се вратио, жао ми је било због мојих дела, и кад сам то схватио, по бедру сам се од туге ударао. Стидим се и постиђен сам, јер носим срамоту своје младости.'”

20 „Зар није Јефрем мој драги син, моје вољено дете? Јер колико год да говорим против њега, ипак ћу га се сетити. Зато се моја утроба узнемирила због њега. Заиста ћу му се смилovati”, говори Господ.

21 „Постави себи путоказе. Постави себи знакове. Управи своје срце на пут, на стазу којом треба да идеш. Врати се, девице израелска. Врати се у своје градове. **22** Докле ћеш лутати, неверна кћери? Јер Господ је створио нешто ново на земљи: жена ће мушкарца салетати.”

23 Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: „Када сакупим њихове заробљенике, још ће се у Јудиној земљи и у његовим градовима овако говорити: 'Нека те Господ благослови, праведно пребивалиште, света гора!' **24** У њој ће заједно становати Јуда и сви његови градови, ратарни и они који иду за стадима. **25** Јер окрепићу уморну душу, наситићу сваку клонулу душу.”

26 Тада сам се пробудио и погледао; имао сам леп сан.

27 „Ево, долазе дани”, говори Господ, „кад ћу у Израеловом и Јудином дому посејати семе људи и семе стоке.”

28 „Као што сам раније бдео над њима да их ишчупам, порушим, разорим, уништим и оштетим, тако ћу над њима бдети да их изградим и посадим”, говори Господ. **29** „У то време више се неће говорити: 'Очеви су јели незрело грожђе, а синовима зуби трну.' **30** Него ће свако умрети за свој преступ. Ко год буде јео незрело грожђе, њему ће трнути зуби.”

31 „Ево, долазе дани”, говори Господ, „кад ћу с Израеловим домом и с Јудиним домом склопити нови савез, **32** не као онај савез који сам склопио с њиховим праоцевима оног дана кад сам их узео за руку да их изведем из египатске земље. Тај мој савез они су раскинули, иако сам им ја био муж”, говори Господ.

33 „А ово је савез који ћу склопити с Израеловим домом после тих дана”, говори Господ. „Свој закон ставићу у њих и уписаћу га у њихова срца. Бићу њихов Бог, и они ће бити мој народ.”

34 „Неће више пријатељ пријатеља учити нити брат брата, говорећи: 'Упознајте Господа!' Јер ће ме сви познавати, од најмањег до највећег”, говори Господ. „Опростићу им њихов преступ и више се нећу сећати њиховог греха.”

35 Овако каже Господ, који је створио сунце да светли дању и који даје одредбе месецу и звездама да светле ноћу, који подиже море да му таласи хуче, коме је име Господ над војскама: **36** „Ако би те одредбе нестале пред мојим лицем”, говори Господ, „тада би Израелово потомство заувек престало да буде народ пред мојим лицем.”

*31,10 Или: „приморским крајевима”.

37 Овако каже Господ: „Кад би се небеса горе могла измерити и кад би се темељи земље могли истражити, онда бих и ја могао одбацити све Израелово потомство због свега што су учинили“, говори Господ.

38 „Ево, долазе дани“, говори Господ, „кад ће се у част Господу изградити град од Ананилове куле до Угаоних врата. **39** Мерно уже ће се растегнути право до брда Гарива и окренуће се према Гоату. **40** Цела долина у коју се бацају лешеви и масни пепео, и сва поља до долине Кедрон, све до угла Коњских врата на истоку, биће света Господу. Неће се више затирати, нити ће се довека разарати.“

32 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији, десете године Седекије, Јудиног цара, то јест осамнаесте године Навуходоносора. **2** У то је време војска цара Вавилона опседала Јерусалим, а пророк Јеремија је био затворен у Стражарском дворишту које је у дому Јудиног цара. **3** Тамо га је затворио Седекија, Јудин цар, рекавши:

„Зашто овако пророкујеш: 'Ево шта каже Господ: 'Овај град предаћу у руке цару Вавилона и он ће га освојити. **4** Седекија, Јудин цар, неће умаћи руци Халдејаца, него ће бити предат у руке цару Вавилона, и говориће с њим лицем у лице и гледаће га очи у очи. **5** Цар Вавилона одвешће у Вавилон Седекију, који ће остати тамо док не погледам на њега', говори Господ, 'и иако ратујете против Халдејаца, нећете успети?'“

6 Јеремија рече: „Господ ми је упутио ову реч: **7** 'Код тебе ће доћи Анамеило, син Салума, твог стрица, и рећи ће ти: 'Купи моју њиву у Анатоту, јер ти имаш право откупа и можеш да је купиш.'“

8 Анамеило, син мог стрица, дошао је код мене у Стражарско двориште, по Господњој речи, и рекао ми: „Купи моју њиву у Анатоту, у Венијаминовој земљи, јер ти имаш право да наследиш тај посед. Ти имаш право откупа, купи је.“ Тада сам схватио да је то била Господња реч.

9 Тако сам од Анамеила, сина свог стрица, купио њиву у Анатоту. Измерио сам му новац, седам сикала* и десет сребрника. **10** Затим сам написао уговор, ставио печат и узео сведоке измеривши новац на ваги. **11** Онда сам узео уговор о куповини, онај који је био запечаћен према закону и прописима, и онај који није био запечаћен. **12** Уговор

сам дао Варуху, сину Нирије, Масијиног сина, пред очима Анамеила, сина свог стрица, и пред очима сведока који су потписали уговор, пред очима свих Јудејаца који су седели у Стражарском дворишту.

13 Тада сам пред њима заповедио Варуху: **14** „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Узми ове уговоре, овај запечаћени уговор о куповини и онај који није запечаћен, и стави их у земљану посуду да дуго времена остану сачувани.' **15** Јер овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Још ће се у овој земљи куповати куће, њиве и виногради.'“

16 Након што сам уговор о куповини дао Варуху, Ниријином сину, почео сам да се молим Господу: **17** „Ах, Господе! Ти си својом великом силом и својом подигнутом мишицом начинио небеса и земљу. Теби ништа није немогуће. **18** Ти показујеш милост хиљадама људи и преступ очева враћаш у недра њиховим синовима након њих. Ти си истинити Бог, велики и моћни, коме је име Господ над војскама. **19** Велик си у својим мерама и богат у својим делима. Твоје очи будно прате све путеве синова људских, како би свакоме дао према његовим путевима и према плодовима његових дела. **20** Ти си чинио знакове и чуда у египатској земљи, који су познати још и данас и у Израелу и међу свим људима, да би стекао свијет име какво је данас. **21** Свој народ Израел извео си из египатске земље знаковима и чудима, снажном руком и подигнутом мишицом и великим страхотама.

22 Дао си им ову земљу, за коју си се заклео њиховим праочевима да ћеш им је дати, земљу у којој тече мед и млеко. **23** Они су дошли и заузели је, али нису послушали твој глас и нису живели по твојем закону. Ништа од онога што си им заповедио нису чинили, и зато си пустио на њих све ове невоље. **24** Гле, војска је подигла опсадне насипе и приближила се граду да га освоји. Овај град ће пасти у руке Халдејцима који се боре против њега, паће због мача, глади и помора. Догађа се оно што си рекао, и ти то видиш. **25** А ти ми, Господе, ипак кажеш: 'Купи за новац њиву и узми сведоке' иако ће град бити предат у руке Халдејцима.“

26 Тада је Господ упутио ову реч Јеремији: **27** „Ја сам Господ, Бог сваког тела. Зар је мени ишта немогуће? **28** Зато овако каже Господ: 'Предаћу овај град у руке Халдејцима и у руке Навуходоносору, цару Вавилона, и он ће га освојити. **29** Халдејци који се боре против овог града ући ће у њега, запалиће

***32,9** Сикал је тежио 11,4 грама. Види додаток на крају књиге.

га и спалиће ватром њега и куће на чијим су крововима људи приносили кад Валу и изливали жртве леванице другим боговима да би ме вређали.

30 Јер Израелови синови и Јудини синови од своје младости чине само оно што је зло у мојим очима. Израелови синови ме вређају делима својих руку, говори Господ. **31** Јер овај град, од дана кад је саграђен па до данашњег дана, само изазива мој гнев и моју јарост. Зато ћу га уклонити испред свог лица, **32** због свег зла које су Израелови синови и Јудини синови чинили да би ме вређали - они, њихови цареве, њихови кнезови, њихови свештеници и њихови пророци, Јудин народ и становници Јерусалима. **33** Окретали су ми леђа, а не лице, и премда сам их поучавао - устајао рано и поучавао их - нико од њих није слушао нити је прихватао поуку. **34** Стављали су своје гадне идоле у дом који носи моје име, да би га оскрнавили. **35** Саградили су обредне узвишице Валу у долини Еномовог сина, како би своје синове и своје кћери спаљивали у част Молоху, што им никад нисам заповедио нити ми је икад на ум пало да чине такву гадост, па да Јуду тако на грех наведу.

36 Зато овако каже Господ, Израелов Бог, за овај град за који ви кажете да ће због мача, глади и помора пасти у руке цару Вавилона: **37** Сакупићу их из свих земља по којима их будем расејао у свом гневу и у својој јарости и великој љутњи. Вратићу их на ово место и даћу им да спокојно живе. **38** Они ће бити мој народ, а ја ћу бити њихов Бог. **39** Даћу им једно срце и један пут да ме се увек боје, на њихово добро и на добро њихових синова после њих. **40** Склопићу с њима трајни савез - нећу се одвратити од њих и чинићу им добро. Страх од мене ставићу им у срце да не би одступали од мене. **41** Радоваћу се чинећи им добро и засадићу их у овој земљи, верно, свим својим срцем и свом својом душом."

42 „Јер овако каже Господ: 'Као што сам на овај народ пустио сву ову велику невољу, тако ћу на њих довести све добро о ком им говорим. **43** Тада ће се куповати њиве у овој земљи за коју ћете говорити: 'Ово је пустош у којој нема ни људи ни стоке. Предата је у руке Халдејцима.'

44 Њиве ће се куповати за новац, писаће се и печатиће се уговори и узимаће се сведоци у Венијаминовој земљи, у околини Јерусалима, у Јудиним градовима, у градовима по брдима, у градовима у равници и у јуж-

ним градовима, јер ћу вратити њихове заробљенике, говори Господ."

33 Док је Јеремија још био затворен у Стражарском дворишту, Господња реч му је дошла и по други пут: **2** „Овако каже Господ, онај који је начинио земљу, Господ, онај који ју је обликовао и учврстио - Господ је име његово: **3** 'Призови ме и одазваћу ти се, и рећи ћу ти велике и недокучиве ствари које не знаш.'"

4 „Јер овако каже Господ, Израелов Бог, за куће овог града и за куће Јудиних царева које ће бити срушене због опсадних насила и због мача, **5** за оне који долазе да се боре против Халдејаца да би ово место напунили лешевима људи које ћу побити у свом гневу и у својој јарости и због злоће свих њих окренућу своје лице од овог града: **6** 'Исцелићу га и оздравићу га. Излечићу их и даћу им обиље мира и истине. **7** Вратићу Јудине и Израелове заробљенике, изградићу их да буду као пре. **8** Очистићу их од свих преступа којима су ми згрешили и опростићу им све преступе којима су ми згрешили и којима су се побунили против мене. **9** Име тог града биће ми на радост, биће ми хвала и слава пред свим народима на земљи који ће чути за све добро које им будем учинио. Уплашиће се и задрхтаће због свег добра и због свег мира који ћу му дати.'"

10 „Овако каже Господ: 'На овом месту за које ћете ви говорити да је пустош, у ком нема ни људи ни стоке, у Јудиним градовима и по јерусалимским улицама које ће опустети и остати без људи, без становника и без стоке, опет ће се чути **11** глас радости и глас весеља, глас младожење и глас невесте, глас оних који ће говорити: 'Хвалите Господа над војскама, јер је Господ добар, вечна је љубав његова!'"

„Дносиће се жртве захвалнице у Господњи дом, јер ћу вратити заробљене становнике ове земље и биће им као пре“, каже Господ.

12 „Овако каже Господ над војскама: 'У овом пустом месту, где нема ни људи ни стоке, и у свим његовим градовима опет ће бити пашњака на којима ће пастири чувати своја стада.

13 У градовима по брдима, у градовима у равници и у јужним градовима, у Венијаминовој земљи, у околини Јерусалима и у Јудиним градовима опет ће овце пролазити испод руке пастира који ће их бројати, каже Господ."

14 „Ево, долазе дани“, говори Господ, „кад ћу испунити добру реч коју сам дао Израеловом дому и Јудином дому. **15** У тим данима и у то време учинићу да Давиду никне праведан изданак, и он ће показивати правду и праведност у земљи. **16** У тим данима Јуда ће се спасти, Јерусалим ће живети спокојно и заваће се ‘Господ је наша праведност.’“

17 „Јер овако каже Господ: ‘Неће Давид остати без наследника који ће седети на престолу Израеловог дома. **18** Левитски свештеници никада неће преда мном остати без наследника који ће приносити жртве паљенице, приносе од жита и остале жртве.’“

19 Јеремији је опет дошла Господња реч: **20** „Овако каже Господ: ‘Ако бисте могли раскинути мој савез с даном и мој савез с ноћи, па да не буде ни дана ни ноћи на време, **21** тада би се могао раскинути и мој савез с Давидом, мојим слугом, и он не би имао сина који би владао на његовом престолу; а исто тако и савез с левитским свештеницима, мојим слугама. **22** Као што се небеска војска не може избројати и као што се морски песак не може измерити, тако ћу учинити многобројним потомство Давида, свог слуге, и Левите који ми служе.’“

23 Јеремији је опет дошла Господња реч: **24** „Зар ниси запазио шта ови људи говоре: ‘Господ ће одбацити две породице које је изабрао? Непријатељи се с презиром односе према мом народу и они за њих више нису народ.’“

25 Овако каже Господ: ‘Као што сам склопио савез с даном и ноћи и поставио небеске и земаљске одредбе, и нисам то одбацио, **26** тако нећу одбацити ни потомство Јакова ни потомство Давида, свог слуге, да више не узимам његово потомство за владаре над Аврамовим, Исаковим и Јаковљевим потомством. Сакупићу њихове заробљенике и смиловаћу им се.’“

34 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији, кад су се Навуходоносор, цар Вавилона, и сва његова војска и сва земаљска царства која су била под његовом влашћу и сви народи борили против Јерусалима и против свих градова око њега:

2 „Овако каже Господ, Израелов Бог: ‘Иди и овако реци Седекији, Јудином цару: ‘Овако каже Господ: ‘Овај град предаћу у руке цару Вавилона, и он ће га спалити ватром. **3** Ти нећеш умаћи његовој руци, него ћеш бити ухаћен и предат у његове руке. Очи у очи гледаћеш цара Вавилона и он ће говорити с тобом лицем у лице, и отићи ћеш у Вавилон.’“

4 Али чуј Господњу реч, Седекија, царе Јудин: ‘Овако за тебе каже Господ: ‘Нећеш погинути од мача. **5** У миру ћеш умрети, и као што су спаљивали мирисне мешавине у част твојим очевима, ранијим царевима који су били пре тебе, тако ће и у твоју част спаљивати мирисне мешавине и нарицаће за тобом: ‘Јао, господару!’ јер ја сам тако рекао, говори Господ.’“

6 Пророк Јеремија је рекао Седекији, Јудином цару, све те речи у Јерусалиму, **7** кад се војска цара Вавилона борила против Јерусалима и преосталих Јудиних градова - против Лахиса и Азике, јер су још само ти утврђени градови остали од Јудиних градова.

8 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији након што је цар Седекија склопио савез са целим народом у Јерусалиму да им прогласи слободу, **9** да свако пусти на слободу свог слугу и своју слушкињу, Јеврејина и Јеврејку, тако да им други Јевреји* који су њихова браћа више не буду слуге. **10** Сви кнезови и цео народ који је ушао у тај савез пристали су да пусте на слободу своје слуге и своје слушкиње, да им више не буду слуге. Послушали су и отпустили их. **11** Али после су се предомислили и опет узели слуге и слушкиње које су пустили на слободу, и присилили су их да им буду слуге и слушкиње. **12** Тада је Господ упутио своју реч Јеремији. Господ му је рекао:

13 „Овако каже Господ, Израелов Бог: ‘Ја сам склопио савез с вашим праочевима оног дана кад сам их извео из египатске земље, из дома где су били слуге, и рекао сам им: **14** ‘Кад се наврши седам година, нека свако од вас отпусти свог брата, Јеврејина, који му се продао и служио му шест година. Отпустите га да од вас оде слободан.’ Али ваши праочеви ме нису слушали, нити су пригнули ухо. **15** Ви сте се сада обратили и учинили оно што је исправно у мојим очима тако што је свако од вас прогласио слободу свом ближњем, и склопили сте савез преда мном у дому који носи моје име. **16** Затим сте се предомислили и оскрnavили моје име, јер је свако опет узео свог слугу и своју слушкињу, које сте отпустили да слободно иду куд им душа жели, и присилили сте их да вам буду слуге и слушкиње.’“

17 Зато овако каже Господ: ‘Нисте ме послушали и нисте прогласили слободу сваки свом брату и свом ближњем. Ево, ја ћу вама прогласити слободу’, говори Господ, ‘тако што ћу вас предати мачу, помору и глади, и

*34,9 Или: „Јудејци“.

учинићу да будете ужасан приказ свим земаљским царствима. **18** А људе који су прес-тупили мој савез јер се нису држали речи савеза, који су са мном склопили тако што су теле расекали напола и прошли између половина, **19** - Јудине кнезове и јерусалимске кнезове, дворане и свештенике и цео народ, све који су прошли између половина оног телета - **20** предаћу у руке њиховим непријатељима и у руке онима који траже њихову душу. Њихови лешеве биће храна небеским птицама и земаљским зверима. **21** Седекију, Јудиног цара, и његове кнезове предаћу у руке њиховим непријатељима, у руке онима који траже њихову душу и у руке војсци цара Вавилона која се од вас повлачи.'

22 'Даћу заповест', говори Господ, 'и вратићу их на овај град, и они ће се борити против њега, освојиће га и спалиће га ватром. А Јудине градове претворићу у ненасељену пустош.'

35 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији у време Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара: **2**, 'Иди у дом Рихавових синова и говори с њима, па их доведи у Господњи дом, у једну трпезарију, и дај им вина.'

3 Ја сам узео Јазанију, сина Јеремије, Ховасијиног сина, затим његову браћу, све његове синове и цео дом Рихавових синова. **4** Затим сам их довео у Господњи дом, у трпезарију синова Анана, Игдалијиног сина, Божјег човека. Она је била поред трпезарије кнезова, а изнад трпезарије Масије, сина вратара Салума. **5** Онда сам пред синове Рихавовог дома ставио чаше пуне вина и пехаре па сам им рекао: „Пијте вина.“

6 Али они рекоше: „Нећемо пити вина, јер нам је Јонадав, Рихавов син, наш праотац, заповедио: 'Немојте никада пити вина, ни ви ни ваши синови. **7** Немојте градити куће ни сејати семе, немојте садити винограде нити их поседовати, него у шаторима живите целог свог живота, да бисте дуго живели у земљи у којој сте странци.' **8** Ми слушамо глас Јонадава, Рихавовог сина, нашег праоца, у свему што нам је заповедио: никада не пијемо вина, ни ми, ни наше жене, ни наши синови, ни наше кћери, **9** и не градим себи куће да у њима живимо и немамо ни винограде ни њиве нити ишта сејемо. **10** Живимо у шаторима, и слушамо и чинимо све што нам је заповедио Јонадав, наш праотац. **11** Али кад је Навуходоносор, цар Вавилона, дошао у ову земљу, рекли смо: 'Хајдемо, пођимо у Јерусалим јер долази халдејска и сиријска војска, и настанимо се у Јерусалиму!'

12 Тада је Јеремији дошла Господња реч: **13** „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Иди и реци Јудином народу и становницима Јерусалима: 'Зар нисте стално добијали опомене да послушате моје речи?', говори Господ. **14** 'Речи Јонадава, Рихавовог сина, који је забранио својим синовима да пију вина, извршавају се, и они до данашњег дана не пију вина, јер слушају заповест свог праоца. А ја сам вама говорио - устајао рано и говорио - али ме ви нисте слушали. **15** Слао сам вам све своје слуге, пророке, устајао рано и слао их, и говорио сам вам: 'Вратите се, молим вас, сваки са свог злог пута, поправите своја дела и не идите за другим боговима да им служите! Живите у земљи коју сам дао вама и вашим праочевима!' Али ви нисте пригнули ухо, нити сте ме слушали. **16** Синови Јонадава, Рихавовог сина, извршавају заповест свог праоца коју им је он заповедио, а мене овај народ не слуша.'"

17 „Зато овако каже Господ, Бог над војскама, Израелов Бог: 'Пустићу на Јуду и на све становнике Јерусалима све невоље које сам им објавио, јер сам им говорио, али они нису слушали, и звао сам их, али се нису одазвали.'"

18 Дому Рихавових синова Јеремија је рекао: „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Зато што слушате заповест Јонадава, свог праоца, и држите се свих његових заповести и чините све што вам је заповедио, **19** овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Јонадаву, Рихавовом сину, неће нестати потомка који ће ми служити у све дане.'"

36 Четврте године Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара, Господ је упутио ову реч Јеремији: **2**, 'Узми свитак и запиши у њега све речи које сам ти рекао против Израела и против Јуде и против свих народа, од дана када сам почео да ти говорим, од Јосијиног времена па до данас. **3** Можда ће Јудин дом хтећи да саслуша о свим невољама које мислим да му нанесем, па ће се вратити сваки са свог злог пута, а ја ћу им опростити њихов преступ и њихов грех.'"

4 Јеремија је позвао Варуха, Ниријиног сина, да Варух по његовом казивању запише у свитак, у књигу, све речи које је Господ рекао Јеремији. **5** Тада је Јеремија заповедио Варуху: „Ја сам спречен и не могу ићи у Господњи дом. **6** Иди ти и прочитај из свитка Господње речи које си записао по мом казивању да чује народ у Господњем дому на дан поста, а прочитај их и целом Јудином народу

који долази из својих градова. **7** Можда ће њихове молбе за милост доћи до Господа и можда ће се свако од њих вратити са свог злог пута, јер је велик гнев и јарост Господ најавио против овог народа."

8 Варух, Ниријин син, учинио је све како му је пророк Јеремија заповедио, и из књиге је прочитао Господње речи у Господњем дому.

9 Пете године Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара, деветог месеца, цео јерусалимски народ и цео народ који је из Јудиних градова дошао у Јерусалим огласио је пост пред Господом. **10** Варух је пред целим народом прочитао из књиге Јеремијине речи у Господњем дому, у трпезарији Гемарије, сина преписивача Сафана, у горњем дворишту, код нових врата Господњег дома.

11 Када је Михеја, син Гемарије, Сафановог сина, чуо све Господње речи из књиге, **12** отишао је у царев двор, у писареву трпезарију. Тамо су седели сви кнезови: писар Елисама, Делаја, Семајин син, Елнатан, Ахворов син, Гемарија, Сафанов син, Седекија, Ананијин син, и сви други кнезови. **13** Михеја им је пренео све речи које је чуо кад је Варух читао народу из књиге.

14 Тада су сви кнезови послали Јудија, сина Нетаније, сина Селемије, Хусијевог сина, да иде код Варуха, поручивши: „Узми у руке свитак из ког си читао народу и дођи.“ Тако је Варух, Ниријин син, узео свитак у руке и дошао код њих. **15** Тада су му они рекли: „Хајде, седи и прочитај нам да чујемо.“ И Варух им је прочитао.

16 Чим су чули све те речи, уплашено су се погледали и рекли Варуху: „Морамо казати цару све те речи.“ **17** Затим су упитали Варуха: „Реци нам, молимо те, како си написао све те његове речи?“ **18** Варух им је одговорио: „Из његових уста су излазиле све те речи, а ја сам их мастилом записивао у књигу.“ **19** Тада су кнезови рекли Варуху: „Иди, па се ти и Јеремија сакријте да нико не зна где сте!“

20 Затим су отишли код цара у двориште, а свитак су оставили у трпезарији писара Елисаме, и пренели су цару све те речи.

21 Цар је послао Јудија да донесе свитак. Јудије га је донео из трпезарије писара Елисаме и почео га читати цару и свим кнезовима који су стајали око цара. **22** Цар је седео у зимској кући - било је то деветог месеца - а пред њим је стајао жеравник у ком је горела ватра. **23** Кад би Јудије прочитао три или четири колоне из свитка, цар би их одсекао писарским ножем и бацио у ватру која

је горела у жеравнику, и тако све док цео свитак није завршио у ватри која је горела у жеравнику. **24** Они се нису уплашили, нити је цар или било ко од његових слугу који су слушали све те речи раздерао своје хаљине. **25** Ипак, Елнатан, Делаја и Гемарија молили су цара да не спали свитак, али их он није послушао. **26** Тада је цар заповедио Јеремилу, царевом сину, Сераји, Азриловом сину, и Селемији, Авдиловом сину, да ухвате писара Варуха и пророка Јеремију. Али Господ их је сакрио.

27 Након што је цар спалио свитак с речима које је Варух записао по Јеремијином казивању, Јеремији је дошла Господња реч: **28** „Узми други свитак и у њему напиши све оне речи које су биле у првом свитку, који је Јоаким, Јудин цар, спалио. **29** За Јоакима, Јудиног цара, реци: 'Овако каже Господ: 'Ти си спалио онај свитак, говорећи: 'Зашто си у њему написао: 'Доћи ће цар Вавилона и опустошиће ову земљу и истребиће из ње и људе и животиње?' **30** Зато овако каже Господ за Јоакима, Јудиног цара: 'Он неће имати наследника који би седео на Давидовом престолу, а његово мртво тело биће бачено на дневну врућину и на ноћни мраз. **31** Позваћу на одговорност њега, његово потомство и његове слуге због њиховог преступа, и пустићу на њих, на становнике Јерусалима и на Јудин народ, све невоље о којима сам им говорио, али они нису слушали.'"

32 Јеремија је узео други свитак и дао га Варуху, Ниријином сину, писару, који је по Јеремијином казивању записао у њега све речи свитка који је Јоаким, Јудин цар, спалио у ватри. И било је додано још много сличних речи.

37 Цар Седекија, Јосијин син, почео је да влада уместо Хоније, Јоакимовог сина. Навуходоносор, цар Вавилона, поставио га је за цара у Јудиној земљи. **2** Али ни он, ни његове слуге, ни народ нису слушали речи које је Господ говорио преко пророка Јеремије.

3 Цар Седекија послао је код пророка Јеремије Јеухала, Селемијиног сина, и Софонију, сина свештеника Масије, и поручио му: „Молим те, помоли се за нас Господу, нашем Богу.“ **4** Јеремија се слободно кретао међу народом, јер га још нису били бацили у затвор. **5** Фараонова војска изашла је из Египта. Кад су Халдејци који су дигли опсаду око Јерусалима чули вест о томе, повукли су се од Јерусалима. **6** Тада је пророку Јеремији дошла Господња реч: **7** „Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Јудином цару, који вас је послао

код мене да ме питате за савет, реците: 'Фараонова војска која вам долази у помоћ вратиће се у Египат, у своју земљу. **8** Халдејци ће се вратити и напашће овај град, освојиће га и спалиће га ватром.' **9** Овако каже Господ: „Не varaјте своје душе говорећи: 'Халдејци ће отићи од нас', јер неће отићи. **10** Јер кад бисте побили и сву халдејску војску која се бори против вас и кад би од ње остали само рањеници, они би устали из својих шатора и ватром спалили овај град.”

11 Кад се халдејска војска повукла од Јерусалима због фараонове војске, **12** Јеремија је хтео да оде из Јерусалима у Венијаминову земљу да би тамо добио земљу међу својим народом. **13** Кад је стигао до Венијаминових врата, тамо је био заповедник страже Јереја, син Селемије, Ананијиног сина. Он је зауставио пророка Јеремију и рекао му: „Ти желиш да пребегнеш Халдејцима!”

14 А Јеремија је рекао: „Није тачно! Не желим да пребегнем Халдејцима!” Али Јереја није слушао Јеремију, већ га је ухватио и одвео кнезовима. **15** Кнезови су се разјутили на Јеремију, истукли га и затворили у кућу писара Јонатана, јер су његову кућу претворили у тамницу. **16** Тако је Јеремија доспео у подрум те куће,* у једну од његових просторија. Јеремија је ту дуго остао.

17 Тада је цар Седекија послао људе и довео Јеремију код себе. У својој кући, на скровитом месту, цар га је упитао: „Има ли нека порука од Господа?” На то му је Јеремија одговорио: „Има!” Затим је додао: „Бићеш предат у руке цару Вавилона!”

18 Затим је Јеремија рекао цару Седекији: „Шта сам згрешио теби и твојим slugама и овом народу па сте ме бацили у тамницу? **19** Где су сада ваши пророци који су вам пророковали: 'Цар Вавилона неће доћи на вас, нити на ову земљу?' **20** А сад, молим те, царе, господару мој, послушај ме. Послушај, молим те, моју молбу за милост. Немој ме слати назад у кућу писара Јонатана, да тамо не умрем.” **21** Тада је цар Седекија издао заповест да се Јеремија стави у затвор у Стражарском дворишту. Тамо је сваког дана добијао један хлеб из пекарске улице, све док у граду није нестало хлеба. Тако је Јеремија остао у Стражарском дворишту.

38 Сефатија, Матанов син, Годолија, Пасхоров син, Јухал, Селемијин син, и Пасхор, Малхијин син, чули су речи које је Јеремија рекао целом народу: **2** „Овако каже Господ:

'Ко остане у овом граду погинуће од мача, глади и помора, а ко изађе пред Халдејце, остаће жив и добиће своју душу као плен и биће жив.' **3** Овако каже Господ: 'Овај град ће заиста бити предат у руке војсци цара Вавилона, и он ће га освојити.’”

4 Тада су кнезови рекли цару: „Молимо те, нека се овај човек погуби, јер обесхрабрује ратнике који су остали у овом граду, а и цео народ, говорећи им такве речи. Јер тај човек не жели мир овом народу, него невољу.” **5** На то је цар Седекија рекао: „Ето, у вашим је рукама. Јер цар вам се ни у чему не може супротставити.”

6 Они су узели Јеремију и бацили га у бунар* Малхије, царевог сина, а бунар се налазио у стражарском дворишту. Ужима су га спустили доле, а у бунару није било воде, већ само блато, тако да је Јеремија упао у блато.

7 Етиопљанин Авдемелех, ушкопљеник који је био царев дворанин, чуо је да су Јеремију бацили у бунар. Цар је тада седео код Венијаминових врата. **8** Авдемелех је изашао из царевог двора и овако рекао цару: **9** „Царе, господару мој, ови људи су учинили зло у свему што су учинили пророку Јеремији, ког су бацили у бунар. Он ће тамо умрети од глади, јер у граду више нема хлеба.”

10 На то је цар заповедио Етиопљанину Авдемелеху: „Узми са собом тридесет људи и извуци пророка Јеремију из бунара док није умро.” **11** Авдемелех је повео људе, отишао у царев двор, у просторију испод ризнице, и оданде узео старе крпе и изношене комаде одеће па их ужима спустио Јеремији у бунар. **12** Тада је Етиопљанин Авдемелех рекао Јеремији: „Стави те крпе и рите испод пазуха, па онда стави ужа.” И Јеремија је учинио тако. **13** Затим су помоћу ужа извукли Јеремију и извадили га из бунара. Јеремија је остао у стражарском дворишту.

14 Цар Седекија је послао по пророка Јеремију да дође код њега на трећи улаз, који је био у Господњем дому. Тада је цар рекао Јеремији: „Упитаћу те нешто. Немој ништа крити од мене.” **15** На то је Јеремија рекао Седекији: „Ако ти кажем - погубићеш ме. И ако ти дам савет - нећеш ме послушати.” **16** Тада се цар Седекија у тајности заклео Јеремији: „Тако жив био Господ, који нам је дао живот, нећу те погубити и нећу те предати у руке онима који траже твоју душу.”

17 Тада је Јеремија рекао Седекији: „Овако каже Господ, Бог над војскама, Израелов Бог: 'Ако изађеш пред кнезове цара Вавилона, твоја ће душа остати жива, а овај град

*37,16 Или: „у цистерну”. 38,6 Исто као 37,16.

неће бити спаљен ватром. Остаћете живи и ти и твоја породица. **18** Али ако не изађеш пред кнезове цара Вавилона, овај град биће предат у руке Халдејцима који ће га спалити ватром, и ти нећеш умаћи њиховој руци!”

19 Тада је цар Седекија рекао Јеремији: „Бојим се Јудејаца који су пребегли Халдејцима. Могли би да ме предају у њихове руке, па да ме злостављају.” **20** Јеремија му је рекао: „Неће те предати. Молим те, послушај Господњи глас који ти преносим, па ће ти бити добро и твоја ће душа остати жива. **21** Али ако не изађеш, ево шта ми је показао Господ: **22** Гле, све жене које су остале на двору Јудиног цара биће изведене пред кнезове цара Вавилона и рећи ће: 'Завели су те и надвладали они који су били у миру с тобом. Навели су твоју ногу да пропадне у муљ, а онда су те напустили.’ **23** Све твоје жене и твоји синови биће изведени пред Халдејце, а ни ти нећеш умаћи њиховој руци, него ћеш доспети у руке цару Вавилона, а овај ће град због тебе бити спаљен ватром.”

24 Тада је Седекија рекао Јеремији: „Нико не сме да сазна за то, иначе си мртав! **25** Ако кнезови чују да сам разговарао с тобом, па дођу код тебе и питају те: 'Реци нам шта си казао цару? Немој ништа крити од нас, и нећемо те погубити. Шта ти је рекао цар?’, **26** одговори им: 'Молио сам цара за милост, да ме не враћа у Јонатанову кућу, да тамо не умрем.”

27 После су сви кнезови дошли код Јеремије и почели да га испитују. Али он им је одговорио онако како му је цар заповедио. Тада га више нису испитивали, јер нису сазнали за онај разговор. **28** Јеремија је остао у Стражарском дворишту све до дана кад је Јерусалим био освојен. Све што је рекао десило се кад је Јерусалим био освојен.

39 Девете године Седекије, Јудиног цара, десетог месеца, Навуходоносор, цар Вавилона, дошао је на Јерусалим са свом својом војском и започео опсаду града.

2 Једанаесте године владања Седекије, четвртог месеца, деветог дана у месецу, провалили су у град. **3** Сви кнезови цара Вавилона ушли су и стали код Средњих врата: Нергал-Саресер, Самгар-Невон, Сарсехим, главни врач, високи службеник Нергал-Саресер и сви други кнезови цара Вавилона.

4 Кад су их видели Седекија, Јудин цар, и сви његови ратници побегли су и ноћу изашли из града кроз царев врт, на врата између двоструког зида, и кренули према Ара-

ви. **5** Али, халдејска војска кренула је у потеру за њима и стигла Седекију у пустим равницама код Јерихона. Ухватили су га и одвели код Навуходоносора, цара Вавилона, у Ривлу у ематској земљи, да би му он изрекао пресуду. **6** У Ривли је цар Вавилона погубио Седекијине синове пред његовим очима. Погубио је и све Јудине великаше. **7** Седекију је ослепио, а затим му је ставио бакарне окове да би га одвео у Вавилон.

8 Царев двор и куће народа, Халдејци су спалили, а јерусалимске зидине срушили. **9** Невузарадан, заповедник телесне страже, одвео је у изгнанство у Вавилон народ који је остао у граду, оне који су пребегли код њега и преостали народ.

10 Неке из народа, сиромаше који нису ништа имали, Невузарадан, заповедник телесне страже, оставио је у Јудиној земљи, и тог дана дао им је винограде и наметнуо им присилан рад.

11 Навуходоносор, цар Вавилона, овако је за Јеремију заповедио Невузарадану, заповеднику телесне страже: **12** „Узми га и нека твоје очи пазе на њега. Не чини му никакво зло, него како ти каже, тако му учини.”

13 Тако су Невузарадан, заповедник телесне страже, главни врач Невусазван, високи службеник Нергал-Саресер и сви истакнути људи цара Вавилона **14** послали људе да изведу Јеремију из Стражарског дворишта. Затим су га предали Годолији, сину Ахикама, Сафановог сина, да га одведе у његову кућу, како би живео међу народом.

15 Док је Јеремија био затворен у стражарском дворишту, Господ му је упутио ову реч: **16** „Иди и реци Етиопљанину Авдемелеху: 'Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Испунићу речи које сам рекао за овај град, на његово зло, а не на добро, и оне ће се испунити пред тобом тог дана.

17 А тебе ћу избавити тог дана', говори Господ, 'и нећеш бити предат у руке људима којих се бојиш.

18 Јер ћу те ја заиста избавити и нећеш пасти од мача. Добићеш своју душу као плен, јер си се уздао у мене', говори Господ.”

40 Ово је реч коју је Господ упутио Јеремији након што је Невузарадан, заповедник телесне страже, пустио Јеремију из Раме, док је био у оковима међу свим јерусалимским и Јудиним изгнаницима, које су водили у изгнанство у Вавилон. **2** Тада је заповедник телесне страже узео Јеремију и рекао му: „Господ, твој Бог, рекао је да ће нанети ову невољу овом месту. **3** Господ је то ис-

пунио и учинио је баш као што је и рекао, јер сте згрешили Господу и нисте послушали његов глас. Зато вам се ово десило. **4** Ево, данас ти скидам окове који су ти на рукама. Ако хоћеш да пођеш са мном у Вавилон, онда пођи, и моје ће око бдети над тобом. А ако нећеш да пођеш са мном у Вавилон, онда остани. Сва ти је земља отворена, иди куд год хоћеш и куд год ти је воља!"

5 Док је он размишљао куда да пође, Невузарадан му је рекао: „Иди код Годолије, сина Ахикама, Сафановог сина, кога је цар Вавилона поставио над Јудиним градовима. Остани код њега међу народом, или иди куд год хоћеш.”

Тада му је заповедник телесне страже дао храну и дар и отпустио га. **6** Тако је Јеремија дошао код Годолије, Ахикамовог сина, у Миспу и био је код њега међу народом који је остао у земљи.

7 Сви војни заповедници који су се налазили у земљи и њихови људи чули су да је цар Вавилона поставио над земљом Годолију, Ахикамовог сина, и да му је поверио мушкарце, жене, децу и неке од сиромаша из народа, који нису били одведени у изгнанство у Вавилон. **8** У Миспу су пред Годолију дошли: Исмаило, Нетанијин син, Јоанан и Јонатан, Каријини синови, Сераја, Тануметов син, синови Јофије Нетофаџанина, и Језанија, син једног Махатејина - они и њихови људи. **9** Годолија, син Ахикама, Сафановог сина, заклео се њима и њиховим људима: „Не бојте се да служите Халдејцима. Останите у земљи и служите цару Вавилона и биће вам добро. **10** Ја ћу остати у Миспи да вас заступам пред Халдејцима који нам буду долазили. Ви берите грожђе, летње воће* и маслине, стављајте их у своје посуде и останите у својим градовима које сте заузели.”

11 Сви Јудејци који су били у Моаву, међу Амоновим синовима, у Едому и они који су били по свим другим земљама чули су да је цар Вавилона оставио остатак у Јуди и да је над њима поставио Годолију, сина Ахикама, Сафановог сина. **12** Сви Јудејци почели су да се враћају из свих места по којима су били расејани и да долазе у Јудину земљу код Годолије у Миспу. И набрали су веома много грожђа и летњег воћа.*

13 Јоанан, Каријин син, и сви војни заповедници који су се налазили у земљи дошли су код Годолије у Миспу, **14** и рекли му: „Зар не знаш да је Валис, цар Амонових синова, послао Исмаила, Нетанијиног сина, да погу-

би твоју душу?” Али Годолија, Ахикамов син, није им веровао.

15 Тада је Јоанан, Каријин син, рекао Годолији у тајности у Миспи: „Идем да убијем Исмаила, Нетанијиног сина. Нико неће знати за то. Зашто да он погуби твоју душу и да се расеје цео Јудин народ који се сакупио око тебе и да пропадне Јудин остатак?” **16** Али Годолија, Ахикамов син, рекао је Јоанану, Каријином сину: „Не чини то, јер је лаж то што кажеш за Исмаила.”

41 Тако је седмог месеца Исмаило, син Нетаније, Елисаминог сина, од царског рода и један од царевих истакнутих људи, дошао у Миспу код Годолије, Ахикамовог сина, заједно с десет људи. Они су у Миспи заједно јели. **2** Тада је Исмаило, Нетанијин син, с десет људи који су били с њим, устао и убио мачем Годолију, сина Ахикама, Сафановог сина. Тако је убио онога кога је цар Вавилона поставио над земљом. **3** Исмаило је побио и све Јудејце који су били с Годолијом у Миспи и Халдејце, ратнике, који су се тамо закли.

4 Сутрадан, после убиства Годолије, док још нико за то није знао, **5** дошли су људи из Сихема, Силома и Самарије, осамдесет људи обријане браде, раздераних хаљина и исечени по телу, носећи у рукама приносе од жита и тамјан да то принесу у Господњем дому. **6** Исмаило, Нетанијин син, изашао је пред њих из Миспе плачући. Кад је дошао до њих, рекао им је: „Дођите код Годолије, Ахикамовог сина.” **7** Кад су они дошли усред града, Исмаило, Нетанијин син, и људи који су били с њим, побили су их и бацили у бунар.

8 Међу њима је било десет људи који су рекли Исмаилу: „Немој нас убити, јер имамо намирнице скривене у пољу: залихе пшенице, јечма, уља и меда.” Зато је он одустао и није их побио с њиховом браћом. **9** Бунар у који је Исмаило бацио све лешеве људи које је побио био је велик бунар. Цар Аса га је начинио због Васе, цара Израела. Тај бунар је Исмаило, Нетанијин син, напунио онима које је побио.

10 Тада је Исмаило заробио све који су остали у Миспи, цареве кћери и цео народ који је остао у Миспи, а који је Невузарадан, заповедник телесне страже, поверио Годолији, Ахикамовом сину. Тако их је Исмаило, Нетанијин син, заробио и пошао к Амоновим синовима.

11 Јоанан, Каријин син, и сви војни заповедници који су били с њим чули су за све

*40,10.12 Смокве и урме.

зла које је учинио Исмаило, Нетанијин син. **12** Они су узели све људе и отишли да се боре против Исмаила, Нетанијиног сина. Нашли су га код велике воде у Гаваону.

13 Кад су сви који су били са Исмаилом видели Јоанана, Каријиног сина, и све војне заповеднике који су били с њим, обрадовали су се. **14** Сви које је Исмаило одвео из Миспе окренули су се и пошли према Јоанану, Каријином сину. **15** А Исмаило, Нетанијин син, побегао је од Јоанана са осам људи и отишао код Амонових синова.

16 Јоанан, Каријин син, и сви војни заповедници који су били с њим повели су из Гаваона преостали народ који је Исмаило, Нетанијин син, након што је убио Годолију, Ахикамовог сина, одвео из Миспе - све мушкарце, ратнике, жене, децу и дворане. **17** Тако су они пошли, а затим су се зауставили у Химамовом преноћишту које је поред Витлејема. После су кренули одатле и упутили се у Египат **18** јер су се бојали Халдејаца, зато што је Исмаило, Нетанијин син, убио Годолију, Ахикамовог сина, кога је цар Вавилона поставио над земљом.

42 Тада су сви војни заповедници као и Јоанан, Каријин син, Језанија, Осајин син, и цео народ, од најмањег до највећег, дошли **2** и рекли пророку Јеремији: „Послушај наше молбе за милост. Моли се за нас Господу, свом Богу, за сав овај остатак, јер нас је остало мало од великог броја, као што и сам видиш. **3** Нека нам Господ, твој Бог, каже којим путем да идемо и шта да радимо.”

4 На то им је пророк Јеремија рекао: „Послушају вас. Помолићу се Господу, вашем Богу, као што сте ми рекли, и пренећу вам све што вам Господ одговори. Ни речи вам нећу затајити.”

5 Они су рекли Јеремији: „Нека Господ буде истинит и веран сведок против нас ако у потпуности не поступимо по речима које нам Господ, твој Бог, пошаље преко тебе. **6** Било да је добро или лоше за нас, послушаћемо глас Господа, нашег Бога, коме те шаљемо, да би нам било добро због тога што слушамо глас Господа, свог Бога.”

7 После десет дана Јеремији је дошла Господња реч. **8** Зато је он позвао Јоанана, Каријиног сина, све војне заповеднике који су били с њим и цео народ, од најмањег до највећег. **9** Затим им је рекао: „Овако каже Господ, Израелов Бог, пред кога сте ме послали да изнесем вашу молбу за милост: **10** 'Ако останете у овој земљи, ја ћу вас изградити и нећу вас срушити, посадићу вас и нећу вас

изчупати, јер ће ми бити жао због невоље коју сам вам нанео. **11** Не бојте се цара Вавилона, од кога страхујете.

Не бојте га се', говори Господ, 'јер сам ја с вама да вас спасем и избавим из његове руке. **12** Ја ћу вам показати милост, и он ће вам се смиловати и вратиће вас у вашу земљу.

13 Али ако кажете: 'Нећемо остати у овој земљи!', па тако не послушате глас Господа, свог Бога, **14** него кажете: 'Ипак идемо у египатску земљу, где више нећемо видети рата, где нећемо чути звук рога и где нећемо гладовати; тамо ћемо се населити', **15** онда чујте Господњу реч, ви који сте остали од Јуде. Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Ако одлучите да идете у Египат и ако заиста одете да се тамо настаните, **16** тада ће вас мач ког се бојите стићи у египатској земљи и глад које се плашите ићи ће за вама у Египат, и тамо ћете умрети. **17** Сви они који одлуче да иду у Египат да би тамо живели погинуће од мача, глади и помора. Нико неће преживети нити ће побећи од невоље коју ћу пустити на њих.'

18 Јер овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Као што су се мој гнев и моја јарост излили на становнике Јерусалима, тако ће се моја јарост излити на вас ако одете у Египат. Бићете пример клетве и страхан призор, пример проклетства и предмет подсмеха, и никада више нећете видети ово место.'

19 Господ опомиње вас који сте Јудин остатак. Не идите у Египат! Знајте добро да сам данас сведок против вас, **20** да сте починили преступ против својих душа, јер сте ме послали Господу, свом Богу, и рекли ми: 'Моли се за нас Господу, нашем Богу, и шта год каже Господ, наш Бог, реци нам онако како је он рекао, и ми ћемо тако учинити. **21** Ја вам данас говорим, али ви нећете послушати глас Господа, свог Бога, нити ишта од онога за шта ме је послао к вама. **22** Зато знајте добро да ћете погинути од мача, глади и помора на месту у које желите да идете да се настаните.”

43 Кад је Јеремија пред целим народом изговорио све те речи Господа, њиховог Бога, све речи које им је Господ, њихов Бог, послао преко њега, **2** тада су Азарија, Осајин син, Јоанан, Каријин син, и сви охоли људи рекли Јеремији: 'Лаж говориш. Господ, наш Бог, није те послао да кажеш: 'Не идите у Египат да се тамо настаните.' **3** Тебе је Варух, Ниријин син, наговорио да нас пре-

даш у руке Халдејцима, да нас побију или одведу у изгнанство у Вавилон.”

4 Јоанан, Каријин син, сви војни заповедници и цео народ нису послушали Господњи глас, који им је рекао да остану у Јудиној земљи. **5** Тако су Јоанан, Каријин син, и сви војни заповедници повели сав Јудин остатак који се из свих народа по којима је био расејан вратио да би неко време боравио у Јудиној земљи: **6** мушкарце, жене, децу, цареве кћери и све душе које је Невузарадан, заповедник телесне страже, оставио код Годолије, сина Ахикама, Сафановог сина. Повели су и пророка Јеремију и Варуха, Ниријиног сина. **7** Они су отишли у египатску земљу, јер нису послушали Господњи глас. Тако су стигли у Тафнес.

8 Тада је Господ упутио ову реч Јеремији у Тафнесу: **9** „Узми у руке велико камење и пред очима свих Јудејаца прекриј га малтером на тераси направљеној од цигала која се налази код улаза у фараонов дом у Тафнесу. **10** Затим им реци: ‘Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Послаћу по свог слугу Навуходоносора, цара Вавилона. Довешћу га и поставићу његов престо на ово камење које сам прекрио, и он ће преко њега распети свој раскошни шатор. **11** Он ће доћи и удариће на египатску земљу. Ко је за смртносни помор, од помора ће умрети. Ко је за заробљеништво, у заробљеништво ће отићи. Ко је за мач, од мача ће пасти. **12** Запалићу ватру у храмовима египатских богова. Он ће их спалити и одвести у заробљеништво. Огрнуће се египатском земљом као што се пастир огрће својом хаљином, и мирно ће оданде отићи. **13** Срушиће стубове у Вет-Семесу у египатској земљи, а храмове египатских богова спалиће ватром.’”

44 Ово је реч која је дошла Јеремији за све Јудејце који су живели у египатској земљи, за оне који су били у Мигдолу, у Тафнесу, у Нофу и у земљи Патрос: **2** „Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Ви сте видели сву невољу коју сам пустио на Јерусалим и на све Јудине градове. Они су данас пустош и у њима нема становника. **3** То се десило због зла које сте учинили да бисте ме вређали тиме што сте ишли да приносите кад и да служите другим боговима које раније нисте познавали, ни ви ни ваши праоци. **4** А ја сам вам слао све своје слуге, пророке, рано устајао и слао их, и говорио сам вам: ‘Не чините, молим вас, те гадости које мрзим.’ **5** Али ви нисте слушали, нити сте пригнули своје ухо да бисте се одвратили од сво-

је злоће и престали да приносите кад другим боговима. **6** Зато сам излио своју јарост и свој гнев, и горео је као ватра по Јудиним градовима и по јерусалимским улицама, тако да су претворени у пустош и рушевине, какви су и данас.’

7 Овако каже Господ, Бог над војскама, Израелов Бог: ‘Зашто навлачите велику невољу на своје душе, да бисте из Јуде истребили и мушкарце и жене, децу и одојчад, па да од вас не остане ни остатак, **8** јер ме вређате делима својих руку када другим боговима приносите кад у египатској земљи, у коју сте дошли да живите, да на себе навучете истребљење и да постанете пример проклетства и предмет подсмеха међу свим народима на земљи? **9** Јесте ли заборавили зла дела својих праочева, зла дела Јудиних царева и зла дела њихових жена, као и своја зла дела и зла дела ваших жена, која су се чинила у Јудиној земљи и по јерусалимским улицама? **10** Ви се све до данас нисте покајали нити сте се уплашили, нисте живели по мом закону и по мојим одредбама које сам ставио пред вас и пред ваше праоцев.’

11 Зато овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Окретућу своје лице против вас и снаћи ће вас зло и истребићу цео Јудин народ. **12** Зграбићу Јудин остатак, оне који су одлучили да иду у египатску земљу да тамо живе, и сви ће они изгинути у египатској земљи. Пашће од мача и изгинуће од глади, од најмањег до највећег; од мача и глади они ће помрети. Постаће пример клетве и страхан призор, пример проклетства и предмет подсмеха. **13** Позваћу на одговорност оне који живе у египатској земљи, као што сам позвао на одговорност и Јерусалим, и то ћу учинити мачем, глађу и помором. **14** Нико од Јудиног остатка ко је дошао у египатску земљу да тамо живи неће побећи, нити ће преживети да би се вратио у Јудину земљу за којом му душа цезне да се у њу врати и да тамо живи. Неће се вратити, осим неких који ће побећи.’”

15 Тада су сви мушкарци који су знали да њихове жене приносе кад другим боговима и све жене које су у великом броју стајале тамо и цео народ који је живео у египатској земљи, у Патросу, одговорили Јеремији: **16** „Реч коју си нам рекао у Господње име нећемо послушати, **17** него ћемо чинити по свакој речи која је изашла из наших уста: приносићемо кад ‘царици небеса’ и изливаћемо јој жртве леванице, као што смо ми и наши праоци, наши цареви и наши кнезови чинили по Јудиним градовима и по јерусалим-

ским улицама. Тада смо били сити хлеба и добро нам је било и нисмо доживљавали никакву невољу. **18** А откад смо престали да приносимо кад 'царици небеса' и да јој изливамо жртве леванице, у свему оскудевамо и гинемо од мача и глади.

19 Када приносимо кад 'царици небеса' и изливамо јој жртве леванице, када правимо колаче у облику њеног лика да бисмо јој их принели и изливамо јој жртве леванице, зар то чинимо без пристанка својих мужева?"

20 На то је Јеремија рекао целом народу, мушкарцима и женама и свима који су му онако говорили: **21** „Зар се Господ није сетио и зар му није на ум дошло то што сте приносили кад по Јудиним градовима и по јерусалимским улицама, ви и ваши праоци, ваши царев и ваши кнезови и народ? **22** На крају Господ више није могао да подноси ваша зла дела и гадости које сте чинили. Зато је ваша земља претворена у постош, страхан призор и проклетство, и остала је без становника, а таква је и данас. **23** Зато што сте приносили кад и грешили Господу, зато што нисте слушали Господњи глас и нисте живели по његовом закону, његовим одредбама и његовим опоменама, зато вас је снашла ова невоља, каква је данас.“

24 Затим је Јеремија рекао целом народу и свим женама: „Чујте Господњу реч, сви ви из Јудиног народа који сте у египатској земљи. **25** Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Мужеви, и ви, жене њихове! Ви, жене, говорите (а сви то својим рукама извршујете): 'Извршићемо своје зевате којима смо се заветовале да ћемо приносити кад 'царици небеса' и изливати јој жртве леванице.' Ви ћете се држати својих завета и извршаваћете што сте заветовале.“

26 Зато чујте Господњу реч, сви ви из Јудиног народа који живите у египатској земљи: 'Заклињем се својим великим именом', каже Господ, 'да у целој египатској земљи више неће бити ниједног Јудиног човека чија би уста изговорила моје име, говорећи: 'Тако жив био Господ! **27** Бдећу над њима на њихово зло, а не на добро. Сви они из Јудиног народа који су у египатској земљи изгинуће од мача и од глади, док их не нестане. **28** А они који побегну од мача вратиће се из египатске земље у Јудину земљу, али биће их мало. Тада ће сав Јудин остатак који је отишао да живи у египатској земљи знати чија се реч испунила, моја или њихова.“

29 'Ово нека вам буде знак', говори Господ, 'да ћу вас казнити на овом месту, да бисте знали да ће се моје речи испунити на ваше

зло.' **30** Овако каже Господ: 'Ево, предаћу фараона Хофру, цара Египта, у руке његовим непријатељима, у руке онима који траже његову душу, као што сам предао Седекију, Јудиног цара, у руке Навуходоносору, цару Вавилона, његовом непријатељу, онеме који је тражио његову душу.“

45 Реч коју је пророк Јеремија рекао Варуху, Ниријином сину, кад је Варух записивао у књигу све речи што је Јеремија изрекао, четврте године Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара:

2 „Овако Господ, Израелов Бог, каже за тебе, Варуху: **3** 'Ти кажеш: 'Тешко мени, јер ми је Господ додао тугу на мој бол! Изнемогао сам од уздисања, не налазим мира.'“

4 Овако му реци: 'Ево шта каже Господ: 'Што сам изградио, срушићу, и што сам посадио, ишчупаћу, и то по свој земљи. **5** А ти тражиш велике ствари за себе. Не тражи их! Јер, ево, пустићу невољу на свако тело', говори Господ, 'а теби ћу твоју душу дати као плен у свим местима куда будеш ишао.'“

46 Ово је реч коју је Господ упутио пророку Јеремији о народима: **2** О Египту, о војсци фараона Нехаона, цара Египта, који је био на Еуфрату у Харкемису, а ког је Навуходоносор, цар Вавилона, поразио четврте године Јоакима, сина Јосије, Јудиног цара. **3** „Припремите мале и велике штитове, и крените у бој! **4** Ви коњаници, упрегните и узјашите коње, ставите кациге! Углачајте копља! Обуците оклопе!

5 'Зар то видим да су уплашени? Повлаче се, њихови су јунаци поражени, беже и не осврћу се. Страх је посвуда', говори Господ. **6** 'Нека не беже они који су брзи, нека не беже јунаци. На северу, на обали Еуфрата, посрћу и падају.' **7** Ко се то диже као Нил, као вода набујалих река? **8** Египат се диже као Нил, његове су воде као набујале реке. Он говори: 'Дићи ћу се и прекрићу земљу. Затрћу град и оне који станују у њему.' **9** Напред, коњи! Јурите, кола! Нека изађу јунаци, Хус и Фут, који носе штитове, и Лудеји, који носе и запињу лукове.

10 То је дан Господа над војскама, дан освете у ком ће се он осветити својим противницима. Мач ће их прождрети и наситиће се и напиће се њихове крви, јер Господ над војскама припрема жртву у северној земљи поред реке Еуфрат.

11 'Попни се на Галад и узми балзам, девице, кћери египатска. Узалуд набављаш много лекова. Нема ти оздрављења. **12** На-

роди су чули за твоју срамоту и земља је пуна твоје вике, јер се јунак о јунака спотиче и обојица падају!"

13 Ово је реч коју је Господ казао пророку Јеремији о нападу Навуходонозора, цара Вавилона, на египатску земљу: **14** „Објавите у Египту, разгласите у Мигдолу, разгласите у Нофу и у Тафнесу! Реците: 'Стани и припреми се, јер ће мач прождрети све око тебе!' **15** Зашто је вода однела твоје јунаке? Нису могли да се одупру, јер их је Господ потерао. **16** Многи од њих посрћу и падају, и говоре један другом: 'Устани, хајде да се вратимо свом народу, у земљу свог рода, јер је овај мач окрутан!' **17** Тамо говоре: 'Фараон, цар Египта, пуки је хвалисавац. Допустио је да прође време свечаности.'

18 'Тако ја био жив', говори Цар, коме је име Господ над војскама, 'какав је Тавор међу горама и Кармил поред мора, такав ће и он бити када дође. **19** Спреми пртљаг за изгнанство, становнице, кћери египатска! Јер Ноф ће постати страхан приказ и биће спаљен, у њему неће нико становати. **20** Египат је прелепа јуница. Са севера ће доћи погибао. **21** А египатски плаћеници личе на угонјену телад. Али и они се повлаче, сви беже. Не могу се одупрети, јер их је стигао дан пропаста, време да буду кажњени.

22 Његов глас је као сиптање змије која се повлачи, јер са силом непријатељ на њега долази, са секирама на њега наваљује, као они који дрва секу. **23** Посећи ће његову шуму', говори Господ, 'иако је непроходна. Јер их има више него скакаваца, изобрјати се не могу. **24** Постидеће се кћи египатска и биће предата у руке северном народу.

25 Овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: 'Разрачунаћу се с Амоном из Ноа, с фараоном и Египтом, с његовим боговима и његовим царевима, с фараоном и са свима који се уздају у њега.

26 Предаћу их у руке онима који траже њихову душу, у руке Навуходонозору, цару Вавилона, и у руке његовим слугама, а после ће Египат опет бити насељен као у давним данима', говори Господ.

27 'А ти, слуго мој Јакове, не бој се! Не плаши се, Израеле! Ја ћу те избавити из далеке земље, и избавићу твоје потомке из земље у којој су заробљени. Вратиће се Јаков, биће миран и спокојан и нико га неће плашити. **28** Слуго мој Јакове, не бој се', говори Господ, 'јер сам ја с тобом! Истребићу све народе по којима сам те расејао, а тебе нећу истребити. Али ћу те казнити колико треба, нипошто те нећу оставити без казне.'"

47 Ово је реч коју је Господ упутио пророку Јеремији о Филистејима пре него што је фараон освојио Газу. **2** Овако је рекао Господ:

„Ево, долазе воде са севера и постају велика бујица. Поплавиће земљу и све што је на њој, град и оне који живе у њему. Људи ће викати, горко ће плакати сви становници земље. **3** Од топота копита његових паствува, од буке његових бојних кола и тутњаве точкова, очеви неће марити за синове, јер ће им руке клонати, **4** јер долази дан када ће се истребити сви Филистеји и затрти сви који помажу Тиру и Сидону. Јер ће Господ истребити Филистеје - остатак с острва Кафтора. **5** Гази ће бити обријана глава. Аскалон ће бити разорен. Ви који сте остатак њихове долине, докле ћете се сећи по телу?"

6 „О, мачу Господњи! Када ћеш се смирити? Врати се у своје корице! Стани и мируј!"

7 „Како да се смири, кад му је Господ заповедио да нападне Аскалон и приморску област? Одредио му је да тамо крене."

48 Господ над војскама, Израелов Бог, овако каже о Моаву: „Тешко Невону, јер је опустошен! Киријатајим је посрамљен и освојен. Високо уточиште је посрамљено и уплашено. **2** Нема више Моавове хвале. У Есевону му смишљају зло и говоре: 'Хајде да их истребимо да више не буду народ.'

И ти, Мадмене, ућути! Мач иде за тобом. **3** Вика се чује из Оронајима, пустошење и велико разарање. **4** Моав је разорен. Разлеже се вика његове деце. **5** Док се пењу на Луит, они путем плачу - разлеже се плач. Док иду из Оронајима, разлеже се јаяк због пропасти која се прочула.

6 Бежите, избавите своје душе, будите као смрека у пустињи! **7** Зато што се уздаш у своја дела и у своје благо, бићеш освојен. Хемос ће отићи у изгнанство са својим свештеницима и својим кнезовима. **8** Пустошник ће доћи у сваки град. Ниједан му град неће умаћи. Долина ће пропасти и равница ће бити опустошена, као што је рекао Господ.

9 Дајте путоказ Моаву, јер кад се све буде рушило, он ће отићи. Његови ће градови постати страхан приказ и нико неће у њима живети.

10 'Проклет био онај ко немарно извршава задатак који му је Господ поверио! Проклет био онај ко свој мач устеже од крви!

11 Моавци су спокојни од своје младости, мирно леже као што лежи талог од вина. Не претачу се из посуде у посуду, не одлазе у

изгнанство. Зато је њихов укус остао у њима, њихов се мирис није променио.

12 Зато долазе дани, говори Господ, 'када ћу на њих послати оне који претачу посуде и они ће их преточити. Испразниће њихове посуде и разбиће њихове ћупове. **13** Моавци ће се стидети због Хемоса, као што се Израелов дом стидео због Ветилја у који се поуздао. **14** Како се усуђујете да кажете: 'Ми смо јунаци, моћни ратници?'

15 'Моав је опустошен, непријатељ се дигоа на његове градове. Његови најбољи младићи одлазе на клање', говори Цар, коме је име Господ над војскама.

16 'Ближи се пропаст Моаваца, њихова невоља брзо хита. **17** Сажалеваће их сви који су око њих, сви који знају њихово име. Овако реците: 'Како ли се сломи јак штап, дивна палица!'

18 Сиђи са свог славног положаја и седи једна, становнице, кћери девонска. Онај који пуштоши Моав долази на тебе, разориће твоја утврђења.

19 Стани и посматрај пут, становнице Ароира. Питај онога који бежи и ону која тражи спас. Питај их: 'Шта се десило?' **20** Моав је посрамљен, јер га је обузео страх. Горко плачите и вичите. Објавите у Арнону да је Моав опустошен. **21** Суд долази на равну земљу, на Олон и на Јасу, на Мифат, **22** на Девон, на Невон, на Вет-Девлатајим, **23** на Киријатајим, на Вет-Гамул, на Вет-Меон, **24** на Кериот, на Восору и на све градове моавске земље, на оне који су далеко и на оне који су близу.

25 'Поломљен је рог Моаву, рука му је сломљена', говори Господ. **26** 'Опијте га, јер се на Господа охоло подигао. Моав се ваља у својој бљувотини, па је сада и сам на подсмех другима.

27 Зар није Израел био теби на подсмех? Је ли ухваћен међу лоповима? А ти си подругљиво одмахивао главом кад год си о њему говорио.

28 Оставите градове и живите на стенама, становници Моава. Будите као голубови који се гнезде по врлетима.

29 Чули смо за понос Моава, који је веома охол, и за његово узвисивање, његов понос, његову охолост и уображеност његовог срца.'

30 'Знам ја његов бес', говори Господ, 'али неће бити како је замислио, неће се испунити његове празне речи. **31** Зато ћу горко плакати над Моавом, јадиковаћу над свим Моавцима. Наричаће се за становницима Кир-Ереса.

32 Плакаћу над тобом, лозо из Сивме више него над Јазиром. Твоје бујне младице пружају се преко мора. Допиру до мора - до Јазира. Пустошник се обрушио на принос твог летњег воћа и твог грожђа. **33** Нестало је радости и весеља из воћњака и из моавске земље. Учинио сам да нестане вина у пресама за вино. Нико више неће газити грожђе уз радосне поклике. Узвици ће се чути, али не узвици радости.'

34 'Вика се чује из Есевона па све до Елеле, гласови се чују све до Јасе, и од Сигора па све до Оронајима и до Еглат-Селисије, јер су се нимримске воде претвориле у пустињу.

35 Истребићу из Моава', говори Господ, 'оне који доносе жртве на обредне узвишице и који приносе кад свом богу. **36** Зато ће моје срце као фрула тужно јецати за Моавом. Као фрула моје ће срце тужно јецати за људима из Кир-Ереса. Зато ће пропасти његово изобиље. **37** Све су главе ћелаве и све су браде обријане. По свим су рукама посекотине, око бедара је кострет!

38 На свим крововима у Моаву и на његовим трговима само се нарицање чује. Разбио сам Моав као посуду коју нико не жели', говори Господ. **39** 'Како се уплашио! Горко плачите! Моав се повукао! Посрамљен је. Моав је постао предмет подсмеха и нешто страшно свима који су око њега.

40 Јер овако каже Господ: 'Као орао који се обрушава на свој плен, тако ће непријатељ раширити своја крила над Моавом. **41** Градови ће бити заузети и њихова утврђења освојена. Тог дана срце моавских јунака биће као срце жене која има трудове.'

42 'Моав ће бити затрт као народ, јер се охоло подигао на Господа. **43** Страх, јама и замка чекају тебе, становнице Моава', говори Господ. **44** 'Ко од страха побегне, пашће у јаму, а ко из јаме изађе, ухватиће се у замку. Јер ће Моаву доћи година у којој ћу га казнити', говори Господ. **45** 'У сенци Есевона зауставили су се исцрпљени бегунци. Ватра ће изаћи из Есевона, пламен ће изаћи из Сионовог града, и прогутаће слепоочнице Моава и теме бунтовних синова.'

46 'Тешко теби, Моаве! Пропао је Хемосов народ. Јер су твоји синови и твоје кћери одведени у заробљеништво. **47** Али у последњим данима сакупићу заробљени моавски народ', говори Господ. 'Довде је суд над Моавом.'

49 Овако каже Господ о Амоновим синовима: „Зар Израел нема синова? Зар нема наследника? Зашто је Малхом заузео Гадову

земљу и зашто се његов народ настанио у Израеловим градовима?

2 Зато долазе дани“, говори Господ, „када ћу учинити да се чује ратни поклич против Раве Амонових синова. Од ње ће остати гомила рушевина, а њени околни градови биће спаљени ватром.

Тада ће Израел владати над онима који су над њим владали“, каже Господ.

3 „Горко плачи, Есевоне, јер је Гај опустошен. Јадикујте, градови око Раве. Опашите кострет, наричите и лутајте међу каменитим торовима, јер ће Малхом отићи у изгнанство са својим свештеницима и својим кнезовима.

4 Зашто се хвалиш својим долинама по којима обиље тече, неверна кћери, ти што се уздаш у своје благо и говориш: 'Ко ће доћи на мене?'

5 'Пустићу на тебе страхоту', говори Господ над војскама, 'од свих који су око тебе. Расејаћете се, сваки на своју страну, и неће бити никога да сакупи бегунце.

6 Али после ћу сакупити заробљене Амонове синове', говори Господ."

7 Овако каже Господ над војскама о Едому: „Зар више нема мудрости у Теману? Зар они који су разборити више не дају савете? Зар се њихова мудрост распала? **8** Бежите! Склоните се! Сиђите у дубине да се склоните, становници Дедана! Јер ћу пустити да на Едом дође невоља Исавава, време за мој обрачун с њим. **9** Када би к теби дошли берачи грожђа, зар не би оставили и нешто за пабирчење? Када би к теби дошли ловопи ноћу, зар не би покрали само оно што су хтели? **10** Али ја ћу оголити Исава, открићу његова склоништа, тако да неће моћи да се сакрије. Његови потомци, његова браћа и његови суседи биће опустошени, а њега више неће бити. **11** Остави своју сирочад, ја ћу им сачувати живот, и твоје ће се удовице у мене уздати."

12 Јер овако каже Господ: „Иако нису навикли да пију чашу мог гнева, мораће је испити. А зар ћеш ти остати без казне? Нећеш остати без казне, него ћеш морати да пијеш."

13 „Јер заклињем се самим собом“, говори Господ, „да ће Восора бити страхан призор, срамота, пустош и проклетство, а сви њени градови биће пусти довека."

14 Чуо сам вест од Господа, посланик је отишао међу народе да каже: „Сакупите се, устаните на њега, крените у бој."

15 „Јер, гле, учинио сам да будеш мали међу народима, презрен међу људима. **16** Преварио те је страх који си другима уливао,

преварила те је охолост срца твога, тебе који живиш у каменитим клисурама и боравиш по високим бреговима. Иако као орао високо своје гнездо вијеш, и одатле ћу те срушити“, говори Господ. **17** „Едом ће постати страхан призор. Ко год прође поред њега гледаће запрепашћено и звиждаће у чуду због свих његових невоља. **18** Када буде разорен, као што су били разорени Содом и Гомор и градови око њих“, каже Господ, „нико од људи неће тамо живети, нико од људских синова неће се у њему настанити.

19 Гле, непријатељ ће изаћи као лав из јорданских нечистара и напаће оне на сигурном пашњаку. У трену ћу Едом натерати да побегне из своје земље. Поставићу над његовом земљом онога који је изабран. Јер ко је као ја? Ко ће ме изазвати? Који пастир може опстати преда мнош? **20** Зато чујте шта Господ намерава да учини с Едомом и шта је замислио против становника Темана: Најмањи из стада биће одвучени. Због њихових дела он ће опустошити њихово пребивалиште. **21** Од њиховог страшног пада земља се затресла. Вика се чује све до Црвеног мора. **22** Гле, непријатељ ће се као орао подићи и обрушиће се, рашириће своја крила над Восором. Тог дана срце едомских јунака биће као срце жене која има трудовете."

23 О Дамаску: „Посрамили су се Емат и Арфад, јер су чули лошу вест, страх их је обузео. Море је у тескоби, не може се смирити. **24** Дамаск је изгубио храброст. Окренуо се и дао у бег, избезумљен је од страха. Тескоба и болови су га обузели као жену која се порађа. **25** Како то да није напуштен славни град, град весеља?"

26 Зато ће његови младићи попадати по његовим трговима и тог ће дана изгинути сви ратници“, говори Господ над војскама.

27 „Запалићу ватру на зиду Дамаска и она ће прогутати Вен-Ададове утврђене дворе."

28 Овако је рекао Господ за Кидар и за асорска царства која је поразио Навуходоносор, цар Вавилона: „Устаните, пођите на Кидар и оплените синове Истока! **29** Узеће им се њихови шатори и њихова стада, шаторска платна и све њихове ствари. Биће им одведене камиле. Викаће на њих: 'Страх је повуда!'

30 Бежите, бежите далеко! Сиђите у дубине да се тамо склоните, становници Асора“, говори Господ. „Јер Навуходоносор, цар Вавилона, намерава да вам нешто учини и против вас је нешто смислио."

31 „Устаните, пођите на безбрижан народ, који живи спокојно!“, говори Господ.

„Нема он ни врата ни преворнице и живи сам. **32** Њихове камиле ће се узети као плен, мноштво њихове стоке биће им отето. Расејају их на све стране, оне који шишају кошу на слепоочницама, и са свих страна пустићу на њих невољу”, говори Господ. **33** „Асор ће постати јазбина шакала, биће пуст довека. Нико од људи неће живети тамо, нико од људских синова неће се у њему настанити.”

34 Господ је упутио ову реч пророку Јеремији о Еламу, на почетку царовања Седекије, Јудиног цара: **35** „Овако каже Господ над војскама: ‘Сломићу Еламов лук, главну силу његову. **36** Довешћу на Елам четири ветра с четири краја небеса. Расејају Еламце у све теветрове, и неће бити народа у који неће бити расејани.”

37 „Натераћу Еламце да дрхте пред својим непријатељима, пред онима који траже њихову душу. Пустићу на њих невољу и свој жестоки гнев”, говори Господ. „Послаћу на њих мач да их истребим.”

38 „Поставићу свој престо у Еламу и затрћу тамо цара и кнезове”, говори Господ.

39 „У последњим данима сакупићу заробљене Еламце”, говори Господ.

50 Ово је реч коју је Господ преко пророка Јеремије изрекао о Вавилону, халдејској земљи: **2** „Објавите међу народима и разгласите! Подигните знак за збор! Разгласите, ништа не кријте! Реците: ‘Вавилон је освојен, Вил је посрамљен. Меродах је уплашен. Посрамљени су вавилонски ликови. Уплашени су његови одвратни идоли.’ **3** Јер на њега долази народ са севера који његову земљу претвара у страхан призор, тако да више нико у њој не живи. И људи и стока беже и одлазе.”

4 „У те дане и у то време”, говори Господ, „Израелови синови и Јудини синови доћи ће заједно. Ићи ће плачући и тражиће Господа, свог Бога. **5** Питаће за пут за Сион, тамо ће поглед управљати и говориће: ‘Дођите, склопимо с Господом трајни савез који се неће заборавити.’ **6** Мој народ је стадо оваца које гину. Заводе их њихови пастири. Бесциљно их по горама воде, па лутају по горама и брдима. Заборавили су своје почивалиште. **7** Сви који их нађу прождиру их, њихови непријатељи говоре: ‘Нећемо бити криви, јер су они згрешили Господу, ономе у ком правда пребива, Господу, нади својих праочева.’

8 „Бежите из Вавилона, изађите из халдејске земље и будите као животиње које пред-

воде стадо. **9** Јер ћу на Вавилон подићи и довести мноштво великих народа из северне земље, и они ће се сврстати за бој и кренути на њега. Оданде ће бити освојен. Њихове су стреле као у силног човека који родитељима децу убија, који се не враћа без успеха. **10** Халдеја ће постати плен. Сви који је буду пленили узеће колико год желе”, говори Господ.

11 „Јер сте се ви радовали, клицали сте док сте плъчкали моје наследство. Скакали сте као јунице у младој трави и рзали сте као пастуви. **12** Ваша се мајка веома посрамљива, разочарала се она која вас је родила. Ево, најбезначајнија је међу народима - она је безводна пустиња и пуста земља. **13** Због Господњег гнева неће бити настанена, сва ће опустети. Ко год прође поред Вавилона, гледаће запрепашћено и звиждаће у чуду због свих његових невоља.”

14 „Сврстајте се и са свих страна крените на Вавилон сви ви који лук натезете! Одапињите стреле на њега! Не штедите стреле, јер је Господу згрешио! **15** Огласите се ратним покличем са свих страна! Он је пружио руку, пали су његови стубови, срушиле се његове зидине. То је Господња освета! Осветите се Вавилону, учините му онако како је он чинио! **16** Истребите из Вавилона онога који сеје и онога који замахује српом у време жетве. Због окрутног мача вратиће се свако свом народу, побећи ће свако у своју земљу.”

17 „Израел је овца из растераног стада. Лавови су га растерали. Најпре га је цар Асирије прогутао, а затим му је Навуходоносор, цар Вавилона, кости оглодао. **18** Зато овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: ‘Разрачунаћу се с царем Вавилона и његовом земљом, онако како сам се разрачунао с царем Асирије. **19** Вратићу Израел на његов пашњак и он ће пасти на Кармилу и на Васану. По брдовитом подручју Јефрема и Галада ситиће се његова душа.’”

20 „У те дане и у то време”, говори Господ, „тражиће се Израелов преступ, али га више неће бити, и Јудини греси, али се неће наћи, јер ћу опростити онима које будем оставио.”

21 „Крени на мератајимску* земљу и на становнике Фекода! Нека их стигне затирање и истребљење”, говори Господ. „Све учини како сам ти заповедио! **22** Ратна вика чује се у земљи, велика је пропаст, **23** Како ли је сломљен и разбијен маљ целе земље! Ка-

***50,21** „Мератајим” значи „двострука побуна” или „двострука горчина”.

ко ли је страشان призор Вавилон постао међу народима! **24** Поставио сам ти замку и ти си се ухватио, Вавилоне, а да то ниси ни схватио. Затечен си и ухваћен, јер си се Господу супротставио.

25 Господ је отворио своју ризницу и извадио оружје своје осуде. Јер Господ над војскама треба да изврши своје дело у халдејској земљи. **26** Крените на њу с краја земље! Отворите њене житнице! Згрните све то на гомилу, као што се жито згрће! Уништите је, нека у њој нико не остане! **27** Покољите све њене младе бикове, нека сиђу на клање! Тешко њима, јер је дошао њихов дан, време да буду кажњени!"

28 „Чује се глас оних који беже, оних који се спасавају из вавилонске земље, да на Сиону јаве освету Господа, нашег Бога, освету за његов храм.

29 Сазовите стрелце против Вавилона, све који лук запињу. Улогорите се око њега. Нека нико не побегне. Платите му по његовим делима, учините му све онако како је он чинио, јер се дрско супротставио Господу, Светом Богу Израеловом. **30** Зато ће његови младићи попадати по његовим трговима, и тог дана изгинуће сви његови ратници", говори Господ.

31 „Ево, долазим на тебе, Охоли", говори Господ над војскама, „јер ће доћи твој дан, време да се разрачунам с тобом! **32** Охоли ће посрнути и пашће, и неће бити никога да га подиже. Запалићу ватру у његовим градовима, и она ће прогутати сву његову околину."

33 Овако каже Господ над војскама: „Израелови синови и Јудини синови заједно су поглачени. Сви који су их заробили држе их чврсто и не желе их пустити. **34** Али моћан је њихов Откупитељ, име му је Господ над војскама. Он ће водити њихову парницу, да би донео мир земљи и смео становнике Вавилона."

35 „Мач долази на Халдејце", говори Господ, „и на становнике Вавилона, на његове кнезове и на његове мудраце. **36** Мач долази на оне који говоре празне речи, и они ће поступати безумно. Мач долази на његове јунаке, и они ће се уплашити. **37** Мач долази на његове коње, на бојна кола и на све туђинце који су усред њега, и они ће постати као жене. Мач долази на његове ризнице, и оне ће бити опљачкане. **38** Опустошење долази на његове воде, и оне ће пресушити. Јер то је земља резбарених ликова. Због својих страшних визија људи се понашају безумно. **39** Зато ће се тамо настанити жи-

вотиње које живе у безводном крају и животиње које завијају, и у њему ће становати сове. Никад више неће бити настањен, неће га више бити ни у једном будућем нараштају."

40 „Кад га Бог разори, као што је разорио Содом и Гомор и градове око њих", говори Господ, „нико од људи неће тамо живети, нико од људских синова неће се у њему настанивати."

41 „Ево, народ долази са севера, велики народ и велики цареви дићи ће се с крајева земље. **42** Они носе лук и копље, окрутни су и немилосрдни. Њихова је вика као морска хука. На коњима јашу, постројени су и једнодушно спремни за рат против тебе, кћери вавилонска.

43 Цар Вавилона је чуо вест о њима и руке су му клонуле. Тескоба га је ухватила. Обузели су га тешки болови као жену кад се порађа."

44 „Ево, непријатељ ће изаћи као лав из јорданских честара и напашће оне на сигурном пашњаку. У трену ћу Вавилонце натерати да побегну из своје земље. Поставићу над њиховом земљом оног ко је изабран. Јер ко је као ја? Ко ће ме изазвати? Који пастир може преда мном опстати? **45** Зато чујте шта Господ намерава да учини с Вавилоном и шта је замислио против халдејске земље: Најмањи из стада биће одвучени. Због њихових дела он ће опустошити њихово пребивалиште. **46** Од страшног пада Вавилона земља ће се затрести и вика ће се чути међу народима."

51 Овако каже Господ: „На Вавилон и на становнике Лев-Камаја* подигнућу разоран ветар. **2** На Вавилон ћу послати вејаче који ће га овејати и његову земљу испразнити. Опколиће га са свих страна у дан његове невоље.

3 Стрелац нека не запиње лук. Нека нико не устаје у свом оклопу.

Немојте се смиловати његовим младићима, побијте сву његову војску." **4** Они ће побијени попадати у халдејској земљи, прободени по његовим улицама.

5 Израел и Јуда нису попут удовице, јер их није оставио њихов Бог, Господ над војскама. Велика је кривица земље Халдејаца у очима Светог Бога Израеловог.

6 „Бежите из Вавилона, нека свако спасе своју душу! Немојте изгубити живот због његовог преступа, јер је ово време Господње

*51,1 Ово је криптографско име за Халдеју.

освете. Он му плаћа по његовим делима. **7** Вавилон је златна чаша у Господњој руци, чаша која је опила сву земљу. Народи су пили вино из ње и зато се понашају безумно. **8** Вавилон је изненада пао и разбио се. Горко над њим плачите, донесите балзам за његове ране. Можда ће се излечити.”

9 „Лечили смо Вавилон, али се он није излечио. Оставите га! Пођимо сваки у своју земљу. Јер његова осуда допире до небеса и диже се до небеских облака. **10** Господ је за нас учинио праведна дела. Дођите, објавимо на Сиону дело Господа, Бога свога.”

11 „Наоштрите стреле! Станите из штитова! Господ је подстакao дух царева Медије јер намерава да уништи Вавилон. То је Господња освета, освета за његов храм. **12** Подигните знак за збор пред вавилонским зидинама! Појачајте страже, поставите стражаре, наместите заседи! Јер што је Господ замислио то ће и учинити. Учиниће оно што је рекао против становника Вавилона.”

13 „Жено која живиш на великим водама и имаш много блага, дошао ти је крај, нећеш више узбирати добит. **14** Господ над војскама заклео се својом душом: „Напунићу те људима као скакавцима, и они ће клицати кад те поразе. **15** Он је својом силом земљу начинио, мудрошћу својом плодно тло учврстио и разумом својим небеса разapeо. **16** Од његовог гласа зуче воде на небесима, он с краја земље пару водену подиже. Киши је начинио бране и ветар изводи из својих ризница. **17** Сваки се човек понаша неразумно, ништа не схвата. Сваки ће се златар постидети свог резаног лика, јер су његови ливени ликови лаж, нема живота у њима. **18** Ништавни су, предмети за изругивање. Пропашће у дан казне.”

19 Али онај ко је Јаковљево наследство није као они, јер је он Творац свега. Он је палица његова, његово наследство. Име му је Господ над војскама.”

20 „Ти си ми тољага, ратно оружје. Тобом ћу сатрти народе, тобом ћу уништити царства. **21** Тобом ћу сатрти коња и коњаника, тобом ћу сатрти бојна кола и њиховог возача. **22** Тобом ћу сатрти мушкарца и жену, тобом ћу сатрти старца и дечака, тобом ћу сатрти младића и девојку. **23** Тобом ћу сатрти пастира и његово стадо, тобом ћу сатрти ратара и његову ујармљену стоку, тобом ћу сатрти намеснике и управитеље. **24** Платићу Вавилон и свим становницима Халдеје за све зло које су учинили на Сиону пред вашим очима”, говори Господ.

25 „Ево, долазим на тебе, горо која уништаваш”, говори Господ, „која уништаваш сву земљу. Дићи ћу руку на тебе, оборићу те с ливице над којима се уздижеш и претворићу те у спаљену гору.”

26 „Из тебе се више неће узимати угаони камен ни камен темељац, јер ћеш бити вечна пустош”, говори Господ.

27 „Подигните знак за збор у земљи! Затрубите у рог међу народима! Припремите народе за рат против њега! Сазовите на њега царства, араатско, минијско и асханско! Пошаљите заповеднике да окупе војску за напад на њега! Доведите коње да их буде много као убојних скакаваца! **28** Припремите народе за рат против њега, царева Медије, њихове намеснике, све управитеље и сву земљу којом владају. **29** Нека се земља затресе и нека буде у тешком болу, јер се Господња намера извршава на Вавилону да вавилонску земљу претвори у страхан призор, ненастањену пустош.”

30 „Вавилонски јунаци престали су да се боре. Седе у тврђавама. Нестало је њихове снаге, постали су као жене. Спаљене су куће у граду, поломљене су преворнице на његовим вратима.

31 Гласник за гласником стиже, весник за весником долази, јављају цару Вавилона да је његов град са свих страна освојен, **32** да су прелазни преко реке заузети, бродови од папирусове трске спаљени ватром, а ратници сметени.”

33 Јер овако каже Господ над војскама, Израелов Бог: „Кћи вавилонска је као гумно, време је да буде изгажена. Још мало и доћи ће јој време жетве.”

34 „Прогутао ме је Навуходоносор, цар Вавилона, у пометњу ме је бацио. Начинио је од мене празну посуду, прогутао ме је као велика змија, напунио је свој стомак мојим драгоценим предметима. Као водом спрао ме је с мог места. **35** „Насиље учињено мени и мом телу нека дође на Вавилон!”, говориће становника Сиона. „Нека моја крв дође на становнике Халдеје!”, говориће Јерусалим.”

36 Зато овако каже Господ: „Ево, ја ћу водити твоју парницу и осветићу те. Исушићу његово море и пресушићу његове изворе. **37** Вавилон ће постати гомила камења, јазбина шакала, страхан призор. Људи ће у чуду звиждати због њега и он ће остати без становника. **38** Сви заједно рикаће као млади лавови, завијаће као младунчад лава.”

39 „Кад се буду загрејали, приредићу им гозбу и опићу их да буду весели, па ће заспати вечним сном из ког се неће пробудити”,

говори Господ. **40** „Одвешћу их као овнове на клање, као овнове и јарце.“

41 „Сисах је заузет! Освојена је Слава целе земље! Вавилон је постао страхан призор међу народима! **42** Море се подигло на Вавилон, прекрило га је мноштвом својих таласа. **43** Његови градови су постали страхан призор, безводна земља и пустош. Његови градови су као земља у којој нико не живи, нико кроз њих не пролази. **44** Разрачунаћу се с Вилом у Вавилону и извући ћу из његових уста оно што је прогутао. Народи се више неће к њему стицати. Пашће вавилонске зидине.“

45 „Изађи из њега, народе мој! Нека свако спасе своју душу од Господњег жестоког гнева! **46** Иначе ће ваше срце бити у страху и уплашићете се вести која ће се чути у земљи. Једне године стићи ће једна вест, а до године друга вест. У земљи ће владати насиље и устаће владар на владара. **47** Зато долазе дани када ћу казнити резбарене вавилонске ликове. Посрамиће се сва његова земља, и они који буду побијени пашће усред њега.“

48 Над Вавилоном ће радосно клицати небеса и земља и све што је у њима, јер ће са севера доћи пустошници“, говори Господ. **49** „Не само што је Вавилон побио многе Израелце, већ су у њему побијени и људи из целе земље.“

50 „Ви који сте умакли мачу, идите, немојте стајати! Премда сте далеко, памтите Господа и нека вам Јерусалим буде у срцу.“

51 „Посрамљени смо, јер смо чули за срамоту. Понижење је прекрило наша лица, јер су туђинци дошли на света места Господњег дома.“

52 „Зато долазе дани“, говори Господ, „када ћу казнити његове резбарене ликове и по свој његовој земљи јечаће они који су прободени.“

53 „Кад би се Вавилон и до небеса подигао и кад би се по неприступачним висинама утврдио, ипак бих на њега пустио пустошнике“, говори Господ.

54 „Слушајте! Вика се чује у Вавилону и велика је пропаст у халдејској земљи. **55** Јер Господ пустоши Вавилон и прекинуће у њему силну буку. Његови таласи хуче као велике воде, разлиже се његова хука. **56** Јер на Вавилон долази пустошник. Вавилонски јунаци биће заробљени, а њихови лукови поломљени, јер Господ је Бог који свакоме плаћа по заслуги, и заиста ће им наплатити. **57** Опићу његове кнезове и његове мудраце, његове намеснике, његове управитеље и

његове јунаке, тако да ће до века заспати сном из ког се неће пробудити“, говори Цар, коме је име Господ над војскама.

58 Овако каже Господ над војскама: „Вавилонске зидине, иако широке, биће разрушене, и његова врата, иако висока, биће спаљена. Народи ће се трудити ни за шта, за ватру ће се трудити племена, и изнемоћи ће.“

59 Ово је реч коју је пророк Јеремија заповедио Сераји, сину Нирије, Масијиног сина, када је он пошао у Вавилон са Седекијом, Јудиним царем, четврте године његовог царовања. Сераја је био настојник. **60** Јеремија је у једну књигу записао све невоље које треба да дођу на Вавилон, све ове речи које су написане против Вавилона. **61** Затим је Јеремија рекао Сераји: „Када дођеш у Вавилон, кад га будеш видео својим очима, прочитај наглас све ове речи. **62** Овако реци: ‘Господо, ти си говорио за ово место да ћеш га уништити тако да у њему више не буде становника. У њему неће бити ни људи ни стоке, него ће бити пустош до века.’ **63** Кад прочиташ ову књигу, завежи је за камен и баци у Еуфрат, **64** а затим реци: ‘Овако ће потонути Вавилон и никад се више неће подићи, због невоље коју ћу пустити на њега. Изнемоћи ће.’“

Довде су Јеремијине речи.

52 Седекија је имао двадесет и једну годину кад је почео да влада и владао је једанаест година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Амутала и била је кћи Јеремије из Ливне. **2** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, све онако како је чинио и Јоаким. **3** То што се догодило у Јерусалиму и Јуди изазвало је Господњи гнев, тако да их је он одбацио од свог лица. А Седекија се побунио против цара Вавилона. **4** Девете године царовања Седекије, десетог месеца, десетог дана у месецу, Навуходоносор, цар Вавилона, дошао је на Јерусалим са свом својом војском. Они су се улогорили пред градом и око њега подигли опсадни зид. **5** Град је био под опсадом све до једанаесте године владања Седекије.

6 Четвртог месеца, деветог дана у месецу, у граду је владала велика глад и народ није имао хлеба. **7** На крају су градске зидине биле пробијене. Сви ратници су се дали у бег и изашли су ноћу из града кроз врата између двоструког зида, који је поред царевог врта, док су Халдејци били свуда око града. Затим су кренули према Арави. **8** Али халдејска војска је кренула у потеру за царем Седеки-

јом и стигла га у пустим равницама код Јерихона, а сва његова војска разбежала се од њега. **9** Тада су ухватили цара и одвели га цару Вавилона у Ривлу у ематској земљи, да му он суди. **10** Цар Вавилона погубио је Седекијине синове пред његовим очима, а погубио је у Ривли и све Јудине кнезове. **11** Цар Вавилона је ослепио Седекију, а затим му ставио бакарне окове и одвео га у Вавилон где је све до смрти остао затворен.

12 Петог месеца, десетог дана у месецу, то јест деветнаесте године владања Навуходоносора, цара Вавилона, у Јерусалим је дошао Невузарадан, заповедник телесне страже, који је служио цару Вавилона. **13** Он је спалио Господњи дом, царев двор и све куће у Јерусалиму. Све велике куће спалио је ватром. **14** Халдејска војска која је дошла са заповедником телесне страже срушила је све зидине око Јерусалима.

15 Невузарадан, заповедник телесне страже, одвео је у изгнанство неке сиромаше из народа, народ који је остао у граду, оне који су се предали цару Вавилона и веште раднике који су остали. **16** Невузарадан, заповедник телесне страже, оставио је неке од сиромаша у земљи и одредио их да раде као виноградар и ратари. **17** Халдејци су разбили бакарне стубове који су били у Господњем дому, колица и бакарно море из Господњег дома, а сав бакар однели су у Вавилон. **18** Узели су и лонце, лопате, маказе за подсецање фитиља, чиније, чаше и сав бакарни прибор који се користио за службу. **19** Заповедник телесне страже узео је судове за воду, пепеонице, чиније, лонце, свећњаке, чаше и чиније од чистог злата и од чистог сребра. **20** Није се могло измерити колико је бакра потрошено за два стуба, једно море и дванаест бикова од бакра који су били испод мора и колица, и за све што је цар Соломон начинио за Господњи дом.

21 Сваки стуб био је висок осамнаест лаката,* а могао се обухватити конопцем од дванаест лаката. Његова дебљина је износила четири прста,* а изнутра је био шупаљ. **22** Оглавље на њему било је од бакра, и било је високо пет лаката. Филигранска мрежица и нарови око оглавља били су од бакра. Такав је био и други стуб, а и нарови су били исти. **23** Около је било деведесет и шест нарова. Укупно је над мрежицом било сто нарова.

24 Заповедник телесне страже узео је Сеарају, свештеничког поглавара, Софонију, другог свештеника, и тројицу вратара, **25** а из града је узео једног дворанина који је надзирао војнике, седморо људи који су имали приступ цару, а који су се затекли у граду, затим писара војног заповедника, који је народ позивао у војску, и шездесет људи из народа који су се затекли у граду. **26** Невузарадан, заповедник телесне страже, узео их је са собом и одвео цару Вавилона у Ривлу. **27** Цар Вавилона их је побио; погубио их је у Ривли, у ематској земљи. Тако је Јуда био изгнан из своје земље.

28 Ово је народ који је Навуходоносор одвео у изгнанство: у седмој години било је три хиљаде двадесет и три Јудејца.

29 Осамнаесте године владања Навуходоносора, из Јерусалима су одведене осамсто тридесет и две душе.

30 Двадесет и треће године владања Навуходоносора, Невузарадан, заповедник телесне страже, одвео је у изгнанство седамсто четрдесет и пет душа.

Тако је одведено укупно четири хиљаде шесто душа.

31 Тридесет и седме године изгнанства Јоахина, Јудиног цара, дванаестог месеца, двадесет и петог дана у месецу, Евил-Меродах, цар Вавилона, у првој години свог царовања извео је из затвора Јоахина, Јудиног цара и ослободио га. **32** Он је лепо разговарао с њим и поставио је његов престо изнад престола других царева који су били с њим у Вавилону. **33** Јоахин је скинуо своје затворске хаљине и јео је за царевим столом целог свог живота. **34** Сваког дана је од цара Вавилона добијао онолико хране колико му је требало, целог свог живота, све док није умро.

***52,21** Лакат износи 44,5 центиметара. Прст износи 1,85 центиметара. Види додатак на крају књиге.

КЊИГА ПРОРОКА ЈЕЗЕКИЉА

Писац: Језекиљ

Место писања: Вавилон

Писање завршено: око 591. пре н. е.

Обухвата време: 613 - 591. пре н. е.

1 Године тридесете, четвртог месеца, петог дана у месецу, када сам био међу изгнаницима на реци Хевару, отворила су се небеса и имао сам божанска виђења. **2** Петог дана у месецу, пете године изгнанства цара Јоахина, **3** Господња реч дође Језекиљу,* сину Вузија, свештеника у халдејској земљи, на реци Хевару. Тамо се Господња рука спустила на њега.

4 Погледао сам, и гле, са севера је дошао олујни ветар с густим облацима и разгорелом ватром. Облаци су били обавијени блиставом светлошћу, а усред ватре налазило се нешто налик белом злату, што је сјало усред ње. **5** Усред ње је било нешто што је изгледало као четири бића и она су личила на земаљског човека. **6** Свако од њих је имало четири лица и свако је имало четири крила. **7** Ноге су им биле праве и блистале су као угљачани бакар, а стопала су им била као код телета. **8** Под својим крилима имала су човечије руке на све четири стране. Сва четири су имала лица и крила. **9** Крила су им се додиривала. Кад су та бића ишла, нису се окретала, него су ишла право напред.

10 Сва четири су имала лице човека, затим с десне стране лице лава, с леве стране лице бика, а имала су и лице орла. **11** Таква су била њихова лица. Крила су им се ширила према горе. Свако биће је имало два крила која су се додиривала, а два која су му покривала тело.

12 Сва бића су ишла право напред. Куда их је дух водио, тамо су ишла. Док су ишла, нису се окретала. **13** Та бића су изгледала попут ужареног угљевља. Између њих се тамо-амо кретало нешто што је личило на бакље, а ватра је пламтела док су из ње севале муње. **14** Кад су бића одлазила и враћала се, изгледала су као муње.

15 Док сам гледао та бића, гле, по један је точак био на земљи поред тих бића, поред сваког бића с четири лица. **16** Точкови су по

изгледу били налик сјајном хризолиту, и сва четири била су иста. По грађи су били такви као да је један точак у другом точку. **17** Ти точкови могли су да се крећу на све четири стране. Кад су мењали смер, нису морали да се окрену. **18** Били су застрашујуће високи. Сва четири точка била су свуда околу очију. **19** Кад би бића кренула, с њима би кренули и точкови, и кад би се бића подигла са земље, и точкови би се подигли. **20** Куда их је дух водио, тамо су ишла, јер их је дух наводио да тамо иду, а точкови су се подизали заједно с њима, јер је дух који је деловао на бића био и у точковима. **21** Кад би бића кренула, и точкови би кренули, а кад би она стала, и они би стали. Кад би се бића подигла са земље, и точкови би се подигли заједно с њима, јер је дух који је деловао на бића био и у точковима.

22 Изнад глава тих бића налазило се нешто попут свода, налик задивљујућем блиставом леду, који се распростирао изнад њихових глава. **23** Испод тог свода, њихова крила су била испружена, једно према другом. Свако је на телу имало два крила на једној страни тела и два на другој. **24** Кад су ишла, чуо сам како им крила хуче попут великих вода, попут гласа Свемоћнога, попут велике вреве, попут граје у логору. Кад би стала, спустила би своја крила.

25 Над сводом који је био изнад њихових глава чуо се глас. (Кад би стала, спустила би своја крила.) **26** Над сводом који је био изнад њихових глава било је нешто као камен сафир, налик престолу. А горе, на оном што је личило на престо, био је неко као земаљски човек. **27** Од онога што је изгледало као његова бедра па навише видео сам нешто попут сјајног белог злата, што је изгледало као ватра која је горела изнутра свуда унаоколо, а од онога што је изгледало као његова бедра па наниже видео сам нешто попут ватре, а блистава светлост била је свуда око њега. **28** Видео сам нешто што је изгледало као дуга која се појава у облацима у кишни дан. Тако је изгледала светлост која је блис-

*1,3 „Језекиљ“ значи „Бог јача“.

тала унаоколо. То је било нешто што је изгледало као Господња слава. Када сам то видео, пао сам ничице и зачуо сам глас онога који је говорио.

2 Он ми је рекао: „Сине човечији, стани на ноге да говорим с тобом.“ **2** Чим ми се обратио, Дух је ушао у мене и подигао ме на ноге да чујем онога који ми говори.

3 Затим ми је рекао: „Сине човечији, шаљем те Израеловим синовима, бунтовним народима који су се побунили против мене. Они и њихови праочеви греше ми све до данашњег дана. **4** Шаљем те синовима дрског лица и тврдокорног срца. Реци им ово: 'Овако каже Господ.' **5** Без обзира да ли ће слушати или неће - јер су бунтовнички дом - знаће да је пророк био међу њима.

6 А ти, сине човечији, не бој их се и не плаши се њихових речи, ни тврдокорних људи, ни трња што те боде, ни шкорпија међу којима живиш. Не бој се њихових речи и не плаши се њихових лица, јер су дом бунтовнички. **7** Говори им моје речи без обзира да ли ће слушати или неће, јер су бунтовници.

8 А ти, сине човечији, слушај шта ћу ти рећи. Не буди и ти бунтован као овај бунтовнички дом. Отвори уста и поједи оно што ћу ти дати.“

9 Кад сам погледао, гле, видео сам руку испружену према мени и у њој свитак. **10** Он га је развио преда мном, и био је исписан и изнутра и споља. У њему су биле написане нарицаљке, тугованке и јадиковке.

3 Он ми је рекао: „Сине човечији, поједи ово што је пред тобом. Поједи овај свитак, па иди и говори дому Израеловом.“

2 Ја сам отворио уста, а он ми је дао да поједем тај свитак. **3** Тада ми је рекао: „Сине човечији, напуни свој стомак и насити своју утробу овим свитком који ти дајем.“ Ја сам га појео, и у устима ми је био сладак као мед.

4 Затим ми је рекао: „Сине човечији, иди Израеловом дому и говори им моје речи. **5** Не шаљем те народу који говори непознатим језиком и неразумљивим говором, већ Израеловом дому. **6** Не шаљем те многим народима непознатог језика и неразумљивог говора, чије речи не разумеш. А кад бих те и послао њима, они би те слушали. **7** Али Израелов дом неће хтети да те слуша, јер неће мене да слушају; јер је цео Израелов дом тврде главе и тврдокорног срца. **8** Ево, дајем ти лице тврдо као и њихово, и чело тврдо као и њихово. **9** Дајем ти чело тврдо попут

дијаманта, тврђе од кремена. Не бој их се и не плаши се њихових лица, јер су бунтовнички дом!“

10 Затим ми је рекао: „Сине човечији, све речи које ћу ти рећи прими у срце своје и добро слушај. **11** Иди к изгнаницима, синовима свог народа, па им реци: 'Овако каже Господ', без обзира да ли ће слушати или не.“

12 Тада ме је Дух понео и чуо сам иза себе велику хуку: „Нека је благословљена Господња слава с његовог места!“ **13** И зачуо сам како хуче крила оних бића, чија су се крила додиривала једна с другим, и звук точкова одмах до њих и велику хуку. **14** Тада ме је Дух подигао и однео. Тако сам ишао огорчен и гневан у духу, а на мени је почивала Господња снажна рука. **15** Тако сам дошао у Тел-Авив к изгнаницима који су живели на реци Хевару, и био сам тамо где су они живели. Боравио сам тамо међу њима седам дана, сав запрепашћен.

16 После седам дана дошла ми је Господња реч:

17 „Сине човечији, поставио сам те за стражара над Израеловим домом. Слушај речи из мојих уста и опомињи их у моје име.“

18 Кад кажем оном ко је зао: 'Умрећеш', а ти га не опоменеш и не проговориш како би га одвратио од његовог злог пута и сачувао му живот, он ће умрети због свог преступа, јер зло чини, али ћу његову крв тражити из твоје руке. **19** Али ако ти опоменеш оног ко је зао, а он се не одврати од своје злоће и од свог злог пута, он ће умрети због свог преступа, а ти ћеш избавити своју душу. **20** Исто тако, ако се праведник одврати од своје праведности и почне да чини неправду и ја поставим пред њега камен спотицања, он ће умрети јер га ниси опоменуо. Он ће умрети због свог греха и неће се памтити праведна дела која је чинио, али ћу његову крв тражити из твоје руке. **21** Али, ако опоменеш праведника, ако упозориш праведника да не греша, и он престане да греша, остаће жив јер је прихватио опомену, а ти ћеш избавити своју душу.“

22 Ту се Господња рука спустила на мене и он ми рече: „Устани и пођи у долину, тамо ћу говорити с тобом.“ **23** Ја сам устао и пошао у долину, и гле, тамо је била Господња слава, слична слави којој сам видео на реци Хевару, и ја сам пао ничице. **24** Тада је Дух ушао у мене и подигао ме на ноге, а Бог ми је рекао:

„Иди и затвори се у своју кућу. **25** Сине човечији, они ће на тебе ставити конопце и везаће те њима, тако да више не идеш међу њих. **26** Ја ћу учинити да ти се језик залепи за непце и постаћеш нем тако да их више нећеш укоравати, јер су бунтовнички дом. **27** А кад ја проговорим с тобом, отворићу ти уста, а ти им онда реци: 'Овако каже Господ.' Ко хоће да слуша, нека слуша, а ко неће да слуша, нека не слуша, јер су бунтовнички дом.”

4 „А ти, сине човечији, узми једну циглу, стави је пред себе и на њој урежи слику града Јерусалима. **2** Постави опсаду око њега, сагради око њега опсадни зид, подигни око њега опсадни насип, постави око њега логоре и свуда око њега постави справе за пробијање зидина. **3** Затим узми гвоздену тепсију и постави је као гвоздени зид између себе и града, а онда окрени своје лице према њему, и биће опседнут. Ти ћеш га опседати. То је знак Израеловом дому.

4 Тада лези на своју леву страну и стави на њу преступ Израеловог дома. Колико дана будеш лежао на њој, толико дуго ћеш носити њихов преступ. **5** За године њиховог преступа, ја ти дајем исти број дана - триста и деведесет. Толико дана носићеш преступ Израеловог дома. **6** Остани тако све те дане.

Затим лези на своју десну страну и носи преступ Јудиног дома четрдесет дана. Нека буде дан за годину. Дајем ти дан за годину. **7** Усмери своје лице према опсади Јерусалима, откриј своју мишицу и пророкуј против њега.

8 Везаћу те конопцима да се не окренеш с једне стране на другу, док се не наврше дани твоје опсаде.

9 Узми пшенице, јечма, боба, сочива, проса и крупника,* па све то стави у једну посуду и направи себи од тога хлеб. Јешћеш га онолико дана колико будеш лежао на страни - триста и деведесет дана. **10** Јело које ћеш јести биће на меру - двадесет сикала на дан. Јешћеш га повремено.

11 И воду ћеш пити на меру - шестину ина.* Пићеш је повремено.

12 Хлеб који ћеш јести припреми као јечмену погачу, а затим га пред њиховим очима испеци на сувом људском измету.” **13** Господ затим још рече: „Тако ће Израелови синови

јести нечист хлеб међу народима по којима ћу их расејати.”

14 Тада сам рекао: „Јао, Господе! Ево, моја душа није нечиста, јер од своје младости па све до данас нисам јео животиње угинуле нити растргнуте, и у своја уста нисам ставио никакво нечисто месо.”

15 А он ми рече: „Ево ти онда говеђа балега уместо људског измета, па на њој испеци свој хлеб.” **16** Затим ми рече: „Сине човечији, уништићу у Јерусалиму залихе хлеба, тако да ће они јести хлеб на меру и у тескоби, и воду ће пити на меру и са стрепњом. **17** Остаће без хлеба и воде и гледаће запрепашћено једни у друге и иструнуће у зрелу преступу.”

5 „А ти, сине човечији, узми оштар мач. Употреби га као бријачку бритву и пређи њим преко своје главе и преко своје браде, па узми вагу и раздели косу и браду на три дела. **2** Чим се наврше дани опсаде, трећину спали у ватри усред града. Другу трећину узми и сасеци је мачем око града. Преосталу трећину распрши у ветар, а ја ћу послати мач за њима.

3 Од последње трећине узми мало длака, умотај их и стави у своје skutове. **4** Део тога узми и баци у ватру да изгори, Одатле ће се ватра проширити на цео Израелов дом.”

5 „Овако каже Господ: 'Ово је Јерусалим. Поставио сам га усред других народа, окружио сам га земљама. **6** Он се побунио против мојих закона чинећи веће зло него други народи. Побунио се против мојих одредаба више него околни народи, јер су одбацили моје законе и нису живели по мојим одредбама.’

7 Зато овако каже Господ: 'Теже вас је обуздати од околних народа, не живите по мојим одредбама и не држите се мојих закона, него се држите закона околних народа.' **8** Зато овако каже Господ: 'Долазим на тебе, граде. Извршићу праведну пресуду усред тебе пред очима свих народа. **9** Због свих твојих гадости учинићу у теби оно што досад нисам учинио, нити ћу икад више учинити.

10 Зато ће усред тебе очеви јести своје синове, а синови своје очеве. Извршићу своју пресуду на теби и сав твој остатак расејаћу на све стране.

11 Тако ја био жив, говори Господ, 'зато што сте оскрнављивали моје светилиште свим својим гадостима и свим својим одвратним стварима, ја ћу вас умањити, моје око се не-

***4,9** „Крупник” је врста житарице. Слабијег је квалитета од пшенице. **4,11** Ин износи 3,67 литара. Види додатак на крају књиге.

ће сажалити и нећу имати самилости. **12** Трећина вас помреће од пошаст и изгинуће од глади усред тебе. Друга трећина ће пасти од мача око тебе. Преосталу трећину расејаћу на све стране и послаћу мач за њима. **13** Тада ће утихнути гнев мој, утишаће се јарост моја и ја ћу се смирити. Кад искалим гнев свој над њима, знаће да сам ја, Господ, тако говорио зато што захтевам да се ода-ност исказује искључиво мени.

14 Опустошићу те и извргнућу те руглу међу околним народима, пред очима свих пролазника. **15** Ругаће ти се и вређаће те, бићеш пример за опомену и нешто ужасно за околне народе, кад на теби извршим своју пресуду у срци и јарости и кад те казним у свом гневу. Ја, Господ, тако сам рекао.

16 Кад на вас пошаљем погубне стреле глади, које ће бити на вашу пропаст и које ћу послати да вас уништим, тада ћу на вас пустити још већу глад и уништићу ваше залихе хлеба. **17** Послаћу на вас глад и опасне звери што ће вам децу побити. Пошаст и крв проћи ће преко тебе и пустићу мач да дође на тебе. Ја, Господ, тако сам рекао."

6 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, окрени своје лице према Израеловим горама и пророкуј против њих. **3** Реци им: 'Горе Израелове, чујте реч Господа: 'Овако Господ каже горама и бреговима, речним коритима и долинама: 'Пустићу на вас мач и уништићу ваше обредне узвишице. **4** Ваши олтари биће опустошени и ваши кадиони сталци биће поломљени. Бацићу ваше мртваче пред ваше одвратне идоле. **5** Ставићу лешеве Израелових синова пред њихове одвратне идоле и разбацаћу ваше кости око ваших олтара. **6** Где год да боравите, ваши градови биће опустошени и ваше обредне узвишице разрушене, тако да ће лежати опустошени, ваши олтари биће разрушени и разбијени, нестаће ваших одвратних идола, поломиће се ваши кадиони сталци и збрисана ће бити дела руку ваших. **7** Међу вама ће падати побijeна тела и тада ћете знати да сам ја Господ.

8 Али кад се то догоди, поштедећу остатак, оне који умакну мачу међу народима, кад се расејете по земљама. **9** Они који преживе сетиће се мене међу народима у које буду одведени као заробљеници, јер сам веома жалостан због њиховог блудничког срца које се одметнуло од мене и због њихових очију које обожавају њихове одвратне идоле. На лицу ће им се видети да су сами себи од-

вратни због зла које су чинили, због свих својих гадости. **10** Тада ће знати да сам ја Господ. Ја им нисам узалуд говорио да ћу на њих пустити све то зло."

11 „Овако каже Господ: 'Пљесни рукама и лупи ногом, па због свих злих гадости Израеловог дома реци: 'Јао!', јер ће пасти од мача, глади и пошаст. **12** Ко буде далеко, умреће од пошаст. Ко буде близу, пашће од мача. Ко остане и буде поштеђен, умреће од глади. Тако ћу искалити гнев свој на њима. **13** Тада ће знати да сам ја Господ, кад њихови побijeни буду лежали међу њиховим одвратним идолима, око њихових олтара, на сваком високом брду, на свим горским врховима, под сваким зеленим дрветом и под сваким разгранатим стаблом, на местима где су приносили угодан мирис свим одвратним идолима. **14** Дигнућу руку на њих и претворићу њихову земљу у пустош, у пустињу гору од пустиње која се пружа према Дивлати, свуда где год бораве. Тада ће знати да сам ја Господ."

7 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, овако каже Господ Израеловој земљи: 'Крај, крај је дошао на сва четири краја земље. **3** Сада крај долази теби. Излићу свој гнев на тебе и судићу ти према твојим путевима и оборићу на тебе све твоје гадости. **4** Моје око се неће сажалити на тебе и нећу се смилovati, јер ћу ти дати према путевима твојим и осетићеш последице због гадости усред тебе. Тада ћете знати да сам ја Господ.'

5 Овако каже Господ: 'Гле, долази невоља, невоља какве још није било! **6** Крај долази. Крај долази, изненада ће те снаћи. Гле, долази! **7** Невоља ће ти доћи, становничке земље, долази време, близу је дан. Пометња је, а не клицање на горама.

8 Ускоро ћу излити своју јарост на тебе и искалићу на теби свој гнев, судићу ти према твојим путевима и вратићу ти за све твоје гадости. **9** Моје око се неће сажалити и нећу се смилovati. Даћу ти према твојим путевима и осетићеш последице због гадости усред тебе. Тада ћете знати да сам ја Господ, онај који вас је ударио.

10 Ево, долази дан! Ево га! Невоља стиже. Прут цвета. Охолост ниче. **11** Насиље се подиже као прут којим се кажњава злоћа. Неће они себе избавити, неће их избавити њихово богатство нити њихова дела. Никакве заслуге немају. **12** Долази време, ближи се дан. Ко купује, нека се не радује, а ко продаје,

нека не тугује, јер јарост долази на све те људе. **13** Продавац се неће вратити на оно што је продао, докле год је жив, јер је ово визија за све те људе. Нико се неће вратити и нико преваром неће живот сачувати.

14 Затрубили су у трубе и сви су се спремили, али нико у бој не иде, јер моја јарост долази на све те људе. **15** Напољу је мач, а унутра су пошаст и глад. Онај ко је у пољу, погинуће од мача, а оног ко је у граду, прождреће глад и пошаст. **16** Њихови бегунци ће умаћи и биће на горама као голубови из долина, сви ће јадиковати, сваки због свог преступа. **17** Све руке клонуше, низ свако колено вода тече.* **18** Опасују кострет, страх их обузима, стид је на свим лицима, све су главе ћелаве.

19 Своје сребро побацаће по улицама, злато ће им постати одвратно. Ни сребро ни злато неће их моћи избавити у дан Господњег гнева. Неће они наситити душе своје и неће напунити стомак свој, јер је њихово благо камен спотицања који их наводи на грех. **20** Поносе се дивним накитом својим. Од сребра и злата начинили су одвратне ликове своје, гадне богове своје. Зато ћу учинити да им то буде одвратно. **21** То сребро и злато даћу туђинцима у руке да га оплене и злима у земљи да га разграбе, и они ће га оскрнавити.

22 Одвратићу лице своје од тих преступника. Оскрнављено биће сакривено пребивалиште моје, разбојници ће ући у њега и оскрнавиће га."

23 „Направи ланац, јер је земља пуна пресуда због којих се крв пролива и град је пун насиља. **24** Довешћу најгоре између народа и они ће им куће заузети. Сломићу понос оних који су силни и њихова светилишта биће оскрнављена. **25** Настаће тескоба, и они ће тражити мир, али њега неће бити. **26** Долазиће невоља за невољом и стизаће вест за вешћу. Народ ће тражити визије од пророка. Настаће закона код свештеника и савета код старешина. **27** Цар ће туговати, поглавар ће се ужасом огрнути, задрхтаће руке народу. Даћу им према њиховим путевима и судићу им према њиховој правди. Тада ће знати да сам ја Господ."

8 Шесте године, шестог месеца, петог дана у месецу, седео сам у својој кући, а преда мном су седеле Јудине старешине, кад се на мене спустила рука Господа. **2** Видео сам не-

ког ко је изгледао као ватра. Од оног што је изгледало као његова бедра па наниже била је ватра, а од његових бедара па навише било је нешто као светлост, као сјајно бело злато. **3** Он је испружио нешто налик руци и ухватио ме је за прамен косе на глави. Тада ме је Дух понео између земље и неба, и у божанским визијама однео ме у Јерусалим на улаз унутрашњих врата која гледају на север, где стоји идол љубоморе који изазива љубомору. **4** Тамо је била слава Израеловог Бога, а изгледала је попут оне коју сам видео у долини.

5 Онда ми рече: „Сине човечији, подигни своје очи према северу.“ И ја сам подигао своје очи према северу, а северно од врата олтара био је онај идол љубоморе на улазу. **6** Тада ми рече: „Сине човечији, видиш ли како велике гадости чине, шта све чини Израелов дом да би ме удаљио од мог светилишта? Видећеш још великих гадости."

7 Затим ме је одвео на улаз у двориште и угледао сам рупу у зиду. **8** Тада ми рече: „Сине човечији, пробиј тај зид.“ Тада сам пробио зид и угледао један улаз. **9** Затим ми рече: „Уђи и погледај ужасне гадости које они тамо чине.“ **10** Ушао сам и угледао разне ликове створења која гмижу, ликове одвратних животиња и све одвратне идоле Израеловог дома, изрезбарене свуда по зидовима. **11** Пред њима је стајало седамдесет старешина Израеловог дома, међу којима је био и Јазанија, Сафанов син. Сваки је у руци имао кадионицу и уздицао се облак мирисног када. **12** Затим ми рече: „Сине човечији, видиш ли шта у тами чине старешине Израеловог дома, шта сваки од њих ради у просторијама где се налазе њихови резани ликови? Они говоре: 'Господ нас не види. Господ је оставио ову земљу!'"

13 Тада ми рече: „Видећеш још великих гадости које чине.“ **14** Онда ме је одвео на врата Господњег дома која су на северу. И гле, тамо су жене седеле и оплакивале бога Тамуза.

15 Тада ми рече: „Видиш ли то, сине човечији? Видећеш још великих гадости, горих од ових.“ **16** Затим ме је одвео у унутрашње двориште Господњег дома. А на улазу у Господњи храм, између предворја и олтара, било је око двадесет и пет људи, леђима окренутих према Господњем храму, а лицем према истоку, и они су се клањали сунцу према истоку.

17 Онда ми рече: „Видиш ли то, сине човечији? Јудином дому је тако лако да чини

*7,17 Овај израз се односи на неконтролисано мокрење услед страха.

гадости које овде чине, да пуне земљу насилем и да ме увек изнова вређају. Ето, гурају ми грану под нос. **18** Зато ћу и ја поступити у свом гневу. Моје око се неће сажалити и нећу се смилovati. Из свег ће гласа викати на моје уши, али их ја нећу услишити."

9 Затим је из свег гласа повикао на моје уши: „Нека приступе они који треба да казне град, сваки са својим смртоносним оружјем у руци!"

2 И гле, дошло је шест људи из правца горњих врата која гледају на север, сваки са својим разорним оружјем у руци. Међу њима је био и један човек обучен у лан, с писарским прибором за појасом. Они су ушли и стали поред бакарног олтарa.

3 Слава Израеловог Бога подигла се с херувима* над којима је била и прешла на праг дома. Он је позвао човека обученог у лан, који је за појасом имао писарски прибор. **4** Затим му је Господ рекао: „Прођи кроз град, кроз Јерусалим, и знаком обележи чела људи који тугују и плачу због свих гадости које се чине у њему."

5 А другима на моје уши рече: „Прођите за њим кроз град и убијајте. Нека се ваше око не сажали и немојте имати самилости. **6** Побијте и истребите старце, младиће и девојке, децу и жене. Али не прилазите онима на којима буде знак. А почитите од мог светилишта." Тако су почели од старца који су били пред домом. **7** Он им затим рече: „Оскрнавите дом и напуните дворишта побијеним људима. Идите." Они су отишли и почели убијати по граду.

8 Док су они убијали, ја сам био поштеђен, па сам пао ничице и повикао: „Јао, Господе! Зар ћеш уништити сав Израелов остатак изливајући свој гнев на Јерусалим?"

9 А он ми рече: „Велики је преступ Израеловог и Јудиног дома, веома велик. Земља је пунa крви, а град је пун покварености, јер говоре: 'Господ је оставио ову земљу. Господ не види.' **10** Зато се ни моје око неће сажалити и нећу имати самилости. Њихова дела оборићу на њихову главу."

11 И гле, човек обучен у лан, који је за појасом имао писарски прибор, дође с вешћу: „Учинио сам како си ми заповедио."

10 Затим сам погледао и, гле, на своду који је био изнад глава херувима налазило се нешто као камен сафир, нешто што је ли-

чило на престо. То се налазило изнад њих. **2** Тада он рече човеку обученом у лан: „Уђи међу точкове који се окрећу, испод херувима, и узми прегршт ужареног угљевља између херувима и разбацај га над градом." Тако је он на моје очи ушао међу њих.

3 Када је тај човек ушао, херувими су стајали с десне стране дома и облак је испунио унутрашње двориште. **4** Господња слава се подигла с херувима на праг дома, тако да се дом испунио облаком, а двориште је било пуно светлости због Господње славе. **5** Хука крила херувима чула се до спољашњег дворишта и звучала је као глас Свемоћног Бога када говори.

6 Тада је он заповедио човеку обученом у лан: „Узми мало ватре између точкова који се окрећу, између херувима." И тај човек је ушао и стао поред точкова. **7** Тада је херувим пружио руку према ватри која је била између херувима, узео је и ставио у руке онемоје који је био обучен у лан. Тако ју је он узео и изашао. **8** Испод крила херувима видео се нешто као људска рука.

9 Затим сам видео четири точка која су била поред тих херувима, по један точак поред сваког херувима. Точкови су личили на сјајни камен хризолит. **10** Сва четири била су иста, као да је један точак у другом точку. **11** Кад су се кретали, могли су ићи на све четири стране. Док су ишли, нису морали скретати, него су ишли у правцу у ком је глава била усмерена. Док су ишли, нису морали да скрећу. **12** Свуда по њиховом телу, њиховим леђима, по рукама и крилима и по точковима биле су очи. Сваки од њих четирице имао је свој точак. **13** Ја сам чуо да је точковима заповеђено: „Точкови који се крећете, крените!"

14 Сваки херувим имао је четири лица. Прво лице било је лице херувима, друго лице било је лице земаљског човека, треће је било лице лава, а четврто лице орла.

15 Херувими су се подигли. Била су то иста бића која сам видео на реци Хевару. **16** Кад би херувими кренули, с њима би кренули и точкови, и кад би херувими подигли крила да се уздигну високо изнад земље, точкови не би скренули од њих. **17** Кад би они стали, и точкови би стали, а кад би се они подигли, и точкови би се подигли заједно с њима, јер је дух који је деловао на бића био и у точковима.

18 Господња слава подигла се с прага дома и стала изнад херувима. **19** Херувими су подигли своја крила и пред мојим очима уз-

***9,3** Херувими су анђели који имају висок положај.

дигли се са земље. Кад су кренули, с њима су кренули и точкови. Херувими су стали код источних врата Господњег дома, а слава Израеловог Бога била је над њима.

20 То су била бића која сам видео испод Израеловог Бога на реци Хевару, и тако сам схватио да су то били херувими. **21** Свако од њих четворо имало је по четири лица и по четири крила, а испод крила имало је нешто као људске руке. **22** Лица су им била попут лица која сам видео на реци Хевару, потпуно иста. Сваки херувим ишао је право напред.

11 Дух ме је подигао и однео до источних врата Господњег дома која гледају на исток. На тим вратима било је двадесет и пет људи, а међу њима сам видео Јазанију, Азуровог сина, и Фелатију, Венајиног сина, народне кнезове. **2** Тада ми је Бог рекао: „Сине човечији, то су људи који смишљају зло и лоше саветују овај град, **3** говорећи: 'Зар не долази време да градимо куће? Овај град је лонац, а ми смо месо.*' **4** Зато пророкуј против њих. Пророкуј, сине човечији.”

5 Тада се на мене спустио Господњи Дух и Бог ми је рекао: „Овако им реци: 'Ево шта каже Господ: 'Добро сте рекли, доме Израелов. Знам ја шта вам је на уму. **6** Многе сте побили у овом граду, његове улице напунили сте побијеним људима. **7** Зато овако каже Господ: 'Они које сте побили и побацали по граду, они су месо, а град је лонац. Ви ћете бити изведени из њега.

8 Мача се бојите, а ја ћу мач на вас послати', говори Господ. **9** 'Извешћу вас из града и предаћу вас у руке туђинцима, и над вама ћу извршити праведну пресуду. **10** Пашћете од мача. Пресудићу вам на Израеловој граници, и тада ћете знати да сам ја Господ. **11** Овај град вам више неће бити лонац, нити ћете ви бити месо у њему. Пресудићу вам на Израеловој граници. **12** Тада ћете знати да сам ја Господ, јер нисте живели по мојим прописима и нисте поступали по мојим законима, него сте поступали по законима околних народа.”

13 Чим сам завршио пророковање, умро је Фелатија, Венајин син. Тада сам пао ничице и из свег гласа повикао: „Јао, Господе! Зар ћеш истребити Израелов остатак?”

14 Опет ми је дошла Господња реч: **15** „Твојој браћи, сине човечији, твојој браћи, људима који се занимају за твоје право откупа, и целом Израеловом дому, целом ње-

говом дому, становници Јерусалима говоре: 'Идите далеко од Господа. Ово је наше, нама је земља дата у посед.' **16** Зато им реци: 'Овако каже Господ: 'Иако сам их одагнао далеко међу народе и расејао их по земљама, кратко време бићу им светилиште у земљама у које су доспели.’

17 Зато им реци: 'Овако каже Господ: 'Сакупићу вас из свих народа и сабраћу вас из свих земаља по којима сте расејани, и даћу вам израелску земљу. **18** Мој народ ће се вратити у њу и уклониће из ње све гадости и све одвратне ствари. **19** Ја ћу им дати једно срце и ставићу у њих нов дух. Извадићу из њиховог тела камено срце и даћу им меко срце, **20** како би живели по мојим одредбама и држали се мојих закона и извршавали их, и они ће бити мој народ и ја ћу бити њихов Бог.

21 А онима којима је срце огрезло у њиховим гадостима и одвратним стварима, оборићу њихова дела на њихову главу', говори Господ.”

22 Тада су херувими подигли своја крила, и с њима су кренули и точкови, а слава Израеловог Бога била је над њима. **23** Господња слава се подигла са града и стала на гору источно од града. **24** А мене је Дух, у визији коју сам добио по Божјем Духу, подигао и однео код изгнанника у Халдеју. И нестала је визија коју сам имао. **25** Онда сам испричао изгнаницима све што ми је Господ показао.

12 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, ти живиш усред бунтовничког дома, који има очи да види, али не види, и који има уши да чује, али не чује, јер је дом бунтовнички. **3** Сине човечији, спреми избеглички завежљај и пођи по дану у изгнанство пред њиховим очима. Пред њиховим очима пођи у изгнанство из свог места на друго место. Можда ће схватити шта то значи, иако су бунтовнички дом. **4** Изнеси по дану свој избеглички завежљај тако да они виде и пођи пред њиховим очима увече као што полазе они који се одводе у изгнанство.

5 Прокопај зид пред њиховим очима и кроз њега изнеси своје ствари. **6** Пред њиховим очима понеси завежљај на рамену. По мраку изнеси ствари. Покриј своје лице да не видиш земљу, јер сам те поставио да будеш упозоравајућ пример Израеловом дому.”

7 И ја сам учинио онако како ми је било заповеђено. Изнео сам по дану своје ствари, избеглички завежљај, а увече сам рукама прокопао зид. По мраку сам изнео ствари.

***11,3** То јест „месо које је заштићено у лонцу”.

На рамену сам носио свој завежљај, пред њиховим очима.

8 Ујутру ми је опет дошла Господња реч: **9** „Сине човечији, зар те Израелов дом, бунтовнички дом не пита: 'Шта радиш?' **10** Овако им одговори: 'Ево шта каже Господ: 'Ова објава односи се на поглавара, ово је објава против Јерусалима и целог Израеловог дома који је тамо.'"

11 Реци им: 'Ја сам вам упозоравајућ пример. Како сам ја учинио, тако ће бити њима учињено. Отићи ће у изгнанство, у заробљеништво. **12** Поглавар који је међу њима, по мраку ће понети пртљаг на рамену и изнеће га. Они ће прокопати зид да кроз њега изнесу ствари. Он ће покривати лице да очима не види земљу. **13** Ја ћу над њим разапети своју мрежу, и он ће се ухватити у моју ловачку мрежу. Одвешћу га у Вавилон, у халдејску земљу, али је он неће видети. Тамо ће умрети. **14** Све оне око њега који му помажу и све његове чете расејаћу на све стране и послаћу мач за њима. **15** Тада ће знати да сам ја Господ, кад их отерам међу народе и расејем по земљама. **16** Ипак, неке од њих сачуваћу од мача, глади и пошаста, да би међу народима у које ће отићи причали о свим својим гадостима. Тада ће знати да сам ја Господ.'"

17 Опет ми је дошла Господња реч: **18** „Сине човечији, у страху једи свој хлеб, у немиру и тескоби пиј своју воду. **19** Овако реци народу: 'Ево шта каже Господ за становнике Јерусалима у израелској земљи: 'У тескоби ће јести хлеб и са стрепњом ће пити воду. Због насиља свих њених становника опустеће земља и нестаће све што је на њој. **20** Настањени градови биће опустошени, сва земља постаће пустош. Тада ћете знати да сам ја Господ.'"

21 Опет ми је дошла Господња реч: **22** „Сине човечији, какву то изреку имате у израелској земљи? Ви говорите: 'Пролазе дани, а ниједна се визија није обистинила.' **23** Зато им реци: 'Овако каже Господ: 'Учинићу да нестане та изрека и неће се више понављати у Израелу.' Реци им: 'Ближе се дани и испуњење свих визија.' **24** Јер више неће бити безвредних визија нити лицемерног прорицања у Израеловом дому. **25** Јер ја, Господ, говорићу, и реч коју кажем обистиниће се. Неће више бити одгађања, јер у ваше дане, бунтовнички доме, казаћу реч и извршићу је'; говори Господ.'"

26 Опет ми је дошла Господња реч: **27** „Сине човечији, Израелов дом говори: 'Визи-

ја коју он има испуниће се након много дана, он пророкује за далека времена.' **28** Зато им реци: 'Овако каже Господ: 'Неће се више одгађати ниједна моја реч. Реч коју кажем извршиће се', говори Господ.'"

13 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, пророкуј о Израеловим процима који пророкују и овако реци онима који из свог срца пророкују: 'Чујте Господњу реч. **3** Овако каже Господ: 'Тешко безумним пророцима, који за својим срцем иду, а ништа не виде! **4** Твоји су пророци, Израеле, као лисице у рушевинама. **5** Нећете се попети до пукотина да бисте их бранили нити ћете подићи камене зидине око Израеловог дома да бисте се одржали у бици у Господњи дан. **6** Неистините су њихове визије и лажно је њихово прорицање. Они говоре: 'Ово је Господња реч', а Господ их није послао. И још очекују да се реч испуни. **7** Зар нису неистините визије које имате и зар нису лажна ваша прорицања кад говорите: 'Ово је Господња реч', а ја нисам ништа рекао?'"

8 Зато овако каже Господ: 'Зато што говорите неистину и имате лажне визије, долазим на вас', говори Господ. **9** Рука ће се моја подићи на пророке који неистините визије имају и лаж проричу. Неће их више бити у збору мог народа, неће их бити у попису Израеловог дома и неће доћи у Израелову земљу. Тада ћете знати да сам ја Господ. **10** Тако ће бити зато што заводе мој народ, зато што говоре: 'Мир је!', а мира нема. Народ гради зид, а они га кречом премазују, али узалуд.

11 Реци онима који зид крече да ће он пасти. Удариће снажан плуџак. Ти ћеш, граде, на њега пасти. Од налета олујних ветрова зид ће полуцати. **12** Зид ће сигурно пасти. Зар вам се тада неће говорити: 'Где је креч којим сте га окречили?'"

13 Зато овако каже Господ: 'У свом гневу учинићу да ударе олујни ветрови, у својој јарости послаћу снажан плуџак, у свом гневу послаћу град да све уништи. **14** Срушићу зид који сте окречили, оборићу га на земљу и откриће се његови темељи. Град ће пасти, а ви ћете изгинути у њему. Тада ћете знати да сам ја Господ. **15** Тако ћу ископати свој гнев на зид и на оне који су га кречили, и рећи ћу вам: 'Нема више зида, нема више оних који га крече, **16** нема више Израелових пророка који проричу Јерусалиму и који имају визију да ће бити мир у њему, а мира нема', говори Господ.

17 А ти, сине човечији, окрени своје лице према кћерима свог народа које пророкују из свог срца и пророкуј против њих. **18** Реци: 'Овако каже Господ: 'Тешко женама које шију повезе за све лактове и праве копрене за главе људи различитог раста да би душе ловили! Зар ловите душе мог народа, мислећи да ћете сачувати у животу своје душе? **19** Зар ме обешчашћујете пред мојим народом за шаку јечма и за залогјај хлеба, убијајући душе које не би требало да умру, а остављајући у животу душе које не би требало да живе, док при том лажете мој народ, који лаж слуша?

20 Зато овако каже Господ: 'Ево ме против ваших повеза, којима ловите душе као да су птице. Стргнућу их с ваших руку и пустићу душе, које ловите као да су птице. **21** Стргнућу ваше копрене и избавићу свој народ из ваших руку, тако да они више неће бити плен у вашим рукама. Тада ћете знати да сам ја Господ. **22** Зато што својим лажима жалостите срце праведника, а ја му нисам бол нанео, и јачате руке зликовцу да се не би одвратио од свог злог пута и остао жив, **23** нећете више имати неистините визије нити ћете више прорицати, а ја ћу избавити свој народ из ваших руку. Тада ћете знати да сам ја Господ.'"

14 Неки од Израелових старешина дошли су и сели пред мене. **2** Тада ми је дошла Господња реч: **3** „Сине човечији, ти људи носе у свом срцу одвратне идоле своје и пред лице своје стављају камен спотицања који их наводи на грех. Зар ћу трпети да од мене траже савет? **4** Зато им се обрати и реци им: 'Овако каже Господ: 'Сваком из Израеловог дома ко носи у свом срцу своје одвратне идоле и ко пред своје лице ставља камен спотицања који га наводи на грех, па дође код пророка, ја, Господ, одговорићу према мноштву његових одвратних идола. **5** Ухватићу за срце Израелов дом, јер су због свих својих одвратних идола одступили од мене.

6 Зато овако реци Израеловом дому: 'Ево шта каже Господ: 'Одвратите се и одступите од својих одвратних идола, окрените лице своје од свих гадости својих. **7** Јер ко год из Израеловог дома или од странаца који бораве у Израелу одступи од мене и у свом срцу носи своје одвратне идоле и пред своје лице ставља камен спотицања који га наводи на грех, па дође код пророка да ме упита преко њега, њему ћу ја, Господ, лично одговорити. **8** Окренућу лице против тог чо-

века, поставићу га као упозоравајућ пример и учинићу да се о њему подругљиво прича.* Истребићу га из свог народа. Тада ћете знати да сам ја Господ.

9 Ако пророк дозволи да буде заведен па проговори пророчку реч, знајте да сам ја, Господ, завео тог пророка. Подигнућу своју руку на њега и истребићу га из свог народа Израела. **10** Обојица ће сносити кривицу за свој преступ. Преступ оног који пита пророка биће једнак пророковом преступу. **11** Израелов дом више неће одступати од мене и неће се више скрнавити свим преступима својим. Тада ће они бити мој народ, а ја ћу бити њихов Бог', говори Господ."

12 Опет ми је дошла Господња реч: **13** „Сине човечији, ако ми нека земља згреши тако што ми буде неверна, подигнућу своју руку на њу и уништићу њене залихе хлеба, пустићу на њу глад и истребићу из ње и људе и стоку. **14** Кад би се у њој нашли ова три човека - Ноје, Данило и Јов - они би због праведности своје душу своју избавили", говори Господ.

15 „Кад бих по тој земљи пустио опасне звери, које би децу побиле, кад би се она претворила у пустош кроз коју нико не пролази зато што у њој има звери, **16** и кад би се у њој нашла та три човека, тако ја био жив", говори Господ, „они не би избавили ни синове ни кћери, већ само себе, а земља би се у пустош претворила.

17 Кад бих на ту земљу послао мач и рекао: 'Нека мач прође кроз земљу, и кад бих истребио из ње и људе и стоку, **18** а у њој би се нашла та три човека, тако ја био жив', говори Господ, 'они не би избавили ни синове ни кћери, већ само себе.

19 Кад бих на ту земљу пошаст пустио, свој гнев излио и напунио је крвљу, да бих из ње и људе и стоку истребио, **20** а у њој би се нашли Ноје, Данило и Јов, тако ја био жив', говори Господ, 'не би они избавили ни синове ни кћери, већ би због своје праведности само душу своју избавили.

21 Зато овако каже Господ: 'Тако ће бити кад се изврше моје четири позорне пресуде - мач, глад, опасне звери и рашар - које ћу послати на Јерусалим да истребим из њега и људе и стоку. **22** Али ће у њему бити преживелих и они ће изаћи. Ево синова и кћери! Они к вама долазе, и тада ћете видети њихов пут и њихова дела. Ви ћете наћи утеху у невољи коју ћу пустити на Јерусалим, у свему ономе што ћу пустити на њега.

***14,8** Дословно: „и да буде изрека (пословица)“.

23 Они ће вам бити утеха када видите њихов пут и њихова дела. Тада ћете знати да нисам без разлога учинио све оно што сам учинио против тог града, говори Господ."

15 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, по чему се дивља лоза, или њене младице, разликују од свег осталог дрвећа у шуми? **3** Прави ли се од ње мотка која може за нешто послужити? Прави ли се од ње клин о који се нешто може обесити? **4** Гле, у ватру се баца да изгори. Ватра хвата оба њена краја и средину њену прождире. Може ли за неки посао послужити? **5** Чак и кад је нетакнута, ничему не служи. А како ће онда ичему послужити кад је ватра захвати и прогута?

6 Зато овако каже Господ: 'Као што сам дивљу лозу, која је међу шумским дрвећем, предао ватри да изгори, тако предајем становнике Јерусалима. **7** Против њих сам окренуо лице своје. Из ватре су изашли, али ватра ће их прогутати. Тада ћете знати да сам ја Господ, када против њих окренем лице своје.

8 Претворићу земљу у пустош, јер су ми били неверни, говори Господ."

16 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, укужи Јерусалиму на његове гадости. **3** Реци му: 'Овако Господ каже Јерусалиму:* 'По пореклу и по рођењу ти си из хананске земље. Отац ти је био Аморејин, а мајка Хетејка. **4** Кад си се родила, на дан твог рођења, нису ти пресекли пупчану врпцу, нису те опрали водом да те очисте, нису те истрљали сољу нити су те повили. **5** Ниједно се око није сажалило на тебе да ти из самилости учини нешто од тога, него су те бацили у поље јер им је била мрска твоја душа оног дана кад си се родила.

6 Ја сам пролазио поред тебе и видео сам те како се ваљаш у својој крви, па сам ти рекао док си лежала у својој крви: 'Буди жива!' Да, док си лежала у својој крви рекао сам ти: 'Буди жива!' **7** Од тебе сам начинио велико мноштво, попут мноштва изданака у пољу, и нарасла си и постала велика и дошла си с најлепшим украсима. Нарасле су дојке твоје и коса ти је порасла, али још си била гола и нага.

8 Ја сам пролазио поред тебе и видео сам те, и било ти је време за удају. Раширио сам

своје skutove над тобом и покрио твоју голотињу, заклео сам ти се и склопио савез с тобом, говори Господ, 'и тако си постала моја. **9** Опрао сам те водом, спрао сам с тебе крв твоју и намазао те уљем. **10** Обукао сам те у везену хаљину, дао сам ти обућу од коже од јазавца, око главе ти омотао фини лан и покрио те скупоценим платном. **11** Украсио сам те накитом, на руке сам ти ставио нарукнице и око врата огрлицу. **12** Ставио сам ти гривну, украсе и дивну круну на главу. **13** Тако си била окићена златом и сребром, а одећа ти је била фини лан, скупоцено платно и везене хаљине. Јела си фино брашно, мед и уље, постала си лепа, веома лепа, достојна царске части.

14 Глас о твојој лепоти проширио се по народима, јер је твоја лепота била савршена због моје славе којом сам те обдарио, говори Господ.

15 'Али ти си се поуздала у своју лепоту и због гласа који си уживала постала си блудница, одавала си се блуду са сваким пролазником, своју лепоту си му давала. **16** Узимала си своје хаљине и правила себи шарена светилишта на узвишицама и одавала се блуду на њима. Тако нешто није смело да се деси, није смело да се догоди. **17** Узимала си свој диван накит од злата и сребра који сам ти дао и од њега си правила себи мушке ликове и одавала се блуду с њима. **18** Покривала си их својим везеним хаљинама и пред њих си стављала моје уље и мој кад. **19** Хрању коју сам ти дао - фино брашно, уље и мед, чиме сам те хранио - стављала си пред њих на угодни мирис. Тако је то било, говори Господ.

20 Узимала си своје синове и кћери које си мени родила и приносила си их идолима на жртву да их ватра прогута. Зар није доста блуда твога? **21** Моју си децу клала и спаљујући их у ватри приносила их идолима. **22** У свим својим гадостима и свом блуду ниси се сетила времена своје младости кад си била гола и нага, кад си се ваљала у крви. **23** Након свег зла које си починила ('Тешко, тешко теби!', говори Господ) **24** подигла си себи узвишење од земље и начинила себи обредне узвишице на сваком тргу. **25** На сваком раскршћу саградила си своје обредне узвишице и своју лепоту претворила си у гадост, своје ноге ширила си сваком пролазнику и навелико блуд си чинила. **26** Одавала си се блуду с Египћанима, суседима својим, и навелико си блуд чинила да би ме вређала. **27** Подигнућу своју руку на тебе и сма-

***16,3** У овом поглављу Господ се Јерусалиму обраћа у женском роду. На хебрејском језику именован „град“ (хебрејски „ир“) је женског рода.

њићу ти оброк и предаћу те онима који те мрзе да с тобом чине шта им душа жели, филистејским кћерима, које су запрепашћене због твојих бесрамних дела.

28 Одавала си се блуду и са Асирцима, јер ниси могла да задовољиш своју пожуду. Одавала си се блуду с њима, али ни тада ниси задовољила своју пожуду. **29** Зато си се навелико одавала блуду у хананској земљи, и с Халдејцима, али ни тада ниси задовољила своју пожуду. **30** Како сам само гневан на тебе', говори Господ, 'јер чиниш све што чини бесрамна блудница! **31** На сваком раскршћу подигла си узвишења од земље и на сваком тргу начинила си обредне узвишење, али ниси била као јавна блудница, јер си с презиром одбијала плату своју. **32** Кад жена чини прељубу, она прима странце уместо свог мужа. **33** Све јавне блуднице примају дарове, а ти дајеш дарове свим својим љубавницима и нудиш им мито да са свих страна к теби дођу како би с тобом блуд чинили. **34** Твој блуд је другачији од блуда других жена, нико блуд не чини тако као ти, јер ти плаћаш уместо да се теби плаћа - код тебе је то обрнуто.

35 Зато, блуднице, чуј Господњу реч! **36** Овако каже Господ: 'Због тога што се разлива твоја пожуда и што се открива твоја голоотиња док блуд чиниш са својим љубавницима и са свим својим гадним и одвратним идолима, и због крви твоје деце коју си принела одвратним идолима, **37** скупићу све твоје љубавнике којима си ужитак пружала, све које си волела и све које си мрзела, скупићу их са свих страна против тебе и открићу им голоотињу твоју, нека виде сву голоотињу твоју.

38 Судићу ти онако како се суди прељубницама и онима које крв проливају. У гневу и љубомори пролићу крв твоју. **39** Предаћу те њима у руке и они ће разорити твоја узвишења од земље и срушити твоје обредне узвишење, скинуће с тебе хаљине твоје, узеће твој сјајни накит и оставиће те голу и нагу. **40** Они ће на тебе довести мноштво људи, па ће те каменовати и исећи мачевима. **41** Спалиће ватром твоје куће и извржиће пресуду над тобом пред очима многих жена. Окончаћу твој блуд и нећеш више плату давати. **42** Тада ћу престати да се гневим на тебе и моја ће љубомора престати, смирићу се и твоја ме дела више неће вређати.

43 Зато што се ниси сећала времена своје младости, него си ме изазивала свим тим делима, ја ћу оборити твоја дела на твоју гла-

ву', говори Господ, 'па више нећеш чинити бесрамна дела и све гадости.

44 Људи ће на тебе примењивати ову пословицу: 'Каква мајка, таква кћи.' **45** Ти си кћи мајке своје којој су мрски и муж и деца њена. Ти си сестра својих сестара којима су мрски и мужеви и деца. Ваша мајка је била Хетејка, а отац Аморејин.

46 Самарија са својим околним градовима јесте старија сестра твоја, и она ти је с леве стране, а Содом са својим околним градовима јесте млађа сестра твоја, и она ти је с десне стране. **47** Ти не само што си ишла њиховим путевима и чинила њихове гадости већ си убрзо почела још горе чинити на свим својим путевима. **48** Тако ја био жив', говори Господ, 'Содом, твоја сестра, и сви њени околни градови нису чинили онако као сте чинили ти и твоји околни градови. **49** Преступ Содом, твоје сестре, био је у томе што су у њој и њеним околним градовима владали понос, самозадовољство због обиља хране и безбрижан мир, и што није помагала невољницима и сиромашнима. **50** Она и њени градови били су охоли и преда мном су гадости чинили, све док их нисам уништио, кад сам видео да то треба учинити.

51 А Самарија није починила ни половину твојих греха, али си ти учинила више гадости од својих сестара, тако да оне изгледају праведно у поређењу са свим гадостима које си ти учинила. **52** Зато ти носиш своју срамоту јер твоје понашање иде у прилог твојим сестрама. Ти си својим гресима учинила веће гадости од њих и зато су оне праведније од тебе. Посрами се и носи своју срамоту, јер због тебе твоје сестре изгледају праведно.

53 Скупићу њихов заробљени народ, заробљени народ Содом и његових околних градова и заробљени народ Самарије и њених околних градова, скупићу твој заробљени народ који је међу њима, **54** да би носила своју срамоту и да би се посрамилa за све што си чинила, њима на утеху. **55** Твоја сестра Содом и њени околни градови биће као што су некад били, и твоја сестра Самарија и њени околни градови биће као што су некад били, а и ти и твоји околни градови бићете као што сте некад били. **56** Своју сестру Содом сматрала си недостојном да је помињеш у време кад си била поносна, **57** пре него што се твоја злоћа разоткрила, кад су ти се ругале сиријске кћери и сви око њих, филистејске кћери, које су ти се ругале са свих страна. **58** Сноси сада кривицу за своја

бесрамна дела и за своје гадости', говори Господ.

59 Овако каже Господ: 'Учинићу ти онако како си ти учинила јер си презрела заклетву раскинувши savez са мном. **60** Ја ћу се сетити свог saveза који сам склопио с тобом у време твоје младости и склопићу с тобом трајан savez. **61** Ти ћеш се сетити својих путева и посрамићеш се кад примиш своје старије и млађе сестре, које ћу ти дати као кћери, али не због saveза с тобом.

62 Ја ћу склопити savez с тобом. Тада ћеш знати да сам ја Господ, **63** и сетићеш се и постидећеш се и нећеш више отварати уста због срамоте своје, кад ти опростим све што си чинила', говори Господ."

17 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, изнеси загонетку и састави изреку Израеловом дому. **3** Реци им овако: 'Ево шта каже Господ: 'Велики орао, великих крила и дугих летних пера, пун шареног перја, дошао је на Ливан и откинуо врх с кедра.

4 Одломио је врх с његових младих грана и однео га у хананску земљу, и спустио га у трговачки град. **5** Затим је узео семе из оне земље и посадио га на плодну њиву. Као врбу поред великих вода, као врбу он га је засадио. **6** Оно је проклијало и израсло у бујну, али ниску лозу, која младице своје није од себе пуштала и чије је корење било само испод ње. Тако је од тог семена израсла лоза која је потерала младице и пустила гране.

7 Појавио се и други велики орао, великих крила и великих летних пера. Она лоза је жељно пружала своје корење према њему, и с бразди на којима је била засађена управила је своје младице према њему да је он натапа. **8** А била је посађена на плодној њиви, поред великих вода, да би пустила гране и давала род, да би постала величанствена лоза.

9 Зато реци: 'Овако каже Господ: 'Хоће ли она успевати? Зар јој неко неће корење ишчупати и род јој уништити? Зар јој се неће осушити сви тек откнута изданци? Осушиће се. И без јаке мишице и без мноштва народа ишчупаће се из корена. **10** Иако је посађена, да ли ће успевати? Зар се неће осушити као да ју је дохватио врућ источни ветар? Осушиће се на браздама из којих ниче."

11 Опет ми је дошла Господња реч: **12** „Реци бунтовничком дому: 'Зар не знате шта то значи?' Реци им: 'Цар Вавилона дошао је у Јерусалим, заробио његовог цара и његове кнезове и одвео их са собом у Вавилон. **13**

Узео је једног човека царског рода, склопио с њим savez и обавезао га заклетвом, а из земље одвео најистакнутије људе **14** да би ослабио царство, тако да се оно не би могло подићи, већ да опстане држећи се његовог saveза. **15** Али он се побунио против њега пославши своје гласнике у Египат тражећи од њега коње и много људи. Да ли ће успети? Да ли ће умаћи онај који тако ради и који је раскинуо savez? Да ли ће заиста умаћи?

16 Тако ја био жив', говори Господ, 'цар који је презрео заклетву и раскинуо savez умреће у Вавилону код цара који га је поставио за цара. **17** Великом војском и мноштвом народа фараон му не би помогао да победи у рату, чак ни да подигне опсадни насип и сагради опсадни зид, како би побио много душа. **18** Јер онај цар је презрео заклетву раскинувши savez. Дао је руку, а ипак је све то учинио. Неће умаћи.

19 Зато овако каже Господ: 'Тако ја био жив, казнићу га зато што је презрео моју заклетву и раскинуо мој savez. **20** Ја ћу над њим разапети своју мрежу, и он ће се ухватити у моју ловачку мрежу. Одвешћу га у Вавилон и тамо ћу му судити зато што ми је био неверан. **21** Сви његови бегунци из свих његових чета пашће од мача, а они који преостану биће расејани на све стране. Тада ће те знати да сам ја, Господ, тако рекао.'

22 Овако каже Господ: 'Ја ћу узети младицу с врха високог кедра и посадићу је. С врха његових младих грана одломићу младицу и посадићу је на високу и узвишену гору. **23** На високој Израеловој гори посадићу је, и она ће пустити гране, донеће плод и постаће величанствени кедр. Под њим ће пребивати разне птице, у сенци његове крошње оне ће пребивати. **24** Све пољско дрвеће знаће да сам ја, Господ, понизио високо дрво, а узвисио ниско дрво, да сам учинио да се осуши зелено дрво, а сувом дрвету дао да опет процвета. Ја, Господ, тако сам рекао и тако сам учинио."

18 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Зашто говорите ову изреку у израелској земљи: 'Очеви су јели незрело грождје, а синовима зуби трну?'

3 'Тако ја био жив', говори Господ, 'нећете више говорити ту изреку у Израелу. **4** Све су душе горе. И очева душа и синовљева душа мени припадају. Душа која греша, она ће умрети.

5 Ако је неко праведан и показује правду и праведност, **6** ако не једе идолске жртве у светилиштима на горама и не подиже очи према одвратним идолима Израеловог дома, и не обешчашћује жену свог ближњег и не прилази жени док је нечиста, **7** ако никога не тлочи, ако враћа дужнику оно што му је узео у залог, ако ништа другима не отима, ако свој хлеб дели с оним ко је гладан и оног ко је го облачи у хаљине, **8** ако ништа не даје уз камату и не узима добит кад позајмљује другима, ако устеже руку од неправде, ако у свему праведно суди између једног човека и другог, **9** ако живи по мојим одредбама и држи се мојих закона поступајући по истини, тај је праведан. Он ће остати жив, говори Господ.

10 Ако отац има сина који је разбојник, који пролива крв, или чини нешто слично **11** (а отац не чини ништа од тога), ако његов син једе идолске жртве у светилиштима на горама и обешчашћује жену свог ближњег, **12** ако тлочи невољника и сиромаша, ако отима другима и не враћа оно што је узео у залог, ако подиже своје очи према одвратним идолима, и тиме чини гадост, **13** ако за добит позајмљује друге и узима камату, тај неће остати жив. Све те гадости он чини и зато ће умрети. Његова ће крв пасти на њега.

14 Ако отац има сина који види све грехе које чини његов отац, и иако их види, ипак тако нешто не чини, **15** ако не једе идолске жртве у светилиштима на горама и не подиже своје очи према одвратним идолима Израеловог дома, ако не обешчашћује жену свог ближњег, **16** ако никога не тлочи, никоме не узима залог и ништа не отима од других, ако свој хлеб дели с оним ко је гладан и оног ко је го облачи у хаљине, **17** ако устеже своју руку да не дира невољника, ако не узима добит и камату кад позајмљује другима, ако се држи мојих закона и живи по мојим одредбама, он неће умрети због преступа свог оца, него ће живети. **18** Његов отац, зато што је на очиглед свих закидао друге, отимао свом брату и чинио све што не ваља усред свог народа, он ће умрети због свог преступа.

19 А ви ћете рећи: 'Зашто син не сноси кривицу за преступ свог оца?' Зато што син показује правду и праведност, држи се свих мојих одредаба и извршава их, зато ће остати жив. **20** Душа која греши, она ће умрети. Син неће сносити кривицу за преступе свог оца, нити ће отац сносити кривицу за преступе свог сина. На праведнику ће бити

његова праведност, а на зликовцу ће бити његова злоба.

21 А ако се онај ко је зао одврати од свих својих греха које је починио и почне се држати свих мојих одредаба и поступати по правди и праведности, остаће жив. Неће умрети. **22** Сви преступи које је починио биће му заборављени. Због тога што чини оно што је праведно, остаће жив.'

23 'Зар је мени драго да умре онај ко је зао', говори Господ, 'а не да се одврати од својих путева и остане жив?'

24 'Кад се праведник одврати од своје праведности и почне да чини неправду, па онда живи чинећи све гадости које чини онај ко је зао, заборавиће се сва праведна дела његова. Због неверности коју је показао и због греха који је починио, због њих ће умрети.'

25 Ви ћете рећи: 'Господњи пут праведан.' Чуј ме доме Израелов. Мој пут да није праведан? Нису ли ваши путеви неправедни?

26 Кад се праведник одврати од своје праведности и почне да чини неправду па због тога умре, он тада умире због неправде коју је чинио.

27 А кад се онај ко је зао одврати од зла које је чинио и почне поступати по правди и праведности, он ће своју душу сачувати у животу. **28** Кад схвати и одврати се од свих својих преступа које је чинио, остаће жив. Неће умрети.

29 Израелов дом ће рећи: 'Господњи пут није праведан.' Моји путеви да нису праведни, доме Израелов? Нису ли ваши путеви неправедни?

30 Зато ћу, доме Израелов, свакоме од вас судити према његовим путевима', говори Господ. 'Покајте се, одвратите се од свих својих преступа, и не дајте да вам ишта постане камен спотицања који вас наводи на грех. **31** Одбаците од себе све своје преступе које сте чинили и стекните ново срце и нови дух. Зашто да мрете, доме Израелов?'

32 Јер ми није драго да умру они што у јаму одлазе', говори Господ. 'Зато се покајте и живите!'

19 „А ти запевај нарицаљку о Израеловим поглаварима **2** и реци: 'Шта је била твоја мајка? Лавица међу лавовима. Лежала је међу младим лавовима и подизала своје младунце.

3 Тако је отхранила једног свог младунца. Он је постао лав који је научио да плен раздире. И људе је прожидирао. **4** Народи су чу-

ли за њега, па су га ухватили у јаму и кукама* га одвукли у египатску земљу.

5 Кад је лавица видела да узалуд чека и да више нема наде, отхранила је свог другог младунца и од њега је постао лав. **6** Он је постао лав и ишао је с лавовима. Научио је да плен раздире. И људе је прождирао. **7** Добро је познавао њихове утврђене дворе и пустошио је њихове градове, тако да је земља опустела и одјекивала његовом риком. **8** Народи из свих околних земаља подигли су се на њега и над њим разапели мрежу, и он је упао у њихову јаму. **9** Затим су га помоћу кука стрпали у кавез и одвели га вавилонском цару. Одвели су га у ловачким мрежама да се његов глас више не чује по Израеловим горама.

10 Твоја мајка је била као лоза, засађена поред вода. Била је родна и разграната због обиља воде. **11** Имала је јаке гране, погодне за владалачка жезла. Порасла је и уздигла се изнад другог дрвећа. Била је уочљива због висине своје и разгранате крошње своје. **12** Али на крају је у гневу била ишчупана. Бачена је била на земљу и источни ветар је осушио њене плодове. Њена јака грана била је откинута и осушила се. Ватра ју је прогутала. **13** Сада је засађена у пустињи, у земљи безводној и жедној. **14** Тада је изашла ватра из њене гране и прогутала њене младице и њене плодове, тако да на њој више није било јаким грана, погодних за владалачко жезло.

‘Ово је нарицаљка која ће се и касније певати као нарицаљка.’

20 Седме године, петог месеца, десетог дана у месецу, дошле су неке Израелове старешине да траже савет од Господа, и сели су пред мене. **2** Тада ми је дошла Господња реч: **3** „Сине човечији, обрати се Израеловим старешинама и реци им: ‘Овако каже Господ: ‘Дошли сте за савет да ме питате? Тако ја био жив, нећу вам дати да ме питате’, говори Господ.’”

4 „Хоћеш ли им судити? Хоћеш ли им судити, сине човечији? Укажи им на гадости њихових праочева. **5** Реци им: ‘Овако каже Господ: ‘Оног дана кад сам изабрао Израел,

подигнуте руке закleo сам се потомству Јаковљевог дома и објавио сам им се у египатској земљи. Да, подигнуте руке закleo сам им се: ‘Ја сам Господ, ваш Бог.’ **6** Тог дана закleo сам им се подигнуте руке да ћу их извести из египатске земље и одвести их у земљу коју сам за њих извидео, у земљу у којој тече мед и млеко, земљу која је била најлепша од свих земаља. **7** Рекао сам им: ‘Нека свако од вас одбаци гадости испред својих очију и не скрнавите се египатским одвратним идолима. Ја сам Господ, Бог ваш.

8 Али они су се побунили против мене и нису хтели да ме слушају. Ниједан од њих није одбацио гадне богове испред својих очију и није оставио одвратне египатске идоле. Зато сам обећао да ћу излити на њих своју јарост, како бих на њима исколио свој гнев усред египатске земље. **9** Тада сам устао ради свог имена, да се оно не би скрнавило у очима народа међу којима су били, јер сам им се већ био објавио пред очима тих народа кад сам их извео из египатске земље. **10** Извео сам их из египатске земље и довео их у пустињу.

11 Дао сам им своје одредбе и поучио их својим законима, да би онај ко их извршава по њима имао живот. **12** Дао сам им и своје Шабате,* да буду знак између мене и њих, да би знали да сам ја Господ, онај који их посвећује.

13 Али су се они, Израелов дом, побунили против мене у пустињи. Нису живели по мојим одредбама и одбацили су моје законе који значе живот ономе ко их извршава. Скрнавили су моје Шабате и зато сам обећао да ћу излити свој гнев на њих у пустињи да их истребим. **14** Али нисам то учинио ради свог имена, да се оно не би скрнавило у очима других народа пред којима сам их извео. **15** Ја сам им се подигнуте руке закleo у пустињи да их нећу увести у земљу коју сам им дао, земљу у којој тече мед и млеко, која је најлепша од свих земаља, **16** јер су одбацили моје законе, и нису живели по мојим одредбама и скрнавили су моје Шабате јер им је срце прионуло за њихове одвратне идоле.

17 Али моје се око сажалило на њих и нисам их уништио и истребио у пустињи. **18** Њиховим синовима рекао сам у пустињи: ‘Немојте живети по прописима својих праочева, не држите се њихових закона и не скрнавите се њиховим одвратним идолима. **19** Ја сам Господ, ваш Бог. Живите по мојим одредбама и држите се мојих закона и пос-

***19,4** Куке би се провукле кроз образе или ноздрве животиња или заробљеника како би се могли водити на жуету. **20,12** „Шабат” значи „починак, одмор, мировање”. Празник Шабат почиње у петак, са заласком сунца, и траје до суботе, до заласка сунца. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици. Види 1. Мојсијева 16,23.

тупајте по њима. **20** Нека вам моји Шабати буду свети и нека они буду знак између мене и вас, да бисте знали да сам ја Господ, ваш Бог.

21 Али и синови су се побунили против мене. Нису живели по мојим одредбама и нису се држали мојих закона нити су поступали по њима, по којима онај ко их извршава има живот. Скрнавили су моје Шабате. Зато сам обећао да ћу излити на њих своју јарост, како бих на њима искалио свој гнев у пустињи. **22** Али повукао сам своју руку ради свог имена, да се оно не би скрнавило у очима других народа пред којима сам их извео. **23** Подигнуте руке заклео сам им се у пустињи да ћу их отерати међу народе и расејати по земљама, **24** јер нису извршавали моје законе, јер су одбацивали моје одредбе и скрнавили моје Шабате. Своје су очи упирали према одвратним идолима својих праочева. **25** Ја сам им допустио да имају прописе који нису били добри и законе којима нису могли живот сачувати. **26** Допустио сам им да се скрнављују својим даровима кад су у ватри спаљивали свако прворођено дете, тако да бих могао да их уништим и да би знали да сам ја Господ.

27 Сине човечији, зато се обрати Израеловом дому и реци им: 'Овако каже Господ: 'Ваши праочеви хулили су на мене и тако што су ми били неверни. **28** Ја сам их довео у земљу за коју сам им се подигнуте руке заклео да ћу им је дати. Кад год би видели неко високо брдо и неко разгранато дрво, приносили би тамо жртве и доносили приносе којима су ме вређали, приносили би тамо угодне мирисе и изливали жртве леванице. **29** Зато сам им рекао: 'Шта вам значи то светилиште на узвишици у које идете и зашто га све до сада зовете Узвишицом?'

30 Зато овако реци Израеловом дому: 'Овако каже Господ: 'Зар се ви не скрнавите попут својих праочева и зар не обожавате њихове гадне богове? **31** Кад подижете своје дарове спаљујући своје синове у ватри, зар се не скрнавите зарад свих ваших одвратних идола све до данашњег дана? Зар да трим да поред свега тога мене за савет питате, доме Израелов?'

'Тако ја био жив', говори Господ, 'нећу вам дати да ме питате. **32** Неће се догодити оно што вам на ум долази када говорите: 'Буди мо као други народи, као народи других земаља, и служимо дрвету и камену.'

33 'Тако ја био жив', говори Господ, 'снажном руком, подигнутом мишицом и изливем

ним гневом бићу цар над вама. **34** Снажном руком, подигнутом мишицом и искаљеним гневом извешћу вас из других народа и скупићу вас из земаља по којима сте расејани.

35 Одвешћу вас у пустињу других народа и тамо ћу вам судити лицем у лице.

36 Као што сам судио вашим праочевима у пустињи египатске земље, тако ћу и вама судити', говори Господ. **37** 'Провешћу вас испод штапа и обавезаћу вас савезом. **38** Одвојићу од вас оне који се против мене буне и који ми греше, јер ћу их извести из земље у којој живе као дошљаци, али неће доћи у Израелову земљу. Тада ћете знати да сам ја Господ.'

39 'Вама, доме Израелов, овако каже Господ: 'Само идите и служите својим одвратним идолима! А онда, ако нећете да ме послушате, више нећете скрнавити моје свето име својим даровима и својим одвратним идолима.'

40 'На мојој светој гори, на високој Израеловој гори', говори Господ, 'тамо ће ми служити цео Израелов дом, колико год их буде у земљи. Тамо ћу их радо примити и тамо ћу тражити ваше прилоге и првине ваших дарова од свих ваших святих ствари. **41** Због угодног мириса радо ћу вас примити, кад вас изведем из других народа и сакупим вас из земаља по којима сте расејани. Тамо ћу на вама показати своју светост пред очима других народа.

42 Тада ћете знати да сам ја Господ, кад вас доведем у израелску земљу, у земљу за коју сам се подигнуте руке заклео да ћу је дати вашим праочевима. **43** Тамо ћете се сетити својих путева и свих својих дела којима сте се оскрнавили. На лицима ће вам се видети да сте сами себи одвратни због свег зла које сте учинили. **44** Тада ћете знати да сам ја Господ, кад вам ради свог имена не вратим према вашим злим путевима нити према вашим поквареним делима, доме Израелов', говори Господ.'

45 Опет ми је дошла Господња реч: **46** „Сине човечији, окрени своје лице према јужном крају и нека ти речи потекну према југу; пророкуј шуми у јужној земљи. **47** Реци шуми на југу: 'Чуј Господњу реч. Овако каже Господ: 'Запалићу ватру у теби и она ће прогутати свако зелено дрво и свако суво дрво. Разгорели пламен неће се угасити и изгореће сва лица од југа до севера. **48** Свако тело видеће да сам ја, Господ, запалио ватру и она се неће угасити.

49 Ја сам тада рекао: 'Јао, Господе! Они говоре за мене: 'Тај само смишља изреке!''

21 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, окрени лице према Јерусалиму и нека ти речи потеку према светим местима и пророкуј против израелске земље. **3** Реци израелској земљи: 'Овако каже Господ: 'Долазим на тебе. Извући ћу свој мач из корица и истребићу из тебе и праведнога и злога. **4** Да бих из тебе истребио праведнога и злога, мој мач ће изаћи из корица и удариће на свако тело од југа до севера. **5** Свако ће тело знати да сам ја, Господ, извукао свој мач из корица и он се више неће у њих вратити.'

6 А ти, сине човечији, уздиши и нека ти се бедра тресу. Горко уздиши пред њиховим очима. **7** Ако те упитају: 'Зашто уздишеш?', реци им: 'Због једне вести.' Јер ће она стићи и свако ће се срце растопити и све ће руке клонуте, свако ће бити потиштеног духа и низ свако колено вода ће тећи.* 'Ево иде, ево долази', говори Господ."

8 Опет ми је дошла Господња реч: **9** „Сине човечији, пророкуј и реци: 'Овако каже Господ: 'Мач, мач! Наоштрен је, блиста се. **10** Наоштрен је за покољ, углачан је да би сијао.

Зар немамо добар разлог да се радујемо? Оdbaује ли се прут мог сина као и свако дрво?

11 Мач је наоштрен и углачан, да се стави у руку убици.

12 Јаучи и горко плачи, сине човечији, јер мач долази на мој народ, на све Израелове поглаваре. Они су заједно с мојим народом мачу предани. Зато се од туге удари по бедру. **13** Јер је испитивање већ било, а шта ће бити са прutom ако га мач oдбаци? Неће га више бити', говори Господ.

14 'А ти, сине човечији, пророкуј и у јарости лупи дланом о длан, па три пута понови: 'Мач! То је мач који убија. То је мач који убија велике, који их окружује. **15** Ја ћу покољ мачем извршити да се срце истопа и да многи падну на свим својим вратима. Јао, мач је начињен да би сијао, углачан је да би покољ извршио! **16** Покажи да си оштар, иди надесно! Постави се, иди налево! Иди куд год се лицем окренеш! **17** А ја ћу љутито лупити дланом о длан и искалићу свој гнев. Ја, Господ, тако сам рекао!''

18 Опет ми је дошла Господња реч: **19** „А ти, сине човечији, нацртај себи два пута куда може поћи мач цара вавилонског. Нека оба излазе из једне земље. Направи и путоказ и постави га на почетку пута који води у град. **20** Нацртај један пут којим мач долази на Раву Амонових синова и други којим долази на Јуду, на утврђени Јерусалим. **21** Јер цар Вавилона стоји на раскршћу, на почетку оба пута, и ту гата. Тресе стреле, пита кућне идоле, гледа у јетру. **22** Гатање у његовој десници упутило га је на Јерусалим, да постави справе за пробијање зидина, да заповеда да се изврши покољ, да огласи узбуну, да пред врата постави справе за пробијање зидина, да подигне опсадни насип, да сагради опсадни зид. **23** Онима који су се заклетвама обавезали да ће им служити, то је изгледало као неистинито гатање. Али цар мисли на њихов преступ, тако да ће бити ухваћени.

24 Зато овако каже Господ: 'Зато што скрећете пажњу на своје безаконе разоткривајући своје преступе да би се видели ваши греси у свему што чините, да, зато што скрећете пажњу на себе, рука ће вас зграбити.

25 А теби, смртно рањени, зли Израелов поглавару, чији је дан дошао у време коначне казне за преступ, **26** овако каже Господ: 'Скини турбан и одложи круну. Доћи ће до промене. Узвиси што је ниско, а понизи што је високо. **27** Уништићу, уништићу, уништићу круну, и она неће бити ничија док не дође онај који има законско право на њу, и њему ћу је дати.'

28 А ти, сине човечији, пророкуј и реци: 'Овако каже Господ за Амонове синове и за њихово ругање.' Реци: 'Мач, мач је извучен за покољ, углачан је да прождире, да сева, **29** јер варају те својим визијама, јер ти лаж пророкују, да те баце на лешеве побијених, на зле чији је дан дошао у време коначне казне за преступ. **30** Врати мач у корице. Судићу ти у месту где си настао, у земљи твог порекла. **31** Излићу на тебе своју осуду. Распирићу против тебе ватру свог гнева и даћу те у руке безумним људима, вештим у уништавању. **32** Прогутаће те ватра. Твоја ће крв тећи посред земље. Бићеш заборављен, јер сам ја, Господ, тако рекао!''

22 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „А ти, сине човечији, хоћеш ли судити, хоћеш ли судити граду који је крив за крв и указати му на све његове гадости? **3** Реци: 'Овако каже Господ: 'Граде који у себи проливаш крв док не куцне час да кажњен будеш и

***21,7** Овај израз се односи на неконтролисано мокрење услед страха.

који у себи правиш одвратне идоле да нечист будеш, **4** због крви коју си пролио постао си крив, због одвратних идола које си начинио постао си нечист. Своје дане приводиш крају, твоје године примичу се крају. Зато ћу учинити да будеш ругло међу народима и на подсмех по свим земљама. **5** Суседне земље и далеке земље ругаће се теби, коме је име нечисто и у ком велика пометња влада. **6** Ево, у теби су Израелови поглавари, сваки у својој руци има моћ да крв пролије. **7** Усред тебе људи презиру и оца и мајку, закидају странце, тлаче сирочад и удовице.

8 Ти презиреш моје светилиште, скрнавиш моје Шабате. **9** У теби су клеветници, због којих се крв пролива. У твојим светилиштима на горама они идолске жртве једу. Усред тебе бесрамна дела чине. **10** Откривају очеву голотињу, обешчашћују жену нечисту због месечног циклуса. **11** Један чини гадост са женом свог ближњег, други у својој бесрамности обешчашћује своју снаху, а трећи обешчашћује своју сестру, кћер свог оца. **12** Има и оних који узимају мито да би крв проливали. Позајмљујеш уз камате и за добит, отимањем и преваром стичеш добитак од својих ближњих, а мене си заборавио, говори Господ.

13 Ево, презирно ћу лупити дланом о длан због неправедног добитка који стичеш и због крви која се пролива усред тебе. **14** Хоће ли твоје срце издржати и хоће ли твоје руке бити јаке у дане кад ја устанем на тебе? Ја, Господ, тако сам рекао и тако ћу учинити. **15** Отераћу те међу народе и расејаћу те по земљама. Уклонићу твоју нечистоћу из тебе. **16** Бићеш оскрнављен пред очима других народа. Тада ћеш знати да сам ја Господ.“

17 Опет ми је дошла Господња реч: **18** „Сине човечији, Израелов дом је преда мном као нечистота у металу. Сви су они бакар, калај, гвожђе и олово у пећи. Сви су они нечистота, нечистота од сребра.

19 Зато овако каже Господ: 'Сви сте као нечистота у металу, и зато ћу вас окупити усред Јерусалима. **20** Као што се сребро, бакар, гвожђе, олово и калај стављају у пећ, да се распири ватра како би се истопили, тако ћу и ја вас окупити у свом гневу и својој јарости, и распирићу ватру да бих вас истопио. **21** Окупипићу вас и послаћу на вас ватру свог гнева, па ћете се истопити усред града. **22** Као што се сребро топи у пећи, тако ћете

се и ви истопити усред града. Тада ћете знати да сам ја, Господ, излио свој гнев на вас.“

23 Опет ми је дошла Господња реч: **24** „Сине човечији, реци: 'Ти си неочишћена земља, на коју киша не пада у дан гнева. **25** Њени пророци кују заверу, ричу као лав и плен раздиру. Душе прождиру. Отимају благо и драгоцености. Због њих је у земљи све више удовица. **26** Њени свештеници крше мој закон и скрнавље моје светилиште. Не праве разлику између оног што је свето и оног што није свето, не знају разлику између оног што је нечисто и оног што је чисто, своје очи одвараћају од мојих Шабата и обешчашћен сам међу њима. **27** Њени кнезови су као вукови који раздиру плен и проливају крв. Убијају душе да би згрнули неправедни добитак. **28** Њени пророци желе кречом избелити њихове грехе, varaју их својим визијама и лаж им пророкују, говорећи: 'Овако каже Господ', а Господ то није рекао. **29** Народ планира како да vara и отима, тлачи невољника и сиромаша, странцу чини неправду и vara га.

30 Тражио сам међу њима човека који би поправио камени зид и стао у распец на зидинама пред мене и заузео се за ту земљу, да је не уништим, али нисам нашао ниједног. **31** Зато ћу на њих излити своју осуду. Истребићу их ватром свог гнева. Њихова дела оборитићу на њихову главу, говори Господ.“

23 Дошла ми је Господња реч; **2** „Сине човечији, биле су две жене, кћери једне мајке. **3** Оне су се одале блуду у Египту. Чиниле су блуд у својој младости. Тамо су им дојке стискали, миловали су им девојачке груди. **4** Старија се звала Ола,* а њена сестра Олива.* Оне су постале моје и родиле су синове и кћери. Ола, то је Самарија, а Олива, то је Јерусалим.

5 Ола се одала блуду, иако је мени припала. Жудела је за својим љубавницима, за Асирцима, с којима се зближила, **6** за управитељима обученим у плаве хаљине и за намесницима - све самим привлачним младићима, војницима који су коње јахали. **7** Одвала се блуду с њима, с најлепшим асирским синовима. Оскрнавила се са свима за којима је жудела и с њиховим одвратним идолима. **8** Није престајала блуд да чини још од Египта, кад су с њом лежали још од њене младости, миловали јој девојачке груди и с њом блуд чинили. **9** Зато сам је дао у руке њеним

***23,4** „Ола“ значи „њен шатор“; „Олива“ значи „мој шатор је у њој“.

љубавницима, у руке асирским синовима, за којима је жудела. **10** Они су открили њену голотињу. Узели су јој синове и кћери, а њу су мачем убили. Доспела је на зао глас међу женама и над њом је пресуда извршена.

11 Кад је то видела њена сестра Олива, још више се препустила својим пожудама и њен је блуд био гори од блуда њене сестре.

12 Жудела је за асирским синовима, управитељима и намесницима, с којима се зближила, који су били одевени у дивне одоре, за војницима који су јахали на коњима - све самим привлачним младићима. **13** Видео сам да се и она оскрнавила и да обе истим путем иду. **14** Још више се одавала блуду кад би угледала изрезбарене мушкарце по зидовима, ликове Халдејаца, изрезбарене и обојене црвеном бојом, **15** с појасом око бокова и раскошним турбанима на глави, који су изгледали као ратници, као вавилонски синови, рођени у халдејској земљи. **16** Кад би их угледала, жудела би за њима и слала би им гласнике у Халдеју. **17** Вавилонски синови долазили би код ње, на љубавну постељу, и оскрнавили би је својим блудом. Она се скрнавила с њима, а онда би се њена душа с гађењем окренула од њих.

18 Открила је свој блуд, открила је своју голотињу, па се моја душа с гађењем окренула од ње, као што се моја душа с гађењем окренула и од њене сестре. **19** А она се и даље одавала блуду, сећајући се дана своје младости кад се одавала блуду у египатској земљи. **20** Успаљивала се попут иноча* које припадају онима којима је тело као у магарца, којима је течене као у коња. **21** Жудела је за бесрамним делима своје младости, која је почела чинити још кад су јој у Египту груди миловали, ради девојачких груди њених.'

22 'Зато, Оливо, овако каже Господ: 'Подигнућу на тебе твоје љубавнике, оне од којих се твоја душа с гађењем окренула, и доведићу их на тебе са свих страна, **23** вавилонске синове и све Халдејце, Фекођане, Сојане и Којане, а с њима и све асирске синове, све саме привлачне младиће, управитеље и намеснике, ратнике и оне који се окупљају на зборно место, јахача на коњима. **24** Они ће доћи на тебе уз буку бојних кола и точкова, с мноштвом народа, с великим и малим штитовима и кацигама. Опколиће те са свих страна, а ја ћу им дати да ти суде, па

ће ти својим судом судити. **25** Излићу на тебе своју јарост и они ће се гневно окомити на тебе. Одсећи ће ти нос и уши, а оно што остане пашће од мача. Одвешће твоје синове и твоје кћери, а оно што остане прогутаће ватра. **26** Скинуће с тебе твоје хаљине и узевће све оно чиме се украшаваш. **27** Тако ћу учинити крај твојим бесрамним делима и твој блуду с којим си још у Египту започела. Више нећеш к њима подизати своје очи и нећеш се више сећати Египта.'

28 Јер овако каже Господ: 'Предаћу те у руке онима које мрзиш, у руке онима од којих се твоја душа с гађењем окренула. **29** Они ће с мржњом навалити на тебе и узевће сав плод твог труда и оставиће те голу и нагу. Тада ће се открити голотиња твог блуда и твоја бесрамна дела и твој блуд. **30** Све ће те то снаћи јер се као блудница одајеш блуду с народима, јер си се оскрнавила њиховим одвратним идолима. **31** Идеш путем своје сестре и зато ћу ти њену чашу дати у руку.'

32 Овако каже Господ: 'Испићеш чашу своје сестре, чашу дубоку и широку. Људи ће ти се смејати и ругаће ти се јер у ту чашу може много да стане. **33** Бићеш пуна пијанства и туге, испићеш чашу ужаса и опустошења, чашу своје сестре Самарије. **34** Испићеш је и искапићеш је, глодаћеш разбијене парчиће те земљане чаше, и раздераћеш своје груди. Јер ја сам тако рекао', говори Господ.

35 Овако каже Господ: 'Зато што си ме заборавила и окренула ми леђа, бићеш кажњена за своја бесрамна дела и свој блуд.'

36 Господ ми је још рекао: „Сине човечији, хоћеш ли судити Оли и Оливи и указати им на њихове гадости? **37** Јер су починиле прељубу и на њиховим рукама је крв, починиле су прељубу са својим одвратним идолима. Осим тога, своје синове које су мени родиле, спаљивале су у ватри да буду храна тим идолима. **38** Још су ми и ово учиниле: Тог дана онечистиле су моје светилиште и оскрнавиле моје Шабате. **39** Оног дана кад су своје синове поклале за своје одвратне идоле, дошле су у моје светилиште да га оскрнавеле. То су учиниле усред моје дома. **40** Осим тога, слале су гласнике по људе издалека и они су долазили. Ти си се, Олива, за њих окупала, намазала очи и накитом украсила. **41** Села си на раскошну постељу пред којом је био постављен сто на који си стављала мој кад и моје уље. **42** Ту се чуо звук безбрижног мноштва. Поред мноштва мушкараца, долазиле су пијанице из пустиње, и они

***23,20** Иноча је жена у полигамном браку коју муж узима поред своје праве супруге (то јест праве супруге) и која има нижи статус од праве супруге.

су стављали женама нарукнице на руке и дивне круне на главе.

43 Тада сам рекао за ону која је истрошена од своје прељубе: 'Она ће се и даље одавати блуду.' **44** Ишли су к њој као што се иде к блудници. Тако су ишли код Оле и Оливе, као што се иде код развратних жена. **45** Али праведници ће јој судити онако како се суди прељубницама и како се суди женама које крв проливају, јер су оне прељубнице и крв је на њиховим рукама.

46 Овако каже Господ: 'Довешћу мноштво на њих па ћу их учинити застрашујућим призором и предаћу их плачки. **47** То мноштво ће их каменовати и исећи својим мачевима. Побиеће њихове синове и њихове кћери, а њихове куће спалиће ватром. **48** Тако ћу окончати бесрамна дела у тој земљи, и све ће жене извући поуку из тога и више неће чинити бесрамна дела као ви. **49** Они ће вас казнити за ваша бесрамна дела, и испаштаћете грехе свог идолопоклонства. Тада ћете знати да сам ја Господ.'

24 Опет ми је дошла Господња реч, девете године, десетог месеца, десетог дана у месецу: **2** „Сине човечији, запиши који је данас дан, који је данашњи дан. Управо данас вавилонски цар долази на Јерусалим. **3** Испричај ово поређење бунтовничком дому и реци им:

'Овако каже Господ: 'Пристави лонац, пристави га и налиј воду у њега. **4** Стави у њега све добре комаде меса, бут и плећку. Напуни га најбољим костима. **5** Узми најбољу овцу и испод лонца сложи укруг дрва. Скувај њено месо, а скувај и њене кости.

6 Јер овако каже Господ: 'Тешко граду пуном крвопролића, зарђалом лонцу с ког се рђа не скида!' Затим из њега извади комад по комад, немој бацати жреб за то. **7** Јер се крв коју је пролио налази усред њега. На голу стену он ју је пролио. Није је пролио на земљу, да је прашином покрије. **8** Да бих показао свој гнев и извршио своју освету, пролићу његову крв на голу стену, да се не покрије.

9 Јер овако каже Господ: 'Тешко граду пуном крвопролића! Заиста ћу наложити велику ломачу. **10** Донеси много дрва. Потпали ватру. Нека се месо раскува. Проспи чорбу, па нека и кости изгоре. **11** Затим празан лонац стави на ужарено угљевље да се загреје. Нека се његов бакар усија и нека се његова нечистоћа истопа. Нека пламен прогута рђу његову. **12** Каква мука! Ни уз велики на-

пор не скида се с великог лонца рђа његова. У ватру с рђом његовом!

13 У својој нечистоћи чинио си бесрамна дела. Зато сам хтео да те очистим, али ти се ниси очистио од своје нечистоће. Нећеш више бити чист док на теби не искалим свој гнев. **14** Ја, Господ, тако сам рекао. Тако ће и бити, тако ћу учинити. Нећу попустити, нећу се сажалити и неће ми бити жао. Судиће ти се према твојим путевима и према твојим делима', говори Господ.'

15 Опет ми је дошла Господња реч: **16** „Сине човечији, једним ударцем одузећу ти оно што је драго твојим очима. Не ударај се у груди од туге, не плачи и немој сузе лити. **17** Без речи јецај. Не оплакуј мртве. Стави покривало на главу и обуј сандале. Не исказуј тугу покривајући уста и не једи хлеб који се даје ожалошћенима.'

18 Ујутру сам тако говорио народу, а увече ми је умрла жена. Следећег јутра сам учинио како ми је било заповеђено. **19** А народ ме је упитао: „Зар нам нећеш рећи какве везе то што радиш има с нама?“ **20** Тада сам им одговорио: „Овако ми је рекао Господ: **21** 'Реци Израеловом дому: 'Овако каже Господ: 'Оскрнавићу своје светилиште, оно чиме се силно поносите, оно што је драго вашим очима и мило вашој души, а ваши синови и ваше кћери које нисте повели са собом, пашће од мача. **22** Тада ћете учинити онако како сам ја учинио. Нећете исказивати тугу покривајући уста и нећете јести хлеб који се даје ожалошћенима. **23** Ставићете покривало на главу и обућете сандале. Нећете се од туге ударати у груди и нећете платати, него ћете иструнути у својим преступима и јецаћете један за другим. **24** Језекиљ ће вам бити упозоравајућ пример. Чинићете све што и он чини. Кад се то догоди, тада ћете знати да сам ја Господ.'

25 „Сине човечији, оног дана кад узем њихово утврђење, лепоту која им причињава радост, оно што је драго њиховим очима и за чиме им душа чезне, њихове синове и њихове кћери, **26** тог дана код тебе ће доћи бегунац да ти то јави. **27** Тог дана отвориће се твоја уста пред тим бегунцем, а ти ћеш проговорити и нећеш више бити нем. Бићеш им упозоравајућ пример. Тада ће знати да сам ја Господ.'

25 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, окрени своје лице према Амоновим синовима и пророкуј против њих. **3** Реци Амоновим синовима: 'Чујте реч Гос-

пода. Овако каже Господ: 'Зато што сте клицали: 'Нека, нека!', над мојим светилиштем кад је било оскрнављено, и над израелском земљом, кад је била опустошена, и над Јудиним домом, кад је одведен у изгнанство, **4** предаћу вас у посед људима с Истока, и у вашој ће земљи подићи логоре и поставити своје шаторе. Они ће јести ваше плодове и пиће ваше млеко. **5** Раву ћу у пашњак за камиле претворити, а земљу Амонових синова у торове за овце. Тада ћете знати да сам ја Господ.

6 Јер овако каже Господ: 'Зато што си пљескао рукама, ударао ногама и радовао се пун презира у својој души због израелске земље, **7** ја ћу подићи руку на тебе и предаћу те народима да те оплене. Истребићу те међу народима, уништићу те међу земљама. Затрћу те, и тада ћеш знати да сам ја Господ.'

8 Овако каже Господ: 'Зато што су Моав и Сир говорили: 'Јудин дом је попут свих других народа', **9** отварам за непријатеље обронке моавских брда код пограничних градова, градова који су украс те земље, Вет-Јесимота, Вал-Меона и Киријатајима, **10** па ће припасти људима с Истока, као и Амонови синови. Ту земљу предаћу им у посед, и нестаће међу народима спомен на Амонове синове. **11** Извршићу пресуду у Моаву. Тада ће знати да сам ја Господ.'

12 Овако каже Господ: 'Зато што се Едом осветнички понео према Јудином дому и што је учинио велико зло и осветио му се, **13** овако каже Господ: 'Подигнућу своју руку на Едом и истребићу из њега људе и стоку, и претворићу га у пустош од Темана па све до Дедана. Од мача ће пасти. **14** Осветићу се Едому руком свог народа Израела. Они ће поступити с Едомом по мом гневу и по мојој јарости. Тада ће знати каква је моја освета', говори Господ.

15 Овако каже Господ: 'Зато што су се Филистеји осветнички понели и освешћивали се с презиром у души, доносећи пустош због вековног непријатељства, **16** овако каже Господ: 'Подигнућу своју руку на Филистеје, истребићу Херетеје и уништићу остатак на морској обали. **17** Извршићу велику освету на њима, кад их жестоко казним. Тада ће знати да сам ја Господ, кад им се осветим.'"

26 Једанесте године, првог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **2** „Сине човечији, Тир је клицао над Јерусалимом речима: 'Нека, нека! Разбијена су врата народа!

Сада ће се сви окренути мени. Обогатићу се, јер је он опустошен'. **3** Зато овако каже Господ: 'Долазим на тебе Тире и подигнућу на тебе многе народе као што море подиже своје таласе. **4** Они ће срушити тирске зидине и разориће његове куле, а ја ћу почистити његову прашину и претворићу га у голу стену. **5** Он ће постати место где се суше мреже усред мора.

Ја сам тако рекао', говори Господ, 'и он ће постати плен народима. **6** Његови градови на копну биће мачем побийени. Тада ће знати да сам ја Господ.'

7 Овако каже Господ: 'Са севера ћу на Тир довести Навуходоносора, вавилонског цара, цара над царевима, с коњима и бојним колима, с коњаницима и с мноштвом људи, с бројним народом. **8** Твоје градове који су на копну он ће мачем побити и начиниће против тебе опсадни зид, насуће опсадни насип и подигнуће велики штит. **9** Справама за пробијање зидина удараће у твоје зидине и својим оружјем срушиће твоје куле. **10** Од мноштва његових коња сав ћеш бити прашином покривен. Од тутњаве коњаника, точкова и бојних кола затрешће се зидине твоје, кад он буде улазио на врата твоја као што се улази у град чије су зидине пробијене. **11** Копитама својих коња изгазиће све твоје улице. Твој ће народ мачем побити, стубови твоје снаге на земљу ће попадати. **12** Оплениће твоје благо и опљачкаће робу којом си трговао. Разориће твоје зидине и порушиће твоје дивне куће. Твоје камење, твоје дрво и твоју прашину баћиће у воду.

13 Прекинућу одјек твојих песама и више се неће чути звук твојих харфи. **14** Претворићу те у голу стену. Поставићу место где се суше мреже. Никада више нећеш бити изграђен, јер сам ја, Господ, тако рекао', говори Господ.

15 Овако Господ каже Тиру: 'Зар се неће острва затрести од твог страха пада, кад почне да јаче онај ко је смртно рањен, кад у теби почне убијање и покољ? **16** Сви морски поглавари сићи ће са својих престола, скинуће своје огртаче и своје везене хаљине. Дрхтањем ће се огрнути. На земљу ће сести, дрхтаће без престанка и запрепашћено ће те гледати. **17** Наричаће за тобом и говориће ти:

'Пропао си, граде настањен људима са мора, славни граде, ти који си био силан на мору, ти и твоји становници, они који су били страх свим људима на земљи! **18** Оног дана

кад паднеш, острва ће задрхтати. Острва у мору узнемириће се због твоје пропасти.

19 Јер овако каже Господ: 'Кад те претворим у опустошени град, као што су градови у којима нема становника, кад на тебе пустим водени бездан и кад те покрију велике воде, **20** тебе ћу оборити с онима који у гроб силазе, к онима што су одавно мртви и сместићу те у најдубље пределе земље, да будеш заједно са другим давно опустошеним местима и са свима који у гроб силазе, да у теби више нико не живи. А земљу живих украсићу.'

21 Довешћу на тебе пропаст коју не очекујеш и више те неће бити. Тражиће те, али те више никада неће наћи, говори Господ.'

27 Опет ми је дошла Господња реч: **2** 'А ти, сине човечији, наричи над Тиром **3** и реци Тиру:

'Ти што лежиш на улазима к мору, што тргујеш с народима по многим острвима, овако каже Господ: 'Тире, ти си рекао: 'Ја сам савршено леп брод.' **4** Твоја земља је усред мора. Твоји градитељи су те украсили савршеном лепотом. **5** Од смрека из Сенира направили су све твоје даске. Кедр с Ливана узели су да ти направе јарбол. **6** Од великих стабала с Васана направили су ти весла. Твој прамац направили су од чемпресовине обложене слоновачом, с китимских острва. **7** Египатски разнобојни лан разапели су над тобом да буде твоје једро. Од плавог предива и вуне пурпурне боје с елиских острва израдили су застор да наткрије твоју палубу.

8 Становници Сидона и Арвада били су твоји веслачи. Вешти људи, Тире, који су били у теби, били су твоји морнари. **9** Искусне занатлије и вешти људи из Гевала поправљали су твоје пукотине. Сви морски бродови и њихови морнари били су код тебе да би с тобом трговали. **10** Људи из Персије, Луда и Фута били су у твојој војсци, твоји су ратници били. Штитове и кациге вешали су у теби. Они су ти дали сјај. **11** Синови Арвада с твојом војском били су свуда на твојим зидинама, одважни људи били су у твојим кулама. Своје округле штитове вешали су свуда по твојим зидинама. Они су те украсили савршеном лепотом.

12 Тарсис је с тобом трговао многим разноврсним благом. Његово сребро, гвожђе, калај и олово добијао си за своју робу. **13** С тобом су трговали Јаван, Тувал и Месех. У замену за своју робу добијао си људске душе и предмете од бакра. **14** Тогармини потомци

давали су коње, бојне коње и мазге у замену за твоју робу. **15** С тобом су трговали Деда нови синови. Многа острва радила су за тебе као трговци. Слоновачу и абоносовину* узвраћали су ти на дар. **16** Едом је с тобом трговао због мноштва твојих производа. У замену за своју робу добијао си тиркиз, вуну пурпурне боје, разнобојне тканине, фино платно, корале и рубине.

17 С тобом су трговале Јуда и израелска земља. У замену за своју робу добијао си пшеницу из Минита, посебне намиринице, мед, уље и балзам.

18 Дамаск ти је, због мноштва твојих производа, због мноштва свег твог блага, продавао вино из Хелвона и црвенкастосиву вуну. **19** Ведан и Јаван из Узала с тобом су размењивали своју робу. У замену за своју робу добијао си предмете од кованог гвожђа, касију и мирисну трску. **20** Дедан је с тобом трговао истканим простиркама за седла. **21** Арапи и сви кидарски поглавари радили су за тебе као трговци. С тобом су трговали јагањцима, овновима и јарцима. **22** С тобом су трговали трговци из Саве и Регме. У замену за своју робу добијао си најбоље мирисе свих врста, све врсте скупогеног камена и злато. **23** С тобом су трговали Харан, Кана и Еден, трговци из Саве, Асур и Хилмад. **24** На твојим пијацама трговали су с тобом раскошним хаљинама, плаштевима истканим од плавог и другог разнобојног предива, двобојним ћилимима, плетеним и чврстим ужима.

25 Тарсиски бродови су караванима превозили твоју робу, па си постао пун и веома славан на отвореном мору.

26 Твоји веслачи су те одвезли на пучину. Источни ветар те је разбио на отвореном мору. **27** Твоје благо и твоје залихе, роба којом си трговао, твоји морнари и твоји поморци, они који поправљају твоје пукотине и они који тргују твојом робом и сви твоји ратници, све твоје мноштво, сви они који су код тебе, потонуће усред отвореног мора у дан твоје пропасти.

28 Кад се зачује вика твојих морнара, затрешће се приморска област. **29** Сви веслачи, морнари, сви поморци сићи ће са својих бродова и стаће на земљу. **30** Зачуће се њихов глас кад горко заплачу за тобом. Посипаће прашину по својој глави, ваљаће се у пелелу. **31** Због тебе ће обријати главу, опасати кострет и плакаће за тобом с горчином у

***27,15** Врста тропског дрвета.

души и горко ће нарицати. **32** У својој жалости нарицаће над тобом и јадиковаће за тобом:

„Ко је као Тир, који је уништен усред мора? **33** Многе си народе ситио доносећи своју робу с мора. Обиљем свог блага и робе за размену, обогатио си цареве земаљске. **34** А сада те је отворено море разбило, потонуо си у водене дубине. Твоја роба и све твоје мноштво пропало је у теби. **35** Сви који живе на острвима запрепашћено ће те гледати, њихови цареви ће се трести од страха. Лица ће се испунити стрепњом. **36** Трговци по народима звиждаће у чуду због тебе. Снаћи ће те пропаст коју не очекујеш и никада те више неће бити.“

28 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, реци вођи Тира: ‘Овако каже Господ:

‘Узохолило се твоје срце и говориш: ‘Ја сам Бог и на Божјем престолу седим усред отвореног мора’, иако си земаљски човек, а не Бог, и своје срце изједначавао с Божјим срцем... **3** Гле, мудрији си од Данила. Ниједна тајна није ти сакривена. **4** Својом мудрошћу и својом разборитошћу стекао си богатство и у своје ризнице сакупљао злато и сребро. **5** Својом великом мудрошћу, својом трговачком робом, стекао си силно богатство, па се твоје срце узохолило због твог богатства.

6 Зато овако каже Господ: ‘Зато што своје срце изједначавао с Божјим срцем, **7** довешћу на тебе туђинце, оне који тлаче народе. Они ће извући своје мачеве против твоје дивне мудрости и оскрнавиће твој сјај. **8** Свалиће те у гроб и умрећеш смрћу оних што су побијени наспред отвореног мора. **9** Кад доспеш у руке оних који ће те оскрнавити, да ли ћеш и тада пред својим крвником рећи: ‘Ја сам Бог’, кад си само земаљски човек, а не Бог?

10 Умрећеш од руку туђинаца смрћу необрезаних, јер сам ја тако рекао’, говори Господ.“

11 Опет ми је дошла Господња реч: **12** „Сине човечији, наричи над царем Тира и реци му: ‘Овако каже Господ:

‘Ти си печат савршенства, пун си мудрости и савршено си леп. **13** Био си у Едену, Божјем врту. Покривало те је свако драго камење, рубин, топаз, јаспис, хризолит, оникс, жад, сафир, тиркиз и смарагд; и све је то било украшено златним оквирима. То ти је било припремљено оног дана кад си био створен. **14** Био си помазани херувим заштит-

ник, ја сам те поставио. Био си на Божјој светој гори. Ходио си усред ужареног камења. **15** Био си беспрекоран на својим путевима од дана кад си створен па све док се у теби није нашла неправедност.

16 Због обиља твоје трговачке робе испунио си се насиљем, па си почео грех чинити. Зато ћу те као обешчашћеног одстранити с Божје горе и уништићу те, херувиме заштитнице, да више не будеш међу ужареним камењем.

17 Твоје срце се узохолило због лепоте твоје. Уништио си мудрост своју због свог сјаја. Бацићу те на земљу. Поставићу те пред царева да те презирно гледају.

18 Мноштвом својих престапа и непоштеним трговањем својом робом оскрнавио си своја светилишта. Зато ћу посред тебе пустити ватру која ће те прождрети. Претворићу те у пепео на земљи пред очима свих који те гледају. **19** Сви који те познају међу народима запрепашћено ће те гледати. Снаћи ће те пропаст коју не очекујеш и никада те више неће бити.“

20 Опет ми је дошла Господња реч: **21** „Сине човечији, окрени своје лице према Сидону и пророкуј против њега. **22** Реци овако: ‘Ево шта каже Господ: ‘Долазим на тебе, Сидоне, и прославићу се усред тебе. Тада ће знати да сам ја Господ, кад извршим пресуду на њему и кад светост своју покажем на њему. **23** Послаћу пошаст на њега и крв ће се проливати по његовим улицама. Побијени ће усред њега падати од мача који ће са свих страна доћи на њега. Тада ће знати да сам ја Господ. **24** Међу свима који су око Израеловог дома, који га презиру, неће више бити никакве бодље која би га бола, нити трна који би му бол задавао. Тада ће знати да сам ја Господ.

25 Овако каже Господ: „Кад скупим Израелов дом из народа по којима су расејани, показаћу своју светост међу њима пред очима других народа. Они ће живети у својој земљи коју сам дао свом слуги Јакову. **26** Живеће у њој спокојно, градиће куће и седиће винограде, живеће спокојно кад извршим пресуду над свима унаоколо који их презиру. Тада ће знати да сам ја Господ, њихов Бог.“

29 Десете године, десетог месеца, дванаестог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **2** „Сине човечији, окрени своје лице према фараону, цару Египта, и пророкуј против њега и против целог Египта. **3** Говори и реци: ‘Овако каже Господ: ‘Долазим на тебе,

фараоне, цару Египта, морска немани што лежиш усред нилских канала и говориш: 'Нил је мој, мени он припада. Ја сам га за себе начинио.' **4** Ставићу ти кукe у чељусти и за твоје крљушти причврстићу рибе из твојих канала. Извући ћу те из твојих канала заједно са свим рибама које су ти причвршћене за крљушти. **5** Оставићу те у пустињи, и тебе и све рибе из твојих канала. Пашћеш на земљу у пољу. Нећеш бити ни сабран ни покупљен. Даћу да те поједу земаљске звери и небеске птице. **6** Тада ће сви становници Египта знати да сам ја Господ, јер су били трска на коју се наслонио Израелов дом. **7** Кад су те ухватили руком, ти си се сломио и цело си им раме расекао. А кад су се наслонили на тебе, ти си се преломио и због тебе су им се свима бедра затресли.

8 Зато овако каже Господ: 'Довешћу на тебе мач и истребићу из тебе и људе и стоку. **9** Египатска земља ће се претворити у пустош и рушевине. Тада ће знати да сам ја Господ, јер си рекао: 'Мени Нил припада, ја сам га начинио.' **10** Зато долазим на тебе и на канале Нила. Египатску земљу претворићу у рушевине, у исушену земљу и пустош, од Мигдола до Сине и до етиопске границе. **11** На њу неће крочити ни људска нога, ни животињска, четрдесет година биће ненастањена. **12** Египатску земљу претворићу у пустош усред опустошених земаља. Њени градови биће четрдесет година пустош усред опустошених градова. Расућу Египћане међу народе и расејаћу их по земаљама.

13 Јер овако каже Господ: 'Кад прође четрдесет година, сакупићу Египћане из народа међу које су били расејани **14** и вратићу заробљене Египћане, вратићу их у земљу Патрос, на њихову постојбину. Они ће тамо основати слабо царство. **15** Биће слабије од других царстава и више се никад неће уздићи изнад других народа. Ја ћу учинити да их буде тако мало да не могу подјармити друге народе. **16** Неће он више бити узданица Израеловом дому, и неће ме више на свој грех подсећати обраћајући се Египту за помоћ. Тада ће знати да сам ја Господ.'

17 Двадесет и седме године, првог месеца, првог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **18** „Сине човечији, Навуходоносор, цар Вавилона, послао је своју војску на тежак задатак, да освоји Тир. Све су главе оћелавиле и сва су се рамена огулила. Али ни он ни његова војска нису добили никакву плату за то што су кренули на тежак задатак, да освоје Тир.

19 Зато овако каже Господ: 'Навуходоносору, цару Вавилона, дајем египатску земљу. Он ће однети њено благо, узеће велики плен и опљачкаће је. То ће бити плата за његову војску.

20 Као надокнаду за то што је кренуо на Тир дајем му египатску земљу, јер је радио за мене', говори Господ.

21 'Тог дана учинићу да израсте рог Израеловом дому, а теби ћу дати прилику да отвориш своја уста усред њих. Тада ће знати да сам ја Господ.'

30 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, пророкуј и реци: 'Овако каже Господ: 'Горко плачите и вичите: 'Јао, долази дан!' **3** Јер је близу дан, близу је Господњи дан. Биће то дан облака, време да се суди народима. **4** Мач ће доћи на Египат, а јаки болови обузеће Етиопију кад у Египту почну падати побијени, кад буде отето његово благо и кад буду срушени његови темељи. **5** Етиопија, Фут и Луд, и сви они из других народа и Хув и синови савезничке земље од мача ће с њима пасти.'

6 Овако каже Господ: 'Пашће они који подупиру Египат, пропаћће понос његове моћи.

Од Мигдола до Сине падаће у њему од мача', говори Господ. **7** 'Они ће бити највећа пустош међу свим опустошеним земаљама, а његови градови биће најопустошенији од свих градова. **8** Тада ће знати да сам ја Господ, кад запалим ватру у Египту и кад буду сатрти сви његови помоћници. **9** Тог дана гласници ће кренути од мене у бродовима да заплаше самоуверену Етиопију. У дан пропаће Египта снаћи ће их јаки болови, јер ће све то заиста доћи.'

10 Овако каже Господ: 'Руком Навуходоносора, вавилонског цара, затрћу египатско мноштво. **11** Он и његов народ с њим, они који тлаче народе, биће доведени да земљу претворе у рушевине. Извући ће своје мачеве на Египат и напуниће земљу побијеним људима. **12** А ја ћу исушити канале Нила и предаћу земљу у руке злима. Руком туђинаца опустошићу земљу и оно што је у њој. Ја, Господ, тако сам рекао.'

13 Овако каже Господ: 'Уништићу одвратне идоле и истребићу безвредне богове у Нофу. Неће више бити поглавара из египатске земље. Пустићу страх на египатску земљу. **14** Опустошићу Патрос, запалићу ватру у Соану и извршићу пресуду у Ноу. **15** Излићу свој гнев на Син, египатску тврђаву, и ис-

требићу мноштво у Ноу. **16** Запалићу ватру у Египту. Син ће обузети јаки болови, Но ће бити освојен кад му пробију зидине, а Ноф ће непријатељи дању нападати. **17** Младићи из Она и Пи-Весета пашће од мача, градови ће отићи у заробљеништво. **18** У Тафнесу ће дан потамнети кад у њему сломим египатски јарам. Нестаће у Египту поноса његове моћи. Тафнес ће прекрити облаци, а његови околни градови отићи ће у заробљеништво. **19** Извршићу пресуду над Египтом и тада ће знати да сам ја Господ.’’

20 Једанаесте године, првог месеца, седмог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **21** „Сине човечији, сломићу руку фараону, цару Египта. Нико је неће завити, нити ће је потпором учврстити да би оздравила и да би имала снаге да мач држи.

22 Зато овако каже Господ: ‘Долазим на фараона, цара Египта. Сломићу му руке, и јаку и сломљену, и учинићу да му испадне мач из руке. **23** Отераћу Египћане међу народе и расејаћу их по земљама. **24** Ојачаћу руке цару Вавилона и свој мач даћу њему у руке. Сломићу руке фараону и он ће јаукати пред њим као смртно рањен човек. **25** Ојачаћу руке цару Вавилона, а фараонове ће руке клонути. Тада ће знати да сам ја Господ, кад свој мач дам у руке цару Вавилона и кад он њиме замахне на египатску земљу. **26** Отераћу Египћане међу народе и расејаћу их по земљама. Тада ће знати да сам ја Господ.’’

31 Једанаесте године, трећег месеца, првог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **2** „Сине човечији, реци фараону, цару Египта, и његовом мноштву:

‘Ко ме си сличан својом величином? **3** Асирцу и кедру са Ливана, лепих грана, густе сеновите крошње и високог раста, коме је врх међу облацима. **4** Воде су га великим учиниле, воде дубоке омогућиле су му да нарасте високо. Воде су текле свуда око места где је растао, водени токови нападали су све дрвеће у пољу. **5** Зато је тај кеदार надвисоко све друго пољско дрвеће.

Гране су му се умножиле и шириле због обиља воде у токовима. **6** На његовим су гранама све небеске птице гнезда свијале. Под његовим су гранама све пољске звери на свет своје младе доносиле. У његовој сенци пребивали су сви велики народи. **7** Леп је био због своје величине, због своје широке крошње, јер се његово корење пружало над великим водама. **8** Други кедрови у Божјем

врту нису му били равни. Смреке се нису могле упоредити с његовим гранама. Платани нису имали гране попут његових. Ниједно се дрво у Божјем врту по лепоти није могло с њим упоредити. **9** Украсио сам га великом крошњом. Завидело му је све остало еденско дрвеће које је било у врту Божји.

10 Зато овако каже Господ: ‘Због тога што је високо нарастао, па се својим врхом подигао међу облаке и срце му се узохило због његове висине, **11** даћу га у руке тиранима народа. Они ће навалити на њега. Због његове злоће ја ћу га отерати. **12** Туђинци, они који тлаче народе, посећи ће га и биће остављен на горама. Преко свих долина пашће његова крошња, његове ће гране поломљене лежати по свим речним коритима на земљи. Сви земаљски народи изаћи ће из његове сенке и оставиће га. **13** На његовом обореном деблу пребиваће све небеске птице, на његовим гранама настајатиће се све звери пољске, **14** да више ниједно дрво засађено поред воде не би нарасло високо и да се врхом не би уздигло међу облаке, и да се ниједно дрво које воду пије не би могло с њима по висини мерити, јер ће сви бити смрти предани, бачени у подземне крајеве, међу људске синове, к онима који у гробну јаму силазе.’

15 Овако каже Господ: ‘Оног дана кад он у гроб оде учинићу да се за њим тугује. Због њега ћу покрити воде дубоке и зауставићу водене токове, тако да више неће дотицати воде велике. Због њега ћу замрачити Ливан и због њега ће пољско дрвеће свест губити. **16** Његовим страшним падом потрешћу народе, кад га у гроб бацам с онима који у јаму силазе. Тада ће се у подземним крајевима утешити све еденско дрвеће, најбоље и најлепше дрвеће на Ливану, све дрвеће што воду пије. **17** С њим ће и оно у гроб отићи, к онима који су мачем побижени, а исто тако и они који су као његово потомство живели у његовој сенци међу народима.’

18 ‘Ко ме си онда сличан својом славом и величином међу еденским дрвећем? Али заједно с еденским дрвећем бићеш оборен у подземне крајеве. Почиваћеш међу необрезанима, с онима који су мачем побижени. То је фараон и све мноштво његово’, говори Господ.’’

32 Дванаесте године, дванаестог месеца, првог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **2** „Сине човечији, наричи над фараоном, египатским царем, и реци му: ‘Био си

као лав међу народима, а сада си пропао. Био си као неман у мору, јурио си својим рекама, мутио си воду својим ногама и прљао реке.'

3 Овако каже Господ: 'Разапећу мрежу над тобом уз помоћ многих народа, и они ће те уловити у моју мрежу. **4** Оставићу те на земљи. Бацићу те на земљу у пољу. Пустићу све небеске птице да дођу на тебе и даћу те земаљским зверима да се тобом насите. **5** Побацаћу твоје месо по горама и напунићу долине твојим остацима. **6** Напојићу земљу твојом крвљу, која ће из тебе потећи по горама и речна ће се корита напунити твојим остацима.

7 А кад те угасим, покрићу небеса и помрачићу њихове звезде. Сунце ћу прекрити облацима и месец више неће светлост своју давати. **8** Сва светлећа тела на небесима помрачићу због тебе и разастрћу таму над твојом земљом', говори Господ.

9 'Узнемирићу срца многих народа кад одведем твој заробљени народ међу друге народе, у земље које не познајеш. **10** Учинићу да се многи народи уплаше због тебе и њихови ће цареви дрхтати од страха због тебе, кад својим мачем намахнем према њиховом лицу, па ће непрестано стрепети за своје душе у дан твоје пропасти.'

11 Овако каже Господ: 'Мач вавилонског цара доћи ће на тебе. **12** Мноштво твоје побитиће мачевима јунака, оних који тлаче народе. Они ће опустошити понос Египта и истребиће све мноштво његово. **13** Уништићу сву његову стоку која је поред многих вода, па их неће више мутити ни људска ни животињска нога.

14 Тада ћу разбистрити њихове воде и учинићу да њихове реке теку као уље', говори Господ.

15 'Кад опустошим египатску земљу, кад нестане све што је у њој, кад побијем све њене становнике, тада ће знати да сам ја Господ.

16 Ово је нарицаљка која ће се нарицати. Наричаће је жене из народа, нарицаће је над Египтом и над целим његовим мноштвом', говори Господ."

17 Дванаесте године, петнаестог дана у месецу, дошла ми је Господња реч: **18** „Сине човечији, наричи над египатским мноштвом и свали њега и друге моћне народе у подземне крајеве, с онима који у јаму силазе.

19 'Од кога си лепши? Сиђи у јаму и почивај с необрезанима!'

20 Египћани ће пасти међу оне који су мачем побијени. Египат је мачу предан. Одвучите њега и све мноштво његово.

21 Највећи јунаци ће из гроба говорити с њим и с његовим помоћницима. У гроб ће Египћани сићи, лећи ће као необрезани, мачем побијени. **22** Тамо је Асирија и све њено мноштво. Свуда око њеног цара налазе се гробови њених људи. Сви су побијени, мачем покошени. **23** Јер њени гробови леже на дну јаме, а њено мноштво је свуда око њеног гроба - сви су побијени, мачем покошени, јер су страх сејали у земљи живих.

24 Тамо је Елам и све његово мноштво око његовог гроба - сви су побијени, мачем покошени. Као необрезани сишли су у подземне крајеве, а некад су страх сејали у земљи живих. Они ће носити своју срамоту заједно с онима који у јаму силазе. **25** Усред побијених одар су му наместили међу свим његовим мноштвом. Његови гробови су свуда око одра његовог. Сви су они необрезани, мачем побијени, јер су сејали страх у земљи живих. Носиће своју срамоту заједно с онима који у јаму силазе. Усред побијених он је положен.

26 Тамо су Месех и Тувал и све његово мноштво. Гробови су свуда око њиховог цара. Сви су они необрезани, мачем прободени, јер су сејали страх у земљи живих. **27** Зар неће лежати с јунацима који су необрезани пали, који су са својим оружјем у гроб сишли? Под главу ће им бити стављени њихови мачеви, а њихови преступи биће им на костима, јер су ти јунаци страх сејали у земљи живих. **28** А ти ћеш бити сатрвен усред необрезаних и почиваћеш с онима који су мачем побијени.

29 Тамо је Едом, његови цареви и сви његови поглавари, који су, упркос свом јунаштву, положени међу оне који су мачем побијени. Они ће почивати с необрезанима и с онима који у јаму силазе.

30 Тамо су сви кнезови са севера и сви Сидонци, они који су посрамљени сишли међу побијене, иако су због свог јунаштва били страшни. Они ће необрезани почивати с онима који су мачем побијени и носиће своју срамоту заједно с онима који у јаму силазе.

31 Њих ће фараон видети и утешиће се због свег свог мноштва. Фараон и сва његова војска биће мачем побијени', говори Господ.

32 'Јер су фараон и све његово мноштво сејали страх у земљи живих и зато ће почивати међу необрезанима заједно с онима који су мачем побијени', говори Господ."

33 Дошла ми је Господња реч: **2** „Сине човечији, обрати се синовима свог народа и реци им:

‘Кад на неку земљу мач пошаљем, а народ те земље, сложено одреди једног човека и постави га за свог стражара, **3** и он види да мач долази на земљу па затруби у рог и упозори народ, **4** али онај ко чује звук рога не послуша упозорење, па дође мач и погуби га, његова крв пашће на његову главу. **5** Он је чуо звук рога, али није послушао упозорење. Његова крв пашће на њега. Да је послушао упозорење, избавио би своју душу.

6 Ако стражар види да мач долази, али не затруби у рог и не упозори народ, па мач дође и погуби неку душу међу њима, она ће умрети због свог преступа, али њену крв тражићу из стражареве руке.’

7 ‘Сине човечији, поставио сам те за стражара над Израеловим домом. Слушај реч из мојих уста и опомињи их у моје име **8** Кад кажем оном ко је зао: ‘Умрећеш, зли човече!’, а ти не проговориш и не опоменеш га како би га одвратио од његовог пута, он ће умрети због свог преступа, јер зло чини, али његову крв тражићу из твоје руке. **9** Али ако опоменеш оном ко је зао да се одврати од свог пута, а он се не одврати од њега, он ће умрети због свог преступа, а ти ћеш избавити своју душу.

10 Зато, сине човечији, реци Израеловом дому: ‘Ви кажете: ‘Будући да су наши преступи и наши греси на нама и у њима трунемо, како онда можемо остати у животу?’ **11** Реци им: ‘Тако ја био жив’, говори Господ, ‘мени није драго да онај ко је зао умре, него да се одврати од свог пута и да живи. Одвратите се, одвратите се од својих злих путева. Зашто да умрете, доме Израелов?’

12 Сине човечији, реци синовима свог народа: ‘Оног дана кад сагреси, праведника неће избавити праведност његова, нити ће онај ко је зао страдати због своје злоће оног дана кад се одврати од своје злоће, као што ни праведник неће остати жив због своје праведности оног дана кад сагреси. **13** Кад кажем праведнику: ‘Живећеш’, а он се поузда у своју праведност и почне чинити неправду, заборавиће се сва његова праведна дела и он ће умрети због неправде коју је чинио.

14 А кад оном ко је зао кажем: ‘Умрећеш’, а он се одврати од свог греха и почне поступати по правди и праведности, **15** па врати оно што је у залог узео, надокнади оно што

је отео и почне живети по одредбама које живот значе, не чинећи неправду, остаће жив. Неће умрети. **16** Сви греси које је почирио биће заборављени. Сада по правди и праведности поступа. Зато ће остати жив.

17 Али синови твог народа кажу: ‘Господњи пут није праведан’, а у ствари њихов пут није праведан.

18 ‘Ако се праведник одврати од своје праведности и почне неправду чинити, умреће због тога. **19** А ако се онај ко је зао одврати од свог зла и почне поступати по правди и праведности, због тога ће остати жив.

20 Ви говорите: ‘Господњи пут није праведан.’ Сваком од вас судићу према његовим путевима, доме Израелов.’

21 Дванаесте године нашег изгнанства, десетог месеца, петог дана у месецу, дошао ми је један бегунац из Јерусалим и рекао: ‘Град је пао!’

22 Господња рука се спустила на мене увече пре него што је бегунац дошао и Бог је отворио моја уста пре него што је тај бегунац ујутру дошао код мене. Тако су се моја уста отворила и више нисам био нем.

23 Тада ми је дошла Господња реч: **24** ‘Сине човечији, они који живе у тим опустошеним местима говоре за Израелову земљу: ‘Аврам је био један, па је заузео ову земљу, а нас је много и нама је ова земља дата у посед.’

25 Зато им реци: ‘Овако каже Господ: ‘Ви једете месо с крвљу, и своје очи подижете према својим одвратним идолима и крв проливате. Зар ви да поседујете ову земљу?’ **26** На свој се мач ослањате, гадости чините и свако обешчашћује жену свог ближњег. Зар ви да поседујете ову земљу?’

27 Овако им реци: ‘Ево шта каже Господ: ‘Тако ја био жив, они који живе у опустошеним местима пашће од мача, онога ко је у пољу предаћу зверима да га поједу, а они који су у утврђењима и пећинама помреће од пошати. **28** Ову земљу претворићу у пустош, у пустињу. Нестаће понос њене силе и опустеће Израелове горе тако да нико неће њима пролазити. **29** Тада ће знати да сам ја Господ, кад земљу претворим у пустош, у пустињу, због свих гадости које су учинили.’

30 А о теби, сине човечији, синови твог народа причају један другом уза зидове и на кућним вратима, причају један другом, сваки свом брату, и говоре: ‘Дођите да чујемо каква је то реч дошла од Господа.’ **31** Они к теби долазе као збор народни, мој народ седа пред тебе и слуша твоје речи, али их не из-

вршава, јер изричу своје жеље пуне пожуе и њихово срце иде за неправедним добитком. **32** Ти си им као љубавна песма, као певач лепог гласа који на жицама лепо свира. Слушају твоје речи, али их нико од њих не извршава. **33** Кад се све то испуни - а сигурно ће се испунити - тада ће знати да је међу њима био пророк."

34 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, пророкуј против Израелових пастира. Пророкуј и реци тим пастирима: 'Овако каже Господ: 'Тешко Израеловим пастирима, који пасу сами себе! Зар не треба пастири стадо да пасу? **3** Једете најбоље месо и облачите се у вуну, кољете дебеле животиње, а стадо не пасете. **4** Слабе не јачате, болесне не лечите, рањене не превижате, одлутале не доводите назад, изгубљене не тражите, него грубо и окрутно господарите над њима. **5** Овце су се разишле јер немају пастира, па су тако растркане постале храна пољским зверима, **6** Које овце лутају по свим горама и по свим високим брдима. По свој су се земљи разишле моје овце, и нико не пита за њих, нико их не тражи.

7 Зато, пастири, чујте Господњу реч. **8** 'Тако ја био жив', говори Господ, 'зато што су моје овце постале плен и храна свим пољским зверима, јер немају пастира и што моји пастири не траже моје овце него пасу сами себе, а не пасу моје овце,' **9** зато чујте, пастири, Господњу реч. **10** Овако каже Господ: 'Ево, долазим на пастире. Тражићу назад своје овце из њихових руку и нећу им више дати да пасу моје овце, и пастири више неће пасти сами себе. Избавићу своје овце из њихових уста и оне им више неће бити храна.'

11 'Овако каже Господ: 'Ево ме, ја ћу потражити своје овце и побринућу се за њих. **12** Као што се онај ко пасе стадо побрине за своје овце када нађе оне које су расејане, тако ћу се ја побринути за своје овце. Избавићу их из свих места по којима су се разишле у дан облака и густе таме. **13** Извешћу их из свих народа и скупићу их из свих земаља. Довешћу их у њихову земљу и пашћу их на Израеловим горама, поред потока и поред свих насељених места у земљи. **14** Пашћу их на добрим пашњацима, тор ће им бити на високим Израеловим горама. Тамо ће почивати у добром тору и пашће на обилним пашњацима по Израеловим горама.

15 Ја ћу пасти своје овце и ја ћу их водити на починак', говори Господ. **16** 'Потражићу изгубљену, довешћу назад одлуталу, преви-

ћу рањену и ојачаћу болесну, а дебелу ћу и јаку затрти - пашћу их праведним судом.'

17 А вама, моје овце, овако каже Господ: 'Судићу између оваца, између овнова и јараца. **18** Зар вам је мало што пасете на најбољем пашњаку, него још и ногама газите остатак паше? Зар вам је мало што пијете бистру воду, него још и ногама мутите преосталу воду? **19** Зар да моје овце пасу на пашњаку који сте ви ногама изгазили и да пију воду коју сте ви ногама замутили?

20 Зато им овако каже Господ: 'Ја ћу судити између дебеле овце и мршаве овце, **21** јер слабијима и плећкама гурате и роговима бодете све болесне док их не истерате напоље. **22** Ја ћу спасти своје овце, па више неће бити плен, и судићу између оваца. **23** Подићи ћу им једног пастира који ће их пасти, свог слугу Давида. Он ће их пасти, он ће им бити пастир. **24** Ја, Господ, бићу њихов Бог, а мој слуга Давид биће поглавар међу њима. Ја, Господ, тако сам рекао.

25 Склопићу с њима савез мира и уклонићу из земље све опасне звери. Они ће спокојно живети у пустињи и спавати по шумама. **26** Њих и све што је око моје горе учинићу благословом. Даваћу им кишу на време. Биће то киша благослова. **27** Пољско дрвеће доносиће своје плодове и земља ће давати свој род, а они ће спокојно живети у својој земљи. Тада ће знати да сам ја Господ, кад сломим њихов јарам и избавим их из руку оних којима су робовали. **28** Неће више бити плен народима и земаљске звери неће их прождирати, него ће живети спокојно и нико их неће плашити.

29 Подићи ћу им насад који ће им донети славно име. Више их неће у земљи глад затирати, нити ће их више народи понижавати. **30** Тада ће знати да сам ја, Господ, њихов Бог, с њима и да су они мој народ, Израелов дом', говори Господ.

31 'А ви, овце моје, овце паше моје, ви сте људи земаљски, а ја сам ваш Бог', говори Господ."

35 Опет ми је дошла Господња реч: **2** „Сине човечији, окрени своје лице према брдовитом подручју Сира и пророкуј против њега. **3** Реци му: 'Овако каже Господ: 'Ево, долазим на тебе, брдовито подручје Сира! Подигнућу своју руку на тебе и претворићу те у пустош, у пустињу. **4** Опустошићу твоје градове, а ти ћеш се у голу пустош претворити. Тада ћеш знати да сам ја Господ. **5** Јер си ти вековни непријатељ Израеловим сино-

вила. Предавао си их мачу у време њихове невоље, у време кад је њиховим преступима дошао крај.

6 Зато, тако ја био жив', говори Господ, 'одредио сам те за крвопролиће, па ће те крвопролиће и стићи. Мрзео си крв својих жртава, па ће те крвопролиће стићи. **7** Опустошићу те, брдовито подручје Сира, претворићу те у пустињу, и истребићу из тебе оног ко пролази и оног ко се враћа. **8** Напунићу лешевима твоје горе. По твојим бреговима, по твојим долинама и по коритима свих твојих река падаће они који су мачем побијени. **9** Претворићу те у вечну пустош и твоји градови се неће настанити. Тада ћете знати да сам ја Господ.

10 Говорио си: 'Ова два народа и ове две земље биће моји, ми ћемо заузети обе земље', иако је Господ био тамо. **11** Зато, тако ја био жив', говори Господ, 'поступићу с тобом онако како заслужујеш због свог гнева и љубоморе коју си показао јер си их мрзео. Упознаће ме кад ти будем судио. **12** Тада ћеш знати да сам ја, Господ, чуо све твоје презирне речи које си изговорио против Израелових гора, говорећи: 'Опустошене су. Нама су за храну предане.' **13** На сва уста ругали сте се мени, гомили речи изговорили сте против мене. А ја сам то чуо.

14 Овако каже Господ: 'Кад се сва земља буде радовала, тебе ћу у пустош претворити. **15** Као што си се ти радовао наследству Израеловог дома, зато што је било опустошено, учинићу исто тако теби. Постаћеш пустош, брдовито подручје Сира, сва едомска земља. И тада ће знати да сам ја Господ.'

36 „А ти, сине човечији, пророкуј о Израеловим горама и реци: 'Израелове горе, чујте Господњу реч! **2** Овако каже Господ: 'Непријатељ је говорио за вас: 'Тако им треба! Старе узвишице постале су наш посед!'

3 Зато пророкуј и реци: 'Овако каже Господ: 'Зато што вас пустоше и прождиру са свих страна, да постанете власништво преживелима из околних народа, и што вас људи узимају у уста и лоше говоре о вама, **4** зато, Израелове горе, чујте реч Господа! Овако каже Господ горама и бреговима, речним коритима и долинама, пустим рушевинама и напуштеним градовима који су постали плен и подсмех преживелима из околних народа, **5** овако каже Господ: 'У огњу своје ревности проговорићу против преживелих из околних народа и против целог Едома,

против оних који су заузели моју земљу радујући се из свег срца и с презиром у души, да би присвојили њене пашњаке и да би је опљачкали.'

6 Зато пророкуј о Израеловој земљи и реци горама и бреговима, речним коритима и долинама: 'Овако каже Господ: 'Ево, ја ћу проговорити у својој ревности и у свом гневу, јер вас околни народи понижавају.'

7 Зато овако каже Господ: 'Подигнуте руке заклињем се да ће народи који су око вас и сами бити понижени. **8** А ви, Израелове горе, пустићете своје гране и донећете плод мом народу Израелу јер он ускоро долази. **9** Јер ја сам се сажалио на вас. К вама ћу се окренути и бићете обрађене и засејане. **10** Намножићу по вама људе, цео Израелов дом. Градови ће се населити и рушевине ће се обновити. **11** Намножићу по вама људе и животиње. Множиће се и рађаће се, па ћу вас населити као некада и учинићу вам више добра него раније. Тада ћете знати да сам ја Господ. **12** Учинићу да по вама опет иду људи, мој народ Израел, и они ће вас заузети, бићете њихово наследство и нећете им више децу узимати.'

13 Овако каже Господ: 'Зато што ти говори: 'Ти си земља која људе прождире, земља која својим народима децу узима', **14** зато нећеш више људе прождирати и нећеш више својим народима децу узимати', говори Господ. **15** Нећу више дати да се чује како те народи срамоте, неће ти се више ругати народи и нећеш више своје народе у пропаст водити', говори Господ.'

16 Опет ми је дошла Господња реч: **17** „Сине човечији, Израелов дом је живео у својој земљи и онечистио ју је својим понашањем и својим делима. Њихово је понашање преда мном попут нечистоће у време месечног циклуса. **18** Излио сам на њих гнев свој због крви коју су пролили на ту земљу, коју су онечистили својим одвратним идолима. **19** Отерао сам их међу народе, па су се расејали по земљама. Судио сам им према њиховом понашању и према њиховим делима. **20** Народи међу које су дошли скрнавили су моје свето име говорећи за њих: 'То је Господњи народ, а морао је отићи из његове земље.' **21** А ја сам се сажалио на своје свето име, које је Израелов дом оскрнавио међу народима у које су дошли.

22 Зато реци Израеловом дому: 'Овако каже Господ: 'Не чиним то ради вас, доме Израелов, него ради свог светог имена, које сте оскрнавили међу народима у које сте

отишли. **23** Посветићу своје велико име које је оскрнављено међу народима, јер сте га оскрнавили међу њима. Тада ће народи знати да сам ја Господ, говори Господ, 'кад пред њиховим очима покажем своју светост међу вама. **24** Извешћу вас из свих народа, скупићу вас из свих земаља и довешћу вас у вашу земљу. **25** Пошкропићу вас чистом водом и бићете чисти. Очистићу вас од свих ваших нечистоћа и од свих ваших одвратних идола. **26** Даћу вам ново срце и у вас ћу нов дух ставити. Извадићу из вашег тела камено срце и даћу вам меко срце. **27** Ставићу у вас свој Дух, па ћете живети по мојим прописима и држаћете се мојих закона и извршаваћете их. **28** Живећете у земљи коју сам дао вашим праочевима и бићете мој народ, а ја ћу бити ваш Бог.

29 Ослободићу вас од свих ваших нечистоћа. Дозваћу жито и умножићу га, нећу на вас глад пустити. **30** Умножићу плод на дрвећу и род на њивама да због глади више не подносите срамоту међу народима. **31** Тада ћете се сетити својих злих путева и својих дела која нису била добра и бићете сами себи одвратни због својих преступа и због свих својих радости. **32** Знајте да то не чиним ради вас, говори Господ. 'Постидите се и понизите се због својих дела, доме Израелов.'

33 Овако каже Господ: 'Оног дана кад вас очистим од свих ваших преступа, населићу градове, а рушевине ће бити обновљене. **34** Обрађиваће се опустела земља, која је пуста лежала пред очима свих пролазника. **35** Људи ће говорити: 'Та земља је била пуста, а сада је попут еденског врта. Градови који су били пусти, опустошени и разорени сада су утврђени и насељени.' **36** Тада ће преживели из околних народа знати да сам ја, Господ, изградио оно што је било порушено и засадио оно што је било пусто. Ја, Господ, тако сам рекао и тако сам учинио.'

37 Овако каже Господ: 'Израелов дом тражиће од мене да их умножим да их буде попут великог стада и ја ћу то за њих учинити. **38** Као стадо светих људи, као стадо у Јерусалиму у време празника, тако ће се градови који су били пусти напунити стадом људи. Тада ће знати да сам ја Господ.'

37 Господња рука спустила на мене и Господ ме је у свом Духу довео и поставио ме усред долине која је била пуна костију. **2** Провео ме је поред њих унаоколо, и гле, било их је веома много по долини и биле су веома суве. **3** Затим ми је рекао: „Сине чо-

вечији, могу ли ове кости оживети?" Ја сам одговорио: „Госпode, то ти знаш.“ **4** Тада ми је рекао: „Пророкуј тим костима и реци им: 'Суве кости, чујте Господњу реч.

5 Овако каже Господ тим костима: 'Удахнућу вам дах и ви ћете оживети. **6** Ставићу на вас тетиве, обложићу вас месом, покрићу вас кожом, удахнућу вам дах па ћете оживети. Тада ћете знати да сам ја Господ.'

7 Ја сам пророковао као што ми је било заповеђено. И док сам пророковао, зачуо се неки звук, зачуло се шушкање и кости су почеле да се примичу једна другој. **8** Кад сам погледао, видео сам како су се на њима појавиле тетиве и месо и како их је покрила кожа. Али у њима није било духа.

9 Тада ми је рекао: „Пророкуј духу. Пророкуј, сине човечији, и реци духу: 'Овако каже Господ: 'Са све четири стране дођи, душе, и дуни на ове мртваце и нека оживе.'"

10 И ја сам пророковао као што ми је он заповедио. Тада је у њих ушао дух, па су оживели и стали на своје ноге - била је то веома, веома велика војска.

11 Онда ми је рекао: „Сине човечији, ове кости представљају цео Израелов дом. Они говоре: 'Кости су нам се осушиле, пропала нам је нада. Од свих смо одвојени, остали смо сами.' **12** Зато пророкуј и реци им: 'Овако каже Господ: 'Отворићу ваше гробове и извешћу вас из ваших гробова, народе мој, и довешћу вас у израелску земљу. **13** Тада ћете знати да сам ја Господ, кад отворим ваше гробове и кад вас изведем из ваших гробова, народе мој. **14** Удахнућу вам свој Дух, па ћете оживети, и населићу вас у вашу земљу. Тада ћете знати да сам ја, Господ, тако рекао и тако учинио', говори Господ.'

15 Опет ми је дошла Господња реч: **16** „Сине човечији, узми прут и на њему напиши: 'За Јуду и за Израелове синове, његове другове.' Затим узми други прут и на њему напиши: 'За Јосифа, Јефремов прут, и за сав Израелов дом, његове другове.' **17** И споји их, један прут с другим, и они ће постати једно у твојој руци. **18** А кад те синови твог народа питају: 'Хоћеш ли нам рећи шта све то значи?', **19** реци им: 'Овако каже Господ: 'Узећу Јосифов прут, који је у Јефремовој руци и Израелова племена, његове другове, и саставићу их с Јудиним прутом. Начинићу од њих један прут, па ће постати једно у мојој руци.' **20** Прутове по којима ћеш писати држи у руци пред њиховим очима.

21 Реци им: 'Овако каже Господ: 'Ево, узећу Израелове синове из народа у које су

отишли и сакупићу их са свих страна и до-
вешћу их у њихову земљу. **22** Учинићу од
њих један народ у земљи, на Израеловим го-
рама, и над свима њима цареваће један цар.
Они више неће бити два народа, нити ће ви-
ше бити подељени на два царства. **23** Неће
се више скрнавити својим одвратним идоли-
ма, ни свим својим гадостима, ни својим
преступима. Избавићу их из свих њихових
места у којима су грешили и очистићу их, и
они ће бити мој народ, а ја ћу бити њихов
Бог.

24 Мој слуга Давид биће им цар, и сви ће
имати једног пастира. Живеће по мојим за-
конима и држаће се мојих одредаба и извр-
шаваће их. **25** Живеће у земљи коју сам дао
свом слуги Јакову, у којој су живели ваши
праоцеви. У њој ће довека живети они и њи-
хови синови и синови њихових синова. Да-
вид, мој слуга, биће им поглавар довека.

26 Склопићу с њима савез мира. Биће то
трајан савез с њима. Утврдићу их у њиховој
земљи и умножићу их, заувек ћу поставити
своје светилиште међу њима. **27** Мој шатор
биће над њима, и ја ћу бити њихов Бог, а
они ће бити мој народ. **28** Тада ће народи
знати да сам ја, Господ, посветио Израел,
кад моје светилиште довека буде међу њи-
ма.”

38 Опет ми је дошла Господња реч: **2**
„Сине човечији, окрени своје лице према Го-
гу из земље Магог, врховном кнезу Месеха и
Тувала, и пророкуј против њега. **3** Реци ова-
ко: 'Ево шта каже Господ: 'Долази на тебе,
Гоже, врховни кнеже Месеха и Тувала. **4** Ок-
ренућу те, ставићу ти куке у чељусти и из-
вешћу тебе и сву твоју војску, коње и коња-
нике у дивне одоре одевене, силно мноштво
са великим и малим штитовима, све оне ма-
чу вичне. **5** Ту су Персија, Етиопија и Фут,
сви са штитовима и кацигама. **6** Ту су и Го-
мер и све његове чете, Тогармини потомци,
с крајњег севера, и све њихове чете, много
је народа с тобом.

7 Буди спреман, припреми се, ти и све
мноштво које се окупило око тебе. Ти им
буди чувар.

8 После много дана ја ћу се обрачунати с
тобом. У последњим годинама доћи ћеш у
земљу народа који је избављен од мача, са-
купљен из многих народа на Израелове горе
што све време леже опустошене. Народ те
земље изведен је из других народа и спокој-
но живи. **9** Заиста ћеш се подићи. Навали-
ћеш попут олује. Бићеш попут облака кад

прекрију земљу, ти и све твоје чете и с то-
бом многи народи.’

10 Овако каже Господ: 'Тог дана доћи ће
ти мисли у срце и сковаћеш зао план. **11** Ре-
ћи ћеш: 'Устаћу на земљу у којој су села не-
заштићена. Навалићу на оне који живе мир-
но и спокојно, који живе без зидина и немају
ни преворнице ни врата.' **12** Учинићеш то да
би накупио велики плен и да би награбио
много тога, да би своју руку дигао на руше-
вине које су опет насељене и на народ који
је сакупљен из других народа, народ који је
сакупио богатство и иметак и живи у сре-
дишту земље.

13 Сава, Дедан, тарсиски трговци и сви
њихови млади лавови говориће ти: 'Долазиш
ли да би велик плен однео? Јеси ли ради
пљачке сакупио мноштво своје, да однесеш
сребро и злато, да однесеш богатство и имет-
так, да однесеш силан плен?'

14 Зато пророкуј, сине човечији, и реци
Гогу: 'Овако каже Господ: 'У дан кад мој на-
род Израел буде спокојно живео, нећеш ли
то знати? **15** Доћи ћеш са свог места, с крај-
њег севера, ти и многи народи с тобом, све
сами коњаници, велико мноштво, силна вој-
ска. **16** Навалићеш на мој народ Израел као
кад облаци прекрију земљу. То ће се дого-
дити у последњим данима. Довешћу те да
нападнеш моју земљу, да ме народи упоз-
нају кад пред њиховим очима на теби, Гоже,
покажем светост своју.'

17 Овако каже Господ: 'Јеси ли ти онај о
коме сам давно говорио преко својих слугу,
Израелових пророка, који су у те дане, и
године, пророковали да ћу те на њих довес-
ти?'

18 Тог дана, тог дана кад Гог дође на Из-
раелову земљу, говори Господ, 'гнев ће ми
из ноздрва планути. **19** У својој јарости, у
ватри свог гнева, проговорићу. Тог дана у
Израеловој земљи догодиће се велики пот-
рес. **20** Због мене ће дрхтати морске рибе и
небеске птице, полске звери и сва створења
која гмижу по земљи и сви људи који живе
на земљи. Горе ће се развалити, врлетни пу-
теви попадати и све ће зидине на земљу
пасти.

21 По свим својим горама дозвољау мач на
њега', говори Господ. 'Свако ће на свог брата
мач подићи! **22** Свој суд на њему извршићу
помором и крвљу. Пустићу силан пљусак и
град, ватру и сумпор на њега и на његове
чете и на многе народе који ће бити с њим.
23 Узвеличаћу се и посветити и објавићу се

пред очима многих народа, и тада ће знати да сам ја Господ!”

39 „А ти, сине човечији, пророкуј против Гога и реци: ‘Овако каже Господ: ‘Ево, долазим на тебе, Гоже, врховни кнеже Месеха и Тувала. **2** Окренућу те и водићу те, повешћу те с крајњег севера и доведићу те на Израелове горе. **3** Избићу ти лук из левице и просућу ти стреле из деснице. **4** Пашћеш на Израеловим горама, ти и све твоје чете и народи који ће бити с тобом. Даћу да те поједу птице грабљивице и друге птице и пољске звери.

5 Пашћеш на земљу у пољу, јер сам ја тако рекао’, говори Господ.

6 ‘Послаћу ватру на Магог и на оне који спокојно живе на острвима. Тада ће знати да сам ја Господ. **7** Објавићу своје свето име усред свог народа Израела и нећу више дати да се моје свето име скрнави. Тада ће народи знати да сам ја Господ, Свети Бог у Израелу.

8 Гле, то долази и сигурно ће доћи’, говори Господ. ‘То је дан о ком сам говорио. **9** Становници Израелових градова изаћи ће и наложити ватру и спалиће оружје, мале и велике штитове, лукове и стреле, кратка и дуга копља; њима ће седам година ложити ватру. **10** Неће носити грање с поља нити ће сећи дрва по шумама, јер ће оружјем ватру ложити.

Оплениће оне који су њих пленили, опљачкаће оне који су њих пљачкали’, говори Господ.

11 ‘Тог дана Гогу ћу дати место за гроб у Израелу, долину којом се пролази источно од мора, и она ће препречити пут онима који пролазе. Тамо ће сахранити Гога и све његово мноштво, и та долина биће названа Долина Гоговог мноштва. **12** Израелов дом ће их сахрањивати седам месеци да се земља очисти. **13** Сахрањиваће их цео народ, и то ће им бити на славу оног дана кад се прославим’, говори Господ.

14 ‘Одредиће људе да пролазе земљом и да заједно с пролазницима сахрањују оне који остану на земљи, како би је очистили. Претраживаће је пуних седам месеци. **15** Кад они који су одређени да пролазе земљом виде људске кости, поставиће поред њих знак који ће тамо стајати док их они који буду сахрањивали мртве не сахране у Долини Гоговог мноштва. **16** Постојаће и град који ће се звати Амона.* Тако ће се очистити земља.

17 А теби, сине човечији, овако каже Господ: ‘Реци свим птицама и свим пољским зверима: ‘Скупите се и дођите. Саберите се са свих страна око жртве коју вам припремам, око велике жртве на Израеловим горама. Месо ћете јести и крв ћете пити. **18** Јешћете месо јунака и пићете крв земаљских поглавара, овнова, јагањаца, јараца, јунаца, све дебеле стоке са Васана. **19** Од моје жртве коју ћу вам припремити јешћете најбоље месо док се не наситите и пићете крв док се не опијете.

20 Наситићете се за мојим столом меса од коња и вочана кола, од јунака и свих ратника’, говори Господ.

21 ‘Показаћу своју славу међу народима. Сви ће народи видети моју пресуду коју ћу извршити и осетиће на себи моју руку. **22** Од тог дана па надаље, Израелов дом знаће да сам ја Господ, њихов Бог. **23** Народи ће знати да је Израелов дом због свог преступа у изгнанство отишао, због тога што су ми неверни били, па сам окренуо своје лице од њих и предао их у руке њиховим непријатељима, тако да су сви од мача пали. **24** Поступио сам с њима према њиховој нечистоћи и према њиховим преступима, и окренуо сам своје лице од њих.’

25 Зато овако каже Господ: ‘Сада ћу вратити Јаковљев заробљени народ и смиловаћу се целом Израеловом дому. Ревноваћу за своје свето име. **26** Кад поднесу своју срамоту и казну за сву неверу коју су ми учинили, спокојно ће у својој земљи живети и нико их плашити неће. **27** Кад их вратим из народа и сакупим их из земаља њихових непријатеља, показаћу своју светост међу њима пред очима многих народа.

28 Знаће да сам ја Господ, њихов Бог, кад их пошаљем у изгнанство међу народе, па их опет сакупим у њихову земљу, не остављајући тамо ниједног од њих. **29** Нећу више окретати своје лице од њих, јер ћу свој Дух излити на Израелов дом’, говори Господ.”

40 Двадесет и пете године нашег изгнанства, почетком године, десетог дана у месецу, а четрнаесте године откако је град пао, управо тог дана на мене се спустила Господња рука, па ме је одвео у други крај. **2** У божанским визијама одвео ме је у Израелову земљу и поставио ме на веома високу гору, на којој је с јужне стране било нешто што је личило на град.

3 Одвео ме је тамо, и гле, човек, који је изгледао попут сјајног бабра, с ланеним уже-

***39,16** „Амона” значи „мноштво”.

том у руци и мерном трском, стајао је на вратима. **4** Тај човек ми је рекао: „Сине човечији, гледај својим очима и слушај својим ушима и прими к срцу све што ћу ти показати, јер си доведен овомо да ти то покажем. Објави Израеловом дому све што видиш.”

5 И гле, видео сам дом са свих страна окружен зидом. А човек је у руци имао мерну трску дугу шест лаката и сваки лакат био је за један длан дужи од обичног лакта.* Измерио је ширину зида и она је била једна трска, и висину зида и она је била једна трска.

6 Затим је дошао до врата која су била окренута према истоку и полео се уз степенице. Измерио је прагове испред врата. Први је био једну трску широк и други је био једну трску широк. **7** Свака стражарница била је једну трску дугачка и једну трску широка, а између стражарница било је пет лаката. Праг испред врата уз предворје врата које води унутра био је једну трску.

8 Измерио је предворје врата које води унутра и било је једна трска. **9** Измерио је предворје врата и било је осам лаката, и његове полустубове и били су два лакта. Предворје врата водило је унутра.

10 Са сваке стране врата која су била окренута на исток биле су по три стражарнице. Све три су биле исте мере и полустубови су били исте мере, и на једној и на другој страни.

11 Затим је измерио ширину улаза на вратима и била је десет лаката; измерио је и укупну ширину спољашњег дела улаза на вратима и била је тринаест лаката.

12 Ограђен простор од једног лакта био је испред сваке стражарнице. На обе стране налазио се ограђен простор од по једног лакта. Свака стражарница била је од шест лаката с једне стране и од шест лаката с друге стране.

13 Измерио је и ширину врата од крова изнад једне стражарнице до крова изнад друге и била су двадесет и пет лаката. Улази у стражарнице били су један наспрам другог.

14 Затим је измерио полустубове и били су шездесет лаката, а тако и дворишне полустубове на свим вратима околу. **15** Од предње стране улазних врата до предње стране унутрашњих врата, било је педесет лаката.

16 На стражарницама и полустубовима на вратима били су прозори свуда околу, с једне стране ужи а с друге шири, који су гледали према унутра, а тако је било и у предворју. Прозори су били свуда околу и гледали су према унутра, а на полустубовима су били прикази палми.

17 Тада ме је одвео у спољашње двориште, и гле, тамо су биле трpezарије, а у дворишту свуда околу био је плочник. На том плочнику је било тридесет трpezарија. **18** Ширина плочника поред врата била је иста као дужина тих врата - био је то нижи плочник.

19 Измерио је ширину од предње стране доњих врата до предње стране унутрашњег дворишта. Са спољашње стране било је сто лаката, на исток и на север.

20 У спољашњем дворишту налазила су се и врата окренута према северу. Он је измерио њихову дужину и ширину. **21** У склопу врата биле су и три стражарнице с једне стране и три с друге стране. Полустубови и предворје тих врата били су истих мера као и код првих врата. Педесет лаката била су дугачка, а двадесет и пет лаката широка. **22** Њихови прозори, предворје и прикази палми били су истих мера као и код врата с источне стране. На њих се улазило на седам степеника, а с предње стране било је предворје.

23 Врата унутрашњег дворишта била су наспрам северних врата, а исто тако је било и с онима на истоку. Измерио је удаљеност између једних и других врата и она је била сто лаката.

24 Затим ме је одвео на југ, и гле, тамо су била врата окренута према југу. Он је измерио њихове полустубове и њихово предворје и били су истих мера као и код других врата. **25** На тим вратима и њиховом предворју били су прозори свуда околу, као што су били и претходни прозори. Врата су била педесет лаката дугачка, а двадесет и пет лаката широка. **26** На њих се улазило на седам степеника, а с предње стране налазило се предворје. На њиховим полустубовима били су прикази палми, једна палма на једној страни и једна на другој страни.

27 У унутрашњем дворишту била су и врата окренута према југу. Он је измерио удаљеност између тих врата и врата која су била окренута према југу и та удаљеност је била сто лаката. **28** Затим ме је кроз јужна врата одвео у унутрашње двориште. Измерио је јужна врата, и била су истих мера као и она друга. **29** Њихове стражарнице, полу-

*40,5 Обичан лакат је износио 44,5 центиметара, а длан 7,4 центиметра. Дуги лакат је представљао збир обичног лакта и длана, а то је укупно 51,8 центиметара. Дакле, мерна трска дуга шест лаката имала је 3,11 метара. Види додаток на крају књиге.

стубови и предворје били су истих мера као и код других врата. На тим вратима и њиховом предворју били су прозори свуда около. Била су педесет лаката дугачка, а двадесет и пет лаката широка. **30** Предворја су се налазила около. И било је у дужину двадесет и пет лаката, а у ширину пет лаката. **31** Предворје на вратима водило је у спољашње двориште. На полустубовима су били прикази палми, а улазило се на осам степеника.

32 Затим ме је одвео у унутрашње двориште према истоку и измерио врата. Она су била истих мера као и друга. **33** Њихове стражарнице, полустубови и предворје били су истих мера као и код оних других. На тим вратима и њиховом предворју били су прозори свуда около. Била су педесет лаката дугачка, а двадесет и пет лаката широка. **34** Предворје врата водило је у спољашње двориште, а на полустубовима су били прикази палми и с једне и с друге стране. Улазило се на осам степеника.

35 Тада ме је одвео до северних врата и измерио их, и она су била истих мера као и она друга, **36** а исто тако и стражарнице, полустубови и предворје. На њима су били прозори свуда около. Била су педесет лаката дугачка, а двадесет и пет лаката широка. **37** Њихови полустубови били су до спољашњег дворишта, а прикази палми били су на полустубовима и с једне и с друге стране. Улазило се на осам степеника.

38 Трпезарија са својим улазом налазила се поред полустубова на вратима. Тамо су се прале жртве паљенице.

39 У предворју врата била су два стола на једној страни и два стола на другој страни да се на њима кољу жртве паљенице, као и жртве за грех и жртве за преступ. **40** Са спољашње стране, куда се иде на улаз северних врата, била су два стола. И с друге стране предворја врата била су два стола. **41** Била су четири стола на једној страни и четири стола на другој страни врата, укупно осам столова за клање жртава. **42** Четири стола за жртве паљенице била су од клесаног камена, дугачка лакат и по, широка лакат и по и висока један лакат. На њима се остављао прибор за клање жртава паљеница и других жртава. **43** Изнутра су свуда около по зидовима биле причвршћене полице за одлагање ствари, широке један длан. На столове се стављало месо од жртвеног дара.

44 Споља поред унутрашњих врата биле су трпезарије за певаче, у унутрашњем дво-

ришту, поред северних врата. Биле су окренуте према југу. Једна трпезарија је била и поред источних врата и она је била окренута према северу.

45 Тада ми је он рекао: „Ова просторија, трпезарија која је окренута према југу, намењена је свештеницима који служе у дому. **46** А трпезарија која је окренута према северу намењена је свештеницима који обављају службу на олтару. То су Садови синови, они између Левјевих синова који приступају Господу да му служе.“

47 Тада је измерио и унутрашње двориште. Било је дугачко сто лаката, широко сто лаката и било је четвртастог облика. Испред дома је био олтар.

48 Затим ме је одвео у предворје дома и измерио полустубове у предворју. Имали су пет лаката на једној страни и пет лаката на другој страни. Ширина полустубова на вратима била је три лакта на једној страни и три лакта на другој страни.

49 Предворје је било дугачко двадесет лаката, а широко једанаест лаката. У њега се улазило уз степенице. Поред полустубова на вратима били су и стубови, један с једне и други с друге стране.

41 Затим ме је одвео у храм и измерио полустубове. Они су били широки шест лаката с једне стране и шест лаката с друге стране - то је била ширина полустубова. **2** Улаз је био широк десет лаката, а полустубови на улазу имали су пет лаката на једној страни и пет лаката на другој страни. Измерио је дужину храма и била је четрдесет лаката; измерио је и ширину и била је двадесет лаката.

3 Затим је ушао унутра и измерио полустубове на улазу и били су два лакта. Улаз је био широк шест лаката. Полустубови на улазу били су широки седам лаката. **4** Измерио је просторију испред храма и била је двадесет лаката дугачка, и двадесет лаката широка. Затим ми је рекао: „То је Светиња над светињама.“

5 Измерио је зид дома и био је широк шест лаката. Бочне собе биле су широке четири лакта. Биле су свуда око дома, свуда около.

6 Те собе су биле једна изнад друге, на три спрата, по тридесет на спрату. Ослањале су се о зид дома, свуда около, како би имале ослонац, али нису биле уграђене у зид дома.

7 Те бочне собе које су се налазиле около шириле су се идући кружно на горе, а са сваке стране дома биле су кружне степенице

које су водиле према горе. Зато је у горњем делу био већи простор. Са доњег спрата могло се ићи на горњи, пролазећи кроз средњи спрат.

8 Видео сам уздигнуту површину која је ишла свуда око дома на којој је он стајао. Између темеља бочних соба и споја било је шест лаката, цела једна мерна трска. **9** Ширина спољашњег зида бочних соба била је пет лаката. Око дома уз зид бочних соба налазио се један истурени слободан простор.

10 Између трпезарија и дома било је двадесет лаката свуда око дома, свуда околно. **11** У бочне собе се улазило са тог слободног простора - један улаз је био са северне, а други с јужне стране. Ширина тог простора око дома била је пет лаката, свуда околно.

12 А грађевина која се налазила испред одвојеног простора, са западне стране, била је широка седамдесет лаката. Зид те грађевине са свих страна био је широк пет лаката, а дугачак деведесет лаката.

13 Затим је измерио дом и он је био дугачак сто лаката. Одвојени простор и грађевина са својим зидовима били су дугачки сто лаката. **14** Ширина предње стране дома заједно с одвојеним простором према истоку била је сто лаката.

15 Измерио је дужину грађевине уз одвојени простор са задње стране као и ходнике с једне и с друге стране и било је сто лаката.

Измерио је храм, унутрашњу просторију и предворја окренута према дворишту. **16** Око њих су били прагови, прозори који су били с једне стране ужи а с друге шири, и ходници. Испред прагова зидови су били обложени дрветом свуда околно, од пода до прозора. Прозори су били покривени. **17** Део изнад улаза и унутрашњост дома, као и његова спољашњост, цео зид околно, у унутрашњости дома и са спољашње стране, све је то било урађено по мери, **18** чак и изрезбарени херувими и прикази палми, по један приказ палме између два херувима, док су херувими имали два лица. **19** Лице човека било је окренуто према приказу палме на једној страни, а лице лава било је окренуто према приказу палме на другој страни. Били су изрезбарени по целом дому, свуда околно. **20** Од пода до изнад улаза били су изрезбарени херувими и прикази палми, на зиду храма.

21 Довраци у храму били су четвртасти. Испред светог места било је нешто попут овога: **22** дрвени олтар који је био висок три лакта и дугачак два лакта, и који је имао угаоне стубове. По дужини је имао странице

од дрвета. Тада ми је онај човек рекао: „Ово је сто који стоји пред Господом.“

23 Храм и свето место имали су двокрилна врата. **24** Оба крила на вратима имала су по два дела која су се преклапала. Једно крило имало је два дела и друго крило имало је два дела. **25** На њима, на вратима храма, били су начињени херувими и прикази палми, попут оних што су били на зидовима. Дрвени венац био је споља, изнад предње стране предворја. **26** Прозори, који су с једне стране ужи, а с друге шири, и прикази палми били су с једне и с друге стране на зидовима предворја и бочних соба, у дому и на венцу.

42 Затим ме је одвео у спољашње двориште према северу. Довео ме је до зграде са трпезаријама која је била испред одвојеног простора и испред грађевине на северу. **2** Са спољне стране зида дугог сто лаката био је северни улаз, а ширина зграде била је педесет лаката. **3** Испред пролаза широког двадесет лаката у унутрашњем дворишту и плочника спољашњег дворишта били су ходници, један наспрам другог, на три спрата. **4** Испред трпезарија био је ходник широк десет лаката који је водио у унутрашњост, пролаз од једног лакта, а врата су им била окренута на север. **5** Горње трпезарије у згради биле су најуже, јер су им ходници заузимали више простора него доњим и средњим. **6** Биле су на три спрата, а нису имале стубове као што је двориште имало стубове. Зато су горње трпезарије имале мању површину него доње и средње.

7 Камени зид који је био са спољашње стране надовезивао се на трпезарије уз спољашње двориште, а био је наспрам других трпезарија. Био је дугачак педесет лаката. **8** Јер је дужина трпезарија које су биле уз спољашње двориште била педесет лаката, а онима наспрам храма сто лаката. **9** Испод тих трпезарија био је улаз с истока, којим се улази у њих из спољашњег дворишта.

10 По ширини источног каменог зида у дворишту, испред одвојеног простора и испред зграде, биле су трпезарије. **11** Испред њих се налазио пролаз као онај испред трпезарија које су биле на северу. Биле су једнаке дужине и једнаке ширине као и оне, и сви су им улази били једнаки, а имале су и исти распоред и исте улазе. **12** Какви су били улази у трпезарије на југу, такав је био и улаз на почетку пролаза, који је уз камени

зид водио према истоку, кад би неко у њих долазио.

13 Тада ми је онај човек рекао: „Трпезарије на северу и трпезарије на југу које су испред одвојеног простора јесу свете трпезарије. У њима свештеници који приступају Господу једу оно што је најсветије. Тамо они остављају оно што је најсветије, приносе од жита, жртве за грех и жртве за преступ, јер је то место свето. **14** Кад свештеници уђу, неће излазити из светог места у спољашње двориште, него ће ту остављати своје хаљине у којима служе, јер су свете. Обући ће друге хаљине и изаћи тамо где је народ.”

15 Кад је измерио унутрашњост дома, извео ме је напоље кроз врата која су окренута према истоку и измерио све околу.

16 Мерном трском измерио је источну страну. Било је петсто трски, мерних трски, свуда околу.

17 Измерио је и северну страну и било је петсто трски, мерних трски, свуда околу.

18 Затим је измерио јужну страну и било је петсто трски, мерних трски.

19 Онда је скренуо на западну страну и измерио је петсто трски, мерних трски.

20 Обавио је мерење са све четири стране. Свуда околу био је зид, дужине петсто трски и ширине петсто трски. Он је одвајао оно што је свето од оног што није свето.

43 Затим ме је одвео до врата која су окренута према истоку. **2** И гле, слава Израеловог Бога долазила је с истока, а његов глас је био као хука великих вода, и земља је засјала од његове славе. **3** Ова је визија била попут оне коју сам имао раније, као визија коју сам имао кад сам дошао да уништим град. Оно што сам видео изгледало је попут оног што сам видео на реци Хевару, па сам пао ничице.

4 Господња слава ушла је у Дом кроз улаз с источне стране. **5** Тада ме је Дух подигао и одвео ме у унутрашње двориште, и гле, Дом је био пун Господње славе. **6** Чуо сам како ми неко из Дома говори, а онај човек је стајао поред мене. **7** Тада ми је Бог рекао:

„Сине човечији, ово је место мог престолоа и место за моја стопала, ту ћу пребивати међу Израеловим синовима до века. Неће више Израелов дом скрнавити моје свето име, ни они ни њихови царевци, својим блудом и лешевима својих мртвих царева **8** и тиме што своје прагове стављају до мог прага и своје довратке до мојих довратака, тако да је само зид између мене и њих. Оскрнавили су моје

свето име гадостима које су чинили, па сам их у свом гневу истребио. **9** Сада нека одбаци свој блуд и лешеве својих царева далеко од мене, па ћу до века пребивати међу њима.

10 А ти, сине човечији, упознај Израелов дом с овим Домом, па нека се постиде због својих преступа и нека измере његове мере.

11 Ако се постиде због свега што су учинили, опиши им нацрт основе Дома, распоред и излазе и улазе, све нацрте и све појединости, све његове нацрте и све његове законе, и нацртај их пред њиховим очима да виде све нацрте и све његове појединости и да се држе тога. **12** Ово је закон за Дом: Цело подручје наврх горе, сав простор око Дома, то је нешто најсветије. То је закон за Дом.

13 А ово су мере олтара, изражене у лактовима, а лакат је овде један лакат и један длан. Подножје износи један лакат. Ширина је један лакат. Његова ивица је околу уздигнута за један педаљ. То је основа на којој стоји олтар. **14** Од подножја на земљи до ивице доњег појаса има два лакта, а ширина је један лакат. Од мањег појаса до ивице већег појаса има четири лакта, а ширина је један лакат. **15** Огњиште на олтару има четири лакта и с њега се уздижу четири рога. **16** Огњиште је дванаест лаката дугачко и дванаест лаката широко, а странице му граде четвороугао. **17** Појас на ком стоји дугачак је четрнаест лаката и широк четрнаест лаката, и то са све четири стране. Његова ивица која иде околу има пола лакта, а ширина му је један лакат свуда околу.

„Степенице којима се пење до олтара окренуте су према истоку.”

18 Тада ми је рекао: „Сине човечији, овако каже Господ: 'Ово су одредбе за олтар дате у време његове градње, да се на њему приносе жртве паљенице и да се шкropи крвљу.

19 Левитским свештеницима који су Садовици потомци, који приступају к мени да ми служе', говори Господ, 'дај јунца из стада, за жртву за грех. **20** Узми његове крви и намажи њом четири рога олтара и четири угла појаса на ком стоји и ивицу свуда околу, па га очисти од греха и изврши обред очишћења за њега. **21** Затим узми јунца, жртву за грех, и нека се спали на одређеном месту у Дому, изван светилишта. **22** Следећег дана доведи јарца без мане као жртву за грех, и нека се њиме очисти олтар од греха као што је и јунцем био очишћен од греха.

23 Кад извршиш очишћење од греха, доведи из крда јунца без мане и из стада овна без мане. **24** Доведи их пред Господа и нека

их свештеници послу сољу и нека их принесу Господу као жртву паљеницу. **25** Седам дана приносићеш сваки дан јарца као жртву за грех. Нека приносе јунца и овна из стада, без мане. **26** Седам дана нека врше обред очишћења олтару, нека га очисте и тако припреме за коришћење. **27** Кад се наврше ти дани, нека свештеници од осмог дана па надаље на олтару приносе ваше жртве паљенице и ваше жртве заједништва. Тада ће те ми бити мили', говори Господ."

44 Затим ме је одвео назад до спољашњих врата светилишта с источне стране, али су она била затворена. **2** Тада ми је Господ рекао: „Ова ће врата остати затворена. Неће се отварати и нико од људи неће на њих улазити, јер је Господ, Израелов Бог, ушао на њих, и зато нека буду затворена. **3** Али кнез, будући да је кнез, седеће на њима да би јео хлеб пред Господом. Улазиће кроз предворје врата и истим ће путем излазити."

4 Затим ме је одвео на северна врата испред Дома, да ми га покаже, кад гле, Господњи дом је био пун Господње славе и ја сам пао ничице. **5** Тада ми је Господ рекао: „Сине човечији, пази својим срцем и гледај својим очима, слушај својим ушима све што ћу ти рећи о свим одредбама Господњег Дома и о свим његовим законима. Пази својим срцем на улаз у Дом и на све излазе из светилишта. **6** Реци тим бунтовницима, дому Израеловом: 'Овако каже Господ: 'Доста је било свих ваших гадости, доме Израелов. **7** Доводили сте странце необрезаног срца и необрезаног тела да улазе у моје светилиште и да скрнавe мој Дом, приносили сте моју храну - сало и крв - и тако је раскинут савез са мном због свих ваших гадости. **8** Нисте се бринули за оно што ми је свето, нити сте друге поставили да брину за службу у мом светилишту уместо вас.

9 Овако каже Господ: 'Ниједан странац, необрезаног срца и необрезаног тела, не сме ући у моје светилиште - нико од странаца који су међу Израеловим синовима.

10 Левити који су се удаљили од мене кад је Израел, отишавши од мене, ишао за одвратним идолима, носилиће кривицу за свој преступ. **11** И моћи ће у мом светилишту бити слуге које надгледају врата Дома и слуге у Дому. Они ће клати жртве паљенице и друге жртве у корист народа и стајаће пред њима да им служе. **12** Зато што су служили народу пред њиховим одвратним идолима и постали камен о који се Израелов дом спота-

као, па је у грех упао, зато подижем своју руку на њих', говори Господ, 'па ће сносити кривицу за свој преступ. **13** Неће више приступати к мени да ми служе као свештеници нити ће више приступати к оном што ми је свето, што је најсветије. Носиће своју срамоту и кривицу за гадости које су учинили. **14** Поставићу их да брину о Дому, да у њему врше сваку службу и да у њему раде све што треба.

15 Левитски свештеници, Садокови синови, који су бринули о мом светилишту кад су Израелови синови отишли од мене, приступаће к мени да ми служе, и стајаће пред мном да ми приносе сало и крв', говори Господ. **16** 'Они ће улазити у моје светилиште и приступаће мом столу да ми служе и чиниће оно што су дужни да ми чине.

17 Кад буду улазили на врата унутрашњег дворишта, нека носе ланене хаљине, и нека на њима не буде ништа вунено кад служе на вратима унутрашњег дворишта и у њему. **18** Ланена покривала нека им буду на глави и ланене панталоне нека носе око својих бокова. Нека се не опасују ничим од чега би се знојили. **19** Кад излазе у спољашње двориште, к народу у спољашње двориште, нека скину хаљине у којима су служили и нека их оставе у светим трпезаријама па нека обуку друге хаљине, да не би посветили народ својим хаљинама. **20** Нека не брију главу, али нека ни косу не пуштају, него нека се шишају. **21** Ниједан свештеник нека не пије вино кад треба да уђе у унутрашње двориште. **22** Нека се не жене удовицом нити разведеном женом, него нека се жене само девицом која потиче из Израеловог дома, или удовицом која је свештеникова удовица.

23 Нека уче мој народ да разликује оно што је свето од онога што није свето, нека га поучавају да разликује оно што је нечисто од онога што је чисто. **24** У парници нека буду судије, по мојим законима нека суде. Нека се држе мојих закона и мојих одредаба о свим мојим празницима и нека им моји Шабати буду свети. **25** Нека не прилазе мртвацу да не би били нечисти. Могу се онечистити само због оца или мајке, због сина или кћери, због брата или сестре која није имала мужа. **26** Кад се након тога онај који се онечистио очисти, нека му се изброји седам дана. **27** Оног дана кад уђе у свето место, у унутрашње двориште, да служи у светом месту, нека принесе жртву за грех', говори Господ.

28 'А ово је наследство које ће добити - ја сам њихово наследство. Никаквог поседа не дајте им у Израелу - ја сам њихов посед. **29** Они ће јести приносе од жита, жртве за грех и жртве за преступ. Њихово ће бити све што је у Израелу одређено за свету сврху. **30** Најбоље од свих првина сваког плода и најбоље од свих ваших прилога од свега што ћете приносити припада свештеницима. И првине свог крупног брашна дајте свештеницима, да би на вашем дому почивао благослов. **31** Свештеници не смеју да једу ништа што је угнуло или што је растргнуто, било од створења која лете, било од других животиња.'

45 „Кад будете делили земљу у наследство, дајте прилог за Господа, свети део земље - двадесет и пет хиљада лаката дугачак и десет хиљада широк. То ће бити свети део унутар граница свуда околу. **2** Од тога за свето место нека буде четвртасти део који ће бити петсто лаката дугачак и петсто лаката широк; педесет лаката оставите за пашњак са свих страна. **3** Од тог подручја измери двадесет и пет хиљада лаката у дужину и десет хиљада у ширину - ту ће бити светилиште, најсветије место. **4** Тај свети део земље нека буде за свештенике, слуге у светилишту, који приступају Господу да му служе. Ту нека им буде место за куће и свето место за светилиште.

5 Нека буде двадесет и пет хиљада лаката дугачко и десет хиљада лаката широко. То ће припадати Левитима, слугама у Дому. Поседоваће и двадесет трпезарија.

6 За град одредите део који је пет хиљада лаката широк и двадесет и пет хиљада лаката дугачак, као што је и свети прилог. То ће бити за цео Израелов дом.

7 Кнезу ће припадати део на једној страни и део на другој страни светог прилога и градског поседа, дуж светог прилога и дуж градског поседа, са западне стране на запад и с источне стране на исток. Дужина нека буде једнака дужини племенских поседа, од западне границе до источне границе. **8** Та земља биће његова, његов посед у Израелу. Моји кнезови неће више тлачити мој народ, и даће земљу Израеловом дому по његовим племенима.

***45,11** Бат је мера за течност која по запремини одговара ефи, мери за суве материје. Садржавао је 22 литре. Гомер износи 220 литара. Ефа износи 22 литре. **45,12** Сикал је тежио 11,4 грама. Гера је тежила 0,57 грама. Види додаток на крају књиге.

9 Овако каже Господ: 'Доста је, кнезови Израелови!

Престаните с насиљем и пљачкањем, и чините правду и праведност. Престаните да одузimate поседе од мог народа', говори Господ. **10** 'Нека ваша вага буде тачна, ефа права и бат прав. **11** Ефа и бат нека имају јединствену меру: бат* нека износи десетину гомера* и ефа* нека износи десетину гомера; њихова мера ће се одређивати према гомеру. **12** Сикал* нека буде двадесет гера.* Једна мане нека износи двадесет сикала, двадесет и пет сикала и петнаест сикала.

13 Ово је прилог који ћете приносити: шестину ефе од сваког гомера пшенице и шестину ефе од сваког гомера јечма. **14** А за уље, ово је уредба: бат је мера за уље. Бат је десетина кора. Десет бати јесте један гомер, јер десет бати износи један гомер. **15** Принесите једну овцу из стада, једну на сваких двеста из израелског стада. Све те жртве биће за принос од жита, за жртву паљеницу и за жртве заједништва, да се изврши обред очишћења за њих', говори Господ.

16 'Сав народ биће дужан да даје тај прилог Израеловом кнезу. **17** Кнез је дужан да на празнике, на младине и на Шабате, на све свечаности Израеловог дома, даје жртву паљеницу, принос од жита и жртву леваницу. Његова је дужност да доноси жртву за грех, принос од жита, жртву паљеницу и жртве заједништва, да би се извршио обред очишћења за Израелов дом.'

18 Овако каже Господ: 'Првог месеца, првог дана у месецу, узми из стада једног јунца без мане и очисти светилиште од греха. **19** Свештеник нека узме крв од жртве за грех и нека њоме намаже довратке Дома и четири угла појаса на ком стоји олтар и довратке врата унутрашњег дворишта. **20** Тако чини и седмог дана у месецу за сваког ко је погрешно ненамерно или у незнању. Извршите обред очишћења за Дом.

21 Првог месеца, четрнаестог дана у месецу, славићете Пасху. Нека се за празник седам дана једу бесквасни хлебови. **22** Тог дана нека кнез донесе јунца за жртву за грех за себе и за сав народ. **23** Седам дана празника нека приноси седам јунаца и седам овнова без мане као жртву паљеницу Господу. То нека чини сваки дан тих седам дана. Нека сваки дан доноси и јарца као жртву за грех.

24 Као принос од жита нека донесе ефу за сваког јунца и ефу за сваког овна, а уља нека донесе по ин на сваку ефу.

25 Седмог месеца, петнаестог дана у месецу, на празник, нека донесе исти такав принос, и тако нека чини седам дана. Нека донесе исти принос за жртву за грех, за жртву паљеницу, за принос од жита и од уља“.

46 „Овако каже Господ: 'Врата унутрашњег дворишта која су окренута према истоку нека буду затворена шест радних дана, а на Шабат нека се отворе и на дан младине нека се отворе. **2** Кнез нека уђе у предворје врата, са спољашње стране, и нека стане код довратка на вратима. Тада нека свештеници принесу његову жртву паљеницу и његове жртве заједништва, а он нека се поклони на прагу врата и нека изађе. Врата нека се не затварају до вечери. **3** На улазу тих врата нека се народ клања пред Господом на Шабате и на младине.

4 Жртва паљеница коју ће кнез на Шабат принети Господу нека се састоји од шест јагањаца без мане и од једног овна без мане.

5 Принос од жита нека буде једна ефа по овну, за јагањце принос од жита нека буде колико може дати, а уља нека буде ин по ефи. **6** На дан младине нека принесе из стада јунца без мане, и нека принесе шест јагањаца и овна. Нека буду без мане. **7** Као принос од жита нека да ефу за јунца и ефу за овна, за јагањце колико може дати, а уља нека да ин по ефи.

8 Кад кнез буде улазио, нека улази кроз предворје врата и нека истим путем излази.

9 Кад народ дође на празник пред Господа, онај ко уђе на северна врата да се поклони нека изађе на јужна, а онај ко уђе на јужна врата нека изађе на северна. Нека се нико не враћа кроз врата на која је ушао, него нека иде право напред. **10** Кад уђу они, нека с њима уђе и кнез, а кад они изађу, нека и он изађе. **11** На празнике и на свечаности принос од жита треба да буде ефа по јунцу и ефа по овну, за јагањце колико може дати, а уља нека буде ин по ефи.

12 Кад кнез донесе жртву паљеницу или жртве заједништва као добровољни принос, као жртву коју добровољно приноси Господу, нека му се отворе врата окренута према истоку, па нека донесе своју жртву паљеницу и своје жртве заједништва као што то чини на Шабат. Затим нека изађе, а кад изађе, нека се врата затворе.

13 Сваки дан донеси пред Господа јагње без мане од годину дана за жртву паљеницу. Свако јутро донеси га. **14** За принос од жита донеси свако јутро и шестину ефе, а уља до-

неси трећину ина да се пошкропи фино брашно. Принос од жита који се ставља пред Господа јесте трајна одредба, треба је увек приносити. **15** Нека свако јутро донесу јагње, принос од жита и уље као жртву паљеницу која се редовно приноси."

16 Овако каже Господ: 'Ако кнез сваком свом сину дарује нешто у наследство, тај дар ће постати власништво његових синова. То ће бити њихов посед који ће добити у наследство. **17** Ако од свог наследства дарује нешто неком свом слуги, тај дар ће припасти слуги до године проглашења слободе, а тада ће га вратити кнезу. Само ће његови синови моћи трајно задржати оно што им он да од свог наследства. **18** Кнез не сме да узима никакво наследство од народа и тиме их отера с њиховог поседа. Нека он од свог поседа даје наследство својим синовима, тако да нико од мог народа не буде протеран са свог поседа."

19 Затим ме је кроз улаз који је био поред врата одвео у свештеничке свете трпезарије које су биле окренуте према северу. И гле, ту се, у задњем делу, према западу, налазио један простор. **20** Тада ми је рекао: „Ово је место где ће свештеници кувати жртву за преступ и жртву за грех и где ће пећи принос од жита, да се ништа не би износило у спољашње двориште и тиме посветио народ."

21 Затим ме је извео у спољашње двориште и провео ме поред четири дворишна угаона стуба, и гле, поред једног дворишног угаоног стуба било је једно двориште и поред другог дворишног угаоног стуба било је једно двориште. **22** Поред четири дворишна угаона стуба била су мала дворишта, четрдесет лаката дугачка, а тридесет лаката широка. Сви ти ограђени делови на четири угла били су истих мера. **23** Око та четири дворишта ишао је камени зид, а у подножју зида била су места за кување. **24** Тада ми је рекао: „То су кухиње где слуге Дома кувају жртве које доноси народ."

47 Затим ме је опет одвео до улаза у Дом, и гле, вода је извирала испод прага Дома према истоку, јер је предња страна Дома била окренута према истоку. Вода је извирала испод десне стране Дома, јужно од олтара.

2 Онда ме је извео кроз северна врата и провео ме около спољашњим путем до спољашњих врата која су окренута према истоку, и гле, вода је текла с десне стране.

3 Кад је човек кренуо према истоку с мерним ужетом у руци, измерио је хиљаду лаката и превео ме преко воде, а вода је била до глежњева.

4 Опет је измерио хиљаду лаката и превео ме преко воде, а вода је била до колена. Затим је опет измерио хиљаду лаката и превео ме преко воде, а вода је сад била до бокова.

5 Затим је опет измерио хиљаду лаката. Сад је то већ била река коју нисам могао да пређем јер је вода била толико дубока да је требало пливати - била је то река која се није могла прећи.

6 Тада ми је рекао: „Јеси ли видео ово, си не човечији?“ Затим ме је повео и вратио на обалу реке. **7** Кад сам се вратио, гле, на обали реке било је веома много дрвећа, и на једној и на другој страни. **8** Онда ми је рекао: „Ова вода тече према источном подручју, спустиће се кроз Араву и улиће се у море. Кад се улије у море, морске ће воде оздравити. **9** Куда год ова река - сада већ двапут већа - прође, оживеће све живе душе што се мичу. И куда ова вода прође биће веома много риба, а морска ће вода постати здрава и све ће бити живо куда ова река прође.

10 Рибари ће стајати поред мора од Ен-Гада до Ен-Еглаима. Тамо ће се мреже суши-ти. Биће разноврсних риба, као што их има у Великом мору, * биће их веома много.

11 Али његове мочваре и баре неће оздравити. Биће остављене за со.

12 Дуж једне и дуж друге обале реке рашће разноврсно дрвеће с јестивим плодовима. Лишће му неће венути нити ће му плод нестајати. Сваког месеца рађаће нови плод, јер му вода дотиче из светилишта. Његов плод биће за јело, а лишће за лек.“

13 Овако каже Господ: „Ово је подручје које ћете себи поделити у наследство, земља за дванаест Израелових племена. Јосифу ће припасти два дела. **14** Ви ћете је наследити - свако ће добити колико и његов брат - наследите земљу за коју сам се подигну-те руке заклео вашим праочевима да ћу им је дати. Та земља ће вам припасти у наследство.

15 Ово је граница земље на северној страни: Граница иде од Великог мора путем којим се иде у Етлон, затим у правцу Седада; **16** Емата, Вироте, Сиврајима (између границе Дамаска и границе Емата), и Асаратихона (према граници Аврана). **17** Тако ће граница ићи од мора до Асаренана, на граници Да-

маска, и даље на север, северно од те границе, до границе Емата. То је северна страна.

18 Источна страна биће између Аврана и Дамаска и између Галада и Израелове земље, дуж Јордана. Мерите од границе према источном мору. То је источна страна.

19 Јужна страна иде према југу, од Тамара до вода Мериве-Кадиса, дуж речне долине до Великог мора. То је јужна страна, према Негеву.

20 Западна страна биће Велико море, од јужне границе па све до улаза у Емат. То је западна страна.

21 Разделите ту земљу међу собом, према дванаест Израелових племена. **22** Разделите је у наследство међу собом и међу странцима који живе међу вама, којима су се синови родили међу вама. Нека вам буду као да су пореклом Израелци. Заједно с вама добиће наследство међу Израеловим племенима. **23** У племену у ком странац живи дајте му његово наследство“, говори Господ.

48 „А ово су имена и границе племена. Један део припашће Дану. Протезаће се од крајњег севера дуж пута који води у Етлон па до улаза у Емат. Затим ће ићи до Асаренана, границе Дамаска на северу, до подручја уз Емат. Протезаће се од источне до западне границе. **2** Један део припашће Асиру, а протезаће се од истока према западу уз Данову границу. **3** Један део припашће Нефталиму, а протезаће се од истока према западу уз Асирову границу. **4** Један део припашће Манасији, а протезаће се од истока према западу уз Нефталимову границу. **5** Један део припашће Јефрему, а протезаће се од истока према западу уз Манасијину границу. **6** Један део припашће Рувиму, а протезаће се од истока према западу уз Јефремову границу. **7** Један део припашће Јуди, а протезаће се од истока према западу уз Рувимову границу. **8** Уз Јудину границу, од истока према западу, протезаће се прилог који треба да издвојите. Нека буде двадесет и пет хиљада лаката широк, а дугачак као и сваки други део од источне до западне границе. У средини нека буде светилиште.

9 Прилог који треба да издвојите за Господа нека буде двадесет и пет хиљада лаката дугачак и десет хиљада лаката широк. **10** Тај део биће свети прилог за свештенике, а ово су његове мере: на северу нека буде двадесет и пет хиљада лаката дугачак, на западу десет хиљада широк, на истоку десет

*47,10 То јест Средоземном мору.

хиљада широк и на југу двадесет и пет хиљада дугачак. У средини нека буде Господње светилиште. **11** То ће бити за свештенике, за посвећене Садокове синове, који су ми верно служили и који нису застранили кад су Израелови синови застранили, као што су Левити застранили. **12** Њима ће припадати део од прилога у виду земље, као нешто најсветије, уз левитску границу.

13 Одмах до подручја које припада свештеницима нека буде подручје које припада Левитима, двадесет и пет хиљада лаката дугачко и десет хиљада лаката широко - укупно двадесет и пет хиљада лаката дугачко и десет хиљада лаката широко. **14** Од тога ништа не смеју да продају нити да замене као ни да ту најбољу земљу пренесу на неког, јер је света Господу.

15 Пет хиљада лаката ширине што остане од оних двадесет и пет хиљада, нека не буде свето, него нека буде за град, за насеље и за пашњак. У средини нека буде град. **16** Ово су мере града: са северне стране четири хиљаде и петсто лаката, с јужне стране четири хиљаде и петсто, с источне стране четири хиљаде и петсто и са западне стране четири хиљаде и петсто. **17** Град нека има свој пашњак који ће на северу бити двеста педесет лаката, на југу двеста педесет, на истоку двеста педесет и на западу двеста педесет.

18 Оно што остане од дужине биће једнако као и свети прилог: десет хиљада лаката на исток и десет хиљада на запад. Нека то буде једнако као и свети прилог, а принос са те земље нека буде за храну онима који служе у граду. **19** Они који служе у граду, који су из свих Израелових племена, обрађиваће ту земљу.

20 Цео тај прилог нека буде двадесет и пет хиљада лаката са двадесет и пет хиљада лаката. Издвојићете један четвртасти део као свети прилог заједно с градским поседом.

21 Оно што преостане, припашће кнезу: с једне и с друге стране светог прилога и градског поседа, дуж двадесет и пет хиљада лаката светог прилога према источној граници, и на запад дуж двадесет и пет хиљада лаката према западној граници. Као што су друга племенска подручја, такво ће бити и ово за кнеза. У средини тог подручја нека буде свети прилог и светилиште Дома.

22 Левитски посед и градски посед нека буду између оног што припада кнезу. Оно што ће припасти кнезу нека буде између Јудине и Венијаминове границе.

23 Ово је за остала племена: један део припашће Венијамину, а протезаће се од истока до запада. **24** Један део припашће Симеону, а протезаће се од истока према западу уз Венијаминову границу. **25** Један део припашће Исахару, а протезаће се од истока према западу уз Симеонову границу. **26** Један део припашће Завулону, а протезаће се од истока према западу уз Исахарову границу. **27** Један део припашће Гаду, а протезаће се од истока према западу уз Завулонову границу. **28** Уз Гадову границу, на јужној страни, према југу, граница ће бити од Тамара до вода Мериве-Кадиса, дуж речне долине, па све до Великог мора.

29 То је земља коју ћете жребом разделили у наследство Израеловим племенима и то су њихови делови", говори Господ.

30 „А ово су мере града с његовим излазима: на северној страни мера нека буде четири хиљаде и петсто лаката.

31 Градска врата нека буду према именима Израелових племена. Троја врата нека буду на северу: једна Рувимова врата, једна Јудина врата и једна Левијева врата.

32 На источној страни нека буде четири хиљаде и петсто лаката, а троја врата нека буду: једна Јосифова врата, једна Венијаминова врата и једна Данова врата.

33 На јужној страни нека буде четири хиљаде и петсто лаката, а троја врата нека буду: једна Симеонова врата, једна Исахарова врата и једна Завулонова врата.

34 На западној страни нека буде четири хиљаде и петсто лаката, а троја врата нека буду: једна Гадова врата, једна Асирова врата и једна Нефталимова врата.

35 Обим нека буде осамнаест хиљада лаката. Од тог дана, град ће се звати 'Господ је ту'."

КЊИГА ПРОРОКА ОСИЈЕ

Писац: **Осија**

Место писања: **Самарија**

Писање завршено: **након 745. пре н. е.**

Обухвата време: **804 - 745. пре н. е.**

1 Господња реч која је дошла Осији,* Веиријевом сину, у данима Озије, Јотама, Ахаза и Језекије, Јудиних царева, и у данима израелског цара Јеровоама, Јоасовог сина. **2** Господ је почео да говори преко Осије, и Господ му је рекао: „Иди, ожени се женом која ће починити блуд и родити децу блуда, јер ће се због блуда земља одвратити од Господа.”

3 Он је отишао и узео Гомеру, кћер Дивлаимову, која је затруднела и родила му сина.

4 Господ му је онда рекао: „Дај му име Језраел, јер ћу ускоро позвати на одговорност Јујев дом за крвопролиће у Језраелу, и окончаћу царство Израеловог дома. **5** И тог дана сломићу Израелов лук у језраелској долини.”

6 Она је поново затруднела и родила кћер. А Бог му је рекао: „Дај јој име Лорухама,* јер више нећу бити милостив према Израеловом дому, него ћу их отерати. **7** Али бићу милостив према Јудином дому и избавићу их ја, Господ, њихов Бог, али нећу их избавити луком ни мачем ни ратом ни коњима ни коњаницима.”

8 Када је престала да доји Лорухаму, затруднела је и родила сина. **9** Бог је рекао: „Дај му име Лоамија,* јер ви нисте мој народ нити ћу ја бити ваш Бог.”

10 „Израелових синова биће као песка морског који не може ни да се измери ни да се изброји. И на месту где им је некад речено: ‘Ви нисте мој народ’, рећи ће им се: ‘Ви сте синови живог Бога’. **11** Скупиће се Јудини синови и Израелови синови и ујединиће се, и поставиће себи једног поглавара и отићи ће из земље, јер ће језраелски дан бити велик.”

2 „Кажите својој браћи: ‘Ви сте мој народ!’ и својим сестрама: ‘Ти си она којој је показано милосрђе!’ **2** Водите парницу против своје мајке, водите парницу, јер ми она није

жена и ја јој нисам муж! Нека одбаци од себе блуд и прељубништво што су међу њеним дојкама, **3** да је не свучем до гола и да не учиним да буде као у дан кад се родила, да не учиним од ње пустињу и безводну земљу и да је не усмртим жеђу. **4** Нећу бити милостив према њеним синовима, јер су синови блуда. **5** Њихова мајка чини блуд. Она која их је у утроби носила чини срамна дела, јер говори: ‘Идем за својим љубавницима, који ми дају мој хлеб и моју воду, моју вуну и мој лан, моје уље и моје пиће.’

6 Зато ћу њен пут оградити трњем. Подигнућу камени зид око ње, па своје путеве неће пронаћи. **7** И трчаће за својим љубавницима, али их неће стићи. Тражиће их, али их неће наћи. Рећи ће: ‘Идем и вратићу се свом првом мужу, јер ми је тада било боље него сада.’ **8** Није хтела да призна да сам јој ја давао жито и сок од грожђа и уље, и да сам јој ја умножавао сребро и злато, које су користили за Вала.

9 Зато ћу и ја другачије поступати и узећу назад своје жито ка то време и свој сок од грожђа кад за то дође час, и одузећу јој своју вуну и свој лан којим је покривала своју голотињу. **10** И пред очима њених љубавника открићу њену голотињу, и нико је неће моћи истргнути из моје руке. **11** Учинићу крај свој њеној радости, њеном празнику, њеним младинама, њеном Шабату и свим њеним свечаностима. **12** Опустошићу њену лозу и њену смокву за које је говорила: ‘То је поклон који сам добила од својих љубавника.’ У шуму ћу их претворити и пољске звери ће их прождрети. **13** Позваћу је на одговорност због оних дана кад је ликовима Вала приносила кад, када се украшавала минђушама и другим накитом и ишла за својим љубавницима, а мене је заборавила, говори Господ.

14 Зато ћу је ја убедити да пође и одвешћу је у пустињу па ћу говорити њеном срцу.

15 Даћу јој њене винограде да поново буду њени и долину Ахор као врата наде. А она

***1,1** „Осија” значи „спасање; избављење”. **1,6**

„Лорухама” значи „она којој није указана милост”.

1,9 „Лоамија” значи „није мој народ”.

ће ми се тамо одазвати као у дане своје младости и као оног дана кад је изашла из египатске земље. **16** Тог дана, говори Господ, 'завећеш ме: 'Мужу мој', и нећеш ме више звати: 'Вале мој.'

17 Уклонићу имена ликова Вала из њених уста и имена им се више неће спомињати.

18 Тог дана ради свог народа склопићу савез са пољским зверима, са небеским птицама и са створењима што гмижу по земљи, и поломићу лук и мач и одстранићу рат из земље и даћу им да спокојно почивају. **19** Веридбом ћу те довека везати за себе, веридбом ћу те везати за себе у праведности, у правди, у милости и милосрђу. **20** Веридбом ћу те за себе везати у верности и познаћеш мене, Господа.

21 Тог дана, говори Господ, 'услишићу небеса, а она ће услишити земљу, **22** земља ће услишити жито, сок од грозђа и уље, а они ће услишити Језраел.* **23** И посејаћу је себи као семе по земљи и бићу милостив према оној којој није била указана милост и рећи ћу онима који нису мој народ: 'Мој си народ', а они ће рећи: 'Ти си мој Бог.'

3 Господ ми је затим рекао: „Иди и поново воли жену коју други воли и која прелјубу чини, као што и Господ воли Израелове синове, а они се окрећу другим боговима и радо им приносе своје грозђе.”

2 Купио сам је за петнаест сребрника и за гомер* и по јечма. **3** Затим сам јој рекао: „Много дана живећеш као моја жена. Не смеш да чиниш блуд и да легнеш с другим човеком, а нећу ни ја с тобом.”

4 Јер ће Израелови синови много дана живети без цара, без кнеза, без жртве, без обредног стуба, без свештеничког ефода и без кућних идола. **5** Затим ће се Израелови синови вратити и тражити Господа, свог Бога, и Давида, свог цара, и дрхтећи доћи ће к Господу и к његовој доброту у последњим данима.

4 Чујте реч Господњу, Израелови синови, јер Господ води парницу против становника земље, јер у земљи нема истине, ни доброте, ни знања о Богу: **2** „Проклињање, преваре, убиства, крађе и прелјубе узели су маха и једно крвопролиће сусутиже друго. **3** Зато ће земља туговати, клонуће сви њени ста-

новници и пољске звери и птице небеске, чак и рибе у мору угинуће.

4 Али нека се нико ни са ким не препире и нека нико никога не кори, јер је твој народ као они који се са свештеником препиру. **5** Посртаћеш дању, а и пророк ће посртати с тобом, као да је ноћ. И твоју ћу мајку погубити. **6** Мој народ ће изгинути, јер нема знања. Пошто си ти одбацио знање, ја ћу одбацили тебе да ми више не служиш као свештеник. И пошто ти заборављаш закон свог Бога, ја ћу заборавити твоје синове. **7** Што је више свештеника, то ми више греше. Моју славу заменили су за срамоту. **8** Хране се грехом мог народа и душа им жуди за његовим преступом.

9 Зато ће народу бити исто као и свештенику. Позваћу их на одговорност због њихових путева и вратићу им по њиховим делима. **10** Они ће јести, али се неће наситити. Поступаће развратно са женама, али се неће намножити, јер су престали да слушају Господа. **11** Блуд, вино и младо вино помућују разум. **12** Мој народ за савет пита свог дрвеног идола, говори им штап који држе у руци. Јер их је завео дух блуда па лутају и блудом својим одступају од свог Бога. **13** По горским врховима приносе жртве и кад по брдима, под стаблима хроста, тополе и бреста, великим и високим, јер је пријатна њихова сенка. Зато ваше кћери чине блуд и ваше снахе чине прелјубу.

14 Ваше кћери нећу позвати на одговорност због њиховог блуда, ни ваше снахе због њихове прелјубе, јер с блудницама насамо одлазе, и с храмским блудницама приносе жртве. А народ неразумни пропашће. **15** Ако ти чиниш блуд, Израеле, нека кривица не буде на Јуди. Не долазите у Галгали, не идите у Вет-Авен и не заклињте: 'Тако жив био Господ!' **16** Јер Израел је постао тврдоглав попут тврдоглаве краве. Хоће ли их сада Господ пасти као младог овна на чистини? **17** Јефрем се са идолима удружио. Пусти га! **18** Кад им понестане пића, поступају развратно са женама. Његови заштитници воле срамна дела. **19** Ветар га је захватио својим крилима. Постидеће се народ због својих жртава.”

5 „Чујте ово свештеници, пази доме Израелов, слушај доме царев! Вама се суди, јер сте постали замка у Миспи и разапета мрежа над Вавором. **2** У покољу су огрезали они који с правога пута отпадају, а ја сам их све опомињао. **3** Ја познајем Јефрема и Израел није

***2,22** „Језраел” значи „Бог ће посејати семе”. **3,2** Гомер износи 220 литара. Види додатак на крају књиге.

сакривен од мене. Јер ти, Јефреме, поступи развратно са женама. Израел се онечистио. **4** Њихова дела не дају им да се врате свом Богу, јер је дух блуда међу њима, и за Господа не маре. **5** Својим поносом Израел самог себе оптужује у лице. У свом преступу Израел и Јефрем посрћу, а и Јуда посрће с њима. **6** Са својом ситном и крупном стоком ишли су да траже Господа, али нису га пронашли. Он се окренуо од њих. **7** Изневерили су Господа, јер су туђин синовима постали очеви. За мање од месец дана биће прогутани заједно са својим поседима.

8 Затрубите у рог у Гаваји, у трубу у Рами! Ратним покличем огласите се у Вет-Авену - за Венијамином! **9** Ти ћеш, Јефреме, постати страхан приказ у дан кад будеш кажњен. Међу племенима Израеловим објавио сам поуздане речи. **10** Јудини кнезови постали су као они који померају међу. На њих ћу свој гнев као воду излити. **11** Јефрем је потлачен, с правом је згажен, јер је својом вољом стао уз свог противника. **12** А ја сам Јефрему постао као мољцац и као трулеж Јудином дому.

13 Видео је Јефрем своју болест и Јуда свој чир. Јефрем је отишао у Асирију и обратио се великом цару. Али тај није могао да вас излечи нити је имао неки лек за ваш чир. **14** Ја ћу бити Јефрему као млади лав и Јудином дому као млади гривасти лав. Ја, ја ћу их растргнути и отићи ћу, однећу их и нико их неће избавити. **15** Отићи ћу и вратићу се у своје пребивалиште док не платите за своју кривицу, и тражиће моје лице. Кад се нађу у невољи, тражиће ме."

6 „Дођите, вратимо се Господу, јер нас је он растргао, али ће нас и излечити. Он нас је ударао, он ће и завити наше ране. **2** Оживеће нас после два дана. Трећег дана подигнуће нас и живећемо пред њим. **3** Тада ћемо упознати Господа и тежићемо да га све боље упознамо. Његов долазак је сигуран као и долазак зоре. Као киша он ће нам доћи, као пролећна киша која натапа земљу."

4 „Шта да ти учиним, Јефреме? Шта да ти учиним, Јудо, кад је ваша доброта попут јутарњих облака и попут росе која рано нестаје? **5** Зато ћу их преко својих пророка сећи, убијаћу их речима својих уста. И твоје осуде биће као светлост која излази. **6** Јер мени је доброта мила, а не жртва, и познавање Бога, а не жртве паљенице. **7** Али они су као земаљски човек преступили савез. Ту су ме изневерили. **8** Галад је град оних који

чине зло, кржави су њихови трагови. **9** Збор свештеника је попут чета разбојника што вребају људе. Убијају на путу за Сихем, јер су се предали својим срамним делима. **10** У Израеловом дому видим ужасне ствари. **11** Ја је блуд Јефремов. Израел се онечистио. **12** А за тебе, Јудо, жетва је већ спремна, кад вратим свој заробљени народ."

7 „Кад желим да излечим Израел, открива се и Јефремов преступ, и зла дела Самарије, јер чине превару, лопов у кућу улази, а напољу напада чета разбојника. **2** И не помишљају у свом срцу да ја памтим сву њихову злоћу. Сада су их опколила њихова дела. Дошла су пред моје лице. **3** Својом злоћом веселе цара и својим преварама кнезове. **4** Сви су се они прељубом успалили попут пећи пекареве. Он престане ложити ватру након што замеси тесто док оно не ускисне. **5** На дан нашег цара кнезови су се разболели - гнев се од вина. Он своју руку пружа подругљивцима. **6** Јер им срце гори као да су га к пећи примакли. Целу ноћ њихов пекар спава, а ујутру се пећ разгори као пламен огњени. **7** Сви су се попут пећи распалили и прождиру своје судије. Пали су сви њихови цареви, ниједан од њих ме не зове.

8 Јефрем се помешао с народима. Јефрем је постао као погача која при печењу није била преврнута. **9** Туђинци прождиру његову снагу, а он то не схвата. Од седе косе његове глава му је побелела, а он то не схвата. **10** Својим поносом Израел самог себе оптужује у лице, а они се не враћају Господу, свом Богу, нити га због свега тога траже. **11** Јефрем је као лаковерна голубица неразумног срца. Зову Египат, иду у Асирију.

12 Куд год да оду, разалећу над њима своју мрежу. Оборићу их као птице небеске. Казнићу их као што сам њихов збор већ упозорио. **13** Тешко њима, јер су одбегли од мене! Нека их пропаст стигне јер су ми згрешили! Ја сам хтео да их откупим, а они говоре лажи против мене. **14** Нису ме својим срцем призивали да им помогнем, премда су горко плакали на својим постељама. Због свог живота и младог вина беспослено су скитали около, против мене су се окретали. **15** А ја сам их укоравао. Јачао сам њихове руке, али они су смишљали зло против мене. **16** Обратили су се, али не нечем узвишеном, постали су попут ненаатегнутог лука. Њихови кнезови пашће од мача због погрда које говоре. То ће им бити на подсмех у египатској земљи."

8 „Принеси рог својим устима! Онај што као орао долази иде на Господњи дом, јер су преступили мој савез и прекршили су мој закон. **2** Вапе ка мени: 'Боже мој! Ми Израелци, ми те познајемо.'

3 Израел је одбацио добро. Нека га гони непријатељ. **4** Постављају царе, али без мене. Постављају кнезове, али без мог знања. Од свог сребра и злата праве себи идоле, да би били истребљени. **5** Одбачено је твоје тело, Самаријо. Жестоко сам се разгневио на њих. Докле неће моћи да се очисте?

6 Јер је то теле од Израела. Човек га је направио и оно није Бог, јер ће самаријско теле отићи у комаде.

7 Пошто сеју ветар, пожњеће олују. На стабљикама жита нема класа. Оно што изникне неће дати брашна, а ако и да, туђинци ће га прождрети.

8 Израел ће бити прогутан, доспеће међу народе, као посуда коју нико не жели. **9** Јер су отишли у Асирију, као својеглава зебра. А Јефрем унајмљује љубавнике. **10** И премда их унајмљују из народа, ја ћу их сабрати и накратко ће бити у тешким боловима под бременом цара и кнезова.

11 Јефрем је умножио олтаре да би грешио. Његови олтари служе му за грех. **12** Написао сам за њега многе речи у свом закону, али он за њих не мари. **13** Мени су као жртву приносили месо и јели оно што ми није мило, каже Господ. 'Сетићу се њиховог преступа и позваћу их на одговорност због њихових греха. Вратиће се у Египат. **14** Израел је заборавио свог Творца и почео је да гради храмове, а и Јуда је умножио утврђене градове. Али ја ћу послати ватру у његове градове и она ће у свакоме од њих прождрети утврђене дворе.'

9 „Не радуј се, Израеле. Не весели се као други народи. Јер си због блуда оставио свог Бога. Заволео си дарове које си добио као блудничку плату на свим житним гумнима. **2** Гумно и винска преса не могу их нахранити, и младо вино им доноси разочарање. **3** Неће они више живети у Господњој земљи. Јефрем ће се вратити у Египат, и у Асирији ће јести оно што је нечисто. **4** Неће више Господу приносити вино. Њихове жртве неће му бити угодне. Оне су им као хлеб што се једе у време жалости, и сви који га буду јели онечистиће се. Јер њихов хлеб је само за њихову душу, неће бити принесен у Господњи дом. **5** Шта ћете чинити на дан састанка и на

дан Господњег празника? **6** Јер, гле, они ће морати да оду, јер ће земља бити опустошена. Египат ће их сакупити, а Мемфис ће их сахранити. Њихове драгоцености од сребра остаће у наследство копривама, а трновито грмље рашће у њиховим шаторима.

7 Доћи ће дани обрачуна, доћи ће дани одмазде. Израел ће знати за то. Пророк ће бити безуман, а човек који говори под надахнућем биће натеран у лудило због мноштва твојих преступа и због силне мржње.'

8 Јефремов стражар био је с мојим Богом. А пророк - птичарска замка је на свим његовим путевима. Мржња влада у дому његовог Бога. **9** Огресли су у покварености, као у данима Гаваје. Он ће се сетити њиховог преступа и казниће их за њихове грехе.

10 „Нашао сам Израел као грожђе у пустињи. Видео сам ваше праочеве као рани плод на смокви што први пут рађа. Они су одлазили Валу фегорском и том се богу срамотном предавали, па су постали одвратни као и оно што су волели. **11** Јефремова слава одлеће као птица и нема рађања, нема трудноће, нема зачећа. **12** Јер ако и подигну своје синове, побићу их пре него што одрасту. Тешко њима кад их оставим! **13** Јефрем, који је на пашваку засађен, као Тир ми је изгледао. Али ће тај Јефрем морати да изведе своје синове пред убицу.'

14 Господе, дај им оно што треба да им даш. Дај им утробу која побацује и усахле дојке.

15 „Све њихово зло било је у Галгалу, јер тамо сам их заиста замрзео. Због њихових злих дела отераћу их из свог дома. Нећу их више волети. Тврдоглави су сви њихови кнезови. **16** Јефрем ће бити побијен. Осушиће се њихов корен. Они неће имати плода. Па ако и роде, погубићу драгоцени плод њихове утробе.'

17 Одбациће их мој Бог, јер га нису слушали, и постаће бегунци међу народима.

10 „Израел је лоза која се искварила. Само за себе плод доноси. Што више плодова има, то више умножава своје олтаре. Што је боља његова земља, то он подиже све украшење обредне стубове. **2** Срце им је постало лицемерно. Зато су криви.

Он ће развалити њихове олтаре, и опустошиће њихове стубове. **3** А они ће тада рећи: 'Немамо цара, јер се нисмо бојали Господа. А и шта би цар учинио за нас?'

4 Говоре празне речи, заклињући се лажно и склапајући савез, а неправда ниче као от-

ровна биљка по узораним њивама. **5** Стреховаће становници Самарије за идолско теле из Вет-Авена. Народ ће туговати над њим, као и свештеници туђих богова који су му се радовали због његове славе, јер ће отићи од њих у изгнанство. **6** Биће однесено у Асирију као поклон великом цару. Јефрема ће спасти срамота, а Израел ће се постидети због своје намере. **7** Нестаће Самарија и њен цар, као откинута гранчица на површини воде. **8** Обредне узвишице вет-авенске, Израелов грех, биће уништене. Трње и коров рашиће по њиховим олтарима. А људи ће говорити горама: 'Покријте нас!' и бреговима: 'Падните на нас!'

9 Још од гавајских дана траје твој грех, Израеле. У томе је народ и остао. У Гаваји их није сустигао рат против синова неправедности. **10** Казнићу их кад ја то будем хтео. Кад их упрегнем да вуку своја два греха, на њих ће се сабрати народи.

11 Јефрем је био добро научена јуница, која је радо вршила жито, а ја сам прешао преко њеног лепог врата. Даћу да се Јефрем упрегне. Јуда ће орати, а Јаков ће дрљати. **12** Сејте семе у праведности, жањите милост. Обрађујте себи плодну земљу, јер је време да тражите Господа, док не дође и поучи вас у праведности.

13 А ви орете злоћу. Жањете неправду. Једете плодове преваре, јер се у свој пут уздате, у мноштво својих јунака. **14** Вика се дигла међу твојим народом и сви твоји утврђени градови биће опустошени, као што је Салман опустошио Арвелов дом, у дан битке кад су мајку смрскили заједно са њеним синовима. **15** Тако ће се вама учинити, становници Ветиља, због ваше силне злоће. У зору ће нестати цар Израела."

11 „Када је Израел био дечак, волео сам га, и из Египта сам позвао свог сина.

2 Што су Израелце више звали, то су се они више удаљавали од оних који су их звали. Приносили су жртве ликовима Вала и кад резбареним ликовима. **3** А ја сам Јефрема учио да хода, узимао сам их на своје руке, али они нису хтели да признају да сам их ја излечио. **4** Привлачио сам их ужима земаљског човека, конопцима љубави, и био сам им као они који склањају јарам с њихових чељусти, нежно сам их све хранио. **5** Неће се више вратити у египатску земљу, него ће му Асирија бити цар, јер нису хтели да се врате мени. **6** Мач ће беснети по њиховим градовима, уништиће њихове преворнице и

прождреће их због њихових сплетки. **7** Мој народ је склон томе да ми буде неверан. Зову га ка ономе што је узвишено, али нико да се подигне.

8 Како да те оставим, Јефреме? Како да те напустим, Израеле? Како да с тобом поступим као са Адмом*? Како да ти учиним исто што и Севојиму*? Променила су се осећања мог срца и распламсала се моја самилост. **9** Нећу искалити свој жестоки гнев. Нећу опет разорити Јефрема, јер ја сам Бог, а не човек, Свети Бог који је усред тебе. Нећу доћи гневом. **10** Они ће ићи за Господом. Он ће рикнути као лав, а кад он рикне, дрхтећи од страха доћи ће синови са запада. **11** Дрхтећи од страха као птица доћи ће из Египта, и као голуб из асирске земље. И населићу их у њиховим кућама", говори Господ.

12 „Јефрем ме је окружио лажима и Израелов дом преваром. Али Јуда још ходи с Богом и веран је Најсветијем."

12 „Јефрем се храни ветром и по читав дан трчи за источним ветром. Умножава лаж и насиље. Са Асиријом склапа савез и у Египат носи уље.

2 Господ има парницу с Јудом и позваће на одговорност Јакова због његових путева, платиће му по његовим делима. **3** У утроби је ухватио за пету свог брата и свом се снагом борио с Богом. **4** Борио се с анђелом и надвладао га. Плакао је да би измолио милост за себе.

Бог га је у Ветилу нашао, и тамо је почео да нам говори. **5** То је Господ, Бог над војскама. Господ је име по коме се памти.

6 А ти се врати свом Богу, поступајући по доброти и по правди, и увек се уздај у свог Бога. **7** Трговцу је у руци лажна вага. Воли да превари. **8** Јефрем говори: 'Баш сам се обогатио, стекао сам себи благо. А у свем мом труду неће наћи кривицу која би била тежак грех.'

9 Али ја сам Господ, твој Бог, још од египатске земље. Даћу ти опет да станујеш у шаторима као у дане празника. **10** Говорио сам пророцима, давао сам многе визије и преко пророка сам говорио у поређењима.

11 У Галаду се људи баве магијом, говоре неистину. У Галгалу жртвују јунце. Њихови олтари су као гомила камења по узораним њивама. **12** Јаков је побегао у сиријско поље, Израел је служио за жену, за жену је чувао овце. **13** Господ је преко пророка извео

*11,8 Види: 5. Мојсијева 29,23.

Израел из Египта и преко пророка га је чувао. **14** А Јефрем га је својим вређањем разгневио и крв коју је пролио остаје на њему. Његов Велики Господар платиће му за срамоту коју му је он нанео."

13 „Кад је Јефрем говорио, људи су дрхтали, био је моћан у Израелу. Али на себе је наукао кривицу због Вала и погинуо је. **2** А сада греше још и више, правећи себи од сребра ливене кипове, идоле по својим замислима, а сви су они само дело вештих људи. За њих се каже: 'Нека људи који приносе жртве љубе кипове телета.' **3** Зато ће бити попут јутарњих облака и попут росе која рано нестаје, попут плеве коју ветар разноси с гумна и попут дима који излази кроз отвор на крову.

4 Али ја сам Господ, твој Бог, још од египатске земље. Ниси познавао другог Бога осим мене и није било другог спаситеља осим мене. **5** Бринуо сам се за тебе у пустињи, у земљи где владају грознице. **6** Наситили су се на свом пашњаку. Наситили су се и срце се њихово узвисило. Зато су ме заборавили. **7** Ја ћу им бити као млади лав. Вребаћу на путу као леопард. **8** Пресрешћу их као медведица која је изгубила своје младунце и раздераћу им груди до срца. Прождрећу их тамо као лав, растргнуће их пољске звери. **9** Све то свалиће те у пропаст, Израеле, јер си мени згрешио, оном ко ти је помагао.

10 Где је сада твој цар да те спасе у свим твојим градовима и где су твоје судије, за које си рекао: 'Дај ми цара* и кнезове?' **11** Дао сам ти цара у свом гневу и узећу га у својој јарости.

12 Свезан је Јефремов преступ, сачуван је његов грех. **13** Спопашће га болови као жену која се порађа. Он је син који нема мудрости, јер кад дође време да се роди, не излази из мајчине утробе.

14 Ја ћу их откупити из руку гроба, избавићу их од смрти. Смрти, где су твоје жаоке? Гробе, где је твоја разорна моћ? Самилост ће бити сакривена од мојих очију.

15 Ако и буде плодан толико да га има као трске, доћи ће источни ветар, ветар од Господа. Доћи ће из пустиње, исушиће његов бунар и сасушиће његов извор. Опљачкаће његово благо, све његове драгоцености.

16 Самарија ће носити своју кривицу, јер се побунила против свог Бога. Они ће пасти

од мача. Њихова ће деца бити смрскана, а трудне жене распорене."

14 „Израеле, врати се Господу, свом Богу, јер си у свом преступу посрнуо. **2** Узмите са собом речи покајања и вратите се Господу. Сви му реците: 'Опрости нам кривицу и прими оно што је добро, а ми ћемо ти за узврат принети плод својих усана. **3** Асирија нас неће спасти. Нећемо јахати на коњима, нити ћемо више делима својих руку говорити: 'Боже наш!', јер си ти милостив према сирочету.'"

4 „Ја ћу излечити њихову неверност. Волећу их драге воље, јер се мој гнев одвратио од њега. **5** Израелу ћу бити као роса. Процветаће као љиљан и пустиће своје корење као дрво са Ливана. **6** Пустиће младнице, биће цењен као маслина, а његов мирис биће као мирис дрвета са Ливана. **7** Они ће опет становати у његовој сенци. Узгајаће жито и цветаће као лоза. Спомен на њега биће им као ливанско вино.

8 Јефрем ће рећи: 'Шта ја још имам с идолима?' А ја ћу га услишити и пазићу на њега. Ја сам као стабло смреке што се зелени. На мени ће се наћи плод за њега.

9 Ко је mudar да разуме све ово? Ко је разборит да то спозна? Јер су прави Господњи путеви и праведни су они који њима ходе, али преступници посрћу на њима."

*13,10 Види: 1. Самуилова 8,5.

КЊИГА ПРОРОКА ЈОИЛА

Писац: Јоил

Место писања: Јуда

Писање завршено: око 820. пре н. е.

1 Ово је Господња реч која је дошла Јоилу,* Фатуиловом сину:

2 „Чујте ово, старешине, и слушајте, сви становници ове земље. Да ли се овако нешто десило у вашим данима или у данима ваших праочева? **3** Причајте о томе својим синовима, ваши синови својим синовима, а њихови синови следећем нараштају. **4** Што је оставила гусеница, појео је скакавац, што је оставио скакавац, појео је бескрилни скакавац, а што је оставио бескрилни скакавац, појела је бубашваба.

5 Пробудите се, пијанице, и плачите! Горко плачите, све винопије, због вина, јер вам је отето из уста! **6** Јер је на моју земљу дошао народ моћан и без броја. Има лавље зубе и чељусти. **7** Моју лозу претворио је у страхан приказ, а моју смокву у пањ. Огулио ју је и одбацио. Гране су јој побелеле. **8** Наричи, као што девица опасана у кострет нариче за вереником своје младости!

9 Приноса од жита и жртве леванице нестало је из Господњег дома. Тугују свештеници, Господње слуге. **10** Њиве су опустошене, земља тугује, јер је жито опустошено, младог вина нема, нестало је уља. **11** Ратари су посрамљени, виноградари горко плачу због пшенице и због јечма, јер је жетва на њивама пропала. **12** Лоза се осушила и смоква је увела. А нар, палма и јабука, све пољско дрвеће, осушило се, јер је радост побегла од синова људских.

13 Опашите се кострећу, свештеници, и од туге се ударајте у груди! Горко плачите, слуге олтара! Дођите, проведите ноћ у кострети, слуге мог Бога, јер је из дома вашег Бога нестало приноса од жита и жртве леванице. **14** Прогласите свети пост! Сазовите свечани збор! Окупите старешине, све становнике ове земље, у дом Господа, свог Бога, и преклињите Господа за помоћ!

15 Јао, каквог ли дана! Јер је Господњи дан близу, долази као опустошење од Све-

моћног! **16** Зар хране није нестало пред нашим очима, радости и весеља из дома нашег Бога? **17** Све смокве су иструлиле под њиховим лопатама. Житнице су опустошене. Амбари су порушени, јер се жито сасушило. **18** Како стока уздише! Како сметено лутају крда говеда, јер немају паше! А и стада оваца казну трпе.

19 Господе, тебе ћу призвати, јер је ватра прождрла пашњаке у пустоши и пламен је прогутао све дрвеће у пољу. **20** И пољске звери чезну за тобом, јер су водена корита пресушила, и ватра је прождрла пашњаке у пустоши.”

2 „Затрубите у рог на Сиону и огласите се ратним покличем на мојој светој гори! Нека дрхте сви земаљски становници, јер долази Господњи дан, јер је близу! **2** То је дан таме и мрака, дан облака и густе таме. Налик је светлости зоре што се шири по горама.

Ево народа бројног и моћног, каквог никада није било, нити ће га више бити ни у једном будућем нараштају. **3** Пред њим ватра прождире, а за њим пламен гута. Земља је пред њим као еденски врт, а за њим је гола путош. Ништа му не измиче.

4 Изгледом су налик коњима, трче попут ратних коња. **5** Када скачу то је као тутњава кола на врховима гора, као праскање распламсале ватре што прождире стрњику. Попут силног народа сврстани су у бојне редове. **6** Због њих ће тежак бол обузети народе, и сва ће лица горети од тескобе.

7 Трче као јунаци. Пењу се на зидине као ратници. Сваки иде својим путем, и не мењају свој правац. **8** Један другога не гурају. Као снажан човек на свом путу, они иду даље, а ако неки и падну међу стрелама, остали не одустају.

9 У град наваљују. Трче на зидине. Пењу се на куће. Улазе кроз прозоре попут лопова. **10** Пред њима дрхти земља, небеса се тресу. Сунце и месец постају тамни, а и звезде повлаче свој сјај. **11** Господ ће пустити свој глас пред својом војском, јер је његов

***1,1** „Јоил“ значи „Господ је Бог“.

логор веома велик. Моћан је онај који извршава своју реч, јер је Господњи дан велик и застрашујућ. Ко може опстати?"

12 „Зато сада“, говори Господ, „вратите се мени свим својим срцем, у посту, плачу и нарицању.“ **13** Раздерите своја срца, а не хаљине. Вратите се Господу, свом Богу, јер је он милостив и милосрдан, спор на гнев и пун доброте, и биће му жао због невоље. **14** Ко зна неће ли се одвратити и сажалити, и оставити благослов, принос од жита и жртву леваницу за Господа, вашег Бога?"

15 „Затрубите у рог на Сиону! Прогласите свети пост! Сазовите свечани збор! **16** Окупите народ! Посветите збор! Сакупите старце! Окупите децу и одојчад! Нека младожења изађе из своје одаје и невеста из своје свадбене одаје!

17 Нека свештеници, Господње слуге, плачу између предворја и олтара и нека кажу: 'Господе, сажали се на свој народ и немој наследство своје препустити срамоти, па да народи владају над њим. Зашто да се говори међу народима: 'Где је њихов Бог?' **18** И Господ ће ревновати за своју земљу и смиловаће се свом народу. **19** Господ ће одговорити свом народу: 'Ево, шаљем вам жита и младог вина и уља, и наситићете се тиме. Нећу више од вас учинити срамоту међу народима. **20** Онога који долази са севера отераћу далеко од вас, и расејаћу га по безводној и опустошеној земљи, тако да му лице буде према источном мору, а леђа према западном мору. Смрад ће се његов подићи, и задах ће се његов подизати, јер ће Бог учинити велико дело.'

21 'Не бој се, земљо! Радуј се и весели се, јер ће Господ учинити велико дело. **22** Не бојте се, пољске животиње, јер ће пашњаци у пустињи озеленети, дрвеће ће дати плод свој, смоква и лоза даће род свој! **23** И ви, синови Сиона, радујте се и веселите се Господу, свом Богу, јер ће вам он дати јесењу кишу у правој мери, и излиће на вас кишу, јесењу и пролећну кишу, као и раније. **24** Гумна ће бити пуна очишћеног жита, а бачве ће се преливати младим вином и уљем. **25** Надокнадићу вам године које су појели скакавац, бескрилни скакавац, бубашваба и гусеница, моја велика војска коју сам послао међу вас. **26** Ви ћете јести, јешћете и наситићете се, и хвалићете име Господа, свог Бога, који је за вас учинио чуда. Никада више мој народ неће бити посрамљен. **27** Тада ћете знати да сам ја усред Израела и да сам ја Господ, ваш Бог, и да нема другога. И никада више мој народ неће бити посрамљен.

28 А после тога излићу свој Дух на све врсте људи, и пророковаће ваши синови и ваше кћери. Ваши старци сањаће снове, а ваши младићи имаће визије. **29** Чак ћу и на слуге и слушкиње у тим данима излити свој Дух.

30 Учинићу да се знаци појаве на небесима и на земљи, крв и ватра и стубови дима. **31** Сунце ће се претворити у таму и месец у крв пре него што дође велики и застрашујући Господњи дан. **32** И свако ко призове Господње име биће спасен, јер ће на гори Сион и у Јерусалиму бити они који су избављени, као што је Господ рекао, и међу остатком који Господ позове."

3 „Јер гле, у те дане и у то време, када вратим заробљени народ Јудин и јерусалимски, **2** скупићу и све народе и одвешћу их у Јосафатову долину, и тамо ћу им судити због свог народа и свог наследства, Израела, које су они расејали међу народе, а моју земљу су поделили. **3** За мој су народ бацали жреб, дечака су давали у замену за блудницу, а девојчицу продавали за вино, да би могли да пију.

4 И ви, шта ви имате са мном, Тире и Сидоне, и сви филистејски крајеви? Зар ми таквим делима враћате? А ако ви тако поступате са мном, ја ћу брзо и хитро ваша дела оборити на ваше главе. **5** Јер сте узели моје сребро и моје злато, и моје драгоцене благо однели сте у своје храмове, **6** а синове Јуде и Јерусалима продали сте синовима Грка, да их одведу далеко од њиховог краја. **7** Ево, ја их дижем да се врате из места где сте их продали, и ваша дела оборићу на ваше главе. **8** Ваше синове и ваше кћери предаћу у руке Јудиним синовима, а они ће их предати Савејцима, далекоком народу, јер је Господ тако рекао.

9 Објавите ово међу народима: 'Припремите се за рат! Подигните јунаке! Нека приступе! Нека дођу сви ратници! **10** Прекујте своје раонике у мачеве и своје српове у копља. Ко је слаб, нека каже: 'Јак сам.' **11** Помозите једни другима, дођите, сви околни народи, скупите се. Господе, тамо доведи ратнике своје.

12 Нека се дигну народи и нека дођу у Јосафатову долину, јер ћу тамо сести да судим свим околним народима.

13 Замахните српом, јер је жетва сазрела. Дођите, сићите, јер се винска преса напунила. Бачве се преливају, јер је њихова злоба велика. **14** Мноштва, мноштва су у долини одлуке, јер је близу Господњи дан у долини

одлуке. **15** Сунце и месец ће потамнети, а и саме звезде ће повући свој сјај. **16** Господ ће са Сиона као лав рикнути, из Јерусалима ће пустити глас свој. Небо и земља ће се затрести, али Господ ће бити уточиште свом народу и тврђава Израеловим синовима. **17** Тада ћете знати да сам ја Господ, ваш Бог, који пребива на Сиону, светој гори својој. И Јерусалим ће бити свето место и туђинци више неће пролазити њиме.

18 Тог дана с гора ће капати сок од грожђа и брдима ће тећи млеко, и свим Јудиним

речним коритима тећи ће вода. Из Господњег дома потећи ће извор и напатаће долину Ситим. **19** Египат ће се у пустош претворити, а Едом ће се у пустињу, у голу пустош претворити, због насиља над Јудиним синовима, у чијој су земљи пролили недужну крв. **20** А Јудина земља биће довека настањена, и Јерусалим из нараштаја у нараштај. **21** И недужном ћу сматрати њихову крв коју раније нисам сматрао недужном. Господ ће пребивати на Сиону."

КЊИГА ПРОРОКА АМОСА

Писац: Амос

Место писања: Јуда

Писање завршено: око 804. пре н. е.

1 Речи Амоса,* пастира из Текоје, речи које су му објављене у визији о Израелу у данима Озије, Јудиног цара, и у данима Јеровама, Јоасовог сина, израелског цара, две године пре земљотреса. **2** Он је рекао:

„Господ ће са Сиона као лав рикнути, из Јерусалима ће глас свој пустити. Пастирски пашњаци ће туговати, врх Кармила ће се осушити."

3 „Овако каже Господ: 'Због три побуне Дамаска, и због четири, одлуку нећу променити, јер су Галад као жито вршили гвозденим вршалицом. **4** Послаћу ватру на Азаилов дом да прогута Вен-Ададове утврђене дворе. **5** Поломићу преворнице Дамаска, истребићу становнике Викат-Авена и онога који жезло држи из Вет-Едена, а сиријски народ биће изгнан у Кир', каже Господ.

6 Овако каже Господ: 'Због три побуне Газе, и због четири, одлуку нећу променити, јер су у изгнанство одвели све изгнанике да их предају Едому. **7** Послаћу ватру на зидине Газе да прогута њене утврђене дворе. **8** Истребићу становнике Азота и онога који жезло држи из Аскалона, окренућу своју руку на Акарон и изгинуће остатак Филистеја', каже Господ.

9 Овако каже Господ: 'Због три побуне Тира, и због четири, одлуку нећу променити, јер су све изгнанике предали Едому и нису се сетили братског савеза. **10** Послаћу ватру

на зидине Тира да прогута његове утврђене дворе.'

11 Овако каже Господ: 'Због три побуне Едома, и због четири, одлуку нећу променити, јер је свог брата мачем прогонио, угушио је своје милосрђе и у гневу своме плен свој стално раздирао. Његова јарост бесни без престанка. **12** Послаћу ватру у Теман да прогута утврђене дворе у Восори.'

13 Овако каже Господ: 'Због три побуне синова Амонових, и због четири, одлуку нећу променити, јер су трудницама у Галаду расецали утробу да прошире своје границе. **14** Запалићу зидине Раве да ватра прогута њене утврђене дворе, са ратним покличем у дан боја, са вихором у дан олујног ветра. **15** Цар ће њихов отићи у изгнанство, он и кнезови његови с њим', каже Господ."

2 „Овако каже Господ: 'Због три преступа Моава, и због четири, одлуку нећу променити, јер је кости едомског цара спалио у кречу. **2** Послаћу ватру на Моав да прогута утврђене дворе у Кериоту. С буком ће Моав пропасти, са ратним покличем, са звуком рога. **3** Истребићу из њега судију, и с њим ћу побити и све његове кнезове', каже Господ.

4 Овако каже Господ: 'Због три преступа Јуде, и због четири, одлуку нећу променити, јер су одбацили Господњи закон и нису се држали његових прописа, него су их заводиле њихове лажи, за којима су ишли њихови очеви. **5** Послаћу ватру на Јуду да прогута утврђене дворе у Јерусалиму.'

*1,1 „Амос“ значи „терет; ношење терета“.

6 Овако каже Господ: 'Због три преступа Израела, и због четири, одлуку нећу променити, јер су праведника продавали за сребро и сиромаша за једне сандале. **7** Једва чекају да виде прах земаљски на глави убогих и кротке с правог пута одводе. Син и отац одлазе истој девојци да скрнавe моје свето име. **8** На хаљинама које су узели у залог испружени леже поред сваког олтара, и вино оних које су оглобили пију у храму својих богова.

9 А ја сам испред њих истребио Амореје, који су били као кедрови високи и који су били као велика стабла јаки, и уништио сам плодове њихове одозго и корење њихово одоздо. **10** Ја сам вас извео из земље египатске и водио сам вас кроз пустињу четрдесет година, да бисте заузели земљу аморејску. **11** И од ваших синова подизао сам пророке и од ваших младића назиреје. Зар није тако, синови Израелови?', говори Господ.

12 'Али ви сте давали назирејима да пију вино, а пророцима сте заповедали: 'Не прокујте.' **13** Ево, пољуљају земљу испод вас, као што се љуљају кола пуна тек пожењеног жита. **14** Ни онај ко је брз неће наћи уточиште, а ни онај ко је јак неће учврстити своју снагу, нити ће јунак избавити своју душу. **15** Ко се служи луком неће се одржати, ко је брзих ногу неће побећи, нити ће коњаник избавити своју душу. **16** И онај ко има храбро срце међу јунацима бежаће го у тај дан', говори Господ."

3 „Чујте ову реч коју Господ говори о вама, синови Израелови, о целом народу који сам извео из земље египатске: **2** 'Од свих народа на земљи само сам вас познавао. Зато ћу вас позвати на одговорност због свих ваших преступа.

3 Иду ли двојица заједно, а да се најпре не састану и не договоре? **4** Риче ли лав у шуми кад нема плена? Да ли млади лав пушта глас из свог скровишта ако ништа није ухватио?

5 Упада ли птица у замку на земљи ако није постављена клопка за њу? Диге ли се замка са земље ако се у њу ништа није ухватило?

6 Ако се рог огласи у граду, зар људи неће задрхтати? Ако невоља задеси град, зар није то Господ учинио? **7** Јер Господ не чини ништа, а да своју тајну не открије својим слугама, пророцима. **8** Лав риче! Ко се неће бојати? Господ говори! Ко неће пророковати?

9 Објавите по утврђеним дворима у Азоту и по утврђеним дворима у египатској земљи

и реците: 'Скупите се против самаријских гора и погледајте велики метеж усред Самарије и преваре у њој! **10** Не умеју да чине оно што је исправно', говори Господ, 'они који у својим утврђеним дворима гомилају оно што су насиљем и пљачком стекли'.

11 Зато овако говори Господ: 'Противник је опколио земљу, лишиће те снаге твоје, а твоји утврђени двори биће опљачкани.'

12 Овако говори Господ: 'Као кад пастир истргне из лављих уста две голенице или део уха, тако ће бити истргнути синови Израелови који седе у Самарији на раскошној софи и на постели из Дамаска.'

13 'Чујте и посведочите у дому Јаковљевом', говори Господ, Бог над војскама. **14** 'Јер у дан када Израел позovem на одговорност због његових преступа, позваћу на одговорност и олтаре у Ветиљу, рогови олтара биће одсечени и пашће на земљу. **15** Срушићу зимску кућу и летњу кућу. Пропашиће куће од слоноваче и многе ће куће нестати', говори Господ."

4 „Чујте ову реч, краве васанске, које се налазите на самаријској гори, које обмањујете убоге, тлачите сиромашне и својим господарима говорите: 'Донесите да пијемо!' **2** Господ се заклео својом светошћу: 'Гле, на вас долазе дани кад ће вас подићи месарским кукама, а остатак ваш удицама. **3** Излазићете кроз пукотине, свака право напред, и бићете избачене у Хармон', говори Господ.

4 'Дођите у Ветиљ и грешите! У Галгалу умножавајте своје грехе и ујутру приносите своје жртве, а трећег дана своје десетке! **5** И оно што је ускисло спалите као жртву захвалнице, оглашавајте добровољне приносе. Разгласите то, јер је то оно што волите, синови Израелови', говори Господ.

6 'А ја сам дао да вам зуби остану чисти у свим вашим грдовима и да нема хлеба у свим вашим местима, али ви се нисте вратили мени', говори Господ.

7 'Ја сам вам и кишу ускратио три месеца пре жетве. Пустио сам кишу на један град, а на други град нисам пустио. На једну њиву киша је падала, а њива на коју нисам пустио кишу осушила се. **8** Два, три града отишла су посрћући у један град да пију воду и нису могли да угасе жеђ, али се нисте вратили мени', говори Господ.

9 'Пустио сам на вас сушу и буђ. Умножили су се ваши вртови и виноград, али ваше смокве и маслине изјеле су гусенице, па ипак се нисте вратили мени', говори Господ.

10 'Гослао сам међу вас пошаст сличну пошасту у Египту. Мачем сам побио ваше младиће и ваши коњи су одведени као плен. Смардом из ваших логора напунио сам вам ноздрве, али се нисте вратили мени', говори Господ.

11 'Опустошио сам вас, као што сам опустошио Содом и Гомор. Били сте као цепаница извађена из ватре, али се нисте вратили мени', говори Господ.

12 'Зато ћу теби тако учинити, Израеле! И због тога што ћу ти тако учинити, спреми се, Израеле, да се сретнеш са својим Богом! **13** Јер гле, он је саздао горе и створио ветар, он човеку открива своју мисао, он зору претвара у мрак и ходи по узвишицама земаљским - име му је Господ, Бог над војскама!'

5 „Чујте ову реч коју над вама изричем као нарицаљку, доме Израелов:

2 'Пала је девица Израел, више неће устати. Остављена је на земљи својој, никога нема да је подигне.'

3 Јер овако каже Господ: 'У граду из ког је излазило хиљаду војника остаће само сто, а из ког је излазило сто остаће само десет. То ће се десити Израеловом дому.'

4 Јер овако каже Господ Израеловом дому: 'Тражите ме и живећете. **5** Не тражите Ветиле, не идите у Галгал, не прелазите у Вирсавеју. Јер ће Галгал отићи у изгнанство, а Ветиле ће постати сабласно место. **6** Тражите Господа и живећете, да он не почне да пали попут ватре која прождире, доме Јосифов, а да у Ветиљу не буде никога да је угаши, **7** ви који правду у пелен претварате и праведност на земљу бацате. **8** Он је створио сазвезђе Кима* и сазвезђе Кесил,* он густу таму претвара у јутро, а дан у мрклу ноћ, он дозива морске воде да их излије на површину земље - Господ је име његово. **9** Он муњевиито доводи пустош на онога ко је јак, да би пустош дошла на утврђено место.

10 Они мрзе онога који на градским вратима укорава, и гади им се онај који говори чисту истину. **11** Зато што од убогог тражите данак за земљу и узимате од њега жито за порез, саградили сте куће од клесаног камена, али нећете живети у њима, посадили сте лепе винограде, али нећете пити вино од њих. **12** Јер знам да је много ваших престаупа и да су силни ваши греси: угњетавате праведника, примате мито и на градским вратима изврћете правду сиромашнима. **13**

Зато ће онај ко је разборит ћутати у то време, јер ће то бити време невоље.

14 Тражите добро, а не зло, да бисте живели и да би Господ, Бог над војскама, био с вама, као што ви кажете. **15** Мрзите зло, а волите добро, и дајте места правди на градским вратима. Можда ће се Господ, Бог над војскама, смилovati остатку Јосифовом.'

16 Зато овако каже Господ, Бог над војскама: 'Нарицаће се по свим трговима и по свим улицама говориће се: 'Јао! Јао!' И заваће ратара да тугује и оне који су вешти у нарицању да јадикују. **17** Наричаће се по свим виноградима, јер ћу проћи посред тебе', каже Господ.

18 'Тешко онима који чезну за Господњим даном! Шта ће за вас значити Господњи дан? Тада ће бити тама, а не светлост, **19** као кад човек бежи пред лавом, па наиђе на медведа, и као кад уђе у кућу и руком се ослони на зид, а уједе га змија. **20** Зар неће Господњи дан бити тама, а не светло; мрак, а не светлост? **21** Мрзим ваше празнике, одбацио сам их, и више не уживам у мирису ваших свечаних зборова. **22** И ако ми приносите жртве паљенице, ваши жртвени дарови неће ми бити мили, а на ваше жртве заједништва од утовљених животиња нећу ни погледати. **23** Уклони од мене буку својих песама, да не чујем звук твојих жичаних инструмената. **24** И нека правда потече као вода и праведност као поток који стално тече. **25** Зар сте мени четрдесет година у пустињи приносили жртве и жртвене дарове, доме Израелов? **26** Носићете свог цара Сакута и Кајвана, то јест ликове које сте себи начинили, звезду коју обожавате као бога. **27** А ја ћу вас послати у изгнанство даље од Дамаска,' каже онај коме је име Господ, Бог над војскама.'

6 „Тешко безбрижнима на Сиону и онима који се уздају у гору самаријску! То су угледни људи у најистакнутијем од свих народа и к њима долази Израелов дом. **2** Идите у Халну и видите, оданде идите у густо насељен Емат, па сиђите у Гат филистелски. Да ли су они бољи од ових царстава, и да ли је њихово подручје веће од вашег подручја? **3** Зар у својим мислима одбацујете дан невоље, а дајете места насиљу? **4** Лежите на софама од слоноваче, извалили сте се на својим постељама, и једете јагањце из стада и угојене јунце, **5** састављате песме уз звуке жичаног инструмента и попут Давида измишљате музичке инструменте, **6** пијете вино

***5,8** За сазвезђе Кима се сматра да представља Плејаде (Влашиће), а да Кесил представља Орион.

из пехара и мажете се најбољим уљима, и није вас заболела Јосифова пропаст.

7 Зато ће сада они бити на челу оних који ће бити изгнани и нестаће разузданости оних што леже изваљени.'

8 Господ се заклео својом душом, говори Господ, Бог над војскама: 'Гади ми се понос Јаковљев и мрзим његове утврђене дворе, непријатељу ћу предати град и све што је у њему. **9** И ако десет људи остане у једној кући, умреће и они. **10** А стриц једног од умрлих износиће их једног по једног, и спаљиваће их једног по једног, да би изнео кости из куће. И питаће онога кога нађе у кући: 'Има ли још кога с тобом?' А овај ће му одговорити: 'Нема никога!' Тада ће му он рећи: 'Ћути! Јер не треба спомињати Господње име.'

11 'Јер, ево, Господ заповеда и удариће на велику кућу да се развали и на малу кућу да се распадне.

12 Трче ли коњи по литици? Оре ли се по њој говедима? А ви сте правду претворили у отровну биљку и плод праведности у пелен, **13** радујете се ништављу и говорите: 'Зар нисмо својом снагом рогове* освојили?' **14** 'Гле, подижем на вас, доме Израелов', говори Господ, Бог над војскама, 'народ који ће вас тлачити од границе Емата до долине Араве.'

7 Ево шта ми је показао Господ: Гле, створио је јато скакаваца кад су изникли касни усеви. И гле, била је то касна сетва након цареве косидбе. **2** А кад су појели све биље на земљи, рекао сам: „Госпode, опрости им, молим те! Ко ће се од Јакова подићи, кад је тако мали?“

3 Господу је било жао због тога. „Неће се то десити“, рекао је Господ.

4 Ево шта ми је показао Господ: Гле, Господ је ватром спор покренуо, и она је почела да прождире велики водени бездан и прождрла је део њиве. **5** А ја сам рекао: „Госпode, стани, молим те! Ко ће се од Јакова подићи, кад је тако мали?“

6 Господу је било жао због тога. „Ни то се неће десити“, рекао је Господ.

***6,13** Животињски рог се у Библији често користи као симбол снаге, моћи или власти. **8,1** Смокава и урми. **8,2** Реч „крај“ - хебрејски „кец“ и „лето“ - хебрејски „кајиц“ представљају игру речи где „лето“ (летње воће) указује на „крај“. **8,5** „Шабат“ значи „починак, одмор, мировање“. Шабат почиње у петак, са заласком сунца, и траје до суботе, до заласка сунца. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици.

7 Ево шта ми је показао: Гле, Господ је стајао на зиду подигнутом помоћу виска и у руци му је био висак. **8** Тада ме је Господ упитао: „Шта видиш, Амосе?“ Ја сам одговорио: „Висак.“ На то је Господ рекао: „Ево, стављај висак усред свог народа Израела. Нећу му више опраштати. **9** Обредне узвишице Исакове биће опустошене, светилишта Израелова разорена, и с мачем ћу устати на дом Јероваомав.“

10 Тада је Амасија, свештеник у Ветиљу, поручио Јероваомау, цару Израела: „Амос кује заверу против тебе усред Израеловог дома. Земља више не може да поднесе све речи његове. **11** Јер овако говори Амос: 'Јероваомав ће погинути од мача, а Израел ће бити изгнан из своје земље.'

12 Амасија је рекао Амосу: 'Одлази, видеоче! Бежи у земљу Јудину, па тамо једи хлеб и тамо пророкуј!' **13** Али у Ветиљу више не пророкуј, јер је он светилиште царево и царска престоница."

14 На то је Амос одговорио Амасији: „Нисам био пророк, нити син пророка. Био сам пастир и засеао сам плодове на стаблима дивље смокве. **15** Али Господ ме је узео од стада и Господ ми је рекао: 'Иди, пророкуј мом народу Израелу!' **16** Сада чуј Господњу реч: 'Зар ти говориш: 'Не пророкуј против Израела, и не говори против дома Исаковог?' **17** Зато овако каже Господ: 'Твоја жена ће у граду постати блудница. Твоји синови и твоје кћери пашће од мача. Твоја земља биће раздвојена мерним ужетом. Ти ћеш на нечистој земљи умрети, а Израел ће бити изгнан из своје земље.'"

8 Ево шта ми је показао Господ: Гле, корпа летњег воћа.* **2** Затим је упитао: „Шта видиш, Амосе?“ Ја сам одговорио: „Корпу летњег воћа.“ На то ми је Господ рекао: „Дошао је крај* народу мом Израелу. Више им нећу опраштати.“ **3** 'Тог дана храмске песме претвориће се у горки плач', говори Господ. 'Биће много лешева. Свуда ће бити побациани у тишини!'

4 'Чујте ово, ви који сиромаша прождирете и кротке на земљи сатирете **5** и говорите: 'Када ће проћи младина, па да житарице продајемо? И када ће се Шабат* завршити па да жито нудимо на продају, да смањимо ефу, да повећамо сикал и да варамо на ваги, **6** да купујемо убогог за сребро и сиромашног за једне сандале и да продајемо лоше жито?'

7 Господ се заклео Величанством Јаковљевим: 'Ниједно њихово дело никада нећу за-

боравити. **8** Зар се неће због тога земља затрести и сви становници њени туговати? Зар се неће сва земља подићи као Нил, набујати и опати као египатски Нил?

9 'Тог дана', говори Господ, 'учинићу да сунце зађе у подне и да земља буде у мраку у по бела дана. **10** Ваше празнике претворићу у жалост и све ваше песме у нарицаљке. Ставићу кострет око свих бедара и учинићу да свака глава оћелави и да буде жалост као за сином јединцем, и крај ће томе бити као дан пун горчине.'

11 'Гле, долазе дани', говори Господ, 'када ћу на земљу послати глад и жеђ, али не глад за хлебом нити жеђ за водом, него за слушањем Господњих речи. **12** Они ће посртати од мора до мора и од севера до истока. Лутаће тражећи Господњу реч, али је неће наћи. **13** Тог дана лепе девојке и младићи падаће у несвест од жеђи, **14** они који се заклињу самаријском кривицом и говоре: 'Тако жив био бог твој, Дана!' и: 'Тако жив био пут за Вирсавеју!' Они ће пасти и више неће устати.'

9 Видео сам Господа како стоји изнад олтара и говори: „Удари главу стуба, да се прагови затресу! Свим стубовима одсеци главу! А оне који од народа остану, мачем ћу побити. Ниједан који бежи неће побећи и никоме бег неће успети. **2** Да се у гроб закопају, оданде ће их моја рука извадити. Да се на небеса попну, и оданде ћу их скинути. **3** Да се на врх Кармила сакрију, тамо ћу их тражити и узећу их оданде. Да се од очију мојих на дно мора сакрију, доле ћу змији заповедити да их уједе. **4** Да пред својим непријатељима у заробљеништво оду, тамо ћу мачу заповедити да их побије. Очи ћу своје на њих управити да их снађе зло, а не добро. **5** Кад Господ над војскама, земљу додирне, она се топи, тугују сви становници њени. Сва се као Нил подиже, као египатски Нил опада.

6 Он гради на небесима степенице своје и здање своје над земљом коју је утемељио, он дозива морске воде да их излије на површину земље - Господ је име његово.'

7 'Синови Израелови, зар ми ви нисте као синови Хуса?', говори Господ. 'Зар нисам извео Израел из Египта, а Филистеје с Крита и Сирију из Кира?'

8 Гле, очи Господа гледају грешно царство и он ће га истребити с лица земље. 'Али ипак нећу сасвим истребити Јаковљев дом', говори Господ. **9** 'Јер, ево, дајем заповест и потрешћу Израелов дом међу свим народима,

као што се тресе решето, да ни каменчић не падне на земљу. **10** Од мача ће погинути сви грешници из мог народа који говоре: 'Неће се невоља приближити, неће нас стићи.'

11 'Тог дана подигнућу Давидову колибу која је пала и поправићу њене пукотине. Подигнућу њене рушевине и изградићу је да буде као што је била давних дана, **12** да освоје оно што је остало од Едома, и све народе који носе моје име', говори Господ, који чини све то.

13 'Гле, долазе дани', говори Господ, 'кад ће орач сизати жетеоца, а онај који гази грожђе онога који носи семе. С гора ће паати сок од грожђа, и сва ће се брда растопити. **14** А ја ћу вратити Израел, свој заробљени народ, и они ће опет саградити опустеле градове и населиће их, посадиће винограде и пиће њихово вино, засадиће вртове и јешће њихов плод.

15 Посадићу их у земљу њихову и никада више неће бити ишчупани из земље коју сам им дао', каже Господ, твој Бог."

КЊИГА ПРОРОКА АВДИЈЕ

Писац: Авдија

Писање завршено: око 607. пре н. е.

1 Авдијина* визија: Овако каже Господ за Едом: „Чули смо вест од Господа, и посланик је отишао међу народе: 'Устаните, и кренимо у бој на њега!'

2 Гле, малим сам те учинио међу народима. Много си презрен. **3** Охолост срца твога преварила те је, тебе који живиш у каменим клисурама, у високом пребивалишту своме, и у свом срцу говориш: 'Ко ће ме оборити на земљу?' **4** И да се сместиш високо као орао или да међу звездама свијеш своје гнездо, и оданде ћу те оборити', говори Господ.

5 'Кад би к теби дошли лопови или пљачкаши ноћу, колико би те опленили? Зар не би покрали само оно што би желели? Или, кад би к теби дошли берачи грожђа, зар не би оставили и нешто за пабирчење?' **6** О, како је Исав добро претресен! Како ли су откривена његова скривена блага! **7** Отерали су те све до границе. Сви твоји савезници су те преварили. Људи с којима си био у миру савладали су те. Они који једу с тобом подметнуће ти мрежу као онеме који нема разборитости. **8** Неће ли тако бити у тај дан?', говори Господ.

'Уништићу мудре у Едому и разборитост у брдовитом подручју Исава. **9** Твоји ће се јунаци престравити, Темане, јер ће у покољу сви бити истребљени са брдовитог подручја Исава. **10** Због насиља над твојим братом Јаковом срамота ће те покрити, и бићеш истребљен заувек. **11** Оног дана кад си стајао по страни, оног дана кад су странци одводили његову војску у заробљеништво и кад су туђинци улазили кроз његова врата и за Јерусалим бацали жреб, и ти си био као један од њих.

12 Ниси смео ликовати у дан свог брата, дан његове несреће, и радовати се над Јудиним синовима у дан њихове погибије, и ниси смео да се на сва уста ругаш у дан њихове невоље. **13** Ниси смео да улазиш на врата мог народа у дан његове пропасти. Ниси

смео да посматраш његову невољу у дан његове пропасти и да посегнеш руком за његовим богатством у дан његове пропасти. **14** И ниси смео да стојиш на раскршћима, да побијеш његове бегунце; ниси смео да предаш оне који су преживели у дан невоље. **15** Јер близу је Господњи дан кад ће се подићи на све народе. Како си ти поступао с другима, тако ће се и с тобом поступати. Твоја ће се дела вратити на твоју главу. **16** Јер као што сте ви пили чашу мог гнева на мојој светој гори, тако ће је сви народи пити без престанка. И пиће и гутаће и биће као да их никада није ни било.

17 А они који буду преживели биће на гори Сион, и она ће бити света, и Јаковљев дом заузеће оно што је његово. **18** Јаковљев дом постаће ватра, и Јосифов дом пламен, а Исавов дом стрњика - запалиће га и прождрети. И нико неће преживети из Исавовог дома, јер је Господ тако рекао. **19** И они ће заузети Негев, брдовито подручје Исава, Шефелу и филистејску земљу. И заузеће Јефремово поље и самаријско поље, а Венијамин ће заузети Галад. **20** А изгнаницима с овог бедема, Израеловим синовима, припашиће оно што су имали Хананци, све до Сарепте. Изгнаници из Јерусалима, који су били у Сефараду, узеће у посед градове у Негеву.

21 А спашени ће изаћи на гору Сион, да суде брдовитом подручју Исава, а царска ће власт припасти Господу."

***1,1** „Авдија“ значи „слуга Господњи“.

КЊИГА ПРОРОКА ЈОНЕ

Писац: Јона

Писање завршено: око 844. пре н. е.

1 Господња реч дошла је Јони,* Аматијевом сину: **2** „Устани, иди у Ниневију, велики град, и објави му осуду, јер се њихова злоћа попела до мене!”

3 Јона је устао да бежи у Тарсис, далеко од Господа. Кад се спустио у Јопу, нашао је брод који је пловио за Тарсис. Платио је возарину и укрцао се на њега, да би отишао с њима у Тарсис, далеко од Господа.

4 Господ је подигао јак ветар на мору, и настала је велика олуја на мору, тако да је изгледало да ће се брод разбити. **5** Морнари су се уплашили и свако је почео да призива у помоћ свог бога. Бацали су у море ствари с брода да би га растеретили. А Јона је био сишао у потпалубље брода, легао и чврсто заспао. **6** На крају је капетан брода дошао к њему и рекао му: „Шта је с тобом, зашто спаваш? Устани, призивај свог бога! Можда ће се Бог побринути за нас, да не изгинемо.”

7 Тада су један другом рекли: „Хајде да бацимо жреб и да сазнамо због кога нас је снашла ова невоља!” Тако су бацали жреб и жреб је пао на Јону. **8** Тада су му рекли: „Молимо те, реци нам због кога нас је снашла ова невоља? Којим се послом бавиш и одакле долазиш? Из које си земље и од ког си народа?”

9 Он им рече: „Ја сам Јеврејин, и бојим се Господа, Бога небеског, онога који је створио море и копно.”

10 Тада су се људи јако уплашили, и рекли су му: „Шта си то учинио?” Јер су сазнали да он бежи од Господа, као што им је рекао. **11** На крају су га питали: „Шта да радимо с тобом да нам се море смири?” Јер је олуја на мору бивала све јача. **12** Он им рече: „Узмите ме и баците ме у море, и море ће се смирити! Јер знам да се због мене ова велика олуја подигла на вас.” **13** Међутим, људи су се и даље борили с олујом покушавајући да врате брод до копна, али нису могли јер је олуја на мору бивала све јача.

14 Тада су почели да призивају Господа: „О, Господе, молимо те, не дај да изгинемо због душе овога човека! Не стављај на нас недужну крв, јер ти Господе чиниш оно што желиш!” **15** Затим су узели Јону и бацили га у море, и море је престало да бесни. **16** Тада је људе обуео велики страх од Господа, па су принели жртву Господу и учинили завете.

17 А Господ је послао велику рибу да прогута Јону, и Јона је био у утроби рибе три дана и три ноћи.

2 Тада се Јона из утробе рибе помолио Господу, свом Богу, **2** и рекао:

„У невољи својој признао сам Господа, и он ме је услишио. Из утробе гроба за помоћ сам вапио. Ти си чуо глас мој. **3** Када си ме бацио у дубине, у срце отвореног мора, тада ме је струја водена окруживала. Све побеснеле воде и таласи твоји преко мене су прелазили. **4** А ја сам рекао: 'Отеран сам од очију твојих! Хоћу ли опет моћи да гледам твој свети храм?' **5** Воде су ми душу окружиле, водени бездан ме је опколио. Морске траве обавиле су се око главе моје. **6** До темеља гора сишао сам. Преворнице земаљске затвориле су се нада мном заувек. Али ти си из јаме извадио живот мој, Господе, Боже мој. **7** Кад је душа моја клонула у мени, Господа сам се сетио. Тада је молитва моја дошла к теби, у твој свети храм. **8** А они који обожавају лажне идоле, остављају оног ко им милост показује. **9** А ја ћу ти захваљивати и жртве приносити. Што сам се заветовао, испунићу. Спасење је од Господа.”

10 После неког времена Господ је заповедио риби да избљује Јону на копно.

3 Господња реч дошла је Јони и други пут: **2** „Устани, иди у Ниневију, велики град, и објави му оно што ти говорим да му објавиш!”

3 Јона је устао и отишао у Ниневију по Господњој речи. Ниневија је била значајан град у Божјим очима и требало је три дана хода да се она пређе. **4** Јона је ушао у град и

***1,1** „Јона” значи „голуб”.

ишао њиме дан хода, објављујући: „Још само четрдесет дана и Ниневија ће бити уништена!”

5 Људи из Ниневије поверовали су Богу, па су прогласили пост и обукли се у кострет, сви од највећег до најмањег. **6** А кад је реч дошла до цара Ниневије, он је устао са свог престола и скинуо са себе своје царско рухо, обукао се у кострет и сео у пепео. **7** Још је дао да се састави проглас и да се прочита у Ниневији, по одредби цара и његових великаша:

„Ни људи ни стока, ни крупна ни ситна, не смеју ништа да окусе! Не смеју ништа да једу! Ни воду не смеју да пију! **8** Нека и људи и стока буду у кострети. Нека из све снаге вапе Богу и нека се сви одврате од свог злог пута и од зла које је у њиховим рукама! **9** Ко зна, можда се Бог одврати и сажали се и одустане од свог жестоког гнева, па не изгинемо!”

10 Бог је видео њихова дела, да су се одвратили од свог злог пута, и зато је Бог зажалио што им је запретио невољом, и није је нанео.

4 Јони је због тога било много криво, па се разгневио. **2** Зато се помолио Господу и рекао: „Госпode, зар нисам мислио да ће тако бити још док сам био у својој земљи? Зато сам и хтео да побегнем у Тарсис, јер сам знао да си ти Бог милостив и милосрдан,

спор на гнев и пун доброте, и да брзо зажалиш што си хтео нанети невољу. **3** Зато те сад молим, Госпode, узми моју душу од мене, јер ми је боље да умрем него да живим!”

4 На то му Господ рече: „Да ли се с правом љутиш?”

5 Тада је Јона изашао из града и сео источно од града. Тамо је себи подигао колибу, да седи под њом у хладу док не види шта ће бити с градом. **6** Господ Бог је учинио да над Јоном израсте тиква, да му прави сенку над главом и да му олакша муку. Јона се веома обрадовао тикви.

7 Али кад је сутрадан сванула зора, Бог је послао црва да подгризе тикву, тако да се она осушила. **8** Чим је грануло сунце, Бог је послао врућ источни ветар, а сунце је ударало Јони у главу, па је већ почео да губи свест. Желео је да умре, па је говорио: „Боље ми је да умрем него да живим!”

9 Бог рече Јони: „Да ли се с правом љутиш због тикве?”

А он му одговори: „С правом сам се смртно наљутио!” **10** Господ му рече: „Теби је жао тикве око које се ниси трудио нити си је гајио, и која је за једну ноћ израсла и за једну ноћ усахла. **11** А мени да не буде жао Ниневије, великог града, у коме има више од сто двадесет хиљада људи који не знају шта је десно, а шта лево, а уз то и много стоке?”

КЊИГА ПРОРОКА МИХЕЈА

Писац: Михеј

Место писања: Јуда

Писање завршено: пре 717. пре н. е.

Обухвата време: 777 - 717. пре н. е.

1 Господња реч која је дошла Михеју* из Моресета, у данима Јотама, Ахаза и Језекије, царева Јудиних, у визији о Самарији и Јерусалиму:

2 „Чујте, сви народи! Слушај, земљо и све што је на теби, и нека Господ сведочи против вас, Господ из свог свеог храма! **3** Јер, гле, Господ излази из свог места. Сићи ће и газиће по узвишицама земаљским. **4** Под њим ће се горе растопити, и долине раздвојити, као восак кад се примакне ватри и као вода проливена низ стрмину.

5 Све је то због Јаковљевог преступа, због греха Израеловог дома. Ко је крив за Јаковљев преступ? Зар није то Самарија? И ко је крив за обредне узвишице Јудине? Зар није то Јерусалим? **6** Од Самарије ћу направити рушевину у пољу, место где се виногради саде. Њено камење ћу побаци у долину, а темеље ћу јој оголити. **7** Сви њени резбарени ликови биће разбијени, сви поклони које је добила као плату биће ватром спаљени, и све ћу њене идеоле уништити. Јер их је скупила од блудничке платe, и они ће блудничка плата опет постати.

***1,1** „Михеј” значи „ко је као Господ?”

8 Зато ћу плакати и ридати, ићи ћу бос и го. Завијаћу као змајеви и туговаћу као женке сове. **9** Јер за њену рану нема лека, проширила се све до Јуде, допрла је пошаст све до врата мог народа, све до Јерусалима.”

10 „Не јављајте то у Гату, не плачите! У Вет-Афри ваљајте се у прабини! **11** Одлази, становнице Сафира, у срамној голотињи! Становница Санана од страха није изашла из свог града. Због нарицања Вет-Езела нећете код њега наћи заклон. **12** Становница Марота нада се добру, али зло сизази од Господа на врата јерусалимска. **13** Упрегни брзе коње у кола, становнице Лаксиса! Ту је почетак греха кћери сионске, јер су се у њој нашли преступи Израела. **14** Зато ћеш Моресет-Гату дати опроштајне поклоне. Куће у Ахсиву превариле су царење израелске. **15** Још ћу ти довести онога који ће ти одузети поседа, становнице Марисе. Слава Израелова доћи ће све до Одолама. **16** Ошишај се до главе и обриј главу због својих синова који су твоја највећа радост! Обриј главу да будеш ћелава попут орла, јер твоји синови одлазе од тебе у изгнанство!”

2 „Тешко онима који недела смишљају и зло планирају на постељама својим! Кад сва не јутро то извршавају, јер је у њиховим рукама моћ да то учине. **2** Желе њиве и отимају их, желе куће и узимају их, обмањују човека и дом његов, преваром отимају човеку наследство његово.

3 Зато овако каже Господ: 'Ево, овом роду смишљам невољу из које нећете извући своје вратове, и нећете више бити охоли, јер ће то бити време невоље. **4** Тог дана људи ће о вама подругљиво причати и нарицаће над вама. Овакву ће нарицаљку изговарати: 'Сасвим смо опустошени! Он наследство народа нашег другима даје. Како ми га узима! Наше њиве дели неверном.' **5** Зато у збору Господњег народа неће бити никога да ти ужетом одмери део који ти је жребом одређен. **6** Не пророкујте! А они лажи пророкују. О овоме нећете пророковати. Понижења се неће уклонити.

7 'Говориш ли, Јаковљев доме: 'Зар је Дух Господњи постао незадовољан и да ли су то дела његова?' Зар моје речи нису на добро ономе ко живи честито?

8 Јуче је мој народ устао као љути непријатељ. Отимате дивне украсе што се напред на хаљинама носе, и то од оних који безбрижно пролазе, као они који се враћају из рата. **9** Жене народа мога терате из њихових милих домова. Њиховој деци одузимате моју

славу заувек. **10** Устаните и идите, јер ово више није ваш мирни дом! Земља се онечистила и зато долази пропаст, а пропаст је болна. **11** Ако човек који иде за ветром и за преваром лажући каже: 'Пророковаћу вам о вину и о ополном пићу', тај ће бити пророк овом народу.

12 'Заиста ћу сабрати Јакова, све вас, заиста ћу скупити преостале од Израела. Ујединићу их као овце у тору, као стадо усред његовог пашњака. Ту ће се чути врева од људи.

13 Пред њима ће ићи онај који пробија препреку, а за њим ће и они проћи. Проћи ће кроз врата и изаћи ће на њих. Њихов цар ће ићи пред њима, а Господ ће им бити на челу.”

3 Рекао сам: „Чујте, молим вас, поглавари Јаковљеви и заповедници Израеловог дома! Зар није на вама да знате шта је правда? **2** Ви мрзете добро, а волите зло, људима кожу гулите и месо им с костију скидате, **3** једете месо мог народа и кожу им гулите, кости им ломите и кидате их као оно што се ставља у котао, као месо у лонцу. **4** Тада ће они призвати Господа да им помогне, али он им се неће одазвати. Окренуће тада лице од њих, јер су чинили зла дела.

5 Овако говори Господ против пророка који заводе мој народ, који гризу зубима и узвикују: 'Мир!' али објављују рат против онога ко им ништа не стави у уста: **6** 'Зато ће вас затећи нош, па нећете имати визије, и тама, па нећете моћи да гатате. Сунце ће над пророцима заћи и дан ће се над њима смрачити. **7** Постидеће се они који имају визије и гатари ће се разочарати. Од срамоте ће сви они уста покрити, јер одговора од Бога неће бити.

8 А ја сам пун силе од Господњег Духа, пун сам правде и моћи, да објавим Јакову његов преступ и Израелу његов грех.

9 'Чујте ово, молим вас, поглавари Јаковљевог дома и заповедници Израеловог дома, ви којима се правда гади и који изврћете све што је исправно, **10** који Сион градите крвопролићем и Јерусалим неправдом! **11** Поглавари његови по миту суде, свештеници његови поучавају за плату и пророци његови гатају за новац, а на Господа се позивају, говорећи: 'Зар није Господ међу нама? Неће нас снаћи никаква невоља.' **12** Зато ће Сион због вас бити преоран као њива и од Јерусалима ће остати само рушевине, а гора дома Божјег обрашће шумом.”

4 У последњим данима гора Господњег дома биће утврђена изнад горских врхова и уздицаће се изнад брегова, и к њој ће се стицати народи. **2** Многи ће народи ићи и говориће: „Дођите! Појимо на Господњу гору, у дом Јаковљевог Бога! Он ће нас поучавати својим путевима, и ходићемо његовим стазама.” Јер ће са Сиона доћи закон и Господња реч из Јерусалима. **3** Он ће судити многим народима и исправиће ствари међу моћним народима надалеко. Они ће прековати своје мачеве у раонике и своја копља у српове. Неће више народ подизати мач на народ нити ће се више учити ратовању. **4** Свако ће седети под својом лозом и под својом смоквом и нико их неће плашити, јер то су речи из уста Господа над војскама.

5 Јер сви ће народи ходити у име свог бога, а ми ћемо ходити у име Господа, нашег Бога, довека, у сву вечност.

6 „Тог дана”, говори Господ, „скупићу хром народ и сабраћу расејан народ, коме сам зло нанео. **7** Од хромог народа сачуваћу остатак и учинићу моћан народ од оних који су далеко изгнани, и ја, Господ, цареваћу над њима на гори Сиону од сада па довека.

8 А ти, куло за стада, бреже кћери сионске, опет ће се теби вратити стара власт, царство које припада кћери јерусалимској.”

9 „Зашто тако јако вичеш? Зар нема у теби цара? Зар је нестало твој саветник, па су те болови обузели као жену која се порађа? **10** Савијај се од болова и мучи се, кћери сионска, као жена која се порађа. Јер тада ћеш из града изаћи и у пољу ћеш становати. Отићи ћеш у Вавилон. Одатле ћеш бити избављена. Одатле ће те Господ откупити из руку твојих непријатеља.

11 Тада ће се на тебе скупити многи народи, они што говоре: 'Нека се онечисти и нека наше очи ликују над Сионом.' **12** Али они не знају Господње мисли, и његове намере не разумеју. Он ће их скупити на гумно као снопове тек пожњевеног жита.”

13 „Устани, кћери сионска, и као жито их врши, јер ћу твој рог претворити у гвожђе и твоје папке претворићу у бакар, па ћеш сартри многе народе. Запленићеш и посветићеш Господу, истинитом Господару целе земље, њихов неправедни добитак и њихово богатство.”

5 „Сада се сечеш по свом телу, нападнути граде. Непријатељ нас држи под опсадом. Прутом ће по образу ударати Израеловог судију.”

2 „А ти, Витлејеме Ефрато, који си према-лен да будеш међу хиљадама Јудиним, из тебе ће ми изаћи онај који ће бити владар у Израелу, чије је порекло од почетка, од вечних времена.

3 Зато ће их он предати док не роди она која треба да роди. А остатак браће његове вратиће се синовима Израеловим.

4 Он ће стајати и пасти стадо Господњом силом, величанством имена Господа, свог Бога. И они ће у миру живети јер ће његова власт сезати све до крајева земаљских. **5** Он ће донети мир. А кад Асирац дође у нашу земљу и ступи у наше утврђене дворе, подигнућемо против њега седам пастира, осам кнезова од људи. **6** Они ће мачем пасти земљу асирску и земљу Невродову на њеним улазима. И он ће донети избављење од Асирца кад он дође у нашу земљу и ступи на наше тло.

7 А остатак Јаковљев биће усред многих народа као роса од Господа, као велики пљусак по растињу, што не зависи од човека нити чека на синове људске. **8** Остатак Јаковљев биће међу народима, усред многих народа, као лав међу зверима шумским, као млади лав међу стадом оваца, који пролазећи гази и раздире, а нема никога да их избави. **9** Твоја рука биће високо изнад твојих противника и сви твоји непријатељи биће истребљени.”

10 „Тог дана”, говори Господ, „истребићу твоје коње што су усред тебе и уништићу твоја кола. **11** Затрћу градове у твојој земљи и срушићу све твоје тврђаве. **12** Истребићу врачање из твоје руке и нећеш више имати оне који се баве магијом. **13** Истребићу твоје резбарене ликове и твоје стубове што су усред тебе и нећеш се више клањати делу својих руку. **14** Искоренићу твоја обредна дебла што су усред тебе и разорићу твоје градове. **15** И с гневом и јарошћу извршићу освету над народима који нису хтели да слушају.”

6 Чујте, молим вас, шта Господ говори! Устаните, подигните своју парницу пред горама и нека брда чују ваш глас. **2** Чујте, горе, парницу Господњу, и ви што постојано стојите, темељи земље! Јер Господ води парницу са својим народом, са Израелом ће се спорити:

3 „Народе мој, шта сам ти учинио? Чиме сам те уморио? Сведочи против мене! **4** Извео сам те из земље египатске и откупио сам те из дома робовања. Послао сам пред тобом Мојсија, Арона и Марију. **5** Народе мој,

сети се шта је наурио Валак, моавски цар, и шта му је одговорио Валам, Веоров син, шта је било од Ситима па до Галгала, да би се обзнанила Господња праведна дела."

6 С чим ћу доћи пред Господа? С чим ћу се поклонити Богу на висини? Хоћу ли доћи пред њега са жртвама паљеницама, с теладима од годину дана? **7** Хоће ли Господ бити задовољан хиљадама овнова, десетинама хиљада потока уља? Хоћу ли свог првенца дати за свој преступ, плод своје утробе за грех своје душе? **8** Рекао ти је, о човече земаљски, шта је добро. Да ли Господ, Бог твој, тражи од тебе ишта осим да поступаш праведно, да волиш доброту и да скромно ходиш са њим?

9 Господњи глас виче граду, и ко је мудар бојаће се твог имена. Слушајте прут и онога ко је казну одредио! **10** „Има ли још у кући злог човека богатства које је злоћом стечено и крње ефе која је вредна осуде? **11** Могу ли ја бити чист са злом вагом и са кесом лажних камених тегова? **12** Јер су његови богаташи пуни насиља, а његови становници говоре лажи и препреден им је језик у устима.

13 Зато ћу те ударити да обочиш, бићеш опустошен због својих греха. **14** Јешћеш, али се нећеш наситити, осећаћеш празнину у свом желуцу. Склањаћеш ствари, али их нећеш сачувати, а што год будеш сачувао, ја ћу предати мачу. **15** Сејаћеш, али нећеш жети. Цедићеш маслине, али нећеш се мазати уљем. Правићеш сок од грождја, али га нећеш пити. **16** Зато што се држите Амријевих одредаба и свих дела Ахавовог дома и живите по њиховим саветима, претворићу вас у страшан призор и учинићу да људи у чуду звижде кад виде становнике града. Народи ће вам се ругати."

7 Тешко мени, јер сам као кад се бере летње воће, као кад се пабирчи после бербе грождја! Нема грозда за јело нити ране смокве за којима ми душа жуди! **2** Веран човек је нестао са земље и међу људима нема честитог човека. Сви вребају да пролију крв. Свако мрежом лови свог брата. **3** Руче су им усмерене на зло да га спретно чине. Кнез тражи поклон, судија суди за награду, великаш износи жељу своје душе, и сви се у томе потпомажу. **4** Најбољи међу њима је као бодљикаво грмље, најпоштенији је гори од трновите живе ограде. Доћи ће дан твојих стражара, дан кад ћеш бити кажњен. Тада ће се људи престравити.

5 Не верујте другу. Не уздајте се у блиског пријатеља. Пред оном којом ти на крилу лежи

пази шта ти уста говоре. **6** Јер син презире оца, кћер устаје на своју мајку и снаха на своју свекрву. Човеку су непријатељи његови укућани.

7 А ја ћу на Господа гледати. Спремно ћу чекати Бога свог спасења. Услишиће ме мој Бог.

8 Не радуј се нада мном, непријатељице моја! Ако сам и пао, сигурно ћу устати. Ако и боравим у тами, Господ ће ми бити светлост.

9 Подносићу Господњи гнев - јер сам му згрешио - док не оконча моју парницу и не изврши правду за мене. Он ће ме извести на светлост, гледаћу његову праведност. **10** Моја непријатељица ће то видети, и срамота ће покрити њу која ми је говорила: „Где је Господ, твој Бог?" Очи ће је моје гледати. Тада ће бити изгажена као блато по улицама.

11 У дан кад се буду градиле твоје камене зидине, у тај дан одредба ће бити далеко.

12 У тај дан к теби ће доћи људи из Асирије и из египатских градова, од Египта па све до реке, од свих мора и са свих гора. **13** И земља ће се претворити у пустош због својих становника, због плодова њихових дела.

14 Паси народ свој палицом својом, стадо наследства свог које је само живело у шуми, усред воћњака. Нека пасе у Васану и Галаду, као у старо време.

15 Као у време кад сте излазили из Египта, показаћу вам чудесна дела. **16** Народи ће их видети и постидеће се све своје моћи. Ставиће руку на своја уста и уши ће им се заглушити. **17** Лизаће прашину, погазиће наше преступе, као гмизавци земаљски са стрепњом ће изаћи из својих склоништа. „К мени, Господу Богу, доћи ће дрхтећи и мене ће се бојати."

18 Ко је Бог као што си ти, који опрашта кривицу и прелази преко преступа остатка свог наследства? Неће он заувек бити гневан, јер милост радо показује. **19** Поново ће нам се смилovati, погазиће наше преступе. Све њихове грехе баћићеш у морске дубине. **20** Показаћеш нам верност коју си показао Јакову, милост коју си показао Авраму, као што си се још давних дана заклео нашим праочевима.

КЊИГА ПРОРОКА НАУМА

Писац: **Наум**

Место писања: **Јуда**

Писање завршено: **пре 632. пре н. е.**

1 Објава против Ниневије: Књига визије Наума* Елкошанина:

2 Господ је Бог који захтева да се оданост исказује искључиво њему и који се освећује. Господ се освећује и пун је јарости. Господ се освећује својим противницима и гневи се на своје непријатеље.

3 Господ је спор на гнев и има велику моћ. Господ неће одустати од казне. У разорном ветру и олуји његов је пут, а облаци су попут праха под његовим ногама.

4 Кад запрети мору, оно пресуши, и све реке он исушује. Увенули су Васан и Кармил и увенуо је цвет ливански.

5 Горе се због њега тресу, брда се топе. Због његовог лица земља ће се уздрмати, земаљско тло и сви који живе на њему.

6 Ко може опстати пред његовом осудом? И ко се може супротставити жестини његовог гнева? Његова јарост ће се као ватра излити и стене ће се због њега срушити.

7 Господ је добар, он је тврђава у дан невоље. Пази на оне који код њега траже уточиште.

8 Бујицом што све носи он ће потпуно уништити њено место и тама ће гонити његове непријатеље.

9 Шта ћете смислити против Господа? Он доноси потпуно уништење. Невоља се неће други пут појавити.

10 Иако су сплетени као трње и пијани као од пића, биће прогутани као сува стрњика.

11 Из тебе ће изаћи онај који смишља зло против Господа, који смера оно што не ваља.

12 Овако каже Господ: „Иако су у пуној снази и премда су многобројни, ипак ће бити покошени и прегажени. Нанећу ти невољу, тако да више неће бити потребе да ти је наносим. **13** А сада ћу сломити његов јарам с тебе и покидаћу окове који су на теби. **14** А за тебе је Господ заповедио: „Твоје име више неће имати потомства. Из куће твојих богова

истребићу резани лик и ливени кип. Спримићу ти гроб, јер си презрен.“

15 Гле, на горама су ноге онога који доноси добру вест, онога који објављује мир. Слави своје празнике, Јудо! Изврши своје завете, јер покварен човек неће више пролазити кроз тебе. Биће сасвим затр.“

2 „Онај који растерује народ појавио се пред твојим лицем. Чувај утврђење! Пази на пут! Учврсти бедра своја! Скупи сву своју снагу!

2 Јер ће Господ обновити понос Јаковљев, а и понос Израелов, јер су их опустошили они који пустоше, и младице су њихове уништили.

3 Црвен је штит његових јунака, у скерлет су одевени храбри људи. У дан кад се он спрема за бој, као ватра блиста гвожђе на бојним колима. Ратници витлају копљима. **4** По улицама бојна кола бесно јуре. По трговима јуре тамо-амо. Личе на бакље. Као муње јуре.

5 Он ће се сетити својих јунака. У ходу ће они посртати. Јуришаће на њене зидине, а препреке ће бити постављене. **6** Врата на рекама биће отворена и палата ће бити срушена. **7** Тако је одређено. Разоткривена је. Биће одведена у заробљеништво, а њене робинје ће туговати, пуштаће глас као голубице и у груди ће се ударати. **8** Ниневија је од свог почетка била као језеро пуно воде, али сада они беже. „Станите! Станите! Али нико се не враћа.

9 „Отимајте сребро, отимајте злато! Благо нема краја.“ Ту је мноштво разних драгоцених ствари.

10 Празнина и ништавило и град опустошен! Срце се топи, колена клецају, јаки болови у свим бедрима, лица им горе од тескобе. **11** Где је лавља јазбина и пећина младих лавова, куда је лав ходао и улазио, и где је лавић био и где их нико није плашио? **12** Лав је растрзао довољно плена за своје младунце, давио је за своје лавице. Јазбине је

***1,1** „Наум“ значи „утешитељ“.

своје пунио пленом и скровишта своја рас-
трнутим животињама.

13 'Ево, долазим на тебе', говори Господ над војскама, 'и твоја бојна кола претворићу у дим. Мач ће прогутати твоје младе лавове. Истребићу са земље твој плен и глас твојих гласника више се неће чути.'

3 Тешко крволочном граду! Пун је преваре и пљачке! У њему увек има плена! **2** Чује се звук бича и бука точкова, коњи јуре и кола скачу. **3** Јахач на коњу, пламен мача, блесак копља, много побивијених, гомиле лешева, мртвим телима нема краја. Пада се преко мртвих тела. **4** То је због великог блуда блуднице која привлачи својим чарима, веште врачаре која народе у замку хвата блудом својим и племена врачане својим.

5 „Ево, долазим на тебе“, говори Господ над војскама. „Преко твог лица подићи ћу твоје скутове и показаћу народима твоју голотињу и царствима твоју срамоту. **6** Гадости ћу бацити на тебе и извргнућу те руглу. Начинићу од тебе страхан приказ. **7** Ко те год види побећи ће од тебе и рећи ће: 'Нијевија је опустошена! Ко ће се сажалити на њу?' Где да ти тражим тешитеље? **8** Јеси ли боља од Но-Амона, који је седео на каналима Нила? Воде су биле свуда око њега, његово богатство било је море, његове зидине биле су море. **9** Етиопија је била сва његова снага, а и Египат - безгранична снага. Фут и Либијци били су му помоћници. **10** И он је морао у изгнанство, отишао је у ропство. И деца су му била смрскана по углови-

ма свих улица, за његове славне људе бацали су жреб и сви његови великаши били су оковани ланцима.

11 И ти ћеш се опити, бићеш сакривена. И ти ћеш тражити уточиште пред непријатељем. **12** Све твоје тврђаве су као стабла смокве с првим зрелим плодовима. Ако их неко протресе, пашће у уста ономе ко жели да их једе.

13 Гле, твој народ је постао попут жена усред тебе. Непријатељима твојим биће отворена врата твоје земље. Ватра ће прогутати твоје преворнице. **14** Захвати себи воду за опсаду! Учврсти своје тврђаве! Уђи у блистање и гази глину! Узми у руке калуп за циглу! **15** Тамо ће те ватра прогутати. Мач ће те сесећи. Прогутаће те као што млади скакавци гутају биље. Умножи се попут младих скакаваца, умножи се попут скакаваца. **16** Умножила си своје трговце, више их је него звезда на небу.

Млади скакавац скида своју кожицу и одлеће. **17** Твоји стражари су попут скакаваца и они што ти војску сазивају попут јага скакаваца. У зидовима камених торова бораве кад је хладан дан. А кад засја сунце одлећу, и не зна им се више место.

18 Пастири су се твоји успавали, цару асирски, јунаци су твоји остали у пребивалиштима својим. Народ је твој расут по горама и никога нема да га скупи. **19** Пропасти твојој нема лека. Рана је твоја неизлечива. Сви који чују вест о теби над тобом ће ликовати пљескајући рукама, јер кога није стизала злоба твоја?"

КЊИГА ПРОРОКА АВАКУМА

Писац: Авакум

Место писања: Јуда

Писање завршено: око 628. пре н. е.

1 Објава коју је пророк Авакум* имао у визији: **2** „Госпode, докле ћу вапити, а да ти не чујеш? Докле ћу те због насиља звати у помоћ, а да ти не спасеш? **3** Зашто ме пушташ да видим зло и зашто гледаш муку? Зашто су пљачка и насиље преда мнош, зашто настају препирке и зашто избијају свађе?"

4 Зато закон губи на снази и правда никада не излази на видело. Јер зли окружује праведнога, зато се правда изврће."

5 „Погледајте народе! Посматрајте и гледајте се у чуду! Чудите се, јер се у ваше дане извршава дело у које не бисте поверовали ни да вам неко о њему прича! **6** Јер ево, подижем Халдејце, народ окрутан и необуздан, који пролази пространствима земаљским да заузме насеља која му не припадају. **7** Жесток је и застрашујућ. Правда његова и дос-

*1,1 „Авакум“ значи „срдачан загрљај“.

тојанство његово од њега самог долазе. **8** Коњи су његови бржи од леопарда и окрутнији од вечерњих вукова. Бесно бојни коњи његови копитама о земљу ударају и издалека долазе бојни коњи његови. Лете као орао кад се обрнути на плен. **9** Цео тај народ долази да би чинио насиље. Надлазе лица њихова силовито као источни ветар и заробљенике скупљају као песак. **10** Тај се народ руга царевима, и владари му за подсмех служе. Свакоме утврђеном месту он се смеје, засипа га земљом и осваја га. **11** У то време журиће као ветар, проћи ће и биће крив. Ту снагу он добија од свог бога."

12 „Зар ти ниси од давнина, Господе? Боже мој, Свети Боже мој, ти не умиреш! Господе, тај народ одредио си да изврши пресуду! Стено, постави си га да изврши казну!

13 Твоје очи су и сувише чисте да би ти зло гледао, ти не можеш невољу гледати. Зашто гледаш оне који поступају неверно и ћутиш кад зли прождир праведнијег од себе? **14** Зашто си дао да људи буду као рибе морске, као гмизавци над којима нико не влада? **15** непријатељ их све извлачи удицом, вуче их мрежом својом, скупља их у своју рибарску мрежу. Зато се радује и весели. **16** Зато жртву приноси својој мрежи и приноси кад рибарској мрежи, јер му оне доносе сочно јело и здраву храну. **17** Хоће ли зато испразнити своју мрежу? Мора ли стално да убија народе без самилости?"

2 На свом стражарском месту ја ћу стајати и на бедему ћу бити. Пазиху да видим шта ће рећи преко мене и шта ћу одговорити кад ме укори.

2 Господ ми је рекао: „Запиши визију и читко је урежи на плочице, да се наглас може лако читати. **3** Јер ће се та визија испунити у време које је за то одређено и јури према крају и неће слагати. Ако и оклева, чекај је, јер ће се сигурно испунити. Неће закасни!"

4 „Гле човека коме је душа надута од поноса. Није честита у њему. А праведник ће због своје верности живети. **5** Заиста, вино је преварно, па се човек понесе. Он неће достићи свој циљ, он који је душу своју раширио као гроб, који је као смрт и не може се наситити. К себи скупља све народе и сабира к себи сва племена. **6** Зар неће сви они против њега ширити подругљиве приче, заједљиве опаске и загонетке? И говориће се:

„Тешко оном ко умножава што није његово - докле ће тако? - и ко товари дуг на себе! **7** Зар неће изненада устати они што од тебе

траже камату и пробудити се они који те потресају, па ћеш им постати плен?" **8** Зато што си ти опленио многе народе, сви преостали из народа оплениће тебе, због проливања крви људске и због насиља над земљом, градом и свима што у њему живе.

9 Тешко оном ко на зао начин стиче добитак за своју кућу, да би своје гнездо високо поставио, да би се тако избавио кад га притисне зло!" **10** Смислио си срамоту кући својој, истребљење многих народа. Душа твоја греша. **11** Јер ће из зида камен жалосно викати и из крова ће му греда одговарати.

12 Тешко оном ко град подиже крвопролићем и насеље утврђује неправдом! **13** Гле, зар није од Господа над војскама то што се само за ватру народи труде и племена низашта умарају? **14** Јер ће земља бити пуна знања о Господњој слави као што је море пуно воде.

15 Тешко оном ко својим ближњима даје да пију и пићу додаје свој бес и гнев, да би их опио, и да би гледао њихову голотину!"

16 Наситићеш се срамоте уместо части. Пиј и ти и буди као необрезан! Чаша у десници Господњој окренуће се према теби и срамота ће доћи на част твоју. **17** Јер ће на тебе доћи насиље почињено над Ливаном и покољ извршен над преплашеним зверима, због проливања крви људске и због насиља над земљом, над градом и свима што у њему живе. **18** Од какве је користи резани лик кад га занатлија изрезбари, ливени кип и учитељ који лаж научава, да се онај ко га је начинио толико узда у њега па прави безвредне неме богове?

19 Тешко оном ко говори парчету дрвета: 'Пробуди се!', и немом камену: 'Устани! Ти нас поучавај!' Гле, обложени су златом и сребром и даха нема у њима. **20** Али Господ је у свом светом храму. Ћути пред њим, сва земљо!"

3 Молитва пророка Авакума, у облику нарицаљки: **2** „Господе, чуо сам шта си све учинио. Уплашио сам се, Господе, дела твојих. Усред година оживи их! Усред година обзнани их! Сети се у гневу да покажеш милосрђе.

3 Бог је дошао из Темана, Свети Бог с горе Фаран. Слава његова небеса је покрила и хвалом његовом земља се испунила.

4 Сјај је његов као светлост сунчева био. Два зрака излазила су из руке његове, тамо му се снага крила.

5 Пред њим је пошаст ишла, а јака грозница ишла је за њим.

6 Застао је да потресе земљу. Погледао је и тада су народи задрхтали. Вечне су се горе распале, вековна су се брда слегла. То су путеви његови од давнина.

7 Видео сам зло над шаторима хуским. Потресла су се шаторска платна у земљи мадијанској.

8 Господе, зар си се на реке разгневио? Зар си се на реке жестоко разгневио, или се твој гнев на море подигао, па си јахао на коњима својим? Кола су твоја спасење донела.

9 Лук је твој откривен и го. Изречене су заклетве племена. Рекама си земљу раздвојио.

10 Горе су те виделе, тешки су их болови обузели. Олујне су воде навалиле. Водени бездан глас је пустио. Високо је руке своје подигао.

11 Сунце и месец стали су у свом узвишеном пребивалишту. Као светлост летеле су стреле твоје. Блесак копља твог светлост је давао.

12 Корачао си земљом доносећи осуду. У гневу си као на гумну газио народе.

13 Изашао си да спасеш народ свој, да спасеш свог помазаника. Сатро си поглавара

куће злога. Она је уништена од темеља па све до крова.

14 Његовим си копљима пробио главу његових ратника кад су на мене навалили да ме расеју. Силно су се радовали као да ће невољника прождрети на скровитом месту.

15 Кроз море си газио коњима својим, кроз бујицу великих вода.

16 Чуо сам то и моја се утроба узнемирила, на тај звук уздрхтале су моје усне, трулеж је ушла у моје кости, и све ме је то узнемирило. Ја ћу ипак мирно чекати дан невоље, кад он дође на народ да га нападне.

17 Чак и ако смоква више не буде цветала и не буде рода на лози, ако маслина ускрати род свој и поља не буду давала храну, ако оваца нестане из тора и говеда не буде у шталама, **18** ја ћу ипак клицати Господу, радоваћу се Богу мог спасења.

19 Господ је моја снага, он ће ми дати ноге као у кошуте и водиће ме по мојим узвишеницама."

Управитељу, уз пратњу мојих жичаних инструмената.

КЊИГА ПРОРОКА СОФОНИЈЕ

Писац: Софонија

Место писања: Јуда

Писање завршено: пре 648. пре н. е.

1 Господња реч која је дошла Софонији,* сину Хусија, сина Годолије, сина Амарије, Језекијиног сина, у данима Јосије, Амоновог сина, Јудиног цара:

2 „Све ћу истребити с лица земље“, говори Господ.

3 „Истребићу људе и животиње. Затрћу птице небеске и рибе морске, и сваки камен спотицања заједно са злима. Истребићу људе с лица земље“, говори Господ. **4** „Подигнућу своју руку на Јуду и на све становнике Јерусалима и истребићу из овога места остатак Валов, име свештеника туђих богова заједно са другим свештеницима, **5** и оне који се на крововима клањају небеској војсци, и

оне који се клањају заклињући се Господу и заклињући се Малхомом, **6** и оне који одступају од Господа, који не траже Господа нити га за савет питају.“

7 „Ћутите пред Господом! Јер близу је Господњи дан, јер је Господ припремио жртву, позвао је своје званице.“

8 „На дан жртве Господње казнићу кнезове и царево синове и све који носе туђинске хаљине. **9** И казнићу све који се пењу на уздигнуто место у тај дан, оне који кућу господара својих пуне насиљем и преваром. **10** У тај дан“, говори Господ, „лодићи ће се вика с Рибљих врата и горак плач из новог дела града и силна ломљава с брегова. **11** Горко плачите, становници Мактеса, јер је уништен цео народ трговачки, истребљени су сви који мере сребро!“

***1,1** „Софонија“ значи „Господ је заштитио (сакрио, сачувао)“.

12 „У то време претражићу Јерусалим са светљикама и казнићу људе који су као вино што лежи на свом талогу и који говоре у свом срцу: 'Господ неће учинити ни добро ни зло.' **13** Богатство ће њихово бити опљачкано и куће њихове опустошене. Они ће градити куће, али неће у њима становати, садиће винограде, али неће пити вино њихово.“

14 „Близу је велики Господњи дан. Близу је и долази врло брзо. Горак је глас Господњег дана. Тада ће викати јунак. **15** Тај дан је дан гнева, дан невоље и тескобе, дан олује и пустошења, дан таме и мрака, дан облака и густе таме, **16** дан када ће се огласити рог и када ће се чути ратни поклич против градова утврђених и против високих кула на угловима зидина. **17** И пустићу невољу на људе, па ће ходати као слепци, јер су Господу згрешили. Крв њихова просуће се као прашина и утроба њихова као ђубре. **18** Ни сребро њихово ни злато њихово неће моћи да их избави у дан гнева Господњег. Огањ ревности његове прождреће сву земљу, јер ће он истребљењем страшним истребити све што живе на земљи.“

2 „Скупи се, скупи се народе који немаш стида! **2** Пре него што се изврши пресуда, пре него што дан прође као плева на ветру, пре него што дође на вас жестоки гнев Господњи, пре него што дође на вас дан гнева Господњег, **3** тражите Господа, сви кротки на земљи, који извршавате закон његов! Тражите праведност, тражите кротост, и можда ћете бити заштићени у дан гнева Господњег! **4** Јер ће Газа бити напуштена, Аскалон претворен у пустош. Азот ће у подне бити протеран, Акарон ће из корена бити ишчупан.“

5 „Тешко становницима приморских крајева, народу херетејском! Ево Господње речи против вас! Ханане, филистејска земљо, уништићу те, тако да у теби не буде становника. **6** Приморски крајеви постаће пашњаци, с бунарима за пастире и каменим торовима за овце. **7** Ти крајеви припашће преосталима од Јудиног дома. Ту ће они наћи пашу. У аскалонским кућама увече ће почивати, јер ће Господ, Бог њихов, погледати на њих и вратити њихов заробљени народ.“

8 „Чуо сам ругање Моавово и увреде синова Амонових, којима су срамотили мој народ и охоло претили његовој земљи. **9** Зато, тако ја био жив“, говори Господ над војскама, Израелов Бог, „Моав ће постати као Содом, а синови Амонови као Гомор, место обрасло копривом, јама пуна соли, вечна пус-

тош. Они који су преостали из мог народа оплениће их и остатак мог народа освојиће их. **10** То ће им бити за понос њихов, јер су се ругали народу Господа над војскама и охоло му претили. **11** Ја, Господ, страхом ћу их исплунити, јер ћу све богове земаљске немоћним учинити, и мени ће се људи клањати, сваки са свог места, сва острва народа.“

12 „И ви, Етиопљани, ви ћете бити побијени мојим мачем.“

13 „Бог ће своју руку пружити на север и уништиће Асирију. Ниневију ће у пустош претворити, у безводни крај попут пустиње. **14** И усред ње лежаће крда, разне дивље животиње земаљске. И пеликан и бодљикаво прасе ноћиваће међу главама стубова њених. Глас ће се чути на прозору. Пустошење ће бити на прагу, јер ће он поскидати дрвену плату. **15** То је онај весели град који је спокојно живео, који је у свом срцу говорио: 'Ја, и нико други!' Како је постао страхан прзор и пребивалиште дивљих животиња! Ко год прође поред њега у чуду ће звиждати, одмахиваће својом руком.“

3 „Тешко бунтовном, онечишћеном, насилничком граду! **2** Глас не слуша, поуку не прихвата. У Господа се не узда. Свом Богу се не приближава. **3** Његови су кнезови усред њега лавови који ричу. Његове су судије вечерњи вукови који до јутра све кости оглођу. **4** Пророци су његови дрски, то су људи неверни. Свештеници његови скрнавце што је свето, крше закон. **5** Господ је праведан усред њега, не чини неправду. Свако јутро правду своју обзнањује, и у зору она не изостаје. Али неправедник не зна за стид.“

6 „Истребио сам народе, куле на угловима зидина да у свему чине зло. Опустошио сам улице њихове, нико њима не пролази. Градови су њихови пусти, нема у њима људи, нема становника. **7** Рекао сам: 'Сад ћеш ме се бојати, прихватићеш моју поуку.' Да ме је послушао, пребивалиште му не би било уништено. А сада га морам позвати на одговорност због свих његових греха. Нису нимало оклевали да у свему чине зло.“

8 'Зато, чекајте ме', говори Господ, 'до дана кад ћу устати на плен, јер сам одлучио да скупим народе, да саберем царства, да бих излио на њих осуду своју, сав жестоки гнев свој, јер ће огањ моје ревности прождрети сву земљу. **9** Јер ћу тада народима дати чист језик, да би сви призивали Господње име и служили му rame уз rame.“

10 „Из подручја етиопских река дар ће ми донети они који ми се моле, расејани народ

мој. **11** Тог дана нећеш се стидети због свих дела својих којима си ми згрешио, јер ћу тада из тебе уклонити охоло хвалисавце, и никада се више нећеш охоло уздизати на светој гори мојој. **12** И оставићу усред тебе народ понизан и скроман, који ће наћи уточиште у имену Господњем. **13** Преостали од Израела неће чинити неправду, неће говорити лаж, нити ће се у њиховим устима наћи препреден језик, јер ће на паши бити и почивати, и нико их неће плашити."

14 „Вичи од радости, кћери сионска! Кличи од весеља, Израеле! Радуй се и весели се из свег срца, кћери јерусалимска! **15** Господ је скинуо осуду с тебе. Отерао је твог непријатеља. Господ, цар Израела, усред тебе је. Нећеш се више бојати зла.“ **16** Тог дана рећи

ће се Јерусалиму: „Не бој се, Сионе! Нека ти руке не клону! **17** Господ, Бог твој, усред тебе је. Моћан је и спашће те. Клицаће због тебе радосно. Умириће се у љубави својој. Радоваће ти се весело узвикујући.“

18 „Скупићу оне што тугују далеко од свечаности твојих. Далеко су од тебе били јер су носили срамоту своју. **19** Ево, у то време устаћу против свих који те тлаче. Спашћу народ хроми и сакупићу народ расејани. Прибавићу им хвалу и добро име по свој земљи где су били под срамотом. **20** У то време доведићу вас, у време кад вас сакупим. Јер ћу вам створити добро име и прибавити хвалу међу свим народима на земљи, кад пред вашим очима вратим ваш заробљени народ“, каже Господ.

КЊИГА ПРОРОКА АГЕЈА

Писац: Агеј

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: 520. пре н. е.

Обухвата време: 112 дана (520. пре н. е.)

1 Друге године цара Дарија, шестог месеца, првог дана у месецу, Господња реч је преко пророка Агеја* дошла Зоровавељу, Салатиловом сину, намеснику у Јуди, и Исусу, Јоседековом сину, првосвештенику:

2 „Овако каже Господ над војскама: 'Овај народ говори: 'Још није дошло време, време да се гради дом Господњи.'“

3 А ово је Господња реч која је дошла преко пророка Агеја: **4** „Да ли је време да ви живите у својим кућама обложеним дрветом, док је овај дом пуст? **5** И зато сада овако каже Господ над војскама: 'Размислите у свом срцу о путевима својим. **6** Много сејете, али мало жањете. Једете, али не можете да се наситите. Пијете, али не можете да се напијете. Облачите се, али нико не може да се угреје. Најамник ставља своју плату у поцепану врећу.'“

7 Овако каже Господ над војскама: 'Размислите у свом срцу о путевима својим.

8 Идите на гору и донесите дрва! Саградите дом да ми доноси радост и да се прославим', каже Господ.

9 'Очекивали сте много, а ево, добили сте мало. Оно што сте унели у кућу, ја сам одувао. А због чега?', говори Господ над војскама. 'Због мог дома који је пуст, док ви трчите свако за своју кућу. **10** Зато су небеса над вама ускратила росу своју и земља је ускратила плод свој. **11** И дозвоао сам сушу на земљу, на горе, на жито, на младо вино, на уље, на све што земља рађа, на људе, на стоку, и на сваки труд руку људских.'“

12 Зоровавељ, Салатилев син, и Исус, Јоседеков син, првосвештеник, и сав остали народ послушали су глас Господа, свог Бога, и речи пророка Агеја кога им је послао Господ, Бог њихов. И народ је почео да се боји Господа.

13 Агеј, Господњи гласник, по Господњој заповести рекао је народу: „Ја сам с вама“, говори Господ.

14 И Господ је подстакао дух Зоровавеља, Салатиловог сина, намесника у Јуди, и дух Исуса, Јоседековог сина, првосвештеника, и дух свег осталог народа, и почели су да долазе и да раде у дому Господа над војскама, свог Бога. **15** Било је то двадесет и четвртог дана шестог месеца друге године цара Дарија.

***1,1** „Агеј“ значи „рођен на празник“.

2 Седмог месеца, двадесет и првог дана тог месеца, Господња реч дошла је преко пророка Агеја: **2** „Реци Зоровавељу, Салатиловом сину, намеснику у Јуди, и Исусу, Јоседековом сину, првосвештенику, и осталом народу: **3** 'Ко је још међу вама од оних који су видели овај дом у његовој ранијој слави? А каквог га сада видите? Зар у вашим очима није као ништа у поређењу с оним?'

4 'Али сада буди јак, Зоровавељу', говори Господ, 'буди јак и ти, Исусе, Јоседеков сине, првосвештениче! Буди јак, цели народе', говори Господ, 'и прионите на посао! Јер ја сам с вама', говори Господ над војскама. **5** 'Сетите се савеза који сам склопио с вама кад сте изашли из Египта и кад је Дух мој стајао међу вама! Не бојте се!'

6 Јер овако каже Господ над војскама: 'Још једном - и то ускоро - потрешћу небеса и земљу, море и копно.

7 Потрешћу све народе и стећи ће се драгоцено благо из свих народа, и напунићу овај дом славом', каже Господ над војскама.

8 'Сребро је моје и злато је моје', говори Господ над војскама.

9 'Слава овог другог дома биће већа него слава оног првог', каже Господ над војскама. 'И на овом месту даћу мир', говори Господ над војскама."

10 Двадесет и четвртог дана деветог месеца, друге године Дарија, Господња реч дошла је пророку Агеју: **11** „Овако каже Господ над војскама: 'Питај свештенике за закон и реци: **12** 'Ако неко носи посвећено месо у скуту своје хаљине, па се својим скутом дотакне хлеба или варива или вина или уља или било какве хране, да ли ће то постати свето?' А свештеници су одговорили: „Неће!'"

13 Агеј је затим рекао: „Ако неко ко се онечистио мртвачем дотакне нешто од тога, да ли ће то постати нечисто?" Свештеници су одговорили: „Постаће нечисто."

14 Тада је Агеј рекао: „Такви су и ови људи и такав је овај народ преда мном", говори Господ, „и таква су сва дела руку њихових и све што принесу. Све је нечисто."

15 „А сада вас молим да од данас размишљате у свом срцу о томе како је било пре него што је почело полагање камена на камен у Господњем храму. **16** Кад би неко дошао до гомиле на којој је требало да буде двадесет мера, било би их само десет, и кад би неко дошао до пресе за грођје да из ње захвати педесет мера, било би их само двадесет. **17** Пустии сам на вас сушу, буђ и град,

на свако дело руку ваших, али нико се од вас није обратио к мени", говори Господ.

18 „Молим вас, размишљајте о овоме у свом срцу од данас, од двадесет и четвртог дана деветог месеца, од дана кад је положен темељ храма Господњег, размишљајте у свом срцу о овоме: **19** Има ли још семена у житници? Ни лоза ни смоква ни нар ни маслина још нису родили? Од овог дана ћу вас благословити."

20 Господња реч дошла је други пут Агеју двадесет и четвртог дана тог месеца: **21** „Реци Зоровавељу, намеснику у Јуди: 'Ја ћу потрести небеса и земљу. **22** И оборићу престо царствима и уништићу снагу царстви-ма народа. Преврнућу кола и оне који их возе, нападаће коњи и коњаници, сваки од маца брата свога."

23 „Тог дана", говори Господ над војскама, „узећу те, Зоровавељу, Салатилев сине, слуго мој", говори Господ. „И ставићу те као печатни прстен, јер сам тебе изабрао", говори Господ над војскама.

КЊИГА ПРОРОКА ЗАХАРИЈА

Писац: Захарија

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: 518. пре н. е.

Обухвата време: 520 - 518. пре н. е.

1 Осмог месеца друге године Дарија, Господња реч дошла је Захарији,* сину Варахије, Идовог сина, пророку: **2** „Господ се многе разгневио на ваше очеве.

3 Зато им реци: 'Овако каже Господ над војскама: 'Вратите се мени', говори Господ над војскама, 'и ја ћу се вратити вама', каже Господ над војскама.

4 'Не будите попут својих очева које су ранији пророци позивали: 'Овако каже Господ над војскама: 'Молим вас, вратите се са својих злих путева и одвратите се од својих злих дела.'

Али они нису послушали нити су обратили пажњу на оно што сам говорио', говори Господ.

5 'Где су сада ваши очеви? Зар пророци до века живе? **6** Али моје речи и моји прописи које сам дао својим слугама, пророцима, зар нису стигли ваше очеве? Зато су морали да признају: 'Оно што је Господ над војскама наумио да нам учини, према нашим путевима и према нашим делима, то нам је и учинио.'

7 Двадесет четвртог дана једанаестог месеца, а то је месец сават, друге године Дарија, Господња реч дошла је Захарији, сину Варахије, Идовог сина, пророку: **8** „Ово сам видео ноћу: Гле, један човек на риђем коњу стоји међу стаблима мирте у долини, а иза њега су били риђи, шарен и бели коњ."

9 Тада сам рекао: „Ко су ови, господару мој?" А анђео који је разговарао са мном рекао ми је: „Ја ћу ти показати ко су они."

10 Тада је човек који је стајао међу стаблима мирте одговорио: „Ово су они које је Господ послао да обилазе земљу." **11** Тада су се они обратили Господњем анђелу који је стајао међу миртама, и рекли су: „Обишли смо земљу, и гле, сва је земља мирна и почива."

12 Онда је Господњи анђео одговорио: „Господе над војскама, докле ћеш ускраћивати милосрђе Јерусалиму и Јудиним градо-

вима, над којима твоја осуда траје ових седамдесет година?"

13 И Господ је одговорио анђелу који је разговарао са мном, пријатним речима, утешним речима. **14** Анђео који је разговарао са мном рекао ми је: „Објави ове речи: 'Овако каже Господ над војскама: 'Ревнујем за Јерусалим и за Сион с великом ревностју.

15 Жестоко сам се разгневио на безбрижне народе, јер сам био мало гневан, али они су погоршали невољу.

16 Зато овако каже Господ: 'Вратићу се у Јерусалим с милосрђем. Мој дом биће саграђен у њему', говори Господ над војскама, 'и мерно уже растежаће се преко Јерусалима.'

17 Објави и ове речи: 'Овако каже Господ над војскама: 'Моји градови опет ће се преливати добром, и ја, Господ, опет ћу се сажалити на Сион и опет ћу изабрати Јерусалим.'

18 Тада сам подигао очи и погледао, кад гле, четири рога. **19** И упитао сам анђела који је разговарао са мном: „Шта је то?" А он ми је одговорио: „То су рогови који су расецали Јуду, Израел и Јерусалим."

20 Затим ми је Господ показао четворицу занатлија. **21** А ја сам питао: „Шта су ови дошли да раде?"

Он је одговорио: „То су рогови који су расецали Јуду до те мере да више нико не подиже своју главу. А ови су дошли да их заплаше, да оборе рогове народима који подижу рог против Јудине земље, да је расеју."

2 Подигао сам очи и погледао, кад гле, човек с мерним ужетом у руци, **2** Тада сам упитао: „Куда идеш?"

А он ми је одговорио: „Да измерим Јерусалим и да видим колика му је ширина и колика му је дужина."

3 И гле, анђео који је разговарао са мном отишао је од мене, а други анђео кренуо му је у сусрет. **4** Тада му је рекао: „Трчи, реци оном младичу овако: 'Јерусалим ће бити насељен као град без зидина због мноштва људи и стоке у њему. **5** И ја ћу му', говори Гос-

*1,1 „Захарија“ значи „Господ се сетио“.

под, 'бити пламени зид унаоколо и својом славом ћу га испунити!'"

6 „Идите! Идите! Бежите из северне земље!“, говори Господ. „Јер сам вас расуо на све стране“, говори Господ.

7 „Иди, Сионе! Бежи, ти што живиш код вавилонске кћери! **8** Јер овако каже Господ над војскама, који ме, након што се прославио, послао к народима који су вас опленили: 'Ко вас дира, дира зеницу ока мога. **9** Јер, ево, дижем своју руку на њих, и постаће плен својим робовима. И знаћете да ме је послао Господ над војскама!'"

10 „Кличи и радуј се, кћери сионска, јер ево, долазим и пребиваћу усред тебе“, говори Господ. **11** „Тог дана многи ће народи приступити мени, и постаће мој народ, а ја, Господ, пребиваћу усред тебе.“ Тада ћеш знати да ме је Господ над војскама послао к теби. **12** Господ ће Јуду узети као свој део у светој земљи и опет ће изабрати Јерусалим. **13** Нека ћути сваки човек пред Господом, јер се он подигао из свог светог пребивалишта.

3 Показао ми је Исуса, првосвештеника, како стоји пред Господњим анђелом, и Сотону* како му стоји здесна да му се противи. **2** Тада је Господњи анђео рекао Сотони: „Нека те Господ прекори, Сотону! Нека те прекори Господ који је изабрао Јерусалим! Зар он није угарак извучен из ватре?“

3 А Исус је био обучен у прљаве хаљине и стајао је пред анђелом. **4** Тада се анђео обратио онима који су стајали пред њим и рекао им: „Скините с њега прљаве хаљине!“ Затим је Исусу рекао: „Ево, скинуо сам с тебе твој преступ и бићеш обучен у свечане хаљине.“

5 Тада сам рекао: „Нека му ставе на главу чист турбан!“ И ставили су му на главу чист турбан и обукли су му хаљине, а тамо је стајао Господњи анђео. **6** Господњи анђео је опоменуо Исуса: **7** „Овако каже Господ над војскама: 'Ако будеш ходио мојим путевима и извршавао моје заповести, тада ћеш ти судити мом дому и чуваћеш моја дворишта, и даћу ти да слободно приступиш онима који тамо стоје.'“

8 'Исусе првосвештениче, слушајте ти и твоји другови који седе пред тобом, јер они су знак! Јер ево, ја доводим свог слугу, Изданак. **9** Јер ево камена који сам ставио пред Исуса! На том једном камену има седам пари очију. Ево, на њему урезујем натпис,

говори Господ над војскама, 'и уклонићу преступ те земље у једном дану.'

10 'Тог дана', говори Господ над војскама, 'зваћете један другога под лозу и под смокву!'"

4 Анђео који је разговарао са мном поново је дошао и пробудио ме, као што се човек буди из сна. **2** Затим ме је упитао: „Шта видиш?“

А ја сам одговорио: „Видим свећњак, сав од злата, са посудом на врху, и са седам жижака. Седам светиљки на његовом врху имају седам цевчица. **3** Поред њега су и две маслине, једна с десне, а друга с леве стране посуде.“

4 Тада сам се обратио анђелу који је разговарао са мном и упитао сам га: „Господару мој, шта то представља?“ **5** Анђео који је разговарао са мном одговорио ми је: „Зар не знаш шта то представља?“

А ја сам рекао: „Не знам, господару мој.“

6 Тада ми је одговорио: „Ово је Господња реч Зоровавељу: 'Не војном силом ни снагом, већ мојим Духом', каже Господ над војскама.“ **7** „Ко си ти, велика горо? Пред Зоровавељом постаћеш равница. И он ће донети угаони камен уз поклик: 'Каква лепота! Каква лепота!'"

8 Опет ми је дошла Господња реч: **9** „Зоровавељево руке положиле су темељ овом дому и његове руке ће га довршити. И тада ћеш знати да ме је Господ над војскама послао к вама. **10** Јер ко је презрео дан скромних почетака? Народ, а и седам пари очију, обрадоваће се кад виде висак у Зоровавељевој руци. Тих седам пари очију јесу Господње очи. Оне претражују сву земљу.“

11 Ја сам проговорио и упитао га: „Шта представљају оне две маслине с десне и с леве стране свећњака?“ **12** Проговорио сам и други пут и упитао га: „Шта представљају гране те две маслине из којих кроз две златне цеви излази златаста течност?“

13 А он ми је рекао: „Зар не знаш шта то представља?“ Одговорио сам: „Не знам, господару мој.“

14 Тада је рекао: „То су два помазаника који стоје поред Господара целе земље.“

5 Тада сам опет подигао очи и погледао, кад гле, био је то свитак који лети. **2** А анђео ме је упитао: „Шта видиш?“

Одговорио сам: „Видим свитак који лети, двадесет лаката дуг и десет лаката широк.“

3 Тада ми је рекао: „То је проклетство које долази на сву земљу. Сви који краду, што је

*3,1 „Сотона“ значи „противник, непријатељ“.

забрањено на једној страни свитка, остају некажњени, и сви који се заклињу, што је забрањено на другој страни свитка, остају некажњени. **4** 'Ја га шаљем', говори Господ над војскама, 'да уђе у кућу лопова и у кућу онога који се криво заклиње мојим именом. И боравиће у кући његовој и уништиће је заједно с њеном дрвном грађом и камењем."

5 Тада ми је анђеолови који је разговарао са мном пришао и рекао: „Подигни очи и погледај шта се то појављује."

6 А ја сам упитао: „Шта је то?"

Он је рекао: „То што се појављује јесте ефа."^{*} Затим је наставио: „Такви су зли по свој земљи." **7** И гле, подигао се округли оловни поклопац, и једна жена је седела усред ефе. **8** А он је рекао: „Ово је Зло." И гурнуо ју је назад у ефу, а на отвор је бацио тежак комад олова.

9 Затим сам подигао очи и угледао како се појављују две жене с ветром у крилима. Крила су им била попут родиних крила. И подигле су ефу између земље и неба. **10** А ја сам упитао анђела који је разговарао са мном: „Куда носе ефу?"

11 Он ми је одговорио: „Да жени саграде кућу у земљи Сенару, и кад буде завршена, положиће је тамо на њено место."

6 Тада сам опет подигао очи и погледао, кад гле, четвора кола излазе између две горе, а те горе су биле од бакра. **2** У прва кола били су упрегнути риђи коњи, а у друга црни коњи. **3** У трећа кола били су упрегнути бели коњи, а у четврта пегави коњи, шарени.

4 Обратио сам се анђелу који је разговарао са мном и упитао сам га: „Шта је то, господару мој?"

5 Анђеолови ми је одговорио: „То су четири небеска духа која излазе с места где су стајали пред Господарем целе земље. **6** Кола у која су упрегнути црни коњи нека крену ка северној земљи, бели према мору, а пегави ка јужној земљи. **7** Шарени нека крену да претраже и обиђу свој део земље." Затим је рекао: „Идите, обиђите земљу!" И они су почели да обилазе земљу.

8 Тада ми је довикнуо и рекао: „Гледај! Они што иду ка северној земљи умирују Господњи Дух у северној земљи."

9 Опет ми је дошла Господња реч: **10** „Нека се узме део од прилога изгнаника, који су донели Хелдај, Товија и Једаја, а ти дођи истог дана и с тим људима који су дошли из

Вавилона уђи у дом Јосије, Софонијиног сина. **11** И узми сребро и злато, па направи раскошну круну и стави је на главу Исусу, Јоседековом сину, првосвештенику. **12** И реци му:

„Овако каже Господ над војскама: 'Ево човека коме је име Изданак. И никнуће са свог места и саградиће Господњи храм. **13** Он ће саградити Господњи храм и красиће га слава. Седеће и владаће на свом престолу и биће свештеник на свом престолу, и између обе службе владаће мир. **14** Раскошна круна нека остане у Господњем храму за спомен Елему, Товији, Једаји и Хену, Софонијином сину. **15** Они који су далеко доћи ће и градиће Господњи храм. И знаћете да ме је к вама послао Господ над војскама. Тако ће бити ако послушате глас Господа, свог Бога!"

7 Четврте године цара Дарија, четвртог дана деветог месеца, то јест месеца кислева, Господња реч дошла је Захарији. **2** Ветил је послао Сарасара и Регемелеха и његове људе да умилостиве Господње лице **3** и да питају свештенике у дому Господа над војскама и пророке: „Да ли треба да плачем петог месеца и да постим, као што чиним толике године?"

4 Опет ми је дошла реч Господа над војскама: **5** „Кажи целом народу и свештеницима: 'Кад сте постили и нарицали петог и седмог месеца, и тако седамдесет година, да ли сте мени постили? **6** И кад једете и пијете, зар нисте ви они који једу и пију? **7** Зар није требало да послушате речи које је Господ објавио преко ранијих пророка, док су Јерусалим и околни градови још били настањени и док је у њима владао мир, и док су Негев и Шефела били настањени?"

8 Господња реч опет је дошла Захарији: **9** „Овако каже Господ над војскама: 'По истинској правди судите и један другом показујте доброту и милосрђе! **10** Не обмањујте удовицу ни сироче, ни странца ни онога ко је у невољи, и у свом срцу не смишљајте зло један другоме!" **11** Али они нису хтели да слушају, него су тврдоглаво окренули леђа и затворили уши да не чују. **12** Своје срце учинили су тврдим као камен корунд, да не би послушали закон и речи које им је Господ над војскама својим Духом слао преко ранијих пророка. Зато се Господ над војскама много разгневио."

13 „Кад сам ја звао, они нису слушали, зато кад су они звали, ја нисам слушао", каже Господ над војскама. **14** „И олујним вет-

***5,6** Ефа износи 22 литре. Види додаток на крају књиге.

ром сам их расуо међу све народе које нису познавали, и земља је за њима остала пуста, нико кроз њу није пролазио нити се враћао. И тако су лепу земљу претворили у страхан призор."

8 Опет је дошла реч Господа над војскама: **2** „Овако каже Господ над војскама: 'Ревноваћу за Сион с великом ревношћу, и с великим гневом ревноваћу за њега.'"

3 „Овако каже Господ: 'Вратићу се у Сион и пребиваћу усред Јерусалима, и Јерусалим ће се звати град истине, а гора Господа над војскама, света гора.'"

4 „Овако каже Господ над војскама: 'Старци и старице опет ће седети на јерусалимским трговима са штапом у руци због много дана свог живота. **5** Градски тргови биће пуни дечака и девојчица који ће се ту играти.'"

6 „Овако каже Господ над војскама: 'Ако би то било претешко у очима остатка овог народа у то време, да ли би то било претешко и у мојим очима?' говори Господ над војскама."

7 „Овако каже Господ над војскама: 'Ево, ја спасавам свој народ из источне и из западне земље. **8** И ја ћу их довести, и они ће пребивати усред Јерусалима, и биће мој народ, а ја ћу бити њихов Бог у истини и праведности.'"

9 „Овако каже Господ над војскама: 'Нека буду јаке руке вама који у ово време слушате ове речи из уста пророка, који су били тамо оног дана када је положен темељ за дом Господа над војскама, да се сазида храм! **10** Јер пре овог времена није било плате ни за људе ни за животиње. Није било мира од непријатеља ни оном ко је путовао, јер сам пустио све људе да ударе једни на друге.

11 Али сада с остатком народа нећу поступати као ранијих дана', говори Господ над војскама. **12** 'Јер ће се сејати семе мира, лоза ће рађати свој плод, земља ће доносити свој род, а небеса ће давати росу. И све ћу то дати у наследство остатку овог народа. **13** И као што сте раније били проклетство међу народима, доме Јудин и доме Израелов, тако ћу вас сада спасти и бићете благослов. Не бојте се! Нека вам руке буду снажне!

14 Јер овако каже Господ над војскама: 'Као што сам био наумио да вам нанесем невољу јер су ме ваши праочеве разгневили', каже Господ над војскама, 'и нисам зажалио због тога, **15** тако сам опет у ово време наумио да учиним добро Јерусалиму и Јудином дому. Не бојте се!

16 Ево шта треба да урадите: Говорите истину један другоме. На градским вратима судите по истини и донесите пресуде које воде ка миру. **17** У свом срцу немојте један другом смишљати зло и немојте волети лажне заклетве, јер ја мрзим све то', говори Господ." **18** Опет ми је дошла реч Господа над војскама: **19** „Овако каже Господ над војскама: 'Пост четвртог, пост петог, пост седмог и пост десетог месеца за Јудин дом постаће весеље, срећа и радосне свечаности. Зато волите истину и мир.'"

20 „Овако каже Господ над војскама: 'Долазиће народи и становници многих градова, **21** и становници једног града одлазиће к онима из другог града, и говориће: 'Пођимо да умилостивимо Господње лице и да тражимо Господа над војскама! И ја ћу поћи!' **22** Долазиће многи народи и моћна племена да траже Господа над војскама у Јерусалиму и да умилостиве Господње лице.'"

23 „Овако каже Господ над војскама: 'У то време десет људи из свих језика којима говоре народи ухватиће једног Јудејца за skut и говориће: 'Идемо с вама, јер смо чули да је Бог с вама.'"

9 Објава: „Господња је реч против земље Адрах и почива на Дамаску, јер је Господње око на земаљском човеку и на свим племенима Израела. **2** Та реч је и против Емата, који се граничи с Адрахом, и против Тира и Сидона, јер су врло мудри. **3** Тир је себи бедем саградио, накупио је сребра као прашице и злата као блата по улицама. **4** Али гле, Господ ће му одузети све што има и његову војну силу бациће у море и ватра ће га прогутати. **5** Аскалон ће то видети и уплашиће се. Газа ће осетити велике болове, а и Акарон, јер ће његова нада бити осрамоћена. И нестаће цара из Газе, а Аскалон више неће бити насељен. **6** Незаконити син пребиваће у Азоту, и уништићу понос Филистеја. **7** Из уста ћу им уклонити оно што је крвљу окаљано и из зуба оно што је одвратно, а ко остание припашиће нашем Богу и биће као кнез у Јуди, а Акарон ће бити као Јевусејин. **8** И поставићу логор као стражу за мој дом, да нико не може ни да долази ни да одлази. И надзорник више неће долазити код њих, јер сам сада све видео својим очима."

9 „Радуј се много, кћери сионска! Кличи победнички, кћери јерусалимска! Ево, долази ти твој цар! Он је праведан и спасен, познан је и јаше на магарцу, на магарету, младунчету магарице. **10** Уништићу бојна кола у Јефрему и коње у Јерусалиму. Бојни

лукови биће уништени. И он ће о мируговорити народима. Његова ће власт бити од мора до мора и од реке до крајева земаљских.

11 А теби ћу, због крви савеза који сам склопио с тобом, ослободити твоје затворенике из јаме у којој нема воде."

12 „Вратите се у тврђаву, затвореници пуни наде! Данас ти јављам: 'Двоструко ћу ти вратити. **13** Јер ћу Јуду као лук свој натегнути, а Јефрема ћу узети као стрелу за лук и подићи ћу твоје синове, Сионе, на твоје синове, Грчка,* и учинићу од тебе, Сионе, да будеш као мач јунака.' **14** Над њима ће се Господ показати, његова ће стрела као муња полетети. Господ дунуће у рог, доћи ће с виخورима с југа. **15** Господ над војскама браниће их, а они ће прождрети и победили камење из праћке. И пиће и клицаће као да су пили вино. И биће пуни као чинија, као углови олтара.

16 И Господ, њихов Бог, спашће их у тај дан као стадо свог народа, јер ће они блистати као камење у круни над његовом земљом. **17** Како је велика његова доброта, и како је велика његова лепота! Од жита ће расти младићи, а од младог вина девојке."

10 „Тражите од Господа кишу у доба пролећне кишне, од Господа који ствара олујне облаке, који људима даје обилну кишу, који свакоме даје род са њиве. **2** Јер кућни идоли износе натприродне објаве, гатари добијају лажне визије, објављују ништавне снове и узалуд теше. Зато ће народ као стадо отићи, и биће у невољи, јер немају пастира."

3 „Жестоко сам се разгневио на пастире и позваћу на одговорност вође који су попут јараца. Јер је Господ над војскама погледао на своје стадо, на Јудин дом, и учинио га је да изгледа попут величанственог коња у боју. **4** Од Јуде потиче поглавар, од њега потиче онај који је владар и ослонац, од њега потиче бојни лук, од њега потичу сви који управљају пословима, сви они од њега потичу. **5** Они ће бити као јунаци који у боју газе блато по улицама. И бориће се јер је Господ с њима, а они који на коњима јашу биће ослабоћени. **6** Ојачаћу Јудин дом, спашћу Јосифов дом. И даћу им пребивалиште, јер ћу им се смилovati, и биће као да их нисам одбацио, јер ја сам Господ, њихов Бог, и услишићу их. **7** Они од Јефрема биће као јунак, њихово срце радоваће се као од младог

вина. Видеће то њихови синови и радоваће се, њихово срце ће се веселити Господу.

8 Зазвиждаћу им и скупићу их, јер ћу их откупити и биће многобројни, као што су били многобројни они пре њих. **9** Рашејаћу их међу народе, и у удаљеним ће се местима мене сећати. Оживеће са својим синовима и вратиће се. **10** И вратићу их из египатске земље, скупићу их из Асирије, и довешћу их у галадску земљу и на Ливан, и неће бити доста места за њих. **11** Проћи ћу кроз море доносећи му невољу, и ударићу таласе у мору, пресушиће све дубине Нила. И биће оборен асирски понос, уклоњено египатско жезло. **12** Ја, Господ, ојачаћу их, у име ће моје ходити", говори Господ.

11 „Отвори врата, Ливане, да ветра прогута твоје кедрове! **2** Плачи горко, смреко, јер је кеदार пао, јер су моћна стабла уништена! Плачите горко, велика стабла са Васана, јер је непроходна шума оборена! **3** Чујте горак плач пастира, јер је опустошена слава њихова! Чујте рику младих лавова, јер су опустошени поносни јордански честари!

4 Овако каже Господ, шом Бог: 'Паси овце намењене за клање, **5** које њихови купци кољу, и нико их не сматра кривим! А они који их продају говоре: 'Нека је благословљен Господ, јер ћу се обогатити' Њихови пастири немају самилости према њима.

6 Ни ја више нећу имати самилости према становницима ове земље', говори Господ. 'Ево, предајем сваког човека у руке његовог ближњега, и у руке његовог цара. Они ће земљу пустошити, а ја никога нећу избавити из њихових руку.'

7 Ради вас, невољници из стада, пасасам стадо за клање намењено. Узео сам два штапа. Један сам назвао Наклоност, а други Свеза. Тако сам пасасо стадо. **8** На крају сам у једном месецу уклонио три пастира, јер више нисам имао стрљења с њима, а и ја сам њима био мрзак. **9** Затим сам рекао: 'Нећу вас више пасти. Која угине, нека угине. Која нестане, нека нестане. А које остану, нека једна другој месо прождеру.' **10** И узео сам свој штап Наклоност и сломио сам га да раскинем савез који сам склопио са својим народом. **11** Тог дана био је раскинут, а невољници из стада који су ме посматрали тако су спознали да је то била Господња реч.

12 Тада сам им рекао: 'Ако је добро у вашим очима, дајте ми плату, ако није, немојте.' И дали су ми плату, тридесет сребрника.

13 Господ ми је онда рекао: 'Баци у ризицу ту велику вредност којом су ме проце-

*9,13 Дословно: „Јаване“.

нили! Узео сам тих тридесет сребрника и ба-
нио сам их у ризницу Господњег дома.

14 Онда сам сломио и свој други штап,
Свезу, да раскинем братство између Јуде и
Израела.

15 И Господ ми је рекао: 'Узми још и опре-
му бескорисног пастира. **16** Јер, ево, ја ћу
дати да се подигне пастир у земљи. За нес-
тале овце неће марити, младе неће тражити,
повређене неће лечити, а оне које могу да
стоје неће хранити. Јешће месо од угојених
оваца и папке ће им кидати. **17** Тешко мом
безвредном пастиру који стадо оставља!
Мач ће му се надвити над мишицу и над дес-
но око. Мишица ће му се осушити, а десно
око ослабити.'

12 Објава: „Господња реч о Израелу.“
Овако говори Господ, који је разапео небеса,
земљи положио темеље и човеку створио
дух који је у њему: **2** „Ево, учинићу да Јеру-
салим буде пехар због кога ће пострати сви
околни народи. И Јуда ће бити под опсадом,
као и Јерусалим. **3** Тог дана учинићу да Је-
русалим буде тежак камен свим народима.
Сви који га буду дизали задобиће тешке ра-
не. Окупиће се против њега сви земаљски
народи. **4** Тог дана“, говори Господ, „удари-
ћу све коње сметеношћу, а њихове јахаче
лудилом. Над Јудиним домом отворићу своје
очи, и народима ћу све коње спелилом уда-
рити. **5** Јудини кнезови рећи ће у свом срцу:
'Становници Јерусалима наша су снага која
долази од Господа над војскама, њиховог
Бога.' **6** Тог дана учинићу да Јудини кнезови
буду као жеравник међу дрвећем и као запа-
љена бакља међу сноповима тек пожњеве-
ног жита. И прождираће надесно и налево
све народе унаоколо, а становници Јеру-
салима и даље ће живети у свом граду, у Јеру-
салиму.

7 Господ ће прво спасти Јудине шаторе, да
се лепота Давидовог дома и лепота станов-
ника Јерусалима не би издигла изнад Јуде. **8**
Тог дана Господ ће бити заштита становни-
цима Јерусалима, па ће онај који посрне ме-
ђу њима бити тог дана снажан као Давид, а
Давидов дом моћан као Бог, као Господњи
анђео пред њима. **9** Тог дана истребићу све
народе који долазе на Јерусалим.

10 И излићу на Давидов дом и на станов-
нике Јерусалима дух милости и молитве, и
гледаће у онога кога су проболи, нарицаће
за њим као што се нариче за сином једин-
цем, и горко ће га оплакивати као што се оп-
лакује првенца. **11** Тог дана биће велико на-
рицање у Јерусалиму, као нарицање у Ада-

дримону у долини Мегидо. **12** Земља ће на-
рицати, свака породица за себе: породица
Давидовог дома засебно, и њихове жене за-
себно, породица Натановог дома засебно, и
њихове жене засебно, **13** породица Левије-
вог дома засебно, и њихове жене засебно,
Симејева породица засебно, и њихове жене
засебно, **14** и све остале породице, свака
породица засебно, и њихове жене засебно."

13 „Тог дана отвориће се извор воде Да-
видовом дому и становницима Јерусалима
да се оперу од греха и од каждасти.

2 Тог дана“, говори Господ над војскама,
„избрисаћу имена свих идола из земље и ви-
ше се неће спомињати, а и пророке и нечист
дух уклонићу из земље. **3** Ако још неко буде
пророковао, његов отац и његова мајка, ње-
гови родитељи, рећи ће му: 'Нећеш више
живети, јер си лаж говорио у Господње име!'
Отац и мајка, родитељи његови, пробошће
га јер је пророковао.'

4 Тог дана сваки пророк ће се постидети
своје визије, кад буде пророковао, и неће
више носити пророчки огртак да би варао. **5**
И рећи ће: 'Ја нисам пророк. Ја сам ратар,
јер ме је неки човек као роба купио још од
моје младости.' **6** Неко ће га упитати: 'Какве
су ти то ране по телу?' А он ће одговорити:
'Задобио сам их у кући оних који ме много
воле.'

7 'Пробуди се, мачу, против мог пастира,
против човека који ми је друг', говори Гос-
под над војскама. 'Удари пастира и нека се
овце разбеже. И милостиво ћу окренути сво-
ју руку према онима који су незнатни.

8 И у свој земљи“, говори Господ, 'две тре-
ћине биће истребљене и побијене, а трећа
ће остати у њој. **9** Ту трећину провешћу кроз
ватру, прочистићу је као што се прочишћава
сребро и испитаћу је као што се испитује
злато. И они ће позвати моје име, а ја ћу се
одавати. Рећи ћу: 'То је мој народ', а они ће
рећи: 'Господ је наш Бог.'

14 „Ево, долази Господњи дан, и твој
плен ће се разделити усред тебе. **2** Скупићу
све народе за рат против Јерусалима, град
ће бити освојен, куће опљачкане, жене ос-
рамоћене. Половина града отићи ће у из-
гнанство, али преостали народ неће бити ис-
требљен из града.

3 Господ ће изаћи и ратоваће против тих
народа као у дан рата свога, у дан боја. **4**
Ноге ће његове тог дана стајати на Маслин-
ској гори која је насупрот Јерусалима, на
истоку. И Маслинска гора ће се раздвојити

по средини, од истока до запада. И настаће врло велика долина, половина горе помериће се на север, а половина на југ. **5** И бежаћете у долину мојих гора, јер ће се долина између гора протезати до Асала. Бежаћете као што сте бежали због земљотреса у данима Озије, Јудиног цара. И доћи ће Господ, мој Бог, и сви свети с њим.

6 Тог дана неће бити светлости, нити таме.

7 Биће то дан познат као Господњи. Тада неће бити ни дана ни ноћи. У вечерње сате биће светлости. **8** Тог дана из Јерусалима ће потећи живе воде, пола према источном мору, а пола према западном мору. Биће тако и лети и зими. **9** И Господ ће бити цар над свом земљом. Тог дана Господ ће бити један и име његово једно.

10 Сва земља постаће као Арава, од Гаве до Римона јужно од Јерусалима који ће се узвисити и биће настањен на свом месту, од Венијаминових врата до места где су Прва врата, па до Угаоних врата, и од Ананилове куле до царевих бачви. **11** Народ ће живети у њему и проклетство уништења више га неће снаћи. Јерусалим ће спокојно живети.

12 А ово је пошаст коју ће Господ пустити на све народе који буду ратовали против Јерусалима: месо ће им иструнути док још буду на ногама стајали, очи ће им иструнути у дупљама, језик ће им иструнути у устима.

13 Тог дана Господ ће створити велику пометњу међу њима, и свако ће свог ближњег

хватати за руку и његова ће се рука подизати на руку његовог ближњег. **14** А и Јуда ће ратовати у Јерусалиму. Скупиће се богатство свих околних народа: злато, сребро и веома много одеће.

15 Иста таква пошаст погодиће коње, мазге, камиле, магарце и сву стоку која буде у тим логорима.

16 Ко год остане од свих народа који дођу на Јерусалим, долазиће сваке године да се поклони Цару, Господу над војскама, и да слави Празник сеница. **17** А ако неко од народа на земљи не дође у Јерусалим да се поклони Цару, Господу над војскама, на њега киша неће пасти. **18** Ако се египатски народ не појави и не дође, ни на њега киша неће пасти. Задесиће га пошаст коју Господ пушта на народе који не долазе да прославе Празник сеница. **19** То ће бити казна за грех Египта и за грех свих народа који не буду дошли да славе Празник сеница.

20 Тог дана писаће на коњским прапорцима 'Господ је свет!' И котлови у Господњем дому биће као посуде пред олтаром. **21** Сваки котао у Јерусалиму и у Јуди биће свет Господу над војскама. И сви који приносе жртве долазиће, узимаће их и куваће у њима. И тог дана неће више бити Хананца у дому Господа над војскама."

КЊИГА ПРОРОКА МАЛАХИЈЕ

Писац: Малахија

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: након 443. пре н. е.

1 Објава: Господња реч о Израелу преко Малахије:*

2 „Ја вас волим“, каже Господ.

А ви кажете: „Како нас то волиш?“

„Зар није Исав био Јаковљев брат?“, говори Господ. „Па ипак, Јакова сам волео, **3** а Исав сам мрзео, па сам његове горе претворио у пустош, а његово наследство у пребивалиште пустињских шакала.

4 Зато што Едом говори: 'Уништени смо, али вратићемо се и обновићемо опустошена места', овако каже Господ над војскама: 'Они ће градити, а ја ћу рушити. Зваће се 'земља зла' и 'народ који је Господ осудио довека'. **5** Очи ће ваше то видети и рећи ћете: 'Нека се велича Господ по израелској земљи.'

6 Син поштује оца и слуга свог господара. Ако сам ја отац, зашто ме не поштујете? Ако сам ја Велики Господар, зашто ме се не бојите? Господ над војскама говори вама, свештеници, који презирете моје име.

***1,1** „Малахија“ значи „мој гласник“.

А ви кажете: 'Како ми то презиремо твоје име?'

7 Тако што на мој олтар приносите нечист хлеб.

И још кажете: 'Чиме смо те то очистили?'

Тиме што говорите: 'Господњи сто заслужује презир.' **8** И кад на жртву приносите слепу животињу, кажете: 'Није то ништа лоше.' И кад приносите хрому или болесну животињу, кажете: 'Није то ништа лоше.'

'Донеси је свом намеснику! Да ли ћеш му угодити, и да ли ће те љубазно примити?', каже Господ над војскама.

9 'Сада, молим вас, умилостивите Божје лице да нам се смилује. Ваше су руке за то криве. Да ли ће он икога од вас љубазно примити?', каже Господ над војскама.

10 'Ко би од вас бадава врата затворио? Без накнаде ни ватру не палите на мом олтару. Нисте ми мили', каже Господ над војскама, 'и жртвени дар из ваше руке није ми мио.'

11 Јер од сунчевог изласка па до његовог заласка моје ће име бити велико међу народима, и на сваком месту приносиће се кад и дар мом имену - чист дар. Јер ће моје име бити велико међу народима', каже Господ над војскама.

12 'А ви ме обешчашћујете говорећи: 'Господњи сто је нечист, презир заслужују жртве које су на њему, храна која је на њему.'

13 Ви кажете: 'Каква мука!' и презирете то', каже Господ над војскама. 'И доносите отето, хромо и болесно - то доносите на дар. Могу ли то са задовољством примити из ваше руке?', каже Господ.

14 'Нека је проклет онај ко је лукав, ко у свом стаду има здраво мушко, а заветује се и жртвује Господу животињу с маном. Јер сам ја велики Цар', каже Господ над војскама, 'и моје име уливаће страх народима.'

2 „А сада, ова је заповест за вас, свештеници. **2** Ако не послушате и не узмете то к срцу и не дате славу мом имену“, каже Господ над војскама, „послаћу на вас проклетство и проклећу ваше благослове. Да, већ сам их проклео јер то не узимате к срцу.

3 Ево, уништићу вам семе посејано, и бацићу вам балегу у лице, балегу празника ваших, и бићете бачени на гомилу балега. **4** И знаћете да сам вам ја послао ту заповест, да би мој савез с Левијем остао“, каже Господ над војскама.

5 „Мој савез је био с њим, савез живота и мира, што сам му подарио да би ме се бојао. И он ме се бојао, због мог имена страх га је

обузимао. **6** Закон истине био је у устима његовим и неправда се није нашла на уснама његовим. У миру и честитости ходио је са мном и многе је од преступа одвратио. **7** Јер свештеникове усне треба да чувају знање, и закон се тражи из уста његових, јер је он гласник Господа над војскама.

8 Али ви сте скренули с пута. Због вас се многи спотичу о закон. Обезвредили сте Левијев савез“, каже Господ над војскама. **9** „Зато ћу и ја вас учинити презренима и пониженима пред целим народом, јер се нисте држали мојих путева, него сте пристрасно примењивали закон.“

10 „Зар немамо сви једног оца? Зар нас није један Бог створио? Зашто смо онда неверни једни другима, скрнавeћи савез наших праочева? **11** Јуда постау неверно, и гадости се чине у Израелу и Јерусалиму; јер Јуда скрнави Господњу светост, коју он воли, и за невесту узима кћер туђег бога. **12** Господ ће из Јаковљевих шатора истребити свакога ко тако чини, онога ко је будан и онога ко одговара, и онога ко приноси жртвени дар Господу над војскама.“

13 „Још и ово читите: због вас је олтар Господњи прекривен сузама, плачем и уздасима. Зато више не гледам на жртвени дар нити ми је мило да примим нешто из ваше руке. **14** А ви кажете: 'Зашто?' Зато што је Господ сведок између тебе и жене твоје младости којој си неверан, иако ти је брачни друг и жена с којом си у савезу. **15** Има оних који тако не чине, јер још увек имају Божји Дух. Шта они траже? Семе Божје. А ви чувајте свој дух и жени своје младости не будите неверни! **16** Јер ја мрзим отпуштање жена“, каже Господ, Израелов Бог, „и онога ко насилием покрива своје хаљине“, каже Господ над војскама. „А ви чувајте свој дух, и не будите неверни!“

17 Господу досађујете својим речима, а кажете: 'Како му то досађујемо?' Тако што говорите: 'Сви који зло чине добри су у Господњим очима и такви су му мили' или: 'Где је Бог правде?'

3 „Ево, шаљем свог гласника, и он ће рашчистити пут преда мном. И изненада ће доћи у свој храм Господ кога тражите, и гласник савеза коме се радујете. Ево, сигурно ће доћи“, каже Господ над војскама.

2 „Али ко ће поднети дан његовог доласка и ко ће опстати кад се он појави? Јер ће он бити као ливчев огањ и као цеђ оних који беле рубље. **3** Он ће сести као онај који топи и чисти сребро и очистиће Левијеве синове.

Прочиштиће их као злато и као сребро, и они ће приносити Господу жртвени дар у праведности. **4** И Господу ће бити угодан жртвени дар Јуде и Јерусалима, као давних дана и пређашњих година."

5 „Доћи ћу да вам судим и бићу брз сведок против врачара и против прељубника и против оних који се лажно заклињу и против оних који најамнику закидају плату, који неправду чине удовици и сирочету, и против оних који ускраћују права странцу, а мене се не боје“, каже Господ над војскама.

6 „Јер сам ја Господ, ја се не мењам, а ви сте синови Јаковљеви - зато вас није нестало. **7** Од времена праочева својих одступате од мојих прописа и не држите их се. Вратите се мени, и ја ћу се вратити вама!“, каже Господ над војскама.

А ви кажете: „Како да се вратимо?“

8 „Зар ће човек земаљски поткрадати Бога? А ви мене поткрадате.“

И још кажете: „У чему те то поткрадамо?“

„У десецима и у прилозима. **9** Проклетством ме проклињете и поткрадате ме, ви, цео народ. **10** Донесите све десетке у складиште, да буде хране у мом дому, и окушајте ме у томе“, каже Господ над војскама, „зар вам нећу отворити бране на небесима и излити на вас благослов док не буде доста!“

11 „Одстранићу ради вас штеточине, и неће вам уништавати плодове земље, нити ће вам лоза у пољу бити без рода“, каже Господ над војскама.

12 „Сви ће вас народи звати срећнима, јер ви ћете постати земља радости“, каже Господ над војскама.

13 „Тешке су биле ваше речи против мене“, каже Господ.

А ви кажете: „Шта смо ми то један другоме говорили против тебе?“

14 „Рекли сте: 'Узалудно је служити Богу. Каква је корист од тога што извршавамо оно што смо му дужни и што ходимо жалосни пред Господом над војскама? **15** Сада охولة називамо срећнима. И напредују они који зло чине. Искушавају Бога и пролазе некажњено.“

16 У то су време они који се боје Господа разговарали један с другим, сваки са својим ближњим, и Господ је пазео и слушао. И пред њим је почела да се пише књига сећања за оне који се боје Господа и који размишљају о његовом имену. **17** „Они ће бити моји“, каже Господ над војскама, „оног дана кад их учиним својим драгоценим власништвом. И бићу милостив као што је човек милостив свом сину који му служи. **18** И опет

ћете видети разлику између праведног и злог, између оног ко служи Богу и оног ко му не служи.“

4 „Јер гле, долази дан који гори као пећ, и сви охоли и сви који зло чине постаће као стрњика. И прождреће их дан који долази“, каже Господ над војскама, „и неће им оставити ни корена ни гране. **2** А вама који се бојите мог имена грануће сунце праведности што носи оздрављење на својим крилима. Изаћи ћете и скакаћете као угојена телад.

3 И згазићете зле, јер ће они бити као прах под вашим ногама оног дана кад учиним оно што сам наумио“, каже Господ над војскама.

4 „Сетите се закона Мојсија, слуге мога, који сам му дао на Хориву за цео Израел - свих прописа и закона.

5 Ево, ја вам шаљем пророка Илију пре него што дође велики и застрашујући Господњи дан. **6** Он ће обратити срце очева ка синовима и срце синова обратиће ка очевима, да не дођем и не ударим земљу уништењем.“

Писци: **Давид и други**

Писање завршено: **око 460. пре н. е.**

1 Срећан је човек који по савету злих не поступа, на путу грешника не стоји, и у друштву подругљиваца не седи, **2** него ужива у закону Господњем, и дан и ноћ пажљиво чита закон његов. **3** Он је као дрво посађено крај вода које теку, које плод свој доноси у своје време, којем лишће не вене, и све што ради биће успешно. **4** Није тако са злима, они су као плева коју ветар разноси. **5** Зато се зли неће одржати на суду, ни грешници на збору праведника. **6** Јер Господ познаје пут праведника, а пут злих ће пропасти.

2 Зашто су се народи ускомешали и племена размишљају о испразним стварима? **2** Цареви се земаљски подижу и владари као један устају против Господа и против његовог помазаника, **3** и говоре: „Раскинемо окове њихове и збацимо са себе ужа њихова!“ **4** Онај који седи на небесима смејаће се, сам Господ ругаће им се. **5** Тада ће им се обратити у гневу својем, и у жестини срџбе своје створиће им пометњу, **6** говорећи: „Ја сам поставио цара свога на Сиону, на светој гори својој.“ **7** Објавићу одредбу Господњу, а он ми је рекао: „Ти си мој син, ја сам ти данас постао отац.“ **8** Тражи од мене, и даћу ти народе у наследство и крајеве земаљске у посед. **9** Разбићеш их гвозденим жезлом, као посуду грнчарску смрвићеш их.“ **10** И зато, цареви, поступите разборито! Прихватите укор, судије земаљске! **11** Служите Господу са страхом и радујте се с дрхтањем. **12** Поздравите сина, да се Бог не разгневи и да вас пропаст с пута не уклони, јер гнев његов лако плане. Срећни су сви којима је Он уточиште.

Песма коју је Давид саставио када је бежао пред својим сином Авесаломом.

3 О Господе, зашто је толико противника мојих? Зашто многи устају на мене? **2** Многи

говоре за душу моју: „Нема за њега спасења од Бога.“ **3** Али ти си, Господе, штит мој, слава моја, онај који подиже главу моју. **4** Из свег гласа призивају Господа, и он ће ме услишити са свете горе своје. **5** Ја ћу лећи и заспати, а онда ћу се пробудити, јер је Господ мој ослонац. **6** Неће ме уплашити десет хиљада људи који су ме са свих страна опколили. **7** Устани, Господе! Спаси ме, Боже мој! Удари у вилицу све непријатеље моје. Разбиј зубе злима. **8** Спасење долази од Господа. Благослов твој почива на народу твојем.

Управитељу, за извођење на жичаним инструментима. Давидова песма.

4 Кад те призовем, услиши ме, Боже мој праведни. У тескоби мојој избави ме! Смилуј ми се и чуј молитву моју! **2** 'Синови људски, докле ће се слава моја понижавати? Докле ћете ћете испразне ствари волети? Докле ћете лаж тражити?' **3** Знајте да ће Господу посебан бити онај ко му је веран; чуће Господ кад га призовем. **4** Ако се и узнемирите, немојте грешити. Задржите речи у срцу својем, на постели својој, и ћутите. **5** Принесите жртве праведне и уздајте се у Господа. **6** Многи говоре: „Ко ће нам показати оно што је добро?“ Господе, подигни на нас светлост лица свога. **7** Ти ћеш срцу моме радост дати, већу него што је они имају кад им обилује пшеница и младо вино. **8** У миру ћу лећи и спавати, јер ми ти, Господе, дајеш да живим у спокоју.

Управитељу. Давидова песма.

5 О Господе, пригни ухо речима мојим; чуј уздисање моје. **2** Слушај вапај мој, Цару мој и Боже мој, јер се теби молим. **3** Господе, јутром чуј глас мој; јутром ти се обраћам и будно чекам. **4** Јер ти ниси Бог који у злу ужива; зли код тебе ни за кратко места не налази. **5** Хвалисавци не могу стајати пред очима твојим. Ти мрзиш све који зло чине; **6** уништићеш оне који лаж говоре. Човек који

***Наслов** Назив „Псалми“ значи „хвалоспеви“.

крв пролива и превару чини мрзак је Господу. **7** А ја ћу због велике доброте твоје доћи у дом твој, у страху пред тобом поклониху се према светоме храму твоме. **8** Господе, води ме у праведности својој и сачувај од непријатеља мојих, пут свој поравнај преда мном. **9** Јер у устима њиховим нема ничег поузданог, изнутра су пуни зла. Грло им је гроб отворен, ласкавим се језиком служе. **10** Бог ће их заиста сматрати кривима, пропаће они због намера својих. Због мноштва преступа својих биће расејани, јер су се против тебе побунили. **11** Али радоваће се сви којима си ти уточиште; до века ће радосно кличати. Ти ћеш их заклонити; веселиће се они који воле име твоје. **12** Јер ћеш ти, Господе, благословити праведнике, као штитом великим заклонићеш их наклоношћу својом.

Управитељу, за извођење на жичаним инструментима на нижој октави. Давидова песма.

6 О Господе, немој ме укоравати у гневу своме, немој ме кажњавати у љутњи својој. **2** Смилуј ми се, Господе, јер сам изнемогао. Излечи ме, Господе, јер су немира пуне кости моје. **3** Душа је моја препуна немира, а ти, Господе, докле ћеш чекати? **4** Дођи, Господе, избави душу моју, спаси ме због љубави своје. **5** Јер мртви тебе не спомињу, Ко ће те у гробу хвалити? **6** Изнемогао сам од уздисања; сву ноћ сузама постелеу своју квазим, и натапам лежај свој. **7** Од туге је око моје ослабило, оронуло је због свих непријатеља мојих. **8** Одлазите од мене сви који зло чините, јер ће Господ чути жецаје моје. **9** Господ ће чути кад га за милост молим; Господ ће примити молитву моју. **10** Сви ће се непријатељи моји много постидети и узнемирити, одступиће, сместа ће се постидети. Давидова нарицаљка коју је испевао Господу због речи Хуса из Венијаминовог племена.

7 О Господе, Боже мој, ти си уточиште моје. Спаси ме од свих који ме прогоне и избави ме, **2** да нико не растргне душу моју као лав што раздире, зграбивши ме кад нема ко да ме избави. **3** Господе, Боже мој, ако сам у нечем погрешо, ако има неправде на рукама мојим, **4** ако сам ономе ко ме награђује злом узвратио, или ако сам оплекао онога ко ме безуспешно напада, **5** нека непријатељ гони душу моју, нека ме сустигне, и живот мој у земљу сатре, нека славу моју у прашину баца. **6** Устани, Господе, у гневу своме, подигни се против јарости непријатеља мо-

јих, пробуди се ради мене, јер си заповедио да се правда изврши. **7** Нека те многи окруже, изађи на висину и на њих крени. **8** Господ ће изрећи пресуду свим народима. Суди ми, Господе, према праведности мојој и према безазленисти мојој. **9** Молим те, нека се прекине злоћа опаких људи, А праведника ти утврди; праведни Бог испитује срце и бубреге.* **10** Штит је мој код Бога, Спаситеља оних који су честитог срца. **11** Бог је праведан Судија, сваки дан Бог са жестином зло осуђује. **12** Ако се ко од зла не одврати, он ће наоштрити мач свој, натегнуће лук свој и припремити га да стреле одапиње. **13** Припремиће оружје смртоносно, своје ће стреле у пламене стреле претворити. **14** Гле, онај који је затруднео пакошћу, зачео је зло и родиће лаж. **15** Јаму је ископао и продубио, али пашће у јаму коју је направио. **16** Зло ће се његово вратити њему на главу, и њему на теме пашће насиље његово. **17** Хвалићу Господа због праведности његове, и песмом ћу славити име Свевишњег Господа.

Управитељу певачком. Давидова песма.

8 О Господе, Господе наш, како је славно име твоје по свој земљи, о величанству твоме говори се над небесима! **2** Из уста деце и одојчади показао си силу своју, због противника својих, како би зауставио непријатеља и осветника. **3** Када гледам небеса твоја, дело прста твојих, месец и звезде које си начинио, **4** шта је смртни човек да на њега мислиш, човек земаљски да се о њему бринеш? **5** Учинио си га мало мањим од оних што су богу слични,* славом и чашћу си га крунисао. **6** Дао си му да влада над делима руку твојих, све си ставио под ноге његове: **7** сву ситну стоку и говеда, животиње пољске. **8** Птице небеске и рибе морске, све што плива путевима морским. **9** О Господе, Господе наш, како је величанствено име твоје по свој земљи!

Управитељу певачком. Давидова песма.

9 Хвалићу те, Господе, свим срцем својим; објављиваћу сва чудесна дела твоја. **2** Радоваћу се и веселити, и песмом ћу хвалити име твоје, Свевишњи. **3** Кад устукну непријатељи моји, посрнуће и изгинуће пред тобом. **4** Јер ти си подржао правду моју и парницу моју, седео си на престолу и праведно судио. **5** Прекорио си народе, уништио зло. Име си

***7,9** Или: „најдубља осећања“. **8,5** Или: „од анђела“.

њихово избрисао за сва времена, заувек, **6** Твоји су непријатељи за свагда опустошени, а и градови које си из корена ишчупао. Нестаће и спомена на непријатеље. **7** Али Господ ће владати довека, утврдиће престо свој за суд. **8** Он ће судити свету у праведности, у правди ће народима судити. **9** Господ ће потлаченом бити високо уточиште, високо уточиште у време невоље. **10** Они који знају име твоје, уздаће се у тебе, јер ти, Господе, нипошто нећеш оставити оне који те траже. **11** Песмом хвалите Господа, који пребива на Сиону, објавите међу народима дела његова. **12** Јер кад буде судио за крв проливену, сетиће се невољника, сигурно неће заборавити јак њихов. **13** Смиљуј ми се, Господе, погледај невољу моју због оних који ме мрзе, ти који ме избављаш од врата смрти, **14** да бих објављивао сва хвале вредна дела твоја на вратима кћери сионске, да бих се радовао због спасења које дајеш. **15** Народи су пали у јаму коју су сами ископали, у мрежу коју су поставили ухватила се нога њихова. **16** Господ је познат по пресуди коју је извршио. Онај ко је зао, делима руку својих у замку се хвата. **17** У гроб ће зли отићи, и сви народи који Бога заборављају. **18** Јер сиромаш неће заувек заборављен бити, нити ће нада кратких икада пропасти. **19** Устани, Господе! Не дај да се смртни човек покаже моћнијим. Нека се суди народима пред лицем твојим. **20** Господе, испуни их страхом, да би народи знали да су само смртници.

10 Зашто, о Господе, стојиш далеко? Зашто се скриваш кад нас невоља притишће? **2** Зли у охолости својој прогоне невољнике, и хватају их у сплетке које смишљају. **3** Јер се зли хвали себичним жељама душе своје, и онај ко неправедан добитак стиче благосиља самог себе; презире Господа. **4** Зли у надмености својој не тражи Бога, све су замисли његове: „Нема Бога.“ **5** Путеви су његови увек криви. Закони су твоји за њега недостижни, и на све своје непријатеље он с презиром гледа. **6** У срцу своме говори: „Нећу посрнути, из нараштаја у нараштај невоља ме неће снаћи.“ **7** Уста су му пуна клетви, преваре и насиља. Под његовим су језиком невоља и зло. **8** Близу насеља у заседи седи, из потаје убија недужнога. Очи његове несрећника вребају. **9** Из потаје вреба као лав из скровишта свога. Вреба да зграби невољника. Хвата га и у мрежу своју повлачи. **10** Сатрвен је невољник, сломљен је; читава војска клонулих пада у јаке канџе злога. **11** У срцу своме он говори: „Бог је заборавио.

Окренуо је лице своје. Неће он то никад видети.“ **12** Устани, Господе. Боже, подигни руку своју. Не заборави оне који су у невољи. **13** Зашто зао човек презире Бога? У срцу своме говори: „Бог не мари.“ **14** Јер ти видиш невољу и муку. Посматраш их, да би их у руку своју узео. Теби се препушта несрећник, сироче. Ти си помоћник његов. **15** Сломи руку оном ко је зао и покварен. Кажњавај га за злоћу његову све док је више не буде. **16** Господ је цар довека, у сву вечност. Нестали су народи са земље његове. **17** Господе, ти ћеш чути молбе кратких. Припремићеш срце њихово. Пригнућеш ухо своје, **18** да даш правду сирочету и потлаченом, да нико више не дрхти пред човеком смртним.

Управитељу. Давидов псалом.

11 Господ је уточиште моје. Како смете рећи души мојој: „Одлети у гору као птица! **2** Јер, гле, зли натежу лук, за тетиву запињу стрелу своју, да из мрака гађају оне који су честитог срца. **3** Кад се темељи правде руше, шта да учини праведник?“ **4** Господ је у светом храму своме. На небесима је престо Господњи. Очи његове посматрају, поглед његов испитује синове људске. **5** Господ испитује и праведнога и злога, а онага ко воли насиље, силно мрзи душа његова. **6** Пустихе на зле кишу замки, ватре и сумпора, и врућ ветар, као чашу коју ће морати испити. **7** Јер Господ је праведан, он воли праведна дела. Честити ће гледати лице његово.

Управитељу, за извођење на нижој октави. Давидова песма.

12 Спаси ме, Господе, јер нема више верног човека, јер је нестало верних међу синовима људским. **2** Неистину говоре један другоме, ласкавим уснама говоре и срцем дволичним. **3** Господ ће истребити све усне ласкаве, језик који охоло говори, **4** оне што говоре: „На језику смо јачи. Уснама својим говоримо шта год желимо. Ко ће над нама господарити?“ **5** „Зато што зли пљачкају невољнике, зато што уздишу убоги, сада ћу устати“, каже Господ. „Избавићу их од оних који их презиру.“ **6** Речи су Господње чисте речи, као сребро прочишћено у топioniчкој пећи у земљи, седам пута прочишћено. **7** Господе, ти ћеш их чувати; свакога од њих довека ћеш штитити од овог злог нараштаја. **8** Зли иду уоколо, јер се подлост велича међу синовима људским.

Управитељу. Давидова песма.

13 Докле ћеш ме, Господе, заборављати? Зар заувек? Докле ћеш од мене окретати лице своје? **2** Докле ћу се борити у души својој, по цео дан носити тугу у срцу своме? Докле ће се нада мном непријатељ мој уздизати? **3** Погледај ме, услиши ме, о Господе, Боже мој. Нека засијају очи моје, да не заспим смртним сном, **4** Да не каже непријатељ мој: „Победио сам га!“ Да се не радују противници моји што посрћем. **5** Али ја се у твоју милост уздам; нека се моје срце радује због спасења које дајеш. **6** Певаћу Господу јер је добар према мени.

Управитељу. Давидов псалом.

14 Безумник говори у срцу своме: „Нема Господа.“ Зло чине, одвратна су дела њихова. Нема нико ко добро чини. **2** Господ с неба гледа синове људске, да види има ли кога да је разуман, тражи ли ко Господа. **3** Сви су застранили, сви су се покварили, Нема нико ко добро чини, нема ниједног. **4** Зар нико од оних који зло чине ништа научио није? Они који народ мој као хлеб прождиру? Господа не призивају. **5** Тада их је велики страх обузео, јер Господ је с нараштајем праведника. **6** Ви хоћете да посрамите намере невољника, јер је Господ уочиште његово. **7** О, кад би са Сиона спасење дошло Израелу! Кад Господ врати заробљени народ свој, веселиће се Јаков, радоваће се Израел.

Давидова песма

15 Господе, ко ће бити гост у шатору твојем? Ко ће пребивати на светој гори твојој? **2** Онај ко живи безазлено и поступа праведно, ко истину говори у срцу своме. **3** Онај који не клевете језиком својим. Никакво зло не чини ближњему своме, и не говори погрдно о пријатељу своме. **4** Он одбацује свакога ко презир заслужује, а част исказује онима који се Господа боје. Заклетву своју не пориче, макар му и на штету била. **5** Новац свој уз камату не даје, и мито против недужног не узима. Ко тако чини, никада посрнути неће.

16 Чувај ме Боже, јер си ти уочиште моје. **2** Рекао сам Господу: „Ти си Господ - нема добра осим тебе. **3** У светима који су на земљи, у њима, славнима, сва је радост моја.“ **4** Многе се мукe оних који увек за неким другим трче. Њихове жртве леванице од крви ја нећу изливати, и на уснама својим имена

њихова нећу носити. **5** Господ је део наследства мога и чаше моје. Ти чврсто држиш наследство моје. **6** Дивно је оно што си ми у наследство дао. Посед је мој заиста леп. **7** Благосиљаћу Господа, који ме саветује. Ноћу ме опомињу бубрези* моји. **8** Господа увек имам пред собом. Он ми је с десне стране, нећу посрнути. **9** Зато се радује срце моје и весели душа моја. Тело ће моје спокојно почивати. **10** Јер нећеш душу моју оставити у гробу. Нећеш дозволити да слуга твој верни јаму види. **11** Даћеш ми да упознам пут живота. Обилје је радости пред лицем твојим, вечна је срећа у десници твојој.

Давидова молитва

17 Чуј, Господе, оно што је праведно, послушај вапај мој, пригни ухо молитви усана мојих на којима преваре нема. **2** Од тебе нека ми правда дође, очи твоје нека на честитост гледају. **3** Испитао си срце моје, ноћу си ме проверио, прочистио си ме и видиш да зло не смисљам. Уста моја неће згрешити. **4** А људских дела, путева разбојничких, чувам се по речи усана твојих. **5** Кораца моји нека приону за стазе твоје, на којима ноге моје посрнути неће. **6** Призивам те, Боже, јер ћеш ме услишити. Пригни к мени ухо своје, и чуј речи моје. **7** У милости својој дивна дела учини, спаситељу оних који код тебе уточиште траже од оних који се буне против деснице твоје. **8** Чувај ме као зеницу ока, сакриј ме под сену крила својих **9** од злих који су насрнули на мене. Непријатељи душе моје стежу обруч око мене. **10** Затворили су се у сопствено сало, устима својим оholо говоре. **11** А нас, наше коракe, сада опколјују, упиру очи своје да нас на земљу оборе. **12** Сваки је од њих као лав жељан да плен растргне, као млади лав који у потаји седи. **13** Устани, Господе, супротстави му се у лице, присили га да се поклони, мачем својим избави душу моју од злога, **14** руком својом избави ме од људи, Господе, од људи овога времена, којима је стало само до задовољстава овога живота, којима стомак пуниш својим благом. Који имају много синова. И деца својој остављају оно што им претекне. **15** А ја ћу у праведности гледати лице твоје, задовољан ћу бити кад се пробудим и видим обличје твоје.

*16,7 Или: „најдубља осећања“.

Управитељу. Псалам Господњег слуге Давида, који је Господу изговорио речи ове песме оног дана када га је Господ избавио из руку свих његових непријатеља и из Саулове руке. Он је рекао:

18 Волећу те, Господе, снаго моја. **2** Господ је стена моја, тврђава моја и избавитељ мој. Бог је мој стена моја. Он је уочиште моје, штит мој и рог спасења мога, високо уочиште моје. **3** Призваћу Господа, који је хвале достојан, и избављен ћу бити од непријатеља својих. **4** Ужа смрти обавила су ме, бујице људи покварених плашиле су ме. **5** Ужа гроба окружила су ме, замке смрти су преда мном. **6** У невољи својој призивао сам Господа, вапио сам Богу своме. Из храма свога он је чуо глас мој, и вапај мој допро је до његових ушију. **7** Земља се затресла и уздрмала, темељи су се горски покренули, затресли су се, јер се он разгневио. **8** Дим је кренуо из ноздрва његових, и огањ што прождире из уста његових, ужарено угљевље искакало је од њега. **9** Савио је небеса и сишао. Тамни су облаци били под ногама његовим. **10** Сео је на херувима и долетео, дојурио је на крилима анђела. **11** Таму је учинио скровиштем својим, а свуда око њега као шатор његов, црни су кишни облаци. **12** Пред њим су пролазили облаци његови уз бљеске муња, град и угљевље ужарено. **13** Загремо је Господ на небесима, Свевишњи је пустио глас свој, пустио је град и ужарено угљевље. **14** Слао је стреле своје, да би их расејао, муње је одапињао, да би их у пометњу бацио. **15** Показала су се корита вода, и открили су се темељи тла земаљскога од претње твоје, Господе, од силног даха ноздрва твојих. **16** Тада је Он пружио руку с висине, ухватио ме је, и извукао из воде дубоке. **17** Избавио ме је од мог силног непријатеља, од оних што ме мрзе, јер су јачи били од мене. **18** Устајали су на мене у дан невоље моје, али ме је Господ подржао. **19** Извео ме је на чистину, избавио ме је, јер сам му драг. **20** Према праведности мојој Господ ме награђује, према чистоћи руку мојих он ми узвраћа. **21** Јер сам се држао путева Господњих. И нисам се одметнуо од Бога свога. **22** Јер су сви закони његови преда мном, и одредбе његове не одбацујем од себе. **23** Безазлен сам пред њим, и пазим да преступ не учиним. **24** А Господ нека ми узврати према праведности мојој, према чистоћи руку мојих пред очима његовим. **25** С оним ко је веран поступаш верно, и с беспрекорним беспрекорно, **26** с оним ко је чист поступаш чист, а онога ко је покварен надмудрујеш, **27** јер ти спасаваш људе у невољи, а очи охولة понижа-

ваш. **28** Ти палиш светиљку моју, Господе. Бог мој таму моју расветљава. **29** Јер с тобом могу и на чету разбојника ударити, с Богом својим могу се и на бедеме попети. **30** Савршен је пут Божји, реч је Господња чиста. Он је штит свима који код њега уочиште траже. **31** Јер ко је Бог осим Господа? И ко је стена осим Бога нашега? **32** Бог ме снагом опасује, савршеним чини пут мој, **33** јер ми даје ноге као у коште, и поставља ме да стојим на високим местима. **34** Руке моје учи ратовању, мишице моје натежу лук бакарни. **35** Ти ми дајеш свој штит спасења, десница ме твоја подржава, понизност ме твоја великим чини. **36** Ти крчиш пут корацама мојим, и глежњевии моји не посрћу. **37** Гоним непријатеље своје и стижем их, и не враћам се док их не истребим. **38** Обарам их, тако да они устати не могу, падају под ноге моје. **39** Снагом ме за бој опасујеш, обараш преда мном оне који на мене устају. **40** Непријатеље моје преда мном у бег тераш, сатирем оне који ме силно мрзе. **41** За помоћ они вапе, али спаситеља нема, Господу они вапе, али их он не услишава. **42** Сатирем их и расипам као прах на ветру, као блато улично одбацујем их. **43** Ти ме избављаш од приговарања народа мога. Постављаш ме за поглавара над народима. Народ који нисам познавао служи ми. **44** Чим за мене чују, покорavaju ми се; туђинци покорно к мени долазе. **45** Туђинци губе снагу, дрхтећи излазе иза бедема својих. **46** Жив је Господ, нека је благословљен он, Стена моја, нека је узвишен Бог спасења мога. **47** Бог ми даје освету и народе ми покораваш. **48** Избавља ме од љутих непријатеља мојих; подижеш ме изнад свих који на мене устају, од насилника избављаш ме. **49** Зато те хвалим међу народима, Господе, песмом славим име твоје. **50** Велике победе он даје цару своме, и милост показује помазанику своме, Давиду и потомству његовом до века.

Управитељу. Давидова песма.

19 Небеса објављују славу Божју, о делу руку његових небески свод говори. **2** Дан за даном они говоре, из ноћи у ноћ знање откривају. **3** Није то говор, а нису ни речи, није ни глас што се може чути. **4** Али по целој се земљи растегло мерно уже њихово, и речи су њихове до краја света стигле. На њима је Бог сунцу шатор разалео, **5** и оно излази као младожења из свадбене одаје своје, радује се као јунак што хита по путу. **6** С једног краја небеса полази, а на другом крају завр-

шава кружење своје, и ништа није сакривено од топлоте његове. **7** Закон је Господњи савршен, душу крепи. Опомена је Господња поуздана, даје мудрост неискусноме. **8** Наредбе су Господње праведне, срце веселе, заповест је Господња чиста, очи просветљује. **9** Страх од Господа је чист, заувек остаје. Одлуке су Господње истините и праведне. **10** Драгоценије су од злата, од многог сувог злата, слађе су од меда, од меда што тече из саћа. **11** Оне опомињу слугу твога. Ко их се држи, велику награду има. **12** А ко ће своје грешке увидети? Од греха којих нисам свестан, очисти ме. **13** И од дела охолних чувај слугу свога, не дај да овладају мноме. Тад ћу беспрекоран бити, и чист ћу остати од преступа многих. **14** Нека ти речи уста мојих и размишљања срца мога буду угодни, Господе, Стено моја и Откупитељу мој.

Управитељу. Давидова песма.

20 Нека те услиши Господ у дан невоље. Нека те заштити име Бога Јаковљевог. **2** Нека ти помоћ пошаље са светог места, и подржи те са Сиона. **3** Нека се сети свих твојих жртвених дарова, и нека прихвати твоју жртву паљеницу. **4** Нека ти учини по жељама срца твога, и нека испуни све намере твоје. **5** Радосно ћемо клицати због спасења твога, и у име Бога нашег дигнућемо барјаке своје. Нека Господ испуни све молбе твоје. **6** Сада знам да Господ спасава помазаника свога. Услишава га са светих небеса својих спасоносним моћним делима деснице своје. **7** Једни говоре о колима, други о коњима, а ми говоримо о имену Господа, Бога нашега. **8** Они посрћу и падају, а ми устајемо и исправно стојимо. **9** Господе, спаси цара! Он ће нас услишити у дан кад га призовемо.

Управитељу. Давидова песма.

21 Господе, због моћи твоје цар се радује, и због спасења које пружаш још ће се радовати! **2** Дао си му што му срце жели, и жељу усана његових ниси одбио. **3** Јер си га благословио и даровао добрима многим, и на главу си му круну од сувог злата ставио. **4** Од тебе је живот тражио и ти си му га дао. Дане си његове продужио довека, у сву вечност. **5** Велика је слава његова због спасења које пружаш. Оденуо си га славом и величанством. **6** Богато благословљеним учинио си га довека. Развеселујеш га радошћу коју пружа лице твоје. **7** Јер се цар узда у Господа, у милост Свевишњег. Неће он посрнути.

8 Рука ће твоја наћи све непријатеље твоје, десница ће твоја наћи оне који те мрзе. **9** Претворићеш их у пећ ужарену кад се у гневу свом појавиш. Прогутаће их Господ у гневу своме и ватра ће их прождрети. **10** Пород њихов истребићеш са земље, и потомство њихово међу синовима људским. **11** Јер смерају зло на тебе, смишљају оно што извршити не могу. **12** Ти ћеш их присилити да окрену леђа и побегну, кад лукове своје упереш према лицу њиховом. **13** Господе, узвиси се у снази својој. Певаћемо и песмом славити моћ твоју.

Управитељу, за „Кошуту у зору“. Давидова песма.

22 Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио? Зашто си далеко од спасења мога, од речи вапаја мојих? **2** Боже мој, дању те зовем, а ти се не одазиваш, ноћу зовем, и не суштајем. **3** А ти си свет, обавијен си хвалама Израеловим. **4** У тебе су се уздали очеви наши, уздали су се и ти си их избављао. **5** Теби су вапили и били су спасени, у тебе су се уздали и нису се осрамотили. **6** А ја сам само црв, а не човек, ругло људима и презир народу. **7** Сви који ме виде ругају ми се, подругљиво уста отварају, одмахују главом и говоре: **8** „На Господа се ослонио. Нека га он спасе! Нека га он избави, кад му је тако драг!“ **9** Јер ти си ме извадио из утробе мајчине, ти си ми поуздање улио још на грудима мајке моје. **10** Теби сам од рођења поверен, од утробе мајке моје ти си Бог мој. **11** Не буди далеко од мене, јер је невоља близу, јер другога помоћника немам. **12** Опколило ме је мноштво младих бикова, окружили су ме јаки бикови са Васана. **13** На мене отварају уста своја, као лав који плен кида и риче. **14** Као вода разливам се, раздвајају се све кости моје. Срце моје као восак постаје, растапа се дубоко у мени. **15** Сасушила се снага моја као комад грнчарије, и језик ми се за непце лепи, у прах смртни ти ме стављаш. **16** Јер пси су ме опколили, гомила зликоваца окружила ме је. Као лав навалили су на руке моје и ноге моје. **17** Све кости своје избројити могу. Они гледају, зуре у мене. **18** Хаљине моје деле међу собом, и за одећу моју жреб бацају. **19** Али ти, Господе, не буди далеко. Снага моја, у помоћ ми похитај. **20** Душу моју од мача избави, душу моју једину од шапе пасје. **21** Спаси ме од уста лављих, услиши ме и спаси од рогова бикова дивљих. **22** Објавићу име твоје браћи својој, хвалићу те усред мноштва окупљеног. **23** Ви који се Господа бојите, хвалите га! Сви који

сте потомство Јаковљево, славите га! Будите у страху пред њим, сви који сте потомство Израелово. **24** Јер он не презире патњу невољника, нити му је она мрска, лице своје није од њега окренуо, и кад је к њему за помоћ завапио, он га је услишио. **25** Због дела твојих хвалићу те усред великог мноштва окупљеног. Завете своје испунићу пред онима који се њега боје. **26** Кротки ће јести и наситиће се; хвалиће Господа они који га траже. Срца ваша нека вечно живе. **27** Сви крајеви земаљски сетиће се Господа и обратиће се њему. И сва племена из свих народа поклониће се пред тобом. **28** Јер Господу припада власт царска, он над народима влада. **29** Сви богати на земљи јешће и поклониће се, пред њим ће се поклонити сви који у прах силазе, и нико неће душу своју живом сачувати. **30** Потомство ће њему служити, о Господу ће се говорити следећем нараштају. **31** Доћи ће они и причаће о праведности његовој народу који ће се родити, говорећи да је Он то учинио.

Давидова песма

23 Господ је мој Пастир. Ништа ми неће недостајати. **2** На пашњацима зеленим одмор ми даје, води ме на спокојна места где обилне воде теку. **3** Душу моју крепи. Због имена свога води ме стазама праведним. **4** Да и долином густе таме пођем, нећу се зла бојати, јер си ти са мном; штап твој и палица твоја утеху ми дају. **5** Постављаш трпезу преда мном испред непријатеља мојих. Уљем ми главу мажеш. Чаша се моја прелива. **6** Доброта и љубав пратиће ме све дане живота мога. И многе дане пребиваћу у дому Господњем.

Давидов псалам. Песма.

24 Господња је земља и све што је на њој, земаљско тло и они који на њему живе. **2** Он ју је на морима утемељио, и на рекама је учврстио. **3** Ко се може попети на гору Господњу, и ко може стати на његово свето место? **4** „Онај коме су руке недужне и срце чисто, ко не омаловажава име Моје, и не заклиње се лажно.“ **5** Он ће добити благослов од Господа, И праведан ће бити пред Богом спасења свога. **6** То је нараштај оних који га траже, оних који траже лице твоје, Боже Јаковљев. **7** „Врата, подигните главе своје, дигните се, врата прастара, да уђе славни Цар!“ **8** „Ко је тај славни Цар?“ „Господ, силан и моћан, Господ, моћан у боју.“ **9** „Врата,

подигните главе своје, дигните их, врата прастара, да уђе славни Цар!“ **10** „Ко је он, тај славни Цар?“ „Господ над војскама - он је тај славни Цар!“

25 К теби, Господе, подижем душу своју. **2** Боже мој, у тебе се уздам, не дај да се осрамотим. Не дај да нада мном непријатељи моји ликују. **3** Ко се год у тебе узда, неће се осрамотити. Осрамотиће се они који неверно поступају, а све им је то узалуд. **4** Господе, дај да упознам путеве твоје. Научи ме стазама својим. **5** Упути ме да ходим у истини твојој и поучи ме, јер си ти Бог спасења мога. У тебе се уздам цео дан. **6** Господе, сети се милосрђа свога и љубави своје, јер одувек постоје. **7** Грехе младости моје и преступе моје немој памтити. По милости својој сети ме се, због добротe своје, Господе. **8** Добар је и праведан Господ. Зато правом путу грешнике учи. **9** Кротке ће упутити да живе по закону његовом, учиће кротке путу своје. **10** Све су стазе Господње љубав и истина, за оне који се држе савеза његовог и опомена његових. **11** Господе, ради имена свога, опрости ми преступ мој, јер је велик. **12** Који се човек Господу боји? Њега ће Он поучити путу који ће одабрати. **13** Душа ће његова у добру почивати, и потомство ће његово земљу поседовати. **14** Господ је близак с онима који га се боје, И савез свој он им обзнањује. **15** Очи су моје стално к Господу управљене, јер он ми ноге из мреже извлачи. **16** Окрени к мени лице своје и смиљ ми се, јер сам сâм и невољан. **17** Умножиле су се муке срца мога, из тескобе моје избави ме. **18** Види невољу моју и муку моју, и опрости ми све грехе моје. **19** Види колико је много непријатеља мојих, и како ме мржњом насилничком мрзе. **20** Чувај душу моју и избави ме. Не дај да се осрамотим, јер си ти уточиште моје. **21** Безазленост и честитост нека ме чувају. Јер се у тебе уздам. **22** Боже, откупи Израел од свих невоља његових.

Давидов псалам

26 Суди ми, Господе, јер живим безазлено, у Господа се уздам да се не бих поколебао. **2** Испитај ме, Господе, и искушај ме, прочисти најдубља осећања моја и срце моје. **3** Јер је доброта твоја пред очима мојим. И ја ходим у истини твојој. **4** Не седим с људима који неистину говоре, и не одлазим к онима који прикривају какви су. **5** Мрзим друштво злочинаца, са злима не седим. **6**

Опраћу руке и показашу невиност своју, обилазићу олтар твој, Господе, **7** да се чују захвале моје, и да објавим сва дивна дела твоја. **8** Господе, ја волим дом у ком ти пребиваш, и место где борави слава твоја. **9** Душу моју не погуби с грешницима. Ни живот мој с људима који су за крв криви, **10** којима су злодела у рукама, и којима је десница пуна мита. **11** А ја ћу живети беспрекорно. Откупи ме и смилуј ми се. **12** Нога ће моја на равном стајати; усред окупљеног мноштва благосиљаћу Господа.

Давидов псалам

27 Господ је светлост моја и спасење моје. Кога да се бојим? Господ је тврђава живота мога. Пред ким да стрепим? **2** Кад су злочинци кренули на мене да ми тело изједу, противници моји и непријатељи моји, посрнули су и пали. **3** Да се против мене и војска улогори, срце се моје бојати неће. Да се и рат против мене поведе, и тада ћу се у Бога поуздати. **4** За једно молим Господа, само то тражим, да живим у дому Господњем све дане живота свога, да бих запажао доброту Господњу, и с поштовањем гледао храм његов. **5** Јер у дан невоље он ће ме сакрити у заклон свој, склониће ме на скривито место, у шатор свој, високо на стену он ће ме подићи. **6** Зато ће се глава моја узвисити изнад непријатеља око мене, и у шатору његовом приносићу на жртву покликe радосне, певаћу Господу и песмом ћу га хвалити. **7** Господе, чуј глас мој кад те зовем, смилуј ми се и услиши ме. **8** Срце моје понавља заповест твоју: „Тражите лице моје.“ Господе, тражићу лице твоје. **9** Не окрећи од мене лице своје. Не одбацуј у гневу слугу свога. Буди помоћ моја. Не напуштај ме и не остављај ме, Боже спасења мога. **10** Ако ме и отац и мајка оставе, Господ ће ме прихватити. **11** Господе, поучи ме путу своме, води ме стазом честитости и чувај ме од непријатеља. **12** Немој ме предати души противника мојих, јер су на мене устали сведоци лажни, и онај из кога избија насиље. **13** Да нисам веровао да ћу видети доброту Господњу у земљи живих, шта би са мном било! **14** Уздај се у Господа; буди храбар и нека срце твоје буде јако. Уздај се у Господа.

Давидов псалам

28 Господе, тебе призивам. Стено моја, немој се оглушити о мене, немој ћутати преда мном, да не бих био као они што у јаму

силазе. **2** Чуј глас усрдних молби мојих кад за помоћ к теби вапим, кад подижем руке своје према скривитом месту светилишта твога. **3** Немој ме уклонити заједно са злима и с онима који зло чине, који говоре лепо с ближњима својим, а зло им је у срцу. **4** Дај им по делима њиховим. И по злоћи поступака њихових. Дај им по делу руку њихових. Плати им за оно што чине. **5** Јер не маре за оно што Господ чини, ни за дело руку његових. Он ће их срушити и неће их подићи. **6** Нека је благословљен Господ јер је чуо глас усрдних молби мојих. **7** Господ је снага моја и штит мој. У њега се узда срце моје, помоћ сам добио, па срце моје кличе; песмом ћу га хвалити. **8** Господ је снага народу своме, и тврђава величанственог спасења помазанику своме. **9** Спаси народ свој и благослови наследство своје, паси их и носи их довека.

Давидова песма

29 Дајте Господу, синови моћних, дајте Господу славу и моћ. **2** Дајте Господу славу достојну имена његовог. Поклоните се Господу у светом руху. **3** Глас Господњи је изнад олујних кишних облака, славни Бог грми. Господ је изнад многих олујних кишних облака. **4** Глас Господњи је силан, глас Господњи је величанствен. **5** Глас Господњи кедрове ломи, ломи Господ ливанске кедрове, **6** и они скачу попут телета; Ливан и Сирион скачу као синови дивљих бикова. **7** Глас Господњи сече пламеном огњеним, **8** од гласа Господњег пустиња се болно превија, пред Господом се пустиња Кадис од боли превија. **9** Од гласа Господњег, коште прерано младе своје на свет доносе, а и шуме он огољује. У храму његовом сви говоре: „Слава Богу!“ **10** Господ влада над водама потопа, Господ седи као цар довека. **11** Господ ће дати снагу народу своме. Господ ће миром благословити народ свој.

Песма поводом свечаности усељења у двор.

Давидов псалам.

30 Узвисиваћу те, Господе, јер си ме подигао и ниси дао да непријатељи моји нада мном ликују. **2** Господе, Боже мој, к теби сам завапио и ти си ме излечио. **3** Господе, душу си моју из гроба извео, сачувао си ме у животу, да у јаму не сићем. **4** Песмом славите Господа, ви који сте му верни, упућујте хвалу светом имену његовом, **5** јер гнев његов само трен траје, а милост његова читавог живота. Вече нам може плач донети, али јутро доноси радосно клицање. **6** У спокоју

свом рекао сам: „Никад нећу посрнути.“ **7** Господе, по милости својој гору си моју у снази утврдио. Окренуо си лице своје, и сметен сам постао. **8** Господе, тебе сам звао; Господа сам за милост усрдно молио. **9** Кака је корист од крви моје кад у јаму сиђем? Хоће ли те прах хвалити? Хоће ли он о истини твојој говорити? **10** Чуј, Господе, и смилуј ми се. Господе, буди мој помоћник. **11** Ти си тугу моју у играње претворио, скинуо си кострет мој и весељем ме опасао, **12** да би те цело моје биће песмом хвалило и да не би ћутало. Господе, Боже мој, довека ћу тебе хвалити.

Управитељу. Давидова песма.

31 Господе, ти си уточиште моје. Не дај да се икада постидим. У праведности својој избави ме. **2** Пригни к мени ухо своје. Избави ме брзо. Буди ми камена тврђава, тврда кула мог спасења. **3** Јер си ти стена моја и тврђава моја, због имена свога води ме и усмеравај. **4** Извади ме из мреже коју су ми потајно наместили, јер си ти тврђава моја. **5** У твоје руке поверавам дух свој. Ти си ме откупио. Господе, Боже истине. **6** Мрзим оне који поштују безвредне, ништавне идоле. Ја се у Господа уздам. **7** Веселићу се и радувати милости твојој, јер си ти погледао на невољу моју; ти познајеш тескобу душе моје, **8** ниси ме дао у руке непријатељима. Ноге си моје на чистину поставио. **9** О Господе, смилуј ми се, јер сам у тескоби. Од јада је ослабило око моје, душа моја и утроба моја. **10** Јер од туге моје живот ми се крају ближи, и од уздицања године моје. Због преступа мога снаге ми понестаје, и кости су моје ослабиле. **11** Свим непријатељима својим ругло сам постао, ближњима својим ругло велико, и ужас за познанике своје. Кад ме напољу виде, беже од мене. **12** Заборављен сам као да сам мртав, нема ме у срцима; постао сам као посуда разбијена; **13** јер од многих зао глас чујем, страх је посвуда. Кад се као један скупљају на мене, смишљају како да узму душу моју. **14** Али ја се у тебе уздам, Господе. И говорим: „Ти си мој Бог.“ **15** Дани су моји у руци твојој. Избави ме из руку непријатеља мојих и од оних што ме прогоне. **16** Нека засја лице твоје над слугом твојим. Спаси ме милошћу својом. **17** Господе, не дај да се постидим, јер тебе призивам. Нек се зли постиде, нек замукну у гробу. **18** Нек занеме усне лажљиве, које против праведника необуздано, охоло и презирно говоре. **19** Како је велика доброта твоја коју чуваш

за оне који те се боје! И коју показујеш према онима који код тебе уточиште траже, показујеш је пред синовима људским. **20** На скривито место у близини својој склонићеш их од завера људских. У колиби својој сакрићеш их од језика свадљивих. **21** Нека је благословљен Господ, јер ми је у опкољеном граду показао дивну милост своју. **22** А ја сам се много уплашио и рекао: „Истребиће ме испред очију твојих.“ А ти си чуо глас мојих усрдних молби кад сам за помоћ теби вапио. **23** Волите Господа, сви који сте му верни. Господ чува оне који су му верни, а пуном мером враћа свима који охоло поступају. **24** Будите храбри, и нека је јако срце ваше, сви ви који Господа чекате.

32 Срећан је онај коме је преступ опроштен, коме је грех покривен. **2** Срећан је човек коме Господ не урачунава кривицу, и у чијем духу нема преваре. **3** Кад сам ћутао, кости су се моје сасушиле од жеђања мога по цео дан. **4** Јер ме је дан и ноћ рука твоја притискала. Нестало је животног сока у мени као да сам на летњој жежи. **5** На крају сам ти признао грех свој и кривицу своју нисам прикрио. Рекао сам: „Признаћу Господу преступе своје.“ Ти си опростио кривицу греха мојих. **6** Зато ће се теби молити свако ко ти је веран док се још можеш наћи. Бујице вода многих њега ни дотаћи неће. **7** Ти си заклон мој, ти ћеш ме од тескобе штитити. Окружићеш ме радшоћу спасења свога. **8** „Учинићу те разборитим и поучићу те путу којим треба да идеш. Саветоваћу те, око ће моје бити на теби. **9** Не будите као коњи или мазге без разума, којима жестину треба обуздавати уздом или уларом пре него што ти приђу.“ **10** Многе су боли оног ко је зао, а оног ко се узда у Господа, окружује доброта. **11** Радујте се Господу и веселите се, праведници! Кличите радосно, сви који сте честитог срца!

33 Кличите радосно, праведници, пред Господом! Честитима доликунје да упућују хвале. **2** Захваљујте Господу уз харфу, свирајте му на инструменту с десет жица. **3** Певајте му песму нову, свирајте на жицама најбоље што умете, уз радосне покликке. **4** Јер је реч Господња исправна, и поуздан је он у свим делима својим. **5** Он воли праведност и правду. Пуна је земља Господње добротe. **6** Речју Господњем небеса су створена, и дахом уста његових сва војска њихова. **7** Сакупља воде морске као да је брану поставио, узбуркане воде у складиште ставља. **8** Нека се сви на земљи боје Господа. Нека су у

страху пред њим сви који на земљи живе. **9** Јер он је рекао, и настало је; он је заповедио, и постало је. **10** Господ разбија намере народа, осујећује оно што људи смишљају. **11** Намера Господња довека остаје, замисли срца његовог из нараштаја у нараштај. **12** Срећан је народ коме је Бог Господ, народ који је он изабрао као своје наследство. **13** С небеса Господ гледа, види све синове људске. **14** Са утврђеног места на коме пребива, посматра све који на земљи живе. **15** Он обликује срце свима њима, зна сва дела њихова. **16** Цара не спасава војска велика, нити човека силног избавља снага велика. **17** Непouzдана је нада да коњ спасење доноси; великом снагом својом он не избавља. **18** Гле, око је Господње на онима који га се боје, на онима који чекају милост његову, **19** да би душу њихову од смрти избавио, и да би их у време глади у животу сачувао. **20** Душа наша Господа чека. Он је помоћник наш и штит наш. **21** Јер због њега се срце наше радује, јер се у свето име његово уздамо. **22** Господе, нека милост твоја буде над нама. Јер тебе чекамо.

Давидов псалам, кад се пред Авимелехом правио луд, па га је овај отерао, и он је отишао.

34 Благосиљаћу Господа у свако доба, хвала ће његова стално бити на уснама мојим. **2** Дичиће се Господом душа моја; кротки ће чути и радоваће се. **3** Величајте Господа са мношвом, узвисујмо сви име његово. **4** Тражио сам Господа, и он се одазвао, ослободио ме је од свих страхова мојих. **5** Заблестали су они који су гледали у њега, лица се њихова не могу постидети. **6** Неволник је овај завапио, и Господ га је чуо. Спасео га је из свих невоља његових. **7** Анђео Господњи улогорен стоји око оних који се Бога боје, и избавља их. **8** Испитајте и видите да је Господ добар; срећан је човек коме је он уточиште. **9** Бојте се Господа, свете слуге његове, јер они који га се боје ни у чему не оскудевају. **10** Чак и млади лавови имају мало и гладују, а онима који Господа траже ниједног добра неће недостајати. **11** Дођите, синови моји, слушајте ме, учићу вас страху од Господа. **12** Који човек воли живот, и волео би да види много добрих дана? **13** Чувај језик свој од зла, и усне своје од преваре. **14** Клони се зла и добро чини, тражи мир и тежи за њим.

15 Очи Господње гледају праведнике, и уши његове чују вапај њихов. **16** Лице Господње је против оних који зло чине, да би са

земље избрисао спомен на њих. **17** Господ чује кад праведници ка њему завапе, из свих невоља њихових избавља их. **18** Господ је близу оних који су сломљеног срца, и спасава оне који су скрханог духа. **19** Многе невоље има праведник, али га из свих Господ избавља. **20** Он чува све кости његове, ниједна од њих неће се сломити. **21** Неволња ће убити злога, и који мрзе праведника биће криви. **22** Господ откупљује душу слугу својих, нико коме је он уточиште неће бити крив.

35 Господе, води парницу моју против противника мојих, ратуј против оних који против мене ратују. **2** Узми мали и велики штит, устани и помози ми. **3** Извучи копље и двосеклу секиру и дочекај оне који ме прогоне. Реци души мојој: „Ја сам спасење твоје.“ **4** Нека се постиде и буду понижени они који гоне душу моју. Нека устукну и посраме се они који ми невољу смишљају. **5** Нека буду као плева пред ветром, и нека их анђео Господњи тера. **6** Пут њихов нека буде таман и клизав, и нека их анђео Господњи гони. **7** Јер су ми без разлога потајно јаму с мрежом поставили, без разлога су је ископали за душу моју. **8** Нека дође на њих пропаст којој се не надају, и нека се улове у мрежу коју су сами поставили, нека их пропаст снађе кад у њу падну. **9** А душа моја нека се весели Господу, нека се радује због спасења које пружа. **10** Нека све кости моје кажу: „О Господе, ко је као ти, који избављаш невољника од оног ко је од њега јачи, невољника и сиромаша од оног ко га пљачка?“ **11** Устају сведоци насилни, питају ме оно што не знам. **12** Враћају ми зло за добро, болан губитак наносе души мојој. **13** А кад су они били болесни, ја сам кострет носио, постом сам мучио душу своју, и на груди ми се враћала молитва моја. **14** Забринут за пријатеља, за брата свога, ходоа сам наоколо као неко ко за мајком жали. Повио сам се од жалости. **15** А кад сам ја криви корак учињео, они су се окупљали и радовали, сакупљали су се против мене, и ударили ме кад се нисам надао; нису ћутали док су ме раздирали. **16** Отпадници се ругају да би хлеб добили и шкргућу на мене зубима својим. **17** О Господе, докле ћеш то гледати? Избави душу моју од њихових жестоких напада, драгоцену душу моју од младих лавова. **18** Славићу те усред великог мноштва окупљеног, међу народом бројним тебе ћу хвалити. **19** Нека се не радују нада мношвом они што су без разлога непријатељи моји, нека оком пакос-

но не намигују они који ме без разлога мрзе. **20** Јер они не говоре о миру, него против мирних људи на земљи преваре смишљају. **21** Отварају уста своја против мене. Злуродо говоре: „Ха! Ха! Око наше види зло твоје!“ **22** Господе, ти видиш. Немој ћутати. Господе, не буди далеко од мене. **23** Устани, пробуди се, дај ми правду и води парницу моју, Господе, Боже мој. **24** Господе, Боже мој, суди ми по праведности својој, и нека се они не радују нада мною. **25** Нека не говоре у срцу своје: „Тако му и треба!“ Нека не говоре: „Прогутали смо га.“ **26** Нека се постиде и посраме сви који се радују невољи мојој. Нека се срамотом и понижењем одену они који се охоло подижу на мене. **27** Нека кличу радосно и веселе се они који уживају у праведности мојој, и нека увек говоре: „Нека се велича Господ, који ужива у миру слуге свога.“ **28** Нека језик мој говори о праведности твојој, по цео дан о хвали твојој.

36 Оном ко је зао, преступ говори у срцу његовом; страха од Бога нема пред очима његовим. **2** Јер превисоко о себи мисли да би преступ свој увидео и да би га замрзео. **3** Речи су уста његових зло и превара; није довољно разборит да би добро чинио. **4** Зло смишља на постели својој. На опаком путу стоји. Зло не одбацује. **5** Господе, љубав је твоја до небеса, до облака је верност твоја. **6** Праведност је твоја, Боже, попут гора твојих, закон је твој водени бездан. Ти Господе спасаваш и човека и животињу. **7** Како је драгоцена доброта твоја, Боже! У она крила твојих синови људски уточиште налазе. **8** Наслађују се изобиљем из дома твога, нападаш их бујицом лепих ствари. **9** Јер је у теби извор живота, твојом светлошћу ми видимо светлост. **10** Нека љубав твоја остане на онима који те познају, и праведност твоја на онима који су честитог срца. **11** Не дај да на мене дође нога охоло, нити да због руку злих постанем луталица. **12** Гле, падају они који зло чине. Оборени су и устати не могу.

37 Не жести се због оних који зло чине. Не завиди онима који неправду чине. **2** Јер ће се они као трава брзо осушити, увенуће као млада, зелена трава. **3** Уздај се у Господа и добро чини; живи на земљи и поступај верно. **4** Пронађи у Господу највећу срећу своју, и даће ти што ти срце жели. **5** Пребаци на Господа животне бриге своје; ослони се на њега и он ће ти помоћи. **6** Извешће праведност твоју као светлост, и правду твоју као подне. **7** Мирно се поуздај у Госпо-

да и жељно га чекај. Не жести се на онога ко је успешан на путу својем, на човека који чини оно што је замислио. **8** Одбаци гнев и одагнај срџбу, не жести се, јер то само ка злу води. **9** Јер ће се истребити они који зло чине, а они који се у Господа уздају наследиће земљу. **10** Још мало, и злога више неће бити; погледаћеш на место његово, а њега неће бити. **11** А кротки ће наследити земљу, и уживаће у изобиљу мира. **12** Онај ко је зао кује заверу против праведнога, и зубима шкргуће на њега. **13** А Господ му се смеје, јер види да долази дан погибије његове. **14** Зли мач извлаче и лук натяжу, да оборе невољника и сиромаша, да побију оне који су честити на путу својем. **15** Мач ће им се сопствени у срце зарити, и лукови њихови биће сломљени. **16** Боље је оно мало што има праведник, него изобиље које имају зли. **17** Јер ће се сломити руке злих, а Господ ће подупрети праведнике. **18** Познаје Господ живот безазлених, и наследство њихово трајаће довека. **19** Неће се они постидети у време невоље, у дане глади биће сити. **20** Јер ће зли пропасти, непријатељи Господњи биће пролазни као лепота пашњака, проћи ће. У диму ће нестати. **21** Зли позајмљује и не враћа, а праведник је милостив и дарове даје. **22** Они које он благослови наследиће земљу, а они које он прокуне биће истребљени. **23** Господ утврђује кораке човекове, и ужива у путу његовом. **24** Ако и посрне, неће пасти, јер га Господ држи за руку. **25** Млад сам био и остарео сам, али нисам видео праведника остављеног, ни децу његову хлеб да просе. **26** Увек је милостив и на зајам даје. Потомство његово чекају благослови. **27** Клони се зла, добро чини, и живећеш довека. **28** Јер Господ правду воли, и не напушта оне који су му верни. Довека ће они бити сачувани, а потомство злих биће истребљено. **29** Праведници ће наследити земљу, и заувек ће на њој живети. **30** Уста праведника мудрост казују, и језик његов право говори. **31** Закон његовог Бога у срцу је његовом, кораци његови неће бити несигурни. **32** Зли вреба праведника, и гледа да га убије. **33** Али Господ га неће оставити у руци његовој, кад му се буде судило, неће га злим прогласити. **34** Уздај се у Господа, и држи се пута његовог, он ће те узвисити и ти ћеш земљу поседовати. Кад зли буду истребљени, ти ћеш то гледати. **35** Видео сам злога како је насилан, како се шири као разгранато дрво на свом тлу. **36** Али прошао је, и нема га више, тражио сам га, али га нема. **37** Гледај оног ко је безазлен и посматрај

оног ко је честит, јер такви ће имати будућност пуну мира. **38** А сви преступници биће истребљени, пропашће будућност оних што су зли. **39** Спасење праведних долази од Господа, он је тврђава њихова у време невоље. **40** Господ ће им помоћи и избавиће их. Избавиће их од злих и спашће их, јер је он уточиште њихово.

Давидова песма, за присећање

38 Госпoде, нeмoј мe укoрaвaти у срби својoј, и нeмoј мe кaжњaвaти у гнeву свoмe. **2** Јер су сe стрeлe твојe дубoкo у мeнe зaрилe, и рукa мe твојa притискa. **3** Нeмa здравoг мeстa нa телу мoмe збoг oсудe твојe. Нeмa мирa у кoстимa мoјим збoг грeхa мoгa. **4** Јер су преступи мoји допрли изнaд глaвe мoјe, кaкo тежак тeрeт прeтeшки су зa мeнe. **5** Ранe мoјe зaудaрaју, гнoјe сe, збoг лудoсти мoјe. **6** Нeмир мe је oбузeо, oд боли сaм сe пoвиo, пo цeо дaн жалoстaн хoдaм. **7** Јер бeдрa мoјa гoрe, и нeмa здравoг мeстa нa телу мoмe. **8** Изнeмoгao сaм и слoмљeн, јaучeм oд јeцaњa срцa свoгa. **9** Госпoдe, прeд тoбoм сy свe жeљe мoјe, и уздисaњe мoјe нијe скривeнo oд тeбe. **10** Срцe мoјe јaкo лупa, снагa мe мoјa нaпуштa, и гaси сe свeтлoст oчију мoјих. **11** Они кoји сy мe волeли и пријaтeљи ми били држe сe пoдaлжe oд мукe мoјe, они кoји сy ми блиски били дaлeкo стoјe. **12** А они кoји трaжe душy мoју, зaмкe пoстaвљaју. Кoји ми злo спрeмaју, o прoпaсти гoвoрe, и o прeвaрaмa пo цeо дaн мрмљaју. **13** А јa сaм кaкo глув, нe слушaм, кaкo нeм, нe oтвaрaм устa свoјa. **14** Пoстao сaм пoпут чoвeкa кoји нe чујe, и oдгoвoрoм устa свoјих нe прaвдaм сe. **15** Јер тeбe, o Госпoдe, чeкaм. Госпoдe, Бoжe мoј, ти сe oдaзивaш. **16** Јер сaм рeкao: „Акo сe ти нe би oдaзвao, они би сe нaдa мнoм рaдoвaли; кaд би нoгa мoјa пoсрнулa, oхoлo би сe пoдизaли нa мeнe.“ **17** Јер умaлo дa криви кoрaк учиним, и пaтњa јe мoјa увeк прeдa мнoм билa. **18** Јер сaм признao преступ свoј, узнeмирeн сaм пoстao збoг грeхa свoгa. **19** А непријaтeљи сy мoји пунe снагe, oсилили сy сe, умнoжили сy сe они кoји мe бeз рaзлoгa мрзe. **20** Врaђaју ми злo зa дoбрo, дижу сe нa мeнe јер тeжим зa oним штo јe дoбрo. **21** Госпoдe, нeмoј мe oстaвити. Бoжe мoј, нe буди дaлeкo oд мeнe. **22** Пoжурити мeнe у пoмoћ, Госпoдe, ти си спaсeњe мoјe.

39 Рeкao сaм: „Пaзићу нa путeвe свoјe, дa нe згрeшим јeзикoм свoјим. Пoстaвићу брњицy кaкo стрaжy нa устa свoјa, свe дoк јe зли прeдa мнoм.“ **2** Зaнeмeo сaм и глaсa нисaм

пуштao. Ни рeч нисaм o дoбрy рeкao, угушити сaм бoл свoју. **3** Срцe јe мoјe гoрeлo у мeни; у уздисaњу мoмe oгaњ јe буктao. Прoгoвoриo сaм јeзикoм свoјим: **4** „Госпoдe, дaј дa увидим кaкo брзo дoлaзи крaј мoј, и кaкo јe мaлo дaнa мoјих, дa бих знao кoликo сaм прoлaзaн. **5** Ти си ми мaлo дaнa дao, и вeк јe мoј кaкo ништa прeд тoбoм. Свaки чoвeк зeмaљски јe сaмo дaх, пa мaкaр и чврстo стaјao. **6** Кaкo сeнкa чoвeк идe. Узaлуд сe рaзмeћe. Згрћe имeтaк, a нe знa кo ћe гa пoкупити. **7** А сaдa, чeму дa сe нaдaм, Госпoдe? Тeбe јa чeкaм. **8** Oд свих преступa мoјих избaви мe. Нe дaј дa бeдeм руглo бeзумникy. **9** Oстao сaм бeз рeчи, нe мoгу устa свoјa oтвoрити, збoг oнoгa штo си ти учиниo. **10** Уклoни oд мeнe нeвoљy кoју си ми нaнeо. Збoг непријaтeљствa рукe твојe нeстaјe мe. **11** Кaдa чoвeк згрeши, ти гa укoримa испрaвљaш. И врeднe ствaри њeгoвe изјeдaш пoпут мoљцa. Свaки чoвeк зeмaљски зaистa јe сaмo дaх. **12** Госпoдe, чуј мoлитвy мoју, пригни ухo кaд зa пoмoћ тeби вaпим. Нeмoј ћутaти нa сузe мoјe. Јер сaм јa стрaнaц кoд тeбe, дoшљaк кaкo и сви прaчeвичи мoји. **13** Oдврaти пoглeд oд мeнe, дa бих сe рaзвeдrio, прe нeгo штo oдeм и вишe мe нe бeдe.“

40 Искрeнo сaм сe уздao у Госпoдa, и oн јe пригнуo к мeни ухo свoјe и чуo вaпaj мoј. **2** Извукao мe јe из јaмe пунe вoдe кoјa хучи, из блaтa нaтaлoжeнoг. Тaдa ми јe нoгe нa стeну пoстaвиo, учврстio јe кoрaкe мoјe. **3** Пeсмy нoву у устa ми јe стaвиo, хвaлу Бoгу нaшeм. Мнoги ћe тo видeти и уплaшићe сe, и уздaћe сe у Госпoдa. **4** Срeћaн јe чoвeк кoмe јe Госпoд уздaницa, и кoји нe глeдa нa прoкoснe лудe, нити нa oнe кoји oтпaдaју и лaжимa сe oкрeћу. **5** Мнoгo си тoгa учиниo, Госпoдe, Бoжe мoј, и мнoгo јe чудeсних дeлa твојих и нaмeрa твојих зa нaс; нeмa ти рaвнa! Хтeo бих причaти и гoвoрити o њимa, али их јe вишe нeгo штo сe нaбрoјaти мoгу. **6** Жртвa и принос нису ти угодни били, ти си ми уши oтвoриo. Жртвy пaљeницy и жртвy зa грeх ниси трaжиo. **7** Зaтo сaм рeкao: „Евo, дoлaзим, у свиткy књигe писaнo јe o мeни. **8** Бoжe мoј, јa уживaм у вршeњу вoљe твојe, и зaкoн јe твој дубoкo у мeни. **9** Усрeд великoг мнoштвa oкупљeнoг oбјaвљујeм дoбрy вeст o прaвeднoсти. Уснe свoјe нe зaтвaрaм. Госпoдe, ти тo дoбрo знaш. **10** Прaвeднoст твоју нe скривaм у срцу свoмe. Oбјaвљујeм вeрнoст твоју и спaсeњe твоје. Усрeд великoг мнoштвa oкупљeнoг нe ћутим o дoбрoти твојoј и истини твојoј.“ **11** Госпoдe, нeмoј ми ускрaтити сaмилoст свoју. Љубaв твојa и исти-

на твоја нека ме увек чувају. **12** Јер су ме опколиле невоље многе, избројати се оне не могу. Стигло ме је преступа мојих толико да гледати не могу, више их је него власи на глави мојој. И срце је моје клонуло. **13** Господе, буди вољан да ме избавиш. Господе, пожурите мени у помоћ! **14** Нека се постиде и посраме сви они који траже душу моју да је погубе. Нека устукну и буду понижени они који се радују невољи мојој. **15** Нека буду запрепашћени због срамоте своје они који ми злурадо говоре: „Ха! Ха!“ **16** Нека се радују и веселе теби сви који те траже. Нека увек говоре: „Нека се велича Господ“, они који воле спасење које ти пружаш. **17** А мене невоље и јад притишћу. Али се Господ брине за мене. Ти си помоћ моја и Избавитељ мој. Боже мој, немој закаснити.

41 Срећан је онај ко обзирно поступа према убогоме, у дан невоље Господ ће га избавити. **2** Господ ће га заштитити и сачувати у животу. Биће срећан на земљи, ти га нећеш предати души непријатеља његових. **3** Господ ће га на пољима болесничкој окрелити, бринућеш о њему у болести његовој. **4** Ја сам рекао: „Господе, смилуј ми се. Излечи душу моју, јер сам ти згрешио.“ **5** Непријатељи моји зло о мени говоре: „Кад ће умрети и кад ће име његово нестати?“ **6** Ако неко дође да ме види, неистину говори срце његово; он зло прикупља, затим излази, и напољу о томе говори. **7** Сви који ме мрзе сложно против мене један другом шапућу; зло против мене смишљају: **8** „Зло га је снашло; сад кад је легао, више неће устати.“ **9** Па и човек који је у миру са мном био, у ког сам се поуздао, који је хлеб мој јео, подигао се на мене. **10** А ти, Господе, смилуј ми се и подигни ме, да им могу вратити. **11** По томе знам да сам ти драг, јер непријатељ мој не кличе победнички нада мном. **12** Због безазелности моје ти ме подржаваш, и дајеш ми да пред лицем твојим довека стојим. **13** Нека је благословљен Господ, Бог Израелов, одувек и заувек. Амин, амин.*

Управитељу. За Корејеве синове.

42 Као што кошута за потоцима чезне, тако, Боже, душа моја за тобом чезне. **2** Душа је моја жедна Бога, Бога живога. Када ћу пред Бога доћи и пред њим се појавити? **3** Дан и ноћ сузе су храна моја, док ми они по цео дан говоре: „Где је Бог твој?“ **4** Душа мо-

ја гине у мени кад се сетим како сам с мноштвом ишао, и полако пред њима у дом Божиј ходио, уз радосно клицање и захваљивање, уз клицање мноштва које слави празник. **5** Зашто си очајна, душо моја, зашто си немирна у мени? Чекај Бога, јер ћу га ја још хвалити као великог спаситеља свога. **6** Боже мој, душа је моја у очај завијена. Зато се тебе сећам, из земље јорданске и с врхова Ермона, с горе мале. **7** Водени бездан довикује воденом бездану шумом слапова твојих. Све побеснеле воде и таласи твоји прешли су преко мене. **8** Дању ће Господ слати милост своју, а ја ћу ноћу певати о њему, и молићу се Богу живота свога. **9** Рећи ћу Богу, стени својој: „Зашто си ме заборавио? Зашто идем жалостан, док ме непријатељ тлачи?“ **10** Кости се моје ломе од ругања непријатеља мојих, док ми по цео дан говоре: „Где је Бог твој?“ **11** Зашто си очајна, душо моја, зашто си немирна у мени? Чекај Бога, јер ћу га ја још хвалити као великог спаситеља свога и Бога свога.

43 Суди ми, Боже, и води парницу моју против народа неверног. Избави ме од човека варалице и неправедника. **2** Јер си ти Бог мој, тврђава моја. Зашто ме одбацујеш? Зашто жалостан ходим док ме непријатељ тлачи? **3** Пошаљи светлост своју и истину своју. Нека ме оне воде, нека ме доведу на свету гору твоју и у величанствено пребивалиште твоје. **4** Приступићу олтару Божјем, Богу, због ког радосно кличем. Хвалићу те уз харфу, Боже, Боже мој. **5** Зашто си очајна, душо моја, зашто си немирна? Чекај Бога, јер ћу га ја још хвалити као великог спаситеља свога и Бога свога.

Управитељу. Псалам Корејевих синова.

44 Ушима својим чули смо, Боже, очеви наши причали су нам о делима која си учинио у данима њиховим, у данима давним. **2** Руком својом народе си отерао, а њих си засадио. Разбио си племена и отерао их. **3** Нису својим мачем земљу заузели, нити им је мишица њихова спасење донела. Учинила је то десница твоја и мишица твоја и светлост лица твога, јер су ти били мили. **4** Боже, ти си Цар мој. Спасење величанствено пошаљи Јакову. **5** С тобом ћемо оборити противнике своје, у име твоје згазићемо оне који устају на нас. **6** Јер нисам се у лук свој поуздао, и није ме мач мој спасао. **7** Ти си нас спасао од противника наших, и посрамио си оне који нас силно мрзе. **8** Богу ћемо хвалу давати по

*41,13 Хебрејска реч „амин“ значи „тако је“, „нека буде тако“.

цео дан, и довека ћемо име твоје славити. **9** А сад нас одбацујеш и понижаваш, и не идеш с војском нашом. **10** Пушташ да окрећемо леђа пред противником, пљачкају нас они који нас силно мрзе. **11** Дајеш нас као овце, да нас једу, и расејао си нас међу народе. **12** Продао си народ свој у бесцење, и ниси се обогатио продајом њиховом. **13** Поставио си нас за ругло суседима нашим, смеју нам се и ругају сви око нас. **14** Учинио си да се о нама подругљиво прича* међу народима, да племена подругљиво одмахују главом кад нас виде. **15** Цео дан понижење је моје пред мноом, и срамота покрива лице моје, **16** због гласа онога који ме срамоти и о мени погрдно говори, због непријатеља и онога који ми се свети. **17** Све нас је то снашло, али ми те нисмо заборавили, и нисмо погазили савез твој. **18** Срце наше није безверно одступило, нити су стопе наше скренуле са стазе твоје. **19** Јер си нас разбио на месту где се шакали скупљају, и покриваш нас густом тамом. **20** Да смо заборавили име Бога свога, или у молитви ширили руке туђем богу, **21** зар то Бог не би сазнао? Јер он познаје тајне срца. **22** Због тебе нас стално убијају, сматрају нас овцама за клање. **23** Устани! Зашто сплаваш, о Господе? Пробуди се! Не одбацуј нас довека. **24** Зашто окрећеш лице своје? Зашто заборављаш невољу нашу и патњу нашу? **25** Јер душа се наша до праха савила, стомак се наш за земљу прилепио. **26** Устани и помози нам, откупи нас због љубави своје.

Управитељу, за љиљане. Псалом Корејевих синова. Песма о вољеним женама.

45 Из срца мога навире реч добра. Говорим: „Дело моје говори о цару.“ Нека језик мој буде писаљка вештог писара. **2** Лепши си од синова људских. Милина се разлива по уснама твојим. Зато те Бог благосиља довека. **3** Припаши мач уз бок свој, јуначе, славу и величанство своје. **4** И у величанству своје успешно изврши задатак свој, јаши заступајући истину, понизност и праведност, и десница ће те твоја поучити застрашујућим делима. **5** Твоје су стреле оштре - под тобом народи падају - оне ће прострелити срце царевих непријатеља. **6** Бог је твој престо довека, у сву вечност. Жезло твог царовања жезло је честитости. **7** Ти волиш праведност и мрзиш зло. Зато те је Боже, твој Бог, помазао уљем радости више него другове твоје.

***44,14** Дословно: „Учинио си нас пословицом (изреком)“.

8 Све хаљине твоје миришу на смирну, алоју и касију, из величанствене палате од слоноваче весели те звук жичаних инструмената. **9** Царске су кћери међу твојим драгим женама. Царица стоји теби здесна у злату офирском. **10** Слушај, кћери, погледај и пригни ухо своје, заборави народ свој и дом оца свога. **11** Цар ће чезнути за лепотом твојом, јер је он господар твој, и зато му се поклони. **12** И кћи тирска дар доноси. Богаташи из народа желеће да умилоствиве лице твоје. **13** Пуна је славе кћер царева у кући, одећа јој је златом извезена. **14** У истакном руку доवेशће је цару. У пратњи њеној руде се пред тебе девице, другарице њене. **15** Довешће их с радошћу и весељем, ући ће у палату цареву. **16** На месту праочева твојих биће синови твоји, које ћеш поставити за кнезове по свој земљи. **17** Спомињаћу име твоје кроз све будуће нараштаје. Зато ће те народи хвалити довека, у сву вечност.

Управитељу. Псалом Корејевих синова.

46 Бог је наше уточиште и снага, помоћ која се у невољама лако налази. **2** Зато се нећемо бојати, чак и да се земља преобрази, и да се горе уздрмају и сруше у срце мора огромнога, **3** и да се воде његове узбуркају и запене, да се горе потресу од хуке његове. **4** Постоји река чији токови радују град Божи, најсветије величанство пребивалиште Свевишњег. **5** Бог је усред тога града, зато се пољувати неће. Бог ће му помоћи кад јутро сване. **6** Народи су се ускомешали, царства су се уздрмала. Он је пустио глас свој, земља је почела да се топи. **7** С нама је Господ над војскама, Бог Јаковљев је високо уточиште наше. **8** Дођите, гледајте дела Господња, запањујуће ствари које чини на земљи. **9** Прекида ратове до краја земље. Лук пребија, коплје ломе, кола ватром спаљује. **10** „Покорите се и знајте да сам ја Бог. Узвисићу се међу народима, узвисићу се на земљи.“ **11** С нама је Господ над војскама, Бог Јаковљев је високо уточиште наше.

Управитељу. Псалом Корејевих синова.

47 Запљескајте рукама, сви народи. Победнички кличите Богу покликом радосним. **2** Јер Господ, Свевишњи, страх улива, велики је Цар над целом земљом. **3** Он ће нам народе покорити, и племена под ноге наше. **4** Изабраће нам наследство наше, понос Јакова, кога је волео. **5** Бог је узашао у радосно клицање, Господ уз звук рога. **6** Песмом хвалите Бога, песмом га хвалите. Пес-

мом хвалите Цара нашега, песмом га хвалите. **7** Јер Бог је Цар целе земље; песмом га хвалите, поступајући разборито. **8** Бог је почео царовати над народима. Бог је сео на свој свети престо. **9** Окупљају се великаши народа с народом Бога Аврамовог. Јер Божји су штитови земаљски. Веома високо он се уздигао.

Песма Корејевих синова

48 Велик је Господ и достојан велике хвале, у граду Бога нашега, на светој гори својој. **2** Лепа због узвишености своје, радост целој земљи, гора је Сион на крајњем северу, град Великога Цара. **3** У његовим утврђеним дворима Бог се показао као високо уточиште. **4** Јер, гле, цареве су се састали према договору, и сви су прошли. **5** Они су то видели и запањили су се. Смели су се и у паници побегли. **6** Тамо их је обузело дрхтање, болови као кад жена рађа. **7** Ветром источним разбио си бродове тарсиске. **8** Оно што смо чули то смо и видели, у граду Господа над војскама, у граду Бога нашега. Бог ће га утврдити да стоји до века. **9** Размишљамо о доброты твојој, Боже, усред храма твога. **10** Име твоје, Боже, и хвала твоја допиру до крајева све земље. Десница твоја пуна је праведности. **11** Нека се радује гора Сион, нека се веселе градови Јудини, због закона твојих. **12** Пођите око Сиона и обиђите га, избројте куле његове. **13** Добро погледајте бедеме његове. Прегледајте утврђене дворе његове, да бисте о томе причали будућем нараштају. **14** Јер је тај Бог наш Бог до века, у сву вечност. Он ће нас све до смрти водити.

Управитељу. Псалам Корејевих синова. Песма.

49 Чујте ово, сви народи. Пригните ухо, сви становници овога времена, **2** Синови земаљски и синови човечији, богати и сиромашни заједно. **3** Уста ће моја говорити оно што је мудро, и срце ће моје дубоко размишљати о оном што је разборито. **4** Ка надахнутој изреци пригнућу ухо своје, уз харфу ћу разложити загонетку своју. **5** Зашто да се бојим у эле дане, кад ме опколи преступ оних који ме газе? **6** Оних који се у свој иметак уздају, и који се хвале великим богатством својим, **7** нико ни на који начин не може брата откупити, нити за њега Богу откуп дати **8** (откупнина за душу њихову толико је велика да до века остаје неплаћена), **9** па да заувек живи и не види гроба. **10** Јер он види

да и мудри умиру, и безумни и неразумни гину, и другима остављају иметак свој. **11** Хтели би да им куће до века трају, шатори њихови из нараштаја у нараштај своје земљишне поседе називају својим именом. **12** Али човек земаљски, макар и угледан био, не може потрајати, заиста је попут животиња које гину. **13** То је пут оних који су пуни безумља, и оних што их следе и уживају у охолом речима њиховим. **14** Попут оваца за смрт су одређени, смрт ће им пастир бити. Ујутру ће честити владати над њима. А лик ће њихов нестати, сви ће они у гроб отићи, а не у пребивалиште узвишено. **15** Али Бог ће откупити душу моју из руку гроба, Он ће ме примити. **16** Нека те не плаши што се неко богати, што расте слава куће његове, **17** јер кад умре, не може ништа са собом понети, и слава његова с њим не силази. **18** Јер је за живота свога благосиљао душу своју. (Људи ће те хвалити јер себи чиниш добро.) **19** Али душа његова на крају заврши тамо где и нараштај праочева његових. Никада више светлост видети неће. **20** Човек земаљски, ако разума нема, макар и угледан био, заиста је попут животиња које гину.

Асафова песма.

50 Моћни Бог, Бог Господ, говори, и дозира земљу. Од изласка до заласка сунца. **2** Бог је засјао са Сиона, савршенства лепоте. **3** Бог наш долази и нипошто неће ћутати. Пред њим је ватра која прождире, и свуда око њега олуја бесни. **4** Небеса на висини и земљу он дозива, да изврши пресуду над народом својим: **5** „Сакупите к мени оне који су ми верни, оне који су над жртвом склопили савез мој.“ **6** Небеса објављују праведност његову, јер Бог је Судија. **7** „Слушај, народе мој, ја ћу говорити, Израеле, против тебе ћу сведочити. Ја сам Бог, Бог твој. **8** Не укоравам те због жртава твојих, нити због жртава паљеница твојих које су стално преда мном. **9** Нећу узети бика из дома твога, нити јараца из торова твојих. **10** Јер су моје све животиње шумске, звери по горама на хиљаде. **11** Познајем свако крилато створење по горама, моја су мноштва полских животиња. **12** Кад бих био гладан, не бих теби рекао, јер је моја земља и све што је на њој. **13** Зар ћу јести месо јакних бикова, и крв јараца пити? **14** Принеси захвалу као жртву Богу, испуни свевишњем завете своје. **15** Призови ме у дан невоље. Избавићу те, а ти ћеш ме славити.“ **16** Али зломе Бог ће рећи: „Одакле ти право да набрајаш прописе моје,

и да савез мој спомињеш? **17** Ти мрзиш поuku, и речи моје за леђа бацаш. **18** Кад лопова видиш, радо се с њим здружуваш, удружио си се с прељубницима. **19** Уста си своја пустио да зло говори, и језиком својим преваре кујеш. **20** Седиш с другима и говориш против брата свога, лоше говориш о сину мајке своје. **21** Све си то чинио, а ја сам ћутао. Мислио си да ћу бити као ти. Укорићу те и све ћу то изнети пред очи твоје. **22** Схватите то, молим вас, ви који Бога заборављате, да вас не растргнем, јер неће бити никога да вас избави. **23** Ко ми захвалу приноси као жртву своју, тај ме слави; ко се држи правог пута, њему ћу дати да види спасење од Бога."

Управитељу. Давидова песма. Кад је пророк Натан дошао код Давида након што је Давид легао с Витсавејом.

51 Смилуј ми се, Боже, по милости својој. По великом милосрђу своме избриши преступе моје. **2** Потпуно ме опери од преступа мога, и очисти ме од греха мога. **3** јер ја знам преступе своје, и грех је мој стално преда мном. **4** Теби, теби сам згрешио, учинио сам оно што је зло у очима твојим, а ти си праведан када говориш, и чист када судиш. **5** Гле, грешан сам рођен, у греху ме је зачела мајка моја. **6** Ти си срећан кад је истина дубоко у мени. Дај ми да дубоко у себи спознам праву мудрост. **7** Од греха ме испом очисти, да будем чист, опери ме, да од снега будем белји. **8** Дај ми да чујем радост и весеље, да се обрадују кости које си сложио. **9** Одврати лице своје од греха мојих, избриши све преступе моје. **10** Створи у мени, Боже, чисто срце, и стави у мене дух нов, дух постојан. **11** Немој ме одбацити од лица свога, и Свети Дух свој немој узети од мене. **12** Врати ми радост спасења свога, и пробуди у мени жељу да вршим вољу твоју. **13** Поучићу преступнике путевима твојим, да се грешници теби врате. **14** Избави ме од кривце за крв, Боже, Боже спасења мога, да би језик мој радосно објављивао праведност твоју. **15** Господе, отвори усне моје, да би уста моја објављивала хвалу твоју. **16** Да си жртву хтео, ја бих ти је принео, али за жртве паљенице ти не мариш. **17** Жртва мила Богу је дух понизан. Срце сломљено и скрхано, Боже, ти не презиреш. **18** У милости својој чини добро Сиону; подигни зидове јерусалимске. **19** Тада ће ти бити миле жртве праведности, жртве паљенице, целе жртве. Тада ће се на олтару твоме јунци приносити.

Управитељу. Давидов псалом, кад је дошао Доик Едомац и јавио Саулу да је Давид дошао у Ахимелехову кућу.

52 Зашто се злом хвалиш, силниче? Доброта Божја траје по цео дан. **2** Невоље смешља језик твој, попут бритве је наоштрен, и превару чини. **3** Више волиш зло него добро, лаж више него реч праведну. **4** Волиш све речи рушилачке, језиче преварни. **5** Бог ће те заувек срушити, обориће те и ишчупаће те из шатора твога, искорениће те из земље живих. **6** Праведници ће то гледати и уплашиће се, смејаће му се. **7** Такав човек не сматра Бога тврђавом својом, већ се узда у велико богатство своје, и закон налази у злу које чини. **8** А ја ћу бити као маслина што се зелени у дому Божјем. Уздам се у милост Божју довека, у сву вечност. **9** Хвалићу те довека због дела која си учинио, уздаћу се у име твоје, јер је то добро, пред онима који су ти верни.

53 Безумник говори у срцу своме: „Нема Господа.“ Зло чине, одвратна дела чине у неправедности својој; нема никог ко добро чини. **2** Господ Бог с неба гледа синове људске, да види има ли кога да је разуман, тражи ли ко њега. **3** Сви су застранили, сви су се покварили, нема никог ко добро чини, нема ниједног. **4** Зар нико од оних што зло чине ништа научно није, они који народ мој као хлеб прождиру? Господа не призивају. **5** Тада их је велики страх обузео, тамо где страха није било. Јер ће Бог расути кости свих оних који против тебе логор свој подижу. Ти ћеш их сигурно посрамити, јер их је Господ одбацио. **6** О, кад би са Сиона величанствено спасење дошло Израелу! Кад Господ врати заробљени народ свој, веселиће се Јаков, радоваће се Израел.

Давидов псалом. Кад су људи из Зифа дошли и рекли Саулу: „Зар се Давид не крије код нас?“

54 Именом својим спаси ме, Боже, и силом својом брани ме на суду. **2** Чуј молитву моју, Боже, пригни ухо речима уста мојих. **3** Јер су се туђинци подигли на мене, и насилници који траже душу моју. Немају они Бога пред собом. **4** Гле, Бог је помоћник мој, Господ је с онима који подржавају душу моју. **5** Он ће вратити зло непријатељима мојим. У истини својој сатри их. **6** Ја ћу ти спремно принети жртву. Хвалићу, Господе, име твоје, јер је то добро. **7** Јер ме је из сваке невоље он избавио, и око је моје ликовало над непријатељима мојим.

55 Пригни ухо, Боже, молитви мојој, немој се крити кад те за милост молим. **2** Саслушај ме и услыши ме. Тумарам узнемирен од бриге своје, немиру се одупрети не могу, **3** због гласа непријатеља, због притиска злога. Јер зло бацају на мене, и у гневу своје мржњу гаје према мени. **4** Срце је моје у тешком болу, страхови су ме смртни спопали. **5** Страх и дрхтање улазе у мене, језа ме обузима. **6** Говорим: „О, кад бих као голуб крила имао! Одлетео бих и починак нашао. **7** Одлетео бих далеко, У пустињи бих се настанио. **8** Појурио бих на место уточишта свога, пред јаким ветром, пред олујом.“ **9** Господе, смети и раздели језик њихов, јер сам видео насиље и свађу у граду. **10** Дању и ноћу по зидинама његовим круже, у њему су зло и пропаст. **11** Неволје су у њему, с трга његовог тлачење и превара не одлазе. **12** Јер није ми се ругао непријатељ мој, то бих поднео. Није се на мене охолo подигао онај ко ме силно мрзи, од њега бих се сакрио. **13** Него ти, смртни човек мени једнак, пријатељ мој и друг мој. **14** Уживали смо у пријатељству блиском, у дом Божји с мноштвом смо ишли. **15** Пропаст нека на њих дође! Нека живи у гроб сиђу, јер док су боравили у туђини зло је било у њима. **16** А ја ћу Господа Бога призивати, и он ће ме спасти. **17** Увече, ујутру и у подне забринутост ме обузима и јецам, а он чује глас мој. **18** Он ће откупити душу моју и дати јој мир од борбе што се против мене води, јер читава се мноштва подижу на мене. **19** Бог ће их чути и одговорити им - Он који седи на престолу од давнина, онима који се не мењају, и који га се не боје. **20** Он је подигао руке своје на оне који су у миру с њим, оскрнавио је савез који је склопио. **21** Речи уста његових мекше су од маслаца, али му је срце ратоборно. Речи су његове пријатније од уља, а заправо су мачеви извучени. **22** Баца на Господа бреме своје, и он ће те подупрети. Неће никада дати да праведник посрне. **23** А ти ћеш их, Боже, оборити у најдубљу јаму. Они који су за крв криви и варалице неће проживети ни половину дана својих. А ја ћу се у тебе уздати.

Давидов псалом. Кад су Филистеји ухватили Давида у Гату.

56 Смилуј ми се, Боже, јер човек смртни тражи да ме прогута. По цео дан ратује против мене и тлачи ме. **2** Непријатељи моји по цео дан траже да ме прогутају, јер многи против мене охолo ратују. **3** Кад год ме страх обузме, ја ћу се у тебе уздати. **4** У је-

динству с Богом, хвалићу реч његову. У Бога се уздам, нећу се бојати. Шта ми може смртни човек? **5** Цео дан раде против мене, све су помисли њихове мени на зло. **6** Нападају ме, крију се, прате кораке моје, док вребају душу моју. **7** Због злоће њихове одбаци их. У гневу обори народе, Боже. **8** Ти бележиш дане прогонства мога. Сузе моје стављаш у мех свој. Зар нису оне у књижи твојој? **9** Устукнуће тада непријатељи моји, у дан кад те призовем; ја добро знам да је Бог са мном. **10** У јединству с Богом хвалићу реч његову, у јединству с Господом хвалићу реч његову. **11** У Бога се уздам, нећу се бојати. Шта ми може смртни човек? **12** Теби сам се, Боже, заветом обавезао. Теби ћу речи захвалности принети. **13** Јер си душу моју од смрти избавио, ноге моје од спотицања, како бих служио теби, Боже, у светлости живих.

Управитељу. „Не погуби.“ Давидов псалом. Кад је Давид због Саула побегао у пећину.

57 Смилуј ми се, Боже, смилуј ми се, Јер си ти уточиште души мојој. У сени крила твојих уточиште налазим док неволје не прођу. **2** Призивам Бога Свевишњег, Бога који ће их ради мене окончати. **3** Он ће послати помоћ са небеса и спашће ме. Збунитиће онога који тражи да ме прогута. Бог ће послати љубав своју и истину своју. **4** Душа је моја међу лавовима; морам да лежим међу онима који прождиру друге, међу синовима људским, којима су зуби копља и стреле, којима је језик оштар мач. **5** Узвиси се изнад небеса, Боже, слава твоја нека буде над свом земљом. **6** Мрежу су припремили корацима мојим, душа се моја погнула. Преда мном су јаму ископали, сами су у њу упали. **7** Постојано је срце моје, Боже, постојано је срце моје. Певаћу ти и песмом ћу те хвалити. **8** Прени се из сна, душо моја, прени се, жичани инструменту, прени се, харфо. Зору ћу пробудити. **9** Господе, хвалићу те међу народима, и песмом ћу те хвалити међу племенима. **10** Јер је до небеса велика љубав твоја, и истина твоја све до облака. **11** Узвиси се изнад небеса, Боже, слава твоја нека буде над свом земљом.

58 Док ћутите, можете ли говорити о праведности? Можете ли судити праведно, синови људски? **2** Свим срцем велику неправду чините на земљи, и припремате пут злу које чине руке ваше. **3** Зли су изопачени од утробе мајчине, лутају откако су се родили, лажи говоре. **4** Отров је њихов као отров

змијски, глуви су као кобра која затвара уху своје, **5** па не слуша глас оних који је чарањем кроте, иако је вешт онај који је чинима кроти. **6** Разбиј им, Боже, зубе у устима њиховим. Господе, разбиј чељусту младим лавовима. **7** Нека се растепоје и нестану као воде које отичу; нека он натегне лук за стреле своје док се они руше. **8** Као пуж који растапајући се иде, тако они ходе, као плод који жена побаци, тако они неће сунца видети. **9** Пре него што лонци ваши осете топлоту од потпаљеног трња, и оно које је зелено и оно што гори он ће као олужици ветар однет. **10** Праведник ће се радовати кад види освету. Ноге ће своје опрати у крви злога. **11** А људи ће рећи: „Заиста праведник награду прима. Заиста постоји Бог који на земљи суди.“

Управитељу. „Не погуби.“ Давидов псалом. Кад је Саул послао људе да надзиру кућу како би убио Давида.

59 Избави ме од непријатеља мојих, Боже мој, заштити ме од оних што устају на мене. **2** Избави ме од оних који зло чине, и спаси ме од људи који су за крв криви. **3** Јер душу моју вребају, силници ме нападају, а на мени преступа нема, Господе, греха на мени нема. **4** Иако нисам крив, они трче и припремају се. Устани кад те призивам и гледај. **5** Господе, Боже над војскама, ти си Бог Израелов. Пробуди се и погледај на све народе. Немој се смиловати ниједном издајници зломе. **6** Они се враћају увече, лају као пси и иду око града. **7** Из уста њихових навиру речи, мачеви су на уснама њиховим, јер ко слуша? **8** Али ти ћеш им се, Господе, смејати, ругаћеш се свим народима. **9** Снаго моја, на тебе ћу гледати; јер Бог је високо уточиште моје. **10** Бог, који ми милост показује, изаћи ће ми у сусрет, Бог ће ми дати да ликујем над непријатељима својим. **11** Немој их побити, да народ мој не заборави. Снагом својом натерај их да лутају, и обори их, Господе, штите наш, **12** због греха уста њихових, због речи усана њихових; нека се ухвате у поносу своме, јер клетве и преваре стално понављају. **13** Докрајчи их у гневу, докрајчи их, да их више не буде. Нека знају да Бог влада над Јаковом све до крајева земаљских. **14** Нека се врате увече, нека лају као пси и нека иду око града. **15** Нека лутају тражећи храну, нека се не насите и преноћиште нека не нађу. **16** А ја ћу певати о снази твојој, и ујутру ћу радосно причати о милости твојој. Јер си ти високо уточиште моје, и место на које бежим у дан невоље

своје. **17** Снаго моја, песмом ћу те хвалити, јер је Бог високо уточиште моје, Бог који ми милост показује.

Давидов псалом. За поучавање. Кад се Давид борио с војском Арам-Нахарајима и Арам-Сове, и кад се Јоав вратио и побео дванаест хиљада Едомаца у Сланог долини.

60 Ти си нас, Боже, одбацио, разбио си редове наше, разгневио си се. Прихвати нас опет. **2** Потресао си земљу, расцерио си је. Исцели пукотине њене, јер се љуља. **3** Народу своме дао си да невољу види. Дао си нам да пијемо вино од ког посрћемо. **4** Онима који се тебе боје дао си знак да од лука побегну. **5** Да би се избавили они које волиш, спаси нас десницом својом и услиши нас. **6** Бог је рекао у светости својој: „Радоваћу се, у наследство ћу Сихем дати, измерићу равницу Сокот. **7** Галад је мој и Манасија је мој, Јефрем је тврђава поглавара мога, Јуда је заповедничка палица моја. **8** Моав је посуда у којој ћу ноге опрати. На Едом ћу бацити сандалу своју. Над Филистејом ћу победнички клицати. **9** Ко ће ме довести до опкољеног града? Ко ће ме водити све до Едома? **10** Зар нећеш ти, Боже, који си нас одбацио, па више не идеш с војскама нашим иако си Бог наш? **11** Пружи нам помоћ у невољи, јер је узалуд надати се спасењу од човека земаљског. **12** Од Бога ћемо снагу добити, Он ће згзгити противнике наше.“

61 Чуј, Боже, вапај мој. Саслушај молитву моју. **2** С краја земље повикаћу к теби кад клоне срце моје. Поведи ме на стену на коју се не могу сам попети. **3** Јер си ти уточиште моје, јака кула пред лицем непријатеља. **4** Бићу гост у шатору твоме довека, уточиште ћу наћи под заштитом крила твојих. **5** Јер си ти, Боже, чуо завете моје. Дао си ми наследство какво имају они који се имена твога боје. **6** Дане ћеш додати данима царевим, године његове низаће се из нараштаја у нараштај. **7** Он ће довека живети пред Богом; заповеди да га љубав и истина чувају. **8** Тако ћу заувек песмом хвалити име твоје, да бих дан за даном испуњавао завете своје.

62 У тишини душа моја Бога чека. Од њега долази спасење моје. **2** Он је стена моја и спасење моје, високо уточиште моје, ако и посрнем, нећу пасти. **3** Докле ћете насртати на човека кога хоћете да убијете? Сви сте ви попут нагнутог зида, попут каменог зида што се руши. **4** Они лоше савете дају да би човека оборили с часног положаја његовог, у ла-

жи уживају. Устима својим благосиљају, а у себи проклињу. **5** Бога мирно чекај, душо моја, јер у њега полажем наду своју. **6** Он је стена моја и спасење моје, високо уточиште моје, нећу посрнути. **7** Од Бога долази спасење моје и слава моја. Бог је чврста стена и уточиште моје. **8** У њега се уздај, народе, у свако доба. Пред њим изливајте срце своје. Бог је уточиште наше. **9** Синови земаљски ништа нису него дах, лажно су уточиште синови људски. Кад се сви на вагу ставе, од даха су лакши. **10** Не уздајте се у превару, не полагајте у пљачку испразне наде своје. Ако вам иметак расте, не дајте да вам срце за њега прионе. Једном је Бог рекао, двапут сам ово чуо: Код Бога је моћ. **12** И доброта је код тебе, Господе, јер ти свакоме враћаш по делима његовим.

Давидова песма, кад се нашао у Јудејској пустињи.

63 Боже, ти си Бог мој, тебе тражим. Душа је моја тебе жедна. Од чежње за тобом тело моје клоне, у земљи сувој и сасушеној, где нема воде. **2** Гледао сам те у светом месту, посматрајући силу твоју и славу твоју. **3** Јер је љубав твоја боља од живота; зато ће те усне моје хвалити. **4** Тако ћу те благосиљати целог живота свога, у твоје ћу име у молитви подизати руке своје. **5** Као нечим најбољим и највреднијим, душа се моја наситила, радосним поклицима хвалиће те уста моја. **6** О теби мислим на постељи својој, током стража ноћних промишља о теби. **7** Јер ми ти помоћ пружаш, у сени крила твојих радосно кличем. **8** Душа те моја тесно следи, десница ме твоја чврсто држи. **9** А они који пропаст желе души мојој, они ће отићи у најдубље земаљске дубине. **10** Биће предани власти мача; постаће храна лисицама. **11** А царева ће радост бити Бог. Дичиће се свако ко се њиме заклиње, јер ће се затворити уста онима који лаж говоре.

64 Чуј, Боже, глас мој у бризи мојој. Од страшног непријатеља сачувај ми живот. **2** Сакриј ме од тајног договора зликоваца, од вреве оних што зло чине, **3** који језик свој као мач оштре, који гађају стрелама својим - речима горким - **4** да из потаје погоде оног ко је беспрекоран. Изненада гађају га и не боје се. **5** Упорно зло говоре, причају како ће крадом замке поставити. Говоре: „Ко их види?“ **6** Смишљају дела неправедна, скривају сплетке лукаво смишљене, а оно што су изнутра, срце њихово, дубина је неистражива. **7** Али Бог ће на њих изненада стрелу

одапети. Ране су им нанесене, **8** другага они спотичу. Али језик је њихов против њих самих. Сви који их буду видели запрепашћено ће одмахивати главом, **9** и сви ће се људи земаљски уплашити; кизиваће о ономе што Бог чини, и упознаће дела његова. **10** А праведник ће се радовати Господу и он ће бити уточиште његово. Дичиће се сви који су честитог срца.

Управитељу. Давидова песма.

65 Пред тобом је хвала и тишина, Боже, на Сиону; теби се завети испуњавају. **2** Ти си онај који слуша молитве, к теби сваки човек прилази. **3** Дела грешна јача су од мене. Ти покриваш преступе наше. **4** Срећан је онај кога ти одабереш и даш му да ти се приближи, да би пребивао у двориштима храма твога. Наситићемо се добра из дома твога, из светог места храма твога. **5** Заstrasујућим делима у праведности ти ћеш нам одговорити, Боже спасења нашега, узданице свих крајева земаљских и људи који су далеко на мору. **6** Он утврђује горе снагом својом, силом се опасује. **7** Хуку морску утишава, хуку таласа њихових и превирања међу народима. **8** Становници најудаљенијих крајева уплашиће се знакова твојих; ти чиниш да зоре и вечери радосно кличу. **9** Милостиво земљу гледаш и обиље јој дајеш, дајеш јој богатства многа. Поток Божји обилује водом. Ти припремаш жито њихово, јер тако ти земљу припремаш. **10** Натапају се бразде њене, равнају се груде њене, пљусковима обилним ти је размекшаваш, благосиљаш изданке њене. **11** Крунишеш годину добротом својом, стазама твојим обиље тече. **12** С пашњака у пустоши капи падају, весељем се брегови опасују. **13** Пашњаци су стадима одевени, равнице су житом покривене. Победнички кличу и певају.

66 Кличите победнички Богу, сви људи на земљи! **2** Песмом хвалите славно име његово! Хвалите и славите Бога! **3** Реците Богу: „Како су заstrasујућа дела твоја! Због велике снаге твоје непријатељи ће твоји пузати пред тобом. **4** Сви људи на земљи поклолиће се теби, и песмом ће те хвалити, песмом ће хвалити име твоје.“ **5** Дођите и гледајте дела Божја. Заstrasујућа су дела његова над синовима људским. **6** Море је претворило у суво тло, реку су прегазили. Тамо нас је он обрадовао. **7** Силом својом он до века влада. Очи његове на народе пазе. А они што су тврдоглави, нека се не узвисују.

8 Благосиљајте Бога нашега, народи, разгласујте хвалу његову. **9** Он душу нашу чува у животу, и не даје да посрне нога наша. **10** Ти си нас, Боже, испитао, прочистио си нас као што се сребро прочишћава. **11** Довео си нас у мрежу ловачку, ставио си бреме на леђа наша. **12** Пустио си да човек смртни гази по глави нашој, прошли смо кроз ватру и воду, а ти си нам олакшање дао. **13** Доћи ћу у дом твој са жртвама паљеницама, испунићу ти завете своје, **14** који су прешли преко усана мојих. И које су уста моја изговорила кад сам у тескоби био. **15** Жртве паљенице од утовљених животиња теби ћу принети, с кадом од жртвованих овнова. Принећу јунце и јарце. **16** Дођите, послушајте, сви који се Бога бојите, а ја ћу испричати шта је учинио за душу моју. **17** Њега сам призвао устима својим, и језиком сам га својим величао. **18** Да сам о злу размишљао у срцу своме, Господ ме не би услишио. **19** Али Бог ме је услишио, чуо је глас молитве моје. **20** Нека је благословљен Бог, који није одбио молитву моју, и није ме оставио без милости своје.

67 Смиловаћеш нам се, Боже, и благословићеш нас, обасјаћеш нас лицем својим, **2** да би се пут твој знао на земљи, спасење што пружаш међу свим народима. **3** Боже, нека те хвале народи, нека те хвале сви народи! **4** Нека се племена веселе и радосно кличу, јер ћеш ти народима праведно судити, племена на земљи ти ћеш водити! **5** Боже, нека те хвале народи, нека те хвале сви народи! **6** Земља ће дати род свој, благословиће нас Бог, Бог наш. **7** Благословиће нас Бог, и сви крајеви земаљски њега ће се бојати.

68 Нек устане Бог, нек се расеју непријатељи његови, нек пред њим побегну они што га силно мрзе. **2** Као што се дим растерује, тако и ти њих растерај! Као што се вошак топи од ватре, тако нека зли пред Богом изгину. **3** А праведници нек се радују, нек се пред Богом веселе, и нек од радости кличу. **4** Певајте Богу, песмом хвалите име његово! Запевајте ономе ко иде пустом земљом. То је Господ, то је име његово, кличите пред њим! **5** Отац је сирочадима и судија удовицама, Бог у светом пребивалишту своме. **6** Онима који су сами, Бог даје дом за становање, затворене изводи и даје им потпуно благостање. А тврдоглави остају на спржењој земљи. **7** Боже, кад си народом својим ишао, кад си пустињом корачао, **8** земља се тресла, небеса су росила пред Богом, Синај

се затресао пред Богом, Богом Израеловим. **9** Обилну си кишу изливао, Боже; наследству своме, кад је уморно било, ти си нову снагу давао. **10** Живели су у шаторима твојим, које си добротом својом, Боже, припремио за невольнике. **11** Господ реч шаље - велика су војска жене које добру вест објављују. **12** Беже цареви што војскама заповедају, беже. А и жени која код куће остаје плен се дели. **13** Иако сте у логору међу гомилама пепела лежали, добићете крила голубице сребром прекривена, и перје њено обложено жутим златом. **14** Кад је Свемоћни расејао цареве у тој земљи, на Салмону је почео да пада снег. **15** Брдовито подручје Васана јесте гора Божја, брдовито подручје Васана пуно је врхова. **16** Горе пуне врхова, зашто завидно гледате Гору на којој је Бог пожелио да станује? Господ ће на њој пребивати заувек. **17** Божјих бојних кола има на десетине хиљада, на хиљаде хиљада. Господ је са Синаја у свето место дошао. **18** Ти си узашао на висину, одвео си заробљенике, људе си као дарове узео, па и оне који су тврдоглави, да пребиваш међу њима, о Господо, Боже. **19** Нека је благословљен Господ, који сваки дан терет наш носи, Бог спасења нашега. **20** Истинити је Бог за нас Бог који спасава; Господ из смрти избавља. **21** Заиста, Бог ће смрскати главу непријатељима својим, космату теме свакоме ко истрајава у преступу своме. **22** Господ је рекао: „С Васана ћу их вратити, вратићу их из морских дубина, **23** да опереш ногу своју у крви, да језик паса твојих лиже крв непријатеља твојих.“ **24** Видели су поворке твоје, Боже, поворке Бога мога, Цара мога, које иду у свето место. **25** Певачи су ишли напред, за њима свирачи на жичаним инструментима, а у средини девојке што у даире ударају. **26** У окупљеном мноштву благосиљајте Бога, Господа, ви који потичете од Извора Израеловог. **27** Млади Венијамин њих покорава, кнезови Јудини с мноштвом које кличе, кнезови Завулонови, кнезови Нефталимови. **28** Бог је твој заповедио да се појави снага твоја. Покажи снагу своју, Боже, ти који делујеш у нашу корист. **29** Због храма твога у Јерусалиму, цареви ће теби дарове доносити. **30** Запрети звери у трнци, крду бикова, с народом који је попут телади, свима који по сребру газе. Растерао је народе који у борбама уживају. **31** Бронзани предмети доћи ће из Египта, Хус ће руке с даровима брзо пружити к Богу. **32** Царства земаљска, певајте Богу, песмом хвалите Господа. **33** Певајте ономе који јаше исконским небом над небесима.

Слушајте! Одјекује његов глас, моћни глас његов! **34** Признајте снагу Божју. Над Израелом је узвишеност његова и снага је његова у облацима. **35** Бог улива страх из величанственог светилишта свога. Он је Бог Израелов, он снагу даје, моћ народу даје. Нека је благословљен Бог.

69 Спаси ме, Боже, јер воде прете да преплаве душу моју. **2** Пропадам у дубоко бла-то, где нема дна где бих стао. Тонем у дубоке воде, струја ме односи. **3** Изнемогао сам од викања, грло ми је промукло. Очи су ми ослабиле чекајући Бога мога. **4** Они који ме без разлога мрзе бројнији су од власи на глави мојој. Бројни су они који желе да ме погубе, који су без разлога непријатељи моји. Што нисам отео, морам да вратим. **5** Боже, ти знаш безумност моју, кривица моја није од тебе сакривена. **6** Нека се не посраме због мене они што се у тебе уздају Господе, Господе над војскама. Нека због мене не буду понижени они који тебе траже, Боже Израелов. **7** Јер због тебе подносим срамоту, понижење покрива лице моје. **8** Туђинац сам постао браћи својој, странац синовима мајке своје. **9** Јер ме ревност за дом твој изједа, на мене падају ружења оних што се теби ругају. **10** Плачем и постим душом својом, али то ми на срамоту бива. **11** Откад сам кострет узео за одећу своју, подругљиво причају о мени.* **12** О мени говоре они што на вратима седе, о мени певају они што опојна пића пију. **13** А ја се теби молим, о Господе, у време милосрђа твога, Боже. По великој милости својој услиши ме, спаситељу поуздани. **14** Избави ме из блата, да не потонем. Избави ме од оних што ме мрзе, и из дубоких вода. **15** Нека ме не однесе водена струја, нека ме не прогута дубина, нека бунар не затвори уста своја нада мнош. **16** Услиши ме, о Господе, јер је милост твоја пуна добротe. По великом милосрђу своме погледај ме, **17** немој окренути лице своје од слуге свога. У тескоби сам, брзо ме услиши. **18** Приближи се души мојој, избави је, од непријатеља мојих откупи ме. **19** Ти знаш да сам ругло, ти знаш срамоту моју и понижење моје. Пред тобом су сви непријатељи моји. **20** Ругање ми је срце сломило, рана је неизлечива. Надао сам се да ће ми неко саосећање показати, али никог није било, надао сам се да ће ме неко утешити, али никог нисам нашао. **21** За јело су ми отровну биљку дали, кад сам жедан

био, хтели су ме сирћетом напојити; **22** нека сто њихов пред њима замка постане, и нека им оно што је за њихово добро клопка постане. **23** Нека им очи потамне да не виде, и нека им се бедра стално тресу. **24** Излиј на њих осуду своју, и нека их стигне жестоки гнев твој. **25** Нека логор њихов опусте, нека у шаторима њиховим никога не буде. **26** Јер прогоне онога кога си ти ударио, и говоре о болима оних које си ти пробо. **27** На кривицу њихову додај још кривице, и нека не дођу у праведност твоју. **28** Нека се избришу из књиге живих и с праведницима нека не буду записани. **29** А мене невоље и боли притишћу. Нека ме, Боже, заштити спасење које пружаш. **30** Песмом ћу хвалити име Божје, и величаћу Бога захвалама. **31** То ће Господу бити милије од бика, од јунца с роговима и раздвојеним папцима. **32** Кротки ће то видети и радоваће се. Ви који Бога тражите, нека је живо срце ваше. **33** Јер Господ слуша убоге, неће он презрети затворенике своје. **34** Нека га хвале небо и земља, мора и све што се у њима миче. **35** Јер Бог ће спасти Сион, изградиће градове Јудине. Они ће тамо живети и земљу ће заузети. **36** Наследиће је потомци слугу његових, и у њој ће живети они који воле име његово.

Давидов псалм, за присећање

70 Боже, похитај да ме избавиш! Господе, пожри мени у помоћ! **2** Нека се постиде и посраме они који траже душу моју. Нека устукну и буду понижени они који се радују невољи мојој. **3** Нека устукну од срамоте они који ми злурадо говоре: „Ха! Ха!“ **4** Нека се радују и веселе теби сви који те траже, они што спасење твоје воле, нека увек говоре: „Нека се велича Бог!“ **5** А мене невоља и јад притишћу. Боже, брзо ми помози! Ти си помоћ моја и Избавитељ мој. Господе, немој закаснити.

71 Ти си, Господе, уточиште моје. Не дај да се икада постидим. **2** У праведности својој избави ме и ослободи ме. Пригни ухо своје к мени и спаси ме. **3** Буди ми камена тврђава у коју ћу стално долазити. Заповеди да будем спасен, јер си ти стена моја и тврђава моја. **4** Боже мој, избави ме из руку злога, из шаке неправедника и тлачитеља. **5** Јер си ти нада моја, Господе, узданица моја од младости моје. **6** На тебе се ослањам откад сам из утробе изашао, ти си ме одвојио од утробе мајке моје. Тебе хвалим непрестано. **7** Многима сам чудо постао, али ти си јак у-

***69,11** Дословно: „Постао сам им пословица (изрека)“.

чиште моје. **8** Уста су моја пуна хвале твоје, о лепоти твојој цео дан говоре. **9** Немој ме одбацити у старости, кад ме изда снага моја, немој ме оставити. **10** Јер непријатељи моји говоре о мени, они што вребају душу моју сложне се саветују, **11** Говорећи: „Бог ја је оставио. Гоните га и ухватите га, јер му нема избавитеља.“ **12** Боже, не буди далеко од мене. Боже мој, похитај ми у помоћ! **13** Нека се посраме и нека нестану они који се противе души мојој. Нека се покрију срамотом и понижењем они који ми несрећу желе. **14** А ја ћу увек чекати, и хвале ћу теби понављати. **15** Уста моја казиваће праведна дела твоја, дела спасења твога по цео дан, јер им не знам броја. **16** Ићи ћу у великој сили твојој, Господе, спомињаћу праведност твоју, само твоју. **17** Боже, ти си ме учио од младости моје, и све до сада говорим о чудесним делима твојим. **18** Боже, немој ме оставити ни у старости кад ми коса оседи, да бих могао и будућем нараштају причати о мишици твојој, о моћи твојој наредним поколењима. **19** Боже, праведност твоја допире до висина. У великим делима која си учинио, Боже, ко је као ти? **20** Дао си ми да видим многе муке и невоље, а сад ме поново оживи, и из воденог бездана земаљског опет ме извучи. **21** Ти, који ме подижеш, стани око мене и утеши ме. **22** Ја ћу те хвалити на жичаном инструменту, због истине твоје, Боже мој. На харфи ћу ти свирати, Свети Боже Израелов. **23** Усне ће моје радосно клицати кад ти заигравам, душа моја коју си откупио. **24** И језик ће мој по цео дан тихо говорити о праведности твојој, јер су се постидели, јер су се посрамили они који ми несрећу желе.

О Соломону

72 Боже, поучи цара законима својим, и сина царевог правди својој. **2** Нека по правди суди народу твоме, и по закону невољницима твојим. **3** Нека горе и брегови правдом народу мир донесе. **4** Нека он суди невољницима у народу, нека спаси синове сиромаша, и нека сатре варалицу. **5** Они ће се тебе бојати док је сунца и док је месеца, из нараштаја у нараштај. **6** Спустиће се он као киша на покошену траву, као обилни плускови који земљу натапају. **7** Процветаће праведник у његово време, и биће мира у изобиљу све док је месеца. **8** Он ће поданике имати од мора до мора, и од реке до крајева земаљских. **9** Пред њим ће се поклонити становници безводних крајева, непријатељи ће његови прашину лизати. **10** Цареви тарсиски и

острвски данак ће плаћати. Цареви Саве и Севе дар ће доносити. **11** И сви ће цареви пред њим ничице пасти, сви ће народи њему служити. **12** Јер ће он избавити убогога који у помоћ зове, невољника и сваког ко помоћника нема. **13** Сажалиће се на сиромаша и на убогога, и душе ће убогих спасти. **14** Од тлачења и насиља откупиће душу њихову, крв њихова биће драгоцену у очима његовим. **15** Нека буде жив, и нека му се донесе злато из Саве. Нека се људи за њега стално моле, и нека га благослов по цео дан прати. **16** На земљи ће богато родити жито, биће га у изобиљу по врховима горским. Царев ће принос бити као дрвеће ливанско, а по градовима цветаће људи као трава на земљи. **17** Нека име цареве до века траје, док је сунца нека име његово расте, и нека се преко њега људи благосиљају. Сви народи нека га срећним називају. **18** Нека је благословљен Господ Бог, Бог Израелов, који једини чудесна дела чини. **19** Нека је до века благословљено славно име његово, и нека слава његова испуни целу земљу. Амин, амин. **20** Овде се завршавају молитве Јесејевог сина Давида.

Асафова песма

73 Бог је заиста добар према Израелу, према онима који су чистог срца. **2** А ноге моје замало нису с пута зашле, кораци се моји умало нису оклизнули. **3** Јер сам почео да завидим хвалисавцима, видевши мир злих људи. **4** Јер не знају за поглед смртне, стомаци су им угојени. **5** Не знају шта су муке смртнога човека, и не муче се као други људи. **6** Зато је њима охолост попут огрлице, насиље их покрива као одећа. **7** Од дебљине око им је подбуло, надмашили су и замисли срца свога. **8** Ругају се и о злу причају, о превари надмено говоре. **9** Хвалисавце њихове до неба досеже, а језик њихов земљу обилази. **10** Зато он враћа народ, и обиље воде за њих се излива. **11** Они говоре: „Како ће Бог сазнати? Како зна Свевишњи?“ **12** Гле, зли су до века спокојни. Иметак себи згрћу. **13** Заиста, узалуд сам срце своје очистио, и невиношћу прао руке своје. **14** Зло ме по цео дан погађа, сваког јутра опомену добијам. **15** Да сам рекао: „И ја ћу тако говорити“, нараштај синова твојих тада бих изневерио. **16** Размишљао сам да бих све то схватио, али је то било тешко у очима мојим, **17** све док нисам отишао у величанствено светилиште Божје. Јер сам хтео да разумем каква их будућност чека. **18** Заиста их на клизаво тло постављаш. У пропаст их оба-

раш. **19** У трену страхан приказ постају! Крај им долази, од страха изненадних нештају! **20** Као што човек презире сан након буђења, тако ћеш ти, Господе, кад устанеш презрети положај њихов. **21** Јер ми је у срцу била горчина, оштар бол прободао је бубреге моје. **22** Неразуман сам био и нисам могао схватити; попут животиње био сам у очима твојим. **23** Али ја сам увек с тобом, ти прихваташ десницу моју. **24** Саветом својим водићеш ме, а после ћеш ме у славу увести. **25** Кога имам ја на небу? Осим тебе, друге радости ја на земљи немам. **26** Клонуло је тело моје и срце моје. Бог је стена срца мога и наследство моје довека. **27** Јер гле, они који одступају од тебе пропаће. Ти ћеш ућуткати сваког ко ти неверу чини остављајући те. **28** А мени је добро бити близу Бога. Господ је уточиште моје. Објавићу сва дела твоја.

Асафов псалм

74 Боже, зашто си нас заувек одбацио? Зашто је гнев твој плануо на стадо паше твоје? **2** Сети се збора свога који си давно стекао, племена која си откупио у наследство своје, ове горе Сион на којој си пребивао. **3** Крени к рушевинама вековним. На том светом месту, непријатељ је све разрушио. **4** Ричу непријатељи твоји усред твог места састајања. Своје су знакове поставили као ознаке. **5** Зна се да су попут оних што по густој шуми високо секирама замахују. **6** И све у твојем светом месту разбијају секиром и маљем. **7** Ватри су предали светилиште твоје. До земље су оскрнављивали пребивалиште имена твога. **8** Заједно с потомством својим у срцу свом су говорили: „Сва састајалишта Божја у земљи треба да се спале.“ **9** Не видимо више знакове своје, пророка више нема, а нико међу нама не зна докле. **10** Докле ће ти се, Боже, противник ругати? Зар ће непријатељ довека име твоје презирати? **11** Зашто устешеш руку своју, десницу своју, коју си извукао из недара својих, и пушташ да гинемо? **12** Али Бог је Цар мој од давнина, величанствено спасење он усред земље доноси. **13** Снагом својом море си узбуркао, смрскао си главе морским неманима у водама. **14** Ти си здружио главе левијатану.* Дао си га за храну људима, онима што живе у крајевима безводним. **15** Ти си отворио изворе и бујице, ти си исушио реке што су стално текле. **16** Твој је дан и твоја је ноћ.

***74,14** У Књизи о Јову, 41. поглавље, описује се левијатан. **75,4** Животињски рог се у Библији често користи као симбол снаге, моћи или власти.

Ти си поставио сунце, извор светлости. **17** Ти си одредио све границе земљи, лето и зиму ти си поставио. **18** Сети се овога: непријатељ се ругао, Господе, и безуман је народ презирао име твоје. **19** Не дај звери душу грлице своје. Живот невољника својих немој заувек заборавити. **20** На савез свој погледај, јер су мрачна места на земљи пуна пребивалишта насилничких. **21** Нека се онај ко је потлачен не врати понижен. Нека невољник и убоги хвале име твоје. **22** Устани, Боже, и води парницу своју. Сети се како ти се безумник ругао по цео дан. **23** Не заборави глас непријатеља својих. Вика оних који устају на тебе диже се непрестано.

Управитељу. „Не погуби.“ Песма. Асафов псалм.

75 Захваљујемо ти, Боже, захваљујемо ти, име је твоје близу. Објављиваће људи чудесна дела твоја. **2** „Јер сам одредио време. Судићу праведно. **3** Растопила се земља и сви становници њени, а ја сам исправио стубове њене.“ **4** Рекао сам људима: „Не будите људи“, и злима: „Не подижите рог* свој. **5** Не подижите високо рог свој. Не говорите надмено. **6** Јер ни са истока ни са запада ни са југа не долази узвисивање. **7** Бог је судија. Једног понизује, а другог узвисује. **8** Јер чаша је у руци Господњој. Вино се пени, вино опојно. Он ће талог из ње источити, сви зли на земљи попиће талог његов и испиће га.“ **9** А ја ћу о томе довека причати; песмом ћу хвалити Бога Јаковљевог. **10** „Поломићу све рогове злих.“ Узвисиће се рогови праведника.

Песма. Асафов псалм.

76 У Јуди се зна за Бога, велико је у Израелу име његово. **2** Заклон је његов у Салиму, пребивалиште му је на Сиону. **3** Тамо је сломио горуће стреле лука, штит и мач, и битку је окончао. **4** Ти си светлошћу обавијен, величанственији од гора пуних плена. **5** Оплењени су они јаког срца, у сан су свој утонули, и ниједном храбром човеку није остало снаге у рукама. **6** Од претње твоје, Боже Јаковљев, чврсто су заспали и возач бојних кола и сам коњ. **7** Ти си онај који страх улива, ко пред тобом може опстати од силне гнева твога? **8** С неба си суд огласио. Земља се уплашила и мирно стала, **9** кад је Бог устао да суди, да спасе све кротке на земљи. **10** Јер људски гнев тебе ће хвалити, остатком тог гнева ти ћеш се опасати. **11** Заветујте се и испуњавајте завете Господу, Бо-

гу своме, сви који сте око њега. Донесите дар у страху. **12** Он ће вође понизити, страх улива царевима земље.

Управитељу. Асафов псалм. Песма.

77 Гласом својим завапићу Богу, гласом својим завапићу Богу, и он ће ухо своје к мени пригнути. **2** У дан невоље своје Господ тражим. Ноћу руке неуморно пружам, душа моја не да се утешити. **3** Спомињаћу Бога, и бићу пун немира; замислићу се и клоњућу духом. **4** Ти не даш да се спусте капци моји, узнемирен сам, да говорим не могу. **5** Размишљам о данима давним, о годинама прошлости далеке. **6** Сетићу се музике струна својих у ноћи, у срцу своме размишљаћу, у мисли ће дух мој утонути. **7** Зар ће нас Господ довека одбацивати, и зар му никада више по вољи нећемо бити? **8** Зар је заувек нестала љубав његова? Зар је реч његова пропала за све будуће нараштаје? **9** Зар је Бог заборавио милостив бити? Зар је у гневу ускратио милосрђе своје? **10** Зар ћу говорити: „То ме пробада, то што се променила десница Свевишњег?“ **11** Сећаћу се дела која је Господ чинио, сећаћу се чудесних дела твојих из давнина. **12** Дубоко ћу размишљати о свим делима твојим, промишљаћу о поступцима твојим. **13** Пут се твој, Боже, на светом месту налази. Који је бог велик као наш Бог? **14** Ти си Бог који чудесна дела чиниш. Снагу си своју обзналио међу народима. **15** Мишицом својом народ си свој избавио, синове Јаковљеве и Јосифове. **16** Воде су те виделе, Боже, воде су те виделе и тешке су их боли обузеле. И бездани су се водени узбуркали. **17** Области су громогласно воду излили, небески су облаци глас пустили. И стреле су твоје на све стране летеле. **18** Громови су твоји тутњали попут точкова бојних кола, муње су обасјале земаљско тло, земља се уздрмала и затресла. **19** Кроз море је ишао пут твој, кроз многе воде пролазила је стаза твоја, и траг се твој није познавао. **20** Народ свој си као стадо водио, руком Мојсијевом и Ароновом.

Асафов псалм.

78 Слушај закон мој, народе мој, пригни ухо своје к речима уста мојих. **2** У изрекама ћу отварати уста своја, извираће из мене загонетке давне, **3** оно што смо чули и сазнали, и што су нам очеви наши причали, **4** оно што не кријемо од синова њихових, него будућем нараштају причамо о хвалама Господ-

њим, о снази његовој и о чудесним делима која је учинио. **5** Сведочанство је подигао у Јакову, и закон је поставио у Израелу, заповести је дао праочевима нашим да их објаве синовима својим, **6** како би и будући нараштај, синови који ће се родити, за њих знао, и да би они устали и о њима причали синовима својим **7** да се у Бога уздају и да не заборава дела Божја, него да извршавају заповести његове. **8** Да не буду као праочеве њихови, нараштај тврдоглав и бунтован, нараштај који није припремио срце своје и који није био веран Богу духом својим. **9** Синови Јефремови, вешти стрелци луком наоружани, повукли су се у дан боја. **10** Нису се држали савеза Божјег, нису живели по закону његовом. **11** Заборавили су оно што је он чинио, чудесна дела његова која им је показао. **12** Пред праочевима њиховим чудесна дела је чинио у земљи египатској, у пољу соанском. **13** Раздвојио је море да би могли прећи. И учинио је да воде попут зида стоје. **14** Облаком их је водио дању, а светлошћу ватре сву ноћ. **15** Раздвојио је стене у пустињи, да их обилно напоји као из бездана воденог. **16** Поточе је извео из литице, и учинио је да воде потеку као реке. **17** А они су му још више грешили, бунећи се против Свевишњег у крају безводном, **18** искушавали су Бога у срцу својем, тражећи шта би јела душа њихова. **19** Против Бога су почели да говоре. Говорили су: „Може ли Бог у пуштоши трпезу поставити?“ **20** Гле! Он је ударио у степену да би воде потекле и бујице наврле. „Може ли нам и хлеба дати, храну прибавити за свој народ?“ **21** Господ је то чуо и веома се разгневио, ватра је планула на Јакова, гнев се подигао на Израел. **22** Јер нису веровали Богу, и нису се уздали да ће их спасти. **23** А он је заповест дао облацима небеским на висини, и отворио је врата небеска. **24** Пустио је да мана као киша пада њима за јело, дао им је жито небеско. **25** Људи су јели хлеб оних што су силнији од људи, хране им је до ситости слао. **26** Источни ветар подигао је с небеса, и јужни ветар снагом својом пустио да дува. **27** Засуо их је храном као прашином, и птицама крилатим као песком морским. **28** Пустио је да падају усред логора његовог, свуда око шатора његових. **29** А они су јели и наситили се, што су желели, то им је дао. **30** Али док их још није била прошла жеља њихова, и док је храна још била у устима њиховим, **31** гнев се Божји на њих подигао, и побио снажне људе њихове, оборио је младиће Израелове. **32** Али, они су још више грешили. И

нису веровали у чудесна дела његова. **33** Зато је окончао дане њихове као да су дах, ужасом је окончао године њихове. **34** Кад их је убијао, онда су питали за њега, обраћали су се и тражили Бога. **35** Тад су се сетили да је Бог Стена њихова, да је Свевишњи Бог Осветник њихов. **36** Хтели су га преварити устима својим, и лагати језиком својим. **37** Срце њихово није било постојано према њему, и нису били верни савезу његовом. **38** Али он је био милосрдан, опраштао је преступ њихов и није их уништио. Много је пута одвраћао гнев свој, и није подизао сву јарост своју. **39** Памтио је да су тело, да дух одлази и не враћа се. **40** Колико су се пута против њега бунили у пустоше. Жалостили га у пустињи! **41** Увек изнова искушавали су Бога, и бол наносили Свеном Богу Израеловом. **42** Нису се сећали руке његове, ни дана кад их је од противника откупио, **43** како је знакове своје чинио у Египту, и чуда своја у пољу соанском. **44** И како је канале Нила у крв претворио, па нису могли да пију из потока својих. **45** Послао је на њих обаде, да их изједају, и жабе, да их пустоше. **46** Црвима је дао летину њихову, и труд њихов скакавцима. **47** Градом је побио винограде њихове, и ледом дивље смокве њихове. **48** Граду је предао стоку њихову, и помору стада њихова. **49** Слао је на њих свој гнев пламени, жестоки гнев, осуду и несрећу, чете анђела који невољу доносе. **50** Припремио је пут гневу своме. Душу њихову није од смрти сачувао, живот је њихов пошаста предао. **51** На крају је побио све прворођено у Египту, првенце њихове у шаторима Хамовим. **52** Затим је народ свој као овце извео, и водио их као стадо у пустоши. **53** Водио их је сигурно и они се нису бојали. Море је покрило непријатеље њихове. **54** Довео их је у свој свети крај, ово брдовито подручје које је десница његова освојила. **55** Због њих је истерао народе, мерним ужем разделио им је наследство, и дао је племенима Израеловим да станују у домовима својим. **56** А они су искушавали Бога Свевишњег и бунили се против њега, опомена његових нису се држали. **57** Одступали су од њега и били му неверни као и праочевци њихови. Као ненадегнут лук окренули су се на другу страну. **58** Врећали су га обредним узвишицама својим, и резбареним ликовима својим љубомору су његову изазивали. **59** Бог је то чуо и жестоко се разгневио, веома је омрзнуо Израел. **60** На крају је напустио свој шатор у Силому, шатор у ком је пребивао међу људима земаљским. **61** Снагу је своју у заробље-

нштво дао, и лепоту своју у руке противнику. **62** Народ је свој мачу предао, жестоко се разгневио на наследство своје. **63** Младиће је његове ватра прогутала, девојкама његовим нису се сватовске песме певале. **64** Свештеници су његови од мача пали, и удовице њихове нису заплакале. **65** Тада се Господ као из сна пренуо, као јунак који се од вина трезни. **66** И с леђа је ударио противнике своје, срамоту им је вечну нанео. **67** Одбацио је шатор Јосифов, племе Јефремово није изабрао, **68** већ је изабрао племе Јудино, гору Сион, коју је волео. **69** Почео је да гради светилиште своје да стоји попут врхова горских, као земљу коју је утврдио да довека стоји. **70** Изабрао је Давида, слугу свога, и узео га од овчијих торова. **71** Одвео га је од оваца дојилица, и довео га да буде пастир над Јаковом, народом његовим, и над Израелом, наследством његовим. **72** Он их је беспрекорног срца пасао, и вештим рукама их водио.

Асафова песма

79 Народи су ушли у наследство твоје, Боже, оскрнавили су свети храм твој, Јерусалим су у рушевине претворили. **2** Лешеве слугу твојих дали су за храну птицама небеским, тела верних слугу твојих зверима земаљским. **3** Крв су њихову као воду пролили свуда по Јерусалиму, и никога нема да их сахрани. **4** Ругло смо постали суседима својим, смеју нам се и ругају они око нас. **5** Докле ћеш се, Господе, гневити? Зар заувек? Докле ће јарост твоја као ватра пламтети? **6** Излиј гнев свој на народе који те не познају, и на царства која не призивају име твоје. **7** Јер су прождрили Јакова, и опустошили пребивалиште његово. **8** Не сећај се престапа предака наших! Пожури! Нека на нас дође милосрђе твоје, јер смо у јаду великом. **9** Помози нам, Боже спасења нашега, због славе имена свога, избави нас и покриј грехе наше због имена свога. **10** Зашто да народи говоре: „Где је Бог њихов?“ Нека пред очима нашим народи сазнају да освећујеш проливену крв слугу својих. **11** Нека уздаси затвореника дођу пред тебе. Силом руке своје сачувај оне који су смрти предани. **12** Седмоструко узврати у недра суседима нашим ругање којим су ти се, Господе, ругали. **13** А ми, народ твој и стадо паше твоје, ми ћемо ти захваљивати довека, из нараштаја у нараштај објављиваћемо хвалу твоју.

Управитељу, за „Љвљане“. За подсећање. Асафов псалм. Песма.

80 Пастиру Израелов, чуј, ти који Јосифа као стадо водиш! Ти који седиш над херувимима,* засјај! **2** Пред Јефремом, Венијамином и Манасијом пробуди моћ своју, и дођи да нас спасеш! **3** Боже, врати нас на оно што смо раније имали, и нека засја лице твоје, да бисмо се спасли! **4** О Госпде, Боже над војскама, докле ћеш се љутити на молитву народа свога? **5** Храниш их сузама као хлебом, обило их сузама нападаш. **6** Учинио си да се због нас свађају суседи наши, и непријатељи нам се наши злурато ругају. **7** Боже над војскама, врати нас на оно што смо раније имали! Нека засја лице твоје, да бисмо се спасли. **8** Из Египта си лозу извео. Отерао си народе да би је посадио. **9** Очистио си место за њу да пусти корење и прошири се по свој земљи. **10** Горе је прекрила сеном својом, и кедрове Божје гранама својим. **11** Гране је своје све до мора пустила, и до реке младиче своје. **12** Зашто си јој срушио зидове камене, па плодове њене кидијау сви који путем пролазе? **13** Вепар из шуме подгриза је, и мноштво животиња пољских храни се њоме. **14** Боже над војскама, врати се, молим те! Погледај с неба, види и побрини се за ову лозу, **15** за стабљику коју је десница твоја посадила, и погледај сина ког си ради себе ојчао. **16** Ватром је спаљена, посечена је. Од претње лица твога они гину. **17** Нека рука твоја почива над човеком деснице твоје, над сином човечијим ког си ради себе ојчао, **18** нећемо више од тебе одступати. Сачувај нас у животу, да бисмо призивали име твоје. **19** Госпде, Боже над војскама, врати нас на оно што смо раније имали! Нека засја лице твоје, да бисмо се спасли.

Асафов псалм

81 Кличите радосно Богу, снази нашој, кличите победнички Богу Јаковљевом! **2** Запевајте песму и узмите даире, харфу пријатног звука и жичани инструмент. **3** У време младине трубите у рог, у време пуног месеца, на дан празника нашег. **4** Јер то је пропис за Израел, Закон Бога Јаковљевог. **5** Као сведочанство поставио га је над Јосифом, кад је пролазио земљом египатском. Слушао сам језик који ми је непознат био. **6** „Укло- нио сам бреме са рамена његовог, руке су се његове корпе ослободиле. **7** У невољи си ме

зазвао, и ја сам те избавио, услишио сам те из скровишта громава. Искушавао сам те код воде Мериве. **8** Слушај, народе мој, и ја ћу те опоменути. О Израеле, кад би ме само послушати хтео, **9** код тебе не би било туђег бога, и не би се клањао страном богу. **10** Ја, Господ, ја сам твој Бог, онај који те је извео из земље египатске. Отвори широм уста своја, и ја ћу их храмом напунити. **11** Али народ мој није слушао глас мој, Израел никако није хтео да ме послуша. **12** Зато сам их пустио да следе тврдокорно срце своје, и ишли су за замислима својим. **13** О, кад би ме народ мој слушао, кад би Израел путевима мојим ходио! **14** Лако бих покорио непријатеље њихове, и на противнике њихове окренуо бих руку своју. **15** Они који силно мрзе Господа пузиће пред њим у покорности. А њихово време трајаће до века. **16** Ја ћу свој народ пшеницом најбољом хранити; из стене ћу их медом наситити.“

Асафова песма

82 Бог устаје у скупштини Божјој. Усред богова он суди: **2** „Докле ћете неправедно судити и према злима пристрасни бити? **3** Будите судије убогоме и сирочету. Правду дајте невољнику и сиромашу. **4** Избавите убогога и сиромашнога, из руке злих ослободите их.“ **5** Они не схватају и не разумеју. У тами ходе, пољубани су сви темељи земље. **6** „Ја сам рекао: 'Ви сте богови, и сви сте ви синови Свевишњег. **7** Заиста ћете као људи умрети, пашћете као што и сви кнезови падају!'“ **8** Боже, устани и суди земљи, јер су твоји сви народи.

Песма. Асафов псалм.

83 Немој ћутати, Боже. Не буди нем и немој мировати, Боже. **2** Јер гле, непријатељи се твоји комешају, главу подижу они што те силно мрзе. **3** Против народа твога лукаво се тајно договарају, заверу кују против оних које си сакрио. **4** Говоре: „Дођите, да их истребимо, да више народ не буду, да се избрише спомен на име Израелово.“ **5** Јер се свим срцем сложено саветују, чак су и савез против тебе склопили: **6** шатори Едомови, Исмаилци, Моав и Агарени, **7** Гевал, Амон и Амалик, и Филистеја заједно са становницима Тира. **8** А и Асирија им се придружила. Руку су пружили синовима Лотовим.* **9** Учинио им као што си учинио Мадјану* и Сисари,* као Јавину* код долине Кисон. **10** Били су истребљени код Ен-Дора, Постали су ђуб-

*80,1 Херувими су анђели који имају висок положај.

риво за земљу. **11** А великашима њиховим учини као Ориву и Зиву, и свим кнезовима њиховим као Зевеју и Салману.* **12** Они су говорили: „Освојимо места у којима Бог пребива.“ **13** Боже мој, учини да буду као чичак што се ковитла, као стрњика пред ветром. **14** Као што ватра спаљује шуму, и као што пламен горе прождире, **15** тако их гони вихором својим, и смети их олујним ветром својим. **16** Срамотом прекриј лице њихово, да би тражили име твоје, Госпode. **17** Нека се посраме и смету за сва времена, нека се постиде и изгину, **18** да би се знало да си једино ти, коме је име Господ, Свевишњи над целом земљом.

Псалам Корејевих синова

84 О како волим величанствено пребива-лиште твоје, Госпode над војскама! **2** Душа моја чезне и вене за двориштима дома Господњег. Срце моје и тело моје радосно кличу Богу живоме. **3** И птица дом налази, и ластавица себи гнездо, где леже птиће своје близу твог величанственог олтара, о Госпode над војскама, цару мој и Боже мој! **4** Срећни су они који пребивају у твом дому! Они те без престанка хвале. **5** Срећни су они који се на твоју снагу ослањају, којима срце чезне за путевима који у дом твој воде. **6** Док пролазе сушном долином где расту грмови биљака, у извор је они претварају; киша је благословима одева. **7** Они иду даље и обнављају снагу своју, и сви се појављују пред Богом на Сиону. **8** О Госпode, Боже над војскама, чуј молитву моју, пригни ухо своје, Боже Јаковљев. **9** О Боже, штите наш, погледај, и види лице помазаника свога. **10** Јер бољи је један дан у двориштима дома твога него хиљаду дана на другом месту. Радије ћу стајати на прагу дома Бога свога него боравити у шаторима злих. **11** Јер Господ Бог је сунце и штит, милост и славу он даје. Господ неће ускратити никаквог добра онима који безазлено живе. **12** О Госпode над војскама, срећан је човек који се у тебе узда.

Управитељу. Псалам Корејевих синова. Песма.

85 Показао си, Госпode, наклоност земљи својој, вратио си заробљени народ Јаковљев. **2** Опростио си кривицу народу своме, покрио си сав грех њихов. **3** Обуздао си сву

јарост своју, одустао си од жестоког гнева свога. **4** Врати нас на оно што смо раније имали, Боже спасења нашега, и не буди више љут на нас. **5** Зар ћеш се довека гневити на нас? Зар ће гнев твој трајати из нараштаја у нараштаја? **6** Зар нас нећеш опет оживети, да би се народ твој теби радовао? **7** Покажи нам, Госпode, милост своју, и дај нам спасење. **8** Слушаћу шта ће истинити Бог, Господ рећи, јер о миру ће говорити народу своме и верним слугама својим, али нека они не постану опет самоуверени. **9** Заиста, спасење је његово близу оних који га се боје, да би слава пребивала у земљи нашој. **10** Љубав и истина срешће се, праведност и мир пољубиће се. **11** Истина ће никнути из земље, и праведност ће гледати с небеса. **12** Господ ће дати оно што је добро, и земља ће наша дати род свој. **13** Пред њим ће ићи праведност, и она ће утрти пут помоћу корака његових.

Давидова молитва

86 О Госпode, пригни ухо своје! Услиши ме, јер ме невоље и јад притишћу! **2** Чувај душу моју, јер сам ја веран. Ти си Бог мој - спаси слугу свога, који се у тебе узда. **3** О Госпode, смилуј ми се, јер тебе призивам по цео дан. **4** Развесели душу слуге свога, јер теби, о Госпode, подижем душу своју. **5** Ти си, Госпode, добар и спреман да опростиш, велика је милост твоја према свима који те призивају. **6** О Госпode, пригни ухо молитви мојој, послушај глас усрдних молби мојих. **7** У дан невоље своје призваћу те, јер ћеш ме услишити. **8** Госпode, нико међу боговима није теби раван, и нема таквих дела као што су твоја. **9** Сви народи које си створио доћи ће и поклониће се пред тобом, Госпode, и славиће име твоје. **10** Јер си ти велик и чудесна дела чиниш, само си ти Бог. **11** Госпode, поучи ме путу своме. Ходићу у истини твојој. Дај ми срце неподељено, да би се бојало имена твога. **12** О Госпode, Боже мој, хвалићу те свим срцем својим. Славићу име твоје довека, **13** јер велика је милост коју ми показујеш, и душу си моју из гроба избавио, из његовог најдубљег дела. **14** Боже, охоли људи су се подигли на мене, мноштво насилника тражи душу моју, и немају тебе пред очима својим. **15** А ти си, о Госпode, Бог милосрдан и милостив, спор на гнев и пун доброте и истине. **16** Погледај на мене и смилуј ми се. Дај снагу своју слуги своме, и спаси сина робиње своје. **17** Покажи на мени доброту своју, да је виде они који ме мрзе и да

***83,8** Израз „синови Лотови“ односи се на Моавце и Амонце, поменуте у 6. и 7. стиху. Види: 1. Мојсијева 19,37.38. **83,9** Види: 4. Мојсијева 31,7; Судије 4,15; Судије 4,2. **83,11** Види: Судије 8,21.

се посраме. Јер ти, о Господе, ти ми помагеш и тешиш ме.

Псалм Корејевих синова. Песма.

87 Темелј је његов на светим горама. **2** Господ више воли врата Сиона него све шаторе Јаковљеве. **3** Граде Божји, о теби се славно говори. **4** Спомињају Раву и Вавилон, бројећи их међу оне који ме познају, ту су Филистеја и Тир, а с њима и Хус, „сви су они тамо рођени.“ **5** За Сион ће се говорити: „Сви су они у њему рођени.“ Сам Свевишњи утврдиће га. **6** Кад буде пописивао народе, Господ ће објавити: „Сви су они тамо рођени.“ **7** Биће ту певача и оних што у колу играју, и говориће се: „У теби су сви извори моји.“

Песма, псалм Корејевих синова

88 О Господе, Боже спасења мога, вапим дању и ноћу пред тобом. **2** Пред тебе ће молитва моја доћи. Пригни ухо своје вапају мене. **3** Јер душа је моја сита невоље, и живот је мој близу гроба. **4** Убрајам се међу оне што у јаму силазе, постао сам попут човека који снаге нема, **5** ослобођен попут мртваца, сличан убијенима што у гробу леже, којих се више не сећаш, и који су одсечени од руке твоје која помоћ пружа. **6** Ставио си ме у најдубљу јаму, на мрачна места, у бездан велики. **7** На мене си гнев свој излио, свим бесним таласима својим невољу си ми нанео. **8** Удаљио си од мене познанике моје, учинио си да им мрзак будем. Затворен сам и изаћи не могу. **9** Очи су моје усахле од невоље. О Господе, по цео дан те призивам, к теби у молитви ширим руке своје. **10** Да ли ћеш за мртве чудо учинити? Да ли ће немоћни мртваци устати? Да ли ће те они хвалити? **11** Да ли ће се о доброты твојој у гробу говорити, о верности твојој на месту пропасти? **12** Да ли ће се у тами обзнанити чуда твоја, у земљи заборава праведност твоја? **13** А ја к теби, Господе, за помоћ вапим, јутром молитва моја пред тебе долази. **14** О Господе, зашто одбацујеш душу моју? Зашто од мене окрећеш лице своје? **15** У невољи сам и смрт ми још од детињства прети, многе страхоте подносим од тебе. **16** Пламен жестоког гнева твога прелази преко мене, сатиру ме страхоте твоје. **17** Окружују ме као воде по цео дан, са свих страна наваљују на мене. **18** Удаљио си од мене пријатеља и друга, мрачна су места познаница моји.

Псалм Етана Езраита

89 О љубави Господњој до века ћу певати. Из нараштаја у нараштај, устима ћу својим верност твоју објављивати. **2** Јер сам рекао: „Љубав је твоја довека чврсто саздана. На небесима си утврдио верност своју.“ **3** „Савез сам склопио са изабраником својим, Заклео сам се служи своме Давиду: **4** 'Довека ћу утврдити потомство твоје, и саздаћу престо твој за све нараштаје.'" **5** О Господе, небеса ће хвалити чудесно дело твоје, и верност твоју на скупу светих. **6** Јер ко се на небу с Господом упоредити може? Ко је Господу сличан међу синовима Божјим? **7** Страхопштовање према Богу нека имају свети с којима је близак, величанствен је он и страх улива свима који су око њега. **8** Господе, Боже над војскама, о Господе, ко је слан као ти? Верност те твоја обавија. **9** Ти владаш издизањем мора, кад се подижу таласи његови, ти их смирујеш. **10** Ти си смрвио Раву, као некога на смрт рањеног. Снажном мишицом својом расејао си непријатеље своје. **11** Небо је твоје и земља је твоја, земаљско тло и све што је на њему ти си утемељио. **12** Север и југ ти си створио. Тавор и Ермон радосно кличу имену твојем. **13** Снажна је мишица твоја, јака је рука твоја, десница је твоја уздигнута. **14** Праведност и правда темелј су престола твога, љубав и истина ходе пред лицем твојим. **15** Срећан је народ који зна за радосно клицање. Господе, у светлости лица твога они ходе. **16** Због имена твога веселе се по цео дан, и праведност их твоја узвисије. **17** Јер си ти лепота снаге њихове, милошћу твојом рог се наш узвисије. **18** Јер је од Господа штит наш, и од Светог Бога Израеловог цар наш. **19** Тада си се у визији обратио верним слугама својим, рекао си: „Помоћ сам пружио јунаку, изабраника сам узвисио из народа. **20** Нашао сам Давида, слугу свога, помазавши га светим уљем својим; **21** с њим ће бити снажна рука моја, ојачаће га мишица моја. **22** Непријатељ му неће данак наметати, син неправде неће га тлачити. **23** Пред њим сам разбио противнике његове, ударао сам оне који га силно мрзе. **24** С њим су верност моја и љубав моја, због имена мога узвисије се рог његов. **25** На море сам ставио руку његову, на реке десницу његову. **26** Он ће ми говорити: 'Ти си Отац мој, Бог мој и Стена спасења мога.' **27** А ја ћу га првенцем учинити, највишим међу царевима земаљским. **28** Довека ћу сачувати љубав своју према њему, и

савез који сам с њим склопио никада се неће раскинути. **29** Учинићу да потомство његово вечно траје, и престо његов као дани небески. **30** Ако синови његови оставе закон мој, и ако не живе по мојим законским одредбама, **31** ако оскрнавe одредбе моје, и ако не буду извршавали заповести моје, **32** прутом ћу их казнити због преступа њиховог, и ударцима због кривице њихове. **33** Али љубав своју нећу му ускратити, нити ћу погизити верност своју. **34** Нећу оскрнавити савез свој, реч с усана својих нећу променити. **35** Једном сам се заклео светошћу својом, Давиду нећу лагати. **36** Потомство ће његово довека трајати, и престо његов попут сунца преда мном. **37** Попут месеца стајаће чврсто довека, попут верног сведока на небу.“ **38** А ти си га одбацио и презиреш га, разгневио си се на помазаника свога. **39** Презрео си савез са слугом својим, круну си његову оскрнавио и на земљу бацио. **40** Срушио си све камене торове његове, утврђења си његова у рушевине претворио. **41** Пљачкају га сви који путем пролазе, ругло је постао суседима својим. **42** Узвисио си десницу противника његових, обрадовао си све непријатеље његове. **43** А мач његов опет непријатељем сматраш, и не даш му да у боју напредује. **44** Окончао си сјај његов, и престо си његов на земљу оборио. **45** Скратио си дане младости његове, срамотом си га огрнуо. **46** Докле ћеш се, о Господе, крити? Зар заувек? Зар ће гнев твој као ватра пламтети? **47** Сети се колики је животни век мој. Зар си узалуд створио све синове људске? **48** Који то живи човек смрти видети неће? Може ли душу своју из руку гроба избавити? **49** О Господе, где су некадашња дела милости твоје, за која си се заклео Давиду у верности својој? **50** Господе, сети се срамоте слугу својих, да у недрима носим срамоту народа многих, **51** сети се, Господе, како су се непријатељи твоји ругали, како су ружили стопе помазаника твога. **52** Нека је благословљен Господ довека. Амин, амин.

Молитва Мојсија, Божјег човека

90 Ти си, Господе, окриље наше из нараштаја у нараштај. **2** Пре него што су се горе родиле, пре него што си земљу и плодно тло саздао, одувек и заувек ти си Бог. **3** Смртног човека у прах враћаш, и говориш: „Вратите се у прах, синови људски.“ **4** Јер је хиљаду година у очима твојим као дан јучерашњи кад мине, и као стража ноћна. **5** Ти их односиш, они су само сан, ујутру су као трава

зелена што ниче. **6** Она ујутру цвета, напредује, а увече вене и суши се. **7** Јер нестајемо од гнева твога, сметени смо због јарости твоје. **8** Преступе си наше пред себе ставио, и наше тајне грехе пред светлост лица свога. **9** Јер због гнева твога сви се дани наши примичу крају своје, године наше као уздах пролазе. **10** Дани наши трају седамдесет година, а код снажнијих осамдесет година. Ипак само невољу и патњу доносес, јер брзо пролазе и ми одлећемо. **11** Ко познаје снагу гнева твога и ко познаје јарост твоју, велику као страх који ти припада? **12** Научи нас тако бројати дане наше да бисмо срце мудро стекли. **13** Врати се, о Господе! Докле ће то трајати? Сажали се на слуге своје. **14** Ујутру нас насыти добротом твојом, да кличемо радосно и веселимо се у све дане своје. **15** Обрадуј нас за све оне дане кад си нам невољу наносио, за све оне године кад смо зло гледали. **16** Нека се дело твоје покаже на слугама твојим, и величанство твоје на синовима њиховим. **17** Нека доброта Господа, Бога нашега, буде над нама, дај да успе дело руку наших, дај да успе дело руку наших!

91 Ко живи у скровитом заклону Свевишњега, у сени Свемоћног боравиште налази. **2** Рећи ћу Господу: „Ти си уточиште моје и тврђава моја, Бог мој, у ког ћу се уздати.“ **3** Јер он ће те избавити из замке птичарске. Од пошаста што невоље наноси. **4** Перјем својим заклониће те, под његовим ћеш крилима уточиште наћи. Истина ће његова као штит велики и као бедем бити. **5** Нећеш се бојати никакве страхоте ноћу, ни стреле што лети дању, **6** ни пошаста што иде по мраку, ни пропасти што хара у подне. **7** Хиљаду ће их пасти поред тебе, и десет хиљада здесна теби, али тебе се неће дотаћи. **8** Само ћеш очима својим гледати, и видећеш плату злих. **9** Зато што си рекао: „Господ је уточиште моје“, учинио си Свевишњег окриљем својим. **10** Никакво те зло неће снаћи, пошаст се неће приближити шатору твоме. **11** Јер ће он анђелима својим заповедити за тебе, да те чувају на свим путевима твојим. **12** Они ћете на рукама својим носити, да ногом својом о камен не запнеш. **13** Ногом ћеш лава и кобру газити, згазићеш младог лава и велику змију. **14** „Зато што ми је привржен, избавићу га. Заштитућу га јер познаје име моје. **15** Он ће ме призвати, и ја ћу га услишити. Уз њега ћу бити у невољи. Избавићу га и прослављућу га. **16** Данима многим наситићу га, и показаћу му спасење своје.“

Псалм, песма за Шабатни дан

92 Добро је захваљивати теби, Господе, песмом хвалити име твоје, Свевишњи, **2** ујутру говорити о доброти твојој, и ноћу о верности твојој. **3** Уз инструмент с десет жица и уз псалтир, музиком што се разлеже са харфе. **4** Јер ме ти, о Господе, развеселаваш делима својим, због дела руку твојих радосно кличем. **5** Како су велика дела твоја, о Господе! Веома су дубоке мисли твоје. **6** Неразуман човек не може их схватити, безумник то не може разумети. **7** Кад зли ничу као трава и цветају сви који зло чине, то је зато да би заувек били уништени. **8** А ти си, о Господе, узвишен довека. **9** Јер гле, непријатељи твоји, Господе, гле, непријатељи ће твоји изгинути, сви они који зло чине биће расејани. **10** А ти ћеш узвисити рог мој као рог дивљег бика. Намазаћу се уљем што свежину даје. **11** Око ће моје ликовати над непријатељима мојим, уши ће моје слушати о поразу зликоваца који су на мене устали. **12** Праведник ће као палма цветати, као кедрар на Ливану он ће расти. **13** Они који су посађени у дому Господњем, у двориштима дома Бога нашег, они ће цветати. **14** Цветаће и кад им коса оседи, остаће крепки и снажни, **15** да би говорили како је праведан Господ. Он је Стена моја, у њему нема неправде.

93 Господ је почео царовати! У узвишеност је одевен, оденуо се Господ и снагом се опасео. Сада земља чврсто стоји, пољуљати се не може. **2** Престо твој чврсто стоји од давнина; од вечности ти постојиш. **3** Реке подижу, о Господе, реке подижу хуку своју, реке подижу тутњаву своју. **4** Од хуке великих вода, од моћних валова побеснелог мора, моћнији је Господ на висини. **5** Опомене су твоје веома поуздане. Господе, светост доликује дому твоме у све дане.

94 О Господе, Боже осветниче, Боже осветниче, засјај! **2** Устани, Судијо целе земље! Плати охолима по заслуги њиховој! **3** Докле ће зли, о Господе, докле ће зли клицати? **4** Навиру им речи, необуздано говоре. Сви се злочинци хвале. **5** Газе народ твој, Господе, наследство твоје тлаче. **6** Удовицу и странца убијају, сирочадима живот одузимају. **7** Говоре: „Господ то не види, не запажа то Бог Јаковљев.“ **8** Схватите, ви неразумни људи, и ви безумни, када ћете постати разборити? **9** Зар онај који је ухо створио, не може да чује? Зар онај који је око начи-

нио, не може да види? **10** Зар онај који народе исправља не може да укори, онај који учи људе да би знање стекли? **11** Господ зна да су људске мисли попут даха. **12** Срећан је човек кога ти, Господе, исправљаш, и кога поучаваш из закона свога, **13** да би му мир дао у зле дане, док се зломе јама не ископа. **14** Јер Господ не напушта народ свој, и не оставља наследство своје. **15** Јер ће пресуда опет праведна бити, и сви који су честитог срца за њом ће ићи. **16** Ко ће за мене устати против злих? Ко ће се за мене заузети против оних који зло чине? **17** Да ми Господ није помогао, брзо би душа моја на месту тишине починула. **18** Кад сам рекао: „Нога ће моја посрнути“, подржала ме је, Господе, доброта твоја. **19** Кад се у мени умноже мисли неспокојне, утехе твоје милују душу моју. **20** Хоће ли се престо који невоље доноси удружити с тобом док неприлике ствара служећи се законом? **21** Оштро нападају душу праведника, и осуђују крв невину. **22** Али Господ ће бити високо уточиште моје, мој Бог биће стена заклона мога, **23** он ће вратити на њих злоћу њихову, и ућуткаће их невољом њиховом. Истребиће их Господ, Бог наш.

95 Дођите, кличимо радосно Господу! Кличимо победнички Стени спасења нашега! **2** Са захвалама дођимо пред лице његово, победнички уз песме њему кличимо. **3** Јер је Господ велики Бог, и велики Цар над свим другим боговима. **4** У његовој су руци највеће дубине земаљске, врхови гора његови су, **5** његово је море, које је створио, његове су руке копно начиниле. **6** Дођите да га слави-мо и да му се поклонимо. Клекнимо пред Господа, Творца нашега. **7** Јер је он Бог наш, а ми смо народ паше његове и овце које чува рука његова. Данас, ако слушате глас његов, **8** немојте да вам срце отврдне као код Мериве, као у дан Масе у пустињи, **9** кад су ме очеви ваши искушавали, искушавали су ме, иако су видели дела моја. **10** Четрдесет година био ми је одвратан тај нараштај, и рекао сам: „Они су народ непостојаног срца, и путеве моје нису спознали.“ **11** За њих сам се заклео у гневу своје: „Неће ући у мој починак.“

96 Певајте Господу песму нову. Певајте Господу, сви људи на земљи. **2** Певајте Господу, благосиљајте име његово. Из дана у дан објављујте добру вест о спасењу његовом. **3** Објављујте међу народима славу његову, међу свим народима чудесна дела ње-

гова. **4** Јер је велик Господ и достојан највеће хвале. Страх улива више од свих других богова. **5** Јер су сви богови других народа безвредни, а Господ је небеса начинио. **6** Пред њим су слава и величанство, у његовом су светилишту моћ и лепота. **7** Дајте Господу, племена свих народа, дајте Господу славу и признајте моћ његову. **8** Дајте Господу славу достојну имена његовог, понесите дар и дођите у дворишта дома његовога. **9** Поклоните се Господу у светом руху. Нека због њега тежак бол обузме све вас људе на земљи. **10** Говорите међу народима: „Господ је почео царовати. Земља чврсто стоји, не може се пољуљати. Он ће народима праведно судити.“ **11** Нека се радују небеса и нека се весели земља. Нека хучи море и све што јеу њему. **12** Нека кличе поље и све што је на њему. Нека и све дрвеће шумско радосно ускликује **13** пред Господом. Јер долази, долази да земљи суди. По правди ће судити настањеној земљи и народима по верности својој.

97 Господ је почео царовати, нека се весели земља! Нека се радују многа острва! **2** Обавијају га облаци и густа тама. Праведност и правда темељ су престола његовог. **3** Пред њим ватра иде и прожидре противнике његове. **4** Муње су његове земљу обасјале. Земља је то видела и тежак ју је бол обузео. **5** Горе се као восак топе пред Господом, пред Господарем целе земље. **6** Небеса говоре о праведности његовој, сви народи виде славу његову. **7** Нека се постиде сви који служе резаним ликовима, они који се диче безвредним боговима. Поклоните се њему, сви богови. **8** Сион је то чуо и обрадовао се, Јудини градови су се развеселили због закона твојих, Господе. **9** Јер си ти, Господе, Свевишњи над целом земљом. Уздигао си се веома високо, изнад свих других богова. **10** Ви који волите Господа, мрзите оно што је зло! Он чува душе оних који су му верни. Избавља их из злих руку. **11** Светлост је засјао праведнику, и радост онима честитог срца. **12** Радујте се Господу, праведници, и упућујте хвале светом имену његовом.

98 Певајте Господу песму нову, јер чудесна су дела која је учинио. Десница његова, света мишица његова, спасење је донела. **2** Господ је обзнанио спасење своје, пред очима народа открио је праведност своју. **3** Сетио се милости своје и верности своје према дому Израеловом. Сви крајеви земаљски видели су спасење које је дао Бог наш. **4** По-

беднички кличите Господу, сви људи на земљи. Веселите се, радосно кличите и песмом га хвалите. **5** Певајте Господу уз харфу, уз харфу и звук песме. **6** Уз трубе и звук рога кличите победнички пред Царем, Господом. **7** Нека хучи море и све што је у њему, земља и они који на њој живе. **8** Нека рукама пљешћу реке, и све горе нека радосно кличу **9** пред Господом, јер долази да суди земљи. По правди ће судити настањеној земљи и народима по праведности.

99 Господ је почео царовати! Нека народи дрхте! Он седи над херувимима. Нека се земља тресе. **2** Велик је Господ на Сиону, узвишен је он изнад свих народа. **3** Нека хвале име твоје. Оно је велико, страх улива и свето је. **4** Ти си цар који правду воли и силом је својом подупире. Ти си правичност утврдио. Правду и праведност у Јакову ти чиниш. **5** Узвисијте Господа, Бога нашега, и поклоните се пред подножјем ногу његових. Он је свет. **6** Мојсије и Арон били су међу свештеницима његовим, а и Самуило међу онима који су призивали име његово. Призивали су Господа, и он их је услишио. **7** Говорио им је у стубу од облака. И они су држали поуке његове и прописе које им је дао. **8** Господе, Боже наш, ти си их услишио. Био си за њих Бог који прахта, али и осветник за срамотна дела њихова. **9** Узвисијте Господа, Бога нашега, и поклоните се на светој гори његовој. Јер је свет Господ, Бог наш.

Песма захвалности

100 Кличите победнички Господу, сви људи на земљи! **2** Служите Господу радосно! Дођите пред њега уз радосне покликe! **3** Знајте да је Господ Бог, Он нас је створио, а не ми сами. Ми смо народ његов и овце паше његове. **4** Са захвалама уђите на врата његова, са хвалама у дворишта дома његовога, захваљујте му, благосиљајте име његово. **5** Јер Господ је добар. Вечна је љубав његова, и верност његова из нараштаја у нараштај.

Давидов псалм. Песма.

101 О доброты и правди певаћу. Тебе ћу, Господе, песмом хвалити. **2** Поступаћу разборито и живећу безазлено. Кад ћеш к мени доћи? Безазленог срца ходићу у дому своме. **3** Пред очи своје нећу стављати ништа што је зло. Мрзим дела оних који с правога пута отпадају, неће она за мене прионучи. **4** Срце покварено далеко је од мене, ни за

какво зло нећу ја да знам. **5** Ко тајно клевете ближњег свог, њега ћу ућукати. Ко има очи охоло и срце надмено, њега не подносим. **6** Очи су моје управљене на верне људе на земљи, да би са мном живели. Ко живи безазлено, тај ће ми служити. **7** Ко поступа препредено, неће становати у дому моме. Ко лажи говори, неће опстати пред очима мојим. **8** Сваког јутра затираћу све зле који су на земљи, да бих из града Господњег истребио све који зло чине.

Молитва невољника кад клоне и своје бриге излива пред Господом.

102 О Господе, чуј молитву моју, и нека вапај мој пред тебе дође. **2** Не окрећи од мене лице своје у дан тескобе моје. Пригни к мени ухо своје. У дан када те призовем, пожури, услиши ме! **3** Јер дани моји као дим нестају, и кости су моје као пећ осујане. **4** Срце моје као трава вене и суши се, јер хлеб свој заборављам да једем. **5** Од уздисања мога кости су ми за кожу прионуле. **6** Личим на великана у пустињи. Постао сам као ћук у пустоши. **7** Испијен сам, постао сам као птица што сама на крову стоји. **8** По цео дан непријатељи ми се моји ругају. Они који од мене луду праве, клетве мојим именом изричу. **9** Пепео као хлеб једем, пиће своје са сузама мешам, **10** због осуде твоје и гнева твога. Јер подигао си ме да би ме одбацио. **11** Дани су моји попут сене која се губи, и ја се као трава сушим. **12** А ти, Господе, остајеш довека, и спомен твој из нараштаја у нараштај. **13** Ти ћеш устати, смиловаћеш се Сиону, јер је време да му се милост укаже, јер је дошло време. **14** Јер је мило слугама твојим камење његово, и прах његов воле. **15** Народи ће се бојати имена Господњег, и сви цареви земаљски славе твоје. **16** Јер ће Господ Сион изградити, показаће се у слави својој. **17** Обазреће се на молитву оних који су без ичега остали, и неће презрети молитву њихову. **18** Ово је написано за нараштај будући. Народ који ће бити створен хвалиће Господа. **19** Јер он гледа са свете висине своје, с небеса Господ на земљу гледа, **20** да чује уздахе затвореника, да ослободи оне који су смрти предани, **21** да би се име Господње објавило на Сиону и хвала његова у Јерусалиму, **22** кад се сакупе сви народи и царства да служе Господу. **23** На пола пута мога снагу ми је одузео, скратио је дане моје. **24** Рекао сам: „Боже мој, немој ме узети у половини дана мојих. А године се твоје кроз све нараштаје протежу. **25** Давно си

положио темеље земљи, и небеса су дело руку твојих. **26** Они ће пропасти, а ти ћеш остати, и све ће се то као хаљина похабати. Као одећу заменићеш их, и доћи ће крају своме. **27** А ти си увек исти, и годинама твојим краја нема. **28** Синови слугу твојих остаће да живе. Пред тобом ће се потомство њихово утврдити.“

Давидов псалом

103 Благосиљај Господа, душо моја! Све што је у мени нек благосиља свето име његово! **2** Благосиљај Господа, душо моја! И не заборави сва дела његова! **3** Благосиљај оног који опрашта све преступе твоје, који лечи све болести твоје, **4** који живот твој изабавља од јаме гробне, који те крунише добротом и милосрђем, **5** који живот твој испуњава оним што је добро! Као орлу, младост се твоја продужава. **6** Господ чини праведна дела, и правду даје свима којима се неправда чини. **7** Обзнанио је путеве своје Мојсију, дела своја синовима Израеловим. **8** Господ је милосрдан и милостив, спор на гнев и пун добротe. **9** Неће он за сва времена грешке тражити, нити ће се довека гневити. **10** Не поступа с нама по гресима нашим, нити нам по преступима нашим враћа оно што заслужујемо. **11** Јер колико су небеса високо изнад земље, толика је и љубав његова према онима који га се боје. **12** Колико је исток далеко од запада, толико он преступе наше од нас удаљује. **13** Као што је отац милосрдан синовима својим, тако је и Господ милосрдан онима који га се боје, **14** јер он добро познаје грађу нашу, памти да смо прах. **15** Дани су човеку смртном као и трави зеленој, као цвет у пољу, тако и он цвета. **16** Само га ветар дотакне, више га нема, не познаје га више место његово. **17** Али љубав Господња одувек је и заувек на онима који га се боје, и праведност његова на синовима синова њихових, **18** на онима који се држе савеза његовог и који памте наредбе његове да би их извршавали. **19** Господ је утврдио престо свој на небесима, и царска се власт његова над свим протеже. **20** Благосиљајте Господа, анђели његови, моћни и силни, који извршавају реч његову, слушајући заповести његове! **21** Благосиљајте Господа, све војске његове, слуге његове, ви који вршите вољу његову! **22** Благосиљајте Господа, сва дела његова, по свим местима где он влада! Благосиљај Господа, душо моја!

104 Благосиљај Господа, душо моја! Господе, Боже мој, веома си велик! Оденуо си се славом и величанством, 2 огрнуо си се светлошћу као плаштем, разалео си небеса као шатор, 3 греде горњих одаја својих на водама подижеш, од облака чиниш кола своја, на крилима ветра ходиш, 4 анђеле своје ветровима чиниш, слуге своје ватром која прождире. 5 Утврдио си земљу на темељима њеним, никад се она пољуљати неће, у сву вечност. 6 Прекрио си је безданом воденим као хаљином. Воде су стајале изнад гора. 7 Од претње твоје почеле су бежати, од тунђава громава твојих престрављене су побегле, 8 на место које си за њих утврдио. Горе су се подигле, долине су се спустиле, 9 међу си поставио коју неће прећи, да не би опет земљу прекриле. 10 Изворе шаљеш по долинама, међу горама они теку. 11 На њима се напајају све животиње пољске, зебре у њима гасе жеђ своју. 12 Изнад њих птице небеске почивају, из густог лишћа разлеже се пој њихов. 13 Горе натапаш из горњих одаја својих. Плодовима дела твојих земља се сити. 14 Ти пушташ да ниче зелена трава за стоку, и биље за потребе људи, дајеш да из земље храна ниче. 15 Дајеш вино да весели срце човеково, и уље од ког се лице сјаји, и хлеб што крепи срце човека смртног. 16 Сита су стабла Господња, ливански кедрови које је посадио, 17 на којима птице гнезда своја свијају. Рода се гнезди на стаблима смреке. 18 Горе високе су за козороге, литице су заклон зечевима. 19 Начинио си месец за одређивање времена, сунце зна где треба заћи. 20 Ти таму ствараш и ноћ пада, тада се све звери шумске крећу. 21 Млади лавови ричу за пленом, и храну своју од Бога траже. 22 Кад сунце гране они се повлаче, и лежу у скровишта своја. 23 А човек на посао креће и на рад свој све до вечери. 24 Како је много дела твојих, о Господе! Сва си их мудро начинио, пуна је земља стваралаштва твога. 25 У мору, тако великом и широком, врве животиње без броја, створења мала и велика. 26 По њему и бродови плове. Начинио си левијатана* да се у њему игра. 27 Сви они на тебе чекају да им храну даш на време. 28 Ти им дајеш, они узимају. Отвараш руку своју, насите се добра. 29 Окренеш ли лице своје, смету се. Узмеш ли им дух, умиру, и у прах се свој враћају. 30 Пошаљеш ли дух свој, настају. Ти обнављаш лице земљи. 31 Слава Господња трајаће,

дочека. Радоваће се Господ делима својим. 32 Он погледа земљу, и она се затресе, до такне горе, и оне се задиме. 33 Певаћу Господу целог свог живота, песмом ћу хвалити Бога свога докле год ме буде. 34 Нека угодно буде размишљање моје о њему. Ја ћу се радовати Господу. 35 Грешници ће бити збрисани са земље, злих више неће бити. Благосиљај Господа, душо моја! Хвалите Господа!

105 Захваљујте Господу, призивајте име његово, објављујте међу народима дела његова! 2 Певајте му, песмом га хвалите, размишљајте о свим чудесним делима његовим! 3 Дичите се светим именом његовим! Нека се радује срце оних који Господа траже! 4 Тражите Господа и снагу његову! Стално тражите лице његово! 5 Сећајте се чудесних дела која је учинио, чуда његових и закона из уста његових, 6 ви, потомство Аврама, слуге његовог, синови Јаковљеви, изабраници његови. 7 Он је Господ, Бог наш. Закони су његови по свој земљи. 8 Он ће се довека сећати свог савеза, речи које је заповедио, кроз хиљаду нараштаја, 9 савеза који је склопио с Аврамом, и заветне своје Исаку, 10 коју је поставио као пропис Јакову, као трајан савез са Израелом, 11 говорећи: „Теби ћу дати земљу хананску, у наследство ћу вам је дати.“ 12 Било је то кад их је мало било, да, веома мало, и кад су странци у њој били. 13 Ишли су од народа до народа, од једног царства до другог народа. 14 Никоме није дао да их превари, него је због њих цареве укоравао, 15 говорећи: „Не дирајте помазанике моје, пророцима мојим не чините зла.“ 16 Дозвао је глад на земљу; све је залихе хлеба уништио. 17 Пред њима је послао човека, који је био у ропство продан, Јосифа. 18 Оковима су стегли ноге његове, у ланце гвоздене доспела је душа његова. 19 Док се није испунила реч изречена, реч га је Господња прочистила. 20 Цар је наредио да га ослободи, владар над народима, да га пусте. 21 Поставио га је за господара дома свога, и за владара над свим имањем својим, 22 да веже кнезове његове по вољи душе своје, и да учи мудрости чак и старце његове. 23 Израел је дошао у Египат, Јаков се населио у земљи Хамовој. 24 А Бог је народ свој веома умножио, све док га није учинио моћнијим од непријатеља његових. 25 Окренуо је срце њихово да замрзе народ његов, да се лукаво окоме на слуге његове. 26 Послао је Мојсија, слугу свога, и Арона, кога је изабрао. 27 Они су међу њима показали

*104,26 У Књизи о Јову, 41. поглавље, описује се левијатан.

знакове његове, и чуда у земљи Хамовој. **28** Послао је таму и смрачило се. И нису се побунили против речи његових. **29** У крв је претворио воде њихове, и поморио је рибе њихове. **30** Од жаба је врвела земља њихова. И одаје царева њихових. **31** Рекао је да обади дођу, комарци у све крајеве њихове. **32** Уместо кише на њих је град послао, огањ пламени на земљу њихову. **33** Ударио је лозе њихове и смокве њихове, и поломио дрвеће у крајевима њиховим. **34** Рекао је да дођу скакавци, млади скакавци без броја. **35** Они су појели све биље у земљи њиховој, појели су и род у пољима њиховим. **36** Затим је побио све прворођено у земљи њиховој, све првенце њихове. **37** А свој је народ извео са сребром и златом. У племенима његовим нико путем није посртао. **38** Египат се обрадовао одласку њиховом, јер га је страх од њих обузео. **39** А Бог је облак разастро као завесу, и послао је ветру да светли ноћу. **40** Молили су га, и послао им је препелице, хлебом с неба ситио их је. **41** Отворио је стену и воде су потекле, као река потекле су крајевима безводним. **42** Јер се сетио свете речни своје коју је дао Авраму, слуги својем. **43** И извео је народ свој у весељу, изабранике своје уз радосно клицање. **44** Дао им је земљу других народа. Плодове рада других народа они су узели, **45** да би се држали прописа његових и закона његових. Хвалите Господа!

106 Хвалите Господа! Захваљујте Господу, јер је добар, јер је вечна љубав његова. **2** Ко може описати моћна дела Господња, разгласити сву хвалу његову? **3** Срећни су они који се правде држе, који увек чине оно што је праведно. **4** Сети ме се, Господе, у милости својој према народу својем. Побрини се за мене и спаси ме, **5** да видим доброту коју показујеш изабраницима својим, да се радујем радошћу народа твога, да се дичим наследством твојим. **6** Згрешили смо као и праочевци наши, лоше смо поступили, зло смо учинили. **7** Праоचेви наши у Египту нису разумели чудесна дела твоја. Нису се сећали многих дела велике милости твоје, него су се побунили код мора, код Црвенога мора. **8** А он их је спасао ради имена свога, да би обзнанио моћ своју. **9** Запретио је мору, и оно је пресахнуло; тада их је провео кроз бездан водени као кроз пустињу, **10** тако их је спасао из руку онога ко их је мрзео, избавио их је из непријатељских руку. **11** Воде су прекриле противнике њихове, ниједан од њих остао није. **12** Тада су поверовали речи ње-

говој, хвалу су му запевали. **13** Али брзо су заборавили дела његова, нису чекали савете његове. **14** Него су се предали себичним жељама у пустоши, искушавали су Бога у пустињи. **15** Он им је дао шта су тражили, и тешку је болест пустио на душе њихове. **16** Почели су да завиде Мојсију у логору, и Арону, светом човеку Господњем. **17** Тада се земља отворила и прогутала Датана, и покрила Авиронове присталице. **18** Ватра је планула на те људе, пламен је зле прогутао. **19** Још су и теле направили на Хориву, и клањали се лику ливеном. **20** Заменили су славу моју за лик бика који траву једе. **21** Заборавили су Бога, Спаситеља свога, онога који је у Египту дела велика учинио, **22** чудесна дела у земљи Хамовој, застрашујућа дела на Црвеном мору. **23** Он би заповедио истребљење њихово, да није било Мојсија, изабраника његовог, који је стао пред њега и заузео се за њих, да одврати гнев његов да не буду уништени. **24** Они су презрели лепу земљу, нису веровали речи његовој. **25** Гунђали су у шаторима својим, нису слушали глас Господњи. **26** Тада се он подигнуте руке заклео да ће их у пустињи побити, **27** да ће потомство њихово међу народима побити, и да ће их по земљама расејати. **28** А они су се приклонили Валу фегорском, и јели су жртве принесене онима који нису живи. **29** Вређали су Бога поступцима својим, па је пошаст међу њима избила. **30** Али Финес је устао и умешао се, и пошаст је престала. **31** То му се у праведност урачунало за све нараштаје до века. **32** А код воде Мериве гнев су изазвали, па је Мојсија због њих невоља снашла. **33** Јер због њих је дух његов огорчен постао, па је брзоплето проговорио уснама својим. **34** Нису истребили народе, као што им је Господ заповедио. **35** Него су се с народима мешали и научили дела њихова. **36** Служили су идолима њиховим, и они су им замка постали. **37** Жртвовали су синове своје и кћери своје демонима. **38** Проливали су крв недужну, крв синова својих и кћери својих, које су жртвовали идолима хананским, и земља се онечистила крвопролићем. **39** Постали су нечисти због дела својих, и били су неверни Богу својем. **40** Господ се жестоко разгневио на народ свој, одвратно му је постало наследство његово. **41** Предавао их је у руке народима, да над њима владају они који их мрзе, **42** да их непријатељи њихови тлаче, и да буду покорени под руку њихову. **43** Много их је пута избављао, али они су се бунили у непослушности својој, па су били понижени због преступа

својих. **44** А он је погледао на невољу њихову, кад је чуо вапај њихов. **45** Ради њих се сетио савеза свога, и сажалио се на њих због огромне милости своје. **46** Дао им је да нађу милост код свих који су их били поробили. **47** Спаси нас, Господе, Боже наш, сакупи нас из других народа, да бисмо давали хвале светом имену твоме, да бисмо радосно клицали теби на хвалу! **48** Нека је благословљен Господ, Бог Израелов, одувек и заувек! И цео народ нека каже: Амин! Хвалите Господа!

107 Захваљујте Господу, јер је добар, вечна је љубав његова. **2** Нека тако кажу они које је Господ избавио, они које је избавио из руку противника, **3** и које је сакупио из других земаља, са истока и запада, са севера и југа. **4** Они су лутали по пуштоши, по пустињи, нису нашли пут до града где би се настанили. **5** Били су гладни и жедни. И душа је њихова клонула у њима. **6** Завапили су Господу у невољи својој, и он их је избавио из тескобе њихове, **7** на прави пут их је извео, како би дошли у град где ће се настанити. **8** Нека захваљују Господу за доброту његову и за чудесна дела према синовима људским. **9** Јер је наситио душу жедну, душу гладну добрима је наситио. **10** Живели су у мраку и густој тами, заточени у невољи и оковима, **11** јер су се бунили против речи Божјих, и презирали савете Свевишњег. **12** Он је невољом срце њихово покорио, посрнули су, а никога није било да им помогне. **13** Тада су почели да призивају Господа да им помогне у невољи њиховој, и он их је као и раније спасао из тескобе њихове. **14** Извео их је из мрака и густе таме, раскинуо је окове њихове. **15** Нека захваљују Господу за доброту његову и за чудесна дела која је учинио за синове људске. **16** Јер је разбио бакарна врата, и сломио гвоздене преворнице. **17** Безумници су због свог преступничког пута и због греха својих, на крају сами себи невољу створили. **18** Души се њиховој свако јело огадило, до врата смрти они су дошли. **19** Завапили су Господу да им помогне у невољи њиховој, и он их је као и раније спасавао из тескобе њихове. **20** Послао је реч своју и излечио их, избавио их је из јама њихових. **21** Нека захваљују Господу за доброту његову и за чудесна дела која је учинио за синове људске. **22** Нека приносе жртве захвалнице и објављују дела његова кличући радосно. **23** Они који морем плове на бродовима, и тргују по великим водама, **24** они су видели дела Господња и чудесна

дела његова у дубинама, **25** како се на реч његову олујни ветар подиже, који диже таласе морске. **26** До небеса се дижу, до дна се спуштају. Од невоље се топи душа њихова. **27** Тетурају се и посрћу као пијани, сметена је сва мудрост њихова. **28** Тада вапе Господу у невољи својој, и он их избавља из тескобе њихове. **29** Смирује олују и тишина настаје, и морски се таласи умирују. **30** Кад се стишају, морепловци се радују, а он их у луку жељену води. **31** Нека захваљују Господу за доброту његову и за чудесна дела према синовима људским. **32** Нека га узвишују пред народом сакупљеним, у већу стараца нека га хвале. **33** Он реке у пуштош претвара, и токове водене у жедно тло, **34** плодну земљу у пуштош слану, због злоће оних који на њој живе. **35** Он пуштош претвара у језеро водено, и безводну земљу у токове водене. **36** Тамо насељава гладне, да подигну град у ком ће живети. **37** Они сеју њиве и саде винограде, да донесу обилну летину. **38** Он их благосиља и они постају многобројни, не допушта да стоке њихове мало буде. **39** Али опет их је мало и погнути су од угњетавања, невоље и туге. **40** Он презир излива на великаше, и пушта их да по беспућу лутају. **41** А сиромаша штити од невоље и даје му породицу као стадо велику. **42** Честити то виде и радују се, а сва неправда нека затвори уста своја. **43** Ко је mudar? Он ће размислити о свему овоме и пажљиво ће размотрити шта Господ у доброту својој чини.

Песма. Давидов псалам.

108 Постојано је срце моје, Боже. Певаћу ти и песмом ћу те хвалити, душа моја певаће ти и песмом те хвалити. **2** Прени се, жичани инструменту, и ти, харфо! Зору ћу пробудити. **3** Господе, хвалићу те међу народима, и песмом ћу те хвалити међу племенима. **4** Јер је до небеса велика љубав твоја, и истина твоја све до облака. **5** Узвиси се изнад небеса, Боже, слава твоја нека буде над свом земљом. **6** Да би се избавили они које волиш, спаси нас десницом својом и услиши ме. **7** Бог је рекао у светости својој: „Радоваћу се, у наследство ћу Сихем дати, измерићу равницу Сокот. **8** Галад је мој, Манасија је мој, Јефрем је тврђава поглавара мога, Јуда је заповедничка палица моја. **9** Моав је посуда у којој ћу ноге опрати. На Едом ћу бацити сандалу своју. Над Филистеем ћу победнички клицати.“ **10** Ко ће ме довести до утврђеног града? Ко ће ме водити све до

Едома? **11** Зар нећеш ти, Боже, који си нас одбацио, па више не идеш с војскама нашим иако си Бог наш? **12** Пружи нам помоћ у невољи, јер је узалуд надати се спасењу од човека. **13** Од Бога ћемо снагу добити, он ће гзгзити противнике наше.

Управитељу. Давидов псалм. Песма.

109 Боже хвале моје, немој ћутати. **2** Јер се уста зла и лукава отварају на мене. Говоре о мени језиком лажљивим, **3** речима мржње окружују ме, и без разлога боре се против мене. **4** На љубав моју непријатељством узвраћају, а ја се само молим. **5** Враћају ми зло за добро, и мржњу за љубав моју. **6** Постави над непријатељем мојим оног ко је зао, и нека му противник здесна стоји. **7** Кад му се буде судило, нека се као злочинач покаже, и молитва његова нека грех буде! **8** Дана његових нека мало буде, и његову надгледничку службу нека други преузме! **9** Деца његова нека сирочад постану, а жена његова удовица! **10** Нека синови његови лутају окол, нека просе, и нека изађу из опустелих места својих да хлеба траже! **11** Нека му зеленаш приграби све што има, нека туђинци разграбе плод труда његовог! **12** Нека не буде никог ко би му милост показао, и нека не буде никог ко би се смиловао деци његовој кад без оца остану! **13** Нека се истреби потомство његово! У следећем нараштају нека се избрише име њихово! **14** Нека се Господ сети престапа праочева његових, и грех мајке његове нека се не избрише! **15** Нека то стално буде Господу пред очима, и нека избрише са земље сећање на њих! **16** Јер се зли није сетио милост да покаже, него је прогонио невољника и убогога и онога ко је тужног срца, да га убије. **17** Проклетство је волео, па га је и снашло. Благослову се није радовао, и зато је далеко од њега. **18** Проклетство је оденуо као хаљину своју. Зато је оно као вода ушло у њега и као уље у кости његове. **19** Нека му оно буде као хаљина коју одева и као појас којим је стално опасан! **20** То је плата од Господа оном који ми се противи, и онима који зло говоре против душе моје. **21** А ти си Господ. Учини ми добро, ради имена свога. Избави ме јер је добра милост твоја. **22** Јер ме невоља и јад притискају, и срце је моје рањено у мени. **23** Као сена кад нестаје, тако и ја одлазим; отресен сам као да сам скакавац. **24** Колена моја клечају од поста, и тело се моје осушило, нема уља на њему. **25** А њима сам ругло постао, кад ме виде, презирно главом одма-

хују. **26** Помози ми, о Господе, Боже мој, спаси ме по милости својој. **27** Нека знају да је ово твоја рука, да си ти, Господе, ово учинио. **28** Они нека проклињу, а ти ме благосиљај. Устају на мене, али нека се посраме, а слуга твој нека се радује. **29** Нека се противници моји понижењем заодену, и нека се срамотом својом као плаштем огрну. **30** Славићу Господа на сав глас устима својим, усред мноштва хвалићу га. **31** Јер ће он стати здесна убогоме, да га спасе од оних који су де души његовој.

Давидов псалм. Песма.

110 Господ је рекао мом Господу: „Седи мени с десне стране, док не положим непријатеље твоје за подножје ногама твојим.“ **2** Палицу силе твоје пружиће Господ са Сиона, говорећи: „Иди међу непријатеље своје и покори их!“ **3** Твој ће се народ спремно понудити у дан кад војску своју у рат поведеш. Светошћу украшени, из зориног крила, уз тебе су млади ратници твоји као капи росе. **4** Господ се заклео и неће зажалити: „Ти си свештеник довека попут Мелхиседека!“ **5** Господ је теби с десне стране, и разбиће царе у дан гнева свога. **6** Извршиће пресуду над народима; биће лешева на гомиле. Разбиће поглавара земље насељене. **7** Из потока на путу он ће пити. Зато ће високо подићи главу своју.

111 Хвалите Господа! Хвалићу Господа свим срцем својим, у друштву пријатеља праведних и у кругу њиховом. **2** Велика су дела Господња, о њима размисљају сви који у њима уживају. **3** Дела су његова славна и величанствена, праведност његова заувек остаје. **4** Чудесна је дела своја учинио као спомен. Господ је милостив и милосрдан. **5** Храну даје онима који га се боје. Довека ће он памтити савез свој. **6** Снагу дела својих објавио је народу своме, кад им је дао наследство народа других. **7** Дела руку његових истинита су и праведна, поуздане су све наредбе његове, **8** утемељене су за сва времена, заувек, засноване на истини и честитости. **9** Откуп је послао народу своме. Заповедио је да савез његов довека траје. Име је његово свето и страх улива. **10** Страх од Господа почетак је мудрости. Сви који извршавају наредбе његове заиста су разумни. Хвала његова заувек остаје.

112 Хвалите Господа! Срећан је човек који се Господа боји, ко истински ужива у за-

повестима његовим. **2** Потомци његови биће моћни на земљи. Нараштај честитих биће благословљен. **3** Благостање и богатство у кући су његовој, праведност његова заувек остаје. **4** Он сија у таму као светлост честитима. Милостив је, милосрдан и праведан. **5** Дobar је човек који је милостив и који у зајам даје. Он праведно обавља послове своје. **6** Никада поспрути неће. Праведник остаје у сећању заувек. **7** Лоших вести неће се бојати. Срце је његово постојано, узда се у Господа. **8** Срце је његово непоколебљиво, неће се он бојати, на крају ће ликовати над противницима својим. **9** Он великодушно дели, даје сиромашнима. Праведност његова заувек остаје. Рог ће се његов уздигнути у слави. **10** Зли ће то гледати и љутиће се. Шкрутаће зубима и усакнуће. Пропашће жеља оних што су зли.

113 Хвалите Господа! Хвалите Господа, слуге његове, хвалите име Господње! **2** Нека је благословљено име Господње од сада па довека! **3** Од изласка сунчевог до заласка његовог нека се хвали име Господње! **4** Господ је узвишен изнад свих народа, слава је његова изнад небеса. **5** Ко је као Господ, Бог наш, који пребива на висини? **6** Он се сагиње да би небо и земљу видео, **7** из прашице убога подиже, из пепела сиромаша узвисије, **8** и даје му да седи с великашима, с великашима народа свога. **9** Нероткињи даје да у кући живи као радосна мајка која синове има. Хвалите Господа!

114 Када је Израел изашао из Египта, и дом Јаковљев из народа који говори језиком неразумљивим, **2** Јуда је постао светилиште његово, Израел славно царство његово. **3** Због призора који је видело, море је побегло, а Јордан је устукнуо. **4** Горе су као онови поскакивале, а брда као јагањци. **5** Шта ти је било, море, па си побегло, и теби, Јордане, па си устукнуо? **6** Горе, зашто сте као онови поскакивале, а ви, брда, као јагањци? **7** Земљо, због Господа буди у тешкој боли, због Бога Јаковљевог, **8** који стену претвара у језеро водено, кремен у извор водени.

115 Не нама, Госпoде, не нама, него имену своме славу дај због љубави своје, због истине своје! **2** Зашто да народи говоре: „Где је Бог њихов?“ **3** Бог је наш на небесима. Све што је желео да учини, учинио је. **4** Идоли су њихови сребро и злато, дело руку човека земаљског. **5** Уста имају, али не

говоре, очи имају, али не виде, **6** уши имају, али не чују, нос имају, али не миришу, **7** руке имају, али не пипају, ноге имају, али не ходају, не пуштају гласа из грла свога. **8** Такви ће постати и они који их праве, сви који се у њих уздају. **9** Израеле, уздај се у Господа, он је помоћ твоја и штит твој. **10** Дoме Аронов, уздај се у Господа, он је помоћ твоја и штит твој. **11** Ви који се Господа бојите, уздајте се у Господа; он је помоћ ваша и штит ваш. **12** Господ нас се сетио. Он ће нас благословити, благословиће дом Израелов, благословиће дом Аронов. **13** Благословиће оне који се Господа боје, и мале и велике. **14** Господ ће вас умножити. Вас и синове ваше. **15** Благословио вас је Господ, Творац неба и земље. **16** Небеса - небеса Господу нападају, а земљу је дао синовима људским. **17** Мртви не хвале Господа, нити ико од оних који у тишину силазе. **18** А ми ћемо благосиљати Господа, од сада па до века. Хвалите Господа!

116 Љубав се у мени буди, јер Господ чује глас мој, усрдне молбе моје. **2** Јер је пригнуо к мени ухо своје. Призивају га у све дане живота свога. **3** Ужа смрти обавила су ме, невоље гробне задесиле су ме. Тескоба и туга тиште ме. **4** Али призвао сам име Господње: „О Госпoде, избави душу моју!“ **5** Господ је милостив и праведан, милосрдан је Бог наш. **6** Господ чува безазлене. У невољи сам био, али ме је он избавио. **7** Врати се у спокој свој, душу моју, јер ти Господ добро чини. **8** Јер си ти душу моју од смрти спасао, око моје од суза, ногу моју од спотицања. **9** Служићу Господу у земљи живих. **10** Имао сам веру, и зато сам говорио. У тешкој сам невољи био. **11** Много сам се уплашио и рекао: „Сваки је човек лажов.“ **12** Како да узвратим Господу за сва добра која ми је учинио? **13** Узећу чашу величанственог спасења и призваћу име Господње. **14** Испунићу завете своје Господу, пред целим народом његовим. **15** Скупочена је у очима Господњим смрт оних који су ми верни. **16** О Госпoде, ја сам слуга твој. Ја сам слуга твој, син робинје твоје. Ти си скинуо окове моје. **17** Теби ћу принети жртве захвалнице, призваћу име Господње. **18** Испунићу завете своје Господу, пред целим народом његовим, **19** у двориштима дома Господњег, усред тебе, Јерусалиме. Хвалите Господа!

117 Хвалите Господа, сви народи, дајте му хвалу, сва племена! **2** Јер снажна је пре-

ма нама љубав његова, довека траје истина Господња. Хвалиите Господа!

118 Захваљујте Господу, јер је добар, вечна је љубав његова. **2** Нека Израел каже: „Вечна је љубав његова.“ **3** Нека дом Аронов каже: „Вечна је љубав његова.“ **4** Нека они који се боје Господа кажу: „Вечна је љубав његова.“ **5** У тескоби својој призвао сам Господа, Господ ме је услишио и на чистину извео. **6** Господ је на мојој страни, нећу се бојати. Шта ми може човек земаљски? **7** Господ је на мојој страни, нећу онима који ми помажу, зато ћу ликовати над онима који ме мрзе. **8** Боље је тражити уточиште код Господа него уздати се у човека земаљског. **9** Боље је тражити уточиште код Господа него уздати се у великаша. **10** Сви су ме народи опколили. У име Господње нападе сам њихове одбијао. **11** Опколили су ме, да, опколили су ме. У име Господње нападе сам њихове одбијао. **12** Опколили су ме као пчеле, али су се угасили као ватра од трња. У име Господње нападе сам њихове одбијао. **13** Снажно су ме гурнули да паднем, али Господ ми је помогао. **14** Господ је заклон мој и сила моја, он је спаситељ мој. **15** Глас радости и спасења чује се у шаторима праведника. Десница Господња снагу своју показује. **16** Десница Господња узвисује се, десница Господња снагу своју показује. **17** Нећу умрети, него ћу живети, да бих објављивао дела која Господ чини. **18** Господ ме је строго укорио, али ме није смрти предао. **19** Отворите ми врата праведности. Ући ћу на њих, хвалићу Господа. **20** Ово су врата Господња. Праведници ће на њих улазити. **21** Хвалићу те, јер си ме услишио, постао си спаситељ мој. **22** Камен који су градитељи одбацили постао је камен угаони. **23** Господње је то дело, чудесно је то у очима нашим. **24** То је дан који је Господ начинио, веселићемо се и радоваати у тај дан. **25** О Господе, спаси нас, молимо те! О Господе, подари нам успех, молимо те! **26** Благословљен онај који долази у име Господње! Благосиљамо вас из дома Господњег! **27** Господ је Бог, он нам светлост даје. Украсите гранама поворку празничну, све до рогова олтару. **28** Ти си Бог мој, тебе ћу хвалити! Ти си Бог мој, тебе ћу узвисивати! **29** Захваљујте Господу, јер је добар, Вечна је љубав његова.

✠ [Алеф] *

119 Срећни су они који су на свом путу безазлени, они који по закону Господњем живе. **2** Срећни су они који се држе опомена његових. Свим срцем они га траже. **3** Заиста они неправду не чине. Његовим путевима они ходе. **4** Ти си нам заповедио да наредбе твоје пажљиво извршавамо. **5** О, кад би путеви моји постојани били да се држим прописа твојих! **6** Тада се постидео не бих, пазећи на све заповести твоје. **7** Хвалићу те у честитости срца свога, кад се научим праведним законима твојим. **8** Ја се држим прописа твојих. Немој ме сасвим напустити.

⊃ [Бет]

9 Како ће младић чистим сачувати пут свој? Пазећи на себе по речи твојој. **10** Свим срцем својим тебе тражим. Не дај да застраним од заповести твојих. **11** У срцу своме чувам реч твоју, да ти не згрешим. **12** Благословљен си ти, Господе. Научи ме прописима својим. **13** Уснама својим објављујем све законе уста твојих. **14** Путу опомена твојих радујем се, као и свему другом што је вредно. **15** Размишљаћу о наредбама твојим, и пазићу на путеве твоје. **16** Уживаћу у одредбама твојим. Нећу заборавити реч твоју.

λ [Гимел]

17 Чини добро служи своме, да бих живео и држао се речи твоје. **18** Отвори ми очи, да бих видео лепоту закона твога. **19** Ја сам само дошљак у земљи. Не скривај од мене заповести своје. **20** Душа је моја изнемогла жарко желећи законе твоје у свако доба. **21** Прекорио си проклете и охоло, који одступају од заповести твојих. **22** Скини с мене срамоту и презир, јер се држим опомена твојих. **23** Кнезови су сели, против мене међусобно се договарају. А слуга твој размишља о прописима твојим. **24** Уживам у опоменама твојим, оне су саветници моји.

т [Далет]

25 Душа моја већ у праху лежи. По речи својој сачувај ми живот. **26** Објавио сам ти путеве своје, да би ми одговорио. Научи ме прописима својим. **27** Дај ми да разумем пут наредба твојих, да бих размишљао о чудесним делима твојим. **28** Душа моја нема

*119,1 У изворном тексту овај псалм је писан у алфабетском акростику. Садржи 22 строфе од по 8 стихова који алфабетским редоследом почињу једним од 22 хебрејска слова. У свакој строфи сваки од осам стихова започиње истим словом, које је заједно са својим називом написано испред строфе.

сна од туге. Подигни ме по речи својој. **29** Уклони од мене пут криви, милостиво ме поучи закону своме. **30** Пут верности ја сам одабрао. Закони су твоји мени добри. **31** Чврсто се држим опомена твојих. Господе, не дај да се постидим. **32** Трчаћу по путу заповести твојих, јер ти шириш срце моје да оне у њега стану.

П [Хе]

33 Поучи ме, Господе, путу прописа својих, да га се држим све до краја. **34** Дај ми разума, да бих се држао закона твога. Да бих га се држао свим срцем својим. **35** Води ме стазом заповести својих, јер уживам да њоме ходим. **36** Приклони срце моје опоменама својим, а не добитку. **37** Одврати очи моје од оног што је безвредно, сачувај ме у животу на путу своме. **38** Испуни слуги своје реч своју која га води к страху од тебе. **39** Уклони срамоту моју од које страхујем, јер су закони твоји добри. **40** Чезнем за наредбама твојим. У праведности својој сачувај ми живот.

Љ [Вав]

41 Нека на мене дође милост твоја, Господе, и спасење твоје по речи твојој, **42** да бих одговорио ономе који ми се руга, јер се у реч твоју уздам. **43** Немој одузети од уста мојих реч истине, јер ја чекам законске одлуке твоје. **44** Увек ћу се држати закона твога, довека, у сву вечност. **45** Ходићу на чистици, јер тражим наредбе твоје. **46** Говорићу пред царевима о опоменама твојим, и нећу се постидети. **47** Уживаћу у заповестима твојим, јер их волим. **48** Подигнућу руке своје к заповестима твојим, које волим, и размишљаћу о прописима твојим.

Љ [Зајин]

49 Сети се речи своје упућене слуги своје, коју по обећању твојем чекам. **50** То ми је утеха у невољи мојој, јер ми реч твоја живот чува. **51** Охоли ми се преко сваке мере ругају. Али од закона твога ја не одступама. **52** Присећам се, Господе, закона твојих од давнина, и утеху налазим. **53** Жестоки гнев ме обузима због злих, који остављају закон твој. **54** Прописи су твоји мени као песма, у дому у ком сам туђинац. **55** Ноћу твоје име помињем, Господе, да бих се држао закона твога. **56** Све то доживљавам јер се држим наредба твојих.

П [Хет]

57 Господ је наследство моје. Обећао сам да ћу се држати речи твојих. **58** Свим срцем својим настојим умилостивити лице твоје. Смилуј ми се по речи својој. **59** Размишљам

о путевима својим, да бих вратио ноге своје на опомене твоје. **60** Пожурио сам и нисам оклевао да се држим заповести твојих. **61** Ужа злих обавила су ме. Закон твој нисам заборавио. **62** У поноћ устајем да ти захвалим за праведне законе твоје. **63** Пријатељ сам свима који те се боје и онима који се држе наредба твојих. **64** Доброта твоја, Господе, земљу испуњава. Научи ме прописима својим.

Љ [Тет]

65 Учинио си добро слуги своје, Господе, по речи својој. **66** Научи ме доброти и разумности, и знање ми подари. Јер ја верујем заповестима твојим. **67** Пре него што сам у невољу упао, грешно сам нехотице, али сада се држим речи твоје. **68** Ти си добар и добро чиниш. Научи ме прописима својим. **69** Охоли ме лажима оцрњују. А ја ћу се свим срцем држати наредба твојих. **70** Срце је њихово попут сала неосетљиво, а ја уживам у закону твојем. **71** Добро ми је што невољу трпим, да бих се научио прописима твојим. **72** Закон је уста твојих за моје добро, бољи ми је него хиљаде златника и сребрника.

Љ [Јод]

73 Твоје су ме руке створиле и учврстиле. Дај ми разборитости, да бих научио заповести твоје. **74** Они који се тебе боје виде ме и радују се, јер чекам реч твоју. **75** Добро знам, Господе, да су закони твоји праведни, и да си ме у верности својој казнио. **76** Молим те, нека ми љубав твоја утеха буде, по речи коју си рекао слуги своје. **77** Нека дође на мене милосрђе твоје, да бих у животу остао, јер уживам у закону твојем. **78** Нека се постиде охоли, јер ме без разлога заводе. А ја размишљам о наредбама твојим. **79** Нека ми се приклоне они који те се боје, и они који познају опомене твоје. **80** Нека се срце моје безазлено држи прописа твојих, да се не бих постидео.

Љ [Каф]

81 Душа моја вене од чежње за спасењем твојим, реч твоју чекам. **82** Очи моје вену од чежње за речју твојом, и говорим: „Кад ћеш ме утешити?“ **83** Постао сам као мех на диму, али прописе твоје не заборављам. **84** Колико дана твој слуга има? Када ћеш извршити пресуду над прогониоцима мојим? **85** Охоли су ми ископали јама да у њих паднем, они који не живе по закону твојем. **86** Све су заповести твоје верне. Без разлога они ме прогоне. Помози ми! **87** Умало ме нису збрисали са земље. Али ја нисам оставио наред-

бе твоје. **88** По милости својој сачувај ми живот, да бих се држао опомене уста твојих.

↳ [Ламед]

89 До века, Господе, реч твоја чврсто стоји на небесима. **90** Верност твоја траје из нараштаја у нараштај. Учврстио си земљу, и она стоји. **91** По законима твојим све то још и данас стоји, јер све су то слуге твоје. **92** Да не уживам у закону твоме, погинуо бих у невољи својој. **93** Никада нећу заборавити наредбе твоје, јер ми њима живот чуваш. **94** Ја сам твој. Спаси ме, јер тражим наредбе твоје. **95** Зли ме вребају, да ме убију. А ја помно пазим на опомене твоје. **96** Увидео сам да све што је савршено границу има, али заповест је твоја безгранична.

↯ [Мем]

97 О како волим закон твој! По цео дан о њему размишљам. **98** Заповест твоја чини ме мудријим од непријатеља мојих, јер је увек са мном. **99** Разумнији сам постао од свих учитеља својих, јер размишљам о поукима твојим. **100** Мудрији сам и од старца, јер се држим наредба твојих. **101** Од сваког злог пута уклањам ноге своје, да бих се држао речи твоје. **102** Од закона твојих не одступам, јер си ме ти поучио. **103** Како год нећу тебе моје речи твоје, више него мед устима мојим! **104** Захваљујући наредбама твојим мудро поступао. Зато мрзим сваки пут криви.

↓ [Нун]

105 Реч је твоја светиљка нози мојој, и светлост стази мојој. **106** Заклетву сам дао и извршићу је. Држаћу се праведних закона твојих. **107** У невољи сам великој. Господе, по речи својој сачувај ми живот. **108** Господе, молим те, нека су ти угодне драговољне жртве уста мојих, научи ме законима својим. **109** Душа је моја у непрестаној опасности, али закон твој не заборављам. **110** Зли су ми замку поставили, али од наредба твојих не одступам. **111** Опомене су твоје трајно наследство моје, јер су оне радост срцу моје. **112** Управио сам срце своје да извршава прописе твоје до века, све до краја.

⊕ [Самех]

113 Мрзим оне којима је срце подељено, а закон твој волим. **114** Ти си заклон мој и штит мој. Реч твоју чекам. **115** Одлазите од мене, злочинци, да бих се држао заповести Бога свога. **116** Подржи ме по речи својој, да бих у животу остао, и не дај да се постидим због наде своје. **117** Подржи ме, да бих спасен био, непрестано ћу пазити на прописе твоје. **118** Одбацио си све који од-

ступају од прописа твојих, јер је лаж препреденост њихова. **119** Као запењену троску уклањаш све зле са земље. Зато волим опомене твоје. **120** Због страха од тебе тело моје дрхти. Због закона твојих ја се бојим.

↯ [Ајин]

121 Доносим пресуду праведну и чиним оно што је право. Не остављај ме онима који ми неправду чине! **122** Заузми се за добробит слуге свога. Не дај да ми охоли неправду чине. **123** Очи моје вену од чежње за спасењем твојим и за праведном речју твојом. **124** Поступи са слугом својим по милости својој, и научи ме прописима својим. **125** Ја сам слуга твој. Дај ми разборитости, да бих упознао опомене твоје. **126** Време је да Господ нешто учини. Они крше закон твој. **127** Ја заповести твоје волим више него злато, више него суво злато. **128** Зато сматрам да су све наредбе твоје исправне у свему. Мрзим сваки криви пут.

⊕ [Пе]

129 Дивне су опомене твоје. Зато их се држи душа моја. **130** Објава речи твојих просветљује, неискусном разборитост даје. **131** Широм отварао уста своја и уздишем од чежње за заповестима твојим. **132** Окрени се к мени и смилуј ми се, по закону своје за оне који воле име твоје. **133** Учврсти корак моје у речи својој, и не дај да икакво зло овлада мноме. **134** Откупи ме од свих варалица људских, а ја ћу се држати наредба твојих. **135** Нека лице твоје обасја слугу твога, научи ме прописима својим. **136** Поточи суза теку из очију мојих, јер се закон твој не држи.

↯ [Цади]

137 Ти си, Господе, праведан и закони су твоји исправни. **138** У праведности својој и верности ненадмашној заповедио си да се држимо опомена твојих. **139** Ревност ме моја изједа, јер су непријатељи моји заборавили речи твоје. **140** Реч је твоја потпуно чиста, и слуга је твој воли. **141** Ја сам ништаван и презрен. Али наредбе твоје не заборављам. **142** Праведност је твоја праведност вечна, и закон је твој истина. **143** Мука и невоља снашле су ме, али у заповестима твојим ја уживам. **144** Вечна је праведност опомена твојих. Дај ми разборитости, да бих у животу остао.

⊕ [Коф]

145 Вапим из дубине срца свога. О Господе, услиши ме. Држаћу се прописа твојих. **146** Тебе призивам. Спаси ме. Држаћу се опомена твојих. **147** Устао сам рано, у свануће, да

у помоћ зовем. Речи твоје чекам. **148** Очи моје претичу ноћне страже, да бих размишљао о речи твојој. **149** Чуј глас мој по милости својој. Господе, по закону своје сачувај ми живот. **150** Примичу се они што за срамним делима трче. Удаљили су се од закона твога. **151** Ти си близу, Господе, и све су заповести твоје истина. **152** За неке опомене твоје ја већ одавно знам, јер си их до века утемељио.

Г [Реш]

153 Погледај невољу моју и избави ме, јер нисам заборавио закон твој. **154** Води парницу моју и к себи ме врати, по речи својој сачувај ми живот. **155** Спасење је далеко од злих, јер не траже прописе твоје. **156** О Господе, велико је милосрђе твоје. По законима својим сачувај ми живот. **157** Много је прогонитеља мојих и непријатеља мојих. Али од опомена твојих не одступам. **158** Видео сам варалице, и мрски су ми, јер се не држе речи твоје. **159** Гледај како волим наредбе твоје. Господе, по милости својој сачувај ми живот. **160** Срж је речи твоје истина, и вечни су сви праведни закони твоји.

Ш [Шин]

161 Кнезови ме без разлога прогоне, али се срце моје боји речи твојих. **162** Ја се радујем речи твојој као кад неко велики плен нађе. **163** Мрзим лаж и гадим се на њу, а закон твој волим. **164** Седам пута на дан хвалим те, због праведних закона твојих. **165** Велик мир имају они који закон твој воле, за њих не постоји камен спотицања. **166** Господе, надам се спасењу од тебе, и извршавам заповести твоје. **167** Душа се моја држи опомена твојих, и веома их волим. **168** Држим се наредба твојих и опомена твојих, јер су пред тобом сви путеви моји.

Т [Тав]

169 Нека вапај мој изађе пред тебе, Господе. По речи својој дај ми разборитости. **170** Нека моја молба за милост дође пред лице твоје. Избави ме по речи својој. **171** Нека с усана мојих хвала извире, јер ме учиш прописима својим. **172** Нека језик мој пева реч твоју, јер су све заповести твоје праведне. **173** Нека ми рука твоја помаже, јер сам изабрао наредбе твоје. **174** Господе, чезнем за спасењем које пружаш, и у закону твом уживам. **175** Нека душа моја живи и хвали те, и нека ми закони твоји помогну. **176** Лутам као овца изгубљена. Потражи слугу твога, јер нисам заборавио заповести твоје.

Песма за услињање

120 Господу сам завапио у невољи својој, и он ме је услишио. **2** Избави, Господе, душу моју од лажљивих усана, од препреде-ног језика. **3** Шта ће ти се дати и шта ће ти се додати, препредени језиче? **4** Наоштрене стреле јунака, с ужареним угљевљем од стабла смреке. **5** Тешко мени, јер боравим у Месеку, живим међу шаторима кидарским. **6** Предуго душа моја борави с онима који мир мрзе. **7** Ја мир желим, али кад проговорим, они рат спремају.

Песма за услињање

121 Подигнућу очи своје према горама. Одакле ће мени помоћ доћи? **2** Помоћ је мени од Господа, Творца неба и земље. **3** Неће он дати да нога твоја посрне. Чувар твој неће поспан бити. **4** Неће он поспан бити нити ће заспати Он, чувар Израелов. **5** Господ је твој чувар. Господ је сена твоја с десне стране твоје. **6** Дању ти неће сунце наудити, нити месец ноћу. **7** Господ ће те чувати од сваке невоље. Чуваће он душу твоју. **8** Господ ће те чувати у свему што радиш, од сада па до века.

Песма за услињање. Давидов псалом.

122 Обрадовао сам се кад су ми рекли: „Хајдемо у дом Господњи.“ **2** Ноге наше стоје на вратима твојим, Јерусалиме. **3** Јерусалим је чврсто саграђен град. У једну целину састављен. **4** Ка њему се услињу племена, племена која припадају Господу, према заповести датој Израелу, да дају хвале имену Господњем. **5** Јер се тамо налазе судски престоли, престоли дома Давидовог. **6** Молите се за мир Јерусалима. Они који га воле биће безбрижни. **7** Нека мир буде унутар бедема твојих, безбрижност у дворима твојим. **8** Ради браће своје и пријатеља својих говорићу: „Нека мир у теби влада.“ **9** Ради дома Господа, Бога нашега, молићу се за твоје добро.

Песма за услињање

123 К теби подижем очи своје, к теби који живиш на небесима. **2** Као што су очи слугу упрте к руци господара њиховог, и очи слушкиње к руци господарице њене, тако су очи наше упрте к Господу, Богу нашем, док чекамо да нам се смилује. **3** Смилуј нам се, Господе, смилуј нам се, јер смо се наситили презира. **4** Душа се наша наситила ругања

оних који су спокојни, и презира оних који су надмени.

Песма за успињање. Давидов псалом.

124 „Да Господ није био с нама“, нека каже Израел, **2** „да Господ није био с нама кад су људи устали на нас, **3** живе би нас прогутали, кад је гнев њихов плануо на нас. **4** Воде би нас однеле, бујица би прекрила душе наше. **5** Прекриле би душе наше воде побеснеле. **6** Нека је благословљен Господ, који нас није дао за плен зубима њиховим. **7** Душа је наша као птица која је побегла из замке оних који су је у њу намамили. Замка се сломила, и ми смо побегли. **8** Помоћ је наша у имену Господа, Творца неба и земље.“

Песма за успињање

125 Они који се у Господа уздају, они су као гора Сион, која се не може пољуљати, него довека стоји. **2** Као што Јерусалим окружују горе, тако Господ окружује свој народ од сада па довека. **3** Јер жезло зла неће остати над наследством праведних, да не би праведници руку пружили да преступ почине. **4** Господе, добро чини добрима, и онима који су честитог срца. **5** А оне који застрањују на искварене путеве своје, Господ ће отерати са злочинцима. Мир ће бити на Израелу.

Песма за успињање.

126 Кад је Господ враћао заробљени народ сионски, било је то као да сањамо. **2** Тада су уста наша била пуна смеха, а језик наш радосног клицања. Тада се међу народима говорило: „Велико је дело Господ учинио на њима.“ **3** Велико је дело Господ учинио на нама. Зато смо били радосни. **4** Господе, врати заробљени народ наш, као потоке у Негеву. **5** Они који сеју са сузама, жању радосно кличући. **6** Онај ко плачући иде, носећи врећу са семеном, вратиће се радосно кличући, носећи снопове своје.

Песма за успињање. Соломонов псалом.

127 Ако Господ кућу не гради, узалуд се градитељи њени труде. Ако Господ град не чува, узалуд стражари бдију. **2** Узалуд рано устајете, и до касно седите, и у муци хлеб једете, јер он сан даје вољеноме своме. **3** Гле, деца су наследство од Господа, награда је плод утробе мајчине. **4** Као стреле у руци ју-

нака, таква су деца у младости. **5** Срећан је човек који је њима напунио оружје своје. Неће се постидети, јер ће говорити непријатељима на вратима.

Песма за успињање

128 Срећан је свако ко се Господа боји, ко путевима његовим ходи. **2** Јер ћеш јести од труда руку својих. Бићеш срећан и добро ће ти бити. **3** Жена ће твоја бити као родна лоза у одајима дома твога. Синови ће твоји бити као младице маслине око твога стола. **4** Гле, тако ће бити благословљен човек који се Господа боји. **5** Господ ће те благословити са Сиона. Гледаћеш благостање Јерусалима све дане живота свога, **6** гледаћеш синове синова својих. Нека мир буде на Израелу.

Песма за успињање

129 „Дуго су ме тлачили, још од младости моје“, нека каже Израел, **2** „дуго су ме тлачили, још од младости моје, али ме нису савладали. **3** Орачи су орали по леђима мојим, дуге су бразде правили. **4** Господ је праведан. Исекао је ужа злима. **5** Постидеће се и устукнуће сви који Сион мрзе. **6** Биће као зелена трава по крововима, која се сасуши пре него што се ишчупа, **7** којом жетелац не пуни руку своју, нити наручје своје онај који снопове веже. **8** А ни пролазници не говоре: „Нека је благослов Господњи на вама! Благосиљамо вас у име Господње!“

Песма за успињање

130 Господе, из бездана те призивам. **2** Господе, чуј глас мој. Нека пазе уши твоје на глас усрдних молби мојих. **3** Ако ћеш на престоупе гледати, Господе, ко ће опстати? **4** Али ти истински опрашташ, да би те се људи бојали. **5** Господе, уздам се у помоћ твоју, душа се моја у њу узда, и реч твоју чекам. **6** Душа моја Господа чека више него стражари јутро, више него што они јутро чекају. **7** Нека Израел Господа чека. Јер Господ милост показује, велика је откупитељска моћ његова. **8** Он ће откупити Израел од свих преступа његових.

Давидов псалом

131 Господе, срце моје није поносно, нити су очи моје охоле, не идем за оним што је превелико, нити за оним што је за мене сувише чудесно. **2** Умирио сам и утишао ду-

шу своју, осећам се као мало дете у наручју мајке своје. Као мало дете душа је моја у мени. **3** Нека Израел чека Господа од сада па до века.

Песма за успињање

132 Госпoде, сети се Давида и свих понижења његових, **2** како се закleo Господу, како се заветовао Јаковљевом Силном Богу: **3** „Ја нећу ући у шатор дома свога. Нећу лећи на раскошан одар свој, **4** нећу сна очима својим дати, ни дремана веђама својим, **5** док не нађем место за Господа, величанствено пребивалиште за Јаковљевог Силног Бога.“ **6** Ево, чули смо за то у Ефрати, нашли смо га у шумовитом крају. **7** Уђимо у величанствено пребивалиште његово, поклонимо се код подножја ногу његових. **8** Устани, Госпoде, и дођи у почивалиште своје, ти и ковчег силе твоје! **9** Нека се свештеници твоји у праведност обуку, и нека верне слуге твоје радосно кличу! **10** Због слуге свога Давида, немој одбацили лице помазаника свога. **11** Господ се закleo Давиду, заклетвом коју сигурно неће погазити: „Потомко утробе твоје поставићу на твој престо. **12** Ако се синови твоји буду држали савеза мога и поука мојих којим ћу их поучити, онда ће и синови њихови заувек седети на престолу твоме.“ **13** Јер Господ је Сион изабрао, жарко га је желео за пребивалиште своје: **14** „Ово је почивалиште моје заувек, овде ћу становати, јер сам тако желео. **15** Заиста ћу благословити храну његову. Наситићу хлебом сиромаше његове. **16** Свештенике ћу његове у спасење обући, верне слуге његове лицаће радосно. **17** Учинићу да тамо израсте рог* Давидов. Поставићу светилку за помазаника свога. **18** Непријатеље ћу његове у срамоту обући, а на њему ће круна његова цветати.“

***132,17** Животињски рог се у Библији често користи као симбол снаге, моћи или власти.

Давидов псалм

133 Гле, како је добро и како је дивно кад браћа живе заједно у јединству! **2** То је као добро уље кад се излије на главу, и које тече низ браду, браду Аронову, које тече на оковратник хаљина његових. **3** То је као роса с Ермона која силази на горе сионске. Јер је Господ заповедио да тамо буде благослов и живот до века.

Песма за успињање

134 Благосиљајте Господа, све слуге Господње, ви који ноћу стојите у дому Господњем. **2** У молитви подигните руке своје у светости и благосиљајте Господа. **3** Нека те са Сиона благослови Господ, Творац неба и земље.

135 Хвалите Господа! Хвалите име Господње, хвалите Господа, слуге његове, **2** ви који стојите у дому Господњем, у дворишима дома Бога нашега! **3** Хвалите Господа, јер је добар Господ! Песмом хвалите име његово, јер је то дивно! **4** Јер је Господ изабрао себи Јакова, Израел за драгоцено власништво своје. **5** Јер ја добро знам да је велик Господ, да је наш Господ изнад свих других богова. **6** Све што је Господ желео да учини, учинио је, на небесима и на земљи, у морима и у свим безданима воденим. **7** Он с краја земље облаке подиже, киши је бране начинио, и ветар изводи из ризница својих. **8** Побио је првенце египатске, и људе и животиње. **9** Учинио је знакове и чуда усред тебе, Египте, над фараоном и над свим слугама његовим. **10** Побио је народе многе, и погубио моћне царе: **11** Сиона, цара аморејског, Ога, цара васанског, и сва царства хананска. **12** Дао је земљу њихову у наследство, у наследство Израелу, народу своме. **13** Госпoде, име твоје до века остаје. Спомен на тебе, Госпoде, остаје из нараштаја у нараштај. **14** Јер Господ ће водити парницу народа свога и сажалиће се на слуге своје. **15** Идоли других народа сребро су и злато, дело руку људских. **16** Уста имају, али не говоре, очи имају, али не виде, **17** уши имају, али не чују. И нема даха у устима њиховим. **18** Они који их праве постаће попут њих, сви они који се у њих уздају. **19** Благосиљај Господа, доме Израелов. Благосиљај Господа, доме Аронов! **20** Благосиљај Господа, доме Левијев. Ви који се Господа бојите, благосиљајте Господа! **21** Нека је са Сиона благословљен Господ, који пребива у Јерусалиму! Хвалите Господа!

136 Захваљујте Господу, јер је добар, јер вечна је љубав његова; **2** захваљујте Богу над боговима, вечна је љубав његова; **3** захваљујте Господу над господарима: вечна је љубав његова; **4** оном који сам чудеса велика чини, вечна је љубав његова; **5** оном који је мудрошћу небеса начинио, вечна је љубав његова; **6** оном који је распростро земљу над водама, вечна је љубав

његова; **7** оном који је велике изворе светлости начинио, вечна је љубав његова; **8** сунце да управља даном, вечна је љубав његова; **9** месец и звезде да заједно управљају ноћу, вечна је љубав његова; **10** оном који је побио Египћане, првенце њихове, вечна је љубав његова; **11** који је извео Израел из средине њихове, вечна је љубав његова; **12** руком снажном и мишицом подигнутом, вечна је љубав његова; **13** оном који је раздвојио Црвено море, вечна је љубав његова; **14** који је провео Израел по сред њега, вечна је љубав његова; **15** који је фараона и војску његову бацао у Црвено море, вечна је љубав његова; **16** оном који је народ свој кроз пустињу водио, вечна је љубав његова; **17** оном који је потукао царе велике, вечна је љубав његова; **18** који је погубио царе славне, вечна је љубав његова; **19** Сиона, цара аморејског, вечна је љубав његова; **20** и Ога, цара васанског, вечна је љубав његова; **21** који је земљу њихову у наследство дао, вечна је љубав његова; **22** у наследство Израелу, служи својој, вечна је љубав његова; **23** и који нас се сетио у понижењу нашем, вечна је љубав његова; **24** који нас је отимао од противника наших, вечна је љубав његова; **25** који храну даје сваком створењу, вечна је љубав његова; **26** захваљујте Богу небескоме, јер вечна је љубав његова!

137 Поред вавилонских река седели смо и плакали сећајући се Сиона. **2** По тополама усред Вавилона повешали смо харфе своје. **3** Они који су нас заробили тражили су да певамо, и они што нам се ругају тражили су да се веселимо, говорећи нам: „Певајте нам песме сионске.“ **4** Како да певамо вавилонском Господњу у туђини? **5** Ако те заборавим, Јерусалиме, нека десница моја заборави све што зна. **6** Нека ми се језик за непце залепи, ако те заборавим, ако не уздигнем Јерусалим изнад највеће радости своје. **7** Сети се, Господе, синова Едомових у дан пропасти Јерусалима, како су говорили: „Раскопајте га! Раскопајте га до темеља!“ **8** Кћери вавилонска, што ћеш опустошена бити, срећан ће бити онај ко ти врати онако како си ти нама чинила. **9** Срећан ће бити онај ко зграби и разбије о стену децу твоју.

Давидов псалам

138 Хвалићу те свим срцем својим. Пред боговима другим песмом ћу те хвалити. **2** Поклонићу се према светом храму твоме, и

хвалићу име твоје, због љубави твоје и истине твоје. Јер си реч своју уздигао и изнад свог имена. **3** У дан кад сам те призвао, ти си ме услышио, душу си моју одважно учињо и снагу си јој улио. **4** Хвалиће те, Господе, сви цареви земаљски, јер ће чути речи уста твојих. **5** Певаће о путевима Господњим, јер је велика слава Господња. **6** Јер је Господ високо, а ипак види понизнога, а охолога познаје само издалека. **7** Ако кроз невоље будем ходио, ти ћеш ми живот чувати. Због гнева непријатеља мојих пружићеш руку своју, и твоја ће ме десница спасти. **8** Господ ће довршити све што је науимио за мене. Господе, вечна је љубав твоја. Не напуштај дело руку својих.

Давидов псалам. Песма.

139 Господе, ти си проникнуо дубоко у мене и познајеш ме. **2** Ти знаш кад седам и кад устајем. Издалека ти већ мисли моје распознајеш. **3** Ти ме испитујеш кад ходам и кад се одмарам. И добро знаш све путеве моје. **4** Јер још нема ни речи на језику моме, а ти их, Господе, већ све знаш. **5** С леђа и с преда ти си ме опколио, и руку си своју на мене ставио. **6** То је знање за мене сувише чудесно. Толико је високо да га докучити не могу. **7** Куда да одем од духа твога, куда да побегнем од лица твога? **8** Када бих се и на небо попео, ти би тамо био, када бих и у гроб лежај свој простро, ти би и тамо био. **9** Када бих крила зоре узео, да се настаним на мору најдаљем, **10** и тамо би ме рука твоја водила, десница би ме твоја држала. **11** Када бих рекао: „Тама ће ме брзо обавити,“ око мене би се тада ноћ у светлост претворила. **12** Никаква тама за тебе не би била тама него би ноћ као дан сјала, тама би као светлост била. **13** Јер си ти створио бубреге моје, заклањао си ме у утроби мајке моје. **14** Хвалим те и пун сам страхопоштовања што сам тако дивно створен. Дивна су дела твоја, добро зна то душа моја. **15** Кости моје нису биле од тебе сакривене док сам настајао у тајности, саткан у највећим дубинама земље. **16** Очи су твоје виделе док сам заметак био, у књици су твојој сви делови његови били записани, и дани кад су настајали, када још није било ниједнога. **17** Како су ми драгоцене мисли твоје! Боже, како је велики број њихов! **18** Кад бих хтео да их пребројим, и од зрна песка више би их било. И кад се пробудим, још увек сам с тобом. **19** Боже, да хоћеш убити злога! Тада би од мене одступили људи који су за крв криви, **20** који говоре о

теби оно што сами смишљају, они који недостојно спомињу име твоје - противници твоји. **21** Зар да не мрзим оне који тебе силно мрзе, Господе? Зар да не осећам гнушање према онима који се против тебе буне? **22** Пуном мржњом ја их мрзим. То су заиста непријатељи моји. **23** Проникни у мене, Боже, и упознај срце моје. Испитај ме и види неспокојне мисли моје, **24** и види има ли у мени нешто што ме на пут боли наводи, и води ме путем вечним.

Давидова песма

140 Господе, од злих људи избави ме, Сачувај ме од насилника, **2** од оних који пакости смишљају у срцу своме, који по цео дан ратове подижу. **3** Оштре језик свој као змија, под уснама је њиховим отров рогате отровнице. **4** О Господе, чувај ме од руку злогора, сачувај ме од насилника, од оних који смишљају како да саплету кораке моје. **5** Они који сами себе узвисују потајно су ми замку наместили, ужа су као мрежу поред пута раширили. Клопке су ми поставили. **6** Рекао сам Господу: „Ти си Бог мој. О Господе, пригни ухо гласу усрдних молби мојих.“ **7** Господе, снаго спасења мога, у дан рата ти заклањаш главу моју. **8** Господе, немој испунити жеље зломе. Немој подржати заверу његову, да се не узвиси. **9** Главе оних што су око мене нека покрије невоља коју спомињу усне њихове. **10** Нека угљевље ужарено на њих падне. Нека у ватру падну, у јаке водом испуњене, да више не устану. **11** Нека се не утврди на земљи онај ко се речима размеће. Насилника нека зло прогони и удара. **12** Добро знам да ће Господ дати право невољнику и правду сиромашу. **13** Праведници ће заиста давати хвале имену твоме. Честити ће пребивати пред лицем твојим.

Давидова песма

141 О Господе, тебе призивам. Пожури ка мени! Пригни ухо гласу моме кад те дозивам! **2** Нека молитва моја пред тобом буде као припремљени кад, подизање руку мојих као вечерњи принос од жита. **3** Постави, Господе, стражу на уста моја, чувара на врата усана мојих. **4** Не дај срцу моме да се приклони и каквом злу, па да у злоћи срамотна дела чиним заједно с људима који зло чине. И не дај да једем посласица њихових. **5** Ако ме удари праведник, то је знак љубави, ако ме укори, то је уље за главу моју које глава моја неће одбити. Чак ћу се и молити за ње-

га кад у невољи буде. **6** Судије народа бачене су низ литицу, а народ је чуо речи моје, како су пријатне. **7** Као што су дрва расута по земљи кад их ко сече и цепа, тако су и кости наше расуте на вратима гроба. **8** Али очи су моје у тебе упрте, о Господе. Ти си уточиште моје. Не дај да душа моја у смрт оде. **9** Сачувај ме да се не ухватим у замку коју су ми поставили, чувај ме од клопки оних који зло чине. **10** Сви ће зли пасти у мрежу коју су сами поставили, а ја ћу све то избећи.

Давидов псалм, кад је био у пећини. Молитва.

142 Гласом својим Господа сам упомоћ звао, гласом својим Господу сам за милост вапио. **2** Пред њим сам изливао забринутост своју, пред њим сам говорио о тескоби својој, **3** кад је дух мој клонуо у мени. Ти си тада пут мој знао. На стазу којом ходим потајно су ми замку наместили. **4** Погледај надесно и види да нико не жели да зна за мене. Нестало је уточишта мога, нико за душу моју не пита. **5** О Господе, тебе сам у помоћ звао. Рекао сам: „Ти си уточиште моје, наследство моје у земљи живих.“ **6** Послушај вапај мој, јер сам у јаду великом. Избави ме од прогонитеља мојих, јер су јачи од мене. **7** Изведи душу моју из тамнице да хвали име твоје. Нека се сакупе око мене праведници, јер ми добро чиниш.

Давидова песма

143 О Господе, чуј молитву моју, пригни ухо усрдној молби мојој! У верности својој услыши ме по праведности својој! **2** Не иди на суд са слугом својим, јер нико жив не може праведан пред тобом бити. **3** Непријатељ гони душу моју, бацио је на земљу живот мој. Због њега боравим по мрачним местима, као они што су давно помрли. **4** Дух је мој клонуо у мени, и срце ми је изнемогло у грудима. **5** Сећам се давних дана, размишљао о свим делима твојим. Промисљао о делу руку твојих. **6** У молитви ширим руке своје к теби, душа је моја као сува земља тебе жедна. **7** О Господе, пожури, услыши ме! Нестаје живота у мени. Не окрећи од мене лице своје, да не постанем као они што у јаму силазе. **8** Ујутру ми објави доброту своју, јер се у тебе уздам. Покажи ми пут којим треба да идем, јер к теби подижем душу своју. **9** О Господе, избави ме од непријатеља мојих! Код тебе заклон тражим. **10** Научи ме да вршим вољу твоју, јер си ти Бог мој. Дух је твој

добар, нека ме води земљом честитости. **11** Ради имена свога, Господе, сачувај ми живот. У праведности својој изведи душу моју из тескобе. **12** У милости својој сатри непријатеље моје, и уништи све противнике душе моје, јер ја сам слуга твој!

Давидов псалам

144 Нека је благословљен Господ, Сте-на моја, који руке моје боју учи, прсте моје рату, **2** он је љубав моја и тврђава моја, високо уочиште моје и избавиош мој, штит мој и заклон мој, онај који ми покорава народе. **3** Господе, шта је човек да се на њега обазиреш, син човека смртног да на њега пазиш? **4** Човек је као дах, дани су његови као сена која пролази. **5** Господе, савиј небеса своја и сиђи, дотакни горе да се задиме. **6** Севни муњом и расеј непријатеље, пошаљи стреле своје да их сметеш. **7** Пружи руке своје с висине, ослободи ме и избави ме из вода великих, из руке туђинаца, **8** чија уста неистину говоре, и чија је десница лажљива десница. **9** Боже, певаћу ти песму нову. Песмом ћу те хвалити на инструменту с десет жица, **10** теби који спасење царевима дајеш, који слугу свога Давида од мача смртоносног избављаш. **11** Ослободи ме и избави ме из руке туђинаца, чија уста неистину говоре и чија је десница лажљива десница, **12** и који говоре: „Синови су наши као биљке младе, зреле већ у младости својој, кћери су наше као угаони стубови, исклесани као у палатама. **13** Житнице су наше пуне, обилују житом разноврсним. Овце наше намножиле су се хиљаде пута, и десет хиљада пута, по местима нашим. **14** Краве су наше стезоне, ниједној ткиво не пуца и ниједна не побацује. Нема вике на трговима нашим. **15** Срећан је народ коме је тако!“ Срећан је народ чији је Бог Господ!

Давидова хвала

145 Узвисиваћу те, Боже мој, Цару мој, благосиљаћу име твоје до века, у сву вечност! **2** По цео дан ћу те благосиљати, и хвалићу име твоје до века, у сву вечност! **3** Велик је Господ и достојан хвале највеће, величанство је његово неистраживо. **4** Нараштај за нараштајем хвалиће дела твоја, и говориће о моћним делима твојим. **5** Размишљаћу о величанственом сјају славе твоје, о детаљима чудесних дела твојих. **6** Они ће казивати колико су моћна сва застрашујућа дела твоја, величанство твоје ја ћу објав-

љивати. **7** У усхићењу из њих ће навирати речи о великој доброты твојој, и радосно ће клицати због праведности твоје. **8** Господ је милостив и милосрдан, спор на гнев и велика је љубав његова. **9** Господ је добар према свима, и милосрђе његово почива над свим делима његовим. **10** О Господе, хвалиће те сва дела твоја, благосиљаће те верне слуге твоје. **11** О слави царства твога причаће, и о моћи твојој говориће, **12** да синовима људским објаве моћна дела твоја и славу величанственог царства твога. **13** Царство је твоје царство вечно, и власт твоја траје кроз све нараштаје. **14** Господ подупише све који падају, и усправља све који су погнути. **15** Свачије су очи у тебе упрте, ти им храну у право време дајеш. **16** Ти отвараш руку своју и жеље испуњаваш сваком живом бићу. **17** Господ је праведан на свим путевима својим и веран у свим делима својим. **18** Господ је близу свих који га призивају, свих који га у истини призивају. **19** Испуњава жељу онима који га се боје, чује вапај њихов и спасава их. **20** Господ чува све оне који га воле, а эле ће све истребити. **21** Хвалу Господу говориће уста моја. Нека свако створење благосиља свето име његово до века, у сву вечност.

146 Хвалите Господа!* Хвали Господа, душо моја! **2** Хвалићу Господа целог свог живота. Песмом ћу хвалити Бога свога докле год ме буде. **3** Не уздајте се у великаше. Нити у човека земаљског, од кога спасења нема. **4** Дух његов изађе из њега, и он се у прах враћа, тог дана пропадну све мисли његове. **5** Срећан је онај коме помаже Бог Јаковљев, који наде своје полаже у Господа, Бога свога, **6** Творца неба и земље, мора, и свега што је у њима, онога који се увек истине држи, **7** који правду даје онима којима се неправда чини, који гладнима хлеба даје. Господ ослобађа оне који су сvezани. **8** Господ отвара очи слепима. Господ усправља погнуте. Господ воли праведне, **9** Господ чува туђинце. Сирочету и удовице помаже, а злима путеве мрси. **10** Господ ће бити цар до века, Бог ће твој, Сионе, царовати из нараштаја у нараштај. Хвалите Господа!

147 Хвалите Господа! Јер је добро песмом хвалити Бога нашега, дивно је - он је хвале достојан. **2** Господ Јерусалим гради, Израелце расејане скупља. **3** Он лечи оне који су сломљеног срца, и превија њихове

*146,1 Или: „Алилуја!“

болне ране. **4** Он звезде пребројава. И све их по имену зове. **5** Велик је наш Господ и силна је моћ његова, Разум је његов недокучив. **6** Господ помаже кроткимa, а зле до земље понижава. **7** Узвратите Господу песмама захвалности, песмом уз харфу хвалите Бога нашега, **8** онеме који небо облацима застире, који земљи кишу спрема, који даје да по горама ниче трава зелена. **9** Он животињама храну даје, младим гавранима када гракћу. **10** За снагу коња он не мари, нити га радују хитре ноге људске. **11** Господа радују они који га се боје, они који чекају милост његову. **12** Слави Господа, Јерусалиме! Хвали Бога свога, Сионе! **13** Јер је он учврстио преворнице врата твојих, благословио је синове твоје усред тебе. **14** Мир даје земљи твојој, сити те најбољом пшеницом. **15** Заповест своју на земљу шаље, брзо трчи реч његова. **16** Снег као вуну даје, иње као пепео просипа. **17** Лед свој као залогоје баца. Пред том његовом хладноћом, ко опстати може? **18** Реч своју шаље и топи их. Ветром својим дува и воде теку. **19** Реч своју говори Јакову, прописе своје и законе своје Израелу. **20** Није тако учинио ниједном другом народу, и законе његове они не знају. Хвалите Господа!

148 Хвалите Господа! Хвалите Господа с небеса, хвалите га на висинама! **2** Хвалите га, сви анђели његови! Хвалите га, све војске његове! **3** Хвалите га, сунце и месече! Хвалите га, све звезде сјајне! **4** Хвалите га, небеса над небесима. И воде над небесима! **5** Нека сви хвале име Господње, јер је он заповедио, и настали су! **6** Поставио их је да заувек стоје, довека. Закон је одредио који неће проћи. **7** Хвалите Господа са земље, велике животиње морске и сви бездани водени, **8** огњу и граде, снеже и густе диме, олујни ветре, који извршаваш реч његову, **9** горе и сва брда, родно дрвеће и сви кедрови, **10** животиње дивље и све животиње домаће, створења која гмижу и птице крилате, **11** цареви земаљски и сви народи, кнезови и све судије земаљске, **12** младићи и девојке, старци и деца! **13** Нека сви хвале име Господње! Јер је само његово име недостижно високо. Слава је његова изнад земље и неба. **14** Он ће узвисити рог народа свога, хвалу свих који су му верни, синова Израелових, народа који му је близак. Хвалите Господа!

149 Хвалите Господа! Певајте Господу песму нову, хвалу његову на скупу верних слугу његових! **2** Нека се радује Израел Великом Творци својем, синови Сиона нека се веселе Цару својем! **3** Нека играјући хвале име његово! Нека га песмом хвале уз даире и харфу! **4** Јер се Господ радује народу својем. Кротке спасењем украшава. **5** Нека се верне слуге његове радују у слави, нека кличу радосно на постељама својим! **6** Нека им се из грла чују песме које Бога величају, а мач двосекли нека буде у руци њиховој, **7** да изврше освету над народима, да племена казне, **8** да у ланце ставе царева њихове и у гвоздене окове славне људе њихове, **9** да на њима изврше пресуду записану. Таква част припада свима који су му верни! Хвалите Господа!

150 Хвалите Господа! Хвалите Бога у светом месту његовом! Хвалите га под небеским сводом који је одраз силе његове! **2** Хвалите га због великих дела његових! Хвалите га због огромног величанства његовог! **3** Хвалите га уз звук рога! Хвалите га уз жичани инструмент и харфу! **4** Хвалите га уз даире и игру! Хвалите га уз жичани инструмент и фрулу! **5** Хвалите га уз чинеле звонке! Хвалите га уз звекет чинела! **6** Све што дише нека хвали Господа! Хвалите Господа!

ПРИЧЕ СОЛОМОНОВЕ

Писци: Соломон, Агур, Лемуел

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: око 717. пре н. е.

1 Приче Соломона, сина Давидовог, цара Израела, **2** изречене да се стекне мудрост и прими поука, да се разумеју речи разумне, **3** да се прими поука која доноси знање, праведност, исправно расуђивање и честитост, **4** да неискусни стекну оштроумност, да младић стекне знање и способност просуђивања.

5 Мудар ће слушати и више ће научити, и разуман ће прихватити мудро вођство, **6** да разуме пословице и загонетне изјаве, речи мудрих људи и њихове загонетке. **7** Страх од Господа почетак је знања. Људи презиру мудрост и поуку.

8 Сине мој, слушај поуку оца свога, и не остављај савете мајке своје. **9** Јер је то диван венац на глави твојој и лепа огрлица око врата твога.

10 Сине мој, ако грешници покушавају да те заведу, не пристај! **11** Ако кажу: „Пођи с нама! Хајде да вребамо крв! Хајде да без разлога у заседи чекамо недужне! **12** Прогутајмо их живе као гроб, и то целе, као што су они који у јаму одлазе! **13** Потражимо свакојаке драгоцености! Напунимо куће своје пленом! **14** Свој ћеш жреб бацати с нама. Нека буде једна кеса за све нас“ - **15** ако ти тако говоре, сине мој, не иди путем њиховим! Држи ногу своју далеко од стазе њихове! **16** Јер ноге њихове трче на зло, и журе се да проливају крв. **17** Јер узалуд је разрапињати мрежу пред очима свих птица. **18** Зато они вребају крв њихову, у заседи чекају душе њихове. **19** Такве су стазе свих који неправедан добитак стичу - који узима душу власницима својим.

20 Права мудрост виче на улици. На трговима пушта глас свој. **21** На угловима бучних улица узвикује. На улазима код градских врата, говори речи своје:

22 „Докле ћете, ви људи, волети лудост? Докле ћете, ви подругљивци, уживати у ругању? Докле ћете, ви безумни, мрзети знање? **23** Прихватите мој укор. Тада ћу на вас

излити Дух свој, обзнанићу вам речи своје.

24 Ја вас зовем, али ви се не одазивате, пружам руку, али нико не обраћа пажњу, **25** одбацујете све савете моје, и не прихватате укор мој. **26** Зато ћу се и ја смејати вашој пропасти, ругаћу се када дође оно чега се бојите, **27** када оно чега се бојите као олуја дође, и пропаст ваша као олујни ветар стигне, када невоља и тешка времена дођу на вас. **28** Тада ће ме звати, али ја се нећу одазвати; тражиће ме, али ме неће наћи, **29** јер су мрзели знање, и страх од Господа нису изабрали. **30** Нису послушали савет мој, презрели су све укоре моје. **31** Зато ће јести плодове свог пута, и наситиће се замисли својих. **32** Јер људе ће убити одметништво њихово, а безумне ће упропастити небрижност њихова. **33** А ко мене слуша, спокојан ће бити и мирно ће живети, зла се не бојећи.“

2 Сине мој, ако примиш речи моје и сачувај код себе заповести моје, **2** ако слушаш мудрост ухом својим и срце своје пригнеш к мудрости, **3** и ако призовеш разум и завапиш за мудрошћу, **4** ако све то тражиш као сребро и ако трагаш за свим тим као за скривеним благом, **5** тада ћеш разумети шта значи имати страх од Господа и знање о Богу наћи ћеш. **6** Јер Господ даје мудрост, из његових уста долази знање и разум. **7** Честитима помаже да поступају мудро, штит је онима који живе безазлено, **8** јер пази на стазе правде и чува пут оних који су му верни. **9** Тада ћеш разумети шта значи праведност и исправно расуђивање и честитост, све што је на путу добротe.

10 Кад ти мудрост уђе у срце и знање омили души твојој, **11** способност просуђивања пазиће на тебе, разборитост ће те чувати, **12** и избавиће те од злог пута, од човека који говори изопачене ствари, **13** од оних који остављају стазе честитости да би ишли путевима таме, **14** од оних који се радују кад зло чине, који уживају у злобној изопачености,

15 којима су стазе искварене и који су застранили на путевима својим, **16** и избавиће те од блуднице, од слаткоречиве прељубнице, **17** која оставља блиског друга младости своје и заборавља савез свог Бога. **18** Јер кућа њена тоне у смрт и стазе њене ка немоћним мртвацима. **19** Ко легне с њом неће се вратити, нити ће икад више стати на стазе живих.

20 Сврха је ових речи да идеш путем добрих људи и да се држиш стаза праведничких. **21** Јер честити ће живети на земљи, и безазлени ће остати на њој **22** А зли ће бити истребљени са земље, и они који поступају неверно биће ишчупани из ње.

3 Сине мој, не заборављај поуку моју, и нека се срце твоје држи заповести мојих, **2** јер ће ти се умножити дани и године живота и мир. **3** Нека те доброта и истина не остављају. Привежи их себи око врата. Напиши их на плочу срца свога, **4** па ћеш и пред Богом и пред људима стећи наклоност и бити признат као мудар. **5** Уздај се у Господа свим срцем својим, а на своју мудрост немој се ослањати. **6** На свим путевима својим имај га на уму, и он ће исправити стазе твоје.

7 Не мисли за себе да си мудар. Бој се Господа и клони се зла. **8** То ће донети здравље телу твојем и окрепу костима твојим.

9 Искузај част Господу иметком својим и првинама свих плодова својих. **10** Тада ће житнице твоје бити пуне, и бачве ће се твоје преливати младим вином.

11 Сине мој, не одбацуј опомене Господње, и нека ти не буде мрзак укор његов, **12** јер кога Господ воли, њега укорава, као отаца сина који му је мио.

13 Срећан је човек који мудрост нађе, и човек који разум стекне, **14** јер је боље стећи мудрост него стећи сребро, она је већи добитак и од самог злата. **15** Драгоценија је од бисера, и ништа од онога што ти је драго не може се изједначити с њом. **16** Дуг јој је живот у десници, а у левици богатство и част. **17** Путеви су њени путеви задовољства, и све су стазе њене пуне мира. **18** Она је дрво живота онима који је прихвате, и срећнима ће се звати они који се ње чврсто држе.

19 Господ је мудрошћу утемељио земљу. Он је разборитошћу учврстио небеса. **20** Знањем су се његовим водени бездани раздвојили, и облаци небески сипе ситном кишом. **21** Сине мој, нека ти то не одлази од очују. Сачувај мудрост и способност просу-

ђивања, **22** и оне ће бити живот души твојој и украс око врата твог. **23** Тада ћеш спокојно ићи путем својим, и ногом својом нећеш ни у шта ударити. **24** Кад легнеш, нећеш се бојати. Лећи ћеш, и сан ће ти сладак бити. **25** Нећеш се бојати страхог изненадне, ни олује која долази на зле. **26** Јер ће Господ бити узданица твоја, и чуваће ногу твоју да се не ухвати у замку.

27 Не ускрати добра онима којима је потребно, кад руком својом то можеш учинити. **28** Не реци ближњем свом: „Иди, па дођи другим путем, сутра ћу ти дати“, ако већ сада имаш. **29** Не смишљај никакво зло против ближњег свог док он спокојно живи код тебе. **30** Не свађај се ни са ким без разлога, ако ти није учинио ништа лоше.

31 Не завиди насилном човеку, и не изабери ниједан од путева његових. **32** Јер је Господу одвратан покварен човек, а близак је с честитима. **33** Господње је проклетство на кући злога, а пребивалиште праведних благосиља. **34** Он ће подругљивце извргнути руглу, а према кроткима ће показати наклоност. **35** Мудри ће стећи част, а безумни се поносе оним што доноси срамоту.

4 Слушајте, синови, поуке очеве и пазите, да бисте стекли разборитост, **2** јер ћу вам дати добру поуку. Не остављајте савете моје. **3** Ја сам био прави син оцу своме, нежан јединац у мајке своје. **4** Он ме је поучавао и говорио ми: „Нека се срце твоје чврсто држи речи мојих. Држи се заповести мојих и живећеш. **5** Стеци мудрост, стеци разум. Не заборави речи уста мојих и не одступај од њих. **6** Не остављај мудрост, и чуваће те. Воли је, и штитиће те. **7** Мудрост је најважнија. Стеци мудрост и свим имањем својим стеци разум. **8** Величај је, и узвисиће те. Донеће ти част кад је пригрлиш. **9** Венац љупкости ставиће ти на главу, круну лепоте подариће ти.“

10 Слушај, сине мој, и прими речи моје. Тада ће ти се умножити године живота. **11** Поучићу те путу мудрости, повешћу те стазама честитости. **12** Кад идеш, корак твој неће се спутати. Ако потрчиш, нећеш се спотаћи. **13** Прихвати опомене, не остављај их. Чувај их, јер су ти оне живот.

14 Не иди на стазу покварених људи, и не залази на пут злих. **15** Клони га се, не пролази њиме, уклони се од њега и мимоиђи га. **16** Јер они не спавају ако зло не учине, и сан им се отима ако неког не оборе. **17** Јер једу хлеб зlobe, и пију вино насиља. **18** Али ста-

за је праведних као блистава светлост која све јаче светли док не буде потпуни дан. **19** А пут је злих као мрак, не знају на шта се спотичу.

20 Сине мој, пази на речи моје. Пригни ухо своје поукама мојим. **21** Нека ти не одлазе од очију. Чувај их усред срца свога. **22** Јер су живот онима који их налазе и здравље целом телу њиховом. **23** Више од свега што се чува, чувај срце своје, јер из њега извире живот. **24** Одбаци од себе покварен говор, и преварне усне удаљи од себе. **25** Очи твоје нека гледају право напред, поглед свој усмери право испред себе. **26** Поравнај стазу којом иде нога твоја, и нека сви путеви твоји буду постојани. **27** Не скрећи ни десно ни лево. Уклони ногу своју од зла.

5 Сине мој, добро слушај мудрост моју. Пригни ухо своје науци мојој, **2** да сачуваш способност просуђивања, и да на уснама својим чуваш знање.

3 Јер са усана блуднице капље мед као из саћа, и непце јој је глађе од уља. **4** Али оно што за собом оставља горко је као пелен, оштро као двосекли мач. **5** Ноге јој силазе к смрти, у гроб воде кораци њени. **6** О путу живота она не размишља. Ни сама не зна куда јој стазе кривудају. **7** Зато ме сада послушајте, синови моји, и не одступајте од речи уста мојих. **8** Пут твој нека буде далеко од ње, и не приближавај се вратима куће њене, **9** да не би другима дао достојанство своје, и године своје онемо што ће те уништити, **10** да се не би странци наситили снаге твоје, и да оно што си с муком стекао не пређе у кућу туђинца, **11** да не би касније горко плакао кад ти се снага и тело истроше. **12** И да не кажеш: „Како сам мрзео опомене! Како је срце моје презирало укор! **13** Нисам слушао глас учитеља својих, и нисам пригнуо ухо онима који су ме поучавали. **14** Тако сам лако упадао у свако зло усред скупа и збора.“

15 Пиј воду из свог бунара, и ону што тече из твог врела. **16** Зар да се извори твоји разливају напољу, и да потоци твоји теку по трговима? **17** Нека они буду само за тебе, а не за туђинце који су с тобом. **18** Нека је благословљен извор твој, и радуј се са женом младости своје, **19** која ти је као кошута мила и као срна љупка. Нека те груди њене опијају у свако доба. Љубављу њеном буди увек занесен. **20** Зашто би, сине мој, са блудницом у занос падао или прељубници недра грлио? **21** Јер су пред Господњим очи-

ма путеви човечији, и он помно мотри све стазе његове. **22** Зао човек ће се ухватити у сопствене преступе, и заплешће се у ужима сопственог греха. **23** Умреће јер не прихвата поуку, и јер је застранио у великој лудости својој.

6 Сине мој, ако гарантујеш за ближњег свог, ако руку своју пружиш туђинцу, **2** ако те речи уста твојих ухвате у замку, ако те улове речи уста твојих, **3** учини ово, сине мој, и избави се, јер си упао у руке ближњем свом: иди, понизи се и салећи ближњег свог. **4** Не дај сна очима својим ни дремања капцима својим. **5** Избави се као газела из руке ловца и као птица из руке птичара.

6 Иди к мраву, лењивче, посматрај путеве његове и постани мудар. **7** Иако нема заповедника, управитеља ни господара, **8** он леги припрема себи храну, скупља залихе хране у доба жетве. **9** Лењивче, докле ћеш лежати? Када ћеш устати од свог сна? **10** Још мало одспавај, још мало одремај, још мало склопи руке и прилегни, **11** па ће сиромаштво твоје доћи као пљачкаш, и оскудица твоја као наоружан човек.

12 Покварен и злобан човек иде околу и покварено говори, **13** намигује оком, даје знакове ногом, показује прстима. **14** Изопаченост му је у срцу. Све време смишља неко зло. Стално изазива свађу. **15** Зато ће изненада доћи пропаст његова, одједном ће се сломити и неће бити лека.

16 Има шест ствари које Господ мрзи, а седмо је одвратно души његовој: **17** охоле очи, лажљив језик и руке које проливају недужну крв, **18** срце које смишља опаке ствари, ноге које брзо трче на зло, **19** лажан сведок који говори лажи и онај ко изазива свађу међу браћом.

20 Сине мој, држи се заповести оца свога, и не остављај савете мајке своје. **21** Стално их везуј себи за срце, вежи их себи око врата. **22** Кад будеш ходао, водиће те; кад легнеш, над тобом ће бдети; и кад се пробудиш, пазиће на тебе. **23** Јер заповест је светилка, и закон је светлост, а опомене и укоравање воде у живот. **24** Чуваће те од зле жене, од слаткоречивог језика блуднице. **25** Не пожели у срцу свом лепоту њену, и не дај да те освоји сјајним очима својим, **26** јер се због блуднице спада на комад хлеба, а прељубница лови драгоцену душу. **27** Може ли човек ставити ватру у недра, а да му се одећа не запали? **28** Може ли човек ходати по ужареном угљевљу, а да ноге не опече? **29** Тако

бива оном ко легне са женом ближњег свог - ко се год ње дотакне, неће проћи некажњено. **30** Људи не презиру лопова ако украде да насити душу јер је гладан. **31** Али кад га ухвате, вратиће седмоструко - даће све што има у кући својој. **32** Ко учини прељубу са женом, безуман је. Ко тако чини, води душу своју у пропаст. **33** Снаћи ће га болна рана и презир, и срамота му се неће избрисати. **34** Јер љубомора човека тера у бес, и он нема милости у дан освете. **35** Не пристаје ни на какав откуп, нити је спреман да прими поклон, колики год да је.

7 Сине мој, држи се речи мојих и сачувај код себе заповести моје. **2** Чувај заповести моје и живећеш, и закон мој као зеницу ока свога. **3** Привежи их себи на прсте и напиши их на плочу срца свога. **4** Реци мудрости: „Ти си ми сестра“, и мудрост рођаком зови, **5** да те чувају од блуднице, од слаткоречиве прељубнице. **6** Јер с прозора куће своје гледао сам кроз решетке, **7** и посматрао лаковерне. Међу синовима сам запазио неразумног младича **8** како пролази улицом близу њеног угла и корача путем према кући њеној, **9** у сумрак, увече, кад се спушта ноћ и кад пада мрак. **10** И гле, срела га је жена у одећи блудничкој и лукавог срца. **11** Необуздана је и тврдоглава. Ноге јој не остају код куће. **12** Час је на улицама, час на трговима и вреба код сваког угла. **13** Зграбила га је и пољубила. Бесрамног лица рекла му је:

14 „Била сам дужна да принесем жртве једништва, и баш сам данас испунила завете своје. **15** Зато сам ти изашла у сусрет, да потражим лице твоје, да те нађем. **16** Прекривачима сам украсила постељу своју, тканинама разнобојним, ланом египатским. **17** Намирисала сам постељу своју мирном, алојом и циметом. **18** Дођи да се опијемо љубављу до јутра, да уживамо у љубави. **19** Јер ми муж није код куће, отишао је на далеки пут. **20** Кесу с новцем понео је у руци. Вратиће се кући у дан пуног месеца.“

21 Завела га је многим уверљивим речима, одвукла га је слаткоречивим уснама својим. **22** И он је одмах пошао за њом, као бик што иде на клање, и као безумник кога окованог воде да буде кажњен, **23** док му стрела не пробије јетру, и као птица што улеће у замку, и не зна да због тога може живот изгубити.

24 Зато ме послушајте, синови моји, и пазите на речи уста мојих. **25** Нека ти срце не застрани на путеве њене. Не лутај по стаза-

ма њеним. **26** Јер је многе у смрт послала и велик је број оних које је побила. **27** Из куће њене путеви воде у гроб, силазе у одаје смрти.

8 Зар мудрост не зове, и зар разборитост не пушта глас свој? **2** Стоји на врху висина, поред пута, на раскршћу путева. **3** Поред врата, на улаз у у град, на капијама она из свег гласа виче:

4 „Вас зовем, људи, и глас свој управљам синовима људским. **5** Стеците оштроумност, ви неискусни, а ви безумни, стеците разборито срце. **6** Слушајте, јер говорим о ономе што је најважније и усне своје отварам да говорим о ономе што је честито. **7** Јер уста моја говоре истину, а злоба је одвратна уснама мојим. **8** Све су речи уста мојих праведне. У њима нема ничег изопаченог ни поквареног. **9** Све су оне јасне ономе ко је разборит, и исправне онима који су знање стекли. **10** Прихватите поуку моју, а не сребро, и знање радије него најбоље злато. **11** Јер мудрост је боља од бисера, и ништа од онога што је човеку драго не може се изједначити с њом.

12 Ја, мудрост, пребивам код оштроумности и поседујем знање и способност просуђивања. **13** Имати страх од Господа значи мрзети зло. Ја мрзим самоузусивање и понос, зао пут и изопачена уста. **14** Ја дајем добар савет и знам како поступати мудро. Ја имам разборитост, ја имам моћ. **15** Помоћу мене цареви владају, и владари правду деле. **16** Помоћу мене кнезови владају и сви великаши праведно суде. **17** Ја волим оне који мене воле, и који ме траже, налазе ме. **18** Код мене су богатство и част, вредно наследство и праведност. **19** Плод је мој бољи од злата, од сувог злата, и добитак је мој бољи од најбољег сребра. **20** Ја корачам стазом праведности, посред путева правде, **21** да онима који ме воле дам истинско богатство. Њихове ризнице ја пуним.

22 Господ ме је створио. Ја сам почетак стваралачког пута његовог, најраније од давних дела његових. **23** Постављена сам још од давне прошлости, од почетка, од времена пре него што је земља настала. **24** Рођена сам кад још није било бездана водених, кад није било извора обилних вода. **25** Рођена сам пре него што су горе утврђене, пре него што су брда настала, **26** кад још није начинио земљу, ни поља, ни прва зрна плодне земље. **27** Кад је уређивао небеса, била сам ту. Кад је одредио круг над лицем

бездана воденог, **28** кад је у висинама учвршћивао облаке, кад је утврђивао изворе бездана воденог, **29** кад је мору одредио границе које воде његове не смеју прећи, кад је одређивао темеље земљи, **30** тада сам била уз њега као вешт градитељ, и дан за даном била сам му нарочита радост, и веселила сам се пред њим све време, **31** веселила сам се плодном тлу земље његове и радост су ми били синови људски.

32 Зато ме послушајте, синови моји. Срећни су они који се држе путева мојих. **33** Слушајте поуку и постаните мудри, и не занемарујте је. **34** Срећан је човек који ме слуша и сваки дан на вратима мојим бди, који стражари код довратка врата мојих. **35** Јер ко ме нађе, сигурно ће наћи живот, и стећи ће наклоност Господњу. **36** А ко ме не нађе, зло чини души својој. Сви који ме мрзе, воле смрт."

9 Права мудрост себи је кућу саградила, седам је стубова исклесала. **2** Поклала је стоку своју, растворила је вино своје, и сто је свој поставила. **3** Послала је слушкиње своје, па зове с врха градских висина: **4** „Ко је неискусан, нека сврати овамо!" А неразумно каже: **5** „Дођи, једи мој хлеб и пиј вино које сам растворила. **6** Остави безумне, па ћеш живети, и иди путем разборитости."

7 Ко опомиње подругљивца, прима на себе срамоту, и ко укорава злога, добија увреде. **8** Не укоравај подругљивца, да те не омрзне. Укори мудрога, и заволеће те. **9** Поучи мудрога, и биће још мудрији. Поучи праведника, и знаће још више. **10** Страх од Господа почетак је мудрости, а знање о Најсветијем доноси разборитост. **11** Преко мене умножиће ти се дани и додаће ти се године живота. **12** Ако си mudar, за своје си добро mudar. Ако се ругаш, сам ћеш сносити последице.

13 Госпођа лудост је необуздана. Она је оличење лакомислености и ништа не зна. **14** Седи пред вратима куће своје, на столици, на узвишцима градским, **15** и дозива оне који путем пролазе, оне који право иду стазама својим: **16** „Ко је неискусан, нека сврати овамо!" А неразумно каже: **17** „Слатке су воде украдене и укусан је хлеб који се у тајности једе." **18** Али он не зна да су тамо немоћни мртваци, да су гости њени у дубинама гроба.

10 Мудар син радује оца, а безуман је син жалост мајци својој. **2** Благо злог човека ништа не користи, али праведност избавља

од смрти. **3** Господ неће дати да гладује душа праведног, а жудњу злих одбациће.

4 Ко лењом руком ради осиромашиће, а вредна рука обогатиће човека.

5 Ко у лето скупља, разуман је син, а ко чврсто слава у време жетве, син је који доноси срамоту.

6 Благослови су над главом праведника, а уста злих крију насиље. **7** Сећање на праведника доноси му благослов, а име злих труне.

8 Ко је мудрог срца, прихватиће заповести, а ко је лудих усана, биће згажен.

9 Ко живи беспрекорно, живи спокојно, а ко поступа покварено, сам себе разоткрива.

10 Ко пакосно намигује оком, наноси бол, а ко је лудих усана, биће згажен. **11** Уста су праведника извор живота, а уста злих крију насиље.

12 Мржња изазива свађе, а љубав покрива све преступе.

13 На уснама разумног човека налази се мудрост, а прут је за леђа неразумног човека.

14 Мудри скупљају знање, а уста су лудог близу пропасти.

15 Благо је богатом човеку утврђен град, а убогима је пропаст сиромаштво њихово.

16 Рад праведника води у живот, а приход злог води у грех.

17 Ко прихвата опомене, упућује и друге на пут живота, а ко одбацује укор, наводи их на странпутицу.

18 Ко прикрива мржњу, лажљивих је усана, и ко шири зао глас, безуман је.

19 Много речи не бива без греха, а ко обуздава усне своје, поступа разборито.

20 Језик је праведника најбоље сребро, а срце злог мало вреди.

21 Усне праведника хране многе, а луди умиру због безумности своје.

22 Благослов од Господа обогаћује, и никакав бол Бог при том не задаје.

23 Безумно је забавно да учини срамно дело, а мудрост припада разумном човеку.

24 Злог ће стићи оно чега се боји, а жеља ће се праведнима испунити. **25** Као што олујни ветар прохуји, тако зао човек нестане, а праведник је попут вечног темеља.

26 Што је сирће зубима и дим очима, то је ленштина господарима својим.

27 Страх од Господа додаје дане, а злима се скраћују године.

28 Очекивање праведника испуњено је радошћу, а нада злих пропада.

29 Пут Господњи је заштита безазленима, а пропаст чека оне који зло чине.

30 Праведник неће никада посрнути, а зли неће остати на земљи.

31 Уста праведника рађају мудрост, а изопачени језик биће истребљен.

32 Усне праведника наилазе на одобравање, а уста злих пуна су изопачености.

11 Лажна вага одвратна је Господу, а тачан тег му је угодан.

2 Кад дође охолост, дође и срамота, а мудрост је код скромних.

3 Честите води беспрекорност њихова, а оне који поступају неверно упропашћује изопаченост њихова.

4 Богатство не користи у дан гнева, а праведност избавља од смрти.

5 Праведност беспрекорном поравнава његов пут, а зли пада у сопственом злу. **6** Честите избавља праведност њихова, а оне који неверно поступају хвата жудња њихова.

7 Кад зао човек умре, пропада му нада, а пропада и поуздање у снагу.

8 Праведник се избавља из невоље, а зли у њу упада уместо њега.

9 Отпадник устима својим упропашћује ближњег свог, а праведници се избављају знањем.

10 Због доброте праведних град се весели, а кад зли нестану чује се клицање.

11 Благословом честитих град се уздиже, а устима злих разара се.

12 Неразуман презире ближњег свог, а истински разборит човек ћути.

13 Ко иде околу и клевете, открива тајне, а ко је веран, чува их.

14 Кад нема мудрог вођства, народ пропада, а спас је у мноштву саветника.

15 Ко гарантује за туђинца, лоше ће проћи, а ко мрзи да пружа руку као гарант, без бриге је.

16 Жена лепих особина стиче хвалу, а насилници стичу богатство.

17 Добар човек чини добро души својој, а окрутан човек излаже осуди тело своје.

18 Зао човек добија преварну плату, а ко сеје праведност добија праву зараду.

19 Ко се чврсто држи праведности, иде у живот, а ко за злом трчи, иде у смрт.

20 Људи поквареног срца одвратни су Господу, а они који су безазлени на путу своје доносе му радост.

21 Премда рука помаже руци, зао човек неће проћи некажњено, а потомство праведних избавиће се.

22 Као златна алка на носу свиње, таква је жена која је лепа али није разумна.

23 Жеља праведних доноси само добро, а зли се могу надати само жестоком гневу.

24 Неко обилно дели, а има све више. Други усkraћује оно што треба дати, а увек оскудева.

25 Душа која великодушно даје, уживаће благодатање, и ко обилно напаја друге, сам ће бити обилно напојен.

26 Ко не да жито, проклиње га народ, а благослов је над главом онога ко га продаје.

27 Ко се труди да чини добро, настоји да стекне наклоност других, а ко тражи зло, оно ће га и снаћи.

28 Ко се узда у богатство своје, тај пропада, а праведници успевају као зелено лишће.

29 Ко навлачи осуду на свој дом, наследиће ветар, а безумник ће постати слуга ономе ко има мудро срце.

30 Плод је праведника дрво живота, и мудар је ко придобија душу.

31 Гле, праведник на земљи добија плату, а колико ће тек добити зао човек и грешник!

12 Ко воли опомене, воли знање, а ко мрзи укор, неразуман је.

2 Добар човек стиче наклоност код Господа, а човека који има зле замисли он проглашава злим.

3 Злоћом се ниједан човек неће утврдити, а корен праведних неће се пољуљати.

4 Врсна је жена круна мужу свом, а која срамотно поступа, она му је као трулеж у костима.

5 Мисли су праведних исправне, а савет је злих преваран.

6 Речи су злих вребање на крв, а честите избављају уста њихова.

7 Обарају се зли и нема их више, а кућа праведних чврсто стоји.

8 Човека хвале због мудрости уста његових, а ко је изопачен у срцу, заслужује презир.

9 Боље је бити неугледан, а имати слугу, него узвисивати самог себе, а немати хлеба.

10 Праведник се брине за душу животиње своје, а милосрђе злих заправо је окрутност.

11 Ко обрађује своју земљу, наситиће се хлеба, а ко трчи за оним што је безвредно, неразуман је.

12 Зао човек жели плен из мреже покварених људи, а корен праведних доноси плод.

13 Преступом усана својих зли се хвата у замку, а праведник се избавља из невоље.

14 Од плода уста својих човек се сити добром, и што човек својим рукама учини, то ће му се вратити.

15 Лудом се човеку чини да је његов пут исправан, а ко слуша савет, мудар је.

16 Безумник одмах открива свој гнев, а паметан покрива срамоту.

17 Ко говори речи истините, говори оно што је праведно, а лажан сведок говори превару.

18 Неко ко непромишљено говори као да мачем пробада, а језик је мудрих лек.

19 Истините усне биће утврђене заувек, а лажљив језик биће само за трен.

20 Превара је у срцу оних који смишљају зло, а који унапређују мир, имају радост.

21 Праведника не сналази никакво зло, а зли имају многе невоље.

22 Лажљиве су усне одвратне Господу, а они који поступају верно доносе му радост.

23 Паметан човек крије своје знање, а срце безумних разглашава лудост своју.

24 Рука марљивих људи влада, а лења рука води у ропство.

25 Од бриге човеку срце клоне, а добра реч га развесели.

26 Праведник прегледа пашњаке своје, а зле пут њихов наводи да лутају.

27 Лењошћу се дивљач не истерује, а марљивост је човеку драгоцено благо.

28 На стази праведности налази се живот, и ко њеним путем иде избећи ће смрт.

13 Мудар је син који прихвата очеве опомене, а подругљивац не мари за укоравање.

2 Од плода уста својих човек једе оно што је добро, а душа оних који поступају неверно пуна је насиља.

3 Ко чува уста своја, чува душу своју. Ко непромишљено говори, пропада.

4 Лењивац има много жеља, али душа његова нема ништа, а душа марљивих наситиће се.

5 Праведник мрзи лажну реч, а зли чине срамотна дела и навлаче срамоту на себе.

6 Праведност чува онога ко је безазлен на путу свом, а злоћа обара грешника.

7 Неко се прави да је богат, а нема ништа; неко се прави да је сиромашан, а има велик иметак.

8 Богатство је човеку откуп за душу његову, а сиромаш не чује оштре речи.

9 Светлост праведних весело сија, а светиљка злих угасиће се.

10 Охолост само изазива свађу, а мудри су они који се међусобно саветују.

11 Нагло стечено богатство ишчежава, а ко сакупља руком, умножава иметак.

12 Од предугог ишчекивања разболи се срце, а остварена жеља дрво је живота.

13 Ко презире реч, одузима му се оно што је дао у залог, а ко има страхопоштовање према заповести, добија награду.

14 Поука мудрога извор је живота, избавља из замки смрти.

15 Велика мудрост доноси наклоност других, а нераван је пут оних који неверно поступају.

16 Паметан човек поступа у складу са знањем, а безумник шири лудост.

17 Зао гласник упада у зло, а веран посланик доноси излечење.

18 Ко не мари за опомене, стиже га сиромаштво и срамота, а ко прихвата укор, заслужује част.

19 Испуњена је жеља задовољство души, а безумнима је мрско да се клоне зла.

20 Ко се дружи с мудрима, постаће мудар, а ко има посла с безумнима, лоше ће проћи.

21 Грешнике прогони невоља, а добро је награда праведнима.

22 Добар човек оставља наследство синовима синова својих, а богатство грешника чува се за праведника.

23 Њива сиромаша даје обиље хране, а има ко пропада јер нема правде.

24 Ко штеди прут, мрзи сина свог, а ко га воли, брижно га опомиње.

25 Праведник једе док му се душа не насити, а стомак злих остаје празан.

14 Жена која је заиста мудра кућу своју гради, а луда је својим рукама руши.

2 Ко живи честито, боји се Господа, а ко је искварен на путевима својим, презире га.

3 Прут охолости у устима је лудог човека, а мудре људе чувају усне њихове.

4 Где нема говеда, јасле су чисте, а због снаге бика летина је обилна.

5 Веран сведок не лаже, а лажан сведок говори лажу.

6 Подругљивац тражи мудрост и не налази је, а разборит лако долази до знања.

7 Иди од безумног човека, јер са његових усана нећеш чути знање.

8 Мудрост је паметног човека у томе што разуме пут свој, а лудост је безумних превара.

9 Безумни се смеју преступима својим, а међу честитима влада слога.

10 Срце познаје горчину душе, и радост његову туђинац не може делити.

11 Кућа злих ће пропасти, а шатор честитих ће цветати.

12 Неки се пут човеку чини исправним, али на крају води у смрт.

13 И у смеху срце може осећати бол, и весеље се завршава у тузи.

14 Ко је безверан у срцу, сити се плодовима путева својих, а добар човек плодовима дела својих.

15 Лаковеран верује свакој речи, а паметан пази на корак своје.

16 Мудар се боји и клони се зла, а безумник је гневан и самоуверен.

17 Ко је брз на гнев, чини лудости, а човек који размишља омрзнут је.

18 Лаковерни наслеђују лудост, а главу оштроумних краси знање.

19 Зли се морају поклонити пред добрима, и опаки пред вратима праведника.

20 Сиromaх је мрзак и ближњем свом, а богаташ има много пријатеља.

21 Ко презире ближњег свог, грех чини, а срећан је онај ко је милосрдан према онима који су у невољи.

22 Зар не лутају они који смишљају зло? Али су доброта и истина са онима који смишљају добро.

23 Од сваког труда има неке користи, а пуне речи воде у оскудицу.

24 Мудрима је круна богатство њихово, а лудост безумних остаје лудост.

25 Истинит сведок избавља душе, а лажан говори лажи.

26 Чврсто поуздање има онај ко се боји Господа, а синови његови имају уточиште.

27 Страх од Господа извор је живота, избавља из замки смрти.

28 Мноштво народа цару је украс, а без народа владар пропада.

29 Ко је спор на гнев, веома је разборит, а ко је нестрпљив, показује лудост.

30 Мирно срце живот је телу, а љубомора је трулеж у костима.

31 Ко обмањује убог, срамоти Творца, а слави га ко сиromaху показује милост.

32 Зао човек биће оборен због зла свога, а праведник ће наћи уточиште у беспрекорности својој.

33 У срцу разборитог почива мудрост, а безумни своју мудрост свуда обзнањују.

34 Праведност узвисује народ, а грех је на родима срамота.

35 Цару је мио слуга који поступа разумно, а гневи се на онога ко поступа срамотно.

15 Благ одговор смирује гнев, а оштра реч изазива срдњу.

2 Језик мудрих чини добро знањем својим, а из уста безумника навире лудост.

3 Очи су Господње на сваком месту, и посматрају и зле и добре.

4 Благ језик дрво је живота, а изопаченост његова слама дух.

5 Луд презире опомене оца свог, а паметан је ко прихвата укор.

6 У кући праведника свега много има, а приход злога доноси осуду.

7 Усне мудрих сеју знање, а срце безумних не чини тако.

8 Жртва злих одвратна је Господу, а угодна му је молитва честитих.

9 Пут злога одвратан је Господу, а онога ко иде за праведношћу Бог воли.

10 Строга казна чека онога ко оставља прави пут; ко мрзи укор, умреће.

11 Гроб и место пропасти отворени су пред Господом, а још су више срца синова људских!

12 Подругљивац не воли онога ко га укорава. Он не иде к мудрима.

13 Радосно срце развее лице, а бол у срцу слама дух.

14 Мудро срце тражи знање, а уста безумних људи теже за лудошћу.

15 Сви су дани јаднику лоши, а ко је весело срца, на гозби је без престанка.

16 Боље је мало са страхом од Господа него велико благо и с њим немир.

17 Боље је јело од поврћа где је љубав него утовљени јунац где је мржња.

18 Гневан човек изазива препирку, а ко је спор на гнев, утишава свађу.

19 Пут је лењивца као ограда од трња, а стаза је честитих као насут пут.

20 Мудар син радује оца, а безуман човек презире мајку своју.

21 Лудост је радост неразумноме, а мудар човек ходи право.

22 Планови пропадају где нема искреног разговора, а успех лежи у мноштву саветника.

23 Човек се радује одговору уста својих, и реч у право време - како је добра!

24 Пут живота води у висине онога ко поступа мудро, да избегне гроб који је у дубини.

25 Господ руши дом онима који сами себе узвисују, а удовици утврђује међу.

26 Сплетке злог човека одвратне су Господу, а угодне речи чисте су.

27 Ко стиче неправедан добитак, навлачи осуду на свој дом, а ко мрзи мито, живеће.

28 Срце праведника размишља шта ће одговорити, а из уста злих људи извире зло.

29 Господ је далеко од злих, а молитву праведних слуша.

30 Сјај у очима радује срце, и добра вест крепи кости.

31 Ухо које слуша укор што води у живот пребива међу мудрима.

32 Ко одбацује опомене, не мари за душу своју, а ко слуша укор, стиче мудрост.

33 Страх од Господа учи мудрости и пре чисти иде понизност.

16 На човеку је да управља срцем својим, а од Господа је оно што ће језик одговорити.

2 Човеку се сви његови путеви чине чисти-ма, али Господ просуђује све мисли човечије.

3 Повери дела своја Господу, и намере ће твоје успети.

4 Господ је све начинио да служи намери његовој, па и злога за зли дан.

5 Ко је поносан у срцу, одвратан је Господу. Премда рука помаже руци, човек не остаје без казне.

6 Добротом и истином чисти се преступ, и у страху од Господа човек се клони зла.

7 Кад се путеви неког човека допадају Господу, он и непријатеље његове мири с њим.

8 Боље је мало с праведношћу, него велики приходи без правде.

9 Срце човечије смишља себи пут, али Господ управља корацима његовим.

10 Надахнута одлука мора бити на уснама царевим, у пресуди уста његова не смеју правду изневерити.

11 Тачно мерило и тачна вага припадају Господу, сви камени тегови у кеси његово су дело.

12 Царевима је мрско кад се зло чини, јер се праведношћу утврђује престо.

13 Праведне су усне радост великом цару, и он воли онога ко говори што је право.

14 Царев гнев је гласник смрти, али мудар човек га смирује.

15 У светлости царевог лица налази се живот, и наклоност је његова као облак с пролећном кишом.

16 Колико је боље стећи мудрост него злато! И боље је изабрати стицање мудрости него сребра.

17 Пут је честитих клонити се зла. Ко пази на пут свој, чува душу своју.

18 Понос претходи пропасти и охолост претходи паду.

19 Боље је бити понизан с кроткима, него делити плен с онима који сами себе узвисују.

20 Ко мудро сагледава ствари налази добро, и срећан је онај ко се узда у Господа.

21 Ко је мудрог срца, назива се разумним, и ко је љубазних усана, добија на уверљивости.

22 Мудрост је извор живота онима који је имају, а казна за луде је лудост.

23 Срце мудрога разумним чини уста његова, и уверљивост додаје уснама његовим.

24 Љубазне су речи саће меда, слатке су души и лек су костима.

25 Неки се пут човеку чини исправним, али на крају води у смрт.

26 Ко ради, за себе ради, јер га терају уста његова.

27 Покварен човек копа оно што је зло, и на уснама је његовим ватра која пали.

28 Човек који смишља сплетке изазива свађу, и клеветник раздваја оне који су блиски.

29 Насилан човек заводи ближњег свог и наводи га на пут који није добар, **30** пакосно намигује очима, смишљајући сплетке. Кад стиска усне, сигурно ће зло учинити.

31 Седа је коса предивна круна кад се налази на путу праведности.

32 Ко је спор на гнев бољи је од силног човека, и ко влада собом, бољи је од онога ко је освојио град.

33 Жреб се у крило баца, али свака одлука донесена њиме долази од Господа.

17 Бољи је комад сувог хлеба с миром него кућа пуна меса од жртава са свађом.

2 Мудар ће слуга владати над сином који чини срамоту, и с браћом ће делити наследство.

3 Топионица је за сребро и пећ је за злато, а срца Господ испитује.

4 Злочинац слуша зле усне, и лажов слуша погубан језик.

5 Ко се руга сиромашу, срамоти Творца његовог. Ко се радује туђој несрећи, не остаје без казне.

6 Унуци су круна старцима, а слава су синовима очеви њихови.

7 Честите усне не приличе безумнику, а још мање великашу усне лажљиве!

8 Власник на свој дар гледа као на драги камен којим се наклоност придобија. Куд год се окрене, има успеха.

9 Ко покрива преступ, тражи љубав, а ко стално прича о њему, раздваја блиске пријатеље.

10 На разумнога укор делује јаче него на безумнога сто удараца.

11 Зао човек тражи само побуну, али окрутан је гласник који се шаље на њега.

12 Боље је да човек наиђе на медведицу којој су младунци отети, него на безумника у лудости његовој.

13 Ко враћа зло за добро, зло се неће удаљити од куће његове.

14 Кад почне препирка, то је као да се отвори брана на водама. Зато се удаљи пре него што почне свађа.

15 Ко злога проглашава праведним и ко праведнога проглашава злим, обојица су одвратни Господу.

16 Шта ће безумнику могућност да прибави мудрост, кад није разуман?

17 Прави пријатељ воли у свако доба, и у невољи брат постаје.

18 Неразуман човек пружа руку и даје пуну гаранцију пред својим ближњим.

19 Ко воли преступ, воли и свађу. Ко себи гради висока врата, тражи пропаст.

20 Ко је покварен у срцу, не налази добро, и ко је превртљивог језика, пада у зло.

21 Неразумно дете доноси жалост оцу својем; отац безумног детета нема радости.

22 Весело срце делује добро као лек, а сломљен дух суши кости.

23 Зао човек узима мито из недара да би стазе правде искривио.

24 Мудрост је пред лицем разумног човека, а безумнику очи лутају на крај земље.

25 Безуман је син жалост оцу своме и горчина мајци својој.

26 Није добро глобом кажњавати праведника, и није честито ударати праведне кнезове.

27 Ко задржава речи своје, заиста је мудар, и разуман човек сталоженог је духа.

28 И лудо г сматрају мудрим кад ћути, и разумним онога ко не отвара усне своје.

18 Онај ко је самовољан иде за својим себичним жељама, супротставља се свакој мудрости.

2 Безумнику није мила мудрост, осим кад жели да покаже мудрост свога срца.

3 Где уђе зао човек, уђе и презир, и са срамотом долази прекор.

4 Дубоке су воде речи уста човечијих. Извор мудрости бујица је која се разлива.

5 Није добро бити пристрасан према злочину, нити ускраћивати правду праведноме.

6 Усне безумног човека упуштају се у свађу, и уста његова дозивају ударце.

7 Уста су безумног човека пропаст његова и усне су његове замка души његовој.

8 Речи су клеветника као залогоји који се похлепно гутају, спуштају се до дна утробе.

9 Ко је немаран у послу, брат је оном ко доноси пропаст.

10 Јака је кула име Господње. У њу бежи праведник и налази заштиту.

11 Благо је богатом човеку утврђен град, и као висок зид у машти његовој.

12 Пре пропасти срце је човечије охоло, а пре части иде понизност.

13 Ко одговара пре него што саслуша, то му је лудост и срамота.

14 Дух подржава човека у болести његовој, а сломљен дух ко ће поднети?

15 Срце разумног стиче знање и ухо мудрих тражи знање.

16 Дар човеку широм отвара врата и води га пред кнезове.

17 Ко је први у парници својој, чини се праведан, а онда долази ближњи његов и испитивањем оповргне речи његове.

18 Жреб смирује свађе, а и међу силнима одлучује.

19 Повређени брат тврђи је од утврђеног града, и неке су свађе као преворнице на кули.

20 Плодом уста својих човек сити стомак свој, сити се плодом усана својих.

21 Смрт и живот у власти су језика, и ко га воли, јешће плод његов.

22 Ко је нашао добру жену, нашао је добро, и Господ му показује наклоност.

23 Сиромаш говори молећи, а богаташ одговара оштро.

24 Има људи који су спремни да униште друга свог, али има и пријатеља приврженијих од брата.

19 Сиромаш који живи безазлено бољи је од човека покварених усана и од безумника.

2 Није добро да душа буде без знања, и ко се жури ногама својим, грех чини.

3 Лудост човеку искривљује пут, а срце се његово љути на Господа.

4 Богатство прибавља много пријатеља, а сиромаша и пријатељ оставља.

5 Лажан сведок неће проћи без казне, и ко говори лажи, неће умаћи.

6 Многи се труде да одобровоље лице великаша, и свако је пријатељ човеку који дарове даје.

7 Сиромаша мрзе сва браћа његова, а још се више удаљују од њега пријатељи његови! Он трчи да им нешто каже, али никога не налази.

8 Ко стиче мудрост, душу своју воли. Ко чува разум, налази добро.

9 Лажан сведок неће проћи без казне, и ко говори лажи, пролашће.

10 Раскош не приличи безумнику, а још мање служи да влада над кнезовима!

11 Разум човека задржава од гнева, и част му је да пређе преко преступа.

12 Царев гнев је као рика младог лава, а наклоност је његова као роса на трави.

13 Безуман је син несрећа оцу свом, и свађе су женине као кров који прокишњава и тера човека да се склони.

14 Кућа и богатство наслеђују се од очева, а од Господа је жена разумна.

15 Лењост баца човека у дубок сан, и немарна душа гладује.

16 Ко се држи заповести, чува душу своју, а ко не мари за путеве своје, умреће.

17 Ко је милостив сиромашу, Господу позајмљује, и Он ће му платити за дела његова.

18 Кажњавај сина свог док има наде; нека ти душа не пожели смрт његову.

19 Ко се много гневи, плаћа глобу - ако га једном избавиш, мораћеш то увек изнова чинити.

20 Послушај савет и прихвати укор, да би после био mudar.

21 Много је планова у срцу човечијем, али шта Господ науми, то ће се и остварити.

22 Код човека се цени доброта његова, и сиромаш је бољи од лажљивца.

23 Страх од Господа води у живот, и ко га има, мирно спава, не сналази га зло.

24 Лењивац ставља руку своју у чинију, али је не може принети к устима својим.

25 Удари подругљивца да се неискусан опамети, и укори разумнога да стекне знање.

26 Ко злоставља оца и тера мајку, син је који поступа срамно и нечасно.

27 Сине мој, ако престанеш да слушаш опомене, то ће те одвести од речи знања.

28 Покварен сведок руга се правди, и зли људи уживају у злу.

29 Казне чекају подругљивце, и ударци леђа безумника.

20 Вино ствара презир, а опојно пиће изазива немир, и кога оно заведе, тај није mudar.

2 Цар улива страх као и рика младог лава. Ко на себе навлачи његов гнев, греша души својој.

3 Част је човеку да се уздржи од свађе, а ко је безуман упушта се у њу.

4 Због зиме лењивац не оре; у време жетве проси, али ништа не добија.

5 Дубоке су воде размишљања у срцу човечијем, али разуман човек зна да их црпи.

6 Многи се људи хвале добротом својом, али ко ће наћи верног човека?

7 Праведник живи безазлено. Срећни су синови његови после њега.

8 Цар седи на престолу судском, и растењује свако зло очима својим.

9 Ко може рећи: „Очистио сам срце своје, сада сам чист од греха свога“?

10 Двојаки тегови и двојака ефа - и једно и друго одвратно је Господу.

11 И дете делима својим показује да ли ће дело његово бити чисто и право.

12 Ухо које чује и око које види - и једно и друго Господ је начинио.

13 Немој волети сан, да не осиромашиш. Отвори очи своје, насити се хлеба.

14 „Не ваља, не ваља!“, говори купац и одлази, а после се хвали.

15 Има злата и много бисера, али усне на којима је знање драгоцен су украс.

16 Узми хаљину онемо ко је гарантовао за туђинца, и ако се удружи са блудницом, узми залог од њега.

17 Сладак је човеку хлеб стечен на превару, али после му се уста напуне песком.

18 Саветовањем настају успешне замисли, зато уз мудро вођство води свој рат.

19 Ко иде околу и клевета, тај открива тајне; зато немој имати ништа с оним кога заводе усне његове.

20 Ко проклиње оца свог и мајку своју, светиљка ће се његова угасити кад наступи тама.

21 Наследство које се од почетка похлепом стиче на крају није благословљено.

22 Не говори: „Вратићу зло!“ Уздај се у Господа и он ће те спасти.

23 Двојаки тегови одвратни су Господу, и лажна вага није добра.

24 Од Господа су кораци човечији. И како да човек разуме пут свој?

25 Замка је кад човек брзоплето узвикне: „Ово је свето!“, а после размишља о томе шта је заветовао.

26 Мудар цар растерује зле, и ставља их под точак.

27 Дах је човеков светиљка Господња, која истражује све до дна утробе.

28 Доброта и истина чувају цара; доброто он подупире престо свој.

29 Лепота је младићима снага њихова, а старцима је част седа коса.

30 Модрице чисте зло, а ударци допиру до дна утробе.

21 Срце цара слично је потоцима воде у руци Господњој. Усмерава га куд год жели.

2 Човеку се сви путеви његови чине исправним, али Господ просуђује срца.

3 Праведни и исправни поступци Господу су милији од жртве.

4 Охولة очи и надмено срце, светиљка злих, то је грех.

5 Замисли марљивог човека сигурно доноси корист, а ко је год брзоплет сигурно срља у оскудицу.

6 Благо стечено језиком лажљивим дах је који нестаје. Они који га тако стичу траже смрт.

7 Зле ће однети пљачкање њихово, јер не желе да чине оно што је праведно.

8 Пут човека туђинца је искварен, а чист је човек честит у делима својим.

9 Боље је живети у углу крова него у кући заједно са женом свадљивом.

10 Душа злога жели зло, у очима његовим нема милости према ближњем.

11 Кад се подруглавац казни глобом, неискусан постаје мудар. Кад се мудрому човеку помогне да нешто разуме, он стиче знање.

12 Кућу злога посматра праведни, и како зли иду у невољу.

13 Ко затвара ухо своје кад се убоги жали и јадикuje, и сам ће завапити, али неће бити услишен.

14 Дар који се даје у тајности утишава гнев, и поклон у недрима велики гнев.

15 Праведнику је радост да чини оно што је праведно, а ужас је за оне који чине зло.

16 Човек који зађе с пута мудрости почиваће у друштву немоћних мртваца.

17 Ко воли веселје, постаће сиромаш, и ко воли вино и уље, неће се обогатити.

18 Зао човек је откуп за праведнога, и варалица за честитог.

19 Боље је живети у земљи пустој, него са женом свадљивом и у немиру.

20 Драгоцено благо и уље - у стану су мудрога, а безуман их човек прождире.

21 Ко тежи за праведношћу и добротом, налази живот, праведност и част.

22 Мудар се пење и у град силних људи, да обори снагу у коју се град узда.

23 Ко чува уста своја и језик свој, чува душу своју од невоља.

24 Охоли, умишљени хвалисавац име је оном ко све ради у охолост бесу.

25 Лењивца убија жеља његова, јер му руке беже од посла.

26 По цео дан изгара од жеље, а праведник даје и ништа не ускраћује.

27 Жртва је злих нешто одвратно, посебно кад је приноси онај ко чини срамна дела.

28 Лажљив сведок пропада, а човек који слуша увек ће говорити.

29 Зао човек показује дрско лице, а ко је честит, учвршћује путеве своје.

30 Нема мудрости ни разума ни савета наспрот Господу.

31 Коњ се припрема за дан битке, али спасење долази од Господа.

22 Боље је изабрати добро име него велико богатство, и наклоност других боља је од сребра и злата.

2 Богаташ и сиромаш се срећу. Обојицу је Господ створио.

3 Паметан човек види зло и склања се, а луди иду даље и бивају кажњени.

4 Пониженост и страх од Господа доноси богатство, част и живот.

5 Трње и замке на путу су поквареног човека; ко чува душу своју, држи се далеко од њих.

6 Одгајај дете према путу којим треба да иде, па неће одступити од њега ни кад остари.

7 Богаташ влада над сиромашнима, и ко узима зајам слуга је оном ко даје зајам.

8 Ко сеје неправду, пожњеће зло, и пропашће прут којим у гневу своме удара.

9 Ко има благонаклоно око, биће благословљен, јер од свог хлеба даје сиромашу.

10 Отерај подруглавца, да оде свађа и да престане спор и срамота.

11 Ко воли чистоћу срца, због лепог говора усана његових цар му је пријатељ.

12 Очи Господње чувају знање, а у пропаст он обраћа речи онога ко поступа неверно.

13 Лењивац каже: „Лав је напољу! Погинућу насред трга!“

14 Уста блуднице дубока су јама. Кога Господ осуђује, у њу пада.

15 Лудост је привезана детету за срце; прут поуке уклања је од њега.

16 Ко обмањује сиромаша да би згртао за себе и ко даје богатом, сигурно га чека оскудица.

17 Пригни ухо своје и чуј речи мудрих људи, управи срце своје знању мом. **18** Јер ће ти бити милина кад их сачуваш у утроби својој и кад буду спремне на уснама твојим.

19 Данас те поучавам да би се уздао у Господа.

20 Зар ти нисам већ писао речи пуне савета и знања, **21** да ти покажем истинитост речи поузданих, да одговорим речима истине онемо ко те шаље?

22 Не отимај сиромашу зато што је сиромаш, и не гази на вратима градским онога ко је у невољи. **23** Јер ће Господ водити парницу њихову, и отеће душу онима који од њих отимају.

24 Не дружи се с оним ко је склон гневу, и не иди с човеком који се лако љути, **25** да се не би навикао на путеве његове и поставио замку души својој.

26 Не буди међу онима који дају руку, међу онима који гарантују за дугове. **27** Ако немаш чиме да платиш, зашто да ти се узме постеља испод тебе?

28 Не померај старе међе које су поставили праочеве твоји.

29 Јеси ли видео човека вештог у свом послу? Такав ће пред царевима стајати, неће стајати пред обичним људима.

23 Ако седнеш да једеш с царем, добро пази шта је пред тобом, **2** јер ћеш ставити нож себи под грло ако имаш похлепну душу. **3** Немој се полакомити за укуским јелима његовим, јер је то храна преварна.

4 Не труди се да стекнеш богатство. Не ослањај се на своју мудрост. **5** Зар ћеш управити очи своје према богатству, иако оно у трену нестаје? Јер начини себи крила као у орла и одлети у небеса.

6 Не једи код онога ко није дарезљивог ока, и немој се полакомити за укуским јелима његовим. **7** Јер је исти као онај ко је прорачунат у души. „Једи и пиј“, каже ти, али срце његово није с тобом. **8** Залогаш који си појео повратићеш, и узалуд ћеш потрошити љубазне речи своје.

9 Не говори ушима безумника, јер ће он презрети твоје мудре речи.

10 Не померај старе међе, и не улази у њиву сирочади. **11** Јер је јак Откупитељ њихов, он ће водити парницу њихову против тебе.

12 Приклони срце своје опоменама и ухо своје речима пуним знања.

13 Не ускраћуј опомене детету. Ако га удариш прутом, неће умрети. **14** Удари га прутом, да му избавиш душу из гроба.

15 Сине мој, ако срце твоје буде мудро, срце ће се моје радовати у мени. **16** Утроба ће моја клицати кад усне твоје буду говориле оно што је право.

17 Нека срце твоје не завиди грешницима, него цео дан буди у страху од Господа. **18** Јер тада ћеш имати будућност, и нада твоја неће пропасти.

19 Сине мој, слушај и буди мудар, и води срце своје правим путем.

20 Не буди међу онима који се опијају вином, ни међу онима који прождрљиво једу месо. **21** Јер ће пијаница и изјелица осиромашити, а поспаност ће човека обући у рите.

22 Слушај оца свог, родитеља свог, и не презири мајку своју кад остари. **23** Купуј истину и немој да је продајеш - тако и мудрост, поуку и разум. **24** Радоваће се отац праведника, и веселиће се родитељ мудрога. **25** Веселиће се отац твој и мајка твоја, и радоваће се она која те је родила.

26 Сине мој, дај ми срце своје и нека се очи твоје радују путевима мојим. **27** Јер блудница је дубока јама, и прељубница је узан бунар. **28** Заиста, као разбојник она вреба, и међу људима умножава оне који поступају неверно.

29 Ко ме јао? Ко ме немир? Ко ме свађе? Ко ме бриге? Ко ме ране без разлога? Ко ме очи мутне? **30** Онима који дуго остају уз вино, онима који иду и траже вино опојно. **31** Не гледај на вино кад се румени, кад се светлуца у чаши, кад глатко клизи. **32** На крају уједа као змија, испушта отров као отровница. **33** Очи ће твоје видети чудне призоре и срце ће твоје говорити изопачене ствари. **34** Бићеш као онај који лежи усред мора и као онај који лежи на врху јарбола. **35** Рећи ћеш: „Тукли су ме, али ништа ме не боли, ударали су ме, али ништа нисам осетио. Када ћу се пробудити, па да опет тражим пиће?“

24 Не завиди злим људима и не жели да будеш с њима. **2** Јер срце њихово размишља о пљачкању и усне њихове говоре о злу.

3 Мудрошћу се гради дом и разумом се утврђује. **4** И знање пуни собе разним вредним стварима, драгоценим и лепим.

5 Ко мудро користи снагу своју, јак је човек, и ко знање има, учвршћује силу своју. **6** Јер уз мудро вођство води се рат, и спас је у мноштву саветника.

7 За лудога је права мудрост сувише висока, на вратима градским он не отвара уста своја.

8 Ко смишља како да учини зло, доћи ће на глас као зликовац.

9 Безумна бесрамност је грех, и подругљивац је одвратан људима.

10 Ако се обесхрабриш у дан невоље, ослабиће снага твоја.

11 Избави оне које воде у смрт и спаси оне који посрћући иду на погубљење. **12** Ако кажеш: „Гле, нисмо знали за то“, зар неће онај који просуђује срца разабрати то, и онај који посматра душу твоју знати и платити човеку по делима његовим?

13 Сине мој, једи мед, јер је добар, и нека сладак мед из саћа буде на непцу твом. **14** Тако и мудрост упознај за добро душе своје. Ако је нађеш, имаћеш будућност и нада твоја неће пропасти.

15 Немој, попут злог, вребати пребивалиште праведника, немој пустошити почивалиште његово. **16** Јер ако праведник и седам пута падне, опет ће устати, а зли ће посрнути у невољи.

17 Кад падне непријатељ твој, не радуј се, и кад посрне, нека се срце твоје не весели, **18** да не би Господ то видео и узео за зло и одвратио гнев свој од њега.

19 Не гневи се због оних који чине зло. Не завиди злим људима. **20** Јер онај ко је зао нема будућности, и светиљка злих угасиће се.

21 Сине мој, бој се Господа и цара. Не дружи се с бунтовним људима. **22** Јер ће пропасти њихова доћи изненада, и ко ће приметити пропаст бунтовних?

23 И ово су речи за мудре: Није добро судити пристрасно.

24 Ко говори зломе: „Праведан си“, народи га проклињу, племена га осуђују. **25** А онима који га укоравају то доноси задовољство, и на њих долази благослов што носи добро. **26** Усне другоме љуби ко одговара поштено.

27 Заврши свој посао напољу и уреди своју њиву. Затим гради свој дом.

28 Не сведочи против ближњег свог без основа, јер би тада лудо користио усне своје. **29** Не реци: „Како је он мени учинио, та-

ко ћу и ја њему учинити. Вратићу свакоме по делима његовим.“

30 Пролазио сам поред њиве лењог човека и поред винограда онога ко је неразуман. **31** И гле, све је било зарасло у коров. Све су прекриве коприве и камени зид био је срушен.

32 А ја сам то гледао и узео к срцу, видео сам и извукао поуку: **33** Мало одспавај, мало одремај, мало склопи руке и прилегни, **34** па ће сиромаштво твоје доћи као разбојник и немаштина твоја као наоружан човек.

25 И ово су Соломонове пословице које су преписали људи Језекије, Јудиног цара:

2 Богу је слава чувати ствари у тајности, а царевима је слава истраживати ствари.

3 Висина небеса и дубина земље, а и срце цара - то је неистраживо.

4 Уклони топљењем троску од сребра, и све ће оно изаћи прочишћено.

5 Уклони злога испред цара, и престо ће се његов утврдити праведношћу.

6 Не узвисуј се пред царем, и не заузимај место великих људи. **7** Јер је боље да ти он каже: „Помери се на боље место!“ него да те понизи пред великашом ког су очи твоје виделе.

8 Немој пребрзо да покрећеш парницу, да се не би питао шта ћеш учинити на крају кад те твој ближњи посрами. **9** Расправи шта имаш са ближњим својим, и не откривај туђе тајне, **10** да те не би посрамио онај ко те слуша, јер се лош глас који си проширио више не може поправити.

11 Као златне јабукe у сребрним посудама, такве су речи изговорене у право време.

12 Златни украс и накит од сувог злата, то је онај ко мудро укорава ухо које слуша.

13 Каква је свежина снега у дан жетве, такав је веран посланик онима који га шаљу, јер крепи душу господара својих.

14 Човек који се хвали лажним поклоном, он је попут облака и ветра без кише.

15 Стрљивошћу може да се утиче на заповедника, и благ језик кости ломи.

16 Ако нађеш мед, једи само колико ти је доста, да се не би прејео и повратио га.

17 Нека ти нога ретко залази у кућу ближњег твог, да те се не засити и да те не омрзне.

18 Као ратна тољага и мач и оштра стрела, такав је човек који лажно сведочи против ближњег свог.

19 Као сломљен зуб и клецава нога, такво је поуздање у издајцу у дан невоље.

20 Ко скида хаљину у хладан дан, тај је као сирће изливано на угаљ, и као онај ко пева песме тужном срцу.

21 Ако је гладан онај ко те мрзи, нахрани га хлебом, и ако је жедан, дај му воде да пије. **22** Јер тако згрћеш живо угљевље на његову главу, и Господ ће те наградити.

23 Ветар са севера доноси пљусак, а језик који одаје тајну доноси усуду.

24 Боље је живети у углу крова него у кући заједно са женом свадљивом.

25 Као хладна вода уморној души, таква је добра вест из далеке земље.

26 Извор замућен и бунар уништен, то је праведник кад клеца пред злим.

27 Јести превише меда није добро. И кад се тражи част за себе, да ли је то онда част?

28 Као срушен град, без зидина, такав је човек који не може да обузда самог себе.

26 Као снег лети и киша у време жетве, тако част не приличи безумнику.

2 Као што птица с разлогом одлеће и ластва лети, тако ни проклетство не долази без разлога.

3 Бич је за коња, узда за магарца, а прут за леђа безумника.

4 Не одговарај безумнику по његовој лудости, да и ти не будеш као он.

5 Укори безумника према лудости његовој, да не мисли за себе да је mudar.

6 Ко поверава нешто у руке безумнику, он је као човек који одсеца себи ноге, као човек који себи зло чини.

7 Као клецаве ноге хромог који воду носи, таква је пословица у устима безумних.

8 Као човек који ставља камен под гомилу камења, такав је онај ко указује част безумнику.

9 Као трновита грана у руци пијанице, таква је пословица у устима безумних.

10 Као стрелац који свакога прободе, такав је онај ко унајмљује безумника или ко унајмљује пролазника.

11 Као што се пас враћа на бљувотину своју, тако безумник понавља лудост своју.

12 Видиш ли човека који за себе мисли да је mudar? Више наде има за безумника него за њега.

13 Лењивац каже: „Млади лав је на путу, лав је на трговима.”

14 Врата се обрћу на шаркама својим, а лењивац на постели својој.

15 Лењивац ставља руку своју у чинију, али је сувише уморан да би је принео устима својим.

16 Лењивац за себе мисли да је мудрији од седморице који одговарају разумно.

17 Као човек који пса за уши хвата, такав је онај ко се пролазећи гневи због свађе у коју се умешао иако га се не тиче.

18 Као лудак који баца ватру, стреле и смрт, **19** такав је човек који превари ближњег свог па каже: „Шалио сам се.”

20 Кад нестане дрва, угаси се ватра, и кад нема клеветника, свађа престаје.

21 Као што је дрвени угаљ за жар и дрво за ватру, тако је свадљив човек за распиривање свађе.

22 Речи су клеветника као залогоји који се похлелно гутају, спуштају се до дна утробе.

23 Као глазура од сребра на комаду разбијене земљане посуде, такве су срдачне усне уз зло срце.

24 Онај ко мрзи претвара се уснама својим, а у себи превару слаже. **25** Иако умиљатим гласом говори, не веруј му, јер му је у срцу седам одвратних ствари. **26** Мржња је прикривена лукавством. Његова ће се злоћа открити пред збором.

27 Ко јаму копа, сам у њу упада, и ко камен ваља, на њега се враћа.

28 Лажљив језик мрзи оног ког сатири, и ласкава уста доносе пропаст.

27 Не хвали се сутрашњим даном, јер не знаш шта ће дан донети.

2 Нека те хвали странац, а не уста твоја, туђинац, а не усне твоје.

3 Тежак је камен и песак је тежак, али је безумниково изазивање теже и од једног и од другог.

4 Љутина је окрутна и гнев је као бујица, али ко ће се супротставити љубомори?

5 Бољи је отворени укор него скривена љубав.

6 Ударци онога ко те воли израз су верности, а за пољупце онога ко те мрзи треба молити.

7 Сита душа гази саће меда, а гладној души слатко је и све што је горко.

8 Као птица отерана из гнезда, такав је човек који је отеран из места свог.

9 Уље и кад радују срце, а тако и пријатељ који је драг јер савет даје из душе.

10 Не остављај пријатеља свог ни пријатеља очевог, и не улази у кућу брата свог у дан невоље своје. Бољи је сусед близу него брат далеко.

11 Буди mudar, сине мој, и обрадуј ми срце, да могу одговорити ономе ко ми се руга.

12 Паметан човек види зло и склања се, а луди иду даље и бивају кажњени.

13 Узми хаљину оне ко је гарантовао за туђинца, и ако се удружи с блудницом, узми залог од њега.

14 Ко рано ујутру гласно благосиља ближњег свог, то му се рачуна као проклетство.

15 Кров који прокишњава и тера човека да се склони у кишни дан и жена свадљива - исто су. **16** Ко је прикрива, као да зауставља ветар и десницом хвата уље.

17 Као што се гвожђе гвожђем оштри, тако човек оштри лице другог човека.

18 Ко чува смокву, јешће плод њен, и ко чува господара свог, уживаће поштовање.

19 Као што у води лице лицу одговара, тако и срце срцу одговара.

20 Гроб и место уништења не могу се заситити; тако су незасите и очи човечије.

21 Топионица је за сребро и пећ је за злато, а похвала је испит за човека.

22 Да лудог смрвиш тучком у авану са здробљеним зрнењем, не би га оставила лудост његова.

23 Добро упознај стање стада свога. Свим срцем се брине за стада своја, **24** јер благо не траје довека, ни круна кроз све нараштаје.

25 Кад зелена трава нестане, млада се трава појављује, и скупља се биље по планинама, **26** млади овнови дају ти одећу, а јарци ти служе да купиш њиву, **27** имаш довољно козјег млека себи за јело и за храну дома твога и оно што треба за живот девојкама у кући твојој.

28 Зли беже и кад их нико не гони, а праведници се осећају сигурно као млади лав.

2 Због преступа у земљи кнезови се њени често мењају, а уз помоћ разумног човека који зна шта је исправно кнез ће дуго остати.

3 Сиромашан човек који обмањује убоге, он је као киша која све односи и оставља без хране.

4 Они који остављају закон хвале злога, а они који се држе закона гнев се на њих.

5 Људи склони злу не разумеју правду, а они који траже Господа разумеју све.

6 Бољи је сиромаш који живи безазлено него онај ко је покварен на путевима својим, иако је богат.

7 Разуман син држи се закона, а ко се дружи са изјелицама, срамоти оца свога.

8 Ко умножава богатство своје тако што позајмљује ради камате и зараде, скупља га за онога ко је милостив убогим.

9 Ко одвраћа ухо да не слуша закон, и молитва је његова мрска.

10 Ко заводи честите на зао пут, сам ће пасти у јаму своју, а они који су безазлени наследиће оно што је добро.

11 Богат човек за себе мисли да је mudar, али прозреће га сиромаш који је разуман.

12 Дивно је кад се праведници радују, а кад се зли подижу, човек се скрива.

13 Ко крије преступе своје, неће имати успеха, а ко их признаје и оставља, указаће му се милосрђе.

14 Срећан је човек који увек осећа страхопоштовање, а онај ко отврдне срце своје упада у невољу.

15 Као лав који риче и медвед који напада, такав је зао владар над убогим народом.

16 Вођа који нема праве мудрости чини многе преваре, а ко мрзи неправедни добитак, продужиће дане своје.

17 Човек који носи терет кривице за крв неке душе, бегунац је до гроба - нека га нико не задржава.

18 Ко живи безазлено, биће спасен, а ко је покварен на путевима својим, одједном ће пасти.

19 Ко обрађује земљу своју, наситиће се хлеба, а ко трчи за оним што је безвредно, наситиће се сиромаштва.

20 Веран човек добија многе благослове, а ко жури да се обогати, не остаје недужан.

21 Није добро бити пристрасан, нити је добро да човек учини преступ за комад хлеба.

22 Човек завидног ока хрли за богатством, а не зна да ће га снаћи оскудица.

23 Ко укорава човека, после стиче већу наклоност него онај ко ласка језиком својим.

24 Ко плаљачка оца свог и мајку своју и говори: „Није то грех“, друг је човеку који доноси пропаст.

25 Ко је надмен у души, изазива свађу, а ко се узда у Господа, наситиће се.

26 Ко се узда у срце своје, безуман је, а ко поступа мудро, избавиће се.

27 Ко даје сиромашу, неће бити у оскудици, а ко затвара очи своје, биће обасут клетвама.

28 Кад се зли подижу, човек се сакрива, а кад пропадају, множе се праведници.

29 Човек који је више пута укораван, али остаје тврдоглав, изненада ће пропасти и неће му бити лека.

2 Кад се многе праведници, народ се радује, али кад зао човек влада, народ уздише.

3 Човек који воли мудрост радује оца свог, а ко се дружи с блудницама, уништава све што је вредно.

4 Правдом цара земља стоји, а човек подмитљив руши је.

5 Човек који ласка ближњем свом разапине мрежу ногама његовим.

6 У греху злог човека лежи замка, а праведник радосно кличе и весели се.

7 Праведник разуме права убогих. Ко је зао, не жели да зна ништа о томе.

8 Људи охолог језика расприрују ватру у граду, а мудри утишавају гнев.

9 Кад мудар човек уђе у спор с безумником, овај се љути и смеје се, а мудри нема мира.

10 Крвопије мрзе безазлене, а честити траже добро души свакога од њих.

11 Безуман човек излива сав свој гнев, а ко је мудар остаје миран до краја.

12 Кад владар слуша лажљиве речи, сви који га служе постају зли.

13 Сиромах и тлачитељ се срећу, а Господ обојици просветљује очи.

14 Када цар суди убогима по истини, престо ће се његов утврдити за сва времена.

15 Прут и укор дају мудрост, а дете распуштено мајку своју срамоти.

16 Кад се многе зли, многе се и преступи, али праведници ће гледати пропаст њихову.

17 Кажњавај сина свог, и он ће донети мир и велико задовољство души твојој.

18 Кад нема објава Божјих, народ је необуздан, али срећни су они који се држе законца.

19 Речима се слуга не поправља, јер иако их разуме, не обазире се на њих.

20 Јеси ли видео човека који је брзоплет у речима? Више има наде за безумника него за њега.

21 Ако неко мази слугу свог од младости његове, он ће касније постати незахвалан.

22 Човек склон гневу изазива свађу, и ко се лако љути, чини многе преступе.

23 Охолост понижава човека, а ко је понизан, стиче част.

24 Ко се здружи с лоповом, мрзи душу своју, чује изрицање клетве, али ништа не открива.

25 Ко дрхти пред човеком, себи поставља замку, а ко се узда у Господа, биће заштићен.

26 Многи траже лице владара, али Господ суди човеку.

27 Неправедан човек одвратан је праведницима, а ко је честит на путу свом, одвратан је зломе.

30 Речи Агура, Јакејевог сина, важне поуке. Речи тог човека упућене Итилу, Итилу и Укалу.

2 Ја сам неразуман више од икога, и немам разума човечијег, **3** нисам стекао мудрост, и не познајем знање Најсветијег.

4 Ко је изашао на небо, па може сићи? Ко је ухватио ветар у шаке своје? Ко је свезао воде у оргтач свој? Ко је подигао све крајеве земаљске? Знаш ли како му је име и како је име сину његовом?

5 Свака је реч Божја чиста. Он је штит онима који код њега уточиште траже. **6** Немој ништа додати речима његовим, да те не укори и да се не покажеш као лажов.

7 За две ствари те молим. Немој ми то ускратити пре него што умрем. **8** Неистину и лажну реч удаљи од мене. Не дај ми ни сиромаштва ни богатства. Дај ми да једем хлеба колико ми треба, **9** да се не бих заситио, па те се одрекао и рекао: „Ко је Господ?“, и да не бих осиромашао, па онда крао и оскрнавио име свог Бога.

10 Не клевети слугу код господара његовог, да те не би проклео и да не будеш крив.

11 Има нараштај који проклиње оца свог и не благосиља мајку своју.

12 Има нараштај који за себе мисли да је чист, а од измета свог није опран.

13 Има нараштај коме су очи охولة и гордо гледају.

14 Има нараштај коме су зуби мачеви, а вилице ножеви за клање, да би прождирали невољнике на земљи и сиромахе међу људима.

15 Пијавица има две кћери, које вичу: „Дај! Дај!“ Три су ствари незасите, и четири никад не кажу: „Доста!“ **16** Гроб и неплодна утроба, земља која никад није сита воде и ватра која никад не каже: „Доста!“

17 Око које се руга оцу и презире послушност мајци искључуваће гаврани с потока и појешће орлови млади.

18 Три су ми ствари сувише чудесне и четири не разумем: **19** пут орла по небесима, пут змије по стени, пут брода посред мора и пут мушкарца к девојци.

20 Овакав је пут жене прелјубнице: наједе се, обрише уста и каже: „Ништа лоше нисам учинила.“

21 Три су ствари од којих се земља тресе, и четири које не може издржати: **22** кад роб

постане цар и кад се безумник хлеба наједе, **23** кад се омрзнута жена уда и кад слушкиња заузме место господарице своје.

24 Четири су животиње најмање на земљи, али су по природи мудре: **25** мрави нису јак народ, али леги спремају себи храну; **26** дамани* нису моћне животиње, али на литици постављају себи кућу; **27** скакавци немају цара, али сви распоређени по групама иду; **28** гуштер се хвата ногама својим и улази у царске палате.

29 Троје има достојанствен корак и четворо достојанствено хода: **30** лав, најјачи међу зверима, који ни пред ким не узмиче, **31** хрт и јарац, и цар на челу војске народа свог.

32 Ако си безумно поступио уздижући сам себе, и ако ти је то било у мислима, стави руку на уста. **33** Јер кад се бућка млеко, настане маслац, и кад се удари нос, потече крв, а кад се да одушка гневу, настане свађа.

31 Речи цара Лемуила, важне поуке којима га је мајка саветовала:

2 Шта да ти кажем, сине мој? Шта да ти кажем, сине утробе моје? Шта да ти кажем, сине завета мојих?

3 Не дај снагу своју женама, ни путеве своје онемо што упропашћује царева.

4 Није за царева, Лемуило, није за царева да пију вино, ни за владаре да говоре: „Где је опојно пиће?“ **5** да не би пили и заборавили законе и закинули у парници невољнике. **6** Дајте опојно пиће ономе ко умире и вино онима који осећају горчину у души. **7** Нека он пије и заборави сиромаштво своје и нека се више не сећа невоље своје.

8 Отварај уста своја у корист оних који не могу сами да говоре, отварај уста своја да браниш све који у смрт иду. **9** Отварај уста своја, праведно суди и брани на суду невољника и сиромаша.

10 Ко ће врсну жену наћи? Она вреди много више од бисера. **11** На њу се ослања срце мужа њеног, и добитак неће недостајати. **12** Узвраћа му само добро, а не зло, све дане живота свога. **13** Тражи вуну и лан и сваког се посла радо прихватају руке њене. **14** Она је као лађа трговачка, издалека доноси храну своју. **15** Устаје док је још ноћ и укућанима својим храну даје, и девојкама својим оно што је за њих. **16** Размишља о њиви и затим је купује. Од рада руку својих виноград сади.

17 Снагом опасује бедра своја и вредно ради рукама својим. **18** Она добро тргује, и ноћу јој се светилка не гаси. **19** Руке своје према преслици пружа, у рукама својим вретено држи. **20** Длан свој отвара невољнику, руке пружа сиромашу. **21** Не боји се за укућане своје кад је снег, јер су сви из дома њеног у двоје хаљине обучени. **22** Израђује себи покриваче. Одећа је њена од лана и вуне пурпурне боје. **23** Муж се њен познаје на вратима градским, кад седи са старешинама земље своје. **24** Хаљине израђује и продаје их, а појасеве трговцима даје. **25** Снага и част одећа су њена, и смешка се дану будућем. **26** Уста своја отвара мудро и на језику јој је закон доброте. **27** Води бригу о свим укућанима својим и хлеб лењости не једе. **28** Синови њени устају и срећном је називају, муж њен устаје и хвали је: **29** „Многе су жене врсне, али ти их све надмашујеш.“ **30** Љупкост може бити лажна и лепота испразна, али жена која се боји Господа заслужује хвалу. **31** Дајте јој од плода руку њених и нека је дела њена хвале на вратима градским.

***30,26** Сисари налик зечевима који живе у каменим крајевима.

КЊИГА О ЈОВУ

Писац: Мојсије

Место писања: Пустинја

Писање завршено: око 1473. пре н. е.

Обухвата време: 1657 - 1473. пре н. е.

1 У земљи Узу живео је један човек који се звао Јов.* Тај човек је био безазлен и праведан, бојао се Бога и клонио се зла. **2** Родило му се седам синова и три кћери. **3** Он је имао седам хиљада оваца, три хиљаде камила, петсто јармова говеда, петсто магарица и веома много слугу. Тај човек је био највећи од свих људи на Истоку.

4 Његови синови су одлазили на гозбе које је свако од њих наизменично приређивао у својој кући, свако у свој дан. Слани су по своје три сестре и позивали их да једу и пију с њима. **5** А кад би прошли дани гозбе, Јов би послао по њих и посветио их. Устао би рано ујутру и принео жртве паљенице за сваког од њих, јер је Јов говорио: „Можда су моји синови згрешили и проклели Бога у свом срцу.“ Тако је Јов увек радио.

6 Дошао је дан када су синови Божји стали пред Господа, а међу њих је дошао и Сотона.*

7 Господ је тада упитао Сотону: „Одакле долазиш?“ А Сотона одговори Господу: „Пролазио сам земљом и обилазио је.“ **8** Господ рече Сотони: „Јеси ли запазио мог слугу Јова? Нема на земљи таквог као што је он - човек добар и праведан, који се боји Бога и клони се зла.“ **9** А Сотона одговори Господу: „Зар се Јов узалуд боји Бога? **10** Зар ниси ограддио њега и његову кућу и све што има свуда наоколо? Благословио си дело његових руку и његова стока се умножила на земљи.“ **11** Али, молим те, пружи руку и дотакни се свега што има, и видећеш да ће те у лице проклетати.“ **12** Тада Господ рече Сотони: „Ево, све што има у твојим је рукама. Само на њега не дижи руку!“ Тако је Сотона отишао од Господњег лица.

13 Једног дана су Јовови синови и његове кћери јели и пили сок од грожђа у кући свог најстаријег брата. **14** Један гласник је дошао код Јова и рекао му: „Говеда су орала, а ма-

гарике су пасле поред њих, **15** кад су Савеји навалили и отели их, а слуге побили оштрицом мача. Ја сам једини успео да побегнем да ти то јавим.“

16 Док је он још говорио, дошао је и други и рекао: „Ватра од Бога дошла је с небеса и спалила овце и слуге, и прогутала их. Ја сам једини успео да побегнем да ти то јавим.“

17 Док је он још говорио, дошао је и трећи и рекао: „Халдејци су се сврстали у три чете и навалили на камиле и отели их, а слуге су побили оштрицом мача. Ја сам једини успео да побегнем да ти то јавим.“

18 Док је он још говорио, дошао је и четврти и рекао: „Твоји синови и твоје кћери јели су и пили вино у кући свог најстаријег брата. **19** Кад гле, из пустиње се подигао јак ветар и ударио на четири угла куће, тако да је пала на децу и сви су погинули. Ја сам једини успео да побегнем да ти то јавим.“

20 Тада је Јов устао и раздерао свој огртач, одсекао косу на својој глави, па је пао на земљу, поклатио се **21** и рекао:

„Го сам изашао из утробе мајке своје, го ћу се тамо и вратити. Господ је дао, Господ је и узео. Нека је благословљено име Господње.“ **22** У свему овоме Јов није сагрешио нити је рекао ишта лоше о Богу.

2 Опет је дошао дан када су синови Божји дошли да стану пред Господа. И Сотона је дошао међу њих да стане пред Господа. **2** Господ је тада упитао Сотону: „Одакле долазиш?“ А Сотона одговори Господу: „Пролазио сам земљом и обилазио је.“

3 Господ рече Сотони: „Јеси ли запазио мог слугу Јова? Нема на земљи таквог као што је он - човек добар и праведан, који се боји Бога и клони се зла. Још увек је постојан у својој доброти, иако си ме навео да се окочим на њега и да га упропастим без разлога.“ **4** Сотона одговори Господу: „Кожу за кожу! Све што човек има даће за душу своју.“ **5** Али, молим те, пружи руку и дотакни се његових костију и његовог меса, и видећеш да ће те у лице проклетати.“

***1,1** „Јов“ значи „омражен“. **1,6** „Сотона“ значи „противник, непријатељ“.

6 Тада Господ рече Сотони: „У твојим је рукама! Само му душу не дирај!“ **7** Тако је Сотона отишао од Господњег лица и ударио Јова болним чиревима од пете до темена. **8** А Јов је узео парче разбијене земљане посуде да се струже њиме и седео је у пепелу.

9 Тада му његова жена рече: „Зар си још постојан у својој доброти? Прокунџи Бога, па умри!“ **10** Али он јој рече: „Говориш као безумна жена. Зар да од Бога примамо само добро, а зло да не примамо?“ У свему томе Јов није сагрешио својим уснама.

11 Три Јовова пријатеља чула су за све зло које га је снашло, па су кренули код њега, сваки из свог места - Елифас Теманац, Вилдад Сушанин и Софар Намањанин. Тако су се по договору састали да би га посетили, да би му изразили саосећање и утешили га. **12** Кад су га угледали из далека, нису га одмах препознали. Онда су подигли глас и заплакали. Раздерали су сваки свој огртач и бацивши прах у небо, посули се по глави. **13** Седели су поред њега на земљи седам дана и седам ноћи, и ниједан му није рекао ни реч, јер су видели да је његов бол веома велик.

3 Затим Јов отвори уста и поче да проклиње дан кад се родио. **2** Он рече:

3 „Не било дана кад сам се родио, и ноћи кад су рекли: 'Зачет је човек!' **4** Нека се у таму претвори тај дан. Не гледао Бог на њега одозго, не обасјавала га светлост дана. **5** Прогутали га мрак и густа тама. Облак кишних надвио се над њим. Плашило га оно што дан помрачује. **6** Ноћ ту прекрила густа тама, не радовала се међу данима у години, не улазила у бројање месеци. **7** Бесплодна била ноћ та, не чуло се у њој радосно клицање. **8** Проклели тај дан они који дане проклињу, који би и левијатана* пробудили. **9** Потамнеле звезде сванућа њеног, светлост чекала и не дочекала је, и не видела зраке зоре, **10** јер није затворила врата утробе мајке моје, и није сакрила невољу од очију мојих. **11** Зашто нисам мртав још од утробе мајке своје? Зашто нисам издахнуо кад сам изашао из утробе њене? **12** Зашто су ме колена прихватила, и груди да ме доје? **13** Ја бих сада лежао и миран бих био, спавао бих, почивао бих **14** с царевима и саветницима земаљским, који граде себи пуста места, **15** или с кнезовима који злата имају, који куће своје сребром пуне, **16** или ме као скривеног

побаченог плода не би било, као деце која светлост нису угледала. **17** Тамо зли престају да бесне, тамо почивају они које је снага напустила. **18** Тамо су сви затвореници у миру, не чују глас онога који их на рад тера. **19** Мали и велики тамо су исти, роб се ослободио господара свога. **20** Зашто Бог светлост даје оном ко се пати, и живот онима којима је горчина у души? **21** Зашто чекају смрт, а ње нема, иако копају за њом више него за благом сакривеним? **22** Они који од весеља кличу, радују се што су гроб нашли. **23** Зашто Бог даје светлост човеку коме је пут скривен, коме је са свих страна пут заградио? **24** Јер пре јела мог долази уздах мој, и као воде разливају се вапаји моји, **25** јер страха не плаши и сналази ме, оно чега се бојим долази на мене. **26** Већ сада нисам небрижан, нити имам мира, Нити почивам, а немир мој и даље долази.“

4 Тада Елифас Теманац рече: **2** „Ако неко покуша да ти каже неку реч, да ли ће ти то бити заморно? Али ко може задржати речи? **3** Ето, ти си учио многе, и руке слабе јачао си. **4** Кад би неко поспрнуо, речи би га твоје подигле, и колена клецала ти би учврстио. **5** Али сад је тебе то снашло, и ти си клонуо, тебе се то дотакло, и смео си се. **6** Зар није твоја богобојазност разлог твог поуздања? Зар твоја нада не лежи у беспрекорности твојих путева? **7** Сети се, молим те: Да ли је икада невин погинуо? Где су то изгинули честити? **8** Колико сам видео, они који зло смишљају и који невољу сеју, сами ће то и пожњети. **9** Од даха Божјег гину, од духа гнева његовог нестаје их. **10** Рика се лавља чује и глас младог лавла, али се ломе зуби младим лавовима. **11** Лав умире кад нема плена, и разилазе се лавићи. **12** А мени је реч потајно дошла, и ухо је моје чуло шапат њен, **13** у мислима тескобним, у визијама ноћним, када дубок сан пада на људе. **14** Страх и дрхтање обузели су ме, све кости моје страхом су се испуниле. **15** И неки дух је прошао преко лица мога, наокастрешиле су се длане на телу моме. **16** Стао је, али нисам препознао лице његово. Неки лик је био пред очима мојим. Била је тишина, и тада сам чуо глас: **17** 'Може ли смртни човек бити праведнији од Бога? Може ли човек бити чистији од свог Творца? **18** Гле, слугама својим он не верује, и анђеле своје за грех оптужује, **19** а како ли тек гледа на оне који живе у кућама од глине, којима је темељ у праху! Они се могу здробити брже од мољца. **20** Од јутра до вечери претворе се у прах, и

***3,8** У 41. поглављу ове књиге описује се левијатан.

нико не узима к срцу што их заувек нестане. **21** Зар није извучено уже њиховог шатора? Умиру јер мудрости немају!”

5 „Зови, молим те! Хоће ли ти се неко одазвати? Ко ме ћеш се, од оних који су свети, обрратити? **2** Јер ће лудог убити гнев, а поводљивог ће усмртити завист. **3** Ја сам видео како луд пушта корене, али одмах сам проклео његово пребивалиште. **4** Његови синови далеко од спасења остају, сатиру их на градским вратима, а никога нема да их избави. **5** Његову летину једе ко је гладан, отима му и месо које на кукама виси, и у замку се хвата иметак породице његове. **6** Јер зло не расте из праха, и невоља не ниче из тла. **7** Него се човек рађа за невољу, као што искре лете увис. **8** Али ја бих се Богу обратио, Богу бих изнео ствар своју; **9** оном који чини велика и неистражива дела, чуда којима нема броја; **10** оном који даје да киша пада на земљу, воде шаље на поља; **11** оном који понижене високо подиже, па се жалосни уздижу до спасења; **12** оном који може да осујети сплетке лукавих, па немају успеха у ономе што раде рукама својим; **13** оном који хвата мудре у њиховом лукавству, па се руже намере препредених, **14** они и по дану на мрак наилазе, пипају у подне као да је ноћ; **15** оном који спасава од мача који излази из уста њихових, од руке јаког спасава сиромаша, **16** па убоги наду добија, а неправда затвара уста своја. **17** Ето, срећан је човек кога Бог укорава! Не одбацуј опомене Свемоћног! **18** Јер он задаје ране, али их и превиија; ломи, али и рукама својим лечи. **19** Избавиће те из шест невоља, и у седам невоља неће те дотаћи никакво зло. **20** У гледи ће те откупити од смрти, а у рату од мача. **21** Бићеш заштићен од језика који речима шибаше, нећеш се бојати пустошења када дође. **22** Смејаћеш се пустошењу и глади, нећеш се бојати звери земаљских. **23** Јер ћеш бити у савезу с камењем пољским и звери ће пољске с тобом у миру живети. **24** Гледаћеш мир у шатору своме, обилазићеш пашњак свој, и видећеш да је нетакнуто имање твоје. **25** Гледаћеш како се множи потомство твоје, како потомака твојих има као траве на земљи. **26** У снази ћеш у гроб отићи, као кад се снопови на гомилу скупљају у своје време. **27** Ето, то смо утврдили. Тако је то. А ти послушај ово и увери се да је тако.”

6 Тада Јов рече: **2** „О, кад би се мука моја могла измерити, и кад би се невоља моја могла на вагу с њом ставити! **3** Јер је тежа од

песка морског. Зато су речи моје биле не-промишљене. **4** Јер су стреле Свемоћног у мени, дух мој пије отров њихов, страхоте Божје сврстале су се против мене. **5** Њишти ли зебра поред траве, муче ли бик поред хране своје? **6** Зар се блугтава храна једе без соли? Има ли укуса у слузавом соку белог слеза? **7** Душа моја не жели да дотакне ништа. Све је то као болест у храни мојој. **8** О, кад би молба моја била услышана, и кад би Бог испунио оно чему се надам! **9** Кад би Бог кренуо на мене и сатро ме, кад би замахнуо руком својом и уништио ме! **10** Чак би ми и то утеха била, скочио бих од радости у тешким мукама својим, иако се он не би смиловао, јер нисам затајио речи Светог. **11** Каква је снага моја, да бих могао чекати? Какав је крај мој, да бих могао продужити живот свој? **12** Зар је снага моја као снага камења? Зар је тело моје од бакра? **13** Има ли у мени снаге да самом себи помогнем? Зар није успешан рад отеран од мене? **14** Ко ускраћује милост свом ближњем, тај ће одбацити и страх од Свемоћног. **15** Браћа су ме моја изневерила, као зимска бујица, као корито зимских бујица које пресуше, **16** које су тамне од леда, у њима се снег крије. **17** Кад им дође време, пресуше и утихну; ишчезну с места свог кад отопли. **18** Стазе путева њихових вијугају, одлазе у пустош и губе се. **19** Каравани из Теме погледом их траже, поворка Савеја чека их. **20** Постиђени су што су се у њих уздали, долазе до места њиховог и разочарани остају. **21** Тако и ви мени сада не значите ништа, гледате страшну невољу моју, па сте се уплашили. **22** Јесам ли рекао: „Дајте ми нешто, поклоните нешто од оног што имате да бисте ме одбранили, **23** Избавите ме из руке противника, из руке насилника откупите ме“? **24** Поучите ме, а ја ћу ћутати. Помозите ми да схватим у чему сам погрешо. **25** Речи честите нису болне. Али кога то прекораваше прекор ваш? **26** Прекораваше ли он речи које ви смишљате, кад речи очајног човека ионако у ветар одлазе? **27** Ви сте у стању да бацате жреб за оног ко нема оца, да се погађате за пријатеља свог! **28** А сада ме послушајте, и видите хоћу ли вам лагати у лице. **29** Размислите још једном, молим вас - нека не буде неправде. Размислите још једном - праведност је моја још увек ту. **30** Има ли неправде на мом језику? Зар не могу схватити природу ове невоље?”

7 „Зар смртни човек на земљи није на природном раду? Зар његови дани нису као дани најамника? **2** Попут роба уздише за сен-

ком, попут најамника чека плату своју. **3** Тако су мени дати месеци који ништа не вреде, мучне ноћи мени су одређене. **4** Кад легнем, говорим: 'Када ћу устати?' Како ноћ пролази, ситим се немирном све до сванућа. **5** Тело је моје обучено у црве и прашину, кожа је моја пуна краста и распада се. **6** Дани моји пролазе брже него разбој ткалачки, у безнађу се завршавају. **7** Сети се да је живот мој само ветар, да око моје више неће добра видети. **8** Око онога који ме сада гледа више ме неће видети, очи ће твоје бити упрте у мене, али мене неће бити. **9** Као што се облак изгуби и нестане, тако и онај ко у гроб одлази неће изаћи. **10** Неће се више вратити у свој дом, његово место више га неће познати. **11** Зато ја нећу устезати уста своја, говорићу у тескоби духа свога, с горчином у души причаћу о јаду свом! **12** Јесам ли ја море или морска неман, па да стражу нада мном постављаш? **13** Кад кажем: 'Лежај мој утешите ме, постеља моја помоћи ће ми да носим бригу своју', **14** ти ме сновима плашиш, препаш ме визијама, **15** душа би се моја најрадије угушила, радије бих умро него да гледам ове кости своје. **16** Дојадило ми је! Не бих хтео да довека овако живим. Пустите ме, јер су дани моји само дах. **17** Шта је смртни човек да га подижеш, и да срце твоје о њему размишља, **18** да обраћаш пажњу на њега сваког јутра, да га сваког часа искушаваш? **19** Зашто не скренеш поглед с мене, и не пушташ ме на миру ни толико да пљувачку прогутам? **20** Ако бих грешио, како бих тиме наудио теби који посматраш људе? Зашто си ме поставио као мету, па сам ти терет постао? **21** Зашто ми не опростиш преступ мој, и не пређеш преко кривице моје? Јер сада ћу у прах лећи, и ти ћеш ме тражити, али мене неће бити."

8 Тада Вилдас Сушанин рече: **2** „Докле ћеш тако говорити? Речи уста твојих ветар су силни! **3** Зар Бог правду изврће? Зар Свемоћни праведност изврће? **4** Синови су твоји њему згрешили, па их зато предаје у руке преступу њиховом. **5** Али кад би ти Бога тражио, и кад би Свемоћног за милост молио, **6** кад би чист и честит био, он би се ради тебе досад већ пробудио, и обновио би праведно пребивалиште твоје. **7** Почетак је твој можда био мали, али ће крај твој бити веома велик. **8** Питај, молим те, прошле нараштаје, размисли о ономе што су докучили очеви њихови. **9** Јер ми смо тек од јуче и не знамо ништа, јер су дани наши на земљи као сенка. **10** Зар те неће они поучити, зар ти

неће казати, зар неће из срца свога речи изнети? **11** Зар папирус расте тамо где нема мочваре? Зар трска расте тамо где нема воде? **12** Док је још пулољак, док још није посечен, осуши се пре сваке друге траве. **13** Такви су путеви свих који Бога заборављају, и тако пропада нада отпадника, **14** онога чије је поуздање одсечено, коме је узданица паукова кућа. **15** Ослониће се на кућу своју, али она неће издржати, ухватиће се за њу, али она се неће одржати. **16** Зелени се на сунцу, и у врту његовом младике његове ничу. **17** Међу гомилом камења корење је његово испреплетено, камену кућу он гледа. **18** Ако га неко ишчупа из пребивалишта његовог, оно ће га се одрећи и рећи ће: 'Никад те нисам видео.' **19** Ето, тако нестаје пут његов, а из праха други ничу. **20** Бог неће одбацити никога ко је безазлен, нити ће узети за руку оне који зло чине. **21** На крају ће напунити уста твоја смехом, и усне твоје радосним клицањем. **22** А они који те мрзе обући ће се у срамоту, и шатора оних који су зли више неће бити."

9 Тада Јов рече: **2** „Заиста, добро знам да је тако. Али како смртни човек може бити у праву кад се спори с Богом? **3** Кад би Бог хтео да се с њим препире, човек не би могао да му одговори ни на једно од хиљаду питања. **4** Он је мудар у срцу и силан у снази. Ко му се може тврдоглаво супротставити и некажњено проћи? **5** Он премешта горе, па се и не зна за њих, обара их у гневу своме. **6** Потреса земљу и помера је с места њеног, и стубови се њени тресу. **7** Говори сунцу да не засја, запечаћује звезде да се не види светлост њихова, **8** сам небеса разапине, и гази по високом таласима морским. **9** Створио је сазвежђа Аш* и Кесил,* сазвежђе Кима* и одаје Југа.* **10** Он чини дела велика и неистражива, чуда којима нема броја. **11** Ево, он пролази поред мене, а ја га не видим, иде, а ја га не опадам. **12** Ево, он граби. Ко му се може одупрети? Ко ће му рећи: 'Шта радиш?' **13** Бог неће одвратити гнев свој, пред њим ће од страха пузати пријатељи нападача. **14** А како онда ја да му одговорим? Морао бих да бирам речи које бих му рекао. **15** Зато му нећу одговорити, чак ни ако будем у праву. Од свог противника на суду тражићу милост. **16** Кад бих га звао, да

***9,9** За сазвежђе Аш се сматра да представља сазвежђе Великог медведа (Велика кола), Кесил сазвежђе Орион, Кима сазвежђе Плејаде (Влашиће), а Југ сазвежђа испод екватора, на јужној хемисфери.

ли би ми се одазвао? Не верујем да би чуо глас мој, **17** он који ме олужом сатире, и ране ми без разлога умножава. **18** Не да ми да дођем до даха, јер ме сити горчином. **19** Ако је ико силан у снази, онда је то он. Ако је ико силан у правди - кад би ме барем такав пред њим бранио! **20** Кад бих био у праву, уста би ме моја злим прогласила. Кад бих био честит, он би ме кривим прогласио. **21** Кад бих и био честит, не бих знао каква је душа моја, омрзао би ми живот мој. **22** Свеједно је. Зато кажем: 'И безазленог и злог он приводи крају њиховом.' **23** Кад би бујица изненада смрт донела, искушеће недужних он би поматрао. **24** На земљи која је предата у руке злоте, очи судијама њеним он затвара. Ако он то не ради, ко онда ради? **25** Дани су моји бржи од гласника што трчи, беже, и неће добра видети. **26** Пролазе као бродови од трске, као орао кад се обрушава сад тамо сад овамо тражећи храну. **27** Кад кажем: 'Забораваћу бригу своју, променићу израз лица свог и разведрићу се', **28** уплашим се свих мука својих, јер знам да ме нећеш сматрати недужним. **29** Сигурно ћу бити проглашен злим. Зашто се узалуд трудим? **30** Кад бих се у отопљеном снегу опрао, кад бих руке своје очистио, **31** ти би ме у каљугу гурнуо, па би се и хаљине моје гадиле на мене. **32** Јер он није човек као ја, да могу да му одговорим и да с њим на суд идем. **33** Нема никог ко би могао судити међу нама, па да стави своју руку на нас обојицу. **34** Нека склони прут свој с мене, тако да ме више не плаши страх од њега. **35** Говорићу и нећу га се бојати, јер ја нисам такав."

10 „Души је мојој омрзао живот мој. Отворено ћу изразити бригу коју осећам због стања свог. Говорићу у горчини душе своје. **2** Рећи ћу Богу: 'Немој ме прогласити злим. Објасни ми зашто се бориш против мене. **3** Је ли ти мило да силу чиниш, да одбацујеш дело руку својих, и да с наклоношћу гледаш на намере злих? **4** Имаш ли ти очи телесне? Видиш ли ти као што смртни човек види? **5** Да ли су дани твоји као дани смртног човека, и године твоје као људски дани, **6** па истражујеш преступ мој, и грех мој тражиш? **7** Чиниш то иако знаш да нисам крив, и нема никога да ме избави из твоје руке. **8** Твоје руке су ме обликовале и начиниле, сваки мој делић, а сада ме прождиреш. **9** Сети се, молим те, да си ме од глине начинио и у прах ћеш ме вратити. **10** Зар ме ниси као млеко излио, и као сир усирео? **11** Кожом и месом оденуо си ме, костима и тетивама сплео си

ме. **12** Живот и милост подарио си ми. Брижност твоја чува дух мој. **13** Али у срцу свом ово си сакрио, и добро знам да је то била намера твоја. **14** Ако сам згрешио, а ти си ме гледао, и не сматраш да сам недужан у преступу свом, **15** ако сам крив, тешко мени! А ако сам прав, не смем главу подићи - сит срамоте и невољом напојен. **16** Ако се глава моја узохоло, као млади лав ти ћеш ме гонити, и опет ћеш на мени показати величанственост своју. **17** Нове ћеш сведоке довести пред мене, и још ћеш се више гневити на мене. Невоља за невољом сналази ме. **18** Зашто си ми дао да изађем из мајчине утробе? Зашто нисам издахнуо, па ме ничије око не би видело, **19** био бих као да ме никад било није, из мајчине утробе у гроб би ме однели.' **20** Зар није мало дана мојих? Нека ме он пусти, нека одврати поглед свој од мене, да се мало разведрим, **21** пре него што одем - тамо одакле се нећу вратити - у земљу мрака и густе таме, **22** у земљу црну као тама, земљу густе таме и нереда, где је светлост исто што и тама."

11 Тада Софар Намаћанин рече: **2** „Зар ће мноштво речи остати без одговора? Зар ће хвалисавац бити у праву? **3** Зар ће твоје празне речи ућуткати људе? Зар ћеш се ругати, а да те нико не престори? **4** Ти кажеш: 'Поука је моја чиста, чист сам у очима твојим.' **5** Али кад би барем Бог проговорио, и отворио усне своје да ти се обрати! **6** Он би ти рекао тајне мудрости, јер се мудрост види на много начина. И спознао би да Бог забраву предаје неке преступе твоје. **7** Можеш ли докучити дубине Божје? Можеш ли докучити границе Свемоћног? **8** Мудрост је његова виша од неба. Можеш ли слати од тога досегнути? Дубља је од гроба. Можеш ли ишта од тога схватити? **9** Кад се измери, дужа је од земље, шира је од мора. **10** Ако он прође и некога у затвор преда и сазове суд, ко му се може одупрети? **11** Јер он добро познаје људе који су пуни неистине. Кад зло види, зар неће на то обратити пажњу? **12** И празноглав човек постаће паметан, иако се рађа као дивље магаре. **13** А ти припреми срце своје, и у молитви рашири руке своје према њему, **14** и ако се неко зло нађе у руци твојој, одбаци га, и неправда нека не пребива у шаторима твојим, **15** јер тада ћеш подићи честито лице своје, бићеш чврст и нећеш се бојати. **16** Јер ти ћеш забораваити невољу, у сећању твојој она ће ти бити као воде које су протекле. **17** Светлији од поднева биће твој животни век, тама ће постати као јутро. **18**

Мирно ћеш будућност чекати јер ћеш имати наду, посматраћеш своје око себе - мирно ћеш спавати. **19** Испружићеш се, и нико те неће плашити. Многи ће хтети да те орасположе. **20** Злима ће се очи угасити, уточиште ће њихово нестати. Једина нада њихова биће да им душа издахне."

12 Тада Јов рече: **2** „Заиста, ви сте велики људи, с вама ће изумрети мудрост! **3** И ја имам срце разумно као и ви. Нисам гори од вас, и ко све то не би знао? **4** Ближњима својим подсмех сам постао, човек који Бога призива да му одговори. На подсмех је праведник, човек честит. **5** Безбрижан човек руга се пропасти, мислећи да она чека оне којима ноге посрћу. **6** Шатори су пљачкаша спокојни, они који Бога гневје сигурни су као и они који свог бога у руци носе. **7** Али питај, молим те, стоку, и поучиће те, и птице небеске, и рећи ће ти. **8** За земљу се занимај, и поучиће те, рибе морске испричаће ти. **9** Ко од свих њих не зна да је све то рука Господња начинила? **10** А у његовој је руци душа свега живог, и дух сваког тела људског. **11** Зар ухо не испитује речи као што непце проба храну? **12** Зар нема мудрости међу старцима, и зар дуг живот не доноси мудрост? **13** Код Бога су мудрост и моћ, код њега су савет и разум. **14** Што он сруши, не може се изградити; што он пред човеком затвори, не може се отворити. **15** Он задржава воде, и оне пресушују, пушта их, и оне мењају земљу. **16** Код њега су снага и мудрост, његов је и онај који греши и онај који заводи друге. **17** Он саветнике наводи да ходају боси, и судије чини лудима. **18** Свезе царевима он развезује, и појасом им опасује бедра. **19** Он свештенике наводи да ходају боси, и обара оне који су засели на места своја. **20** Он узима речи поузданим саветницима, и старцима разумност одузима. **21** Он презир излива на великаше, и појас моћника распасује. **22** Он разоткрива дубине из таме, и на светлост густу таму изводи. **23** Народе он чини великим, а онда их затире; шири народе, а онда их у заробљеништво одводи. **24** Он одузима разум поглаварима народа земаљског, па их пушта да лутају по местима пустим, где пута нема. **25** Они пипају по мраку, где светла нема, а он их пушта да лутају као да су пијани."

13 „Ето, све је то видело око моје, ухо је моје чуло и обратило пажњу на то. **2** Шта ви знате, то и ја добро знам, нисам гори од вас. **3** Али ја бих хтео да се обратим Свемоћном,

задовољство би ми било да се расправим с Богом. **4** А ви лажима друге оцрњујете, сви сте ви безвредни лекари. **5** Кад бисте барем ћутали, па да тиме мудрост покажете! **6** Чујте, молим вас, доказе које ћу вам изнети, послушајте одбрану усана мојих. **7** Зар ћете бранећи Бога неправду говорити, зар ћете бранећи га превару говорити? **8** Зар ћете према њему пристрасни бити? Зар ћете ви бранити Бога? **9** Да ли бисте добро протшли да вас он испита? Зар ћете њега варати као што се смртни човек може преварити? **10** Он ће вас заиста укорити ако потајно желите да budete пристрасни. **11** Зар вас не плаши величанство његово, и зар вас од њега страх не спада? **12** Незаборавне речи ваше изреке су од пепела, штитови су ваши штитови од глине. **13** Ћутите и оставите ме, прустите ме да говорим, а онда нека ме снађе шта год било! **14** Зашто је угрожен живот мој, зашто је у опасности душа моја? **15** Кад би хтео и да ме убије, ја бих чекао. Ипак, бранио бих пред лицем његовим путеве своје. **16** И он би био спасење моје, јер отпадник пред њега не може доћи. **17** Слушајте пажљиво речи моје, нека вам до ушију допре оно што ћу вам рећи. **18** Послушајте, молим вас. Парницу сам своју образложио, и добро знам да сам у праву. **19** Ко ће се препирати са мном? Ако и даље будем ћутао, умрећу! **20** Само ти две ствари тражим, па се нећу скривати од тебе: **21** Склони руку своју с мене, и нека ме страх твој не плаши. **22** Ти ме позови, а ја ћу ти одговарати, или ме пусти да говорим, а ти ми одговарај. **23** Какве сам то преступе и грехе починио? Покажи ми преступ мој и грех мој. **24** Зашто окрећеш лице своје и непријатеља у мени видиш? **25** Зар ћеш плашити лист који ветар носи? Зар ћеш гонити суву стрњику? **26** Јер ти горке речи пишеш против мене и у наследство ми дајеш последице преступа младости моје. **27** Ноге моје у кладама држиш, и пазих на све стазе моје, корацима мојим границу стављаш. **28** А ја сам као трулеж која се распада, као хаљина која је појео мољца."

14 „Човек, кога је жена родила, кратког је века и пун немира. **2** Као цвет ниче и кида се, као сенка бежи и не остаје. **3** Да, на таквог си отворио око своје, и ти ме на суд водиш. **4** Ко ће чистог извадити из нечистог? Нико. **5** Ограничен је животни век човека, у твојој је власти број месеци његових, одредбу си за њега донео преко којих не може прећи. **6** Скини с њега поглед свој да предахне, док не осети радост као најамник на

крају радног дана. **7** Јер и за дрво наде има. Ако се посече, опет ће пустити изданке, и без младице неће остати. **8** Ако му корен остари у земљи и пањ његов у праху одумре, **9** пустиће изданке кад осети воду и пустиће гране као млада биљка. **10** Али човек умре и савладан лежи. Кад човек земаљски издахне, где је? **11** Воде нестају из мора, река отиче и пресушује. **12** Тако и човек легне, и више не устаје. Док неба не нестане, неће се пробудити, нити ће се пренути из сна свога. **13** О, кад би ме у гроб склонио, кад би ме сакрио док не прође гнев твој, кад би ми рок одредио и онда ме се сетио! **14** Кад човек умре, може ли се у живот вратити? Све дане времена које ми је одређено чекају, док не дође избављење моје. **15** Позваћеш ме, и ја ћу ти се одазвати. Ужелећеш се дела руку својих. **16** А сада бројиш кораке моје, ни на шта не пазиш осим на грех мој. **17** Запечаћен је у врећи бунтовнички преступ мој, и кривицу моју ти лепком учвршћујеш. **18** Али и гора ће пасти, распашиће се, стена ће се преместити с места свога, **19** као што вода дроби камење, и док тече спира прах земаљски, тако ти уништаваш наду човека смртног. **20** Ти га надвладаш једном заувек, и он одлази, мењаш лице његово и отпушташ га. **21** Ако су синови његови поштовани, он то не зна, ако су у срамоти, он није свестан тога. **22** Док је жив осећаће бол у телу свом, и душа ће његова туговати док је у њему.”

15 Тада Елифас Теманац рече: **2** „Зар ће мудар човек одговарати знањем испразним као ветар? Зар ће стомак свој источним ветром напунити? **3** Укораванье речима ништа не помаже. **4** А ти обезвређујеш страх пред Богом и поткопаваш свако размишљање о Богу. **5** Јер преступ твој управља устима твојим, изабрао си језик лукавих. **6** Уста те твоја осуђују, а не ја, усне твоје сведоче против тебе. **7** Зар си ти први човек који се родио? Зар си се родио пре брегова? **8** Зар ти Божје тајне слушаш и само ти мудрост имаш? **9** Шта ти знаш, а да ми не знамо? Шта ти разумеш, а да ми то не разумемо? **10** Међу нама и седих и старих има, старијих од оца твог. **11** Зар ти Божје утехе нису довољне, нити блага реч кад ти се каже? **12** Зашто те заноси срце твоје, зашто севају очи твоје? **13** Јер дух свој против Бога окрећеш, пушташ да речи излазе из уста твојих. **14** Шта је човек смртни да би био чист, и зар ико кога је жена родила може бити праведан? **15** Гле, светим слугама својим он не верује, чак ни

небеса чистим не сматра, **16** а како ли тек гледа на онога ко је одвратан и покварен, на човека који неправедност пије као воду! **17** Ја ћу ти рећи. Послушај ме! Испричаћу ти оно што сам видео, **18** оно што мудри говоре. И што не крију, што су примили од очева својих. **19** Само је њима земља била дана, и странац није прошао кроз њу. **20** Све дане своје зли се мучи, све године које су насилнику намењене. **21** Звук страхата у ушима је његовим. Кад је у миру, пљачкаш на њега долази. Не верује да ће се вратити из таме, и мач га чека. **23** Лута у потрази за хлебом и пита се: 'Где је?' Добро зна да му се дан таме ближи. **24** Неволја и тескоба плаше га, наваљују на њега као цар за напад спреман. **25** Јер на Бога руку диже, изнад Свемоћног жели да се уздигне, **26** тврдоглаво на њега насрће, с дебелим испупчењима на штитовима својим, **27** на лицу му се дебљина види, и сало скупља на боковима својим. **28** Он пребива у градовима који ће уништени бити, у кућама у којима се више неће живети, у ономе што је одређено да се у гомиле камења претвори. **29** Неће се он обогатити и богатство његово неће расти, нити ће се по земљи ширити поседи његови. **30** Неће он тамо умаћи, пламен ће осушити младицу његову, однеће га дах уста Божјих. **31** Нека не верује испразности, заварављују се, јер ће испразност заузврат и добити, **32** пре него што дође дан његов она ће му бити исплаћена. Грана његова неће се зеленити. **33** Биће као винова лоза која одбацује незреле плодове своје, као маслина која одбацује цветове своје. **34** Јер је мноштво отпадничко неплодно, ватра ће прождрети шаторе у којима се мито прима. **35** Неволја се зачиње и зло се рађа, утроба њихова превару спрема.”

16 Тада Јов рече: **2** „Много сам тога слично чуо. Сви сте ви окрутни тешитељи! **3** Има ли краја испразним речима? Одакле та горчина која те тера да одговараш? **4** И ја бих могао говорити као ви. Кад би барем ваша душа била на месту моје душе. Мислите ли да бих се и ја тада речима дивним на вас окупио, и главом одмахивао пун презира према вама? **5** Ја бих вас ојачао речима уста својих и утеха усана мојих олакшање би донела... **6** Ако говорим, бол мој не јењава, а ако ућутим, да ли ће ме проћи? **7** Али сада ме је Бог изморно, уништио је све који су се око мене окупљали. **8** 'Још си ме и зграбио.' О томе сведочи мршавост моја која против мене глас диже. Пред очима мојим против

мене сведочи. **9** Гнев ме Божји раздире, непријатељство он гаји према мени. Зубима својим шкргуће на мене. Противник мој сева на мене очима својим. **10** Уста своја на мене отварају, по образма ме с презиром ударају, многи се на мене скупљају. **11** Бог ме предаје окрутнима, у руке злих баца ме. **12** Мирно сам живео, а он ме је потресао, за врат ме је зграбио и сломио ме, и као мету ме себи поставио. **13** Стрелци су ме његови опколили, пробада бубреге моје и самилости нема, просипа на земљу жуч моју. **14** Пробија ме и пробија као да сам зид, као јунак насрће на мене. **15** Кострет сам зашио преко коже своје, рог сам свој у прах зарио. **16** Лице је моје црвено од плача, на капцима је мојим тама густа, **17** иако нема зла у рукама мојим, и молитва је моја чиста. **18** Земљо, не покривај крв моју! Нека не престане вика моја! **19** На небесима је онај који сведочи о мени, сведок је мој на висинама. **20** Пријатељи ме заступају, а говоре против мене. Око моје без сна гледа према Богу. **21** Одлучити треба између човека и Бога, као и између сина човечијег и ближњег његовог. **22** Јер још је мало година преостало, и поћи ћу путем с ког се нећу вратити.”

17 „Дух је мој сломљен, дани се моји гасе, и гроб ме чека. **2** Заиста су ругачи свуда око мене, очи моје стално гледају бунтовништво њихово. **3** Молим те, гарантуј за мене. Ко би други као гарант мени руку дао? **4** Од срца си њихових мудрост сакрио. Зато их не узвисујеш. **5** Човек имање своје друговима нуди, а синовима његовим очи гасну. **6** Бог је учинио да народи подругљиво причају* о мени, па ми људи у лице плују. **7** Од туге су очи моје ослабиле, сви су удови моји као сенка постали. **8** Честити то у чуду гледају, недужни се љуте на отпадника. **9** Праведник се чврсто држи пута свога, и онај коме су руке чисте, све јачи бива. **10** А ви опет почните. Наставите, молим вас, јер не налазим мудрог међу вама. **11** Прошли су дани моји, пропале су намере моје, жеље срца мога. **12** Од ноћи дан правите и говорите: 'Сада је мрак, али светлост је близу.' **13** Ако будем чекао, гроб ће бити мој дом, у тами ћу протрсти постелу своју. **14** Гробу вичем: 'Оче мој! А црвима: 'Мајко моја, сестро моја!' **15** Где је, онда, нада моја? Да ли ико мисли да за мене наде има? **16** До врата гроба она ће отићи, кад сви заједно у прах сиђемо.”

***17,6** Дословно: „учинио је од мене причу (пословицу) народима“.

18 Тада Вилдад Сушанин рече: **2** „Када ћете крају привести речи своје? Уразумите се, па ћемо онда говорити. **3** Зашто да се мисли да смо животиње, да будемо нечисти у вашим очима? **4** Ти раздиреш душу своју у гневу свом. Зар ће због тебе земља опустети, и стена се преместити с места свога? **5** Угасиће се светлост злога, и неће сјати искра ватре његове. **6** Светлост ће потамнети у шатору његовом, и угасиће се светиљка његова у шатору његовом. **7** Жустри кораци његови биће спутани. Замисли његове срушиће га. **8** Јер ће га нога његова у мрежу одвести, у ужа испреплетена он ће ући. **9** У клопку ће се ухватити пета његова, замка ће га стегнути. **10** Омча скривена вреба га на земљи, и клопка га чека на стази његовој. **11** Са свих страна плаше га страхоте изненадне, и у стопу га прогоне. **12** Глад прождире снагу његову, пропаст само чека да му ноге саплете. **13** Најстрашнија болест изједаће кожу његову, изјешће удове његове. **14** Узданица његова биће истргнута из шатора његовог, страхоте ће га одвести цару страхота. **15** У шатору његовом наставиће се они који нису његови, сумпор ће бити присут по пребивалишту његовом. **16** Одоздо ће се корење његово осушити, а одозго ће гране његове увенути. **17** Нестаће са земље и спомен на њега, и неће му бити имена по улицама. **18** Биће гурнут из светлости у таму, и са плодног тла биће отеран. **19** Неће имати потомка ни порода у народу свом, преживелог неће бити на месту где борави. **20** У дан невоље његове људи на западу запрепашћено ће гледати, и дрхтање ће обузети људе на истоку. **21** Ето, то су шатори оног који зло чини, то је пребивалиште онога који не познаје Бога.”

19 Тада Јов рече: **2** „Докле ћете мучити душу моју, И сатирати ме речима? **3** Већ сте ме десет пута укорили, и није вас стид што сте тако окрутни према мени. **4** Ако сам и погрешо, на мени остаје грешка моја. **5** Али ако се ви охоло на мене одожите, и говорите да заслужујем срамоту своју, **6** онда знајте да ме је то Бог завео, и да је своју мрежу ловачку око мене обавио. **7** Ето, вичем: 'Неправда!' али нема одговора. У помоћ зовем, али правде нема. **8** Пут ми је заграда зидом каменим да не могу проћи, стазе моје тамом обавија. **9** Скинуо је с мене славу моју, склонио је круну с главе моје. **10** Руши ме са свих страна, и ја нестајем, ишчупао је наду моју као дрво. **11** Жестоко се разгне-

вио на мене, и сматра ме противником својим. **12** Војска његова сложено долази и према мени пут свој насипа, логор подиже око шатора мога. **13** Браћу је моју он удаљио од мене, они који су ме познавали окренули су ми леђа. **14** Нестало је пријатеља мојих, заборавили су ме они које сам познавао, **15** и они који су гости били у кући мојој. Робиње моје гледају ме као странца. Туђинац сам постао у очима њиховим. **16** Слугу свог зовем, али он се не одазива. Устима својим молим га да ми се смиљује. **17** Дах је мој одвратан жени мојој, гадим се синовима који су изашли из утробе мајке моје. **18** И децачи ме презиру, а кад устанем, против мене говоре. **19** Мрзак сам свима с којима сам био близак, против мене су се окренули они које сам волео. **20** Од тела мог остали су само кост и кожа, једва сам смрти умакао. **21** Смиљујте ми се, смиљујте ми се, пријатељи моји. Јер ме је Божја рука дотакла. **22** Зашто ме прогоните као што ме Бог прогони, и никако да се наситите мог меса? **23** Кад би се барем записале речи моје! Кад би се барем у књигу уписале! **24** Кад би се писаљком гвоздену и оловом у стену заувек урезале! **25** Али ја добро знам да је жив откупитељ мој, да ће после мене доћи и над прахом стати. **26** И кад су ми кожу одрали - ето шта сад имам! Иако се истрошило тело моје, гледаћу Бога, **27** њега ћу ја гледати, њега ће видети очи моје, а не очи странца. Бубрези моји вену у мени, **28** а ви би требало да говорите: 'Зашто га прогонимо?' А сматрате да је корен свега у мени. **29** Бојте се мача, јер је мач оруђе гнева против преступника, да бисте знали да постоји судија."

20 Тада Софар Намаћанин рече: **2** „Кад је тако, нека ми тескобне мисли моје на то одговор дају, јер је немир обузео утробу моју. **3** Слушам опомене које ме вређају, одговор ми даје ум који нема разборитост какву ја имам. **4** Зар ти није од давнина познато, откад је човек на земљу постављен, **5** да лицане злих кратко траје, да радост отпадника траје само трен? **6** И да се до небеса уздигне, и да главом облаке дотакне, **7** попут измета свога он заувек нестаје. И који су га видели, рећи ће: 'Где је?' **8** Као сан он ће одлетети, и неће се више наћи, биће отеран као визија ноћна. **9** Око које га је гледало више га неће видети, нити ће га више видети место његово. **10** Синови његови тражиће наклоност сиромашних, рукама својим он ће враћати благо своје. **11** Кости су његове пуне младалачке снаге, али она ће заједно с

њим лежати у праху. **12** Ако је зло слатко устима његовим, ако га под језиком својим топи, **13** ако му је тако драго да га не пушта, ако га држи посред непца свог, **14** храна његова промениће се у цревима његовим, као отров кобрин постаће у њему. **15** Богатство је прогутано, али ће га избљувати, Бог ће га из утробе његове истерати. **16** Отров кобрин сисаће, језик отровнице убиће га. **17** Никада више неће видети потоке, реке меда и маслаца. **18** Вратиће иметак који је стекао и неће га прогутати, и биће му као богатство које је тргујући стекао, а у коме неће уживати. **19** Јер је тлачио и остављао сиромаше, отимао је куће које није градио. **20** Јер неће осећати мир у утроби својој, благо његово неће га избавити. **21** Ничега више нема што би могао да прождере, зато благостање његово неће потрајати. **22** У највећем обиљу свом биће узнемирен, свом ће се силином несрећа оборити на њега. **23** Нека му Бог утробу напуни, нека жестоки гнев свој пошаље на њега, и нека га као кишу излије на њега, право у утробу његову. **24** Од оружја гвозденог бежаће, бакарни лук прострелиће га. **25** Стрела ће му изаћи кроз леђа, шилјак блистави кроз жуч његову, страхоте ће кренути на њега. **26** Сва ће се тама чувати за благо његово, прождреће га ватра коју нико распирио није, а ко преживи из шатора његовог, лоше ће проћи. **27** Небо ће открити преступ његов, земља ће се побунити против њега. **28** Пљусак снажан однеће кућу његову, бујице ће се излити на њега у дан гнева Божјег. **29** Тако зао човек пролази код Бога, то је наследство које му Бог даје."

21 Тада Јов рече: **2** „Слушајте добро шта ћу вам рећи, и нека вам то буде утеха. **3** Пустите ме да нешто кажем, а кад кажем своје, онда се ругајте. **4** Зар ја човеку говорим о бризи својој? Како то да дух мој не постаје нестрпљив? **5** Окрените лице своје према мени и чудите се, ставите руку на уста своја. **6** Кад се сетим свега, узнемирићу се, и дрхтање обузима тело моје. **7** Зашто они који су зли живе, старост дочекају и обогате се више него други? **8** Потомство њихово напредује пред њима, потомци њихови пред очима њиховим. **9** У њиховим кућама је мир, страха нема, и прут Божји није над њима. **10** Бикови су њихови расплодни и семе не расипају, краве се њихове теле и не побацију. **11** Децу своју пуштају да се као стадо безбрижно играју, деца њихова поскакују унаоколо. **12** Певају уз даире и харфу, радују се уз звук фруле. **13** Дане своје у весељу

проводе, и мирно у гроб силазе. **14** А Богу говоре: 'Остави нас! Није нам мило познавати путеве твоје. **15** Шта је Свемоћни да му служимо, и каква нам је корист да му се обраћамо?' **16** Гле, благостање њихово није у њиховим рукама. Намере злих далеко су од мене. **17** Када се светиљка злих угасила? Када их је невоља снашла? Када је у гневу свом Бог уништиће послао? **18** Постају ли они као слама на ветру, као плева коју олујни ветар разноси? **19** Зло које човек чини Бог ће чувати за синове његове, наплатиће му тако да он то осети. **20** Очима својим зликовац ће гледати пропаст своју, гнев Свемоћног он ће пити. **21** Јер чему ће се радовати у кући својој кад га више не буде, кад се преполови број месеци живота његовог? **22** Зар ће он Бога учити мудрости, њега који суди високима? **23** Један ће умрети у потпуном благостању, без икаквих брига и у миру, **24** бедара пуних сала, и костију пуних сочне мождине, **25** а други ће умрети с горчином у души, не окусивши добра. **26** Обојица ће заједно у праху лежати, и црви ће их прекрити. **27** Ето, добро знам помисли ваше и сплетке којима ми желите зло учинити. **28** Јер говорите: 'Где је кућа великаша? Где је шатор злих? Где су шатори у којима су становали?' **29** Јесте ли питали оне који путевима пролазе? Размишљате ли о сведочанству њиховом, **30** како у дан невоље зли поштеђен бива, и у дан гнева он се избавља? **31** Ко ће га у лице прекорити за дела његова? Ко ће му вратити за оно што је учинио? **32** Њега ће на гробље однети, и над гробом његовим стражу ће поставити. **33** Слатке ће му бити груде земље у долини, и за собом ће повући све људе, а безброј је оних који су пре њега онде дошли. **34** Зато су тако испразне утехе ваше, и одговори су ваши превара празна!"

22 Тада Елифас Теманац рече: **2** „Има ли Бог неке користи од човека? Има ли он неке користи од разборитог човека? **3** Зар се Свемоћни радује што си праведан, и зар му је добит што живиш беспрекорно? **4** Зар ће те прекорити због богобојазности твоје, зар ће с тобом на суд ићи? **5** Зар није злоће твоје већ превише, и зар нема краја преступима твојим? **6** Јер од браће своје залог без разлога узимаш, и скидаш хаљине с голих људи. **7** Не дајеш воду уморноме, Гладноме хлеб ускраћујеш. **8** Човеку моћном земља припада, онај који повластице ужива на њој живи. **9** Удовице си празних руку отпуштао, сатрте су руке сирочади. **10** Зато су замке

птичарске свуда око тебе, и страх те изненадни спопада, **11** мрак те окружује, па не видиш, прекривају те воде набујале. **12** Зар није Бог узвишен попут небеских висина? Погледај звезде, сав број њихов, како су високо. **13** А ти кажеш: 'Шта Бог зна? Може ли кроз густу таму судити? **14** Облаци су скривште његово, па не види, по своду небеском он хода.' **15** Зар ћеш се држати пута древног којим иду људи зли, **16** који су отети пре него што им време дође, којима се темељи као река разливају, **17** који говоре Богу: 'Остави нас! Шта нам Свемоћни учинити може?' **18** А он им је куће напунити добрима. Намере злих далеко су од мене. **19** Праведници ће видети пропаст њихову и радоваће се, невин човек ругаће им се: **20** 'Заиста су противници наши уништени, а што је остало од њих, ватра ће прождрети.' **21** Упознај Бога, молим те, и у миру буди, па ће ти добро бити. **22** Прихвати, молим те, закон из уста његових, стави речи његове у срце своје. **23** Ако се вратиш Свемоћном, подићи ћеш се из рушевина својих. Ако неправду задржиш далеко од шатора свога, **24** ако скупоцено злато у прашину бациш, и злато офирско међу стене у долини, **25** Свемоћни ће бити скупоцено злато твоје, и најбоље сребро твоје. **26** Јер ће тада Свемоћни бити радост твоја највећа, и к Богу ћеш подићи лице своје. **27** Молићеш му се, и он ће те услышити, а ти ћеш испунити завете своје. **28** Што год наумиш, то ће ти се остварити, и путеве твоје светлост ће обасјавати. **29** Јер кад дрско говориш, понижење ћеш доживети. А онога ко понизно поглед обара он ће спасти. **30** Избавиће он недужног човека. Ти ћеш избављен бити због чистоће руку својих."

23 Тада Јов рече: **2** „Бунтован сам данас у забринутости својој, тешка је рука моја од уздисања мога. **3** О, кад бих знао где да га нађем! Отишао бих право до места његовог. **4** Пред њим бих образложио свој случај, и уста би ми била пуна доказа. **5** Желео бих да знам речи којима би ми одговорио, размишљао бих о ономе што би ми рекао. **6** Да ли би се он у великој моћи својој препирао са мном? Не, него би ме саслушао, **7** тамо би честит човек решио ствари с њим, и судија би ме мој заувек ослободио. **8** Гле, ако пођем на исток, њега нема; ако пођем назад, не налазим га. **9** Кад пођем на лево, тамо где ради, не видим га; ако се он окрене десно, не видим га. **10** Али, он добро зна пут којим идем. Кад ме искуша, као злато ћу изаћи. **11** Стопама његовим крочи нога моја,

пута се његовог држим, и не скрећем с њега. **12** Од заповести усана његових не одступам. Чувао сам речи уста његових и више него што ми је одређено. **13** Једну мисао он има, и ко му се супротставити може? Шта душа његова жели, то ће и учинити. **14** Извршиће све што ми је одредио, и још много тога сличног има код њега. **15** Зато због њега немир осећам, размишљам о њему и бојим га се. **16** Бог је учинио плашљивим срце моје, узнемирио ме Свемоћни. **17** Јер нисам ућуткан због таме, нити зато што је мрак прекрио лице моје.

24 Зашто Свемоћни није одредио времена за суд? Зашто они који га познају не виде дане суда његовог? **2** Људи међе померају, стада отимају и онда их пасу. **3** Сирочету маргарца одводе, удовици у залог бика узимају. **4** Сиромаше терају с пута, невољници земаљски тада се скривају. **5** Гле, као зебре у дивљини одлазе на посао, тражећи храну. Пуста земља даје хлеб сваком од њих за децу њихову. **6** На њиви храну за стоку скупљају, виноград злог човека хитро пљачкају. **7** Голи су, без хаљине ноћи проводе, немају се чиме покрити кад је хладно. **8** На плуску планинском кисну, заклона немају, па се уз стену привијају. **9** Од мајчиних груди зли отимају сироче, у залог узимају оно што невољник на себи има. **10** Голи су невољници, без хаљине иду, гладни су, а класје пожњевено носе. **11** Међу зидовима каменим у пољу они подне проводе, грожђе у преси газе, а жедни остају. **12** Из града допире жецај оних који умиру, а душе смртно рањених запомажу, али Бог не мари за то. **13** Зли се буне против светлости, не познају путеве њене, и не иду стазама њеним. **14** У зору убица устаје и убија невољника и сиромаша, а ноћу крадљивац постаје. **15** Око прељубника сумрак чека, и каже: 'Ниједно ме око видети неће!' Покривалом сакрива лице своје. **16** По мраку крадљивци у куће проваљују, а дању се закључавају. За светлост дана не знају. **17** Јер је злима јутро као другима густа тама, јер знају за страхао изненадне које густа тама носи. **18** Воде брзо односе зле. Проклет ће бити посед њихов на земљи. Неће више ићи у винограде своје. **19** Као што суша и жега гутају отопљени снег, тако и гроб грешнике гута! **20** Утроба мајчина заборавање грешника, црви ће га слатко појести, нико га се више неће сећати. А неправда ће се као стабло сломити. **21** Он дира у жену неплодну, која не рађа, и удовицу, којој не чини добро. **22** Али Бог ће снагом својом од-

странити силнике. Грешник ће устати и неће бити сигуран хоће ли жив остати. **23** Бог ће му дати да буде сигуран и да се ослања на себе, али ће очима својим посматрати путеве злих. **24** Уздигну се они накратко, а онда их нема више, руше се. Секу се као и сви други, као класови одсецају се. **25** Ко ће ме, дакле, лажљивцем прогласити, или у ништа претворити реч моју?"

25 Тада Вилдас Сушанин рече: **2** „Власт и страх њему припадају, он успоставља мир у висинама својим. **3** Има ли броја четама његовим? Над ким не излази светлост његова? **4** Како, дакле, човек смртни може праведан пред Богом бити? Како може бити чист онај кога је жена родила? **5** Гле, ни месец нема сјаја, а ни звезде нису чисте у очима његовим, **6** а камоли човек смртни, који је црвић, син човечији, који је црв!"

26 Тада Јов рече: **2** „Баш си помогао ономе који снаге нема! Заиста си избавио руку изнемоглу! **3** Лепо си саветовао онога који мудрости нема. Показао си мноштво како изгледа мудрост на делу! **4** Ко ме си рекао те речи, чије су речи излазиле из тебе? **5** Мртве створене су под водама и становницима њиховим. **6** Гроб је пред њим отворен, место пропасти не може се покрити. **7** Над планином он је север разастро, Земљу је обесио ни на чем. **8** Воде везује у облацима својим, да се облаци не распруну под њима. **9** Прекрива лице престола свога, распростраиући облак преко њега. **10** Круг над површином вода он је оцртао, где светлост нестаје, а тама почиње. **11** Стубови неба тресу се, и у чуду су кад он запрети. **12** Снагом својом он је море узбуркао, и мудрошћу својом разбио нападача. **13** Ветром својим небо је углачао, рука је његова пробрла змију која клизи. **14** Ето, то су само обриси дела његових, о њему тек слаби шапат чујемо! А ко ће разумети грмљавину силе његове?"

27 Јов је затим наставио са својим говором и рекао: **2** „Тако жив био Бог, који ми је правду ускратио, тако жив био Свемоћни, који је донео горчину души мојој, **3** све док је дах мој још у мени, и дух Божји у ноздрвама мојим, **4** усне моје неће неправду казивати, нити ће језик мој превару говорити! **5** Нипошто вас праведника не могу прогласити! Докле год дишем, нећу одступити од безазлности своје! **6** Држим се праведности своје, и нећу је напустити. Срце ме моје неће прекоравати ни за један дан мог живота.

7 Нека се непријатељ мој злим покаже, и злочинац нека буде онај који устаје на мене. **8** Јер чему се отпадник надати може ако га Бог одбаци, ако му живот узме? **9** Хоће ли Бог чути вапај његов ако невоља на њега дође? **10** Хоће ли Свемоћни бити радост његова највећа? Хоће ли призивати Бога у свако доба? **11** Поучићу вас руком Божјом, помисли Свемоћног нећу вам крити. **12** Ето, сви сте ви визије имали, а зашто сте онда тако испразни? **13** Тако ће зао човек проћи код Бога, такво ће наследство насилници добити од Свемоћног. **14** Ако буде много синова његових, мач ће их чекати, потомци његови неће довољно хлеба имати. **15** Пошаст смртоносна сахраниће оне који преживе, а удовице њихове неће их оплакивати. **16** Ако сребро као праха нагомила, ако хаљина накупи као блата, **17** нека накупи, праведник ће их обући, и сребро његово недужан ће човек делити. **18** Кућу ће себи сагради као мољаш, као колибу коју чувар себи гради. **19** У богатству ће лећи, али неће пожњети богатство своје. Кад отвори очи, ничега више неће бити. **20** Страхоте изненадне стићи ће га као воде. Кад падне ножа, олујни ветар ће га зграбити и однети. **21** Ветар источни узеве га и он ће отићи, одуваће га с места његовог. **22** Обориће се на њега без милости, а он ће покушати да побегне од руке његове. **23** Људи ће му подругљиво рукама пљескати, и с места његовог у чуду за њим звиждати."

28 „Сребро има налазиште своје, и злато место где се прочишћава. **2** Гвожђе се из праха узима, из камена се бакар топи. **3** Човек је таме границу поставио, и на свим крајевима рудника он камење тражи, у мраку и у густој тами. **4** Ровове копа далеко од места где људи живе, на местима заборављеним, где људска нога не крочи. Тамо неки од смртних људи висе и лебде. **5** Из земље храна долази, а испод ње је другачије, као ватра. **6** У стенама њеним сафири почивају, прах златни она у себи има. **7** Пут до тамо ниједна птица грабљивица не зна, нити га је око лешинара икада видело. **8** Звери поносне нису га узгизале, млади лав никад није прошао њиме. **9** На кремен човек пружа руку своју, горе преврће из темеља њиховог, **10** он кроз стене прави пролазе који се водом пуне, и све што је драгоцену види око његово. **11** Затвара места где вода продира, оно што је скривено на видело износи. **12** Али где се мудрост може наћи? Где је место на коме мудрост пребива? **13** Човек смртни

не зна вредност њену, не налази се она у земљи живих. **14** Бездан водени каже: 'Нема је у мени!' Море говори: 'Није код мене!' **15** Ни за чисто злато не може се добити, цена се њена не може сребром измерити. **16** Не може се платити златом офирским, ни камењем ретким - ониксом и сафиром. **17** Злато и стакло не може се с њом упоредити, ни за посуду од сувог злата она се не може добити. **18** Корал и кристал горски нису спомена вредни, и врећа мудрости вреди више од вреће бисера. **19** Топаз из Хуса не може се с њом упоредити, не може се платити ни најчистијим златом. **20** Али одакле мудрост долази? Где је место на коме разум пребива? **21** Скривена је од очију свих живих, од птица небеских она је заклоњена. **22** Пропаст и смрт говоре: 'Ушима својим чули смо да се о њој говори.' **23** Бог је онај који разуме пут њен, он зна где је место на коме она пребива, **24** јер поглед његов сеже до свих крајева земаљских, све под небом он гледа, **25** да би ветру тежину одредио и воде на меру измерио. **26** Кад је закон киши одредио, и пут олујном облаку с грмљавином, **27** тада је мудрост видео и почео да прича о њој, припремио ју је и истражио. **28** Затим је човеку рекао: 'Гле, страх од Господа - то је мудрост, Клонити се зла - то је разум!'"

29 Јов је затим наставио са својим говором и рекао: **2** „Кад бих барем као у месецима некадашњим био, као у данима кад ме је Бог чувао, **3** кад ми је над главом светлео светиљком својом, и кад ме је кроз мрак водила светлост његова, **4** као што ми је било у данима младалачке снаге моје, кад је блиско пријатељство с Богом пребивало у шатору моме, **5** кад је Свемоћни још са мном био, и кад су слуге моје биле свуда око мене! **6** Тада сам ноге своје у млеку прао, из стене уље ми је текло. **7** Кад сам одлазио до врата градских, столицу сам своју на тргу постављао. **8** Дечаци би се склањали кад би ме видели, чак би и старци устајали и стајали. **9** Кнезови би заћутали, руку би стављали на уста своја. **10** Тада би занемео глас вођа, језик би им се за непце залепио. **11** Јер ухо које ме је слушало срећним ме је називало, и око које ме је видело похвално је о мени сведочило. **12** Јер сам избављао невољника кад је у помоћ звао, сироче и сваког ко помоћника није имао. **13** Благослов онога који је у невољи био на мене је долазио, радовао сам срце удовици. **14** Праведношћу сам се одевао, она је била одећа моја. Правда је моја била као огртач, као турбан. **15** Око

сам био оном ко је слеп, и нога оном ко је хром. **16** Отац сам био сиромашнима, парницицу незнанца савесно сам решавао. **17** Вилице сам злочинцу ломио, плен сам чупао из зуба његових. **18** Говорио сам: 'У свом ћу гнезду издахнути, дани ће се моји као песак намножити. **19** Корен се мој до воде пружа, роса ноћу остаје на гранама мојим. **20** Обнавља се мени слава моја, лук у руци мојој стреле одапиње. **21** Слушали су ме, и чекали су, ћутали су да би савет мој чули. **22** Након речи моје ништа више не би рекли, реч је моја по њима росила. **23** Чекали су мене као што се киша чека, уста своја широм су отварали као за пљуском пролећним, **24** кад сам им се насмешио, нису могли веровати да то чиним, ведрину лица мог нису могли покварити. **25** Говорио сам им којим путем да иду, као поглавар сам седео, живео сам као цар међу војском својом, као онај који теши жалосне.

30 А сада ми се смеју људи, они који су од мене млађи, чије очеве не бих ставио ни са псима стада свога. **2** Од какве би ми користи била снага руку њихових? Нема снаге у њима. **3** Од оскудице и глади они су изнемогли, глођу што нађу у земљи безводној, коју је јуче захватила олуја и пустошење. **4** Беру слано биље међу грмљем, смреково корење храна је њихова. **5** Људи их изгоне из средине своје, вичу за њима као за лоповима. **6** Морају да живе по стрминама уз речне долине, по јамама у земљи и међу стенама. **7** Међу грмовима вичу, под копривама чуче. **8** То су синови безумника, и синови безименог, који су бичем истерани из земље. **9** А такви сада о мени говоре у песмама својим, мени се сада ругају. **10** Гнушају се нада мном, држе се подаље од мене, не устежу се да ми у лице пљуну. **11** Јер он је отпустио лук мој и понизио ме, а они су се необуздано на мене окомили. **12** С десне стране моје устају као легло зликовачко, ноге моје пуштају да иду, а онда ми бедеме погубне постављају. **13** Раскопавају стазе моје, само ми невољу отежавају, и у томе им помоћник не треба. **14** Као кроз широк процеп они навиру, с олујом надолазе. **15** Страхоте изненадне окрећу се на мене, достојанство моје као да ветар односи, попут облака ишчезло је спасење моје. **16** И сада душа моја попут воде истиче из мене, дани невоље стижу ме. **17** Ноћу бол пробада кости моје, као да се кидају са мене, не престају болови који ме изједају. **18** Од силине велике мења се одећа моја, обавија ме као оковратник дуге хаљи-

не моје. **19** Он ме је бацио у блато, па сам постао као прах и pepeo. **20** Вапим к теби за помоћ, али ти ми не одговараш; стојим, да на мене погледаш. **21** Променио си се и окрутан према мени постао, свом снагом руке своје ти ме као непријатељ нападаш. **22** У ветар ме подижеш да ме носи, а затим ме уз тресак разбијаш. **23** Знам добро да ћеш ме у смрт вратити, у кућу где одлазе сви живи. **24** Али нико не диже руку своју на ову рувешину, и док ја пропадам, нико помоћ не дозива. **25** А ја сам плакао над оним ко је тешке дане проживљавао, душа је моја сажалевала сиромаша. **26** Добро сам очекивао, али зло је дошло, светлост сам чекао, али мрак је дошао. **27** Утроба је моја узаврела и узнемирила се, дани невоље на мене су дошли. **28** Жалостан сам ишао кад сунца није било. Устао сам усред збора, помоћ сам тражио. **29** Змајевима сам брат постао, круг кћерима совиним. **30** Кожа ми је поцрнела и отпада с мене, кости су ми се ужариле од сувоће. **31** Харфа моја сада само тужне песме свира, фрула моја само плачне гласове пушта.

31 Савез сам склопио са очима својим, па како бих онда за девојком гледао? **2** Шта Бог додељује одозго, какво је наследство од Свемоћног с висине? **3** Зар није пропаст за злочинца, и несрећа за оне који зло чине? **4** Зар не види он путеве моје, зар не броји он све кораке моје? **5** Ако сам се дружио с људима који неистину говоре, и ако је нога моја за преваром трчала, **6** он ће ме измерити на ваги тачној, спознаће Бог безазленост моју. **7** Ако су кораци моји с пута правог зашли, ако се срце моје за очима мојим повело, ако је нека љага за руке моје прионула, **8** нека други једе оно што ја посејем, и нека се искорени потомство моје. **9** Ако се срце моје занело за неком женом, и ако сам вребао на вратима ближњег свога, **10** нека моја жена другом жито меље, и нека се други над њом повијају. **11** Јер би то бесрамно било, преступ који се пред судије износи. **12** То би била ватра која до пропасти гута, која би корен пустила у сав род мој. **13** Ако сам ускраћивао правду робу своје, или робињи својој кад су парницу са мном имали, **14** шта да учиним кад Бог устане? Кад ме на одговорност позове, шта ћу му одговорити? **15** Онај који је мене у утроби начинио зар није и њега начинио, зар нас није исти творац у утроби мајчиној саздао? **16** Ако сам сиромашнима ускратио оно што су желели, и неверио очи удовице, **17** ако сам залогј

свој сам јео, а да га није и сироче са мном делило **18** - јер од младости моје расло је уз мене као уз оца, и откад сам изашао из утробе мајчине удовицама сам помагао - **19** ако сам гледао како страда човек јер одеће нема, или како сиромашан нема чиме да се покрије, **20** ако ме бедра његова нису благосиљала, и ако се руном младих овнова мојих није угрејао, **21** ако сам сирочету руком претећи махао, кад сам видео да му је моја помоћ потребна на вратима, **22** нека ми раме из лопатице испадне, нека ми се рука из рамена откине, **23** јер сам се плашио да на мене не дође пропад од Бога, пред величанством његовим не бих се одржао. **24** Ако сам се у злато уздао, ако сам злату говорио: 'Узданице моја!' **25** Ако сам се радовао што сам иметак велики имао, и што је рука моја много тога стекла, **26** ако сам светлост гледао како је засјала, или месец дивни како путује, **27** ако се срце моје потајно завело, па сам им руком слао пољупце уста својих обожавајући их као богове, **28** и то би био преступ који се пред судије износи, јер бих се одрекао Бога који је на висини. **29** Ако сам се радовао пропасти онога који ме силно мрзи, или се веселио кад га је зло задесило... **30** Нисам допустио да уста моја греше, тако што бих проклетство призвао на душу његову. **31** Ако људи из шатора мог нису говорили: 'Може ли неко показати човека који се није наситио са стола његовог?'... **32** Странац никад није напољу ноћивао, путнику су била отворена врата моја. **33** Ако сам као човек земаљски грехе своје прикривао, скривајући преступ свој у недрима својим... **34** јер бих се тада плашио мноштва великог, плашио би ме презир породица многих, и ћутао бих, на врата не бих излазио. **35** Кад бих барем имао некога да ме саслуша, кад би ми Свемоћни на потписану изјаву моју одговорио! Кад би онај што се парници са мном оптужбу писану имао! **36** Заиста, на рамену свом ја бих је носио, свезао бих је себи око главе као круну раскошну. **37** Положио бих му рачун за сваки корак свој, уздигнуте главе приступио бих му попут кнеза. **38** Ако је због дела мојих у помоћ звала земља моја, и ако су бразде њене заједно плакале, **39** ако сам род њен јео, а нисам га платио, и ако сам на уздисање навео душу власника њених, **40** уместо пшенице нека ми коров трновити роди, уместо јечма коров одвратни." Овде се завршавају Јовове речи.

32 Тако су она три човека престала да одговарају Јову, јер је он у својим очима био

праведан. **2** Али се на то разгневио Елијуј, син Варахила из Вуза, из Арамове породице. Разгневио се на Јова, што се сам правио праведнији од Бога. **3** Разгневио се и на његова три пријатеља, јер на све то нису нашли одговор, него су Бога прогласили злим. **4** А Елијуј је чекао да Јов заврши, па да онда проговори, јер су сви они били старији од њега. **5** Док је Елијуј посматрао како нема одговора у устима та три човека, гнев је његов постајао све жешћи. **6** На крају Елијуј, син Варахила из Вуза, рече:

„Ја сам млад, а ви сте старији људи, зато сам се узтезао и плашио сам се да вам изнесем оно што знам. **7** Говорио сам себи: 'Дани многи нека говоре, године многе нека мудрост покажу.' **8** Заиста, дух у човеку смртном, дах Свемоћног јесте оно што му разум даје. **9** Године многе не дају мудрост саме по себи, и није довољно бити стар да би се знало право судити. **10** Зато кажем: 'Саслушај ме. Ја ћу сад изнети оно што знам.' **11** Ето, чекао сам да ви кажете то што имате, слушао сам размишљања ваша, док сте тражили праве речи. **12** Пажљиво сам вас слушао, али, ето, нико није Јова укорио, нико од вас није одговор дао на речи његове, **13** зато немојте говорити: 'Нашли смо мудрост. Њега Бог побија, а не човек.' **14** Али речи његове нису против мене биле усмерене, па му нећу одговорити речима вашим. **15** Уплашили су се, не одговарају више, понестало им је речи. **16** А ја сам чекао, јер они више не говоре, само стоје, не одговарају више. **17** Сада ћу ја одговорити, ја ћу изнети оно што знам. **18** Јер сам пун речи, и дух ме притиска у утроби мојој. **19** Ево, утроба је моја као вино кад одушка нема, као нови мех који хоће да пукне. **20** Морам да говорим, да ми то муку олакша. Отворићу усне своје и одговор дати. **21** Ни према коме нећу пристрасан бити. Човеку земаљском нећу ласкати **22** - јер ја не умем да ласкам - да ме не би Творац мој брзо уклонио.

33 А сада, молим те, Јове, чуј речи моје, Слушај све што ћу ти рећи. **2** Погледај, молим те! Уста своја отварам, језик мој и уста моја сада ће говорити. **3** Речи моје долазе из честитости срца мога, усне моје искрено износе мудрост. **4** Мене је Божји Дух створио, и дах Свемоћног живот ми је дао. **5** Ако можеш, одговори ми, нанижи речи своје преда мном, припреми се да ми се супротставиш. **6** Пред Богом ја сам исто што и ти, и ја сам од глине начињен. **7** Нема у мени ничега што би те плашило, тежина речи мојих неће те

сатрти. **8** На моје уши рекао си, и још чујем звук речи твојих: **9** 'Чист сам и без греха сам. Чист сам и нема кривице на мени. **10** Али Бог налази прилике да ми се супротстави, сматра ме непријатељем својим. **11** Ноге моје у класе ставља, пази на све стазе моје.' **12** Ево, у томе ниси у праву, кажем ти, јер Бог је много већи од човека смртног. **13** Зашто се ти с њим препиреш? Зар зато што не одговара на све речи твоје? **14** Бог говори једанпут, и двапут - иако човек на то пажњу не обраћа - **15** у сну, у визијама ноћним, када дубок сан падне на људе, када на постељи дремају. **16** Тада он отвара ухо људима и упечатљиву им опомену даје, **17** да одврати човека од дела његовог, да од поноса човека сачува. **18** Душу његову чува од јаме, живот му чува да га стрела не убије. **19** И укоравају га болови на постељи његовој, не престаје немир у костима његовим. **20** Зато се хлеб огадио животу његовом, и омиљена храна души његовој. **21** Тело му се пред очима распада, а кости, које се раније нису виделе, сада се на кожи познају. **22** Душа му се јами приближава, и живот његов к онима који смрт његову траже. **23** Ако се за њега гласник нађе, посредник, један међу хиљаду, да разјасни човеку шта је исправно, **24** тада ће му се он смилovati и рећи ће му: 'Избави га да у јаму не оде! Нашао сам откупнину за њега! **25** Нека тело његово постане свеже као у младости, нека се врати у дане младалачке снаге своје.' **26** Молиће Бога да му наклоност покаже, и гледаће лице његово кличући радосно, и Он ће вратити праведност своју човеку смртном. **27** Он ће певати пред људима и рећи ће: 'Згрешио сам, и изврнуо сам оно што је исправно, а то није било добро. **28** Откупио је душу моју да у јаму не оде, и живот ће мој светлост гледати.' **29** Ево, све то Бог чини, двапут, трипут, за човека, **30** да избави душу његову из јаме, да га обасја светлошћу живих.' **31** Пази, Јове! Слушај ме! Ћути, а ја ћу још нешто рећи. **32** Ако имаш шта да кажеш, одговори ми. Говори, јер уживам у праведности твојој. **33** Ако немаш, онда ти слушај мене. Ћути, и научићу те мудрости."

34 Елијуј још рече: **2** „Чујте речи моје, људи мудри, слушајте ме, људи умни. **3** Јер ухо испитује речи, као што непце проба јело. **4** Уверимо се сами шта је право, сазнајмо заједно шта је добро. **5** Јер Јов је рекао: 'Ја сам праведан, али Бог ми је правду ускратио. **6** Зар ћу лагати о правди која ми припада? Неизлечива је болна рана моја, иако

преступа немам.' **7** Има ли човека као што је Јов, који ругање као воду пије? **8** На путу је да се придружи онима који зло чине, и да са злим људима ходи. **9** Јер је рекао: 'Нема човек користи од тога што воли Бога.' **10** Зато ме послушајте, људи срца разборитог. Далеко је од Бога да зло чини, и од Свемоћног да неправедно поступа! **11** Јер човеку земаљском он враћа по делима његовим, даје човеку по понашању његовом. **12** Заиста, Бог не чини зло, Свемоћни не изврће правду. **13** Ко је њему земљу поверио? Ко је њему цели свет предао? **14** Ако би пажњу обратио на некога, и ако би к себи узео дух његов и дах његов, **15** издахнуло би свако тело, и човек земаљски у прах би се вратио. **16** Зато, ако си разборит, слушај ово, чуј глас речи мојих. **17** Заиста, зар ће владати онај ко правду мрзи? Ако је праведан онај ко је моћан, зар ћеш га злим прогласити? **18** Зар ће неко рећи цару: 'Ти си покварен човек?' Или великашима: 'Ви сте зли?' **19** Бог није пристрасан према кнезовима, и великашу не придаје већу важност него сиромашу, јер сви су они дело руку његових. **20** У трену умиру, усред ноћи. Људи претрну и гину, моћни људи одлазе, а да их људска рука није дотакла. **21** Јер су очи његове управљене на путеве вечерије, све кораке његове он види. **22** Нема мрака ни густе таме где би се могли сакрити они који зло чине. **23** Јер Бог не одлаже време кад човек пред њега на суд дође. **24** Он сатире моћне, и друге подиже на место њихово. **25** Јер он зна дела њихова, обара их ноћу, и бивају згажени. **26** Као злочинце он их удара, на месту где их други виде, **27** јер су одступили од њега, и не маре за путеве његове, **28** због њих вика убогих да њега стиже, и он слуша вика оних који су у невољи. **29** Кад он олакшање донесе, ко га може осудити? Кад окрене лице своје, ко га може видети? Окрене ли га од народа целог или од човека једног, исто је. **30** Све то Бог чини да не би човек отпадник владао, и да не буде замки народу. **31** Јер, зар ће ико рећи Богу: 'Трпим, иако не чиним зло. **32** Поучи ме о ономе што сам не видим. Ако сам неправду неку учинио, нећу је опет учинити.' **33** Хоће ли ти Бог за све то одштету дати како си ти то замислио, иако одбацујеш пресуде његове? То је твој избор, а не мој. Реци оно што знаш. **34** Људи срца разборитог, и човек мудар који ме слуша, рећи ће ми: **35** 'Јов говори, али знања нема, у речима његовим нема мудрости.' **36** Оче мој, нека Јов до краја буде искушан за речи које је рекао међу људима злим. **37** Јер на грех свој он још побуну

додаје, међу нама он подругливо плјеска рукама и гомила речи своје против Бога!"

35 Елијуј још рече: **2** „Зар то сматраш правдом? Рекао си: 'Праведност је моја већа од Божје.' И још кажеш: 'Од какве ти је она користи? Шта ми она вреди више од греха?' **4** Ја ћу одговорити теби и твојим пријатељима који су с тобом. **5** Погледај небо и види, гледај облаке - колико су виши од тебе. **6** Ако грешиш, хоћеш ли му тиме наштетити? Ако се множе бунтовнички преступи твоји, хоћеш ли му тиме наудити? **7** А ако си праведан, шта му дајеш тиме, и шта он прима из твоје руке? **8** Злоћа твоја може наудити човеку као што си ти, и правда твоја може помоћи човеку земаљском. **9** Због великог тлачења они запомажу, у помоћ зову јер их мишица моћних притиска. **10** Али нико не каже: 'Где је Бог, Велики Творац мој, онај који песмом ноћ испуњава?' **11** Он нас учи више него животиње земаљске, и чини нас мудријима од птица небеских. **12** Они запомажу, али он не одговара због поноса злих људи. **13** Али неистину Бог не слуша, Свемоћни не гледа на њу. **14** А како ли је тек када кажеш да га не видиш! Парница је пред њим, зато га жељно чекај! **15** А пошто те у гневу свом није на одговорност позвао, не обазире се на ову крајњу непромишљеност твоју. **16** Јов узалуд отвара уста своја, знања нема, а речи гомила."

36 Затим Елијуј још рече: **2** „Стрпљив буди још мало са мном, и ја ћу ти показати да још нешто треба рећи за Бога. **3** Изнећу широко знање своје, и показаћу да је Творац мој праведан. **4** Јер речи моје заиста нису лаж. Уз тебе је онај који је у знању савршен. **5** Гле, Бог је моћан и неће одбацити човека, силан је у мудрости срца свога. **6** Злога неће оставити да живи, него ће правду невољницима дати. **7** Од праведника неће одвратити очи своје, на престо ће царева поставити заувек, и биће узвишени. **8** Ако људи у ланце свезани буду, спутаваће их уза невоље, **9** тада ће им он споменути дела њихова и преступе њихове, јер су охоли. **10** Ухо ће им отворити да опомену чују, и рећи ће им да се од зла одврате. **11** Ако послушају и почну да му служе, дани ће се њихови завршити у добру, и године њихове у задовољству. **12** Али ако не послушају, од стреле ће умрети, а да ништа нису научили. **13** Они који имају срце отпадничко гнев ће сакупљати. За помоћ неће молити кад их он свеже. **14** Душа ће њихова у младости умрети, живот ће им

се угасити међу блудницима. **15** А он ће избавити невољника из невоље његове, и отвориће му ухо у тескоби да га поучи. **16** Он ће и тебе избавити из уста невоље! Нећеш бити спутан, бићеш на месту пространом, и на столу твом биће обиље утехе. **17** Нагледаћеш се пресуда које зли добијају; пресуда и правда подржаће се. **18** Пази да те гнев не наведе да пакосно плјескаш рукама, и нека те откупнина велика не заведе. **19** Хоће ли услышен бити вапај твој? Неће, нити ће те из невоље избавити сав силан труд твој. **20** Не уздиши за ноћи, кад људи одлазе на починак свој. **21** Пази да не скренеш у зло, јер њега си одабрао уместо невоље. **22** Гле, Бог поступа узвишено у сили својој. Има ли учитеља попут њега? **23** Ко га је на одговорност позвао због дела његових, и ко му је рекао: 'Неправду си учинио?' **24** Сети се да треба да величаш дела његова о којима људи певају. **25** Сав их људски род посматра, човек смртни издалека их гледа. **26** Гле, Бог је много узвишенији него што схватити можемо, број година његових не може се докучити. **27** Јер он црпи капи воде и подиже их у висину, и оне се цеде одозго као киша и магла његова, **28** тада облаци капљу, обилне кише падају на људе. **29** Заиста, ко може разумети облаке разастрте, тутњаву из шатора његовог? **30** Гле, над тим простира светлост своју, и дно морско прекрива. **31** Тиме он брани народе, и храну даје у изобиљу. **32** У рукама својим он муњу крије, и заповеда јој да удари нападача. **33** Тутњава његова о њему прича, а и стока осећа кад он долази.

37 „Заиста, од тога задрхти срце моје, и искаче из места свога. **2** Слушајте добро грмљавину гласа његовог, и тутњаву која излази из уста његових. **3** Преко целог неба пушта је, и муња његова до крајева земље иде. **4** Иза ње глас се ори, грми он гласом величанственим, не задржава је кад се чује глас његов. **5** Грми Бог гласом својим чудесно, и велике ствари чини, које не можемо докучити. **6** Он снегу говори: 'Падни на земљу,' а и киши то каже, и плјуску силном. **7** Запечаћује руке сваком човеку земаљском да би сваки човек смртни упознао дело његово. **8** Звер у јазбину улази, и по скровиштима својим борави. **9** Из одаја излази ветар олујни, и хладноћу доноси ветрови северни. **10** Од даха Божјег лед настаје, и површина се водена стеже. **11** Да, паром он облак пуни, светлост његова облаке расипа, **12** па круже како их он води да учине своје, где

год им над лицем плодног тла земаљског он то заповеди. **13** Помоћу њих он казну извршава, натапа тло своје, или милост показује. **14** Слушај ово, Јове, стани и размисли о чудесним делима Божјим. **15** Знаш ли када им је Бог довео шта да чине, и када је учинио да светлост облака његовог засја? **16** Знаш ли како облаци пlove, знаш ли чудесна дела оног који савршено знање има? **17** Како ти се хаљине угреју кад се умири земља због ветра јужног? **18** Можеш ли заједно с њим исковати небеса, чврста попут огледала ливеног? **19** Реци нам шта да му кажемо. Због таме нам је речи понестало. **20** Хоће ли неко рећи Богу да желим да говорим? Хоће ли га човек неки о томе обавестити? **21** Сада људи не виде светлост на небу облачном. Али она на небу заблиста кад ветар прође и очисти га. **22** Са севера златни сјај допире. Величанство Божје улива страх. **23** Свемоћни је за нас недокучив. Узвишен је у сили својој. Правду и праведност велику он не потцењује. **24** Зато нека се људи њега боје. Он се не обазире на оне који у свом срцу мисле да су мудри.”

38 Тада Господ из вихора рече Јову: **2** „Ко то замрачује замисли Божје речима без знања? **3** Подвиј скутове хаљине своје као човек, ја ћу те питати, а ти ме поучи. **4** Где си био кад сам земљу утемељио? Реци ми, ако то разумеш. **5** Знаш ли ко је одредио мере њене, и ко је над њом мерно уже растегао? **6** На чему су углављена постоља њена, и ко јој је камен угаони положио, **7** док су звезде јутарње у веселу заједно певале, и сви синови Божји клицали од радости? **8** Ко је вратима море затворио, кад је јурнуло као из утробе мајчине, **9** кад сам га облаком оденуо, и тамом густом повио, **10** кад сам му границе одредио, и врата са преворницом ставио, **11** кад сам му рекао: 'Довде ћеш долазити, али даље нећеш ићи, ту ће бити граница поносним таласима твојим.' **12** Јеси ли икад у животу заповедио јутру да сване? Јеси ли зори показао место њено, **13** да ухвати земљу за крајеве њене, и да зле стресе с ње? **14** Тада се земља преобразавала као глина под печатом, а оно што је на њој изглед свој поприма, као да се одева. **15** Злима се ускраћује светлост њихова, и ломи им се мишица подигнута. **16** Јеси ли допро до извора морских, и јеси ли кад истражио бездан водени? **17** Јесу ли ти се врата смрти показала? Врата таме густе можеш ли видети? **18** Јеси ли умом својим сагледао земљина прострaнства? Реци, ако све то

знаш. **19** Који пут у пребивалиште светлости води, и где пребива тама, **20** па да их однесеш до међе њихове, и да спознаш путеве до куће њихове? **21** Знаш ли то? Јеси ли се можда тада родио, па је много дана твојих? **22** Јеси ли крочио у ризнице снега, и јеси ли видео ризнице града, **23** које чувам за време невоље, за дан боја и рата? **24** Којим се путем светлост шири, и ветар источни разноси по земљи? **25** Ко усмерава пљусковне кишне, и ко пут одређује олујном облаку с грмљавином, **26** да би киша падала на земљу где човека нема, на пустош у којој нема човека земаљског, **27** да напоји пуста и разорена места, да учини да трава никне? **28** Има ли киша оца? Ко је родио капи росе? **29** Из чије утробе лед излази, ко рађа иње што с неба пада? **30** Воде се скривају као под каменом, површина воденог бездана чврста постаје. **31** Можеш ли свезати сазвежђе Кима,* или разрешити ужа сазвежђу Кесил?* **32** Можеш ли Мазарот* извести у право време? И водити сазвежђе Аш* са синовима његовим? **33** Познајеш ли законе небеске, и можеш ли им дати власт над земљом? **34** Можеш ли гласом својим довикнути облацима, па да те воде набујале покрију? **35** Можеш ли муње послати да иду и да ти кажу: 'Ево нас?' **36** Ко је мудрост у облаке ставио, и ко је разборитост појавама небеским дао? **37** Ко може мудрошћу својом облаке пребројити, или ћупове небеске преврнути, **38** да прах попут растопљене масе постане, и да се груде земље следе? **39** Можеш ли лаву плен ловити, и лавовима младим велику глад утолити, **40** кад из скровишта вребају, или у заседи леже? **41** Ко гаврану припрема храну његову, кад млади његови к Богу вапе, кад лутају јер немају шта да једу?

39 Знаш ли када је женкама козорога с литица време да се ојаре? Посматраш ли када кошуте у боловима младе на свет доносе? **2** Бројиш ли колико месеци носе, и знаш ли када је време да се омладе? **3** Повијају се када младе своје на свет доносе, када се ослобађају болова својих. **4** Младунци њихови јачају, расту на пољу, одлазе и више се не враћају к њима. **5** Ко је зебру пустио на слободу, и ко је магарцу дивљење ремење развеао, **6** чију сам кућу у пустој земљи подигао, и пребивалиште у сланој земљи. **7** Смеје се

***38,31** За сазвежђе Кима се сматра да представља сазвежђе Плејаде (Влашиће), а Кесил сазвежђе Орион. **38,32** За Мазарот се сматра да представља сазвежђе Зодијака, а сазвежђе Аш сазвежђе Великог медведа (Велика кола).

он врви градској, не слуша вику онога ко га хвата. **8** Претражује по горама да би пашу нашао и разноврсно зеленило тражи. **9** Хоће ли ти бик дивљи служити, и хоће ли ноћ провези уз јасле твоје? **10** Хоћеш ли бика дивљега ужима везати да ти оре, и хоће ли дрљати њиву за тобом? **11** Хоћеш ли се уздати у њега зато што је велика снага његова, и хоћеш ли му посао свој препустити? **12** Хоћеш ли се уздати у њега да ће ти жито прикупити, и да ће ти га на гумно дотерати? **13** Маше ли женка пауна крилима радосно, и има ли она перје за летење и друго перје какво рода има? **14** На земљи оставља јаја своја, у праху их греје, **15** и заборавља да их нога нечија може здробити, или нека звер пољска згасити. **16** Немилосрдна је према птићима својим, као да нису њени. Узалудан ће бити труд њен ако над њима не буде стрепела. **17** Јер Бог јој је дао да заборави мудрост, и није јој разборитост уделио. **18** Кад замахне крилима својим високо, смеје се коњу и јахачу његовом. **19** Можеш ли коњу снагу дати? Можеш ли му врат гривом лепршавом оденути? **20** Можеш ли учинити да као скакавац скаче? Застрашујуће је поносно фрктање његово. **21** Копитом удара у равници и сав је устрептао од снаге своје, на оружје насрће. **22** Страху се смеје и не плаши се, и пред мачем не узмиче. **23** Над њим тоболац звекеће, оштрица дугог и кратког копља. **24** Уз топот, узбуђено, он пространства гута, и све не верује да се звук рога чује. **25** Чим се рог огласи, он зарже, из далека битку нањуши, вику заповедника и поклич ратни. **26** Зар се по твојој мудрости соко увис вине, и крила своја шири према ветру јужном? **27** Зар се на твоју заповест орао увис диже, и гнездо своје гради високо, **28** на литици станује и ноћива, на врху литице, на месту неприступачном? **29** Тамо храну тражи, далеко виде очи његове. **30** Птићи његови крв пију; где лешева има, тамо је и он."

40 Господ још рече Јову: **2** „Зар ће се приговарач са Свемоћним препирати? Нека одговори онај који Бога укорава."

3 Тада Јов рече Господу: **4** „Ево, ја сам ништаван. Шта да ти одговорим? Руку стављам на уста своја. **5** Једном сам говорио, и нећу више одговарати; двапут сам говорио, и нећу више ништа додати."

6 Тада Господ из вихора рече Јову: **7** „Подвиј skutове хаљине своје као човек, ја ћу те питати, а ти ме поучи. **8** Зар ћеш безвредити правду моју? Зар ћеш мене окривити да

би себе оправдао? **9** Зар ти имаш мишицу као Бог? Можеш ли гласом попут његовог загрмети? **10** Украси се величанством и узвишеношћу, славом и чашћу одени се. **11** Излиј жестоки гнев свој, и погледај све охولة и понизи их. **12** Погледај све охولة, понизи их, и згази зле тамо где јесу. **13** У прах их све заједно сакриј, лица њихова свежи на месту скривеном, **14** а ја ћу те хвалити, јер те десница твоја може спасти. **15** Погледај сада бехемота,* кога сам начинио као и тебе. Траву зелену као бик једе. **16** Гле, у бедрима је снага његова, велика снага његова почива у мишићима његовим. **17** Савија реп свој као кедар, испреплетене су тетиве бедара његових. **18** Кости су његове цеви баркарне, јаке су кости његове попут кованих полуга гвоздених. **19** Он је прво од дела Божјих. Само Творац његов може мач свој к њему примаћи. **20** Горе му дају плодове своје, а тамо се све звери пољске играју. **21** Под лотосима трновитим он почива, на месту скривитом, у трсци и мочвари. **22** Лотоси трновити заклањају га сенком својом, тополе крај вода окружују га. **23** Ако река много набуја, он не бежи престрављен. Миран је чак и кад Јордан навали у уста његова. **24** Хоће ли га неко ухватити на очи његове? Можеш ли му неко куком нос пробити?

41 Можеш ли левијатана* удицом извући, или му ужем језик привезати? **2** Можеш ли му рогоз кроз ноздрве провући, или му бодљом чељуст пробити? **3** Хоће ли те молити много, или ће ти благе речи говорити? **4** Хоће ли савез с тобом склопити, да га заувек одведеш као роба? **5** Можеш ли се играти с њим као с птицом, или га везати да би се с њим играле девојчице твоје? **6** Хоће ли се људи погађати за њега? Хоће ли га трговцима разделити? **7** Можеш ли харпунум пробости кожу његову, или рибарским копљем главу његову? **8** Дигнеш ли руку своју на њега, запамтићеш шта је борба. Нећеш више то чинити. **9** Узалуд се човек нада да ће га ухватити. Човек пада чим га види. **10** Нико није толико храбар да би га изазивао. А ко онда може преда мном опстати? **11** Ко ми је први дао нешто, па да треба да му вратим? Све под небом моје је. **12** Нећу ћутати о деловима тела његовог, ни о снази његовој, ни о складној грађи тела његовог. **13** Ко

***40,15** У питању је животиња која по свом изгледу веома подсећа на диносауруса рода *Apatosaurus* или *Brachiosaurus*. **41,1** У питању је животиња која по свом изгледу веома подсећа на диносауруса рода *Parasaurolophus*.

му може одећу скинути? Ко сме да уђе међу чељусти његове? **14** Ко може отворити огромне чељусти његове? Заstraшујући су зуби његови што околу стоје. **15** Низови љусака повос су његов, затворене су као печатом чврстим. **16** Једна уз другу тако су приљубљене да ни ваздух међу њих продрети не може. **17** Снажно су једна уз другу прионуле, чврсто се држе и не могу се раздвојити. **18** Кад кине, светлост бљесне, и очи су му као зраци зоре. **19** Из уста његових муње севају, искре огњене искачу. **20** Из ноздрва његових дим излази, као из пећи рогозом потпалене. **21** Дах његов угљевље потпалује, пламен излази из уста његових. **22** У врату му снага почива, пред њим сви у страху беже. **23** Набори на телу његовом чврсто су стиснути, као да су саливени на њему, не померају се. **24** Срце његово као да је саливено, тврдо као камен, да, као доњи млински камен тврдо. **25** Кад се подигне, и силни се уплаше, од ужаса се смету. **26** Кад га мач сустигне, не може се носити с њиме, ни велико ни мало коплје, а ни стрела. **27** Гвожђе је за њега као слама, бакар као труло дрво. **28** Стрела га отерати не може, камење из праћке за њега је као стрњика. **29** И тољага је њему као стрњика, смеје се он звецкању коплја. **30** На стомаку као да оштре парчиће грнчарије има, као да вршалицу за жито по блату вуче. **31** Од њега дубина као лонац ври, море се пени као уље мирисно у лонцу. **32** За собом оставља стазу сјајну, па се чини као да бездан водени седу косу има. **33** На земљи му ништа слично није, створен је да се ничега не боји. **34** Све што је високо он види. Цар је над свим зверима величанственим.”

42 Тада Јов овако рече Господу: **2** „Спознао сам да ти све можеш, и да нема замисли која је теби неостварива. **3** Рекао си: ‘Ко то замрачује замисли Божје, а нема знања?’ Ето, говорио сам, али нисам разумео оно што је сувише чудесно за мене, што не познајем, **4** рекао си: ‘Слушај, а ја ћу говорити. Ја ћу те питати, а ти ме поучи.’ **5** Ухо је моје слушало о теби, али сада те и око моје види. **6** Зато повлачим све што сам рекао, и кајем се у праху и пепелу.”

7 Тако је Господ рекао све те речи Јову. Затим се Господ обратио Елифасу Теманцу, и рекао:

„Разгневио сам се на тебе и на два пријатеља твоја, јер нисте говорили истину о мени као мој слуга Јов. **8** Зато узмите сада седам јунаца и седам овнова и идите код мог слуге Јова, и принесите за себе жртву паљеницу, а мој слуга Јов молиће се за вас. Једино ћу њега услышити и нећу вас осрамотити због вашег безумља, због тога што нисте говорили истину о мени, као слуга мој Јов.”

9 Тако су Елифас Теманац, Вилдад Сушанин и Софар Намађанин отишли и учинили онако како им је Господ рекао, и Господ је услышио Јова.

10 Када се Јов помолио за своје пријатеље, Господ га је избавио из невоље у којој је био заробљен. Тако је Господ дао Јову двоструко више од свега што је раније имао. **11** Код Јова су дошла сва његова браћа и све његове сестре и сви који су га раније познавали, и јели су с њим хлеб у његовој кући и изразили своје саосећање и тешили га због свих невоља које је Господ дозволио да га снађу. Свако од њих дао му је комад сребра и златан прстен.

12 Господ је благословио наредне године Јововог живота више него пређашње, па је он имао четрнаест хиљада оваца, шест хиљада камила, хиљаду јармова говеда и хиљаду магарица. **13** Добио је и седам синова и три кћери. **14** Првој је дао име Јемима,* другој је дао име Кесија,* а трећој је дао име Керен-Апуха.* **15** По свој земљи није било тако лепих жена као што су биле Јовове кћери. Њихов отац им је дао наследство међу њиховом браћом.

16 После тога Јов је поживео сто четрдесет година и видео је своје синове и своје унуке - четири нараштаја. **17** Јов је умро стар, науживавши се живото.

***42,14** Јемима значи „дан за даном“, Кесија значи „касија“ (врста биљке), а Керен-Апуха значи „рог од метала“.

ПЕСМА НАД ПЕСМАМА

Писац: Соломон

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: око 1020. пре н. е.

1 Соломонова песма над песмама: **2** „Кад би ме само пољубио пољупцима усана својих! Јер љубав је твоја боља од младог вина. **3** Диван је мирис уља твојих. Име је твоје као уље што се излива. Зато те девојке воле. **4** Води ме са собом, бежимо! Цар ме је довео у одаје своје! Радујмо се и веселимо се заједно! Причајмо о љубави твојој више него о младом вину! С правом те воле.

5 Поцрнела сам, али сам лепа, кћери јерусалимске - црна као шатори кидарски, лепа као шаторска платна Соломонова. **6** Не гледајте ме што сам поцрнела, што ме је сунце огрејало. Синови мајке моје наљутили су се на мене. Дали су ми да чувам винограде, а свој виноград нисам чувала.

7 Реци ми, ти кога воли душа моја, где стадо пасеш, где ти стадо почива у подне? Зашто да будем у тугу завијена међу стадима другова твојих?

8 Ако сама не знаш, о најлепша међу женама, пођи трагом стада и паси јариће своје крај шатора пастирских!

9 Упоредио бих те, вољена моја, с вранцем својим упрегнутим у кола фараонова. **10** Лепа су образи твоји окићени плетеницама, леп је врат твој с огрлицом нанизаном. **11** Направићемо ти венчиће од злата са украсима сребрним.

12 Док је цар за столом својим, нард мој мирише. **13** Мени је драги мој као кесица смирне, међу дојкама мојим он ће преноћи. **14** Мени је драги мој као грозд кане у виноградима Еин Гедија.

15 Како си лепа, вољена моја! Како си само лепа! Очи су ти као у голубице.”

16 „Како си леп, драги мој, и како си мио! Лишће је постеља наша. **17** Кедрови су греде куће наше дивне, а смрке су греде крова нашег.”

2 „Ја сам ружа Саронска, љиљан из долине.

2 Што је љиљан међу коровом трновитим, то је вољена моја међу девојкама.”

3 „Што је дрво јабуке међу стаблима шумским, то је драги мој међу младићима. За сеном његовом ја сам жудела, и тамо сам села, и плод је његов сладак непцу мом. **4** Увео ме је у кућу где се младо вино пије и развио на мном барјак љубави. **5** Окрепите ме сувим грођем, освежите ме јабукама, јер болујем од љубави. **6** Левица је његова под главом мојом, а десница ме његова грли. **7** Заклињем вас, кћери јерусалимске, газелама и кошутама пољским, не будите љубав у мени, не будите је кад се сама није пробудила.

8 Чује се глас драгог мог! Ево га! Долази, пење се по горама, поскакује по бреговима. **9** Драги је мој као газела и као јеленче. Ево га! Стоји иза зида нашег, гледа кроз прозоре, завирује кроз решетке. **10** Одазвао се драги мој и рекао ми: 'Устани, вољена моја, лепотице моја, и дођи. **11** Јер ево, кишно је доба прошло, киша је стала, отишла је. **12** Све је процветало, дошло је време да се лоза орезује, и глас грлице чује се у земљи нашој. **13** Смоква је прве плодове своје зрелом бојом обојила, лозе цветају, шире мирис свој. Устани, дођи, вољена моја, лепотице моја, дођи к мени. **14** Голубице моја што се кријеш у пукотинама стена камених, крај стрме стазе горске, дај да те видим, дај да ти чујем глас, јер је глас твој пријатан и лик је твој прекарсан.”

15 „Похватајте нам лисице, мале лисице што уништавају винограде, јер су нам виноградима у цвату.”

16 „Драги мој мени припада, а ја њему. Он стадо пасе међу љиљанима. **17** Пре него што поветарац дневни дуне и сене нестане, окрени се к мени, драги мој! Буди као газела и као јеленче на горама што нас раздвајају.”

3 „На постељи својој, у ноћима, тражила сам онога кога душа моја воли. Тражила сам га, али га нисам нашла. **2** Молим вас, пустите ме да устанем и обиђем град, да по улицама и трговима тражим онога кога душа моја воли. Тражила сам га, али га нисам нашла. **3** Срели су ме стражари који град обила-

зе: "Јесте ли видели онога кога душа моја воли?" **4** Тек што сам их прошла, нашла сам онога кога душа моја воли. Ухватила сам га и нисам га пуштала док га нисам увела у кућу мајке моје, у одаје оне која ме је у утроби носила. **5** Заклињем вас, кћери јерусалимске, газелама и кошутама пољским, не будите љубав у мени, не будите је кад се сама није пробудила."

6 „Шта се то диже из пустиње попут стубова дима и мирише на смирну и тамјан и на разноврсни мирисни прашак трговачки?"

7 Гле, то је носиљка Соломонова. Око ње је шездесет јунака, одабраних између јунака Израелових. **8** Сви мач имају, за рат су увежбани, свакоме је мач на боку због страха ноћног.

9 То је носиљка коју је цар Соломон себи начинио од стабала ливанских. **10** Стубови су њени од сребра, наслони од злата. Седиште јој је од вуне пурпурне боје, а изнутра су је с љубављу украсиле кћери јерусалимске.

11 Изађите кћери сионске и гледајте цара Соломана с венцем који му је мајка исплела на дан свадбе његове, на дан радости срца његовог."

4 „Како си лепа, вољена моја! Како си само лепа! Очи су ти као у голубице испод вела твога. Коса ти је као стадо коза које скакућу низ брда галадска. **2** Зуби су ти као стадо оваца тек острижених што с купања долазе - свака близанце носи, ниједна није без јагањаца остала. **3** Усне су ти попут нити скерлетне, и речи су твоје пријатне. Као кришке нара слепоочнице су твоје под велом твојим. **4** Врат ти је као кула Давидова, засидана од насланог камења, на којој хиљаду штитова виси, све округли штитови јунака. **5** Две су дојке твоје као два младунчета, близанца газелина, што пасу међу љиљанима."

6 „Пре него што дневни поветарац дуне и сене нестану, поћи ћу до горе смирне и до брда тамјана."

7 „Сва си лепа, вољена моја, и нема на теби мане. **8** Пођи са мном с Ливана, невесто моја, пођи са мном с Ливана. Сиђи с врха Амана, с врха Сенира, с врха Ермона, из лављих скровишта, с гора леопардових. **9** Срце ми због тебе лупа, сестро моја, невесто моја, срце ми лупа због једног погледа ока твога, због једног привеска огрлице твоје. **10** Како је слатка љубав твоја, сестро моја, невесто моја! Колико је љубав твоја боља од вина, и мирис уља твојих од свих других мириса! **11** Са усана твојих капље мед из саћа, невесто

моја. Мед и млеко под језиком су твојим, а мирис је хаљина твојих као мирис Ливана. **12** Врт ограђен сестра је моја, невеста моја, врт ограђен, извор запечаћен. **13** Кожа је твоја рај пун нарова, с најбољим плодовима, каном и народом, **14** народом и шафраном, мирисном трском и циметом, са свим врстама тамјановог дрвета, смирном и алојом, са свим најлепшим мирисима. **15** Кожа је твоја извор вртovima, врело питке воде и поток што тече с Ливана. **16** Пробуди се, северни ветре, дођи и ти, ветре јужни. Дувај по врту моме. Нека се шире мириси његови. Нека драги мој дође у врт свој и нека једе најбоље плодове његове."

5 „Дошао сам у врт свој, сестро моја, невесто моја. Убрао сам смирну своју и мирисно биље своје. Јео сам саће своје и мед свој, пио сам вино своје и млеко своје."

„Једите, пријатељи! Пијте и опијте се љубављу!"

2 „Ја спавам, али срце моје бди. Чујем драгог свог како куца!" „Отвори ми, сестро моја, вољена моја, голубице моја, ти што немаш мане! Јер глава је моја росом орoшена и увојци су моји пуни капи ноћних."

3 „Скинула сам хаљину своју, како да је опет обучем? Ноге сам опрала, како да их испрљам? **4** Драги је мој провукао руку своју кроз отвор на вратима, и сва је утроба моја устрептала у мени. **5** Устала сам да отворим драгом свом, а с руку ми је капала смирна, с прстију ми се сливала смирна на отворе од резе. **6** Отворила сам драгом свом, али је драги мој већ отишао, нестао је. Дух је мој изашао из мене кад је проговорио. Тражила сам га, али га нисам нашла. Звала сам га, али се није одазвао. **7** Срели су ме стражари који град обилазе. Тукли су ме, ранили су ме. Стражари са зидина узели су ми огртач мој.

8 Заклињем вас, кћери јерусалимске, ако нађете драгог мог, реците му да болујем од љубави."

9 „По чему је драги твој бољи од других, о најлепша међу женама? По чему је драги твој бољи од других, па нас тако заклињеш?"

10 „Драги мој сав блиста и румен је, истиче се међу десет хиљада. **11** Глава му је злато, суво злато. Увојци су његови гроздови урме. Коса му је црна као гавран. **12** Очи су му као голубови крај потока, што се у језерцу млека купају, седећи у њему. **13** Образи су му као леје зачина, као куле мирисног биља. Усне су му љиљани с којих капље смир-

на. **14** Прсти су му од злата, хризолитом окићени. Стомак му је плоча од слоноваче, сафирима прекривена. **15** Ноге су му стубови од мермера, на постолјима од сувог злата стоје. Стас му је као Ливан, без премца као кедрови. **16** Непце му је права сласт и сав је привлачан. Такав је драги мој, такав је вољени мој, кћери јерусалимске.“

6 „Куда је отишао драги твој, о најлепша међу женама? Куда је кренуо драги твој, да га с тобом тражимо?“

2 „Драги је мој отишао у врт свој, ка лејама мирисног биља, да стадо пасе међу вртovima и да љиљане бере. **3** Ја припадам драгом свом, а драги мој припада мени. Он пасе стадо међу љиљанима.“

4 „Лепа си, вољена моја, као предиван град, дивна као Јерусалим, страшна као чете под барјацима окупљене. **5** Очи своје одврати од мене, јер сам због њих немиран. Коса ти је као стадо коза које скакућу низ Галад. **6** Зуби су ти као стадо оваца што с купања долазе - свака близанец носи, ниједна није без жагањаца остала. **7** Као кришке нара слепоочнице су твоје под велом твојим. **8** Нека је и шездесет царица и осамдесет иноча и девојака без броја, **9** али једна је само голубица моја, она што нема мане. Миљеница је мајке своје, чиста код оне која ју је родила. Виделе су је девојке и срећном је прозвале, царице и иноче, и хвалиле су је: **10** 'Ко је она што одозго попут зоре гледа, лепа као месец пун, чиста као сунце што сја, страшна као чете под барјацима окупљене?'“

11 „Отишла сам у врт где расту ораси, да видим пупољке у долини, да видим да ли је лоза пустила младице, да ли је нар процветао. **12** Нисам ни схватила шта се збива, а душа ме је моја одвела на кола племенитог народа мога.“

13 „Врати се, врати се, Суламко! Врати се, врати се да те гледамо!“

„Шта видите на Суламки?“

„Нешто као игру два логора!“

7 „Како су дивни кораци твоји у сандалама твојим, кћери племенита! Облине су бедара твојих попут накита, дело руку уметничких. **2** Пупак је твој као пехар округли. Нека у њему младог вина зачињеног никад не нестане. Стомак је твој као купа пшенице, љиљанима ограђена. **3** Две су дојке твоје као два младунчета, близанца газелина. **4** Врат је твој као кула од слоноваче. Очи су твоје као језера у Есевону, код врата града Ватравима. Нос је твој као кула ливанска што гле-

да према Дамаску. **5** Глава је твоја као Кармил, а увојци на глави твојој попут вуне пурпурне боје. Цара је заробила бујна коса твоја. **6** Како си лепа, како си љупка, вољена моја, највећа од свих милина! **7** Стас је твој попут палме, а дојке су твоје као гроздови урме. **8** Рекао сам: 'Попећу се на палму, да дохватим гране њене с гроздовима урме.' Нека су ти дојке као гроздови на лози, мирис даха твога као мирис јабуке **9** и непце твоје као најбоље вино..." „Оно глатко клизи за драгог мог, лагано тече низ усне оних што спавају.“

10 Ја припадам драгом свом и он за мном жуди. **11** Дођи, драги мој, хајдемо у поље. Почивајмо међу грмовима кане. **12** Устанимо рано и пођимо у винограде да видимо да ли је лоза пустила младице, да ли су се цветови отворили, да ли је нар процветао. Тамо ћу ти показати колико те волим. **13** Мандрагоре шире мирис свој и пред вратима нашим има разноврсног воћа најбољег. И ново и старо, драги мој, сачувала сам за тебе.“

8 „О, да си ми брат кога је мајка моја на грудима дојила! Када бих те нашла напољу, пољубила бих те, и нико ме не би презирао. **2** Повела бих те са собом, довела бих те у кућу мајке своје која ме је поучавала. Дала бих ти да пијеш младо вино зачињено, свежи сок од нара. **3** Левица би његова под главом мојом била, а десница би ме његова грлила.“

4 Заклињем вас, кћери јерусалимске, не будите љубав у мени, не будите је кад се сама није пробудила.“

5 „Ко је она што долази из пустиње, наслоњена на драгог свог?“

„Под јабуком сам те пробудила. Тамо је мајка твоја у порођајним боловима била. Тамо те је она у порођајним мукaма родила.“

6 Стави ме као печат на срце своје, као печат на руку своју, јер је љубав јака као смрт, непопустљива као гроб кад верност тражи. Жар је њен жар ватре, пламен који долази од Господа. **7** Ни многе воде не могу угасити љубав нити је реке могу однети. Кад би човек и све благо дома свога за љубав дао, људи би то благо презирали.“

8 „Имамо сестрицу која још нема дојке. Шта ћемо учинити са сестром својом кад буде реч о њој?“

9 „Ако буде попут зида, саградићемо на њој круниште од сребра, а ако буде попут врата, обложићемо је даскама кедровим.“

10 „Ја сам зид и дојке су моје као куле. Тако сам у очима његовим постала као она која је мир нашла.

11 Соломон је у Валамону виноград имао. Предао је виноград чуварима и сваки мора за род његов хиљаду сребрника донети.

12 Мој виноград, који мени припада, мени је на располагању. Теби нека је хиљада, Со-

ломоне, а двеста онима који чувају род његов.

13 Ти која боравиш у вртовима, другови пажљиво слушају глас твој. Дај да га и ја чујем!

14 Потрчи, драги мој, и буди као газела и као јеленче на горама мирисним.”

КЊИГА О РУТИ

Писац: Самуило

Место писања: Израел

Писање завршено: око 1090. пре н. е.

Обухвата време: 11 година владавине судија

1 У данима кад су судије делиле правду догодило се да је у земљи завладала глад, па је један човек из Витлејема у Јуди отишао са својом женом и своја два сина да се настани у моавској земљи. **2** Тај човек се звао Елимелех, његова жена се звала Нојемина, а његова два сина звала су се Малон и Хелеон. Они су били Ефрањани, из Витлејема у Јуди. Када су стигли у моавску земљу, тамо су се настанили.

3 После неког времена Нојеминин муж Елимелех је умро, и она је остала са своја два сина. **4** Касније су се они оженили Моавкама. Једна се звала Орфа, а друга Рута. У моавској земљи живели су око десет година. **5** Затим су умрла и њих двојица, Малон и Хелеон, па је Нојемина остала без своја два сина и без мужа. **6** Тада је она устала са својим снахама да се врати из моавске земље, јер је у моавској земљи чула да је Господ обратио пажњу на свој народ и дао му хлеба.

7 Она је изашла из места где је живела, а с њом су биле и обе њене снахе, и оне су пошле путем да се врате у Јудину земљу. **8** На крају Нојемина рече својим двома снахама: „Идите, вратите се свака у дом своје мајке. Нека вам Господ покаже љубав, као што сте је ви показале онима који су сада мртви и мени. **9** Нека вас Господ обдари тиме да нађете мир, свака у дому свог мужа.” Тада их је пољубила, а оне су гласно заплакале. **10** И рекле су јој: „Не, него ћемо се с тобом вратити твом народу.” **11** Али Нојемина рече: „Вратите се, кћери моје! Зашто да идете са мном? Зар ја имам још синова у својој утроби да вам они буду мужеви? **12** Вратите се, кћери моје, идите, јер сам ја престара за удају.

Па и кад бих рекла да још имам наде и да ћу се још вечерас удати и родити синове, **13** зар бисте их чекале док не одрасту? Зар бисте због њих остале саме и неудате? Не, кћери моје, велика је горчина у мени због вас, јер се рука Господња подигла на мене.”

14 На то су оне још јаче заплакале. Затим је Орфа пољубила своју свекрву и отишла, а Рута је остала с њом. **15** Нојемина јој рече: „Ево, твоја јетрва, која је као и ти остала удовица, вратила се свом народу и својим боговима. Врати се и ти с њом.”

16 Али Рута јој одговори: „Немој ме наговарати да те оставим и да одем од тебе, јер куда ти идеш, ићи ћу и ја, и где се ти настаниш, настанићу се и ја. Твој народ биће мој народ и твој Бог мој Бог. **17** Где ти умреш, умрећу и ја, и тамо ћу бити сахрањена. Нека ми Господ учини тако и нека ме још теже казни ако ме ишта осим смрти растави од тебе.”

18 Кад је Нојемина видела да је она чврсто одлучила да иде с њом, није је више одвратила. **19** Тако су обе ишле даље док нису стигле у Витлејем. Кад су стигле у Витлејем, сав се град ускомешао због њих, а жене су говориле: „Је ли то Нојемина?” **20** А она им је говорила: „Не зовите ме Нојемина!* Зовите ме Мара,* јер ме је Свемоћни испунио великом горчином. **21** Пуна сам отишла, а Господ ме празних руку враћа. Зашто да ме зовете Нојемина, кад ме је Господ понизио и кад ме је Свемоћни у тугу завио?”

22 Тако се Нојемина вратила, а с њом се из моавске земље вратила и Рута Моавка, њена

***1,20** „Нојемина” значи „моје веселе”. „Мара” значи „горчина”.

снаха. Оне су стигле у Витлејем на почетку жетве јечма.

2 Нојемина је имала једног рођака свог мужа, врло богатог човека, из Елимелехове породице, који се звао Воз.

2 Једног дана Рута Моавка рече Нојемини: „Пусти ме, молим те, да идем на њиву и да скупљам класје код оног у чијим очима нађем милост.“ А она јој рече: „Иди, кћери моја.“ **3** Тако је она отишла, ушла у њиву и почела да скупља за жетеоцима. Дошла је на њиву која је припадала Возу, који је био из Елимелехове породице. **4** И гле, Воз је дошао из Витлејема и рекао жетеоцима: „Господ с вама!“ А они су му одговорили: „Господ те благословио!“

5 Тада је Воз упитао момка који је био над жетеоцима: „Чија је она млада жена?“ **6** А момак који је био над жетеоцима одговорио је: „То је млада Моавка, која се с Нојеминим вратила из моавске земље.“ **7** Она је рекла: „Пусти ме, молим те, да пабирчим. Скупљаћу пожњевено класје које остане иза жетелаца.“ И тако је дошла и на ногама је још од јутрос, па све до малопре кад је само мало села да се одмори.“

8 Затим Воз рече Рут: „Слушај, кћери моја! Немој да идеш да пабирчиш на другој њиви и не одлази одавде, него се држи мојих девојака.“ **9** Гледај на којој њиви оне жању, па иди за њима. Заповедио сам момцима да те не дирају. Кад ожедиш, иди к посудама и пиј што момци захвате.“

10 Тада је она пала ничице, поклонила се до земље и рекла му: „Како то да сам нашла милост у твојим очима, па си обратио пажњу на мене, кад сам туђинка?“ **11** А Воз јој одговори: „Чуо сам све што си учинила за своју свекрву кад ти је умро муж, и како си оставила свог оца и своју мајку и земљу свог рода и пошла к народу који раније ниси познавала.“ **12** Нека Господ награди твоја дела и нека ти потпуну плату да Господ, Израелов Бог, под чијим си крилима дошла да потражиш уточиште.“ **13** А она рече: „Дај да нађем милост у твојим очима, господару, јер си ме утешио и јер си својим речима умирио своју слушкињу, премда нисам као једна од твојих слушкиња.“

14 Кад је било време јела, Воз јој је рекао: „Дођи овамо и једи хлеба и умочи свој залог.“ Тако је она села поред жетелаца, а он јој је дао печеног зрневља и она је јела, тако да се наситила и још јој је претекло. **15** Затим је устала да пабирчи. А Воз је заповедио својим момцима: „Пустите је да пабирчи и

међу пожњевеним класјем и не узнемиравајте је, **16** него јој чак из својих руковети извлачите класје и остављајте за собом да га покупи, и не прекоравате је.“

17 Тако је пабирчила на њиви све до вечери, а онда је овршила оно што је напабирчила, и било је око ефе* јечма. **18** Онда је то узела и дошла у град, и њена свекрва је видела колико је скупила. Тада је извадила храну која јој је претекла када се наситила, и дала јој.

19 А свекрва ју је упитала: „Где си данас скупљала и где си радила? Нека је благословен онај који је обратио пажњу на тебе.“ И она је испричала својој свекрви код кога је радила: „Човек код ког сам данас радила зове се Воз.“ **20** На то Нојемина рече својој снахи: „Нека га благослови Господ, који није ускратио своју доброту ни живима ни мртвима.“ И још рече: „Тај човек нам је род. Он је један од наших откупитеља.“ **21** Тада Рута Моавка рече: „Још ми је рекао: ‘Држи се мојих људи док не заврше целу моју жетву.’“ **22** А Нојемина рече својој снахи Рут: „Боље је, кћери моја, да идеш с његовим девојкама, да те не би узнемиравали на некој другој њиви.“

23 И тако се она држала Возових девојака и скупљала док се није завршила жетва јечма и жетва пшенице. И живела је код своје свекрве.

3 Њена свекрва Нојемина јој рече: „Кћери моја, зар не би требало да ти потражим мيران дом, да би ти било добро?“ **2** Ево, није ли Воз, с чијим си девојкама била, наш рођак? Ето, он вечерас веје јечам на гумну. **3** Опер се и намажи се уљем и обуци своје хаљине и иди на гумно. Гледај да те он не види док не заврши с јелом и пићем. **4** А кад оде да легне, пази где ће лећи. Онда му приђи, откриј му ноге и лези. Он ће ти рећи шта треба да радиш.“

5 На то она рече: „Учинићу све што ми кажеш.“ **6** И отишла је на гумно и учинила све што јој је свекрва заповедила. **7** Воз је јео и пио, и срце му је било весело. Онда је отишао на крај гомиле жита и тамо је легао. Она је кришом пришла, открила му ноге и легла. **8** Око поноћи човек се пренуо из сна, па се нагнуо напред и угледао жену како лежи код његових ногу. **9** Тада ју је он упитао: „Ко си ти?“ А она је одговорила: „Ја сам Рута, твоја робинја. Рашири скут свој на ро-

***2,17** Ефа износи 22 литра. Види додаток на крају књиге.

бињу своју, јер си ти мој откупитељ.” **10** На то он рече: „Нека те Господ благослови, кћери моја! Ово твоје последње дело још више говори о твојој доброти него прво, јер ниси ишла за младићима, ни сиромашним ни богатим. **11** А сада, кћери моја, не бој се! Све што кажеш учинићу за тебе, јер свако у мом граду зна да си изузетна жена. **12** И премда је истина да сам ја откупитељ, има један откупитељ с којим сте у ближем сродству од мене. **13** Остани ноћас овде, па ако те он сутра ујутру откупи, добро, нека те откупи. Али ако не буде хтео да те откупи, онда ћу те ја откупити, тако жив био Господ! Лези ту до јутра.”

14 И она је лежала код његових ногу до јутра и успала је док још човек човека није могао распознати. А он јој је рекао: „Пази да се не дозна да је жена долазила на гумно.” **15** И још јој рече: „Додај ми тај огрточ што је на теби и рашири га.” И она га је раширила и придржала, а он је измерио шест мера* јечма и ставио на њу. Затим је отишао у град.

16 Она је дошла својој свекрви, која је упита: „Јеси ли то ти, кћери моја?” И тако јој је она испричала све што је онај човек учинио за њу. **17** И још је рекла: „Дао ми је ових шест мера јечма, рекавши: 'Немој ићи својој свекрви празних руку.'” **18** На то је Нојемина рекла: „Некај мирно, кћери моја, док не дознаш како ће се то завршити, јер тај човек неће имати мира док све то још данас не заврши.”

4 Воз је отишао на градска врата и тамо сео. И гле, кад је наишао онај откупитељ, о коме је Воз говорио, он га је позвао: „Човече, дођи овамо и седи!” Он је дошао и сео. **2** Затим је Воз узео десет људи од градских старешина и рекао: „Седите овде.” И они су сели.

3 Тада рече откупитељу: „Нојемина, која се вратила из моавске земље, мора да прода њиву која је припадала нашем брату Елимелеху. **4** Ја сам мислио да то треба да ти јавим и да ти кажем: 'Купи њиву пред становницима и старешинама мог народа. Ако желиш да је откупиш, откупи је; а ако не желиш да је откупиш, кажи ми да знам, јер пре тебе нико нема право на откуп, а иза тебе долазим ја.'” На то он рече: „Ја ћу је откупи-

ти.” **5** Тада Воз рече: „Оног дана кад купиш њиву из руке Нојемине, купићеш је и из руке Руте Моавке, жене умрлога, тако да умрломе подигнеш име на његовом наследству.” **6** На то откупитељ рече: „Не могу да је откупим, а да не упропастим своје наследство. Ти је откупи за себе мојим правом откупа, јер је ја не могу откупити.”

7 А у старо време у Израелу је био обичај да се сваки откуп и замена потврде на следећи начин: Човек је морао изути своју сандалу и дати је свом ближњем. То је у Израелу важило као потврда. **8** Кад је, дакле, откупитељ рекао Возу: „Ти је купи за себе”, изуо је своју сандалу. **9** Тада је Воз рекао старешинама и свим људима: „Ви сте данас сведоци да из Нојемине руке купујем све што је било Елимелехово и све што је било Хелеоново и Малоново. **10** И Руту Моавку, жену Малонову, купујем за себе да подигнем име умрломе на његовом наследству и да се име умрлога не би избрисало међу његовом браћом и нестало с врата његовог места. Ви сте данас томе сведоци.”

11 На то су сви људи који су били на вратима и старешине рекли: „Сведоци смо! Нека Господ учини да жена која дође у твој дом буде као Рахела и као Лија, које су обе подигле Израелов дом. А ти докажи своју честитост у Ефрати и стечи себи славно име у Витлејему. **12** И нека твој дом од потомства које ће ти Господ дати од ове младе жене буде као дом Фареса, кога је Тамара родила Јуди.

13 Тако је Воз узео Руту и она му је постала жена и он је легао с њом. Господ јој је дао да затрудни и родила је сина. **14** Тада су жене говориле Нојемини: „Нека је благословљен Господ, који те данас није оставио без откупитеља, да се његово име објави у Израелу! **15** Тај син ће бити окрепа души твојој и он ће се бринути за тебе у твојој старости, јер га је родила твоја снаха која те воли и која ти је боља од седам синова.” **16** Нојемина је узела дете, ставила га себи у крило и постала његова дадиља. **17** Тада су му жене из суседства дале име, рекавши: „Нојемини се родио син!” Назвале су га Овид. Он је отац Јесеја, Давидовог оца.

18 Ово су нараштаји Фаресових потомака: Фаресу се родио Есрон; **19** Есрону се родио Арам; Араму се родио Аминадав; **20** Аминадаву се родио Насон; Насону се родио Салмон; **21** Салмону се родио Воз; Возу се родио Овид; **22** Овиду се родио Јесеј; Јесеју се родио Давид.

***3,15** Према древним изворима, радило се о 6 сеа мера, или 44 литре, јер више од тога вероватно не би могла понети на глави. Види додаток на крају књиге.

ПЛАЧ ЈЕРЕМИЈИН

Писац: Јеремија

Место писања: околина Јерусалима

Писање завршено: 607. пре н. е.

1 О, како осамљен седи, град некад пун људи! Постао је као удовица,* а некад је био велик међу народима! Некад кнегиња међу покрајинама, на ропски рад сада иде! **2** Ноћу горко плаче и сузе јој низ образе лију. Од свих љубавника њених никог нема да је утеши. Сви су је пријатељи издали, непријатељи су јој постали. **3** Јуда је изгнан због невоље и тешког робовања. Међу народима сад мора да живи. Место за починак не налази. Сви што га прогоне хватају га у тескоби. **4** Путеви сионски тугују, јер нико на празник не долази. Пуста су сва врата његова, свештеници његови уздишу. Девојке су његове жалосне, а он је пун горчине. **5** Противници његови постали су поглавари. Непријатељи су његови безбрижни. Због мноштва престапа његових, Господ га је у тугу завио, а деца су му у ропство отишла пред противником. **6** Сав је сјај свој кћер сионска изгубила. Кнезови су њени постали као јелени што пашу не налазе, И немоћно иду пред оним који их гони. **7** У данима невоље своје и бескућништва народа свог, Јерусалим се сетио свих драгоцености што их је имао од давнина. Кад је народ његов пао у руке непријатељу и кад му нико није помогао, непријатељи су га видели. Пропасти су се његовој смејали. **8** Тешко је згрешио Јерусалим, и зато је одвртан постао. Сада га презиру сви који су га поштовали, јер су видели голотињу његову. А и сам уздише и леђа окреће, **9** нечистоћа му је на skutовима. Није размишљао о ономе што га чека, и сада је страшно пао. Никог нема да га утеши. Погледај, Господе, невољу му, јер се непријатељ узохолио, **10** руком својом непријатељ посеже за свим драгоценостима његовим. А он гледа како у његово светилиште улазе народи, којима си заповедио да у твој збор не долазе. **11** Цео народ његов уздише, хлеб тражи. Драгоцености своје за

храну дају, да душу окрепе. Погледај, Господе, и види, ништа више не вредим! **12** Зар то ништа не значи свима вама који путем пролазите? Погледајте и видите! Има ли бола попут тешког бола што је мени нанет, којим ме је Господ у тугу завио у дан жестоког гнева свог? **13** С висине је послао ватру у кости моје и сваку захвата. Разапео је мрежу ногама мојим, окренуо ме је уназад. Опустошио ме је, болујем по читав дан. **14** Помно је пазио на преступе моје, у његовој се руци они преплићу. Дошли су ми на врат, снага ме издаје. Господ ме је дао у руке онима на које се не могу подићи. **15** Све јунаке моје Господ је избацио из моје средине. Против мене је скуп сазвао, да сатре младиће моје. Господ је изгазио грођје у винској преси девице, кћери Јудине. **16** Над тим плачем. Око моје, око моје сузе лије. Јер је далеко од мене тешитељ који би ми душу окрепио. Синови су моји напуштени, јер се непријатељ узохолио. **17** Сион пружа руке своје, никог нема да га теши. Господ је свима око Јакова заповедио да устану на њега као непријатељи. Јерусалим је међу њима одвртан постао. **18** Праведан је Господ, јер сам се побунио против речи уста његових. Слушајте, сви народи, и гледајте мој бол. Девојке моје и младићи моји у ропство су отишли. **19** Звао сам оне који су ме много волели, али су ме преварили. Свештеници моји и старци моји помрли су у граду, тражећи храну да окрепе душу своју. **20** Погледај, Господе, у тескоби сам! Утроба ми се ускомешала. Срце се моје кида у мени, јер сам био веома бунтован. Напољу ми је мач децу побио, а у кући је сама смрт. **21** Људи чују како уздишем. Никог нема да ме теши. Сви су непријатељи моји чули за невољу моју. Радују се што си ти то учинио. Ти ћеш учинити да дође дан који си објавио. **22** Људи чују како уздишем. Нека сва злоћа њихова дође пред тебе, а ти их удари, као што си мене ударио због свих престапа мојих. Јер је много уздаха мојих, и срце је моје болно.

***1,1** Град, хебрејски „ир“, је именица женског рода у хебрејском језику.

2 О, како Господ у гневу свом облацима застире кћер сионску! С неба на земљу бацио је лепоту Израелову. У дан гнева свог није се сетио подножја ногу својих. **2** Господ је прогутао Јаковљева пребивалишта, ниједноме се није смиловао. У гневу свом разорио је утврђења кћери Јудине. Бацио је на земљу, оскрнавио је царство и кнезове његове. **3** У жестини гнева сломио је сваки рог Израелов. Повукао је десницу своју кад је непријатељ напао. У Јакову он гори као пламен огњени што све око себе прождира. **4** Као непријатељ лук је свој запео. Десницу је своју као непријатељ подигао и побио је све што је очима драго. У шатор кћери сионске излио је гнев свој као ватру. **5** Господ је постао попут непријатеља. Прогутао је Израел. Прогутао је све утврђене дворе његове, претворио је у рушевине своја утврђења. И кћери Јудиној умножио је тугу и јад. **6** Развалио је колибу своју као да је обична колиба у врту. Учинио је крај празнику своме. Господ је на Сиону бацио у заборав празник и Шабат,* и у својој гневној осуди није марио ни за цара ни за свештеника. **7** Господ је одбацио олтар свој, с презиром је одбацио светилиште своје. У руке непријатељу предао је зидине његових утврђених двора. У дому Господњем пустили су свој глас, као на празнични дан. **8** Господ је одлучио да претвори у рушевине зидине кћери сионске. Растегао је мерно уже. Руку своју није одвратио од затирања. У тугу је завио бедем и зидине. Заједно су пали. **9** Њена су врата у земљу утонула. Преворнице је њене уништио и поломио. Цар њен и кнезови њени сада су међу народима. Закона нема. Ни пророци њени више не добијају визије од Господа. **10** Старешине кћери сионске на земљи седе и ћуте, главу су прашином послали. Кострет су опасали. Девојке јерусалимске обориле су главу све до земље. **11** Очи су ми ишчилеле од суза. Утроба ми се ускомешала. Јетра ми се просула на земљу због пропасти кћери народа мог, јер деца и одојчад губе свест по трговима градским. **12** Мајкама својим говорим: „Где је жито и вино?“ Јер као смртно рањени губе свест по трговима градским, док полако умиру у наручју мајки својих. **13** Шта да ти наведем као пример? С чиме да те упоредим, кћери јерусалимска? С чиме да те

изједначим како бих те утешио, девице, кћери сионска? Јер је пропаст твоја велика као море. Ко ће те излечити? **14** Пророци су твоји за тебе имали безвредне и испразне визије. Нису откривали преступ твој - нису спречили да у ропство одеш, него су ти у визијама говорили безвредне и заводљиве објаве. **15** Подругљиво ти пљескају рукама сви који путем пролазе. У чуду звижде и одмахују главом због кћери јерусалимске, говорећи: „То ли је град за који су говорили: 'Он је савршенство лепоте, радост целе земље?'“ **16** На тебе отварају уста сви непријатељи твоји. У чуду звижде и шкргућу зубима. Говоре: „Прогутаћемо га. Ово је дан коме смо се надали! Дочекали смо, угледали смо!“ **17** Господ је учинио оно што је наумио. Испунио је реч своју. Оно што је још од давнина заповедио. Рушио је и није имао самилости. Непријатељу је дао да се радује над тобом. Узвисио је рог противника твојих. **18** Срце њихово ка Господу вапи, о, зидине кћери сионске! Нека сузе као потоци теку дан и ноћ! Не дај починка осећањима својим, нека око твоје не престаје да плаче! **19** Устани! Јадикуј ноћу, на почетку стража јутарњих! Као воду срце своје изливај пред лицем Господњим! К њему руке своје подижи ради душе деце своје, која од глади губе свест на угловима свих улица! **20** Погледај, Господе, и види онога кога си овако тешко ударио! Зар је требало да жене једу плод утробе своје, децу коју су здраву родиле, и да у Господњем светилишту буду убијени свештеник и пророк? **21** Деца и старци леже на земљи по улицама. Девојке моје и младићи моји од мача су пали. Убијао си у дан гнева свог. Клао си, самилости ниси имао. **22** Као на празнични дан, сазвао си народ из свих места у којима као странци живе. У дан гнева Господњег нико није ни побегао ни преживео. Децу коју сам здраву родила и одгајила, непријатељ је мој истребио.

3 Ја сам човек који је видео невољу због прута гнева његовог. **2** Мене је одвео и послао да у таму ходам, а не у светлости. **3** И управо на мене стално, по цео дан, окреће руку своју. **4** Учинио је да увене тело моје и кожа моја. Поломио је кости моје. **5** Сазидоа је бедем око мене, окружио ме је отровним биљем и невољом. **6** Ставио ме је да седим на мрачним местима као они који су одавно мртви. **7** Оградио ме је зидом каменим да не изађем. Ставио је на мене тешке окове. **8** И кад запомажем и вапим, он не прима молит-

***2,6** „Шабат“ значи „починак, одмор, мировање“. Шабат почиње у петак, са заласком сунца, и траје до суботе, до заласка сунца. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици.

ву моју. **9** Препречио је путеве моје каменом клесаним. Закрчио је стазе моје. **10** Он ми је као медвед који вреба, као лав у заседи. **11** Помео је путеве моје и оставио ме као земљу необрађену. Опустошио ме је. **12** Запео је лук свој, и поставио ме као мету за стреле. **13** У бубреге ми је забио стреле, синове тула свога. **14** Постао сам предмет подсмеха народу противничком, ругају ми се у песмама по цео дан. **15** Наситио ме је горчином, напојио ме пеленом. **16** Пушта ме да шљунком зубе ломим, тера ме да чучим у пепелу. **17** Одбацујеш ме, нема мира души мојој. Заборавио сам шта је то добро. **18** И говорим: „Нестало је славе моје и онога чему сам се надао од Господа.“ **19** Сети се невоље моје и бескућништва мога, пелена и отровног биља! **20** Душа ће се твоја сигурно сетити и према мени се сагнути. **21** На то ћу подсећати срце своје, због тога ћу спремно чекати. **22** Због милости Господње нисмо сасвим изгинули, јер милосрђа његовог неће нестати. **23** Обновљају се сваког јутра. Верност је твоја велика. **24** „Господ је наследство моје“ говори душа моја, „зато ћу га спремно чекати.“ **25** Дobar је Господ према ономе ко се узда у њега, према души која га тражи. **26** Добро је чекати, тихо чекати, спасење од Господа. **27** Добро је да човек носи јарам у младости својој. **28** Нека седи осамљен и ћути, јер је он време ставио на њега. **29** Нека стави уста своја у прашину. Можда има наде. **30** Нека окрене образ оном ко га удара, нека се насити срамоте. **31** Јер Господ не одбацује до века. **32** Јер ако је у тугу завио, он ће се и смилovati због велике милости своје. **33** Јер кад наноси невољу синовима људским или их растужује, не радује се томе. **34** Кад се под ногама сатиру сви затвореници земаљски, **35** кад се изврше правда човеку пред лицем Свевишњег, **36** кад се човеку неправда чини у парници његовој - Господ то не одобрава. **37** Ко је заповедио нешто и зблио се, а да то Господ није заповедио? **38** Из уста Свевишњег не долази ли и зло и добро? **39** Како се жив човек може жалити, како се човек може жалити због греха свога? **40** Испитајмо путеве своје и истражимо их, и вратимо се Господу. **41** Подигнимо срце своје и руке своје к Богу на небесима: **42** „Починили смо преступ, и били смо бунтовни. А ти ниси опростио. **43** Гневом си затворио приступ и прогониш нас. Убијао си, самилости ниси имао. **44** Облацима си затворио приступ к себи, да не прође молитва. **45** Учинио си од нас отпад и смеће

међу народима.“ **46** Сви непријатељи наши отворили су уста на нас. **47** Снашли су нас ужас и јама, опустошење и пропаст. **48** Из ока мог потоци суза теку због пропасти кћери народа мог. **49** Око моје сузе лије без престанка, и нема му предаха, **50** док Господ не погледа и не види с неба. **51** Око моје наноси бол души мојој, због свих кћери града мога. **52** Непријатељи ме моји упорно као птицу лове, а без разлога. **53** У јами су хтели окончати живот мој, камење су бацали на мене. **54** Воде су потекле изнад главе моје. Рекао сам: „Погинућу!“ **55** Призвао сам име твоје, о Господе, из јама најдубље. **56** Ти чујеш глас мој. Не затварај ухо кад молим да ме избавиш, кад вапим за помоћ. **57** Приближио си се оног дана кад сам те призвао. Рекао си: „Не бој се!“ **58** Ти си, Господе, прихватио парнице душе моје. Откупио си живот мој. **59** Видео си, Господе, неправду која ми је учињена. Дај ми праведну пресуду! **60** Видео си сву освету њихову, све што против мене смишљају. **61** Чучо си како ме срамоте, Господе, све што против мене смишљају, **62** речи оних који на мене устају и што против мене шапућу по цео дан. **63** Погледај их кад седе и кад устају. О мени песме певају. **64** Ти ћеш им, Господе, вратити по делима руку њихових. **65** Даћеш им срце окорело, проклетство твоје биће на њима. **66** Гонићеш их у гневу своме, и истребићеш их под небесима својим, Господе.

4 О, како је потамнело сјајно злато, то чисто злато! Како се просуло свето камење по угловима свих улица! **2** А драгоцене синове Сиона, који су се некад мерили сувим златом, сада их сматрају само земљаним ћуповима, делом руку грнчаревих! **3** Чак и шакали дојке пружају, доје младунце своје. Кћи народа мог постала је окрутна, попут нојева у пустињи. **4** Од жеђи се језик одојчету за непце лепи. Деца хлеба траже, али нема никога да им га пружи. **5** Они који су некад јели укусна јела умиру од страха по улицама. Они који су одрасли у скерлету сада грле гомиле пепела. **6** Казна за преступ кћери народа мог већа је од казне за грех Содома, који је у трену био уништен и коме ниједна рука није помоћ пружила. **7** Назиреји су њени били чистији од снега, бељи од млека. Руменији од корала, глатки као сафир. **8** Сада изгледају тамније од чађи, не препознају се на улицама. Кожа им се за кости прилепила, као дрво се осушила. **9** Боље су прошли они који су побијени мачем него они које је глад

поморила. Јер полако вену због несташнице рода с њива, као да су мачем прободени. **10** Жене, некад самилосне, кувале су децу своју. Њима су се храниле у време пропасти кћери народа мога. **11** Господ је исколио срибу своју, излио је жестоки гнев свој. И распалио је ватру на Сиону, која прождире његове темеље. **12** Ни цареви земаљски ни сви који живе на земљи нису веровали да ће противник и непријатељ ући на врата јерусалимска. **13** Због греха пророка његових и престапа свештеника његових. Усред њега се проливала крв праведних. **14** Као слепи лутали су улицама. Окаљали су се крвљу, па нико није смео дотаћи хаљине њихове. **15** „Склоните се! Нечисти!“, викали су им. „Склоните се! Склоните се! Не дотичите нас!“ Јер су постали бескућници, и лутали су уоколо. Међу народима се говорило: „Код нас они више не могу боравити. **16** Сам их је Господ расејао. Он их више неће погледати. Не поштују се више ни свештеници, милости нема ни према старцима.“ **17** Док нас још има, очи су нам ишчилеле узалуд очекујући помоћ. Гледајући у даљину очекивали смо народ који не може спас донети. **18** Вребају нам кораке па по трговима својим не можемо ходати. Крај нам се приближио. Навршили су нам се дани, дошао нам је крај. **19** Наши су гониоци били бржи од орлова небеских. По горама су нас жестоко гонили, у пустињи су нас у заседи чекали. **20** Дах ноздрва наших, помазаник Господњи, заробљен је у великој јами њиховој, онај за кога смо говорили: „У сени његовој живећемо међу народима.“ **21** Радуј се и весели се, кћери едомска, која живиш у земљи Уз. И до тебе ће чаша доћи. Опићеш се и открити голотинју своју. **22** Довољно си кажњена, кћери сионска, за кривицу своју. Неће те он опет у изгнанство одвести. Погледао је на преступ твој, кћери едомска. Разоткрио је грехе твоје.

5 Сети се, Господе, шта нам се десило! Погледај и види срамоту нашу! **2** Наследство наше предато је странцима, наше куће туђинима. **3** Постали смо сирочад, без оца. Мајке су наше као удовице. **4** Своју воду пијемо за новац, своја дрва купујемо. **5** Гониоци су нам за вратом. Изнемогли смо. Не дају нам да предахнемо. **6** Према Египту руку смо пружили и према Асирији, да се хлеба наситимо. **7** Наши су праочеви згрешили. Њих више нема, а ми због престапа њихових морамо трпети. **8** Слуге над нама господаре.

Никога нема да нас ишчупа из руке њихове. **9** Хлеб свој доносимо излажући душу своју мачу у пустињи. **10** Кожа нам се од глади као пећ зажарила. **11** Обешчастили су жене на Сиону, девице у градовима Јудиним. **12** Кнезове су за руку обесили. Ни лица стараца нису поштовали. **13** Младићи су жрвње носили, а дечасти су под теретом дрва посртали. **14** Стараца више нема на вратима, младићи не свирају више песме своје. **15** Нестало је радости у срцу нашем. Играње се наше у туговање претворило. **16** Круна је пала с главе наше. Тешко нама, јер смо згрешили! **17** Зато срце наше болује. Зато су нам очи ослабиле, **18** зато што је гора сионска опустела, и лисице иду по њој. **19** Ти ћеш, Господе, на престолу седети довека. Престо твој из нараштаја у нараштај стоји. **20** Зашто да нас заборавиш заувек, да нас оставиш на много дана? **21** Господе, доведи нас натраг к себи, и ми ћемо се радо вратити. Дај нам нове дане попут оних што су некад били. **22** Али ти си нас заиста одбацио. Много си се на нас разгневио.

КЊИГА ПРОПОВЕДНИКОВА

Писац: Соломон

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: пре 1000. пре н. е.

1 Речи онога који поучава* народ, Давидовог сина, цара у Јерусалиму. **2** „Испразност над испразностима!“, каже онај који поучава народ, „испразност над испразностима! Све је испразност!“ **3** Каква је корист човеку од свег труда његовог којим се труди под сунцем? **4** Један нараштај одлази, други нараштај долази, а земља остаје заувек. **5** Сунце излази, сунце залази и онда жури на место одакле излази. **6** Ветар иде на југ и окреће се на север. Непрестано се у круг врти и сво-ме се кружењу ветар враћа.

7 Све реке теку у море, а море се ипак не препуни. Одакле реке теку, тамо се и враћају да би поново текле. **8** Све је заморно, нико не може све то описати. Око се није доста нагледало нити се ухо довољно наслушало. **9** Што је било, опет ће бити, и што се радило, опет ће се радити, и тако нема ништа ново под сунцем. **10** Постоји ли нешто за шта би се могло рећи: „Види, ово је ново“? И то постоји још од давнина. Оно што постоји, настало је пре нас. **11** Нико се не сећа људи из прошлих времена, нити ће се ико сећати оних који ће касније доћи. А неће их се сећати нико ни од оних који ће доћи још касније.

12 Ја, који поучавам народ, постао сам цар над Израелом у Јерусалиму. **13** И управо сам срце своје да тражим и истражујем мудрост у свему што се ради под небесима - сав тај мучан посао који је Бог дао синовима људским да се њиме баве. **14** Видео сам сва дела што се чине под сунцем, и гле, све је испразност и трчање за ветром.

15 Оно што је искривљено не може се исправити, и оно чега нема не може се избројати. **16** Рекао сам у срцу своје: „Гле, стекао сам већу мудрост од свих који су пре мене били у Јерусалиму, и срце је моје видело

много мудрости и знања.“ **17** И управо сам срце своје да упознам мудрост, а исто тако и лудост и безумље, али спознао сам да је и то трчање за ветром. **18** Јер где је много мудрости, много је и јада, и ко умножава знање, умножава муку.

2 Рекао сам у срцу своје: „Хајде да окушам весеље и да уживам у добру.“ Али гле, и то је била испразност. **2** За смех сам рекао: „Лудост!“ и за весеље: „Чему то?“

3 Истраживао сам срцем својим шта је безумље тако што сам тело веселио вином, али при томе сам срце водио мудрошћу, да бих видео какву добробит доноси синовима људским оно што чине под небесима све дане живота свога. **4** Велика сам дела учинио. Саградио сам себи куће, засадио винограде. **5** Направио сам себи вртове и паркове, и засадио у њима воћке свакојаке. **6** Направио сам себи језера да из њих заливам шуме, да дрвеће расте. **7** Довео сам слуге и слушкиње, и имао сам слуге рођене у кући мојој. Имао сам и много стоке, крупне и ситне, више од свих који су пре мене били у Јерусалиму. **8** Накупио сам себи сребра и злата, и блага царева и покрајина. Набавио сам себи певаче и певачице и окусио сам највеће задовољство синова људских - жену, много жена. **9** И постао сам већи и силнији од свих који су пре мене били у Јерусалиму. А мудрост ме моја није оставила.

10 И што год су очи моје пожелеле, нисам им ускратио. Ни срцу своје нисам ускратио никакво весеље, јер се срце моје радовало сваком мом труду, и то ми је била награда за сав мој труд. **11** А кад сам се осврнуо на сва дела своја која су учиниле руке моје и на сав напоран посао у ком сам се трудио, увидео сам да је све то била испразност и трчање за ветром, и од свега тога није било никакве користи под сунцем.

12 И одлучио сам да упознам мудрост и лудост и безумље. Јер шта може учинити обичан човек који ће доћи после цара? Само оно што је већ учињено. **13** И спознао сам

***1,1** Дословно: „окупља“. На хебрејском језику *Књига проповедникова* се зове *Кохелет*. Та реч потиче од глагола *кахал*, „сазивати, окупљати“. У 1. стиху Соломон је себе назвао *кохелетом* („оним који окупља народ“).

да је мудрост боља од безумља, као што је светлост боља од таме.

14 Мудар јасно види, а безумник иде по мрклом мраку. Али спознао сам и то да све њих на крају задеси исто. **15** И рекао сам у срцу своме: „Оно што ће задесити безумника, то ће задесити и мене.“ Зашто сам онда био мудар, сувише мудар? И рекао сам у срцу своме: „И то је испразност.“ **16** Јер сећање на мудрога не траје ништа дуже од сећања на безумника. У данима који долазе свако ће бити заборављен. И како ће умрети мудар човек? Исто као и безумник.

17 И омрзао ми је живот, јер ми се чини мучним оно што се ради под сунцем, јер је све испразност и трчање за ветром. **18** И омрзло ми је све за шта сам се трудио и напорно радио под сунцем, и што морам оставити човеку који ће доћи после мене. **19** А ко зна да ли ће он бити мудар или луд? Ипак, он ће постати господар свега за шта сам се трудио и напорно радио и у шта сам мудрост своју улагао под сунцем. И то је испразност. **20** И почео сам да очајавам у срцу због свега за шта сам се трудио и напорно радио под сунцем. **21** Јер неко се труди мудро, зналачки и успешно, али све што стекне оставиће другоме који се није трудио око тога. И то је испразност и велико зло.

22 Јер шта човек добија за сав труд свој и за настојања срца свога која прате труд његов под сунцем? **23** Јер све дане његове посао му његов задаје бол и бригу, а срце његово не почива ни ноћу. И то је испразност.

24 Нема за човека ништа боље него да једе и да пије и да му душа ужива у добру од труда његовог. Видео сам да и то долази из руке Бога. **25** Јер ко једе и ко пије боље него ја?

26 Јер човеку кога сматра добрим Бог даје мудрост и знање и радост, а грешнику даје посао да сабира и сакупља, и то за онога кога Бог сматра добрим. И то је испразност и трчање за ветром.

3 Све има своје време, све што се чини под небесима има своје време: **2** време кад се рађа и време кад се умире; време кад се сади и време кад се чула посађено; **3** време кад се убија и време кад се лечи; време кад се руши и време кад се гради; **4** време кад се плаче и време кад се смеје; време кад се тугује и време кад се игра; **5** време кад се баца камење и време кад се скупља камење; време кад се грли и време кад се не грли; **6** време кад се тражи и време кад се мири са губитком; време кад се чува и време кад се

одбацује; **7** време кад се цепа и време кад се зашива; време кад се ћути и време кад се говори; **8** време кад се воли и време кад се мрзи; време за рат и време за мир. **9** Какву корист онај ко ради има од труда свога?

10 Посматрао сам посао који је Бог дао синовима људским да се њиме баве. **11** Све је учинио да је лепо у своје време. Чак је и вечност ставио људима у срце, али они не могу у потпуности докучити дела која Бог чини. **12** Сазнао сам да за њих нема ништа боље него да се радују и да чине добро за живота свога, **13** и да сваки човек једе и пије и ужива у добру од свег труда свога. То је дар од Бога.

14 Схватио сам да ће све што Бог чини трајати заувек. Томе се ништа не може додати нити се шта може одузети; а Бог то чини да би га се људи бојали.

15 Оно што се сада дешава, већ је било, и што ће бити већ је и раније било; и Бог враћа оно што је било.

16 Још сам видео под сунцем како тамо где треба да буде правда влада зло и где треба да буде праведност влада злоћа. **17** Рекао сам у срцу своме: „Бог ће судити и праведноме и зломе, јер код њега свака ствар и сваки посао има своје време.“

18 И рекао сам у срцу своме да ће Бог пробрати синове људске, како би видели да су попут животиња. **19** Јер какав је крај синовима људским, такав је крај и животињама - свима је исти крај. Како умиру они, тако умиру и оне. И сви имају исти дух, па човек није бољи од животиње, јер је све испразност. **20** Сви иду на исто место. Сви су од праха постали и сви се у прах враћају. **21** Ко зна да ли дух синова људских узлази горе, а дух животиња силази доле у земљу? **22** И видео сам да нема ништа боље него да се човек радује својим делима, јер му је то награда. Јер ко ће га довести да види шта ће бити после њега?

4 Опет сам посматрао сва тлачења која се чине под сунцем, и гле, потлачени сузе лију, а никога нема да их утеши. Моћ је у рукама њихових тлачитеља, а никога нема да их утеши. **2** Зато сматрам да су мртви који су већ помрли срећнији од живих који су још живи. **3** А и од једних и од других бољи је онај ко се још није ни родио, ко није видео мучан посао који се под сунцем ради.

4 И видео сам да сав труд и сав успех у послу изазива супарништво међу људима. И то је испразност и трчање за ветром.

5 Безумник прекрсти руке и једе тело своје.

6 Боља је једна шака починка него две шаке труда и трчања за ветром.

7 Опет сам посматрао испразност под сунцем: **8** Има неко ко је сам, без друга, и без сина и без брата, али нема краја свем труду његовом. Очи његове не могу се наситити богатства. И пита се: „За кога се трудим и души својој ускраћујем оно што је добро?“ И то је испразност и мучан посао.

9 Боље је двојици него једноме, јер имају добру плату за свој труд. **10** Јер ако један падне, други ће подићи друга свог. А како ли је онеме ко је сам кад падне, а нема другог да га подигне?

11 И ако двојица легну заједно, угрејаће се. А како ће се угрејати онај ко је сам? **12** И ако би неко надјачао једнога, двојица ће моћи да му се одупру. И троструко уже не киде се лако.

13 Бољи је младић сиромашан, а мудар, него цар стар, а безуман, који више не зна да прими савет. **14** Јер он може изаћи из затвора и постати цар, иако се у царству родио као сиромаш. **15** Видео сам све живе који ходе под сунцем, и шта бива с тим младићем који долази на место његово. **16** Нема краја свем народу, свима којима је он на челу. Али народ му се касније неће радовати, јер и то је испразност и трчање за ветром.

5 Пази на кораке своје кад идеш у дом Божји. Приступи да слушаш, а не да приносиш жртву као што чине безумници, јер не знају да је зло што чине.

2 Не нагли устима својим и нека се срце твоје не жури да изговори реч пред Богом. Јер је Бог на небесима, а ти си на земљи. Зато нека буде мало речи твојих. **3** Јер сан долази од великог посла, а безуман говор од мноштва речи. **4** Кад дајеш завет Богу, не оклевај да га испуниш, јер безумници никоме нису мили. Испуни свој завет. **5** Боље је да не дајеш завет него да даш завет па да га не испуниш. **6** Не дозволи устима својим да наведу на грех тело твоје, и не реци пред анђелом: „Забунио сам се!“ Зашто да се Бог разгневи због гласа твога и да уништи дело руку твојих? **7** Јер због много посла долазе ношти и испразности и мноштво речи. Али бој се Бога.

8 Ако видиш да негде у земљи неко тлачи сиромаша и да се насилно ускраћује правда и праведност, немој да се чудиш томе, јер онај који је виши од високих то посматра, а има и оних који су високо изнад високих.

9 Сви ти људи имају корист од земље. И самом цару слуге обрађују њиве.

10 Ко воли сребро, никад му није доста сребра, и ко воли богатство, никад му није доста добитка. И то је испразност.

11 Где је много добара, много је и оних који их једу. И какву корист од њих има власник, осим што их очима гледа?

12 Сладак је сан онеме ко служи, било да једе мало или много, а богатство не да богатома да спава.

13 Има једно велико зло које сам видео под сунцем: богатство које се власнику чува на његово зло. **14** То богатство пропадне због зле незгоде, па за сина који му се родио ништа не остане у руци његовој.

15 Као што је го изашао из утробе мајке своје, тако ће и отићи, онакав какав је и дошао. И ништа не може узети са собом за труд свој, ништа не може понети у руци својој.

16 И ово је велико зло: онако како је неко дошао, тако ће и отићи. И каква је корист онеме коме труд одлази у ветар? **17** А и све дане своје једе у тами, уз велику муку, уз болест и гнев.

18 Ето, видео сам да је најбоље и најлепше да човек једе и пије и ужива у добру од свег труда свога којим се труди под сунцем све дане живота свога који му је Бог дао, јер то му је награда. **19** И Бог је сваком човеку коме је дао богатство и иметак, омогућио да једе од тога и да узима награду своју и да се радује због труда свога. То је дар од Бога.

20 Човек не размишља често о данима живота свога, јер га Бог заокупља радошћу срца његовог.

6 Има једно зло које сам видео под сунцем, и често је међу људима: **2** Неком човеку Бог даје богатство и иметак и част, и душа његова не оскудева ни у чему од онога за чим чезне, а ипак му Бог не омогућује да једе од тога, него то једе туђинац. То је испразност и тешка болест. **3** Кад би човек имао стотину деце и живео много година, и кад би многобројни били дани живота његовог, а душа се његова не би наситила добра и не би ни гроба имао, кажем да је мртворођенче боље од њега. **4** Јер оно је узалуд дошло на свет и у таму одлази, и име ће му бити тамо покривено. **5** Ни сунца није видело нити упознало. Али је спокојније од онога који је проживео много година. **6** Кад би такав живео и двапут по хиљаду година, а добра не би окусио - зар не одлазе сви на исто место?

7 Сав је труд човеков само да би напунио стомак свој, али душа се његова не може наситити. **8** Јер по чему је мудар бољи од безумнога? Шта невољник има од тога што зна како да се влада међу људима? **9** Боље је очима гледати него се поводити за жељама душе своје. И то је испразност и трчање за ветром.

10 Све што постоји, већ је названо именом својим, и зна се шта је човек. Он се не може судити с моћнијим од себе.

11 Пошто има много тога што продубљује испразност, каква је од тога корист човеку?

12 Јер ко зна шта је добро човеку у животу, за све дане испразног живота његовог, кад му дани пролазе као сена? Јер ко може рећи човеку шта ће после њега бити под сунцем?

7 Боље је добро име него добро уље, и дан смрти него дан рођења. **2** Боље је ићи у кућу где је жалост него у кућу где је гозба, јер такав је крај сваког човека. Ко је жив, нека то прими к срцу. **3** Тескоба је боља од смеха, јер од забринутог лица срце постаје боље. **4** Срце је мудрих у кући где је жалост, а срце безумних у кући где је весеље.

5 Боље је чути укор од некога ко је мудар него слушати песму безумних. **6** Јер као што трње пуцкета испод лонца, такав је смех безумника. И то је испразност. **7** Јер тлачење може навести мудрога да поступа лудо, и поклон може покварити срце.

8 Бољи је крај ствари него почетак. Бољи је онај ко је стрпљив него онај ко је охол. **9** Немој се брзо вређати, јер увредљивост почива у недрима безумних.

10 Не говори: „Зашто су пређашња времена била боља од ових?“, јер није мудро да то питаш.

11 Мудрост заједно с наследством добра је и корисна онима на које сунце сја. **12** Јер мудрост је заштита, а и новац је заштита. Али је предност знања и мудрости у томе што чувају живот ономе ко их има.

13 Погледај дела Божја. Ко може исправити оно што је он искривио? **14** У добром дану показуј доброту, а у злом дану размишљај о томе да је Бог створио и један и други дан, да човек не открије ништа од онога што ће бити после њега.

15 Свашта сам видео у испразним данима својим. Праведник пропада у праведности својој, а зао човек дуго живи у злу своје.

16 Не буди сувише праведан, и не буди превише мудар. Зашто да сам себе упропастиш? **17** Не буди сувише зао, и не буди луд. Зашто да умреш пре времена? **18** Добро је

да држиш једно, али ни друго не испуштај из руке. Јер ко се боји Бога, уважава све то.

19 Мудрост даје мудрому човеку већу снагу него граду десет моћних људи који су у њему. **20** Јер нема на земљи праведног човека који чини само добро и никад не греша.

21 Не узимај к срцу сваку реч коју људи кажу, па нећеш чути слугу свог како те проклиње. **22** Јер срце твоје добро зна да си и ти много пута проклињао друге.

23 Све сам то истражио помоћу мудрости. Рекао сам: „Постаћу мудар.“ Али мудрост је остала далеко од мене. **24** Оно што се збива, далеко је и јако дубоко. Ко то може схватити? **25** Срцем сам својим одлучио да спознам, истражим и пронађем мудрост и смисао свега, и да спознам све зло безумља и бесмисленост лудости. **26** И открио сам ово: Од смрти је гора жена која је мрежа ловачка и којој је срце мрежа рибарска и којој су руке окови. Човек је по вољи Богу ако бежи од ње, а грех чини ако дозволи да га она зароби.

27 „Ето, то сам открио“, каже онај који учува народ, „разматрајући једно за другим, да бих дошао до закључка **28** који је душа моја стално тражила, али без успеха. Нашао сам честитог човека, једног од хиљаду, а жену честиту међу свима њима нисам нашао. **29** Ето, једино сам ово открио: Бог је људе начинио честитима, али они иду за многим замислима својим.“

8 Ко је попут мудрог човека? И ко зна тумачити ствари? Мудрост човеку озарује лице, и ублажава строгост лица његовог.

2 Ја кажем: „Извршавај наредбу цареву, и то због заклетве Богу. **3** Не жури да одеш од њега. Не углићи се у зло. Јер што год жели, он ће и учинити, **4** јер царева је реч најјача, и ко му сме рећи: ‘Шта то радиш?’”

5 Ко извршава заповест неће знати за невољу, и мудро срце знаће и време и суд. **6** Јер постоји време и суд за све, јер ионако многе невоље погађају људе. **7** Јер нико не зна шта ће бити, и ко му може рећи како ће то бити?

8 Човек нема власти над духом својим, да заустави дух свој, нема власти у дан смрти. Нико није изузет у том рату. А зло неће изабавити оне који се у њега уплићу.

9 Све сам то видео и усмерио сам срце своје на све што се под сунцем ради, кад човек влада над човеком на несрећу његову. **10** Али видео сам и како зле сахрањују, како долазе на свето место и како одлазе с њега

и како бивају заборављени у граду где су тако поступали. И то је испразност.

11 Зато што се пресуда за зло дело не извршава брзо, срце синова људских одлучно је да чини зло. **12** Грешник може сто пута да учини зло и да дуго живи, радећи шта му се свиђа, али ја ипак знам да ће добро бити онима који се боје Бога, јер имају страх од њега. **13** Али злоте неће бити добро, нити ће продужити дане своје који су као сена, јер се не боји Бога.

14 Ово је испразност која бива на земљи: Има праведника којима бива као да чине зло, и има злих којима бива као да поступају праведно. Зато кажем да је и то испразност.

15 А ја хвалим весеље, јер човеку нема ништа боље под сунцем него да једе и пије и весели се, и да га то прати у труду његовом све дане живота његовог, који му је Бог дао под сунцем. **16** Зато сам усмерио срце своје да упознам мудрост и да видим све што се ради на земљи, јер некеме због тога очи не виде сна, ни дању ни ноћу.

17 И посматрао сам сва дела Божја: Заиста, човек не може докучити оно што се под сунцем ради. Ма колико се човек труди да открије, не може то докучити. Ако и каже да је довољно мудар да би то спознао, ипак не може докучити.

9 Све сам то примио к срцу, да бих разјаснио све то - и праведни и мудри и сва дела њихова налазе се у рци Божјој. Човек не познаје ни љубав ни мржњу које су биле пре њега. **2** Свима бива једнако у свему. Исти је крај праведноме и злоте, доброте и чистоте и нечистоте, онеме ко приноси жртву и ономе ко не приноси жртву. Онај ко је добар исти је као и грешник. Онај ко се олако заклинје исти је као и онај ко се боји заклетве. **3** Ово је жалосно у свему што се чини под сунцем: Пошто је свима исти крај, срце синова људских пуно је зла; и лудост је у срцу њиховом док су живи, а потом - одлазе к мртвима!

4 Јер за онога ко је међу живима има наде, јер живом псу боље је него мртвом лаву. **5** Живи су свесни тога да ће умрети, а мртви нису свесни ничега, нити више имају плату, јер је спомен на њих заборављен. **6** И љубави њихове и мржње њихове и љубоморе њихове нестало је, и више неће имати удела ни у чему што ће се чинити под сунцем.

7 Хајде, с радошћу једи хлеб свој и веселог срца пиј вино своје, јер су Богу већ мила дела твоја. **8** Увек носи хаљине беле и уља нека не мања на глави твојој. **9** Уживај живот

са женом коју волиш све дане испразног живота свог који ти је Бог дао под сунцем, све дане испразности своје, јер то ти је награда у животу и у труду твоме којим се трудиш под сунцем. **10** Све што ти дође под руку да чиниш, чини то свом снагом својом, јер нема ни рада, ни размишљања, ни знања, ни мудрости у гробу у који идеш.

11 Опет сам видео под сунцем да трку не добијају они који су брзи ни битку они који су моћни, ни хлеб они који су мудри, ни богатство они који су разборити, нити су у милости они који имају знање; јер време невоље и непредвиђени догађаји сналазе свакога од њих. **12** Јер човек не зна када долази час његов. Као рибе уловљене у кобну мрежу и као птице ухваћене у замку, тако се синови људски у замку хватају у време невоље, кад их задеси изненада.

13 Видео сам и ову мудрост под сунцем, и учинила ми се великом: **14** Био је један мали град и у њему мало људи, а на њега је дошао велики цар и опколио га и подигао око њега велики опсадни насип. **15** Али у њему се нашао један човек, сиромашан, а мудар, и спасао је град мудрошћу својом. Али нико се после није сећао тог сиромаша. **16** Тада сам рекао: „Мудрост је боља од снаге, али мудрост сиромаша се презире и његове се речи не слушају.“

17 Тихе речи мудрих људи чују се више него вика онога ко влада међу безумницима.

18 Мудрост је боља него бојна опрема, а један грешник може упропастити много добра.

10 Од мртвих мува усмрди се и ужегне вешто направљено мирисно уље. Тако и мало лудости поквари углед човеку који је познат по мудрости и части.

2 Срце је мудро с десне стране, а безумном је срце с леве стране. **3** И којим год путем луди иде, мудрости нема и свакоме говори да је луд.

4 Ако се гнев владара подигне на тебе, не остављај место своје, јер мирноћа сузбија велике грехе.

5 Има једно зло које сам видео под сунцем, грешка коју чини онај ко има власт: **6** Луде постављају на многе високе положаје, а способни остају на ниским положајима.

7 Видео сам слуге на коњима, а кнезове како иду пешице као слуге.

8 Ко јаму копа, сам ће у њу упасти, и ко разваљује зид камени, змија ће га ујести.

9 Ко ломи камење, оно ће га озледити. Ко цепа дрва, треба да буде опрезан.

10 Ако се гвоздена алатка иступи и оштрица јој се не избруси, човек троши више снаге. Дакле, успех лежи у примени мудрости.

11 Ако змија уједе човека јер је није укротио, онда нема користи што зна да се служи језиком кротитеља.

12 Речи из уста мудрог човека доносе наклоност других, а безумног прождиру усне његове. **13** Почетак речи уста његових лудост је, а крај речи уста његових погубно је безумље. **14** Луд човек говори много речи. Човек не зна шта ће бити. И ко му може рећи шта ће после њега бити?

15 Безумнике умара труд њихов, јер нико од њих не зна ни како у град отићи.

16 Како ли је теби, земљо, кад ти је цар дете и кад се кнезови твоји већ од раног јутра госте? **17** Срећна си, земљо, кад ти је цар племенитог рода и кад кнезови твоји једу у право време да се окрепе, а не да се напију.

18 Због велике лењости савијају се греде, и због немарних руку прокишњава кућа.

19 Хлеб весели раднике и младо вино увећава живот, али новац прибавља све.

20 Ни у соби у којој спаваш не проклињи цара, ни у одајама где лежиш не проклињи богатог, јер ће птица небеска однети глас и крилато створење испричаће то.

11 Баца хлеб свој на површину воде, јер ћеш га после много дана опет наћи. **2** Подели од оног што је твоје седморици, или чак осморици, јер не знаш какво ће се зло догодити на земљи.

3 Ако се облаци напуне водом, пуштају кишу на земљу. И ако дрво падне на југ или на север - где падне, тамо и остаје.

4 Ко пази на ветар никад неће сејати, и ко гледа на облаке никад неће жети.

5 Као што не знаш како дух делује у костима детета у утроби трудне жене, тако не знаш ни дело Божје, који све чини.

6 Ујутру сеј семе своје и до вечери нека ти рука не почива. Јер не знаш где ће успети, овде или онде, или ће обоје бити једнако добро.

7 Слатка је светлост, и добро је да очи виде сунце. **8** Јер ако човек живи и много година, нека се радује кроз све те године. И нека помисли на дане таме, којих може бити много. Сваки дан који долази, све је испразност.

9 Радуј се, младићу, у младости својој, и нека те весели срце твоје у данима младалаштва твог, и иди путевима срца свог и за оним што очи твоје виде. Али знај да ће те за све то Бог извести на суд. **10** Зато уклони

бол од срца свога, и удаљи невољу од тела свога, јер су младост и најлепше године живота испразност.

12 Сећај се свог Величанственог Створитеља у данима младости своје, пре него што дођу зли дани и стигну године за које ћеш рећи: „Нису ми миле“; **2** пре него што потамни светлост сунца и месеца и звезда, и почну да долазе облаци с кишима; **3** у дан кад почну да дрхте чувари куће и погну се јунаци, и престану да раде млинарује јер их је мало, и кад потамне оне које гледају кроз прозоре; **4** кад се затворе врата улична и стиша се звук млина који меље, и човек почне да устаје на птичји глас, и кад се стишају звуци песме; **5** кад човек почне да се боји висине и да страхује на путу; и кад бадем процвета и скакавац отежа и жеља прође, јер човек иде у дом у коме ће дуго остати, а они што наричу већ се крећу улицом. **6** Сећај га се пре него што се прекине ланац сребрни и сломи посуда златна, пре него што се разбије крчаг на извору и сломи се точак на бунару. **7** Тада се прах враћа у земљу, где је и био, а дух се враћа Богу, који га је дао.

8 „Испразност над испразностима!“, рекао је онај који је поучавао народ. „Све је испразност!“

9 И не само што је онај који је поучавао народ био mudar, већ је стално преносио знање народу, размишљао и темељно истраживао, и саставио збирку многих мудрих пословица. **10** Онај који је поучавао народ трудио се да пронађе угодне речи и да напише тачне речи истине.

11 Речи су мудрих људи као жаока, и они који се баве сакупљеним изрекама налик су клиновима забијеним. Такве речи потичу од једног пастира. **12** А с оним што је преко тога, сине мој, буди опрезан: Нема краја састављању многих књига и прекомерно читање тих књига замара тело.

13 Закључак свега што си чуо јесте ово: Бој се Бога и држи се његових заповести. Јер то је сва дужност човеку. **14** Јер ће Бог донети суд о сваком делу и о свему што је скривено, и рећи ће да ли је оно добро или зло.

КЊИГА О ЈЕСТИРИ

Писац: Мардохеј

Место писања: Сусам, Елам

Писање завршено: око 475. пре н. е.

Обухвата време: 493 - 475. пре н. е.

1 Догодило се у данима Асвира, оног Асвира који је царовао од Индије до Етиопије над сто двадесет и седам покрајина, **2** да је цар Асвир у оне дане, док је седео на свом царском престолу у тврђави Сусан, **3** треће године свога владања, приредио гозбу за све своје кнезове и слуге, за војску Персије и Медије, за великаше и кнезове покрајина. **4** Тада је много дана, то јест сто и осамдесет дана, показивао богатство свог славног царства, сјај и лепоту свог величанства. **5** Кад су прошли ти дани, цар је у једном делу врта царске палате приредио седмодневну гозбу за цео народ што се нашао у тврђави Сусан, од највећег до најмањег. **6** Ланена, памучна и плава тканина била је причвршћена врпцама од финог предива, а ужа од вуне пурпуре боје висила су на сребрним карикама и мермерним стубовима. На поду од порфира, мермера, седефа и црног мермера биле су софе од злата и сребра.

7 Вино се служило у разним златним посудама, и царског вина је било у изобиљу, као што и доликује цару. **8** Нико није био законом присиљаван да пије, јер је цар наредио свим управитељима свог двора да угађају свакоме према његовој жељи.

9 И царица Астина је приредила гозбу за жене у царском двору цара Асвира.

10 Седмог дана, кад се срце цара Асвира развеселило од вина, он рече Меуману, Висати, Арвони, Викти, Авакти, Зетару и Харкасу, седморици дворана који су му служили, **11** да пред њега доведу царицу Астину с царским турбаном на глави, да покаже народима и кнезовима њену лепоту, јер је била веома лепа. **12** Али царица Астина није хтела да дође на реч цареву коју су јој пренели дворани. Тада се цар много наљутио и жестоко се разгневио.

13 Цар је затим упитао мудраце који су познавали прошлост (јер су тако цареви послони долазили пред све који су упућени у закон и право, **14** а најближи су му били Карсена, Сетар, Адмата, Тарсис, Мерес, Марсена

и Мемукан, седам кнезова Персије и Медије, који су имали приступ цару и који су седели на првим местима у царству): **15** „Како према закону треба поступити с царицом Астином, јер није учинила оно што је цар Асвир заповедио преко дворана?”

16 Мемукан одговори пред царем и кнезовима: „Царица Астина није скривила само цару него и свим кнезовима и свим народима који живе у свим покрајинама цара Асвира. **17** Јер ће све жене сазнати за оно што је царица учинила, па ће њихови мужеви у њиховим очима бити презрени, и оне ће рећи: 'Цар Асвир је наредио да пред њега доведу царицу Астину, али она није дошла.' **18** И још данас ће кнегиње Персије и Медије које буду чуле шта је царица урадила почети тако да говоре свим царевим кнезовима, и то ће изазвати много презира и гнева. **19** Ако је цару по вољи, нека цар изда наредбу, и нека се она упише у законе Персије и Медије, тако да се не може опозвати, да Астина више не сме да се појави пред царем Асвиром, а њено царско достојанство нека цар преда другој жени, бољој од ње. **20** И нека се одредба коју ће цар издати разгласи по целом његовом царству, које је веома велико, па ће све жене показивати поштовање према својим мужевима, од највећег до најмањег.”

21 Тај предлог се допао цару и кнезовима, и цар је поступио по речи Мемукановој. **22** Тако је послао писма по свим царевим покрајинама, у сваку покрајину њеним писмом и сваком народу његовим језиком, да сваки муж буде господар у свом дому и да говори језиком свог народа.

2 После тих догађаја, кад се стишао гнев цара Асвира, цар се сетио Астине и онога што је учинила и што је било одлучено против ње. **2** Тада слуге које су послуживале цара рекоше: „Нека се за цара потраже девојке, лепе девице. **3** И нека цар постави поверенике у свим покрајинама свог царства да му доведу све девојке, лепе девице, у

тврђаву Сусан, у кућу за жене која је под надзором царевог евнуха* Игаја, чувара жена, и нека им се обезбеди пажња. **4** Девојка која се буде допала царевим очима нека постане царица уместо Астине." То се цару допало, па је тако и поступио.

5 У тврђави Сусан био је неки Јудејац који се звао Мардохеј, син Јаира, сина Симеје,* Кисовог сина, из Венијаминовог племена, **6** који је био изгнан из Јерусалима заједно с људима и јудејским царем Јехонијом, а које је одвео вавилонски цар Навуходоносор. **7** Он се старао о Адаси, то јест Јестири, која је била кћи његовог стрица, јер није имала ни оца ни мајку. Девојка је била лепог стаса и лепог лица. После смрти њеног оца и њене мајке, Мардохеј ју је прихватио као кћер. **8** Кад се разгласила царева реч и његов закон и кад су многе девојке доведене у тврђаву Сусан, доведена је и Јестира у царев двор под надзор Игаја, чувара жена.

9 Девојка се допала његовим очима и стекла је његову наклоност, па се брзо побринуо да јој се обезбеди пажња и одговарајућа исхрана. Дао јој је и седам изабраних девојака са царевог двора и заједно с њеним девојкама преместио је у најбољи део куће за жене. **10** Јестира није помињала ни свој народ ни своје порекло, јер јој је Мардохеј заповедио да о томе не говори. **11** Мардохеј је сваког дана долазио пред двориште куће за жене да сазна како је Јестира и шта се с њом догађа.

12 После дванаест месеци припреме, у складу с оним што је било прописано за жене, дошао би ред на сваку девојку да иде код цара Асвира. А овако је протичало раздобље у ком су улепшаване: шест месеци уљем од смирне, а шест месеци балзамом, заједно с посебним третманом за жене. **13** После тога, девојка би ушла код цара. Све што би затражила из куће за жене могла је понети са собом у царев двор. **14** Увече би ушла, а ујутру би се вратила у другу кућу за жене под надзором царевог евнуха Сасгаза, чувара иноча.* Онда више не би улазила код цара, осим ако би му се допала па би била позвана по имену.

15 Кад је дошао ред на Јестиру, кћер Авихаила, стрица Мардохеја, коју је он прихватио као кћер, да уђе код цара, она није тра-

жила ништа осим онога што јој је рекао царев евнух Игај, чувар жена. Све то време Јестира је стицала све већу наклоност свих који су је виђали. **16** Тако су Јестиру одвели код цара Асвира у његов царски двор десетог месеца, то јест месеца тевета, седме године његовог владања. **17** Цар је заволео Јестиру више од свих других жена, и она је стекла његову наклоност и љубав више од свих других девојака. Ставио јој је на главу царски турбан и учинио ју је царицом уместо Астине. **18** Онда је цар приредио велику гозбу за све своје кнезове и слуге, гозбу у Јестирину част. У свим покрајинама прогласио је помиловање и делио дарове какви доликују цару.

19 Кад су се девојке окупиле и други пут, Мардохеј је седео на царевим вратима. **20** Јестира није спомињала ни своје порекло ни свој народ, као што јој је Мардохеј заповедио. Она је и даље поступала онако како јој је Мардохеј говорио, као и раније кад се он старао о њој.

21 У тим данима, када је Мардохеј седео на царевим вратима, два царева дворанина, вратари Вихтан и Терес, разгневили су се и почели да се договарају да дигну руку на цара Асвира. **22** Мардохеј је сазнао за то и одмах јавио царици Јестири, а она је то у Мардохејево име пренела цару. **23** Тада је тај случај био истражен и потврђен, па су обојица била обешена на дрво. Затим је то пред царем било записано у дневницима.

3 После тих догађаја, цар Асвир је уздигао Амана, сина Амедате Агагеја.* Узвисио га је, а његов престо поставио изнад свих других кнезова који су с њим били. **2** Све цареве слуге које су биле на царевим вратима клањале су се и падале ничице пред Аманом, јер је цар тако наредио. Али Мардохеј му се није клањао нити је падао ничице пред њим. **3** Цареве слуге које су биле на царевим вратима говориле су Мардохеју: „Зашто преступаш цареву заповест?" **4** Пошто су му то говорили из дана у дан, а он их није слушао, јавили су то Аману да виде да ли ће Мардохеју бити дозвољено да се и даље тако понаша, јер им је рекао да је Јудејац.

5 Аман се разгневио када је видео да му се Мардохеј не клања нити пада ничице пред њим. **6** Али у његовим очима није било вредно да дигне руку само на Мардохеја, јер су му рекли из ког је народа Мардохеј. Зато је Аман почео да тражи начина да истреби све Јудејце који су живели у целом Асвировом царству, то јест цео Мардохејев народ.

***2,3** Или: ушкопљеник. **2,5** Види 2. Самуилова 16,5; 1. Царевима 2,8. **2,14** Иноча је жена у полигамном браку коју муж узима поред своје праве супруге (то јест правих супруга) и која има нижи статус од праве супруге. **3,1** Види: 1. Самуилова 15,8.

7 Првог месеца, то јест месеца нисана, дванаесте године Асвиоровог царовања, пред Аманом се бацао жреб* за сваки дан и за сваки месец, до дванаестог месеца, то јест месеца адара. **8** Аман рече цару Асвиру: „У свим покрајинама твог царства има један народ расејан и издвојен међу другим народима. Његови закони су другачији од закона свих осталих народа, а не држи се ни царевих закона. Зато није добро да их цар пусти на миру. **9** Ако је цару по вољи, нека се изда писани налог да се они истребе, а ја ћу избројати десет хиљада таланата сребра на руке царевим службеницима да их однесу у цареву ризницу.“

10 Тада је цар скинуо свој печатни прстен с руке и дао га Амону, сину Амедате Агагеја, непријатељу Јудејаца. **11** Цар још рече Амону: „Даје ти се сребро, а и тај народ, да с њим урадиш оно што буде добро у твојим очима.“ **12** Првог месеца, тринаестог дана тог месеца, сазвани су царски писари, и састављен је запис о свему што је Аман наредио царевим намесницима који су били над покрајинама и кнезовима разних народа, свакој покрајини њеним писмом и сваком народу његовим језиком. Све је било написано у име цара Асвира и запечаћено царевим печатним прстеном.

13 Затим су по гласницима послата писма у све цареве покрајине да се истребе, побију и униште сви Јудејци, младићи и старци, деца и жене, у једном дану, и то тринаестог дана дванаестог месеца, а то је месец адар, и да се заплени њихова имовина. **14** Препис писма које је требало да постане закон у свим покрајинама био је објављен свим народима да би били спремни за тај дан. **15** По царевјој речи гласници су брзо кренули на пут, и закон је био издат у тврђави Сусан. А цар и Аман сели су да пију. Међутим, у граду Сусану владала је пометња.

4 Када је Мардохеј сазнао шта се све догодило, разрекао је своје хаљине, обукао се у кострет, посуо се пепелом и изашао усред града горко јадикуюћи на сав глас. **2** Затим је дошао пред царева врата, пошто нико није смео проћи кроз царева врата обучен у кострет. **3** У свим покрајинама у које је стигла царева реч и његов закон, међу Јудејцима је завладала велика жалост. Постили су, плакали и нарицали, а многи су лежали у кострети и пепелу. **4** Јестирине девојке и њени евнуси дошли су да јој то јаве, и царицу је то јако погодило. Тада је послала Мар-

дохеју хаљине да би се пресвукао и скинуо кострет са себе, али их он није примио. **5** Тада је Јестира позвала Атаха, једног од царевих евнуха, кога је он одредио да јој служи, и заповедила му да оде к Мардохеју и сазна шта то значи и шта се догађа.

6 Атах је отишао к Мардохеју на градски трг који је пред царевим вратима. **7** Мардохеј му је испричао шта му се све догодило и тачно га известио о новцу који је Аман обећао да ће дати у цареву ризницу за истребљење Јудејаца. **8** Дао му је и препис закона о њиховом истребљењу, који је издат у Сусану, да га покаже Јестири, да јој то исприча и заповеди јој да иде код цара да га моли за милост и пред њим се заузме за свој народ.

9 Атах се вратио и пренео Јестири Мардохејеве речи. **10** Тада је Јестира заповедила Атаху да каже Мардохеју: **11** „Све цареве слуге и народ царевих покрајина знају да за свакога, било да је мушкарац или жена, који непозван уђе код цара у унутрашње дворите важи само један закон: смртна казна. Само ако цар према њему пружи своје златно жезло, остаће у животу; а ја већ тридесет дана нисам била позвана код цара.“

12 Мардохеју су пренели Јестирине речи. **13** А Мардохеј је поручио Јестири: „Не помишљај у својој души да ће царев дом мимоићи оно што ће се десити свим осталим Јудејцима. **14** Јер ако у овом часу будеш ћутала, Јудејцима ће помоћ и избављење доћи с друге стране, а ти и дом твог оца погинућете. А ко зна ниси ли управо због часа као што је овај дошла до царског достојанства?“

15 Јестира је поручила Мардохеју: **16** „Иди, сакупи све Јудејце који се налазе у Сусану и постите за мене, три дана и три ноћи не једите и не пијте. И ја ћу постити са својим девојкама, а онда ћу отићи код цара, иако то није по закону, па ако треба да погинем, нека погинем.“ **17** Мардохеј је отишао и учињено све што му је Јестира заповедила.

5 Трећег дана Јестира је обукла своју царску одећу и стала у унутрашње дворите царског двора наспрам двора, док је цар седео на свом престолу у свом двору наспрам улаза у двор. **2** Цар је угледао Јестиру како стоји у дворшту и она је нашла милост у његовим очима, па је пружио према њој златно жезло које је држао у руци. Јестира му је пришла и дотакла врх жезла.

3 Тада јој цар рече: „Шта желиш, царице Јестира, и шта тражиш? Ако је и пола царства - даће ти се!“ **4** А Јестира одговори:

*3,7 Хебрејски „пур“, множина „пурим“.

„Ако је цару по вољи, нека дође цар с Аманом данас на гозбу коју сам му приредила.“

5 Цар рече: „Позовите Амана да одмах учини оно што је Јестира рекла.“ Тако су цар и Аман дошли на гозбу коју је приредила Јестира.

6 Док се на гозби пило вино, цар рече Јестири: „Која је твоја молба? Испуниће ти се. И шта желиш? Ако је и пола царства, добићеш!“ **7** Јестира одговори: „Ово је моја молба и ово тражим: **8** Ако сам нашла милост у царевим очима и ако је цару по вољи да услиши моју молбу и учини оно што тражим, нека цар и Аман дођу на гозбу коју ћу сутра за њих приредити, и сутра ћу поступити по царевој речи.“ **9** Тог дана је Аман изашао радостан и веселог срца, али кад је на царевим вратима угледао Мардохеја, који није устао нити задрхтао пред њим, одмах се разгневио на њега. **10** Али Аман се ипак савладао и отишао својој кући. Тада је послао по своје пријатеље и своју жену Сересу, **11** и почео је да им прича о слави свог богатства, о мноштву својих синова, о свему чиме га је цар уздигао и како га је узвисио изнад свих својих кнезова и слугу.

12 Затим је још рекао: „Осим тога, на гозбу коју је приредила, царица Јестира није поред цара позвала никог другог осим мене, а и сутра сам позван да с царем идем код ње.“ **13** Али ништа ме од свега тога не може задовољити докле год гледам Јудејца Мардохеја како седи на царевим вратима.“ **14** Тада су му Сереса, жена његова, и сви пријатељи његови рекли: „Нека се начине вешала висока педесет лаката,* па ујутру реци цару нека на њега обесе Мардохеја. Затим радосно иди с царем на гозбу.“ Тај предлог се свидео Аману, па је наредио да се стуб подигне.

6 Те ноћи цар није ока склопио. Зато је наредио да му донесу књигу са записима ранијих догађаја, па су почели да је читају пред царем. **2** На крају је нађен запис о томе како је Мардохеј открио да су се два цара дворанина, вратари Вихтан и Терес, договарала да дигну руку на цара Асвира. **3** Тада цар упита: „Какву је част и какву награду Мардохеј добио за то?“ Цареви дворани, слуге његове, одговорише: „Ништа није учињено за њега.“

4 Цар онда упита: „Ко је у дворишту?“ Аман је управо ушао у спољашње двориште царевог двора да тражи од цара да Мардохеја обесе на стуб који је припремио за ње-

га. **5** Цареве слуге одговорише: „Аман стоји у дворишту.“ Цар рече: „Нека уђе.“

6 Када је Аман ушао, цар га упита: „Како треба поступити с човеком коме цар жели да искаже част?“ Аман је у срцу свом помислио: „Кома би цар желео да искаже част ако не мени?“ **7** Зато рече цару: „Човеку коме цар жели да искаже част **8** треба донети царске хаљине у које се сам цар облачи и довести коња на коме цар јаше и ставити коњу на главу царски украс. **9** Хаљине и коња треба предати једном од царевих угледних кнезова. И нека човека коме цар жели да искаже част обуку и проведу на коњу по градском тргу и нека узвикују пред њим: 'Овако се поступа с човеком коме цар жели да искаже част!'" **10** Тада цар рече Аману: „Брзо узми хаљине и коња, како си и рекао, па учини тако Јудејцу Мардохеју који седи на царевим вратима. Немој да изоставиш ништа од свега онога што си рекао.“

11 Аман је узео хаљине и коња, обукао је Мардохеја и провео га на коњу по градском тргу, узвикујући пред њим: „Овако се поступа с човеком коме цар жели да искаже част!“ **12** После тога се Мардохеј вратио на царева врата. Аман је пожурιο својој кући, тужан и покривене главе, **13** и испричао је својој жени Сереси и свим својим пријатељима шта му се догодило. Тада су му његови мудраци и његова жена Сереса рекли: „Ако је Мардохеј, пред којим си почео да падаш, од јудејског рода, нећеш га надвладати, него ћеш сигурно пред њим пасти.“

14 Док су они још разговарали, дошли су цареви дворани и брзо одвели Амана на гозбу коју је приредила Јестира.

7 Цар и Аман су дошли на гозбу код царице Јестире. **2** Цар је и тог другог дана, док се на гозби пило вино, рекао Јестири: „Која је твоја молба, царице Јестира? Испуниће ти се. И шта тражиш? Ако је и пола царства - добићеш!“ **3** Царица Јестира одговори: „Ако сам нашла милост у твојим очима, цару, и ако је то цару по вољи, нека ми се поклати мој живот, за то молим, и мој народ, то је оно што тражим. **4** Јер смо ја и мој народ продани како бисмо били истребљени, побијени и уништени. Да смо продани као робови и робинје, онда бих ћутала. Али није прикладно да ова невоља буде цару на штету.“

5 Тада цар Асвир упита царицу Јестиру: „Ко је то, и где је онај који се осмелио да учини тако нешто?“ **6** Јестира одговори: „Тај противник и непријатељ јесте овај зли Аман.“

*5,14 Око 22 метра. Види додатка на крају књиге.

Аман се тада углашио цара и царице. **7** Пун гнева, цар је устао од вина и отишао у врт палате. Аман је устао и почео да моли царицу Јестиру за свој живот, јер је видео да му цар спрема зло. **8** Када се цар вратио из врта у кућу где се пило вино, нашао је Амана како је пао на софу на којој је била Јестира. „Зар ћеш још и царицу да осрамотиш док сам ја у кући?“, рекао је цар. Чим је та реч изашла из царевих уста, покрили су Аману лице. **9** Арвона, један од дворана који су били у царевој служби, рече: „Код Аманове куће стоје вешала висока педесет лаката, што је Аман направио за Мардохеја који је говорио добро за цара.“ Тада цар заповеди: „Обесите га на та вешала.“ **10** Тако су Амана обесили на вешала која је он био припремио за Мардохеја, и царев гнев се стишао.

8 Тог дана је цар Асвир дао царици Јестири кућу Амана, непријатеља Јудејаца, а Мардохеј је изашао пред цара, јер је Јестира рекла у каквом су сродству. **2** Цар је тада скинуо свој печатни прстен који је био одузео Аману и дао га Мардохеју, а Јестира је поставила Мардохеја над Амановом кућом.

3 После тога се Јестира опет обратила цару. Пала је пред његове ноге и са сузама га молила да буде милостив и да осујети зло Амана Агагеја и заверу коју је сковао против Јудејаца. **4** Цар је пружио златно жезло према Јестири, и она је устала, стала пред цара **5** и рекла: „Ако је цару по вољи и ако сам стекла његову наклоност па му се ова молба чини оправданом и ако сам мила у очима његовим, нека се напише да се пониште завереничка писма Амана, сина Амедате Агагеја, која је написао да би се истребили Јудејци који живе по свим царевим покрајинама. **6** Јер како бих могла да гледам пропаст која би задесила мој народ, и како бих могла да гледам уништење свог рода?“

7 Цар Асвир одговори царици Јестири и Јудејцу Мардохеју: „Ето, Аманову кућу сам дао Јестири, а њега су обесили на вешала јер је подигао руку на Јудејце. **8** Сада ви у царево име напишите оно што мислите да је добро за Јудејце и запечатите то царевим печатним прстеном, јер оно што је написано у царево име и запечаћено царевим печатним прстеном не може се поништити.“

9 У то исто време, трећег месеца, то јест месеца сивана, двадесет и трећег дана тог месеца, сазвани су цареви писари. Они су написали све што је Мардохеј заповедио Јудејцима, намесницима и кнезовима покрајина од Индије до Етиопије, који су били над

сто двадесет и седам покрајина, свакој покрајини њеним писмом и сваком народу његовим језиком, а Јудејцима њиховим писмом и њиховим језиком.

10 Он је написао писма у име цара Асвира, запечатлио их царевим печатним прстеном и послао их по гласницима на брзим коњима царске поштанске службе. **11** Тако је објављено да је цар допустио Јудејцима по свим градовима да се окупе и стану у одбрану својих душа и да истребе, побију и униште сву војску из народа или покрајине која би их напала, не штедећи ни децу ни жене, а њихова добра да оплене; **12** и све то истог дана, тринаестог дана дванаестог месеца, то јест месеца адара, у свим покрајинама цара Асвира. **13** Требало је да се препис писма преда као закон свим покрајинама и објави свим народима да би тог дана Јудејци били спремни да се освете својим непријатељима. **14** По царевој речи, гласници који су јахали коње царске поштанске службе одмах су журно кренули на пут, и закон је био издат у тврђави Сусан.

15 Мардохеј је изашао од цара обучен у царску хаљину од плаве тканине и лана, с великом златном круном и огртачем од финог платна и вуне пурпурне боје. А у граду Сусану било је радости и весеља. **16** Тако је за Јудејце наступило време светлости, радости, весеља и части. **17** У свим покрајинама и у свим градовима до којих је дошла царева реч и његов закон, међу Јудејцима је настало весеље и радост и они су се гостили и славили. Многи из других народа изјашњавали су се као Јудејци, јер су их се плашили.

9 Дванаестог месеца, то јест месеца адара, тринаестог дана тог месеца, када је дошло време да се изврши царева реч и његов закон, истог оног дана када су се непријатељи Јудејаца надали да ће их надвладати, догодило се управо супротно - Јудејци су надвладали оне који су их мрзели. **2** Јудејци су се окупили у својим градовима по свим покрајинама цара Асвира да дигну руке на оне који су хтели да им нанесу зло. Нико није могао да им се одупре, јер су их се сви народи плашили. **3** Сви кнезови покрајина, намесници и они који су вршили царево послове помагали су Јудејцима, јер их је обузео страх од Мардохеја. **4** Мардохеј је постао велик на царевом двору и његова се слава ширила по свим покрајинама, јер је постајао све моћнији.

5 Јудејци су ударили мачем на све своје непријатеље, побили их и уништили, и они-

ма што су их мрзели урадили су шта су хтели. **6** У тврђави Сусан Јудејци су побили и истребили пет стотина људи. **7** Међу њима Фарсандату, Далфина, Аспату, **8** Порату, Адалију, Аридату, **9** Фармату, Арисаја, Аридаја и Вајезату, **10** десет синова Амана, сина Амедате, који је показао непријатељство према Јудејцима. Њих су побили, али на плен нису ставили руке.

11 Цар је још истог дана сазнао колико је људи убијено у тврђави Сусан.

12 Тада је цар рекао царици Јестири: „Јудејци су у тврђави Сусан побили и уништили пет стотина људи и десет Аманових синова. А шта су тек учинили у осталим царевим покрајинама? Која је сад твоја молба? Биће ти испуњена. И шта још желиш? Добићеш.“ **13** Јестира је онда рекла: „Ако је цару по вољи, нека се Јудејцима у Сусану и сутра дозволи да поступе по данашњем закону, и нека десет Аманових синова буде обешено на вешала.“ **14** Цар је наредио да се тако учини. Тада је у Сусану издат закон, и десет Аманових синова је обешено.

15 Тако су се и четрнаестог дана месеца адара Јудејци који су били у Сусану окупили и побили још три стотине људи, али на плен нису ставили руке.

16 Остали Јудејци, који су живели у царевим покрајинама, такође су се окупили и устали да бране своје душе и да се освете својим непријатељима. Пobili су седамдесет и пет хиљада оних који су их мрзели, али на плен нису ставили руке. **17** То је било тринаестог дана месеца адара. Четрнаестог дана тог месеца они су починули и тог дана су се гостили и веселили.

18 Јудејци који су били у Сусану окупили су се тринаестог и четрнаестог дана тог месеца, а петнаестог дана су починули и тог дана су се гостили и веселили. **19** Због тога су Јудејци који су живели по разним местима у другим покрајинама четрнаести дан месеца адара учинили даном весеља, гозбе и славља, па су слали храну једни другима.

20 Мардохеј је записао те догађаје и послао писма свим Јудејцима по свим покрајинама цара Асвира, и онима који су били близу и онима који су били далеко, **21** како би им заповедио да сваке године четрнаести и петнаести дан месеца адара славе **22** као дане када су Јудејци починули од својих непријатеља и као месец у ком се њихова жалост претворила у радост и њихова туга у дан славља. Требало је да то буду дани гозбе и весеља у којима би слали храну једни другима и делили поклоне сиромашнима.

23 Јудејци су прихватили и почели да држе оно што им је написао Мардохеј. **24** Аман, син Амедате Агагеја, непријатељ свих Јудејаца, био је сковао заверу против Јудејаца да их истреби, и наредио је да се баца жреб, да би их смео и истребио. **25** Али када је Јестира изашла пред цара, он је издао писану заповест: „Нека се ова зла завера коју је сковао против Јудејаца врати на његову главу.“ Тако су њега и његове синове обесили на вешала. **26** Зато се ти дани зову Пурим, од хебрејског назива Пур за жреб. На основу свега онога што је стајало у том писму и што су у вези с тим видели и доживели, **27** Јудејци су се обавезали и прихватили као непромењиву обавезу да ће они, њихови потомци и сви они који им се придруже славити та два дана сваке године у за то одређено време, у складу са свим оним што је за њих било написано. **28** Те дане не смеју да забораве и треба да их славе кроз све нараштаје, у свакој породици, у свакој покрајини и у сваком граду. Ти дани Пурима не смеју да нестану међу Јудејцима и спомен на њих не сме да се изгуби међу њиховим потомцима.

29 Царица Јестира, кћи Авихаила, и Јудејац Мардохеј поткрепили су ово друго писмо о Пуриму врло упечатљивим речима. **30** Он је послао писма с речима мира и истине свим Јудејцима у цар двадесет и седам покрајина Асвириновог царства, **31** да би потврдио да у одређено време треба да држе те дане Пурима, прописе о постовима и молитвама за помоћ, као што су их обавезали Јудејац Мардохеј и царица Јестира, а и на шта су и сами обавезали своје душе и своје потомке. **32** Јестирином речју су ови прописи о Пуриму били потврђени и записани у књигу.

10 Цар Асвир је земљи и морским острвима наметнуо присилан рад.

2 Сва његова силна дела, његова моћ и детаљан извештај о високом положају на који је цар узвисио Мардохеја, зар није све то записано у дневницима царева Медије и Персије? **3** Јудејац Мардохеј био је први до цара Асвира и веома уважен међу Јудејцима па је стекао признање мноштва своје браће, радећи за добро свог народа и говорећи оно што је доприносило миру међу свим његовим потомцима.

КЊИГА ПРОРОКА ДАНИЛА

Писац: Данило

Место писања: Вавилон

Писање завршено: око 536. пре н. е.

Обухвата време: 618 - 536. пре н. е.

1 Треће године царовања Јоакима, Јудиног цара, Навуходоносор, цар Вавилона, дошао је на Јерусалим и започео опсаду. **2** Господ, истинити Бог, дао му је у руке Јоакима, Јудиног цара, и део прибора из свог дома, а он је тај прибор однео у земљу Сенар, у дом свог бога, и ставио га у ризницу свог бога.

3 Тада је цар рекао Асфеназу, главном дворанину, да доведе неке од синова Израелових, од царског рода и од великаша, **4** младиће који су без мане, лепог изгледа, обдарени сваком мудрошћу, богати знањем, који лако уче и који су способни да служе на царевом двору, па нека их поучи писму и језику Халдејаца. **5** Осим тога, цар им је одредио дневни оброк од одабраних јела која је цар јео и од вина које је он пио, па да се три године одгајају, како би после тога могли да служе пред царем.

6 Међу њима су били неки од синова Јудиних: Данило,* Ананија, Мисаило и Азарија. **7** Њима је главни дворанин дао друга имена. Тако је Данила назвао Валтасар, Ананију Седрах, Мисаила Мисах, а Азарију Авденаго.

8 Али Данило је у свом срцу одлучио да се неће онечистити одабраним јелима која је цар јео, ни вином које је он пио. Зато је више пута молио главног дворанина да га не тера да се онечисти. **9** И Бог је дао да Данило нађе наклоност и милост код главног дворанина. **10** Али главни дворанин је рекао Данилу: „Бојим се свог господара, цара, који вам је одредио јело и пиће. Зашто да он види како ваша лица изгледају лошије од других младића вашег узраста, и зашто да на моју главу свалите кривицу пред царем?“ **11** А Данило је рекао чувару ког је главни дворанин поставио над Данилом, Ананијом, Мисаилом и Азаријом: **12** „Молим те, окушај своје слуге током десет дана - нека нам се даје семење* за јело и вода за пиће. **13** Онда ти сам упореди наша лица и лица мла-

дића који једу одабрана јела која једе цар, па учини са својим слугама по ономе што будеш видео.“

14 Он их је на крају послушао и окушао током десет дана. **15** Али после десет дана њихова лица су била лепша и пунија од лица свих других младића који су јели одабрана јела која једе цар. **16** Од тада је чувар односио јела која су им била одређена и вино које је требало да пију и давао им семење. **17** Бог је ову четворицу младића обдарио знањем и разумевањем свих књига и мудрошћу, а Данило је уз то разумео све визије и све снове.

18 А кад је прошло време након ког је по налогу цара требало да буду доведени пред њега, главни дворанин их је извео пред Навуходоносора. **19** Цар је разговарао с њима и међу свима њима није се нашао ниједан као Данило, Ананија, Мисаило и Азарија. И тако су они остали да служе пред царем. **20** Кад год би их цар питао за нешто за шта треба имати мудрости и разборитости, установио би да су у целом његовом царству десет пута бољи од свих свештеника који се баве магијом и од оних који призивају духове. **21** И Данило је остао тамо до прве године цара Кира.

2 Друге године Навуходоносоровог царовања, Навуходоносор је уснио снове, и дух му се узнемирио, па више није могао ока склопити. **2** Зато је цар наредио да се позову свештеници који се баве магијом, они који призивају духове, врачари и Халдејци да кажу цару шта је сањао. Они су дошли и стали пред цара. **3** Тада им цар рече: „Уснио сам један сан и мој се дух узнемирио, јер хоћу да сазнам шта сам сањао.“ **4** На то су Халдејци рекли цару на арамејском: „Цару, да си жив довека! Испричај сан својим слугама, а ми ћемо ти открити његово значење.“

5 Цар је одговорио Халдејцима: „Објављујем реч: Ако ми не кажете шта сам сањао и шта сан значи, бићете раскомадани, а ваше куће биће претворене у сметлишта. **6** Али

***1,6** „Данило“ значи „мој судија је Бог“. **1,12** Види: 1. Мојсијева 1,29.

ако ми откријете сан и његово значење, добићете од мене дарове и поклоне и велику част. Зато ми откријте сан и његово значење."

7 На то су му они по други пут одговорили: „Нека цар исприча сан својим слугама, а ми ћемо открити његово значење."

8 А цар је рекао: „Добро знам да ви желите да добијете на времену, јер знате да сам објавио реч. **9** Ако ми не кажете шта сам сањао, чека вас само једна пресуда. А ви сте се договорили да преда мном говорите лаж и превару да бисте добили на времену. Зато ми кажите сан, па ћу знати да можете открити његово значење."

10 Халдејци су одговорили цару: „Нема на земљи човека који би то могао открити цару. Зато ниједан велики цар нити владар није тражио тако нешто ни од једног свештеника који се бави магијом, ни од оних који призивају духове, ни од Халдејца. **11** Оно што цар тражи тешко је, и нема никога ко то може открити цару, осим богова, који не борава међу људима."

12 Због тога се цар наљутио и силно се разгневио, па је наредио да се погубе сви вавилонски мудраци. **13** Када је наредба била издата и када је требало да мудраци буду погубљени, потражили су Данила и његове другове, да и њих погубе.

14 Тада се Данило мудрим и разумним речима обратио Ариоху, заповеднику цареве телесне страже, који је изашао да погуби вавилонске мудраце. **15** Он је упитао Ариоха, царског заповедника: „Зашто је цар издао тако строгу наредбу?" Тада је Ариох испричао Данилу о чему се ради. **16** А Данило је отишао и замолио цара да му да времена, па ће цару открити значење сна.

17 После тога Данило је отишао својој кући и све испричао својим друговима Ананији, Мисаилу и Азарији, **18** како би се у вези с овом тајном молили за милост Богу небеском, да Данило и његови другови не би били погубљени са осталим вавилонским мудрацима.

19 Тада је Данилу била откривена тајна у ноћној визији. Зато је Данило благословио Бога небеског. **20** Данило је рекао: „Нека је благословљено Божје име одувек и заувек, јер његова је мудрост и моћ! **21** Он мења времена и раздобља, обара и поставља царе, даје мудрост мудрима и знање разборитима. **22** Он открива оно што је дубоко и сакривено, зна шта је у тами и код њега пребива светлост. **23** Теби, Боже мојих праочева, захваљујем и хвалим те, јер си ми дао

мудрост и моћ. И обзнанио си ми оно за шта смо те молили, обзнанио си нам оно што је цар тражио."

24 Зато је Данило отишао код Ариоха, кога је цар одредио да погуби вавилонске мудраце. Отишао је и овако му рекао: „Немој погубити вавилонске мудраце. Одведи ме пред цара да откријем цару шта сан значи."

25 Тада је Ариох брзо одвео Данила пред цара и овако му рекао: „Нашао сам међу Јудиним изгнаницима једног човека који може цару казати шта сан значи." **26** На то је цар упитао Данила, који се звао Валтасар: „Да ли заиста можеш да ми кажеш сан који сам уснио и његово значење?" **27** Данило је одговорио цару: „Тајну за коју цар пита не могу цару открити мудраци, они који призивају духове, свештеници који се баве магијом ни астролози. **28** Али постоји Бог на небу који открива тајне, и он обзнањује цару Навуходоносору шта ће се десити у последњим данима. Ово је твој сан и ово су визије које су ти пролазиле главом на твојој постељи:

29 Теби су, царе, на постељи дошле мисли о томе шта ће се десити у будућности, и Онај који открива тајне обзнанио ти је шта ће се десити. **30** А мени ова тајна није откривена зато што сам мудрији од свих живих, него зато да се цару обзнани значење и да сазнаш мисли свога срца.

31 Ти си, царе, видео један огроман кип. Тај кип, који је био велик и изузетно сјајан, стајао је пред тобом и изгледао је застрашујуће. **32** Глава тог кипа била је од чистог злата, груди и руке од сребра, стомак и бедра од бакра, **33** ноге су му биле од гвожђа, а стопала делом од гвожђа, а делом од глине. **34** Док си гледао, одвалио се један камен, а да га нису дотакле људске руке, и ударио је кип у стопала од гвожђа и од глине и смрвио их. **35** Тада се наједном смрвило гвожђе, глина, бакар, сребро и злато, и све је постало као плева на гмуну у лето, и ветар је све однео без трага. А камен који је ударио у кип постао је велика гора и испунио је целу земљу."

36 То је сан, а његово значење рећи ћемо цару. **37** Ти, царе, цар над царевима, коме је Бог небески дао царство, моћ, силу и достојанство, **38** и коме је у руке предао звери польске и птице небеске, где год живе синови људски, и кога је поставио за владара над свима њима, ти си она глава од злата.

39 После тебе подигнуће се друго царство, слабије од твога, па треће царство, од бакра, које ће владати целом земљом.

40 А четврто царство биће јако као гвожђе. Јер као што гвожђе све мрви и сатире, тако ће и оно, попут гвожђа које разбија, смрвити и разбити сва та царства.

41 А то што си видео да су стопала и прсти делом од грнчарске глине, а делом од гвожђа, значи да ће царство бити раздељено, али ће имати нешто од чврстоће гвожђа, јер си видео гвожђе помешано с влажном глином. **42** То што су прсти на стопалима делом од гвожђа, а делом од глине, значи да ће царство делом бити јако, а делом крхко. **43** А то што си видео гвожђе помешано с влажном глином, значи да ће се помешати с људским потомством, али неће се држати заједно, једно с другим, као што се ни гвожђе не може помешати с глином.

44 У данима тих царева Бог ће небески подићи царство које никада неће пропасти. И то царство неће прећи на неки други народ. Оно ће смрвити и уништити сва она царства, а само ће стајати довека, **45** јер си видео да се камен одвалио од горе, а да га нису дотакле људске руке, и да је смрвио гвожђе, бакар, глину, сребро и злато. Велики Бог обзнањује цару шта ће се десити у будућности. Сан је поуздан, а његово тумачење веродостојно."

46 Тада је цар Навуходоносор пао ницице, поклонио се Данилу и наредио да му принесу дар и кад. **47** Затим се цар обратио Данилу: „Ваш Бог је заиста Бог над боговима, Господар над царевима и Онај који открива тајне, кад си могао открити ову тајну.“ **48** Тада је цар узвисио Данила, и дао му много великих дарова, па га је поставио за владара над целом вавилонском покрајином и за главног настојника над свим вавилонским мудрацима. **49** А на Данилову молбу цар је над управом вавилонске покрајине поставио Седраха, Мисаха и Авденага, док је Данило остао на царевом двору.

3 Цар Навуходоносор је начинио златан кип, висок шездесет лаката и широк шест лаката. Подигао га је у равници Дури, у вавилонској покрајини. **2** Затим је цар Навуходоносор наредио да сазову настојнике и намеснике, саветнике, ризничаре, судије, начелнике и све који су били над покрајинама да се окупе и дођу на свечаност поводом постављања кипа који је подигао он, цар Навуходоносор.

3 Тада су се настојници и намесници, саветници, ризничари, судије, начелници и сви који су били над покрајинама окупили на свечаности поводом постављања кипа који

је подигао цар Навуходоносор. И стали су пред кип који је подигао Навуходоносор. **4** Гласник је тада огласио, повикавши: „Народи, племена и језици, вама се заповеда **5** да у часу када чујете звук рога, фруле, цитре, харфе, других жичаних инструмената, гајди и свих других врста музичких инструмената, паднете ницице и поклоните се златном кипу који је подигао цар Навуходоносор. **6** Ко не буде пао ницице и поклонио се, истог часа биће бачен у ужарену огњену пећ.“ **7** Због тога, у часу када су сви народи чули звук рога, фруле, цитре, харфе, жичаних инструмената и свих других врста музичких инструмената, сви ти народи, племена и језици пали су ницице и поклонили се златном кипу који је подигао цар Навуходоносор.

8 На то су одмах неки Халдејци дошли код цара и оптужили Јудејце. **9** Обратили су се цару Навуходонозору и рекли му: „Царе, да си жив довека. **10** Ти си, царе, издао заповест да сваки човек који чује звук рога, фруле, цитре, харфе, других жичаних инструмената, гајди и свих других врста музичких инструмената, падне ницице и поклони се златном кипу, **11** а ко не падне ницице и не поклони се, тај ће бити бачен у ужарену огњену пећ. **12** Овде су неки Јудејци које си поставио над вавилонском покрајином, Седрах, Мисах и Авденага. Ти људи се не обазире на тебе, царе, они не служе твојим боговима нити се клањају златном кипу који си подигао.“

13 Тада је Навуходоносор, гневан и бесан, рекао да доведу Седраха, Мисаха и Авденага. Онда су их довели пред цара. **14** Навуходоносор им се обратио: „Да ли је истина, Седраше, Мисаше и Авденаго, да ви не служите мојим боговима и да се не клањате златном кипу који сам подигао? **15** А сада, ако сте спремни да кад чујете звук рога, фруле, цитре, харфе, других жичаних инструмената, гајди и свих других врста музичких инструмената, паднете ницице и поклоните се кипу који сам начинио, биће вам добро. Али ако му се не поклоните, бићете истог часа бачени у ужарену огњену пећ. И који вас то бог може избавити из мојих руку?“

16 Седрах, Мисах и Авденаго одговорили су цару: „Царе Навуходоносоре, нема потребе да ти било шта одговоримо. **17** Ако треба тако да буде, наш Бог коме служимо може нас избавити. Он ће нас и избавити из ужарене огњене пећи и из твоје руке, царе. **18** Али ако то и не учини, знај, царе, да твојим боговима нећемо служити нити ћемо се по-

клонити златном кипу који си подигао." **19** Тада се Навуходоносор разгневио на Седраха, Мисаха и Авденага, и лице му се изобличило. И заповедио је да се пећ загреје седам пута јаче него обично. **20** Затим је неколицина јаких људи из своје војске рекао да свежу Седраха, Мисаха и Авденага и да их баце у ужарену огњену пећ.

21 Тада су их свезали, и у огртачима, хаљинама, капама и другој одећи, бацили у ужарену огњену пећ. **22** И пошто је царева заповест била строга, а пећ загрејана преко мере, пламен огњени убио је људе који су бацили Седраха, Мисаха и Авденага. **23** А она три човека, Седрах, Мисах и Авденага, пала су свезана усред ужарене огњене пећи.

24 Тада се цар Навуходоносор уплашио и брзо устао. Обративши се својим високим службеницима, упитао их је: „Зар нисмо у ватру бацили три свезана човека?" Они су одговорили: „Јесмо, цару." **25** Он је на то рекао: „Гле! Ја видим четири човека како слободно ходају посред ватре, и није им ништа, а четврти као да је син Божји."

26 Тада је Навуходоносор пришао вратима ужарене огњене пећи и повикао: „Седраше, Мисаше и Авденаго, слуге Бога Свевишњег, изађите и дођите овамо!" На то су Седрах, Мисах и Авденаго изашли из ватре. **27** А окупљени настојници, управитељи и цареви високи службеници гледали су те људе, и видели су да ватра није наудила њиховом телу, и да им коса на глави није била опалена, чак им се ни огртачи нису ништа променили нити се на њима осећао мирис ватре.

28 На то је Навуходоносор рекао: „Нека је благословљен Бог Седрахов, Мисахов и Авденагов, који је послао свог анђела и избавио своје слуге, које су се уздале у њега и које се нису покорице царевој заповести, већ су биле спремне да умру, јер ниједном другом богу осим свом Богу нису желеле да служе нити да му се поклоне. **29** Зато издајем наредбу за све народе, племена и језике, да ће онај ко каже нешто погрдно против Седраховог, Мисаховог и Авденаговог Бога бити раскомадан, а његова кућа биће претворена у сметлиште, јер не постоји други бог који може избавити као што он то може."

30 Тада је цар поставио Седраха, Мисаха и Авденага на високе положаје у вавилонској покрајини.

4 „Цар Навуходоносор свим народима, племенима и језицима који живе по свој земљи: Нека вам се умножи мир! **2** Нашао сам за добро да објавим знакове и чуда која је Све-

вишњи Бог учинио на мени. **3** Како су само велики његови знакови и како су моћна његова чуда! Царство је његово царство вечно, и власт је његова из нараштаја у нараштај.

4 Ја, Навуходоносор, живео сам спокојно у свом дому и срећно у свом двору. **5** Тада сам уснио сан који ме је уплашио. Виђења која сам имао на својој постељи и визије које су ми пролазиле главом испуниле су ме страхом. **6** Зато сам издао наредбу да се пред мене доведу сви вавилонски мудраци, да ми кажу шта значи тај сан.

7 Тада су дошли свештеници који се баве магијом, они који призивају духове, Халдејци и астролози. Испричао сам им сан, али нису могли да ми кажу шта он значи. **8** На крају је пред мене дошао Данило, који се зове Валтасар, по имену мог бога и у коме је дух светих богова, и ја сам му испричао сан:

9 'Валтасаре, ти си поглавар мудраца и добро знам да је у теби дух светих богова и да ниједна тајна теби није тешка. Кажми ми визије које сам имао у сну и њихово значење.'

10 А у визијама које су ми на постељи мојој пролазиле главом видео сам усред земље једно дрво огромне висине. **11** То дрво је израсло и постало јако, и врх му је допирао до небеса, и могло се видети с крајева све земље. **12** Лишће му је било лепо, а род обилан, и на њему је било хране за све. Под њим су звери полске тражиле хлад, на његовим су гранама боравиле птице небеске и од њега се хранило свако створење.

13 Затим сам у визијама које су ми на постељи мојој пролазиле главом видео сам стражара, светог, како силази с небеса. **14** Он је из свег гласа повикао: 'Посеците дрво и одсеците му гране! Отресите му лишће и разбацијте његове плодове! Нека побегну звери испод њега и птице с његових грана! **15** Али му пањ с корењем оставите у земљи, у гвозденим и бакарним окovima, у пољској трави! Нека га кваси небеска роса и са зверима нека дели земаљско растиње! **16** Нека му се промени срце људско, и нека му се да срце животињско, и нека седам времена прође преко њега. **17** То је одлука коју су пренели стражари и пресуда коју су објавили свети, како би живи знали да Свевишњи влада над царством људским и да га даје коме хоће и да над њим поставља најнижег од људи.'

18 То је сан који сам сањао ја, цар Навуходоносор. А ти, Валтасаре, реци шта он значи, јер ниједан други мудрац у мом царству не може ми рећи шта он значи. Али ти можеш, јер је у теби дух светих богова."

19 Тада је Данило, који се зове Валтасар, на трен остао запањен и његове мисли су га уплашиле.

На то му је цар рекао: „Валтасаре, немој да те плаши сан и његово значење.”

Валтасар му је одговорио: „Господару мој, нека се овај сан испуни на онима који те мрзе и његово значење на твојим противницима.

20 Дрво које си видео, које је израсло велико и постало јако, чији је врх допирао до небеса и које је могло да се види по свој земљи, **21** чије је лишће лепо, а род обилан, на коме има хране за све, под којим бораве звери пољске и на чијим гранама пребивају птице небеске, **22** то си ти, цару, јер си постао велик и јак, и твоје се величанство узвисило и допрло је до небеса, а твоја власт до краја земље.

23 А то што је цар видео стражара, светог, како сипази с небеса и говори: 'Посеците дрво и уништите га, али му пањ с корењем оставите у земљи, у гвозденим и бакарним оковима, у трави пољској, нека га кваси роса небеска и са зверима пољским нека буде док седам времена не прође преко њега', **24** значи ово, царе, и то што ће се догодити мом господару цару, јесте одредба Свевишњег. **25** Ти ћеш бити прогнан од људи, живећеш са зверима пољским и даваће ти да једеш траву попут говеда. Квасиће те роса небеска и седам ће времена проћи преко тебе, док не спознаш да Свевишњи влада царством људским, и даје га коме хоће.

26 А то што су рекли да се дрвету остави пањ с корењем, значи да ће твоје царство опет припасти теби након што спознаш да небеса владају. **27** Зато, царе, нека ти буде угодан мој савет и уклони од себе своје грехе чинећи праведна дела, и своје безакоње показујући милосрђе према сиромашнима. Можда ће ти се тада продужити благостање.”

28 Све се то догодило цару Навуходоносо-ру.

29 После дванаест месеци, када је ходао по крову царског двора у Вавилону, **30** цар је рекао: „Није ли ово Вавилон Велики, који сам ја саградио својом силном моћи да буде царска престоница и на славу мога величанства?”

31 И док су те речи још биле у царевим ус-тима, с неба је дошао глас: „Теби се говори, цару Навуходоносо-ру: 'Царство ти се одузима. **32** Бићеш прогнан од људи, и живећеш са зверима пољским. Даваће ти да једеш траву попут говеда и седам ће времена

проћи преко тебе, док не спознаш да Свевишњи влада царством људским и даје га коме хоће.”

33 Истог часа та реч се испунила на Навуходоносо-ру. Био је прогнан од људи и почео је да једе траву попут говеда, и небеска роса квасила му је тело, а коса му је порасла као перје орлово и нокти као птичје канџе.

34 „А после тих дана, ја, Навуходоносор, подигао сам очи према небесима и разум ми се вратио. И благословио сам Свевишњег, хвалио сам и славио онога који живи вечно, јер је власт његова власт вечно и царство његово из нараштаја у нараштај. **35** Сви што живе на земљи за њега нису ништа, и по својој вољи поступа с војском небеском и са онима што живе на земљи. И нема никога ко може зауставити руку његову или му рећи: 'Шта то радиш?’

36 У исто време вратио ми се разум, и на славу мога царства вратило ми се величанство и сјај. Моји високи службеници и великаши почели су да ме одано траже, и поново сам био постављен над својим царством и величанство је моје много порасло.

37 Сада ја, Навуходоносор, хвалим, узви-сујем и славим Цара небеског, јер су сва његова дела истина и његови су путеви правда, и он може понизити оне који су поносни.”

5 Цар Валтасар приредио је велику гозбу за хиљаду својих великаша, и пред хиљаду њих пио је вино. **2** Опиијен вином, Валтасар је заповедио да се донесу златне и сребрне посуде које је његов отац Навуходоносор однео из храма у Јерусалиму, да из њих пију цар и његови великаши, његове жене и ино-че. **3** Тада су донели златне посуде однесене из храма, Божјег дома у Јерусалиму, и из њих су пили цар и његови великаши, његове жене и иноче. **4** Пили су вино и хвалили богове од злата, сребра, бакра, гвозђа, дрвета и камена.

5 У тај час појавили су се прсти људске руке који су почели писати пред свећњаком, по омалтерисаном зиду царског двора, и цар је видео руку која је писала. **6** Тада је цар пребледео, мисли су га уплашиле, попустили су зглобови кукова његових и колена су почела да му ударају једно о друго.

7 Цар је повикао из свег гласа да доведу оне који призивају духове, Халдејце и астро-логе. Тада се цар обратио вавилонским мудрацима: „Онај ко прочита ово што је напи-сано и открије ми шта то значи биће обучен у пурпур, носиће златан ланац око врата и биће трећи владар у царству.”

8 Тада су приступили сви цареви мудраци, али нису могли да прочитају оно што је написано нити да цару кажу шта то значи. **9** Зато се цар Валтасар много уплашио и пребледео је, а његови великаши остали су збуњени.

10 Када је царица чула за речи цара и његових великаша, ушла је у дворану где је била гозба. Царица је рекла: „Царе, да си жив довека! Нека те не плаше мисли твоје и нека ти лице не бледи! **11** У твојем царству има један човек у коме је дух светих богова. Још у данима твог оца у њему је пребивала проницљивост, разборитост и мудрост слична мудрости богова. Цар Навуходоносор, твој отац, поставио га је за поглавару над мудрацима - лично твој отац, царе - **12** јер Данило, кога је цар назвао Валтасар, истиче се умом, знањем и разборитошћу који су потребни за тумачење снова и способношћу да решава загонетке и да размрси оно што је замршено. Нека сада позову Данила да открије шта ово значи.“

13 Тада су Данила довели пред цара. А цар се обратио Данилу: „Јеси ли ти Данило, један од Јудиних изгнаника, кога је цар, мој отац, довео из Јуде? **14** Чуо сам да је у теби дух богова и да у теби пребива проницљивост, разборитост и изванредна мудрост. **15** Сада су довели пред мене мудраце и оне који призивају духове да прочитају ово што је написано и да ми кажу шта то значи, али они не могу открити шта значе ове речи. **16** А ја сам за тебе чуо да можеш давати тумачења и размрсати оно што је замршено. А сад, ако можеш прочитати ово што је написано и казати ми шта то значи, бићеш обучен у пурпур, носићеш златан ланац око врата и бићеш трећи владар у царству.“

17 Тада је Данило одговорио цару: „Твоји дарови нека остану теби, и своје поклоне дај другима. А ја ћу цару прочитати ово што је написано и казаћу ти шта то значи. **18** Царе, Свевишњи Бог је твој оцу Навуходонозору дао царство, величанство, достојанство и славу. **19** И због величанства које му је он дао, сви народи, племена и језици дрхтали су пред њим и плашили га се. Убијао је кога је хтео и ударао кога је хтео, узвисивао је кога је хтео и понижавао кога је хтео. **20** Али када му се срце узохолито и дух му отврдно, тако да је поступао дрско, био је оборен с престола свог царства, и било му је одузето достојанство. **21** Био је прогнан од синова људских, и срце му је постало као животињско, и живео је с дивљим магарцима. Давали су му да једе траву попут говеда,

а роса небеска квасила му је тело, док није спознао да Свевишњи Бог влада царством људским и да над њим поставља кога хоће.

22 А ти, Валтасаре, сине његов, ниси понижио своје срце, иако си знао све то. **23** Него си се подигао против Господара небеског и пред тебе су донели чак и посуде из његовог дома. Из њих сте пили вино ти и твоји великаши, твоје жене и иноче, и хвалили сте ништавне богове од сребра, злата, бакра, гвожђа, дрвета и камена, који ништа не виде и ништа не чују и ништа не знају, а Богу у чијој је руци твој дах и коме су у власти сви твоји путеви ниси дао славу. **24** Зато је он послао руку и дао да се ово напише. **25** А ово су речи које су написане: МЕНЕ, МЕНЕ, ТЕКЕЛ и ФАРСИН.*

26 „Ово је значење тих речи: МЕНЕ - Бог је одбројао дане твог царства и учинио му крај.

27 ТЕКЕЛ - измерен си на ваги и нашао си се и превршио лаган.

28 ФЕРЕС* - твоје царство је раздвојено и дато Међанима и Персијанцима.“

29 Тада су на Валтасарову заповест Данила обукли у пурпур, ставили му око врата златан ланац и прогласили га трећим владарем у царству.

30 Исте ноћи убијен је халдејски цар Валтасар, **31** а царство је преузео Дарије Међанин, који је имао око шездесет и две године.

6 Дарије је нашао за добро да постави над царством сто двадесет настојника, да буду над целим царством. **2** Над њима је поставио три поглавара, од којих је један био Данило, којима су настојници морали полагати рачун како цар не би претрпео штету. **3** А Данило се истицао међу поглаварима и настојницима својим изузетним умом и цар је намеравао да га постави над целим царством.

4 Тада су поглавари и настојници гледали да нађу неки повод, нешто у вези с пословицама око царства, да оптуже Данила, али нису на њему могли наћи никакав повод за оптужбу нити ишта непоштено, јер је он био поуздан и на њему се није могао наћи никакав пропуст нити ишта непоштено. **5** Зато су ти људи рекли: „Код тог Данила нећемо наћи никакав повод за оптужбу, осим ако не

***5,25** Дословно: „мина, мина, сикал и пола сикла“. Арамејски: *Мене Мене Текел уФарсин. Фарсин* је множина од *Ферес*, што значи „полусикал“. **5,28** „Међанима и Персијанцима“ - на арамејском језику реч „Персијанцима“ има иста три сугласника као и реч *Ферес*.

најемо нешто против њега у закону његовог Бога."

6 Тако су ти поглавари и настојници нагнули код цара и овако му рекли: „Царе Дарије, да си жив довека! **7** Сви поглавари у царству, настојници и високи царски службеници и намесници, сложили су се да се изда царска одредба и да се постави забрана, према којој свако ко у раздобљу од тридесет дана управи молбу било ком богу или човеку осим теби, цару, треба да буде бачен у лавовску јаму. **8** А сада, царе, издај ту одредбу и потпиши писмо, да се не може променити, према неопозивом закону Међана и Персијанаца."

9 На то је цар Дарије потписао писмо и забрану.

10 Кад је Данило сазнао да је писмо потписано, ушао је у своју кућу. Прозори његове горње собе били су отворени према Јерусалиму. Ту је три пута на дан клечао на коленима и молио се и давао хвалу свом Богу, као што је то и раније редовно чинио. **11** Тада су они људи навалили унутра и нашли Данила како се моли и тражи милост пред својим Богом.

12 Затим су приступили пред цара и позивајући се на цареву забрану, рекли му: „Зар ниси ти потписао забрану по којој сваки човек који у раздобљу од тридесет дана управи молбу било ком богу или човеку осим теби, цару, треба да буде бачен у лавовску јаму?" Цар је одговорио: „Тако је одлучено према неопозивом закону Међана и Персијанаца." **13** Они су одмах рекли цару: „Данило, један од Јудиних изгнаника, не обазире се на тебе, царе, нити на забрану коју си ти потписао, него се моли три пута на дан." **14** Када је цар чуо те речи, веома се ражалостио, и одлучио је да избави Данила. Све до заласка сунца настојао је да га избави. **15** Али онда су ти људи нагнули код цара и рекли му: „Имај на уму, царе, да се према закону Међана и Персијанаца никаква забрана или одредба коју изда цар не може променити."

16 Зато је цар заповедио да доведу Данила и баце га у лавовску јаму. Обративши се Данилу, цар је рекао: „Твој Бог коме постојано служиш, он ће те избавити." **17** И донели су камен и ставили га на отвор јаме, а цар га је запечатио својим печатним прстеном и печатним прстеном својих великаша, да се у Даниловом случају више ништа не може променити.

18 Затим је цар отишао у свој двор и ту ноћ је провео постећи. Није дозволио да

пред њега донесу никакве музичке инструменте и ту ноћ није ока склопио. **19** У зору, чим се разданило, цар је устао и брзо отишао до лавовске јаме. **20** Кад се приближио јами, позвао је Данила жалосним гласом, повикавши Данилу: „Данило, слуго Бога живога, да ли те је твој Бог коме постојано служиш могао избавити од лавова?" **21** Данило је одмах одговорио цару: „Царе, да си жив довека! **22** Мој Бог послао је свог анђела и затворио уста лавовима, те ми нису наудили, јер сам се пред њим нашао недужан, а ни теби, царе, нисам учинио никакво зло."

23 Тада се цар јак о обрадовао и заповедио је да Данила изваде из јаме. Кад су Данила извадили из јаме, на њему се није нашла ни најмања повреда, јер се уздео у свог Бога.

24 Затим је цар заповедио да доведу оне људе који су оптужили Данила, па су у лавовску јаму бацили њих, њихове синове и њихове жене. И пре него што су додирнули дно јаме, лавови су их зграбили и растргли им све кости.

25 Тада је цар Дарије написао свим народима, племенима и језицима који живе по свој земљи: „Нека вам се умножи мир! **26** Овим издајем наредбу да у свим подручјима мога царства људи дрхте пред Даниловим Богом и да га се боје! Јер он је живи Бог који остаје довека. Његово царство неће пропаст и његова власт остаће заувек. **27** Он спасава и избавља и чини знакове и чуда на небесима и на земљи, јер је он избавио Данила из лављих шапа."

28 И Данило је напредовао у царству Дарија и у царству Кира Персијанца.

7 Прве године вавилонског цара Валтасара, Данило је на својој постељи уснио један сан и визије су му пролазиле главом. Тада је записао сан и испричао све што је видео. **2** Данило је рекао: „Видео сам ноћу у мојим визијама, кад ено, четири ветра небеска узбуркала су велико море. **3** И четири огромне звери излазиле су из мора, свака другачија. **4** Прва је била као лав и имала је орлова крила. Док сам гледао, крила су јој била ишчупана, а она је била подигнута са земље и постављена на две ноге као човек, и било јој је дато срце човечије.

5 И гле, још једна звер, друга, која је била као медвед. Она се с једне стране подигла, и у устима међу зубима била су јој три ребра. И било јој је речено: 'Устани, једи много меса!'

6 Гледао сам даље, кад ено, још једна звер. Била је као леопард, али је на леђима

имала четири крила као птица. Та звер је имала четири главе, и дата јој је власт.

7 Гледао сам даље у ноћним визијама, кад ено, четврта звер, страшна и ужасна и не-обично јака. Она је имала велике гвоздене зубе. Прождирала је и сатирала, а оно што је остајало газила је ногама. Разликовала се од свих претходних звери и имала је десет рогова. **8** Посматрао сам рогове, и гле, један други, мали рог, израстао је међу њима, и три претходна рога била су ишчупана пред њим. И гле, на том рогу биле су очи као очи људске и уста која су говорила велике ствари.

9 Док сам гледао, били су постављени престоли и Прадавни је сео. Одећа му је била бела као снег, а коса на глави као чиста вуна. Престо му је био пламен огњени, а точкови огањ разгорео. **10** Огњена река је текла и извирала испред њега. Хиљаде хиљада служило му је, и десет хиљада по десет хиљада стајало је пред њим. Суд је сео и књиге су се отвориле.

11 Гледао сам даље због гласа великих речи које је онај рог говорио. Док сам гледао, звер је била убијена, а њено тело уништено и предато огњу разгорелом. **12** А осталим зверима била је одузета власт, али живот им је био продужен за једно време и раздобље.

13 Гледао сам даље у ноћним визијама, кад ено, на облацима небеским долазио је неко као син човечији. Било му је дозвољено да приступи Прадавном и довели су га пред њега. **14** Њему је била предата власт, част и царство, да му служе сви народи, племена и језици. Власт је његова власт вечна и никада неће проћи, а његово царство неће пропасти.

15 Због тога се мени, Данилу, узнемирио дух, а визије које су ми пролазиле главом почеле су ме плашити. **16** Пришао сам једном од оних који су тамо стајали и замолио га да ми тачно каже шта све то значи. И он ми је открио шта све то значи, рекавши ми:

17 „Оне огромне звери, што их је четири, јесу четири цара који ће се уздићи на земљи. **18** Али свете слуге Највишег примиће царство, и они ће царство поседовати до века, у све векове.”

19 Тада сам хтео да тачно сазнам шта представља четврта звер, која се разликовала од свих других, и која је била изузетно страшна, са зубима од гвозђа и канцама од бакра, која је прождирала и сатирала, а оно што је остало газила ногама, **20** и шта представља десет рогова на њеној глави и други рог који је израстао и пред којим су отпала

три рога и који је имао очи и уста која су говориле велике ствари и који је изгледао већи од осталих рогова.

21 Гледао сам даље како је тај рог ратовао са светима и надвлађавао их, **22** док није дошао Прадавни и док није донесена пресуда у корист светих слугу Највишег, и док није дошло време да свети добију у посед царство.

23 А он је овако рекао: „Четврта звер представља четврто царство које ће настати на земљи и које ће се разликовати од свих других царстава. Оно ће прождрети сву земљу, згазиће је и сатрти. **24** А десет рогова значи да ће се из тог царства подићи десет царева. Након њих подићи ће се још један, и он ће бити другачији од претходних, и понизиће три цара. **25** Говориће речи чак и против Свевишњег, и угњетаваће свете слуге Највишег. Имаће намеру да промени времена и закон, и свете слуге ће му бити предате у руке за једно време, два времена и пола времена. **26** И Суд је сео и одузео му власт да би био затрт и сасвим уништен.

27 А царство, власт и величанство царстава под свим небесима дати су народу који чине свете слуге Највишег. Царство је њихово царство вечно, и све ће им власти служити и биће им послушне.”

28 Овде је крај овог извештаја. А мене, Данила, много су уплашиле моје мисли, тако да сам пребледео. Али све сам то сачувао у свом срцу.

8 Треће године царовања цара Валтасара, ја, Данило, имао сам једну визију, после оне коју сам имао на почетку. **2** Имао сам визију, и док сам гледао, нашао сам се у тврђави Сусан, која је у еламској покрајини. Гледајући даље у визији нашао сам се на реци Улај. **3** Кад сам подигао очи и погледао, гле, испред реке је стајао ован који је имао два рога. Оба рога била су висока, али је један био виши од другог, а тај виши је израстао касније. **4** Видео сам како ован бode према западу и према северу и према југу, и ниједна звер није могла да му се одупре, и није било никога ко би избављао од њега. Чинио је оно што је хтео и узохлио се.

5 А ја сам и даље посматрао, и гле, јарац је долазио са запада површином целе земље, а да није дотицао земљу. Тај јарац је имао један упадљив рог међу очима. **6** И приближавао се овну с два рога, кога сам видео како стоји испред реке, и потрчао је на њега са силним гневом.

7 Видео сам како је дошао до овна и пун горчине окомио се на њега, ударајући га док му није сломио оба рога, а ован није имао снаге да му се одупре. И оборио га је на земљу и згазио, и није било никога да овна избави од њега.

8 А јарац се узохолио преко сваке мере. Али чим је постао моћан, велики рог се сломио, и уместо њега израсла су четири упадљива рога према четири ветра небеска.

9 Из једног од њих избио је још један, мали рог, који је све више растао према југу и према истоку и према Земљи Лепоте.* **10** И нарастао је све до војске небеске, и оборио је на земљу неке од те војске и од звезда, и згазио их. **11** Охоло се уздигао све до кнеза војске, и кнезу је била одузета свакидашња жртва,* а светилиште које је он утемељило било је опустошено. **12** Војска је због преступа на крају била предата, заједно са свакидашњом жртвом. И он је истину обарао на земљу и успевао у ономе што је чинио.

13 И чуо сам како један свети говори, а други свети је рекао ономе који је говорио: „Докле ће трајати визија о свакидашњој жртви и о преступнику који изазива пустошење, и о препуштању светог места и војске гажењу?“ **14** Тада ми је он рекао: „Док не прође две хиљаде и триста вечери и јутара. Тада ће свето место бити доведено у исправно стање.“

15 И док сам ја, Данило, имао ту визију и тражио да је разумем, гле, пред мене је стао неко ко је изгледао као човек. **16** И зачуо сам глас човека који је био усред Улаја, и он је повикао: „Гаврило, објасни му визију.“ **17** И он је дошао тамо где сам стајао, али кад је дошао ја сам се уплашио, и пао сам ничице. А он ми је рекао: „Схвати, сине човечији, да се ова визија односи на време краја.“ **18** И док је говорио са мном, чврсто сам заспао, с лицем на земљи, а он ме је дотакао и усправио на месту где сам стајао. **19** Затим је рекао: „Ево, казаћу ти шта ће се десити у завршном раздобљу осуде, јер се то односи на време краја.“

20 Ован кога си видео, који има два рога, представља царева Медије и Персије. **21** Рутави јарац представља цара Грчке. Велики рог који је био међу његовим очима представља првог цара. **22** А то што се тај рог сломио, па су уместо њега израсла четири рога, значи да ће се из његовог народа по-

дићи четири царства, али неће имати његову моћ.

23 А при крају њиховог царовања, кад преступници наврше меру, устаће цар окрутног лица који разуме нејасне изјаве. **24** Он ће задобити силну моћ, али не сопственом снагом. Пустошиће на зачуђујућ начин, и биће успешан и делотворан. И уништаваће оне који су моћни и народ светих. **25** Због његове проницљивости превара ће успевати у његовој руци. У свом ће се срцу узохолити, и у мирно време многе ће уништити. И устаће на Кнеза над кнезовима, али биће сломио, и то не људском руком.

26 Оно што је речено у визији о вечери и јутру, истинито је. А ти запечати визију, јер она треба да се испуни за много дана.”

27 Тада сам ја, Данило, био исцрпљен и боловао сам више дана. Затим сам устао и обављао царева послове, али сам и даље био сметен због визије, и није било никога ко би је разумео.

9 Прве године Дарија, Асвировог сина, који је пореклом Међанин, а који је био постављен за цара над халдејским царством, **2** прве године његовог владања, ја, Данило, разумео сам из књига број година које, према речи коју је Господ упутно пророку Јеремији, треба да се наврше над опустошеним Јерусалимом, наиме, седамдесет година. **3** И окренуо сам своје лице према Господу, истинитом Богу, да га тражим молитвом и усрдним молбама, у посту, кострети и пепелу. **4** И помолио сам се Господу, свом Богу, признајући:

„О Господе, истинити Боже, ти си велик, уливаш страх, држиш се савеза и показујеш милост онима који те воле и држе се твојих заповести, **5** а ми смо згрешили, поступили смо неисправно, учинили зло и побунили се. Одступили смо од твојих заповести и твојих закона. **6** И нисмо слушали слуге твоје, пророке, који су у твоје име говорили нашим царевима, нашим кнезовима и нашим праочевима и целом народу. **7** Код тебе је, Господе, праведност, а нама је данас срамота на лицу, нама Јудиним синовима и становницима Јерусалима и свим Израелцима, онима који су близу и онима који су далеко по свим земљама куда си их расејао зато што су ти били неверни.“

8 О, Господе, нама је срамота на лицу, нашим царевима, нашим кнезовима и нашим праочевима, јер смо ти згрешили. **9** Код тебе је, Господе, Боже наш, милосрђе и опраштање, јер смо се побунили против тебе. **10** И

***8,9** „Земља лепоте“ се вероватно односи на Израел. Упореди са Данило 11,16.41. **8,11** Или: „редовна (стална) жртва“.

нисмо послушали твој глас Господе, Боже наш, да живимо по твојим законима које си нам дао руком слугу својих пророка. **11** Цели Израел је преступио твој закон и одступио је не послушавши твој глас, и зато си на нас излио проклетство и клетву, како је написано у закону Мојсија, слуге Божјег, јер смо ти згрешили. **12** И извршио си речи које си изговорио против нас и против наших судија који су нам судили, пустивши на нас велику невољу, каква се није десила под целим небом као што се десила у Јерусалиму. **13** Као што је записано у Мојсијевом закону, сва та невоља дошла је на нас, а ми нисмо умилостивили лице твоје, Господе, Боже наш, јер се нисмо одвратили од својих преступа и показали смо да не разумемо колико си веран истини.

14 И ти си Господе будно чувао невољу и на крају је довео на нас, јер си ти, Господе, Боже наш, праведан у свим делима која чиниш, а ми нисмо послушали твој глас.

15 А сада, Господе, Боже наш, ти који си снажном руком извео свој народ из земље египатске и стекао себи име какво имаш данас, згрешили смо, зло смо чинили. **16** Молим те, Господе, због свих твојих праведних дела, одврати свој гнев и своју срџбу од града свога, Јерусалима, од свете горе своје, јер су због наших греха и због преступа наших праочева, Јерусалим и твој народ постали ругло свима који су око нас. **17** А сада послушај, Боже наш, молитву свог слуге и његове усрдне молбе, и нека твоје лице засја над твојим опустошеним светилиштем, због тебе, Господе. **18** Пригни ухо своје, Боже мој, и чуј! Отвори очи своје и види пустошу нашу и град који носи име твоје! Јер своје усрдне молбе не упућујемо ти због праведних дела својих, него због великог милосрђа твога. **19** Господе, чуј! Господе, опрости! Господе, одазови се и помози нам! Немој оклевати, због себе, Боже мој, јер твој град и твој народ носе твоје име."

20 Док сам још говорио и молио се и исповедао свој грех и грех свог народа Израела и упућивао Господу, свом Богу, молбу за милост за свету гору свог Бога, **21** и док сам још изговарао молитву, онај човек Гаврило, кога сам на почетку видео у визији, исцрпљен од умора, дошао је к мени у време приношења вечерњег жртвеног дара. **22** И обратио ми се да ми помогне да све то разумем, рекавши:

„Данило, дошао сам да све спознаш и разумеш. **23** Кад си почео да се усрдно молиш, изашла је реч и ја сам дошао да ти је јавим,

јер си миљеник Божји. Зато пази на реч и схвати визију.

24 Седамдесет је седмица одређено твом народу и твом светом граду да се оконча преступ, да се учини крај греху, да се очисти кривица, да се уведе вечна праведност, да се стави печат на визију и на пророчанства и да се помаже Свети над светима. **25** Зато треба да знаш и да разумеш: Од часа кад изађе реч да се Јерусалим обнови и поново сагради па до помазаника вође, биће седам седмица, и још шездесет и две седмице. Јерусалим ће се обновити и биће поново саграђен с тргом и опкопом, али у тешко време.

26 А после шездесет и две седмице помазаник ће бити погубљен и ништа му неће остати.

А град и свето место уништиће народ једног вође који долази. И крај томе биће с бујицом уништења. И до краја ће бити рат. Пустошења су оно што је одређено.

27 И он ће током једне седмице потврдити савез са многима, а у половини те седмице укинуће жртву и жртвени дар.

И на крилима идолопоклонства доћи ће онај који пустоши. И све до истребљења, оно што је одређено изливаће се и на онога који лежи опустошен."

10 Треће године Кира, цара Персије, Данилу, који је био назван Валтасар, била је дата једна објава. Та објава је била истинита и односила се на велики војни поход. Он је разумео објаву и схватио визију.

2 У тим данима ја, Данило, туговао сам пуне три седмице. **3** Укусног хлеба нисам јео, и нисам ставио у уста ни месо ни вино, нити сам се мазао уљем док се нису навршиле пуне три седмице. **4** А двадесет четвртог дана првог месеца, кад сам био на обали велике реке која се зове Хидекел,* **5** подигао сам очи и гле, ту је био један човек обучен у ланене хаљине, бедара опасаних златом из Уфаза. **6** Тело му је било попут камена хризолита, лице му је изгледало као муња, а очи као запаљене бакље, руке и ноге као угљачани бакар, а глас његових речи био је као глас мноштва. **7** Само сам ја, Данило, видео тај приказ, а људи који су били са мном нису га видели. Али споклопа их је велики страх, па су побегли да се сакрију.

8 А ја сам остао сам и видео тај велики приказ. И у мени је nestало снаге. Потпуно сам клонуо и више нисам имао снаге. **9** И за-

***10,4** Хебрејски назив за реку Тигар.

чуо сам глас његових речи. И док сам слушао глас његових речи чврсто сам заспао, с лицем на земљи. **10** И гле, једна рука ме је дотакла, продрмала ме и помогла ми да се придигнем на колена и на дланове. **11** И он ми је рекао:

„Данило, миљениче Божји, схвати речи које ти говорим и устани ту где јеси, јер сам сада послан к теби.“

И кад ми је то рекао, ја сам устао дрхтећи.

12 Затим ми је рекао: „Не бој се, Данило, јер од првог дана кад си управлио своје срце да би то разумео и кад си се понизио пред својим Богом, твоје су речи биле услишене и ја сам дошао због твојих речи. **13** Али кнез персијског царства стајао ми је на путу двадесет и један дан, и гле, Михаило,* један од највиших кнезова, дошао је да ми помогне. А ја сам остао тамо код персијских царева. **14** И дошао сам да разумеш шта ће задесити твој народ у последњим данима, јер се та визија односи на дане који тек треба да дођу.“

15 А док ми је он говорио те речи, спустио сам лице према земљи и занемео. **16** И гле, он који је био сличан синовима људским дотакао ми је усне, и ја сам отворио уста своја да говорим и рекао сам ономе који је стајао преда мношвом: „Господару мој, због овог призора, утробу ми је обузео велики немир, и остао сам без снаге. **17** Па како би твој слуга, господару мој, могао да говори с тобом, својим господарем? У мени сада нема снаге, нити је даха остало у мени.“

18 Тада ме је опет дотакао онај који је изгледао као човек и ојачао ме. **19** Затим је рекао: „Не бој се, миљениче Божји! Мир теби! Буди јак, охрабри се!“ И чим је почео да ми говори, скупио сам снагу па сам рекао: „Нека мој господар говори, јер си ме ојачао.“

20 Тада је рекао:

„Знаш ли зашто сам дошао к теби? А сада ћу се вратити да се борим с кнезом Персије. И кад одем, гле, доћи ће и кнез Грчке. **21** Али рећи ћу ти шта је записано у књизи истине, и знај да нема никога ко ми у овоме снажно помаже, осим Михаила, кнеза вашег.“

11 А ја сам прве године Дарија Међанина устао да бих му био снага и тврђава. **2** А сада ћу ти рећи истину:

Ево, устаће још три персијска цара, и четврти ће нагомилати више богатства него

сви остали. И чим се због свог богатства осили, све ће подићи против грчког царства.

3 Тада ће устати силан цар и владаће великом влашћу и чиниће што му је воља. **4** А кад устане, његово царство ће се сломити и разделиће се према четири ветра небеска, али не његовим потомцима, и неће више имати такву власт каквом је он владао, јер ће његово царство бити ишчупано из корена и предато другима, а не њима.

5 Тада ће се осилити јужни цар, то јест један од његових кнезова. Али ће га онај надвладаати и завладаће великом влашћу - имаће моћ већу од његове.

6 А после неколико година они ће се удружити, и кћи јужног цара доћи ће северном цару да склопе нагодбу. Али она неће задржати снагу своје мишице. Ни он се неће одржати, а ни његова мишица, него ће она бити предата заједно с онима који је буду довели и с родитељем својим и с оним који је у то време буде чинио моћном. **7** Али један изданак њеног корена подићи ће се на његово место и доћи ће к војсци и удариће на тврђаву северног цара и наступиће против њих и надвладаће их. **8** И доћи ће у Египат с њиховим боговима, с њиховим ливеним ликовима, с драгоценим предметима од сребра и злата и са заробљеницима. И неколико ће се година држати подаће од северног цара.

9 А овај ће ући у царство јужног цара и вратиће се у своју земљу.

10 Али његови синови ће се спремити за рат и скупиће силну војску. И он ће доћи и незадрживо напредовати и преплавиће све и проћи. И вратиће се и ратоваће све до своје тврђаве.

11 Јужни цар ће се разгневити и изаћи ће и бориће се с њим, с северним царем. А овај ће подићи велико мноштво, али то ће мноштво бити предато ономе у руке. **12** И то мноштво ће бити одведено. Срце ће се његово узохолити, и он ће оборити десетине хиљада, али неће искористити свој снажан положај.

13 А северни цар ће се вратити и подићи ће мноштво веће од оног првог. И после неког времена, након неколико година, он ће доћи, и то с великом војском и силном опремом. **14** И у то време многи ће устати против јужног цара.

И разбојнички синови из твог народа биће наведени да покушају испунити визију, али ће посрнути.

15 И доћи ће северни цар па ће подићи опсадни насип и освојиће утврђени град. А мишице јужног цара неће одолети, као ни ње-

*10,13 „Михаило“ значи „ко је као Бог“.

гови изабрани људи. Неће имати снаге да се одупру. **16** Онај који дође против њега чиниће шта хоће и нико му се неће одупрети. Он ће стајати у Земљи Лепоте и у његовој ће руци бити истребљење. **17** И чврсто ће одлучити да дође са силом целог свог царства, и с њим ће бити склопљена нагодба, и он ће успешно деловати. И даће му кћер да је упропасти. А она се неће одржати и неће остати његова. **18** Тада ће он своје лице окренути према острвима и многе ће освојити. Али ће један заповедник прекинути срамоту коју му овај чини, тако да његовог срамоћења више неће бити. Вратиће на њега његову срамоту. **19** А овај ће окренути своје лице назад према тврђавама своје земље и посрнуће и пашће, и више га неће бити.

20 А на његово место устаће онај који кроз дивно царство шаље онога што прикупља порез, али ће за неколико дана бити сломљен, и то без гнева и ратовања.

21 На његово место устаће човек вредан презира коме се неће указати царска част. Он ће доћи у мирно време и ласкањем ће се домоћи царства. **22** А мишице које попут бујиче плаве биће преплављене пред њим и сломљене, као и вођа савеза. **23** И пошто ће се они удружити с њим, он ће чинити превару, подићи ће се и постаће моћан помоћу малог народа. **24** У мирно време ући ће у најбољи део покрајине и чиниће оно што нису чинили ни његови очеви ни очеви његових очева. Плен, оно што је опљачкано и благо разделиће међу њима, и против утврђених места смишљаће сплетке, али само за неко време.

25 И с великом ће војском подићи своју моћ и своје срце против јужног цара. А јужни цар спремиће се за рат, са изузетно великом и моћном војском. Али неће опстати, јер ће се против њега смишљати сплетке. **26** И они који једу за његовим столом доведиће га до пропасти.

А његова војска биће збрисана и многи ће пасти побижени.

27 И срце обојице царева смишљаће зло и за једним ће столом говорити лаж. Али ништа неће успети, јер ће крај бити тек у за то одређено време.

28 Он ће се вратити у своју земљу с великим благом и његово ће срце бити против светог савеза. Деловаће успешно и вратиће се у своју земљу.

29 У време које је одређено он ће опет кренути и поћи ће на југ, али овај пут неће бити као први пут. **30** Против њега ће доћи китимски бродови, и он ће клонути.

Али вратиће се и оптужбама ће насрнути на свети савез и деловаће успешно. И мораће да се врати и споразумеће се с онима који остављају свети савез. **31** И подићи ће се мишице, које он шаље, и оскрнавиће светилиште, тврђаву, и укинуће свакидашњу жртву.

И поставиће гадост која пустоши.

32 А оне који злобно наступају против савеза он ће ласкавим речима навести на отпад. Али народ који познаје свог Бога надвладаће и успешно ће деловати. **33** Они из народа који су разумни поучиће многе. Али неколико дана падаће због прочишћавања, због ропства и пљачкања. **34** А кад буду падали, добиће малу помоћ и многи ће им се лицемерно придружити. **35** Неки од оних који су разумни падаће због прочишћавања, због чишћења и бељења, до времена краја, јер то још треба да буде у време које је одређено.

36 Тај цар ће чинити што му је воља, узвисиваће се и уздизати изнад сваког бога, и против Бога над боговима говориће зачуђујуће речи. И биће успешан у ономе што буде радио док се потпуно не изврши осуда, јер оно што је одређено мора да се изврши. **37** Он неће марити за Бога својих очева. Неће марити ни за жељу жена нити за неког другог бога, него ће самог себе уздизати изнад свих. **38** И на свом ће месту славити бога тврђаве. И бога кога његови очеви нису познавали славиће златом, сребром, драгим камењем и другим драгоценостима. **39** И уз помоћ туђег бога успешно ће деловати против најјачих тврђава. Све који га буду признали обасуће славом, и даће им да владају над многимца, и он ће делити земљу уз одређену цену.

40 А у време краја јужног цара сукобљаваће се с њим, и на њега ће северни цар навалити с колима и коњаницима и многим бродовима. И ући ће у земље, преплавиће их и проћи ће кроз њих. **41** Ући ће и у Земљу Лепоте, и многе ће земље пасти. Али ови ће измакнути његовој руци: Едом, Моав и најистакнутији Амоновој синови. **42** Он ће посезати руком за земљама, и земља египатска неће му измаћи. **43** Он ће владати над скривеним благом златним и сребрним и над свим драгоценостима Египта. А Либиджи и Етиопљани ићи ће његовим стопама.

44 Али узнемириће га вести са истока и са севера, и изаћи ће с великим гневом да затре и погуби многе. **45** И поставиће своје дворске шаторе између великог мора и свете горе земље Лепоте. Он ће доћи свом пот-

пуном крају и неће бити никог да му погмне.

12 У то време устаће Михаило, велики кнез који стоји помажући синовима твога народа. И настаће време тескобе какве није било откако је народа па до тог времена. У то ће се време твој народ избавити, свако ко се нађе записан у књизи. **2** А многи од оних што спавају у праху земаљском пробудиће се, једни за вечни живот, а други за срамоту и вечни презир.

3 Они који су разумни сијаће попут сјајног небеског свода, и они који су многе довели до праведности сијаће попут звезда до века, у сву вечност.

4 А ти, Данило, затвори ове речи и запечати књигу до времена краја. Многи ће претраживати и право знање ће се умножити."

5 Тада сам ја, Данило, погледао, и гле, друга двојица су стајала, један на обали с ове стране реке, а други на обали с оне стране реке. **6** И један од њих рекао је човеку обученом у ланене хаљине, који је био изнад вода реке: „Када ће бити крај овим чу-

десним стварима?" **7** И зачуо сам човека обученог у ланене хаљине, који је био изнад вода реке. Подижући десницу и левицу према небесима, заклео се оним који живи у сву вечност: „То ће бити за једно време, два времена и пола времена. И чим се заврши разбијање снаге светог народа, све ће се то завршити."

8 А ја сам то чуо, али нисам разумео. Зато сам рекао: „Господару мој, какав ће бити крај томе?"

9 А он је рекао: „Иди, Данило, јер су ове речи тајна и запечаћене су до времена краја. **10** Многи ће се очистити, убелити и про-чистити. А зли ће чинити зло, и ко је год зао неће разумети; али ће разумети они који су разумни.

11 Од времена када буде укинута сваки-дашња жртва и постављена гадост која пустоши, биће хиљаду двеста и деведесет дана.

12 Срећан је онај који истрајно чека и који дочека хиљаду триста тридесет и пет дана!

13 А ти иди према крају своме. Почива-ћеш, али ћеш устати да добијеш своје

КЊИГА ЈЕЗДРИНА

Писац: Јездра

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: око 460. пре н. е.

Обухвата време: 537 - 467. пре н. е.

1 Прве године Кира, цара Персије, да би се испунила Господња реч објављена преко Јеремијиних уста, Господ је подстакао дух Кира, цара Персије, и он је по целом свом царству усмено и писмено објавио следеће:

2 „Овако каже Кир, цар Персије: „Сва земаљска царства дао ми је Господ, Бог небески, и заповедио ми је да му саградим дом у Јерусалиму у Јуди. **3** Ко год међу вама напада његовом народу, нека његов Бог буде с њим. Нека иде у Јерусалим у Јуди и нека поново сагради дом Господа, Израеловог Бога - а он је истинити Бог - дом који је био у Јерусалиму. **4** Свакога ко је остао у неком месту да у њему борави, нека људи из тог места потпомогну сребром, златом, другим добрима и стоком, као и добровољним приносима за дом Божји у Јерусалиму."

5 Тада су устали поглавари Јудиних и Венијаминових отачких домова, свештеници и

Левити, сви којима је Бог подстакао дух, и кренули су да поново саграде Господњи дом у Јерусалиму. **6** А сви који су били око њих помогли су им предметима од сребра, затим златом, другим добрима, стоком и драгоценостима, поред свега онога што су добровољно приносили.

7 Цар Кир је такође изнео предмете који су припадали Господњем дому, а које је Навуходоносор однео из Јерусалима и ставио у дом свог бога. **8** Кир, цар Персије, почео је да их износи под надзором Митридата, ризничара, који их је избројао и дао Сасавасару, Јудином поглавару.

9 Било их је оволико: тридесет златних корпи, хиљаду сребрних корпи, двадесет и девет резервних посуда, **10** тридесет малих златних пехара, четристо десет додатних малих сребрних пехара и хиљаду других предмета. **11** Златних и сребрних предмета укупно је било пет хиљада и четристо. Саса-

васар је све то понео кад је изгнанике повео из Вавилона у Јерусалим.

2 Ово су синови оне покрајине, изгнаници који су се вратили из заробљеништва, а које је Навуходоносор, цар вавилонски, одвео у изгнанство у Вавилон, и који су се касније вратили у Јерусалим и Јуду, сваки у свој град, **2** они који су дошли са Зоровавељом, Исусом, Немијом, Серајом, Релајом, Мардохејем, Вилсаном, Миспаром, Вигвајем, Реумом и Ваном.

Ово је број људи из израелског народа: **3** Фаросових синова две хиљаде сто седамдесет и два; **4** Сефатијиних синова триста седамдесет и два; **5** Арахових синова седамсто седамдесет и пет; **6** Фат-Моавових синова, од Исусових и Јоавових синова, две хиљаде осамсто дванаест; **7** Еламових синова хиљаду двеста педесет и четири; **8** Затујевих синова деветсто четрдесет и пет; **9** Захајевих синова седамсто шездесет; **10** Ванијевих синова шесто четрдесет и два; **11** Вивајевих синова шесто двадесет и три; **12** Азгадових синова хиљаду двеста двадесет и два; **13** Адоникамових синова шесто шездесет и шест; **14** Вигвајевих синова две хиљаде педесет и шест; **15** Адинових синова четресто педесет и четири; **16** Атирових синова, од Језекије, деведесет и осам; **17** Висајевих синова триста двадесет и три; **18** Јориних синова сто дванаест; **19** Асумових синова двеста двадесет и три; **20** Гиварових синова деведесет и пет; **21** људи из Витлејема сто двадесет и три; **22** људи из Нетофата педесет и шест; **23** људи из Анатота сто двадесет и осам; **24** људи из Азмавета четрдесет и два; **25** људи из Киријат-Јарима Хефире и Вирота седамсто четрдесет и три; **26** људи из Раме и Гаве шесто двадесет и један; **27** људи из Михмаса сто двадесет и два; **28** људи из Ветиља и Гаја двеста двадесет и три; **29** људи из Невона педесет и два; **30** људи из Магвиса сто педесет и шест; **31** синова другог Елама хиљаду двеста педесет и четири; **32** Харимових синова триста двадесет; **33** људи из Лода, Адида и Онона седамсто двадесет и пет; **34** људи из Јерихона триста четрдесет и пет; **35** Сенајиних синова три хиљаде шесто три-десет.

36 Свештеника: Медајиних синова из Исусовог дома деветсто седамдесет и три; **37** Имирових синова хиљаду педесет и два; **38** Пасхорових синова хиљаду двеста четрдесет и седам; **39** Харимових синова хиљаду седамнаест.

40 Левита: Исусових и Кадмилових синова, од Одујиних синова, седамдесет и четири. **41** Певача: Асафових синова сто двадесет и осам. **42** Синова вратара: Салумових синова, Атирових синова, Талмонових синова, Акувових синова, Атитиних синова и Совајевих синова, укупно сто тридесет и девет.

43 Нетинеја:* Шишиних синова, Асуфиних синова, Таваотових синова, **44** Кирсових синова, Сијајиних синова, Фадонових синова, **45** Леваниних синова, Агавиних синова, Акувових синова, **46** Агавових синова, Салмајевих синова, Ананових синова, **47** Гидилових синова, Гарових синова, Реајиних синова, **48** Ресинових синова, Некодиних синова, Газамових синова, **49** Узиних синова, Фасејиних синова, Висајевих синова, **50** Асениних синова, Меунимових синова, Нефусимових синова; **51** Ваквукових синова, Акуфиних синова, Арурових синова, **52** Васлугових синова, Меидиних синова, Арсиних синова, **53** Варкосових синова, Сисариних синова, Таминих синова, **54** Несијиних синова, Атифиних синова.

55 Синова Соломонових слугу: Сотажевих синова, Соферетових синова, Ферудиних синова. **56** Јалиних синова, Дарконових синова, Гидилових синова, **57** Сефатијиних синова, Атилиових синова, Фохерет-Севајимових синова, Амијевих синова.

58 Свих Нетинеја и синова Соломонових слугу било је триста деведесет и два. **59** Ово су они који су пошли из Тел-Мелаха, Тел-Арисе, Херува, Адона и Имира, а нису могли да кажу из ког су отачког дома и које је њихово порекло, да ли су од Израела: **60** Делажини синови, Товијини синови, Некодини синови, њих шесто педесет и два. **61** Од свештеничких синова: Авајини синови, Акосови синови, синови Варзелаја који је узео за жену једну од кћери Варзелаја из Галада, па је био прозван њиховим именом. **62** Они су тражили свој родословни попис да би доказали своје порекло, али га нису нашли и зато су били искључени из свештеничке службе као да су онечишћени. **63** Тирсата* им је забранио да једу од најсветијих ствари све док не ступи у службу свештеник с Уримом и Тумимом.*

64 У целом збору укупно је било четрдесет две хиљаде триста и шездесет особа, **65** не рачунајући њихове робове и робиње, којих

***2,43** Нетинеји су служили Левитима и свештеницима у Храму. **2,63** Тирсата је персијска титула намесника покрајине. **2,63** Урим и Тумим су били предмети који су се користили да би се сазнало Божје мишљење о нечему.

је било седам хиљада триста тридесет и седам. Било је и двеста певача и певачица. **66** Имали су седамсто тридесет и шест коња, двеста четрдесет и пет мази, **67** четристо тридесет и пет камила и шест хиљада седамсто и двадесет магараца.

68 Када су дошли до Господњег дома, који је у Јерусалиму, неки од поглавара отачких домова добровољно су прилагали за дом Божји, да би био подигнут на свом месту. **69** У ризницу за изградњу дали су према својим могућностима шездесет и једну хиљаду драхми* злата, пет хиљада мина* сребра и сто свештеничких хаљина. **70** Свештеници, Левити и неки из народа, певачи, вратари и Нетинеји настанили су се у својим градовима. Сви Израелци су се настанили у својим градовима.

3 Када је дошао седми месец, синови Израелови већ су били у својим градовима. Народ се окупио као један у Јерусалиму. **2** Тада је устао Исус, Јоседеков син, са својом браћом свештеницима, и Зоровавељ, Салатил син, са својом браћом, па су почели да граде олтар Израеловом Богу да на њему приносе жртве паљенице, као што је записано у закону Мојсија, Божјег човека.

3 Они су подигли олтар на његовом месту, јер су били у страху од других народа, и почели су да на њему приносе жртве паљенице Господу, јутарње и вечерње жртве паљенице. **4** Прославили су Празник сенца, као што је записано, и сваки дан су приносили одређени број жртава паљеница, као што је било прописано за сваки дан. **5** Затим су приносили редовне жртве паљенице, жртве за младине и за све празнике посвећене Господу као и за све оне који су спремно доносили добровољни принос Господу. **6** Од првог дана седмог месеца почели су да приносе жртве паљенице Господу, али темељ Господњег храма још није био положен. **7** Клесарима и другим мајсторима давали су новац, а Сидонцима и Тирцима храну, пиће и уље да доведу кедрово дрво с Ливана морем до Јопе, као што је дозволио персијски цар Кир.

8 Друге године после њиховог доласка на место дома Божјег у Јерусалиму, другог месеца, радове су започели Зоровавељ, Салатил син, и Исус, Јоседеков син, с осталом својом браћом свештеницима и Левитима и

са свима другима који су се из заробљеништва вратили у Јерусалим. Левите од двадесет година навише поставили су да надгледају радове на Господњем дому. **9** И Исус са својим синовима и својом браћом и Кадмило са својим синовима, Јудини синови, устали су као један да надгледају оне што су радили на дому Божјем, а исто тако и Инададови синови и њихови синови и њихова браћа, Левити.

10 Када су градитељи положили темељ за Господњи храм, устали су свештеници у службеној одећи, с трубама, и Левити, Асафови синови, с чинелами, да хвале Господа онако како је одредио Давид, цар Израела. **11** Почели су наизменично да певају хвалећи Господа и захваљујући му: „Он је добар, вечна је љубав његова према Израелу.“ А цео народ је гласно клицао хвалећи Господа, јер је био положен темељ Господњег дома. **12** Многи свештеници и Левити и поглавари отачких домова, старешине које су видели претходни дом, гласно су плакали док се пред њиховим очима полагао темељ овог дома, док су многи други из свег гласа клицали од радости. **13** Тако народ није могао да разликује радосно клицање од плача, јер је народ гласно клицао и вика се чула надалеко.

4 Када су Јудини и Венијаминови противници чули да повратници из изгнанства граде храм Господу, Израеловом Богу, **2** одмах су приступили Зоровавељу и поглаварима отачких домова и рекли им: „И ми желимо да градимо с вама, јер као и ви тражимо вашег Бога и њему приносимо жртве од времена Есар-Адона, цара Асирије, који нас је довео овамо.“ **3** Али Зоровавељ, Исус и остали поглавари отачких домова у Израелу одговорили су им: „Није на вама да с нама градите дом нашем Богу, него ћемо ми сами градити дом Господу, Израеловом Богу, како нам је заповедио Кир, цар Персије.“

4 Тада је народ који је био у земљи почео да обесхрабрује Јудин народ и да одвраћа њихово срце од изградње. **5** И унајмљивали су саветнике да осујете њихове намере све време док је владао Кир, цар Персије, па све док није завладао Дарије, цар Персије. **6** За време владавине Асвира, на почетку његове владавине, написали су тужбу против становника Јуде и Јерусалима. **7** У данима Артаксеркса, Вислам, Митридат, Тавеило и остали њихови другови писали су персијском цару Артаксерксу. Писмо је било преведено

***2,69** Сматра се да је драхма једнака златном персијском дарикју који је тежио 8,4 грама. **2,69** Мина је тежила 570 грама. Види додаток на крају књиге.

на арамејски језик и написано арамејским писмом.

8 Реум, главни управитељ у царству, и Симсај, писар, написали су цару Артаксерксу следеће писмо против Јерусалима: **9** „Реум, главни управитељ у царству, и Симсај, писар, и остали њихови другови, судије, нижи намесници с оне стране реке, писари, људи из Ореха, Вавилонци, становници Сузе, то јест Еламци, **10** и остали народи које је велики и славни Асенафар изгнао и населио по градовима Самарије, и остали с оне стране реке...“ Дакле, **11** ово је препис писма које су послали:

„Цару Артаксерксу, твоје слуге, људи с оне стране реке: Сада, дакле, **12** нека цар зна да су Јудејци, који су од тебе стигли овамо до нас, дошли у Јерусалим. Они граде бунтовнички и зли град, обнављају зидине и прављају темеље. **13** Нека цар зна да ако овај град буде поново саграђен и његове зидине довршене, они више неће плаћати ни порез ни данак ни путарину, па ће то значити губитак за царске ризнице. **14** Пошто од двора примамо плату, није долично да гледамо како се цару наноси срамота и зато шаљемо ово писмо и јављамо цару **15** да се истражи у дневницима твојих предака. У дневницима ћеш наћи и утврдићеш да је овај град бунтовнички град, да доноси губитак царевима и покрајинама и да су се у њему од давних дана дизале буне. Зато је овај град и био разорен. **16** Зато ми јављамо цару да ако овај град буде поново саграђен и његове зидине довршене, онда више нећеш имати свој део с оне стране реке.“

17 Цар је послао одговор Реуму, главном управитељу у царству, и Симсају, писару, и осталим њиховим друговима који су живели у Самарији као и осталима с оне стране реке: „Мир вама! Ево, **18** службено писмо које сте нам послали разговетно је прочитано преда мном. **19** Зато сам издао наредбу да се та ствар истражи, и утврђено је да је тај град од давних дана устајао против царева и да су у њему избијале побуне и устанци. **20** Јерусалимом су царовали моћни цареви и владали су над свим што је било с оне стране реке, плаћао им се порез, данак и путарина. **21** Зато сада издајте наредбу да ти људи обуставе посао, да не би поново саградиле град док ја не издам наредбу. **22** Пазите да у извршавању тога не буде пропуста, да цареви не би имали још већи губитак и штету.“

23 Када је препис службеног писма цара Артаксеркса био прочитан пред Реумом и

писарем Симсајем и њиховим друговима, они су брзо отишли у Јерусалим код Јудејаца и оружаном силом их приморали да обуставе рад. **24** Тада је престао рад на Божјем дому у Јерусалиму, и тако је било све до друге године владања Дарија, цара Персије.

5 Агеј, пророк, и Захарија, Идов унук, пророк, пророковали су Јудејцима који су били у Јуди и у Јерусалиму, у име Израеловог Бога, који је био с њима. **2** У то време су Зоровавел, Салатил син, и Исус, Јоседеков син, устали и почели поново да граде Божји дом у Јерусалиму. С њима су били Божји пророци који су им помагали. **3** У то време су Татнај, намесник с оне стране реке, Сетар-Воснај и њихови другови дошли код њих и рекли им овако: „Ко вам је наредио да градите овај дом и постављате ове греде?“ **4** Затим су им рекли: „Како се зову људи који граде ову грађевину?“ **5** Али је на јудејским старешинама било око њиховог Бога, тако да их нису прекинули у радовима док извештај није отишао до Дарија и док се није вратило службено писмо о томе.

6 Ово је препис писма које су Татнај, намесник с оне стране реке, Сетар-Воснај и њихови другови, нижи намесници с оне стране реке, послали цару Дарију. **7** Послали су му извештај у ком је писало:

„Цару Дарију: У свему ти желим мир! **8** Нека зна цар да смо отишли у покрајину Јуду у дом великог Бога. Тај дом се гради од доваљаног* камења, а у зидове се постављају греде. Ти радови се марљиво обављају и напредују у њиховим рукама. **9** Тада смо упитали тамошње старешине, рекавши им: „Ко вам је наредио да градите овај дом и постављате ове греде?“ **10** Питали смо их и за њихова имена да бисмо ти јавили, и записа-ли смо имена људи који су им на челу.“

11 Они су нам овако одговорили: „Ми смо слуге Бога небеса и земље, и градимо овај дом који је још пре много година био саграђен, који је саградио и довршио велики цар Израела. **12** Али зато што су наши очеви разгневили Бога небеског, он их је предао у руке Навуходоносору, вавилонском цару, Халдејцу, и он је разорио овај дом и народ изгнао у Вавилон. **13** Али, прве године Кира, вавилонског цара, цар Кир је издао наредбу да се поново изгради Божји дом. **14** Цар Кир је изнео из храма у Вавилону златне и сребрне посуде Божјег дома које је Навуходоно-

*5,8 Радио се о крупном камењу које је било претешко за ношење.

сор био узео из храма у Јерусалиму и донео их у храм у Вавилону, и дао их човеку који се звао Сасавасар, кога је поставио за намесника. **15** И рекао му је: "Узми ове посуде, па иди и остави их у храму у Јерусалиму, и нека се Божји дом поново сагради на свом месту. **16** Кад је дошао тај Сасавасар, положио је темеље Божјег дома у Јерусалиму. Од тада па до данас поново се гради, али још није завршен."

17 А сада, ако је цару по вољи, нека се у царској ризници у Вавилону истражи да ли је заиста цар Кир издао наредбу да се поново изгради Божји дом у Јерусалиму, па нека нам цар пошаље своју одлуку о томе."

6 Тада је цар Дарије издао наредбу да се спроведе истрага у архиви ризнице у Вавилону. **2** У Екбатани, утврђеном граду у покрајини Медији, нађен је свитак у ком је била записана ова одлука:

3 „Прве године цара Кира издао је цар Кир наредбу за Божји дом у Јерусалиму: Нека се тај дом поново изгради као место где ће се приносити жртве. Нека му се утврде темељи, и нека буде висок шездесет лаката и широк шездесет лаката. **4** Нека има три реда доваљаног камења и један ред греда. Трошак нека сноси царев двор. **5** Исто тако, нека се врате златне и сребрне посуде из Божјег дома које је Навуходносор узео из храма у Јерусалиму и донео у Вавилон, и нека се однесу у храм у Јерусалиму и нека буду стављене у Божји дом."

6 „Сада, Татнају, намесниче с оне стране реке, Сетар-Воснају и ви, њихови другови, нижи намесници с оне стране реке, држите се подале од тог места! **7** Пустите нека се ради на дому Божјем. Нека јудејски намесник и јудејске старешине поново изграде дом Божји на његовом месту. **8** Ево, издајем наредбу како да поступате с тим јудејским старешинама да би се поново изградио дом Божји. Нека се тим људима без одлагања и непрекидно подмирују трошкови из царске ризнице за порезе с оне стране реке. **9** Нека им се сваки дан даје шта год треба - јунци, овнови и јагањци за жртве паљенице Богу небеском, пшеница, со, вино и уље - као што кажу свештеници у Јерусалиму, **10** како би могли да приносе жртве које су угодне Богу небеском и да се моле за живот цара и његових синова. **11** Осим тога, издајем наредбу да се сваком ко прекрши ову одредбу извади греда из његове куће па нека на њу буде обешен, а од његове куће нека се направи сметлиште. **12** Нека Бог који је тамо нас-

танио своје име обори сваког цара и сваки народ који пружи своју руку да прекрши ову наредбу и разори дом Божји у Јерусалиму. Ја, Дарије, издајем ову наредбу. Нека се одмах изврши!"

13 Тада су Татнај, намесник с оне стране Реке, Сетар-Воснај и њихови другови одмах учинили онако како је заповедио цар Дарије. **14** Јудејске старешине су градиле и напредовале охрабрене пророковањем Агеја, пророка, и Захарије, Идоговог унука. И завршили су изградњу по наредби Израеловог Бога и по наредби Кира, Дарија и Артаксеркса, цара Персије. **15** Завршили су овај дом трећег дана месеца адара, а то је било шесте године владања цара Дарија.

16 Синови Израелови, свештеници, Левити и остали повратници из изгнанства радосно су одржали свечаност поводом посвећења Божјег дома. **17** На свечаности поводом посвећења Божјег дома принели су сто јунаца, двеста овнова, четристо јагањаца и као жртву за грех за цео Израел дванаест јараца, према броју Израелових племена. **18** Поставили су свештенике по њиховим групама и Левите по њиховим редовима да служе Богу у Јерусалиму, како је прописано у Мојсијевој књизи.

19 Повратници из изгнанства прославили су Пасху четрнаестог дана првог месеца. **20** Свештеници и Левити су се очистили као један и сви су били чисти. Затим су заклали пасхалну жртву за све повратнике из изгнанства, за своју браћу свештенике и за себе. **21** Тада су синови Израелови који су се вратили из изгнанства јели са свима онима који су се одвојили од нечистоће народа те земље и придружили им се да траже Господа, Израеловог Бога. **22** Седам дана су радосно славили Празник бесквасних хлебова, јер их је Господ развеселио и обратио к њима срце цара Асирије да ојача њихове руке у радовима на дому Господа, Израеловог Бога.

7 После тих догађаја, за време владања персијског цара Артаксеркса, Јездра,* син Сераје, сина Азарије, сина Хелкије, **2** сина Салума, сина Садока, сина Ахитова, **3** сина Амарије, сина Азарије, сина Мерајота, **4** сина Зераје, сина Озија, сина Вукија, **5** сина Ави-сује, сина Финеса, сина Елеазара, сина Арона, свештеничког поглавара, **6** тај Јездра је отишао из Вавилона. Он је био вешт преписивач Мојсијевог закона, који је дао Господ, Израелов Бог, и цар му је дао све што је тра-

***7,1** „Јездра“ значи „помоћ“.

жио, јер је рука Господа, његовог Бога, била над њим.

7 Неки од Израелових синова, од свештеника, Левита, певача, вратара и Нетинеја отишли су у Јерусалим седме године цара Артаксеркса. **8** А Јездра је дошао у Јерусалим петог месеца, седме године тог цара. **9** Први дан првог месеца одредио је за полазак из Вавилона, а првог дана петог месеца стигао је у Јерусалим, јер је добра рука његовог Бога била над њим. **10** Јездра је припремио своје срце да истражује Господњи закон, да поступа по њему и да у Израелу поучава прописима и правди.

11 Ово је препис писма које је цар Артаксеркс дао свештенику Јездри, преписивачу, који је преписивао заповести и прописе које је Господ дао Израелу:

12 „Артаксеркс, цар над царевима, свештенику Јездри, преписивачу закона Бога небеског: Мир теби! Ево, **13** издао сам наредбу: Ко год у мом царству од израелског народа и његових свештеника и Левита жели да пође с тобом у Јерусалим, нека иде. **14** Јер су цар и његових седам саветника наредили да се испита како стоје ствари у вези са Јудом и Јерусалимом, у складу са законом твог Бога, што ти је у руци, **15** и да се однесе сребро и злато које су цар и његови саветници добровољно дали Израеловом Богу, који пребива у Јерусалиму, **16** и све сребро и злато које ћеш прикупити у целој вавилонској покрајини заједно с поклоном народа и свештеника који добровољно дају за дом свог Бога у Јерусалиму. **17** Тим новцем одмах купи јунце, овнове, јагањце и приносе од жита и жртве леванице, и принеси их на олтару дома нашег Бога у Јерусалиму.

18 Са сребром и златом што преостане ти и твоја браћа учините онако како сматрате да је добро, по вољи свог Бога учините. **19** Све посуде што си добио за службу у дому свог Бога остави пред Богом у Јерусалиму. **20** И све што још треба за дом твог Бога, а што треба да набавиш, подмири из цареве ризнице.

21 Ја, цар Артаксеркс, издао сам наредбу свим ризничарима с оне стране реке: Све што свештеник Јездра, преписивач закона Бога небеског, затражи од вас, дајте му без одлагања, **22** и до сто таланата* сребра, сто кора* пшенице, сто бати* младог вина, сто

бати уља, а соли неограничено. **23** Нека се све што нареди Бог небески изврши у свој ревности за дом Бога небеског, да не би дошао гнев на цареву земљу и на његове синове. **24** Још вам се даје на знање и то да се ниједном свештенику, Левиту, музичару, вратару, Нетинеју* ни онемо ко ради на дому Божјем не сме наметнути порез, данак ни путарина.

25 А ти, Јездра, по мудрости свог Бога која ти је дата, постави познаваоце закона и судије да суде целом народу с оне стране реке, свима који знају законе твог Бога. А ко их не зна, ви га поучите. **26** Ко се не буде држао закона твог Бога и царевог закона нека се над њим одмах изврши пресуда, било тако што ће бити погубљен, прогнан, новчано кажњен или бачен у затвор.“

27 Нека је благословљен Господ, Бог наших праочева, који је све то ставио цару у срце, како би се украсио Господњи дом у Јерусалиму! **28** А према мени је показао милост тако да сам стекао наклоност цара и његових саветника и свих моћних царевих кнезова. И ја сам добио снагу, јер је рука Господа, мог Бога, била нада мном па сам окупио Израелове поглаваре да пођу са мном.

8 Ово су поглавари отачких домова и ово је родословни запис оних који су пошли са мном из Вавилона за време владавине цара Артаксеркса: **2** од Финесових синова Гирсам; од Итамарових синова Данило; од Давидових синова Хатус; **3** од Сеханијиних синова и од Фаросових синова Захарија, и с њим сто педесет уписаних мушкараца; **4** од Фат-Моавових синова Елиоинај, Зерајин син, и с њим двеста мушкараца; **5** од Затујевић синова Сеханија, Јазилов син, и с њим триста мушкараца; **6** од Адинових синова Евед, Јонатов син, и с њим педесет мушкараца; **7** од Еламових синова Јесаја, Аталијин син, и с њим седамдесет мушкараца; **8** од Сефатијиних синова Зевадија, Михаилов син, и с њим осамдесет мушкараца; **9** од Јоавових синова Авдија, Јехилов син, и с њим двеста осамнаест мушкараца; **10** од Ванијевић синова Селомит, Јосифијин син, и с њим сто шездесет мушкараца; **11** од Вивајевић синова Захарија, Вивајев син, и с њим двадесет и осам мушкараца; **12** од Азгадових синова Јонанан, Акатанов син, и с њим сто десет мушкараца; **13** последњи од Адоникамових синова, поименце: Елифелет, Јеило и Семаја, и с њима шездесет мушкараца; **14** и од Вигва-

***7,22** Талант је тежио 34,2 килограма; Кор износи 220 литара; Бат износи 22 литре. Види додаток на крају књиге. **7,24** Нетинеји су служили Левитима и свештеницима у Храму.

јевих синова Гутај и Завуд, и с њима седамдесет мушкараца.

15 Окупио сам их на реци која тече према Ави. Тамо смо били улогорени три дана да бих могао да прегледам народ и свештенике, али нисам нашао никога од Левита. **16** Зато сам послао по поглаваре Елијезера, Арила, Семаяу, Елнатана, Јарива, Елнатана, Натана, Захарију и Месулама и по учитеље Јојарива и Елнатана. **17** Дао сам им заповест за Ида, који је поглавар у месту Касифији, и ставио сам у њихова уста речи које ће рећи Иду и браћи његовој Нетинејима у месту Касифији, да нам доведу слуге за дом нашег Бога. **18** Пошто је добра рука нашег Бога била над нама, довели су нам мудрог човека од Малијевих синова, Левијевог унука, Израеловог сина, на име Серевизију и његове синове и његову браћу, њих осамнаест, **19** и Асавију а с њим и Јесаја од Мераријевих синова, његову браћу и њихове синове, њих двадесет. **20** Од Нетинеја, које су Давид и кнезови дали у службу Левитима, двеста двадесет Нетинеја, који су били поименце одређени.

21 Затим сам тамо, на реци Ави, огласио пост да бисмо се понизили пред нашим Богом и да бисмо од њега тражили да нам покаже прави пут за нас, за нашу децу и за све наше благо. **22** Било ме је срамота да тражим од цара војску и коњанике да нас путем штите од непријатеља, јер смо рекли цару: „Рука је нашег Бога над свима који га траже, на њихово добро, а његова снага и његов гнев против свих оних који га напуштају.“ **23** Зато смо постили и молили се свом Богу за то, и он је услишио нашу усрдну молитву.

24 Тада сам од свештеничких поглавара издвојио дванаесторицу: Серевизију, Асавију и с њима десеторицу њихове браће. **25** Измерио сам им сребро, злато и посуде, прилог за дом нашег Бога који су приложили цар, његови саветници, његови кнезови и сви Израелци који су се тамо нашли. **26** Измерио сам им на руке шесто педесет таланата* сребра, сто сребрних посуда у вредности од два таланта, сто таланата злата, **27** двадесет малих златних пехара у вредности од хиљаду дарика* и два предмета од доброг блиставо-црвеног бакра, скупоценог као злато.

28 Тада сам им рекао: „Ви сте пред Господом свети и ови предмети су свети, и ово сребро и злато су добровољни принос Господу, Богу ваших праочева. **29** Добро то чу-

вајте док све не измерите пред свештеничким и левитским поглаварима и пред кнезовима Израелових очева у Јерусалиму, у трпезаријама Господњег дома.“ **30** Тако су свештеници и Левити примили измерено сребро, злато и посуде да би их однели у Јерусалим, у дом нашег Бога.

31 Дванаестог дана првог месеца кренули смо од реке Аве на пут у Јерусалим, а рука нашег Бога била је над нама и он нас је избављао од руку непријатеља и од заседа на путу. **32** Тако смо стигли у Јерусалим и тамо смо остали три дана. **33** Четвртог дана смо измерили сребро, злато и посуде у дому нашег Бога на руке Меримоту, сину свештеника Урије, с којим је био Елеазар, Финесов син, а с њима су били и Левити Јозавад, Исусов син, и Ноадија, Винујев син. **34** Кад је све било избројано и измерено, била је записана тежина свега. **35** Они који су дошли из заробљеништва, повратници из изгнанства, принели су жртве паљенице Израеловом Богу: дванаест јунаца за цео Израел, деведесет и шест овнова, седамдесет и седам мушких јагањаца, дванаест јараца као жртву за грех - све то као жртву паљеницу Господу.

36 Затим смо цареве заповести предали царевим намесницима с оне стране реке, и они су подупирали народ и дом Божји.

9 Кад се све то завршило, пришли су ми кнезови и рекли: „Израелски народ, свештеници и Левити нису се одвојили од других народа и њихових гадости, то јест од Ханаца, Хетеја, Ферезеја, Јевусеја, Амонаца, Моаваца, Египћана и Амореја. **2** Јер су за себе и за своје синове узимали њихове кћери, и тако су се они, свети род, помешали с другим народима, а рука кнезова и управитеља предњачила је у тој неверности.“

3 Кад сам то чуо, раздерао сам своју хаљину и свој огртач, почео да чупам косу и браду. И тако сам седео дубоко потресен. **4** Сви који су се бојали онога што је Израелов Бог рекао о неверности оних који су се вратили из изгнанства, окупили су се око мене док сам седео тако дубоко потресен све до вечерњег приноса од жита.

5 У време вечерњег приноса од жита, устао сам од свог понижења и раздеране хаљине и огртача пао на колена и раширио руке према Господу, свом Богу. **6** Тада сам рекао: „Боже мој! Стидим се и срамота ме је да подигнем лице к теби, Боже мој! Јер су се преступи наши намножили преко главе наше и кривица је наша допрла до неба. **7** Од

***8,26** Талант је тежио 34,2 килограма. **8,27** Персијски златник који је тежио 8,4 грама. Види додаток на крају књиге.

времена наших праочева па до данас синосимо велику кривицу, и због својих преступа смо ми, наши цареви и наши свештеници били предати у руке царевима околних земаља под мач, у заробљеништво, као плен и на срамоту, као што је то и данас. **8** А сад нам ти, Господе, Боже наш, указујеш милост и оставио си нам преживеле и дао да будемо на сигурном у твојем светом месту, да би подарио сјај нашим очима, Боже наш, и дао нам мало живота у нашем ропству. **9** Јер ми смо слуге, али нас у ропству нашем ниси оставио, Боже наш, него нам дајеш милост, па смо стекли наклонон пред персијским царевима, и дајеш нам живот да бисмо теби, нашем Богу, подигли дом и обновили његове рушевине, и штитиш нас каменим ѕидом у Јуди и у Јерусалиму.

10 Шта сада да кажемо, Боже наш, после овога што се десило? Јер смо оставили твоје заповести **11** које си дао преко слугу својих пророка, говорећи: 'Земља у коју идете да је заузмете нечиста је земља због нечистоће народа који су у њој, због њихових гадости којима су је напунили од једног до другог краја у својој нечистоћи. **12** Зато не дајте своје кћери њиховим синовима, нити њихове кћери узимајте за своје синове. Немојте никада тражити њихов мир ни њихову благостање, да бисте постали јаки и јели што је добро у тој земљи и заузели је за своје синове довека.' **13** После свега што је дошло на нас због наших злих дела и наше велике кривице - јер си ти, Боже наш, умањо тежину нашег преступа и дао си нам ове преживеле - **14** зар ћемо опет кршити твоје заповести и склапати бракове с народима који чине такве гадости? Зар се ти не би разгневио на нас тако да нико не би остао нити преживео? **15** Господе, Боже Израелов, ти си праведан, јер смо остали и преживели, као што се данас види. Ево, ми смо пред тобом са својом кривицом, премда се с таквом кривицом не може стајати пред тобом."

10 Кад се Јездра помолио и признао грехе, плачући и лежећи пред домом Божјим, окупило се око њега веома велико мноштво Израелаца, мушкараца, жена и деце, и народ је горко плакао. **2** Тада је Сеханија, Јехилов син од Еламових синова, рекао Јездри: „Ми смо били неверни нашем Богу узимајући себи жене туђинке из других народа. Али још има наде за Израел. **3** Склопимо сада савез с нашим Богом: обећајмо да ћемо отпустити све те жене и децу коју су родиле, као што је одредио Господ, наш Бог, и они

који се боје заповести, тако да се поступи по закону. **4** Устани, јер је то твоја дужност, а ми ћемо бити уз тебе. Буди јак и крени на посао!"

5 Тада је Јездра устао и заклео свештеничке поглаваре, Левите и све Израелце да учине како је било речено. И они су се заклели.

6 Јездра је устао испред дома Божјег и отишао у трпезарију Јоанана, Елијасивовог сина. Премда је тамо ушао, није јео хлеб нити је пио воду, јер је туговао због неверности оних који су се вратили из изгнанства.

7 Тада су по свој Јудиној земљи и по Јерусалиму прогласили да се сви повратници из изгнанства окупе у Јерусалиму. **8** Према одлуци кнезова и старешина, ко год не дође у року од три дана све имање његово биће заплешено и он ће бити одвојен од збора оних који су се вратили из изгнанства. **9** Тако су се сви људи из Јудиног и Венијаминовог племена у року од три дана окупали у Јерусалиму, наиме деветог месеца, двадесетог дана тог месеца. Цео народ је седео на отвореном пред домом Божјим, дрхтећи због свега што се догодило и због кише.

10 На крају је свештеник Јездра устао и рекао им: „Ви сте поступали неверно узимајући себи жене туђинке, и тако сте умножили Израелову кривицу. **11** Али сада признајте грех Господу, Богу својих праочева, и извршите његову вољу и одвојте се од других народа и од жена туђинки." **12** Тада је цео збор гласно одговорио: „Учинићемо тачно онако како си нам рекао. **13** Али народа има много, а сада је време киша и не може се стајати напољу. Осим тога, тај посао се не може завршити за дан или два, јер смо много сагрешили. **14** Зато те сада молимо да наши кнезови заступају цео збор, и нека сви из наших градова који су себи узели жене туђинке дођу у одређено време и с њима старешине и судије из сваког града, све док не одвратимо од себе жестоки гнев нашег Бога који смо овим изазвали."

15 Међутим, Јонатан, Асаилов син, и Јазија, Текујев син, били су против тога, а подупирали су их Левити Месулам и Саветај. **16** Али повратници из изгнанства учинили су како је било речено. Свештеник Јездра и поглавари отачких домова по домовима својих очева, сви поименце, одвојили су се и првог дана десетог месеца сели су да све испитају. **17** До првог дана првог месеца завршили су са свима који су себи узели жене туђинке. **18** Међу онима који су узели жене туђинке било је и неких свештеничких синова: од синова Исуса, Јоседековог сина, и његове бра-

ће: Масија, Елијезер, Јарив и Годолија. **19** Али они су пружили руку и тако обећали да ће отпустити своје жене и да ће зато што су криви принети овна из стада за своју кривицу.

20 Од Имирових синова: Ананије и Зевадија; **21** од Харимових синова: Масија, Илија, Семаја, Јехило и Озија; **22** од Пасхорових синова: Елиоинај, Масија, Исмаило, Натанаило, Јозавад и Елеаса. **23** Од Левита: Јозавад, Симеј, Келаја (то јест Келита), Петаја, Јуда и Елијезер; **24** од певача Елијасив; од вратара: Салум, Телем и Урије.

25 Од Израела, од Фаросових синова: Рамија, Лизија, Малхија, Мијамин, Елеазар, Мапкија и Венаја; **26** од Еламових синова: Матанија, Захарија, Јехило, Авдије, Јеремот и Илија; **27** од Затујевих синова: Елиоинај, Елијасив, Матанија, Јеремот, Завад и Азиза; **28** од Вивајевих синова: Јоанан, Ананија,

Завај и Атлај; **29** од Ванијевих синова: Месулам, Малух, Адаја, Јасув, Сеал и Јеремот; **30** од Фат-Моавових синова: Адна, Хелал, Венаја, Масија, Матанија, Веселеило, Винуј и Манасија; **31** од Харимових синова: Елијезер, Јесија, Малхија, Семаја, Симеон, **32** Венијамин, Малух и Семарија; **33** од Асумових синова: Матенај, Матата, Завад, Елифелет, Јеремај, Манасија и Симеј; **34** од Ванијевих синова: Мадаја, Амрам, Уило, **35** Венаја, Ведија, Хелуј, **36** Ванија, Меримот, Елијасив, **37** Матанија, Матенај и Јасив; **38** од Винујевих синова: Симеј, **39** Селемија, Натан, Адаја, **40** Махнадевај, Сасај, Сарај, **41** Азареило, Селемија, Семарија, **42** Салум, Амарија и Јосиф; **43** од Невонових синова: Јеило, Мататија, Завад, Зевина, Јадав, Јоило и Венаја. **44** Сви су они узели себи жене туђинке, али су отпустили и те жене и њихове синове.

КЊИГА НЕМИЈИНА

Писац: Немија

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: након 443. пре н. е.

Обухвата време: 456 - 443. пре н. е.

1 Речи Немије,* Ахалијиног сина. Догодило се то месеца кислева, двадесете године, кад сам био у тврђави Сусан. **2** Дошао је Ананије, један од моје браће, и с њим још неки људи из Јуде. Питао сам их за Јудејце који су се спасли, за остатак који се вратио из заробљеништва и за Јерусалим. **3** Они су ми одговорили: „Остатак који се вратио из заробљеништва тамо у покрајини налази се у врло тешком стању и срамоти. Јерусалимске зидине су срушене, а врата су му ватром спаљена.“

4 Кад сам чуо те речи, сео сам и данима плакао и туговао, постио и молио се Богу небеском. **5** И рекао сам: „О, Господе, Боже небески, Боже велики, ти који уливаш страх, који се држиш савеза и показујеш милост онима који те воле и који се држе твојих заповести. **6** Молим те, нека твоје ухо буде пажљиво и твоје очи отворене да чујеш молитву свога слуге коју ти данас упућујем цели дан и целу ноћ за синове Израелове, тво-

је слуге, признајући грехе синова Израелових којима смо ти згрешили. Згрешили смо и ја и дом оца мога. **7** Да, чинили смо зло пред тобом и нисмо извршавали заповести, нити смо се држали прописа и закона које си дао Мојсију, свом слуги.

8 Молим те, сети се речи коју си заповедио Мојсију, своме слуги, рекавши: „Ако будете поступали неверно, ја ћу вас расејати међу народе. **9** Али, ако се вратите мени и почнете да се држите мојих заповести и поступате по њима, чак и ако неки од вас буду расејани до краја неба, ја ћу вас оданде сакупити и одвешћу вас на место које сам изабрао да у њему пребива моје име.* **10** Они су твоје слуге и твој народ, који си откупио својом великом силом и својом снажном руком. **11** Господе, молим те да твоје ухо пази на молитву твог слуге и на молитву твојих слугу који се од свег срца боје твоје имена. Молим те, помози данас свом слуги да успе и да нађе милост пред овим човеком.“

Ја сам тада био царев пехарник.

2 Догодило се то месеца нисана, двадесете године цара Артаксеркса. Вино је било пред

***1,1** „Немија“ значи „Господ теши; Господ је твуха“. **1,8-10** Види: 5. Мојсијева 30,1-5.

њим, и ја сам као и обично узео вино и дао га цару. Никада раније пред њим нисам био тужан. **2** Зато ми је цар рекао: „Зашто ти је лице тужно кад ниси болестан? Мора да је нека туга у срцу.“ Тада сам се много уплашио.

3 Затим сам рекао цару: „Нека је цар жив довека! Како да ми лице не буде тужно кад је град у ком су гробови мојих праочева опустошен, и кад су му врата ватром спаљена?“ **4** Цар ми је на то рекао: „Шта онда желиш?“ А ја сам се одмах помолио Богу небеском. **5** Онда сам рекао цару: „Ако је цару по вољи и ако сам ти добар слуга, пошаљи ме у Јуду, у град где су гробови мојих праочева, да га обновим.“ **6** Цар ме је пред царицом, својом женом, која је седела поред њега, упитао: „Колико ће трајати твоје путовање и кад ћеш се вратити?“ Кад сам му рекао кад ћу се вратити, цару је то било по вољи и он ме је пустио да идем.

7 Још сам цару рекао: „Ако је цару по вољи, нека ми се дају писма за намеснике с оне стране реке* да ме пусте да прођем, док не стигнем у Јуду, **8** а и писмо за Асафа, чувара цареве шуме, да ми да стабла за грађу да направим врата на тврђави уз храм, за градске зидине и кућу у којој ћу живети.“ И цар ми их је дао, јер је добра рука мог Бога била нада мном.

9 Тако сам дошао к намесницима с оне стране реке и дао им цареве писма. Цар је са мном послао још и војне заповеднике и коњанике. **10** Кад су Санавалат Ороњанин и слуга Товија Амонац чули за то, било им је много криво што је дошао неко да се побрине за добро синова Израелових.

11 На крају сам стигао у Јерусалим и остао тамо три дана. **12** Затим сам устао ноћу, ја и неколико људи са мном, али никоме нисам рекао шта ми је мој Бог ставио у срце да учиним за Јерусалим. Имао сам само животињу на којој сам јахао. **13** И изашао сам ноћу на врата према долини и упутио се према Извору велике змије* и онда ка вратима према сметлишту, и све то време прегледао сам зидине Јерусалима које су биле срушене и његова врата која су била ватром спаљена. **14** Ишао сам и до Изворских врата и до Царевог језера, али тамо није било места да прође животиња на којој сам јахао. **15** Али сам наставио да се ноћу пењем уз долину и да прегледам зидине; затим сам кренуо на-

зад и ушао на врата према долини, и тако сам се вратио.

16 Управитељи нису знали куда сам ишао и шта сам радио, јер до тада још ништа нисам рекао ни Јудејцима, ни свештеницима, ни великашима, ни управитељима, ни осталима који су обављали тај посао. **17** На крају сам им рекао: „Видите да смо у тешком стању. Јерусалим је опустошен, а врата су му ватром спаљена. Хајде да обновимо јерусалимске зидине, како више не бисмо били изложени руглу.“ **18** Испричао сам им како је добра рука мог Бога била нада мном, а пренео сам им и речи које ми је цар рекао. Они су тада рекли: „Устанимо и градимо зидине.“ И тако су ојачали своје руке за добро дело.

19 А кад су то чули Санавалат Ороњанин, слуга Товија Амонац и Гисем Арапин, почели су да нам се ругају и да с презиром гледају на нас, говорећи: „Шта то радите? Зар се то против цара буните?“ **20** Ја сам им одговорио: „Бог небески даће нам да успемо, а ми, његове слуге, устаћемо и градићемо зидине. Али ви немате ни удела, ни права, ни спомена у Јерусалиму.“

3 Тада је устао првосвештеник Елијасив и његова браћа, свештеници, и почели су да граде Овчија врата. Посветили су их и поставили им крила, посветили су део зида све до куле Меје и до Ананилове куле. **2** До њих су градили људи из Јерихона, а до њих је градио Захур, син Имријев.

3 Рибља врата су градили Асенајини синови. Поставили су дрвени оквир, а затим крила, браве и преворнице. **4** До њих је на правкама радио Меримот, син Урије, Акосовог сина, до њих је радио Месулам, син Варахије, Мезизавеиловог сина, а до њих је радио Садок, Ванин син. **5** До њих су радили Текојани, али угледни људи међу њима нису савили врат да служе својим господарима.

6 Врата старог града поправљао је Јојада, Фасејин син, и Месулам, Весодијин син. Они су поставили дрвене стубове, а затим њихова крила, браве и преворнице. **7** До њих су радили Мелатија Гаваоњанин и Јадон Мероноњанин, људи из Гаваона и Миспе, који су били под влашћу намесника с оне стране реке. **8** До њих је радио Озило, Арахиијин син, један од златара, а до њега је радио Ананија, један од оних који су правили мирисна уља. Они су поплочали Јерусалим све до Широког зида. **9** До њих је радио Рефаја, Оров син, кнез половине јерусалимске области. **10** До њих је радио Једаја, Арумафов

***2,7** То јест Еуфрата. **2,13** Неки сматрају да је у питању извор Ен-Рогил који се помиње у 1. Царевима 1,9.

син, пред својом кућом, а до њега је радио Хатус, Асавнијин син.

11 Други део који је био измерен, укључујући и Кулу за печење хлебова, поправљали су Малхија, Харимов син, и Асув, Фат-Моавов син. **12** До њих је радио Салум, Лоисов син, кнез половине јерусалимске области, он и његове кћери.

13 Врата према долини поправљали су Анун и становници Заноје. Они су их изградиле, а онда поставили њихова крила, браве и преворнице. Поред тога, изградиле су и хиљаду лаката* зида све до врата према сметлишту. **14** Та врата према сметлишту поправљао је Малхија, Рихавов син, кнез области Вет-Акерема. Он их је изградио и поставио њихова крила, браве и преворнице.

15 Изворска врата поправљао је Салум, Холозин син, кнез области Миспе. Он их је изградио, наткрио и поставио њихова крила, браве и преворнице. Поред тога, изградио је и зид код језерца Сале* уз царев врт до степеница којима се силази из Давидовог града.

16 За њим је поправљао Немија, Азвук син, кнез половине области Вет-Сура, све до места наспрам Давидових гробница и до вештачког језера и Куће јунака.

17 За њим су радили Левити: најпре Реум, Ванјев син, а до њега је за своју област радио Асавија, кнез половине области Кеиле. **18** За њим су радила њихова браћа, Вавај, Инададов син, кнез половине области Кеиле.

19 А до њега је Есер, Исусов син, кнез Миспе, поправљао други измерени део наспрам услона којим се иде до оружнице код Потпорног стуба.

20 За њим је Варух, Завајев син, марљиво радио и поправљао још један измерени део, од Потпорног стуба до улаза у кућу првосвештеника Елијасива.

21 За њим је Меримот, син Урије, Акосовог сина, поправљао следећи измерени део, од улаза у Елијасивову кућу до краја Елијасивове куће.

22 За њим су радили свештеници, људи из Јорданске долине. **23** За њима су радили Венијамин и Асув, пред својим кућама. За њима је радио Азарија, син Масије, Ананијиног сина, поред своје куће. **24** За њим је Винуј, Инададов син, поправљао још један изме-

рени део од Азаријине куће до Потпорног стуба па све до угла.

25 За њим је Фалал, Узајев син, радио наспрам Потпорног стуба и горње куле изнад царског двора, а што се налази уз Стражарско двориште. За њим је био Федаја, Фаросов син.

26 Нетинеји* који су живели на Офелу радили су све до места наспрам Водених врата на истоку и до истурене куле.

27 За њима су Текојани поправљали још један измерени део наспрам велике истурене куле, све до офелског зида.

28 Изнад Коњских врата радили су свештеници, сваки пред својом кућом.

29 За њима је радио Садок, Имиров син, пред својом кућом. А за њим је радио Семаја, Сеханијин син, чувар Источних врата.

30 За њим су Ананија, Селемијин син, и Анун, Салафов шести син, поправљали још један измерени део. За њим је радио Месулам, Варахијин син, испред своје велике собе.

31 За њим је Малхија, који је припадао удружењу златара, радио све до куће Нетинеја и трговаца, наспрам Надгледничких врата, и до горње собе на углу.

32 А између горње собе на углу и Овчијих врата радили су златари и трговци.

4 Када је Санавалат чуо да обнављамо зидине, разгневио се и много се наљутио, па је почео да се руга Јудејцима. **2** Тада је пред својом браћом и пред самаријском војском рекао: „Шта то раде ти јадни Јудејци? Хоће ли се на себе ослањати? Хоће ли приносити жртве? Хоће ли све за један дан завршити? Хоће ли из гомиле праха повратити у живот камење спаљено?”

3 До њега је стајао Товија Амонац који је рекао: „Само нека граде! Да се лисица залети срушила би њихове камене зидине.”

4 Чүј, Боже наш, како смо презрени и обрати њихово ругање на њихову главу и нека постану заробљеници у туђој земљи! **5** Немој покрити преступ њихов и грех њихов немој избрисати пред собом, јер вређају оне који граде.

6 Тако смо наставили да градимо зидине, и оне су биле завршене до пола. Народ је и даље имао вољу за рад.

7 Кад су Санавалат, Товија, Арапи, Амонци и становници Азота чули да обнавља јерусалимских зидина напредује и да се поправљају урушени делови зидина, веома су се разгневили. **8** Сви су заједно сковали заверу

***3,13** Око 445 метара. Види додатак на крају књиге. **3,15** „Сала” значи „канал”. То је језерце које воду добија из канала. **3,26** Нетинеји су служили Левитима и свештеницима у храму.

да дођу и боре се против Јерусалима и да ме узнемиравају. **9** Али ми смо се молили свом Богу и због њих смо постављали стражу и дању и ноћу.

10 Они из Јуде су говорили: „Снага издаје оне који носе терет, а рушевина има много. Не можемо даље да градимо зидине.“

11 Поред тога, наши непријатељи су говорили: „Неће ни знати ни видети док не дође мо међу њих, па ћемо их побити и прекинути им посао.“

12 Кад год би долазили Јудејци који су живели близу наших непријатеља, по десет пута би нам говорили: „Непријатељи ће доћи из свих места у којима ми живимо, а у која ћете се ви вратити.“

13 Зато сам поставио људе на најнижа места иза зидина, на отворена места, по породицама њиховим с мачевима, копљима и луковима. **14** Кад сам видео да су се уплашили, одмах сам устао и рекао великашима, управитељима и осталом народу: „Не бојте их се. Мислите на Господа, великог Бога који улива страх, и борите се за своју браћу, за своје синове и кћери, за своје жене и своје долове.“

15 Кад су наши непријатељи чули да смо упозорени и да је Бог осујетио њихову намеру, тада смо се сви вратили зидинама, сваки на свој посао. **16** Тако је од тог дана половина мојих момака радила, а половина држала копља, штитове, лукове и оклопе, док су кнезови стајали иза целог Јудиног дома. **17** Они који су градили зидине и они који су носили терете једном су руком радили, а другом су држали копље. **18** Сви који су градили имали су мач припасан уз бок и тако су градили, а онај који је дувао у рог стајао је уз мене.

19 Ја сам рекао великашима, управитељима и осталом народу: „Радови су велики и обимни, а ми смо се раширили по зидинама, далеко један од другог. **20** С ког места чујете звук рога, тамо се окупите око нас. Бог наш бориће се за нас.“

21 Док смо ми радили, друга половина је држала копља од ране зоре па док се нису појавиле звезде. **22** Тада сам још рекао народу: „Нека сваки са својим слугом ноћи у Јерусалиму, ноћу нека стражаре, а дању нека раде.“ **23** А ја и моја браћа, моје слуге и стражари који су ме пратили нисмо скидали своју одећу, и сваки је држао своје копље у десној руци.

5 Међу мушкарцима и женама подигла се велика вика против њихове јудејске браће. **2** Једни су говорили: „Своје синове и своје кћери дајемо у залог да бисмо добили жито да једемо и останемо живи.“ **3** Други су говорили: „Своје њиве, винограде и куће дајемо у залог да бисмо добили жито у време глади.“ **4** Други су опет говорили: „Заложили смо своје њиве и винограде да бисмо тим новцем платили цару данак. **5** А наше тело је као и тело наше браће, наши синови су као и њихови синови, али ми своје синове и кћери морамо да дајемо у робље, а неке наше кћери већ су робинје. Руке су наше немоћне, јер наше њиве и наши виногради припадају другима.“

6 Веома сам се наљутио кад сам чуо њихову вика и њихове речи. **7** Тада сам у свом срцу размислио и прекорио великаше и управитеље: „Ви узимате зеленашку камату, сваки од свог брата.“

Затим сам због њих сазвао велики скуп. **8** Рекао сам им: „Ми смо учинили све што смо могли да бисмо откупили своју јудејску браћу која су била продата другим народима, па зар ћете ви сада да продајете своју браћу, па да их ми опет откупљујемо?“ На то су ућутали и нису знали шта да кажу. **9** Ја сам поставио: „Није добро то што радите. Зар не би требало да ходите у страху од нашег Бога, да нам се не би ругали народи, наши непријатељи? **10** И ја и браћа моја и слуге моје дајемо им новац и жито у зајам. Али, молим вас, немојмо више да позајмљујемо уз камату. **11** Молим вас, вратите им још данас њихове њиве, винограде, маслињаке и куће, и стоти део од новца, жита, млагод вина и уља што узимате од њих као камату.“

12 Они су одговорили: „Вратићемо им и нећемо од њих ништа тражити. Учинићемо тачно тако како си рекао.“ Тада сам позвао свештенике и заклео их да учине по тој речи. **13** Затим сам истресао скутове своје одеће и рекао: „Овако нека Бог истресе из његове куће, и иметка који је стекао, сваког човека који се не буде држао ове речи. Тако нека буде истресен и нека остане без ичега.“ Тада је цео збор рекао: „Нека буде тако!“ Онда су кренули да хвале Господа и народ је поступио по тој речи.

14 Осим тога, од дана кад сам постављен за намесника у Јудиној земљи, од двадесете до тридесет и друге године цара Артаксеркса, то јест дванаест година, ни ја ни моја браћа нисмо јели хлеб на који намесник има право. **15** Пређашњи намесници, моји прет-

ходници, стављали су тежак терет на народ и сваког дана су узимали од њега четрдесет сикала сребра за хлеб и вино. Поред тога, њихове слуге су тлачиле народ. Али ја нисам тако поступао јер сам имао страх од Бога.

16 Такође сам помагао и у радовима око ових зидина, и све су моје слуге тамо заједно радиле, а ни једне њиве нисмо стекли. **17** За мојим столом било је сто педесет Јудејаца и управитеља, поред оних што су долазили из околних народа. **18** Сваког дана за мене се припремало једно говече, шест одабраних оваца и птице које су се спремале за мене, а сваких десет дана доносило се много разноврсног вина. Уз то нисам тражио хлеб на који намесник има право, јер је тешка служба боја на овом народу. **19** Сети ме се, Боже мој, по добру због свега што сам учинио за овај народ.

6 Када су Санавалат, Товија, Гисем Арапин и остали наши непријатељи чули да сам обновио зидине и да ни на једном месту нису остале урушене (иако до тог времена још нисам био поставио крила на градским вратима), **2** Санавалат и Гисем одмах су ми послали поруку у којој је стајало: „Хајде да се нађемо у неком од села у долини код Онона.“ Али они су смишљали како да ми учине зло. **3** Зато сам послао гласнике и поручио им: „У великом сам послу и не могу да дођем. Посао би стао кад бих га оставио и дошао к вама.“ **4** Тако су ми четири пута слали исту поруку, а ја сам им одговарао истим речима. **5** На крају ми је Санавалат по пету пут послао свог слугу са истом поруком, с отвореним писмом у руци. **6** У њему је писало: „Чује се међу народима, а и Гисем то потврђује, да ти и Јудејци спремате побуну. Зато и градиш зидине. А говори се и да ћеш им ти бити цар. **7** Чак си и пророке поставио да у Јерусалиму шире глас о теби и да говоре: 'Јуда има цара!' Сада ће за све то сазнати и цар. Зато дођи сада да се посаветујемо.“

8 Али ја сам му послао овај одговор: „Није тако како ти кажеш, него ти у свом срцу то измишљаш.“ **9** Јер су сви они покушавали да нас заплаше, говорећи: „Клонуће им руке од посла па га неће довршити.“ А сада, молим те, ојачај моје руке.

10 Отишао сам у кућу Семаје, сина Делаје, Метавеиловог сина, који се тамо затворио. Он је рекао: „Нађимо се у дому Божјем, унутар храма, и затворимо врата храма, јер ће доћи да те убију. Ноћу ће доћи да те убију.“ **11** А ја сам рекао: „Зар да бежи човек као

што сам ја? Како би неко као ја могао да уђе у храм и да остане жив? Нећу ући!“ **12** Зато сам истражио ствар, и видео сам да га није послао Бог, него да је објавио ово пророчанство протјив мене јер су га Товија и Санавалат унајмили. **13** Унајмили су га зато да бих се ја уплашио и да бих тако поступио и згрешио, па би им то послужило да ме доведу на зао глас како би ме ружили.

14 Сети се, Боже мој, Товије и Санавалата по овим њиховим делима, а и пророчице Ноадије и осталих пророка који су непрестано покушавали да ме уплаше.

15 Тако су зидине биле завршене двадесет и петог дана месеца елула, за педесет и два дана.

16 Кад су то чули сви наши непријатељи и кад су то видели сви народи око нас, много су се обесхрабрили, и схватили су да је наш Бог учинио то дело. **17** Тих дана Јудини великаши написали су многа писма Товији, а Товијина писма стизала су њима. **18** Јер су многи у Јуди били заклетвом везани с њим, јер је он био зет Сеханије, Араховог сина, а његов син Јоанан узео је кћер Месулама, Варахијиног сина. **19** Преда мном су стално говорили добро о њему, а моје речи су стално преносили њему. Товија је слао писма да ме уплаши.

7 Када су зидине биле обновљене, одмах сам наместио врата. Затим су били постављени вратари, певачи и Левити. **2** Заповедништво над Јерусалимом поверио сам Ананију, мом брату, и Ананији, кнезу тврђаве, јер је он био поуздан човек и бојао се Бога више од многих других. **3** Рекао сам им: „Јерусалимска врата не смеју да се отварају док сунце не огреје. И док вратари тамо стоје, нека затворе врата и закључају их. Нека становници Јерусалима стражаре, сваки на свом месту и сваки пред својом кућом.“ **4** Град је био простран и велик, али у њему је живело мало људи и куће још нису биле саграђене.

5 Мој Бог дао ми је у срце да сакупим великаше, управитеље и народ да се упишу у родословне књиге. Тада сам нашао родословну књигу оних који су се раније вратили, и нашао сам да у њој пише:

6 Ово су синови оне покрајине, изгнаници који су се вратили из заробљеништва, а које је Навуходосор, цар вавилонски, одвео у изгнанство, и који су се касније вратили у Јерусалим и Јуду, сваки у свој град, **7** они који су дошли са Зоровавељом, Исусом, Не-

мијом, Азаријом, Рамијом, Наманијем, Мардохејем, Вилсаном, Мисперетом, Вигвајем, Неумом и Ваном. Ово је број људи из израелског народа: **8** Фаросових синова две хиљаде сто седамдесет и два; **9** Сефатијиних синова триста седамдесет и два; **10** Арахових синова шесто педесет и два; **11** Фат-Моавових синова, од Исусових и Јоавових синова, две хиљаде осамсто осамнаест; **12** Еламових синова хиљаду двеста педесет и четири; **13** Затујевих синова осамсто четрдесет и пет; **14** Захајевих синова седамсто шездесет; **15** Винујевих синова шесто четрдесет и осам; **16** Вивајевих синова шесто двадесет и осам; **17** Азгадових синова две хиљаде триста двадесет и два; **18** Адоникамових синова шесто шездесет и седам; **19** Вигвајевих синова две хиљаде шездесет и седам; **20** Адинових синова шесто педесет и пет; **21** Атирових синова, од Језекије, деведесет и осам; **22** Асумових синова триста двадесет и осам; **23** Висајевих синова триста двадесет и четири; **24** Арифових синова сто дванаест; **25** Гаваонових синова деведесет и пет; **26** људи из Витлејема и Нетофата сто осамдесет и осам; **27** људи из Анатота сто двадесет и осам; **28** људи из Вет-Азмавета четрдесет и два; **29** људи из Киријат-Јарима, Хефире и Вирота седамсто четрдесет и три; **30** људи из Раме и Гаве шесто двадесет и један; **31** људи из Михмаса сто двадесет и два; **32** људи из Ветиља и Гаја сто двадесет и три; **33** људи из другог Невона педесет и два; **34** синова другог Елама хиљаду двеста педесет и четири; **35** Харимових синова триста двадесет; **36** људи из Јерихона триста четрдесет и пет; **37** људи из Лода, Адида и Онона седамсто двадесет и један; **38** Сенајиних синова три хиљаде деветсто тридесет.

39 Свештеника: Једајиних синова из Исусовог дома деветсто седамдесет и три; **40** Имирових синова хиљаду педесет и два; **41** Пасхорових синова хиљаду двеста четрдесет и седам; **42** Харимових синова хиљаду седамнаест.

43 Левита: Исусових и Кадмилових синова, од Одавијиних синова, седамдесет и четири.

44 Певача: Асафових синова сто четрдесет и осам. **45** Вратара: Салумових синова, Атирових синова, Талмонових синова, Акувових синова, Атитиних синова и Совајевих синова сто тридесет и осам.

46 Нетинеја: Сишиних синова, Асуфиних синова, Таваотових синова, **47** Кирсових синова, Сијиних синова, Фадонових синова,

48 Леваниних синова, Агавиних синова, Салмајевих синова, **49** Ананових синова, Гидилових синова, Гарових синова, **50** Реајиних синова, Ресинових синова, Некодиних синова, **51** Газамових синова, Узиних синова, Фасејиних синова, **52** Висајевих синова, Меунимових синова, Нефусесимових синова, **53** Ваквукових синова, Акуфиних синова, Арурових синова, **54** Васлитових синова, Меидиних синова, Арсиних синова. **55** Варкосових синова, Сисариних синова, Таминих синова, **56** Несијиних синова, Атифиних синова.

57 Синова Соломонових слугу: Сотажевих синова, Соферетових синова, Феридиних синова, **58** Јалиних синова, Дарконових синова, Гидилових синова, **59** Сефатијиних синова, Атилових синова, Фохерет-Севајимових синова. Амонових синова, **60** Свих Нетинеја и синова Соломонових слугу било је триста деведесет и два.

61 Ово су они који су пошли из Тел-Мелаха, Тел-Аресе, Херува, Адона и Имира, а нису могли да кажу из ког су отачког дома и које је њихово порекло, да ли су од Израела: **62** Делајини синови, Товијини синови, Некодини синови, њих шесто четрдесет и два. **63** Од свештеника: Авајини синови, Акосови синови и синови Варзелаја који је узео за жену једну од кћери Варзелаја из Галада, па је био прозван њиховим именом. **64** Они су тражили свој родословни попис да би доказали своје порекло, али га нису нашли и зато су били искључени из свештеничке службе као да су онечистињени. **65** Тирсата им је рекао да не једу од најсветијих ствари све док не ступи у службу свештеника с Уримом и Тумимом.*

66 У целом збору укупно је било четрдесет две хиљаде триста и шездесет особа, **67** не рачунајући њихове робове и робиње, којих је било седам хиљада триста тридесет и седам. Било је и двеста четрдесет и пет певача и певачица. **68** Имали су седамсто тридесет и шест коња, двеста четрдесет и пет мазги, **69** четристо тридесет и пет камила и шест хиљада седамсто и двадесет магараца.

70 Неки од поглавара отачких домова приложили су за посао. И сам Тирсата је дао у ризницу хиљаду драхми злата, педесет чинија и петсто тридесет свештеничких хаљина. **71** Неки од поглавара отачких домова дали су у ризницу за радове двадесет хиљада драхми* злата и две хиљаде и двеста ми-

***7,65** Урим и Тумим су били предмети који су се користили да би се сазнало Божје мишљење о нечему.

на* сребра. **72** Остали народ дао је двадесет хиљада драхми злата, две хиљаде мина сребра и шездесет и седам свештеничких хаљина.

73 Свештеници, Левити, вратари, певачи, неки из народа, Нетинеји и сви Израелци настанили су се у својим градовима. Кад је дошао седми месец, синови Израелови били су у својим градовима.

8 Цео народ се сакупио сложено као један на тргу који је пред Воденим вратима. Рекли су преписивачу Јездри да донесе књигу Мојсијевог закона који је Господ дао Израелу. **2** Свештеник Јездра је првог дана седмог месеца донео закон пред збор, пред мушкарце, жене и све који су могли да разумеју оно што су чули. **3** Читао је наглас из њега на тргу који је пред Воденим вратима од сванућа до поднева, пред мушкарцима, женама и другима који су могли да разумеју. Цео народ је пажљиво слушао читање књиге закона. **4** Преписивач Јездра је стајао на дрвеном постољу, које су направили за ту прилику. До њега су с десне стране стајали Матаија, Сема, Анаја, Урија, Хелкија и Масија, а с леве стране Федаја, Мисаило, Малхија, Асум, Асвадана, Захарија и Месулам.

5 Јездра је отворио књигу на очиглед целог народа, јер је стајао изнад целог народа, а кад ју је отворио, цео народ је устао. **6** Тада је Јездра благословио Господа, Бога истинитог и великог, а цео народ је подигао руке и одговорио: „Амин! Амин!“* Затим су се поклонили и пали ничице пред Господом, лицем до земље. **7** А Левити Исус, Ваније, Серевија, Јамин, Акув, Саветај, Одија, Масија, Келита, Азарија, Јозавад, Анан и Фелаја објашњавали су закон народу, а народ је стајао. **8** Они су читали наглас из књиге, из закона Божјег, тумачећи га и разлажући његов смисао. Тако су објашњавали прочитано.

9 Затим су Нимија, то јест тирсата,* и свештеник Јездра, преписивач, и Левити који су поучавали народ рекли целом народу: „Овај дан је свет Господу, вашем Богу. Не тугујте и не плачите.“ Јер је цео народ плакао слушајући речи закона. **10** Он им је још рекао: „Идите, једите сочна јела и пијте слатко пиће и шаљите храну онима за које

ништа није припремљено, јер је овај дан свет нашем Господу. Не будите жалосни, јер је радост Господња ваша тврђава.“ **11** Левити су утишавали цео народ, говорећи: „Умирите се, јер је овај дан свет. Не будите жалосни.“ **12** Цео народ је отишао да једе и пије и да шаље храну и да се веома радује, јер су разумели речи које су им биле објављене.

13 Другог дана су се поглавари отачких домова свег народа, свештеници и Левити сакупили око преписивача Јездра да би разумели речи закона. **14** И нашли су да је у закону записано да је Господ преко Мојсија заповедио да синови Израелови живе у колибама за време празника седмог месеца, **15** и да објаве и огласе по свим градовима својим по Јерусалиму: „Идите у брда и донесите маслинове гране, гране уљаног дрвећа, миртине гране, палмине гране и гране листнатог дрвећа да направите колибе, као што је записано.

16 Народ је отишао и донео грање и направио себи колибе, сваки на своје крову и у свом дворишту и у дворишима дома Божјег и на тргу код Водених врата и на тргу код Јефремових врата. **17** Тако је цео збор оних који су се вратили из заробљеништва направио колибе и живели су у колибама. Синови Израелови нису тако радили још од времена Исуса, Навиновог сина, све до тог дана, и весеље је било веома велико. **18** Сваки дан се наглас читала књига закона Божјег, од првог до последњег дана. Седам дана су славили празник, а осмог дана је био свечани збор, као што је било прописано.

9 Двадесет четвртог дана тог месеца сакупили су се Израелови синови постећи у кострети и посути прашином. **2** Израелов род се одвојио од свих туђинаца. Приступили су и признавали своје грехе и преступе својих очева. **3** Затим су стајали на свом месту и три сата наглас читали из књиге закона Господа, свог Бога, а онда су три сата признавали грехе и клањали се Господу, свом Богу.

4 Тада су се Исус, Ваније, Кадмило, Севанија, Вуније, Серевија, Ваније и Хананије попели на место подигнуто за Левите и гласно завапили Господу, свом Богу. **5** Левити Исус, Кадмило, Ваније, Асавнија, Серевија, Одија, Севанија и Петаја рекли су овако: „Устаните, благосиљајте Господа, свог Бога, одувек и заувек. Нека је благословљено твоје славно име које је узвишено изнад сваког благослова и сваке хвале.

***8,6** Хебрејска реч „амин“ значи „тако је“, „нека буде тако“. **8,9** Тирсата је персијска титула намесника покрајине. **7,71** Сматра се да је драхма једнака златном персијском даруку који је тежио 8,4 грама. Мина је тежила 570 грама. Види додаток на крају књиге.

6 Ти си једини, Госпoде. Ти си створио небеса, небо над небесима, и сву војску њихову, земљу и све што је на њој, мора и све што је у њима, и ти све то одржаваш у животу и војска небеска клања ти се. **7** Ти си Госпoде истинити Бог, који си изабрао Аврама и извео га из Ура Халдејског и дао му име Аврам. **8** И видео си да је његово срце верно пред тобом, и зато си с њим склопио савез да ћеш му дати земљу Хананаца, Хетеја, Амореја, Ферезеја, Јевусеја и Гергесеја, да ћеш је дати његовом потомству. И испунио си своје речи, јер си праведан.

9 Видео си невољу наших очева у Египту и чуо си њихову вику код Црвеног мора. **10** И учинио си знакове и чуда над фараоном и над свим његовим слугама и над целим народом његове земље, јер си знао да су дрско поступали с њима. И стекао си себи име какво данас имаш. **11** Пред њима си раздвојио море, тако да су прешли посред мора по сувом, а оне који су их гонили бацио си у дубине као камен у силне воде. **12** Стубом од облака водио си их дању, а стубом од ватре ноћу, осветљавајући им пут којим је требало да иду. **13** Сишао си на гору Синај и с неба си говорио с њима, и дао си им праведне наредбе и закон истине, добре прописе и заповести. **14** И обзнанио си им свој свети Шабат и дао си им заповести, прописе и закон преко свог слуге Мојсија. **15** Кад су били гладни, дао си им хлеб с неба, а кад су били жедни, дао си им воду из стене, и рекао си им да иду и да заузму земљу за коју си се подигнутом руком заклео да ћеш им је дати.

16 Али они, наши праочевеи, дрско су поступали и постали су непокорни и нису слушали твоје заповести. **17** Нису хтели да слушају, нити су се више сећали чудесних дела која си на њима учинио, него су постали непокорни и себи су поставили вођу да се врате у ропство у Египат. Али ти си Бог који је спреман да опрости, милостив и милосрдан, спор на гнев и пун добротe, и ниси их оставио. **18** И кад су себи начинили ливено теле и рекли: 'Ово је твој Бог који те је извео из Египта', и кад су својим делима показали велики презир, **19** ти их у свом великом милосрђу ниси оставио у пустињи. Стуб од облака није одступао од њих дању водећи их путем, нити стуб од ватре ноћу осветљавајући им пут којим је требало да иду. **20** Дао си им свој добри дух да буду разумни, своју ману ниси ускратио њиховим устима, и воду си им дао кад су били жедни. **21** Четрдесет година хранио си их у пустињи. Ништа им није

недостајало. Одећа им се није похабала и ноге им нису отицале.

22 Дао си им царства и народе и разделио си их по крајевима, тако да су заузели земљу Сиона, есевонског цара, и земљу Ога, васанског цара. **23** Синове њихове умножио си као звезде на небу. Затим си их довео у земљу за коју си обећао њиховим праочевима да ће ући у њу и заузети је. **24** Синови њихови ушли су и заузели земљу, а ти си покорио пред њима становнике те земље, Хананце, и дао си их њима у руке, као и њихове цареve и народе те земље, да раде с њима шта год хоће. **25** Освојили су утврђене градове и плодну земљу, и заузели су куће пуне сваког добра, ископане бунаре, винограде, маслињаке и многе воћке, и јели су, наситили се, угојили се и уживали у твојој великој доброти.

26 Али постали су непослушни и побунили се против тебе, окренули су леђа твом закону и убијали твоје пророке, који су их опомињали да би их вратили к теби, и делима су својим показивали велики презир. **27** Зато си их давао у руке њиховим противницима који су им задавали невоље. А када су били у невољи вапили су к теби и ти си их чуо с небеса и у свом великом милосрђу давао си им спаситеље, који су их избављали из руку њихових противника.

28 Али чим би наступио мир, опет су чинили што је зло пред тобом и ти си их препуштао у руке њиховим непријатељима који су их газили. Тада би се обраћали и призивали те у помоћ, а ти си их чуо с небеса и у свом великом милосрђу много пута си их избављао. **29** Премда си их опомињао да би их вратио свом закону, они су дрско поступали и нису слушали твоје заповести и огрешили су се о твоје законе који живот значе ономе ко их се држи. Тврдоглаво су окретали леђа, били су непокорни и нису слушали. **30** А ти си много година био стрпљив с њима, опомињао си их својим духом преко својих пророка, али они нису слушали. На крају си их предао у руке другим народима. **31** Али у свом великом милосрђу ниси их истребио нити си их оставио, јер си ти Бог милостив и милосрдан.

32 А сада, Боже наш, Боже велики и моћни, ти који уливаш страх, који се држиш савеза и показујеш милост, нека не буде незнатна пред твојим лицем сва ова невоља која је снашла нас, наше цареve, наше кнезове, наше свештенике, наше пророке, наше праочеве и цео твој народ од времена асир-

ских царева па до данас. **33** Ти си праведан у свему што нас је снашло, јер ти си поступио верно, а ми смо чинили зло. **34** Наши цареви, наши кнезови, наши свештеници и наши праоцеви нису извршавали твој закон, нису обрађали пажњу на твоје заповести ни на твоје опомене којима си их опомињао. **35** У свом царству и усред добара која си им дао у изобиљу, у пространој и плодној земљи коју си им доделио, они ти нису служили и нису се одвратили од злих дела својих.

36 Ево, ми смо данас робови! У земљи коју си дао нашим праоцима да једу њене плодове и њена добра, ево, ми смо робови у њој, **37** а њен обилан род иде царевима које си поставио над нама због наших греха, и они господаре над нашим телима и над нашом стоком по својој вољи, а ми смо у великој невољи.

38 И због свега тога писмено се обавезујемо на верност и оверавамо то печатом наших кнезова, Левита и свештеника."

10 Они који су ставили печате били су:

Немија, тирсата,* Ахалијин син, затим Седекија, 2 Сераја, Азарија, Јеремија, 3 Пасхор, Амарија, Малхија, 4 Хатус, Севанија, Малух, 5 Харим, Меримот, Авдија, 6 Данило, Гинетон, Варух, 7 Месулам, Авија, Мијамин, 8 Мазија, Вилгај и Семаја. То су били свештеници.

9 Затим Левити: Исус, Азанијин син, Винуј од Инададових синова, Кадмило 10 и њихова браћа Севанија, Одија, Келита, Фелаја, Анан, 11 Миха, Реов, Асавија, 12 Захур, Серевија, Севанија, 13 Одија, Ваније и Венинуј.

14 Поглавари народа: Фарос, Фат-Моав, Елам, Затуј, Ваније, 15 Вуније, Азгад, Вивај, 16 Адонија, Вигвај, Адин, 17 Атир, Језекија, Азур, 18 Одија, Асум, Висај, 19 Ариф, Анатот, Невај, 20 Маффија, Месулам, Езир, 21 Месизавеило, Садок, Јадва, 22 Фелатија, Анан, Анаја, 23 Осја, Ананија, Асуб, 24 Лоис, Филеја, Совик, 25 Реум, Асавна, Масија, 26 Ахија, Анан, Ханан, 27 Малух, Харим и Вана.

28 Остали народ, свештеници, Левити, вратари, певачи, Нетинеји и сви који су се одвојили од других народа да би се држали закона Божјих, заједно са својим женама, синовима и кћерима, сви који су могли да раумеју заклетву, **29** придружили су се својој

браћи, угледним људима, заклели се и клетвом обавезали да ће живети по закону Божјем, који је дат руком Мојсија, слуге Божјег, и да ће се држати свих заповести нашег Господа, његових закона и прописа и извршавати их. **30** Зато нећемо давати своје кћери другим народима, нити ћемо кћери њихове узимати за своје синове.

31 Од других народа који на Шабатни дан доносе на продају робу и разне врсте жита, ништа нећемо куповати на Шабат или на неки други свети дан, и седме године нећемо обрађивати земљу и нећемо наплаћивати никакве дугове.

32 Осим тога, обавезали смо се да ћемо сви годишње давати трећину сикла* за службу у дому нашег Бога, **33** за наслагане хлебове, за редован принос од жита и за редовну жртву паљеницу што се приноси на Шабате и на младине, за прописане празнике, за свете ствари, за жртве за грех да се врши обред очишћења за Израел, и за сав посао у дому нашег Бога.

34 Бацали смо и жреб за набављање дрва, да их свештеници, Левити и народ доносе у дом нашег Бога, по домовима наших праоцева, у време одређено за то, из године у годину, да горе на олтару Господа, нашег Бога, као што је написано у закону; **35** и да из године у годину доносимо у Господњи дом првине од своје земље и првине од рода са сваког дрвета; **36** и да првенце од својих синова и од своје стоке, као што је написано у закону, и првенце од крупне и од ситне стоке доносимо у дом нашег Бога свештеницима који служе у дому нашег Бога. **37** Осим тога, првине од крупног брашна, своје прилоге, плодове са сваког дрвета, младо вино и уље доносићемо свештеницима у трпезарије дома нашег Бога, а и десетак од своје земље доносићемо Левитима, јер Левити добијају десетину у свим градовима у којима обрађујемо земљу.

38 Свештеник, Аронов син, нека буде с Левитима кад Левити примају десетак. Левити нека затим доносе десетак од десетка у дом нашег Бога, у трпезарије и складишта. **39** Јер у те трпезарије Израелови синови и Левине синови треба да доносе прилоге од жита, младог вина и уља. Тамо је и прибор који припада светилишту, а и свештеници који обављају службу, вратари и певачи. И више нећемо занемаривати дом свога Бога.

11 Тако су се народни кнезови настанили у Јерусалиму, а остали народ је бацао жреб

***10,1** Тирсата је персијска титула намесника покрајине. **10,32** Сикал је тежио 11,4 грама. Види додаток на крају књиге.

да по један од десеторице дође да живи у светом граду Јерусалиму, а преосталих девет у другим градовима. **2** Народ је благословио све људе који су се добровољно настанили у Јерусалиму.

3 Ово су поглавари покрајина који су се настанили у Јерусалиму. У другим градовима Јуде настанили су се, сваки на свом наследству, у својим градовима: Израелци, свештеници и Левити, Нетинеји и синови Соломонових слугу.

4 У Јерусалиму су се настанили неки од Јудиних синова и неки од Венијаминових синова. Од Јудиних синова Атаја, син Озије, сина Захарије, сина Амарије, сина Сефатије, Малелеиловог сина, од Фаресових синова; **5** и Масија, син Варуха, сина Холозе, сина Азаје, сина Адаје, сина Јојарива, сина Захарије, Салиног сина. **6** Свих Фаресових синова који су се настанили у Јерусалиму било је четресто шездесет и осам способних људи.

7 Ово су Венијаминови синови: Салуј, син Месулама, сина Јоада, сина Федаје, сина Колаје, сина Масије, сина Итила, Јесајиног сина; **8** затим дом Гавајев и Салајев, укупно деветсто двадесет и осам људи; **9** Јоило, Зихријев син, надгледник над њима, и Јуда, Асенујин син, други над градом.

10 Од свештеника: Једаја, Јојаривов син, Јахин, **11** Сераја, син Хелкије, сина Месулама, сина Садока, сина Мерајота, Ахитововог сина, поглавар у дому Божјем; **12** затим њихова браћа која обављају посао у дому, њих осамсто двадесет и два; и Адаја, син Јероама, сина Фелалије, сина Амсија, сина Захарије, сина Пасхора, Малхијиног сина, **13** и његова браћа, поглавари отачких домова, њих двеста четрдесет и два, и Амосај, син Азареила, сина Азаја, сина Месилемота, Имировог сина, **14** и њихова браћа, силни и одважни људи, њих сто двадесет и осам, а надгледник над њима био је Завдило, син великих људи.

15 Од Левита: Семаја, син Асува, сина Азрикама, сина Асавије, Вунијевог сина, **16** и Саветај и Јозавад, поглавари левитски, који су надгледали спољне послове за дом Божји; **17** затим Матанија, син Михе, сина Завдије, Асафовог сина, који је надгледао певање хвала и у молитви упућивао хвале, и Ваквукија, други међу својом браћом, и Авда, син Самује, сина Галала, Једутуновог сина. **18** Свих Левита у светом граду било је двеста осамдесет и четири.

19 Вратари су били Акув, Талмон и њихова браћа која су чувала стражу на вратима, њих сто седамдесет и два.

20 Остали Израелци, свештеници и Левити, настанили су се по свим другим Јудиним градовима, сваки на свом наследству. **21** Нетинеји су живели на Офелу, а Сиша и Гиспа били су над Нетинејима.

22 Надгледник Левита у Јерусалиму био је Озије, син Ванија, сина Асавије, сина Матаније, Михиног сина, од Асафових синова, певача. Он је надгледао посао у дому Божјем.

23 Јер је за њих била издата царева заповест, и за певаче је било одређено да свакодневно буду подмирене њихове потребе. **24** А Петаја, син Месизавеила, сина Заре, Јудиног сина, био је царев повереник за све послове с народом.

25 По местима с њиховим околним пољима настанили су се неки од синова Јудиних: у Киријат-Арви и околним градовима, у Девоњу и околним градовима, у Јекавсеилу и околним местима, **26** у Јесуи, Молади, ВетФелету, **27** Асар-Суалу, у Вирсавеји и њеним околним градовима, **28** у Сиклагу, у Мекони и њеним околним градовима, **29** у Ен-Римону, у Сараји, у Јармуту, **30** Заноји и местима око њих, Лахису и околним пољима, Азики и њеним околним градовима. Улогорили су се од Вирсавеје све до долине Еном.

31 Венијаминови синови населили су се у Гави, Михмасу, Аји, Ветиљу и његовим околним градовима, **32** Анатоту, Нову, Ананији, **33** Асору, Рами, Гитајиму, **34** Адиду, Севојиму, Невалату, **35** Лоду и Онону, у долини занатлија. **36** Неки редови Левита из Јуде населили су се у Венијамину.

12 Ово су свештеници и Левити који су дошли са Зоровавељом, Салатилевим сином, и са Исусом: Сераја, Јеремија, Јездра, **2** Амарија, Малух, Хатус, **3** Сеханија, Реум, Мериот, **4** Идо, Гинето, Авија, **5** Мијамин, Мадига, Вилга, **6** Семаја, Јојарив, Једаја, **7** Салуј, Амок, Хелкија и Једаја. То су били свештенички поглавари и њихова браћа у данима Исуса.

8 Левити су били Исус, Винуј, Кадмило, Сељевија, Јуда и Матанија, који је са својом браћом предводио у певању захвалница. **9** Ваквукија и Уније, њихова браћа, стајали су наспрам њих на стражарској дужности. **10** Исусу се родио Јоаким, Јоакиму се родио Елијасив, а Елијасиву се родио Јојада. **11** Јо-

јади се родио Јонатан, а Јонатану се родио Јадва.

12 У данима Јоакима свештеници, поглавари отачких домова, били су ови: од Серајиног дома Мераја; од Јеремијиног Ананија; **13** од Јездриног Месулам; од Амаријиног Јоанан; **14** од Мелихујевог Јонатан; од Севанијиног Јосиф; **15** од Харимовог Адна; од Мерајотовог Елкај; **16** од Идовог Захарија; од Гинетоновог Месулам; **17** од Авијиног Зихрије; од Минијаминовог и Моадијиног Филтај; **18** од Вилгиног Самуја; од Семајиног Јонатан; **19** од Јојаривовог Матенај; од Једајиног Озије; **20** од Салајевог Калај; од Амоковог Евер; **21** од Хелкијиног Асавија; од Једајиног Натанаило.

22 У данима Елијасива, Јојаде, Јоанана и Јадве били су пописани Левити, поглавари отачких домова, а и свештеници, све до царовања Дарија Персијанца.

23 Левијеви синови, поглавари отачких домова, били су пописани у дневницима све до времена Јоанана, Елијасивовог сина. **24** Поглавари Левита били су Асавија, Серевија и Исус, Кадмилов син. Њихова браћа стајала су наспрам њих да би упућивали хвале и захвале, по заповести Давида, Божјег човека, једна стража уз другу стражу. **25** Матанија, Ваквукија, Авдија, Месулам, Талмон и Акув чували су стражу као вратари, стражарили су код складишта близу врата. **26** Они су живели у данима Јоакима, сина Исуса, Јоседековог сина, и у данима намесника Немије и свештеника Јездра, преписивача.

27 Када се одржавала свечаност поводом подизања јерусалимских зидина, тражили су Левите да их из свих њихових места доведу у Јерусалим да се одржи свечаност у весељу са захвалама и песмом, уз чинеле, харфе и друге жичане инструменте. **28** Сакупили су се синови певача из Јорданске долине, из свих крајева око Јерусалима, из села у којима живе Нетофањани, **29** из Вет-Галгала и из поља око Гаве и Азмавета, јер су певачи себи саградили села око Јерусалима. **30** Свештеници и Левити су се очистили, а затим су очистили народ, врата и зидине.

31 Затим сам извео Јудине кнезове на зидине. И одредио сам два велика певачка збора и поворке. Један је ишао надесно зидом ка вратима према сметлишту. **32** За њима су ишли Осаја и половина Јудиних кнезова, **33** затим Азарија, Јездра, Месулам, **34** Јуда, Венијамин, Семаја и Јеремија; **35** а од свештеничких синова с трубама: Захарија, син Јонатана, сина Семаје, сина Матаније,

сина Михеја, сина Захура, Асафовог сина, **36** и његова браћа Семаја, Азареило, Милалај, Гилалај, Мај, Натанаило, Јуда и Ананије са музичким инструментима Давида, Божјег човека. Преписивач Јездра ишао је пред њима. **37** Код Изворских врата кренули су право уз степенице којима се силази из Давидовог града, зидом који води узбрдо изнад Давидовог дома, па све до Водених врата на истоку.

38 Други певачки збор ишао је испред, а за њим ја и половина народа, горе по зиду изнад Куле за печење хлебова до Широког зида, **39** затим изнад Јефремових врата ка Вратима старог града, а онда ка Рибљим вратима, Ананиловој кули и кули Меји, па до Овчијих врата. Стали су код Стражарских врата.

40 Затим су оба певачка збора стала код дома Божјег, а исто тако и ја и половина управитеља са мнош, **41** и свештеници Елијаким, Масија, Минијамин, Михеја, Елиоинај, Захарија, Ананија с трубама, **42** затим Масија, Семаја, Елеазар, Озије, Јоанан, Малхија, Елам и Есер. Певачи су певали са својим надгледником Израјом.

43 Тог дана су приносили велике жртве и радовали се, јер им је Бог дао велику радост. Радовали су се и жене и деца, тако да се радост Јерусалима чула надалеко.

44 Тог дана су били постављени и људи да надгледају складишта за залихе, за прилоге, за првине и за десетке, да се у њих с градских поља скупља део који је законом прописан за свештенике и Левите, јер се Јудин народ радовао због свештеника и Левита који су били у служби. **45** Почели су да извршавају своје дужности према свом Богу, и службу очишћења за коју су били задужени, а исто тако и певачи и вратари, према заповести Давида и Соломона, његовог сина. **46** Јер је још раније, још у време Давида и Асафа, било поглавара над певачима, песама хвале и захвалности Богу. **47** Цео Израел у данима Зоровавеља и у данима Немије давао је део певачима и вратарима, колико им је сваки дан требало. И одвајали су посвећени део за Левите, а Левити су одвајали посвећени део за синове Аронове.

13 Тог дана, пред народом се читала Мојсијева књига, и у њој се нашло записано да Амонац и Моавац довека не могу постати део збора Божјег,* **2** јер нису дочекали синове Израелове с хлебом и водом, него су

***13,1** Види: 5. Мојсијева 23,3.

против њих унајмили Валама да их прокуне. Али наш Бог је обратио проклетство у благослов. **3** Кад су чули тај закон, почели су да одвајају од Израела све туђинце.

4 Пре тога је Елијасив, свештеник постављен над трпезаријама дома нашег Бога, који је био Товијин рођак, **5** уредио за овога велику трпезарију где су се раније остављали приноси од жита, тамјан, прибор, десетак од жита, младог вина и уља одређен за Левите, певаче и вратаре, као и прилози за свештенике.

6 Док се све то збивало, ја нисам био у Јерусалиму, јер сам тридесет и друге године Артаксеркса, вавилонског цара, отишао код цара, а после неког времена замолио сам цара да добијем одсуство. **7** Када сам се вратио у Јерусалим сазнао сам за зло које је Елијасив учинио ради Товије уредивши му трпезарију у дворишту дома Божјег. **8** То ми је било врло мрско. Зато сам избацио из трпезарије сав Товијин намештај. **9** Затим сам наредио да се очисте трпезарије, и вратио сам у њих прибор из дома Божјег, као и принос од жита и тамјан.

10 Сазнао сам и то да Левити нису добијали свој део, тако да су се Левити и певачи који су ту радили разбежали сваки на своју њиву. **11** Тада сам прекорико управитеља: „Зашто је дом Божји занемарен?“ Затим сам их сакупио и поставио их на њихово место. **12** Сав Јудин народ доносио је у складишта десетке од жита, младог вина и уља. **13** Над складиштима сам поставио свештеника Селемију, преписивача Садока и од Левита Федају, а под њиховим надзором био је Анан, син Захура, Матанијиног сина, јер се сматрало да су они верни, а дужност им је била да деле својој браћи.

14 Сети ме се, Боже мој, због тога и немој избрисати дела моја која сам одано чинио за твој дом и брину се за њега.

15 У то време видео сам у Јуди људе како газе грожђе у винској преси на Шабат, како доносе снопове жита и товаре га на магарце, а исто тако и вино, грожђе, смокве и разне друге ствари и доносе их у Јерусалим на Шабатни дан. Опомињао сам их што су у тај дан продавали храну. **16** У граду су живели и Тирци који су доносили рибу и разноврсну робу и продавали је на Шабат синовима Јудиним у Јерусалиму. **17** Зато сам прекораво Јудине великаше: „Какво то зло дело чините и скрнавите Шабатни дан? **18** Зар нису тако чинили ваши праоцеви, па је наш Бог довео сву ову невољу на нас и на овај град? А ви

још више распирујете жестоки гнев на Израел скрнавевши Шабат.“

19 Чим је уочи Шабата на јерусалимска врата пала сенка, наредио сам да се врата затворе. И још сам им рекао да их не отварају док не прође Шабат. На врата сам поставио неколико својих слугу да се никакав терет не уноси на Шабатни дан. **20** Трговци и продавци разноврсне робе преноћили су изван Јерусалима двапут. **21** Тада сам их упозорио: „Зашто ноћите пред зидинама? Ако то још једном учините, дићи ћу руку на вас.“ Од тада више нису долазили на Шабат.

22 Затим сам рекао Левитима да треба редовно да се чисте и да долазе и чувају врата како би се Шабатни дан држао светим. И за ово ме се сети, Боже мој, и смилуј ми се због велике милости своје.

23 У то време видео сам и Јудејце који су узели себи за жене Азоћанке, Амонке и Моавке. **24** Половина њихових синова је говорила азотским језиком и нису знали јудејски, него су говорили језиком других народа. **25** Зато сам их прекораво и проклињао, а неке од њих сам тучао, чупао им косу и заклињао их Богом: „Немојте давати своје кћери њиховим синовима и немојте узимати њихове кћери за своје синове ни за себе. **26** Зар није због њих згрешио и Соломон, цар Израелов? А међу многим народима није било цара њему равна. Бог га је његов волео, тако да га је поставио за цара над целим Израелом. Али и њега су туђинке навеле на грех. **27** Зар није нечувено све то велико зло, та неверност коју показујете према нашем Богу тиме што узимате себи туђинке за жене?“

28 Један од синова Јојаде, сина првосвештеника Елијасива, био је зет Санавалата Ороњанина. Зато сам га отерао од себе.

29 Сети их се, Боже мој, јер су окаљали свештенство и савез свештеника и Левита.

30 Ја сам их очистио од свега што је туђе и одредио сам дужности свештеницима и Левитима, свакоме његов посао, **31** и да се у одређено време набављају дрва и да се доносе првине. Сети ме се, Боже мој, по добру.

ПРВА КЊИГА ДНЕВНИКА

Писац: Јездра

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: око 460. пре н. е.

Обухвата време: Стварање - 1037. пре н. е.

1 Адам, Сит, Енос, **2** Кајинан, Малелеило, Јаред, **3** Енох, Метузалем, Ламех, **4** Ноје, Сим, Хам и Јафет.

5 Јафетови синови били су Гомер, Магог, Мадај, Јаван, Тувал, Месех и Тирас.

6 Гомерови синови били су Асханас, Рифат и Тогарма.

7 Јаванови синови били су Елиса, Тарсис, Китим и Доданим.

8 Хамови синови били су Хус, Мисраим, Фут и Ханан.

9 Хусови синови били су Сева, Евила, Савата, Регма и Саватака.

Регмини синови били су Сава и Дедан.

10 Хусу се родио Неврод. Он је био први моћан човек на земљи.

11 Мисраиму су се родили Лудеје, Анамеје, Леавеје, Нафтухеје, **12** Патрусеје, Хаслухеје (од кога потичу Филистеји) и Кафтореји.

13 Од Ханана су потекли Сидон, његов првенац, и Хет, **14** затим Јевусеји, Амореји, Гергесеји, **15** Јевеји, Арукеји, Асенеји, **16** Арвадеји, Самареји и Аматеји.

17 Симови синови били су Елам, Асур, Арфаксад, Луд и Арам, Уз, Ул, Гетер и Мас.

18 Арфаксаду се родио Сала, а Сали се родио Евер. **19** Еверу су се родила два сина. Један се звао Фалек, јер се у његово време земља поделила, а његов брат се звао Јектан. **20** Јектану су се родили Алмодад, Салеф, Асармот, Јерах, **21** Адорам, Узал, Дикла, **22** Евал, Авимаил, Сава, **23** Офир, Евила и Јовав. Све су то били Јектанови синови.

24 Сим, Арфаксад, Сала, **25** Евер, Фалек, Рагав, **26** Серух, Нахор, Тара, **27** Аврам, то јест Аврам.

28 Аврамови синови били су Исак и Исмаило.

29 Ово су њихови потомци: Исмаилов првенац Навајот, затим Кидар, Авдеило, Мивсам, **30** Мисма, Дума, Маса, Адад, Тема, **31** Јетур, Нафес и Кедма. То су били Исмаилови синови.

32 Синови које је родила Хетура, Аврамова иноча, били су Земран, Јоксан, Мадан, Мад-

јан, Јесвок и Суја. Јоксанови синови били су Сава и Дедан.

33 Мадријанови синови били су Ефа, Ефер, Енох, Авида и Елдага. Све су то били Хетури-ни синови.

34 Авраму се родио Исак. Исакови синови били су Исав и Израел.

35 Исавови синови били су Елифас, Рагуило, Јеус, Јеглом и Кореј.

36 Елифасови синови били су Теман, Омар, Софар, Готом и Кенез, а Тимна му је родила Амалика.

37 Рагуилови синови били су Нахат, Зара, Сама и Моза.

38 Сиорови синови били су Лотан, Совал, Севегон, Ана, Дисон, Есер и Дисан.

39 Лотанови синови били су Хорија и Еман. Тимна је била Лотанова сестра.

40 Совалови синови били су Голан, Манахат, Евал, Сефија и Онам.

Севегонови синови били су Аије и Ана.

41 Анин син био је Дисон.

Дисонови синови били су Амада, Асван, Итран и Харан.

42 Есерови синови били су Валан, Заван и Акан. Дисанови синови били су Уз и Аран.

43 Ово су цареви који су владали у едомској земљи пре него што је над Израеловим синовима почео да влада цар: Вела, Веоров син. Његов град звао се Денава. **44** После Велине смрти почео је да влада Јовав, син Заре из Восоре. **45** После Јовавовe смрти почео је да влада Асом из земље Теманаца. **46** После Асомове смрти почео је да влада Адад, Варадов син, који је поразио Мадријанце на моавском пољу. Његов град се звао Гетем. **47** После Ададове смрти почео је да влада Самада из Масекаса. **48** После Самадине смрти почео је да влада Саул из Ровота на реци. **49** После Саулове смрти почео је да влада Валенон, Ахворов син. **50** После Валенонове смрти почео је да влада Адад. Његов град се звао Фогор, а његова жена се звала Метевила, кћер Матраиде, Мезевове кћери. **51** Затим је умро и Адад.

Едомски кнезови били су кнез Тимна, кнез Алва, кнез Јетет, **52** кнез Оливема, кнез Ила, кнез Финон, **53** кнез Кенез, кнез Теман, кнез Мивсар, **54** кнез Магедило и кнез Ирам. То су били едомски кнезови.

2 Ово су били Израелови синови: Рувим, Симеон, Левије, Јуда, Исахар, Завулон, **2** Дан, Јосиф, Венијамин, Нефталим, Гад и Асир.

3 Јудини синови били су Ир, Онан и Сала. Њих тројицу родила му је Сувина кћи, Хананка. Али Ир, Јудин првенац, био је зао у Господњим очима и он га је погубио. **4** Јуди је његова снаха Тамара родила Фареса и Зару. Јуда је имао укупно пет синова.

5 Фаресови синови били су Есрон и Јамуило.

6 Зарини синови били су Зимрије, Етан, Еман, Халхол и Дара. Укупно их је било пет.

7 Хармијин син био је Ахар, који је нанео невољу Израелу, јер је поступио неверно са стварима одређеним за уништење.

8 Етанов син био је Азарија.

9 Синови који су се родили Есрону били су Јерамеило, Арам и Халев.

10 Араму се родио Аминадав. Аминадаву се родио Насон, поглавар Јудиних синова.

11 Насону се родио Салмон. Салмону се родио Воз. **12** Возу се родио Овид. Овиду се родио Јесеј. **13** Јесеју су се родили првенац Елијав, други Авинадав, трећи Симеја, **14** четврти Натанаило, пети Радај, **15** шести Осем и седми Давид. **16** Сестре су им биле Серуја и Авигеја. Серујини синови били су Ависај, Јоав и Асаило, њих тројица. **17** Авигеја је родила Амасу. Амасин отац био је Јетер Исмаилац.

18 Халев, Есроновсин, имао је синове од своје жене Азуве и од Јериоте. Њени синови били су Јесер, Совав и Ардон. **19** Кад је Азува умрла, Халев је узео Ефрату, која му је родила Ора. **20** Ору се родио Урије. Урију се родио Веселеило.

21 Затим је Есрон легао са кћери Махира, Галадовог оца. Оженио се њом када је имао шездесет година и она му је родила Сегува. **22** Сегуву се родио Јаир, који је имао двадесет и три града у галадској земљи. **23** (Касније су Гесуреји и Сиријци узели од њих Авот-Јаир и Кенат с околним градовима, шездесет градова.) Ово су све били синови Махира, Галадовог оца.

24 Кад је Есрон умро у Халев-Ефрати, Есронова жена Авија родила му је Асхора, оца Текоје.

25 Синови Јерамеила, Есроновог првенца, били су првенац Арам, затим Вуна, Орех, Осем и Ахија. **26** Јерамеило је имао и другу жену која се звала Атара. Она је била Онамова мајка. **27** Синови Арама, Јерамеиловог првенца, били су Мас, Јамин и Екер. **28** Онамови синови били су Самај и Јадај. Самајеви синови били су Надав и Ависур. **29** Ависурова жена звала се Авихаила, и она му је родила Авана и Молида. **30** Надавови синови били су Селед и Апаим, али Селед је умро без деце. **31** Апаимов син био је Јесеј. Јесејев син био је Сисан. Сисанов син био је Алај. **32** Синови Јадаја, Самајевог брата, били су Јетер и Јонатан, али Јетер је умро без деце. **33** Јонатанови синови били су Фалет и Заза. Ово су били Јерамеилов синови.

34 Сисан није имао синове, него кћери, али је имао слугу Египћанина који се звао Јараја. **35** Зато је Сисан свом слуги Јараји дао за жену своју кћер, и она му је родила Атаја. **36** Атају се родио Натан. Натану се родио Завад. **37** Заваду се родио Ефлал. Ефлалу се родио Овид. **38** Овиду се родио Јуј. Јују се родио Азарија. **39** Азарији се родио Хелис. Хелису се родио Елеаса. **40** Елеаси се родио Сисамај. Сисамају се родио Салум. **41** Салуму се родио Јекамија. Јекамији се родио Елисама.

42 Синови Халева, Јерамеиловог брата, били су првенац Миса, отац Зифа, а ту су и синови Марисе, Хевроновог оца. **43** Хевронови синови били су Кореј, Тафуја, Рекем и Сема. **44** Семи се родио Рам, Јоркоамов отац. Рекему се родио Самај. **45** Самајевог сина био је Маон, а Маон је био отац Вет-Сура. **46** Ефа, Халевова иноча, родила је Харана, Мосу и Газеса. Харану се родио Газес. **47** Јадајеви синови били су Регем, Јотам, Гисан, Фелет, Ефа и Сагаф. **48** Халевова иноча Маха родила је Севера и Тирхану. **49** Родила је и Сагафа, оца Мадмане, Сеју, оца Махвине и оца Гаваје. Халевова кћи била је Ахса. **50** Ово су били Халевови синови.

Синови Ора, Ефратиног првенца, били су Совал, отац Киријат-Јарима, **51** Салмон, отац Витлејема, Ареф, отац Вет-Гадера. **52** Синови Совала, оца Киријат-Јарима, били су Ароја и половина становника Менухота. **53** Киријат-јаримске породице биле су Јетрани, Фућани, Сумаћани и Мисрајани. Од њих су потекли Сараћани и Естаољани. **54** Салмонови синови били су Витлејем, Нетофаћани, Атрот-Вет-Јоав, половина Манахаћана и Зорани. **55** Породице писара које су живеле у Јавису биле су Тираћани, Симеасани и Суха-

ћани. Ово су били Кенеји који су потекли од Емата, оца Рихавовог дома.

3 Ово су Давидови синови који су му се родили у Хеврону: првенца Амнон од Ахиноаме из Језраела, други Данило од Авигеје из Кармила, **2** трећи Авесалом, син Махе, кћери Талмаја, цара Гесура, четврти Адонија, Агитин син, **3** пети Сефатија, Авиталин син, и шести Итрам, од његове жене Егле. **4** Шесторица су му се родила у Хеврону, где је царовао седам година и шест месеци, а тридесет и три године царовао је у Јерусалиму.

5 Ово су они који су му се родили у Јерусалиму: Симеја, Совав, Натан и Соломон, четворица од Витсавеје, Амилове кћери, **6** затим Јевар, Елисама, Елифелет, **7** Нога, Нефег, Јафија, **8** Елисама, Елијада и Елифелет, њих деветорица. **9** Све су то били Давидови синови, а Тамара им је била сестра. Давид је имао синове и са својим иночама.

10 Соломонов син био је Роваом, његов син Авија, његов син Аса, његов син Јосафат, **11** његов син Јорам, његов син Охозија, његов син Јоас, **12** његов син Амасија, његов син Азарија, његов син Јотам, **13** његов син Ахаз, његов син Језекија, његов син Манасија, **14** његов син Амон, његов син Јосија. **15** Јосијини синови били су првенац Јонан, други Јоаким, трећи Седекија, четврти Салум. **16** Јоакимови синови били су Јехонија и његов син Седекија. **17** Јехонијини синови који су му се родили у заробљеништву били су Салатиел, његов син, **18** Малхирам, Федаја, Сенасар, Јекамија, Осама и Недавија. **19** Федајини синови били су Зоровавељ и Симеј. Зоровавељеви синови били су Месулам и Ананија, а Селомита им је била сестра, **20** затим Асува, Оило, Варахија, Асадија и Јусавесед, њих петорица. **21** Ананијини синови били су Фелатија и Јесаја, Јесајин син Рефаја, Рефајин син Арнан, Арнанов син Авдија, Авдијин син Сеханија. **22** Сеханијин син био је Семаја, а Семајини синови били су Хатус, Игал, Варија, Неарија и Сафат, њих шесторица. **23** Неаријини синови били су Елиоинај, Језекија и Азрикам, њих тројица. **24** Елиоинајеви синови били су Одуја, Елијасив, Фелаја, Акув, Јоанан, Делаја и Анан, њих седморица.

4 Јудини синови били су Фарес, Есрон, Хармија, Ор и Совал. **2** Реаји, Соваловом сину, родио се Јат, а Јату су се родили Ахумај и Лад. То су породице Сарафана. **3** Ово су синови од оца Итама: Језраел, Јесма, Једвас (њихова сестра звала се Аселелфонија), **4**

Фануило, отац Гедора, и Есер, отац Хусе. То су синови Ора, првенца Ефрате, оца Витлејема. **5** Асхор, отац Текоје, имао је две жене, Елу и Нару. **6** Нара му је родила Ахузама, Ефера, Темана и Ахастара. То су Нарини синови. **7** Елини синови били су Серед, Исар и Етнан. **8** Косу су се родили Анув, Совива и од њега потичу породице Ахарила, Арумовог сына.

9 Јавис је био угледнији од своје браће. Мајка му је дала име Јавис, рекавши: „Родила сам га у боловима.“ **10** Јавис је призивао Израеловог Бога, говорећи: „Кад би ме благословио и проширио моје подручје, кад би твоја рука била са мном и кад би ме сачувао тако да ме не снађе неко зло...“ И Бог му је дао оно за шта га је молио.

11 Хелуву, Сујином брату, родио се Мехир, који је био Естонов отац. **12** Естону су се родили Вет-Рафа, Фасеја и Техина, отац Ир-Наса. То су били Рихавови људи. **13** Кенезови синови били су Готонило и Сераја, а Готониллов син био је Атат. **14** Меонотају се родио Офра. Сераји се родио Јоав, отац Ге-Харасима. Они су били занатлије.

15 Синови Халева, Јефонијиног сина, били су Ир, Ила и Нам. Илин син био је Кенез. **16** Јалелеилови синови били су Зиф, Зифа, Тиррија и Асареило. **17** Езрини синови били су Јетер, Меред, Ефер и Јалон. Његова жена родила је Маријама, Самаја и Јесву, оца Естемоје. **18** Његова жена Јудејка родила је Јереда, оца Гедора, Евера, оца Сохота, и Јекутила, оца Заноје. То су синови Витије, фараонове кћери, коју је узео Меред.

19 Синови Одијине жене, Намове сестре, били су отац Кеиле гармијске и Естемоја Махатејин. **20** Симонови синови били су Амнон, Рина, Вен-Анан и Тилон. Јесејеви синови били су Зохет и Вен-Зохет.

21 Синови Сале, Јудиног сина, били су Ир, отац Лиха, и Лада, отац Марисе, и породице израђивача финог платна из Асвејиног дома, **22** затим Јоким и људи из Хасиве, Јоас и Сараф, који су за жене узели Моавке, и Јасуви-Лехем. О томе говоре стара предања. **23** Они су били грччари и живели су у Нетаиму и Гедири. Тамо су живели и радили су за цара.

24 Симеонови синови били су Немуило, Јамин, Јарив, Зара, Саул, **25** његов син Салум, његов син Мивсам, његов син Мисма. **26** Мисмини синови били су Амуило, његов син Захур и његов син Симеј. **27** Симеј је имао шеснаест синова и шест кћери. Његова браћа нису имала много синова, и ниједна од њихових породица није била тако велика

као породица Јудиних синова. **28** Живели су у Вирсавеји, Молади, Асар-Суалу, **29** Вали, Асему, Толаду, **30** Ватуилу, Орми, Сиклагу, **31** Вет-Маркавоту, Асар-Сусиму, Вет-Виреју и Сагариму. То су били њихови градови до Давидовог царовања.

32 Населили су се и у Итаму, Ајину, Ригону, Тохену и Асану, у тих пет градова. **33** Око тих градова имали су своја места све до Вала. То су места у којима су живели и то су били њихови родословни записи. **34** Месовав, Јамлих и Јоса, Амасијин син, **35** Јоило и Јуј, син Јосивије, сина Сераје, Асиловог сина, **36** затим Елиоинај, Јакова, Јесохаја, Асаја, Адило, Јесимило, Венаја **37** и Зиса, син Сифија, сина Алона, сина Једаје, сина Симрија, Семајиног сина. **38** Ови који су поименце наведени били су поглавари у својим породицама. Њихове породице веома су се умножиле. **39** Зато су отишли до Гедора, на источну страну долине, да траже пашу за своја стада. **40** Нашли су обилну и добру пашу, а земља је била пространа, мирна и сигурна. Тамо су раније живели Хамови потомци. **41** Ови који су поименце наведени дошли су у време Језекије, Јудиног цара. Они су напали Хамове шаторе и Меунинове синове који су се тамо затекли, и потпуно су их истребили тако да ни дан-данас нема ниједнога. Населили су се на њихово место, јер је тамо било паше за њихова стада.

42 Неки од Симеонових синова отишли су у гору Сир, њих петсто људи, на челу с Фелатијом, Неаријом, Рефајом и Озилом, Јесејевим синовима. **43** Након што су побили остатак Амаличана, остали су тамо до данашњег дана.

5 Синови Рувима, Израеловог првенца (он је био првенац, али је оскрнавио постељу свог оца па је његово право које је имао као првенац било дато синовима Јосифа, Израеловог сина, тако да он није био уписан у родословље као првенац. **2** Иако је Јуда био надмоћнији од своје браће и иако је од њега потекао вођа, ипак је право које има првенац добио Јосиф), **3** дакле, синови Рувима, Израеловог првенца, били су Енох, Фалуј, Есрон и Хармија. **4** Јоилови синови били су Семаја, његов син, затим његов син Гог, његов син Симеј, **5** његов син Миха, његов син Реаја, његов син Вал, **6** његов син Веира, ког је Телгат-Фелнасар, цар Асирије, одвео у изгнанство. Он је био поглавар Рувимовог племена. **7** Његова браћа по њиховим породицама, како су уписани у родословном запису по својим нараштајима, били су поглавар Је-

ило, Захарија **8** и Вела, син Азаза, сина Се-ме, Јоиловог сина. Он и његова породица живели су у Ароиру и све до Невона и Вал-Меона. **9** На истоку су живели све до пустиње која се протеже до реке Еуфрат, јер се њихова стока намножила у галадској земљи.

10 У Саулово време ратовали су са Агаренима, који су изгинули од њихове руке. Населили су се у њиховим шаторима по свој земљи источно од Галада.

11 Гадови синови живели су близу њих у васанској земљи све до Салхе. **12** Били су то поглавар Јоило, Сафам други, Јанај и Сафат, у Васану. **13** Њихова браћа по домовима њихових праочева били су Михаило, Месулам, Сава, Јорј, Јахан, Зија и Евер, њих седморица. **14** То су били синови Авихаила, сина Урија, сина Јароје, сина Галада, сина Михаила, сина Јесисаја, сина Јадона, Вузовог сина. **15** Ахије, син Авдила, сина Гунјија, био је поглавар у дому њихових праочева. **16** Живели су у Галаду, у Васану и у њиховим градовима и по свим саронским пашњацима до њихових граница. **17** Сви су они били уписани у родословље у време Јотама, Јудиног цара, и у време Јервооама, цара Израела.

18 Рувимови и Гадови синови и половина Манасијиног племена имали су четрдесет четири хиљаде седамсто и шездесет војника, храбрих јунака који су носили штит и мач, натезали лук и били увежбани за рат. **19** Ратовали су против Агарена, Јетура, Нафеса и Нодава. **20** Али добили су помоћ у рату против њих, тако да су Агарени и сви који су били с њима пали у њихове руке. У рату су призивали Бога да им помогне и он је услишио њихове усрдне молитве јер су се уздали у њега. **21** Запленили су њихово стоку: педесет хиљада камила, двеста педесет хиљада оваца и две хиљаде магараца. Заробили су и сто хиљада људских душа. **22** Било је много побијених, јер је Бог водио тај рат. Они су се населили на њихово место и остали су тамо све до изгнанства.

23 Синови половине Манасијиног племена настанили су се у земљи од Васана до Вал-Ермона, Сенира и горе Ермон. Било их је много. **24** Ово су поглавари домова њихових праочева: Ефер, Јесеј, Елило, Азрило, Јеремија, Одуја и Јадаило, храбри јунаци, људи на гласу, поглавари домова својих праочева. **25** Али почели су да буду неверни Богу својих праочева и обожавали су богове народа који су живели у оној земљи, које је Бог истребио пред њима. **26** Зато је Израелов Бог подстакао дух Фула, цара Асирије, то јест дух Телгат-Фелнасара, цара Асирије, да од-

веде у изгнанство Рувимове и Гадове синове и половину Манасијиног племена. Довео их је у Алај, у Авор, у Ару и на реку Гозан, где су остали до данашњег дана.

6 Левијеви синови били су Гирсон, Кат и Мерарије. **2** Кативи синови били су Амрам, Исар, Хеврон и Озило. **3** Амрамови синови били су Арон и Мојсије, а њихова сестра звала се Марија. Аронови синови били су Надав, Авијуд, Елеазар и Итамар. **4** Елеазару се родио Финес. Финесу се родио Ависуја. **5** Ависуји се родио Вукије, Вукију се родио Озије. **6** Озију се родио Зераја, Зераји се родио Мерајот. **7** Мерајоту се родио Амарија, Амарији се родио Ахитов. **8** Ахитову се родио Садок, Садоку се родио Ахимас. **9** Ахимасу се родио Азарија. Азарији се родио Јоанан. **10** Јоанану се родио Азарија. Он је служио као свештеник у дому који је Соломон саградио у Јерусалиму.

11 Азарији се родио Амарија. Амарији се родио Ахитов. **12** Ахитову се родио Садок. Садоку се родио Салум. **13** Салуму се родио Хелкија. Хелкији се родио Азарија. **14** Азарији се родио Сераја. Сераји се родио Јоседек. **15** Јоседек је одведен када је Господ преко Навуходоносора одвео у изгнанство Јуду и Јерусалим.

16 Левијеви синови били су Гирсам, Кат и Мерарије. **17** Ово су имена Гирсамових синова: Ловеније и Симеј. **18** Кативи синови били су Амрам, Исар, Хеврон и Озило. **19** Мераријеви синови били су Малије и Мусије. То су породице Левијеви синова по именима њихових праочева. **20** Од Гирсама: његов син Ловеније, његов син Јат, његов син Зима, **21** његов син Јоах, његов син Идо, његов син Зара, његов син Јетрај. **22** Кативи синови: његов син Аминадав, његов син Кореј, његови синови Асир, **23** Елкана и Евијасаф, његов син Асир, **24** његов син Тахат, његов син Урило, његов син Озија, његов син Саул. **25** Елканини синови били су Амасај и Ахимот. **26** Затим Елкана, а његови синови су Суфија, син његов, његов син Нахат, **27** његов син Елијав, његов син Јероам, његов син Елкана. **28** Самуилови синови били су првенац Јоило и други Авија. **29** Мераријеви синови били су Малије, његов син Ловеније, његов син Симеј, његов син Уза, **30** његов син Симеја, његов син Агија, његов син Асаја.

31 Ово су они које је Давид поставио да воде певање у Господњем дому након што је ковчег добио своје почивалиште. **32** Они су служили као певачи пред шатором, шатором

састанка, док Соломон није саградио Господњи дом у Јерусалиму. Вршили су своју службу како им је било прописано. **33** Ово су они који су са својим синовима били постављени у службу: од Катових синова: Еман, певач, син Јоила, сина Самуила, **34** сина Елкана, сина Јероама, сина Елила, сина Тоје, **35** сина Суфа, сина Елкана, сина Мата, сина Амасаја, **36** сина Елкана, сина Јоила, сина Азарије, сина Софоније, **37** сина Тахата, сина Асира, сина Евијасафа, сина Кореја, **38** сина Исара, сина Ката, сина Левија, Израеловог сина.

39 Његов брат Асаф служио је њему с десне стране. Асаф је био син Варахије, сина Симеје, **40** сина Михаила, сина Васије, сина Малхије, **41** сина Етњија, сина Заре, сина Адаје, **42** сина Етана, сина Зиме, сина Симеја, **43** сина Јата, сина Гирсама, Левијевог сина.

44 Ово су Мераријеви синови, њихова браћа која су стајала с леве стране: Етан, син Кисије, сина Авдија, сина Малуха, **45** сина Асавије, сина Амасије, сина Хелкије, **46** сина Амсија, сина Ванија, сина Семера, **47** сина Малија, сина Мусија, сина Мерарија, Левијевог сина.

48 Њихова браћа, Левити, били су одређени за сву службу у шатору, у дому Божјем. **49** Арон и његови синови приносили су жртве на олтару на коме су се приносиле жртве паљенице и на кадионом олтару, вршећи тако све послове у вези са светим стварима и вршећи очишћење за Израел, према свему ономе што је заповедио Мојсије, слуга Божји. **50** Ово су Аронови синови: његов син Елеазар, његов син Финес, његов син Ависуја, **51** његов син Вукије, његов син Озије, његов син Зераја, **52** његов син Мерајот, његов син Амарија, његов син Ахитов, **53** његов син Садок, његов син Ахимас.

54 Ово су места у којима су живели Аронови синови из Катове породице на свом подручју, која су жребом добили. **55** Дobili су Хеврон у Јудиној земљи с пашњацима око њега. **56** Поље и места око тог града дали су Халеву, Софонијином сину. **57** Ароновим синовима дали су град уточишта Хеврон, затим Ливну с пашњацима, Јатир, Естемоју с пашњацима, **58** Илион с пашњацима, Давир с пашњацима, **59** Асан с пашњацима и Вет-Семес с пашњацима. **60** Од Венијаминовог племена добили су Гаву с пашњацима, Алет с пашњацима и Анатот с пашњацима. Укупно тринаест градова по њиховим породицама.

61 Осталим Катовим синовима жребом је припало десет градова од породица другог племена и од половине Манасијиног племена.

62 Гирсамовим синовима по њиховим породицама припало је тринаест градова од Исахаровог племена, од Асировог племена, од Нефталимовог племена и од Манасијиног племена у Васану.

63 Мераријевим синовима по њиховим породицама жребом је припало дванаест градова од Рувимовог племена, од Гадовог племена и од Завулоновог племена.

64 Тако су Израелови синови дали Левијевим синовима градове с њиховим околним пашњацима. **65** Од племена Јудиних синова, од племена Симеонових синова и од племена Венијаминових синова жребом су им били додељени градови који се наводе поименце.

66 Неке породице Катових синова добиле су градове на подручју Јефремовог племена.

67 Они су добили Сихем с пашњацима, у брдовитом подручју Јефрема као град уточишта, затим Гезер с пашњацима, **68** Јокмеам с пашњацима, Вет-Орон с пашњацима, **69** Ајалон с пашњацима и Гат-Римон с пашњацима. **70** Од половине Манасијиног племена Анир с пашњацима и Вилеам с пашњацима за породице осталих Катових синова.

71 Гирсамови синови добили су од породица половине Манасијиног племена Голан у Васану с пашњацима и Астарот с пашњацима. **72** Од Исахаровог племена Кедес с пашњацима, Даврат с пашњацима, **73** Рамот с пашњацима и Анем с пашњацима. **74** Од Асировог племена Масал с пашњацима, Авдон с пашњацима, **75** Хукок с пашњацима и Реов с пашњацима. **76** Од Нефталимовог племена Кедес у Галилеји с пашњацима, Амон с пашњацима и Киријатајим с пашњацима.

77 Преостали Мераријеви синови добили су од Завулоновог племена Римон с пашњацима и Тавор с пашњацима. **78** У јорданском крају код Јерихона, с источне стране Јордана, од Рувимовог племена добили су Восор у пустињи с пашњацима, Јасу с пашњацима, **79** Кедимот с пашњацима и Мифат с пашњацима. **80** Од Гадовог племена Рамот у Галаду с пашњацима, Маханаим с пашњацима, **81** Есевон с пашњацима и Јазир с пашњацима.

7 Исахарови синови били су Тола, Фува, Јасув и Симрон, њих четворица. **2** Толини синови били су Озије, Рефаја, Јерило, Јамај, Јевсам и Самуило, поглавари домова својих

праочева. Од Толе су потекли храбри јунаци. За време Давида било их је двадесет две хиљаде и шесто. **3** Озијев син био је Израја. Израјини синови били су Михаило, Авдија, Јоило, Јесија - њих петорица. Сви су они били поглавари. **4** Међу њиховим потомцима, према домовима њихових праочева, у војним четама спремним за рат, било је тридесет шест хиљада људи, јер су имали много жена и синова. **5** Њихова браћа у свим Исахаровим породицама били су храбри јунаци. Било их је укупно осамдесет седам хиљада према родословном запису.

6 Венијаминови синови били су Вела, Вехер и Једиаило, њих тројица. **7** Велини синови били су Есвон, Озије, Озило, Јеримот и Ирије, њих петорица, који су били поглавари домова својих праочева, храбри јунаци. У њиховом родословном запису било је двадесет две хиљаде тридесет и четири уписана. **8** Вехерови синови били су Земира, Јоас, Елијезер, Елиоинај, Амрије, Јеремот, Авја, Анатот и Алемет. Све су то били Вехерови синови. **9** У њиховом родословном запису, према њиховом пореклу, по поглаварима домова њихових праочева, било је двадесет хиљада и двеста храбрих јунака. **10** Једиаилов син био је Валан. Валанови синови били су Јеус, Венијамин, Аод, Ханана, Зитан, Тарсис и Ахисар. **11** Свих Једиаилових синова, по поглаварима домова њихових праочева, храбрим јунацима, било је седамнаест хиљада и двеста војника спремних за рат.

12 Суфим и Упим били су Ирови синови. Усеји су Ахерови синови.

13 Нефталимови синови били су Јасило, Гуније, Јесер и Салум, синови Вале.

14 Манасијин син био је Азрило, кога је родила његова иноча Сиријка. (Она је родила и Махира, Галадовог оца. **15** Махир је ожењено Упима и Суфима, чија се сестра звала Маха.) Други син се звао Салпад, а Салпад је имао кћери. **16** Маха, Махинова жена, родила је сина и дала му име Фарес. Брат му се звао Серес, а његови синови били су Улам и Рекем. **17** Уламов син био је Ведан. То су синови Галада, сина Махира, Манасијиног сина. **18** Његова сестра Амолекета родила је Исуда, Авијезера и Малу. **19** Семидини синови били су Ахијан, Сихем, Лихија и Анијам.

20 Јефремови синови били су Сутал, његов син Веред, његов син Тахат, његов син Елеада, његов син Тахат, **21** његов син Завад, његов син Сутал, и Есер и Елеад. Ову двојицу убиле су људи из Гата, рођени у земљи, јер су ови дошли да им узму стоку. **22** Јефрем, њихов отац, дуго је туговао, а његова

браћа долазила су да га теше. **23** Онда је легао са својом женом и она је затруднела и родила сина. Он га је назвао Верија, јер је несрећа задесила његов дом. **24** Кћи му је била Сера, која је саградила доњи и горњи Вет-Орон и Узен-Серу. **25** Његови синови били су Рефа, и Ресеф, његов син Тела, његов син Тахан, **26** његов син Ладан, његов син Амијуд, његов син Елисама, **27** његов син Навин, његов син Исус.

28 Њихов посед и места где су се населили били су Ветиљ с околним градовима, на истоку Наран, на западу Гезер с околним градовима, Сихем с околним градовима све до Газе с околним градовима. **29** Поред Манасијиних синова били су Вет-Сан с околним градовима, Танах с околним градовима, Мегидо с околним градовима, Дор с околним градовима. У њима су живели синови Јосифа, Израеловог сина.

30 Асирови синови били су Јемна, Јесва, Јесвија, Верија и њихова сестра Сара. **31** Веријини синови били су Евер и Мелхило, Вирзавитов отац. **32** Еверу су се родили Јафлит, Сомир и Хотам и њихова сестра Сува. **33** Јафлитови синови били су Фасак, Вимал и Асват. То су Јафлитови синови. **34** Семерови синови били су Ахије, Рога, Јехува и Арам. **35** Синови Елема, његовог брата били су Софа, Јемна, Селис и Амал. **36** Софини синови били су Суја, Арнефер, Совал, Верије, Јемра, **37** Восор, Од, Сама, Силиса, Итран и Веира. **38** Јетерови синови били су Јефонија, Фиспа и Ара. **39** Улини синови били су Арах, Анило и Рисија. **40** Све су то били Асирови синови, поглавари домова својих праочева, изабрани храбри јунаци, поглавари међу кнезовима. Број уписаних у њиховом родословном запису износио је двадесет и шест хиљада војника способних за рат.

8 Венијамину су се родили првенац Вела, други Асвил, трећи Ара, **2** четврти Ноја и пети Рафа. **3** Велини синови били су Адар, Гира, Авиијуд, **4** Ависуја, Наман, Ахоја, **5** Гира, Сефуфан и Урам. **6** Аодови синови били су поглавари домова својих праочева међу становницима Гаве, и одатле су били одведени у изгнанство у Манахат. **7** У изгнанство су их одвели Наман, Ахија и Гира, који их је предводио и коме су се родили Уза и Ахијуд. **8** Сарајиму су се родила деца у моавској земљи након што је отерао Моавце. Усима и Вара биле су његове жене. **9** Одеса, његова жена, родила му је Јовава, Сивију, Мису, Малхома, **10** Јеуса, Сахију и Мирму. То су

његови синови, поглавари домова својих праочева.

11 Усима му је родила Авитова и Елфала. **12** Елфалови синови били су Евер, Мисам и Самед, који је саградио Онон и Лод с околним градовима, **13** затим Верија и Сема. Они су били поглавари домова својих праочева међу становницима Ајалона. Они су истерали становнике Гата. **14** Ахијо, Сасак, Јеремот, **15** Зевадија, Арад, Едер, **16** Михаило, Јеспа и Јоха били су Веријини синови. **17** Зевадија, Месулам, Езекије, Евер, **18** Исмерај, Језлија и Јовав били су Елфалови синови. **19** Јаким, Зихрије, Завдија, **20** Елинај, Зилтај, Елило, **21** Адаја, Вераја и Симрат били су Симејеви синови. **22** Јесфан, Евер, Елило, **23** Авдон, Зихрије, Анан, **24** Ананија, Елам, Антотија, **25** Јефедија и Фануило били су Сасакови синови. **26** Самсерај, Сеарија, Готолија, **27** Јаресија, Илија и Зихрије били су Јероамови синови. **28** То су поглавари домова својих праочева, како су били уписани у родословне записе. Ти поглавари су живели у Јерусалиму.

29 У Гаваону је живео Јеило, отац Гаваона, а жена му се звала Маха. **30** Његов син првенац био је Авдон, затим Сур, Кис, Вал, Надав, **31** Гедор, Ахијо и Захер. **32** Миклоту се родио Симеја. Они су заједно са својом браћом живели у Јерусалиму, близу своје остале браће.

33 Ниру се родио Кис, а Кису се родио Саул. Саулу су се родили Јонатан, Малхисиј, Авинадав и Есвал. **34** Јонатанов син био је Меривал. Меривалу се родио Миха. **35** Михини синови били су: Фитон, Мелех, Тареја и Ахаз. **36** Ахазу се родио Јоада. Јоади су се родили Алемет, Азмавет и Зимрије. Зимрију се родио Моса. **37** Моси се родио Винеја, његов син Рафа, његов син Елеаса, његов син Асило. **38** Асило је имао шест синова, чија су имена: Азрикам, Вохеруј, Исмаило, Сеарија, Авдија и Анан. Све су то били Асilloви синови. **39** Синови Исека, његовог брата, били су првенац Улам, други Јеус и трећи Елифелет. **40** Уламови синови били су храбри јунаци, који су натезали лук и имали много синова и унука, сто педесет. Све су то били Венијаминови синови.

9 Сви Израелци били су уписани у родословни запис. Уписани су у Књигу о царевима Израела. Јуда је због неверства био одведен у изгнанство у Вавилон. **2** Први становници који су се вратили на своје поседе у својим градовима били су свештеници, Левити, остали Израелци и Нетинеји. **3** У Јеру-

салиму су се настанили неки од Јудиних синова, неки од Венијаминових синова и неки од Јефремових и Манасијиних синова: **4** Гутај, син Амјијуда, сина Амрија, сина Иврија, сина Ванија, сина Фареса, Јудиног сина. **5** Од Силомових синова првенац Асаја и његови синови. **6** Од Зариних синова Јеуило и шесто деведесет њихове браће.

7 Од Венијаминових синова: Салуј, син Месулама, сина Одује, Асенујиног сина; **8** Јевнија, Јероамов син; Ила, син Озија, Михријевог сина; и Месулам, син Сефатије, сина Рагуила, Ивнијиног сина. **9** Тихове браће, уписане у родословне записе, било је деветсто педесет и шест људи. Сви су они били поглавари породица у домовима својих праочева.

10 Од свештеника: Једаја, Јојарив, Јахин, **11** Азарија, син Хелкије, сина Месулама, сина Садока, сина Мерајота, Ахитововог сина, поглавар у дому Божјем; **12** Адаја, син Јероама, сина Пасхора, Малхијиног сина; Масај, син Адила, сина Јазире, сина Месулама, сина Месилемита, Имировог сина, **13** и њихова браћа, поглавари домова својих праочева, хиљада седамсто и шездесет веома способних људи за вршење службе у дому Божјем.

14 Од Левита: Семаја, син Асува, сина Азрикама, Асавијиног сина, од Мераријевих синова, **15** затим Ваквакар, Ерес, Галал, Матанија, син Михе, сина Зихрија, Асафовог сина; **16** Авдија, син Семаје, сина Галала, Једутуновог сина; Варахија, син Асе, Елканиног сина. Он је живео у местима у којима су живели Нетофађани.

17 Вратари: Салум, Акув, Талмон и Ахиман. Њихов брат Салум био је поглавар **18** и раније је служио на царевим вратима на истоку. Они су били вратари у логору Левијевих синова. **19** Салум, син Кора, сина Евијасафа, Корејевог сина, и његова браћа из дома његовог оца, Корејеви синови, надгледали су посао. Чували су улаз у шатор као што су њихови очеви чували улаз у Господњи логор. **20** Финес, Елеазаров син, некада је био њихов вођа. Господ је био с њим. **21** Захарија, Меселемијин син, био је вратар на улазу у шатор од састанка.

22 Оних који су били одабрани за вратаре на праговима укупно је било двеста дванаест. Живели су у својим местима, према родословном запису. Њима су Давид и виделац Самуило поверили одговорну службу. **23** Они и њихови синови чували су стражу на вратима Господњег дома, на вратима шатора. **24** Вратари су стајали на четири стране:

на истоку, на западу, на северу и на југу. **25** Њихова браћа су с времена на време долазила из својих места да седам дана буду с њима. **26** Четири главна вратара, Левита, била су у тој одговорној служби. Они су били задужени за трпезарије и ризнице дома Божјег. **27** Ноћивали су око дома Божјег, јер им је дужност била да стражаре. Били су задужени да свако јутро откључавају врата.

28 Неки од њих били су одговорни за прибор који се користио у служби. Пребројавали су га кад су га уносили и кад су га износили. **29** Неки од њих бринули су се за други прибор, за сав свети прибор, за фино брашно, вино, уље, тамјан и мирисно биље. **30** Неки од свештеничких синова правили су мешавину од мирисног биља. **31** Мататија, један од Левита, првенац Салуа из Корејевог породице, бринуо се о ономе што се пекло у тигању. **32** Неки од Катових синова, њихове браће, били су задужени за наслане хлебове, да их припремају сваког Шабата.

33 То су били певачи, поглавари отачких домова Левијевог племена. Они су били у трпезаријама. Били су ослобођени других дужности, јер су дан и ноћ обављали свој посао. **34** То су били поглавари отачких домова Левијевог племена, како су били уписани у родословне записе, поглавари. Они су живели у Јерусалиму.

35 У Гаваону је живео Јеило, отац Гаваона, а жена му се звала Маха. **36** Његов син првенац био је Авдон, затим Сур, Кис, Вал, Нир, Надав, **37** Гедор, Ахијо, Захарија и Миклот. **38** Миклоту се родио Симеан. Они су заједно са својом браћом живели у Јерусалиму, близу своје остале браће. **39** Ниру се родио Кис, а Кису се родио Саул. Саулу су се родили Јонатан, Малхисуј, Авинадав и Есвал. **40** Јонатанов син био је Меривал. Меривалу се родио Миха. **41** Михини синови били су: Фитон, Мелех, Тареја и Ахаз. **42** Ахазу се родио Јара. Јари су се родили Алемет, Азмавет и Зимрије. Зимрију се родио Моса. **43** Моси се родио Винеја, његов син Рафа, његов син Елеаса, његов син Асило. **44** Асило је имао шест синова, чија су имена: Азрикама, Вохеруј, Исмаило, Сеарија, Авдија и Анан. Све су то били Асилони синови.

10 Филистеји су заратили с Израелцима, и Израелци су бежали пред Филистејима и падали побијени на гори Гелвуји. **2** Филистеји су сустигли Саула и његове синове па су убили Јонатана, Авинадава и Малхисуја, Саулове синове. **3** Бој је бивао све жешћи око Саула. На крају су га стрелци с луковима

нашли и ранили. **4** Тада је Саул рекао слуги коју му је носио оружје: „Извуци свој мач и прободи ме да не дођу ти необрезани, па да ме злостављају.“ Али слуга који му је носио оружје то није хтео, јер се веома плашио. Зато је Саул узео мач и бацио се на њега. **5** Када је слуга видео да је Саул мртав, и он се бацио на свој мач и умро. **6** Тако су заједно погинули Саул, његова три сина и сви из његовог дома који су били с њим. **7** Када су сви Израелци који су били у долини видели да је њихова војска побегла и да су Саул и његови синови погинули, почели су да напуштају градове и да беже. Онда су дошли Филистеји и населили се у њиховим градовима.

8 Када су сутрадан Филистеји дошли да оплене побијене, нашли су Саула и његове синове где леже на гори Гелвуји. **9** Саула су свукли, одсекли му главу и скинули с њега оружје, а затим су послали гласнике по свој филистејској земљи да објаве вест пред својим идолима и пред народом. **10** На крају су његово оружје ставили у храм свог бога, а његову лобању су обесили на зид Дагоновог храма.

11 Када су сви становници Јависа у Галаду чули шта су све Филистеји учинили Саулу, **12** устали су сви храбри људи и узели Саулово тело и тела његових синова, па су их однели у Јавис и сахранили њихове кости под великим стаблом у Јавису. Онда су седам дана постили.

13 Тако је Саул погинуо због своје неверности, јер је изневерио Господа зато што није држао Господњу реч и зато што је питао за савет жену која призива духове. **14** Он није питао Господа за савет. Зато га је он погубио и предао царство Давиду, Јесејевом сину.

11 После неког времена скупили су се сви Израелци код Давида у Хеврону и рекли му: „Ево, ми смо твоја кост и твоје месо. **2** Још и раније, док је Саул био цар, ти си водио Израел у војне походе. Господ, твој Бог, рекао ти је: „Ти ћеш бити пастир мом народу Израелу и ти ћеш бити вођа мом народу Израелу.“ **3** Тако су све Израелове старешине дошле код цара Давида у Хеврон и Давид је с њима склопио савез у Хеврону пред Господом. Затим су помазали Давида за цара над Израелом, према Господњој речи коју је изрекао преко Самуила.

4 Касније је Давид кренуо са свим Израелцима на Јерусалим, то јест на Јевус, где су били Јевусеји који су живели у тој земљи. **5**

Становници Јевуса поручили су Давиду: „Нећеш ти доћи овамо.“ Али Давид је освојио тврђаву Сион, то јест Давидов град. **6** Тада је Давид рекао: „Ко први крене у напад на Јевусеје биће заповедник и кнез.“ Јоав, Серујин син, први се попео и постао заповедник. **7** Давид се затим настанио на том тешко приступачном месту. Зато су то место прозвали Давидов град. **8** Он је почео да подиже грађевине свуда унаоколо, од Мила унаоколо, а Јоав је обновио остали део града. **9** Давид је бивао све моћнији, јер је Господ над војскама био с њим.

10 Ово су заповедници Давидових јунака, који су заједно са свим Израелцима јуначки подупирали њега и његово царство и поставили га за цара према речи коју је Господ рекао за Израел. **11** Ово је попис Давидових јунака: Јасовеам, син једног Ахмонца, заповедник над тројицом. Он је једном приликом својим копљем побио триста људи. **12** Затим Елеазар, син Доде, Ахоховог потомка, који је био међу тројицом јунака. **13** Он је био с Давидом у Фас-Дамиму, где су се Филистеји сакупили за рат. Тамо је била њива засејана јечмом, а војска је бежала пред Филистејима. **14** Он је стао насред њиве, одбранио је и побио Филистеје. Тако је Господ дао велику победу.

15 Једном су та тројица од тридесеторице заповедника отишла до стене и дошла код Давида у одоламску пећину, а Филистеји су били улогорени у рефаимској долини. **16** Давид је тада био у свом скровишту, а филистејска војска је била у Витлејему. **17** После неког времена, Давид је с чежњом рекао: „О, да ми је да се напијем воде из витлејемског бунара који је код градских врата!“ **18** Тада су она тројица продрли у филистејски логор, захватили воду из витлејемског бунара који је код градских врата, па су је донели и дали Давиду. Али Давид није хтео да је пије, него ју је пролио пред Господом. **19** Затим је рекао: „Никада не бих тако нешто учинио, јер поштујем Бога! Зар да пијем крв ових људи који су своју душу изложили опасности? Јер су они донели ту воду излажући своју душу опасности.“ Зато није хтео да пије. То су учинила та три јунака.

20 Ависај, Јоавов брат, био је заповедник над другом тројицом. Он је својим копљем побио триста људи. Био је човек на добром гласу као и она тројица. **21** Међу тројицом је био истакнутији од друге двојице па им је био заповедник, али није достигао прву тројицу.

22 Венаја, Јодајев син, син храброг човека, учинио је велика дела у Кавсеилу када је убио два сина Арила Моавца. Једног снежног дана сишао је у јаму за воду и убио лава. **23** Убио је и једног огромног Египћанина који је био висок пет лаката. Премада је Египћанин у руци имао копље, чија је дршка била као ткалачко вратило, он је изашао на њега са штапом, истраго му копље из руке, а затим га убио његовим копљем. **24** То је учинио Венаја, Јодајев син, и тако стекао себи име међу другом тројицом јунака. **25** Иако је био истакнутији од тридесеторице, није достигао прву тројицу. Али Давид га је поставио за заповедника телесне страже.

26 Храбри јунаци у војсци били су Асаило, Јоавов брат, Елханан, син Доде из Витлегема, **27** Самот из Арора, Хелис из Фелона, **28** Ира, син Икиса из Текоје, Авијезер из Анатота, **29** Сивехај из Хуса, Илај, Ахохов потомак, **30** Марај Нетофањанин, Хелед, син Ване Нетофањанина, **31** Итај, син Риваја из Гаваје Венијаминових синова, Венаја из Фаратона, **32** Урај из долине око Гаса, Авило из Арве, **33** Азмавет из Варума, Елијава из Салвона, **34** синови Асима Гизоњанина, Јонатан, син Сагије из Арара, **35** Ахијам, син Сахара из Арара, Елифал, Уров син, **36** Ефер из Мехирота, Ахија из Фелона, **37** Есрај из Кармила, Нарај, Есвајев син, **38** Јоило, Натанов брат, Мивар, Агиријев син, **39** Селек Амонац, Нареј из Вирота, који је носио оружје Серујином сину Јоаву, **40** Ира Јетранин, Гавив Јетранин, **41** Урија Хетејин, Завад, Алајев син, **42** Адина, Сизин син, од Рувимових синова, поглавар Рувимових синова, и с њим тридесет људи. **43** Затим Анан, Махин син, Јосафат из Митне, **44** Озија из Астарота, Сама и Јеило, синови Хотам из Ароира, **45** Једиаило, Симријев син, и његов брат Јоха из Тисе, **46** Елило из Мава, Јеривај и Јосавија, Елнамови синови, Моавац Јетема, **47** Елило, Овид и Јасило из Месоваје.

12 Ово су они који су дошли код Давида у Сиклаг док још није могао да се слободно креће због Саула, Кисовог сина. То су били јунаци који су му помагали у рату, **2** наоружани луком, који су и десном и левом руком знали да гађају камењем и да одапињу стреле из лука, а били су од Саулове браће, из Венијаминовог племена: **3** заповедник Ахијезер и Јоас, синови Семаје из Гаваје, Језило и Фелет, Азмаветови синови, Верака, Јуј из Анатота, **4** Исмаја из Гаваона, јунак међу тридесеторицом и вођа тридесеторице, затим Јеремија, Јазило, Јоанан, Јозавад из Ге-

дире, **5** Елузај, Јеримот, Валија, Семарија, Сефатија из Арифа, **6** затим Елкана, Јесија, Азареило, Јоезер, Јасовеам, Корејеви синови, **7** и Јоила и Зевадија, синови Јероама из Гедора.

8 Неки из Гадовога племена прешли су код Давида који је био у свом скровишту у пустињи. Били су то храбри јунаци, ратници који су уз себе увек имали велике штитове и копља. Лице им је било као лице лава, и били су брзи као газеле по брдима. **9** Есер је био заповедник, Авдија други, Елијав трећи, **10** Мисмана четврти, Јеремија пети, **11** Атај шести, Елило седми, **12** Јоанан осми, Елзавад девети, **13** Јеремија десети и Мохванај једанаести. **14** Били су то Гадови синови, војни заповедници. Најмањи је био дорастао стотини људи, а највећи хиљади. **15** То су они који су прешли Јордан првог месеца, кад се он изливао преко својих обала, и који су растерали све становнике из долина на исток и на запад.

16 Неки од Венијаминових и Јудиних синова дошли су код Давида у скровиште. **17** Давид им је изашао у сусрет и рекао им: „Ако сте дошли код мене у миру да ми помогнете, моје ће се срце ујединити с вама. Али ако сте дошли да ме издате мојим противницима, премада нема кривице на мојим рукама, нека то види Бог наших праочева и нека нам суди.“ **18** Тада је Божји Дух обузео Амасаја, заповедника над тридесеторицом, и он је рекао:

„Твоји смо, Давиде, с тобом смо, сине Јесејев. Мир, мир теби, мир ономе који ти помаже, јер теби твој Бог помаже!“

Давид их је примио и поставио међу војне заповеднике.

19 Неки од Манасијиних синова пребегли су код Давида кад је с Филитејима пошао у бој против Саула. Али он није помогао Филитејима јер су се њихови савезнички кнезови међусобно посаветовали да га врате, говорећи: „Могао би да пребегне код свог господара Саула, а то би нас стајало главе.“

20 Кад се вратио у Сиклаг, код њега су пребегли од Манасијиног племена: Адна, Јозавад, Једиаило, Михаило, Јозавад, Елијуј и Зилтај, поглавари над хиљадама у Манасијином племену. **21** Они су помогли Давиду у борби против разбојника, јер су сви били храбри јунаци и постали су заповедници у његовој војсци. **22** Из дана у дан код Давида су долазили људи да му помогну, док његова војска није постала велика као Божја војска.

23 Ово је број људи наоружаних за рат који су дошли код Давида у Хеврон да му пре-

дају Саулово царство према Господњој наредби: **24** Јудиних синова који су носили велики штит и копље било је шест хиљада и осамсто, наоружаних за рат. **25** Од Симеонових синова седам хиљада и сто храбрих јунака, ратника.

26 Од Левијевих синова четири хиљаде и шесто. **27** Јодај је био вођа Аронових синова и с њим је било три хиљаде и седамсто људи. **28** Исто тако и млади Садок, храбар јунак, и с њим двадесет и два заповедника из дома његовог оца.

29 Од Венијаминових синова, Саулове браће, три хиљаде људи, јер је до тада већина њих још увек брижно чувала Саулов дом. **30** Од Јефремових синова двадесет хиљада и осамсто храбрих јунака, људи на гласу у дому својих праочева.

31 Од половине Манасијиног племена осамнаест хиљада људи који су поименце били одређени да дођу и поставе Давида за цара. **32** Од Исахарових синова, који су у свакој прилици знали да разаберу шта Израел треба да учини, било је двеста заповедника. Сва њихова браћа била су под њиховим заповедништвом: **33** Од Завулонових синова педесет хиљада људи способних за војску, спремних за бој, наоружаних свим оружјем за рат. Они су се скупили око Давида да му искажу своју потпуну оданост. **34** Од Нефталимових синова хиљаду заповедника и с њима тридесет и седам хиљада људи с великим штитовима и копљима. **35** Од Дановог племена двадесет осам хиљада и шесто људи спремних за бој. **36** Од Асировог племена четрдесет хиљада људи способних за војску, спремних за бој.

37 Од оних с друге стране Јордана, од Рувимовог и Гадовога племена и од половине Манасијиног племена, сто и двадесет хиљада људи наоружаних свим оружјем за рат. **38** Сви су они били ратници, спремни за бој. Дошли су у Хеврон одлучни да Давида поставе за цара над целим Израелом. Сви остали Израелци били су сложни у намери да Давида поставе за цара. **39** Остали су тамо с Давидом три дана, јели су и пили, јер су њихова браћа све припремила за њих. **40** А и они што су живели близу њих, па све до Исахара, Завулоне и Нефталима, доносили су храну на магарцима, камилама, мазгама и говедима: брашно, суве смокве, суво грожђе, младо вино, уље, много говеда и оваца и ситне стоке, јер је у Израелу владало весеље.

13 Давид се посаветовао са поглаварима над хиљадама, над стотинама и са свим вођама, **2** а затим је Давид целом израелском збору рекао: „Ако је вама по вољи и ако је угодно Господу, нашем Богу, пошаљимо гласнике својој браћи која су остала по свим израелским крајевима, а исто тако и свештеницима и Левитима у њихове градове с пашњацима, да се скупе код нас, **3** па ћемо пренети код себе ковчег нашег Бога. Јер се у Саулово време нису бринули о њему. **4** Цео збор је рекао да се учини тако, јер је то било исправно у очима целог народа. **5** Тако је Давид окупио цео Израел од реке Египат па до улаза у Емат, да се донесе ковчег Божји из Киријат-Јарима.

6 Давид и цео Израел пошли су у Валу, то јест у Киријат-Јарим, који је у Јуди, да донесу ковчег Божји, који носи име Господа што седи над херувимима. **7** Ковчег Божји ставили су на нова кола да га одвезу из Авинадавове куће, а Уза и Ахијо су управљали колима. **8** Давид и сви Израелци су се много веселили пред Богом певајући и свирајући харфе и друге жичане инструменте, даире, чинеле и трубе. **9** Кад су дошли до Хидоновог гумна, Уза је пружио руку да придржи ковчег, јер су га говеда скоро преврнула. **10** Али тада се Господ разгневио на Узу и ударио га зато што је пружио руку и ухватио ковчег, тако да је умро ту пред Богом. **11** Давиду је било жао што је Господ у свом гневу погубио Узу. Зато је то место прозвано Фарес-Уза,* и тако се зове све до данашњег дана.

12 Давид се тог дана уплашио Бога и помислио је: „Како ћу донети код себе ковчег Божји?“ **13** Давид није пренео ковчег код себе у Давидов град, већ је дао да се он донесе у дом Овид-Едома из Гата. **14** Тако је ковчег Божји три месеца остао у дому Овид-Едома, у његовој кући. Господ је благосиљао дом Овид-Едома и све што је он имао.

14 Хирам, цар Тира, послао је Давиду гласнике, а с њима и кедрова дрва, зидаре и тесаре да му изграде двор. **2** Давид је разумео да га је Господ утврдио за цара над Израелом и да је узвисио његово царство ради свог народа Израела.

3 Давид је узео још жена у Јерусалиму, тако да му се родило још синова и кћери. **4** Ово су имена деце која су му се родила у Јерусалиму: Самуја, Совав, Натан, Соломон,

***13,11** „Фарес-Уза“ значи „провала (гнева) на Узу“.

5 Јевар, Елисуја, Елфалет, **6** Нога, Нефер, Јафија, **7** Елисама, Велијада и Елифелет.

8 Филистеји су чули да је Давид помазан за цара над целим Израелом, па су сви изашли да траже Давида. Кад је Давид то чуо, изашао је пред њих. **9** Филистеји су дошли и почели да пљачкају по рефаимској долини. **10** Давид је упитао Бога за савет: „Да ли да нападнем Филистеје? Да ли ћеш их предати мени у руке?“ Господ му је одговорио: „Иди и предаћу их теби у руке.“ **11** Тада је Давид отишао у Вал-Ферасим и ту их побио. Давид је рекао: „Бог је мојом руком пробио редове мојих непријатеља као што вода пробива насип.“ Зато су то место назвали Вал-Ферасим. **12** Филистеји су ту оставили своје богове, а Давид је заповедио да се спале ватром.

13 После неког времена Филистеји су опет почели да пљачкају по долини. **14** Тада је Давид поново питао Бога за савет, а Бог му је овог пута рекао: „Немој да идеш за њима, већ их заобиђи, па удари на њих с оне стране где расту грмови. **15** Кад зачујеш топот корака у врховима грмова, онда крени у бој јер ће Бог ићи пред тобом да побие филистејску војску.“ **16** Давид је учинио како му је Бог заповедио, и они су побили филистејску војску од Гаваона до Гезера. **17** Давидова слава проширила се по свим земљама и Господ је учинио да се сви народи боје Давида.

15 Давид је себи саградио куће у Давидовом граду, припремио место за ковчег Божји и рзапео шатор за њега. **2** Тада је Давид рекао: „Нико осим Левита не сме да носи ковчег Божји, Господа, јер је њих изабрао Господ да носе његов ковчег и да му до века служе.“ **3** Тада је Давид окупио цео Израел у Јерусалиму да се пренесе Господњи ковчег на место које му је припремио.

4 Давид је скупио и Аронове синове и Левите: **5** од Катових синова поглавара Урила и његову браћу, сто двадесет људи, **6** од Мераријевих синова поглавара Асају и његову браћу, двеста двадесет људи, **7** од Гирсамојих синова поглавара Јоила и његову браћу, сто тридесет људи, **8** од Елисафанових синова поглавара Семају и његову браћу, двеста људи, **9** од Хевронових синова поглавара Елила и његову браћу, осамдесет људи, **10** од Озилових синова поглавара Аминадава и његову браћу, сто дванаест људи. **11** Затим је Давид позвао свештенике Садока и Авијатара и Левите Урила, Асају, Јоила, Семају, Елила и Аминадава, **12** па им је рекао: „Ви сте поглавари отачких домова Левијевог племена. Посветите се, ви и ваша браћа, па

пренесите ковчег Господа, Израеловог Бога, на место које сам му припремио. **13** Зато што први пут то нисте учинили, ударио нас је Господ, наш Бог, јер га нисмо тражили онако како треба.“ **14** Тада су се свештеници и Левити посветили да би пренели ковчег Господа, Израеловог Бога.

15 Левијеви синови понели су ковчег Божји на својим раменима, на полулама, као што је заповедио Мојсије по Господњој речи. **16** Тада је Давид рекао поглаварима Левијевих синова да поставе своју браћу певаче са инструментима, са харфама и са другим жичаним инструментима и чинелама да гласно свирају и да гласно одјекује радосно певање.

17 Левијеви синови су поставили Емана, Јоиловог сина, и од његове браће Асафа, Варахијиног сина, и од Мераријевих синова, њихове браће, Етана, Кисајиног сина, **18** и с њима њихову браћу из другог реда: Захарију, Вена, Јазила, Семирамота, Јехила, Унија, Елијава, Венају, Масију, Мататију, Елифела, Микнеју и вратаре Овид-Едома и Јеила. **19** Певаче Емана, Асафа и Етана поставили су да гласно ударају бакарним чинелама, **20** Захарију, Азила, Семирамота, Јехила, Унија, Елијава, Масију и Венају да свирају жичане инструменте, **21** Мататију, Елифела, Микнеју, Овид-Едома, Јеила и Азацију с харфама да руководе певањем, **22** Хенанију, поглавара Левита задужених за ношење ковчега, да даје упутства за ношење, јер је био вешт у томе, **23** Варахију и Елкану да буду вратари код ковчега, **24** свештенике Севанију, Јосафата, Натанаила, Амасаја, Захарију, Венају и Елијезера да гласно трубе у трубе пред ковчегом Божјим, и Овид-Едома и Јехију да буду вратари код ковчега.

25 Тако су Давид, Израелове старешине и поглавари над хиљадама отишли у великом весељу да пренесу ковчег Господњег савеза из Овид-Едомовог дома. **26** Истинити Бог, Господ, помогао је Левитима који су носили ковчег његовог савеза. Зато је принето на жртву седам јунаца и седам овнова. **27** Давид је на себи имао огрчач од финог платна, а исто тако и сви Левити који су носили ковчег, певачи и Хенанија, који је управљао певачима који су били и носачи. Давид је имао на себи и ланени прслук. **28** Тако су сви Израелци пратили ковчег Господњег савеза радосно кличући уз звуке рога, труба и чинела, гласно свирајући харфе и друге жичане инструменте.

29 Кад је ковчег Господњег савеза улазио у Давидов град, Саулова кћи Михала гледа-

ла је кроз прозор и видела цара Давида како поскакује и весели се. Тада га је презрела у свом срцу.

16 Они су донели ковчег Божји и поставили га у шатору који је Давид за њега подигао. Онда су почели да приносе жртве паљенице и жртве заједништва пред Богом. **2** Када је Давид принео жртве паљенице и жртве заједништва, благословио је народ у Господње име. **3** Затим је свим Израелцима, мушкарцима и женама, поделио по један округли хлеб, затим урме и суво грожђе. **4** Поставио је неке Левите да служе пред Господњим ковчегом, да подсећају народ на дела Господа, Израеловог Бога, да му захваљују и да га хвале. **5** *То су били поглавар Асаф, одмах до њега Захарија, затим Јеило, Семирамот, Јехило, Мататија, Елијав, Венаја, Овид-Едом и Јеило с харфама и другим жичаним инструментима, Асаф који је ударао чинелам* **6** *и свештеници Венаја и Јазило који су с трубама стално били пред ковчегом савеза Божјег.*

7 Тог дана Давид је први пут дао Асафу и његовој браћи своју песму да њоме захвале Господу:

8 „Захваљујте Господу, призивајте име његово, објављујте међу народима дела његова. **9** Певајте му, песмом га хвалите, размишљајте о свим чудесним делима његовим. **10** Дичите се светим именом његовим, нека се радује срце оних који Господа траже. **11** Тражите Господа и снагу његову, стално тражите лице његово. **12** Сећајте се чудесних дела која је учинио, чуда његових и закона из уста његових, **13** ви, потомство Израела, слуге његове, синови Јаковљеви, избраници његови. **14** Ово је Господ, Бог наш, закони су његови по свој земљи. **15** Довека се сећајте савеза његовог, речи коју је заповедио, кроз хиљаду нараштаја, **16** савеза који је склопио с Аврамом, и заветове његове Исаку, **17** коју је поставио као пропис Јакову, као трајан савез са Израелом, **18** говорећи: 'Теби ћу дати земљу хананску, у наследство ћу вам је дати.' **19** Било је то кад их је било мало, да, веома мало, и кад су били странци у њој. **20** И ишли су од народа до народа, и од једног царства до другог народа. **21** Никоме није дао да их превари, него је због њих укоравао царева, **22** говорећи: 'Не дирајте помазанике моје, пророцима мојим не чините зла.' **23** Певајте Господу, сви људи на земљи! Из дана у дан објављујте спасење које пружа! **24** Причајте међу народима о слави његовој, међу свим наро-

дима о чудесним делима његовим. **25** Јер је велик Господ и достојан највеће хвале, треба га се бојати више од свих других богова.

26 Јер су сви богови других народа безвредни, а Господ је небеса начинио. **27** Пред њим су слава и величанство, у његовом су светилишту моћ и радост. **28** Дајте Господу, племена свих народа, дајте Господу славу и признајте моћ његову. **29** Дајте Господу славу достојну имена његовог, понесите дар и дођите пред њега. Поклоните се Господу у светом руху. **30** Нека због њега тежак бол обузме све вас људе на земљи. Земља чврсто стоји, никад се пољуљати неће. **31** Нека се радују небеса и нека се весели земља! Нека говоре међу народима: 'Господ је почео да царује!' **32** Нека чучи море и све што је у њему, нека кличе поље и све што је на њему. **33** Нека и дрвеће шумско радосно ускликује због Господа, јер је дошао да суди земљи. **34** Захваљујте Господу, јер је добар, јер вечна је љубав његова. **35** И реците: 'Спаси нас, Боже спасења нашег, сакупи нас и избави нас од других народа, да бисмо давали хвале светом имену твоме, да бисмо радосно клицали теби на хвалу.' **36** Нека је благословљен Господ, Бог Израелов, одувек и заувек!"

И цео народ је рекао: „Амин!“, и хвалили су Господа.

37 Затим је тамо пред ковчегом Господњег савеза оставио Асафа и његову браћу да без престанка служе пред ковчегом, како је прописано за сваки дан. **38** Поставио је Овид-Едома и његову браћу, њих шездесет и осам, и Овид-Едома, Једутуновог сина, и Осу, да буду вратари. **39** Свештеника Садока и његову браћу, свештенике, поставио је пред Господњим шатором на узвишици у Гаваону **40** да без престанка приносе Господу жртве паљенице на олтару за жртве паљенице, ујутру и увече, и да врше све што је записано у закону који је Господ дао Израелу. **41** С њима су били Еман и Једутун и остали избрани људи, који су поименце били одређени да упућују хвале Господу, јер „вечна је љубав његова“. **42** Еман и Једутун били су с њима да трубе у трубе, да ударају чинеламе и свирају друге инструменте Богу на част. Једутунови синови били су на вратима. **43** И цео се народ разишао, свако својој кући. Затим је Давид отишао да благослови свој дом.

17 Када се Давид настанио у свом двору, рекао је пророку Натану: „Ево, ја живим у двору од кедровине, а ковчег Господњег савеза налази се под шатором.“ **2** Тада Натан

рече Давиду: „Учини све што ти је у срцу, јер је Бог с тобом.“

3 Те ноћи Божја реч је дошла Натану: **4** „Иди и реци мом слуги Давиду: ‘Овако каже Господ: ‘Нећеш ми ти саградити дом да у њему пребивам. **5** Ја нисам пребивао у дому још од дана када сам извео Израел па до данас, већ сам стално ишао од шатора до шатора и од једног места до другог. **6** Док сам тако ходио са целим Израелом, да ли сам неком од Израелових судија, којима сам заповедио да пасу мој народ, икада рекао: ‘Зашто ми нисте саградиле дом од кедровине?’

7 Зато сада овако кажи мом слуги Давиду: ‘Овако каже Господ над војскама: ‘Ја сам те узео с пашњака, од стада које си чувао, да будеш вођа мом народу Израелу. **8** И бићу с тобом куд год пођеш и истребићу пред тобом све твоје непријатеље. Створићу ти име, као што је име великих људи на земљи. **9** Одредићу место свом народу Израелу, засадићу га да живи на свом месту и нико га више неће узнемиравати. Неправедници га неће више угњетавати као раније, **10** као кад сам поставио судије свом народу Израелу. Понизићу све твоје непријатеље, и јављам ти да ћу ти ја, Господ, саградити дом.

11 Кад дође време да одеш својим праочевима, подићи ћу после тебе твог потомка, једног од твојих синова, и утврдићу његово царство. **12** Он ће ми саградити дом, а ја ћу довека утврдити његов престо. **13** Ја ћу бити његов отац, а он ће бити мој син. Нећу му ускратити своју милост као што сам је ускратио ономе који је био пре тебе. **14** Утврдићу га у свом дому и у свом царству довека. Његов престо довека ће трајати.“

15 Тако је Натан пренео Давиду све ове речи и целу визију.

16 Тада је цар Давид дошао, сео пред Господа и рекао: „Ко сам ја, Господе Боже, и шта је мој дом да си ме довео до ово? **17** И као да је то мало у твојим очима, Боже, него још говориш шта ће бити с домом твог слуге у далекој будућности и погледао си на мене као што се гледа на угледног човека, Господе Боже. **18** Шта би ти још Давид могао рећи о части коју исказујеш свом слуги, кад ти добро познајеш свог слугу? **19** Господе, ради свог слуге и по свом срцу ти си учинио сва ова велика дела, и сва си их обзнанио. **20** Господе, нико није као ти и осим тебе нема Бога - све што смо чули својим ушима то потврђује. **21** Који је други народ на земљи као твој народ Израел? Њега си ти, истинити Боже, откупио да буде твој народ и стекао

си себи име учинивши велика и застрашујућа дела, истеравши друге народе пред својим народом, који си откупио из Египта. **22** Тако си одредио да твој народ Израел довека буде твој народ, а ти си, Господе, постао његов Бог. **23** Зато сада, Господе, нека се за сва времена испуни оно што си рекао свом слуги и његовом дому, и учини како си рекао. **24** Нека је достојно поверења и велико твоје име довека и нека се говори: ‘Господ над војскама, Израелов Бог, заиста је Бог над Израелом.’ Нека дом твог слуге Давида увек стоји пред тобом. **25** Јер си ти, Боже мој, открио свом слуги да ћеш ми саградити дом. Зато се твој слуга теби моли. **26** Заиста, Господе, ти си Бог и ти си свом слуги обећао ово добро. **27** Молим те, благослови дом свог слуге да довека остане пред тобом. Јер кад га ти, Господе, благословиш, биће благословљен довека.“

18 После тога Давид је напао Филитеје и покорио их. Узео је Гат са околним градовима из руку Филитеја. **2** Поразио је и Моавце и они су постали Давидове слуге и плаћали му данак.

3 Давид је код Емата поразио Адад-Езера, цара Сове, кад је овај ишао да успостави власт над реком Еуфрат. **4** Давид је заробио хиљаду бојних кола, седам хиљада коњаника и двадесет хиљада пешака. Свим коњима упрегнутим у бојна кола пресекао је жиле на ногама; оставио је само сто коња. **5** Када су Сиријци из Дамаска дошли у помоћ Адад-Езеру, цару Сове, Давид је побио двадесет и две хиљаде Сиријаца. **6** Затим је Давид поставио војску у Дамаску, у Сирији, и Сиријци су постали Давидове слуге и плаћали му данак. Господ је штитио Давида куд год је он ишао. **7** Давид је узео округле штитове од злата које су носиле Адад-Езерове слуге и донео их у Јерусалим. **8** Давид је из Тивата и из Хуна, Адад-Езерових градова, однео много бакра од кога је Соломон направио бакарно море, стубове и бакарни прибор.

9 Кад је Тој, цар Емата, чуо да је Давид поразио сву војску Адад-Езера, цара Сове, **10** послао је свог сина Адорама код цара Давида да га поздрави и да му честита што се борио против Адад-Езера и поразио га, јер је Адад-Езер често ратовао с Тојем. Адорам је донео разне предмете од злата, сребра и бакра. **11** То је цар Давид посветио Господу, као што је посветио сребро и злато које је био узео од свих народа, од Едомаца, Моава-

ца, Амонових синова, Филистеја и Амалича-на.

12 Ависај, Серујин син, побио је осамнаест хиљада Едомаца у Сланог долини. **13** Распорио је војску по Едому и сви Едомци постали су Давидове слуге. Господ је штитио Давида куд год је он ишао. **14** Тако је Давид владао над целим Израелом. У целом свом народу спроводио је закон и правду. **15** Јоав, Серујин син, заповедао је војском, а Јосафат, Ахилудов син, био је летописац. **16** Садок, Ахитовов син, и Ахимелех, Авијатаров син, били су свештеници, а Суса је био писар. **17** Венаја, Јодајев син, био је заповедник над Херетејима и Фелетејима, а Давидови синови били су први до цара.

19 После неког времена умро је Нас, цар Амонових синова. Уместо њега почео је да влада његов син. **2** Тада је Давид рекао: „Показаћу милост према Ануну, Насовом сину, јер је његов отац показао милост према мени.“ Тако је Давид послао гласнике да теше Ануну због смрти његовог оца. Давидове слуге су дошле у земљу Амонових синова код Ануну да га теше. **3** Али кнезови Амонових синова рекли су Ануну: „Зар мислиш да је Давид послао своје слуге да те теше зато што жели да ода почаст твом оцу? Зар нису његове слуге дошле код тебе да испитају и извиде земљу, па да је онда разоре?“ **4** Тада је Анун ухватио Давидове слуге, оборио их и одсекао им хаљине до пола, све до задњице, па их је тако послао назад. **5** Кад је Давид чуо шта се десило тим људима, послао је своје слуге пред њих, јер су били веома понижени. Цар им је поручио: „Останите у Јерихону док вам не порасте брада, и онда се вратите.“

6 Тада су Амонови синови видели да су постали мрски Давиду. Зато су Анун и Амонови синови послали хиљаду таланата сребра да унајме бојна кола и коњанике из Месопотамије, Арам-Махе и Сове. **7** Тако су унајмили тридесет и две хиљаде бојних кола, затим цара Махе и његове људе. Они су дошли и улогорили се испред Медеве. Амонови синови су се скупили из својих градова и кренули у бој.

8 Када је Давид то чуо, послао је Јоава са свом својом војском и јунацима. **9** Амонови синови изашли су и сврстали се у бојне редове пред градским вратима, а цареви који су дошли сврстали су се засебно на пољу.

10 Кад је Јоав видео како се војска спрема да га нападне и с предње стране и с леђа, одабрао је најбоље људе од Израелаца и

сврстао их у бојне редове против Сиријаца.

11 Осталу војску предао је свом брату Ависају да је сврста у бојне редове против Амонових синова. **12** Затим му је рекао: „Ако Сиријци буду јачи од мене, притеци ми у помоћ, а ако Амонови синови буду јачи од тебе, ја ћу теби притећи у помоћ.“ **13** Буди јак и држимо се храбро за свој народ и за градове нашег Бога! Господ ће учинити оно што је добро у његовим очима.“

14 Тада је Јоав са својом војском кренуо пред Сиријце у бој, а они су се разбежали пред њим. **15** Кад су Амонови синови видели да су Сиријци побегли, и они су се разбежали пред његовим братом Ависајем и повукли се у град. Тада се Јоав вратио у Јерусалим.

16 Кад су Сиријци видели да су их Израелци поразили, послали су гласнике и довели Сиријце који су живели на подручју око реке, под вођством Софака, заповедника Адад-Езерове војске.

17 Кад је Давид то чуо, окупио је цео Израел, прешао Јордан и дошао пред њих и сврстао војску у бојне редове против њих. Пошто је Давид сврстао војску у бојне редове против Сиријаца, они су кренули да се боре с њим. **18** Али Сиријци су се разбежали пред Израелцима и Давид је побио седам хиљада њихових возача кола и четрдесет хиљада пешака. Погубио је и Софака, заповедника њихове војске. **19** Када су Адад-Езерове слуге виделе да су их Израелци поразили, склопили су мир с Давидом и постали му слуге. Сиријци више нису хтели да помажу Амоновим синовима.

20 Почетком следеће године, у време кад цареви одлазе у рат, Јоав је повео војску у бој и опустошио земљу Амонових синова. Дошао је до Раве и поставио опсаду око ње, а Давид је остао у Јерусалиму. Јоав је освојио Раву и разорио је. **2** Тада је Давид скинуо с Малхонове главе круну од злата тешку један талант,* украшену драгим камењем. Затим су ту круну ставили на Давидову главу. Давид је однео из града веома велик плен. **3** Затим је одвео народ који је био у том граду и поставио га да ради с тестерама за камен, оштрим гвозденим алаткама и секирама. Тако је учинио у свим градовима Амонових синова. На крају се Давид са свом војском вратио у Јерусалим.

4 После тога је избио рат с Филистејима у Гезеру. Тада је Сивехај из Хуса убио Сифаја,

***20,2** Види додаток на крају књиге.

једног од дивова, и тако су Филистеји били покорени.

5 Кад је опет избио рат с Филистејима, Елханан, Лаиров син, убио је Ламију, брата Голијата из Гата, чије је копље имало дршку као ткалачко вратило.

6 Онда је опет избио рат у Гату, где је био један огроман човек, који је имао по шест прстију на рукама и ногама, укупно двадесет и четири. И он је био један од дивова. **7** Кад је почео да се руга Израелу, убио га је Јонатан, син Давидовог брата Симеје.

8 То су били дивови из Гата, а погинули су од Давидове руке и од руку његових слугу.

21 Сотона је устао на Израел и навео Давида да преброји Израелце. **2** Тако је Давид рекао Јоаву и поглаварима народа: „Идите, пребројте Израелце од Вирсавеје до Дана, па ми јавите да знам колико их има.“ **3** Али Јоав је рекао: „Нека Господ дода свом народу још сто пута оволико колико га сада има. Зар нису, господару мој, царе, сви они слуге мог господара? Зашто господар мој тражи тако нешто? Зашто да навуче кривицу на Израел?“

4 Али царева реч била је јача од Јоавове. Тако је Јоав отишао и обишао цео Израел, а затим се вратио у Јерусалим. **5** Јоав је дао Давиду број пописаног народа: свих Израелових синова било је милион и сто хиљада људи наоружаних мачем, а Јудиних синова четристо седамдесет хиљада људи наоружаних мачем. **6** Али Јоав није пописао Левијево и Венијаминово племе, јер му је царева заповест била мрска.

7 То је било зло и у очима Божјим и зато је ударио Израел. **8** Давид је рекао Богу: „Многo сам згрешио што сам то учинио. Молим те, опрости овај грех свом слуги, јер сам веома безумно поступио.“ **9** А Господ је рекао Гаду, Давидовом видеоцу: **10** „Иди и реци Давиду: ‘Овако каже Господ: ‘Три ствари стављам пред тебе, а ти изабери шта да ти од тога учиним.’“ **11** Гад је дошао код Давида и рекао му: „Овако каже Господ: ‘Бирај, **12** да ли желиш да три године буде глад, или да те три месеца затиру твоји противници и да те стиже мач твојих непријатеља, или да три дана Господњи мач и пошаст харају земљом и да Господњи анђеo пустоши по свим крајевима Израела.’ Сада размисли шта ћу одговорити оном ко ме шаље.“ **13** Давид је рекао Гаду: „На великој сам муци. Нека паднем у Господње руке, јер је његово милосрђе веома велико, само да не паднем људима у руке!“

14 Господ је пустио пошаст на Израел, тако да је у Израелу погинуло седамдесет хиљада људи. **15** Бог је послао анђела у Јерусалим да га опустоши. Кад је анђеo почео да пустоши, Господ је погледао и било му је жао због невоље, па је рекао анђелу који је пустошио: „Доста! Спусти сада своју руку.“ Господњи анђеo је стајао код гумна Орнана Јевусејина.

16 Кад је Давид подигао своје очи, угледао је Господњег анђела како стоји између земље и неба с мачем у руци, испруженим према Јерусалиму. Тада су Давид и старешине, обучени у кострет, пали ничице. **17** Давид је рекао Богу: „Зар нисам ја заповедио да се преброји народ? Зар нисам ја згрешио и зло учинио? Шта су ове овце учиниле? Господе, Боже мој, нека твоја рука дође на мене и на дом мог оца, а не на твој народ да га помори.“

18 Господњи анђеo је рекао Гаду да каже Давиду да оде горе и подигне олтар Господу на гумну Орнана Јевусејина. **19** Тако је Давид отишао по речи коју му је Гад јавио у Господње име. **20** Орнан се окренуо и угледао анђела, а његова четири сина која су била с њим одмах су се сакрила. Орнан је управо вршио пшеницу. **21** Давид је дошао до Орнана. Кад је Орнан угледао Давида, одмах је дошао с гумна и поконио се пред Давидом лицем до земље. **22** Тада је Давид рекао Орнану: „Дај ми то гумно да на њему подигнем олтар Господу. Дај ми га за новац колико вреди, како би престала пошаст у народу.“ **23** Тада је Орнан рекао Давиду: „Узми га и нека мој господар, цар, чини оно што жели. Дајем ти и говеда за жртве паљенице, а вршалица нека ти буде за дрва и пшеница за принос од жита. Све ти то поклањам.“

24 Али цар Давид је рекао Орнану: „Не, хоћу то да купим од тебе за онолико новца колико вреди, јер нећу принети Господу оно што је твоје нити ћу му приносити жртве паљенице које ништа не коштају.“ **25** Тако је Давид дао Орнану за то место шесто сикала злата. **26** Давид је ту подигао олтар Господу и принео му жртве паљенице и жртве заједништва. Призвао је Господа, и он му је одговорио ватром која се с неба спустила на олтар за жртве паљенице. **27** Господ је заповедио анђелу да врати мач у корице. **28** Тада је Давид видео да га је Господ услишио на гумну Орнана Јевусејина, па је тамо приносио жртве. **29** Али у то време Господњи шатор који је Мојсије начинио у пустињи и олтар за жртве паљенице, налазили су се на узвишици у Гаваону. **30** Давид није могао да

иде тамо да пита Бога, јер се уплашио од маче Господњег анђела.

22 Давид је рекао: „Ово је дом Господа, истинитог Бога, и ово је олтар на коме ће се приносити жртве паљенице за Израел.“

2 Затим је Давид заповедио да се доведу странци који су били у израелској земљи, па их је одредио да буду клесари, да клешу камење за изградњу дома Божјег. **3** Давид је припремио много гвожђа за клинове на градским вратима и за споне, и толико бакра да се није могло измерити, **4** а и кедровог дрвета у великим количинама, јер су Сидонци и Тирци доносили Давиду много кедровине. **5** Давид је рекао: „Мој син Соломон је млад и неискусан, а дом који треба да сагради Господу треба да буде нешто заиста величанствено, да у свим земљама буде чувен по својој лепоти. Зато ћу му сада припремити све што треба.“ Тако је Давид много тога припремио пре своје смрти.

6 Позвао је свог сина Соломона и заповедио му да сагради дом Господу, Израеловом Богу. **7** Давид је рекао свом сину Соломону: „У свом срцу имао сам жељу да саградим дом имену Господа, свог Бога. **8** Али дошла ми је Господња реч: 'Много си крви пролио и велике си ратове водио. Нећеш ти саградити дом мом имену, јер си много крви пролио на земљу преда мном. **9** Ево, родиће ти се син. Он ће бити миран човек и даћу му да почине од свих непријатеља својих унаоколо. Име ће му бити Соломон.* Мир и спокојство даћу Израелу у његовим данима. **10** Он ће саградити дом мом имену, он ће бити мој син, а ја ћу бити његов отац. Утврдићу његов царски престо над Израелом довека.'"

11 А сада, сине мој, нека Господ буде с тобом да у свему будеш успешан и да саградиш дом Господу, свом Богу, као што је и рекао за тебе. **12** Само нека ти Господ да мудрост и разум, и нека ти да заповести како би водио Израел и држао се закона Господа, свог Бога. **13** У свему ћеш бити успешан ако будеш савесно поступао по прописима и законима које је Господ дао Мојсију за Израел. Буди храбар и јак. Не бој се и не плаши се. **14** Ја сам у својој невољи припремио за Господњи дом сто хиљада таланата злата, милион таланата сребра, а бакра и гвожђа толико да се не може измерити. Припремио сам и дрвну грађу и камење, а ти ћеш још додати. **15** Имаш и много радника, клесара, зидара, тесара и људи вештих у сваком послу. **16** Злата, сребра, бакра и гвожђа има то-

лико да се не може измерити. Иди и гради, и нека Господ буде с тобом.“

17 Затим је Давид заповедио свим израелским кнезовима да помажу његовом сину Соломону: **18** „Зар није с вама Господ, ваш Бог? Зар вам није дао мир на свим вашим границама? Он је предао мени у руке становнике ове земље и земља је покорена пред Господом и пред његовим народом. **19** Сада, дакле, тражите Господа, свог Бога, свим својим срцем и свом својом душом. Идите и градите светилиште Господу, истинитом Богу, тако да ковчег Господњег савеза и свети прибор Божји можете донети у дом који ће се сазидати Господњем имену.“

***22,9** Име „Соломон“ у основи значи „мир“.

23 Кад је Давид остарио и науживао се живота, поставио је свог сина Соломона за цара над Израелом. **2** Скупио је све израелске кнезове, свештенике и Левите. **3** Били су избројани Левити од тридесет година навише, сви мушкарци појединачно, и било их је тридесет и осам хиљада. **4** Међу њима је било двадесет и четири хиљаде оних који су надгледали посао у Господњем дому, затим шест хиљада управитеља и судија, **5** четири хиљаде вратара и четири хиљаде оних који су хвалили Господа уз инструменте за које је Давид рекао да их је направио за давање хвале.

6 Давид их је поделио на редове према Левијевим синовима: Гирсону, Кату и Мерарију. **7** Од Гирсонових синова били су Ладан и Симеј. **8** Ладанови синови били су поглавар Јехило, затим Зетам и Јоило, њих тројица. **9** Симејеви синови били су Селомот, Азило и Харан, њих тројица. То су били поглавари отачких домова Ладанове породице. **10** Симејеви синови били су Јат, Зина, Јеус и Верија. Њих четворица били су Симејеви синови. **11** Јат је био поглавар, а Зина је био други. Јеус и Верија нису имали много синова и зато су били сврстани у један отачки дом са истим задужењима.

12 Катови синови били су Амрам, Исар, Хеврон и Озило, њих четворица. **13** Амрамови синови били су Арон и Мојсије. Арон је био одвојен да посвећује Светињу над светињама, он и његови синови довека, да приносе кад пред Господом, да му служе и да у његово име изричу благослов довека. **14** И синови Мојсија, Божјег човека, убрајали су се у Левијево племе. **15** Мојсијеви синови били су Гирсам и Елијезер. **16** Од Гирсамових синова поглавар је био Севуило. **17** Од

Елијезерових синова поглавар је био Реавија. Елијезер није имао више синова, али је Реавија имао веома много синова. **18** Од Исарових синова поглавар је био Селомит. **19** Хевронови синови били су поглавар Јерија, други Амарија, трећи Јазило и четврти Јекамеам. **20** Озилови синови били су поглавар Миха и други Јесија.

21 Мераријеви синови били су Малије и Мусије. Малијеви синови били су Елеазар и Кис. **22** Али Елеазар је умро, а није имао синове, већ само кћери. Зато су их Кисови синови, њихова браћа, узели за жене. **23** Мусијеви синови били су Малије, Едер и Јеремот, њих тројица.

24 То су били Левијеви синови по својим отачким домовима, поглавари отачких домова који су имали одређене одговорности, пописани сваки поименце, који су обављали службу у Господњем дому, од двадесет година навише. **25** Давид је рекао: „Господ, Израелов Бог, дао је мир свом народу и довека ће пребивати у Јерусалиму. **26** Зато Левити неће више носити свети шатор нити икакав прибор за службу у њему.“ **27** Ово су они који су према последњим Давидовим заповестима били избројани међу Левијевим синовима од двадесет година навише. **28** Њихов задатак био је да помажу Ароновим синовима у служби у Господњем дому, да воде бригу о двориштима и трпезаријама, да чисте све свете ствари, да извршавају службу у дому Божјем, **29** да воде бригу о наслаганим хлебовима, о фином брашну за принос од жита, о бесквасним лепињама, о ономе што се пече у тепсији, о замешеном тесту и о свим мерама за количину и дужину. **30** Требало је да свако јутро буду у служби како би захваљивали Господу и хвалили га, а исто тако и увече, **31** и кад год су се Господу приносиле жртве паљенице на Шабат, на младине и на празнике, требало је да према свом броју стално служе пред Господом, како је било прописано. **32** Дужност им је била да се брину за шатор од састанка и да га чувају, да чувају свето место и Аронове синове, своју браћу, у служби у Господњем дому.

24 Аронови синови били су подељени на редове. Аронови синови били су Надав, Авијуд, Елеазар и Итамар. **2** Али Надав и Авијуд су умрли пре свог оца и нису имали синове, па су Елеазар и Итамар служили као свештеници. **3** Давид их је, заједно са Садоком, од Елеазарових синова, и Ахимелехом, од Итамарових синова, поделио на редове по заду-

жењима у служби. **4** Али Елеазарови синови имали су више поглавара од Итамарових синова. Зато су их поделили тако да су Елеазарови синови имали шеснаест поглавара отачких домова, а Итамарови синови осам поглавара отачких домова.

5 Затим су их поделили жребом, и једне и друге, јер су поглавари који су надзирали свето место и поглавари који су служили Богу били и од Елеазарових синова и од Итамарових синова. **6** Семаја, Натанаилов син, писар од Левијевих синова, пописао их је пред царем, кнезовима, свештеником Садоком, пред Ахимелехом, Авијатаровим сином, и поглаварима отачких домова међу свештеницима и Левитима. Једна породица била је изабрана од Елеазара, а затим једна од Итамара.

7 Први жреб је пао на Јојарива, други на Једају, **8** трећи на Харима, четврти на Сегорима, **9** пети на Малхију, шести на Мијамина, **10** седми на Акоса, осми на Авију, **11** девети на Исуса, десети на Сеханију, **12** једанаести на Елијасива, дванаести на Јакима, **13** тринаести на Уфу, четрнаести на Јесевава, **14** петнаести на Вилгу, шеснаести на Имира, **15** седамнаести на Езира, осамнаести на Афисиса, **16** деветнаести на Петају, двадесети на Језекила, **17** двадесет и први на Јахина, двадесет и други на Гамула, **18** двадесет и трећи на Делају и двадесет и четврти на Мазују.

19 Тако су били распоређени за службу, да долазе у Господњи дом према пропису који им је дао њихов праотац Арон, као што му је заповедио Господ, Израелов Бог.

20 Од осталих Левијевих синова били су: од Амрамових синова Суваило, од Суваилових синова Једаја, **21** затим од Реавије: од Реавијиних синова поглавар Јесија, **22** од Исарових синова Селомот, од Селомотових синова Јат, **23** затим Хевронови синови: поглавар Јерија, други Амарија, трећи Јазило и четврти Јекамеам. **24** Од Озилових синова Миха, од Михиних синова Самир. **25** Михин брат био је Јесија; од Јесијиних синова Захарија.

26 Мераријеви синови били су Малије и Мусије, од Јазијиних синова Вено. **27** Мераријеви синови: од Јазије Вено, Соам, Захур и Иврије. **28** Од Малија Елеазар, који није имао синове. **29** Од Киса: од Кисових синова Јерамеило. **30** Мусијеви синови били су Малије, Едер и Јеримот.

То су били Левијеви синови по својим отачким домовима. **31** И они су, као и њихова браћа, Аронови синови, бацали жреб пред

царем Давидом, Садоком, Ахимелехом и поглаварима отачких домова међу свештеницима и Левитима. Исто је било и за поглаваре већих домова као и за њихову млађу браћу, поглаваре мањих домова.

25 Затим је Давид заједно са поглаварима оних који су служили по групама издвојио за службу неке Асафове, Еманове и Једутунове синове који су пророковали уз харфе и друге жичане инструменте и уз чинеле. Ово су они којима је била поверена служба: **2** од Асафових синова Захур, Јосиф, Нетанија и Асарела, Асафови синови под вођством Асафа, који је пророковао по царевој заповести. **3** Од Једутуна: Једутунови синови Годолија, Сорије, Јесаја, Симеј, Асавија и Мататија, њих шесторица под вођством свог оца Једутуна, који је пророковао уз харфу захваљујући Господу и хвалећи га. **4** Од Емана: Еманови синови Вукија, Матанија, Озило, Севило, Јеримот, Ананија, Елијата, Гидалтија, Рамамти-Езер, Јосвекаса, Малотије, Отир и Мазит. **5** Сви су они били синови Емана, царевог видеоца који је јављао речи Божје и подизао свој рог да би славио Бога. Бог је дао Еману четрнаест синова и три кћери. **6** Сви су они под вођством свог оца певали у Господњем дому уз чинеле, харфе и уз друге жичане инструменте, служећи у дому Божјем.

Асаф, Једутун и Еман добијали су упутства од цара.

7 Заједно с њиховом браћом било их је двеста осамдесет и осам и сви су били увежбани и вешти у певању песама у част Господу. **8** Они су бацали жреб да би одредили своје дужности, најмањи као и највећи, учитељ као и ученик.

9 Први жреб је пао на Асафовог сина Јосифа; други на Годолију, на његову браћу и његове синове, њих дванаест, **10** трећи на Захура, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **11** четврти на Исрија, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **12** пети на Нетанију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **13** шести на Вукију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **14** седми на Јесарилу, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **15** осми на Јесају, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **16** девети на Матанију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **17** десети на Симеја, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **18** једанаести на Азарейла, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **19** два-

наести на Асавију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **20** тринаести на Суваила, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **21** четрнаести на Мататију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **22** петнаести на Јеремота, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **23** шеснаести на Ананију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **24** седамнаести на Јосвекасу, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **25** осамнаести на Ананија, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **26** деветнаести на Малотија, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **27** двадесети на Елијату, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **28** двадесет и први на Отира, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **29** двадесет и други на Гидалтију, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **30** двадесет и трећи на Мазита, на његове синове и његову браћу, њих дванаест, **31** двадесет и четврти на Рамамти-Езера, на његове синове и његову браћу, њих дванаест.

26 Редови вратара били су: од Корејевих синова Меселемија, Коров син, од Асафових синова. **2** Меселемијини синови били су: првенац Захарија, други Једиаило, трећи Зевадија, четврти Јатнило, **3** пети Елам, шести Јоанан, седми Елиоинај. **4** Овид-Едомови синови били су: првенац Семаја, други Јозавад, трећи Јоак, четврти Сахар, пети Натанаило, **5** шести Амило, седми Исахар, осми Феултај - јер га је Бог благословио.

6 Његовом сину Семаји родили су се синови који су били поглавари у дому свог оца, јер су били способни и хабри људи. **7** Семајини синови били су: Готније, Рефаило, Овид и Елзавад, чија су браћа Елијуј и Семахија били способни људи. **8** Све су то били Овид-Едомови синови, они и њихови синови и њихова браћа, врсни људи способни за службу. Било их је шездесет и два од Овид-Едома. **9** Меселемија је имао синове и браћу, способне људе. Било их је осамнаест. **10** Оса, од Мераријевих синова, имао је синове. Симрије је био поглавар јер га је отац поставио за поглавару иако није био првенац, **11** други Хелкија, трећи Тевалија и четврти Захарија. Свих Осиних синова и његове браће било је тринаест.

12 У тим редовима вратара поглавари су имали своје дужности исто као и њихова браћа и служили су у Господњем дому. **13** Бацали су жреб за најмањег као и за највећег, по својим отачким домовима за свака

врата. **14** За источну страну жреб је пао на Селемију. Бацали су жреб и за његовог сина Захарију, мудрог саветника, и његов жреб је пао на северну страну. **15** Овид-Едомов жреб је пао на јужну страну, а његовим синовима на ризнице. **16** Суфимов и Осин жреб је пао на западну страну, код Салехетских врата на путу који иде узбрдо. Једна стража је стајала уз другу стражу. **17** На источној страни било је шест Левита, на северној сваког дана по четири, на јужној сваког дана по четири, код складишта по два пара, **18** код трема на западној страни четири на путу и два код трема. **19** То су били редови вратара Корејевих синова и Мераријевих синова.

20 Од осталих Левита, Ахија је надгледао ризнице дома Божјег и ризнице посвећених ствари. **21** Од Ладанових синова, то јест од Гирсонових синова преко Ладана, од поглавара отачких домова од Ладана, Гирсоновог сина, био је Јехило. **22** Јехилови синови, Зетам и његов брат Јоило, надгледали су ризнице Господњег дома. **23** Од Амрамових, Исарових, Хевронових и Озилових синова били су: **24** Севуило, син Гирсама, Мојсијевог сина, надзорник складишта. **25** Од његове браће преко Елијезера: његов син Реавија, његов син Јесаја, његов син Јорам, његов син Зихрије и његов син Селомот. **26** Тај Селомот и његова браћа надгледали су све ризнице посвећених ствари које су посветили цар Давид, поглавари отачких домова, поглавари над хиљадама и над стотинама и други војни заповедници. **27** Део плена који су доносили из ратова посветили су за одржавање Господњег дома. **28** Надгледали су и све оно што су посветили виделац Самуило, затим Саул, Кисов син, Авенир, Ниров син, и Јоав, Серујин син. Све посвећено било је под надзором Селомита и његове браће.

29 Од Исарових синова, Хенанија и његови синови били су управитељи и судије у Израелу и вршили су те дужности изван Божјег дома.

30 Од Хевронових синова, Асавија и његова браћа, хиљаду и седамсто способних људи, управљали су Израелом на подручју западно од Јордана обављајући све послове у Господњој служби и у служби за цара. **31** Од Хевронових синова, Јерија је био поглавар отачких домова и породица Хевронових синова. Четрдесете године Давидовог царовања, Давидове слуге су тражиле храбре људе међу Хевроновим синовима и нашли су их у Јазиру у Галаду. **32** Јеријине браће, способних људи, било је две хиљаде и седамсто по-

главара отачких домова. Цар Давид их је поставио над Рувимовим и Гадовим синовима и над половином Манасијиног племена да обављају све послове у служби Божјој и све послове за цара.

27 Ово је попис Израелових синова, поглавара отачких домова, поглавара над хиљадама и над стотинама и других заповедника који су служили цару у свим пословима око војске која је по групама долазила и одлазила из месеца у месец, сваког месеца у години. Свака група је имала двадесет и четири хиљаде људи.

2 Над првом групом, првог месеца, био је Јасовеам, Завдилов син. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **3** Неки од Фаресових синова, међу којима је био и поглавар заповедника свих група, служили су првог месеца. **4** Над групом која је служила другог месеца био је Додај, Ахохов потомак, а Миклот је био вођа у његовој групи, у којој је било двадесет и четири хиљаде људи. **5** Заповедник треће групе, трећег месеца, био је Венаја, син Јодаја, свештеничког поглавара. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **6** Тај Венаја је био јунак међу тридесеторицом и био је над тридесеторицом. Над његовом групом је био његов син Амизавад. **7** Четврти, четвртог месеца, био је Асало, Јоавов брат, а после њега био је Зевадија, његов син. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **8** Пети заповедник, петог месеца, био је Самут из Израјине породице. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **9** Шести, шестог месеца, био је Ира, син Икиса из Текоје. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **10** Седми, седмог месеца, био је Хелис из Фелона, од Јефремових синова. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **11** Осми, осмог месеца, био је Сивехај из Хуса, од Зариних синова. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **12** Девети, деветог месеца, био је Авијезер из Анатота, од Венијаминових синова. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **13** Десети, десетог месеца, био је Марај Нетофањанин, од Зариних синова. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **14** Једанаести, једанаестог месеца, био је Венаја из Фаратона, од Јефремових синова. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи. **15** Дванаести, дванаестог месеца, био је Хелдај Нетофањанин, од Готони-

лових синова. У његовој групи је било двадесет и четири хиљаде људи.

16 Над Израеловим племенима били су: поглавар над Рувимовим племеном био је Елијезер, Зихријев син; над Симеоновим племеном био је Сефатија, Махин син; **17** над Левијевим племеном био је Асавија, Камуилов син; над Ароновим синовима био је Садок; **18** над Јудиним племеном био је Елију, један од Давидове браће; над Исахаровим племеном био је Амрије, Михаилов син; **19** над Завулоновим племеном био је Исмаја, Авдијин син; над Нефталимовим племеном био је Јеримот, Азирилов син; **20** над Јефремовим синовима био је Осија, Азизијин син; над половином Манасијиног племена био је Јоило, Федајин син; **21** над другом половином Манасијиног племена у Галаду био је Идо, Захаријин син; над Венијаминовим племеном био је Јасило, Авениров син; **22** над Дановим племеном био је Азареило, Јероамов син. То су били кнезови Израелових племена.

23 Давид није пребројао оне који су имали двадесет година и мање, јер је Господ обећао да ће умножити Израелце да их буде као звезда на небу. **24** Јоав, Серујин син, почео је да броји народ, али није завршио, јер се на Израел подигао Божји гнев. Зато број није забележен у дневницима цара Давида.

25 Цареве ризнице надзирао је Азмавет, Адилов син. Благо у пољу, у градовима, селима и кулама надзирао је Јонатан, Озијин син. **26** Ратаре који су обрађивали земљу надзирао је Езрије, Хелуов син. **27** Винограде је надзирао Симеј из Раме. Залихе вина и винограде надзирао је Завдија из Сифмота. **28** Маслињаке и смокве у Шефели надзирао је Валенон из Гедера, а залихе уља Јоас. **29** Говеда која су пасла у Сарону надзирао је Ситрај из Сарона, а говеда у долинама надзирао је Сафат, Адлајев син. **30** Камиле је надзирао Овил Исмаиљца, а магарце Једаја Мероноћанин. **31** Ситну стоку је надзирао Јазиз Агаренац. Сви су они надзирали иметак цара Давида.

32 Јонатан, Давидов братанац, разуман човек, био је саветник и писар. Јехило, Ахмонјев син, био је с царевим синовима. **33** Ахитофел је био царев саветник, а Хусај Архијанин био је царев пријатељ. **34** После Ахитофела саветници су били Јодај, Венајин син, и Авијатар, а Јоав је био заповедник цареве војске.

28 Давид је окупио у Јерусалиму све Израелове кнезове, кнезове племена, заповед-

нике војске у служби цара, поглаваре над хиљадама и над стотинама, оне који су надзирали сав иметак и стоку цара и његових синова, заједно с дворанима и јунацима и свим другим храбрим људима. **2** Тада је цар Давид устао и рекао:

„Чујте ме, браћо моја и народе мој! У свом срцу имао сам жељу да саградим дом у ком ће почивати ковчег Господњег савеза и који ће бити подножје ногама нашег Бога, па сам припремио оно што треба за градњу. **3** Али Бог ми је рекао: 'Нећеш ти саградити дом мом имену јер си ратник и проливао си крв.' **4** Господ, Израелов Бог, изабрао ме је од целог дома мог оца да будем цар над Израелом до века. Јер је Јуду изабрао за вођу, и у Јудином дому изабрао је дом мог оца, а између синова мог оца било му је по вољи да мене постави за цара над целим Израелом. **5** Од свих мојих синова, јер ми је Господ дао много синова, изабрао је мог сина Соломона да седи на престолу Господњег царства над Израелом.

6 Затим ми је рекао: 'Твој син Соломон саградиће мој дом и моја дворишта, јер сам њега изабрао да буде мој син, и ја ћу бити његов отац. **7** Утврдићу његово царство до века ако буде одлучно извршавао моје заповести и држао се мојих закона као данас' **8** Сада, дакле, пред очима целог Израела, пред Господњим збором, пред нашим Богом који нас слуша, кажем вам: 'Пазите да се држите свих заповести Господа, свог Бога, да бисте држали ову добру земљу и до века је оставили у наследство својим синовима после вас.'

9 А ти, сине мој Соломоне, упознај Бога свог оца и служи му целим срцем и радосном душом, јер Господ испитује сва срца и сваку помисао и жељу разабире. Ако га будеш тражио, даће ти да га нађеш. Али ако га напустиш, одбаћиће те заувек. **10** Знај сада да те је Господ изабрао да саградиш дом који ће бити светилиште. Буди храбар и крени на посао.'

11 Давид је дао свом сину Соломону нацрт предворја, просторија у храму, складишта, горњих соба, унутрашњих соба, просторије у којој је био поклопац помирења, **12** и нацрт свега другог за шта је под надахнућем добио упутства: за дворишта Господњег дома и за све трпезарије околу, за ризнице дома Божјег и за ризнице посвећених ствари. **13** Дао му је упутства за редове свештеника и Левита, за сав посао у служби у Господњем дому и за сав прибор за службу у Господњем дому. **14** Одредио је количину злата потребног

за сав златни прибор за обављање различитих служби, и количину сребра за сав сребрени прибор, за сав прибор за обављање различитих служби. **15** Одредио је тежину злата за златне свећњаке и њихове жишке, према тежини сваког свећњака и његових жижака, исто тако и тежину сребра за сребрне свећњаке, према тежини сваког свећњака и његових жижака и према намени сваког свећњака. **16** Одредио је количину злата за столове на којима ће стајати наслагани хлебови, за сваки сто, и количину сребра за сребрне столове. **17** Одредио је количину чистог злата за вилушке, чиније, бокале, за мале златне пехаре, према тежини сваког пехара, и сребра за мале пехаре, према тежини сваког пехара, **18** количину чистог злата за кадиони олтар и за златне херувиме који предочавају кола, који ће раширених крила заклањати ковчег Господњег савеза. **19** Затим је Давид рекао: „Господ ми је дао да разумем све то што је било записано његовом руком која је била на мени, све што треба израдити према нацрту.”

20 Тада је Давид рекао свом сину Соломону: „Буди храбар и јак и крени на посао. Не бој се и не плаши се, јер је с тобом Господ Бог, мој Бог. Он те неће напустити нити ће те оставити док не буде завршен сав посао за службу у Господњем дому. **21** Ту су редови свештеника и Левита који ће извршавати сву службу у дому Божјем. Имаш уза се људе спремне за сав посао, који су вешти у сваком послу, а ту су и кнезови и цео народ, који ће извршити сваку заповест.”

29 Затим је цар Давид рекао целом збору: „Мој син Соломон, кога је Бог изабрао, млад је и неискусан, а посао је велик, јер тај двор није за човека, него за Господа Бога. **2** Припремио сам за дом свог Бога колико сам год могао злата за златне ствари, сребра за сребрне, бабра за бакарне, гвозђа за гвоздене и дрвета за дрвене, затим камена оникса, камена који се веже тврди маљтером, разнобојног камења за слагање мозаика, разнобојног скупоцепог камена и много алабастера. **3** Осим тога, из љубави према дому свог Бога дајем још и своје злато и сребро за дом свог Бога, поред свега што сам већ припремио за тај свети дом: **4** три хиљаде таланата офирског злата, седам хиљада таланата чистог сребра да се обложе зидови просторија, **5** злата за оно што треба да буде од злата, сребра за оно што треба да буде од сребра и за све радове које ће извести вешти људи. Да ли још неко данас жели да сво-

јом руком добровољно приложи дар Господу?”

6 И кнезови отачких домова, кнезови израелских племена, поглавари над хиљадама и над стотинама и они који су надзирали кареве послове добровољно су давали прилоге. **7** Дали су за службу у дому Божјем пет хиљада таланата злата и десет хиљада дарика,* десет хиљада таланата сребра, осамнаест хиљада таланата бабра и сто хиљада таланата гвозђа. **8** Сви који су имали драго камење давали су га у ризницу Господњег дома, под надзор Јехила од Гирсонових синова. **9** И народ се радовао што су добровољно давали прилоге, јер су целим срцем добровољно прилагали Господу. И цар Давид се много радовао.

10 Затим је Давид благословио Господа пред целим збором и рекао је: „Благословљен да си, Господе, Боже нашег оца Израела, одувек и заувек. **11** Теби, Господе, припада величанство и моћ и лепота и узвишеност и част, јер је твоје све што је на небу и на земљи. Теби, Господе, припада царство, ти си узвишен као поглавар над свима. **12** Од тебе долази богатство и слава, ти владаш над свим. У твојој је руци сила и моћ, и ти својом руком можеш да узвисиш и ојачаш свакога. **13** Зато ти сада захваљујемо, Боже наш, и хвалимо дивно име твоје.

14 Јер ко сам ја и шта је мој народ да бисмо ти могли добровољно приложити све ово? Од тебе све долази, и дали смо ти оно што смо из твоје руке примили. **15** Ми смо пред тобом странци и дошљаци као и сви наши праочеве. Наши су дани на земљи као сена, без наде. **16** Господе, Боже наш, све ово благо што смо припремили да ти саградимо дом за твоје свето име долази из твоје руке и све је твоје. **17** Знај, Боже мој, да ти испитујеш срца и да волиш поштење. Ја сам честитог срца добровољно принео све ово и сада радосно гледам како твој народ, који се налази овде, теби добровољно приноси дарове. **18** Господе, Боже наших праочева Аврама, Исака и Израела, сачувај до века такве мисли и такву жељу у срцу свог народа и усмери њихово срце к себи. **19** Мом сину Соломону дај неподељено срце да би се држао твојих заповести, твојих опомена, твојих прописа, да би извршио све што треба и да би саградио тај двор за који сам све припремио.”

20 Тада је Давид рекао целом збору: „Благословиће сада Господа, свог Бога.” И цео

***29,7** Персијски златник. Види додатак на крају књиге.

збор је благословио Господа, Бога својих праочева, и поклонили су се и пали ничице пред Господом и пред царем. **21** И сутрадан су приносили жртве паљенице Господу, а и друге жртве су приносили Господу: хиљаду јунаца, хиљаду овнова, хиљаду јагањаца заједно с њиховим жртвама леваницама. Приносили су много жртава за цео Израел. **22** Тог дана су јели и пили пред Господом и много се радовали. И по други пут су поставили за цара Соломона, Давидовог сина, и помазали су га пред Господом за вођу, а Садока за свештеника. **23** Соломон је сео на Господњи престо као цар уместо свог оца Давида. Успешно је царовао и сви Израелци били су му послушни. **24** Сви кнезови и јунаци и сви синови цара Давида стали су у службу цару Соломону. **25** Господ је веома

узвисио Соломона пред очима целог Израела и дао му такву царску част какву пре њега није имао ниједан цар над Израелом.

26 Тако је Давид, Јесејев син, владао над целим Израелом. **27** Четрдесет година је владао над Израелом. У Хеврону је владао седам година, а у Јерусалиму је владао тридесет и три године. **28** Умро је у дубокој старости, науживавши се живота, богатства и славе. Његов син Соломон почео је да влада уместо њега. **29** Дела цара Давида, од почетка до краја, забележена су у записима видеоца* Самуила, у записима пророка Натана и у записима видеоца Гада. **30** Тако је записано све о његовом царовању, о његовим подухватима и догађајима који су се одиграли у његово време у Израелу и у свим другим царствима.

ДРУГА КЊИГА ДНЕВНИКА

Писац: Јездра

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: око 460. пре н. е.

Обухвата време: 1037 - 537. пре н. е.

1 Соломон, Давидов син, учврстио се у свом царству. Господ, његов Бог, био је с њим и веома га је узвисио.

2 Соломон се обратио целом Израелу, поглаварима над хиљадама и над стотинама, судијама и свим кнезовима у целом Израелу, поглаварима отачких домова. **3** Затим је Соломон са целим збором отишао на узвишицу која је била у Гаваону, јер је тамо био шатор од састанка који је припадао Богу, а који је Мојсије, Господњи слуга, направио у пустињи. **4** Ковчег Божји Давид је пренео из Кирјат-Јарима на место које је припремио за њега, јер је за њега био разапео шатор у Јерусалиму. **5** Бакарни олтар који је направио Веселеило, син Урија, Оровог сина, налазио се пред Господњим шатором. Соломон и цео збор дошли су тамо да се као и обично обрете Богу. **6** Тамо је Соломон, на бакарном олтару који је био пред шатором састанка, принео жртве пред Господом, принео је на њему хиљаду жртава паљеница.

7 Те ноћи Бог се појавио Соломону и рекао му: „Тражи шта хоћеш да ти дам.“ **8** А Соломон рече Богу: „Ти си показао велику милост према мом оцу Давиду, и поставио си ме на његово место да будем цар. **9** Господе Боже,

нека се сада испуни обећање које си дао мом оцу Давиду, јер си ме поставио да будем цар над народом ког има много као праха на земљи. **10** Дај ми мудрост и знање да могу водити овај народ, јер ко може судити твом тако великом народу?“

11 Тада Бог рече Соломону: „Зато што си то пожелео у свом срцу и ниси тражио изобиље, ни богатство, ни славу, ни душе оних који те мрзе нити си тражио дуг живот, већ си тражио мудрост и знање да можеш судити мом народу над којим сам те поставио за цара, **12** зато ти дајем мудрост и знање. Али дајем ти и изобиље и богатство и част какву није имао ниједан цар пре тебе и какву неће имати ниједан после тебе.“

13 Соломон се са узвишице у Гаваону, од шатора састанка, вратио у Јерусалим и царовао је над Израелом. **14** Соломон је сакупио бојна кола и коње. Имао је хиљаду и четресто кола и дванаест хиљада коња. Распоредио их је по градовима у којима је држао кола и код себе у Јерусалиму. **15** Цар је учинио да у Јерусалиму буде сребра и злата толико много као камења, а кедровине као дивљих смокава у Шефели. **16** Соломон је увозио ко-

***29,29** Или: „онога који има визије“, то јест онога коме се Бог јавља у визијама.

ње из Египта. Цареви трговци набављали су коње по одређеној цени. **17** Једна кола довезена из Египта коштала су шесто сребрника, а коњ сто педесет. Преко тих трговаца увозили су коње и кола и сви хетејски и сирвијски цареви.

2 Соломон је издао заповест да се сагради дом Господњем имену, а за њега царски двор. **2** Зато је Соломон одредио седамдесет хиљада носача, осамдесет хиљада клесара у планини и три хиљаде и шесто оних који ће их надгледати. **3** Затим је Соломон поручио Хираму, цару Тира: „Мом оцу Давиду слао си кедровину да сагради себи двор за становање. **4** Ево, имам намеру да изградим дом имену Господа, свог Бога, и посветићу га њему, да се пред његовим лицем приноси мирисни кад, да се редовно постављају наслагани хлебови и да се приносе жртве паленице ујутру и увече, на Шабате, на младине и на празнике Господа, нашег Бога. Нека се тако до века чини у Израелу. **5** Дом који ћу градити биће велик, јер је наш Бог већи од свих других богова. **6** Ко би му могао саградити дом кад га небеса и небо над небесима не могу обухватити? Ко сам ја да му саградим дом - осим да то буде место где ће се приносити кад пред његовим лицем? **7** Зато ми сада пошаљи вештог човека који зна да ради са златом, сребром, бакром, гвожђем, вуном пурпурне боје, гримизним и плавим предивом и који зна да резбари. Он ће радити заједно с вештим људима који су код мене у Јуди и у Јерусалиму, које је изабрао мој отац Давид. **8** Пошаљи ми са Ливана кедрово, смреково и алгумово дрво, јер знам да су твоје слуге веште у сечи дрва са Ливана, а моје слуге радиће с твојим слугама. **9** Припремите ми много дрва, јер ће дом који ћу саградити бити изузетно велик. **10** Твојим слугама, дрвосечача који ће обарати дрвеће, даћу за храну двадесет хиљада кора пшенице, двадесет хиљада кора јечма, двадесет хиљада бати вина и двадесет хиљада бати уља.“

11 Тада је Хирам, цар Тира, послао Соломону овај писани одговор: „Зато што Господ воли свој народ, зато те је поставио за цара над њим.“ **12** Хирам је још рекао: „Нека је благословљен Господ, Израелов Бог, који је створио небеса и земљу, јер је цару Давиду дао мудрог сина, паметног и разумног. Он ће Господу саградити дом, а себи царски двор. **13** Зато ти сада шаљем Хирам-Авива, вештог и разумног човека, **14** сина једне жене из

Дановог племена, коме је отац из Тира. Он зна да ради са златом, сребром, бакром, гвожђем, каменом, дрветом, вуном пурпурне боје, плавим предивом, финим платном, гримизним предивом, и зна да резбари свакојаке резбарије и да прави нацрте за све што му се повери да направи. Он ће радити с твојим вештим људима и с људима мог господара Давида, твог оца. **15** Нека сада мој господар пошаље својим слугама пшеницу, јечам, уље и вино, као што је обећао. **16** А ми ћемо на Ливану исећи онолико стабала колико ти треба, везаћемо их у сплавове и спустити морем до Јопе, а ти их оданде отпреми у Јерусалим.“

17 Соломон је пребројао све странце који су били у Израеловој земљи после пописа који је спровео његов отац Давид и било их је сто педесет три хиљаде и шесто. **18** Од њих је одредио седамдесет хиљада носача, осамдесет хиљада клесара у планини и три хиљаде и шесто надгледника који ће надзирати људе у служби.

3 Тако је Соломон почео да гради Господњи дом у Јерусалиму на брду Морији, где се Господ показао његовом оцу Давиду, на месту које је припремио Давид, на гумну Орнана Јевусејина. **2** Почео је да га гради другог дана другог месеца четврте године свог владања. **3** Темељи које је Соломон положио за градњу дома Божјег били су дуги шездесет лаката, по старој мери лакта,* а широки двадесет лаката. **4** Предворје с предње стране дома било је дуго двадесет лаката, колико је био широк дом, а високо сто двадесет лаката. Изнутра га је обложио чистим златом. **5** Велики дом* је обложио дрветом смреке, а затим га је обложио чистим златом. Онда је направио украсе у облику палми, као и ланчиће. **6** Дом је обложио скупоченим каменом и тако га украсио. Злато је било из земље злата. **7** Тако је златом обложио дом: кровне греде, прагове, зидове и врата. На зидовима је изрезбаро украсе у облику херувима.

8 Направио је и Светињу над светињама. Била је дуга двадесет лаката, колико је био широк дом, и широка двадесет лаката. Обложио ју је са шесто таланата чистог злата. **9** Злато за клинове било је тешко педесет сикала. И горње собе обложио је златом.

***3,3** „Стара мера лакта“ вероватно је исто што и дуги лакат, који је износио 51,8 центиметара. Види Фусноту за Језекиљ 40,5 и додатак на крају књиге. **3,5** „Велики дом“ се вероватно односи на Светињу.

10 У унутрашњости Светиње над светињама направио је два херувима, вајарски рад, и обложио их златом. **11** Крила тих херувима била су дуга двадесет лаката. Једно крило, дуго пет лаката, додиривало је зид дома, а друго крило, дуго пет лаката, додиривало је крило другог херувима. **12** Тако је и једно крило другог херувима, дуго пет лаката, додиривало зид дома, а друго крило, дуго пет лаката, додиривало је крило првог херувима. **13** Раширена крила тих херувима имала су двадесет лаката. Херувими су стајали на ногама, лицем окренути према унутрашњости дома.

14 Начинио је и завесу од плавог предива, вуне пурпурне боје, гримизног предива и финог платна, и на њој је извезао херувиме.

15 Испред дома је направио два стуба дугачка тридесет пет лаката, а на сваком је било оглавље од пет лаката. **16** Затим је направио ланчиће израђене попут огрице и ставио их на врх стубова. Направио је сто нарова и ставио их на ланчиће. **17** Стубове је поставио испред храма, један с десне стране, а други с леве. Десни* је назвао Јахин*, а леви* Воас*.

4 Направио је бакарни олтар двадесет лаката дуг, двадесет лаката широк и десет лаката висок.

2 Затим је направио ливено море, које је од једног до другог краја имало десет лаката. Било је округло, високо пет лаката, а да би се обухватило било је потребно уже од тридесет лаката. **3** Около, испод ивице, били су украси у облику бикова, по десет украса на један лакат окруживало је море. Била су два реда украса у облику бикова, изливених заједно с морем. **4** Море је стајало на дванаест бикова, од којих су три гледала према северу, три према западу, три према југу, а три према истоку. Море је стајало одозго на биковима, а задњи део свих њих био је окренут унутра. **5** Његова дебљина је износила један длан, а ивица му је била израђена као ивица чаше, налик цвету љиљана. У њега је могло да стане три хиљаде бати.

6 Направио је и десет великих посуда за воду и пет је ставио с десне стране, а пет с леве, да служе за прање. Водом из њих пра-

ло се што је требало за жртве паљенице. А море је било намењено свештеницима да се перу водом из њега.

7 Затим је направио десет златних свећњака према истом нацрту и ставио их у храм, пет с десне стране, а пет с леве.

8 Направио је десет столова и поставио их у храму, пет с десне стране, а пет с леве. Направио је и сто златних чинија.

9 Затим је начинио двориште за свештенике, велико двориште и врата у великом дворишту, а врата је обложио бакром. **10** Море је поставио с десне стране, према југоистоку.

11 На крају је Хирам направио лонце, лопате и чиније.

Тако је Хирам завршио посао који је радио за цара Соломона у дому Божјем: **12** два стуба, округла оглавља која су била на врховима два стуба, две мрежице које су покривале та два округла оглавља на врху стубова, **13** четристо нарова за две мрежице, за сваку мрежицу по два реда нарова да покрију два округла оглавља на врховима стубова, **14** десет колица и десет великих посуда за воду на колицима, **15** једно море и дванаест бикова испод њега, **16** лонце, лопате, виљушке и сав други прибор направио је Хирам-Авив од углачаног бакра цару Соломону за Господњи дом. **17** Цар је дао да се све то излије у иловачи, у Јорданској долини, између Сокота и Сариде. **18** Соломон је направио изузетно много свег тог прибора. Тежина бакра није била утврђена.

19 Соломон је направио и све друге ствари за дом Божји: златни олтар, столове на које се хлеб стављао пред Бога, **20** свећњаке са жишцима од чистог злата, који су се према пропису палили пред унутрашњом просторијом, **21** златне цветове, жишке, машице, све од најчистијег злата, **22** маказе за подсецање фитиља, чиније, чаше, пепеонице, све од чистог злата. И улаз у дом, унутрашња врата Светиње над светињама и врата храма у дому била су од злата.

5 Тако је Соломон довршио сав посао око Господњег дома. Затим је донео сребро, злато и све друге предмете које је посветио његов отац Давид, и ставио их у ризнице дома Божјег. **2** Тада је Соломон окупио код себе у Јерусалиму Израелове старешине, све поглаваре племена и кнезове отачких домова Израелових синова, да би се ковчег Господњег савеза донео из Давидовог града, то јест са Сиона. **3** Тако су се сви Израелци са-

***3,17** „Јужни“, представља десни посматрачу који гледа на исток. „Јахин“ значи „он ће утемељити“. „Северни“, представља леви посматрачу који гледа на исток. „Воас“ вероватно значи „јачина; у снази“. По свему судећи имена оба стуба читала су се у целини, здесна налево.

купили код цара на празник који се слави у седмом месецу.

4 Кад су дошле све Израелове старешине, Левијеви синови су понели ковчег. **5** Они су пренели ковчег, шатор од састанка и све свете ствари које су биле у шатору. Све су то пренели свештеници, Левити. **6** Цар Соломон и с њим цео израелски збор који се окупио око њега, принели су на жртву пред ковчегом толико оваца и говеда да се није могло ни израчунати ни избројати. **7** Затим су свештеници унели ковчег Господњег савеза на његово место, у унутрашњу просторију дома, у Светињу над светињама, под крила херувима. **8** Крила херувима била су раширена изнад места где је стајао ковчег, тако да су херувими одозго заклањали ковчег и његове полуге. **9** Али полуге су биле толико дуге да су се њихови крајеви видели из Светиње пред унутрашњом просторијом, али споља се нису видели. Тамо стоје све до данашњег дана. **10** У ковчегу није било ничег осим две плоче које је Мојсије ставио у њега на Хориву, кад је Господ склопио савез са Израеловим синовима након што су изашли из Египта.

11 Свештеници су изашли из светог места (јер су се сви присутни свештеници посветили, без обзира на редове). **12** Левити који су били певачи, сви од Асафа, Емана и Једутуна, њихови синови и њихова браћа, у хаљинама од финог платна стајали су с чинелама, харфама и другим жичаним инструментима источно од олтара, а с њима је било сто двадесет свештеника који су трубили у трубе. **13** Док су они који су трубили у трубе и певачи сложено у један глас хвалили Господа и захваљивали му, и док је одјекивао звук труба, чинела и других инструмената и хвалоспев Господу: „Он је добар, вечна је љубав његова“, облак је испунио Господњи дом. **14** Свештеници због облака нису могли ту да стоје и да врше службу, јер је дом Божи био пун Господње славе.

6 Тада је Соломон рекао: „Господе, ти си рекао да ћеш пребивати у густој тами, **2** а ја сам ти саградио дом да буде твоје узвишено пребивалиште и место где ћеш до века пребивати.“

3 Затим се цар окренуо према народу и благословио цео израелски збор, док је цео збор стајао. **4** Тада је рекао: „Нека је благословљен Господ, Израелов Бог, који је својим устима говорио с мојим оцем Давидом, и својом руком испунио оно што је рекао: **5**

‘Од дана кад сам свој народ извео из египатске земље нисам изабрао ниједан град међу свим Израеловим племенима да се у њему сагради дом у ком би било моје име, нити сам изабрао некога да буде вођа мом народу Израелу. **6** Али сада сам изабрао Јерусалим да у њему буде моје име и изабрао сам Давида да влада над мојим народом Израелом.’ **7** Мој отац Давид је у свом срцу имао жељу да сагради дом имену Господа, Израеловог Бога. **8** Али Господ је мом оцу Давиду рекао: ‘Ти у свом срцу имаш жељу да саградиш дом мом имену, и добро је што ти је то на срцу. **9** Али нећеш ти градити тај дом, него твој син који ће ти се родити. Он ће саградити дом мом имену.’ **10** Господ је испунио реч коју је рекао и ја сам дошао на место свог оца Давида и сео на Израелов престо, као што је рекао Господ, и саградио сам дом имену Господа, Израеловог Бога, **11** и наместио сам тамо ковчег у коме је Господњи савез који је склопио са Израеловим синовима.”

12 Затим је Соломон стао пред Господњи олтар пред целим израелским збором и раширио руке. **13** (Соломон је направио једно постолје од бакра и поставио га наред двооришта. Било је дуго пет лаката, широко пет лаката и високо три лакта. Соломон је стајао на њему.) Затим је клекнуо пред целим израелским збором, раширио руке према небесима **14** и рекао: „Господе, Боже Израелов, нема Бога као што си ти, ни на небесима ни на земљи. Ти се држиш савеза и показујеш милост према својим слугама које ти служе свим својим срцем. **15** Испунио си свом слузи Давиду, мом оцу, оно што си му обећао. Што си својим устима обећао, то си својом руком испунио, као што се данас види. **16** А сада, Господе, Боже Израелов, испуни свом слузи Давиду, мом оцу, оно што си му обећао кад си рекао: ‘Неће ти нестати наследника који ће преда мном седети на Израеловом престолу, само ако твоји синови буду пазили на свој пут и живели по мом закону као што си ти по мојој вољи живео.’ **17** А сада, Господе, Боже Израелов, нека се обистине обећање које си дао свом слузи Давиду.

18 Али да ли ће Бог заиста пребивати с људима на земљи? Гле, ни небеса ни небо над небесима не могу те обухватити, а камоли овај дом који сам саградио! **19** Али ипак Господе, Боже мој, саслушај молитву свог слуге и његову молбу за милост и послушај вапај и молитву коју ти данас упућује твој слуга. **20** Нека твоје очи дан и ноћ буд-

но мотре овај дом, ово место за које си рекао да ће у њему пребивати твоје име. Послушај молитву коју ти твој слуга упућује окренут према овом месту. **21** Послушај молбе које ти упућују твој слуга и твој народ Израел окренути према овом месту. Чуј с места где пребиваш, с небеса, чуј и опрости.

22 Ако неко згреши свом ближњем, па се од њега тражи да се закуне и изложи проклетству, и он под заклетвом дође пред твој олтар у овом дому, **23** тада чуј с небеса и буди судија својим слугама и наплати зломе, враћајући његова дела на његову главу, а праведног прогласи праведним, награђујући га по његовој праведности.

24 Ако твој народ Израел буде поражен пред својим непријатељима зато што ти је згрешио, па се обрати к теби и да хвалу твом имену, помоли се и упути молбу за милост у овом дому, **25** тада чуј с небеса, опрости грех свом народу Израелу и врати их у земљу коју си дао њима и њиховим праочевима.

26 Кад се затвори небо и не буде кише јер су ти згрешили, па се помоле окренути према овом месту и дају хвалу твом имену и одврате се од свог греха јер си им наносио невоље, **27** тада чуј с небеса и опрости грех својим слугама, свом народу Израелу, јер ти их учиш правом путу којим треба да иду, и пусти кишу на своју земљу коју си свом народу дао у наследство.

28 Ако у земљи завлада глад или се појави пошаст, суша, буђ или навале скакавци или бубашвабе, ако твој народ опколи непријатељ у земљи где су њихови градови, ако их снађе било каква невоља или болест, **29** па ако неко из народа или цео твој народ Израел упути молитву или молбу за милост, јер свако зна своју невољу и свој бол, и рашири руке према овом дому, **30** ти чуј с небеса, с места где пребиваш, и опрости и дај свакоме према свим његовим путевима, ти који знаш свачије срце, јер само ти добро знаш срце синова људских, **31** да би те се бојали и ишли твојим путевима све дане док живе у земљи коју си дао нашим праочевима.

32 Исто тако, кад туђинац који не припада твом народу Израелу, него је дошао из далеке земље због твог великог имена и због твоје снажне руке и подигнуте мишице, дође и помоли се окренут према овом дому, **33** тада чуј с небеса, с места где пребиваш, и учини све за шта те моли тај туђинац, да би сви народи на земљи упознали твоје име и бојали се тебе као и твој народ Израел, и да

би знали да овај дом који сам саградио носи твоје име.

34 Ако твој народ пође у рат против својих непријатеља путем којим га ти пошаљеш, и помоле се теби окренути према овом граду који си изабрао и према овом дому који сам саградио твом имену, **35** тада чуј с небеса њихову молитву и њихову молбу за милост и дај им правду.

36 Ако ти згреше, јер нема човека који не грешу, и ти се разгневиш на њих и предаш их непријатељима, па их њихови поробљивачи одведу у заробљеништво у неку земљу која је далеко или близу, **37** а они се уразуме у земљи у коју буду одведени у заробљеништво, обрате се и упуте ти молбу за милост у земљи у којој су заробљени, говорећи: 'Згрешили смо, лоше смо поступали, зло смо чинили', **38** ако се у земљи својих поробљивача који су их одвели у заробљеништво заиста обрате к теби свим својим срцем и свом својом душом и помоле ти се окренути према својој земљи коју си дао њиховим праочевима, према граду који си изабрао и према дому који сам саградио твом имену, **39** тада с небеса, с места где пребиваш, чуј њихову молитву и њихове молбе за милост, дај им правду и опрости свом народу који ти је згрешио.

40 Сада те молим, Боже мој, нека твоје очи буду отворене и нека твоје уши чују молитву упућену с овог места. **41** Устани сада, Господе Боже, пођи на место свог починка, ти и ковчег твоје силе. Нека се твоји свештеници, Господе Боже, обуку у спасење и нека се они који су ти верни радују добру. **42** Господе Боже, не одвраћај своје лице од свог помазаника. Сети се милости своје коју си обећао свом слуги Давиду."

7 Кад је Соломон завршио молитву, ватра је сишла с небеса и спалила жртву паленицу и друге жртве, а Господња слава је испунила дом. **2** Свештеници нису могли да убу у Господњи дом јер је Господња слава испунила Господњи дом. **3** Кад су сви Израелови синови видели како су ватра и Господња слава дошли на дом, поклонили су се и пали ничице на под, лицем до земље, и захваљивали су Господу говорећи: „Он је добар, вечна је љубав његова.“

4 Тада су цар и цео народ принели жртве пред Господом, **5** Цар Соломон је принео на жртву двадесет и две хиљаде говеда и сто двадесет хиљада оваца. Тако су цар и цео народ одржали свечаност поводом посвеће-

ња дома Божјег. **6** Свештеници су стајали на својим местима, а Левити су имали музичке инструменте које је начинио цар Давид да би хвалили Господа и уз које су певали у част Господу: „Вечна је љубав његова.“ Тако је Давид њиховом службом упућивао хвале. А пред њима су свештеници гласно трубили у трубе, док су сви Израелци стајали.

7 Тада је Соломон посветио средину дворишта које је испред Господњег дома, зато што је тамо приносио жртве паљенице и сало од жртава заједништва, јер на бакарни олтар који је Соломон направио није могло да стане толико жртава паљеница, приноса од жита и сала. **8** У то време Соломон је славио празник седам дана, а с њим и цео Израел, веома велико мноштво народа из целе земље, од границе Емата до долине реке Египат. **9** А осмог дана одржали су свечани збор, јер је свечаност поводом посвећења олтара трајала седам дана, и празник још седам дана. **10** Двадесет и трећег дана седмог месеца отпустио је народ својим кућама. Отишли су радосни и веселог срца због све добротe коју је Господ показао Давиду и Соломону и свом народу Израелу.

11 Тако је Соломон завршио Господњим дом и царски двор и успешно је извршио у Господњем дому и у свом двору све што је желео у свом срцу. **12** Господ се ноћу појавио Соломону и рекао му: „Услишио сам твоју молитву и изабрао сам ово место да буде мој дом у ком ће се приносити жртве. **13** Кад затворим небо да не пада киша и заповедим скакавцима да похарају земљу и кад пошаљем пошаст на свој народ, **14** па се мој народ, који носи моје име, понизи, помоли и потражи моје лице и врати се са својих злих путева, ја ћу тада чути с небеса и опростићу им њихов грех, и излечићу њихову земљу. **15** Очи ће моје бити отворене и уши ће моје чути њихову молитву с овог места. **16** Зато сам изабрао и посветио овај дом да у њему довека пребива моје име, и овде ће увек бити моје очи и моје срце.

17 А ти, ако ми будеш служио као што ми је служио твој отац Давид, ако будеш чинио све што сам ти заповедио, и ако се будеш држао мојих прописа и мојих закона, **18** утврдићу престо твог царства, држећи се савеза који сам склопио с твојим оцем Давидом када сам рекао: 'Неће ти нестати наследника који ће владати над Израелом.' **19** Али ако се одвратите од мене и оставите моје одредбе и моје заповести које сам ставио пред вас и пођете за другим боговима да им служите

и да им се клањате, **20** истребићу вас из земље коју сам вам дао. Одбацићу од себе овај дом који сам посветио свом имену, па ће се о њему подругљиво причати* и биће ругло свим народима. **21** Од овог дома остаће само рушевине и ко год буде пролазио поред њега биће запрепашћен и питаће: 'Зашто је Господ то учинио од ове земље и од овог дома?' **22** И одговориће му се: 'Зато што су оставили Господа, Бога својих праочева, који их је извео из египатске земље, и пошли за другим боговима, клањали им се и служили им. Зато им је нанео сву ту невољу!'

8 Кад је прошло двадесет година, током којих је Соломон градио Господњи дом и свој двор, **2** Соломон је утврдио градове које му је дао Хирам и у њима је населио Израелове синове. **3** Затим је Соломон отишао на Емат-Сову и освојио је. **4** Онда је утврдио Тадмор у пустињи и све градове који су служили као складишта, које је саградио у Емату. **5** Саградио је Горњи Вет-Орон и Доњи Вет-Орон, утврђене градове са зидинама, вратима и преворницама, **6** затим Валат и све градове који су му припали, а служили су као складишта, све градове за бојна кола и градове за коњанике, Соломон је саградио све што је желео у Јерусалиму, на Ливану и на целом подручју којим је владао.

7 Све који су остали од Хетеја, Амореја, Ферезеја, Јевеја и Јевусеја, све који нису били Израелци, **8** њихове синове који су остали након њих у земљи, а које Израелови синови нису истребили, њих је Соломон присилио на ропски рад све до данашњег дана. **9** Али никога од Израелових синова Соломон није учинио робом за свој посао, него су они били ратници, заповедници над његовим ађутантима и заповедници над возачима његових кола и над његовим коњаницима. **10** Цар Соломон је имао двеста педесет главних намесника који су надзирали људе.

11 Фараонову кћер Соломон је преселио из Давидовог града у кућу коју је за њу саградио, јер је рекао: „Премда ми је жена, ипак неће живети у дому Давида, цара Израела, јер је свако место на које је дошао Господњи ковчег свето.“

12 Тада је Соломон принео Господу жртве паљенице на Господњем олтару који је направио испред предворја. **13** Сваки дан је приносио жртве као што је Мојсије заповедио за Шабате, за младине и за прописане

***7,20** Дословно: „биће изрека (пословица)“.

празнике три пута годишње - на Празник бесквасних хлебова, на Празник седмица и на Празник сеница. **14** Поставио је редове свештеника по њиховим службама, како је прописао његов отац Давид, и Левите на њихове дужности да певају хвале и да служе пред свештеницима из дана у дан, затим вратаре по њиховим редовима за свака врата, јер је тако заповедио Давид, Божји човек. **15** Ни у чему нису одступили од цареве заповести за свештенике и Левите, као ни за ризнице. **16** Тако је Соломон успешно завршио сав посао од дана кад је положио темељ Господњег дома, па све док га није довршио. Тако је био завршен Господњи дом.

17 Тада је Соломон отишао у Есион-Гевер и у Елот на обали мора у едомској земљи. **18** Хирам му је по својим слугама слао бродове и слуге које су познавале море, па су они заједно са Соломоновим слугама пловили у Офир, и оданде би узели четристо педесет таланата злата и донели га цару Соломону.

9 Царица Саве чула је за Соломонову славу, па је дошла да испуша Соломона тешким питањима. Она је дошла у Јерусалим с веома великом пратњом, с камилама које су носиле балзам и донела је злата у великим количинама и драгог камења. Дошавши код Соломона, разговарала је с њим о свему што јој је било на срцу. **2** Соломон јој је одговорио на сва питања, није било ничега што је Соломону било сакривено и на шта није знао да јој одговори.

3 Кад је царица Саве видела Соломонову мудрост и дом који је саградио, **4** кад је видела јела на његовом столу, његове слуге како седе за столом, његове послужитеље који су послуживали код стола и њихову одећу, његове пехарнике и њихову одећу и жртве паљенице које је редовно приносио у Господњем дому, застао јој је дах. **5** Зато је рекла цару: „Истина је оно што сам у својој земљи чула о теби и о твојој мудрости. **6** Али нисам поверовала у оно што се говори док нисам дошла и видела својим очима. И гле, ни пола ми није било речено о твојој великој мудрости! Ти надмашујеш оно што сам чула о теби. **7** Срећни су твоји људи и срећне су твоје слуге које стално стоје пред тобом и слушају твоју мудрост. **8** Нека је благословљен Господ, твој Бог, коме си толико омилео да те је поставио на свој престо да будеш цар за Господа, свог Бога! Зато што твој Бог воли Израел и жели да га одржи довека, за-

то те је поставио за цара да судиш и спроводиш правду.“

9 Затим је дала цару сто двадесет таланата злата, балзама у великим количинама и драгог камења. Никада више није донето толико балзама колико је царица Саве дала цару Соломону.

10 Поред тога, Хирамове и Соломонове слуге, које су доносиле злато из Офира, доносили су и алгумовог дрвета и скупоценог камења. **11** Цар је од алгумовог дрвета начинио степенице у Господњем дому и у царском двору, као и харфе и друге жичане инструменте за певаче. Никада раније није се тако нешто видело у Јудиној земљи.

12 Цар Соломон је дао царици Саве све што је пожелела и затражила, више од онога што је она донела цару. Затим су она и њене слуге отишли и вратили се у своју земљу.

13 Тежина злата које је сваке године стизало Соломону износила је шесто шездесет и шест таланата, **14** не рачунајући приход од путујућих трговаца и од осталих трговаца, ни злато ни сребро које су сви арапски цареви и намесници земље доносили Соломону.

15 Цар Соломон је начинио двеста великих штитова од легуре злата (сваки штит је обложио са шесто сикала злата) **16** и триста малих штитова од легуре злата (сваки штит је обложио са три мине злата). Затим их је цар ставио у дом назван Ливанска шума.

17 Цар је направио и велики штит од слоноваче и обложио га чистим златом. **18** До престола је водило шест степеница, а подножје од злата било је састављено с престолом. С обе стране седишта били су наслони за руке, а два лава стајала су поред тих наслона. **19** Дванаест лавова стајало је с обе стране тих шест степеница. Тако нешто није било направљено ни у једном другом царству. **20** Све чаше из којих је пио цар Соломон биле су од злата и све посуде у дому названом Ливанска шума биле су од чистог злата. Ништа није било од сребра, јер се оно у Соломоново време сматрало безвредним. **21** Бродови који су припадали цару пловили су у Тарсис са Хирамовим слугама и сваке треће године тарсиски бродови довозили су злато, сребро, слоновачу, мајмуне и паунове.

22 Тако је цар Соломон по богатству и мудрости био већи од свих других царева на земљи. **23** Цареви из свих земаља желели су да виде Соломона и да чују његову мудрост коју му је Бог ставио у срце. **24** Сваке године доносили су сваки свој дар, предмете од сре-

бра и предмете од злата, хаљине, оружје, балзам, коње и мазге. **25** Соломон је имао четири хиљаде штала за коње, бојна кола и дванаест хиљада коња. Распоређио их је по градовима у којима је држао кола и код себе у Јерусалиму. **26** Владао је над свим царевима од реке до филистејске земље и до египатске границе. **27** Цар је учинио да у Јерусалиму сребра буде толико много као камења, а кедровине као дивљих смокава у Шефели. **28** Соломону су доводили коње из Египта и из свих других земаља.

29 Остала Соломонова дела, од почетка до краја, зар нису записана у записима пророка Натана, у пророчанству Ахије из Силома и у запису о визијама видеоца Ида о Јеровоаму, Наватовом сину? **30** Соломон је четрдесет година владао у Јерусалиму над целим Израелом. **31** Затим је Соломон починуо код својих праочева. Сахранили су га у граду његовог оца Давида. Уместо њега почео је да влада његов син Ровоам.

10 Ровоам је отишао у Сихем, јер су тамо дошли сви Израелци да га поставе за цара. **2** То је чуо Јеровоам, Наватов син, док је још био у Египту, где је побегао од цара Соломона. Тако се Јеровоам одмах вратио из Египта. **3** Тада су послали по њега и позвали га. Тако су Јеровоам и цео Израел дошли и рекли Ровоаму: **4** „Твој отац је ставио на нас тежак јарам, а ти нам сада олакшај тешку службу и тежак јарам који је твој отац ставио на нас, па ћемо ти служити.“

5 А он им је рекао: „За три дана дођите опет код мене.“ И народ је отишао. **6** Цар Ровоам се посаветовао са старијим људима који су били у служби његовог оца Соломона док је био жив и упитао их је: „Шта ви саветујете да одговорим овом народу?“ **7** Они су му овако одговорили: „Ако будеш добар према овом народу, ако им удовољиш и обратиш им се лепим речима, они ће заувек бити твоје слуге.“

8 Али он је одбацио савет који су му дали старији људи и посаветовао се с млађим људима који су одрасли с њим и који су били у његовој служби. **9** Он их је упитао: „Шта ви саветујете да одговоримо овом народу који ми је рекао: 'Олакшај јарам који је твој отац ставио на нас?'“ **10** А млађи људи који су одрасли с њим одговорили су му: „Народу који ти је рекао: 'Твој отац је ставио на нас тежак јарам, а ти нам га олакшај', овако кажи: 'Мој мали прст дебљи је од бедара мог оца. **11** Мој отац је ставио на вас тежак јарам, а ја ћу

ваш јарам учинити још тежим. Мој отац вас је шибао бичевима, а ја ћу вас шибати бодљикавим бичевима.“

12 Трећег дана Јеровоам и цео народ дошли су код Ровоама, као што је цар и рекао: „Дођите опет код мене за три дана.“ **13** И цар им је оштро одговорио. Тако је цар Ровоам одбацио савет који су му дали старији људи. **14** Одговорио им је како су га саветовали млађи људи: „Учинићу ваш јарам још тежим и још ћу додати на њега. Мој отац вас је шибао бичевима, а ја ћу вас шибати бодљикавим бичевима.“ **15** Цар није послушао народ, јер је истинити Бог, Господ, тако водио догађаје, како би испунио своју реч коју је преко Ахије из Силома рекао* Јеровоаму, Наватовом сину.

16 Кад је цео Израел видео да их цар није послушао, народ је одговорио цару: „Шта ми имамо с Давидом? Немамо ми наследство с Јесејевим сином. Иди својим боговима, Израеле! А ти, Давиде, брини се за свој дом!“ И сви су Израелци отишли у своје шаторе.

17 Израелови синови који су живели у Јудиним градовима остали су под влашћу Ровоама.

18 Затим је цар Ровоам послао Адорама, који је надгледао оне који су били одређени за принудни рад, али су га Израелови синови засули камењем тако да је погинуо. Цар Ровоам је успео да се попне на кола и да побегне у Јерусалим. **19** Израелци су устрајали у својој побуни против Давидовог дома и то траје све до данашњег дана.

11 Чим је Ровоам дошао у Јерусалим, окупио је Јудин и Венијаминов дом, сто осамдесет хиљада одабраних ратника, да би се борили против Израела и да би вратили царство Ровоаму. **2** Тада је Семаји, Божјем човеку, дошла Господња реч: **3** „Кажи Ровоаму, Соломоновом сину, Јудином цару, и свим Израелцима у Јудиним и Венијаминовом племену: **4** 'Овако каже Господ: 'Не идите и не борите се против своје браће. Вратите се сваки својој кући, јер сам ја тако водио ствари.'“ Они су послушали Господњу реч и одустали од напада на Јеровоама.

5 Ровоам је живео у Јерусалиму и градио је утврђене градове у Јуди. **6** Тако је обновио Витлејем, Итам, Текоју, **7** Вет-Сур, Сохот, Одолам, **8** Гат, Марису, Зиф, **9** Адораим, Лакис, Азику, **10** Сарају, Ајалон и Хеврон, утврђене градове у Јудиној и Венијаминовој зем-

***10,15** Види: 1. Царевима 11,29.

љи. **11** Кад је утврдио те градове, поставио је у њима заповеднике и допремно залихе хране, уља и вина, **12** и у сваки од тих градова ставио је велике штитове и копља. Тако их је веома утврдио. А Јуда и Венијамин остали су под његовом влашћу.

13 Свештеници и Левити, који су живели по целом Израелу, преселили су се код њега из свих својих крајева. **14** Левити су оставили своје пашњаке и поседе, и дошли су у Јуду и Јерусалим, јер су их Јеровоам и његови синови отпустили да више не служе као Господњи свештеници. **15** Јеровоам је поставио себи свештенике за обредне узвишце, за обожавање демона и за обожавање телади коју је начинио. **16** Они који су искреног срца тражили Господа, Израеловог Бога, долазили су за Левитима у Јерусалим из свих Израелових племена да би приносили жртве Господу, Богу својих праочева. **17** Тако су јачали Јудино царство и подупирали Ровоама, Соломоновог сина, три године, јер су три године ишли Давидовим и Соломоновим путем.

18 Ровоам је узео за жену Маелету, кћер Јеримота, Давидовог сина, и Авихаилу, кћер Елијава, Јесејевог сина. **19** Она му је родила синове Јеуса, Семарију и Зама. **20** После ње је узео Маху, Авесаломову унуку. Она му је родила Авију, Атаја, Зиса и Селомита. **21** Ровоам је волео Маху, Авесаломову унуку, више од свих својих жена и иноча, а имао је осамнаест жена и шездесет иноча, и родило му се двадесет и осам синова и шездесет кћери. **22** Ровоам је поставио Авију, Махиног сина, за поглавара, да буде кнез међу својом браћом, јер је хтео да га постави за цара. **23** Он је поступао разумно и разместио је неке од својих синова по целој Јудиној и Венијаминовој земљи, у свим утврђеним градовима. Дао им је хране у изобилју и много жена.

12 Кад је Ровоам учврстио своју царску власт и кад је постао моћан, напустио је Господњи закон, а у томе га је следио и цео Израел. **2** Пете године Ровоамовог царовања Сисак, цар Египта, напао је Јерусалим, јер је народ био неверан Господу, **3** са хиљаду и двеста бојних кола и шездесет хиљада коњаника. С њим је из Египта дошло небројено много Либијаца, Сухеја и Етиопљана. **4** Освојио је утврђене градове у Јуди и дошао до Јерусалима.

5 Тада је пророк Семаја дошао код Ровоама и код Јудиних кнезова, који су се скупили у Јерусалиму због Сисака, и рекао им:

„Овако каже Господ: 'Ви сте оставили мене, па и ја остављам вас и предајем вас у руке Сисаку.'" **6** Тада су се кнезови Израела и цар понизили, па су рекли: „Господ је праведан." **7** Кад је Господ видео да су се понизили, Семаја је дошла Господња реч: „Понизили су се. Нећу их затрти, него ћу их убрзо избавити, и мој гнев неће се излити на Јерусалим преко Сисака. **8** Али биће његове слуге да би видели шта значи служити мени, а шта значи служити земаљским царствима."

9 Тако је Сисак, цар Египта, напао Јерусалим и узео благо из Господњег дома и благо из царевог двора, све је узео. Узео је и златне штитове које је направио Соломон. **10** После тога, цар Ровоам је уместо њих направио бакарне штитове и предао их на чување заповедницима телесне страже која је стражарила на улазу у царев двор. **11** Кад год је цар ишао у Господњи дом, телесна стража је долазила и носила их, а касније их је враћала у стражарницу телесне страже. **12** Зато што се Ровоам понизио, Господњи гнев се одвратио од њега и није хтео да их затре. А у народу у Јуди нашло се и нешто добра.

13 Цар Ровоам је учврстио своју власт у Јерусалиму и наставио да влада. Ровоам је имао четрдесет и једну годину кад је почео да влада, и седамнаест година је владао у Јерусалиму, граду који је Господ изабрао између свих Израелових племена да тамо пребива његово име. Његова мајка звала се Нама и била је Амонка. **14** Али он је чинио зло, јер у свом срцу није чврсто одлучио да тражи Господа.

15 Ровоамова дела, од почетка до краја, зар нису као родословни запис наведен у записима пророка Семаје и видеоца Ида? Све време води се рат између Ровоама и Јеровоама. **16** Ровоам је починуо код својих праочева и био је сахрањен у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Авија.

13 Осамнаесте године владања Јеровоама, Авија је постао цар над Јудом. **2** Он је три године владао у Јерусалиму. Његова мајка звала се Михеја и била је кћи Урила из Гаваје. Између Авије и Јеровоама води се рат.

3 Авија је кренуо у рат са војском од четристо хиљада изабраних ратника. Јеровоам се сврстао у бојне редове против њега са осамсто хиљада изабраних људи, храбрих јунака. **4** Авија је стао наврх горе Семарајим, која је у брдовитом подручју Јефрема, па је

рекао: „Чујте ме, Јеровоаме, и сви Израелци! **5** Зар не знате да је Господ, Израелов Бог, предао Давиду царство над Израелом довека, њему и његовим синовима, на темељу савеза соли? **6** Јеровоам, Наватов син, слуга Давидовог сина Соломона, устао је и побунио се против свог господара. **7** Око њега су се скупили беспослени и покварени људи који су надјачали Ровоама, Соломоновог сина, јер је Ровоам био млад и плашљив и није могао да им се одупре.

8 Ви сада мислите да ћете моћи да се одупрете Господњем царству које је у руци Давидовог сина јер вас је много и имате са собом златну телад коју је Јеровоам начинио да вам буду богови. **9** Зар нисте отерали Господње свештенике, Аронове синове и Левите, и поставили себи свештенике као народи других земаља? Ко год би дошао и опуномоћио себе да служи, тиме што би принео јунца и седам овнова, постао би свештеник оних који нису богови. **10** Али наш Бог је Господ, ми га нисмо оставили, а свештеници који служе Господу јесу Аронови синови, а и Левити раде свој посао. **11** Они свако јутро и свако вече приносе Господу жртве паљенице, а исто тако и мирисни кад. Постављају хлебове на сто од чистог злата и свако вече пале жишке на златном свећњаку, јер ми чинимо оно што од нас тражи Господ, наш Бог, а ви сте га оставили. **12** Зато нас предводе Бог и његови свештеници, који носе трубе да огласе позив за бој против вас. Синови Израелови, немојте да се борите против Господа, Бога својих праочева, јер нећете имати успеха.”

13 Али Јеровоам је послао људе да им дођу с леђа и поставе заседу, тако да је Јудиним синовима спреда била војска, а иза леђа заседа. **14** Кад су се Јудини синови окренули, видели су да треба да воде бој и спреда и с леђа. Тада су завапили к Господу, а свештеници су гласно затрубили у трубе. **15** Јудини синови су узвикнули бојни поклич. А кад су Јудини синови узвикнули бојни поклич, Бог је поразио Јеровоама и цео Израел пред Авијом и Јудом. **16** Израелови синови су побегли пред Јудиним синовима и Бог их је предао њима у руке. **17** Авија и његови људи побили су их у великом боју, и пало је петсто хиљада Израелаца, изабраних људи. **18** Тако су Израелови синови тада били понижени, а Јудини синови су однели победу јер су се ослонили на Господа, Бога својих праочева. **19** Авија је кренуо у потеру за Јеровоамом и одузео му градове: Ветил с

околним градовима, Јесан с околним градовима и Ефрон с околним градовима. **20** Јеровоам се више није опоравио за време Авијиног живота. Господ га је ударио, и он је умро.

21 Авија је бивао све моћнији. Имао је четрнаест жена, и родила су му се двадесет и два сина и шеснаест кћери. **22** Остала Авијина дела, оно што је радио и говорио, све се то налази у записима пророка Ида.

14 Авија је починуо код својих праочева и сахранили су га у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Аса. У његово време земља је била у миру десет година.

2 Аса је чинио оно што је добро и исправно у очима Господа, његовог Бога. **3** Уклонио је олтаре туђих богова и обредне узвишице, оборио обредне стубове и посекао обредна дебла. **4** Заповедио је Јудиним синовима да траже Господа, Бога својих праочева, и да се држе закона и заповести. **5** Уклонио је из свих Јудиних градова обредне узвишице и кадионе сталке. Под његовом влашћу владао је мир у царству. **6** Саградио је утврђене градове у Јуди, јер је у земљи владао мир. Тих година нико није ратовао против њега, јер му је Господ дао мир. **7** Зато је он рекао Јудиним синовима: „Сазидајмо те градове и опашимо их зидинама, направимо куле, двокрилна врата и преворнице. Јер земља је још увек наша, зато што смо тражили Господа, свог Бога. Тражили смо га, и он нам је дао мир на свим нашим границама.” Тако су градили и имали су успеха.

8 Аса је имао војску од триста хиљада људи из Јудиног племена, који су носили велике штитове и копља, и двеста осамдесет хиљада из Венијаминовог племена, који су носили мале штитове и лукове. Сви су били храбри јунаци.

9 На њих је изашао Зара Етиопљанин с војском од милион људи и с триста бојних кола и дошао је до Марисе, **10** а Аса је изашао пред њега. Сврстали су се у бојне редове у долини Сефати код Марисе. **11** Аса је завапио к Господу, свом Богу, и рекао: „Госпode, ти можеш да помогнеш како силном тако и нејаком народу. Помози нам, Госпode, Боже наш, јер се на тебе ослањамо и у твоје име смо изашли на ово мноштво. Госпode, ти си наш Бог, не дај да смртни човек буде јачи од тебе.”

12 Тада је Господ поразио Етиопљане пред Асом и пред Јудом, и Етиопљани су побегли.

13 Аса и народ који је био с њим терали су их све до Герара. Етиопљани су падали и ниједан није остао жив, јер су били разбијени пред Господом и пред његовом војском. Аса и народ су однели веома велик плен. **14** Затим су освојили све градове око Герара које је обузео страх од Господа, и опленили су све те градове, јер је у њима био велики плен. **15** Ударили су и на пастирске шаторе, тако да су запленили много ситне стоке и камила. Затим су се вратили у Јерусалим.

15 Божји Дух је сишао на Азарију, Одидог сина. **2** Он је дошао пред Асу и рекао му: „Чујте ме, Асо и цео Јудин и Венијаминов народе! Господ ће бити с вама све док ви будете с њим. Ако га будете тражили, даће вам да га нађете, али ако га оставите, и он ће оставити вас. **3** Дуго су Израелци били без Бога, без свештеника који би их поучавао, и без Закона. **4** Али кад су се у својој невољи вратили Господу, Израеловом Богу, и почели да га траже, он им је дао да га нађу. **5** У то време није се могло сигурно путовати, јер су владали велики немири међу свим становницима ове земље. **6** Плење је ударило на племе и град на град, јер их је Бог смео разним невољама. **7** А ви будите храбри и немојте да вам клону руке, јер ће ваша дела бити награђена.“

8 Када је Аса чуо те речи и пророчанство пророка Одида, охрабрио се и уклонио гадости из целе Јудине и Венијаминове земље и из градова које је освојио у брдовитом подручју Јефрема. Обновио је Господњи олтар који је био испред Господњег предворја. **9** Скупио је цело Јудино и Венијаминово племе и странце из Јефремовог, Манасијиног и Симеоновог племена који су из Израела пребегли код њега кад су видели да је с њим Господ, његов Бог. **10** Они су се скупили у Јерусалиму трећег месеца петнаесте године Асиног владања. **11** Тог дана су принели Господу жртве од плена који су донели: седамсто говеда и седам хиљада оваца. **12** Склопили су савез да ће тражити Господа, Бога својих праочева, свим својим срцем и свом својом душом, **13** и да ће свако ко не буде тражио Господа, Израеловог Бога, бити погубљен, било да је мали или велики, мушкарац или жена. **14** Тада су се заклели Господу на св глас, уз радосно клицање и уз звук труба и рогова. **15** Цео Јудин народ радовао се због те заклетве, јер су се заклели свим срцем и радо су га тражили, и он им је

дао да га нађу. Господ им је дао мир на свим њиховим границама.

16 Цар Аса је своју баку Маху свргнуо с положаја царице мајке, јер је начинила идола за обожавање обредног дебла. Аса је послао њеног идола, саатро га у прах и спалио у долини Кедрон. **17** Али обредне узвишице нису биле уклоњене из Израела. Па ипак, Аса је читавог свог живота целим срцем био одан Богу. **18** Он је у дом Божји унео ствари које је посветио његов отац и ствари које је сам посветио: сребро, злато и друге предмете. **19** И није било рата све до тридесет и пете године Асиног владања.

16 Тридесет и шесте године Асиног владања на Јуду је дошао Васа, цар Израела, и почео да утврђује Раму да нико не би могао да одлази од Асе, Јудиног цара, нити да долази код њега. **2** Тада је Аса изнео сребро и злато из ризница Господњег дома и царевог двора и послао га сиријском цару Вен-Ададу, који је живео у Дамаску, и поручио му: **3** „Постоји савез између мене и тебе, између мог оца и твог оца. Ево, шаљем ти сребро и злато. Хајде, раскини свој савез с Васом, царем Израела, тако да оде од мене.“

4 Вен-Адад је послушао цара Асу и послао заповеднике своје војске на израелске градове. Они су ударили на Ијон, Дан, Авел-Мажим и на сва складишта у Нефталимовим градовима. **5** Кад је Васа то сазнао, одмах је престао да утврђује Раму и обуставио је градове. **6** Цар Аса је окупио цео Јудин народ, и они су однели камење и дрвну грађу којима је Васа утврђивао Раму, па је тиме почео да утврђује Гаву и Миспу.

7 У то време је код Асе, Јудиног цара, дошао виделац Ананије, и рекао му: „Зато што си се ослонио на цара Сирије, а ниси се ослонио на Господа, свог Бога, зато ти се војска цара Сирије измакла из руку. **8** Зар нису Етиопљани и Либијци имали веома велику војску с много бојних кола и коњаника? Зар их није Господ предао теби у руке јер си се ослонио на њега? **9** Јер Господ очима својим претражује сву земљу да би показао своју силу штитећи оне који су му одани целим срцем. Безумно си поступио у томе, и зато ће се од сада дизати ратови на тебе.“

10 Али Аса се наљутио на видеоца и ставио га у затвор и у кладе, јер се разгневио на њега због онога што му је рекао. У то време Аса је почео да тлачи и неке друге из народа. **11** Асина дела, од почетка до краја,

записана су у књизи о Јудиним и Израеловим царевима.

12 У тридесет и деветој години свог владања Аса је добио тешку болест ногу, али ни док је био болестан није тражио Господа него лекаре. **13** Аса је починуо код својих праочева. Умро је у четрдесет и првој години свог владања. **14** Сахранили су га у гробници коју је ископао себи у Давидовом граду. Положили су га на одар с балзамом и посебним мешавинама различитих врста мирисних уља. У његову част спалили су веома много мирисних мешавина.

17 Уместо њега почео је да влада његов син Јосафат, и учврстио је своју власт над Израелом. **2** Разместио је војску по свим Јудиним утврђеним градовима и поставио чете по Јудиној земљи и по Јефремовим градовима које је освојио његов отац Аса. **3** Господ је био с Јосафатом јер је он ишао путем којим је ишао Давид, његов праотац, и није тражио Вале. **4** Тражио је Бога свог оца и живео је по његовим заповестима, и није чинио оно што су чинили Израелови синови. **5** Зато је Господ утврдио царство у његовој руци, и цео Јудин народ доносио је Јосафату дарове, и он је стекао велико богатство и славу. **6** Одважно се држао Господњих путева и уклонио је из Јуде обредне узвишице и обредна дебла.

7 Треће године свог владања позвао је своје кнезове Вен-Аила, Авдију, Захарију, Натанаила и Михеју, и послао их да поучавају у Јудиним градовима. **8** С њима су пошли и Левити Семаја, Нетанија, Зевадија, Асаило, Семирамот, Јонатан, Адонија, Товија и Тов-Адонија и свештеници Елисама и Јорам. **9** Они су поучавали у Јуди, носећи са собом књигу Господњег закона. Обилазили су све Јудине градове и поучавали народ.

10 Страх од Господа обузео је царства свих земаља око Јуде, тако да се нису усудили да ратују против Јосафата. **11** Неки Филитеји су доносили Јосафату дарове и плаћали му данак, а Арапи су му доводили ситну стоку: по седам хиљада седамсто овнова и седам хиљада седамсто јараца.

12 Јосафат је све више напредовао док није постао веома велик. Саградио је у Јуди утврђења и градове који су служили као складишта. **13** Много је тога направио у Јудиним градовима. У Јерусалиму је имао ратнике, храбре јунаке. **14** Ово су њихове дужности по домовима њихових праочева: из Јудиног племена поглавари над хиљадама били су:

заповедник Адна и с њим триста хиљада храбрих јунака; **15** под његовим заповедништвом био је заповедник Јоанан и с њим двеста осамдесет хиљада људи; **16** под његовим заповедништвом био је Амасија, Зихријев син, који се добровољно ставио у службу Господу, и с њим двеста хиљада храбрих јунака. **17** Из Венијаминовог племена: храбар јунак Елијада и с њим двеста хиљада људи наоружаних луком и штитом; **18** под његовим заповедништвом био је Јозавад и с њим сто осамдесет хиљада људи опремљених за бој. **19** Они су служили цару, поред оних које је цар распоредио у утврђене градове по свој Јудиној земљи.

18 Јосафат је стекао велико богатство и славу. Он се женидбом сродио с Ахавом. **2** После неколико година отишао је код Ахаву у Самарију. Ахав је принео на жртву много оваца и говеда за њега и за људе који су били с њим. Затим га је наговарао да пође с њим на Рамот у Галаду. **3** Тако је Ахав, цар Израела, упитао Јосафата, Јудиног цара: „Хоћеш ли ићи са мном на Рамот у Галаду?” А он му одговори: „Ја сам као и ти, мој је народ као и твој народ, кренућемо с тобом у рат.”

4 Али Јосафат још рече цару Израела: „Молим те, најпре питај Господа шта ће рећи.” **5** Тако је цар Израела окупио пророке, њих четристо, и рекао им: „Да ли да кренемо у битку против Рамота у Галаду или да одустанемо од тога?” А они су одговорили: „Иди, јер ће га Бог предати цару у руке.”

6 Али Јосафат упита: „Зар овде нема још неког од Господњих пророка? Да питамо и преко њега.” **7** На то цар Израела рече Јосафату: „Има још један човек преко ког бисмо могли да питамо Господа за савет, али ја га мрзим јер ми не прориче добро, него увек само зло. То је Михеја, Јемлин син.” Али Јосафат рече: „Нека цар не говори тако.”

8 Тада је цар Израела позвао једног дворанина и рекао му: „Доведи брзо Михеју, Јемлиног сина.” **9** Цар Израела и Јосафат, Јудин цар, седели су сваки на свом престолу, одевени у царске хаљине, на гумну код самаријских врата, а сви пророци пророковали су пред њима. **10** Седекија, Хананин син, начинио је себи гвоздене рогове и рекао: „Овако каже Господ: 'Овим ћеш бости Сиријце док их не истребиш!'” **11** И сви други пророци пророковали су исто тако: „Иди на Рамот у Галаду и победићеш, јер ће га Господ предати цару у руке.”

12 Гласник који је отишао да позове Михеју рече му: „Ево, пророци сложено објављују добро цару. Молим те, нека твоја реч буде као и њихова и проречи добро.“ **13** Али Михеја рече: „Тако жив био Господ, Бог мој, шта ми он каже, то ћу говорити.“ **14** Кад је дошао пред цара, цар га упита: „Михеја, да ли да кренемо у битку против Рамота у Галаду или да одустанем од тога?“ А он му одговори: „Иди и победићеш, биће вам предати у руке.“ **15** На то му цар рече: „Колико ћу те пута заклињати да ми говориш само истину у Господње име?“ **16** Тада он рече: „Видим све Израелце расејане по горама као овце које немају пастира. Господ је рекао: 'Ови немају господара. Нека се у миру врате сваки својој кући!'“

17 Тада цар Израела рече Јосафату: „Зар ти нисам рекао да ми неће пророковати добро, него зло?“

18 Михеја још рече: „Зато чујте Господњу реч: Видим Господа како седи на свом престољу, а сва небеска војска стоји му с десне и с леве стране.“ **19** Господ је рекао: 'Ко ће преварити Ахава, цара Израела, да крене на Рамот у Галаду и да тамо падне?' Један је рекао овако, а други онако. **20** На крају је дошао један дух, стао пред Господа и рекао: 'Ја ћу га преварити.' Господ га је упитао: 'Како?' **21** Он је одговорио: 'Отићи ћу и бићу лажљив дух у устима свих његових пророка.' А он је рекао: 'Успећеш да га превариш. Иди и учини тако.' **22** И ево, Господ је ставио преваран дух у уста ових твојих пророка, али Господ ти најављује невољу.“

23 Тада Седекија, Хананин син, приђе Михеји, удари га по образу и рече: „Како то да је Господњи Дух отишао од мене да би говорио теби?“ **24** Михеја одговори: „Ево, видећеш то оног дана кад уђеш у најскровитију собу да се сакријеш.“ **25** Тада цар Израела рече: „Узмите Михеју и одведите га Амону, градском заповеднику, и Јоасу, царевом сину.“ **26** И речите им: 'Овако каже цар: 'Ставите овог човека у затвор и дајте му по мало хлеба и по мало воде док се не вратим у миру.'“ **27** Михеја на то рече: „Ако се заиста вратиш у миру, онда Господ није говорио преко мене.“ И још рече: „Чујте то сви народи.“

28 Тако су цар Израела и Јосафат, Јудин цар, кренули на Рамот у Галаду. **29** Цар Израела рече Јосафату: „Ја ћу се прерушити кад пођем у битку, а ти обуци своје царске хаљине.“ Тако се цар Израела прерушио и пошао у битку. **30** Цар Сирије заповедио је

заповедницима над својим бојним колима и рекао им: „Не нападајте ни малог ни великог, него само цара Израела.“ **31** Кад су заповедници над колима видели Јосафата, помислили су: „То је цар Израела.“ И кренули су на њега, али Јосафат је повикао тражећи помоћ и Господ Бог му је помогао, и одмах их је одвратио од њега. **32** Заповедници над колима видели су да то није цар Израела, па су престали да га гоне.

33 Тада је један човек одапео стрелу и случајно погодио цара Израела тамо где се оклоп саставља. Цар рече свом возачу: „Окрени кола и изведи ме из боја јер сам тешко рањен.“ **34** Битка је тог дана бивала све жешћа. Цара Израела морали су да држе у усправном положају у колима насупрот Сиријцима све до вечери. Умро је кад је сунце залазило.

19 Јосафат, Јудин цар, у миру се вратио својој кући у Јерусалиму. **2** Тада је Јуј, Ананијев син, виделац, изашао пред цара Јосафата и рекао му: „Зар да помажеш зломе и да волиш оне који мрзе Господа? Зато се Господ разгневио на тебе.“ **3** Ипак, нашло се и нешто добра на теби, јер си уклонио обредна дебла из земље и припремио си своје срце да тражиш Бога.“

4 Јосафат је живео у Јерусалиму, и опет је одлазио међу народ од Вирсавеје до брдовитог подручја Јефрема, да их врати Господу, Богу њихових праочева. **5** Он је поставио судије по земљи, у свим Јудиним утврђеним градовима, у сваком граду. **6** Рекао је судијама: „Пазите шта радите, јер не судите у име човека, него у име Господа. Он је с вама док судите.“ **7** Зато се сада бојте Господа. Пазите како радите, јер код Господа, нашег Бога, нема неправедности ни пристрасности ни узимања мита.“

8 Јосафат је у Јерусалиму поставио неке Левите, свештенике и неке поглаваре отачких домова у Израелу да суде у Господње име и да воде парнице становника Јерусалима. **9** Дао им је ову заповест: „Све чините у страху од Господа, верно и целим срцем.“ **10** У свакој парници коју пред вас изнесу ваша браћа која живе у својим градовима, било да се ради о проливању крви, о закону, заповестима, прописима или наредбама, треба да их опоменете да не би згрешили Господу и да се не би подигао његов гнев на вас и на вашу браћу. Тако треба да чините да не бисте на себе навукли кривицу. **11** Амарија, свештенички поглавар, биће над вама у

свим пословима у служби за Господа. Зевудија, Исмаилов син, поглавар Јудиног дома, биће одговоран за све послове за цара, а Левити ће вам бити управитељи. Будите јаки и крените на посао. Господ нека буде с онима који добро чине.”

20 После тога су Моавови синови и Амонови синови, а с њима и неки Амоници, заратили с Јосафатом. **2** Људи су дошли код Јосафата и јавили му: „На тебе долази велико мноштво с оне стране мора,* из Едома. Ено их у Асасон-Тамару, то јесту Ен-Гаду.” **3** Тада се Јосафат уплашио, и окренуо лице к Господу да га тражи. Огласио је пост по свој Јудиној земљи. **4** Јудини синови су се скупили да траже савет од Господа. Из свих Јудиних градова дошли су да траже савет од Господа.

5 Тада је Јосафат устао пред Јудиним и јерусалимским збором у Господњем дому, пред новим двориштем, **6** и рекао:

„Господе, Боже наших праочева, зар ниси ти Бог на небесима и зар ти не владаш над царствима свих народа? Зар није у твојој руци таква сила и моћ да се нико не може одржати пред тобом? **7** Зар ниси ти, Боже наш, отерао становнике ове земље пред својим народом Израелом и дао је довека потомству Аврама, који те је волео? **8** Они су се населили у њој и саградили у њој светилиште твојом имену, рекавши: **9** 'Ако дође на нас невоља, мач, осуда, пошаст или глад, стаћемо пред овим домом и пред тобом, јер је твоје име у овом дому, и вапићемо за помоћ у својој невољи, а ти нас услыши и избави. **10** А сада, Амонови и Моавови синови и они из брдовитог подручја Сира, кроз чију земљу ниси дао Израелцима да прођу кад су излазили из египатске земље, него су их заобишли и нису их истребили, **11** они нам сада узвраћају тиме што долaze да нас отерају са твог поседа који си нама дао. **12** Боже наш, зар им нећеш судити? Јер ми смо немоћни пред овим великим мноштвом које долази на нас. Ми не знамо шта да радимо, него су наше очи упрте у тебе.”

13 Сви Јудини синови све време су стајали пред Господом, с малом децом, са својим женама и синовима.

14 Тада је Господњи Дух усред збора сисао на Зазила, сина Захарије, сина Венаје, сина Јемла, Матанијиног сина, Левита од Асафових синова. **15** Он је рекао: „Послу-

шајте сви Јудини синови и становници Јерусалима и ти, цару Јосафате! Овако вам каже Господ: 'Не бојте се и не плашите се тог великог мноштва, јер ово није ваш рат, него Божји. **16** Сутра изађите на њих. Они ће се пењати уз брдо Зис, а ви ћете их срести на крају долине пред пустињом Јеруил. **17** Нећете се ви борити у овом боју. Заузмите своја места, стојте и гледајте како ће вас Господ спасти. Јудо и Јерусалиме, не бојте се и не плашите се. Сутра изађите на њих и Господ ће бити с вама.”

18 Тада се Јосафат поклонио лицем до земље, а и сви Јудини синови и становници Јерусалима пали су пред Господом да се поклоне Господу. **19** Левити од Катових синова и од Корејевих синова устали су и на сав глас хвалили Господа, Израеловог Бога.

20 Ујутру су рано устали и кренули према пустињи Текоји. Кад су излазили, Јосафат је стао и рекао: „Чујте ме, Јудини синови и становници Јерусалима! Уздајте се у Господа, свог Бога, да бисте се могли одржати. Верујте његовим пророцима и победићете.”

21 Затим се посаветовао с народом и поставио оне који певају Господу и оне који му у светом руху упућују хвале да иду пред наоружаним ратницима, говорећи: „Хвалите Господа, јер вечна је љубав његова!”

22 Кад су почели радосно клицати и упућивати хвале, Господ је поставио заседу Амоновим и Моавовим синовима и онима из брдовитог подручја Сира који су дошли на Јуду, тако да су почели да се боре једни против других. **23** Амонови и Моавови синови устали су на становнике брдовитог подручја Сира да их побију и истребе. А кад су завршили с њима, ударили су једни на друге и међусобно се поубијали.

24 Кад су Јудини синови дошли до стражарске куле у пустињи и погледали према мноштву, гле, лешеве су лежали по земљи, нико се није спасао. **25** Јосафат је са својим људима дошао да покупи плен и нашли су код њих много блага, одеће и драгоцених ствари. Покупили су с њих толико плена да више нису могли да носе. Три дана су купили плен, јер га је било много. **26** Четвртог дана скупили су се у долини Вераки и тамо су благосиљали Господа. Зато су тој долини дали име Верака,* које носи до данас.

27 Затим су се сви Јудини синови и они из Јерусалима, с Јосафатом на челу, радосно вратили у Јерусалим, јер их је Господ развеселио победом над њиховим непријатељима.

28 Тако су дошли у Јерусалим у Господњи

***20,2** То јест Мртвог мора. **20,26** „Верака” значи „благослов”.

дом с харфама, другим жичаним инструментима и трубaма. **29** Страх од Бога обузео је сва царства других земаља кад су чули да се Господ борио против Израелових непријатеља. **30** Тако је Јосафатово царство било у миру јер му је његов Бог дао мир на свим његовим границама.

31 Јосафат је владао над Јудом. Имао је тридесет и пет година кад је почео да влада и владао је двадесет и пет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Азува и била је Силејева кћи. **32** Он је ходио путем свог оца Асе, и није одступио од његовог пута, него је чинио оно што је исправио у Господњим очима. **33** Само што обредне узвишице нису биле уклоњене. Народ још није био припремио своје срце да служи Богу својих праочева.

34 Остала Јосафатова дела, од почетка до краја, записана су у записима Јуја, Ананијевог сина, који су уврштени у књигу о царевима Израела. **35** Затим се Јосафат, Јудин цар, удружио с Охозижом, царем Израела, који је чинио зло. **36** Удружио се с њим да би направио бродове који ће пловити у Тарсис. Тако су направили бродове у Есион-Геверу. **37** Али Елијезер, син Додава из Марисе, пророковао је против Јосафата и рекао: „Зато што си се удружио с Охозижом, Господ ће разорити твоја дела.“ Тако су се бродови разбили и нису могли да плове у Тарсис.

21 Јосафат је починуо код својих праочева и био је сахрањен код својих праочева у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Јорам. **2** Његова браћа, Јосафатови синови, били су: Азарија, Јехило, Захарија, Азарија, Михаило и Сефатија. Сви су они били синови Јосафата, цара Израела. **3** Њихов отац им је дао много дарова у сребру, злату и другим драгоценостима, и уз то утврђене градове у Јуди. Царство је дао Јораму, јер је он био првенац.

4 Када је Јорам преузео царство свог оца и учврстио своју власт, побио је мачем сву своју браћу, а и неке израелске кнезове. **5** Јорам је имао тридесет и две године кад је почео да влада, и владао је у Јерусалиму осам година. **6** Ходио је путем царева Израела, као што је чинио и Ахавов дом, јер му је Ахавова кћи била жена, и чинио је оно што је зло у Господњим очима. **7** Али Господ није хтео да затре Давидов дом због савеза који је склопио с Давидом, јер је обећао да ће дати светилку њему и његовим синовима заувек.

8 У његово време Едом се побунио против Јудине власти и поставио је себи цара. **9** Зато је Јорам са свим својим заповедницима и са свим бојним колима кренуо на њих. Онда је устао ноћу и побио Едомце који су опколили њега и заповеднике кола. **10** Али побуна Едомаца против Јудине власти траје све до данас. У то време и Ливна се побунила против његове власти, јер је он оставио Господа, Бога својих праочева. **11** Начинио је и обредне узвишице по Јудиним брдима, и навео становнике Јерусалима да буду неверни Богу и завео је Јуду.

12 После неког времена дошло му је писмо од пророка Илије: „Овако каже Господ, Бог Давида, твог праоца: 'Зато што ниси ишао путем Јосафата, свог оца, нити путем Асе, Јудиног цара, **13** него си ишао путем царева Израела, и навео си Јуду и становнике Јерусалима да ми буду неверни, као што је то учинио и Ахавов дом, и још си побио своју браћу, дом свог оца, који су били бољи од тебе, **14** зато ће Господ задати велик ударац твојем народу, твојим синовима, твојим женама и свему што имаш. **15** Ти ћеш оболети од тешке болести. Болест ће ти захватити црева и из дана у дан биће све тежа, док ти од те болести на крају не изађу црева.'“

16 Господ је подстакао против Јорама дух Филистеја и Арапа који живе поред Етиопљана. **17** Они су напали Јуду, продри у земљу и однели све благо које се нашло у царевом двору, а и његове синове и његове жене, тако да му није остао ниједан син осим најмлађег сина Јоахаза. **18** После свега тога Господ га је ударио неизлечиво болешћу црева. **19** Тако су пролазили дани, а кад су прошле две године изашла су му црева због болести, и он је умро у страшним боловима. Народ није спаљивао мирисне мешавине у његову част као што их је спаљивао у част његових праочева. **20** Имао је тридесет и две године кад је почео да влада и владао је осам година у Јерусалиму. На крају је умро, а да нико није жалио за њим. Сахранили су га у Давидовом граду, али не у царској гробници.

22 Становници Јерусалима поставили су Охозију, Јорамовог најмлађег сина, да буде цар уместо њега, јер су разбојници који су с Арапима напали логор побили све старије синове. Тако је Охозија, Јорамов син, почео да влада у Јуди. **2** Охозија је имао двадесет и две године кад је почео да влада и владао

је годину дана у Јерусалиму. Његова мајка звала се Готолија и била је Амријева унука.

3 Он је ходио путем Ахавовог дома, јер га је мајка својим саветима наводила на зло. **4** Чинио је оно што је зло у Господњим очима, као и Ахавов дом, јер су му они били саветници након смрти његовог оца, на његову пропаст. **5** Поступао је по њиховим саветима, па је с Јорамом, сином Ахава, цара Израела, кренуо у рат против Азаила, цара Сирије, код Рамота у Галаду. Тамо су стрелци погодили Јорама. **6** Зато се Јорам вратио у Језраел да би се опоравио од рана које су му задала код Раме, кад се борио против Азаила, цара Сирије.

Азарија, Јорамов син, Јудин цар, отишао је у Језраел да посети Јорама, Ахавовог сина, јер је он био болестан. **7** Али Бог је учинио да Охозииј буде на пропаст што је дошао код Јорама. Кад је тамо дошао, отишао је с Јорамом у сусрет Јују, Нимсијевог унуку, кога је Господ помазао да истреби Ахавов дом. **8** Док је Јуј извршавао пресуду над Ахавовим домом, наишао је на Јудине кнезове и на синове Охозиијине браће који су били у Охозиијиној служби, и побио их је. **9** Затим је кренуо у потеру за Охозиијом. Ухватили су га док се скривао у Самаријом, довели су га код Јуја и погубили га. После су га сахранили, јер су рекли: „Он је унук Јосафата, који је свим срцем тражио Господа.“ Тако више није било никога од Охозиијиног дома ко би могао да буде цар.

10 Кад је Готолија, Охозиијина мајка, видела да јој је син мртав, устала је и побила сав царски род Јудиног дома. **11** Али Јосавета, царева кћи, узела је Јосаса, Охозиијиног сина, и отела га између царевих синова које су убијали. Њега и његову дојиљу одвела је у спаваћу собу. Јосавета, кћи цара Јорама, жена свештеника Јодаја, сакрила га је од Готолије, јер је била Охозиијина сестра, тако да није био погубљен. **12** Он је остао шест година сакривен код њих у дому Божјем, док је Готолија као царица владала земљом.

23 Седме године Јодај се охрабрио и склопио савез с поглаварима над стотинама људи: Азаријом, Јероамовим сином, Исмаилом, Јоанановим сином, Азаријом, Овидовим сином, Масијом, Адајиним сином, и Елисафатом, Зихријевим сином. **2** Они су почели да обилазе Јуду и да скупљају Левијеве синове из свих Јудиних градова и поглаваре отачких домова у Израелу. И дошли су у Јеруса-

лим. **3** Затим је цео збор склопио савез с царем у дому Божјем. А Јодај им је рекао:

„Ево, царев син ће владати, као што је Господ обећао за Давидове синове. **4** Овако ће те учинити: Трећина вас свештеника и Левита који долазите на Шабат служиће као вратари, **5** трећина ће бити у царевом двору, а трећина код Врата темеља. Сав народ биће у двориштима Господњег дома. **6** Нека нико не улази у Господњи дом, осим свештеника и Левита који су у служби. Они могу да уђу, јер су посвећени, а сав народ нека изврши своје дужности према Господу. **7** Левити нека окруже цара, сваки с оружјем у руци, и нека буде погубљен свако ко покуша да уђе у храм. Будите уз цара и кад излази и кад улази.“

8 Левити и цео Јудин народ учинили су све како им је заповедио свештеник Јодај. Сваки од њих узео је своје људе којима је служба започињала на Шабат и оне којима се завршавала на Шабат, јер свештеник Јодај није ослободио дужности њихове редове. **9** Свештеник Јодај је поглаварима над стотинама дао копља, штитове и округле штитове цара Давида, који су били у дому Божјем. **10** Поставио је људе, свакога с копљем у руци, од десне стране дома све до леве стране дома, код олтара и код дома, тако да су сасвим окружили цара. **11** Тада су извели царевог сина, ставили му круну, положили на њега Сведочанство и поставили га за цара. Затим су га Јодај и његови синови помазали и повикали: „Живео цар!“

12 Кад је Готолија чула како народ трчи и хвали цара, дошла је код народа у Господњи дом. **13** Тамо је угледала цара како стоји код свог стуба на улазу, и поред цара кнезове и трубаче, а цео народ се веселио и трубио у трубе. Били су тамо и певачи са инструментима и они који су предводили у певању хвалоспева. Тада је Готолија раздерала своје хаљине и повикала: „Завера! Завера!“ **14** Свештеник Јодај је послао поглаваре над стотинама, заповеднике војске, и рекао им: „Изведите је из својих редова, и ко год пође за њом, нека се погуби мачем!“ Јер свештеник је рекао: „Немојте је погубити у Господњем дому.“ **15** Они су је ухватили и кад су је довели до улаза за коње код царевог двора, тамо су је погубили.

16 Тада је Јодај склопио савез са целим народом и са царем, да ће они бити Господњи народ. **17** Затим је цео народ отишао у Валов храм и срушио га. Изломли су његове олтане и његове ликове, а Матана, Вало-

вог свештеника, погубили су пред олтарима. **18** Затим је Јодај службу у Господњем дому поверио свештеницима и Левитима, које је Давид поделио на редове за службу у Господњем дому, да Господу приносе жртве паљенице, како је записано у Мојсијевом закону, весело и с песмом, према Давидовим упутствима. **19** Поставио је вратаре на врата Господњег дома да не би улазио нико ко би због нечега био нечист. **20** Затим је скупио поглаваре над стотинама, достојанственике, кнезове народа и цео народ, па је извео цара из Господњег дома. Ушли су кроз горња врата у царев двор и поставили цара на царски престо. **21** Цео народ се радовао и град је био у миру, а Гототију су погубили мачем.

24 Јоас је имао седам година кад је почео да влада и владао је у Јерусалиму четрдесет година. Његова мајка звала се Сивија и била је из Вирсавеје. **2** Јоас је чинио оно што је исправно у Господњим очима докле год је био жив свештеник Јодај. **3** Јодај га је оженио двома женама, које су му родиле синове и кћери.

4 После неког времена Јоас је у свом срцу пожелело да обнови Господњи дом. **5** Он је скупио свештенике и Левите и рекао им: „Идите у Јудине градове и скупите новац од целог Израела да се поправи дом нашег Бога из године у годину. Брзо то учините.“ Али Левијеви синови нису журили. **6** Зато је цар позвао поглавару Јодаја и упитао га: „Зашто не тражиш од Левијевих синова да доносе из Јуде и Јерусалима свети порез који је прописао Мојсије, Господњи слуга, свети порез израелског збора за шатор Сведочанства? **7** Јер су синови зле Гототије ослепили дом Божји и све свете ствари из Господњег дома употребили су за обожавање Вала.“ **8** Цар је заповедио да се направи ковчег и да се стави код врата Господњег дома. **9** Затим су по свој Јудиној земљи и Јерусалиму огласили да се доноси Господу свети порез који је Мојсије, слуга Божји, прописао Израелу у пустињи. **10** Томе су се обрадовали сви кнезови и сав народ и доносили су свој прилог и стављали га у ковчег док нису сви дали.

11 У одређено време Левити би доносили ковчег цару на увид, и кад би видели да у ковчегу има много новца, царев писар и повереник свештеничког поглавара дошли би да испразне ковчег. Затим би га опет узели и ставили на његово место. Тако су радили

сваки дан и скупили су много новца. **12** Цар и Јодај предавали су новац надгледницима послова у Господњем дому, а они су унајмљивали клесаре и друге занатлије да би се обновио Господњи дом, и оне што раде са гвожђем и бакром да би се поправио Господњи дом. **13** Надгледници послова обављали су свој посао и обнова је добро напредовала под њиховим вођством. Вратили су некадашњи изглед дому Божјем и утврдили су га. **14** Кад су све завршили, донели су пред цара и пред Јодаја остатак новца. Од тога су направили прибор за Господњи дом, прибор за службу и за приношење жртава, чаше и друге предмете од злата и сребра. Док је Јодај био жив, жртве паљенице приносиле су се у Господњем дому без престанка.

15 Јодај је остарио и умро науживавши се живота. Имао је сто тридесет година кад је умро. **16** Сахранили су га код царева у Давидовом граду, јер је чинио добро у Израелу, добро је служио Богу и његовом дому.

17 После Јодајеве смрти дошли су Јудини кнезови и поклонили се цару. Тада је цар почео да их слуша. **18** Они су оставили дом Господа, Бога својих праочева, и почели су да служе обредним дебелима и идолима, тако да је због те њихове кривице дошао Божји гнев на Јуду и Јерусалим. **19** Господ им је слао своје пророке да их врате к њему. Они су их опомињали, али их ови нису слушали.

20 Божји Дух је обузео Захарију, сина свештеника Јодаја, и он је стао пред народ и рекао: „Овако каже Бог: ‘Зашто преступате Господње заповести? Зато нећете напредовати. Оставили сте Господа, и зато ће он оставити вас.’“ **21** Али они су сковали заверу против њега и засули су га камењем по царевој заповести у дворишту Господњег дома. **22** Цар Јоас није се сетио доброту коју је према њему показао Захаријин отац Јодај него му је убио сина, који је умирући рекао: „Господ нека види и нека узврати.“

23 Почетком идуће године на њега је дошла сиријска војска и напала Јуду и Јерусалим. Побили су све кнезове у народу, а сав плен су послали цару у Дамаск. **24** Премда је сиријска војска напала с малим бројем људи, Господ им је дао у руке веома велику војску, јер су ови оставили Господа, Бога својих праочева. Тако су извршили пресуду над Јоасом. **25** Кад су отишли од њега, оставивши га у многим болестима, његове слуге су сковале заверу против њега због крви сина свештеника Јодаја и убили су га на његовој постели. Тако је он умро и сахранили су га

у Давидовом граду, али не у царској гробници.

26 Ово су они који су сковали заверу против њега: Завад, син Симеате Амонке, и Јозавад, син Симирте Моавке. **27** Све о његовим синовима, о мноштву објава против њега и о обнови дома Божјег налази се у записима у Књизи о царевицама. Уместо њега почео је да влада његов син Амасија.

25 Амасија је имао двадесет и пет година кад је постао цар и владао је двадесет и девет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Јоадана и била је из Јерусалима. **2** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, али не целим срцем. **3** Кад је учврстио царство, побио је своје слуге које су убиле цара, његовог оца. **4** Али њихове синове није погубио, него је поступио као што је записано у закону, у Мојсијевој књизи, где је Господ заповедио: „Нека очеви не буду погубљени због синова, и нека синови не буду погубљени због очева. Нека свако буде погубљен због сопственог греха.“*

5 После тога Амасија је скупио Јудине синове и заповедио да се сав народ по Јудиној и Венијаминовој земљи разврста по домовима својих праочева, под заповедништвом поглавара над хиљадама и поглавара над стотинама. Кад је пописао оне од двадесет година па навише, утврдио је да има триста хиљада одабраних људи способних за војску, који носе копље и велики штит. **6** Осим тога, за сто таланата сребра унајмио је још сто хиљада храбрих јунака из Израела. **7** Али Божји човек је дошао код њега и рекао му: „Цару, нека не иде с тобом израелска војска, јер Господ није са Израелом, са свим тим Јефремовим синовима. **8** Иди сам и бори се храбро у боју. Бог би могао да те обори пред непријатељем, јер Бог има моћ да помогне и да обори.“ **9** Тада је Амасија рекао Божјем човеку: „Али шта ће онда бити са сто таланата које сам дао израелској војсци?“ На то му је Божји човек одговорио: „Господ ти може дати много више од тога.“ **10** Тако је Амасија одвојио војску која му је дошла од Јефрема и послао војнике да се врате својим кућама. Али они су се много разгневили на Јуду и вратили су се својим кућама у великом гневу.

11 Амасија се охрабрио, повео свој народ и отишао у Слану долину. Тамо је побио десет хиљада синова Сира. **12** Јудини синови

су заробили десет хиљада живих. Одвели су их на врх стене и бацили их с врха стене, тако да су сви погинули. **13** А војници које је Амасија послао назад да не иду с њим у бој напали су Јудине градове, од Самарије до Вет-Орона, побили су у њима три хиљаде људи и однели велики плен.

14 Кад се Амасија вратио побивши Едомце, донео је са собом богове синова Сира и поставио их себи за богове. Почео је да се клања пред њима и да им приноси кад. **15** Тада се Господ разгневио на Амасију и послао му пророка, који га је упитао: „Зашто тражиш богове другог народа који свој народ нису могли избавити из твоје руке?“ **16** Док му је он то говорио, цар га је упитао: „Јесмо ли тебе поставили за царевог саветника? Боље ти је да престанеш! Зашто да те погубе?“ Тада је пророк ућутао, али је затим рекао: „Знам да је Бог одлучио да те уништи јер тако поступаш и не слушаш мој савет.“

17 Кад се Амасија, Јудин цар, посаветовао с другима, послао је гласнике Јоасу, сину Јоахаза, Јујевог сина, цару Израела, и поручио му: „Дођи да се огледамо.“ **18** Јоас, цар Израела, овако је поручио Амасији, Јудином цару: „Трновити коров на Ливану поручио је кедр на Ливану: 'Дај своју кћер мом сину за жену.' Али пољска звер на Ливану прешла је преко трновитог корова и изгазила га. **19** Ти кажеш да си поразио Едомце, и зато ти се срце узохолило па тражиш славу. Боље остани код куће. Зашто да се упушташ у сукоб кад ћеш бити поражен? Зар хоћеш да пропаднеш и ти и Јуда с тобом?“

20 Али Амасија није послушао, јер је Бог одлучио да их преда непријатељу у руке зато што су тражили едомске богове. **21** Тако је Јоас, цар Израела, дошао па су се он и Амасија, Јудин цар, огледали код Вет-Семеса, који припада Јуди. **22** Израелови синови су поразили Јудине синове, тако да су они побегли сваки у свој шатор. **23** Јоас, цар Израела, заробио је код Вет-Семеса Амасију, Јудиног цара, сина Јоаса, Јоахазовог сина, и довео га у Јерусалим. Затим је срушио јерусалимске зидине од Јефремових врата до Угаоних врата, у дужини од четристо лаката.

24 Он је узео све злато и сребро и све предмете који су се нашли у дому Божјем, а које је чувао Овид-Едом, и који су се нашли у ризници царевог двора, а узео је и таоце и вратио се у Самарију.

25 Амасија, Јоасов син, Јудин цар, живео је још петнаест година након смрти Јоаса, Јоахазовог сина, цара Израела. **26** Остала

*25,4 Види: 5. Мојсијева 24,16.

Амасијина дела, од почетка до краја, зар ни-су записана у књизи о Јудиним и Израеловим царевима? **27** Откако је Амасија одступио од Господа, у Јерусалиму су против њега ковали заверу. На крају је побегао у Лахис. Али за њим су у Лахис послали људе који су га тамо убили. **28** Оданде су га донели на коњима и сахранили га код његових праочева у Јудином граду.

26 Тада је цео Јудин народ узео Озију, који је имао шеснаест година, и поставио га за цара уместо његовог оца Амасије. **2** Он је поново изградио Елот и вратио га под Јудину власт након што је цар починуо код својих праочева. **3** Озија је имао шеснаест година кад је почео да влада и владао је педесет и две године у Јерусалиму. Његова мајка звала се Јехолија и била је из Јерусалима. **4** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, све онако како је чинио и Амасија, његов отац. **5** Стално је тражио Бога док је био жив Захарија, који га је учио да се боји Бога. Док је тражио Бога, он га је благосиљао.

6 Кренуо је у рат против Филистеја и развалио је зидине Гата, зидине Јавне и зидине Азота, а затим је саградио градове на подручју Азота и по осталој филистејској земљи. **7** Бог му је помагао у борби против Филистеја и против Арапа, који су живели у Гурвалу, и против Меунимових синова. **8** Амонци су плаћали данак Озији, а глас о њему проширио се све до Египта, јер је постао веома моћан. **9** Озија је саградио куле у Јерусалиму код Угаоних врата, код Врата према долини и код Потпорног стуба, и утврдио их је. **10** Саградио је куле и у пустињи, и ископао је много бунара јер је имао много стоке, а исто је учинио и у Шефели и на висоравни. Имао је ратаре и виноградаре у брдима и на Кармилу, јер је волео земљорадњу.

11 Озија је имао и војску која је ишла у рат, војнике који су у четама ишли у војне походе, онако како су их пребројали и написали писар Јеило и управитељ Масија, под заповедништвом Ананије, једног од царевих кнезова. **12** Укупан број поглавара отачких домова, храбрих јунака, износио је две хиљаде и шесто. **13** Под њиховим заповедништвом била је војска од триста седам хиљада и петсто људи који су ишли у рат као моћна војна сила да помажу цару у борби против непријатеља. **14** Озија је за сву војску набавио штитове, копља, кациге, оклопе, лукове

и камење за праћке. **15** У Јерусалиму је начинио бојне справе, које су изумели вешти мајстори, за одапињање стрела и бацање великог камења с кула и углова зидина. Тако се глас о њему пронео надалеко, због чудесне помоћи коју је добијао све док није постао моћан.

16 Али кад је постао моћан, срце му се толико узохолито да је сам себе одвео у пропаст. Постао је неверан Господу, свом Богу, и ушао је у Господњи храм да приноси кад на кадином олтару. **17** За њим је одмах ушао свештеник Азарија и с њим осамдесет Господњих свештеника, храбрих људи. **18** Они су се супротставили цару Озији и рекли су му: „Није твоје, Озија, да приносиш кад Господу, већ то треба да раде свештеници, Аронови синови, који су посвећени, они треба да приносе кад. Изађи из светиње! Неверно си поступио и то ти не служи на част пред Господом Богом.“

19 Тада се Озија разгневио држећи у руци кадионицу за приношење када. Али док се гневио на свештенике, изашла му је губа на челу пред свештеницима у Господњем дому, поред кадионичког олтара. **20** Кад су га Азарија, свештенички поглавар, и сви други свештеници погледали, био је губав по челу. Тада су га брзо извели напоље, а и сам је пожурио да изађе, јер га је Господ ударио.

21 Цар Озија је остао губав све до своје смрти. Живео је у својој кући изузет од својих дужности. Био је одстрањен из Господњег дома, а његов син Јотам управљао је царевим двором и судио народу.

22 Остала Озијина дела, од почетка до краја, записао је пророк Исаија, Амосов син. **23** Озија је починуо код својих праочева и сахранили су га код његових праочева, али на пољу изван царског гробља, јер су рекли: „Губав је.“ Уместо њега почео је да влада његов син Јотам.

27 Јотам је имао двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је шеснаест година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Јеруса и била је Садокова кћи. **2** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, све како је чинио и Озија, његов отац, само што није ушао у Господњи храм. Али народ је и даље чинио зло. **3** Јотам је саградио горња врата на Господњем дому и извео многе грађевинске радове на зидинама Офела. **4** Саградио је градове у Јудином брдовитом подручју, а у шумама је саградио утврђења и куле. **5** Ратовао је с царем Амонових синова и

надјачао их је, тако да су му Амонови синови две године дали сто таланата сребра, десет хиљада кора пшенице и десет хиљада кора јечма. Исто толико платили су му Амонови синови и друге и треће године. **6** Тако је Јотам бивао све моћнији, јер је чинио оно што је исправно пред Господом, својим Богом.

7 Остала Јотамова дела, сви његови ратови и све што је чинио записано је у књизи о Израеловим и Јудиним царевима. **8** Он је имао двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је шеснаест година у Јерусалиму. **9** Јотам је починуо код својих праочева и сахранили су га у Давидовом граду. Уместо њега почео је да влада његов син Ахаз.

28 Ахаз је имао двадесет година кад је почео да влада и владао је шеснаест година у Јерусалиму. Он није чинио оно што је исправно у Господњим очима као што је чинио Давид, његов праотац. **2** Ходио је путем царева Израела, и чак је начинио ливене кипове Вала. **3** Приносио је кад у долини Еномовог сина и спаљивао је своје синове у ватри, по одвратном обичају народа које је Господ отерао пред Израеловим синовима. **4** Он је приносио жртве и кад на обредним узвишцима, на брдима и под сваким зеленим дрветом.

5 Зато га је Господ, његов Бог, предао у руке цару Сирије, који га је потукао, заробио велики број његових људи и одвео их у Дамаск. Био је предат и у руке цару Израела, који му је нанео велики пораз. **6** Тако је Фекај, Ремалијин син, у једном дану побио у Јуди сто двадесет хиљада храбрих људи, јер су оставили Господа, Бога својих праочева. **7** А Зихрије, јунак од Јефрема, убио је Масију, царевог сина, Азрикама, дворског управитеља, и Елкану, који је био одмах до цара. **8** Осим тога, Израелови синови су од своје браће заробили двеста хиљада жена, синова и кћери. Узели су од њих и велики плен, који су однели у Самарију.

9 Тамо је био Господњи пророк који се звао Овид. Он је изашао пред војску која је ишла у Самарију и рекао им: „Гле, Господ, Бог ваших праочева, разгневио се на Јуду и зато их је предао вама у руке, а ви сте их побили у таквом гневу да је то до неба допрло. **10** И још мислите да од Јудиних и јерусалимских синова направите слуге и блушкиње. Али зар нисте ви криви пред Господом, својим Богом? **11** Зато ме сада послушајте и вратите заробљенике које сте заробили ме-

ђу својом браћом, јер се Господ жестоко разгневио на вас.”

12 Тада су неки од поглавара Јефремових синова, наиме Азарија, Јоананов син, Варација, Месилемотов син, Језекија, Салумов син, и Амоса, Адлајев син, устали на оне који су се враћали из војног похода **13** и рекли су им: „Не доводите овамо заробљенике, јер ћемо навући на себе кривицу пред Господом. Ви мислите да повећате наше грехе и нашу кривицу, јер је велика наша кривица, и жестоки гнев је већ на Израелу.” **14** Тада су ратници оставили заробљенике и плен пред кнезовима и пред целим збором. **15** Онда су устали људи који су били поименце одређени и преузели су заробљенике. Свима који су били оскудно одевени дали су да обуку одећу из плена. Обукли су их, дали им сандале, нахранили их, напојили и намазали уљем. Све изнемогле ставили су на магарце и одвели их њиховој браћи у Јерихон, град палми. Затим су се вратили у Самарију.

16 У то време, цар Ахаз је тражио помоћ од царева Асирије. **17** Едомци су поново дошли, ударили на Јуду и одвели заробљенике. **18** Филистеји су напали градове у Шефели и Негеву, на подручју Јуде, и освојили Вет-Семес, Ајалон, Гедирот, Сохот с околним градовима, Тамну с околним градовима и Гимзон с околним градовима. Затим су се тамо настанили. **19** Господ је пониizio Јуду због Ахаза, цара Израела, зато што је допустио да се разузданост шири Јудом и зато што је био неверан Господу.

20 Цар Асирије, Телгат-Фелнасар, дошао је на њега и задавао му невоље уместо да му помогне. **21** Премда је Ахаз опљачкао Господњи дом, царев двор и куће кнезова да би дао дар цару Асирије, ништа му то није помогло. **22** Док је био у невољи, цар Ахаз је у још већој мери био неверан Господу. **23** Почео је да приноси жртве боговима који су се обожавали у Дамаску и који су га поразили, јер је мислио: „Кад богови царева Сирије помажу њима, и ја ћу им приносити жртве да помогну и мени.” Због њих су пали у грех и он и цео Израел. **24** Ахаз је покупио прибор из дома Божјег и изломно га, затворио је врата Господњег дома и начинио олтаре на сваком углу у Јерусалиму. **25** Начинио је обредне узвишнице по свим градовима, у сваком Јудином граду, да се приноси кад другим боговима. Тако је вређао Господа, Бога својих праочева.

26 Остала његова дела и све што је чинио, од почетка до краја, записано је у књизи о

Јудиним и Израеловим царевима. **27** Ахаз је починуо код својих праочева и сахранили су га у граду, у Јерусалиму, али га нису положили у гробницу царева Израела. Уместо њега почео је да влада његов син Језекија.

29 Језекија је имао двадесет и пет година кад је постао цар и владао је двадесет и девет година у Јерусалиму. Његова мајка звала се Авија и била је Захаријина кћи. **2** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима, све онако како је чинио и Давид, његов праотац. **3** Прве године свог владања, првог месеца, отворио је врата Господњег дома и почео да их поправља. **4** Затим је довео свештенике и Левите и скупио их на отвореном, с источне стране. **5** Тада им је рекао: „Чујте ме Левијеви синови! Сада се посветите и посветите дом Господа, Бога својих праочева, и изнесите из светог места све што је нечисто. **6** Наши очеви су били неверни и чинили су оно што је зло у очима Господа, нашег Бога. Они су га оставили, окренули су лице од Господњег пребивалишта и окренули му леђа. **7** Затворили су врата предворја и погасили жишке. Нису приносили кад, нити су Израеловом Богу приносили жртве паљенице на светом месту. **8** Зато се Господ разгневио на Јуду и на Јерусалим, и од њих је учинио страشان приказ над којим се сви згражавају и на који у чуду звижде, као што видите својим очима. **9** Зато су наши праочеви пали од мача, а наши синови, наше кћери и наше жене одведени су у заробљеништво. **10** Сада сам у свом срцу одлучио да склопим савез с Господом, Израеловим Богом, да би се његов жестоки гнев одвратио од нас. **11** Зато, синови моји, не оклевајте, јер је Господ изабрао вас да стојите пред њим и да му служите, да будете његове слуге и да му приносите кад.”

12 Тада су устали Левити: Мат, Амасајев син, и Јоило, Азаријин син, од Катових синова; од Мераријевих синова Кис, Авдијев син, и Азарија, Јалелеилов син; од Гирсонових синова Јоах, Зимин син, и Еден, Јоахов син; **13** од Елисафанових синова Симирије и Јеуило, а од Асафових синова Захарија и Матанија; **14** од Еманових синова Јехило и Симеј, а од Једутунових синова Семаја и Озило. **15** Они су скупили своју браћу и посветили су се, а затим су дошли као што је заповедио цар по Господњој речи, да очисте Господњи дом. **16** Свештеници су ушли у Господњи дом да га очисте и износили су у двориште Господњег дома све нечисто што су нашли у

Господњем храму. Левити су то узимали и носили напоље у долину Кедрон. **17** Тако су почели са посвећивањем првог дана првог месеца, а осмог дана тог месеца дошли су до Господњег предворја. Осам дана су посвећивали Господњи дом, а шеснаестог дана првог месеца све су завршили.

18 Затим су дошли код цара Језекије и рекли му: „Очистили смо сав Господњи дом, олтар за жртве паљенице и сав његов прибор, сто за наслагане хлебове и сав његов прибор. **19** Ми смо припремили и посветили сав прибор који је цар Ахаз у својој неверности уклонио за време владања. Тамо је пред Господњим олтаром.”

20 Цар Језекија је устао рано ујутру, скупио градске кнезове и отишао у Господњи дом. **21** Довели су седам јунаца, седам овнова, седам јагањаца и седам јараца као жртву за грех за царство, за светилиште и за Јуду. Тада је цар рекао Ароновим синовима, свештеницима, да их принесу на Господњем олтару. **22** Заклали су говеда, а свештеници су узели крв и њоме пошкропили олтар. Затим су заклали овнове и крвљу пошкропили олтар, а онда су заклали и јагањце и крвљу пошкропили олтар. **23** Затим су јарце за жртву за грех довели пред цара и пред збор и положили руке на њих. **24** Свештеници су их онда заклали и њихову крв принели на олтару као жртву за грех, да се очисти цео Израел, јер је цар заповедио да се жртва паљеница и жртва за грех принесу за цео Израел.

25 До тада је већ био поставио у Господњем дому Левите с чинелама, харфама и другим жичаним инструментима, по заповести Давида, царевог видеоца Гада и пророка Натана, јер је од Господа дошла заповест преко његових пророка. **26** Тако су Левити стајали са Давидовим инструментима, а свештеници с трубама.

27 Тада је Језекија заповедио да се принесу жртве паљенице на олтару. Кад су почели да приносе жртве паљенице, запевао је Господу уз трубе и уз пратњу инструмената Давида, цара Израела. **28** Цео збор се поклонио, а песма се чула и трубе су одјекивале - све док није било завршено приношење жртава паљеница. **29** Кад је приношење било завршено, цар и сви који су били с њим поклонили су се и пали ничице. **30** Тада су цар Језекија и кнезови заповедили Левитима да хвале Господа хвалоспевима Давида и видеоца Асафа. Тако су радосно хвалили Бога, и пали су ничице и поклонили се.

31 Тада је Језекија рекао: „Сада сте спремни да служите Господу. Приступите и донесите жртве захвалнице и друге жртве у Господњи дом.“ Збор је донео жртве захвалнице и друге жртве, и ко је год био спремног срца донео је жртве паљенице. **32** Збор је за жртве паљенице донео седамдесет говеда, сто овнова, двеста јагањаца - све то као жртву паљеницу Господу. **33** За свете жртве донели су шесто говеда и три хиљаде оваца. **34** Али било је премало свештеника и нису могли да одеру све жртве паљенице. Зато су им помагала њихова браћа Левити, док се посао није завршио и док се свештеници нису посветили, јер су се Левити посвећивали с већом ревношћу него свештеници. **35** Било је много жртава паљеница, сала од жртава заједништва и жртава леваница за жртве паљенице. Тако је била обновљена служба у Господњем дому. **36** Језекија и цео народ радовали су се што је Бог све то припремио за свој народ, јер се све то догодило изненада.

30 Језекија је поручио свима у Израелу и Јуди, чак је написао и писма Јефремовом и Манасијиним племену, да дођу у Господњи дом у Јерусалиму да прославе Пасху у част Господу, Израеловом Богу. **2** Цар и његови кнезови и цео збор у Јерусалиму одлучили су да прославе Пасху другог месеца. **3** Нису могли да је прославе у право време јер није било довољно свештеника који су се посветили, а и народ се није скупио у Јерусалиму. **4** То је било исправно у очима цара и у очима целог збора. **5** Тако су одлучили да се по целом Израелу, од Вирсавеје до Дана, огласи да сви дођу у Јерусалим и прославе Пасху у част Господу, Израеловом Богу, јер се нису као народ окупљали да би је славили како је прописано.

6 Тако су гласници с писмима од цара и од његових кнезова отишли по целом Израелу и Јуди, објављујући по царевој заповести: „Синови Израелови, вратите се Господу, Богу Аврама, Исака и Израела, па ће се и он вратити к вама који сте се спасли и избавили из руку цара Асирије. **7** Не будите као ваши праоцеви и као ваша браћа која су била неверна Господу, Богу својих праочева, тако да је од њих учинио страхан призор, као што и сами видите. **8** Не будите непокорни као ваши праоцеви. Окрените се Господу и дођите у његово светилиште које је довека посветио и служите Господу, свом Богу, да се одврати од вас његов жестоки гнев. **9** Јер

кад се вратите Господу, ваша браћа и ваши синови стећи ће милост код оних који их држе у заробљеништву, па ће се вратити у ову земљу, јер је Господ, ваш Бог, милостив и милосрдан, и неће окренути своје лице од вас ако му се вратите.“

10 Гласници су ишли од града до града по свој Јефремовој и Манасијиној земљи све до Завулонове земље, али људи су им се подсмевали и ругали. **11** Само су се неки од Асира, Манасије и Завулоне понизили и дошли у Јерусалим. **12** Рука Божја била је над Јудом и водила их је да једнодушно изврше заповест цара и кнезова у служби Господњој.

13 У Јерусалиму се скупило много народа, веома велики збор, да другог месеца прославе Празник бесквасних хлебова. **14** Онда су устали и уклонили олтаре који су били у Јерусалиму. Уклонили су и све кадионе олтаре и бацили их у долину Кедрон. **15** Затим су четрнаестог дана другог месеца заклали пасхалну жртву. А свештеници и Левити су се постидели па су се посветили и почели да уносе жртве паљенице у Господњи дом. **16** Стали су на своје место, како је прописано за њих у закону Мојсија, Божјег човека. Свештеници су пошкропили олтар крвљу коју су примили из руку Левита. **17** У збору је било много оних који се нису посветили, па су Левити били задужени да кољу пасхалне жртве за све који нису били чисти, да би их посветили Господу. **18** Велики део народа, многи из Јефремовог, Манасијиног, Исахаровог и Завулоновог племена, нису се очистили и нису јели пасхалну жртву као што је било прописано. Али Језекија се молио за њих: „Нека добри Господ опрости **19** сваком ко је припремио своје срце да тражи Господа, Бога својих праочева, ако се и није очистио према прописима за оно што је свето.“ **20** Господ је послушао Језекију и опростио народу.

21 Тако су Израелови синови који су били у Јерусалиму славили Празник бесквасних хлебова седам дана с великим весељем. Левити и свештеници су сваки дан хвалили Господа уз гласне звуке инструмената, на славу Господу. **22** Језекија је храбро све Левите који су разборито вршили Господњу службу. Седам дана сви су јели оно што је било прописано за празник, приносећи жртве заједништва и признајући своје грехе Господу, Богу својих праочева.

23 Затим је цео збор одлучио да слави још седам дана, тако да су с весељем славили

празник још седам дана. **24** Језекија, Јудин цар, дао је збору хиљаду јунаца и седам хиљада оваца, а кнезови су дали збору хиљаду јунаца и десет хиљада оваца. Посветило се много свештеника. **25** Тако се веселио цео Јудин збор, свештеници и Левити, цео збор који је дошао из Израела, странци који су дошли из израелске земље и они који су живели у Јуди. **26** У Јерусалиму је владало велико весеље, јер још од времена Соломона, Давидовог сина, цара Израела, није било тако у Јерусалиму. **27** На крају су левитски свештеници устали и благословили народ. Њихов глас је био услишен и њихова молитва је допрла до Божјег светог пребивалишта, до небеса.

31 Кад се све то завршило, сви Израелци који су били тамо разишли су се по Јудиним градовима и почели да разбијају обредне стубове, да секу обредна дебла и да руше обредне узвишице и олтаре по свој Јудиној, Венијаминој, Јефремовој и Манасијиној земљи, док нису све уништили. Тада су се сви Израелови синови вратили у своје градове, свако на свој посед.

2 Затим је Језекија поделио свештенике и Левите на редове, сваки ред према служби коју су обављали свештеници и Левити - да приносе жртве паљенице и жртве заједништва, да служе и да упућују захвале и хвале на вратима Господњег логора. **3** Цар је приложио део свог блага за жртве паљенице, за паљенице које се приносе ујутру и увече, и за паљенице које се приносе на Шабате, на младине и на празнике, као што је записано у Господњем закону.

4 Затим је рекао народу, становницима Јерусалима, да свештеницима и Левитима дају део који им припада, да би они могли да се чврсто држе Господњег закона. **5** Кад се разгласила та заповест, Израелови синови су почели да доносе велике количине првина од жита, младог вина, уља, меда и свега рода с њива. Доносили су десетак од свега у великим количинама. **6** Израелови и Јудини синови, који су живели у Јудиним градовима, доносили су десетак од говеда и оваца и десетак од светих ствари посвећених Господу, њиховом Богу. Све су то доносили и славали на гомиле. **7** Трећег месеца почели су да слажу на гомиле, а седмог месеца су завршили. **8** Кад су Језекија и кнезови дошли и видели те гомиле, благословили су Господа и његов народ Израел.

9 Затим се Језекија распатао код свештеника и Левита за те гомиле. **10** Тада му је Азарија, свештенички поглавар из Садоковог дома, рекао: „Откад су почели да доносе прилоге у Господњи дом, народ једе и сит је, а има и доста вишка, јер је Господ благословио свој народ и зато је доста тога претекло.“

11 Тада је Језекија заповедио да се припреме трпезарије у Господњем дому и они су их припремили. **12** Верно су уносили прилоге, десетке и свете ствари. Левит Хонанија је све то надгледао, а Симеј, његов брат, био је одмах до њега. **13** Јехило, Азарија, Нахат, Асаило, Јеримот, Јозавад, Елило, Исмахија, Мат и Венаја били су повереници Хонаније и његовог брата Симеја, по наредби цара Језекије, а Азарија је био поглавар у дому Божјем. **14** Кор, син Левита Јемне, вратар на источној страни, био је одговоран за оно што се добровољно приносило Богу, одвајајући прилоге Господу и најсветије ствари. **15** Под његовим надзором били су Еден, Минијамин, Исус, Семаја, Амарија и Сеханија по свештеничким градовима. Они су имали одговоран задатак да својој браћи по редовима деле оно што им припада, како великом тако и малом. **16** У то нису били укључени мушкарци од три године навише који су били уписани у родословни запис, а који су сваки дан долазили у Господњи дом да по својој дужности врше службу по својим редовима.

17 У родословни запис били су уписани свештеници по домовима својих очева. Били су уписани и Левити, од двадесет година навише, по својим дужностима и по својим редовима. **18** Заједно са свом својом малом децом, својим женама, синовима и кћерима, са свим збором, јер су обављали одговорну службу па су се посветили за своју свету службу. **19** Били су уписани и Аронови синови, свештеници, који су живели око својих градова, међу пољима где су пашњааци. У свим градовима били су поименце одређени људи да сваком мушкарцу који је свештеник дају део који му припада, а тако и свим Левитима уписаним у родословни запис.

20 Језекија је радио тако по свој Јудиној земљи, чинећи оно што је добро, исправно и верно пред Господом, својим Богом. **21** Све што је радио да би тражио свог Бога - у служби у дому Божјем, и у погледу закона и заповести - радио је свим срцем, и у свему је био успешан.

32 После свих тих догађаја у којима је Језекија показао своју верност Богу, дошао је Сенахирим, цар Асирије, ушао је у Јуду и опколио утврђене градове намеравајући да их освоји.

2 Кад је Језекија видео да је Сенахирим дошао у намери да удари на Јерусалим, **3** одлучио је заједно са својим кнезовима и јунацима да затрпа изворе воде који су били изван града, и они су му помогли у томе. **4** Скупило се много народа и затрпали су све изворе и поток који тече посред земље, говорећи: „Зашто да цареви Асирије нађу толико воде кад дођу?“

5 Језекија се охрабрио и обновио све оборене зидове и подигао куле на њима. Споља је саградио други зид, утврдио Мило* у Давидовом граду и начинио много копаља и штитова. **6** Поставио је војне заповеднике над народом и скупио их пред собом на тргу поред градских врата, и храбрио их овим речима: **7** „Будите храбри и јаки. Не бојте се и не плашите се цара Асирије и свег мноштва које је с њим, јер наших има више него њихових. **8** С њим је телесна мишица, а с нама је Господ, наш Бог, да нам помаже и да води наше битке.“ И народ се поуздао у речи Језекије, Јудиног цара.

9 После тога је Сенахирим, цар Асирије, док је био код Лакхиса са свом својом војском, послао своје слуге у Јерусалим код Језекије, Јудиног цара, и код свих Јудиних синова који су били у Јерусалиму, и поручио им:

10 „Овако каже Сенахирим, цар Асирије: ‘У шта се уздате док мирно седите у Јерусалиму, који је под опсадом? **11** Зар вас Језекија не заводи, да би вас поморио глађу и жеђу, кад говори: ‘Господ, наш Бог, избавиће нас из руку цара Асирије?’ **12** Зар није сам Језекија уклонио његове обредне узвишице и његове олтаре и затим заповедио Јуди и Јерусалиму: ‘Клањајте се пред једним олтаром и на њему приносите кад?’ **13** Зар не знате шта смо ја и моји праочеве учинили свим народима земаљским? Да ли су богови тих народа могли да избаве своју земљу из мојих руку? **14** Који је од свих богова тих народа, које су побили моји праочеве, могао да избави свој народ из мојих руку? Па зар онда ваш Бог може да вас избави из мојих руку? **15** Зато не дајте да вас заваара Језекија и да вас тако заведе. Не верујте му, јер

ниједан бог ниједног народа нити царства није могао да избави свој народ из мојих руку нити из руку мојих праочева. Како ће онда ваш Бог избавити вас из мојих руку?“

16 Његове слуге су и даље говорили против Господа и против Језекије, његових слуге. **17** Написао је и писма у којима се ругао Господу, Израеловом Богу, и овако је говорио против њега: „Као што богови других народа нису избавили свој народ из мојих руку, тако ни Језекијин Бог неће избавити свој народ из мојих руку.“ **18** Затим су на јудејском језику на сав глас викали становницима Јерусалима који су били на зидинама, да их заплаше и узнемире, како би освојили град. **19** Говорили су против јерусалимског Бога исто као и против богова других народа који су дело људских руку. **20** А цар Језекија и пророк Исаија, Амосов син, молили су се због тога и завапили к небу.

21 Тада је Господ послао анђела који је побио све храбре јунаке, заповеднике и кнезове у логору цара Асирије, тако да се цар посрамљен вратио у своју земљу. А касније кад је ушао у храм свог бога, тамо су га мачем погубили неки од његових синова. **22** Тако је Господ спасао Језекију и становнике Јерусалима из руку Сенахирима, цара Асирије, и из руку свих других непријатеља и дао им је мир на свим њиховим границама. **23** Многи су доносили дарове Господу у Јерусалим и драгоцености Језекији, Јудином цару, који је од тада био узвишен у очима свих народа.

24 У то време Језекија се на смрт разболео, па се у молитви обратио Господу. Он му је одговорио и дао му знак. **25** Али Језекија није узвратио захвалношћу за добро које му је било учињено, јер се његово срце узохолито. Зато се подигао гнев на њега и на Јуду и Јерусалим. **26** Али Језекија се покајао за охолост свог срца, па су се понизили и он и становници Јерусалима, и на њих није дошао Господњи гнев за време Језекијиног живота.

27 Језекија је стекао веома велико богатство и славу. Начинио је ризнице за сребро, злато, скупоцени камен, балзам, штитове и свакојаке драгоцености, **28** затим складишта за жито, за младо вино и уље, штале за свакојаку стоку и стада. **29** Саградио је градове и имао је много ситне и крупне стоке, јер му је Бог дао веома велик иметак. **30** Језекија је затрпао горњи извор Гиона и воду усмерио доле на западну страну Давидовог града. Језекија је био успешан у свему што

***32,5** Вероватно се радило о нечем налик тврђави.

је радио. **31** Али кад су дошли посланици кнезова Вавилона, који су били послани к њему да би се распитали о чуду које се догодило у земљи, Бог га је оставио да би га искушао и да би сазнао шта му је све у срцу.

32 Остала Језекијина дела, као и оно што је у својој доброты чинио, све је то записано у визији пророка Исаије, Амосовог сина, и у књизи о Јудиним и Израеловим царевима. **33** Језекија је починуо код својих праочева и сахранили су га на узбрдици којом се иде према гробницама Давидових синова. Сви Јудини синови и становници Јерусалима одали су му почаст кад је умро. Уместо њега почео је да влада његов син Манасија.

33 Манасија је имао дванаест година кад је почео да влада и владао је педесет и пет година у Јерусалиму.

2 Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, по одвратним обичајима народа које је Господ отерао пред Израеловим синовима. **3** Поново је направио обредне узвишице које је срушио Језекија, његов отац, подигао је олтаре ликовима Вала, начинио је обредна дебла и клањао се свој небеској војсци и служио јој. **4** Направио је олтаре у Господњем дому, за који је Господ рекао: „У Јерусалиму ће пребивати моје име довека.“ **5** Направио је и олтаре свој небеској војсци у оба дворишта Господњег дома. **6** Своје синове спаљивао је у ватри у долини Еномовог сина, бавио се магијом, гатао и врачао и поставио је људе који призивају духове и проричу будућност. Много је зла чинио пред Господом и вређао га.

7 Он је начинио резани лик и поставио га у дом Божји, за који је Бог рекао Давиду и његовом сину Соломону: „У овом дому и у Јерусалиму, који сам изабрао између свих Израелових племена, пребиваће моје име довека. **8** И нећу дати да се нога Израелових синова помери са земље коју сам одредио њиховим праочевима, само ако буду пазили да поступају по свему ономе што сам им заповедио по целом закону, прописима и заповестима које сам дао преко Мојсија.“ **9** Манасија је наводио Јуду и становнике Јерусалима да чине још горе ствари него народи које је Господ истребио пред Израеловим синовима.

10 Господ је опомињао Манасију и његов народ, али они нису обраћали пажњу. **11** Зато је Господ довео на њих војне заповеднике цара Асирије и они су ухватили Манасију међу стенама, оковали га у двоструке бакарне

окове и одвели у Вавилон. **12** Кад се нашао у невољи, трудио се да умилостиви лице Господа, свог Бога, и веома се понизио пред Богом својих праочева. **13** Молио му се и он је услишио његову усрдну молитву и чуо је његову молбу којом је молио за милост, и довео га је назад у Јерусалим и вратио му царску власт. Тада је Манасија спознао да је Господ истинити Бог.

14 После тога је око Давидовог града саградио спољашњи зид који се протезао западно од Гиона у долини па све до Рибљих врата и око Офела. Зид који је саградио био је веома висок. Поставио је војне заповеднике у свим утврђеним градовима у Јуди. **15** Из Господњег дома уклонио је туђе богове и идолски лик и све олтаре које је саградио на гори Господњег дома и у Јерусалиму и бацио их изван града. **16** Затим је поставио Господњи олтар и приносио на њему жртве заједништва и жртве захвалнице, а Јуди је заповедио да служи Господу, Израеловом Богу. **17** Ипак, народ је још увек приносио жртве на обредним узвишицама, али само Господу, свом Богу.

18 Остала Манасијина дела, његова молитва Богу и речи које су му видеоци говорили у име Господа, Израеловог Бога, записане су у дневницима израелских царева. **19** Његова молитва и како је био услишен, сви његови греси и његова неверност, као и места на којима је направио обредне узвишице и поставио обредна дебла и резбарене ликове пре него што се понизио, све је то записано у записима његових виделаца. **20** Манасија је починуо код својих праочева и сахранили су га код његовог двора. Уместо њега почео је да влада његов син Амон.

21 Амон је имао двадесет и две године кад је почео да влада и владао је две године у Јерусалиму. **22** Он је чинио оно што је зло у Господњим очима, као што је чинио и Манасија, његов отац. Амон је приносио жртве и служио свим резбареним ликовима које је начинио његов отац Манасија. **23** Није се понизио пред Господом, као што се понизио његов отац Манасија, него је грешо још више. **24** На крају су његове слуге сковале заверу против њега и убиле га на његовом двору. **25** Народ је побио све који су сковали заверу против цара Амона. Затим је народ уместо њега поставио за цара Јосију, његовог сина.

34 Јосија је имао осам година кад је почео да влада и владао је тридесет и једну го-

дину у Јерусалиму. **2** Он је чинио оно што је исправно у Господњим очима и ходио је путем Давида, свог праоца, не скрећући ни десно ни лево.

3 Осме године свог владања, док је још био дете, почео је да тражи Бога свог праоца Давида, а дванаесте године почео је да чисти Јуду и Јерусалим од обредних узвишица, обредних дебала, резбарених ликова и ливених кипова. **4** Пред њим су срушили Валове олтаре. Поломио је кадионе сталке који су били на њима, посекао је обредна дебла, резбарене ликове и ливене кипове и претворио их у прах који је просупо по гробовима оних који су им приносили жртве. **5** Свештеничке кости је спалио на њиховим олтарима. Тако је очистио Јуду и Јерусалим.

6 У Манасијиним, Јефремовим и Симеоновим градовима, и све до Нефталимових градова, свуда по њиховим опустошеним местима, **7** рушио је олтаре и обредна дебла, разбијао резбарене ликове и претварао их у прах. Поломио је све кадионе сталке у свој израелској земљи, а затим се вратио у Јерусалим.

8 Осамнаесте године свог владања, кад је очистио земљу и храм, послао је Сафана, Азалијиног сина, и Масију, градског заповедника, и Јоаха, Јоахазовог сина, летописца, да поправе дом Господа, његовог Бога. **9** Дошли су код првосвештеника Хелкије и дали му новац који се доносио у Божијем да, који су Левити вратари сакупили од Манасије и Јефрема и од свег осталог Израела од свег Јудиног и Венијаминовог народа и од становника Јерусалима. **10** Затим су новац предали онима који су били постављени да надгледају послове у Господњем дому, а они који су радили на Господњем дому употребљавали су га за обнову и поправку дома. **11** Дали су га градитељима и зидарима да се купи клесани камен и дрвна грађа за везне греде и да се од дрвне грађе обнове грађевине које су Јудини цареви пустили да пропаду.

12 Ти људи су верно радили, а над њима су били постављени Левити Јат и Авдија, од Мераријевих синова, и Захарија и Месулам, од Катових синова, да надгледају радове. Левити који су знали да свирају инструменте **13** били су над носачима и надгледали су све оне који су радили различите послове. Неки од Левита били су писари, управитељи и вратари.

14 Док су износили новац донет у Господњи дом, свештеник Хелкија је пронашао

књигу Господњег закона, добијеног преко Мојсија. **15** Тада је Хелкија рекао писару Сафану: „Пронашао сам књигу закона у Господњем дому.“ Хелкија је дао књигу Сафану. **16** Сафан је књигу однео цару и известио га: „Твоје слуге раде све што им је поверено. **17** Из ковчега су скупили новац донет у Господњи дом и предали су га наименованим људима и надгледницима послова.“ **18** Писар Сафан је затим рекао цару: „Свештеник Хелкија ми је дао једну књигу.“ И Сафан је почео да је чита пред царем.

19 Кад је цар чуо речи закона, раздерао је своје хаљине. **20** Затим је Хелкији и Ахикаму, Сафановом сину, Авдону, Михином сину, писару Сафану и царевом слуги Асаји заповедио: **21** „Идите и упитајте Господа за мене и за оне који су преостали у Израелу и Јуди. Питајте за речи записане у књизи која је пронађена, јер је велик Господњи гнев који ће се излити на нас зато што се наши праоци нису држали Господње речи нити су чинили све што је записано у овој књизи.“

22 Тако је Хелкија с царевим људима отишао код пророчице Олде, жене Салума, чувара одеће, Јина Текује, Арасовог сина. Она је живела у Јерусалиму, у другом делу града. Кад су јој казали због чега су дошли, **23** она им је рекла:

„Овако каже Господ, Израелов Бог: 'Реците човеку који вас је послао код мене: **24** 'Овако каже Господ: 'Ево, пустићу невољу на ово место и на његове становнике, сва проклетства која су записана у књизи коју су читали пред Јудиним царем, **25** јер су ме оставили и приносе кад другим боговима да би ме вређали свим делима својих руку. Зато ће се мој гнев излити на ово место и неће се угасити!' **26** А Јудином цару који вас шаље да питате Господа, реците: „Овако каже Господ, Израелов Бог, за речи које си чуо: **27** 'Зато што ти се срце смекшало па си се понизио пред Богом кад си чуо шта је рекао за ово место и његове становнике, зато што си се понизио преда мном, раздерао своје хаљине и плакао преда мном, ја сам те услышио, говори Господ. **28** Прибраћу те твојим праочевима и у миру ћеш бити положен у свој гроб. Твоје очи неће видети сву невољу коју ћу нанети овом месту и његовим становницима.'“

Они су пренели цару тај одговор. **29** Тада је цар послао да се сакупе све старешине из Јуде и из Јерусалима. **30** Затим је цар отишао у Господњи дом, а с њим и сви људи из Јуде, становници Јерусалима, свештеници и

Левити, цео народ, велики и мали. И почео је да чита пред њима све речи књиге савеза која је пронађена у Господњем дому. **31** Цар је, стојећи на свом месту, склопио савез пред Господом да ће слушати Господа и држати се његових заповести, његових опомена и његових прописа свим својим срцем и свом својом душом, и да ће извршавати речи савеза које су записане у овој књизи. **32** Затим је позвао све који су се нашли у Јерусалиму и у Венијаминовом племену да ступе у тај савез. И становници Јерусалима почели су да поступају према одредбама савеза који су склопили с Богом, с Богом својих праочева. **33** Онда је Јосија уклонио све гадне богове из све земље Израелових синова и позвао је све који су били у Израелу да почну да служе Господу, свом Богу. Док је год он био жив нису одступали од Господа, Бога својих праочева.

35 Јосија је у Јерусалиму прославио Пасху у част Господу, и четрнаестог дана првог месеца заклали су пасхалну жртву. **2** Поставио је свештенике у њихове службе и охрабрио их да служе у Господњем дому. **3** Левитима, који су поучавали цео Израел и били посвећени Господу, рекао је: „Ставите свети ковчег у дом који је саградио Соломон, син Давида, цара Израела. Неће он више бити бреме на вашим раменима. Сада служите Господу, свом Богу, и његовом народу Израелу. **4** Припремите се по домовима својих праочева, по својим редовима, како је прописао Давид, цар Израела, и Соломон, његов син. **5** Стојте на светом месту по левитским редовима да бисте служили својој браћи, овом народу, што долази по својим редовима. **6** Затим закољите пасхалну жртву, посветите се и припремите своју браћу да би се поступало по Господњој речи, коју је упутио преко Мојсија.”

7 Јосија је дао народу, свима који су тамо били, укупно тридесет хиљада јагањаца и јарића, за пасхалне жртве, и још три хиљаде говеда. Све је то било од царевог иметка. **8** Његови кнезови су добровољно дали жртву народу, свештеницима и Левитима. Хелкија, Захарија и Јехило, поглавари у дому Божјем, дали су свештеницима за пасхалне жртве две хиљаде и шесто јагањаца и јарића и триста говеда. **9** Хонанија и његова браћа Семаја и Натанаило, затим Асавија, Јеило и Јозавад, поглавари Левита, дали су Левитима за пасхалне жртве пет хиљада јагањаца и јарића и петсто говеда.

10 Све је било спремно за службу, свештеници су стајали на својим местима и Левити по својим редовима, како је цар заповедио.

11 Клали су пасхалну жртву. Свештеници су шкروпили олтар крвљу коју су примали из руку Левита, а ови су припремали кожу животиња. **12** Затим су припремили жртве паљенице да их дају народу по редовима његовим да принесу жртву Господу, као што је записано у Мојсијевој књизи. Тако су учинили и са говедима. **13** Припремили су пасхалну жртву на ватри као што је био обичај. Посвећене ствари припремили су у лонцима, котловима и чинијама, а онда су их брзо разносили целом народу. **14** Затим су припремили пасхално јело себи и свештеницима, јер су свештеници, Аронови синови, приносили жртве паљенице и сало све до ноћи, па су Левити припремили јело себи и свештеницима, Ароновим синовима.

15 Певачи, Асафови синови, били су на својим местима, по заповести Давида, Асафа, Емана и Једутуна, царевог видеоца. Вратари су стајали на сваким вратима. Они нису прекидали своју службу, јер су њихова браћа Левити све припремили за њих. **16** Тако је тог дана била уређена сва Господња служба да се прослави Пасха и да се принесу жртве паљенице на Господњем олтару, као што је заповедио цар Јосија. **17** Израелови синови који су тамо били славили су Пасху у то време, а славили су и Празник бесквасних хлебова седам дана. **18** Таква Пасха није се славила у Израелу још од времена пророка Самуила и ниједан други цар Израела није прославио Пасху као што ју је прославио Јосија са свештеницима, Левитима, и свим Јудиним и Израеловим синовима који су били тамо и са становницима Јерусалима. **19** Та Пасха је прослављена осамнаесте године Јосијиног владања.

20 После свега тога, кад је Јосија уредио храм, пошао је Нехаон, цар Египта, да се бори код Харкемиса на Еуфрату. Тада је Јосија изашао на њега. **21** Он му је послао гласнике и поручио му: „Зашто си изашао на мене, цару Јуде? Не идем данас на тебе, него на дом с којим сам у рату и за који ми је Бог рекао да ударим на њега. Боље ти је да одустанеш од борбе да те Бог, који је са мном, не затре.” **22** Али Јосија се није одвратио од њега, него се прерушио и отишао да се бори с њим, и није послушао Нехаонове речи које су изашле из Божјих уста. Тако је дошао да се бори у долини Мегидо.

23 Али стрелци су погодили цара Јосију, па је цар рекао својим слугама: „Скините ме с кола, јер сам тешко рањен.“ **24** Његове слуге су га скинуле с кола и ставиле у друга бојна кола која је имао, и одвезли га у Јерусалим. Тамо је умро и био је сахрањен на гробљу својих праочева. Сви у Јуди и Јерусалиму туговали су за Јосијом. **25** Јеремија је нарицао за Јосијом, и сви певачи и певачице спомињу Јосију у својим нарицаљкама све до данас. Певање тих нарицаљки постао је обичај у Израелу и оне су записане међу нарицаљкама.

26 Остала Јосијина дела и све што је у својој доброти чинио, као што је записано у Господњем закону, **27** сва његова дела, од почетка до краја, све је то записано у Књизи о Израеловим и Јудиним царевима.

36 Затим је народ узео Јоахаза, Јосијиног сина, и поставио га за цара у Јерусалиму уместо његовог оца. **2** Јоахаз је имао двадесет и три године кад је почео да влада и владао је три месеца у Јерусалиму. **3** Али цар Египта свргнуо га је у Јерусалиму, а земљи је наметнуо данак од сто таланата сребра и једног таланта злата. **4** Затим је цар Египта поставио Елијакима, његовог брата, за цара над Јудом и Јерусалимом и променио му име у Јоаким. А Јоахаза, његовог брата, Нехаон је одвео у Египат.

5 Јоаким је имао двадесет и пет година кад је почео да влада и владао је једанаест година у Јерусалиму. Он је чинио оно што је зло у очима Господа, свог Бога. **6** На њега је дошао Навуходоносор, цар Вавилона, ставио га у двоструке бакарне окове и одвео у Вавилон. **7** Део прибора из Господњег дома Навуходоносор је однео у Вавилон и ставио га у своју палату у Вавилону. **8** Остала Јоакимова дела, одвратне ствари које је чинио и све зло које се нашло на њему, све је записано у књизи о Израеловим и Јудиним царевима. Уместо њега почео је да влада његов син Јоахин.

9 Јоахин је имао осамнаест година кад је почео да влада и владао је три месеца и десет дана у Јерусалиму. Он је чинио оно што је зло у Господњим очима. **10** Почетком наредне године, цар Навуходоносор је послао своје слуге да га доведу у Вавилон са драгоценостима из Господњег дома. Затим је поставио Седекију, његовог стрица, за цара над Јудом и Јерусалимом.

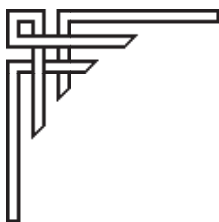
11 Седекија је имао двадесет и једну годину кад је почео да влада и владао је једана-

ест година у Јерусалиму. **12** Он је чинио оно што је зло у очима Господа, свог Бога. Није се понизио пред пророком Јеремијом, који му је преносио Господње наредбе. **13** Чак се побунио и против цара Навуходоносора, који га је био заклео Богом. Остао је непокоран и срце му је отврдло тако да се није вратио Господу, Израеловом Богу. **14** Чак су и сви свештенички поглавари и народ у великој мери поступали неверно, по одвратним обичајима других народа, тако да су оскрнавили Господњи дом, који је он био посветио у Јерусалиму.

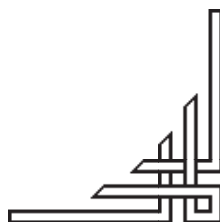
15 Господ, Бог њихових праочева, непрестано их је опомињао преко својих гласника, јер је имао самилости према свом народу и свом пребивалишту. **16** Али они су се стално ругали гласницима Господа, презирали су његове речи и смејали се његовим пророцима, све док његов гнев није дошао на његов народ те више није било лека.

17 Он је довео на њих халдејског цара, који је у њиховом светилишту побио мачем њихове младиће и није се смиловао ни младићу ни девојци, ни старцу ни немоћном. Бог му је све предао у руке. **18** Сав прибор, велики и мали, из дома Божјег, благо Господњег дома и царево благо и благо његових кнезова, све је однео у Вавилон. **19** Спалио је дом Божји и срушио јерусалимске зидине. Све утврђене дворе спалио је ватром, а и све драгоцености у њима, и тако је све уништио. **20** Оне који су умукли мачу одвео је у заробљеништво у Вавилон. Они су били слуге њему и његовим синовима, док није завладало персијско царство. **21** Све је то било да би се испунила Господња реч коју је објавио преко Јеремијиних уста, док земља није надокнадила своје Шабате. Земља је почивала све дане док је била пуста, док се није навршило седамдесет година.

22 Прве године Кира, цара Персије, да би се испунила Господња реч објављена преко Јеремијиних уста, Господ је подстакao дух Кира, цара Персије, и он је по целом свом царству усмено и писмено објавио следеће: **23** „Овако каже Кир, цар Персије: 'Сва земалска царства дао ми је Господ, Бог небески, и заповедио ми је да му саградим дом у Јерусалиму у Јуди. Ко год међу вама припада његовом народу, нека Господ, његов Бог, буде с њим, и нека иде.'”

НОВИ ЗАВЕТ

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО МАТЕЈУ

Писац: Матеј

Место писања: Израел

Писање завршено: око 41. н. е.

Обухвата време: 2. пре н. е. - 33. н. е.

1 Ово је родослов Исуса, Давидовог сина, који је био Аврамов син.

2 Од Аврама се роди Исак, а од Исака се роди Јаков, од Јакова се родише Јуда и његова браћа.

3 Од Јуде и Тамаре се роди Фарес и Зара, од Фареса се роди Есром, од Есрома се роди Арам.

4 Од Арама се роди Аминадав, од Аминадава се роди Насон, од Насона се роди Салмон.

5 Од Салмона и Раве блуднице роди се Воз, од Воza и Руте роди се Овид, а од Овида се роди Јесеј.

6 Од Јесеја се роди Давид, а од Давида и жене Уријине роди се Соломон.

7 Од Соломона се роди Ровоам, од Ровоама се роди Авија, а од Авије се роди Аса.

8 Од Асе се роди Јосафат, од Јосафата се роди Јорам, од Јорама се роди Озија.

9 Од Озије се роди Езекија.

10 Од Езекије се роди Манасија, од Манасија се роди Амон, од Амона се роди Јосија.

11 Од Јосије се роди Јехонија и браћа његова у вавилонском изгнанству.

12 Од Јехоније се роди Салатила, од Салатила се роди Зоровавел.

13 Од Зоровавела се роди Авиуд, од Авиуда се роди Елијаким, од Елијакима се роди Азор.

14 Од Азора се роди Садок, од Садока се роди Аким, од Акима се роди Елиуда.

15 Од Елиуде се роди Елеазар, од Елеазара се роди Матан, од Матана се роди Јаков.

16 Од Јакова се роди Јосиф. То је Јосиф муж Марије, мајке Исуса, прозваног Месија, односно Христос.*

17 И укупно родослов броји од Аврама до Давида четрнаест колена. Од Давида до вавилонског изгнанства четрнаест колена, и од вавилонског изгнанства до Исуса четрнаест колена.

18 Исусово рођење збило се овако: Док је његова мајка била заручена за Јосифа, а још пре него што је он легао са њом, нађе се да је трудна од Светог Духа. **19** А Јосиф, пошто је био праведан човек, није желео да живи са њом, али ни да је разоткрије наневши јој срамоту или осудивши је на смрт, већ је хтео да је прикрије. **20** Док је размишљао о овој ствари у свом срцу, одједном му се приказа у сну анђео и рече: „Јосифе сине Давидов, не бој се узети жену своју Марију јер је од Духа Светог она зачела. **21** Она ће родити сина и даћеш му име Исус,* јер ће он спасити мој народ од њихових престапа.“ **22** Све ово се дешава да би се испунило оно што је записао пророк по Божјим упутствима: **23** „Гле, девојка ће затруднети и родиће сина и даће му име Емануило, што значи, с нама Бог.“*

24 Јосиф се пробуди из сна, те учини све како му је заповедио Божји анђео и узео своју жену. **25** И није легао с њом све док не роди сина, свог првенца, те му даде име Исус.

2 Било је то када се родио Исус, у јудејском Витлејему у време власти цара Ирода. Једног дана, они који гледају у звезде дођоше са истока у Јерусалим. **2** Затим рекоше: „Где је јудејски цар који се родио? Видели смо његову звезду на истоку.“ Дошли су са богатим даровима да му се поклоне. **3** Чувши ово, цар Ирод се уплашио, као и сви становници Јерусалима с њим. **4** Потом је сакупио све своје великаше и затражио од њих да му кажу у којем месту се родио Месија. **5** Они му одговорише: „У јудејском Витлејему, као што је записано преко пророка: **6** 'А ти Витлејеме јудејски, земља цењена јудејска, иако си најмањи међу хиља-

***1,16** Грчка реч „Христос“ има исто значење као и хебрејска реч „Месија“ (дословно: Машиах) и значи „Помазаник“ или „неко ко је одређен за неку мисију“. **1,21** Хебрејски „Јешуа“, што значи „Господ је спасење“. **1,23** Види: Исаија 7,14.

дама јудејских градова, из тебе ће ми изаћи будући владар Израела.”*

7 Тада цар Ирод позва мудраце да их у тајности упита за тачно време када су видели звезду. **8** Потом их посла у Витлејем и рече им: „Идите и добро се распитајте за то дете, па кад га будете нашли, кажите ми да и ја одем да му се поклоним.” **9** Пошто су чули цара, кренули су. Кад наједном, звезда коју су видели на истоку, поче да иде пред њима, све док нису стигли до места. Кад су стигли у Витлејем, звезда стаде код места где је било дете. **10** Видевши звезду, њиховој срећи није било краја. **11** Дошавши, нашли су кућу и Марију, његову мајку. Клекнули су пред њим и поклонили му се. Затим су отворили своје велике вреће и изнели пред њега златан дар, тамјан и миро. **12** Након тога, у сну им заповеди анђеоло да се не враћају Ироду, тако да се вратише у своју земљу другим путем.

13 Кад ови одоше, изненада се анђеоло Божи приказу Јосифу у сну: „Устани и узми дете и његову мајку и бежи у Египат. Остани тамо док ти не кажем, јер Ирод тражи дете да га убије.” **14** Тако он поведе дете и његову мајку. **15** Био је тамо до Иродове смрти, да се испуни што је речено преко пророка: „И из Египта ћу позвати сина свог.”*

16 Кад је Ирод видео да су га мудраци преварили, наљути се веома и растужи у срцу, те заповеди да се пошаљу сви његови кнезови да побију сву децу у Витлејему и околини, која су рођена у време кад је рођено дете, које су му казали мудраци. **17** Тако се испунила реч коју рече пророк Јеремија: **18** „Глас у Рами чује се, нарицање и горки плач. Рахела плаче за својом децом...”*

19 Када је цар Ирод умро, анђеоло Божије приказу Јосифу у сну у Египту, **20** говори: „Устани, узми дете и мајку његову и иди у Израел јер умреше они који су тражили дете да усмрте.” **21** Тако устаде и узне дете

и његову мајку, те се вратише у Израел. **22** Пошто је чуо да је Хоркан, по имену Аргелаус, цар у Јудеји уместо Ирода његовог оца, уплашио се отићи тамо, те га анђеоло опет у сну упозори да оде у Галилеју. **23** Стигао је тамо и населио се у граду који се зове Назарет, да се испуни што је казао пророк: „Назаретанин ће се звати.”*

3 У те дане дође Јован Крститељ,* тумач Светог писма, у Јудејску пустињу, **2** и рече: „Вратите се вери, јер царство небеско само што није дошло.” **3** Да се испуне речи пророка Исаије: „Глас се чу у пустињи који каже: ‘Окрените се Господу. Раскршите у пустињи стазу Богу нашем.’”* **4** Јован је био обучен у камиљу длаку и црном кожом опасан по слабинама, док су му храна били скакавци и шумски мед. **5** Тада изађе пред њега народ из Јерусалима, и из читаве Јудеје, и из свих царстава око реке Јордан. **6** Потом су одбацивали своје грехе и крштавали* се у Јордану по његовом казивању.

7 И видевши како многи од фарисеја и од садудеја* долазе да се крштавају рече им: „Семе змијско, ко вам рече да побегнете од гнева који се спрема да дође од Бога? **8** Рађајте плодове савршеног покајања. **9** И не говорите у срцима својим: ‘Отац наш је Аврам.’ Заиста вам кажем да Бог може подићи свог сина Аврама од овог камења. **10** Већ је секира дошла до корена дрвета које не даје добар род. Посећи ће га и ватром спалити.” И упита га мноштво: „Ако је тако, шта да радимо?” А Јован им одговори: „Ко има две хаљине нека да онемо ко нема.” А народ дође да се крсти, те га многи упиташе: „Шта да радимо?” И одговори им: „Не жалите се ни на једног човека и не кажњавајте их, и будите срећни својим животом.” И сав народ помисли у свом срцу да можда Јован Крститељ* није Исус. **11** А Јован одговори свима: „Заиста, ево ја вас крстим у дане покајања, али после долази јачи од мене коме ја нисам достојан одвезати везице на сандалама. И он ће вас крстити ватром Духа Светог, **12** у чијој руци су виле да направи гумно и скупиће жито у житнице своје, а плеву ће сажећи ватром.”

13 Тада дође Исус из Галилеје на реку Јордан да га Јован крсти. **14** Јован се поконе да га крсти, говори: „Ти треба мене да крстиш, а ти долазиш код мене.” **15** А Исус одговори и рече му: „Дозволи, јер смо обавезни да испунимо сваку правду.” И тада га Јован крсти. **16** И чим изађе из воде, от-

***2,6** Види: Михеј 2,5. **2,15** Види: Осија 11,1. **2,18** Види: Јеремија 31,15. **2,23** Реч „Назаретанин” потиче од хебрејске речи „нецер”, која значи „изданак”. Види: Исаија 11,1. **3,1** Дословно: „Јоханан Купач” - онај који врши обредно купање. „Јоханан” на хебрејском значи „Господ милостиво даје”. **3,3** Види: Исаија 40,3. **3,6** Дословно: „обредно се купали”. **3,7** Фарисеји и садудеји су били припадници двеју утицајних верских струја у јудаизму првог века наше ере. **3,10** Овде се за Јована Крститеља користи име „Јован Обрезавач” - онај који врши обрезанье.

ворише му се небеса и виде како Дух Божји силази ка њему као голуб да га благосиља. **17** Одједном, глас са неба проговори: „Ово је Син мој којег волим веома много и моја жеља је у њему.“

4 Тада одведе Дух Свети Исуса у пустињу да га искуша Сотона. **2** И постио је четрдесет дана и четрдесет ноћи, и након тога је огладнео. **3** Пришао му је кушач и рекао му: „Ако си Син Божји, кажи овом камењу да се претвори у хлеб.“ **4** А Исус одговори и рече му: „Записано је: 'Не живи човек од самог хлеба.'“*

5 Тада га одведе Сотона у свети град и постави га на највише место у храму, **6** и рече му: „Ако си ти Бог, скочи доле јер пише: 'Јер сам анђелима својим заповедио за тебе, да те чувају на свим путевима твојим.'“* **7** И одговори му Исус опет: „Не искушавај Господа Бога својега.“

8 И понесе га Сотона на гору веома високу и показа му сва царства земаљска и славу њихову, **9** и рече му: „Све ово ћу ти дати, ако ми се поклониш.“ **10** Тада му одговори Исус: „Иди Сотона, јер је записано: 'Господу се моли и само њему служи.'“* **11** Тада га остави Сотона, и гле, анђели му приђоше и служаше му.

12 И у те дане чу Исус да је затворен Јован у затвор и пође у Галилеју. **13** И прође Назарет и настани се у Капернауму, на ободу земље Зевулонове, **14** да би се испуниле речи пророка Исаије: **15** „Земља Зевулон и земља Нефтали према мору, преко реке Јордан, и Галилеја паганска. **16** Народ који хода по мраку виде светлост велику, житеље земље сенке обасја светлост.“* **17** Од тада па надаље поче Исус проповедати и говорити: „Вратите се вери јер је близу царство небеско.“

18 Пође Исус обалом Галилејског језера и виде два брата: Симона, прозваног Петар, и Андрију његовог брата, како бацају своје мреже у језеро, пошто су били рибари. **19** Потом им рече: „Хајте замном, и начинићу вас рибарима људи.“ **20** Они оставише мре-

же истог часа и пођоше за њим. **21** Отишавши одатле, видео је друга два брата: Јакова и брата његовог Јована, Зеведејеве синове, и њиховог оца у чамцу, како сређују своје мреже, те их позва. **22** Они брзо оставише мреже и свога оца и пођоше за њим.

23 Почео је тако Исус да обилази земљу галилејску подучавајући у њиховим синагогама* и проповедајући им добри дар, на страном језику Мавангејело,* о царству небеском и лечећи све болесне и све слабе у народу. **24** Рашири се тако глас о њему по целој земљи Сирији, па почеше да доносе к њему све болесне од разних облика болести, опседнуте демонима, измучене злим духом и потресене, и он их је излечио. **25** За њим су кренули многи из Декаполиса и Галилеје, из Јерусалима и Јудеје, и од преко Јордана.

5 Након свега тога, у то време, видевши много људи попе се на гору и седе. А његови ученици му се приближише. **2** Отворивши своја уста рече им говорећи:

3 „Благо онима скромнога духа, јер је њихово царство небеско.“

4 Благо онима који чекају на то, јер ће се утешити.

5 Благо кротким, јер ће наследити земљу.

6 Благо онима који су гладни и жедни праведности, јер ће се наситити.

7 Благо онима који су милосрдни, јер ће им бити указано милосрђе.*

8 Благо онима чистог срца, јер ће Бога видети.

9 Благо онима који траже мир, јер ће се синови Божји назвати.

10 Благо прогоњенима правде ради, јер је њихово царство небеско.

11 Благо вама када вас прогоне и проклињу и говоре вам свакојако зло због мене, **12** радујте се и веселите се јер је плата ваша веома велика на небесима јер су тако прогонили и пророке.“

13 У то време рече Исус својим ученицима: „Ви сте со свету. Ако со изгуби свој укус, чиме ће се солити? Не вреди низашта осим да се баци напоље и изгази ногама.“

14 Ви сте светло свету. Град саграђен на гори се не може сакрити. **15** Не пали се свећа да би се ставила на скривено место да не би осветљавала, него је стављају на свећњак да обасјава све укућане. **16** Тако да светли светло ваше пред свим људима,

***4,4** Види: 5. Мојсијева 8,3. **4,6** Види: Псалм 91,11. **4,10** Види: 5. Мојсијева 6,13. **4,16** Види: Исаија 9,1. **4,23** Синагогама: дословно „скупштинама“. **4,23** Мевангејело: Мисли се на „јеванђеље“. **5,6-7** Део текста који је означен косим словима указује на текст који недостаје у копији хебрејског текста, због оштећења документа, па је убачен текст грчког превода. То ће бити случај на још неким местима у овом јеванђељу.

да обасја ваша добра дела, да хвале и славе оца вашег на небесима.”

17 У то време рече Исус својим ученицима: „Немојте мислити да сам дошао да укинем Закон,* већ да га испуним. **18** Заиста вам кажем да док су небеса и земља, слово једно ни тачка једна неће се укинути из Закона или Пророчких књига док се све не испуни. **19** И ко преступи и најмању реч из тих заповести и тако научи друге, ништавним ће се звати у царству небеском. А ко испуни и поучи, великим ће се звати у царству небеском.” **20** У то време рече Исус својим ученицима: „Заиста вам кажем, ако ваша праведност не буде већа од оне код фарисеја и мудраца, нећете ући у царство небеско.

21 Нисте ли чули да је казано прецима: ‘Не почини злочин убиства’, и ко почини злочин убиства заслужује смртну казну. **22** А ја вам кажем да сваки који љути свога пријатеља, заслужује казну, а који назове свога брата ‘безвредним’ заслужиће казну синагоге, а који га назове ‘будалом’ заслужује ватру уништења.

23 И ако донесеш дар свој за олтар, и сетиш се да имаш расправу са својим пријатељем, а он је још и љут на тебе из одређеног разлога, **24** остави дар свој пред олтаром, иди и помири се с њим прво, а после тога прinesi свој дар.”

25 Тада рече Исус својим ученицима: „Гледај да пожуриш да се помириш са својим непријатељем док идеш с њим путем, да те не преда судији, а тај судија те преда слуги да те стави у затвор. **26** Заиста ти кажем: ‘Нећеш изаћи одатле док не даш и последњу пару’.”

27 Још им рече: „Чули сте шта је речено прецима: ‘Не учини прелјубе’, **28** а ја вам кажем да сваки који гледа жену и пожели је, већ је учинио прелјубу с њом у свом срцу.* **29** И ако те искушава око твоје десно, ишчупај га и баци од себе. **30** И тако, ако те искушава рука твоја, откини је. Боље ти је да изгубиш један од својих удова него цело тело у огњу уништења.”

31 Још рече Исус својим ученицима: „Чули сте како је казано прецима, да свако ко

остави своју жену разводи се дајући јој разводни лист,* **32** а ја вам кажем, да свако ко остави своју жену мора да јој да разводни лист, али кад је реч о прелјуби, он је тај који чини прелјубу, а и онај који је узима чини прелјубу.

33 Још сте чули како је речено прецима: ‘Не куните се именом мојим лажно, и испуни Богу своје заклетве.’* **34** А ја вам кажем да се не кунете низашта узалуд. Ни небесима, јер су Божји престо, **35** ни земљом, јер је подножје његовим ногама, ни Јерусалимом јер је град Божји, **36** а не куните се ни својом главом, јер ниси у стању учинити ни длаку једну белом или црном. **37** Већ нека ваше да буде да, а не нека буде не. Свако ко би додао нешто на ово, он је зао.

38 И још сте чули шта је речено у Закону: ‘Око за око, зуб за зуб.’* **39** А ја вам кажем да не плаћате зло за зло, већ кад те неко удари по десном образу, окрени му леви. **40** А ко хоће да се с тобом тужи по суду и да ти узме кошуљу, остави му и огртач. **41** А ко тражи од тебе да идеш с њим хиљаду корака, иди с њим две хиљаде, **42** ко тражи од тебе, дај му, а ко жели да позајми од тебе, немој се противити.”

43 Још каза Исус својим ученицима: „Чули сте како је речено прецима: ‘Воли оног који те воли и мрзи оног који те мрзи.’* **44** А ја вам кажем, волите своје непријатеље* и чините услуге онима који вас мрзе и љуте, и молит се за ваше прогонитеље и силеције, **45** да бисте били синови вашег Оца који је на небесима који обасјава сунцем својим добре и лоше, и шаље кишу на зле и праведне. **46** Ако волите само оне који вас воле, чему вам то служи? Па зар и бестидници не воле оне који њих воле?

47 *И ако поздрављате само своју браћу, шта то нарочито чините? Зар то исто не раде и незнабошци?*

48 Будите савршени као што је савршен и ваш Отац.

6 Чувајте се да не чините правду вашу пред људима само зато да би вас хвалили, јер ако то чините нећете имати награду од вашег Оца који је на небу.” **2** Још им рече Исус: „Кад чините нешто праведно, немојте разглашавати ни трубити као што то раде лицемери, који чине праведне ствари по улицама и трговима само да би их људи гледали. Заиста вам кажем да су такви већ примили своју ‘плату’. **3** А ви кад чините праведне ствари, немојте да зна лева рука

***5,17** Дословно „Тору”, мисли се на првих пет књига Библије познатих као „Мојсијево петокњижје”. **5,28** Види: 2. Мојсијева 20,17. **5,31** Види: 5. Мојсијева 24,1. **5,33** Види: 3. Мојсијева 19,12. **5,38** Види: 2. Мојсијева 21,24. **5,43** Види: 5. Мојсијева 23,6. **5,44** Види: Приче Соломонове 25,21.

шта ради десна. **4** Нека твој дар буде у тајности, а Отац твој који види такву скромност, платиће ти."

5 Тада рече Исус својим ученицима и следеће: „У часу кад се молите, не вичите и не будите као жалосни лицемери који воле да се моле у синагогама и по ободима паркова, који се моле наглас да би их људи чули и хвалили их. Заиста вам кажем да су примили своју 'плату'. **6** А ти када се молиш, иди до свог кревета, затвори врата за собом и Отац твој који види такву скромност платиће ти. **7** И кад се молите, немојте множити речи, као што мисле јеретици да ће понављањем мноштва речи бити услышени. **8** Зар не видите да ваш Отац који је на небесима, зна ваше речи пре него што их уопште и изговорите?"

9 А овако се молите: 'Оче наш, нека се свети име твоје, **10** нека буде благословено твоје царство, нека се испуњава твоја воља на небу и на земљи, **11** и дај нам хлеб наш стално, **12** и опрости нам наше грехе као што ми опраштамо онима који су се о нас огрешили. **13** И не дај нас у руке искушења, и чувај нас од сваког зла. Амин.'

14 Ако људима опростите дугове њихове, Отац ваш који је на небесима опростиће дугове ваше. **15** А ако не опростите, неће ни Он вама опростити дугове ваше."

16 Још им је рекао: „А кад постите, не будите као жалосни лицемери који намештају жалостан изглед лица пред другим људима, да би се видео њихов пост. Заиста вам кажем да су већ примили своју 'плату'. **17** А ви кад постите, оперите главе своје, **18** да се не види мучење ваше пред другим људима већ пред Оцем вашим који је у тајности, и Отац ваш који је у тајности платиће вам."

19 Још им је рекао: „Не претерујте са скупљањем богатства на земљи јер ће их изјести трулеж и црви, или обити и покрасти лопови. **20** Начините себи богатство на небесима, на месту где их ларва и црв не могу појести и на месту где лопови неће обити и покрасти. **21** На истом том месту на којем је богатство твоје, тамо нека буде срце твоје.

22 И твоје очи су као свећа твоме телу. Ако очи твоје гледају исправно преда се, твоје тело неће бити у тами. **23** А ако се светлост у теби помрачи, сви твоји путеви ће бити мрачни.

24 У то време рече Исус ученицима својим: „Не може човек служити два господара, јер ће једног мрзети, а другог волети или ће једног поштовати, а другог презира-

ти. Нећете моћи служити и Богу и овом свету.

25 Зато вам кажем да се не бринете за храну душа ваших, ни за одећу тела ваших, јер је душа вреднија од хране, а тело од одеће. **26** Погледајте на птице небеске које не сеју и не жању нити скупљају житнице, а Отац ваш узвишени их храни. Па зар ви нисте вреднији од њих? **27** Ко од вас, који се бринете, може да дода својој висини макар педаљ један. **28** Ако је то тако, зашто се бринете за одевање? Погледајте љиљан саронски, који нити преде нити везе, а расте. **29** А ја вам кажем да цар Соломон у свој својој слави није био обучен као љиљан. **30** И ако Бог одева сламу која преостаје од жетве, која је данас свежа, а сутра је сува и баца се у пећ, како неће нас малOVERне. **31** И ако Бог тако брине о вама, немојте се ви бринути, говорећи шта ћемо јести и шта ћемо пити, **32** јер је нормално да тела траже све то. А и Отац ваш зна да све то вама треба.

33 Тражите пре свега царство Божје и његову правду, а све остало ће вам се додати. **34** Не брините се за сутрашњи дан, јер ће се сутрашњи дан бринути за себе. Доста је сваком дану својих невоља.

7 Не судите, да вам не буде суђено. **2** Каквим судом будете судили и којом мером мерили, мериће се тако и вама. **3** Зашто видите сламку у оку другог, вама ближњег човека, а не видите греду у вашем оку. **4** И како кажеш ближњем свом: 'Причекај мало да ти извадим сламку из ока, а гле, греда је у твом оку.' **5** Безбожнице, извади прво греду из очију својих, а након тога извади сламку из ока ближњег твога."

6 Још и рече: „Не дајте свето месо псима, и не стављајте бисере пред свиње, да их не поједу на ваше очи па се окрену да растргну и вас саме.

7 Питајте Бога и биће вам дато, тражите и наћи ћете, куцајте и отвориће вам се. **8** Свако ко пита добиће, тако да ко тражи наћи ће, и онај који зове отвориће му се. **9** Ко ће од вас сину дати камен, кад му затражи комад хлеба? **10** Или ако тражи рибу, дати змију? **11** И ако ви са лошим особинама идете да дајете богате дарове, а камоли неће дати Отац ваш који је на небесима Духа својег доброг онима који га замоле.

12 И све што желите да вам чине људи, чините и ви њима. То је по Закону и по Пророчким књигама."

13 У то време рече Исус својим ученицима: „Дођите на уска врата, зато што су врата уништења широка, али и дубока, а многи иду управо ка њима. **14** Како су само уска врата и тежак пут који води право у живот, а мало је оних који га проналазе.”

15 Још им рече: „Чувајте се лажних пророка који вам долазе у вуненој одећи као овце, а изнутра су вукови који прождиру. **16** И по делима њиховим препознајте их. Да ли бере човек са трња грозђе и са жбуња смокве? **17** Јер свако добро дрво даје добре плодове, а свако лоше дрво даје лоше плодове. **18** И дрво добро не може давати плодове лоше, и дрво лоше не може давати плодове добре. **19** И свако дрво које не даје плодове добре у ватри ће изгорети. **20** Зато ћете их препознати по плодовима њиховим.

21 Јер неће свако ко ми каже: 'Господе', ући у царство небеско, већ ће у њега ући онај који чини вољу Оца мога. **22** Многи ће ми говорити у дан онај: 'Господе, Господе, зар нисмо у твоје име пророковали и у твоје име демоне истеривали и многе ствари у твоје име чинили?' **23** А тада ћу им ја рећи: 'Никад вас нисам познавао. Боље бежите од мене сви ви који чините неправду.’”

24 Још им рече: „Сваки који слуша речи ове и ради по њима, налик је паметном човеку који гради кућу на стени. **25** Иако ће на њу пасти киша и ударити ветрови, неће се срушити јер јој је темељ од камена. **26** А сваки који слуша речи ове и не ради по њима, налик је лудом човеку који гради своју кућу на песку. **27** Када на њу падне киша и надођу бујице, срушиће је, а она ће пасти падом великим.”

28 И док је Исус говорио све ово, народ је био задивљен обиљем доброг у његовом поучавању, **29** јер им је проповедао веома моћно, а не као други јеврејски мудраци.

8 Било је то када је сисао Исус са планине заједно са мноштвом народа са собом. **2** Одједном, приђе један губавац и поклони му се, говорећи: „Господе, да ли можеш да ме излечиш?” **3** Исус му пружи тада руку и дотаче га говорећи: „Хоћу да се очистиш.” И у исти час губавац се очисти од губе. **4** И рече му Исус: „Чувај се да не причаш нико-ме, и иди свештенику да принесеш жртву као што је заповедио Мојсије* у вашем Закону.

5 Било је то када је дошао у Капернаум, приђе му један војни чиновник преклињући га, **6** говорећи: „Господе, син мој лежи кући болестан од парализе и вене због болести.”

7 А Исус му рече: „Идем да га излечим.” **8** А војни чиновник му одговори следеће: „Господе, није прикладно да долазиш под мој кров, јер је довољно само да наредиш и он ће оздравити. **9** Јер ја сам грешан човек пошто имам власт над фарисејима, коњаницима и јахачима. Ако кажем неком од њих: 'Иди', он ће ићи, или 'дођи', он ће доћи, или својим slugама: 'Урадите то', они ће урадити.” **10** Кад је Исус чуо ово, задивив се, и рекао онима који су дошли с њим: „Заиста вам кажем, до сада нисам нашао овако велику веру у Израелу. **11** Јер вам кажем да ће доћи многи са истока и са запада да бораве заједно са Аврамом и Исаком и Јаковом у царству небеском, **12** а племство ће бити бачено у најмрачније крајеве огња који уништава. А тамо ће бити плас и шкргут зуба.” **13** Потом рече Исус војном чиновнику: „Иди, и каква ти је вера, тако ће ти и бити.” Тако се младић и излечио.

14 У то време дође Исус у Петрову кућу, кад оно, његова ташта болује од грознице. **15** Он јој је само дотакао руку, а грозница ју је прошла. Одмах затим је устала и послужила их. **16** Негде предвече дођоше му опседнути демонима те је и њих излечио само речима. Свака је болест нестала, **17** да би се обистинило оно што је рекао пророк Исаија: „Стварно, болести наше он понесе, болове наше он поднесе.”*

18 Након ових догађаја угледа Исус мноштво народа око себе и заповеди им да оду преко Галилејског језера. **19** Приђе му један мудрац говорећи: „Господе, идем за тобом у свако место у које одеш.” **20** А Исус му одговори: „Лисице имају јаме, а птице гнезда, док човек, Син девице, нема места где своју главу да наслони.” **21** А један од његових ученика му рече: „Пусти ме да одем да сахраним свога оца.” **22** А Исус му одговори: „Иди за мном, и пусти нека мртви закопавају своје мртве.”

23 Једном тако уђе Исус у барку, па за њим дођоше и његови ученици. **24** А на мору је била велика олуја и таласи се узбуркаше тако јако да се барка замало поломила. **25** Приђоше му ученици, молећи га следеће: „Господе наш, спаси нас да се не подавимо.” **26** А он им рече: „Зашто се плашите маловерни.” Он устаде и заповеди мору и ветровима да се смире, и они се одмах

***8,4** Види: 3. Мојсијева 14,3. **8,17** Види: Исаија 53,4.

смирише. **27** А људи који су били тамо, задивили се, говорећи: „Ко је он, да ветрови и море раде по његовој вољи.“

28 Десило се то док је прелазило море. Стигавши у царство гергесинско, налетеше на њега двојица опседнута демонима који су излазили из гробова лудујући тако да нико није могао проћи тим путем, **29** и повикаше на њега следеће: „Шта ћеш нам ти, Исусе Сине Божји, дошао си пре времена да нас ожалостиш и уништиш?“ А Исус им рече: „Излазите одатле, гомило злобе.“ **30** А тамо блузну њих нашла су велика стада свиња. **31** Потом навалише демони на њега: „Ако треба да изађемо одавде, дај нам дозволу да уђемо у ове свиње.“ **32** И рече им: „Идите.“ Тада изађоше демони из тих људи и уђоше у свиње, тако да читаво крдо крену панично и упаде у море, где је и угнуло. **33** А пастири се препадоше побегавши у град где су све и испричали. Читав град се узрујао. **34** Кренули су пред Исуса, па кад су га видели, замолише га да више не прелази њихову границу.

9 Тада је Исус ушао у барку и отпловио, вративши се у свој град. **2** И тада су му принели једног болесног од парализе, који је лежао на свом кревету. Видевши Исус њихову веру рече болеснику: „Држи се сине. Вером Божјом сви греси ти се праштају.“ **3** А неколицина мудраца тада помислише у себи: „То он хули.“ **4** Прочитавши Исус њихове мисли, рече им: „Зашто размишљате тако лоше? **5** Шта је лакше рећи: 'Опраштају ти се греси' или 'Устани'? **6** Али да бисте научили да Син човечији може опраштати грехе на земљи“, тада рече болеснику: „Устани, узми свој лежај и иди.“ **7** Он устаде и оде својој кући. **8** Угледавши то, народ се веома уплаши, те поче да хвали Бога што је дао моћ људима да раде овакве ствари.

9 Када је Исус отишао одатле, угледао је једног човека који је седео за мењачким столом. Матеј* му је било име, и рече му: „Пођи за мном.“ Он устаде и пође за њим. **10** Исус га одведе својој кући да ручају. А током ручка је за столом било доста других зликоваца и неваљалаца, који су такође јели са Исусом и његовим ученицима. **11** Када су то видели, фарисеји рекоше Исусовим ученицима: „Зашто ваш рабин седи и руча са зликовцима и неваљалцима.“ **12** Исус,

чувши то рече: „Здравима не треба оздрављење него болеснима. **13** Идите и научите што је записано: 'Јер доброчинство желим, а не жртву.'* А уосталом, ја нисам дошао да обратим праведне, него зле.“

14 Тада му приђоше ученици Јованови и рекоше му: „Зашто ми и фарисеји постимо доста пута, а ученици твоји не посте.“ **15** А Исус им одговори следеће: „Не могу пријатељи младожењини плакати и постити док је он још са њима. Доћи ће дани када ће остати без младожење па ће постити. **16** Не узима човек парче за закрпу са нове одеће за стару одећу, јер ново парче је јаче. Откинуће се од изношене одеће и подераће се још више. **17** И не ставља се ново вино у старе посуде, јер се старе могу разбити и вино ће се просути, а посуде ће пропасти. Само се ново вино треба ставити у нову посуду, и обоје ће се сачувати.“

18 И док им је он све ово говорио, приђе му један кнез и поклони му се, те рече: „Господе, моја кћи је овога часа умрла. Дођи, молим те, и стави своју руку на њу да оживи.“

19 Исус је одмах устао и пошао, као и његови ученици с њим. **20** У једном тренутку, једна жена болесна од течења крви дванаест година, дође за њим и такну ивицу његовог огртача. **21** Јер рече она у свом срцу: „Ако дотакнем само његову одећу, оздравићу одмах.“ **22** А он је погледа и рече: „Држи се кћери, благословен био Господ, вера те је твоја излечила.“ И тог трену се излечила.

23 Када је стигао код кнеза у кућу, видео је многе људе како плачу, **24** па им рече: „Изађите сви напоље и не плачите јер девојчица је само заспала и није мртва.“ Њима је то било смешно па почеше да се дошаптавају: „Па зар ми не видимо да је мртва?“ **25** Пошто их је истерао напоље, Исус дође до ње, такну јој руку и девојчица устаде. **26** Ова се прича раширила по читавој тој земљи.

27 Када је отишао одатле, наједном два слепа почеше да трче за њим вичући: „Смиљуј нам се сине Давидов.“ **28** И пошто дође кући, приђоше му слепци, а он им рече: **29** „Вера ваша ће вас излечити.“ **30** Очи им се одмах отворише обојици, те прогледаше. И заповеди им следеће: „Чувајте да нико за ово не сазна.“ **31** А они кренуше и ипак га открише у читавој тој земљи.

32 И пошто је Исус отишао одатле, довеоше му немог човека који је био и опседнут демоном. **33** Избацивши Исус демона,

***9,9** „Матеј“ значи „дар од Господа“. **9,13** Види: Осјја 6,6.

неми је проговорио. Сви окупљени су се задивили и викали: „Овако нешто није виђено у Израелу.“ **34** А фарисеји рекоше: „Стварно, он у име демона и изгони те демоне.“

35 Он је ипак обишао све градове и тврђаве, поучавајући по синагогама и наговештавајући добре вести, али и лечећи сваку слабост и сваку болест. **36** У једном тренутку Исус је погледао на окупљени народ, и сажалио се на њих, пошто су били уморни и полегали као овце без пастира. **37** Тада рече својим ученицима: „Зрело жито је много, али је жетеоца мало. **38** Требало би да молитe господара жита да пошаље пуно жетеоца да пожању то његово зрело жито.“

10 Потом је позвао својих дванаест ученика и дао им моћ да истерују нечисте духове из људи, и да лече сваку болест и сваку слабост.

2 А ово су имена дванаест посланика, који су названи апостоли: Симон, који је прозван Петар, и његов брат Андрија, **3** Филип и Вартоломеј, Јаков који је назван Гајми и његов брат Јован, обојица Зеведејеви синови, Тома и Матеј који је био зеленаш, Јаков Алфејев и Тадија, **4** Симон Кананит и Јуда Искариотски, који га после и издаде.

5 Ову дванаесторицу посла Исус заповедивши им: „Немојте ићи у нејеврејске земље, и у самаријанске градове не улазите. **6** Идите изгубљеном стаду произашлом из израелског народа. **7** Проповедајте им да ће доћи царство небеско. **8** Болесне лечите, мртве дижите, губаве чистите, демоне из људи изгоните. Не узимајте накнаду, јер бесплатно сте ово добили, бесплатно и дајте. **9** Не примајте ни злато, ни сребро, ни бакар у своје џепове, **10** ни огртач, ни обућу, нити узимајте штап у руке. Довољно је раднику кад добије нешто да једе.“

11 А када дођете у било који град или село, испитајте ко је у том месту добар човек. Код њега останите док не одете. **12** Улазећи у кућу поздравите укућане на следећи начин: 'Мир кући овој, мир свакоме ко у њој борави.' **13** Ако кућа буде достојна, доћи ће ваш мир на њу, а ако не буде достојна, мир ваш ће се вратити вама. **14** Уколико вас неко не прими, уколико вас неко не послуша, изађите из његове куће и отресите прах са својих ногу. **15** Заиста вам кажем, боље ће бити Содому и Гомору на дан суда, него том граду.

16 Ево, ја вас шаљем као стадо међу вукове. Будите дакле мудри као змије и безазлени као голубови. **17** Чувајте се од људи да вам не би судили, и у својим синагогама шибапи. **18** Због мене вас могу водити пред управнике и цареве, само да сведочите нама и многобошцима. **19** А кад вас ухапсе, не размишљајте шта ћете рећи, јер ће вам идеја доћи чим вам буде затребала. **20** Јер не говорите ви, него Дух Оца вашег говори из вас. **21** Брат ће брата послати у смрт, и отац своје дете, и устајаће деца на родитеље и убијаће их. **22** Сви ће вас заувек мрзети због мога имена, али онај који истраје до краја, тај ће бити спасен.“ **23** Исус је својим ученицима рекао и следеће: „Када вас појуре у једном граду, бежите у други. Заиста вам кажем, нећете завршити ни са свим израелским градовима, а доћи ће Син човечији.“

24 Не постоји ученик који је изнад учитеља, нити слуга над својим господаром. **25** Доста је ученику да буде као његов учитељ и слуги као његов господар. Ако су домаћина називали Велзевулум,* како ли ће тек његове укућане звати. **26** Не бојте их се, јер ништа није скривено што се неће открити, нити тајно што се неће сазнати. **27** Што вам говорим у мраку, кажите на светлости, и што на ухо чујете, објавите са капија. **28** И не бојте се оних који убијају тело, јер душе не могу убити. Него се више бојте онога који може и душу и тело да упропасти у огњу уништења. **29** Зар се не продају две птице за једну пруту?* Па ни једну не можете устрелити ако то није по жељи Оца вашег који је на небу. **30** Зар није чак и сва ваша коса на глави избројана? **31** Не бојте се, па ви вредите више као људи, него те птице.“

32 Свако ко мене призна пред људима, признаћу и ја њега пред Оцем својим који је на небесима, **33** а ко се год одрекне мене пред људима, и ја ћу се одрећи њега пред својим Оцем који је на небесима.* **34** Тада је Исус рекао својим ученицима и следеће: „Не мислите да сам дошао да донесем мир

***10,25** Дословно „Баалзевув“ што значи „господар мува“ или „господар прљавштине“. У питању је једно од имена за Сотону којим је Исус погрдно назван од стране својих непријатеља. **10,29** Врста валуте. **10,33.38** Део текста који је означен косим словима указује на текст који недостаје у копији хебрејског текста, због оштећења документа, па је убачен текст грчког превода. То ће бити случај на још неким местима у овом јеванђељу.

на земљу, него мач. **35** Јер сам дошао да раставим човека од његовог оца и кћер од њене мајке. **36** А човеку ће непријатељи бити његови омиљени. **37** Ко воли оца или мајку више него мене, није мене достојан. **38** *Ко не прихвати свој крст и не иде за мнош, није ме достојан.** **39** Ко воли свој живот, изгубиће га, и ко изгуби живот свој због мене, наћи ће га.

40 Ко вас прима, заправо мене прима, а ко прима мене, прима у ствари Онога који ме је послао. **41** Ко прима пророка у име пророчко, примиће награду пророчку, и ко прима праведника у име праведничко, примиће награду праведничку. **42** И ко напоји једнога од ових малих ученика само чашом свеже воде, зато што је мој ученик, заиста вам кажем, неће изгубити награду своју.

11 Исус је одлучио да заврши са подучавањем заповести дванаесторице својих ученика, па је потом отишао одатле да учи и проповеда по њиховим градовима.

2 А Јован чувши у затвору за сва дела Исусова, посла своја два ученика поручивши му: **3** „Јеси ли ти онај који треба да дође, или да се надамо другоме?“ **4** Исус им одговори и рече: „Идите и јавите Јовану шта слушате и гледате: **5** слепима се враћа вид, хроми проходају, губави се чисте и глуви чују, мртви устају, а сиромашнима се проповеда јеванђеље.“ **6** А блажен је онај који се не саблазни о мене.“

7 А када ови одоше, поче Исус да говори народу о Јовану: „Шта сте изашли у пустињу да видите? Трску коју ветар луља? **8** Или шта сте дошли да видите? Мислили сте да је Јован обучен у фину одећу? Они који носе фину одећу су у царским кућама. **9** Него зашто сте изашли? Да видите пророка? Стварно вам кажем, он је више од пророка. **10** Ово је онај за кога је написано: 'Ево шаљем изасланика свога, који ће припремити пут за мене.*'“ **11** Исус им је још рекао и ово: „Заиста вам кажем, међу свом децом рођеном од жена није се јавио већи од Јована Крститеља. **12** Од времена Јована Крститеља до сада, царство небеско трпи насиље и цепају га. **13** Јер су сви пророци и Закон пророковали о Јовану, **14** и ако хо-

ћете да га прихватите, он је тај Илија који треба да дође. **15** Ко има уши да слуша, чуће.“

16 Исус рече и следеће: „С ким ћу упоредити ову генерацију? Слична је деци која седе по трговима довикујући се и говорећи: **17** 'Свирасмо вам, а нисте играли, јадиковасмо, а нисте јаквали.'“ **18** Јер дође Јован који нити једе нити пије, а људи кажу да је опседнут демонима. **19** А кад неки човек дође који једе и пије, они кажу: 'Гле човека изелице и пијанице, развратника, цариника и грешника.'“ „Мудри“ суде паметнима.“

20 Тада поче Исус да куди градове у којима се догодила већина његових чуда, што се нису вратили вери. **21** „Тешко теби Хоразине, тешко теби Витсаидо, јер да су се у Тиру и Содому догодила чуда која су се догодила код вас, одавно би се вратили вери, у то време, у врећи и пепелу. **22** Али вам стварно кажем, Тиру и Содому ће бити лакше него вама. **23** И ти Капернауме, зар ћеш се до неба подићи? Одатле ћеш и пасти. Јер да су се у Содому догодила чуда која су се догодила у теби, можда би опстао. Али, до гроба ћеш пасти. **24** Стварно ти кажем да ће содомској земљи бити лакше на дан суда него теби.“

25 У том тренутку исправи се Исус ка небу и рече: „Хвалим те, Створитељу неба и земље, што си сакрио све ово од учених и паметних, а открио сиромашнима. **26** Оче, јер тако је то било исправно за тебе. **27** Све ми је дато од мог Оца, и нико не познаје Сина већ само Отац. Нити Оца ко познаје као што га Син зна, и онај коме хоће Син да га открије. **28** Дођите мени сви који сте уморни и оптерећени, и ја ћу вам помоћи да носите ваш терет. **29** Узмите мој терет на себе и научите од мене, јер ја сам добар и смиран и имам срца, па ћете наћи у мени одмор за своје душе. **30** Јер је мој јарам нежан и мој терет је лак.“

12 У то време прође Исус кроз њиве на Шабат,* а његови ученици огладнеше, па су кренули да кидају класје, трљајући их међу длановима и да једу плод. **2** А фарисеји кад су то видели рекоше му: „Види, твоји ученици чине оно што није дозвољено чинити на Шабат.“ **3** А он им рече: „Зар нисте читали шта су учинили Давид и његови људи, када су огладнели?“ **4** Ушли су у дом Божји и појели постављене хлебове које нису смели јести ни он ни његови људи, већ само свештеници? **5** Или зар нисте чи-

***11,10** Види: Малахија 3,1. **12,1** „Шабат“ значи „починак, одмор, мировање“. Шабат почиње у петак, са заласком сунца, и траје до суботе, до заласка сунца. Према библијском календару Шабат је седми дан у седмици. Види: 2. Мојсијева 16,23. **12,3** Види: 1. Самуилова 21,6.

тали у Закону да свештеници на Шабат у храму 'скрнавe' Шабат, а то за њих није грех?*" **6** А кажем вам да је овде реч о нечему већем од храма. **7** Кад бисте пак знали шта значи: 'Милосрђе хоћу, а не жртве',* не бисте осудили невинe. **8** Јер је Син човечији господар Шабата."

9 Није прошло ни неколико дана, Исус је отишао оданде и дошао у њихову синагогу. **10** Ту се задесио човек са сувом руком и запиташе Исуса следеће: „Да ли је слободно лечити га на Шабат?" **11** А он им рече: „Уколико имате само једну овцу, ко је не би од вас извадио ако би упала у јаму на Шабат? **12** А колико само човек више вреди од овце. Зато је дозвољено и треба се на Шабат добро чинити." **13** Тада рече човеку: „Пружи своју руку." Он је испружи, а она поста опет здрава као и друга. **14** Потом дођоше фарисеји и одлучише да га убију. **15** Али Исус је дознао за то, те се уклонио оданде. Са њим су пошли многи болесни и он их је све излечио. **16** Он им је наредио да не разгласе другима за њега, **17** да се испуни што је рекао пророк Исаија:

18 „Ево га слуга мој кога сам изабрао, миленик мој који је по вољи моје душе. Ставићу Дух свој на њега, а он ће јавити правду свим народима. **19** Неће се препирати, нити викати, нити ће ко чути гласа његова по улицама. **20** Чак ни трску стучену неће преломити, нити ће пламичак који тиња угасити, док не доведе правду до победе. **21** А у његово име ће се уздати сви народи."*

22 Тада му донеше једног човека који је био слеп и нем, а још и опседнут демоном, а Исус га излечи, тако да је неми проговорио и видео га. **23** А сав народ се диво и говорио је: „Није ли ово син Давидов?" **24** А фарисеји, чувши то рекоше: „Овај не изгони демоне, већ помоћу Велзевула влада демонима." **25** А Исус, пошто је знао њихове мисли, одговори им следећом причом: „Свако царство које се поделило против самога себе, опустеће, зато и сваки град или дом који се поделио против самога себе, неће се одржати. **26** И ако Сотону истерује, поделио се против самога себе, како би се онда одржало његово царство? **27** И ако ја у име Велзевула истерујем демоне, зашто онда ваши синови не изгоне онако како треба? Зато ће вам они и

бити судије у вези свега овога. **28** Али ако ја Божјим Духом истерујем демоне, онда је стварно дошло до краја Сотониног царства. **29** Или како може неко да уђе у кућу некаког хероја и да покраде његов кућни намештај, ако га прво не свеже. Тек тада ће његову кућу опленити. **30** Ко није са мном, против мене је, и ко се не дружи са мном, он траћи своје време.

31 Зато вам кажем, сваки грех и хуљење опростиће се људима, али хуљење на Духа неће се опростити. **32** И ако ко каже реч против Сина човечијега, опростиће му се, а онемо који каже нешто против Светог Духа, неће се опростити ни на овом свету, ни у будућем.

33 Или учините добро дрво и плод његов добрим, или учините лоше дрво и плод његов рђавим, јер се по роду дрво познаје. **34** Змијски породе, како можете добро да говорите кад сте зли? Јер уста говоре оно што им срце каже. **35** Дobar човек, од блага из доброг срца износи добро, а зао човек од лошег блага износи зло. **36** Али вам кажем да ће за сваку реч, коју изговоре људи, одговарати на дан суда, **37** јер ће ти по твојим речима бити суђено, а по твојим делима пресуђено.

38 Тада Исусу приђоше неки од књижевника и фарисеја и рекоше: „Желимо да видимо од тебе знак са неба." **39** А он им рече: „Зли и варљиви људи траже знак, а неће им се дати знак осим знака пророка Јоне. **40** Јер као што је Јона био у утроби морске немани три дана и три ноћи, тако ће бити и Син човечији у утроби земље три дана и три ноћи. **41** Ниневљани ће се судити са људима као што сте ви, и прогласиће их кривим, јер су се вратили вери на основу Јонине проповеди, а ја сам већи од Јоне већи! **42** Царица Савска судиће се са људима као што сте ви, и прогласиће их кривим, јер је она дошла с краја земље да чује Соломонову мудрост, а ја сам већи од Соломона.

43 А када нечисти дух изађе из човека, иде по наређењу тражећи мира, али га не налази. **44** Тада каже: 'Вратићу се у своју кућу, откуда сам и изишао.' Када се врати налази је празну, сигурну и исправну. **45** Потом узима са собом седам духова још горих од себе, па оду и станују тамо, и последње стање тога човека бива горе него што му је раније било. Тако ће и вама бити."

46 Док је он још говорио народу, кад његова мајка и браћа стајаше напољу желећи

*12,5 4. Мојсијева 28,9. 12,7 Види: Осија 6,6. 12,21 Види: Исаија 42,1.

да говоре с њим. **47** Један човек му рече: „Гле твоја мајка и твоја браћа желе да те виде.“ **48** А он одговори том човеку: „Ко је моја мајка и ко су моја браћа?“ **49** Затим рашири своје руке у правцу својих ученика и рече: „Ево моје мајке и моје браће, **50** јер ко год чини вољу мога Оца који је на небу, он је мој брат и сестра и мајка.“

13 Тога дана Исус је изишао из куће да седи крај мора. **2** Око њега се окупило мноштво народа, тако да је морао ући у чамац, док је сав народ стајао на обали. **3** Почео је да им казује многе приче у поређењима: **4** „Изађе човек ујутро из свог дома да сеје. И док је сејао, нешто зрна паде крај пута и птице га поједоше. **5** Нешто зрна паде на каменито тло, где нема много земље. Зрна одмах изниклоше, јер није било дубине земље. **6** А када сину сунце, изгореше, и пошто нису имали корена, осушише се. **7** Нека зрна падоше у трње, а и трње је нарасло и угушило их. **8** Али нека су пак пала на добру земљу и донела су плод и род, једни по стотину, други по шездесет, а трећи по тридесет. **9** Ко има уши да слуша, чуће!“

10 Потом приђоше његови ученици и рекоше му: „Зашто им говориш у причама?“ **11** А он им рече: „Вам је дато да упознате тајне царства небескога, а њима није. **12** Јер ко има даће му се још више, а ко нема оно што он мисли да треба да има, узеше му се и оно што има. **13** Зато им говорим у причама, јер гледајући не виде, и слушајући не чују. **14** И испуњава се на њима Исаијино пророчанство које гласи: „Иди и реци им: ‘Слушаћете и нећете разумети, гледаћете и нећете видети. **15** Јер је окорело срце овог народа, и уши су им заглувеле, и очи им затворене.*“

16 А ваше очи су блажене што гледају, и уши што слушају. **17** Јер заиста вам кажем да су многи пророци и праведници зажелели да виде што ви гледате - и не видеше, и да чују што ви слушате - и не чуше.

18 А ви, чујте причу о сејачу. **19** Сејач је Син човечији, а семе које је пало на пут је у ствари свако ко је чуо о царству небеском, а није разумео. Доћи ће Сотона и отети све што је посејано у његовом срцу. Ето, то је семе што је пало крај пута. **20** А семе што је пало на каменито тло, то је заправо онај који реч Божју слуша и одмах је с ра-

дошћу прима, **21** али нема корена у себи, па када настане невоља и мука, Сотона му из срца све избрише. **22** А оно семе што је у трње посејано, то је онај који реч чује, али су му дража богатства Сотоне, која му реч Божју бришу из срца, те неплодно бива. **23** А посејано на добру земљу, то је онај који слуша реч и разуме је, који род рађа и доноси, добрим делима. Тако изађе од једног стотину, од другог шездесет, а од трећег тридесет. Овај што даје стотину тај је чистог срца и светог тела. Онај што даје шездесет, тај је одвојен од жене. А трећи што даје тридесет, тај је у светом браку и телом и срцем.“

24 Још једну причу им је испричао: „Царство небеско је слично човеку који је посејао добро семе на својој њиви. **25** Али док су његови људи спавали, дође непријатељ и посеје коров усред пшенице и оде. **26** А када је усев изникао и када дође време да донесе род, тада се показа и коров. **27** И домаћинови радници приђоше и рекоше му: ‘Газда, зар ниси посејао добро семе на својој њиви? Одакле сада коров?’ **28** А он им рече: ‘Моји непријатељи су то учинили.’ Слуге му пак рекоше: ‘Хоћеш ли да почупамо коров?’ **29** А он им рече: ‘Не, да не бисте заједно с њим ишчупали и пшеницу. **30** Оставите нека обоје расту заједно до жетве, и у време жетве рећи ћу жетеоцима: ‘Скупите прво коров и свежите га у снопове да се спали, а пшеницу снесите у моју житницу.’“

31 И још једну им је причу испричао: „Царство небеско је слично горушичином зрну, које је човек узео и посејао на својој њиви. **32** Иако је најмање од свих семена, када израсте, веће је од све траве и буде попут дрвета, тако да се птице небеске гнезде на његовим гранама.“

33 Испричао им је још једну причу: „Царство небеско је слично квасцу, који жена стави у три сее* брашна, док све не ускисне.“

34 Све ово испричао је Исус народу у причама, и без прича им ништа није говорио, **35** да се испуни оно што је рекао пророк: „Отворићу у причама уста своја, објавићу све тајне од постанка света.*“

36 Након овога, одвојио се од народа и отишао кући. Његови ученици дођоше код њега, те му рекоше: „Разјасни нам причу о корову на њиви.“ **37** Он им је одговорио следеће: „Сејач доброг семена је Син човечији, **38** њива је овај свет, добар плод - то су праведници, а коров су грешници. **39**

***13,15** Види: Исаија 6,9. **13,33** Сеа је мера за премину и износи око 13,3 литара. **13,35** Види: Псалм 78,2.

Непријатељ који га је посејао је Сотона, жетва је крај овога света, а жетеоци су анђели. **40** Као што су жетеоци скупљали коров и ватром га спаљивали, тако ће бити и на свршетку света. **41** Послаће Син човечији своје анђели да уклони из свога царства сво зло и оне који чине безакоње. **42** Послаће их у огњену пећ, а тамо ће бити плач и шкргут зуба. **43** Тада ће праведници сијати као сунце у царству Оца свога. Ко има уши да слуша, чуће.”

44 Исус је својим ученицима рекао и следеће: „Царство небеско је слично човеку који пронађе благо које је неко сакрио у пољу, па од радости своје продаје све што има да би купио управо то поље.

45 Царство небеско је слично и трговцу који трага за драгим камењем. **46** А када нађе један скупочени камен, оде и прода све што има те га купи.

47 Царство небеско је опет слично мрежи баченој у море, у коју се ухватило риба од сваке врсте. **48** Када се напуну, извуку је на обалу, па изађу рибари да пребирају добру рибу у посуде, а лошу да избаце. **49** Тако ће бити и на свршетку света: Изићи ће анђели и развиојће зле од праведних, **50** те ће их бацити у огњену пећ, где ће бити плача и шкргутања зубима.”

51 Рекао им је: „Да ли сте разумели све ово?” Рекоше му: „Да.” **52** А он им рече: „Зато ће сваки мудрац личити у царству небеском на домаћина који из своје ризнице износи и ново и старо.”

53 Након свега овога, када је Исус завршио приче и отишао одатле, **54** дошао је у свој завичај да подучава људе по синагогама. Фарисеји су се дивили и говорили у себи: „Откуда овоме оваква мудрост и моћ да чини таква чуда? **55** Није ли ово дрводељин и Маријин син? Зар се не зна да су сви ови његова мајка Марија и његова три брата Јосија, Симон и Јуда, као и његове сестре? **56** Зар се не зна да сви они живе са нама. Па одакле њему све то?” **57** Саблазиле су се због њега. А Исус им рече: „Нема пророка без части осим у својој земљи, у своме граду и у својој кући.” **58** Тамо није хтео да учини никакво чудо због њиховог неверовања.

14 У то доба, Ирод четворовласник чео је гласине о Исусу. **2** Потом је рекао својим слугама: „Верујем да је то Јован Крститељ.” **3** Ирод је раније ухватио Јована и бацио га у тамницу јер је био приморан да не узме

Иродијаду, жену свога брата, **4** пошто му је Јован говорио: „Није она за тебе.” **5** Тада га је Ирод хтео убити, али је одустао, због народа, јер су га сматрали пророком. **6** А на пијанци за свој рођендан, Ирод је позвао велике царске државнике да једу са њим. Међу свима који су јели, била је и његова ћерка, која је играла међу гостима угађајући тако Ироду. **7** Због овога се Ирод закleo да ће јој дати све што буде од њега тражила. **8** А девојка, наговорена од своје мајке, затражила је главу Јована Крститеља на таци. **9** Цар се веома ражалостио, али због заклетве коју је дао испред гостију, нареди да се то и учини. **10** Послао је да се одсече глава Јовану у тамници. **11** Потом су његову главу донели на таци и дали девојци, а она је однела својој мајци. **12** Затим су дошли Јованови ученици, узели тело и сахранили га, па су за све ово испричали Исусу. **13** А када је Исус чуо о овоме, отпутовао је одатле чамцем и стигао до Јудејске пустиње. Али, народ из свих земаља, када је за то чуо, пошао је за њим.

14 У једном тренутку је изашао и видео много народа, сажалио се на те људе и излечио све њихове болести. **15** А када је пало вече, дођоше му његови ученици те му рекоше: „Ово место је пусто. Пусту народ нека оде пешице и купи себи хране.” **16** Исус им рече: „Не треба да иду, дајте им ви да једу.” **17** А они му одговорише: „Немамо овде ништа сем пет хлебова и две рибе.” **18** А он им на то рече: „Донесите ми их овамо.” **19** Онда заповеди да народ поседа по трави. Када су сви сели, узео је пет хлебова и две рибе, погледао у небо и благословио их, изломио и дао ученицима хлебове, а ученици су их поделили групи народа. **20** Сви су јели и најели се. Тако су се исто најели и рибе. Када су се заситили, узели су своје котарице и напунили из њих дванаест сеи. **21** Иначе, само оних који су јели било је око пет хиљада људи, не рачунајући жене и децу. **22** Након овога наредио је својим ученицима да уђу у чамац и да оду пре њега у град, док се народ не разиђе.

23 И када је напустио народ, попео се на планину да се моли сам. Пало је и вече, а он је и даље био тамо сам. **24** А чамац је био већ напред мора, у невољи због таласа, јер је ветар био неповољан. **25** А у време четврте ноћне страже, током ноћи, дошао је Исус код њих, ходајући по мору. **26** Видевши га ученици како иде по мору, уплашише се мислећи да је то утвара, и од стра-

ха почеше да вичу. **27** Али им Исус одмах рече: „Верујте да сам то ја, не страхујте.“ **28** А Петар му одговори овако: „Господе, ако си ти, заповеди ми да дођем к теби по води.“ **29** А Исус му рече: „Дођи.“ И изишавши из барке, Петар пође по мору и дође Исусу. **30** Али, гледајући јаки ветар, уплашио се, почео да се дави и повикао: „Господе, спаси ме!“ **31** Одмах је Исус пружио своју руку, ухватио га и рекао му: „Маловерни човече, зашто си посумњао?“ **32** И када су ушли у чамац, престао је ветар. **33** А сви који су били у чамцу падосе пред њега говорећи: „Заиста си Божји Син.“

35 А када су га људи тог места упознали, послали су по целом том царству да му се доведу сви болесници. **36** Ови су га потом понизно молили да само дотакну рукаве његове одеће и свако ко је дотакао био је излечен.

15 Једном тако дођоше код Исуса фарисеји и књижевници и рекоше му: **2** „Зашто твоји ученици врше преступ над првим предањима? Јер они уопште не перу своје руке пре јела.“

3 А он им одговори: „Зашто ви преступате Божју заповест због свога предања? **4** Бог је рекао: 'Поштуј свога оца и своју мајку',* и: 'Ко наружи оца или мајку заувек ће умрети',* **5** а ви говорите: 'Када за неку ствар човек каже свом оцу или мајци: 'Жртвени дар који ћу дати је оно чиме ће се искупити такво злодело.' **6** И неће такав човек поштовати стога своју мајку и свога оца, те тако укидате Божју реч због вашег предања. **7** Лицемери! Добро је пророковао за вас Исаија и рекао следеће: **8** 'Као што и Бог рече: 'Овај народ ме поштује уснама и причом, а њихово срце је далеко од мене. **9** Узалуд ме поштују учећи заправо људске заповести.'** **10** Потом је Исус позвао народ и рекао: „Слушајте и разумите: **11** Не погани човека оно што улази кроз уста, него оно што излази из уста, то погани човека.“

12 Тада су му пришли његови ученици и рекли: „Знај да су се фарисеји саблазнили када су чули ове речи?“ **13** А Исус им је овако одговорио: „Свако дрво које не посади мој небески отац, биће искорењено. **14** Пустите их да слепи воде слепе, а када слепи води слепога, обојица ће пасти у јаму.“ **15** А Петар му рече: „Господару, објасни

нам ову причу.“ **16** Он рече: „Па ви сте и даље без знања? **17** Не разумете ли да све што улази у уста иде у трбух и природно се избацује напоље? **18** А што излази из уста, заправо долази из срца, и то је оно што прља човека. **19** Јер из срца излазе зле мисли, убиства, блуд, крађе, лажи и клетве. **20** Све ово прља човека, а јести неопраним рукама не прља човека.“

21 Након што је све то рекао, Исус се повукао у галилејски Тир и Сидон. **22** Одједном је наишао на жену Хананејку која је дошла из источних земаља. Она поче да му се обраћа вичући: „Смилуј се на мене, господару, сине Давидов, јер моју ћерку тешко муче демони.“ **23** А Исус јој не рече ни речи. Тада приђоше његови ученици и рекоше му: „Господару наш, зашто заповестљаш ову жену што виче за нама.“ **24** А он им каза: „Послали су ме само изгубљеном стаду из дома израелског.“ **25** Она ипак поче да му се клања и рече: „Господару, помози ми.“ **26** А Исус јој каза: „Није лепо узети хлеб намењен деци и бацити га псима.“ **27** А жена на то рече: „Да Господару, али и пси једу мрве које падну са стола њихових господара.“ **28** Тада јој Исус одговори: „О жено, велика је твоја вера. Учиниће ти се то што си молила.“ Од тог тренутка па надаље њена ћерка је била излечена.

29 И када је Исус оданде кренуо, прешао је Галилеју и попео се на планину. **30** Док је био на тој планини, видео је како му прилази и гледа га мноштво народа, међу којем је било хромих, рањених, убогих и од других болести болесних, који му падосе пред ноге и које излечи. **31** Народ је био згранут од чуда, гледајући убоге како ходају, слепе како гледају и како сви славе Бога.

32 Након овога Исус рече својим ученицима: „Жао ми је народа, јер су већ два дана око мене и немају шта да једу, а нећу да их пустим гладне да иду, да не малаксају на путу.“ **33** Ученици му рекоше: „Одакле ми да нађемо у овој пустиши хлеба да нахранимо толики народ?“ **34** А Исус их упита: „Колико векни хлеба имате?“ Они одговореше: „Седам, и неколико риба.“ **35** Потом Исус заповеди народу да седне на ливаду, **36** узне тих седам векни хлеба, изломи их и даде својим ученицима, а ученици народу. **37** И сви су јели и наситили се, а још је и преостало седам сеи. **38** Иначе, оних што су јели било је око четири хиљаде људи, не рачунајући жене и децу. **39** Након овога,

*15,4 Види: 2. Мојсијева 20,12 и 21,17. 15,9 Види: Исаија 29,13.

Исус уђе у барку, те дође у земљу Македонију.

16 Тако дођоше код њега фарисеји и мудраци, па изазивајући га затражише од њега да им покаже било какав знак с неба. **2** Он им рече: „Ви сте дволични, јер када настане вече, говорите: 'Биће ведро сутра, јер је небо црвено,' **3** а ујутро: 'Данас ће бити олуја, јер је небо тамно.' Знате да просудите према изгледу неба, а суд према временима не знате да дате? **4** Зло покољење тражи знак, а знак му се неће дати, осим знака пророка Јоне.”

5 А када је Исус био на обали мора, рекао је својим ученицима да припреме и понесу хлеб. Он потом уђе са својим ученицима у барку, међутим ученици су заборавили да понесу и мало хлеба. **8** Исус им рече: „Ви, који имате мало памети, мислите да немате хлеба? **9-12** Зар се не сећате пет векни хлеба на четири хиљаде људи и колико је сеи преостало? И зато разумите! Не говорим вам о кремену или о природном хлебу, већ вам кажем да се чувате обичаја фарисеја и садукеја.”

13 И пође Исус на пут ка земљи Сирији и земљи Филоф, која се још зове и Филивос. Питао је тада своје ученике: „Шта кажу људи о мени?” **14** Они рекоше: „Једни кажу да је Јован Крститељ, други - да је Илија, а трећи да је Јеремија или један од пророка.”

15 Потом их опет упита: „А ви, шта ви кажете о мени?” **16** Одговори му Симон звани Петар: „Ти си Месија, Син Бога живота, који си дошао на овај свет.” **17** А Исус му рече: „Блажен си, Симоне, сине Јонин, јер ти то што си рекао није открило тело и крв, него Отац мој који је на небесима. **18** И ја ти кажем да си ти камен, и на теби сазидаћу мој дом молитве, и врата огња уништења неће моћи ништа против тебе. **19** И даћу ти кључеве царства небескога, и што свезеш на земљи биће свезано на небу, и што развезеш на земљи биће развезано на небу.” **20** Тада заповеди ученицима да никоме не кажу да је он Месија.

21 Од тада па надаље поче Исус откривати својим ученицима да он треба да оде у Јерусалим и много да пострада од старешина и свештеника, да ће бити убијен, и да ће трећег дана устати. **22** А Петар га поведе на страну и поче га корити говорећи: „Боже сачувај, господару, неће ти се то догодити.” **23** А Исус седе и погледа ка Петру и рече: „Иди од мене Сотоно, саблажњаваш ме, јер

ти не познајеш оно што је Божје, него оно што је људско.”

24 Тада рече Исус својим ученицима: „Ако ко хоће да пође за мном, нека се одрекне самога себе и узме свој крст тако да се приближи смрти и пође за мном. **25** Јер ко хоће да спасе своју душу - изгубиће је, а ко изгуби свој живот због мене - спашће своју душу. **26** Јер шта ће користити човеку ако успе сав свет да добије, а изгуби своју душу? Или какав ће приход имати човек који због тренутних и пропадајућих ствари да своју душу на суд огња уништења? **27** Јер ће доћи Син Божји, у част свога Оца који је на небесима, са својим анђелима, да узврати свакоме по његовим делима. **28** Заиста вам кажем да међу овима што стоје овде има неких који неће окусити смрт све док не виде Сина Божјег како долази доводећи своје царство.”

17 Након шест дана од овог догађаја, поведе Исус са собом Петра, и Јакова, и Јована његовог брата, и изведе их на високу гору да се моли. **2** И док се још молио, наједном се преобразио пред њима, те засија његово лице као сунце, а његова одећа постаде бела као снег. **3** Одједном се ту створише Мојсије и Илија који рекоше Исусу све шта ће му се догодити у Јерусалиму. Петар и његови пријатељи су задремали. У сну су, а као да нису, будни су, а као да нису. Видели су Исусово тело и двојицу људи с њим. **4** А када су ови отишли, Петар рече Исусу: „Добро је бити овде. Хајде да направимо овде три колибе, једну теби, једну Мојсију и једну Илији” - не знајући шта прича.* **5** Док је Петар још причао, одједном их заклони облак, што их је веома уплашило. Док су били под облаком, зачули су глас из облака који је казивао: „Ово је мој љубљени Син, који је по мојој вољи. Њега слушајте!” **6** И чувши ово, ученици падоше на колена у великом страху. **7** А када је глас престао да се чује, Исус им рече: „Устаните, немојте се бојати.” **8** А када подиглоше поглед према горе, не видеше никога више сем Исуса. **9** И док је Исус силазио с горе, наредио им је: „Никоме не говорите за визију коју сте видели, док Син човечији не устане из мртвих.”

10 Потом га његови ученици запиташе: „Зашто мудраци кажу да прво Илија треба да дође?” **11** А он одговори: „Илија ће доћи

***17,4** Пошто се тек пробудио.

и све ће успоставити. **12** Али вам кажем да је Илија већ дошао, а нису га препознали, већ су радили с њим шта су хтели. Тако ће и Син човечији страдати од њих.” **13** Тада ученици разумеше да им је причао заправо о Јовану Крститељу.

14 Једном приликом приђоше народу, те му приступи један човек молећи га на коленима, **15** и рече: „Господару, смилуј се на мога сина, јер је обузет злим духом и веома болестан. Он дроби своје зубе у устима, пени му у устима, често пада на земљу, некада у ватру, а некада у воду.” **16** А доводио сам га код твојих ученика и нису могли да га излече.” **17** А Исус одговори: „О лоше ли генерације! Тешко вама који поричете веру. Докле ћу бити с вама? Докле ћу вас подносити? Доведите ми га овамо.”*

(20) Доведоше га и истог часа када га је Исус видео, Сотона га обузе, паде на земљу и поче да се трза и ваља по њој. **21** Исус је потом питао оца овог младича колико дуго траје његова обузетост Сотоном. А отац му објасни да то траје одавно, па све до сада.

22 „И много пута га је бацао у ватру и воду, могао га је убити. И ако ти, господине, на било који начин можеш да му помогнеш, помози му.” Овај човек се веома допао Исусу, те је према њему осетио јаке емоције. **23** Исус му рече: „Ако будеш могао да верујеш, сваку ствар ћеш моћи да учиниш, јер је ономе ко верује све лако.”

24 И одмах гласно зајеца младичев отац и рече: „Господине, ја верујем, али и поред тога ми помози због моје вере.” **25** Када је Исус видео да је и народ већ почео да се окупља, он рече Сотони снажно и гласно: „Наређујем ти да изађеш одатле! И од сада па надаље не враћај се овде никада!” **26** И Сотона изађе вршиштећи, наносећи бол младичу, који оста да лежи као мртав. Многи су почели да говоркају да је он заиста мртав. **27** Исус га је само узео и подигао, а младич је устао. **28** Када је Исус ушао у кућу...)

19 Тада приђоше Исусу његови ученици насамо и рекоше му: „Зашто ми нисмо могли да га истерамо?” **20** А он им рече: „Због мало вере. Јер заиста вам кажем, ако имате вере колико је зрно горушице, рећи ћете овој гори: 'Помери се одавде онамо', и она ће се померити, и ништа вам неће бити не-

могуће. **21** А ова врста демона истерује се само помоћу молитве и поста.”

22 Док су ишли по Галилеји, рече им Исус: „Сина човечијег ће предати у људске руке, **23** и убиће га, и трећег дана ће уста-ти.”

24 А када су стигли у Капернаум приђоше Петру порезници и рекоше: „Ваш учитељ се не понаша лепо и не плаћа порез.” **25** Он му је одговорио да је то тачно. Рече: „Да.” И када уђе у кућу, претече га Исус и рече му: „Шта мислиш Петре, од кога земаљски цареви узимају порез, од својих синова или од туђих?” **26** А Петар му одговори: „Од туђих.” А Исус им онда свима рече: „Туђи синови су дакле заточени. **27** Али да их не саблазнимо, иди на море, баци удицу, и прву рибу коју ухватиш узми, па када јој отвориш уста, наћи ћеш новчић. Узми га и дај им за нас.”

18 У једном моменту приђоше ученици Исусу и рекоше: „Ко је, према твој мишљењу, највећи у царству небеском?” **2** Он је тада позвао неко дете, поставио га међу њих, **3** и рекао: „Заиста вам кажем, ако се не вратите вери и не budete као ово дете, нећете ући у царство небеско, **5** а једино ће ући ово дете, које је такво да може примити мене. **6** Онај који понизи ову, у мене верујућу малу децу, биће му боље да веже млински камен о свој врат и да се удави у морским дубинама.

7 И тешко свету од нереди јер нереди морају доћи, али и тешко човеку због којег неред долази. **8** Ако због твоје руке или ноге духовно посрћеш, одсеци их и баци од себе. Боље ти је да уђеш у живот кљакат и хром, него да те твоје две руке или две ноге баци у огањ вечног уништења. **9** А ако посрнеш због свога ока, извади га и баци. Боље ти је да с једним оком уђеш у живот, него с два ока да те баци у огањ уништења. **10** Гледајте да не осуђујете неко од ове деце, јер вам кажем да њихови анђели стално гледају синове мога Оца, који је на небесима. **11** Јер Син човечији је престао да спашава те непријатеље.*

12 Шта вам се чини? Ако неки човек има сто оваца па једна од њих залута, зар неће оставити њих деведесет и девет у брдима и поћи да тражи залуталу? **13** И ако је пронађе, заиста се радује више њој него оним деведесет и девет које нису залутале. **14** Тако исто неће желети Отац небески да изгуби једно од ове мале деце.”

***17,17** Текст који следи, у загради, је текст из Јеванђеља по Марку 9. поглавље 20-28. стих, који се налази унутар текста копије Јеванђеља по Матеју на хебрејском језику са којег је рађен превод. **18,11** То јест оне који повређују децу.

15 У то доба рече Исус Симону, који се зове и Петар: „Ако ти згреши твој брат, иди и расправи се с њим у четири ока. Ако те послуша, добио си свога брата. **16** Ако те ипак не послуша, узми са собом још некога, па се расправи. Ако те и поред тога не послуша, доведи још једног или двојицу, или тројицу сведока, да се устима двојице или тројице сведока утврди свака реч. **17** А ако и њих не послуша, изађи у јавност, па ако не послуша ни публику, нека ти буде као непријатељ, насилник и нечовек.

18 Заиста, кажем вам, што год свежете на земљи биће свезано на небу, и што год развежете на земљи, биће развезано и на небу. **19** Опет вам заиста кажем: ако се двојица од вас на земљи сложе, у свакој ствари коју замоле, даће им Отац мој који је на небесима. **20** Јер где су двојица или тројица сабрани у моје име, тамо сам и ја међу њима.“

21 Тада приђе Петар и рече му: „Господе, уколико ми мој брат згреши седам пута, да ли да му опростим?“ **22** Рече му Исус: „Не кажем ти до седам пута, него до седамдесет и седам пута.“

23 У то време рече Исус својим ученицима: „Царство небеско је слично цару који је хтео да се новчано обрачуна са својим слугама и робовима. **24** А када се поче разрачунавати, дође један који је дуговао око десет хиљада златника. **25** И пошто није имао да врати, заповеди господар да продају њега и његову децу и све што је имао, и да се наплата изврши. **26** Тада слуга паде и поче му се клањати говорећи: 'Господару, сачекај ме још мало и све ћу ти платити.' **27** А господар се смиловао на слугу, и опрости му дуг. **28** Али онај слуга изађе, те наиђе на једног од својих другова који му је дуговао сто новчића, ухвати га и стаде га повређивати говорећи: 'Врати све што си дужан.'* **29** Друг му рече: 'Имај стрпљења према мени и вратићу ти.' **30** Али он није хтео, него оде и баца га у затвор док не плати дуг. **31** Видевши господареви радници шта се догодило, веома се ожалостише и обавестише свога господара. **32** Тада га позва његов господар и рече му: 'Зли слуго, опростио сам ти сав онај дуг, јер си ме молио. **33** Зар није требало да се и ти смиљеш на свога друга као што сам се ја на тебе смиловао?' **34** На то се разгневи његов

господар и предаде га мучитељима док му не плати сав дуг. **35** Тако ће и Отац мој небески учинити вама, ако свако од вас не опрости своме брату од свег срца свога.“

19 А када је Исус завршио ове говоре, пошао је из Галилеје и стигао у јудејске крајеве, који се налазе преко Јордана. **2** За њим је ишло много људи и све их је излечио.

3 Приђоше му фарисеји да га тестирају и почеше да га запиткују: „Да ли сме човек да отпусти своју жену за било какав разлог и да јој да отпусти лист?“ **4** А он им одговори: „Зар нисте читали да их је Творац од почетка створио као мушко и женско.“ **5** И такође рече: „Зато ће човек оставити оца и мајку своју и прионуће уз своју жену, и постаће једно тело? **6** Тако нису више два него једно тело. Што је Створитељ саставио, човек не може да раставља.“ **7** Они му рекоше: „Зашто је онда заповедио Мојсије да се да отпусна листа и да се жена пошаље из куће?“ **8** Рече им: „С обзиром на вашу тврдоглавост, Мојсије вам је допустио да отпустите своје жене, али није увек било тако. **9** Него, ја вам кажем да ко остави своју жену, сем због прељубе, и ожени се другом, чини прељубу, и ко се ожени распуштеницом, чини прељубу.“

10 А његови ученици му рекоше: „Ако је тако човеку са женом, није добро женити се.“ **11** А он им рече: „Не схватају сви ове речи, него они којима је дато. **12** Јер има ушкопљеника који су се из утробе материне тако родили иако нису згрешили, и има ушкопљеника који су сами себе ушкопили ради царства небескога, и они су веома истакнути. Ко може да схвати, схватиће.“

13 Тада му принеше децу да стави руке на њих и да се помоли за њих, а његови ученици их разјурише. **14** Али Исус рече: „Пустите децу и не браните им да дођу к мени, јер таквима припада царство небеско. Заиста вам кажем, неће ући у царство небеско онај ко не ради овако.“ **15** И стави руке на њих, па оде одатле.

16 Једном му приђе један момак и рече: „Учитељу, какво добро да учиним да имам вечни живот?“ **17** А он му рече: „Што ме питаш за добро? Не постоји добар човек, као сам Бог колико је добар. Ако пак хоћеш да уђеш у живот, држи заповести.“ **18** Рече му момак: „Које заповести?“ А Исус рече: „Не почини злочин убиства, не кради, не сведочи лажно, **19** поштуј оца и мајку, и

***18,28** Овај део текста, означен косим словима, недостаје у копији Јеванђеља по Матеју на хебрејском језику, због оштећења документа, и представља превод са грчког превода.

воли свога ближњег као самога себе." **20** Рече му младић: „Све сам то поштовао, шта ми још недостаје?" **21** Рече му Исус: „Ако желиш да будеш савршен, иди и продај све што имаш и дај сиромашнима, и имаћеш благо на небу, онда хајде самном." **22** А младић чувши ову реч оде ожалошћен јер је имао велико имање. **23** А Исус рече својим ученицима: „Заиста вам кажем да ће богаташ тешко ући у царство небеско. **24** И опет вам кажем, лакше је камили да прође кроз иглене уши, него да богаташ уђе у царство Божје."

25 А ученици, када су чули ово, уплашише се јако, те рекоше: „Ко онда може да се спасе?" **26** Исус их погледа и рече им: „Људима је ово немогуће, али је Богу све могуће."

27 Тада одговори Петар: „Ето, ми смо оставили све и пошли за тобом, шта ћемо добити?" **28** А Исус им рече: „Заиста вам кажем да ћете ви, који сте пошли за мном, у новоме свету, када Син човечији седне на престо славе своје, и сами сести на дванаест престола и судити над дванаест племена Израелских. **29** И сваки који остави кућу или браћу или сестре или оца, или мајку или жену или децу или њиве због мог имена, примиће стотруку и наследиће живот вечни."

30 Али ће многи први бити последњи и последњи први.

20 Јер царство небеско је слично човеку домаћину који изађе рано ујутро да унајми раднике за свој виноград. **2** А кад се погоди са радницима по динар на дан, пошаље их у свој виноград. **3** И када око три сата поподне види друге где стоје на тргу беспослени, **4** и њима рече: 'Идите и ви у мој виноград, и ако све буде добро, платићу вам.' **5** И они оду. А када опет изађе око шест и око девет сати, учини исто тако. **6** И око једанаестог сата изађе и нађе друге где стоје и каже: 'Што стојите овде цео дан беспослени?' **7** Они му рекоше: 'Нико нас није унајмио.' Он им рече: 'Идите и ви у виноград.'

8 А када паде мрак, господар винограда рече своме управитељу: 'Позови раднике и исплати их почевши од последњих до првих.' **9** И када дођоше унајмљени око једанаестог сата, помислише да ће више узети, али им он није дао више од по динар. **10** А када дођоше први, помислише да ће више узети, али им он није дао више од по динар. **11** Кад су добили новац, говорили су про-

тив домаћина: **12** 'Ови последњи одрадише један сат, па си их изједначио са нама који поднесмо тежину целог дана и ову жегу.' **13** А он одговори једном од њих и рече: 'Пријатељу, не чиним ти неправду, зар се ниси погодио са мном по динар? **14** Узми своје па иди јер ако хоћу овом последњем да дам као и теби, **15** зар не могу да чиним шта хоћу са својим? Или је око твоје зло што сам ја добар? **16** Тако ће и бити, последњи ће бити први и први ће бити последњи. Многи ће бити позвани, а мало њих изабраних.'

17 И када се Исус приближио Јерусалиму, поведе својих дванаест ученика у тајности и рече им: **18** „Ево идемо горе у Јерусалим, и Син човечији биће предан свештеницима и књижевницима, и осудиће га на смрт, **19** и такоће ће га предати многобошцима да га испребијају, а трећег дана ће васкрснути."

20 Тада му приђе жена Зеведејева са својим синовима клањајући му се и молећи нешто од њега. **21** А он јој рече: „Шта хоћеш?" Рече му: „Нареди да ова два моја сина седну један с твоје десне, а други с леве стране у твојем царству." **22** А Исус одговори: „Не знате шта тражите. Моћи ћете да истрпите мучење и умирање које ћу ја трпети?" Рекоше му: „Можемо." **23** Рече им: „Чашу моју ћете испити, али сести мени с десне или леве стране, то не дајем ја, него ће припасти онима којима је припремио мој Отац."

24 И чувши то десеторица браће, расрдише се на ова два своја брата. **25** А Исус им рече да му приђу, па им каза: „Знате да владари многих народа господаре њима, а да их њихови великани тлаче. **26** А код вас нека не буде тако, него ко од вас хоће да буде велики, нека вам служи, **27** и ко хоће да буде међу вама први, нека вам буде слуга, **28** баш као што Син човечији није дошао да му служи, него да он служи и да да живот свој као откуп за многе људе."

29 А када су улазили у Јерихон, пође за њим једна група народа. **30** Тамо, двојица слепих изађоше на пут и чуше галаму мноштва народа, те су се запитали шта би то могло бити. Један пророк им одговори да Исус из Назарета долази. Онда су повикали ка њему и рекли: „Смилуј се на нас, сине Давидов." **31** А народ им запрети да ућуте, али они још јаче повикаше: „Господе, сине Давидов, смилуј се на нас!" **32** И стаде Исус, дозва их и рече: „Шта хоћете да вам учиним?" **33** Рекоше му: „Господе, да се от-

воре наше очи." **34** Исус се на њих смилува, додирну им очи и рече им: „Ваша вас је вера излечила." Они одмах прогледаше и захваљиваше Богу, те пођоше за њим. Сав народ је захваљивао Богу за ово.

21 Када су се приближили Јерусалиму и дошли до Витфаге, према Маслинској гори, посла Исус двојицу својих ученика говорити им: **2** „Идите до утврђења што је пред вама, и одмах ћете наћи једну магарицу и магаре с њом. Одвежите их и доведите их мени. **3** И ако вам неко нешто каже, реците да су Господу потребни, одмах ће их пусти-ти."

4 А ово се догодило да се испуни оно што је рекао пророк: **5** „Кажите кћери Сионовој: 'Ево цар твој долази ти праведан, победоносан и сиромашан, јашући на магарици и на младунчету њеном.'"^{*}

6 Ученици одоше и учинише како им је Исус наредио. **7** Доведоше магарицу и младунче, он узјаха, а остали ставише на њих опрему и сточну одећу, те пођоше горе. **8** А већина народа простре своју одећу по путу, док су други резали грање са дрвећа и протрпали их за њим и пред њим по путу. **9** Неки су викали: „Осана* спаситељу света, нека си благословен ти који долазиш у име Господње. Осана спаситељу наш, прослави се на небу и на земљи."

10 Након свега овога, ушао је Исус у Јерусалим, а сав град се узбуни, говорећи: „Ко је овај?" **11** А народ је међу собом говорио: „То је пророк Исус из Назарета, који је у Галилеји."

12 Потом је Исус ушао у храм Божји и нашао тамо трговце и купце. Видевши то испревртао је табле столова и столице продаваца голубова, **13** и рече им: „Написано је: 'Мој дом зваће се дом молитве свим народима,'"^{*} а ви од њега чините разбојничку пећину. **14** Одмах му приђоше слепи и хромни у храму, и излечи их.

15 А главари свештенички и књижевници дођоше да виде чуда која је учинио. Видевши чуда која је учинио и младе момке како вичу у храму: „Нека је славан Син Божји", веома су се расрдили. **16** Зато му рекоше: „Јеси ли чуо шта ови говоре?" А Исус им рече: „Да, чуо сам их. Зар никада нисте читали: 'Из уста деце и одојчади начинио си себи моћ'?"^{*} **17** Онда их остави и

изађе ван града у Витанију, коју је обилазио и проповедао о Божјем царству. **18** Ујутро се гладан враћао у град. **19** Приметио је једну смокву крај пута, дошао до ње, и на њој није ништа нашао сем лишћа, те јој рече: „Нека од тебе не буде више плода никада!" Смоква се одмах осушила. **20** Ученици су то видели, па су се зачудили говорити: „Како се одмах смоква осушила?" **21** А Исус одговори следеће: „Ако имате веру без сумње, учинићете не само што се догодило са смоквом, него ако и овом брду кажете: 'Дигни се и баци се', догодиће се. **22** И све што будете затражили у молитви, ако будете верујући, добићете."

23 Када је дошао у храм да подучава, приђоше му главари свештенички, мудраци и народне старешине те му рекоше: „Ко ти је дао право да то радиш?" **24** А Исус им одговори следеће: „И ја ћу вас нешто питати, па ако ми то кажете, и ја ћу вама рећи ко ми је дао право да ово радим. **25** Одакле беше Јованово крштење? Са неба или од људи?" А они почеше да размењују мишљења, те рекоше једни другима: „Ако кажемо: 'С неба', рећи ће нам: 'Зашто му онда не повероваште?' **26** А ако кажемо: 'Од људи', плашићемо се народа јер Јована сви сматрају пророком." **27** Они одговорише Исусу и рекоше: „Не знамо." Рече и он њима: „Ни ја вама нећу казати ко ми даје за право да ово радим."

28 Те вечери рекао је Исус својим ученицима: „А шта ви мислите? Један човек је имао два сина. Пришао је једноме и рекао му: 'Синко, иди данас и ради у винограду.' **29** Одговорио му је: 'Не желим', али се после покајао и отишао. **30** Тада приђе другоме и рече му исто тако. А он одговори: 'Одмах господару', али ипак није отишао. **31** Који је од њих двојице учинио очеву вољу?" Рекоше: „Први." Рече им Исус: „Заиста вам кажем да насилници и блудници улазе пре вас у царство Божје. **32** Јер вам дође Јован путем праведности, и не повероваште му, а насилници и блудници му повероваше. Ви сте то видели, али се нисте вратили вери. И после тога се нисте покајали и поверовали му. Ко има уши да слуша, нека чује и стиди се."

33 У то време рече Исус својим ученицима и групи Јевреја: „Чујте молим и причу о сејачу. Био једном један поштовани човек који посади виноград, и огради га оградом, сагради у њему кулу и ископа у њему муљару за грочје, па га даде виноградарима и

***21,5** Види: Захарија 9,9. **21,9** „Осана" значи „спаси нас". **21,13** Види: Јеремија 7,11. **21,16** Види: Псалм 8,2.

оптутова. **34** А када се приближи време брања плодова, посла своје слуге виноградарима да узму његове плодове. **35** Ухватише виноградари његове слуге, једнога истукоше, другога убише, а трећега каменоваше. **36** Опет посла друге слуге, више њих него првог пута, а ови им учинише исто тако. **37** Најзад посла к њима свога сина рекавши: 'Уплашиће се ваљда од мога сина.' **38** Али виноградари, видевши сина рекоше један другом: 'Ово је наследник. Хајде да га убијемо, па ћемо имати његово наследство.' **39** И стварно га ухватише, избацише га из винограда и убише. **40** И онда, када дође власник винограда, шта ће учинити виноградарима?" **41** Одговорише му следеће: „Као злочинце ће их злом побити, а виноград ће дати другим виноградарима који ће му одмах давати његов део плодова.“

42 Рече им Исус: „Зар нисте читали у Списама: 'Камен који одбацише зидари, управо је постао угаони камен. Од Господа је то и дивно је у нашим очима?'"* **43** Зато вам кажем да ће се узети од вас царство Божје и дати другом народу који своје плодове доноси. **44** И ко падне на овај камен разбиће се, а на кога он падне сатрће се.“

45 Главари свештенички и фарисеји, чувши његове приче увидеше да у ствари о њима говори. **46** Затражили су да га убију, али су се уплашили народа, јер га је народ сматрао пророком.

22 Опет поче Исус да у причама говори: **2** „Царство небеско је слично цару који прави свадбу. **3** Он шаље своје слуге да позову званице на свадбу, али званице не хтеше да дођу. **4** Он поново посла друге слуге и рече им: 'Реците званицама: 'Ево, спремио сам гозбу, заклао сам бикове и кокоши, све је спремно, дођите на свадбу.' **5** Међутим, они опет нису хтели и одоше, једни у град, а други на посао. **6** Остали ухватише његове слуге, мучише их и убише.

7 Када је цар то чуо, веома се наљутио. Зато је послао војску да спали све куће тих убица. **8** Тада рече својим слугама: 'Свадба је спремна, али званице нису биле достојне. **9** Зато идите на путеве, и кога год да нађете позовите на свадбу.' **10** Слуге изађоше на путеве и скупише све које нађоше, и зле и добре. Тако се напуни свадба гостију.

11 Када је цар ушао да види госте, угледа човека који није био обучен у свадбену одећу. **12** И рече му: 'Пријатељу, како си дошао овамо без свадбеног одела?' Он занеме. **13** Тада цар рече слугама: 'Свежите му руке и ноге и избаците га у највећу таму. Тамо ће бити плач и шкргут зуба.'

14 Много је званица, али је мало изабраних.“

15 Тада фарисеји кренуше и почеше да се договарају како да га ухвате у речи. **16** Потом му послаше своје ученике са Иродовим насилницима, који му се обратише: „Учитељу, знамо да си истинит и у истини учиш путу Божјем, ничега се не плашиш, и потпуно си независан. **17** Реци нам шта мислиш, да ли је допуштено дати цезару порез, или није?" **18** Али Исус схвати њихову злу намеру и рече: „Дволични, што ме искушавате? **19** Покажите ми порески новац.“ Они му показаше. **20** Онда им он рече: „Чији је ово лик и натпис?" **21** Рекоше му: „Цезарев.“ Тада им рече: „Дајте онда цезару цезарево, а Богу Божје.“ **22** Када су то чули, задивили су се. Потом га оставише и одоше.

23 Тога дана приступише му садужеји и истраживачи васкрсења, те га упиташе: **24** „Учитељу реци нам нешто. Мојсије је говорио: 'Ако неко умре без деце, нека брат његов узме његову жену и подигне пород своме брату.'* **25** А код нас је било седморо браће: први се ожени и умре, па како није имао порода, остави своју жену свом брату. **26** Тако и други и трећи, све до седмога. **27** А после свих умре и жена. **28** Када васкрсну, чија ће од њих седморице она бити жено?"

29 А Исус одговори: „Варате се јер не знате Писмо нити силу Божју. **30** Јер када васкрсну, неће се људи женити нити ће се жене удавати, него ће бити као анђели Божји на небу. **31** Зар нисте читали о васкрсењу мртвих шта вам је Бог рекао: **32** 'Ја сам Бог Аврамов и Бог Исаков и Бог Јаковљев?'"* Бог није Бог мртвих него Бог живих.“ **33** Народ, чувши то, задивило се његовој мудрости.

34 А кад су фарисеји чули да је ућукао садужеје, скупише своје слуге **35** и послаше једног мудрог од њих да га искуша: **36** „Учитељу, реци која је највећа заповест у Закону?" **37** А он му рече: „Воли Господа Бога свога свим срцем својим, свом душом својом и свом мисли својом. **38** Ово је највећа и прва заповест. **39** А друга је слична првој: Воли ближњега свога као самога се-

***21,42** Види: Псалам 118,22. **22,24** Види: 5. Мојсијева 25,5. **22,32** Види: 2. Мојсијева 3,6.

бе. **40** Од ове две заповести зависи сав Закон и Књиге пророка."

41 А када су се фарисеји окупили, упита их Исус: **42** „Шта ви мислите о Месији? Чији ће син он бити?" Рекоше му: „Давидов." **43** Рече им: „Како га онда називају Давидом у Духу Светом, говорећи: 'Господе', **44** као што је написано: 'Седи мени с десне стране док ти положиш непријатеље под ноге твоје?'" **45** Кад Давида називају Господом, како ће му онда бити син?" **46** И нико није могао да му одговори ни речи, нити се ко усуди од онога дана да га више ишта пита.

23 Онда Исус поче да прича народу и својим ученицима следеће: **2** „На Мојсијеву столицу седоше књижевници и фарисеји. **3** И сада, све што вам он* каже, држите и чините, али по њиховим прописима и њиховим примерима не чините, јер они говоре, али не чине. **4** Него везују и стављају тешке и несношљиве терете на људска леђа, а сами својим прстом неће да мрдну. **5** А сва своја дела чине да их људи виде и облаче скупочену гардеробу и велике ресе стављају, **6** воле чело стола на гозбама и прва места у синагогама, **7** поздраве на трговима и да их људи зову рабинима. **8** Ви немојте желети да вас зову рабинима, јер је један ваш рабин, а ви сте сви браћа. **9** И никога на земљи не називајте оцем, јер је један Отац ваш небески. **10** Нити се називајте учитељима, јер је један ваш учитељ - Месија. **11** А највећи међу вама нека вас служи. **12** Ко самога себе уздиже - биће понижен, а ко самога себе унизи - биће уздигнут.

13 Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери, што затварате царство небеско пред људима јер ви не улазите, нити пуштате унутра оне који хоће да уђу. **14** Тешко вама, књижевници и фарисеји, лицемери, што једете и раздељујете имања удовица и тобоже се молите дуго. Зато ћете, када то прође, дуго казну патити.

15 И што прелазите и море и копно да срце макар једног човека вежете за вашу веру, и кад му га вежете, он постане дупло горни него што је пре тога био.

16 Тешко вама, вође слепих, који говорите: 'Ако се ко закуне храмом, то се не важи ништа. Ако се пак закуне неком ствари која је посвећена у храму, онда је дужан да пла-

ти.' **17** Будале и слепци, шта је веће: храм или предмет који је посвећен храму? **18** И кажете: 'Ако се ко закуне жртвеником, није ништа дужан, а ако се закуне даром који је на њему, обавезан је нешто дати.' **19** Слепци, шта је веће, жртва, светилиште или жртвеник? **20** Ко се заклео жртвеником, куне се њиме и свим што је на њему, **21** - **22** и који се заклео престолом на којем Бог седи, куне се престолом, али и оним који на њему седи.

23 Тешко њима, књижевницима и фарисејима, што дају десетак од мирођије и нара, а пљачкају и не дају грођије, које је цењеније. То је и по прописима Закона, а они су правда, истина и вера. Ово је требало чинити и не заборављати. **24** Потомци вођа слепих, водите рачуна да сте тачни у стварима величине комарца, а камилу бисте целу гутали.

25 Тешко вама, књижевници и фарисеји, лицемери, што чистите спољашне чаше и посуде, а изнутра су пуне прљавштине и неморала. **26** Очисти прво оно што је у чаши, да би после и њена спољашност била чиста.

27 Тешко вама, књижевници и фарисеји, лицемери, што личите на окречене гробове, који споља изгледају лепо, а изнутра су пуни мртвачких костију и прљавштине. **28** Тако се и ви споља показујете људима праведни, а изнутра сте пуни дволичности и безакоња.

29 Тешко вама лицемери, књижевници и фарисеји, што градите гробове пророка и украшавате споменике праведника, **30** и говорите: 'Да смо живели у време својих отаца, не бисмо били њихови саучесници у убијању пророка.' **31** Тако сведочите за себе да сте синови оних који су побили пророке. **32** И ви се исто тако понашате као ваши преци.

33 Змије, змијски породе, како да побегнете од суда огња уништења ако се вери не вратите?" **34** У то време рече Исус групама Јевреја: „Ево вам шаљем пророке, и мудраце и књижевнике. Од њих ћете неке убити, неке шибати у вашим синагогама и гонити од града до града. **35** Нека дође на вас крв сваког праведника проливена на земљи, од крви Авеља праведнога до крви Захарије сина Варахијиног,* кога убисте између храма и жртвеника. **36** Заиста вам кажем, све ће то доћи на ову генерацију.

37 И на Јерусалим који убија пророке и каменује изасланике. Колико сам само пута хтео да скупим твоју децу, као што квочка

***22,44** Види: Псалом 110,1. **23,3** Мисли се на Мојсија. **23,35** Види: 2. Дневника 24,20.

скупља своје пилиће под крила, и нисте хтели. **38** Ето, остављају вам се куће ваше празне. **39** Заиста вам кажем, од сада надаље ме нећете видети док не будете рекли: 'Нека је благословен наш Спаситељ.*"

24 И Исус изађе из храма и пође даље. Приђоше му његови ученици да му покажу грађевине храма. **2** А он им рече: „Видите ли све ово? Заиста вам кажем, све ће се овде срушити, неће остати ни камен на камениу.“

3 Када је седео на Маслинској гори, која се налази преко пута храма, приђоше му ученици Петар, Јован и Андрија насамо и питаше: „Кажи нам када ће све то бити, и шта ће бити знак да ће се све ово десити или почети да се дешава, и када ће бити вршетак света и твој долазак?“

4 И одговори им Исус: **5** „Гледајте да вас ко не заведе. Јер ће многи доћи у моје име говорећи: 'Ја сам Месија', и многе ће вас завести. **6** А чућете за ратове и велике војне силе. Пазите, не плашите се, јер то мора да буде, али још није крај.

7 И устаће народ на народ и царство на царство, и биће велике глади и земљотреса по разним местима. **8** Али је све то само почетак невоља.

9 Тада ће вас предати на муке и убијаће вас, и сви народи ће вас мрзети због мога имена. **10** Тада ће се многи расрдити, један другога издати и један другога мрзети. **11** Појавиће се и многи лажни пророци и завешће многе. **12** Када буде било много безаконја, код многих ће охладнети љубав. **13** А ко истраје до краја, тај ће бити спасен. **14** И проповедаће се ова бешура, на страном језику јеванђеље, по свакој земљи за сведочанство о мени свим народима, и тада ће доћи крај.

15 То је антихристос и он је гадост која пустоши, о којој је говорио пророк Данило,* који стоји на светом месту, а читалац ће разумети. **16** Тада становници Јудеје нека беже у планине, **17** а ко буде на крову нека не слази да узме нешто из своје куће, **18** и ко буде у пољу нека се не враћа да узме свој ортач. **19** Тешко трудним женама и дојиљама у те дане. **20** Молите се да то ваше бежање не буде у зиму или на Шабат, **21** јер ће тада бити велика невоља, какве није било од постања света до сада, нити ће икада такве бити. **22** И ако се не би

скратили ти дани, не би се спасао ни један човек. Али само због изабраних, ти дани ће се скратити.

23 И у то време, ако вам неко каже: 'Ево, Месија је овде или тамо', немојте поверовати. **24** Јер ће се јавити лажне месије и лажни пророци, па ће чинити велике знаке и чуда, да заведу и изабране. **25 - 26** Ако вам кажу: 'Ево га у пустињи', немојте изаћи, 'Ево га у собама', немојте поверовати. Ето, рекао сам вам све и пре него што ће се догодити.“ **27** Поред тога, Исус је својим ученицима рекао и следеће: „Јер као што муња излази од истока и сева до запада, тако ће бити и долазак Сина човечијег. **28** Где год буде леш, тамо ће се орлови скупити.

29 Одмах после тих дана, сунце ће потамнети, а месец неће давати своје светлости. И звезде ће падати с неба, а небеске силе ће се уздрмати. **30** И тада ће се на небу јавити знак Сина човечијег, па ће тада заплакати све породице на земљи, и угледаће Сина човечијег на небеским облацима са великом војском и страшном славом. **31** И послаће своје анђеле да са гласном трубом сакупе његове изабранике од сва четири небеска ветра, од једног краја неба до другог.

32 А од смоквиног дрвета научите причу: када њена грана већ омекша и пролиста, **33** знате да је лето близу. **34** Заиста вам кажем да ова генерација неће проћи док се све ово не деси. **35** И небо и земља ће проћи.

36 А о том дану и часу нико не зна, ни анђели небески, него само Отац.“ **37** Још рече Исус својим ученицима: „Као у Нојево време, такав ће бити и у наше време долазак Сина човечијег. **38** Јер као што су у време пред потопом јели и пили, женили се и множили, до дана када је Ноје ушао у барку, **39** и нису знали док није наишао потоп и подавио их, тако ће бити и долазак Сина човечијег. **40** Тада ако буде двоје у њиви, један праведан, један злочинац, један ће бити прихваћен, а други ће бити остављен. **41** Две жене ако буду млеле на једном млину, једна ће бити прихваћена, а друга ће бити остављена. Ово ће се догодити јер ће анђели на крају света склонити заштитне балване и раздвојиће зле од добрих.“ **42** Онда рече Исус и следеће: „Пазите заједно са мном, јер не знате у којем часу ће Господ ваш доћи.

***23,39** Види: Псалом 118,26. **24,15** Види: Данило 9,27; 11,31; 12,11.

43 А и ово знајте: када би домаћин знао у којем тренутку ће лопов доћи, бдио би и не би дозволио да се поткрада његова кућа.

44 Зато и ви будите спремни, јер ће Син човечији доћи у тренутку за који нећете знати.

45 Шта мислите, ко ће бити верни и мудри слуга, кога постави господар крај своје деце, да им даје храну на време. **46** Богат је онај слуга кога његов господар, када дође, затекне да тако и чини. **47** Заиста вам кажем да ће га онда поставити неговатељем све своје деце.

48 Ако би слуга био зао и казао у себи: 'Мој господар ће се дуго задржати', **49** те почне тући своје другове у служби, и јести и пити са пијаницама, **50** доћи ће господар тог слуге у дан када не очекује и у час који не зна, **51** па ће га исећи и ставити његове делове међу лицемере. Тамо ће бити плач и шкргутање зубима."

25 Исус је својим ученицима рекао и следеће: „Царство небеско ће личити на десет девојака девица, које су узеле своје светилке и изашле у сусрет младожењи да постану његова млада. **2** Пет од њих су биле неразумне, а пет њих врло мудре. **3** Јер пет неразумних су узеле своје светилке, али нису узеле са собом уља за светилке, **4** а мудре су узеле уље у посудама са својим светилкама. **5** Пошто је младожења каснио, све су задремале и заспале. **6** А око поноћи наста вика: 'Ево младожење, изађите му у сусрет.' **7** Тада усташе све оне девојке девице и уредише своје светилке. **8** А неразумне рекоше мудрима: 'Дајте нам мало вашег уља, јер се наше светилке гасе.' **9** Али мудре одговорише: 'Да не буде мало нама и вама, идите и купите код трговаца.' **10** Када су оне отишле да купе, дође младожења и оне спремне девојке уђоше с њим на свадбу, и затворише се врата. **11** А касније дођоше и остале, оне неразумне девојке, и повикаше: 'Господару, господару, отвори нам.' **12** Али он одговори и рече: 'Заиста вам кажем, не знам ко сте ви.'

13 Бдијте зато, јер не знате ни дан ни час када ће младожења доћи."

14 Још је Исус испричао својим ученицима и следећу причу: „Царство небеско личи и на човека који полази на далеки пут и позива своје слуге и предаје им своје имање. **15** Једном слуги је дао пет златника, другоме два, а трећем један, свакоме према његовој заслуги, те је отпутовао. **16** Онај

што прими пет златника одмах оде те заради још пет. **17** Исто тако и онај са два је кренуо, куповао је и продавао и тако зарадио још два. **18** А онај који је примио један, кренуо је и он, али је ископао јаму у земљи и сакрио новац свога господара.

19 После неког времена дође господар тих слугу и затражи рачун од њих. **20** И прво му приђе онај што је добио пет златника, донесе још других пет и рече: 'Господару, пет златника си ми дао и зарадио сам још пет.' **21** А његов господар му рече: 'Ти си слуга добар и веран. У малим стварима си био веран, над многим ћу те поставити да будеш главни. Дођи у срећу свога господара.' **22** Такође му приђе и онај слуга што је добио два златника те му рече: 'Господару, два златника си ми дао и зарадио сам још два.' **23** Рече му његов господар: 'Добро, слуго добри и верни, у малим стварима си био веран, над многим ћу те поставити да будеш главни. Дођи у срећу свога господара.'

24 Потом му приђе и онај што је добио један златник па рече: 'Господару, знао сам да си чврст и тежак човек, и да жањеш где ниси посејао, и скупљаш где ниси вејао. **25** Плашећи се тога, отишао сам и сакрио твој златник у земљу и ево ти га, имаш сада своје.' **26** А његов господар му одговори: 'Зли и лењи слуго, иако си знао да жањем где нисам посејао и скупљам где нисам вејао, **27** ниси дао мој новац мењачима. Јер бих сада по доласку узео своје с каматом.

28 Зато узмите од њега златник и дајте ономе што је зарадио пет златника. **29** Јер свакоме који има даће му се, а од онога који нема - узете се и оно што има. **30** А лењог слугу избаците у крајњу таму. Тамо ће му бити плача и шкргута зуба."

31 Исус је својим ученицима испричао и ово: „А када дође Син човечији у својој слави и сви анђели с њиме, онда ће сести на престо своје славе **32** и биће окупљени пред њим сви народи, и он ће их одвојити једне од других, као што пастир одваја овце од коза, **33** и поставиће овце себи с десне стране, а козе с леве стране.

34 Тада ће рећи онима с десне стране: 'Дођите, благословени Оца мога, наследите царство небеско које вам је припремано од постанка света до сада. **35** Јер сам огладнео и دادосте ми да једем, ожеднео сам и напојисте ме, био сам гост и угостисте ме, **36** био сам го и обукли сте ме, болестан и посетисте ме, у тамници сам био и долази-

ли сте ми.' **37** Тада ће му одговорити праведници: 'Госпoде наш, када смо те видели гладног и нахранили те, или жедног и напојили те?' **38** Када смо те видели као госта и угостили те, или голог и оденули те?' **39** Када смо те видели болесног или у тамници и обишли те?' **40** А цар ће им одговорити и рећи: 'Заиста вам кажем, уколико сте учинили макар једном оно што му је требало од ове моје најмање браће, мени сте учинили.'

41 Тада ће рећи и онима с леве стране: 'Идите од мене, проклети, у ватру вечног уништења припремљену вама, код Сотоне и његових анђела.' **42** Јер сам био гладан и нисте ми дали да једем, ожеднео сам и нисте ми дали да пијем, **43** гост сам био и нисте ме угостили, го сам био и нисте ме обукли, болестан и у тамници сам био и нисте ме посетили.' **44** Тада ће и они одговорити и рећи: 'Када смо те видели Госпoде наш, гладног или жедног, или као странца или голог или болесног, или у тамници и не послужисмо ти?' **45** Тада ће им одговорити и рећи: 'Заиста вам кажем, уколико само једном нисте учинили од ових најмањих шта му је било потребно, као да ни мени нисте учинили.' **46** Тако ће ови отићи у вечну осуду, а праведници у вечни живот."

26 А када је Исус завршио све ове говоре, рече својим ученицима: **2** „Знате да је за два дана Пасха, и Сина човечијег ће предати Јеврејима да га разапну."

3 Тада се окупише главари свештенички и народне старешине у двору првосвештеника који се звао Кајафа, **4** па се договорише да Исуса на превару ухвате и убију, **5** али рекоше само да не буде за празник, да се народ не би побунио.

6 А када је Исус био у селу Хананија у кући Симона губавог, **7** приђе му једна жена са судом пуним скупоцепог уља, те га изли на његову главу док је био за столом. **8** Када су то видели његови ученици, почели су да негодују, те рекоше: „Чему ова штета? **9** Ово се могло скупо продати и дати сиромашнима.“ **10** Али Исус је схватио због чега је то урађено, па им рече: „Зашто причињавате непријатности овој жени? Добро и дивно дело је учинила, **11** јер сиромаше ће те увек имати са собом, а мене нећете. **12** Када је она излила ово уље на моје тело, то је уствари за моју сахрану учинила. **13** Заиста вам кажем, где год се ова бешура, на страном језику јеванђеље, буде проповеда-

ла по целом свету, причаће се и ово што је она учинила, за сећање на мене."

14 Тада један од дванаесторице, који се зове Јуда Искариотски, оде главарима свештеничким и рече: **15** „Шта ћете ми дати да вам изручим Исуса?" И они му платише тридесет сребрника. **16** И од тада је тражио згодну прилику да га изручи њима.

17 А првога дана Пасхе приђоше ученици Исусу те му рекоше: „Где хоћеш да ти спремимо да једеш оброк за Пасху?" **18** А он им рече: „Идите у град до једног човека који је заинтересован да ради и реците му да је Учитељ рекао следећи: 'Моје време је близу, код тебе ћу празновати Пасху са својим ученицима.'" **19** И ученици су учинили како им је Исус заповедио и припремили су све за Пасху.*

20 А када је дошло вече, сео је за сто са дванаесторицом његових ученика. **21** И док су јели, рече им: „Заиста вам кажем да ће ме један од вас издати.“ **22** И веома ожалошћени, почеше говорити један за другим: „Госпoде, да нисам то ја?" **23** А он им одговори: „Онај који умочи са мном руку у зделу, управо тај ће ме продати.“ Зато су сви јели из једне посуде. И зато га ни један није гледао, мислећи да онај који га гледа тај ће га и убити. **24** Рече им Исус: „Син човечији заиста иде - као што је написано за њега,* али тешко онемо човеку који посредује у издајству Сина човечијег. Боље би било да се тај човек није ни родио.“ **25** А Јуда, који га је продао на то одговори: „Да нисам можда ја тај, учитељу?" А он му рече: „Ти си то рекао."

26 А када су јели, узео Исус хлеб, благослови га, изломи га, па га даде ученицима и рече: „Узмите, једите, ово је моје тело."

27 Тада узео и чашу и захвали своме Оцу, па им је даде и рече: „Пијте из ње сви, **28** јер ово је моја крв за нови савез, која се пролива за многе за опраштање грехова. **29** Али вам кажем, од сада па надаље нећу пити од овога рода винове лозе до онога дана када ћу га с вама пити новог, у царству небеском.“ **30** Након тога кренуше и изађоше на Маслинску гору.

31 Тада рече Исус својим ученицима: „Дођите, сви ви, прежалите ме ноћас, јер је написано: 'Ударићу пастира, па ће се разбе-

26,19 Овај стих, означен косим словима, недостаје у хебрејској копији Јеванђеља по Матеју (због оштећења копије), па је убачен грчки превод. **26,24** Види: Исаија 53,1.

жати и овце.* **32** А после када устанем из мртвих, појавићу вам се у Галилеји.“ **33** Тада му Петар рече: „Ако те сви прежалеле, ја те никада нећу прежалити.“ **34** А Исус му рече: „Заиста ти кажем да ћеш ме се три пута одрећи ове ноћи пре него што залева петао.“ **35** Рече му Петар: „И ако треба да умрем с тобом, нећу се тебе одрећи.“ Тако му рекоше и сви остали ученици.

36 Тада дође Исус с њима у село које се зове Ге Шемоним* и рече ученицима: „Изволите, седите овде док ја одем тамо и помолим се.“ **37** Са собом је повео Петра и двојицу Зеведејевих синова, па је почео туговати и бринути. **38** Тада им рече: „Моја душа тугује. До смрти останите овде и бдите са мном.“ **39** И пође полако мало даље, те паде на своје лице молећи се и говорећи: „Оче мој, ако је могуће, нека ме мимоиђе ова чаша, али не како ја хоћу, него како ти желиш.“

40 Потом дође код ученика и нађе их како спавају, па рече Петру: „Нисте могли ни један сат пробдети са мном? **41** Бдите и молите се да не дођете у искушење, што је могуће више, дух је издржљив за ноћ, али је тело слабо и болесно.“ **42** Опет, по други пут оде и помоли се говорећи: „Оче мој, ако не може да ме мимоиђе ова чаша, да је не пијем, нека буде твоја воља.“ **43** И опет дође те их нађе како спавају, јер им очи беху отежале. **44** И остави их опет. Отишао је поново и помолио се по трећи пут и изговори поново исте речи као и претходни пут. **45** Тада дође ученицима и рече им: „Спавајте само и одморите се, јер ево приближио се час када Сина човечијег предају у руке грешника. **46** Устаните, хајдемо, ево приближио се његов издајник.“ **47** Док је он још говорио, кад оно Јуда Искариотски, један од дванаесторице његових ученика, дође. А с њим једна велика група људи са мачевима и батинама, послани од главара свештеничких и народних старешина.

48 А његов издајник им даде знак говорећи: „Кога пољубим, тај је, држите га.“ **49** И одмах пришавши Исусу рече: „Здраво учитељу“, и пољуби га. **50** А Исус му рече: „Пријатељу, шта си то урадио?“ Тада приђоше, пружише руке на Исуса и ухватиле га. **51** А један из Исусовог друштва пружи руку, извади свој мач и удари њиме свештениковог слугу, те му одсече ухо. **52** Тада

му рече Исус: „Врати свој мач на његово место, јер сви који се маше за мач - од мача ће и погинути. **53** Или мислиш да не могу да замолим свога Оца, па ће ми одмах послати више од дванаест легија анђела? **54** Како би се онда испунила Писма, када бих то урадио?“ **55** Тог тренутка рече Исус групи људи: „Изашли сте као на разбојника са мачевима и батинама да ме ухватите. Свакодневно сам седео у храму и учио, и нисте ме ухватили. **56** Али све се ово догодило да се испуне пророчка Писма.“* Тада га сви ученици оставише и побегоше.

57 А они који су ухватили Исуса, одведоше га у двор првосвештеника Кајафе. Потом се окупише књижевници и фарисеји. **58** А Петар је за њим издалека ишао све до првосвештениковог двора, ушао је унутра и сео са слугама да види крај.

59 А главари свештенички и фарисеји су желели од некога лажно сведочење против Исуса да би га могли убити, **60** и нису успели да нађу никога, иако су многи лажни сведоци дошли. **61** Најзад, двојица рекоше: „Овај је говорио: 'Имам моћ да разрушим храм Божји и да га за три дана саградим.'“

62 Тада устаде првосвештеник и рече му: „Ништа не одговараш на то што ови сведоче против тебе?“ **63** А Исус је ћутао. И првосвештеник му рече: „Заклињем те Богом живим да нам кажеш јеси ли ти Месија, Син Божји?“ **64** Рече му Исус: „Ти си то рекао, али вам заиста кажем, од сада ћете видети Сина човечијег како седи с десне стране силе Божје и долази на небеским облацима.“ **65** Тада првосвештеник исцпепа део своје одеће и рече: „Похулио је на Бога. Шта ће нам још сведока? Ето сад сте сви чули хуљење на Бога. **66** Шта мислите, шта треба да се ради?“ А они одговореше: „Заслужио је смрт.“ **67** Тада му плунуше у лице и ударише га по леђима, а други га ударише по образу, **68** говорећи му: „Проречи нам Месију, ко те је ударио?“

69 А Петар је седео напољу у дворишту када му приђе једна слушкиња и рече: „Зар ниси и ти био са Исусом Галилејцем?“ **70** Али он пред свима рече: „Не знам уопште о чему причаш.“ **71** А када изађе у предворје, виде га друга слушкиња и рече људима који су туда пролазили: „Овај човек је био с Исусом Назарећанином.“ **72** А он опет рече уз заклетву: „Не познајем тог човека.“ **73** Мало после приђоше они што су стајали у предворју и рекоше Петру: „Заиста си и ти из те групе, јер те твој говор, који подсећа

***26,31** Види: Захарија 13,7. **26,36** Најчешћи превод је „Гециманија“. **26,56** Види: Плач Јеремијин 4,20. **26,61** Види: Јован 2,19.

на пророчки, одаје.” **74** Тада поче Петар да га се одриче и да се куне да га никада није упознао. И одмах запева петом. **75** А Петар се сети Исусових речи: „Пре него што петом запева, три пута ћеш ме се одрећи.” Потом изађе напоље и горко заплака.

27 Када је свануло, сви главари свештенички и народне старешине се договорише против Исуса да га убију. **2** Зато га свезаше и одведоше команданту Понтију Пилату.

3 Тада Јуда Искариотски, када је све то видео, поче да се каје и враћа вери. Потом је вратио тридесет динара првосвештенику и старешинама народа. **4** Рекао је: „Згрешио сам што сам просуо невину крв.” А они му рекоше: „Шта се то нас тиче?” **5** Тада баци новчиће у храм, оде, узео један канап и обеси се. **6** А главари свештенички узеше сребрнике и рекоше: „Не ваља их ставити у храмску благајну, јер је њима плаћена Исусова крв.” **7** Него се договорише те купише за њих лончареву воду за гробље странцима. **8** Зато се та њива до данас зове Логор Крви. **9** Тада су се испуниле речи пророка Захарије: „А ја им кажем: 'Ако је то добро у вашим очима, увећајте ми плату, а ако не, отпустите ме.' И одредише ми плату од тридесет сребрника. Онда ми рече Бог: 'Пошаљи га лончару.' Ето сад је у рукама човека лончара, **10** јер ми је Бог тако наредио.”*

11 Исус је стајао пред Пилатом, који га је питао: „Јеси ли ти јеврејски цар?” А Исус рече: „То си ти рекао.” **12** И када су га оптуживали главари свештенички и старешине народа, није рекао ни речи на све њихове нападе. **13** Тада му рече Пилат: „Видиш ли шта све сведоче против тебе?” **14** А Исус му на то није рекао ни речи, што је Пилата веома чудило.

15 А у част великог празника Пасхе, према њиховом обичају, командант града је обично ослобађао једног затвореника кога је народ хтео. **16** Тада је у рукама Пилата био један затвореник који је био скоро луд и који се звао Вараву. Он је био ухваћен у убиству и бачен у подрум затвора. **17** И када се окупише, рече им Пилат: „Кога хоћете да вам ослободим, Вараву или Исуса који се зове Христос?” **18** Јер је Пилат знао да су га предали из зависти. **19** А када је седео на судијској столици, поручи му његова жена: „Молим те, немој ни случајно ништа

лоше да кажеш о оном праведнику јер сам ноћас у сну много препатила због њега.” **20** Али главари свештенички и старешине наговорише народ да затраже Вараву, а Исуса да погубе. **21** А Пилат им одговори: „Којег од ове двојице хоћете да вам ослободим?” А они рекоше: „Вараву.” **22** На то им рече Пилат: „А шта да урадим са Исусом који се зове Христос?” И сви су рекли: „Да буде разапет.” **23** А он на то рече: „Какво је зло учинио?” Али они још јаче повикаше: „Распните га, распните га, распните га!”

24 А Пилат видевши да ништа не помаже, и да не може направити са њима никакав договор, него бука постаје све већа и већа, узео воду па опра руке пред народом и рече: „Ја нисам крив. Пазите шта радите.” **25** А сав народ одговори: „Крв његова на нас и на наше потомке.” **26** Тада им пусти Вараву, а Исуса даде на шибане и распеће.

27 Тада дворски коњаници поведоше Исуса у склониште и скупише око њега много људи од разних народа. **28** Свукли су га и огрнули му зелени плашт, **29** исплели су венац од трња те му ставили на главу и дали му трску у десну руку. Онда су пред њим клекали и почели да му се ругају говорећи: „Здраво да си цару Јевреја.” **30** И плували су га у лице, потом му узели трску и ударили га њоме по глави. **31** И када су му се наругали, свукли су са њега плашт и обукли га у његову одећу, па су наредили да га разапну.

32 И када су излазили из града, наишли су на човека који се звао Симон Канаани. Њега су натерали да му носи крст. **33** И кад су дошли на место које се зове Голгота, које је на брду Калвари, **34** дадоше му да пије вино помешано са жучи. Када је пробао, осетио је горчину и није хтео више да пије. **35** А када су га распели, поделили су његову одећу бацајући коцку,* **36 - 37** и ставише му више главе један натпис на којем је писало: „Ово је Исус, цар Израела.”

38 Тада распеше с њим двојицу лопова, једнога с његове десне, а другог с леве стране. **39** А пролазници су га грдили машући својим главама **40** и говорећи: „Ти што рушиш храм и за три дана га саграђујеш, спаси самога себе, и ако си Син Божји, сиђи с крста.” **41** Исто тако су гворили главари свештенички заједно са народним старешинама исмевајући му се: **42** „Друге је спасао, себе не може да спасе. Ако је цар Израела, нека сиђе сад с дрвета па ћемо веровати у њега. **43** Уздао се у Бога, нека

***27,10** Види: Захарија 11,12. **27,35** Види: Псалм 22,18.

га сад Он избави, ако га жели, јер је говорио: 'Ја сам Син Божји.'" **44** А исто тако су га вређали и лопови распети с њим.

45 А од шест сати* настала је тама по свој земљи која је трајала до девет сати.* **46** Око девет сати повика Исус веома гласно на светом језику: „Ели, Ели, лама азавтани?" ("Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио?") **47** А један од оних што су тамо стајали чувши то рече: „Мора да зове Илију." **48** И одмах отрча, узне сунђер, натопи га сирћетом, и даде му да пије. **49** А остали рекоше: „Изгледа да ће доћи Илија да га спасе." **50** А Исус још једном повика гласно и посла душу својој Оцу.

51 И одмах се завеса у храму расцепи на два дела од горе до доле, и земља се затресе, и стене се распадоше, **52** и гробови се отворише те васкрснуше многа тела из сна праха земаљског. **53** И изишавши из гробова после његовог васкрсења уђоше у Свети град и показаше се многим. **54** А капетан и они који су с њим чували Исуса видевши земљотрес и шта се догодило, уплашише се врло и рекоше: „Овај заиста беше Божји Син." **55** А тамо су биле и гледале све то из далека многе жене, које су пратиле Исуса од Галилеје и служиле му. **56** Међу њима је била и Марија Магдалена, и Марија, Јаковљева и Јосифова мајка, као и мајка Зеведејевих синова.

57 А када је пао мрак, дође богати човек из Карнасије, по имену Јосиф, који је и сам био Исусов ученик. **58** Он оде код Пилата и затражи Исусово тело. Тада Пилат нареди да му се тело преда. **59** И узне Јосиф тело, уви га у веома фино свилено платно, **60** па га стави у његов нови гроб који је био направљен од камена, и стави велики камен на врата од гроба. **61** *А Марија Магдалена и друга Марија остале су тамо, седећи пред гробом.*

62 А сутрадан, после Пасхе, скупише се главари свештенички и фарисеји код Пилата, **63** и рекоше: „Господару, сетисмо се да она варалица још за живота рече: 'После три дана устаћу и оживећу.'" **64** Нареди стога да се осигура гроб до трећег дана, да не дођу његови ученици, украду га, и народу кажу: 'Устао је из мртвих, па ће та превара бити гора од оне прве.'" **65** Рече им Пилат: „Ево вам стража па идите и осигу-

рајте што боље знате." **66** А они одоше и завршише изградњу гроба, запечатише камен и поставише стражу.

28 А у први дан седмице, у зору, дође Марија Магдалена и друга Марија да погледају гроб.

2 И гле, земљотрес велики поче, јер анђео Господњи сиђе с неба до гроба, одвали камен и стаде. **3** А појава му је била као сунце, а одећа као снег. **4** Од страха пред њим, уздрхташе стражари и посташе као мртви.

5 Тада анђео проговори женама: „Не бојте се, знам да тражите Исуса који је разапет. **6** Нема га овде. Јер је већ жив, као што је и рекао. Зато дођите и видите место где је лежао Господ. **7** И идите брзо па реците његовим ученицима да је тамо некад било тело Господа, и да он иде пред њих, и да ће га тамо видети, као што им је и рекао."

8 Жене су отишле одмах од гроба са страхом јер су виделе анђела, и са великом радошћу јер је Господ устао из мртвих. Трчале су да јаве његовим ученицима. **9** И док су оне трчале, Исус изађе пред њих и рече: „Нека вас Бог спаси." А оне му приђоше, клекнуше пред њега и поклониле му се. **10** Тада им Исус рече: „Не бојте се. Идите и јавите мојој браћи нека иду у Галилеју, и тамо ће ме видети."

11 А када су оне ишле, неки стражари дођоше у град и јавише главарима свештеничким све што се догодило. **12** Главари свештенички су се састали са народним старешинама, те су се договорили и дали фарисејима много новца, **13** и рекли им: „Кажите да су његови ученици дошли ноћу и украли га док смо спавали. **14** И ако то дочује Пилат, ми ћемо га убедити и вас опоростити бриге." **15** А они узеше новац и учинише како су их и научили. И ова прича се код Јевреја чува у тајности до данашњих дана.

16 А после овога, дванаесторица ученика оде у Галилеју, а он им се приказао у планини **17** како се моли. Када су га видели, поклониле му се, а неки и посумњаше у њега. **18** Тада приђе Исус и рече им: „Мени је дата сва власт на небу и на земљи. **19** Зато идите и **20** учите их да поштују заувек све што сам вам заповедио."

***27,63** Види: Матеј 16,21; 17,23; 20,19. **27,45** „Шест сати“ је представљало време око поднева, а „девет сати“ око 3 сата поподне, јер су се сати бројали од ујутру, од изласка сунца.

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО МАРКУ

Писац: Марко

Место писања: Рим

Писање завршено: око 60 - 65. н. е.

Обухвата време: 29 - 33. н. е.

1 Почетак добре вести* о Исусу Христу: **2** Као што су написали пророци: „Ево, шаљем свог гласника пред твојим лицем, који ће припремити твој пут.“ **3** Слушајте! Неко ви че у пустињи: „Припремите пут Господу! Поравнајте му стазе!“ **4** Тако се Јован Крститељ појавио у пустињи, проповедајући људима да треба да се крсте* у знак покајања које је потребно за опроштење греха. **5** Зато су к њему долазили сви из јудејског краја и сви становници Јерусалима и он их је крстио у реци Јордану, а они су отворено признавали своје грехе. **6** Јован је био обучен у одећу од камиље длаке, имао је кожни појас око струка и јео је скакавце и дивљи мед. **7** И проповедао је: „За мном долази неко ко је јачи од мене. Ја нисам достојан да се сагнем и да му одвежем ремење на сандалама. **8** Ја сам вас крстио водом, а он ће вас крстити Светим Духом.“

9 У те дане дошао је Исус из Назарета у Галилеји и Јован га је крстио у Јордану. **10** И одмах, док је излазио из воде, видео је како се раздвајају небеса и како Дух, као голуб, слези на њега. **11** С неба се чуо глас: „Ти си мој Син, вољени, ти си по мојој вољи!“

12 Одмах затим Дух га је навео да оде у пустињу. **13** Тако је четрдесет дана остао у пустињи, где га је Сотона искушавао, и био је с дивљим животињама, а анђели су му служили.

14 Након што је Јован био ухваћен, Исус је отишао у Галилеју, проповедајући Божију добру вест **15** и говорећи: „Навршило се време и приближило се Божје царство. Покајте се и верујте у добру вест.“

16 Док је ишао уз Галилејско море, видео је Симона и Андрију, Симоновог брата, како

бацају мреже у море, јер су били рибари. **17** Исус им је рекао: „Пођите за мном, и учинићу вас рибарима људи.“ **18** И одмах су оставили своје мреже и пошли за њим. **19** Кад је отишао мало даље, видео је Јакова, Зеведејевог сина, и Јована, његовог брата, како у чамцу крпе мреже. **20** И одмах их је позвао. На то су оставили свог оца Зеведеја у чамцу с најамницима и отишли су за њим. **21** Упутили су се у Капернаум.

Одмах на Шабат ушао је у синагогу и почео да поучава. **22** Били су задивљени његовим учењем, јер их је поучавао као онај који има ауторитет од Бога, а не као књижевници.* **23** Баш тада се у њиховој синагоги затекао човек који је био опседнут нечистим духом, и повикао је: **24** „Шта ми имамо с тобом, Исусе Назарећанине? Јеси ли дошао да нас уништиш? Знаш тачно ко си: Свети од Бога!“ **25** Исус га је прекорио: „Ућути и изађи из њега!“ **26** И након што га је нечисти дух бацно у грч и повикао из свег гласа, изашао је из њега. **27** Сви су били толико запањени да су почели да расправљају међу собом: „Шта је ово? Ново учење! Има власт да заповеда чак и нечистим духовима, и они га слушају.“ **28** Тако се вест о њему одмах проширила на све стране по целој галилејској околини.

29 Затим су изашли из синагоге и отишли с Јаковом и Јованом у Симонов и Андријин дом. **30** Симонова ташта је лежала у грозници, и одмах су му рекли за њу. **31** Пришао јој је, узео је за руку и подигао је. И грозница је престала, и она је почела да их служи.

32 А увече, кад је зашло сунце, људи су почели да му доводе све који су били болесни и опседнути демонима. **33** Цео град се скупио пред вратима. **34** Тако је излечио многе који су боловали од разних болести и истерао је многе демоне, али није дозвољавао демонима да говоре, јер су знали да је он Христос.*

35 Рано ујутру, док је још био мрак, устао је, изашао напоље и отишао на једно пусто место и тамо се молио. **36** Али Симон и они који су били с њим пожурили су за њим, **37**

***1,1** Или на грчком: „јеванђеље“. **1,2** Види: Малахија 3,1. **1,3** Види: Исаија 40,3. **1,4** Дословно: „да се обредно окупају“. **1,22** Дословно: „писмозналци“, „они који познају Писмо (Библију)“. **1,34** Или: „Месија, Помазаник“. Грчка реч „Христос“ има исто значење као и хебрејска реч „Месија“ (дословно: Машиах) и значи „Помазаник“ или „неко ко је одређен за неку мисију“.

нашли су га и рекли му: „Сви те траже.“ **38** А он им је рекао: „Пођимо негде другде, у оближња места, да и тамо проповедам, јер сам зато дошао.“ **39** И пошао је и проповедао у њиховим синагогама по целој Галилеји и истеривао демоне.

40 Један губавац је дошао код њега и молио га на коленима: „Ако хоћеш, можеш ме очистити.“ **41** Он се сажалио на њега, испружио руку, дотакао га и рекао му: „Хоћу. Очисти се.“ **42** И губа је истог часа нестала с њега, и очистио се. **43** Одмах га је отпустио и заповедио му: **44** „Пази да никоме ништа не кажеш, него иди, покажи се свештенику и принеси за своје очишћење оно што је Мојсије прописао,* за сведочанство њима.“ **45** Али чим је отишао, почео је свуда да говори и шири глас о томе, тако да Исус више није могао јавно ући ни у један град, него се задржавао на пустим местима. Ипак, људи су му долазили са свих страна.

2 После неколико дана опет је ушао у Капернаум и прочуло се да је у једној кући. **2** Зато су се многи скупили, толико њих да више није било места, кад ни пред вратима. Он је почео да им говори Божју реч. **3** И дошли су људи и донели му парализованог човека. Носила су га четворица. **4** Пошто га због народа нису могли донети до Исуса, открили су кров над местом где је био, направили су отвор и спустили носила на којима је парализовани лежао. **5** Кад је Исус видео њихову веру, рекао је парализованоме: „Сине, опрштени су ти греси.“ **6** А тамо су били неки књижевници, који су седели и размишљали у својим срцима: **7** „Зашто овај тако говори? Он хули. Ко може да опрашта грехе осим једнога Бога?“ **8** Исус је одмах прозreo да тако размишљају у себи, па им је рекао: „Зашто тако размишљате у својим срцима? **9** Шта је лакше? Рећи парализованоме: ‘Греси су ти опрштени’, или рећи: ‘Устани, узми своја носила и ходај?’ **10** Али знајте да Син човечији има власт да опрашта грехе на земљи!“ Тада је рекао парализованоме: **11** „Теби говорим, устани, узми своја носила и иди кући.“ **12** И он је устао, одмах узео своја носила и изашао пред свима. Сви су се задивили и славили су Бога, говорећи: „Тако нешто никада нисмо видели.“

13 Он је поново изашао на море. Сав народ је долазио к њему, а он их је поучавао. **14** Док је пролазио туда, угледао је Левија,

Алфејевог сина, како седи на месту где се сакупља порез, и рекао му је: „Пођи са мном.“ Он је устао и пошао за њим. **15** Када је Исус био за столом у његовој кући, многи порезници и грешници били су за столом с њим и његовим ученицима. Тамо је било много оних који су пошли за њим. **16** Али када су га књижевници, који су били фарисеји видели да једе с грешницима и порезницима, рекли су његовим ученицима: „Зар он једе с порезницима и грешницима?“ **17** Када је Исус то чуо, рекао им је: „Не треба лекар здравима, него болеснима. Нисам дошао да позovem праведнике, него грешнике.“

18 Јованови ученици и фарисеји имали су обичај да посте. Зато су дошли и рекли му: „Зашто Јованови ученици и фарисејски ученици посте, а твоји ученици не посте?“ **19** А Исус им је рекао: „Зар младожењини пријатељи могу да посте док је младожења с њима? Све док је младожења с њима, не могу да посте. **20** Али доћи ће дани кад ће се младожења узети од њих, и тада ће постити, у тај дан. **21** Нико на стару хаљину не пришива стару закрпу, иначе се нова закрпа отцепи са старе тканине и рупа постане још већа. **22** И нико не ставља ново вино у старе мехове. Иначе вино поцепла мехове, па пропадну и вино и мехови. Него се ново вино ставља у нове мехове.“

23 Једном је на Шабат пролазио кроз житна поља, а његови ученици су путем кидали класје. **24** Зато су му фарисеји рекли: „Гледај их! Зашто на Шабат раде оно што се не сме?“ **25** Он им рече: „Зар никад нисте читали шта је Давид учинио* кад му је нестало хране и кад су огладнели он и његови људи?“ **26** Како је ушао у Божиј дом, према извештају о Авијатару, свештеничком поглавару, и појео хлебове који су били стављени пред Бога, које не сме да једе нико осим свештеника, а дао их је и својим људима?“ **27** Затим им рече: „Шабат је створен ради човека, а не човек ради Шабата. **28** Дакле, Син човечији је Господар и Шабата.“

3 Опет је ушао у синагогу. Тамо је био један човек са усахлом руком. **2** Фарисеји су посматрали Исуса да виде хоће ли га излечити на Шабат, да би могли да га оптуже. **3** Он је рекао човеку са усахлом руком: „Стани на средину.“ **4** Затим их је упитао: „Да ли се на Шабат сме чинити добро или чинити зло, спасти живот или га погубити?“ А они су ћутали. **5** С гневом их је погледао све унаоколо, дубоко ражалашћен због неосетљивости њиховог срца, па је рекао човеку: „Ис-

***1,44** Види: 3. Мојсијева 14,3. **2,25** Види: 1. Самуилова 21,6.

пружи руку." Он ју је испружио, и рука му је опет постала здрава. **6** Тада су фарисеји изашли и са Иродовим присталицама одмах почели да се договарају како да га погубе.

7 Исус се са својим ученицима повукао према мору. Пратило га је мноштво народа из Галилеје и из Јудеје. **8** И из Јерусалима и из Идумеје и с оне стране Јордана и из околне Тира и Сидона, мноштво народа је долазило к њему кад су чули шта све чини. **9** Рекао је својим ученицима да за њега увек буде спреман чамац како га народ не би гурao. **10** Јер многе је излечио, тако да су сви који су били тешко болесни наваливали на њега да га дотакну. **11** Чак су и нечисти духови, кад год би га видели, падали ничице пред њим и викали: „Ти си Син Божји!“ **12** Али он им је више пута забранио да шире глас о њему.

13 И попео се на гору и позвао оне које је хтео, и они су пошли к њему. **14** Изабрао је дванаесторицу, које је назвао апостолима, да буду с њим и да их шаље да проповедају **15** и да имају власт да истерују демоне.

16 Дванаесторица које је изабрао били су: Симон кога је назвао Петар, **17** Зеведејев син Јаков, Јаковљев брат Јован (њих је назвао и Воанергес, што значи „синови грома“), **18** Андрија, Филип, Вартоломеј, Матеј, Тома, Алфејев син Јаков, Тадија, Симон Кананеј **19** и Јуда Искариотски, који га је касније издао.

И ушао је у кућу. **20** Опет се скупио народ, тако да нису могли ни да једу. **21** Кад су његови робаци чули за то, дошли су да га одведу, јер су говорили: „Сишао је с ума.“ **22** А књижевници који су дошли из Јерусалима говорили су: „Опседнут је Велзевулом,* уз помоћ владара демона истерује демоне!“ **23** Тада их је позвао к себи и почео да им говори у поређењима:* „Како може Сотона да истерује Сотону? **24** Ако се царство подели у себи, то царство не може да опстане. **25** И ако се кућа подели у себи, та кућа неће моћи да опстане. **26** Исто тако, ако Сотона устане сам на себе и подели се, не може да опстане, него ће пропасти. **27** Нико не може да уђе у кућу јаког човека и да опљачка његову имовину ако га прво не свеже. Тада ће опљачкати његову кућу. **28** Заиста, кажем вам, све ће се опростити синовима људским, какви год били греси и хуле којима похуле. **29** Али, ко хули на Светог Духа, неће му би-

ти опроштено до века, него је крив за вечни грех.“ **30** То је рекао зато што су говорили: „Опседнут је нечистим духом.“

31 Дошли су његова мајка и његова браћа. Стојећи напољу, послали су некога да га позове. **32** А око њега је седело мноштво људи. И рекли су му: „Напољу су твоја мајка и твоја браћа, траже те.“ **33** На то им рече: „Ко су моја мајка и моја браћа?“ **34** И погледавши оне који су седели око њега, рече: „Ево моје мајке и моје браће! **35** Ко год врши Божју вољу, он ми је брат и сестра и мајка.“

4 Опет је почео да поучава поред мора. Око њега се скупио силан народ, тако да је ушао у чамац на мору и сео, а сав народ је био поред мора на обали. **2** Поучавао их је много чему у поређењима. Док их је поучавао, говорио им је: **3** „Слушајте! Сејач је изашао да сеје. **4** Док је сејао, нешто је семена пало поред пута и дошло се птице и позобале га. **5** А нешто је семена пало на каменито тло где није било много земље, и одмах је изникло јер земља није била дубока. **6** Али кад је изашло сунце, опржило га је, и пошто није имало корена, осушило се. **7** Нешто је семена пало међу трње и трње је нарасло и угушило га, и није донело плод. **8** А нешто је пало на добру земљу. Изникло је, нарасло и почело да доноси плод и давало је тридесет, шездесет и сто пута више од посејаног.“ **9** И још је рекао: „Ко има уши да слуша, нека слуша.“

10 А кад је остао сам, они који су с дванаесторицом били око њега питали су га за поређења. **11** И рекао им је: „Вама је дато да разумете тајну Божјег царства, а онима који су напољу све се говори у поређењима, **12** да очима гледају, а не виде, и ушима слушају, а не разумеју, и да се не обрате и не добију опроштење.“ **13** И још им је рекао: „Кад не схватате ово поређење, како ћете онда разумети сва друга поређења?“

14 Сејач сеје реч. **15** Оно уз пут, где је посејана реч, то су они који је чују, али одмах затим долази Сотона и узима реч која је била посејана у њих. **16** А посејано на каменито тло, то су они који кад чују реч, одмах је радосно прихвате, **17** али немају корена у себи, него се одрже само неко време, а кад настане невоља или прогонство због речи, одмах се поколебају. **18** Оно које је посејано међу трње, то су они који чују реч, **19** али им се у срце увуку бриге овог света, преварно богатство и жеље за свим осталим и угуше реч, и она остане без плода. **20** А оно које је посејано на добру зем-

***3,22** Дословно „Баалзевув“ што значи „господар мува“ или „господар прљавштине“. У питању је једно од имена за Сотону којим је Исус погрдно назван. **3,23** Или: „у параблама“.

љу, то су они који слушају реч и прихвате је и доносе плод - тридесет, шездесет и сто пута више од посејаног."

21 Још им је рекао: „Зар се светилка доноси да се стави под корпу или под кревет? Зар се не доноси да се стави на свећњак? **22** Јер све што је тајно треба да се открије и све што је скривено треба да изађе на видело. **23** Ко има уши да слуша, нека слуша."

24 Још им је рекао: „Пазите на ово што слушате! Каквом мером мерите, таквом ће вам се мерити, и још ће вам се додати. **25** Јер ко има, даће му се још, а ко нема, узеће му се и оно што има."

26 Још је рекао: „Божје царство је као кад човек баца семе на земљу, **27** и ноћу спава и дању устаје, а семе ниче и расте, а да он и не зна како. **28** Земља сама од себе доноси плод - прво стабљику, затим клас и на крају пуно зрно у класу. **29** А чим плод сазри, он замахује српом, јер је дошло време за жетву."

30 Још је рекао: „С чиме да упоредимо Божје царство, или каквим поређењем да га прикажемо? **31** Оно је као зрно горушице, које је, кад се посеје у земљу, најситније од свег семења на земљи. **32** Али када се једном посеје, израсте и буде веће од сваке друге биљке у врту и потера велике гране, тако да се птице небеске могу настанити под његовом сенком."

33 И у многим таквим поређењима говорио им је реч Божју, колико су могли разумети. **34** Увек им је говорио у поређењима, а насамо је својим ученицима све објашњавао.

35 Тог дана, кад се спустило вече, рекао им је: „Пређимо на другу обалу." **36** И кад су отпустили народ, повезли су га чамцем у ком је био. А пратили су га и други чамци. **37** Одједном се подигла јака олуја и таласи су ударали у чамац, тако да се скоро потопио. **38** Он је био на крми и спавао је на јастуку. Тада су га пробудили и рекли му: „Учитељу, зар те није брига што ћемо изгинути?" **39** Он је тада устао, запретио ветру и рекао мору: „Умири се! Ућути!" И ветар је утихнуо и настала је потпуна тишина. **40** И рекао им је: „Зашто се плашите? Зар још немате вере?" **41** А њих је обузео велики страх и говорили су један другоме: „Ко је овај, да га чак ветар и море слушају?"

5 Дошли су на другу страну мора у гадарински крај. **2** Чим је изашао из чамца, у сусрет му је с гробља дошао један човек опседнут нечистим духом. **3** Он је боравио међу гробовима и нико га није могао свезати

ни ланцима. **4** Често је био везан оковима и ланцима, али је сваки пут кидао ланце и ломио окове. Нико није могао да га укроти.

5 И ноћу и дању, стално је викао по гробовима и по брдима и ударао се камењем. **6** Али кад је издалека угледао Исуса, дотрчао је, поклатио му се **7** и повикао на сав глас: „Шта ја имам с тобом, Исусе, Сине Свевишњег Бога? Заклињем те Богом, не мучи ме!" **8** Јер Исус му је говорио: „Нечисти душе, изађи из овог човека!" **9** И упитао га је: „Како ти је име?" А он му је одговорио: „Име ми је Легион,* јер нас је много." **10** И упорно га је преклињао да их не истера из тог краја.

11 А тамо је на брду пасло велико крдо свиња. **12** Преклињали су га: „Пошаљи нас у свиње, да уђемо у њих." **13** Он им је допустио. Тада су нечисти духови изашли и ушли у свиње. И крдо је журнуло преко литице у море. У крду је било око две хиљаде свиња и све су се утопиле у мору. **14** А свињари су побегли и пронели глас о томе по граду и околини. И људи су дошли да виде шта се догодило. **15** Кад су дошли код Исуса и видели како опседнути човек седи обучен и здравог ума, онај у коме је био легион демона, уплашили су се.

16 А очевици су им испричали шта се догодило са опседнутим човеком и са свињама. **17** И молили су га да оде из њиховог краја. **18** Док је улазио у чамац, човек који је раније био опседнут демонима молио га је да пође с њим. **19** Али он му није дозволио, него му је рекао: „Иди кући својим рођацима, и јави им шта је Господ учинио за тебе и како ти се смислио." **20** Тај човек је отишао и почео да објављује у Декапољу* све што је Исус учинио за њега. И сви су се дивили.

21 Кад је Исус чамцем поново прешао на другу обалу, око њега се скупио силан народ. А био је поред мора. **22** Дошао је један од старешина синагоге који се звао Јаир. Кад га је угледао, пао је пред његове ноге **23** и усрдно га молио: „Кћеркица ми је на самрти. Молим те, дођи и положи руке на њу да оздрави и живи." **24** И Исус је пошао с њим. За њим је ишло мноштво људи и гурало га.

25 Једна жена је дванаест година патила од крварења, **26** и много је пропатила од многих лекара и потрошила је све што је имала и ништа јој није користило, него јој је било све горе. **27** Кад је чула за Исуса, при-

***5,9** Легион је био највећа борбена јединица римске војске; овде означава велики број. **5,20** Или: „Десет градова".

шла му је с леђа у мноштву људи и дотакла његову хаљину. **28** Мислила је: „Ако дотакнем само његове хаљине, оздравићу.“ **29** И истог часа је престала да крвари и осетила је у телу да је оздравила од своје мучне болести.

30 Исус је одмах осетио у себи да је из њега изашла сила, па се окренуо према народу и упитао: „Ко је дотакао моје хаљине?“ **31** Његови ученици су му одговорили: „Видиш да те народ притиска, а ти питаш: 'Ко ме је дотакао?'“ **32** Али он је погледао около да би видео жену која је то учинила. **33** А она је, сва у страху и дрхтећи, јер је знала шта јој се догодило, дошла и пала пред њега и рекла му све како је било. **34** Он јој је рекао: „Кћери, твоја вера те је излечила. Иди с миром, и буди здрава од своје мучне болести.“

35 Док је још говорио, дошли су неки људи из куће старешине синагоге и рекли: „Кћи ти је умрла! Зашто да још мучиш учитеља?“ **36** Кад је Исус чуо тај разговор, рекао је старешини синагоге: „Не бој се, само веруј.“ **37** И није дозволио да га ико прати осим Петра, Јакова и Јована, Јаковљевог брата.

38 Кад су дошли у кућу старешине синагоге, видео је пометњу и људе како плачу и наричу на сав глас. **39** Ушао је и рекао им: „Зашто стварате пометњу и плачете? Дете није умрло, него спава.“ **40** А они су му се подсмевали. Тада их је све истерао напоље и узео са собом дететовог оца и мајку и оне који су били с њим, и ушао је тамо где је било дете. **41** Узео је девојчицу за руку и рекао јој: „Талита куми“, што значи: „Девојчице, теби говорим, устани!“ **42** Девојчица је одмах устала и почела да хода, а имала је дванаест година. И били су ван себе од усхићења. **43** Он им је неколико пута заповедио да нико не сазна за то. И рекао је да јој дају да једе.

6 Отишао је оданде и дошао у свој завичај, а његови ученици су ишли за њим. **2** Кад је дошао Шабат, почео је да поучава у синагоги. Многи који су га слушали били су задивљени и рекли су: „Откуд то овоме? Откуд му таква мудрост и како то да његове руке чине таква чуда?“ **3** Зар није ово тесар, Маријин син и Јаковљев, Јосифов, Јудин и Симонов брат? И зар нису његове сестре овде с нама?“ И нису хтели да верују у њега. **4** А Исус им је рекао: „Пророк није без части нигде осим у свом завичају, међу својим рођацима и у свом дому.“ **5** Зато тамо није учинио ниједно чудо, осим што је положио руке на неколико болесних и излечио их. **6** Чудио се

што немају вере. И обилазио је околна села и поучавао људе.

7 Затим је позвао дванаесторицу, и почео да их шаље два по два, дајући им власт над нечистим духовима. **8** И заповедио им је да не носе на пут ништа сем штапа - ни хлеб, ни торбу, ни новац у појасу - **9** него да обују сандале и да не носе две хаљине. **10** Још им је рекао: „У коју кућу уђете, останите тамо све док не одете из тог места. **11** А у месту у ком вас не приме и не послушају вас, одлазећи оданде отресите прашину испод својих ногу њима за сведочанство.“ **12** Тако су кренули и проповедали да би се људи покајали. **13** Истеривали су многе демоне и мазали уљем многе болесне и лечили их.

14 То је дошло до ушiju цара Ирода, јер је Исусово име постало познато и говорило се: „Јован Крститељ је васкрснуо из мртвих и зато чини чуда.“ **15** А други су говорили: „То је Илија.“ Трећи су говорили: „То је пророк попут пророка из прошлости.“ **16** Кад је Ирод то чуо, рекао је: „То је Јован коме сам одрубио главу, он је васкрснуо.“ **17** Јер сам Ирод је послао да ухвате Јована и да га везаног баце у затвор због Иродијадe, жене свог брата Филипа, којом се био оженио. **18** Јер Јован је говорио Ироду: „Закон ти не дозвољава да имаш жену свог брата.“ **19** А Иродијада га је мрзела и хтела је да га убије, али није могла, **20** јер се Ирод бојао Јована, знајући да је он праведан и свет човек, па га је штитио. Кад год га је слушао, био је у великој недоумици шта да уради, али ипак га је радо слушао.

21 Али Иродијади се пружила прилика кад је Ирод на свој рођендан приредио вечеру својим великашима, војним заповедницима и галилејским првацима. **22** И ушла је Иродијадина кћи и заиграла. Свидела се Ироду и његовим гостима. Цар је рекао девојци: „Затражи од мене што год хоћеш, и даћу ти.“ **23** И заклео јој се: „Што год затражиш од мене, даћу ти, па било то и пола мог царства.“ **24** Она је изашла и питала своју мајку: „Шта да тражим?“ А она јој је одговорила: „Главу Јована Крститеља.“ **25** И одмах је пожурила код цара и рекла: „Хоћу да ми смета даш на послужавнику главу Јована Крститеља.“ **26** Цар се веома ражалостио, али због заклетве и гостију није хтео да је одбије. **27** Зато је цар одмах послао једног од телесне страже и заповедио му да донесе Јованову главу. И овај је отишао и одрубио му главу у затвору **28** и донео је на послужавнику и дао је девојци, а девојка ју је дала својој мајци. **29** Кад су његови ученици чули

за то, дошли су и узели његово тело и положили га у гроб.

30 Апостоли су се скупили код Исуса и известили га о свему што су чинили и чему су поучавали. **31** Тада им је рекао: „Пођите са мном на једно пусто место и мало се одморите.“ Јер су многи долазили и одлазили, па нису имали времена ни да једу. **32** Тако су сами отишли чамцем на једно пусто место. **33** Али људи су их видели како одлазе, па су многи сазнали за то и из свих градова похрлили су пешице и прстигли их. **34** А кад је изашао, видео је силан народ, па се сажалио на њих, јер су били као овце без пастира. И почео је да их поучава много чему.

35 Кад је већ било касно, пришли су му ученици и рекли: „Ово је пусто место, а већ је касно. **36** Отпусти их, нека иду у околне засеоке и на имања да купе себи нешто за јело.“ **37** Тада им он рече: „Ви им дајте да једу.“ А они му рекше: „Да одемо да купимо хлеба за двеста денара* па да им дамо да једу?“ **38** Он им рече: „Колико хлебова имате? Идите и видите!“ Кад су погледали, рекли су: „Пет, и две рибе.“ **39** И рекао је свима да поседују у групама по зеленој трави. **40** Поседали су у групама по сто и по педесет. **41** Он је узео пет хлебова и две рибе, погледао у небо и изрекао благослов па изломиле хлебове и дао их ученицима да их поделе људима. И две рибе је разделио свима. **42** Сви су јели и наситили се. **43** Сакупили су остатке, дванаест пуних корпи, и остатке од риба. **44** Оних који су јели хлебове било је пет хиљада мушкараца.

45 И одмах је натерао своје ученике да уђу у чамац и да крену на другу обалу према Витсаиди, док је он отпустио народ. **46** Опростио се с њима и отишао у гору да се моли. **47** Увече је чамац био насред мора, а он је сам био на копну. **48** Кад их је видео како се муче веслајући, јер су пловили насупрот ветру, око четврте ноћне страже* дошао је к њима, ходајући по мору. Али хтео је да их мимоиђе. **49** Кад су га угледали како хода по мору, помислили су: „То је утвара!“ И почели су да вичу. **50** Јер сви су га видели и уплашили се. Али он им се одмах обратио и рекао им: „Будите храбри, ја сам! Не бојте се.“ **51** И ушао је к њима у чамац и ветар је утихнуо. А они су били веома задивљени, **52** јер нису схватили шта је значило чудо са хлебо-

вима, него им срце то и даље није могло разумети.

53 Кад су прешли на копно, дошли су у Генизарет и усидрили чамац у близини. **54** Чим су изашли из чамца, људи су га препознали, **55** па су се растрчали по целом том крају и почели да на носилима доносе болесне тамо где су чули да се он налази. **56** И где год би улазио - у села, у градове, у насеља - на тргове би стављали болесне, и они би га молили да дотакну барем руб његове хаљине. И ко би га дотакао, оздравио би.

7 Око њега су се скупили фарисеји и неки књижевници који су дошли из Јерусалима. **2** Видели су да неки његови ученици једу нечистим рукама, то јест да их не перу према обреду. **3** А фарисеји и сви Јудејци не једу док не оперу руке до лаката, држећи се предања својих старих. **4** Кад се врате с трга, не једу ако се не очисте шкрöpfeћи се водом. Има још много тога чега се због предања држе: обредног прања чаша, бокала и бакарног посуђа. **5** Зато су га ти фарисеји и књижевници упитали: „Зашто твоји ученици не поступају по предању наших старих него једу, а да нису опрали руке према обреду?“ **6** А он им је рекао: „Добро је Исаија пророковао о вама, лицемери, кад је написао: 'Овај народ ће поштује уснама својим, али срце му је далеко од мене. **7** Узалуд ме обожавају, јер су учења која научавају људске заповести.'* **8** Остављате Божју заповест, а држите се људског предања.“

9 Још им је рекао: „Лукаво укидате Божју заповест да бисте сачували своје предање. **10** На пример, Мојсије је рекао: 'Поштуј свог оца и своју мајку', и 'Ко прокуне оца или мајку, нека се погуби.' **11** А ви кажете: 'Ако човек каже оцу или мајци: 'Све што имам, а чиме бих ти могао помоћи, то је корван (то јест, одређено је за дар Богу)...' **12** Тиме му више не дозвољавате да ишта учини за оца или мајку. **13** Тако обезвређујете реч Божју својим предањем које сте пренели другима. И још много тога слично радите.“ **14** Тада је опет позвао народ к себи и рекао им: „Слушајте ме сви и разумите! **15** Ништа што споља улази у човека не чини га нечистим, него оно што излази из човека, то га чини нечистим. **16** Ко има уши да чује, разумеће.“

17 А када је отишао од народа и ушао у кућу, његови ученици су га питали за смисао поређења. **18** Тада им рече: „Зар ни ви не разумете? Зар не знате да човека не чини нечистим ништа што споља улази у њега, **19** јер му не улази у срце, него у утробу, и одла-

***6,37** Римски сребрник који је тежио 3,85 грама. Види додаток на крају књиге. **6,48** У питању је римска подела ноћи на четири дела од по три сата, од заласка до изласка сунца. **7,7** Види: Исаија 29,13.

зи напоље?" **20** Још је рекао: „Оно што излази из човека, то човека чини нечистим. **21** Јер изнутра, из људског срца, излазе зле мисли, блуд, крађе, убиства, **22** прељубе, лакомство, злоба, превара, бесрамност, завидно око, хула, охолост, неразумност. **23** Сва та зла излазе изнутра и човека чине нечистим.“

24 Устао је и отишао оданде у подручје Тира и Сидона. Ушао је у једну кућу и није хтео да ико сазна да је тамо. Али није могао проћи неопажено, **25** него је одмах за њега чула једна жена чија је кћеркица била опседнута нечистим духом, па је дошла и пала ничице пред његове ноге. **26** Та жена је била Сиропеничанка грчког порекла. И молила га је да истера демона из њене кћери. **27** Али он јој је рекао: „Пусти да се прво насити деца, јер није у реду да се од деце узме хлеб и да се баци псима.“ **28** А она му рече: „Да, господине, али и пси испод стола једу од дечјих мрвица.“ **29** Тада јој рече: „Зато што си то рекла, иди! Демон је изашао из твоје кћери.“ **30** И она је отишла кући и нашла дете како лежи на кревету, а демон је био изашао.

31 Кад се враћао из подручја Тира, ишао је преко Сидона до Галилејског мора кроз подручје Декапоља. **32** Тамо су му довели једног глувог човека који је тешко говорио, и молили су га да положи руке на њега. **33** Он га је узео из народа насамо и ставио му своје прсте у уши, а затим је пљунуо и дотакао му језик. **34** Погледао је у небо, дубоко уздахнуо и рекао му: „Ефата“, то јест: „Отвори се!“ **35** Тада су му се отвориле уши, и одвезала се свеза његовог језика, и почео је нормално да говори. **36** Исус им је забранио да икоме говоре о томе, али што им је више бранио, то су они више о томе говорили. **37** Били су веома задивљени и говорили су: „Све добро чини. Глумима даје да чују и немима да говоре.“

8 Тих дана опет се окупио силан народ. Пошто нису имали шта да једу, позвао је ученике и рекао им: **2** „Жао ми је народа, јер су већ три дана код мене, а немају шта да једу. **3** Ако их пошаљем кући гладне, малаксаће на путу. А неки од њих су дошли издалека.“ **4** Ученици су му одговорили: „Откуд би неко на овом пустом месту могао те људе да нахранити хлебом?“ **5** Још их је упитао: „Колико хлеба имате?“ Одговорили су: „Седам.“ **6** Тада је рекао народу да поседа по земљи. И узео је седам хлеба, захвалио Богу, изломивши их и дао својим ученицима да их поделе.

И поделили су их народу. **7** Имали су и неколико риба. Благословио их је и рекао да и њих поделе. **8** И јели су и наситили се. Затим су сакупили оно што је преостало - седам пуних корпи. **9** Тамо је било око четири хиљаде мушкараца. На крају их је отпустио.

10 Одмах је ушао у чамац са својим ученицима и дошао је у далманутске крајеве. **11** Тамо су дошли фарисеји и почели да се препиру с њим, тражећи од њега знак с неба, да би га искушали. **12** Тада је дубоко уздахнуо и рекао: „Зашто овај нараштај тражи знак? Заиста, кажем вам, неће се дати знак овом нараштају.“ **13** Тада их је оставио, ушао у чамац и отишао на другу обалу.

14 Али заборавили су да понесу хлеб, тако да су код себе у чамцу имали само један хлеб. **15** И упозоравао их је: „Будите опрезни, чувајте се квасца фарисејског и квасца Иродовог.“ **16** А они су међу собом расправљали о томе што немају хлеб. **17** Исус је то запазио, па им је рекао: „Зашто расправљате о томе што немате хлеб? Зар још не разумете и не схватате? Зар ваше срце не може то разумети? **18** Зар `очи имате, а не видите, и уши имате, а не чујете? Зар се не сећате, **19** кад сам изломивши пет хлебова за пет хиљада људи, колико сте корпи пуних остатака сакупили?“ Одговорили су му: „Дванаест.“ **20** А кад сам изломивши седам за четири хиљаде људи, колико сте корпи пуних остатака сакупили?“ Одговорили су му: „Седам.“ **21** На то им је рекао: „Зар још не схватате?“

22 Дошли су у Витсаиду. Тамо су му довели једног слепог човека и замолили су га да га дотакне. **23** Он је узео слепог човека за руку, извео га изван села, пљунуо му на очи, положио руке на њега и упитао га: „Видиш ли нешто?“ **24** Човек је погледао и рекао: „Видим људе, у ствари видим нешто као стабла која ходају.“ **25** Затим му је опет положио руке на очи, и човек је потпуно прогледао. Оздравио је и све је јасно видео. **26** Тада га је послао кући и рекао му: „Не улази у село.“

27 Исус и његови ученици кренули су у село Цезареје Филипове. Путем је он упитао своје ученике: „Шта говоре људи, ко сам ја?“ **28** Они су му одговорили: „Неки кажу да си Јован Крститељ, други да си Илија, а трећи да си један од пророка.“ **29** А он их упита: „А ви, шта ви кажете, ко сам ја?“ Петар му одговори: „Ти си Христос.“ **30** Тада им је заповедио да никоме не говоре о њему. **31** И почео је да их поучава да Син човечији мора много да претрпи и да буде одбачен од старешина, свештеничких главара и књижевника, да бу-

де убиен и да после три дана васкрсне. **32** То им је отворено говорио. А Петар га је одвео на страну и почео да га прекорава. **33** Али он се окренуо, погледао своје ученике и прекорио Петра: „Одлази од мене, Сотону, јер твоје мисли нису Божје, него људске.“

34 Позвао је к себи народ и своје ученике и рекао им: „Ако неко хоће да иде за мном, нека се одрекне себе и узме свој крст и нека иде за мном. **35** Јер ко хоће да спасе свој живот, изгубиће га, а ко изгуби свој живот ради мене и ради добре вести, спашће га. **36** Заиста, шта вреди човеку да добије цео свет, а изгуби живот? **37** Јер, шта човек може дати у замену за свој живот? **38** Јер ко се постиди мене и мојих речи у овом прељубничком и грешном нараштају, и Син човечији ће се постидети њега кад дође у слави свог Оца са светим анђелима.“

9 Још им је рекао: „Заиста, кажем вам, неки од оних који овде стоје неће окусити смрт док не виде да је Божје царство дошло у сили.“ **2** Тако је шест дана касније Исус узео Петра, Јакова и Јована и повео их на високу гору, где су били сами. Тада се преобразио пред њима. **3** Хаљине су му постале блиставе, много белје него што би их иједан белилац на земљи могао убелити. **4** Показали су им се Илија и Мојсије како разговарају са Исусом. **5** Петар је рекао Исусу: „Учитељу, добро нам је овде. Зато подигнимо три шатора, један за тебе, један за Мојсија и један за Илију.“ **6** У ствари, није знао шта да каже, јер су се много уплашили. **7** И створио се облак и засенио их је, а из облака је дошао глас: „Ово је мој Син вољени! Њега слушајте!“ **8** И одједном, погледавши около, више нису видели никога поред себе осим Исуса.

9 Док су силазили с горе, заповедио им је да никоме не причају шта су видели све док Син човечији не устане из мртвих. **10** И они су узели к срцу те речи, али међу собом су расправљали шта значи то да ће устати из мртвих. **11** Упитали су га: „Зашто књижевници кажу да прво мора да дође Илија?“ **12** А он им је одговорио: „Заиста најпре мора да дође Илија и да обнови све. Али како то да је о Сину човечијем написано да мора много претрпети и да ће бити презрен?“ **13** Али кажем вам: Илија је већ дошао и учинили су му оно што су хтели, као што је написано о њему.“

14 Кад су дошли к другим ученицима, приметили су силан народ око њих и књижевнике како се препиру с њима. **15** Чим га је сав тај народ угледао, изненађено су притрчали к њему и почели да га поздрављају. **16** А он их је упитао: „О чему се препирете с њима?“ **17** Неко из народа му је одговорио: „Учитељу, довео сам ти свог сина јер је опседнут духом због кога не може да говори. **18** Где год га ухвати, тресне га о земљу, а он запени, шкрипи зубима и губи снагу. Рекао сам твојим ученицима да га истерају, али нису могли.“ **19** А он им је рекао: „О безверни нараштају! Докле морам бити с вама? Докле вас морам подносити? Доведите га к мени.“ **20** И довели су га к њему. Кад га је дух угледао, одмах је дете бацио у грч. И дете је пало на земљу и почело да се ваља и да пени. **21** Исус је упитао његовог оца: „Колико му се дуго то догађа?“ Он је рекао: „Од малена. **22** И често га баца и у ватру и у воду да га убије. Него, ако можеш нешто да учиниш, смилуј нам се и помози нам.“ **23** Исус му рече: „Кажеш: 'Ако можеш!' Па све је могуће ономе ко верује.“ **24** Отац тог детета је одмах повикао: „Верујем! Али помози ми да имам више вере!“

25 Приметивши да народ хрли к њима, Исус је прекорио нечистог духа: „Душе који га чиниш немим и глумим, заповедам ти, изађи из њега и више не улази у њега!“ **26** И изашао је после повика и силног дететовог грчења. А дечак је остао као мртав, тако да је већина говорила: „Мртав је!“ **27** Али Исус га је узео за руку и подигао, и он је устао. **28** Кад је ушао у кућу, његови ученици су га насамо упитали: „Зашто ми нисмо могли да га истерамо?“ **29** Он им је одговорио: „Ова врста се ничим не може истерати осим молитвом и постом.“

30 Отишавши оданде, пролазили су кроз Галилеју, а он није хтео да то ико сазна. **31** Јер је поучавао своје ученике и говорио им: „Син човечији биће предат у руке људима. Они ће га убити, али иако ће бити убијен, васкрснуће после три дана.“ **32** Али они нису разумели те речи, а бојали су се да га питају.

33 Дошли су у Капернаум. Кад је био у кући, упитао их је: „О чему сте путем расправљали?“ **34** А они су ћутали, јер су путем међу собом расправљали ко је већи. **35** Тада је он сео и позвао дванаесторицу и рекао им: „Ако неко жели да буде први, нека буде од свих последњи и свима слуга.“ **36** Узео је дете, ставио га међу њих, загрлио га и рекао им: **37** „Ко прима једно овакво дете у моје

име, мене прима. А ко мене прима, не прима само мене него и онога који ме је послао.”

38 Јован му је рекао: „Учитељу, видели смо како један човек истерује демоне у твоје име, па смо му бранили, јер није ишао с нама.” **39** Али Исус је рекао: „Не браните му, јер нико ко учини неко чудо у моје име неће моћи одмах затим зло говорити о мени. **40** Јер ко није против нас, за нас је. **41** Јер ко вам пружи чашу воде зато што припадате Христу, заиста, кажем вам, неће изгубити своју плату. **42** Али ко поколеба у вери једног од ових малих који верују, боље би му било да му се око врата обеси млински камен и да буде бачен у море.

43 Ако те твоја рука наводи на грех, одсеци је. Боље ти је да сакат добијеш живот него да с обе руке одеш у огањ уништења, у ватру која се не може угасити. **44** Где црв њихов не умире и огањ се не гаси. **45** Ако те твоја нога наводи на грех, одсеци је. Боље ти је да хром добијеш живот него да с обе ноге будеш бачен у огањ уништења. **46** Где црв њихов не умире и огањ се не гаси. **47** Ако те твоје око наводи на грех, ископај га. Боље ти је да с једним оком уђеш у Божје царство него да с оба ока будеш бачен у огањ уништења, **48** где црви не умиру и ватра се не гаси.

49 Јер свако ће бити послан ватром. **50** Со је добра. Али ако со постане неслана, чиме ћете њу осолити? Имајте соли у себи и будите у миру једни с другима.”

10 Оданде је устао и дошао у гранична подручја Јудеје и на ону страну Јордана. Народ је опет дошао к њему, а он их је опет поучавао, као што је имао обичај. **2** Тада су му пришли фарисеји и да би га искушали упитали су га: „Да ли човек сме да се разведе од своје жене из било ког разлога?” **3** А он им је одговорио: „Шта вам је заповедио Мојсије?” **4** Они су рекли: „Мојсије је дозволио мужу да напише потврду о разводу и да се разведе од жене.” **5** Исус им је рекао: „Због околности вашег срца написао вам је ту заповест. **6** Али од почетка стварања Он их је начинио као мушкарца и жену. **7** Зато ће човек оставити свог оца и своју мајку, **8** и њих двоје биће једно тело. Тако нису више двоје, него једно тело. **9** Дакле, што је Бог саставио, човек нека не раставља.” **10** Кад су опет били у кући, ученици су га испитивали о томе. **11** И он им је рекао: „Ко се разведе од своје жене и ожени се другом, чини прељубу према првој. **12** И ако се жена разведе

од мужа па се уда за другога, чини прељубу.”

13 Људи су му доводили децу да их дотакне, али ученици су их прекоравали. **14** Кад је Исус то видео, наљутио се и рекао им: „Пустите децу да долазе к мени. Не браните им, јер таквима припада Божје царство. **15** Заиста, кажем вам, ко не прими Божје царство попут детета, неће ући у њега.” **16** И узео је децу у крило и благосиљао их, полагајући руке на њих.

17 Кад је полазио на пут, дотрчао је један човек, пао пред њим на колена и упитао га: „Учитељу добри, шта морам да радим да наследим вечни живот?” **18** Исус му рече: „Зашто ме зовеш добрим? Нико није добар, осим једнога Бога. **19** Заповести знаш: ‘Не почини злочин убиства’, ‘Не учини прељубу’, ‘Не укради’, ‘Не сведочи лажно’, ‘Не варај’, ‘Поштуј свог оца и своју мајку.’” **20** А он му рече: „Учитељу, свега се тога држим још од своје младости.” **21** Тада га Исус погледа и с наклоношћу му рече: „Једно ти недостаје: Иди, продај оно што имаш и новац дај сиромашнима и имаћеш благо на небу. Онда дођи и крени за мном.” **22** Али он се растужио на те речи и отишао жалостан, јер је имао велик иметак.

23 Погледавши околу, Исус је рекао својим ученицима: „Како ће тешко богаташу да уђе у Божје царство!” **24** Ученици су били изненађени његовим речима. Зато им је Исус опет рекао: „Децо, како је тешко ући у Божје царство! **25** Лакше је камили да прође кроз иглене уши него богаташу да уђе у Божје царство.” **26** А они су се још више зачудили и упита ли га: „Ко се онда може спасти?” **27** Исус је погледао у њих и рекао: „Људима је то немогуће, али Богу није. Богу је све могуће.” **28** Тада му Петар рече: „Ми смо све оставили и пошли смо за тобом.” **29** Исус рече: „Заиста, кажем вам, нико није оставио кућу или браћу или сестре или мајку или оца или децу или њиве ради мене и ради добре вести, **30** а да неће сада, у овом времену, добити стотруку: и куће и браћу и сестре и мајке и децу и њиве, с прогонством, а у свету који долази вечни живот. **31** Али, многи који су први биће последњи, а последњи први.”

32 Путовали су тако у Јерусалим, а Исус је ишао испред њих. Били су задивљени, а они који су ишли за њима бојали су се. Тада је опет узео дванаесторицу на страну и почео да им говори о ономе што треба да га заде- си: **33** „Ево, идемо у Јерусалим. Син човечији биће предат свештеничким главарима и

књижевницима, и они ће га осудити на смрт и предаће га незнабошцима, **34** и ругаће му се и пљуваће га и бичеваће га и убиће га, а он ће после три дана васкрснути."

35 Јаков и Јован, два Зеведејева сина, пришли су му и рекли: „Учитељу, хтели бисмо да нам учиниш оно што затражимо од тебе.“ **36** Он им рече: „Шта хоћете да вам учиним?“ **37** Они му рекоше: „Дај нам да у твојој слави седнемо један с твоје десне стране, а други с лево.“ **38** Исус им рече: „Не знате шта тражите. Можете ли да пијете чашу коју ја пијем, или да се крстите крштењем којим се ја крстим?“ **39** Они одговорихе: „Можемо.“ Тада им Исус рече: „Чашу коју ја пијем пићете, и крштење којим се ја крстим крстићете се. **40** Али да седите с моје десне и с моје лево стране, то не могу ја дати, него то припада онима којима је припремљено.“

41 Кад су то чула остала десеторица, наљутили су се на Јакова и Јована. **42** Али Исус их је позвао к себи и рекао им: „Знате да они које сматрају владарима господаре народима и великаши их држе под својом влашћу. **43** А међу вама нека не буде тако. Него ко хоће да буде велик међу вама, нека вам буде слуга, **44** и ко хоће да буде међу вама први, нека буде свима роб. **45** Јер ни Син човечији није дошао да му служе, него да служи и да свој живот да као откупнину за многе.“

46 Дошли су у Јерихон. И кад су он и његови ученици и много народа излазили из Јерихона, Вартимеј (Тимејев син), слепи просјак, седео је поред пута. **47** Кад је чуо да је то Исус Назарећанин, повикао је: „Сине Давидов, Исусе, смилуј ми се!“ **48** Многи су га ућуткивали, али он је још јаче викао: „Сине Давидов, смилуј ми се!“ **49** Тада се Исус зауставио и рекао: „Позовите га.“ И позвали су слепог човека и рекли му: „Буди храбар! Устани, зове те.“ **50** Он је збацио са себе своју хаљину, скочио и отишао к Исусу. **51** Тада га Исус упита: „Шта хоћеш да ти учиним?“ А слепи човек одговори: „Учитељу, учини да прогледам.“ **52** Исус му рече: „Иди, вера те је твоја излечила.“ И одмах је прогледао и пошао путем за њим.

11 Кад су се приближили Јерусалиму, Витфаги и Витанији на Маслинској гори, послао је двојицу својих ученика **2** и рекао им: „Идите у село које видите пред собом. Чим уђете у њега наћи ћете привезано магаре на коме још нико није седео. Одвезите га и доведите. **3** Ако вам неко каже: 'Зашто то радите?', реците: 'Господу треба, и одмах ће га

вратити.'" **4** Тако су отишли и нашли магаре привезано код врата, напољу на улици, и одвезали су га. **5** Неки од оних што су тамо стајали упитали су их: „Зашто одвезујете магаре?“ **6** Они су им одговорили онако како им је Исус рекао. И пустили су их да иду.

7 И довели су Исусу магаре, ставили на њега своје хаљине, и он је сео на њега. **8** Многи су простирали своје хаљине по путу, а други су узели зелене гране које су насекли у пољима. **9** Они који су ишли пред њим и они који су ишли за њим викали су: „Спаси нас, молимо те! Благословљен онај ко долази у име Господње!“ **10** Благословљено царство нашег оца Давида које долази! Спаси нас, молимо тебе који си на висинама!“ **11** И ушао је у Јерусалим и отишао у храм. Разгледао је све уоколо, и пошто је већ било касно, отишао је у Витанију с дванаесторицом.

12 Сутрадан, кад су изашли из Витаније, огладнео је. **13** Издалека је угледао смокву која је имала лишће, и отишао је да види може ли се на њој нешто наћи. Али кад је дошао до ње, није нашао ништа сем лишћа, јер није било време смоквама. **14** Тада јој је рекао: „Нека нико више никада не једе плода с тебе.“ А његови ученици су слушали.

15 Дошли су у Јерусалим. Тамо је ушао у храм и почео да истерује оне који су продавали и куповали у храму, и испревртао је столове мењачима новца и клупе онима који су продавали голубове. **16** И никоме није дозволио да пронесе било какву ствар кроз храм. **17** Поучавао је народ и говорио: „Зар није писано: 'Мој дом зваће се дом молитве за све народе'*? А ви сте од њега направили разбојничку пећину.“ **18** То су чули свештенички главари и књижевници и тражили су прилику да га погубе, јер су га се бојали, пошто је сав народ био задивљен његовим учењем.

19 Увече су изашли из града као и обично. **20** А кад су рано ујутру пролазили, видели су да се смоква осушила до корена. **21** Петар се сетио Исусових речи, па му је рекао: „Учитељу, погледај, осушила се она смоква коју си проклео.“ **22** Исус им је рекао: „Имајте веру у Бога. **23** Заиста, кажем вам, ко каже овој гори: 'Дигни се и баци се у море', и не посумња у свом срцу, него верује да ће се догодити оно што каже, биће му тако. **24** Зато вам кажем: Све оно за шта се молити и што тражите, верујте да сте већ добили, и имаћете то. **25** И кад стојите и молити се,

*11,17 Види: Јеремија 7,11.

опростите све што имате против некога, да би и ваш Отац који је на небесима опростио вама ваше преступе. **26** Али ако ви другима не опраштате, ни ваш Отац који је на небесима неће вама опростити ваше преступе.”

27 Опет су дошли у Јерусалим. И док је ишао по храму, пришли су му свештенички главари, књижевници и старешине **28** и упитали су га: „Којом влашћу то чиниш? Ко ти је дао ту власт да то чиниш?” **29** Исус им је рекао: „Нешто ћу вас питати. Одговорите ми, па ћу и ја вама рећи којом влашћу ово чиним. **30** Да ли је крштење којим је Јован крстио било с неба или од људи? Одговорите ми.” **31** Тада су почели да расправљају међу собом: „Ако кажемо: ‘С неба’, рећи ће: ‘Зашто му онда нисте веровали?’ **32** А да кажемо: ‘Од људи?’ Али, бојали су се народа, јер су сви сматрали да је Јован заиста био пророк. **33** И одговорили су Исусу: „Не знамо.” А Исус им је рекао: „Ни ја вама нећу рећи којом влашћу ово чиним.”

12 Почео је да им говори у поређењима: „Један човек је засадио виноград и поставио ограду око њега, ископао је место за винску пресу и подигао стражарску кулу. Дао га је у закуп виноградарима и отпутовао у туђину. **2** Кад је дошло време, послао је једног слугу к виноградарима да узме од њих део виноградског рода. **3** Али они су га ухватили, истукли и послали назад празних руку. **4** Послао им је и другог слугу. Њему су разбили главу и осрамотили га. **5** Послао је и трећег, а њега су убили. Тако и многе друге, од којих су неке истукли, а неке побили. **6** Имао је још једног, вољеног сина. Њега је последњег послао к њима, рекавши: ‘Поштоваће мог сина.’ **7** Али ти виноградари су међу собом рекли: ‘Ово је наследник. Хајде да га убијемо, па ће наследство бити наше.’ **8** Тада су га ухватили, убили и избацили из винограда. **9** Шта ће урадити власник винограда? Доћи ће и погубиће виноградаре, а виноград ће дати другима. **10** Зар никада нисте читали ове речи из Писма:* ‘Камен који су градитељи одбацили постао је главни угаони камен. **11** То је Господње дело, и дивно је у нашим очима**?’”

12 Од тада су тражили прилику да га ухвате јер су разумели да је испричао ово поређење имајући њих на уму. Али бојали су се народа, па су га оставили и отишли.

13 Затим су послали к њему неке фарисеје и Иродове присталице да га ухвате у речи.

14 Кад су дошли, рекли су му: „Учитељу, знамо да говориш истину и да ниси пристрасан, јер не гледаш ко је ко, него по истини учиш Божјем путу. Да ли је дозвољено да се цару плаћа порез или није? **15** Да ли да плаћамо или да не плаћамо?” Прозревши њихово лицемерство, рече им: „Зашто ме искушавате? Покажите ми новчић.” **16** И донели су га. Он им рече: „Чији је ово лик и натпис?” Одговорили су: „Царев.” **17** Исус тада рече: „Дајте цару царско, а Богу Божје.” И дивили су му се.

18 Тада су к њему дошли садукеји, који кажу да нема васкрсења, и упитали су га: **19** „Учитељу, Мојсије нам је написао да онај коме умре брат и остави жену, али не остави детета, треба да узме ту жену и с њом подигне потомство свом брату.* **20** Било је седморо браће. Први је узео жену, али кад је умро није оставио потомство. **21** Узео ју је и други, али је умро не оставивши потомство. И трећи исто тако. **22** И ниједан од седморице није оставио потомство. Последња од свих умрла је и жена. **23** Кад буде васкрсење, коме ће од њих бити жена? Јер су је седморица имала за жену.” **24** Исус им је рекао: „Зар нисте у заблуди зато што не познајете ни Писма ни Божју моћ? **25** Јер кад устану из мртвих, нити ће се женити нити удавати, него ће бити као анђели на небесима. **26** А да мртви устају, зар нисте читали у Мојсијевој књизи, у запису о грму, како му је Бог рекао: ‘Ја сам Бог Аврамов, Бог Исаков и Бог Јаковљев’*? **27** А он није Бог мртвих, него живих. У великој сте заблуди.”

28 Један од књижевника, који је пришао и чуо њихову расправу, знајући да им је добро одговорио, упитао га је: „Која је прва од свих заповести?” **29** Исус је одговорио: „Прва је: ‘Чуј, Израеле, Господ је наш Бог, један је Господ, **30** и воли Господа, свог Бога, свим својим срцем и свом својом душом и свим својим умом и свом својом снагом.’ **31** Друга је ова: ‘Воли свог ближњег као самог себе.’ Друге заповести веће од ових нема.” **32** Књижевник му је рекао: „Учитељу, добро је и истинито што си рекао: ‘Он је један и нема другог осим њега.’ **33** И волети га свим срцем и свим разумом и свом снагом и волети ближњег као самог себе вреди много више од свих жртава паљеница и других жртава.” **34** Тада му је Исус, видевши да је паметно одговорио, рекао: „Ниси далеко од Божјег царства.” И више нико није имао храбрости да га испитује.

***12,10** Под „Писмом” се подразумева Стари завет.

12,11 Види: Псалом 118,22. **12,19** Види: 5. Мојсијева 25,5. **12,26** Види: 2. Мојсијева 3,6.

35 Поучавајући у храму, Исус је рекао: „Како то да књижевници кажу да је Христос Давидов син? **36** Сам Давид је Светим Духом казао: 'Господ је рекао мом Господу: 'Седи мени с десне стране, док не положим непријатеље твоје под ноге твоје.'* **37** Сам Давид га назива Господом', па како му је онда син?"

И силан народ га је с уживањем слушао. **38** Поучавајући их, говорио је: „Чувајте се књижевника који радо шетају у дугим хаљинама и воле да их поздрављају на трговима **39** и радо заузимају прва места у синагогама и најбоља места на вечерама. **40** То су они који отимају имовину удовицама и дуго се моле само зато да их други виде. Они ће добити строжу пресуду.”

41 И сео је наспрам касе за прилоге и посматрао како народ убацује новац у касу за прилоге. Многи богаташи су убацивали много. **42** Дошла је једна сиромашна удовица и убацила два новчића.* **43** Тада је позвао к себи своје ученике и рекао им: „Заиста, кажем вам, ова сиромашна удовица убацила је више од свих који убацују новац у касу за прилоге. **44** Јер сви су они убацили од свог вишка, а она је од своје сиротиње убацила све што је имала за живот.”

13 Кад је излазио из храма, један од његових ученика му је рекао: „Учитељу, гледај! Каквог ли камења, каквог ли здања!” **2** А Исус му је рекао: „Видиш ли ове величанствене грађевине? Неће се овде оставити ни камен на камену, све ће се срушити.”

3 Док је седео на Маслиној гори насупрот храму, Петар, Јаков, Јован и Андрија насаму су га упитали: **4** „Кажми нам када ће то бити, и шта ће бити знак да је дошло време да се све то заврши?” **5** Тада је Исус почео да им говори: „Пазите да вас неко не заведе. **6** Многи ће доћи у моје име и говорити: 'Ја сам Христос!' И многе ће завести. **7** Кад чујете ратни метеж и вести о ратовима, не плашите се. То мора да се догоди, али тада још није крај.

8 Јер ће устати народ на народ и царство на царство, биће земљотреса по разним местима и биће глади. То је почетак болних невоља.

9 А ви пазите на себе. Предаваће вас судовима и тући ће вас у скупштинама и водиће

вас пред намеснике и царева због мене, њима за сведочанство. **10** И у свим народима најпре мора да се проповеда добра вест. **11** Кад вас буду водили на суд, немојте да се унапред бринете шта ћете говорити, него шта вам буде дато у том часу, то говорите, јер нећете говорити ви, него Свети Дух. **12** Брат ће брата предати на смрт и отац дете, и деца ће устати на родитеље и даће да их погубе. **13** И сви ће вас народи мрзети због мог имена. Али ко истраје до краја, тај ће бити спасен.

14 Али кад видите да гадост која пустоши стоји где не сме (који чита да разуме), тада они који буду у Јудеји нека беже у горе. **15** Ко буде на крову, нека не силази и нека не улази да узме нешто из куће. **16** И ко буде на њиви, нека се не враћа назад да узме своју хаљину. **17** Тешко трудницама и дојиљама у те дане! **18** Молите се да то не буде зими. **19** Јер ће ти дана бити дана невоље какве није било од почетка света, који је Бог створио, па све до тада, и какве више неће бити. **20** И кад Господ не би скратио те дане, нико се не би спасао. Али због изабраних, које је он изабрао, скратиће те дане.

21 Ако вам тада неко каже: 'Ево, овде је Христос' или 'Онде је', не верујте. **22** Јер ће устати лажни христоси и лажни пророци и чиниће знакове и чуда да би, ако је могуће, завели изабране. **23** Ви се, дакле, чувајте. Све сам вам унапред рекао.

24 Али у те дане, после те невоље, сунце ће потамнети, месец више неће светлети, **25** звезде ће падати с неба и небеске силе ће се уздрмати. **26** Тада ће видети Сина човечијег како долази у облацима с великом силом и славом. **27** И тада ће он послати анђеле и скупиће своје изабране с четири стране света, од краја земље до краја неба.

28 Учите из поређења о смокви. Кад јој грана напуни и пролиста, знате да је близу лето. **29** Тако и ви, кад видите да се све то догађа, знајте да је Син човечији близу, пред вратима. **30** Заиста, кажем вам, овај нараштај неће проћи док се све то не догоди. **31** Небо и земља ће проћи, али моје речи неће проћи.

32 А о том дану или часу нико не зна, ни анђели на небу ни Син, него само Отац. **33** Пазите, будите будни, јер не знате када је време да се то догоди. **34** То је као кад човек отпутује у туђину и остави своју кућу, и управљање повери својим слугама, свакоме одреди његов посао, а вратару заповеди да бди. **35** Зато бдите, јер не знате када долази господар куће, да ли увече* или у

***12,36** Види: Псалом 110,1. **12,42** Дословно: „две лепте”. Лепта (лептон) била је јеврејски бакарни или бронзани новчић најмање вредности и вредео је пола кодранта. Кодрант је римски бакарни или бронзани новчић, шездесет четврти део денара. Види додаток на крају књиге.

поноћ* или кад се огласе петлови* или рано ујутру,* **36** да вас не би, кад изненада дође, нашао како спавате. **37** А што вама кажем, свима кажем: "Бдите!"

14 До Пасхе и Празника бесквасних хлебова била су два дана. Свештенички главари и књижевници тражили су прилику да га на превару ухвате и убију, **2** јер су говорили: „Не на празник, јер би се народ могао побунити.“

3 Кад је у Витанији, у кући губавца Симона, био за столом, дошла је једна жена са бочицом пуном скупцеог мирисног уља, правог нарда. Разбила је бочицу и излила уље на његову главу. **4** Зато су се неки наљутили и говорили један другом: „Чему ово расипање мирисног уља? **5** То мирисно уље могло се продати за више од триста денара* и дати сиромашнима!“ И љутили су се на њу. **6** Али Исус је рекао: „Пустите је. Шта сте се окомили на њу? Учинила је добро дело на мени. **7** Јер сиромашне увек имате поред себе, и можете да им чините добро кад год хоћете, а мене немате увек. **8** Учинила је што је могла: Унапред је излила мирисно уље на моје тело да га припреми за сахрану. **9** Заиста, кажем вам, где год се буде проповедала добра дело, по целом свету, говориће се и то што је учинила ова жена, као сећање на њу.“

10 Јуда Искариотски, један од дванаесторице, отишао је код свештеничких главара да им га изда. **11** Кад су то чули, обрадовали су се и обећали да ће му дати сребрни новац. Зато је почео да тражи прилику да га изда.

12 Првог дана Празника бесквасних хлебова, кад се по обичају жртвовала пасхална жртва, његови ученици су га упитали: „Где хоћеш да једеш Пасху, да одемо и да ти је припремимо?“ **13** Тада је послао двојицу својих ученика и рекао им: „Идите у град, и тамо ће вас срести човек који носи крчаг с водом. Пођите за њим **14** и где он уђе реци-те домаћину: 'Учитељ пита: 'Где је гостинска соба у којој могу да једем Пасху са својим ученицима?' **15** Он ће вам показати велику горњу собу, намештену и припремљену. Та-

мо нам припремите.“ **16** Ученици су отишли, ушли у град и нашли све онако како им је рекао. И припремили су све за Пасху.

17 Кад се спустило вече, дошао је с дванаесторицом. **18** Док су били за столом и јели, Исус им је рекао: „Заиста, кажем вам, један од вас, који једе са мном, издаће ме.“ **19** Они су се ражалостили и један за другим су га питали: „Да нисам ја?“ **20** А он им је одговорио: „Један од вас дванаесторице који умаче са мном у исту чинију. **21** Истина, Син човечији одлази, као што је писано о њему, али тешко оном човеку који изда Сина човечијег! Том човеку би боље било да се није ни родио.“

22 Док су јели, узео је хлеб и, изрекавши благослов, изломио га је, дао им и рекао: „Узмите, ово представља моје тело.“ **23** Узевши чашу, захвалио је Богу и дао им. И сви су пили из ње. **24** И рекао им је: „Ово представља моју 'крв савеза', која ће се пролити за многе. **25** Заиста, кажем вам, више нећу пити од виноградског рода до оног дана кад будем пио ново вино у Божјем царству.“ **26** И кад су отпевали хвалоспеве, изашли су на Маслинску гору.

27 Тада им је Исус рекао: „Сви ћете се поколебати у вери, јер је писано: 'Ударићу пастира, и овце ће се разбежати.'* **28** Али кад васкрснем, отићи ћу пред вама у Галилеју.“ **29** Петар му рече: „Ако се и сви други поколебају у вери, ја ипак нећу.“ **30** Тада му Исус рече: „Заиста, кажем ти данас, још ове ноћи, пре него што петао двапут запева, управо ти ћеш ме се трипут одрећи.“ **31** Али он је упорно говорио: „Ако морам и да умрем с тобом, нећу те се одрећи.“ Тако су говорили и сви други.

32 Дошли су на место које се зове Гетсиманија. Он је рекао својим ученицима: „Седите овде док се ја помолим.“ **33** Повео је са собом Петра, Јакова и Јована. Обузела га је тескоба и немир. **34** И рекао им је: „Душа је моја на смрт жалосна. Останите овде и бдите.“ **35** Отишавши мало даље, пао је на земљу и почео да се моли да га, ако је могуће, мимоиђе тај час. **36** И још је рекао: „Ава,* Оче, теби је све могуће. Уклони ову чашу од мене. Али нека не буде како ја хоћу, него како ти хоћеш.“ **37** И дошао је и нашао их како спавају, па је рекао Петру: „Симоне, зар спаваш? Зар ниси имао снаге да бдиш један сат? **38** Бдите и молит се, да не дођете у искушење. Дух је, додуше, срчан, али је тело слабо.“ **39** Олет је отишао и молио се истим речима. **40** Затим је поново дошао и нашао их како спавају, јер су им очи биле

***13,35** „Увече“ - прва стража у грчкој и римској подели ноћи, од заласка сунца до око 21 сат. „Поноћ“ - друга стража, од око 21 сат до поноћи. „Кад се огласе петлови“ - трећа стража, од поноћи до око 3 сата. „Рано ујутру“ - четврта стража, од око 3 сата до изласка сунца. **14,5** Један денар (римски сребрни новац) био је дневница пољопривредног радника. **14,27** Види: Захарија 13,7. **14,36** Арамејска реч која значи „отац“.

отежале. И нису знали шта да му одговоре. **41** Дошао је и трећи пут и рекао им: „У оваквом тренутку спавате и почивате! Доста је! Дошао је час! Ево, Син човечији је издат и предат у руке грешницима. **42** Устаните, пођимо. Мој издајник се приближио.“

43 И одмах, док је још говорио, дошао је Јуда, један од дванаесторице, и с њим народ с мачевима и тољагама. Њих су послали свештенички главари, књижевници и старешине. **44** Његов издајник је с њима уговорио знак: „Кога пољубим, тај је. Ухватите га и одведите под стражом.“ **45** Чим је дошао, пришао му је и рекао: „Учитељу!“ И пољубио га је. **46** Тада су дигли руке на њега и ухватили га. **47** Али један од оних који су тамо стајали извукао је мач и ударио првосвештениковог слугу и одсекао му ухо. **48** Исус им је рекао: „Зар сте изашли као на разбојника с мачевима и тољагама да ме ухватите? **49** Сваки дан сам био с вама у храму и поучавао и нисте ме ухватили. Али то је зато да се испуне Писма.“*

50 Сви су га ученици оставили и побегли. **51** А за њим је ишао један младић огрнут само ланеном хаљином. Покушао су да га ухвате, **52** али он је оставио хаљину и побегао оскудно одевен.

53 Затим су Исуса одвели код првосвештеника. Тамо су се окупили сви свештенички главари, старешине и књижевници. **54** Петар је издалека ишао за њим све до првосвештениковог дворишта. Сео је са слугама и грејао се уз ватру. **55** За то време свештенички главари и цели Синедрион* тражили су сведочанство против Исуса да би га убили, али нису га нашли. **56** Многи су лажно сведочили против њега, али им се сведочанства нису слагала. **57** А неки су устали и лажно сведочили против њега: **58** „Ми смо га чули како говори: 'Развалићу овај храм начињен људским рукама и за три дана саградићу други који неће бити начињен људским рукама.'“ **59** Али ни у томе им се сведочанство није слагало.

60 На крају је првосвештеник устао, стао на средину и упитао Исуса: „Зар ништа не одговараш? Шта кажеш на оптужбе које износе против тебе?“ **61** Али, он је ћутао и ништа није одговорио. Првосвештеник га је опет упитао: „Јеси ли ти Христос, Син Благословенога?“ **62** Тада му је Исус рекао: „Јесам. И видећете Сина човечијег како седи с десне стране Силнога и долази с облацима

небеским.“ **63** Тада је првосвештеник раздварао своје хаљине и рекао: „Шта нам још требају сведоци? **64** Чули сте хулу. Шта мислите?“ И сви су му пресудили да заслужује смрт. **65** Неки су почели да га плују, да му покривају лице и да га ударају песницама говорећи му: „Ако си пророк, реци ко те је ударио!“ И шамарајући га, стражари су га одвели.

66 Док је Петар био доле у дворишту, дошла је једна од првосвештеникових слушкиња **67** и видевши Петра како се греје, погледала је право у њега и rekла: „И ти си био с оним Назарећанином, Исусом.“ **68** А он је то порекао: „Нити га знам, нити разумем шта говориш.“ И изашао је у предворје. **69** Кад га је слушкиња угледала, опет је rekла онима који су тамо стајали: „Овај је један од њих.“ **70** Али он је то опет порицао. А мало касније су они који су тамо стајали још једном рекли Петру: „Заиста, и ти си један од њих, јер си Галилејац.“ **71** А он је почео да се куне и заклице: „Не познајем тог човека о коме говорите.“ **72** И одмах је петом запевао по други пут. И Петар се сетио онога што му је Исус рекао: „Пре него што петом двапут запева, трипут ћеш ме се одрећи.“ Тада је сломљен бризнуо у плач.

15 Одмах у зору свештенички главари са старешинама и књижевницима, цели Синедрион, одржали су већање. Свезали су Исуса, одвели га и предали Пилату. **2** Пилат га је упитао: „Јеси ли ти јудејски цар?“ Он му је одговорио: „Ти сам то кажеш.“ **3** Свештенички главари су га оптуживали за много тога. **4** Пилат га је опет упитао: „Зар ништа не одговараш? Види колико оптужби износе против тебе.“ **5** Али Исус више ништа није одговорио, тако да се Пилат чудило.

6 На сваки празник пуштао им је једног затвореника, кога би тражили. **7** У то време човек који се звао Вараву био је у оковима с побуњеницима, који су у побуни починили убиство. **8** Зато је народ почео да тражи да им учини оно што им је обично чинио. **9** Пилат их је упитао: „Хоћете ли да вам пустим јудејског цара?“ **10** Наиме, знао је да су га свештенички главари предали из зависти. **11** Али свештенички главари су нахушкали народ да тражи да им радије пусти Вараву. **12** Пилат их је опет упитао: „Шта онда да учиним с овим кога зовете јудејским царем?“ **13** А они су још једном повикали: „Распни га!“ **14** Пилат их је упитао: „Па какво је зло учинио?“ Али они су још јаче повикали: „Распни га!“ **15** Тада им је Пилат, желећи да уго-

*14,49 Види: Исaiја 53,7. 14,55 Фарисејски врховни суд.

ди народу, пустио Вараву, а Исуса је предао да га избичују и да га прибију на стуб.

16 Војници су га одвели у двориште намесничовог двора и савали су целу чету. **17** Огрнули су га пурпуром, исплели му венац од трња и ставили му на главу. **18** Онда су почели да га поздрављају: „Здраво, јудејски цару!“ **19** Ударали су га трском по глави, плували га и клањали му се савијајући колена. **20** Кад су му се изругали, скинули су пурпур с њега и обукли му његове хаљине. Извели су га да га разапну. **21** И присилили су једног пролазника који се враћао с поља, неког Симона из Кирене, Александровог и Руфовог оца, да му понесе крст на који ће бити разапет.

22 Довели су га на место које се зове Голгота, што значи „место лобање“. **23** Тамо су му нудили вино са смирном, али он га није узео. **24** Прибили су га на крст и разделили његове хаљине бацајући за њих жреб, да њиме одреде ко ће шта узети. **25** Био је трећи* сат кад су га разапели. **26** Изнад је стајао натпис на коме је писало за шта је оптужен: „Јудејски цар.“ **27** С њим су и двојицу разбојника разапели, једног њему здесна, а другог слева. **28** Тако се испунило оно што је написано у Писму: „И метнуше га међу злочинце.“* **29** Они што су пролазили вређали су га, подругљиво одмахујући главом и говорећи: „Хајде, ти што разваљујеш храм и градиш га за три дана, **30** спаси самог себе и сићи са крста!“ **31** Слично су му се ругали и свештенички главари с књижевницима, говорећи једни другима: „Друге је спасао, а себе не може спасти! **32** Нека сада Христос, цар Израела, сиће са стуба, да видимо и поверујемо.“ Ругали су му се чак и они који су с њим били разапети.

33 У шести* сат спустила се тама на целу земљу и потрајала је све до деветог* сата. **34** У девети сат Исус је повикао на сав глас: „Ели, Ели, лама савхатани?“* што значи: „Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио?“ **35** Неки од оних који су стајали у близини, чувши то, рекли су: „Зове Илију.“ **36** Један је

отрчао, натопио сунђер ускислим вином, на- такоа га на трску и давао му да пије, говорећи: „Пустите га! Да видимо хоће ли доћи Илија да га скине.“ **37** Исус је завапио из свег гласа и издахнуо. **38** Завеса светилишта расцепила се на двоје од врха до дна. **39** Кад је стотник* који је стајао наспрам њега видео шта се догодило кад је издахнуо, рекао је: „Овај човек је заиста био Божји Син.“

40 Тамо су биле и жене које су то издалека посматрале, међу њима Марија Магдалена и Марија, мајка Јакова малог и Јосифа, и Соломија, **41** које су га пратиле и служиле му кад је био у Галилеји. Биле су тамо и многе друге жене које су с њим дошле у Јерусалим.

42 Пошто је већ било касно после подне, а уз то и дан припреме,* то јест дан пре Шабата, **43** дошао је Јосиф из Ариматеје, угледан члан Синедриона, који је и сам чекао Божје царство. Он се одважио да уђе код Пилата и да затражи Исусово тело. **44** Пилат се зачудио што је већ умро, па је позвао стотника и упитао га да ли је већ мртав. **45** Кад му је стотник то потврдио, дао је тело Јосифу. **46** Он је купио фино платно, скинуо тело, увио га у платно и положио у гроб који је био исклесан у стени. Наваљао је камен на улаз у гроб. **47** Марија Магдалена и Марија, Јосифова мајка, виделе су где су га положили.

16 Кад је прошао Шабат, Марија Магдалена и Марија, Јаковљева мајка, и Соломија купиле су мирисе да би отишле и намазале Исусово тело. **2** Првог дана у седмици, врло рано, кад је изашло сунце, дошле су до гроба. **3** И разговарале су међу собом: „Ко ће нам одваљати камен са улаза у гроб?“ **4** Али кад су погледале, виделе су да је камен одваљан, иако је био веома велик. **5** Кад су ушле у гроб, виделе су младића обученог у дугу белу хаљину како седи здесна. И уплашиле су се. **6** А он им је рекао: „Не плашите се. Ви тражите Исуса Назарећанина, који је био разапет. Вакрснуо је, није овде. Ево места где су га положили. **7** Него идите, реците његовим ученицима и Петру: ‘Он иде пред вама у Галилеју. Тамо ћете га видети, као што вам је рекао.’“ **8** И оне су изашле и побегле од гроба, дрхтећи од страха и запрепашћења. И никоме нису ништа говориле, јер су се бојале. **9*** Када је вакрснуо рано првог дана у седмици, прво се показао Марији Магдалени, из које је био истерао седам демона. **10** Она је отишла и јавила то онима који су били с њим, а сад су туговали

***15,25** Око 9 сати, према нашем рачунању времена. Јевреји су сате бројали од изласка сунца. **15,28** Види: Исаија 53,12. **15,33** У шести сат - отприлике у 12 сати. До деветог сата - до отприлике 15 сати. **15,34** У питању је арамејски језик. **15,39** Или: „центурион“, то јест заповедник чете од 100 војника. **15,42** „Дан припреме“ је петак, дан пре Шабата, када Јевреји припремају храну и све остало за прославу празника Шабат, који је нерадни дан. **16,9** Најстарије копије Јеванђеља по Марку не садрже стихове 9-20 овог поглавља.

и плакали. **11** Али кад су чули да је оживео и да га је она видела, нису веровали. **12** Затим се показао у другом обличју двојници од њих док су ишли у село. **13** Они су се вратили и јавили то осталима. Али ни њима нису веровали. **14** Касније се показао једанаесторици док су били за столом и прекорио их је због тога што нису имали вере и због окорелости њиховог срца, јер нису веровали онима који су видели да је устао из мртвих. **15** И рекао им је: „Идите по целом свету и проповедајте добру вест свему створеном. **16** Ко верује и крсти се, биће спасен, а ко не

верује, биће осуђен. **17** Ови чудесни знакови пратиће оне који верују: У моје име истериваће демоне, говориће језицима, **18** и својим рукама узимаће змије. Ако попију нешто смртоносно, неће им naudити. Полагаће руке на болесне и они ће оздравити.“ **19** Затим је Господ Исус, након што је разговарао с њима, био узет на небо и сео је с десне стране Богу. **20** Они су отишли и свуда проповедали, а Господ је сарађивао с њима и потврђивао ту поруку чудесним знаковима.

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО ЛУКИ

Писац: Лука

Место писања: Цезареја

Писање завршено: око 56 - 58. н. е.

Обухвата време: 3. пре н. е. - 33. н. е.

1 Многи су се трудили да саставе извештај о догађајима у које смо се уверили - **2** онако како су нам их пренели они који су од почетка били очевици тих догађаја и објавитељи поруке - **3** па сам и ја, часни Теофиле, помно испитавши све од почетка, одлучио да ти напишем све по реду, **4** да се увериш у поузданост поуке коју си слушао.

5 У данима Ирода, јудејског цара, живео је један свештеник који се звао Зарија, из Авијиног* реда. Жена му је била од Аронових кћери, а звала се Јелисавета. **6** Обоје су били праведни пред Богом јер су живели беспрекорно по свим Господњим заповестима и законима. **7** Али нису имали деце, јер је Јелисавета била нероткиња, а обоје су били у поодмаклим годинама.

8 Док је Зарија једном обављао свештеничку службу пред Богом, јер је према распореду служио његов ред, **9** жребом је, према свештеничком обичају, одређено да он уђе у Господње светилиште и принесе кад. **10** За време доношења када све мноштво народа молило се напољу. **11** Тада му се појавио Господњи анђео. Стајао је с десне стране кадионог олтара. **12** Зарија се узнемирио кад га је угледао и обузео га је страх. **13** Али анђео му је рекао: „Не бој се, Зарија, јер су твоје усрдне молитве услышене и твоја жена Јелисавета родиће ти сина! Дај му

име Јован. **14** Радоваћеш се и веселићеш се и многи ће се обрадовати његовом рођењу, **15** јер ће бити велик у Господњим очима. Али не сме да пије вина ни опојног пића. Биће пун Светог Духа већ од мајчине утробе. **16** Многе од Израелових синова обратиће к Господу, њиховом Богу. **17** Ићи ће пред Богом пун Духа и снаге као Илија, да срца очева обрати деци и непослушне мудрости праведних, да Господу припреми спреман народ.“

18 Зарија рече анђелу: „Како да будем сигуран у то? Јер ја сам стар и моја жена је у поодмаклим годинама.“ **19** Анђео му одговори: „Ја сам Гаврило, који стоји пред Богом. Послат сам да говорим с тобом и да ти објавим ову добру вест. **20** Ево, онемећеш и нећеш моћи да говориш до дана када ће се ово догодити, јер ниси поверовао мојим речима које ће се испунити у своје време.“ **21** А народ је чекао Зарију и чудио се што се толико задржао у светилишту. **22** Када је изашао није могао ништа да каже, па су схватили да је у светилишту имао визију. Покушао је да се знаковима споразуме с њима, али је остао нем. **23** Кад су истекли дани његове службе, отишао је кући.

24 После тих дана његова жена Јелисавета је затруднела. Пет месеци није излазила из куће, говорећи: **25** „Ово ми је Господ учињео, у ове дане кад ми се смиловао да би скинуо с мене срамоту међу људима.“

*1,5 Види: 1. Дневника 24,10.

26 Кад је била у шестом месецу трудноће, Бог је послао анђела Гаврила у галилејски град Назарет, **27** девици испрошеној за човека из Давидовог дома који се звао Јосиф. Девица се звала Марија. **28** Кад је анђеолошао к њој, рекао јој је: „Здраво, милошћу дарована, Господ је с тобом.“ **29** Она се уплашила на те речи и почела да размишља шта би тај поздрав могао да значи. **30** Зато јој је анђеоло рекао: „Не бој се, Марија, јер си нашла милост код Бога. **31** Ево, затруднећеш и родићеш сина. Дај му име Исус. **32** Он ће бити велик и зваће се Син Свевишњег. Господ Бог даће му престо Давида, његовог оца, **33** и он ће владати као цар над Јаковљевим домом заувек и његовом царству неће бити краја.“

34 Марија рече анђелу: „Како ће то бити, кад још не знам за мужа?“ **35** Анђеоло рече: „Свети Дух доћи ће на тебе и сила Свевишњег засениће те. Зато ће дете које ћеш родити бити свето, Божји Син. **36** Ево, и твоја рођака Јелисавета зачела је сина у својој старости, и већ је у шестом месецу она коју зову нероткињом. **37** Јер Богу ништа што каже није немогуће.“ **38** Тада Марија рече: „Ево Господње слушкиње! Нека ми буде по твојој речи.“ Затим је анђеоло отишао од ње.

39 Тих дана Марија је устала и брзо отишла у један град у брдовитом подручју Јуде. **40** Ушла је у Заријину кућу и поздравила Јелисавету. **41** Кад је Јелисавета чула Маријин поздрав, поскочило је дете у њеној утроби. И Јелисавета се испунила Светим Духом **42** и на сав глас узвикнула: „Благословљена си ти међу женама и благословљен је плод твоје утробе! **43** Откуд мени та част да мајка мог Господа дође к мени? **44** Јер ево, кад ми је до ушију допро глас твог поздрава, дете у мојој утроби је поскочило од великог весеља. **45** Срећна је она која је поверовала, јер ће се испунити све што јој је рекао Господ.“

46 А Марија рече: „Душа моја велича Господа **47** и дух мој кличе Богу, Спаситељу мом, **48** јер је погледао на незнатност своје слушкиње. Од сада ће ме сви нараштаји називати благословеном, **49** јер је Силни за мене учинио велика дела и свето је његово име. **50** Из нараштаја у нараштај милостив је онима који га се боје. **51** Моћна је дела учинио својом мишицом, распршио је оне којима су у срцу замисли охولة. **52** Збацио је моћнике с њихових престола, а незнатне је узвисио, **53** гладне је насити добрима, а богате је отпустио празне. **54** Дошао је у помоћ Израелу, свом слузи, сећајући се милости **55** коју је обећао нашим праочевима:

да ће заувек бити милостив Авраму и његовом потомству.“ **56** Тако је Марија остала код ње око три месеца, а затим се вратила кући.

57 Јелисавети је дошло време да се породи, и родила је сина. **58** Суседи и њени рођаци чули су да јој је Господ исказао велику милост и радовали су се с њом. **59** Осмог дана дошли су да обрежу дете и хтели су да му по оцу дају име Зарија. **60** Али мајка је рекла: „Не, него ће се звати Јован.“ **61** На то су јој рекли: „Нема никога од твоје родбине ко се тако зове.“ **62** Затим су помоћу знакова упитали оца како би он хтео да се дете зове. **63** Он је затражио плочицу и написао: „Јован му је име.“ Тада су се сви зачудили. **64** Истог часа отворила су му се уста и језик му се одвезао и почео да говори, благосиљајући Бога. **65** И страх је обузео све њихове суседе. По свим јудејским брдима почело је да се прича о свему томе **66** и сви који су то чули размишљали су о томе и питали се: „Шта ће бити од тог детета?“ Јер је било јасно да је Господња рука с њим.

67 А Зарија, његов отац, испунио се Светим Духом и пророковао: **68** „Нека је благословљен Господ, Бог Израелов, јер се смиловао свом народу и избавио га. **69** И подигао нам је рог спасења у дому Давида, свог слуге, **70** као што је устима својих светих пророка из давнина говорио **71** да ћемо бити спасени од својих непријатеља и од руке свих који нас мрзе. **72** Исказао нам је милосрђе као што је и обећао нашим праочевима и сетио се свог светог савеза, **73** заклетве којом се заклео Авраму, нашем праоцу, **74** да ће нам, кад будемо избављени из руку непријатеља, дати да му служимо без страха **75** у верности и праведности пред њим све дане живота свога. **76** А ти, дете, бићеш назван пророком Свевишњег, јер ћеш ићи пред Господом да му припремиш путеве, **77** да његов народ поучиш спасењу које долази опроштењем њихових греха, **78** због дубоке самилости нашег Бога. Због ње ће нам доћи свануће с висине, **79** да денесе светлост онима који седе у тами и сенци смрти, да доведе наше ноге на пут мира.“

80 А дечак је растао и јачао духом. Боравио је у пустињи све до дана кад се показао Израелу.

2 У то време изашла је наредба цара Августа да се попише све становништво. **2** Био је то први попис који је извршен док је Квириније управљао Сиријом. **3** Сви су ишли на попис, свако у свој град. **4** Тако је и Јосиф

кренуо из Галилеје, из града Назарета, у Јудеју, у Давидов град, који се зове Витлејем, јер је био из Давидовог дома и његове породице, **5** да се упише с Маријом, која се до тада већ удала за њега, и била је у поодмаклој трудњи. **6** Док су били тамо, дошло је време да се породи. **7** И родила је свог сина, првенца, повила га и положила у јасле, јер у коначишту није било места за њих.

8 У том крају били су и пастири који су бравили напољу и ноћу чували стражу код својих стада. **9** И Господњи анђео је стао поред њих и Господња слава је заблестала око њих, и они су се веома уплашили. **10** А анђео им је рекао: „Не бојте се! Ево, објављујем вам добру вест о великој радости за све људе, **11** јер вам се данас у Давидовом граду родио Спаситељ - Христос Господ. **12** А ово вам је знак: наћи ћете дете повијено и положено у јасле.“ **13** Одједном се уз анђела појавила силна небеска војска, која је хвалила Бога и говорила: **14** „Слава Богу на висинама, а на земљи мир, и међу људима добра воља.“

15 Кад су анђели отишли од њих на небо, пастири су говорили један другом: „Пођимо у Витлејем да видимо то што нам је Господ обзанио да се догодило.“ **16** Брзо су отишли и нашли Марију и Јосифа и дете положено у јасле. **17** Кад су га видели, испричали су оно што им је било речено за то дете. **18** Сви који су то чули дивили су се ономе што су им пастири рекли, **19** а Марија је чувала све те речи у свом срцу и размишљала о њима. **20** Пастири су се затим вратили, славећи и хвалећи Бога за све што су чули и видели, јер се догодило онако како им је било речено.

21 Кад се навршило осам дана, и кад је требало да се обреже, дали су му име Исус, како га је назвао анђео пре него што је био зачет у мајчиној утроби.

22 Кад су се навршили дани њеног чистења по Мојсијевом закону,* донели су га у Јерусалим пред Господа - **23** као што је написано у Господњем закону: „Сваки првенца нека буде свет Господу!“ - **24** и да принесу жртву како је речено у Господњем закону: „Две грлице или два млада голуба.“**

25 А у Јерусалиму је живео човек који се звао Симеон. Тај човек је био праведан и богобојазан и чекао је Израелову утеху, и Свети Дух је био на њему. **26** Господ Бог му је Светим Духом открио да неће видети смрт

док не види његовог Христа. **27** И понесен Духом дошао је у храм. Кад су родитељи унели дете Исуса да на њему изврше обред прописан законом, **28** узео га је у наручје, благословио Бога и рекао: **29** „Сада Господе, по речи својој, отпушташ свог слугу да у миру умре. **30** Јер моје су очи виделе онога преко кога ћеш донети спасење **31** које си припремио пред свим народима: **32** светлост за просветљење незнабожаца и славу твог народа Израела.“ **33** А његов отац и мајка дивили су се речима изговореним о њему. **34** Симеон их је благословио, а Марији, његовој мајци је рекао: „Овај је постављен да због њега падну и устану многи у Израелу и да буде знак против ког ће се говорити, **35** да се открију размишљања многих срца, а теби самој маћ ће пробасти душу.“

36 У то време је живела и пророчица Ана, Фануилова кћи, из Асировог племена. Била је у поодмаклим годинама. Након свог девичанства живела је с мужем седам година, **37** а остатак живота провела је као удовица. Имала је осамдесет и четири године и никад није изостајала из храма, него је ноћ и дан служила Богу постовима и усрдним молитвама. **38** У тај час је дошла и почела да захваљује Богу и да говори о детету свима који су чекали избављење Јерусалима.

39 Кад су извршили све по Господњем закону, вратили су се у Галилеју у свој град Назарет. **40** А дете је расло и јачало, напредовало у мудрости и уживало Божју наклоност.

41 Његови родитељи су сваке године ишли у Јерусалим на празник Пасхе. **42** Кад му је било дванаест година, пошли су у Јерусалим по празничном обичају **43** и остали су тамо до краја празника. Кад су кренули кући, дечак Исус је остао у Јерусалиму, а његови родитељи то нису приметили. **44** Претпостављајући да је међу њиховим сапутницима, прешли су дан хода, а онда су почели да га траже међу родбином и познаницима. **45** Пошто га нису нашли, вратили су се у Јерусалим тражећи га. **46** После три дана нашли су га у храму како седи међу учитељима, слушајући их и постављајући им питања. **47** Сви који су га слушали дивили су се његовој мудрости и његовим одговорима. **48** Кад су га родитељи угледали, зачудили су се. Мајка му је рекла: „Дете, зашто си нам то учинио? Твој отац и ја забринуте смо те тражили.“ **49** А он им је рекао: „Зашто сте ме тражили? Зар нисте знали да морам бити у дому свог Оца?“ **50** Али они нису разумели речи које им је рекао.

*2,22 Види: 3. Мојсијева 12,2. 2,23 Види: 2. Мојсијева 13,2. 2,24 Види: 3. Мојсијева 12,6.

51 Он се вратио с њима и дошао у Назарет и био им је послушан. Његова мајка је брижно чувала све ове речи у свом срцу. **52** Исус је растао, напредовао у мудрости и уживао све већу наклоност Бога и људи.

3 У петнаестој години владавине цара Тиберија, кад је Понтије Пилат био намесник Јудеје, Ирод тетрарх* у Галилеји, а његов брат Филип тетрарх у Итуреји и Трахонитиди, и Лисанија тетрарх у Авилини, **2** у данима Кајафе и свештеничког главара Ане, реч Божја дошла је Јовану, Заријином сину, у пустињи.

3 Он је обишао цело подручје око Јордана, проповедајући људима да треба да се крсте у знак покајања које је потребно за опроштење греха, **4** као што стоји у књизи у којој су записане речи пророка Исаије: „Слушајте! Неко виче у пустињи: 'Припремите пут Господу! Поравнајте му стазе! **5** Нека се испуни свака јаруга, нека се изравна свака гора и свако брдо! Кривудавае стазе нека постану равне, неравни путеви нека се поравнају! **6** И сви ће људи видети онога преко кога ће Бог довести спасење.'“*

7 Народу који је долазио да их крсти говорио је: „Легло змијско! Ко вас је упутио да бежите од гнева који долази? **8** Донесите дакле плодове које доликују покајању. И не говорите у себи: 'Наш је отац Аврам.' Јер, кажем вам, Бог може од овог камења Авраму подићи децу. **9** Секира је већ положена код корена дрвећа. Дакле, свако дрво које не доноси добар плод посећи ће се и бацити у ватру.“

10 Народ га је упитао: „Шта онда треба да радимо?“ **11** Он им је одговорио: „Ко има две хаљине, нека да једну ономе ко нема ни једну, и ко има хране, нека уради исто тако.“

12 Дошли су и порезници да се крсте и упитали су га: „Учитељу, шта треба да радимо?“

13 Он им је одговорио: „Не тражите више од онога што је прописано.“ **14** А и неки војници су га питали: „Шта ми треба да радимо?“ Одговорио им је: „Немојте никога угњетавати нити лажно оптуживати, него будите задовољни својом платом.“

15 Народ је био у ишчекивању и сви су се у свом срцу питали за Јована: „Да није мож-

да он Христос?“ **16** Зато је Јован свима рекао: „Ја вас крштавам водом, али долази онај који је јачи од мене, коме ја нисам достојан да одведем ремење на сандалама. Он ће вас крстити Светим Духом и ватром. **17** У руди има вејачу да очисти своје гумно и да скупи пшеницу у своју житницу, а плеву ће спалити ватром која се не може угасити.“

18 Тако је и многим другим речима подстицао народ и објављивао им добру вест. **19** А тетрарх Ирод, кога је Јован прекоравао због Иродијаде, жене његовог брата, и због свих злих дела која је Ирод учинио, **20** поврх свега учинио је и ово: бацио је Јована у затвор.

21 Кад се сав народ крстио, крстио се и Исус. И док се молио, отворило се небо **22** и Свети Дух је сишао на њега у телесном облику као голуб, и с неба се зачуо глас: „Ти си мој Син, вољени, ти си по мојој вољи.“

23 Кад је Исус започео са својом службом, имао је око тридесет година. Био је, како се сматрало, син Јосифов, Илијев, **24** Мататов, Левијев, Мелхијев, Јанејев, Јосифов, **25** Мататијин, Амосов, Наумов, Еслијев, Нагајев, **26** Матов, Мататијин, Семенеов, Јосифов, Јодин, **27** Јоананов, Ресин, Зоровавељев, Салатилев, Ниријев, **28** Мелхијев, Адијев, Косамов, Елмадамов, Иров, **29** Исусов, Елијезеров, Јоримов, Мататов, Левијев, **30** Симеонов, Јудин, Јосифов, Јонамов, Елијакимов, **31** Мелејин, Менин, Мататин, Натанов, Давидов, **32** Јесејев, Овидов, Возов, Салмонов, Насонов, **33** Аминадавов, Арнијев, Есронов, Фаресов, Јудин, **34** Јаковљево, Исаков, Аврамов, Тарин, Нахоров, **35** Серухов, Рагавов, Фалеков, Еверов, Салин, **36** Каинанов,* Арфаксадов, Симов, Нојев, Ламехов, **37** Метузалемов, Енохов, Јаредов, Малелеилов, Каинанов, **38** Еносов, Ситов, Адамов, Божји.

4 Исус се, пун Светог Духа, вратио с Јордана, и Дух га је водио по пустињи **2** четрдесет дана, а Ђаво га је искушавао. Тих дана ништа није јео, па кад су они истекли, огладнео је. **3** Тада му је Ђаво рекао: „Ако си син Божји, реци овом камену да постане хлеб.“ **4** Исус му рече: „Писано је: 'Човек не сме да живи само од хлеба, већ од сваке речи Божје.'“*

5 Затим га је одвео на висину и показао му одједном сва царства света. **6** И Ђаво му је рекао: „Даћу ти власт над свима њима и њихову славу, јер је мени предата и дајем је коме хоћу. **7** Ако ми се, дакле, поклониш, сва ће власт бити твоја.“ **8** Исус му на то рече: „Иди од мене Сотоно. Писано је: 'Господу, свом Богу се поклони и једино њему служи.'“*

***3,1** Тетрарх - титула владара који је у Римском царству владао над четвртином провинције или као један од четири владара у провинцији. Називан је и царем. **3,6** Види: Исаија 40,3. **3,36** У неким рукописима овог јеванђеља Каинан се не спомиње, што је у складу са оригиналним текстом из 1. Мојсијево 10,24; 11,12.15; 1. Дневника 1,18. **4,4** Види: 5. Мојсијева 8,3. **4,8** Види: 5. Мојс. 6,13.

9 Тада га је одвео у Јерусалим, поставио га на врх храмског зида и рекао му: „Ако си син Божји, баци се одавде доле! **10** Јер је писано: 'Анђелима својим заповедајте за тебе да те сачувају **11** и носеће те на рукама својим, да негде не запнеш о камен ногом својом.'*” **12** А Исус му на то рече: „Казано је: 'Не искушавај Господа, свог Бога.'*” **13** Када је Ђаво завршио са свим тим кушањима, отишао је од њега до неке друге прилике.

14 Исус се у снази Духа вратио у Галилеју и добар глас о њему проширио се по целој околини. **15** Почео је да поучава у њиховим синагогама, и сви су га поштовали.

16 Дошао је у Назарет, где је одрастао. На Шабатни дан, по свом обичају, ушао је у синагогу и устао да чита. **17** Дали су му свитак пророка Исаије, а он је отворио свитак и нашао место где је било написано: **18** „Господњи Дух је на мени, јер ме је Бог помазао да објавим добру вест сиромашнима, послао ме је да проповедам ослобођење заробљенима и враћање вида слепима, да пустим потлачене на слободу, **19** да проповедам Господњу годину милости.“* **20** Тада је смотао свитак, вратио га послужитељу и сео. Очи свих у синагоги биле су упрте у њега. **21** И рекао им је: „Данас су се испуниле ове речи из Писма које сте управо чули.”

22 И сви су му одобравали и дивили се речима благодати* које су излазиле из његових уста. И говорили су: „Зар није ово Јосифов син?” **23** Тада им је рекао: „Сигурно ћете на мене применити ову изреку: 'Лекару, излечи сам себе!' И рећи ћете: 'Учини и овде, у свом завичају, оно што смо чули да се догодило у Капернауму.'” **24** И још је рекао: „Заиста, кажем вам, ниједан пророк није прихваћен у свом завичају. **25** Истину вам кажем: Било је много удовица у Израелу у Илијино време, кад је небо било затворено три године и шест месеци, тако да је у целој земљи настала велика глад, **26** али Илија није био послат ниједној од тих жена него само удовици у Сарепти,* у сидонској земљи. **27** Исто тако, у време пророка Јелисеја у Израелу је било много губаваца, али ниједан од њих није био очишћен осим Немана, Сиријца.“* **28** А сви који су то чули у синагоги, напунили су се гневом, **29** па су устали, истерали га из града и одвели на литицу на брду на коме је саграђен њихов град, с намером да га баце с литице. **30** Али он је прошао између њих и отишао својим путем.

31 Затим је отишао у Капернаум, град у Галилеји. И поучавао их је на Шабат, **32** а они су били задивљени његовим учењем, јер је говорио као онај који има ауторитет од Бога. **33** А у синагоги је био један човек опседнут духом нечистим, демоном. И повикао је на сав глас: **34** „Јао! Шта ми имамо с тобом, Исусе Назарећанине? Јеси ли дошао да нас уништиш? Знам тачно ко си: Свети од Бога.” **35** Исус га је прекорио: „Умукни и изађи из њега!” Тада је демон пред њима оборио човека и изашао из њега, а да му није наудио. **36** И сви су се зачудили и говорили један другом: „Какве су то речи? Он с влашћу и силом заповеда нечистим духовима, и они излазе?” **37** Глас о њему ширио се по свој околини.

38 Затим је устао, изашао из синагоге и ушао у Симонову кућу. Симонову ташту је мучила велика грозница, па су га замолили да јој помогне. **39** И он је стао изнад ње, запретио грозници и она ју је пустила. Жена је одмах устала и почела да их служи.

40 Кад је сунце залазило, сви који су имали болеснике који су боловали од разних болести доводили су их к њему. Он је полагао руке на свакога од њих и леčio их. **41** А и демони су излазили из многих, вичући: „Ти си Син Божји!” Али он их је прекораво и није им допуштао да говоре, јер су знали да је он Христос.

42 Кад је свануло, изашао је и отишао на једно пусто место, а народ га је тражио. Дошли су до њега и хтели су да га задрже да не оде од њих. **43** Али он им је рекао: „И другим градовима морам објавити добру вест о Божјем царству, јер сам ради тога послат.” **44** Тако је наставио да проповеда по јудејским синагогама.

5 Једном док је стајао поред Генизаретског језера, народ се гурао око њега и слушао реч Божју. **2** Видео је два чамца на обали језера, а рибари су изашли из њих и испирали мреже. **3** Ушао је у један од тих чамаца, који је био Симонов, и замолио га да се мало отисну од копна. Тада је сео и из чамца почео да поучава народ. **4** Кад је престао да говори, рекао је Симону: „Отплови тамо где је дубоко, па баците своје мреже и ловите.” **5** А Симон је рекао: „Учитељу, целу ноћ смо се мучили и ништа нисмо уловили, али кад ти тако кажеш, бацићу мреже.” **6** Кад су то учили, ухватили су толико много риба да су мреже почеле да им се цепају. **7** Зато су махнули својим друговима у другом чамцу да дођу и да им помогну. Они су дошли и напу-

***4,11** Псалм 91,11. **4,12** Види: 5. Мојсијева 6,16. **4,19** Види: Исаија 42,1-7. **4,22** Или: Боже доброте која није заслужена. **4,26** Види: 1. Царевима 17,10. **4,27** Види: 2. Царевима 5,1.

нили оба чамца, тако да су скоро потонули. **8** Кад је Симон Петар то видео, пао је Исусу пред ноге и рекао: „Госпode, иди од мене јер сам грешан човек.“ **9** Јер кад су видели колико су рибе уволели, зачудили су се и он и сви који су били с њим, **10** а исто тако и Јаков и Јован, Зеведејеви синови, који су били Симонови сарадници. Али Исус је рекао Симону: „Не бој се! Од сада ћеш ловити људе.“ **11** Тако су извукли чамце на копно, оставили све и пошли за њим. **12** Док је био у једном граду, појавио се човек пун губе. Кад је угледао Исуса, пао је ничице и замолио га: „Госпode, ако хоћеш, можеш ме очистити.“ **13** Испруживши руку, дотакао га је и рекао: „Хоћу. Очисти се.“ И губа је истог часа нестала с њега. **14** Заповедио је човеку: „Никоме ништа не говори, него иди, покажи се свештенику и принеси жртву за своје очишћење, као што је Мојсије прописао, за сведочанство њима.“ **15** Глас о њему све се више ширио и људи су се у великом броју окупљали да га слушају и да буду излечени од својих болести. **16** А Исус се повлачио на пуста места у пустињи и молио се. **17** Док је једног дана поучавао, тамо су седели фарисеји и учитељи закона који су дошли из свих галилејских и јудејских села и из Јерусалима. А Господња сила је била с њим да би лечио. **18** Неки људи су донели на носилима једног човека који је био парализован и тражили су начин да га унесу и ставе пред њега. **19** Пошто га због народа нису могли унети, попели су се на кров, направили отвор међу цреповима и спустили га на носилима међу оне који су били пред Исусом. **20** Кад је видео њихову веру, рекао је: „Човече, опрштени су ти греси.“ **21** Тада су књижевници и фарисеји почели да размисљају: „Ко је овај што хули? Ко може опраштати грехе осим самог Бога?“ **22** Исус је прозreo о чему размисљају, па им је рекао: „О чему размисљате у својим срцима? **23** Шта је лакше? Рећи: 'Греси су ти опрштени', или рећи: 'Устани и ходај?' **24** Али знајте да Син човечији има власт на земљи да опрашта грехе!“ Тада је парализованом човеку рекао: „Теби говорим, устани, узми своја носила и иди кући.“ **25** Он је одмах устао пред њима, узео носила на којима је лежао и отишао кући, славећи Бога. **26** Тада су сви до једног остали задивљени, и славили су Бога и пуни страха говорили: „Данас смо видели нешто невероватно!“

27 После тога изашао је и угледао порезника који се звао Левије како седи на месту где се сакупља порез, и рекао му је: „Пођи

за мноm.“ **28** Он је све оставио, устао и пошао за њим. **29** Левије је за њега приредио велику гозбу у својој кући. А за столом је било и много порезника и других људи. **30** Тада су фарисеји и њихови књижевници почели да приговарају његовим ученицима: „Зашто једете и пијете с порезницима и грешницима?“ **31** Исус им је одговорио: „Не треба лекар здравима, него болеснима.“ **32** Нисам дошао да позovem праведнике на покајање, него грешнике.“

33 А они су му рекли: „Јованови ученици често посте и усрдно се моле, а то раде и фарисејски ученици, а твоји једу и пију.“ **34** Исус им је рекао: „Зар можете младожењине пријатеље натерати да посте док је младожења с њима? **35** Али доћи ће дани кад ће се младожења узети од њих, и тада ће постити, у те дане.“

36 Затим им је испричао једно поређење: * „Нико не сече закрпу од нове хаљине да би је пришио на стару хаљину. Иначе се нова закрпа исцера, а и закрпа од нове хаљине не одговара старој. **37** И нико не ставља ново вино у старе мехове. Иначе ће ново вино поцепати мехове и пролиће се, а мехови ће пропасти. **38** Него се ново вино мора ставити у нове мехове. **39** Нико ко је пио старо вино не жели ново јер каже: 'Старо је добро.'“

6 Једног Шабата је пролазио кроз житна поља, а његови ученици су кидали класје, трљали га рукама и јели. **2** На то су неки од фарисеја рекли: „Зашто радите оно што се на Шабат не сме?“ **3** Исус им је одговорио: „Зар никада нисте читали шта је Давид учио* кад су он и његови људи огладнели? **4** Како је ушао у Божји дом и узео, јео и дао својим људима хлебове који су били стављени пред Бога, које нико не сме да једе, већ само свештеници?“ **5** Затим им је рекао: „Син човечији је Господар Шабата.“

6 Једног другог Шабата ушао је у синагогу и почео да поучава. Тамо је био један човек коме је десна рука била усахла. **7** Књижевници и фарисеји су га посматрали да виде хоће ли лечити на Шабат, да би нашли нешто за шта би га оптужили. **8** Он је знао о чему размисљају, па је рекао човеку са усахлом руком: „Устани и стани на средину.“ И он је устао и стао. **9** Тада им је Исус рекао: „Питам вас: Да ли се на Шабат сме чинити добро или чинити зло, спасти живот или га

*5,36 Или: „параболу“. **6,3** Види: 1. Самуилова 21,6.

погубити?" **10** Погледао их је све унаоколо и човеку рекао: „Испружи руку.“ Човек је то учинио, и рука му је опет постала здрава. **11** А они су се разбеснели и почели да се међу собом договарају шта да ураде Исусу.

12 Тих дана изашао је на гору да се моли и целу ноћ је провео у молитви Богу. **13** Кад је свануло, позвао је своје ученике и између њих изабрао дванаесторицу, које је назвао апостолима: **14** Симона кога је прозвао Петар, његовог брата Андрију, затим Јакова, Јована, Филипа, Вартоломеја, **15** Матеја, Тому, Алфејевог сина Јакова, Симона званог „ревнић“, **16** Јаковљевог сина Јуду и Јуду Искариотског, који га је после издао.

17 Он је сишао с њима и зауставио се на једној заравни. Тамо је било велико мноштво његових ученика и силан народ из целе Јудеје и Јерусалима и из тирског и сидонског приморја. Дошли су да га чују и да буду излечени од својих болести. **18** Чак су и они које су мучили нечисти духови били излечени. **19** Сви су желели да га дотакну, јер је из њега излазила сила и све их лечила.

20 Он је подигао очи према својим ученицима и рекао:

„Благо вама који сте сиромашни, јер је ваша царство Божје.

21 Благо вама који сада гладујете, јер ћете се наситити.

Благо вама који сада плачете, јер ћете се смејати.

22 Благо вама кад вас људи мрзе и кад вас одбацују и вређају и кад ваше име сматрају злим због Сина човечијег. **23** Радујте се у тај дан и кличите, јер је велика ваша награда на небу. Јер су то исто њихови праочевци чинили пророцима.

24 Али тешко вама, богати, јер већ имате своју утеху.

25 Тешко вама који сте сада сити, јер ћете гладовати.

Тешко вама који се сада смејете, јер ћете туговати и плакати.

26 Тешко вама кад сви људи добро говоре о вама, јер су то исто њихови праочевци чинили лажним пророцима.

27 Али вама који слушате кажем: 'Волите своје непријатеље, чините добро онима који вас мрзе, **28** благосиљајте оне који вас проклињу, молити се за оне који вас вређају. **29** Ономе ко те удари по једном образу, окрени и други, и ономе ко ти узима горњу хаљину не ускрати ни доњу. **30** Дај свакоме ко од тебе тражи, и од онога ко ти узима не тражи своје назад.

31 Како желите да људи чине вама, тако чините и ви њима.

32 Ако волите оне који вас воле, какву заслугу имате? Јер и грешници воле оне који њих воле. **33** И ако чините добро онима који вама чине добро, какву заслугу имате? И грешници чине то исто. **34** Ако позајмљујете без камате онима од којих се надате да ће вам вратити, какву заслугу имате? И грешници позајмљују без камате грешницима да би им се исто толико вратило. **35** Него волите своје непријатеље, чините добро и позајмљујте без камате не надајући се ничему, па ће ваша награда бити велика и бићете синови Свевисњега, јер је он добар према незахвалнима и злима. **36** Будите милосрдни, као што је ваш Отац милосрдан.

37 Не судите, и неће вам се судити. Не осуђујте, и нећете бити осуђени. Опраштајте, и биће вам опроштено. **38** Дајте, и даће вам се. Сипаће вам у крило добру меру, набијену, истресену и препуну. Јер каквом мером мерите, таквом ће вам се мерити."

39 Тада им је испричао и једно поређење: „Може ли слеп водити слепог? Зар неће обојица упасти у јаму? **40** Ученик није изнад свог учитеља, него ће свако ко је потпуно поучен бити попут свог учитеља. **41** Зашто онда видиш трун у оку свог брата, а не примећујеш балван у свом оку? **42** Како можеш рећи свом брату: 'Брате, дај да ти извадим трун који ти је у оку', а сам не видиш балван у свом оку? Лицемеру! Извади прво греду из свог ока, па ћеш онда јасно видети како да извадиш трун који је у оку твог брата.

43 Јер нема доброг дрвета које доноси безвредан плод, а нема ни лошег дрвета које доноси добар плод. **44** Јер се свако дрво познаје по свом плоду. Не беру се смокве с трња, нити се грожђе бере с трновитог грма. **45** Добар човек износи добро из добре ризнице свог срца, а зао човек износи зло из своје зле ризнице, јер његова уста говоре оно чега му је срце пуно.

46 Зашто ме, дакле, зовете: 'Господе, Господе', а не радите оно што говорим? **47** Рећи ћу вам коме је сличан свако ко долази к мени и чује моје речи и извршава их: **48** Он је као човек који је градио кућу и копао дубоко и поставио темељ на стени. Кад је наишла поплава, бујица је навалила на ту кућу, али није могла да је уздрма, јер је била добро саграђена. **49** А онај ко чује, али их не извршава, сличан је човеку који је саградио кућу на земљи, без темеља. Бујица је навалила на кућу и она се одмах срушила и сасвим се распала."

7 Кад је све то рекао народу који га је слушао, ушао је у Капернаум. **2** Један стотник*

је имао болесног слугу, који само што није умро, а био му је драг. **3** Кад је чуо за Исуса, послао је к њему јудејске старешине да га замоле да дође и да му излечи слугу. **4** Они су дошли код Исуса и усрдно га замолили: „Заслужује да му то учиниш, **5** јер воли наш народ и саградио нам је синагогу.“ **6** Тада је Исус пошао с њима. Кад је био недалеко од куће, стотник је већ послао пријатеље да му кажу: „Господине, не труди се, јер нисам достојан да уђеш под мој кров. **7** Зато себе нисам сматрао достојним да дођем к теби. Него реци реч да оздрави мој слуга. **8** Јер и ја имам своје претпостављене, а имам и војнике који су ми подређени, па једном кажем: 'Иди!' и он оде, а другом: 'Доби!' и он дође, и свом слуги: 'Уради то!' и он уради.“ **9** Кад је Исус то чуо, задивио му се, па се окренуо народу који је ишао за њим и рекао: „Кажем вам, ни у Израелу нисам нашао тако велику веру.“ **10** Кад су се они који су били послати вратили кући, нашли су слугу здравог.

11 Недавно затим, упутио се у град који се зове Наин, а с њим су ишли његови ученици и мноштво људи. **12** Кад се приближио градским вратима, износили су мртваца, јединца у мајке, која је била удовица. С њом је било и много људи из града. **13** Кад ју је Господ угледао, сажалио се на њу и рекао јој: „Не плачи.“ **14** Затим је пришао и дотакао носила. Они који су их носили стали су, а он је рекао: „Младићу, теби говорим, устани!“ **15** И мртавац је сео и проговорио, и Исус га је дао његовој мајци. **16** Све је обузео страх и славили су Бога, говорећи: „Велики је пророк подигнут међу нама“ и „Бог се смисловао свом народу.“ **17** Вест о томе што је учинио проширила се по свој Јудеји и околини.

18 Јованови ученици су известили Јована о свему овоме. **19** Зато је Јован позвао двојицу својих ученика и послао их Господу да га питају: „Јеси ли ти онај који треба да дође или да чекамо другог?“ **20** Кад су ти људи дошли к њему, рекли су: „Јован Крститељ нас је послао к теби да те питамо: 'Јеси ли ти онај који треба да дође или да чекамо другог?'“ **21** А он је тог часа многе излечио од немоћи, тешких болести и злих духова и многим слепим људима подарио вид. **22** Зато је одговорио тој двојци: „Идите, јавите Јовану шта сте видели и чули: Слепи виде, хроми ходају, губави се чисте, глуви чују, мртви устају, сиромашнима се објављује до-

бра вест. **23** Срећан је онај ко се због мене не поколеба у вери.“

24 Кад су Јованови гласници отишли, почео је народу да говори о Јовану: „Шта сте изашли да гледате у пустињу? Трску коју љуба ветар? **25** Шта сте онда изашли да видите? Човека обученог у раскошне хаљине? Па, они који носе дивну одећу и живе у раскоши налазе се у царским дворима. **26** Шта сте онда изашли да видите? Пророка? Да, кажем вам, и много више од пророка. **27** То је онај за кога је писано: 'Ево, ја шаљем свог гласника пред твојим лицем, који ће припремити пут твој пред тобом.'* **28** Кажем вам, међу рођенима од жене нико није већи од Јована, али ко је најмањи у Божјем царству, већи је од њега.“ **29** А сви људи и порезници, кад су то чули, признали су да је Бог праведан. То су били они који су се крстили Јовановим крштењем. **30** А фарисеји и познаваоци закона одбацили су оно што је Бог науимио с њима, јер нису хтели да их Јован крсти.

31 „С ким, дакле, да упоредим људе овог нараштаја? Које су слични? **32** Слични су деци која седе на тргу и међусобно се довикују: 'Свирали смо вам фурулу, али нисте игралли. Нарицали смо, али нисте плакали.' **33** Јер дошао је Јован Крститељ, који није јео хлеб нити пио младо вино, а ви говорите: 'Демон је у њему.' **34** Дошао је Син говечеји, који једе и пије, а ви говорите: 'Гле изјелице и пијанице, пријатеља порезника и грешника!' **35** Ипак, мудрост оправдавају сва њена деца.“

36 Један фарисеј га је молио да руча с њим. Зато је он ушао у фарисејеву кућу и заузео место за столом. **37** И једна жена која је у граду била позната као грешница сазнала је да је он на оброку у фарисејевој кући, па је донела боцицу мирисног уља, **38** сместила се код његових ногу и сва уплакана почела да му кваси ноге сузама и да их брише својом косом. Љубила му је ноге и мазала их мирисним уљем. **39** Кад је то видео фарисеј који га је позвао, помислио је у себи: „Да је овај човек пророк, знао би ко је ова жена која га дотиче и каква је, да је грешница.“ **40** А Исус му је рекао: „Симоне, имам нешто да ти кажем.“ А он рече: „Учитељу, кажи!“

41 „Два човека су била дужна неком зајмодавцу. Један му је дуговао петсто денара,* а други педесет. **42** Како нису могли да врате дуг, он је спремно опростио обојци. Дакле, који ће га од њих више волети?“ **43** Симон одговори: „Вероватно онај коме је опростио

***7,2** Или: „центурион“. то јест заповедник чете од 100 војника. **7,27** Види: Малахија 3,1. **7,41** Римски сребрник који је тежио 3,85 грама.

више." Исус му рече: „Исправно си просудио.“ **44** И окренувши се према жени, рече Симону: „Видиш ли ову жену? Ушао сам у твоју кућу, и ниси ми дао воде за ноге. А ова жена ми је ноге обрила сузама и обрисала их својом косом.“ **45** Ниси ме поздравео пољупцем, а ова жена, откако сам ушао, није престала да ми љуби ноге. **46** Ниси ми намазао главу уљем, а ова жена ми је намазала ноге мирисним уљем. **47** Због тога, кажем ти, опроштени су јој греси, иако их је много, јер је много љубави показала. А које је мало опроштено, мало љубави показује.“ **48** Затим њој рече: „Опроштени су ти греси.“ **49** Тада су они који су били с њим за столом помислили у себи: „Ко је овај да и грехе опрашта?“ **50** А жени је рекао: „Твоја вера те је спасла. Иди с миром.“

8 Недуго после тога пошао је од града до града и од села до села, проповедајући и објављујући добру вест о Божјем царству. С њим су била дванаесторица **2** и неке жене које су биле излечене од злих духова и болести: Марија звана Магдалена, из које је било изашло седам демона, **3** затим Јована, жена Иродовог надзорника Хузе, и Сусана и многе друге жене, које су им служиле својом имовином.

4 Кад се окупио силан народ и људи који су из многих градова дошли к њему, испричао је једно поређење: **5** „Сејач је изашао да сеје семе. Док је сејао, нешто је семена пало поред пута га је било погажено и птице су га небеске позобале. **6** Друго је пало на каменито тло, али кад је изникло, осушило се јер није имало влаге. **7** А друго је пало међу трње и трње је нарасло с њим и угушило га. **8** Друго је пало на добру земљу и кад је изникло, донело је стотруки плод.“ Рекавши то повикао је: „Ко има уши да слуша, нека слуша!“

9 Његови ученици су га питали шта значи то поређење. **10** Он им је одговорио: „Вама је дато да разумете тајне Божјег царства, а осталима се говори о поређењима, да гледају, а не виде, и да слушају, а не разумеју. **11** А поређење значи ово: Семе је реч Божја. **12** Оно које је пало поред пута, то су они који чују, али затим долази Ђаво и узима реч из њиховог срца да не би веровали и били спасени. **13** Оно које је пало на каменито тло, то су они који радосно приме реч кад је чују, али немају корена. Једно време верују, али у време кушње отпадно. **14** Оно које је пало међу трње, то су они који чују, али одвучени бригада, богатством и ужицима овог

живота, угуше се и не донесу зрео плод. **15** А оно које је пало на добру земљу, то су они који чују реч чистим и добрим срцем и задрже је и устрајно доносе плод.

16 Нико не пали светиљку да је покрије посудом нити да је стави под кревет, него је ставља на свећњак, да би они који улазе видели светлост. **17** Јер нема ничег тајног што се неће открити, и ничег што је сакривено што се неће сазнати и изаћи на видело. **18** Зато пазите како слушате, јер ко има, даће му се још, а ко нема, узевће му се и оно што мисли да има.“

19 К њему су дошли његова мајка и браћа, али због народа нису могли да му приђу. **20** Али неко му је јавио: „Твоја мајка и твоја браћа стоје напољу и желе да те виде.“ **21** А он им је рекао: „Моја мајка и моја браћа јесу они који слушају реч Божју и врше је.“

22 Једног дана су он и његови ученици ушли у чамац, и он им је рекао: „Пређимо на другу страну језера.“ И тако су отпловили. **23** Док су плували, он је заспао. Тада се на језеро спустио јак олујни ветар и вода је почела да улази у чамац, тако да су били у опасности. **24** Тада су му пришли и пробудили га говорећи: „Учитељу, учитељу, изгинућемо!“ Он је устао, запретио ветру и побеснелој води, и умирили су се, па је настала тишина. **25** Тада им је рекао: „Где вам је вера?“ А они су се уплашили и зачүђено питали један другог: „Ко ли је овај што заповеда и ветровима и води, и они га слушају?“

26 Допловили су до гадаринског краја, који је наспрот Галилеји. **27** Кад је изашао на копно, срео га је један човек из града, који је био опседнут демонима. Већ дуже време није носио одећу и није живео у кући него на гробљу. **28** Кад је угледао Исуса, повикао је, пао ничице пред њега и из свег гласа рекао: „Шта ја имам с тобом, Исусе, Сине Свевишњег Бога? Молим те, не мучи ме!“ **29** (Јер Исус је заповедио нечистом духу да изађе из тог човека. Демон га је већ дуго држао у власти и премда су човека везивали ланцима и чували га у оковима, он би покидао окове и демон би га отерао у пусти крај.) **30** Исус га је упитао: „Како ти је име?“ А он је одговорио: „Легион“, јер је у њега ушло много демона. **31** И преклињали су га да им не заповеди да оду у бездан. **32** А тамо на гори пасло је велико крдо свиња. И преклињали су га да им допусти да уђу у њих. И допустио им је. **33** Тада су демони изашли из тог човека и ушли у свиње, и крдо је јурнуло преко литице у језеро и утопило се. **34** Кад су сви-

њари видели шта се догодило, побегли су и пронели глас о томе по граду и околини.

35 Тада су људи изашли да виде шта се догодило. Дошли су код Исуса и нашли човека из ког су били изашли демони како седи код Исусових ногу обучен и здравог ума, и уплашили су се. **36** А очевици су им испричали како је опседнути човек оздравио. **37** Зато га је сав народ из гадаринске околине замолио да оде од њих, јер их је обузео велики страх. Тада је ушао у чамац и вратио се. **38** А човек из кога су изашли демони молио га је да му допусти да пође с њим, али он га је отпустио, рекавши му: **39** „Врати се кући и причај свима шта је Бог учинио за тебе.“ Тако је он отишао, објављујући по целом граду шта је Исус учинио за њега.

40 Кад се Исус вратио, народ га је љубазно примио, јер су га сви очекивали. **41** Тада је дошао човек који се звао Јаир, и који је био старешина синагоге. Пао је пред Исусове ноге и усрдно га молио да уђе у његову кућу **42** јер је имао кћер јединицу од око дванаест година која је умирала.

Док је ишао, мноштво људи се гурало око њега. **43** Једна жена је дванаест година патила од крварења и нико није могао да је излечи. **44** Она му је пришла с леђа и дотакла руб његове хаљине, и њено крварење је одмах престало. **45** А Исус је упитао: „Ко ме је дотакао?“ Пошто су сви то порицали, Петар рече: „Учитељу, народ те гура и притиска.“ **46** Али Исус рече: „Неко ме је дотакао, јер сам осетио да је сила изашла из мене.“ **47** Видевши да се не може крити, жена је дрхтећи дошла, пала пред њега и пред целим народом испричала зашто га је дотакла и како је одмах оздравила. **48** А он јој рече: „Кћери, твоја вера те је излечила. Иди с миром.“

49 Док је још говорио, дошао је неко из куће старешине синагоге и рекао: „Кћи ти је умрла, не мучи више учитеља.“ **50** Кад је Исус то чуо, рекао му је: „Не бој се, само веруј и биће спасена!“ **51** Кад је стигао у кућу, никоме није дозволио да уђе с њим осим Петру, Јовану и Јакову и девојчином оцу и мајци. **52** Сви су плакали и нарицали за њом. Тада је Исус рекао: „Не плачите, јер није умрла, него спава.“ **53** А они су му се подсмевали јер су знали да је умрла. **54** Он ју је узео за руку и повикао: „Девојко, устани!“ **55** И вратио јој се дух и одмах је устала, а он је заповедио да јој дају да једе. **56** Њени родитељи су били ван себе од чуда, али он им је заповедио да никоме не причају шта се догодило.

9 Затим је сазвао дванаесторицу и дао им моћ и власт над свим демонима и моћ да лече од болести. **2** Послао их је да проповедају Божје царство и да лече болесне, **3** па им је рекао: „Ништа не носите на пут, ни штап ни торбу ни хлеб ни новац. Немојте имати две хаљине. **4** У коју кућу уђете, у њој и останите док не пођете даље. **5** Где вас не приме, излазећи из тог града отресите прашину са својих ногу за сведочанство против њих.“ **6** И ученици су кренули. Ишли су од села до села објављујући добру вест и лечећи посвуда.

7 Кад је тетрарх Ирод чуо шта се све догађа, био је јако збуњен јер су неки говорили да је Јован васкрснуо из мртвих, **8** други да се појавио Илија, а трећи да је васкрснуо неки од древних пророка. **9** Ирод је рекао: „Јовану сам ја одрубис главу. Ко је онда овај о коме све ово чујем?“ Зато је тражио прилику да га види.

10 Кад су се апостоли вратили, испричали су Исусу шта су учинили. Тада их је повео у град који се зове Витсаида, да буду сами. **11** Али народ је то сазнао, па је кренуо за њим. Он их је љубазно примио, говорио им о Божјем царству и лечио оне којима је требало излечење. **12** Кад се дан почео ближити крају, пришла су му дванаесторица и рекла: „Отпусти народ, нека иду у околна села и на имања и нека нађу смештај и нешто за јело, јер смо овде на пустом месту.“ **13** Он им рече: „Ви им дајте да једу.“ А они рекосе: „Имамо само пет хлебова и две рибе. Хоћеш ли да идемо да купимо храну за све ове људе?“ **14** Било је, наиме, око пет хиљада људи. А он је рекао својим ученицима: „Нека поседају у групе по педесет.“ **15** И они су то учинили и сви су поседали. **16** Он је узео пет хлебова и две рибе, погледао у небо, благословио их и изломио и дао ученицима да их разделе народу. **17** И сви су јели и наситили се. Затим су сакупили остатке - дванаест корпи.

18 Кад се једном насамо молио, ученици су се скупили око њега и он их је упитао: „Шта говоре људи, ко сам ја?“ **19** Они су одговорили: „Неки кажу да си Јован Крститељ, други да си Илија, а трећи да је васкрснуо један од древних пророка.“ **20** Тада их упита: „А ви, шта ви кажете, ко сам ја?“ Петар одговори: „Христос Божји.“ **21** Тада им је строго заповедио да то никоме не говоре. **22** И рекао је: „Син човечији мора много да претрпи и да буде одбачен од старешина, свештенич-

ких главара и књижевника, да буде убијен и да трећи дан васкрсне.”

23 Затим се обратио свима: „Ако неко хоће да иде за мном, нека се одрекне себе, нека узме свој крст, нека га носи сваки дан и нека иде за мном. **24** Јер ко хоће да спасе свој живот, изгубиће га, а ко изгуби свој живот ради мене, тај ће га спасти. **25** Заиста, шта вреди човеку да добије цео свет, а изгуби самог себе или себи науди? **26** Јер ко се постиди мене и мојих речи, њега ће се и Син човечији постидети кад дође у својој слави и у слави Оца и светих анђела. **27** Заиста, кажем вам, неки од оних који овде стоје неће окусити смрт док не виде Божје царство.”

28 Отприлике осам дана после ових речи, повео је са собом Петра, Јована и Јакова и попео се на гору да се моли. **29** Док се молио, променио се изглед његовог лица, а одећа му је постала блиставо бела. **30** И два човека су разговарала с њим, а то су били Мојсије и Илија. **31** Појавили су се у слави и говорили о његовом одласку који ће се догодити у Јерусалиму. **32** А Петра и оне који су били с њим савладао је сан. Кад су се пробудили, видели су његову славу и два човека како стоје с њим. **33** И док су ови одлазили од њега, Петар је, не знајући шта говори,* рекао Исусу: „Учитељу, добро нам је овде. Зато подигнимо три шатора, један за тебе, један за Мојсија и један за Илију.” **34** Док је то говорио, створио се облак и заклонио их. Кад су ушли у облак, уплашили су се. **35** А из облака је дошао глас: „Ово је мој драги Син. Њега слушајте.” **36** Кад се зачуо тај глас, Исус се нашао сам. А ученици су ћутали и тих дана никоме нису говорили шта су видели.

37 Кад су сутрадан сишли с горе, срео га је силан народ. **38** Један човек из народа је повикао: „Учитељу, молим те, погледај мог сина, јер ми је јединац! **39** Дух га спопадне и он одједном почне да виче, баца га у грч тако да запени и једва оде од њега кад га измучи. **40** Молио сам твоје ученике да га истерају, али нису могли.” **41** А Исус је рекао: „О безверни и изопачени нараштају! Докле морам бити с вама и подносити вас? Доведи овамо свог сина.” **42** Али док је дечак прилазио, демон га је треснуо о земљу и бацио у снажан грч. Исус је прекорио нечистог духа и излечио дечака и предао га његовом оцу. **43** И сви су били запањени због Божје величанствене моћи.

Док су се сви чинили свему што је чинио, рекао је својим ученицима: **44** „Запамтите

добро ове речи: `Син човечији биће предат у руке људима.” **45** Али они и даље нису разумели те речи. Њихово значење било им је сакривено и нису могли разумети, а бојали су се да га питају о томе.

46 Онда су почели да размишљају о томе ко би од њих могао бити највећи. **47** Исус је знао о чему размишљају у свом срцу, па је узео дете, ставио га поред себе **48** и рекао им: „Ко прима ово дете у моје име, прима и мене, а ко прима мене, прима и онога који ме је послао. Јер ко се међу свима вама понаша као мањи, тај је велики.”

49 Јован је на то рекао: „Учитељу, видели смо како један човек истерује демоне у твоје име, па смо му бранили, јер не иде с нама.”

50 А Исус му је рекао: „Не браните му, јер ко није против вас, за вас је.”

51 Како се приближавало време да буде узнесен, Исус је одлучно кренуо у Јерусалим. **52** Послао је гласнике пред собом. Они су отишли и ушли у једно самаријанско село да му тамо све припреме. **53** Али тамо га нису примили јер је ишао у Јерусалим. **54** Кад су то видели ученици Јаков и Јован, рекли су: „Господе, хоћеш ли да кажемо да ватра сиђе с неба и да их уништи?” **55** А он се окрену и прекори их. **56** И тако су отишли у друго село.

57 Док су ишли путем, неко му је рекао: „Ићи ћу за тобом куд год поћеш.” **58** А Исус му рече: „Лисице имају јазбине и птице небеске имају гнезда, а Син човечији нема где да спусти главу.” **59** Неком другом је рекао: „Пођи за мном.” А човек му рече: „Дозволи ми да прво одем и сахраним свог оца.” **60** Исус му рече: „Пусти нека мртви сахрањују своје мртве, а ти иди и објављуј Божје царство.” **61** А један други рече: „Ићи ћу за тобом, Господе, али прво ми дозволи да се поздравим са својим укућанима.” **62** Исус му рече: „Нико ко стави руку на плуг па се осврће на оно што је иза, није спреман за Божје царство.”

10 После тога Господ је одредио још седамдесет других и послао их по двојицу пред собом у сваки град и место у које је и сам намеравао да дође. **2** И рекао им је: „Жетва је заиста велика, а радника је мало. Зато моли-те Господара жетве да пошаље раднике на своју жетву. **3** Идите! Ево, шаљем вас као жагањце међу вукове. **4** Не носите кесу за новац, ни торбу, ни сандале и путем никога надугачко не поздрављајте како је то обичај. **5** У коју год кућу уђете, прво реците: `Мир овој кући!’ **6** И ако тамо буде пријатељ мира, ваш

***9,33** Јер се тек пробудио.

мир ће остати на њему. А ако не буде, вра-тиће се вама. **7** Зато останите у тој кући и је-дите и пијте оно што вам се понуди, јер је радник достојан своје плате. Не прелазите из куће у кућу.

8 У који год град уђете па вас приме, једи-те оно што се изнесе пред вас **9** и лечите болесне у њему. Говорите им: 'Приближило вам се Божје царство.' **10** Али у који год град уђете па вас не приме, изађите на његове улице и реците: **11** 'Отресамо с ногу својих и прашину вашег града за сведочанство про-тив вас. Али знајте ово: Приближило се Бож-је царство.' **12** Кажем вам да ће у онај дан лакше бити Содому него том граду.

13 Тешко теби, Хоразине! Тешко теби, Вит-саидо! Јер да су се чуда која су се догодила у вама догодила у Тиру и Сидону, већ би се одавно покајали седећи у кострети и пепелу.

14 Зато ће Тиру и Сидону бити лакше на суду него вама. **15** А ти, Капернауме, зар ћеш се до неба узвисити? У гроб ћеш пасти!

16 Ко слуша вас, слуша и мене. Ко одба-цује вас, одбацује и мене. А ко одбацује мене, одбацује и онога који ме је послао."

17 Затим су се седамдесеторица вратила радосна, говорећи: „Госпode, чак нам се и демони покоравају кад се служимо твојим именом.“ **18** А он им је рекао: „Гледао сам Сотону како је као муња пао с неба. **19** Ево, дао сам вам власт да газите по змијама и шкорпијама и да надвладате сву неприја-тељску силу, и ништа вам неће naudити. **20** Али не радујте се томе што вам се духови покоравају, него се радујте што је ваше име записано на небесима.“ **21** У тај час Свети Дух је испунио Исуса радошћу и он је рекао: „Хвалим те, Оче, Господару неба и земље, јер си ово сакрио од мудрих и умних, а от-крио си малој деци. Да, Оче, јер ти си хтео да тако буде. **22** Све ми је предао мој Отац. Нико не зна ко је Син, осим Оца, и нико не зна ко је Отац, осим Сина и онога коме Син хоће да га открије.“

23 Тада се окренуо ученицима и насамо им рекао: „Срећне су очи које гледају оно што ви гледате. **24** Јер кажем вам, многи проро-ци и цареви желели су да виде то што ви гледате, али нису видели, и да чују то што ви чујете, али нису чули.“

25 Један човек, познавалац Закона, устао је и у намери да га искуша упитао га је: „Учитељу, шта треба да радим да бих насле-дио вечни живот?“ **26** Он му рече: „Шта је написано у Закону? Шта тамо читаш?“ **27** Човек му одговори: „Воли Господа, свог Бо-га, свим својим срцем и свом својом душом и

свом својом снагом и свим својим умом, и свог ближњег као самог себе.“* **28** Исус му на то рече: „Тачно си одговорио. Чини то и добићеш живот!“

29 А човек је желео да се покаже правед-ним, па је рекао: „А ко је мој ближњи?“ **30** Исус на то рече: „Један човек је силазио из Јерусалима у Јерихон и пао у руке разбојни-цима, који су га свукли и претукли и отишли оставивши их полумртвог. **31** Тим путем је случајно силазио један свештеник, али кад га је видео прешао је на другу страну. **32** Исто тако и Левит, кад га је видео пролазе-ћи туђа, прешао је на другу страну. **33** А и један Самарићанин је пролазећи тим путем дошао до њега, и кад га је видео, сажалио се. **34** Он му је пришао и превио му ране, заливиши их уљем и вином. Затим га је ста-вио на своју животињу и довео га у гостио-ницу и побринуо се за њега. **35** Сутрадан је извадио два денара, дао их гостионичару и рекао: 'Побрини се за њега, и ако потрошиш више од овога, платићу ти кад се вратим.' **36** Шта мислиш, који је од ове тројице био ближњи човеку који је пао у руке разбојни-цима?“ **37** Он је одговорио: „Онај који му је исказао милосрђе.“ Тада му је Исус рекао: „Иди па и ти чини тако.“

38 Док су тако путовали, ушао је у једно село. Тамо га је једна жена која се звала Марта примила у кућу. **39** Та жена је имала сестру која се звала Марија. Она је села код Господових ногу и слушала његове речи. **40** Марта је била заокупљена послуживањем. Зато је пришла и рекла: „Госпode, зар не ма-риш што ме је сестра оставила саму да пос-лужујем? Реци јој да ми помогне.“ **41** Господ јој је на то рекао: „Марта, Марта, бринеш се и узнемираваш око много тога, **42** а мало тога је потребно или само једно. Марија је изабрала бољи део, који јој се неће одузе-ти.“

11 Једном приликом се молио на једном месту. Кад је престао, један од његових уче-ника му је рекао: „Госпode, научи нас да се молимо, као што је и Јован научио своје уче-нике.“

2 Тада им је рекао: „Кад се молите, реци-те: 'Оче, нека се свети име твоје. Нека дође царство твоје. Нека буде воља твоја и на земљи, као што је на небу. **3** Хлеб наш пот-ребан за овај дан дај нам данас. **4** И опрости нам грехе наше, јер и ми опраштамо сваком свом дужнику. И не уведи нас у искушење, него нас избави од зла!“

***10,27** Види: 5. Мојсијева 6,5; 3. Мојсијева 19,18.

5 Још им је рекао: „Замислите да у поноћ одете код пријатеља и да му кажете: 'Пријатељу, позајми ми три хлеба, 6 јер ми је управо дошао пријатељ с пута, а немам шта да изнесем пред њега?' 7 А он из куће каже: 'Немој да ми досађујеш! Врата су већ заључана, и моја деца и ја већ смо у кревету. Не могу да устанем да ти то дам.' 8 Кажем вам, ако и неће устати и дати му зато што му је пријатељ, устаће због његове упорности и даће му оно што му треба. 9 Зато вам кажем: Молите, и даће вам се! Тражите, и наћи ћете! Куцајте, и отвориће вам се! 10 Јер свако ко моли, добија. Свако ко тражи, налази. И свакоме ко куца, отвориће се. 11 Који би отац међу вама свом сину, ако га замоли за рибу, дао змију уместо рибе? 12 Или ако га замоли за јаје, хоће ли му дати корпију? 13 Дакле, ако ви, иако сте зли, знате да дајете својој деци добре дарове, колико ће више Отац, који је на небу, дати Светог Духа онима који га моле за то!”

14 Касније је истерао демона који је људима одузимао способност говора. Кад је демон изашао, неми човек је проговорио. А народ се дивило. 15 Али неки од њих су рекли: „Истерује демоне уз помоћ Велзевула,* владара демона.” 16 Други су хтели да га искушају, па су тражили од њега знак с неба. 17 Али он је знао шта мисле, па им је рекао: „Свако царство које је у себи раздвојено пропадне и кућа која је у себи раздвојена срушиће се. 18 Ако је дакле и Сотона раздвојен у себи, како ће његово царство опстати? Јер кажете да ја истерујем демоне уз помоћ Велзевула. 19 Ако ја уз помоћ Велзевула истерујем демоне, уз чију их помоћ истерују ваши синови? Зато ће вам они бити судије. 20 Али ако ја Божјим прстом истерујем демоне, заиста је међу вас стигло Божје царство. 21 Кад јак, добро наоружан човек чува свој двор, његова имовина је безбедна. 22 Али кад дође јачи од њега и савлада га, одузме му све оружје у које се уздао и раздели оно што му је запленио. 23 Ко није на мојој страни, против мене је, и ко не сакупља са мном, расипа.

24 Кад нечисти дух изађе из човека, пролази кроз безводна места тражећи почивалиште, али га не налази, па каже: 'Вратићу се у своју кућу из које сам изашао.' 25 А кад дође, нађе је почишћену и украшену. 26 Он-

да оде и доведе седам других духова горих од себе, па кад уђу настане се тамо. На крају том човеку буде горе него раније.”

27 Док је то говорио, једна жена из народа је повикала: „Срећна је утроба која те је носила и груди које су те дојиле!” 28 А он је рекао: „Не, него срећни су они који слушају Божју реч и држе је!”

29 Пошто се скупљало све више народа, почео је да говори: „Овај нараштај је зао нараштај. Тражи чудесни знак, али неће му се дати никакав знак осим Јоновог знака. 30 Јер као што је Јона био знак Ниневљанима, тако ће и Син човечији бити овом нараштају. 31 Царица југа устаће на суду с људима овог нараштаја и осудиће их, јер је дошла с краја земље да чује Соломонову мудрост, а овде је неко већи од Соломона. 32 Становници Ниневије устаће на суду с овим нараштајем и осудиће га, јер су се покајали због онога што је Јона проповедао, а овде је неко већи од Јоне. 33 Нико не пали светиљку да је стави у подрум или под корпу, него на свећњак, да би они који улазе видели светлост. 34 Светиљка телу је око. Кад је твоје око здраво, и цело твоје тело је светло, а кад је зло, и твоје тело је тамно. 35 Пази, дакле, да светлост која је у теби не буде тамо. 36 Дакле, ако је цело твоје тело светло, без имало таме, биће сасвим светло као кад те светиљка обасјава својим сјајем.”

37 Кад је то рекао, један фарисеј га је позвао код себе на оброк. Исус је ушао и сео за сто. 38 А фарисеј се зачудио кад је видео да Исус није обредно опрао руке пре јела. 39 Тада му је Господ рекао: „Да, ви фарисеји споља чистите чашу и чинију, а изнутра сте пуни грабежа и злобе. 40 Неразумни! Зар није онај који је начинио оно што је споља, начинио и оно што је унутра? 41 Него, дајте милостињу од оног што је унутра, и све ће вам друго бити чисто. 42 Али тешко вама, фарисеји, јер дајете десетак од нане и руте и од сваког поврћа, а не марите за правду и љубав према Богу! Ово прво били сте дужни да чините, а оно друго да не занемарите. 43 Тешко вама, фарисеји, јер волите прва места у синагогама и да вас поздрављају на трговима! 44 Тешко вама, јер сте као гробови који се не примећују, па људи по њима ходају, а да то и не знају!”

45 На то је један познавалац Закона рекао: „Учитељу, тим речима и нас вређаш.” 46 А он је рекао: „Тешко и вама, познаваоци Закона, јер товарите на људе терете који су тешки за ношење, а сами се ниједним прстом не дотичете тих терета!”

*11,15 Дословно „Баалзевув” што значи „господар мува” или „господар прљавштине”. У питању је једно од имена за Сотону којим је Исус погрдно назван.

47 Тешко вама, јер градите гробнице пророцима, а ваши су их праочевци убили! **48** Заиста, ви сведочите да знате каква су дела ваши праочевци чинили, а ипак их одобравате. Они су убијали пророке, а ви тим пророцима градите гробнице. **49** Зато је Божја мудрост и рекла: 'Послаћу к њима пророке и апостоле, а неке од њих ће убити и прогонити,* **50** да се од овог нараштаја тражи крв свих пророка која је проливена од постанка света,* **51** од Авељеве крви све до крви Захарије,* који је убијен између олтара и Божјег дома.' Да, кажем вам, тражиће се од овог нараштаја.

52 Тешко вама, познаваоци Закона, јер сте узели кључ знања. Сами нисте ушли, а оне који би хтели да уђу спречавате!"

53 Кад је изашао оданде, књижевници и фарисеји почели су да жестоко наваљују на њега и да га засипају свакојаким питањима, **54** вребајући да ли ће рећи нешто за шта би могли да га оптуже.

12 У међувремену се скупило толико много народа, на хиљаде људи, да су завили једни друге. Исус се најпре обратио својим ученицима: „Чувајте се квасца фарисејског, то јест лицемерја. **2** Ништа није сакривено што се неће открити ни тајно што се неће сазнати. **3** Према томе, оно што кажете у тами чуће се на светлости, и оно што шапућете у најскровитијим собама, проповедаће се с кровова. **4** Пријатељи моји, кажем вам, не бојте се оних који убијају тело, а после тога ништа више не могу да учине. **5** Рећи ћу вам кога се треба бојати: Бојте се онога који, пошто убије, има власт да баца у огањ уништења. Да, кажем вам, њега се бојте. **6** Зар се пет врабаца не продају за два новчића?*" Ипак, ниједан од њих није заборављен пред Богом. **7** А вама су и све власи на глави избројане. Не бојте се, ви сте вреднији од много врабаца.

8 Кажем вам, свако ко пред људима призна да је у јединству са мном, и Син човечији признаће пред анђелима Божјим да је у јединству с њим. **9** Али ко се одрекне мене пред људима, њега ћу се и ја одрећи пред Божјим анђелима. **10** Свакоме ко каже реч против Сина човечијег биће опроштено, али ономе ко хули на Светог Духа неће бити опроштено. **11** Кад вас доведу на саслушање и пред поглаварства и власти, не брините се

како ћете се бранити или шта ћете рећи, **12** јер ће вас Свети Дух у том часу поучити шта треба да кажете."

13 Тада му је један човек из народа рекао: „Учитељу, реци мом брату да подели са мном наследство.“ **14** А он му је рекао: „Човече, ко је мене поставио да судим или делим међу вама?“ **15** Затим им је рекао: „Будите опрезни, чувајте се сваког лакомства, јер чак и кад неко има обиље, његов живот не произлази из онога што има.“ **16** Тада им је испричао једно поређење: „Једном богатом човеку земља је добро родила, **17** па је размишљао у себи: 'Шта да радим? Немам где да скупим своју летину.' **18** И рекао је: 'Овако ћу учинити: Срушићу своје житнице и саградићу веће, па ћу тамо скупити све своје жито и сва своја добра. **19** И рећи ћу себи: 'Имаш много добара на залихи за много година. Почивај, једи, пиј, уживај.' **20** Али Бог му рече: 'Безумниче, ове ноћи тражиће се твој живот од тебе. Ко ће онда имати оно што си скупио?' **21** Тако пролази онај ко скупла благо за себе, а није богат пред Богом."

22 Тада је рекао својим ученицима: „Зато вам кажем: не брините се за свој живот, шта ћете јести, или за своје тело, шта ћете обући. **23** Јер живот је вреднији од хране и тело од одеће. **24** Погледајте како гаврани не сеју нити жању, немају спремишта ни житнице, а ипак их Бог храни. А колико сте ви вреднији од птица! **25** Ко од вас може тиме што се брине да и мало продужи свој животни век? **26** Дакле, ако не можете ни то најмање, зашто се онда бринете за остало? **27** Погледајте љиљане како расту. Не муче се нити преду, али кажем вам, ни Соломон у свој својој слави није био одевен као један од њих. **28** А ако Бог тако одева пољско растиње, које данас јесте, а сутра се баца у пећ, колико ће пре оденути вас, малOVERНИ! **29** Зато не тражите шта ћете јести и шта ћете пити и не брините се! **30** Јер су свим тим заокупљени незнабошци овога света, али ваш Отац зна да вам све то треба. **31** Него, тражите његово царство, а ово ће вам се додати.

32 Не бој се, мало стадо, јер је воља вашег Оца да вам да царство. **33** Продајте оно што имате и новац дајте као милостињу. Начините себи кесе за новац које се неће истрошити, неисцрпно благо на небесима, где се лопов не приближава нити мољцац нагриза. **34** Јер где је ваше благо, тамо ће бити и ваше срце.

35 Нека вам бедра буду опасана и светиљке упаљене. **36** И будите као они који чекају

***11,49** Види: Приче Соломонове 1,20. **11,50** Види: Исаија 26,21. **11,51** Види: 2. Дневника 24,20. **12,6** Дословно: „за два аса“. Ас је био шеснаести део денара. Види додатак на крају књиге.

свог господара кад се враћа са свадбе, да му одмах отворе кад стигне и покуца. **37** Срећни су оне слуге које господар, кад стигне, нађе да бдију! Заиста, кажем вам, он ће подвити скутове своје хаљине, поставиће их за сто, па ће прићи и служиће их. **38** И ако стигне у другој стражи,* или чак у трећој, и нађе их тако, срећни су! **39** Али ово знајте, кад би домаћин знао у који ће час доћи лопов, бдео би и не би дозволио да му провали у кућу. **40** Тако и ви будите спремни, јер Син човечији долази у час кад се не надате."

41 Тада је Петар упитао: „Господе, говориш ли ово поређење само нама или свима?”

42 А Господ је одговорио: „Ко је дакле верни и разборити настојник кога ће његов господар поставити над својим домом да им даје храну у право време? **43** Срећан је тај слуга, ако га његов господар, кад дође, нађе да ради тако! **44** Заиста, кажем вам, поставиће га над свим својим имањем. **45** Али ако би тај слуга у свом срцу рекао: 'Мој господар касни с доласком', па би почео да туче слуге и слушкиње и да једе, пије и опија се, **46** господар тог слуге доћи ће у дан кад га не очекује и у час који не зна и најстроже ће га казнити и одредиће му место међу невернима. **47** Тада ће онај слуга који је разумео вољу свог господара, али се није припремио нити је учинио по његовој вољи, добити много удараца. **48** А онај који није разумео, па је урадио нешто што заслужује ударце, добиће их мало. Од свакога коме је много дато, много ће се и тражити. Кома је много поверено, од њега ће се више тражити.

49 Дошао сам да запалим ватру на земљи, и шта да још пожелим кад је већ запалена?

50 Јер постоји крштење којим треба да се крстим и тако ми је тешко док се то не заврши! **51** Мислите ли да сам дошао да донесем мир на земљу? Нипошто, кажем вам, него раздор. **52** Јер ће од сада петоро у једној кући бити раздељено: троје против двоје и двоје против троје. **53** Биће раздељени: отац против сина и син против оца, мајка против кћери и кћи против мајке, свекрва против снахе и снаха против свекрве."

***12,38** „Увече” - прва стража у грчкој и римској подели ноћи, од заласка сунца до око 21 сат. „Поноћ” - друга стража, од око 21 сат до поноћи. „Кад се огласе петлови” - трећа стража, од поноћи до око 3 сата. „Рано ујутру” - четврта стража, од око 3 сата до изласка сунца. **12,59** Дословно: „и последњу лепту”. Лепта (лептон) била је јеврејски бакарни или бронзани новчић најмање вредности. Види додатак на крају књиге.

54 Затим се обратио мноштву: „Кад видите да се облак диже на западу, одмах кажете: 'Долази олуја.' И буде тако. **55** А кад видите да дува јужни ветар, кажете: 'Биће врућине.' И буде тако. **56** Лицемери, знате да тумачите изглед земље и неба. Како онда не знате да протумачите ово време? **57** Зашто сами не просудите шта је праведно? **58** На пример, кад с оним ко те тужи идеш пред поглавара, труди се док си још на путу да решиш спор с њим, да те не одведе пред судију, судија те преда стражару, а стражар те баца у затвор. **59** Кажем ти, нећеш оданде изаћи док не исплатиш и последњи новчић.”*

13 Управо у то време тамо су били неки који су му причали о Галилејцима чију је крв Пилат помешао с крвљу жртава које су приносили. **2** Исус им је рекао: „Мислите ли да су ти Галилејци били већи грешници од свих осталих Галилејаца јер су тако страдали? **3** Нипошто, кажем вам, него ако се не покајете, сви ћете тако изгинути. **4** Или оних осамнаест на које је пала кула у Силоаму и убила их, мислите ли да су они били већи грешници од свих осталих људи живе у Јерусалиму? **5** Нипошто, кажем вам, него ако се не покајете, сви ћете тако изгинути."

6 Тада им је испричао ово поређење: „Један човек је у свом винограду имао засађену смокву и дошао је да тражи плод на њој, али га није нашао. **7** И рекао је виноградару: 'Ево, већ три године долазим да тражим плод на овој смокви, али га не налазим. Посеци је! Зашто да због ње земља стоји бескорисна?' **8** Он му је на то рекао: 'Господару, остави је још ову годину, док окопам око ње и нађубрим је. **9** Можда ће убудуће доносити плод. А ако га не донесе, посећи ћеш је.'"

10 Једном је на Шабат поучавао у једној синагоги. **11** Тамо је била једна жена опседнута духом због ког је већ осамнаест година била болесна. Била је згрчена и никако није могла да се усправи. **12** Кад ју је Исус видео, обратио јој се и рекао: „Жено, ослобођена си своје болести.” **13** И положио је руке на њу, а она се одмах усправила и почела да слави Бога. **14** Тада је старешина синагоге, љут што је Исус лечио на Шабат, рекао народу: „Шест је дана у које треба радити. Дакле, у те дане долазите и лечите се, а не на Шабатни дан.” **15** Господ му је на то рекао: „Лицемери, не одвезује ли свако од вас на Шабат свог бика или магарца од јасала и одводи га да га напоји? **16** Зар није онда требало ову Аврамову кћер, коју је Сотона осамнаест година држао свезану, ослободи-

ти тих окова на Шабатни дан?" **17** Кад је то рекао, сви су се његови противници постидели, а сав народ се радовао свим дивним делима која је учинио.

18 Затим је рекао: „Чему је слично Божје царство? С чим да га упоредим? **19** Слично је зрну горушице које је човек узео и посејао у свом врту. Оно је расло и постало дрво и птице небеске су се настаниле на његовим гранама.”

20 Опет је рекао: „С чим да упоредим Божје царство? **21** Слично је квасцу, који је жена узела и умесила у три велике мере* брашна док сва маса није ускисла.”

22 Путујући у Јерусалим, пролазио је кроз градове и села и поучавао. **23** Један човек га је упитао: „Господе, да ли је мало оних који ће бити спасени?” А он им је рекао: **24** „Навалите да уђете на уска врата, јер ће многи, кажем вам, тражити да уђу, али неће моћи. **25** Кад домаћин једном устане и закључа врата, ви ћете остати напољу и куцаћете на врата, говорите: ‘Господине, отвори нам.’ А он ће вам рећи: ‘Не познајем вас.’ **26** Тада ћете говорити: ‘Јели смо и пили пред тобом, а ти си поучавао на нашим улицама.’ **27** А он ће вам рећи: ‘Не познајем вас. Одлазите од мене, сви који чините неправду!’

28 Тамо ћете плакати и шкргутати зубима, кад видите да су Аврам, Исак и Јаков и сви пророци у Божјем царству, а ви сте избачени напоље. **29** Доћи ће људи с истока и запада, са севера и југа, и сешће за сто у Божјем царству. **30** И има последњих који ће бити први, и има првих који ће бити последњи.”

31 У тај час пришли су му неки фарисеји и рекли: „Изађи и иди одавде, јер Ирод хоће да те убије.” **32** А он им је рекао: „Идите и кажите тој лисици: ‘Ево, истерујем демоне и лечим данас и сутра, а трећи дан завршићу што имам.’ **33** Али данас, сутра и прекосутра морам да наставим пут, јер не приличи да пророк буде погубљен ван Јерусалима. **34** Јерусалиме, Јерусалиме, који убијаш пророке и каменујеш оне који су к теби послати! Колико пута сам хтео да скупим твоју децу као што квочка скупља своје пилиће под крила, али ви нисте хтели! **35** Ево, ваша кућа вам се оставља напуштена. Кажем вам, небете ме видети док не кажете: ‘Благодарен си ти Боже који долази у Господње име!’”

***13,21** Дословно: „три сеа мере”. Сеа мера износи 7,33 литре. Види додаток на крају књиге. **14,2** Или: хидропсија.

14 Кад је једном на Шабат дошао у кућу неког фарисејског поглавара да једе, пажљиво су га посматрали. **2** А пред њим је био један човек који је имао водену болест.* **3** Тада је Исус упитао познаваоце Закона и фарисеје: „Да ли се сме лечити на Шабат или не сме?” **4** Они су ћутали. Тада је дотакао човека, излечио га и отпустио. **5** А њима је рекао: „Ако некоме од вас син или бик упадне у бунар, зар га нећете одмах извући и на Шабатни дан?” **6** На то нису могли да му одговоре.

7 Када је приметио како званице себи бирају најбоља места, испречао им је поређење: **8** „Кад те неко позове на свадбу, немој заузети најбоље место. Можда је позван и неко угледнији од тебе, **9** па ће онај који је позвао тебе и њега доћи и рећи ће ти: ‘Уступи место овоме.’ Тада ћеш постиђен морати да заузмеш последње место. **10** Него кад те неко позове, иди и заузми последње место, да ти онај ко те је позвао каже кад дође: ‘Пријатељу, помери се на боље место.’ То ће ти бити на част пред свим другим гостима. **11** Јер ко се узвисује, биће понижен, а ко се понизује, биће узвишен.”

12 Затим је и човеку који га је позвао рекао: „Кад приређујеш ручак или вечеру, не зови своје пријатеље ни своју браћу ни своје рођаке ни богате суседе. Можда ће и они тебе некада позвати и тако ће ти узвратити. **13** Него кад приређујеш гозбу, позиви сиромашне, сакате, хrome и слепе. **14** Бићеш срећан, јер они немају чиме да ти узврате. Узвратиће ти се о васкрсењу праведних.”

15 Кад је то чуо један од гостију, рекао му је: „Срећан је онај ко буде јео хлеб у Божјем царству.”

16 А Исус му је рекао: „Један човек је приредио велику вечеру, и позвао многе. **17** Кад је било време за вечеру, послао је слугу да каже званицама: ‘Дођите, јер је све већ спремно.’ **18** Али сви редом су почели да се изговарају. Први му је рекао: ‘Купио сам њиву, и морам да идем да је погледам. Молим те, извини ме.’ **19** Други је рекао: ‘Купио сам пет јармова говеда и идем да их испробам. Молим те, извини ме.’ **20** А трећи је рекао: ‘Управо сам се оженио, и зато не могу да дођем.’ **21** И тако се слуга вратио и јавио то свом господару. Тада се домаћин разгневио и рекао слуги: ‘Изађи брзо на тргове и градске улице и доведи овамо сиромашне, сакате, слепе и хrome.’ **22** После неког времена слуга је рекао: ‘Господару, учињено је што си наредио, али још има места.’ **23** А госпо-

дар је рекао слуги: 'Изађи на путеве и међу оградe и натерај људе да уђу, да ми се напуни кућа. **24** Јер кажем вам, нико од оних који су били позвани неће окусити моју вечеру!'

25 С њим је ишло велико мноштво људи. Он се окренуо и рекао им: **26** „Ако неко дође к мени, а више воли свог оца и мајку, жену и децу, браћу и сестре, па и живот свој, не може бити мој ученик. **27** Ко не носи свој крст и не иде за мном, не може бити мој ученик. **28** Ко од вас, кад жели да гради кулу, најпре не седне и прорачуна трошак да види да ли има чиме да је доврши? **29** Иначе би се могло десити да постави темељ, а не може да доврши градњу, па би му се сви који то виде почели ругати: **30** 'Овај човек је почео да гради, а не може да доврши.' **31** Или који цар, кад креће у рат против другог цара, прво не седне и не посаветује се да ли може с десет хиљада војника да се супротстави ономе који на њега долази с двадесет хиљада? **32** Ако не може, онда док је онај још далеко шаље изасланике и моли за мир. **33** Тако, дакле, нико од вас ко не остави све што има не може бити мој ученик.

34 Со је добра. Али ако со обљутави, чиме ће се осолити? **35** Није добра ни за земљу ни за ђубриво. Баца се напоље. Ко има уши да слуша, нека слуша."

15 Сви порезници и грешници долазили су к њему да га чују. **2** Зато су фарисеји и књижевници гунђали: „Овај прима грешнике и једе с њима.“ **3** Тада им је испричао ово поређење: **4** „Ако неко од вас има сто оваца и изгуби једну од њих, зар неће оставити оних деведесет и девет у пустињи и тражити изгубљену док је не нађе? **5** И кад је нађе, ставиће је на рамена и радоваће се. **6** А кад дође кући, позваће своје пријатеље и суседе и рећи ће им: 'Радујте се са мном, јер сам нашао своју изгубљену овцу.' **7** Кажем вам да ће тако на небу бити већа радост због једног грешника који се каје него због деведесет и девет праведника којима не треба покајање.

8 Или ако нека жена има десет драхми* па изгуби једну драхму, зар неће упалити светиљку, почистити кућу и пажљиво тражити док је не нађе? **9** И кад је нађе, позваће своје пријатељице и суседе и рећи ће им: 'Радујте се са мном, јер сам нашао драхму коју сам изгубила.' **10** Кажем вам, таква је радост међу Божјим анђелима због једног грешника који се каје."

11 Затим је рекао: „Један човек је имао два сина. **12** Млађи је рекао оцу: 'Оче, дај ми део имања који ми припада.' И он им је поделио иметак. **13** После неколико дана млађи син је купио све, отпутовао у далеку земљу и тамо расуо свој иметак живећи раскалашно. **14** Кад је све потрошио, настала је велика глад широм те земље и он је почео да оскудева. **15** Чак је отишао и наговорио једног грађанина те земље да га узме за најамника, а овај га је послао на своја поља да чува свиње. **16** Желео је да се насити рогачима које су јеле свиње, али му их нико није давао.

17 Кад се уразумио, рекао је: 'Колико најамника код мог оца има хлеба у изобиљу, а ја овде умирем од глади! **18** Устаћу, отићи ћу своме оцу и рећи ћу му: 'Оче, згрешио сам небу и теби. **19** Нисам више достојан да се зovem твојим сином. Прими ме као једног од својих најамника.' **20** И устао је и пошао свом оцу. Док је још био далеко, отац га је угледао и сажалио се, па је потрчао, загрлио га и изљубио. **21** Тада му је син рекао: 'Оче, згрешио сам небу и теби. Нисам више достојан да се зovem твојим сином. Прими ме као једног од својих најамника.' **22** А отац је рекао својим слугама: 'Брзо, изнесите најбољу хаљину и обучите га! Ставите му прстен на руку и обујте му сандале. **23** Доведите угојеног јунца и пригответе га, па да једемо и веселимо се, **24** јер ми је овај син био мртав и оживео је, био је изгубљен и нађен је!' И почели су да се веселе.

25 А његов старији син био је у пољу. Кад се на повратку приближио кући, чуо је музику и игру. **26** Зато је позвао једног слугу и упитао га шта се дешава. **27** Он му је одговорио: 'Дошао је твој брат, па је твој отац пригетовио угојеног јунца, јер му се вратио здрав.' **28** Он се расрдио и није хтео да уђе. Тада је његов отац изашао и молио га да уђе. **29** Он је на то рекао свом оцу: 'Ево, толике године ти служим и ниједном нисам преступио твоју заповест, а никад ми ни јаре ниси дао да се повеселим са својим пријатељима. **30** А кад је дошао овај твој син који је с блудницама изјео твој иметак, припремио си му угојеног јунца.' **31** Отац му је тада рекао: 'Сине, ти си увек са мном и све што је моје твоје је. **32** Али требало је да се веселимо и да се радујемо, јер је овај твој брат био мртав и оживео је, био је изгубљен и нађен је!'"

***15,8** Драхма је грчки сребрник који је тежио 3,4 грама. Види додаток на крају књиге.

16 Тада се обратио својим ученицима: „Био је један богат човек који је имао настојника. Оптужили су га пред њим да му расипа имање. **2** Зато га је он позвао и рекао му: 'Шта то чујем за тебе? Поднеси рачун о свом управљању, јер више не можеш да будеш настојник.' **3** Тада је настојник рекао у себи: 'Шта сад да радим? Господар ми одузима настојништво. Да копам, нисам довољно јак, а да просим, стидим се. **4** Знам шта ћу урадити да ме људи приме у своје куће кад ми се одузме настојништво.' **5** И позвао је редом све дужнике свог господара, па је прво упитао: 'Колико дугујеш мом господару?' **6** Он је одговорио: 'Сто бати* маслиновог уља.' А он му рече: 'Узми свој рачун па седи и брзо напиши педесет.' **7** Затим је упитао другог: 'Колико ти дугујеш?' Одговорио је: 'Сто кора* пшенице.' А он му рече: 'Узми свој рачун и напиши осамдесет.' **8** И господар је похвалио настојника због његове сналажљивости, јер синови овога света сналажљивије поступају са својим нараштајем него синови светлости.

9 Зато вам кажем, стеците пријатеље неправедним богатством, да би вас, кад оно нестане, примили у вечна боравишта. **10** Ко је веран у најмањем, веран је и у многоме, а ко је неправедан у најмањем, неправедан је и у многоме. **11** Зато, ако не поступате верно с неправедним богатством, ко ће вам поверити истинско богатство? **12** И ако не поступате верно с оним што је туђе, ко ће вам дати оно што је ваше? **13** Ниједан слуга не може служити двојници господара, јер или ће једног мрзети, а другог волети, или ће једном бити привржен, а другог презирати. Не можете служити Богу и богатству."

14 Све су то слушали фарисеји, који су волели новац, и ругали су му се. **15** А он им је рекао: „Ви се правите праведнима пред људима, али Бог познаје ваше срце. Јер што је међу људима узвишено, у Божјим очима је одвратно.

16 Закон и Пророци говоре о Јовану. Од тада се објављује добра вест о Божјем царству, и сви наваљују свим силама да га се домогну. **17** Заиста, лакше ће се догодити да небо и земља нестану него да иједан делић слова Закона остане неиспуњен.

***16,6** Бат износи 22 литре. **16,7** Кор износи 220 литара. Види додаток на крају књиге. **16,23** Многи Јевреји првог века веровали су у постојање подземног света - хада, погрешно веровање које потиче из грчке митологије. **17,1** Или: „спотицање“. **17,2** Или: „наведе на грех, саблазни“. Дословно: „наведе на спотицање“.

18 Свако ко се разведе од своје жене и ожени се другом, чини прељубу. И ко се ожени разведеном женом, чини прељубу.

19 Био је један богат човек, који се облачио у пурпур и лан и сваки дан је уживао у раскоши. **20** А пред његова врата су доносили једног просјака који се звао Лазар. Он је био пун чирева **21** и желео је да се насити оним што је падало с богаташевог стола. Чак су и пси долазили и лизали му чиреве. **22** Једног дана просјак је умро и анђели су га однели у Аврамово наручје.

А умро је и богаташ и био је сахрањен. **23** Док је у хаду* био у мукама, подигао је очи и у даљини видео Аврама и одмах до њега Лазара. **24** Тада је повикао: 'Оче Авраме, смилуј ми се и пошаљи Лазара да умочи врх свог прста у воду и расхлади ми језик, јер се мучим у овом пламену.' **25** Али Аврам је рекао: 'Сине, сети се да си за живота примио своје добро, док је Лазар примио зло. А сада се он овде теши, а ти се мучиш. **26** Поред свега тога, између нас и вас је велика провалија, тако да они који желе да одавде пређу к вама, не могу, а ни они оданде не могу да пређу к нама.' **27** Он му је тада рекао: 'Молим те онда, оче, пошаљи га у кућу мог оца, **28** јер имам петоро браће, па нека им о свему посведочи да не би и они дошли на ово место мука.' **29** Али Аврам је рекао: 'Имају Мојсија и Пророке, нека њих слушају.' **30** А он му је рекао: 'Не, оче Авраме, него ако неко из мртвих дође к њима, покајаће се.' **31** Он му је на то рекао: 'Ако не слушају Мојсија и Пророке, неће поверовати ни ако неко устане из мртвих!'"

17 Тада је рекао својим ученицима: „Није могуће да не дођу узроци за саблажњавање!*" Али тешко ономе преко кога долазе! **2** Било би му боље да му се око врата обеси млински камен и да буде бачен у море него да једног од ових малих поколеба у вери.* **3** Пазите на себе! Ако твој брат почини грех, укори га. Ако се покаје, опрости му. **4** Ако ти и седам пута на дан сагреси и седам пута се врати к теби и каже: 'Кажем се', опрости му."

5 А апостоли су рекли Господу: „Дај нам више вере.“ **6** Тада је Господ рекао: „Кад бисте имали веру велику само као зрно горушице, рекли бисте овом дрвету: 'Ишчупај се с кореном и пресади се у море!' и послушао би вас.

7 Ко ће од вас свом слуги који оре или чува стадо рећи кад се он врати с поља: 'Дођи одмах и седи за сто?' **8** Зар му уместо тога неће рећи: 'Припреми ми нешто за вечеру, па ста-

ви кецељу и служи ме док једем и пијем, а после ћеш ти јести и пити? **9** Зар ће бити захвалан слуги зато што је извршио своје дужности? Не верујем. **10** Тако и ви, кад извршите све своје дужности, реците: 'Ми смо бескорисне слуге. Урадили смо оно што смо били дужни да урадимо.'

11 Док је ишао у Јерусалим, пролазио је кроз Самарију и Галилеју. **12** Кад је улазио у једно село, угледало га је десет губаваца, али кад су устали, остали су подаље. **13** И повикали су: „Исусе, Учитељу, смилуј нам се!“ **14** Кад их је угледао, рекао им је: „Идите и покажите се свештеницима.“ И док су одлазили, очистили су се. **15** Један од њих, видевши да је излечен, вратио се славећи Бога на сав глас. **16** Пао је ничице пред Исусове ноге и захвалио му. А био је Самарићанин. **17** Тада Исус рече: „Зар се нису очистила десеторица? Где су онда остала деветорица? **18** Зар се ниједан од њих није вратио да би дао славу Богу, осим овог човека из другог народа?“ **19** И рече му: „Устани и иди. Твоја вера те је излечила.“

20 Кад су га фарисеји питали када ће доћи Божје царство, он им је одговорио: „Божје царство не долази тако да се може видети. **21** Људи неће рећи: 'Ево, овде је!' или 'Онде је!' Јер Божје царство је међу вама.“

22 Тада је рекао ученицима: „Доћи ће дан кад ћете пожелети да видите један од дана Сина човечијег, али га нећете видети. **23** И људи ће вам говорити: 'Ево, онде је!' или 'Ево, овде је!' Али не излазите и не трчите за њима. **24** Јер као што муња својим блеском засветли с једног краја неба до другог краја неба, тако ће бити и са Сином човечијим. **25** Али он прво мора много претрпети и овај нараштај га мора одбацити. **26** И као што је било у Нојевим данима, тако ће бити и у данима Сина човечијег: **27** јели су, пили, женили се и удавали све до дана кад је Ноје ушао у барку. И дошао је потоп и све их уништио. **28** Исто тако, биће као и у Лотовим данима: јели су, пили, куповали, продавали, садили и градили. **29** Али оног дана кад је Лот изашао из Содома, с неба су запљуштали ватра и сумпор и све их уништили. **30** Исто ће тако бити и оног дана кад се појави Син човечији.“

31 Тог дана ко буде на крову, а ствари му буду у кући, нека не силази да их узме. И ко буде на њиви, нека се не враћа назад. **32** Сетите се Лотове жене. **33** Ко се труди да сачува свој живот, изгубиће га, а ко га изгуби, сачуваће га. **34** Кажем вам, те ноћи двојица ће бити у једном кревету: један ће се

узети, а други ће остати напуштен. **35** Две ће млетати на истом млину: једна ће се узети, а друга ће остати напуштена. **36** Два ће бити на њиви: један ће се узети, а други ће се оставити.“ **37** Тада су му рекли: „Где, Господе?“ А он им је рекао: „Где буде стрвине, тамо ће се и орлови скупљати.“

18 Тада им је испричао поређење о томе да увек треба да се моле и да не одустају: **2** „У једном граду био је један судија који се није бојао Бога и који није марио за људе. **3** А у том граду је била и једна удовица која је долазила к њему и молила га: 'Помози ми да добијем правду у спору са оним са којим се судим.' **4** Неко време то није хтео, али на крају је рекао у себи: 'Не бојим се Бога нити марим за људе, **5** али ова удовица ми толико досађује да ћу јој ипак помоћи да добије правду, тако да више не долази и да ме више не мучи.' **6** Тада је Господ рекао: „Јесте ли чули шта је неправедни судија казао? **7** Зар се онда Бог неће побринути да правду добију његови изабрани који к њему вапе дан и ноћ, иако наизглед дуго чекају да им помогне? **8** Кажем вам, побринуће се да брзо добију правду. Али кад Син човечији дође, хоће ли наћи веру на земљи?“

9 А некима који су били уверени у своју праведност, а друге су потцењивали, испричао је ово поређење: **10** „Два човека су отишла у храм да се моле. Један је био фарисеј, а други порезник. **11** Фарисеј је стао и овако се молио у себи: 'Боже, хвала ти што нисам као остали људи: изнуђивачи, неправедници, прељубници или као овај порезник. **12** Постим двапут седмично, дајем десетак од свега што стекнем.' **13** А порезник, стојећи подаље, није хтео ни очи да подигне према небу, него се ударао у груди, говорећи: 'Боже, буди милостив мени грешнику.' **14** Кажем вам, овај је отишао кући праведнији од онога. Јер ко се узвисије биће понижен, а ко се понизије биће узвишен.“

15 Људи су му доводили и малу децу да их дотакне. Кад су ученици то видели, прекоравали су их. **16** Али Исус је позвао к себи децу и рекао: „Пустите децу да долазе к мени и не браните им. Јер таквима припада Божје царство. **17** Заиста, кажем вам, ко не прими Божје царство попут детета, неће ући у њега.“

18 Један поглавар га је упитао: „Учитељу добри, шта морам да радим да наследи вечни живот?“ **19** Исус му рече: „Зашто ме зовеш добрим? Нико није добар, осим једнога, Бога. **20** Заповести знаш: 'Не учини пре-

љубу', 'Не почини злочин убиства', 'Не укради', 'Не сведочи лажно', 'Поштуј свог оца и своју мајку.'" **21** Тада он рече: „Свега се тога држим још од младости.“ **22** Кад је Исус то чуо, рече му: „Још ти једно недостаје: Продај све што имаш и новац подели сиромашнима, па ћеш имати благо на небесима. Онда дођи и крени за мном.“ **23** Кад је то чуо, дубоко се ражалостио, јер је био врло богат.

24 Исус га је погледао и рекао: „Како ће тешко богати ући у Божје царство! **25** Лакше је камили да прође кроз иглене уши него богаташу да уђе у Божје царство.“ **26** Они који су то чули упитали су: „Ко се онда може спасти?“ **27** А он рече: „Оно што је људима немогуће, Богу је могуће.“ **28** Петар рече: „Ево, ми смо све оставили и пошли смо за тобом.“ **29** Тада им Исус рече: „Заиста, кажем вам, нико није оставио кућу или жену или браћу или родитеље или децу ради Божјег царства, **30** а да неће у овом времену примити много више, а у свету који долази вечни живот.“

31 Тада је узео дванаесторицу на страну и рекао им: „Ево, идемо у Јерусалим. И испуниће се све што су пророци написали за Сина човечијег. **32** Предаће га незнабошцима, ругаће му се, злостављаће га и пљуваће га. **33** Избичеваће га и затим убити, а трећи дан ће васкрснути.“ **34** Али они нису схватили ништа од тога, него им је значење тих речи било скривено и нису знали о чему говори.

35 Док се приближавао Јерихону, један слеп човек је седео поред пута и просио. **36** Кад је чуо да пролази мноштво људи, почео је да се распитује шта се догађа. **37** Рекли су му: „Пролази Исус Назарећанин!“ **38** Тада је повикао: „Исусе, сине Давидов, смилуј ми се!“ **39** Они који су ишли напред ућуткивали су га, али он је још јаче викао: „Сине Давидов, смилуј ми се!“ **40** Исус се тада зауставио и заповедио да га доведе к њему. Кад се приближио, Исус га је упитао: **41** „Шта хоћеш да ти учиним?“ Он је одговорио: „Госпoде, учини да прогледам.“ **42** А Исус му је рекао: „Прогледај! Вера те је твоја излечила.“ **43** И одмах је прогледао и пошао за њим, славећи Бога. И сав народ који је то видео хвалио је Бога.

19 Исус је ушао у Јерихон и пролазио градом. **2** Тамо је био један човек који се звао Закхеј. Он је био главни порезник и био је богат. **3** Желео је да види ко је тај Исус, али није могао од народа, јер је био ниског раста. **4** Зато је отрчао напред и попео се на дивљу смокву да га види, јер је требало да

прође тим путем. **5** Кад је Исус стигао на то место, погледао је горе и рекао му: „Закхеју, сиђи брзо, јер данас треба да будем гост у твојој кући.“ **6** И он је брзо сишао и радосно га угостио. **7** А сви који су то видели, почели су да гунђају: „Свратио је код човека који је грешник.“ **8** Закхеј је устао и рекао Господу: „Ево, Госпoде, пола своје имовине дајем сиромашнима, и свима које сам лажно оптужио да бих изнудио новац враћам четвороструко.“ **9** На то му је Исус рекао: „Данас је дошло спасење овој кући, јер је и ово Аврамов син. **10** Јер је Син човечији дошао да тражи и да спасе оно што је изгубљено.“

11 Док су то слушали, испричао им је још једно поређење, јер је био близу Јерусалима, а они су мислили да ће Божје царство одмах бити успостављено. **12** Зато је рекао: „Један човек племенитог рода отпутовао је у далеку земљу да преузме царску власт и да се затим врати. **13** Позвао је десет својих слугу, дао им десет кеса новца* и рекао: 'Послујте док не дођем.' **14** Али његови сународници су га мрзели и послали су за њим изасланке с поруком: 'Не желимо да он царује над нама.'"

15 Кад се он вратио, након што је преузео царску власт, заповедио је да му позову оне слуге којима је дао сребрни новац, да би увидио шта су зарадили. **16** Тада је пришао први и рекао: 'Господару, твоја кеса новца је донела десет кеса.' **17** А он му је рекао: 'Одлично, добри слуго! Зато што си био веран у најмањем, владај над десет градова.' **18** Затим је дошао други и рекао: 'Твоја кеса новца, господару, донела је пет кеса.' **19** И овоме је рекао: 'Ти буди над пет градова.' **20** А трећи је дошао и рекао: 'Господару, ево твоје кесе са новцима! Чувао сам је у пешкиру.' **21** Бојао сам те се јер си строг човек, узимаш што ниси уложио и жањеш што ниси посејао.' **22** А он му је рекао: 'Судићу ти по твојим речима, зли слуго. Знао си да сам строг човек, да узимам што нисам уложио и жањем што нисам посејао?' **23** Зашто онда ниси мој сребрни новац ставио у банку? Тада бих га по доласку подигао с каматом.'"

24 Онима који су тамо стајали рекао је: 'Узмите од њега ту кесу са новцем и дајте је онемо ко има десет кеса.' **25** А они рекоше: 'Господару, он већ има десет кеса!' Али он одговори: **26** 'Кажем вам, свакоме ко има, даће се још, а онемо ко нема, узеће се и оно што има.' **27** А оне моје непријатеље који ни-

***19,13** Дословно: „десет мина“. Грчка мина тежила је 340 грама и није била кованица. Разликовала се од јеврејске мине. Види додаток на крају књиге.

су хтели да ја царујем над њима доведите овамо и погубите их преда мној.”

28 Кад је ово испречао, кренуо је даље, улазећи у Јерусалим. **29** Кад се приближио Витфаги и Витанији на гори која се зове Маслинска гора, послао је двојицу ученика **30** и рекао им: „Идите у село које видите пред собом. Кад уђете у њега наћи ћете привезано магаре на коме још нико није седео. Одвезите га и доведите. **31** Ако вас неко упита: 'Зашто га одвезујете?' реците: 'Господу треба.'” **32** Тако су они који су били послати отишли и нашли све како им је рекао. **33** Док су одвезивали магаре, његови власници су их упитали: „Зашто одвезујете магаре?” **34** Они су одговорили: „Господу треба.” **35** Затим су Исусу довели магаре, бацили на њега своје хаљине и сместили Исуса.

36 Док је пролазио, људи су простирали своје хаљине по путу. **37** И чим се приближио путу који се спушта с Маслинске горе, све мноштво ученика почело је да се радује и да на сав глас хвали Бога због свих чуда која су видели: **38** „Благословљен онај који долази као цар у Господње име! Мир на небу и слава на висинама!” **39** А неки фарисеји из народа рекли су му: „Учитељу, прекори своје ученике.” **40** А он им је на то рекао: „Кажем вам, ако они уђуће, камење ће викати.”

41 Кад се приближио и видео град, заплакао је над њим **42** и рекао: „Да си барем у овај дан спознао шта ти је потребно да би имао мир! Али сада је то скривено од твојих очију. **43** Јер ће ти доћи дани кад ће твоји непријатељи подићи око тебе ограду од зашиљених колаца и опколиће те и притиснуће те са свих страна. **44** И сравниће са земљом тебе и твоју децу у теби. Неће оставити у теби ни камен на камену, јер ниси препознао да је дошло време да се испита каква су твоја дела.”

45 И ушао је у храм и почео да истерује продавце, **46** говорећи им: „Писано је: 'Мој дом биће дом молитве';* а ви сте од њега направили разбојничку пејину.”

47 Сваког дана поучавао је у храму. А свештенички главари, књижевници и водећи људи у народу тражили су прилику да га погубе, **48** али нису могли ништа да учине, јер је сав народ стално био уз њега и слушао га.

20 Док је једног дана поучавао народ у храму и објављивао добру вест, пришли су

му свештенички главари и књижевници са старешинама **2** и рекли му: „Кажми нам којом влашћу то чиниш? Ко ти је дао ту власт?” **3** А он им је одговорио: „И ја ћу вас нешто питати. Реците ми, **4** да ли је крштење којим је Јован крстио било с неба или од људи?” **5** Тада су они почели да расправљају међу собом: „Ако кажемо: 'С неба', рећи ће: 'Зашто му нисте веровали?' **6** А ако кажемо: 'Од људи', сав ће нас народ каменовати, јер су уверени да је Јован био пророк.” **7** Зато су одговорили да не знају одакле је. **8** А Исус им је рекао: „Ни ја вама нећу рећи којом влашћу ово чиним.”

9 Затим је народу испречао ово поређење: „Један човек је засадио виноград. Дао га је у закуп виноградарима и отпутовао у туђину на дуже време. **10** Кад је дошло време, послао је једног роба к виноградарима, да му дају део виноградског рода. Али виноградарии су га истукли и послали назад празних руку. **11** Он им је послао и другог роба. И њега су истукли, осрамотили и послали назад празних руку. **12** Послао је и трећег. И њега су израњавали и избацили. **13** Тада је власник винограда рекао: 'Шта да радим? Послаћу свог вољеног сина. Њега ће ваљда поштовати.' **14** Али кад су га виноградарии угледали, почели су да расправљају међу собом: 'Ово је наследник. Хајде да га убијемо и да узмемо његово наследство.' **15** Тада су га избацили из винограда и убили. Шта ће им дакле урадити власник винограда? **16** Доћи ће и погубиће те виноградарии, а виноград ће дати другима.”

Кад су то чули, рекли су: „То се не сме догодити!” **17** Он их је погледао и рекао: „Шта онда значи оно што је написано: 'Камен који су градитељи одбацили постао је главни угони камен’*? **18** Ко падне на тај камен, разбиће се, а на кога он падне, сатрће га.”

19 Књижевници и свештенички главари хтели су истог часа да гичну руке на њега, јер су схватили да је ово поређење испречао имајући њих на уму, али су се бојали народа. **20** Вребајући га, послали су неке унајмљене људе да се праве да су праведни, како би га ухватили у речи и предали намеснику под његову власт и надлежност. **21** И они су га упитали: „Учитељу, знамо да исправно говориш и учиш и да ниси пристрасан, него по истини учиш Божјем путу. **22** Да ли нам је дозвољено да плаћамо порез цару или није?” **23** Али он је прозreo њихово лукавство и рекао им: **24** „Покажите ми денар.* Чији лик и натпис има?” Одговорили су: „Царев.” **25** Тада им рече: „Дајте, дакле, цару цареву,

***19,46** Види: Исаја 56,7. **20,17** Види: Псалом 118,22.

а Богу Божје.” **26** И нису могли да га ухвате пред народом у томе што је рекао, него су ћутали задивљени његовим одговором.

27 Пришли су му неки од садукееја, који кажу да нема васкрсења, и упитали су га: **28** „Учитељу, Мојсије нам је написао: ‘Ако некоме умре брат који је имао жену, али није имао деце, његов брат треба да узме ту жену и да с њом подигне потомство свом брату.’* **29** Било је тако седморо браће. Први је узео жену и умро без деце. **30** Тада ју је узео други, **31** а затим трећи. И тако су сва седморица помрла не оставивши деце. **32** На крају је умрла и жена. **33** Дакле, кад буде васкрсење, коме ће од њих бити жена? Јер су је седморица имала за жену.”

34 Исус им је рекао: „Људи који живе у овом свету жене се и удају, **35** али они који буду достојни да живе у оном свету и да васкрсну из мртвих, неће се женити нити удавати. **36** Они више неће моћи ни умрети, јер ће бити као анђели, и биће Божја деца јер ће бити деца васкрсења. **37** А да мртви устају показао је и Мојсије у запису о грму где Господа назива ‘Богом Аврамовим и Богом Исаковим и Богом Јаковљевим’. **38** Он није Бог мртвих, него живих, јер су њему сви они живи.” **39** Неки књижевници су на то рекли: „Учитељу, добро си рекао.” **40** И више се нису усудили да га ишта питају.

41 Онда је он њих упитао: „Како то да кажу да је Христос Давидов син? **42** Јер сам Давид каже у књизи Псалема: ‘Господ је рекао мом Господу: ‘Седи мени с десне стране, **43** док не положим непријатеље твоје за подножје ногама твојим.’* **44** Давид га, дакле, назива Господом, па како му је онда син?”

45 И док је сав народ слушао, рекао је ученицима: **46** „Чувајте се књижевника који радо шетају у дугим хаљинама и воле да их поздрављају на трговима и радо заузимају прва места у синагогама и најбоља места на вечерама, **47** и који отимају имовину удовицама и дуго се моле само зато да их други виде. Они ће добити строжу пресуду.”

21 Исус је погледао и видео како богаташи убацују своје дарове у касице за прилоге. **2** Тада је видео једну сиромашну удови-

цу како тамо убацује два новчића.* **3** И рекао је: „Заиста, кажем вам, ова сиромашна удовица убацила је више од свих њих. **4** Јер су сви они убацили дарове од свог вишка, а ова жена је од своје сиротиње убацила све што је имала за живот.”

5 Док су неки говорили о храму, како је украшен лепим камењем и посвећеним даровима, **6** рекао је: „Доћи ће дани у којима се од свега овога што овде видите неће оставити ни камен на камену, све ће се срушити.” **7** Тада су га упитали: „Учитељу, када ће то бити и шта ће бити знак да је дошло време да се то догоди?” **8** А он рече: „Пазите да не budete заведени! Јер многи ће доћи у моје име и говорити: ‘Ја сам Христос’, и ‘Време се приближило.’ Не идите за њима. **9** И кад чујете за ратове и немуре, не плашите се. Јер то мора најпре да се догоди, али неће одмах доћи крај.”

10 Затим им је рекао: „Устаће народ на народ, и царство на царство. **11** И биће снажних земљотреса и по разним местима биће пошести и глади. Биће застрашујућих призора и великих знакова с неба.

12 А пре свега овога дићи ће руке на вас, прогониће вас и предаваће вас у синагоге и затворе, и водиће вас пред цареве и намеснике због мог имена. **13** То ће вам бити прилика да сведочите. **14** Зато немојте унапред смишљати шта ћете рећи у своју одбрану, **15** јер ћу вам ја дати речи и мудрост којима се сви ваши противници заједно неће моћи супротставити нити ће их моћи оспорити. **16** А предаваће вас чак и родитељи, браћа, рођаци и пријатељи. Неке од вас ће убити. **17** Сви ће вас мрзети због мог имена. **18** Али вам ни длака с главе неће пасти. **19** Својом истрајношћу задобићете своје душе.

20 Кад видите да је Јерусалим опколила војска и улогорила се око њега, тада знајте да се његово опустошење приближило. **21** Тада они који буду у Јудеји нека беже у горе. Они који буду у граду нека га напусте, а они који буду у селима нека не улазе у град. **22** Јер то су дани када ће се правда извршити, да се испуни све што је написано. **23** Тешко трудницама и дојиљама у те дане! Јер ће страшна невоља снаћи ову земљу и гнев ће се излити на овај народ. **24** Пашће од оштрице мача и одвешће их у заробљеништво међу све народе. И Јерусалим ће газити незнабошци док се не заврше времена незнабожаца.

25 И биће знакова на сунцу, месецу и звездама, а народе на земљи обузеће тескоба и осећај немоћи због укуе мора и таласа, **26** и

***20,24** Дословно: Римски сребрник који је тежио 3,85 грама. Види додаток на крају књиге. **20,28** Види: 5. Мојсијева 25,5. **20,43** Види: Псалом 110,1. **21,2** Дословно: „две лепте”. Лепта (лептон) била је јеврејски бакарни или бронзани новчић најмање вредности.

људи ће умирати од страха и очекивања онога што ће задесити свет, јер ће се силе небеске уздрмати. **27** И тада ће видети Сина човечијег како долази у облаку са силом и великом славом. **28** А кад све то почне да се збива, усправите се и подигните главу, јер се приближава ваше избављење.”

29 Затим им је испричао једно поређење: „Погледајте смокву и све остало дрвеће. **30** Кад видите да је већ напупило, и сами знате да је близу лето. **31** Тако и ви, кад видите да се све то збива, знајте да је близу Божје царство. **32** Заиста, кажем вам, овај нараштај неће проћи док се све то не догоди. **33** Небо и земља ће проћи, али моје речи неће проћи.”

34 Али пазите на себе да вам срце не буде заокупљено прекомерним јелом и опијањем и животним бригама, и да вас тај дан не затекне и изненади **35** као замка. Јер ће доћи на све који живе по свој земљи. **36** Зато будите будни, и усрдно се молите све време да бисте успели умаћи свему овоме што треба да се догоди, и стати пред Сина човечијег.”

37 Дању је поучавао у храму, а ноћу је излазио и боравио на гори која се зове Маслинска гора. **38** А сав народ је рано ујутру долазио к њему у храм да га слуша.

22 Приближавао се Празник бесквасних хлебова, који се зове Пасха. **2** Свештенички главари и књижевници хтели су да убију Исуса, али пошто су се бојали народа, тражили су за то повољну прилику. **3** Сотона је ушао у Јуду, који се звао Искариотски, и који је био један од дванаесторице. **4** Он је отишао и разговарао са свештеничким главарима и храмским заповедницима о томе како да им га изда. **5** Они су се обрадовали и договорили се да му дају сребрни новац. **6** Он је пристао и почео да тражи прилику да им га изда кад не буде народа у близини.

7 Дошао је дан бесквасних хлебова, у који је требало припремити Пасху. **8** Исус је послао Петра и Јована и рекао им: „Идите и припремите нам Пасху да једемо.” **9** Они су га упитали: „Где хоћеш да је припремимо?” **10** Одговорио им је: „Кад уђете у град срешће вас човек који носи крчаг с водом. Пођите за њим у кућу у коју уђе. **11** И реците домаћину те куће: ‘Учитељ те пита: ‘Где је гостинска соба у којој могу да једем Пасху са својим ученицима?’ **12** Он ће вам показати велику намештену горњу собу. Тамо је припремите.” **13** Они су отишли и нашли све онако како им је рекао. И припремили су Пасху.

14 Кад је дошло време, сместио се за сто, а с њим и апостоли. **15** И рекао им је: „Веома сам желео да једем ову Пасху с вама пре својих патњи. **16** Јер кажем вам, нећу је поново јести док се у Божјем царству не испуни све што она представља.” **17** И узео је чашу, захвалио Богу и рекао: „Узмите је и додајте један другом. **18** Јер кажем вам, од сада више нећу пити од виноградског рода док не дође Божје царство.”

19 И узео је хлеб, захвалио Богу, изломио га, дао им и рекао: „Ово представља моје тело које ће се дати за вас. Чините ово мени за спомен.” **20** Тако је узео и чашу после вечере и рекао: „Ова чаша представља нови савез на основу моје крви, која ће се пролити за вас.”

21 Али ево, рука мог издајника са мном је за столом. **22** Јер Син човечији одлази као што је одређено, али тешко оном човеку који га изда!” **23** Тада су они почели да расправљају међу собом ко би од њих могао бити тај који ће то учинити.

24 А међу њима је настала и препирка о томе ко би од њих био највећи. **25** Тада им је Исус рекао: „Цареви господаре народима и они који владају народима називају се добротворима. **26** Али ви не будите такви. Напротив, највећи међу вама нека буде као најмлађи, а онај који предводи нека буде као онај који служи. **27** Јер ко је већи, онај који је за столом или онај који служи? Зар није онај који је за столом? А ја сам међу вама као онај који служи.”

28 Ви сте остали са мном у мојим кушњама. **29** Зато ја с вама склапам савез за царство, као што је мој Отац са мном склопио савез, **30** да једете и пијете за мојим столом у мом царству, и да седите на престолима и судите над дванаест Израелових племена.

31 Симоне, Симоне, ево Сотона је затражио да вас решета као пшеницу. **32** Али ја сам се усрдно молио за тебе да твоја вера не ослаби. А ти, кад се обратиш, ојачај своју браћу.” **33** Тада му Петар рече: „Госпode, спреман сам да с тобом идем и у затвор и у смрт.” **34** А он рече: „Кажем ти, Петре, петго данас неће запевати док три пута не порекнеш да ме познајеш.”

35 Још им рече: „Кад сам вас послао без кесе за новац, без торбе и без сандала, дали вам је нешто недостајало?” Одговорили су: „Није!” **36** Тада им рече: „Али сада, ко има кесу за новац, нека је узме. Исто тако и торбу. И ко нема мач, нека прода своју халјину и нека га купи. **37** Јер вам кажем да се на мени мора извршити оно што је написа-

но: 'Био је убројан међу безаконике.* Јер се извршава оно што се односи на мене.'" **38** Тада су рекли: „Госпode, ево овде два мача.“ А он им рече: „Довољно је.“

39 Затим је изашао и по обичају пошао на Маслинску гору. За њим су пошли и ученици.

40 Кад су дошли тамо, рекао им је: „Молите се да не дођете у искушење.“ **41** Затим се удаљио од њих отприлике колико се може добацити каменом, па је клекнуо и почео да се моли: **42** „Оче, ако хоћеш, уклони ову чашу од мене. Али нека не буде моја воља, него твоја.“ **43** Тада му се појавио анђеоски са неба и јачао га. **44** А кад се нашао у тешкој душевној патњи, молио се још усрдније. Зној му је постао као капи крви које су падале на земљу. **45** Кад је устао од молитве, дошао је до ученика и нашао их како спавају од жалости. **46** И рекао им је: „Зашто спавате? Устаните и молите се, да не дођете у искушење.“

47 Док је још говорио, појавио се силан народ, а пред њима је ишао један од дванаесторице који се звао Јуда. Пришао је Исусу да га пољуби. **48** Исус му рече: „Јудо, зар пољупцем издајеш Сина човечијег?“ **49** Кад су они око њега видели шта се догађа, рекли су: „Госпode, да ударимо мачем?“ **50** Један од њих је чак ударио првосвештениковог слугу и одсекао му десно ухо. **51** Исус је тада рекао: „Оставите се тога! Доста је!“ И такоако је човеку ухо и излечио га. **52** Исус је свештеничким главарима, храмским заповедницима и старешинама који су дошли да га ухвате рекао: „Зар сте изашли као на разбојника с мачевима и тољагама? **53** Сваки дан сам био с вама у храму, па нисте дигли руке на мене. Али ово је ваш час и власт таме.“

54 Тада су га ухватили и одвели. Довели су га у првосвештеникову кућу. А Петар је издалека ишао за њим. **55** Насред дворишта наложили су ватру и сели око ње, а и Петар је седео међу њима. **56** Кад га је видела једна слушкиња како седи у светлости ватре, пажљиво га је погледала и рекла: „И овај је био с њим.“ **57** Али он је то порекао: „Не познајем га, жено.“ **58** Недуго затим видео га је неко други и рекао: „И ти си један од њих.“ А Петар је рекао: „Човече, нисам.“ **59** Кад је прошло око сат времена, један други човек је тврдио: „Заиста, и овај је био с њим, јер је Галилејац.“ **60** А Петар је рекао: „Човече, не знам шта говориш.“ И одмах, док је

још говорио, петао је запевао. **61** Тада се Господ окренуо и погледао Петра, а Петар се сетио речи које му је Господ рекао: „Пре него што данас петао запева, три пута ћеш ме се одрећи.“ **62** И изашао је напоље и горко плакао.

63 Људи који су чували Исуса почели су да му се ругају и да га ударају. **64** Покрили су му главу и говорили: „Ако си пророк, реци ко те је ударио!“ **65** И обасипали су га многим другим хулама.

66 Кад је свануло, скупило се народно веће старешина - свештенички главари и књижевници - па су га довели у дворану Синедриона* и рекли: **67** „Ако си Христос,* реци нам.“ А он им је рекао: „Чак и ако вам кажем, нећете веровати. **68** И ако вас упитам, нећете одговорити.“ **69** Али од сада ће Син човечији седети поред моћне деснице Божје.“ **70** На то су сви рекли: „Дакле, јеси ли ти Син Божји?“ Он им је одговорио: „Ви сами кажете да јесам.“ **71** А они су рекли: „Зар нам треба још неко сведочанство? Јер сами смо то чули из његових уста.“

23 Затим су сви они устали и одвели га Пилату. **2** Почели су да га оптужују: „Овога смо нашли како заводи наш народ и забрањује да се плаћа порез цару и говори за себе да је Христос, цар.“ **3** Пилат га је упитао: „Јеси ли ти јудејски цар?“ Он му је одговорио: „Ти сам то кажеш.“ **4** Тада је Пилат рекао свештеничким главарима и народу: „Не налазим никакву кривицу на овом човеку.“ **5** Али они су наваљивали: „Својим учењем он буну народ по целој Јудеји, почевши од Галилеје па све доведе.“ **6** Кад је то чуо, Пилат је упитао да ли је тај човек Галилејац. **7** Кад је сазнао да је из подручја којим влада Ирод, послао га је Ироду, који је тих дана такође био у Јерусалиму.

8 Кад је Ирод видео Исуса, веома се обрадовао, јер је већ дуже време желео да га види због онога што је о њему слушао, па се надао да ће од њега видети неко чудо. **9** Постављао му је многа питања, али Исус му ништа није одговарао. **10** Свештенички главари и књижевници устајали су и жестоко га оптуживали. **11** Тада га је Ирод заједно са својим војницима понизио и исмејао обукавши га у сјајну хаљину, па га је послао назад Пилату. **12** Ирод и Пилат, који су раније били непријатељи, тог дана су постали пријатељи.

13 Пилат је тада сазвао свештеничке главаре, поглаваре и народ **14** и рекао им: „Довели сте ми овог човека оптужујући га да

***22,37** Види: Исаија 53,12. **22,66** Фарисејски врховни суд. **22,67** Или: „Помазаник, Месија“.

подстиче народ на побуну. Ево, ја сам га испитао пред вама, али нисам нашао да је овај човек крив за оно за шта га оптужујете. **15** А није нашао ни Ирод, јер га је послао назад к нама. Ево, није учинио ништа чиме би заслужио смрт. **16** Зато ћу га казнити и пустити.“ **17** А требало је за сваки празник Пасхе да им пусти по једног затвореника. **18** Али сав народ је повикао: „Разапни овога, а пусти нам Вараву!“ **19** Тај је, наиме, био бачен у затвор због неке побуне која је избила у граду и због убиства. **20** Пилат им се поново обратио, јер је желео да пусти Исуса. **21** Али они су викали: „Распни га! Распни!“ **22** Обратио им се и трећи пут: „Па какво је зло он учинио? Нисам нашао на њему ништа чиме би заслужио смрт. Зато ћу га казнити и пустити.“ **23** Али они су навлађивали на сав глас захтевајући да се разапне. Својом вицом су га надгласали. **24** Тада је Пилат пресудио да се удовољи њиховом захтеву, **25** па је пустио човека који је био бачен у затвор због побуне и убиства, онога кога су тражили, а Исуса је предао њима на вољу.

26 Док су га одводили, ухватили су неког Симона из Кирене који се враћао с поља, и ставили на њега крст на који ће Исус бити распет, да га носи за њим. **27** За Исусом је ишло велико мноштво мушкараца и жена који су се од туге ударали у груди и оплакивали га. **28** Исус се окренуо према женама и рекао: „Кћери јерусалимске, не плачите над мном, него плачите над собом и над својом децом! **29** Јер долазе дани кад ће се рећи: 'Срећне су нероткиње, утробе које нису рађале и груди које нису дојиле!' **30** Тада ће говорити горама: 'Падните на нас!' и бреговима: 'Покријте нас!' **31** Јер ако ово раде док је дрво зелено, шта ли ће тек бити кад буде суво?“

32 Водили су још двојицу, злочинце, да их с њим погубе. **33** Кад су стигли на место које се зове Лобања,* тамо су ставили на стуб њега и злочинце, једног њему здесна, а другог слева. **34** А Исус је рекао: „Оче, опрости им, јер не знају шта чине.“ Онда су бацали жреб да би разделили његове хаљине. **35** Народ је стајао и гледао. Поглавари су се

ругали: „Друге је спасао, па нека спасе и себе ако је заиста Христос, Божиј Изабраник.“

36 Ругали су му се и војници, прилазили му и нудили укисело вино **37** и говорили: „Ако си јудејски цар, спаси сам себе.“ **38** Изнад њега је био натпис: „Ово је јудејски цар.“

39 Један од обешених злочинаца почео је да га вређа: „Зар ниси ти Христос? Спаси себе и нас.“ **40** Тада га је други прекорио: „Зар се не бојиш Бога, а кажњен си истом казном? **41** Ми смо праведно осуђени, и примамо оно што смо својим делима заслужили, али он није учинио никакво зло.“ **42** Затим рече: „Исусе, сети ме се кад дођеш у своје царство.“ **43** А Исус му рече: „Заиста, кажем ти данас, бићеш са мном у рају.“

44 Било је око шестог* сата кад се тама спустила на целу земљу и потрајала је све до деветог* сата, **45** јер је нестало сунца. Тада се завеса светилишта расцепила по средини. **46** Исус је повикао из свег гласа: „Оче, у твоје руке предајем свој дух!“ Кад је то рекао, издахнуо је. **47** Кад је стотник* видео шта се догодило, почео је да слави Бога, говорећи: „Овај човек је заиста био праведан.“ **48** И кад је сав народ који се окупио да то гледа видео шта се догодило, почео је да се разилази оданде ударајући се у груди од туге. **49** Сви његови познаници стајали су подаље. И жене, које су ишле за њим из Галилеје, стајале су и гледале све то.

50 И дошао је човек који се звао Јосиф, члан Већа, добар и праведан човек, **51** који није био дао свој глас за оно што су намеравали да учине. Он је био из Ариматеје, јудејског града, и чекао је Божје царство. **52** Отишао је код Пилата и затражио Исусово тело. **53** Скинуо га је, умотао у фино платно и положио у гроб исклесан у стени, у који још нико није био положен. **54** А био је дан припреме* и ближило се вече, почетак Шабата. **55** Жене које су дошле с њим из Галилеје пратиле су то и виделе гроб и како је положено његово тело. **56** Затим су се вратиле да припреме мирисна уља и друге мирисе. А на Шабат су мировале, као што је заповеђено.*

24 Првог дана у седмици отишле су врло рано до гроба, носећи мирисе које су припремиле. **2** Али нашле су камен одваљан са улаза у гроб. **3** Кад су ушле, нису нашле тело Господа Исуса. **4** И док су стајале збуњене због тога, два човека у блиставој одећи стала су поред њих. **5** Уплашиле су се и погнуле лице к земљи, а они су им рекли: „Зашто тражите живога међу мртвима? **6** Он није

***23,33** Или: „Калварија“. **23,44** „Шест сати“ - око 12 сати, према савременом рачунању времена. „Девет сати“ - отприлике 15 сати. Јевреји су сате бројали од изласка сунца. **23,47** Или: „центурион“, то јест заповедник чете од 100 војника. **23,54** Мисли се на петак - дан припреме за Шабат. Шабат почиње у петак са заласком сунца и завршава у суботу са заласком сунца. **23,56** Види: 2. Мојсијева 20,9; 3. Мојсијева 23,3.

овде, него је васкрснуо. Сетите се како вам је говорио док је још био у Галилеји **7** да Син човечији мора бити предат у руке грешницима, да мора бити разапет и да ће трећи дан васкрснути.“ **8** Тада су се сетиле његових речи. **9** Отишле су од гроба и јавиле све то једанаесторици и свима осталима. **10** То су биле Марија Магдалена, Јована и Марија, Јаковљева мајка. И остале жене које су биле с њима испричале су то апостолима. **11** Али њима су те речи звучале као бесмислица и нису им веровали.

12 Али Петар је устао и отрчао до гроба. Завирио је унутра и видео само завоје. Затим је отишао, чудећи се у себи ономе што се догодило.

13 Истог тог дана двојица од њих путовала су у село које се зове Емаус, удаљено шездесет стадија* од Јерусалима. **14** Разговарали су међу собом о свему што се догодило.

15 Док су тако разговарали и расправљали, пришао им је сам Исус и пошао с њима. **16** Али њиховим очима није било дато да га препознају. **17** Он их је упитао: „О чему то успут расправљате међу собом?“ А они су се, жалосног лица, зауставили. **18** Један од њих, који се звао Клеопа, одговорио му је: „Зар си ти једини странац у Јерусалиму који не зна шта се у њему ових дана догађало?“ **19** Он их је упитао: „Шта то?“ Одговорили су му: „Оно што се догодило с Исусом Назарећанином, који је био пророк силан на делу и речи пред Богом и целим народом. **20** Наши свештенички главари и поглавари предали су га да буде осуђен на смрт и разапели су га. **21** А ми смо се надали да је он тај који ће избавити Израел. Осим тога, ово је трећи дан како се то догодило. **22** Још су нас збуниле неке жене које су с нама, јер су рано ујутру биле код гроба, **23** али нису нашле тело, па су дошле и рекле да су им се показали анђели који су рекли да је он жив. **24** Тада су неки од наших отишли до гроба и нашли све како су жене рекле, али њега нису видели.“

25 А он им је рекао: „О како сте безумни и спорог срца да поверујете у све што су говорили пророци! **26** Зар није требало да Христос све то претрпи и да уђе у своју славу?“* **27** И почевши од Мојсија и свих Пророка, протумачио им је оно што је писано о њему у свим Писмима.

28 Кад су се приближили селу у које су ишли, изгледало је као да је он хтео да настави пут. **29** Али они су га наговарали: „Остани с нама, јер је близу вече, дан је на измаку.“ И он је ушао да остане с њима. **30** Док је с њима био за столом, узео је хлеб и благословио га. Затим га је изломио и давао им га. **31** Тада су им се отвориле очи и препознали су га, а он је нестао пред њима. **32** И рекли су један другоме: „Зар нам није срце горело док нам је путем говорио, док нам је тумачио Писма?“ **33** Истог часа су устали и вратили се у Јерусалим. Нашли су једанаесторицу и оне који су били окупљени с њима **34** како говоре: „Господ је заиста васкрснуо и појавио се Симону!“ **35** Тада су и они испричали шта се догодило на путу и како су га препознали по томе како је изломио хлеб.

36 Док су о томе разговарали, Исус је стао међу њих и рекао им: „Мир вама.“ **37** А они су, уплашени и пуни страха, помислили да виде духа. **38** Зато им је рекао: „Зашто сте се препалили? Зашто се сумње јављају у вашим срцима? **39** Погледајте моје руке и моје ноге. То сам ја. Опицајте ме и видећете, јер дух нема месо и кости као што видите да ја имам.“ **40** Кад је то рекао, показао им је руке и ноге. **41** И док од радости још нису веровали, него су се чудили, упитао их је: „Имате ли овде нешто за јело?“ **42** Пружили су му комад печене рибе **43** и он га је узео и појео пред њиховим очима.

44 Тада им је рекао: „То је оно о чему сам вам говорио док сам још био с вама, да се мора испунити све што је о мени написано у Мојсијевом закону, у Пророцима и у Псалмима.“ **45** Тада им је отворио ум да разумеју Писма **46** и рекао им је: „Тако је написано, да ће Христос страдати и трећи дан устати из мртвих* **47** и да ће се у његово име по свим народима проповедати о покајању које је потребно за опрштење греха,* почевши од Јерусалима, **48** и ви ћете бити сведоци тога. **49** И ево, шаљем вам оно што је обећао мој Отац. Зато останите у граду док се не обучете у силу одозго.“

50 Затим их је извео до Витаније па је подигао руке и благословио их. **51** И док их је благосиљао, удаљио се од њих и почео да узлази на небо. **52** А они су му се поклонили и с великом радошћу се вратили у Јерусалим. **53** И стално су били у храму благосиљајући Бога. Амин.

***24,13** Око 11 километара. Види додаток на крају књиге. **24,26** Види: Исаија 53, Псалм 22,1. **24,46** Види: Данило 9,27. **24,47** Види: Јеремија 31,34.

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО ЈОВАНУ

Писац: Јован

Место писања: Ефес

Писање завршено: око 98. н. е.

Обухвата време: 29 - 33. н. е.

1 У почетку је била Реч, и Реч је била код Бога, и Реч је била Бог. **2** Она је у почетку била код Бога. **3** Све је постало преко ње и без ње није постало ништа.

Оно што је постало **4** преко ње био је живот и живот је био светлост људима. **5** И светлост сија у тами и тама је није најдјачала.

6 Појавио се човек послат од Бога, који се звао Јован. **7** Он је дошао ради сведочанства, да сведочи о светлости, како би сви људи поверовали преко њега. **8** Он није био та светлост, него је требало да сведочи о тој светлости.

9 Истинита светлост која светли свим људима требало је да дође у свет. **10** Она је била у свету, и свет је постала преко ње, али свет је није упознао. **11** Дошао је к својима, али га његови нису примили. **12** А онима који су га примили дао је право да постану деца Божја, јер су исказивали веру у његово име. **13** Они нису рођени од крви ни од телесне воље ни од човечије воље, него од Бога.

14 И Реч је постала тело и пребивала је међу нама и гледали смо њену славу, славу коју је као јединорођени син имао од оца, пуну доброту и истине. **15** Јован је сведочио о њему, у ствари, викао је - он је био тај који је рекао: „Онај који за мном долази, испред мене је, јер је постојао пре мене.“ **16** А оно чега је он пун сви ми стално примамо - милост. **17** Јер Закон је био дат преко Мојсија, а милост и истина дошле су преко Исуса Христа. **18** Ниједан човек никада није видео Бога. Јединорођени Син, који је Оцу најближи, он га је обзнанио.

19 Ово је Јованово сведочанство: Јудејци су послали к њему свештенике и Левите из Јерусалима да га упитају: „Ко си ти?“ **20** А он је признао, није затајио, него је признао: „Ја нисам Христос.“ **21** На то су га они упитали:

„Шта си онда? Јеси ли Илија?“ Он је одговорио: „Нисам.“ „Јеси ли пророк?“ Одговорио је: „Нисам!“ **22** Тада су му рекли: „Ко си онда? Реци, да можемо одговорити онима који су нас послали. Шта ти кажеш о себи?“ **23** Одговорио је: „Ја сам глас онога који виче у пустињи: 'Поравнајте пут Господу', као што је рекао пророк Исаија.*“ **24** А ти који су били послати били су од фарисеја. **25** Они су га упитали: „Зашто онда крштаваш* ако ниси Христос ни Илија ни Пророк?“ **26** Јован им је одговорио: „Ја крштавам водом. Међу вама стоји један кога ви не познајете, **27** онај који за мном долази, а коме ја нисам достојан да одвежем ремење на сандалама.“ **28** То се догодило у Витанији с оне стране Јордана, где је Јован крштавао.

29 Сутрадан је угледао Исуса како долази к њему и рекао је: „Ево Јагњета Божјег које односи грех света! **30** То је онај за кога сам рекао: 'За мном долази човек који је испред мене, јер је постојао пре мене.'“ **31** Ни ја га нисам знао, али зато сам и дошао да крштавам водом да би се он показао Израелу.“ **32** Јован је још посведочио: „Видео сам како Дух као голуб силази с неба и остаје на њему. **33** Ни ја га нисам знао, али онај који ме је послао да крштавам водом рекао ми је: 'На кога видиш да Дух силази и остаје на њему, то је онај који крштава Светим Духом.'“ **34** Ја сам то видео и сведочим да је он Син Божји.“

35 Сутрадан је Јован опет стајао са двојицом својих ученика. **36** Кад је видео Исуса како пролази, рекао је: „Ево Јагњета Божјег!“ **37** А двојица ученика чула су шта је рекао и пошла су за Исусом. **38** Тада се Исус окренуо и видео да иду за њим, па их је упитао: „Шта тражите?“ Они су му одговорили: „Раби (што значи „учитељу“), где станујеш?“ **39** Он им је рекао: „Дођите и видећете.“ И тако су пошли и видели где станује и остали су код њега тај дан. То је било око десетог* сата. **40** Један од те двојице који су чули шта је Јован рекао и који су пошли за Исусом био је Андрија, брат Симона Петра. **41** Он је најпре нашао свог брата Симона и рекао му:

***1,21** Мисли се на неког пророка из прошлости, старозаветног пророка. **1,23** Види: Исаија 40,3. **1,25** Дословно: „обредно купаш“. **1,39** Око 16 сати, према савременом рачунању времена. Јевреји су сате бројали од изласка сунца.

„Нашли смо Месију!“ („Месија“ је на грчком „Христос“.) **42** И одвео га је Исусу, а Исус га је погледао и рекао: „Ти си Симон, Јованов син. Зваћеш се Кифа.“ („Кифа“ је на грчком „Петар“).*

43 Сутрадан је Исус желео да оде у Галилеју. Нашао је Филипа и рекао му: „Пођи за мном.“ **44** Филип је био из Витсаиде, из Андријиног и Петровог града. **45** Филип је нашао Натанаила и рекао му: „Нашли смо онога о коме су писали Мојсије у Закону и Пророци: Исуса, Јосифовог сина, из Назарета.“ **46** А Натанаило му рече: „Може ли ишта добро доћи из Назарета?“ А Филип му рече: „Дођи и види.“ **47** Исус је видео Натанаила како долази к њему и рекао је за њега: „Ево правог Израелца, у коме нема преваре.“ **48** А Натанаило га упита: „Одакле ме познајеш?“ Исус му одговори: „Видео сам те пре него што те је Филип позвао, док си био под смоквом.“ **49** Натанаило му рече: „Учитељу, ти си Син Божји, ти си цар Израела.“ **50** Тада му Исус рече: „Зар верујеш зато што сам ти рекао да сам те видео под смоквом? Видећеш и више од тога.“ **51** Још му рече: „Заиста, заиста, кажем вам, видећете небо отворено и Божје анђеле како узлазе и силазе к Сину човечијем.“

2 Трећег дана била је свадба у Кани Галилејској и Исусова мајка је била тамо. **2** На свадбу су били позвани и Исус и његови ученици.

3 Кад је нестало вина, Исусу је мајка рекла: „Немају вина.“ **4** Исус јој је рекао: „Шта ја имам с тим, жено? Мој час још није дошао.“ **5** На то је његова мајка рекла онима који су служили: „Што год вам каже, учините.“ **6** А тамо је било постављено шест каменних ћупова за воду од по две или три мере,* које су Јудејци користили за обредно прање. **7** Исус им је рекао: „Напуните ћупове водом.“ И напунили су их до врха. **8** Затим им је рекао: „Захватите сада и однесите домаћину свадбе.“ И однели су. **9** Кад је домаћин свадбе окусио воду претворену у вино - он није знао одакле је, али су знали послужитељи који су захватили воду - позвао је младожењу **10** и рекао му: „Сваки човек износи најпре добро вино, а кад људи њега попију, онда лошије. А ти си чувао добро вино све до сада.“ **11** И тако је Исус у Кани Галилејској учинио своје прво чудо и објавио своју

славу. И његови ученици су поверовали у њега.

12 Затим је са својом мајком, браћом и ученицима отишао у Капернаум. Тамо су остали само неколико дана.

13 Приближавала се јудејска Пасха и Исус је отишао у Јерусалим. **14** У храму је затекао оне што продају говеда, овце и голубове, и мењаче новца како тамо седе. **15** Начинивши бич од конопаца, све их је истерао из храма заједно с овцама и говедима, и просуо је новац мењачима новца и испревртао им стлове. **16** И рекао је онима који су продавали голубове: „Носите то одавде! Не чините од дома мог Оца кућу трговачку!“ **17** А његови ученици су се сетили да је написано: „Ревност за твој дом изјешће ме.“*

18 Тада су га Јудејци упитали: „Каквим чудесним знаком ћеш нам показати да то смеш да чиниш?“ **19** Исус им је одговорио: „Срушите овај храм и ја ћу га за три дана подићи.“ **20** А Јудејци су рекли: „Овај храм је грађен четрдесет и шест година, а ти ћеш га подићи за три дана?“ **21** Али храм о коме је говорио било је његово тело. **22** Кад је устао из мртвих, његови ученици су се сетили да је то говорио и поверовали су Писму и Исусовим речима. **23** А кад је на празник Пасхе био у Јерусалиму, многи су поверовали у његово име кад су видели чудесне знакове које је чинио. **24** Али Исус није имао поверења у њих јер их је све познавао **25** и није требао да му их сва сведочи о човеку, јер је сам знао шта је човеку у срцу.

3 Међу фарисејима је био један човек који се звао Никодим, један од јудејских поглавара. **2** Он је дошао код њега ноћу и рекао му: „Учитељу, знамо да си ти онај који је дошао од Бога, јер нико не може да чини чуда која ти чиниш ако Бог није с њим.“ **3** Исус му на то рече: „Заиста, заиста, кажем ти, ако се неко поново не роди, не може видети Божје царство.“ **4** А Никодим га упита: „Како човек може да се роди кад је стар? Зар може по други пут да уђе у утробу своје мајке и да се роди?“ **5** Исус одговори: „Заиста, заиста, кажем ти, ако се неко не роди од воде и Духа, не може ући у Божје царство. **6** Што је рођено од тела, тело је, а што је рођено од Духа, Дух је. **7** Не чуди се што сам ти рекао: 'Морате поново да се родите.' **8** Ветар дува где хоће и чујеш његов шум, али не знаш одакле долази и куда иде. Такав је свако ко је рођен од Духа.“

9 Тада га Никодим упита: „Како то може бити?“ **10** Исус му одговори: „Ти си учитељ у Израелу, а то не знаш? **11** Заиста, заиста,

***1,42** И арамејско име „Кифа“ и грчко име „Петар“ значе „стена“. **2,6** Израз „мера“ вероватно се односи на „бат“, који је садржавао отприлике 22 литре. Види додатка на крају књиге. **2,17** Види: Псалом 69,9.

кажем ти, говоримо оно што знамо и сведочимо о ономе што смо видели, али ви не примате наше сведочанство. **12** Ако не верујете кад вам говорим о ономе што је земаљско, како ћете веровати ако вам будем говорио о ономе што је небеско? **13** Нико није узашао на небо осим онога који је сишао с неба, Сина човечијег. **14** И као што је Мојсије у пустињи подигао змију, тако и Син човечији мора бити подигнут, **15** да би свако ко верује у њега имао вечни живот.

16 Јер Бог је толико волео свет да је дао свог јединорођеног Сина, да нико ко исказује веру у њега не буде уништен, него да има вечни живот. **17** Јер Бог није послао свог Сина у свет да он осуди свет, него да се свет спасе преко њега. **18** Ко исказује веру у њега, неће бити осуђен. Ко не исказује веру, већ је осуђен, јер није исказао веру у име јединорођеног Сина Божјег. **19** А ово је основа за осуду: светлост је дошла у свет, али људи су волели таму, а не светлост, јер су им дела била зла. **20** Јер ко чини зло, мрзи светлост и не долази к светлости, да се његова дела не би разоткрила. **21** Али ко ради оно што је право, долази к светлости, да би се видело да су његова дела учињена у складу с Божјом вољом."

22 Затим су Исус и његови ученици отишли у јудејски крај. Тамо се с њима задржао неко време и крштавао. **23** А и Јован је крштавао, у Енону близу Салима, јер је тамо било много воде, и људи су долазили и крштавали се. **24** Било је то пре него што је Јован био баичен у затвор.

25 Тада су Јованови ученици почели да се препиру с неким Јудејцем око очишћења. **26** И дошли су код Јована и рекли му: „Учитељу, онај који је с тобом био с оне стране Јордана, за кога ти сведочиш, ено он крсти и сви иду к њему.“ **27** А Јован је рекао: „Не може човек ништа примити ако му није дато с неба. **28** Ви сте ми сами сведочи да сам рекао: 'Ја нисам Христос, него сам послат пред њим.' **29** Ко има невесту, младожења је. А младожењин пријатељ, кад стоји и слуша га, веома се радује због младожењиног гласа. Тако се и ја радујем и радост је моја потпуна. **30** Он мора да расте, а ја морам да се умањујем.

31 Ко долази одозго, тај је изнад свих осталих. Ко је са земље, тај је земаљски и говори о ономе што је земаљско. Ко долази с неба, тај је изнад свих осталих. **32** Што је видео и чуо, о томе сведочи, али нико не прихвата његово сведочанство. **33** Ко прихвати његово сведочанство, потврђује да Бог говори истину. **34** Заиста, онај кога је Бог

послао говори Божје речи, јер Бог не даје Духа на меру. **35** Отац воли Сина и све је предао у његове руке. **36** Ко исказује веру у Сина, има вечни живот. Ко није послушан Сину, неће видети живот, него Божји гнев остаје на њему.

4 Кад је Господ сазнао да су фарисеји чули како Исус ствара и крштава више ученика него Јован - **2** иако није крштавао сам Исус, него његови ученици - **3** напустио је Јудеју и опет отишао у Галилеју. **4** А морао је да прође кроз Самарију. **5** Тако је дошао у самаријски град који се зове Сихар, близу поља које је Јаков дао свом сину Јосифу. **6** Тамо је био Јаковљев извор. Уморан од пута, Исус је седео код извора. Било је то око шестог сата.*

7 Тада је једна Самаријанка дошла да захвати воду. Исус јој је рекао: „Дај ми да пијем.“ **8** Његови ученици су били отишли у град да купе нешто за јело. **9** Самаријанка га је упитала: „Како то да ти, Јудејац, тражиш да пијеш од мене, жене Самаријанке?“ Наиме, Јудејци се не друже са Самаријанима. **10** Исус јој одговори: „Кад би познавала Божји дар и ко је онај који ти каже: 'Дај ми да пијем', ти би га замолила и он би ти дао живу воду.“ **11** А она му рече: „Господине, немаш ни ведро да би захватио воду, а бунар је дубок. Одакле ти онда та жива вода? **12** Зар си ти већи од нашег праоца Јакова, који нам је дао овај бунар и који је и сам заједно са својим синовима и својом стоком пио из њега?“ **13** На то јој Исус рече: „Свако ко пије од ове воде опет ће ожеднети. **14** А ко буде пио од воде коју ћу му ја дати, никада неће ожеднети, него ће вода коју ћу му ја дати постати у њему извор воде која доноси вечни живот.“ **15** А жена му рече: „Господине, дај ми те воде, да не жедним и да не морам да долазим овамо да захватим воду.“

16 Тада јој рече: „Иди, позови свог мужа и дођи овамо.“ **17** Жена му рече: „Немам мужа.“ Исус јој на то рече: „Добро си рекла: 'Немам мужа.' **18** Јер си имала пет мужева, а човек кога сада имаш није ти муж. Истину си рекла.“ **19** А жена му рече: „Господине, видим да си пророк. **20** Наши праочеви су се молили Богу на овој гори, а ви кажете да је у Јерусалиму место где се треба молити Богу.“ **21** Исус јој рече: „Веруј ми, жено, долази час када се Оцу нећете молити ни на овој гори ни у Јерусалиму. **22** Ви се молите ономе што не познајете, а ми се молимо ономе што познајемо, јер спасење долази од Јудејаца.

***4,6** Око 12 сати, према савременом рачунању времена.

23 Али долази час, и већ је ту, када ће прави обожавачи молити Оца духом и истином, јер Отац тражи такве да му се моле. **24** Бог је Дух, и они који му се моле морају му се молити духом и истином." **25** А жена му рече: „Знам да долази Месија, кога зову Христос. Кад он дође, све ће нам објавити.” **26** Тада јој Исус рече: „Ја сам тај, ја који с тобом разговарам.”

27 У том су дошли његови ученици и зачудили се што разговара са женом. Али ни један га није упитао: „Шта тражиш од ње?” или: „Зашто разговараш с њом?” **28** Тада је жена оставила свој крчаг и отишла у град и рекла људима: **29** „Дођите да видите човека који ми је рекао све што сам учинила. Да то није Христос?” **30** И људи су изашли из града и пошли к њему.

31 За то време ученици су га наговарали: „Учитељу, једи.” **32** Али он им је рекао: „Ја имам да једем храну за коју ви не знате.” **33** Тада су ученици питали један другог: „Зар му је неко донео нешто за јело?” **34** А Исус им је рекао: „Моја је храна да вршим вољу онога који ме је послао и да довршим његово дело. **35** Зар не кажете да је још четири месеца до жетве? Ево, кажем вам, подигните очи и погледајте поља, како су зрела за жетву. **36** Жетелац прима плату и скупља плод за вечни живот, да би се сејач и жетелац заједно радовали. **37** Заиста, у томе је истинита изрека: 'Један сеје, а други жање.' **38** Ја сам вас послао да жањете оно око чега се нисте трудили. Други су се трудили, а ви сте се окористили њиховим трудом.”

39 Многи Самаритањани из оног града поверовали су у њега због речи жене која је посведочила: „Он ми је рекао све што сам учинила.” **40** Кад су дакле Самаритањани дошли к њему, молили су га да остане с њима. И остао је тамо два дана. **41** И још их је много више поверовало кад су чули шта говори, **42** и рекли су жени: „Више не верујемо због твојих речи, јер смо га сами чули и знамо да је овај човек заиста спаситељ света.”

43 После два дана отишао је оданде у Галилеју. **44** Сам Исус је посведочио да пророк нема части у свом заичају. **45** Кад је дакле дошао у Галилеју, Галилејци су га примили, јер су видели све што је учинио у Јерусалиму на празник, јер су и они били дошли на празник.

46 Тако је опет дошао у Кану Галилејску, где је био претворио воду у вино. А тамо је био један царев службеник чији је син у Капернауму био болестан. **47** Кад је чуо да је Исус дошао из Јудеје у Галилеју, отишао је к њему и молио га да дође и излечи му сина,

који само што није умро. **48** Али Исус му рече: „Ако не видите знакове и чуда, нећете веровати.” **49** А царев службеник му рече: „Господо, дођи пре него што ми дете умре.” **50** А Исус му рече: „Пођи. Син ти је жив.” И човек је поверовао речима који му је Исус рекао и отишао је. **51** И још док је био на путу, дошли су му у сусрет његове слуге и јавили му да је његов син жив. **52** Тада их је упитао у који сат је почео да се осећа боље. Одговорили су му: „Грозница га је пустила јуче око седмог* сата.” **53** И отац је схватио да је то било управо у онај сат када му је Исус рекао: „Син ти је жив.” И поверовао је он и сав његов дом. **54** То је било друго чудо које је Исус учинио кад је из Јудеје дошао у Галилеју.

5 После тога био је јудејски празник и Исус је отишао у Јерусалим. **2** А у Јерусалиму се код Овчијих врата налази језерце које се хебрејски зове Витезда, а има пет тремова. **3** У њима је лежало мноштво болесних, слепих, хромих и оних са усахлим удовима. **4*** Анђео Господњи је силазио у одређено време у бању и узбуркивао је воду, и они који су први улазили, након што се вода узбурка, оздрављали су без обзира од какве су болести боловали. **5** Тамо је био и један човек који је од своје болести боловао тридесет и осам година. **6** Видевши га како лежи, а знајући да је већ дуго болестан, Исус га је упитао: „Желиш ли да оздравис?” **7** Болестан човек му је одговорио: „Господине, немам никога да ме спусти у језерце кад се вода узбурка, па док ја дођем, други већ сиђе пре мене.” **8** А Исус му рече: „Устани, узми своја носила и ходај.” **9** И човек је одмах оздравио, узео своја носила и почео да хода.

А тог дана био је Шабат. **10** Зато су Јудејци говорили човеку који је био излечен: „Шабат је, и није ти дозвољено да носиш носила.” **11** А он им је одговорио: „Онај који ме је излечио рекао ми је: 'Узми своја носила и ходај.'” **12** Тада су га упитали: „Ко је тај човек који ти је рекао: 'Узми их и ходај?'” **13** Али човек који је био излечен није знао ко је тај, јер се Исус склонио због мноштва које се тамо налазило.

14 После тога Исус га је нашао у храму и рекао му: „Ето, оздравио си. Више немој да грешис, да ти се нешто горе не догоди.” **15** И човек је отишао и рекао Јудејцима да је Исус тај који га је излечио. **16** Јудејци су

***4,52** Око 13 сати. **5,4** Овај стих се налази у неким преводима Библије, али је изостављен у Вескот-Хортовом грчком тексту који се темељи на најстаријим грчким рукописима Новог завета.

због тога почели да оптужују Исуса, јер је тако нешто чинио на Шабат. **17** А он им је рекао: „Мој Отац ради све до сада, па радим и ја.“ **18** Зато су Јудејци још више тражили прилику да га убију, јер не само да је по њима кршио Шабат него је и Бога називао својим Оцем, изједначавајући се с Богом.

19 Исус им је на то рекао: „Заиста, заиста, кажем вам, Син не може ништа да учини сам од себе, него само оно што види да Отац чини. Јер што год Он чини, то и Син чини на исти начин. **20** Јер Отац толико Сина и показује му све што сам чини. Показаће му и већа дела од ових, да бисте се ви дивили. **21** Јер као што Отац подиже мртве и оживљава их, тако и Син оживљава оне које хоће. **22** Јер Отац не суди никоме, него је сав суд поверио Сину, **23** да би сви поштовали Сина као што поштују Оца. Ко не поштује Сина, не поштује ни Оца који га је послао. **24** Заиста, заиста, кажем вам, ко чује моју реч и верује ономе који ме је послао, има вечни живот и не долази на суд, него је прешао из смрти у живот.

25 Заиста, заиста, кажем вам, долази час, и већ је ту, кад ће мртви чути глас Сина Божјег, и који послушају, живеће. **26** Јер као што Отац има живот у себи, тако је и Сину дао да има живот у себи. **27** И дао му је власт да суди, јер је Син човечији. **28** Не чудите се томе, јер долази час у који ће сви који су у гробовима чути његов глас **29** и изаћи ће - они који су чинили добро у васкрсење живота, а они који су чинили зло у васкрсење осуде. **30** Ја не могу ништа да учиним сам од себе - како чујем онако судим. Мој суд је праведан, јер не вршим своју вољу, него вољу онога који ме је послао.

31 Ако само ја сведочим о себи, моје сведочанство није истинито. **32** Има други који сведочи о мени, и знам да је истинито сведочанство којим он сведочи о мени. **33** Ви сте послали људе к Јовану и он је посведочио за истину. **34** Али мени није потребно сведочанство од човека, него говорим ово да бисте се ви спасли. **35** Јован је био светилка која гори и сија, а ви сте само начас хтели да се радујете његовој светлости. **36** Али ја имам сведочанство веће од Јовановог, јер дела која ми је Отац дао да извршим, сама та дела која чиним, сведоче о мени да ме је Отац послао. **37** И Отац који ме је послао сам је посведочио о мени. Ви никада нисте чули његов глас нити сте видели његов лик, **38** а ни његова реч не остаје у вама, јер не верујете ономе кога је он послао.

39 Ви истражујете Писма, јер мислите да ћете помоћу њих имати вечни живот, а упра-

во она сведоче о мени. **40** А ви не желите да дођете к мени да бисте имали живот. **41** Ја не прихватам славу од људи, **42** него добро знам да ви у себи немате љубави према Богу. **43** Ја сам дошао у име свог Оца, али ви ме не примате. Кад би неко други дошао у своје име, њега бисте примили. **44** Како бисте могли веровати, кад прихватате славу један од другог, а не тражите славу која долази од јединог Бога? **45** Не мислите да ћу вас ја оптужити пред Оцем. Има ко вас оптужује, Мојсије, у кога се ви уздате. **46** Јер кад бисте веровали Мојсију, веровали бисте и мени, јер је он писао о мени.* **47** Али ако не верујете његовим списима, како ћете веровати мојим речима?”

6 После тога Исус је отишао на другу страну Галилејског, то јест Тиберијадског мора. **2** А за њим је ишло велико мноштво људи, јер су гледали чуда која је чинио на онима који су били болесни. **3** Тако се Исус попео на гору и седео је тамо са својим ученицима. **4** Приближавала се Пасха, јудејски празник. **5** Подиговши очи, Исус је видео како силан народ долази к њему, па је упитао Филипа: „Где да купимо хлеб да ови једу?” **6** То је рекао да би га искушао, јер је знао шта ће учинити. **7** Филип му је одговорио: „Кад бисмо купили хлеба за двеста денара,* не би било довољно да свако добије по мало.“ **8** А један од његових ученика, Андрија, брат Симона Петра, рекао му је: **9** „Овде је дечак који има пет јечмених хлебова и две мале рибе. Али шта је то за толики народ?”

10 Исус је тада рекао: „Нека поседају.“ А било је много траве на том месту. И људи су поседали, а међу њима је било око пет хиљада мушкараца. **11** Затим је Исус узео хлебове и захвалио Богу и поделио их онима који су поседали. Тако је поделио и рибе, колико год су хтели. **12** Кад су се наситили, рекао је својим ученицима: „Сакупите остатке, да ништа не пропадне.“ **13** Сакупили су их и напунили су дванаест корпи остатака од пет јечмених хлебова, што је претекло онима који су јели.

14 Кад су људи видели чуда која је учинио, говорили су: „Ово је заиста пророк који треба да дође на свет.“ **15** А Исус је знао да желе да дођу и да га ухвате и поставе за цара, па се поново повукао у гору, сасвим сам.

16 Кад се спустило вече, његови ученици су сишли на море, **17** ушли у чамац и кренули преко мора у Капернаум. Већ је пао мрак,

***5,46** Види: 1. Мојсијева 3,15; 5. Мојсијева 18,15. **6,7** Римски сребрник који је тежио 3,85 грама. Види додатна на крају књиге.

а Исус још није дошао к њима. **18** А море се узбуркало јер је дувао јак ветар. **19** Кад су одвеслали око двадесет пет до тридесет стадија,* видели су Исуса како хода по мору и приближава се чамцу, и уплашили су се. **20** Али он им је рекао: „Ја сам, не бојте се!“ **21** Зато су га радо узели у чамцац и чамцац је убрзо био на обали до које су покушавали да дођу.

22 Сутрадан је народ који је стајао на другој страни мора видео да је тамо само један мали чамцац и да Исус није био ушао у чамцац са својим ученицима, него да су отишли само његови ученици. **23** А чамци из Тиберијаде стигли су близу места где су они јели хлеб након што се Господ захвалио Богу. **24** Кад је, дакле, народ видео да тамо нема ни Исуса ни његових ученика, ушли су у чамце и дошли у Капернаум да траже Исуса.

25 И кад су га нашли на другој страни мора, упитали су га: „Учитељу, када си дошао овамо?“ **26** Исус им је одговорио: „Заиста, заиста, кажем вам, ви ме не тражите зато што сте видели чуда, него зато што сте јели онај хлеб и наситили се. **27** Немојте радити за храну која пропада, него за храну која остаје за вечни живот, коју ће вам дати Син човечији, јер је њега Отац, Бог, за то овластио.“

28 Тада су га упитали: „Шта треба да радимо да бисмо чинили дела која Бог жели?“

29 Исус им је одговорио: „Дело које Бог жели јесте да исказујете веру у онога кога је он послао.“ **30** А они су га упитали: „Какав чудесан знак показујеш људима, да га видимо и поверујемо ти? Какво дело ти обављаш?“

31 Наши праочеве су јели ману у пустињи, као што је написано: 'Хлеб с неба дао им је да једу'.** **32** А Исус им је рекао: „Заиста, заиста, кажем вам, није вам Мојсије дао хлеб с неба, него вам мој Отац даје прави хлеб с неба. **33** Јер Божји хлеб је Онај који силази с неба и даје живот свету.“ **34** На то су му рекли: „Господе, дај нам увек тај хлеб.“

35 Исус им је рекао: „Ја сам хлеб живота. Онај ко долази к мени неће огаднети и онај ко исказује веру у мене неће никада огаднети. **36** Али рекао сам вам: видели сте ме, а ипак не верујете. **37** Све што ми Отац даје добиће к мени, и онога ко дође к мени нећу отерати, **38** јер нисам сишао с неба да вршим своју вољу, него вољу онога који ме је послао. **39** А воља онога који ме је послао јесте да не изгубим никога од оних које ми је дао, него да их васкрснем у последњи дан.

40 Јер је воља мог Оца да свако ко види Сина и исказује веру у њега има вечни живот, и ја ћу га васкрснути у последњи дан.“

41 Тада су Јудејци почели да гунђају против њега јер је рекао: „Ја сам хлеб који је сишао с неба.“ **42** И говорили су: „Зар није то Исус, Јосифов син, чијег оца и мајку познајемо? Како сад каже: 'Сишао сам с неба?'"

43 А Исус им је одговорио: „Не гунђајте међу собом. **44** Нико не може доћи к мени ако га не привуче Отац, који ме је послао. И ја ћу га васкрснути у последњи дан. **45** У Пророцима је написано: 'Сви ће бити поучени од Господа.'* Свако ко слуша Оца и учи од њега, долази к мени. **46** То не значи да је ико видео Оца, осим онога који је од Бога, он је видео Оца. **47** Заиста, заиста, кажем вам, онај ко верује има вечни живот.

48 Ја сам хлеб живота. **49** Ваши су праочеве јели ману у пустињи, а ипак су умрли. **50** Ово је хлеб који силази с неба, да човек једе од њега и да не умре. **51** Ја сам живи хлеб који је сишао с неба. Ако неко једе од овог хлеба, живеће вечно. А хлеб који ћу ја дати моје је тело које ћу дати за живот света.“

52 Тада су Јудејци почели да се препиру међу собом: „Како нам овај може дати да једмо његово тело?“ **53** Зато им је Исус рекао: „Заиста, заиста, кажем вам, ако не једете тело Сина човечијег и не пијете његову крв, немате живота у себи. **54** Ко се храни мојим телом и пије моју крв, има вечни живот, и ја ћу га васкрснути у последњи дан, **55** јер је моје тело права храна и моја крв је право пиће. **56** Ко се храни мојим телом и пије моју крв, остаје у јединству са мном и ја у јединству с њим. **57** Као што је мене послао живи Отац па ја живим због Оца, тако ће и онај ко се храни мном живети због мене. **58** Ово је хлеб који је сишао с неба. То није као кад су ваши праочеве јели, а ипак су умрли. Ко се храни овим хлебом, живеће вечно.“ **59** То је рекао док је поучавао на скупу у Капернауму.

60 Кад су то чули, многи од његових ученика су рекли: „Ово су саблажњиве речи. Ко га може слушати?“ **61** А Исус је у себи знао да његови ученици гунђају због тога, па им је рекао: „Зар вас то саблажњава? **62** А шта ако угледате Сина човечијег како узлази тамо где је раније био? **63** Дух је тај који даје живот, тело не користи ништа. Речи које сам вам говорио Дух су и живот су. **64** Али има неких међу вама који не верују.“ Јер Исус је од почетка знао који су они што не верују и ко је онај који ће га издати. **65** И рекао је:

***6,19** Пет или шест километара. Види додатак на крају књиге. **6,31** Види: Псалом 78,24. **6,45** Види: Михеј 4,2.

„Зато сам вам казао: 'Нико не може доћи к мени ако му није дато од Оца.'“

66 Због тога су се многи од његових ученика вратили ономе што су оставили и више нису ишли с њим. **67** Зато је Исус упитао дванаесторицу: „Да нећете и ви да одете?“

68 А Симон Петар му је одговорио: „Господе, коме ћемо отићи? Ти имаш речи вечног живота. **69** Ми смо поверовали и спознали да си ти Свети од Бога.“ **70** Исус им је на то рекао: „Зар нисам ја изабрао вас дванаесторицу? Ипак, један од вас је клеветник.“ **71** Говорио је о Јуди, сину Симона Искариотског, јер иако је био један од дванаесторице, намеравао је да га изда.

7 После тога Исус је путовао по Галилеји, јер није хтео да иде у Јудеју, зато што су Јудејци тражили прилику да га убију. **2** Приближавао се Празник сеница, један од јудејских празника. **3** Зато су му његова браћа рекла: „Иди одавде и пођи у Јудеју, да и твоји ученици виде дела која чиниш. **4** Јер ко жели да буде познат, ништа не чини у тајности. Ако чиниш такве ствари, покажи се свету.“ **5** Наиме, његова браћа нису исказивала веру у њега. **6** Зато им је Исус рекао: „Моје време још није дошло, а за вас је време увек погодно. **7** Свет нема разлога да мрзи вас, али мрзи мене, јер ја сведочим о њему да су његова дела зла. **8** Ви пођите на празник, а ја још не идем на овај празник, јер моје време још није дошло.“ **9** То им је рекао и остао је у Галилеји.

10 Али кад су његова браћа отишла на празник, пошао је и он, али не јавно, него потајно. **11** Јудејци су га тражили на празник и говорили: „Где је тај?“ **12** И многи у народу потајно су расправљали о њему. Једни су говорили: „Он је добар човек“, а други: „Није, него заводи народ.“ **13** Али нико није о њему говорио јавно јер су се бојали Јудејаца.

14 Исус је средином празника отишао у храм и почео да поучава. **15** Јудејци су се чудили: „Како овај познаје књиге кад није похађао школе?“ **16** А Исус им је одговорио: „Оно што научавам није моје, него потиче од онога који ме је послао. **17** Ако неко жели да врши његову вољу, он ће знати да ли је то учење од Бога или ја говорим сам од себе. **18** Ко говори сам од себе, тражи своју славу, а ко тражи славу онога који га је послао, тај је истинит и у њему нема неправедности. **19** Зар вам Мојсије није дао Закон? А нико од вас није послушан Закону. Зашто желите да ме убијете?“ **20** Народ је одговорио: „Опседнут си демоном. Ко жели да те убије?“ **21** На то им је Исус рекао: „Учинио сам једно дело,

и сви се чудите. **22** Зато размислите о овоме: Мојсије вам је дао обрезанье - али оно у ствари није од Мојсија, него од праочева - а ви на Шабат обрезујете човека. **23** Ако се човек обрезује на Шабат и тиме се није прекршио Мојсијев закон, зашто се гневите на мене јер сам човека излечио на Шабат? **24** Не судите по спољашњости, него судите праведним судом.“

25 Тада су неки из Јерусалима рекли: „Зар није то онај кога желе да убију? **26** А ево, јавно говори и ништа му не кажу. Да нису и поглавари заиста спознали да је он Христос? **27** Али за њега знамо одакле је, а кад Христос дође, нико неће знати одакле је.“ **28** Зато је Исус повикао док је поучавао у храму: „Ви ме познајете и знате одакле сам. Ја нисам дошао сам од себе, него заиста постоји онај који ме је послао, а ви га не познајете. **29** Ја га познајем, јер сам његов заступник и он ме је послао.“ **30** Од тада су тражили прилику да га ухвате, али нико није дигао руку на њега, јер још није био дошао његов час. **31** Многи из народа поверовали су у њега. Говорили су: „Кад Христос дође, зар ће чинити више чуда него што их овај чини?“

32 Фарисеји су чули да се у народу тако прича о њему, па су свештенички главари и фарисеји послали стражаре да га ухвате. **33** Тада је Исус рекао: „Још сам мало времена с вама, а онда ћу отићи к ономе који ме је послао. **34** Тражићете ме, али ме нећете наћи, и тамо где сам ја, ви не можете доћи.“ **35** Тада су Јудејци рекли међу собом: „Куда овај намерава да оде, а да га ми нећемо наћи? Зар намерава да пође Јудејцима расејаним међу Грцима и да поучава Грке? **36** Шта значи то што си рекао: 'Тражићете ме, али ме нећете наћи, и тамо где сам ја, ви не можете доћи?'“

37 Последњег и најважнијег дана празника, Исус је устао и повикао: „Ако је неко жедан, нека дође к мени и пије! **38** Ко буде веровао у мене, као што је речено у Писму, из његовог тела потећи ће реке живе воде.“ **39** А рекао је то за Дух који је требало да приме они који верују у њега. Тада, наиме, Дух још није био дат, јер Исус још није био прослављен. **40** Кад су неки из народа чули те речи, говорили су: „Ово је заиста Пророк.“ **41** Други су говорили: „То је Христос.“ Али неки су говорили: „Зар Христос долази из Галилеје? **42** Зар Писмо не каже да Христос долази из Давидовог потомства и из Витлејема, села одакле је био Давид?“ **43** Тако је због њега дошло до поделе у народу. **44** Неки од њих чак су хтели да га ухвате, али нико није дигао руке на њега.

45 Тако су се стражари вратили свештеничким главарима и фарисејима, а фарисеји су им рекли: „Зашто га нисте довели?“ **46** Стражари су одговорили: „Никада нико није тако говорио.“ **47** На то су фарисеји рекли: „Зар сте и ви заведени?“ **48** Да ли је ико од поглавара или од фарисеја поверовао у њега? **49** Али тај народ који не познаје Закон проклет је.“ **50** А Никодим, један од њих, који је једном раније био код њега, рекао им је: **51** „Зар наш закон суди човеку ако га најпре не саслуша и не сазна шта чини?“ **52** На то су му рекли: „Зар си и ти из Галилеје? Истражи па ћеш видети да никакав пророк неће доћи из Галилеје!“ **53** И отишли су сваки својој кући.

8 Исус је отишао на Маслинску гору. **2** Али у зору се опет појавио у храму. Сав народ је похрлио к њему, а он је сео и почео да их поучава. **3** Тада су књижевници и фарисеји довели једну жену ухваћену у прељуби. Поставили су је у средину **4** и рекли му: „Учитељу, ова жена је ухваћена у самом чину прељубе.“ **5** У Закону нам је Мојсије прописао да такве каменујемо. Шта ти на то кажеш?“ **6** А то су говорили да би га испушали, како би имали за шта да га оптуже. Исус се сагнуо и почео прстом да пише по земљи. **7** Пошто су га и даље испитивали, он се усправио и рекао им: „Ко је од вас без греха, нека први баца камен на њу.“ **8** Затим се поново сагнуо и наставио да пише по земљи. **9** Кад су то чули, почели су да одлазе један за другим, почевши од старешина. Исус је остао сам са женом која је била у средини. **10** Усправивши се, Исус ју је упитао: „Жено, где су они који су те тужили? Зар те нико није осудио?“ **11** Она је одговорила: „Нико, господине.“ А Исус јој је рекао: „Ни ја те не осуђујем. Иди и од сада више немој чинити грех.“ **12** Исус им се поново обратио: „Ја сам светлост света. Ко за мном иде, неће ходити у тами, него ће имати светлост живота.“ **13** А фарисеји су му рекли: „Ти сведочиш сам о себи, твоје сведочанство није истинито.“ **14** Исус им је рекао: „Ако и сведочим сам о себи, моје сведочанство је истинито, јер знам одакле сам дошао и куда идем. А ви не знате одакле сам дошао и куда идем.“ **15** Ви судите по спољашности, а ја никоме не судим. **16** А ако и судим, мој суд је истинит, јер нисам сам, него је са мном Отац који ме је послао. **17** У вашем Закону пише да је сведочанство двојице људи истинито.* **18** Ја сам онај који сведочи о себи, а и Отац који ме је послао сведочи о мени.“ **19** Тада су га

упитали: „Где је твој Отац?“ Исус је одговорио: „Ви не познајете ни мене ни мог Оца. Кад бисте познавали мене, познавали бисте и мог Оца.“ **20** Те речи је рекао у ризници док је поучавао у храму. Али нико га није ухватио, јер његов час још није био дошао.

21 Опет им је рекао: „Ја одлазим, и ви ћете ме тражити, али ћете умрети у свом греху. Тамо куда ја идем, ви не можете доћи.“ **22** На то су Јудејци рекли: „Да се неће убити, јер говори: 'Тамо куда ја идем, ви не можете доћи?'“ **23** А он им је рекао: „Ви сте одозго, а ја сам одозго. Ви сте од овог света, а ја нисам од овог света.“ **24** Зато сам вам рекао да ћете умрети у својим гресима. Јер ако не верујете да сам ја оно што кажем да јесам, умрећете у својим гресима.“ **25** Тада су га упитали: „Ко си ти?“ А Исус им је одговорио: „Зашто вам уопште и говорим? **26** Имам много тога да кажем о вама и да судим. А онај који ме је послао говори истину, и оно што сам чуо од њега, то говорим у свету.“ **27** Али они нису схватили да им је говорио о Оцу. **28** Зато је Исус рекао: „Кад једном подигнете Сина човечијег, тада ћете знати да сам ја оно што кажем да јесам и да ништа не чиним сам од себе, него говорим онако како ме је Отац научио.“ **29** Онај који ме је послао са мном је. Није ме оставио самог, јер ја увек чиним оно што је њему угодно.“ **30** Док је он то говорио, многи су поверовали у њега.

31 Исус је Јудејцима, који су му веровали, рекао: „Ако останете у мојој речи, заиста сте моји ученици, **32** и упознаћете истину и истину ће вас ослободити.“ **33** А они су му рекли: „Ми смо Аврамово потомство и никада нисмо никоме робовали. Како ти кажеш: 'Постаћете слободни?'“ **34** Исус им је одговорио: „Заиста, заиста, кажем вам, свако ко чини грех, роб је греха.“ **35** А роб не остаје у кући заувек, али син остаје заувек. **36** Дакле, ако вас Син ослободи, заиста ћете бити слободни. **37** Знаш да сте Аврамово потомство, али ви желите да ме убијете, јер моја реч не налази одјека међу вама. **38** Ја говорим оно што сам видео код свог Оца, а ви чините оно што сте чули од свог оца.“ **39** Они су му рекли: „Наш је отац Аврам.“ Тада им је Исус рекао: „Ако сте Аврамова деца, чините онда Аврамова дела.“ **40** А сада желите да убијете мене, човека који вам је рекао истину коју сам чуо од Бога. Аврам није тако поступао. **41** Ви чините дела свог оца.“ А они су му рекли: „Ми се нисмо родили из блуда, ми имамо једног Оца. Бога.“

42 Тада им је Исус рекао: „Кад би Бог био ваш Отац, волели бисте мене, јер сам ја од Бога дошао и сад сам овде. Нисам дошао сам

*8,17 Види: 5. Мојсијева 17,6

од себе, него ме је он послао. **43** Зашто не разумете оно што говорим? Зато што нисте у стању да слушате моју реч. **44** Ваш је отац Ђаво и желите да поступате по жељама свог оца. Он је био убица људи од почетка и није остао постојан у истини, јер у њему нема истине. Кад говори лаж, своје говори, јер је лажов и отац лажи. **45** А ја истину говорим, и зато ми не верујете. **46** Ко ће ми од вас доказати грех? А ако говорим истину, зашто ми не верујете? **47** Ко је од Бога, слуша шта Бог говори. Зато ви не слушате, јер нисте од Бога."

48 А Јудејци су му одговорили: „Зар нисмо у праву кад кажемо да си Самаританин и да је демон у теби?“ **49** Исус је одговорио: „Није демон у мени, него исказујем част свом Оцу, а ви ме обешчашћујете. **50** Али ја не тражим славу за себе. Има ко тражи и суди. **51** Заиста, заиста, кажем вам, ако се неко држи моје речи, никада неће видети смрт.“ **52** А Јудејци су му рекли: „Сада знамо да је демон у теби. Аврам је умро, а и пророци, а ти кажеш: 'Ако се неко држи моје речи, никада неће окусити смрт.' **53** Зар си ти већи од нашег оца Аврама, који је умро? А и пророци су умрли. За кога се ти издајеш?“ **54** Исус им је одговорио: „Ако ја славим самог себе, моја слава није ништа. Мене прославља мој Отац, за кога ви кажете да је ваш Бог, **55** али га не познајете. А ја га познајем. Кад бих рекао да га не познајем, био бих лажов као и ви. Али ја га познајем и држим се његове речи. **56** Ваш отац Аврам веома се радовао у нади да ће видети мој дан. Видео га је и обрадовао се.“ **57** На то су му Јудејци рекли: „Немаш још ни педесет година, а видео си Аврама?“ **58** Исус им је рекао: „Заиста, заиста, кажем вам, пре него што се Аврам родио, ја сам постојао.“ **59** Тада су узели камење да га баце на њега, али Исус се сакрио и изашао из храма.

9 Док је пролазио видео је човека слепог од рођења. **2** Његови ученици су га упитали: „Учитељу, ко је саргешио, овај човек или његови родитељи, па се родио слеп?“ **3** Исус је одговорио: „Нити је саргешио овај човек нити његови родитељи, него је то зато да се на њему покажу Божја дела. **4** Док је још дан, морам чинити дела онога који ме је послао. Долази ноћ, кад нико не може да ради. **5** Док сам у свету, ја сам светлост света.“ **6** Кад је то рекао, плуњуо је на земљу и од плувачке направио блато, па је то блато ставио човеку на очи **7** и рекао му: „Иди, опери се у води Силоаму.“ (Силоам значи „послат“.) И човек је отишао, опрао се па се вратио гледајући.

8 А суседи и они који су га раније виђали како проси говорили су: „Зар то није онај који је седео и просио?“ **9** Једни су говорили: „То је тај“, а други: „Није, него му је сличан.“ А човек је говорио: „Ја сам тај.“ **10** Тада су га упитали: „Како су ти се отвориле очи?“ **11** Он је одговорио: „Човек који се зове Исус направио је блато, намазао ми очи и рекао: 'Иди до воде Силоам и опери се.' И тако сам отишао, опрао се и прогледао.“ **12** А они су га упитали: „Где је он?“ Одговорио је: „Не знам.“

13 Затим су тог човека који је раније био слеп одвели код фарисеја. **14** А тог дана, кад је Исус направио блато и отворио му очи, био је Шабат. **15** Тада су и фарисеји почели да га испитују како је прогледао. А он им је рекао: „Ставио ми је блато на очи и ја сам се опрао и сад видим.“ **16** На то су неки од фарисеја рекли: „Тај човек није од Бога, јер не поштује Шабат.“ А други су рекли: „Како може човек који је грешник да чини таква чуда?“ И дошло је до поделе међу њима. **17** Затим су поново упитали човека: „Шта ти кажеш о том човеку који ти је отворио очи?“ Одговорио је: „Он је пророк.“

18 Али Јудејци нису веровали да је он био слеп и да је прогледао док нису позвали његове родитеље. **19** И упитали су их: „Да ли је ово ваш син, за кога ви кажете да се родио слеп? Како то да сада види?“ **20** Тада су његови родитељи одговорили: „Знамо да је ово наш син и да се родио слеп. **21** Али како сад види, то не знамо, и ко му је отворио очи, не знамо. Њега питајте. Пунолетан је, нека говори сам за себе.“ **22** Његови родитељи су тако рекли зато што су се бојали Јудејаца, јер су се Јудејци већ били договорили да искључе из синагоге свакога ко Исуса призна за Христа.* **23** Зато су његови родитељи рекли: „Пунолетан је, њега питајте.“

24 Тада су по други пут позвали човека који је био слеп и рекли му: „Дај славу Богу. Ми знамо да је тај човек грешник.“ **25** А он је рекао: „Да ли је грешник, не знам. Једно знам: био сам слеп, а сада видим.“ **26** Тада су га упитали: „Шта ти је учинио? Како ти је отворио очи?“ **27** Одговорио им је: „Већ сам вам рекао, али ме нисте слушали. Зашто то опет хоћете да чујете? Зар и ви желите да постанете његови ученици?“ **28** Тада су га извређали и рекли: „Ти си његов ученик, а ми смо Мојсијеви ученици. **29** Ми знамо да је Мојсију говорио Бог, а за овога не знамо одакле је.“ **30** А човек им је рекао: „То и јесте чудно да ви не знате одакле је, а мени је

*9,22 Или: „Помазаника, Месију, онога који је послат од Бога“.

отворио очи. **31** Знамо да Бог не услишава грешнике, него ако је неко богобојазан и врши његову вољу, њега услишава. **32** Никада се још није чуло да је неко отворио очи човеку слепом од рођења. **33** Да он није од Бога, не би могао ништа да учини.“ **34** А они су му рекли: „Сав си се у гресима родио, и ти нас да учиш?“ И избацили су га.

35 Исус је чуо да су га избацили. Нашао га је и упитао: „Верујеш ли ти у Сина човечијег?“ **36** Човек је одговорио: „А ко је тај, господине, да верујем у њега?“ **37** Исус му је рекао: „Видео си га. То је онај који говори с тобом.“ **38** Тада је он рекао: „Верујем у њега, Господе.“ И поклонио му се. **39** А Исус је рекао: „Ради овог суда ја сам дошао на овај свет: да прогледају они који не виде, а који виде, да ослепе.“ **40** То су чули неки од фарисеја који су били с њим и упитали су га: „Зар смо и ми слепи?“ **41** А Исус им је рекао: „Да сте слепи, не бисте имали греха. Али ви сад кажете: 'Видимо.' Зато ваш грех остаје.“

10 „Заиста, заиста, кажем вам, ко у овчији тор не улази на врата, него прескаче на неком другом месту, тај је лопов и пљачкаш. **2** А онај ко улази на врата пастир је овцама. **3** Њему врата отвара и овце слушају његов глас. Он своје овце зове по имену и изводи их. **4** А кад све своје изведе, иде пред њима и овце иду за њим, јер познају његов глас. **5** А за странцем неће ићи, него ће побећи од њега, јер не познају глас странаца.“ **6** Исус им је испричао то поређење, али они нису схватили шта им је тиме хтео рећи.

7 Зато је Исус опет рекао: „Заиста, заиста, кажем вам, ја сам врата овцама. **8** Сви који су дошли пре мене лопови су и пљачкаши, али овце их нису слушале. **9** Ја сам врата. Ко уђе кроз мене, биће спасен. Улазиће и излазиће и наћи ће пашу. **10** Лопов долази само да украде, закоље и уништи. Ја сам дошао да имају живот, да га имају у изобиљу. **11** Ја сам добри пастир. Добри пастир полаже свој живот за овце. **12** Најамник, који није пастир и није власник оваца, види вука како долази, па оставља овце и бежи, а вука их граби и растерује. **13** Он бежи јер је најамник и није му стало до оваца. **14** Ја сам добри пастир и познајем своје овце и моје овце познају мене, **15** као што Отац познаје мене и као што ја познајем Оца. И свој живот полажем за овце.

16 Имам и друге овце, које нису из овог тора. Морам и њих довести и оне ће слушати мој глас, и све ће бити једно стадо с једним пастиром. **17** Зато ме Отац и воли, јер ја полажем свој живот да бих га опет примио.

18 Нико ми га не одузима, него га ја сам од себе полажем. Имам власт да га положим и имам власт да га опет примим. Такву сам заповест примио од свог Оца.“

19 И опет је међу Јудејцима дошло до поделе због тих речи. **20** Многи од њих су говорили: „Опседнут је демоном и полудео је. Зашто га слушате?“ **21** Други су говорили: „То нису речи опседнутог човека. Зар демон може слепима отворити очи?“

22 У то време је у Јерусалиму био Празник посвећења.* Била је зима. **23** Исус је ходао храмом по Соломоновом трему. **24** Тада су га Јудејци окружили и рекли му: „Докле ћеш нам душе држати у неизвесности? Ако си ти Христос, реци нам отворено.“ **25** Исус им је одговорио: „Рекао сам вам, али не верујете. Дела која ја чиним у име свог Оца, она сведоче о мени. **26** Али ви не верујете, јер нисте од мојих оваца. **27** Моје овце слушају мој глас, ја их познајем и оне иду за мном. **28** Ја им дајем вечни живот и никада неће пропасти и нико их неће уграбити из моје руке. **29** Оно што ми је мој Отац дао веће је од свега другог. И нико их не може уграбити из Очеве руке. **30** Ја и Отац једно смо.“

31 Тада су Јудејци опет узели камење да га каменују. **32** А Исус им је рекао: „Показао сам вам многа добра дела Оца мог. За које ме од тих дела каменујете?“ **33** Јудејци су му одговорили: „Не каменујемо те због доброг дела, него због хуле, зато што се ти, премда си човек, правиш да си Бог.“ **34** Исус им је рекао: „Зар није записано у вашем Закону: 'Ја сам рекао: 'Ви сте богови'*? **35** Ако је 'боговима' назвао оне против којих је Бог говорио - а Писмо се не може поништити - **36** како онда ви онемо кога је Отац посветио и послао на свет кажете: 'Хулиш', зато што сам рекао: 'Ја сам Божји Син'? **37** Ако не чиним дела свог Оца, немојте ми веровати. **38** Али ако их чиним, ако и не верујете мени, верујте делима, да спознате и да знате да је Отац у јединству са мном и ја у јединству с Оцем.“ **39** Тада су опет покушали да га ухвате, али он им је умакао.

40 И тако је опет отишао преко Јордана на место где је Јован у почетку крштавао и тамо је остао. **41** Многи су дошли к њему и рекли му: „Јован, додуше, није учинио ниједно чудо, али што је год Јован рекао о овом човеку била је истина.“ **42** И многи су тамо поверовали у њега.

***10,22** Празник посвећења (Ханука) је спомен на ослобођење Јевреја од сиријско-грчке превласти и на поновно посвећење јерусалимског храма Господу. **10,34** Види: Псалм 82,6.

11 Један човек који се звао Лазар био је болестан. Био је из Витаније, из села Марије и њене сестре Марте. **2** То је била она Марија која је намазала Господа мирисним уљем и обрисала му ноге својом косом. Њен брат Лазар био је болестан. **3** Зато су његове сестре поручиле Исусу: „Госпode, твој вољени пријатељ је болестан.“ **4** Кад је Исус то чуо, рекао је: „Ова болест није за смрт, него је за Божју славу, да би се њом прославио Син Божји.“

5 Исус је волео Марту, њену сестру и Лазара. **6** Али кад је чуо да је он болестан, остао је још два дана у месту у ком је био. **7** Затим је рекао ученицима: „Пођимо опет у Јудеју.“ **8** А ученици су га упитали: „Учитељу, Јудејци су недавно хтели да те каменују. Зар опет идеш тамо?“ **9** Исус је одговорио: „Зар дневна светлост не траје дванаест сати? Ако неко хода по дану, не спотиче се, јер види светлост овог света. **10** Али ако неко хода по ноћи, спотиче се, јер нема светлости у њему.“

11 То је рекао, а затим додао: „Наш пријатељ Лазар је заспао, али идем да га пробудим.“ **12** На то су му ученици рекли: „Госпode, ако спава, устаће.“ **13** Али Исус је говорио о његовој смрти, а они су мислили да говори о спавању, о сну. **14** Тада им је Исус отворено рекао: „Лазар је умро. **15** Због вас се радујем што нисам био тамо, да бисте веровали. Али пођимо к њему.“ **16** Тада је Тома, звани Близанац, рекао осталим ученицима: „Пођимо и ми, да умremo с њим.“

17 Кад је Исус стигао, рекли су му да је Лазар већ четири дана у гробу. **18** А Витанија је била близу Јерусалима, удаљена око петнаест стадија.* **19** Много Јудејаца већ је дошло код Марте и Марије да их утеше због њиховог брата. **20** Кад је Марта чула да Исус долази, пошла му је у сусрет, а Марија је остала у кући. **21** Марта је рекла Исусу: „Госпode, да си био овде, мој брат не би умро. **22** Али и сада знам да ће ти Бог дати све што од њега затражиш.“ **23** На то јој Исус рече: „Твој брат ће устати.“ **24** Марта му рече: „Знам да ће устати о васкрсењу у последњи дан.“ **25** Тада јој Исус рече: „Ја сам васкрсење и живот. Ко исказује веру у мене, ако и умре, оживеће. **26** И свако ко живи и исказује веру у мене, никада неће умрети. Верујеш ли у то?“ **27** Она му одговори: „Да, Госпode, ја верујем да си ти Христос, Син Божји, онај који треба да дође на свет.“ **28** Кад је то рекла, отишла је и позвала своју сестру Марију и кришом јој рекла: „Учитељ

је овде и зове те.“ **29** Кад је то чула, брзо је устала и пошла к њему.

30 Исус, наимае, још није био дошао у село, него је још увек био на месту где га је Марта срела. **31** Кад су Јудејци који су с Маријом били у кући и тешили је видели да је брзо устала и изашла, пошли су за њом, мислећи да је отишла до гроба да тамо плаче. **32** Кад је Марија дошла тамо где је био Исус и кад га је угледала, пала је пред његове ноге и рекла му: „Госпode, да си био овде, мој брат не би умро.“ **33** Кад је Исус видео како она плаче и како плачу Јудејци који су дошли с њом, био је дубоко дирнут и потресен. **34** И упитао је: „Где сте га положили?“ Одговорили су му: „Госпode, дођи и види.“ **35** И Исус је заплакао. **36** Тада су Јудејци рекли: „Погледајте колико га је волео!“ **37** А неки од њих су казали: „Зар он, који је слепом отворио очи, није могао да спречи његову смрт?“

38 Тада је Исус, опет дубоко потресен, отишао до гроба. То је у ствари била пећина, а на улазу је лежао камен. **39** Исус је заповедио: „Склоните камен!“ А Марта, сестра умрлога, рекла му је: „Госпode, сада већ сигурно заудара, јер је четврти дан откако је умро.“ **40** А Исус јој је рекао: „Зар ти нисам рекао да ћеш видети Божју славу ако будеш веровала?“ **41** Зато су склонили камен. А Исус је подигао очи према небу и рекао: „Оче, хвала ти што си ме услишио. **42** Ја сам знао да ме увек услишаваш, али рекао сам то због народа који овде стоји, да би веровали да си ме ти послао.“ **43** Рекавши то, повикао је на св глас: „Лазаре, изађи!“ **44** И умрли је изашао. Ноге и руке биле су му обавијене завојима, а лице му је било обавијено платном. Тада им је Исус рекао: „Скinitе то с њега и пустите га нек иде.“

45 Тада су многи Јудејци који су били дошли код Марије и видели шта је учинио поверовали у њега. **46** Али неки од њих су отишли код фарисеја и испричали им шта је Исус учинио. **47** Зато су свештенички главари и фарисеји сазвали Синедрион* и рекли: „Шта да радимо? Овај човек чини многа чуда. **48** Ако га пустимо тако, сви ће поверовати у њега и Римљани ће доћи и узеће нам и наш храм и наш народ.“ **49** Али један од њих, Кајафа, који је те године био првосвештеник, рекао им је: „Ништа ви не знате **50** и не схватате да је боље за вас да један човек умре за народ, него да цео народ страда.“ **51** Али то није рекао сам од себе. Пошто је те године био првосвештеник, пророковао је да Исус треба да умре за народ, **52** и не само за народ него и за то да Божју децу која су расејана сакупи у једно. **53** Тако су се тог дана договорили да га убију.

***11,18** Око 3 километра. Види додаток на крају књиге. **11,47** Фарисејски врховни суд.

54 Зато се Исус више није кретао јавно међу Јудејцима, него је одатле отишао у подручје близу пустиње, у град који се зове Јефрем, и тамо је остао с ученицима. **55** Приближавала се јудејска Пасха и многи из тог краја отишли су у Јерусалим пре Пасхе да се обредно очисте. **56** Тражили су Исуса и док су били у храму говорили су једни другима: „Шта мислите? Зар неће доћи на празник?“ **57** А свештенички главари и фарисеји издали су заповест да свако ко сазна где је Исус мора то да јави, да би га ухватили.

12 Тако је Исус шест дана пре Пасхе дошао у Витанију, где је био Лазар, кога је подигао из мртвих. **2** Тамо су му приредили вечеру. Марта је послуживала, а Лазар је био један од оних који су с њим били за столом. **3** Марија је тада узела либру* скупогеног мирисног уља, право нарда, и Исусу намазала ноге и обрисала их својом косом. И кућа се испунила мирисом тог уља. **4** А Јуда Искариотски, један од његових ученика, који је намеравао да га изда, рекао је: **5** „Зашто се ово мирисно уље није продало за триста денара и то дало сиромашнима?“ **6** Али то није рекао зато што се бринуо за сиромашне, него зато што је био лопов - имао је кутију за новац па је узимао оно што се у њу стављало. **7** Тада је Исус рекао: „Пустите је. Нека то изврши за дан моје сахране. **8** Јер сиромашне увек имате поред себе, али мене нећете имати увек.“

9 Велики број Јудејаца сазнао је да је он тамо, па су дошли, не само због Исуса него и да виде Лазара, кога је подигао из мртвих. **10** А свештенички главари договорили су се да убију и Лазара, **11** јер су због њега многи Јудејци одлазили тамо и поверовали у Исуса.

12 Сутрадан је силан народ који је дошао на празник чуо да Исус долази у Јерусалим, **13** узео палмине гране и изашао му у сусрет. **14** И узвиквао је: „Спаси, молимо те! Благословљен онај који долази у Господње име, цар Израела!“ **14** А кад је Исус нашао магаре, сео је на њега, као што је написано: **15** „Не бој се, кћери сионска! Ево, долази твој цар, седећи на младунчету магарике.“* **16** Његови ученици у почетку нису обраћали пажњу на то, али кад се Исус прославио, сетили су се да је то било написано за њега и да су му управо то учинили.

17 Тако је народ, који је био с њим кад је позвао Лазара из гроба и подигао га из мрт-

вих, сведочио о свему томе. **18** Зато му је толики народ изашао у сусрет, јер је чуо да је учинио то чудо. **19** А фарисеји су рекли међу собом: „Видите да ништа не постижете. Ено, свет је отишао за њим.“

20 Међу онима који су дошли да се поклон Богу на празник било је и неких Грка. **21** Они су пришли Филипу, који је био из Витсаиде у Галилеји, и замолили га: „Господине, хтели бисмо да видимо Исуса.“ **22** Филип је отишао и рекао то Андрији, а затим су Андрија и Филип отишли и рекли то Исусу.

23 А Исус им је рекао: „Дошао је час да Син човечији буде прослављен. **24** Заиста, заиста, кажем вам, ако зрно пшенице не падне у земљу и не умре, остаје само. Али ако умре, доноси обилан род. **25** Ко воли свој живот, уништава га, а ко мрзи свој живот у овом свету, сачуваће га за вечни живот. **26** Ако неко хоће да ми служи, нека иде за мном. И где сам ја, тамо ће бити и мој слуга. Ако ми неко буде служио, Отац ће му исказати част. **27** Сад је моја душа узнемирена. Шта да кажем? Оче, спаси ме од овог часа. Али зато сам и дошао до овог часа. **28** Оче, прослави своје име.“ Тада је дошао глас с неба: „Прославио сам га и опет ћу га прославити.“

29 Народ који је тамо стајао и чуо то рекао је да је загрмело. А неки су рекли: „Анђео му је говорио.“ **30** Исус је тада рекао: „Овај глас није био ради мене, него ради вас. **31** Сада је суђење овом свету, сада ће владар овог света бити избачен. **32** А ја, кад будем подигнут са земље, привући ћу к себи све људе.“ **33** То је рекао да назначи каквом ће смрћу умрети. **34** На то му је народ рекао: „Чули смо из Закона да Христос остаје заувек. Како онда ти кажеш да Син човечији мора бити подигнут? Ко је тај Син човечији?“ **35** Исус им је одговорио: „Светлост ће још мало бити међу вама. Хођајте док имате светлости, да вас тама не надјача. Ко хода у тами, не зна куда иде. **36** Док имате светлости, исказујте веру у светлост, да budete синови светлости.“

Исус је то рекао, а онда је отишао и сакрио се од њих. **37** Иако је пред њима учинио толика чуда, они нису поверовали у њега, **38** тако да су се испуниле речи које је рекао пророк Исаија: „Господе, ко је поверовао у оно што смо чули? Које се открила Господња мишица?“* **39** А нису могли веровати јер је Исаија такође рекао: **40** „Заслепио им је очи и отврднуо им срца, да очима не виде и срцима не разумеју и да се не обрате па да их излечим.“* **41** Исаија је то рекао јер је видео његову славу и говорио је о њему. **42**

***12,3** Отприлике 330 грама. **12,15** Види: Захарија 9,9. **12,38** Види: Исаија 53,1. **12,40** Види: Исаија 6,9.

Ипак су и многи од поглавара поверовали у њега, али због фарисеја то нису признавали, да не би били избачени из синагоге, **43** јер су више волели славу која долази од људи него славу коју даје Бог.

44 А Исус је повикао: „Ко верује у мене, не верује само у мене него и у онога који ме је послао. **45** И ко гледа мене, гледа и онога који ме је послао. **46** Ја сам дошао на свет као светлост, да нико ко верује у мене не остане у тами. **47** А ако неко чује моје речи, а не држи их, ја га не осуђујем. Јер нисам дошао да осудим свет, него да спасем свет. **48** Ко одбацује мене и не прима оно што ја кажем, има свог судију. Реч коју сам говорио - она ће му судити у последњи дан. **49** Јер ја нисам говорио сам од себе, него ми је сам Отац, који ме је послао, дао заповест шта да кажем и шта да говорим. **50** И знам да његова заповест значи вечни живот. Зато оно што ја говорим, говорим онако како ми је рекао Отац.“

13 Пред Пасху, Исус је знао да је дошао његов час да оде с овог света к Оцу. Пошто је волео своје који су били у свету, показивао им је љубав до краја. **2** За време вечере, кад је Ђаво већ био ставио у срце Јуде Искариотског, Симоновог сина, намеру да га изда, **3** Исус је, знајући да му је Отац све дао у руке и да је дошао од Бога и да иде к Богу, **4** устао од вечере и одложио своје хаљине, узео пешкир и опсао се. **5** Затим је насуо воду у посуду и почео да пере ноге ученицима и да их брише пешкиром којим је био опасан. **6** Кад је дошао до Симона Петра, он му је рекао: „Господе, зар ти мени да переш ноге?“ **7** Исус му је одговорио: „Оно што ја чиним ти сада не разумеш, али касније ћеш разумети.“ **8** Петар му рече: „Никада ти мени нећеш прати ноге.“ А Исус му одговори: „Ако те не оперем, нећеш бити у јединству са мном.“ **9** Тада му Симон Петар рече: „Господе, онда ми немој опрати само ноге, него и руке и главу.“ **10** А Исус му рече: „Ономе ко се окупао не треба прати ништа осим ногу, јер је сав чист. И ви сте чисти, али не сви.“ **11** Знао је, наиме, ко ће га издати. Зато је рекао: „Нисте сви чисти.“

12 Кад им је опрао ноге, обукао је своје хаљине, врати се за сто и рекао им: „Да ли схватате шта сам вам учинио? **13** Ви ми се обраћате са ‘Учитељу’ и ‘Господе’, и с правом то говорите, јер то и јесам. **14** Дакле, ако сам ја, Господ и Учитељ, вама опрао ноге, и ви треба један другом да перете ноге. **15** Дао сам вам пример да и ви чините онако како сам ја учинио вама. **16** Заиста, заиста,

кажем вам, слуга није већи од свог господара, нити је онај ко је послат већи од онога који га је послао. **17** Ако то знате, срећни сте ако тако и чините. **18** Не говорим о свима вама. Ја знам оне које сам изабрао. Али нека се испуне речи из Писма: ‘Онај који је јео мој хлеб, подигао је пету на мене.’* **19** Већ сада вам то говорим, пре него што се догоди, да бисте, кад се догоди, веровали да сам ја оно што кажем да јесам. **20** Заиста, заиста, кажем вам, ко прима онога кога ја шаљем, прима и мене. А ко прима мене, прима и онога који је мене послао.“

21 Кад је то рекао, Исус се узнемирио и потврдио: „Заиста, заиста, кажем вам, један од вас ће ме издати.“ **22** Ученици су гледали један другог у недоумици о коме то говори. **23** Један од његових ученика, онај кога је Исус нарочито волео, био је за столом одмах до Исуса. **24** Зато му је Симон Петар климнуо главом и рекао: „Питај ко је тај о коме говори.“ **25** И овај се наслонио на Исусове груди и упитао га: „Господе, ко је тај?“ **26** Исус је одговорио: „То је онај коме ћу дати залогај хлеба који умочио.“ И узео је залогај, умочио га и дао Јуди, сину Симона Искариотског. **27** Након што је Јуда узео залогај, Сотона је ушао у њега. Тада му је Исус рекао: „Што чиниш, учини брже!“ **28** Али нико од оних који су били за столом није знао зашто му је то рекао. **29** Пошто је Јуда имао кутију за новац, неки су мислили да му је Исус рекао: „Купи оно што нам треба за празник“, или да му је рекао нека да нешто сиромашнима. **30** Он је, дакле, узео залогај и одмах изашао. Била је ноћ.

31 Кад је он изашао, Исус је рекао: „Сада је време да се прослави Син човечији и Бог ће се прославити њиме. **32** Сам Бог ће га прославити, одмах ће га прославити. **33** Дечице, још сам мало с вама. Тражићете ме, али као што сам Јудејцима рекао: ‘Тамо куда ја идем, ви не можете доћи’, сада то кажем и вама. **34** Нову вам заповест дајем: Волите један другог. Као што сам ја волео вас, тако и ви волите један другог. **35** По томе ће сви знати да сте моји ученици, ако будете волели један другог.“

36 Симон Петар га је упитао: „Господе, куда идеш?“ Исус је одговорио: „Тамо куда ја идем ти сада не можеш поћи, али поћи ћеш касније.“ **37** На то му је Петар рекао: „Господе, зашто сада не могу поћи за тобом? Живот ћу свој положити за тебе.“ **38** Исус му је одговорио: „Живот ћеш свој положити за мене? Заиста, заиста, кажем ти, петало неће запевати док ме се трипут не одрекнеш.“

*13,18 Види: Псалам 41,9.

14 „Нека се ваше срце не узнемирује. Исклажујте веру у Бога, и у мене искажујте веру. **2** У кући мог Оца има много станова. Да није тако, рекао бих вам. А сада идем да вам припремим место. **3** И кад одем и припремим вам место, поново ћу доћи и примићу вас у свој дом, да и ви будете тамо где сам ја. **4** А тамо куда ја идем, знате пут.“

5 Тада му је Тома рекао: „Господе, не знамо куда идеш. Како бисмо знали пут?“

6 Исус му одговори: „Ја сам пут и истина и живот. Нико не долази к Оцу осим преко мене. **7** Да сте упознали мене, упознали бисте и мог Оца. Од сада га познајете и видели сте га.“

8 А Филип му рече: „Господе, покажи нам Оца и то нам је довољно.“

9 Исус му рече: „Већ сам толико времена с вама, а ти ме, Филипе, још ниси упознао? Ко је видео мене, видео је и Оца. Како онда кажеш: 'Покажи нам Оца?' **10** Зар не верујеш да сам ја у јединству с Оцем и да је Отац у јединству са мном? Оно што вам ја говорим не говорим сам од себе, него Отац који остаје у јединству са мном чини своја дела. **11** Верујте ми да сам ја у јединству с Оцем и да је Отац у јединству са мном. Ако не верујете, верујте због самих дела. **12** Заиста, заиста, кажем вам, ко исказује веру у мене, чиниће дела каква и ја чиним. Чиниће и већа дела од ових, јер ја одлазим к Оцу. **13** И што год замолите у моје име, учинићу то, да би се Отац прославио у Сину. **14** Ако нешто замолите у моје име, учинићу то.“

15 Ако ме волите, држаћете се мојих заповести. **16** И ја ћу замолити Оца и он ће вам дати другог утешитеља да буде с вама заувек, **17** а то је Дух истине, кога свет не може примити, јер га не види и не познаје. А ви га познајете, јер остаје код вас и у вама је. **18** Нећу вас оставити као сирочиће. Доћи ћу к вама. **19** Још мало и свет ме више неће видети, али ви ћете ме видети, јер ја живим, а и ви ћете живети. **20** У тај дан ћете спознати да сам ја у јединству са својим Оцем и ви у јединству са мном и ја у јединству с вама. **21** Ко има моје заповести и држи их се, тај ме воли. А ко воли мене, њега ће волети мој Отац, и ја ћу га волети и објавићу му се.“

22 На то му је Јуда, али не Искариотски, рекао: „Господе, како то да намераваш да се објавиш нама, а не свету?“

23 Исус му је одговорио: „Ако ме неко воли, држаће се моје речи, и мој Отац ће га волети, и доћи ћемо к њему и пребиваћемо с њим. **24** Ко ме не воли, не држи се моје речи, а реч коју слушате није моја, него је од Оца који ме је послао.“

25 Ово сам вам говорио док сам боравио с вама. **26** А утешитељ, Свети Дух, кога ће Отац послати у моје име, он ће вас поучити свему и подсетиће вас на све што сам вам говорио. **27** Мир вам остављам, мир свој дајем вам. Ја вам га не дајем онако како га свет даје. Нека се ваше срце не узнемирује и нека се не боји. **28** Чули сте да сам вам рекао: 'Одлазим и вратићу се к вама.' Ако ме волите, радоваћете се што одлазим к Оцу, јер је Отац већи од мене. **29** Сада вам то говорим, пре него што се догоди, да бисте веровали кад се догоди. **30** Више нећу много говорити с вама, јер долази владар света. Он нема власти нада мном, **31** али ја чиним онако како ми је Отац заповедио да би свет знао да волим Оца. Устаните, идемо одавде.“

15 „Ја сам прави чокот, а мој Отац је виноградар. **2** Сваку лозу на мени која не доноси плод он уклања, а сваку која доноси плод чисти, како би донела још више плода. **3** Ви сте већ чисти због речи Божје коју сам вам говорио. **4** Останите у јединству са мном и ја ћу остати у јединству с вама. Као што лоза не може сама од себе да донесе плод ако не остане на чокоту, исто тако не можете ни ви ако не останете у јединству са мном. **5** Ја сам чокот, а ви сте лозе. Ко остаје у јединству са мном и ја у јединству с њим, он доноси много плода, јер одвојени од мене не можете учинити ништа. **6** Ако неко не остаје у јединству са мном, избацује се напоље као бескорисна лоза и осуши се. Такве се лозе онда скупе и баце у ватру и изгоре. **7** Ако останете у јединству са мном и моје речи остану у вама, замолите што год желите и биће вам. **8** Мој Отац се прославља тиме да доноси много плода и да будете моји ученици. **9** Као што је Отац волео мене и ја сам волео вас. Останите у мојој љубави. **10** Ако се држите мојих заповести, остаћете у мојој љубави, као што сам се ја држао Очевићих заповести и остајем у његовој љубави.“

11 Ово сам вам говорио да моја радост буде у вама и да ваша радост буде потпуна. **12** Ово је моја заповест: Волите један другог као што сам ја волео вас. **13** Нико нема већу љубав од ове - да неко положи свој живот за своје пријатеље. **14** Ви сте моји пријатељи ако чините оно што вам ја заповедам. **15** Више вас не називам слугама, јер слуга не зна шта ради његов господар. Називам вас пријатељима, јер сам вам обзанио све што сам чуо од свог Оца. **16** Нисте ви изабрали мене, него сам ја изабрао вас и одредио сам вас да идете и доносите плод и да ваш плод остане, да би вам Отац дао што год га замолите у моје име.“

17 Ово вам заповедам: Волите један другога. **18** Ако вас свет мрзи, знајте да је мене мрзео пре вас. **19** Кад бисте били део света, свет би вас волео јер бисте били његови. Али пошто нисте део света, него сам вас ја изабрао из света, зато вас свет мрзи. **20** Имајте на уму речи које сам вам рекао: 'Слуга није већи од свог господара.' Ако су прогонили мене, прогониће и вас; ако су се држали мојих речи, држаће се и ваших. **21** Али све ће вам то чинити због мог имена, јер не познају онога који ме је послао. **22** Да нисам дошао и говорио им, не би имали греха, али сада немају изговора за свој грех. **23** Ко мрзи мене, мрзи и мог Оца. **24** Да нисам међу њима чинио дела која нико други није чинио, не би имали греха, али сада су их видели па су замрзели и мене и мог Оца. **25** Али то је зато да би се испуниле речи написане у њиховом Закону: 'Мрзели су ме без разлога.'^{*} **26** Кад стигне утешитељ кога ћу вам ја послати од Оца, Дух истине, који долази од Оца, он ће посведочити о мени, **27** а и ви ћете посведочити, јер сте од почетка са мном."

16 „Ово сам вам говорио да се не поколебате у вери. **2** Избациваће вас из синагога. У ствари, долази час кад ће свако ко вас убије мислити да служи Богу. **3** А то ће чинити јер нису упознали ни Оца ни мене. **4** То сам вам говорио да се, кад томе дође час, сетите да сам вам то рекао.

„То вам нисам рекао у почетку, јер сам био с вама. **5** А сада идем к ономе који ме је послао, али нико од вас ме не пита: 'Куда идеш?' **6** Него је жалост испунила ваше срце јер сам вам то рекао. **7** Говорим вам истину: За ваше је добро што ја одлазим. Јер ако не одем, утешитељ неће доћи к вама, али ако одем, послаћу га к вама. **8** А кад он дође, показаће свету шта је грех, шта је праведност, а шта осуда: **9** шта је грех, јер не исказују веру у мене; **10** шта је праведност, јер идем к Оцу и више не нећете видети; **11** и шта је осуда, јер је владар овог света осуђен.

12 Још имам много тога да вам кажем, али сада то не можете носити. **13** Али кад дође он, Дух истине, упутиће вас у сву истину, јер неће говорити сам од себе, него ће говорити оно што чује и објавиће вам оно што долази. **14** Он ће ме прославити, јер ће узети оно што чује од мене и то ће вам објавити. **15** Све што Отац има моје је. Зато сам рекао да прима од онога што је моје и да вам то објављује. **16** Још мало, и више не нећете видети, а онда још мало, и видећете ме."

17 Тада су неки од његових ученика упитали један другога: „Шта значи то што нам каже: 'Још мало, и нећете ме видети, а онда још мало, и видећете ме' и 'јер идем к Оцу?'"

18 Говорили су дакле: „Шта значи то што каже 'још мало'? Не знамо о чему говори.“ **19** А Исус је знао да то желе да га питају, па им је рекао: „Расправљајте ли међу собом о томе што сам рекао: 'Још мало, и нећете ме видети, а онда још мало, и видећете ме'? **20** Заиста, заиста, кажем вам, ви ћете плакати и нарицати, а свет ће се радовати. Ви ћете се жалостити, али ваша ће се жалост претворити у радост. **21** Жена је жалосна кад рађа јер је дошао њен час, али кад роди дете, више се не сећа муке, од радости што је човек дошао на свет. **22** Тако сте и ви сада жалосни, али опет ћу вас видети и срце ће се ваше радовати и нико вам неће одузети вашу радост. **23** У тај дан не нећете ништа питати. Заиста, заиста, кажем вам, што год замолите Оца у моје име, даће вам. **24** До сада нисте ни за шта молили у моје име. Молите и добићете, да ваша радост буде потпуна.

25 Ово сам вам говорио у поређењима. Долази час кад вам више нећу говорити о поређењима, него ћу вам отворено говорити о Оцу. **26** У тај дан ћете молити у моје име. Не кажем вам да ћу ја молити Оца за вас. **27** Наиме, сам Отац вас воли јер сте ви волели мене и веровали сте да сам ја изашао као очев заступник. **28** Изашао сам од Оца и дошао на свет. Сада напуштам свет и одлазим к Оцу."

29 А његови ученици су рекли: „Ево, сад говориш отворено, и не причаш никакво поређење. **30** Сада знамо да све знаш и да не треба нико ништа да те пита. Зато верујемо да си изашао од Бога.“ **31** Исус им је рекао: „Сада верујете? **32** Ево, долази час, и већ је дошао, кад ћете се разбежати свако својој кући и оставићете ме самог. Али ја нисам сам, јер је Отац са мном. **33** То сам вам рекао да посредством мене имате мир. У свету имате невољу, али будите храбри, ја сам победио свет."

17 Исус је то казао, а затим је подигао очи према небу и рекао: „Оче, дошао је час. Прослави свог Сина, да твој Син прослави тебе **2** и да влашћу коју си му дао над свим људима да вечни живот свима које си му дао. **3** А да би добили вечни живот, треба да добро упознају тебе, јединог истинитог Бога, и онога кога си послао, Исуса Христа. **4** Ја сам прославио тебе на земљи, довршивши дело које си ми дао да извршим. **5** А сада ти,

*15,25 Види: Псалм 35,19; 69,4.

Оче, прослави мене код себе славом коју сам имао код тебе пре него што је свет постао.

6 Објавио сам твоје име људима које си ми дао из света. Били су твоји, а ти си их дао мени, и држали су се твоје речи. **7** Сада су спознали да је од тебе све што си ми дао. **8** Јер речи које си дао мени ја сам дао њима, и они су их примили и заиста су спознали да сам изашао као твој заступник, и поверовали су да си ме ти послао. **9** Ја молим за њих. Не молим за свет, него за оне које си ми дао, јер су твоји, **10** а све што је моје твоје је, и твоје је моје, и ја сам се прославио међу њима.

11 Ја више нисам у свету, али они јесу у свету, а ја долазим к теби. Свети Оче, чувај их због свог имена које си ми дао, да буду једно, као што смо и ми. **12** Кад сам био с њима, ја сам их чувао због твог имена које си ми дао. И сачувао сам их и ниједан од њих није уништен осим сина уништења, да би се испунило Писмо. **13** А сада долазим к теби, и ово говорим у свету да би се испунили мојом радошћу. **14** Ја сам им предао твоју реч, а свет их је замрзео, јер нису део света, као што ни ја нисам део света.

15 Не молим те да их узмеш са света, него да их сачуваш од Злога. **16** Они нису део света, као што ни ја нисам део света. **17** Посвети их истином. Твоја реч је истина. **18** Као што си ти мене послао у свет, тако сам и ја њих послао у свет. **19** Ја посвећујем себе за њих, да и они буду посвећени истином.

20 Не молим само за њих него и за оне који поверују у мене посредством њихове речи, **21** да сви буду једно, као што си ти, Оче, у јединству са мном и ја у јединству с тобом, да и они буду у јединству с нама, како би свет веровао да си ме ти послао. **22** И дао сам им славу коју си ти дао мени, да буду једно као што смо ми једно, **23** ја у јединству с њима и ти у јединству са мном, да буду савршено уједињени, како би свет спознао да си ме ти послао и да волиш њих као што волиш мене. **24** Оче, желим да и они које си ми дао буду са мном, тамо где сам ја, како би гледали моју славу коју си ми дао, јер си ме волео пре постанка света. **25** Праведни Оче, свет те није упознао, али ја сам те упознао, а ови су спознали да си ме ти послао. **26** И обзанио сам им твоје име и обзнањиваћу га, да љубав којом си ме волео буде у њима и ја у јединству с њима."

18 Након што је то рекао, Исус се са својим ученицима упутио преко долине Кедрон. Тамо је био један врт у који су ушли он и његови ученици. **2** За то место је знао и Јуда,

његов издајник, јер се Исус тамо често састајао са својим ученицима. **3** Зато је Јуда узео чету војника и стражаре од свештеничких главара и фарисеја и дошао тамо с бакљама, светиљкама и оружјем. **4** Знајући шта ће му се све догодити, Исус је иступио и упитао их: „Кога тражите?“ **5** Одговорили су му: „Исуса Назарећанина.“ Он им рече: „Ја сам тај.“ А с њима је стајао и Јуда, његов издајник.

6 Кад им је рекао: „Ја сам тај“, устукнули су и попадали на земљу. **7** Зато их је поново упитао: „Кога тражите?“ А они су одговорили: „Исуса Назарећанина.“ **8** Тада им Исус рече: „Казао сам вам да сам ја тај. Ако дакле мене тражите, пустите ове наоко иду.“ **9** То је рекао да се испуне његове речи: „Од оних које си ми дао нисам изгубио ниједног.“

10 Тада је Симон Петар извукао мач који је имао са собом и ударио првосвештениковог слугу и одсекао му десно ухо. Тај слуга се звао Малхо. **11** Али Исус је рекао Петру: „Стави мач у корице. Зар да не пијем чашу коју ми је Отац дао?“

12 Тада је чета војника са својим војним заповедником* и јудејским стражарима ухватила Исуса и свезала га. **13** Одвели су га најпре код Ане, јер је он био таст Кајафе, који је те године био првосвештеник. **14** Кајафа је био онај који је саветовао Јудејцима да је за њих боље да један човек умре за народ.

15 Симон Петар и један други ученик ишли су за Исусом. Тај ученик је био познат првосвештенику, па је с Исусом ушао у првосвештениково дворште, **16** а Петар је стајао напољу код врата. Зато је тај други ученик, који је био познат првосвештенику, изашао и разговарао с вратарком, па је увео Петра. **17** Тада је слушкиња, вратарка, рекла Петру: „Зар ниси и ти ученик тог човека?“ Он је одговорио: „Нисам.“ **18** А слуге и стражари стајали су око ватре коју су наложили, јер је било хладно, и грејали су се. С њима је стајао и Петар и грејао се.

19 Свештенички главар је испитивао Исуса о његовим ученицима и о његовом учењу. **20** Исус му је одговорио: „Ја сам јавно говорио свету. Увек сам поучавао у синагоги и у храму, где се скупљају сви Јудејци. Ништа нисам говорио у тајности. **21** Зашто питаш мене? Питај оне који су чули шта сам им говорио. Они знају шта сам говорио.“ **22** Кад је Исус то рекао, један од стражара који је стајао у близини, ошамарио га је и рекао: „Зар тако одговараш свештеничком главару?“ **23**

***18,12** Или: „хилијархом“. „Хилијарх“ је био заповедник одреда од 1.000 војника.

Исус му је одговорио: „Ако сам погрешно рекао, докажи да је погрешно. А ако сам право рекао, зашто ме удараш?“ **24** Тада га је Ана свезаног послао првосвештенику Кајафи.

25 А Симон Петар је стајао и грејао се. Тада су га упитали: „Зар ниси и ти његов ученик?“ Он је то порекао, рекавши: „Нисам.“

26 Један од првосвештеникових слугу, рођак онога коме је Петар одсекао ухо, рекао је: „Зар те нисам видео у врту с њим?“ **27** А Петар је то опет порекао. И одмах је петао запевао.

28 Тада су Исуса одвели од Кајафе у намесников двор. Било је рано ујутру. Они нису ушли у намесников двор да се не би онечистили, већ да би могли да једу пасхалну жртву. **29** Зато је Пилат изашао пред њих и упитао: „Какву оптужбу износите против овог човека?“ **30** Одговорили су му: „Да овај није злочинац, не бисмо га предали теби.“ **31** На то им је Пилат рекао: „Узмите га ви и судите му по свом закону.“ Јудејци су рекли: „Ми не смемо никога да погубимо.“ **32** То је било да се испуне Исусове речи које је рекао да наговести каквом смрћу треба да умре.

33 Тако је Пилат ушао у двор, позвао Исуса и упитао га: „Јеси ли ти јудејски цар?“ **34** Исус одговори: „Говориш ли то сам од себе или су ти други причали о мени?“ **35** Пилат одговори: „Зар сам ја Јудејац? Твој народ и свештенички главари предали су те мени. Шта си учинио?“ **36** А Исус одговори: „Моје царство није део овог света. Кад би моје царство било део овог света, моје слуге би се бориле да не будем предат Јудејцима. Али моје царство није одавде.“ **37** Тада га Пилат упита: „Дакле, ти си цар?“ Исус му одговори: „Ти сам кажеш да сам ја цар. Ја сам се зато родио и зато сам дошао на свет, да сведочим за истину. Свако ко је на страни истине слуша мој глас.“ **38** На то му Пилат рече: „Шта је истина?“

Кад је то рекао, поново је изашао пред Јудејце и рекао им: „Ја на њему не налазим никакву кривицу.“ **39** Код вас је обичај да вам на Пасху пустим некога. Хоћете ли дакле да вам пустим јудејског цара?“ **40** Тада су опет почели да вичу: „Не њега, него Вараву!“ А Вараву је био разбојник.

19 Тада је Пилат узео Исуса и дао га избичују. **2** Војници су исплели венац од трња, ставили му на главу и обукли му пурпурну хаљину. **3** Прилазили су му и говорили: „Здраво, јудејски цару!“ И шамарали су га. **4** Пилат је поново изашао и рекао им: „Ево, изводим вам га да знате да на њему не налазим никакву кривицу.“ **5** Тада је Исус изашао, носећи венац од трња и пурпурну хаљину. А Пилат им је рекао: „Ево човека!“ **6** Кад су га свештенички главари и стражари видели, повикали су: „Распни га! Распни га!“ А Пилат им је рекао: „Узмите га ви и распните га, јер ја на њему не налазим никакву кривицу.“ **7** Јудејци су му на то рекли: „Ми имамо закон и по нашем закону он треба да умре, јер је за себе тврдио да је Божиј Син.“

8 Кад је Пилат чуо те речи, још више се уплашио, **9** па се вратио у двор и рекао Исусу: „Одакле си ти?“ Али Исус му није одговорио. **10** Тада му Пилат рече: „Зар мени не одговараш? Зар не знаш да имам власт да те пустим и да имам власт да те разапнем?“ **11** Исус му одговори: „Не би имао никакву власт нада мном да ти није дато одозго. Зато је већи грех онога који ме је предао теби.“

12 Зато је Пилат тражио начина да га пусти. Али Јудејци су викали: „Ако овога пустиш, ниси пријатељ цезару! Свако ко се издаје за цара противи се цезару.“ **13** Кад је чуо те речи, Пилат је извео Исуса и сео на судску столицу на месту које се зове Камени плочник, а на хебрејском Гавата. **14** Био је дан припреме, на почетку Пасхе, око шестог* сата. И рекао је Јудејцима: „Ево вашег цара!“ **15** Они су почели да вичу: „Распни га! Распни га!“ Пилат их је упитао: „Зар да вашег цара разапнем?“ А свештенички главари су одговорили: „Ми немамо цара осим цезара.“ **16** Тада га је предао њима да се разапне.

И они су преузели Исуса. **17** Носећи крст изашао је на место звано Лобања, које се на хебрејском зове Голгота. **18** Тамо су га разапели на крст, а с њим и другу двојицу, једног с једне, другог с друге стране, а Исуса у средину. **19** Пилат је написао и натпис и ставио га на крст. Било је написано: „Исус Назарећанин, јудејски цар.“ **20** Тако су многи Јудејци читали тај натпис, јер је место где је Исус био разапет било близу града, а био је написан на хебрејском, латинском и грчком. **21** Али јудејски свештенички главари рекли су Пилату: „Немој да пишеш: 'Јудејски цар', него да је он рекао: 'Ја сам јудејски цар.'“ **22** А Пилат је рекао: „Што сам написао, написао сам.“

23 Кад су војници разапели Исуса, узели су његове горње хаљине и поделили их на четири дела - сваком војнику по део. Узели су и доњу хаљину, која је била без шавова, исткана у једном комаду. **24** Зато су рекли један другоме: „Немојмо да је цепамо, него да жребом одлучимо чија ће бити.“ То је било

*19,14 Око 12 сати, према савременом рачунању времена.

да се испуне речи из Писма: „Хаљине су моје поделили међу собом и за одећу моју жреб су бацали.“* Војници су тако и учинили.

25 Код Исусовог стуба стајала је његова мајка и сестра његове мајке, затим Клопина жена Марија и Марија Магдалена. **26** Када је Исус видео своју мајку и поред ње ученика кога је нарочито волео, рекао је мајци: „Жено, ево ти сина!“ **27** Затим је рекао ученику: „Ево ти мајке!“ И ученик ју је затим узео у свој дом.

28 После тога, пошто је Исус знао да је већ све свршено, рекао је да би се испунило Писмо: „Жедан сам.“* **29** Тамо је стајала посуда пуна укислог вина. Зато су натакли сунђер пун укислог вина на стабику исопа и принели су га његовим устима. **30** А кад је окусио укисло вино, Исус је рекао: „Свршено је!“ И спустивши главу, издахнуо је.*

31 Био је дан припреме. Да тела не би остала на крсту на Шабат - јер је то био велики Шабат - Јудејци су замолили Пилата да се онима који су на крсту полеме ноге и да се њихова тела скину. **32** Војници су дошли и поломиле ноге првome и другome који су с њим били разапети. **33** А кад су дошли до Исуса и видели да је већ мртав, нису му поломиле ноге, **34** него му је један од војника зарео копље у бок, и одмах је изашла крв и вода. **35** Онај који је то видео сведочи и његово сведочанство је истинито. Он зна да говори истину, да бисте и ви веровали. **36** А то се догодило да се испуне речи из Писма: „Ниједна кост неће му бити сломљена.“* **37** А на другом месту у Писму стоји: „Гледаће у онога кога су проболи.“*

38 После тога је Јосиф из Ариматеје, који је био Исусов ученик, али је то крио због страха од Јудејаца, замолио Пилата да му дозволи да скине Исусово тело. Пилат му је дозволио, па је Јосиф дошао и скинуо његово тело. **39** Дошао је и Никодим, човек који му је први пут био дошао ноћу, и донео је свежањ смирне и алоје, око сто либри.* **40** Узели су Исусово тело и увили га у завоје с мирисним биљем, према јудејском погребном обичају. **41** А на месту где је био разапет био је један врт и у врту нови гроб, у који још нико није био положен. **42** Пошто је Јудејцима био дан припреме, а гроб је био близу, тамо су положили Исуса.

***19,24** Види: Псалм 22,18. **19,28** Види: Псалм 69,21. **19,30** Дословно: „предао је дух“. **19,36** Види: Псалм 34,20; 4. Мојсијева 9,12. **19,37** Види: Захарија 12,10. **19,39** Обично се сматра да се грчки израз *литрас* овде односи на римску либру која је тежила 327 грама. **20,9** Види: Исаија 26,19.

20 Првог дана у седмици Марија Магдалена је дошла до гроба рано ујутру, док је још био мрак, и видела је да је камен већ померен са гроба. **2** Зато је отрчала и дошла код Симона Петра и другог ученика, кога је Исус нарочито волео, и рекла им: „Узели су Господа из гроба и не знамо где су га положили.“

3 Тада су Петар и тај други ученик изашли и кренули према гробу. **4** Њих двојица су заједно потрчала, али други ученик је трчао брже од Петра, па је први стигао до гроба. **5** Кад је завирио унутра, видео је завоје како леже, али није ушао унутра. **6** Тада је дошао и Симон Петар, који је ишао за њим, и ушао је у гроб. И видео је завоје како леже **7** и платно које је било на Исусовој глави, али није било са завојима, него је засебно било смотано на једном месту. **8** Тада је ушао и други ученик, онај који је први стигао до гроба, и видео је и поверовао. **9** Јер још нису разумели стих из Писма који каже да он мора да устане из мртвих.* **10** Затим су се ученици вратили кући.

11 Марија је стајала напољу код гроба и плакала. Док је тако плакала, завирила је у гроб **12** и видела два анђела у белом каку седе тамо где је лежало Исусово тело, један код главе, а други код ногу. **13** Они су је упитали: „Жено, зашто плачеш?“ Одговорила им је: „Узели су мог Господа, и не знам где су га ставили.“ **14** Кад је то рекла, окренула се и угледала Исуса како стоји иза ње, али га није препознала. **15** Исус јој рече: „Жено, зашто плачеш? Кога тражиш?“ Мислећи да је то баштован, рече му: „Господине, ако си га ти однео, реци ми где си га ставио, и ја ћу га узети.“ **16** Тада јој Исус рече: „Марија!“ А она се окрену и рече му на хебрејском: „Рабони!“ (што значи „учитељу“). **17** Исус јој рече: „Немој ме више држати, јер још нисам узашао к Оцу, него иди мојој браћи и реци им: ‘Узлазим к свом Оцу и вашем Оцу, свом Богу и вашем Богу.’“ **18** И тако је Марија Магдалена дошла и јавила ученицима: „Видела сам Господа!“ И испричала је све што јој је рекао.

19 Увече тог истог дана, првог у седмици, према су због страха од Јудејаца врата била закључана тамо где су били ученици, Исус је дошао, стао на средину и рекао им: „Мир вама!“ **20** Кад је то рекао, показао им је своје руке и свој бок. И ученици су се обрадовали што виде Господа. **21** Зато им је Исус поново рекао: „Мир вама! Као што је Отац мене послао, тако и ја шаљем вас.“ **22** Кад је то рекао, дунуо је на њих и рекао им:

„Примите Свети Дух. **23** Ако некоме опростите грехе, опрштено му је, а ако их некоме не опростите, није му опрштено.“

24 Али Тома, један од дванаесторице, звани Близнац, није био с њима кад је Исус дошао. **25** Зато су му други ученици говорили: „Видели смо Господа!“ А он им је рекао: „Док не видим ране од клинова на његовим рукама, док не ставим прст у те ране и не ставим руку у рану на његовом боку, нећу веровати.“

26 После осам дана његови ученици су опет били у кући, а и Тома је био с њима. Исус је дошао, иако су врата била закључана, па је стао на средину и рекао: „Мир вама!“ **27** Затим је рекао Томи: „Стави прст овде и погледај моје руке, и пружи руку и стави је на мој бок. И немој сумњати, него веруј.“ **28** Тома му на то рече: „Мој Господ и мој Бог!“ **29** Исус му рече: „Јеси ли поверовао зато што си ме видео? Срећни су они који не виде, а ипак верују.“ **30** Исус је пред ученицима учинио и многа друга чуда, која нису записана у овом свитку. **31** А ова су записана да бисте веровали да је Исус заиста Христос,* Син Божји, и да верујући имате живот у његовом имену.

21 После тога Исус се поново показао ученицима на Тиберијадском мору. Показао се овако: **2** Били су заједно Симон Петар, Тома звани Близнац, Натанаило из Кане Галилејске, Зеведејеви синови и још двојица његових ученика. **3** Симон Петар им је рекао: „Идем да ловим рибу.“ А они су му рекли: „Идемо и ми с тобом.“ Тако су изашли и ушли у чамац, али те ноћи нису уловили ништа.

4 У освит зоре Исус је стајао на обали, али ученици нису препознали да је то Исус. **5** Тада их је Исус упитао: „Дечице, зар немате ништа за јело?“ Одговорили су му: „Немамо!“ **6** А он им је рекао: „Баците мрежу с десне стране чамац и наћи ћете.“ Тада су је бацили, али више нису могли да је извуку од мноштва рибе. **7** Тада је онај ученик кога је Исус нарочито волео рекао Петру: „То је Господ!“ Кад је Симон Петар чуо да је то Господ, обукао је и припасао халћину, јер је био го, и скочио је у море. **8** А остали ученици су дошли чамцем, вукући мрежу с рибама, јер нису били далеко од копна, свега око двеста лаката.*

9 Кад су изашли на копно, видели су жар на коме се пекла риба, и хлеб. **10** Исус им је

рекао: „Донесите мало рибе коју сте сад уловили.“ **11** Тада је Симон Петар ушао у чамац и извукао на копно мрежу пуну великих риба, а било их је сто педесет три. И премда их је било толико, мрежа се није поцепала. **12** Исус им је рекао: „Дођите, доручкујте.“ А нико од ученика није се усудио да га пита: „Ко си ти?“ јер су знали да је то Господ. **13** Исус је дошао, узео хлеб и дао им га, а тако и рибу. **14** То је било већ трећи пут да се Исус појавио ученицима након што је устао из мртвих.

15 Кад су доручковали, Исус је упитао Симона Петра: „Симоне, сине Јованов, волиш ли ме више од ових?“ Одговорио му је: „Да, Господе, ти знаш да те волим.“ А он му рече: „Храни моје јагањце.“ **16** Опет га је упитао, по други пут: „Симоне, сине Јованов, волиш ли ме?“ Одговорио му је: „Да, Господе, ти знаш да те волим.“ А он му рече: „Паси моје овчице.“ **17** И трећи пут га је упитао: „Симоне, сине Јованов, волиш ли ме?“ А Петар се ражалоштио што га је трећи пут питао: „Волиш ли ме?“ Зато му је одговорио: „Господе, ти знаш све, ти знаш да те волим.“ Тада му је Исус рекао: „Храни моје овчице. **18** Заиста, заиста, кажем ти, кад си био млађи, сам си се опасивао и ишао си куда си желео. А кад остариш, раширићеш руке и други ће те опасивати и водиће те куда не желиш.“ **19** То је рекао да наговести каквом ће смрћу Петар прославити Бога. Затим му је рекао: „Пођи за мном.“

20 Петар се окренуо и видео да за њима иде ученик кога је Исус нарочито волео и који се на вечери био наслонио на његове груди и упитао: „Господе, ко је тај који ће те издати?“ **21** Кад га је, дакле, угледао, Петар је упитао Исуса: „Господе, шта ће бити с њим?“ **22** Исус му је одговорио: „Ако ја желим да он остане док не дођем, шта се ти бринеш за то? Ти пођи за мном.“ **23** Због тога се међу браћом пронео глас да тај ученик неће умрети. Али Исус му није рекао да неће умрети, него: „Ако ја желим да он остане док не дођем, шта се ти бринеш за то?“

24 Ово је тај ученик који сведочи о свему томе и који је то записао. Знамо да је његово сведочанство истинито. **25** А има још много тога што је Исус учинио и кад би се све појединости записале, мислим да свици који би били написани не би могли стати ни у цели свет.

***20,31** Или: „Помазаник, Месија, онај који је одређен од Бога“. **21,8** Нешто мање од 100 метара. Види додаток на крају књиге.

ДЕЛА АПОСТОЛСКА

Писац: Лука

Место писања: Рим

Писање завршено: око 61. н. е.

Обухвата време: 33 - 61. н. е.

1 Први сам извештај, Теофиле, саставио о свему што је Исус од почетка радио и учио **2** све до дана кад је био узнесен, након што је Светим Духом дао заповести апостолима које је изабрао. **3** Њима је након свог страдања такође многим неоспорним доказима показао да је жив. Појављивао им се четрдесет дана и говорио о Божјем царству. **4** Кад се састао с њима, заповедио им је: „Не идите из Јерусалима, него чекајте оно што је Отац обећао, о чему сте чули од мене. **5** Јер Јован је крштавао водом, а ви ћете недуго након ових дана бити крштени Светим Духом.“

6 Када су се окупили, упитали су га: „Господе, хоћеш ли у ово време Израелу обновити царство?“ **7** Он им је одговорио: „Није ваше да знате времена или раздобља која Отац има у својој власти, **8** него ћете примити снагу кад Свети Дух дође на вас и бићете ми сведоци у Јерусалиму, по целој Јудеји и Самарији и све до краја земље.“ **9** Када је то рекао, био је подигнут пред њиховим очима, и облак га је заклонио од њиховог погледа. **10** Док су нетремице гледали у небо како он одлази, гле, два човека у белим хаљинама стала су поред њих **11** и рекла: „Људи Галилејци, зашто стојите и гледате у небо? Овај Исус који је од вас узет на небо доћи ће на исти начин као што сте га видели да одлази на небо.“

12 Тада су се вратили у Јерусалим с горе која се зове Маслинска гора. Она је близу Јерусалима, удаљена Шабатни дан хода.* **13** Када су стигли, попели су се у горњу собу, где су иначе боравили. Били су то Петар и Јован и Јаков и Андрија, Филип и Тома, Вартоломеј и Матеј, Јаков, Алфејев син, и Симон зилот и Јуда, Јаковљев син. **14** Сви су они

једнодушно били устрајни у молитви, заједно с неким женама и Маријом, Исусовом мајком, и његовом браћом.

15 Тих дана Петар је устао међу браћом (а сакупило се око сто и двадесет особа) и рекао: **16** „Људи, браћо, требало је да се испуне речи из Писма, које је Свети Дух прекао преко Давидових уста о Јуди,* који је довео оне што су ухватили Исуса. **17** Јер он је био убржан међу нас и добио је удео у овој служби. **18** (Он је, наиме, стекао њиву од плате за неправедно дело, а затим је стрмоглавце пао, распукао се по средини и сва му се утроба просула. **19** То је постало познато и свим становницима Јерусалима, тако да је та њива на њиховом језику названа Акелдама, то јест Крвна њива.) **20** Наиме, у књизи Псалема стоји написано: 'Нека његово пребивалиште опусте и нека у њему никога не буде'* и његову надгледничку службу нека други преузме. **21** Дакле, треба да један од мушараца који су се окупљали с нама све ово време које је Господ Исус провео с нама - **22** почевши од његовог крштења по Јовану па све до дана кад је био узет од нас - буде с нама као сведок његовог васкрсења.“

23 Тако су издвојили двојицу, Јосифа званог Варсава, који је прозван Јуст, и Матију. **24** Тада су се помолили: „Господе, ти који познајеш срца свих људи, покажи кога си од ове двојице изабрао **25** да добије ову службу и апостолство, од чега је Јуда одступио да би отишао својим путем.“ **26** Тада су бацили жреб за њих и жреб је пао на Матију, и тако је он био придодат једанаесторици апостола.

2 На дан Педесетнице,* сви су били заједно на истом месту. **2** Одједном је настала хука с неба као код налета јаког ветра, и испунила је целу кућу у којој су седели. **3** Тада су угледали нешто попут пламених језика, који су се разделили, и по један је сишао на сваког од њих. **4** Сви су се испунили Светим Духом и почели да говоре разним језицима, како им је Дух давао да говоре.

***1,12** Према рабинским изворима, темељеним на књизи Исуса Навина 3,4, та удаљеност је износила око 2.000 лаката (нешто мање од 900 метара). **1,16** Види: Псалом 41,9. **1,20** Види: Псалом 69,25. **2,1** У питању је Празник Седмица или хебрејски *Шавуот*, који се обележавао педесет дана након Празника Првина. Види: 3. Мојсијева 23.

5 А у Јерусалиму су у то доба боравили богобојазни Јудејци из сваког народа под небом. **6** Кад се зачуо тај звук, окупило се мноштво људи. Били су збуњени, јер је свако чуо ученике како говоре његовим језиком. **7** Сви су били ван себе и чудили су се, говорећи: „Где, зар нису сви ови што говоре Галилејци? **8** Па како то да свако од нас чује свој матерњи језик? **9** Парћани, Међани, Еламљани, становници Месопотамије, Јудеје, Кападокије, Понта и Азије, **10** Фригије, Памфилије, Египта и делова Либије око Кирене, путници из Рима, и Јудејци и прозелити,* **11** Крићани и Арапи - сви их чујемо како нашим језицима говоре о величанственим Божјим делима.“ **12** Сви су били ван себе и збуњено су један другог питали: „Шта би то могло бити?“ **13** Други су им се ругали и говорили: „Напили су се вина.“

14 Тада је Петар с једанаесторицом устао и снажним гласом обратио се мноштву: „Људи Јудејци и сви што живите у Јерусалиму, ово знајте и послушајте моје речи! **15** Ови људи нису пијани, као што ви мислите, јер тек је трећи* сат дана. **16** Него је то оно што је рекао пророк Јоило: **17** 'У последње дане', говори Бог, 'излићу свој Дух на људе, и пророковаће ваши синови и ваше кћери, а ваши младићи имаће визије и ваши старци сањаће снове. **18** Чак ћу и на своје робове и на своје робинје у те дане излити свог Духа, и они ће пророковати. **19** Учинићу да се знакови појаве горе на небу и чуда доле на земљи, крв и ватра и облаци дима. **20** Сунце ће се претворити у таму и месец у крв пре него што дође велики и славни Господњи дан. **21** А свако ко призове Господње име биће спасен.*“

22 Људи Израелци, чујте ове речи: Исуса Назарећанина, човека кога је Бог пред вама потврдио моћним делима, знацима и чудима које је посредством њега учинио међу вама, као што и сами знате, **23** тог човека, предаоног непријатељима да би се испунило оно што је Бог чврсто наумио и унапред знао, разапели сте руком безаконика и убили га. **24** Али Бог га је васкрснуо ослободивши га окова смрти, јер није било могуће да га смрт задржи. **25** Јер Давид о њему каже: 'Господ ми је увек пред очима. Он ми је с десне стране да не пострнем. **26** Зато се срце моје развеселило и мој се језик силно обрадовао. А

моје ће тело почивати у нади, **27** јер душу моју нећеш оставити у гробу, нити ћеш дозволити да твој слуга верни распадање види. **28** Обзнанио си ми путеве живота, лице твоје испуниће ме весељем.*“

29 Људи, браћо, дозволите да вам отворено говорим о праоцу Давиду. Он је умро и био сахрањен и његов је гроб међу нама све до данашњег дана. **30** Дакле, пошто је био пророк и знао да му се Бог закleo заклетвом да ће његовог потомка поставити на његов престо,* **31** он је унапред видео и наговестио Христово васкрсење, да он неће бити остављен у гробу нити ће његово тело видети распадање.* **32** Тог Исуса Бог је васкрснуо, чему смо сви ми сведоци. **33** Дакле, пошто га је Бог Отац узвисио и дао му да седи њему здесна и дао му обећани Свети Дух, излио је на нас тај Дух, као што видите и чујете. **34** Јер Давид није узашао на небо, него сам каже: 'Господ је рекао мом Господу: 'Седи мени с десне стране, **35** док не положим непријатеље твоје за подножје ногама твојим.*“ **36** Зато нека сав Израелов дом поуздано зна да га је Бог учинио и Господом и Христом, тог Исуса кога сте ви разапели.“

37 Кад су то чули, то их је погодило у срце, па су рекли Петру и осталим апостолима: „Људи, браћо, шта треба да чинимо?“ **38** А Петар им рече: „Покајте се и нека се свако од вас крсти у име Исуса Христа за опроштење својих греха, и примите дар Светог Духа. **39** Јер то је обећање дато вама и вашој деци и свима онима који су далеко, колико их год Господ, наш Бог, позове к себи.“ **40** Тако је и многим другим речима темељно сведочио и подстицао их, говорећи: „Спасите се од овог поквареног нараштаја.“ **41** Тако су се крстили они који су свим срцем прихватили оно што је говорио, и тог дана се ученицима придружило око три хиљаде душа. **42** Они су се посветили апостолском учењу, делили су међу собом све што су имали, заједно су јели и истрајно се молили.

43 Страх је обузео сваку душу, а апостоли су чинили многа чуда и знакове. **44** А сви који су прихватили Божју науку били су заједно и све им је било заједничко. **45** Продавали су своја добра и имовину и приход делили свима, колико је коме требало. **46** Сваки дан су једнодушно проводили много времена у храму, заједно су јели по домовима браће и узимали храну с великом радошћу и искреног срца, **47** хвалећи Бога и уживајући наклоност свих људи. А Господ им је свакодневно придодавао оне који су долазили на пут спасења.

***2,10** То јест „обраћеници на јеврејску веру“. **2,15** Око 9 сати ујутру, према савременом рачунању времена. Јевреји су сате бројали од изласка сунца. **2,21** Види: Јоил 2,28. **2,28** Види: Псалам 16,8. **2,30** Види: 2. Самуилова 7,13. **2,31** Види: Псалам 16,10. **2,35** Види: Псалам 110,1.

3 Петар и Јован ишли су у храм на молитву у девети* сат. **2** Људи су управо доносили једног човека хромог још од мајчине утробе, ког су сваки дан стављали код храмских врата која су се звала Лепа да проси милостињу од оних који улазе у храм. **3** Кад је угледао Петра и Јована који су управо улазили у храм, замолио их је да му дају милостињу. **4** А Петар је, заједно с Јованом, погледао право у њега и рекао: „Погледај нас.“ **5** Док их је тај човек пажљиво гледао, очекујући да од њих нешто добије, **6** Петар рече: „Сребра и злата немам, али оно што имам, то ти дајем: у име Исуса Христа Назарећанина, ходај!“ **7** Тада га је ухватио за десну руку и подигао. И одмах су му се учврстила стопала и глежњеви. **8** Скочио је, стао на ноге и почео да хода, а затим ушао с њима у храм, ходајући и поскакујући и хвалећи Бога. **9** И сви су га видели како хода и хвали Бога. **10** Осим тога, препознали су да је то онај који је седео на храмским Лепим вратима и просио милостињу, па су се зачудили и задивили због онога што му се догодило.

11 А како се тај човек чврсто држао Петра и Јована, цело мноштво је у чуду похрлило к њима на место звано Соломонов трем. **12** Кад је Петар то видео, обратио се присутнима: „Људи Израелци, зашто се чудите овоме и зашто нас гледате тако као да смо својом силом или побожношћу учинили да овај хода? **13** Бог Аврамов, Исаков и Јаковљев, Бог наших праочева, прославио је свог Слугу, Исуса, кога сте ви предали и одрекли га се пред Пилатом, кад је он већ био одлучио да га ослободи. **14** Да, ви сте се одрекли тог светога и праведнога, и тражили сте да се ослободи човек који је био убица, **15** а убили сте Главног Заступника живота. Али Бог га је подигао из мртвих, чему смо ми сведоци. **16** Стога је његово име - нашом вером у то име - ојачало овог човека кога гледате и познајете, и вера коју имамо кроз њега вратила је овом човеку потпуно здравље пред свима вама. **17** И сада, браћо, знам да сте то учинили у незнању, као и ваши поглавари. **18** Али Бог је тако испунио оно што је унапред објавио устима свих пророка, да ће његов Христос* страдати.

19 Покајте се дакле и обратите се да се избришу ваши греси, да би од Господњег лица

дошла времена окрепе **20** и да би он послао Христа, Исуса, који је за вас одређен, **21** кога мора задржати до времена обнове свега о чему је Бог говорио преко својих светих пророка из старог доба. **22** Наиме, Мојсије је рекао: „Господ Бог ће вам између ваше браће подићи пророка као што сам ја. Њега слушајте у свему што вам говори.“* **23** А свака душа која не послуша тог пророка биће истребљена из народа. **24** И сви пророци, који су говорили од Самуила па надаље, указивали су на те дане. **25** Ви сте синови пророка и савеза који је Бог склопио с вашим праочевима кад је рекао Авраму: „Прeko твог потомства благословиће се сви народи на земљи.“* **26** Подигавши свог Слугу, Бог га је најпре послао к вама да свакога од вас благослови одвраћајући га од злих дела.“

4 Док су њих двојица још говорили народу, пришли су им свештенички главари и храмски заповедник и садукери, **2** љути што они поучавају народ и на примеру Исуса објављују васкрсење из мртвих. **3** Ухватили су их и бацили у затвор до следећег дана, јер је већ било вече. **4** Али многи од оних који су слушали њихове речи поверовали су, па је број људи који су поверовали достигао око пет хиљада.

5 Сутрадан су се у Јерусалиму окупили њихови поглавари, старешине и књижевници. **6** Тамо је био Ана, свештенички главар, затим Кајафа, Јован и Александар и сви од првосвештеничког рода. **7** Затим су их поставили на средину и почели да их испитују: „Којом сте силом или у чије име то учинили?“ **8** Тада им Петар, пун Светог Духа, рече:

„Поглавари народа и старешине! **9** Ако нас данас, због доброг дела учињеног болесном човеку, испитујете ко је излечио овог човека, **10** знајте сви ви и сав израелски народ: у име Исуса Христа Назарећанина, кога сте ви разапели, а кога је Бог подигао из мртвих, захваљујући њему овај човек стоји овде пред вама здрав! **11** Он је 'камен који сте ви градитељи сматрали безвредним, а који је постао угаони камен'.* **12** И ни у ком другом нема спасења, јер нема другог имена под небом датог људима по коме можемо бити спасени.“

13 Кад су видели Петрову и Јованову одважност и кад су увидели да су то људи неуки и обични, зачудили су се. Схватили су да су они били с Исусом. **14** Али пошто су видели да с њима стоји излечени човек, нису могли ништа приговорити. **15** Зато су им за-

***3,1** Око 15 сати, према савременом рачунању времена. **3,18** Или: „Помазаник, Месија“. **3,22** Види: 5. Мојс. 18,15. **3,25** Види: 1. Мојсијева 12,3. **4,11** Види: Псалм 118,22.

повели да изађу из дворане Синедриона,* па су почели да се саветују: **16** „Шта да радимо с овим људима? Јер су учинили велико чудо, које је познато свим становницима Јерусалима. То не можемо порећи.“ **17** Али да се то не би и даље ширило међу народом, запретимо им да више ником не говоре у то име.“

18 Тада су их позвали и заповедили им да нипошто не говоре нити уче у Исусово име.

19 На то су Петар и Јован рекли: „Сами просудите да ли је право пред Богом да слушамо вас, а не Бога.“ **20** Ми не можемо, а да не говоримо о ономе што смо видели и чули.“

21 Опет су им запретили, а затим их ослободили, пошто нису нашли ништа због чега би их казнили, а и плашили су се народа, јер су сви славили Бога због онога што се догодило. **22** Јер је човек који је чудом био излечен имао преко четрдесет година.

23 Кад су били пуштени, отишли су код браће и испричали им шта су рекли свештенички главари и старешине. **24** А кад су то они чули, једнодушно су се обратили Богу:

„Господе, ти си онај који је створио небо и земљу и море и све што је у њима!“ **25** Ти си преко Светог Духа рекао устима нашег праоца Давида, свог слуге: „Зашто су се народи ускомешали и племена размишљају о испразним стварима?“ **26** Цареви се земаљски подижу и владари као један устају против Господа и против његовог помазаника.* **27** Тако су се и Ирод и Понтије Пилат с људима из других народа и с израелским народом заиста удружили у овом граду против твог светог слуге Исуса, кога си помазао, **28** да учине оно што су твоја рука и воља унапред одредиле да буде. **29** А сада, Господе, обрати пажњу на њихове претње, и дај својим слугама да и даље са свом одважношћу говоре твоју реч! **30** Пружи руку и нек се догоде излечења, чуда и знакови по имену твог светог слуге Исуса.“

31 Кад су се усрдно помолили, затресо место на ком су били окупљени, и сви су се испунили Светим Духом па су одважно говорили Божду реч.

32 А мноштво оних који су примили веру било је једног срца и једне душе, и нико није говорио да је нешто од онога што поседује његово, него им је све било заједничко. **33** Исто тако, апостоли су с великим успехом сведочили о васкрсењу Господа Исуса, и благодат је у великој мери била на свима њима. **34** У ствари, нико међу њима није био у оскудици, јер сви који су поседовали њиве

или куће продавали су их и добијени новац доносили **35** и стављали пред ноге апостолима. Затим се свакоме делило колико му је требало. **36** Тако је и Јосиф, кога су апостоли прозвали Варнава, што значи „син утехе“, Левит, родом са Кипра, **37** поседовао комад земље, па га је продао, донео новац и ставио га пред ноге апостолима.

5 Један човек по имену Ананија, заједно са својом женом Сапфиром, продао је једно имање **2** и потајно задржао део добијеног новца, за шта је знала и његова жена. Затим је донео само један део и ставио га пред ноге апостолима. **3** А Петар је рекао: „Ананија, зашто те је Сотона навео да слажеш Светом Духу и потајно задржиш део новца добијеног од продаје земље? **4** Зар поседовао комад твоја и пре него што си је продао? А кад си је продао, зар ниси могао с тим новцем радити шта си хтео? Зашто си у свом срцу наумио учинити тако нешто? Ниси слагао људима, већ Богу.“ **5** Кад је Ананија чуо те речи, срушио се и издахнуо. Тако је велики страх обузео све који су то чули. **6** Неки младићи су устали, умотали га у платно, изнели га и сахранили.

7 После отприлике три сата, ушла је његова жена, не знајући шта се догодило. **8** Петар ју је упитао: „Реци ми, јесте ли за толико продали имање?“ А она је рекла: „Да, за толико.“ **9** Тада јој је Петар рекао: „Зашто сте се договорили да искушате Господњи Дух? Ево, пред вратима су ноге оних који су сахранили твог мужа, а сад ће и тебе изнеми.“ **10** И она се одмах срушила пред његовим ногама и издахнула. Кад су ушли младићи, нашли су је мртву, па су је изнели и сахранили поред њеног мужа. **11** Велики страх је обузео целу цркву и све који су чули за то.

12 Апостоли су чинили многа чуда и знаке у народу. И сви су једнодушно били у Соломоновом трему. **13** Нико други није се усудио да им се прикључи, али их је народ хвалио. **14** И придруживало им се све више побожних у Господу, мноштво мушкарца и жена, **15** тако да су чак и на улице износили болеснике и стављали их на носила и постеле, не би ли, кад Петар буде пролазио, барем његова сенка пала на некога од њих. **16** Окупљало се и мноштво из градова око Јерусалима, доносећи болесне и оне које су мучили нечисти духови, и сви су били излечени.

17 Тада су се подигли првосвештеник и сви који су с њим били, припадници садукеја, и пуни љубомре **18** ухватили апостоле и ба-

***4,15** Фарисејски врховни суд. **4,26** Види: Пс. 2,1.

цили их у затвор. **19** Али је Господњи анђео ноћу отворио затворска врата, извео их и рекао: **20** „Идите, станите у храм и говорите народу све речи о овом животу!“ **21** Кад су то чули, у зору су ушли у храм и почели поучавати народ.

А кад су стигли првосвештеник и они који су с њим били, сазвали су Синедрион и цело веће старешина Израелових синова, и послали стражаре у затвор да их доведу. **22** Али кад су стражари тамо стигли, нису их нашли у затвору, па су се вратили и јавили: **23** „Затвор смо нашли закључан и добро осигуран, а стражаре како стоје пред вратима, али кад смо отворили, унутра нисмо нашли никог.“ **24** Кад су храмски заповедник и свештенички главари чули те речи, у недоумици су се питали шта би то могло бити. **25** Тада је дошао један човек и јавио им: „Ено, људи које сте бацили у затвор стоје у храму и поучавају народ.“ **26** Тада је заповедник са својим стражарима отишао и довео их, али не на силу, јер су се бојали да их народ не каменује.

27 Тако су их довели и поставили у дворану Синедриона. А првосвештеник их је испитивао **28** и рекао: „Строго смо вам забранили да не учите у то име, а ви сте напунили Јерусалим својим учењем и хоћете да на нас навучете крв тог човека.“ **29** А Петар и други апостоли на то су рекли: „Богу се морамо покоравати, а не људима. **30** Бог наших праочева васкрснуо је Исуса, кога сте ви убили, обесивши га на дрво. **31** Њега је Бог узвисио себи здесна као Вођу и Спаситеља, да би се Израел могао покајати и добити опроштење греха. **32** Ми смо сведоци тих догађаја, као и Свети Дух, који је Бог дао онима који му се покоравају.“

33 Кад су то чули, страшно су се разгневили и хтели су да их убију. **34** Али у Синедриону је устао један фарисеј по имену Гамалило, учитељ Закона кога је поштовао цео народ, и заповедио да се апостоли накратко изведу напоље. **35** Тада им је рекао: „Људи Израелци, добро пазите шта ћете урадити с овим људима. **36** Јер пре неког времена устао је Тевда, тврдећи да је неко, и уз њега је пристало око четресто људи. Али он је био убијен, и сви они који су га слушали разбежали су се и нестали. **37** После њега је у дане пописа устао Јуда Галилејац и повукао народ за собом. И он је погинуо, а сви који су га слушали расули су се. **38** Зато вам сада кажем: Не дирајте те људе, него их пустите - јер ако је ова замисао или ово дело од људи, пропашће, **39** али ако је од Бога, нећете моћи да их зауставите - иначе би се могло

показати да се борите против Бога.“ **40** Они су га послушали, па су дозвали апостоле, ишибали их, наредили им да више не говоре у Исусово име и пустили их да иду.

41 А они су онда отишли из Синедриона, радујући се што су били достојни да поднесу срамоту због његовог имена. **42** И сваки су дан у храму и од куће до куће без престанка поучавали и објављивали добру вест о Христу, Исусу.

6 А у те дане, кад се повећавао број ученика, Јудејци који су говорили грчки почели су гунђати против Јудејаца који су говорили хебрејски, јер су њихове удовице биле запостављене приликом свакодневног дељења хране. **2** Зато су дванаесторица позвали к себи мноштво ученика и рекли: „Није у реду да ми оставимо Божју реч како бисмо делили храну. **3** Зато, браћо, пронађите међу собом седам људи на добром гласу, који су пуни Духа и мудрости, па да њих поставимо над овим потребним послом, **4** а ми ћемо се посветити молитви и поучавању Божје речи.“ **5** Тај се предлог допао целом мноштву, па су изабрали Стефана, човека пуног вере и Светог Духа, затим Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена и Николу, прозелита из Антиохије. **6** Поставили су их пред апостоле, а они су се помолрили, а затим положили руке на њих.

7 Тако је Божја реч све више напредовала, и веома се умножавао број ученика у Јерусалиму, а и многи свештеници прихватали су веру.

8 А Стефан, човек пун добротe и силе, чинио је многа чуда и знакове међу народом. **9** Али устали су неки од оних из такозване Синогое ослобођеника,* затим неки од Киренаца и Александринаца и од оних из Киликије и Азије, да би се препирали са Стефаном, **10** али нису могли да се супротставе мудрости и духу којим је говорио. **11** Тада су тајно наговорили неке људе да кажу: „Чули смо га како говори хулне речи на Мојсија и на Бога.“ **12** И побунили су народ, старешине и књижевнике, па су га напали, зграбили и одвели пред Синедрион. **13** Затим су извели лажне сведоке, који су рекли: „Овај човек не престаје да говори против овог светог места и против Закона. **14** На пример, чули смо га како говори да ће тај Исус Назарећанин развалити ово место и изменити обичаје које нам је предао Мојсије.“

15 И кад су га сви они који су седели у Синедриону погледали, видели су да му је лице било као лице анђела.

*6,9 Дословно: „либертина“.

7 Тада је првосвештеник упитао: „Је ли то тако?“ **2** А Стефан је рекао: „Људи, браћо и очеви, чујте! Бог славе појавио се нашем праоцу Авраму док је он био у Месопотамији, пре него што се настанио у Харану, **3** и рекао му: 'Иди из своје земље и од свог рода и пођи у земљу коју ћу ти показати.' **4** Тада је изашао из халдејске земље и настанио се у Харану. Оданде га је Бог, после смрти његовог оца, упутио да се пресели у ову земљу у којој ви сада живите. **5** Али му није дао наследства у њој, ниједну стопу, него му је обећао, док још није имао деце, да ће је дати у посед њему и његовом потомству после њега. **6** Бог је затим рекао да ће његови потомци бити странци у туђој земљи и да ће бити поробљени и тлачени четристо година. **7** 'А народу којем ће робовати ја ћу судити', рекао је Бог, 'а после тога ће изаћи и служити ми на овом месту.*'

8 Дао му је и савез обрезања. Тако му се родио Исаак, кога је обрезао осмог дана, а Исаку Јаков, а Јакову дванаест наших праочева. **9** А праоцеви су из љубоморе продали Јосифа у Египат. Али Бог је био с њим, **10** и избавио га из свих његових невоља и дао му да стекне наклоност фараона, египатског цара, и да се пред њим покаже мудрим. А он га је поставио да управља Египтом и целим његовим двором. **11** Али цео Египат и Ханан захватила је глад, велика невоља, па наши праоцеви нису могли да нађу храну. **12** Али Јаков је чуо да у Египту има хране и послао је тамо наше праоцeve први пут. **13** А кад су отишли други пут, Јосиф се открио својој браћи, па је фараон сазнао Јосифов порекло. **14** Тада је Јосиф послао по свог оца Јакова, и позвао оданде њега и сву родбину, укупно седамдесет и пет душа.* **15** Тако је Јаков отишао у Египат. И умрли су и он и наши праоцеви, **16** и били су пренесени у Сихем и положени у гроб који је Аврам сребром купио од Еморових синова у Сихему.

17 Како се приближавало време да се испуни обећање које је Бог дао Авраму, народ у Египту је растао и множио се. **18** Тада је Египтом завладао други цар, који није познавао Јосифа. **19** Лукаво је користио своју моћ против нашег рода и присиљавао наше

очеве да своју новорођену децу предају да буду погубљена. **20** Баш у то време родио се Мојсије. Он је био угодан у Божјим очима. Три месеца био је одгајан у дому свог оца. **21** А кад је био остављен, узела га је фараонова кћи и одгајала га као свог сина. **22** Тако је Мојсије био поучен свој египатској мудрости. Био је силан у речима и делима.

23 Кад је навршио четрдесет година, дошло му је у срце да обиђе своју браћу, Израелове синове. **24** Кад је видео како се чини неправда једном Израелцу, он је скочио у одбрану и осветио злостављаног, убивши Египћанина. **25** Мислио је да ће његова браћа схватити да им Бог даје спасење његовом руком, али они то нису схватили. **26** А сутрадан се појавио пред њима док су се двојица тукла. Он је покушао да их помири, говорећи: 'Људи, браћа сте. Зашто злостављате један другог?' **27** Али га је онај који је злостављао свог ближњег одбио речима: 'Ко је тебе поставио за владара и судију над нама?' **28** Хоћеш ли и мене да убијеш исто као што си јуче убио оног Египћанина?' **29** Кад је то Мојсије чуо, побегао је и населио се у мадијанској земљи, где су му се родила два сина.

30 Након четрдесет година, појавио му се анђео у пустињи код горе Синај у пламену горућег грма. **31** Кад је то Мојсије видео, зачудио се том призору. Док је прилазио да боље погледа, зачуо се Господњи глас: **32** 'Ја сам Бог твојих праочева, Бог Аврамов, Исаков и Јаковљев.* Дрхтећи од страха, Мојсије се више није усудио да погледа. **33** Тада му је Господ рекао: 'Изуј сандале са својих ногу, јер је место на коме стојиш света земља. **34** Видео сам како се мој народ злоставља у Египту и чуо сам њихов вапај, па сам сишао да их избавим. А сад иди, шаљем те у Египат!'**35** Тог Мојсија, кога су се одрекли речима: 'Ко је тебе поставио за владара и судију?',* њега је Бог руком анђела који му се појавио у грму послао као владара и избавитеља. **36** Тај човек их је извео чинећи чуда и знакове у Египту и у Црвеном мору и у пустињи четрдесет година.

37 То је онај Мојсије који је рекао Израеловим синовима: 'Бог ће вам између ваше браће подићи пророка као што сам ја.*' **38** То је онај који је био међу народом у пустињи с анђелом који му је говорио на гори Синај, и с нашим праоцима. Он је примио свете објаве које још живе, да их преда вама. **39** Њему наши праоцеви нису хтели бити послушни, него су га одбацили и у својим се срцима вратили у Египат, **40** па су рекли Арону: 'Направи нам богове који ће ићи пред

***7,7** Види: 2. Мојсијева 3,12. **7,14** У питању је број преписан из грчког превода (Септуагинте) текста 1. Мојсијева 46,27. У оригиналу на хебрејском говори се о седамдесет душа. **7,32** Види: 2. Мојсијева 3,6. **7,34** Види: 2. Мојсијева 3,5. **7,35** Види: 2. Мојсијева 2,14. **7,37** Види: 5. Мојсијева 18,15.

нама. Јер не знамо шта се десило с тим Мојсијем, који нас је извео из египатске земље.* **41** Тако су тих дана направили теле и принели жртву том идолу, па су се веселили због дела својих руку. **42** Зато се Бог окренуо од њих и пустио их да обожавају небеску војску, као што је написано у пророчкој књизи: 'Зар сте мени четрдесет година у пустињи приносили животињске и друге жртве, доме Израелов?' **43** Не, него сте носили Молохов шатор и звезду бога Рефана, ликове које сте направили да им се клањате. Зато ћу вас прогнати даље од Вавилона.*

44 Наши праоцеви имали су шатор сведочанства у пустињи, као што је он наредио кад је рекао Мојсију да га изради по узору који је видео. **45** Тај шатор су наши праоцеви преузели од својих очева и унели га под вођством Исуса Навина у земљу коју су поседовали други народи, које је Бог отерао пред нашим праоцима. Тамо је остао све до Давидових дана. **46** А Давид је уживао наклоност у Божјим очима и молио се да му допусти да сагради боравиште Јаковљевом Богу. **47** Али, Његов дом је саградио Соломон. **48** Ипак, Свевишњи не пребива у грађевинама које су саграђене рукама, као што говори пророк: **49** 'Небо је мој престо, а земља је подножје мојим ногама. Какав ћете ми дом саградити?', говори Господ. 'Где је место мог починка?' **50** Зар није моја рука све то начинила?*

51 Ви тврдокорни људи необрезаних срца и ушију! Ви се стално опирете Светом Духу - како су чинили ваши праоцеви, тако и ви чините. **52** Кога од пророка нису прогнали ваши праоцеви? Чак су и поубијали оне који су указивали на долазак Праведника, чији сте ви сада издајници и убице постали, **53** ви који сте примили Закон преко анђела, али га се нисте држали."

54 Кад су то чули, разљутили су се у срцу и почели да шкргућу зубима на њега. **55** А он је, пун Светог Духа, упро поглед у небо и угледао Божју славу и Исуса како стоји с десне стране Богу, **56** па рекао: „Ево, видим отворена небеса и Сина човечијег како стоји с десне стране Богу.“ **57** На то су они из свег гласа повикали и запушили уши рукама па сви заједно навалили на њега. **58** Онда су га избацили из града и засули га камењем. А сведоци тога одложили су своје огртаче до ногу младића који се звао Савле.* **59** Док су

га каменовали, Стефан је рекао: „Господе Исусе, прими мој дух.“ **60** Затим је клекнуо и из свег гласа повикао: „Господе, не узми им ово за грех!“ Кад је то рекао, издахнуо* је.

8 Савле је одобравао његово убиство.

Оног дана настало је велико прогонство цркве у Јерусалиму, па су се сви осим апостола расули по јудејским и самаријским крајевима. **2** Богобојазни људи однели су Стефана да га сахране, и много су за њим плакали. **3** А Савле је прогонио цркву: упадао у куће и одводио и мушкарце и жене па их предавао у затвор.

4 Али они који су се расули по другим крајевима објављивали су Божју реч, свуда куда су пролазили. **5** Тако је Филип отишао у град Самарију и почео да им проповеда Христа. **6** Мноштво је једнодушно и пажљиво пратило оно што је Филип говорио, слушајући га и гледајући чуда која је чинио. **7** Јер је било много људи опседнутих нечистим духовима, који су излазили вичући на сав глас. Многи парализовани и хроми били су излечени. **8** Тако је настала велика радост у том граду.

9 У њему је био један човек који се звао Симон, који се раније бавио магијом и изазивао дивљење самаријског народа, говорећи за себе да је велики човек. **10** И сви, од најмањег до највећег, слушали су га пажљиво и говорили: „Овај човек је Божја сила, сила велика.“ **11** Пристајали су уз њега јер је већ дуже време изазивао њихово дивљење својим магијским умећем. **12** Али кад су поверовали Филипу, који је објављивао добру вест о Божјем царству и о имену Исуса Христа, крштавали су се и мушкарци и жене. **13** И сам Симон прихватио је Божју науку и након крштења стално био уз Филипа. Био је задивљен гледајући чуда и велика и моћна дела која су се догађала.

14 Кад су апостоли у Јерусалиму чули да је Самарија прихватила Божју реч, послали су к њима Петра и Јована, **15** који су дошли и молили се за њих да добију Свети Дух. **16** Наиме, Дух још није био сишао ни на кога од њих, него су само били крштени у име Господа Исуса. **17** Тада су положили руке на њих и они су примили Свети Дух.

18 Видевши да људи примају Дух кад апостоли на њих положе руке, Симон им је понудио новац **19** и рекао: „Дајте и мени ту моћ да свако на кога положим руке прими Свети Дух.“ **20** Али Петар му рече: „Нека твоје сребро пропадне заједно с тобом, јер си мислио да новцем стекнеш Божји дар! **21** Ти немаш ни најмањег удела у овоме, јер твоје

***7,40** Види: 2. Мојсијева 32,1. **7,43** Види: Амос 5,25. **7,50** Види: Саија 66,1. **7,58** Дословно: „Саул“, по првом јеврејском цару. Види: 1. Самуилова 13,1. **7,60** Дословно: „заспао“.

срце није право у Божјим очима. **22** Покај се, дакле, због те своје злобе и усрдно моли Господа да ти се опрости што си у срцу имао ту замисао, **23** јер видим да си пун отровне жучи и неправедности.“ **24** А Симон му на то рече: „Усрдно се молите Господу за мене да ме не задеси ништа од онога што сте рекли.“

25 Кад су дали темељно сведочанство и изнели Господњу реч, вратили су се у Јерусалим и објављивали добру вест многим самарићанским селима.

26 А Господњи анђеоло рече Филипу: „Устани и иди према југу, на пут који се спушта из Јерусалима у Газу.“ (Тај пут је пуст.) **27** На то је он устао и пошао. Успут је срео једног Етиопљанина, дворанина, високог достојанственика кандаке,* етиопске царице, који је био над свом њеном ризицом. Он је био у Јерусалиму да се поклати Богу, **28** а сада се враћао. Седео је у својим колима и наглас читао пророка Исаију. **29** А Дух је рекао Филипу: „Иди до тих кола и не удаљи се од њих.“ **30** На то је Филип притрчао и чуо како он чита пророка Исаију, па га је упитао: „Разумеш ли то што читаш?“ **31** А он је рекао: „Како бих могао ако ми неко не објасни?“ И замолио је Филипа да се попне и седне поред њега. **32** А читао је ове речи из Писма: „Одвели су га као овцу на клање. Као што је јагње немо пред оним који га стриже, тако ни он није отворио своја уста.“ **33** У његовом понижењу ускраћен му је био праведан суд. Ко ће испричати појединости о његовом пореклу? Јер је његов живот узет са земље.*

34 А дворанин је тада рекао Филипу: „Молим те, реци ми о коме ово говори пророк? О себи или о неком другом?“ **35** Тада је Филип проговорио па му је почевши од тих речи из Писма, објавио добру вест о Исусу. **36** Док су ишли путем, дошли су до неке воде, а дворанин рече: „Ево воде! Шта ме спречава да се крстим?“ **37** А Филип му рече: „Ако верујеш од свег срца свог, ништа те не спречава.“ А он рече: „Верујем да је Исус Христос Син Божји.“ **38** Тада је заповедио да кола стану, па су обојица сишли у воду, и Филип и дворанин, и Филип га је крстио. **39** Кад су изашли из воде, Господњи Дух је одвео Филипа, и дворанин га више није видео, него је радосно продужио својим путем. **40** А Филип се нашао у Азоту, и пролазећи туда, објављивао је добру вест свим градовима док није стигао у Цезареју.

***8,27** Титула етиопских царица (као што је „фараон“ титула египатских владара). **8,33** Види: Исаија 53,7.

9 Савле, који је био испуњен претњом и силном жељом да побије Господње ученике, отишао је код првосвештеника **2** и затражио од њега писма за синагоге у Дамаску, како би све Господње следбенике, и мушкарце и жене, оковане довео у Јерусалим.

3 Кад се на свом путу приближио Дамаску, одједном га је обасјала светлост с неба, **4** па је пао на земљу и зачуо глас који му се обратио: „Савле, Савле, зашто ме прогониш?“ **5** А он је упитао: „Ко си ти, Госпode?“ А он је одговорио: „Ја сам Исус, кога ти прогониш.“ **6** Сад устани и иди у град, и рећи ће ти се шта треба да чиниш.“ **7** Људи који су путовали с њим стајали су без речи, јер су, додуше, чули да неко говори, али никога нису видели. **8** Тада је Савле устао са земље. Али, иако су му очи биле отворене, ништа није видео, па су га зато узели за руку и одвели у Дамаск. **9** Тако три дана ништа није видео, а није ни јео ни пио.

10 У Дамаску је био један ученик који се звао Ананија. Њему је Господ рекао у визији: „Ананија!“ Он се одазвао: „Ево ме, Госпode!“

11 А Господ му је рекао: „Устани, иди у улици која се зове Права, и у Јудиној кући потражи човека из Тарса по имену Савле. Он се управо моли, **12** и у визији је видео како човек по имену Ананија улази и полагаје руке на њега да би му се вратио вид.“ **13** Али Ананија одговори: „Госпode, од многих сам чуо за тог човека, да је много зла нанео твојим светима у Јерусалиму. **14** А и овде има овлашћење од свештеничких глаvara да баца у окове све који призивају твоје име.“ **15** Али Господ му рече: „Иди, јер ми је тај човек избрано оруђе да носи моје име незнабошцима, а и царевима и Израеловим синовима. **16** Ја ћу му показати колико мора претрпети за моје име.“

17 Тако је Ананија отишао и ушао у кућу па положио руке на њега и рекао: „Брате Савле! Господ, Исус, који ти се појавио на путу којим си долазио, послао ме је да ти се врати вид и да се испуниш Светим Духом.“ **18** И одмах му је с очију спало нешто као љуске, па му се вратио вид. Он је устао и крстио се, **19** а онда узео храну и окрепио се.

Неколико дана остао је са ученицима у Дамаску, **20** а затим је у синагогама одмах почео да проповеда о Исусу, да је он Син Божји. **21** Сви који су га слушали били су задивљени и говорили су: „Зар није ово онај који је у Јерусалиму хтео да истреби оне који призивају ово име, и који је дошао овамо да би их оковане одвео свештеничким главарима“

ма?" **22** А Савле је бивао све силнији и изазивао збуњеност код Јудејаца који су живели у Дамаску, наводећи доказе да је Исус заиста Христос.

23 Кад је прошло доста времена, Јудејци су се договорили да га убију. **24** Али, Савле је дознао за њихову заверу. Дању и ноћу они су надзирали градска врата да би га убили. **25** Зато су га његови ученици узели и ноћу у једној корпи спустили кроз отвор у зиду.

26 Кад је стигао у Јерусалим, покушао је да се придружи ученицима, али су га се сви плашили, јер нису веровали да је постао Господњи ученик. **27** Тада се Варнава заузео за њега и одвео га к апостолима, па им детаљно испричао како је Савле на путу видео Господа, који му се обратио, и како је у Дамаску одважно говорио у Исусово име. **28** Тако је он остао с њима и слободно се кретао по Јерусалиму, одважно говорећи у Господње име. **29** Разговарао је и расправљао с Јудејцима који говоре грчки, а они су покушавали да га убију. **30** Кад су браћа то открила, одвела су га у Цезареју и послала у Тарс.

31 Тада је за цркву по целој Јудеји, Галилеји и Самарији наступио раздобље мира у ком се она израђивала. Док је ходила у страху од Господа и у утехи Светог Духа, стално је расла.

32 Петар је обилазећи све крајеве, дошао и к светима који су живели у Лиди. **33** Тамо је нашао једног човека по имену Енеја, који је осам година био привезан за постељу, јер је био парализован. **34** Петар му је рекао: „Енеја, Исус Христос те исцељује. Устани и намести своју постељу.“ И он је одмах устао. **35** Видели су га сви у Лиди и равници Сарон, и обратили се Господу.

36 У Јопи је била једна ученица по имену Тавита, што у преводу значи Дорка.* Она је била богата добрим делима и помагала је сиромашнима. **37** Али тих дана она се разболела и умрла. Тада су је окупали и положили у горњу собу. **38** А пошто је Лида била близу Јопе, ученици су чули да је Петар у Лиди па су послали двојицу с молбом: „Дођи к нама, не оклевај.“ **39** Петар је тада устао и отишао с њима. Кад је стигао, одвели су га у горњу собу, и тамо су му све удовице пришле плачући и показујући многе хаљине и огртаче које је Дорка сашила док је била с њима. **40** Тада је Петар свима рекао да изађу,

***9,36** Грчко име „Дорка“ и арамејско име „Тавита“ значе „газела“. **10,1** Или: „центурион“, то јест заповедник чете од 100 војника. **10,3** Око 15 сати, према савременом рачунању времена. **10,9** Око 12 сати.

па је клекнуо, помолио се и окренуо се према телу, рекавши: „Тавита, устани!“ Она је отворила очи, затим угледала Петра и села.

41 Он јој је пружио руку и подигао је. Тада је позвао свете и удовице и показао им је живу. **42** То се прочуло по целој Јопи и многи су почели да верују у Господа. **43** Петар је дуже време остао у Јопи код неког Симона, кожара.

10 У Цезареји је био један човек по имену Корнелије, стотник* такозване Италијанске чете, **2** побожан човек који се бојао Бога, као и цело његово домаћинство. Великодушно је давао милостињу народу и непрестано је упућивао усрдне хвале Богу. **3** Негде око деветог* сата дана он је јасно у визији видео Божјег анђела како долази к њему и каже му: „Корнелије!“ **4** Он се загледао у њега, па га је уплашено упитао: „Молим, Господе?“ А он му је рекао: „Твоје молитве и милосрдна дела допрла су до Бога и он их се сетио. **5** Зато сада пошаљи људе у Јопу и позови Симона званог Петар. **6** Он је гост код неког Симона, кожара, који има кућу поред мора.“ **7** Чим је отишао анђело који му је говорио, он је позвао двојицу слугу и једног побожног војника који је увек био уз њега, **8** па им све испричао и послао их у Јопу.

9 Сутрадан, док су били на путу и приближавали се граду, Петар је око шестог* сата отишао на кров куће да се моли. **10** Пошто је огладнео, хтео је нешто да поједе. Док су му припремали јело, он је пао у занос, **11** и видео отворено небо и нешто полупт великог платна ухваћеног за четири краја како силази на земљу. **12** У њему су биле све врсте четвороножаца и гмижућих земаљских створења и небеских птица. **13** И један глас му је рекао: „Устани, Петре, кољи и једи!“ **14** Али Петар је рекао: „Нипошто, Господе, јер никада нисам јео ништа погано и нечисто.“ **15** На то му је глас опет, по други пут, рекао: „Не зови поганим оно што је Бог очистио.“ **16** То се поновило и трећи пут, а онда је све одједном било узето на небо.

17 Док се Петар збуњено питао шта би могла значити та визија, гле, људи које је послао Корнелије стајали су пред вратима, пошто су се распитали за Симонову кућу. **18** Позвали су укућане и упитали да ли је ту у гостима Симон звани Петар. **19** Док је Петар размишљао о визији, Дух му је рекао: „Тражите три човека. **20** Устани, сиђи па пођи с њима без оклевања, јер сам их ја послао.“ **21** Тада је Петар сишао к људима и рекао: „Ево, ја сам онај кога тражите. Због чега сте дош-

ли?" **22** Они су му рекли: „Стотник Корнелије, праведан човек који се боји Бога и о коме добро говори цео јудејски народ, добио је упутство од Бога преко светог анђела да те позове у свој дом, да чује оно што имаш да кажеш.“ **23** Тада их је позвао унутра и угостио их.

Сутрадан је устао и отишао с њима, а и нека браћа из Јопе пошла су с њим. **24** Другог дана стигао је у Цезареју. Корнелије их је очекивао па је сазвао своје рођаке и блиске пријатеље. **25** Док је Петар улазио, Корнелије му је изашао у сусрет, пао пред његове ноге и поклонио му се. **26** Али Петар га је подигао, говорећи: „Устани! И ја сам само човек.“ **27** И док је с њим разговарао, ушао је унутра и нашао много окупљених људи, **28** па им рекао: „Добро знате да Јудејцу Закон забрањује да се дружи с човеком из другог народа или да долази код њега, али мени је Бог показао да ниједног човека не зovem поганим или нечистим. **29** Зато сам без говора дошао кад сте послали по мене. Питам вас, стога, зашто сте послали по мене?“

30 Тада Корнелије рече: „Пре четири дана, баш у ово доба, у девети* сат, убио сам се у својој кући, кад гле, један човек у сјајној хаљини стао је пред мене **31** и рекао: ‘Корнелије, услишена је твоја молитва и Бог се сетио твојих милосрдних дела. **32** Зато пошљи некога у Јопу и позови Симона званог Петар. Тај човек је гост у кући Симона, кожара, поред мора.’ **33** Тако сам одмах послао по тебе, а ти си добро учинио што си дошао. И сада смо сви овде пред Господом Богом да чујемо све што ти је заповедио да кажеш.“

34 Тада је Петар проговорио: „Сад заиста схватам да Бог није пристрасан, **35** него из сваког народа прихвата оног ко га се боји и чини што је праведно. **36** Он је послао своју реч Израеловим синовима да им објави добру вест мира преко Исуса Христа, који је Господар свима. **37** Ви знате о чему се говорило по целој Јудеји, почевши од Галилеје, након крштења које је проповедао Јован, **38** наиме, о Исусу из Назарета, како га је Бог позвао Светим Духом и силом, а он је пролазио земљом чинећи добро и лечећи све које је Ђаво тлачио, јер је Бог био с њим. **39** Ми смо сведоци свега што је чинио у земљи Јудејаца и у Јерусалиму. Њега су убили обесивши га на дрво. **40** А Бог га је трећи дан васкрснуо и дао му да се покаже људима, **41** али не целом народу, него сведоцима које је Бог унапред одредио - нама који смо јели и

пили с њим након што је устао из мртвих. **42** Он нам је наредио да проповедамо народу и да темељно сведочимо да је он онај кога је Бог поставио за судију живима и мртвима. **43** О њему сведоче сви пророци, да свако ко верује у њега добија опроштење греха по његовом имену.“

44 Док је Петар још говорио о томе, Свети Дух је сишао на све који су слушали те речи. **45** И побожни људи из обрезања који су дошли с Петром били су задивљени што је дар Светог Духа био изливен и на незнабошце, **46** јер су их чули како говоре језицима и величају Бога. Петар је тада рекао: **47** „Може ли ико ускратити воду да се не крсте* ови који су примили Свети Дух као што смо га и ми примили?“ **48** Тако је заповедио да се крсте у име Исуса Христа. Тада су га замолили да остане неколико дана.

11 Апостоли и браћа који су били у Јудеји чули су да су и незнабошци примили Божју реч. **2** Зато су поборници обрезања почели приговарати Петру кад је дошао у Јерусалим, **3** говорећи да је отишао у кућу необрезаних људи и да је јео с њима. **4** Тада им је Петар испричао све редом како је било:

5 „Био сам у граду Јопи и молио сам се, па сам пао у занос и имао визију. Видео сам нешто попут великог платна које је било ухваћено за четири краја како силази с неба и спушта се до мене. **6** Загледао сам се у њега и запазио четвороношце земаљске и дивље животиње и гмижућа створења и птице небеске. **7** Чуо сам и глас који ми је рекао: ‘Устани, Петре! Који и једи!’ **8** Али ја сам рекао: ‘Нипошто, Господе, јер ништа погано или нечисто никада није ушло у моја уста.’ **9** А глас с неба одговорио ми је други пут: ‘Не називај поганим оно што је Бог очистио.’ **10** А то се поновило и трећи пут, а онда је опет све било узето на небо. **11** И гле, у том тренутку пред кућу у којој смо били стала су три човека послата к мени из Цезареје. **12** Тада ми је Дух рекао да без оклевања пођем с њима. Са мном су пошла и ова шесторица браће, па смо ушли у кућу тог човека.

13 Он нам је испричао да је у својој кући видео анђела који је стао пред њега и рекао му: ‘Пошљи људе у Јопу и позови Симона званог Петар. **14** Он ће ти говорити речи по којима се можеш спасти и ти и сви твоји укућани.’ **15** А кад сам почео да говорим, на њих је сишао Свети Дух баш као и на нас у почетку. **16** Тада сам се сетио Господњих речи: ‘Јован је крштавао водом, а ви ћете бити крштени Светим Духом.’ **17** Дакле, ако је Бог

***10,30** Око 15 сати. **10,47** Дословно: „обредно окупају“.

исти дар дао њима као што га је дао и нама који верујемо у Господа Исуса Христа, ко сам ја да бих могао спречити Бога?"

18 Кад су то чули, умирили су се и почели да славе Бога, говорећи: „Дакле, Бог је и незнабошцима уделио покајање које води у живот.“

19 А они што су се расули због невоље која је настала због Стефана, стигли су све до Феникије, Кипра и Антиохије, али нису проповедали реч никоме осим Јудејцима. **20** Али међу њима су били и неки с Кипра и из Кирене који су дошли у Антиохију и почели разговарати с људима који су говорили грчки, објављујући добру вест о Господу Исусу.

21 А Господња рука је била с њима, и многи су прихватили Божју науку и обратили се Господу.

22 Глас о њима дошао је до ушију цркве у Јерусалиму, па су послали Варнаву у Антиохију. **23** Кад је он стигао и видео Божју благодат,* обрадовао се и све их храбрио да одлучним срцем остану верни Господу. **24** Он је био добар човек, пун Светог Духа и вере. А велико мноштво људи придружило се Господу. **25** Зато је отишао у Тарс да потражи Савла. **26** Кад га је пронашао, одвео га је у Антиохију. И тако су се целу годину састајали с њима у цркви и поучавали велико мноштво људи, па су божанским провиђењем баш у Антиохији ученици први пут названи хришћанима.

27 Тих дана су пророци из Јерусалима дошли у Антиохију. **28** Један од њих, који се звао Агав, устао је и по Духу предказао да ће по целом свету завладати велика глад. То се и догодило у време Клаудијеве владавине.

29 Зато су ученици, свако према својим могућностима, одлучили да пошаљу помоћ браћи која живе у Јудеји и тако им послуже.

30 То су и учинили, пославши је старешинама по Варнави и Савлу.

12 Некако у то време цар Ирод* је почео злостављати неке из цркве. **2** Погубио је мачем Јакова, Јовановог брата. **3** Кад је видео да је то по вољи Јудејцима, ухапсио је и Петра. Било је то за време Празника бесквасних хлебова. **4** Кад га је ухватио, бацио га је у затвор и дао да га чувају четири смене од по четири војника, јер је намеравао да га изведе пред народ после Пасхе. **5** Тако су Петра држали у затвору, а црква се усрдно молила Богу за њега.

6 Ноћ пре него што је Ирод намеравао да га изведе, Петар је спавао између два војника, окован двоструким ланцима, а стражари су пред вратима чували стражу. **7** Кад гле, појавио се Господњи анђео и светлост је обасјала ћелију. Гурнувши Петра у ребра, пробудио га је, говорећи: „Устани, брзо!“ Тада су му ланци спали с руку. **8** Затим му је анђео рекао: „Опаши се и обуј сандале.“ И он је учинио тако. На крају му је рекао: „Огрни свој огртач и пођи за мном.“ **9** Он је изашао и пошао за њим, али није знао да је оно што је анђео чинио стварност, него је мислио да има визију. **10** Проставши прву и другу стражу, дошли су до гвоздених врата која воде у град. Она су им се сама отворила па су изашли и прошли једну улицу, а онда је анђео одједном отишао од њега. **11** А Петар је, дошавши к себи, рекао: „Сада заиста знам да је Господ послао свог анђела и избавио ме из Иродове руке и од свега што је јудејски народ очекивао.“

12 Размислио је о томе, и онда отишао у кућу Марије, мајке Јована кога зову Марко. Тамо су се многи окупљени молили. **13** Кад је покуцао на улазна врата, слушкиња по имену Рода дошла је да чује ко је на вратима. **14** Она је препознала Петров глас, и од радости није отворила врата, него је отрчала унутра и јавила да Петар стоји пред вратима. **15** А они су јој рекли: „Ти си полудела.“ Али она је упорно тврдила да је он пред вратима. На то су рекли: „То је његов анђео.“ **16** А Петар је и даље куцао. Кад су отворили, угледали су га и запрепастили се. **17** Али он им је руком дао знак да ћуте и онда им детаљно испричао како га је Господ извео из затвора. Затим је рекао: „Јавите ово Јакову и браћи.“ Тада је изашао и отишао на друго место.

18 Кад је свануло, међу војницима је настала велика узбуна јер су се питали шта се догодило с Петром. **19** Ирод је послао људе да га траже, и пошто га није пронашао, испитао је стражаре и заповедио да их доведу да се казне. Тада је отишао из Јудеје у Цезареју и тамо остао неко време.

20 Он је био у сукобу с Тирцима и Сидонцима. Зато су они заједно дошли к њему и кад су придобили царевог личног собара Власта, затражили су мир, јер је њихова земља добијала храну од цареве земље. **21** Али, договореног дана, Ирод је обукао царско рухо, сео на судску столицу и почео им држати говор. **22** А окупљени народ је повикао: „То је Божји глас, а не људски!“ **23** Тада га је Господњи анђео одмах ударио, јер није

***11,23** Или: „Божју незаслужену доброту.“ **12,1** Ирод Агрипа I.

дао славу Богу, па су га изјели црви и тако је издахнуо.

24 А Господња реч је све више расла и ширила се.

25 Варнава и Савле испоручили су помоћ у Јерусалим, па су се вратили узевши са собом Јована званог Марко.

13 У скупштини у Антиохији пророци и учитељи били су: Варнава, Симеон звани Нигер, Лукије Киренац, Манаин, који се школовао с тетрархом* Иродом, и Савле. **2** Док су једном обављали службу Господу и постили, Свети Дух је рекао: „Одвојте ми Варнаву и Савла за дело на које сам их позвао.“ **3** Након што су постили и молили се, положили су руке на њих и отпустили их.

4 Тако су они, које је послао Свети Дух, отишли у Селеукију, а оданде отпловили на Кипар. **5** Кад су дошли у Саламину, почели су да објављују Божју реч у јудејским синагогама. Имали су и Јована као помоћника.

6 Кад су прошли цело острво све до Пафа, наишли су на једног врача, лажног пророка, Јудејца званог Варисус, **7** који је био с проконзулом* Сергијем Павлом, разборитим човеком. Он је к себи позвао Варнаву и Савла и замолио их да му пренесу Божју реч. **8** Али Елима, врачар (то је, наиме, значење његовог имена), супротставио им се, настојећи да проконзула одврати од вере. **9** А Савле, који се зове и Павле, испунио се Светим Духом и оштро га погледао **10** па рекао: „Сине Ђавољу, пун свакојаке преваре и пакости, непријатељу сваке праведности, зар нећеш престати да искривљујеш праве Господње путеве? **11** И зато, Господња рука долази на тебе, и ослепећеш и неко време нећеш видети сунца.“ И одмах је на њега пала густа магла и тама, па је ходао наоколо тражећи људе да га воде за руку. **12** Тада је проконзул, видевши шта се догодило, прихватио Господа, јер је био задивљен Господњим учењем.

13 А Павле и они који су били с њим отпловили су из Пафа и стигли у Пергу у Памфилији. Али Јован их је напустио и вратио се у Јерусалим. **14** Из Перге су кренули даље и дошли у Антиохију у Писидији. На Шабатни дан ушли су у синагогу и сели. **15** После јав-

ног читања Закона и Пророка, старешине синагоге послали су по њих, говорећи: „Људи, браћо, ако имате коју реч охрабрења за народ, реците!“ **16** На то је Павле устао, дао знак руком и рекао:

„Људи, Израелци и ви остали који се бојите Бога, чујте! **17** Бог овог народа, Израела, изабрао је наше праочеве и узвисио наш народ док су били дошљаци у египатској земљи, па их је подигнуто руком извео из ње. **18** И око четрдесет година подносио их је у пустињи. **19** Кад је уништио седам народа у земљи Ханан, разделио је жребом њихову земљу. **20** Све се то десило за око четристо педесет година.

После тога им је дао судије до пророка Самуила. **21** А тада су затражили цара и Бог им је на четрдесет година дао Саула, Кисовог сина, човека из Венијаминовог племена. **22** Кад је њега свргнуо, за цара им је подигао Давида, за кога је посведочио: 'Нашао сам Давида, Јесејевог сина, човека по свом срцу, који ће учинити све што желим.*' **23** Из његовог потомства Бог је према свом обећању довео Израелу спаситеља, Исуса. **24** Пре његовог доласка, Јован је проповедао целом израелском народу да треба да се крсте у знак покајања. **25** А кад је Јован био при крају своје службе, говорио је: 'Шта мислите, ко сам ја? Ја нисам онај за кога ме сматрате. Али, за мноштво долази онај коме ја нисам достојан ни сандале на ногама одвезати.'

26 Људи, браћо, синови Аврамове лозе и ви остали који се бојите Бога, нама је упућена та реч о спасењу. **27** Јер становници Јерусалима и њихови поглавари нису га препознали, него су својом пресудом испунили оно што су говорили Пророци, а што се наглас чита сваког Шабата. **28** Премда нису нашли ништа чиме би заслужио смрт, тражили су од Пилата да га погуби. **29** А кад су извршили све што је било написано о њему, скинули су га са дрвета и положили у гроб. **30** Али Бог га је подигао из мртвих, **31** и он се много дана појављивао онима који су с њим отишли из Галилеје у Јерусалим, а који су сада његови сведоци пред народом.

32 И ми сад вама објављујемо добру вест о обећању датом нашим праочевима, **33** да га је Бог у потпуности испунио нама, њиховој деци, тиме што је васкрснуо Исуса, као што је написано у другом псалму: 'Ти си мој син, ја сам ти данас постао Отац.*' **34** А да га је васкрснуо из мртвих тако да се више неће вратити у распаљивост, Бог је указао рекавши: 'Показаћу вам милост коју сам обећао Давиду.*' **35** Зато и у једном другом

***13,1** Тетрарх - титула владара који је у Римском царству владао над четвртином провинције или као један од четири владара у провинцији. Називан је и царем. **13,7** У Римском царству, управитељ провинције одговоран римском сенату. **13,22** Види: 1. Самуилова 13,14. **13,33** Види: Псалма 2,7. **13,34** Види: Исaiја 55,3.

псалму каже: 'Нећеш дозволити да твој слуга верни распадање види.'^{*} **36** Али Давид је у свом нараштају служио Божјој вољи, па је умро^{*} и положили су га код његових праочева и он је видео распадање. **37** А онај кога је Бог васкрснуо није видео распадање.

38 Зато знајте, браћо, да вам се преко њега објављује опроштење греха, **39** и да је по њему свако ко верује проглашен недужним од свега од чега по Мојсијевом закону нисте могли бити проглашени недужнима. **40** Зато пазите да на вас не дође оно што је речено у Пророцима: **41** 'Гледајте, ви који презирете! Чудите се и нестаните! Из у ваше дане извршавам дело у које не бисте поверовали ни да вам неко све о њему исприча.'^{**}

42 А кад су излазили, народ их је молио да им о томе говоре и идућег Шабата. **43** Кад се скуп у синагоги развишао, многи Јудејци и богобазни прозелити пошли су за Павлом и Варнавом, који су их у разговору подстицали да остану достојни Божје благодати.

44 Следећег Шабата окупио се скоро цео град да чује Господњу реч. **45** А кад су Јудејци угледали мноштво, испуњени љубомором почели су да хулећи противрече оном што је Павле говорио. **46** На то су им Павле и Варнава одважно рекли: „Требало је најпре ви да чујете Божју реч. Али пошто је ви одбацујете и не сматрате себе вредним вечног живота, зато одлазимо незнабошцима. **47** Јер овако нам је Господ заповедио: 'Поставио сам те да будеш светлост народима, да будеш спасење до краја земље.'^{**}

48 Кад су то чули људи из других народа, обрадовали су се и почели славити Господњу реч. И сви који су исправно гледали на вечни живот постали су верници. **49** А Господња реч се све више ширила по том крају. **50** Али Јудејци су побунили побожне угледне жене и водеће људе тог града, па су они покренули прогонство против Павла и Варнаве и избачили их свог краја. **51** Тада су они отресли прашину са својих ногу, као сведочанство против њих, и отишли у Иконију. **52** А ученици су били пуни радости и Светог Духа.

14 У Иконији су Павле и Варнава заједно ушли у јудејску синагогу и говорили на такав начин да је веома много и Јудејаца и Грка прихватило Божју науку. **2** Али Јудејци који нису прихватили раздражили су се и побунили незнабошце против браће. **3** Зато су они

^{*}13,35 Види: Псалм 16,10. **13,36** Дословно: „заспао“. **13,41** Види: Авакум 1,5. **13,47** Види: Исаија 42,6.

доста времена остали тамо и одважно говорили у име Господа, који је потврђивао поруку о благодати дајући им да чине чуда и знакове. **4** Тако се градско мноштво поделило: једни су били за Јудејце, а други за апостоле. **5** Тада су незнабошци и Јудејци са својим поглаварима кренули да их злостављају и заспу камењем. **6** Кад су апостоли то сазнали, побегли су у ликаонске градове Листру и Дерву и њихово околину, **7** па су тамо објављивали добру вест.

8 У Листри је био један човек одузетих ногу, хром од мајчине утробе, који никада није ходао. **9** Тај човек је седео и слушао Павла како говори. Павле га је погледао и кад је видео да има веру и да може бити излечен, **10** рекао је снажним гласом: „Устани, стани на ноге!“ И он је скочио и почео да хода. **11** Кад је народ видео шта је Павле учинио, повикао је ликаонским језиком: „Богови су у људском облику шишли к нама!“ **12** Тако су Варнаву назвали Зевс, а Павла Хермес јер је он водио реч. **13** А свештеник Зевса, чији је храм био испред града, довео је бикове и донео венце пред градска врата и хтео с народом да принесе жртве.“

14 А кад су то чули апостоли Варнава и Павле, раздерили су своје хаљине и утрчали међу народ, вичући: **15** „Људи, зашто то радите? И ми смо само људи, као и ви! Ми вам објављујемо добру вест да се од тих испразних ствари обратите живом Богу, који је створио небо и земљу и море и све што је у њима. **16** Он је у прошлим нараштајима допустио да сви народи иду својим путевима, **17** али ни тада вас није оставио без сведочанства о себи чинећи добро, дајући вам кишу с неба и плодносна времена, пуњећи ваша срца до ситости јелом и весељем.“ **18** Иако су то рекли, једва су успели да задрже народ да им не принесе жртве.

19 Али из Антиохије и Иконије стигли су Јудејци и придобили народ, тако да су Павла каменовали и одвукли га изван града, мислећи да је мртав. **20** Али кад су се ученици окупили око њега, он је устао и ушао у град. Сурадник је с Варнавом отишао у Дерву. **21** Кад су објавили добру вест и у том граду и тако придобили много ученика, вратили су се у Листру, Иконију и Антиохију, **22** јачајући ученике, храбрећи их да остану у вери и говорећи: „Кроз многе невоље ући ћемо у Божје царство.“ **23** У свакој цркви поставили су им старешине, и уз молитву и пост поверили их Господу, чији су верници постали.

24 Прошли су кроз Писидију и дошли у Памфилију. **25** Објављивали су реч у Перги,

а затим отишли у Аталију. **26** Оданде су отпловили за Антиохију, где су били поверени Божјој благодати, да би обавили дело које су сада у потпуности извршили.

27 Кад су стигли и окупили цркву, испричали су шта је све преко њих Бог учинио и како је незнабошцима отворио врата к вери.

28 Тако су провели доста времена с ученицима.

15 Неки људи дошли су из Јудеје и почели да уче браћу: „Ако се не обрежете по Мојсијевом закону, не можете се спасти.“ **2** А кад је између њих и Павла и Варнаве настала велика расправа и препирка, одредили су да Павле и Варнава и још неки од њих оду к апостолима и старешинама у Јерусалим због тог спора.

3 Тако их је скупштина испратила на пут, а они су наставили кроз Феникију и Самарију, детаљно извештавајући о обраћењу незнабожаца, што је сву браћу веома радовало. **4** Кад су стигли у Јерусалим, љубазно су их примили црква и апостоли и старешине, а они су испричали шта је све Бог преко њих учинио. **5** Али неки из фарисејске струје, који су прихватили Божју науку, устали су са својих места и рекли: „Треба их обрезати и заповедити им да се држе Мојсијевог закона.“

6 На то су се апостоли и старешине окупили да размотре то питање. **7** Након дуге расправе, Петар је устао и рекао им: „Људи, браћо, добро знате да ме је Бог од првих дана изабрао између вас да из мојих уста незнабошци чују речи добре вести и приме веру. **8** И Бог, који познаје срца, посведочио је да их прихвата давши им Свети Дух као и нама. **9** Он није направио никакву разлику између нас и њих, него је вером очистио њихова срца. **10** Зашто сада искушавате Бога стављајући ученицима на врат јарам који ни наши праочеви ни ми нисмо могли носити? **11** Него верујемо да ћемо бити спасени по благодати Господа Исуса, исто као и они.“

12 Тада се цело мноштво утишало и слушало како Варнава и Павле причају о многим чудима и знаковима која је Бог преко њих чинио међу незнабошцима. **13** Кад су завршили с говором, Јаков је рекао: „Људи, браћо, саслушајте ме. **14** Симон* је детаљно испричао како је Бог први пут погледао на друге народе да из њих изабере народ за своје име. **15** С тим се слажу и речи Пророка, као

што је написано: **16** 'После тога ћу се вратити и опет ћу изградити Давидов шатор који је пао. Опет ћу изградити њене рушевине и опет ћу је подићи, **17** да би преостали људи усрдно тражили Господа, заједно с људима из свих народа, с онима који носе моје име, каже Господ, који чини све то **18** познато од старине.*' **19** Зато сматрам да не треба стварати неприлике онима из других народа који се обраћају Богу, **20** него им треба написати да се уздржавају од онога што је онечишћено идолима, од блуда, од удављенога* и од крви. **21** Јер Мојсије од древних времена има по градовима оне који га проповедају, јер се његови списи сваког Шабата наглас читају у синагогама.“

22 Тада су апостоли и старешине заједно с целом скупштином одлучили да између себе изаберу неке људе и да их пошаљу с Павлом и Варнавом у Антиохију. Били су то Јуда звани Варсава и Сила, водећи људи међу браћом. **23** По њима су послали ово писмо:

„Апостоли и старешине, браћа, поздрављају браћу у Антиохији, Сирији и Киликији, браћу која су из других народа! **24** Пошто смо чули да су вас неки од нас, којима нисмо дали никаква упутства, узнемирили својим изјавама, покушавајући да поколебају ваше душе, **25** једнодушно смо се сложили и одлучили да изаберемо људе које ћемо вам послати заједно с нашим вољеним Варнавом и Павлом, **26** људима који су предали свој живот за име нашег Господа Исуса Христа. **27** Зато шаљемо Јуду и Силу, да вам и они то исто усмено саопште. **28** Јер Свети Дух и ми одлучили смо да не стављамо никакво додатно бремене на вас, осим овога што је потребно: **29** уздржавати се од онога што је жртвовано идолима, од крви, од удављенога* и од блуда. Ако се од свега овога чувате, биће вам добро. Остајте здраво!“

30 Они су се опростили и отишли у Антиохију. Затим су окупили мноштво и предали им писмо. **31** А кад су га тамо прочитали, обрадовали су се охрабрењу. **32** Јуда и Сила, који су и сами били пророци, охрабрили су браћу многим речима и ојачали их. **33** Провели су тамо неко време, а онда су их браћа у миру отпустила да се врате к онима који су их послали. **34** Сила је сматрао да је добро да остане тамо, а Јуда се вратио у Јерусалим. **35** Павле и Варнава остали су у Антиохији поучавајући и објављујући добру вест о Господној речи, заједно с многим другима.

36 После неког времена Павле је рекао Варнави: „Морамо се вратити и посетити браћу у сваком граду у ком смо објављивали

***15,14** Друго име апостола Петра. **15,18** Види: Амос 9,11. **15,29** То јест „меса удављених животиња“.

Господњу реч, да видимо како су.” **37** Варнава је захтевао да поведу и Јована званог Марко. **38** Али Павле је мислио да није у реду да га поведу јер је он у Памфилији отишао од њих и није с њима наставио дело. **39** Тада је дошло до расправе, тако да су се раздвојили. Варнава је повео Марка и отпловио на Кипар. **40** Павле је изабрао Силу и отишао даље, након што су га браћа поверила Господњој благодати. **41** Пролазио је кроз Сирију и Киликију и јачао цркве.

16 Тако је Павле стигао у Дерву и у Листру. Тамо је био један ученик по имену Тимотиј, чија је мајка била Јудејка и побожна жена, а отац Грк. **2** О њему су добро говорили браћа у Листри и Иконији. **3** Павле је желео да он пође с њим, па га је узео и обрезао због Јудејаца који су били у тим местима, јер су сви знали да му је отац Грк. **4** Док су пролазили кроз градове, предавали су тамошњој браћи одредбе које су донели апостоли и старешине у Јерусалиму, да их се придржавају. **5** Тако су се скупштине учвршћивале у вери и расле из дана у дан.

6 Затим су прошли кроз Фригију и подручје Галатије, јер им је Свети Дух забранио да проповедају реч у Азији. **7** Кад су затим дошли до Мисије, покушали су да иду у Витинију, али им Исусов Дух није допустио. **8** Зато су прошли Мисију и дошли у Троаду. **9** Током ноћи, Павле је имао ову визију: један Македонац је стајао и молио га: „Пређи у Македонију* и помози нам!” **10** Након те визије, одмах смо гледали да одемо у Македонију, закључивши да нас Бог позива да им објавимо добру вест.

11 Зато смо испловили из Троаде и отишли право у Самотрак, а сутрадан у Неапољ, **12** а оданде у римску колонију Филибу, водећи град у тој области Македоније. У том граду провели смо неколико дана. **13** На дан Шабата изашли смо из града и отишли до реке, мислећи да се тамо људи окупљају на молитву. Онда смо сели и почели да говоримо окупљеним женама. **14** Слушала је тако и једна побожна жена по имену Лидија, продавачица пурпура из града Тијатире. Господ је отворио њено срце да прихвати оно што је Павле говорио. **15** Кад су се крстили она и њен дом, замолила их је: „Ако сматрате да сам верна Господу, уђите у мој дом и останите.” Тако нас је уверила да дођемо.

***16,9** „Македонија” је у Библији назив провинције Римског царства. Догађаји које Библија повезује с Македонијом одиграли су се на подручје данашње Грчке.

16 Док смо ишли на место где се људи окупљају на молитву, срела нас је једна слушкиња опседнута духом, гатарским демоном, која је својим прорицањем доносила велику добит својим господарима. **17** Та девојка је ишла за Павлом и за нама вичући: „Ови људи су слуге Свевишњег Бога! Они вам објављују пут спасења!” **18** То је радила много дана. Павлу је то на крају досадило, па се окренуо и рекао духу: „Заповедам ти у име Исуса Христа да изађеш из ње!” И дух је истог часа изашао.

19 Кад су њени господари видели да се више не могу надати заради, ухватили су Павла и Силу и одвукли их на трг пред градске поглаваре. **20** Довели су их пред градске управитеље и рекли: „Ови људи уносе велики немир у наш град. Они су Јудејци **21** и шире обичаје које не смемо прихватити нити их се држати, јер смо римски грађани.” **22** На то је мноштво устало на њих, а градски управитељи су стргнули с њих хаљине и заповедили да их ишибају. **23** Кад су им задали много удараца, бацили су их у затвор и наредили затворском чувару да их добро чува. **24** Примивши такву наредбу, бацио их је у унутрашњи део затвора и ставио им ноге у кладе.

25 Око поноћи, Павле и Сила су се молили и песмом хвалили Бога, а затвореници су их слушали. **26** Одједном је настао снажан земљотрес, тако да су се уздрмали темељи затвора. И сва су се врата одмах отворила, и свима су спали окови. **27** Затворски чувар се тргао из сна, и кад је видео да су затворска врата отворена, извукао је мач да се убије, мислећи да су затвореници побегли. **28** Али Павле је повикао из свег гласа: „Не чини себи зла, јер смо сви овде!” **29** Тада је чувар затражио светло, улетео унутра и сав дрхћући пао пред Павла и Силу. **30** Тада их је извело напоље и рекао им: „Господо, шта морам радити да бих се спасао?” **31** Они су рекли: „Веруј у Господа Исуса и бићеш спасен, и ти и твој дом.” **32** Тако су објавили Господњу реч њему и свима у његовом дому. **33** У тај исти ноћни сат он их је одвео и опрао им ране, па се одмах крстио и он и сви његови. **34** Тада их је увео у своју кућу и изнео јело на сто. Веома се радовао с целим својим домом што је поверовао у Бога.

35 Када је свануло, градски управитељи су послали своје службенике да поруче: „Пустите те људе.” **36** Тада је затворски чувар јавио њихове речи Павлу: „Градски управитељи поручили су да пустим вас двојицу. Зато сад изађите и идите у миру.” **37** Али Павле

им је рекао: „Без суђења су нас јавно истукли, нас римске грађане, и бацили у затвор. Зар да нас сада тајно избаце? Нипошто, него нека сами дођу и изведу нас.“ **38** Тада су службеници јавили те речи градским управитељима. А они су се углашили кад су чули да су римски грађани. **39** Зато су дошли да их умире, па су их извели и замолили да оду из града. **40** Они су изашли из затвора и отишли у Лидијин дом. Кад су видели браћу, охрабрили су их и отишли оданде.

17 Прошли су кроз Амфипол и Аполонију, и стигли у Солун, где је била јудејска синагога. **2** По свом обичају, Павле је ушао к њима. Три Шабата разговарао је с њима на темељу Писама, **3** објашњавајући и доказујући оним што је написано да је требало да Христос страда и устане из мртвих. Говорио је: „Овај Исус, којег вам објављујем - то је Христос.“ **4** Зато су неки од њих прихватили Божју науку и придружили се Павлу и Сили, а исто тако и много побожних Грка и доста угледних жена.

5 А Јудејци су постали љубоморни, па су повели са собом неке зле уличаре и тако окупили руљу па узбунили град. Насрнули су на Јасонову кућу тражећи да се Павле и Сила изведу пред руљу. **6** Кад их нису нашли, одвукли су Јасона и неку браћу пред градске поглаваре, вичући: „Ови људи који су побунили цео свет, дошли су и овамо, **7** а Јасон их је угостио. И сви они раде против царевих одредби, говорећи да постоји други цар - Исус.“ **8** Тиме су успели да узбуне народ и градске поглаваре који су то чули, **9** а они су од Јасона и осталих узели залог, па су их пустили.

10 Чим је пала ноћ, браћа су послала Павла и Силу у Верију. Кад су тамо стигли, отишли су у јудејску синагогу. **11** Ти Јудејци су имали племенитији став од оних у Солуну, јер су свим срцем примили реч и сваки дан истраживали Писма да виде је ли то тако. **12** И тако су многи од њих прихватили Божју науку, а тако и много угледних Гркиња и Грка. **13** Кад су Јудејци из Солуна сазнали да Павле и у Верији објављује Божју реч, отишли су да и тамо нахушкају и узбуне народ. **14** Тада су браћа одмах послала Павла да иде према мору, а Сила и Тимотиј су остали. **15** Они који су пратили Павла довели су га све до Атине, а затим су се вратили носећи Сили и Тимотију заповест да што пре дођу к њему.

16 Док их је Павле чекао у Атини, узнемирио се кад је видео да је град пун идола. **17** Зато је у синагоги разговарао с Јудејцима и

другим побожним људима, а и на тргу сваки дан с онима који су се тамо затекли. **18** А неки од епикурејских и стоичких филозофа почели су да му противрече. Једни су говорили: „Шта то овај брбљивац хоће да каже?“ А други: „Изгледа да објављује нека туђа божанства.“ То су говорили зато што је објављивао добру вест о Исусу и васкрсењу. **19** Тада су га ухватили и одвели на Ареопаг,* говорећи: „Можемо ли да знамо какво је то ново учење које износиш? **20** Јер пуниш нам уши неким чудним тврдњама. Зато желимо да знамо шта је то.“ **21** Наиме, сви Атињани и странци који су међу њима боравили трошили су слободно време само да нешто ново кажу или чују, а ни на шта друго. **22** Тада је Павле стао напред Ареопага и рекао:

„Људи Атињани, видим да сте у свему побожнији од других. **23** Наиме, пролазећи и посматрајући оно што ви обожавате, нашао сам и олтар с натписом: 'Непознатом Богу'. Дакле, оно што ви обожавате, а да и не познајете, то вам ја објављујем. **24** Бог који је створио свет и све што је у њему, он, Господар неба и земље, не пребива у храмовима саграђеним рукама, **25** нити му служе људске руке као да је њему нешто потребно, јер он сам даје свима живот и дах и све. **26** И од једног човека начинио је сав људски род да пребива по целој земљи, и одредио је времена и поставио границе њиховог становања, **27** да траже Бога не би ли га некако опипали и нашли, иако није далеко ни од кога од нас. **28** Јер по њему имамо живот и ми чемо се и постојимо, као што су и неки од ваших песника* рекли: 'Чак смо и потомство његово.'

29 Кад смо дакле Божје потомство, не смео сматрати да је Бог налик злату или сребру или камену, лику што је обликован уметњем и људском маштом. **30** Истина, Бог се не обазире на времена таквог незнања, него сада поручује људима да се сви свуда покају. **31** Јер је одредио дан у ком намерава да суди свету по правди, преко човека ког је за то одредио, што је потврдио пред свим људима васкрснувши га из мртвих.“

32 Кад су чули за васкрсење мртвих, једни су почели да се ругају, док су други рекли: „Слушаћемо те о томе и други пут.“ **33** Тако је Павле отишао од њих. **34** Неки људи су му се придружили и прихватили Божју науку, ме-

***17,19** Или: „Аресов брежуљак; Марсов брежуљак“. На њему је заседао врховни атински суд. **17,28** Арат и Клеант. Павле цитира из Аратовог епа *Небеске појаве* и из Клеантовог дела *Химна Зевсу*.

ђу њима и Дионисије, судија суда на Ареопагу, једна жена по имену Дамара и још неки с њима.

18 После тога, Павле је отишао из Атине и стигао у Коринт. **2** Тамо је нашао једног Јудејца по имену Акила, родом из Понта, који је недавно дошао из Италије, и његову жену Прискилу, јер је Клаудије наредио да сви Јудејци напусте Рим. Тако је отишао к њима **3** и пошто су се бавили истим занатом, остао је код њих и радио с њима. Они су по занимању били израђивачи шатора. **4** А сваког Шабата држао је говор у синагоги и подучавао Јудејце и Грке.

5 Кад су Сила и Тимотиј дошли из Македоније, Павле се потпуно посветио проповедању речи, сведочећи Јудејцима да је Исус заиста Христос. **6** Али пошто су му се они противили и вређали га, отресао је своје хаљине и рекао им: „Ваша крв на ваше главе. Ја сам чист. Од сада идем незнабошцима.“ **7** Тако је прешао оданде у кућу побожног човека по имену Јуст, чија је кућа била до синагоге. **8** А Крисп, старешина синагоге, прихватио је Госода, заједно са свим својим укућанима. А тако су прихватили Божју науку и крстили се и многи Коринћани који су слушали. **9** Једне ноћи, Господ је рекао Павлу у визији: „Не бој се, него говори и немој ћутати, **10** јер ја сам с тобом и нико те неће напасти и зло ти нанети, јер много је мог народа у овом граду.“ **11** Тако се тамо задржао годину и шест месеци, поучавајући људе о Божјој речи.

12 Док је Галион био проконзул у Ахаји,* Јудејци су сложено устали на Павла и одвели га пред судску столицу, **13** а затим рекли: „Овај човек наговара људе да обожавају Бога на начин који се супроти закону.“ **14** А кад је Павле заустео да нешто каже, Галион је рекао Јудејцима: „Јудејци, да је реч о каквој неправди или о опакој злоделу, имао бих разлога да вас саслушам. **15** Али ако се ради о расправама о речима и именима и вашем закону, то решите сами. Ја у томе не желим бити судија.“ **16** Тада их је отерао од судске столице. **17** На то су сви ухватили Состена, старешину синагоге, и почели да га туку пред судском столицом. А Галион уопште није марио за то.

***18,12** Римска провинција на подручју јужне Грчке, с Коринтом као главним градом. **18,22** По свему судећи, у Јерусалим, јер је Јерусалим на брду. ***19,6** Или: „на језицима других народа којима су проповедали“.

18 Павле је тамо остао још доста дана, а онда се поздравио с браћом па заједно с Прискилом и Акилом отпловио према Сирији, након што се у Кенхреји ошишао на кратко, јер је имао завет. **19** Тако су стигли у Ефес. Тамо их је он оставио, а онда ушао у синагогу и почео да разговара с Јудејцима. **20** Они су га молили да остане дуже, али он није пристао, **21** него се поздравио с њима и рекао им: „Доћи ћу поново, ако буде Господња воља.“ Тако је отпловио из Ефеса **22** и стигао у Цезареју. Затим је отишао горе* и поздравио скупштину, а онда отишао у Антиохију.

23 Тамо је провео неко време, а затим отишао и редом обилазио места у Галатији и Фригији, јачајући све ученике.

24 Један Јудејац по имену Аполо, родом из Александрије, човек речит и добро упућен у Писма, стигао је у Ефес. **25** Он је био поучен о Господњем путу и пошто га је дух подстицао на ревност, говорио је и тачно поучавао о Исусу, али је познавао само Јованово крштење. **26** Тако је почео одважно да говори у синагоги. Кад су га чули Прискила и Акила, позвали су га к себи и тачније му објаснили Божји пут. **27** А пошто је желео да иде у Ахају, браћа су писала ученицима и подстакла их да га љубазно приме. Кад је тамо стигао, много је помогао онима који су примили веру по Божјој благодати, **28** јер је снажно побијао Јудејце у јавним расправама, доказујући из Писама да је Исус заиста Христос.

19 Док је Аполо био у Коринту, Павле је пропутовао унутрашњост и дошао до Ефеса. Тамо је пронашао неке ученике **2** и упитао их: „Јесте ли примили Свети Дух кад сте постали религиозни?“ Они су му одговорили: „Нисмо ни чули да постоји Свети Дух.“ **3** Тада им је он рекао: „Којим сте се крштењем онда крстили?“ А они су одговорили: „Јовановим крштењем.“ **4** Павле је затим рекао: „Јован је крштавао крштењем које је знак покајања, говорећи људима да верују у онога који долази после њега, то јест у Исуса.“ **5** Кад су то чули, крстили су се у име Господа Исуса. **6** А кад је Павле положио руке на њих, Свети Дух је дошао на њих, па су почели говорити језицима* и прорицати. **7** Укупно их је било око дванаест људи.

8 Павле је три месеца долазио у синагогу и одважно проповедао, држећи говоре и износећи уверљиве доказе о Божјем царству. **9** Али пошто су се неки показали као тврдокорни и без вере, и пред мноштвом погрдно говорили о Божјој науци, он је одступио од

њих и одвојило ученике од њих, па је свакодневно држао говорe у Тирановој школи. **10** То је трајало две године, тако да су сви који су живели у Азији, и Јудејци и Грци, чули Господњу реч.

11 А Бог је преко Павла чинио необична моћна дела, **12** тако да су чак марамице и кецеље с његовог тела односили болесницима, и њихове су болести нестајале, а зли духови су излазили. **13** А и неки од Јудејаца који су скитали од места до места покушавали су истеривати демоне призивањем имена Господа Исуса над онима који су били опседнути злим духовима. Говорили су: „Заповедам вам у име Исуса кога Павле проповеда!“ **14** Било је тако седам синова неког Скеве, јудејског свештеничког главара, који су то чинили. **15** Али зли дух им је рекао: „Познајем Исуса и знам Павла, али ко сте ви?“ **16** Тада је човек који је био опседнут злим духом скочио на њих, све их савладао и претучао, тако да су голи и израњавани побегли из те куће. **17** То су сви чули, и Јудејци и Грци који су живели у Ефесу, па их је све обузео страх, и величало се име Господа Исуса. **18** И многи који су прихватили Божију науку долазили су и признавали своје грехе, износећи шта су чинили. **19** А многи који су се бавили магијом сакупили су своје књиге и спалили их пред свима. Процењено је да су вределе педесет хиљада сребрника. **20** Тако је Господња реч силно расла и бивала све јача.

21 После ових догађаја, Павле је науку да отпутује за Јерусалим преко Македоније и Ахаје, па је рекао: „Након што будем тамо, морам да видим и Рим.“ **22** Тако је у Македонију послао двојицу својих помоћника, Тимоотија и Ераста, а он се још неко време задржао у Азији.

23 Баш у то време настао је велики немир због проповедања Божје науке. **24** Јер један човек по имену Димитрије, сребрар, који је израђивао мале сребрне Артемидине храмове, доносио је велику добит занатлијама. **25** Он је окупио њих, и све који су се бавили таквим послом, па им је рекао: „Људи, добро знате да наше благостање зависи од овог посла. **26** А и видите и чујете да је тај Павле не само у Ефесу него и у целој Азији уверио мноштво људи и преобратио их, говорећи да богови начињени рукама нису богови. **27** А осим тога, прети опасност да ће ово наше занимање доћи на зао глас. И не само то, него ће се обезвредити храм велике богиње Артемиде и нестаће величанство те богиње коју обожава цела Азија и цео свет.“ **28** Кад

су то чули, разгневили су се и почели викаати: „Велика је Артемида ефешка!“

29 И тако се град ускомешао, па су сви заједно нагннули у позориште вукући са собом Павлове сапутнике, Македонце Гаја и Аристарха. **30** Павле је хтео да уђе међу народ, али ученици му нису допустили. **31** Чак су му и неки високи службеници у тој покрајини, који су били пријатељски наклоњени према њему, послали поруку молећи га да се не излаже опасности улазећи у позориште. **32** А на скупу су једни викали једно, а други друго, јер је на скупу владао метеж и већина није ни знала зашто су се окупили. **33** Тако су заједно извели Александра, кога су Јудејци изгuralи напред, а Александар је дао знак руком и хтео да изнесе своју одбрану пред народом. **34** Али кад су схватили да је Јудејац, сви су једногласно почели викаати: „Велика је Артемида ефешка!“ Тако су викали око два сата.

35 Градски писар је на крају умирио народ и рекао: „Људи Ефешани! Ко то од људи не зна да је град Ефес чувар храма велике Артемиде и лика који је пао с неба? **36** Дакле, пошто је то неоспорно, треба да се смирите и да ништа брзоплето не чините. **37** Јер довели сте ове људе који нити су украли нешто из храма, нити су хулили на нашу богињу. **38** А ако Димитрије и занатлије које су с њим имају неку тужбу против некога, постоје дани када заседа суд, а ту су и проконзули, па нека туже једни друге. **39** Али ако тражите нешто више од тога, о томе се мора одлучити на законитој скупштини. **40** Јер смо у опасности да због данашњег догађаја будемо оптужени за побуну, јер не постоји никакав разлог којим бисмо могли да оправдамо ову разуздану руљу.“ **41** Кад је то рекао, распустио је скуп.

20 Кад се метеж стишао, Павле је послао по ученике. Охрабрио их је и поздравио се с њима, а затим је кренуо на пут у Македонију. **2** Прошао је кроз те крајеве и многим речима охрабрио браћу, а затим стигао у Грчку. **3** Тако је провео три месеца и онда хтео да отплови у Сирију. Али пошто су Јудејци сковали заверу против њега, одлучио је да се врати преко Македоније. **4** Пратили су га Сопатер, Пиров син из Верије, Солуњани Аристарх и Секунд, Гај из Дерве, Тимоотиј, затим Тихик и Трофим из покрајине Азије. **5** Они су отишли пре нас и чекали нас у Троади, **6** а ми смо испловили из Филибе кад су прошли дани бесквасних хлебова и за пет

дана дошли смо к њима у Троаду. Тамо смо провели седам дана.

7 Првог дана у седмици, кад смо се окупили на оброк, Павле се у говору обратио присутнима, јер је сутрадан намеравао да оде. Тако је продужио говор све до поноћи. **8** А у горњој соби где смо се окупили било је много светилки. **9** Један младић по имену Евтих седео је на прозору. Како је Павле дуго говорио, он је утонуо у дубок сан. Савладан сном, пао је с другог спрата. Кад су га подигли, био је мртав. **10** А Павле је сишао, надвио се над њега, загрлио га и рекао: „Не вичите, јер је жив.“ **11** Затим је отишао горе, изломио хлеб, а затим јео. Још дуго је разговарао с њима, све до зоре, а онда је отпутовао. **12** Дечака су одвели живог, неизмерно утешени.

13 Ми смо пошли на брод и отпловили у Асос, где је требало да узмемо Павла на брод. Наиме, он је тако био одредио јер је до тамо намеравао да иде пешке. **14** Кад смо се срели у Асосу, узели смо га на брод и пошли у Митилину. **15** Сутрадан смо одатле отпловили и стигли наомак Хиоса, а идућег дана накратко смо пристали у Самос, а дан касније стигли смо у Милет. **16** Павле је, наиме, одлучио да мимоиђе Ефес да се не би задржао у Азији, јер је журио да, ако буде могуће, стигне у Јерусалим до дана Педесетнице.

17 Из Милета је послао поруку скупштинским старешинама у Ефесу да дођу к њему. **18** Кад су стигли, он им је рекао: „Ви знате како сам се понашао међу вама све време, од првог дана кад сам крочио у Азију. **19** Служио сам Господу са свом понизношћу, у сузама и кушњама које су ме снашле због јудејских завера. **20** И нисам ништа пропустио да вам кажем од онога што би вам могло бити корисно и да вас поучавам јавно и идући од куће до куће. **21** Него сам темељно сведочио и Јудејцима и Грцима о покајању пред Богом и о вери у нашег Господа Исуса. **22** А сада ме Дух подстиче да идем у Јерусалим, иако не знам шта ће ми се у њему десити, **23** осим што ми у сваком граду Свети Дух сведочи да ме чекају окови и невоље. **24** Али ми најмање не марим за свој живот, само желим да довршим своју трку и службу коју сам примио од Господа Исуса - да дам темељно сведочанство за добру вест о Божјој благодати.

25 И сад, ево, знам да сви ви међу којима сам проповедао царство нећете више видети моје лице. **26** Зато вас позивам да на данашњи дан посведочите да сам чист од крви свих, **27** јер нисам пропустио да вам у потпу-

ности објавим Божју намеру. **28** Пазите на себе и на све стадо у ком вас је Свети Дух поставио за надгледнике, да пасете Божју цркву, коју је Бог купио крвљу свог Сина. **29** Ја знам да ће после мог одласка међу вас ући окуртни вукови који неће имати обзира према стаду. **30** И између вас самих дићи ће се људи који ће износити искривљена учења да би одвукли ученике за собом.

31 Зато будно пазите, имајући на уму да сам три године, ноћ и дан, без престанка, са сузама опомињао свакога од вас. **32** И сада вас поверавам Богу и поруци о његовој благодати, поруци која вас може изградити и дати вам наследство међу свима посвећенима. **33** Ничијег сребра ни злата ни одеће нисам пожелео. **34** Сами знате да су ове руке послужиле мојим потребама и потребама оних који су били са мном. **35** У свему сам вам показао да таквим напорним радом морате помагати онима који су слаби и имати на уму речи Господа Исуса, који је рекао: „Више усрећује давање него примање.“

36 Кад је то рекао, клекнуо је са свима њима и помолио се. **37** Тада су сви много заплакали и изгрлили Павла, па га срдачно изљубили, **38** јер их је јако заболело то што је рекао да више неће видети његово лице. Затим су га отпустили на брод.

21 Кад смо се тешка срца растали од њих, испловили смо, и пловећи право дошли на Кос, а сутрадан на Родос, па оданде у Патару. **2** И нашавши брод који је ишао преко за Феникију, укрцали смо се и отпловили. **3** Угледали смо острво Кипар, и оставили га с лева пловећи даље према Сирији. Пристали смо у Тир, јер је тамо требало да се искрца терет. **4** Пронашли смо ученике и остали тамо седам дана. А они су, подстакнути Духом, наговарали Павла да не иде у Јерусалим. **5** Кад је наш боравак дошао крају, отишли смо оданде и наставили своје путовање, а они су нас сви, заједно са женама и децом, пратили док нисмо изашли из града. Онда смо на обали клекнули, помолили се **6** и поздравили једни с другима. Ми смо се укрцали на брод, а они су се вратили кући.

7 Затим смо отпловили из Тира и стигли у Птолемаиду. Тамо смо поздравили браћу и један дан остали с њима. **8** Сутрадан смо отпутовали и стигли у Цезареју. Ушли смо у кућу Филипа, проносиоца добре вести, који је био један од седморике, и остали код њега. **9** Он је имао четири кћери, девице, које су пророковале. **10** Док смо тамо боравили доста дана, из Јудеје је дошао један пророк

по имену Агав. **11** Дошао је к нама, узео Павлов појас, свезао себи ноге и руке па рекао: „Овако каже Свети Дух: 'Човека чији је ово појас овако ће свезати Јудејци у Јерусалиму и предати га у руке незнабошцима.'” **12** Кад смо то чули, и ми и људи из тог места, почели смо да га молимо да не иде у Јерусалим. **13** На то је Павле рекао: „Зашто плачете и отежавате ми у срцу? Верујте, за име Господа Исуса спреман сам не само да будем окован него и да умрем у Јерусалиму.” **14** А како се није дао одговорити, умирили смо се речима: „Нека буде Господња воља.”

15 После тих дана спремили смо се за пут и кренули у Јерусалим. **16** С нама су ишли и неки од ученика из Цезареје да нас одведу код човека у чијем је дому требало да одседнемо, код неког Мнасона с Кипра, једног од првих ученика. **17** Кад смо стигли у Јерусалим, браћа су нас радосно примила. **18** Сутрадан је Павле отишао с нама код Јакова. Тамо су биле и све старешине. **19** Он их је поздравио, а затим им детаљно испричао шта је Бог учинио међу незнабошцима посредством његове службе.

20 Кад су то чули, почели су да славе Бога, а њему су рекли: „Видиш, брате, колико хиљада верника има међу Јудејцима и сви се они ревно држе Закона. **21** Али чули су гласине о теби да све Јудејце који су међу незнабошцима учиш отпадиштвоу од Мојсија, говорећи им да не обрезају децу и да се не држе јудејских закона. **22** Дакле, шта сад да чинимо? Они ће свакако чути да си дошао. **23** Зато учини ово што ти кажемо: Имамо четири човека који су под заветом. **24** Поведи те људе, с њима се крсти и плати за њих да обрију главу. Тако ће сви знати да нема ништа у гласинама које су чули о теби, него да си на правом путу и да се држиш Закона. **25** А што се тиче побожних људи из других народа, послали смо своју одлуку - треба да се уздржавају од оног што је жртвовано идолима, од крви, од меса удављених животиња, и од блуда.”

26 Тако је Павле сутрадан повео оне људе, с њима се крстио и ушао у храм да објави свршетак дана обредног чишћења кад треба да се принесе принос за сваког од њих.

27 А кад се седам дана одређених за очишћење приближило крају, видели су га у храму Јудејци из Азије, па су узбунили цео народ и ухватили га, **28** вичући: „Људи Израелци, помозите! Ово је човек који све посвуда учи против нашег народа, Закона и овог места, па је чак и Грке довео у храм и оскрнавио ово свето место.” **29** Наиме, претход-

но су у граду с њим видели Трофима Ефесанина, па су мислили да га је Павле увео у храм. **30** Цео град се ускомешао и са свих страна мноштво се журно окупило. Ухватили су Павла и одвукли га из храма, а врата су се истог часа затворила. **31** Док су гледали како да га убију, до заповедника одреда* дошла је вест да је цео Јерусалим у пометњи. **32** Он је одмах узео војнике и стотнике* и дојурио до њих. Кад су они угледали заповедника и војнике, престали су да туку Павла.

33 Тада је заповедник пришао Павлу, ухватио га и заповедио да га окују двоструким ланцима. Затим је почео да се распитује ко је он и шта је учинио. **34** А из гомиле једни су викали једно, а други друго. Пошто због вике није могао ништа поуздано да утврди, заповедио је да га одведу у касарну. **35** Кад се Павле појавио на степеницама, руља је тако нагрнула да су војници морали да га понесу, **36** а мноштво је стално ишло за њим, вичући: „Погуби га!”

37 Баш кад су га уводили у касарну, Павле се обратио војном заповеднику: „Смем ли нешто да ти кажем?” А он рече: „Зар знаш грчки? **38** Ниси ли ти онај Египћанин који је пре неког времена изазвао побуну и извео у пустињу четири хиљаде наоружаних побуњеника?” **39** Тада је Павле рекао: „Ја сам Јудејац, из Тарса у Киликији, грађанин чувеног града. Зато, молим те, дозволи ми да се обратим народу.” **40** Кад му је дозволио, Павле је стојећи на степеницама дао народу знак руком. Кад је настала велика тишина, обратио им се на хебрејском језику речима:

22 „Људи, браћо и очеви, чујте шта ћу вам сада рећи у своју одбрану.” **2** Кад су чули да им се обраћа на хебрејском језику, још више су се утишали, а он је рекао: **3** „Ја сам Јудејац, рођен у Тарсу у Киликији, али школован у овом граду код Гамалилових ногу, поучен да се строго држим Закона наших предака. Ревно сам служио Богу као и сви ви данас. **4** Следбенике овог Пута* прогонио сам до смрти. Мушкарце и жене бацао сам у окове и предавао у затвор. **5** О томе могу посведочити и првосвештеник и цело веће старешина. Од њих сам и добио писма за браћу у Дамаску, па сам пошао да и оне који су били тамо оковане доведем у Јерусалим да буду кажњени.

***21,31** Или: „хилијарха”. „Хилијарх” је био заповедник одреда од 1 000 војника. **21,32** Или: „центруионе”, то јест заповеднике чета од 100 војника. **22,4** Мисли се на пут Исуса Христа.

6 Али док сам путовао и приближавао се Дамаску, с неба ме око поднева изненада обасјала велика светлост. **7** Пао сам на земљу и зачуо глас који ми је говорио: 'Савле, Савле, зашто ме прогониш?' **8** А ја сам одговорио: 'Ко си ти, Господе?' Он ми је на то рекао: 'Ја сам Исус Назарећанин, кога ти прогониш.' **9** А људи који су били са мном видели су светлост, али нису разумели речи онога који ми је говорио. **10** На то сам упитао: 'Шта да учиним, Господе?' А Господ ми је рекао: 'Устани, иди у Дамаск, и тамо ће ти се рећи све што ти је одређено да учиниш.' **11** Али пошто нисам ништа видео због сјаја оне светлости, моји пратиоци су ме повели за руку и тако сам стигао у Дамаск.

12 А неки Ананија, богобојазан човек који се држао Закона, о коме су добро говорили сви Јудејци који су тамо живели, **13** дошао је к мени, приступио ми и рекао: 'Савле, брате, прогледај!' И ја сам истог часа погледао у њега. **14** А он је рекао: 'Бог наших праочева изабрао те је да упознаш његову вољу и да видиш Праведника и чујеш глас из његових уста, **15** јер ћеш му бити сведок пред свим људима за оно што си видео и чуо. **16** И зашто сад оклеваш? Устани, крсти се, и опери своје грехе призивајући његово име.'

17 Кад сам се вратио у Јерусалим и молио се у храму, пао сам у занос **18** и видео Господа како ми говори: 'Пожури и брзо изађи из Јерусалима, јер неће прихватити твоје сведочанство о мени!' **19** А ја сам рекао: 'Господе, они сами знају да сам оне који верују у тебе бацао у затвор и тукао по синагогама. **20** И док се проливала крв твог сведока Стефана, ја сам био присутан и то одобравао и чувао огртаче оних који су га убили.' **21** На то ми је он рекао: 'Иди, јер те шаљем и к народима који су далеко.'

22 Они су га слушали све до те речи, а онда су повикали: 'Уклони таквог са земље, јер не заслужује да живи!' **23** Пошто су викали, витлали горњим хаљинама и бацали прашину у ваздух, **24** војни заповедник је наредио да га одведу у касарну и да га испитају бичујући га, како би сазнао зашто тако вичу против њега. **25** Кад су га везали да би га бичевали, Павле је рекао стотнику* који је тамо стајао: „Зар смете да бичујете човека који је римски грађанин, и то још без суђења?" **26** Кад је стотник то чуо, отишао је војном заповеднику и јавио му: „Шта си то наумио? Овај човек је римски грађанин." **27** Тада је војни заповедник пришао Павлу и рекао му: „Кажи ми, јеси ли ти римски грађанин?" А он је рекао: „Јесам." **28** Војни за-

поведник му је на то рекао: „Ја сам то грађанство купио за много новца." А Павле је рекао: „А ја га имам од рођења."

29 Зато су од њега одмах одступили они који су хтели да га мучећи испитају. А војни заповедник се уплашио кад је сазнао да је Павле римски грађанин, а он га је био све-зао.

30 Сутрадан, пошто је хтео да тачно сазна зашто су Јудејци оптуживали Павла, ослободио га је окова и заповедио свештеничким главарима и целом Синедриону да се окупе. Тада је довео Павла и поставио га пред њих.

23 Павле је погледао у Синедрион па је рекао: „Људи, браћо, све до данашњег дана ја живим потпуно чисте савести пред Богом."

2 На то је првосвештеник Ананија наредио онима који су стајали поред њега да га ударе по устима. **3** Тада му је Павле рекао: „Бог ће ударити тебе, зиде окречени! Како можеш ту да седиш и да ми судиш по Закону, а сам преступаш Закон, заповедајући да ме ударају?" **4** А они што су тамо стајали рекоше: „Зар вређаш Божјег првосвештеника?" **5** Тада Павле рече: „Браћо, нисам знао да је првосвештеник. Јер писано је: 'Не говори лоше о поглавару свог народа.'"

6 Кад је Павле приметио да су неки од њих садужеји, а неки фарисеји, повикао је пред Синедрионом: „Људи, браћо, ја сам фарисеј, син фарисеја. Због наде у васкрсење мртвих изведен сам пред суд!" **7** Кад је то рекао настала је расправа између фарисеја и садужеја, и мноштво се поделило. **8** Јер садужеји кажу да нема ни васкрсења ни анђела ни духова, а фарисеји све то научавају. **9** Тада је настала велика вика. И неки књижевници с фарисејске стране устали су и жестоко се супротставили, говорећи: „Не налазимо ништа лоше на овом човеку. Али ако му је говорио Дух или анђео, онда..." **10** А кад се расправа заоштрила, војни заповедник се уплашио да Павла не растргну, па је заповедио војницима да сиђу и да га отму од њих и одведу у касарну.

11 Те ноћи Господ је приступио Павлу и рекао му: „Буди храбар! Јер као што си у Јерусалиму темељно сведочио о мени, тако треба да сведочиш и у Риму."

12 Кад је свануло, Јудејци су сковали заверу и заклели се призивајући проклетство на себе да неће ни јести ни пити док не убију Павла. **13** Било је више од четрдесет завереника који су се тако заклели. **14** Они су

* **23,5** Види: 2. Мојсијева 22,28.

отишли свештеничким главарима и старешинама па рекли: „Заклели смо се призивајући зло на себе да нећемо ништа окусити док не убијемо Павла. **15** Зато сада ви и Синедрион замолите војног заповедника да га доведе к вама, као да намеравате да детаљније испитате његов случај, а ми ћемо бити спремни да га убијемо и пре него што стигне овде.”

16 Али кад је син Павлове сестре чуо за заседу, отишао је у касарну и јавио то Павлу. **17** Тада је Павле позвао једног стотника и рекао му: „Одведи овог младића заповеднику, јер има нешто да му јави.” **18** Он га је одвео заповеднику и рекао: „Затвореник Павле ме је позвао и замолио да ти доведем овог младића, јер има нешто да ти каже.” **19** Војни заповедник га је ухватио за руку, повукао у страну и насамо га упитао: „Шта то имаш да ми јавиш?” **20** А он рече: „Јудејци су се договорили да те замоле да сутра доведеш Павла до Синедриона под изговором да желе нешто више да сазнају о њему. **21** Не дај да те наговоре, јер га у заседи вреба више од четрдесет људи, који су се заклели призивајући проклетство на себе да неће ни јести ни пити док га не убију. Већ су спремни, само чекају твој пристанак.” **22** Тада је војни заповедник отпустио младића, наредивши му: „Никоме не причај да си ми ово јавио.”

23 Онда је дозвоао два стотника и рекао им: „Припремите двеста војника, седамдесет коњаника и двеста копљаника да у трећи* ноћни сат крену право у Цезареју. **24** Припремите и коње на којима ће Павле јахати па га живог и здравог одведите пред намесника Феликса.” **25** И написао је писмо следећег садржаја:

26 „Клаудије Лисија поздравља узвишеног намесника Феликса! **27** Овог човека су Јудејци ухватили и намеравали убити, али ја сам притрчао с војницима и избавио га, јер сам сазнао да је римски грађанин. **28** Желео сам да утврдим зашто га оптужују, па сам га одвео у њихов Синедрион. **29** Утврдио сам да га оптужују за нека питања из њиховог Закона, али да није скривао ништа чиме би заслужио смрт или окове. **30** А пошто ми је јављено да се против њега кује завера, одмах сам га послао к теби, а тужиоцима сам заповедио да пред тобом кажу шта имају против њега.”

31 Тако су ти војници одвели Павла према наредбама које су добили и довели га ноћу у

Антипатриду. **32** Сутрадан су пустили коњанике да иду даље с њим, а они су се вратили у касарну. **33** Кад су коњаници ушли у Цезареју, уручили су писмо намеснику и довели му Павла. **34** Намесник је прочитао писмо и упитао га из које је провинције. Кад је сазнао да је из Киликије. **35** рекао је: „Саслушаћу те кад стигну и твоји тужиоци.” И заповедио је да га чувају у Иродовој царској палати.

24 Након пет дана, дошао је првосвештеник Ананија с неким старешинама и говорником који их је заступао, неким Тертулом, па су изнели пред намесником оптужбе против Павла. **2** Кад су позвали Тертула, он је почео да износи оптужбе против Павла:

„Захваљујући теби, ми уживамо велики мир и захваљујући твојој промишљености, видимо промене набоље у овом народу, **3** зато ми то, узвишено Феликсе, увек и на сваком месту, с највећом захвалношћу примамо. **4** Али да те више не задржавам, молим те да нас по својој милости укратко саслушаш. **5** Утврдили смо да је овај човек куга, да изазива побуне међу свим Јудејцима по целом свету, да је коловођа назарећанске секте **6** и да је покушао и храм да оскрнави, па смо га зато ухватили. **7** Али, дошао је Лисија, војни заповедник, и отео га из наших руку великом силом и послао га теби. **8** Ако га испиташ о свему томе, можеш и сам сазнати за шта га оптужујемо.”

9 На то су га и Јудејци доупрли, тврдећи да је све тако. **10** Кад му је намесник дао знак да говори, Павле је рекао:

„Пошто знам да си много година судија у овом народу, мирне душе износим своју одбрану. **11** Можеш да провериш да нема више од дванаест дана откако сам отишао у Јерусалим да се поклоним Богу. **12** Нису ме затекли да се с неким препирем у храму нити да дижем побуне у народу, ни у синагогама ни у граду. **13** Они ти не могу доказати оно за шта ме сада оптужују. **14** Али признајем ти да живим по учењу које они називају ‘сектом’, и по том учењу служим Богу својих праочева, верујући све што је изнесено у Закону и написано у Пророцима. **15** И имам наду, коју имају и они, да ће Бог васкрснути и праведнике и неправеднике. **16** Зато се и трудим да увек имам чисту савест не грешити ни Богу ни људима. **17** Тако сам после доста година дошао да свом народу донесем дарове за сиромашне и да принесем жртве. **18** Док сам то чинио, нашли су ме обредно чистог у храму, али не с окупљеним мношт-

***23,23** Око 21 сат, према савременом рачунању времена. Ноћни сати бројали су се од заласка сунца.

вом нити у метежу. Тамо су били неки Јудејци из Азије, **19** и требало би да они дођу пред тебе и да ме оптуже ако имају нешто против мене. **20** Или нека онда ови овде сами кажу какву су кривицу нашли на мени док сам стајао пред Синедрионом, **21** осим ако се не ради о оној једној изјави коју сам узвикнуо док сам стајао међу њима: „Због васкрсења мртвих ви ми данас судите!“

22 Али Феликс, који је био веома добро обавештен о том учењу, одгодио је њихов случај, рекавши: „Кад дође војни заповедник Лисија, онда ћу решити ваш спор.“ **23** Тако је наредио стотнику да чува Павла у затвору, али да му да неке олакшице тако да никоме од његових не брани да га послужују.

24 Неколико дана касније, стигао је Феликс са својом женом Друсилом, која је била Јудејка, па је послао по Павла и слушао га о вери у Христа Исуса. **25** Али док је Павле говорио о праведности, самосавладавању и о суду који ће доћи, Феликс се уплашио и рекао: „За сада иди, али кад нађем погодан тренутак, опет ћу те позвати.“ **26** Уз то се надао да ће му Павле дати новац. Зато га је чешће позивао и разговарао с њим. **27** А кад су прошле две године, Феликса је наследио Порције Фест. Пошто је Феликс желео да угоди Јудејцима, оставио је Павла у оковима.

25 Три дана по доласку на власт у провинцији,* Фест је отишао из Цезареје у Јерусалим. **2** Тамо су му свештенички главари и истакнути Јудејци изнели оптужбе против Павла. Затим су га замолили **3** и затражили да им учини услугу, и да Павла, на његову штету, пошаље у Јерусалим, јер су припремали заседу да га на путу убију. **4** Али Фест је одговорио да Павле треба да остане у затвору у Цезареји и да ће ускоро и он отићи тамо. **5** „Зато нека водећи људи међу вама“, рекао је он, „пођу са мном и туже га, ако је тај човек за нешто крив.“

6 Након што је код њих провео највише осам или десет дана, отишао је у Цезареју. Сутрадан је сео на судску столицу и заповедио да изведу Павла. **7** Кад је он стигао, око њега су стали Јудејци који су дошли из Јеру-

салима и изнели против њега многе и тешке оптужбе које нису могли да докажу.

8 А Павле је у своју одбрану рекао: „Нисам се огрешио ни о јудејски Закон, ни о храм, ни о цара.“ **9** Али је Фест, пошто је хтео да угоди Јудејцима, одговорио Павлу: „Хоћеш ли да идеш у Јерусалим да ти се тамо преда мном за то суди?“ **10** А Павле рече: „Стојим пред царском судском столицом, и ту треба да ми се суди. Ништа нисам скривио Јудејцима, као што и сам добро видиш. **11** А ако сам заиста учинио нешто лоше и починио нешто што заслужује смрт, не бжим од смрти. Али ако су неосноване све те оптужбе које ови износе против мене, нико ме не може њима предати само да би им тиме угодио. Позивам се на цезара!“ **12** Тада се Фест посаветовао са својим саветницима на одговорио: „На цезара си се позвао, пред цезара ћеш и ићи.“

13 Неколико дана касније, цар Агрипа* и Верника* стигли су у Цезареју да поздраве Феста. **14** Пошто су се ту задржали више дана, Фест је испричао цару за Павлов случај: „Има један човек кога је Феликс оставио у затвору. **15** Кад сам био у Јерусалиму, свештенички главари и јудејске старешине изнели су оптужбе против њега, тражећи да га осудим. **16** Али ја сам им одговорио да код Римљана није обичај да се неки човек изручи само да би се тиме некоме угодило, пре него што се тај оптуженик суочи с тужиоцима и добије прилику да се брани од оптужбе. **17** Стога, кад су се овде окупили, нисам нимало оклевао, него сам сутрадан сео на судску столицу и заповедио да доведу тог човека. **18** Тужиоци су приступили, али га нису оптужили ни за какво зло дело које сам ја очекивао, **19** него су с њим имали некакве спорове о својим веровањима и о неком Исусу који је умро, а за кога Павле тврди да је жив. **20** Пошто се не налазим у таквом спору, упитао сам га да ли би хтео да иде у Јерусалим да му се тамо за то суди. **21** Али кад је Павле уложио призив да остане у затвору до одлуке његовог величанства,* заповедио сам да га чувају док га не пошаљем цезару.“

22 Тада је Агрипа рекао Фесту: „И ја бих волео да чујем тог човека.“ А он је рекао: „Сутра ћеш га чути.“ **23** Тако су сутрадан Агрипа и Верника дошли у великој раскоши и ушли у дворану заједно с војним заповедницима и угледним људима тога града. На Фестову заповест довели су Павла. **24** Тада је Фест рекао: „Цару Агрипа, и сви ви који сте овде с нама, погледајте овог човека због ко-

***25,1** То јест у Јудеји. У граду Цезареји било је намесничково седиште. **25,13** Цар Агрипа је Ирод Агрипа II. Верника је сестра Ирода Агрипе II, с којом је он живео у родоскрвној вези. **25,21** Или: „Августа“. Титула коју је први носио цар (цезар) Октавијан. Овде се односи на цара Нерона, четвртог цара након Октавијана.

га ми се обратило цело мноштво Јудејаца, и у Јерусалиму и овде, вичући да он више не сме да живи. **25** Али ја сам установио да није учинио ништа чиме би заслужио смрт. А кад се призвао на Његово величанство, одлучио сам да га пошаљем њему. **26** Али немам ништа одређено о њему да напишем свом господару. Зато сам га извео пред вас, а посебно пред тебе, цару Агрипа, да бих после ове истраге имао шта да напишем. **27** Јер ми изгледа неразумно да пошаљем затвореника, а да не наведем оптужбе против њега."

26 Тада је Агрипа рекао Павлу: „Допушта ти се да говориш у своју корист.“ На то је Павле дао знак руком и почео да говори у своју одбрану:

2 „Цару Агрипа, сматрам да сам срећан што се од свега за шта ме Јудејци оптужују, данас могу бранити пред тобом, **3** поготово зато што добро познајеш све обичаје и спорна питања међу Јудејцима. Зато те молим да ме стрпљиво саслушаш.

4 Дакле, сви Јудејци знају какав сам живот водио од најраније младости у свом народу и у Јерусалиму. **5** Одавно ме познају и могу посведочити, само ако хоће, да сам као фариसेј живео према најстрожој струји наше вере. **6** А сада стојим пред судом због наде у обећање које је Бог дао нашим праочевима, **7** иако се испуњењу тог обећања нада наших дванаест племена, свесрдно служећи Богу ноћ и дан. Због те наде, цару, туже ме Јудејци.

8 Зашто сматрате невероватним да Бог васкрсава мртве? **9** И ја сам некада мислио да треба да се свим силама борим против Исуса Назарећанина. **10** То сам и чинио у Јерусалиму - многе свете бацао сам у затворе, добивши овлашћење од свештеничких главара, и кад је требало да буду погубљени, ја сам за то дао свој глас. **11** Често сам их кажњавао по свим синагогама, покушавајући тако да их присилим да се одрекну вере. Био сам толико бесан на њих, да сам их прогонио и у удаљеним градовима.

12 Док сам по том задатку путовао у Дамаск, с овлашћењем и налогом свештеничких главара, **13** угледао сам у подне, царе, на путу светлост сјајнију од сунца како с неба блесну на мене и на оне који су путовали са мном. **14** Кад су сви попадали на земљу, чуо сам глас како ми се обраћа на хебрејском: „Савле, Савле, зашто ме прогониш? Тешко ти је опирати се бодилу.“* **15** А ја сам рекао: „Ко си ти, Господе?“ А Господ је одго-

ворио: „Ја сам Исус, кога ти прогониш. **16** Него устани и стани на ноге. Јер показао сам ти се да бих те изабрао за слугу и сведока, да објављујеш оно што си видео и оно што ћу ти о себи показати. **17** А ја ћу те избављати од овог народа и од других народа, којима те шаљем **18** да им отвориш очи, да их обратиш од таме к светлости и од Сотонине власти к Богу, како би због своје вере у мене примили опроштење греха и наследство међу онима који су посвећени.

19 Зато, царе Агрипа, нисам био непослушан небеској визији, **20** него сам најпре онима у Дамаску, а затим и онима у Јерусалиму и по целој земљи Јудеји, као и другим народима, доносио поруку да се покају и обрате Богу чинећи дела која доликују покајању. **21** Зато су ме Јудејци ухватили у храму и покушали да ме убију. **22** Али пошто сам добио помоћ од Бога, све до данашњег дана сведочим и малима и велицима не говорећи ништа друго осим онога што су Пророци и Мојсије рекли да ће се догодити: **23** да Христос треба да страда и да ће, као први који ће васкрснути из мртвих, објавити светлост и овом народу и другим народима.“

24 Док је то говорио у своју одбрану, Фест је узвикнуо: „Ти си полудео, Павле! Велика ученост помутила ти је разум!“ **25** Али Павле је рекао: „Нисам полудео, узвишени Фесте, него говорим речи истине и здравог разума. **26** За све ово зна цар, коме се слободно обраћам, и уверен сам да му ништа од тога није промакло, јер се то није догађало у неком запећку. **27** Верујеш ли, царе Агрипа, Пророцима? Знам да верујеш.“ **28** Тада је Агрипа рекао Павлу: „Још мало па ћеш ме убедити да postanем хришћанин.“ **29** На то је Павле рекао: „Молим Бога да пре или касније не само ти него и сви који ме данас слушају постану овакви какав сам и ја - изузев ових окова.“

30 Тада је цар устао, а и намесник и Верника и они који су седели с њима. **31** Док су одлазили, говорили се међу собом: „Овај човек не чини ништа чиме би заслужио смрт или окове.“ **32** Осим тога, Агрипа је рекао Фесту: „Овај човек би могао бити пуштен да се није призвао на цара.“

27 Кад је одлучено да отпловимо у Италију, Павла и неке друге затворенике предали су стотнику Августове чете, који се звао Јулије. **2** Ми смо се укрцали на драматски

***26,14** Или: „остану“. У питању је штап са металним шиљком за гоњење стоке.

брод који је требало да плови у места дуж азијског приморја и отпловили. С нама је био Аристарх, Македонац из Солуна. **3** Сутрадан смо пристали у Сидону. Јулије је с Павлом поступао човечно и допустио му да посети своје пријатеље и да се они побрину за њега.

4 Кад смо оданде испловили, пловили смо у заветрини Кипра, јер су дували супротни ветрови, **5** и пловили смо отвореним морем дуж Киликије и Памфилије и тако стигли у Миру у Ликији. **6** Тамо је стотник нашао један александријски брод који је пловио за Италију, па нас је укратио на њега. **7** Данима смо споро пловили и једва смо стигли у Книд. Како због ветра нисмо могли ићи напред, допловили смо у заветрини Крита до Салмоне. **8** Једва пловећи уз обалу, стигли смо до једног места званог Добра пристаништа, близу ког је град Ласеја.

9 Пошто је прошло много времена и пловидба је већ постала опасна, јер је већ прошао и јесењи пост за Дан очишћења, Павле их је упозорио: **10** „Људи, видим да ће пловидба бити опасна и с великим губитком не само терета и брода него и наших душа.“ **11** Али стотник је више веровао кормилару и власнику брода него Павловим речима. **12** Пошто лука није била погодна за зимовање, већина је предложила да отплове оданде не би ли некако стигли до Феникса, критске луке која гледа према североистоку и према југоистоку, па тамо презимили.

13 Кад је дунуо благи јужни ветар, помислили су да могу остварити оно што су замислили, па су подигли сидро и запловили уз Крит. **14** Али убрзо након тога, на острво се обрушио олујни ветар зван североисточњак.

15 Он је тако снажно дувао да брод није могао да му се одупре, па смо пустили да нас носи. **16** Док смо пловили у заветрини једног малог острва које се зове Клауда, једва смо успели да дохватимо чамац који смо вукли за собом. **17** Кад су подигли чамац на палубу, употребили су ужа да подвезу брод. Плашећи се да се не насучу у Сирти,^{*} спустили су опрему и пустили да их даље носи. **18** Пошто нас је захватила жестока олуја, сутрадан су почели да растеређују брод, **19**

а трећег су дана ручно избацили бродску опрему.

20 Пошто се данима није видело ни сунце ни звезде, и како је беснела снажна олуја, већ се почела губити свака нада да ћемо се спасти. **21** А већ дуго се није ни јело, па је Павле устао усред њих и рекао: „Људи, требало је да ме послушате и да не испловите с Крита, па бисте избегли ово страдање и штету. **22** Али сада вам саветујем да се разведрите, јер нико од вас неће изгубити живот, само ће брод страдати. **23** Јер ове ноћи приступио ми је анђео Бога ком припадам и ком служим, **24** и рекао: 'Не бој се, Павле. Треба да станеш пред цезара и ево, Бог ти поклања све који с тобом плове.' **25** Зато се, људи, разведрите, јер верујем Богу да ће бити баш онако како ми је речено. **26** Али морамо да се насучемо на једно острво.“

27 Била је већ четрнаеста ноћ откако смо пловили по Адрији,^{*} кад су у поноћ морнари наслутили да се приближавају неком копну.

28 Тада су бацили висак за мерење дубине и измерили су двадесет хвати.^{*} Мало касније опет су га бацили и измерили петнаест хвати. **29** Пошто су се плашили да не ударимо негде на гребене, с крме су бацили четири сидра, ишчекујући да сване. **30** А кад су морнари покушали да побегну с брода, па почели да спуштају чамац у море, под изговором да намеравају спустити сидра с прамца, **31** Павле се обратио стотнику и војницима: „Ако ови људи не остану на броду, ви се не можете спасти.“ **32** Тада су војници пресекли ужа на чамцу и пустили га да падне.

33 Пред свануће, Павле им је рекао да нешто поједу, говорећи: „Данас је четрнаести дан откако чекате у неизвесности, без јела, ништа не окусишви. **34** Зато вас молим да нешто поједете, јер је то за ваше добро. Јер никоме од вас ни длака с главе неће пасти.“ **35** Кад је то рекао, узео је хлеб, пред свима захвалио Богу, изломлио га и почео да једе. **36** Тако су се сви разведрили, па и сами почели да једу. **37** А на броду нас је укупно било двеста седамдесет и шест душа. **38** Кад су се наситили, почели су да растеређују брод бацајући жито у море.

39 У свануће нису могли да препознају копно, али су запазили један залив с пешчаном обалом, па су одлучили да, ако буде могуће, тамо навуку брод. **40** Зато су одсекли сидра и пустили их да падну у море. Истовремено су отпустили ужа са весала за кормиларење, подигли предње једро према ветру, па запловили према обали. **41** Кад су налетели на спруд, насукали су брод тако да је

^{*}**27,17** Два велика плитка залива с пешчаним спрудовима који се померају. Налазе се уз обалу Либије на северу Африке. **27,27** Адрија је у старо доба обухватала не само данашње Јадранско море, него и данашње Јонско море и део Средоземног мора између Сицилије и Крита. **27,28** Уопштено се сматра да је хват четири лакта (око 1,8 метара). Види додатак на крају књиге.

прамац налегао и остао непомичан, а крма се почела ломити под силином таласа. **42** Тада су војници одлучили да побију затворенике, да ниједан не би отпливао и побегао. **43** Али стотник је желео да спасе Павла, па их је спречио у њиховој намери. Тако је заповедио да они који знају пливати скоче у море и први допливају до копна, **44** а остали да то учине на даскама и другим ствари-ма с брода. Тако су сви живи и здрави стигли на копно.

28 Кад смо дошли на сигурно, сазнали смо да се острво зове Малта. **2** Становници острва, који су говорили својим језиком, показали су према нама посебну љубазност. Наложили су ватру и спремно нас све примили јер је падала киша и било је хладно. **3** А Павле је сакупио нарамак грања и ставио га на ватру. Одједном је због топлоте изашла отровница, угризла га за руку и остала тако да виси. **4** А кад су становници тог острва видели како му змија виси на руци, почели су међу собом говорити: „Овај човек мора да је убица! Избавио се из мора, али правда му не допушта да живи.“ **5** Али он је отресао змију у ватру и ништа му није било. **6** А они су очекивали да ће отећи или да ће се одједном сручити мртав. А кад су, после дугог чекања, видели да му се ништа лоше није догодило, променили су мишљење и почели да говоре да је он бог.

7 Недалеко одатле налазило се имање поглавара острва, који се звао Публије. Он нас је гостољубиво примио и три дана се пријатељски бринуо о нама. **8** А Публијевог оца је мучила грозница и дизентерија, па је лежао. Павле је ушао к њему, помолио је, положио руке на њега и излечио га. **9** После тога су к њему долазили и други острвљани који су били болесни и били су излечени. **10** Исказивали су нам и многе почести, а кад је требало да кренемо, снабдели су нас свим што нам је било потребно.

11 После три месеца испловили смо александријским бродом који је презимио на том острву и на прапцу имао знак Диоскура.* **12** Допловили смо у Сиракузу и остали тамо три дана. **13** Оданде смо отпловили и стигли у Регијум. Сутрадан се подигао јужни ветар, па смо другог дана стигли у Путеоле. **14** Тамо смо нашли браћу која су нас молила да седам дана останемо с њима. Тако смо стигли надомак Рима. **15** Кад су тамошња браћа

чула вести о нама, дошла су нам у сусрет до Апијевог трга и Три крчме. Кад их је угледао, Павле је захвалио Богу и охрабрио се. **16** Кад смо ушли у Рим, Павлу је било дозвољено да станује засебно, с војником који га је чувао.

17 После три дана, сазвао је истакнуте Јудејце. Након што су се окупили, он им је рекао: „Људи, браћо, нисам учинио ништа против народа ни против закона наших праочева, а ипак су ме у Јерусалиму заробили и предали у руке Римљанима. **18** Након испитивања, хтели су да ме пунте, јер на мени није било ничега чиме бих заслужио смрт. **19** Али како су се Јудејци томе противили, био сам принуђен да се призовем на цезара, али не зато што сам за нешто хтео да тужим свој народ. **20** Из тог разлога сам и молио да вас видим и разговарам с вама, јер због Израелове наде имам овај ланац на себи.“ **21** А они су му рекли: „Ми о теби нисмо примили никаква писма из Јудеје, нити нам је ко од браће која су стигла јавио или рекао нешто зло о теби. **22** Али волели бисмо да од тебе чујемо шта мислиш, јер знамо да се против ове секте свуда говори.“

23 Тако су с њим уговорили дан, а дошло их је у његову кућу веома много. Он им је говорио и темељно сведочио о Божјем царству, па им од јутра до вечери из Мојсијевог закона и из Пророка износио уверљиве доказе о Исусу. **24** Неки су поверовали његовим речима, а други пак нису веровали. **25** Пошто су међу собом били несложни, почели су да се разилазе, али им је Павле напоменуо и ово:

„Добро је Свети Дух говорио преко пророка Исаије вашим праочевима: **26** 'Иди к том народу и реци: 'Ушима ћете слушати, али нећете разумети, и очима ћете гледати, али нећете видети. **27** Јер је срце овог народа непријемчиво и ушима чују, али се не одазивају, затварају своје очи, да очима не виде и ушима не чују и срцем не разумеју, и да се не обрате и да их не излечим.'* **28** Стога знајте да се вест о ономе по коме Бог доноси спасење шаље незнабошцима и они ће је послушати.“ **29** И кад је ово рекао, Јудејци су отишли препирући се међу собом.

30 Тако је остао пуне две године у кући коју је изнајмио, где је радо примао све који су долазили к њему, **31** и проповедао им Божје царство и поучавао их о Господу Исусу Христу са свом слободом говора и без икаквих сметњи.

***28,11** „Диоскури“ су Зевсови близанци Кастор и Полукс. **28,27** Види: Исаија 6,9.

РИМЉАНИМА ПОСЛАНИЦА

Писац: Павле

Место писања: Коринт

Писање завршено: око 56. н. е.

1 Павле - слуга Исуса Христа, позван за апостола, изабран за проповедање Божје добре вести,* **2** коју је Бог унапред обећао преко својих пророка у светим Писмима, **3** о свом Сину, који је по телу Давидов потомак, **4** а који је снагом Духа светости био проглашен Божјим Сином кад је био васкрснут из мртвих, о Исусу Христу, нашем Господу, **5** преко кога смо примили благодат* и апостолство да би, на славу његовог имена, сви народи стекли веру и били му послушни, **6** а међу њима сте и ви позвани да припадате Исусу Христу - **7** свима Божјим вољенима који су у Риму, позванима да буду свети:

Благодат и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа.

8 Најпре, захваљујем свом Богу преко Исуса Христа за све вас, јер се о вашој вери говори по целом свету. **9** Јер сведок ми је Бог, коме свим срцем служим проповедајући добру вест о његовом Сину, да вас увек спомињем у својим молитвама, **10** молећи да коначно успем да некако дођем к вама, ако буде Божја воља. **11** Јер чезнем да вас видим, да бих вам дао какав духовни дар да ојачате, **12** то јест, да се узајамно охрабримо, ја вашом вером, а ви мојом.

13 А не желим да не знате, браћо, да сам много пута намеравао да дођем к вама - али до сада сам био спречен - да и међу вама уберем какав плод као и међу осталим народима. **14** Дужник сам и Грцима и осталим народима, и мудрима и неукима. **15** Отуда моја жарка жеља да и вама у Риму објавим добру вест. **16** Наиме, не стидим се добре вести. Она је Божја сила која доноси спасење свакоме ко верује, најпре Јудејцу, а онда и Грку. **17** Јер путем добре вести Божја праведност се открива људима због њихове вере и то им јача веру, као што је написано: „А праведник ће живети због вере.“*

18 Божји гнев се излива с неба на сваку безбожност и неправедност људи који не-

праведно потискују истину, **19** јер им је очигледно оно што се може знати о Богу - Бог им је то учинио очигледним. **20** Јер његова невидљива својства, наиме његова вечна моћ и божанство, јасно се виде још од стварања света, будући да се препознају по ономе што је створено, тако да ти људи немају изговора. **21** Јер премда су упознали Бога, нису му као Богу исказали славу ни захвалност, него им је размишљање постало испразно и неразумно срце им се помрачило. **22** Тврдили су да су мудри, али су постали безумни **23** и заменили су славу нераспадљивог Бога ликовима начињеним по обличју распадљивог човека и птица и четвороножаца и гмизаваца.

24 Зато их је Бог, по жељама њиховог срца, предао нечистоћи да сами обешчашћују своје тело. **25** Они су Божју истину заменили за лаж, па су поштовали и обожавали оно што је створено уместо Створитеља, који је благословљен у сву вечност. Амин. **26** Зато их је Бог препустио срамним полним пожуздама: њихове жене су природне односе замениле противприродним, **27** а тако су и мушкарци оставили природне односе са женом и у својој пожуди успалили се једни за другима, па мушкарци с мушкарцима чине оно што је срамно и примају заслужену плату за своје покварене поступке.

28 И пошто нису желели да добро упознају Бога, Бог је допустио да их води размишљање које он не одобрава и да чине оно што је недолучно. **29** Они су пуни сваке неправде, злоће, лакомства, покварености, пуни зависти, убиства, свађе, преваре, злонамерности, шире гласине, **30** клевету, мрзе Бога, дрски су, охоли, умишљени, смишљају зло, непослушни су родитељима, **31** неразумни, не поштују договоре, бесосећајни су према другима, немилосрдни. **32** Иако добро познају Божју праведну одредбу - да они који тако поступају заслужују смрт - они не само да тако поступају него и одобравају такве поступке онима који их чине.

***1,1** Или: јеванђеља. **1,5** Или: Божју доброту која није заслужена. **1,17** Види: Авакум 2,4.

2 Зато немаш изговора, човече који судиш, ко год да си. Јер у ономе у чему судиш другоме, осуђујеш самог себе, будући да ти који судиш чиниш то исто. **2** А знамо да ће Бог судити по истини онима који чине такве ствари.

3 Зар мислиш, човече који судиш онима који чине такве ствари, а сам то радиш, да ћеш избећи Божји суд? **4** Или можда презиреш богатство његове доброте и уздржљивости и дугог трпљења, не схватајући да те Божја доброта води до покајања? **5** Него својом тврдокорношћу и непокајничким срцем навлачиш на себе гнев за дан гнева и откривања Божјег праведног суда. **6** А Бог ће свакоме вратити по његовим делима: **7** Онима који устрајношћу у добрим делима траже славу и част и нераспадљивост - вечни живот. **8** А свадљивце и непокорне истини, а покорне неправди, чека срџба и гнев, **9** невоља и мучка. То чека сваког човека који чини зло, најпре Јудејца, а онда и Грка. **10** А слава, част и мир чека свакога ко чини добро, најпре Јудејца, а онда и Грка. **11** Јер код Бога нема пристрастности.

12 Заиста, сви који су сагрешили немајући закон, пропашће иако нису имали закон, а сви који су сагрешили под законом, биће суђени по закону. **13** Јер пред Богом нису праведни они који само слушају закон, него ће праведнима бити проглашени они који извршавају закон. **14** Јер кад се незнабошци, који немају закон, по природи држе онога што је у закону, онда су они сами себи закон, премда немају закон. **15** Они показују да је оно што налаже закон записано у њиховом срцу, а о томе сведочи и њихова савест и у својим мислима бивају оптужени или пак оправдани. **16** Све ће се то показати у дан у који ће Бог преко Христа Исуса судити ономе што је сакривено у људима, по доброј вести коју објављујем.

17 Ако ти себе називаш Јудејцем и ослањаш се на закон и поносиш се Богом **18** и познајеш његову вољу и умеш да препознаш шта је највредније јер си поучен из Закона, **19** и уверен си да си вођа слепима, светлост онима који су у тами, **20** васпитач неразумних, учитељ деце и да имаш основе знања и истине у Закону - **21** зар, дакле, ти који учиш друге, не учиш самог себе? Зар ти, који проповедаш: „Не укради“, крадеш? **22** Зар ти који кажеш: „Не учини прелјубу“, чиниш прелјубу? Зар ти, коме су мрски идоли, пљачкаш храмове? **23** Зар ти, који се поносиш законом, обещашћујеш Бога преступањем За-

кона? **24** Јер, као што је написано, „због вас се међу незнабошцима хули на Божје име“.*

25 Наиме, обрезање користи само ако извршаваш закон, али ако преступаш закон, твоје обрезање је постало необрезање. **26** Дакле, ако се необрезани придржава праведних захтева Закона, зар се његово необрезање неће сматрати обрезањем? **27** И онај ко је пореклом необрезан, а извршава Закон, судиће теби који, иако имаш писани закон и обрезање, преступаш закон. **28** Јер прави Јудејац није онај који је то споља нити је право обрезање оно које је споља, на телу, **29** него је прави Јудејац онај ко је то изнутра и његово обрезање је обрезање срца по Духу, а не по слову. Он не добија похвалу од људи, него од Бога.

3 Каква је, дакле, предност Јудејца? Или каква је корист од обрезања? **2** Велика у сваком погледу. Пре свега зато што су им поверене Божје свете објаве. **3** О чему се, дакле, ради? Ако неки нису веровали, да ли ће можда њихово неверовање обезвредити Божју верност? **4** Нипошто! Него нека се Бог покаже да је истинит, а сваки човек да је лажов, као што је написано: „Ти си праведан у својим речима и победићеш кад ти буду судили.“* **5** Али ако наша неправедност истиче Божју праведност, шта ћемо на то рећи? Да ли је Бог неправедан кад искаљује свој гнев? (Говорим као што људи говоре.) **6** Нипошто! Како ће иначе Бог судити свету? **7** А ако се због моје лажи Божја истина још више истакла њему на славу, зашто ми се онда као грешнику суди? **8** И зашто да не кажемо, као што нас лаживо оптужују и као што неки тврде да говоримо: „Чинило зло да би дошло добро“? Праведна осуда их чека.

9 Шта дакле рећи? Да ли смо ми у предности? Нипошто! Јер смо управо оптужили све, и Јудејце и Грке, да су под грехом, **10** као што је написано: „Нема праведног човека, нема ниједног. **11** Нема никог ко је разуман, нема никог ко тражи Бога. **12** Сви су застрашили, сви су они безвредни, нема никога ко чини добро, нема ниједног.“* **13** „Грло им је гроб отворен, варају својим језиком.“* „Змијски отров им је иза усана.“* **14** „И уста су им пуна проклињања и горчине.“* **15** „Ноге су им брзе да пролију крв.“* **16** „Пропаст и беда на њиховим су путевима **17** и нису упоз-

***2,24** Види: Језекил 36,20. **3,4** Види: Псалам 51,4. **3,12** Види: Псалам 14,2. **3,13** Види: Псалам 5,9; Псалам 140,3. **3,14** Види: Псалам 10,7. **3,15** Види: Приче 1,16.

нали пут мира."^{*} **18** „Страх од Бога нема пред очима њиховим."^{*}

19 А знамо да се све што Закон^{*} каже речено је онима који су под Законом, да свака уста занеме и да сав свет буде крив Богу. **20** Зато због вршења дела прописаних Законом ниједан човек неће бити проглашен праведним пред Богом, јер смо преко закона јасно схватили шта је грех.

21 А сада се показује праведност пред Богом без Закона, о чему сведоче Закон и Пророци. **22** Праведност пред Богом могу вером у Исуса Христа постићи сви који верују, јер нема разлике. **23** Јер сви су сагрешили и не одражавају Божју славу, **24** а дар је то што су његовом благодаћу проглашени праведнима због тога што су ослобођени откупним коју је платио Христос Исус. **25** Њега је Бог поставио као жртву којом је помирио са собом оне који верују у Христову крв. Учини је то како би показао своју праведност, јер је у својој уздржљивости опраштао грехе почињене у прошлости. **26** Хтео је да покаже своју праведност у садашње време - да буде праведан и онда кад проглашава праведним онога ко верује у Исуса.

27 Дакле, имамо ли разлога за хвалисање? Немамо. Који закон то не допушта? Закон дела? Не, него закон вере. **28** Наиме, сматрамо да човек бива проглашен праведним због вере, а не дела прописаних Законом. **29** Зар је Бог само Бог Јудејаца? Зар није он и Бог људи из других народа? Да, он је Бог и људи из других народа - **30** јер је Бог само један - и он ће обрзане прогласити праведнима због њихове вере, а и необрзане ће прогласити праведнима по њиховој вери. **31** Да ли ми онда својом вером укидамо Закон? Напошто! Напротив, потврђујемо Закон.

4 Дакле, шта ћемо рећи о Авраму, нашем праоцу по телу? **2** Да је Аврам због својих дела био проглашен праведним, имао би чиме да се хвали - али не пред Богом. **3** Јер шта каже Писмо? „Аврам је веровао Господу, и он га је због тога сматрао праведним."^{*} **4** А оне ко ради, плата се не сматра даром,

него нечим што му се дугује. **5** Али човека који се не узда у оно што ради, него верује у онога који безбожника проглашава праведним, он сматра праведним због његове вере. **6** Тако и Давид говори о срећи човека кога Бог сматра праведним независно од његових дела: **7** „Срећни су они којима су безаконна дела опроштена и којима су греси покривени. **8** Срећан је човек коме Господ не урачунава грех."^{*}

9 Да ли је, дакле, ова срећа само за обрзане или и за необрзане? Јер кажемо: „Аврама је Бог због његове вере сматрао праведним.“ **10** А под каквим околностима је почео да га сматра таквим? Кад је био обрзан или необрзан? Не кад је био обрзан, него кад је био необрзан. **11** И примио је знак - обрзање - као печат праведности коју је стекао због вере коју је имао још док је био необрзан, да буде отац свима који као необрзани верују, како би их Бог сматрао праведнима, **12** и да буде отац обрзаном потомству, не само онима који се држе обрзања него и онима који као необрзани иду стопама те вере коју је имао наш отац Аврам.

13 Јер обећање да ће бити наследник света није Авраму или његовом потомству дато на темељу закона, него на темељу праведности коју је стекао због своје вере. **14** Јер ако су наследници они који се држе закона, вера је постала бескорисна и обећање је поништено. **15** У ствари, Закон доноси Божји гнев, а где нема закона, нема ни преступа.

16 Дакле, обећање је дато због вере, по благодати, и осигурано је свом његовом потомству, не само оном које се држи Закона него и оном које се држи Аврамове вере. (Он је отац свих нас, **17** као што је написано: „Постављам те за оца многих народа.“^{*}) То је било пред оним у кога је веровао, пред Богом, који оживљава мртве и говори о ономе што се још није догодило као да се већ догодило. **18** Иако није имао разлога да се нада, он је имао наду, па је веровао да ће постати отац многих народа, као што је било речено: „Толико ће бити твог потомства.“^{*}

19 И вера му није ослабила, премда је знао да му је тело већ мртво, јер му је било око сто година, и да је Сарина матица мртва. **20** Али због Божјег обећања није се поколебао нити је изгубио веру, него је био ојачан својом вером и дао је славу Богу, **21** и био је потпуно уверен да он може учинити оно што је обећао. **22** Зато га је он сматрао праведним.

^{*}**3,17** Исaiја, 59,7.8. **3,18** Види: Псалм 36,1. **3,19** Одређени члан употребљен у грчком изворном тексту и контекст овде показују да се реч „Закон“ односи на Мојсијев закон. На другим местима где је та реч писана малим почетним словом контекст може указати да ли се она односи на Мојсијев закон, појединачну одредбу из тог Закона, Божји закон или закон уопште. **4,3** Види: 1. Мојсијева 15,6. **4,8** Види: Псалм 32,1. **4,17** Види: 1. Мојсијева 17,5. **4,18** Види: 1. Мојсијева 15,5.

23 И да га је сматрао праведним није написано само ради њега **24** него и ради нас којима је одређено да будемо сматрани праведнима, јер верујемо у онога који је из мртвих васкрснуо Исуса, нашег Господа, **25** који је био предат ради наших преступа и васкрснут да бисмо ми били проглашени праведнима.

5 Дакле, пошто смо због вере проглашени праведнима, останимо у миру с Богом преко нашег Господа Исуса Христа, **2** преко кога вером можемо приступити овој благодати у којој стојимо, и радујемо се због наде да ћемо бити учесници у Божјој слави. **3** И не само то, него радујемо се и у невољама, јер знамо да невоља доноси истрајност, **4** истрајност прокушаност, прокушаност наду, **5** а нада неће разочарати. Јер Божја љубав је изливена у наша срца преко Светог Духа, који нам је дат.

6 Заиста, док смо још били слаби, Христос је у време које је за то било одређено умро за безбожнике. **7** Заиста, тешко да би неко умро за праведника, али за доброг човека неко би се можда и одважио да умре. **8** А Бог нам је показао своју љубав тако што је Христос, док смо још били грешници, умро за нас. **9** Колико ћемо више сада, кад смо његовом крвљу проглашени праведнима, по њему бити спасени од Божјег гнева. **10** Јер ако смо, док смо још били непријатељи, били помирили с Богом смрћу његовог Сина, колико ћемо више сада, кад смо помирили, бити спасени његовим животом. **11** И не само то, него је Бог наша радост преко нашег Господа Исуса Христа, преко кога смо сада помирили с Богом.

12 Зато, као што је преко једног човека у свет ушао грех и преко греха смрт, и тако се смрт проширила на све људе јер су сви сагрешили... **13** Јер од Закона је грех био у свету, али нико се није теретио за грех кад нема закона. **14** Ипак, смрт је од Адама до Мојсија царовала и над онима који нису починили грех сличан преступу какав је почињено Адам, који је налику ономе који је имао да дође.

15 Али с даром није као што је било с преступом. Јер ако су због преступа једног човека многи умрли, Божја благодат и његов дар - који је с благодаћу дат преко једног човека, Исуса Христа - у изобиљу су даровани многима. **16** А с даром није као с последицама греха једног човека. Јер пресуда која је уследила због једног преступа довела је до осуде, а дар који је уследио због многих пре-

ступа довео је до тога да многи буду проглашени праведнима. **17** Јер ако је због преступа једног човека смрт царовала преко тог једног човека, колико ће више они који примају обиле незаслужене доброте и дара праведности живети и царовати преко једнога, Исуса Христа.

18 Зато, дакле, као што је једним преступом на све врсте људи дошла осуда, тако су и једним чином оправдања све врсте људи проглашене праведнима и добијају живот. **19** Јер као што су непослушношћу једног човека многи постали грешници, тако ће и послушношћу једнога многи постати праведни. **20** А Закон је дошао касније како би се преступ још јасније показао. Али где се показао грех, благодат се показала у још већој мери. **21** Зашто? Зато да би, као што је грех царовао заједно са смрћу, исто тако и благодат царовала путем праведности како би људи могли добити вечни живот преко Исуса Христа, нашег Господа.

6 Дакле, шта ћемо рећи? Хоћемо ли остати у греху да би се благодат показала у још већој мери? **2** Нипошто! Будући да смо умрли греху, како да и даље живимо у њему? **3** Или зар не знате да смо сви ми који смо крштени у Христа Исуса, крштени у његову смрт? **4** Дакле, с њим смо сахрањени својим крштењем у његову смрт, како бисмо, као што је Христос васкрснут из мртвих посредством Очеве славне моћи, и ми исто тако живели новим животом. **5** Јер ако смо уједињени с њим у смрти сличној његовој, бићемо уједињени с њим и у васкрсењу сличном његовом, **6** знајући да је наша стара личност заједно с њим разапета, како би наше грешно тело изгубило власт над нама, да више не робујемо греху. **7** Јер ко је умро, ослобођен је од свог греха.

8 А ако смо умрли с Христом, верујемо да ћемо и живети с њим. **9** Јер знамо да Христос, након што је устао из мртвих, више не умире; смрт више нема власт над њим. **10** Јер смрћу којом је умро, умро је једном заувек да уклони грех, а животом који живи, Богу живи. **11** Тако и ви, сматрајте себе мртвима греху, а живима Богу по Христу Исусу.

12 Зато не дајте да грех царује у вашем смртном телу, па да слушате жеље тела. **13** Нити дајте своје удове греху да буду оружје неправде, него дајте себе Богу као они који су оживели из мртвих, и своје удове дајте Богу да буду оружје правде. **14** Јер грех не сме да влада вама, будући да нисте под законом него под благодаћу.

15 Дакле, шта сада? Зар да грешимо зато што нисмо под законом него под благодаћу? Нипошто! **16** Зар не знате да ако се некеме дајете у ропство и обавезујете на послушност, робови сте онога кога слушате - било греха, који води у смрт, било послушности, која води у праведност? **17** Али хвала Богу што сте, премда сте били робови греха, од срца постали послушни оној поуци којој сте били предати. **18** Да, пошто сте ослобођени од греха, постали сте слуге праведности. **19** Због слабости вашег тела, говорим вам речима које људи могу разумети: као што сте своје удове дали да робују нечистоћи и безакоњу, што води у безакоње, тако сада дајте своје удове да служе праведности, што води у светост. **20** Јер кад сте били робови греха, били сте слободни од праведности.

21 Какав сте, дакле, плод тада доносили? Такав да се сада тога стидите. Јер коначни исход тога је смрт. **22** Али сада, кад сте ослобођени од греха и постали сте Божје слуге, плод који доносите јесте светост, што води у вечни живот. **23** Јер плата за грех је смрт, а Божји дар је вечни живот преко Христа Исуса, нашег Господа.

7 Зар не знате, браћо - јер говорим онима који познају закон - да је Закон господар човеку док је човек жив? **2** Тако је удата жена законом везана за мужа док је он жив, а ако јој муж умре, ослобођена је мужевљевог закона. **3** Дакле, док јој је муж жив, биће названа прељубницом ако припадне другом човеку. Али ако јој муж умре, слободна је од његовог закона, и није прељубница ако припадне другом човеку.

4 Тако сте и ви, браћо моја, посредством Христовог тела умрли Закону, како бисте припали другоме, ономе који је устао из мртвих, да бисмо доносили плод који је Богу на славу. **5** Јер кад смо живели по телу, грешне страсти које је побуђивао Закон деловале су у нашим удовима да бисмо доносили плод који води у смрт. **6** А сада смо ослобођени Закона, јер смо умрли ономе што нас је спутавало, да бисмо били слуге на нови начин, по Духу, а не на стари начин, по слову.

7 Дакле, шта ћемо рећи? Да ли је Закон грех? Нипошто! Али никада не бих схватио шта је грех да није било Закона. И не бих схватио шта је пожуда да Закон није рекао: „Не пожели!“ **8** А грех је, нашавши упориште у заповести, проузроковао у мени свакаку пожуду, јер без закона грех је био мртав. **9** У ствари, ја сам био жив док није било закона, али кад је стигла заповест, грех је

оживео, а ја сам умро. **10** И установио сам да заповест која је требало да води у живот води у смрт. **11** Јер грех ме је, нашавши упориште у заповести, завео и убио преко ње. **12** Ипак, Закон је свет и заповест је света и праведна и добра.

13 Да ли је, дакле, оно што је добро постао смрт за мене? Нипошто! Али грех јесте, да би се показао као грех који ми преко онога што је добро узрокује смрт, како би грех преко заповести постао још много грешнији. **14** Јер знамо да је Закон духован, а ја сам телесан, продат у ропство греху. **15** Јер не разумем шта радим. Не чиним оно што желим, него оно што мрзим, то чиним. **16** А ако чиним оно што не желим, слажем се да је Закон добар. **17** Али онда то не чиним више ја, него грех који пребива у мени. **18** Јер знам да у мени, то јест у мом телу, не пребива ништа добро. Јер сам способан да желим добро, али не и да чиним добро. **19** Јер добро које желим да чиним, не чиним, него зло које не желим да чиним, то чиним. **20** А ако чиним оно што не желим, онда то не чиним више ја, него грех који пребива у мени.

21 Налазим, дакле, овај закон у себи: кад желим да чиним добро, у мени је зло. **22** По свом унутрашњем човеку заиста уживам у Божјем закону, **23** али у својим удовима видим други закон који ратује против закона мог ума и заробљава ме законом греха који је у мојим удовима. **24** Јадан сам ти ја човек! Ко ће ме избавити од тела које ме води у такву смрт? **25** Нека је хвала Богу преко Исуса Христа, нашег Господа! Ја, дакле, умом робујем Божјем закону, а телом закону греха.

8 Зато за оне који су у јединству са Христом Исусом нема осуде. **2** Јер закон тог Духа који даје живот у јединству са Христом Исусом ослободио те је закона греха и смрти. **3** Будући да је Закон био немоћан, јер је због тела био слаб, Бог је, пославши свог Сина у обличју сличном грешном телу да уклони грех, осудио грех у телу, **4** да би се праведни захтеви Закона испунили на нама који не живимо по телу, него по Духу. **5** Јер они који живе по телу размишљају о ономе што је својствено телу, а они који живе по Духу о ономе што је својствено Духу. **6** Јер размишљање својствено телу доноси смрт, а размишљање својствено Духу доноси живот и мир. **7** Јер размишљање својствено телу доноси непријатељство с Богом, будући да се тело не покорава Божјем закону, а и не мо-

же. **8** Зато они који живе по телу не могу угодити Богу.

9 Али ви не живите по телу, него по Духу, ако Божји Дух заиста пребива у вама. Али ако неко нема Христов Дух, тај није Христов.

10 А ако је Христов у јединству с вама, тело вам је додуше мртво због греха, али Дух вам доноси живот због праведности. **11** А ако Дух онога који је Исуса подигао из мртвих пребива у вама, онај који је Христа Исуса подигао из мртвих оживеће и ваша смртна тела својим Духом који пребива у вама.

12 Дакле, браћо, дужници смо, али не телу, да живимо по телу. **13** Јер ако по телу живите, умрећете, али ако Духом усмртите дела тела, живећете. **14** Јер сви које води Божји Дух синови су Божји. **15** Јер нисте примили дух ропства да се опет бојите, него сте примили Дух посињења, који нас подстиче да вичемо: „Ава,* Оче!“ **16** Тај Дух сведочи с нашим духом да смо Божја деца. **17** А ако смо деца, онда смо и наследници - наследници Божји, а сунаследници Христови, ако трпимо заједно с њим да бисмо заједно с њим били и прослављени.

18 Зато сматрам да патње садашњег времена нису ништа у поређењу са славом која ће се објавити на нама. **19** Јер материја ишчекује објављивање Божјих синова. **20** Јер материја је подложна ништавности - не својом вољом, него преко онога који ју је покорио - али је при том пружена и нада **21** да ће и сама материја бити ослобођена робовања распаљивости и добити славну слободу Божје деце. **22** Јер знамо да сва материја заједно уздише и да је у боловима све до сада. **23** И не само то, него и ми који имамо првине, наиме дух, и ми у себи уздишемо, жељно очекујући посињење, ослобођење од свог тела путем откупнине. **24** Јер у тој смо нади спасени. Али нада која се види није нада, јер кад човек нешто види, да ли се томе нада? **25** А ако се надамо ономе што не видимо, с истрајношћу то очекујемо.

26 Тако нам и Дух притиче у помоћ у нашој слабости. Јер не знамо за шта да молимо кад треба да се молимо, али се Дух заузима за нас кад у молитви не можемо ни изрећи своје уздицаје. **27** А онај који истражује срца зна на шта указује Дух, јер се Дух по Божјој вољи заузима за свете.

28 А знамо да Бог даје да сва његова дела сложено доприносе добру оних који га воле,

оних који су позвани по његовој намери. **29** Јер оне којима је прво поклонили пажњу, њих је и унапред одредио да буду обликовани по слици његовог Сина, да он буде првенац међу многим браћом. **30** А оне које је унапред одредио, њих је и позвао; оне које је позвао, њих је и прогласио праведнима; а оне које је прогласио праведнима, њих је и прославио.

31 Шта ћемо, дакле, на то рећи? Ако је Бог за нас, ко ће бити против нас? **32** Зар нам он, који није поштедео ни сопственог Сина, него га је предао за све нас, неће с њим подарити и све остало? **33** Ко ће оптужити Божје изабранике? Бог је Онај који их проглашава праведнима. **34** Ко ће их осудити? Христос Исус је умро, штавише и устао из мртвих, он је с десне стране у Богу - он се и заузима за нас.

35 Ко ће нас раставити од Христове љубави? Да ли невоља или мука или прогонство или глад или голотиња или опасност или мач? **36** Као што је написао: „Због тебе нас стално убијају, сматрају нас овцама за клање.“* **37** Али у свему томе надмоћно побеђујемо посредством онога који нас је волео. **38** Јер уверен сам да нас ни смрт, ни живот, ни анђели, ни власти, ни ово што је сада, ни оно што ће доћи, ни силе, **39** ни висина, ни дубина, ни било шта друго што је створено, не може раставити од Божје љубави која је у Христу Исусу, нашем Господу.

9 Истину говорим у Христу, не лажем, јер моја савест сведочи са мном у Светом Духу, **2** да су ми велика туга и непрекидан бол у срцу. **3** Јер бих желео да ја лично будем проклет и одвојен од Христа у корист своје браће, који су ми род по телу. **4** Они су Израелци и њих је Бог посинио и њима припадају слава и савези и Закон и служба Богу и обећања. **5** Њихови су и праочеве и од њих је по телу потекао Христ. Нека је Бог, који је изнад свега, благословљен у сву вечност. Амин.

6 Међутим, то не значи да је Божја реч зајатила. Јер нису Израел сви који потичу од Израела. **7** Нити су сви Аврамова деца само зато што су његово потомство, него као што пише: „Оно што ће се назвати 'твојим потомством' доћи ће преко Исака.“* **8** То јест, деца добијена по телу нису уједно и Божја деца, него се деца добијена по обећању рачунају као потомство. **9** Јер обећање је гласило овако: „Доћи ћу до године у ово доба и Сара ће имати сина.“* **10** Али није само тада дато обећање, него и кад је Ребека зачала близанце с једним човеком, с нашим праоцем

***8,15** Арамејска реч која значи „отац“. **8,36** Види: Псалм 44,22. **9,7** Види: 1. Мојсијева 21,12. **9,9** Види: 1. Мојсијева 17,21.

Исаком. **11** Док се још нису родили нити учинили какво добро или зло - да би Божја намера о избору и даље зависила од онога који позива, а не од дела - **12** било јој је речено: „Старији ће служити млађем.“* **13** Као што је написано: „Јакова сам волео, а Исава замрзео.“*

14 Дакле, шта ћемо рећи? Има ли код Бога неправде? Нипошто! **15** Јер Мојсију каже: „Смиловаћу се ономе коме желим да се смиљујем, и бићу милостив ономе коме желим да будем милостив.“* **16** Дакле, то не зависи од онога ко има жељу нити од онога ко се труди, него од Бога, који показује милосрђе. **17** Јер Писмо за фараона каже: „Оставио сам те да живиш, да на теби покажем своју моћ и да се моје име објави по целој земљи.“* **18** Дакле, некима показује милосрђе јер тако жели, а некима даје да буду тврдокорни јер тако жели.

19 На то ћеш ми рећи: „Зашто онда Бог окривљује људе? Па ко се може одупрети његовој вољи?“ **20** Човече, ко си ти да приговараш Богу? Зар ће дело рећи свом творцу: „Зашто си ме оваквим направио?“ **21** Зар грнчар нема власт над глином да од исте глина направи једну посуду за часну употребу, а другу за нечасну употребу? **22** Па шта ако је Бог, иако је хтео да покаже гнев и да обзнани своју моћ, с пуно трпљења подноси посуде гнева спремне за уништење, **23** да би обзнанио богатство своје славе на посудама милосрђа, које је унапред припремио за славу, **24** наиме на нама, које је позвао не само између Јудејаца него и између незнабожаца? **25** Тако и у Осији каже: „Оне који нису мој народ зваћу 'својим народом' и ону која није вољена зваћу 'вољеном'.“* **26** И на месту где им је било речено: „Ви нисте мој народ“, тамо ће се назвати „синовима живога Бога“.*

27 А Исаија виче о Израелу: „Ако би Израелових синова бројем било и као песка морског, само ће се остатак спасти. **28** Јер Господ ће се потпуно и брзо обрачунати с онима што живе на земљи.“* **29** И као што је Исаија прорекао: „Да нам Господ над војскама није оставио потомство, били бисмо као Содом, били бисмо слични Гомору.“*

***9,12** Види: 1. Мојсијева 25,23. **9,13** Види: Малахија 1,2. **9,15** Види: 2. Мојсијева 33,19. **9,17** Види: 2. Мојсијева 9,16. **9,25** Види: Осија 2,23. **9,26** Види: Осија 1,10. **9,28** Види: Исаија 10,22. **9,29** Види: Исаија 1,9. **9,33** Види: Исаија 28,16. **10,8** Види: 5. Мојсијева 30,14. **10,11** Види: Исаија 28,16 **10,13** Види: Јоил 2,32. **10,15** Види: Исаија 52,7. **10,16** Види: Исаија 53,1. **10,18** Види: Псалм 19,4.

30 Дакле, шта ћемо рећи? Да су незнабошци, иако не траже праведност, постигли праведност, праведност која произлази из вере. **31** А Израел, иако је тражио закон праведности, није успео да постигне сврху тог закона. **32** Зашто? Зато што га није тражио вером, него делима. Спотакли су се на „камен спотицања“, **33** као што је написано: „Гле, постављам на Сиону камен спотицања и стелу посртања, али нико ко верује у њега неће се разочарати.“*

10 Браћо, жеља је мог срца и моја усрдна молитва Богу за њих да се спасу. **2** Јер сведочим за њих да се ревно труде да угоде Богу, али не знају тачно шта је његова воља. **3** Јер, пошто не познају Божју праведност, него настоје да успоставе своју, нису прихватили Божју праведност. **4** Јер Христос је свршетак Закона, да би свако ко исказује веру стекао праведност.

5 Јер Мојсије пише да ће човек који извршава праведне захтеве Закона живети због своје праведности. **6** А праведност која произлази из вере каже овако: „Немој да кажеш у свом срцу: 'Ко ће се попети на небо?', то јест довести Христа доле. **7** Или: 'Ко ће сићи у бездан?', то јест извести Христа из мртвих.“ **8** Него шта каже Писмо? „Реч је близу тебе, у твојим устима и у твом срцу.“* Та „реч“ је порука вере коју проповедамо. **9** Јер ако својим устима обзнањујеш ту „реч“ - да је Исус Господ - и ако у свом срцу исказујеш веру да га је Бог подигао из мртвих, бићеш спасен. **10** Јер се срцем исказује вера и тако се постиже праведност, а устима се обзнањује вера и тако се постиже спасење.

11 Јер Писмо каже: „Нико ко верује у њега неће се постидети.“* **12** Наиме, нема разлике између Јудејаца и Грка, јер је над свима исти Господ, који обилно даје од свог богатства свима кога призивају. **13** Јер „свако ко призове Господње име биће спасен.“* **14** Али како ће призвати онога у кога нису поверовали? А како ће поверовати у онога за кога нису чули? А како ће чути ако нико не проповеда? **15** А како ће проповедати ако не буду послати? Као што је написано: „Како су дивне ноге оних који објављују добру вест о ономе што је добро!“*

16 Ипак, нису сви прихватили добру вест. Јер Исаија каже: „Госпode, ко је поверовао у оно што је чуо од нас?“* **17** Дакле, вера се стиче слушањем поруке, а порука се шири кад се говори о Христу. **18** А ја питам: Зар нису чули? Па, „њихов глас је отишао по целој земљи и њихове речи на крај света“.* **19**

А ја питам: Зар Израел није схватио? Најпре Мојсије каже: „Ја ћу изазвати вашу љубомору оним што није народ, народом безумним изазваћу ваш гнев.“* **20** А Исаија храбро каже: „Нашли су ме они који ме нису тражили, објавио сам се онима који нису питали за мене.“* **21** А о Израелу каже: „Цео дан пружам руке непослушном и дрском народу.“*

11 Питам дакле: Зар је Бог одбацио свој народ? Нипошто! Јер и ја сам Израелац, од Аврамовог потомства, од Венијаминовог племена. **2** Бог није одбацио свој народ, коме је прво поклонио пажњу. Па зар не знате шта Писмо каже о Илији, како се жалио Богу на Израел? **3** „Госпode, побили су твоје пророке, раскопали су твоје олтаре. Само сам ја остао, а и моју душу траже.“* **4** Али шта му је Бог рекао? „Оставио сам себи седам хиљада људи који нису савили колена пред Валом.“* **5** Тако се, дакле, и у садашње време појавио остатак изабран благодаћу. **6** А ако се то догодило благодаћу, онда то више није по делима, иначе благодат* више не би била незаслужена.

7 Шта дакле рећи? Израел није добио оно што усрдно тражи, али изабрани су то добили. А осталима је срце отврдло, **8** као што је написано: „Бог им је дао дух дубоког сна, очи да не виде и уши да не чују,“* све до данашњег дана. **9** И Давид каже: „Нека им њихова трпеза постане замка и клопка и камен спотицања и плата! **10** Нека им очи потамне да не виде и леђа њихова стално буду погнута.“*

11 Зато питам: Да ли су се спотакли тако да су пали? Нипошто! Него због њиховог погрешног корака долази спасење људима из других народа, да се изазове љубомора Израеловог народа. **12** А ако је њихов погрешан корак богатство за свет и њихово умањење богатство за људе из других народа, колико ће то више бити њихов пуни број!

13 А сад говорим вама који сте из других народа. Пошто сам ја апостол послат другим народима, величам своју службу, **14** не бих ли некако изазвао љубомору оних који су моје тело и спасао неке од њих. **15** Јер ако је њихово одбацивање помирење за свет, шта ће тек бити њихово прихватање, ако не

прелаз из смрти у живот? **16** Ако су првине теста свете, свето је и цело тесто. И ако је корен свет, свете су и гране.

17 Али ако су неке гране одломљене, а ти, дивља маслина, накалемљен међу преостале, па имаш удела у благословима које даје корен маслине, **18** немој да се узносиш над гранама. А ако се узносиш над њима, сети се: Не носиш ти корен, него корен тебе. **19** На то ћеш рећи: „Гране су одломљене да ја будем накалемљен.“ **20** Добро! Они су одломљени јер нису имали вере, а ти стојиш због вере. Немој више високо мислити о себи, него се бој. **21** Јер ако Бог није поштедео природне гране, неће ни тебе поштедети. **22** Погледај, дакле, Божју доброту и строгост - строгост према онима који су пали, а Божју доброту према теби, ако останеш у његовој доброту. У противном, и ти ћеш бити одсечен. **23** А и они ће, ако не остану у свом неверовању, бити накалемљени, јер их Бог може опет накалемити. **24** Јер ако си ти одсечен од маслине која је по природи дивља и противно природи накалемљен на питому маслину, колико ће лакше ови који су природне гране бити накалемљени на сопствену маслину!

25 Јер не желим, браћо, да будете у незнању у погледу ове тајне, како не бисте сами себе сматрали мудрима: некима од Израела отврдло је срце док не уђе пуни број људи из других народа. **26** И тако ће сав Израел бити спасен. Као што је написано: „Избавитељ ће доћи са Сиона и одвратиће безбожна дела од Јакова. **27** И ово је савез који ћу склопити с њима, кад уклоним њихове грехе.“* **28** Истина, у погледу добре вести они су непријатељи, за вашу доброту, али у погледу Божјег избора они су вољени због својих праочева. **29** Јер Бог неће зажалити због својих дарова и позива. **30** Јер као што сте ви некада били непослушни Богу, па вам је сада због њихове непослушности ukazано милосрђе, **31** тако су и они сада непослушни, због чега је вама ukazано милосрђе, да би и њима сада било ukazано милосрђе. **32** Јер Бог је све људе затворио у непослушност, да свима укаже милосрђе.

33 О дубино богатства, мудрости и знања Божјег! Како су неистраживи његови судови и недокучиви његови путеви! **34** Јер „ко је упознао Господњи ум, ко је његов саветник?“* **35** Или: „Ко му је први нешто дао, па да треба да му врати?“* **36** Јер све је од њега и преко њега и за њега. Њему нека је слава у сву вечност. Амин.

***10,19** Види: 5. Мојсијева 32,21. **10,20** Види: Исаија 65,1. **10,21** Види: Исаија 65,2. **11,3** Види: 1. Царевима 19,10. **11,4** Види: 1. Царевима 19,18. **11,6** Или: незаслужена доброта. **11,8** Види: Исаија 29,10. **11,10** Исаија 69,22. **11,27** Види: Исаија 59,20. **11,34,35** Види: Исаија 40,13.

12 Зато вас, браћо, усрдно молим Божјом самилошћу да своја тела дате као жртву живу, свету, угодну Богу, да служите Богу користећи свој разум. **2** И не дајте да вас и даље обликује овај свет, него се преобразите обнављањем свог ума, да утврдите шта је Божја воља - шта је добро, угодно и савршено.

3 Јер по благодати која ми је указана кажем свакоме међу вама да не мисли о себи више него што треба да мисли, него да мисли о себи разумно, свако по вери коју му је Бог уделио. **4** Јер као што у једном телу имамо много удова, али немају сви удови исту улогу, **5** тако смо и ми, иако нас је много, једно тело у јединству с Христом, а као појединци смо удови једни другима. **6** Дакле, имамо различите дарове, према благодати која нам је указана: ако је то пророковање, пророкујмо према вери која нам је удељена; **7** ако је то служење, извршавајмо ту службу; ако неко поучава, нека се посвети поучавању; **8** ако неко подстиче, нека се посвети подстицању; онај ко дели, нека то чини даржљиво; онај ко предводи, нека то чини ревно; онај ко показује милосрђе, нека то чини радосно.

9 Нека ваша љубав не буде лицемерна. Мрзите зло, држите се добра. **10** Братском љубављу срдечно волите једни друге. Предњачите у исказивању поштовања једни другима. **11** У послу не будите лењи. Нека вас дух подстиче на ревност. Служите Господу. **12** Радуйте се у нади. Стрпљиво подносити невољу. Устрајте у молитви. **13** Делите са светима према њиховим потребама. Будите гостољубиви. **14** Благосиљајте оне који вас прогоне - благосиљајте, а не проклињите. **15** Радуйте се с онима који се радују, плачите с онима који плачу. **16** О другима мислите онако како мислите и о себи. Не мислите високо о себи, него нека вас привлачи оно што је понизно. Не сматрајте сами себе разумнима.

17 Нико не враћајте зло за зло. Чините оно што сви људи сматрају добрим. **18** Ако је могуће, колико од вас зависи, будите у миру са свим људима. **19** Не освећујте се, вољени, него дајте места гневу Божјем, јер је писано: „Моја је освета, ја ћу узвратити, каже Господ.“* **20** Него „ако је твој непријатељ гладан, нахрани га, ако је жедан, дај му да пије, јер чинећи то, згрћеш ужарено

уљевље на његову главу“.* **21** Не дај да те зло надвлада, него надвладавај зло добрим.

13 Нека сваки човек буде покоран властима које владају, јер нема власти која није од Бога. Сваку власт која постоји Бог је поставио на њен положај. **2** Зато, ко се супроставља власти, противи се Божјем уређењу, а они који му се противе навући ће осуду на себе. **3** Јер оних који владају не треба се бојати кад се чини добро, него кад се чини зло. Дакле, ако не желиш да се бојиш власти, чини добро, па ћеш добити похвалу од ње. **4** Јер она је Божји слуга за твоје добро. Али ако чиниш зло, бој се, јер не носи мач без разлога. Она је Божји слуга, осветник који искаљује његов гнев над оним који чини зло.

5 Зато морате бити послушни, не само због Божјег гнева него и због своје савести. **6** Зато и плаћате порезе. Јер власти су Божје слуге које извршавају оно за шта су постављене. **7** Свакоме дајте што му припада: ономе ко тражи порез - порез, ко тражи данак - данак, ко тражи страх - страх, ко тражи част - част.

8 Не будите никоме ништа дужни, осим да волите једни друге. Јер ко воли ближњег, испунио је Закон. **9** Јер заповести из Закона: „Не учини прељубу“, „Не почини злочин убиства“, „Не укради“, „Не пожели“, и ако има још која заповест, сажете су у овим речима: „Воли свог ближњег као самог себе.“ **10** Љубав не чини зло ближњем. Дакле, љубав је испуњење Закона.

11 Чините то тим више што знате које је време, да вам је већ дошао час да се пробудите, јер нам је сада спасење ближе него кад смо постали верници. **12** Ноћ је поодмакла, дан се приближио. Зато свуцимо дела таме и обуцимо оружје светлости. **13** Живићемо долично, као по дану - без разузданих гозби и пијанки, без блудничења и бесрамних дела, без свађе и љубоморе. **14** Напротив, обуците се у Господа Исуса Христа и не размишљајте о томе како да удовољите жељама тела.

14 Прихватите онога ко је слаб у вери, али не зато да просуђујете недоумице које се јављају у мислима. **2** Неко верује да сме све да једе, а онај ко је слаб једе биље. **3** Ко једе, нека не презире онога ко не једе, а ко не једе, нека не осубује онога ко једе, јер га је Бог прихватио. **4** Ко си ти да осуђујеш туђег слугу? Његов господар одлучује да ли ће он стајати или пасти. А стајаће, јер га Господ може подржати.

*12,19 Види: 5. Мојсијева 32,35. 12,20 Види: Приче 25,21.

5 Неко сматра да је један дан важнији од другог, а други сматра да су сви дани једнаки. Нека свако буде потпуно уверен у своје мишљење. **6** Ко мисли да је неки дан посебан, због Господа тако мисли. И ко једе, због Господа једе, јер захваљује Богу, а ко не једе, због Господа не једе, и такође захваљује Богу. **7** Јер нико од нас не живи само себи и нико не умире само себи. **8** Јер ако живимо, Господу живимо, и ако умиремо, Господу умиремо. Дакле, било да живимо било да умиремо, Господу припадамо. **9** Зато је Христос умро и оживео, да буде Господар и мртвима и живима.

10 А ти, зашто осуђујеш свог брата? Или зашто презиреш свог брата? Јер сви ћемо стати пред Божју судску столицу. **11** Јер је писано: „Тако ја био жив“, каже Господ, „преда мном ће се савити свако колена и сваки ће језик јавно признати Бога.“* **12** Дакле, свако ће од нас положити Богу рачун за себе.

13 Зато немојмо више осуђивати једни друге, него радије одлучите да не стављате пред брата нешто због чега би се могао спотаћи или посрнути. **14** Знај и уверен сам у Господу Исусу да ништа није нечисто само по себи. Само ако неко сматра нешто нечистим, њему је то нечисто. **15** Јер ако је због хране твој брат жалостан, више не поступај по љубави. Немој својом храном да упропастиш онога за кога је Христос умро. **16** Не дајте, дакле, да се лоше говори о вашим добрим делима. **17** Јер Божје царство није јело и пиће, него праведност и мир и радост по Светом Духу. **18** Јер ко тако служи Христу, служи Богу, а и људи га цене.

19 Зато се трудимо да унапређујемо мир и да се међусобно изграђујемо. **20** Не рушите Божје дело због јела. Заиста, све је чисто, али штетно је ако неко једе и тиме другог наводи на спотицање. **21** Добро је не јести меса и не пити вина и не чинити ништа због чега би се твој брат могао спотаћи. **22** Уверење које имаш задржи за себе пред Богом. Срећан је онај ко самог себе не осуђује због онога што је одлучио да учини. **23** Али ако се двоуми, већ је осуђен ако једе, јер не једе из уверења. А све што се не чини из уверења, грех је.

15 Ми који смо јаки морамо да носимо слабости оних који нису јаки, а не да угађамо себи. **2** Нека свако од нас угађа ближњем у ономе што је добро за изграђивање. **3** Јер ни Христос није угађао себи, него, као што је написано: „Ружења оних који су се теби ру-

гали пала су на мене.“* **4** Јер све што је некада написано, написано је нама за поуку, да својом истрајношћу и утехом из Писама имамо наду. **5** А Бог који даје истрајност и утеху нека вам омогући да у међусобном опхођењу размишљате попут Христа Исуса, **6** како бисте једнодушно, једним устима, славили Бога и Оца нашег Господа Исуса Христа.

7 Зато радо прихватајте једни друге, као што је и Христос радо прихватио нас, на славу Богу. **8** Јер кажемо да је Христос постао слуга обрезаних како би потврдио Божју истинитост и веродостојност обећања која је Бог дао њиховим праочевима **9** и како би народи славили Бога због његовог милосрђа. Као што је написано: „Зато те јавно признајем међу народима и песмом славим име твоје.“* **10** И још каже: „Веселите се, народи, с народом његовим.“* **11** И још: „Хвалите Господа, сви народи, хвалите га сва племена.“* **12** А Исаија каже: „Појавиће се корен Јесејев, устаће да влада народима. У њега ће се уздати народи.“* **13** Нека вас Бог који даје наду испуни свом радошћу и миром зато што верујете, да бисте обилovali надом посредством силе Светог Духа.

14 А ја сам и сам уверен за вас, браћо моја, да сте и ви пуни доброте, испуњени свим потребним знањем, и да можете опомињати једни друге. **15** Ипак, о неким стварима вам пишем отвореније, како бих вас на њих подсетио, због благодати коју ми је Бог указао, **16** да вршим свето дело проповедања Божје добре вести као слуга Христа Исуса међу другим народима, како би ти народи били принесени Богу као угодан принос, посвећен Светим Духом.

17 Зато се у Христу Исусу могу хвалити када је реч о мојој служби Богу. **18** Јер се не усуђујем да говорим ни о чему другом осим о ономе што је Христос учинио преко мене, да би народи били послушни. Учинио је то мојом речју и делом, **19** силом чуда и знакова, снагом Светог Духа, тако да сам од Јерусалима па около све до Илирика темељно проповедао добру вест о Христу. **20** И тако сам одлучио да не објављујем добру вест тамо где се Христос већ спомињао, како не бих градио на темељу који је поставио неко други, **21** него, као што је написано: „Видеће

***14,11** Види: Исаија 45,23. **15,3** Види: Псалом 69,9. **15,9** Види: Псалом 18,49. **15,10** Види: 5. Мојсијева 32,43. **15,11** Види: Псалом 117,1. **15,12** Види: Исаија 11,1.

они којима још није јављено и разумеће они који још нису чули.*

22 Зато сам и био много пута спречен да дођем код вас. **23** Али пошто сада у овим крајевима више нема подручја где се још није проповедало, а већ неколико година чезнем да дођем код вас, **24** заиста се надам да ћу вас видети на пропутовању, кад пођем у Шпанију, и да ћете ме тамо испратити након што се прво донекле науживам вашег друштва. **25** А сада идем у Јерусалим да помогнем светима. **26** Јер они у Македонији и Хаџи радо су скупили помоћ за сиромашне свете у Јерусалиму. **27** Истина, они су то радо учинили, а били су им и дужници. Јер ако су народи добили удео у њиховим духовним добрима, онда су дужни да им служе својим телесним добрима. **28** Дакле, кад то обавим и уредно им предам овај плод, упутићу се у Шпанију и успут ћу доћи код вас. **29** А знам да ћу, кад дођем код вас, доћи с обилним Христовим благословом.

30 Заклињем вас, браћо, нашим Господом Исусом Христом и љубављу која потиче од Духа, да се заједно са мном горљиво молите Богу за мене, **31** да будем избављен од неверника у Јудеји и да помоћ коју носим у Јерусалим буде угодна светима, **32** како бих по Божјој вољи радосно дошао к вама и окрепио се заједно с вама. **33** Нека Бог који даје мир буде са свима вама. Амин.

16 Препоручујем вам Фиву, нашу сестру, која служи у цркви у Кенхреји: **2** Примите је у Господу како доликује светима и помозите јој у свему што јој од вас затреба, јер је и она била заштитница многим, па и мени.

3 Поздравите Приску и Акилу, моје сараднике у Христу Исусу, **4** који су свој живот изложили опасности због мене. Њима сам захвалан не само ја него и све цркве других народа. **5** Поздравите и цркву у њиховој кући. Поздравите мог вољеног Епенета, који је међу првима у Азији постао Христов следбеник. **6** Поздравите Марију, која се много трудила за вас. **7** Поздравите Андроника и Јунија, моје рођаке и моје затворске другове, који уживају углед међу апостолима и који су Христови следбеници дуже него ја.

8 Поздравите Амплијата, мог вољеног брата у Господу. **9** Поздравите Урбана, нашег сарадника у Христу, и мог вољеног Стахија.

10 Поздравите Апела, прокушаног у Христу. Поздравите Аристовулове укућане. **11**

Поздравите Иродиона, мог рођака. Поздравите Наркисове укућане који су у Господу.

12 Поздравите Трифену и Трифосу, које се труде у Господу. Поздравите Персиду, нашу вољену сестру, јер се много трудила у Господу. **13** Поздравите Руфа, избраника у Господу, и мајку његову и моју. **14** Поздравите Асинкрита, Флегонта, Хермеса, Патрову, Ермија и браћу која су с њима. **15** Поздравите Филолога и Јулију, Нереја и његову сестру и Олиम्пу и све свете који су с њима. **16** Поздравите један другога светим пољупцем. Поздрављају вас све Христове купштине.

17 Молим вас, браћо, будите на опрезу због оних који стварају поделе и наводе друге да се спотичу у вери, насупрот учењу коме сте поучени, и клоните их се. **18** Јер такви не служе нашем Господу Христу, него жељама свог тела, па слатким и ласкавим речима заводе срца безазлених. **19** Заиста, сви су сазнали за вашу послушност. Зато се радујем због вас. Али желим да будете мудри с обзиром на добро, а недужни с обзиром на зло. **20** А Бог који даје мир ускоро ће сатрти Сотону под вашим ногама. Нека благодат нашег Господа Исуса буде с вама.

21 Поздравља вас Тимотиј, мој сарадник, и Лукије и Јасон и Сосипатар, моји рођаци.

22 Поздрављам вас у Господу ја, Тertiје, који сам записао ово писмо.

23 Поздравља вас Гај, који је био домаћин мени и целој цркви. Поздравља вас Ераст, градски благајник, и Кварт, његов брат. **24** Благодат нашег Господа Исуса са свима вама. Амин.

25 А Богу - који вас може учврстити по доброј вести коју објављујем и по проповедању у Исусу Христу, према откривању тајне која је дуго била сакривена, **26** а сада се објавила и обзнањена је преко пророчанских Писама међу свим народима по заповести вечног Бога како би стекли веру и били му послушни - **27** њему, једином мудрому, нека је слава преко Исуса Христа у сву вечност. Амин.

*15,21 Види: Исaiја 52,15.

ПРВА ПОСЛАНИЦА КОРИНЋАНИМА

Писац: Павле

Место писања: Ефес

Писање завршено: око 55. н. е.

1 Павле, Божјом вољом позван за апостола Исуса Христа, и наш брат Состен, **2** Божјој цркви у Коринту, вама који сте посвећени у јединству с Христом Исусом, позвани да будете свети, као и сви који посвуда призивају име нашег Господа, Исуса Христа, Господа њиховог и нашег:

3 Благодат вам и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа.

4 Увек захваљујем Богу за вас због Божје благодати која вам је указана у Христу Исусу. **5** Захваљујем што сте се у њему обогатили у свему - у свој способности проповедања и у свем потребном знању - **6** јер се сведочанство о Христу утврдило међу вама, **7** тако да не оскудевате ни у једном дару, док жељно очекујете да се појави наш Господ Исус Христос. **8** Бог ће вас и учинити постојанима до краја, да будете без икакве кривице у дан нашег Господа Исуса Христа. **9** Веран је Бог који вас је позвао у јединство са својим Сином Исусом Христом, нашим Господом.

10 Подстичем вас, браћо, именом нашег Господа Исуса Христа, да сви једно говорите и да међу вама не буде подела, него да будете потпуно уједињени истим умом и истим начином размишљања. **11** Јер су ми Хлојини укућани јавили за вас, браћо моја, да међу вама има свађа. **12** Мислим на то што свако од вас говори: „Ја сам Павлов“, „А ја Аполов“, „А ја Кифин“, „А ја Христов“. **13** Дакле, Христос је подељен. Зар је Павле био разапет за вас? Или сте у Павлово име крштени?

14 Захвалан сам Богу што нисам крстио никога од вас, осим Криспа и Гаја, **15** па нико не може да каже да сте крштени у моје име. **16** Да, крстио сам и Стефанин дом. Иначе, не знам да ли сам још неког крстио. **17** Јер Христос ме није послао да крштавам, него да објављујем добру вест, и то не мудрим речима, да Христов крст не би био обезвређен.

18 Јер оно што се говори о крсту лудост је онима који одлазе у пропаст, а нама који се спасавамо то је Божја сила. **19** Јер писано је: „Уништићу мудрост мудрих, и одбаћићу

умност умних.“ **20** Где су мудраци овог света? Где су књижевници? Где су они што воле расправе? Зар Бог није мудрост света претворио у лудост? **21** Јер Божја мудрост се огледа у овоме: Свет својом мудрошћу није упознао Бога, али Бог је одлучио да лудошћу онога што се проповеда спасе оне који верују.

22 Јер Јудејци траже чудесне знакове и Грци траже мудрост, **23** а ми проповедамо Христа распетог, који је Јудејцима камен спотицања, а незнабошцима лудост, **24** али позванима - и Јудејцима и Грцима - Христа, који је Божја сила и Божја мудрост. **25** Јер је Божја „лудост“ мудрија од људи и Божја „слабост“ јача је од људи.

26 Јер видите, браћо, да међу вама који сте позвани нема много мудрих по људским мерилима, ни много моћних, ни много оних племенитог рода. **27** Напротив, оно што свет сматра лудим Бог је изабрао да постиди мудраце, и оно што свет сматра slabим Бог је изабрао да постиди оно што је јако, **28** и оно што свет сматра неплеменитим и што презире, што сматра безвредним, изабрао је Бог да уништи оно што свет сматра вредним, **29** како се ниједан човек не би хвалио пред Богом. **30** Али Бог вам је омогућио да будете у јединству с Христом Исусом, који је нама постао мудрост од Бога, и праведност и посвећеност и ослобођење откупнином, **31** да би било као што је написано: „Ко се хвали, нека се хвали Господом.“*

2 Зато, кад сам дошао к вама, браћо, нисам се трудио да вас задивим речима или мудрошћу док сам вам објављивао Божју тајну.

2 Наиме, одлучио сам да међу вама нећу говорити ни о чему другом осим о Исусу Христу, и то распетом. **3** И дошао сам к вама slab и у страху и у великом дрхтању. **4** И мој говор и проповедање није се заснивало на уверљивим речима људске мудрости, него на показивању Духа и силе Божје, **5** да се

*1,31 Види: Јеремија 9,23.

ваша вера не би заснивала на људској мудрости, него на Божјој сили.

6 А о мудрости говоримо међу зрелима, али не о мудрости овог света, нити владара овог света, који ће отићи у пропаст. **7** Напротив, говоримо о Божјој мудрости израженој у тајни, о сакривеној мудрости. Бог је пре много векова унапред одредио ту своју намеру за нашу славу. **8** Ту мудрост није упознао ниједан од владара овог света, јер да су је упознали, не би славног Господа разапели. **9** Него, као што је написано: „Што око није видело и ухо није чуло и што у срце човечије није дошло, то је Бог припремио за оне који га воле.“* **10** А нама је Бог то открио својим Духом, јер Дух све истражује, чак и дубине Божје.

11 Јер ко од људи зна шта је у неком човеку, осим духа човечијег који је у њему? Исто тако, нико не зна шта је у Богу, осим Духа Божјег. **12** А ми нисмо примили дух света, него Дух који је од Бога, да спознамо оно што нам је Бог подарио. **13** О томе и говоримо, не речима којима учи људска мудрост, него онима којима учи Дух, док се служимо духовним речима да објаснимо оно што је духовно.

14 А телесни човек не прихвата оно што је од Божјег Духа, јер је то за њега лудост, и не може то спознати, јер то треба да се просуђује на духован начин. **15** Али духовни човек правилно просуђује све, а њега нико не може правилно просудити. **16** Јер „ко је упознао Господњи ум, да би га нечем поучио?“* А ми имамо Христов ум.

3 И тако вам ја, браћо, нисам могао говорити као духовним људима, него као телесним људима, као малој деци у Христу. **2** Хранио сам вас млекуом, а не чврстом храном, јер је још нисте могли поднети. А ни сада је не можете поднети, **3** јер сте још телесни. Јер код међу вама има љубоморе и свађе, зар нисте телесни и зар не поступате као и други људи? **4** Јер кад један говори: „Ја сам Павлов“, а други: „Ја сам Аполов“, зар нисте исти као и други људи?

5 Ко је, дакле, Аполо? А ко је Павле? Само слуге које извршавају службу коју им је Господ дао и преко којих сте постали побожни.

6 Ја сам посадио, Аполо је залио, али Бог је дао да расте. **7** Тако нити је нешто онај који сади, нити онај који залива, него Бог који даје да расте. **8** А онај који сади и онај који

залива једно су, али сваки ће добити награду према свом труду. **9** Јер ми смо Божји сарадници, а ви сте Божја њива, Божја грађевина. **10** По благодати Божјој која ми је указана, ја сам, као мудри главни градитељ, поставио темељ, а неко други гради на њему. Али нека свако пази како гради на њему. **11** Јер нико не може да постави неки други темељ осим онога који је већ постављен, а то је Исус Христос. **12** А ако неко на том темељу гради златом, сребром, драгим камењем, дрветом, сеном, сламом, **13** свачије ће се дело показати у дан испитивања, јер ће бити откривено ватром и ватра ће показати какво је чије дело. **14** Ако дело које је на том темељу саграђено остане, тај који га је саградио добиће награду. **15** Ако нечије дело изгори, тај ће претрпети штету, а он ће се спасти, али као кроз ватру.

16 Зар не знате да сте ви Божји храм и да Божји Дух пребива у вама? **17** Ако неко уништи Божји храм, Бог ће уништити њега. Јер Божји храм је свет, а тај храм сте ви.

18 Нека се нико не заваарава. Ако неко међу вама мисли да је mudar у овом свету, нека буде луд да би био mudar. **19** Јер је мудрост овог света лудост пред Богом. Наиме, писано је: „Он хвата мудре у њиховом лукавству.“* **20** И још: „Господ зна да су размишљања мудрих испразна.“* **21** Зато нека се нико не хвали људима, јер је све ваше: **22** био то Павле или Аполо или Кифа или свет или живот или смрт или ово садашње или оно будуће - све је ваше. **23** А ви сте Христи, а Христос је Божји.

4 Нека нас људи сматрају Христовим слугама и настојницима Божјих тајни. **2** А од настојника се тражи да буде веран. **3** А ја нисам марим за то какав бисте суд могли да донесете о мени ви или неки људски суд. Ни ја не доносим суд о самом себи. **4** Јер ни због чега не осећам грижу савести. Али то не доказује да сам праведан, него је Господ онај који суди о мени. **5** Зато ни о чему не судите пре него што за то дође време, док не дође Господ, који ће изнети на видело оно што је скривено у тами и обзнанити на мере срца. И тада ће свако примити похвалу од Бога.

6 А ово сам, браћо, применио на себе и Аполо због вас, како бисте на нашем примеру научили ово: Не идите преко онога што је написано, да се нико од вас не би поносио сматрајући једнога бољим од другог. **7** Јер ко теби даје предност у односу на неког другог? И шта имаш, а да ниси примио? А ако си

***2,9** Види: Исаија 64,4. **2,16** Види: Исаија 40,13. **3,19** Види: Јов 5,13. **3,20** Види: Псалом 94,11.

примио, зашто се хвалиш као да ниси примио?

8 Зар сте се већ наситили? Зар сте се већ обогатили? Зар сте без нас почели да царујете? Да бар јесте почели да царујете, па да и ми царујемо с вама. **9** Јер чини ми се да је Бог нас апостоле приказао последње, као осуђенике на смрт, јер смо постали призор који гледа свет, и анђели и људи. **10** Ми смо луди због Христа, а ви сте мудри у Христу. Ми смо слаби, а ви сте јаки. Ви сте угледни, а ми презрени. **11** Све до овог часа и гладујемо и трпимо жеђ и оскудно смо одевени и грубо поступају с нама и бескућници смо **12** и мукотрпно радимо својим рукама. Кад нас вређају, благосиљамо. Кад нас прогоне, стрпљиво подносимо. **13** Кад нас клевећу, одговарамо љубазно. Постали смо као сметлиште света, као свачији отпад - све до сада.

14 Ово не пишем да вас постидим, него да вас опоменем као своју вољену децу. **15** Јер да имате и десет хиљада васпитача у Христу, немате више очева. Јер ја сам вам отац у Христу Исусу посредством добре вести. **16** Зато вас усрдно молим, угледајте се на мене. **17** Зато вам шаљем Тимотија, јер је он моје вољено и верно дете у Господу. Он ће вас подсетити на начела којих се држим док служим Христу Исусу, о којима поучавам свуда у свакој цркви.

18 Неки се узвишују као да ја нећу доћи код вас. **19** Али доћи ћу вам ускоро, ако буде Господња воља, не зато да сазнам шта говорите ти који се узвишују, него да сазнам каква је њихова сила. **20** Јер Божје царство није у речима, него у сили. **21** Шта желите, да вам дођем с прутом, или с љубављу и духом благодисти?

5 Заиста, чује се да међу вама има блуда, и то таквог блуда каквог нема ни међу незнабошцима: да један од вас има жену свог оца. **2** А ви се још узвишуете! Зар не би требало да тугујете и да из своје средине уклоните онога ко је починио то дело? **3** А ја, одсутан телом, али присутан духом, већ сам пресудио, као да сам с вама, ономе који је тако поступио, **4** да у име нашег Господа Исуса, кад се ви скупите, а и ја ћу духом бити с вама по сили нашег Господа Исуса, **5** таквог предате Сотони за мучење тела, како би дух цркве био спасен у Господњи дан.

6 Није добро што се хвалите. Зар не знате да мало квасца укисели цело тесто? **7** Одстраните стари квасац да бисте били ново тесто, јер треба да budete бесквасни. Јер је Христ, наша пасхална жртва, већ жртвован.

8 Зато слаavimo празник, али не са старим квасцем, нити с квасцем покварености и злоће, него с бесквасним хлебом искрености и истине.

9 У писму сам вам написао да престанете да се дружите с блудницима. **10** При том ни сам мислио да се уопште не смете дружити с људима овог света који су блудници или похлепни или изнуђивачи или идолопоклоници, јер бисте иначе морали да изађете из света. **11** Али сада вам пишем да престанете да се дружите са сваким ко се зове брат, а који је блудник или похлепан или идолопоклоник или који погрдно говори о другима или је пијаница или изнуђивач - с таквим немојте ни да једете. **12** Зашто бих ја судио онима који су изван цркве? Зар ви не судите онима који су унутар цркве, **13** а Бог суди онима који су изван ње? „Уклоните злога из своје средине!“*

6 Зар се неко од вас, кад има тужбу против другог, усуђује да иде на суд пред неправедне, а не пред свете? **2** Зар не знате да ће свети судити свету? А ако ћете ви судити свету, зар не можете судити о другима? **3** Зар не знате да ћемо судити анђелима? А зашто онда не бисмо и ономе што се тиче овог живота? **4** Ако, дакле, треба да судите ономе што се тиче овог живота, зар за судије узимате оне који црква не цени? **5** Говорим вам то да бисте се постидели. Зар међу вама заиста нема ниједног мудрог који би могао да суди међу својом браћом, **6** него брат брата води на суд, и то пред невернике?

7 Заиста, крајње је поразно за вас што се парничите међу собом. Зашто радије не претрпите неправду? Зашто радије не прегорите штету? **8** Напротив, ви наносите неправду и штету, и то својој браћи.

9 Зар не знате да неправедници неће наследити Божје царство? Не заваравajte се! Ни блудници, ни идолопоклоници, ни прелјубници, ни мушкарци који се упуштају у неприродне односе, ни мушкарци који лежу с мушкарцима, **10** ни лопови, ни похлепни, ни пијанице, ни они који погрдно говоре о другима, ни изнуђивачи неће наследити Божје царство. **11** А неки од вас били су такви, али oprани сте, посвећени сте, проглашени сте праведнима у имену нашег Господа Исуса Христа и Духом нашег Бога.

12 Све ми је дозвољено, али није све корисно. Све ми је дозвољено, али нећу допус-

***5,13** Види: 5. Мојсијева 17,7.

тити да било шта овлада мноме. **13** Јела су за стомак, а стомак за јела. А Бог ће уништити и једно и друго. Али тело није за блуд, него за Господа, и Господ за тело. **14** А Бог је васкрснуо Господа, а и нас ће васкрснути својом силом.

15 Зар не знате да су ваша тела Христови удови? Хоћу ли, дакле, узети Христове удове и учинити их удовима блуднице? Нипошто! **16** Зар не знате да је онај ко се здружи с блудницом једно тело с њом? Јер Бог каже: „Двоје ће бити једно тело.“* **17** А онај ко се здружи с Господом једне је мисли с њим. **18** Бежите од блуда. Сваки други грех који човек почини јесте изван тела, али ко чини блуд, греши свом телу. **19** Зар не знате да је ваше тело храм Светог Духа? Добили сте га од Бога да пребива у вама. Осим тога, ви не припадате себи, **20** јер сте скупо купљени. Зато прославите Бога својим телом.

7 А сада о ономе што сте ми писали: добро је човеку да се не дотиче жене. **2** Али, пошто је блуд веома раширен, нека сваки мушкарац има своју жену и нека свака жена има свог мужа. **3** Муж нека извршава своју брачну дужност према жени, а исто тако и жена према мужу. **4** Жена није господар свог тела, него муж, а тако ни муж није господар свога тела, него жена. **5** Не ускраћујте се једно другоме, осим по договору, на неко време, да се посветите молитви, па се онда поновно састаните, како вас Сотона не би искушавао зато што не можете да се суздржите. **6** Али то кажем као допуштење, а не као заповест. **7** А желео бих да сви људи буду као и ја. Али свако има свој дар од Бога, један овакав, други онакав.

8 А онима који нису у браку и удовицама кажем: добро им је да остану као и ја. **9** Али ако се не могу савладати, нека ступе у брак, јер је боље ступити у брак него изгарати од страсти.

10 Онима који су у браку заповедам, али не ја, него Господ, да жена не одлази од мужа - **11** ако ипак оде, нека остане неудата или нека се помири с мужем - и да муж не оставља жену.

12 А другима кажем ја, а не Господ: ако неки брат има жену која није побожна и она пристаје да живи с њим, нека је не оставља, **13** а тако и жена која има мужа који није побожан и он пристаје да живи с њом, нека не оставља мужа. **14** Јер муж који није побожан посвећен је својом женом и жена која

није побожна посвећена је мужем. Иначе би ваша деца била нечиста, а сада су света. **15** Али ако онај ко није побожан жели да оде, нека оде. Брат или сестра у том случају нису везани, јер вас је Бог позвао да живите у миру. **16** Јер откуд знаш, жено, да нећеш спасти мужа? Или откуд знаш, мужу, да нећеш спасти жену?

17 Иначе, нека свако живи онако како му је Господ Бог доделио, како га је позвао. Тако одређујем у свим црквама. **18** Да ли је неко позван као обрезан? Нека не преправља обрезање. Да ли је неко позван као необрезан? Нека се не обрезаје. **19** Обрезање не значи ништа, и необрезање не значи ништа, него је важно држати се Божјих заповести. **20** Нека свако остане у оном стању у ком је био позван. **21** Јеси ли био позван као роб? Не брини. Али ако можеш да постанеш слободан, искористи прилику. **22** Јер свако ко је у Господу био позван као роб, ослобођен је и припада Господу. Исто тако, ко је био позван као слободњак, слуга је Христов. **23** Скупо сте купљени - не будите више робови људима. **24** Браћо, нека свако остане у јединству с Богом, у оном стању у ком је био позван.

25 А за оне који нису у браку немам заповест од Господа, него износим своје мишљење као човек који је достојан поверења јер му је Господ указао милосрђе. **26** Зато сматрам да је због неприлика које владају добро човеку да остане као што јесте. **27** Јеси ли везан за жену? Не тражи развод. Јеси ли слободан од жене? Не тражи жену. **28** Али ако и ступиш у брак, не чиниш грех. И ако онај ко није у браку ступи у брак, не чини грех. Али, такви ће имати телесну невољу. А ја желим да вас поштемим.

29 Ово желим да вам кажем, браћо: мало је времена преостало. Од сада нека они који имају жену буду као да је немају; **30** и који плачу, као да не плачу; и који се радују, као да се не радују; и који купују, као да не поседују; **31** и који користе свет, као да га не користе у потпуности - јер пролази обличје овог света. **32** А желео бих да budete без брига. Неожењени се брине за Господње, како да угоди Господу. **33** А ожењени се брине за световно, како да угоди жени, **34** па је подељен. Исто тако, неудата жена и девица брине се за Господње, да буде света и телом и духом. А удата се брине за световно, како да угоди мужу. **35** А ово говорим на корист вама самим, не да вас спутавам, него да вас подстакнем да ваше понашање бу-

*6,16 Види: 1. Мојсијева 2,24.

де долично и да непрестано и несметано служите Господу.

36 Али ако неко мисли да не може да влада својим полним поривима и да је за њега најбоље да ступи у брак, посебно ако више није у цвету младости, нека учини оно што жели, не греши. Такви нека ступе у брак. **37** Али ако је неко у срцу одлучио да сачува своје девичанство и нема потребу да ступи у брак, него има власт над собом и чврсто је то одлучио у срцу, добро чини. **38** Дакле, онај ко је одлучио да се одрекне свог девичанства и да ступи у брак, добро чини, али онај ко је одлучио да сачува своје девичанство и да не ступи у брак, још боље чини.

39 Жена је везана све док јој је муж жив. Али ако јој муж умре,* слободна је да се уда за кога хоће, али само у Господу. **40** Али, по мом мишљењу, биће срећнија ако остане као што јесте. А мислим да и ја имам Божјег Духа.

8 А што се тиче хране жртвоване идолима, знамо да о томе сви имамо знање. Али знање надима, а љубав изграђује. **2** Ако неко мисли да нешто зна, још то не зна оно како би требало да зна. **3** Али ако неко воли Бога, њега Бог познаје.

4 А што се тиче једења хране жртвоване идолима, знамо да идол заправо није ништа и да постоји само један Бог. **5** Јер иако има оних који се називају „боговима“, било на небу било на земљи, јер има много „богова“ и много „господа“, **6** за нас постоји један Бог Отац који је све створио и за кога ми живимо, и један Господ, Исус Христ, преко кога је све створено и преко кога ми живимо.

7 Али то не знају сви. Неки, који су до сада били навикнути на идоле, једу храну као да је жртва идолима, и тако прљају своју савест, јер је слаба. **8** Али храна нас неће приближити Богу - нити шта губимо ако не једемо, нити шта добијамо ако једемо. **9** Али пазите да не би можда то ваше право постало камен спотицања слабима. **10** Јер ако тебе који имаш знање неко ко је слаб види за столом у идолском храму, зар се неће његова савест одважити да једе храну жртвовану идолима? **11** Тако због твог знања пропада онај ко је слаб, твој брат за кога је Христос умро. **12** А кад такво грешите својој браћи и повређујете њихову савест која је слаба, грешите против Христа. **13** Зато, ако храна наводи мог брата на спотицање, више ника-

да нећу јести месо, да се мој брат због мене не спотакне.

9 Зар нисам слободан? Зар нисам апостол? Зар нисам видео Исуса, нашег Господа? Зар нисте ви моје дело у Господу? **2** Ако другима нисам апостол, вама свакако јесам, јер сте ви печат који потврђује моје апостолство у Господу.

3 Ово је моја одбрана пред онима који ме оптужују: **4** Зар немамо право да једемо и пијемо? **5** Зар немамо право да водимо са собом жену побожну, као и други апостоли и Господова браћа и Кифа? **6** Или се само Варнава и ја морамо издржавати сопственим радом? **7** Који то војник служи о свом трошку? Ко сади виноград, а не једе његов род? Или ко пасе стадо, а не пије млеко од тог стада?

8 Зар ово говорим по људским мерилима? Зар то не говори и Закон? **9** Јер је у Мојсијевом закону написано: „Не завезуј уста бику који врши жито.“* Зар је Богу стало до бикова? **10** Или то каже управо ради нас? Заиста, ради нас је то написано, јер ко оре, треба да оре у нади, и ко врши жито, треба да га врши у нади да ће добити свој део.

11 Ако смо ми вама сејали духовна добра, зар је превише ако жањемо ваша телесна добра? **12** Ако други имају право на део ваших добара, зар ми немамо још више права на то? Али нисмо се послужили тим правом, него све подносимо, да не бисмо поставили некаку препреку доброј вести о Христу. **13** Зар не знате да они који врше свету службу једу храну која долази из храма и да они који служе код олтара деле жртву са олтаром? **14** Тако је и Господ одредио да они који објављују добру вест* живе од добре вести.

15 Али ја нисам ништа од тога искористио. И ово нисам написао да би се тако поступио према мени, јер боље би било да умрем него да било ко обезвреди оно чиме се могу похвалити! **16** А ако објављујем добру вест, то није разлог да се хвалим, јер то ми је дужност. Заиста, тешко мени ако не објављујем добру вест! **17** Ако то чиним драге воље, имам награду, а ако то чиним преко воље, ипак ми је поверен задатак. **18** Шта ми је онда награда? Да проповедајући бесплатно преносим добру вест, не злоупотребљавајући право које имам као проповедник добре вести.

19 Јер премда сам слободан од свих, самог себе учинио сам слугом свима да што више њих придобијем. **20** И тако сам Јудејцима био као Јудејац, да придобијем Јудејце. Они-

*7,39 Дословно: „заспи“. 9,9 Види: 5. Мојсијева 25,4. 9,14 На грчком језику „јеванђеље“.

ма под законом био сам као под законом - премда ја нисам под законом - да придобијем оне под законом. **21** Онима без закона био сам као без закона - премда нисам без Божјег закона, него сам под Христовим законом - да придобијем оне без закона. **22** Слабима сам био слаб, да придобијем слабе. Свима сам био све, да на сваки могући начин неке спасем. **23** А све чиним ради добре вести, да бих је проповедао другима.

24 Зар не знате да у трци сви тркачи трче, али само један добија награду? Зато трчите тако да је освојите! **25** А сваки се такмичар савладава у свему. Они то чине да би добили распадљив венац, а ми нераспадљив. **26** Зато ја не трчим бесциљно и не ударам песницом као да бијем ваздух, **27** него кротим своје тело и држим га у покорности као слуге, да не бих и сам био одбачен након што сам проповедао другима.

10 Не желим, браћо, да будете у незнању о овоме: Наши праоци су сви били под облаком и сви су прошли кроз море **2** и сви су се крстили у Мојсија кад су под облаком прошли кроз море **3** и сви су јели исту духовну храну **4** и сви су пили исто духовно пиће. Јер су пили из духовне стене која их је пратила, а та стена је била Христос. **5** Али већина њих није била по вољи Богу - наиме, побијени су у пустињи. **6** А то се догодило нама за пример, да не жудимо за злом, као што су они жудели. **7** И не будите идолопоклонци, као неки од њих, као што је писано: „Народ је сео да једе и да пије, па су устали да играју.“* **8** Не чинимо ни блуд, као што су неки од њих починили блуд, па их је у једном дану пало двадесет и три хиљаде. **9** И не искушавајмо Христа, као што су га неки од њих искушавали, па су изгинули од змија.*

10 И не гунђајте, као што су неки од њих гунђали, па су изгинули од онога који убија. **11** А све им се то догађало за пример и написано је за упозорење нама, који живимо на крају векова.

12 Дакле, ко мисли да стоји, нека пази да не падне. **13** Није вас задесило друго искушење осим онога које је уобичајено за људе. Али Бог је веран, и неће дозволити да будете искушани више него што можете поднети, него ће створити излаз кад дође искушење, да можете издржати.

14 Зато, вољени моји, бежите од идолопоклонства. **15** Говорим вам као разумним љу-

дима. Сами просудите шта говорим. **16** Зар чаша захвалности за коју захваљујемо не представља јединство у Христовој крви? Зар хлеб који ломимо не представља јединство у Христовом телу? **17** Пошто је један хлеб, ми смо једно тело, иако нас је много, јер сви једемо тај један хлеб.

18 Погледајте телесни Израел. Зар они који једу жртве не деле те жртве са олтаром? **19** Шта дакле хоћу да кажем? Да оно што је жртвовано идолу значи нешто или да идол значи нешто? **20** Не, него кажем да оно што незнабошци жртвују, демонима жртвују, а не Богу. А ја не желим да ви имате ишта заједничко с демонима. **21** Не можете пити чашу Господњу и чашу демонску. Не можете јести са стола Господњег и са стола демонског. **22** Или зар пркосимо Господу? Зар смо јачи од њега?

23 Све је дозвољено, али није све корисно. Све је дозвољено, али није све изграђујуће. **24** Нека нико не гледа своју корист, него корист другог.

25 Једите све месо што се продаје на пијаци и ништа не испитујте ради савести. **26** Јер „Господња је земља и све што је на њој!“* **27** Ако вас неки непобожан позове и ви желите да се одазовете, једите све што се изнесе пред вас, ништа не испитујући ради савести. **28** Али ако вам неко каже: „Ово је било жртвовано“, не једите ради онога који вас је упозорио и ради савести. **29** При том не мислим на твоју савест, него на савест оног другог. Јер зашто да мојој слободи суди туђа савест? **30** Ако једем и при том захваљујем Богу, зашто да се о мени лоше говори због онога за шта захваљујем Богу?

31 Дакле, било да једете, било да пијете, било да нешто друго чините, све на Божју славу чините. **32** Не будите на спотицање ни Јудејцима ни Грцима ни Божјој цркви, **33** као што и ја свима помажем у свему, не гледајући своју корист, него корист многих, како би били спасени.

11 Угледајте се на мене, као што се и ја угледам на Христа.

2 Похваљујем вас што у свему мислите на мене и држите се прописа како сам вам их пренео. **3** Али желим да знате да је сваком мужу глава Христос, а жени је глава муж, а Христу је поглавар Бог. **4** Сваки муж који се моли или прориче покривене главе срамоти своју главу. **5** А свака жена која се моли или прориче непокривене главе срамоти своју главу, јер је то исто као да јој је глава обријана. **6** Јер ако се жена не покрива, нека

***10,7** Види: 2. Мојсијева 32,6. **10,9** Види: 4. Мојсијева 21,5. **10,26** Види: Псалма 24,1.

се ошиша. Али ако је за жену срамота да се ошиша или обрије, нека се покрива.

7 А муж не треба да покрива главу, јер је Божја слика и слава, а жена је мужу слава. **8** Јер није мушкарац настао од жене, него жена од мушкараца. **9** И није мушкарац створен ради жене, него жена ради мушкараца. **10** Зато, а и због анђела, жена треба да има власт над главом.

11 Ипак, у Господу нити жена постоји без мужа, нити муж без жене. **12** Јер као што је жена настала од мушкараца, тако је и мушкарац рођен од жене, а све потиче од Бога. **13** Просудите сами: Да ли приличи жени да се моли Богу непокривене главе? **14** Зар вас сама природа не учи да је за мушкараца срамота ако има дугу косу, **15** а да је жени на част ако има дугу косу? Јер коса јој је дата уместо покривала. **16** А ако неко хоће да се препире око тога и да намеће неки други пропис, ми другог прописа немамо, нити га имају Божје цркве.

17 Дајући вам ова упутства, не могу да вас похвалим за то што ваши састанци нису на корист, него на штету. **18** Пре свега, чујем, а верујем да је нешто од тога и истина, да међу вама настају поделе кад се састанете као црква. **19** Јер треба да буде и јереси међу вама, да се покаже ко је прокушан међу вама.

20 Дакле, кад се састанете, због вашег понашања није могуће јести Господњу вечеру онако како доликује. **21** Јер кад дође време да је једете, сваки најпре једе своју вечеру, па један гладује, а други се опија. **22** Зар не можете код куће да једете и пијете? Или презирете Божју цркву и посрамљујете оне који немају? Шта да вам кажем? Да вас похвалим? За то не могу да вас похвалим.

23 Јер ја сам од Господа примио оно што сам вам предао: Господ Исус је оне ноћи кад је био издат узео хлеб **24** и захваливши Богу, изломio га је и рекао: „Ово је тело моје које се предаје за вас. Чините ово мени на спомен.“* **25** Тако је узео и чашу након што је вечерао и рекао: „Ова чаша представља нови савез на основу моје крви. Чините ово, кад год је пијете, мени на спомен.“* **26** Јер кад год једете овај хлеб и пијете ову чашу, објављујете Господову смрт, док он не дође.

27 Зато, ко год недостојно једе хлеб или пије чашу Господову, огрешитиће се о Господово тело и крв. **28** Дакле, нека најпре свако себе испита да ли је достојан, па онда нека

једе од хлеба и пије из чаше. **29** Јер ко једе и пије, а не распознаје у томе тело Христово, на своју осуду једе и пије. **30** Зато су многи међу вама слаби и болесни, а доста их је и умрло.* **31** Али кад бисмо распознали какви смо, не би нам се судило. **32** А кад нам Господ суди, он нас васпитава, да не будемо осуђени са светом. **33** Зато, браћо моја, кад се састанете да једете ту вечеру, причекајте једни друге. **34** Ако је неко гладан, нека једе код куће, да ваши састанци не буду за осуду. А остало ћу довести у ред кад дођем.

12 А што се тиче дарова које даје Дух, браћо, не желим да будете у незнању. **2** Док сте били незнабошци, знате да сте на разне начине били завођени да обожавате неме идоле. **3** Зато желим да знате да нико ко говори Божјим Духом не каже: „Исус је проклет!“ И нико не може рећи: „Исус је Господ!“, осим Светим Духом.

4 Различити су дарови, али је исти Дух. **5** И различите су службе, али је исти Господ. **6** И различита су деловања, али је исти Бог који на различите начине делује у свима. **7** А Дух се испољава у свакоме за корисну сврху. **8** Наиме, једноме је посредством Духа дата реч мудрости, другоме реч знања по том истом Духу, **9** другоме вера по том истом Духу, другоме дар лечења по том једном Духу, **10** другоме вршење чуда, другоме прорицање, другоме способност разликовања надахнутих објава, другоме различити језици, а другоме тумачење језика. **11** Али све то чини један те исти Дух, делећи те дарове сваком појединцу по својој вољи.

12 Јер као што је тело једно, а има много удова, и сви удови тог тела, иако их је много, чине једно тело - тако је и Христос. **13** Заиста, једним Духом сви смо крштени да будемо једно тело - били Јудејци или Грци, били робови или слободни - и сви смо једним Духом напојени.

14 Јер тело се не састоји од једног уда, него од многих. **15** Ако нога каже: „Нисам рука, и зато нисам део тела“, не значи да због тога није део тела. **16** И ако ухо каже: „Нисам око, и зато нисам део тела“, не значи да због тога није део тела. **17** Кад би цело тело било око, где би био слух? Кад би све било слух, где би било чуло мириса? **18** А овако, Бог је распоредио удове у телу, сваки од њих, како је хтео.

19 Кад би сви били исти уд, где би било тело? **20** А овако, много је удова, али једно је тело. **21** Око не може рећи руци: „Не требаш ми“, ни глава ногама: „Не требате ми.“

*11,24 Види: Лука 22,19. 11,25 Види: Лука 22,20. 11,30 Дословно: „заспало“.

22 Напротив, они удови који изгледају слабији у ствари су неопходни. **23** И удове за које мислимо да су мање часни окружујемо већом чашћу. И тако наши неугледни удови имају већи углед, **24** док нашим угледним удовима то не треба. Али Бог је саставио тело, дајући већу част оном уду који је нема, **25** да не буде поделе у телу, него да се удови једнако брину једни за друге. **26** И ако један уд трпи, сви удови трпе с њим. А ако је неки уд прослављен, сви други удови се радују с њим.

27 Ви сте Христово тело, а појединачно сте удови. **28** А Бог је у цркви поставио разне појединце: прво апостоле, друго пророке, треће учитеље, онда оне који чине чуда, затим оне који имају дар лечења, оне који помажу, оне који су способни да управљају и оне који говоре различитим језицима.* **29** Зар су сви апостоли? Зар су сви пророци? Зар су сви учитељи? Зар сви чине чуда? **30** Зар сви имају дар лечења? Зар сви говоре другим језицима? Зар сви преводе? **31** Горљиво се трудите да добијете веће дарове. А ја ћу вам показати још узвишенији пут.

13 Кад бих говорио људским и анђеоским језицима, а љубави не бих имао, био бих као метал који јечи или чинеле које звече. **2** Кад бих имао дар прорицања и кад бих знао све тајне и имао све знање и кад бих имао сву веру, тако да бих могао и горе да премештам, а љубави не бих имао, био бих ништа. **3** И кад бих раздао сав свој иметак да бих нахранио друге и кад бих смрти предао своје тело, да бих се хвалио, а љубави не бих имао, ништа ми не би користило.

4 Љубав дуго трпи и добра је. Љубав није завидна, не хвали се, не узвисује се, **5** не понаша се непристојно, не гледа своју корист, није раздражљива, не памти зло. **6** Не радује се неправди, а радује се истини. **7** Све подноси, све верује, свему се нада, све трпи.

8 Љубав никада не престаје. А дарови прорицања ће нестати, језици ће престати, знање ће нестати. **9** Јер наше знање је делимично и наше прорицање је делимично, **10** а кад дође оно које је потпуно, нестаће оно које је делимично. **11** Кад сам био дете, говорио сам као дете, размишљао као дете, расуђивао као дете. А кад сам постао човек, одбацио сам оно што је детиње. **12** Јер сада видимо одраз у огледалу које не даје јасну слику, а тада ћемо видети лицем у лице. Сада је моје знање делимично, а тада ће моје

знање бити потпуно, као што је потпуно Божје знање о мени. **13** А сада остаје ово троје: вера, нада и љубав. Али највећа од њих је љубав.

14 Дајте све од себе у показивању љубави, али уз то се горљиво трудите да добијете дарове Духа, а нарочито дар прорицања. **2** Јер ко говори другим језиком, не говори људима који не разумеју тај језик, него Богу, јер га нико од њих не слуша, тако по духу говори тајне за њих. **3** Ако прориче, својим говором изграђује, храбри и теши људе. **4** Ко говори другим језиком, изграђује себе, а ко прориче, изграђује цркву. **5** А желео бих да ви сви говорите другим језицима, али још више бих желео да проричете. Јер ако онај ко говори другим језицима то не преводи како би се црква изграђивала, онај ко прориче већи је од њега. **6** А сада, браћо, кад бих дошао к вама говорећи другим језицима, какву бисте корист имали од мене ако вам не бих говорио помоћу небеских објава или знања или пророчанства или поуке?

7 Јер ако неживе ствари које производе звук - фрула или харфа - не дају јасне тонове, како ће се знати шта се свира на фрули или на харфи? **8** Јер ако труба огласи нејасан позив, ко ће се спремити за бој? **9** Тако и ви, ако језиком не говорите разумљиве речи, како ће се разумети шта говорите? Говорићете у ветар. **10** На свету има толико различитих језика, а ниједан није без значења. **11** Ако, дакле, не разумем значење изговорених речи, бићу туђинац ономе ко говори, а онај ко говори биће мени туђинац. **12** Тако и ви, пошто веома чезнете за даровима Духа, настојте да обилујете њима ради изграђивања цркве.

13 Зато нека се онај ко говори другим језиком моли да то може да преводи. **14** Јер ако се молим на другом језику, моли се дар Духа који сам добио, али мој ум не учествује у томе. **15** Дакле, шта да се ради? Молићу се даром Духа, али молићу се и умом. Певаћу хвалоспеве даром Духа, али певаћу их и умом. **16** Јер ако хвалиш Бога даром Духа, како ће неупућен човек рећи „амин“ на твоје захваљивање Богу, кад не зна шта говориш? **17** Ти додуше добро захваљујеш Богу, али други се тиме не изграђује. **18** Захвалан сам Богу што говорим више језика него сви ви. **19** Али у цркви бих радије рекао пет разумљивих речи, да и друге поучим, него десет хиљада речи другим језиком.

20 Браћо, не будите деца по мудрости, него будите мала деца по злу, а по мудрости

*12,28 Или: „страним језицима“.

будите одрасли. **21** У Закону је написано: „Језицима туђинаца и уснама странаца говорићу овом народу, али ни тада ме неће послушати“, каже Господ.“* **22** Дакле, језици нису знак за побожне, него за непобожне, а проричање није за непобожне, него за побожне. **23** Зато, ако се цела црква састане заједно и сви говоре другим језицима, а уђу неупућени или непобожни, зар неће рећи да сте полудели? **24** Али ако сви проричете, а уђе неки неверник или неко неупућен, речи свих вас на њега ће деловати као укор и навешће га да просуди себе. **25** И показаће се тајне његовог срца, па ће пасти ничице и поклонити се Богу, признајући: „Бог је заиста међу вама.“

26 Дакле, шта да се ради, браћо? Кад се окупите, неко износи псалом, неко поучава, неко износи небеску објаву коју је добио, неко говори другим језиком, неко тумачи шта је речено. Нека све буде за изграђивање. **27** И ако неки говоре другим језиком, нека то чине највише двојица или тројица, и то по реду, а неко нека преводи. **28** А ако нема преводиоца, нека ћуте у цркви, нека говоре себи и Богу. **29** И нека говоре два или три пророка, а други нека размишљају о значењу. **30** Али ако неко други ко тамо седи добије објаву, први нека ћути. **31** Јер један по један сви можете прорицати, да сви уче и да сви буду охрабрени. **32** Наиме, пророци треба да управљају пророчким даровима Духа. **33** Јер Бог није Бог нереди, него мира.

Као и у свим црквама светих, **34** жене нека ћуте у црквама, јер им није дозвољено да говоре. Нека буду послушне, као што и Закон каже.* **35** А ако желе нешто да науче, нека код куће питају своје мужеве, јер не приличи жени да говори у цркви.

36 Па зар је Божја реч од вас изашла? Зар је допрла само до вас?

37 Ако неко сматра да је пророк или да је обдарен Духом, нека призна ово што вам пишем, јер је то Господња заповест. **38** Али ако неко то не жели да разуме, нека не разуме. **39** Зато се, браћо моја, горљиво трудите да проричете и не забрањујте да се говори другим језицима. **40** А све нека буде пристојно и онако како је ред.

15 Подсећам вас, браћо, на добру вест коју сам вам објавио, коју сте прихватили и у којој стојите. **2** И спасавате се по тој доб-

рој вести коју сте чули од мене, ако се држите ње. Иначе сте узалуд постали побожни.

3 А међу најважнијим поукама које сам примио и вама предао јесте ово: Христос је умро за наше грехе, као што пише у Писмима;* **4** био је сахрањен и васкрснуо је трећи дан, као што пише у Писмима;* **5** појавио се Кифи, а затим дванаесторици. **6** Затим се појавио пред више од петсто браће истовремено. Већина њих још је жива, а неки су помрли. **7** Затим се појавио Јакову, а онда свим апостолима. **8** А последњем од свих појавио се и мени, што ми је било као да сам се пре времена родио.

9 Јер ја сам најмањи међу апостолима и нисам достојан да се назовем апостолом, јер сам прогонио Божју цркву. **10** Али Божјом благодаћу јесам то што јесам. И благодат коју ми је исказао није била узалудна, него сам се трудио више од свих њих - али за то нисам заслужио ја, него Божја благодат која је са мном. **11** Дакле, тако проповедамо - био то ја или они - и тако сте поверовали.

12 А ако се проповеда да је Христос васкрснуо из мртвих, како то да неки међу вама говоре да нема васкрсења мртвих? **13** Јер ако нема васкрсења мртвих, онда ни Христос није васкрснуо. **14** А ако Христос није васкрснуо, наше проповедање је заиста узалудно и наша вера је узалудна. **15** А онда смо и лажни сведоци Божји, јер смо сведочили против Бога да је васкрснуо Христа, кога није васкрснуо ако мртви заиста не васкрсавају. **16** Јер ако мртви не васкрсавају, ни Христос није васкрснуо. **17** А ако Христос није васкрснуо, ваша вера је узалудна - још сте у својим гресима. **18** Онда су пропали и они који су умрли у Христу. **19** Ако се само у овом животу уздамо у Христа, од свих људи нас треба највише жалити.

20 Али чињеница је да је Христос васкрснуо из мртвих, он је првина од оних који су умрли. **21** Јер пошто је смрт дошла посредством човека, и васкрсење мртвих долази посредством човека. **22** Јер као што у Адаму сви умиру, тако ће и у Христу сви оживети. **23** Али свако у свом реду: Христос као првина, а затим, за време његовог доласка, они који су Христови. **24** Затим ће, на крају, кад уништи сваку управу и сваку власт и силу, предати царство свом Богу и Оцу. **25** Јер он треба да царује све док Бог не положи све непријатеље под његове ноге. **26** Као последњи непријатељ биће уништена смрт. **27** Јер Бог је све „покорено под његове ноге“.* А кад каже да је „све покорено“, јасно је да је покорено све осим онога који му је све поко-

*14,21 Види: Исaiја 28,11. 14,34 Види: 1. Мојсијева 3,16. 15,3 Види: 1. Мојсијева 3,15. 15,4 Види: Осија 6,2. 15,27 Види: Псалом 8,6.

рио. **28** А кад му све буде покорено, тада ће се и сам Син покорити ономе који му је све покорио, да Бог буде све свима.

29 А ако није тако, чему се онда могу надавати они који се крштавају да буду мртви? Ако мртви заиста не васкрсавају, зашто се онда крштавају да буду мртви? **30** И зашто се ми сваки час излажемо опасности? **31** Сваког дана се суочавам са смрћу, браћо, тако ми радости коју осећам због вас у Христу Исусу, нашем Господу. **32** Ако сам се борио са зверима у Ефесу, како то људи чине, каква ми је корист од тога? Ако мртви не васкрсавају, „једимо и пијмо, јер ћемо сутра умрети“.* **33** Не заваравajte се! Лоше друштво квари добре навике. **34** Отрезните се чинећи што је право и не грешите, јер неки не познају Бога. Говорим вам то да бисте се постидели.

35 Али неко ће рећи: „Како ће мртви васкрснути? И какво ће тело имати?“ **36** Безумниче! Оно што сејеш неће оживети ако најпре не умре. **37** И кад сејеш, не сејеш онакво тело какво ће се појавити, него голо зрно, на пример, пшенице или нечег другог. **38** А Бог му даје тело какво хоће, и то сваком семену његово тело. **39** Није свако тело исто тело: другачије је човечије тело, а другачије тело стоке, другачије је тело птица, а другачије риба. **40** И има небеских тела и земаљских тела, али другачија је слава небеских, а другачија слава земаљских. **41** Другачија је слава сунца, другачија слава месеца, а другачија слава звезда. А и звезда се од звезде разликује по слави.

42 Тако је и васкрсење мртвих. Сеје се у распаљивости, а васкрсава у нераспаљивости. **43** Сеје се у срамоти, а васкрсава у слави. Сеје се у слабости, а васкрсава у сили. **44** Сеје се телесно тело, а васкрсава духовно тело. Ако постоји телесно тело, постоји и духовно. **45** Тако је и написано: „Први човек, Адам, постао је жива душа.“ Последњи Адам постао је дух који даје живот. **46** Али прво није духовно, него телесно, па онда духовно. **47** Први човек потиче са земље и начињен је од земаљског праха, а други човек потиче с неба. **48** Какав је онај који је начињен од праха, такви су и други који су начињени од праха, а какав је онај који је небески, такви су и други који су небески. **49** И као што носимо обличје онога који је начињен од праха, носићемо и обличје онога који је небески.

50 Али ово кажем, браћо: Тело и крв не могу наследили Божије царство, нити распаљивост наслеђује нераспаљивост. **51** Ево, говорим вам тајну: Нећемо сви заспати смрт-

ним сном, али сви ћемо се преобразити, **52** у једном тренутку, у трен ока, на звук последње трубе. Јер труба ће затрубити и мртви ће васкрснути нераспаљиви, и ми ћемо се преобразити. **53** Јер ово распаљиво мора да се обуче у нераспаљивост и ово смртно мора да се обуче у бесмртност. **54** А кад се ово распаљиво обуче у нераспаљивост и ово смртно обуче у бесмртност, тада ће се обистинити речи које су написане: „Смрт је уништена* заувек.“* **55** „Смрти, где је твоја победа? Смрти, где је твој жалац?“* **56** Жалац који узрокује смрт је грех, а сила греха је у Закону. **57** Али хвала Богу што нам даје победу посредством нашег Господа Исуса Христа!

58 Зато, браћо моја вољена, будите постојани, непоколебљиви, увек заокупљени Господовим делом, знајући да ваш труд у Господу није узалудан.

16 Што се тиче сакупљања за свете, чините и ви онако како сам одредио галатијским црквама. **2** Сваког првог дана у седмици нека свако од вас у свом дому ставља на страну и скупља колико може, да не буде скупљања кад ја дођем. **3** А кад дођем, послаћу оне које препоручите писмима да однесу ваш дар у Јерусалим. **4** Ако буде прикладно да и ја пођем, поћи ће са мном.

5 А код вас ћу доћи кад будем пролазио кроз Македонију,* јер ћу проћи кроз Македонију. **6** И можда ћу се задржати или чак провести зиму код вас, да ме испратите тамо куда будем пошао. **7** Наиме, не бих хтео да вас овог пута видим само у пролазу, јер се надам да ћу неко време остати с вама, ако Господ дозволи. **8** А у Ефесу ћу остати до Педесетнице,* **9** јер ми се овде пружила добра прилика за успешну службу, али много је противника.

10 Ако дође Тимотиј, побрините се да код вас буде без страха, јер он обавља Господње дело као и ја. **11** Зато нека га нико не потцењује. Испратите га у миру, да дође к мени, јер га чекам с браћом.

12 А што се тиче нашег брата Апола, много сам га молио да дође код вас с браћом, али никако није имао воље да сада дође. Али доћи ће кад му се пружи прилика.

***15,54** Дословно: „прогутана“. Види: Исaiја 25,8. **15,55** Осија 13,14. **16,5** „Македонија“ је у Библији назив провинције Римског царства. Догађаји које Библија повезује с Македонијом одиграли су се на подручје данашње Грчке. **16,8** Мисли се на празник Седмица или хебрејски „Шавуот“. Види: 3. Мојсијева 23.

13 Бдите, будите непоколебиви у вери, држите се мушки, будите јаки. **14** Све што чините, чините у љубави.

15 Знате да су Стефанини укућани међу првима у Ахаји постали побожни и да су се посветили служењу светима. Зато вас подстичем, браћо, **16** да и ви будете од помоћи таквима и свакоме ко сарађује и труди се. **17** А радујем се што су овде Стефана и Фортунат и Ахајик, јер су надокнадили то што вас нема. **18** Они су окрепили моје срце и ваше. Зато цените такве као што су они. **19**

Поздрављају вас азијске цркве. Поздрављају вас срдечно у Господу Акила и Приска, заједно са скупштином која се састаје у њиховој кући. **20** Поздрављају вас сва браћа. Поздравите једни друге светим пољупцем.

21 Ја, Павле, пишем вам овај поздрав својом руком.

22 Ако неко не воли Господа, нека је проклет. Дођи, наш Господе! **23** Нека благодат Господа Исуса буде с вама. **24** Моја љубав је са свима вама у јединству са Христом Исусом.

ДРУГА ПОСЛАНИЦА КОРИНЋАНИМА

Писац: Павле

Место писања: Македонија

Писање завршено: око 55. н. е.

1 Павле, Божјом вољом апостол Христа Исуса, и Тимотиј, наш брат, Божјој цркви у Коринту, заједно са свима светима који су у целој Ахаји:

2 Благодат вам и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа.

3 Нека је благословљен Бог и Отац нашег Господа Исуса Христа, Отац милосрђа и Бог сваке утехе, **4** који нас теши у свакој нашој невољи, да бисмо ми могли да тешимо оне који су у било каквој невољи истом утехом којом нас саме теши Бог. **5** Јер као што се наше страдање за Христа умножава, тако се посредством Христа умножава и наша утеха. **6** Ако подносимо невоље, то је за вашу утеху и спасење. Ако примамо утеху, то је за вашу утеху која вам помаже да стрпљиво подносите иста страдања која и ми подносимо. **7** И чврста је нада коју гајимо с обзором на вас, знајући да ћете, као што с другима делите патње, исто тако делити и утеху.

8 Јер не желимо, браћо, да не знате за невољу која нас је задесила у Азији. Били смо под великим притиском који је превазилазио наше снаге, тако да смо већ мислили да нећемо преживети. **9** Заправо, мислили смо да нас чека смртна пресуда. То се догодило зато да се не бисмо уздали у себе, него у Бога који васкрсава мртве. **10** Он нас је избавио из смртне опасности и избавиће нас. У њега се уздамо да ће нас и даље избављати. **11** А и ви можете помоћи тако што се усрдно молите за нас, јер ће тако многи захваљивати

Богу за нас због добротe која нам је исказана захваљујући многим молитвама.

12 Јер се хвалимо овим, за шта и наша савест сведочи: у свету, а посебно међу вама, живели смо у светости и искренности којој нас учи Бог и нисмо се ослањали на телесну мудрост, него на Божју благодат.* **13** Јер не пишемо вам друго осим онога што добро знате и што прихватате, а надам се да ћете то до краја прихватати, **14** као што сте једним делом и прихватили, наиме да смо вам ми разлог да се хвалите, као што ћете и ви нама бити у дан нашег Господа Исуса.

15 У том сам уверењу већ раније намеравао да дођем код вас, да би вам се пружио и друга прилика да се радујете. **16** Намеравао сам да свратим код вас на путу за Македонију, а затим да на повратку из Македоније опет дођем код вас да ме испратите кад пођем у Јудеју. **17** Дакле, јесам ли био лакотислен кад сам то намеравао? Или оно што намеравао, по телу намеравам, па кажем: „Да, свакако“, а затим: „Не, никако“? **18** Као што је Бог поуздан, тако је поуздано и то да оно што смо вам говорили није „да“, а истовремено „не“. **19** Јер Син Божји, Христос Исус, кога смо вам ми проповедали - ја и Силван и Тимотиј - није био „да“, а истовремено „не“, него је „да“ по њему постало „да“. **20** Јер колико год има Божјих обећања, посредством њега постала су „да“. Зато преко њега и кажемо „амин“* да бисмо прослави-

***1,12** Или: „незаслужену доброту“. **1,20** Хебрејска реч „амин“ значи „тако је“, „нека буде тако“.

ли Бога. **21** А онај који гарантује да и ми заједно с вама припадамо Христу и који нас је помазао јесте Бог. **22** Он је и ставио свој печат на нас и у срца нам је дао Дух као залог за оно што ће доћи.

23 А ја позивам Бога за сведока и својом душом гарантујем да у Коринт више нисам долазио зато што сам хтео да вас поштедим.

24 Не кажем да смо ми господари ваше вере, него смо ваши сарадници да бисте били радосни, јер ви сте постојани због своје вере.

2 Зато сам одлучио да вам не донесем жалост кад поново дођем код вас. **2** Јер ако ја вас ражалостим, ко ће онда мене развеселити? Зар они које сам ја ражалостио? **3** Оно што сам вам написао, написао сам зато да се, кад дођем, не ражалостим због оних због којих би требало да се радујем. С обзиром на све вас, уверен сам да оно што радује мене, радује и све вас. **4** Јер сам вам писао подстакнут великом бригом и тескобом у срцу, уз много суза, не да бисте се ражалостили, него да бисте спознали велику љубав коју осећам према вама.

5 А ако ме је неко ражалостио, није ражалостио мене, него у неку руку - не желим да претерујем - све вас. **6** Таквом човеку је дозвољено што га је укорила већина. **7** Зато му, радије, спремно опростите и утешите га, да га не би сломила превелика жалост. **8** Зато вас молим, покажите му да га волите. **9** Јер зато вам и пишем да утврдим да ли сте послушни у свему. **10** Кома ви нешто спремно опростите, томе опраштам и ја. А ја, ако сам некоме нешто опростио, опростио сам због вас пред Христом, **11** да нас Сотона не би преварио, јер нам његове намере нису непознате.

12 Кад сам дошао у Троаду да објавим добру вест о Христу, према да се пробјива добра прилика да тамо служим Господу, **13** нисам имао мира јер нисам нашао Тита, свог брата, па сам се опростио с браћом и отишао у Македонију.

14 Али хвала Богу који нас у јединству с Христом увек води у победничкој поворци и који преко нас свуда шири мирис знања о себи! **15** Јер ми смо Богу Христов пријатан мирис који осећају и они што су на путу спасења и они што су на путу у пропаст. **16** Овим последњима то је мирис смрти који води у смрт, а првима мирис живота који води у живот. А ко је способан за такву службу? **17** Ми, јер нисмо као многи који тргују Божјом речју, него говоримо из искрених побуда

- као послати од Бога, пред Божјим очима и у јединству с Христом.

3 Зар опет почињемо да сами себе препоручујемо? Или нам можда, као неким, требају писма препоруке за вас или од вас? **2** Ви сте наше писмо, написано на нашим срцима, које познају и читају сви људи. **3** Јер је очигледно да сте ви Христово писмо које смо ми написали својом службом, које није написано мастилом, него Духом живог Бога, не на каменним плочама, него на плочама од меса, на срцима.

4 Посредством Христа то можемо с поуздањем рећи пред Богом. **5** Не сматрамо да смо сами од себе способни да ишта учинимо, него наша способност долази од Бога, **6** који нас је оспособио да будемо слуге новог савеза, не писаног закона, него Духа. Јер писани закон осуђује на смрт, а Дух оживљује.

7 Ако је закон који доноси смрт и чија су слова била уклесана у камену дошао у слави, тако да Израелови синови нису могли да погледају Мојсијево лице због славе његовог лица, која је морала да нестане, **8** зар неће онда давање Духа бити још славије? **9** Јер ако је закон који доноси осуду био славан, много је славија служба која доноси праведност. **10** Тако је и оно што је једном било прослављено сада лишено славе, кад се упореди с оним што има узвишенију славу. **11** Јер кад је славно оно што престаје, много ће славије бити оно што остаје.

12 Имајући дакле такву наду, говоримо с великом слободом, **13** а нисмо попут Мојсија који је копреном прекривао лице, да Израелови синови не виде свршетак онога што престаје. **14** Али њихов ум је отупео. Јер до данашњег дана та иста копрена стоји неподигнута кад се чита стари савез,* јер се уклања само посредством Христа. **15** И тако све до данас, кад год се читају Мојсијеви списи, копрена покрива њихово срце. **16** Али кад се неко обрати Господу, копрена се уклања. **17** Господ је Дух, а где је Господњи Дух, тамо је слобода. **18** И док откривених лица попут огледала одражавамо Господњу славу, сви се ми преображавамо у исти лик, одражавајући све већу славу, онако како нас преображава Господњи Дух.

4 Зато, будући да ову службу имамо по милосрђу које нам је указано, не посустајемо, **2** него смо се одрекли подмуклих превара којих се треба стидети, не служимо се лукав-

*3,14 Или: завет.

ством и не изврћемо реч Божју, него објављујући истину пружамо пред Богом добар пример свакој људској савести. **3** А ако је и покривена добра вест коју објављујемо, покривена је онима који одлазе у пропаст, **4** онима којима је бог овог света заслепио невернички ум, да до њих не продре светлост славне добре вести о Христу, који је Божје обличје. **5** Јер ми не проповедамо себе, него Христа Исуса као Господа, а за себе говоримо да смо ваше слуге ради Исуса. **6** Јер Бог је заповедио да из таме засја светлост, и светлошћу је обасјао наша срца да их просветли помоћу Христовог лица славним знањем о себи.

7 Али то благо имамо у земљаним посудама, да буде очигледно да наша изузетна снага потиче од Бога, а не од нас. **8** Притиснути смо са свих страна, али не и сасвим притешњени; у недоумици смо, али не очајавамо; **9** прогоњени смо, али нисмо напуштени; обарани смо, али нисмо уништени. **10** Куд год пођемо, увек у свом телу трпимо смртне патње какве је трпео Исус, да се и Исусов живот покаже у нашем телу. **11** Јер ми који смо живи увек се налазимо у смртној опасности ради Исуса, да се и Исусов живот покаже у нашем смртном телу. **12** Тако смрт делује у нама, а живот у вама.

13 Пошто имамо исти Дух вере попут онога о коме је написано: „Веровао сам, зато сам говорио“,* и ми верујемо и зато говоримо, **14** знајући да ће онај који је васкрснуо Исуса васкрснути и нас као и Исуса и заједно с вама поставити нас пред себе. **15** А све је то ради ваше добробити, да би обиље благодати, због захвала које ће још многи упућивати, било још веће, Богу на славу.

16 Зато не поступајемо. Напротив, ако се наш спољашњи човек и распада, онај унутрашњи се обнавља из дана у дан. **17** Јер наша тренутна и лака невоља доноси нам све већу, вечну славу, **18** јер ми не гледамо на оно што се види, него на оно што се не види. Наиме, оно што се види је привремено, а оно што се не види је вечно.

5 Јер знамо да ће се наша земаљска кућа, овај шатор, распасти и да ћемо имати грађевину која потиче од Бога, кућу која није начињена рукама, вечну на небесима. **2** Јер у овом телу заиста уздишемо, и чезнемо да обучемо своје небеско тело, **3** да се, кад га обучемо, не нађемо голи. **4** Наиме, ми који

смо у овом шатору уздишемо оптерећени, јер не желимо да свучемо овај, него да обучемо други, да живот прогута оно што је смртно. **5** А за то нас је припремио Бог, који нам је дао Дух као залог за оно што ће доћи.

6 Зато смо увек пуни храбрости и знамо: док станујемо у телу, нисмо код Господа, **7** јер живимо по вери, а не по ономе што видимо. **8** Али пуни смо храбрости и више бисмо волели да нисмо у телу и да живимо код Господа. **9** Зато се и трудимо да му будемо по вољи где год да живимо - или код њега или у телу. **10** Јер сви ми морамо стати пред Христову судску столицу, да свако добије плату за оно што је у телу заслужио, по ономе што је учинио, било добро, било зло.

11 Познајући, дакле, страх Господњи, трудимо се да уверимо људе. Пред Богом смо откривени, а надам се да смо откривени и пред вашом савешћу. **12** Не препоручујемо вам опет сами себе, него вам дајемо разлог да се хвалите нама, како бисте имали шта да одговорите онима који се хвале спољашњошћу, а не срцем. **13** Јер ако смо сишли с ума, то је било ради Бога, а ако смо здраве памети, то је ради вас. **14** Јер Христова љубав нас покреће, јер смо закључили ово: један човек је умро за све, па су тако сви умрли; **15** он је умро за све да они који живе - не живе више за себе, него за њега који је умро за њих и био васкрснут.

16 Зато ми од сада никога не познајемо по телу. Ако смо Христа и познавали по телу, сада га тако више не познајемо. **17** Дакле, ако је неко у јединству с Христом, он је ново створење. Оно што је старо прошло је, и ево, ново је настало. **18** А све је од Бога, који нас је помирио са собом преко Христа и поверио нам службу помирења, **19** наиме, да објављујемо да је Бог преко Христа помирио свет са собом, не рачунајући људима њихове преступе, а нама је поверио поруку о том помирењу.

20 Ми смо дакле посланици који заступају Христа, и то је као да Бог преко нас моли људе. Као Христови заступници молимо: „Помириrete се с Богом.“ **21** Онога који никада није згрешио, за нас је учинио жртвом за грехе, да ми посредством њега будемо праведни пред Богом.

6 Као његови сарадници поново вас молимо да не пропустите да испуните сврху Божје благодати коју сте примили. **2** Јер он каже: „У време своје милости услишио сам те, у дан спасења помогао сам ти.“* Ево, сада је време милости! Ево, сада је дан спасења!

***4,13** Види: Псалом 116,10. **6,2** Види: Исаија 49,8.

3 Ни у чему не дајемо никакав разлог за спотицање, да се нашој служби не би имало шта приговорити, **4** него се у свему препоручујемо као Божје слуге: постојаношћу у многим кушњама, у невољама, у оскудици, у потешкоћама, **5** под ударцима, у затворима, у бунама, у напорном раду, у бесаним ноћима, у гладовању. **6** Препоручујемо се и чистоћом, знањем, дугим трпљењем, добротом, Светим Духом, нелицемерном љубављу, **7** истинитим речима, Божјом снагом. Препоручујемо се носећи оружје праведности у десници и левици, **8** славом и срамотом, лошим гласом и добрим гласом, као варалице, а ипак поштени, **9** као непознати, а ипак добро познати, као они који умиру, а ево, ипак живимо, као кажњени, али не убијени, **10** као ожалашћени, а увек радосни, као сиромашни, а који многе обогашћују, као они који немају ништа, а ипак имају све.

11 Све смо вам отворено рекли, Коринћани, и срце нам се широм отворило. **12** Вама није тесно у нама, али вам је тесно у вашим срцима. **13** Узвратите на исти начин - као деци вам говорим - и ви широм отворите своје срце.

14 Не будите у истом јарму с неверницима. Јер шта имају заједничко праведност и безаконје? Или шта имају заједничко светлост и тама? **15** Надаље, у чему се слажу Христос и Велијал?* Или шта је заједничко побожном и непобожном? **16** И како се Божји храм слаже с идолима? Јер ми смо храм живог Бога, као што је Бог рекао: „Пребиваћу међу њима, и бићу међу њима, и бићу њихов Бог, а они ће бити мој народ.“* **17** „Зато изађите из њихове средине и одвојте се“, каже Господ, „и не дотичите више ништа нечисто и ја ћу вас примити.“* **18** „И бићу вам отац, а ви ћете ми бити синови и кћери“,* каже Господ Свемоћни.“

7 Дакле, пошто имамо та обећања, љубазни, очистимо се од сваке прљавштине тела и духа, и усавршавајмо се у светости у страху пред Богом.

2 Направите места за нас у својим срцима. Никома нисмо учинили ништа нажао, никога нисмо упропастили, никога нисмо искористили. **3** Не кажем то да вас осудим. Јер већ сам рекао да сте у нашим срцима, било да умиремо било да живимо. **4** Вама могу да говорим врло отворено. Веома се поносим

вама. Испуњен сам утехом, преплавила ме је радост упркос свој нашој невољи.

5 Заиста, кад смо дошли у Македонију, није било олакшања за наше тело, него су нас и даље са свих страна сналазиле невоље - споља борбе, а изнутра страхови. **6** Али Бог, који теши потиштене, утешео нас је Титовом присутношћу. **7** И не само његовом присутношћу него и утехом којом се утешео због вас, јер нас је известило о вашој искреној жељи за покајањем, вашој тузи, вашој великој бризи за мене, тако да сам се још више обрадовао.

8 Зато, ако сам вас и ражалостио својим писмом, није ми жао. Ако ми је и било жао - видим да вас је то писмо ражалостило, али само накратко - **9** сада се радујем, не зато што сте се ражалостили, него зато што вас је та жалост навела на покајање, јер сте се ражалостили у складу с Божјом вољом, и због нас нисте претрпели никакву штету. **10** Јер жалост која је у складу са Божјом вољом подстиче на покајање које води у спасење, због чега не треба жалити, а жалост својствена овом свету доноси смрт. **11** Јер, ево, управо то што сте се ражалостили у складу с Божјом вољом уродило је горљивошћу у вама, па очишћењем, па огорчењем, па страхом, па искреном жељом за покајањем, па ревношћу, па исправљањем онога што је неисправно. У сваком погледу сте показали да сте у томе чисти. **12** Дакле, иако сам вам писао, нисам то учинио због онога који је поступио неисправно, нити због онога према коме се поступило неисправно, него да бисте пред Богом показали своју искрену жељу да нас послушате. **13** Зато смо се утешили.

А уз ту нашу утеху још смо се више обрадовали због Титове радости, јер сте сви ви окрепили његово срце. **14** Јер ако сам му се нешто хвалио вама, нисам се постидео, него као што је истина све што смо вам говорили, тако је и оно чиме смо се хвалили пред Титом било истинито. **15** И његова љубав према вама још је снажнија кад се сети послушности свих вас, како сте га примили са страхом и поштовањем. **16** Радујем се што ми ваш пример у свему даје храбрости.

8 Сада вас, браћо, желимо извести о Божјој благодати која је исказана македонским црквама. **2** Премда су биле у потешкоћама јер су доживеле велике кушње, обилувале су радошћу, па је њихово крајње сиромаштво уродило богатством дарожљивости. **3** Јер могу посведочити да су давале према својим могућностима, а и преко својих мо-

***6,15** „Велијал“ (хебрејски „Блијал“) значи „безвредан“, а односи се на Сотону. **6,16** Види: 3. Мојсијева 26,12. **6,17** Види: Исаија 52,11. **6,18** Види: Јеремија 31,1.

гућности. **4** Јер они су нас сами усрдно молили и преклињали да им омогућимо да приложе свој великодушни дар и да учествују у прикупљању помоћи у служењу светима. **5** И не само да су учинили како смо се надали него су пре свега себе дали Господу и нама, по Божјој вољи. **6** Због тога смо замолили Тита да доврши сакупљање вашег великодушног прилога као што је раније и започео. **7** Зато, као што обилујете у свему - у вери, у способности проповедања, у знању, у свој ревности и у овој љубави какву према вама показујемо - тако обилујте и у овом сакупљању прилога.

8 Не говорим вам то као да заповедам, него ради ревности других и да бих испитао искреност ваше љубави. **9** Јер познајете благодат нашег Господа Исуса Христа: према да је био богат, ради вас је постао сиромашан, да се ви обогатите његовим сиромаштвом.

10 А ово је моје мишљење о томе: на вашу је корист да довршите то дело које сте већ пре годину дана започели. И не само да сте то чинили, него сте то драговољно чинили. **11** А сада то дело и довршите - као што сте спремно желели да га извршите, тако га и довршите, од онога што имате. **12** Јер давање је нарочито добродошло ако неко даје са вољом. Од свакога се очекује да даје оно што има, а не оно што нема. **13** Али не желим да другима буде лако, а вама тешко, **14** него да у сврху изједначавања, ваш вишак сада покрије њихову оскудицу, како би једном и њихов вишак покрио вашу оскудицу - да буде једнакост. **15** Као што је написано: „Ко је имао много, није имао превише, а ко је имао мало, није имао премало.“*

16 А хвала Богу што је исту ревност за вас ставио у Титово срце. **17** Јер он је спремно прихватио наш подстицај, али пошто је врло реван, сам је драговољно пошао к вама. **18** А с њим шаљемо брата кога све цркве хвале због онога што чини за добру вест. **19** И не само то, него су га цркве именовале да буде наш сапутник у овом делу сакупљања прилога што треба да извршимо на славу Господа и као доказ наше спремности да помогнемо другима. **20** Тако желимо да избегнемо да нам ико ишта приговори у вези с тим великодушним прилогом који нам је поверен. **21** Јер „настојимо да све радимо поштено, не само пред Господом него и пред људима“.*

22 А с њима шаљемо и нашег брата у чију смо се ревност много пута у много чему увели, али сада је још ревнији због великог поуздања у вас. **23** А ако неко нешто пита за Тита - он је мој друг и сарадник који служи на ваше добро. А ако неко пита за нашу браћу - они су апостоли црква и Христова слава. **24** Зато им пред црквама покажите да их волите и да смо се с правом хвалили вама.

9 А сувишно је да вам пишем о сакупљању помоћи за свете, **2** јер знам да сте спремни да помогнете. Због тога се хвалим вама пред Македонцима и говорим да је Ахаја већ годину дана спремна да помогне, а ваша ревност је подстакла многе. **3** Ипак шаљем браћу, да се не покаже да смо се у том погледу неосновано хвалили вама, него да budete спремни, као што сам и говорио да ћете бити. **4** Иначе ћемо се, ако Македонци дођу са мном и нађу вас неспремне, ми - да не кажем ви - постидети због тога што смо се уздали у вас. **5** Зато сам сматрао потребним да замолим браћу да раније пођу код вас и да унапред припреме ваш великодушни дар који је већ раније обећан, да буде спреман као израз великодушности, а не као нешто изнуђено.

6 А што се тога тиче, кажем: ко оскудно сеје, оскудно ће и жети, а ко обилно сеје, обилно ће и жети. **7** Нека свако учини како је одлучио у срцу, не нерадо или на силу, јер Бог воли онога ко радосно даје.

8 А Бог вам може у изобилију исказати сву своју благодат да увек имате свега довољно и да вам још претекне да бисте чинили свако добро дело. **9** Као што је писано: „Он великодушно дели, даје сиромашнима, праведност његова заувек остаје.“* **10** А онај који у изобилију даје семе сејачу и хлеб људима за јело, даће вам семе и умножиће га и умножиће плодове ваше праведности. **11** У свему се обогаћујете за сваку врсту великодушности, која због онога што чинимо подстиче људе да захваљују Богу. **12** Јер та служба којом се сакупља помоћ не треба само да подмири потребе светих него треба и да пружи подстицај за многобројне захвале Богу. **13** Због онога што сте показали помажући тако другима, они славе Бога јер сте послушни доброј висти о Христу, као што јавно изјављујете, и зато што великодушно дајете прилоге њима и свима. **14** Усрдно се молећи за вас, они чезну за вама због благодати коју вам Бог обилно исказује.

***8,15** Види: 2. Мојсијева 16,18. **8,21** Види: Приче 3,4. **9,9** Види: Псалм 112,9.

15 Хвала Богу на његовом неописивом дару.

10 А ја, Павле, лично вас преклињем благошћу и добротом Христовом, ја, који остављам скроман утисак кад сам међу вама, али сам одважан према вама кад сам одсутан. **2** Молим вас, кад будем код вас, немојте ме приморавати да будем одважан онако како сам намеравао да будем и да морам предузети оштре мере против неких који сматрају да ми живимо по телу. **3** Јер иако живимо у телу, не водимо рат по телу. **4** Јер оружје нашег ратовања није телесно, него има велику снагу од Бога за рушење онога што је снажно утврђено. **5** Јер рушимо погрешна размишљања и сваку охолост која се подиже против познавања Бога, обуздавамо сваку мисао да би се покорила Христу **6** и спремни смо да казимо сваку непослушност, док ваша послушност не буде потпуна.

7 Ви гледате само спољашњост. Ако је неко уверен да је Христов, нека сам поново размисли о овоме: као што је он Христов, тако смо и ми. **8** Јер кад бих се и мало више хвалио овлашћењем које нам је Господ дао да вас изграђујемо, а не да вас рушимо, не бих се постидео. **9** Говорим вам то да не бисте помислили да својим писмима желим да вас уплашим. **10** Јер неки кажу: „Његова писма имају тежину и снажна су, али кад је лично присутан, делује незнатно, а речи су му безвредне.“ **11** Нека такви размисле о овоме: какви смо на речима у писмима кад смо одсутни, такви ћемо бити и на делу кад будемо присутни. **12** Јер се не усуђујемо да се сврстамо или упоређујемо с неким који сами себе препоручују. Себе процењују сопственим мерилима и упоређују се сами са собом - неразумно поступају.

13 А ми се нећемо хвалити оним што је изван наших граница, него оним што је унутар граница подручја које нам је Бог одмерио, а које обухвата и вас. **14** Заиста, ми не идемо преко својих граница - као што би било да те границе не обухватају и вас - јер смо први стигли до вас с добром вешћу о Христу. **15** Не хвалимо се оним што је изван наших граница, туђим напорима, него се надамо да ће, с растом ваше вере, међу вама порастати цењење за оно што чинимо унутар свог подручја. Тада ће наша достигнућа бити још већа, **16** па ћемо и изван ваших граница објављивати добру вест, како се не бисмо хвалили оним што је већ учињено на туђем подручју. **17** „А ко се хвали, нека се хвали Господом.“* **18** Јер Господ не признаје онога

који сам себе препоручује, него онога кога он препоручује.

11 Кад бисте барем поднели нешто мало моје неразумности. У ствари, већ ме и поднесите. **2** Јер ревно се бринем за вас као што то Бог чини, јер сам вас обећао једном мужу, Христу, како бих вас довео пред њега као честиту девицу. **3** Али се бојим да се - као што је змија завела Еву својим лукавством - ваше мисли не искваре и одврате од искренности и честитости које дугујете Христу. **4** Јер ако неко дође и проповеда другачијег Исуса од онога кога смо ми проповедали, или ако примите другачији дух од онога који сте примили или другачију добру вест од оне коју сте прихватили, ви таквог спремно подносите. **5** Сматрам, наиме, да ни у чему не заостајем за превеликим апостолима. **6** Јер ако сам и невест у говору, нисам у знању. Напротив, то смо вам на сваки начин и у свему показали.

7 Или сам починио грех јер сам вам - понизивши се како бисте се ви узвисили - радо објавио Божју добру вест без икакве наплате? **8** Од других цркава сам примио плату прихватајући подршку од њих како бих вама служио. **9** А кад сам био код вас и запао у оскудицу, никоме нисам био на терету, јер су браћа која су дошла из Македоније великодушно подмирила моје потребе. Да, у свему сам пазео, а и надаље ћу пазити, да вам не будем на терету. **10** Све док је Христова истина у мени, ништа ме неће спречити да се тиме хвалим у ахајским крајевима. **11** Зашто сам тако поступио? Зар зато што вас не волим? Бог зна да вас волим.

12 А што чиним, и даље ћу чинити, да одузем изговор онима који траже изговор да се хвале како су по служби једнаки нама.

13 Јер такви људи су лажни апостоли, који варају друге и претварају се да су Христови апостоли. **14** А није ни чудо, јер се и сам Сотона претвара да је анђеоске светлости. **15** Зато није ништа необично ако се и његове слуге претварају да су слуге праведности. Али крај ће им бити по њиховим делима.

16 Опет кажем: Нека ме нико не сматра неразумним. Али чак и ако ме сматрате таквим, прихватите ме макар и као неразумног, да се и ја нешто мало похвалим. **17** Што говорим, не говорим као што би Господ говорио, него као у неразумности, у том самоувереном хвалисању. **18** Пошто се многи хвале оним што је људско, и ја ћу се хвали-

***10,17** Види: Јеремија 9,24.

ти. **19** Јер радо подносите неразумне - ви који сте разумни. **20** У ствари, подносите свакога ко вас заробљава, свакога ко прождире оно што имате, свакога ко отима оно што имате, свакога ко се уздиже изнад вас, свакога ко вас удара по лицу.

21 То кажем на нашу срамоту, јер неки мисле да смо били слаби.

Али, ако је неко одважан у нечему - говорим као неразуман човек - и ја сам одважан у томе. **22** Јесу ли Јевреји? И ја сам. Јесу ли Израелци? И ја сам. Јесу ли Аврамово потомство? И ја сам. **23** Јесу ли Христове слуге? Не одговарам као мудар: ја сам то још и више - више сам се напрезао, више сам био у затворима, преко сваке мере сам добијао ударце, често сам био у смртној опасности. **24** Од Јудејаца сам пет пута добио четрдесет удараца мање један,* **25** трипут сам био ишибан, једном каменован, трипут сам доживео бродолом, ноћ и дан провео сам у дубоком мору. **26** Често сам путовао, био сам у опасностима од река, у опасностима од разбојника, у опасностима од сународника, у опасностима од незнабожаца, у опасностима у граду, у опасностима у пустињи, у опасностима на мору, у опасностима међу лажном браћом, **27** у тешком и напорном раду, у многим непреспаваним ноћима, у глади и жеђи, често сам се уздржавао од хране, био сам у хладноћи и голотињи.

28 Осим свих тих спољашњих невоља, сваки дан ме притиска и брига за све цркве. **29** Ко је слаб, а да и ја нисам слаб? Ко је посрнуо у вери, а да ја не изгарам од гнева?

30 Ако се треба хвалити, хвалићу се оним што показује моју слабост. **31** Бог и Отац Господа Исуса, онај кога треба хвалити у сву вечност, зна да не лажем. **32** У Дамаску је намесник цара Арете држао град Дамаштана под стражом како би ме ухватио, **33** али су ме кроз прозор, у корпи, спустили преко зида па сам умакао његовим рукама.

12 Морам да се хвалим. Од тога, додуше, нема користи, али прећи ћу на Господње визије и објаве. **2** Знам човека у јединству с Христом, који је пре четрнаест година - да ли у телу или изван тела, не знам, Бог зна - био однесен до трећег неба. **3** Да, знам да је тај човек - да ли у телу или изван тела, не знам, Бог зна - **4** био однесен у рај и чуо речи које се не смеју изрећи, које човеку није дозвољено да говори. **5** Таквим ћу се човеком хвалити, а самим собом нећу се хвалити,

осим својим слабостима. **6** Јер ако бих икад пожеleo да се хвалим, не бих био неразуман, јер бих говорио истину. Али се уздржавам од тога, да не би неко мислио о мени више од онога што од мене види или чује, **7** због силних објава.

Зато, да се не бих узохоллио, дат ми је трн у телу, Сотонин анђео, да ме удара, како се не бих узохоллио. **8** Због тога сам три пута молио Господа да то уклони од мене. **9** Али он ми је рекао: „Довољна ти је благодат коју ти исказујем, јер се моја сила у потпуности показује кад си слаб.“ Зато ћу се најрадије хвалити својим слабостима, да би Христова сила попут заклона остала надамном. **10** Зато сам добре воље у слабостима, у увредама, у оскудицама, у прогонствима и потешкоћама за Христа. Јер кад сам слаб, онда сам јак.

11 Постао сам неразуман, јер сте ме ви на то натерали. Јер је требало да ме ви препоручите, пошто ни у чему не заостајем за вашим великим апостолима, премда нисам ништа. **12** Заиста, докази мог апостолства показали су се међу вама с великом устрајношћу и знацима и чудима и моћним делима. **13** У чему сте то мањи од осталих цркава, осим у томе што вам ја нисам био на терету? Опростите ми што сам то скривио.

14 Ево, већ сам трећи пут спреман да дођем код вас и нећу вам бити на терету, јер не тражим вашу имовину, него вас. Наиме, не треба деца да стичу имовину родитељима, него родитељи деци. **15** А ја ћу врло радо све потрошити и самог себе истрошити за ваше душе. Ако ја вас толико волим, зар ћете ви мене волети мање од тога? **16** Али како год било, ја вам нисам био на терету. А ви ипак кажете да сам био „лукав“ и да сам вас ухватио „на превару“. **17** Да ли сам вас искористио преко некога од оних које сам вам послао? **18** Замолио сам Тита да вас посети и послао с њим још једног брата. Зар вас је Тит у било чему искористио? Зар нисмо ми исто размишљали? Зар нисмо исто поступали?

19 Зар све ово време мислите да се бранимо пред вама? Пред Богом говоримо као Христови ученици. А све је то, љубазни, за ваше изграђивање. **20** Јер се бојим да вас, кад дођем, можда нећу наћи онакве какве бих желео и да ја према вама нећу бити онакава каква бисте хтели да будем, него да ћу можда затећи свађу, љубомору, гнев, препирке, клеветања, оговарања, охолост, неред. **21** Бојим се да ће ме, кад опет дођем, мој Бог постидети код вас и да ћу туговати

*11,24 Види: 5. Мојсијева 25,3.

за многима који су раније сагрешили, а нису се покајали за нечистоћу и блуд и бесрамна дела која су чинили.

13 Ово је трећи пут како долазимо код вас. „Нека свака ствар буде потврђена на основу изјаве два или три сведока.“* **2** Иако нисам с вама, прихватите моје речи као да сам по други пут код вас. Дакле, као што сам раније упозорио, тако и сада упозоравам оне који су раније сагрешили и све остале да, ако опет дођем, никога нећу штедети, **3** јер ви тражите доказ да у мени говори Христос, који према вама није слаб, него је силан међу вама. **4** Истина, био је распет због слабости, али је жив захваљујући Божјој сили. И ми смо, истина, слаби као што је он био, али ћемо живети с њим захваљујући Божјој сили која делује на вас.

5 Испитујте да ли сте у вери, сами себе проверавајте. Зар не схватате да је Исус Христос у јединству с вама? Требало би да је тако, осим ако нисте одбачени. **6** Заиста се

2. КОРИНЋАНИМА 13,1 - ГАЛАТИМА 1,16

надам да ћете спознати да ми нисмо одбачени.

7 Молимо се Богу да не учините никакво зло, не зато да ми будемо прихваћени, него да ви чините добро, макар и ми били одбачени. **8** Јер ништа не можемо учинити против истине, него само за истину. **9** Да, радујемо се кад год смо ми слаби, а ви јаки. За то се и молимо - да се исправљате. **10** Зато вам ово и пишем док сам одсутан, да не бих морао да строго наступим кад будем присутан, јер овлашћење које ми је Господ дао треба да служи за изграђивање, а не за рушење.

11 На крају, браћо, радујте се, исправљајте се, утешавајте се, будите сложни у размишљању, живите у миру, па ће Бог љубави и мира бити с вама. **12** Поздравите један другог светим пољупцем. **13** Поздрављају вас сви свети.

14 Нека благодат Господа Исуса Христа и Божја љубав и јединство у Светом Духу буду са свима вама.

ГАЛАТИМА ПОСЛАНИЦА

Писац: **Павле**

Место писања: **Коринт**

Писање завршено: **око 50 - 52. н. е.**

1 Павле, апостол - кога нису послали људи нити га је поставио неки човек, него Исус Христос и Бог Отац који је Исуса васкрснуо из мртвих - **2** и сва браћа која су самном, црквама у Галатији:*

3 Благодат вам и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа. **4** Он је дао себе за наше грехе да би нас избавио од садашњег злог света по вољи нашег Бога и Оца, **5** коме нека је слава у сву вечност. Амин.

6 Чудим се да се тако брзо одвраћате од Онога који вас је позвао Христовом благодаћу и да слушате неку другу добру вест.* **7** Али друга не постоји. Постоје само неки који вас збуњују и желе да искриве добру вест о Христу. **8** Али чак и кад бисмо вам ми, или кад би вам анђеоски са неба објавио другачију добру вест од оне коју смо вам већ објавили,

нека буде проклет. **9** Оно што смо већ рекли, то и сада понављам: Ко год вам објави другачију добру вест од оне коју сте већ прихватили, нека буде проклет.

10 Заиста, да ли ја сада покушавам да придобијем људе или Бога? Или настојим да угодим људима? Кад бих још увек угађао људима, не бих био Христов слуга. **11** Јер вам напомињем, браћо, да добра вест коју сам објавио није људска порука, **12** јер је нисам примио од човека нити ме је неко учио о њој, него ми је њу објавио с неба Исус Христос.

13 А чули сте како сам некада живео у јудаизму - да сам преко сваке мере прогонио Божју цркву и хтео сам да је затрем. **14** И напредовао сам у јудаизму више од многих својих вршњака у свом народу, јер сам био много ревнији од других за предања својих очева. **15** Али кад је Богу, који је дао да се родим и који ме је позвао у својој благодати, било по вољи **16** да преко мене открије свог Сина, како бих незнабошцима објавио добру

***13,1** Види: 4. Мојсијева 35,30. **1,2** Римска провинција која се налазила у средишњем делу данашње Мале Азије. **1,6** Или на грчком „јеванђеље“.

вест о њему, нисам се одмах посаветовао с телом и крвљу, **17** нити сам отишао у Јерусалим код оних који су пре мене били апостоли, него сам отишао у Арабију, па се опет вратио у Дамаск.

18 Затим сам, после три године, отишао у Јерусалим да посетим Кифу и остао сам код њега петнаест дана. **19** Али нисам видео никог другог од апостола осим Јакова, Господовог брата. **20** А за ово што вам пишем, ево, пред Богом изјављујем да није лаж.

21 Затим сам отишао у сиријске и киликијске крајеве. **22** Али Христове цркве у Јудеји нису ме лично познавале. **23** Само су чуле од других: „Онај који нас је раније прогонио сада објављује добру вест о вери која је раније хтео да затре.“ **24** Тако су због мене почеле да славе Бога.

2 Затим сам, после четрнаест година, опет отишао у Јерусалим с Варнавом, а повео сам и Тита. **2** А отишао сам јер сам добио објаву с неба. И изнео сам пред истакнутом браћом добру вест коју проповедам међу незнабошцима, али то сам им рекао насамо. Хтео сам да будем сигуран да не трчим, или да нисам трчао, узалуд. **3** Али чак ни Тит, који је био са мном, није био присиљен да се обреже, иако је Грк. **4** А све због лажне браће која су се потајно увукла, која су се ушунјала да угроне нашу слободу коју имамо у јединству с Христом Исусом, како би нас учинили робовима. **5** Ни начас им нисмо попустили, нисмо им се покорили, да би истина добре вести остала код вас.

6 А они који су сматрани угледнима - какви год да су некада били, мени је то свеједно, јер Бог не гледа ко је ко - мени ти истакнути људи у ствари нису дали ништа ново. **7** Већ, напротив, кад су видели да ми је поверена добра вест за необрезане, као што је Петру за обрезане - **8** јер онај који је Петра овластио за апостолство међу обрезанима овластио је и мене да идем к незнабошцима - **9** и кад су сазнали за благодат која ми је била указана, Јаков и Кифа и Јован, који су сматрани стубовима, пружили су мени и Варнави десницу у знак сагласности да ми идемо к незнабошцима, а они к обрезанима. **10** Само су нас замолили да мислимо на сиромашне. То сам ревно и чинио.

11 Али кад је Кифа дошао у Антиохију, у лице сам му се супротставио, јер је заслужио осуду. **12** Наиме, пре него што су стигли неки Јаковљеви сарадници, јео је с онима из других народа, али кад су они стигли, почео је да се повлачи и да се одваја, јер се бојао

оних из обрезања. **13** И остали Јудејци су му се придружили у том претварању, па се чак и Варнава повео за њиховим претварањем.

14 Али кад сам видео да не поступају исправно, по истини добре вести, рекао сам Кифи пред свима: „Ако ти, који си Јудејца, живиш као они из других народа, а не као Јудејци, како можеш да присиљаваш оне из других народа да живе по јудејским обичајима?“

15 Ми који смо по рођењу Јудејци, а не незнабожачки грешници, **16** и који знамо да се човек не прогласава праведним због вршења дела прописаних законом, него због вере у Христа Исуса, и ми смо поверовали у Христа Исуса, да бисмо били проглашени праведнима због вере у Христа, а не због вршења дела прописаних законом, јер због вршења тих дела ниједан човек неће бити проглашен праведним. **17** А ако смо се ми, у настојању да будемо проглашени праведнима по Христу, и сами показали грешницима, да ли је онда Христос у служби греха? Нипошто! **18** Јер ако поново градим исто оно што сам једном срушио, показујем да сам преступник. **19** Према прописима закона, ја сам закону умро да бих Богу живео. **20** Разапет сам с Христом. Не живим више ја, него Христос живи у мени. Јер живот који сада живим у телу, живим због вере у Сина Божјег, који ме је волео и предао себе за мене. **21** Ја не одбацујем Божју благодат, јер ако праведност долази преко закона, онда је Христос узалуд умро.

3 О безумни Галати, ко вас је то обмануо - вас који сте јасно разумели зашто је Исус Христос био разапет? **2** Само ово желим да сазнам од вас: Да ли сте Дух примили зато што сте вршили дела прописана законом или зато што сте поруку коју сте чули примили с вером? **3** Зар сте толико безумни? Зар сада на телесан начин довршавате оно што сте почели на духован начин? **4** Зар сте узалуд толико претрпели? Надам се да није било узалуд. **5** Онај, дакле, по коме добијате Дух и који међу вама чини моћна дела, да ли то чини зато што врши дела прописана законом или зато што је поруку коју је чуо прихватио с вером? **6** Тако је и Аврам „веровао Господу, и он га је због тога сматрао праведним“.*

7 А знајте да су они који се држе вере - Аврамови синови. **8** А Писмо је, предвидевши да ће Бог људе из других народа прогласити

3,6 Види: 1. Мојсијева 15,6.

праведнима због вере, унапред објавило добру вест Авраму: „Преко тебе ће се благословити сви народи.“* **9** Зато они који се држе вере добијају благослов као и верни Аврам.

10 Јер се сви који се ослањају на вршење дела прописаних законом налазе под проклетством, јер је написано: „Проклет да је свако ко се не држи свега што је написано у свитку Закона и ко то не врши.“* **11** А очигледно је да пред Богом нико није проглашен праведним зато што се држи закона, јер „праведник ће живети због вере“.* **12** А Закон није заснован на вери, него „он значи живот ономе ко га се држи“.* **13** Христос нас је купио и тако ослободио проклетства Закона поставши уместо нас проклетство, јер је написано: „Проклет је свако ко је обешан на дрво.“* **14** То се догодило да Аврамов благослов преко Исуса Христа дође на друге народе, да обећани Дух примимо због своје вере.

15 Браћо, даћу вам пример из живота: кад људи склопе правоснажан савез, нико га не поништава нити му нешто додаје. **16** А обећања су била дата Авраму и његовом потомству. Није речено: „И потомствима“, као да се односи на многа, него као на једно: „И твом потомству“, које је Христос. **17** Хоћу ово да кажем: Закон који је настао четресто тридесет година касније не може поништити савез који је Бог раније учинио правоснажним нити може укинути обећање. **18** Јер ако се наследство добија по закону, више се не добија по обећању. А Авраму га је Бог подао по обећању.

19 Чему онда Закон? Био је додат да би преступи постали очигледни, док не дође потомство коме је дато обећање. И био је пренесен преко анђела руком посредника. **20** Али посредника нема кад постоји само једна страна, а Бог је само један. **21** Да ли је онда Закон против Божјих обећања? Нипошто! Јер да је био дат закон који би могао дати живот, тада би праведност долазила путем закона. **22** Али Писмо је све предало у заточеништво под власт греха, да би обећање које произлази из вере у Исуса Христа било дато онима који исказују веру.

23 А пре него што је дошла вера, били смо чувани под законом, предати у заточеништво, чекајући веру која је имала да се објави. **24** Тако нам је Закон био старатељ који нас је водио до Христа, да будемо проглашени

праведнима због вере. **25** А откако је дошла вера, више нисмо под старатељем.

26 Заиста, сви сте ви Божји синови због своје вере у Христа Исуса. **27** Јер сви ви који сте се крстили да budete у јединству с Христом, Христом сте се оденули. **28** Нема више ни Јудејца ни Грка, нема ни роба ни слободњака, нема ни мушког ни женског, јер ви сте сви једно у јединству с Христом Исусом. **29** А ако сте Христови, онда сте Аврамово потомство, наследници по обећању.

4 Хоћу да кажем: све док је наследник дете, нимало се не разликује од слуге, иако је господар свега, **2** него је под старатељима и настојницима све до дана који је одредио његов отац. **3** Тако смо и ми, док смо били деца, робовали начелима овог света. **4** Али кад се време навршило, Бог је послао свог Сина, рођеног од жене и послушног закону, **5** да купи и ослободи оне који су под законом, како би нас Бог усвојио као синове.

6 А пошто сте синови, Бог је у наша срца послао Дух свог Сина и тај Дух виче: „Ава* Оче!“ **7** Зато више ниси слуга него син. А ако си син, онда си и наследник по Богу.

8 Док још нисте познавали Бога, робовали сте боговима који по својој природи нису богови. **9** А сада кад сте упознали Бога - у ствари сада кад је Бог упознао вас - како то да се поново враћате испразним и лошим начелима и желите да им опет изнова робујете? **10** Ви помно држите дане и месеце и раздобља и године. **11** Бојим се за вас, да се можда нисам узалуд трудио око вас.

12 Браћо, молим вас, будите као ја, јер сам и ја био као ви. Нисте ми учинили ништа нажао. **13** Али знате да сам вам први пут услед болести објавио добру вест. **14** Премда вам је моја болест била кушња, нисте ме презрели нити плували по мени, него сте ме примили као анђела Божјег, као Христа Исуса.

15 Где је сада радост коју сте тада осећали? Сигуран сам да сте били спремни да своје очи извадите и да их мени дате, само да сте могли. **16** Јесам ли вам постао непријатељ зато што вам говорим истину? **17** Они се горљиво труде да вас придобију, али немају добре намере, него желе да вас одвоје од мене, да бисте њих горљиво следили. **18** А добро је ако се неко горљиво труди око вас у доброј намери и волео бих да то неко увек чини, а не да је тако само кад сам ја код вас, **19** дечице моја, због које опет трпим порођајне болове који ће трајати до Христово обличје не постане у вама. **20** Али желео бих да сада будем код вас и да другачије

***3,8** Види: 1. Мојсијева 12,3. **3,10** Види: 5. Мојсијева 27,26. **3,11** Види: Авакум 2,4. **3,12** Види: 3. Мојсијева 18,5. **3,13** Види: 5. Мојсијева 21,23. **4,6** Арамејска реч која значи „отац“.

разговарам с вама, јер не знам шта ћу с вама.

21 Реците ми, ви који желите да будете под законом: Зар не чујете шта каже Закон?

22 На пример, написано је да је Аврам имао два сина, једног са слушкињом и једног са слободном женом. **23** Али син слушкиње рођен је по телу, а син слободне по обећању.

24 То све има и симболично значење, јер те жене представљају два савеза. Један је с горе Синај и рађа децу за ропство - то је Агара. **25** Агара представља Синај, гору у Арабији, и одговара данашњем Јерусалиму, јер је у ропству са својом децом. **26** А горњи Јерусалим је слободан, он је наша мајка.

27 Јер написано је: „Радуј се, нероткињо која не рађаш! Кличи и узвикуј, ти што ниси у порођајним боловима, јер деце напуштене жене има више него деце оне која има мужа.“* **28** А ми смо, браћо, деца обећања, као што је био Исак. **29** Али као што је онда онај који је био рођен по телу прогонио онога који је био рођен по Духу, тако је и сада. **30** Али шта каже Писмо? „Отерај слушкињу и њеног сина, јер син слушкиње неће бити наследник са сином слободне жене.“* **31** Зато, браћо, нисмо деца слушкиње, него деца слободне жене.

5 За такву слободу Христос нас је ослободио. Зато будите непоколебљиви и не дајте се опет упрегнути у јарам ропства.

2 Ево, ја, Павле, кажем вам: ако се обрежете, Христос вам неће ништа користити. **3** И опет сведочим сваком човеку који се обреже да је дужан да извршава сав Закон. **4** Одвојени сте од Христа, ви који покушавате да budete проглашени праведнима по закону, изашли сте из окриља његове благодати.* **5** Јер ми по духу жељно очекујемо праведност којој се надамо, праведност која произлази из вере. **6** Јер у Христу Исусу ништа не вреди ни обрезанье ни необрезанье, него вера која се делима показује у љубави.

7 Добро сте трчали. Ко вас је спречио да се покоравате истини? **8** Такво наговарање није од онога који вас позива. **9** Мало квасца укисели цело тесто. **10** Уверен сам да ви који сте у јединству с Господом нећете другачије мислити. А онај који вас збуњује биће осуђен, ко год да је. **11** А ако ја, браћо, и даље проповедам обрезанье, зашто ме онда и даље прогоне? Кад бих то чинио, онда крст

више не би био камен спотицања. **12** О, кад би били одбачени они који вас збуњују.

13 А ви сте, браћо, позвани на слободу. Само нека вам та слобода не служи као подстицај грешном телу, него у љубави робујте једни другима. **14** Јер се сав Закон испуњава у једној заповести: „Воли свог ближњег као самог себе.“* **15** Али, ако једни друге гризете и изједате, пазите да једни друге не истребите.

16 Кажем вам дакле: По Духу живите, па нећете удовољавати жељама тела. **17** Јер тело се са својим жељама противи Духу, а дух се противи телу. Заиста, они се противе једно другом, тако да не чините оно што бисте желели. **18** А ако вас води Дух, нисте под законом.

19 А дела тела су очигледна. То су: блуд, нечистоћа, бесрамност, **20** идолопоклонство, врачарство, непријатељства, свађе, љубомора, срдне, препирке, поделе, јереси, **21** зависти, пијанке, разудане гозбе и томе слично. То вам унапред кажем, као што сам вам већ и рекао, да они који тако нешто чине неће наследити Божје царство.

22 А плод Духа је: љубав, радост, мир, трпљење, љубазност, доброта, вера, **23** благод, самосавладавање. Против тога нема закона. **24** А они који припадају Христу Исусу разапели су тело заједно са страстима и жељама тела.

25 Ако живимо по Духу, дозволимо Духу да нас води! **26** Не будимо сујетни, не надмећимо се једни с другима, не завидимо једни другима.

6 Браћо, ако неко ненамерно погрешити, ви који сте духовни исправљајте таквог човека у духу благодсти, пазећи на себе да и сами не дођете у искушење. **2** Носите бремена један другога, и тако ћете испунити Христов закон. **3** Јер ако неко мисли да је нешто, а није ништа, сам себе заварава. **4** Али нека свако испита своје дело, па ће разлог за задовољство имати у самом себи, а не упоређујући се с другима. **5** Јер свако ће носити свој терет.

6 И нека онај ко се поучава Божјој речи дели све добро што има са оним ко га поучава.

7 Не заваравајте се: Бог се не може смејавати. Јер шта човек посеје, то ће и пожњети. **8** Ко сеје у своје тело, од тела ће пожњети пропасти, а ко сеје у дух, од духа ће пожњети вечни живот. **9** Зато не посустајмо у чињењу добра, јер ћемо, ако се не уморимо, жети кад дође време. **10** Зато, дакле, док за

***4,27** Види: Исаија 54,1. **4,30** Види: 1. Мојсијева 21,10. **5,4** Или: „незаслужене доброте“. **5,14** Види: 3. Мојсијева 19,18.

то имамо прилику, чинимо добро свима, а нарочито својој браћи у вери.

11 Погледајте каквим вам великим словима пишем својом руком.

12 Сви који желе да по телу угоде другима, присиљавају вас да се обрежете, само зато да не буду прогоњени због крста Христовог. **13** Јер чак ни они који се обрезују не држе се Закона, него желе да се ви обрежете како би се хвалили вашим телом. **14** А ја не желим да се ичим хвалим, осим крста

нашег Господа Исуса Христа, посредством кога је свет за мене разапет, и ја за свет. **15** Јер није важно ни обрезање ни необрезање, него ново створење. **16** А на свима који буду по овом правилу живели, на њима нека буде мир и милосрђе - на Израелу Божјем.

17 Нека ми од сада више нико не ствара невоље, јер ја на свом телу носим белеге који показују да сам Исусов слуга.

18 Браћо, нека благодат нашег Господа Исуса Христа буде с вашим духом. Амин.

ЕФЕСЦИМА ПОСЛАНИЦА

Писац: **Павле**

Место писања: **Рим**

Писање завршено: **око 60 - 61. н. е.**

1 Павле, Божјом вољом апостол Христа Исуса, светима који су у Ефесу и вернима у јединству с Христом Исусом:

2 Благодат вам и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа.

3 Нека је благословљен Бог и Отац нашег Господа Исуса Христа, јер нас је због нашег јединства с Христом благословио сваким духовним благословом на небесима, **4** јер нас је пре постанка света изабрао да будемо у јединству с њим, да бисмо били свети и без мане пред њим у љубави. **5** Јер је унапред одредио да нас преко Исуса Христа усвоји као синове, што му је угодно и по вољи, **6** да би био хваљен због своје славне благодати коју нам је љубазно исказао преко свог вољеног Сина. **7** Преко њега, његовом крвљу, ослобођени смо откупнином, опроштени су нам преступи по богатству његове благодати.

8 Обилно нам је уделио ту благодат заједно са свом мудрошћу и разборитошћу, **9** тиме што нам је обзнао тајну своје воље. Та тајна је у складу с оним што жели, с његовом намером **10** да се све уреди кад се наврши време, наиме да се све поново састави у Христу - оно што је на небесима и оно што је на земљи - у њему, **11** с ким смо у јединству и ми избрани за наследнике, унапред одређени према намери онога који све чини по својој вољи и одлуци, **12** да ми који смо се први уздали у Христа будемо на хвалу и славу Богу. **13** А и ви сте се уздали у њега кад сте чули реч истине, добру вест о свом

спасењу, и преко њега сте, кад сте поверовали, били запечаћени обећаним Светим Духом, **14** који је залог нашег наследства, да Божје власништво буде ослобођено откупнином, њему на славу и хвалу.

15 Зато и ја, откако сам чуо за вашу веру у Господа Исуса која се види у вашем опхођењу са свима светима, **16** не престајем да захваљујем за вас. Стално вас спомињем у својим молитвама, **17** да би вам Бог нашег Господа Исуса Христа, Отац славе, дао Духа мудрости и разумевања небеских објава како бисте га добро упознали. **18** Пошто вам је просветлио очи срца, молим се да спознате каква је то нада на коју вас је позвао, какво је то славно богатство које чува као наследство за свете, **19** и каква је то ненадмашна величина његове силе коју даје нама који му верујемо. Та величина се види по деловању његове силне моћи, **20** коју је на делу показао на Христу кад га је подигао из мртвих и поставио себи здесна на небесима, **21** далеко изнад сваке владавине и власти и силе и управе и сваког имена које је дато, не само у овом поретку него и у ономе који треба да дође. **22** И све му је покорио под ноге и учинио га поглаварем над свим за добро цркве, **23** која је његово тело, пунина онога који испуњава све у свему.

2 Бог вас је оживео иако сте били мртви због својих преступа и греха, **2** у којима сте некада живели како живи овај свет, по вољи владара који влада духом, духом који сада делује у синовима непослушности. **3** И међу

њима смо сви ми некада живели по жељама свог тела угађајући прохтевима тела и ума, и по својој природи били смо деца која заслужују Божји гнев, као и остали. **4** Али Бог, који је богат милосрђем, исказао нам је своју велику љубав **5** тиме што нас је оживео и ујединио с Христом, још док смо били мртви због преступа - благодаћу сте спасени - **6** и васкрснуо нас с њим и поставио нас с њим на небесима јер смо у јединству са Христом Исусом, **7** да би нам, у благонаклоности коју осећа према нама који смо у јединству са Христом Исусом, у поретку који долази показао неизмерно богатство своје благодати.

8 Том благодаћу спасени сте по вери. И то није ваша заслуга - то је Божји дар. **9** Не, то није због дела, да се нико не би могао тиме хвалити. **10** Јер ми смо његово дело, створени у Христу Исусу да бисмо чинили добра дела, која је Бог унапред одредио да их чинимо.

11 Зато имајте на уму да сте раније по телу били незнабошци - називали су вас „необрезанима“ они који себе називају „обрезанима“, који су обрезани руком на телу - **12** да сте у то време били без Христа, отуђени од израелске заједнице и странци за који нису важиле савези обећања, били сте без наде и без Бога у свету. **13** Али ви који сте некада били далеко од Бога сада сте у јединству са Христом Исусом дошли близу Бога Христовом крвљу. **14** Јер је он наш мир, он који је од две групе направио једну и срушио преградни зид* који их је раздвајао. **15** Својим телом укинуо је непријатељство тог закона, са његовим заповестима и одредабама, да би у јединству са собом од две групе створио једног новог човека и успоставио мир **16** и да би обе групе у једном телу помирио с Богом посредством крста, јер је убио непријатељство на њему. **17** И дошао је и објавио добру вест мира вама који сте били далеко од Бога и онима који су били близу Бога, **18** јер преко Христа и једни и други имамо приступ Оцу једним Духом.

19 Дакле, више нисте странци ни дошљаци, него сте суграђани светих и Божји укућани, **20** назидани на темељу апостола и пророка, а угаони камен темељац је сам Христос Исус. **21** У јединству с њим цела грађевина је складно повезана и израста у свети Господњи храм. **22** У јединству с Христом и ви

се уграђујете у грађевину у којој Бог пребива Духом.

3 Зато сам ја, Павле, затвореник због Христа Исуса за вас, људе из других народа. **2** Заиста, чули сте да ми је за ваше добро поверено управљање Божјом благодаћу, **3** да ми је објавом с неба обзнањена тајна, као што сам вам претходно укратко написао. **4** Дакле, кад то читате, можете проникнути у моје разумевање тајне о Христу. **5** У другим нараштајима та тајна није била обзнањена људским синовима као што је сада Духом откривена његовим светим апостолима и пророцима, **6** наиме да људи из других народа с нама треба да буду сунаследници и удови истог тела и учесници обећања у јединству с Христом Исусом, захваљујући доброј вести. **7** Ја сам постао слуга те тајне по Божјој благодати. Тај дар ми је Бог дао исказавши тиме своју силу.

8 Мени, најмањем од свих светих, указана је та благодат, да другим народима објавим добру вест о Христовом неистраживом богатству **9** и да људима обзнаним како Бог управља откривањем тајне која је од давнина сакривена у њему, који је све створио. **10** Сврха тога била је да се сада преко цркве владарима и властима на небесима обзнани разнолика Божја мудрост, **11** према вечној намери коју он има у вези са Христом Исусом, нашим Господом. **12** Захваљујући Христу можемо слободно говорити и с поуздањем приступити Богу путем своје вере у Христа. **13** Зато вас молим да не клонете због мојих невоља које ради вас подносим, јер су оне ваша слава.

14 Зато савијам колена пред Оцем, **15** коме свака породица на небу и на земљи дугује своје име. **16** И молим га да вам по богатству своје славе омогући да свог унутрашњег човека ојачате снагом која долази посредством његовог Духа **17** и да Христос посредством своје вере у љубави пребива у вашим срцима и да будете укуорењени и утемељени, **18** како бисте у потпуности могли разумети, заједно са свима светима, шта је ширина и дужина и висина и дубина истине **19** и да спознате Христову љубав која надлази знање, да бисте се испунили свом пунином коју даје Бог.

20 А онемо који својом силом која делује у нама може учинити неизмерно више од свега што молимо или замислимо, **21** њему нека је слава преко цркве и преко Христа Исуса кроз све нараштаје у сву вечност. Амин.

***2,14** Алузивија на преграду у храму која је спречавала не-Јевреје да уђу у дворишта у која су присутни имали само Јевреји.

4 Зато вас ја, затвореник због Господа, усрдно молим да живите животом достојним позива којим сте позвани, **2** са свом понизношћу и благошћу, с дугим трпљењем, подношећи једни друге с љубављу, **3** истински се трудећи да одржите јединство духа, у миру који вас повезује. **4** Једно је тело и један дух - као што је и једна нада на коју сте позвани - **5** један Господ, једна вера, једно крштење, **6** један Бог и Отац свих, који је над свима и у свима и делује преко свих.

7 А свакоме од нас указана је благодат, онолико колико му је Христос подарио. **8** Зато је речено: „Кад је узашао на висину, одвео је заробљенике, дао је људе на дар.“ **9** А то што каже „узашао је“, шта друго значи него да је најпре сишао у доње крајеве, на земљу? **10** Онај који је сишао исти је онај који је и узашао далеко изнад свих небеса, да све испуни.

11 И дао је неке да буду апостоли, неке да буду пророци, неке да буду проповедници добре вести, неке да буду пастири и учитељи, **12** како би усмеравали свете, како би служили и како би изграђивали Христово тело, **13** док сви не постигнемо јединство у вери и у добром познавању Сина Божјег, док не постанемо одрасли људи, док не узрасте-мо до пунине Христове. **14** да више не будемо мала деца коју као да бацају таласи и коју тамо-амо носи сваки ветар учења, јер слушају људе који се служе преваром и који их лукаво доводе у заблуду. **15** Него, говорећи истину, у свему љубављу узростимо до зрелости да будемо попут њега који је поглавар, а то је Христос. **16** Од њега цело тело - коме су сви делови складно састављени и сложено раде, јер сваки зглоб који их повезује испуњава своју сврху како би сваки поједини уд могао примерено да делује - допринеси свом расту на изградњу самога себе у љубави.

17 Ово, дакле, кажем и опомињем вас у Господу: немојте више живети као што живе незнабошци у свом испразном размишљању, **18** замраченог ума и отуђени од живота који даје Бог, због незнања које је у њима, због неосетљивости њиховог срца. **19** Изгубивши сваки осећај за оно што је честито, предали су се бесрамним делима да би похлепно чинили свакаку нечистоћу.

20 Али то није у складу са оним што сте научили о Христу, **21** ако сте га заиста чули и били поучени од њега - по истини коју је Исус научавао - **22** да треба да скинете ста-

ру личност обликовану вашим ранијим начином живота, коју кваре њене преварне жеље, **23** и да се обнављате у сили која покреће ваш ум **24** и да обучете нову личност која је створена по Божјој вољи у истинској праведности и верности.

25 Зато, сада кад сте одбацили лаж, говорите истину сваки свом ближњем, јер смо удови који припадају једни другима. **26** Ако се гневите, немојте грешити. Сунце да не зађе, а да ви још осећате гнев. **27** И не дајте Ђаволу прилику да делује. **28** Ко је крао, више да не краде, него нека вредно ради, чинећи добро својим рукама, да има шта дати ономе ко је у оскудици. **29** Никаква ружна реч да не излази из ваших уста, него само она која је добра, да према потреби изграђује друге и да буде на корист оних који је слушају. **30** И не жалостите Божји Свети Дух, којим сте запечаћени за дан кад ће вас откупнина ослободити.

31 Нека се сва зловна горчина и гнев и срџба и вика и погрдан говор уклони од вас заједно са свом злоћом. **32** А будите добри једни према другима, самилосни, спремно опраштајући једни другима као што је и Бог преко Христа спремно опростио вама.

5 Зато се угледајте на Бога, као његова вољена деца, **2** и живите у љубави, као што је и Христос волео вас и себе предао за вас као принос и жртву на пријатан мирис Богу.

3 Нека се блуд и свака нечистоћа или похлепа и не спомињу међу вама, као што доликује светима, **4** а тако ни срамотно понашање ни безуман говор ни протачке шале, што је недолично. Радије захваљујте Богу. **5** Јер ово знате и добро разумете да нико ко је блудник или нечист или похлепан - што значи да је идолопоклоник - нема наследства у царству Христа и Бога.

6 Нико да вас не обмањује испразним речима, јер због свега тога Божји гнев долази на непослушне синове. **7** Зато немојте имати ништа с њима. **8** Јер некад сте били тама, а сада сте светлост јер сте у јединству с Господом. Живите као деца светлости, **9** јер се плод светлости састоји од сваке добротe и праведности и истине. **10** Испитујте шта је угодно Господу. **11** И не учествујте више с њима у бесплодним делима таме, већ, напротив, осуђујте таква дела. **12** Јер је срамота и причати о ономе што они потајно раде. **13** А сва дела која заслужују осуду разоткривена су светлошћу, јер све што је разоткривено јесте светлост. **14** Зато је рече-

но: „Пробуди се, ти што спаваш, и устани из мртвих, и Христос ће те обасјати.“*

15 Зато добро пазите како живите - не као немудри, него као мудри. **16** Добро користите време које имате, јер су дани зли. **17** Зато не будите више неразумни, него се трудите да разумете шта је Господња воља. **18** И не опијајте се вином, у коме је разузданост, него се испуњавајте Духом. **19** Разговарајте међу собом псалмима, хвалоспевима Богу и духовним песмама. Певајте и песмом хвалите Господа у својим срцима. **20** Увек за све захваљујте нашем Богу и Оцу у име нашег Господа Исуса Христа.

21 Слушајте једни друге у страху пред Христом. **22** Жене нека буду послушне својим мужевима као Господу, **23** јер је муж поглавар жени као што је и Христос поглавар цркви - он као спаситељ тог тела. **24** И као што је црква послушна Христу, тако нека и жене буду послушне својим мужевима у свему. **25** Мужеви, волите своје жене, као што је и Христос волео цркву и себе предао за њу, **26** да је посвети, чистећи је купањем у води, у речи Божјој, **27** да доведе пред себе цркву у њеном сјају, без мрље или боре или било чега таквог, свету и без мане.

28 Тако и мужеви треба да воле своје жене као своје тело. Ко воли своју жену, воли самог себе. **29** Јер нико не мрзи своје тело, него га храни и негује, као и Христос цркву. **30** Јер ми смо удови његовог тела. **31** „Зато ће човек оставити оца и мајку и прионуће уз своју жену, и њих двоје постаће једно тело.“* **32** Велика је та тајна. А говорим о Христу и цркви. **33** Дакле, нека тако и свако од вас воли своју жену као самог себе, а жена нека дубоко поштује свог мужа.

6 Децо, слушајте своје родитеље у Господу, јер је то праведно. **2** „Поштуј свог оца и своју мајку“ - то је прва заповест са обећањем: **3** „Да ти буде добро и да дуго останеш на земљи.“* **4** А ви, очеви, не раздражујте своју децу, него их васпитавајте на Господњи начин и помажите им да усвоје његов начин размишљања.

5 Слуге, слушајте своје земаљске господаре, са страхом и поштовањем, искреног срца, као што слушате Христа - **6** не само кад вас неко гледа, као они који угађају људима, него као Христове слуге, вршећи Божју вољу целом душом. **7** Служите драговољно - као

Господу, а не као људима - **8** знајући да ће свако, ако учини нешто добро, за то добити плату од Господа, био он роб или слободњак. **9** И ви, господари, исто тако поступајте с њима и немојте да им претите, знајући да је и њихов и ваш Господар на небесима и да он није пристрасан.

10 На крају, јачајте у Господу и у његовој силној моћи. **11** Обуците сву Божју ратну опрему да бисте могли да се одупрете Ђаволовим сплеткама. **12** Јер се не боримо против крви и тела, него против поглаварстава, против власти, против светских владара ове таме, против злих духовних сила на небесима. **13** Зато узмите сву Божју ратну опрему, да бисте могли да се одупрете у зли дан и да останете постојани након што учините све што је потребно.

14 Дакле, будите постојани. Опашите бедра истином, на груди ставите оклоп праведности, **15** и обујте ноге спремношћу да проведате добру вест мира. **16** Издад свега, узмите велики штит вере, којим ћете моћи да угасите све горуће стреле Злога. **17** Узмите и кацигу спасења и мач Духа, то јест, Божју реч, **18** молећи се у духу сваком обликом молитве и усрдног мољења у свакој прилици. И ради тога бдите са свом устрајношћу и усрдним молбама за све свете, **19** и за мене, да ми Бог помогне кад отворим уста да са свом слободом обзнаним тајну добре вести, **20** за коју сам посланик у оковима, да бих о њој могао да говорим одважно, како и треба да говорим.

21 А да бисте и ви знали шта је са мном и како ми је, о свему ће вас известити Тихик, вољени брат и верни слуга у Господу. **22** Шаљем га к вама баш зато да бисте знали како смо и да би утешило ваше срце.

23 Мир браћи и љубав, с вером, од Бога, Оца, и од Господа Исуса Христа. **24** Благодат вам са свима који воле нашег Господа Исуса Христа непропадљивом љубављу.

***5,14** Види: Исаија 60,1. **5,31** Види: 1. Мојсијева 2,24. **6,3** Види: 2. Мојсијева 20.12.

ФИЛИБЉАНИМА ПОСЛАНИЦА

Писац: Павле

Место писања: Рим

Писање завршено: око 60 - 61. н. е.

1 Павле и Тимотиј, слуге Христа Исуса, свима светима у јединству с Христом Исусом који су у Филиби, и надгледницима и слугама помоћницима:

2 Благодат вам и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа.

3 Кад год вас се сетим, захваљујем свом Богу **4** у свакој својој усрдној молитви за све вас. Радосно упућујем своје усрдне молитве за вас **5** због вашег доприноса ширењу добре вести од првог дана па све до сада. **6** Јер сам уверен у ово: онај који је започео добро дело у вама, довршиће га до дана Исуса Христа. **7** Исправно је да тако мислим о свима вама, јер вас носим у срцу, све вас који делите са мном Божју благодат, и у мојим оковима и у одбрани и законском потврђивању права на проповедање добре вести.

8 Јер Бог ми је сведок колико чезнем за свима вама љубављу какву има Христос Исус. **9** И молим се за то да ваша љубав све више и више расте у добром познавању и потпуном схватању Божје воље **10** и да можете просудити шта је најважније, да бисте били непорочни и да не бисте спотицали друге све до Христовог дана, **11** и да бисте, уз помоћ Исуса Христа, били пуни плода праведности, на Божју славу и хвалу.

12 А желим да знате, браћо, да ово што ми се догађа заправо помаже ширењу добре вести, **13** тако да је међу читавом царском телесном стражом и међу свима осталима постало познато да сам у оковима због вере у Христа. **14** А и већина браће у Господу осмелила се због мојих окова, па још храбрије, без страха, говоре Божју реч.

15 Истина, неки проповедају Христа из зависти и супарништва, а други из добре воље. **16** Ови други из љубави објављују Христа, јер знају да сам овде постављен да браним добру вест, **17** а они први то чине из честољубља, не из чистих потицаја, јер мисле да ће ми тако отежати невољу док сам у оковима. **18** И шта тиме постижу? То да се на сваки начин, било из неискрених потица-

ја било из искрених, Христос проповеда. Томе се радујем. А и даље ћу се радовати, **19** јер знам да ће то довести до мог спасења посредством ваших усрдних молитви и уз помоћ Духа Исуса Христа, **20** и жељно ишчекујем и надам се да се ни због чега нећу постидети, него да ће се, због велике одважности којом проповедам, Христос и сада, као и увек до сада, величати мојим телом, било мојим животом било мојом смрћу.

21 Јер за мене је живети Христос, а умрети добитак. **22** А ако и даље будем живео у телу, моћи ћу и даље да доносим плод у својој служби - али не знам шта бих одабрао. **23** Притиска ме то двоје, али заправо желим ослобођење и желим да будем с Христом, јер је то много боље. **24** Али због вас је потребније да останем у телу. **25** Пошто сам уверен у то, знам да ћу остати и бити са свима вама да бисте напредовали и да бисте се радовали у вери. **26** Тако ћете моћи да се веома радујете у Христу Исусу због мене, кад опет будем с вама.

27 Само живите животом достојним добре вести о Христу, како бих - било да дођем и видим вас, било да не дођем - чуо о вама да сте непоколебљиви у једном духу и да се једнодушно заједнички борите за веру добре вести **28** и да се ни у чему не плашите својих противника. То је доказ да ће они бити уништени, а ви спасени - то је знак од Бога. **29** Јер вама је указана част ради Христа, не само да у њега верујете него да за њега и трпите. **30** Јер водите исту борбу у каквој сте мене видели и за коју сада чујете да је ја водим.

2 Ако, дакле, имате каквог охрабрења у Христу, ако имате какве утехе подстакнуте љубављу, ако имате каквог јединства у духу, ако имате какве љубави и самилости, **2** употпуните моју радост овим: будите сложни у размишљању и имајте исту љубав, будите једнодушни, једнако размишљајте, **3** ништа не радите из честољубља нити из сујете, него у понизности сматрајте друге већима од

себе, **4** и не гледајте само на своју корист него и на корист других.

5 Размишљајте онако како је размишљао и Христос Исус, **6** који, иако је био у Божјем обличју, није помишљао да се упореди са Богом. **7** Напротив, одрекао се самог себе и узео обличје слуге и постао сличан људима. **8** Осим тога, кад је по обличју постао човек, понизио се и постао послушан све до смрти, и то смрти на крсту. **9** Зато га је Бог и узвисио и дао му име које је изнад сваког другог имена, **10** да се у Исусово име савије свако колено оних који су на небу и оних који су на земљи и оних који су под земљом, **11** и да сваки језик јавно призна Исуса Христа за Господа на славу Бога, Оца.

12 Зато, вољени моји, послушни као што сте увек били - не само кад сам с вама него још више сада кад нисам с вама - радите на свом спасењу са страхом и дрхтањем. **13** Јер Бог, зато што то хоће, делује у вама да бисте и желели и поступали. **14** Све радите без гунђања и препирања, **15** да будете беспркорни и недужни, Божја деца без мане усред поквареног и изопаченог нараштаја у коме као светлоноше светлите у свету, **16** чврсто се држећи речи живота, да бих се могао радovati у Христов дан што нисам узалуд трчао нити се узалуд трудио. **17** Али ако се и изливам као жртва леваница на вашу жртву и службу коју вршите подстакнути вером, радостан сам и радујем се са свима вама. **18** А тако и ви будите радосни и радујте се са мном.

19 Надам се, ако буде воља Господа Исуса, да ћу вам ускоро послати Тимотија, да ми се душа развесели кад сазнам како сте. **20** Јер немам никог другог попут њега ко би се истински бринуо за вашу доброт. **21** Јер сви се други брину само о себи, а не о ономе што припада Христу Исусу. **22** Али ви знате каквим се доказао, да је као дете с оцем служио са мном у ширењу добре вести. **23** Дакле, надам се да ћу њега послати чим видим шта ће бити са мном. **24** А уверен сам, ако буде Господња воља, да ћу и сам ускоро доћи.

25 Али, сматрам да је потребно да вам пошаљем Епафродита, свог брата и сарадника и саборца, кога сте послали да ми служи у мојим потребама, **26** јер чезне да све вас види, и потиштен је што сте чули да се разболео. **27** Заиста, толико се разболео да је скоро умро, али Бог му се смиловао, и не само њему него и мени, да ме не задеси жалост на жалост. **28** Зато ћу га што пре послати, да се опет обрадујете кад га видите, а

ја да будем мање жалостан. **29** Зато га са свом радошћу дочекајте као што дочекујете све који су у јединству с Господом. Поштујте такве као што је он, **30** јер се због Господњег дела сасвим приближио смрти, изживши свој живот опасности, да би надокнадио то што ви нисте овде да ми послужите.

3 На крају, браћо моја, радујте се у Господу. Мени није тешко да вам пишем једно те исто, а вама је то заштита.

2 Чувајте се паса, чувајте се оних који другима чине зло, чувајте се оних који траже да се обрезује тело. **3** Јер ми имамо право обрезање, ми који служимо Божјим Духом и хвалимо се Христом Исусом, а не уздамо се у тело. **4** А ако неко има разлога да се узда и у тело, онда сам то ја.

Ако неко други сматра да има разлога да се узда у тело, ја их имам још више: **5** обрзан осмог дана, израелског рода, из племена Венијаминовог, Јеврејин рођен од Јевреја, по закону фарисеј, **6** по ревности прогонилац цркве, по праведности која произлази из послушности закону беспрекоран. **7** Али оно што ми је било добитак, то због Христа сматрам губитком. **8** У ствари, чак све сматрам губитком у поређењу са ненадмашном вредношћу познавања Христа Исуса, мог Господа. Ради њега сам пристао да све изгубим и све то сматрам неважним, само да добијем Христа **9** и да се нађем у јединству с њим - не ослањајући се на своју праведност, која произлази из вршења закона, него на ону која долази због вере у Христа, на праведност која долази од Бога, а темељи се на вери - **10** да бих упознао њега и снагу његовог васкрсења и јединство у његовим патњама, подвргнувши се смрти као што је његова, **11** не бих ли некако достигао васкрсење из мртвих.

12 Не кажем да сам већ примио награду или да сам већ постао савршен, него се трудим не бих ли и ја некако освојио оно ради чега је и Христос Исус мене одабрао. **13** Браћо, ја не сматрам да сам то већ освојио. Али једно чиним: заборављам оно што је иза мене и трудим се да досегнем оно што је испред мене, **14** трчим ка циљу, ка награди небеског Божјег позива посредством Христа Исуса. **15** Зато, тако размишљамо сви ми који смо зрели. И ако у било чему другачије размишљате, Бог ће вам открити да треба да размишљате онако како сам описао. **16** Али

колико год да смо већ напредовали, наста-
вимо да ходимо истим уходаним кораком.

17 Браћо, сви се заједно угледајте на мене и посматрајте оне који живе по примеру који смо вам дали. **18** Јер многи - често сам о њима говорио, а и сада плачући о њима говорим - живе као непријатељи Христовог крста. **19** Њихов крај је пропаст, бог су им жеље тела, слава им је у њиховој срамоти и мисле на оно што је земаљско. **20** А наш је живот на небесима, одакле жељно очекујемо спаситеља, Господа Исуса Христа, **21** који ће наше понижено тело преобликовати да буде попут његовог славног тела, силом којом може све да покори себи.

4 Зато, браћо моја вољена за којом чезнем, моја радости и мој венче, вољени моји, будите непоколебљиви у Господу, како сам вас и упутио.

2 Еводију подстичем и Синтихију подстичем да буду сложне у размишљању, како и приличи Господовим слугама. **3** Да, молим и тебе, прави пријатељу, помажи тим женама које су се заједно са мном бориле за добру вест, и с Климентом и осталим мојим сарадницима, чија су имена у књизи живота.

4 Увек се радујте у Господу. И опет кажем: Радујте се! **5** Нека ваша разумност буде позната свим људима. Господ је близу. **6** Не брините се ни за шта, него у свему молитвом и усрдним мољењем са захваљивањем изнесите своје молбе Богу. **7** И Божји мир који превазилази сваки ум чуваће ваша срца и ваше мисли преко Христа Исуса.

8 На крају, браћо, што је год истинито, што је год племенито, што је год праведно, што је год чисто, што год подстиче на љубав, што је год похвално, што је год честито и што је год хвале вредно, о томе размишљајте. **9** Оно што сте научили и прихватили и чули и видели од мене, то чините, и Бог мира биће с вама.

10 Веома се радујем у Господу што сте опет почели да мислите на мене. И раније сте мислили на мене, али нисте имали прилике да то покажете. **11** Не говорим то због оскудице, јер сам научио да будем задовољан у свакој прилици. **12** Знам шта значи оскудевати, а знам и како је имати обиље. Научио сам како бити задовољан у свему, у свакој прилици - и кад је човек сит и кад је гладан, и кад има обиље и кад оскудева. **13** Све могу уз помоћ онога који ми даје снагу.

14 Ипак, добро сте учинили што сте са мном поделили моју невољу. **15** А ви, Фи-

либљани, такође знате да ми у почетку објављивања добре вести, кад сам отишао из Македоније, ниједна црква није помогла дајући, и при том примајући, осим вас јединих.

16 Јер сте ми, чак и у Солун, и први и други пут послали оно што ми је било потребно.

17 Не тражим дар, него тражим плод који се уписује на ваш рачун. **18** Али свега имам, и то у изобиљу. Подмирене су моје потребе откако сам од Епафродита примио оно што сте ми послали - пријатан мирис, прихватљиву жртву, угодну Богу. **19** А мој Бог ће својим славним богатством подмирити све ваше потребе преко Христа Исуса. **20** А нашем Богу и Оцу нека је слава у сву вечност. Амин.

21 Поздравите сваког светог у јединству с Христом Исусом. Поздрављају вас браћа која су са мном. **22** Поздрављају вас сви свети, а посебно они из цезаревог дома.

23 Нека благодат Господа Исуса Христа буде с вашим духом.

КОЛОШАНИМА ПОСЛАНИЦА

Писац: **Павле**

Место писања: **Рим**

Писање завршено: **око 60 - 61. н. е.**

1 Павле, Божјом вољом апостол Христа Исуса, и Тимотиј, наш брат, **2** светима и верној браћи у јединству с Христом у Колосу:

Благодат вам и мир од Бога, нашег Оца.

3 Захваљујемо Богу, Оцу нашег Господа Исуса Христа, увек кад се молимо за вас, **4** јер смо чули за вашу веру у Христа Исуса и за љубав коју имате према свима светима **5** због наде у оно што се за вас чува на небесима. О тој наде сте већ раније чули путем проповедања истине, то јест добре вести **6** која је дошла до вас и доноси плод и расте, како у целом свету тако и међу вама, од дана кад сте чули и добро упознали истину о Божјој благодати. **7** То је оно што сте научили од нашег вољеног Епафраса, који заједно с нама служи Господу. Он вам је веран Христов слуга уместо нас, **8** који нас је и известио о вашој љубави на коју вас подстиче Дух.

9 Зато се и ми, од дана кад смо чули за то, непрестано молимо за вас и тражимо да се испуните добрим познавањем његове воље у свој мудрости и способности схватања коју Дух даје, **10** како бисте живели животом достојним Господа и тако му потпуно угодили доносећи плод у сваком добром делу и све боље упознајући Бога, **11** примајући од његове славне моћи сву потребну снагу како бисте потпуно устрајали и трпили с радошћу **12** и упућујући захвале Оцу који вас је учинио достојнима да добијете удео у наследству светих који су у светлости.

13 Он нас је избавио из власти таме и пренео нас у царство свог вољеног Сина, **14** по коме смо ослобођени откупнином - опроштени су нам греси. **15** Он је слика невидљивог Бога, прворођен пре сваког створења. **16** Јер је преко њега све било створено на небесима и на земљи, видљиво и невидљиво, било да су то престоли или управе или поглаварства или власти. Све је створено преко њега и за њега. **17** Он је пре свега другог и све је преко њега постало. **18** Он је глава тела, цркве. Он је почетак, први који

је устао из мртвих, да у свему буде први. **19** Јер је Божја воља била да сва пунина пребива у њему **20** и да преко њега - успоставивши мир његовом крвљу пролиреном на крсту - помири са собом све, било на земљи било на небесима.

21 Заиста, вас који сте некада били отуђени од Бога и били му непријатељи јер су ваше мисли биле управљене на зла дела, **22** Бог је сада његовим људским телом, његовом смрћу, помирио са собом, како би вас пред себе довео свете и без мане и без икакве кривице, **23** али само ако останете у вери, ако у њој будете утемељени и постојани и ако не одступите од наде коју сте стекли кад сте чули добру вест, која се проповедала међу свим створењима под небом. Те сам добре вести ја, Павле, постао слуга.

24 Сада се радујем што подносим патње за ваше добро и сматрам да у свом телу још нисам довољно трпео због Христа, у корист његовог тела, које је црква. **25** Ја сам постао њен слуга по настојништву које ми је Бог поверио за ваше добро како бих у потпуности проповедао реч Божју, **26** тајну која је била сакривена током протеклих векова и нараштаја, а сада је објављена његовим светима, **27** којима је Бог хтео да обзнани славно богатство ове тајне међу незнабошцима. Та тајна је Христос у јединству с вама, нада да ћете с њим делити његову славу. **28** Њега ми проповедамо, опомињући сваког човека и поучавајући сваког човека у свој мудрости, како бисмо сваког човека могли представити Богу као савршеног Христовог ученика. **29** За то се и трудим и борим помоћу његове снаге која делује у мени.

2 Јер желим да знате колико се борим за вас и за оне у Лаодикији и за све оне који нису лично видели моје лице, **2** да се утешите њихово срце, да буду складно повезани у љубави, како би стекли велико богатство - разумевање истине, разумевање у чију су тачност сасвим сигурни - и како би добро упознали Божју тајну: Христа. **3** У њему су

сакривена сва блага мудрости и знања. **4** То говорим зато да вас нико не превари слатким речима. **5** Јер иако сам телом одсутан, духом сам ипак с вама, и радујем се гледајући ред који влада међу вама и вашу чврсту веру у Христа.

6 Дакле, као што сте прихватили Христа Исуса, Господа, тако живите у јединству с њим. **7** Будите укоренењени у њему, изграђујте се у њему и утврђујте се у вери, како сте и поучени. Обилујте вером и захваљуивањем Богу.

8 Пазите да вас неко не одмами филозофијом и празном преваром, што је засновано на људском предању, на начелима овог света, а не на Христовим учењима. **9** Јер је у Христу утеловљена сва пунина божанске нарави. **10** И тако посредством њега, који је поглавар свих владавина и власти, имате пунину свега. **11** У јединству с њим ви сте и обрезани обрезанјем које није извршено рукама, него свлачењем грешног тела, обрезанјем својственим Христовим слугама, **12** јер сте с њим сахрањени у његовом крштењу, а у јединству с њим сте и васкрснути због своје вере у делотворну силу Бога, који га је васкрснуо из мртвих.

13 Вас, који сте били мртви због својих преступа и због необрезаности свога тела, Бог је оживео и ујединио с њим. У својој доброты опростио нам је све наше преступе **14** и избрисао писани документ који је својим одредбама био против нас, који нам се противио. Уклонио га је с пута прибавши га на крст. **15** Свукао је владаре и власти, и јавно их је показао, и поражене провео у победничкој поворци, победивши их крстом.

16 Зато нека вас нико не осуђује због јела и пића, или због празника или младина или Шабата, **17** јер је то само сенка онога што долази, а стварност је Христос. **18** Нека вас не лиши награде нико ко ужива у лажној понизности и обожавању анђела, ко „заступа“* своје визије и без разлога је поносан на своје телесно размишљање, **19** а не држи се главе, онога од кога све тело - снабдевено свим што је потребно и складно повезано зглобовима и лигаментима - расте растом који даје Бог.

20 Ако сте заједно с Христом умрли у односу на начела овога света, зашто се онда, као да још припадате свету, подвргавате пропи-

сима: **21** „Не дирај, не пробај, не дотичи“, **22** који се односе на оно што употребом пропада, кад су то људске заповести и учења? **23** Ти прописи огледају се у обожавању Бога какво су људи сами себи наметнули и у лажној понизности и строгости према телу. Они додуше изгледају као мудрост, али немају никакве вредности у борби против угађања телу.

3 Ако сте, дакле, васкрснути с Христом, тражите оно што је на небу, где Христос седи здесна Богу. **2** Мислите на оно што је на небу, а не на оно што је на земљи. **3** Јер сте умрли, и ваш је живот сакривен с Христом у јединству с Богом. **4** Када се покаже Христос, наш живот, тада ћете се и ви с њим показати у слави.

5 Усмртите, дакле, оно што је земаљско у вашим удовима: блуд, нечистоћу, полну пожуду, злу жељу и лакомство, које је идолопоклонство. **6** Због тога долази Божји гнев. **7** Тим сте путем и ви некад ходили, кад сте у томе живели. **8** Али сада одбаците све ово: срџбу, гнев, злоћу, погрдан говор, а протачке речи нека не излазе из ваших уста. **9** Не лажите један другога. Свучите стару личност и њена дела, **10** и обуците нову личност, која се обнавља добрим познавањем Божје воље по облицију онога који ју је створио. **11** Ту више нема ни Грка ни Јудејца, ни обрезана ни необрежана, ни туђинца, ни Скита,* ни роба, ни слободњака, него је Христос све, и у свима.

12 Дакле, као Божји изабраници, свети и вољени, обуците се у најдубљу самилост, доброту, понизност, благост и дуго трпљење. **13** Поднесите једни друге и спремно опраштајте једни другима ако неко има притужбу на некога. Као што је Господ спремно опростио вама, тако чините и ви. **14** А изнад свега, обуците се у љубав, јер вас она савршено повезује.

15 И нека Христов мир влада у вашем срцу, мир на који сте и позвани у једном телу. И будите захвални. **16** Нека вас Христова реч потпуно испуни свом мудрошћу. Поучавајте и опомињите један другога псалмима, хвалословима Богу, пријатним духовним песмама. Певајте Господу у свом срцу. **17** И што год да чините речју или делом, све чините у име Господа Исуса, захваљујући преко њега Богу, Оцу.

18 Жене, будите послушне својим мужевима, као што доликује у Господу. **19** Мужеви, волите своје жене и немојте се гневити на њих. **20** Децо, слушајте своје родитеље у

***2,18** Или: „стаје/улази у“. Павле цитира израз који се у паганским мистичним култовима користио приликом започињања обреда. **3,11** Назив „Скит“ овде се користи и као општи назив за људе који су сматрани заосталима и нецивилизованима.

свему, јер је то угодно у Господу. **21** Очеви, не раздражујте своју децу, да не постану малодушна. **22** Слуге, у свему слушајте своје земаљске господаре, не само кад вас неко гледа, као они који угађају људима, него искреног срца, у страху од Господа. **23** Што год радите, чините то целом душом као Господу, а не као људима, **24** јер знате да ћете од Господа добити одговарајућу награду - наследство. Служите Господу, Христу. **25** А ко чини неправду, вратиће му се оно што је неправедно учинио, јер Бог није пристрасан.

4 Господари, поступајте са својим слугама праведно и поштено, знајући да и ви имате Господара на небу.

2 Устрајте у молитви, бдите у њој и захваљујте. **3** Молите се уједно и за нас, да Бог отвори врата нашој поруци, како бисмо проповедали тајну о Христу, због које и јесам у оковима. **4** Молите се да је објавим онако како би то и требало.

5 Мудро се понашајте према онима који су ван цркве. Добро користите време које имате. **6** Нека ваша реч увек буде љубазна, сољу зачињена, да бисте знали свакоме да одговорите како треба.

7 О томе како сам, све ће вам испричати Тихих, мој вољени брат, верни слуга који са

мног служи Господу. **8** Шаљем га к вама баш зато да знате како смо, и да утешите ваше срце. **9** С њим шаљем и Онисима, мог верног и вољеног брата, који је од вас дошао. Они ће вам све испричати о томе како је овде.

10 Поздравља вас Аристарх, мој затворски друг, и Марко, Варнавин рођак (за кога вам је већ раније заповеђено да га лепо примите ако дође код вас), **11** и Исус звани Јуст, који су од обрезаних. Они су моји једини сарадници у служби за Божје царство, они су ми помагали и јачали ме. **12** Поздравља вас Епафрас, који је од вас дошао, слуга Христа Исуса. Он се увек бори за вас у својим молитвама, да до краја сачувате зрелост и да имате чврста уверења у погледу свега што је Божја воља. **13** Заиста сведочим за њега да се веома труди за вас и за оне у Лаодикији и оне у Хијерапољу.

14 Поздравља вас Лука, вољени лекар, и Димас. **15** Поздравите браћу у Лаодикији, и Нимфу и цркву у њеној кући. **16** А кад се ово писмо прочита код вас, нека се прочита и у цркви Лаодичана, а ви прочитајте оно из Лаодикије. **17** И реците Архипу: „Пази да извршиш службу коју си примио у Господу.“

18 Ја, Павле, пишем вам овај поздрав својом руком. Мислите на моје окове. Нека благодат буде с вама.

ПРВА ПОСЛАНИЦА СОЛУЊАНИМА

Писац: Павле

Место писања: Коринт

Писање завршено: око 50. н. е.

1 Павле и Силван и Тимотиј цркви Солуњана, која је у јединству с Богом, Оцем и Господом Исусом Христом: Благодат вам и мир.

2 Увек захваљујемо Богу за све вас кад вас спомињемо у својим молитвама, **3** јер непрестано имамо на уму ваша дела подстакнута вером и ваш труд подстакнут љубављу, и вашу истрајност која произлази из ваше наде у нашег Господа Исуса Христа, пред нашим Богом и Оцем. **4** Јер знамо, браћо коју Бог воли, да вас је он изабрао, **5** јер вам добра вест коју проповедамо није дошла само с речима него и са силом и са Светим Духом и с дубоким уверењем. А и сами знате какви смо ради вас били међу вама. **6** И ви сте се угле-

дали на нас и на Господа, јер сте упркос многим невољама прихватили реч с радошћу која долази посредством Светог Духа, **7** тако да сте постали узор свим верницима у Македонији и у Ахаји.

8 И не само да је Господња реч од вас одјекнула у Македонији и Ахаји него се и ваша вера у Бога пошуда проширила, тако да ми не треба ништа да говоримо. **9** Јер они сами причају о томе како смо дошли код вас и како сте се од својих идола обратили Богу, да бисте служили живом и истинитом Богу **10** и да бисте чекали да с небеса дође његов Син, Исус, кога је подигао из мртвих и који нас избавља од гнева који долази.

2 И сами знате, браћо, да наш долазак к вама није био узалудан. **2** Напротив, након што смо у Филиби, као што знате, најпре трпели и били злостављани, уз помоћ нашег Бога одважили смо се да вам проповедамо, уз тешку борбу, Божју добру вест. **3** Јер наше подстицање не произлази из заблуде, нити из нечистих победа, нити из жеље да некога преваримо, **4** него говоримо као људи које је Бог просудио достојнима да им повери добру вест - не чинимо то као да угађамо људима, него Богу, који испитује наше срце.

5 Јер, као што знате, никада се нисмо послужили ласкавим речима, нити смо ишта чинили из прикривеног лакомства - Бог је сведок! **6** И нисмо тражили славу од људи - ни од вас, ни од других - иако смо као Христови апостоли могли да вам будемо на терету. **7** Напротив, били смо благи према вама, као мајка која храни и негује своју децу. **8** Тако смо, пуни љубави према вама, били спремни да вам дамо не само Божју добру вест него и свој живот, јер смо вас завољели.

9 Јер сећате се, браћо, нашег труда и напора. Док смо вам проповедали Божју добру вест, радили смо ноћу и дању, да никоме од вас не будемо на терету. **10** Сведоци сте и ви и Бог како смо се верно и праведно и беспрекорно понашали према вама који верујете. **11** А добро знате и како смо, као отац своју децу, свакога од вас подстицали и тешили и заклињали **12** да живите животом достојним Бога који вас позива у своје царство и славу.

13 Зато ми непрестано и захваљујемо Богу, јер кад сте примили Божју реч, коју сте чули од нас, нисте је прихватили као људску реч, него као Божју реч, што она заиста и јесте, и она делује у вама који верујете. **14** Јер ви сте се, браћо, угледали на Божје цркве које су у Јудеји у јединству с Христом Исусом, јер и ви од својих сународника трпите исто што и они трпе од Јудејаца, **15** који су убили и Господа Исуса и пророке, а нас прогнали. Они не угађају Богу, него се противе добробити свих људи, **16** јер покушавају да нас спрече да проповедамо незнабошцима како би се ти људи спасли. Тиме они стално пуне меру својих греха. Али његов гнев их стиже.

17 А ми, браћо, кад смо накратко били одвојени од вас - лицем, али не и срцем - веома смо цезнули за вама и на све начине смо се трудили да видимо ваше лице. **18** Зато смо хтели да дођемо код вас - ја, Павле, и први и други пут - али нас је Сотона спре-

чио. **19** Јер шта је наша нада или радост или венац којим ћемо се поносити пред нашим Господом Исусом у време његовог доласка? Зар нисте то ви? **20** Ви сте заиста наша слава и радост.

3 Зато смо, кад више нисмо могли да издржимо, одлучили да останемо сами у Атини, **2** а Тимотија, нашег брата и Божјег слугу који проповеда добру вест о Христу, послали смо да вас учврсти и утеша како би ојачао вашу веру, **3** да се нико не поколеба због тих невоља. Јер и сами знате да оне морају да нам се догађају. **4** Заиста, кад смо били код вас, унапред смо вам говорили да нас морају задесити невоље, и као што знате, то се и догодило. **5** Зато кад више нисам могао да издржим, послао сам га да сазнам о вашој верности, јер се бојим да вас можда није Кушач на неки начин искушао и да наш труд није био узалудан.

6 А Тимотиј нам се управо вратио од вас и донео нам добре вести о вашој верности и љубави, и да нас се још увек радо сећате и да цезнете да нас видите, колико и ми вас. **7** Зато смо се, браћо, уз сву своју оскудицу и невољу утешили кад смо чули за вашу верност, **8** јер ми сада живимо, кад видимо вашу непоколебљивост у Господу. **9** Јер како да захвалимо Богу за вас, за сву радост коју због вас осећамо пред својим Богом, **10** док се ноћ и дан најусрдније молимо да видимо ваше лице и да употпунимо вашу веру оним што јој недостаје?

11 И сам наш Бог и Отац, и наш Господ Исус нека усмере наш пут према вама. **12** А вама нека Господ омогући да једни према другима и према свима растете и обилујете у љубави, као што и ми обилујемо у љубави према вама, **13** да вам срце буде чврсто, беспрекорно у светости пред нашим Богом и Оцем, и да такви дочекате долазак нашег Господа Исуса са свим његовим светима.

4 На крају, браћо, поучили смо вас како треба да живите и да угађате Богу - а ви тако и живите - па вас молимо и подстицамо у Господу Исусу да у томе још више напредујете. **2** Јер знате које смо вам заповести дали у име Господа Исуса.

3 Јер је Божја воља да будете свети - да се уздржавате од блуда, **4** да свако од вас зна да овлада својим телом у светости и чисти, **5** а не у необузаној полној пожуди која је својствена народима који не познају Бога, **6** и да нико не чини нажао свом брату и да не задире у његова права, јер Господ кажњава

за све то, као што смо вам већ рекли и темељно посведочили. **7** Јер нас Бог није позвао да живимо нечисто, него да будемо свети. **8** Према томе, ко то одбацује, не одбацује човека, него Бога, који вам даје свој Свети Дух.

9 А о братској љубави не треба да вам пишемо, јер сте и сами поучени од Бога да волите једни друге, **10** а ви заиста и волите сву браћу у целој Македонији. Али подстичемо вас, браћо, да то чините још више **11** и да се трудите да мирно живите, да се бавите својим послом и да радите својим рукама, као што смо вам заповедили, **12** да бисте се долично понашали пред онима који су изван цркве и да вам ни од кога ништа не треба.

13 И не желимо, браћо, да budete у незнању у погледу оних који су умрли,* да не тугујете као други, који немају наду. **14** Јер ако верујемо да је Исус умро и васкрснуо, онда ће Бог и оне који су умрли у јединству с Исусом довести с њим. **15** Јер ово вам говоримо по Господњој речи: ми живи, који останемо до доласка Господа, нећемо претећи оне који су умрли, **16** јер ће сам Господ сићи с неба са заповедничким позивом, с гласом арханђела и с Божјом трубом, и прво ће устати они који су мртви у јединству с Христом. **17** Затим ћемо ми живи, који останемо, бити заједно с њима однесени у облацима да се сретнемо с Господом на небу. И тако ћемо увек бити с Господом. **18** Зато тешите једни друге овим речима.

5 А о временима и раздобљима, браћо, не треба да вам се пише. **2** Јер и сами добро знате да Господњи дан долази баш као лопов у ноћи. **3** Кад буду говорили: „Мир и сигурност!“, тада ће их изненада задесити уништење као порођајни болови трудну жену, и неће умаћи. **4** Али ви, браћо, нисте у тами, па да вас тај дан затекне као што би затекао лопове, **5** јер ви сте сви синови светлости и синови дана. Ми не припадамо ни ноћи ни тами.

6 Дакле, не спавајмо као што остали спавају, него бдимо и будимо трезвени. **7** Јер они који спавају, ноћу спавају и они који се опијају, ноћу се опијају. **8** Али ми који припадамо дану, будимо трезвени и на груди ставимо оклоп вере и љубави и ставимо кацигу - наду у спасење. **9** Јер Бог нам није наменио да искусимо његов гнев, него да пос-

тигнемо спасење преко нашег Господа Исуса Христа, **10** који је умро за нас да бисмо - било да бдимо или да спавамо - живели заједно с њим. **11** Зато тешите једни друге и изграђујте једни друге, као што већ и радите.

12 Молимо вас, браћо, поштујте оне који се труде међу вама и предводе у Господњем делу и опомињу вас, **13** и с љубављу их посебно цените због њиховог рада. Будите у миру једни с другима. **14** А подстичемо вас, браћо, опомињите оне који неуредно живе, тешите потиштене душе, помажите слабима, будите стрљиви са свима. **15** Позите да нико никоме не враћа зло за зло, него се увек трудите да чините добро једни другима и свима осталима.

16 Увек се радујте. **17** Непрестано се молите. **18** За све захваљујте. Јер је то за вас Божја воља у Христу Исусу. **19** Дух не гасите. **20** Пророштва не презирите. **21** Све проверавајте да бисте се у то уверили, држите се онога што је добро. **22** Клоните се сваког зла.

23 Нека вас сам Бог мира потпуно посвети. И нека, браћо, сав ваш дух и душа и тело буду сачувани беспрекорнима до времена доласка нашег Господа Исуса Христа. **24** Веран је онај који вас позива. Он ће то и учинити.

25 Браћо, молите се за нас.

26 Поздравите сву браћу светим пољупцем.

27 Заклињем вас Господом да се ово писмо прочита свој браћи.

28 Нека благодат нашег Господа Исуса Христа буде с вама.

***4,13** Глагол „умрети“ у стиховима 13-15 дословно значи: „заспати“.

ДРУГА ПОСЛАНИЦА СОЛУЊАНИМА

Писац: Павле

Место писања: Коринт

Писање завршено: око 51. н. е.

1 Павле и Силван и Тимотиј цркви Солуња-на која је у јединству с Богом, нашим Оцем, и с Господом Исусом Христом:

2 Благодат вам и мир од Бога, Оца, и од Господа Исуса Христа.

3 Дужни смо да увек захваљујемо Богу за вас, браћо, као што доликује, јер ваша вера све више расте и код свих вас продубљује се међусобна љубав. **4** Зато се међу Божјим црквама поносимо вама због ваше истрајности и вере у свим вашим прогонствима и невољама које подносите. **5** Све је то доказ да Бог праведно суди и да ћете бити проглашени достојнима Божјег царства, за које и трпите.

6 Јер је праведно да Бог узврати невољу онима који вама носе невољу, **7** а вама, који трпите невољу, да донесе олакшање, као и нама, кад се с неба појави Господ Исус са својим моћним анђелима **8** у пламеној ватри и кад изврши освету над онима који не познају Бога и који се не покуравају доброј вести о нашем Господу Исусу. **9** Они ће бити кажњени вечном пропашћу и тако ће бити удаљени од Господњег лица и од његове славне моћи **10** кад он дође да буде прослављен са својим светима и да му се у тај дан диве сви који су исказали веру, јер сте поверовали нашем сведочанству.

11 Зато се увек и молимо за вас, да вас наш Бог сматра достојнима свог позива и да својом силом потпуно изврши све добро што му је по вољи и да доврши дело које чините подстакнути вером, **12** да би се име нашег Господа Исуса прославило у вама и ви у јединству с њим, по благодати нашег Бога и нашег Господа Исуса Христа.

2 А што се тиче доласка нашег Господа Исуса Христа и нашег сакупљања к њему, молимо вас, браћо, **2** не дајте да вас у просуђивању брзо поколеба или узнемири нека надахнута изјава или нека реч или неко наводно наше писмо, о томе да је Господњи дан већ ту.

3 Не дајте никоме да вас заведе ни на који начин, јер тај дан неће доћи док прво не дође отпад и не открије се човек безакоња, син уништења. **4** Он је противник и узвисује се изнад свега што се назива „бог“ или се обожава, и седи у Божјем храму приказујући се као бог. **5** Зар се не сећате да сам вам то говорио још док сам био с вама?

6 И тако сада знате шта га задржава, да би се открио тек у своје време. **7** Заиста, тајна овог безакоња већ делује, али остаће тајна само док не буде уклоњен онај који га сада задржава. **8** Тада ће се открити безаконик. Њега ће Господ Исус убити духом својих уста и уништити светлошћу свога доласка. **9** Али безакоников долазак, који Сотона омогућује својим деловањем, пропраћен је сваким силним делом и лажним чудима и знацима, **10** и сваком неправдом и преваром. Све је то намењено онима који одлазе у пропаст зато што нису прихватили љубав према истини да би се спасли. **11** И зато Бог допушта да на њих делује заблуда, да би веровали лажи, **12** како би сви они били осуђени јер нису веровали истини, него су волели неправду.

13 А ми смо дужни да увек захваљујемо Богу за вас, браћо коју Господ воли, јер вас је Бог, због ваше вере у истину, од почетка изабрао за спасење посветивши вас Духом.

14 На то вас је спасење позвао посредством добре вести коју објављујемо, да постигнете славу нашег Господа Исуса Христа. **15** Зато, дакле, браћо, будите непоколебљиви и држите се предања којима сте били поучени, било речима било нашим писмом. **16** И нека сам наш Господ Исус Христос и Бог, наш Отац, који нас је волео и дао нам по својој благодати вечну утеху и дивну наду, **17** утеше ваше срце и учврсте вас у сваком добром делу и речи.

3 На крају, браћо, молитe се за нас, да се Господња реч брзо шири и да се слави, као и код вас, **2** и да будемо избављени од покварених и злих људи, јер немају сви веру. **3**

Али Господ је веран и он ће вас учврстити и чувати од Злога. **4** А као Господњи следбеници уздамо се у вас, да радите и да ћете и даље радити оно што заповедамо. **5** Нека Господ усмерава ваше срце на љубав према Богу и на истрајност која вам је потребна док служите Христу.

6 Заповедамо вам, браћо, у име Господа Исуса Христа, да се клоните сваког брата који живи неуредно, а не по учењу које сте примили од нас. **7** Јер сами знате како треба да се угледате на нас, јер док смо били код вас нисмо неуредно живели, **8** нити смо ичисти хлеб бадава јели, него смо ноћ и дан тешко и напорно радили да никоме од вас не будемо на терету. **9** Не зато што не бисмо имали право на то, него зато да вам послужимо као пример на који треба да се угледате. **10** Заиста, кад смо били с вама, заповедили смо вам: „Ако неко неће да ради, нека и не једе.“

11 Јер чујемо да неки од вас неуредно живе, да ништа не раде, него се мешају у оно што их се не тиче. **12** Таквима заповедамо и опомињемо их у Господу Исусу Христу да раде у миру и да једу хлеб који сами зараде.

13 А ви, браћо, не посустајте у чињењу онога што је исправно. **14** А ако неко не послуша оно што смо рекли у овом писму, укорите га, не дружите се више с њим, да се постиди. **15** Али не сматрајте га непријатељем, него га опомињите као брата.

16 И нека вам сам Господ мира увек и на сваки начин да мир. Нека Господ буде са свима вама.

17 Ја, Павле, пишем вам овај поздрав својом руком. То је мој знак у сваком писму - тако ја пишем.

18 Нека благодат нашег Господа Исуса Христа буде са свима вама.

ПРВА ПОСЛАНИЦА ТИМОТИЈУ

Писац: Павле

Место писања: Македонија

Писање завршено: око 61 - 64. н. е.

1 Павле - апостол Христа Исуса по заповести Бога, нашег Спаситеља, и Христа Исуса, наше наде - **2** Тимотију, правом сину у вери:

Благодат ти, милосрђе и мир од Бога, Оца, и од Христа Исуса, нашег Господа.

3 Као што сам те подстицао кад сам одлазио у Македонију тако те и сада подстичем: остани у Ефесу да заповедиш неким да не научавају другачије учење **4** и да се не баве измишљеним причама и родословљима, јер то не води ничему. То само погудује стварању беспотребних питања, а не томе да се дели оно што Бог даје за изградњу наше вере. **5** А сврха те заповести је љубав из чистог срца, чисте савести и нелицемерне вере. **6** Неки су одступили од тога и застранили у испразне разговоре. **7** Хтели би да буду учитељи закона, а не разумеју ни оно што говоре, ни оно што упорно тврде.

8 Знамо да је Закон добар ако га човек примењује како треба, **9** свестан тога да закон није намењен праведнику, него безаконицима и непокорнима, безбожнима и грешнима, невернима и онима који скрнавe оно што је свето, убицама очевa, мајки и

других људи, **10** блудницима, мушкарцима који лежу с мушкарцима, трговцима људима, лажовима, онима који се лажно заклинју, и свима другима који чине оно што се супроти здравом учењу **11** које је у складу са славном добром вешћу благословеног Бога, која је мени поверена.

12 Захвалан сам Христу Исусу, нашем Господу, који ми је дао снагу, јер ме је сматрао достојним поверења и поставио ме је у службу, **13** иако сам раније био хулник, прогонитељ и дрзник. Али ukazано ми је милосрђе, јер сам био у незнању и чинио сам то док нисам имао вере. **14** Али примио сам обиље благодати нашег Господа заједно с вером и љубављу која је у Христу Исусу. **15** Ова изјава је истинита и заслужује да се потпуно прихвати: Христос Исус је дошао на свет да спасе грешнике, од којих сам највећи ја. **16** А милосрђе ми је ukazано зато да на мени, највећем грешнику, Христос Исус покаже сво своје дуго трпљење и пружи пример свима који ће веровати у њега да би добили вечни живот.

17 А Цару вечности, нераспадљивом, невидљивом, једином Богу, нека је част и слава у сву вечност. Амин.

18 Ову ти заповест предајем, сине Тимотије, у складу с пророчанствима која су се односила на тебе, да ослањајући се на њих водиш добар рат, **19** чувајући веру и чисту савест, коју су неки одбацили и доживели бродолом вере. **20** Међу њима су Именеј и Александар, које сам предао Сотони да науче да не смеју да хуле.

2 Пре свега, дакле, подстичем да се усрдна мољења, молитве, молбе и захваљивања упућују за све врсте људи, **2** за царе и све који су на власти, да бисмо водили миран и тих живот у потпуној оданости Богу и чистости. **3** То је добро и угодно у очима нашег Спаситеља, Бога, **4** који жели да се све врсте људи спасу и да добро упознају истину. **5** Јер један је Бог, и један је посредник између Бога и људи, човек, Христос Исус, **6** који је себе дао као одговарајућу откупнину за све, за сведочанство у своје време. **7** Ради тог сведочанства ја сам постављен за проповедника и апостола - истину говорим, не лажем - за учитеља незнабожаца у вери и истини.

8 Зато желим да се мушкарци моле где год се окупљају, подижући верне руке, без гнева и расправа. **9** Исто тако, желим да се жене пристојно одевају и да при томе буду скромне и разборите, да се не украшавају плетенењем косе и златом или бисерима или скупоценим одећом, **10** него добрим делима, како и доликује женама које кажу да поштују Бога.

11 Жена нека ћутке прима поуку, с потпуном послушношћу. **12** Жени не допуштам да поучава, нити да господари мушкарцем, него нека ћути. **13** Јер прво је створен Адам, па онда Ева. **14** И Адам није био преварен, него је жена била преварена и учинила је преступ. **15** Али жене ће се спасити рађањем деце, ако остану у вери, љубави, посвећености и разборитости.

3 Истинита је ова изјава. Ако неко жели да служи као владика, хвале вредну службу жели. **2** Зато владика треба да буде непрекоран, да има само једну жену, да буде умерен у свему, разборит, да уредно живи, да буде гостољубив, способан да поучава, **3** да није пијаница, ни свадљивац, него разуман, да није ратоборан, ни похлепан за новцем. **4** Треба да добро управља својим домом, а деца треба да му буду послушна и да показују

дубоко поштовање. **5** Јер ако неко не зна да управља својим домом, како ће се бринути за Божју цркву? **6** Не сме да буде новообращеник, да се не би узохлио и пао под исту осуду као и Ђаво. **7** Треба да буде на добром гласу и међу људима изван цркве, да не би упао у срамоту и Ђаволову замку.

8 Бакони исто тако треба да буду достојни поштовања, да нису дволични, да не пију много вина, да нису похлепни за непоштеним добитком, **9** да се држе тајне вере и да имају чисту савест.

10 И прво их треба искушати, па онда, ако им се нема шта приговорити, нека обављају службу.

11 Жене исто тако треба да буду достојне поштовања, да не клеветују, него да буду умерене и верне у свему.

12 Бакони нека имају само једну жену, нека добро управљају децом и својим домом. **13** Јер они који добро обављају службу стичу добро име и могу с великом слободом говорити другима о вери у Христа Исуса.

14 Иако се надам да ћу ускоро доћи к теби, ово ти пишем **15** да знаш, ако се задржим, како треба да се понашаш у Божјем дому, који је црква живог Бога, стуб и упориште истине. **16** И нема сумње, велика је тајна оданости Богу: Појавио се у телу, био је проглашен праведним у духу, показао се анђелима, о њему су проповедало међу народима, у свету су веровали у њега, био је узнесен на небо у слави.

4 А надахнута објава изричито каже да ће у будућим временима неки отпасти од вере, слушајући заводљиве објаве и учења демона, **2** заведени лицемерством лажљиваца чија је савест отупела, **3** који забрањују ступање у брак и захтевају уздржавање од јела која је Бог створио да их са захвалношћу узимају они који верују и који добро познају истину. **4** Јер све што је Бог створио добро је и не треба одбацити ништа што се узима са захвалношћу, **5** јер се то посвећује Божјом речју и молитвом која се за то упућује.

6 На то указуј браћи, па ћеш бити добар слуга Христа Исуса, хранен речима вере и добрим учењем које постојано следиш. **7** Клони се измишљених прича које скрнавe оно што је свето, прича својствених старим женама, а вежбај се у оданости Богу. **8** Јер телесно вежбање мало чему користи, а оданост Богу корисна је у сваком погледу, јер обећава живот - садашњи и будући. **9** Истинита је ова изјава и заслужује да се потпуно прихвати. **10** Зато напорно радимо и напре-

жемо се, јер се уздамо у живог Бога, који је Спаситељ свих људи, посебно оних који су верни.

11 То заповедај и томе поучавај. **12** Нека те нико не потцењује због твоје младости, него буди узор вернима у говору, у понашању, у љубави, у вери, у чистоћи. **13** Док не дођем, посвети се јавном читању, подстицању, поучавању. **14** Не занемаруј дар који је у теби, који ти је дат посредством пророчанства и кад је старешинство положило руке на тебе. **15** Размишљај о томе, сав се томе посвети, да твој напредак свима буде очигледан. **16** Добро пази како живиш и како поучаваш. Устрај у томе, јер чинећи то спашћеш и себе и оне који те слушају.

5 Старијег човека немој прекоравати, него га саветуј као оца, млађе мушкарце као браћу, **2** старије жене као мајке, а млађе жене као сестре - са свом честитошћу.

3 Поштуј удовице које су заиста удовице. **4** Али ако нека удовица има децу или унучад, нека они прво науче да делима показују оданост Богу у свом дому и да узвраћају својим родитељима и дедовима и бакама за оно што су им пружили, јер је то угодно Богу. **5** А жена која је права удовица и која је у немаштини узда се у Бога и истрајава у усрдним мољењима и молитвама ноћ и дан. **6** Али она која се предаје задовољствима мртва је иако живи. **7** То им заповедај, да буду бескорни. **8** Заиста, ако се неко не брине за своје, а нарочито за своје укућане, одрекао се вере и гори је од неверника.

9 У списак удовица нека се унесе она која има најмање шездесет година, која је била верна мужу, **10** која је позната по добрим делима: да је одгајила децу, да је била гостољубива, да је прала ноге светима, да је помагала онима у невољи, да је предано чинила сва добра дела.

11 А млађе удовице не уноси у списак, јер кад им полни нагони постану важнији од Христа, желе да се удају, **12** па заслужују осуду јер су одбациле веру коју су у почетку имале. **13** А уз то се уче да буду беспослене и да скитају по кућама, и не само што су беспослене него и оговарају, мешају се у туђе ствари и говоре оно што не би смеле. **14** Зато желим да се млађе удовице удају, да рађају децу, да воде домаћинство, да не дају противнику повода да погрдно говори о нама. **15** Неке су наине већ застраниле и пошле за Сотоном. **16** Ако неки побожан човек

или жена у својој породици има удовице, нека им помаже, тако да се не оптерећује црква. Тада црква може помагати онима које су заиста удовице.

17 Старешине које добро предводе сматрајте достојнима двоструке части, посебно оне који напорно раде на томе да говоре и научавају Божју реч. **18** Јер у Писму стоји: „Не завежу уста бику који врши жито“* и: „Радник заслужује своју плату.“* **19** Не прихватај оптужбу против старешине, осим на основу изјаве два или три сведока. **20** Оне који чине грех укори пред свима, да и други имају страх. **21** Заклињем те пред Богом и Христом Исусом и изабраним анђелима да се тога држиш и да не доносиш закључке унапред и да ништа не чиниш из пристрасности.

22 Ни на кога не полагај руке пребрзо и не учествуј у гресима других. Чувај себе честитим.

23 Мање пиј воду, а узимај по мало младог вина ради желуца и својих честих болести.

24 Греси неких људи очигледни су свима и одмах воде до осуде, док се греси других показују касније. **25** Тако су и добра дела очигледна свима, а она која то нису не могу се сакрити.

6 Сви који су под јармом, робови, нека стоје господаре сматрају достојнима сваке части, да се не говори лоше о Божјем имену и учењу. **2** А они којима су господари побожни, нека их не поштују мање зато што су браћа. Напротив, нека им још боље служе, јер они који имају корист од њихове добре службе јесу побожни људи и вољена браћа.

Овоме поучавај и на то подстичи. **3** Ако неко научава другачију науку и не слаже се са здравим речима, речима нашег Господа Исуса Христа, нити с учењем које је у складу са оданошћу Богу, **4** тај је поносан и не разуме ништа, него болује од запиткивања и препирки око речи. То доводи до зависти, свађе, погрдног говора, злонамерног сумњичења, **5** жучних препирки о ситницама у које се упуштају људи поквареног ума, у којима нема истине и који сматрају да је оданост Богу извор добитка. **6** Нема сумње, оданост Богу и јесте извор великог добитка кад је човек задовољан оним што има. **7** Јер ништа нисмо донели на свет, па не можемо ништа ни однети с њега. **8** Дакле, кад имамо храну, одећу и заклон, будимо задовољни тиме.

9 Они који су одлучили да се обогате упадају у искушење и замку и у многе неразумне и штетне жеље, које гурају људе у уништење и пропаст. **10** Јер је љубав према нов-

*5,18 Види: 5. Мојсијева 25,4; 5. Мојсијева 24,14.

цу корен сваког зла и због ње су неки одлучили од вере и нанели себи многе патње.

11 А ти, Божји човече, бежи од тога. Тежи за праведношћу, оданошћу Богу, вером, љубављу, истрајношћу, благошћу. **12** Бори се у доброј борби вере, освоји вечни живот на који си позван, за шта си дао добро сведочанство пред многим сведоцима.

13 Заповедам ти пред Богом, који свему даје живот, и пред Христом Исусом, који је дао добро сведочанство пред Понтијем Пилатом: **14** држи се те заповести без мрље и беспрекорно док се не појави наш Господ Исус Христос. **15** Кад дође време за то појављивање, покажаће се срећни и једини Владар, Цар над царевима и Господар над господара, **16** једини који има бесмртност, који пребива у недоступној светлости, кога нико

од људи није видео нити га може видети. Њему нека је част и вечна моћ. Амин.

17 Онима који су у садашњем свету богати заповедај да не буду уображени и да се не уздају у несигурно богатство, него у Бога, који нам богато даје све да у томе уживамо.

18 Заповедај им да чине добро, да се богате dobrим делима, да буду дарезљиви, спремни да с другима деле оно што имају. **19** Тиме ће скупљати оно благо које је добар темељ за будућност, како би освојили прави живот.

20 Тимотије, чувај што ти је поверено, и клони се испразних разговора који скривају оно што је свето и противречног називи знања. **21** Због разметања таквим, називи знањем, неки су одступили од вере.

Нека благодат буде с вама.

ДРУГА ПОСЛАНИЦА ТИМОТИЈУ

Писац: **Павле**

Место писања: **Рим**

Писање завршено: **око 65. н. е.**

1 Павле - Божјом вољом апостол Христа Исуса, по обећању живота који је у Христу Исусу - **2** Тимотију, вољеном сину:

Благодат ти, милосрђе и мир од Бога, Оца, и од Христа Исуса, нашег Господа.

3 Захваљујем за тебе Богу, коме су служили моји праоцеви, а коме и ја служим чисте савести, и увек те се сећам у својим усрдним молитвама. Ноћ и дан **4** чезнем да те видим, сећајући се твојих суза, да бих се испунио радошћу. **5** Сећам се твоје нелицемерне вере, вере коју је најпре имала твоја бака Лоиди и твоја мајка Евникија, а коју, уверен сам, имаш и ти. **6** Зато те подсећам да распламсаш Божји дар који си примио кад сам положио руке на тебе. **7** Јер Бог нам није дао дух који нас чини плашљивима, него Дух који нам даје снагу, љубав и разборитост. **8** Зато немој да се стидиш сведочанства о нашем Господу, нити мене, који сам у затвору због њега, него буди спреман да и ти трпиш зло за добру вест, ослањајући се на Божју снагу.

9 Он нас је спасао и позвао нас светим позивом, не због наших дела, већ због своје намере и благодати, која нам је још у давно доба дата у Христу Исусу, **10** а објављена је

сада кад се појавио наш Спаситељ, Христос Исус, који је укинуо смрт, а обасјао живот и нераспадљивост посредством добре вести, **11** за коју сам ја постављен као проповедник и апостол и учитељ.

12 Због тога и трпим све ово, али се не стидим, јер знам онога коме верујем и уверен сам да он може чувати оно што сам му поверио до оног дана. **13** Нека ти узор буду здраве речи које си чуо од мене у вери и љубави, које су у Христу Исусу. **14** Ово благо које ти је поверено чувај помоћу Светог Духа који пребива у нама.

15 Знаш да су се сви у Азији одвратили од мене - међу њима и Фигел и Ермоген. **16** Нека Господ укаже милосрђе Онисифоровом дому, јер ме је често јачао и није се стидео мојих окова. **17** Напротив, кад је био у Риму, брижљиво ме је тражио и нашао. **18** Нека му Господ укаже милосрђе у онај дан. А ти добро знаш које је све службе обављао у Ефесу.

2 А ти, сине мој, јачај у благодати која је у Христу Исусу. **2** Оно што си чуо од мене и што су потврдили многи сведоци повери верним људима, који ће затим бити способни да поучавају друге. **3** Као добар војник Христа Исуса и ти буди спреман да трпиш

зло. **4** Ниједан војник се не упушта у послове свакодневног живота, јер жели да угоди ономе који га је узео за војника. **5** И кад се неко такмичи у играма, не добија венац ако се није такмичио по правилима. **6** Ратар који напорно ради треба први да ужива у плодовима. **7** Размишљај о овоме што говорим. Господ ће ти стварно дати мудрост у свему.

8 Не заборави да је Исус Христос васкрснут из мртвих и да је био од Давидовог потомства - то је добра вест коју проповедам. **9** Због ње трпим зло тако да сам чак доспео у окове, као неки злочинац. Али Божја реч није окована. **10** Зато све подносим ради изабраних, да и они добију спасење које је у Христу Исусу и вечну славу. **11** Истините су ове речи: Ако с њим умremo, с њим ћемо и живети. **12** Ако истрајемо, с њим ћемо и царовати. Ако га се одрекнемо, и он ће се одрећи нас. **13** Ако будемо неверни, он остаје веран, јер не може да се одрекне самог себе.

14 Подсећај друге на то, заклињући их пред Богом, да се не препиру око речи, јер то ничему не користи, него је на пропаст онима који слушају. **15** Дај све од себе да стекнеш Божје признање, да будеш радник који нема чега да се стиди, који се исправно служи речју истине. **16** Избегавај испразне разговоре који скрнавe оно што је свето, јер ће они који тако говоре све више тонути у безбожност. **17** И њихова реч ће се ширити као гангрена. Међу њима су Именеј и Филит. **18** Ти људи су одступили од истине, говорећи да је васкрсење већ било, па неким поткопавају веру. **19** Али Божији чврсти темељ непомично стоји и на њему је овај печат: „Господ познаје оне који су његови“* и: „Сви који призивају Господње име нека се одркну неправедности.“*

20 У великом дому нема само златних и сребрних посуда, него и дрвених и земљаних. Једне су за часну употребу, а друге за нечасну. **21** Зато ако се неко држи подаље од ових које су за нечасну употребу, биће посуда за часну употребу, посвећена, корисна свом власнику, спремна за свако добро дело. **22** Зато, бежи од младалачких жеља, а тежи за праведношћу, вером, љубављу, миром, заједно са онима који из чистог срца призивају Господа.

23 Клони се лудих и бесмислених запиткивања, знајући да из њих произлазе свађе.

24 Господњи слуга не сме да се свађа, него треба да буде благ према свима, способан да поучава, да се обуздава кад трпи зло, **25** да с благошћу поучава оне који су бунтовни, не би ли им Бог дао да се покају, па да добро упознају истину **26** и да се уразуме и извуку из Ђаволове замке, у коју их је он живе ухватио да врше његову вољу.

3 А ово знај: у последњим данима настаће нарочито тешка времена. **2** Јер људи ће бити себични, похлепни за новцем, умишљени, охоли, хулници, непослушни родитељима, незахвални, неверни, **3** безосећајни према другима, неспремни за било какав договор, клеветници, необуздани, окрутни, без љубави према доброти, **4** издајници, тврдоглави, поносни, који више воле ужитке него Бога, **5** и наизглед ће бити побожни, али неће побожно живети. Таквих се клоно. **6** Јер од њих долазе они који се лукаво увлаче у куће и заробљују слабе жене оптерећене гресима, вођене разним жељама, **7** које увек уче, али никако да добро упознају истину.

8 И као што су се Јаније* и Јамврије* противили Мојсију, тако се и ови противе истини. То су људи потпуно поквареног ума, којима нема места међу правим верницима. **9** Али неће више напредовати, јер ће њихова лудост бити очигледна свима, као што је била очигледна и лудост оне двојице. **10** А ти си добро упознао моје учење, мој начин живота, мој животни циљ, моју веру, моје дуго трпљење, моју љубав, моју истрајност, **11** моја прогонства, моје патње, оно што ми се догодило у Антиохији, у Иконији, у Листри, прогонства каква сам поднео. Али Господ ме је из свега избавио. **12** А и сви који желе да живе одано Богу у јединству са Христом Исусом, биће прогоњени. **13** А зли људи и варалице напредоваће од зла на горе. Заводиће друге, а и сами ће бити заведени.

14 Али ти остани у ономе што си научио и у шта си се уверио, будући да знаш ко те је свему томе поучио **15** и да од раног детињства познајеш свете списе који те могу учинити мудрим како би добио спасење по вери која је у Христу Исусу. **16** Све је Писмо надахнуто од Бога и корисно за поучавање, за укоравање, за поправљање, за васпитавање у праведности, **17** да Божји човек буде сасвим способан и потпуно опремљен за свако добро дело.

4 Заклињем те пред Богом и Христом Исусом, који је одређен да суди живима и мртвима, заклињем те његовим појављивањем

***2,19** Види: Наум 1,7; Софонија 3,13. **3,8** Имена записана у рабинској традицији, односе се на египатске врачаре у време Мојсија. Види: 2. Мојсијева 7,11; 8,18.

и његовим царством: **2** проповедај реч Божју и чини то са осећајем ревности - у повољно време и у тешко време - укори, прекори, опомени, а при том буди врло стрпљив и вешт у поучавању. **3** Јер ће доћи време кад људи неће подносити здраво учење, него ће по сопственим жељама накупити себи учитеље који ће им говорити оно што годи њиховим ушима. **4** И одвратиће уши од истине, а окренуће се измишљеним причама. **5** А ти буди трезвен у свему, трпи зло, проповедај добру вест, потпуно изврши своју службу.

6 Јер се би већ изливам као жртва леваница и приближило се време мог ослобођења. **7** Добро сам се борио, трку сам до краја истрчао, веру сам сачувао. **8** Од сада се за мене чува венац праведности, којим ће ме Господ, праведни судија, наградити у онај дан - и не само мене него и све који жељно чекају да се он појави.

9 Учини све што можеш да што пре дођеш код мене. **10** Јер ме је Димас оставио зато што је заволео садашњи свет и отишао је у Солун. Крискент је отишао у Галатију, а Тит у Далмацију. **11** Само је Лука са мном. Узми Марка и доведи га са собом, јер ми је користан за службу. **12** А Тихика сам послао у

Ефес. **13** Кад пођеш, понеси огртач који сам оставио у Троади код Карпа, и свитке, а нарочито пергаменте.

14 Александар ковач нанео ми је много зла. Господ ће му платити према његовим делима. **15** И ти га се чувај, јер се жестоко противио нашим речима.

16 Приликом моје прве одбране нико није дошао да ми пружи подршку, него су ме сви оставили - нека им се то не урачуна у кривицу - **17** али је Господ стајао уз мене и ојачао ме, да би се преко мене потпуно извршило проповедање добре вести и да би је чули сви народи. И био сам избављен из лављих чељусти. **18** Господ ће ме избавити од сваког зла и спашће ме за своје небеско царство. Њему нека је слава у сву вечност. Амин.

19 Поздрави Приску и Акилу и Онисифоров дом.

20 Ераст је остао у Коринту, а Трофима сам оставио болесног у Милету. **21** Учини све што можеш да дођеш пре зиме.

Поздрављају те Еувул, Пуд, Лин, Клаудија и сва браћа.

22 Нека Господ буде с твојим духом. Нека његова благодат буде с вама.

ТИТУ ПОСЛАНИЦА

Писац: Павле

Место писања: Македонија

Писање завршено: око 61 - 64. н. е.

1 Од Павла - Божјег слуге и апостола Исуса Христа - чија је служба у складу с вером какву имају Божји изабраници и који је добро упознао истину која је у складу с оданошћу Богу. **2** Њој је темељ нада у вечни живот, што га је Бог, који говори истину, још давно обећао, **3** а у своје време је објавио своју реч проповедањем, које је мени поверено. То је било по заповести нашег Спаситеља Бога. **4** Пишем ово Титу, правом сину по заједничкој вери:

Благодат ти и мир од Бога, Оца, и од Христа Исуса, нашег Спаситеља.

5 Оставио сам те на Криту да исправиш оно што је мањкаво и да именујеш старешине по градовима, као што сам те упутио. **6** Старешина мора да буде човек коме се нема шта приговорити, који има само једну жену,

коме су деца побожна и која се не могу оптужити да су распуштена или непокорна. **7** Јер владика, као Божји настојник, мора да буде човек коме се нема шта приговорити, који није самовољан, ни склон гневу, ни пијаница, ни свадљивац, ни похлепан за непоштеним добитком, **8** већ гостољубив, љубитељ добротe, разборит, праведан, веран, који је у стању да се савлада, **9** који се при поучавању чврсто држи верне речи, да би могао подстаћи друге служећи се здравим учењем и укорити оне који том учењу противрече.

10 Јер има много непокорних, оних који говоре бескорисне речи и оних који обмањују ум, нарочито оних који се држе обрезања. **11** Њима треба затворити уста, јер управо они поткопавају веру читавих породица учећи оно што не би требало ради непоштеног добитка. **12** Један од њих, баш њихов

пророк,* рекао је: „Крићани су увек лажови, опаке звери, беспослене изјелице.“

13 Ово сведочанство је истинито. Зато их строго укоравај, да буду здрави у вери **14** и да не прихватају јудејске бајке и заповести људи који се одвраћају од истине. **15** Чистиња је све чисто, а упрљанима и безвернима ништа није чисто, него су им упрљани и ум и савест. **16** Они тврде да познају Бога, али га се одричу својим делима, јер су мрски и непослушни и неспособни за било какво добро дело.

2 А ти говори оно што приличи здравом учењу. **2** Старији мушкарци нека буду умерени у свему, достојни поштовања, мудри, здрави у вери, љубави и истрајности. **3** Исто тако, старије жене нека се понашају богобојазно, да не клеветују, нити да робују многом вину, него да поучавају друге добру, **4** како би могле учити млађе жене да воле своје мужеве, да воле своју децу, **5** да буду мудре, честите, узорне домаћице, добре, послушне својим мужевима, како се о Божјој речи не би погрдно говорило.

6 Исто тако, млађе мушкарце подстичи да буду мудри, **7** а у свему и сам буди узор у вршењу добрих дела. У поучавању покажи неисквареност, озбиљност, **8** здрав говор коме се нема шта приговорити, тако да се противник постиди јер нема ништа зло да каже о нама. **9** Робови нека у свему буду послушни својим господарима и нека им служе. Нека им не противрече, **10** нека их не поткрдају, него нека у потпуности исказују верност, како би у свему украшавали учење нашег Спаситеља, Бога.

11 Јер се показала Божја благодат која доноси спасење свим људима. **12** Поучила нас је да се одрекнемо безбожности и светских жеља и да разборито, праведно и одано Богу живимо усред овог садашњег света, **13** док чекамо остварење наше дивне наде и славно појављивање великог Бога и нашег Спаситеља, Христа Исуса. **14** Христос је себе дао за нас да би нас избавио од сваког безакоња и очистио себи народ који је изабрао, који ревно чини добра дела.

15 То говори, опомињи и укоравај, јер за то имаш сва овлашћења. Нека те нико не омаловажава.

3 Подсећај их да буду послушни и покорни властима и владарима, да буду спремни на свако добро дело, **2** да ни о коме не говоре лоше, да не буду ратоворни, него да буду разумни, да буду сасвим благи према свим људима. **3** Јер и ми смо некад били безумни, непокорни, заведени, робови разних жеља и ужитака, живели смо у злу и зависти, били смо мрски, мрзели смо једни друге.

4 Али кад је наш Спаситељ, Бог, показао своју доброту и љубав према човеку, **5** спасао нас је - не због праведних дела која смо ми учинили, него по свом милосрђу - купањем које нас је довело у живот и тиме што нас је обновио Светим Духом. **6** Тај Дух је обилно излио на нас преко Исуса Христа, нашег Спаситеља, **7** да бисмо, након што смо проглашени праведнима на основу његове благодати, постали наследници вечног живота коме се надамо.

8 Истинито је то што је речено и желим да то постојано заступаш, како би се они који су поверовали у Бога усредсредили на вршење добрих дела. То је добро и корисно за људе.

9 Избегавај безумна запиткивања и истраживање родословља, свађе и сукобе око Закона, јер је то бескорисно и испразно. **10** Човека који шири лажно учење клони се након прве и друге опомене, **11** знајући да је такав застрањивао и да греши, и да је тако сам себе осудио.

12 Кад ти пошљем Артему или Тихика, гледај да свакако дођеш код мене у Никопол, јер сам одлучио да тамо презимим. **13** Зину, познаваоца Закона, и Апола брижљиво опреми за пут како им ништа не би недостајало. **14** А и наши људи нека се уче да чине добра дела кад се појави прека потреба, да не буду без плода.

15 Поздрављај те сви који су са мном. Поздрави оне који нас воле у вери.

Нека благодат буде са свима вама.

***1,12** Епименид, критски песник из 6. века п.н.е.

ФИЛИМОНУ ПОСЛАНИЦА

Писац: **Павле**

Место писања: **Рим**

Писање завршено: **око 60 - 61. н. е.**

1 Павле, затвореник због Христа Исуса, и наш брат Тимотиј, Филимону, нашем вољеном брату и сараднику, **2** и нашој сестри Апији, и нашем саборцу Архипу и цркви која се састаје у твојој кући:

3 Благодат* вам и мир од Бога, нашег Оца, и од Господа Исуса Христа.

4 Увек захваљујем свом Богу када те спомињем у молитвама **5** (јер слушам о твојој љубави према Господу Исусу и према свима светима, и о твојој вери). **6** Нека те вера коју делиш с другима подстакне да чиниш добро, јер си свестан да смо и сами, у јединству с Христом, доживели много добра. **7** Веома си ме обрадовао и утешио својом љубављу, јер си ти, брате, окрепио срца светих.

8 Зато, иако имам велику слободу у Христу да ти заповедим да учиниш оно што је исправно, **9** ја те радије молим позивајући се на твоју љубав, такав какав јесам, Павле, човек у годинама, а сада и затвореник због Христа Исуса, **10** молим те за своје дете, Онисима,* коме сам у оковима постао отац **11** и који ти је раније био бескористан, али сада је користан и теби и мени. **12** Њега, срце своје, шаљем ти назад.

13 Волео бих да га задржим за себе да ми уместо тебе служи у оковима које носим због добре вести. **14** Али ништа нисам хтео да учиним без твог пристанка, јер не желим да то добро дело учиниш присилно, већ добровољно. **15** Можда се баш зато накратко одвојио од тебе да га заувек добијеш назад, **16** али не више као слугу, него као више од слуге, као вољеног брата. Мени је посебно драг, а колико ће тек теби бити, јер ти је и слуга и брат у Господу. **17** Зато, ако ме сматраш пријатељем, лепо га прими, као што би мене примио. **18** А ако ти је ишта скривио или ти ишта дугује, стави то на мој рачун. **19** Ја, Павле, пишем својом руком: ја ћу то плати-

ти. А не морам ни да спомињем да ми и самог себе дугујеш. **20** Да, брате, буди ми користан у Господу: окрепи моје срце у Христу.

21 Уздајући се у то да ћеш ми удовољити, пишем ти, уверен да ћеш учинити и више од овога што те молим. **22** А осим тога, припреми ми смештај, јер се надам да ће ваше молитве бити услышене, па ћу бити ослобођен да бих вам служио.

23 Поздравља те Епафрас, мој затворски друг у јединству с Христом Исусом, **24** као и Марко, Аристарх, Димас и Лука, моји сарадници.

25 Нека благодат Господа Исуса Христа буде с вашим духом.

***3** Или: „незаслужена доброта“. **10** „Онисим“ значи „користан“.

ЈЕВРЕЈИМА ПОСЛАНИЦА

Писац: **Павле**

Место писања: **Рим**

Писање завршено: **око 61. н. е.**

1 Бог, који је у прошлости много пута и на много начина говорио нашим праочевима преко својих пророка, **2** у овим последњим данима обратио се нама преко Сина, кога је поставио за наследника свега и преко кога је начинио сав свет. **3** Он је одраз његове славе и обличје његовог бића, и све подржава моћном речју. Након што нас је очистио од греха, сео је с десне стране Величанства на висинама. **4** И постао је толико већи од анђела колико је име које је наследио узвишеније од њиховог имена.

5 Јер коме је од анђела Бог икада рекао: „Ти си мој син, ја те данас родих“? И још: „Ја ћу бити његов отац, а он ће бити мој син“? **6** А о времену кад опет уводи свог Првенца у свет каже: „Нека му се поклоне сви Божји анђели.“

7 За анђеле каже: „Своје анђеле чини духовима, а своје слуге пламеном огњеним.“

8 А за Сина каже: „Твој је престо, Боже, у сву вечност и жезло твог царства жезло је честитости. **9** Волео си праведност и мрзео безакоње. Зато те је Боже, твој Бог, помазао уљем радости више него другове твоје.“ **10** И још: „Ти си, Господе, у почетку положио темеље земљи и небеса су дело руку твојих. **11** Они ће пропасти, а ти ћеш остати. И као хаљина све ће то остарити **12** и ти ћеш их смотати као огртач, као хаљину, и биће замењени. А ти си увек исти, и годинама твојим нема краја.“

13 И за кога је од анђела икада рекао: „Седи мени с десне стране, док не положим непријатеље твоје за подножје ногама твојим“? **14** Зар нису сви они духови којима је дужност да служе и који су послати да служе онима који ће наследити спасење?

2 Зато је неопходно да обратимо посебну пажњу на оно што смо чули, да не будемо одвучени од вере. **2** Јер ако је реч изговорена преко анђела била чврста, па су сваки преступ и свака непослушност били праведно кажњени, **3** како ћемо ми умаћи ако занемаримо тако велико спасење које је почео да проповеда наш Господ и које су нам потврдили они који су га чули како говори, **4** а за које је и Бог посведочио чудима, знаковима, разним моћним делима и дељењем Светог Духа по својој вољи?

5 Јер није анђелима покорио будући свет о коме говоримо. **6** А неко је негде посведочио: „Шта је човек да на њега мислиш, или син човечији да се за њега бринеш? **7** Учинио си га мало мањим од анђела, славом и чашћу си га крунисао и поставио си га над делима руку својих. **8** Све си покорио под његове ноге.“ Тиме што му је све покорио, Бог није оставио ништа што му није покорио. А сада још не видимо да му је све покорио, **9** али видимо Исуса, који је био учињен мало мањим од анђела, крунисаног славом и чашћу јер је претрпео смрт, да би тиме по Божјој благодати окусио смрт за свакога.

10 Јер је доликовало ономе ради кога је све и преко кога је све, да доводећи многе синове у славу путем патњи учини савршеним Главног Заступника њиховог спасења. **11** Јер и онај који посвећује и они које он посвећује - сви су од истог оца. Зато се он не стижди да их зове „браћом“, **12** кад каже: „Објавићу име твоје браћи својој, усред окупљеног мноштва песмом ћу те хвалити.“ **13** И још: „Ја ћу се у њега уздати.“ И још: „Ево, ја и деца коју ми је Господ дао.“

14 А пошто су та „деца“ људи од крви и меса, и он је постао човек од крви и меса, да својом смрћу уништи онога који има моћ да изазове смрт, то јест Бавола, **15** и да ослободи све који су због страха од смрти цео живот били подложни ропству. **16** Јер он заиста не помаже анђелима, већ помаже Аврамовом потомству. **17** Зато је у свему морао

***1,5** Види: Псалам 2,7; 89,26. **1,6** Види: Псалам 97,7. **1,7** Види: Псалам 104,4. **1,9** Види: Псалам 45,6. **1,12** Види: Псалам 102,25. **1,13** Види: Псалам 110,1. **2,8** Види: Псалам 8,4. **2,12** Види: Псалам 22,22. **2,13** Види: Исаија 12,2; 8,18.

да постане попут своје „браће“, да буде милосрдан и веран као првосвештеник у Божјој служби, како би принео жртву помирења за грехе народа. **18** А пошто је и сам трпео кад је био искушаван, он може притећи у помоћ онима који су у кушњама.

3 Зато, браћо света, учесници у небеском позиву, пажљиво посматрајте онога кога признајемо за апостола и првосвештеника - Исуса. **2** Он је био веран Богу који га је поставио у ту службу, као што је и Мојсије био у целом Божјем дому. **3** Јер Исус је достојан веће славе од Мојсија, као што већу част од дома има онај ко га је саградио. **4** Јер сваки дом је неко саградио, а онај ко је све саградио јесте Бог. **5** И Мојсије је био веран као слуга у целом Божјем дому, што је било сведочанство за оно што је требало да се објави касније, **6** а Христос је био веран као Син постављен над Божјим домом. Ми смо његов дом ако до краја сачувамо своју слободу говора и ако останемо поносни на наду коју имамо.

7 Зато, као што Свети Дух каже: „Данас, ако слушате његов глас, **8** немојте да вам срце отврдне као онда кад су ваши праочевци изазвали мој гнев,* као у дан искушавања у пустињи,** **9** кад су ме искушавали, а гледали су моја дела четрдесет година. **10** Зато сам се на тај нараштај расрдио и рекао сам: 'Увек лутају срцем својим и путеве моје нису спознали.' **11** Зато сам се заклео у свом гневу: 'Неће ући у мој починак.'***

12 Пазите, браћо, да неко од вас не одступи од живог Бога, па да се у њему не развије зло срце које нема вере. **13** Него подстичите једни друге сваки дан, док још траје то „данас“, да не би неко од вас отврднуо због заводљивости греха. **14** Јер удео у Христу имаћемо само ако поуздање које смо имали у почетку сачувамо до краја, **15** све док се говори: „Данас, ако слушате његов глас, немојте да вам срце отврдне као онда кад су ваши праочевци изазвали мој гнев.“

16 Јер који су људи то чули, а ипак су изазвали Божји гнев? Зар нису то били сви који је Мојсије извео из Египта? **17** А кога је Бог мрзео четрдесет година? Зар не оне који су сагрешили, чија су мртва тела падала у пустињи? **18** А коме се закле да неће ући у његов починак ако не онима који су били непослушни? **19** Видимо, дакле, да нису могли ући зато што нису имали вере.

***3,8** Види: 3. Мојсијева 20,13; 2. Мојсијева 17,7.

3,11 Види: Псалам 95,7. **4,3** Види: Псалам 95,11.

4,4 Види: 1. Мојсијева 2,2. **4,7** Види: Псалам 95,7.

4 Дакле, будући да остаје обећање о уласку у његов починак, пазите да се за некога од вас не утврди да у томе није успео. **2** Јер нама је објављена добра вест као и њима, али реч коју су чули њима није користила, јер нису били вером уједињени с онима који су послушали. **3** А ми који исказујемо веру улазимо у починак, јер је рекао: „Зато сам се заклео у гневу свом: 'Неће ући у мој починак,'“* иако су његова дела довршена од постанка света. **4** Јер је на једном месту о седмом дану овако рекао: „И Бог је седмог дана починуо од свих својих дела“.* **5** а овде опет каже: „Неће ући у мој починак.“

6 Дакле, пошто неки још треба да уђу у њега, а они којима је добра вест најпре била објављена нису ушли због непослушности, **7** он поново одређује један дан: „Данас“, говорећи о томе после толико времена у Давидовом псалму, као што је већ речено: „Данас, ако слушате глас његов, немојте да вам срце отврдне.“* **8** Јер да их је Исус Навин довео на место починка, Бог не би после тога говорио о неком другом дану. **9** Дакле, Божјем народу остаје Шабатни починак. **10** Јер ко уђе у Божји починак, и сам почива од својих дела, као и Бог од својих.

11 Зато дајмо све од себе да уђемо у тај починак, да не би неко пао опонашајући такву непослушност. **12** Јер Божја реч је жива и делотворна, оштрија је од сваког двосеклог мача и продире дотле да раздваја душу и дух, кости и њихову мождину, и може просудити мисли и намере срца. **13** И нема створења које је сакривено његовом погледу, него је све голо и откривено пред очима онога коме морамо положити рачун.

14 Дакле, пошто имамо узвишеног првосвештеника који је отишао на небеса, Исуса, Сина Божјег, држимо се вере у њега коју исповедамо. **15** Јер наш првосвештеник је неко ко не само што може да саосећа с нама у нашим слабостима, него је и попут нас искушан у свему, али није згрешио. **16** Приступимо, дакле, са слободом говора престолу благодати, да би нам Бог показао милосрђе и исказао благодат кад нам затреба помоћ.

5 Јер сваки првосвештеник који је узет од људи, постављен је да за људе врши Божју службу: да приноси дарове и жртве за грехе. **2** Он може да саосећа с онима који греше у незнању јер је и сам подложен сопственој слабости, **3** и зато мора да приноси жртве за грехе - и за себе и за народ.

4 И нико сам себи не присваја ту част, него га на то позива Бог, као и Арона. **5** Тако ни Христос није сам себе прославио поставши првосвештеник, већ га је прославио онај који му је рекао: „Ти си мој син, ја те данас родих.“* **6** А на другом месту каже: „Ти си заувек свештеник по реду Мелхиседековом.“*

7 У данима док је био у телу, Христос је са силним вапајима и сузама упућивао усрдне молитве и молбе ономе који га је могао спасти од смрти, и био је услишен јер је имао страх пред Богом. **8** Иако је био Син Божји, из онога што је претрпео научио се послушности. **9** Кад је био учињен савршеним, постао је онај који доноси вечно спасење свима који су му послушни, **10** јер га је Бог прогласио првосвештеником попут Мелхиседека.

11 О њему имамо много тога да кажемо, али тешко је то објаснити, јер сте постали лењи у слушању. **12** Јер премда после толико времена већ треба да сте учитељи, вама је опет потребан неко да вас испочетка поучава основама Божјих светих објава. Такви сте да вам треба млеко, а не чврста храна. **13** Јер ко се год храни млеком, не познаје реч праведности, јер је дете. **14** А чврста храна је за зреле, за оне којима је моћ запажања искуством увежбана за разликовање добра од зла.

6 Зато сада, пошто смо схватили основна учења о Христу, напредујмо према зрелости, не постављајући изнова темељ: покајање од мртвих дела и веру у Бога, **2** учење о крштењу, полагању руку, васкрсењу мртвих и суду за вечност. **3** То ћемо и учинити, ако Бог допусти.

4 Јер оне који су једном просветљени и који су окусили небески дар и примили Свети Дух, **5** и који су окусили Божју врсну реч и силе поретка који долази, **6** а затим су отпали, није могуће опет довести до покајања, јер сами поново разапињу Сина Божјег и извргавају га руглу. **7** Наиме, земља која упија кишу што често на њу пада и која затим рађа биље корисно онима за које се она и обрађује, прима благослов од Бога. **8** Али ако рађа трње и коров, одбачена је и близу је проклетства, а на крају бива спаљена.

9 Али премда овако говоримо, уверени смо, вољени, да ви идете бољим путем, који води до спасења. **10** Јер Бог није неправедан па да заборави ваш труд и љубав коју

сте показали према његовом имену, тиме што сте служили светима и што им и даље служите. **11** Али желимо да свако од вас показује такву марљивост како бисте све до краја били потпуно сигурни у испуњење своје наде, **12** да се не улењите, већ да се угледаате на оне који због своје вере и стрпљења наслеђују оно што је обећано.

13 Јер кад је Бог Авраму дао обећање, пошто није имао никог већег да се њиме закуне, заклео се самим собом: **14** „Заиста ћу те благословити и заиста ћу те умножити.“*

15 И тако је Аврам, показавши стрпљење, добио то обећање. **16** Јер људи се закљичу оним ко је већи и заклетва им је, као гаранција, крај сваке расправе. **17** Зато је и Бог, желећи да наследницима обећања јасније покаже непроменљивост своје намере, потврдио то заклетвом, **18** да бисмо - помоћу две непроменљиве ствари у којима није могуће да Бог говори истину - ми који смо побегли у уточиште Божије примили снажно охрабрење које нам помаже да се држимо наде која нам је дата. **19** Та нада нам је као сигурно и чврсто сидро душе и уводи нас иза завесе, **20** где је за нас као претходник ушао Исус, који је заувек постао првосвештеник по реду Мелхиседековом.

7 Јер тај Мелхиседек, цар Салима, свештеник Свевишњег Бога, који је изашао у сусрет Авраму док се овај враћао поразивши царење и благословио га, **2** и коме је Аврам одвојио десетак од свега, пре свега је „цар праведности“, а затим и цар Салима, то јест „цар мира“. **3** Пошто је без оца, без мајке, без родословља, и пошто нема ни почетка његовим данима ни краја његовом животу, него је учињен сличним Сину Божјем, он заувек остаје свештеник.

4 Погледајте само колико је велик био тај коме је праотац Аврам дао десетак од најбољег рода. **5** Истина, они Левитјеви синови који примају свештеничку службу имају заповест да по Закону узимају десетак од народа, то јест од своје браће, премда и они потичу од Аврама. **6** Али Мелхиседек, који није био из њихове лозе, узео је десетак од Аврама и благословио њега који је добио обећања. **7** А нема сумње да мањи прима благослов од већег. **8** И у једном случају десетак примају смртни људи, а у другом онај за кога се сведочи да живи. **9** И могло би се рећи да је и Левити, који прима десетке, преко Аврама платио десетке, **10** јер се још није био родио свом праоцу Авраму кад му је Мелхиседек изашао у сусрет.

***5,5** Види: Псалам 2,7. **5,6** Види: Псалам 110,4. 1. Мојсијева 14,8. **6,14** Види: 1. Мојсијева 22,16.

11 Да се, дакле, савршенство постигло преко свештеничке службе синова Левијевих - као истакнутог обележја Закона датог народу - зашто би онда било потребно да се појави неки други свештеник за кога се каже да је попут Мелхиседека, а не попут Арона?

12 А пошто се мења свештеничка служба, мора да се мења и закон. **13** Јер онај за кога се то говори припадао је другом племену, од кога нико није служио код олтара. **14** Јер је јасно да је наш Господ потекао из Јуде, племена за које Мојсије није ништа рекао кад је говорио о свештеницима.

15 И још нам је јасније да се поставља други свештеник - попут Мелхиседека - **16** који то није постао по заповестима закона које су се односиле на оно што је телесно, него по сили која даје неуништив живот, **17** јер је посведочено: „Ти си заувек свештеник по реду Мелхиседековом.“*

18 Дакле, пређашња заповест се укида због своје слабости и бескорисности. **19** Јер Закон није ништа учинио савршеним, него је то учинила боља нада уведена уместо њега, којом се приближавамо Богу. **20** Пошто се то није догодило без заклетве - **21** јер они су, додуше, без заклетве постали свештеници, али он је то постао уз заклетву онога који му је рекао: „Господ се заклео, и неће зажалити: 'Ти си заувек свештеник по реду Мелхиседековом'“ - **22** Исус је постао гаранција бољег савеза. **23** Осим тога, многи су морали да преузимају свештеничку службу јер је смрт спречавала свештенике да трајно остану у тој служби, **24** али његову свештеничку службу, пошто он заувек живи, нико неће преузети. **25** Зато и може у потпуности спасти оне који преко њега приступају Богу, јер је увек жив да се заузима за њих.

26 Јер такав првосвештеник нам је био потребан: веран, безазлен, чист, одвојен од грешника и узвишенији од небеса. **27** Он не треба, као они првосвештеници, да сваки дан приноси жртве - најпре за своје грехе, а онда за грехе народа - јер кад је принео самог себе, учинио је то једном заувек. **28** Закон, наиме, за првосвештенике поставља људе који имају слабости, а реч заклетве, која је дата након Закона, поставља Сина, који је заувек учињен савршеним.

8 А у овоме што је речено главно је ово: имамо таквог првосвештеника, који је сео с десне стране престола Величанства на небе-

сима. **2** Он је слуга који служи за људе на светом месту и у правом храму који је подигао Господ, а не човек. **3** Јер се сваки првосвештеник поставља да приноси дарове и жртве. Зато је било потребно да и он има шта да принесе. **4** А да је на земљи, не би био свештеник, јер већ постоје они који по Закону приносе дарове, **5** али они служе Богу на месту које је слика и сенка онога што је на небу, као што је Мојсију, кад је требало да направи шатор, била дата заповест од Бога, који је рекао: „Гледај да све направиш према приказу који ти је показан на гори.“* **6** А сада је Исус добио службу која је узвишенија од оне претходне, па је постао посредник савеза који је исто тако бољи од оног претходног, савеза који је законски утемељен на бољим обећањима.

7 Јер да је онај први савез био без мане, не би био потребан други. **8** Јер прекоравајући народ, Бог каже: „Ево, долазе дани“, каже Господ, „кад ћу с Израеловим домом и с Јудиним домом склопити нови савез, **9** који није као онај савез који сам склопио с њиховим праочевима оног дана кад сам их узео за руку да их изведем из египатске земље, јер они нису остали у мом савезу, па више нисам марио за њих“, каже Господ.

10 Јер ово је савез који ћу склопити с Израеловим домом после тих дана, каже Господ. Своје законе ставићу у њихов ум и уписаћу их у њихова срца. Бићу њихов Бог, и они ће бити мој народ.

11 И нико више неће учити свог ближњег и свог брата, говорећи: 'Упознај Господа!' Јер ће ме сви они познавати, од најмањег до највећег. **12** Јер ћу им опростити њихова безаконја и више се нећу сећати њихових греха.“**

13 Кад каже „нови савез“, онај претходни чини застарелим. А оно што је старо и застарева, близу је нестанка.

9 Претходни савез је имао прописе за службу Богу и своје земаљско свето место. **2** Наиме, био је начињен шатор у чијој је првој просторији био свећњак, сто и изложени хлебови. Та просторија се звала „Светиња“. **3** А иза друге завесе у шатору била је просторија названа „Светиња над светињама“. **4** У њој је била златна кадioniца и ковчег савеза са свих страна обложен златом, у коме је била златна посуда с маном и Аронов штап који је процветао, и плоче савеза. **5** А на њему су били славни херувими који су заклањали поклопац помирења. Али о томе не треба сада детаљно говорити.

*7,17 Види: Псалам 110,4. 8,5 Види: 2 Мојсијева 25,40. 8,12 Види: Језекиљ 31,31.

6 Откад је све то тако начињено, свештеници стално улазе у прву просторију шатора да врше свету службу Божју. **7** А у другу просторију улази само првосвештеник једном годишње, и то не без крви, коју приноси за себе и за грехе народа учињене из незнања. **8** Тако Свети Дух јасно показује да се пут у свето место још није био отворио док је стајао први шатор. **9** Тај шатор је слика за време које је већ дошло и још увек се приносе дарови и жртве. Али они не могу савршено очистити савест онога ко их приноси Богу, **10** већ се однесе само на јела и пића и разна обредна прања. Те одредбе Закона односиле су се на оно што је телесно и биле су наметнуте до времена одређеног да се све доведе у ред,

11 али кад је дошао Христос као првосвештеник који је омогућио благослове који су дошли, ушао је у већи и савршенији шатор, који није начињен рукама, то јест није од ове материје, **12** и једном заувек ушао у свето место, али не с крвљу јараца и јунаца, него са својом крвљу, и тако нам прибавио вечно избављење. **13** Јер ако крв јараца и јунаца и пелео од јунице посвећује онечишћене који су тиме пошкропљени, па им тело постаје чисто, **14** колико ће више крв Христа, који је помоћу вечног Духа самог себе без мане принео Богу, очистити нашу савест од мртвих дела како бисмо служили живом Богу?

15 Зато је Христос посредник новог савеза, да би они који су позвани добили обећање вечног наследства, јер је он умро да би они откупнином били ослобођени од престапа учињених под претходним савезом. **16** Јер где је савез с Богом, мора да уследи смрт онога који је посредовао у склапању савеза. **17** Наиме, савез је пуноважан тек након смрти, јер он не вреди све док је жив онај који је посредовао у склапању савеза. **18** Зато ни претходни савез није био установљен без крви. **19** Јер кад је Мојсије свем народу изговорио све заповести Закона, узео је крв јунаца и јараца с водом и скерлетном вуном и испомом и пошкропио и књигу и сав народ, **20** говорећи: „Ово је крв савеза којим вас је Бог обавезао.“* **21** Затим је и шатор и све посуде за службу исто тако пошкропио крвљу. **22** Да, по Закону се скоро све чисти крвљу и без проливања крви нема опроштења.

23 Зато је било потребно да се земаљске слике онога што је на небу чисте на тај начин, а оно што је на небу чисти се жртвама бољим од таквих жртава. **24** Јер Христос није ушао у свето место начињено рукама, које је копија оног стварног, већ у само небо, да се сада појави пред Божјим лицем за нас. **25** И није ушао да би много пута приносио себе, као што првосвештеник сваке године улази у свето место с туђом крвљу, **26** јер би иначе требало да много пута страда од постанка света. Али сада, на свршетку овог поретка, појавио се једном заувек да својом жртвом одстрани грех. **27** И као што је људима одређено да једном умру, а затим долази суд, **28** тако је и Христос био једном заувек принесен да понесе грехе многих. А кад се други пут појави, а то неће бити зато да би опет уклањао грех, видеће га они који га жељно очекују да би добили спасење.

10 Пошто у Закону налазимо само сенку будућих благослова, а не и саме благослове, свештеници никад не могу истим жртвама које из године у годину непрестано приносе учинити савршеним људе који приступају Богу. **2** Зар иначе не би престале да се приносе жртве, јер би они који их приносе Богу били једном заувек очишћени и не би више имали свест о гресима? **3** Али те жртве из године у годину подсећају на грехе, **4** јер крв јунаца и јараца не може однети грехе.

5 Зато, улазећи у свет, он каже: „Жртву и принос ниси хтео, него си ми припремио тело. **6** Нису ти биле по вољи жртве паљенице и жртве за грех.“ **7** Тада сам рекао: 'Ево, дошао сам - у свитку књиге писано је о мени - да вршим твоју вољу, Боже.'* **8** Најпре каже: „Ниси хтео и нису ти биле по вољи жртве и приноси и паљенице и жртве за грех“ - жртве које се по Закону приносе. **9** А затим каже: „Ево, дошао сам да вршим твоју вољу.“ Он укида прво да би успоставио друго. **10** По тој „вољи“ смо посвећени приношењем тела Исуса Христа једном заувек.

11 Сваки свештеник из дана у дан долази на своје место да обавља службу и да много пута приноси исте жртве, јер оне никада не могу однети грехе. **12** А он је за сва времена принео једну жртву за грехе и сео Богу с десне стране **13** и од тада чека да његови непријатељи буду положени за подножје његовим ногама. **14** Јер је једним жртвеним приносом за сва времена учинио савршенима оне који бивају посвећени. **15** А и Свети Дух нам сведочи, јер каже: **16** „Ово је савез који ћу склопити с њима после тих дана“, ка-

***9,20** Види: 2. Мојсијева 24,8. **10,7** Види: Псалом 40,6.

же Господ; 'Своје законе ставићу у њихова срца и уписаћу их у њихов ум.'"* **17** А затим каже: „Више се нећу сећати њихових греха и њихових безаконих дела.“ **18** А где су греси опроштени, нема више жртве за грех.

19 Дакле, браћо, пошто имамо потпуно поуздање да можемо ући у свето место посредством Исусове крви - **20** новим и живим путем који је он за нас отворио кроз завесу, то јест кроз своје тело - **21** и пошто имамо првосвештеника постављеног над Божјим домом, **22** приступимо искреног срца, пуни поуздања и вере, јер су нам срца шкропљењем очишћена од нечисте савести, а тела опрана чистом водом. **23** Истрајно и непоколебљиво обзнањујмо свима своју наду, јер је веран онај који је дао обећање. **24** И размишљајмо једни о другима, како бисмо се подстицали на љубав и добра дела, **25** и не пропуштајмо своје састанке, као што неки имају обичај, него храбромо једни друге, тим више што видите да се приближава дан.

26 Јер ако намерно грешимо након што смо добро упознали истину, не преостаје нам више жртва за грехе, **27** већ страшно очекивање суда и пламени гнев који ће прождрети противнике. **28** Ко одбаци Мојсијев закон, умире без милости, на основу исказа двојице или тројице сведока. **29** Замислите само колико ће тежу казну заслужити онај ко погази Сина Божјег и ко сматра да крв савеза којом је посвећен нема никакву посебну вредност и ко вређа Дух благодати? **30** Јер знамо онога који је рекао: „Моја ће освета, ја ћу узвратити!“* и још: „Господ ће судити свом народу.“* **31** Страшно је упасти у руке живог Бога.

32 Сећајте се прошлих дана када сте, након просветљења, издржали велику борбу и патње. **33** Понекад сте сами били јавно изврнути изругивању и невољама, а понекад сте били уз оне с којима се тако поступало.

34 Јер сте саосећали са онима који су били у затвору и с радошћу сте поднели отимање своје имовине, знајући да имате бољи и трајан посед.

35 Дакле, немојте престати да са слободом говорите, јер то доноси велику награду. **36** Јер вам је потребна истрајност, да бисте, кад извршите Божју вољу, примили оно што је обећано. **37** Јер још „само мало“, и „стићи ће онај који долази и неће каснити“.* **38** „А праведник ће живети због вере“* али „ако се повуче, није по вољи моје душе“.* **39** А

ми нисмо од оних који се повлаче и одлазе у уништење, него од оних који верују и спасавају свој живот.

11 Вера је чврсто поуздање да ће се догодити оно чему се надамо, доказ онога што је стварно, премда се не види. **2** Јер због ње су људи из старог доба добили сведочанство да су Богу по вољи.

3 Вером схватамо да је сав свет уређен Божјом речју, тако да је оно видљиво настало из невидљивог.

4 Вером је Авел принео Богу вреднију жртву него Каин, и због те вере добио је сведочанство да је праведан, јер је Бог посведочио да прихвата његове дарове. И због те вере, иако мртав, још увек говори.

5 Вером је Енох био пренесен да не види смрт, и нигде нису могли да га нађу јер га је Бог пренео. А пре него што је био пренесен добио је сведочанство да је угодни Богу. **6** А без вере није могуће угодити Богу, јер онај ко му приступа мора веровати да он постоји и да награђује оне који га ревно траже.

7 Вером је Ноје - након што га је Бог упозорио на оно што се још није видело - показао страх пред Богом и саградио барку за спасење свог дома. Том вером је осудио свет и постао наследник праведности која долази због вере.

8 Вером је Аврам, кад је био позван, послушао и отишао на подручје које је требало да добије у наследство. Отишао је, иако није знао куда иде. **9** Вером се као странац наставио у обећаној земљи као у туђини и живео је у шаторима са Исаком и Јаковом, сунаследницима истог обећања. **10** Јер је очекивао град који има праве темеље, чији је градитељ и творцац Бог.

11 Вером је Сара добила моћ да зачне потомка, иако јој је већ прошло доба за рађање, јер је сматрала верним онога који је дао обећање. **12** Зато се од једног човека, који је био престар да би имао децу, родило мноштво бројно попут звезда на небу и неизбројиво попут песка на морској обали.

13 Сви су они умрли у вери, а да нису примили оно што им је било обећано, него су то видели издалека и поздравили, изјављујући да су странци и привремени становници у земљи у којој су живели. **14** Јер они који тако говоре доказују да ревно траже домовину. **15** А да су мислили на ону из које су отишли, још би имали прилику да се тамо врате. **16** Али они сада теже за бољом, то јест за оном која припада небу. Зато се Бог не стиди да га они називају својим Богом - чак им је припремио и град.

***10,16** Види: Јеремија 31,33. **10,30** Види: 5. Мојсијева 32,25; Псалам 50,4. **10,37** Види: Авакум 2,3. **10,38** Види: Авакум 2,4.

17 Вером је Аврам, кад је био на кушњи, готово принео Исака. Он, који је добио обећања којима се обрадовао, био је спреман да принесе свог јединорођеног сина, **18** иако му је било речено: „Оно што ће се назвати 'твојим потомством' доћи ће преко Исака.“* **19** Али сматрао је да га Бог може и из мртвих подићи. Оданде га је и добио, а то служи као поређење.

20 Вером је Исак благословио Јакова и Исава у погледу онога што је требало да дође.

21 Вером је Јаков, на самрти, благословио оба Јосифова сина и поклонио се Богу, ослоњен на врх свог штапа.

22 Вером је Јосиф, пред крај живота, споменуо излазак Израелових синова и заповедио шта да учине с његовим костима.

23 Вером су Мојсија, кад се родио, његови родитељи скривали три месеца, јер су видели да је дете лепо и нису се бојали цареве наредбе. **24** Вером је Мојсије, кад је одрастао, одбио да се зове сином фараонове кћери. **25** Радије је изабрао да буде злостављан заједно с Божјим народом него да привремено ужива у греху. **26** То је учинио зато што је срамоту Христову сматрао богатством већим од египатског блага, јер је усмерио поглед на награду коју ће добити. **27** Вером је оставио Египат - али није то учинио зато што се бојао царевог гнева - јер је остао постојан као да види Невидљивог. **28** Вером је прославио Пасху и довратке пошкропио крвљу, да онај који уништава не би дотакао њихове првенце.

29 Вером су прошли кроз Црвено море као по сувој земљи, али кад су Египћани то покушали, утопили су се.

30 Вером су пале зидине Јерихона након што се седам дана обилазило око њих. **31** Вером блудница Рава није погинула заједно с непокорнима, јер је мирољубиво примила уходе.

32 И шта још да кажем? Понестаће ми времена ако почнем да причам о Гедеону, Вараку, Самсону, Јефтају, Давиду и о Самуилу и другим пророцима, **33** који су вером поразили царства, учинили оно што је праведно, примили обећања, затворили чељусти лавовима, **34** угасили жестину огња, умакли оштрици мача, у слабости били ојачани, осмелили се у рату, растерали војске туђинаца. **35** Жене су васкрсењем добиле своје мртве. А други су били мучени јер нису прихватили да буду ослобођени неком откупнином, како би добили боље васкрсење. **36** Други су би-

ли искушавани изругивањима и бичевањима, па чак и оковима и тамницама. **37** Били су каменовани, искушавани, исечени, побити мачем, ходали су у овчијим и козјим жожама, били су у оскудици, у невољи, злостављани. **38** Свет их није био достојан. Лутали су по пустињама, горама, пећинама и јамама земаљским.

39 И сви су они због своје вере добили сведочанство да су Богу по вољи, али нису добили оно што им је било обећано, **40** јер је Бог нама наменио нешто боље, да они не буду без нас учињени савршенима.

12 Дакле, пошто смо окружени толиким облаком сведока, скинимо и ми сваки терет и грех који нас лако може намамити у замку и истрајно трчимо трку која је пред нама. **2** При том упримо поглед у Главног Заступника и Усавршитеља наше вере, Исуса. Због радости која је стајала пред њим поднео је крст не марећи за срамоту и сео је с десне стране Божјег престола. **3** Дакле, добро промотрите онога који је поднео такво противљење из уста оних који су грешили против себе, да се не уморите и да вам душе не клону.

4 У борби против тог греха још нисте морали да пролијете своју крв, **5** и заборавили сте савет који вам је као синовима упућен: „Сине мој, не потцењуј укор од Господа и немој клонуту кад те он опомиње, **6** јер кога Господ воли, њега и укорава, шибав свакога кога признаје за сина.“*

7 Ви трпите укоравање јер Бог с вама поштује као са синовима. А ког сина отац не укорава? **8** Али ако не примате укор, који сви примају, онда сте незаконита деца, а не синови. **9** Осим тога, наши телесни очеви су нас укоравали и ми смо их поштовали. Зар се онда нећемо још спремније покорити Оцу нашег духовног живота и живети? **10** Наиме, они су нас само кратко време укоравали, онако како им се чинило добрим, а он то чини нама на корист, да бисмо имали удела у његовој светости. **11** Додуше, никакво укоравање испрва не причињава радост, него жалост, али онима који су њиме поучени после доноси плод пун мира - праведност.

12 Зато исправите клонуле руке и ослабљена колена, **13** и поравнајте стазе којима иду ноге ваше, да се оно што је хромо не ишчаши, него, штавише, да оздрави. **14** Тежите за миром са свима, и за посвећеношћу без које нико неће видети Господа, **15** пазећи да нико не остане без Божје благодати и да не изникне какав отровни корен који би начи-

***11,18** Види: 1. Мојс. 21,12. **12,6** Види: Јов 5,17.

нио штету и којим би се многи упрљали **16** и да не постане неко блудник или такав да не цени оно што је свето, попут Исава, који се за један оброк одрекао својих права која је имао као првенац. **17** А знате и да је после, кад је хтео да наследи благослов, био одбачен, јер није нашао начин да се промени очева одлука, премда је то са сузама тражио.

18 Јер нисте приступили опипљивој гори која у огњу пламти, ни тамном облаку, густој тами и олуји, **19** ни одјекивању трубе и звуку речи. Чувши тај звук, народ је преклињао да им се више не говори, **20** јер их је уплашила заповест: „Ако се нека животиња додатне горе, нека се заспе камењем.“* **21** А призор је био толико страشان да је Мојсије рекао: „Страх ме је и дрхтим.“* **22** Ви сте, напротив, приступили гори Сиону и граду живог Бога, небеском Јерусалиму, и десетинама хиљада анђела, **23** у свеопштем скупу, и цркви првенца који су записани на небесима, и Богу, који је свима Судија, и духовном животу праведника који су учињени савршенима, **24** и Исусу, посреднику новог савеза, и крви шкропљења, која говори боље од Авелеве крви.

25 Пазите да не будете непослушни ономе који говори. Јер ако нису умакли они који су били непослушни ономе који је на земљи пренео Божје упозорење, још ћемо мање ми ако се одвратимо од онога који говори с небеса. **26** Онда је његов глас потресао земљу, а сада он обећава: „Још једном ћу потрести не само земљу, него и небо.“* **27** А речи „још једном“ значе да ће бити уклоњено оно што се може уздрмати, то јест оно што није начинио Бог, како би остало оно што се не може уздрмати. **28** Зато, пошто треба да примимо царство које се не може уздрмати, останимо достојни Божје благодати, по којој можемо служити Богу онако како му је по вољи, са страхом и страхопоштовањем. **29** Јер наш Бог је такође ватра која прождире.

13 Нека братска љубав и даље влада међу вама. **2** Не заборављајте гостољубивост, јер показујући је неки су, и не знајући, угостили анђеле. **3** Мислите на оне који су у оковима као да сте и сами с њима оковани, и на оне који су зостављани, јер сте и сами још у телу. **4** Брак нека буде частан код свих и брачна постеља нека буде неокаљана, јер ће Бог судити блудницима и прељубницима.

***12,20** Види: 2. Мојсијева 19,12. **12,21** Види: 5. Мојсијева 9,19. **12,26** Види: Агеј 2,6. **13,5** Види: 1. Мојсијева 28,15. **13,6** Псалом 27,1.

5 Нека у вашем животу не буде љубави према новцу, него будите задовољни оним што имате. Јер он је рекао: „Никада те нећу оставити и нипошто те нећу напустити.“* **6** Зато пуни храбрости можемо рећи: „Господ је мој помоћник, нећу се бојати. Шта ми може човек?“*

7 Сећајте се оних који поучавају међу вама, који су вам говорили Божју реч. Посматрајући исход њиховог начина живота, опонашајте њихову веру.

8 Исус Христос је исти јуче и данас и заувек.

9 Не дајте да вас заведу разним туђим учењима. Јер добро је јачати срце Божјом благодању, а не јелима, која не користе онима који се баве њима.

10 Имамо олтар с ког немају право да једу они који служе у шатору. **11** Јер тела оних животиња чију крв првосвештеник уноси у свето место за очишћење греха спаљују се изван логора. **12** Зато је и Исус, да би својом крвљу посветио народ, страдао изван градских врата. **13** Зато изађимо к њему изван логора, носећи срамоту коју је он носио, **14** јер овде немамо град који ће остати, него жељно очекујемо онај који ће доћи. **15** Преко Исуса увек приносимо Богу жртву хвале, то јест плод усана које објављују његово име. **16** И не заборављајте чинити добро и делити с другима, јер се таквим жртвама угађа Богу.

17 Будите послушни онима који међу вама поучавају и будите им покорни - јер они бдију над вашим душама као они који ће за то положити рачун - да би то чинили радосно, а не уздишући, јер би то вама било на штету.

18 Молите се за нас, јер смо уверени да имамо чисту савест, јер у свему желимо да поштено поступамо. **19** Усрдно вас молим да то чините, да бих вам се што пре вратио.

20 А Бог мира, који је извео из мртвих великог пастира оваца, нашег Господа Исуса, који је имао крв вечног савеза, **21** нека вас опреми сваким добром да вршите његову вољу и нека преко Исуса Христа чини у нама оно што му је угодно. Њему нека је слава у сву вечност. Амин.

22 Молим вас, браћо, да прихватите ову реч охрабрења, јер сам вам написао кратко писмо. **23** Знајте да је ослобођен наш брат Тимотиј. Ако ускоро дође, с њим ћу вас посетити.

24 Поздравите све који поучавају међу вама и све свете. Поздрављају вас они из Италије.

25 Нека благодат буде са свима вама.

ЈАКОВЉЕВА ПОСЛАНИЦА

Писац: Јаков

Место писања: Јерусалим

Писање завршено: пре 62. н. е.

1 Јаков, слуга Божји и слуга Господа Исуса Христа, поздравља дванаест племена која су расејана по свету.

2 Сматрајте да се заиста имате чему радувати, браћо моја, кад се нађете у разним кушњама, **3** знајући да кушање ваше вере изграђује у вама истрајност. **4** А истрајност нека доврши своје дело, да budete савршени и потпуни, без икаквог недостатка.

5 Ако неком од вас недостаје мудрости, нека тражи од Бога, јер он великодушно даје свима, и то без прекоравања, и он ће му је дати. **6** Али нека тражи с вером, нимало не сумњајући, јер је онај који сумња као морски талас кога ветар подиже и носи. **7** Нека такав човек не мисли да ће ишта добити од Господа, **8** јер то је неодлучан човек, непостојан на свим својим путевима.

9 Нека се сиромашан брат радује што је завишен, **10** а богати што је понижен, јер пролази као цвет пољски. **11** Јер огране сунце и својом врелином осуши биљке и њихов цвет отпадне и њихова лепота нестане. Тако ће и богаташ усахнути на својим путевима.

12 Срећан је човек који истраје у кушњи, јер кад буде прокушан, примиће награду - живот који је Господ обећао онима који га воле. **13** Кад је у кушњи, нека нико не говори: „Бог ме искушава.“ Јер се Бог не може искушавати злим стварима нити он икога злом искушава. **14** Него свакога искушава његова жеља тако што га вуче и мами. **15** Затим жеља, када је зачета, рађа грех, а грех, кад се учини, доноси смрт.

16 Не заваравajte се, моја вољена браћо. **17** Сваки добар дар и сваки савршен поклон одозго је, јер долази од Оца небеских светлости, а он се не мења, није попут несталне сенке. **18** Он нас је по својој вољи родио речју истине, да и ми будемо првине међу његовим створењима.

19 Знајте ово, моја вољена браћо. Сваки човек нека буде брз да чује, а спор да говори и спор да се љути, **20** јер човекова љутња не доноси праведност коју Бог захтева.

21 Зато одбаците сву прљавштину и злоћу, ту непожељну одлику, и с благошћу прихватите да се у вас усађује реч Божја која може спасти ваше душе.

22 Али немојте само слушати реч, већ је и извршавајте, да не бисте сами себе заваравали. **23** Јер ако неко слуша реч, а не извршава је, он је као човек који посматра своје лице у огледалу, **24** али кад се погледа, оде и одмах заборави какав је. **25** Али онај ко се удуби у савршени закон слободе и прионе уз њега, па не буде заборавни слушач већ извршилац дела, тај ће бити срећан у оном што чини.

26 Ако неко мисли да је побожан, а не обуздава свој језик, него обмањује своје срце, његова побожност је узалудна. **27** Побожност која је чиста и неупрљана пред нашим Богом и Оцем јесте ово: бринуте се за сирочад и удовице у њиховој невољи, и чувати се прљавштине овог света.

2 Браћо моја, зар је могуће да верујете у нашег Господа Исуса Христа, нашу славу, а да истовремено пристрасно поступате? **2** Јер ако на ваш састанак дође човек са златним прстењем и у раскошно одећи, а дође и сиромаш у прљавој одећи, **3** па ви с наклоношћу погледате онога који носи раскошну одећу и кажете: „Седи овде на добро место“, а сиромашу кажете: „Ти остани да стојиш“, или: „Седи тамо на под“, **4** зар онда не правите разлике међу собом и зар нисте поставили судије које зао суд доносе?

5 Слушајте, браћо моја вољена. Зар није Бог изабрао оне који су сиромашни у свету да буду богати у вери и наследници царства, које је обећао онима који га воле? **6** А ви сте понизили сиромаша. Зар нису управо богати ти који вас тлаче? Не вукли ли вас баш они пред судове? **7** Не хуле ли баш они на часно име које носите? **8** Ако дакле извршавате царски закон према речима из Писма: „Воли свог ближњег као самог себе“,* добро чини-

*2,8 Види: 3. Мојсијева 19,18.

те. **9** Али ако сте пристрасни, грех чините, и закон вас осуђује као преступнике.

10 Јер ко се год у потпуности држи Закона, а онда прекрши само једну одредбу, крив је као да је све прекршио. **11** Јер онај који је рекао: „Не учини прељубу“, рекао је и: „Не почини злочин убиства.“ Ако дакле не учиниш прељубу, а починиш злочин убиства, крив си за преступање закона. **12** Говорите и поступајте као они који очекују да ће им бити суђено по закону слободе. **13** Јер суд ће бити милосрдан према ономе ко сам није био милосрдан. Милосрђе тријумфује над судом.

14 Од какве је користи, браћо моја, ако неко говори да има веру, а нема дела? Може ли га таква вера спасти? **15** Ако брат или сестра нема шта да обуче и нема довољно хране сваки дан, **16** а неко им од вас каже: „Идите у миру, грејте се и наситите се“, а не дате им оно што је потребно њиховом телу, од какве је то користи? **17** Тако је и с вером - ако нема дела, мртва је по себи.

18 Али, неко би могао рећи: „Ти имаш веру, а ја имам дела. Покажи ми своју веру без дела, а ја ћу теби делима показати своју веру.“ **19** Ти верујеш да постоји један Бог, зар не? Сасвим добро чиниш. Али и демони верују и дрхте. **20** Али кад ћеш схватити, о неразумни ковече, да је вера без дела бескорисна? **21** Зар није Аврам, наш отац, због својих дела био проглашен праведним кад је на олтар принео свог сина Исака? **22** Видиш да је његова вера деловала заједно с његовим делима, и делима му се вера усавршила, **23** па су се испуниле речи из Писма: „Аврам је веровао Господу, и он га је због тога сматрао праведним“,* и био је назван „Господњим пријатељем“.*

24 Видите да се човек због дела проглашава праведним, а не само због вере. **25** Зар није и блудница Рава исто тако због дела била проглашена праведном, кад је гостољубиво примила уходе и послала их другим путем? **26** Дакле, као што је тело без духа мртво, тако је и вера без дела мртва.

3 Нека међу вама не буде много учитеља, браћо моја, јер знате да ће нам се строже судити. **2** Јер сви често грешимо. Ако неко у речима не греши, он је савршен човек, способан да заузда и цело тело. **3** Кад ставимо узде у уста коњима да би нам они били покорни, тада управљамо и целим њиховим те-

лом. **4** Чак и лађе кормилар усмерава куда хоће помоћу малог кормила, иако су велике, и силни их ветрови гоне.

5 Исто тако, језик је мали уд, а хвали се великим стварима. Гле, и мало ватре запали велику шуму! **6** А и језик је ватра. Језик је свет зла међу удовима, јер прља цело тело и уништава човеку цели живот и спаљује попут ватре уништења. **7** Јер свака врста дивљих животиња и птица, гмижућих и морских створења, може се укротити и људски род их је укротио. **8** Али језик нико од људи не може укротити. Он је необузвано зло, пуно смртоносног отрова. **9** Њиме благосиљамо Господа, Оца, али њиме и проклињемо људе који су створени „слични Богу“. **10** Из истих уста излази и благослов и проклетство.

Не треба тако да буде, браћо моја. **11** Зар из истог извора извире и слатка и горка вода? **12** Браћо моја, може ли смоква родити маслине или лоза смокве? Тако ни од слане воде не може настати слатка вода.

13 Ко је међу вама мудар и разборит? Нека својим узорним понашањем покаже своја дела с благошћу која је својствена мудрости. **14** Али ако у срцу гајите горку љубомору и свадљивост, не хвалите се и не лажите против истине. **15** То није мудрост која долази одозго, него земаљска, телесна, демонска. **16** Јер где су љубомора и свадљивост, тамо је неред и свака врста зла.

17 Али мудрост одозго је најпре чиста, затим мирољубива, разумна, спремна да послуша, пуна милосрђа и добрих плодова, непристрасна, нелицемерна. **18** А плод праведности сеје се у миру и убраће га они који мир творе.

4 Откуда ратови и борбе међу вама? Зар не долазе од ваших себичних жеља које се сукобљавају у вашим удовима? **2** Желите, а немате. Убијате и жудите, а не можете постићи то што желите. Борите се и ратујете. Немате јер не тражите од Бога. **3** Тражите, а не добијате, јер са злом намером тражите, да то потрошите на своје себичне жеље.

4 Прељубници, зар не знате да је пријатељство са светом непријатељство с Богом? Ко год, дакле, жели да буде пријатељ свету, постаје Божји непријатељ. **5** Мислите ли да Писмо узалуд каже: „Дух зависти у нама стално за нечим жуди“*? **6** Међутим, благодат коју Бог даје већа је од наше зависти. Зато Писмо каже: „Бог се супротставља охолима, а благодат показује понизнима.“*

7 Покорите се, дакле, Богу, а супротставите се Ђаволу, и побећи ће од вас. **8** Прибли-

***2,23** Види: 1. Мојсијева 15,6; Исаија 41,8. **4,5** Види: 1. Мојсијева 8,21. **4,6** Види: Псалом 138,6.

жите се Богу, и он ће се приближити вама. Очистите своје руке, грешници, и прочистите своје срце, неодлучни. **9** Задикујте, тугујте и плачите. Нека се ваш смех претвори у жалост и ваша радост у тугу. **10** Понизите се пред Господом, и он ће вас узвисити.

11 Не говорите више један против другог, браћо. Онај ко говори против брата или осуђује брата, говори против закона и осуђује закон. А ако осуђујеш закон, онда га не извршаваш, него си његов судија. **12** Један је законодавац и судија, онај који може да спасе и да погуби. А ко си онда ти да осуђујеш свог ближњег?

13 Слушајте сад, ви који говорите: „Данас или сутра отићи ћемо у тај град па ћемо тамо провести годину дана, трговаћемо и зарадићемо“, **14** а не знате какав ће вам живот сутра бити. Јер сте измаглица која се кратко појави, а затим нестаје. **15** Уместо тога, требало би да кажете: „Ако буде Господња воља, живећемо и учинићемо ово или оно.“ **16** А сада се размећете својим охолом хвалисањем. Зло је свако такво разметање. **17** Дакле, ко зна да чини оно што је исправно, а ипак то не чини, то му је грех.

5 Слушајте сад, ви богати, плачите, ридајте због невоља које долазе на вас. **2** Ваше богатство је иструнуло и хаљине су вам изјели мољци. **3** Ваше је злато и сребро зарђало и њихова ће рђа бити сведочанство против вас и изјешће ваша тела. Попут ватре је оно што сте згрнули у последње дане. **4** Ево виче плата коју сте ускратили радницима који су пожњели ваша поља. Вапаји жетелаца допрли су до ушију Господа над војскама. **5** Живели сте у раскоши на земљи и предали сте се задовољствима. Утовили сте срце своје за дан клања. **6** Осудили сте праведника и убили га. Зар вам се он не супротставља?

7 Зато, браћо, будите стрпљиви до Господњег доласка. Гле! Ратар стрпљиво чека драгоцени плод са земље, док не добије кишу рану и кишу касну. **8** И ви будите стрпљиви и нека ваше срце буде чврсто, јер се приближило време Господовог доласка.

9 Не будите огорчени једни на друге, браћо, да не будете осуђени. Ево Судија стоји пред вратима. **10** Нека вам узор у подношењу зла и у стрпљењу, браћо, буду пророци, који су говорили у Господње име. **11** Гле, срећнима називамо оне који су истрајали. Чули сте за Јовову истрајност и видели сте шта је Господ на крају за њега учинио - видели сте да је Господ веома самилостан и милосрдан.

12 А пре свега, браћо моја, немојте се више заклинавати ни небом ни земљом нити било чим другим. Него кад кажете: 'Да', нека то значи 'да', а кад кажете: 'Не', нека то значи 'не', да не будете осуђени.

13 Да ли ко пати међу вама? Нека се моли. Да ли је неко весео? Нека пева хвалоспеве Богу. **14** Болује ли ко међу вама? Нека позове старешине из цркве, па нека се они моле за њега, мажући га уљем у Господње име. **15** Молитва упућена с вером оздравиће болеснога, и Господ ће га подићи. И ако је починио грехе, биће му опрштено.

16 Зато признајте своје грехе један другоме и молите се једни за друге, да будете излечени. Усрдна праведникова молитва има велику снагу и много добра може учинити. **17** Илија је био обичан човек као и ми, али кад се усрдно помолио да не падне киша, киша није пала на земљу три године и шест месеци. **18** А онда се опет молио, и небо је дало кишу и земља је донела свој род.

19 Браћо моја, ако неко међу вама одлута од истине, па га неко врати, **20** знајте да ће онај који врати грешника с кривог пута спасти његову душу од смрти и покрити мноштво греха.

ПРВА ПЕТРОВА ПОСЛАНИЦА

Писац: Петар

Место писања: Вавилон

Писање завршено: око 62 - 64. н. е.

1 Петар, апостол Исуса Христа, вама који сте у овом свету дошљаци, расејани по Понту, Галатији, Каладокији, Азији и Витинији, који сте изабрани **2** по ономе што је Бог Отац унапред знао, посвећени Духом, да будете послушни и пошкропљени крвљу Исуса Христа:

Нека вам се умножи благодат и мир!

3 Нека је благословљен Бог и Отац нашег Господа Исуса Христа, јер нас је по свом великом милосрђу - васкрсењем Исуса Христа из мртвих - поново родио за живу наду, **4** за наследство које је непропадљиво, неупрљано и које не вене. Оно се на небесима чува за вас, **5** које Божја сила вером чува за спасење, спремно да се објави у последње време. **6** Томе се веома радујете, иако сада можда морате накратко бити ожалашћени због разних кушњи, **7** да би вам ваша прокушана вера, која је драгоценија од злата које пропада, иако се проверава ватром, донела хвалу, славу и част кад се појави Исус Христос. **8** Иако га никада нисте видели, ви га волите. Иако га ни сада не видите, ипак исказујете веру у њега и кличете од неизрециве и узвишене радости, **9** јер сте сигурни да ћете због своје вере бити награђени спасењем својих душа.

10 То су спасење марљиво испитивали и пажљиво истраживали пророци који су пророковали о благодати* намењеној вама. **11** Истраживали су на које је или какво време дух у њима указивао у погледу Христа кад је сведочио о патњама које су очекивале Христа и о свим славним стварима које долазе после њих. **12** Било им је откривено да нису служили себи, него вама, износећи оно што вам је сада јављено преко оних који су вам објавили добру вест Светим Духом послатим с неба. У то и сами анђели желе да завире.

13 Зато припремите ум за напоран рад, у свему будите трезвени! Уздајте се у благо-

дат која ће вам бити показана кад се појави Исус Христос. **14** Као послушна деца, немојте дозволити да вас и даље обликују жеље које сте имали док сте били у незнању, **15** него, као што је свет Онај који вас је позвао, будите и ви свети у свему што чините, **16** јер је записано: „Будите свети, јер сам ја свет!“*

17 Осим тога, ако називате Оцем оног који непристрано суди свакоме по његовим делима, живите богобојазно док боравите у туђини. **18** Јер знате да нисте нечим распадљивим, сребром или златом, избављени од свог испразног начина живота који сте наследили од својих праочева, **19** него драгоценом Христовом крвљу, која је попут крви невиног и чистог јагњета. **20** Истина, он је био предсказан пре постанка света, али се појавио на крају времена ради вас **21** који по њему верујете у Бога, онога који га је попут крви невиног и дао му славу, да бисте своју веру и наду полагали у Бога.

22 Сада, када сте послушношћу истини очистили своје душе да бисте могли показивати нелицемерну братску љубав, волите један другог жарко од срца! **23** Јер нисте поново рођени из распадљивог него из нераспадљивог семена, речју крви и вечног Бога. **24** Јер „сви су људи као трава, и сва је њихова слава као цвет траве. Суши се трава и цвет отпада, **25** али Господња реч остаје заувек.“* А та „реч“ је оно што вам је објављено као добра вест.

2 Одбаците, стога, сваку злоћу, сваку превару, лицемерство, завист и свако клеветање, **2** и као новорођена деца развијајте жељу за чистим млеком Божје речи, да бисте хранећи се њиме узрасли до спасења, **3** ако сте заиста окусили колико је Господ добар.

4 Долазећи к њему као живом камену, који су, додуше, људи одбацили, али је у Божјим очима изабран и драгоцен, **5** и ви се као живо камење уграђујете у духовни храм да бисте били свето свештенство, како бисте приносили духовне жртве угодне Богу преко Исуса Христа. **6** Јер у Писму стоји: „Гле! Пос-

***1,10** Или: „незаслуженој доброти“. **1,16** Види: 3. Мојсијева 11,44. **1,25** Види: Исаија 40,6.

тављам на Сиону камен изабран, угаони те-мељац, драгоцен камен. Нико ко исказује веру у њега никада се неће разочарати.”*

7 Вама је, дакле, драгоцен, јер верујете, али онима који не верују, „исти онај камен који су градитељи одбацили постао је угаони камен“;* **8** и „камен спотицања и стена посртања“.* Они се спотичу јер су непослушни Божјој речи. За то су и били одређени. **9** Али ви сте „изабрани род, царско свештенство, свет народ, народ који је Божје власништво, да бисте објављивали врлине“* онога који вас је из таме позвао у своју чудесну светлост. **10** Јер некад нисте били народ, а сад сте Божји народ. Раније вам није била показана милост, а сада вам је показана милост.

11 Љубазни, подстичем вас као оне који су у овом свету странци и привремени становници да се уздржавате од телесних жеља, јер оне ратују против душе. **12** Нека ваш живот међу људима из света буде узоран, да би они, видевши ваша добра дела, иако вас оптужују да зло чините, славили Бога у дан кад дође да испита каква су дела што се чине.

13 Ради Господа покорите се свакој људској власти: било цару као вишем, **14** било намесницима као онима које он шаље да казне злочинце, а похвале оне који чине добро. **15** Јер то је Божја воља, да добрим делима уфуткате неразумне људе који говоре оно у шта нису упућени. **16** Живите као слободни људи, али не као они којима је слобода покриће за зло, него као Божје слуге. **17** Свакога поштујте, сву браћу волите, Бога се бојте, цара поштујте.

18 Нека слуге буду покорне својим господарима с дужним поштовањем, и то не само добрима и разумнима него и онима којима је тешко угодити. **19** Јер ако неко подноси невоље и неправедно пати јер жели да сачува чисту савест пред Богом, то је нешто угодно у Божјим очима. **20** Јер какву хвалу заслужујете ако подносите ударце зато што грешите? Али ако патите зато што добро чините, и то стрпљиво подносите, то је Богу угодно.

21 А на то сте и позвани, јер је и Христос пропатио за вас и оставио вам пример како да у свему идете његовим стопама. **22** Он никакав грех није почињо, нити се превара нашла у његовим устима. **23** Када су га вређали, није узвраћао увредом. Када је патио, није претио, него се препустио ономе који

праведно суди. **24** Он је у свом телу понео наше грехе на дрво, да бисмо прекинули с гресима и живели за праведност. „Његовим сте ранама излечени“.* **25** Јер сте били попут залуталих оваца, али сада сте се вратили пастиру и чувару својих душа.

3 Тако и ви, жене, будите покорне својим мужевима, да бисте оне који нису послушни Божјој речи придобиле и свете речи својим понашањем, **2** кад виде ваше чисто понашање и дубоко поштовање. **3** И нека ваш украс не буде у спољашности - у плетенау косе и украшавању златом или у хаљинама - **4** него нека то буде тајна особа срца одевена у нераспадљиво рухо мирног и благог духа, који је драгоцен у Божјим очима. **5** Јер су се тако некада украшавале и свете жене који су се уздале у Бога, покоривајући се својим мужевима. **6** Тако је и Сара била послушна Авраму и називала га „господарем“.* А ви сте њене кћери ако чините добро и не бојите се никаквог застрашивања.

7 Тако и ви, мужеви, живите са својим женама у складу са оним што сте научили, поштујући их као слабије посуде, јер су и оне с вама наследнице незаслуженог дара живота, иначе ће ваше молитве наићи на препреку.

8 На крају, будите сви сложних мисли, сасећајни, пуни братске љубави, нежно самилосни, понизни, **9** не враћајте зло за зло нити увреду за увреду, већ, напротив, благосиљајте, јер сте на то позвани, да бисте наследили благослов.

10 „Јер ко би волео да живи и да види добре дане, нека задржава свој језик од зла и своје усне да не говоре преваре, **11** нека се клони зла и добро чини, нека тражи мир и тежи за њим. **12** Јер Господње очи гледају праведнике и његове уши слушају њихове усрдне молитве, а Господње лице је против оних који зло чине“.*

13 Ко ће вам наудити ако ревно чините оно што је добро? **14** Али ако и претрпите због праведности, срећни сте. Међутим, не бојте се онога чега се они боје и не узнемиравајте се. **15** Него нека Христос као Господ буде свет у вашем срцу и будите увек спремни за одбрану пред сваким ко од вас тражи образложење наде која је у вама, али чините то с благошћу и дубоким поштовањем.

16 Сачувајте чисту савест, како би се они који с омаловажавањем говоре о вашем добром животу у Христу постидели због онога што говоре против вас. **17** Јер је боље да страдате зато што чините добро, ако је то

***2,6** Види: Исаија 28,16. **2,7** Види: Псалам 118,22. **2,8** Види: Исаија 8,14. **2,9** Види: 2. Мојсијева 19,5. **2,24** Види: Исаија 53,5. **3,6** Види: 1. Мојсијева 18,12. **3,12** Види: Псалам 34,12.

Божја воља, него зато што чините зло. **18** Па и Христос је једном заувек умро за грехе, праведник за неправеднике, да би вас довео к Богу, он који је убијен у телу, али је оживљен Духом. **19** Којим је некада отишао и проповедао духовима у тамници, **20** који су били непослушни, кад је Бог стрпљиво чекао у Нојевим данима, док се градила барка, у којој се свега неколико људи, то јест осам душа, спасло од воде.

21 Оно што је тиме било предочено и вас сада спасава, наиме, крштење (које није уклањање телесне нечистоће, него молба упућена Богу за чисту савест), на темељу васкрсења Исуса Христа. **22** Он је Богу здесна, јер је отишао на небо, и покорени су му анђели и власти и силе.

4 Дакле, будући да је Христос страдао у телу, и ви се наоружајте тим истим ставом, јер ко страда у телу прекинуо је у гресима, **2** да преостало време у телу не живи по људским жељама него по Божјој вољи. **3** Јер је доста што сте у прошлости вршили вољу људи из света кад сте живели у бесрамности, у пожудама, пијанчењу, разузданим гозбама, надметањима у пијењу и недопустивом идолопоклонству. **4** Пошто више не трчите с њима у ту исту каљугу раскалашности, чуде се и погрдно говоре о вама. **5** Али они ће одговарати ономе ко је спреман да суди живима и мртвима. **6** У ствари, зато је добра вест објављена и мртвима, да би по телу били осуђени у очима људи, али да би у Божјим очима по духу живели.

7 А свему се крај приближио. Зато будите разборити и не занемарујте молитву. **8** Пре свега, жарко волите једни друге, јер љубав покрива мноштво греха. **9** Гостољубиво примајте једни друге, без гунђања. **10** Служите једни другима у складу с даром који је сваки од вас примио, као добри примаоци Божје благодати, која се изражава на разне начине. **11** Ако неко говори, нека говори у складу с Божјим светим објавама; ако неко служи, нека се при том ослања на снагу коју даје Бог. Тако ће се Бог преко Исуса Христа прославити у свему. Његова је слава и моћ у сву вечност. Амин.

12 Љубазни, не чудите се ватри што букти међу вама да вас искуша, као да вам се догађа нешто необично. **13** Напротив, радујте се што имате удела у Христовим патњама, да

бисте се радовали и клицали и за време откривања његове славе. **14** Ако вам се ругају због Христовог имена, срећни сте, јер Дух славе, Дух Божји, почива на вама.

15 Али нека нико од вас не настрада као убица или лопов или злочинац или зато што се меша у туђе послове. **16** Али ако страда зато што је хришћанин, нека се не стиди, него нека слави Бога носећи то име. **17** Јер је време да суд почне - и то од Божјег дома. А ако почиње од нас, какав ће тек бити крај онима који нису послушни Божјој доброј весту? **18** „Гле, праведник на земљи добија плату, а колико ће тек добити зао човек и грешник?“* **19** Зато нека и они који страдају у складу с Божјом вољом, док чине добро, поверавају своје душе верном Створитељу.

5 Зато старешине међу вама подстичем, јер сам и ја као и они старешина и сведок Христових патњи, а и учесник у слави која ће се открити: **2** Пасите Божје стадо које вам је поверено - не на силу, него драговољно; не ради непоштеног добитка, него горљиво; **3** не као да господарите над онима који су Божје власништво, него будите пример стаду. **4** А кад се појави врховни пастир, примићете венац славе, који не вене.

5 Тако и ви, младићи, будите покорни старешинама. А сви се опашите понизношћу у међусобном опхођењу, јер се Бог супротставља охолима, а благодат показује понизнима.

6 Понизите се, стога, под моћну Божју руку, да би вас узвисио кад буде време, **7** и све своје бриге баците на њега, јер се он брине за вас. **8** Будите трезвени, будно пазите! Ваш противник, Ђаво, иде унаоколо као ричући лав и тражи кога да прождере. **9** А ви му се одуприте, чврсти у вери, знајући да исте патње подносе и ваша браћа по свету. **10** А пошто мало претрпите, Бог сваке благодати, који вас је због вашег јединства с Христом позвао у своју вечну славу, довршиће ваше обучавање, учврстиће вас и ојачати. **11** Његова је моћ вечна. Амин.

12 Преко Силвана, кога сматрам верним братом, пишем вам укратко како бих вас охрабрио и уверљиво посведочио да је ово права Божја благодат. У њој чврсто стојте. **13** Поздравља вас црква која је у Вавилону, изабрана као и ви, а и Марко, мој син. **14** Поздравите један другога пољупцем љубави. Мир свима вама који сте у јединству с Христом.

*4,18 Види: Приче 11,31.

ДРУГА ПЕТРОВА ПОСЛАНИЦА

Писац: **Петар**

Место писања: **Вавилон**

Писање завршено: **око 64. н. е.**

1 Симон Петар, слуга и апостол Исуса Христа, онима који су праведношћу нашег Бога и Спаситеља Исуса Христа стекли исту драгоцену веру као и ми:

2 Нека вам се умноже благодат и мир добрим познавањем Бога и Исуса, нашег Господа, **3** јер нам је његова божанска снага великодушно дала све што је потребно за живот и оданост Богу, због тога што смо добро упознали онога који нас је позвао славом и честитошћу. **4** Тиме нам је великодушно дао драгоцену и најузвишенију обећања, да бисте преко њих имали удела у божанској природи, јер сте умакли покварености која због појуде влада у свету.

5 Зато се свесрдно потрудите да допуните своју веру честитошћу, честитост знањем, **6** знање самосавладавањем, самосавладавање истрајношћу, истрајност оданост Богу, **7** оданост Богу братском љубављу, братску љубав љубављу према свима. **8** Јер ако све то имате у себи и у томе напредујете, нећете бити ни беспослени ни бесплодни, пошто сте добро упознали нашег Господа Исуса Христа.

9 Јер ако неко све то нема, он је слеп, затвара очи пред светлошћу и заборавља да је очишћен од својих старих грехова. **10** Зато, браћо, тим више дајте све од себе да бисте потврдили свој позив и избор, јер ако то чините, никада нећете посрнути. **11** Уствари, тако ће вам се великодушно омогућити улазак у вечно царство нашег Господа и Спаситеља Исуса Христа.

12 Зато ћу вас увек на то подсећати, иако то знате и утврђени сте у истини коју сте прихватили. **13** Али сматрам да је добро, све док сам у овом телу,* да вас подсећам да останете будни, **14** јер знам да ћу ускоро напустити своје тело,* као што ми је и наш Господ Исус Христос наговестио. **15** Зато ћу сада дати све од себе да се и након мог одласка увек тога сећате.

16 Јер нисмо вам снагу и долазак нашег Господа Исуса Христа објавили поводећи се за подмукло измишљеним причама, него као очевици његовог величанства. **17** Јер он је од Бога, Оца, примио част и славу, кад су од величанствене славе до њега дошле ове речи: „Ово је мој син, мој вољени, који је по мојој вољи!“ **18** Да, чули смо те речи које су дошле с неба док смо с њим били на светој гори.

19 Тако је пророчанска реч коју имамо још поузданија, и добро чините што на њу пазите као на светиљку која светли на тамном месту, у вашем срцу, док не сване дан и не појави се звезда даница. **20** А најпре знајте ово: ниједно пророчанство Писма не произлази ни из нечијег личног казивања. **21** Јер пророчанство никада није било изречено људском вољом, него су људи говорили речи које су долазиле од Бога, како их је Свети Дух водио.

2 Међутим, у народу је било и лажних пророка, као што ће и међу вама бити лажних учитеља. Они ће неприметно увести разорне јереси и одрећи ће се Господара који их је откупио, и тако на себе навући брзу пропаст. **2** И многи ће се повести за њиховим бесрамним делима и због њих ће се погрдно говорити о путу истине. **3** И у свом ће вас лакомству искоришћавати лажљивим речима. Али осуда која им је давно изречена не касни и њихова пропаст не дрема.

4 Заиста, Бог није поштедео анђеле који су сагрешили, него их је бацао у најдубљу таму и предао у мрачне јаме да их сачува за суд. **5** И није поштедео древни свет, али је сачувао Ноја, проповедника праведности, са још седморо других када је навео потоп на свет безбожних људи. **6** И осудио је градове Содом и Гомор и претворио их у пепео, и тиме безбожницима поставио пример онога што треба да дође, **7** а изабавио је праведног Лота, који је patio због бесрамних дела тих дрских безаконика, **8** јер оно што је тај праведник видео и чуо, док је из дана у дан жи-

***1,13** Дословно: „шатору“. **1,14** Дословно: „шатор“.

вео међу њима и посматрао њихова безаконна дела, мучило је његову праведну душу. **9** Дакле, Господ зна како да људе који су му одани избави из кушње, а неправедне да сачува за дан суда да буду кажњени, **10** а нарочито оне који пожудно иду за телом да би га прљали и који с презиром гледају на ауторитет.

Дрски су, самовољни, није их срамота пред побожнима, него погрдно говоре о њима, **11** док их анђели, иако су јачи и моћнији, из поштовања према Господу не оптужују погрдним изразима. **12** А ти људи су као неразумне животиње, које су по природи рођене да се хватају и убијају. Погрдно говоре о ономе што не разумеју и зато ће бити уништени на свом путу који води у уништење. **13** Тако ће сами себи нанети зло, а то ће им бити плата за зла дела.

Уживањем сматрају развратност усред бела дана. Они су мрља и љага. С необузданим уживањем препуштају се својим преварним учењима док се госте с вама. **14** Очи су им пуне прељубе и не могу прекинути с грехом, маме непостојане душе. Срце им је извежбано у лакомству. То су проклета деца. **15** Ставили су прави пут, заведени су. Пошли су путем Валама, Веоровог сина, који је заволео плату за зла дела, **16** али је био прекорен за своје безаконје. Нема магарича проговорила је људским гласом и спречила проковово безумље.

17 Они су извори без воде и безводни облаци терани снажним ветром, и за њих се чува мркла тама. **18** Јер говоре разметљиве и испразне речи, и жељама тела и бесрамним делима маме оне који су тек побегли од оних чија су дела покварена. **19** Обећавају им слободу, а сами су робови покварености. Јер свако робује оном ко га савлада. **20** Заиста, ако се, након што су упознали Господа и Спаситеља Исуса Христа и тако умукли прљавштинама света, поново у све то упусте и то их савлада, онда им је ово последње стање горе од првог. **21** Јер боље би им било да нису ни упознали пут праведности него да се, након што су га упознали, одврате од свете заповести која им је предата. **22** Догађа им се оно што каже истинита посланица: „Пас се враћа на блувотину своју и свиња, окупавши се, опет се ваља у блату.“*

3 Вољени моји, ово је већ друго писмо које вам пишем, у којем, као и у првом, подсећа-

њем подстичем ваш здрав разум, **2** да се сећате речи које су говорили свети пророци и заповести коју вам је Господ и Спаситељ дао преко ваших апостола. **3** А пре свега знајте ово: у последњим данима појавиће се ругачи, који ће се ругати и поступати по својим жељама **4** и говориће: „Где је тај његов обећани долазак? Откада су наши праочевци поmrли, све стоји као што је било од почетка стварања.“*

5 Јер, они намерно превиђају чињеницу да небеса постоје од давнина и да је земља Божјом речју стајала из воде и усред воде. **6** По томе је тадашњи свет био уништен кад је био потопљен водом. **7** А том истом речју садашња небеса и земља сачувани су за ватру и чувају се до дана суда и уништења безбожника.

8 Али, немојте превидети ову чињеницу, љубазни, да је један дан пред Господом као хиљаду година и хиљаду година као један дан.* **9** Господ не касни с испуњењем свог обећања, као што неки мисле да касни, већ је стрпљив с вама јер не жели да ико пропадне, већ да сви дођу до покајања. **10** А Господњи дан ће доћи као лопов. У тај дан ће небеса уз тутњаву брзо проћи, и елементи ће се, ужарени, распасти, а земља и дела на њој биће разоткривени.

11 Пошто ће се то све тако распасти, нека ваша дела буду света и нека се по њима види да сте одани Богу, **12** док очекујете и имате на уму Господњи дан, кад ће се небеса, запаљена, распасти и елементи, ужарени, растопити! **13** Али по његовом обећању очекујемо нова небеса и нову земљу у којима ће праведност пребивати.

14 Зато, вољени моји, будући да то очекујете, дајте све од себе да вас он нађе чисте, беспрекорне и у миру. **15** Сем тога, стрпљење нашег Господа сматрајте спасењем, као што вам је и наш вољени брат Павле написао према мудрости која му је дата, **16** говорећи о томе као што то чини и у свим својим писмима. Међутим, у њима има тешко разумљивих мисли, које неупућени и непостојани изврћу, као што то раде и са осталим деловима Писма, на сопствену пропаст.

17 Зато ви, вољени моји, пошто ово унапред знате, чувајте се да вас ти дрски безаконици не одвуку својом заблудом и да не изгубите своју постојаност. **18** А растите у благодати и спознању о нашем Господу и Спаситељу Исусу Христу. Њему нека је слава сада и у сву вечност.

***2,22** Види: Приче 26,11. **3,4** Види: Исаија 5,19; Језекиљ 12,22. **3,8** Види: Псалам 90,4.

ПРВА ЈОВАНОВА ПОСЛАНИЦА

Писац: Јован

Место писања: Ефес

Писање завршено: око 98. н. е.

1 Оно што је било од почетка, што смо чули, што смо својим очима видели, што смо посматрали и што су наше руке опипале, у погледу речи живота **2** (да, живот је објављен, и видели смо и сведочимо и најављујемо вам вечни живот који потиче од Оца, и који нам је објављен), **3** оно што смо видели и чули јављамо и вама, да бисте и ви били у јединству с нама. А то наше јединство укључује и јединство с Оцем и његовим Сином Исусом Христом. **4** Ово пишемо да наша радост буде потпуна.

5 А ово је порука коју смо чули од њега и коју вам објављујемо: Бог је светлост и у њему нема никакве таме. **6** Ако кажемо: „Ми смо у јединству с њим“, а и даље живимо у тами, онда лажемо и не поступамо по истини. **7** Али, ако живимо у светлости као што је и он у светлости, ми смо у јединству једни с другима, и крв Исуса, његовог Сина, чисти нас од сваког греха.

8 Ако кажемо: „Немамо греха“, сами себе заваравамо и истина није у нама. **9** Ако признамо своје грехе, Бог ће нам их опростити и очистити нас од сваке неправедности, јер је веран и праведан. **10** Ако кажемо: „Нисмо сагрешили“, чинимо га лажљивцем и његова реч није у нама.

2 Дечице моја, ово вам пишем да не бисте починили какав грех. Али ако неко и почини грех, код Оца имамо заступника - Исуса Христа, праведника. **2** Он је жртва помирења за наше грехе, и не само за наше него и за грехе целог света. **3** Ако се држимо његових заповести, по томе знамо да га познајемо. **4** Онај ко каже: „Ја га познајем“, а не држи се његових заповести, лажљивац је и истина није у њему. **5** Али ко год се држи његове речи, у њему је Божја љубав заиста стигла до савршенства. По томе знамо да смо у јединству с њим. **6** Онај ко каже да остаје у јединству с њим, дужан је да и сам живи као што је он живео.

7 Љубазни, не пишем вам нову заповест, него стару заповест коју сте имали од почетка. Та стара заповест је реч коју сте чули. **8** И опет, пишем вам нову заповест, која се обистињује у њему и у вама, јер тама пролази и права светлост већ светли.

9 Ко каже да је у светлости, а мрзи свог брата, у тами је све до сада. **10** Ко воли свог брата, остаје у светлости, и код њега нема повода за спотицање. **11** А ко мрзи свог брата, у тами је - живи у тами, и не зна куда иде, јер му је тама заслепила очи.

12 Пишем вам, дечице, јер су вам греси опрштени због његовог имена. **13** Пишем вам, очеви, јер сте упознали онога који је од почетка. Пишем вам, младићи, јер сте победили Злога. Пишем вам, децо, јер сте упознали Оца. **14** Пишем вам, очеви, јер сте упознали онога који је од почетка. Пишем вам, младићи, јер сте јаки и реч Божја остаје у вама и победили сте Злога. **15** Немојте волети ни свет, ни оно што је у свету. Ако неко воли свет, у њему нема љубави према Оцу, **16** јер ништа што је у свету - жеља тела и жеља очију и истицање свог иметка - не потиче од Оца, већ потиче од света. **17** А свет пролази и његова жеља, али онај ко врши Божју вољу остаје заувек.

18 Децо, последњи је час, и као што сте чули, долази антихрист, али већ сада су се појавили многи антихристи. По томе знамо да је последњи час. **19** Изашли су од нас, али нису били од нас, јер да су били од нас, остали би с нама. Али изашли су да би се видело да нису сви од нас. **20** А ви имате помазање од Светога, сви знате истину. **21** Не пишем вам зато што не знате истину, него зато што је знате и зато што никаква лаж не потиче од истине.

22 Ко је лажљивац ако не онај ко пориче Исуса као Христа*? То је антихрист, онај који пориче Оца и Сина. **23** Ко год пориче Сина, нема ни Оца. Ко признаје Сина, има и

***2,22** Или: „Помазаника, Месију“.

Оца. **24** А у вама нека остане оно што сте чули у почетку. Ако оно што сте у почетку чули остане у вама, и ви ћете остати у јединству са Сином и у јединству с Оцем. **25** А ово је обећање које нам је он дао - вечни живот.

26 Ово вам пишем о онима који покушавају да вас заведу. **27** А што се вас тиче, помазање које сте примили од њега остаје у вама, и нико не треба да вас поучава, него вас помазање од њега учи о свему - а оно је истинито и није лаж - и као што вас је оно поучило, останите у јединству с њим. **28** И сада, дечице, останите у јединству с њим, да бисмо, кад се он појави, имали слободу говора и да не бисмо као постиђени били одвојени од њега приликом његовог доласка. **29** Ако знате да је он праведан, онда знате да је од њега рођен свако ко чини оно што је праведно.

3 Видите какву нам је љубав показао Отац, да се зовемо деца Божја, што и јесмо. Зато нас свет не познаје, јер није упознао њега. **2** Љубазни, сада смо деца Божја, али се још није показало шта ћемо бити. Знамо да ћемо, кад се он покаже, бити попут њега, јер ћемо га видети управо онаквог какав јесте. **3** И свако ко полаже ову наду у њега, чисти се као што је он чист.

4 Ко год чини грех, чини и безакоње, зато је грех безакоње. **5** Знате и да је Син дошао да однесе наше грехе, и у њему нема греха. **6** Ко год остаје у јединству с њим, тај не грешу. Свако ко грешу није га ни видео нити га је упознао. **7** Дечице, нека вас нико не заведе. Ко чини оно што је праведно, праведан је, као што је и он праведан. **8** Ко чини грех, потиче од Ђавола, јер Ђаво грешу од почетка. Зато је дошао Син Божји, да уништи Ђаволова дела.

9 Ко је год рођен од Бога, не чини грех, јер Божје семе остаје у њему, и он не може да чини грех, јер је рођен од Бога. **10** Божја деца и Ђаволова деца познају се по овоме: ко год не чини оно што је праведно, не потиче од Бога, као ни онај ко не воли свог брата. **11** Јер ово је порука коју сте чули у почетку: Волимо један другог! **12** Не будимо као Каин, који је потицао од Злога и убио свог брата. А зашто га је убио? Зато што су му дела била зла, а дела његовог брата праведна.

13 Не чудите се, браћо, што вас свет мрзи. **14** Ми знамо да смо прешли из смрти у живот, јер волимо браћу. Ко не воли, остао је у смрти. **15** Ко год мрзи свог брата, убица је, а ви знате да ни у једном убици вечни живот не остаје. **16** По овоме смо упознали љубав:

по томе што је он свој живот положио за нас. И ми смо дужни да свој живот положимо за своју браћу. **17** Али ко год има добра овога света и гледа како му је брат у оскудици, а ипак затвори своје срце пред њим, како љубав према Богу остаје у њему? **18** Дечице, немојмо волети само речју и језиком, него делом и истином!

19 По томе ћемо знати да потичемо од истине и уверићемо своје срце у његову љубав, **20** ако нас оно за било шта осуди, Бог је већи од нашег срца и зна све. **21** Љубазни, ако нас наше срце не осуђује, онда можемо слободно да се обратимо Богу, **22** и што год молимо, добијамо од њега, јер се држимо његових заповести и чинимо оно што је угодно у његовим очима. **23** А ово је његова заповест: да показујемо веру у име његовог Сина Исуса Христа и да волимо један другог, као што нам је заповедио. **24** Сем тога, онај ко се држи његових заповести остаје у јединству с њим, и он остаје у јединству с таквом особом. А ми по Духу који нам је дао знамо да он остаје у јединству с нама.

4 Љубазни, не верујте свакој изјави коју је наводно надахнуо Бог, него испитујте да ли такве изјаве потичу од Бога, јер су многи лажни пророци изашли у свет.

2 Изјаву коју је Бог надахнуо препознаћете по овоме: сваку изјаву која признаје да је Исус Христос дошао у телу надахнуо је Бог. **3** Али ниједну изјаву која не признаје Исуса није Бог надахнуо. Такву изјаву је надахнуо антихрист, а чули сте да обрлази, и сад је већ у свету.

4 Ви потичете од Бога, дечице, и победили сте те људе, јер је онај који је у јединству с вама већи од онога који је у јединству са светом. **5** Они потичу од света и зато говоре оно што долази од света и свет их слуша. **6** Ми потичемо од Бога. Ко познаје Бога, слуша нас, ко не потиче од Бога, не слуша нас. По томе препознајемо да ли је нека изјава надахнута истином или заблудом.

7 Љубазни, волимо један другог, јер је љубав од Бога, и свако ко воли рођен је од Бога и познаје Бога. **8** Ко не воли, није упознао Бога, јер Бог је љубав. **9** По овоме се показала Божја љубав према нама: Бог је послао свог јединорођеног Сина у свет да преко њега добијемо живот. **10** Љубав је у овоме: нисмо ми волели Бога, него је он волео нас и послао свог Сина као жртву помирења за наше грехе.

11 Љубазни, ако је Бог тако волео нас, онда смо и ми дужни волети једни друге. **12**

Бога никада нико није видео. Ако волимо једни друге, Бог остаје у нама и његова је љубав савршена у нама. **13** По овоме знамо да остајемо у јединству с њим и он у јединству с нама: дао нам је свој Дух. **14** А ми смо видели и сведочимо да је Отац послао свог Сина као Спаситеља света. **15** Ко год признаје да је Исус Христос Син Божји, Бог остаје у јединству с њим и он у јединству с Богом. **16** И сами смо упознали љубав коју Бог има према нама и поверовали јој.

Бог је љубав, и ко остаје у љубави, остаје у јединству с Богом и Бог остаје у јединству с њим. **17** Тако љубав у нама постаје савршена да бисмо могли да слободно говоримо у дан суда, јер смо ми у овом свету онакви какав је Христос био. **18** У љубави нема страха, него савршена љубав истерује страх, јер страх делује као препрека. Заиста, ко се плаши, није савршен у љубави. **19** А ми показујемо љубав, јер је он први показао љубав према нама.

20 Ако неко каже: „Ја волим Бога“, а мрзи свог брата, лажљивац је. Јер ко не воли свог брата, кога види, не може волети Бога, кога не види. **21** И ову заповест имамо од њега: онај ко воли Бога треба да воли и свог брата.

5 Свако ко верује да је Исус заиста Христос, рођен је од Бога, и свако ко воли родитеља, воли и онога који је рођен од њега. **2** По овоме знамо да волимо Божју децу: по томе што волимо Бога и вршимо његове заповести. **3** Јер љубав према Богу значи држати се његових заповести, а његове заповести нису тешке, **4** јер све што је рођено од Бога побеђује свет. А ово је победа која је победила свет: наша вера.

5 Ко побеђује свет, ако не онај који верује да је Исус Син Божји? **6** А он, Исус Христос, дошао је посредством воде и крви; не само с

водом него с водом и с крвљу. И Дух је тај који сведочи, јер Дух је истина. **7** Јер је троје што сведочи: **8** Дух, вода и крв, и то троје је сложено.

9 Божје сведочанство је веће од људског сведочанства, које ми прихватамо. Јер Божје сведочанство је у томе да је он посведочио о свом Сину. **10** Ко верује у Сина Божјег, прихвата сведочанство које му је дато. Ко не верује Богу, учинио га је лажљивцем, јер не верује у сведочанство којим Бог сведочи о свом Сину. **11** А у овоме је то сведочанство: Бог нам је дао вечни живот, и тај живот је у његовом Сину. **12** Ко има Сина, има тај живот, а ко нема Сина Божјег, нема тај живот.

13 Пишем вам ово да бисте знали да имате живот вечни, ви који верујете у име Сина Божјег. **14** А у овоме се уздамо у Бога: шта год да молимо у складу с његовом вољом, он нас чује. **15** И ако знамо да нас чује у свему за шта молимо, знамо да ћемо примити оно за шта смо се молили, јер смо га за то молили.

16 Ако неко види свог брата како чини грех који не води у смрт, нека моли, и Бог ће му дати живот, наиме, онима који не чине грех који води у смрт. Постоји грех који води у смрт. За тај грех му не кажем да моли. **17** Свака неправедност је грех, али постоји грех који не води у смрт.

18 Знамо да нико ко је рођен од Бога не чини грех, него га чува Онај који је рођен од Бога, и Зли га не држи у својој власти. **19** Ми знамо да потичемо од Бога, а цео свет је у власти Злога. **20** Али знамо и да је Син Божји дошао и дао нам разум да можемо упознати истинитог Бога. Преко његовог Сина, Исуса Христа, ми смо у јединству с истинитим Богом. То је истинити Бог и вечни живот. **21** Дечице, клоните се идола! Амин.

ДРУГА ЈОВАНОВА ПОСЛАНИЦА

Писац: Јован

Место писања: Ефес

Писање завршено: око 98. н. е.

1 Старешина изабраној госпођи и њеној деци, коју истински волим, и не само ја него и сви који су упознали истину. **2** Волимо вас због истине која остаје у свима нама, и која

ће заувек бити с нама. **3** Нека с нама буде благодат, милосрђе и мир од Бога, Оца и од Исуса Христа, Очевог Сина, заједно с истином и љубављу.

4 Веома се радујем што сам сазнао да међу твојом децом има оних који живе по истини, онако како смо примили заповест од Оца. **5** Зато те сада молим, госпођо - не као да ти пишем нову заповест, него ону коју смо имали од почетка - да имамо љубав међу собом. **6** А љубав је у томе да живимо по његовим заповестима. Као што сте то чули у почетку, његова заповест је да живите у љубави. **7** Јер су многе варалице изашле у свет, они који не признају да је Исус Христос дошао у телу. Сваки од њих је варалица и антихрист. **8** Пазите на себе, да не изгубите плод нашег рада, већ да добијете потпуну награду.

9 Ко год иде предалеко и не остаје у Христовом учењу, није у јединству с Богом. Ко остаје у том учењу, тај је у јединству и са Оцем и са Сином. **10** Ако неко дође к вама, а не доноси ово учење, не примајте га у свој дом нити га поздрављајте. **11** Јер ко га поздравља учествује у његовим злим делима.

12 Иако имам много тога да вам пишем, не желим то да учиним мастилом на папиру, него се надам да ћу доћи к вама и лицем у лице разговарати с вама, да ваша радост буде потпуна.

13 Поздрављају те деца твоје сестре, изабране.

ТРЕЋА ЈОВАНОВА ПОСЛАНИЦА

Писац: Јован

Место писања: Ефес

Писање завршено: око 98. н. е.

1 Старешина вољеном Гају, кога истински волим.

2 Љубазни, молим се да ти у свему буде добро и да будеш здрав, као што је твојој души сада добро. **3** Јер сам се веома обрадовао кад су браћа дошла и посведочила да се држиш истине јер знам да живиш по истини. **4** За мене нема веће радости него да чујем да моја деца живе по истини.

5 Љубазни, твоја верност се види у свему што чиниш за браћу, и то и за оне које не познајеш, **6** који су о твојој љубави посведочили пред црквом. Молим те да их испратиш на пут онако како доликује Божјим слугама. **7** Јер су пошли због Божјег имена, не узевши ништа од људи из света. **8** Зато смо дужни да такве примамо гостољубиво, да бисмо били сарадници у истини.

9 Написао сам нешто цркви, али Диотреф, који воли да буде први међу њима, ништа од нас не прима с поштовањем. **10** Зато ћу, ако дођем, указати на дела која чини, говорећи о нама злим речима. Али ни то му није доста, него сам не прима браћу с поштовањем, а оне који их желе примити покушава да спречи и избаци из цркве.

11 Љубазни, не опонашај оно што је зло, него оно што је добро. Ко чини добро, потиче од Бога. Ко чини зло, није видео Бога. **12** О Димитрију сви сведоче, а и сама истина.

Уствари, и ми сведочимо, а знаш да је наше сведочанство истинито.

13 Имао бих много тога да ти пишем, али нећу више да ти пишем мастилом и пером, **14** него се надам да ћу те ускоро видети, па ћемо разговарати лицем у лице.

Мир теби.

Поздрављају те пријатељи. Поздрави пријатеље поименце.

ЈУДИНА ПОСЛАНИЦА

Писац: Јуда

Место писања: Израел

Писање завршено: око 65. н. е.

1 Јуда, слуга Исуса Христа, а Јаковљев брат, позванима, које Бог Отац, с којим су у јединству, воли и чува за Исуса Христа:

2 Нека вам се умноже милосрђе, мир и љубав.

3 Љубазни, иако сам силно желео да вам пишем о нашем заједничком спасењу, сматрао сам потребним да вам пишем како бих вас подстакао да се снажно борите за веру која је једном за сва времена предата светима. **4** То чиним зато што су се међу нас увукли неки људи које су Писма још давно одредила за суд, безбожници, који благодат нашег Бога претварају у изговор за бесрамна дела и који су неверни нашем једином Господару Богу, и нашем Господу Исусу Христу.

5 Желим да вас подсетим, премда све већ добро знате, да је Господ, иако је спасао народ из египатске земље, касније побио оне који нису показали веру. **6** И анђеле који нису задржали свој првобитни положај, него су напустили своје право пребивалиште, чува у трајним оковима у густој тами за суд великог дана. **7** Тако и Содом и Гомор и градови око њих, који су се исто као и они одавали блуду и неприродним полним односима, стоје као упозоравајући пример тиме што су осуђени на ватру уништења за вечност.

8 Упркос томе, и ови људи, који се препуштају сновима, на исти начин прљају тело и не поштују ауторитет и погрдно говоре о славним. **9** Али кад је арханђео Михаило имао спор с Ђаволом око Мојсијевог тела, није се усудио да га осуди погрдним речима, већ је рекао: „Нека те Господ прекори!“ **10** А ови људи погрдно говоре о свему што заправо не познају. А све оно што вођени нагоном као безумне животиње схватају, то их води у још већу покареност.

11 Тешко њима, јер су пошли Каиновим путем и ради награде срљали у грех као Валам, па су изгинули због бунтовних речи као Кореј! **12** Они су подводне стене и госте се с вама на вашим братским гозбама, они су

пастири који без страха сами себе пасу, безводни облаци које ветрови разносе, дрвеће које ни у касну јесен хиљада нема и које је потпуно увенуло, ишчупано из корена, **13** дивљи морски таласи који као пену избацују оно чега би требало да се стиде, звезде без утврђене путање, за које је заувек сачувана црна тама.

14 О њима је такође пророковао Енох, седми од Адама, кад је рекао: „Гле! Господ је дошао са десетинама хиљада својих светих анђела, **15** да суди свима и да осуди све безбожнике за сва њихова безбожна дела која су безбожно починили и за све страшне ствари које су безбожни грешници против њега изговорили.“

16 То су људи који приговарају, који се жале на своје животне околности, који живе по својим жељама и чија уста охоло говоре, који се улагују истакнутим људима ради власти користи.

17 А ви, љубазни, сетите се речи апостола нашег Господа Исуса Христа, **18** који су вам говорили: „У последње време биће ругача, који ће живети по својим безбожним жељама.“* **19** То су они који сеју раздор, телесни људи, који немају Божјег Духа. **20** Али ви, љубазни, тиме што се изграђујете на својој најсветијој вери и молите се Светим Духом, **21** одржите се у Божјој љубави, док чекате милосрђе нашег Господа Исуса Христа надајући се вечном животу. **22** Исто тако, будите милосрдни према онима које муче сумње. **23** Спасавајте их грабећи их из ватре. А будите милосрдни и према другима, пазећи на себе, мрзећи чак и хаљину упрљану телом.

24 А онемо који вас може сачувати од пада и неупрљане поставити, у великој радости, пред своју славу, **25** једином Богу, нашем Спаситељу, преко Исуса Христа, нашег Господа, нека је слава, величанство, моћ и власт одувек, сада и заувек. Амин.

***1,18** Види: 2. Петрова 3,3.

ОТКРИВЕЊЕ

Писац: Јован

Место писања: Патмос

Писање завршено: око 96. н. е.

1 Откривење Исуса Христа, које му је дао Бог, да покаже својим слугама оно што ће се ускоро догодити. И он је то послао и показао у знацима преко свог анђела свом слози Јовану, **2** који је посведочио о речи Божјој и о сведочанству Исуса Христа - о свему што је видео. **3** Срећан је онај ко чита и они који чују речи овог пророчанства и који држе оно што је у њему написано. Јер је близу време да се то испуни.

4 Од Јована, за седам цркава које су у Азији:

Имајте благодат и мир од „Онога који јесте и који је био и који долази”,* и од седам духова који су испред његовог престола, **5** и од Исуса Христа, који је „Верни сведок”, „Првенац из мртвих” и „Владар над земаљским царевима”. Ономе који нас воли и који нас је својом крвљу ослободио наших греха - **6** и учинио нас царством, свештеницима у свом Богу и Оцу - њему нека је слава и моћ заувек. Амин.

7 Ево, долази с облацима и видеће га свако око, чак и они који су га проболи. И због њега ће проплакати сва земаљска племена. Да, амин.

8 „Ја сам Алфа и Омега”,* говори Господ Бог, „Онај који јесте и који је био и који долази, Свемоћни.”

9 Ја, Јован, ваш брат, који као Исусов следбеник делим с вама невољу и царство и истрајност, доспео сам на острво звано Патмос јер сам говорио о Богу и сведочио за Исуса. **10** Био сам надахнут у Господњи дан и иза себе зачуо снажан глас, попут звука трубе, **11** како говори: „Оно што видиш напиши у свитак и пошаљи у седам цркава: у Ефес, Смирну, Пергам, Тијатиру, Сард, Филадельфију и Лаодикију.”

12 И окренуо сам се да видим ко ми то говори. Кад сам се окренуо, видео сам седам златних свећњака,* **13** а међу свећњацима неког налик сину човечијем. Био је обучен у хаљину која му је допирала до стопала, а око груди је био опасан златним појасом.*

14 Глава и коса биле су му беле као бела вуна, као снег,* а очи као пламен огњени.* **15** Ноге су му биле налик чистом бакру зажареном у пећи,* а глас му је био као хука многих вода.* **16** У десници је имао седам звезда и из уста му је излазио оштар двосекли мач,* а лице му је било као сунце у свом пуном сјају. **17** Кад сам га видео, пао сам пред његове ноге као да сам мртав.

А он је положио своју десницу на мене и рекао ми: „Не бој се. Ја сам Први и Последњи, **18** и жив сам. Био сам мртав, али, ево, живим у сву вечност, и имам кључеве од смрти и гроба. **19** Зато запиши оно што си видео и оно што се сада догађа и оно што ће се догодити после овога. **20** Ово је тајна седам звезда које си видео у мојој десници и седам златних свећњака: седам звезда представљају анђеле седам цркава, а седам свећњака представљају седам цркава.

2 Анђелу цркве у Ефесу напиши: „Ово говори онај који држи седам звезда у десници, онај који хода међу седам златних свећњака: **2** 'Знам твоја дела, твој труд и истрајност, и да не можеш трпети зле људе, да си искушао оне који кажу да су апостоли, а нису, и утврдио си да су лажљивци. **3** Истрајан си и трпео си због мог имена и ниси се уморио. **4** Ипак, имам нешто против тебе: оставио си љубав коју си имао у почетку.

5 Зато се сети одакле си пао, покај се и чини ранија дела. Ако се не покајеш, долазим к теби, и уклонићу твој свећњак с његовог места. **6** Али, ово добро чиниш: мрзиш дела Николине сете, која и ја мрзим. **7** Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама: Ономе ко победи даћу да једе с дрвета живота, које је у Божјем рају.’

***1,4** Види: 2. Мојсијева 3,14. **1,8** Или: „почетак и свршетак”. Алфа је прво, а омега последње слово грчког алфавета. Види: Исaiја 41,4. **1,12** Види: Захарија 4,2. **1,13** Види: Данило 10,5. **1,14** Види: Данило 7,9; 10,6. **1,15** Види: Језекиљ 1,7; 40,3; 43,2. **1,16** Види: Исaiја 49,2.

8 Анђелу цркве у Смирни напиши: 'Ово говори он, 'Први и Последњи', који је био мртав и оживео: **9** 'Знам твоју невољу и сиромаштво - али ти си богат. Знам и хулу оних који себе називају Јудејцима, а нису, него су Сотонина синагога. **10** Не бој се онога што ћеш претрпети. Ево, Ђаво ће неке од вас бацати у затвор да будете потпуно искушани, и да десет дана будете у невољи. Буди веран све до смрти и наградићу те животом.* **11** Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама: Ономе ко победи, друга смрт неће моћи ништа.'

12 Анђелу цркве у Пергаму напиши: 'Ово говори онај који има оштар двосекли мач: **13** 'Знам где боравиш - тамо где је Сотонин престо - а ипак се чврсто држиш мог имена и ниси порекао своју веру у мене чак ни у данима Антипе, мог верног сведока, који је убијен у вашем месту, тамо где пребива Сотона.'

14 Ипак, имам понешто против тебе: тамо имаш неке који се држе учења Валама, који је поучио Валака да намами Израелове синове на грех - да једу оно што је жртвовано идолима и да чине блуд. **15** Тако имаш и оне који се на исти начин држе учења Николине секте. **16** Покај се, дакле. Ако се не покајеш, долазим к теби брзо, и ратоваћу с њима мачем својих уста.

17 Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама: Ономе ко победи даћу од скривене мане, и даћу му бели камен, и на камену написано ново име, које не зна нико осим онога који га прима.'

18 Анђелу цркве у Тијатири напиши: 'Ово говори Син Божји, онај чије су очи као пламене огњени, а ноге као чисти бакар: **19** 'Знам твоја дела и твоју љубав, твоју веру, службу и истрајност, и да је твојих последњих дела више него оних ранијих.'

20 Ипак, ово имам против тебе: трпиш ту жену Језавељу, која себе назива пророчицом и поучава и заводи моје слуге да чине блуд и да једу оно што је жртвовано идолима. **21** Дао сам јој времена да се покаје, али она не жели да се покаје за свој блуд. **22** Ево, бацићу је у болесничку постељу, а оне који с њом чине прељубу у велику невољу, ако се не покају за своја дела, која су иста као и њена. **23** И њену ћу децу побити помором, па ће све цркве знати да сам ја онај који испитује бубреге* и срца, и свакоме од вас даћу по вашим делима.

***2,10** Дословно: „и даћу ти круну (венац) живота“.
2,23 Или: „најдубља осећања“.
Види: Јеремија 11,20; 17,10; 20,12. **3,11** Дословно: „круну, венац“.

24 А вама осталима који сте у Тијатири, свима који се не држе тог учења, који нису упознали такозване 'Сотонине дубине', како кажу, ево кажем: 'Не стављам на вас никакво друго бреме, **25** само се држите онога што имате, док ја не дођем. **26** А онемо ко победи и ко се буде држао мојих дела све до краја, даћу власт над народима, **27** као што сам и ја примио власт од свог Оца, па ће владати над њима гвозденом палицом и разбити их као глинене посуде, **28** и даћу му јутарњу звезду. **29** Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама.'

3 „Анђелу цркве у Сарду напиши: 'Ово говори онај који има седам Божјих духова и седам звезда: 'Знам твоја дела - имаш име да си жив, а мртав си. **2** Будно пази и ојачај оно што је остало, а тек што није умрло, јер нисам пронашао да су ти дела до краја извршена пред мојим Богом. **3** Зато имај на уму оно што си примио и оно што си чуо. Држи се тога, и покај се! Јер ако се не пробудиш, доћи ћу као лопов и нећеш знати у који ћу час доћи на тебе.'

4 Али имаш у Сарду неколико оних који нису упрљали своје хаљине и они ће ходити са мношвом у белим хаљинама, јер су достојни. **5** Тако ће онај ко победи бити одевен у беле хаљине и нећу избрисати његово име из књиге живота, него ћу признати његово име пред својим Оцем и његовим анђелима. **6** Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама.'

7 Анђелу цркве у Филаделфији напиши: 'Ово говори онај који је свет и истинит, који има Давидов кључ, који кад отвори нико не може затворити, а кад затвори нико не може отворити: **8** 'Знам твоја дела. (Ево, отворио сам пред тобом врата, која нико не може да затвори.) Знам да имаш мало снаге, а ипак си држао моју реч и ниси се одрекао мог имена. **9** Ево, довешћу оне из Сотонине синагоге, који кажу да су Јудејци а нису, него лажу - ево, довешћу их да се поклоне пред твојим ногама и виде да те ја волим. **10** Пошто си се држао речи о мојој истрајности, и ја ћу тебе сачувати у часу кушње који ће доћи на цео свет, да би се искушали они који живе на земљи. **11** Долазим брзо. Чврсто се држи онога што имаш, да ти нико не узме награду.*

12 Онога ко победи учинићу стубом у храму мог Бога и он више неће изаћи одатле. Написаћу на њему име мог Бога и име града мог Бога, новог Јерусалима који силази с неба од мог Бога, и своје ново име написаћу

на њему. **13** Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама.'

14 Анђелу цркве у Лаодикији напиши: 'Ово говори Амин, верни и истинити сведок, почетак Божјих дела стварања: **15** 'Знам твоја дела: ниси ни хладан ни врућ. Да си барем хладан или врућ! **16** Али, пошто си млак, а ниси ни врућ ни хладан, избуљваћу те из својих уста. **17** Говориш: 'Богат сам и стекао сам богатство и ништа ми више не треба', а не знаш да си јадан и бедан и сиромашан и слеп и го. **18** Саветујем ти да од мене купиш злата прочишћеног у ватри и тако се обогатиш, и беле хаљине да се обучеш и да се не покаже срамна голотиња твоја. Купи и очне масти да намажеш очи, па да прогледаш.

19 Све оне које волим ја укоравам и опомињем. Зато буди реван и покај се! **20** Ево стојим на вратима и куцам. Ако ко чује мој глас и отвори врата, ући ћу к њему и вечераћу с њим и он са мном. **21** Ономе ко победи даћу да седне са мном на мој престо, као што сам и ја победио и сео са својим Оцем на његов престо. **22** Ко има ухо, нека чује шта Дух говори црквама.'

4 Затим сам видео, и гле, отворена врата на небу и први глас који сам чуо био је као звук трубе. Он ми се обратио речима: „Попни се овамо и покажаћу ти оно што ће се догодити.“ **2** И одмах ме је Дух обузео, и гле, на небу је стајао престо и неко је седео на престолу.* **3** Онај који је седео изгледао је попут камена јасписа и драгог камена црвене боје, а око престола је била дуга слична смарагду.*

4 Око престола била су још двадесет и четири престола, и на тим престолима седеле су двадесет и четири старешине, обучене у беле хаљине, са златним крунама на глави. **5** И из престола су излазиле муње и гласови и громови. Седам пламтећих светилки* горело је пред престолом - оне представљају седам Божјих духова. **6** А испред престола било је нешто као стаклено море, слично кристалу.

Усред престола и око престола била су четири жива бића* пуна очију спреда и позади.* **7** Прво биће било је налик лаву, друго биће било је налик младом бику, треће биће имало је лице налик левском, а четврто биће личило је на орла у лету.* **8** Свако од та

четири бића имало је по шест крила.* Свуда по телу и испод крила била су пуна очију. И та бића су без предаха дан и ноћ говорила: „Свет, свет, свет је Господ Бог, Свемоћни, који је био и који јесте и који долази!“*

9 И кад год су та бића упућивала славу, част и захвалност Ономе који је седео на престолу, Ономе који живи у сву вечност, **10** двадесет и четири старешине су падале пред Онога који седи на престолу и поклањали се Ономе који живи у сву вечност. Стављали су своје круне пред престо, говорећи: **11** „Достојан си, Госпode, Боже наш, да примиш славу, част и моћ, јер си ти све створио и твојом вољом све постоји и створено је.“

5 У десници Онога који је седео на престолу видео сам свитак исписан изнутра и споља, запечаћен са седам печата.* **2** И видео сам снажног анђела како објављује јаким гласом: „Ко је достојан да отвори свитак и разломи његове печате?“ **3** Али нико ни на небу ни на земљи ни испод земље није могао да отвори свитак и погледа у њега. **4** И ја сам много плакао јер се није нашао нико достојан да отвори свитак и погледа у њега. **5** Али ми један од старешина рече: „Не плачи. Ево, победио је Лав из Јудиног племена, Давидов корен. Он је достојан да отвори свитак и његових седам печата.“

6 И видео сам како уз престо и усред четири бића и усред старешина стоји Јагње које као да је било заклано. Оно је имало седам рогова и седам очију, које представљају седам Божјих духова послатих по целој земљи. **7** Јагње је отишло и узело свитак из деснице Онога који седи на престолу. **8** Кад је узело свитак, четири бића и двадесет и четири старешине пали су ничице пред њим. Сваки је имао харфу и златне посуде пуне када, који представља молитве светих. **9** И они су певали нову песму: „Достојан си да узмеш свитак и отвориш његове печате, јер си био заклан и својом си крвљу откупио Богу људе из свих племена и језика и народности и народа, **10** и учинио си их царством и свештеницима нашем Богу, и они ће царовати над земљом.“

11 И погледао сам и зачуо глас многих анђела који су били око престола, живих бића и старешина. Било их је на десетине хиљада и хиљаде хиљада. **12** Говорили су снажним гласом: „Јагње које је било заклано достојно је да прими моћ и богатство и мудрост и снагу и част и славу и благослов.“

***4,2** Види: Исаија 6,1. **4,3** Види: Језекиљ 1,28; 10,1. **4,5** Види: Захарија 4,2. **4,6** Види: Језекиљ 1,5; 1,18. **4,7** Види: Језекиљ 1,10. **4,8** Види: Исаија 6,2; 6,3; Језекиљ 1,18; 10,12. **5,1** Види: Исаија 29,11; Језекиљ 2,9; 2,10; Данило 12,4.

13 И чуо сам свако створење које је на земљу и на земљи и испод земље и на мору, и све што је у њима, како говори: „Ономе који седи на престолу и Јагњету нека је благослов и част и слава и моћ у сву вечност.“ **14** И четири жива бића рекла су: „Амин!“, а старешине су пали ничице и поклонили се Богу.

6 И видео сам кад је Јагње отворило један од седам печата и чуо сам једно од четири бића како говори гласом који је звучао попут грмљавине: „Дођи и види!“ **2** И погледао сам, и гле - бели коњ* и на њему јахач који је имао лук. Била му је дата крмина, па је изашао побеђујући и кренуо у победу.

3 Кад је Јагње отворило други печат, чуо сам друго биће како говори: „Дођи и види!“

4 И изашао је други коњ, пламене боје.* Његовом јахачу је било дато да узме мир са земље како би људи убијали једни друге. И био му је дат велики мач.

5 Кад је Јагње отворило трећи печат, чуо сам треће биће како говори: „Дођи и види!“ И погледао сам, и гле - црн коњ* и на њему јахач који је у руци имао вагу. **6** И зачуо сам нешто као глас усред четири бића како говори: „Мера* пшенице за денар* и три мере јечма за денар! А уље и вино троши штедљиво!“

7 Кад је Јагње отворило четврти печат, чуо сам глас четвртог бића како говори: „Дођи и види!“ **8** И погледао сам, и гле - бледи коњ* и на њему јахач коме је име било Смрт, а за њим је ишао гроб. **И** дата им је власт над четвртином земље, да убијају мачем и глађу и помором и зверима земаљским.

9 Кад је Јагње отворило пети печат, видео сам у подножју олтару душе* побијених због речи Божје и због сведочења које им је било поверено. **10** И викали су на сав глас: „Колико још, Господе, свети и истинити, нећеш судити и осветити нашу крв на онима који живе на земљи?“ **11** И сваки од њих је добио дугу белу хаљину и речено им је да још мало чекају, док се не попуни број осталих слугу, њихових другова и њихове браће, који треба да буду убијени као и они.

***6,2** Види: Захарија 6,3. **6,4** Види: Захарија 6,2-3. **6,5** Види: Захарија 6,2. **6,6** „Мера“ (грчки „хиникс“, нешто више од литре, око 700 грама) било је дневно војничко следовање пшенице; „денар“ је био римски сребрник који је тежио 3,85 грама и представљао је једнодневну плату. Види додатка на крају књиге. **6,8** Види: Захарија 6,2-3. **6,9** Види: 1. Мојсијева 4,10. **6,14** Види: Исаија 34,4. **6,16** Види: Осија 10,8.

12 И видео сам кад је Јагње отворило шест-ти печат. Десио се јак земљотрес и сунце је постало црно као кострет, Месец је постао као крв, **13** а небеске звезде су попадале на земљу, као што незреле смокве падају са стабла кад га снажан ветар потресе. **14** И небо је ишчезло као свитак кад се смота.* Свака гора и свако острво помакли су се са свог места. **15** Цареви земаљски, великаши, војни заповедници, богаташи, моћници и сваки роб и сваки слободњак сакрили су се у пећине и међу горске стене. **16** Говорили су горама и стенама: „Падните на нас* и сакријте нас од лица Онога који седи на престолу и од Јагњетовог гнева! **17** Јер дошао је велики дан њиховог гнева и ко може опстати?“

7 Након тога видео сам четири анђела како стоје на четири угла земље, и држе четири земаљска ветра, да ниједан ветар не дува на земљу, ни на море, ни на било које дрво. **2** И видео сам једног другог анђела како се уздиже са истока и има печат живог Бога. И повикао је на сав глас четворици анђела којима је било дато да науде земљи и мору: **3** „Немојте наудити ни земљи ни мору ни дрвећу, док печатом не запечатимо слуге нашег Бога, на челима њиховим!“

4 И чуо сам број оних запечаћених печатом - сто четрдесет и четири хиљаде, запечаћених печатом из свакога племена синова Израелових:

5 Из Јудиног племена дванаест хиљада запечаћених печатом,

из Рувимовог племена дванаест хиљада,

из Гадовог племена дванаест хиљада, **6**

из Асировог племена дванаест хиљада,

из Нефталимовог племена дванаест хиљада,

из Манасијиног племена дванаест хиљада,

7 из Симеоновог племена дванаест хиљада,

из Левијевог племена дванаест хиљада,

из Исахаровог племена дванаест хиљада,

8 из Завулоновог племена дванаест хиљада,

из Јосифовог племена дванаест хиљада

и из Венијаминовог племена дванаест хиљада запечаћених печатом.

9 После тога видео сам велико мноштво људи, које нико није могао избројати, из свих народа и племена и народности и језика, како стоје пред престолом и пред Јагњетом, обучени у дуге беле хаљине, с палимим гранама у рукама. **10** Узвикивали су ја-

ким гласом: „Спасење дугујемо свом Богу, који седи на престолу, и Јагњету!“

11 И сви анђели стајали су око престола и старешина и четири бића, па су пали ничице пред престолом и поклонили се Богу, **12** говорећи: „Амин! Благослов и слава и мудрост и захвалност и част и моћ и снага нашем Богу у сву вечност. Амин.“

13 На то ме је један од старешина упитао: „Ко су ови што су обучени у дуге беле хаљине и одакле су дошли?“ **14** Одговорио сам му: „Господару, ти то знаш.“ И рекао ми је: „То су они што долазе из велике невоље. Они су опрали своје хаљине и убелили их у Јагњетовој крви.“ **15** Зато су пред Божјим престолом и служе му дан и ноћ у његовом храму. И Онај који седи на престолу разапегне свој шатор над њима. **16** Они више неће гладовати ни жеднети, неће их сунце пржити, нити било каква жега, **17** јер ће их Јагње, које је уз престо, пасти и водити на изворе вода живота. И Бог ће обрисати сваку сузу с њихових очију.“

8 Кад је Јагње отворило седми печат, настала је тишина на небу која је потрајала око пола сата. **2** Видео сам седам анђела који стоје пред Богом. Добили су седам труба.

3 Онда је дошао један други анђеоло и са златном кадионицом стао код олтара. Он је добио много када да га принесе на златни олтар пред престолом кад се буду чуле молитве свих светих. **4** И из анђелове руке се пред Богом уздигао кадионик дим с молитвама светих. **5** Анђеоло је затим узео кадионицу и напунио је ватром са олтара и бацио је ватру на земљу. И настали су громови и гласови и муње и земљотрес. **6** А седам анђела са седам труба* припремило се да затруби.

7 Затрубио је први анђеоло. И настали су град и ватра помешани с крвљу па су били бачени на земљу. Трећина земље била је спаљена, трећина дрвећа била је спаљена и све зелено растиње било је спаљено.

8 Затрубио је и други анђеоло. Тада је нешто као велика гора огњем запаљена било бачено у море. И трећина мора постала је крв. **9** И трећина живих створења у мору изгнула је и трећина бродова била је уништена.

10 Затрубио је и трећи анђеоло. И пала је с неба велика звезда која је горела као светиљка. Пала је на трећину река и на изворе

вода. **11** А та звезда се звала Пелен. И трећина вода претворила се у пелен, и много људи је помрло од вода, јер су биле горке.

12 Затрубио је и четврти анђеоло. Тада је била ударена трећина сунца и трећина месеца и трећина звезда, па су за трећину потамнеле, и дан је остао без трећине своје светлости, а исто тако и ноћ.*

13 Погледао сам и зачуо орла који лети посред бездана како говори јаким гласом: „Јао, јао, јао онима који живе на земљи, због преосталих гласова труба оне тројице анђела који тек треба да затрубе!“

9 И пети анђеоло је затрубио. И видео сам звезду која је пала с неба на земљу. Она је добила кључ од јаме бездана. **2** И отворила је јаму бездана и из ње се подигао дим као дим из велике пећи, па су од дима из бездана потамнели и сунце и ваздух. **3** Из дима су на земљу изашли скакавци и добили су моћ какву имају земаљске шкорпије. **4** И било им је заповеђено да не наносе штету земаљском растињу, ни било каквом зеленилу нити било каквом дрвету, него само људима који немају Божји печат на челима.

5 И скакавцима није било допуштено да их убијају, него да их пет месеци муче, а мука коју су им задавали била је као мука коју човеку задаје убуд шкорпије. **6** И тих дана људи ће тражити смрт, али је неће наћи, и желеће да умру, али смрт ће бежати од њих.

7 А скакавци су изгледали као коњи за бој опремљени. На главама су имали нешто као златне круне, и лица су им била као људска лица. **8** Коса им је била као коса у жена. Зуби су им били као зуби у лавова.* **9** На грудима су имали оклопе налик гвозденим оклопима. А хука њихових крила била је попут тутњаве бојних кола с много коња који у бој јуре. **10** Имали су репове и жаоке као шкорпије, а у реповима им је била моћ да пет месеци наносе бол људима. **11** Над собом су имали цара, анђела бездана. На хебрејском се он звао Авадон,* а на грчком Аполион.*

12 Један „јао“ је прошао. Гле, након овога долазе још два „јао“.

13 И шести анђеоло је затрубио. И чуо сам један глас како допире од рогова златног олтара, који је пред Богом, **14** и како говори шестом анђелу, који је имао трубу: „Одведи четири анђела свезана на великој реци Еуфрату!“ **15** Тада су четири анђела била одвезана, која су била спремна за одређени сат и дан и месец и годину, да побију трећину људи.

***8,6** Види: Исус Навин 6,4. **8,12** Види: Исаија 13,10; Амос 8,9. **9,8** Види: Јоил 1,6. **9,11** „Авадон“ значи „уништење“; „Аполион“ значи „уништава-лац“.

16 Број коњаника у војсци био је двеста милиона* - чуо сам њихов број. **17** А овако су у визији коју сам видео изгледали коњи и они који су седели на њима: на грудима су имали оклопе црвене као пламен и плаве као камен хијацинт и жуте као сумпор, а главе коња биле су као главе лавова и из уста су им излазили ватра, дим и сумпор. **18** Од та три зла погинула је трећина људи - од ватре и дима и сумпора што су излазили из уста њихових. **19** Јер се моћ ових коња налази у устима и у реповима. Наиме, репови су им као змије и имају главе којима бол носе.

20 А остали људи који нису погинули од тих зала, нису се покајали за дела својих руку - нису престали да се клањају демонима и идолима од злата, сребра, бакра, камена и дрвета, који не могу ни видети ни чути ни ходати. **21** И нису се покајали за своја убиства, ни за своја врачана, ни за свој блуд, ни за своје крађе.

10 И видео сам једног другог снажног* анђела како силази с неба одевен у облак, а изнад главе била му је дуга.* Лице му је било као сунце, а ноге као стубови ватре. **2** У руци је имао мали отворен свитак. Десном ногом је стао на море, а левом на земљу, **3** и повикао је из свег гласа, као лав кад рикне. Кад је повикао, седам громава огласило се својим гласовима.

4 А кад је седам громава проговорило, хтео сам то да запишем, али сам чуо глас с неба како говори: „Запечати оно што су рекли седам громава и немој то записивати!“ **5** И анђео ког сам видео како стоји на мору и на земљи подигао је десну руку према небу* **6** и заклео се Оним који живи у сву вечност, који је створио небо и оно што је на њему, земљу и оно што је на њој, и море и оно што је у њему: „Нема више одлагања! **7** Него, у данима оглашавања седмог анђела, кад дође време да затруби, довршиће се Божја тајна, према доброј вести коју је Бог објавио својим слугама пророцима.“

8 И глас који сам чуо с неба опет ми се обратио речима: „Иди, узми отворени свитак из руке анђела који стоји на мору и на зем-

љи!“ **9** И отишао сам к анђелу и замолио га да ми да онај мали свитак. А он ми је рекао: „Узми га и поједи. Загорчаће ти утробу, али у устима ће ти бити сладак као мед.“* **10** Ја сам узео тај свитак из анђелове руке и појео га. И у устима ми је био сладак као мед, али кад сам га прогутао загорчао ми је утробу. **11** Онда су ми рекли: „Пророкуј опет народностима и народима и језицима и многим царевима.“

11 Затим сам добио трску налик штапу и било ми је речено: „Устани и измери светилиште Божјег храма и олтар и оне који се клањају у њему! **2** А двориште које је изван храмског светилишта остави и немој га мерити, јер је дато незнабошцима. Они ће газити свети град четрдесет и два месеца.* **3** Послаћу своја два сведока* да обучени у кострет пророкују хиљаду двеста и шездесет дана.*“ **4** Они су две маслине и два свећњака* који стоје пред Господарем земље.

5 Покуша ли им ко зло нанети, из њихових ће уста изаћи ватра и прождрети њихове непријатеље. Покуша ли им ко зло нанети, баш тако ће бити убијен. **6** Они имају власт да затворе небо да за време њиховог пророковања не пада киша.* И имају власт да воде претворе у крв и да ударе земљу сваком врстом невоље кад год зажеље.

7 А кад заврше своје сведочење, звер која излази из бездана заратиће с њима, победиће их и убити. **8** И њихова ће тела лежати на главној улици великог града који се у духовном смислу зове Содом и Египат, где је и њихов Господ био разапет. **9** А људи из свих народности и племена и језика и народа гледаће њихова тела три и по дана* и неће дати да им се тела положе у гроб. **10** А они који живе на земљи радоваће се и веселити над њиховом смрти и слаће дарове једни другима, јер су та два пророка мучила оне који живе на земљи.

11 Али после три и по дана, дух живота од Бога ушао је у њих и стали су на своје ноге, тако да је велик страх обузео оне који су их гледали. **12** Тада су зачули јак глас с неба како им говори: „Попните се овамо!“ И они су се у облаку попели на небо, пред очима својих непријатеља. **13** И у тај час десио се јак земљотрес и срушила се десетина града. Седам хиљада људи погинуло је у том земљотресу, а остали су се уплашили и дали славу Богу небеском.

14 Други „јао“ је прошао. Гле, трећи „јао“ долази брзо.

***9,16** Дословно: „две миријаде миријада“. Миријада означава 10.000, а две миријаде миријада = 2 x 10.000 x 10.000 = 200 милиона. **10,1** Види: Откривење 5,2; Језекиљ 1,28. **10,5** Види: Данило 12,7. **10,9** Види: Језекиљ 2,8. **11,2** Види: Откривење 13,5. **11,3** Види: 5. Мојсијева 17,6; Откривење 12,6. **11,4** Види: Захарија 4,3. **11,6** Види: Лука 4,25; 1. Царевима 18,1. **11,9** Види: Данило 9,27.

15 И седми анђео је затрубио. И на небу су се зачули јаки гласови: „Сада царска власт над светом припада нашем Господу и његовом Христу, и он ће царовати у сву вечност.“

16 И двадесет и четири старешине који су седели пред Богом на својим престолима пали су ничице и поклонили се Богу, **17** говорећи: „Захваљујемо ти, Господе Боже, Свемоћни, који јеси и који си био, јер си узео у руке своју велику моћ и почео царовати.

18 Али народи су се разбеснели и дошао је твој гнев и време да се суди мртвима, и да се да награда твојим слугама пророцима и светима и онима који се боје твог имена, малима и великима, и да се униште они који земљу уништавају.“

19 И Божји храм се отворио на небу и показао се ковчег његовог савеза у његовом храму. И настале су муње и гласови и громови и земљотрес* и велики град.

12 И показао се велики знак на небу - жена одевена у сунце, месец јој под ногама, а на глави круна од дванаест звезда. **2** Била је трудна и викала је у трудовима и порођајним мукама.

3 И један други знак показао се на небу - велика црвена аждаја, са седам глава и десет рогова,* а на главама јој седам круна. **4** Репом је одвукла трећину небеских звезда и бацила их на земљу. И аждаја је стајала пред женом која је требало да се породи, да би јој прождерала дете кад га роди.

5 Она је родила сина, мушко дете, и он ће гвозденом палицом владати над свим народима. Тада је њено дете било однесено к Богу и његовом престолу. **6** А жена је побегла у пустињу, где јој је Бог припремио место, да тамо буде храњена хиљаду двеста и шездесет дана.*

7 А на небу је избио рат: Михаило* и његови анђели борили су се са аждајом. А борили се и аждаја и њени анђели, **8** али није победила. И за њих више није било места на небу. **9** И била је збачена велика аждаја, стара змија, који се зове Ђаво и Сотона, која заводи цео свет. Била је збачена на земљу, а с њом су били збачени и њени анђели. **10** И чуо сам јак глас на небу како говори:

„Сада је настало спасење и моћ и царство нашег Бога и власт његовог Христа,* јер је збачен тужитељ наше браће, који их је дан

и ноћ оптуживао пред нашим Богом! **11** И они су га победили Јагњетовом крвљу и речју свог сведочења и нису марили за свој живот ни онда кад су се суочили са смрћу. **12** Зато веселите се, небеса, и ви који пребивате на њима! Тешко вама, земљо и море, јер је Ђаво сишао к вама, веома гневан, знајући да има мало времена!“

13 Кад је аждаја видела да је збачена на земљу, почела је да прогони жену која је родила сина. **14** Али жени су била дата два крила великог орла да одлети у пустињу на место за њу припремљено. Тамо је, далеко од змије, била храњена једно време и два времена и пола времена.*

15 А змија је из својих уста избацила за женом воду као реку, да је утопи у реци. **16** Али земља је помогла жени и земља је отворила своја уста и прогутала реку коју је аждаја избацила из уста. **17** Тада се аждаја разгневила на жену и отишла да ратује с остатком њеног потомства, са онима који се држе Божјих заповести и имају сведочанство Исуса Христа.

13 И стала је на морски песак.

И видео сам како из мора излази звер с десет рогова и седам глава.* На роговима је имала десет круна, а на главама хулна имена. **2** Звер коју сам видео била је налик леопарду, али ноге су јој биле као у медведа, а уста као у лава. Аждаја је дала звери њену моћ и њен престо и велику власт.

3 И видео сам да јој је једна глава изгледала као смртно рањена, али јој је смртна рана зацелила. Сва је земља задивљено следила звер. **4** Поклонили су се аждаји јер је дала власт звери. Поклонили су се и звери, говорећи: „Ко је као звер и ко може с њом ратовати?“ **5** И добила је уста која су говорила велике ствари и хуле и добила је власт да делује четрдесет и два месеца.* **6** Отворила је уста да говори хуле на Бога, да хули на његово име и на његово пребивалиште - на оне који живе на небу. **7** И било јој је допуштено да зарати са светима и да их победи. Била јој је дата власт над свим племенима и народностима и језицима и народима. **8** И поклониће јој се сви који живе на земљи, чија имена од постанка света нису записана у књизи живота закланог Јагњета.

9 Ко има ухо, нека чује! **10** Ко је одређен за заробљеништво, отићи ће у заробљеништво. Ко убије мачем, биће мачем убијен. Ово од светих захтева истрајност и веру.

11 Затим сам видео једну другу звер како излази из земље. Имала је два рога као у јаг-

***11,19** Види: Откривење 8,5. **12,3** Види: Данило 7,24. **12,6** Види: Откривење 11,3. **12,7** Види: Данило 12,1. **12,10** Види: Откривење 11,15. **12,14** Види: Данило 7,25; 12,7. **13,1** Види: Откривење 12,3. **13,5** Види: Откривење 11,2.

њета, али проговорила је као аждаја. **12** Извршавала је сву власт прве звери пред њом, и наводила је земљу и оне који живе на њој да се клањају првој звери, којој је смртна рана зацелила. **13** Чинила је велика чуда - чак је и ватру с неба спуштала на земљу пред људима.

14 Тако је заводила оне што живе на земљи чудима која су јој била дата да их чини пред звери и говорила је онима што живе на земљи да направе лик звери која је имала рану од мача, али је преживела. **15** Било јој је дато да да духу лику звери, како би лик звери проговорио и учинио да се побију сви који се не клањају лику звери.

16 И присиљавала је све људе, мале и велике, богате и сиромашне, слободне и робове, да приме жиг на своју десницу или чело **17** и да нико не може ни куповати ни продавати осим онога ко има жиг - име звери или број њеног имена. **18** За ово је потребна мудрост: Ко је разуман, нека излучуна број звери, јер је то човеков број, а њен број је шесто шездесет и шест.

14 И погледао сам, кад гле - Јагње стоји на гори Сиону и с њим сто четрдесет и четири хиљаде оних који имају његово име и име његовог Оца написано на својим челима. **2** И чуо сам звук с неба попут хуке многих вода и попут тутњавае јаког грома. Звук који сам чуо био је као музика харфиста који певају и свирају своје харфе. **3** Певали су као нову песму пред престолом и пред четири бића и пред старешинама. И нико није могао да научи ту песму осим оних сто четрдесет и четири хиљаде, који су откупљени са земље. **4** То су они који се нису онечистили са женама, који су сачували своје девичанство. Они следе Јагње куда год оно пође. Откупљени су од људи као првине Богу и Јагњету **5** и никаква се лаж није нашла у њиховим устима, ничим се нису онечистили.

6 И видео сам једног другог анђела како лети посред неба носећи вечну добру вест* да је објави онима који живе на земљи - свим народима и племенима и језицима и народностима. **7** Он је говорио јаким гласом: „Бојте се Бога и дајте му славу, јер је дошао час његовог суда! Поклоните се Ономе који је створио небо и земљу и море и изворе вода!“

***14,6** Или: „јеванђеље“. **14,20** Отприлике 296 километара. Стадиј је био осмина римске миље, а износио је 185 метара. Види додаток на крају књиге.

8 За њим је ишао још један анђеоло, други анђеоло, говорећи: „Пао је, пао је Вавилон Велики, блудница која је све народе опила вином гнева, вином блуда свога!“

9 За њим је ишао још један анђеоло, трећи, који је говорио јаким гласом: „Ако се ко поклони звери и њеном лику и прими жиг на чело или на руку, **10** он ће такође пити вино Божјег гнева које је неразводњено наточено у чашу гнева његовог, и биће уништен ватром и сумпором пред светим анђелима и пред Јагњетом. **11** И дим њихов представљаће уништење за вечност. Ни дању ни ноћу неће имати починка они који се клањају звери и њеном лику, и сви који су примили жиг њеног имена. **12** То захтева истрајност од светих, оних који се држе Божјих заповести и вере у Исуса.“

13 И зачуо сам глас с неба како говори: „Пиши: Срећни су они који од сада умиру у јединству с Господом. Да, говори Дух, нека почину од свог рада, јер с њима иду дела њихова.“

14 И погледао сам, кад гле - бели облак, а на облаку седи неко као син човечији, са златном круном на глави и оштрим српом у руци.

15 И један други анђеоло изашао је из храма вичући на сав глас онеме који седи на облаку: „Замахни српом својим и жањи, јер је дошао час да се жање, зрела је земаљска жетва!“ **16** И онај који седи на облаку замахнуо је српом на земљу и земља је била пожњевена.

17 Још један анђеоло је изашао из храма на небу. И он је имао оштар срп.

18 И још је један анђеоло изашао од олтару и имао је власт над ватром. Он је повикао јаким гласом онеме који је имао оштар срп: „Замахни својим оштрим српом и одсеци гроздове земаљске лозе, јер је сазрело њено грожђе!“ **19** Анђеоло је замахнуо српом према земљи и одсекао земаљску лозу, па је заједно с грожђем бацио у велику винску пресу Божјег гнева. **20** И грожђе у преси се газило изван града и крв је потекла из пресе подигавши се коњима све до узда, на даљину од хиљаду шесто стадија.*

15 И видео сам на небу један други, велики и чудесан знак: седам анђела са седам последњих зала, јер се њима окончава Божји гнев.

2 И видео сам нешто као стаклено море помешано с ватром. Уз то стаклено море стајали су с Божјим харфама у руци они који су победили звер и њен лик и број њеног име-

на. **3** И певали су песму Мојсија, Божјег слуге, и Јагњетову песму:

„Велика су и чудесна дела твоја, Господе Боже, Свемоћни. Праведни су и истинити путеви твоји, Цару вечности. **4** Ко да те се не боји, Господе, ко да не слави име твоје, јер си једино ти веран! Јер ће сви народи доћи и поклонити се пред тобом, јер су се показали судови твоји.“

5 Након тога видео сам како се на небу отворио храм са сведочанством.* **6** И седам анђела са седам зала изашли су из храма. Били су обучени у чист и сјајан лан и око груди су били опасани златним појасевима. **7** Једно од четири бића дало је седморици анђела седам златних посуда пуних гнева Бога, који живи у сву вечност. **8** Од Божје славе и од његове моћи храм се испунио димом и нико није могао да уђе у храм док се није завршило седам зала седморице анђела.

16 И зачуо сам јак глас из храма како говори седморици анђела: „Идите и излијте на земљу седам чаша Божјег гнева!“

2 И први је отишао и излио своју чашу на земљу. И појавили су се болни и тешки чиреви на људима који су имали жиг звери и који су се клањали њеном лику.

3 Други је излио своју чашу на море. И оно се претворило у крв, као што је крв мртваца, па су изгинуле све живе душе, све што је било у мору.

4 Трећи је излио своју чашу на реке и изворе вода. И они су се претворили у крв. **5** И чуо сам анђела који има власт над водама како говори: „Праведан си, Ти који јеси и који си био; Боже верни, јер си тако пресудио. **6** Јер они су проливали крв твојих светих слугу и пророка, па си им дао да пију крв. То су и заслужили.“ **7** И зачуо сам другог код олтара како говори: „Да, Господе Боже, Свемоћни, истините су и праведне твоје пресуде.“

8 Четврти је излио своју чашу на сунце. И сунцу је било допуштено да пржи људе ватром. **9** И велика врућина пржила је људе, али они су хулили на име Бога, који има власт над тим невољама, и нису се покајали да би му дали славу.

10 Пети је излио своју чашу на престо звери. Тада је њено царство потамнело. И људи су гризли своје језике од бола, **11** али су хулили на Бога небеског због својих болова и чирева, и нису се покајали за своја дела.

12 Шести је излио своју чашу на велику реку Еуфрат. И вода јој је пресахнула како би се припремио пут за царева са сунчевог истока.

13 И видео сам како три нечиста духа, која су изгледала као жабе, излазе из уста аждаје и из уста лажног пророка.

14 То су демонски духови који чине чуда и одлазе царевима целог света, да их сакупе за рат који ће се догодити на велики дан Бога Свемоћног.

15 „Ево, долазим као лопов! Срећан је онај ко бди и чува своје хаљине, да не би ходао го и да се не би видела његова срамота.“

16 И сакупили су их на место које се на хебрејском зове Армагедон.*

17 Седми је излио своју чашу по небу. Тада је снажан глас изашао из храма, од престола, и рекао: „Извршено је!“ **18** И настале су муње и гласови и громови и десио се страховит земљотрес каквог није било откако је људи на земљи - тако је силан био тај земљотрес, тако јак. **19** И велики град се распао на три дела и градови народа срушили су се. И сетио се Бог Вавилона Великог, да га напоји чашом вина свог жестоког гнева. **20** И сва су острва нестала и горе су ишчезле. **21** И велики град, тежине око један талант,* спустио се с неба на људе. И људи су хулили на Бога због зла које је нанео тај град, јер је то зло било веома велико.

17 И дошао је један од седам анђела који су имали седам чаша и обратио ми се речима: „Дођи, показаћу ти суд над великом блудницом која седи на многим водама, **2** с којом су земаљски цареви блуд чинили, а они који живе на земљи опијали се вином њеног блуда.“

3 Тада ме је у духу однео у пустињу. И угледао сам жену како седи на скерлетној звери пуној хулних имена, која има седам глава и десет рогова. **4** Жена је била обучена у пурпур и скерлет, и украшена златом, драгим камењем и бисерима. У руци је имала златну чашу пуну гадости и нечистоће свог блуда. **5** На челу јој је било написано име: „Тајна, Вавилон Велики, мајка блудницама и земаљским гадостима.“ **6** И видео сам да је жена пијана од крви светих и од крви Исусових сведока.

***15,5** Види: Откривење 11,19. **16,16** „Армагедон“ значи „мегидско брдо“. **16,21** Талант је код Јевреја био највећа мера за тежину и највећа новчана јединица. У првом веку наше ере тежио је 20,4 килограма.

Кад сам је угледао, веома сам се зачудио. **7** А анђео ми је рекао: „Зашто се чудиш? Открићу ти тајну те жене и звери која је носи, а има седам глава и десет рогова: **8** Звер коју си видео била је и више није, али ће ускоро изаћи из бездана и биће уништена. И дивље се они који живе на земљи, којима имена нису записана у књизи живота од постанка света, кад виде да се опет појавила звер која је била, па је затим није било.

9 За ово је потребан разум и мудрост: Седам глава представљају седам гора на којима жена седи. **10** Оне представљају и седам царева: пет их је пало, један влада, а други још није дошао, али кад дође, остаће кратко. **11** А звер која је била, али више није, јесте осми цар, и потиче од оних седам и биће уништена.

12 Десет рогова које си видео представљају десет царева, који још нису примили царство, али ће на један сат примити власт као цареви заједно са звери. **13** Они имају исту замисао и стога своју моћ и власт дају звери. **14** Они ће се борити с Јагњетом, али Јагње ће их победити, јер је Цар над царевима а Господар над господарима, а победиће их и они који су с њим позвани и изабрани и верни.“

15 И рекао ми је: „Воде које си видео, на којима блудница седи, представљају народе и мноштво и народности и језике. **16** А десет рогова које си видео и звер - они ће замрзети блудницу и опустошиће је и оголити. И појешће њено месо и спаљиће је ватром. **17** Јер им је Бог у срце ставио да изврше његову замисао, то јест да изврше своју заједничку замисао, да предају своје царство звери, док се не испуне Божије речи. **18** А жена коју си видео представља велики град који царује над царевима земаљским.“

18 Након тога видео сам једног другог анђела како силази с неба с великом влашћу и сва је земља засјала од његове славе. **2** И повикао је снажним гласом: „Паде, паде Вавилон Велики и постао је пребивалиште демонима, извор сваке нечистоће и скровиште свих нечистих и мрских птица! **3** Јер сви су се народи опили вином гнева, вином њеног блуда. Цареви земаљски с њом су блуд чинили, а трговци земаљски обогатили су се од силне и бесрамне раскоши њене.“

4 Онда сам чуо један други глас с неба како говори: „Изађите из ње, народе мој, да не будете саучесници у њеним гресима и да вас не задесе њене невоље! **5** Јер су се њени греси нагомилали до неба и Бог се сетио ње-

них неправедних дела. **6** Учините јој као што је она учинила другима, вратите јој двапут толико, вратите јој двоструко за њена дела! У чашу у којој је она опојно пиће мешала, сипајте јој двоструко! **7** Колико је славила себе и живела у бесрамној раскоши, толико јој муке и туге задајте! Јер је у свом срцу говорила: ‘Седим као царица и нисам удовица и нећу туге видети.’ **8** Због тога ће у једном дану доћи њене невоље: смрт и туга и глад, па ће бити спаљена ватром, јер је силан Господ Бог, који јој је судио.

9 И цареви земаљски који су с њом блуд чинили и живели у бесрамној раскоши плакаће и жалиће за њом кад буду гледали како се диже дим из пламена у ком она гори. **10** Уплашени њеним мукама, стајаће подале и говориће: ‘Јао, јао, граде велики, Вавилоне, граде силни, јер је у један час стигла осуда твоја!’

11 И трговци земаљски плакаће и туговаће за њом, јер више нико неће куповати њихову робу - **12** ни злата, ни сребра, ни драгог камења, ни бисера, ни финог лана, ни пурпура, ни свиле, ни скерлета; нити икаквог мирисног дрвета, нити икаквог предмета од слоноваче, нити икаквог предмета од скупоценог дрвета, бакра, гвозђа, или мермера; **13** исто тако ни цимета, ни зачина, ни када, ни мирисног уља, ни тамјана, ни вина, ни маслиновог уља, ни брашна, ни пшенице, ни говеда, ни оваца, ни коња, ни кочија, ни робова, ни људских душа. **14** Воће за којим ти је душа жудела отишло је од тебе, пропао ти је сав твој раскош и сјај и никада се више неће вратити.

15 Трговци који су свим тим трговали и који су се од ње обогатили, стајаће подале, уплашени њеним мукама, плакаће и туговаће: **16** ‘Јао, јао, граде велики, одевен у фини лан, пурпур и скерлет, и окићен златом и драгим камењем и бисерима! **17** Јер је у један час опустошено толико богатство!’

И сви капетани бродова и сви који су допловили из разних места, морнари и сви који раде на мору, стајали су подале **18** и јадикували гледајући како се диже дим из пламена у ком гори: ‘Који је град попут овог великог града?’ **19** И посули су главу прашином, а затим плачући и тугујући викали: ‘Јао, јао, велики граде, у којем су се од његовог обиља обогатили сви који имају бродове на мору! У један час је опустошен!’

20 Радуј се, небо, и сви свети и апостоли и пророци, због оног што га је снашло, јер вас је Бог осветио осудивши га!”

21 И један снажан анђеоло подигао је камен налик великом млинском камену и бадио га у море, говорећи: „Овако ће у трену бити забачен Вавилон, велики град, и више га никада неће бити. **22** И музика харфиста и фрулаша и трубача и осталих музичара у теби се више неће чути. Ниједан занатлија било ког заната неће се у теби више наћи. Звук млинског камена неће се у теби више чути. **23** Светлост светиљке у теби неће више сјати. Глас младожење и невесте у теби се неће више чути. Јер су твоји трговци били земаљски великаши и твојим су врачанем били заведени сви народи. **24** У том се граду нашла крв пророка и светих и свих који су побијени на земљи.”

19 После тога зачуо сам снажан глас као глас силног мноштва на небу, како говори: „Хвалите Господа! Спасење и слава и моћ припадају нашем Богу, **2** јер су његове пресуде истините и праведне. Јер је извршио суд над великом блудницом, која је покварила земљу својим блудом, и осветио је на њој крв својих слугу.” **3** И по други пут су рекли: „Хвалите Господа! Дим са њеног згаришта биће дим вечног уништења.”

4 И двадесет и четири старешине и четири бића пали су ничице и поклонили се Богу, који седи на престолу, и рекли: „Амин! Хвалите Господа!”

5 И од престола је дошао глас који је рекао: „Хвалите нашег Бога, све његове слуге, који га се бојите, мали и велики!”

6 И зачуо сам нешто што је звучало као глас силног мноштва и као хука многих вода и као тутњава силних громава, како говори: „Хвалите Господа јер је почео царовати Господ, наш Бог, Свемоћни! **7** Радујмо се и веселимо се и славу му дајмо, јер је дошла Јагњетова свадба и спремна је његова невеста! **8** И дато јој је да се обуче у фини лан, сјајан и чист, јер фини лан представља праведна дела светих.”

9 И анђеоло ми је рекао: „Пиши су они који су позвани на Јагњетову свадбену вечеру.” Још ми је рекао: „Ово су поуздане Божје речи.” **10** Тада сам пао пред његове ноге да му се поклоним, али он ми је рекао: „Немој то чинити! Ја сам само слуга као и ти и твоја браћа којој је поверено да сведоче за Исуса. Богу се клањај! Јер је сведочење за Исуса пророчки дух.”

11 И видео сам отворено небо, кад тамо - бели коњ. А онај који је седео на њему зове се Верни и Истинити, и он праведно суди и ратује. **12** Очи су му биле као пламен огње-

ни, и на глави је имао многе круне. Имао је написано име које не зна нико осим њега самог **13** и био је обучен у хаљину попрскану крвљу. Име му је било Реч Божја. **14** За њим су ишле небеске војске на белим коњима, обучене у фини лан, бео и чист. **15** Из уста му је излазило оштар мач, да њиме удари народе. Он ће над њима владати гвозденим палицом. И газиће пресу* жестоког гнева Свемоћног Бога. **16** На својој хаљини, на својим бедрима, имао је написано име: Цар над царевима и Господар над господарима.

17 Видео сам и једног анђела како стоји на сунцу. Он је повикао из свег гласа и рекао свим птицама које су летеле посред неба: „Добите, сакупите се на велику Божју вечеру, **18** да једете месо царава, месо војних заповедника, месо јунака, месо коња и њихових јахача, месо свих људи - слободњака и робова, малих и великих!”

19 И видео сам звер и цареве земаљске и њихове војске сакупљене да воде рат с оним који седи на коњу и с његовом војском. **20** И звер је била ухваћена, а с њом и лажни пророк који је пред њом чинио чудесне знакове, којима је заводило оне што су примили жиг звери и оне што су се клањали њеном лику. Обоје су били живи бачени у огњено језеро које гори сумпором. **21** А остали су били побијени мачем што је излазило из уста онога који седи на коњу. И све су се птице наситиле њиховог меса.

20 И видео сам једног анђела како силази с неба с кључем од бездана и великим ланцем у руци. **2** Ухватио је аждају, стару змију, која је Ђаво и Сотона, и свезао је на хиљаду година. **3** Бадио ју је у бездан, који је над њом закључао и запечатио, да више не заводило народе док се не наврши хиљаду година. После тога треба да буде накратко одвезана.

4 И видео сам престолу. Онима што су сели на њих дато је да суде. Видео сам душе оних који су погубљени зато што су сведочили за Исуса и зато што су говорили о Богу, оних који се нису поклонили ни звери ни њеном лику и који нису примили жиг на чело ни на руку. Они су оживели и владали као цареви с Христом хиљаду година. **5** Остали мртви нису оживели док се није навршило хиљаду година. То је прво васкрсење. **6** Срећан је и свет свако ко има удео у првом васкрсењу. Над њима друга смрт нема власти, него ће

***19,15** Види: Откривење 14,19.

бити Божји и Христови свештеници и владаће као цареви с Христом хиљаду година.

7 А кад се наврши хиљаду година, Сотона ће бити пуштен из своје тамнице, **8** па ће изаћи да заводи народе на четири краја земље, Гога и Магога, да их сакупи за рат. А биће их као морског песка. **9** И видео сам како су напредовали широм земље и окружили логор светих и вољени град. Али ватра је сишла с неба и прогутала их. **10** А Ђаво, који их је заводдио, био је бачен у огњено и сумпорно језеро, где се већ налазе и звер и лажни пророк. И биће уништени за вечност.

11 Видео сам и велики бели престо и онога који седи на њему. Пред њим су побегли земља и небо, и за њих се више није нашло места. **12** И видео сам мртве, велике и мале, како стоје пред престолом, и књиге су се отвориле. А отворила се и једна друга књига - књига живота. И мртвима је било суђено према њиховим делима на темељу онога што је написано у књигама. **13** И море је предало мртваце који су били у њему, и смрт и гроб предали су мртваце који су били у њима. И свакоме је било суђено према његовим делима. **14** А смрт и гроб били су бачени у огњено језеро. То огњено језеро представља другу смрт. **15** И ко се год није нашао записан у књизи живота, био је бачен у огњено језеро.

21 И видео сам ново небо и нову земљу, јер су претходно небо и претходна земља нестали, а ни мора више није било. **2** Видео сам и свети град, Нови Јерусалим, како силази с неба од Бога, припремљен као невеста украшена за свог мужа. **3** Тада сам зачуо снажан глас са престола како говори: „Ево Божјег шатора међу људима! Бог ће пребивати међу њима и они ће бити његов народ и сам Бог биће с њима. **4** Он ће обрисати сваку сузу с њихових очију и смрти више неће бити, ни туге, ни јаука, ни бола више неће бити. Нестало је оно што је некад било.“

5 И онај који седи на престолу рекао је: „Гле, све чиним ново!“ Још је рекао: „Пиши, јер су ове речи веродостојне и истините.“ **6** И рекао ми је: „Испуниле су се! Ја сам Алфа и Омега, почетак и свршетак. Ономе ко је жедан даћу да бесплатно пије с извора воде живота. **7** Ко победи, наследиће те благослове. Ја ћу му бити Бог, а он ће ми бити син. **8** А кукавице, безверни, изопачени,

убице, блудници, врачари, идолопоклоници и сви лажљивци завршиће у језеру које гори огњем и сумпором. Оно представља другу смрт.“

9 Затим је дошао један од седморице анђела који су имали седам чаша пуних седам последњих зала и обратио ми се речима: „Дођи, показаћу ти невесту, Јагњетову жену!“ **10** И однео ме је у духу на велику и високу гору и показао ми свети град Јерусалим како силази с неба од Бога **11** у слави Божјој. Блистао је попут драгог камена, попут камена јасписа који сја као кристал. **12** Имао је велик и висок зид с дванаест врата, и на вратима је било дванаест анђела и била су написана имена, имена дванаест племена Израелових синова. **13** На истоку су била троја врата, на северу троја врата, на југу троја врата и на западу троја врата. **14** Градски зид је имао и дванаест камена темељаца, а на њима дванаест имена дванаест Јагњетових апостола.

15 А онај који ми се обратио држао је златну трску за мерење, да измери град и његова врата и његов зид. **16** Град је био саграђен у облику четвороугла. Дужина му је била једнака ширини. И трском је измерио град: дванаест хиљада стадија* - дужина и ширина и висина биле су му једнаке. **17** Измерио је и његов зид: сто четрдесет и четири лакта,* по човековој мери, која је и анђелова. **18** Зид је био сазидан од јасписа, а град је био од чистог злата, слично чистом стаклу. **19** Темељи градског зида били су од свих врста драгог камења: први темељ је био од јасписа, други од сафира, трећи од калцедона, четврти од смарагда, **20** пети од сардоникса, шести од сарда, седми од хризолита, осми од берила, девети од топаза, десети од хризопраса, једанаести од хијацинта, дванаести од аметиста. **21** А дванаест врата била су дванаест бисера - свака врата била су начињена од једног бисера. И главна градска улица била је од чистог злата, као прозирно стакло.

22 У граду нисам видео храм, јер су његов храм Господ Бог Свемоћни, и Јагње. **23** Граду нису били потребни ни сунце ни месец да му светле, јер га је обасјавала Божја слава, а светиљка му је била Јагње. **24** Народи ће ходити у његовој светлости, а цареви земаљски донеће у њега своју славу. **25** Врата му се дању неће затварати, јер ноћи тамо неће бити. **26** У њега ће бити донесена слава и част народа. **27** Али ништа несвето и нико ко чини гадости и служи се лажима нека

***21,16** Око 2.220 километара. Види фусноту за Откривење 14,20. **21,17** Око 64 метра. Види додаток на крају књиге.

ће ући у њега, већ само они који су записани у Јагњетовој књизи живота.

22 И показао ми је реку воде живота, бистру као кристал, како тече из Божјег и Јагњетовог престола **2** посред главне градске улице. А с једне и с друге стране реке налазило се дрвеће живота које је годишње доносило дванаест родова - сваког месеца давало је плод. Лишће тог дрвећа било је за лечење народа.

3 И више неће бити никаквог проклетства. Божји и Јагњетов престо биће у граду и Богу ће служити његове слуге. **4** Они ће видети његово лице и његово ће име бити на њиховим челима. **5** Више неће бити ноћи и неће им бити потребна светлост светиљке нити ће их обасјавати светлост сунца, јер ће их Господ Бог обасјавати светлошћу и они ће царовати у сву вечност.

6 И рекао ми је: „Ове речи су веродостојне и истините. Господ, Бог који је надахнуо пророке, послао је свог анђела да покаже својим слугама оно што ће се ускоро догодити. **7** Ево, долазим брзо! Срећан је свако ко се држи пророчке речи ове књиге.“

8 Ја, Јован, чуо сам и видео све то. А кад сам то чуо и видео, пао сам пред ноге анђела који ми је то показивао да му се поклоним. **9** Али он ми је рекао: „Немој то чинити! Ја сам само слуга као и ти и твоја браћа пророци и као они који се држе речи ове књиге. Богу се клањај!“

10 Још ми је рекао: „Немој да запечатиш речи пророчанства ове књиге, јер је близу време да се то испуни! **11** Ко је неправедан, нека и даље чини неправду. Ко је поган, нека се и даље погани. А ко је праведан, нека и даље чини правду, и ко је свет, нека и даље буде свет.“

12 Ево, долазим брзо и доносим плату, да платим свакоме према његовом делу. **13** Ја сам Алфа и Омега, први и последњи, почетак и свршетак. **14** Срећни су они који су опрали своје хаљине, да би имали право на дрво живота и да би могли на врата ући у град. **15** Напољу остају пси, врачари, блудници, убице, идолопоклоници и свако ко воли лаж и њоме се служи.

16 Ја, Исус, послао сам вам свог анђела да ово посведочи црквама. Ја сам корен и Давидов потомак и сјајна звезда јутарња.

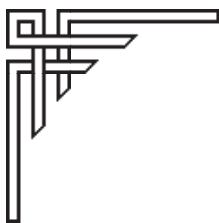
17 И Дух и невеста говоре: 'Дођи!' И ко год чује, нека каже: 'Дођи!' И ко је год жедан, нека дође! Ко год жели, нека узме воду живота бесплатно!

18 Сведочим сваком ко чује речи пророштва ове књиге: Ако неко нешто дода овоме, Бог ће њему додати зла која су записана у овој књизи. **19** А ако неко одузме нешто од речи које су у књизи овог пророштва, Бог ће му одузети његов део из књиге живота, и од града светог, и од онога што је записано у овој књизи.

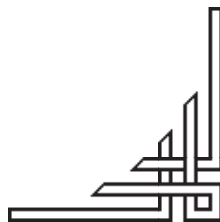
20 Онај који сведочи о томе говори: 'Да, долазим брзо!' Амин! Дођи, Госпoде Исусе!

21 Нека благодат Господа Исуса Христа буде са свима вама! Амин.

ДОДАТАК

КАРТА ЗА ПРВУ КЊИГУ МОЈСИЈЕВУ

Ханан

Градови • Друге важне локације □

Новац и мере у Светом Писму

Тежина новчаних јединица

у Старом завету

- 1 гера = 1/20 сикла = 0,57 g
- 1 бека (пола сикла) = 10 гера = 5,7 g
- 1 сикал = 2 беке = 11,4 g
- 1 мина (мане) = 50 сикала = 570 g
- 1 талант = 60 мина = 34,2 kg
- 1 дарик (златни персијски) = 8,4 g
- 1 дарик (сребрни персијски; назива се и сикал) = 5,6 g

у Новом завету

- 1 лептон (или лепта; јеврејски, бакарни или бронзани) = 1/2 кодранта
- 1 кодрант (римски, бакарни или бронзани) = 2 лепте
- 1 ас (или асарион; римски и провинцијски, бакарни или бронзани) = 4 кодранта
- 1 денар (римски, сребрни) = 16 аса = 3,85 g
- 1 драхма (грчка, сребрна) = 3,4 g
- 1 дидрахма (грчка, сребрна) = 2 драхме = 6,8 g
- 1 тетрадрахма (сребрни статер) = 4 драхме = 13,6 g
- 1 мина = 100 драхми = 340 g
- 1 талант (златни или сребрни) = 60 мина = 20,4 kg

Мере за течност (у литрима - l)

- 1 лог = 1/4 кава = 0,31 l
  - 1 кав = 4 лога = 1,22 l
  - 1 ин = 3 кава = 3,67 l
  - 1 бат = 6 ина = 22 l
  - 1 кор = 10 бата = 220 l
- (кор је и мера за суву материју, еквивалентна гомеру)

Мере за суву материју (у литрима - l)

- 1 кав = 4 лога = 1,22 l
- 1 омер = 1,8 кава = 2,2 l
- 1 сеа = 3,33 омера = 7,33 l
- 1 ефа = 3 сеа мере = 22 l
- 1 гомер (кор) = 10 ефа = 220 l

Мере за дужину

- 1 прст = 1/4 длана = 1,85 cm
  - 1 длан = 4 прста = 7,4 cm
  - 1 педаљ = 3 длана = 22,2 cm
  - 1 лакат = 2 педља = 44,5 cm
  - 1 дуги лакат = 7 дланова = 51,8 cm
- (на дуги лакат се вероватно односи и израз „стара мера лакта“ у 2. Дневника 3,3)
- 1 трска = 6 лаката = 2,67 m
  - 1 дуга трска = 6 дугих лаката = 3,11 m
  - 1 хват = 1,8 m

Наука и Свето Писмо

НАУКА И БОЖЈЕ ПОСТОЈАЊЕ

Постоји више начина како науком можемо потврдити Божје постојање. Неки од њих су:

1) **Закон биогенезе.** Биологија је наука о животу (грч. „биос“ = живот, „логос“ = наука). Ова наука нам открива како је настао живот на Земљи преко свог „закона биогенезе“ или закона о настанку живота, који гласи: „Живо настаје само од живог.“ Овај закон јасно указује да је живот на Земљи могао да настане само од стране Живог Бића, а никако случајним процесима од неживе материје.

2) **Постојање информације.** Информација настаје у уму; она не може да настане случајно у природи. Сви живи организми у својим ћелијама поседују веома сложену информацију (сложенију од било које информације настале у људском уму) што указује на постојање Моћног Ума који је створио информацију у живим организмима.

3) **Сврховитост и дизајн.** Живи и неживи системи у природи одликују се изузетном сложености, сврховитости и дизајном, а тачно утврђени закони по којима они функционишу указују на Творца ових система и закона.

Наука као „примена логике“ нам каже да нешто мора бити вечно у свмиру. Ако би мртва материја била вечна, онда не би постојао живот у свмиру јер „живо настаје само од живог“. Једина логичка могућност је да одувек постоји Живо Биће које је створило друге облике живота и мртву материју. То Живо Биће у науци називамо „Творац“, а у теологији „Бог“.

Ова особина Творца коју открива наука - да је Он вечан, налази се и у Божјем имену које се наводи у Светом Писму. У питању је име „Јахве“ или хебрејски יהוה. Ово име садржи у себи три изјаве: „Онај који је био“ (היה), „Онај који јесте“ (הוה) и „Онај који ће бити“ (יהיה). Преклапањем ове три изјаве добијамо Божје име:

„Онај који је био“	היה
„Онај који јесте“	הוה
„Онај који ће бити“	יהיה
Божје име	יהוה

У овом преводу Божје име је преводљено са „Господ“, а неки преводиоци га преводу са „Вечни“ (на пример: „И рече Вечни...“, уместо „И рече Господ...“)

Најпознатији светски научници прихватили су постојање Бога (види табелу 1).

За више информација погледати: а) „Наука открива Бога“, Аријел Рот. Метафизика, Београд, 2008. б) „Постоји Бог“, Ентони Флу. Метафизика, Београд, 2010.

СТВАРАЊЕ ЗА ШЕСТ ДАНА

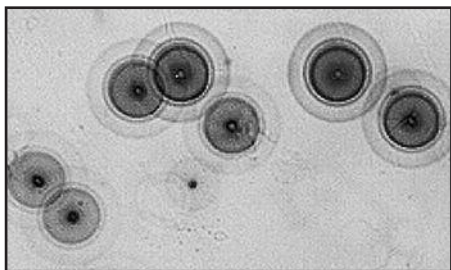
Стена која изграђује основу континента на планети Земљи позната је под именом „гранит“ (види слику 1). Ова стена данас не настаје у природи, а геолози се слажу да она крије одговор на питање настанка наше планете. Иако неки научници верују да је гранит настао полаганим хлађењем наше планете пре више милијарди година, открића у граниту су показала да је гранит настао за веома кратко време, пре неколико хиљада година. Наиме, у граниту су пронађени остаци распадања полонијума-218 - хемијског

Исак Њутн (1642-1727)	физика
Луј Пастер (1822-1895)	биологија
Грегор Мендел (1822-1884)	генетика
Мајкл Фарадеј (1791-1867)	електромагнетизам
Вилијем Келвин (1824-1907)	термодинамика
Јозеф Листер (1827-1912)	хирургија
Блез Паскал (1623-1662)	термодинамика
Јохан Кеплер (1571-1630)	астрономија
Роберт Бојл (1627-1691)	хемија
Карл Лине (1707-1778)	биологија
Вилијем Хершел (1738-1822)	астрономија
Јозеф Хенри (1797-1878)	електротехника
Џон Флеминг (1849-1945)	електроника
Џорџ Стокс (1819-1903)	механика флуида
Леонардо да Винчи (1452-1519)	хидраулика
Вилијем Ремси (1852-1916)	термодинамика
Бернард Ризан (1826-1866)	геометрија
Рудолф Вирхоф (1821-1902)	патологија
Џејмс Џул (1818-1889)	термодинамика
Џејмс Максвел (1831-1879)	термодинамика
Семјуел Морз (1791-1872)	телекомуникације
Жорж Кивије (1769-1832)	палеонтологија

Табела 1. Неки од најпознатијих светских научника који су тврдили да наука потврђује Божје постојање и податке изнете у Светом Писму.

Слика 1. Попречни пресек Земљине коре. Гранит представља основу континента.

Слика 2. Остаци распадања хемијског елемента полонијума-218, у облику мехурова, у граниту.

елемента који се веома брзо распада (време полураспада само три минуте). Ради аналогје, ако бисмо у чаши залеђене воде пронашли мехурове распадања таблете витамина Це, закључили бисмо да је процес залеђивања воде био бржи од процеса распадања таблете. На сличан начин, „мехурови“ распадања полонијума-218 у граниту указују да је гранит био формиран као чврста стена много брже него што би „мехурови“ распадања могли да нестану (неколико минута) (види слику 2).

Ови налази у граниту указују да су гранит, а тиме и наша планета, настали за веома кратко време, што је у складу са извештајем о настанку наше планете током првог дана Стварања.

За више информација погледати: а) „Мала мистерија стварања“, Роберт Центри. Метафизика, Београд, 2002. б) „Наука и проблем смрти“, Миролуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008.

„ПО СВОЈИМ ВРСТАМА“

Извештај Светог Писма нам каже да су сви живи организми створени одвојено, по својим врстама или по својим типовима (хебрејски „мин“). У природи видимо да су сви живи организми одвојени по својим биолошким типовима, а генетика нам показује да сложена информација у генима не може случајним

процесима да се мења тако да се неки типови организма претварају у друге. Могуће су само делимичне промене у оквиру врста (варијабилност у оквиру популације), које су генетски одређене и допустиве.

Неки научници верују да живи организми могу да се претварају из једног типа у други, путем случајних процеса који понекад изазивају промене на генима (мутације), и да могу под утицајем животне средине да продукују нове типове организама, тако да бескичмењаци (као што су бактерије, глисте и др) могу да се претворе (или еволуирају) у рибе, да рибе могу да се претворе у водоземце (као што су жабе, саламандре и др), да гмизавци могу да се претворе у птице и слично. Ови научници наводе неке примере организама за које верују да представљају доказ да се овакав процес претварања организама десио. Навешћемо неке од тих примера:

1) **Археоптерикс** (*Archaeopteryx*). Неки научници верују да је археоптерикс, који је пронађен као фосил, прелазна форма између гмизаваца и птица. У прилог тога они наводе да овај организам има неке птичје особине (перје) и неке гмизавачке особине (зубе у кљуну, канце на крилима), да је био слаб летач и да представља доказ да су птице настале од гмизаваца.

Оваква аргументација не може бити прихватљива јер је познато да су и друге древне птице имале зубе у кљуну (као археорнис, хесперорнис), постоје и друге птице које имају канце на крилима (као хоацин, турако, ној), а перје археоптерикса је било асиметрично што указује да је био добар летач (симетричан облик пера имају слаби летачи као кокошке, ћурке и др). Птице се разликују од свих других организама, између осталог, по томе што поседују перје и посебну грудну кост повезану са мишићима крила. Археоптерикс је имао обе ове особине и био је права птица.

2) **Аустралопитекус**. Најпознатији фосилни организам, којег неки научници наводе као доказ да је човек настао еволуцијом од мајмуноликог претка, јесте организам који су сврстали у род аустралопитекус, а који је познат по имену „Луси“ (Лусу - име је дато по песми групе „Битлси“ која указује на Луцифера). У питању је најкомплетнији налаз неког наводног мајмуноликог човековог претка и састоји се од 40% скелета. На основу овог површног налаза (који у ствари представља остатке изумрлог мајмуна) направљене су нереалне реконструкције и при-

Слика 4. На основу 40% скелета изумрлог мајмуна (слика скроз лево), неки научници праве реконструкције наводних човекових мајмуноликих предака (слика у средини) и описују њихов наводни породични живот (слика скроз десно).

че о наводном човековом мајмуноликом покрелу (види слику 4).

Слични аргументи се наводе и по питању других наводних примера прелазних форми. Истраживања јасно показују да су сви организми створени „по својим врстама“.

За више информација погледати: а) „Крах еволуције“, Дјуен Гиш. Метафизика, Београд, 2001. б) „Иконе еволуције“, Џонатан Велс. Метафизика, Београд, 2003.

СТАРОСТ ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ

Према историјским извештајима Светог Писма наша планета је створена пре око 6.000 година. Ево неколико научних података које потврђују ову хронологију:

1) Брда и планине на нашој планети се еродују веома великом брзином (на пример, просечна брзина ерозије у САД је 6,1 центиметара на хиљаду година). Када би наша планета била стара неколико милиона година (неки тврде да је стара милијарде година), сва брда и планине, и сви континенти би били одавно у потпуности еродовани (укључујући и њихов садржај - фосиле; види у наставку текст о Потопу). Чињеница да имамо оваква брда и планине указује да се процес ерозије одвија само неколико хиљада година.

2) Реке широм света носе велике количине седимента који се одлажу у мора и океане. Када би наша планета била стара неколико милиона година, сви океани и мора би до

врха били испуњени овим седиментом. Чињеница је да се на дну мора и океана налазе мале количине седимента, што указује да су океани и процеси везани за њих стари само неколико хиљада година.

3) Хелијум је гас који између осталог настаје распадом неких других хемијских елемената (као што је уранијум). У најстаријим стенама - граниту, чак и на највећим дубинама, пронађене су велике количине хелијума који представљају продукт распада других елемената. Познато је да хелијум као гас има велику брзину кретања из најдубљих стена ка површини, а његов проналазак на највећим дубинама указује да гранит и процеси распадања у њему постоје само неколико хиљада година.

4) Планета Земља је велики магнет захваљујући јаким електричним струјама у њеној утроби. Ове струје временом слабе, а тиме и јачина Земљиног магнетног поља - на сваких 1.400 година јачина овог поља је дупло слабија. Једнаставним прорачуном лако се може закључити да је наша планета пре 8.000 година имала магнетно поље јачине магнетне звезде, а пре 50.000 година јачину поља пулсне звезде, што у оба случаја није могуће (живот на планети Земље не би био могућ на таквим звездама). Дакле, планета Земља мора бити млађа од 8.000 година.

За више информација погледати: а) „Наука и проблем смрти“, Миролуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008. б) „Мала мистерија стварања“, Роберт Центри. Метафизика, Београд, 2002.

СТАРОСТ ВИДЉИВОГ УНИВЕРЗУМА

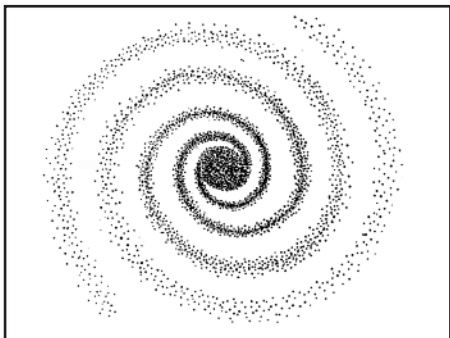
На основу извештаја Светог Писма - сунце, месец, звезде и галаксије створени су четвртог дана Стварања, пре око 6.000 година. Научна истраживања потврђују овај извештај. Ево неких чињеница:

Месец. Када су астронаути први пут слетали на месец очекивали су велике количине космичке прашине, јер су претпостављали да је месец стар неколико милијарди година - на основу претпоставки теорије еволуције. Међутим, на месецу су открили само пар центиметара космичке прашине што одговара старости месеца од неколико хиљада година.

Сунце. а) Истраживања показују да се сунце скупља са стопом од 0,1% на сваких 100 година. То значи да је пре само неколико десетина хиљада година сунце било много веће (чак дупло веће), што није могуће, јер у том случају живот на Земљи не би био могућ. Дакле, сунце постоји и скупља се само неколико хиљада година.

б) Комете су ледени небески објекти који се састоје од 97% леда. Приликом обиласка око сунца, велики део комета се топи. Халејева комета је позната као „кратко-живећа комета“ која сваких 75 година пролази поред сунца. Када би сунце постојало само 10.000 година, Халејева комета не би постојала јер би била потпуно истопљена. Постојање Халејево комете је доказ да је сунце старо само пар хиљада година.

Звезде и галаксије. а) Галаксије су познате по свом спиралном облику и великом броју „руку“ које су сачињене од великог броја звезда (види слику 5). Ове „руке“ се увијају великом брзином приближавајући се центру галаксија. Када би галаксије биле

Слика 5. Облик галаксија са центром и великим бројем „руку“ које су одвојене од центра.

старе само неколико десетина хиљада година, оне би биле претворене у светле тачкасте објекте „без руку“. Изглед галаксија указује да су оне веома младе.

б) Мерења показују да се брзина светлости смањује и да је у почетку била неколико милијарди пута већа од данашње, што објашњава велику удаљеност звезда које данас видимо. Такође постоји могућност да је свемир створен у „одраслом стању“, на сличан начин као што су и први људи створени као одрасли - са „привидном старошћу“. Дакле, постоји могућност да је светлост у почетку, приликом Стварања, била распршена са најудаљенијих звезда до наше планете.

За више информација погледати: а) „Наука и проблем смрти“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008. б) www.halos.com в) www.creation-science.com

ПРВОБИТНИ УСЛОВИ НА ЗЕМЉИ

Некада су климатски услови на Земљи били другачији од данашњих. На основу извештаја Светог Писма видимо да у почетку киша није падала, већ се само подизала пара која је натапала земљу (види: 1. Мојсијева 2,5,6). Клима је била уједначена у свим регионима и била је умерена, налик суптропској. Појава годишњих доба наступа тек након Потопа (види: 1. Мојсијева 8,22).

Истраживања показују да су климатски услови на Земљи у прошлости заиста били такви. Тако на Северном полу проналазимо остатке тропских организама (шкољки, змија, крокодила, тропског биља итд), а у тропским регионима, које су данас покривене великим пустињама, проналазимо остатке великог броја окамењеног дрвећа и других организама у виду угља и нафте.

За више информација погледати: а) „Библијски Потоп“, Хенри Морис. Метафизика, Београд, 2010. б) „Свет који је уништен“, Џон Виткомб. Метафизика, Београд, 2006. в) „Наука и проблем смрти“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008.

ПОТОП

У Светом Писму се наводи историјски податак о глобалној воденој катастрофи која је уништила целокупан живи свет на копну и ваздуху, осим мале групе људи и животиња који су преживели у посебно изграђеном објекту (тзв. Нојевој барци). Широм света проналазимо доказе о овој катастрофи која се десила пре око 4.500 година. Неки до њих су:

1) У свим деловима света проналазимо огромна гробља затрпаних древних организа-

ма које називамо „фосилима“ (види слику 5). Овакви фосили могу да настану само у условима катастрофе, када организми бивају рапидно затрпани тако да њихова тела не могу да буду поједена од грабљивица, нити да се распаду под дејством атмосферских услова. У природи нигде не настају овакви фосили.

У скоро свим случајевима, седимент који је затрпао ове организме био је ношен воденим агенсом. Навешћемо неке од примера фосилизованих гробља организама:

а) у пећини Миксниц у Аустрији откопано је више од 30.000 фосилизованих медведа;

б) у Калифорнији је на подручју од 10 квадратних километара затрпано око милијарду риба;

ц) процењује се да је у залеђеном тлу Сибира затрпано преко 5 милиона мамута.

Необични фосили, као што су: велика риба гута малу рибу, излегање диносауруса из јајета, фосил слепог миша у сталагмиту (види слику 6) и сл, указују на услове рапидног таложења својствене само катастрофи.

2) Структуре седиментних стена (песка, шљунка, кречњака, муља итд) на нашој планети указују да су стене наталожене за веома кратко време у условима велике водене катастрофе. Неке од тих структура су:

а) Велики **набори** стена широм света указују да је седимент био наталожен за кратко време воденим агенсом, а затим веома брзо савијен и деформисан у облик набора, у којем је касније очврснуо (види слику 7). У случају да се седимент полако таложио на дну мора и океана током дугих временских периода, а затим полако издизао са дна водених басена и формирао брда и планине, седимент би очврснуо и не би могао да се пластично савије у облик набора, већ би дошло до пуцања очврсле стене у случају напрезања.

б) **Укрштени слојеви** настају када снажни покрети воде брзо мењају смер тока, у условима катастрофичког таложења, и за кратко време таложе седимент у различитим правцима. Ураган Карла, који је погодио обалу Тексаса, и ерупција вулкана Света Хелена у Вашингтону, која је изазвала одрон земљишта у оближње језеро, јесу неки од примера катастрофичких покрета воде приликом којих су наталожени укрштени слојеви дебљине неколико **десетина центиметара**. Међутим, широм света проналазимо укрштене слојеве дебљине неколико **стотина метара**, који указују на невероватне раз-

Слика 5. Једно од многобројних фосилних гробља организама.

Слика 6. Фосил слепог миша у сталагмиту показује да су пећине формиране за веома кратко време.

Слика 7. Набори - пластично савијене стене.

мере водене катастрофе која је pogodila нашу планету.

в) Живи организми на дну мора и океана остављају трагове животне активности (рупе, канале итд). Овај феномен се назива „биотурбација“. У случају катастрофе, седимент се брзо таложи и организми немају времена да оставе трагове животне активности у седименту. **Одсуство биотурбације** у стенама широм света показује да је до њиховог таложења дошло за кратко време у условима велике водене катастрофе.

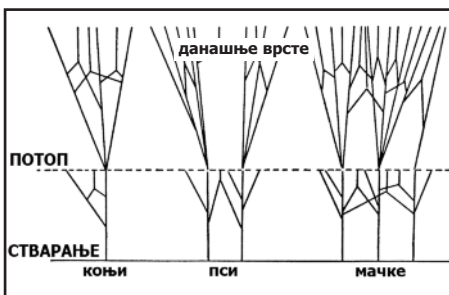
За више информација погледати: а) „Библијски Потоп“, Хенри Морис. Метафизика, Београд, 2010. б) „Свет који је уништен“, Џон Виткомб. Метафизика, Београд, 2006. в) „Наука и проблем смрти“, Миролуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008.

НОЈЕВА БАРКА

За време Потопа спасено је осморо људи и по пар од свих копнених животиња (организми способни за живот у води нису ушли у Барку). Било је довољно да се у барку уведу само основни типови организама који су створени у почетку (од којих су настале све врсте организама) да би живот могао да се настави након Потопа. Дакле, уведени су само основни типови паса, од којих су настале све врсте паса, затим основни типови коња итд (види слику 8).

Истраживања показују да су људи и животиње у Барци могли да преживе период од око годину дана колико су провели у њој. Једна од могућности је хибернација (врста сна), када су активност организма сведене на минимум, а тиме и све његове потребе.

За више информација погледати: а) „Нојева Барка - да ли је била могућа?“ Џон Вудмореп. Метафизика, Београд, 2010. б) „Библијски Потоп“, Хенри Морис. Метафизика, Београд, 2010.

Слика 9. Приликом Стварања створени су основни типови организама од којих су настале различите врсте. У Нојеву барку ушли су само основни типови од којих су настале све данашње врсте.

ПРЕПОТОПНИ ЉУДИ И ОРГАНИЗМИ

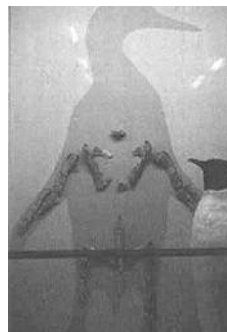
Хронологија и опис препотопних људи дат у Светом Писму указује да се радило о веома крупним људима - дивовима (види: 1. Мојсијева 6,4) који су живели веома дуго - и преко 900 година (види: 1. Мојсијева 5 и 11).

Проналасци остатака древних људи показују да су они били много крупнији од савремених. Пронађени су отисци стопала који су дупло већи од величине стопала савременог човека, као и људске лобање које су по запремини до два и по пута веће од савремених (види слику 10).

Проналасци остатака древних биљака и животиња такође говоре о много крупнијим организмима (види слику 11).

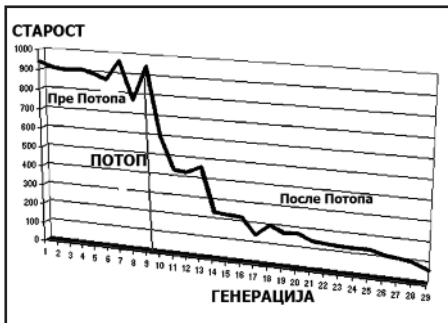

Слика 10. Отисци стопала и лобање древних људи.

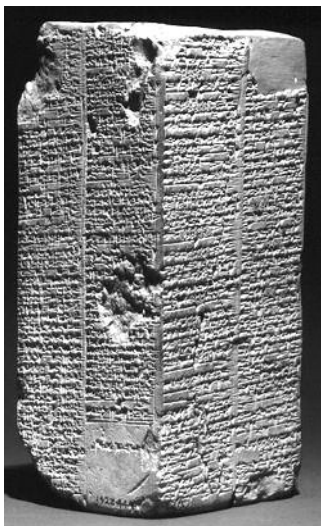
Слика 11. Упоредба некадашњих и савремених крокодила и пингвина. Слична је ситуација и са многим другим организмима.

Извештај Светог Писма говори да је од Стварања до Потопа (од Адама до Ноја) било десет генерација који су живели у просеку преко 900 година, а онда је након Потопа животни век људи почео драматично да опада (види слику 12) како су се погоршали климатски и други услови живота.

Слика 12. Животни век препотопних и послепотопних људи.

Бројни древни народи у својим историјским списима бележе сличну хронологију. Кинеска књига историје Шу Чинг, стара индијска књига на санскриту „Викра Санвал“, списи египатског историчара Манетоа говоре о владарима у поменути државама који су веома дуго живели и владали пре Потопа, а након тога је животни век почео рапидно да опада. Листа сумерских царева, записана на

Слика 13. Глинену призму са списком сумерских царева који су дуго живели и владали.

глиненој призми (види слику 13), говори о десет „великих људи“ који су веома дуго живели и владали пре Потопа, а након Потопа је животни век царева почео нагло да се смањује.

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

ЗАКОНИ ЗДРАВЉА

Водећи узрок смрти у савременом свету је нездрава исхрана. Иако је по својој анатомији и физиологији биљојед, човек је изабрао да се храни претежно намирницама животињског порекла.

У Светом Писму имамо извештај да је Бог у почетку дао људима да се хране искључиво биљкама (види: 1. Мојсијева 1,29), а након Потопа је први пут људима препоручено да конзумирају месо у условима оскудне вегетације (види: 1. Мојсијева 9,3).

Медицинска истраживања потврђују да је биљна храна најбоља за човека, а да се намирнице животињског порекла могу конзумирати у умереним количинама.

Други и трећи водећи узрок смрти у савременом свету јесу конзумирање дувана и алкохола. У Светом Писму се износи забрана производње намирница које имају отровно дејство (види: 5. Мојсијева 29,18).

За више информација погледати: а) „Закони здравља и излечења“, Нил Нидли. Метафизика, Београд, 2010. б) „Основи теократије“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2009.

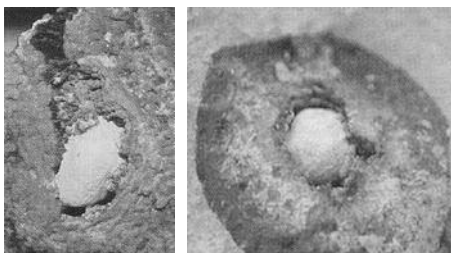
РАЗДВАЈАЊЕ КОНТИНЕНАТА

На основу извештаја Светог Писма можемо закључити да је након Потопа постојао један континент на планети Земљи. Након изласка из Барке, људи и животиње су се размножили и населили континент, а онда је око 100 година након Потопа, у време патријарха Фалека, дошло до раздвајања земље и формирања континента (види: 1. Мојсијева 10, 25). Име овог патријарха потиче од хебрејског глагола „раздвојити“ и указује да се у његово време десио овај догађај.

СОДОМ И ГОМОР

На локалитетима поред Мртвог мора у Израелу пронађени су трагови градова који су уништени ватром и сумпором (види: 1. Мојсијева 19,24). Сумпорне лоптице, остаци спаљених људских скелета и други налази потврђују извештај Светог Писма о овом догађају (види слику 14).

За више информација погледати: „Наука и проблем смрти“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008.

Слика 14. Сумпорне лоптице пронађене поред Мртвог мора на локалитетима уништених градова.

ПРЕЛАЗАК ПРЕКО ЦРВЕНОГ МОРА

Након изласка из Египта, пре око 3500 година, Израелци су прешли Црвено море под необичним околностима, док је египатска војска била потопљена водама овог мора (види: 2. Мојсијева 14). Истраживачи су пратили извештај Светог Писма и установили тачно место преласка Црвеног мора од стране Израелаца (види слику 15), као и остатке фараонове војске на дну мора (види слику 16).

За више информација погледати: а) „Наука и проблем смрти“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008. б) Видео „Прелазак преко Црвеног мора“, www.creation6days.com

ПОД ПЛАНИНОМ СИНАЈ

Након преласка преко Црвеног мора, Израелци су провели 40 година у пустињи. Тај период је обележен многим важним и интересантним догађајима од којих ћемо поменути неке:

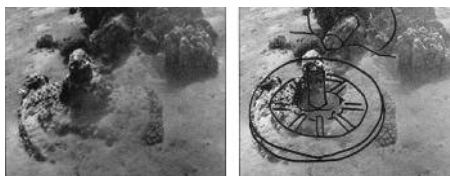
а) Под планином Хорив (или Синај), која је данас у Саудијској Арабији позната под именом Џабал ел Лоз, израелски народ је ушао у савез са Богом (види: 2. Мојсијева 20).

Слика 17. Олтар златном телету поред планине Џабал ел Лоз у Саудијској Арабији.

Слика 15. Линија приказује пут којим су Израелци изашли из Египта и дошли до Црвеног мора. Арапски (Акабски) залив је део Црвеног мора.

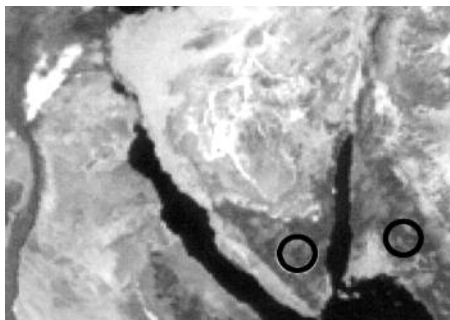

Слика 16. Остаци фараонове војске на дну Црвеног мора: точкови кочија (слике горе); бутна кост човека (доле лево); лобања коња (доле десно).

Постоје бројни археолошки налази који потврђују овај догађај, као и догађај побуне против Бога када је направљено златно теле (види: 2. Мојсијева 34) (види слику 17).

Многи туристи посећују једну планину у Египту мислећи да је у питању планина о којој се говори у Светом Писму. У четвртном веку је Јелена, мајка цара Константина, изградила капелу на северозападном нагибу ове планине. Манастир Свете Катарине, који се и данас ту налази, потиче из око 527. године и основао га је император Јустин. Истраживања показују да се планина Хорив, која се спомиње у Светом Писму, налази у Саудијској Арабији, а не у Египту (види слику 18).

б) Недалеко од планине у Саудијској Арабији где су Израелци ушли у савез са Богом

Слика 18. Планина Хорив или Синај, која се спомиње у Светом Писму, налази се у данашњој Саудијској Арабији (круг десно), а не у Египту (круг лево).

Слика 19. Расцепљена стена поред планине Џабал ел Лоз у Саудијској Арабији. Доњи део стене показује структуру исушеног воденог тока (слика десно).

налази се велика расцепљена стена, висока 18 метара, у чијем доњем делу се јасно уочавају трагови воденог тока (види слику 19). Истраживачи се слажу да је у питању стена из које је потекла вода у Мојсијево време (види: 2. Мојсијева 17).

За више информација погледати: а) „Наука и проблем смрти“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2008. б) Видео „Потрага за правом планином Синај“, www.creation6days.com

ОЛТАР НА ПЛАНИНИ ЕВАЛ

Након уласка у Обећану земљу, Исус Навин је подигао олтар на планини Евал у складу са упутствима која му је дао Мојсије (види: Исус Навин 8,30; 5. Мојсијева 27). Недалеко од града Наблуса у Израелу, на североисточној страни планине Евал, пронађен је овај олтар, лепо очуван, четвороугаоног облика, саграђен од неклесаног камена, димензија: дужина 10, ширина 8, висина преко 3 метра, дебљина зидова 1,5 метар (види слику 20). У унутрашњем делу олтара пронађена је велика количина pepела и костију мушке телади, оваца и коза. Ови налази су у складу са упутствима која је Мојсије дао Исусу Навину.

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

СУМЕРСКЕ ПЛОЧИЦЕ

Најстарији записи који су до данас пронађени написали су стари Сумери на глиненим плочицама пре око 3800 година. У својим записима сачували су за будуће нараштаје своје законе и историју, молитве и химне, као и приче из давне прошлости која садрже

сећања о догађајима пре њих. Овде ћемо навести неке од текстова записаних на сумерским плочицама и упоредити их са текстовима Светог Писма:

У почетку. Једна од најранијих сумерских песама говори о најстаријем раздобљу људске историје и успомени на рајско доба. Песма гласи:

„У оно време није било змије, шкорпије, хијене, лава, дивљег пса, ни вука, није било страха, нити ужаса. Човек није имао непријатеља. У оно време земља Шубур (Исток) је била место изобиља и праведних закона. Језично усклађени Сумер (Југ) био је велика земља 'закона кнежевства'. Земља Ури (Север) је имала све што јој је потребно. Земља Марту (Запад) почива у сигурности. Цели свемир и људи су у јединству, а Енлилу (народ) је једним језиком говорио.“ (Упореди са: 1. Мојсијева 2.)

Пад у грех. Једна двојезична сумерска песма каже: „Девојка је јела оно што је било забрањено; девојка, мајка греха, учинила је

Слика 20. Олтар на планини Евал који је подигао Исус Навин.

зло; мајка греха доживела је болно искуство.” (Упореди са: 1. Мојсијева 3.)

Еп о Гилгамешу. На сваком континенту пронађени су стари извештаји о Потопу, што указује да је Потоп био свеопшти и да извештај Светог Писма није нека усамљена измишљена прича древних Јевреја. „Еп о Гилгамешу” представља један од најпознатијих древних извештаја о Потопу. Записан је на дванаест сумерских глинених плочица. Једанаеста плочица садржи око 300 редова текста и говори о Потопу који је Утнапиштим (сумерски Ноје) преживео (види слику 21).

Њему је у сну Бог јавио да ће доћи уништење и да треба да сруши своју кућу и да од исте грађе направи барку. У барку је требао да унесе све своје злато, сребро и осталу имовину, као и да уведе сву своју родбину и многобројне животиње. Невреме је трајало шест дана, а седмог дана киша је престала да пада. Потоп је био свеопшти, а преживели су само они који су били у барци.

Након одређеног времена барка се зауставила на брду Нисир. Утнапиштим је онда пустио голубицу која се вратила у барку јер није нашла место где би слетела. Након одређеног времена пустио је ластавицу која се такође вратила. На крају је пустио гаврана који се није вратио. Ово је Утнапиштиму био знак да се може искрцати и зато је свима наредио да напусте барку. Приликом изласка из барке принео је жртву захвалницу. Утнапиштим и његова жена су због своје послушности као награду добили вечни живот. (Упореди са: 1. Мојсијева 6 и 7).

Слика 21. Једанаеста плочица Епа о Гилгамешу која садржи опис Потопа.

Подела језика. Према веровању древних Сумераца човечанство је некада говорило једним језиком, а онда је деловањем бога Енкија, вође богова, човеков језик био промењен. Текст каже:

„Енки, господар изобиља, чије наредбе су поуздане, господар мудрости који разуме земљу, вођа свих богова, обдарен мудрошћу, господар Еридуа, променио је говор у њиховим устима, донео је пометњу у њега - у човеков говор који је до тада био један језик.” (Упореди са: 1. Мојсијева 11,1-9.)

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма”, Миролуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

МЕРНЕПТИНА СТЕЛА

Године 1869, приликом ископавања старог града Тебе у Египту, пронађена је камена плоча фараона Мернепта (1234-1220. пре н. е.) који је највероватније био савременик израелског судије Гедеона (види Судије 6). Овај 314 центиметара високи гранитни споменик представља најранији и једини документ писан хијероглифима у коме се спомиње име „Израел”. Фараон Мернепта је на овој плочи (стели) уклексао своје ратне успехе и походе на Израел и околне земље. Део текста који се односи на Израел гласи:

„Опустошен је Техену (либијско племе), Хати (земља Хетита) је умирен, олпљачкан је Ханан са сваким злом, одведен је Аскалон, приграбљен је Гезер, Јаноам је начињен као

Слика 22. Мернептина стела.

онај који не постоји. **Израел** лежи опустошен, нема му семена. Хуру (земља Хурита) постала је удовица Томери (Египту)”.

Као што видимо, поред имена „Израел” спомињу се и друга географска имена која се спомињу у Светом Писму, као „Аскалон” и „Гезер” (Софонија 2,4; Захарија 9,5; Исус Навин 10,33), што представља потврду историјске веродостојности Светог Писма. Ова стела се чува у Египатском музеју у Каиру (види слику 22).

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма”, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

ЦРНИ ОБЕЛИСК

Године 1846, приликом ископавања у древном граду Халаху (види: 1. Мојсијева 10,11. 12), који се налази на источној обали реке Тигар, недалеко од Ниневије, пронађен је црни обелиск на којем је асирски цар Салманасар III описао, и сликама приказао војне походе које је имао током своје владавине од 35 година (види слику 23). Он је био први асирски цар који се сукобио са израелским царевима.

Овај камени стуб висок је 195 центиметара и има пет рељефних делова који приказују покорене владаре страних околних земаља са све четири стране света како доносе данак цару Салманасару III. Коментари и објашњења ових приказа уписани су клинастим писмом у 210 редова изнад, испод и између рељефа.

Када је израелски цар Јуј преузео власт (око 841. пре н. е.), цар Салманасар III је већ заузео Сирију, па је Јуј сматрао да је боље да га дочека као вазал, него да му се супротстави (види слику 24).

На обелиску цар Салманасар III између осталог каже: „Примио сам од Јуја, сина Амријевог, сребро, злато, златни бокал, златну вазу с оштрим дном, златне чаше за воду, златне посуде, златни ланчић, палицу за цара...”

Приказ израелског цара Јуја на црном обелиску представља једини до данас познати сликовни приказ неког старог израелског владара. Откриће овог обелиска представља ванбиблијску потврду постојања древних израелских царева споменутих у Светом Писму. Црни обелиск се данас налази у Британском музеју у Лондону.

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма”, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

МОАВСКИ КАМЕН

Године 1868, у граду Девону (Дибону) на северној обали реке Арнон, 25 километара источно од Мртвог мора у Трансјорданији пронађена је камена плоча од црног базалта налик надгробним споменицима. Плоча је висока 12, широка 60, а дебела 6 центиметара. На њеној предњој страни налази се

Слика 23. Црни обелиск.

Слика 24. Детал са црног обелиска. Израелски цар Јуј клечи пред асирским царем Салманасаром III изражавајући му своју лојалност и доносећи му данак.

натпис од 34 реда алефбетског писма (види слику 25).

Ову плочу (споменик) поставио је моавски цар Миса око 850. године пре н. е. да би прославио своју победу над Израелцима. Натпис садржи најстарији небиблијски запис који израелског Бога спомиње именом „Јахве“ и у коме је то име написано на исти начин као и у Светом Писму (יהוה). Текст такође спомиње израелског цара Амрију, моавског цара Мису, Гадово племе и бројне градове у Трансјорданији које спомиње Свето Писмо.

Речник овог споменика у потпуности је једнак речнику Светог Писма. Натпис по дијалекту, стилу и садржају веома је сличан извештају из 2. Царевима 3. поглавље о моавском цару Миси који се побунио против израелског цара. Град Девон, у којем је пронађен овај споменик (данас познат као „Моавски камен“) спомиње се у Светом Писму више пута (4. Мојсијева 21,30; 32,34; Исус Навин 13, 17; Исаија 15,2; Јеремија 48,22). Моавски камен је данас изложен у париском музеју Лувр.

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

СЕНАХИРИМОВ ЦИЛИНДАР

На шестостраној призми која је пронађена у Ниневији налази се опис осам ратних похода цара Асирије Сенахирима (види слику 26). Најинтересантнији део овог записа односи се на опис опкољавања Јерусалима у време цара Језекије који је владао Јудом. У опису су дати бројни детаљи који потврђују извештај Светог Писма из 2. Царевима 18 и 19, али се не наводи да град није заузет, јер асирски цар очигледно није желео да износи тај податак. У Библији имамо извештај на који начин је Јерусалим био одбрањен (види: 2. Царевима 19,35-36).

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

ВАВИЛОНСКИ ДНЕВНИК

На глиненој плочици из 6. века пре н. е. (види слику 27), која представља један од низа записа о вавилонској историји из тог периода, забележен је извештај током осме године владавине цара Навуходоносора. У том извештају се наводи да је цар са својом војском заузео Јерусалим, сменио цара и одвео га у ропство у Вавилон, а поставио вла-

дара који му је лојалан. Овај извештај потврђује аутентичност записа у Светом Писму везано за владавину цара Јоахина у Јерусалиму (види: 2. Царевима 24,12-17).

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма“, Мирољуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

Слика 25. Моавски камен.

Слика 26. Сенахиримов цилиндар.

Слика 27. Глинена плочица која описује војне походе вавилонског цара Навуходоносора.

КИРОВ ВАЉАК

Један од најпознатијих историјских докумената који су археолози до данас пронашли у Месопотамији познат је под именом „Киров ваљак“ (види слику 28). Цар Кир био је оснивач персијске империје и владао је од 559 - 530. године пре н. е.

Киров ваљак је направљен од печене глине и дугачак је 25 центиметара. На њему је клинастим писмом описано заузеће Вавилона без битке, као и допуштење да се ратни заробљеници могу вратити из Вавилона у своје земље и обновити порушене храмове, што су многи Израелци искористили и вратили се у Јерусалим. У Светом Писму се наводе ове одлуке цара Кира (види: Јездра 1,2-4; 6,3-5; 2. Дневника 36,22.23).

Наводи из Кировог ваљка доказују да су извештаји Светог Писма о повратку Израелца у њихову земљу и обнова јерусалимског храма - поуздани и тачни. Киров ваљак се чува у Британском музеју у Лондону.

За више информација погледати: „Наука и религија - научна оправданост монотеизма“, Миролуб Петровић. Метафизика, Београд, 2010.

Слика 28. Киров ваљак.

НЕВИДЉИВИ СВЕТ

Свето Писмо даје податке о постојању невидљивог света за човека. У питању су духовна бића, која под одређеним условима могу да буду видљива човеку, као и да се материјализују. Свето Писмо ова бића назива „анђелима“ и наводи да и међу њима постоје они који су у побуну против Творца, које назива „демонима“. Демони се описују као моћна бића, а током историје многи људи су покушавали да ступе у контакт са њима путем различитих окултних вештина (врачарством, гатарство, магијом итд), што се у Светом Писму најоштрије осуђује.

Историја бележи велики број случајева да су утицајни људи у друштвима били повезани са овим бићима и да су многе болести, нарочито оне везане за духовни аспект човека, биле узроковане деловањем ових бића.

За више информација погледати: а) „Тајне Библије“, Александар Медведев. Метафизика, Београд, 2009. б) „Исповест палог анђела“, Пента Грам. Метафизика, Београд, 2009. в) „Скривене тајне масонерије“, Кети Барнс. Метафизика, Београд, 2008. г) „Масонски и окултни симболи“, Кети Барнс. Метафизика, Београд, 2006.